Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XIV nr. 689 | vineri 4 ianuarie 1963 | 8 pagini 25 bani

La cercul „mîini îndemînatice" de la Casa pionierilor din orașul Baia Mare

Carnet de vacanță

Carnetul acestei vacanțe, ca și ale tuturor minunatelor vacanțe pe care le trăiesc în anii aceștia copiii patriei noastre, e plin de însemnări care vorbesc despre mulțimea acțiunilor organizate pentru elevi, despre bogăția conținutului lor, despre farmecul unor ceasuri și zile pline de voioșie.

Iată cîteva din aceste însemnări.

...În zori de zi, la Bușteni. Grupuri, grupuri, tineri de la Școala sportivă de elevi nr. 1 din Capitală se îndreaptă în „fir indian" către Gura Dihamului. Stăm de vorbă cu unul din profesorii elevilor sportivi, tov. N. Dumitrașcu.

— Am dorit — ne spune acesta — ca elevii școlii, prezenți aici în număr de peste 400, să se bucure cît mai mult de aceste zile de vacanță. De aceea am alcătuit un program foarte variat, care cuprinde concursuri și întreceri sportive, excursii și drumeții, seri cultural-educative. Elevii noștri au vizitat Fabrica de hîrtie din localitate, cabanele din împrejurimi, au fost la Sinaia — la muzeul Peleș, au făcut plimbări cu telefericul. În serile culturale au fost evocate înfăptuirile din anii Republicii.

...Pe Clăbucetul Predealului, pîrtiile sînt arhipline. Elevi din București, Constanța, Brașov, Iași și din multe alte orașe ale țării fac primii pași în schi. Au venit să petreacă o parte a vacanței în decorul de basm al Bucegilor, să-și împrospăteze forțele în vederea unui nou trimestru de muncă.

...Sîntem sus, la Cota 1400, cu elevii de la Școala medie „Nicolae Bălcescu" din Capitală. Așteptăm, în ordine, rîndul la teleferic. Vom urca la Vîrful cu Dor. Pînă atunci, răsfoim traseul de munte al elevilor de la „Bălcescu": Piatra Arsă, Peștera, Padina. La Padina au petrecut elevii și sărbătoarea revelionului. Pentru acest eveniment, echipa artistică a școlii a pregătit un program pe cît de variat, pe atît de interesant.

...În această vacanță, regiunea Brașov a primit mii de vizitatori din București, din regiunile Dobrogea, Banat, Crișana. Pentru aceștia gazdele au asigurat peste 1200 de locuri la bazele turistice din internatele școlilor din Brașov, Sibiu, Făgăraș și Mediaș, precum și aproape 1000 de locuri în taberele de la Bran, Sălișteș, de pe Valea Timișului, de la Zizin, Budila și Olteni.

Pentru cei mai mici dintre elevi au fost create orășele ale copiilor la Brașov, Predeal, Zărnești, Rîșnov, Copșa Mică și în alte zece localități din regiune. Afișele cu întrebarea „Cum vă petreceți vacanța?" și cu indicații privind diferitele manifestări cultural-sportive la care pot participa elevii, au fost așezate la loc vizibil în aproape fiecare școală. La Sibiu au fost organizate pentru elevi excursii la Cluj, la Alba Iulia, la Hunedoara, pe Valea Prahovei. Pe lîngă școlile medii din Brașov au luat ființă cluburi care, pe lîngă programul cultural obișnuit, organizează și drumeții de o zi în împrejurimile orașului. Pe lîngă școlile medii nr. 2 și nr. 3 au fost amenajate patinoare pe care au loc concursuri de patinaj. Pentru elevii claselor I-VIII se desfășoară în zilele vacanței, la Poiana Brașov, concursuri de săniuțe, iar pentru cei din clasele VIII-XI, un concurs de schi la Piatra Mare. De asemenea, în toate orașele regiunii se prezintă în matineu cicluri de filme pentru copii.

...Zile vesele, zile însorite de vacanță... Ele dau elevilor amintiri de neuitat și totodată, forțe proaspete pentru munca pe care o vor reîncepe în curînd.

T. MIRCEA

Consfătuiri privind experimentul de la clasele I–IV

În aceste zile, în toate regiunile țării au loc consfătuiri ale cadrelor didactice din școlile în care se experimentează predarea pe obiecte, cu profesori specialiști, la clasele I—IV. Pornind atît de la datele cuprinse în dările de seamă privind organizarea și rezultatele experimentului în prima etapă a anului școlar, cît și de la observațiile din referatele privind munca educativă, cadrele didactice poartă la aceste consfătuiri dezbateri largi, menite să pună în lumină diverse aspecte ale acestui nou sistem de predare, fac propuneri pentru îmbunătățirea activității din școlile experimentale.

Sînt multiple problemele pe care învățătorii și profesorii le iau în discuție cu acest prilej. Ei arată cum reușesc să asigure conținutul științific și ideologic al lecțiilor, ce metode și procedee de predare utilizează, cum leagă cunoștințele predate de viață, de practică, cum folosesc materialul didactic, în ce măsură reușesc să asigure elevilor o mai bună pregătire. De asemenea, se discută despre felul cum urmăresc profesorii înfăptuirea sarcinilor educative prin predarea lecțiilor și ce rezultate obțin ei în această muncă în comparație cu învățătorii care predau la clasele de control, ca și măsura în care reușesc să desfășoare o acțiune unitară pentru realizarea disciplinei conștiente, pentru înarmarea copiilor cu noțiuni și convingeri morale, cu deprinderi și obișnuințe de comportare civilizată.

În mod deosebit sînt analizate rezultatele obținute la învățătură la sfîrșitul trimestrului I, la toate disciplinele, de către elevii claselor experimentale în comparație cu cele obținute de către elevii claselor de control. Un loc aparte în această analiză îl ocupă rezultatele sondajului efectuat cu ajutorul lucrărilor de control date elevilor din școlile unde se efectuează experimentul în perioada 10—12 decembrie 1962, la principalele obiecte din planul de învățămînt. De asemenea, se dă atenție studierii situației la învățătură a elevilor din clasa a V-a proveniți din clasele a IV-a experimentale în comparație cu situația elevilor din celelalte clase a V-a.

O altă problemă care se dezbate amănunțit la consfătuiri este aceea a muncii la clasele I și II în care se experimentează predarea tuturor obiectelor de învățămînt de către profesori specialiști. Se analizează cum s-au adaptat aceste clase la noul sistem de organizare a muncii didactice, rezultatele obținute, greutățile ivite și mijloacele folosite pentru înlăturarea lor, se arată cum apreciază cadrele didactice și părinții elevilor predarea pe obiecte.

Suscită multe discuții și problema activității educative a diriginților de la clasele I—IV. Se discută despre planurile lor de muncă, despre măsura în care reușesc să coordoneze activitatea cadrelor didactice de la clasele de care răspund, ca și despre măsura în care izbutesc să cunoască particularitățile elevilor și să realizeze supravegherea și îndrumarea permanentă a clasei pentru asigurarea disciplinei. Dezbaterea tuturor acestor aspecte urmărește să arate dacă dirigintele de la clasele I—IV poate înlocui cu succes munca învățătorului care se găsește în permanență în contact cu elevii. Tot în legătură cu munca dirigintelui se discută despre tematica orelor de dirigenție, despre felul cum se organizează și se desfășoară acestea, despre aspectele pozitive și lipsurile existente în conținutul și metodica orelor de dirigenție.

Dezbaterile din consfătuiri se ocupă de asemenea de unele chestiuni privitoare la metodica urmăririi experimentului și la mijloacele prin care se culeg observații cu privire la eficiența lui.

Scoțînd la iveală aspecte importante ale muncii în cadrul experimentului, consfătuirile vor contribui de bună seamă la îmbunătățirea desfășurării lui în viitoarele trimestre ale anului școlar.

Lecție de patinaj

234.741 P

Consultaţie

Înaltul democratism al orînduirii noastre socialiste

Fondatorii comunismului ştiinţific au demonstrat, iar practica social-istorică de făurire a noii societăţi a confirmat pe deplin, că socialismul şi democraţia sînt inseparabile. Întrucît socialismul este creaţia vie a maselor muncitoare. Tocmai pentru că socialismul nu poate să apară în mod spontan ci este rodul activităţii creatoare, conştiente a milioanelor de oameni ai muncii conduşi de partidul marxist-leninist, el are nevoie de o organizare care să asigure condiţiile participării largi a maselor la construirea societăţii lipsite de exploatare.

Creşterea activităţii maselor populare în făurirea vieţii noi este o lege a epocii socialismului. Orînduirea democrat-populară, fiind creaţia conştientă a maselor şi rezultatul firesc şi legic al luptei revoluţionare a celor ce muncesc, conduşi de partid, a organizat şi perfecţionează continuu formele cele mai eficiente de atragere tot mai largă a acestora la viaţa politică, la rezolvarea treburilor de stat şi obşteşti. Înlăturarea de la putere a claselor exploatatoare şi instaurarea dictaturii proletariatului, precum şi trecerea principalelor mijloace de producţie din mîinile claselor exploatatoare în proprietate socialistă, au creat premisele obiective pentru participarea **reală** a celor ce muncesc la conducerea vieţii politice. Munca intensă de educare politică a maselor, de ridicare necontenită a nivelului lor ideologic şi politic, de formare şi dezvoltare a conştiinţei socialiste, desfăşurată, sub conducerea şi îndrumarea permanentă a partidului, de organele de stat şi organizaţiile obşteşti, a creat premisele subiective pentru antrenarea unor mase tot mai largi la activitatea social-politică. Construirea bazei economice a socialismului, lichidarea definitivă a claselor exploatatoare, victoria socialismului în agricultură, făurirea unităţii moral-politice a poporului nostru, trecerea la etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste au ridicat pe trepte mereu mai înalte rolul maselor populare în viaţa socială.

Congresul al III-lea al P.M.R. a relevat că etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste se caracterizează prin lărgirea continuă a democraţiei socialiste, dezvoltarea democratismului orînduirii sociale statornicite de însuşi poporul muncitor prin revoluţia socialistă, prin înmulţirea formelor şi metodelor de participare a maselor la viaţa de stat şi obştească, prin creşterea rolului organizaţiilor de masă în viaţa societăţii noastre. De asemenea, sfera şi importanţa problemelor la rezolvarea cărora masele sînt chemate să participe în mod nemijlocit sînt tot mai largi.

Ţinînd seama de amploarea şi complexitatea sarcinilor puterii clasei muncitoare, V. I. Lenin a evidenţiat necesitatea organizării unui mecanism suplu şi larg de exercitare a acesteia, prin care partidul să realizeze o strînsă legătură cu masele populare, să înmănuncheze şi să conducă toate păturile muncitoare în opera de construire a socialismului. El a arătat că acest mecanism cuprinde, sub conducerea partidului, aparatul de stat şi o serie de organizaţii obşteşti, de masă, care au menirea de a asigura legătura partidului şi statului cu cei ce muncesc, atragerea lor la realizarea sarcinilor construcţiei socialiste. Orînduirea noastră socialistă asigură o largă şi autentică democraţie, care nu este posibilă nici în cel mai democratic stat burghez, faţă de care statul socialist, după expresia lui Lenin, este de un milion de ori mai democratic. Statul clasei muncitoare înfăptuieşte cu adevărat puterea marii majorităţi, puterea poporului. Sistemul democraţiei socialiste realizează conducerea statului de către oamenii muncii, pentru oamenii muncii.

Fiind cu adevărat populară, orînduirea noastră socialistă îşi soarbe forţele din activitatea şi sprijinul maselor, care sînt antrenate la creaţia istorică conştientă prin organizaţiile de stat şi formele de activitate obşteşti sub conducerea partidului. Trebuie remarcat ca deosebit de semnificativ faptul că în condiţiile orînduirii socialiste organele puterii de stat sînt în acelaşi timp organizaţii obşteşti, de masă. Acest fapt este posibil şi necesar totodată, datorită naturii profund democratice a statului socialist. Aşa, de pildă, sfaturile populare sînt atît organe ale puterii de stat cît şi cele mai largi organizaţii de masă ale oamenilor muncii de la oraşe şi sate. Într-adevăr, nici o altă organizaţie a oamenilor muncii nu este atît de cuprinzătoare ca ele. Puterea de stat se realizează pe plan local prin sfaturile populare, care sînt organizaţii largi de masă şi, invers, sfaturile populare, ca organizaţii de masă, realizează şi puterea de stat.

Sfaturile populare se dezvoltă în direcţia întăririi continue a legăturii cu masele, a lărgirii caracterului lor de organe obşteşti, ceea ce înseamnă, totodată, şi o întărire a puterii de stat. În documentele Congresului al III-lea al P.M.R. se relevă că Marea Adunare Naţională şi sfaturile populare formează coloana vertebrală a întregului nostru aparat de stat, asigură, în chipul cel mai real, accesul spre exercitarea puterii de stat tuturor categoriilor de oameni ai muncii, reprezentaţi, potrivit cu numărul şi importanţa lor, prin deputaţi aleşi de ei în mod pe deplin democratic. Aceasta pune în lumină baza largă de masă a statului nostru socialist, democratismul profund al orînduirii democrat-populare. La alegerea organelor de stat sînt chemaţi să participe toţi cetăţenii majori ai patriei. Alegerile constituie evenimente de mare însemnătate politică — şcoli de educare a conştiinţei cetăţeneşti a maselor — în care este ilustrată marea cucerire a poporului nostru: exercitarea puterii de către cei ce muncesc, adevăraţii stăpîni ai ţării. Sub conducerea partidului, masele participă în forme multiple la realizarea activităţii sfaturilor populare şi a Marii Adunări Naţionale prin şedinţele alegătorilor cu deputaţii, comisiile permanente, comitetele de cetăţeni pe circumscripţii electorale, comitetele de cetăţeni alese de adunările populare, comitetele de cartier, străzi, blocuri, unităţi sanitare, cămine culturale, prin comitetele de părinţi pe lîngă şcoli etc.

O formă eficientă de antrenare directă a maselor la conducerea statului o reprezintă participarea oamenilor muncii din diferitele ramuri de activitate ca invitaţi la sesiunile organelor puterii de stat. În acest sens, un exemplu grăitor l-a oferit sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naţionale din aprilie 1962, consacrată încheierii colectivizării şi reorganizării conducerii agriculturii, la care, alături de deputaţi, au participat 11.000 de invitaţi. Acest caracter cu adevărat reprezentativ al sesiunii a oglindit cum nu se poate mai convingător profundul democratism al regimului nostru, participarea nemijlocită, la conducerea statului, a poporului muncitor, făuritor al destinelor sale.

O mare însemnătate pentru atragerea maselor la conducerea treburilor de stat o are sistemul organizării de consfătuiri de către Comitetul Central al partidului şi Consiliul de Miniştri sau, pe plan local, de către organele locale de partid şi de stat. La aceste consfătuiri, în care se dezbat cele mai importante probleme dintr-un anumit domeniu de activitate, participă fruntaşi în producţie, specialişti, activişti obşteşti şi de stat.

Caracterul profund democratic al orînduirii noastre de stat îl atestă şi organizarea de dezbateri publice a proiectelor unor importante documente de partid sau de stat (proiectul de Directive cu privire la planul de dezvoltare a economiei naţionale pe anii 1960—1965 şi la schiţa planului economic de perspectivă, proiectul de Constituţie etc.).

Consiliul Superior al Agriculturii şi Consiliile agricole regionale şi raionale constituie, de asemenea, o formă de antrenare a unor mase largi de oameni ai muncii la conducerea treburilor statului. Membrii acestor consilii agricole sînt, în marea lor majoritate, oameni ai muncii care lucrează direct în producţie. La rîndul lor, şi Consiliile economice create în 1961 pe lîngă sfaturile populare regionale reprezintă o formă de atragere a maselor la rezolvarea sarcinilor pe care le pune în faţa oamenilor muncii desăvîrşirea construirii socialismului şi trecerea treptată la comunism.

Merită relevat faptul deosebit de important că participarea maselor la conducerea vieţii de stat, a construcţiei economice şi culturale se caracterizează prin aceea că masele contribuie **direct**, cu munca şi eforturile lor, izvorîte din conştiinţa socialistă şi din ataşamentul lor faţă de cauza socialismului, la rezolvarea numeroaselor sarcini puse de construcţia socialistă, la înfăptuirea propunerilor pe care ei înşişi le fac. Este deci vorba de o participare efectivă, nu numai cu vorba, ci şi cu fapta.

Un aspect esenţial al dezvoltării democraţiei noastre socialiste în condiţiile actuale, al largului democratism al orînduirii democrat-populare este rolul mereu crescînd al opiniei publice în dezvoltarea conştiinţei socialiste, în încetăţenirea normelor moralei comuniste, a atitudinii înaintate faţă de muncă, de bunurile obşteşti, în întărirea disciplinei socialiste. Ceea ce caracterizează activitatea opiniei noastre publice este marea sa eficacitate, conţinutul larg, de masă, al formelor prin care se manifestă, varietatea acestor forme şi sfera lor deosebit de cuprinzătoare. Deosebit de eficace se dovedesc adunările publice ale oamenilor muncii.

Desigur, formele de antrenare a maselor la viaţa de stat şi obştească nu sînt limitate, ci se găsesc în permanentă dezvoltare, perfecţionare; ele sînt adaptate continuu la necesităţile îndeplinirii sarcinilor mereu mai complexe ale desăvîrşirii construcţiei socialismului în ţara noastră.

Largul democratism existent în statul socialist demonstrează superioritatea categorică a democraţiei socialiste asupra celei burgheze. Realităţile din ţările capitaliste oferă tabloul restrîngerii continue a democraţiei burgheze, şi aşa ciuntită şi falsă. Cu toate acestea, burghezia şi ideologii ei, secondaţi de social-democraţii de dreapta perorează despre o „democraţie pură" pentru a camufla caracterul fals, formal, ipocrit al democraţiei burgheze şi a ascunde faptul neîndoielnic că între exploatatori şi exploataţi nu poate exista egalitate. Scutierii ideologici ai imperialismului încearcă zadarnic să ascundă dictatura capitalului monopolist sub lozinci demagogice despre „libertate şi democraţie", proclamînd statele imperialiste ţări ale aşa-zisei „lumi libere". În realitate, însă, în lumea capitalistă libertate nu înseamnă decît libertatea de a exploata poporul muncitor. „Libertatea" burgheză înseamnă în fapt libertatea capitaliştilor de a arunca pe drumuri milioane de oameni. Nici un fel de basme ipocrite ale apologeţilor capitalismului despre aşa-zisa „lume liberă" nu pot ascunde adevăratul conţinut al „democraţiei", al „libertăţilor" şi „egalităţii" burgheze, ilustrate de legile antimuncitoreşti şi persecuţiile rasiale din S.U.A. şi celelalte ţări capitaliste.

Oamenii muncii din ţara noastră, care în trecut au simţit pe propria lor piele „binefacerile" democraţiei burgheze, se mîndresc astăzi cu faptul că Republica Populară Romînă, care şi-a sărbătorit acum cea de-a 15-a aniversare, se numără, alături de celelalte ţări socialiste, printre statele cu cea mai înaintată orînduire social-politică, în care democraţia are un caracter **real, efectiv**, în care de drepturile şi libertăţile cetăţeneşti cele mai largi se bucură întregul popor muncitor, în care destinele ţării se află în mîinile celor ce muncesc, făurindu-şi o viaţă nouă, lipsită de exploatare, fericită.

ION DUMITRU

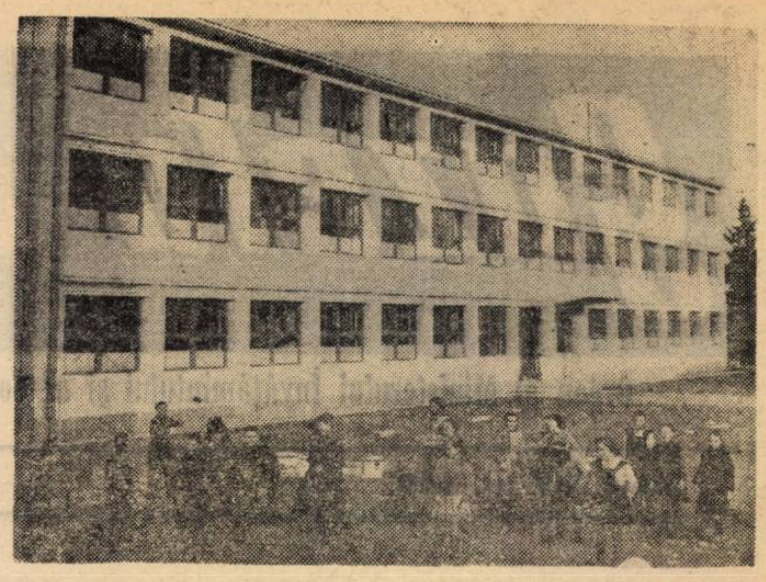

Noua şcoală medie din comuna Negreşti, raionul Oaş

După alegerile sindicale

In toate şcolile de cultură generală şi profesionale au avut loc de curînd adunări generale pentru prezentarea dărilor de seamă şi alegeri sindicale. Cu acest prilej a fost analizată activitatea desfăşurată de grupele sindicale, modul în care au contribuit acestea la mobilizarea membrilor de sindicat, în scopul traducerii în viaţă a sarcinilor trasate de partid slujitorilor şcolii, măsurile ce se impun pentru ca anul şcolar în curs să însemne încă un succes în domeniul bunei pregătiri a elevilor patriei noastre.

Adunările generale pentru alegeri sindicale s-au caracterizat şi în acest an printr-o largă participare a cadrelor didactice şi a celorlalţi membri de sindicat din şcoli la dezbaterile ce au avut loc, dezbateri în care au fost abordate aspecte multilaterale din munca profesională desfăşurată în şcoli. Aceasta se datoreşte şi faptului că dările de seamă prezentate adunărilor generale au fost întocmite pe baza unei analize temeinice a contribuţiei membrilor de sindicat la organizarea şi desfăşurarea muncii instructiv-educative. In multe din adunările generale de alegeri din şcolile oraşului Braşov, de pildă, au fost expuse rezultatele obţinute de cadrele didactice la sfîrşitul anului şcolar precedent şi cele din primul trimestru al acestui an şcolar, insistîndu-se asupra cauzelor care au determinat aceste rezultate, a sprijinului dat de organizaţiile sindicale membrilor de sindicat în însuşirea celor mai bune metode de predare. Bunăoară, în adunările generale de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 4 din acest oraş au fost arătate acţiunile organizate de grupele sindicale pentru sprijinirea cadrelor didactice tinere în însuşirea experienţei celor mai buni profesori. Astfel, profesorii cu un stagiu îndelungat la catedră, care au obţinut ani de zile bune rezultate în munca la predare au ajutat, la iniţiativa organizaţiilor sindicale, pe tinerii profesori în elaborarea planurilor calendaristice, a planurilor de lecţii şi chiar în predarea lecţiilor.

Grija pentru sprijinirea perfecţionării profesionale a cadrelor didactice a fost subliniată şi în adunările de alegeri care au avut loc în şcolile din oraşul Craiova. Comitetul sindicatului învăţămînt din acest oraş a creat o adevărată tradiţie în ce priveşte preocuparea organelor sindicale pentru sprijinirea perfecţionării profesionale a cadrelor didactice. In afara formelor cunoscute şi larg folosite ale schimbului de experienţă — discuţii cu învăţătorii şi profesorii tineri pe teme legate de metodica predării, interasistenţe, consfătuiri de muncă etc. — comitetul sindicatului a iniţiat conferinţe pentru cadrele didactice înscrise la examenele de grad. Aceste conferinţe au stîrnit un larg interes în rîndurile cadrelor didactice, fiind ţinute de cei mai pregătiţi specialişti din oraş.

Printre problemele ridicate în adunările generale de alegeri o atenţie deosebită a fost acordată coordonării acţiunilor de propagandă profesională iniţiate de grupa sindicală cu acţiunile care cad în sarcina consiliilor pedagogice, a cercurilor metodice, a cabinetelor pedagogice. In cele mai multe şcoli s-a reuşit să se evite paralelismul şi munca formală existente în trecut în această privinţă şi care duceau la supraîncărcarea cadrelor didactice. La Şcoala de 8 ani nr. 11 din raionul 30 Decembrie din Capitală, de pildă, planurile acţiunilor grupei sindicale în domeniul propagandei profesionale au fost astfel elaborate (cerîndu-se şi sprijinul direcţiei şcolii) încît nu numai că s-a evitat paralelismul cu activităţile metodice iniţiate de conducerea şcolii, dar s-a asigurat şi acestor acţiuni sprijinul preţios al activului grupei sindicale.

In adunările generale ale grupelor sindicale din şcolile săteşti pe lîngă problemele de mai sus s-au ridicat în dezbateri probleme privind sprijinirea cadrelor didactice care predau obiectul nou introdus în planurile de învăţămînt, „Agricultura" şi s-a analizat contribuţia activului grupei sindicale la mobilizarea învăţătorilor şi profesorilor în vederea desfăşurării unei activităţi rodnice la căminul cultural. Multe grupe sindicale au reuşit să dea un sprijin calificat bunei predări a lecţiilor de „Agricultură" şi a muncii practice agricole iniţiind asistenţa metodică a profesorilor respectivi. In şcolile din raionul Galaţi, de exemplu, s-au organizat, pentru profesorii care predau agricultura conferinţe ţinute de ingineri şi tehnicieni agronomi.

Participarea cadrelor didactice la organizarea şi desfăşurarea activităţilor de la căminele culturale, de la bibliotecile săteşti, de la cercurile de citit a fost analizată pe larg în multe din adunările generale de alegeri din raioanele Piteşti, Horezu, Cîmpulung-Muscel etc. In aceste raioane multe comune au ajuns să fie fruntaşe în activitatea culturală datorită şi activităţii însufleţite desfăşurate de cadrele didactice.

Au fost dezbătute în adunările generale de alegeri şi problemele privitoare la grija pentru condiţiile de muncă şi de viaţă ale cadrelor didactice. Participanţii la discuţii au rostit cuvinte de caldă mulţumire pentru atenţia care este arătată în această privinţă slujitorilor şcolii. Un mare număr de cadre didactice au primit locuinţe noi, confortabile, au fost trimise la odihnă, au primit asistenţă medicală gratuită.

In adunările generale au fost aleşi, spre a conduce activitatea grupelor sindicale, învăţători şi profesori care se bucură de prestigiu în rîndurile tovarăşilor lor de muncă, oameni cu o bogată experienţă pedagogică şi care sînt în măsură să aducă o contribuţie largă la ridicarea pe o treaptă şi mai înaltă a activităţii grupelor sindicale. Rămîne ca o sarcină din cele mai urgente să se treacă la instruirea noului activ.

B. RADU

PROIECTE PENTRU ANUL 1963

În domeniul PERFECȚIONĂRII CADRELOR DIDACTICE

Activitatea de perfecționare reprezintă un proces continuu ce se desfășoară în cadrul unui sistem unitar. Cu fiecare an, însă, conținutul muncii de perfecționare se adîncește tot mai mult, aducînd astfel o contribuție mereu mai mare la îmbunătățirea pregătirii cadrelor didactice și, deci, la ridicarea nivelului activității instructiv-educative.

In noul an, 1963, institutele de perfecționare a cadrelor didactice și secțiile de învățămînt vor acorda o atenție sporită formelor de perfecționare care cuprind masa cadrelor didactice — cercurile pedagogice și comisiile metodice

Pentru ca munca din cadrul acestor forme de perfecționare să se desfășoare la un nivel cît mai ridicat, vor fi organizate cursuri de perfecționare a responsabililor de cercuri pedagogice de la specialitățile matematică, fizică, chimie, științe naturale. Obiectivul principal urmărit la aceste cursuri îl constituie modernizarea predării obiectelor respective în lumina noilor date științifice și realizarea unei strînse legături între predarea cunoștințelor teoretice și activitatea practică din producție.

Dat fiind rolul important pe care îl are studiul limbii și literaturii romîne pentru formarea culturii generale a elevilor și educarea lor în spiritul patriotismului socialist, se va organiza un curs central pentru inspectorii cu această specialitate, pentru responsabilii cercurilor pedagogice de limba română, precum și pentru alte cadre didactice care predau acest obiect.

Se vor organiza în continuare cursuri centrale de perfecționare pentru profesorii de limbi străine (rusă, franceză, germană), cu sprijinul unor cadre de specialitate din Uniunea Sovietică, R. D. Germană și Franța.

Și în acest an Ministerul Învățămîntului va organiza cursuri de perfecționare pentru toate cadrele didactice care predau agricultura în școlile de 8 ani din mediul sătesc. La aceste cursuri vor participa circa 7 000 de profesori. Completînd cunoștințele dobîndite de cadrele didactice la cursurile din vara anului 1962 sau din timpul vacanței de iarnă, aceste cursuri vor contribui la tot mai buna lor pregătire.

Pe lîngă aceste acțiuni, la nivel interregional și regional se vor desfășura cursuri cu profesorii și învățătorii care predau limba romînă, istoria patriei și geografia R.P.R. în școlile cu limbi de predare ale minorităților naționale, precum și cu cadrele didactice care predau cunoștințele industriale și studiul mașinilor cu aplicații practice în școala de cultură generală.

Pentru continua perfecționare a cadrelor de conducere, îndrumare și control, vor fi organizate și în anul 1963 cursuri de perfecționare pe plan central pentru inspectorii metodiști și directorii școlilor medii, iar pe plan interregional pentru directorii școlilor de 8 ani. Aceste cursuri vor asigura inițierea în problemele conducerii școlii a directorilor și inspectorilor noi numiți, precum și perfecționarea celor cu mai multă experiență în această muncă.

In scopul de a acorda un sprijin mai larg cadrelor didactice înscrise la examenele pentru obținerea gradelor didactice, institutele de perfecționare vor îndruma mai îndeaproape studiul individual al acestora prin consultații, scrisori metodice, conferințe, precum și prin cursuri premergătoare examenelor.

Realizarea în bune condițiuni a tuturor acestor acțiuni va contribui, fără îndoială, la îmbunătățirea continuă a activității instructiv-educative, ridicînd-o la nivelul cerințelor puse în fața școlii prin documentele Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn.

Prof. CORNELIA TEODORESCU
inspector în serviciul de perfecționare a cadrelor didactice din Ministerul Învățămîntului

În domeniul CERCETĂRII PEDAGOGICE

Planul de cercetare științifică al Institutului de științe pedagogice pentru etapa viitoare, plan discutat într-o recentă ședință a Consiliului științific al Institutului, îmbrățișează probleme importante ale dezvoltării învățămîntului din țara noastră, orientîndu-se după indicațiile date de documentele de partid și de stat.

Unele din temele prevăzute în plan urmează a fi cercetate în decursul unui singur an — 1963 — ținînd seama de sarcinile imediate ce stau în fața școlii. Alte teme, în funcție de importanța lor și de condițiile cerute de cercetarea însăși, vor fi studiate pe o durată de mai mulți ani. Rezultate parțiale ale acestor cercetări vor fi publicate însă anual sub forma unor articole și studii.

Dată fiind importanța deosebită a problemelor privitoare la educația comunistă a tineretului din patria noastră, în planul de cercetare al institutului au fost cuprinse, în primul rînd, cîteva aspecte principale ale acesteia, ca educarea ideologică-politică a elevilor și rolul organizațiilor de tineret în realizarea ei, caracterul de sistem al muncii educative în școala de cultură generală, realizarea unității de cerințe educative în condițiile predării de către mai mulți profesori în clasele mici ale școlii de 8 ani și altele. Tot în anul 1963 se va încheia cercetarea asupra educării atitudinii comuniste față de muncă a elevilor în condițiile practicii în producție și vor fi elaborate programele muncii educative pentru școala de cultură generală și școlile profesionale și tehnice.

În ceea ce privește școala de 8 ani, cercetările inițiate anul trecut se continuă, adîncindu-se studierea conținutului unor probleme. Astfel, în planul de cercetare se prevăd teme legate de studiul conținutului învățămîntului (plan, programe, manuale), de problemele pedagogice ale predării pe obiecte, cu profesori, în clasele I—IV, de predarea științelor agricole în școala de 8 ani, precum și cercetarea experimentală privind predarea limbii ruse începînd cu clasa a II-a.

Cercetările în domeniul didacticii urmăresc să dezvăluie dificultățile întîmpinate în asigurarea însușirii cunoștințelor la diverse discipline și cauzele acestor dificultăți pentru ca, pe baza unor lucrări și verificări experimentale, să se stabilească indicațiile metodice corespunzătoare. Printre temele prevăzute în plan la acest capitol figurează influența metodelor de predare asupra formării gîndirii elevilor, predarea și însușirea cunoștințelor de științe naturale în școala de 8 ani și probleme privind modernizarea predării matematicii în școala de cultură generală. Alte teme se referă la predarea fizicii și a chimiei, precum și la însușirea vorbirii corecte în cadrul studierii limbilor străine.

Un loc deosebit îl ocupă, în cadrul cercetărilor, problemele pedagogice ale îmbinării instruirii cu munca productivă. Dintre cele opt teme de cercetare în acest domeniu menționăm pe cele care se referă la unele probleme pedagogice ale instruirii practice în agricultură, la metodica instruirii practice a elevilor din școlile tehnice agricole în cadrul brigăzilor școlare, la conținutul învățămîntului politehnic în școala de cultură generală, la organizarea instruirii practice în producție la clasele IX-XI, la unele aspecte psihologice și metodice ale legării învățămîntului de producție.

Preocupările pentru dezvoltarea științei pedagogice în țara noastră se îndreaptă spre dezvoltarea metodologiei în cercetarea pedagogică și spre precizarea noțiunii „cultură generală", în vederea îmbunătățirii conținutului învățămîntului în condițiile desăvîrșirii construcției socialismului De asemenea, în anul 1963 se vor încheia lucrările pregătitoare privind elaborarea tratatului de istorie a pedagogiei din Romînia și se vor iniția noi cercetări pentru valorificarea gîndirii pedagogice progresiste.

Alte cercetări și studii se vor ocupa de probleme privind învățămîntul special, organizarea și conținutul învățămîntului mediu în alte țări ș.a.

În total, planul cuprinde un număr de 34 teme de cercetare.

Prof. I. MODORAN
secretarul științific al Institutului de științe pedagogice

În domeniul MATERIALULUI DIDACTIC

În anul care s-a încheiat, școlile au primit materiale didactice mai multe și într-o gamă mai variată de tipuri decît în anii precedenți. Numai valoarea materialelor difuzate prin comenzi centralizate a depășit suma de 34.000.000 lei. Dar activitatea unităților producătoare de material didactic nu s-a mărginit numai la producția curentă, ci s-a extins și la pregătirea planului de producție pentru anul care începe, an în care școlile vor primi noi și noi tipuri de materiale.

De pildă, au fost studiate un nou tip de aparat diaproiector și un nou microscop școlar, care vor fi introduse în producție la întreprinderea „Industria optică romînă". S-au pregătit modele pentru planșele necesare studiului zoologiei în clasa a IV-a pentru o nouă serie de planșe de lăcătușărie, pentru hărți geografice și istorice. Se vor da în curînd la tipar un album-atlas al R.P.R. pentru clasele a III-a și a IV-a — care va cuprinde, în afară de hărți, o serie de planșe și fotografii — un atlas mare al R.P.R. pentru clasele VIII—XI și tablouri înfățișînd realizări ale regimului democrat-popular.

La Întreprinderea de material didactic, muncitorii, tehnicienii și inginerii au pregătit 25 de prototipuri de produse noi pentru studiul matematicii, fizicii, biologiei. Printre acestea se numără aparatul pentru problemele de geometrie descriptivă, realizat după o inovație. Confecționat din metal și material plastic, acest aparat are unele planuri transparente, tije de legătură, corpuri geometrice care permit prezentarea concretă a urmelor punctelor, dreptelor, planurilor și corpurilor geometrice în cele 4 triedre. Tot pentru studiul matematicii s-a pregătit o trusă de figuri geometrice din tije articulate cu ajutorul cărora se formează diferite unghiuri, triunghiuri și patrulatere, precum și o trusă de 19 figuri geometrice plane (triunghiuri, patrulatere, pentagoane, hexagoane, cerc), care au înscrise pe ele principalele elemente geometrice.

Pentru lecțiile de fizică s-au pregătit un model de pendul regulator — care va fi utilizat pentru exemplificarea mișcării oscilatorii, pentru demonstrarea și verificarea legilor pendulului fizic și explicarea funcționării ceasornicelor cu pendul — o trusă pentru experiențe de aerodinamică, cu ajutorul căreia se vor putea face multe aplicații practice privind mecanica fluidelor, un aparat pentru producerea și studiul undelor transversale staționare de-a lungul unei corzi și un generator de sunet. La I.M.D. s-au proiectat și un nou tip de aparat pentru demonstrarea efectului termic al curentului electric, precum și un aparat pentru punerea în evidență a cîmpului magnetic rotitor.

În anul viitor școlile vor primi noi tipuri de aparate de măsurat electrice: voltampermetre care vor funcționa atît în curent continuu cît și în curent alternativ, ohmmetre ca și ampermetre și voltmetre pentru lucrări de laborator demonstrative. Acestea sînt construite pentru domeniul de măsurare O—5 A respectiv O—12 V, în clasa de precizie 2,5 și funcționează pe principiul magnetoelectric (cu cadru mobil). Alte două aparate — unul pentru demonstrarea rezonanței mecanice și unul pentru demonstrarea rezonanței electrice — vor ajuta la punerea în evidență a fenomenului de rezonanță. Va folosi profesorilor și elevilor și trusa pentru experiențe de fenomene moleculare, realizată după un model premiat la concursul de material didactic.

Stațiile meteorologice școlare vor fi completate cu un anemometru cu ajutorul căruia se poate măsura viteza vîntului. Aparatul este dotat cu un sistem de semnalizare optic și acustic și cu anexe pentru măsurarea vitezelor curenților de lichide.

Pentru biologie s-au pregătit prototipul unui schelet de om din masă plastică și un nou preparat în lichid, intitulat „Dezvoltarea peștelui", care va cuprinde schelete de pește cartilaginoase, cartilaginoase-osoase și osoase.

S-au făcut, de asemenea, lucrări pregătitoare pentru producerea unui ecran mobil cu ajutorul căruia se vor putea realiza proiecții la lumina zilei, a unui ecran de proiecție rulabil și a altor tipuri de material didactic.

MARCEL ADLER
îndrumător principal în Ministerul Învățămîntului

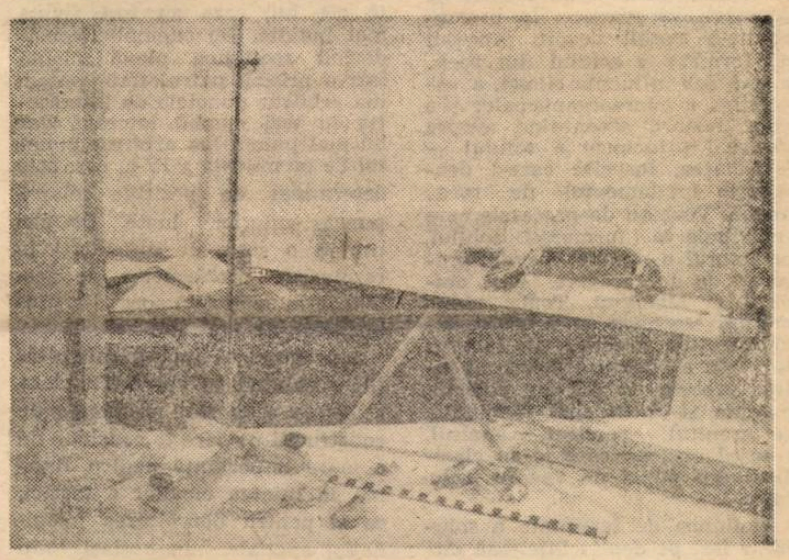

Trusă de mecanică realizată de Întreprinderea de material didactic

În domeniul EDITĂRII MANUALELOR

Lucrătorii Editurii didactice și pedagogice pășesc pragul noului an cu hotărîrea de a-și îndeplini cît mai bine sarcinile ce le revin în realizarea planului tematic al editurii pentru anul școlar 1963-1964.

Dezvoltarea impetuoasă a învățămîntului de toate gradele în patria noastră este ilustrată în mod elocvent și de creșterea rapidă a producției cărților școlare. Astfel, producția editurii pe anul 1963 (inclusiv materialul didactic) se va ridica la cca. 1000 titluri, cu un tiraj total de 26 milioane de exemplare.

Pentru anul școlar 1963-1964 vor fi editate 386 manuale necesare învățămîntului de cultură generală, cu un tiraj de 22 milioane de exemplare din care circa 17,5 milioane de exemplare (clasele I—VII) vor fi distribuite elevilor în mod gratuit. Pentru elevii din clasa a VII-a sînt în curs de pregătire o serie de manuale noi, originale, în conformitate cu cerințele planului de învățămînt al școlii de 8 ani. Multe manuale vor fi îmbunătățite atît în ce privește textul, cît și în ce privește prezentarea artistico-grafică.

Lucrătorii editurii depun eforturi pentru a asigura apariția manualelor necesare învățămîntului de cultură generală pînă la sfîrșitul lunii iulie 1963, astfel ca la deschiderea noului an școlar toate manualele să fie la îndemîna elevilor.

Pentru învățămîntul profesional și tehnic se editează 188 de titluri, din care peste 100 vor fi manuale noi, originale. Apariția acestor titluri trebuie asigurată pînă la sfîrșitul lunii august 1963, pentru a putea fi difuzate la timp în școli.

În planul editurii se prevede editarea unui însemnat număr de manuale și cursuri necesare învățămîntului superior. De asemenea la îndemîna cadrelor didactice vor fi puse peste 80 de lucrări de literatură pedagogică și metodică.

Paralel cu realizarea sarcinilor stabilite în planul tematic pe anul 1963-1964, se va desfășura din plin munca pentru pregătirea manualelor necesare în anul de învățămînt 1964-1965. Unele manuale, mai ales cele destinate clasei a VIII-a, vor fi elaborate prin concurs.

O atenție sporită se acordă asigurării accesibilității manualelor școlare, așa încît ele să țină seama în mai mare măsură de particularitățile de vîrstă ale elevilor.

Străduindu-se să realizeze în cît mai bune condiții sarcinile de mare răspundere care le-au fost încredințate, lucrătorii editurii pun în centrul atenției lor grija pentru îmbunătățirea conținutului științific, a orientării ideologico-politice și a prezentării artistico-grafice a manualelor și lucrărilor editate.

D. GURANDA
redactor șef al Editurii didactice și pedagogice

Lucrări practice în G. A. C.

Desenul şi studierea problemelor de proiecţie

Experienţa predării noului obiect „Agricultura" în primul trimestru al acestui an şcolar a dovedit că însuşirea temeinică a cunoştinţelor predate în clasă depinde în cea mai mare măsură de felul în care lecţiile teoretice sînt legate de practica marilor unităţi agricole socialiste. Înţelegînd acest lucru, numeroşi profesori de specialitate s-au străduit să asigure o cît mai bună desfăşurare a lucrărilor practice pe terenurile G.A.C.-urilor, G.A.S.-urilor, la S.M.T.-uri sau în laboratoarele de agricultură.

Bunăoară, la Şcoala de 8 ani din comuna Ceamurlia de Jos lecţiile practice de agricultură cu elevii clasei a V-a au fost efectuate în cadrul gospodăriei colective „Răsăritul" din comună, unde elevii au avut posibilitatea să cunoască, în laborator sau pe teren, o serie de probe de sol, maşini şi unelte agricole cu care se lucrează solul, modul lor de funcţionare şi aplicarea celor mai noi metode agrotehnice în cultura mare a plantelor. Predînd lecţia cu tema „Formarea solului", pentru a asigura însuşirea temeinică a cunoştinţelor legate de noţiunea de sol, profesorul a organizat în laborator şi pe terenul gospodăriei o serie de demonstraţii practice. În prealabil le-a vorbit despre procesul de formare a solului din roca-mamă sub influenţa climei, a vegetaţiei, a microorganismelor şi a altor factori, accentuînd asupra însuşirii principale a solului — fertilitatea, însuşire care-l deosebeşte fundamental de roca-mamă. Vorbind de procesele care contribuie la formarea solului, profesorul a amintit elevilor procesele de dezagregare fizică, chimică şi biologică. Toate aceste noţiuni teoretice au pregătit demonstraţiile practice. În laboratorul de agricultură elevii au intuit probele de sol din colecţie, precum şi rocile mai răspîndite ca granitul, porfirul, gnaisul, cuarţul etc., pe care le-au clasificat din punct de vedere pedologic.

Noţiunea de fertilitate a solului a fost pe deplin înţeleasă datorită lucrărilor practice de pe terenul gospodăriei. Elevii au efectuat, sub conducerea cadrelor didactice, lucrări agricole care le-au dat posibilitatea să înţeleagă în adîncime cunoştinţele de bază referitoare la modul de lucrare a solului, precum şi cunoştinţele despre calitatea solului, despre structura, porozitatea, coeziunea şi adeziunea lui, despre capilaritate, cunoscînd totodată şi principalele tipuri de sol din regiune, cu părţile lor componente minerale şi organice.

Tot în cadrul lucrărilor practice elevii şi-au însuşit cunoştinţe asupra structurii solului în funcţie de felul cum acesta este lucrat, asupra ascensiunii capilare în sol, ca şi asupra importanţei lucrării solului cu mijloace mecanizate. În urma demonstraţiilor practice elevii au tras singuri concluzii asupra structurii, gradului de fertilitate şi a calităţii solului din localitate.

Lucrările practice i-au convins pe elevi de necesitatea lucrărilor de arat, grăpat şi tăvălugit, le-au dat cunoştinţe despre momentul optim în care aceste lucrări trebuie executate, le-au arătat felul cum contribuie ele la obţinerea recoltelor sporite.

Însuşite temeinic în cadrul lucrărilor practice, cunoştinţele de agrotehnică au fost sistematizate şi îmbogăţite şi cu prilejul lecţiilor recapitulative de la sfîrşitul trimestrului.

Prof. GHEORGHE IANCU
Şcoala de 8 ani din comuna Ceamurlia de Jos, regiunea Dobrogea

În studiul geometriei în spaţiu, problemele de proiecţii — şi în special problemele de secţiuni în corpurile geometrice — ridică de obicei în faţa elevilor cele mai multe dificultăţi. Analizînd cauzele acestor dificultăţi, am ajuns la concluzia că esenţa lor o constituie faptul că elevii nu ştiu să execute corect desenul şi apoi să-l citească corect.

În geometria plană simpla intuiţie a desenului poate arăta uneori, în mod just, poziţia unui anumit element geometric. În geometria în spaţiu, însă, pe desenul bidimensional, acest lucru este destul de dificil. De exemplu, desenul din geometria plană arată destul de intuitiv că un punct aparţine unei drepte, dar pe desenul din geometria în spaţiu nu se poate intui faptul că un punct aparţine unui plan. Această apartenenţă trebuie justificată pe baza axiomelor, definiţiilor şi teoremelor învăţate.

Obiceiul pe care-l au unii elevi de a citi direct pe desen poziţiile diferitelor elemente geometrice duce de multe ori la concluzii greşite. De aceea este necesar ca elevii să justifice poziţia pe figură a unui element geometric oarecare.

O greşeală întîlnită destul de frecvent în executarea desenului în geometria în spaţiu este aceea că, desenul fiind considerat ca o reprezentare pur convenţională, se iau în mod arbitrar unele elemente ale acestuia, deşi ele sînt bine determinate de alte elemente ale lui, care au fost fixate mai înainte. De exemplu, considerînd secţiunea plană făcută într-o prismă patrulateră, putem lua arbitrar punctele de intersecţie cu trei muchii laterale, dar nu mai putem lua arbitrar punctul de pe muchia a IV-a, care este determinat de poziţiile celor 3 puncte anterior luate. De aici provin o serie de dificultăţi în rezolvarea problemelor de geometrie în spaţiu, în special a problemelor de secţiuni.

Am căutat să înlătur dificultăţile rezolvînd cu elevii din clasa a X-a o serie de probleme de construcţii pe care le consider de o mare importanţă pentru fixarea în mintea elevilor a teoriei, ca şi pentru dezvoltarea imaginaţiei spaţiale. In acelaşi timp ele au şi o valoare practică, obişnuind pe elevi cu executarea şi citirea desenelor.

Totodată caut să dau elevilor şi o metodă de lucru. Ea se bazează pe determinarea mai întîi a dreptei de intersecţie dintre planul secţiunii şi planul bazei inferioare a corpului geometric, după care urmează determinarea celorlalte puncte necesare desenului. Pentru aceasta folosesc teorema lui Desargues, care în manual este dată ca problemă: „Două triunghiuri ABC şi A'B'C' din spaţiu sînt astfel că dreptele AA', BB', CC' sînt concurente într-un punct M. Să se arate că perechile de laturi (BC' B'C'), (CA C'A'), (AB, A'B') se întîlnesc în 3 puncte coliniare". In demonstrarea acestei teoreme am insistat asupra executării desenului, a cărui justificare este însăşi demonstraţia teoremei.

Pentru aplicarea teoremei la problemele care ne interesează şi pentru a putea folosi metoda prin care se determină în prealabil dreapta de intersecţie dintre planul bazei şi planul secţiunii, dau şi un enunţ modificat al teoremei. Iată-l: Dacă prin 3 puncte din spaţiu A,B,C necoliniare ducem 3 drepte concurente sau paralele şi dacă pe fiecare din aceste drepte luăm respectiv punctele A',B',C', atunci perechile de drepte (AB, A'B'), (BC, B'C'), (CA, C'A'), se intersectează în 3 puncte coliniare — axa de omologie (planele ABC şi A'B'C' să nu fie paralele).

Am insistat ca elevii să înţeleagă că această dreaptă este tocmai dreapta de intersecţie dintre planul ABC şi planul A'B'C'. Astfel formulată, teorema a putut fi aplicată uşor la prismă şi la piramidă, considerînd 3 puncte A,B,C, vîrfurile poligonului de bază şi respectiv punctele A',B',C', care determină planul secţiunii situată pe muchiile laterale ce pornesc din A.B,C.

Am avut grijă ca elevii să ştie să facă corect acest desen şi să-l motiveze.

Au urmat apoi exerciţii în care se cerea să se construiască dreapta de intersecţie dintre planele ABC şi A'B'C'.

Cîteva exemple de probleme rezolvate la clasa a X-a, în care elevii au folosit metoda de rezolvare descrisă mai sus (la capitolul proiecţii).

1. Să se construiască proiecţia unui triunghi pe un plan (Fig. nr. 1).

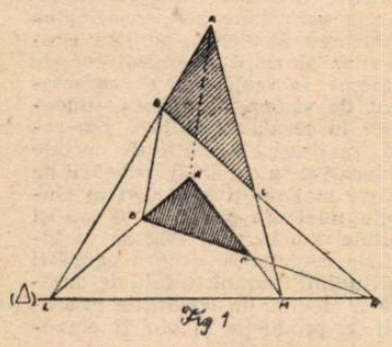

Fig 1

Fie ABC şi A',B',C' proiecţiile lui A,B,C, pe un plan P. Dreapta AB intersectează pe A'B' în L, AC, pe A'C' în N şi BC pe B'C' în M. Elevii trebuie să deducă faptul că într-un desen corect, punctele L,M şi N sînt coliniare, fiind situate pe intersecţia planului triunghiului cu planul P, cum de altfel rezultă şi din teorema Desargues.

2. Cunoscînd dreapta (Δ), intersecţia planului unui triunghi ABC cu un plan şi A' proiecţia lui A pe acel plan, să se determine proiecţia triunghiului pe planul dat. (Fig. 2).

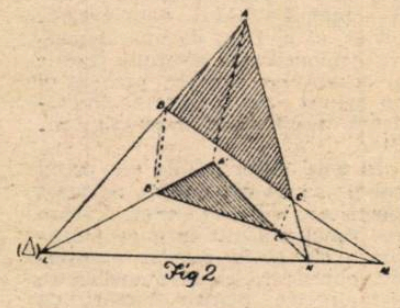

Fig 2

Fie (Δ) dreapta dată A un vîrf al triunghiului situat la distanţa AA' (dată) de planul de proiecţie. Dreapta AB întîlneşte pe (Δ) fiind în acelaşi plan, în punctul L. Proiecţia lui AL este A'L. Deci, pentru a găsi proiecţia punctului B, va trebui să ducem o paralelă la AA' care întîlneşte pe A'L în punctul B'. Analog se găseşte proiecţia vîrfului C. Este clar deci că, fiind date (Δ) triunghiul ABC şi punctul A', proiecţia lui A, proiecţiile lui B şi C nu pot fi luate arbitrar, ele fiind determinate de alte elemente ale desenului.

3. Un triunghi ABC are latura BC paralelă cu planul P. Dreapta AB întîlneşte planul P în B" Proiecţia lui A este A'. Să se determine proiecţia lui ABC pe planul P. (Fig. 3.).

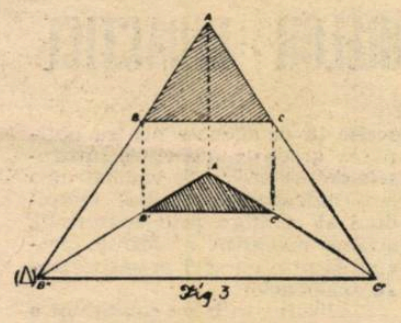

Fig 3

În primul rînd să determinăm intersecţia (Δ) planului triunghiului cu planul de proiecţie. Ea va trece prin B" şi va fi paralelă cu BC. Proiecţia lui B se va găsi la intersecţia lui A'B" cu paralela dusă din B la AA'.

Dreapta AC intersectează pe (Δ) în C". Unim A' cu C" şi din C ducem o paralelă la AA' care taie pe A'C" în C' — proiecţia lui C.

Deci, fiind date punctele A,B,C,A',B", celelalte puncte nu mai pot fi luate convenţional.

4. Proiecţia unui patrulater plan pe un plan (Fig. 4).

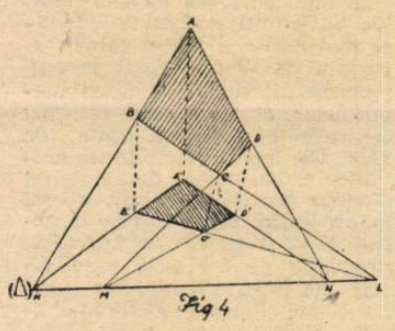

Fig 4

Considerăm după voie A', B', C', respectiv proiecţiile lui A,B,C, (AA'//BB'//CC'). Dar punctul D' nu-l mai putem lua după voie, el este determinat de poziţiile lui A',B',C'. AB şi A'B' se întîlnesc în K, iar BC şi B'C' în L, deci KL este intersecţia celor două plane, planul patrulaterului şi planul de proiecţie. Deci, AD prelungită întîlneşte planul de proiecţie de-a lungul lui (Δ) în N. Proiecţia lui D se va găsi pe dreapta A'N, ducînd din D paralelă la AA'.

Ca verificare, dreptele CD şi C'D' trebuie să se intersecteze pe (Δ)

5. Proiecţia unui patrulater strîmb pe un plan se reduce la proiecţia a două triunghiuri.

În legătură cu patrulaterul strîmb am pus elevilor următoarea problemă:

Se dau cele trei puncte în care un plan intersectează trei laturi ale unui patrulater strîmb dat, să se construiască punctul în care intersectează a patra latură. De aici elevii au înţeles că putem lua în mod arbitrar cele trei puncte, dar al patrulea este determinat de poziţiile celorlalte trei. (Fig. 5).

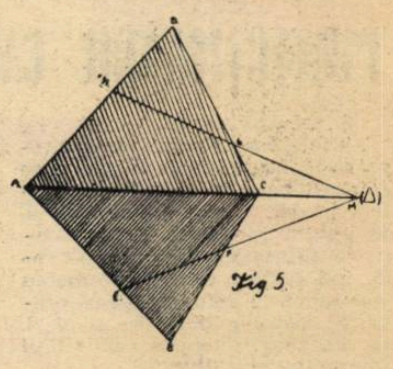

Fig 5

Fie ABCD patrulaterul strîmb, (Δ) intersecţia planului (ABC) cu planul (ACD). Se dă E,F şi G pe trei laturi. Să se determine H. EFG determină planul de secţiune, care taie planul ABC după dreapta EF. EF întîlneşte pe (Δ) în M. deci GM este o dreaptă a acestui plan şi a planului ACD, care taie pe AD în H, punctul căutat.

Punînd apoi problema: să se găsească condiţia ca patru puncte situate pe laturile unui patrulater strîmb să fie situate în acelaşi plan, elevii au putut să o rezolve cu uşurinţă aplicînd teorema lui Menelaus triunghiului ABC cu transversala EFM şi triunghiului ACD cu transversala HGM.

Acest mod de studiere a problemelor de proiecţii, prin executarea raţională a desenului, îi ajută pe elevi să stabilească cu uşurinţă poziţiile diferitelor elemente ce trebuie calculate faţă de elementele date şi relaţiile metrice dintre ele, ceea ce duce la rezolvarea cu succes a diferitelor probleme.

De asemenea, constituie o pregătire temeinică pentru rezolvarea pe mai tîrziu a problemelor de secţiuni în corpurile geometrice.

Răspundem în acelaşi timp şi cerinţelor programei şcolare de geometrie în spaţiu care în nota explicativă spune că pentru a dezvolta just reprezentarea spaţială în mintea elevilor, o atenţie deosebită trebuie să se dea desenelor figurilor în spaţiu, atrăgîndu-se atenţia elevilor asupra deosebirii dintre construcţiile în geometria plană şi cele din spaţiu.

Prof. Z. BOGDANOF
Şcoala medie „N. Bălcescu" Bucureşti

Constituirea Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic

De curînd a avut loc şedinţa de constituire a Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic. Şedinţa a fost deschisă de academician profesor I. Murgulescu, ministrul învăţămîntului, care a vorbit despre rolul şi sarcinile Consiliului.

Consiliul învăţămîntului profesional şi tehnic este compus din 158 de membri — cadre de conducere din învăţămînt, cadre didactice din şcoli, cadre universitare, cercetători în domeniul ştiinţei pedagogice, precum şi din reprezentanţi ai diferitelor organizaţii şi instituţii centrale. Consiliului îi revine în deosebi sarcina de a analiza problemele legate de îmbunătăţirea muncii de instruire şi educare a elevilor din învăţămîntul profesional şi tehnic, de a face propuneri în această direcţie. Activitatea sa se va desfăşura în cadrul a cinci secţii : secţia pentru organizarea învăţămîntului profesional şi tehnic, secţia pentru planuri, programe, manuale, secţia pentru metodica instruirii practice, secţia pentru educaţia elevilor şi secţia pentru perfecţionarea cadrelor didactice.

După citirea planului de muncă al Consiliului în învăţămîntul profesional şi tehnic, participanţii la şedinţa de constituire au luat cuvîntul salutînd crearea acestui organ şi făcînd propuneri cu privire la desfăşurarea activităţii lui pe viitor

Exprimarea corectă la lecţii

Urmărirea de către profesor a felului cum se exprimă elevii la lecţiile de istorie, ca şi la alte obiecte, joacă un rol important în asigurarea nivelului de cunoştinţe cerut de programă.

Dacă elevii dau, în răspunsurile lor, un sens propriu termenilor folosiţi, dacă utilizează formulări proprii corecte, înseamnă că şi-au însuşit cunoştinţele predate. Atunci însă cînd un elev foloseşte greşit termenii, denumirile, noţiunile este o dovadă că el nu a înţeles în adîncime tema despre care se vorbeşte. Astfel, dacă el spune — cum se mai întîmplă la clasele mici — **tribut** în loc de **impozit**, şerbi **şi** iobagi în loc de şerbi **sau** iobagi sîntem în faţa unei dovezi certe că ei nu-şi reprezintă clar conţinutul fiecăreia din aceste noţiuni.

O dovadă a confuziei din mintea unor elevi, a faptului că ei nu au cunoştinţe clare şi temeinice, este şi exprimarea neclară, imprecisă. Aşa de exemplu, un elev a scris că statul nostru acordă gospodăriilor colective un ajutor multilateral : le **dă** vite de rasă, seminţe selecţionate, credite, maşini agricole, tractoare. Cerîndu-i să explice cele spuse, a susţinut că statul vinde gospodăriilor colective tractoare şi combine, ceea ce a pus în evidenţă confuzia pe care o făcea.

Uneori, chiar greşelile de sintaxă duc la greşeli de conţinut care nu trebuie să scape din atenţia noastră, a profesorilor.

De exemplu, la lucrarea de geografie un elev a scris : „India antică era aşezată la răsărit **de** Persia şi la sud de Asia". Solicitat să se explice, acest elev a arătat just situaţia Indiei în partea de sud a Asiei.

Cum putem combate confuziile **sau exprimarea greşită a elevilor ?**

În primul rînd, desigur, prin grija de a forma la elevi noţiuni clare. Bunăoară ,pentru a preîntîmpina confuziile posibile între noţiunile apropiate ca sens (tribut, impozit, dare în general, dijmă — clacă, şerb — clăcaş), sau între cele cu o structură sonoră asemănătoare (colon — colonist — colonialist) ori cele cu înţeles multiplu (cultură, proprietate etc.) definesc asemenea termeni cînd îi introduc în predare. De obicei fac acest lucru opunînd termenul respectiv termenului cu care poate fi uşor confundat şi atrag atenţia elevilor asupra greşelilor pe care le pot face. Aşa, de exemplu, vorbind despre colonizarea romană în Dacia la clasa a VII-a am relevat deosebirea dintre colon, colonist, colonialist. Socotesc că delimitarea conţinutului noţiunilor de acest fel trebuie făcută de multe ori, oricînd avem posibilitatea, ca şi atunci cînd am constatat confuzia. Dacă atunci cînd examinez un elev constat că el foloseşte greşit un termen sau că se exprimă neclar, îi cer să precizeze conţinutul cuvîntului cu pricina, al propoziţiei sau frazei respective. Dacă nu poate ieşi singur din impas, cer ajutorul clasei căci socot că noi, pedagogii, trebuie să intervenim numai dacă nici ceilalţi elevi nu au putut înlătura greşala constatată. Greşelile şi confuziile din lucrările scrise le pun în discuţia clasei.

Numai atunci cînd elevii noştri se exprimă clar şi corect, cu cuvintele lor proprii putem fi siguri că şi cunoştinţele lor sînt clare şi temeinice.

Prof. ION CIPU
Şcoala de 8 ani Margina
raionul Făget

Lecţie practică de agricultură în laboratorul Şcolii de 8 ani din comuna Roma, raionul Botoşani

Însemnări

Examinare şi notare

Consider verificarea cunoştinţelor şi notarea acestora drept un act tot atît de esenţial în activitatea profesorilor ca şi organizarea şi desfăşurarea predării.

Unii profesori, în special dintre cei aflaţi la începutul carierei, au tendinţa de a „străluci" în faţa elevilor prin întrebările suplimentare pe care le pun. Desigur, nu este un lucru potrivit, dar mai rău este faptul că, în unele cazuri, această tendinţă duce la întrebări menite să-i „încuie" pe elevi

Profesorii cu experienţă ştiu însă prea bine că, începînd chiar din primele clase, trebuie să-i ajutăm pe elevii ascultaţi să expună conţinutul lecţiei curgător şi sistematic, să le dăm posibilitatea să-şi expună liniştit şi amănunţit cunoştinţele, şi că întrebările suplimentare îşi au rostul numai cînd e nevoie să-i ajutăm pe elevi şi în nici un caz nu de dragul de a ne arăta propria „ascuţime intelectuală".

Alţi profesori caută să „stoarcă" totul dintr-un elev la o singură examinare. Nici acest procedeu nu mi se pare de loc indicat. Într-adevăr, la o astfel de chestionare toate întrebările se situează ca valoare pe acelaşi plan, se cer prea multe şi de aceea nu se disociază esenţialul de amănunt. O astfel de chestionare nu ţine seama nici de treptata extenuare nervoasă a elevului obligat să apeleze necontenit la eforturile memoriei. Am putut, de exemplu, să aud o dată cum la o lecţie de recapitulare un profesor cerea elevului ascultat să spună anul apariţiei unor opere literare de mică importanţă.

Foarte neindicat procedează acea categorie de examinatori a căror severitate constituie o adevărată „probă de foc" pentru elevi. Atitudinea lor sumbră şi ameninţătoare produce asupra elevilor o influenţă psihologică atît de importantă, încît nu mai poate fi vorba de o funcţionare normală a psihicului. Este limpede că notele obţinute pe o asemenea cale nu pot avea o valoare obiectivă. Din fericire, astfel de cazuri, care erau specifice şcolii din trecut, sînt din ce în ce mai rare astăzi. Dacă le-am amintit totuşi a fost tocmai pentru a atrage atenţia asupra necesităţii ca ele să dispară cu desăvîrşire.

Există încă de bună seamă în şcoli şi examinatori superficiali. Interogarea elevilor este pentru ei o povară de care vor să scape cît mai repede. Procedînd la verificarea cunoştinţelor în mod sumar şi neregulat, acest tip de profesori excelează prin superficialitatea notării şi prin numărul redus de note la disciplina pe care o predau.

În aprecierea cunoştinţelor şi notarea elevilor trebuie desigur să respectăm normele stabilite de Ministerul Învăţămîntului. În afară de aceasta, însă, nici un regulament nu poate da legi, indici, jaloane fixe. E firesc să fie aşa, întrucît răspunsurile date de elevi nu pot fi codificate. Orice notă dată răspunsului unui elev constituie un act de interpretare din partea profesorului.

Aceasta nu înseamnă însă că profesorul îşi poate permite să fie subiectiv în aprecierea muncii elevilor. Controlul cunoştinţelor şi evidenţa pregătirii lor trebuie făcute astfel încît în toate cazurile elevii să primească pentru răspunsul dat nota meritată.

Practica didactică dovedeşte că atunci cînd sînt date cu simţul răspunderii pedagogice, notele au o reală valoare obiectivă şi constituie un important mijloc educativ, un stimulent pentru ridicarea nivelului la învăţătură. Dar pentru aceasta, atît verificarea cît şi notarea cunoştinţelor trebuie să fie efectuată într-un chip cît mai atent şi mai judicios.

Prof. J. SZIKSZAY
Braşov

Formarea deprinderilor de scriere frumoasă

Accesoriile principale

Experienţa la catedră a dovedit că buna predare a caligrafiei depinde în mare măsură de asigurarea accesoriilor necesare — caiete şi peniţe adecvate.

Programa şcolară prevede pentru clasa I, în perioada abecedară, predarea scrierii cursive pe caietul tip 1, iar în perioada postabecedară, pe caietul tip 2. In clasa a II-a, pentru trimestrele al II-lea şi al III-lea este prevăzută scrierea cursivă pe caietul tip 2. În clasa a III-a, în trimestrul al II-lea se predă scrierea cursivă, iar în trimestrul al III-lea scrierea rapidă, ambele pe caietul tip 3. În clasa a IV-a în trimestrele II şi III se învaţă scrierea rapidă pe caietul de dictando. În clasa a V-a în trimestrul al II-lea se perfecţionează scrierea rapidă, învăţată în clasele precedente şi care se aplică pe caietul de dictando ; în trimestrul al III-lea se învaţă scrierea rondă, pe caietul de matematici. În clasa a VI-a, în trimestrul al II-lea se învaţă scrierea batardă pe caietul tip 1 ; în trimestrul al III-lea, lucrările avînd un caracter de sinteză, toate scrierile învăţate — cursivă, rapidă, rondă şi batardă — se aplică pe caietele adecvate fiecărei scrieri.

În ceea ce priveşte folosirea peniţelor, menţionăm că pentru scrierea cursivă se întrebuinţează peniţa „claps", iar la scrierea rapidă peniţa de aluminiu (în formă de peştişor). Pentru scrierile rondă şi batardă, la cercul profesorilor de desen şi caligrafie din Capitală s-a stabilit ca pînă la apariţia în comerţ a peniţelor speciale să se utilizeze peniţele existente cu vîrfurile teşite — Massag 521 sau Soennecken 776.

Despre metodele folosite

Predarea caligrafiei constituie un proces logic, care se bazează pe educarea atitudinii conştiente şi corecte a elevilor faţă de scriere ; ea presupune însuşirea temeinică a tuturor cunoştinţelor teoretice despre scriere ca şi dezvoltarea aptitudinilor grafice cu scopul formării unui scris corect, ordonat şi frumos.

Metoda de bază în predarea caligrafiei este cea *genetică*. Ea se aplică în toate clasele, cu excepţia clasei I în perioadele preabecedară şi abecedară, fiindcă atunci copiii învaţă să scrie literele în ordinea cerută la orele de citit-scris

Metoda genetică se bazează pe însuşirea mai întîi a trăsăturii principale a literei, adăugîndu-se apoi cîte un element secundar nou. Pe parcurs, în concordanţă cu cerinţele, se adaugă alte elemente noi, mai grele. Precum se vede această metodă se întemeiază pe principiul gradaţiei scrierii de la simplu la complex şi nu aşa cum cred unii, pe scrierea literelor în ordinea alfabetică. Metoda genetică se aplică la scrierea literelor mici şi mari, ajutînd la formarea atitudinii conştiente a elevilor în scriere şi la trecerea de la scrierea literelor separate la scrierea legată.

O altă metodă, cea *ritmică*, constă în aplicarea ritmului în timpul scrierii ; ea se foloseşte în clasele I-IV la scrierile cursivă şi rapidă (la clasa I, numai în perioada postabecedară).

Cum se procedează ? Învăţătorul, profesorul sau cîte un elev bat tactul, iar elevii scriu după această comandă. Metoda îi obişnuieşte pe elevi să-şi coordoneze munca într-un timp dat şi să scrie unitar. Ea asigură dezvoltarea activă şi simultană a vitezei în scris la toţi elevii, ajută la păstrarea disciplinei.

Metoda ritmică nu se poate aplica în cursul unei ore întregi, ci la oarecare intervale în cadrul aceleiaşi ore, fiindcă ritmul cere încordare şi efort fizic din partea copiilor, obosindu-i repede. La început tempo-ul va fi lent, apoi creşte progresiv, în concordanţă cu aptitudinile şi rezultatele în muncă ale elevilor. In orice caz, tempo-ul nu poate fi accelerat în detrimentul calităţii scrisului.

Scrierea cursivă la clasa I

Programa de caligrafie prevede, printre alte teme, scrierea unor propoziţii în care figurează cuvinte incluzînd grupele de litere, ce, chi, ghe etc.

Pentru aceasta, formulăm mai întîi propoziţia, care e bine să fie luată dintr-o poezie pentru cei mici, fiindcă copiilor le plac versurile. Predarea temei începe prin scrierea caligrafică a textului pe tablă. Experienţa a dovedit că lecţia va trezi mai mult interes dacă alături de text schiţăm şi un desen legat de conţinutul propoziţiei. În continuare, analizăm pe scurt textul pentru a-l face pe deplin înţeles. După aceea, trecem la despărţirea cuvintelor în silabe, cu scopul ca elevii să ştie să despartă corect cuvintele în timpul scrierii, cînd trec de pe un rînd pe altul. In felul acesta consolidăm şi cunoştinţele primite la gramatică.

În pregătirea lecţiei includem cunoştinţele cu caracter recapitulativ, care au o mare importanţă în această perioadă, fiindcă elevii de abia învaţă să scrie. Astfel ne vom referi la aspectul sau forma literelor, arătînd, de pildă, că ovalele sînt corecte atunci cînd după scrierea lor rămîn libere cele patru colţuri ale căsuţei încît să se poată pune în locurile libere cîte un punct. Atragem atenţia copiilor asupra faptului că unele trăsături sînt subţiri (cele urcătoare), iar altele groase (cele care coboară), că la trăsăturile bastonate grosimile se scriu în partea dreaptă a liniaturii caietului, iar la trăsăturile ovale în stînga. Totodată, vom avea grijă să le atragem atenţia că grosimea trebuie să fie gradată, la literele ovale sau semiovale, fiind maximă în mijlocul ovalului. Copiii trebuie să înveţe să înscrie fiecare literă în căsuţa ei, să lege literele între ele, să dea scrierii aceeaşi înclinare, respectînd cu stricteţe portativul caligrafic. În ceea ce priveşte formarea legăturii între două litere, trebuie să ţinem seama că literele, fiind compuse din elemente felurite, este necesar ca la păstrarea legăturii să se aibă în vedere caracterul lor.

În etapa următoare — desfăşurarea lecţiei — trecem la explicarea legăturilor dintre literele din cuprinsul unui cuvînt şi a necesităţii de a se respecta distanţa dintre litere şi dintre două cuvinte. Distanţa dintre două trăsături bastonate va fi de o căsuţă atunci cînd litera precedentă se termină jos cu un picioruş (cîrlig), iar litera următoare nu are picioruşul în partea de sus ; de exemplu, în cuvintele : stă, chitic, după, ghete, căci. Cînd apare o literă bastonată terminată jos cu picioruş şi cînd cea următoare se începe în partea de sus tot cu un picioruş (de exemplu în cuvintele : un, în), distanţa dintre ambele trăsături bastonate va fi de două căsuţe, iar legătura lor se va obţine printr-o trăsătură diagonală.

Distanţa de două căsuţe se va păstra şi între o trăsătură bastonată terminată jos cu un picioruş şi o literă care are în partea de sus un nod (de exemplu, în cuvîntul „încurcat" între *u* şi *r* sau în cuvîntul „şiret" între *i* şi *r*).

Tot o distanţă de o căsuţă lăsăm şi între două litere din care una este formată din trăsătura ovală şi alta din trăsătură semiovală (de exemplu, în cuvîntul „şoricel" între literele *ş* şi *o*). Aceeaşi distanţă se va păstra şi între o literă semiovală şi alta bastonată, sau invers (exemple găsim în cuvîntul „stă" între literele *s* şi *t*, precum şi între literele *t* şi *ă*).

Distanţa dintre două cuvinte va fi de două căsuţe, cu excepţia cazului cînd un cuvînt începe cu litera *s* ori *ş*. Atunci ea este de două căsuţe şi jumătate, fiindcă trăsătura subţire (firicelul) care precede litera începe la jumătatea căsuţei.

Consolidarea cunoştinţelor cu privire la regulile amintite mai sus se realizează prin exemplificări date de elevi din textul scris

Etapa următoare a lecţiei constă în aplicaţii practice: elevii copiază textul de pe tablă. La terminarea temei, controlăm şi corectăm greşelile ; cele tipice sînt discutate pe baza unor exemple scrise pe tablă. După aceasta, elevii scriu din nou textul, cu scopul de a-şi corecta greşelile.

Pentru verificarea cunoştinţelor se şterge textul de pe tablă şi li se propune elevilor să scrie pe caiete din memorie toată propoziţia.

Lecţia se termină prin fixarea cunoştinţelor, cerîndu-se elevilor să formuleze regulile principale de scriere învăţate.

ELISABETA ULMEANU

Gramatica pentru clasa a VII-a

Utilitatea manualului de limba română pentru clasa a VII-a este fără îndoială mare. În articolul de față însă, ne-am propus să facem unele observații referitoare la mici scăpări care apar totuși în partea de gramatică a manualului. Aceasta pentru a evita scăpări asemănătoare într-o ediție viitoare sau cu ocazia lecțiilor care urmează a fi predate.

Credem, de pildă, util ca la predarea verbelor impersonale să se menționeze că, gramatical, acestea au de fapt persoana a III-a, deoarece la analiză mulți elevi au tendința să spună că, fiind vorba de verbe impersonale, acestea nu ar avea persoană.

La pagina 266 a manualului se menționează: „Sînt de asemenea verbe impersonale: ...se crede, se simte, se aude". Credem că trebuie înlocuită formularea „sînt" prin „pot fi", deoarece aceleași forme verbale pot avea și subiect. Cu exemple de felul lui „Și s-avîntă și se crede/Că-i bărbat" urmat de „Se crede că ar fi sosit" sau „Se aude sunetul viorii" urmat de „Se aude că va veni" s-ar putea clarifica în ce situații formele verbale „se crede" și „se aude" pot fi impersonale.

În același fel ar fi bine să se intervină și atunci cînd se predau expresiile verbale impersonale de la pag. 266, 308 și 311: e ușor, e greu, e frumos etc. Elevii nu trebuie să rămînă cu impresia că aceste forme sînt numai expresii verbale impersonale. Folosindu-se exemple de felul acesta: „E frumos să fii cuminte" și „Tabloul e frumos", se poate arăta deosebirea esențială între expresiile impersonale, care sînt predicate verbale, și predicatele nominale care au aceeași formă.

La conjugarea verbelor la mai mult ca perfect, la persoana a III-a plural se dau unele forme care par supărătoare. Oricare profesor îi va corecta pe elevii săi, și părerea noastră este că bine face, dacă vor folosi exprimări de felul acesta: „ei se dusese" sau „ei uscase". Spre surpriza noastră, în manual se insistă totuși ca elevii să învețe nouă asemenea forme: Ei... fusese (pag. 274), avusese (275), învățase (277), văzuse (278), scrisese (279), pornise (280), hotărîse (281), dusese (285), uscase (287).

La exemplul „Moșneagul, iute ca un prîsnel, așterne țolul" (pag. 305) — fără să mai vorbim că elevii pot lua pe „iute" și drept complement — semnalăm formularea confuză a textului ce explică analiza acestui exemplu: „Cuvintele nr. 5 (țolul) și nr. 3 (ca un prîsnel) sînt complemente subordonate cuvîntului nr. 4 (așterne) și cuvîntului „iute". Elevii ar înțelege că amîndouă aceste complemente sînt subordonate și cuvîntului „așterne" și cuvîntului „iute".

În definiția de la pagina 310 se strecoară formularea „părți de cuvînt" în loc de „părți de vorbire", formulare care nu-și mai are rostul în clasa a VII-a, cînd elevii înțeleg prea bine că părțile de vorbire nu sînt părți ale unui cuvînt.

La pagina 321, în exemplul „Urmează cîteva clipe de tăcere", „cîteva" este considerat adjectiv nehotărît, dar același cuvînt la pagina 254 apare ca numeral nehotărît. În asemenea cazuri elevii pot fi puși în derută.

Într-un articol semnat de M. Costache, publicat în nr. 678 din 19 octombrie 1962 al „Gazetei învățămîntului", referitor la același manual, se discuta despre utilitatea unor scheme după fiecare capitol și despre necesitatea unei mai mari atenții în prezentarea grafică a materialului de gramatică. Sîntem de aceeași părere cu autorul articolului. Mai menționăm în acest sens că la pagina 223, din dorința de a se arăta elevilor că articolele hotărîte se alipesc la substantive, formele acestora sînt prezentate cu linioară în față (-l, -le, -i), fără să se explice în mod deosebit rostul acestei linioare. S-ar putea însă de aceea ca unii elevi să considere linioara drept linioară de unire, mai ales că și unele forme ale pronumelor personale sînt prezentate în același fel (-l, -le, -i).

În ceea ce privește explicarea folosirii semnelor de punctuație, nu ne poate mulțumi numai simpla prezentare a unor reguli și exemple într-o lecție la sfîrșitul manualului. Punctuația e strîns legată de sintaxa propoziției și a frazei. Considerăm că regulile folosirii semnelor de punctuație trebuie selecționate și prezentate în cursul lecțiilor de sintaxă, acolo unde conținutul acestor lecții este legat de folosirea lor. Așa de exemplu, despre folosirea virgulei se poate vorbi foarte bine și atunci cînd se predă propoziția cu subiect multiplu. Lecția de la sfîrșitul manualului despre semnele de punctuație ar putea să fie în cazul acesta o lecție de recapitulare finală.

Cu toate aceste lipsuri, materialul de gramatică din manual rămîne totuși un bun ajutor pentru munca profesorilor și a elevilor.

Prof. M. OPRESCU
Drăgășani

Limba în manualul de zoologie

Cartea în general, dar cu deosebire cartea de școală trebuie să fie un model de concizie, de precizie și de conformare față de regulile gramaticale. Căci mai mult decît cuvîntul rostit, cuvîntul scris se impune și influențează direct gîndirea și deci modul de exprimare al elevilor. „Scrie în carte" este adesea argumentul pe care elevii și-l aduc în ultimă instanță, cînd se ivesc între ei discuții contradictorii în stabilirea unui adevăr.

Multe dintre manualele școlare noi vădesc din partea autorilor o deosebită preocupare pentru limbă. Paragrafe întregi cuprind fraze clare, concise, dense în conținutul de idei, uneori chiar colorat formulate.

Manualul de zoologie pentru clasa a VI-a ne oferă numeroase asemenea exemple. Spicuim la întîmplare cîteva fraze care ușurează și fac mai plăcută munca elevilor, solicitîndu-le nu numai gîndirea, dar și trăirea emoțională: „Tigrul trece apele înotînd, iar pe cîmpie aleargă făcînd salturi de acrobat"; „Florile galbene și albe ale nuferilor împodobesc pătura verde...".

Preocuparea pentru limbă nu este întîmplătoare la autorii acestui manual; dovadă, însuși faptul că multe dintre construcțiile defectuoase din ediția anterioară au fost înlăturate în noua ediție. Astfel, în prima ediție, la lectura „Asemănări dintre om și celelalte animale „mamifere", tocmai frazele de început, care aveau menirea să introducă pe elev în problemă, lăsau să se strecoare afirmații contrare intenției autorilor: „De la prima vedere se pare cu neputință ca omul să fie înrudit cu celelalte mamifere, ca: iepurele, elefantul etc. Astfel, omul are un schelet..." In noua ediție (pag. 64), **astfel** a fost înlocuit cu **totuși**, eliminîndu-se în bună parte confuzia ce se crea în prima formă. Ar fi fost mai bine dacă în locul lui **de** ar fi apărut **deși**. Menționîndu-se **de**, elevul necunoscător al problemei poate citi accentuînd pe cuvîntul **vedere** și intonînd în descrescendo, să dea un înțeles invers frazei. Dacă s-ar fi adăugat, la înlocuirea lui **de** cu **deși**, și schimbarea formei **„se pare"** cu forma **„s-ar părea"**, dacă, în sfîrșit, cele două fraze s-ar fi contopit în una singură, atunci din capul locului s-ar fi împrăștiat umbra oricărei confuzii.

In noua ediție nu s-au făcut toate corectările de redactare necesare. De pildă, la lectura „Mamifere inferioare" (pag. 67) **s-au** menținut două construcții de frază cu totul necorespunzătoare: „Prin faptul că are corpul acoperit cu păr și hrănește puii cu lapte, el (ornitorincul — n. n.) este un animal mamifer inferior" — ca și cum **toate** animalele care au corpul acoperit cu păr și își hrănesc puii cu lapte sînt mamifere inferioare. Era absolut necesar ca după cuvîntul **mamifer** să se fi adăugat că, deoarece asemenea păsărilor, face ouă și are cioc, ornitorincul este un mamifer inferior.

Sau: „Glandele, în formă de tuburi, sub acțiunea unor mușchi speciali, elimină laptele care se scurge pe firele de păr, iar puii îl ling, ieșind la suprafață". Este eliminat oare numai laptele care se scurge pe firele de păr, rămînînd și alt lapte, care nu este eliminat? Și apoi, cine iese la suprafața apei? Laptele, puii sau și laptele și puii?

La asemenea scăpări se adaugă și altele, mai mărunte, dar mai frecvente. Astfel, de exemplu, la pagina 74, afirmîndu-se că „Găina și cocoșul au mulți dușmani: dihorul, vulpea..." s-ar putea crede că e vorba de două specii de păsări diferite: găina, una, cocoșul alta.

Ne oprim numai la aceste observări, socotindu-le concludente pentru sublinierea necesității de a se da toată atenția formelor de limbă pe care le folosim în manuale.

Prof. OLIVIU NEGOIȚA

Atlasul geografic școlar

De curînd a apărut în Editura didactică și pedagogică un atlas geografic școlar, ai cărui autori sînt N. Gheorghiu, V. Dumitrescu și E. Gregorian.

Așa cum a fost întocmită, lucrarea se adresează în primul rînd elevilor din școlile de 8 ani și medii, pe care îi ajută să înțeleagă și să-și însușească principalele probleme de geografie fizică și politică. Ea îi familiarizează pe elevi cu harta și cu lucrul pe hartă, (cu măsurătorile de distanțe și de suprafețe, cu citirea semnelor convenționale de nivelment și de planimetrie), le înlesnește să întreprindă „călătorii geografice" pe hartă pe diverse itinerarii, pe continente și pe oceane, îi ajută la întocmirea de profile, descrieri de regiuni, țări, continente, bazine marine și oceanice etc. La lecții, avînd atlasul în față, fiecare elev poate urmări mai ușor fenomenul geografic predat de profesori, poate să localizeze mai corect pe harta murală, după ce a intuit harta din atlas.

Printre hărțile cuprinse în atlasul geografic școlar menționăm: Harta politică a lumii, Planiglobul și regiunile polare, hărțile fizice și politice ale continentelor, o hartă fizică, una economică și alta administrativă a R.P.R., harta fizică a U.R.S.S., apoi hărți fizice ale țărilor europene, harta fizică a unor state din Asia (R.P. Chineză, R.P. Mongolă, R.P.D. Coreeană și Coreea de Sud, Iran, Afganistan, India ș.a.), din America de Nord (S.U.A.) etc.

Sînt prezentate de asemenea unele aspecte de geografie matematică: sistemul solar, măsurile proporționale ale Soarelui și planetelor sistemului solar, mișcarea de revoluție a Pămîntului în jurul Soarelui, mișcarea de rotație, luminarea Pămîntului la echinocții și la solstiții. O pagină a atlasului a fost rezervată principalelor proiecții cartografice (azimutală, conică, cilindrică) și pentru reprezentări ale formelor de relief (curbe de nivel, hașuri, umbre). Sînt înfățișate totodată principalele date statistice privitoare la globul pămîntesc, continente, oceane, fluvii, canaluri maritime, vulcani, tuneluri și extreme geografice

Ultima pagină a atlasului prezintă semnele convenționale folosite la redactarea atlasului.

În comparație cu ediția anterioară, noua ediție a atlasului este mult îmbunătățită.

Harta economică a R.P.R. s-a mărit de la scara 1 : 3.300.000 la scara 1 : 2.800.000 spre a putea cuprinde un număr mai mare de centre industriale și în primul rînd pe cele care s-au dezvoltat în ținuturile lipsite de industrie în trecut, în felul acesta putîndu-se folosi în condiții mai bune la predarea lecțiilor de geografie economică a patriei. De asemenea, Atlasul conține o nouă hartă administrativă a R.P.R., cu limitele noi ale regiunilor, orașelor regionale și ale raioanelor. S-au trecut modificările intervenite în harta politică a lumii ca urmare a apariției noilor țări independente, care s-au eliberat din robia colonială pînă în vara anului 1962. Denumirile geografice au fost scrise în general cu grafia originală. În redactarea Atlasului au fost folosite cele mai noi date statistice.

În general, Atlasul este bine documentat din punct de vedere științific, a fost lucrat cu grijă, este clar, se citește ușor, are culori plăcute pentru relief și hidrografie.

Atlasul prezintă însă și unele lipsuri. Are un număr redus de hărți. În primul rînd lipsesc hărțile economice pe continente și țări (cu excepția R.P.R.) deși asemenea hărți sînt foarte necesare la predarea lecțiilor privitoare la economia diferitelor țări ale globului. Considerăm de asemenea, că hărțile economice și administrative ale țării noastre trebuiau prezentate pe două pagini de atlas, pentru că în felul acesta ele puteau fi folosite mult mai bine de către elevi. Era bine dacă se introduceau în atlas hărți politice, mai ales pentru continente, deoarece granițele și denumirile țărilor trasate pe hărțile fizice sînt greu de urmărit. Au fost omise hărțile climatice ale globului și o hartă generală a curenților oceanici și marini. De aceea, atlasul nu poate fi întrebuințat la toate lecțiile predate în orele de geografie.

Datele statistice sînt incomplete, ele privind numai geografia fizică. Erau necesare și date despre suprafața și populația țărilor, nu numai a continentelor, despre mărimea orașelor, producția industrială și cea agricolă a R.P.R. și a altor state.

Ținînd seama că atlasul cuprinde un număr foarte mare de numiri geografice, considerăm că trebuia să cuprindă și un index alfabetic de numiri, care să înlesnească folosirea lui.

Pentru a se delimita țările din cuprinsul continentelor în cadrul hărților fizice existente în atlas, trebuia folosită o altă culoare decît cea violetă, întrucît aceasta nu evidențiază suficient de clar granițele statelor. De exemplu, în harta fizică și politică a Asiei, care socotim că trebuia întocmită pe două pagini de atlas, ținînd seama de mărimea teritoriului, elevii pot urmări cu greutate granițele republicilor din Asia Centrală Sovietică, ale țărilor din Asia de sud-est sau din Orientul Apropiat și Mijlociu.

În pagina care cuprinde date statistice există unele chestiuni care pot crea nelămuriri în mintea elevilor. De exemplu, se spune că cel mai întins lac este Marea Caspică (395.000 km.). Elevii, în general, știu că aceasta este o mare și nu un lac. Trebuia făcută o precizare, arătîndu-se în paranteză că Marea Caspică poate fi considerată și un lac.

Socotim de asemenea că era necesar să se fi precizat atunci cînd se arată vulcanii că este vorba numai de cei mai înalți vulcani, deoarece altfel elevii ar putea crede că vulcanii globului se rezumă la cei indicați în atlas.

Rămîne ca la ediția următoare, care sperăm că se va trage într-un tiraj mult mai mare decît cea prezentă pentru ca astfel să poată fi folosită de cît mai mulți elevi, să se remedieze aceste lipsuri, și în felul acesta atlasul să poată corespunde în măsură tot mai mare nevoilor școlii

C. MOCANU
lector universitar

Apă plus vin, egal oțet

În manualul de algebră pentru clasa a IX-a de Gh. Dumitrescu, ed. 1961 (ca și în edițiile anterioare) se găsea, la pagina 207, următoarea problemă: „Un butoi conține „a" litri de vin. Se scoate 1 litru de vin și se înlocuiește cu 1 litru de apă; apoi se scoate 1 litru de amestec și se înlocuiește cu 1 litru de apă ș.a.m.d."

Sesizîndu-se că, deși cu un conținut matematic corespunzător, forma în care e prezentată această problemă nu este cea mai indicată, în ediția din 1962 a aceluiași manual problema e menținută (pag. 195), înlocuindu-se însă vinul cu oțet, fapt care ne-a inspirat următorul catren:

Întrebarea e firească
Și îți vine -ndată 'n gînd:
— Cum să nu se otetească
Apă în vin mereu turnînd?

EUGEN ONOFRAȘ
Ploiești

În bibliotecă

Tot despre locul predării teoriei literaturii

După părerea mea, a preda literatura așa cum prevăd actualele programe înseamnă — sub pretext că inițiem elevii în problemele de teorie — să-i obișnuim cu despărțirea procedeelor de analiză de fondul fenomenului literar, în ultimă analiză să-i obișnuim cu schematismul. Adevărul acestei afirmații se constată în clasă, unde și cei mai buni elevi întîmpină greutăți. În lupta pentru consolidarea noțiunilor de teorie a literaturii și pentru fixarea lor folosesc cît mai multe exemple, cer elevilor să demonstreze cu texte fiecare concluzie, să justifice prin analiză definițiile date. Însă o dată cu trecerea timpului, se uită exemplele și, cu ele, și definițiile. Dar noi, în realitate, nici nu trebuie să urmărim simpla memorare a noțiunilor, teoretice, ci posibilitatea de a le aplica în practică, în analiza literară. Aceasta este însă greu de realizat în condițiile actualei programe.

Sînt de părere că soluția acestei probleme ar putea fi găsită în predarea concentrică a teoriei literaturii. Cum? O dată cu predarea operei literare să se studieze și noțiunile de teoria literaturii. În orele rezervate acestui studiu ar putea fi discutate foarte bine mijloacele artistice folosite de scriitori, studiul operelor acestora fiind încheiat prin analize literare care, în acest fel, ar fi mult mai izbutite.

Asimilarea paralelă a cunoștințelor de istoria literaturii și a noțiunilor de teorie a literaturii ar fi ușurată și de alegerea unor texte care s-ar preta firesc la exemplificare. În acest caz s-ar putea vorbi despre o îmbinare armonioasă a teoriei literaturii cu fenomenul literar propriu-zis și nu s-ar mai ajunge la separarea nejustificată a acestora. Așa cum stau lucrurile e ca și cum (iertată să ne fie comparația) am cere la matematică mai întîi o metodică a rezolvării problemelor în clasele mici și apoi rezolvarea acestor probleme în anii superiori de studiu

Prof. FLORENTIN CAȚAN
Școala medie „Al. I. Cuza"
Alexandria

* * *

Există formulate pînă acum trei păreri în privința locului pe care trebuie să-l ocupe studierea teoriei literaturii în școala medie. Una, care-și găsește expresia și în programa în vigoare, recomandă studierea acesteia în clasa a VIII-a, motivîndu-se că „studierea noțiunilor de teoria literaturii în clasa a VIII-a creează premizele unei juste înțelegeri de către elevi a operelor literare care vor fi studiate în cursul de istorie a literaturii în clasele următoare". Alta, aceea a tov. Mircea Brătucu, formulată în articolul publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 680, după care noțiunile de teorie a literaturii, avînd caracter abstract și complex, pot fi accesibile doar pentru elevii ultimei clase a școlii medii. Și, în sfîrșit, ultima părere, a profesorului Dionisie Danca din București, exprimată în „Gazeta învățămîntului" nr. 682, care găsește o cale de mijloc, propunînd ca noțiunile de teorie a literaturii să fie predate de-a lungul anilor în care se studiază istoria literaturii.

Argumentele cu care prof. Dionisie Danca respinge părerea tov. Mircea Brătucu nu par întemeiate. Studierea teoriei literaturii nu e un scop în sine, ci oferă elevilor care studiază în anii următori fenomenul literar în evoluția lui istorică, posibilitatea de a se apropia cu competență de operele studiate, de a înțelege conținutul de viață cuprins în ele, importanța și semnificația lor. Cum ar putea elevii să răspundă acestor sarcini și necesități dacă nu ar cunoaște modul specific de oglindire a vieții în operele literare, dacă nu ar ști să facă o analiză literară, dacă nu ar cunoaște elementele de structură a operei literare, dacă n-ar ști ce trebuie să înțeleagă prin caracterul popular al literaturii? Cum ar reuși ei să se apropie diferențiat de operele literare care aparțin unor genuri literare diferite, dacă nu ar cunoaște trăsăturile specifice genurilor literare și speciilor literare?

Predarea noțiunilor de teorie literară în modul propus de prof. Dionisie Danca nu dă posibilitatea studierii sistematice și comparative a acestor noțiuni și ar umbri anumite laturi ale operelor literare studiate în perspectiva istoriei literaturii (căci nu avem cum să aplicăm cunoștințele de teorie literară studiate ulterior la înțelegerea unei opere literare predate cu un an sau chiar mai mulți înainte).

Pe baza argumentului de nerespins cuprins în programă, argument care sintetizează o experiență îndelungată, avînd în vedere neajunsurile pe care le-ar crea adoptarea uneia sau alteia dintre cele două păreri discutate mai sus (la care adaug faptul că, prin trecerea la școala de 8 ani, elevii citesc mai multă literatură pînă la prima clasă a școlii medii și trebuie să fie familiarizați cu unele noțiuni de teorie a literaturii) conchid că locul studierii teoriei literaturii în școala medie este înaintea studierii istoriei literaturii.

În subsidiar menționez că n-ar fi rău dacă în programa de teorie a literaturii s-ar prevedea și noțiuni și activități aplicative mai apropiate de necesitățile vieții și muncii. Astfel, cred că ar fi bine să se prevadă studierea modurilor de expunere (descrierea științifică și descrierea literară, narațiunea științifică și narațiunea literară), noțiuni despre cronica literară și articol etc.

Prof. MARIN DUMITRU
Școala medie din Costești,
Argeș

* * *

Predarea literaturii române în școala medie se realizează într-un sistem logic închegat, avînd la bază și principiul înțelegerii istorice a dezvoltării literaturii noastre, și principiul înțelegerii profunde a valorii operelor literare. În această privință trebuie înțeles un lucru simplu: în școala medie elevii cunosc literatura română în dezvoltarea ei. Pentru atingerea acestui scop, din punct de vedere metodic vin în ajutor și noțiunile de teorie a literaturii, precum și cele de critică literară. În deosebi noțiunile de teorie a literaturii devin, într-un fel, indispensabile. Aceasta nu înseamnă că în sistemul științei literaturii noi subordonăm istoriei literaturii celelalte ramuri ale acestei științe. Dimpotrivă, păstrăm viu raportul dialectic dintre ele.

În mod firesc, deci, cînd trebuie predate noțiunile de teoria literaturii? — înainte de începerea sistemului de lecții despre dezvoltarea literaturii române, sau la sfîrșitul ciclului acestor lecții? Sau, altfel spus, care este scopul principal: predarea literaturii române, sau predarea noțiunilor de teorie a literaturii?

Cunoașterea dezvoltării literaturii române în școala medie presupune deținerea prealabilă a unui minimum de noțiuni de teorie literară. Cum pot fi înțelese frumusețea și profunzimea poeziei eminesciene, causticitatea satirei lui Caragiale, adînca semnificație realistă a povestilor lui Creangă, rezonanțele simfonice ale frazei sadoveniene sau subtilitatea de filigran a limbii lui Tudor Arghezi — fără a deține cele cîteva date științifice privind fenomenul literar? Elevilor noștri nu li se cere numai intuirea operelor literare sau înțelegerea lor practicistă, ci analiza lor, întemeiată pe criterii științifice. Analiza literară, ca operație de pătrundere profundă în tainele operei literare, nu poate fi efectuată fără un cuantum necesar de noțiuni de teorie a literaturii, dobîndite în cadrul unui sistem organizat.

Deci, mai întîi, însușirea acestui sistem de noțiuni.

Se înțelege de la sine că însușirea noțiunilor de teorie a literaturii se realizează pe baza unui material bogat, pe care elevii l-au acumulat în școala de 8 ani și pe care și-l îmbogățesc în timpul predării sistematice a cursului de teorie a literaturii.

Chestiunea accesibilității acestor noțiuni înainte de studiul istoriei literaturii, date fiind particularitățile de vîrstă ale elevilor, nu constituie un element hotărîtor în fixarea locului predării lor. În ceea ce mă privește, socotesc că noțiunile de teorie a literaturii prevăzute în programa actuală **pot fi făcute accesibile elevilor** fără să se diminueze caracterul lor științific și fără să se forțeze puterea de înțelegere a elevilor. Problema aceasta se transformă într-o problemă de metodică și de măiestrie pedagogică.

Experiența mi-a arătat că noțiunile de teorie a literaturii se însușesc, se consolidează, se clarifică în timp. Și în timpul studierii cursului respectiv, ca și în anii următori, prin continua lor aplicare. Mai mult, ele se îmbogățesc treptat și necontenit în raport cu alte noțiuni privind metoda de creație, curentele literare, raportul dintre fenomenul literar, ca fenomen de suprastructură, și baza care îl generează. Noțiuni cum sînt clasicismul, romantismul, realismul critic, realismul socialist și altele se însușesc în timpul predării istoriei literaturii, elevii asimilîndule pe baza fondului aperceptiv dobîndit anterior. Fondul aperceptiv nu are numai funcția de a integra noile cunoștințe, dar el însuși se consolidează, se îmbogățește în procesul de asimilare a cunoștințelor.

Să presupunem că teoria literaturii s-ar preda în ultima clasă a școlii medii, într-un sistem de noțiuni lărgit, corespunzător particularităților de vîrstă respective. Este adevărat că aceste noțiuni ar fi însușite mai bine. Dar însușirea lor ar mai putea duce și la aprofundarea cunoașterii literaturii române, dacă aceasta ar fi fost studiată în anii precedenți fără să se fi folosit noțiunile științifice de teorie a literaturii? Fără îndoială că nu, decît numai dacă s-ar relua predarea istoriei literaturii.

În afară de aceasta, predarea literaturii române în dezvoltarea ei istorică urmărește să-i ajute pe elevi să înțeleagă că literatura noastră realist-socialistă este o treaptă superioară a dezvoltării literaturii.

La sfîrșitul școlii medii elevii trebuie să rămînă tocmai cu această imagine vie, pe care nu le-ar putea-o da predarea noțiunilor de teorie a literaturii la clasa a XI-a.

F. CREȚEANU
director adjunct al Școlii medii „Unirea" din Turnu Măgurele

Bucuria de a învăța

Programele de geografie pentru clasele V și VI

In general, programele de geografie pentru clasele a V-a și a VI-a sînt un ghid prețios în munca profesorului, ele ajutîndu-l în dozarea justă a materialului, în sistematizarea lui. Socotesc însă că programele au și lipsuri care le scad din valoare.

Iată cîteva din ele:

Avînd în vedere principiul pedagogic care cere ca predarea să se desfășoare de la simplu la complex, de la cunoscut la necunoscut, socotesc că materialul cuprins în programa de geografie pentru clasa a V-a este mult prea grea pentru nivelul elevilor de această vîrstă.

Sfera restrînsă a noțiunilor de geografie cu care copiii vin din clasa a IV-a, necesitatea însușirii unui vocabular, a unei terminologii științifice specifice geografiei, formarea deprinderilor de a lucra cu harta, de a alcătui schițe de contur, constituie probleme dificile ale primelor lecții în clasa a V-a. Or, tocmai acestor lecții de orientare în cîmpul de lucru al geografiei programa le afectează numai 8 ore.

Consider că și programa clasei a VI-a repartizează destul de nejust orele. De exemplu, se repartizează un număr de 30 de ore studiului Africii, continent la care nomenclatura geografică, condițiile naturale, dezvoltarea economică și varietatea fenomenelor fizico-geografice prezintă însușiri mai ușor de reținut de către elevi. Mai mult încă, țări cum sînt cele situate în nordul Africii (de exemplu Maroc, Algeria, Tunis), al căror cadru fizic și economic are multe laturi comune, se studiază în cîte o oră, separat, deși s-ar putea studia odată: într-o lecție primă — așezarea, condițiile lor naturale, iar în alta economia. In același fel s-ar putea grupa și statele din Africa de vest, Africa sudică, Africa ecuatorială etc. Prin aceasta s-ar face economie de timp în predarea cunoștințelor, s-ar înlătura monotonia în predare, căci s-ar evita repetarea la fiecare țară a unor însușiri comune cu cele ale unor țări deja studiate — aceeași climă, același caracter al apelor, aceeași haină vegetală etc. Orele economisite s-ar putea repartiza pentru studiul noțiunilor de geografie fizică, baza înțelegerii dialectice a geografiei fizice, precum și pentru studiul noțiunilor de geografie economică. Aceasta ar ajuta elevii să rețină mai temeinic peisajul caracteristic al fenomenelor fizico-geografice și economice din țările Africii, trezite la o viață nouă.

Socotesc că actuala programă școlară de geografie pentru clasele V și VI nu realizează întru totul o prezentare logică a înlănțuirii fenomenelor. De exemplu, lecția despre curenții oceanici la clasa a V-a nu poate explica una din cauzele principale ale formării lor, întrucît vînturile alizee și contraalizee se predau în clasa a VI-a, în legătură cu clima Africii. Tot astfel, musonii, vînturi periodice care influențează desfășurarea curenților în Oceanul Indian, se studiază în cadrul țărilor din sud-estul Asiei, în clasa a V-a, deși explicația lor este legată parțial de răsturnarea alizeelor, studiate în clasa a VI-a. Clima, principală temă legată de predarea învelișului atmosferei, își pierde din unitate fiind studiată și localizată foarte fragmentar. De asemenea, studierea izolată a oceanelor Atlantic, Pacific și Indian sau a Mării Mediterane, în legătură cu țărmurile continentelor Europa și Asia (clasa a V-a), destramă ideea continuității oceanului planetar, a brîului celor trei mediterane, cu origină și aspecte fizico-geografice comune, sau a mărilor de prelingere (litorale) legate de platforma continentală.

Prof. CORNELIA DRAGU

CREAȚII ALE CADRELOR DIDACTICE

CÎNTEC PATRIEI

Mereu mai sus, Republică slăvită,
În zboru-ți avîntat spre viitor!
Sînt toate noi în țara făurită
De harnicii și mîndrii constructori.

Din falnicii Carpați pînă la Mare,
În vechi și noi orașe, pe ogor
Răsună cîntecul de sărbătoare
Ce ți-l închină-ntregul tău popor

Țăria noastră e a ta tărie,
Prin munca noastră noi puteri îți dăm
Conduși de a partidului povață
Pe culmi nebănuite te-nălțăm.
Așa vei trece, dăinuind prin veacuri,
Senină, mîndră și biruitoare,
Purtînd desfășurat sus, spre înalturi
Stindardul scump al clasei muncitoare.

Prof. ELISABETA DIMITRIU

Cîntați, copii ai țării mele

I. NICORESCU

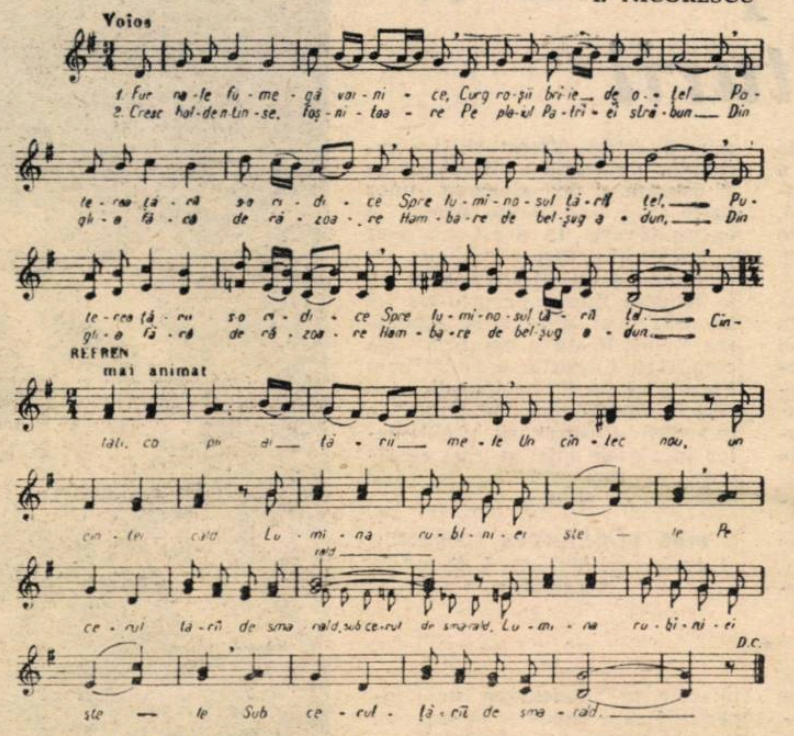

Furnale fumegă voinice,
Curg roșii brîie — de oțel
Puterea țării s-o ridice
Spre luminosul țării țel.

Cresc holde-ntinse, foșnitoare
Pe plaiul Patriei străbun.
Din glia fără de răzoare
Hambare de belșug adun.

Refren

Cîntați, copii ai țării mele
Un cîntec nou, un cîntec cald,
Lumina rubiniei stele
Pe cerul țării de smarald

POȘTA redacției

ION DÎRVARU — raionul Strehaia

Recent, Ministerul Învățămîntului a trimis secțiunilor de învățămînt instrucțiuni în legătură cu plata orelor efectuate de către profesorii de agricultură în timpul celor două săptămîni de practică continuă. In această privință, ei sînt asimilați cu profesorii care îndrumează practica în producție a elevilor din școlile profesionale, tehnice și de meserii.

Potrivit instrucțiunilor, opt ore de practică cu elevii sînt echivalente cu trei ore de predare. In cazul cînd numărul orelor calculate astfel depășește norma de predare săptămînală a unui profesor, orele ce trec peste normă vor fi considerate cumul și plătite ca atare.

PETRU ZAHARIOAIA — Fălticeni

In cazul cînd aveți studii medii complete și calificare în meserie dovedite cu acte, precum și un stagiu în producție sau în învățămînt de peste 5 ani, aveți dreptul să fiți încadrat ca instructor de practică de categoria I.

OVIDIU PETRI — Dumbrăveni

Vechimea dvs. în învățămînt se socotește de la 1 septembrie 1957, cînd ați fost încadrat profesor. Prin urmare, măsura luată de secțiunea învățămînt este justă.

Dacă ați obținut gradul definitiv, în prezent aveți dreptul să fiți salarizat ca profesor I, în grupa de vechime 5—10 ani.

Menționăm că timpul cît ați urmat cursurile facultății nu vi se consideră ca stagiu în învățămînt, deoarece nu ați plecat la studii din învățămînt. Nici timpul servit ca pedagog nu vi se consideră ca stagiu, deoarece la acea dată nu aveați pregătirea pentru învățămînt.

VOICU C. BOAJE — raionul Slatina

In conformitate cu instrucțiunile de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, după absolvirea anului III de facultate aveți dreptul să fiți trecut la salarizare ca profesor II, în cazul cînd vă continuați studiile.

Deoarece sînteți însă în curs de calificare, veți rămîne în grupa de salarizare după vechimea avută la 1 august 1959, pînă la terminarea studiilor și la obținerea gradului definitiv. Urmează deci să fiți salarizat ca profesor II, în grupa de vechime 0—3 ani.

O bună frecvență a tuturor elevilor

Învățătorii, profesorii și directorii de școli din regiunea Argeș se preocupă îndeaproape de asigurarea unei bune frecvențe a tuturor elevilor.

Încă din primele zile de școală ei au cercetat cu simț de răspundere cauzele care pot duce la absențe și, pentru lichidarea acestor cauze, au luat măsuri eficiente. Astfel, în satele izolate din comunele raionului Muscel și în cele subordonate orașului Pitești, s-a organizat cu sprijinul gospodăriilor agricole colective transportul în comun al copiilor la școală; în comunele din raionul Drăgănești-Olt s-au organizat gazde comune, iar în raioanele Vedea, Pitești și Horezu s-au înființat internate școlare. Grija acordată elevilor interni este ilustrată la școala medie din Topoloveni prin dormitoare bine amenajate și curate, printr-o cantină la care se servește o masă substanțială și bine gătită, prin organizarea unui club și a unei biblioteci în care elevii își pot petrece timpul liber, găsind tot ceea ce le este necesar pentru un repaos plăcut.

Ținînd seama de faptul că legătura dintre școală și familie este o condiție deosebit de însemnată și pentru obținerea unei bune frecvențe a elevilor, numeroase școli din regiune s-au preocupat de întărirea acestei legături. De exemplu, la Școala nr. 1 de 8 ani din Pitești, la școlile de 8 ani din comunele Ștefănești, Bascov, Priboeni, Titești etc., după constituirea comitetelor de părinți au fost organizate, cu sprijinul acestora, consfătuiri la care s-au tratat probleme privind însemnătatea prezenței regulate a copiilor la școală.

Munca însuflețită desfășurată la majoritatea școlilor din regiunea Argeș, muncă sprijinită sistematic de secțiile de învățămînt, a permis ca în multe locuri să se realizeze o bună frecvență și să se asigure astfel condițiile desfășurării unei activități instructiv-educative de calitate.

Din păcate însă, mai sînt încă în regiune și unele școli care n-au manifestat suficientă preocupare pentru problema frecvenței școlare. Printre acestea se numără școlile din comunele Mătăsaru, Șelaru și Negrești din raionul Găiești, Corbeni-Curtea de Argeș, Drăgănești și altele. In bună parte răspund de această situație și secțiile de învățămînt ale raioanelor respective. Școlile și inspectorii unde se mai întîlnesc neajunsuri în problema frecvenței au datoria să ia de îndată măsuri pentru a lichida aceste neajunsuri.

Printr-un control și un sprijin mai eficient din partea secțiilor de învățămînt raionale, în condițiile existente în regiunea noastră avem posibilitatea să asigurăm o bună frecvență a tuturor copiilor și, o dată cu aceasta, buna lor pregătire.

N. COSTEA
Inspector la secția de învățămînt a regiunii Argeș

NOTE bibliografice

Apărută recent în E.S.D.P., lucrarea „Culegere de versuri pentru serbările școlare" pune la îndemîna celor care organizează cu copiii diferite manifestări artistice un prețios material — versuri ale poeților noștri clasici și contemporani, versiunea românească a unor poezii scrise de poeții sovietici și din alte țări socialiste, ale poeților progresiști din țările capitaliste.

Poeziile sînt grupate astfel încît să reflecte cele mai importante evenimente sărbătorite de poporul muncitor și de școală, așa cum se succed ele de-a lungul anului școlar: deschiderea cursurilor, sărbătoarea recoltei în gospodăriile agricole colective, aniversarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, proclamarea Republicii Populare Române, pomul de iarnă, Ziua internațională a femeii, Ziua solidarității internaționale a oamenilor muncii, Ziua tineretului din Republica Populară Română, Ziua internațională a copilului, sfîrșitul anului școlar etc.

Într-un ultim capitol al lucrării sînt grupate cîteva din cele mai frumoase versuri ale poeților noștri clasici care pot fi recitate cu ocazia serbărilor școlare.

La alcătuirea culegerii, autorii — Oltea Delarăscruci, Magdalena Stroe, Marieta Ghivirigă și Simion Cioată — au avut în primul rînd în vedere versurile care contribuie la educarea comunistă a tinerei generații. Au fost alese cele mai izbutite poezii, care vorbesc despre realizările dobîndite de poporul muncitor sub conducerea partidului, despre trecutul său de luptă, despre lupta clasei muncitoare din lumea întreagă pentru o viață mai bună.

C. S.

★

A apărut de curînd **nr. 4/1962** al **Analelor romîno-sovietice, seria pedagogie-psihologie.** Revista publică o serie de materiale interesante, în care sînt prezentate metode noi de educare și instruire a tineretului folosite în școlile sovietice.

Semnalăm în deosebi articolul „Baza politehnică a instrucției în producție în școala sătească", în care autorul, A. A. Sibanov, arată perspectivele largi ce se deschid în fața școlii sătești potrivit documentelor de partid și de stat, sarcinile imediate ale acesteia.

Un alt studiu pe care îl semnalăm pentru concluziile sale deosebit de valoroase, este „Orientarea profesională în școlile de 8 ani" de A. Volkovski. Autorul atrage atenția că pregătirea elevilor în vederea alegerii profesiunii trebuie să înceapă încă din clasele mici

În articolul „Diferențierea temelor pentru acasă", E. S. Rabunski prezintă rezultatele cercetărilor în problema diferențierii temelor pentru acasă.

I. V. Sarov și V. P. Șuman semnează un studiu bine documentat privitor la dezvoltarea multilaterală a trebuințelor spirituale ale tinerei generații. Studiul abordează unele aspecte ale educării la elevi a trebuințelor de muncă, de cunoștințe și de frumos. Un articol semnat de I. N. Frenkel aduce prețioase contribuții la problema dezvoltării auzului muzical la preșcolar. Este interesant, de asemenea, articolul lui E. S. Mahlah, care se ocupă de motivația jocului în activitatea pionierilor.

Revista cuprinde de asemenea rubricile „Cronica vieții științifice" și „Critică și bibliografie",

V. DAM.

A apărut:

REVISTA DE PEDAGOGIE, nr. 11 din 1962

În sumar:

Victor Țîrcovnicu: Indicații metodice asupra educației patriotice a elevilor din școala de 8 ani.

Bianca Bratu: Specificul reflectării artistice și educația estetică a elevilor.

Gheorghița Fleancu și Luminița Ghivirigă: Eficiența muncii educative desfășurate în școală pe baza unei programe.

Dora Gitlan și Mihai Sandu: Unele rezultate ale experimentării proiectului programei muncii educative la clasa I.

Anton Vasilescu și Virgil Caraba: Probleme ale aplicării experimentale la clasa a V-a a proiectului programei muncii educative.

Valer Popa și Iosif Oanță: Pregătirea învățătorilor în institutele pedagogice cu durata de doi ani.

Traian Dragomir: Aspecte privind efectuarea lucrărilor practice pe terenul agricol școlar și în G.A.C.

Petre Vancea: Rolul oculistului în orientarea profesională a elevilor.

Stanciu Stoian: Dl. Braham „nu contestă" sau cum văd unii pedagogi apuseni dezvoltarea școlii noastre de cultură generală.

* * * Colaborarea țărilor socialiste în alcătuirea manualelor școlare.

Cornelia Marinescu și Ion Modoran: Manualul de istoria patriei pentru clasa a IV-a.

Stela Popescu și Maria Boștină: Manualele de limba română pentru clasele I—IV.

Concursuri

Institutul agronomic din Timișoara anunță ocuparea prin concurs a postului de conferențiar la catedra de agricultură generală, disciplina agrotehnică, tehnică experimentală și agro-fitotehnie, poziția I/2 din statul de funcțiuni.

Doritorii vor înainta în termen de o lună de la data publicării prezentului anunț o cerere către rectoratul Institutului agronomic din Timișoara, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe actul de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de conferențiar; lucrările științifice, într-un exemplar; certificat de caracterizare a activității profesionale eliberat de instituția unde-și au funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră, dacă funcționează în învățămîntul superior; certificat de vechime în cîmpul muncii, eliberat de instituția unde lucrează; memoriu de activitate didactico-științifică; autobiografia.

Data concursului se va anunța ulterior. Informații suplimentare se primesc la rectoratul institutului, telefon 49—53.

★

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi vacante la Facultatea de hidrotehnică agricolă:

Profesor la catedra de hidroameliorații, disciplina irigații, desecări;

Conferențiar la catedra combaterea eroziunii solului și agricultură, disciplina agricultură și culturi irigate.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Inspecție

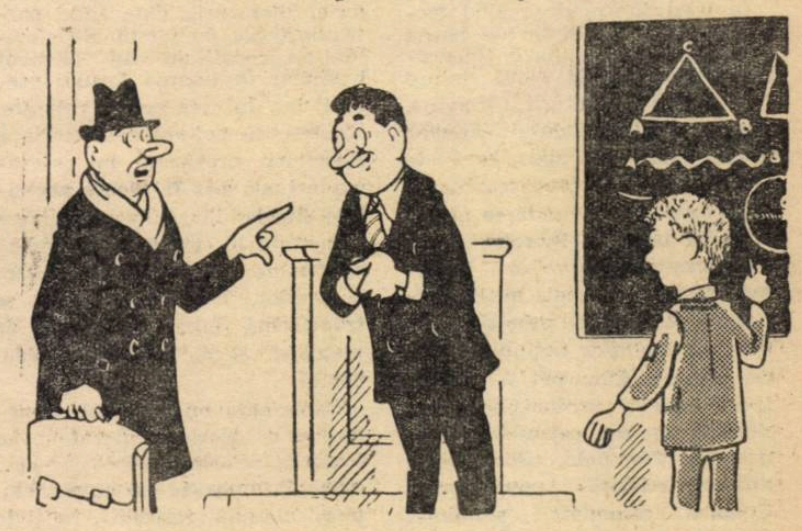

— Cînd am mai fost pe aici, m-ați primit cu aceeași lecție!
— Așa se cade! Musafirii trebuiesc primiți cu ce ai mai bun.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XIV nr. 690 | vineri 11 ianuarie 1963 | 8 pagini 25 bani

Lucrări practice de fitotehnie — în laboratorul Centrului școlar agricol din Roman

Activități practice agricole în luna ianuarie

În primele săptămîni de școală din trimestrul al II-lea se pot organiza numeroase activități practice cerute de programa școlii de 8 ani, activități aflate în strînsă legătură cu lucrările agricole ce se efectuează în această perioadă în gospodăriile colective.

Activitățile agricole din această lună pot fi de două categorii : aplicații care se realizează în școală și care îi inițiază pe elevi asupra unor lucrări ce se vor efectua ulterior în G.A.C., precum și lucrări productive în sere, la colțul naturii vii, în G.A.C., G.A.S. și S.M.T. Profesorul trebuie să formuleze cu precizie scopul acestor activități și să-l facă cunoscut elevilor pentru a le fixa perspectiva muncii. Totodată, înainte de a se trece la efectuarea lor este necesar să se consolideze cunoștințele teoretice legate de tema practică. Pentru a se asigura înțelegerea științifică a lucrării este bine să se folosească procedee cît mai variate — scheme, desene, diagrame, diafilme etc.

La aplicațiile practice este bine să se insiste mai ales asupra consolidării cunoștințelor teoretice și asupra formării priceperilor și deprinderilor de aplicare în practică a tuturor etapelor cerute de lucrarea respectivă.

În timp ce aplicațiile practice sînt menite îndeosebi a-i ajuta pe elevi să recunoască în natură cele însușite teoretic în clasă, ca și de a-i pregăti să participe activ la unele lucrări mai complexe în condițiile oferite de marile unități agricole socialiste la timpul cerut de calendarul lucrărilor agricole, lucrările practice agricole au scopul de a le forma elevilor deprinderi de muncă organizată prin activitatea directă, nemijlocită în producție.

Cum este și firesc, atenția principală trebuie acordată lucrărilor practice productive.

La începutul trimestrului II elevii clasei a V-a, conform programei, vor studia capitolul „Cultura plantelor de cîmp", elevii clasei a VI capitolul „Legumicultura", iar elevii clasei a VII-a capitolul „Mecanizarea agriculturii". În funcție de aceste teme vom organiza aplicațiile și lucrările practice.

Bunăoară, cu elevii clasei a V-a se pot efectua aplicații practice de recunoaștere a speciilor și a soiurilor de cereale păioase, după studierea cunoștințelor despre cultura cerealelor păioase. Lecția poate să înceapă cu intuirea hărții care prezintă raionarea soiurilor de grîu sau cu proiectarea unor imagini din diafilmul „Cultura grîului". În continuare putem folosi ca material intuitiv inflorescențe (spice sau panicule) de diferite cereale, precum și colecții de boabe. De asemenea, putem folosi diorame reprezentînd structura spicului, planșe, ca și snopi cu plante întregi (inclusiv rădăcina fasciculată).

Vom cere elevilor să recunoască și să clasifice, după proprietățile lor particulare, diferitele specii și soiuri de cereale păioase, oprindu-se asupra acelora care sînt specifice localității pentru a le descrie mai larg. De asemenea, vom discuta cu ei biologia lucrărilor agricole caracteristice.

Tema poate fi studiată în continuare pe teren, pe lanul cu cereale al gospodăriei, unde elevii vor fi îndrumați să observe cîteva plante verzi de sub stratul afînat de zăpadă. Lecția poate continua cu o vizită la locul de depozitare a cerealelor din gospodărie, unde se vor studia condițiile de păstrare din depozite și unde elevii pot participa activ la operațiunea de lopătare a cerealelor.

Tot cu elevii clasei a V-a se pot organiza aplicații practice privind cunoașterea soiurilor de porumb și alegerea știuleților pentru sămînță. Cu acest prilej elevii pot alcătui o colecție de boabe de porumb așezate pe soiuri. De asemenea, se poate întocmi o schemă privitoare la obținerea porumbului hibrid și se poate organiza o vizită la gospodărie pentru a se observa cum sînt păstrați știuleții de porumb în pătul, cum sînt păstrați cocenii, cum sînt folosiți în hrana animalelor etc.

Pentru recunoașterea principalilor dăunători și a felului în care se manifestă atacul acestora, se poate folosi materialul intuitiv sau în lipsa lui, planșe colorate, dacă reprezintă dăunători și în mărime naturală, pentru a nu le forma elevilor reprezentări false. Apoi elevii pot participa în gospodărie la lucrările de combatere a diferiților dăunători.

Pentru elevii clasei a VI-a, care încep în acest trimestru studiul legumiculturii, este foarte nimerită organizarea unei lucrări practice în sera gospodăriei colective, unde ei pot studia condițiile de creștere și dezvoltare a plantelor, ca și modul în care omul influențează factorii de vegetație — lumină, căldură, apă, hrană și aer. De exemplu, pentru a-și da seama de felul cum este influențat factorul hrană, ei pot organiza o experiență simplă — schimbarea plantelor în creștere din ghivece mai mici în altele mai mari.

Elevii clasei a VI-a pot participa și la aplicații practice de recunoaștere a semințelor diferitelor plante legumicole, procedîndu-se în același mod ca la recunoașterea speciilor și soiurilor de cereale păioase în clasa a V-a. Desigur însă că recunoașterea și clasificarea semințelor trebuie să aibă loc în ordinea studierii lor, adică pe grupe agrotehnice — rădăcinoase, bulboase, frunzoase etc. În intuirea semințelor se va insista asupra caracterelor privind mărimea, forma, culoarea, prezența puișorilor ș.a legîndu-se aceste caracteristici de agrotehnica plantei (adîncimea de semănat, tăvălugit etc.) Este bine ca elevii să întocmească un tabel-colecție de semințe punîndu-le pe acestea în pungi de celofan sau în sticluțe mici și notînd pe tabel denumirea plantei și caracteristicile de bază ale seminței.

O lucrare practică indicată în această perioadă pentru elevii clasei a VI-a este transportarea bălegarului la răsadniță și așezarea lui în platforma de preîncălzire. Lucrarea începe în clasă sau chiar direct la gospodărie — dacă timpul permite — printr-o discuție pregătitoare. După aplicarea etapelor lucrării elevii, împărțiți pe echipe, vor lucra sub supravegherea profesorului la alcătuirea platformei de preîncălzire. Vor alege locul, îl vor curăți de zăpadă, vor figura platforma, vor așeza alternativ straturi de paie, de bălegar proaspăt, bine presat (peste care vor turna apă caldă necesară procesului de fermentație) și de bălegar vechi.

Lector univ. M. CONSTANTIN MATEI

Prof. ing. P. DABIJA

La începutul unui nou trimestru

La sfîrșitul fiecărei treimi din răstimpul unui an de școală avem posibilitatea să vedem traduse în limbajul concret al notelor, în conținutul tezelor, în totalitatea cunoștințelor acumulate de copii, nivelul lor de pregătire și, deci, eficiența metodelor pe care le-am folosit în predare și în munca educativă, putînd hotărî astfel, pe baza studierii lor, orientarea activității noastre viitoare.

S-a creat tradiția ca la sfîrșitul fiecărui trimestru cadrele didactice să analizeze, în ședințele consiliilor, pedagogice, munca depusă și să stabilească măsuri eficiente de îmbunătățire a ei. Analiza care a avut loc, de pildă, de curînd, la Școala medie nr. 6 din Ploiești, a scos la iveală numeroase rezultate pozitive, datorate în primul rînd muncii rodnice a unor profesori. După cum aprecia tov. Mihai Vulpescu, directorul școlii, în școală există profesori la ale căror lecții „elevilor le este imposibil să nu învețe". Așa stau lucrurile de exemplu la lecțiile profesorului de limba română Constantin Enciu, care dă o mare atenție caracterului intuitiv al predării, la lecțiile tinerei profesoare de matematică Liliana Lungulescu, care prin calitatea expunerii și prin utilizarea pricepută a exercițiilor a asigurat însușirea temeinică a unor dificile probleme de analiză matematică sau la lecțiile profesoarei Valentina Stoica, ale cărei ore de științe naturale au loc, în marea lor majoritate, în laborator, unde sînt însoțite de numeroase experiențe, ilustrate cu un bogat material didactic și cu scheme amănunțite la tablă. De aici directorul a desprins concluzia că este necesar ca în trimestrele viitoare să se extindă metodele utilizate în predare de către acești profesori, să fie răspîndită experiența lor.

Analiza rezultatelor la învățătură pe primul trimestru la Școala medie nr. 6 din Ploiești a pus însă în lumină și unele aspecte negative, concretizate în faptul că unii elevi au note situate sub limita de promovare. Îndeosebi se întîmplă acest lucru la clasele a X-a „A" și a VII-a „A". Cauzele lipsurilor, după cum a arătat analiza efectuată, stau în insuficienta preocupare a diriginților pentru folosirea celor mai bune metode de instruire și educare, pentru mobilizarea elevilor la învățătură, pentru dezvoltarea unei atitudini pline de seriozitate față de îndeplinirea sarcinilor școlare. S-a observat că elevii nu au învățat sistematic la acele obiecte la care nu s-a respectat principiul notării ritmice. Toate aceste constatări au arătat cadrelor didactice în ce direcții trebuie să-și orienteze activitatea în trimestrul următor. Printre altele, colectivul școlii și-a propus să organizeze cu elevii ore de meditații pe grupe de probleme. Studiind în prealabil greșelile tipice, caracteristice pentru mai mulți elevi, profesorii îi vor grupa în funcție de lacunele din cunoștințele lor și, în orele de meditații, vor lămuri problemele care le sînt neclare. La rîndul ei conducerea școlii a hotărît să intensifice asistențele la clasele cu rezultate slabe și să studieze, pornind de la observațiile concrete din timpul lecțiilor, măsurile necesare pentru îndreptarea situației la învățătură.

Concluzii importante cu privire la munca instructiv-educativă pe trimestrul al doilea au tras și cadrele didactice da la Școala medie nr. 2 din Fălticeni. Constatînd că studiul individual al elevilor se desfășoară defectuos, că unii dintre ei nu știu să se pregătească pentru lecții, cadrele didactice au hotărît ca nu numai diriginții, ci toți profesorii să se preocupe îndeaproape de problema îndrumării studiului individual, arătînd elevilor cum să ia notițe, cum să conspecteze un text din manual, cum să învețe. Întrucît temele pentru acasă ocupă un loc important în cadrul studiului individual și întrucît s-a constatat că unii profesori nu dau atenția cuvenită acestui aspect al muncii elevilor, li s-a cerut acestora să urmeze exemplul colegilor lor care dau temele pentru acasă cu foarte mare grijă, dozîndu-le în mod rațional și îndrumîndu-i pe elevi asupra felului cum să le rezolve. Colectivul cadrelor didactice de la Școala medie nr. 2 din Fălticeni și-a propus măsuri de îmbunătățire a muncii și în domeniul verificării cunoștințelor elevilor. Întrucît s-a constatat că unii profesori se rezumă la a interoga numai cîte 2—3 elevi într-o oră, s-a cerut să se acorde atenție antrenării unui număr mai mare de elevi în timpul verificării. În legătură cu aceasta s-a pus problema notării cît mai juste, fără indulgență nejustificată și fără exigențe exagerate.

Analizînd astfel activitatea din timpul primului trimestru colectivele de cadre didactice reușesc să vadă ce au de făcut pentru a-și îmbunătăți munca în trimestrul următor. Desigur, aceasta nu este numai o problemă a colectivelor pedagogice în întregul lor, ci și o problemă a fiecărui învățător și profesor în parte. Profesorul Dinu N. David de la Școala de 8 ani din comuna Popești, raionul Focșani, de exemplu, se preocupă de găsirea mijloacelor pentru a ridica nivelul la învățătură al elevilor săi printr-o cît mai largă utilizare a materialului didactic. Profesorul Ion Neamțu de la Școala de 8 ani din comuna Florești, raionul Titu, își pune problema lichidării greșelilor de exprimare din vorbirea elevilor, cultivarea deprinderilor lor de a folosi o limbă corectă și expresivă. Profesorul Gheorghe Gheorghiu de la Școala de 8 ani din Urziceni dă o mare atenție mijloacelor menite să ducă la ridicarea procentajului de promovați din clasa sa.

Pentru ca toate aceste preocupări care se află acum, în pragul noului trimestru, în atenția cadrelor didactice să ducă la îmbunătățirea reală a muncii este necesar ca, o dată cu primele zile de școală, să fie depuse toate eforturile pentru traducerea în faptă a măsurilor pe care și-au propus să le ia, astfel încît cele însemnate în hotărîrile ședințelor de analiză a muncii să nu rămînă literă moartă, ci să prindă viață în activitatea de zi cu zi a școlii.

B. OCTAVIAN

(Continuare în pag. 2-a)

Păreri despre manuale

Mai multă atenție explicațiilor

Răsfoind manualul de limba romînă pentru clasa a IV-a poți constata că materialul expus corespunde în mare parte exigențelor în ceea ce privește prezentarea metodică și științifică a cunoștințelor de gramatică. Varietatea exemplelor de la care se pornește pentru exemplificarea lecțiilor, alegerea unor forme gramaticale clare, grija deosebită față de conținutul educativ — iată numai cîteva din aspectele bune întîlnite la fiecare lecție de gramatică. Aceeași grijă se acordă și alegerii exercițiilor aplicative care, prin conținutul lor variat, prin faptul că trezesc interesul elevilor, oferă posibilitatea consolidării temeinice a cunoștințelor. După predarea fiecărei părți de vorbire, ca și a fiecărei propoziții se alcătuiesc scheme simple, ce pot fi ușor înțelese de către elevi. Asemenea scheme ajută și ele la sistematizarea și consolidarea cunoștințelor. De asemenea, socotesc că sînt bine alese textele pentru dictare.

Aș vrea totuși să fac unele observații și propuneri, din dorința ca manualul să se îmbunătățească și mai mult în anii următori.

De pildă, cred că nu se insistă suficient la toate lecțiile asupra explicării exemplelor de la care se pornește pentru a se clarifica fenomenele gramaticale, pentru a se ajunge la definiție. Bunăoară, pentru explicarea noțiunii de substantiv comun se scot din text toate substantivele comune și se arată că acestea sînt nume ce se dau tuturor lucrurilor, ființelor etc., de același fel. (p. 178). Aceasta este toată explicația. Dar pentru a ajunge la generalizarea cuprinsă în definiție trebuie să pornim de la explicarea cît mai concretă a fenomenelor. Elevii nu vor înțelege mare lucru dacă ne rezumăm a le spune că substantivele însirate sînt nume ce se dau lucrurilor sau ființelor de același fel. Ei trebuie să înțeleagă tocmai sensul acestor cuvinte: lucruri, ființe de același fel. Altfel, căutînd să și le explice singuri, în loc să se lămurească vor intra într-o încurcătură și mai mare, căci pe bună dreptate se vor întreba: cum poate fi vorba oare de lucruri și ființe de același fel, cînd substantivele scoase din text arată că e vorba de lucruri diferite, de ființe diferite?

În explicarea noțiunii de substantiv comun ar trebui să se pornească de la repetarea anumitor substantive comune, pentru a se vedea că ele sînt nume identice, comune, ce se dau mai multor obiecte de același fel. Iată un exemplu: „Dănuț are un penar nou. Și penarul lui Nicușor este nou. Toți elevii clasei noastre și-au cumpărat penare". Aici cuvîntul „penar" este folosit o dată pentru a denumi un lucru ce aparține lui Dănuț, altădată un lucru aparținînd lui Nicușor, iar altădată obiecte ce aparțin tuturor elevilor clasei. Elevii vor înțelege că deoarece, toate lucrurile despre care s-a vorbit sînt identice, ele poartă același nume, comun pentru toate — penar, și că, deci, substantivul comun este un nume care se dă mai multor lucruri de același fel. Într-un mod analog este bine să se procedeze și cu substantivele nume de ființă. Abia apoi se va da definiția. În felul acesta elevii vor învăța cu destulă ușurință noțiunea de substantiv comun, iar definiția va fi însușită în mod conștient.

Este bine ca elevilor mici să le explicăm noțiunile noi într-o formă cît mai apropiată de puterea lor de înțelegere, dar nu e bine dacă, furați numai de acest scop, neglijăm conținutul științific. Nu putem fi mulțumiți, de aceea, de afirmația făcută în manual (p. 188): „Partea de vorbire care arată însușirea substantivului pe care îl însoțește se numește adjectiv". Cu greu îi vom desobișnui în clasele mai mari pe elevi să renunțe la o asemenea formulare, deoarece ei așa au învățat. Adjectivul nu arată însușirea substantivului, ci a obiectului denumit de acesta. A admite definiția din manual înseamnă a restrînge noțiunea de adjectiv numai la cuvintele ce arată însușirea substantivului comun, propriu etc. Nu împiedicăm cu nimic înțelegerea de către elevi a definiției dacă afirmăm că adjectivul este partea de vorbire care arată însușiri ale ființelor sau lucrurilor.

Nici adaosul „pe care îl însoțește" nu corespunde, deoarece elevii pot rămîne cu impresia că adjectivul trebuie să stea neapărat lîngă substantiv. Înțelegem că această precizare s-a făcut din dorința de a-i ajuta pe elevi să determine mai ușor adjectivele, însă chiar în textele date în manual pentru analiză sînt cazuri cînd adjectivul e despărțit prin mai multe cuvinte de substantivul pe care-l determină. E bine să se precizeze fenomenul foarte des întîlnit al așezării adjectivului lîngă substantiv, nu însă generalizîndu-l și nu în definiție. Se putea menționa de pildă, într-o „observație", că de obicei adjectivele stau pe lîngă substantive.

La pagina 195, fiind vorba despre formele pronumelui personal care se rostesc împreună cu alte cuvinte, se dau ca exemplu și... pronume reflexive: „te-ai jucat", „m-am urcat", „v-ați scris". Elevii din clasa a IV-a nu învață pronumele reflexive, dar cînd le vor învăța vor rămîne desigur nedumeriți aducîndu-și aminte că o parte din ele fuseseră... „personale". Într-un manual trebuie să se folosească numai exemple care corespund cu strictețe adevărului științific.

La stabilirea legăturii între cuvintele unei propoziții în exemplul „Printre sălciile pletoase, apa curge lin" (p. 225), se raportează greșit verbul „curge" la cuvîntul „printre", deoarece complementul acestui verb este „printre sălciile" — și nu prepoziția „printre".

Trecerea la sintaxă este prea bruscă, fără recapitularea și sistematizarea cunoștințelor de morfologie, fără a se indica titlul nouluj capitol mare al gramaticii. Trecerea prea directă de la verb la propoziție poate lăsa însă elevilor impresia că s-ar continua capitolul morfologiei. Propunem de aceea ca după capitolul referitor la morfologie să se dea exerciții recapitulative și să se prezinte o schemă menită să închege într-un sistem trainic toate cunoștințele de morfologie.

Credem necesar de asemenea să se dea titluri capitolelor și subcapitolelor mai mari, deoarece aceasta are importanță în stabilirea locului precis al noțiunilor învățate. După studierea verbului, elevii trebuie să observe și pe această cale că au trecut la o nouă parte a gramaticii. Ar fi necesară în același scop chiar o lecție introductivă în care, pe baza cunoștințelor anterioare, să se arate deosebirea între părțile de vorbire și părțile de propoziție, astfel încît la definiția subiectului să nu avem surpriza de a constata că elevii îl consideră parte de vorbire în virtutea celor învățate la morfologie. Și după capitolul referitor la sintaxă cred necesare exerciții de analiză și o schemă recapitulativă.

Exercițiile alese pentru recapitularea finală sînt astfel grupate, încît reiau separat, în aceeași ordine, lecțiile studiate în timpul anului: substantivul, articolul, adjectivul etc., fără a se realiza închegarea cunoștințelor într-un tot. Cred că sînt absolut necesare exerciții care să-i ajute pe elevi în stabilirea legăturii între cunoștințele studiate la diferite lecții. De exemplu, se pot da exerciții care să ceară deopotrivă analiza substantivelor și a adjectivelor ce le determină, pentru a se observa acordul. Pronumele pot fi analizate paralel cu substantivele din text, care apoi pot fi înlocuite de acestea. Subiectul se poate analiza paralel cu predicatul, urmărindu-se contribuția acestor două părți principale de propoziție la redarea unei idei. Se pot da și exerciții de analiză sintactică și morfologică, menite să reliefeze legătura strînsă între aceste părți ale propoziției. De exemplu, analiza atributelor și a substantivelor pe care le determină, sau a complementelor și verbelor determinate de ele. În felul acesta s-ar putea închega mai ușor cunoștințele într-un sistem trainic, am putea introduce noul în lecții de repetare, am spori interesul elevilor pentru studiul gramaticii.

Cred că regulile de punctuație ar trebui expuse cu ocazia lecțiilor de sintaxă, lecția de la sfîrșit fiind o recapitulare a acestora.

Apreciind calitățile în general pozitive ale manualului de limbă romînă pentru clasa a IV-a, dorim ca, pentru edițiile următoare, să se aibă în vedere și cele cîteva observații expuse în acest material.

MIHAIL OPRESCU
Drăgășani

În atelierul mecanic al Casei pionierilor din Baia Mare

Colaborare fructuoasă

La Jilava, comună mare, cu peste 7.000 de locuitori, se desfășoară o rodnică activitate culturală, la care își aduc o bogată contribuție cadrele didactice din localitate. Despre această contribuție ne-au vorbit de curînd comunistul V. Dăscălița, profesor de științe naturale și director al căminului cultural și Gh. Păunescu, directorul școlii. Deosebit de semnificativ ne-a părut faptul că fiecare își prezenta cu multă modestie aportul personal, vorbind în schimb pe larg despre munca celorlalte cadre didactice.

In fiecare seară, sălile căminului cultural din Jilava sînt pline. Vin numeroși tineri, dar și oameni în vîrstă, colectiviști fruntași, adevărați maeștri ai recoltelor bogate. Cei mai mulți își iau, cu grijă, notițe la diferitele conferințe organizate aci pe teme agrotehnice. Cheia succeselor obținute în activitatea căminului cultural ne-a dăzvăluit-o directorul acestuia.

— Am încercat să oferim colectiviștilor, în primul rînd, acțiuni care să răspundă problemelor ridicate de munca lor de zi cu zi — ne-a spus tov. Dăscălița. Numărul participanților la acțiunile căminului a crescut pe măsură ce oamenii au constatat că pot folosi pe cîmp sau la sectorul zootehnic al gospodăriei colective cunoștințele căpătate în cadrul acestor acțiuni. Conferințe cum ar fi „Căile de sporire a producției de porumb la ha. în comuna noastră" sau „Folosirea chibzuită a îngrășămintelor naturale", serile de întrebări și răspunsuri, consultațiile date de agronomi au atras din ce în ce mai mulți participanți la căminul cultural.

— S-au bucurat de succes și discuțiile purtate aici cu părinții elevilor școlii, legate de necesitatea învățăturii, de unele probleme educative etc. Activitatea intensă a căminului s-a răsfrînt astfel și în munca propriu-zisă a școlii. Copiii colectiviștilor antrenați în diverse activități la cămin nu numai că nu sînt reținuți la treburi gospodărești care să-i împiedice de a frecventa regulat cursurile, ci sînt chiar atent supravegheați să-și îndeplinească conștiincios obligațiile școlare — ne-a spus tov. Păunescu.

Căminul cultural din Jilava a organizat, cu ajutorul cadrelor didactice, o formație de cor, cîteva echipe de teatru și cîteva formații de dansuri populare, ca și o brigadă artistică de agitație, care a luat recent, la un concurs, premiul I pe Capitală. De munca fiecărei formații răspund unul sau mai mulți profesori, care se străduiesc să ridice necontenit nivelul ei artistic. In repertoriul formațiilor artistice precumpănesc lucrările contemporane, a căror tematică este strîns legată de munca și viața colectiviștilor.

Este interesant de menționat că în condițiile unei activități culturale unanim apreciată ca multilaterală și bogată, nici unul din învățătorii și profesorii din comună nu este supraîncărcat. Acesta este rezultatul unei colaborări fructuoase între conducerea căminului cultural și cea a școlii, ambele instituții fruntașe.

B. RADU

Date inexacte

Manualul de geografie pentru clasa a III-a a școlilor din regiunea Bacău, alcătuit de profesorul Ioan Abramiuc și învățătoarea Viorica Teofănescu, hărțile raioanelor și harta regiunii fiind semnate de C. Niculescu, este, în general, izbutit. Este realizată cu succes îndeosebi prezentarea grafică a manualului, care cuprinde schițe și desene expresive, atrăgătoare pentru elevi.

Dar dacă din acest punct de vedere manualul corespunde cerințelor, în prezentarea detaliată a unor raioane se întîlnesc o serie de inexactități care induc în eroare pe elevi. Aceasta se întîmplă îndeosebi la raioanele Bacău și Piatra Neamț.

Iată cîteva asemenea inexactități:

Comuna Farcașa se află pe Bistrița cu vreo 4—5 km mai aproape de Piatra Neamț decît comuna Borca, situată ceva mai la vale. În harta raionului din manualul amintit comuna Farcașa apare însă mai sus de comuna Borca. Ajuns la elevii din Borca și la cei din Farcașa, care-și cunosc foarte bine locurile natale, manualul a produs, desigur, mari nedumeriri. Această situație i-a pus în încurcătură, fără îndoială, și pe învățători, care nu pot să-i lase pe elevi să-și însușească date inexacte.

Pe de altă parte, manualul a rămas în urma evenimentelor. Înainte de ultima împărțire administrativă, locul unde pîrîul Cracău se vărsa în Bistrița, între comuna Roznov din raionul Piatra Neamț și comuna Zănești din raionul Buhuși, aparținea raionului Piatra Neamț. Acum, comuna Roznov face parte din raionul Buhuși. Cracăul străbate pînă la vărsare cam 10—12 km pe teritoriul acestei comune. În manual se afirmă însă că nărăvașul pîrîu se varsă în Bistrița tot pe teritoriul raionului Piatra Neamț.

La fel, înainte de ultima împărțire administrativă raionul Piatra Neamț se întindea pînă la rîul Moldova, în comuna Tupilați. În prezent, prin trecerea acestei comune la raionul Tîrgu Neamț, teritoriul raionului Piatra Neamț nu mai ajunge pînă la Moldova. În manual faptele însă nu s-au schimbat. Aici Moldova curge în continuare și pe teritoriul raionului Piatra Neamț.

Foarte supărați vor fi locuitorii regiunii Mureș-Autonomă Maghiară cînd au să afle că, după autorii manualului de geografie a regiunii Bacău, stațiunea Lacul Roșu face parte din sus-zisa regiune. De asemenea, se vor mira mult locuitorii raionului Piatra Neamț cînd vor afla în manual date eronate cu privire la secția de fabricare a glucozei de pe lîngă Fabrica de bere „Steagul roșu", despre joagărul de cherestea de la Borca etc.

Am notat aici aceste inexactități pentru a-i ajuta pe autori să-și îmbunătățească manualul la viitoarea ediție.

EMIL BUCUREȘTEANU
Piatra Neamț

Activități practice agricole în luna ianuarie

(Urmare din pag. 1)

Echipele vor lucra prin rotație, în așa fel ca fiecare elev să participe la toate etapele de lucru.

Este bine să se efectueze și lucrări pentru pregătirea în vederea culturii timpurii. Cu elevii claselor a VI-a și a VII-a se mai pot efectua lucrări de pomicultură și viticultură, urmărindu-se calendarul lucrărilor respective. De pildă, elevii pot participa la lucrarea de stratificare a semințelor speciilor sămînțoase. Tot în această perioadă elevii pot cunoaște uneltele ce se folosesc în pomicultură și viticultură — briceag de altoit, foarfece de pomi și vie, ferăstrău, cosorul, despicătorul etc. — deprinzînd și mînuirea lor. Lucrările practice organizate în clasa a VII-a în legătură cu problemele de mecanizare a agriculturii pot începe prin studierea în clasă a planșelor, schemelor, diafilmelor etc. privind, de exemplu, tipurile de cuțite pentru cultivator, bujiile segmenții, pistoanele etc. Apoi lecția va continua la S.M.T., la G.A.S. și G.A.C., unde elevii vor cunoaște mașinile agricole prevăzute în programă și unde lecțiile practice vor fi îndrumate de specialiști.

Lucrările practice amintite mai sus sînt numai o parte din cele care pot fi organizate în această perioadă. Profesorii de specialitate au sarcina să folosească toate resursele de care dispun pentru a lega cît mai strîns lecțiile lor de practică.

Din lucrările prezentate la sesiunea centrală a „lecturilor pedagogice“

Materialul intuitiv folosit la predarea lecţiilor de scris-citit

Utilizarea la lecţie a materialului intuitiv este de un real folos, deoarece înlesneşte însuşirea temeinică a cunoştinţelor predate, uşurează înţelegerea noţiunilor abstracte, contribuie la formarea unor noţiuni clare şi precise, stimulează gîndirea elevilor şi participarea lor activă la desfăşurarea lecţiilor. Totodată, folosirea materialului intuitiv înlătură monotonia unor lecţii şi face ca învăţămîntul să fie plăcut şi interesant.

În predarea citit-scrisului am aplicat intens principiul intuiţiei. Astfel, la lecţiile despre semnele grafice am folosit ilustraţiile din abecedar, din care pe unele le-am mărit. Am prezentat pentru observare bastonul, cîrligul şi biciul în mărime naturală. Fiecare din aceste obiecte a fost desenat după intuire, pentru ca elevii să-şi exerseze mişcarea mîinii în executarea semnului respectiv. Semnul grafic a fost scris pe tablă şi, pentru ca să fie cît mai perfect executat, am prezentat ca model şi planşe cu semne grafice lucrate în tuş.

La analiza propoziţiei pentru separarea silabei cuprinzînd sunetul şi litera ce urmau să fie predate am pornit de la o conversaţie, pe care am dus-o de cele mai multe ori în jurul unei acţiuni înfăţişate de un tablou. De exemplu, la predarea sunetului şi a literelor „p“ şi „P“, le-am înfăţişat elevilor trei planşe ce reprezintă, în ordine succesivă, o povestire educativă. Pentru intuirea literelor am prezentat elevilor cartonaşe scrise în tuş, cu literele mici şi mari de mînă şi de tipar.

Pentru recunoaşterea literelor am folosit afişe, ziare şi reviste în care elevii au subliniat sau au încercuit litera predată, iar pentru fixare şi consolidare am alcătuit texte mici cu ajutorul alfabetului decupat.

Am urmărit în permanenţă realizarea legăturii între sunet, literă şi un obiect oarecare, a cărui denumire începe cu litera respectivă. În acest scop, am întocmit planşe în care litera este însoţită de o imagine. Aceste planşe au fost lucrate prin decupare. De asemenea, pentru a realiza legătura între sunet şi literă am organizat o serie de jocuri. De exemplu : se pronunţă diferite cuvinte. Cînd copiii aud sunetul respectiv, trebuie să ridice cartonaşul cu litera corespunzătoare. Sau : copiii au în faţă cartonaşele cu literele decupate. Li se arată desene cu obiecte a căror denumire începe cu literele învăţate. Ei arată cartonaşul cuprinzînd litera cu care începe cuvîntul ce denumeşte obiectul respectiv. Acest joc întăreşte şi disciplina clasei, deoarece totul decurge fără cuvinte.

În prima jumătate a anului am făcut zilnic copieri, dictări, am cerut elevilor să alcătuiască cuvinte şi propoziţii cu alfabetul decupat, care a fost folosit în largă măsură atît în orele de citire cît şi de scris. Am folosit cu foarte bune rezultate dictările „creatoare“, constînd din alcătuiri de cuvinte şi apoi de propoziţii după ilustraţii. De pildă, le-am arătat elevilor o ilustraţie cu un tren, iar ei au alcătuit propoziţii despre tren. „Trenul merge repede“, „Trenul aleargă pe şine“. „Trenul are multe vagoane“ etc.

Pentru deprinderea citirii şi scrierii am folosit la lecţii şi un tablou cu silabe. Acesta a ajutat foarte mult elevilor mai slabi, care la început n-au putut cuprinde un cuvînt întreg.

Spre sfîrşitul studierii abecedarului, cînd elevii puteau citi propoziţii întregi, le-am distribuit foi cu propoziţii. Foile au fost numerotate şi s-au citit în ordinea numerelor. Spre surprinderea şi bucuria copiilor, propoziţiile alcătuiau o scurtă povestire, ceea ce a sporit interesul lor pentru lecţie. I-a interesat pe copii şi o altă variantă a acestui joc, pe care am utilizat-o la repetarea literelor. „Poştaşul clasei“ a distribuit mici plicuri conţinînd texte ce indicau un ordin. De exemplu : „Scrie pe caiet o propoziţie din trei cuvinte“ ; „Du-te la tablă şi scrie un cuvînt cu grupul de litere „ghe“, „Spune o poezie“ etc.

Am folosit tablouri şi obiecte pentru a explica cuvintele din textele din abecedar, pentru a ilustra proprietăţile caracteristice ale anotimpurilor, pentru a arăta elevilor înfăţişarea animalelor sălbatice şi modul cum se apără ele de duşmani. De asemenea, am ilustrat prin imagini munca într-o fabrică, viaţa în G.A.C., munca mecanizată pe ogoare, îngrijirea livezilor etc.

Am folosit mult material intuitiv şi în predarea gramaticii. O serie de tablouri m-au ajutat să-i deprind pe elevi cu alcătuirea unor propoziţii corecte, să le arăt despre cine şi despre ce se vorbeşte în propoziţie şi ce anume se spune în ea.

Am alcătuit scheme pentru a înfăţişa componenţa propoziţiilor (cuvinte, silabe, sunete, litere). Am folosit de asemenea planşe cu imagini ale diferitelor obiecte şi planşe pentru a consolida cunoaşterea şi citirea grupurilor de litere *ce, ci, ge, gi, ghe, ghi, che, chi*. Textele cu ajutorul cărora am înfăţişat fenomenele gramaticale au fost legate de viaţa copiilor, de construirea socialismului în patria noastră, avînd un caracter educativ.

Şi în lecţiile de compunere am folosit tablouri, deoarece acestea constituie un mijloc sigur pentru dezvoltarea exprimării elevilor. Intuirea tabloului nu numai că dezvoltă şi cultivă vorbirea, dar o şi organizează. Practica a dovedit că un tablou interesant stimulează chiar şi pe elevii inactivi să se exprime în mod plastic.

Cele mai multe compuneri orale şi scrise le-am lucrat cu copiii după tablouri sau ilustraţii care reprezintă momente succesive din dezvoltarea unui subiect. Copiilor le vine mult mai uşor să compună o povestire după un plan ilustrat decît după un singur tablou. Această muncă îi învaţă să gîndească logic şi să-şi exprime ideile într-o succesiune logică. Tabloul sau ilustraţiile nu sînt altceva decît planul ilustrat al povestirii.

Folosirea curentă, sistematică a materialului intuitiv la clasa pe care o conduc a contribuit la asigurarea promovării tuturor elevilor.

Pentru obţinerea rezultatelor bune a fost însă necesar ca materialul intuitiv să fie folosit cu chibzuinţă, fără a pierde din vedere că intuiţia nu este un scop în sine, ci un mijloc care, utilizat cu pricepere, poate contribui în mod eficient la ridicarea continuă a nivelului muncii de educare şi instruire a elevilor.

Înv. CORNELIA ILIEŞ
Şcoala de 8 ani nr. 3, Cluj

Primele dificultăţi au fost învinse

Îmbinarea teoriei cu practica

Practica agricolă în multiplele ei aspecte, îi solicită pe elevi la efectuarea unor lucrări variate, îi ajută să-şi valorifice cunoştinţele, să înţeleagă felul în care omul poate transforma natura aplicînd în mod creator legile ştiinţei.

Corelarea cunoştinţelor teoretice cu munca pe ogoarele gospodăriei de stat le-a oferit elevilor de la Şcoala medie din Carei prilejul de a desfăşura o activitate practică conştientă, pe baze ştiinţifice, în care au aplicat cunoştinţele teoretice de botanică, zoologie, geografie, geologie, desen etc.

De pildă, înainte de a începe lucrarea cu tema „Purificarea cerealelor“ ei au participat la un instructaj frontal, condus de profesorul de specialitate, în cadrul căruia au cunoscut tema lucrării, motivarea ştiinţifică şi scopul ei. În efectuarea lucrării profesorul a apelat la cunoştinţele studiate de elevi în legătură cu ereditatea, cu variabilitatea speciilor, cu selecţia naturală şi artificială. Practic elevii au cunoscut în cadrul lucrării o metodă nouă de selecţie folosită în agricultură pentru obţinerea seminţelor de mare productivitate. Însuşirea metodei a fost uşurată de apelul la cunoştinţele teoretice şi a dus, în acelaşi timp, la adîncirea şi îmbogăţirea acestor cunoştinţe. Astfel, pornind de la factorii pedo-climatici şi biologici care influenţează dezvoltarea plantelor, elevii au putut înţelege mai uşor în cadrul lucrării practice de ce este necesară selecţia şi de ce gospodăria agricolă de stat Carei a renunţat la cultura anumitor soiuri de grîu, care în condiţiile locale s-au dovedit mai puţin productive. Îndrumaţi de profesor, ei au studiat condiţiile pedo-climatice şi biologice specifice regiunii, înţelegînd necesitatea introducerii în cultură de către gospodăria de stat a soiurilor „Bezostaia“ şi „Scorospelca“, soiuri care s-au dovedit a fi mai rezistente şi mai productive decît altele.

Observaţiile elevilor în timpul lucrării practice au fost orientate de profesor şi asupra caracterelor morfologice ale soiurilor locale, ceea ce le-a permis ca la sfîrşit să poată face cu uşurinţă comparaţii şi să deosebească soiurile după caracterele lor morfologice. Analizînd caracterele morfologice ale spicelor elevii au tras singuri concluzia că au de-a face cu două soiuri diferite: unul cu spice aristate, altul cu spice nearistate. În cadrul lucrării practice ei au numărat boabele celor două tipuri de spice, şi, îndrumaţi de profesor, au tras concluzii referitoare la productivitatea soiurilor, stabilind că soiurile cu spice nearistate au un număr mai mare de boabe în spic şi sînt, deci, mai productive.

După ce profesorul s-a convins că elevii cunosc explicaţia biologică a celor afirmate le-a atras atenţia asupra importanţei operaţiei de purificare, prin care se înlătură corpurile străine şi spicele neproductive în scopul obţinerii unor seminţe pure, care asigură maximum de productivitate. Totodată urmărind latura educativă a instruirii practice, le-a arătat elevilor însemnătatea patriotică a activităţii lor.

În timpul muncii independente a elevilor profesorul a urmărit calitatea activităţii lor. Lucrarea s-a încheiat prin fixarea cunoştinţelor însuşite.

Lucrările organizate în acest fel au dovedit că îmbinarea teoriei cu practica asigură muncii desfăşurate de elevi un conţinut ştiinţific, înlesnind formarea unui sistem închegat de cunoştinţe şi deprinderi.

Prof. PAUL PTEANCU
Şcoala medie Carei

La cercul de istorie al elevilor

Interesul stîrnit de monumentele şi locurile istorice vizitate, ca şi de materialul arheologic adunat şi cercetat cu prilejul excursiilor a trezit în elevi dorinţa de a adînci problemele de istorie, de a le studia ei înşişi, de a nota rezultatele cercetărilor şi de a-şi citi lucrările. Aceasta a dus la înfiinţarea cercului de istorie. În procesul-verbal al şedinţei de constituire şi inaugurare a activităţii cercului stă scris : „Dorinţa care ne uneşte pe toţi membrii cercului este aceea de a cunoaşte mai profund şi mai amănunţit istoria patriei noastre şi istoria universală, aceea de a contribui cu munca noastră entuziastă la întregirea materialului documentar pe care-l are şcoala şi, în sfîrşit, aceea de a face cercetări, de a scrie — desigur în limita posibilităţilor noastre“.

Elevii au ascultat la cerc comunicări ale profesorilor — ca „Două mii de ani de la moartea lui Ovidiu“, „Societatea getodacilor de la Burebista la Decebal“ (ilustrată cu material arheologic descoperit de elevi), „Urme dace şi greco-romane pe teritoriul regiunii Oradea“, „Contribuţii la starea ţărănimii bihorene din prima jumătate a veacului al XIX-lea“, „Vămi, vaduri şi drumuri comerciale bihorene pînă la jumătatea veacului al XIV-lea“ etc. — şi au făcut ei înşişi scurte comunicări bazate pe propriile lor cercetări şi studii. De pildă, au vorbit despre „Cruciate“, „Migraţiunea popoarelor“, „Noi descoperiri arheologice“, „Din trecutul comunei Girişul de Criş“ ş. a.

În cadrul activităţii de cercetare a elevilor s-a organizat în şcoală şi un concurs „Drumeţii veseli“ între clasele a X-a cu tema „Să ne cunoaştem oraşul şi regiunea“, pregătirea pentru concurs fiind făcută pe baza materialului arheologic şi istoric din muzeul nostru şcolar, a lucrărilor executate în cercul de istorie, a materialelor publicate în ziarul local.

Activitatea cercului de istorie s-a concretizat şi în articole şi informaţii publicate în presă („Oradea în materialele muzeului nostru şcolar“, „Săpături efectuate de elevi“, „Urme dacice la Oradea“, „Un important şantier arheologic la Salca).

Pe baza materialului din muzeul şcolar, ca şi pe baza cercetărilor întreprinse de elevi şi cu elevii, s-au publicat în ziarul local articole privind diferite monumente istorice necunoscute sau descoperiri arheologice mai importante. Astfel, s-a scris despre Cetatea Zmăului de la Vadul Crişului, loc de supraveghere şi vămuire, despre monede dace şi greco-romane pe teritoriul regiunii Oradea. În alte articole s-au abordat aspecte din Oradea feudală (pe baza materialului adunat de elevi de pe urma săpăturilor de canalizare şi construcţie), despre Oradea din veacul al XIV-lea pînă la începutul veacului XVIII. Cu acest prilej a fost prezentat şi tezaurul de monede poloneze de la începutul veacului al XVII-lea, cu mare circulaţie în Transilvania în aceea perioadă.

Munca de cercetare a elevilor, în cazul cînd este bine îndrumată, departe de a-i supraîncărca, le deschide orizonturi noi, căi noi de muncă, de cercetare, le dezvoltă spiritul de iniţiativă, dorinţa de adîncire a celor învăţate la lecţii. Mai mult, ei sînt mîndri dacă reuşesc să contribuie cît de cît la luminarea unor probleme ştiinţifice.

Prof. T. I. ROŞU
Şcoala medie nr. 1 Oradea

Probleme actuale ale sistemelor de mărimi și unități

Modernizarea predării fizicii impune ca la elaborarea programelor, manualelor, metodicilor și în însăși practica predării să se acorde în general atenția cuvenită noilor convenții metrologice și în special aplicării sistemului de mărimi și unități adoptat oficial. Din acest punct de vedere este necesar ca în predarea fizicii la toate capitolele — în măsura în care aceasta este posibil — să se folosească sistemul de unități M.K.S.A. (sub forma neraționalizată), iar elevii să fie familiarizați cu utilizarea acestui sistem, ce prezintă multiple posibilități de aplicare la toate capitolele fizicii — la mecanică cu diversele aplicații, electricitate, electromagnetism, electrotehnică, fotometrie, calorimetrie, geometrie.

Ținem să remarcăm că modernizarea predării unităților de măsură nu poate fi redusă la introducerea și aplicarea în mod mecanic a unor „convenții moderne, actuale" privind sistemele unităților de măsură. Motivul care determină necesitatea utilizării în mod consecvent a sistemului practic general are un rost științific, practic și didactic mai adînc. Într-adevăr utilizarea consecventă a unităților practice în toate capitolele fizicii contribuie eficient la împletirea cunoștințelor teoretice cu aplicațiile acestora, unitățile practice fiind utilizate în egală măsură atît în studiul cantitativ (teoretic) al fenomenelor fizice cît și în tehnică. Pe de altă parte, aplicînd în mod rațional același sistem de unități în toate capitolele fizicii, vom da elevilor posibilitatea să-și formeze un sistem unitar de cunoștințe de fizică.

Punînd accent pe utilizarea sistemului practic general, trebuie să le prezentăm totodată elevilor și alte sisteme de unități, care, în diferitele etape ale evoluției fizicii, au jucat un rol în studiul cantitativ al fenomenelor fizice și care mai sînt utilizate și azi, mai cu seamă în literatura teoretică de specialitate.

În școlile noastre se acordă o atenție din ce în ce mai mare înarmării elevilor cu noțiuni precise despre sistemele de mărimi și unități. Elevii își însușesc din ce în ce mai temeinic definițiile unităților de măsură, știu să interpreteze din punct de vedere fizic mărimile și unitățile acestora, fac progrese în ceea ce privește transformarea unităților dintr-un sistem în altul și aplicarea unităților la rezolvarea problemelor practice. Există însă și lipsuri mai cu seamă în cunoașterea de către elevi a unor generalizări în legătură cu unitățile de măsură, în posibilitățile de aplicare consecventă a sistemului practic general, ca și în însușirea metodelor de a defini unitățile unei mărimi date și deducerea relațiilor de transformare a unităților. În unele cazuri sînt întrebuințate notații învechite neadecvate noilor convenții metrologice.

Manualele de fizică editate în ultimii ani satisfac multe din cerințele didactice privind sistemele de mărimi și unități. De exemplu în manualul de electricitate pentru clasa a X-a, apărut în anul 1962, au fost aduse îmbunătățiri importante în ceea ce privește utilizarea sistemului practic general și aplicarea prevederilor STAS-ului. Desigur, viitoarele ediții ale manualelor pot și trebuie să sprijine și mai mult predarea fizicii, aducînd noi îmbunătățiri printre altele și în privința cunoștințelor despre mărimi și unități.

În funcție de cerințele ridicate în modernizarea predării fizicii, studiul sistemului de mărimi și unități ridică cîteva probleme specifice la capitolul „Electricitatea". Ne propunem să ne ocupăm de unele dintre acestea.

Studiul sistematic al unităților de măsură presupune cunoașterea unităților de mărime, valoare, unitate de măsură, a relației dintre mărime, valoare și unitate. De aceea profesorul trebuie să introducă aceste noțiuni la începutul studierii fizicii, lărgind apoi treptat conținutul lor. Din materialul concret pe care-l oferă studiul temei „Măsurători" (clasa a VI-a) se pot trage concluziile că orice mărime (fizică) se exprimă prin produsul dintre valoarea numerică și unitatea mărimii, că schimbînd unitatea, mărimea nu se schimbă, dar se schimbă valoarea numerică și că valorile numerice ale unei mărimi măsurate cu unități diferite sînt invers proporționale cu unitățile respective. La studiul mecanicii, concluziile de mai sus pot fi exprimate și sub formă matematică.

În etapa a doua a cursului însemnînd cu A mărimea măsurată, cu α valoarea ei numerică și cu a unitatea ei de măsură, vom avea $A = \alpha\ a$. Aplicînd această formulă pentru două unități diferite a_1 și a_2 putem scrie $A = \alpha\ a^1$ și $A = \alpha_2\ a^2$ unde α_1 și α_2 sînt valorile numerice ale mărimii A corespunzătoare unităților a_1 și a_2. Din ultimele două relații rezultă :

$$\frac{\alpha_1}{\alpha_2} = \frac{a_1}{a_2}$$

ceea ce exprimă tocmai faptul că valorile numerice ale unei mărimi măsurate cu unități diferite sînt invers proporționale cu unitățile respective și constituie teorema fundamentală a unităților, pe care o folosim și în cazul unităților mărimilor electrice și magnetice.

Elevii trebuie să-și însușească treptat, dar cît mai curînd posibil, *metoda* de studiere a unităților unei mărimi. În acest scop, la predarea electricității, profesorul poate porni de la considerarea relației de definiție a mărimii. Pe baza acestei relații se formează ecuația unității M.K.S.A. introducîndu-se totodată denumirea și simbolul unității. Se dă apoi definiția unității M.K.S.A. Pe baza aceleiași relații (dacă este posibil) se formează ecuația unității în sistemele C.G.S. ε_0, respectiv C.G.S. μ_0 introducîndu-se și de această dată denumirea (adoptată sau eventual propusă) și simbolul unității. Se dă definiția unității C.G.S. ε_0, respectiv C.G.S. μ_0, se deduce relația de transformare a unităților M.K.S.A. în unități C.G.S. ε_0, respectiv C.G.S. μ_0. Se scrie relația de transformare a unităților C.G.S. ε_0 respectiv C.G.S. μ_0 în unități M.K.S.A.

Să luăm spre exemplu cazul intensității cîmpului electric.

$$E = \frac{F}{Q} \text{ și } [E]\ \text{M.K.S.A.} = \frac{N}{C} = \frac{V}{m}$$

(Făcînd transformările necesare se ajunge de la $\frac{N}{C}$ la $\frac{V}{m}$ și anume :

$$\frac{N.m}{C.m} = \frac{J}{C.m} = \frac{V}{m}$$

Unitatea M.K.S.A. pentru intensitatea cîmpului electric este volt pe metru și reprezintă valoarea cîmpului electric care produce o forță de IN asupra unei sarcini electrice punctuale de IC.

$$[E']\ C.G.S.\varepsilon_0 = \frac{d\ y\ m}{Fr} = \frac{st\ V}{cm}$$

Definiția unității C.G.S.ε_0 este analoagă cu aceea a unității M.K.S.A.

$$\frac{[E']}{MKSA} = \frac{\frac{1}{300}}{100}\ \frac{st\ V}{cm} = \frac{1}{3.10^4}\ \frac{st\ V}{cm}$$

sau

$$1\ \frac{V}{m} = \frac{1}{3.10^4}\ \frac{st\ V}{cm}$$

$$1\ \frac{st\ V}{cm} = 3.10^4\ \frac{V}{m}$$

Mărimile principale cuprinse în programa cursului de electricitate sînt sarcina electrică, permitivitatea (constanta dielectrică), intensitatea cîmpului electric, capacitatea, intensitatea curentului electric, rezistența electrică, conductanța, rezistivitatea, conductibilitatea, energia și puterea curentului, echivalentul caloric al energiei electrice, echivalentul electrochimic, permeabilitatea (magnetică), intensitatea cîmpului magnetic, inducția magnetică, fluxul inducției magnetice și inductanța. Mărimile ca densitatea de suprafață și densitatea de curent nu sînt predate în prezent, cu toate că noțiunea densității de suprafață apare în mod firesc la problema distribuției electricității pe conductoare, iar noțiunea densității curentului electric intervine în mai multe probleme de electrochimie întîlnite de elevi fie la cursul de fizică, fie la cel de chimie. Formulele de definiție ale acestor mărimi se introduc ușor, și pe baza acestor formule, aplicînd metoda indicată pentru deducerea și definirea unităților, cunoașterea unităților nu prezintă nici o dificultate pentru elevi. Introducerea mărimilor amintite și a unităților lor prezintă, printre altele, avantajul că prin aceasta se lărgește sfera noțiunii de densitate. Într-adevăr, în sfera noțiunii de densitate pot fi cuprinse mărimile care derivă, raportînd diferite mărimi la unitatea de suprafață sau de volum. În afara celor amintite mai sus avem, de exemplu, densitatea de volum a sarcinii electrice, densitatea de suprafață a momentului magnetic, densitatea de volum a energiei etc.

După cum se știe în fizică deosebim mărimi scalare și mărimi vectoriale. Facem abstracție acum de celelalte categorii de mărimi — pseudoscalare, tensoriale etc. — care nu prezintă interes din punctul de vedere al studiului fizicii în școală. S-a constatat însă că nu toți profesorii se preocupă să prezinte caracterul vectorial al unor mărimi din electricitate. Trebuie știut că expresiile matematice ale mărimilor vectoriale cuprinse în manualul de fizică pentru clasa a X-a, ediția 1962 — ca de exemplu expresia legii lui Coulomb, a intensității cîmpului electric, a intensității cîmpului magnetic (legea lui Biot-Savart, (expresia inducției magnetice etc. — sînt relații scalare. Profesorul are datoria să arate elevilor caracterul vectorial al mărimilor respective (E, H, B etc.) și orientarea în spațiu a vectorilor corespunzători. Elevii trebuie să se convingă, pe baza unor exemple concrete, că mărimile vectoriale nu sînt specifice numai fenomenelor mecanice, ci și altor domenii ale fizicii, și să ajungă neapărat, în etapa a doua a cursului de fizică, la generalizarea noțiunilor de vector și de mărime vectorială.

Unitățile sarcinii electrice

Cum trebuie să procedăm pentru ca, urmînd în predarea electricității succesiunea temelor prevăzute în programele în vigoare — adică începînd predarea cu electrizarea corpurilor și interacțiunea sarcinilor electrice — să asigurăm aplicarea rațională și consecventă a sistemului practic general pentru toate mărimile electrice și magnetice și să le prezentăm elevilor în mod just corelația între acest sistem și sistemele C.G.S. ε_0 respectiv C.G.S. μ_0 ?

Prima mărime electrică ale cărei unități trebuie să fie definite este sarcina electrică. Unitățile de sarcină servesc apoi la definitivarea altor unități electrice.

În general, unitățile sarcinii electrice se studiază în modul următor : Pe baza legii lui Coulomb se definește unitatea C.G.S. ε_0 de cantitate de electricitate și se atrage atenția elevilor asupra faptului că această cantitate de electricitate este foarte mică. Li se face cunoscut apoi că unitatea care a fost definită se numește unitate electrostatică C.G.S. ε_0 de cantitate de electricitate și se notează cu u. C.G.S. ε_0. În continuare se introduce cantitatea M.K.S.A., motivîndu-se necesitatea ei (deoarece unitatea electrostatică de cantitate de electricitate este foarte mică, s-a ales ca unitate practică o cantitate de trei miliarde de ori mai mare, căreia i s-a dat numele de coulomb și simbolul C. Deci 1C = 3. 10^9 u. C.G.S. ε_0. La urmă se atrage atenția că această unitate este unitatea de cantitate de electricitate în sistemul legal de unități numit sistemul M.K.S.A. (metru, kilogram, secundă, amper).

Unii profesori consideră coulombul în mod impropriu ca un multiplu al unității C.G.S. ε_0 în sistemul multiplilor metrului sau al wattului. Socotim că procedeul prin care se introduc unitățile de sarcină și se stabilește relația între unități nu este cel mai potrivit, fiindcă nu scoate în relief prioritatea sistemului M.K.S.A., iar relația 1C = 3 . 10^9 u. C.G.S. ε_0 se însușește în mod formal, fără raționament adecvat și astfel elevii nu înțeleg de ce s-a fixat ca unitate practică de sarcină tocmai o unitate de 3 . 10^9 ori mai mare și de ce nu o unitate de 10^9 sau 10^{10} ori mai mare, cum era mai firesc, calculele fiind mai simple în ultimul caz.

Se întîmplă ca elevii să ceară lămuriri în legătură cu relația de transformare. Răspunsuri de felul „unitatea M.K.S.A. este un multiplu al unității electrostatice în analogia multiplilor metrului", nu poate să-i mulțumească. În cazul unităților de sarcină problema trebuie pusă altfel decît în cazul sistemului metric. Propunem un procedeu care permite înlăturarea neajunsurilor citate.

Plecăm de la legea lui Coulomb, pe care o scriem pentru vid : $F = \frac{q_1\ q_2}{\varepsilon_0\ \mu^2}$ specificînd că ε^0 reprezintă permitivitatea vidului, a cărei valoare depinde de sistemul de unități. Facem cunoscute valorile permitivității vidului în sistemul practic general ($\varepsilon_0 = \frac{1}{9.10^9}$) și în Sistemul C.G.S.$\varepsilon_0$. ($\varepsilon_0 = 1$).

Se poate ridica obiecțiunea că, deoarece valorile permitivității vidului au fost comunicate fără a se urma vreun raționament, și relația de transformare poate fi comunicată tot fără raționament, ceea ce ar duce imediat la rezultat, fără nici o complicație. Trebuie observat însă că ε_0 apare ca o constantă caracteristică a unui mediu (vid) și, ca atare, valoarea sa nu necesită numaidecît o deducție. Ea poate fi comunicată elevilor în același mod ca viteza luminii, constanta lui Planck etc. Relația 1C = = 3 . 10^9 u. C.G.S. ε_0, în schimb fiind o relație de transformare, cere să fie dedusă.

Scriind legea lui Coulomb pentru vid și sub forma adaptată sistemului M.K.S.A., vom defini unitatea M.K.S.A. de sarcină ca fiind sarcina care, situată la distanța de 1 m de o sarcină egală, este respinsă cu o forță de 9 . 10^9 N. Comunicăm apoi elevilor că această unitate se numește coulomb (simbolul C). Definim apoi unitatea C.G.S. ε_0. de sarcină și precizăm că această unitate se numește franklin (simbol Fr).

Relațiile de transformare a celor două unități se obțin, făcînd uz de expresiile legii lui Coulomb adaptate celor două sisteme M.K.S.A. și C.G.S. ε_0. Făcînd raportul celor două relații și aplicînd teorema fundamentală a unităților, se obține 1C = 3 . 10^9 Fr și 1 Fr = $\frac{1}{3.10^9}$C Observăm că al doilea procedeu (cel propus de noi), deși în aparență mai complicat decît primul, prezintă avantajul că, pe de o parte permite definirea ambelor unități de sarcină pe aceeași bază (legea lui Coulomb), iar pe de altă parte face ca relația de transformare a unităților să se obțină pe calea de raționament matematic, dînd astfel posibilitatea să se renunțe la comunicarea dogmatică a acestei relații.

Unitățile intensității curentului electric

Aceste unități sînt fundamentale pentru studiul unităților din capitolul „Electrocinetică". Unitatea M.K.S.A. de intensitate, amperul, se definește pe baza legii interacțiunii a doi curenți paraleli. Bineînțeles, această definiție nu poate fi comunicată elevilor la începutul studierii electrocineticii. Inițial se dă definiția amperului pe baza relației $I = \frac{q}{t}$ pe baza efectului chimic al curentului. A defini amperul pe baza relației $I = \frac{q}{t}$ înseamnă, de fapt, a urma calea inversă celei indicate în STAS, unde unitatea M.K.S.A. de sarcină (C) este definită cu ajutorul unității M.K.S.A. de intensitate (A). A urma calea arătată de manual, fără să fi definit în prealabil unitatea M.K.S.A. de sarcină (C), înseamnă a defini o noțiune cu ajutorul altei noțiuni necunoscute (nedefinite) ceea ce nu este indicat. Dacă, în schimb, unitatea M.K.S.A. (C) a fost definită în prealabil (și am arătat că acest lucru este posibil) definirea amperului pe baza relației $I = \frac{q}{t}$ poate fi acceptată.

Ținînd seama de perspectivele dezvoltării cunoștințelor elevilor despre mărimi și unități, socotesc util să se introducă la tema „Curentul electric" și unitatea C.G.S. ε_0 de curent și să se stabilească relația 1A = $3 . 10^9 \frac{Fr}{s}$ care poate fi folosită mai tîrziu pentru stabilirea raportului :

$$\frac{[I]\ CGS\varepsilon_0}{[I]\ CGS\mu_0}$$

Unitatea C.G.S. μ_0 de intensitate (Bi) se studiază în subcapitolul „Acțiunea reciprocă a curenților electrici". De această unitate ne vom ocupa în cadrul unităților mărimilor electromagnetice într-un articol viitor.

Conf. A. SZÁNTÓ
I.I.P.C.D. Cluj

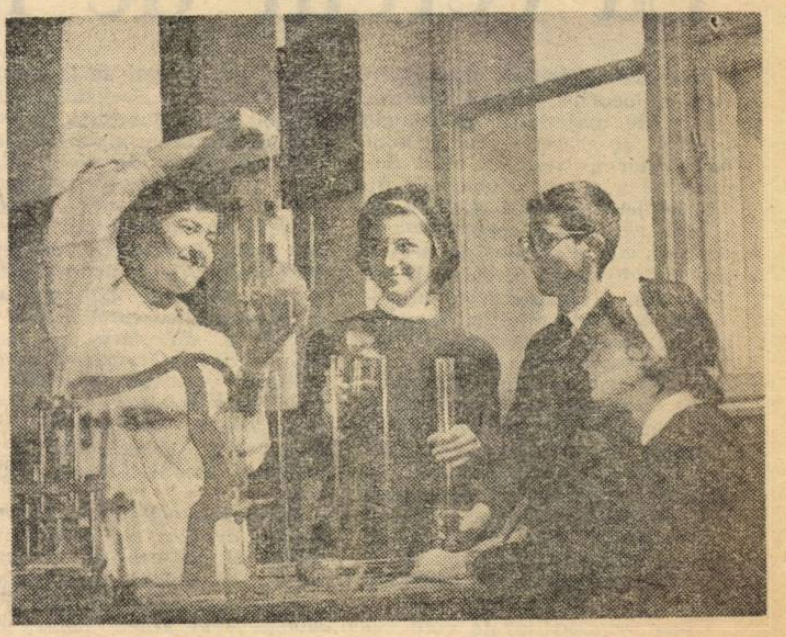

Experiențe de fizică de propagarea presiunii — în laboratorul de fizică a Școlii medii nr. 27 din București

Desenul și studierea problemelor de secțiuni

Pentru studiul secțiunilor în corpurile geometrice este foarte necesar ca elevii să știe *să stabilească pozițiile diferitelor elemente ale secțiunii față de elementele corpului geometric, pentru ca apoi să poată stabili relațiile necesare rezolvării problemei.* Dificultățile pe care le au unii elevi provin din faptul că aceștia nu au fost deprinși să execute corect și rațional desenul.

Am încercat să le asigur această posibilitate rezolvînd cu ei mai întîi unele probleme de construcții, după care am trecut la probleme de calcul. Am procedat în acest mod deoarece la geometria în spațiu sînt o serie întreagă de probleme care, pentru a fi rezolvate, cer mai întîi rezolvarea unor probleme de construcție.

Dacă de la început dăm unui elev o problemă în care i se cere să afle aria unei secțiuni în anumite condiții, îi va fi destul de greu să o rezolve. Dacă însă în prealabil, cu ajutorul unor probleme de construcții, elevul a fost obișnuit cu determinarea secțiunii, restul problemei va fi relativ

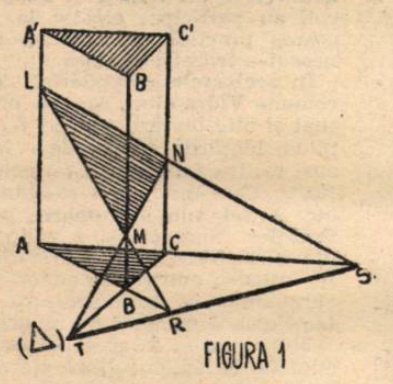

FIGURA 1

simplu, reducîndu-se numai la stabilirea unor relații necesare calculului.

Am început cu probleme de felul următor :

Se dau trei puncte respectiv pe muchiile laterale ale unei prisme triunghiulare. Să se găsească intersecția dintre planul celor trei puncte și planul unei baze. (Fig. 1). Aici LM intersectează AB în R, iar LN intersectează pe AC în S. Deci RS este intersecția căutată. Iată și verificarea : MN întîlnește pe BC într-un punct T situat pe RS. Deci punctul T nu poate fi luat arbitrar. (Conform teoremei lui Desargues punctele R, S. și T. sînt coliniare).

Am dat elevilor să rezolve aceeași problemă și sub o altă formă, în care cele trei puncte erau situate respectiv pe 3 muchii oarecare ale unei piramide triunghiulare.

O altă problemă suna astfel : Se dau trei puncte situate respec-

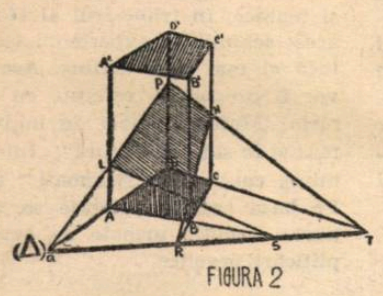

FIGURA 2

tiv pe trei muchii laterale ale unei prisme patrulatere. Să se determine punctul în care cea de a patra muchie laterală înțeapă planul celor trei puncte și apoi secțiunea.

Problema se rezolvă ușor dacă se determină în prealabil dreapta de intersecție dintre planul celor trei puncte și planul bazei ca în problema precedentă. (Fig. 2). Fie L, M, N cele trei puncte. LM și AB se taie în S (sînt în același plan AA' || BB'). NM și BC se taie în R (sînt în planul BB' || CC'). R și S sînt în planul celor trei puncte și în planul bazei. Deci RS este intersecția planului (L, M, N) cu planul bazei (A, B, C, D). AD taie pe RS în Q. Q se află în planul bazei și în planul (AA' || DD'). Deci LQ este intersecția planului (AA' || DD') cu planul celor trei puncte. Ducînd LQ, taie pe DD' în P, care este punctul căutat. Verificarea : PN și DC se întîlnesc pe (Δ). Dacă punctul P este pe prelungirea lui DD', atunci secțiunea este un pentagon, dreapta LQ întîlnind pe A' D' în K, iar PN pe D' C' în I. (Fig. 3)

Dacă planul secțiunii intersectează cele două baze după drepte care taie cele două patrulatere de bază, secțiunea este un exagon.

Dacă în loc de prismă patrulateră avem o prismă cu un număr oarecare de laturi, intersecția planului celor trei puncte situate respectiv pe trei muchii laterale se găsește analog pentru muchia

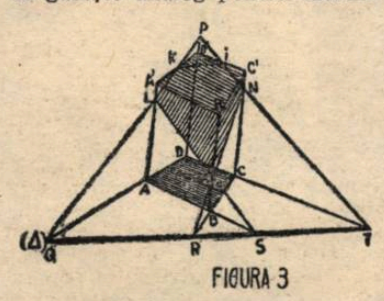

FIGURA 3

a 4-a, apoi pentru muchia a 5-a ș.a.m.d.

În acest mod elevii mei din clasa a X-a și-au însușit o metodă unitară pentru determinarea secțiunii plane într-o prismă, metodă care se poate aplica ușor și în cazul piramidei sau trunchiului de piramidă.

Dacă punctele care determină planul secțiunii nu sînt toate pe muchii ale poliedrului, ci pe alte elemente ale lui, procedeul se poate extinde, căutîndu-se intersecțiile dintre planul secțiunii și plane determinate pe rînd de o muchie și punctul care nu este situat pe o muchie. De exemplu :

Să se determine secțiunea făcută într-o piramidă patrulateră printr-un plan determinat de două puncte situate respectiv pe două laturi ale bazei și de un punct situat pe înălțime sau pe altă dreaptă care trece prin vîrful piramidei. (Fig. 4). Fie planul de-

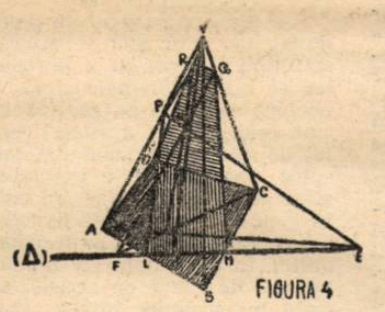

FIGURA 4

terminat de punctele L, M, N situate așa cum s-a arătat mai sus. Intersecția lui cu planul bazei este dreapta LM, pe care a notăm cu (Δ). Considerăm planul determinat de muchia AV și dreapta VO care intersectează planul bazei după dreapta AO .AO și (Δ) se intersectează în E. Deci intersecția planului secțiunii cu planul AOV este EN, care taie pe VA în P (intersecția planului secțiunii cu muchia AV). Considerăm apoi planul determinat de VO și muchia VC. Procedînd analog, găsim punctul Q, intersecția planului secțiunii cu muchia VC. La fel găsim punctul R pe muchia VD și, deci, secțiunea LMQRP.

Iată și un alt exemplu : Să se determine secțiunea făcută într-o prismă dreaptă printr-un plan determinat de trei puncte situate respectiv pe trei muchii care nu sînt situate două cîte două în aceeași față a prismei. (Fig. 5). Fie

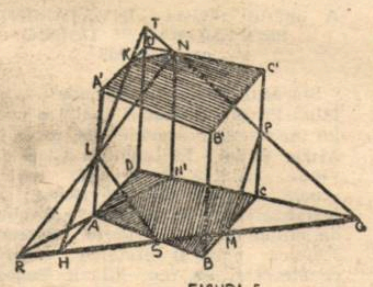

FIGURA 5

ABCDA' B'C'D' prisma, și punctele L, M, N situate respectiv pe AA', BC și C'D'. Proiectăm pe N în N'. LN este în planul secțiunii, N'A în planul bazei, amîndouă în planul NN'LA. Deci R este un punct al intersecției planului secțiunii cu planul bazei, iar planul LMN taie planul bazei inferioare după dreapta RM. În continuare problema se rezolvă ca și cele precedente, cînd cunoaștem dreapta de intersecție dintre planul secțiunii și planul bazei.

Necesitatea de a rezolva cu elevii astfel de probleme este cu atît mai evidentă cu cît manualele existente sînt destul de sărace în această privință : ele nu indică modul de a realiza corect un desen la geometria în spațiu și nici modul cum trebuie citit corect un astfel de desen. De aici provin greutățile pe care le întîmpină elevii în rezolvarea problemelor mai dificile.

Am rezolvat cu elevii clasei a X-a probleme de acest fel încă de la primele capitole de geometrie în spațiu (drepte și plane paralele, perpendiculara pe plan, unghiul unei drepte cu un plan, unghiul diedru) folosind cunoștințele despre poliedre pe care elevii le aveau încă din clasa a VII-a. În felul acesta, primele capitole ale geometriei în spațiu, care par aride, nu s-au mai prezentat ca o înlănțuire stearpă de teoreme, ci au trezit interesul elevilor.

Cred că acest fel de a trata problemele de secțiuni, pe lîngă faptul că oferă elevilor metode ce le sînt accesibile, permite, datorită modului logic de a efectua desenul, să se stabilească cu ușurință relațiile dintre elementele date și elementele ce trebuie calculate, ceea ce duce la o mai ușoară rezolvare.

Prof. Z. BOGDANOF
Școala medie „N. Bălcescu"

Primii pași pe calea măiestriei sportive — lecție de baschet la Școala medie nr. 35 din București

La lecțiile de educație fizică

Principalele sarcini ale educației fizice la clasele I—IV sînt întărirea sănătății, călirea organismului și favorizarea dezvoltării fizice normale a elevilor, formarea deprinderilor de mișcare cu caracter aplicativ și educarea calităților fizice de bază, mărirea capacității de muncă a elevilor, crearea obișnuinței de a practica cu consecvență exercițiile fizice, formarea și dezvoltarea trăsăturilor morale și de voință, dezvoltarea simțului ritmului, a simțului estetic, a spiritului de lucru în colectiv.

Lecția, ca formă de bază a organizării și desfășurării activității de educație fizică, trebuie alcătuită și predată în funcție de materialul din programă.

Prima parte a lecției — partea pregătitoare — care durează 15—20 minute, are ca sarcini crearea condițiilor optime pentru desfășurarea lecției, pregătirea corespunzătoare a organismului elevilor pentru îndeplinirea sarcinilor ei de bază. În această parte se efectuează exerciții care contribuie la organizarea colectivului clasei, la pregătirea gradată a organismului elevilor pentru efortul din partea a doua a lecției — partea fundamentală. Aceasta, care durează 25—30 de minute, are ca sarcini formarea și perfecționarea deprinderilor de mișcare și dezvoltarea calităților fizice, morale și de voință. Este bine ca exercițiile care cer mai multă precizie, precum și exercițiile de coordonare să se efectueze la începutul părții fundamentale. În sfîrșit, partea de încheiere, care durează 3—5 minute, are ca sarcini liniștirea organismului și pregătirea lui pentru activitatea viitoare.

Alegerea exercițiilor pentru fiecare parte a lecției se bazează pe criterii fiziologice și pedagogice. De pildă, este important să știm că, întrucît la copiii din clasele I—IV osificarea încă nu este terminată și musculatura nu este suficient dezvoltată, coloana vertebrală este expusă deformărilor cauzate de pozițiile incorecte ale corpului. În același timp, trebuie să ținem seama de faptul că, deși sînt foarte dinamici, copiii obosesc repede dacă execută mișcări unilaterale, încete, care pretind multă atenție, precizie, sau prea multe repetări.

Paralel cu formarea ținutei corecte, cu formarea deprinderilor de mișcare cu caracter aplicativ sau cu dezvoltarea fizică normală, avem datoria să urmărim în lecțiile de educație fizică și celelalte sarcini specifice, ca întărirea disciplinei conștiente, a spiritului colectiv etc. Vedem așadar că în orientarea metodică a lecțiilor de educație fizică trebuie să pornim de la ideea că în cadrul acesteia nu poate să ne intereseze numai faptul ca elevii să facă mișcare, ci avem datoria să urmărim în același timp rezolvarea unor anumite sarcini.

În lecțiile de educație fizică cu elevii claselor I-a și a II-a un loc deosebit trebuie să se rezerve exercițiilor care întăresc grupele mari musculare (de care depinde în mare măsură formarea ținutei corecte), precum și celor care contribuie la dezvoltarea unei respirații regulate și profunde. Vom evita exercițiile care cer eforturi musculare mari și de lungă durată, precum și menținerea îndelungată a corpului în poziții statice. Trebuie de asemenea evitate exercițiile de forță, de cățărare cu greutăți pe umeri, exercițiile care cer sprijinirea pe o singură mînă, atîrnarea cu o singură mînă etc. Nu trebuie folosită prea des poziția stînd cu picioarele depărtate, pentru că aceasta poate avea o influență negativă asupra configurației piciorului. Sînt recomandate însă exercițiile simple, libere, dinamice, scurte și variate, ca și exercițiile care-i ajută pe copii să sesizeze corectitudinea poziției.

În clasele III și IV se pot introduce treptat și elemente simple de forță cu durată scurtă, exerciții de rezistență fără mișcări brusce, precum și exerciții de cățărare executate cu ajutorul picioarelor. Formarea în continuare a ținutei corecte și însușirea bazelor tehnice ale mersului, alergării, săriturii și aruncării, sub formele cele mai simple, trebuie să fie o preocupare prezentă în conținutul fiecărei lecții.

Permanent trebuie să avem în vedere faptul că atenția copiilor, în special a celor din primele clase, este slabă, se pierde repede, că ei reține mai bine și mai temeinic ceva ce văd și observă. Din acest motiv, exercițiile sînt cel mai bine percepute și însușite de copii cînd sînt demonstrate de învățător și însoțite de o scurtă explicație.

La clasele I—II, unele exerciții de dezvoltare generală se pot efectua pe calea reproducerii de către copii a unor imagini motrice cunoscute. De exemplu, „să sari ușor ca o vrăbiuță" sau „să stai într-un picior ca o barză".

Cu elevii claselor I—IV se pot folosi exercițiile de dezvoltare generală de tipul temelor. În acest caz atenția lor se concentrează, mai ales asupra executării sarcinii motrice concrete. De exemplu, aruncînd mingea în sus, să așezi palmele pe podea, iar după ridicare să prinzi mingea.

De cele mai multe ori, în executarea exercițiilor de dezvoltare fizică generală se numără cu voce tare. Aceasta permite formarea deprinderii de a executa anumite exerciții într-un timp stabilit, însă limitează posibilitățile noastre de a preveni și îndrepta la timp greșelile elevilor. Experiența arată că, executînd exercițiile „după numărătoare", putem uneori, fără a tulbura tempo-ul mișcărilor, să intervenim cu indicații, cu îndrumări. De exemplu „unu-doi aplecare mai jos", „trei-patru — spatele mai drept" etc.

Densitatea lecțiilor de educație fizică la clasele I—IV se realizează prin execuție imitativă, prin eliminarea explicațiilor izolate, prin sarcini simultane pentru toți elevii, prin împărțirea obiectelor portative chiar și în timpul deplasărilor, prin desfășurarea întrecerilor și a jocului pe cît mai multe subgrupe.

Dintre toate mijloacele folosite în conținutul lecțiilor, jocurile de mișcare reprezintă, în special pentru clasele I-a și a II-a, mijlocul esențial cu ajutorul căruia trebuie rezolvată formarea deprinderilor de mișcare și dezvoltarea calităților fizice. Ele nu numai că nu pot să lipsească din nici o lecție, dar, pe cît posibil, trebuie să caracterizeze întreaga lecție. În cadrul unei lecții pot fi folosite mai multe jocuri (prezente chiar în fiecare parte a acesteia). Jocurile de întrecere contribuie și la dezvoltarea inițiativei creatoare a elevilor, la formarea primelor trăsături ale personalității, precum și la obișnuința de a acționa în colectiv.

O preocupare de seamă a învățătorilor care predau educația fizică la clasele I—IV trebuie să fie și asigurarea călirii organismului elevilor. Pentru acest considerent se recomandă ca lecțiile de educație fizică să se desfășoare — pe cît posibil — în aer liber chiar în anotimpul rece, echipînd pe elevi corespunzător.

În întreaga desfășurare a lecțiilor de educație fizică la clasele I—IV trebuie să ținem seama de anumite condiții de igienă indispensabile unei activități organizate pe baze științifice, să asigurăm îmbrăcămintea adecvată și spațiu fără denivelări, care permite desfășurarea în cele mai bune condiții a activității.

Prof. VLADIMIR SIMIONESCU
îndrumător la Direcția activităților educative din M. I.

La minus 5 grade

Zi friguroasă de iarnă. A nins puţin şi iarăşi s-a lăsat gerul. Dar faptul că mercurul coboară sub zero grade nu constituie o piedică în activitatea constructorilor de la Oţelul Roşu.

În plin centru, la dreapta şi stînga şoselei naţionale, în drumul pe care trec zilnic oţelarii şi laminoriştii — muncitori ai uzinelor „Oţelul Roşu" — au început să se ridice de curînd două construcţii: un complex cultural şi un bloc muncitoresc cu trei etaje.

În exterior, complexul cultural este aproape gata. Încă de la intrare te impresionează faţada luminoasă, în linii moderne, elementele din beton şi sticlă. De cum intri, privirea îţi este solicitată stăruitor de nenumăratele buchete de lumini ale aparatelor de sudură. Centrala termică de la subsol, sala pentru „cercuri", sala mare, cu scenă modernă şi cu o capacitate de peste 600 de locuri, ale căror dimensiuni s-au conturat, te fac să te gîndeşti de pe acum la bucuria oţelarilor din apropiata zi a inaugurării.

La stînga şoselei se înalţă la roşu blocul conturat de acoperămîntul din material plastic, ale cărui benzi se îmbină de la acoperiş pînă la pămînt, menit nu să învăluie în mister munca celor din interior, ci s-o apere de intemperii. Natura, cu toate că uneori încearcă să se arate potrivnică, este învinsă de oamenii aceştia care mînuiesc tehnica cea mai modernă.

Pentru toate aceste noi frumuseţi ale oraşului lor, oţelarii poartă o deosebită dragoste şi stimă constructorilor. Cu multă simpatie vorbesc de asemenea muncitorii „Oţelului Roşu" despre „puii de constructori", care au prins de pe acum aripi să zboare. Aceştia sînt ucenicii din anii II şi III ai Grupului şcolar de construcţii din Timişoara, care lucrează în brigadă alături de constructori, sub îndrumarea atentă şi plină de dragoste a maistrului de şantier, I. Artulescu. Elevii instalatori, caloriferişti şi electricieni dovedesc că şi-au însuşit deprinderi temeinice. Ei au obţinut calificative foarte bune în întreaga perioadă de practică, din septembrie pînă în prezent, aducîndu-şi din plin contribuţia la înfrumuseţarea centrului muncitoresc „Oţelul Roşu".

Elevi ca Vasile Ştefan, Duicu Ion, Birău Pavel, Negru Nicolaie, Mihart Haralambie şi alţii constituie, prin exemplul lor, un motiv de mîndrie pentru şcoală.

Căci toate aceste rezultate sînt roadele unei munci adîncite de predare a cunoştinţelor teoretice, de formare a deprinderilor practice, muncă desfăşurată de întreg colectivul didactic al şcolii — profesori şi maiştri-instructori.

IULIU GERŐ
Timişoara

Lucrările de mecanică fină sînt piatra de încercare a îndemînării oricărui viitor lăcătuş mecanic

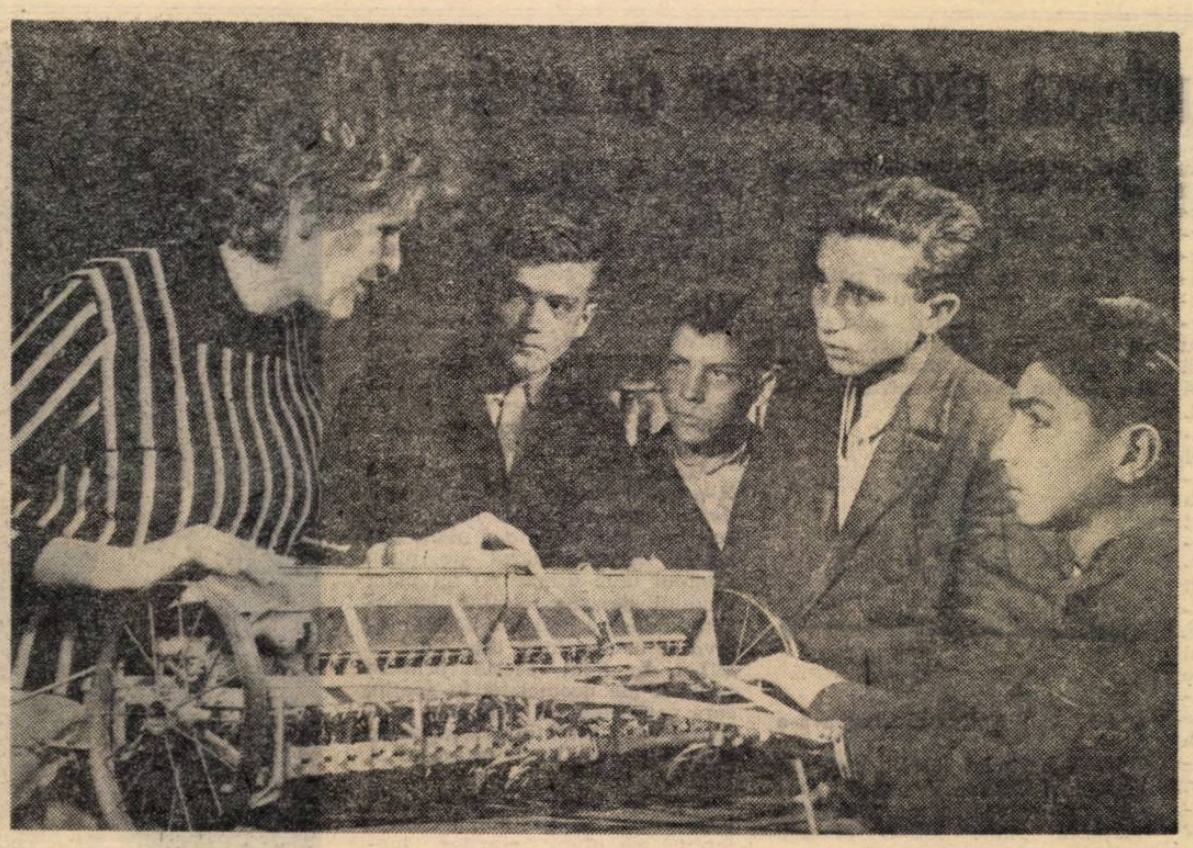

În laboratorul Şcolii profesionale agricole S.M.T. Carei, elevii îndrumaţi de profesoară studiază părţile componente ale maşinilor agricole

În şcolile de mecanici agricoli

Prin noua organizare a învăţămîntului agricol a fost lărgită mult reţeaua şcolilor care pregătesc mecanici pentru tractoare şi maşini agricole. Majoritatea acestor şcoli, care funcţionează pe lîngă staţiunile de maşini agricole şi tractoare şi gospodăriile agricole de stat, se află de abia în primul an de existenţă, după primele luni de experimentare a planurilor de învăţămînt, a programelor şcolare şi a manualelor pe baza cărora se realizează munca instructiv-educativă.

Activitatea mea ca director-adjunct la Şcoala profesională de mecanici agricoli din Strehaia mi-a ridicat cîteva probleme pe care aş vrea să le discut în articolul de faţă.

Una din aceste probleme se referă la particularităţile lecţiei în şcolile de mecanici agricoli. Desigur, şi aici în cadrul lecţiilor se comunică o seamă de cunoştinţe noi, care sînt fixate şi apoi recapitulate, sistematizate, verificate în practică. Dar dacă la materiile de cultură generală putem organiza lecţii de tip clasic, care se desfăşoară în decurs de cîte o oră, disciplinele de specialitate necesită uneori programarea unor lecţii de cîte două ore — de exemplu la obiectele „tractoare" şi „maşini agricole" sau de 3 ore — pentru lucrările practice la aceste obiecte.

Predarea unei lecţii în două ore consecutive la obiectele „tractoare" şi „maşini agricole" este impusă nu numai de volumul mare de cunoştinţe teoretice, dar şi de unitatea temelor privitoare la funcţionarea unui ansamblu sau sistem. Astfel sînt, de pildă, cele 6 teme cuprinse în capitolele „Mecanismul de distribuţie" şi „Sistemul de alimentare" (Scindarea în programă a capitolului „Sistemul de alimentare" aşa încît să fie predat la sfîrşitul trimestrului I şi începutul trimestrului II nu ni se pare potrivită din punct de vedere didactic).

Care este metodica lecţiilor programate pe parcursul a mai multe ore consecutive? Pentru şcolile tehnice problema a fost dezbătută mai pe larg, chiar şi în paginile „Gazetei învăţămîntului", recomandîndu-se folosirea lecţiei-prelegere, alternativ cu seminarizarea. În şcolile profesionale un asemenea tip de lecţie nu este însă recomandabil. Atunci, să fragmentăm cunoştinţele oră de oră, fiecare fragment fiind şi o unitate metodică, adică o lecţie? Aceasta ar face însă ca însuşi scopul programării orelor consecutive să nu poată fi atins. Experienţa din primul trimestru ne-a arătat că este mai bine ca cele două ore de curs să formeze o unitate metodică, adică o singură lecţie cu durata de o sută de minute. Pentru aceasta este necesar ca diferitele verigi ale lecţiei — verificarea, comunicarea cunoştinţelor, fixarea etc. — să fie proporţionate corespunzător, iar pauza din cele două ore să nu stîrbească nimic din unitatea lecţiei — cerinţă de bază pentru o însuşire temeinică şi durabilă a cunoştinţelor. Cînd unele lecţii necesitau mai multe aplicaţii — montări şi demontări — care nu puteau aştepta pînă la orele de lucrări practice repartizate disciplinelor tractoare şi maşini agricole, profesorii şcolii noastre au procedat în felul următor: în prima oră au efectuat verificarea cunoştinţelor şi au comunicat noul material pentru ca în ora următoare să se treacă la fixare, care s-a realizat atît teoretic cît şi practic.

O altă problemă pe care aş vrea s-o discut se leagă de lecţiile de instruire practică în atelier pentru ucenicii anului I. Aceste lecţii sînt predate de maiştri-instructori avînd în general o bogată experienţă practică, dar puţină experienţă didactică. De aceea am avut de combătut mai mult tendinţa de a aluneca spre practicism decît cea de alunecare spre teoretizare, aşa cum se vădesc unele temeri în introducerea la programa şcolară. Bunăoară, au existat dificultăţi în predarea unor noţiuni teoretice privind nituirea, filetarea, răzuirea, rodarea, lustruirea etc., care pot fi mai temeinic însuşite prin activitatea practică directă numai dacă se asigură o pregătire anterioară corespunzătoare.

Căutînd să înlăturăm aceste dificultăţi, ne-am orientat atenţia spre îmbogăţirea cunoştinţelor teoretice ale maiştrilor-instructori. De asemenea i-am îndrumat să-şi alcătuiască în aşa fel planul de lecţie pentru instruirea practică încît să asigure îmbinarea predării noţiunilor teoretice cu activitatea practică propriu-zisă. Pe baza experienţei din primul trimestru considerăm că un plan eficient de lecţie practică trebuie să asigure următoarea succesiune în predare: cunoaşterea uneltelor şi materialelor (noţiuni teoretice explicate pe baza materialului intuitiv); efectuarea demonstrativă a operaţiunilor lucrării de către maistrul-instructor; efectuarea lucrării de către elevi sub îndrumarea maistrului-instructor pentru formarea priceperilor şi deprinderilor; concluzii (evidenţierea lucrărilor bune, critica celor slabe, notarea lor).

Considerăm că această succesiune este justă, deoarece dă ucenicilor posibilitatea să cunoască întîi uneltele de lucru şi materialul cu care lucrează, iar apoi să înveţe mînuirea lor.

Cea din urmă problemă pe care doresc s-o ridic aici se referă la activitatea metodică a profesorilor şi maiştrilor-instructori. În prezent sarcinile pe această linie sînt realizate cu ajutorul cercului de minim pedagogic, al comisiilor pedagogice de specialitate şi al comisiei metodice de cultură generală care există în fiecare şcoală profesională. Experienţa a arătat însă că datorită numărului mic de cadre de aceeaşi specialitate existent într-o şcoală aceste cercuri şi comisii nu-şi pot îndeplini bine sarcinile pentru care au fost create. Socotesc că acum, cînd s-au înfiinţat şcoli profesionale de mecanici pe lîngă aproape toate S.M.T.-urile, munca metodică se poate îmbunătăţi prin organizarea unor cercuri pedagogice ale profesorilor şi maiştrilor din aceste şcoli la nivelul raionului sau pe plan interraional. Astfel organizată, munca în cercurile pedagogice ar fi mai eficientă, schimbul de experienţă mai bogat, conţinutul dezbaterilor mai viu.

Prof. I. PENTEŞ
Strehaia

ŞTIRI

Pregătirea brigadierilor legumicoli

La Grupul şcolar agricol din comuna Vidra funcţionează două clase de brigadieri legumicoli, cuprinzînd elevi din comunele care fac parte din bazinul legumicol al Capitalei — Vidra, Creţeşti, Adunaţii-Copăceni, Grădişte.

Paralel cu lecţiile teoretice, viitorii brigadieri legumicoli fac practică în cadrul G.A.C. Vidra. Pe lîngă faptul că îi înarmează pe elevi cu temeinice deprinderi de muncă, practica le dă şi posibilitatea să ajute gospodăria agricolă colectivă în realizarea sarcinilor ei.

La G.A.C. Vidra s-a introdus de curînd una din metodele cele mai bune pentru confecţionarea răsadniţelor. Potrivit acestei metode, paralel cu lucrările de confecţionare a răsadniţelor se pregăteşte biocombustibilul care se foloseşte în răsadniţă. Cu ocazia lecţiei practice „Pregătirea biocombustibilului", elevii celor două clase de brigadieri legumicoli au participat efectiv la lucrarea practică pe care au cunoscut-o teoretic în clasă.

În sectoarele gospodăriei din comuna Vidra elevii au mai efectuat şi alte lucrări, cum ar fi, de pildă, lucrările cu temele: „Măsuri pentru favorizarea fermentaţiei", „Cele mai bune răsadniţe" etc. Astfel, sub îndrumarea profesorilor ingineri şi a cadrelor din gospodărie, viitorii brigadieri îşi însuşesc numeroase cunoştinţe agrotehnice de legumicultură şi temeinice deprinderi de muncă.

Muncindu-se în acest fel, cunoştinţele de legumicultură sînt însuşite de elevi temeinic în cadrul activităţilor practice.

E. ANGHEL

Secţia „bibliotecari" a cercului pedagogic

Una din secţiile cele mai active ale cercului pedagogic pentru învăţămîntul profesional şi tehnic din Iaşi este secţia bibliotecari, care cuprinde pe toţi bibliotecarii de la şcolile tehnice şi profesionale din oraş. Înfiinţarea acestei secţii a apărut ca o necesitate a muncii în bibliotecile şcolare, ţinîndu-se seama de rolul lor în desfăşurarea procesului de învăţămînt.

In decursul primului trimestru în cadrul secţiei a avut loc un larg schimb de experienţă între bibliotecarii şcolilor profesionale şi tehnice. In trimestrul al II-lea acest schimb de experienţă va fi încă şi mai mult extins. Astfel, vor fi prezentate referate cu temele „Munca în sala de împrumut şi în sala de lectură", „Intocmirea catalogului sistematic" ş.a. Pe baza acestor referate se vor purta discuţii, urmate de exemplificări practice.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista „ÎNVĂŢĂMÎNTUL PROFESIONAL ŞI TEHNIC nr. 2-3/1962

Sumarul revistei cuprinde articolele: Pregătire tehnică înaltă a cadrelor necesare economiei de prof. ing. **Marin Rădoi**; În regiunea Cluj, activitate rodnică din primele luni de şcoală, de prof. **Gh. Divrician**; Automatizarea şi pregătirea schimbului de mîine de ing. **Valeriu Rusescu**; Tehnica nouă şi formarea viitorilor constructori de ing. **Mihail Tudose**; Îmbinarea instruirii cu cercetarea ştiinţifică de ing. **Petru Munteanu** şi ing. **Florin Doboş**; Probleme specifice ale predării matematicii de prof. **Smaranda Hortopan.** Revista mai cuprinde ancheta cu tema: În fiecare sector de producţie, cea mai adecvată formă de instruire practică, precum şi articolele: Acţiuni comune orientate spre acelaşi scop de **Alexandru Petrache**; Entuziasmul tinerilor strungari de **Gheorghe D. Mateianu**; fotoreportajul: Viitorii specialişti ai petrochimiei şi Ora de dirigenţie de prof. **Gheorghe Pîrnuţă** şi **Nicolae Lupaş.**

La rubrica Revista presei pedagogice de peste hotare sînt recenzate revistele Professionalno-tehnicescoe obrazovanie (U.R.S.S.); Iparitanulokepzes (R.P.U.), Istruzione tecnica e realizzazioni (Italia).

În paginile pentru elevi revista publică articolele: Cum trebuie să învăţăm de **D. M.**; Filete cu mai multe începuturi şi capul divizor optic de **V. Tabără**; Atomul revoluţionează tehnica, de lector ing. **Preda Gheorghe**; Din istoria tehnicii româneşti de **D. Moroianu.**

În cadrul recenziilor şi prezentărilor de cărţi sînt cuprinse lucrările Desenul tehnic de ing. **Niţulescu Teodor**; Construcţii de clădiri de ing. **Mircea Vulpescu.** Fizica nucleară de **G. P.**; Noi manuale de planificare şi organizare de **I. Teich.**

Revista mai cuprinde povestirea Aventura din Valea Flăcărilor de **Radu Nor** şi probleme distractive din matematică şi fizică.

Cauze care duc la indisciplină

În activitatea noastră de instruire și educare a elevilor se ivesc destul de des situații cînd constatăm lipsa de disciplină. Mulți pedagogi sînt înclinați, în asemenea situații, să recurgă la pedeapsă. Mi se pare important însă să apreciem dacă de abaterile la disciplină sînt vinovați numai elevii respectivi, ori avem și noi, profesorii, partea noastră de „contribuție" în indisciplina lor.

Iată un exemplu : Sună. Trec două, cinci, opt minute și profesorul sau învățătorul încă nu vine. În clasă începe gălăgia, tărăboiul. Elevii, curioși, pîndesc la ușă și apoi aleargă spre locurile lor, țipînd : „vine !... vine !..." Cînd pedagogul intră, o parte din elevi se scoală în picioare, alții abia se mișcă, iar alții stau jos fără să-l ia în seamă. Clasa e gălăgioasă. Pedagogul caută să restabilească liniștea strigînd mai tare ca elevii. Un asemenea început de lecție — e clar — va face și din cel mai disciplinat elev un indisciplinat, iar lecția va fi compromisă.

Să trecem mai departe, la momentul cînd profesorul controlează îndeplinirea temelor date pentru acasă. Duce o lungă discuție cu elevul scos la tablă, ignorîndu-i pe ceilalți. În mod firesc în clasă se creează o atmosferă de plictiseală, de așteptare chinuitoare. Atunci elevii încep să se ocupe de treburile lor personale, să-și caute distracții. Ca rezultat, o gălăgie constantă. După o asemenea „ascultare" profesorul trebuie să facă eforturi mari ca să poată reîntoarce clasa la o participare activă la lecție.

Iată și o altă sursă de indisciplină : notarea lipsită de obiectivitate. Într-adevăr, acei profesori și învățători care notează după criterii subiective, fără simț de răspundere, provoacă un anumit protest din partea elevilor, care devin nedisciplinați. Iar dacă pedagogul are elevi „favoriți", care sînt notați cu note nemeritate, colegii încep a nutri sentimente de ură față de aceștia, colectivul clasei destrămîndu-se. Faptele petrecute în clasă sînt discutate și comentate de către elevi cu părinții lor, autoritatea pedagogului slăbește, prestigiul școlii în fața elevilor și părinților scade.

Se mai întîmplă și altfel de cazuri, cînd notele elevilor sînt juste, obiective, însă elevii nu înțeleg cauzele care le-au determinat. Atunci li se pare că notele sînt nedrepte și încep să se neliniștească, să încalce disciplina. Să luăm un exemplu. Lucrarea de control se împarte elevilor. Pentru același număr de greșeli, unii au fost notați cu șapte, în timp ce alții au primit opt. Apare un protest, o reacție negativă a elevilor, legată deseori de încălcarea ordinei și a normelor de comportare. În această situație încălcarea disciplinei este cauzată de lipsa de motivare a notei date. Dacă nu li se explică elevilor deosebirea dintre o greșeală și alta, dintre o greșeală mare și una neesențială, starea de indisciplină se agravează.

Să ne oprim și asupra altor neajunsuri din comportarea profesorului care pot duce la indisciplină. Să vorbim, bunăoară, de pedagogii care prezintă materialul lecției într-un mod rigid, care sînt mereu înghețați, supărăcioși, ale căror ore se desfășoară fără nici o nuanță de emotivitate. Există și o altă extremă : pedagogi care se află într-o stare de permanentă agitație, de nervozitate, care țipă într-una. Nici unii și nici ceilalți nu creează la orele lor condiții adevărate pentru formarea atitudinii disciplinate. La educatorul formalist, rece, și disciplina e formală, fără suflet, exterioară și se destramă la prima ocazie. La cel agitat, care vorbește mult și tare, și atmosfera în clasă e agitată : el îi irită pe elevi.

Disciplina la lecție poate fi încălcată și atunci cînd elevii sînt prea surmenați. Se știe că la copii surmenajul nu se exprimă întotdeauna prin inhibiție, prin lipsă de vioiciune, prin pasivitate, ci deseori prin surescitare, dezechilibru, impulsivitate, nervozitate. Frînele încetează să funcționeze și chiar un elev disciplinat începe să încalce disciplina.

Starea de indisciplină la lecții este cauzată în mare măsură și de recreațiile neorganizate, care se desfășoară prin alergarea fără rost, prin gălăgie exagerată, țipete. Strigă profesorii de serviciu, ridică vocea directorul, directorul adjunct, dar vocile sînt acoperite de gălăgia elevilor. Într-o asemenea atmosferă obosesc și profesorii, și elevii : după asemenea recreații ar trebui să te odihnești și nicidecum să începi o muncă încordată. Elevii, surescitați nu pot reveni la normal mai mult timp și în clasă e gălăgie deși a început ora. De vină e „odihna" din timpul recreației.

Și, în sfîrșit, un izvor al indisciplinei este lipsa de unitate în cerințele colectivului de profesori și lipsa unui caracter unitar al reacției lor la încălcarea disciplinei de către elevi. Dacă profesorii școlii vor formula cerințe diferite și vor reacționa diferit la abateri, elevii vor fi complet dezorientați. Ei vor trebui să-și schimbe comportarea de cîte 5—6 ori pe zi, adaptînd-o la cerințele diferiților profesori și modificînd-o în funcție de condițiile date. În asemenea cazuri elevii nu sînt educați în spiritul disciplinei, ci mai curînd am putea vorbi de educarea unei priceperi de acomodare la cerințele unui profesor sau altuia. În felul acesta, ceea ce înfăptuiește deseori cu succes un anumit profesor, poate fi stricat de acțiunile altuia.

Dacă, pe lîngă toate acestea, în școală predomină o atmosferă de nemulțumire, permanentă nemulțumire și cicăleală, o atmosferă posomorîtă îi năpădește și pe elevi : într-un asemenea colectiv școlar se iscă multe neînțelegeri, certuri, reclamații, văicăreli, indignare motivată și nemotivată, conflicte între colectivul didactic, elevi și părinți.

În colectivul posomorît există o atitudine de neîncredere față de oameni, se remarcă aspecte negative chiar și acolo unde acestea nu există, lipsurilor li se dă o importanță exagerată, iar faptele pozitive sînt trecute cu vederea sau sînt privite cu neîncredere.

Iată cîteva din situațiile care determină anumite stări de indisciplină în timpul orelor și de care sîntem vinovați în primul rînd noi, prin modul defectuos de organizare a activității instructiv-educative, prin atitudinea noastră nejustă față de elevi.

A înlătura indisciplina înseamnă desigur, în asemenea cazuri, a înlătura neajunsurile din propria noastră muncă. Se cere, pe lîngă aceasta, să asigurăm în școală o atmosferă de vioiciune, optimism și veselie. Într-o asemenea atmosferă se va munci și se va învăța totdeauna cu plăcere. Educatorii veseli și zîmbitori creează în colectiv un stil optimist, activitatea lor e rodnică : este o adevărată plăcere să muncești în astfel de condiții. În colectivul cu o dispoziție bună și voioasă relațiile sînt de regulă prietenești, spiritul tovărășesc este foarte dezvoltat, de asemenea și ajutorul reciproc. Atitudinea călduroasă, bunăvoința și simpatia față de elevi se transmit acestora, exercitînd o bună înrîurire asupra lor.

Desigur că abaterile de la disciplină nu reflectă în toate cazurile lipsurile noastre, ale celor ce-i instruim și educăm. Dar un pedagog adevărat are neapărat datoria să țină seama în munca educativă de cauza apariției unei anumite forme de comportare, să cunoască motivele unei abateri. A găsi cauza adevărată a lipsei de disciplină înseamnă a găsi și căile juste pentru lichidarea ei.

Acolo unde se cere aplicarea unei pedepse, pedagogul nu are dreptul să nu pedepsească. Dacă pentru o abatere oarecare un copil rămîne nepedepsit o dată, de două ori, de trei ori, încetează în genere să mai asculte și nu mai poate fi îndreptat decît cu mare greutate.

În școala noastră de astăzi pedepsele sînt folosite atît în interesul elevului respectiv, cît și al întregului colectiv al clasei. Ele nu înseamnă o răzbunare împotriva unui elev pentru o abatere oarecare, ci un mijloc de educare. Esența pedepsei constă în aceea că cel care este pedepsit suferă prin faptul că a devenit conștient de greșeala săvîrșită, prin faptul că este dezaprobat și condamnat de colectiv.

Desigur, la noi nu sînt admise pedepsele corporale, incompatibile cu caracterul profund umanist al orînduirii noastre. Nu sînt admise nici alte pedepse menite să-i înjosească pe cei ce greșesc, ca de pildă băncile speciale. Noi folosim, cînd situația o cere, pedepsele prevăzute de regulamentul școlar, care sînt eficiente și educative, asigurînd îmbinarea exigenței și a fermității cu respectul față de personalitatea elevului, cu spiritul de umanitate și dreptate.

Pedeapsa este eficientă atunci cînd se leagă în conștiința elevului de caracterul abaterii. Experiența pedagogică arată în mod limpede că acele pedepse care constituie un fel de consecință firească a abaterii sînt întotdeauna considerate de elevi ca juste și îi determină să se abțină ulterior de la asemenea abateri. La aplicarea pedepselor este necesar să ținem seama în fiecare caz în parte de gravitatea abaterii, de condițiile în care a fost săvîrșită, de particularitățile individuale ale elevului, precum și de dorința lui de îndreptare.

Disciplina conștientă a colectivului se poate obține prin permanenta preocupare a pedagogului de a-i face pe elevi să înțeleagă rostul cerințelor care i se pun în față și felul în care le poate răspunde.

Înv. GH. GHEJU
Lugoj

La Casa pionierilor din Piatra Neamț, regiunea Bacău serile de basm îi atrag în număr tot mai mare pe ascultători

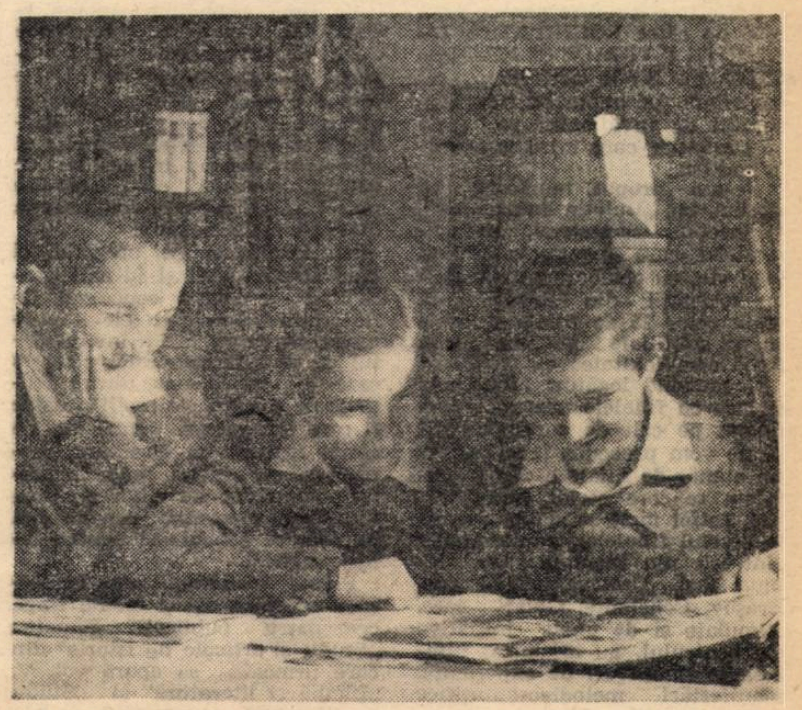

În biblioteca Școlii profesionale agricole din Botoșani

Eficacitatea educativă a orelor de desen

Prin însăși specificul ei, predarea desenului cere, pentru realizarea scopului educativ, o deosebită atenție față de aspectul estetico-emoțional al lecțiilor față de activitatea creatoare a elevilor la lecție.

De la acest adevăr s-a pornit în cercetarea întreprinsă la o clasă a V-a a Școlii medii nr. 36 din București, cercetare în care scopul principal a fost alcătuirea unei programe a muncii educative „s-a urmărit trezirea gustului elevilor pentru desenul artistic, pentru arta plastică, pentru frumos, dezvoltarea imaginației lor și a posibilităților lor creatoare. În acest scop s-au organizat ore de desen după natură, din imaginație și din memorie în cadrul cărora s-a urmărit ca elevii să dobîndească priceperea de a observa exact natura și lumea înconjurătoare, de a înțelege frumosul din viață, din natură, din operele literare, să capete posibilitatea de a-l exprima prin desen, să poată sesiza conținutul etico-social al operelor literare, al aspectelor din natură și realitatea înconjurătoare date ca subiect pentru desenele lor.

Iată, bunăoară, care a fost conținutul unor ore de desen din imaginație, realizate pe baza lecturii unor texte literare — poezii epice, pasteluri, legende etc. În cazul poeziilor epice, cum au fost de pildă „Nunta Zamfirei" de George Coșbuc ori „Cîntec de leagăn al Doncăi" de Marcel Breslașu, li s-a cerut elevilor să aleagă scena care le-a plăcut mai mult și să o deseneze. În cazul pastelurilor, ca de exemplu „Rapsodii de primăvară" de George Topîrceanu, elevii au fost îndrumați să se oprească la tabloul preferat și să-l redea prin desen. La lecția de desen din imaginație pe baza textului intitulat „Legenda străzii Trandafirilor", majoritatea elevilor au dovedit, prin desenele lor, că au sesizat conținutul legendei. Așa, de exemplu, trei elevi au desenat Strada Trandafirilor eri și azi, înfățișînd fiecare din ei în chip diferit aspectul mizer al străzii și înfățișarea ei luminoasă de astăzi, cu case noi și în construcție, împodobită cu trandafiri sădiți de pionieri ca să împlinească visul Liei din legendă.

La unii elevi am găsit în realizarea desenului o considerabilă contribuție a imaginației creatoare. Astfel desenînd Strada Trandafirilor astăzi, o elevă a sugerat circulația intensă într-o dimineață de primăvară și un grup de copii pornind veseli, cu ghiozdanele în mînă, spre școală.

Capacitatea elevilor de a pătrunde adînc, prin mijlocirea emoțiilor estetice, în sesizarea conținutului etic și social al temelor alese ca subiect la desenele din imaginație a demonstrat eficacitatea educativă a unor astfel de teme mai ales cînd ele sînt legate strîns de viața patriei, de lupta oamenilor muncii pentru desăvîrșirea construcției socialiste.

Și în organizarea orelor de desen din memorie ne-am oprit la aspectele orașului natal. Una din cele mai izbutite lecții de acest fel a fost aceea la care elevii au realizat desenul cu tema „Un colț din grădina Cișmigiu toamna", folosind larg imaginația lor creatoare. Astfel, o elevă a înfățișat o alee din Cișmigiu într-o zi ploioasă de toamnă, cînd băncile sînt părăsite și frunzele galbene cad neîncetat. În desenul altei eleve, în ciuda frunzelor care cad, copiii se joacă vesel, coloritul sugerînd o zi însorită de toamnă.

O deosebită valoare educativă au desenele după natură. În executarea acestor desene imaginația creatoare a elevilor se împletește strîns cu impresiile vii și proaspete culese din viață, din lumea înconjurătoare.

Ilustrativ în acest sens este un desen executat de un elev în cadrul lecției de desen — excursie la Romarta copiilor. Aici a fost prinsă surprinzător de izbutit animația caracteristică acestui mare magazin bucureștean belșugul de produse pentru copii, voia bună a cumpărătorilor — oameni ai muncii și copiii lor.

Faptul că dintre desenele după natură cele mai izbutite s-au dovedit a fi cele inspirate din viață, din natură, ne arată că trebuie să acordăm o pondere deosebită unor astfel de desene.

După cum am constatat în cadrul cercetării, desenele după aspecte din natură, oglindind impresiile și sentimentele elevilor, poartă o puternică amprentă personală. Realizarea unor lecții pe teme legate de viață înlătură execuția stereotipă a desenelor de către elevi.

Am organizat, în cadrul predării desenului, și cîteva ore (una pe trimestru) în care le-am făcut cunoscute elevilor viața celor mai mari pictori ai patriei noastre și cîteva opere dintre cele mai semnificative ale lor. Scopul acestor ore a fost atît formarea gustului pentru pictură, cît și dezvoltarea dragostei pentru arta românească, a interesului de a cunoaște viața și opera artiștilor noștri plastici.

Am observat pe parcursul experimentului că asigurarea aspectului estetico-emoțional al orelor de desen a dat elevilor putința să-și concretizeze emoțiile în desene, a făcut să crească interesul lor pentru exprimarea plastică a gîndurilor și sentimentelor lor, ca și posibilitatea lor de a selecta în desene aspecte esențiale din viață și din natură, de a desprinde conținutul etico-social al temelor alese pentru desen.

TIA MUREȘ
Cercetător principal la Institutul de științe pedagogice, București

PROIECTE PENTRU ANUL 1963

Proiectele stabilite pentru anul 1963 de către **SOCIETATEA DE ŞTIINŢE ISTORICE ŞI FILOLOGICE** din R.P.R. sînt menite să contribuie la îmbunătăţirea procesului de învăţămînt pe linia specialiştilor care intră în profilul nostru.

Ne-am propus, bunăoară, să editäm un „Buletin informativ", la început semestrial, apoi trimestrial, care să reflecte într-un mod viu, cu colaborarea membrilor societăţii din întreaga ţară, viaţa celor 25 de filiale şi peste 30 de subfiliale ale noastre în toată complexitatea ei.

Organizînd legături tot mai strînse cu filialele noastre — nu numai pe cale de corespondenţă — ne vom preocupa îndeosebi de un număr de filiale a căror activitate se cere serios îmbunătăţită, astfel încît şi ele să ajungă la nivelul filialelor fruntaşe, cum sînt cele din Bucureşti, Cluj, Sibiu, Iaşi, Craiova, Timişoara, Braşov, Constanţa, Galaţi care, stimulate şi de unele iniţiative ale centrului, au organizat interesante schimburi de experienţă, manifestări metodico-ştiinţifice reuşite şi utile, simpozioane etc. Ţinem să subliniem că succesul acestor manifestări se datoreşte în mare parte faptului că s-au desfăşurat sub îndrumarea organelor locale de partid şi cu sprijinul secţiilor de învăţămînt.

Pe linia sesiunilor metodico-ştiinţifice interregionale ţinute de Societate în ultimii ani, am prevăzut organizarea, pentru primele luni ale anului, a unor sesiuni metodico-ştiinţifice cu tema „Predarea istoriei patriei, a limbii şi literaturii romîne în şcolile de cultură generală" care, stabilite pe centre de regiuni, vor antrena toate filialele noastre.

Bineînţeles că ne pregătim şi anul acesta — ca şi în anii precedenţi — pentru concursul de literatură romînă cu elevii ultimelor patru clase din învăţămîntul de cultură generală, concurs care a devenit una dintre frumoasele tradiţii ale şcolii noastre şi care antrenează anual mii de elevii fruntaşi la disciplina respectivă. Pe aceeaşi linie, în proiectele noastre de viitor nu prea îndepărtat figurează organizarea unui atare concurs şi pentru istoria patriei.

Planul nostru editorial urmează a se îmbogăţi şi el. Pe lîngă cele patru publicaţii anuale: „Studii şi articole de istorie" din care urmează să apară vol. V, „Limbă şi literatură" şi „Studii de literatură universală" ale căror volume VI şi respectiv IV sînt gata tipărite şi vor fi difuzate cel mai tîrziu în cursul lunii februarie şi „Studia et acta orientalia" care a ajuns, de asemenea, la volumul IV. Societatea are în planul ei pentru anii 1963-1964, în colaborare cu membrii filialelor, al doilea volum de „Lexic regional" la Editura Academiei R.P.R. şi un volum de folclor elaborat cu concursul Institutului de folclor, iar la Editura didactică şi pedagogică lucrările: „Problemele cultivării limbii romîne literare actuale", „Comunicări referitoare la unele personalităţi literare romîneşti" şi „Probleme de metodica predării istoriei, literaturii şi limbilor".

Ne pregătim să organizăm la Bucureşti adunarea generală a societăţii, în vederea alegerii statutare a unui nou consiliu de conducere, cu care prilej se va desfăşura şi cea de a patra sesiune ştiinţifică pe ţară a societăţii, cu contribuţia cadrelor celor mai valoroase ale filialelor noastre.

Sperăm, în sfîrşit, să activizăm în mai mare măsură în munca filialelor pe membrii viitorului consiliu de conducere, prin găsirea unor metode noi, care să ne permită a marca prin succese şi mai mari împlinirea, în 1964, a 15 ani de la înfiinţarea societăţii noastre.

Conf. univ. EMIL BOLDAN
secretar general al Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R.

*

Folosind experienţa dobîndită, **SOCIETATEA DE ŞTIINŢE MATEMATICE ŞI FIZICE** şi-a propus pentru anul care a început acţiuni mai largi şi mai cuprinzătoare decît în trecut.

Se va acorda astfel o mai mare atenţie problemelor legate de conţinutul şi metodica predării. Pentru a contribui la îmbunătăţirea manualelor de specialitate, societatea va organiza 5 consfătuiri pe această temă la Bucureşti, Iaşi, Cluj, Timişoara şi Braşov, pe baza unor referate pregătite de colective de profesori din toate regiunile ţării. Alte consfătuiri, care vor avea loc la Braşov, Sibiu, Galaţi, Baia Mare şi Hunedoara, vor dezbate probleme privind predarea capitolului „Structura materiei", a capitolelor despre curentul continuu şi alternativ şi despre motoare electrice, introducerea noţiunilor de calcul al probabilităţilor şi de statistică matematică în şcoala medie, activitatea cercurilor de elevi etc.

Numeroase acţiuni pe care le va organiza societatea sînt menite să contribuie la o mai largă informare ştiinţifică a membrilor ei. In acest scop se vor organiza în timpul verii cursuri pentru profesorii de matematică la Săcele şi la Cîmpulung Moldovenesc şi pentru profesorii de fizică la Cluj. La aceste cursuri vor lua cuvîntul specialişti cu cea mai înaltă calificare — membri ai Academiei, cadre universitare etc.

În colaborare cu Academia R.P.R. sau independent societatea va organiza şi unele reuniuni ştiinţifice pe probleme actuale de matematică şi fizică. În scopul informării ştiinţifice a profesorilor vor fi organizate conferinţe şi de către filialele şi subfilialele societăţii, cu forţe locale sau cu sprijinul centrelor universitare. Vor fi invitaţi să ţină conferinţe sub egida societăţii şi specialişti străini, urmărindu-se totodată participarea unor delegaţi ai S.S.M.F. la reuniuni ştiinţifice organizate în străinătate.

Societatea îşi va intensifica în acest an şi munca în rîndurile elevilor. Vor fi organizate în continuare olimpiadele de matematică şi fizică, care au devenit o tradiţie pozitivă a învăţămîntului nostru şi se bucură de preţuire în cercuri tot mai largi.

Periodicele lunare ale Societăţii — seriile „A" şi „B" ale „Gazetei matematice şi fizice" ca şi revista „Matematikai es Fizikai Lapok" — vor ţine seama în mai mare măsură de cererile juste ale cititorilor, exprimate în consfătuirile ce au avut loc în 1962. În mod special se va urmări prezentarea unor probleme actuale, popularizarea experienţei pozitive, publicarea de probleme date la concursuri şi la examene pentru a ajuta pregătirea curentă a elevilor. De asemenea, societatea va continua să publice cele două reviste apreciate în ţară şi străinătate: „Bulletin Mathématique" şi „Mathematica".

În acest an urmează să aibă loc conferinţa pe ţară a societăţii, în care se va analiza activitatea desfăşurată în ultimii trei ani, se vor discuta principalele obiective ale planului de muncă pentru o perioadă mai îndelungată şi vor fi alese noile organe de conducere. O dată cu aceasta va avea loc o sesiune ştiinţifică pe probleme teoretice şi de învăţămînt. Fără îndoială, conferinţa va contribui la ridicarea nivelului muncii pe care o desfăşoară societatea, va face mai eficient sprijinul pe care aceasta îl acordă şcolii, cadrelor didactice, elevilor.

Conf. univ. TIBERIU ROMAN
secretar general al Societăţii de ştiinţe matematice şi fizice

*

Pentru anul 1963, **SOCIETATEA DE ŞTIINŢE NATURALE ŞI GEOGRAFIE** îşi propune să-şi consolideze şi să-şi dezvolte activitatea.

Astfel, în cadrul unor consfătuiri pe ţară urmate de aplicaţii pe teren şi în cadrul şedinţelor curente de comunicări şi referate, secţiile de specialitate ale societăţii (Geologie, Geografie, Botanică şi Zoologie) vor dezbate probleme de interes teoretic şi practic pentru ştiinţă şi economie. De exemplu, secţia Botanică se va preocupa de problemele de geobotanică privind mai buna valorificare a pajiştilor şi fineţelor naturale şi va lua în studiu problemele de geobotanică din Moldova de nord şi Bucovina. Secţia Zoologie va organiza o consfătuire pe probleme de ecologie animală, privind îndeosebi depistarea şi combaterea dăunătorilor plantelor de cultură. Secţia Geografie pregăteşte un colocviu pe probleme privind geografia populaţiei şi aşezărilor populate, urmat de aplicaţii pe teren în Moldova de vest, văile Bistriţei şi Trotuşului. De asemenea, această secţie va organiza o serie de discuţii — la început în cadrul filialelor, apoi pe ţară. Secţia Geologie se va preocupa, între altele, de metodele şi procedeele moderne folosite în cercetarea geologică şi de eficienţa lor, de problema structurilor adînci ale Pămîntului şi a potenţialului lor economic în lumina cercetărilor actuale pe plan mondial. În cadrul unor consfătuiri interregionale, secţia Didactică a S.S.N.G. va organiza, în colaborare cu celelalte secţii, discuţii şi schimburi de experienţă asupra educării elevilor în spiritul patriotismului socialist prin predarea geografiei patriei, a educării ateist-ştiinţifice, prin predarea geologiei, geografiei, biologiei etc.

Pentru profesorii care predau obiectul „Agricultura" secţia Didactică va organiza consfătuiri pe filiale sau pe regiuni privind predarea şi munca pe teren, mijloacele şi posibilităţile de informare ştiinţifică etc. Secţia şi-a propus, de asemenea, să analizeze unele manuale de geologie, de ştiinţe naturale, de geografie şi programele de învăţămînt respective.

Ţinînd seama de utilitatea şi eficienţa taberelor-curs din timpul vacanţelor de vară din anii trecuţi, se vor organiza şi în anul acesta, pentru aproximativ 150—200 profesori, tabere-curs cu program de geologie-geografie şi cu program de ştiinţe naturale — agricultură în regiunile Dobrogea, Bacău, Maramureş, în Munţii Apuseni, pe Valea Cernei etc.

Şi filialele regionale ale societăţii îşi vor îmbogăţi munca în anul 1963. Astfel, ele vor organiza şedinţe de comunicări, referate şi informări pe probleme de specialitate şi metodico-didactice, urmate de aplicaţii practice pe teren pentru cunoaşterea complexă a regiunii din punct de vedere geologic, geografic, floristic şi faunistic. Totodată, filialele vor organiza pentru profesori mai multe vizite la obiectivele industriale apropiate, la unităţile agricole, la staţiunile ştiinţifice experimentale, la şantiere geologice etc.

Societatea şi-a propus sarcini deosebite şi în ce priveşte activitatea publicistică, astfel încît seriile „Biologie" şi „Geografie-geologie" ale revistei „Natura" să cuprindă materiale cît mai utile orientării ideologice, muncii de documentare ştiinţifică şi metodică a profesorilor de specialitate. Vor apărea de asemenea în cursul anului 5 volume de comunicări pe teme de geologie, geografie, botanică şi zoologie. Totodată, societatea elaborează un „Îndrumător de cercetare a proceselor fizico-geografice" pentru uzul profesorilor, o culegere de materiale metodico-geografice intitulată „În ajutorul profesorului de geografie", un „Îndrumător de lucrări muzeologice şcolare" şi un „Determinator al animalelor dăunătoare", cu indicaţii pentru alcătuirea colecţiilor zoologice şcolare. În ajutorul celor care predau geologia se pregăteşte o „Călăuză pentru lucrări practice de geologie şi aplicaţii pe teren în orizontul local", iar în sprijinul celor care conduc excursii cu elevii, cîteva ghiduri pe itinerarii frecvent străbătute.

Străduindu-se să realizeze cît mai bine sarcinile pe care şi le-a propus pentru anul 1963, S.S.N.G. doreşte să-şi aducă contribuţia la ridicarea pe o treaptă tot mai înaltă a învăţămîntului în patria noastră.

Conf. univ. O. MUNTEANU,
secretar general al S.S.N.G.

Acorduri de început

POSTA redacţiei

Ileana Zaharia şi Virgil Mitrofan — raionul Bistriţa.

Instrucţiunile de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959 arată clar că pentru fiecare probă (scris şi oral) dată la examenul de admitere în şcolile medii, profesorilor examinatori li se calculează cîte 15 minute de candidat. Întrucît la limba romînă şi matematică sînt atît probe scrise cît şi orale, rezultă că profesorilor examinatori li se calculează, de fapt, cîte 30 minute pentru fiecare candidat, fără ca numărul orelor retribuite să depăşească 40 ore pentru fiecare profesor examinator.

Vasile Morariu — Fălticeni.

Inspectorii metodişti primesc salariul ce le-ar reveni la catedră potrivit studiilor, vechimii şi gradului, la care se adaugă îndemnizaţia de inspector. În cazul cînd aţi obţinut gradul II, aveţi dreptul la salariul prevăzut pentru acest grad, în grupa corespunzătoare de vechime, la care se adaugă îndemnizaţia de inspector.

Eugenia Buga — Tulgheş.

Ca profesoară suplinitoare, pe baza diplomei de absolvire a şcolii medii, sînteţi asimilată la salarizare cu învăţătorii de categoria I, în grupa de vechime avută la 1 august 1959. Cei doi ani de facultate nu influenţează categoria de salarizare, iar dovada pentru gradul definitiv nu o puteţi prezenta, întrucît la examenul de definitivat se pot prezenta numai cadrele calificate.

Dacă la 1 august 1959 aveaţi o vechime în învăţămînt de cel puţin 5 ani, beneficiaţi de salariul prevăzut pentru învăţătorii de categoria I cu gradul definitiv, în grupa 5-10 ani. Nu veţi putea trece însă într-o grupă superioară după vechime decît după obţinerea calificării pentru învăţămînt şi gradul definitiv.

Maria Rotarul — comuna Bogata — raionul Luduş.

Pentru timpul cît aţi lucrat ca educatoare (1 martie-30 noiembrie 1961), dat fiind că nu aveţi o activitate de cel puţin 11 luni fără întrerupere, beneficiaţi de cîte 4 zile de concediu de odihnă pentru fiecare lună efectiv lucrată. Întrucît ulterior aţi trecut în funcţia de învăţătoare, pentru anul 1962 nu puteaţi beneficia de concediul întegral de odihnă, deoarece ar fi însemnat ca pentru lunile septembrie-decembrie 1961 să vi se acorde concediu de două ori. În această situaţie, în 1962 vi se puteau acorda tot cîte 4 zile concediu de odihnă pentru fiecare lună efectiv lucrată de la data cînd aţi trecut pe post de învăţătoare.

În ceea ce priveşte încadrarea pentru anul şcolar 1962/1963, aceasta trebuia să decurgă de la 1 septembrie, iar nu de la 16 septembrie 1962.

Alexe Cercasov — Piteşti.

Potrivit instrucţiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, timpul servit direct în producţie se consideră ca stagiu în învăţămînt pentru instructorii de practică. Aceasta însă numai în cazul cînd au lucrat în întreprinderi sau unităţi de stat şi cooperatiste, dar nu în sectorul particular. În această situaţie, dvs. aveţi dreptul să fiţi încadrat în grupa de vechime 10-12 ani, la categoria la care vă dau dreptul studiile.

Cezar Ivănescu — Tîrgovişte.

La 1 septembrie 1960, în urma aplicării prevederilor Decretului nr. 285/1960, aveaţi dreptul să primiţi alocaţia de stat numai pentru unul din cei doi copii, întrucît depăşeaţi plafonul stabilit. Prin instrucţiunile Ministerului Finanţelor nr. 99.828/1961 s-a stabilit că la aplicarea plafoanelor prevăzute în Decretul nr. 285/1960 se iau în considerare şi veniturile realizate prin cumul. Cum dvs. aţi cumulat ore peste norma didactică, ceea ce a dus la depăşirea plafonului, era firesc să nu mai aveţi dreptul la alocaţia pentru cel de al doilea copil. Instrucţiunile de mai sus stabilesc că aceste prevederi se aplică de la 1 septembrie 1961.

Iuliu Szabo — Covasna, raionul Tg. Secuiesc.

Indemnizaţia de instalare se acordă absolvenţilor repartizaţi în învăţămînt în alte localităţi decît cele în care domiciliază. Întrucît dvs. aţi fost repartizat în Covasna, unde locuiţi cu părinţii, nu aveţi dreptul la îndemnizaţia de instalare.

In ceea ce priveşte salariul, acesta urmează să vi se plătească de la data cînd v-aţi prezentat la post şi aţi început să prestaţi munca. Nu vi se poate plăti însă salariul pe timpul cît aţi efectuat serviciul militar, întrucît în acest timp a trebuit să fie plătit profesorul care a prestat efectiv orele din catedra ce vi s-a repartizat.

Milică Huştea — regiunea Argeş.

Timpul cît aţi fost în concediu medical şi aţi primit ajutor de boală prin asigurări sociale vi se consideră la vechimea în învăţămînt. Şcoala la care eraţi încadrat în acest timp şi prin care aţi primit ajutorul de boală este obligată să vă elibereze adeverinţă de vechime în serviciu.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIV nr. 691 | vineri 18 ianuarie 1963 | 8 pagini 25 bani

Cu hotărîrea de a munci tot mai bine

Pentru valorificarea deplină a condițiilor existente

Înainte de a porni la munca unui nou trimestru, directorii școlilor de cultură generală și ai școlilor profesionale din raionul Orăștie au analizat, într-o ședință care a avut loc la secția de învățămînt a raionului, rezultatele dobîndite pe trimestrul I. Aceasta i-a ajutat să vadă cu mai multă claritate sarcinile noii etape de muncă, să se orienteze spre rezolvarea celor mai importante probleme ale instruirii și educării elevilor.

Sub îndrumarea organizațiilor de partid, în raionul Orăștie s-au dobîndit succese însemnate în munca instructiv-educativă.

Analiza a arătat că, față de aceeași perioadă a anului școlar precedent, școlile din raionul Orăștie au obținut un procentaj de promovați mult îmbunătățit. Acest fapt dovedește că munca de educare comunistă a fost privită cu mai mult simț de răspundere, că directorii școlilor au controlat și îndrumat cu mai multă competență activitatea cadrelor didactice, că munca acestora a fost mai bine organizată. În raionul nostru sînt multe școli cu ale căror rezultate ne putem mîndri: școlile medii din Orăștie și Cugir, școlile de 8 ani din Orăștie și Geoagiu etc. Sînt de asemenea numeroase cadre didactice care țin lecții de bună calitate, strîns legate de practică. Așa muncesc, de pildă, tovarășii Traian Contan, Emilia Andronie, Elisabeta Drăgan, Elisabeta Köhler, Iulia Manughevici, Elisabeta Crăciun, Leontina Lobonț și alții.

Analiza rezultatelor obținute în munca instructiv-educativă a scos în evidență metodele bune care au dus la succese, astfel încît în trimestrul al doilea ele să capete un caracter cît mai general. S-a arătat, de exemplu, ce procedee folosește învățătorul Ioan Teodorescu de la Școala din Romosel pentru a le forma elevilor deprinderi de exprimare corectă orală și scrisă la limba romînă, cum a organizat conducerea școlii medii „Aurel Vlaicu" din Orăștie verificarea cunoștințelor elevilor prin lucrări de control în vederea descoperirii lipsurilor tipice din cunoștințele elevilor sau cum s-au desfășurat ședințele cu părinții pe clase la care au participat toți profesorii care predau la clasa respectivă.

Au fost subliniate însă în același timp lipsurile care mai dăinuie în activitatea cadrelor didactice și care se cer remediate de îndată în vederea îmbunătățirii muncii în noul trimestru. S-a arătat astfel că nu toți directorii de școli au dat atenția cuvenită asistențelor la lecții și nu au comunicat întotdeauna profesorilor, observațiile lor. S-a accentuat în mod deosebit faptul că în trimestrul al doilea trebuie să se acorde mai multă atenție exprimării orale și scrise a elevilor. Se cere ca în toate școlile caietele de teme să fie corectate cu exigența cuvenită. De asemenea, trebuie corectate întotdeauna greșelile de exprimare orală a elevilor. Au fost stabilite o serie de sarcini și în ceea ce privește legarea mai strînsă a predării de viață, îmbunătățirea muncii educative etc. De asemenea, s-au arătat măsurile ce vor fi luate pentru îmbunătățirea muncii de îndrumare și control în așa fel încît să se determine o puternică îmbunătățire a activității școlilor.

În raionul nostru există condiții optime pentru ca rezultatele la învățătură pe trimestrul al II-lea să fie mult îmbunătățite. Pornind din nou la munca cu elevii, sîntem hotărîți să valorificăm cît mai bine, cît mai deplin aceste condiții.

Prof. RADU VASILE
Șeful secției de învățămînt a raionului Orăștie

Concluziile unui consiliu pedagogic

Pentru a înțelege hotărîrea cu care au pornit la muncă acum, în noul trimestru, cadrele didactice de la Școala medie nr. 5 din Brașov, ca de altfel mii și mii de alți învățători și profesori din toate colțurile țării, este necesar să ne reîntoarcem cu cîteva săptămîni în urmă, pentru a ne reaminti animatele discuții purtate în consiliul pedagogic de la sfîrșitul trimestrului trecut. Încă de atunci, pedagogii de la Școala medie nr. 5 au arătat ce este de făcut pentru ca rezultatele cu care se va încheia trimestrul al doilea să fie încă și mai bune. În acest scop ei au analizat cu atenție munca desfășurată de la începutul anului, laturile ei pozitive și negative.

Concluziile la care au ajuns învățătorii și profesorii școlii arată necesitatea de a se continua și în viitor eforturile îndreptate către stimularea muncii independente a elevilor, către folosirea la lecții a unui material didactic cît mai bogat, către utilizarea schemelor la tablă și controlarea cu regularitate a temelor elevilor. S-a hotărît cu acest prilej să se extindă metodele de muncă ale unor profesori ca Rodica Giurea, Georgeta Miraș, Tamara Ciuceru, Maria Hanca și alții care au obținut în această privință reale succese și care, în general, predau lecții de bună calitate. Cu mult interes s-au oprit pedagogii școlii asupra problemelor privitoare la legarea învățămîntului de practică. Ei au stăruit asupra aspectelor muncii elevilor în întreprinderi, au arătat necesitatea de a se organiza lucrări de laborator frontale — așa cum a procedat în trimestrul I profesoara Maria Stănescu — de a folosi la lecții exemple luate din practica de producție a elevilor.

În ședința consiliului pedagogic au luat cuvîntul numeroși profesori care au făcut propuneri valoroase privind îmbunătățirea propriei lor munci și a muncii întregului colectiv. Astfel, profesorul Iosif Pap a vorbit despre munca sa în orele de matematică, profesoara Ana Stegaru despre predarea fizicii și despre activitatea din cadrul orelor de dirigenție, iar profesoara Dorina Stan s-a referit la activitatea cabinetului pedagogic. Fiecare din cei ce au luat cuvîntul și-a manifestat hotărîrea ca, pornind de la experiența primului trimestru, să-și îmbunătățească munca în cea de a doua etapă a anului școlar.

În încheierea discuțiilor directoarea școlii a prezentat măsurile ce se cer luate pentru ca activitatea din trimestrul al II-lea să cunoască noi succese. Ea a vorbit despre necesitatea îmbunătățirii disciplinei elevilor, despre utilitatea intensificării muncii metodice din școală prin mai buna organizare a activității comisiilor metodice, prin organizarea de interasistențe între cadrele didactice tinere și cele mai vîrstnice, cu mai multă experiență, despre măsurile ce se cer luate pentru o mai bună organizare a colaborării dintre școală și părinții copiilor.

SILVESTRU PATIȚA
Brașov

Pe o treaptă mai înaltă

La începutul acestui nou trimestru și Școala de 8 ani nr. 1 din orașul Botoșani a făcut un bilanț al realizărilor din prima etapă a anului școlar, cu scopul de a ridica pe o nouă treaptă calitatea muncii sale viitoare. Rezultatele primului trimestru s-au concretizat procentual în cifra de 92 la sută promovați. Fruntașe sînt clasele a II-a „B", a IV-a „B" și „C", unde toți elevii sînt promovați, după care urmează clasele a IV-a „A" cu 97,5 la sută și a IV-a „B" cu 94,5 la sută promovați.

Pentru obținerea acestor rezultate, cadrele didactice, îndrumate de organizația de partid și ajutate de către grupa sindicală, au folosit numeroase procedee bune de predare, manifestînd o atitudine creatoare în munca lor la catedră și ținînd seama de particularitățile psiho-fizice și de vîrstă ale elevilor.

Pentru o strînsă legătură cu educatorii de la Casa de copii nr. 2 — de unde provin peste 200 din elevii școlii — aceștia au fost chemați să asiste la lecții, iar cadrele didactice au participat la orele de pregătire de la internat. Astfel s-a reușit să se determine la copii o atitudine conștientă față de muncă — ceea ce a contribuit la rezultatele obținute. Un ajutor însemnat l-au constituit pentru îmbunătățirea activității instructiv-educative schimburile de experiență și consfătuirile de producție organizate de grupa sindicală.

În trimestrul care a început, colectivul didactic al școlii este hotărît să muncească cu mai mult elan pentru a spori și mai mult numărul de elevi bine pregătiți, pentru a ridica pe o treaptă mai înaltă rezultatele obținute în trimestrul precedent.

EMIL ANTONOVICI
Botoșani

Bibliotecara — îndrumătoarea atentă a unor vitori cititori pasionați

În cabinetul de desen

Sesiune de examene la învățămîntul fără frecvență

Ministerul Învățămîntului comunică :

Prima sesiune de examene la învățămîntul de cultură generală fără frecvență și de examene de diferență pentru o clasă va avea loc între 22 și 31 martie a.c. Sesiunea a doua de examene va avea loc între 1 și 20 iulie a.c.

La clasele a V-a și a VIII-a, examenele se dau conform planurilor de învățămînt și programelor școlare de la învățămîntul de cultură generală — cursuri de zi. Elevii din clasa a V-a vor da examene la : limba romînă, istorie, limba rusă, matematică, științe naturale, geografie, desen și muzică.

Elevii din clasa a VIII-a vor da examene la : literatura romînă, limba rusă, limba engleză (franceză sau germană), istorie, matematică, fizică, chimie, științe naturale, geografie, desen liniar și muzică.

Elevii din școlile și secțiile cu limba de predare a minorităților naționale vor da examene și la limba și literatura maternă.

La clasele VI. VII, IX, X și XI examenele se dau potrivit planurilor de învățămînt și programelor școlare de la învățămîntul seral de cultură generală.

Elevii care dau examene la învățămîntul fără frecvență vor pregăti pentru prima sesiune de examene circa 35 la sută din materia prevăzută în programe. Examinarea în această sesiune va consta din cîte o probă scrisă la fiecare obiect de studiu, cu excepția desenului și muzicii la care se dă examen numai în sesiunea a doua.

În sesiunea a II-a elevii vor da lucrări scrise din restul materiei și probe orale din întreaga materie, la toate disciplinele.

Se recomandă școlilor să asigure îndrumarea studiului individual al elevilor.

Examenele de diferență se vor ține după programele școlare ale secțiilor serale.

Regulamentul învățămîntului seral și fără frecvență poate fi consultat la secțiile de învățămînt și la școlile cu secții fără frecvență.

CONSTATĂRILE UNEI

Pentru a urmări felul în care se desfășoară procesul instructiv-educativ în școlile de cultură generală din regiunea Suceava, o brigadă de inspectori din Ministerul Învățămîntului, condusă de inspectorul general Gheorghe Florea, s-a deplasat de curînd în această regiune. Brigada a urmărit și cercetat îndeaproape diferite aspecte ale învățămîntului în cîteva din raioanele regiunii, calitatea lecțiilor ținute de către învățători și profesori, munca diriginților, activitatea metodică și munca de perfecționare a cadrelor didactice, activitatea de îndrumare și control a secțiilor de învățămînt și a directorilor de școli. Controlul efectuat de brigadă a prilejuit numeroase observații privind calitatea muncii cadrelor didactice și a organelor de învățămînt din această regiune, observații din care rezultă totodată și măsurile ce se cer a fi luate pentru permanenta ei îmbunătățire.

În acest număr publicăm constatările brigăzii de inspectori

În regiunea Suceava, prin munca școlilor și cadrelor didactice, îndrumate de organele de partid și de stat, se obțin an de an rezultate tot mai bune în instruirea și educarea comunistă a elevilor pe linia trasată de Congresul al III-lea al P.M.R.

Secțiile de învățămînt acordă o atenție mereu sporită organizării și desfășurării procesului de învățămînt în școală. Pentru anul școlar 1962-1963 secția de învățămînt regională și secțiile raionale au luat din timp măsuri în vederea bunei organizări și desfășurări a activității didactice. S-au dat îndrumări în legătură cu alcătuirea planurilor de muncă, în legătură cu felul cum trebuie aduse la îndeplinire principalele sarcini ale activității instructiv-educative. Ca urmare, în marea majoritate a școlilor, activitatea instructiv-educativă s-a desfășurat organizat de la începutul anului școlar. Planurile generale de muncă ale școlilor au fost întocmite la timp, au fost discutate și îmbunătățite în consiliile pedagogice. Cele mai multe cadre didactice și-au întocmit din vreme planurile calendaristice. Toate planurile de activitate alcătuite în școli sînt mai concrete decît în anii trecuți, sînt orientate într-o mai mare măsură spre problemele de conținut ale învățămîntului.

De asemenea, principalele acte normative — planurile de învățămînt și programele școlare precum și instrucțiunile ministerului — sînt cunoscute și respectate de către școli.

*

În timpul controlului efectuat de către brigadă, membrii acesteia au asistat la 486 lecții. Ei au constatat că cea mai mare parte dintre profesori și învățători se pregătesc pentru lecții, reușesc să asigure predării un conținut științific și ideologic corespunzător, o bună orientare politică, folosesc metode și procedee pedagogice variate, transmit elevilor cunoștințele prevăzute de programele școlare și se preocupă să le formeze, cu ajutorul acestora, o concepție cu adevărat științifică despre natură și societate, să cultive în conștiința lor trăsăturile omului nou al societății socialiste, să-i educe în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

Majoritatea cadrelor didactice acordă atenția cuvenită conținutului științific și metodic al predării și ca atare reușesc să țină lecții la un nivel corespunzător. Se pot cita numeroase exemple de profesori care țin lecții reușite. Menționăm dintre aceștia pe profesorii de limba romînă I. Ștefănescu, Traian Suhan și Ana Soroceanu, pe profesorii de matematică Ion Nimițan, Vasile Bujdei și Aurelia Cristea, pe profesorii de socialism științific și economie politică Maria Iurescu și Veronica Săveanu, pe profesorii de istorie Sanda Rohozneanu și El. Dimitriu, pe profesorii de științe naturale, geografie și agricultură Stela Rădășanu, Hortenzia Suhan, A. Noapteș și V. Bulgariu sau pe profesorii de educație fizică V. Botocan, M. Salahub și Doru Blaj. Lecțiile ținute de profesorul Traian Suhan, de exemplu, sînt adevărate modele de preocupare pentru a asigura predării o bună orientare ideologică, un adînc conținut științific și un caracter cît mai sistematic. De asemenea, profesoarele Ana Soroceanu și Aurelia Cristea reușesc, prin folosirea unor procedee variate și a unui bogat material didactic, să facă accesibile și plăcute cunoștințele predate elevilor din clasele I-IV.

În același timp însă se întîlnesc și unele deficiențe pe care le amintim aici în dorința ca pe viitor să fie înlăturate.

S-au întîlnit de pildă cazuri cînd s-au dat definiții greșite sau au fost comise greșeli în efectuarea analizelor gramaticale (la lecțiile profesorilor Ana Duduță din Suceava, I. Apetrei din Todireni, Gheorghe Prisăcaru din Hlipiceni etc.) sau în explicarea noțiunilor de matematică (la profesorii Sandu Constantin din Hlipiceni, Aneta Pricop din Moldovița, Anton Litvițchi din Siret etc.). Profesorul de economie politică Iancu Segall, de la Școala medie nr. 1 din Botoșani, a definit imprecis factorii mărfii — valoare și valoarea de întrebuințare. De asemenea, profesorul Iancu Spingler, de la aceeași școală, a dat o definiție greșită categoriei filozofice de materie. La Școala medie „Dragoș Vodă", profesoara Irina Iacoban a spus elevilor că „legile sociale au caracter obiectiv și în același timp caracter de clasă."

Multe din aceste greșeli și confuzii ar putea fi evitate dacă toate cadrele didactice s-ar pregăti zilnic cu toată conștiinciozitatea pentru lecții.

Există și alte aspecte cărora cadrele didactice ar trebui să le dea pe viitor mai multă atenție pentru a asigura în acest fel muncii lor o mai mare eficiență. Astfel, la limba romînă, de pildă, va fi necesar să fie utilizate într-o mai largă măsură exercițiile aplicative de scriere corectă ortografică, de punctuație și de construcție a frazei. În predarea diferitelor noțiuni gramaticale profesorii trebuie să aibă mai mult în vedere latura practică a însușirii acestora. Cu prilejul predării substantivului ei trebuie să facă, de exemplu, exerciții de scriere corectă a substantivelor la diferite cazuri, după cum în predarea pronumelui sînt necesare exerciții de scriere corectă a pronumelor personale neaccentuate cînd sînt pronunțate laolaltă cu verbul.

De asemenea, la lectura literară se cere să se acorde o mai mare grijă orelor de compunere și controlului lecturii în afara clasei. Neglijînd pînă acum aceste sarcini unele cadre didactice au parcurs materia într-un ritm prea accelerat. De exemplu, profesoara Maria Gabor de la Școala de 8 ani din Vicovul de Sus a predat în două luni aproape jumătate din materia prevăzută pe întregul an școlar.

Cadrele didactice vor trebui să se ocupe mai mult și de dezvoltarea exprimării corecte a elevilor. În acest scop sînt necesare exerciții de vorbire, de pronunțare, de citire corectă și expresivă. De asemenea, se impune necesitatea unui control permanent și riguros al temelor, deoarece unii profesori dau elevilor teme, dar uită să le corecteze. Elevii necontrolați fac greșeli pe care le repetă de la o zi la alta, căpătînd astfel deprinderi de scriere incorectă.

Este necesar ca în cadrul lecțiilor de economie politică și socialism științific profesorii să folosească mai mult documentele de partid, să se preocupe mai mult de legarea cunoștințelor teoretice de activitatea practică, de folosirea cunoștințelor elevilor căpătate la celelalte discipline.

În predarea agriculturii va trebui să se insiste mai mult asupra cunoștințelor practice legate de întreținerea culturilor și de îmbunătățirea soiurilor de plante, în condițiile de sol și climă din raionul și satul respectiv. Totodată, cadrele didactice care predau agricultura trebuie să studieze cu atenție programele școlare, astfel încît să găsească posibilitățile de a asigura o deplină concordanță între predarea cunoștințelor teoretice și efectuarea lucrărilor practice. Să se evite situații de genul acelora în care elevii clasei a V-a studiază despre sol, lucrările lui, îngrășăminte și asolamente, iar lucrările practice sînt legate, cum se mai întîmplă la anumite școli, numai de recoltarea plantelor de cîmp. În unele școli, elevii clasei a VII-a, care studiază pomicultura, viticultura, mecanizarea agriculturii și organizarea întreprinderilor agricole socialiste, execută lucrări practice prevăzute pentru clasele a V-a și a VI-a.

Mai multă grijă pentru corelarea cunoștințelor teoretice cu cele practice se cere și în predarea matematicii, unde există posibilitatea de a se efectua mai multe exerciții și aplicații practice cu elevii, iar problemele ce se dau spre rezolvare pot cuprinde în mai mare măsură date din realitățile țării noastre. Nici la clasele I-IV nu trebuie neglijată rezolvarea de probleme, de oarece acestea facilitează dezvoltarea judecății copiilor, concomitent cu formarea deprinderilor de calcul. La lecțiile de științe naturale, de fizică și chimie, observațiile, demonstrațiile, experiențele și lucrările de laborator prevăzute de programele școlare vor trebui să ocupe, de asemenea, un loc mai mare în lecții.

În lecțiile de educație fizică va trebui să se pună accentul, nu atît pe însușirea unor procedee tehnice specifice diferitelor ramuri de sport, cît pe exercițiile care contribuie la formarea deprinderilor aplicative.

Este necesar ca secțiile de învățămînt, în munca de control și îndrumare, să urmărească cu perseverență, ca obiectiv principal și permanent, realizarea raportului corespunzător între cunoștințele teoretice și cele cu caracter practic la toate obiectele de învățămînt.

O deosebită atenție trebuie acordată respectării programelor școlare. Este regretabil faptul că la matematică unele teme prevăzute de programă n-au fost planificate și nici nu s-au predat. Spre exemplu, la Rădăuți și la Siret, profesorii Traian Galan și Smarandița Manoilă au „omis" din planurile calendaristice teme ca progresii infinit descrescătoare, transformarea fracțiilor periodice în fracții ordinare, raportul perimetrelor poligoanelor asemenea, centrul de asemănare (la clasa a IX-a), sau triunghiuri care au două laturi respectiv egale și unghiurile cuprinse între ele neegale (la clasa a VIII-a).

În unele școli se întîlnește fenomenul de parcurgere prea lentă a prevederilor programei. Astfel, profesoara Olga Miron de la Școala medie din Siret a parcurs la clasa a XI-a în 27 de ore materia prevăzută în programa de literatură romînă pentru 21 de ore, iar la clasa a X-a lecțiile despre opera lui Ion Creangă au fost predate în 8 ore în loc de 5 cît prevede programa.

Întrucît reușita și eficiența predării depind și de atenția pe care o dau învățătorii și profesorii laturii metodice a lecțiilor, vom formula cîteva observații și cu privire la acest aspect. Majoritatea cadrelor didactice înțeleg însemnătatea problemelor de metodică și le dau atenția cuvenită. Totuși, mai sînt profesori ale căror lecții prezintă unele neajunsuri din punct de vedere metodic. S-a observat astfel că nu întotdeauna se repartizează judicios timpul pe etapele lecțiilor mixte. De regulă se prelungește prea mult etapa verificării cunoștințelor în dauna predării. De multe ori se acordă fixării doar 2—3 minute sau se renunță cu totul la ea, iar în unele cazuri se răpește din recreația elevilor. Ilustrative în acest sens sînt lecțiile ținute de profesorii Constantin Ionescu de la Liceul „Ștefan cel Mare" și Iancu Segall de la Școala medie nr. 1 din Botoșani, care au rezervat pentru predarea noilor cunoștințe doar 8-9 minute. Alți profesori nu acordă suficientă atenție sistematizării cunoștințelor, prezentării lor ordonate, sublinierii elementelor esențiale. Se observă această deficiență la profesorii Vasile Pricop și Olga Pintilie (Rădăuți) Grigoraș Mihai (Brodina) etc.

Subliniem și faptul că la unele obiecte ca literatura romînă, istorie, socialism științific, economie politică, geografie și altele elevilor li se atribuie un rol cu totul pasiv în predarea noilor cunoștințe, profesorii mulțumindu-se ca întreaga clasă să nu facă altceva decît să ia notițe foarte detaliate.

La unele școli, cum ar fi, de pildă, cele din Trușești și din

Tinerii naturaliști urmăresc cu atenție explicațiile profesoarei despre caracterul păsărilor.

Brodina, materialul didactic se folosește într-o măsură insuficientă, deși constituie un mijloc important de asigurare a însușirii temeinice a cunoștințelor.

Există și cazuri în care se manifestă încă tendințe de supraîncărcare a elevilor prin depășirea volumului normal de cunoștințe ce se pot preda într-o oră, ca urmare a concentrării exagerate a materiei, sau prin depășirea nemotivată a nivelului de cunoștințe prevăzute de programele școlare. Acest fenomen se întîlnește mai ales la lecțiile de literatură romînă, atunci cînd se vorbește despre viața și activitatea scriitorilor studiați, (de exemplu, în școlile din Siret) dar și la alte obiecte de învățămînt, ca de pildă la științe naturale (la școala din Ștefănești) sau la agricultură (în școala din Dorobanți).

Toate aceste lipsuri pot fi remediate dacă directorii de școlii vor manifesta mai multă exigență față de pregătirea pentru lecție a fiecărui profesor în parte și dacă, la rîndul lor, și cadrele didactice se vor preocupa mai intens de aspectul calitativ al lecțiilor, de ridicarea nivelului lor profesional.

Controlul efectuat de brigada ministerului a constatat în același timp că, dacă în majoritatea școlilor se realizează toate orele prevăzute în planul de învățămînt, mai există școli în care elevii sînt scoși de la ore pentru a participa la alte activități. Sînt sacrificate de obicei orele de educație fizică, de muzică, de ansamblu coral sau de colectiv sportiv (la Brodina, la Trușești, la Negostina etc.). Se întîmplă uneori ca și profesorii să sacrifice orele de clasă pentru că sînt solicitați la alte munci. Așa s-a întîmplat la școala din Brodina cu profesorul de agricultură sau la Liceul „Dragoș Vodă".

Rezultatele activității cadrelor didactice se oglindesc în nivelul de pregătire al elevilor.

În general în regiunea Suceava sînt multe clase bine pregătite, ai căror elevi au un nivel de cunoștințe corespunzător cerințelor programelor școlare. Astfel de elevi am întîlnit la Liceul „Ștefan cel Mare", la Școala medie nr. 1 din Rădăuți, la Liceul „Dragoș Vodă", la școlile medii din comunele Ștefănești, Trușești, ca și la multe alte școli din cuprinsul regiunii. Am întîlnit însă și elevi mai slab pregătiți, mai ales la școlile din Gura Putnei, Negostina, la școlile medii din Siret, din Moldovița ș.a.

Este de datoria directorilor și a cadrelor didactice din aceste școli să pună de îndată în aplicare măsurile indicate pentru ridicarea nivelului predării, pentru înlăturarea rămînerii în urmă la învățătură, astfel încît și în aceste școli să se asigure buna pregătire a elevilor.

*

Organele de învățămînt din regiunea Suceava acordă atenția cuvenită muncii educative. În vederea îmbunătățirii acestei munci în fiecare raion s-au organizat în preajma deschiderii anului școlar în colaborare cu organele U.T.M. ședințe de instruire a diriginților și a instructorilor superiori de pionieri asupra felului cum trebuie îndeplinite sarcinile educației comuniste a elevilor. Și în vacanța de iarnă s-au organizat consfătuiri cu diriginții, precum și o consfătuire cu șefii secțiilor de învățămînt raionale, care au dezbătut tema „Îndrumarea diriginților de către secția de învățămînt în vederea utilizării tuturor factorilor și mijloacelor de educație comunistă a elevilor". Pozitiv este și faptul că secțiile raionale au asigurat, în cea mai mare parte, continuitatea în muncă a diriginților.

Activitatea diriginților este în general bine organizată. Au fost constituite comisii metodice ale diriginților, care își desfășoară activitatea în mod organizat, pe baza unor planuri de muncă. Unele din aceste comisii și-au stabilit obiective precise și tematici corespunzătoare.

Mulți diriginți au reușit, prin varietatea temelor alese, să cuprindă multe laturi ale educației comuniste. Amintim printre aceștia pe diriginta Florica Răuț, de la Școala medie nr. 1 din Suceava sau pe diriginții L. Bordeianu și Victor Boțocan de la Școala medie nr. 1 din Rădăuți. Numeroși diriginți s-au preocupat și de propaganda pedagogică în rîndul părinților.

Rămîn însă și în munca diriginților numeroase probleme cărora aceștia vor trebui să le dea mai multă atenție. Astfel, este necesar ca pe viitor o serie de diriginți ca cei din Vicovul de Sus, din Botuș etc. să depună mai multe eforturi pentru educația ateist-științifică a elevilor. Se simte de asemenea necesitatea unei mai atente preocupări pentru tematica orelor de dirigenție. Este neindicat, de exemplu, să se trateze în orele de dirigenție teme legate de specialitatea profesorului diriginte cum se întîmplă în orele diriginților Frantz Schröder de la Școala medie din Cîmpulung și L. Macarie de la Școala medie din Siret. Nu este just nici faptul că în unele planuri ale diriginților sînt prevăzute pentru analiza situației la învățătură cîte 3—4 ore pe trimestru. Așa stau lucrurile cu planul dirigintei Aspasia Ungureanu de la Școala de 8 ani din Botuș sau cu cel al dirigintelui clasei a X-a „A" de la Școala medie „Dragoș Vodă". Procedează greșit și diriginții de la Școala medie nr. 1 din Suceava, de la Școala medie „Dragoș Vodă" și de la Școala medie din Trușești care organizează informările politice în orele de dirigenție. În unele școli, de exemplu la Școala de 8 ani din Dorobanți, la Școala de 8 ani din Botuș, la unele clase de la Școala medie din Siret etc. se manifestă tendința de șablonizare a temelor discutate în orele de dirigenție la clasele paralele, și chiar la toate clasele V—VII. Se constată, în același timp, lipsa de preocupare a unor diriginți pentru realizarea sarcinilor educației estetice a elevilor.

O bună parte din orele de dirigenție la care au asistat membrii brigăzii au avut o serie de deficiențe, fapt care a făcut ca scopul lor să fie numai parțial realizat. Astfel, s-a constatat că la unele școli se mai folosește metoda neindicată a prezentării de referate. Așa se procedează de exemplu, la orele diriginților Mircea Amarinei, (Școala medie din Trușești), Stela Rădăușanu (Școala medie nr. 1 din Suceava), Olga Miron (Școala medie din Siret) etc.

(Continuare în pag. a 3-a)

BRIGĂZI DE INSPECȚIE

(Urmare din pag. 2-a)

Unele ore de dirigenție, rezervate chipurile analizei situației la învățătură, au loc fără o pregătire prealabilă, sub formă de „mușt ruluială". O serie de diriginți, ca profesorul Mircea Comănescu de la Școala medie din Bucecea sau Ștefan Pop de la Școala medie din Rădăuți obișnuiesc să rezerve, în cadrul tuturor orelor de dirigenție, înainte de a trece la tratarea temei prevăzute, cîte 15—20 de minute pentru „mușt ruluială". Fără îndoială, asemenea practici nejuste trebuie înlăturate cît mai grabnic din munca diriginților.

Este necesar ca și activitatea destinată cunoașterii elevilor de către diriginți să se desfășoare mai sistematic. O bună parte din diriginții școlilor controlate efectuează caracterizările elevilor din „aducere aminte", nu pe baza unor observații notate periodic.

Organizarea cercurilor pe obiecte și a cercurilor tehnice n-a fost de asemenea întotdeauna în centrul atenției profesorilor diriginți. Așa se explică faptul că, în unele școli, ele sînt încă în faza de organizare.

Acordînd atenția necesară lichidării lipsurilor semnalate, urmărind să asigure muncii educative un conținut și o metodică pe deplin corespunzătoare, diriginții din școlile regiunii Suceava vor reuși să-și aducă mai bine la îndeplinire sarcinile ce le revin.

*

Ridicarea nivelului întregii activități a școlilor depinde, într-o măsură foarte însemnată, de îmbunătățirea continuă a pregătirii cadrelor didactice. Înțelegînd acest lucru, cele mai multe din conducerile școlilor din regiunea Suceava s-au preocupat îndeaproape de organizarea muncii metodice. Ca urmare, în majoritatea școlilor s-au constituit comisii metodice pe specialități sau pe grupe de specialități înrudite și s-au alcătuit planurile de muncă ale acestora.

În unele locuri însă, mai ales în unele școli de 8 ani, nu se pot constitui comisii metodice pe specialități sau grupe de specialități (deși numărul de cadre didactice ar permite aceasta) datorită felului defectuos în care a fost făcută încadrarea profesorilor. La aceste școli există cadre care predau cîte 3, 4 și chiar mai multe discipline, adeseori neînrudite între ele și de aceea munca metodică nu poate fi desfășurată decît în cadrul consiliului pedagogic.

Multe comisii metodice au prevăzut în planurile lor teme bine alese, menite să ajute în mod substanțial la îmbunătățirea activității cadrelor didactice. Așa sînt, de exemplu, temele „Metode și procedee de îmbogățire a vocabularului elevilor" sau „Formarea noțiunii de limită" prevăzute în planurile comisiilor metodice de la Școala medie „Dragoș Vodă". La școala de 8 ani nr. 4 din Suceava, se desfășoară o muncă metodică rodnică în legătură cu experimentarea predării de către profesori la clasele I—IV.

In legătură cu tematica discuțiilor din comisiile metodice trebuie să arătăm însă că, mai ales în școlile de 8 ani unde activitatea metodică se desfășoară în cadrul consiliului pedagogic sau numai în cadrul a două comisii (una pentru profesorii de obiecte realist-practice și una pentru cei care predau obiectele umaniste) se prezintă referate cu caracter general, rupte de problemele concrete care izvorăsc din viața școlii. Iată două exemple caracteristice. La Școala de 8 ani din Dorobanți, raionul Botoșani, comisia metodică a profesorilor de obiecte realist-practice și-a propus, printre altele, să dezbată tema „Importanța predării matematicii la clasele V—VII", iar comisia metodică a profesorilor de obiecte umaniste tema „Predarea gramaticii la clasele V—VII". Dar astfel de teme vaste și generale sînt lipsite de utilitate practică. La fel, la Școala de 8 ani din Vicovul de Sus unde activitatea metodică se desfășoară numai în cadrul consiliului pedagogic, se prevede printre altele, discutarea temelor „Predarea orelor de lectură literară" și „Conținutul și organizarea lecțiilor de educație fizică", care interesează în mod direct numai pe profesorii de limba romînă și, respectiv, de educație fizică. Celelalte cadre didactice nu pot aduce o contribuție calificată la dezbaterea acestor probleme și nu au nimic de cîștigat asistînd la discutarea lor.

Considerăm că în școlile în care activitatea metodică se desfășoară în cadrul consiliilor pedagogice sau în cadrul a două comisii accentul trebuie să cadă pe interasistențe, pe lecții deschise și pe analiza lor. Este necesar ca în general să se acorde mai multă atenție interasistențelor și lecțiilor deschise care, cu mici excepții, au fost neglijate în școlile regiunii Suceava.

O mai mare grijă trebuie acordată și cuprinderii în activitatea metodică organizată a profesorilor care predau muzica, educația fizică și desenul.

Pentru ca munca metodică să fie cît mai eficientă, este necesar ca temele dezbătute în cadrul ei să fie izvorîte din nevoile școlii căci numai în felul acesta se poate ajunge la perfecționarea activității, la ridicarea calității procesului de învățămînt.

O sarcină importantă a comisiilor metodice este și aceea a discutării planurilor calendaristice în conformitate cu programele școlare. Din acest punct de vedere, toate comisiile metodice controlate de brigadă sînt deficitare. Acest fapt explică de altfel, în bună parte, lipsurile constatate în legătură cu parcurgerea programelor școlare. Este necesar ca toate comisiile metodice să acorde atenția cuvenită discutării planurilor calendaristice, contribuind și prin aceasta la perfecționarea muncii învățătorilor și profesorilor.

La nivelul raioanelor și regiunii s-au organizat în vacanța de vară, în scopul îmbunătățirii muncii instructiv-educative, instructaje pentru unii profesori care predau limba romînă și matematica la clasele V—VII precum și pentru unii învățători. În vederea desfășurării cu bune rezultate a acestei acțiuni s-a difuzat în rîndul cadrelor didactice chemate la instructaje o bibliografie care să fie studiată în prealabil.

În scopul perfecționării cadrelor didactice își desfășoară activitatea, pe plan raional, și cercurile pedagogice.

Menționăm însă că în unele raioane aceste cercuri nu au respectat instrucțiunile date de minister cu privire la faptul că ședințele de cerc trebuie să aibă loc lunar. De asemenea, stabilirea tematicii cercurilor a fost lăsată aproape exclusiv pe seama responsabililor acestora care nu au în toate cazurile o vedere de ansamblu asupra predării obiectului respectiv în școlile din raion și, ca atare, nu pot hotărî întotdeauna care sînt cele mai importante probleme ce se cer puse în discuție.

Se impune ca secția de învățămînt regională și secțiile raionale să sprijine mai mult atît munca metodică din școli, cît și activitatea cercurilor pedagogice. În deosebi cercurile trebuie ajutate în ceea ce privește orientarea tematicii și studierea și rezolvarea problemelor puse în discuția cadrelor didactice. Este bine ca la ședințele de cerc, pe lîngă lecții deschise și referate, să se prezinte o scurtă informare în legătură cu ceea ce este nou în specialitatea respectivă. De asemenea, este bine să se dea îndrumări practice în legătură cu principalele probleme pe care le ridică predarea capitolelor următoare la specialitatea respectivă.

Trebuie mai mult stimulată, sprijinită și îndrumată de către secțiile de învățămînt raionale și orășenești și de către secția de învățămînt regională și activitatea de cercetare pedagogică și științifică a cadrelor didactice. Neglijarea acestui aspect explică de ce nu s-a organizat în anul școlar curent, în regiunea Suceava, sesiunea lecturilor pedagogice.

O atenție deosebită se cere să fie dată sprijinirii cadrelor didactice care se prezintă la examenele de grade, degrevării lor de anumite sarcini care le-ar putea lua din timpul necesar pregătirii pentru examene. Este necesar totodată ca secția de învățămînt regională, împreună cu secțiile de învățămînt raionale, să organizeze pentru cadrele didactice înscrise la examenele de definitivat consultații date de profesori cu o bună pregătire științifică și pedagogică.

În ceea ce privește activitatea desfășurată pentru ridicarea nivelului ideologic al cadrelor didactice, în regiunea Suceava s-au obținut în general, rezultate pozitive. Învățămîntul ideologic este organizat pe comune și se desfășoară conform programei. Pregătirea propagandiștilor este efectuată la nivelul raioanelor, lunar, prin cabinetele raionale de partid. Menționăm că aproape toți propagandiștii au participat la cursul de pregătire organizat de Comitetul regional P.M.R. Suceava în vara anului trecut sau la instruirea organizată în luna septembrie 1962 de către cabinetele raionale de partid.

S-a constatat că majoritatea cadrelor didactice se străduiesc să aplice în lecții și în celelalte activități desfășurate cu elevii cunoștințele însușite la învățămîntul ideologic. Acest lucru este confirmat și de rezultatele obținute de cadrele didactice la examenele de grade. De pildă, marea majoritate a învățătorilor care s-au prezentat la examenul de definitivat în vara anului trecut au dovedit o bună pregătire la socialismul științific, au dat răspunsuri precise, bogate în conținut. Un mare număr de candidați au apreciat și caracterizat corect, pe baza tezelor studiate, evenimentele politice interne și internaționale.

*

Se știe că în îmbunătățirea activității instructiv-educative are o deosebită însemnătate calitatea muncii de îndrumare și control desfășurată de secțiile de învățămînt.

Ca urmare a îndrumărilor date de către organele de partid și a sprijinului comitetelor executive ale sfaturilor populare, activitatea secției de învățămînt a regiunii Suceava ca și a secțiilor raionale este bine orientată. Planurile de muncă ale acestora cuprind probleme de bază, de importanță majoră pentru învățămînt.

Astfel, planul secției de învățămînt regionale pentru trimestrul I al acestui an școlar a prevăzut acțiuni privitoare la realizarea sarcinilor de școlarizare la clasele I—VII. controlul și îndrumarea activității instructiv-educative în raioanele Botoșani, Fălticeni, Dorohoi și Gura Humorului, controlul muncii unor școli medii din regiune, o consfătuire cu tema „Îmbunătățirea muncii de pregătire a elevilor pentru examenele de absolvire, admitere și maturitate", studierea unor probleme referitoare la stilul de muncă al secțiilor de învățămînt raionale, la eficiența învățămîntului ideologic al cadrelor didactice, la cauzele mediocrității etc.

La rîndul lor planurile secțiilor de învățămînt raionale controlate de brigadă au cuprins sarcini în legătură cu asigurarea școlarizării și a frecvenței regulate la cursuri a elevilor din clasele I—VII, cu instruirea periodică a directorilor de școli și a diriginților în problemele principale ale instrucției și educației elevilor, cu îmbunătățirea muncii de control și îndrumare a școlilor. Secția de învățămînt a raionului Botoșani, de pildă, a prevăzut în plan, în afara controlului frontal, controlul și îndrumarea activității unor școli în legătură cu predarea agriculturii, cu educația comunistă a elevilor și desfășurarea muncii pentru preîntîmpinarea rămînerii în urmă la învățătură. Secția de învățămînt a raionului Rădăuți și-a propus să urmărească nivelul predării istoriei, geografiei, educației cetățenești și limbii romîne și predarea în mod simultan la școlile cu 1 sau 2 posturi de învățători.

Pozitiv este și faptul că, în scopul de a ajuta școlile și cadrele didactice în organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt, atît secția de învățămînt regională cît și secțiile raionale au prevăzut forme variate de control: frontal și tematic, individual și în brigadă, ca și unele forme colective de muncă, cum au fost cele utilizate pentru îndrumarea directorilor de școli, a diriginților etc. Dintre acțiunile cele mai importante realizate pînă în prezent la nivelul raioanelor menționăm instructajul pe probleme educative și instructajul cu directorii de școli, cu diriginții și instructorii superiori de pionieri (ambele organizate în colaborare cu comitetele raionale U.T.M.) sondajul efectuat la școlile medii profesionale și tehnice în legătură cu organizarea și desfășurarea activității instructiv-educative și rezultatele obținute la învățătură după prima lună de școală, consfătuirea cu diriginții, organizată în raionul Cîmpulung, precum și unele inspecții efectuate de secțiile raionale în școlile de 8 ani. Toate aceste acțiuni au sprijinit și orientat munca de instruire și educare a elevilor.

Pentru îmbunătățirea în continuare a muncii de control și îndrumare a școlilor este nevoie ca secțiile de învățămînt să dea în primul rînd atenție activității directorilor, întrucît mai sînt directori de școli care continuă să-și orienteze activitatea mai mult spre rezolvarea unor probleme organizatorice și administrative și mai puțin spre îndrumarea procesului de învățămînt. Acești directori au verificat în mod formal planurile calendaristice, rezumîndu-se doar la semnarea lor, fără să le supună unui control atent. De asemenea, numărul de asistențe efectuate de directorii unora din școlile controlate, cum ar fi Alexandru Hrișcă de la Școala de 8 ani din Gura Putnei, Erast Viforeanu și Mihai Botez de la Școala medie nr. 1 din Rădăuți, Mircea Dumitrache de la Școala de 8 ani din Botuș, Elena Ungureanu de la Școala de 8 ani din Fundul Moldovei, Diogene Gafița de la Școala medie nr. 1 din Suceava este cu totul insuficient. Trebuie remarcat totodată faptul că o parte din directorii școlilor controlate de brigadă nu asistă mai niciodată la lecțiile de muzică, desen, educație fizică, unde s-au constatat îndeobște deficiențe organizatorice și metodice.

Asistențele trebuie făcute nu la întîmplare ci planificat, urmărindu-se o anumită problemă la unul sau mai multe obiecte de învățămînt. O atenție mai mare vor trebui să acorde directorii și valorificării constatărilor din timpul asistențelor nu numai pe calea convorbirilor individuale ci și în fața colectivului didactic al școlii, în cadrul comisiilor metodice sau în consiliul pedagogic.

Analizînd activitatea secțiilor de învățămînt se constată că planurile acestora, în general bine orientate și bogate în acțiuni, nu au fost realizate întotdeauna în totalitatea lor.

Este necesar ca pe viitor inspectorii să efectueze un control mai profund, mai multilateral, mai ales în problemele de conținut ale muncii instructiv-educative. Aproape fără excepție aprecierile inspectorilor școlari nu se referă la actele normative. În procesele verbale de inspecție nu se găsesc aprecieri în legătură cu respectarea programei școlare și ritmul de parcurgere a acesteia. De regulă, procesele-verbale de inspecție sînt descriptive și generale. Aceasta se datorește faptului că în munca de control se rămîne adeseori la suprafață, la constatări vagi.

S-a constatat că în unele cazuri sarcinile date de secția de învățămînt nu sînt duse la îndeplinire de către școli (Suceava, Siret etc.). Pentru remedierea acestei situații se recomandă ca după fiecare inspecție efectuată să se întocmească fie la secția de învățămînt raională, fie la școală planuri de măsuri, iar conducătorii de școli să raporteze secției de învățămînt felul în care acestea au fost aduse la îndeplinire.

Secțiile de învățămînt au un mare rol în orientarea învățămîntului. De aceea controlul și îndrumarea unităților școlare și a cadrelor didactice trebuie să stea mai mult în atenția acestora. Este necesar ca cel puțin o dată pe an să fie controlată fiecare unitate școlară, iar cele care prezintă dificultăți, chiar și de mai multe ori. Mai mult decît pînă în prezent trebuie să se preocupe inspectorii școlari de specialitate de ajutorarea cadrelor nou numite în învățămînt. Nivelul predării, educarea comunistă a elevilor și calitatea cunoștințelor acestora, activitatea de control și îndrumarea procesului de învățămînt din partea directorilor de școli, realizarea și parcurgerea ritmică a programelor școlare trebuie să fie permanent în atenția secțiilor de învățămînt.

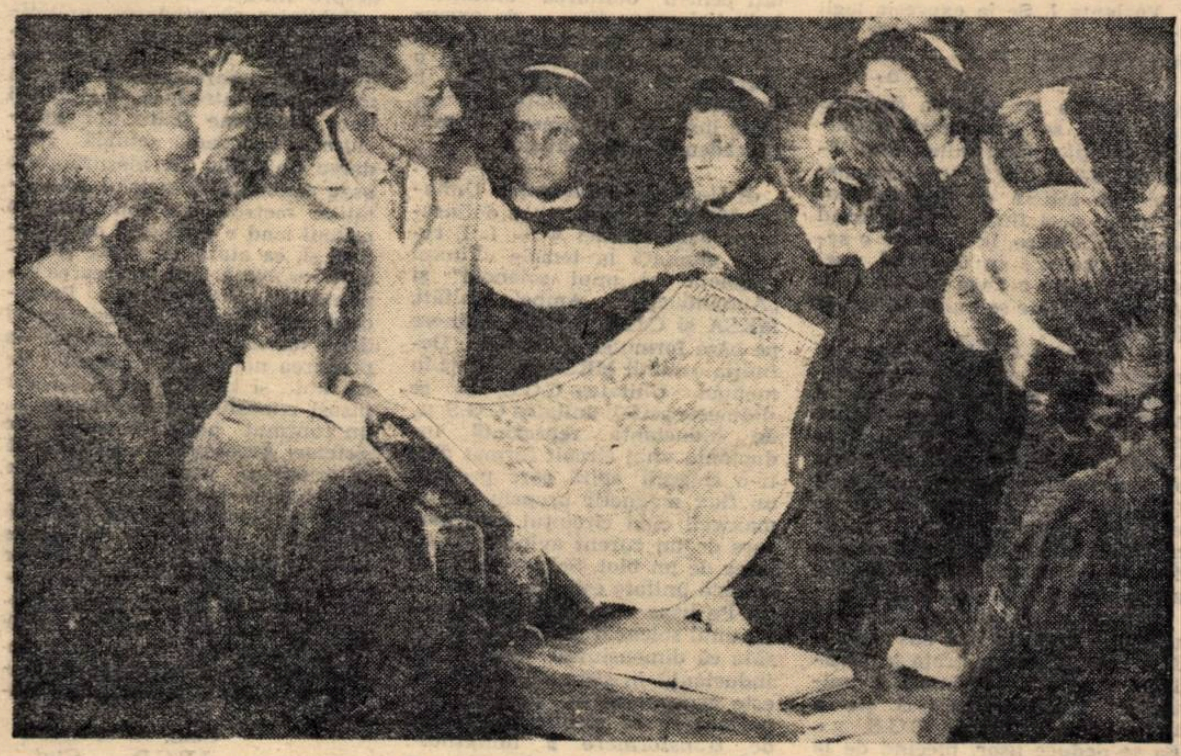

Lecție de legumicultură — la Centrul școlar din Șendriceni regiunea Suceava.

Probleme actuale ale predării sistemelor de mărimi și unități

(Urmare din numărul trecut)

II

UNITĂȚILE MĂRIMILOR ELECTROMAGNETICE

a) Să ne oprim, în primul rînd asupra unităților intensității cîmpului magnetic — și anume, asupra unității C.G.S. μ_0 de curent.

Pe baza legii lui Biot-Savart se definește unitatea MKSA a cîmpului magnetic (mOe). Unitatea C.G.S. μ_0 a cîmpului magnetic se introduce cu ajutorul unității C.G.S. μ_0 a curentului (Bi), iar relația de transformare a unităților intensității cîmpului magnetic se stabilește prin intermediul relației $1\ A = 10^{-1}$ Bi, care se comunică elevilor fără demonstrație (vezi manualul de fizică pentru clasa a X-a, paragraful 98). Relația de transformare, inițial comunicată fără demonstrație, la studiul temei „Acțiunea reciprocă a curenților electrici" primește o justificare teoretică. Procedeul urmat în acest scop (vezi manualul de fizică pentru clasa a X-a paragraful 113), face să intervină în mersul raționamentului permeabilitatea vidului exprimată în unități MKSA (10^{-7} tesla/mOe)

și în unități C.G.S. μ_0 (1 Gs/Oe).

Or, unitățile permeabilității nu sînt definite în prealabil pe baza vreunei formule de definiție. Considerăm necesar ca aceste unități să fie fixate pe baza formulei $\mu = \frac{B}{H}$

ceea ce este posibil, revenindu-se la această formulă după cunoașterea unităților inducției magnetice. Unitățile permeabilității fiind însușite de elevi, pentru obținerea relației $1\ A = 10^{-1}$ Bi putem urma procedeul indicat în manual.

În practică se obișnuiește uneori să se exprime intensitatea cîmpului magnetic (H) în oerstezi, iar intensitatea curentului (I) în amperi. De aceea este util ca elevii să cunoască expresia legii lui Biot-Savart și forma ei adaptată sistemului eterogen: MKSA, C.G.S. μ_0. Făcînd uz de relația $1\ A = 10^{-1}$ Bi și aplicînd teorema fundamentală a unităților expresiilor legii lui Biot-Savart adaptate sistemelor de unități MKSA C.G.S. μ_0, obținem :

$$H_{Oe} = 0{,}2\ \frac{I_A}{r_{cm}}$$

formulă des utilizată în calculele cîmpului magnetic.

b) *Unitățile fluxului magnetic.* Pentru studiul sistematic al unităților fluxului magnetic propunem două variante.

Varianta I. Se ia expresia legii lui Faraday : $E = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta_t}$. Ținînd seama de schema definirii unităților, se formulează definiția unităților aparținînd sistemelor MKSA și C.G.S. μ_0 și anume: Unitatea MKSA de flux magnetic este acel flux care, scăzînd uniform la zero, în timp de o secundă produce în circuitul unei singure spire o t.e.m. de un volt. Această unitate se numește weber (simbol Wb) ;

— Unitatea C.G.S. μ_0 de flux magnetic este acel flux care, scăzînd la zero, în timp de o secundă produce în circuitul unei singure spire o t.e.m. de o unitate C.G.S. μ_0. Unitatea C.G.S. μ_0 de flux magnetic se numește maxwell (simbol : Mx). Menționăm că de cele mai multe ori se face uz de această unitate fără însușirea definiției, iar relația $1\ Wb = 10^8$ Mx se comunică fără demonstrație.

Pentru a stabili relația între unitățile definite mai sus (Wb și Mx) trebuie demonstrată în prealabil relația de legătură a unităților MKSA și C.G.S. μ_0 a t.e.m. : $1\ V = 10^8$ u. C.G.S. μ_0. Ea se deduce ușor, plecînd de la expresia puterii : $P = E.I.$ Făcînd uz apoi de relația $1\ V = 10^8$ u. C.G.S. μ_0 pe baza expresiei legii lui Faraday obținem : $1\ Wb = 10^8$ Mx sau $1\ Mx = 10^{-8}$ Wb.

Varianta II. Unitățile fluxului magnetic pot fi definite plecînd de la formula $\Phi = \mu$ H.A. Ținînd seama că pentru vid avem μ (MKSA) $= 10^{-7}$ și (C.G.S. μ_0) $= 1$., se obțin definițiile și ecuațiile unităților MKSA (Wb) și C.G.S. μ_0 (Mx) ale fluxului magnetic. Relațiile de transformare ale unităților se deduc scriind formulele adaptate : Φ wb $= 10^{-7}$ $H_m\ O_e A_m^2$ și $\Phi_{Mx} = HO_e A_{cm^2}$ făcînd raportul acestora și ținînd seama de teorema fundamentală a unităților.

Dat fiind că elevii cunosc valoarea permeabilității vidului de la tema „Interacțiunea curenților paraleli", iar noțiunea fluxului magnetic intervine la studierea fluxului magnetic al unui solenoid, temă studiată înaintea subcapitolului „Inducția electromagnetică", este mai indicat să se procedeze după varianta II.

După ce au fost cunoscute de către elevi unitățile fluxului magnetic, expresiile legii inducției adaptate diferitelor sisteme de unități apar ca o consecință firească a aplicării unităților fluxului magnetic.

Exprimînd t.e.m. în volți, iar fluxul magnetic în maxwelli (t în secunde), se obține formula inducției adaptată sistemului eterogen MKSA, C.G.S. μ_0, formulă în care apare un coeficient parazit (10^{-8}). Profesorul trebuie să arate elevilor proveniența factorului 10^{-8}. Fără un raționament adecvat elevii înțeleg greu apariția coeficientului parazit în formula inducției.

c) *Unitățile inducției magnetice.* În predarea unităților mărimilor electrice și magnetice se impune să fie studiate atît unitatea MKSA cît și cea C.G.S. μ_0 a inducției magnetice.

Formula de definiție $\Phi = BA$ este potrivită pentru cunoașterea ambelor unități, cu condiția ca unitățile lui B să fie cunoscute în prealabil. Menționăm că definiția oficială a unității MKSA adoptată în standardele noastre de stat se dă pe baza acestei relații. În sistemul MKSA avem :

[B] MKSA $= \frac{Wb}{m^2}$. De curînd această unitate a primit numele oficial de *tesla*. În sistemul C.G.S. μ_0 avem : [B] C.G.S. $\mu_0 = \frac{Mx}{cm^2}$.

Această unitate se numește gauss (simbol Gs). Relația de transformare a unităților se obține imediat, ținînd seama că $1\ Wb = 10^8$ Mx și $1\ m^2 = 10^4\ cm^2$. Rezultă $1\ tesla = 10^4$ Gs.

Există, evident, și alte posibilități pentru definirea unităților inducției magnetice — de exemplu, pe baza formulei interacțiunii între un cîmp magnetic și o porțiune de curent : $F = B.I.\ l.$ În predarea electricității este mai logic însă să se urmeze primul procedeu amintit mai sus.

d) *Unitățile inductanței.* Unitatea MKSA a inducției se definește pe baza relației $\Phi = L\ I$, relație studiată la temele „Fluxul magnetic al unui solenoid" și „Autoinducție". Ambele unități, MKSA și C.G.S. μ_0 se definesc pe baza formulei de mai sus. Definiția unității MKSA este dată în manual. Unitatea C.G.S. μ_0 se definește astfel: unitatea C.G.S. μ_0 de inductanță reprezintă inductanța unui circuit format dintr-o singură spiră care produce un flux magnetic propriu de un maxwell cînd circuitul este parcurs de un curent avînd intensitatea de un biot. Se precizează că această unitate este centimetru — μ_0. Pe baza expresiei inductanței unui solenoid profesorul va arăta că dimensiunea unității de inductanță în sistemul C.G.S. μ_0 este centimetru — μ_0. Este important să se stabilească relația de transformare a unităților : $1\ H = 10^9\ cm\ \mu_0$. Aceasta se deduce ușor în baza relației de definiție $\Phi = L\ I$.

Este important de asemenea a arăta elevilor că deși unitatea de măsură C.G.S. μ_0 a inductanței este centimetru — μ_0, inductanța este o mărime fizică calitativ diferită de lungimea care în sistemul C.G.S. (mecanic) are ca unitate de măsură tot centimetrul.

Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor despre unitățile mărimilor electrice și magnetice. În scopul recapitulării și sistematizării sînt necesare minimum două lecții. în care se adîncesc nu numai cunoștințele cu privire la unitățile de măsură ale mărimilor electrice și magnetice. ci și noțiunile mărimilor corespunzătoare acestor unități, definițiile mărimilor, relațiile cantitative dintre mărimi etc. Lecțiile de recapitulare pot fi axate pe următoarele probleme :

1. Generalități asupra sistemelor de mărimi și unități electrice și magnetice ; formule de definiție și formule adaptate.
2. Metoda de definire a unităților și de stabilire (deducție) a raportului între unitățile aceleiași mărimi.
3. Completarea tabelului sinoptic cu datele privitoare la principalele mărimi și unități studiate la capitolul „Electricitate".

Lecțiile de recapitulare avînd ca subiect unitățile mărimilor electrice și magnetice oferă profesorului un bun prilej de a scoate în relief particularitățile sistemelor de mărimi și unități utilizate în electricitate, cum sînt sistemele C.G.S. ε_0 electrostatic, C.G.S. μ_0 electromagnetic, MKSA practic general.

Problemele de calcul date elevilor la lecțiile de recapitulare și la celelalte lecții contribuie eficient la adîncirea cunoștințelor despre sistemele de unități. Pentru familiarizarea elevilor cu folosirea sistemului MKSA este nevoie ca la aplicațiile legilor fizicii să se utilizeze pe o scară largă unitățile acestui sistem. Cînd elevii vor rezolva problemele de calcul în alte sisteme, profesorul va scoate în evidență, la interpretarea rezultatelor și la analiza metodelor de rezolvare, specificul și avantajele folosirii unităților practice în operațiunile de calcul.

Temele pentru acasă pot avea și subiecte direct legate de sistemele de unități — definirea unor unități pe baza relației de definiție, stabilirea relației de transformare, compuneri de probleme în care să intervină : a) numai unități MKSA, b) numai unități C.G.S. ε_0 sau C.G.S. μ_0, c) utilizarea simultană a mai multor sisteme de unități.

Lucrările de control avînd subiecte legate de laturile teoretice ale problemei sistemelor de unități sînt foarte utile pentru sistematizarea și adîncirea noțiunilor despre unitățile de măsură.

Subliniez că predarea unităților de măsură conform propunerilor făcute în acest articol nu duce la încărcarea programei, căci nu necesită introducerea studierii unor fenomene fizice noi, neincluse în programa actuală. Predarea unităților de măsură pe o bază rațională, la nivelul actualității metrologice, constituie în primul rînd o problemă de metodică și, ca atare, ea poate și trebuie rezolvată fără încărcarea suplimentară a programei. Procedîndu-se în mod consecvent și după un sistem bine chibzuit la predarea noțiunilor sistemelor de mărimi și unități, elevii își vor însuși cunoștințe temeinice și cu un conținut bogat despre aceste sisteme. Aceasta le va permite să se orienteze ușor în problemele raporturilor cantitative ale fenomenelor fizice, fapt care înlătură eforturile intelectuale de prisos în procesul însușirii cunoștințelor de fizică și înlătură, deci, supraîncărcarea. Pe de altă parte, însușindu-și cunoștințe moderne de metrologie, elevii vor dobîndi posibilitatea de a pătrunde mai adînc în esența fenomenelor naturii.

Conf. A. SZANTO
I.P.C.D. — Cluj

Lecție de fizică din capitolul „Electrostatica" — în laboratorul Școlii medii nr. 5 din Arad.

Să menținem trează atenția elevilor

Cucerirea atenției elevilor, captarea interesului lor pentru lecție este o problemă de permanentă actualitate în școală. În predarea chimiei s-au făcut deseori recomandații foarte utile în această privință, dar mai mult cu privire la lucrările practice, de laborator — de exemplu pentru distilări cu coloană, antrenări cu vapori de apă, tehnica vidului înaintat, distilarea sub presiune micșorată, extracții cu extractoare speciale, hidrogenarea catalitică a uleiurilor vegetale etc. Tot atît de important este însă să știm cum să prezentăm o lecție de fiecare zi, o lecție obișnuită de chimie așa încît ea să capteze interesul.

Sincronizarea expunerii cu o prezentare concretă, sugestivă a materialului demonstrativ, care fundamentează lecția și afectează simțurile elevilor — este una din condițiile de bază pentru menținerea atenției. De pildă, în clasa a XI-a s-a scris pe tablă formula de structură a unei hidrocarburi nesaturate — etilenă sau acetilenă. Indicăm cu cretă colorată dubla sau tripla legătură a ei. Paralel cu aceasta, aruncăm o bucățică de carbid (carbură de calciu) într-un pahar cu soluție de permanganat de potasiu. Se observă îndată decolorarea soluției străbătută de un curent de acetilenă. Aceasta explică „pe viu" expunerea noastră despre dubla sau tripla legătură care creează o tensiune în moleculă și condiționează astfel caracterul labil al substanței nesaturate.

Elevul a auzit foarte adesea despre cloroform în familie, la policlinică sau în spital, dar la lecție îl vede, îl miroase. Aruncăm un cristal de iod într-o picătură de cloroform și școlarul rămîne încîntat de culoarea frumoasă, vișinie-violetă a soluției și totodată, este interesat de faptul că iodul dizolvat în alți dizolvanți organici, care conțin oxigen în moleculă — alcool, eter, acetonă — împrumută soluției o culoare brună, culoarea tincturii de iod. O astfel de experiență simplă are rolul unui adevărat argument științific și înlătură verbalismul în care cade uneori profesorul dornic să expună „pe dinafară" mult și doct.

La o lecție despre cauciuc elevii clasei a XI-a pot urmări o experiență ușor de executat, foarte atrăgătoare și instructivă. Sulful topit — încălzit cam la 250°C — se toarnă în apă rece. Devine sulf elastic. Aceasta este o proprietate foarte interesantă a sulfului elastic, care se datorește structurii sale macromoleculare. Firele de sulf elastic se aseamănă astfel cu firele de cauciuc prin structura macromoleculară. Elevii cunosc lucrul acesta, de fapt, din clasa a VIII-a, dar în clasa a XI-a ei studiază substanțele organice macromoleculare și li se cere o înțelegere mai adîncă și mai cuprinzătoare a problemelor. Elevii mai află că metoda de cercetare cu raze X a sulfului elastic dă la iveală un spectru de fibră, foarte apropiat de spectrul substanțelor organice macromoleculare — cauciucul, celuloza. Simpla afirmație că vulcanizarea scade numărul de duble legături nu trezește o imagine vie în mintea elevilor în problema de mai sus. În schimb, micul episod experimental la care ne-am referit, constituind o paranteză vie și atrăgătoare în cursul lecției, fundamentează în același timp lecția predată.

Este o notă proastă pentru profesori situația în care unii din elevii lor termină școala și nu au văzut „cu ochii lor" cum arată țiparigul, calaicanul, anilina, alizarina etc. Toate substanțele chimice pe care elevii le studiază trebuie cunoscute nemijlocit de ei. Pe lîngă faptul că astfel se leagă mai strîns cunoștințele de practică, aceasta duce la captarea interesului pentru lecție. Dacă elevii văd ei înșiși materialele despre care trebuie să învețe, atunci atenția lor este mai bine orientată și concentrată în spre conținutul lecției noastre. „Știința pe dinafară" este învățătură pe jumătate neisprăvită. În privința aceasta stăruie în mintea noastră înțelepciunea proverbului : „De cît să auzi de o sută de ori, mai bine să vezi o singură dată".

Orientarea și concentrarea atenției elevilor spre problemele lecției se mai realizează și folosind planșe și tablouri executate de elevi, dar nu numai după manual. Profesorul poate să caute și alte tipuri de desene, de fotografii, de tablouri pe măsura înțelegerii elevilor și potrivit cu caracterul lecției, oferind astfel un element de noutate care impresionează mai mult clasa.

Preocuparea asiduă pentru dezvoltarea interesului față de lecție duce în ultimă instanță la dezvoltarea interesului pentru obiectul respectiv și pentru învățătură în general. De aceea, să stăruim prin toate mijloacele pentru a dezvolta la elevii noștri acest interes.

Prof. GEORGE DRAGOMIRESCU
Școala medie „A. I. Cuza"
București

Cum prevenim unele greșeli în efectuarea înmulțirii numerelor cu zerouri la urmă

Pentru ca elevii clasei I să înțeleagă bine, de la început, înmulțirea numerelor cu zerouri la urmă este necesar, în prealabil, să acordăm toată atenția predării cît mai intuitive a scrierii lor.

Pentru demonstrarea scrierii numerelor 10, 100, 1.000 putem folosi cu succes cutiile cu denumiri aritmetice — „Unități", „Zeci", „Sute". „Mii" ca și numărătoarea cu abacul — recomandate de unele metodici. De exemplu, pentru a-i ajuta pe elevii clasei I să înțelegă rostul scrierii zerourilui în numărul 10, procedăm astfel : așezăm pe masă sau în alt loc vizibil cutiile cu „Zeci" și „Unități". Cerem unui elev să numere cu voce tare 10 bețișoare (unități) din cutia „Unități". Apoi cele 10 bețișoare sînt legate mănunchi, formîndu-se o zece care este trecută în cutia „Zeci". În tot acest timp lămurim bine elevilor, prin discuții, cunoștințele ce trebuie să și le însușească.

Cunoștințele date elevilor în legătură cu zero din numărul 10 vor fi consolidate o dată cu scrierea numărului 20 și a celorlalte zeci întregi, pînă la 100. La fel se predă și scrierea numărului 100 și a sutelor întregi, explicîndu-se cît mai intuitiv rostul celor două zerouri. Dacă elevii vor vedea concret cum din 10 unități de ordin inferior se obține o unitate de ordin superior vor înțelege raportul dintre două unități de ordin așezate în șirul natural al numerelor, vor ști unde și de ce se scriu zerouri în mijlocul sau la sfîrșitul numerelor și nu vor întîmpina greutăți la înmulțirea numerelor terminate prin zerouri.

În general copiii învață ușor înmulțirea zecilor întregi (pînă la 100). Totuși, este necesar să rezolvăm intuitiv unul sau două cazuri pentru a-i ajuta să-și dea seama că, de exemplu, în cazul 5×10=50 am luat de 5 ori cîte o zece și am obținut 5 zeci întregi și nu am luat nici o dată nici o unitate (adică am luat unități de 0 ori) și nu am obținut deci nici o unitate — adică am obținut zero unități.

O dată cu scrierea exercițiului de înmulțire (5×10=50 în exemplul nostru), trebuie să ajungem, cu ajutorul elevilor, la precizarea : 1) scriem „zero" la dreapta lui 5 ca să arătăm că 5 arată zeci („zero" pus la dreapta face ca 5 să fie mai mare de 10 ori) ; 2) zero (din produsul 50 din exemplul nostru) arată că am luat unități de zero ori și am obținut, ca rezultat zero unități. Aceste precizări ajută elevilor să înțeleagă cazurile de înmulțire a numerelor cu zerouri (320X5 ; 4521X203 ; 4300X12).

Pentru ca elevii să înțeleagă mărirea numerelor de 10, 100, 1.000 ori folosim procedeul citirii alternative a aceluiași număr nemărit și mărit. Pentru a citi numărul nemărit acoperim zerourile și cerem elevilor să citească cifra lăsată liberă : 3 (0) ; 3 (00) ; 3 (000). Apoi descoperim zerourile și elevii citesc numărul mărit : 30; 300; 3000. De fiecare dată cînd se citește numărul mărit de 10, de 100 sau de 1.000 de ori se analizează locul ocupat de fiecare cifră după mărirea numărului, arătîndu-se ce unitate de ordin a devenit. În acest scop putem folosi scrierea numerelor în coloană, unul sub altul, în ordinea măririi lor.

Procedîndu-se astfel, elevii vor înțelege de ce e necesar ca la produsul total să se adauge atîtea zerouri cîte au factorii. Aci se întîlnesc și se învață pe rînd cazurile : I) deînmulțitul se termină prin zerouri ; II) înmulțitorul se termină prin zerouri ; III) cei doi factori se termină prin zerouri. Al treilea caz, incluzînd pe primele două, îl vom folosi pentru a fixa și a sintetiza într-un tot primele două cazuri. Avem de demonstrat elevilor, de exemplu, cum înmulțim 2.310 cu 300. Demonstrarea se bazează pe cunoașterea de către elevi a cazurilor de înmulțire : I) 2.310×3 și II) 231×300.

Pentru primul caz înmulțim numerele fără zerouri 231 × 3 = 693. După efectuarea operației citim produsul și factorii înmulțirii. În etapa a doua efectuăm înmulțirea cu deînmulțitul cu zerouri — 2.310 — fără să adăugăm, deocamdată, la produs un zero. Pe tablă sînt scrise cele două înmulțiri efectuate : I) 231 × 3 = 693, II) 2310 × 3 = 693(0). Citim produsul primei și celei de-a doua operații. Se constată că s-a obținut același produs și în cea de a doua înmulțire. Se citesc și se analizează comparativ factorii celor două înmulțiri. Cu ajutorul elevilor se ajunge la concluzia că în înmulțirea a doua produsul trebuie să fie mai mare de 10 ori, fiindcă și deînmulțitul este mai mare de 10 ori. Adăugăm produsului obținut la înmulțirea a doua un zero, citim din nou și analizăm comparativ, ca mai sus.

Tot astfel procedăm și în demonstrarea celui de al doilea caz în care înmulțitorul are zerouri. Acum, pe tablă se află înmulțirile : I) 231 × 3 = 693

II) 231 × 300 = 693(00).

Citim și comparăm produsul înmulțirii a doua cu produsul primei înmulțiri. Analizăm și comparăm factorii acestor două înmulțiri. Cu ajutorul elevilor determinăm cauza obținerii aceluiași produs : n-am adăugat încă două zerouri. Adăugăm încă două zerouri, cîte are înmulțitorul (e mai mare de 100 de ori) și citim din nou, comparativ, operațiile efectuate. Rezolvăm și analizăm încă două-trei asemenea exerciții.

Cazul al treilea îl tratăm ca un exercițiu deosebit, de fixare a primului și celui de al doilea caz.

Cerem elevilor să aplice atît cunoștințele privind primul caz (fiindcă întrunește cerințele acestuia — are zero la deînmulțit) cît și cele referitoare la cel de al doilea caz (are zerouri la înmulțitor).

În tot timpul demonstrării, elevii sînt antrenați să ia parte activă la lecție.

Cauza greșelilor tipice în efectuarea exercițiilor de înmulțire cînd factorii se sfîrșesc prin zerouri e determinată, în primul rînd, de cunoașterea incompletă a numerației. De aceea nu trebuie să ne lăsăm înșelați de aparența cunoașterii numerației de către elevi și să trecem superficial peste etapa scrierii numerelor, ci avem datoria să le demonstrăm concret formarea numerelor, să le arătăm trecerea peste unitățile de ordin, precum și formarea și scrierea numerelor terminate prin zerouri. Totodată se impune să dăm atenția cuvenită și înmulțirii zecilor întregi pînă la 100, precum și măririi numerelor de 10, 100, 1.000 ori.

Inv. MARGARETA CORTUN
comuna Traian, raionul
Tr. Măgurele

Cîteva metode folosite în predarea limbii latine

Scopul principal al studiului limbii latine în școala de cultură generală este — așa cum precizează programa — aprofundarea cunoștințelor referitoare la structura gramaticală a limbii române și a fondului său principal de cuvinte, precum și însușirea conștientă a vocabularului tehnic-științific.

În lecțiile de latină dau mare importanță explicării vocabularului latin pentru ca elevii să-și dea seama de originea cuvintelor care constituie fondul principal de cuvinte al limbii materne. Astfel, obișnuiesc să citesc mai întîi cuvîntul, apoi să-l scriu pe tablă și să pun și pe elevi să-l citească, să-l pronunțe corect și să-l învețe scriindu-l în carnetul vocabular. Dar nu numai atît. Obișnuiesc să port discuții în jurul cuvîntului respectiv. Astfel, cînd am întîlnit, de exemplu, verbul colo, ere, ui, cultum = a cultiva (ogorul), în lecția „Munca agricultorului" studiată în clasa a IX-a, l-am scris pe tablă, arătînd toate cuvintele derivate din el, mai întîi în limba latină și apoi în limba română și în limbile moderne învățate de copii. Făcînd apel la cunoștințele elevilor despre formarea cuvintelor prin derivare cu ajutorul sufixelor și prefixelor ca și prin compunere, am scris pe tablă familia de cuvinte latine și moderne a verbului colere astfel : a) din tema prezentului, col — : incola = locuitor, agricola = agricultor, agricol, ca și apicol, vinicol ; b) din tema supinului, cult — cultus. — us = îngrijire, cult ; cultus adj. = îngrijit, cult ; cultura = = îngrijire, cultură. Elevii au adîncit înțelesul noțiunii de „cultură", cuvînt de circulație universală azi : ea este pentru om ceea ce este îngrijirea pentru ogor, iar omul incult este ca un ogor necultivat. Astfel, am reușit să lămuresc pe elevi cum de la înțelesul primitiv al expresiei colere agrum = a cultiva ogorul, s-a ajuns la noțiunea abstractă de cultură a minții.

Elevii, întrecîndu-se să găsească originea latină a unor cuvinte românești, ajung uneori la exagerări. De aceea, profesorul este dator să combată, ori de cîte ori se dă prilejul, această tendință a lor, arătînd originea exactă a cuvîntului în cauză. Altfel se va ajunge la concluzii eronate cu privire la originea lexicului limbii române.

La însușirea conștientă și temeinică a terminologiei moderne prin studiul vocabularului latin ajută mult întrebuințarea metodei comparative prin care se face legătura între un cuvînt latinesc și derivatele lui din limbile neolatine. De exemplu, verbul latinesc prehendere și compusele lui, comprehendere, apprehendere = = a prinde, a cuprinde, a înțelege le-am învățat în legătură cu verbele respective din limbile romanice : rom, a prinde, a cuprinde, a aprinde (în care s-a păstrat numai asemănarea de caracter tematic, dar sensul s-a îndepărtat de original) ; franc. : prendre, comprendre, apprendre ș.a. Folosirea metodei comparative trezește interesul elevilor pentru învățarea vocabularului latin și duce la adîncirea sensului noțiunilor din terminologia modernă.

Un aport important are studiul limbii latine la învățarea și cunoașterea științifică a limbii române. Învățînd morfologia și sintaxa limbii latine, elevii se conving că structura gramaticală a limbii române e de origine latină, lucru pe care de altfel îl cunosc de la lecțiile de gramatică a limbii materne. Totodată, analizînd formele gramaticale latinești, elevii, ajutați de profesor, adîncesc cunoștințele de gramatică română și ajung la cunoașterea temeinică, științifică a limbii materne. Pentru a realiza toate acestea, în predarea cunoștințelor de gramatică latină mă sprijin pe cunoștințele de gramatică română ale elevilor. Astfel, în predarea declinării mă bazez pe cunoștințele de declinare dobîndite la lecțiile de limba română cu prilejul studierii cazurilor și funcțiilor sintactice. La lecție subliniez absența articolului în limba latină și importanța deosebită a terminațiilor cazuale în declinarea din latina clasică. Explicînd elevilor că consoanele finale din terminațiile cazuale s-au tocit în vorbirea curentă, datorită unei tendințe firești spre simplificare, și cu vremea au căzut, ei înțeleg cum din 5 declinări în limba clasică au rămas numai 3 în latina vulgară, care stă la originea limbilor romanice. Învățînd declinarea latină în comparație cu cea română, elevii constată că în locul terminațiilor cazuale a apărut articolul enclitic și proclitic ; în latina populară era : lupu ille, unu lupu, iar în limba română : lupul, un lup. Pe baza acestor explicații, la recapitularea declinării insist ca elevii să priceapă proveniența celor trei declinări din limba română moștenite din latina vulgară. Tratarea substantivelor pe declinări prezintă un deosebit interes pentru adîncirea și sistematizarea cunoștințelor cu privire la limba română.

În lecțiile despre adjectiv accentuez asupra terminațiilor pe genuri moștenite de limba română (masculinul bonus și neutrul bonum au dat în românește **bun**, iar femininul bona — **bună**). De asemenea, atrag atenția asupra comparației prin perifrază cu ajutorul adverbelor, care în latina populară a înlocuit comparația bazată pe terminații. Astfel în locul comparativului neregulat **melior**, pe care l-a păstrat limba franceză, s-a impus forma analitică **magis bonus**, în românește **mai bun**, iar în locul superlativului **optimus** s-a impus forma perifrastică **forte bonus**, din care avem superlativul absolut : **foarte bun**. Atrag totodată atenția asupra faptului că limba română are și tema clasicului **melior** în termenul ameliorare, ca și tema superlativului în neologismele **optim, optimism.** În felul acesta, comparația adjectivelor, îndeosebi cea neregulată, devine foarte interesantă pentru elevi.

Procedînd la fel și în lecțiile despre pronume, numeral și verb reușesc să trezesc interesul elevilor pentru lexicul și gramatica limbii latine, ajutînd totodată la adîncirea cunoștințelor de limbă română.

Și în predarea sintaxei mă bazez pe cunoștințele de limba română ale elevilor, folosind mai departe metoda comparativă. Vorbind despre părțile propoziției, caut să adîncesc și să precizez cunoștințele despre acordul predicatului nominal cu subiectul ; precizez definiția atributului în sensul că el lămurește un substantiv, indiferent de rolul sintactic al acestuia și nu un subiect cum greșit reține unii elevi ; atrag atenția elevilor asupra complementelor circumstanțiale instrumentale, sociative și de relație, ca și asupra complementului de agent care, dacă sînt înțelese bine la lecțiile de latină, pot fi mai ușor deosebite și în limba română de complementul indirect. Învățînd acestea, elevii își completează și aprofundează cunoștințele de gramatică română.

Mă ocup îndeaproape de analiza gramaticală sintactico-morfologică și de exercițiile de retroversiune, de mare importanță pentru însușirea oricărei limbi. Precum se știe, traducerea unui text cere efort intelectual bazat pe cunoștințe și judecată, așa încît o traducere reușită, care redă sensul adevărat al conținutului, constituie pentru elev o biruință tot așa de mare ca și rezolvarea unei probleme de matematică. Prin astfel de exerciții date la limba latină reușesc să dezvolt judecata elevilor, le formez deprinderi de muncă susținută, îi ajut să se exprime corect oral și în scris (evitînd dezacordul dintre predicat și subiect, frazele fără propoziție principală sau folosirea greșită a conjuncțiilor căci, ca să — în fraze ca : Noi știm căci... Vrem ca să... Trebuie ca să...).

În felul acesta, studiul limbii latine contribuie la cunoașterea științifică a limbii române, dezvoltînd dragostea elevilor pentru ea.

Prof. ION VEGA
Școala medie „N. Bălcescu"
Rm. Vîlcea

PRONUNȚIA

Pentru ca o limbă străină să fie însușită cît mai corect, atenția profesorului de specialitate trebuie îndreptată nu numai spre structura ei gramaticală și lexic, ci și asupra pronunției.

O pronunție corectă se obține și în cazul limbii ruse numai dacă ne preocupăm de aceasta de la începutul studierii ei de către elevi, deoarece ea cere un antrenament asiduu, perseverent, al organelor vorbirii copiilor. De aceea încă din primele clase, în procesul de predare a cuvintelor mă opresc la unele sunete a căror pronunție se deosebește de cea din limba română sau care nici nu există în limba noastră, ca și asupra pronunției sunetelor ale căror semne grafice se aseamănă cu cele din limba română.

După ce am avansat în studiul limbii ruse trec la explicarea mai amănunțită a proceselor fonetice, la pronunțarea cuvîntului pe silabe, alegînd pentru explicare cuvinte care prezintă dificultăți de pronunție din ce în ce mai mari. Cer elevilor să rostească și ei cuvintele nou predate, deoarece altfel cuvintele pot fi învățate greșit, ceea ce va produce ulterior greutăți.

Preocuparea pentru pronunție trebuie să se vădească de-a lungul întregului studiu al limbii ruse. Este foarte important ca profesorul să stabilească ce procese fonetice trebuie să explice în fiecare clasă și la fiecare lecție, căci nu se pot face, de exemplu, cu elevii clasei a V-a exerciții ce includ cuvinte cu o pronunție mai grea, care nu pot fi diferențiate după auz. Acest lucru este posibil numai după o perioadă mai îndelungată de studiu, în clasele mai mari. Aci se poate aprofunda bunăoară problema lui **o** redus, și a cuvintelor care conțin mai mulți de **o** pînă la silaba accentuată sau după aceasta, arătîndu-se gradul de reducere a fiecăruia etc.

Cu elevii mai mari insist foarte mult asupra accentului cuvintelor, în așa fel încît să previn o seamă de greșeli în această direcție. Spre exemplu, la predarea cuvintelor noi pronunț cuvîntul în așa fel încît elevul să observe cu ușurință silaba accentuată. Imediat scriu cuvîntul pe tablă, marcînd totodată și locul accentului. După aceea cer și elevilor să rostească cuvîntul și să precizeze locul accentului.

Un efect deosebit în activizarea clasei are metoda de a antrena în corectarea greșelilor de pronunție pe toți elevii. Acest lucru contribuie în același timp și la dezvoltarea auzului pentru sesizarea accentului cuvintelor și însușirea pronunției corecte.

O pronunție corectă a cuvintelor limbii ruse se poate realiza dacă ne oprim asupra acestei probleme la toate lecțiile, nu numai la cele de fonetică, dacă muncim cu interes și pricepere.

Prof. AURELIA ȘERBAN
Școala medie
„Filimon Sîrbu"
Sîngiorgiu de Pădure

În lumina cerinţelor practicii în producţie

Experienţa acumulată în ultimii ani de multe şcoli cu instruire în producţie arată că aceasta este o cale deosebit de importantă de înfăptuire a pregătirii multilaterale a elevilor.

Pentru a asigura maxima eficacitate a muncii desfăşurate în producţie trebuie să excludem însă dintr-inceput orice tendinţă meşteşugărească, să asigurăm un caracter ştiinţific acestei munci, posibilitatea ca elevii să aplice în practică noţiunile studiate în cadrul orelor de fizică, matematică, etc

Iată cum s-au orientat pe această linie cadrele didactice ale şcolii medii din Giurgiu, care manifestă o deosebită preocupare pentru legarea strînsă a lecţiilor lor de practica în producţie pe care o efectuează elevii la şantierele navale din localitate.

După cum se ştie, în tehnologia construcţiei maşinilor, în operaţiile de prelucrare a metalelor îşi găsesc aplicaţia numeroase cunoştinţe predate în şcoală. Asfel, la stabilirea regimului de lucru la maşinile-unelte — strunguri, raboteze, maşini de găurit — sînt necesare calcule pentru aflarea vitezei de aşchiere, a turaţiei axului principal, a diametrului piesei de strunjit a diametrului sculei etc. — calcule care constituie de fapt aplicaţii ale cunoştinţelor lor de geometrie şi mecanică. De aceea, profesorii de matematică şi fizică nu s-au mulţumit să se refere în general în lecţiile lor, la aceste aplicaţii, ci au căutat şi au găsit posibilităţi concrete de a le ilustra. Bunăoară, de curînd la atelierul de strungărie al şantierului trebuia să se execute un număr foarte mare de şuruburi de 1" care, forjate în atelierul de fierărie, urmau să fie strunjite pînă la diametrul de 25,4 mm cu un adaus de circa 3 mm. Elevilor clasei a XI-a, care lucrau împreună cu muncitorii la strunjirea acestor şuruburi, li s-a cerut să calculeze regimul de aşchiere. Ei au calculat secţiunea aşchierii, forţa principală de apăsare, viteza şi forţa de aşchiere, puterea motorului. Calculînd aceste elemente ale regimului de aşchiere ei au trebuit să aprofundeze cunoştinţe privind caracteristicile motorului, calităţile lui, diametrul piesei brute şi finite, cuţitele folosite, forţa specifică de aşchiere şi turaţia axului principal de la tabloul cutiei de viteze. Calculul acestor mărimi a fost efectuat pe baza cunoştinţelor de mecanică (forţa-viteză) şi de matematică (calculul secţiunii).

În cadrul studierii roţilor dinţate şi a elementelor acestora, aplicaţiile de calcul au cerut elevilor ca, pornind de la cunoaşterea modulului şi a numărului de dinţi al roţii dinţate, să calculeze diametrul primitiv, diametrul exterior, pasul, înălţimea dintelui, înălţimea capului de dinte şi înălţimea piciorului de dinte.

Rezolvînd probleme de acest gen elevii au nu numai posibilitatea să-şi fixeze cunoştinţele, dar şi să le aprofundeze prin cunoaşterea şi calcularea de noi elemente, în strînsă legătură cu noţiunile de fizică privind trasmiterea mişcărilor de rotaţie

Pentru demonstrarea operaţiilor de forjare şi tratamente termice, profesorii au folosit cu succes cunoştinţele de chimie şi fizică în ceea ce priveşte structura moleculară ca şi proprietăţile fizice şi chimice. În acest fel elevii şi-au dat mai bine seama că forjarea se realizează datorită proprietăţii de plasticitate pe care o dobîndesc metalele prin deformare sub acţiunea unei forţe de lovire, au înţeles de ce oţelul se forjează încălzindu-se la o temperatură cu 100-200° C. sub temperatura de topire. De asemenea,ei au înţeles pe baze ştiinţifice că în urma unor tratamente termice la care poate fi supus oţelul — normalizare, îmbunătăţire, recoacere, călire, revenire — structura lui moleculară se schimbă.

Adeseori munca în producţie le pune elevilor probleme noi, interesante. De pildă, efectuînd practica la şantierul naval, ei au observat că aici se întrebuinţează zilnic cantităţi mari de acid clorhidric pentru curăţirea chiulaselor de la motoarele Diesel ale navelor. Întrebîndu-l pe profesorul de chimie care este explicaţia acestui fenomen, au aflat că apa Dunării, avînd o duritate mare, depune pe aceste chiulase un strat de carbonat de calciu, care trebuie curăţat cu acid clorhidric pentru a nu împiedica răcirea motorului. Plecînd de la această problemă de producţie, elevii au studiat apoi cu multă atenţie reacţia dintre acidul clorhidric şi carbonatul de calciu, care are loc în timpul curăţirii chiulaselor.

La lecţia de tehnologie despre sudură unii elevi au cerut explicaţii cu privire la folosirea cîtorva săruri la sudarea pieselor de fontă. Explicarea acestui fenomen le-a fost dată chiar la locul de muncă al sudorilor şi s-a bazat pe cunoştinţele lor de chimie. Li s-a explicat, cu exemple practice, că clorura de sodiu se presară la suprafaţa pieselor de sudat, deoarece topindu-se la temperatura de fuziune a fontei, formează un strat protector care nu lasă să pătrundă aerul în fonta topită.

La rîndul ei, participarea elevilor la munca în producţie, observarea directă a proceselor tehnologice, uşurează înţelegerea cunoştinţelor predate în cadrul orelor de curs. De pildă, cînd s-a studiat tema „Maşini termice", elevii din clasa a IX-a, care cunoşteau construcţia diferitelor motoare ce se folosesc la navele dunărene, puterea lor, consumul, sistemul de aprindere etc. au putut înţelege mult mai uşor cunoştinţele respective. De asemenea, în clasa a X-a studiul temei „Electroliza" a fost mult înlesnit datorită faptului că s-a bazat pe cunoaşterea electrolizorului de la şantierele navale din Giurgiu.

Munca în unităţile industriale creează elevilor posibilitatea de a dobîndi o temeinică pregătire ştiinţifică şi tehnică pentru viaţă, pentru producţie.

Prof. CONSTANTIN BARON
Giurgiu

Elevii Centrului şcolar agricol din Valea Călugărească, participă cu interes la experienţele referitoare la procesul de vinificaţie.

La lecţiile de agricultură

Practica din timpul iernii

Pentru a asigura continuitatea activităţilor practice agricole în perioadele cînd, din cauza timpului nefavorabil, nu se poate ieşi pe teren, am căutat să organizez lucrări care pot fi efectuate în bune condiţiuni în clasă sau în laborator.

Pentru clasa a VI-a am pregătit din timp planşe de ierbar care cuprind speciile de plante prevăzute în programă — bunăoară specii de porumb hibrid. Totodată am procurat hibrizi de porumb cultivaţi de gospodăria colectivă din comună din soiurile HD 305, HD 405, HD 226 şi HD 306, luînd şi date privind producţia obţinută la aceste soiuri. Folosind materialul adunat am organizat o lecţie cu tema: „Hibrizii de porumb cultivaţi în regiunea noastră şi producţiile realizate", lecţie care s-a desfăşurat în clasă.

Utilizînd ca material didactic plante de porumb atacate de dăunători ca tăciunele porumbului, gărgăriţa de porumbiste şi sfredelitorul porumbului, plante de cartofi atacate de viroza cartofului, de rîia neagră a cartofului şi de larve şi gîndaci adulţi de Colorado, rădăcini de sfeclă de zahăr atacate de putregaiul inimii sfeclei de zahăr, ca şi plante de floarea-soarelui atacate de dăunători Selerotinia şi Orobanche, am organizat lecţii în care elevii au studiat bolile şi dăunătorii plantelor de cultură şi au aflat cum se duce lupta contra lor.

Deosebit de interesante şi folositoare pentru elevi au fost lecţiile practice în cadrul cărora, folosind seminţe de porumb, orz, ovăz, floarea-soarelui, mazăre, fasole, ei au calculat cantitatea de seminţe la ha la diferite plante de cultură, au stabilit puritatea seminţelor şi puterea lor de germinaţie.

Pentru perioada care urmează am pregătit cîteva lecţii practice de legumicultură în cadrul cărora elevii clasei a VI-a vor confecţiona o răsadniţă. Voi organiza cu ei şi lucrări de iarnă în livadă. De asemenea vom prepara zeamă sulfocalcică şi vom efectua stropiri de iarnă. În domeniul viticulturii voi organiza lecţii practice privind altoirea la masă, stratificarea butucilor altoiţi etc.

Pentru lucrările practice agricole din timpul iernii la clasa a VII-a am colectat din timp, pentru orele de pomicultură, lăstari de la diferite specii de pomi fructiferi, seminţe şi porţiuni de scoarţă, frunze şi fructe atacate de diferiţi dăunători, substanţe cu care se combat dăunătorii etc. De asemenea, am colectat dăunători în diferite faze de dezvoltare — ouă, larve şi adulţi. Cu aceste materiale am organizat în clasă lucrări privind recunoaşterea diferitelor specii de pomi fructiferi după muguri şi scoarţă, recunoaşterea mugurilor de rod şi vegetativi la diferite specii de pomi fructiferi, clasificarea pomilor fructiferi după seminţe, cunoaşterea substanţelor cu care se combat bolile pomilor fructiferi etc. Lucrările practice din livadă cu elevii clasei a VII-a au constat în curăţirea pomilor de omizi, instalarea parazăpezilor, stropirea de iarnă şi altele.

Pentru lucrările din cadrul capitolului „Viticultura" am procurat un butuc de rod, un butuc în anul I după plantare, altul în anul II şi unul în anul III, părţi de butuc de viţă de vie atacate de mana viţei de vie şi de oidium, struguri atacaţi de mucegaiul alb şi de mucegaiul cenuşiu, corzi pentru portaltoi şi pentru altoi, sulfat de cupru şi var pentru stropiri. Cu aceste materiale am organizat lecţii privind cunoaşterea părţilor componente ale butucului, tăierea de formare la viţa de vie, tăierile la viţa de vie pe rod, combaterea bolilor viţei de vie, prepararea zemei bordeleze, iar în luna februarie voi organiza cîteva lecţii practice de altoire la masă şi lecţia „Stratificarea butucilor altoiţi".

Pentru lucrările practice din cadrul capitolului „Mecanizarea agriculturii", pe care le voi ţine în etapa viitoare, am pregătit diferite piese ale motorului cu explozie: bloc-motorul, chiulasa, pistonul, segmenţii, biela, volantul — precum şi diferite unelte agricole.

Pentru buna desfăşurare a lucrărilor practice din timpul iernii am ţinut o strînsă legătură cu specialiştii din cadrul gospodăriei colective şi din cadrul S.M.T.-ului care m-au sprijinit în munca de colectare a materialelor necesare şi în orientarea lucrărilor.

Căutînd să-i antrenez pe elevi şi în timpul iernii în efectuarea unor lucrări variate şi bogate în conţinut, mă străduiesc să asigur în permanenţă legătura între predarea agriculturii şi practică.

Prof. VIRGIL BÎŢICĂ
Şcoala de 8 ani din comuna Romanu, raionul Brăila

Schimb de experienţă

Din iniţiativa secţiei de învăţămînt a sfatului popular al regiunii Mureş-Autonomă Maghiară s-a organizat de curînd la Gheorghieni un schimb de experienţă între cele patru şcoli medii din cuprinsul regiunii, în cadrul cărora se experimentează instruirea practică în producţie a elevilor. Au participat la schimbul de experienţă directorii acestor şcoli, responsabilii comisiilor metodice de specialitate, precum şi cadrele didactice, inginerii şi maiştrii care predau disciplinele realist-practice în şcolile din Gheorghieni.

Cu acest prilej au fost organizate lecţii deschise de tehnologie, chimie matematică, fizică, precum şi lecţii deschise de instruire practică a elevilor în cadrul filaturii de in „8 Martie". De asemenea, şcolile medii „Unirea" şi „Al. Papiu Ilarian" din Tg. Mureş şi şcoala medie „Dr. Petru Groza" din Odorhei au prezentat referate asupra rezultatelor obţinute pe linia instruirii practice a elevilor.

Participanţii la schimbul de experienţă au apreciat pozitiv felul cum este organizată practica elevilor şcolii medii din Gheorghieni la filatura de in „8 Martie". Fiecare elev este repartizat pe lîngă un muncitor fruntaş de la care primeşte explicaţii în legătură cu funcţionarea şi deservirea maşinii, iar în continuare dispune de un loc individual la maşină. În timpul anului, după anumite perioade de timp, judicios stabilite, elevii trec de la un tip de maşină la altul, în aşa fel încît la terminarea perioadei de instruire practică să cunoască şi să poată mînui maşini de cele mai diverse tipuri.

Înainte de începerea fiecărei lucrări practice lecţiile de tehnologie, predate de ingineri în cabinetul tehnic al întreprinderii, reamintesc elevilor unele noţiuni ştiinţifice cerute de aceasta şi îi familiarizează cu tehnica de lucru.

Asistînd la lecţiile de matematică, fizică, chimie, participanţii la schimbul de experienţă şi-au dat seama că acestea îi pregătesc pe elevi să înţeleagă baza ştiinţifică a proceselor de producţie şi la rîndul lor, îşi îmbogăţesc conţinutul şi devin mai clare pentru elevi, ca urmare a experienţei dobîndite de ei în întreprinderi. De asemenea, datorită faptului că noţiuni ca „plan de producţie" „preţ de cost", „productivitatea muncii" etc. le sînt cunoscute din fabrică, elevii izbutesc să aprofundeze mai bine cunoştinţele de economie politică.

După cum s-a arătat la consfătuire, şi la şcoala medie „Dr. Petru Groza" din Odorhei s-au obţinut rezultate bune pe linia instruirii practice a elevilor în producţie. Printre altele, aceste rezultate se oglindesc în faptul că numărul participanţilor la faza regională a olimpiadei de fizică a crescut în ultimii doi ani de două ori şi jumătate

Pozitive sînt şi rezultatele obţinute de elevii şcolilor medii „Unirea" şi „Al. Papiu Ilarian" din Tg. Mureş, care îşi desfăşoară practica la întreprinderile „Electromureş", „Lazăr Odon", „I. S. Mureşul" etc.

Schimbul de experienţă a relevat şi o serie de probleme cărora trebuie să li se acorde mai multă atenţie pe viitor. S-a arătat bunăoară că orarul muncii în producţie trebuie alcătuit în aşa fel încît profesorii de matematică, fizică, chimie şi desen să poată lua parte la instruirea practică. Se impune o preocupare mai intensă pentru iniţierea inginerilor şi maiştrilor în problemele metodice Comisiilor metodice li s-a cerut să întocmească colecţii de probleme de matematică, fizică, chimie al căror conţinut să fie legat de sectorul de producţie în care îşi efectuează elevii practica.

Concluziile desprinse din schimbul de experienţă ce a avut loc la Gheorghieni scot în evidenţă utilitatea deosebită a acestei forme de îmbunătăţire a muncii în şcoli.

ROMULUS TÎRNĂVEANU
inspector
la secţia de învăţămînt
a regiunii Mureş-
Autonomă Maghiară

PREDAREA DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

Creşterea ritmului construcţiilor civile şi industriale din ţara noastră, dezvoltarea rapidă a proceselor tehnologice de fabricaţie în construcţii impune cadrelor didactice din şcolile care pregătesc cadre pentru acest sector să-şi sporească eforturile în vederea ridicării nivelului de pregătire teoretică şi practică a elevilor.

Urmărind acest aspect al muncii cadrelor didactice la Centrul şcolar de construcţii din Săcele se constată că, în general, li se transmit elevilor cunoştinţe ştiinţifice corespunzătoare. Aşa, de exemplu, la obiectul „Instalaţii electrice", predat tehnicienilor-instalatori din anul II, inginerul Emil Cosgărea expune problemele clar, la un nivel ridicat. La lecţia cu tema „Execuţia instalaţiilor în tuburi I.P." bunăoară, el a folosit un bogat material didactic — proiecte, standarde şi normative în vigoare. În încheierea lecţiei profesorul a efectuat cu ajutorul clasei, aplicaţii cu privire la proiectarea instalaţiei electrice pentru sala de clasă în care se aflau. Acest moment al lecţiei a contribuit la consolidarea cunoştinţelor şi la formarea priceperilor de aplicare în practică a cunoştinţelor teoretice.

Grija şi preocuparea prof. ing. Emil Cosgărea pentru nivelul lecţiilor se reflectă în pregătirea temeinică a elevilor săi, în răspunsurile lor clare, bogate în conţinut, argumentate din punct de vedere ştiinţific.

Lecţii bune, la un nivel ştiinţific ridicat şi însoţite de material didactic corespunzător, ţine şi prof. ing. Maxim Grigore, care predă disciplina „Instalaţii sanitare". Majoritatea elevilor săi dovedesc, prin răspunsurile pe care le dau, o bună pregătire.

Mai sînt însă, la Centrul şcolar de construcţii din Săcele, unii profesori care nu manifestă aceeaşi preocupare pentru pregătirea elevilor, pentru conţinutul ştiinţific al lecţiilor, care dovedesc lipsă de exigenţă nu numai faţă de pregătirea elevilor, ci şi faţă de propria lor pregătire. Astfel, prof. ing. Gh. Weisshaus, care predă mecanica fluidelor la anul I al şcolii tehnice, a confundat, la lecţia despre dinamica fluidelor, traiectoria cu drumul parcurs şi particula de fluid cu un punct, vorbind de rotaţia acesteia în jurul axei sale. La definirea mişcării în regim permanent şi în regim variabil prof. Weisshaus s-a referit tot timpul la un punct fix, fără a vorbi nimic despre parametrul timp. Lipsurile existente în lecţiile acestui profesor se reflectă, de bună seamă, în nivelul scăzut al răspunsurilor pe care le dau elevii săi, cărora nu le sînt clare unele noţiuni fundamentale privitoare la mecanica fluidelor.

Lecţii slabe, cu un nivel ştiinţific scăzut, ţine şi prof. ing. Ion Moiceanu, care predă disciplina „Materiale de construcţii" la Şcoala tehnică de maiştri. De pildă, la lecţia cu tema „Influenţa componenţilor asupra betoanelor", el a explicat numai influenţa excesului sau deficitului de ciment asupra betoanelor, fără să arate în acelaşi timp care este influenţa apei şi a agregatelor asupra acestora. De asemenea, a tratat extrem de superficial problema granulozităţii şi determinării curbei granulometrice. La tema „Influenţa punerii în operă a betonului" acelaş profesor s-a rezumat doar la descrierea proceselor tehnologice de preparare, transport, turnare şi tratare ulterioară a betonului fără să amintească nimic despre influenţa diferiţilor factori asupra calităţii acestuia, deşi în prezent, cînd betonul ocupă un loc principal în construcţii, este absolut necesară cunoaşterea urmărilor pe care le au diferitele practici tehnologice asupra proprietăţilor betonului ca material de construcţii.

Pentru lichidarea neîntîrziată a lipsurilor vădite în predarea disciplinelor de specialitate, conducerea Centrului şcolar de construcţii din Săcele are datoria să se ocupe mai stăruitor de controlul şi îndrumarea muncii profesorilor care predau aceste discipline, să-i ajute în întocmirea planurilor de lecţii şi în pregătirea expunerilor, să asiste la lecţiile lor, să aprecieze conţinutul ştiinţific şi metodic al acestora, dînd indicaţiile necesare. Întrucît se constată că unele cadre didactice tehnico-inginereşti, deşi bine pregătite din punct de vedere al specialităţii, obţin totuşi rezultate slabe în instruirea elevilor din pricina necunoaşterii metodicii predării, se recomandă intensificarea muncii metodice în şcoală prin interasistenţe, lecţii deschise, discutarea unor probleme de pedagogie şi metodică etc.

Nivelul de desfăşurare a instruirii practice a elevilor de la Centrul şcolar de construcţii din Săcele dovedeşte preocuparea colectivului acestei şcoli pentru buna pregătire a viitorilor constructori şi ne dă certitudinea că şi în domeniul predării disciplinelor teoretice de specialitate se poate înregistra o creştere calitativă. Astfel, se constată o bună desfăşurare a activităţii în atelierele-şcoală, unde fiecare elev are locul său de muncă, dotat cu unelte corespunzătoare. Maiştrii-instructori ca N. Lazarovici, St. Sarai şi alţii conduc cu competenţă instruirea practică a elevilor în atelierul-şcoală, îşi întocmesc cu grijă planurile de lecţii, controlează cu regularitate caietele de practică a elevilor. Prin împletirea instruirii practice cu munca utilă şi respectînd în acelaşi timp cerinţele programei şcolare s-a reuşit ca elevii din anul I al Şcolii profesionale să construiască o cameră de izolare, un garaj auto şi o sală de lucrări.

În condiţii destul de bune este organizată activitatea practică a elevilor din anii II şi III, care lucrează pe şantierele Trustului 5 construcţii şi în atelierele Întreprinderii de prefabricate din Braşov. Este necesar însă ca ei să fie mai bine orientaţi asupra locului unde urmează să fie folosite elementele pe care le execută. De asemenea, dacă elevii respectivi ştiu ce operaţii trebuie să execute şi cum urmează să fie efectuate acestea, ei nu cunosc denumirile tuturor materialelor cu care vin în contact în atelierul de oţel-beton. Considerăm că aceasta este o deficienţă în munca maiştrilor-instructori, care nu se ocupă în suficientă măsură de dezvoltarea orizontului profesional şi tehnic al elevilor, dar şi în munca profesorilor de tehnologie a meseriei, care predau cunoştinţele teoretice fără să asigure o legătură suficientă cu practica de producţie.

Studiind experienţa şcolilor fruntaşe, generalizînd experienţa pozitivă a celor mai bune cadre didactice din şcoală, intensificînd controlul şi îndrumarea desfăşurării lecţiilor, conducerea Centrului şcolar de construcţii din Săcele poate ridica predarea disciplinelor de specialitate la nivelul cerut de tehnica actuală în domeniul construcţiilor.

Prof. GH. D. MATEIANU

INSTRUCTAJUL DE INIŢIERE

Pornind de la faptul că practica de iniţiere constituie una dintre cele mai importante căi de pregătire a viitorilor tehnicieni agricoli, la Centrul şcolar agricol din Şimleul Silvaniei se acordă o mare atenţie organizării acestei practici.

Pentru ca lucrările de instruire practică să se poată desfăşura în condiţii cît mai bune, în planul general de activitate ele au fost defalcate pe discipline şi ani de studii, indicîndu-se locul unde urmează să se execute fiecare lucrare — în gospodăria agricolă colectivă, la ferma didactică, în laborator sau la dispensar.

O mare atenţie s-a acordat îndrumării metodice a maiştrilor-instructori în legătură cu întocmirea planurilor pentru fiecare lucrare practică, specificul demonstrării acestora, verificarea formării priceperilor şi deprinderilor.

Iată, de pildă, cum s-a desfăşurat lucrarea practică de iniţiere cu tema „Executarea de vaccinări la păsări" din cadrul obiectului „Boli infecto-contagioase".

Această lucrare, al cărei scop este de a aprofunda şi consolida cunoştinţele teoretice ale elevilor privind prevenirea şi combaterea pestei aviare, de a le forma deprinderi privitoare la tehnica vaccinării păsărilor, de a-i învăţa să respecte strict regulile de igienă şi protecţie a muncii şi de a le dezvolta grija pentru avutul obştesc s-a desfăşurat în gospodăria agricolă colectivă Periceiu, aflată la 4 km de şcoală. Ca material didactic s-au folosit seringi, ace pentru seringi, fiole cu vaccin antipestosaviar, lichid diluat şi lampa de spirt, iar metodele de învăţămînt utilizate au fost conversaţia şi demonstraţia.

În instructajul introductiv al lucrării practice de iniţiere, care nu a durat mai mult de 40 de minute, s-a făcut apel la unele cunoştinţe însuşite anterior şi li s-au reamintit elevilor problemele legate de principalele simptome ale pestei aviare, de prevenirea şi combaterea acesteia prin respectarea regulilor corespunzătoare de întreţinere, îngrijire şi alimentaţie, vaccinări etc. În continuare maistrul-instructor veterinar a comunicat subiectul lucrării — vaccinarea antiseptoasă la păsări — şi scopul acesteia, subliniind că vaccinarea păsărilor la perioade regulate este o măsură specială de prevenire, cu mare eficacitate.

Apoi maistrul-instructor a prezentat elevilor materialul pe care urmau să-l folosească, l-a repartizat, a explicat modul de folosire a siringii, felul cum se deschid fiolele şi cum se face diluţia, precum şi felul cum trebuie să se sterilizeze acul siringii. El a trecut în continuare la demonstrarea pe material viu a felului cum se execută vaccinarea, insistînd asupra respectării regulilor privind igiena şi protecţia muncii.

La fixarea cunoştinţelor maistrul-instructor a cerut elevilor să se refere la materialul ce trebuie folosit în tehnica vaccinării, la felul cum se contenţionează pasărea, la regulile de igienă şi protecţia muncii care trebuie respectate. Apoi a cerut unui număr de 8—10 elevi să execute vaccinarea păsărilor aduse special în acest scop.

În funcţie de specificul lucrării de vaccinare, elevii au fost organizaţi în echipe de cîte doi, repartizîndu-se fiecărei echipe materialul necesar şi indicîndu-li-se sarcinile de lucru pe baza planului întocmit în prealabil de maistrul-instructor împreună cu medicul veterinar de circumscripţie. Cinci echipe au fost repartizate să vaccineze păsările gospodăriei colective, iar celelalte echipe au primit sarcina să vaccineze păsările din gospodăriile personale ale colectiviştilor, pe sectoare. O dată ajunşi în sectoarele ce le-au fost repartizate, elevii au început lucrările de vaccinare sub îndrumarea şi controlul medicului, al tehnicianului veterinar precum şi al maistrului-instructor veterinar. Apoi s-a făcut o scurtă analiză asupra felului cum s-a executat vaccinarea, scoţîndu-se în evidenţă rezultatele şi dîndu-se recomandările necesare. În continuare maistrul-instructor a arătat elevilor cum trebuie să întocmească referatul asupra lucrării.

Buna organizare şi desfăşurare a instructajului de iniţiere s-a reflectat din plin mai tîrziu în practica de producţie, în cadrul căreia elevii Centrului şcolar agricol din Simleul Silvaniei au efectuat lucrări de vaccinare a păsărilor în satele Simleu, Periceiu, Vîrsolt, Bădăcini, Nusfalău, Zăcani, Ip.

Ing. MIHAI ATODIROAIEI
Şimleul Silvaniei

În adîncul pămîntului

În raionul Dej, de partea dreaptă a Someşului, la sud de Satul Ciuciulat, se exploatează calcarul existent în dealul Invărastul. Aici, la o înălţime de 10 m. de la talpa carierii, s-a ivit nu de mult, într-un perete abrupt, o deschizătură înaltă de 1,5 m şi largă de 0,80 m.

În apropiere, pe celălalt mal al Someşului, elevii din anul II de la şcoala tehnică de geologie din cadrul Grupului şcolar minier din Baia Mare făceau practică la punctul fosilier din Dealul Turbuţii, lîngă Surduc. Auzind de deschizătura ivită în peretele carierei de piatră de la Ciuciulat, ei şi-au manifestat interesul de a pătrunde dincolo de ea. Înaintea lor pătrunsese aici numai minerul Costan Indrecan, care înaintase pe o distanţă de circa 150 m. Cei şapte elevi însă, însoţiţi de profesorul lor de geologie şi de maistrul-instructor al şcolii, au pătruns în peşteră pe o lungime de 450 m şi au stat fără întrerupere aici 22 de ore.

După ce au parcurs primii 10 m pe un culoar nu prea înalt, larg de 70—80 cm., cu pereţii netezi, viitorii geologi au dat de o spărtură, în formă de amfiteatru, cu o înălţime de 7—8 m. şi un diametru de 3 m. De aici au continuat drumul pe un culoar între pereţii drepţi, spălaţi de apele de infiltraţie de la suprafaţă. După circa 80 m de la intrare au dat de minunate formaţiuni carstice — stalactite, stalagmite şi draperii în curs de formare — una mai frumoasă ca alta şi care se întind în continuare pe tot culoarul care uneori se lărgeşte, alteori se îngustează. Dincolo de acest culoar, tinerii exploratori au găsit o cameră circulară sub formă de pîlnie, cu diametrul de 10 m. prin care în timp de ploaie se scurg apele de infiltraţie de la suprafaţă. Pînă la această „cameră carstică" a pătruns minerul de la cariera Ciuciulat înainte de a intra elevii în peşteră. După un scurt popas, grupul de cercetători a coborît pe o lungime de 2 m, pe blocuri rupte din tavan şi pereţi spre adîncul peşterii, care se îngustează şi devine totodată mai puţin înaltă. Drumul tot mai anevoios şi mai greu de parcurs nu i-a descurajat pe viitorii geologi. Înaintînd cu perseverenţă între pereţi netezi, căptuşiţi cu depuneri de calcită, sau între pereţi încrustaţi de ape în decursul perioadelor geologice îndepărtate, ei au reuşit să cerceteze, metru cu metru, fiecare porţiune a peşterii, parcurgînd o distanţă de 450 m de la intrare, care continuă spre nord-vest, se îngustează foarte mult şi pe talpa lui încep să apară depuneri de sedimentare (pietriş, nisip, argilă) aduse de apă. Se presupune, ţinînd seamă de direcţia culoarului, că el are legătură cu peştera „Lii" a cărei intrare se află pe partea dreaptă a Văii Seci şi care este accesibilă pe o lungime de 20 m.

Cercetările făcute în peşteră i-au condus pe tinerii exploratori la concluzia că din culoarul principal al acesteia se desprind o serie de ramificaţii care încă nu au putut fi cunoscute din cauza aluviunilor. Ei au măsurat temperatura peşterii, care a fost cuprinsă între 12—14° C. Aerul curat din peşteră a dovedit o aerisire bună, ceea ce a îndreptăţit presupunerea că peştera are o ieşire în versantul opus al dealului.

Echipa de exploratori a cartat peştera în întregime, din 5 în 5 m, întocmind un plan orizontal şi un profil longitudinal care, împreună cu o serie de fotografii, formează un interesant material documentar.

Catedra de geologie a centrului şcolar şi-a propus să organizeze şi cu ceilalţi elevi geologi o vizită în peşteră, pentru a studia acţiunea geologică a apei de infiltraţie precum şi dolinele de la suprafaţa peşterii, mărturii ale existenţei ei. Elevii participanţi la această interesantă şi instructivă acţiune şi-au ales o serie de teme pe care le vor studia la faţa locului.

Expediţia grupului de elevi din anul II a stimulat interesul tuturor elevilor şcolii pentru cercetarea fenomenelor geologice naturale.

Prof. SEVER PAŞCA
Grupul şcolar minier
din Baia Mare

În peştera de la Ciuciulat elevii de la Grupul şcolar minier din Baia Mare cercetează cu atenţiei depunerile carstice.

R. D. Germană

În cinstea celui de al VI-lea Congres al P.S.U.G.

În întîmpinarea celui de-al VI-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania, oamenii muncii din Republica Democrată Germană au analizat în adîncime rezultatele muncii lor, făcînd numeroase propuneri cu privire la îmbunătăţirea acesteia.

Şi învăţătorii şi profesorii din R.D.G. şi-au analizat multilateral activitatea, căutînd căi noi, mai bune, pentru desăvîrşirea muncii lor instructiv-educative şi culturale. Programele de învăţămînt, manualele, activitatea zilnică de predare au fost apreciate cu un accentuat spirit critic. Cele mai multe propuneri făcute de pedagogi se referă la instruirea în şcolile medii de zece ani şi la predarea matematicii, probleme prevăzute în proiectul de program al Partidului Socialist Unit din Germania.

În centrele industriale ale R.D.G., de exemplu la Halle-Merseburg, centrul industriei chimice, la Karl-Marx-Stadt, centrul industriei de maşini, la Frankfurt/Oder-Teltow, centrul industriei electronice şi de semiconductori, pedagogii s-au întîlnit cu muncitorii, tehnicienii şi inginerii uzinelor, discutînd în ce mod se pot crea condiţii şi mai bune pentru formarea cadrelor calificate.

Redacţia publicaţiei de învăţămînt „Deutsche Lehrerzeitung" a organizat mai multe aşa numite „discuţii la masa rotundă" cu oamenii muncii din şcoli şi cei ce lucrează în domeniul cercetării pedagogice. Astfel de consultări au avut loc cu profesorii de matematică, cu cei de limba rusă, cu maiştrii-instructori, cu veteranii mişcării sindicale din învăţămînt şi cu colectivul pedagogic al unei şcoli din Leipzig. Despre aceste discuţii, în care s-a analizat munca desfăşurată pînă acum şi s-au făcut numeroase propuneri, revista „Deutsche Lehrerzeitung" a publicat ştiri în fiecare număr al său.

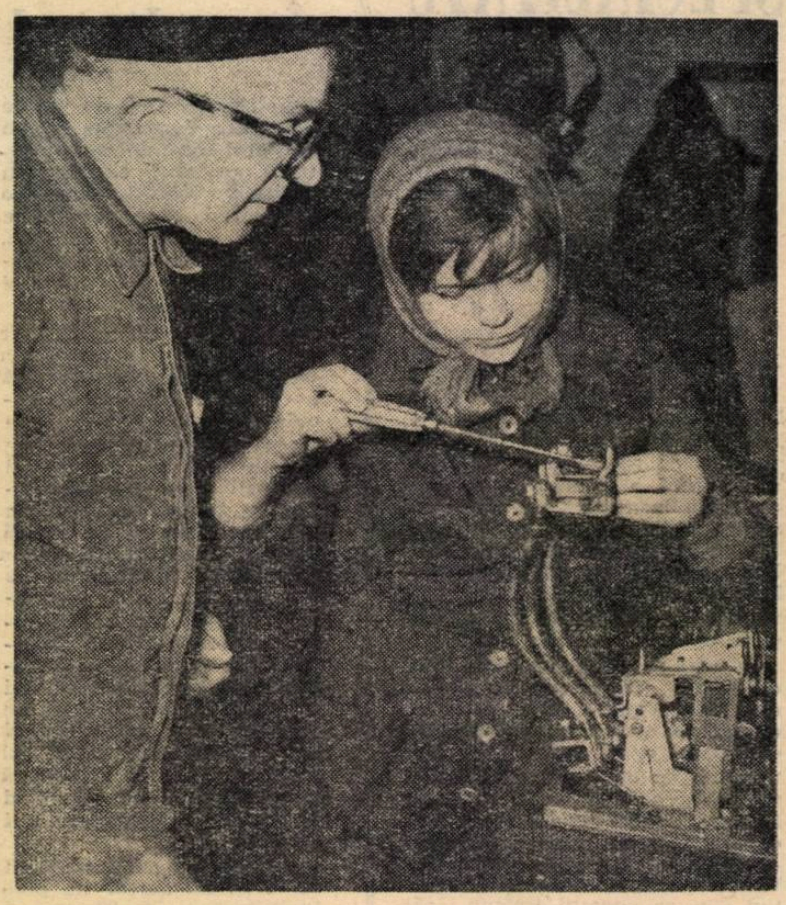

Elevi ai Şcolii medii din Freital (R.D. Germană) în practică la oţelăria din localitate

DE LA CORESPONDENŢI ŞI CITITORI

O excursie a profesorilor

Secţia de învăţămînt a Sfatului popular raional Sighet a organizat de curînd, cu un grup de 24 de cadre didactice — profesori de limba romînă, istorie şi geografie — o excursie ştiinţifică prin ţară. Au fost vizitate cu acest prilej casa memorială „G. Coşbuc" din satul Coşbuc, oraşul Bistriţa, cetatea lui Ştefan cel Mare şi Muzeul istoric din Suceava, ca şi Muzeul Unirii, Bojdeuca lui Ion Creangă din uliţa Ţicăului, Palatul Culturii, Arhivele Statului, turnul Golia, biserica Trei Ierarhi, Copoul şi Universitatea din Iaşi.

În continuare cadrele didactice au vizitat Humuleştii, satul natal al lui Ion Creangă şi, după o scurtă oprire la Piatra-Neamţ, au pornit spre Hidrocentrala „V. I. Lenin" de la Bicaz, unde au cercetat cu un interes deosebit instalaţiile hidroelectrice, barajul, lacul de acumulare etc.

Însemnările luate cu prilejul excursiei, explicaţiile competente primite din partea specialiştilor i-au înarmat pe profesori cu date noi, concrete, cu aspecte vii pe care le vor folosi în pregătirea mai temeinică a lecţiilor, ca şi în munca educativă.

Prof. ION BOZATU
Sighet

Cercul tinerilor naturalişti

La cercul naturaliştilor din şcoala noastră lucrează peste 70 de elevi. În fiecare din secţiile cercului — secţia de experienţe de fiziologie vegetală şi animală, secţia de confecţionare a materialului didactic, secţia excursii şi vizite, secţia de informaţii, noutăţi şi curiozităţi ştiinţifice etc. — se desfăşoară o activitate atractivă, interesantă. Membrii cercului se întîlnesc adesea, în timpul liber, în cabinetul de ştiinţe naturale, participă la vizite şi excursii, iar de două ori pe trimestru se organizează şedinţe de comunicări şi experienţe.

Foarte instructive sînt şi lucrările organizate în cabinetul de ştiinţe naturale: studierea microscopică a unor ţesuturi animale şi vegetale, experienţele de fiziologie vegetală (influenţa luminii, temperaturii şi umidităţii asupra creşterii plantelor, demonstrarea practică a fotosintezei la plantele verzi, a respiraţiei şi transpiraţiei, absorbţia soluţiilor minerale de către rădăcină prin osmoză, stabilirea puterii germinative a seminţelor, experienţe de iarovizare etc.). Alte lucrări urmăresc problemele legate de fiziologia animală: disecţii pe animale mici, studierea reflexelor medulare la broasca decerebrată, formarea unor reflexe condiţionate la peştii din acvariu sau la păsărelele cîntătoare, creşterea viermilor de mătase, scoaterea puilor de găină în incubatorul confecţionat cu mijloace proprii etc. Nu mai puţin căutat este sectorul experienţelor de biologie, unde se demonstrează practic anumite probleme studiate la curs, cum sînt unitatea dintre organism şi mediul său de viaţă, dezvoltarea individuală a organismelor, dirijarea conştientă a dezvoltării plantelor prin metoda hibridării sexuate şi vegetative, a schimbării condiţiilor de viaţă etc.

Tinerii naturalişti sînt foarte mîndri de realizările lor pe această linie, printre care se pot menţiona soiul nou de porumb în curs de obţinere (porumb negru cu tulpina etajat ramificată, fiecare ramificaţie laterală purtînd 1—2 ştiuleţi), roşiile altoite pe vinete, pe cartofi, ca şi cultura unor plante puţin cunoscute în regiune ca bumbacul, chenaful, teişorul, arachidele, bamele, batatele, soia etc.

Membrii cercului au confecţionat în şedinţele de lucru un bogat material didactic — au împăiat şerpi, păsările şi mamifere mici, au desenat planşe în tuş colorat, au alcătuit colecţii de produse agricole, ierbare, semînţare, insectare etc.

Lucrările practice efectuate de tinerii naturalişti în cadrul cercului îi ajută să lege strîns cunoştinţele predate la lecţiile de botanică, zoologie şi biologie generală de problemele producţiei agricole.

Prof. GHEORGHE CREP
Şcoala medie nr. 5 din Arad

Cursuri sanitare pentru cadrele didactice

Ca urmare a măsurilor luate de Comitetul executiv al Sfatului popular al Capitalei cu privire la instruirea sanitară a tuturor cadrelor didactice, în raionul 1 Mai din Bucureşti s-au organizat 11 centre la care are loc instruirea pe această linie a învăţătorilor şi profesorilor, precum şi două centre pentru instruirea educatoarelor.

Cursurile sînt ţinute de medici şcolari, igienişti, epidemiologi, pediatri etc. şi se referă la probleme sanitare legate strîns de specificul muncii didactice. Astfel, învăţătorilor şi profesorilor li se vorbeşte despre caracteristicile dezvoltării fizice şi neuropsihice a şcolarilor, despre regimul igienic de activitate şi odihnă a acestora, despre rolul şcolii în supravegherea stării de sănătate a elevilor şi în crearea deprinderilor de comportament igienic corect, despre igiena individuală şi colectivă etc.

La cursurile pentru educatoare se dezbat de asemenea teme legate de specificul muncii acestora cu copiii. Astfel, sînt lămurite unele probleme privind particularităţile dezvoltării copilului preşcolar, programul igienic al acestuia, măsurile antiepidemice şi rolul educatoarelor în aplicarea lor, alimentaţia raţională şi regulile de igienă a alimentaţiei în colectivele preşcolare, rolul educatoarelor în prevenirea accidentelor la copii ş.a.m.d.

Cursurile de instruire sanitară ajută astfel cadrelor didactice să cunoască mai bine particularităţile fizice şi psihice ale copiilor în vederea desfăşurării cu succes a procesului instructiv-educativ.

G. STATE
Şcoala de 8 ani nr. 10, Bucureşti

Munca culturală în comuna Deaj

Zilele de iarnă sînt folosite intens în satele raionului Tîrnăveni pentru activităţi culturale.

În cele trei sate care ţin de comuna Deaj, de pildă, cadrele didactice, îndrumate de organele locale de partid, dau un sprijin activ acţiunilor de antrenare a colectiviştilor la însuşirea metodelor agrozootehnice înaintate, ca şi organizării muncii artistice.

Astfel, în satul Deaj cercul agrotehnic este frecventat de 50 de colectivişti, iar cercul zootehnic cuprinde 45 de colectivişti.

De asemenea, în sat s-au reorganizat echipele de teatru, care au pus în scenă piesele „Vecinii" şi „Cadoul". Corul căminului cultural şi-a îmbogăţit repertoriul cu noi cîntece patriotice iar echipa de dansuri prezintă dansuri noi. În viaţa colectiviştilor din Deaj şi filmul a devenit acum un lucru obişnuit. „Raidul vărgat", „Poveste sentimentală", „Casa de la răscruce", „Darcleé" — iată cîteva din filmele mult apreciate de colectivişti. Rularea filmelor este însoţită de recenzii asupra lor, prezentate de cadrele didactice.

În satul Hărănglab, tematica cercului agrotehnic a fost stabilită ţinîndu-se seama de specificul local, dîndu-se întîietate lecţiilor legate de pomicultură şi viticultură. Astfel, au fost ţinute lecţii privind combaterea bolilor şi dăunătorilor pomilor fructiferi şi a viţei de vie. În acelaşi timp, mobilizînd tineretul la activităţi în cadrul căminului cultural, cadrele didactice au pus în scenă piesele: „Dragoste nu te pripi" şi „Cina de onoare". Învăţătorii se ocupă îndeaproape şi de buna organizare a bibliotecii căminului cultural, care are un număr tot mai mare de cititori.

O intensă muncă culturală se desfăşoară şi în satul Abuş. Locuitorii satului gustă îndeosebi spectacolele date de Teatrul de păpuşi la care, cu ajutorul cadrelor didactice, se prezintă izbutite scenete ce oglindesc probleme din viaţa satului şi a gospodăriei agricole colective.

VASILE BOGDAN
directorul Şcolii din Deaj-Tîrnăveni

Sesiune ştiinţifică

Filiala Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice din Galaţi, în colaborare cu Institutul pedagogic de 3 ani, a organizat de curînd, sub îndrumarea Comitetului regional P.M.R., o sesiune ştiinţifică.

S-au susţinut cu acest prilej 12 comunicări care au trecut în revistă măreţele realizări dobîndite în oraşul şi regiunea Galaţi în anii puterii populare în domeniul industriei şi al agriculturii, al învăţămîntului, culturii şi artei.

Sesiunea a adus o contribuţie preţioasă la cunoaşterea de către oamenii şcolii a vieţii social-economice şi cultural-artistice a oraşului şi regiunii Galaţi.

Bibliografie

ÎN EDITURA DIDACTICĂ ŞI PEDAGOGICĂ AU APĂRUT:

V.A. Suhomlinski: — Lumea spirituală a şcolarului.

K. I. Beleaev: — Consecinţele influenţei religioase exercitate asupra copiilor. — Aplicarea cunoştinţelor în activitatea practică a elevilor (subredacţia N. A. Mecinskaia).

A. V. Lovinescu: — Jocuri de creaţie cu subiecte din povestiri.

E. Constantinescu, P. Popescu: — Manifestările artistice ale copiilor preşcolari.

Cl. Giurcăneanu şi Z. Adămuţ: — Excursia şcolară.

M. Nicoară: — Regimul de viaţă în grădiniţa de copii.

P. A. Manteufel: — Însemnările unui naturalist

x x x : — Educaţia morală în grădiniţa de copii.

L. S. Slavina: — Tratarea individuală a elevilor rămaşi în urmă la învăţătură şi nedisciplinaţi.

N. D. Levitov: — Trăsături negative de caracter la elevi. Prevenirea şi înlăturarea lor.

Delarăscruci Oltea şi colectiv: — Culegere de versuri pentru serbările şcolare.

x x x : — Verificarea orală a cunoştinţelor elevilor.

L. Vlădescu, G. Belea: — Copiii au crescut.

x x x : — Din experienţa predării ştiinţelor naturii în şcoală.

Paul Cornea şi D. Păcurariu: — Curs de istoria literaturii romîne moderne.

Gheorghe Poalelungi: — Istoria limbii romîne, vol. I. Gramatica istorică şi dialectologie.

A. Petric, B. Bratu: — Curs de metodica predării istoriei.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIV nr. 692 | vineri 25 ianuarie 1963 | 8 pagini 25 bani

Viitori specialiști ai viticulturii în laborator

Un nou contingent de cadre didactice au obținut gradul II

Recenta sesiune a examenelor pentru acordarea gradelor didactice a permis desprinderea unor constatări și concluzii care vor ajuta în orientarea celor ce se pregătesc să se prezinte în sesiunile următoare la aceste examene și a celor ce răspund de organizarea și desfășurarea lor. În general, examenele au demonstrat că majoritatea candidaților au un nivel ideologic și științific de specialitate ridicat, o experiență metodică bogată, pasiune pentru activitatea instructiv-educativă.

Învățătorii și profesorii prezentați la examen au știut să justifice preferința pentru tema tratată în lucrarea metodico-științifică, au prezentat într-un mod interesant bibliografia folosită și modul cum au sistematizat materialul, au dezvoltat cu precizie problemele fixate pentru susținere, înfățișînd procedeele folosite în predarea noțiunilor de limba romînă, de aritmetică, în folosirea materialului didactic corespunzător etc. Lucrări bine fundamentate din punct de vedere ideologic, științific și metodic au prezentat învățătorii Ion Dudă din regiunea Dobrogea („Greșeli tipice de ortografie și punctuație ale elevilor, măsuri pentru prevenirea și înlăturarea lor"), Victoria Fintîneru din regiunea Argeș („Cum desfășor lecțiile în condițiile predării simultane"), Ion Bratu și Maria Rogaciu din regiunea Argeș („Contribuția excursiilor la educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar"), Aurelia Profeta din orașul București („Unele aspecte ale legării lecțiilor de practică în predarea aritmeticii la clasele I—IV").

Învățătorii bine pregătiți au dovedit cunoștințe temeinice și la examenul de materialism-dialectic și istoric. Organele de învățămînt și directorii școlilor au datoria să ajute mai mult în viitor pe învățătorii care se vor prezenta la examenele de grad, astfel încît aceștia să poată trata mai competent problemele teoretice și să cunoască mai adînc aplicarea creatoare a acestora de către partidul nostru.

Și examenele ținute cu profesorii s-au încheiat, în general, cu rezultate pozitive. Numeroși profesori au tratat în lucrările lor probleme importante ale procesului de învățămînt. În cadrul probei de susținere ei au dezvoltat cu competență aceste probleme, făcînd și propuneri cu privire la îmbunătățirea predării și a activității educative, la lărgirea cercetărilor științifice în domeniul temei tratate etc. Merită să fie menționate la loc de frunte lucrările: „Importanța instructiv-educativă a predării literaturii pentru copii" (autor prof. Miron Holban din regiunea Argeș), „Din experiența predării matematicii la școala tehnică de maiștri" (autor Smaranda Hortopan din București), „Rolul cinematografiei și televiziunii în predarea diferitelor teme de fizică" (autor Tudor Ionescu din regiunea Argeș), „Rolul și locul chimiei în legarea școlii de viață, de practica construcției socialiste" (autor Oscar Roșeanu din București).

La proba de specialitate și de metodica specialității s-au pus în discuție probleme interesante, a căror tratare a dovedit că marea majoritate a profesorilor prezentați la examen își stăpînesc bine specialitatea și au o bună pregătire metodică.

De asemenea, răspunsurile date la examenele de materialism dialectic și istoric și de socialism științific au demonstrat în general cunoașterea problemelor teoretice și justa înțelegere a politicii partidului nostru. Majoritatea candidaților au folosit în expunerile lor o terminologie științifică adecvată, formulări exacte. Se vădește însă necesitatea unei mai atente preocupări a profesorilor pentru aplicarea cunoștințelor de materialism dialectic și istoric la domeniul specialității pe care o predau.

Socotim că, în general, recenta sesiune de examene pentru acordarea gradelor didactice s-a situat din punct de vedere al nivelului de pregătire al candidaților la un nivel superior față de anii precedenți. La aceasta a contribuit în mare măsură și metoda de examinare folosită, care a avut mai mult caracterul unui colocviu amplu cu candidații, ceea ce a permis verificarea multilaterală și aprecierea judicioasă a cunoștințelor reale ale acestora.

Rezultatele obținute la această sesiune constituie pentru învățători și profesori un îndemn de a se înscrie la examenele de grad mobilizîndu-i să-și perfecționeze pregătirea ideologică, de specialitate și metodică.

Prof. C. DRĂGULESCU
directorul I.P.C.D. București

Cu privire la experimentul de la clasele I-IV

Consfătuirile regionale ale cadrelor didactice din școlile în care se experimentează predarea la clasele I-IV cu profesori specialiști, consfătuiri care au avut loc nu de mult în întreaga țară, au prilejuit în anul acesta mai mult decît în trecut, o largă dezbatere a multiplelor probleme legate de aplicarea noului sistem. La consfătuiri au participat, pe lîngă un important număr de cadre didactice de la clasele experimentale și de control, directori de școli, inspectori metodiști, șefi ai secțiilor de învățămînt raionale, delegați ai sfaturilor populare, părinți ai elevilor și reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului.

Dezbaterile au avut drept punct de plecare un bogat material faptic bazat pe observațiile cadrelor didactice, pe rezultatele cu care s-a încheiat primul trimestru, pe observațiile culese cu prilejul sondajelor prin lucrări de control date în luna decembrie 1962 în toate școlile experimentale sub îndrumarea Ministerului Învățămîntului.

După cum se știe, în toamna trecută, după doi ani de experimentare a predării cu cadre specializate pe obiecte la clasele a III-a și a IV-a, s-a trecut la extinderea experimentării acestui nou sistem și la clasele I și II. Astfel în cele aproape 200 de școli experimentale răspîndite în întreaga țară există cîte un rînd de clase (uneori și două, acolo unde numărul claselor paralele este mai mare) în care predau cadre specializate pe obiecte începînd din prima și pînă în ultima clasă.

Lucrările consfătuirilor au subliniat numeroase urmări pozitive ale acestui experiment. Astfel, dările de seamă, ca și aprecierile făcute de multe cadre didactice au confirmat că în condițiile predării de către cadre specializate pe obiecte începînd de la clasa I, rezultatele obținute de elevi la învățătură, ca și conduita lor sînt mai bune.

De pildă, în consfătuirea cadrelor didactice din regiunea Argeș s-a arătat că din analiza procentelor de promovați obținute pe de o parte la toate clasele I—IV ale școlilor din regiune și pe de altă parte la clasele experimentale rezultă superioritatea netă a celor din urmă. Tot aici, caracterizîndu-se munca desfășurată la diferite discipline, s-a insistat asupra calității superioare a activității cadrelor didactice specializate pe obiecte și, implicit, a cunoștințelor dobîndite de elevi în noile condiții. A fost citat exemplul unor cadre didactice care predau limba romînă, ca cele de la școlile din Curtea de Argeș, din Găești, din Pitești etc. care, pentru a dezvolta deprinderile de exprimare corectă a elevilor, analizează cu ei expresiile frumoase întîlnite în textele de lectură, le cer să le utilizeze în povestiri și compuneri, se preocupă, folosind diverse procedee, de îmbogățirea vocabularului lor, pun un deosebit accent pe exercițiile practice în care sînt aplicate cunoștințele însușite în lecțiile de gramatică. Exemple similare au fost date și în legătură cu lecțiile profesorilor de matematică, de istorie, de geografie, de științe naturale, de muzică etc. Lecțiile de științe naturale predate de către profesorul Constantin Popescu din Pitești, de pildă, sînt așteptate cu viu interes de către elevi pentru că sînt bazate pe un bogat material didactic, care le face deosebit de atractive.

La consfătuiri s-a scos de asemenea în evidență faptul că la clasele unde predarea cu cadre specializate pe obiecte s-a aplicat încă din anii anteriori s-au obținut rezultate mult mai bune decît la clasele cuprinse în experiment abia în anul acesta. Fenomenul a fost explicat prin aceea că în primul caz atît cadrele didactice cît și elevii au depășit inerenta perioadă de adaptare și s-au deprins cu cerințele muncii în noile condiții. Rezultate deosebit de bune s-au obținut la clasele a V-a și a VI-a ai căror elevi au învățat în clase experimentale încă din anul școlar 1960-61. Este cazul celor trei școli experimentale nr. 111, 150 și 175 din București.

Analiza lucrărilor de control efectuate la sondajul din luna decembrie 1962 a dat rezultate care pledează în favoarea experimentului. Deși la unele clase de control procentul notelor mari la aritmetică și limba romînă a fost superior claselor experimentale, media rezultatelor obținute la toate obiectele, atît pe școli cît, mai ales pe regiuni este favorabilă claselor experimentale. Rezultatele mai bune existente la unele clase de control la limba romînă și aritmetică au fost explicate prin stăruința deosebită a învățătorilor asupra acestor obiecte în detrimentul altor discipline. Astfel, au fost citați învățători de la clasele de control care au predat gramatica sau aritmetica în orele de educație fizică, desen, muzică etc.

Mulți dintre cei ce au luat cuvîntul în cadrul consfătuirilor au insistat asupra pregătirii calitativ superioare a elevilor din clasele experimentale. Ei au arătat că aceștia manifestă mai multă spontaneitate în gîndire, dau dovadă de un interes sporit pentru cunoașterea și înțelegerea problemelor discutate la diferite obiecte, pentru adîncirea și explicarea faptelor. Exprimarea lor este de asemenea mai bogată, mai corectă și mai frumoasă.

Profesorul Matei Pătrașcu arăta, la consfătuirea cadrelor didactice din regiunea Argeș, că la clasele I și II se obțin rezultate mult mai bune în predarea limbii romîne și aritmeticii de către cadre specializate. Tov. Sonia Istrate sublinia, la consfătuirea cadrelor didactice din regiunea Iași, că în condițiile în care are de predat ca învățătoare specializată numai anumite discipline, găsește timp suficient în vederea pregătirii temeinice a lecțiilor și reușește să desfășoare o muncă mai eficientă.

S-a subliniat totodată că la muzică, educație fizică, la desen, caligrafie și îndeletniciri practice în clasele experimentate s-au obținut rezultate foarte bune, în vreme ce la clasele de control în multe cazuri nu s-a dat atenția cuvenită acestor obiecte.

Un loc deosebit au ocupat în dezbaterile consfătuirilor problemele muncii educative din școlile experimentale, probleme care au fost tratate și într-un referat special. S-a constatat că în general, la clasele experimentale se observă în munca educativă un progres evident. De pildă, la consfătuirea cadrelor didactice din regiunea Galați s-a vorbit despre preocupările unor învățători și profesori, ca cei de la școlile din Brăila sau Galați, de a utiliza cu pricepere resursele lecțiilor pentru a pune bazele formării concepției materialist-dialectice a elevilor despre

(Continuare în pag. 2)

TINERI CERCETĂTORI

În cercul de istorie din școala noastră sînt înscriși 38 de elevi cărora le place istoria și au obținut la această disciplină media generală de cel puțin 8. Ei își desfășoară activitățile în timpul liber, sub conducerea profesorului responsabil al cercului.

Printre activitățile care îi atrag cel mai mult pe membrii cercului se numără excursiile la locurile istorice, cu care ocazie sînt vizitate clădirile ce amintesc fapte și evenimente din trecut, se cercetează plăcile memoriale etc. Un efect deosebit asupra elevilor au săpăturile arheologice și munca practică la muzeul arheologic. În cadrul acestor activități ei fac săpături în hotarul orașului pentru descoperirea urmelor trecutului îndepărtat. Această activitate a dus la frumoase rezultate. Astfel, între 14 și 21 octombrie 1962, cînd elevii cercului au făcut săpături la Cheia Baciului, au descoperit un bordei preistoric, în care au găsit un schelet, unelte de silex și obsidiană, un topor de piatră în formă de vălătuc, un idol reprezentînd un taur. Scheletul găsit aparține culturii Crișului din epoca pietrei șlefuite timpurii (neolitic).

Cu mult interes se ocupă elevii de curățarea și definirea colecției numismatice a școlii, constînd din aproape 1500 de medalii. În această muncă de curățire, definire și inventariere a monedelor, școlarii sînt îndrumați și ajutați de specialiștii muzeului arheologic. Materialul colecției de monede, ca și scheletul din era pietrei șlefuite, vor fi expuse în vitrine speciale.

De asemenea, elevii pregătesc material didactic și fotomontaje care oglindesc activitatea cercului.

Un alt domeniu al activității practice a membrilor cercului de istorie este cercetarea trecutului uzinelor. Pentru lunile martie, aprilie și mai a. c., de exemplu, sînt planificate activități pentru adunarea și prelucrarea datelor privitoare la istoricul uzinei „Armătura".

Prof. A. PALKO
Școala medie nr. 11, Cluj

Pentru prima sesiune de examene în învățămîntul fără frecvență

În acest an școlar, potrivit recentei Hotărîri a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri privind îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență, toți oamenii muncii care doresc să-și completeze studiile medii și sînt recomandați de către întreprinderea sau instituția unde lucrează sau de secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare se pot înscrie la secțiile fără frecvență ale școlilor medii de cultură generală Hotărîrea prevede măsuri care să asigure o pregătire mai temeinică, posibilități de studiu mai aprofundat elevilor din învățămîntul fără frecvență.

Analiza rezultatelor obținute în anii trecuți la învățămîntul fără frecvență a relevat, alături de unele succese ale acestei forme de învățămînt, faptul că nivelul de pregătire al unora dintre candidații care se prezentau la examene nu era corespunzător cerințelor formulate de programele școlare, dovedind însușirea superficială a cunoștințelor. Este de datoria secțiilor de învățămînt, a directorilor de școli și a cadrelor didactice să folosească din plin condițiile create în prezent în vederea înlăturării lipsurilor manifestate în anii trecuți, să acorde tot sprijinul lor oamenilor muncii înscriși în învățămîntul fără frecvență, astfel încît aceștia să se poată pregăti bine pentru examene, să-și însușească temeinic cunoștințele prevăzute de programe. Acest ajutor oferit elevilor va îndreptăți exigența sporită a cadrelor didactice examinatoare.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea învățămîntului seral și fără frecvență, elaborat recent de Ministerul Învățămîntului, stabilește că în învățămîntul de cultură generală fără frecvență se dau examene de promovare pentru fiecare clasă, într-un an școlar putîndu-se promova o singură clasă.

Examinarea în cadrul primei sesiuni de examene constă dintr-o lucrare scrisă a cărei temă se va referi la cunoștințele cuprinse în circa 35% din materia prevăzută în programa școlară a fiecărui obiect de studiu din planul de învățămînt, iar examinarea din sesiunea a II-a dintr-o lucrare scrisă a cărei temă este cuprinsă în restul materiei prevăzute în programă și dintr-un examen oral din întreaga materie a fiecărei discipline. Anexele regulamentului elaborat de Ministerul Învățămîntului indică precis pînă la ce temă din programă trebuie efectuat studiul pentru prima sesiune de examene la fiecare disciplină.

Pentru a sprijini pe elevi în însușirea materiei, secțiile fără frecvență vor organiza consultații, lucrări de laborator, lecții de sinteză. Consultațiile și lucrările de laborator se organizează pe clase, cu efective de cel puțin 20 de elevi și cel mult 40 de elevi. De la caz la caz, secția de învățămînt a sfatului popular raional sau orășenesc poate aproba organizarea orelor de consultații și de laborator și cu cel puțin 15 elevi. Pentru elevii care domiciliază într-o localitate unde nu există secție fără frecvență se organizează în cadrul școlii de cultură generală din localitate un centru de consultații indiferent de numărul elevilor.

Problema organizării consultațiilor, a lecțiilor de sinteză și a lucrărilor de laborator este de o deosebită importanță pentru asigurarea unei bune pregătiri a elevilor înscriși în învățămîntul fără frecvență. De aceea, conducerile școlilor vor antrena în cadrul lor pe profesorii cu cea mai bogată experiență.

Preocuparea pentru alcătuirea judicioasă a planului de consultații, de lucrări de laborator, de lecții de sinteză, așa încît să se asigure fiecăreia dintre ele o eficiență maximă se află chiar de pe acum — din perioada de început a pregătirii primei sesiuni de examene — în centrul atenției colectivelor didactice din numeroase școli cu secții fără frecvență. Așa stau lucrurile, de pildă, la Școala medie nr. 32 din București, la Școala medie nr. 2 din Sinaia și într-o serie de alte școli.

Pentru a contribui cît mai deplin la clarificarea problemelor de bază din cadrul fiecărei discipline, cadrele didactice caută să țină seama, în stabilirea tematicii consultațiilor, atît de experiența lor anterioară cu privire la noțiunile care necesită o mai amplă lămurire ,cît și de sugestiile în această privință ale elevilor.

Cu multă grijă trebuie organizată și pregătirea elevilor din clasele V—VII, cărora li se vor da îndrumări și explicații ample, programate în funcție de necesități.

Subiectele lucrărilor de control vor fi alese de către profesorii de specialitate în așa mod încît să cuprindă probleme esențiale din cadrul disciplinelor respective. Termenele pentru predarea lucrărilor de control au fost astfel stabilite încît să se evite supraîncărcarea elevilor, aceștia avînd de predat numai cîte două lucrări pe lună. (După cum se știe, sînt prevăzute șase lucrări anual — cîte două lucrări la limba romînă și matematică și cîte o lucrare la fizică și chimie).

Comisiile de examinare — ai căror președinți și membri vor fi cadre de conducere din școli și cadre didactice cu o foarte bună pregătire de specialitate și pedagogică, cu o bogată experiență, care obțin rezultate bune în instruirea și educarea elevilor — sînt chemate să verifice cunoștințele elevilor cu atenție, în mod multilateral și la nivelul cerințelor actuale.

Sprijinirea bunei pregătiri a elevilor prin organizarea judicioasă a consultațiilor, lucrărilor de laborator și lecțiilor de sinteză, asigurarea unei aprecieri competente a cunoștințelor acestor elevi în cadrul sesiunilor de examen constituie sarcini de mare importanță pentru colectivele didactice și conducerile școlilor în care funcționează secții fără frecvență.

Să acordăm întreaga însemnătate și să privim cu un înalt simț de răspundere sarcinile care privesc buna pregătire a elevilor ce urmează învățămîntul de cultură generală fără frecvență!

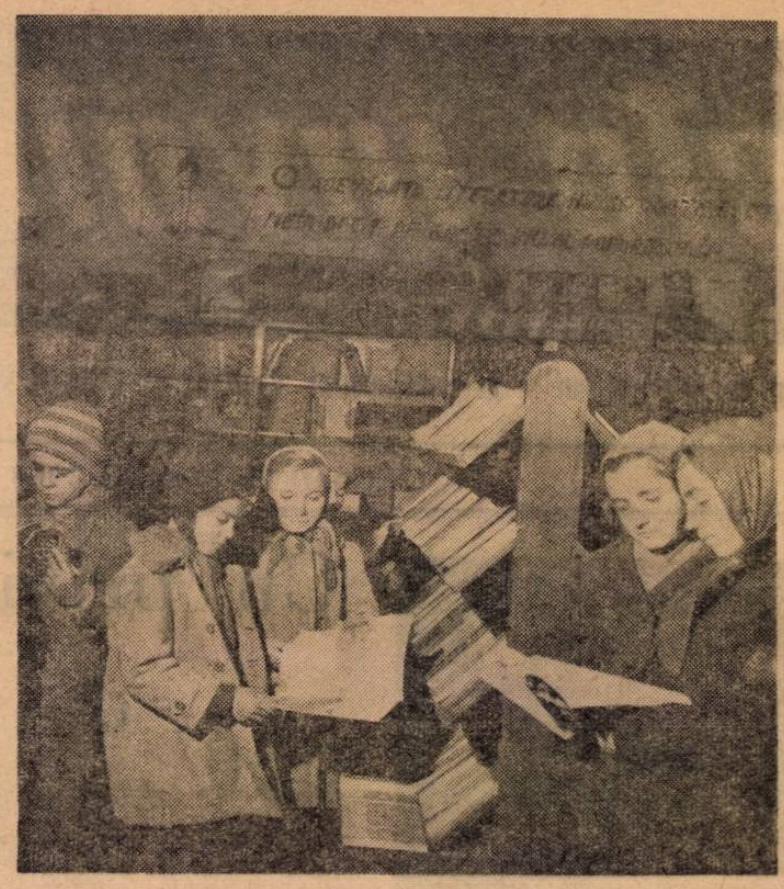

Librăria cu autoservire din Drăgășani este vizitată zilnic de numeroși școlari

Cu privire la experimentul de la clasele I-IV

(Urmare din pag. 1)

lume, pentru a le forma primele opinii și convingeri în problemele morale. Profesori ca cei de la școala experimentală din Giurgiu au reușit prin predarea lecțiilor de științe naturale, să-i facă pe elevi să înțeleagă legăturile dintre organism și mediul înconjurător, i-a ajutat să-și explice unele corelații dintre diferite fenomene ale naturii. La nivelul lor de înțelegere ei se străduiesc să le formeze convingerea că natura poate fi cunoscută și transformată în folosul omului. De asemenea, prin lecții de citire cu conținut istoric, cadre didactice ca cele de la școlile experimentale din raionul Drăgănești, din raionul Videle etc., au reușit să trezească în elevi sentimente de dragoste pentru patrie, de admirație pentru eroii poporului nostru, pentru lupta clasei muncitoare condusă de partid.

S-a mai arătat că în condițiile predării cu cadre specializate pe obiecte, în care elevii din fiecare clasă se află sub supravegherea unui colectiv mai numeros, influența educativă asupra elevilor este mai puternică. La consfătuire a fost apreciat și rolul important care revine dirigintelui în îndrumarea procesului instructiv-educativ la clasele I-IV subliniindu-se valoarea educativă a orelor de dirigenție. Conținutul și organizarea orelor de dirigenție a constituit una din problemele importante ale dezbaterilor, participanții referindu-se pe larg la tematica acestor ore și la modul cum trebuie să se desfășoare ele în funcție de particularitățile de vîrstă și de sfera de preocupări a elevilor din clasele I-IV.

Trebuie să menționăm că, bazîndu-se pe constatările lor cu privire la rezultatele preliminare ale experimentului, mulți dintre vorbitori au propus să se treacă la generalizarea sistemului predării cu cadre specializate la clasele mici, întrucît acesta se dovedește a fi superior sistemului predării de către un singur învățător.

În general, consfătuirile au prilejuit o largă trecere în revistă a numeroaselor aspecte privind experimentarea predării cu profesori specialiști, au sintetizat în dezbateri observațiile a numeroși învățători și profesori, constituind astfel unul dintre elementele necesare formulării concluziilor definitive cu privire la eficiența acestui sistem.

Realizările unei biblioteci

Zilele trecute a avut loc în orașul Constanța încheierea concursului între bibliotecile din întreprinderi, instituții, G.A.S. și S.M.T. inițiat de Consiliul regional al sindicatelor — Dobrogea. În acest concurs, biblioteca Sindicatului Învățămînt a fost plasată printre fruntașe, obținînd locul III. Aprecierea este pe deplin meritată, deoarece colectivul bibliotecii a dobîndit numeroase realizări.

În anul precedent, biblioteca Sindicatului Învățămînt din Constanța a dus o activitate multilaterală și rodnică în scopul popularizării cărții și al măririi numărului de cititori, dînd astfel cadrelor didactice un ajutor important în munca lor de instruire și educare a elevilor. Planul de muncă a cuprins sarcini concrete, legate strîns de problemele activității învățătorilor și profesorilor în școală, ca și de sarcinile pe care le au aceștia pe tărîm obștesc.

În anul 1962 fondul de cărți al bibliotecii a crescut de la 6094 volume la 6816 volume. Colectivul bibliotecii a organizat numeroase acțiuni de masă cu cartea — seri literare, recenzii, conferințe, simpozioane, procese literare. Cu mult interes au ascultat cititorii bibliotecii expunerile pe teme ca: „Umanismul în opera lui Mihail Sadoveanu", „Viața și opera lui G. Topîrceanu", „Paralelă între teatrul lui Racine și cel al lui Shakespeare" etc.

Colectivul bibliotecii s-a ocupat și de răspîndirea cărții în rîndurile viitorilor învățători punîndu-le la dispoziție un număr însemnat de lucrări pedagogice și beletristice necesare studiului individual în vederea pregătirii pentru examenul de stat.

Succesul dobîndit în cadrul concursului mobilizează colectivul bibliotecii la noi realizări în anul care a început.

EUGENIA DRAGOȘ
Constanța

Prezenți în activitatea culturală

În aceste după amieze și seri de iarnă, țăranii colectiviști din comuna Tudor Vladimirescu, situată în apropierea orașului Arad, se adună adesea la căminul cultural sau la biblioteca din comună. Consiliul de conducere al căminului, ca și colectivul bibliotecii organizează zilnic, sub îndrumarea organizației de partid, acțiuni culturale variate și atractive, menite să lărgească orizontul cunoștințelor politice, agrozootehnice și de cultură generală ale colectiviștilor

O discuție cît de fugară cu învățătoarea Elvira Leanca, directoarea căminului cultural, sau cu bibliotecara Lucreția Stancu este edificatoare în ceea ce privește aportul celor 34 de învățători și profesori din comună la desfășurarea activității culturale. Unii dintre aceștia fac parte din consiliul de conducere al căminului cultural, alții din colectivul bibliotecii. Învățătorul Marin Stoian este responsabilul grupului de conferențiari, profesorul Iosif Konh predă lecții la unul din cercurile agrotehnice din cadrul gospodăriei agricole colective „Grivița Roșie", colegul său Ion Vormitag răspunde de prezentarea recenziilor de filme, profesorii Melinte Nica și Liuba Turcanu, precum și învățătoarele Elisabeta Beller și Ana Porst instruiesc formațiile de teatru care dau spectacole în limba romînă și limba germană, iar profesorul Francisc Pretz este creatorul textelor pentru brigada artistică de agitație. S-ar mai putea da și alte exemple de cadre didactice care lucrează în colectivele de la căminul cultural sau de la bibliotecă, răspund de propaganda cunoștințelor științifice cu ajutorul cărții, conduc cele 16 cercuri de citit organizate pe grupe de case sau îndrumă activitatea formației de dansuri.

De fapt, pentru toți învățătorii și profesorii din comuna Tudor Vladimirescu ziua de muncă începe la școală și se continuă cu activitatea culturală. Țăranii colectiviști ascultă cu deosebit interes conferințele ținute de cadrele didactice despre realizările regimului nostru democrat-popular, despre frumusețile și bogățiile patriei etc, informările politice prezentate de ei asupra celor mai actuale probleme ale politicii interne și internaționale, îndrumările agrotehnice pe care le dau sau recenziile pe care le fac asupra filmelor.

De mult interes se bucură și activitatea de masă cu cartea, la care cadrele didactice aduc o largă contribuție. De pildă, de curînd căminul cultural a organizat un simpozion pe tema „Cartea — ajutor prețios în explicarea fenomenelor naturii", precum și o seară științifică în cadrul căreia profesorii Elena Buzarov, Anton Vormitag și Francisc Pretz au explicat, cu ajutorul unui bogat material intuitiv, principalele fenomene din natură. Recenziile asupra unor cărți de literatură beletristică, serile literare, precum și prezentarea unor broșuri agrozootehnice al căror conținut este legat de profilul gospodăriei colective au stimulat interesul pentru lectură în rîndurile țăranilor colectiviști. Așa se și explică faptul că biblioteca comunală a ocupat un loc de frunte pe raion în cadrul concursului „Biblioteca în slujba construcției socialismului". Față de anul 1956, cînd pe fișele bibliotecii figurau doar 418 cititori, la începutul acestui an biblioteca numără peste 1600 de cititori. Pe piepturile unui număr de 29 de tineri din comună strălucește insigna „Prieten al cărții", obținută la concursul „Iubiți cartea".

În comună se desfășoară și o bogată activitate artistică, al cărei repertoriu este orientat spre întărirea economico-organizatorică a G.A.C. Au loc cu regularitate spectacole date de brigada artistică de agitație. De asemenea, formațiile de teatru în limba romînă și în limba germană prezintă piesele „Zmeoaicele" de Ștefan Haralamb și „Drumul e drept" de Hanz Kerer.

S-ar mai putea da multe exemple despre manifestările culturale ce se desfășoară în comuna Tudor Vladimirescu în zilele acestea de iarnă. Ne oprim aici, cu constatarea îmbucurătoare că învățătorii și profesorii contribuie tot mai larg la răspîndirea culturii noi, socialiste, făcînd din ea un bun al întregului popor.

NICOLAE BURCEA

MUNCA DE EDUCARE COMUNISTĂ A ELEVILOR

Recent, în Capitală a avut loc o consfătuire organizată de Comitetul orășenesc P.M.R. București pe problemele muncii de educare comunistă a tineretului școlar. La consfătuire au participat secretari ai organizațiilor de partid și U.T.M. din școli, numeroase cadre didactice, părinți, activiști de partid, lucrători din Ministerul Învățămîntului și de la secțiile de învățămînt.

Consfătuirea a trecut în revistă principalele realizări și lipsurile existente în munca desfășurată de comuniști și de toate cadrele didactice din Capitală pentru educarea comunistă a elevilor, a arătat măsurile ce trebuie luate în scopul îmbunătățirii acestei munci.

Lecții cu înaltă eficiență educativă

Pornind de la premiza că lecția este activitatea de bază în școală, activitatea de care depinde în cea mai mare parte succesul în munca educativă, referatul prezentat în consfătuire s-a oprit îndelung la problemele predării. Nivelul științific al lecțiilor, puritatea lor ideologică, eficiența lor educativă sînt numai cîteva din aspectele analizate. S-a arătat astfel că în unele școli colectivele de conducere, cu sprijinul permanent al birourilor organizațiilor de bază, îndrumă și organizează în așa fel munca învățătorilor și profesorilor încît procesul instructiv-educativ se desfășoară la nivelul științific cerut, lecțiile avînd o eficiență educativă sporită. Exemplele date au demonstrat că mulți profesori reușesc să țină lecții care contribuie la înarmarea elevilor cu temeinice convingeri moral-politice comuniste. Astfel, de pildă, profesoara Cecilia Popovici de la școala medie „Filimon Sîrbu" explicînd la lecția „Acumularea capitalului și pauperizarea proletariatului", suprapopulația relativă ca un produs obiectiv, inevitabil al capitalismului, a combătut — pe baza unor argumente științifice temeinice — teoriile burgheze reacționare și neștiințifice cu privire la existența șomajului în capitalism. Lecția i-a convins pe elevi că șomajul, cu toate urmările lui nefaste pentru masele muncitoare, este o boală incurabilă a orînduirii capitaliste și că numai în condițiile societății lipsite de exploatare este posibilă folosirea integrală a capacităților de muncă de care dispune societatea.

Tot astfel, profesorii caută să dezvolte la elevi dragostea pentru munca din uzine, admirația pentru minunatele realizări dobîndite de oamenii muncii, sub conducerea partidului, în uzine, pe șantiere etc. Lecțiile și lucrările practice realizează o mai strînsă legătură a școlii cu producția industrială și cu viața nouă a satelor noastre, le arată elevilor superioritatea tehnicii înaintate, a metodelor științifice folosite în cultura plantelor și în creșterea animalelor. De pildă, profesoara V. Dumitrescu din comuna Sinteși, aparținînd raionului N. Bălcescu al Capitalei, la o lecție recapitulativă despre cartofi și sfecla de zahăr ținută în clasa a VI-a a scos în evidență, în strînsă legătură cu politica partidului pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al maselor muncitoare — importanța cartofului și sfeclei de zahăr în economia națională și pe plan local. Elevii — care cunoșteau prevederile Congresului al III-lea al P.M.R. cu privire la dezvoltarea acestor culturi, cît și planul de perspectivă al gospodăriei agricole colective din comună, au lucrat cu deosebit interes la cultivarea cartofilor și sfeclei de zahăr și au depozitat recolta obținută într-un mic siloz la construirea căruia și-au dat și ei contribuția.

Printre cadrele didactice cu preocupări asidue pentru conținutul științific și educativ al lecțiilor au fost amintiți Ecaterina Antipa (Școala de 8 ani nr. 80), Alexandru Tomescu și Stan Cucu (școala medie „Aurel Vlaicu"), Viorica Farcașiu (școala medie „D. Bolintineanu"), Adriana Niculiu (școala medie „Gh. Lazăr").

Sub îndrumarea organizațiilor de partid, în școlile Capitalei s-a acordat o deosebită atenție educării elevilor prin muncă, deoarece, după cum s-a arătat, atît rezultatele bune la învățătură cît și comportarea elevilor depind de concepția lor asupra muncii și de atitudinea lor față de ea.

Experiența unor școli cum sînt școlile medii nr. 4, 5, 10, 18, 38 sau școlile de 8 ani nr. 31 și 175, ca și experiența multor altor școli a arătat cu prisosință că participarea elevilor la munca din producție alături de muncitori creează condiții deosebit de prielnice pentru educarea lor în spirit comunist.

Contribuția diriginților

Referatul s-a ocupat și de contribuția diriginților la formarea trăsăturilor de caracter ale școlarilor. Orele de dirigenție, ca și celelalte acțiuni conduse de diriginți, au venit să adauge noi succese în munca de educare desfășurată de colectivele de cadre didactice. Unele organizații de partid din școli au inițiat adunări de partid deschise, precum și schimburi de experiență, discuții pe marginea celor mai actuale probleme ale muncii diriginților. Cu acest prilej a fost relevat faptul că educarea tineretului în spiritul patriotismului socialist, al dragostei de muncă, închegarea colectivelor de copii etc. se pot realiza cu mai mult succes atunci cînd profesorul se sprijină pe fapte petrecute în viața clasei, a școlii, pe impresiile și observațiile copiilor, decît atunci cînd se organizează expuneri sau referate abstracte ori prelucrări moralizatoare. Preocupări pentru pregătirea unor ore de dirigenție cu un conținut bogat și o participare activă a clasei s-au constatat la școlile medii nr. 4, 10, 31, 25, la școlile de 8 ani nr. 28, 80, 124 etc.

Așa cum s-a arătat în referat, o contribuție de seamă la educarea tineretului școlar au avut și organizațiile U.T.M. și de pionieri care, conduse și îndrumate de către organizațiile de partid, au muncit cu bune rezultate în acest domeniu. Ca urmare a sprijinului primit din partea organizației de partid, tematica adunărilor generale ale utemiștilor este mai variată și mult mai strîns legată de situația reală a fiecărui colectiv școlar. Utemiștii și pionierii au discutat nu numai despre situația la învățătură, dar și despre felul cum trebuie să se pregătească pentru teze, să învețe din experiența fruntașilor etc.

Desigur, succesele în munca de educare a tineretului școlar au prilejuit o mult mai amplă trecere în revistă decît ceea ce poate cuprinde articolul de față. Ele sînt rodul îndrumării competente exercitate de organizațiile de partid, a exemplului pe care l-au dat prin munca lor de zi cu zi comuniștii.

Neajunsuri care trebuie lichidate

Cu toate aceste realizări, consfătuirea a scos însă la iveală și unele neajunsuri în activitatea școlilor. Astfel, mai există cazuri de profesori și învățători care țin lecții slabe, cu serioase carențe în ce privește interpretarea faptelor și fenomenelor naturii și societății. Așa stau lucrurile, de exemplu, cu unele cadre didactice de la școlile medii nr. 21 și nr. 32. O serie de învățători și profesori, cum este bunăoară R. Cantar de la Școala de 8 ani nr. 28 se abat în chip nepermis de la cerințele programei. Sînt și cazuri cînd notele — prea mari sau prea mici — nu reflectă obiectiv pregătirea elevilor, dovedind o indulgență sau o exigență exagerată din partea profesorilor. Asemenea practici au făcut ca unii tineri prezentați la examenul de maturitate sau la concursurile de admitere în facultăți să cadă la obiecte la care fuseseră notați în școală cu 9 și 10.

De asemenea, s-a mai relevat lipsa de preocupare a unor cadre didactice pentru menținerea unei frecvențe bune la cursuri, pentru cunoașterea preocupărilor elevilor în afară de școală, pentru menținerea unei legături permanente cu familiile elevilor și pentru orientarea acestora în problemele pedagogice.

Lipsurile semnalate în procesul de învățămînt se datoresc, desigur, nu numai cadrelor didactice, ci și directorilor de școli, inspectorilor care se ocupă de îndrumarea colectivelor din unitățile de învățămînt. Există, de pildă, directori care nu urmăresc în suficientă măsură toate aspectele muncii din școala pe care o conduc, care nu cunosc decît vag cadrele didactice, ansamblul muncii profesionale și obștești pe care o desfășoară fiecare din ele. Există, de asemenea, inspectori care nu-și consemnează observațiile și propunerile în procese-verbale, sau care fac aceasta cu mare întîrziere. Propunerile pe care le formulează unii inspectori pentru îndreptarea lipsurilor sînt vagi, generale, insuficient studiate. Asemenea stil de muncă antenuează sau chiar anihilează efectul inspecției.

Un fapt care se răsfrînge negativ în procesul muncii este încărcarea unora dintre cadrele didactice cu prea multe sarcini, în vreme ce altele nu sînt solicitate, sau nu participă la nici o acțiune în afară de clasă. De pildă, tov. Ion Vasile, directorul Școlii de 8 ani din comuna Măgurele, raionul V. I. Lenin, locțiitor de secretar în biroul organizației de bază din comună, este și vicepreședinte al sfatului popular comunal, membru al comisiei permanente pentru învățămînt, propagandist la cercul de economie politică. Este clar că o asemenea aglomerare cu sarcini obosește pe om și-l face să nu se poată achita bine de nici una din ele.

Pentru continua îmbunătățire a activității pedagogilor

În buna desfășurare a procesului de învățămînt un rol de seamă revine consiliului pedagogic. Așa cum s-a arătat în dezbateri, acesta are sarcina de a populariza metodele bune de muncă, de a combate aspectele negative din activitatea învățătorilor și profesorilor și de a da îndrumări cu privire la lichidarea deficiențelor. Tov. Victor Iliescu, directorul școlii medii „Gh. Lazăr", a subliniat în cursul discuțiilor că, întrucît consiliul pedagogic hotărăște măsuri, se impune o bună pregătire a ședințelor lui, o judicioasă alegere a problemelor pe care le ia în dezbatere.

În legătură cu activitatea consiliilor pedagogice a fost menționată necesitatea de a se evita paralelismul în ceea ce privește temele dezbătute în ședințele consiliului pedagogic, în comisiile metodice, la consfătuirile de producție ș.a., căci aceasta duce la o irosire a forțelor și a timpului prețios al cadrelor didactice.

Discuțiile s-au referit și la activitatea comisiilor metodice, la stilul lor de muncă. S-a arătat că, în general, comisiile metodice dau un sprijin real cadrelor didactice în îmbunătățirea muncii lor. Tov. Iulius Uto, directorul școlii medii „M. Sadoveanu", a atras atenția, cu deplin temei, asupra faptului că uneori comisiile metodice manifestă formalism în muncă — analizele pe care le fac nu sînt întotdeauna bine pregătite, interasistențele se efectuează uneori numai de dragul de a le spori numărul etc. Bună a fost propunerea tov. Uto de a se da indicații mai precise în această problemă, ținîndu-se seama de experiența acumulată în răstimpul care a trecut de la apariția instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului cu privire la funcționarea comisiilor metodice.

Tov. Polixenia Ardeleanu, secretara organizației P.M.R. de la Școala medie nr. 15, a vorbit despre conlucrarea strînsă care trebuie să existe între cadrele didactice și organizațiile U.T.M. și de pionieri, despre necesitatea ca învățătorii și profesorii să ajute cu priceperea lor pedagogică pe utemiști și pionieri în organizarea unor activități atractive, recreative și în același timp pline de conținut, cu un efect educativ maxim. Așa cum arăta tov. Cecilia Stan, secretar al Comitetului orășenesc U.T.M. București, copiii îndrăgesc excursiile, marșurile pionierești, concursurile pe cele mai variate teme. Ținînd seama de faptul că elevii se antrenează cu plăcere în întreceri, tov. Stan a propus să se organizeze întreceri între copii pentru îmbunătățirea frecvenței, a disciplinei etc.

O altă problemă care a reținut atenția vorbitorilor a fost aceea a muncii cu părinții. În referat a fost evidențiată inițiativa de a se organiza în întreprinderi, cu sprijinul organizațiilor de bază și al comitetelor sindicale, conferințe și dezbateri pe teme de educație a celor mici. Tov. I. Milea, secretarul organizației de bază de la Școala medie nr. 38, a subliniat că această metodă dă rezultate mai bune decît lectoratele cu părinții organizate în incinta școlii și la care vin de obicei puțini părinți.

★

În concluziile sale asupra dezbaterilor consfătuirii, tovarășul Gheorghe Pană, secretar al Comitetului orășenesc P.M.R. București, a arătat că în munca de educare comunistă a tineretului școlar s-au obținut o serie de rezultate bune, care reflectă creșterea rolului organelor și organizațiilor de partid, sprijinul mai intens acordat învățămîntului de către acestea. Pentru a spori aceste succese este necesară îmbunătățirea stilului de muncă al cadrelor didactice, al directorilor de școli și al secțiilor de învățămînt. Trebuie creată în școli o opinie puternică împotriva profesorilor care nu se pregătesc pentru lecții, care țin lecții slabe, insuficient legate de viață, de practica construirii socialismului în patria noastră și cu un efect educativ redus. În legătură cu aceasta, s-a atras atenția asupra faptului că în general în școli spiritul critic trebuie să se facă mai mult simțit, pentru că numai astfel vor putea fi înlăturate la vreme carențele din munca instructiv-educativă.

Un mai mare efort pentru educarea ateist-științifică a elevilor, pentru formarea convingerilor comuniste, a dorinței și dragostei de a munci — iată cîteva din cerințele de bază care au fost puse cu acest prilej în fața participanților la consfătuire. Dar aceasta presupune — așa cum s-a arătat — o preocupare continuă pentru ridicarea nivelului de pregătire al cadrelor didactice. Învățămîntul ideologic, în domeniul căruia s-au obținut rezultate bune, a adus o contribuție substanțială, adînc resimțită de cadrele didactice, la îmbunătățirea conținutului lecțiilor și al tuturor activităților organizate de școală. Dar pe lîngă învățămîntul ideologic trebuie îmbunătățită și pregătirea de specialitate și pedagogică a cadrelor didactice. Vorbitorul a sugerat în această privință, organizarea de simpozioane, de conferințe bine pregătite, urmate de discuții, pentru care să fie solicitați oameni de știință, activiști de partid, specialiști cu o bună pregătire în cele mai variate domenii de activitate.

Realizarea sarcinii legării învățămîntului de practică cere ca profesorii să cunoască mai îndeaproape întreprinderile. Pentru aceasta este bine să se organizeze pentru cadrele didactice vizite în întreprinderile mari ale Capitalei, pe șantierele de construcții etc.

Ridicarea nivelului la învățătură al școlarilor, îmbunătățirea muncii de educație impune cadrelor didactice mai multă exigență față de copii. Ele nu au dreptul să treacă cu vederea superficialitatea în pregătirea lecțiilor, absențele nemotivate de la ore, abaterile și, mai cu seamă, abaterile repetate, atitudinea necuviincioasă, ținuta incorectă și indecentă. Dar pentru a putea manifesta o asemenea exigență pedagogul trebuie să fie el însuși în toate un model, să slujească elevilor drept pildă în toate împrejurările vieții.

Eficiența muncii de educație va crește dacă profesorii și diriginții vor ajuta mai mult organizațiile U.T.M. și de pionieri să desfășoare o activitate vie și rodnică, dacă le vor sprijini în găsirea unor forme de muncă atractive, specifice vîrstei tinerilor și pregătirii lor. Organizațiile de partid din școli — s-a subliniat în concluzii — pot ajuta la buna desfășurare a adunărilor tineretului, a ciclurilor de conferințe și informărilor politice pentru elevi, a învățămîntului ideologic U.T.M.

De asemenea, e bine ca învățătorii și profesorii să se ocupe mai mult de atragerea spre școală a familiei, să acorde un ajutor individual mai substanțial fiecărui copil în parte. Pentru a spori sprijinul acordat copiilor și familiilor este necesar să se creeze mai multe semiinternate, căci condiții pentru acestea există și la alte școli în afară de cele în care s-au înființat deja.

Concluziile pe marginea dezbaterilor s-au oprit și la justa repartizare a sarcinilor care revin cadrelor didactice. Desigur, nu mai poate dăinui situația în care cei mai buni învățători și profesori sînt aglomerați cu prea multe sarcini, în timp ce alții nu sînt solicitați la nimic. În afară de aceasta, mai sînt cadre didactice care, deși primesc sarcini, în mod sistematic nu le îndeplinesc. Colectivele pedagogice din școli trebuie să lupte împotriva unei astfel de atitudini și să determine pe fiecare om al școlii să-și îndeplinească sarcinile cu conștiinciozitate.

În școlile Capitalei lucrează mulți învățători și profesori buni și foarte buni, multe cadre didactice demne de stimă și respect, cu o îndelungată experiență și cu dragoste pentru nobila lor meserie, care s-au dedicat cu trup și suflet muncii pentru educarea copiilor și tinerilor în spiritul comunismului. La nivelul lor trebuie să se ridice toți cei ce lucrează în școli. Așa cum s-a arătat, este nevoie de tot mai multă răspundere în muncă, de tot mai multă rîvnă în activitatea noastră pentru ca să răsplătim cum se cuvine cinstea ce ni s-a acordat de a crește tînăra generație de constructori ai vieții noi.

Însușirea scrierii corecte de către începători

Însușirea scrierii nu este altceva decît formarea unor anumite legături temporare în scoarța cerebrală. Pa baza a diverse exerciții de scriere, se stabilește legătura între sunetul, silaba sau cuvîntul auzit, pronunțat, citit și scrierea lor, precum și între acestea și mișcările mîinii care scrie.

Însușirea scrierii corecte este pentru copiii din clasa I un proces complex, mai dificil decît cel al citirii. Pe cîtă vreme actul citirii presupune numai recunoașterea literelor, unirea lor în silabe și cuvinte și înțelegerea celor citite, scrierea necesită, pe lîngă recunoașterea literelor, și reproducerea lor corectă.

Complexitatea acestui proces se reflectă în numeroasele activități simultane pe care trebuie să le desfășoare elevii, îndeosebi pe treapta inițială a însușirii scrierii. Astfel, copiii sînt puși în situația să-și concentreze atenția asupra analizei fonetice a cuvîntului, asupra ordinei cuvintelor în propoziție în vederea scrierii lor, asupra mișcărilor mîinii, a coordonării lor juste pentru a respecta regulile tehnice și grafice privitoare la forma literelor, la înclinarea și grosimea lor etc.

Formarea deprinderilor grafice este un proces îndelungat, care presupune multe exerciții cu respectarea regulilor grafice și tehnice și priceperea de a le aplica în mod automat în timpul scrierii

De-a lungul perioadei preabecedare și abecedare copiii își însușesc nu numai deprinderile tehnice și grafice, ci, treptat, și priceperea de a determina componența fonetică și literală a cuvintelor și a respecta regulile de punctuație și ortografie.

Spre sfîrșitul perioadei abecedare, datorită numeroaselor exerciții făcute sub conducerea învățătorului și în mod independent în clasă și acasă, are loc treptat procesul de automatizare a respectării în primul rînd a regulilor tehnice și apoi, succesiv, a regulilor grafice privind scrierea literelor, a cuvintelor etc. Datorită acestui fapt, atenția copiilor se poate îndrepta mai mult asupra conținutului de idei al textului pe care îl scriu, apropiindu-se astfel de scrisul adultului știutor de carte.

La atingerea acestor rezultate contribuie o serie de forme de activitate didactică ce constituie obiectul unor lecții speciale, sau se desfășoară în cadrul lecțiilor obișnuite de citit-scris. Aceste activități sînt: **copierea, transcrierea după abecedar, scrierea răspunsurilor la întrebări cu ajutorul unor tablouri înfățișînd obiecte, scrierea denumirii ilustrațiilor, scrierea după dictare și dictarea de control.**

Ne ocupăm acum de copiere și de transcrierea după abecedar.

Larga folosire a copierii își găsește motivarea în aceea că multe forme ortografice se însușesc bine pe cale vizuală, prin exerciții repetate de scriere. Încă din perioada abecedarului ele sînt folosite pentru însușirea componenței grafice a cuvintelor, pentru legarea corectă a literelor în cuvinte. În felul acesta se previn greșelile de omitere sau adăugire de litere și silabe în cadrul cuvintelor, sau de cuvinte în scrierea propozițiilor izolate și a textelor închegate.

Exercițiile simple de copiere folosite în acest scop necesită o atenție deosebită din partea cadrelor didactice, pentru a nu se transforma într-o activitate cu caracter mecanic. Este știut faptul că în procesul copierii nu numai elevii mici, ci și cei mari — atunci cînd nu sînt îndrumați în mod corespunzător — copiază cuvintele literă cu literă, fapt ce se răsfrînge negativ asupra formării și dezvoltării cîmpului lor de citire — de o silabă în clasa I și apoi, în clasele mai mari, la nivelul cuvîntului. Citirea literizată a unor copii își găsește adeseori cauza în abuzul de exerciții de copiere mecanică. Citirea prealabilă — pe silabe în clasa I și ulterior pe cuvinte — a propozițiilor sau grupurilor de cuvinte legate prin înțeles reprezintă procedeul just de realizare a copierii, de realizare a unei bune corelații între citire și scriere, în însușirea lor corectă de către copii.

Cele mai simple și utile forme de copiere adecvate perioadei abecedare sînt **copierile de pe tablă.** Spre deosebire de copierea cuvintelor și propozițiilor scrise cu litere de mînă în abecedar, exercițiile de copiere de pe tablă dau învățătorului posibilitatea să folosească acele cuvinte prin a căror copiere se pot rezolva o serie de probleme ridicate de procesul complex al scrierii, ca de pildă legarea literelor în cuvinte în combinații variate, cu alte litere decît cele din abecedar, însușirea unor forme ortografice etc.

Copierea de pe tablă necesită o muncă prealabilă care constă în analiza fonetică a cuvintelor sau propozițiilor ce urmează a fi scrise. În primele exerciții de copiere, analiza fonetică a cuvintelor se face pînă la sunet. Ulterior se pot organiza exerciții de copiere cu analiza fonetică numai pînă la silabă, iar spre mijlocul perioadei abecedare indicîndu-se numai numărul și ordinea cuvintelor în propoziții.

Este clar că elevii trebuie să cunoască bine sensul cuvintelor ce urmează a fi copiate. Pentru a verifica acest lucru li se cere să explice ce înțeleg prin cuvîntul respectiv. În același scop, ca și pentru dezvoltarea gîndirii și vorbirii copiilor, e bine să li se ceară să formuleze propoziții cu cuvintele ce urmează a fi copiate.

După aceasta se trece la analiza fonetică, așa cum s-a arătat, și apoi la copiere — după ce, în prealabil, la primele exerciții de copiere cuvintele ce urmează a fi copiate sînt compuse din literele alfabetului decupat.

E necesar ca elevii să găsească în scrierea de pe tablă un model de scriere frumoasă, care să le servească apoi pentru controlul propriei scrieri.

Spre sfîrșitul perioadei abecedare, cînd elevii nu mai sînt preocupați în mod deosebit de reproducerea unor reguli grafice, procesul scrierii lor atingînd stadiul automatizării, exercițiile de copiere trebuie astfel îndrumate încît să se realizeze pe baza memorării unor propoziții izolate sau chiar a unor mici texte închegate.

Transcrierea după abecedar este o activitate mai dificilă pentru copii decît copierea, deoarece aici ei nu mai sînt ajutați de perceperea vizuală a modelului.

Transcrierea cuprinde două aspecte: primul se referă la citirea și memorarea cuvintelor sau propozițiilor ce formează obiectul transcrierii, în timp ce al doilea constă în transformarea structurilor grafice de tipar în structuri grafice de mînă, ceea ce reprezintă însăși esența transcrierii.

Realizarea corectă a transcrierii presupune posibilitatea de a lega literele în cuvinte în combinații diferite. Ca atare, această activitate nu poate începe din primele zile ale perioadei abecedare fără a prejudicia calitatea scrierii. Numai după ce elevii își însușesc temeinic regulile grafice ale scrierii literelor și a unor cuvinte cu literele învățate și priceperea de a aplica în scriere aceste reguli se poate trece la transcriere. E necesar deci ca exercițiile de transcriere să fie precedate de cele de copiere.

Primele exerciții de transcriere dau rezultate bune dacă ele se fac pe urma proaspătă a copierii de pe tablă și din abecedar a acelorași cuvinte care urmează să fie transcrise. Experiența a arătat că transcrierea ca activitate didactică poate fi folosită după predarea primelor 8 sau 10 litere, deci către mijlocul perioadei abecedare. Ulterior se poate trece la transcrierea cuvintelor și propozițiilor direct din abecedar.

Pentru a se preveni greșelile de scriere (omisiuni, adăugiri de litere, inversiuni etc.) e necesară analiza și compunerea prealabilă din literele alfabetului decupat a acelor cuvinte care n-au fost analizate și compuse în lecțiile de citit-scris.

Greșesc profund acele cadre didactice care folosesc transcrierea ca temă pentru acasă încă de la primele lecții de citit-scris. Graba lor — motivată de dorința de a da copiilor teme pentru acasă la lecțiile de scris și uneori de insistența părinților necunoscători ai complexității cerințelor grafice pe care le pune în fața copiilor transcrierea — face ca scrisul elevilor, în condițiile în care nu primesc un sprijin competent din partea familiei, să fie departe de exigențele scrierii corecte, fapt ce are repercusiuni și asupra citirii celor scrise și, evident, asupra însușirii citirii corecte în general. În aceasta constă, în bună măsură, cauza rămînerii în urmă a unor copii în ceea ce privește scrierea și citirea corectă. Evident, munca ulterioară a cadrelor didactice pentru lichidarea rămînerilor în urmă este mai anevoioasă, o serie de greșeli, îndeosebi cele de scriere — forma literelor, înclinarea, dimensiunea și mai ales legătura dintre litere — fiind fixate.

Ca și la copiere, în efectuarea exercițiilor de transcriere este imperios necesară îndrumarea copiilor de către cadrele didactice, astfel ca activitatea să se desfășoare nu pe baza transcrierii mecanice a literelor din cuvinte, ci pe baza memorării lor prealabile. În acest fel se previne tendința copiilor spre transcriere literizată care, așa cum s-a arătat, influențează negativ însușirea citirii corecte și generează greșeli de scriere.

În vederea eficienței corelației dintre citire și scriere copiii trebuie făcuți atenți ca după transcrierea cuvintelor să le citească și să le compare, din punct de vedere al componenței grafice, cu cuvintele din carte. În acest fel se realizează un control eficace, instructiv.

Stabilirea unei juste legături între copiere și transcriere constituie una din cele mai importante cerințe în vederea formării la elevi a deprinderilor de citire și scriere corectă.

Conf. univ. ION BERCA

UTILIZAREA SEGMENTELOR ARTICULATE LA GEOMETRIE

Se știe că asimilarea noțiunilor are loc mai rapid și mai corect atunci cînd se sprijină pe imagini intuitive. De aceea, în munca mea de predare a matematicii la clasele V-VII, am căutat să folosesc cît mai larg materialul didactic.

Cum din metrul tîmplarului se pot construi multe figuri geometrice (unghiuri, triunghiuri, patrulatere, poligoane regulate și neregulate etc), am cerut elevilor ca la orele de geometrie să-și aducă pe lîngă instrumentele geometrice obișnuite și acest instrument. Unii copii au adus metrul pe care îl aveau acasă, iar alții și l-au confecționat din segmente de carton prinse cu patente, sau din segmente de placaj ori tablă zincată prinse cu nituri.

Procedeul construirii figurilor geometrice cu ajutorul segmentelor este avantajos nu numai prin aceea că fiecare elev are în mînă figura și o poate intui îndeaproape, dar și prin faptul că procesul intuirii se bazează pe mișcare și pe transformarea figurii simple în altă figură mai complexă și invers, ceea ce este de mare importanță în învățarea geometriei. Astfel elevii se deprind a privi figurile în mișcare și transformare, ceea ce contribuie la dezvoltarea imaginației și gîndirii lor. Apoi ei au posibilitatea să se convingă în mod intuitiv și practic că o figură posedă, în condiții determinate, anumite însușiri, care se schimbă însă o dată cu schimbarea unor elemente ale figurii. De exemplu, ei văd că două unghiuri adiacente construite cu ajutorul metrului prin rotirea unei laturi (segment al metrului) pot fi aduse în poziția de unghiuri adiacente complimentare cînd laturile lor necomune sînt perpendiculare și adiacente suplimentare, dacă laturile necomune sînt în prelungire.

În fixarea cunoștințelor și deprinderilor, folosirea materialului intuitiv are o deosebită importanță. Figurile construite cu ajutorul segmentelor articulate ne permit să repetăm cu ușurință într-un timp scurt construirea figurilor. De asemenea, acasă, cînd elevii își fac lecțiile, pot avea tot timpul în față materialul intuitiv.

Cîteva exemple. Cu metrul tîmplarului putem demonstra cu ușurință teoreme privind unghiuri cu laturile paralele și perpendiculare. Deschidem metrul în așa fel încît să formăm două unghiuri ascuțite sau obtuze egale cu laturile suprapuse. Se rotește latura unui unghi, cu condiția ca în timpul mișcării mărimea unghiurilor să rămînă neschimbată (aceasta se realizează cu ușurință dacă segmentele sînt strîns legate). După o rotație de 90° cele două unghiuri ajung în poziția în care laturile sînt perpendiculare, iar după 180° laturile lor devin paralele. Continuînd rotația la 270°, laturile ajung iarăși perpendiculare pentru ca apoi, la 360° să devină din nou suprapuse. În cazul demonstrării, cînd sînt date un unghi ascuțit și altul obtuz, plecăm de la două unghiuri adiacente suplimentare construite cu ajutorul segmentelor metrului. Se rotește latura unui unghi respectînd condițiile arătate mai sus și unghiurile ajung după 90° (respectiv 180°) cu laturile perpendiculare (respectiv paralele).

Segmentele metrului pot fi folosite și la construirea altor figuri, prin care demonstrăm suma unghiurilor unui triunghi, relațiile dintre laturile și unghiurile unui triunghi, teorema lui Thales, triunghiuri asemenea etc.

De exemplu, figura pentru demonstrarea sumei unghiurilor unui triunghi se formează astfel: cu segmentele articulate la mijlocul metrului se construiește un triunghi echilateral, iar cele două segmente rămase la extremități se deschid în așa fel încît să fie paralele cu latura opusă centrului de rotire a acestor segmente. Dacă lăsăm un segment paralel și pe celălalt îl deschidem în prelungirea unei laturi obținem o nouă figură.

Pe baza intuirii unghiurilor egale formate de către drepte paralele tăiate de secante se ajunge la concluzia că suma unghiurilor este de 180°.

Figura pentru demonstrarea teoremei lui Thales se construiește cu ajutorul metrului astfel: cu 4 segmente ale metrului se formează un triunghi isoscel a cărui bază, de care este articulat al 5-lea segment, poate varia. Segmentul articulat la bază se poate roti ca să devină paralel cu oricare din laturile egale ale triunghiului isoscel.

Segmentele care se formează fiind măsurate în centimetri, se poate citi valoarea numerică a rapoartelor egale care verifică diferite forme ale teoremei lui Thales. Variind mărimea bazei triunghiului isoscel se pot efectua și alte citiri.

Figura construită pentru demonstrarea teoremei lui Thales ne poate servi și la demonstrarea teoremei fundamentale a asemănării triunghiurilor.

Pentru a îmbogăți construirea figurilor geometrice cu ajutorul segmentelor articulate nu m-am limitat numai la metrul tîmplarului, ci am utilizat la lecții și figuri formate cu ajutorul segmentelor articulate în diferite moduri. De pildă, segmente articulate succesiv egale și neegale, segmente articulate concentric în plan, plecînd de la determinarea planului de două drepte concurente transformate în 4 semidrepte mobile în jurul punctului de concurență, segmente articulate concentric în spațiu, plecînd de la determinarea spațiului, segmente articulate combinat (concentric și succesiv) etc. De extremitățile acestor articulații, care formau baza (scheletul) figurii, am legat fire elastice, care mi-au permis să introduc cu ușurință segmentele ajutătoare necesare construirii unor figuri cît mai variate.

Am căutat să folosesc o articulare cît mai simplă, pentru ca elevii să vadă repede dependențele dintre elementele figurii construite și să poată construi și ei asemenea figuri. La clasa a VI-a, de pildă, la capitolul „Unghiuri", cea mai simplă și mai potrivită articulare de segmente e cea formată din 4 segmente articulate concentric cu ajutorul unui șurub, iar la capitolul „Patrulatere" e potrivită articularea succesivă a 6 segmente egale, care ne ajută să construim toate paralelogramele.

Utilizarea segmentelor articulate la lecțiile de geometrie este importantă. Desigur însă că nu trebuie să ne limităm numai la ea, ci să folosim întregul material didactic, care ne stă la dispoziție.

Prof. ALEXANDRU ILIEȘIU
Școala de 8 ani Salva,
raionul Năsăud

Chimia și practica

Legarea teoriei de viață, de practică se poate realiza permanent la lecțiile de chimie. De aceea, încă din primele ore de curs am pregătit această legătură.

Astfel, la clasele a VII-a, ai căror elevi fac cunoștință pentru prima dată cu chimia, am căutat să arăt care este însemnătatea studiului acestui obiect, importanța pe care o acordă statul nostru dezvoltării industriei chimice, condițiile optime existente pentru aceasta în țara noastră, bogată în materiile prime necesare — sarea, petrolul, cărbunii, minereurile, gazul metan, stuful, lemnul și altele.

La clasa a VIII-a, prezentînd materialul care va trebui însușit în cursul anului școlar, le-am vorbit elevilor în special despre importanța hidrogenului și oxigenului în sudura autogenă și la tăierea metalelor, în fabricarea amoniacului, în hidrogenarea catalitică a uleiurilor vegetale pentru obținerea grăsimilor solide etc. Am insistat, de asemenea, asupra importanței sulfului și compușilor lui, în special a acidului sulfuric, produs chimic absolut necesar în toate ramurile industriale.

Sublinieri de genul acesta am făcut și la celelalte clase, referindu-mă la capitolele pe care le vom studia. Totodată, am căutat să prezint elevilor aplicațiile pe care le au în tehnică, în practică diversele cunoștințe dobîndite în școală.

Încă de la început am cerut școlarilor ca pe prima pagină a caietelor de notițe să-și treacă sarcinile trasate de Congresul al III-lea al PMR cu privire la dezvoltarea ramurilor industriei chimice și mai ales prevederile care privesc problemele studiate în clasa respectivă. De fiecare dată la lecție am stabilit împreună cu elevii întrebuințările pe care le au în viața practică substanțele studiate. Astfel, la lecția despre importanța apei în obținerea soluțiilor — ținută la clasa a VII-a — am vorbit despre soluția de sare în apă, utilizată în conservarea alimentelor, pentru obținerea sodei caustice, a sodei de rufe, a bicarbonatului de sodiu. De asemenea, ne-am oprit la importanța soluțiilor inhibitoare și stimulatoare de creștere utilizate în agricultură. Cu această ocazie am folosit și cunoștințele de botanică ale elevilor și observațiile lor proprii. Elevii care au venit la lecție cu cunoștințe suplimentare din practică, din viața de zi cu zi, și care au reușit să facă o legătură logică între cele ce știu ei și noțiunile predate au fost notați cu 10 și evidențiați pentru claritatea și justețea răspunsurilor.

Tot astfel, la lecția despre obținerea amoniacului sintetic în industrie — ținută la clasa a IX-a — după ce am vorbit despre metoda veche de obținere a amoniacului din hidrogen și azot (prin unirea directă a elementelor), am subliniat că la noi în țară s-a fabricat în ultimul timp amoniacul sintetic din gaz metan. Apoi am arătat elevilor importanța amoniacului pentru prepararea acidului azotic, a îngrășămintelor chimice azotoase, a substanțelor explozibile, a mătăsii artificiale, a medicamentelor, a coloranților etc. Am subliniat și faptul că, datorită proprietății și întrebuințărilor sale, acidul azotic ocupă azi în industria noastră locul al doilea după acidul sulfuric și că în prezent el se obține exclusiv prin oxidarea amoniacului sintetic. Am mai atras atenția că în anii puterii populare au intrat în funcțiune în patria noastră combinatele chimice de îngrășăminte azotoase de la Făgăraș și Roznov, precum și combinatul chimic de la Chișcani și că, în conformitate cu directivele Congresului al III-lea al P.M.R., vor lua ființă noi combinate chimice (cum va fi cel de la Craiova).

Paralel cu predarea lecțiilor organizez experiențe demonstrative care, precum se știe, au rolul de a adînci cunoștințele teoretice.

Astfel, la clasa a VII-a am organizat o experiență menită să-i ajute pe elevi să înțeleagă noțiunea de oxidare, precum și clasificarea oxizilor în oxizi acizi și bazici, astfel încît să evit învățarea mecanică a acestor noțiuni absolut noi pentru ei. Am pornit de la observații asupra fenomenelor petrecute în laborator. Partea demonstrativă a lecției a început cu prepararea oxigenului prin metoda descompunerii la cald a cloratului de potasiu și cu umplerea cîtorva eprubete cu acest gaz. Apoi s-a introdus în cele cîteva eprubete sulf sub formă de floare, care a fost în prealabil încălzit, cărbune, sîrmă de magneziu și pilitură de fier, aduse la incandescență. Elevii au observat energia cu care intră în reacție oxigenul cu substanțele introduse și totodată cum se formează noi substanțe — oxizii.

După aceasta am introdus cîte o hîrtie de turnesol umezită în cele 4 eprubete (albastră în primele și roșie în ultima). Schimbarea culorii turnesolului albastru în roșu și invers i-a condus pe școlari la concluzia că oxizii formați au intrat în reacție cu apa și au dat acizi, respectiv baze. După toate acestea mi-a fost ușor să le explic elevilor noțiunile de oxid, de oxidare și să le fac clasificarea oxizilor.

Deosebit de atractive și folositoare pentru munca mea au fost și experiențele din cadrul capitolului „Disociația electrolitică, electroliza" (la clasa a X-a) în care am folosit instalații electrice. Cu ajutorul acestora am putut demonstra dependența disociației electrolitice de diluție prin creșterea conductibilității electrice a soluției de electrolit, fenomen observat de către elevi prin creșterea intensității luminoase a unui bec electric montat în circuit. Atractivă prin desfășurarea ei este și experiența de transformare a fosforului roșu în fosfor alb. Și se mai pot da multe alte exemple de acest fel.

O altă metodă utilizată pentru legarea teoriei de practică este aceea de a cere elevilor să efectueze acasă unele lucrări și observații. Astfel, pentru pregătirea lecției „Importanța apei în obținerea soluțiilor", predată la clasa a VII-a, am cerut elevilor să execute acasă cîteva experiențe simple : evaporarea apei, evaporarea apei cu sare și a apei cu zahăr. Pentru a ajunge la rezultatele dorite am indicat desigur cum se poate obține evaporarea, ce cantitate de substanțe (sare, zahăr) trebuie folosită, precum și cantitățile de apă. In acest fel condițiile de observare a fenomenului au fost uniforme pentru întreaga clasă. In predarea lecției am pornit de la observațiile făcute de elevi.

Uneori cer elevilor să execute ei înșiși experiențele demonstrative cerute de lecție, bineînțeles fără să-i scap de sub supraveghere. De obicei îi las să aleagă singuri substanța de care e nevoie pentru experiență. Și nu de puține ori am observat că, deși știu foarte bine să descrie substanțe, cînd sînt puși să le recunoască dintre alte substanțe aflate pe masa de laborator le vine mai greu. Antrenarea lor în efectuarea experiențelor lichidează acest neajuns. De asemenea, le stimulează observația directă, le dezvoltă interesul, îi ajută să-și formeze deprinderi de mînuire a aparaturii simple de laborator.

Este foarte important să avem în vedere și unele măsuri de protecție a muncii în cursul experiențelor de laborator. Întotdeauna cînd lucrez cu natriu sau fosfor, de exemplu, atrag atenția elevilor asupra accidentelor ce pot surveni dintr-o mînuire necorectă, ce măsuri se pot lua pentru evitarea accidentelor sau ce măsuri se iau dacă accidentul s-a produs.

Îndrumați mereu în această muncă elevii se obișnuiesc să lucreze ordonat, curat și precaut.

În acest an școlar am efectuat și lucrări frontale de laborator. Organizînd asemenea lucrări mă ocup cu atenție de buna lor desfășurare. Cer elevilor să nu se plimbe prin clasă, să păstreze liniștea, deoarece toate substanțele de care au nevoie, precum și aparatura necesară se află la mesele lor. După anunțarea titlului lucrării anunț și lucrările care vor fi executate. Titlul lor îl scriu pe tablă. In dreptul lucrărilor menționate pe tablă arăt substanțele necesare în executarea experiențelor respective, precum și aparatura ce se va utiliza.

În continuare execut eu experiența, atrăgînd mereu atenția asupra cantității de substanțe pe care o folosesc, asupra modului în care lucrez, explic de ce se lucrează așa și nu altfel. Abia apoi încep elevii să execute și ei înșiși experiența. In tot timpul ei, observ modul în care se execută lucrarea, rezultatele experienței. In anumite cazuri atrag atenția asupra eventualelor greșeli și arăt cum se pot îndrepta. Alteori, cînd elevii greșesc, îi las pe ei înșiși să stabilească greșeala și măsurile de îndreptare. Cînd este cazul îi pun pe elevi să gîndească asupra cauzei pentru care o metodă de preparare a unei substanțe poate fi utilizată numai pe cale industrială și nu și pe cale de laborator.

Un alt mijloc pentru realizarea legăturii lecțiilor de chimie cu practica este rezolvarea de probleme cu date din producție. Așa, spre exemplu, la efectuarea de calcule stoichiometrice la clasa a VIII-a, am cerut să calculeze ce cantitate de fier se obține dintr-o anumită cantitate de minereu, ce cantitate de cărbune cocsificat este necesară zilnic pentru reducerea fierului din minereu în furnalul înalt de la Hunedoara, sau ce cantitate anuală de acid azotic este necesară fabricii de la Făgăraș pentru obținerea producției sale de azotat de amoniu. Folosind probleme bazate pe datele din documentele de partid și de stat, am arătat elevilor și care este utilitatea practică a calculelor stoichiometrice pentru economia noastră planificată.

Cunoștințele însușite în timpul lecțiilor vor fi mai bine legate de practică și deci aprofundate dacă explicația noastră este însoțită de vizitarea întreprinderilor. Cu elevii clasei a X-a, de exemplu, am organizat o vizită la întreprinderea de tehnică medicală de pe șoseaua Berceni, care fabrică instrumente și aparate medicale. În laboratorul de analize chimice al acesteia elevii au văzut unele aparate dintre cele mai moderne — bunăoară, aparatul de determinat rapid procentul de aluminiu și de cupru în aliajul cunoscut de noi sub denumirea de alamă. De asemenea, la secția de depunere electrolitică a întreprinderii elevii au văzut cum arată în realitate o baie electrolitică, despre care au învățat în clasă, cum are loc depunerea electrolitică a nichelului și cromului, ce metale se folosesc drept anod și drept catod, ce fel de soluții se utilizează în băile electrolitice. În cursul vizitei elevii au primit și explicații suplimentare în legătură cu curățirea obiectelor metalice înainte de a fi introduse în baia electrolitică.

Folosesc în unele ocazii și cunoștințele dobîndite de elevi la orele de practică în producție. De pildă, cînd am analizat importanța studiului oxizilor (clasa a VIII-a), i-am întrebat cum se lucrează cu ciocanul de lipit și mai ales de ce se curăță acesta înainte de a se folosi. Școlarii care lucrează în întreprindere cu ciocanul electric de lipit s-au întrecut în a-mi da răspunsuri cît mai ample asupra modului de folosire și asupra cauzei curățirii ciocanului : îndepărtarea oxidului de cupru.

Legătura între teorie și practică se realizează prin variate mijloace. Cele cîteva la care m-am referit nu epuizează, desigur, întreaga gamă de posibilități, căci acestea pot fi găsite la fiecare lecție în parte.

Prof. MARIETA SAVA
Școala medie „M. Sadoveanu", București

Prieteni ai cărții. Într-o bibliotecă din Pitești

Un aspect al cultivării limbii în școală

Preocuparea stăruitoare a cadrelor didactice de a-i înarma pe elevi cu deprinderi cît mai temeinice de exprimare corectă oral și în scris se manifestă în multe inițiative rodnice.

O astfel de inițiativă este și aceea a colectivului de profesori de limba română de la Școala de 7 ani nr. 5 din Turda, care a organizat emisiuni cu titlul „Cum vorbim", transmise prin postul de radioficare al școlii. Aceste emisiuni, alcătuite de către profesori, pornesc de la greșelile observate în exprimarea elevilor școlii. În cadrul lor se discută, de obicei, 3–4 aspecte de limbă vizînd în special ortoepia și fonetismul, dar și unele aspecte ortografice.

Astfel, într-una din emisiuni s-au discutat trei probleme — și anume: forma corectă a verbelor *a lucra*, *a mînca* la persoana I-a singular *(lucrez*, nu *lucru* — *mănînc*, nu *mînc)*, scrierea corectă a numelui Vasile Alecsandri și rostirea literară deosebită de rostirea regională a anumitor sunete. În această privință recomandarea era redactată astfel: „Să ne ferim de rostirea înmuiată a unor consoane în cuvinte ca *perete, burete, copilaș, lapte, carte, spate, uscate, pătate, bine.* Este greșit să rostim *pereț'e, burel'e, cop'ilaș, lapt'e, cart'e, spat'e, pătat'e, bin'e,*".

Desigur că astfel de preocupări pentru cultivarea limbii există și în alte școli. Ele vin să completeze munca la catedră a învățătorului și a profesorului, cu deosebire a profesorului de limba română. În ultimă instanță, însă, munca aceasta este totuși cea hotărîtoare.

Exprimarea învățătorului și a profesorului reprezintă un factor principal în acțiunea de cultivare a limbii, fiind modelul viu pe care elevii îl urmează, îl imită. Aceasta mai ales în acele regiuni ale țării unde exprimarea dialectală este mai pronunțată, în sate unde elevii se întîlnesc în special în școală cu exprimarea literară.

În rostirea elevilor din aceste școli se întîlnește frecvent tendința (caracteristică graiurilor din nord-vestul Transilvaniei) spre închiderea vocalelor *o* și *e*, diftongul *oa* apare pronunțat ca un singur sunet: *o (moară, corne* etc) dentalele *d* și *t* se palatalizează, ca și nazala *n (n'egru, bin'e);* consoana *ț* se rostește dur: *braț, munț, marț.* Din relatarea unui elev din clasa a V-a de la o școală din Turda am reținut următorul fel de a vorbi: „Zice că ce o făcut Nică", sau „O tras o bătaie bună lui Nică", sau „L-am văzt pe Ionel". Multe dintre aceste particularități apar în lucrările scrise. În lucrările scrise ale elevilor din clasa a VIII-a de la secția cu limba de predare maghiară a școlii din Gherla, bunăoară, am întîlnit numeroase forme regionale, alături de greșeli provenind din cunoașterea imperfectă a limbii. De exemplu, o frază despre eroii lui Vasile Alecsandri din poezia „Eroii de la Plevna" suna astfel: „După întoarcerea acasă au venit ca nește cerșători rupț de foame și de trude". Forme ca *nește, cerșători, rupț* sînt transcrieri ale rostirii locale.

Din păcate, o serie de aspecte ale graiului regional mai pot fi întîlnite destul de frecvent chiar în exprimarea la lecție a unor învățători sau chiar a unor profesori de limba română. Un învățător, la a cărui lecție am asistat și-a început astfel ora de limba română. „Ce ați avut de învățat pîntru astăz ?" De asemenea, acest învățător rostea mereu în locul diftongului *oa* un *o* deschis, spunea *nost, vost* pentru *nostru* și *vostru*, palataliza consoanele. Iar o profesoară de limba română din Gherla, cu care am vorbit despre acest fapt, a ținut să se scuze: „Noi așa vorbim toți aici".

Este evident însă că atîta vreme cît rostirea regională, cu fonetismele ei greoaie, care alterează aspectul cuvîntului, nu este eliminată din vorbirea profesorului, și mai cu seamă a profesorului de limba română, acțiunea de cultivare a limbii nu-și atinge scopul în întregime.

În această acțiune profesorul nu mai este singur. Îi vin în ajutor radioul, cinematograful, biblioteca, tot atîtea căi prin mijlocirea cărora limba literară se răspîndește și se impune peste tot în țară. Important este ca felul de a vorbi al profesorului să fie nu o piedică în această acțiune, ci un stimulent. În această privință institutele pedagogice au un rol însemnat. Una din preocupările principale ale acestor instituții de învățămînt trebuie să fie aceea de a face din absolvenții lor nu simpli cunoscători ai normelor limbii literare, ci propagandiști însuflețiți ai acesteia.

ZORINA REGMAN
metodist în
Ministerul Învățămîntului

Colectivele de catedră în şcolile de maiştri

În cursul acestui an, la Grupul şcolar „Steagul Roşu" din Braşov s-au înfiinţat, în scopul unei mai bune organizări a muncii, colective de catedră pe specialităţi potrivit indicaţiilor date de Ministerul Învăţămîntului. Această formă de activitate a determinat îmbunătăţirea muncii cadrelor didactice, o unitate de conţinut în predarea cunoştinţelor, o repartiţie mai raţională a materialului didactic necesar, precum şi o organizare mai justă a muncii elevilor.

Care au fost cele mai importante probleme aflate în atenţia colectivelor de catedră ? Să luăm, de exemplu, colectivul catedrei de maşini de forţă, motoare şi autotractoare.

In prima şedinţă a acestui colectiv s-a văzut că modificările aduse programei de învăţămînt necesită o punere la punct a planului tematic şi al celui calendaristic. Părerile erau diferite atît în ceea ce priveşte importanţa acordată anumitor teme, cît şi în privinţa timpului afectat predării lor. Discuţia în colectiv a putut rezolva însă în mod judicios, problema alcătuirii planurilor pentru fiecare specialitate în parte.

O altă problemă care a preocupat colectivul de catedră a fost materialul didactic. Una dintre specialităţi era predată de trei profesori, alta de doi şi numai una — „teoria, calculul şi construcţia automobilelor şi tractoarelor" — de un singur profesor. Cum să se împartă materialul didactic, ce material este mai indicat pentru fiecare temă, care sînt modalităţile de obţinere a unor piese noi, ce resurse interne se pot folosi pentru executarea sau completarea materialului — iată probleme care au constituit de asemenea obiectul discuţiei în colectivul de catedră. Pentru executarea materialului didactic necesar, şeful catedrei a luat legătură cu direcţiunea şcolii tehnice din cadrul grupului şcolar, propunînd planşele care trebuiau executate. Aceste planşe au fost date ca temă elevilor de la cercul de desen, fiind la ora actuală într-un stadiu avansat de execuţie. De asemenea, împreună cu direcţia de studii a şcolii, colectivul de catedră a procurat de la Uzinele „Steagul Roşu" un motor secţionat 8 V SR. 211, care este de un real folos în predarea motoarelor cu combustie internă.

Laboratorul catedrei a fost amenajat în aşa fel încît piesele să fie expuse pe teme, fiind etichetate şi numerotate în cadrul temei respective. Evidenţa se ţine într-un catalog special, astfel încît profesorul are o imagine reală asupra materialului didactic pentru fiecare temă, material ce este pus la dispoziţie de responsabilul de laborator la începutul orei.

În scopul legării predării cunoştinţelor teoretice cu practica de producţie s-a pus problema înfiinţării unui laborator de motoare, unde să se facă demonstraţii pentru determinarea diferitelor caracteristici de comportare a motoarelor în regim de lucru. Sarcina a fost împărţită între toţi membrii colectivului de catedră, care au pregătit proiectul de amplasare a viitorului banc de probă în cadrul sălii puse la dispoziţie de conducerea şcolii. În momentul de faţă s-a trecut la executarea fundaţiilor şi a instalaţiilor bancului.

În cadrul catedrei şi-au început în acest an activitatea profesori mai tineri, ca de exemplu, inginerii M. Zamfirescu şi I. Trîmbiţaş, bine pregătiţi din punct de vedere profesional, dar avînd nevoie de îndrumări în ceea ce priveşte metodica predării. Pentru a-i ajuta în această direcţie, şeful catedrei a asistat, paralel cu directorul de studii, la lecţiile lor, le-a comunicat observaţiile făcute, le-a dat sugestii şi îndrumări. Aceasta a contribuit, de bună seamă, la ridicarea calităţii metodice a lecţiilor predate de noii profesori.

Tot în competenţa şefului de catedră intră şi sarcina de a discuta unele aspecte privind concordanţa planificării la disciplina maşini de forţă, motoare şi autotractoare cu planificarea celorlalte discipline. Bunăoară, predarea cursului de motoare cu combustie internă necesită un instrument matematic bine pus la punct, impunînd o recapitulare a noţiunilor de matematică aproape la fiecare temă. În acest scop s-a luat legătură cu şeful catedrei de matematică şi s-au fixat capitolele la care este necesar să se insiste cu precădere.

Pentru viitorul apropiat colectivul de catedră şi-a propus să discute aspecte ale unor noi metode de predare, specifice şcolilor de maiştri, în scopul de a ridica nivelul de pregătire a elevilor la o treaptă mai înaltă. Aceste metode vor fi mai întîi experimentate şi, în cazul că se vor obţine rezultate mulţumitoare, vor fi propuse spre generalizare în şcoală.

Colectivul de catedră şi-a propus de asemenea să organizeze o sesiune ştiinţifică a elevilor Grupului şcolar „Steagul Roşu", pentru a contribui la lărgirea orizontului lor tehnico-ştiinţific. În acest scop au fost propuse elevilor o serie de teme adecvate nivelului lor de cunoştinţe. Fiecare membru al colectivului de catedră a fost numit conducător ştiinţific al cîtorva din temele alese de elevi. Sesiunea ştiinţifică va avea loc spre sfîrşitul anului şcolar.

Pe baza rezultatelor obţinute pînă în prezent se desprinde concluzia că înfiinţarea colectivelor de catedră constituie un factor pozitiv în activitatea şcolilor de maiştri, ea oferindu-le posibilitatea de a lucra cu randament mărit în procesul de ridicare continuă a nivelului pregătirii elevilor.

Ing. NICOLAE LINTE
Grupul şcolar
„Steagul Roşu"-Braşov

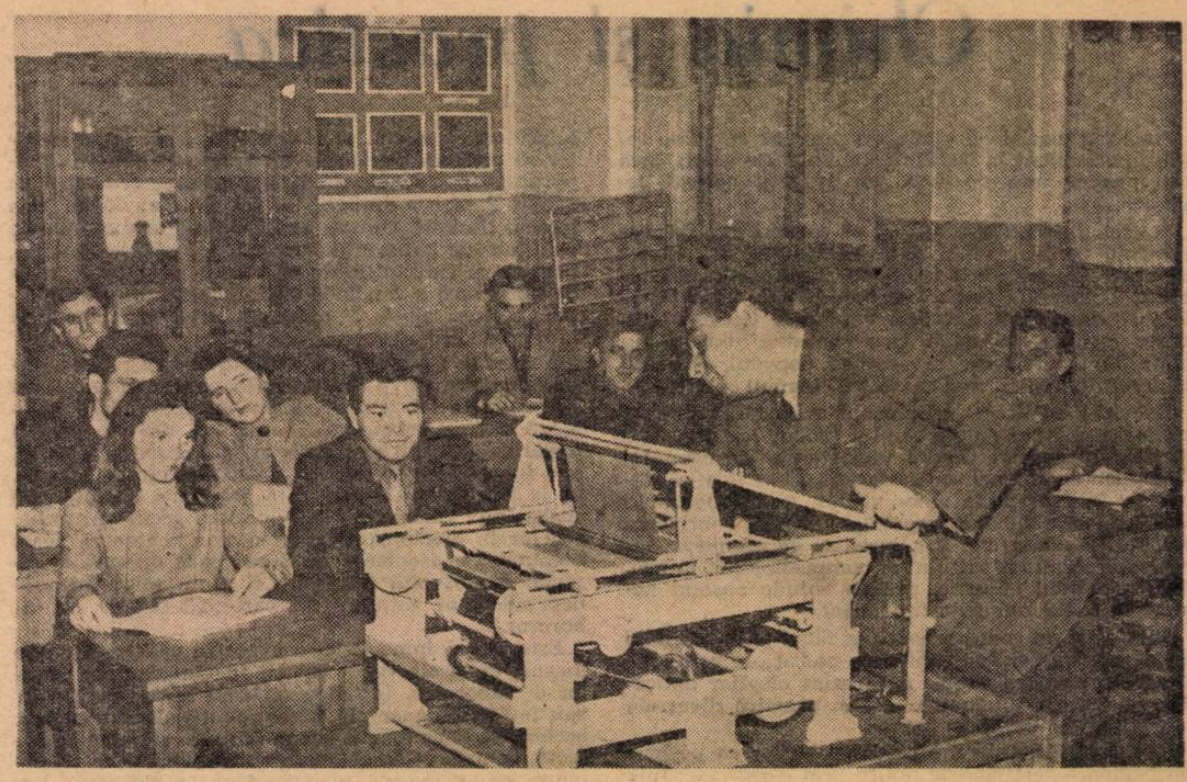

Şcoala tehnică de maiştri a Ministerului Industriei Uşoare din Bucureşti : demonstraţie practică în cabinetul de tehnologie cu ajutorul unor machete în stare de funcţionare

Cînd nu sînt respectate cerinţele predării

Grupul şcolar minier de la Brad pregăteşte personal tehnic şi maiştri pentru sectorul de metale neferoase al industriei miniere, în faţa căruia Congresul al III-lea al P.M.R. a pus sarcini deosebit de importante privind accelerarea deschiderii şi lărgirii minelor, mecanizarea muncilor subterane, reducerea procentului de steril, dezvoltarea capacităţilor de prelucrare, îmbunătăţirea calităţii concentratelor şi însuşirea tehnologiilor de mare randament în metalurgia plumbului, zincului, cuprului etc.

Analizînd în lumina acestor sarcini desfăşurarea muncii instructiv-educative în cadrul Grupului şcolar minier de la Brad, putem desprinde multe aspecte pozitive. În majoritatea lor, profesorii şi maiştrii-instructori se străduiesc să pregătească cadre de înaltă calificare, cu un orizont tehnico-ştiinţific dezvoltat, care să înţeleagă rolul lor în procesul de producţie. Aşa, de exemplu, prof. ing. Pavel Nicolae, care predă electrotehnica generală şi minieră, ing. E. Racoţi şi ing. Alex. Dăgău, profesori de mecanică tehnică şi alţii ţin lecţii axate pe problemele de bază ale disciplinelor respective, bogate în conţinut, răspunzînd cerinţelor programelor şcolare. Ei se preocupă atent de legarea cunoştinţelor teoretice de practică, le fac cunoscute elevilor realizările regimului democrat-popular în sectorul minier. Un interes deosebit manifestă aceşti profesori pentru folosirea celor mai eficiente metode de predare, pentru organizarea lecţiilor în raport cu specificul materiei şi cu tema tratată. Preocupările lor pentru ţinuta ştiinţifică a lecţiilor, pentru folosirea celor mai accesibile forme de predare, pentru dezvoltarea dragostei faţă de meseria aleasă se reflectă în răspunsurile bune ale elevilor la disciplinele respective.

În activitatea unora dintre cadrele didactice de la Grupul şcolar minier din Brad se întîlnesc şi o serie de neajunsuri destul de serioase. Deficienţele principale în această privinţă constau în nerespectarea programelor şcolare şi în lipsa de preocupare pentru pregătirea fiecărei lecţii în parte. Astfel, în mod cu totul nejustificat, prof. ing. C. Antonescu, care predă obiectul „Prepararea minereurilor", a comprimat unele teme, predîndu-le într-un număr redus de ore, în timp ce altor teme, care se puteau preda într-un timp mai scurt, le-a acordat un număr prea mare de ore. Prof. ing. I. Popa, care predă obiectul „Exploatări miniere", a ţinut în trimestrul I, în anul III al şcolii tehnice de maiştri, o serie de lecţii care, conform programei şcolare cît şi ordinei desfăşurării lucrărilor în subteran, trebuiau predate în trimestrul II. Şi mai grav este faptul că unii profesori, ca E. Tănăsescu, N. Bîrna şi alţii şi-au desfăşurat întreaga activitate la catedră în cursul trimestrului I fără a respecta programa şcolară şi fără nici un fel de planificare calendaristică, precum şi faptul că unii profesori, ca de pildă tov. I. Deoancă, intră în clasă fără să-şi fi pregătit temeinic lecţia.

Nerespectarea prevederilor programei, neglijarea îndatoririlor privind o pregătire ştiinţifică şi metodică corespunzătoare pentru lecţie se răsfrîng, de bună seamă, în nivelul de pregătire al elevilor, care la unele discipline, nu au cunoştinţe la nivelul cerut de tehnica înaintată. Oare cu ce cunoştinţe pot rămîne elevii de la o lecţie cum a fost aceea cu subiectul „Tracţiunea electrică pe şine", predată de ing. I. Deoancă, în care s-au strecurat destul de multe greşeli şi confuzii ? Bunăoară, înfăţişînd elevilor schema de conectare la reţea a motorului de curent continuu legat în serie, profesorul nu a introdus în schemă reostatul de excitaţie, prezentînd drept reostat de excitaţie reostatul de pornire. Cînd a clasificat utilajele pentru tracţiunea electrică pe şine n-a vorbit nimic despre locomotivele electrice combinate, deşi acestea ocupă un loc important în transportul subteran. Trebuie spus şi faptul că inginerul I. Deoancă foloseşte în predare expresii neştiinţifice (de exemplu a afirmat că motoarele de curent continuu „mor") şi comite confuzii destul de grave. Bunăoară, a confundat noţiunea de „rezistor" — element de circuit — cu proprietatea elementului de circuit — rezistenţa electrică, iar tensiunea electromotoare cu forţa electromotoare, ceea ce reprezintă cu totul altceva.

Este de datoria conducerii şcolii şi a colectivului didactic să lupte cu fermitate pentru lichidarea grabnică a lipsurilor, pentru respectarea programei în toate clasele şi la toate obiectele, pentru pregătirea cu seriozitate a fiecărei lecţii. Numai aşa va reuşi şcoala să se ridice la nivelul sarcinilor puse de partid şi de stat în faţa celor care pregătesc cadre pentru sectorul minier.

Ing. C. CUMPĂTĂ
Prof. G. DIVRICEAN

O şcoală nouă

În planul oraşului Piteşti a apărut un nou obiectiv. Este vorba de noul local al Şcolii profesionale de construcţii, terminat şi dat în folosinţă de curînd. Acesta este al patrulea local de şcoală construit în oraşul Piteşti în ultimii doi ani.

Şcoala are 16 săli de clasă, două laboratoare, două ateliere pentru lucrările practice, un cabinet medical, o bibliotecă etc.

Prin grija organelor locale de partid şi de stat, noul local a fost construit într-un timp record.

La urgentarea construcţiei şi-au dat aportul şi elevii şcolii — viitori constructori — realizînd prin munca lor economii de circa 20.000 lei. S-au remarcat îndeosebi prin munca lor elevii din secţiile zidărie, vopsitorie, instalaţii, ca şi mozaicarii şi dulgherii care, sub îndrumarea maiştrilor şi profesorilor au efectuat lucrări de bună calitate.

Directorul şcolii, tov. Alexandru Grigore, şi întreg colectivul pedagogic al acesteia îşi manifestă hotărîrea de a pregăti temeinic pe specialiştii necesari şantierelor de construcţii, al căror număr creşte mereu în regiunea Argeş ca şi în întreaga ţară.

Prin darea în folosinţă a noului local de şcoală cei aproape 600 de elevi ai Şcolii profesionale de construcţii din Piteşti dispun de condiţii dintre cele mai bune de studiu şi de practică.

I. ONICEL
Piteşti

Pentru o mai bună fixare a cunoştinţelor

Eficienţa lecţiei trebuie să constituie una dintre preocupările centrale ale profesorului. În această privinţă consider esenţială grija pentru fixarea cunoştinţelor noi.

Căutînd să asigur o fixare cît mai temeinică a celor predate, m-am străduit să găsesc şi procedeele menite să asigure această cerinţă. Printre altele, am recurs la notarea întrebărilor puse în cadrul fixării.

Iată cum procedez. După ce explic lecţia nouă, pun elevilor întrebări şi notez de fiecare dată cîte 2—3 dintre elevii cărora le-am solicitat răspunsuri. Desigur, aceste note sînt orientative pentru încheierea mediei, nu determinante. Dacă un elev ia o notă mai mică la fixare, îl urmăresc mai insistent la lecţiile următoare, ajutîndu-l să facă progrese. Astfel, unul dintre elevii mai puţin atenţi a obţinut la fixare nota 4. M-am ocupat mai stăruitor de el la lecţiile următoare şi astfel a căpătat succesiv 8 şi 9. În general, la sfîrşitul trimestrului I situaţia notelor acordate pentru fixarea cunoştinţelor a fost următoarea : 18 note de 9, 9 note de 8, 6 note de 7, 2 note de 6, o notă de 5 şi o notă de 4 (acestea din urmă date la începutul anului şcolar). Aceasta evidenţiază că atenţia elevilor în timpul predării cunoştinţelor noi a crescut, că ei au luat parte tot mai activ la lecţie şi au înţeles-o încă din clasă.

Experienţa pe care am făcut-o în ceea ce priveşte notarea întrebărilor puse la fixarea cunoştinţelor mi-a arătat că această notare are un efect mobilizator, dezvoltînd interesul elevilor pentru desfăşurarea lecţiei şi pentru însuşirea cunoştinţelor noi. Ea face să crească eficienţa lecţiilor şi îi ajută în bună măsură pe elevi să-şi însuşească lecţia chiar în timpul orei.

Prof. N. TRANDAFIR
Grupul şcolar
al Ministerului
Transporturilor, Bucureşti

Convorbirea etică individuală

Din punct de vedere metodic, convorbirea etică este una din formele convingerii — chiar cea mai răspîndită — prin care se exercită o influență organizată și eficace asupra formării și dezvoltării personalității morale. Desigur că pentru eficiența ei este deosebit de important să nu-i dăm caracterul unei „moralizări" sau „dădăceli" plictisitoare.

Bine organizată convorbirea etică individuală contribuie la formarea și dezvoltarea conștiinței morale, îl obligă pe elev să gîndească la necesitatea și justețea cerințelor morale și lasă o urmă profundă în conștiința celui educat. Cum să procedăm deci ?

Mă voi referi la trei aspecte mai frecvente și anume : convorbirea individuală dusă în scopul de a scoate în evidență conținutul unei cerințe morale ; convorbirea etică individuală ca mijloc de influență asupra sentimentelor și conduitei morale ; convorbirea — mijloc de a înlătura rezistența interioară a elevului.

Sînt împrejurări în care convorbirea individuală trebuie să poarte caracterul de sfat, de îndrumare, să scoată în evidență conținutul unei cerințe morale. Mă voi referi la noțiuni morale privind comportamentul civilizat. Un elev, cu toate încercările făcute, continua să aibă un comportament necivilizat față de colegele lui la intrarea și ieșirea din clasă. Într-o recreație l-am luat de mînă și i-am spus că vreau să discutăm această problemă. M-am oprit cu el pe scara de la etajul I și i-am arătat cum procedează tovarășii profesori cînd se întîlnesc la ușa cancelariei cu tovarășele profesoare. „Frumos, nu ? Dacă îți place, procedează și tu la fel".

Alteori am procedat altfel. Surprinzînd un elev într-o atitudine necorespunzătoare pe stradă, în școală, la teatru, cinema, l-am luat de o parte și i-am spus : „Uite, te-am văzut ieri (pe stradă, la cinema etc.) și te-ai purtat așa și așa... (arătînd cum anume). Să știi că nu este frumos. Ești mare acum și îți stă rău să te porți astfel. N-ai știut, poate, acest lucru, căci ești fără experiență. Tocmai de aceea ți-am spus, să știi pentru viitor. Ar fi rușine dacă ai mai repeta această comportare în societate". Strîngerea de mînă, privirea caldă va arăta elevului că nu l-ai dojenit, ci l-ai învățat și că, în același timp, îi acorzi încredere. Aceasta face de multe ori mai mult decît ore întregi de morală. Nu totdeauna însă, ci în funcție de particularitățile psihice individuale ale elevului.

Iată un alt exemplu, privind convorbirea etică individuală ca mijloc de influență asupra sentimentelor și conduitei morale. În anul școlar precedent un elev din clasa a X-a avea obiceiul să ascundă părinților notele rele, sub pretexte diferite : „tata este prea sever, notele mici sînt accidente" etc. Tatăl a aflat totuși notele și a urmat o explicație destul de tare dar... puțin convingătoare. Tot atît de puțin convingătoare au fost și măsurile luate de diriginte : critica la gazeta de perete, prelucrarea în fața clasei etc. Deprinderea amintită se repeta. Am schimbat procedeul. Am recurs la o convorbire individuală. Menționez că elevul în cauză nu este o fire ușor impresionabilă și manifesta chiar, în unele împrejurări, tendința de a brava. Cu toate acestea, în convorbire am făcut apel, în exclusivitate, la sentimentul onoarei, al mîndriei personale, al demnității lui — „flori pe care — i-am spus eu în concluzie — ar trebui să le poarte la butonieră fiecare tînăr". În „focul" convorbirii nu am observat cînd acest copil — nu prea impresionabil, în general, cum spuneam — a fost copleșit de rușine pentru faptele lui și a început să plîngă. „Este greu să vă spun ce simt eu acum — a spus el. În orice caz, mă doare mai mult decît dacă mi-ați fi dat o pedeapsă". Am înțeles că rezultatele acestei convorbiri vor fi pozitive. Și așa a fost. Deprinderea greșită s-a corectat, ca și notele.

Din punct de vedere pedagogic rezistența interioară este un fenomen destul de des întîlnit în practică și constă în aceea că elevul — deși cunoaște bine conținutul unei anumite cerințe morale, „se încăpățînează" să n-o respecte și devine chiar insensibil la măsurile ce se iau.

În viața școlară o asemenea rezistență interioară se manifestă deosebit de variat și apare mai ales cînd dirigintele, de exemplu, luînd unele măsuri, apreciază în îndeplinirea lor numai manifestarea exterioară a respectării (sau nerespectării) lor, fără a cunoaște și aprecia motivele care au determinat-o. Din cauza aceasta dirigintele nu numai că are o anumită „atitudine" față de elevul respectiv, dar uneori recurge și la pedeapsă și, cum elevul o consideră nedreaptă, el se îndepărtează de educator și apare rezistența aceasta interioară cu toate consecințele ei.

Așa s-a întîmplat acum cîtva timp cu un elev al meu. Într-o zi a fugit din internat și a venit tocmai a doua zi dimineața. Abatere gravă, desigur. Consiliul pedagogic a cerut dirigintelui să întocmească urgent formele de exmatriculare. Elevul a aflat și toate încercările directorului școlii, ale clasei, ale dirigintelui de a cunoaște situația au fost zadarnice. Nu numai că a refuzat să dea vreo explicație, dar a repetat abaterea, spunînd că îi este indiferent ce măsură se ia. Surprins de această manifestare a elevului, dirigintele a cerut răgaz direcției școlii pentru lămurirea cazului. De data aceasta n-a mai apelat la metodele folosite anterior, ci la o convorbire individuală, dar nu ca precedentele — aspre, sub formă de admonestare, moralizatoare. De data aceasta convorbirea a avut un alt ton, manifestîndu-se grijă pentru situația elevului, părere de rău pentru cele întîmplate și încredere că el are posibilitatea să-și analizeze greșeala și chiar s-o îndrepte. Reacția elevului a fost și ea alta.

—Cum, nu vreți să scăpați de mine ? Să știți că eu așa am crezut și am plecat din nou din internat tocmai pentru a vă da prilej să scăpați de mine cît mai repede.

A urmat apoi explicarea cauzei primei întîrzieri. De teamă n-a mai venit la internat și a dormit la un consătean. Tot aci a dormit și atunci cînd a plecat a doua oară. Toate aceste situații au fost riguros verificate. După aceasta, acest „caz grav", a fost rezolvat, iar elevul de atunci este acum un bun student.

Iată deci diferite situații concrete și diferite moduri de a duce o discuție individuală cu elevii. Un lucru este important — atunci cînd alegi un procedeu sau altul trebuie să cunoști bine particularitățile individuale ale elevului. Cunoașterea particularităților psihice individuale este o cerință esențială în folosirea eficientă a convorbirii individuale.

Prof. I. LUCREȚIU

Lecție de pian

Pentru îmbunătățirea activității educative

Diriginții de la Școala medie „Alex. Sahia" din Tîrnăveni s-au întrunit nu de mult într-o ședință de lucru pentru a stabili unele măsuri în vederea îmbunătățirii activității educative. Cu acest prilej a fost adoptat un plan de muncă pe școală, de care diriginții vor trebui să țină seamă în alcătuirea planului muncii lor.

S-a prevăzut, printre altele, ca fiecare diriginte să urmărească cu atenție, săptămînal, notele elevilor să cerceteze în ce măsură se ridică nivelul la învățătură al elevilor rămași în urmă, să ajute organizația U.T.M. în organizarea unei consfătuiri cu tema : Cum învățăm pentru a obține note peste 7. Tot astfel, brigăzi formate din diriginți vor urmări cum folosesc elevii timpul de studiu, precum și comportarea lor acasă, pe stradă și în localurile publice. Pentru asigurarea justei folosiri de către elevi a timpului liber, diriginții au fost îndrumați să-și prevadă în planul de muncă măsuri privind activitățile recreative duminicale pentru elevi.

Și propaganda pedagogică în rîndul părinților va fi mai atent organizată. Ea va cuprinde, printre altele, conferințe pentru părinți, axate pe cele mai importante probleme în care familia poate și trebuie să ajute școala (preîntîmpinarea rămînerii în urmă la învățătură, combaterea mediocrității, metode de educare a copiilor în familie). La centrul de radioficare vor fi tratate unele teme pedagogice, ca „Regimul de zi al școlarului", „Unde duce indulgența exagerată a părinților", „Sarcina gazdelor în pregătirea școlară și în educarea elevilor" etc.

PETRE OPROIESCU
Tîrnăveni

Scrisoare de la un părinte

Redacția noastră a primit de curînd următoarea scrisoare :

„Ideea de a vă scrie mi-a fost sugerată de o întîmplare petrecută cu fiul meu nu de mult. Această întîmplare mi-a solicitat cele două calități pe care le întrunesc : aceea de mamă și aceea de pedagog :

Fiul meu, în vîrstă de 6 ani, frecventează căminul de copii preșcolari nr. 3 din Constanța. Este un copil sănătos, vioi și manifestă o mare dorință de joacă, așa cum de altfel este foarte interesat în cunoașterea tainelor lumii înconjurătoare. La activitățile organizate în cadrul căminului este atent, execută cu conștiinciozitate ceea ce i se cere.

Dar iată că, atunci cînd a avut loc la cămin împărțirea rolurilor pentru serbarea pomului de iarnă, după ce a primit hîrtia cu cuvintele ce trebuia să le rostească la serbare, fiul meu s-a făcut vinovat de un act de indisciplină : nu s-a conformat indicației date de educatoare — de a duce la dulapul lui foaia de hîrtie cu rolul. Ba mai mult, a confecționat din foaia respectivă o barcă, sustrăgînd și atenția celorlalți copii de la activitatea în care erau antrenați de educatoare. Educatoarea a intervenit pe loc : i-a luat rolul și i-a spus că îl va primi înapoi cînd va deveni disciplinat, atent și ascultător.

La prima vedere, faptul pare de mică importanță. Dar iată urmările : copilul a venit acasă cu lacrimi în ochi și mi-a povestit sincer cele întîmplate, rugîndu-mă să intervin pe lîngă educatoare pentru a i se încredința din nou rolul (aceasta bazîndu-se pe faptul că sînt profesoară și membră în comitetul de părinți). Am analizat împreună greșeala lui și i-am explicat cu fermitate justețea măsurii luate de tovarășa educatoare. În zilele ce au urmat am observat o schimbare în bine în comportarea copilului.

Mă întreb însă ce s-ar fi întîmplat dacă i-aș fi făgăduit că voi insista să i se încredințeze din nou rolul. Desigur, aș fi diminuat prestigiul educatoarei în fața copilului, care ar fi judecat astfel : „Mama are mai multă putere decît tovarășa educatoare și apoi, orice aș face, mama mă scoate nevinovat". Un asemenea procedeu ar fi avut fără îndoială consecințe proaste asupra dezvoltării ulterioare a copilului.

D. MIHAI
Constanța

★

Scrisoarea de mai sus arată încă o dată cît este de necesar ca noi, pedagogii, să ne înțelegem așa cum trebuie și datoria de părinți. Dar se mai întîmplă ca unii dintre noi să uite aceasta și să discute, în fața copiilor lor, măsurile luate la școala unde învață ei, diminuînd prestigiul celor ce-i instruiesc și educă. Tot atît de nejust este și procedeul acelor părinți — pedagogi de profesie — care făgăduiesc copiilor lor ce s-au făcut vinovați de vreo abatere că vor merge la școală și vor aranja totul.

Doar noi, ca pedagogi, ne putem da seama cel mai bine de caracterul greșit al unor asemenea comportări. Și cum oare îi vom putea îndruma just pe părinți, dacă noi înșine, atunci cînd ne aflăm în postura lor, nu știm să ne facem datoria ?

B. RADU

Nota la purtare

Obiceiul ce-l mai au încă unii profesori de a da note scăzute la obiectele de învățămînt nu pentru lipsa de cunoștințe, ci pentru indisciplină este, desigur, neindicat. Se știe doar că atitudinea elevilor este apreciată și consemnată prin nota la purtare, care trebuie să o reflecte în chipul cel mai just.

Totuși, și aici sînt încă deficiențe — și aceasta din cauză că de cele mai multe ori notarea se face pe baza manifestărilor dictate de temperamentul elevilor, fără să se țină seama de caracterul în formare al acestora. Așa, de exemplu, elevii mai vioi și mai neastîmpărați, care se aprind repede, cu un temperament mai năvalnic datorat constituției sistemului lor nervos și glandular, au de obicei nota scăzută la purtare. Sînt elevi care, pentru că se stăpînesc greu, își frînează anevoie impulsiunile, sînt zgomotoși, turbulenți. Dar o analiză mai adîncă asupra trăsăturilor lor de caracter poate dovedi că unii din ei sînt pătrunși de spiritul colectivist, că iubesc munca, sînt conștiincioși, au inițiative etc.

În fiecare clasă sînt însă și elevi liniștiți, care nu tulbură orele, nu ne creează greutăți și probleme. Ei primesc ca notă la purtare, bineînțeles, 10. Numai că unii din ei sînt egoiști, nu se preocupă de munca colectivului clasei, de situația la învățătură a colegilor, nu sînt prietenoși cu tovarășii lor și se interesează numai de propria lor persoană, de propria lor pregătire. Se poate socoti oare că o asemenea comportare este cea mai justă ? Desigur că nu.

Iată de ce considerăm că atunci cînd stabilim nota la purtare trebuie să ținem seama de toate acestea, să avem în vedere nu aparențele, ci adevăratul fond al elevilor.

Prof. V. COCIAN
director adjunct la Școala medie din Cugir

De la corespondenți și cititori

Curs de perfecționare pentru profesorii de agricultură

Pentru perfecționarea cadrelor didactice care predau agricultura IPCD Brașov a organizat în perioada 3-9 ianuarie a.c. un curs de pregătire la care au participat 300 de profesori de specialitate din regiunile Ploiești, Mureș-Autonomă Maghiară, Brașov.

Tematica cursului a cuprins o serie de probleme teoretice și practice referitoare la predarea lecțiilor din trimestrele II și III Astfel, au fost studiate probleme privind cultura cerealelor, a plantelor tehnice și de nutreț, legumicultura, viticultura și pomicultura, organizarea întreprinderilor agricole socialiste, ca și probleme referitoare la metodica predării obiectului „Agricultura", la organizarea și desfășurarea lucrărilor practice.

Lecțiile, prezentate de specialiști și profesori cu experiență, au îmbogățit cunoștințele cursanților. În cadrul seminariilor, conduse de specialiști de la Stațiunea experimentală agricolă Stupini, cursanții au aprofundat temeinic temele prezentate în lecții. Discuțiile din seminarii au fost strîns legate de activitatea practică din gospodăriile agricole colective și gospodăriile agricole de stat. Totodată, prin faptul că au oglindit activitatea concretă a profesorilor de agricultură, discuțiile din seminarii au prilejuit un bogat schimb de experiență între ei.

De un real folos au fost pentru cursanți lucrările practice efectuate în cadrul Stațiunii experimentale Stupini-Brașov și G.A.C. Codlea unde, sub îndrumarea specialiștilor, au participat la demonstrații deosebit de interesante cu privire la diferite culturi, la sol, îngrășăminte, mașini agricole noi, la cultura forțată a legumelor, la amenajarea răsadnițelor etc. Foarte instructivă a fost și vizita efectuată la Uzinele de tractoare din Brașov, în cadrul căreia cursanții s-au putut documenta asupra construcției tractorului.

Ing. S. LASCU
Brașov

Începutul unei colaborări rodnice

Pentru a contribui la îmbunătățirea predării limbii și literaturii romîne în școala de cultură generală, comitetul sindical al Facultății de filologie a universității „Babeș-Boliay", împeună cu cercul pedagogic al profesorilor de limba romînă din orașul Cluj, au organizat de curînd o sesiune științifică comună.

Participanții la sesiune au ascultat o serie de comunicări privind predarea limbii romîne — „Predicatul multiplu și complex" (prezentată de lector univ. P. Dumitrașcu), „Subiect sau complement sociativ" (prezentată de lector univ. C. Săteanu), „Raționamentul — procedeu pentru însușirea cunoștințelor de sintaxă" și „Analiza sintactică a propoziției" (prezentate de prof. V. Stanciu și respectiv M. Zdrenghea). Cu deosebit interes a fost audiată comunicarea prezentată de conf. univ. G. Munteanu — „Tendințe noi în organizarea lecției". Au stîrnit de asemenea interes comunicările cu subiecte din domeniul istoriei literaturii — „Direcții în dezvoltarea poeziei romînești după 1944" (lector univ. L. Baconski) și „Categoriile estetice în literatura universală" (prof. I. Serdeanu) — sau din domeniul teoriei literaturii — „Criteriile analizei literare" (lector univ. I. Vlad) și „Metoda analizei literare a operelor epice" (prof. Traian Marcu). Conf. univ. D. Pop a analizat manualul de teoria literaturii pentru clasa a VIII-a, aducînd numeroase observații critice și făcînd propuneri concrete.

Atît comunicările cît și discuțiile ce le-au urmat au dovedit că astfel de sesiuni sînt rodnice și binevenite.

V. GOIA

Prof. ALEXANDRINA ZBIEREA: La practică în producție

Consultații pentru cadrele didactice

Încă de la începutul anului școlar, Secția de învățămînt a regiunii Bacău s-a preocupat de organizarea unor consultații în vederea ridicării nivelului de pregătire al învățătorilor și profesorilor. Astfel, cadrele didactice înscrise la examenul de definitivat și de gradul II au fost sprijinite prin consultații organizate la limba romînă, matematică și pedagogie.

De asemenea colectivele de profesori cu experiență dau consultații cadrelor tinere din raion. Cu această ocazie sînt lămurite probleme variate de metodică și de specialitate, se dau sugestii asupra unor capitole din programele de învățămînt etc.

N. VANGHELOVICI
inspector metodist

În ajutorul părinților

Cadrele didactice și conducerea Școlii de 8 ani nr. 3 din Sighet manifestă o preocupare permanentă de a-i ajuta pe părinți să-și educe cît mai bine copiii în familie. Una dintre căile folosite de ei în acest scop o constituie lectoratul pentru părinți care, datorită problemelor puse în dezbatere și modului cum sînt tratate acestea, atrage un număr mare de participanți.

In cadrul lectoratului au loc lunar expuneri pe teme pedagogice, etice etc., urmate de discuții însuflețite. Iată cîteva titluri ale expunerilor pe care le-au putut urmări aici părinții: „Educarea voinței și caracterului copiilor", „Rolul familiei în educarea școlarilor", „Regimul zilnic al elevilor", „Formarea deprinderilor de muncă la copii", „Cum să-i facem pe copii să spună întotdeauna adevărul", „Organizarea muncii copiilor în cadrul gospodăriei părintești".

Problemele tratate în expuneri sînt ilustrate întotdeauna cu exemple concrete, care stîrnesc interesul părinților și îi fac să participe în număr mare la discuții.

P. I.

La colțul naturii vii

La clasa I a Școlii medii din Dărăbani a fost amenajat în acest an școlar un colț al naturii vii. Colțul cuprinde, pe lîngă plante, și un acvariu. El este îngrijit în fiecare zi, prin rotație, de cîte doi elevi.

La colțul naturii vii elevii au constatat, îngrijind plantele, că acestea au nevoie pentru a se dezvolta în bune condițiuni, de lumină, căldură, aer și apă. Deosebit de mult i-a interesat o experiență simplă pe care au organizat-o sub conducerea învățătorului. Au luat un ghiveci cu flori pe care l-au așezat într-un loc întunecos și l-au lăsat un timp fără a-l uda. Cînd florile au dat primele semne de ofilire, elevii au mutat ghiveciul la lumină și au început să-l ude din nou. Ei au observat cu bucurie că în aceste condiții florile și-au revenit și au tras astfel singuri concluzii care au confirmat cele învățate.

Organizarea într-un mod variat a muncii la colțul naturii vii stimulează mult interesul elevilor pentru lucrările practice, îi îndeamnă să cunoască tot mai îndeaproape viața plantelor.

F. B.

În timpul liber

Cadrele didactice din școala noastră se preocupă să le creeze elevilor posibilitatea de a-și petrece timpul liber în mod cît mai plăcut, cît mai atractiv și, totodată, mai util.

De exemplu, pe baza prevederilor planului de muncă comun al școlii și organizației U.T.M. au fost organizate „duminici sportive", seri literare etc., care au fost urmate de reuniuni tovărășești. Una din aceste reuniuni a fost organizată în colaborare cu Școala de mecanici agricoli din localitate.

Aceste acțiuni, în care se îmbină elementul distractiv și recreativ cu cel al frumosului și utilului, au avut un deosebit efect educativ, contribuind la formarea unor relații cuviincioase și demne între băieți și fete, a unei conduite morale sănătoase.

Prof. MARIN DUMITRU
Școala medie din Costești, Argeș

Bibliografie

A apărut **REVISTA DE PEDAGOGIE**, nr.12 din 1962
În sumar:

* * * Dezvoltarea învățămîntului nostru în anii puterii populare.
* * * Rolul științelor naturii și al matematicii în pregătirea elevilor pentru producție.
Traian Tretiu: Cum se reflectă aplicarea principiului unității organism-mediu în predarea botanicii și a zoologiei
Paul Pteancu: Corelarea cunoștințelor teoretice cu munca practică a elevilor în agricultură
Ion Apostol Popescu: Contribuția lui Dimitrie Țichindeal la dezvoltarea învățămîntului și a gîndirii pedagogice în Transilvania și Banat
Florea Ștefănescu: Din experiența predării citirii și scrierii în clasa I
Ilie Ilasievici: Congresul internațional al matematicienilor de la Stockholm
Eugen Novicov: Din experiența școlii sovietice — o nouă formă de organizare a lecției.
Tiberiu Bogdan: Georges Politzer.
Mihai Sandu și Alexandru Filipovici: Unele probleme cu privire la conținutul manualelor de aritmetică pentru clasele I-IV
G. Beldescu: Probleme de structură în manualul de limbă romînă pentru clasa a V-a
Ion Orghidan: Cîteva lucrări de istoria pedagogiei
N. Constantin Matei și Nicolae Radu: Educarea atitudinii disciplinate la preadolescenți
Elena Georgescu: Lucrări de pedagogie editate în anul 1962
Cuprinsul Revistei de Pedagogie pe anul 1962

POȘTA redacției

NATALIA BONTAȘ — comuna Siminicea, raionul Botoșani.

Norma didactică săptămînală de 16—18 ore a fost stabilită pentru profesorii care predau la clasele V—VII de la școlile din mediul rural cu un singur rînd de clase. Pe măsura înființării claselor paralele, norma didactică a profesorilor de la clasele V—VII va fi completată cu orele ce apar în plus. În cazul dvs. norma este de 20—21 ore săptămînal. Prin urmare, pentru ca să vi se poată acorda salariul în întregime, trebuie să vă completați norma cu ore de la alte discipline pe care le puteți preda.

IORDANA PRECUP — comuna Săvîrșin, raionul Lipova.

Deoarece la 1 august 1959 ați funcționat ca suplinitoare, dar aveați un stagiu de peste 5 ani, aveați dreptul la încadrarea ca învățătoare (educatoare) II în grupa de vechime 5—10 ani. Pe baza calificării obținute ulterior prin absolvirea institutului pedagogic de învățători, aveți dreptul să fiți încadrată ca învățătoare în categoria I după studii, dar tot în grupa de vechime avută la 1 august 1959 (5—10 ani), neputînd trece în altă grupă de vechime decît după obținerea gradului definitiv.

DAVID GELLER — Reghin.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, cadrelor didactice care au absolvit cursurile de perfecționare în perioada 1955—1959 obținînd la toate materiile calificativul „foarte bine" li se calculează numai o singură dată un an în plus la stagiul de activitate în învățămînt. Întrucît acest an vi s-a calculat o dată, atunci cînd vi s-a acordat gradul definitiv fără examen și ați fost trecut în grupa de vechime 5—10 ani, el nu va mai putea fi luat în considerare pentru a doua oară, atunci cînd veți prezenta la examenul de gradul II. La acest examen vă puteți prezenta numai după împlinirea stagiului de 10 ani efectiv lucrați.

SANDU TEODORESCU — comuna Vața, raionul Vedea.

Timpul cît ați satisfăcut stagiul militar nu se ia în considerare la calcularea vechimii în învățămînt. Rezultă deci că aveți în învățămînt un stagiu mai mic de 10 ani și, ca atare, nu puteți trece în grupa următoare de salarizare după vechime. Veți solicita acest lucru la 1 februarie 1964, cînd veți împlini stagiul de 10 ani, după cum rezultă din datele cuprinse în scrisoarea dvs.

S. MOCIOIU — comuna Peștișani, raionul Tg. Jiu.

În conformitate cu instrucțiunile de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, suplinirea unei învățătoare aflate în concediul de maternitate este remunerată prin salarizare cu ora. În acest caz se plătesc numai orele efectiv prestate, calculate la 1/96 din salariu pentru fiecare oră. De aici rezultă că suplinitorul nu poate primi salariul titularului cu toate sporurile ce i se cuveneau și nici nu este salarizat pe timpul vacanțelor, deoarece, după cum se arată mai sus, el este plătit cu ora.

TRAIAN VIȚAN — comuna Ghilad, raionul Deta.

Timpul cît ați urmat cursurile institutului pedagogic de 3 ani se ia în considerare la stabilirea stagiului de activitate în învățămînt dacă anterior ați funcționat în învățămînt minimum 3 ani. În ceea ce privește salarizarea, după absolvirea institutului urmează să fiți încadrat ca profesor în categoria II-a după studii, în grupa 0—3 ani, avută la 1 august 1959. Aceasta, pînă la trecerea examenului de definitivat. Întrucît aveți un stagiu anterior în învățămînt de peste 3 ani, vă puteți prezenta la examenul de definitivat în prima sesiune, iar nu după trei ani de la absolvirea institutului.

ELISABETA FLECA — comuna Șpring, raionul Sebeș, HANNI MAURER, comuna Tătîrlana, raionul Tîrnăveni, VASILE CIOBANIUC — Huși, FĂNICA ZAHARIA — comuna Tulnici, raionul Focșani.

Pentru lămuririle pe care le cereți adresați-vă organelor locale.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIV nr. 693 — vineri 1 februarie 1963 — 8 pagini 25 bani

EFICIENȚĂ

Sînt multiple și complexe sarcinile pe care ni le pune în față activitatea instructiv-educativă, dar școala noastră are la dispoziție căi variate prin care le poate rezolva. Îndrumate de organizațiile de partid, colectivele pedagogice poartă discuții în consilii pedagogice, organizează interasistențe la lecții, dezbateri în comisiile metodice și cercurile pedagogice, participă la consfătuiri de producție inițiate pe linie sindicală. Colectivele pedagogice primesc de asemenea un sprijin important din partea organizațiilor de tineret.

Toate aceste căi și mijloace determină și influențează în chip pozitiv rezultatele muncii noastre atita vreme cît nu pierdem din vedere țelul căruia îi sînt destinate, atîta vreme cît nu le socotim acțiuni în sine, rupte de problema capitală a activității noastre — lupta pentru cît mai buna pregătire a elevilor. Nenumărate aspecte concrete, nenumărate fapte din școli stau mărturie acestui adevăr.

Pornind de la unele deficiențe existente în munca educativă, organizația de partid de la Școala medie nr. 38 din raionul 23 August al Capitalei a pregătit o adunare de partid deschisă pe tema „Cum se reflectă munca dirigintelui în rezultatele la învățătură, în frecvența și disciplina elevilor". Însuși felul cum a fost formulată tema acestei adunări arată cu cîtă seriozitate privesc propria lor muncă pedagogii de la Școala nr. 38 și explică, în bună măsură, eficiența acțiunii. Desigur, succesul acesteia se datorește și faptului că referatul și discuțiile purtate pe marginea lui au pornit de la realitățile concrete ale școlii Tocmai de aceea ele au reușit să pună în evidență rolul important care revine fiecărui diriginte din școala respectivă în îmbunătățirea activității și conduitei elevilor, să sublinieze căile pe care se poate realiza acest rol.

Iată și un alt exemplu. Cu prilejul lucrărilor scrise, profesorii unei școli din regiunea Iași au constatat că o bună parte din elevii claselor V—VII nu au suficiente deprinderi de compunere, nu știu să-și sistematizeze ideile după un plan ordonat și logic, să le redea în forma cea mai apropiată de limba literară. Problema aceasta a fost pusă în discuția consiliului pedagogic, care a stabilit o serie de măsuri concrete pentru a înlătura lacunele din pregătirea elevilor. S-a hotărît astfel ca întreg colectivul profesorilor să se ocupe — folosind exercițiile efectuate în clasă, temele date acasă, convorbirile cu elevii etc. — de dezvoltarea deprinderilor de compunere. Totodată s-a hotărît ca profesorii de limba romînă să afecteze exercițiilor de compunere o parte din orele la dispoziția profesorului și s-a propus ca în comisia metodică a acestora să se trateze probleme legate de metodica lecțiilor de compunere. Eficiența acestor măsuri concrete nu a întîrziat să se vădească în rezultatele bune obținute de elevi.

Este neîndoielnic că asemenea acțiuni, organizate în așa fel încît să ducă la atingerea scopului propus, contribuie la îmbunătățirea reală a muncii instructiv-educative. Acest lucru îl înțeleg tot mai multe colective didactice din școlile noastre. Simpla lectură a planului general de muncă de la Școala de 8 ani din comuna Boiștea, raionul Moinești, de pildă, precum și cercetarea felului în care acesta se realizează în practică este deosebit de semnificativă. Principala lui trăsătură o constituie caracterul concret, specific, al sarcinilor pe care și-au propus să le realizeze învățătorii și profesorii școlii Tocmai această caracteristică a determinat și eficiența lui, oglindită în succesele obținute în pregătirea elevilor. La fel, modul cum este concepută munca metodică la Școala de 8 ani din comuna Goioasa, din același raion, contribuie tocmai prin caracterul concret al problemelor discutate în comisiile metodice, prin strădania cadrelor didactice de a rezolva aceste probleme — la obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune în pregătirea elevilor.

Munca bazată pe realități concrete, munca orientată spre fondul problemelor ne duce întotdeauna la rezultate pozitive, după cum o activitate formală, lipsită de un țel bine determinat și de un conținut substanțial, simplă imitație a unor acțiuni, este cu totul neeficientă și nu constituie decît o inutilă risipă de energie. Am asistat într-o școală la o ședință de consiliu pedagogic prelungită la nesfîrșit, în care se discutau probleme vagi, generale „de principiu", în care s-au vînturat la nesfîrșit, pe un ton mai mult sau mai puțin pedant, „teorii", „idei", „păreri", în vreme ce în școala respectivă existau numeroase probleme — și nu dintre cele mai neînsemnate — rămase fără soluție. Deși era vorba de o ședință în care se analizau rezultatele trimestrului I cu scopul de a se stabili măsuri pentru îmbunătățirea activității în trimestrul următor, profesorii se rezumau la a-și „da cu presupusul" cu privire la necesitatea pregătirii mai bune a elevilor, la necesitatea de a întări munca educativă. Nimeni nu a avut însă preocuparea de a se întreba de ce în clasa a V-a „A" sînt mai puțini elevi promovați decît în clasa a V-a „B", de ce în clasa a VII-a sînt 4 elevi cu nota 8 la purtare, de ce, deși directorul școlii a făcut mai mult de 10 asistențe la lecțiile profesorului de geografie, aceste lecții continuă să se desfășoare la un nivel scăzut. Vreme îndelungată cadrele didactice au continuat să discute „în general", plictisindu-se reciproc. Cînd, în sfîrșit, ședința a luat sfîrșit, au exclamat ușurați și s-au îndreptat obosiți spre casă, după ce au consumat un timp prețios fără să fi dobîndit nici un rezultat practic. Evident, această discuție nu a rezolvat nimic pentru că ea nu a fost decît o acțiune pur formală, lipsită de eficiență. Ea nu a constituit decît o imitare a formei unei ședințe de consiliu pedagogic, dar a neglijat total tocmai ceea ce trebuia să constituie fondul acesteia — problemele concrete ale pregătirii elevilor din școala respectivă.

Există și alte manifestări de formalism în desfășurarea ședințelor consiliului pedagogic. Se prezintă rezultatele pozitive, se prezintă lipsurile și se dă citire unui plan de măsuri generale, de tipul „să se intensifice munca de educare", „să se dea mai multă atenție pregătirii lecțiilor" etc. Nici în asemenea cazuri nu se rezolvă nimic, tocmai pentru că atît realizările cît și lipsurile nu au fost supuse unei analize temeinice pe baza cărora să se stabilească măsurile concrete ce se vor lua în viitor.

Înțelegerea și îndeplinirea formală a activităților metodice din școală, desprinderea lor de scopul principal căruia îi sînt subordonate se răzbună întotdeauna prin ineficiență. Simpla îndeplinire a formelor nu este decît o zadarnică risipă de energie.

(Continuare în pag. a 8-a)

„Luna cărții la sate"

Inimoși răspînditori ai culturii

Satul nostru colectivizat cunoaște o intensă muncă culturală, menită să ducă la ridicarea conștiinței colectiviștilor pe o treaptă tot mai înaltă, conform cu vremurile noi, cu cerințele orînduirii socialiste. În această muncă aduc o contribuție dintre cele mai însemnate cadrele didactice din școlile sătești. Nu există acțiune culturală sătească în care să nu găsești cîțiva din inimoșii noștri dascăli.

În aceste zile începe să se desfășoare „Luna cărții la sate". Ca întotdeauna, învățătorii și profesorii din școlile sătești își fac simțită și acum activitatea.

Iată, de pildă, cum stau în această privință lucrurile în regiunea Banat. Aici, sub conducerea Comitetului regional P.M.R., munca de difuzare a cărții la sate a luat o amploare deosebit de mare. Pe lîngă cele peste 400 de unități ale cooperației de consum prin care se vinde cartea, activează și un număr de aproape 800 difuzori, din care peste 80 la sută îl reprezintă cadrele didactice. Și-au înscris de mult numele pe panoul de onoare mulți difuzori fruntași, cum sînt învățătorii și profesorii E. Mărculescu din raionul Deta, Mihai Boda din raionul Lugoj, Ion Coșu, Zeno Poenaru și Zenovia Pristoleanu din raionul Arad etc.

Pe ultimii i-am vizitat, cum s-ar zice, la ei acasă, adică în comunele unde își desfășoară activitatea. La Șiria am văzut și am aflat multe despre activitatea profesorului Ion Coșu. În cursul anului 1962, acest neobosit răspînditor al culturii a difuzat țăranilor colectiviști cărți de literatură politică, ideologică, beletristică și agrozootehnică în valoare de 6100 lei. El a făcut ca în mîinile oamenilor muncii din Șiria să ajungă circa 2000 de volume. Metoda de difuzare a cărții pe care o practică tov. Ion Coșu constă în munca de lămurire pe care el o duce cu fiecare cetățean în parte. Le vorbește despre conținutul cărților, despre însemnătatea lor pentru îmbunătățirea muncii în gospodăria colectivă, despre valoarea lor artistică etc. Tov. Coșu știe să răspundă așa cum trebuie setei de cultură, de cunoștințe, manifestată de țărănimea noastră colectivistă.

O activitate asemănătoare desfășoară și profesoara Zenovia Pristoleanu din comuna Covăsnîț. Dacă în Șiria există și o librărie a cooperației, în Covăsnîț o asemenea unitate specializată nu există. De aci a rezultat și necesitatea ca volumul de cărți răspîndit prin difuzori să fie și mai mare.

— Oamenii cer cărți, mereu cărți noi și bune, folositoare activității lor, și eu mă străduiesc să le satisfac cerințele — ne spune tov. Zenovia Pristoleanu.

Și faptele confirmă spusele. În decursul ultimului an tov. Pristoleanu a difuzat cărți în valoare de aproape 7500 lei. Este demn de subliniat și faptul că ea se interesează îndeaproape de procurarea cărților care sînt cele mai necesare colectiviștilor. De pildă, cînd s-a discutat în cadrul învățămîntului agrozootehnic despre avutul obștesc în G.A.C., pentru a ajuta cursanților să înțeleagă mai bine necesitatea întăririi avutului obștesc al gospodăriei colective tov. Pristoleanu a solicitat de la librărie broșuri care tratau această problemă.

Acum, cînd începe tradiționala „Lună a cărții la sate", este bine ca exemplul acestor difuzori fruntași și al multor altora din toate colțurile țării să fie urmat de cît mai multe cadre didactice, care și pe această cale pot aduce o prețioasă contribuție la desăvîrșirea revoluției culturale în țara noastră.

B. IEȘANU

Pentru dezvoltarea învățămîntului agricol

Rețeaua școlilor profesionale de mecanizatori și a școlilor pentru pregătirea tehnicienilor agricoli dispune în prezent, în toate regiunile țării, de unități care numără peste 69.000 de elevi, cu o treime mai mult decît în anul trecut. Pe baza Hotărîrii partidului și guvernului privind organizarea învățămîntului agricol rețeaua acestor școli va deveni încă și mai largă, astfel încît să poată corespunde pe deplin necesităților legate de întărirea continuă a agriculturii noastre socialiste.

În vederea asigurării celor mai bune condiții pentru dezvoltarea în perspectivă a învățămîntului profesional și tehnic de pregătire a cadrelor pentru agricultură a avut loc de curînd o ședință de lucru a secției de învățămînt și propagandă din cadrul Consiliului Superior al Agriculturii. Pe lîngă membrii secției, la ședință au luat parte cadre didactice, reprezentanți ai unor instituții centrale și ai comisiilor agricole regionale.

Referatele prezentate cu acest prilej s-au ocupat de problemele amplasării în viitor a unităților de învățămînt — centre școlare, școli tehnice și școli profesionale de mecanizatori — ca și de modul de organizare și de metodica instruirii practice a elevilor.

S-a arătat astfel necesitatea ca școlile ce vor lua ființă în viitor să fie amplasate în cadrul marilor unități de producție sau în imediata apropiere a acestora. Consiliile agricole regionale vor asigura spațiul de școlarizare necesar pregătirii cadrelor pentru unitățile de producție din regiunea respectivă conform cu cerințele fiecărei ramuri — agricultură, horticultură, zootehnie — și cu cerințele legate de mecanizarea lucrărilor agricole.

Discuții ample s-au purtat pe marginea referatului cu privire la organizarea instruirii practice a elevilor din școlile tehnice și din școlile de mecanizatori. S-a stabilit ca instruirea în producție să se desfășoare în unitățile agricole socialiste fruntașe și să fie astfel organizată încît elevii să poată participa în cursul ciclului de școlarizare la toate etapele procesului de producție. Pentru aceasta a fost propus un grafic cuprinzînd lucrările la care să participe elevii în cadrul practicii de producție din fiecare an de studiu, în raport cu prevederile programelor. De asemenea, s-au făcut propuneri cu privire la îmbunătățirea practicii didactice (în cadrul școlii). Astfel, s-a considerat indicată organizarea pe lîngă fiecare școală a unor gospodării didactice care să cuprindă circa 200 de hectare și să dispună de un sector fitotehnic și de plante de nutreț, de un sector pomicol, de un sector viticol și de un sector legumicol.

Discuțiile purtate în cadrul ședinței au contribuit la orientarea în perspectivă a școlilor profesionale și tehnice cu specific agricol și, prin aceasta, la îmbunătățirea muncii de pregătire a elevilor acestor școli.

Micii cititori ai bibliotecii raionale din Turda dovedesc un interes deosebit pentru consultarea materialelor ce le-au fost recomandate de profesori.

Contribuţii la elaborarea unei metodici

Din experienţa unui cerc pedagogic de marxism-leninism

Studierea marxism-leninismului în şcoală ridică tot mai mult pe primul plan problemele metodice ale predării şi însuşirii acestui obiect de învăţămînt. Elaborarea unei metodici a predării cunoştinţelor de marxism-leninism în învăţămîntul mediu este o necesitate de mult simţită. În rezolvarea ştiinţifică a acestei probleme, un loc deosebit de important îl are generalizarea experienţei înaintate din şcoală. Practica predării marxism-leninismului în şcoala medie, deşi relativ nouă, este bogată şi variată, ajutînd pe cercetător în stabilirea cerinţelor legate de predarea marxism-leninismului, în cunoaşterea condiţiilor şi particularităţilor studierii lui în şcoală.

Cercul pedagogic de marxism-leninism ca formă de organizare a activităţii ştiinţifice şi metodice a profesorilor de specialitate răspunde tocmai acestei necesităţi de a descoperi, analiza şi generaliza experienţa înaintată. El are menirea de a stimula şi de a realiza în mod ştiinţific şi conştient schimbul de experienţă care, în alte condiţii, se realizează mai mult sau mai puţin spontan.

Una din preocupările principale ale cercurilor pedagogice de marxism-leninism este aceea ca, prin activitatea pe care o desfăşoară, să răspundă unei întrebări de bază pe care profesorii de specialitate şi-o pun continuu: „Cum să predăm marxism-leninismul ca teorie ştiinţifică şi revoluţionară, pentru ca elevii să-şi însuşească cunoştinţele cît mai bine, cît mai temeinic, în aşa fel încît să fie capabili să le aplice în viaţă?

Pe linia acestor preocupări, cercul pedagogic al profesorilor de marxism-leninism din Capitală a organizat de curînd dezbaterea unui referat intitulat: „Pentru o şi mai mare eficienţă a predării marxism-leninismului în şcoala medie". Rod al muncii colective a trei membri ai cercului — profesoarele V. Demea, M. Draiculescu şi I. Schwartz — referatul a contribuit prin orientarea şi conţinutul lui, prin modul de rezolvare a problemelor, la înarmarea cadrelor didactice de specialitate în vederea ridicării calitative a muncii lor.

Eficienţa cunoştinţelor de marxism-leninism este o problemă care, prin natura ei, depăşeşte cadrul strict metodico-pedagogic, avînd o importanţă teoretică şi politică deosebit de actuală. Congresul al III-lea al P.M.R., ocupîndu-se de activitatea ideologică a partidului, a trasat ca sarcină deosebit de importantă sporirea eficienţei acestei activităţi. Această idee a fost bine reliefată în referatul despre care vorbim.

Generalizînd propria lor experienţă, autorii referatului au indicat patru direcţii principale prin care se poate urmări sporirea eficienţei cunoştinţelor de marxism-leninism în cadrul procesului instructiv-educativ. Este vorba, în primul rînd, de înţelegerea conţinutului ştiinţific al noţiunilor şi categoriilor marxism-leninismului, apoi de înţelegerea legăturilor dintre cunoştinţele de la o temă oarecare şi cunoştinţele de la celelalte teme, ca şi între acestea şi cunoştinţele din domeniul celorlalte obiecte de învăţămînt, de înţelegea legăturii marxism-leninismului cu viaţa şi, în sfîrşit, de sporirea influenţei educative a cunoştinţelor de marxism-leninism asupra elevilor.

În cadrul primei probleme, referenţii au scos în evidenţă necesitatea formării, dezvoltării şi aprofundării ştiinţifice a noţiunilor de marxism-leninism. Aici s-a schiţat rolul metodic al inducţiei şi deducţiei în definirea noţiunilor şi categoriilor, precum şi rolul comparaţiei şi diferenţierii în explicarea şi analiza conţinutului acestor noţiuni. Pentru concretizarea celor expuse, în referat s-au dat exemple din lecţii. Astfel, în legătură cu noţiunea de „bază economică a societăţii", s-a făcut o comparaţie între baza economică din Romînia burghezo-moşierească şi baza economică din R.P.R. Ca indicaţii metodico-pedagogice referenţii au insistat asupra necesităţii ca profesorul să se pregătească în amănunţime pentru lecţia pe care o va preda, să stabilească noţiunile şi trăsăturile noi care urmează să fie explicate sau adăugate vechilor cunoştinţe etc. Arătînd cum reliefează strînsa legătură dintre teoria marxist-leninistă şi politica partidului nostru, referenţii au menţionat că în lecţiile lor cu privire la baza economică a societăţii au acordat toată atenţia măsurilor revoluţionare ale partidului pentru crearea bazei economice a socialismului în ţara noastră.

Referatul a insistat cu deosebire asupra necesităţii ca profesorii să se preocupe cu toată grija de apărarea purităţii conţinutului cunoştinţelor de marxism-leninism şi a arătat rolul pe care-l are în această privinţă combaterea şi înlăturarea confuziilor mai frecvente la elevi în prima etapă a învăţării. În această privinţă au fost citate pentru exemplificare confuziile pe care le fac unii elevi între „baza economică a societăţii" şi „baza tehnico-materială", între „revoluţia socială" şi „revoluţia socialistă", între „criza economică de supraproducţie" şi „criza generală a capitalismului" etc. În legătură cu această chestiune, participanţii la discuţii au observat că ar fi fost necesar ca referatul să analizeze şi cauzele de ordin pedagogic şi psihologic ale confuziilor mai frecvente, pentru a se indica nu numai metodele de combatere a acestora, ci şi metodele de prevenire a lor.

Un merit al referatului a constat în faptul că, ocupîndu-se de aprofundarea noţiunilor de marxism-leninism, a încercat să facă o deosebire analitică între funcţia exemplelor în explicarea cunoştinţelor şi în verificarea acestora. Discuţiile au sugerat necesitatea aprofundării aspectelor funcţionale ale exemplelor în cadrul predării şi însuşirii cunoştinţelor de marxism-leninism şi, în deosebi, necesitatea unor indicaţii metodice privind alegerea, prezentarea, analiza şi generalizarea exemplelor.

Cu privire la cea de a doua cale de sporire a eficienţei cunoştinţelor de marxism-leninism, referatul a insistat în primul rînd asupra legăturii reciproce între aceste cunoştinţe, arătînd că elevilor trebuie să li se predea nu noţiuni izolate, ci sistemul noţiunilor de bază ale marxism-leninismului. S-a subliniat că elevii trebuie să înţeleagă clar, de pildă, legătura dintre modul de producţie şi lupta de clasă, între lupta de clasă şi stat, între acestea şi rolul maselor populare în istorie etc, înţelegerea acestei legături fiind o parte importantă a formării concepţiei despre lume a elevilor. Ei trebuie să-şi dea seama că legăturile dintre cunoştinţele pe care le studiază reflectă de fapt legăturile obiective existente în natură şi societate.

Referatul a stăruit, de asemenea, asupra necesităţii de a se reliefa în predare legătura care există între cunoştinţele de marxism-leninism — mai cu seamă cele de filozofie — şi cunoştinţele din domeniul celorlalte obiecte de învăţămînt — fizică, chimie, geografie, geologie, biologie, literatură, psihologie şi îndeosebi istorie. Cu privire la acest aspect al predării, pe baza discuţiilor care au avut loc în şedinţa respectivă, ca şi în şedinţele anterioare, cercul a şi luat o măsură care poate să se dovedească foarte eficientă. La propunerea responsabilului de cerc, s-au constituit colective care să ia în studiu programa şi manualele diferitelor obiecte predate în şcoală. Pe baza studiului întreprins, colectivele au sarcina ca, împreună cu profesorii de specialitate, să stabilească aspectele de conţinut şi de metodă privind corelaţia dintre studierea marxism-leninismului şi studierea celorlalte obiecte de învăţămînt.

În privinţa legăturii cunoştinţelor de marxism-leninism cu viaţa, referatul a avut meritul de a veni cu o precizare privitoare la conţinutul şi formele de realizare a acestei legături în procesul de învăţămînt. În primul rînd s-a precizat că profesorul de marxism-leninism trebuie să aibă în vedere practica revoluţionară, social-istorică, ceea ce înseamnă în etapa actuală, la noi în ţară, practica desăvîrşirii construirii socialismului. În această privinţă referatul a subliniat un aspect pozitiv al programei de marxism-leninism, care la o serie întreagă de teme a prevăzut lecţii ce se ocupă în mod special de realităţile construirii socialismului la noi în ţară. Tot aici autorii au stăruit în mod deosebit asupra însemnătăţii pe care o are folosirea în predare a documentelor de partid, ca şi a cuvîntărilor conducătorilor partidelor comuniste şi muncitoreşti şi, îndeosebi, a cuvîntărilor conducătorilor P.M.R. şi P.C.U.S. Arătînd că în documentele de partid se dezvoltă creator noţiunile şi tezele marxism-leninismului în strînsă legătură cu viaţa, cu cerinţele acesteia, autorii referatului au subliniat că ele ajută profesorului să dea lecţiilor o orientare justă, actuală, să-şi aleagă cele mai potrivite exemple, să le analizeze şi să le interpreteze de pe poziţiile marxism-leninismului creator.

Luînd o atitudine critică faţă de unele manifestări de formalism existente în predarea cunoştinţelor de marxism-leninism, manifestări care au ca urmare faptul că unii elevi îşi însuşesc aceste cunoştinţe în mod mecanic, fără a le putea folosi şi aplica în situaţiile noi ale vieţii, autorii referatului au subliniat cerinţa ca predarea să fie cît mai ştiinţifică şi mai clară, cît mai strîns legată de problemele vieţii, de sarcinile trasate de partid.

Reliefînd necesitatea formării atitudinii juste a elevilor, a formării deprinderii de a traduce în viaţă cele învăţate, referatul s-a ocupat în încheiere — ca o concluzie la problemele anterioare — de influenţa educativă a cunoştinţelor de marxism-leninism. S-a arătat, astfel, că scopul fundamental al lecţiilor de marxism-leninism trebuie să fie acela de a-i înarma pe elevi cu concepţia ştiinţifică, materialist-dialectică, de a determina o comportare corespunzătoare a lor în viaţă. Fiecare elev — s-a spus în referat — trebuie să fie nu numai convins de justeţea ideologiei şi politicii partidului marxist-leninist, dar şi să lupte activ pentru aplicarea în viaţă a acestei ideologii şi politici.

Punînd în discuţie o serie de probleme importante ale predării, referatul a adus, după părerea noastră, o contribuţie la elaborarea premiselor metodicii predării marxism-leninismului în şcoală, pe care momentul de faţă ne-o cere imperios. Aportul cadrelor didactice din cercurile pedagogice de marxism-leninism la realizarea acestei lucrări poate fi, după cum se vede, deosebit de valoros.

VALDEMAR POPA
cercetător ştiinţific principal
la Institutul de ştiinţe
pedagogice

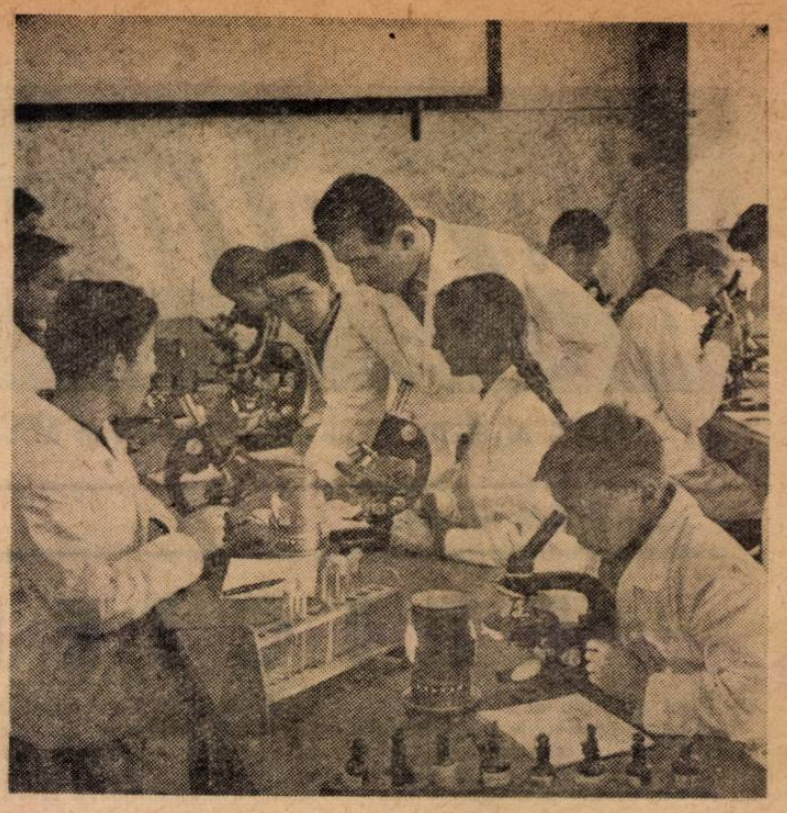

Studiul la microscop în laboratorul Centrului şcolar agricol din Arad.

Păreri despre manuale

Observaţii pe marginea unui manual de chimie

Manualul de chimie pentru clasa XI-a, ediţia 1962, prezintă faţă de ediţia anterioară o serie de îmbunătăţiri atît din punct de vedere al conţinutului, cît şi din punct de vedere grafic.

Cu toate acestea, în manualul amintit se mai întîlnesc unele deficienţe. De pildă, la pagina 47, la lecţia despre terpene sînt date formule greşite. Formula restrînsă a izoprenului apare astfel C_5H_3 în loc de C_5H_8, cum este în realitate. Mai jos este prezentată reacţia de formare a dipentenului din două molecule de izopren. Aici, lipsind o legătură între doi atomi de carbon ai primei molecule de izopren, se creează impresia că este vorba de trei molecule diferite care intră în reacţie în loc de două, aşa cum este în realitate. Datorită lipsei legăturii amintite, în aceste formule apar atomi de carbon trivalenţi, ceea ce contravine realităţii.

La pagina 48, în cadrul aceleiaşi lecţii este prezentată greşit formula pinenului, în care apar în mod eronat atomi de carbon trivalenţi.

Şi figura nr. 24 de la pagina 50 îi induce în eroare pe elevi. In această figură, în care este prezentată schema structurii spaţiale a moleculei de benzen, lipsesc legăturile duble caracteristice moleculei de benzen, ceea ce face ca atomii de carbon să apară ca fiind trivalenţi. De asemenea, figura de la pagina 83 reprezintă neclar cele spuse în text.

Cred că ar fi bine ca la lecţia despre aldehide reacţia de reducere a azotatului de argint cu aldehidă formică să cuprindă şi faza intermediară, în care se obţine azotatul de argint amoniacal, despre care se aminteşte în text.

Am menţionat aceste lipsuri ale manualului de chimie pentru a fi remediate la reeditarea manualului care, în general, constituie un real sprijin în munca profesorilor şi elevilor.

Prof. M. AILOAIEI
Şcoala medie nr. 4 — Iaşi

Mai multă exigenţă în controlul tehnic al manualelor

Un manual este util numai atunci cînd îndeplineşte toate cerinţele didactice şi tehnice. Dacă chiar numai una din aceste cerinţe este ştirbită, valoarea manualului scade.

La începutul anului şcolar 1962/1963 au sosit în şcoala noastră unele manuale care prezintă lipsuri serioase din punct de vedere al controlului tehnic. Astfel, unora le lipsesc pagini întregi: un manual de limba romînă pentru clasa a VI-a nu are file de la pagina 160 pînă la 193, unul de botanică pentru clasa a V-a — de la pagina 48 pînă la 65, un manual de limba rusă pentru clasa a V-a — de la pagina 80 pînă la 97, iar un manual de geografie pentru clasa a IV-a — de la pagina 32 pînă la 46.

Unele manuale au pagini neimprimate (file albe): un manual de geografie pentru clasa a VI-a este neimprimat la paginile 177, 178, 183, 184, 186, 187, 190, 191, iar un manual de geografie pentru clasa a VI-a, la paginile 166, 167, 170, 171, 174, 175.

Am primit şi manuale cu numerotarea paginilor greşită. De exemplu, la un manual de geografie pentru clasa a IV-a, pe o pagină se poate citi 17, iar pe verso 20, în altă parte 25 şi pe verso 28. Interesant este că textul de la paginile respective corespunde paginilor din manualele bune.

Pe de altă parte, unele manuale au pagini duble. O carte de limba rusă pentru clasa a V-a cuprinde de două ori paginile 65—80, lipsindu-i însă paginile 80—97.

O asemenea situaţie, desigur, este de natură să încurce şi nu să ajute pe şcolari în munca lor cu cartea.

Prof. VICTOR V. TUNSOIU
Şcoala de 8 ani, comuna
Murgaş, raionul Olteţu

Activităţile practice agricole în luna februarie

Iarna deosebit de aspră pune, în acest an, anumite probleme în organizarea activităţilor agricole ale elevilor pe teren. Din cauza temperaturii scăzute, este necesar să ne preocupăm de micşorarea timpului afectat deplasărilor şi să folosim aceste deplasări numai pentru lucrări efective. Celelalte activităţi, ca de pildă, observările sau expunerea unor chestiuni teoretice, se pot desfăşura în condiţii bune şi în clasă, în laborator sau la colţul naturii vii.

În clasa a V-a, activităţile practice agricole din luna februarie vor fi legate, conform planului calendaristic, de studierea secarei, orzului, ovăzului şi porumbului. În cadrul aplicaţiilor practice se pot organiza lucrări pentru recunoaşterea cerealelor păioase prin observarea dirijată de către profesor a planşelor, exponatelor, a plantelor întregi în snopi, a boabelor, precum şi a spicelor de secară şi orz şi a paniculelor de ovăz. Este bine să folosim în această lucrare metoda comparaţiei pentru a scoate în evidenţă deosebirile şi asemănările dintre cerealele păioase. Pentru o mai bună cunoaştere a acestora este indicată şi studierea inflorescenţelor prin demonstrarea fiecărei operaţii de îndepărtare a părţilor componente ale spicului, aşa încît elevii să fie cît mai bine lămuriţi asupra alcătuirii lui. După demonstraţia profesorului, elevii vor efectua frontal, sub îndrumarea lui, aceleaşi operaţii, îndepărtînd învelişurile spiculeţelor şi ale bobului cu ajutorul unui ac.

Folosind comparaţia, vom sublinia diferenţele dintre bobul de orz şi cel de orzoaică, arătînd că aspectul mai pîntecos al acesteia se datoreşte conţinutului său mai bogat în substanţe zaharoase, ceea ce o face proprie fabricării berei.

Pentru recunoaşterea cerealelor păioase în primul stadiu de dezvoltare, după aspectul urechiuşelor, este recomandabil să folosim material natural obţinut prin semănături efectuate în cutii.

În ultima săptămînă a lunii februarie putem organiza o aplicaţie practică cu elevii în vederea determinării purităţii boabelor de porumb, urmată de determinarea facultăţii germinatoare prin aşezarea boabelor în farfurii cu nisip umezit. Determinarea purităţii seminţelor şi a facultăţii germinative trebuie să fie urmată de calculul cantităţii de sămînţă la ha (norma de semănat).

În afara acestor aplicaţii practice în clasă sau laborator, se poate organiza şi o deplasare la centrul mecanic al G.A.S. sau la S.M.T., pentru a se studia maşinile speciale de semănat porumb şi eventual combinele de recoltat porumbul. O astfel de cunoaştere prealabilă a maşinilor sporeşte interesul elevilor pentru muncă şi va uşura studierea lor în cadrul disciplinei „Mecanizarea, electrificarea şi chimizarea agriculturii".

În clasa a VI-a, în luna februarie se organizează lucrările prevăzute în programă în legătură cu pregătirea amestecurilor de pămînt pentru răsadniţe şi pentru ghivece nutritive, confecţionarea acestora, pregătirea seminţelor de legume în vederea semănatului şi chiar semănatul legumelor timpurii în răsadniţă (varză, conopidă, roşii, ardei). De asemenea, se desfăşoară lucrări de îngrijire a răsadurilor, de alegere a cartofilor şi de punere a lor la iarovizat pentru culturile timpurii. Pentru pregătirea acestor lucrări este indicată prezentarea şi discutarea diafilmelor „Cultura legumelor" şi „Iarovizarea cartofilor".

Aplicaţiile practice privitoare la cultura legumelor — pregătirea amestecului de pămînt, confecţionarea ramei pentru obţinerea ghivecelor nutritive, prepararea soluţiei şi tratarea seminţelor de legume — se desfăşoară întîi pe baza metodei demonstrative, profesorul explicînd şi arătînd fiecare etapă de lucru. Apoi vom folosi interogarea elevilor, execuţia lucrării de către unul sau mai mulţi elevi, după complexitatea lucrării şi, în sfîrşit, efectuarea ei, sub îndrumarea profesorului, de către întreg colectivul clasei.

Cînd vom studia cu elevii iarovizarea cartofilor, după prezentarea şi discutarea diafilmului putem trece la prepararea soluţiei de formalină, la alegerea cartofilor pentru iarovizat în vederea culturilor timpurii, la tratarea lor, la aşezarea lor pe poliţe sau la înşirarea pe o sfoară care a fost dezinfectată în prealabil. Lucrarea aceasta, care se va desfăşura în clasă, în laborator sau la colţul naturii vii, va fi urmărită în timp, pentru ca elevii să poată observa întregul proces al iarovizării.

Împărţiţi în echipe, elevii clasei a VI-a pot participa, prin rotaţie, şi la numeroase activităţi din G.A.C. — curăţirea locului de zăpadă, aşezarea stratului de paie, căratul cu targa a bălegarului încălzit, confecţionarea patului (aşezarea bălegarului cu furca şi presarea lui), aşezarea tocului şi umplerea spaţiilor exterioare dintre două răsadniţe apropiate. De asemenea, elevii pot căra geamurile, le pot aşeza peste tocuri etc. Ei pot participa şi la aşezarea pămîntului într-o răsadniţă pregătită anterior (în care bălegarul s-a încălzit), sau pot efectua semănături în răsadniţe în care pămîntul s-a încălzit îndeajuns. După demonstraţia profesorului sau a tehnicianului, fiecare elev va semăna o jumătate sau o treime de rînd în răsadniţele rezervate la gospodărie pentru şcoală.

Chiar şi acolo unde gospodăriile agricole nu au un sector legumicol, şcoala trebuie să organizeze producerea răsadurilor de legume. Acestea se pot obţine în clasă în cutii de 50/30/7-8 cm., sau chiar în cutii obişnuite de marmeladă. Acestor cutii li se asigură drenajul, se umplu cu un amestec de pămînt cernut (două părţi mraniţă, o parte pămînt de grădină şi o parte nisip) pînă la circa 1 cm. de marginea de sus, pentru ca apa de udat să nu se reverse. Se presează bine pămîntul, se nivelează cu mîna şi apoi cu un bătător (scîndură cu mîner), se trasează rîndurile de-a latul cutiei, cu un beţişor, la 3-5 cm. distanţă unul de altul şi se seamănă. Sămînţa se acoperă, cernîndu-se deasupra un strat de mraniţă sau nisip cu aceeaşi grosime ca a seminţei. Se presează din nou cu bătătorul, pentru a pune sămînţa în contact cu pămîntul şi se udă cu o stropitoare cu sită fină (apa de udat trebuie să aibă temperatura camerei). Lădiţa se ţine la căldură, acoperită cu geam şi ziar şi se descoperă cînd plantele au răsărit şi au nevoie de lumină. Mai tîrziu, plantele vor fi răsădite (repicate) în pahare de hîrtie umplute cu pămînt, care se vor planta apoi direct în teren.

Pentru clasa a VII-a se recomandă activităţi practice care să ceară deplasări scurte sau care să se poată desfăşura în întregime în condiţiile adăpostirii elevilor (în clasă, în laborator, la G.A.S. din localitate). Astfel, pentru lucrările de mecanizare, iniţierea se poate organiza în atelierele G.A.S. Aci se vor studia maşinile şi uneltele agricole, insistîndu-se în special asupra părţilor principale din care sînt alcătuite şi, mai ales, asupra părţilor active. Elevii, împărţiţi pe echipe, pot participa alături de muncitori la lucrările cerute de programă, învăţînd cum se reglează şi cum se deservesc anumite maşini şi unelte agricole, cum sînt curăţite şi întreţinute.

Se pot desfăşura, de asemenea, unele activităţi practice care să pregătească predarea temei „Organizarea întreprinderilor agricole socialiste". Bunăoară, se poate face o vizită la G.A.C., pentru ca elevii să vadă cum este organizată producţia vegetală şi creşterea animalelor, cum se desfăşoară munca în ramurile anexe. În luna ianuarie, în toate G.A.C. s-au dezbătut planurile de producţie. Este bine ca unele prevederi ale acestora să fie aduse la cunoştinţa elevilor, care se vor familiariza astfel şi mai mult cu problemele importante ale gospodăriei şi ale vieţii satului. Este necesar, de asemenea, ca elevii să cunoască, aşa cum prevede programa, normativele G.A.C.

Vizita la G.A.C. va fi pregătită printr-o discuţie în cadrul căreia se vor lămuri noţiunile de plan de producţie, brigadă, zi-muncă, normă etc. De asemenea, în timpul discuţiei vom face cunoscute elevilor planul de organizare a terenului gospodăriei brigăzile, normativele de lucru, defalcarea planului de muncă al gospodăriei pe brigăzi şi echipe.

Se mai pot organiza — dacă timpul permite — lucrările pomicole prevăzute în programă: lucrări de stropire a pomilor fructiferi sau altoiri cu ramuri detaşate. Ca toate celelalte lucrări, şi acestea se pregătesc în clasă sau în laborator. Este necesar să se acorde o deosebită atenţie instructajului prealabil asupra regulilor ce trebuie respectate în timpul stropitului şi al altoitului.

După cum se vede, şi în luna februarie există o gamă întreagă de lucrări în care elevii pot fi antrenaţi cu folos. Este necesar ca acestea să fie planificate în mod judicios de către profesori şi să se asigure îndeplinirea lor creatoare, în funcţie de condiţiile locale şi de starea vremii.

Lector univ. H. CONST. MATEI
Prof. ing. PAUL DABIJA

În laboratorul de ştiinţe naturale al Palatului pionierilor

Excursii în întreprinderi

Predînd elevilor din clasa a VII-a cunoştinţe despre producţia industrială, am căutat să-i ajut să cunoască nemijlocit elementele generale ale acesteia. Bunăoară, la tema „Organizarea întreprinderilor industriale socialiste" am planificat o excursie la Uzina de mecanică fină astfel încît elevii să vadă nemijlocit cum este organizată munca în secţiile unei întreprinderi.

În uzină ei au aflat că secţiile de bază ale acesteia cuprind toate atelierele de producţie, unde se fabrică un sortiment variat de instrumente pentru măsurători de precizie — şublere, micrometre, rigle gradate, vitezometre, manometre etc. — că secţiile auxiliare cuprind toate atelierele de întreţinere, iar secţiile de deservire asigură transportul şi livrarea produselor.

Apoi a fost analizată însemnătatea fiecărei secţii în parte. Astfel, elevii au văzut că secţiile de bază ale întreprinderii sînt dotate cu maşini specializate pentru un anumit sortiment, puse în funcţiune în mod automat. Li s-a explicat totodată care sînt perspectivele de extindere a lucrărilor executate automat. A fost subliniată în mod deosebit însemnătatea atelierului de verificare, unde precizia de execuţie a fiecărei lucrări este verificată cu o rigurozitate mergînd pînă la zecimi de micron.

În secţiile auxiliare elevii au văzut cum se pregătesc materialele din care se obţin diferitele produse ale întreprinderii şi cum se efectuează reparaţii ale sculelor şi maşinilor folosite în producţie — strunguri, freze, raboteze, prese etc., iar în secţiile de deservire elevii au fost lămuriţi asupra dublului rol al acestora — aprovizionarea secţiilor de bază şi a secţiilor auxiliare cu materialele necesare şi livrarea către întreprinderile beneficiare a produselor uzinei.

Elevii şi-au dat seama de faptul că întreaga muncă a uzinei se desfăşoară în mod planificat, în strînsă concordanţă cu planul economic general şi în mod special cu planurile întreprinderilor din sectorul construcţiilor de maşini, cu care au fost încheiate contracte de colaborare.

În scopul adîncirii cunoştinţelor predate la tema „Organizarea întreprinderilor industriale socialiste" voi organiza şi o excursie la uzina „Electromagnetica", a cărei secţie de bază cuprinde ateliere unde se produc telefoane, galvanometre, ampermetre, voltmetre, wattmetre, transformatoare, centrale telefonice automate.

Prof.
STELA SERGHIE
Şcoala de 8 ani nr. 19
din Bucureşti

Lecţiile de lucru manual

Programa de lucru manual pentru clasele I-IV prevede în trimestrul II predarea capitolului „Împletituri diferite". Lucrările practice din acest capitol sînt planificate, conform programei, după lucrările de modelaj în argilă şi plastilină. Ca materiale pentru executarea împletiturilor programa prevede folosirea aţei de bumbac, de in sau cînepă, a lînei, a fişiilor de hîrtie, a sforii, a pănuşilor de porumb, rafiei, paielor, nuielelor.

În cadrul lucrărilor de împletituri învăţătorul are prilejul să îmbogăţească cunoştinţele elevilor cu date referitoare la proveniţa materialelor cu care se lucrează şi asupra ramurilor de producţie în care sînt folosite aceste materiale (în filaturi, în fabricile de tricotaje, în activitatea din G.A.S. şi G.A.C.). Elevii capătă în cadrul acestor lecţii, pe lîngă numeroase cunoştinţe, priceperea şi îndeminarea de a utiliza cele mai variate materiale pentru executarea unor obiecte împletite.

Lucrările practice de împletituri încep cu o lecţie introductivă în care elevii fac cunoştinţă cu proprietăţile materialului, învaţă să mînuiască instrumentele şi fac primele exerciţii de probă. În prima lecţie se asigură deci baza teoretică a desfăşurării lucrării, pentru ca apoi în lecţiile de exerciţii, să se aplice cele explicate de învăţător.

Experienţa ne-a arătat că este bine ca în cadrul acestor lecţii învăţătorul să nu demonstreze lucrarea în întregime de la început. De pildă, cînd se explică confecţionarea coşuleţelor împletite din paie sau pănuşe, învăţătorul va demonstra la început numai împletitura, celelalte explicaţii şi demonstraţii realizîndu-se pe parcursul lecţiei, după ce elevii termină cîte o etapă de lucru independent. În felul acesta intervenţia învăţătorului nu va frîna activitatea independentă a elevilor. Ne-am dat seama totodată că este necesar să-i ajutăm în timpul lucrării pe elevii mai puţin îndeminatici.

Unele obiecte prevăzute de programă pentru a fi confecţionate în cadrul lucrărilor de împletituri se pot executa organizînd clasa pe grupe de elevi. În acest caz, dacă, de exemplu, o grupă de trei elevi execută un coş din nuiele, activitatea lor va trebui organizată în aşa fel încît fiecare elev să participe pe rînd la toate etapele lucrării.

La repartizarea obiectelor ce vor fi efectuate ţinem seama de faptul că în clasă sînt atît fete cît şi băieţi. În timp ce băieţilor le repartizăm împletiturile din paie, nuiele, pănuşe, sfoară, fetelor le repartizăm împletiturile din aţă, lînă sau bumbac.

Sporind treptat complexitatea lucrărilor, am procedat în felul următor. În clasa I fetele au executat cu croşeta împletituri simple din aţă sau lînă groasă (lanţ, picioruşe, găurele), în timp ce băieţii au împletit coarda şi biciul din pănuşe de porumb sau benzi din paie sau nuiele. În clasa a II-a fetele au lucrat împletituri cu croşeta din lînă sau aţă groasă, cum ar fi, de pildă, punga pentru sticla de cerneală, iar băieţii au împletit coarde, ştergătoare şi coşuleţe din paie sau nuiele. În clasa a III-a fetele au executat, în cadrul împletiturilor cu croşeta sau cu cîrligele fulare şi căciuliţe, în timp ce băieţii au lucrat la împletirea pălăriei din paie şi a coşului din nuiele. Tot în cadrul acestui capitol am planificat atît pentru fete cît şi pentru băieţi, ca activitate comună, confecţionarea plasei din sfoară. Elevele din clasa a IV-a au împletit flanele, mănuşi cu degete etc., iar băieţii din această clasă papuci din paie, coşuri mari ş.a.m.d.

Am rezervat două ore pentru ca întreaga clasă a IV-a să înveţe ţesutul ciorapilor, cusutul nasturilor, reparatul agăţătorilor etc. Cu acest prilej i-am făcut pe elevi să înţeleagă necesitatea însuşirii acestor deprinderi practice, pentru a-şi asigura singuri ţinuta îngrijită.

Căutînd permanent ca în cadrul orelor de lucrări practice să le formăm elevilor priceperi şi deprinderi utile vieţii de fiecare zi, reuşim să le stimulăm interesul pentru aceste lucrări practice şi să asigurăm însuşirea conştientă a cunoştinţelor.

VALERIA şi FLORIAN DIŢULEASA
Şcoala de 8 ani din Vităneşti
Costeşti

234.741

Însușirea scrierii corecte de către începători

II

In actul scrierii copiilor începători se observă adeseori că ei însoțesc scrierea cu articularea șoptită a cuvîntului pe care îl scriu. Explicația psihologică a acestui fapt constă în aceea că, articulînd sunetele componente ale cuvîntului, copilul fixează proprietățile lor deosebite și capătă mijloace deosebite de sprijin pentru a recunoaște clar sunetul necesar, separîndu-l de celelalte sunete învecinate prin articulare. Actul scrisului cere nu numai o precisă diferențiere acustică a diferitelor sunete ale limbii, ci și transformarea variantelor neclare ale sunetelor în forme distincte și stabile. De aici necesitatea ca în astfel de situații să se manifeste îngăduință și răbdare, întrucît treptat, pe măsură ce această cerință a scrierii este însușită pe baza procedeelor juste de predare, fenomenul dispare.

Foarte frecventă în practica scrierii copiilor pe treapta abecedară este și inegalitatea calității scrierii. Dacă în timpul unui exercițiu de scriere primele semne grafice se scriu corect, cu cît copilul se apropie de sfîrșitul rîndului de caiet cu atît devierele de la scrisul frumos sînt mai mari. Aceleași litere care la începutul rîndului au fost scrise frumos, corect, la mijlocul rîndului și spre sfîrșitul lui sînt scrise cu tot mai multe devieri de la scrierea corectă, atît în ceea ce privește dimensiunea cît și înclinarea, grosimea etc. Cauza acestui fenomen se datorește în mare parte mobilității mari a degetelor palmei și a brațului, care deviază în timpul scrierii, influențînd negativ precizia scrisului. Intrucît copilul nu poate să adapteze mișcările sale condițiilor în continuă schimbare (poziția cuvintelor la începutul, la mijlocul sau la sfîrșitul rîndului, dimensiunea, structura lor grafică diferită etc.), unele abateri de la scrierea corectă continuă să se manifeste și mai tîrziu, pe treapta post-abecedară.

Se desprinde din cele de mai sus sarcina de a desfășura o muncă organizată și sistematică, pentru a-i deprinde pe elevi să-și coordoneze just mișcările brațului, mîinii etc. Incă din perioada preabecedară trebuie să-i convingem pe elevi de importanța poziției corecte la scris, să asigurăm însușirea de către ei a regulilor tehnice ale scrisului și efortul lor conștient de a le aplica în scriere.

Spre sfîrșitul perioadei abecedare, cînd copiii cunosc cea mai mare parte a alfabetului, se poate folosi în vederea însușirii deprinderilor de scriere, alături de exercițiile de copiere și transcriere la care ne-am referit în articolul precedent, forma de activitate care constă în răspunsuri scrise la întrebări cu ajutorul unor tablouri înfățișînd obiecte. Putem utiliza în acest scop tablouri pe care copiii le cunosc din lecțiile anterioare, ca și tablouri noi, accesibile copiilor.

Răspunsurile la întrebări cu ajutorul unor ilustrații se pot folosi uneori — în funcție de nivelul clasei — și mai devreme decît spre sfîrșitul perioadei abecedare, bine înțeles cu condiția ca ele să fie alcătuite din cuvinte ce conțin literele învățate.

O altă formă de activitate menită a contribui la însușirea și formarea deprinderilor de scriere corectă constă în scrierea denumirii ilustrațiilor.

In paginile abecedarului se găsesc numeroase ilustrații sub care sînt scrise cu litere de mînă denumirile lor incomplete (lipsesc 1-2 litere). In locul literelor lipsă sînt puse liniuțe. Ilustrațiile sînt așezate, de obicei, sub textul de tipar, iar denumirile lor sînt formate din una, două sau mai multe silabe, în funcție de treapta însușirii citirii de către copii. Aceștia vor fi îndrumați să arate ce litere lipsesc, apoi să compună cuvintele respective din literele alfabetului decupat și, în sfîrșit, să copieze denumirile ilustrațiilor cu cuvinte complete. Inainte de compunerea cuvintelor din literele alfabetului decupat are loc analiza fonetică.

Variind acest exercițiu, putem folosi nu numai ilustrațiile din abecedar, ci orice fel de ilustrații accesibile copiilor și pentru scrierea denumirii cărora ei cunosc literele necesare. Munca cu astfel de ilustrații se desfășoară în felul următor: Se așează ilustrația pe tablă sau pe stelaj. Se cere copiilor să denumească obiectul pe care-l reprezintă, să compună pe stelaj denumirea ilustrației din literele alfabetului decupat, iar apoi să scrie cuvîntul respectiv în caiete.

După ce copiii au învățat să scrie un număr de 8-10 litere și au scris cuvintele cu aceste litere, pentru consolidarea scrierii se folosesc cu succes dictările.

Dintre diversele feluri de dictări, cea mai frecvent folosită, întrucît corespunde posibilității copiilor pe această treaptă de însușire a scrierii, este dictarea cu explicații prealabile. După ce s-au dictat literele învățate, la începutul perioadei abecedare, se dictează și cuvinte formate din literele învățate. In prealabil, cuvintele ce urmează a fi dictate sînt compuse la tablă. După compunerea fiecărui cuvînt la tablă urmează dictarea și scrierea lui.

Ce fel de cuvinte se dictează? In primele lecții vom dicta cuvintele pe care copiii le-au mai scris din abecedar, iar ulterior cuvinte pe care le-au transcris. După cîteva lecții de acest fel se dictează și cuvinte noi. Respectarea unei astfel de gradări a exercițiilor de dictare este imperios necesară, spre a se asigura o concordanță între posibilitățile de care dispune elevul la un moment dat în ceea ce privește însușirea tehnicii scrisului și complexitatea problemelor grafice cărora el trebuie să le facă față în transcrierea cuvintelor.

Pentru dictarea cuvintelor noi e necesară o explicație prealabilă a sensului lor, dacă e necunoscut sau puțin cunoscut unor copii. Pentru a controla însușirea conștientă a sensului cuvintelor respective le vom cere copiilor să formeze, din cuvintele scrise pe baza dictării, propoziții. Desigur, și aceste cuvinte urmează să fie întîi compuse la tablă din literele alfabetului decupat.

Și în ceea ce privește dictarea propozițiilor e necesar să se respecte cerința trecerii treptate de la ușor la greu. Intîi se dau la dictare propoziții simple, pe care copiii le-au citit și le-au scris sau le-au transcris din abecedar, și pe ale căror cuvinte, deci, le cunosc. Abia apoi trecem la dictarea unor propoziții în care figurează și cuvinte noi. Primele propoziții dictate se compun în prealabil la tablă. Mai tîrziu se compun numai cuvinte mai grele.

Metodica dictării propozițiilor este următoarea: învățătorul rostește o dată sau de două ori întreaga propoziție, apoi dictează cuvînt cu cuvînt, rar, însă în așa fel încît copiii să nu piardă legătura logică dintre cuvintele propoziției. In timpul dictării el urmărește, fără a întrerupe munca copiilor, felul cum scriu aceștia, observă eventualele greșeli tipice sau individuale. După dictarea fiecărei propoziții se analizează cu copiii felul cum au scris, se îndreaptă greșelile făcute, se previn altele. Pe măsură ce se fac mai multe exerciții, discuțiile se poartă numai după scrierea a 2-3 propoziții sau la sfîrșitul dictării.

In perioada post-abecedară se pot alege pentru dictări mici fragmente logic închegate din cartea de citire sau alcătuite în mod special pentru acest scop.

La dictare, înțelegerea textului de către elevi este tot atît de importantă ca și la copiere. De aceea, cadrele didactice trebuie să acorde în primul rînd atenție laturii semantice a textului. Apoi munca se desfășoară în modul următor: învățătorul citește prima propoziție, iar copiii o repetă. Are loc apoi analiza propoziției din punct de vedere ortografic. Se insistă asupra cuvintelor cu ortografie mai grea și se explică copiilor scrierea lor corectă. Copiii repetă din nou propoziția și o scriu în caietele lor. Se continuă astfel cu propozițiile următoare.

Foarte utilă pentru însușirea ortogramelor mai dificile este dictarea vizual-auditivă. Esența ei constă în aceea că după analiza verbală a propozițiilor acestea se scriu la tablă, pe baza dictării unui elev. Copiii citesc propoziția în cor, apoi aceasta este acoperită cu o foaie de hîrtie, iar elevii o scriu din memorie în caietele lor. Valoarea acestui procedeu constă în faptul că la însușirea ortogramelor participă mai mulți analizatori, ceea ce ușurează însușirea. Copiii verifică ulterior justețea celor scrise de ei comparîndu-le cu cele scrise pe tablă.

Alături de formele didactice menționate pînă aici, o pondere deosebită trebuie acordată dictării de control. Importanța acestui fel de dictare constă, pe de o parte, în faptul că oferă cadrelor didactice posibilitatea de a cunoaște în mod organizat, sistematic și continuu nivelul de pregătire al copiilor în ceea ce privește scrisul, iar pe de altă parte în faptul că ea constituie un mijloc prețios de stimulare a copiilor, de sporire a încrederii lor în forțele proprii, de cunoaștere a propriilor succese sau lipsuri în ceea ce privește calitatea scrierii. Practica școlară a arătat că astfel de dictări sînt indicate la clasele mici o dată pe săptămînă, ele constituind astfel un fel de bilanț al muncii cadrelor didactice și a copiilor.

Dictările de control se organizează după ce copiii s-au deprins cu dictările fonetice, cu analiză prealabilă. Pe treapta post-abecedară, durata lor este de cca 15-20 de minute. E recomandabil ca dictarea de control să aibă loc după controlul temelor scrise date pentru acasă, aceasta constituind și o pregătire a copiilor.

Dictarea de control cea mai simplă începe încă din primele zile ale perioadei abecedare și constă în dictarea unor litere, apoi a unor cuvinte, iar spre mijlocul perioadei abecedare a unor propoziții izolate. Spre sfîrșitul perioadei abecedare începe dictarea unor scurte texte închegate, apoi, în perioada post-abecedară, din fragmente logic închegate. Unitatea de dictare este litera, cuvîntul sau propoziția pentru perioada abecedară, propoziția sau grupul de cuvinte legate prin înțeles în cea post-abecedară.

Este important ca în analiza lucrărilor să fie scoase în evidență atît calitățile cît și lipsurile manifestate de elevi. Pentru lichidarea eventualelor greșeli tipice se organizează exerciții de analiză și sinteză fonetică și grafică, se compun cuvintele din literele alfabetului decupat sau se dă o dictare cu explicații prealabile.

Bine organizate, cu teme alese astfel încît să stîrnească interesul copiilor, controlate cu minuțiozitate, dictările de control constituie o formă valoroasă de activitate, care contribuie la însușirea deprinderilor scrierii corecte.

Conf. univ. ION BERCA

Aplicații practice în laboratorul de fizică al Școlii medii nr. 3 din Timișoara

Unitatea organism-mediu în lecțiile de zoologie

Înțelegerea conștientă a cunoștințelor de zoologie predate în clasa a IX-a presupune neapărat cunoașterea legăturii existente între structura morfologică a speciilor studiate și condițiile de viață care determină această structură. Numai un asemenea mod de a studia zoologia înlătură posibilitatea ca elevii să ajungă la concluzii eronate, fixiste, îi ajută să dobîndească reprezentări juste, științifice asupra dezvoltării regnului animal și contribuie, astfel, la formarea concepției lor materialist-dialectice.

Am avut de curînd prilejul să asist, în cîteva școli, la predarea clasei „Insecte". În lecțiile referitoare la această clasă, unii profesori s-au limitat la simple constatări asupra structurii morfologice a reprezentanților ordinelor de insecte și au cerut elevilor doar să memoreze un șir de cunoștințe, cum ar fi, de pildă, tipurile diferite de aparate bucale ale insectelor din ordinele Coleoptere, Ortoptere, Hemiptere și Lepidoptere, fără a explica cauzele acestei diferențieri. Un asemenea procedeu, desigur, nu poate duce decît la însușirea mecanică, formală a cunoștințelor și el trebuie neapărat înlăturat din practica predării.

Bine procedează acei profesori care, urmărind să dea elevilor explicarea dialectică a fenomenelor studiate, stăruie asupra cauzelor ce determină sensul modificărilor morfologice existente la speciile pe care le studiază cu elevii. În acest mod au conceput predarea clasei „Insecte" cei mai mulți dintre profesorii la ale căror lecții am asistat.

Iată, de pildă, cum s-a desfășurat lecția ținută de profesoara M. Dulfu, de la Școala medie nr. 10 din Capitală. Tov. Dulfu s-a orientat just atunci cînd, începînd capitolul amintit, a pornit prin a explica detaliat organizarea tipică a coleopterului Blatta orientalis. Pe baza cunoștințelor despre organizarea internă ea a exemplificat elevilor, în lecțiile următoare, că tipul primitiv s-a modificat în sensul indicat de condițiile diferite de viață. Bunăoară — a spus tov. Dulfu — aparatul bucal al insectelor din ordinul Hemiptere, adaptat funcției de înțepat și supt, a provenit din modificarea pieselor bucale ale tipului primitiv de aparat bucal, datorită vieții parazitare a hemipterelor.

În același mod a procedat profesoara și în explicarea tipului de aparat bucal caracteristic celorlalte ordine de insecte, făcîndu-i astfel pe elevi să înțeleagă că tipul specific de aparat bucal reprezintă pentru ordinele de insecte un criteriu sistematic important.

Elevii, fiind deprinși de la început să explice caracterele morfologice în funcție de condițiile care le-au determinat, au reușit să distingă singuri un alt criteriu important în clasificarea insectelor — și anume, tipul de picioare. Astfel, la lecția despre Hymenoptere ei au știut să explice singuri de ce picioarele albinei lucrătoare prezintă două formațiuni specifice — coșulețele și periuțele — cu care acționează în colectarea nectarului. Îndrumați de profesoară, elevii au subliniat și alte caractere specifice albinei lucrătoare, ca dezvoltarea sistemului traheean și a aripilor, determinată de viața lor activă, cît și prezența glandelor cerigene și a acului prevăzut cu o glandă cu venin, determinate de funcția de clădire a fagurilor și depunere a mierei în condiții abiotice

Explicarea modului particular de reproducere a indivizilor din societatea albinelor, cît și modul diferit de îngrijire a larvelor a prezentat un moment mai dificil al lecției. Aici profesoara a trebuit să explice mai pe larg fenomenul de dezvoltare a albinelor lucrătoare din ouă fecundate și a trîntorilor din ouă nefecundate. Făcîndu-i însă pe elevi să înțeleagă că toate aceste particularități au o cauză comună — condițiile de viață — profesoara a reușit să obțină de la ei răspunsuri bune, temeinic fundamentate științific.

Acest stil de muncă, folosit de un număr tot mai mare de profesori de științe naturale, asigură însușirea conștientă a cunoștințelor predate. Formîndu-le elevilor deprinderea de a reflecta asupra celor expuse la lecție, de a ajunge ei înșiși la concluzii, profesorul le ușurează munca de însușire a unui sistem de cunoștințe științifice și contribuie în mod efectiv la dezvoltarea gîndirii lor.

C. DEMETRESCU

Cum predăm lecțiile despre căldură

Programa de fizică pentru clasa a IX-a prevede în mod just ca predarea căldurii să înceapă cu ceea ce îi asigură premizele unui studiu rațional : bazele teoriei cineticomoleculare.

Numai că felul în care este dispus și dezvoltat în manual conținutul acestei teorii nu mi se pare cel mai judicios. Astfel se pornește de la unele considerente istorice, pentru a se trece imediat la dezvoltarea unor teme atît de complexe ca difuziunea și mișcarea browniană.

În ceea ce mă privește, am procedat altfel. Respectînd principiul că în procesul predării trebuie să pornim de la cunoscut la necunoscut, de la apropiat la depărtat, după ce le-am anunțat elevilor că urmează să studiem o serie de fenomene ce reprezintă diferite manifestări ale căldurii, i-am întrebat dacă această noțiune este cu totul nouă pentru ei sau reprezintă o mărime fizică studiată anterior, dar care de astă dată se prezintă sub un alt nume și altă înfățișare. Pentru a-i ajuta în formularea unui răspuns gîndit le-am propus să indice cîteva modalități de producere a căldurii, urmînd ca din analizarea acestora să tragem concluzia ce se impune. Elevii s-au referit, în răspunsurile lor, la fapte concrete : o sîrmă se încălzește atunci cînd încercăm s-o rupem prin îndoiri succesive, mîinile devin mai calde dacă le frecăm etc. Le-am cerut să precizeze în limbajul fizicii ce se efectuează în fiecare din aceste cazuri și am primit prompt răspunsul : lucru mecanic. A treia întrebare ajutătoare a urmat firesc : Ce se întîmplă cu un corp asupra căruia se efectuează lucru mecanic ? Corpul capătă o proprietate denumită energie — au răspuns elevii. Aceasta i-a condus cu ușurință la concluzia că, întrucît căldura apare ca efect al unui lucru mecanic, ea este energie.

Pentru a fundamenta această concluzie, le-am reamintit elevilor cele învățate anterior despre energie ca fiind capacitatea corpurilor de a efectua lucru mecanic și le-am cerut să citeze ca exemplu o împrejurare în decursul căreia căldura produce și ea lucru mecanic. Elevii s-au referit la apă, care, ajungînd să fiarbă datorită căldurii, începe a sălta capacul vasului în care se află.

Abia după ce am fixat pe această cale natura energetică a căldurii am trecut la etapa următoare, mai grea : studiul microscopic al căldurii. Am început și de astă dată prin a face apel la date senzoriale și la cunoștințele anterioare ale elevilor. Astfel, le-am cerut să-și reamintească întîi criteriile pe baza cărora se poate afirma că un corp posedă energie mecanică — starea de mișcare și poziția corpului în raport cu Pămîntul. Am pus apoi elevilor următoarea întrebare : dar energia calorică, ce schimbări ale corpului implică ? Pentru a-i ajuta să răspundă le-am propus să reia exemplul apei încălzite, cerîndu-le să compare situația inițială — cînd apa încă nu era încălzită și pe suprafața ei plutea, să spunem, o lingură de lemn — și situația finală, cînd capacul începe să trepideze. Analizînd exemplul, elevii și-au dat seama că, pe de o parte, moleculele de apă se îndepărtează una de alta, iar pe de altă parte, că vitezele moleculare cresc, ceea ce provoacă deplasarea lingurii de lemn și a capacului. De aici observația că energia mecanică este legată de mișcarea întregului corp, în timp ce energia calorică este legată de mișcarea moleculelor, ceea ce i-a dus pe elevi la concluzia că în general energia poate fi definită ca fiind măsura mișcării sub orice formă s-ar prezenta aceasta.

Pentru o mai bună înțelegere a lucrurilor am schițat la tablă un tablou comparativ al însușirilor caracteristice energiei mecanice și energiei calorice. Am arătat în primul rînd asemănările dintre ele : ambele se nasc în urma unei acumulări de lucru mecanic și ambele pot efectua, la rîndul lor, lucru mecanic. Am stabilit apoi deosebirile : în timp ce energia mecanică depinde de schimbarea vitezei și poziției întregului corp, energia calorică depinde de schimbarea vitezei mijlocii și poziția moleculelor. În consecință, energia mecanică și cea calorică sînt forme diferite ale energiei și ambele reprezintă măsura mișcării.

Pentru a trece mai departe, la mișcarea browniană, am pus elevilor întrebarea : oare mai înainte de a începe apa să fiarbă, moleculele ei nu se găseau în mișcare ? Gîndindu-se la faptul că la început lingura era nemișcată, elevii au fost tentați să răspundă că nu. Pentru a-i convinge că greșesc am efectuat cu ei experiența indicată în manual și am început apoi să le vorbesc, folosind referirile istorice, despre mișcarea browniană.

Dezvăluind caracterul și consecințele mișcării browniene am făcut unele precizări care lipsesc din manual și am îndreptat unele erori existente în el. Astfel, formularea des repetată că „viteza moleculelor crește o dată cu temperatura corpurilor" (pag. 72, ed. 1962), am înlocuit-o prin formularea : „viteza moleculelor crește o dată cu acumularea de căldură". Aceasta, întrucît temperatura este o măsură pentru viteza medie a moleculelor, iar noțiunea de temperatură n-a fost încă studiată de elevi.

Am atras atenția asupra faptului că simpla ipoteză că mișcarea browniană este datorată moleculelor n-are nici o valoare cîtă vreme nu este dovedită. Într-adevăr, întrucît moleculele izbesc firișoarele de polen din toate părțile, ar însemna că izbiturile pe aceeași direcție se compensează și, ca atare, firișorul de polen ar trebui să rămînă în repaus. Le-am arătat însă elevilor că dacă corpusculul are dimensiuni suficient de mici atunci izbiturile concentrice nu se mai compensează și îl vor pune în mișcare. De asemenea, le-am atras atenția că, dacă avem în vedere raportul de mărime dintre masa firișorului de polen și masa unei molecule, rezultă că molecula se mișcă mult mai rapid.

Întrucît în manual se afirmă că mișcarea browniană este o mișcare naturală, am schițat un tablou din care elevii să-și poată da seama de adevăr. Tabloul arată asemănarea dintre mișcarea browniană și mișcarea moleculelor — și anume faptul că la ambele aspectul mișcării este dezordonat, iar durata ei infinită. Se arată apoi deosebirile : în timp ce viteza mișcării browniene este mică, cea a mișcării moleculelor este mare ; apoi, în vreme ce cauza mișcării corpusculelor o constituie șocurile primite din partea moleculelor, cauza mișcării moleculelor înseși o constituie energia, proprietate înnăscută și inseparabilă a materiei.

Din concluzia că moleculele posedă o mișcare proprie rezultă că în permanență, chiar atunci cînd un corp este în repaus macroscopic, el posedă energie pe seama mișcării moleculelor. Această concluzie contribuie într-o măsură însemnată la formarea concepției materialist-dialectice despre natură a elevilor, convingîndu-i de faptul că mișcarea și materia sînt inseparabile una de alta, că mișcarea este forma fundamentală a materiei, modul ei de existență.

Elevii au reținut și faptul că, întrucît moleculele ocupă anumite poziții determinate de acțiunea forțelor de coeziune, ele au și energie potențială.

Suma acestor energii moleculare am definit-o ca fiind energia internă U. Am arătat elevilor că, dacă vom aplica legea conservării energiei, apei care se încălzește pînă la fierbere, putem scrie : $Q = \Delta U + L$. Am avut grijă să remarc paralelismul acestei relații cu relația studiată anterior : $E = \Delta E + L$.

Drept concluzie la studiul mișcării browniene am subliniat că, întrucît este dovedit caracterul permanent și înnăscut al mișcării, reiese implicit că energia, care reprezintă cauza și măsura mișcării, este ea însăși indestructibilă, fiind o caracteristică fundamentală a materiei, ca și inerția. Am evidențiat în mod deosebit faptul că întreaga comportare a materiei este determinată de aceste calități inseparabile și contrarii, scoțînd în evidență pe această cale și legea mai generală că apariția și dezvoltarea oricăror fenomene are loc întotdeauna sub acțiunea legii unității și luptei contrariilor.

Desigur că, folosind asemenea procedee de predare, efortul profesorului este mult mai mare decît în cazul cînd s-ar urma litera programei ori a manualului. Ele îi ajută însă mult mai mult pe elevi în înțelegerea noțiunilor și fenomenelor, deoarece se justifică de fiecare dată orice nevoie de a înainta în adîncirea lucrurilor. Aceasta trezește curiozitatea și interesul elevilor, îi solicită la eforturi intelectuale și, fără îndoială, îi face să rețină mai mult și mai temeinic. De aceea, cred că este indicat să procedăm astfel atît în predare cît și în recapitularea curentă și finală a cunoștințelor referitoare la fenomenele termodinamice.

Prof. ȘTEFAN FĂTULESCU
București

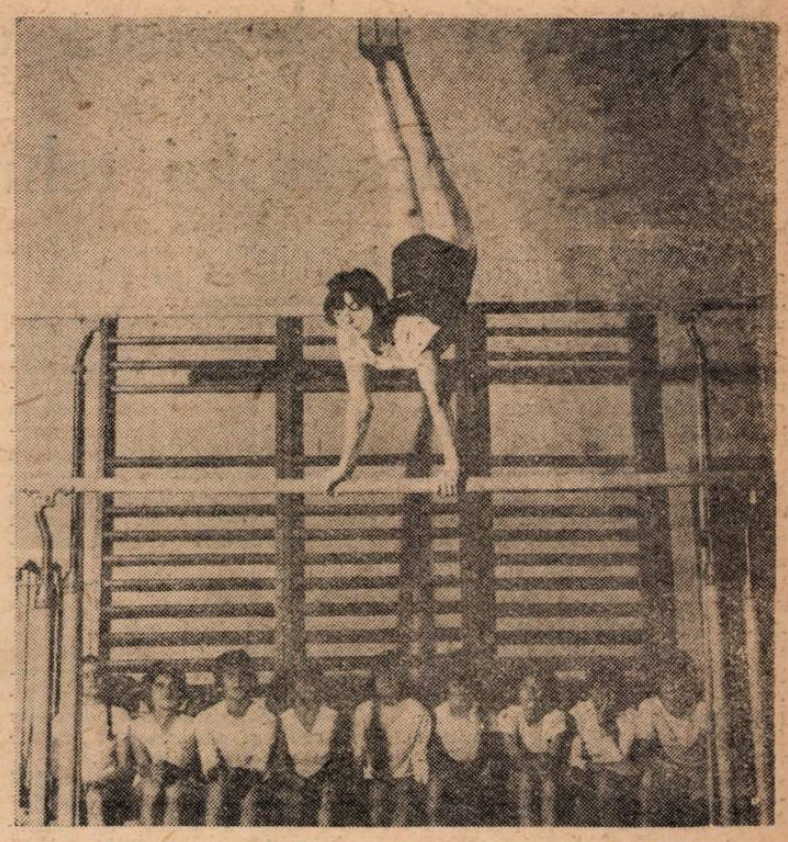

Oră de gimnastică cu elevele din clasa a IX-a de la Școala medie nr. 35 din Capitală

Planificarea lecțiilor de educație fizică

Planificarea și evidența muncii joacă un rol important în organizarea și desfășurarea activității de educație fizică în școală.

Majoritatea profesorilor de educație fizică, înțelegînd însemnătatea acestor probleme, le dau atenția cuvenită, străduindu-se să asigure o deplină concordanță între cerințele programelor școlare și conținutul documentelor de planificare. În activitatea practică se întîlnesc însă și cazuri în care profesorii nu iau în seamă programele atunci cînd stabilesc volumul de deprinderi motrice ce trebuie să fie însușite de elevi într-un trimestru sau într-un an școlar, dovedind prin aceasta că nu țin seama de caracterul obligatoriu al cerințelor programelor.

De pildă, uneori se planifică probe de control care nu sînt prevăzute în programe, sau care se află sub cerințele acestora, dacă le raportăm la efortul pretins elevilor sau la vîrsta și clasa respectivă. Bunăoară, programa clasei a IX-a prevede la capitolul „Gimnastică" o probă de control constînd într-un exercițiu acrobatic care să cuprindă 3—4 elemente învățate în timpul trimestrului, sau executarea unui „parcurs aplicativ". Unii profesori de educație fizică nu planifică însă astfel de probe de control. În schimb, nu lipsesc din planurile pentru clasa a IX-a — și chiar pentru clasele a X-a și a XI-a — invariabila săritură simplă peste capră, sau unele elemente acrobatice izolate (rostogoliri stînd pe omoplați, cumpănă etc.), pe care elevii le-au executat încă din clasele mai mici.

Alteori planurile cuprind teme care nu sînt prevăzute deloc în programele școlare, sau nu sînt indicate pentru clasele respective. Așa, de exemplu, am întîlnit uneori în planurile de activitate ale unor clase de elevi cu un nivel nu prea ridicat de dezvoltare a calităților fizice și a deprinderilor motrice de bază teme complexe din tactica diferitelor jocuri sportive : săritura cu prăjina, alergare peste garduri, aruncarea suliței etc. — sau, dimpotrivă, teme foarte simple și chiar unele jocuri elementare de mișcare la clasele mari — a IX-a, a X-a, a XI-a. Se știe însă că tema care depășește posibilitățile colectivului sau este cu mult sub nivelul de pregătire a acestuia nu contribuie la realizarea scopului propus, nu poate stimula elevii la o participare conștientă la activitățile de educație fizică.

Un alt aspect se referă la faptul că uneori se planifică un număr prea mare de exerciții, fapt care nu permite să se asigure repetările necesare pentru formarea și consolidarea unei deprinderi motrice. De exemplu, într-un plan calendaristic pentru clasa a VIII-a erau prevăzute ca probe de control pe trimestrul I o alergare de viteză și împingerea greutății. În afara temelor care se refereau direct la pregătirea elevilor pentru trecerea probelor de control, mai erau planificate : alergare de rezistență, săritura în lungime și în înălțime, elemente tehnice de baschet, volei, handbal, oină, aruncarea la țintă, elemente acrobatice, sărituri peste aparate. Este limpede că în asemenea condiții nu poate fi vorba despre formarea și consolidarea unor deprinderi motrice, ci doar de o simplă trecere peste acestea.

Se constată de asemenea că unii profesori de educație fizică neglijează o serie de aspecte cărora ar trebui să le acorde o atenție mai mare. Astfel, conținutul planurilor calendaristice nu exprimă întotdeauna preocuparea pentru pregătirea temeinică a elevilor în vederea obținerii unor rezultate bune la trecerea probelor de control. Aceasta se datorește de obicei faptului că temele care contribuie direct sau indirect la pregătirea elevilor pentru probele de control sînt puține ca număr și sînt eșalonate la intervale de timp foarte mari.

Iată un exemplu. Într-un plan calendaristic pentru clasa a X-a (trimestrul I) era prevăzută ca probă de control și săritura în lungime, probă în care elevii pot obține rezultate bune numai dacă li se asigură un număr mare de repetări. În cazul de mai sus, săritura în lungime apărea însă în plan doar de patru ori în cele 26 de lecții ale trimestrului, la intervale de timp foarte mari (la lecțiile 1, 3, 11 și 17). Dar patru lecții, la care în afara săriturii în lungime elevii mai execută încă o temă sau două, nu pot asigura o bună pregătire pentru proba de control. Este indicat ca exercițiile menite să contribuie la pregătirea probelor de control să fie eșalonate succesiv sau pe cicluri formate fiecare din 3—4 teme, și să se repete la intervale mici de timp (1—2 lecții) pînă la data stabilită pentru trecerea probei de control. Planificarea temelor în mod alternativ, la intervale de timp mari, nu reprezintă o soluție bună, deoarece nu permite asigurarea continuității în formarea deprinderilor motrice.

Printre criteriile generale de care trebuie să țină seama profesorii la întocmirea planului calendaristic unele au o însemnătate deosebită.

În primul rînd este vorba de cunoașterea foarte amănunțită și foarte clară a sarcinilor și a probelor de control prevăzute în programele școlare pentru fiecare clasă. Este bine ca numai după aceasta să se treacă la repartizarea lor trimestrială și la stabilirea volumului de muncă necesar.

Apoi este necesar ca în cadrul trimestrului, în funcție de numărul de ore care ne stau la dispoziție, să asigurăm repetările necesare pentru pregătirea fiecărei probe de control. Astfel, dacă într-un trimestru în care avem 26 ore de educație fizică la o clasă stabilim 3 sau 4 probe de control, fiecăreia trebuie să-i repartizăm un număr de ore corespunzător cu dificultatea ei și cu gradul de pregătire a elevilor. Spre exemplu, dacă pe trimestrul al II-lea am planificat, ca probe de control, o aruncare, o săritură și un exercițiu acrobatic și avem la dispoziție 20 de lecții, putem prevedea prezența sub formă de temă a primei probe de control în 8 lecții, a celei de a doua în 9 lecții și a celei de a treia în 7 lecții, paralel cu acestea executîndu-se și teme din alte capitole ale programei.

O mare atenție trebuie acordată și evidenței activității elevilor. Evidența permite profesorilor să urmărească dezvoltarea fizică a acestora, să determine nivelul pregătirii lor fizice și tehnice — într-un cuvînt, să urmărească periodic progresele pe care le fac elevii.

Formele de evidență sînt foarte variate. Iată, bunăoară, cum poate fi ținută evidența progreselor pe care le realizează elevii în pregătirea lor fizică generală. Într-un caiet special profesorul notează performanțele trimestriale pe care le obțin elevii la diferite probe de control, precum și valorile unor exerciții care privesc în mod special dezvoltarea calităților fizice de bază.

Toate acestea, urmărite și notate cu grijă în caiet, permit profesorului pe de o parte să cunoască în mod concret dinamica dezvoltării elevilor, iar pe de altă parte să verifice dacă mijloacele folosite au avut influență asupra dezvoltării lor. În acest mod el poate stabili mai bine și metodele pe care va trebui să le folosească în viitor. De asemenea, în cazul cînd un profesor nu va mai lucra în continuare la aceeași clasă, evidența bine întocmită va ajuta celui ce preia clasa să-și dea seama de nivelul acesteia, să știe de la ce valori pornește în activitatea sa cu elevii și unde trebuie să ajungă, fără a mai pierde prea multe lecții la început pentru cunoașterea clasei. Totodată, această formă de evidență poate constitui un criteriu foarte precis și pentru aprecierea în note a nivelului de pregătire a elevilor.

ALEXANDRU MOGOȘ
inspector general în M. I.

Propuneri în legătură cu predarea desenului tehnic

Înarmarea elevilor din anul I al şcolilor profesionale şi de meserii cu noţiuni ştiinţifice de desen tehnic, astfel încît ei să poată executa schiţele primelor obiecte pe care le lucrează în atelierul-şcoală, este una dintre cele mai dificile probleme ale perioadei instructajului de iniţiere. Ea va putea fi rezolvată pe deplin o dată cu încheierea trecerii la şcoala de 8 ani, cînd viitorii ucenici vor dispune, chiar înainte de a intra în şcoala profesională, de cunoştinţe de desen tehnic. Pînă atunci, aceste cunoştinţe urmează să fie predate pas cu pas, atît la lecţiile de desen tehnic, cît şi în cadrul lucrărilor practice. Printr-o colaborare strînsă între profesorul de desen şi maistrul-instructor se poate ajunge ca ucenicii să asimileze treptat noţiuni elementare de desen care să le permită rezolvarea în bune condiţiuni a problemelor întîmpinate la instructajul din atelierul-şcoală.

Credem că, pentru a-i introduce pe elevi în materie în mod sistematic, ei ar trebui să lucreze la început schiţele unor piese mai simple. Exerciţiul cel mai potrivit în acest scop îl constituie, de exemplu, executarea unui şablon dreptunghiular din tablă de 1,5-2 mm. grosime, sau a unui echer normal simplu. În felul acesta se elimină necesitatea de a proiecta pe mai multe planuri. Dimensiunile şablonului sau ale echerului pot fi astfel alese, încît schiţa să se execute la primele lecţii în mărime naturală, fără a mai fi nevoie de indicarea scării de reprezentare. Apoi, o asemenea schiţă poate fi executată cu mîna liberă, fără a utiliza nici un fel de instrument auxiliar. Vom insista, bine înţeles, ca liniile să fie trasate cu aceeaşi grosime, iar colţurile să fie bine marcate .

Am folosit astfel de schiţe, însoţite de lucrarea practică respectivă, ca punct de plecare pentru executarea unor lucrări similare la care am cerut însă să se indice şi semnele pentru marcarea preciziei de prelucrare. În cazul acesta, schiţele se execută în raport cu axa de simetrie a piesei, după care se efectuează şi un exerciţiu cu o piesă asimetrică.

Pentru aceasta i-am îndrumat pe elevi să schiţeze mai întîi conturul cu linii subţiri, după care, ştergînd cu guma tot ce este de prisos, să îngroaşe conturul final. De asemenea, cer elevilor să introducă toate detaliile desenului şi să exprime cotele întotdeauna în milimetri.

Pentru corpurile subţiri, avînd aceeaşi grosime, cer reprezentări într-o singură vedere, cu indicarea separată a grosimii tablei. La schiţarea unor figuri simetrice îi îndrum pe elevi să înceapă cu trasarea axei de simetrie.

Caut ca liniile să fie executate toate dintr-o singură trăsătură şi pun un accent deosebit pe curăţenia şi acurateţea desenului.

Trec apoi la schiţarea unor piese cu ajutorul a două planuri de proiecţie, la diferite scări. Schiţarea care necesită trei planuri de proiecţie o prezint după ce s-a ajuns la acest capitol din programa de desen.

Alcătuind planul de execuţie a schiţelor cer ucenicilor să distingă corpurile geometrice simple din care se compune piesa, să determine vederea principală, ca şi numărul de vederi suplimentare necesare pentru a prezenta piesa în toate detaliile ei. De asemenea, le cer să stabilească cu aproximaţie proporţia dintre mărimea piesei şi a schiţei, să determine amplasarea pe pagină a ansamblului de vederi, să stabilească axele de simetrie sau bazele de referinţe în raport cu care se construiesc vederile şi se efectuează cotarea piesei.

Trecem, după aceasta, la schiţarea unui contur geometric care să cuprindă piesa şi apoi la schiţarea detaliilor, la întărirea liniilor subţiri şi la construcţia reţelei de cote.

În continuare, cer elevilor să determine suprafeţele piesei care urmează a fi prelucrate, să măsoare dimensiunile cotate ale piesei şi să înscrie cotele, să indice semnele de prelucrare ale suprafeţelor şi, în sfîrşit, să scrie titlul şi cotele indicatoare suplimentare ale piesei.

Caut să le formez ucenicilor deprinderea de a executa schiţe armonioase, cu detalii proporţionate şi explicite, căci o schiţă incompletă — fie în privinţa vederilor, fie în privinţa cotelor sau a detaliilor — este inutilizabilă.

Cred că aceste procedee, experimentate de mine în cadrul lecţiilor, determină formarea deprinderilor de executare corectă a schiţelor chiar din prima perioadă a predării desenului în şcolile profesionale şi de meserii. Deşi ele aduc o oarecare intervertire în ordinea temelor din programă, le socotesc totuşi foarte utile nu numai pentru activitatea practică de atelier a ucenicilor, ci şi pentru pregătirea lor în vederea schiţării pieselor în proiecţie ortogonală.

Prof. SILVIA CÎMPEANU
Grupul şcolar
petrol- chimie din Cîmpina

Schiţare după piese la ora de desen tehnic.

Cooperativa şi magazinul-şcoală — o metodă eficientă

Rezultatele bune obţinute în pregătirea practică a viitorilor lucrători din comerţ de către o serie de unităţi şcolare care au creat în acest scop cooperative şi magazine şcolare ne-au determinat să trecem la aplicarea acestei metode şi la Centrul şcolar de cooperaţie din Slatina.

Întreaga muncă de organizare a avut acelaşi specific ca şi la cooperativele săteşti obişnuite. Ucenicii au participat la desfăşurarea lucrărilor adunării generale în vederea alegerii organelor de conducere şi control, din care fac parte, conform statutului, 20 dintre ei (15 elevi în consiliu şi în comitetul de conducere şi 5 elevi în comisia de revizie).

În munca operativă a magazinului şi a cooperativei şcolare au fost încadraţi 45 de ucenici (14 gestionari-vînzători prin rotaţie, 4 merceologi prin rotaţie, 18 elevi în comisia de verificare a mărfurilor, 9 elevi în comisiile de inventariere inopinată).

Începînd să-şi desfăşoare activitatea, consiliul şi comitetul de conducere au dus o susţinută muncă de lămurire în rîndurile elevilor pentru a deveni membri cooperatori şi, cu sprijinul organizaţiei U.T.M., au reuşit să înscrie toţi elevii în cooperativa şcolară.

Paralel cu aceasta, consiliul şi comitetul de conducere au asigurat aprovizionarea magazinului şcolar cu mărfurile necesare conform graficului de aprovizionare întocmit şi au îndrumat şi controlat buna deservire a consumatorilor-elevi, buna gospodărire a magazinului, depunerea cu regularitate a sumelor rezultate din vînzări etc.

Ucenicii membri ai comisiei de revizie, îndeplinind hotărîrile adunărilor generale, au verificat respectarea graficului de aprovizionare cu mărfuri, a programului magazinului etc.

Magazinul şcolar a oferit condiţii deosebit de favorabile şi pentru activitatea merceologilor, dîndu-le posibilitatea să studieze cererea de mărfuri şi întocmirea pe această bază a notelor de comandă, mînuirea documentelor de aprovizionare — note de comandă, facturi — felul cum sînt înaintate acestea conducerii cooperativei şcolare, cum este îndeplinit planul de aprovizionare, cum sînt asigurate stocuri normale ca mărime şi corespunzătoare ca structură, în funcţie de cererea consumatorilor. De asemenea, membrii comisiei de verificare a mărfurilor au urmărit să nu pătrundă în magazin decît mărfuri corespunzătoare, întocmind cu exactitate documentele cerute — notele de intrare şi procesul-verbal de verificare.

În cadrul magazinului şcolar, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, viitorii lucrători din cooperaţie au căpătat deprinderi practice privind aşezarea şi expunerea mărfurilor pentru vînzare, organizarea raţională a locului de muncă, tehnica deservirii consumatorilor (luarea comenzii, sfătuirea competentă a consumatorilor în alegerea sortimentului dorit, măsurarea şi cîntărirea mărfurilor, recomandarea mărfurilor suplimentare, întreţinerea mărfurilor, igiena magazinului etc.). Astfel antrenaţi în activitatea magazinului-şcoală, elevii au avut condiţii optime pentru a aplica, sub îndrumarea profesorilor, cunoştinţele teoretice însuşite în cadrul disciplinelor de specialitate. Aceasta se reflectă şi în răspunsurile lor la lecţii, care au devenit mai documentate, mai clare şi precise.

Activitatea desfăşurată la magazinul cooperativei şcolare îşi găseşte deplină continuitate în practica de producţie la magazinele cooperativelor de consum, unde se consolidează cunoştinţele şi deprinderile primite în şcoală.

Totodată practica în cadrul magazinului şi cooperativei şcolare a constituit un important mijloc de educare a viitorilor vînzători, cărora li s-a încredinţat gospodărirea unei gestiuni, cerîndu-li-se să-i asigure integritatea şi în acelaşi timp să realizeze beneficiile planificate. De asemenea, activitatea în cadrul magazinului-şcoală, a contribuit la formarea unei atitudini noi, socialiste, faţă de muncă, la precizarea şi lărgirea cunoştinţelor profesionale, la sporirea interesului faţă de meseria aleasă.

Prof. SIMION TULICĂ
Slatina

Despre activitatea cadrelor didactice ajutătoare

Alături de cadrele didactice — profesori şi instructori de practică — un rol important în bunul mers al procesului instructiv-educativ din şcoală le revine pedagogilor, cadre didactice ajutătoare.

În condiţiile şcolii noastre — Şcoala profesională de construcţii din Timişoara — unde peste 800 din cei 1 000 de elevi care se pregătesc să devină zidari, dulgheri, zugravi, instalatori tehnico-sanitari, instalatori de încălziri centrale şi electricieni, locuiesc în internat, rolul pedagogilor este deosebit de însemnat. Zi de zi se desfăşoară — în atelierele de instruire practică, în sălile de clasă, în cadrul activităţii colectivelor sportive sau al ansamblului artistic, în sala unde se vizionează în colectiv filme sau au loc programe cultural-artistice — o activitate care antrenează sute şi sute de elevi şi care cere nu numai îndrumarea permanentă a cadrelor didactice, ci şi prezenţa activă a pedagogilor.

Conducerea şcolii noastre a acordat o deosebită atenţie selecţionării colectivului de pedagogi şi s-a preocupat de îndrumarea lor permanentă. Prin intermediul comisiei metodice a pedagogilor, aceştia au primit îndrumări menite să le perfecţioneze pregătirea, să ridice randamentul activităţii lor, să îmbunătăţească continuu mijloacele şi căile de colaborare a pedagogilor cu diriginţii şi cu organizaţia U.T.M. din şcoală.

O sarcină de bază a pedagogilor o constituie organizarea vieţii şi activităţii în cadrul căminelor şcolii, asigurarea celor mai bune condiţii de odihnă şi de studiu pentru toţi elevii. Ne vom opri în această privinţă la activitatea din cadrul celui mai nou şi mai modern dintre căminele şcolii, cu o capacitate de aproape 400 locuri. Acest cămin a fost declarat de curînd fruntaş pe şcoală, datorită în bună măsură activităţii modeste dar rodnice a pedagogilor Vasile Petre şi Cornel Biriescu.

Aceştia au ştiut să-i mobilizeze în jurul lor pe elevi, organizînd din rîndul lor un colectiv de conducere a căminului. Ca responsabili de dormitoare, de etaje, de vestiare au fost aleşi elevi dintre cei mai buni la învăţătură şi care se bucură de prestigiu în faţa colegilor lor.

Printre rezultatele obţinute în munca din noul cămin merită să fie evidenţiată extinderea autoservirii la toate dormitoarele şi sălile comune — vestiare, săli de meditaţie etc. În acest scop au fost organizate întreceri avînd drept obiectiv păstrarea curăţeniei şi buna întreţinere a avutului obştesc. Graficul întrecerii, ţinut la zi de către pedagogi şi urmărit cu interes de către elevi, are un puternic efect mobilizator. Etajului care se evidenţiază i se decerne drapelul de fruntaş, care se păstrează la colţul roşu al etajului respectiv.

Înfrumuseţarea căminului constituie o altă realizare demnă de menţionat. În dormitoare, pe coridoare te întîmpină tablouri şi fotomontaje cu vederi din ţară şi reproduceri după opere de artă. Difuzoarele instalate în dormitoare, florile din glastre, totul dovedeşte grija, plină de dragoste pentru elevi, a pedagogilor.

Cu mult interes se ocupă pedagogii şi de problema timpului liber al elevilor, organizînd pentru ei recenzii, audiţii colective la radio, seri literar-artistice etc.

În cazul cînd se semnalează unele abateri de la disciplina colectivă, lipsă de respect faţă de bunurile obşteşti, pe care membrii colectivului de conducere nu le pot rezolva singuri în mod operativ — caz din ce în ce mai rar în ultimul timp — pedagogii pun în discuţia activului de conducere al internatului abaterile elevilor respectivi.

Pentru respectarea regulilor igienico-sanitare de către întreaga masă de elevi au fost constituite grupe de control sanitar şi a fost înfiinţat un colţ al Crucii Roşii, dotat cu cărţile necesare educaţiei igienico-sanitare a elevilor.

Atmosfera caldă, prietenească, pe care pedagogii au izbutit să o realizeze în viaţa colectivului din cămin se oglindeşte pozitiv în întreaga activitate a tinerilor care trăiesc aici.

IULIU GERŐ
Timişoara

Pentru îndrumarea muncii de educare a şcolarilor

Sarcinile multiple ale educaţiei comuniste a tinerei generaţii reclamă din partea şcolii o muncă sistematică şi bine organizată. Învăţătorii şi profesorii, diriginţii şi directorii de şcoli desfăşoară cu dragoste şi competenţă această activitate. În munca lor sînt ajutaţi, etapă de etapă, de organele învăţămîntului, prin îndrumări şi măsuri bazate pe cunoaşterea realităţilor şcolare, pe principiile ştiinţei pedagogice marxist-leniniste.

Pentru a afla cum va fi orientată în viitorul apropiat munca educativă a şcolilor, ne-am adresat tovarăşei Maria Popescu, *directorul Direcţiei activităţilor educative din Ministerul Învăţămîntului, solicitînd-o să ne răspundă la întrebarea CARE SÎNT PREOCUPĂRILE ACTUALE ALE DIRECŢIEI ÎN DOMENIUL MUNCII EDUCATIVE?*

Dăm mai jos răspunsul:

★

Şcoala de cultură generală asigură pregătirea multilaterală a tineretului. Această pregătire trebuie să însemne, pe lîngă predarea temeinică a bazelor ştiinţelor, înarmarea elevilor cu concepţia comunistă despre lume, ca şi cu posibilitatea de a participa în mod creator la producţia socialistă. Pe de altă parte, pregătirea pentru viaţă a tinerei generaţii cere preocupări susţinute pentru cultivarea celor mai alese sentimente şi trăsături, ca dragostea faţă de patrie şi devotamentul pentru cauza socialismului, respectul faţă de oamenii muncii, faţă de munca fizică, cinstea, curajul, spiritul colectivist, principialitatea şi intransigenţa faţă de influenţele ideologiei burgheze. Asemenea trăsături trebuie să se concretizeze în conştiinciozitate şi iniţiativă creatoare în îndeplinirea sarcinilor şcolare şi obşteşti, în voinţa dîrză şi capacitatea de a învinge greutăţile, în subordonarea intereselor personale intereselor colective.

Direcţia activităţilor educative din Ministerul Învăţămîntului, ţinînd seama de cerinţele mari care stau în faţa şcolii în domeniul educaţiei comuniste, caută să sprijine tot mai susţinut cadrele didactice pe această linie.

Orientarea care a stat la baza măsurilor luate a fost de a se asigura un front comun al factorilor principali care participă la educarea elevilor — şcoala, familia şi organizaţiile de pionieri şi U.T.M. — o unitate perfectă de cerinţe şi acţiune, fără de care, aşa cum spunea A. S. Makarenko, nici nu poate fi vorba de un proces al educaţiei. În acelaşi timp, am avut în vedere necesitatea ca întreaga colaborare dintre şcoală şi ceilalţi factori care contribuie la educarea elevilor să fie mult mai amplă şi mai bine organizată.

După cum se ştie Plenara C.C. al U.T.M. din 3-4 aprilie 1962 a dezvăluit o serie de deficienţe în ceea ce priveşte colaborarea cadrelor didactice cu activul organizaţiei de pionieri şi al organizaţiei U.T.M. De pildă, mai există încă învăţători şi profesori care nu cunosc îndeajuns rolul acestor organizaţii în educarea copiilor şi a tineretului şi, în consecinţă, nu se folosesc de sprijinul lor în munca instructiv-educativă şi nu ştiu cum să le ajute în organizarea activităţii lor proprii. Hotărîrea comună a C.C. al U.T.M. şi a Ministerului Învăţămîntului de a se introduce, începînd din acest an, în şcolile pedagogice şi în facultăţile care pregătesc cadre didactice, cursul „Şcoala şi organizaţia de pionieri" vine să înlăture acest neajuns. Pregătirea teoretică şi practică pe care o vor dobîndi viitorii învăţători şi profesori prin acest curs va duce la întărirea colaborării dintre cadrele didactice şi organizaţiile U.T.M. şi de pionieri, la lărgirea sprijinului reciproc care trebuie să existe între acestea.

Realizarea unei colaborări continue şi sistematice între şcoală, familie, organizaţiile de pionieri şi U.T.M. a impus şi alte măsuri. Printre acestea menţionăm elaborarea unei programe a muncii educative pentru şcoala de 8 ani, pentru şcoala medie de cultură generală ca şi pentru şcolile profesionale şi tehnice. La elaborarea acestei programe lucrează colective de cercetători ai Institutului de ştiinţe pedagogice, învăţători şi profesori cu experienţă în munca pedagogică. De un real folos în orientarea acestor colective spre găsirea celor mai bune soluţii au fost sugestiile şi propunerile făcute de un mare număr de cadre didactice cu prilejul diverselor consfătuiri, printre care amintim cele organizate special pe problemele programei muncii educative de către Ministerul Învăţămîntului şi Institutul de ştiinţe pedagogice în cinci centre universitare din ţară.

La elaborarea programei muncii educative avem în vedere asigurarea unui caracter de sistem al acestei munci — aportul pe care trebuie să-l aducă lecţiile, orele de dirigenţie, activităţile în afară de clasă şi extraşcolare. În programă cadrele didactice vor găsi îndrumări competente cu privire la conţinutul orei de dirigenţie, la metodica muncii cu părinţii, la colaborarea cu organizaţiile de pionieri şi U.T.M. De asemenea, vor fi făcute precizările necesare cu privire la locul şi ponderea muncii diriginţelui în ansamblul muncii cadrelor didactice din şcoală. Desigur, un loc important va fi rezervat problemelor privitoare la conţinutul şi metodica muncii educative, ca şi cerinţelor impuse de particularităţile de vîrstă ale elevilor şi de specificul şcolii. Ne vom preocupa şi de acum înainte să asigurăm consultarea largă a cadrelor didactice în legătură cu programa muncii educative. Proiectul va fi supus din nou discuţiilor în cadrul consiliilor pedagogice, ca şi în cadrul unor colective mai largi, organizate de secţiile de învăţămînt raionale şi regionale. Avem în vedere ca programa, alcătuită în aceste condiţii, să fie difuzată în şcoli înainte de începerea anului şcolar 1963-1964.

Justa aplicare a programei necesită însă şi elaborarea unei metodici a muncii educative, deoarece indicaţiile metodice care vor face parte din programă nu vor fi, desigur, suficiente. O astfel de metodică stă de asemenea în atenţia noastră şi ea va fi elaborată în cursul anului şcolar 1963-1964, de către Institutul de ştiinţe pedagogice.

Lucrarea „Munca profesorului diriginte" se refface de către un colectiv de specialişti din Institutul de ştiinţe pedagogice şi de la Direcţia activităţilor educative din Ministerul Învăţămîntului pe baza sugestiilor date de participanţii la discuţia din ziarul „Scînteia" precum şi în funcţie de noile cerinţe formulate la consfătuirile amintite mai sus.

Munca în afară de clasă şi de şcoală va trebui să aibă un conţinut mai atractiv, mai interesant, să ducă mai departe ceea ce se înfăptuieşte în cadrul procesului de învăţămînt. De aceea, Direcţia activităţilor educative se preocupă să îndrumeze mai îndeaproape cadrele didactice în adîncirea conţinutului educativ al muncii de utilitate socială, al activităţii în cercurile de elevi, al serbărilor şcolare, al concursurilor şi expoziţiilor.

Experienţa dobîndită în organizarea vacanţelor şcolare trebuie îmbogăţită, astfel încît acestea să constituie puternice verigi ale sistemului educativ, dînd copiilor şi tineretului posibilitatea să se reconforteze atît din punct de vedere fizic, cît şi intelectual şi moral. Anul trecut au fost cuprinşi în tabere, excursii şi drumeţii 2.200.000 de copii. Folosind în mai largă măsură iniţiativa comitetelor de părinţi, a gospodăriilor agricole colective şi a gospodăriilor agricole de stat, a întreprinderilor, a cooperativelor, a sindicatelor, ca şi mijloacele materiale asigurate de către stat, ne străduim încă de pe acum să s p o r i m posibilităţile de cuprindere a elevilor în tabere, de organizare a excursiilor şi drumeţiilor atît de mult agreate de către copii şi apreciate de şcoală ca mijloace foarte potrivite şi eficiente de educare a tineretului.

Serile de basme de la Casa pionierilor din Oradea atrag, în zile de iarnă, un număr mare de pionieri şi şcolari.

Sfaturi de preţ

La începutul anului şcolar, elevii clasei mele s-au adresat unor eroi ai muncii socialiste din agricultură pentru a-i felicita în legătură cu înalta distincţie primită, dar şi pentru a afla cum au muncit spre a o primi. Răspunsurile au fost deosebit de semnificative.

Răspunsul eroului muncii socialiste Nicolae Dogariu, directorul G.A.S. Giarmata, regiunea Banat, a fost o adevărată lecţie de educaţie — caldă, concretă şi convingătoare, o demonstraţie a ceea ce înseamnă atitudine socialistă faţă de muncă. Răspunsul a venit în ultimele zile de curs din trimestrul I, cînd la ora de dirigenţie urma să se analizeze rezultatele trimestrului — cum s-a muncit, ce lipsuri au fost în sistemul de muncă al colectivului clasei, dacă atitudinea elevilor faţă de învăţătură a fost sau nu o atitudine socialistă. Majoritatea celor cu situaţia slabă la învăţătură au înţeles şi au arătat că n-au avut o atitudine socialistă faţă de muncă. Dar unii au încercat să pună totul pe seama greutăţilor.

Încap aceste „justificări" în conţinutul noţiunii de „atitudine socialistă faţă de muncă?" — i-am întrebat eu. „Uite, voi aţi scris de curînd unui erou al muncii socialiste — tov. N. Dogariu — şi l-aţi întrebat cum munceşte. Să citim răspunsul lui".

Adresîndu-se elevilor, tov. N. Dogariu le spune de la început: „Am muncit totdeauna sub îndrumarea partidului, urmînd linia trasată de partid". El arată apoi că n-a muncit singur pentru înflorirea gospodăriei pe care o conduce şi care are creşă model pe regiune, cantină-restaurant, staţionar medical şi cabinet dentar propriu. Scrisoarea scoate în relief roadele muncii în colectiv. Tov. Dogariu vorbeşte şi despre rîvna cu care muncesc toţi membrii gospodăriei.

Dar greutăţi în muncă n-a avut acest erou al muncii socialiste? Ba da, dar... „niciodată nu am văzut în primul rînd greutăţile pe care trebuia să le înfrunt, ci ţelul la care trebuia să ajung. Greutăţile pe care le-am întîmpinat n-au fost o piedică în realizarea planurilor trasate de partid. Mi-am încordat voinţa şi le-am învins".

Cuvintele cu care îşi încheie eroul muncii socialiste scrisoarea i-au entuziasmat pe elevi: „Mă uit peste capetele voastre şi parcă şi văd printre voi pe viitorii eroi ai muncii socialiste, purtătorii de mîine ai stindardului muncii, pe care îl purtăm noi azi". Optimismul desprins din aceste minunate cuvinte i-a făcut pe elevi să capete mai multă încredere în posibilităţile lor şi mai multă dragoste de muncă.

În zilele următoare, discuţia noastră pe baza scrisorii primite şi-a arătat roadele.

I. LUCREŢIU

O problemă ce nu trebuie ocolită

Lămurirea copiilor asupra problemelor vieţii erotice a omului este o chestiune dificilă de educaţie. Cea mai mică neprevedere, cel mai mic artificiu pot aduce prejudicii muncii noastre de educare a unor tineri sănătoşi din punct de vedere moral şi fizic. Fiecare pedagog îşi dă seama că în acest domeniu lucrurile nu pot fi lăsate la voia întîmplării.

Ştim însă că unii părinţi şi chiar educatori întîmpină adesori cu ostilitate întrebările copiilor privitoare la astfel de chestiuni, sau le spun că vor afla cele ce îi interesează cînd vor fi mai mari. Dezvoltarea fiziologică însă nu aşteaptă nici o autorizaţie din partea adulţilor, iar adolescentul va fi cu atît mai preocupat de aceste chestiuni cu cît îi par mai secrete, mai ascunse. Lipsa de preocupare a educatorilor pentru acest domeniu al educaţiei poate face ca în viaţa tînărului să pătrundă fel de fel de influenţe defavorabile, care-l pot duce la complicaţii şi conflicte psihice din cele mai periculoase.

Cred că lămurirea asupra acestor probleme ar trebui începută în casa părintească şi continuată în şcoală. Data începerii acestei lămuriri e în funcţie de dezvoltarea copilului. În orice caz nu este bine, cred, să se aştepte pînă cînd iniţierea a avut deja loc. Prima sursă de informaţie asupra vieţii sexuale o consider foarte importantă, pentru motivul că orientează atitudinea copilului în această problemă şi determină chiar persoana la care se va adresa pentru informaţii ulterioare. Copiii care au primit primele informaţii de la alţi copii se simt adeseori stingheriţi să se adreseze părinţilor sau pedagogilor în această problemă, sau să le spună că au deja unele informaţii cu privire la acest subiect.

Pentru rezolvarea practică a problemei cred că mai întîi trebuie lămuriţi părinţii asupra complexităţii şi importanţei ei. Consider bun procedeul Şcolii medii nr. 5 din Braşov, care la o şedinţă plenară cu părinţii, unde erau prezenţi şi diriginţii, a organizat dezbaterea temei „Copilul la vîrsta pubertăţii". Expunerile au fost făcute de un medic şi de un profesor de psihologie. Primul s-a ocupat de problema dezvoltării copiilor din punct de vedere fiziologic, iar cel de-al doilea a făcut cunoscută latura psihologică-educativă a problemei. Cei prezenţi, părinţi şi educatori, s-au ales cu o mulţime de cunoştinţe folositoare de pe urma acestei şedinţe. Părinţii pot fi îndrumaţi de asemenea să citească literatură de specialitate. Socotesc totodată necesar ca diriginţii să poarte discuţii individuale cu ei, arătîndu-le cum ar putea discuta, la rîndul lor, cu copiii. Aci se face simţită necesitatea unei colaborări strînse, de ajutorare reciprocă între medicul şcolii şi profesorii diriginţi, între aceştia şi părinţi.

Informaţiile pe care le dăm copiilor în problema amintită pot fi comunicate de medici în orele de dirigenţie rezervate problemelor sanitare sau, cînd e cazul, în cursul discuţiilor „între patru ochi". Informaţiile să fie date în aşa fel încît copilului să nu i se taie îndrăzneala de a mai întreba cînd se va găsi în împrejurări dificile.

În afara îndrumării directe date de către pedagogi, medici şi părinţi mai trebuie folosite şi alte mijloace pentru educarea copiilor într-un spirit sănătos. Astfel, este necesară obişnuirea cu curăţenia şi ordinea, cu gimnastica, sporturile, excursiile, activizarea elevilor la învăţătură şi la efectuarea muncilor patriotice, pentru utilizarea energiei lor în dezvoltare în forme de activitate controlate. De o deosebită importanţă pentru justa orientare a copiilor este controlul lecturilor, lupta susţinută împotriva cărţilor pornografice. Condiţiile existente la noi în ţară, unde nu se editează astfel de cărţi, ne uşurează sarcinile în această privinţă.

„O problemă dificilă" — spun unii atunci cînd vorbesc despre problema dezbătută în articolul de faţă. Şi de aceea o ocolesc. Este în adevăr vorba de o problemă dificilă, dar aceasta nu ne dă dreptul să o evităm, ci ne impune să ne preocupăm cu seriozitate de rezolvarea ei.

Prof. JENO SZIKSZAY
Braşov

Cum procur și cum păstrez materialul didactic

O preocupare însemnată în activitatea mea de profesor de științe naturale și agricultură o constituie organizarea unui cabinet de material didactic în care să am la îndemînă cele mai variate și mai caracteristice piese necesare pentru predarea temelor indicate de programă.

Pentru lecțiile de agricultură am adunat și continui să adun mai multe soiuri de plante. Am pregătit pentru conservat aceste plante în felul următor. Le-am spălat bine, le-am introdus în soluție saturată de sulfat de cupru, în care le-am ținut 2—3 zile, în funcție de consistența țesuturilor lor. După aceea le-am scos și le-am spălat de mai multe ori, pînă cînd apa a rămas limpede. Le-am lăsat o vreme ca să se scurgă și apoi le-am introdus în borcane de mărime potrivită. Am turnat peste ele formalină în concentrație de 3 la sută.

Așa am conservat diverse fructe și plante, ca tomate timpurii, semitimpurii și tardive, pătlăgele vinete, ardei gogoșari, roșii, castraveți, varză, gulii etc. De asemenea, am conservat fructe ale diferitelor specii de pomi fructiferi.

Pe de altă parte, în lădițe și cutiuțe confecționate de elevi, obișnuiesc să semăn din timp unele plante pe care le cresc în condiții de seră pentru a mă servi de ele în cazul lecțiilor predate într-un anotimp cînd plantele respective nu se găsesc în condiții naturale.

Un alt exemplu de procurare a materialului didactic îl constituie împăierile. Acestea se pot realiza cu cheltuieli materiale infime. Procedeele folosite la împăieri le aleg în funcție de mărimea animalelor sau a păsărilor ce urmează a fi împăiate. Astfel, la cele mai mici m-am rezumat, înainte de împăierea propriu-zisă, doar la îndepărtarea organelor interne și dezinfectarea cavității interioare. Cînd a fost vorba de păsări și animale mai mari a trebuit să le jupoi, să le îndepărtez organele interne și o parte însemnată din schelet, în afară de scheletul membrelor și al capului. În acest caz scheletul trebuia înlocuit cu sîrmă care redă forma, mărimea și poziția naturală. Așa mi-am confecționat o mare parte din materialul didactic necesar la zoologie pentru predarea lecțiilor despre mamifere rozătoare, carnivore, insectivore, păsări scurmătoare, agățătoare, picioroange, răpitoare de zi și de noapte etc.

Și animalele conservate sînt de cea mai mare utilitate în predarea lecțiilor de botanică, agricultură și zoologie. Pentru conservarea reptilelor, batracienelor, peștilor, crustaceelor, moluștelor, viermilor etc. am procedat astfel: am introdus în borcane animalele fixate pe o bară de sticlă, într-o poziție potrivită, spre a putea fi bine văzute de elevi, apoi am turnat peste acestea formalină dizolvată în apă, în concentrație de 4—5 la sută.

Nu numai confecționarea, ci și păstrarea materialului didactic e o sarcină importantă a profesorului. Etichetarea fiecărui borcan și animal împăiat, aranjarea după un criteriu sistematic, completarea borcanelor cu formalină atunci cînd este necesar sînt cerințe obligatorii pentru îngrijirea laboratorului școlar. Antrenarea elevilor la această acțiune îi determină să îndrăgească științele naturale, trezindu-le dorința de a-și lărgi orizontul cunoștințelor.

Profesorii de științe naturale nu trebuie să precupețească nici un efort atunci cînd e vorba de completarea laboratorului școlar cu noi materiale didactice.

Prof. CORNEL GHEJU
Școala de 8 ani
din comuna Sinersig,
raionul Lugoj,
regiunea Banat

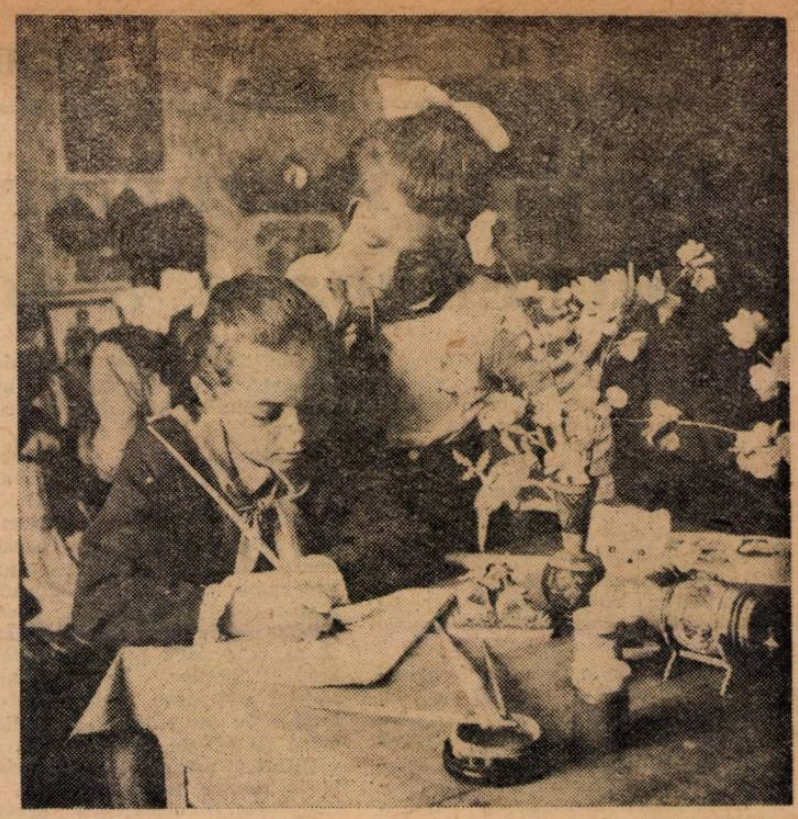

Membrii cercurilor de artă decorativă au dobîndit, sub îndrumarea profesorilor, măiestrie și simț artistic.

La startul unei competiții școlare

Competiția de gimnastică a elevilor din clasele a V-a și a VI-a ale școlilor Capitalei, dotată cu „Cupa orașului București", a antrenat în întreceri 12.000 participanți — cifră cu adevărat impresionantă. Inițiată de secția de învățămînt a Capitalei, această competiție a fost larg sprijinită de comitetul orășenesc U.T.M., Consiliul orășenesc U.C.F.S. și ziarul „Informația Bucureștiului". O contribuție însemnată la succesul ei au adus și numeroși directori de școli, printre care în special directorii școlilor de 8 ani nr. 56 (raionul 23 August), nr. 128 (raionul V. I. Lenin), nr. 26 (raionul 1 Mai), nr. 97 și nr. 111 (raionul N. Bălcescu), nr. 169, nr. 175 și nr. 181 (raionul Griviția Roșie).

Specialiștii prezenți la finală — cadre didactice din învățămîntul de cultură generală și de la I.C.F., antrenori etc. — au fost unanimi în a recunoaște că această competiție a reușit să ofere nu numai un spectacol plăcut și bine organizat, ci și un important punct de reper în ceea ce privește munca de perspectivă. Într-adevăr, micii gimnaști, deși la o vîrstă fragedă (11—13 ani), s-au prezentat peste așteptări. Ei au interpretat cu dezinvoltură noile exerciții de clasificare pentru copii stabilite de federația de specialitate în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, impunîndu-se atenției generale atît prin mișcările ample, elegante și expresive la sol, cît și prin „deschiderile", „aterizările" și „ieșirile" sigure la sărituri.

Faptul că într-un timp relativ scurt — căci practic profesorii n-au avut la îndemînă decît două-trei luni de lucru — tinerii participanți au reușit să facă asemenea progrese se datorește străduinței, entuziasmului și competenței cu care au muncit aproape în toate cazurile profesorii de educație fizică. În mod deosebit s-au distins prin munca lor profesorii **Maria Stăpinoiu, Adalgiza Radu, Mioara Atanasiu, Ecaterina Ghimbra, Victoria Ghișoiu, Maria Bardaș, Florina Niculescu, Gh. Diaconu, Ștefania Găină, Ofelia Minzărescu** și **Elena Trestioreanu.**

Printre elevi se cuvin neapărat evidențiați **Costinela Amăriuței, Sanda Duțu** și **Eugenia Negrea** din echipa campioană (Școala nr. 111), **Maria Rosnoveanu** (Școala nr. 128) **Gabriela Jogat** (Școala nr. 97), **Lidia Mateescu** (Școala nr. 156), **Liliana Voiculescu** (Școala nr. 26), **Dorin Cecan, Marin Ciobanu** și **Cornel Varban** (Școala nr. 169) care au obținut locul I la finală, **L. Tănăseseu** (Școala nr. 56), **E. Mitrache** (Școala nr. 31), **P. Leabu** și **A. Nițescu** (Școala nr. 175).

Ce este de făcut pentru a dezvolta pe mai departe pregătirea tinerilor gimnaști? În această direcție, organizatorii competiției s-au gîndit la înființarea unor centre de inițiere fie la nivelul fiecărui raion, fie pe oraș. Este o problemă care-și va găsi, sperăm, rezolvarea într-un viitor apropiat.

În sfîrșit, o sugestie — de fapt, un ecou la inițiativa la care ne-am referit: „Cupa Orașului București" să intre în tradiția școlarilor noștri. Deci, din toamnă, start într-o nouă ediție. De asemenea, socotim indicată extinderea acestei inițiative și în alte orașe, ca de pildă Brașovul, Clujul, Iașul, Constanța, Timișoara, etc., unde gimnastica și-a cucerit în ultimii ani mulți adepți.

TIBERIU STAMA

EFICIENȚĂ

(Urmare din pag. 1)

Iată, de pildă, o problemă legată de planul operativ de muncă, pe care trebuie să și-l alcătuiască săptămînal fiecare director de școală. Un asemenea plan trebuie să fie oglinda celor mai importante sarcini ale școlii în etapa dată, oglinda măsurilor care se iau pentru rezolvarea lor. Ce se întîmplă însă atunci cînd planul arată ca cel de la Școala de 8 ani din comuna Lăloaia, regiunea Bacău, pe care îl prezentăm aici: „Luni — se vor procura butuci; marți — se va construi o dependință; miercuri — se va construi masa materialului didactic; joi — se va face registrul muncii metodice; vineri — se vor stivui lemnele de foc; sîmbătă — se va tăia scîndura"? Lăsînd la o parte faptul că într-o săptămînă întreagă munca directorului este consacrată aproape exclusiv problemelor de ordin administrativ, că planul nu pomenește nimic despre asistențe la ore sau despre aspectele privind conținutul procesului instructiv-educativ, atunci cînd se referă la munca metodică se rezumă la a consemna doar necesitatea de a se alcătui un registru al acesteia. Fără doar și poate că, astfel concepută, „planificarea" directorului nu este de natură să dea roadele așteptate. Nu este de mirare că în aceeași școală planurile de muncă ale comisiilor metodice prevăd dezbaterea unor teme generale, de tipul „Metode de învățămînt", „Educația comunistă", „Metodica predării aritmeticii" etc. Organizarea unor dezbateri pe astfel de teme vaste, pe lîngă că implică discuții generale ce nu pot cuprinde de fapt multitudinea problemelor, sînt și departe de a-i ajuta direct pe învățători și profesori să muncească mai bine, să-și pregătească mai temeinic elevii.

La fel, dacă directorul asistă la lecții pentru ca după aceea să aducă — așa cum s-a întîmplat, bunăoară, la Școala de 8 ani din Răchițișul de Jos — observații de genul „lecția a fost încadrată în timp, lecția și-a atins scopul, s-a folosit material didactic", acesta nu a constituit decît timp pierdut.

Se poate întîmpla să auzi pe un profesor mărturisind, și pe bună dreptate, că a făcut numeroase eforturi, că a vizitat familiile elevilor, că și-a pregătit cu regularitate lecțiile, că a participat la ședințele comisiilor metodice și că în general a făcut tot ceea ce se cere unui profesor conștiincios. Totuși, rezultatele nu sînt cele așteptate. O cercetare mai atentă a faptelor îți arată că în astfel de cazuri nu au fost îndeplinite decît formele, rupte de adevăratul lor obiectiv, că la „vizita în familie" nu s-au cercetat cu de-amănuntul cauzele pentru care elevul nu învață sau nu e disciplinat și nu s-au luat măsuri pentru a fi înlăturate, ci s-a purtat doar o discuție „informativă", că „pregătirea pentru lecții" nu a avut în vedere cerințele și condițiile specifice clasei, că „participarea la ședințele comisiei metodice" a fost indiferentă și pasivă etc.

Trebuie să privim întotdeauna fiecare aspect al muncii noastre, fiecare acțiune pe care o inițiem prin prisma eficienței ei, prin prisma rezultatelor la care trebuie să ne ducă.

Marea majoritate a colectivelor de cadre didactice din școlile patriei noastre au în vedere această importantă cerință, ceea ce asigură de altfel succesul muncii lor, al eforturilor depuse pentru instruirea și educarea tinerei generații.

POȘTA redacției

Octavian Bolea comuna Costești, raionul Vaslui.

Potrivit instrucțiunilor nr. 24277/1960 ale Ministerului Învățămîntului, obligația de muncă a cadrelor didactice care studiază în învățămîntul superior fără frecvență pentru a-și ridica calificarea profesională se reduce la activitatea didactică și metodică. Prin urmare, în obligația de muncă a acestora nu intră și activitatea de culturalizare.

Conducerile de școli și organele de învățămînt au datoria să sprijine cadrele care se califică prin cursuri fără frecvență. Acestea beneficiază de asemenea, pentru prezentarea la examene, de un concediu fără plată de 30 de zile, în afara concediului lor de odihnă.

C. Ghiguleseu, Buzău.

Orele cumulate în învățămîntul seral de către cadre didactice care au norma didactică la cursurile de zi sînt retribuite cu cota corespunzătoare calculată la 40 la sută pentru 1/2 normă din salariul funcției îndeplinite, în care se include și sporul de 10-15 la sută pentru predarea la cursurile serale.

În ceea ce privește cadrele didactice care își completează norma didactică cu un număr de ore la învățămîntul seral, salariul se calculează separat pentru orele prestate la cursurile de zi și separat pentru orele prestate la învățămîntul seral, pentru care de asemenea se acordă sporul corespunzător de 10-15 la sută.

Georgică Liviu comuna Mărăcine, raionul Băilești.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, directorii școlilor de 8 ani care cuprind pînă la 7 clase de elevi au norma didactică de predare de 6 ore săptămînal. Această normă este obligatorie și face parte din timpul de muncă al directorului, pentru care este retribuit cu salariul corespunzător gradului, studiilor și vechimii, la care se adaugă indemnizația de director.

Menționăm că norma didactică de predare stabilită nu este retribuită suplimentar. Se retribuie suplimentar numai orele care depășesc această normă și care sînt considerate cumul.

Grigore Petcu, Brăila.

În cazul cînd predați în specialitatea la care vă dau dreptul studiile, dacă la 1 august 1959 aveați o vechime în învățămînt de peste 5 ani și ați urmat cursurile de perfecționare la care ați fost programat puteți beneficia de acordarea gradului definitiv fără examen.

Gradul definitiv se acordă la propunerea ministerului căruia îi este subordonată școala, pe baza actelor de studii și vechime și a rezultatelor obținute în muncă.

Mihail Dimian, Caracal.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, obligația didactică de predare pentru profesori — în cazul constituirii normei anuale — este de 630 ore sau 700 ore, în funcție de specialitatea pe care o predau. Pentru această normă cadrele didactice primesc lunar, pe timpul anului școlar, salariul integral la care le dau dreptul studiile, vechimea și gradul obținut, indiferent dacă numărul orelor predate săptămînal variază de la un trimestru la altul.

Orele care depășesc norma didactică anuală prevăzută mai sus sînt retribuite prin cumul cu suma corespunzătoare salariului de bază și proporțional cu numărul orelor cumulate. Orele cumulate sînt plătite și pe timpul vacanțelor de iarnă și primăvară, dar nu sînt plătite în vacanța de vară, cînd cadrele didactice primesc indemnizația de concediu de odihnă (1 iulie-31 august).

Valeriu Danielescu comuna Schitu-Duca, raionul Iași.

Potrivit instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului, cererile de transferare ale cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală, însoțite de acte doveditoare pentru motivarea transferării, se depun în cursul lunii februarie a.c. la secțiunile de învățămînt raionale (orășenești) în raza cărora funcționează cei în cauză, indiferent de localitatea (raionul sau regiunea) în care se solicită transferarea.

Constantin Munteanu, Craiova.

Profesorii care sînt în curs de calificare au dreptul să fie salarizați ca profesori II, după promovarea anului III de facultate, numai dacă urmează o facultate pregătitoare de cadre didactice și continuă studiile, pînă la terminarea lor. Acest lucru este precizat prin instrucțiunile de aplicare a Hot. 1059/1959.

Dvs. nu puteți beneficia de această prevedere, întrucît Institutul politehnic nu pregătește cadre didactice pentru învățămîntul de cultură generală.

Pînă la terminarea studiilor veți fi salarizat pe baza absolvirii școlii medii, cu salariul prevăzut pentru învățător I.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XIV nr. 694 | vineri 8 februarie 1963 | 8 pagini 25 bani

„Oricine în locul meu ar fi făcut la fel"

Zilele trecute, ziarul „Scînteia" anunța pe pagina I fapta cu totul deosebită a unei tinere de 16 ani, elevă în clasa a IX-a a Școlii medii din Mediaș. Pop Eugenia — așa se numește eleva — a salvat viața unor copii.

În timp ce sta la poartă de vorbă cu cîteva colege care tocmai o căutaseră, Eugenia Pop a auzit pe sora ei mai mică strigînd: „Se înecă niște copii!" Fără nici o zăbavă, tînăra fată a alergat spre Tîrnava, unde cîțiva copii se luptau cu apa și cu bucățile de gheață rupte cu cîteva clipe înainte sub tălpile lor. Înaintînd în apa rece, care îi venea pînă la piept, fata a scos la mal pe copiii amenințați să fie din clipă în clipă mînați de șuvoi sub gheață.

Alarmați de țipetele copiilor, oamenii care locuiesc în casele din apropiere au început să alerge speriați spre locul întîmplării. Cînd au aflat cum s-au petrecut lucrurile, fiecare din ei a găsit cuvinte de laudă pentru Eugenia Pop care, fără șovăire, a sărit să salveze viața copiilor.

„Oricine în locul meu ar fi făcut la fel" — a răspuns școlărița cînd a povestit cele întîmplate. Răspunsul ei pune în lumină — pe lîngă spiritul de sacrificiu, dragostea de om, curajul și voința de care a dat dovadă prin fapta sa — și modestia acestei tinere de 16 ani, fiică a unui muncitor mecanic.

Fapta curajoasă a elevei de pe plaiurile ardelene, ca și atitudinea ei plină de modestie nu pot fi trecute cu vederea de către educatori; ele trebuie aduse la cunoștința tuturor elevilor din școlile țării. Desigur, prilejuri pentru aceasta sînt destule în munca din școală: lecțiile, orele de dirigenție, activitățile în afară de clasă și extrașcolare.

Exemplul acesta pe care viața l-a scos la iveală poate avea o mare forță de convingere în rîndul elevilor dacă noi, pedagogii, vom ști să ne folosim de el acolo unde trebuie și cum trebuie. Copiii vor admira fapta curajoasă a colegei lor, iar în sufletele lor se va aprinde dorința de a făptui lucruri care înalță pe om în fața lui însuși și în fața colectivității.

A. PETRESCU

Explicații în seră la Popești-Leordeni

Opinia colectivului

Colectivul de educatori — acela care înalță cu forțele sale opera cea mai utilă societății noastre, oamenii pregătiți pe măsura vremurilor noi, devotați cu trup și suflet cauzei construcției socialismului și comunismului — trebuie să fie un organism care acționează ca un tot unitar, țintind cu fermitate spre aceleași țeluri. În fiecare școală trebuie să lucreze un colectiv care și-a sudat organic forțele.

Munca de fiecare zi solicită mereu unitatea și forța colectivului de educători din orice școală. Frontul comun al pedagogilor pentru asigurarea frecvenței și disciplinei, pentru educarea elevilor în spiritul moralei comuniste, acțiunea lor coordonată, indiferent de specialitate, pentru a-i obișnui pe copii să scrie și să se exprime corect, să gîndească logic, creator sînt numai cîteva din sarcinile pe care colectivul este chemat să le rezolve laolaltă, în mod unitar.

Important este însă ca forțele acestea, unitatea aceasta să fie închegată pe temelia ideilor celor mai sănătoase și mai înaintate. La baza unității stă deci o mentalitate sănătoasă, care se realizează prin toate acțiunile ce au drept scop dezvoltarea noastră ca membri ai societății. Munca ideologică, munca metodică, discuțiile colective în formele organizate de colaborare pedagogică, ne ajută zi de zi să ne înălțăm mai sus ca oameni, ca cetățeni, ca pedagogi. Această creștere ne face să deosebim cu ușurință ce e înaintat și merită susținut, promovat, dezvoltat, ce e depășit, dăunător și trebuie înlăturat. Într-un colectiv închegat luptă aceasta pentru promovarea a ceea ce este înaintat și pentru combaterea a ceea ce este dăunător se duce cu forță sporită și asigură succesele, bunele rezultate. Într-un astfel de colectiv încep să se nască idei noi, inițiative care duc înainte, care sporesc tot mai mult roadele muncii.

Opinia publică, sănătoasă din școală este un sprijin de nădejde în activitatea directorului, ca și al fiecărui lucrător al școlii. Prin opinia colectivă cuvîntul capătă mai multă forță.

Iată o ședință a consiliului pedagogic. Directorul trece în revistă rezultatele bune, carențele în activitatea generală sau a unora din membrii colectivului, propune măsurile de îndreptare. Se dau și nume. Bunăoară, se arată că profesoara de geografie nu a dovedit suficientă pricepere în desfășurarea lecțiilor. Ea este îndemnată să participe la orele altei colege, să-i ceară acesteia cît mai des sfatul în problemele didactice și metodice. Pentru moment, profesoara în cauză încearcă să protesteze față de „acuzațiile" ce i s-au adus și, „jignită" în amorul propriu, se arată înclinată să nu primească nici critica, nici recomandările. Dar cei mai mulți dintre participanții la ședință nu sînt de acord cu atitudinea ei și-l sprijină pe director în aprecierile și propunerile sale, arătînd colegei lor că trebuie să se mai documenteze în problema muncii la clasă, că este în interesul ei și al școlii să primească ajutorul ce i s-a oferit. Intervențiile numeroase făcute în același spirit au dat de gîndit profesoarei și, ca urmare, în activitatea ulterioară aceasta a făcut chiar mai mult decît i s-a recomandat pentru îndreptarea lipsurilor pe care, cu ajutorul colectivului, a reușit să și le vadă, să și le analizeze.

Afirmarea deschisă și hotărîtă a ceea ce este just și trebuie susținut în interesul muncii în școală cere de multe ori să lăsăm la o parte menajamentele, să trecem peste „sensibilitatea" prietenilor noștri și a noastră.

Într-una din școlile orașului Timișoara lucrează un profesor cu deosebite merite în activitatea școlară și obștească, avînd un stagiu îndelungat în munca la catedră. Un bun pedagog, un om iubit și respectat de toți colegii săi. Dar iată că într-o bună zi fiul lui, elev al școlii, a comis un act grav de indisciplină. Cazul a fost adus la cunoștință consiliului pedagogic. Dirigintele a propus măsuri de sancționare. I-a venit destul de greu, este adevărat, să discute cazul în public și să facă propunerea de sancționare a elevului, gîndindu-se cît de neplăcut poate să fie acest lucru pentru tatăl prezent la ședință, pentru omul față de care are nu numai respect, dar și o deosebită afecțiune. Și totuși, nu putea trece cu vederea fapta urîtă a băiatului și nici nu putea să o ascundă părintelui, pentru a-l cruța de neplăcerea care în mod inevitabil îi urma. Opinia colectivă a pedagogilor a susținut pe diriginte, condamnînd fapta elevului și, cu toate că unii au înclinat să găsească circumstanțe atenuante pentru copilul colegului lor, colectivul, în marea lui majoritate, s-a pronunțat ferm pentru sancționarea școlarului. Însuși tatăl a votat pentru pedepsirea vinovatului. Și, bineînțeles, nu a procedat greșit.

Este deosebit de important pentru succesul muncii în școală ca opinia sănătoasă să devină opinia colectivului, cum s-a întîmplat în cazul de mai sus. Dar aceasta înseamnă că acel colectiv are un nivel ridicat de conștiință. Un asemenea nivel s-a realizat prin muncă permanentă de educare a oamenilor, desfășurată de către organizațiile de sindicat și U.T.M. sub conducerea organizațiilor de partid. Educarea colectivului în spiritul principialității comuniste, al combativității revoluționare, cultivarea spiritului critic și autocritic, a dorinței fiecărui pedagog de a munci el însuși mereu mai bine și de a înlătura fără șovăire tot ceea ce dăunează interesului general, aceasta asigură forța colectivului și calitatea muncii lui.

În formarea unor opinii sănătoase și închegarea colectivului în jurul lor contribuie mult exemplul. În ședințele de analiză a muncii pe școală organizate de către director, ca și în adunările de sindicat, în discuțiile particulare cu oamenii se cer a fi popularizate, discutate exemplele care ilustrează înfrîngerea intereselor egoiste, intransigența față de lipsuri, critica principială, pentru a determina ca tot mai mulți învățători și profesori să adopte atitudini juste. Nucleul, format la început poate din mai puțini oameni gata să sprijine tot ce este în interesul general, toate măsurile care contribuie la bunul mers al muncii din școală, va crește astfel sub ochii noștri.

Viața arată că numai acolo unde muncesc colective închegate se obțin roade bogate, că aceasta este deci o condiție de seamă pentru succesul întregii activități din fiecare unitate de învățămînt. Să o considerăm așa dar o sarcină de frunte.

S. TEODOR

Reîntoarcerea delegației Ministerului Învățământului care a vizitat Uniunea Sovietică

De curînd s-a întors la București delegația Ministerului Învățământului, care a vizitat instituții de învățămînt și cultură din Uniunea Sovietică timp de aproape trei săptămîni. Delegația, condusă de acad. Ilie Murgulescu, ministrul Învățămîntului, a fost formată din lucrători cu munci de răspundere din Ministerul Învățămîntului, din reprezentanți ai secțiilor de învățămînt și ai conducerii școlilor.

În răstimpul petrecut în Uniunea Sovietică, delegația a avut convorbiri cu conducători și activiști ai ministerelor învățămîntului din U.R.S.S., din R.S.F.S.R., din R.S.S. Ucraineană și R.S.S. Gruzină, cu reprezentanți ai Academiei de științe pedagogice din R.S.F.S.R., ai Institutului de științe pedagogice din R. S. S. Ucraineană, cu lucrători ai organelor de îndrumare și control regionale și raionale. De asemenea, a vizitat mai multe unități școlare și întreprinderi industriale în care se desfășoară practica în producție a elevilor, palatele de pionieri din Moscova și Tbilisi, precum și alte așezăminte de educație și cultură.

Cu acest prilej delegația a studiat îndeaproape bogata și multilaterala experiență a școlii din Uniunea Sovietică, interesîndu-se de probleme referitoare la organizarea și conducerea școlilor de 8 ani și medii, a școlilor-internat și cu zi prelungită, a școlilor în care predarea se realizează în limbi străine, la legarea învățămîntului de producție, la munca de educație comunistă în școli și instituții extrașcolare, la activitatea de îndrumare și control, la pregătirea și perfecționarea cadrelor etc.

Rodnicele convorbiri cu oamenii școlii sovietice au dat delegației posibilitatea să strîngă un bogat și prețios material documentar în legătură cu experiența Uniunii Sovietice în demeniul învățămîntului.

În același timp, delegația a împărtășit din experiența școlii din țara noastră care este privită cu interes de pedagogii sovietici.

Despre locul predării teoriei literaturii

Puncte de vedere

Socotesc că studiul noţiunilor de teorie literară trebuie să fie îmbinat cu studiul creaţiei literare desfăşurate în timp. În felul acesta, ele li s-ar prezenta elevilor într-o legătură mai strînsă cu marile creaţii ale literaturii noastre şi n-ar mai fi nevoie ca unele opere să fie studiate de mai multe ori, în funcţie de scopurile diferite propuse de programa şcolară.

Examinînd mai amănunţit programele şcolare şi încercînd să stabilesc precis la ce scriitori s-ar putea discuta fiecare noţiune de teorie literară, am ajuns la concluzia că cea mai indicată soluţie ar fi următoarea : să se îmbine predarea noţiunilor de teorie literară cu aceea a istoriei literaturii, asigurîndu-se însă, în ultima clasă a şcolii medii, o recapitulare şi o sistematizare a istoriei literaturii pe genuri literare. Cu acest prilej s-ar adînci şi generaliza şi unele noţiuni de teorie literară predate în clasele anterioare. În mod concret, studiul istoriei literaturii ar începe din clasa a VIII-a, unde, după primele capitole referitoare la formarea limbii române şi după consideraţiile generale asupra literaturii populare (originea, apariţia, circulaţia, temele principale ale folclorului etc.), s-ar putea trece la studierea speciilor creaţiei populare (liric : doina, cîntecul, bocetul, strigăturile etc. ; epic : balada populară, basmul, legenda, cîntecele rituale). Odată cu aceasta, s-ar putea recapitula noţiunile de teorie literară dobîndite de elevi în clasele V-VII (tema, ideea, subiectul, personajele operei literare, noţiunile de versificaţie, mijloacele artistice şi figurile de stil învăţate) — în total, aproximativ 20 de ore. În celelalte 45 de ore de predare, s-ar putea studia istoria literaturii române pînă la Vasile Alecsandri, reluîndu-se şi adîncindu-se unele din noţiunile de teorie literară, de limbă şi stil şi adăugîndu-se altele noi. Astfel, s-ar putea da noţiunea de cronică, stabilindu-se şi locul ei în istoria literaturii (deşi actualele programe şcolare nu prevăd nimic în legătură cu aceasta). La Ion Budai-Deleanu s-ar studia epopeea, adăugîndu-se încă 2-3 ore pentru a se discuta şi despre epopeile eroice clasice, comparativ cu epopeea eroi-comică a acestuia. La Vasile Cîrlova s-ar da noţiunea de marş, la Mihail Kogălniceanu s-ar da unele noţiuni în legătură cu genul oratoric, pe baza analizei unui discurs (înlăturîndu-se o lacună a programelor şcolare în vigoare). La Grigore Alexandrescu s-ar adînci noţiunea de fabulă şi s-ar da, în plus, noţiunile de satiră, epistolă, meditaţie. La C. Negruzzi s-ar studia nuvela, poemul eroic şi scrisoarea, la D. Bolintineanu legenda istorică, iar la Al. Russo poemul în proză.

În cele 135 de ore de predare de la clasele a IX-a şi a X-a (65 la clasa a IX-a şi 70 la clasa a X-a), s-ar putea trata foarte bine istoria literaturii române de la Vasile Alecsandri pînă la 23 August 1944, completîndu-se şi adîncindu-se noţiunile de teorie literară, de limbă şi de stil în felul următor : la V. Alecsandri s-ar relua pastelul şi balada şi s-ar trata comedia, drama istorică şi farsa, la N. Filimon — romanul, la M. Eminescu — diferite specii ale genului liric, la I. Creangă — amintirile, basmul cult şi eventual povestirea anecdotică, la I. L. Caragiale — schiţa etc. Noţiunile de imagine artistică, temă, idee, subiect, personaje, operă literară, trăsăturile caracteristice ale literaturii, diversele probleme de limbă şi stil sau de versificaţie s-ar relua şi adînci pe măsură ce se studiază anumite opere literare.

Literatura de după 23 August 1944 ar urma să se studieze în primul trimestru al clasei a XI-a. În decursul ultimelor trimestre ale acestei clase ar trebui să se treacă în revistă principalele etape ale istoriei literaturii române, după care s-ar putea trece la formularea unor concluzii generale de teorie a literaturii, ajungîndu-se la generalizări pe baza cărora elevii ar înţelege mai bine problemele complexe legate de creaţia literară. Cît despre noţiunile generale de literatură, ele ar urma să se trateze în funcţie de accesibilitatea şi utilitatea lor pentru înţelegerea anumitor capitole de istorie a literaturii. Astfel, noţiunile privind cele două sensuri ale literaturii, imaginea artistică, opera literară, literatura ca artă a cuvîntului trebuie tratate la clasa a VIII-a înainte de a se începe studiul literaturii vechi. Noţiunile mai abstracte, privitoare la caracterul naţional, popular şi de clasă al literaturii, la partinitatea acesteia etc., ar urma să se studieze în clasa a XI-a, înainte de realismul socialist, ca o concluzie la realismul critic şi o introducere la metoda nouă de creaţie a scriitorilor actuali.

Care ar fi avantajele îmbinării studiului istoriei literaturii române cu studiul noţiunilor de teorie literară ? În primul rînd, elevii n-ar studia toate noţiunile de teorie literară ca ceva nou. Dimpotrivă, ar avea posibilitatea să-şi reîmprospăteze multe din cunoştinţele dobîndite în clasele V-VIII, completîndu-le cu altele noi. În felul acesta s-ar extinde principiul predării concentrice şi la clasele mari ale şcolii medii. De asemenea, s-ar economisi mult timp pierdut cu analiza repetată a unor opere reprezentative ca **Satiră (Duhului meu)** şi fabula **Dreptatea leului** de Gr. Alexandrescu, **Noapte de vară** şi **Paşa Hassan** de G. Coşbuc, nuvela **Desfăşurarea** de M. Preda, schiţa **Bacalaureat** de I. L. Caragiale, romanul **Nicoară Potcoavă** de M. Sadoveanu, comedia **O scrisoare pierdută** de I. L. Caragiale, drama **Cumpăna** de Lucia Demetrius, reportajul literar **Ocean aerian** de Geo Bogza etc. Apoi, s-ar da elevilor posibilitatea să cunoască mai bine anumite specii ale genurilor literare în strînsă legătură cu data apariţiei lor în literatura română şi cu scriitorul care le-a creat. În felul acesta, studiul noţiunilor de teorie literară nu ar mai fi desprins de mişcarea literară, de anumite condiţii istorice etc.

Organizarea în acest mod a studiului ar asigura şi recapitularea sistematică a materiei în vederea prezentării elevilor la examenul de maturitate şi le-ar da acestora posibilitatea să aibă o privire de ansamblu asupra literaturii, putîndu-se ajunge la unele generalizări şi exemplificări utile pentru orice tînăr care termină şcoala de cultură generală.

În acelaşi timp, soluţia pentru care opinez în predarea noţiunilor de teorie a literaturii ar asigura respectarea cîtorva din cerinţele didactice cuprinse în programa şcolară : ar crea posibilitatea de a cunoaşte varietatea metodelor de creaţie folosite de scriitori, potrivit condiţiilor istorice specifice perioadei în care au trăit.

Prof. ION POPESCU
Şcoala medie „Gh. Lazăr"
Bucureşti

★

Opiniile exprimate în cîteva numere din „Gazeta învăţămîntului" în legătură cu predarea noţiunilor de teorie literară s-au conturat în trei propuneri diferite, cu argumente pro şi contra. Unii au arătat necesitatea predării noţiunilor de teorie literară în ultima clasă a şcolii medii, alţii au fost de părere că ar trebui studiate aşa ca şi pînă acum, iar alţii, însfîrşit, au propus studierea lor concomitent cu studierea istoriei literaturii, de-a lungul întregii şcoli medii.

Părerile conturate în discuţia cu privire la locul teoriei literaturii în şcoala de cultură generală vor fi desigur studiate de către specialiştii Ministerului Învăţămîntului pentru a se ajunge la cea mai bună soluţie în această problemă deosebit de importantă pentru înarmarea elevilor cu cunoştinţe de literatură.

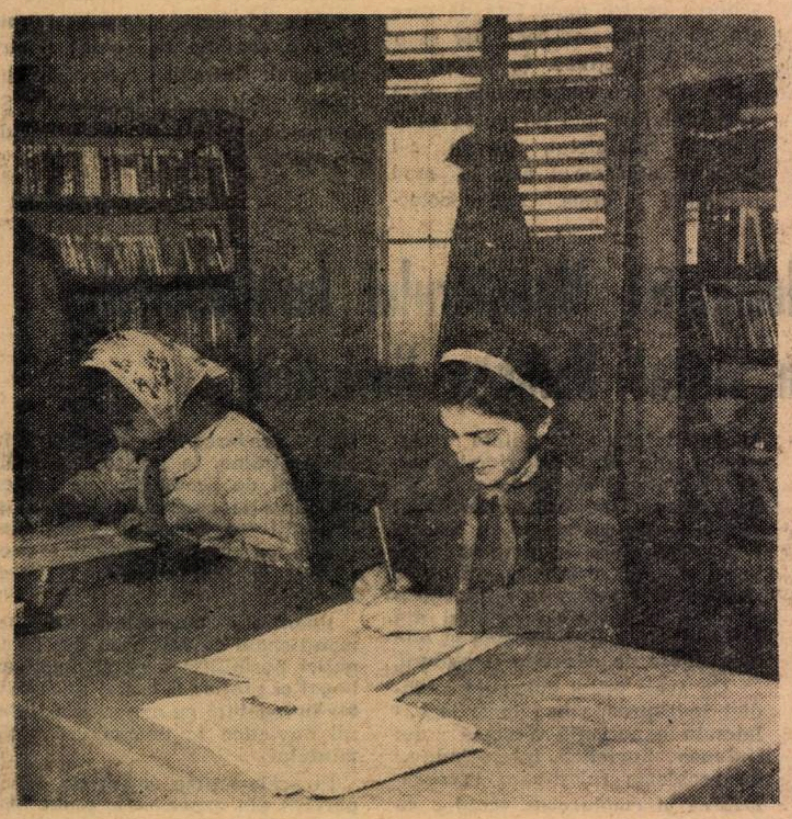

Şcolăriţe în biblioteca din comuna Luncani

Expoziţia viitorilor profesori de desen

Viitorii profesori de desen care studiază la Facultatea de artă plastică a Institutului pedagogic de 3 ani din Cluj au expus de curînd, în sala Palatului culturii din localitate, peste 70 de lucrări ce oglindesc munca lor din primul trimestru.

Varietatea temelor şi execuţia izbutită sînt principalele atribute care caracterizează lucrările expuse.

Desăvîrşindu-şi măiestria în cadrul orelor de atelier, viitorii profesori se pregătesc temeinic pentru a putea realiza, la rîndul lor, în munca lor viitoare din şcoală, sarcina de a-i înarma pe copii cu bogate cunoştinţe şi deprinderi de desen, de a dezvolta educaţia lor estetică.

DANIEL MUREŞAN
Cluj

Acţiuni pionereşti

Colectivul de conducere a unităţii de pionieri de la Şcoala de 8 ani din comuna Ghioroc, raionul Lipova, se preocupă, sub îndrumarea instructorului superior de pionieri şi cu ajutorul cadrelor didactice, de găsirea unor forme de activitate care să stimuleze eforturile la învăţătură ale pionierilor şi şcolarilor.

Pe linia acestei preocupări s-a născut ideea organizării unei întîlniri a fruntaşilor. La această întîlnire au fost invitaţi pionierii fruntaşi la învăţătură din clasele III—VII, precum şi absolvenţii fruntaşi ai şcolii din ultimele trei serii.

În cadrul momentului festiv din prima parte a programului, participanţii au primit salutul instructorului superior de pionieri, felicitările conducerii şcolii şi ale sfatului popular pentru rezultatele deosebite obţinute de ei la învăţătură şi în activitatea obştească. Cuvintele calde adresate le-au dat imbold pentru a munci şi mai bine, pentru a deveni cetăţeni demni ai patriei noastre socialiste.

Într-o atmosferă de entuziasm şi voioşie s-a trecut apoi la desfăşurarea programului artistic, care a îmbrăcat forma unei şezători.

Pentru cadrele didactice şi instructorul de pionieri întîlnirea fruntaşilor n-a constituit numai o temă pe agenda activităţilor din aceste zile, ci şi un nou prilej de cunoaştere a elevilor şi de îmbogăţire a experienţei lor în munca de educare a colectivului de elevi.

Prof. ROMULUS ŞICLOVAN
Ghioroc, raionul Lipova

★

Era o zi din miezul iernii, la fel ca celelalte. Doar că zăpada părea că scîrţîie mai tare sub picioare şi gerul îmbujora mai puternic obrajii. Cu toate acestea, la ora 16 sala festivă a Casei pionierilor din Arad, deşi suficient de mare, devenise neîncăpătoare. Pionieri din toate colţurile oraşului s-au adunat aici pentru a participa la o acţiune interesantă, organizată cu ocazia împlinirii a 111 ani de la naşterea lui I. L. Caragiale : prezentarea operei marelui scriitor şi un spectacol în care actori de la Teatrul de stat din Arad au interpretat scene din piesele lui.

Organizată cu sprijinul cadrelor didactice, această acţiune a contribuit la dezvoltarea orizontului cultural al pionierilor, la educarea lor în spiritul dragostei de patrie.

L. BEGLIGIU
Arad

Pentru părinţi

Biroul Consiliului pentru răspîndirea ştiinţei şi culturii din Moreni, raionul Cîmpina, în rîndurile căruia lucrează numeroase cadre didactice, se ocupă intens de răspîndirea cunoştinţelor pedagogice în rîndul părinţilor. Numai în anul 1962 s-au ţinut circa 80 de expuneri în faţa cetăţenilor care au copii la şcoală. Printre conferinţele audiate cu deosebit interes se numără „Educarea voinţei copiilor", „Colaborarea părinţilor cu şcoala", „Şcoala nouă, pentru popor, a devenit o realitate", „Familia şi educaţia morală a copiilor", „Spre ce profesie să îndreptăm copiii", „Cum pot părinţii să sprijine şcoala în educarea patriotică a elevilor", „Puterea exemplului părinţilor în educaţia copilului", „Educarea celor mici în spiritul adevărului ştiinţific" ş.a.

★

Din iniţiativa directorului Şcolii de 8 ani din comuna Seaca de Pădure, raionul Craiova, consiliul pedagogic al acestei şcoli a luat hotărîrea ca regulat să se ţină lectorate cu părinţii elevilor. În şedinţele de lectorat cadrele didactice prezintă expuneri pe problemele colaborării între şcoală şi familie, căutînd să dea părinţilor o orientare cît mai justă în problemele pedagogice. În acelaşi timp, se discută cazuri concrete care ilustrează atitudinea bună sau nepotrivită a părinţilor în domeniul muncii de educare a copiilor.

★

Recent a avut loc la Şcoala de 8 ani din Hălmagiu, raionul Gurahonţ, o adunare generală cu părinţii elevilor din clasele V-VII. Au participat peste 100 de părinţi din cele 16 sate aparţinînd circumscripţiei acestei şcoli. În cadrul adunării li s-a vorbit părinţilor despre scopul predării agriculturii în şcoala de 8 ani şi despre sprijinul pe care trebuie să-l dea ei la lucrările practice ale elevilor în G.A.C.

În continuare directorul şcolii şi secretarul organizaţiei de partid din şcoală au vorbit despre aportul pe care-l pot aduce părinţii în problemele instructiv-educative.

În planul de muncă al comitetului de părinţi se prevede între altele sprijinirea şcolii în ce priveşte asigurarea bazei materiale precum şi în organizarea de excursii şi serbări şcolare. Cu ocazia şedinţei numeroşi părinţi au luat cuvîntul făcînd propuneri pentru bunul mers al învăţămîntului în şcoală.

★

Şcoala de 8 ani din comuna Zăbrani, raionul Lipova, desfăşoară o activitate rodnică în ceea ce priveşte legătura şcolii cu familia. Lectoratele cu părinţii, care au loc lunar, se bucură de o atenţie deosebită.

Temele care sînt discutate în şedinţele cu părinţii au fost fixate la începutul anului şcolar, aşa că fiecare profesor şi învăţător să aibă timp deajuns ca să adune un material ilustrativ bogat, să aleagă exemple concrete, care să-i intereseze pe auditori. Pînă în prezent au fost prezentate expuneri pe următoarele teme : „Educaţia estetică a copiilor în familie", „Ce cărţi trebuie să citească copiii noştri", „Rolul familiei în orientarea profesională a copiilor". Pentru luna februarie este planificată tema „Căile şi metodele de educare ateist-ştiinţifică a copiilor".

ÎNVĂȚĂMÎNTUL FĂRĂ FRECVENȚĂ

În secțiile fără frecvență ale școlilor medii de cultură generală a început să se desfășoare o activitate intensă pentru cît mai buna pregătire a elevilor în vederea primei sesiuni de examen. Vizitele efectuate de redactorii gazetei noastre într-o serie de școli din Capitală dovedesc că majoritatea acestora s-au preocupat de asigurarea unor posibilități cît mai largi pentru ca elevii să poată răspunde în condiții bune exigenței examenelor.

Lucrări de control și ore de consultații

La Școala medie nr. 32 „Filimon Sîrbu" din Capitală sînt înscriși la cursurile fără frecvență ale claselor VIII-XI, precum și pentru completarea studiilor la nivelul clasei a VII-a, peste 1.200 de elevi dintr-un mare număr de întreprinderi. Chiar de la intrare îți dai seama că la secția fără frecvență activitatea a început să se desfășoare din plin. Un avizier te înștiințează care sînt temele lucrărilor de control, cînd trebuie predate acestea de către elevii fiecărei clase, care este orarul consultațiilor, al lucrărilor de laborator și al lecțiilor de sinteză pînă la sfîrșitul anului școlar. Pătrunzînd mai departe în școală vezi că grija conducerii și a profesorilor nu s-a oprit aici. S-au luat măsuri pentru pregătirea sălilor în care se desfășoară orele de consultații și lecțiile de sinteză, s-au asigurat condiții de lucru în laborator, astfel încît experiențele de bază prevăzute în cadrul programelor de fizică și chimie să poată fi efectuate cu succes.

Conducerile școlilor la care au fost organizate secții fără frecvență au acordat în această perioadă o atenție deosebită stabilirii temelor pentru lucrările de control și eșalonării lor în timp, conform prevederilor regulamentului elaborat de Ministerul Învățămîntului. Temele propuse de profesori au fost discutate și definitivate în colectivele de conducere ale școlilor și apoi afișate.

La unele școli au fost prevăzute, pentru fiecare lucrare de control, mai multe subiecte, la alegere; la altele, ca la Școala medie nr. 15 „Elena Sîrbu", s-a stabilit doar cîte un subiect pentru fiecare lucrare. Pretutindeni s-a căutat însă ca temele lucrărilor să fie astfel alese încît să-i pună pe elevi în situația de a-și sistematiza cunoștințele privind cele mai însemnate probleme din programă. De pildă, la limba română temele se referă la structura operei literare, la stilul și calitățile lui sau la lirica orală, cer elevilor să arate patriotismul cronicarilor moldoveni așa cum se oglindește în cronici, să vorbească despre demascarea și condamnarea regimului burghezo-moșieresc în opera lui Eminescu, despre conținutul și rolul polemicii între „Junimea" și „Contemporanul", despre critica războiului imperialist în literatura noastră dintre anii 1918-1940 sau despre lupta dintre realism și antirealism în cadrul aceleiași literaturi.

Lucrările de control la matematică cuprind, în marea lor majoritate, exerciții cu caracter de aplicație la cele mai importante probleme din temele parcurse — calculul valorilor numerice ale unor expresii algebrice și calculul unghiurilor, rezolvarea de sisteme de ecuații de grad superior cu una și două necunoscute, intersecții de drepte și plane și rezolvări de probleme de geometrie în spațiu. La fizică și chimie s-au dat în general, la fiecare clasă, lucrări de control care cuprind cîte o problemă cu caracter teoretic și o aplicație practică.

Au început să se desfășoare, în majoritatea școlilor, și consultațiile și lecțiile de sinteză. Numai în unele locuri, ca de pildă la Școala medie nr. 8, etapa de pregătire organizatorică a luat atît de mult timp, încît consultațiile au putut începe abia din această săptămînă.

Numeroși profesori au dovedit o orientare justă în asigurarea conținutului consultațiilor. Bunăoară, profesoara de limba rusă Natalia Stamate, de la Școala medie nr. 11, se ocupă în aceste ore de lămurirea unor probleme mai complicate de gramatică, așa cum sînt genurile și declinarea substantivului și adjectivului.

În schimb nu este recomandabil procedeul folosit de unii dintre profesorii Școlii medii nr. 32 care, în cadrul consultațiilor țin de fapt lecții obișnuite, care includ și interogare, și expunere, și aplicații.

Procedează greșit și acei profesori care au programat în toate orele exclusiv lecții de sinteză. S-a procedat așa, de pildă, la Școala medie nr. 11, unde s-a încercat trecerea în revistă, în cadrul lecțiilor de sinteză, a întregii materii prevăzute la limba română pentru prima sesiune de examen. Dar chiar desfășurarea primei lecții — care s-a referit la situația social-politică a Romîniei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, la principalele curente literare din epoca respectivă, la lupta între realism și antirealism, la începuturile presei muncitorești, la artă etc. — a dovedit că o asemenea încercare nu poate izbuti. Lecțiile de sinteză se transformă astfel într-o acumulare eclectică de noțiuni, din care elevii nu se aleg, în realitate cu nimic. Mai mult, în asemenea condiții se creează și primejdia orientării elevilor către un studiu superficial, unii dintre ei putînd să considere că este suficient să cunoască doar atît cît li s-a spus în lecția de sinteză, deși programa cuprinde mult mai multe cunoștințe.

Este necesar, după cum se vede, să se acorde mai multă grijă problemelor privind conținutul consultațiilor și al lecțiilor de sinteză. Pentru a asigura succesul consultațiilor trebuie să-i stimulăm pe elevi să formuleze ei înșiși întrebări, ceea ce presupune antrenarea lor într-un studiu ritmic, ora de consultație fiind mijlocul de clarificare a problemelor celor mai dificile, de lămurirea unor noțiuni insuficient adîncite. De asemenea, în cadrul lecțiilor de sinteză profesorii trebuie să se refere la cunoștințele esențiale prevăzute în programă, pe care elevii și le pot însuși mai greu numai prin studiul individual, fără o îndrumare prealabilă.

Preocupările unei secții de învățămînt

Buna desfășurare a muncii în cadrul secțiilor fără frecvență depinde, într-o mare măsură și de atenția pe care le-o acordă organele de învățămînt de felul cum acestea le sprijină, le controlează și le îndrumă activitatea.

Pentru a cerceta și acest aspect legat de pregătirea elevilor înscriși la cursurile fără frecvență, am adresat tovarășului **Mircea Cucu** șeful secției de învățămînt a raionului 30 Decembrie, cîteva întrebări:

— Ce măsuri a luat secția de învățămînt în legătură cu organizarea învățămîntului fără frecvență? — a fost prima noastră întrebare.

— Imediat ce au sosit instrucțiunile ministerului cu privire la organizarea acestei forme de învățămînt, am chemat la sediul secției pe directorii școlilor în care funcționează secțiile fără frecvență și le-am comunicat măsurile ce se cer luate. Cu acest prilej am discutat în amănunțime sarcinile cuprinse în regulament și în anexele sale, pentru a lămuri toate problemele legate de modul cum trebuie să se organizeze munca și de obiectivele pe care trebuie să le urmărească directorii. Am subliniat că folosind noile condiții care au fost create învățămîntului fără frecvență, cadrele didactice au datoria să depună eforturi pentru a asigura o pregătire cît mai temeinică oamenilor muncii dornici să-și completeze studiile elementare și medii și că strădaniile lor trebuie să se concretizeze, în primul rînd, în munca desfășurată în timpul lecțiilor de sinteză, al orelor de consultații, al lucrărilor de laborator. Am considerat, totodată, că e bine să cerem cadrelor didactice să se ocupe și de îndrumarea elevilor în ceea ce privește studiul individual, dîndu-le indicații asupra modului cum să învețe, asupra problemelor și capitolelor cărora trebuie să le acorde o mai mare atenție, asupra materialului bibliografic pe care trebuie să-l folosească. Am recomandat directorilor de școli să facă cunoscut elevilor înscriși la cursurile fără frecvență programul bibliotecii școlare și să indice materialele ce pot fi consultate.

Avînd în vedere necesitatea ca lecțiile de sinteză, lucrările de laborator, consultațiile, să fie ținute de profesori cu o bogată experiență, am cerut directorilor de școli să facă propuneri în acest sens, oprindu-se, în primul rînd, la pedagogii care au obținut cele mai bune rezultate în activitatea didactică. Propunerile au fost analizate și aprobate, cu anumite modificări, de către Secția de învățămînt.

Pe de altă parte, am urmărit îndeaproape organizarea claselor și stabilirea efectivelor de elevi.

L-am rugat pe șeful secției de învățămînt a raionului 30 Decembrie să ne vorbească și despre felul cum se ocupă activul de inspectori de îndrumarea muncii secțiilor fără frecvență.

— Deocamdată sîntem abia la început și nu putem vorbi încă de o activitate largă în această direcție. Pînă în prezent nu am avut posibilitatea să ne deplasăm la toate secțiile pentru a controla desfășurarea orelor de consultații sau a lecțiilor de sinteză, îndrumările ce se dau elevilor etc. Totuși, și pînă acum am putut constata unele aspecte importante. Ne-am dat seama, de exemplu, că în unele locuri orele de consultație au fost de fapt transformate în lecții de sinteză și că unii profesori și-au propus ca în aceste cîteva ore să epuizeze întreaga materie. Aceasta duce, evident, la superficialitate și înseamnă o zadarnică irosire de timp și de energie. Asistînd la ore, observînd îndeaproape toate aspectele muncii profesorilor, greutățile pe care le întîmpină ei, vom descoperi, desigur, și alte măsuri ce se cer luate pentru ca pregătirea elevilor care urmează cursurile fără frecvență să se facă în cele mai bune condiții.

Am cerut și cabinetului pedagogic raional să studieze activitatea cadrelor didactice din învățămîntul fără frecvență, să le dea îndrumări metodice și să caute soluții pentru problemele practice care se ivesc în munca acestora.

Răspunsurile date de tovarășul M. Cucu la întrebările formulate de redacția noastră, dezvăluie unele dintre cele mai importante preocupări ale secției în legătură cu învățămîntul fără frecvență. În general, se vede că lucrătorii secției i-au acordat atenție și s-au ocupat de diferite aspecte privind organizarea lui. Din păcate, însă, inspectorii nu au urmărit sistematic felul cum decurge practic activitatea desfășurată în școli pentru pregătirea elevilor înscriși la cursurile fără frecvență. Este bine că măcar acum secția de învățămînt a hotărît să treacă la unele măsuri pe această linie. Se impune ca aceste măsuri să nu rămînă simple proiecte de birou, ci să fie cît mai grabnic traduse în practică, căci rezultatele ce se vor obține la examene depind și de felul cum își va îndeplini Secția de învățămînt îndatoririle.

CONSEMNĂRI

● Realizînd o colaborare strînsă cu întreprinderile în care lucrează elevii înscriși la secția fără frecvență, conducerea Școlii medii nr. 15 și-a asigurat sprijinul activ al acestor întreprinderi în determinarea unei participări regulate a elevilor la activitățile organizate în școală. De asemenea, datorită acestei colaborări au fost organizate, în întreprinderile respective, cercuri de studii în care elevii de la fără frecvență primesc sprijinul și îndrumarea inginerilor în aprofundarea cunoștințelor de matematică, fizică, chimie etc.

Ar fi bine ca toate școlile ce au secții fără frecvență să procedeze la fel, căci pe această cale vor putea asigura participarea majorității elevilor la diferitele forme de pregătire pentru examen și vor contribui la orientarea studiului lor către aprofundarea problemelor esențiale.

● Participînd la unele consultații date la Școala medie nr. 32 am constatat un fenomen, probabil întîmplător, dar pe care totuși tinem să-l consemnăm: unii elevi sosiți cu întîrziere intrau în clasă în timpul desfășurării consultației, deranjînd atît pe profesor cît și pe colegii lor. La o oră de matematică ușa ajunsese să fie deschisă sistematic, din 5 în 5 minute, de către asemenea participanți în întîrziere.

Pentru a se evita perturbări de acest fel, dăunătoare bunului mers al consultațiilor, este bine să se procedeze pretutindeni ca la Școala medie nr. 15, unde tovarășa Ilinca Tănăsescu, directoarea școlii, ca și întreg colectivul didactic, dovedesc exigență în ceea ce privește respectarea disciplinei și punctualității.

Probleme ridicate de profesori

Pentru a cunoaște cît mai multe din aspectele activității desfășurate cu elevii de la cursurile fără frecvență am cerut și cîtorva profesori să-și spună părerile în legătură cu cele constatate în munca lor. Ne-am adresat în acest scop profesorilor de la școlile medii nr. 32 și nr. 11 din Capitală.

Tov. *Ana R. Maxim*, profesoară de chimie, ne-a spus: Pînă în prezent, pentru elevii claselor a VIII-a și a IX-a de la cursul fără frecvență al școlii în care lucrez s-au organizat două ore de consultații. Dar la aceste ore au participat prea puțini elevi. Se conturează așadar, ca o problemă importantă, necesitatea de a asigura frecvența regulată la orele de consultație.

Iată și o altă problemă: sînt elevi care vin la orele de consultație fără o pregătire prealabilă. De aceea nu cer să li se răspundă la întrebări privind chestiuni mai dificile, pe care nu le pot elucida prin studiu individual, ci așteaptă ca noi, profesorii, să facem expuneri pe teme generale.

Faptul că elevii se prezintă într-o măsură necorespunzătoare la orele de consultații și nu sînt încă prea bine lămuriți asupra conținutului și rolului acestora se datorește, după părerea mea, în primul rînd insuficientei popularizări a lor de către școală. Sînt de părere că printre îndatoririle profesorilor care predau la secțiile fără frecvență se află și aceea de a sprijini mobilizarea elevilor la orele de pregătire.

J. Albin, profesor de limba română, ne-a arătat că principala sa preocupare a fost la început de a arăta elevilor cum să-și organizeze studiul individual. Deocamdată — ne-a spus tov. Albin — am utilizat orele de consultații pentru a da elevilor scheme sintetice asupra celor mai însemnate probleme din materia ce se va cere la prima sesiune de examene.

Aș vrea să semnalez, cu acest prilej, un lucru — și anume, că se resimte lipsa manualelor pentru elevii de la secțiile fără frecvență. Consider necesar ca organele de resort să studieze și să soluționeze această problemă.

Tovarășii *Simion Bulgărea*, profesor de fizică și *Venera Dogaru*, profesoară de limba română ne-au vorbit despre necesitatea de a se organiza în așa fel lecțiile și consultațiile încît ele să corespundă cît mai mult cerințelor pregătirii elevilor. Stînd de vorbă cu aceștia, tov. Bulgărea, de pildă, și-a dat seama că va trebui să le lămurească în primul rînd unele capitole cum ar fi sistemele de unități sau mărimile fizice și să-i ajute în ceea ce privește rezolvarea problemelor de fizică. La rîndul ei, tov. Dogaru consideră că, dat fiind numărul redus de ore pe care îl are la dispoziție, va trebui să facă o scurtă trecere în revistă a principalelor probleme de literatură pe care trebuie să le cunoască elevii și să insiste îndeosebi asupra unor capitole și autori mai însemnați, cum ar fi bunăoară, la clasa a X-a, Eminescu sau Creangă.

Tov. *Ion Chescă*, directorul școlii, consideră că o foarte mare însemnătate în munca cu elevii înscriși la cursul fără frecvență o are și buna organizare a pregătirii la care aceștia participă în școală. De aceea s-a preocupat ca planul consultațiilor să fie astfel alcătuit încît pînă la sfîrșitul anului elevii să poată participa la orele acelorași discipline, în aceeași zi a săptămînii și în aceeași sală. Grupele de elevi, ca și orarul activităților lor au fost stabilite ținîndu-se seama de timpul liber pe care-l au la dispoziție tinerii înscriși la cursuri.

★

În cele spuse de profesori s-au ridicat și unele probleme care necesită un scurt comentariu. O asemenea problemă este, de pildă aceea a participării elevilor la pregătirea organizată în școală. Într-adevăr, participarea la această pregătire depinde și de măsurile de popularizare și de lămurire pe care le va lua școala — așa cum socotește tov. Ana R. Maxim, dar depinde foarte mult și de calitatea muncii desfășurate de profesori.

O altă problemă se referă la modul în care sînt concepute orele de consultații. Se face vizibilă, la unii profesori, tendința de a înlocui aceste ore cu lecții de sinteză care-și propun să înglobeze tot materialul de studiu, ceea ce contravine instrucțiunilor ministerului. Este necesar ca profesorii să-i îndrume mai stăruitor pe elevi către studiul individual și să le arate că orele de consultații constituie doar un mijloc de a-și clarifica problemele mai dificile.

Considerăm de asemenea că este necesar să se dea o cît mai urgentă soluționare problemei manualelor, care este cu atît mai importantă cu cît baza pregătirii elevilor de la cursurile fără frecvență o constituie studiul individual.

Pagină lucrată de O. BUZESCU și M. CIUCĂ

PROBLEME ALE PREDĂRII MECANICII

Problema conținutului programei și manualului de mecanică pentru școala medie a fost discutată în repetate rînduri de către profesorii de fizică. Acum însă, în perspectiva școlii de 12 ani, restructurarea predării mecanicii apare inevitabilă, impunîndu-se rezolvarea definitivă din punct de vedere științific și metodic a acestei importante probleme.

Consider că mecanica trebuie prezentată elevilor în legătură cu toate disciplinele fizicii și nu izolată de ele. De pildă, elevii trebuie ajutați să înțeleagă că legile mișcării pe care le studiază mecanica sînt valabile numai pentru macrocorpuri și numai în cazul vitezelor nu prea mari. Altfel, ei vor fi ispitiți, mai tîrziu, să extindă concluziile mecanicii newtoniene și la domeniul fizicii atomice.

Pentru ca noi, profesorii, să nu fim siliți să retractăm, ci doar să dezvoltăm, trebuie să punem din cadrul primelor lecții de mecanică clasică bazele cunoștințelor referitoare la mecanica relativistă. Este deci necesar să le vorbim elevilor despre masa de repaos sau masa proprie — pentru care se poate păstra definiția din manualul actual — și despre masa de mișcare, a cărei variabilitate o vom explica prin teza materialistă a unității dintre mișcare și materie, modificarea proprietății materiei numită masă fiind o consecință a modificării stării de mișcare a materiei, adică a vitezei.

Socotesc că din capul locului trebuie pus accentul asupra faptului că în general teoriile referitoare la mecanică — la fel ca orice teorii științifice — oglindesc un anumit grad de cunoaștere și că, pe măsură ce știința avansează în timp, gradul de cunoaștere se adîncește, iar teoriile se îmbogățesc și ele, în funcție de noile date. De pildă, ar trebui arătat că părerile lui Aristotel asupra căderii libere au fost justificate pentru condițiile date ale experienței — întrucît oricine poate vedea și astăzi, ca și acum 2.000 de ani, că un cui cade mai repede decît o frunză — dar că Galileu, aprofundînd experiențele și quasieliminînd cauza perturbărilor — aerul — a descoperit că toate corpurile cad cu aceeași viteză. Teoriile cosmogonice ale lui Copernic și Kepler trebuie expuse și ele în legătură cu nivelul atins de știință în epoca respectivă, subliniindu-se contribuția pe care au adus-o la dezvoltarea ei, iar nu prezentate în sine, enumerativ, cum se face în prezent.

În ceea ce privește problema de însemnătate primordială a succesiunii în predare a cunoștințelor de mecanică, socotesc că ele trebuie predate pornindu-se de la studiul nemijlocit al fenomenelor înconjurătoare. Mai mult chiar, ținînd seama de faptul că statica e doar un caz particular al dinamicii, cred că nici nu este rațional ca în cadrul școlii de cultură generală să fie tratată aparte. Socotesc mult mai firesc ca elementele de statică să fie introduse pe tot parcursul studiului, acolo unde necesitatea o cere.

Cred, de asemenea, că nici tema „Măsurători" n-ar trebui predată distinct, așa cum prevede actuala programă, deoarece e mult mai firesc ca noțiunile despre măsurători să fie date cu prilejul fiecărei mărimi fizice nou învățate.

Desigur că renunțarea la unele noțiuni vechi trebuie începută din școală, căci elevii se găsesc la acea vîrstă cînd vechile noțiuni au cele mai slabe rădăcini și pot fi înlocuite mai ușor. Bunăoară, dacă vom ști să ne creăm cale liberă încă din clasa a VIII-a, atunci în clasa a XI-a, tratînd în mod corespunzător tema interferenței luminii, vom reuși mult mai ușor să-i familiarizăm pe elevi cu bazele experimentale și teoretice ale mecanicii relativiste. Pentru aceasta mi se pare absolut necesară descrierea interferometrului și a experienței lui Milchelson, omise în cuprinsul actualului manual.

Totodată cred că acum, în plină epocă de avînt a eliberării energiei atomice și a zborurilor cosmice, cunoașterea teoriei relativității este indispensabilă. Unii profesori afirmă că predarea acestei teorii ar depăși nivelul de înțelegere al elevilor, chiar și al celor din ultima clasă. Pentru cei care au încercat să pătrundă tainele teoriei relativității devine însă tot mai clar că putem da elevilor bazele cunoașterii ei, cu atît mai mult cu cît în școală se studiază analiza matematică. Se știe doar că în expunerea teoriei relativității sînt posibile variante în care, în locul constantei vitezei luminii, se ia ca fundament ori care altă lege. O asemenea „altă lege" care să asigure o mai mare accesibilitate a explicațiilor asupra teoriei relativității, astfel încît aceasta să poată fi predată și în școala medie, a și fost deja formulată, în lucrarea „Principiul relativității restrînse și timpul absolut" de prof. univ. N. Bărbulescu, din cuprinsul căreia putem culege și prelucra un material de mare eficacitate pentru tratarea teoriei relativității în cadrul unui manual școlar.

Prof. F. ȘTEFAN
București

Radiofonia a devenit o adevărată pasiune pentru elevii clasei a IX-a de la Școala medie nr. 27 din Capitală.

Lucrările practice agricole în perioada de iarnă

În aceste săptămîni de iarnă profesorii de agricultură folosesc toate posibilitățile de a organiza activități practice referitoare la capitolele predate în cursul trimestrului al II-lea, urmărind ca ele să răspundă cerințelor programei și să se afle în strînsă legătură cu lucrările agricole de iarnă din gospodăriile agricole colective.

Bunăoară, predînd la clasa a V-a capitolul „Cultura plantelor de cîmp", la clasa a VI-a capitolul „Legumicultura" și la clasa a VII-a capitolul „Mecanizarea agriculturii", profesorul de specialitate de la Școala de 8 ani din comuna Vieru, raionul Giurgiu, a organizat în laborator și în școlii și la gospodăria col[illegible] o serie de lucrări practice interesante și instructive. Pe baza materialului colectat și conservat din timp, elevii clasei a V-a au studiat în laboratorul de agricultură soiurile de cereale păioase și soiurile de hibrizi de porumb cultivate în comună, cît și principalii dăunători și principalele boli care se manifestă în cultura plantelor în regiune și felul cum trebuie combătute acestea.

Activitățile practice agricole cu elevii clasei a VI-a s-au desfășurat la răsadnițele gospodăriei colective. Aici elevii au participat la lucrări de amenajare a răsadnițelor calde în vederea semănatului, au semănat roșii și varză timpurie, urmînd ca în lecțiile viitoare să se ocupe de îngrijirea răsadurilor și de repicatul lor, iar cînd timpul va permite, să efectueze operațiunea de semănare a legumelor în cîmp. În laboratorul gospodăriei elevii au avut prilejul să recunoască semințele diferitelor specii de legume și să participe la selecționarea semințelor pentru semănat.

La rîndul lor, elevii clasei a VII-a au vizitat brigada S.M.T. din comună, unde au studiat, îndrumați de tehnicieni, părțile componente ale tractorului și diferite tipuri de unelte agricole (pluguri, grape, tăvălugi, cultivatoare etc.). După studierea mașinilor de semănat profesorul va organiza o aplicație practică, care va avea drept scop cunoașterea mecanismului de reglare a adîncimii de semănat.

Și la Școala de 8 ani din comuna Vultureni, raionul Gherla, lucrările practice de agricultură au fost alese cu pricepere. În cadrul lecțiilor practice ținute la stațiunea de mașini și tractoare din comună elevii clasei a VII-a de la această școală au cunoscut părțile componente ale tractorului (motorul, transmisia, organele de deplasare, mecanismul de direcție, echipamentul suplimentar etc.). Îndrumați de profesor și avînd la dispoziție o machetă secționată, elevii au înțeles modul de funcționare a motorului Diesel în 4 timpi. Lecții interesante s-au ținut cu elevii aceleiași clase la sediul gospodăriei colective, unde li s-a predat capitolul „Organizarea întreprinderilor agricole socialiste". Tot aici s-au desfășurat și aplicațiile practice referitoare la acest capitol.

La fel au procedat și cadrele didactice de specialitate de la Școala de 8 ani din Adămuș, raionul Tîrnăveni. Aici s-au organizat cu elevii clasei a V-a lucrări practice referitoare la studiul plantelor de cîmp cu ajutorul planșelor de ierbar și lucrări de determinare a puterii germinative a diferitelor semințe. Elevii clasei a VII-a au participat la lucrările de iarnă pentru întreținerea livezii de pomi fructiferi.

Ținînd seama de specificul condițiilor locale, numeroși profesori de agricultură au adaptat conținutul lucrărilor practice acestor condiții. De exemplu, profesorul de specialitate de [illegible] Școala de 8 ani din Văleni Dîmbovița, raionul Muscel, localitate unde pomicultura este foarte dezvoltată, a asigurat, cu concursul gospodăriei colective, participarea elevilor la toate activitățile din sectorul pomicol: la lucrările de curățire a livezii, la operațiunile de tăiere și stropire contra dăunătorilor etc. Totodată elevii au studiat în clasă, pe baza materialului colectat, diferite specii de pomi fructiferi, exersîndu-se în recunoașterea lor după frunze, ramuri sau semințe. De asemenea, în cadrul lucrărilor din clasă elevii au învățat să deosebească atacul pe frunze, fructe sau ramuri al diferiților dăunători, au efectuat altoiri demonstrative la masă, au observat la microscop stadiul de dezvoltare a mugurilor în perioada de repaus etc.

La fel a procedat și profesorul de agricultură de la Școala de 8 ani din comuna Bodești-Horezu, regiunea Argeș, adaptînd conținutul lucrărilor practice la condițiile specifice regiunii în care este situată școala.

Alegînd cu pricepere lucrările practice agricole care pot fi efectuate în timpul nefavorabil ieșirii pe teren, profesorii de agricultură asigură continuitatea lucrărilor practice în perioada de iarnă, concordanța între conținutul teoretic și cel practic al lecțiilor.

Cînd firul lecției este întrerupt

Deși se cunoaște necesitatea ca lecția, o dată începută, să nu mai fie deranjată de nimeni, totuși constatăm că există cazuri de nerespectare a acestei cerințe. Ceva mai mult: unii vor să susțină cu argumente asemenea practică dăunătoare care, de fapt, trebuie combătută în mod hotărît.

Este știut că îndrumarea și controlul procesului de învățămînt presupun, printre altele, și asistența la lecțiile cadrelor didactice. Acolo, la clasă, directorul sau inspectorul se pot convinge cel mai bine dacă pedagogul are în general un sistem bun de lucru, deoarece munca lui se reflectă cu limpezime în modul cum își desfășoară lecția, în volumul și calitatea cunoștințelor elevilor, în ținută și atitudinea acestora față de profesori și față de întregul colectiv, față de activitatea ce are loc.

Cu cît directorul sau inspectorul asistă la mai multe lecții ale unui profesor, cu atît ei se vor informa mai exact asupra calității muncii acestuia. O singură lecție nu poate fi întotdeauna oglinda unui fel de a munci, astfel încît să ne îndreptățească a trage concluzii asupra întregii activități a unui pedagog. Știm doar cu toții că se întîmplă chiar și unor învățători și profesori buni, conștiincioși, să facă o dată și o lecție neizbutită, poate exact atunci cînd a fost cineva de față. Și invers.

Cu atît mai mult sînt neconcludente observațiile ce se pot face cînd se asistă numai la o parte a lecției. Este deci cu totul nepotrivită practica acelora care intră în oră în momentul cînd cred că începe să se desfășoare o anumită etapă a lecției, pentru a vedea cum o realizează profesorul. Rupt de ansamblul activității din ora respectivă și din ansamblul muncii profesorului, fragmentul respectiv de activitate nu poate conduce la o concluzie serioasă, valabilă pentru calitatea muncii în ansamblu.

Cît despre socoteala pe care și-o fac unii — anume aceea că astfel îl pot surprinde pe profesor în condiții normale de lucru — să recunoaștem, nu este tocmai bună.

De aceea, repetăm, numai un studiu atent, o observare minuțioasă a lecțiilor unui învățător sau profesor ne pot edifica pe deplin și exact asupra muncii acestuia.

În plus, întreruperea lecției aduce mari dezavantaje activității din clasa și din ora respectivă, iar dacă devine sistem, întregului proces instructiv-educativ. Căci, să chibzuim puțin: a trecut „momentul organizatoric" al lecției, elevii și-au adunat gîndurile și atenția fiecăruia se concentrează tot mai mult asupra activităților din clasă. Cu cît aceste activități sînt mai interesante (și aceasta depinde de măiestria pedagogului), cu atît ele sînt urmărite cu mai mult interes, cu mai multă luare aminte de către elevi. Să ne închipuim că într-un asemenea moment de mare concentrare ușa clasei se deschide și în cadrul ei apar persoane cunoscute sau chiar necunoscute, purtînd în mînă carnete voluminoase de note. Atenția generală se abate de la problemele lecției. Profesorul întrerupe ascultarea sau explicația și o dată cu aceasta, întreaga activitate din clasă. Firul lecției se frînge. Va trebui să treacă un timp (prețios în cursul unei lecții) pentru ca — după ce vizitatorii și-au făcut loc în băncile de la urmă, adeseori ocupate — atenția generală să se concentreze din nou și firul lecției să poată fi înnodat. Procesul acesta se petrece chiar și numai cînd cineva intră în clasă pentru a face o simplă comunicare.

S-au dedus, credem, din cele de mai sus inconvenientele pe care le prezintă pentru procesul instructiv-educativ o asemenea perturbație a orei. De aceea nu se poate admite întreruperea lecției și greșesc aceia care o fac.

ANA COSMIN

Predarea gramaticii în perspectivă

Uneori, profesorii se plîng de dificultățile pe care le întîmpină în timpul orelor de gramatică la clasele V-VII. E drept, sînt cazuri în care noțiunile cu care operează gramatica, regulile pe care le statornicește ea par reci, abstracte și de aceea atenția elevilor e mai anevoios de menținut. Totuși, lecțiile de gramatică pot fi ușoare, interesante și urmărite cu plăcere de către elevi. Lucrul acesta se întîmplă ori de cîte ori se desfășoară în mod normal.

De ce însă, de multe ori, în clasele V-XI profesorul trebuie să revină necontenit asupra unor noțiuni pentru a fi înțelese și însușite de elevi? De ce le este atît de greu unor elevi să facă deosebirea între adjectiv și verb la participiu sau la supin? De ce nu reține ei întotdeauna formele flexionare ale substantivului, pronumelui și verbului, sau nu reușesc să sesizeze nuanțele de timp ale verbului? Căutînd răspuns acestor întrebări am ajuns la concluzia că una din cauzele principale o constituie și faptul că mulți elevi vin în clasa a V-a fără a-și fi însușit temeinic noțiunile prevăzute în programele școlare pentru clasele anterioare. Astfel, profesorului i se întîmplă să se trezească în situația constructorului care încearcă să ridice o clădire nouă pe o bază șubredă.

Cînd am înțeles aceasta, ca să nu repet pățania căruțașului din exemplul lui Ușinski și să nu mîn caii fără a observa că paiele au căzut și s-au împrăștiat pe drum, am hotărît să zăbovesc mai multe săptămîni la începutul anului asupra noțiunilor cerute de programele claselor anterioare. După o îndelungată experiență mi-am dat seama însă că, oricîtă îndemînare am avea și oricît de mult ne-am strădui, cele cîteva săptămîni de la începutul clasei a V-a sînt cu totul insuficiente și nu reușesc să suplinească o muncă ce trebuia desfășurată de-a lungul a patru ani de școală.

Experimentarea predării cu cadre specializate la clasele I-IV a adus o soluție nouă acestei probleme, lăsînd să se întrevadă perspectiva studierii gramaticii în clasele V-VIII pe baze mult mai solide. Noile programe școlare, adaptate cerințelor școlii de opt ani ne permit să-i introducem pe elevi în mod treptat în problemele gramaticii încă din clasele mici. Îi învățăm astfel să înțeleagă în adîncime ce este propoziția, care sînt părțile ei principale, care sînt raporturile între subiect și predicat. De la propoziția simplă trecem la propoziția dezvoltată.

În clasa a III-a copiii ajung să-și formeze noțiunea de parte secundară fără ca, bineînțeles, să li se dea și denumirea acestei noțiuni. Cheia înțelegerii atributului și complementului, precum și a tuturor problemelor legate de acestea, o constituie de fapt înțelegerea relațiilor dintre cuvinte în cadrul propoziției — la început, înțelegerea raportului între părțile secundare care lămuresc subiectul sau predicatul, iar ulterior înțelegerea raportului între părțile secundare și termenii pe care-i determină. Urmînd această succesiune profesorul care predă la clasa a III-a ajunge, după un anumit număr de ore, să le formeze elevilor deprinderea de a găsi legătura logică dintre cuvinte și de a stabili totodată natura raportului în care se află ele.

Ținînd seama de aceste considerente am reușit anul trecut ca, la sfîrșitul clasei a III-a, să fac cu elevii analize sintactice similare celor pe care urmează să le facă peste 2-3 ani. Deosebirea constă doar în faptul că elevii din clasa a III-a nu cunoșteau denumirile părților secundare.

Paralel cu analiza sintactică elevii s-au obișnuit să efectueze și analiza morfologică, să arate, de exemplu, că subiectul este exprimat printr-un substantiv, felul substantivului, genul, numărul. În cazul atributului și complementului elevii au fost obișnuiți să recunoască cuvîntul pe care-l lămuresc, întrebarea la care răspund și prin ce sînt exprimate.

Strădaniile din anul trecut îmi ușurează foarte mult munca din cursul acestui an școlar. Întrucît am fixat noțiunile de atribut și complement încă din anul trecut prin notele lor esențiale (partea secundară care lămurește un substantiv sau partea secundară care lămurește un verb), anul acesta n-am avut să completez decît denumirile lor (atribut, complement). Întrucît programa îmi permite — e vorba de numărul de ore — mi-am îngăduit ca după fixarea noțiunii să trec la lărgirea sferei acesteia explicînd atributele substantivale (genitivale și prepoziționale), adjectivale, verbale și adverbiale — bineînțeles fără să dau denumirile dar atrăgînd atenția elevilor atît asupra părților de vorbire prin care sînt exprimate acestea cît și asupra întrebărilor la care răspund. În felul acesta elevii s-au obișnuit încă de pe acum să înțeleagă funcțiile complementului direct, indirect, circumstanțial.

Respectînd programa și urmărind manualul i-am ajutat pe elevi să recunoască, în cazul pronumelui personal, de pildă, toate formele de la singular și plural după persoană și cazuri, orientîndu-se după întrebări. Ei au început să observe că pronumele personal, care răspunde la întrebarea „cine" se află în aceeași poziție cu substantivul care răspunde la aceeași întrebare și este, în propoziție, subiect, că pronumele care răspunde la întrebarea „cui?" este un complement, ca și cel care răspunde la întrebarea „pe cine?".

Dacă ținem seama în predare de lărgirea cunoștințelor în clasele următoare, noțiunile de gramatică se vor fixa temeinic în memoria elevilor și nu vor apare ca niște abstracțiuni greu de pătruns, ci vor deveni interesante. Predarea noțiunilor de gramatică încă din clasele a III-a și a IV-a creează premizele unei însușiri temeinice a materialului prevăzut în programele claselor următoare, îngăduie formarea unor temeinice deprinderi de scriere ortografică și, mai mult decît atîta, îi învață pe copii să se exprime corect, logic, să cîntărească bine locul cuvintelor în propoziție și al propozițiilor în frază.

Observațiile pe care le-am făcut aici vin în sprijinul ideii privind necesitatea predării cu cadre specializate la clasele I-IV.

I. DINICU
Hațeg

Studiul mișcării uniforme rectilinii în laboratorul de fizică al Școlii medii nr. 3 din Timișoara.

Actualitatea în lecțiile de geografie

Cunoștințele de geografie economică predate în clasa a IX-a sînt menite să lămurească elevilor nu numai repartiția geografică a producției, ci și condițiile și particularitățile dezvoltării ei în diferite țări și regiuni, în funcție de modul de producție a bunurilor materiale, factorul hotărîtor în dezvoltarea societății. Înțelegînd acest lucru, majoritatea profesorilor de geografie din școlile noastre le formează elevilor cunoștințe științifice de geografie economică, bazate pe tezele materialismului istoric, le arată caracterul neștiințific și reacționar al determinismului geografic.

Așa procedează la lecțiile ei de geografie economică și profesoara M. Ioanițoaia de la Școala medie „Zoia Kosmodemianskaia" din Capitală. Tov. Ioanițoaia nu se mulțumește cu simpla însușire de către elevii ei a datelor și cifrelor privind așezarea geografică și vecinii țărilor studiate, condițiile și resursele naturale ale acestora, populația și economia lor deoarece, rupte de particularitățile social-politice, aceste date și cifre nu explică, prin ele însele, ceea ce este esențial.

La lecțiile despre geografia economică a Spaniei, de exemplu, profesoara le-a arătat elevilor că această țară agrar-industrială are o economie înapoiată datorită faptului că este aservită monopolurilor americane, care dirijează în același timp și viața politică a țării. Vorbindu-le elevilor săi despre regimul dictatorial impus de generalul Franco, care în înțelegere cu biserica și marea burghezie menține în Spania un regim de cruntă exploatare a maselor populare, tov. Ioanițoaia a argumentat de ce Spania este țara cu cel mai scăzut nivel de viață din Europa.

Pozitiv este faptul că elevii au avut o participare activă la lecție în cursul predării cunoștințelor noi. Ei au vorbit astfel despre baza militară înființată de S.U.A. pe teritoriul Spaniei, în insulele Canare, despre dorința conducătorilor Spaniei de a adera la N.A.T.O., bloc militar agresiv. În mod deosebit s-au oprit elevii asupra luptei poporului muncitor din Spania împotriva regimului dictatorial al lui Franco, ilustrîndu-și spusele cu fapte cunoscute de ei din presă.

Asistînd la lecțiile ținute de tov. Ioanițoaia îți poți da ușor seama de faptul că ea le-a format elevilor în mod sistematic deprinderea de a lega cunoștințele de geografie economică de realitatea social-politică a țărilor studiate, că i-a deprins să fie la curent cu cele publicate în presă și să folosească la lecții cunoștințele dobîndite pe această cale. Faptul acesta a fost dovedit și de felul în care a decurs lecția despre Portugalia. Predînd această lecție profesoara a amintit de coloniile Portugaliei și a făcut o paranteză pentru a vorbi despre lupta de eliberare a poporului angolez care, alături de celelalte popoare coloniale, s-a ridicat împotriva jugului colonialist. Și aici elevii au făcut completări binevenite, referindu-se la fapte concrete cunoscute de ei în legătură cu politica de asuprire și exploatare dusă de salazariști, în legătură cu lupta clasei muncitoare din Portugalia și cu lupta anticolonialistă a poporului din Angola.

Trebuie subliniată în același timp grija pe care o manifestă tov. Ioanițoaia de a alege pentru exemplificarea expunerilor pe care le face în clasă fapte concludente, cu o mare putere de convingere prin caracterul lor impresionant. Bunăoară, în predarea lecției despre Italia, situația grea a muncitorilor și țăranilor italieni, șomajul și mizeria au fost ilustrate prin drama emigranților din sudul Italiei — drama sutelor de mii de oameni care își părăsesc locurile natale și rătăcesc an după an în căutare de lucru — prin zugrăvirea grevelor determinate de șomaj, de salariile cu totul insuficiente, ca și de măsurile teroriste luate de guvernul capitalist împotriva clasei muncitoare. Și la această lecție, ca și la cele precedente, elevii au dovedit numeroase cunoștințe referitoare la lupta clasei muncitoare și a țărănimii sărace din Italia, la conducerea acestei lupte de către Partidul Comunist Italian.

Creînd posibilitatea cunoașterii în adîncime a problemelor referitoare la situația economico-politică a țărilor din Europa, lecțiile de geografie economică ținute de tov. Ioanițoaia dau elevilor o imagine clară asupra situației economice și politice internaționale actuale. Aceste cunoștințe, necesare formării concepției materialist-dialectice despre societate, lărgesc orizontul elevilor, ajutîndu-i în același timp în însușirea noțiunilor de geografie fizică, care sînt memorate mai ușor și mai profund. Eficiența acestui sistem de muncă este confirmată de răspunsurile ample și precise pe care le dau elevii.

C. DEMETRESCU

Preocupări pentru îmbunătățirea muncii școlilor

De curînd, cei 34 de directori ai școlilor medii din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară au participat la o consfătuire care a prilejuit un bogat schimb de experiență.

Consfătuirea a scos la iveală multe fapte pozitive din activitatea pedagogilor: preocupările conducerii școlilor „Al. Sahia" din Tîrnăveni și „Bolyai Farkas" din Tg. Mureș pentru planificarea muncii educative, activitatea de cercetare științifică de la școala „Bolyai Farkas" și de la Școala medie nr. 2 din Reghin, grija pentru înarmarea cadrelor tinere existentă la Școala medie din Toplița, unde se organizează asistențe la lecțiile acestor cadre și se valorifică concluziile desprinse din ele etc.

În cadrul consfătuirii directorii de școli, însoțiți de lucrătorii secțiilor raionale de învățămînt, au participat la activitatea unei brigăzi de inspecție organizată de secția regională de învățămînt la școala medie „Bolyai Farkas", pentru a se edifica mai bine asupra problemelor de îndrumare și control. Împărțiți pe colective conduse de către un inspector regional sau un șef de secție raională, directorii școlilor medii au asistat la lecții, la diverse activități educative, la diferite forme ale muncii metodice, au cercetat rezultatele obținute la învățătură și felul cum sînt rezolvate problemele administrativ-gospodărești din școală.

Controlul colectiv și schimbul de experiență s-au încheiat printr-o expunere prezentată de tov. Bela Kozma, directorul Școlii medii „Bolyai Farkas", în legătură cu munca de conducere din școală. Bine documentată, bazată pe experiența de peste un deceniu a directorului, expunerea a abordat probleme ale organizării și planificării muncii în școală, ale pregătirii tematice și metodice a asistențelor la lecții, diferite aspecte ale muncii politice, ideologice și culturale în rîndurile elevilor, modalitățile de trasare a liniilor de perspectivă în activitatea colectivelor de elevi pe clase și pe școală.

Concluziile finale și sarcinile de viitor au fost prezentate de către brigada secției regionale de învățămînt.

Prin organizarea acestei consfătuiri Secția de învățămînt a regiunii Mureș-Autonomă Maghiară a avut prilejul de a cunoaște mai bine munca directorilor, capacitatea lor de a analiza lecțiile, calitatea îndrumărilor pe care le dau acestia cadrelor didactice. În același timp, consfătuirea a contribuit la mai buna orientare a muncii directorilor.

Secția își propune să organizeze, pe baza muncii de control și îndrumare pe care o desfășoară acum în raioanele Tîrnăveni și Odorhei, o nouă consfătuire, care va avea în centrul preocupărilor problemele educației patriotice și ateist-științifice a elevilor.

PETRU POP
Șeful secției de învățămînt a regiunii
Mureș-Autonomă Maghiară

De ce nota trei?

Nicu e necăjit. A luat un trei la matematică. Încearcă să-și dea seama cum de s-a putut întîmpla aceasta, că doar el își învățase lecția. Și prin fața ochilor încep să i se perinde iar toate cele întîmplate.

Fusese scos la tablă. Toate au mers bine pînă la reducerea termenilor asemenea. La un moment dat, și-a dat seama că a greșit: nu efectuase bine gruparea. A reluat exercițiul. În clasă era liniște. Și, deodată, un țipăt.

— Ce s-a întîmplat? — a întrebat profesorul.

— ?!

— Cine a țipat, n-auziți?

— Cineva m-a lovit cu asta — a spus una dintre eleve și a arătat o bucățică de carton.

— Cine a aruncat-o?

Din nou tăcere. Profesorul s-a enervat. Pînă la urmă, vinovatul a fost găsit. Au urmat admonestări, consemnarea faptului în condica clasei și în carnete.

Lecția a fost reluată. Dar Nicu stătea acum la tablă descumpănit, fără să mai știe ce are de făcut. Turburat, continua să caute cu înfrigurare. Auzi glasul profesorului:

— De ce te-ai oprit?

A vrut să răspundă. Chipul încruntat și vocea mînioasă a profesorului l-au împiedicat.

— De prostii știți să vă țineți, dar de învățat nu învățați nimic. Treci la loc! Nota trei!

A plecat în bancă. Îi venea să plîngă. Din lecția nouă nu a înțeles aproape nimic.

Acum caută să-și explice de ce a luat nota trei. De ce oare?

I. MILITARU

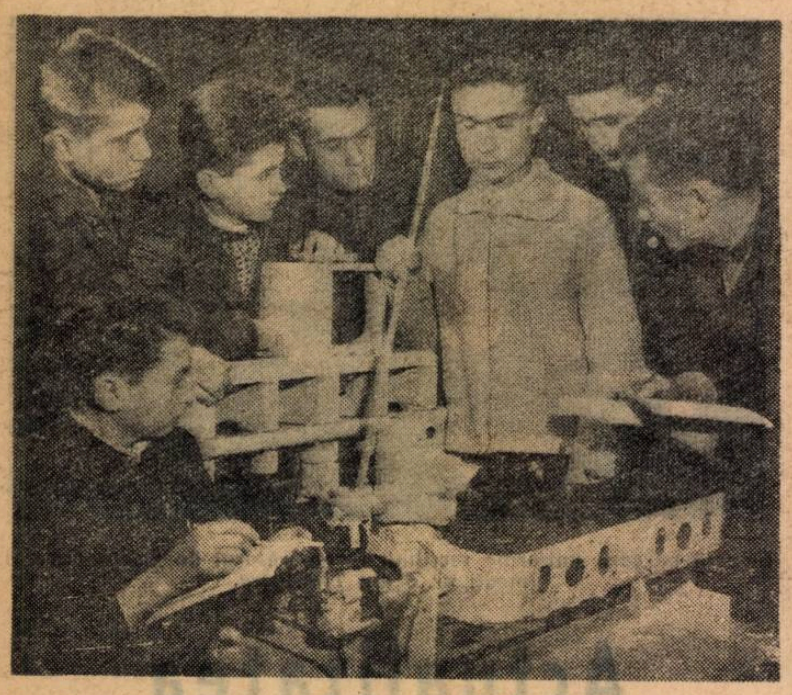

În laboratorul de mecanică al Școlii profesionale agricole din Carei

Probleme ale pregătirii maiștrilor mecanizatori

Pregătirea cadrelor de maiștri mecanizatori în școala tehnică de maiștri preocupă în cea mai largă măsură organizația de partid și conducerea Centrului școlar agricol din Craiova, căci acestor cadre le revine un rol important în asigurarea unui nivel înalt de mecanizare a muncilor agricole

În vederea îmbunătățirii muncii în școala tehnică de maiștri organizația de partid de la Centrul școlar a pus de curînd în discuția profesorilor situația la învățătură în lumina rezultatelor obținute pînă acum. A fost subliniată cu acest prilej grija cadrelor didactice de a asigura studiul tehnologiei metalelor și a meseriei în strînsă legătură cu tehnica cea mai modernă. În acest scop studiul se efectuează aproape exclusiv asupra modelelor tipurilor noi de mașini agricole a pieselor, ansamblelor și subansamblelor acestora. Școala a acordat multă atenție procurării materialului didactic necesar concretizării lecțiilor teoretice. Materialul didactic — format din piese, mecanisme și ansamble de tractoare de diferite tipuri — a fost grupat pe discipline. Piesele în mărime naturală sînt prezentate în mai multe secțiuni, iar pentru ca diferitele mecanisme și ansamble să fie scoase în evidență, ele au fost colorate în nuanțe deosebite. Foarte utile pentru studiul științific al elevilor-maiștri sînt și panopliile care reprezintă diferite scheme sau principii de funcționare a motoarelor.

Preocuparea de a îmbina cît mai strîns cunoștințele teoretice cu practica muncii agricole a dus, desigur, la obținerea unor rezultate bune la învățătură. În această privință a fost citată la loc de frunte clasa a III-a „A" de care răspunde prof. ing. Mircea Grigore. Elevii acestei clase au fost îndrumați ca, paralel cu pregătirea lor de specialitate, să aprofundeze cunoștințele economico-organizatorice privind activitatea brigăzilor complexe de mecanizatori în aplicarea celor mai înaintate reguli agrotehnice. Rezultate bune în pregătirea elevilor s-au obținut și la alte clase.

Cu toate acestea, așa cum a reieșit din discuții, nivelul de pregătire al unora dintre elevii Școlii tehnice de maiștri se situează încă sub cerințele sarcinilor pe care aceștia le vor avea de îndeplinit în sectorul de producție în care urmează să lucreze după absolvirea școlii. Rezultatele slabe la învățătură se datoresc, printre altele, faptului că elevii-maiștri nu au fost suficient îndrumați asupra felului cum trebuie să folosească, în cadrul studiului individual, notițele luate în clasă și materialul bibliografic recomandat de profesori, că nu cunosc destul de bine modul de conspectare a acestui material. Din această pricină un număr însemnat de elevi-maiștri se mulțumesc doar cu notițele adeseori foarte rezumative pe care le iau în clasă. De asemenea, discuțiile au relevat faptul că elevii-maiștri au fost insuficient îndrumați ca și în timpul pregătirii individuale să utilizeze materialul didactic de care dispune școala, ceea ce determină la unii o însușire netemeinică a cunoștințelor, bazată pe simpla memorare a acestora. În lumina discuțiilor și a propunerilor făcute în ședință a fost elaborat un ansamblu de măsuri menite să ridice pe o treaptă mai înaltă pregătirea viitorilor maiștri-mecanizatori. În această privință s-a prevăzut intensificarea muncii metodice în școală, prin interasistențe, lecții deschise, referate etc., ca și intensificarea muncii de îndrumare și control din partea conducerii școlii. De asemenea, se prevede ca în organizarea consultațiilor la disciplinele de specialitate să se dea lămuriri amănunțite de felul cum trebuie folosit materialul documentar în vederea adîncirii studiului individual.

Aplicarea în practică a acestor măsuri, preocuparea continuă pentru găsirea celor mai eficiente mijloace și forme de îmbunătățire a procesului instructiv-educativ vor contribui la ridicarea continuă a conținutului științific al lecțiilor, la obținerea de către elevii-maiștri a unor rezultate tot mai bune la învățătură, la creșterea nivelului de pregătire practică și teoretică a viitoarelor cadre de mecanizatori agricoli.

Prof. GH. D. MATEIANU
Craiova

La secția serală a școlii de maiștri

În acest an au luat ființă, în cadrul școlilor tehnice de maiștri, secții serale. Faptul că elevii acestor secții continuă să lucreze în producție, în general în secțiile marilor întreprinderi, le permite să aplice necontenit și în mod nemijlocit noile cunoștințe însușite, să experimenteze imediat cele mai înaintate procedee de lucru. În același timp însă profesorii lor trebuie să țină seama că ei au la dispoziție mai puțin timp pentru studiul individual și, de aceea, să le predea astfel cunoștințele încît să asigure însușirea lor în cea mai mare parte chiar în clasă.

Colectivul didactic al secției serale de la Școala tehnică de maiștri „Unirea" din Capitală și-a orientat întreaga activitate în funcție de aceste condiții. Prin planurile tematice s-a prevăzut ca aproximativ jumătate din numărul de ore din programul săptămînal să fie ore de predare, iar restul ore de seminar. Considerînd că tocmai orele de seminar contribuie cel mai mult la fixarea temeinică a cunoștințelor predate și la efectuarea unor aplicații de o mare însemnătate pentru activitatea în producție a viitorilor maiștri, numeroși profesori acordă o deosebită atenție utilizării lor cît mai eficiente.

Iată, de pildă, cum s-a desfășurat seminarul la lecția de trigonometrie cu subiectul „Reducerea la primul cadran", predată elevilor din anul I. După ce la ora de curs profesorul a demonstrat cum se pot calcula funcțiile trigonometrice ale arcelor cu extremitățile în cadranele II, III și IV, folosind ca material didactic un dispozitiv construit în școală, cu ajutorul căruia înțelegerea operațiunii de reducere la primul cadran a fost mult ușurată, în prima parte a seminarului a verificat înțelegerea operațiunii de reducere la primul cadran pentru fiecare caz în parte. Apoi a trecut la aplicații numerice, ca de exemplu calcularea valorilor funcțiilor trigonometrice ale arcelor de 120°, 125°, 150°, 210° etc.

Rezultate bune a dat și seminarul la tema „Flambajul", din cadrul disciplinei mecanică tehnică, predată maiștrilor electromecanici din anul II. În cele două ore de curs care au precedat seminarul a fost expus întreg materialul tematic legat de flambajul barelor drepte, explicîndu-se fenomenul de echilibru stabil și nestabil, metodele de calcul cu formula lui Euler și domeniul de valabilitate al acestei formule, ca și metoda de calcul bazată pe coeficientul de flambaj. Apoi, în două ore de seminar, au fost reluate toate aceste cunoștințe prin întrebări care au urmărit completarea și consolidarea lor. Întrebările principale au verificat în ce măsură cunosc elevii fenomenul de flambaj și legătura lui cu starea de echilibru nestabil, dacă știu ce este sarcina critică de flambaj, dacă și-au însușit formula lui Euler, noțiunea de efort unitar critic de flambaj, de coeficient de zvelteță a barei, dacă știu cum se realizează trasarea și interpretarea curbei de flambaj etc. S-a trecut apoi la efectuarea aplicațiilor. Cum în manual sînt date numai două aplicații, profesorul a pregătit el însuși încă 4 aplicații, astfel încît fenomenul să fie cît mai bine înțeles. Aplicațiile s-au referit la calculul flambajului pe baza coeficienților respectivi și au dovedit că elevii și-au însușit aceste cunoștințe în strînsă legătură cu practica din producție.

De un real ajutor le sînt elevilor-maiștri de la seral consultațiile și meditațiile date în școală. Astfel ori de cîte ori simt nevoia de a-și lămuri o problemă — chiar în timpul orelor — ei se adresează profesorilor și primesc explicațiile fie pe loc — dacă e vorba de o chestiune ce se poate lămuri repede — fie ulterior, dacă sînt necesare explicații mai ample. În ceea ce privește meditațiile, acestea sînt prevăzute în plan — și anume cîte două ore pe săptămînă. Am considerat că, pentru specificul școlii noastre, cea mai rațională împărțire a lor este următoarea: la anul I, pe trimestrul I — ambele ore pentru matematică, iar pe trimestrele II și III — o oră de matematică și o oră de mecanică. În anul II, pe trimestrul I — ambele ore pentru mecanică, iar în trimestrele II și III — o oră de mecanică și alta la o disciplină cerută de elevi (electrotehnica, aparate și metode de măsură etc.); în anul III — ambele ore pentru disciplinele de specialitate.

Se impune, pentru îmbunătățirea muncii la secțiile serale, realizarea unor legături mai strînse între acestea și întreprinderi. Asemenea legături pot contribui mult la menținerea unei frecvențe regulate a tuturor elevilor-maiștri, ca și la sprijinirea studiului lor de către inginerii șefi de sectoare și de secții.

Ținînd seama de perspectivele dezvoltării pe viitor a învățămîntului seral pentru pregătirea cadrelor tehnice de maiștri, se impune o cît mai bună organizare a acestuia, așa încît el să poată răspunde pe deplin cerințelor. Socotim că vom primi un ajutor important în această privință la consfătuirea inițiată de Ministerul Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini. La această consfătuire, care va avea loc în curînd în școala noastră și la care vor participa cadre didactice cu răspundere de la școlile tehnice de maiștri din țară, se va realiza un larg schimb de experiență și se va ajunge, desigur, la unele precizări în privința organizării seminariilor, a meditațiilor etc.

Ing. GH. TOMESCU
București

Demonstrații practice cu mașina de găurit la Școala profesională de muncitori agricoli din Călugăreni

Lecții de tehnologia meseriei la locul de muncă

În vederea asigurării unei depline unități între predarea cunoștințelor teoretice și practica de producție, unele lecții de tehnologia meseriei cer, prin specificul lor, să fie predate chiar în secțiile întreprinderilor.

Desfășurarea lecțiilor de tehnologia meseriei în diferitele sectoare ale întreprinderilor sau pe șantiere oferă posibilitatea concretizării noțiunilor cunoscute în prealabil de către elevi din punct de vedere teoretic. Este vorba aici de recunoașterea organelor de mașini studiate, a ansamblelor și subansamblelor respective, a unor elemente de bază din procesul tehnologic ș.a.m.d. Bineînțeles că în cadrul acestor lecții ne vom sprijini pe cele predate în prealabil în clasă, cu ajutorul planșelor didactice, al schemelor cinematice etc.

Orientîndu-se bine în această privință, profesorii de specialitate de la Școala profesională de pe lîngă Atelierele de reparat material rulant „Nicolina" din Iași au organizat o serie de lecții în producție pentru a da elevilor posibilitatea să cunoască în adîncime operațiile din cadrul fluxului tehnologic al produselor, metodele de îmbunătățire continuă a procedeelor de muncă.

Reușita acestor lecții se datorește în mare măsură faptului că profesorii s-au preocupat în mod deosebit de pregătirea activității cu elevii în întreprindere. În lecțiile ținute aici ei au pus accentul asupra elementului nou din producție, asupra cerințelor tehnologiei moderne, a cunoașterii principiilor de funcționare a mașinilor automate din sectoarele pentru care sînt pregătiți elevii, a manipulării dispozitivelor care variază viteza de lucru a mașinilor, măresc productivitatea, asigură calitatea produselor etc.

Ing. CONST. MOCANU

Concurs pentru elaborarea unor manuale şcolare

În vederea asigurării învățământului de cultură generală cu manuale care să aibă un ridicat nivel ideologic, științific pedagogic și artistic-literar, Ministerul Învățământului instituie, prin Editura didactică și pedagogică, un concurs pentru elaborarea următoarelor manuale :

Muzica pentru clasa VIII-a — trei manuale : unul pentru școlile cu limba de predare română, altul pentru școlile cu limba de predare maghiară, iar al treilea pentru școlile cu limba de predare germană. Fiecare din aceste manuale va avea aproximativ cîte 40 de pagini text dactilografiat și 60 de pagini exemple muzicale (exercițiii și cîntece); cîte 25-30 de ilustrații (portrete, instrumente muzicale etc.) ; cîte o anexă care va cuprinde o culegere de 10-15 cîntece, din cele mai valoroase și mai recente creații ale genului. Termenul de predare al manualelor de muzică este de 15 / VIII, 1963.

Desenul pentru clasa a VIII-a a școlilor cu limba de predare română — cuprinzînd 100 de pagini dactilografiate și 180 de ilustrații. Termen de predare: 1. VIII, 1963

Igiena pentru clasa a VII-a a școlilor cu limba de predare română — cuprinzînd 130 de pagini dactilografiate și cca 100 de ilustrații, desene și fotografii. Termen de predare: 15. VIII, 1963.

La concurs pot participa cadre didactice din învățămîntul de cultură generală și din învățămîntul superior, precum și specialiști sau alte persoane cu preocupări în domeniile respective .

Manualele de muzică (în limba română), de desen și de igienă vor fi elaborate pe baza proiectelor de programe publicate în lucrarea „Școala de 8 ani în Republica Populară Română", care se găsește în școli și la secțiile de învățămînt raionale, orășenești și regionale din țară. Pentru elaborarea manualelor de muzică în limbile maghiară și germană, concurenții se vor adresa Editurii didactice și pedagogice în vederea obținerii programelor școlare necesare.

Termenele de predare indicate mai sus reprezintă data maximă pînă la care se primesc manuscrisele de către editură. Manualele pot fi prezentate editurii și înainte de acest termen. *Manuscrisele prezentate la concurs după expirarea termenelor indicate nu vor fi luate în considerare. Termenul de predare a manuscriselor expediate prin poștă va fi considerat data de expediție a coletului (ștampila poștei). El va expira la orele 24 ale zilei de închidere a concursului.*

Manuscrisele (texte, exemple muzicale, ilustrații) vor fi trimise pe adresa Editurii didactice și pedagogice, la sediul său central din București, str. Spiru Haret nr. 12, cu mențiunea : „Pentru concursul de manuale". *Pe manuscrise se va trece numai pseudonimul sau motto-ul ales de participantul la concurs.* Manuscrisele vor fi însoțite în mod obligatoriu de un plic închis și sigilat de autor, în care se vor indica : numele, adresa autorului, pseudonimul sau motto-ul ales. *În cazul cînd lucrările se trimit prin poștă, expeditorul va trece pe colet și pe buletinul de expediție, în locul numelui său, pseudonimul sau motto-ul ales, cu indicația „Post-restant".*

Fie că sînt predate personal la registratura editurii, fie că sînt expediate prin poștă, manuscrisele pentru concurs vor fi înregistrate la Editura didactică și pedagogică sub pseudonimul sau motto-ul ales de autor.

Manuscrisele prezentate la concurs vor fi predate editurii în 5 exemplare, cu excepția celor 3 manuale de muzică, care se vor preda în 2 exemplare. Fiecare exemplar va cuprinde toate elementele necesare înțelegerii textului (exemple muzicale, ilustrații (schițe, indicații) planșe scheme etc.) Aceste elemente nu intră în numărul de pagini dactilografiate. Autorii care doresc să introducă în manual material ilustrativ reprodus din albume, enciclopedii, tratate, vor da indicații precise cu privire la sursă (titlul lucrării, ediția, volumul, capitolul, pagina etc.)

La elaborarea manualelor autorii vor avea în vedere rolul important al acestora în educarea comunistă a elevilor. Conținutul trebuie să fie just orientat din punct de vedere ideologic și științific, să scoată în evidență trecutul glorios de luptă al poporului nostru și, în mod deosebit, realizările măreție obținute de el sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn în perioada contemporană, să răspundă cerințelor pedagogice, să fie atrăgător și convingător prin materialul prezentat, să se adreseze imaginației și voinței copiilor, să-i îndemne la acțiuni pozitive. Manualul trebuie să fie unitar, clar, accesibil elevilor, ideile să se succeadă logic, spre a fi ușor înțelese și însușite de copii ; ideile principale să se deosebească cu ușurință de cele secundare. Totodată, manualul trebuie să fie scris într-o formă literară plăcută, cu propoziții și fraze clare, cu un vocabular ales cu grijă, să constituie un model de limbă literară.

La manualele de muzică pentru clasa a VIII-a exemplele muzicale folosite vor fi intercalate în textul dactilografiat, la locul potrivit. Este de dorit ca minimul de cîntece obligatorii să fie inclus — pe cît e posibil — în manual, în culegerea de cîntece anexă rămînînd doar creațiile apărute cel mai recent. În manualele de muzică pentru școlile cu limbile de predare maghiară și germană, exemplele muzicale în limba română vor fi în proporție de cca 40-50%, dîndu-se cîte un asemenea exemplu, pe cît posibil, la fiecare lecție. În ilustrarea conținutului teoretic se vor folosi — după caz — exemple muzicale din creația compozitorilor clasici universali, din creația compozitorilor din patria noastră și din celelalte țări ale sistemului mondial socialist, ca și din folclorul vechi și nou. Tematica exemplelor muzicale trebuie să reflecte în special aspecte ale vieții noastre noi, ale desăvîrșirii construirii socialismului în patria noastră. Autorii au dreptul de a folosi ca exemple — numai în măsura strict necesară — și creații originale proprii, care să fie însă de o reală valoare artistică și didactică. Exemplele muzicale vor fi scrise cu cerneală pe hîrtie cu portative.

La manualul de desen pentru clasa a VIII-a, întrucît este vorba de desen tehnic (rupturi, secțiuni schiță cotată etc.) se va ține seama de ultimele indicațiuni S.T.A.S. Se va asigura o îmbinare logică a primelor 10 ore — de desen după natură — cu restul de 25 ore — de desen tehnic, desenele după natură fiind legate de piesele ce vor urma în cadrul desenului tehnic.

Pentru manuscrisele care vor reuși la concurs se vor acorda premii și mențiuni după cum urmează :

1) un premiu I — de lei 8.000 ;
2) un premiu II — de lei 6.000 ;
3) un premiu III — de lei 4.000;
4) un număr de 3-5 mențiuni pînă la o valoare de lei 2.000 fiecare.

Pe lîngă premii sau mențiuni, autorii manualelor reușite la concurs vor primi, în cazul editări lucrărilor respective, și drepturile de autor cuvenite în baza contractelor ce vor fi încheiate cu Editura didactică și pedagogică, conform normelor aprobate prin H.C.M. nr. 632 din 1957.

Rezultatele concursului vor fi publicate de Editură în presă și în revistele de specialitate.

Manuscrisele premiate, fie că sînt sau nu editate, nu se restituie autorilor. Ele rămîn în arhiva Editurii didactice și pedagogice și vor putea fi publicate oricînd, cu respectarea drepturilor de autor.

Manuscrisele nepremiate la concurs pot fi restituite autorilor la cererea acestora, în termen de cel mult un an de la publicarea rezultatelor concursului.

Concursul pentru elaborarea manualelor școlare indicate mai sus începe la data publicării prezentei comunicări. Participarea la concurs se face fără nici o înscriere, cu respectarea clauzelor arătate.

CONCURSURI

Universitatea din Timișoara anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

1. un post de asistent, poziția 8, disciplina curs practic, catedra de limba rusă, Facultatea de filologie ;

2. un post de preparator, poziția 12, catedra de limba rusă, Facultatea de filologie.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la secretariatul Universității din Timișoara, b-dul V. Pîrvan nr. 4, următoarele acte :

copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe ; lucrările științifice, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția în care își au funcția de bază ; memoriul de activitate didactic-științifică, semnat de candidat ; autobiografia.

★

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

1) profesor, poziția III/1, catedra de tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agronomie.

2) conferențiar, poziția III/4, catedra de tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agronomie.

3) conferențiar, poziția VI/4, catedra de fitotehnie, pendinte de Facultatea de agronomie.

4) conferențiar, poziția XIII/3, catedra de botanică și fiziologia plantelor, pendinte de Facultatea de horticultură.

5) conferențiar, poziția XVI/2, catedra de chimie biologică, pendinte de Facultatea de horticultură.

6) conferențiar, poziția XXIV/3, catedra de parazitologie și patologie medicală, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent cu studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care au funcția de bază ; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ; autobiografie.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București, b-dul Mărăști nr. 59, de la rectoratul căruia se pot obține zilnic, între orele 9—14, informații suplimentare.

Studiu

Întîmpinînd alegerile de deputați în sfaturile populare comunale și ale orașelor raionale

În comuna noastră, activitatea culturală din trimestrul acesta este închinată, în special, alegerilor de deputați în sfaturile populare comunale și ale orașelor raionale.

În acest scop s-au planificat activități variate și atrăgătoare, ca seri și șezători literare, jurnale vorbite, seri de calcul, călătorii pe harta regiunii și a patriei etc. La realizarea acestor acțiuni au fost antrenate numeroase cadre didactice, astfel încît ele să poată fi cît mai variate și mai atractive.

Activitatea căminului cultural e completată de cea desfășurată la cercurile zootehnic și sanitar, la cercul gospodinelor, la cercurile de citit.

Prof. VIRGINIA PĂDUREANU
comuna Boiștea,
raionul Moinești

★

Îndrumată de către organizația de bază P.M.R., conducerea Școlii medii „Al. Sahia" din Tîrnăveni a luat inițiativa ca ședințele cu părinții care vor avea loc pînă la 3 martie, data alegerilor de deputați în sfaturile populare comunale și ale orașelor raionale, să se desfășoare la punctul de agitație al Casei raionale de cultură, ca fiecare ședință să fie precedată de o conferință privind realizările regimului nostru democrat-popular pe plan național sau regional. Pînă în prezent astfel de ședințe s-au ținut cu părinții elevilor din clasele a IX-a și a X-a, care au ascultat expunerea „Regiunea Mureș - Autonomă Maghiară în anii puterii populare".

ȘTEFAN COVRIG
Tîrnăveni

★

Tînărul profesor de educație fizică de la Școala de 8 ani din com. Rășinari, Vasile Ionescu, este propus pentru prima oară candidat pentru alegerile din 3 martie în circumscripția electorală comunală nr. 4.

Încrederea unanimă pe care i-o acordă alegătorii este pe deplin justificată. Tovarășul Ionescu se preocupă îndeaproape de educarea tineretului din comună în spiritul moralei comuniste, antrenîndu-l în diverse activități sportive, concursuri etc. Nenumăratele diplome și distincții expuse în sala clubului de la Căminul cultural vorbesc despre munca depusă de acest profesor pe tărîmul răspîndirii sportului în mase.

Prof. B. VIRGIL
Rășinari

★

Cu mîndrie au aflat oamenii muncii din școli că printre cei ce au avut cinstea de a fi propuși candidați pentru alegerile ce se apropie se numără și cadre didactice, cu care școlile se mîndresc pe bună dreptate. Numai în orașul și în comunele raionului Rîmnicu Sărat au fost propuși 111 învățători și profesori.

În adunarea cetățenească ținută zilele trecute în circumscripția electorală orășenească numărul 63, de pildă, cei prezenți au susținut cu căldură propunerea ca tov. Dumitru Crăciun, directorul adjunct al școlii medii „Alexandru Vlahuță" din Rm. Sărat să fie înscris pe lista candidaților. Prof. Crăciun, candidează pentru a 6-a oară în alegeri. Și acum, ca și altădată, cei prezenți la adunare au avut numai cuvinte de laudă pentru tov. Crăciun, relevînd spiritul său gospodăresc, ca și munca lui devotată pe tărîmul școlii pentru care i s-a acordat titlul de „Profesor fruntaș".

Căldura cu care oamenii muncii au propus sau au susținut propunerile de a fi trecuți pe lista candidaților învățători și profesori sînt grăitoare pentru stima și prețuirea de care se bucură azi în țara noastră munca devotată a cadrelor didactice pusă în slujba ridicării școlii noastre noi, a răspîndirii culturii în masele largi.

Prof. VASILE UȚĂ
Rm. Sărat

O școală nouă

De curînd, elevii și profesorii din Urziceni au avut bucuria de a participa la inaugurarea unui nou local de școală, cu 16 săli de clasă, două laboratoare și două ateliere, prevăzute cu mobilier în întregime nou.

„Școala în care intrăm astăzi — a spus directorul la festivitatea de inaugurare — constituie o nouă dovadă a grijii nețărmurite a partidului și guvernului pentru învățămînt, pentru fiii oamenilor muncii de la orașe și sate". Profesorii și elevii și-au arătat, cu prilejul inaugurării noii școli, hotărîrea de a munci în fiecare zi mai mult și mai bine.

Festivitatea de inaugurare s-a încheiat cu un bogat program artistic, pe care l-au susținut elevii școlii.

Prof. CONSTANTIN CRIȘAN
Urziceni

Bogată activitate culturală

În această săptămînă de iarnă, cadrele didactice din comuna Viișoara, raionul Turda, desfășoară o bogată activitate culturală la biblioteca din comună. Aceasta are un număr de peste 1.750 de cititori, care în anul 1962 au citit 18.000 de cărți. Sub conducerea consiliului bibliotecii funcționează în comună cinci cercuri de citit. Pînă în prezent peste 22 de tineri din comună sînt purtători ai insignei „Prieten al cărții". De asemenea, un număr de 20 de participanți s-au înscris la concursul „Iubiți cartea".

La bibliotecă colectiviștii au prilejul să asculte interesante recenzii și prezentări de cărți, ca și conferințe ținute de cadrele didactice din comună. Ei au ascultat, de pildă, conferințe pe temele „Folosirea porumbului în hrana animalelor" „Cum putem să obținem 5.000 kg. boabe la ha" etc. Foarte atractive pentru colectiviști sînt și serile literare, cum a fost aceea cu tema „23 August în literatură".

Vitrina cu cărți este și ea una din acțiunile organizate de bibliotecă pentru răspîndirea cărții. Aici sînt prezentate cele mai noi volume de literatură politică, beletristică și agrozootehnică.

Toate acestea sînt numai o parte din activitățile culturale ale colectiviștilor din comuna Viișoara, activități la care cadrele didactice au o participare tot mai intensă.

VICTOR SĂLZAN

De peste hotare

U. R. S. S.

Nu „elevul" în general, ci fiecare elev în parte

„Fiecare trebuie să învețe după posibilitățile sale...". Aceste cuvinte elevii le aud acum tot mai des din partea profesorilor lor. Și, desigur, ei doresc să facă dovada capacității lor de muncă.

Dar știe oare pedagogul însuși ce inclinații și posibilități se ascund în fiecare elev, cunoaște cea mai bună cale de a le dezvolta? O știu, neîndoielnic, numai acei pedagogi care desfășoară o muncă individuală cu fiecare elev în parte. Ceilalți, ca să vorbim în mod figurat, văd adesea în loc de copaci pădurea, iar în pădure nu văd copacii, deși cunosc și ei teza pedagogică de bază potrivit căreia pentru dezvoltarea multilaterală a omului este necesară înainte de toate cunoașterea lui multilaterală.

Se știe că fără o orientare justă e ușor să te rătăcești „în pădure". Este drept că unii au găsit o soluție acestei probleme: se orientează după un elev „mediu". Dacă el își însușește cunoștințele, dacă își îndeplinește sarcinile, înseamnă că aceasta este în puterea întregii clase. Iată cum ajung unii profesori să caute o medie aritmetică în munca pedagogică vie. Și iată și rezultatele: elevii silitori, îndeplinindu-și sarcina, se plictisesc căci nu mai au cu ce-și hrăni inteligența și își pierd vremea în zadar. Cei mediocri rămîn întotdeauna pe loc, la același nivel, iar profesorul se îngrijorează numai pentru cei rămași în urmă, uitînd adesea de ceilalți. Fără discuție, nu se poate să nu vii în ajutor celor slabi. Dar nu se poate nici să uiți de ceilalți, să nu te preocupi ca ei să se dezvolte mai repede, să meargă mereu înainte.

În clasa profesorului cu o atitudine chibzuită, atentă față de elevi, ți se înfățișează însă un tablou cu totul diferit. Un astfel de profesor știe că așa-numiții elevi mediocri reprezintă o categorie mobilă, în permanentă transformare și se preocupă necontenit și de ei.

Elevii care stau în fața noastră, în bănci, sînt inovatorii, constructorii și poate chiar savanții de mîine. Unde, dacă nu în școală trebuie să-i învățăm să facă descoperiri — oricît de mici, dar de sine stătătoare — să îndrăznească, să simtă bucuria învingerii greutăților, a cunoașterii noului?

Desigur, munca profesorului care nu uită pe nici unul din elevii săi este foarte complexă și migăloasă. Dar adevăratul educator nu scapă niciodată din vedere nici un copil din clasă, aprinde în fiecare din ei flacăra interesului pentru știință, pentru creație și nu îngăduie ca ea să se stingă. Altfel nici nu este posibilă îndeplinirea uneia din cele mai însemnate sarcini care stau în fața școlii.

Cei mai buni dintre profesori, colectivele pedagogice înaintate caută cu perseverență și găsesc căile care asigură dezvoltarea cu succes a capacităților, a înclinațiilor, a intereselor copiilor. E. E. Melnik, profesor de geografie la Școala nr. 35 din Tiumen, a conceput și a prelucrat nu numai metode diferențiate de muncă cu unii elevi, dar și un întreg sistem de activitate cu clasa datorită căruia devine posibilă dezvoltarea neîntreruptă, mersul înainte al fiecărui elev. Tov. Melnik folosește larg la lecții materiale individuale pe care le distribuie elevilor. El a alcătuit, pe baza temelor existente în programă, o serie de bilete cu lucrări al căror grad de dificultate este diferit. Printre acestea se găsesc chiar și unele lucrări cu caracter de cercetare. Dacă un elev îndeplinește la lecție o lucrare, primește alta. Dacă altul rămîne în urmă, nereușind să biruie greutățile, se duce la catedră, la profesor, și în timp ce întreaga clasă este absorbită de sarcinile complicate puse în bilete, E. E. Melnik ajută pe cei „slabi". După un timp, în fața elevilor care rămîneau în urmă, se pun bilete cu sarcini mai complexe. Astfel, acest profesor nu numai că nu mai are elevi slabi, dar majoritatea elevilor lui uimesc prin interesul lor continuu, viu față de cunoștințe, prin posibilitatea de a gîndi logic și, în special, prin priceperea de a lucra cu perseverență în mod de sine stătător.

Unii pedagogi dau elevilor și pentru acasă teme individuale. Despre folosul unor asemenea teme a vorbit încă N. K. Krupskaia. Temele pentru acasă — spunea aceasta — nu trebuie să fie nivelate. Sînt necesare teme individuale care să ia în seamă lacunele existente în pregătirea elevilor, suma cunoștințelor și deprinderilor lor.

Temele pentru acasă „fără nivelare" sînt folosite cu succes de profesorii de matematică N. A. Sorokin de la Școala nr. 24 din Kaliningrad și I. V. Kurașov de la Școala nr. 1 din Kazan, de către profesorii celor mai bune școli din Lipețk, Rostov etc.

Tratarea individuală a elevilor în procesul de învățămînt cere desigur profesorilor o mai îndelungată pregătire pentru lecție, selecționarea unor texte foarte variate, folosirea literaturii ajutătoare și munca în laborator. Dar această pregătire este răsplătită din plin.

Desigur, temele cu un grad diferit de dificultate sînt foarte folositoare. Totuși, ele nu reprezintă singura cale de cunoaștere și dezvoltare a înclinațiilor și capacităților fiecărui elev. Întreaga muncă instructiv-educativă în școală trebuie să fie subordonată acestei sarcini importante.

Iată, de pildă, problema cercurilor de elevi. Este rău dacă elevii merg la aceste cercuri fără interes. Și interesul le lipsește atunci cînd cercurile sînt plicticoase, cînd se prezintă expuneri și referate care nu-i atrag în nici un fel. Dar elevii capătă mult gust pentru știință atunci cînd ei înșiși efectuează experiențe, cînd cercul organizează vizite în laboratoarele oamenilor de știință, cînd întreaga activitate a cercului este vie și multilaterală.

Obțin întotdeauna succese, așa cum arată experiența, acei profesori care nu egalează clasa în elevi „medii", ci văd în ea tineri diferiți, cu trăsături individuale și folosesc cu fiecare din ei metode individuale.

(Din „Ucitelskaia Gazeta" nr. 12/1963)

La clubul Prieteniei între popoare din orașul Hasaverta, R.S.S.A. Daghestană, pionierii fac schimb de mărci, însigne etc.

S. U. A.

PROPORȚII ÎNGRIJORĂTOARE

După ce ministrul sănătății, învățămîntului și asigurărilor sociale al S.U.A., A. Celebrezze, a declarat că în învățămîntul american „criza a atins proporții îngrijorătoare", adăugînd că în țară există opt milioane de analfabeți, recentul mesaj al președintelui Kennedy în problemele învățămîntului a completat imaginea dificultăților pe care le întîmpină sistemul de educație american.

Peste jumătate din toți părinții care au copii de vîrstă școlară, se arată în mesaj, vor să-i trimită să studieze la colegii, dar numai o treime din ei sînt în stare s-o facă. Aproape 40 la sută din cei ce frecventează colegiile nu le termină și numai cîțiva din ei continuă învățămîntul profesional după terminarea colegiilor. Lipsa ajutorului necesar studenților este principala cauză a acestor rezultate alarmante".

Mesajul constată că deficiențele învățămîntului au dus la creșterea criminalității în rîndurile tineretului, la șomaj și la irosirea inutilă de resurse umane. Aceste constatări, devenite obligatorii în fața realităților, nu sînt însă completate cu indicarea principalei cauze a lipsei de fonduri pentru organizarea unui sistem de învățămînt într-o țară dezvoltată — și anume, îndreptarea bugetului pe făgașul umflării excesive și permanente a cheltuielilor militare. Dacă în actuala politică a S.U.A. sacul fără fund al cursei înarmărilor înghite anual sume de ordinul zecilor de miliarde, este limpede că sistemul de învățămînt rămîne deficitar.

Neliniștea exprimată de oameni competenți în problemele învățămîntului a cuprins și „sferele înalte". Într-un articol publicat în săptămînalul „The Saturday Evening Post", locotenent-colonelul George Walton și-a exprimat, la începutul acestui an, îngrijorarea în legătură cu procentul tot mai mare de tineri americani respinși la recrutare din cauza nivelului lor de cunoștințe cu totul nesatisfăcător, deși probele sînt extrem de simple, urmărind doar „măsurarea capacității recruților de a-și însuși sarcinile de bază ale militariei". Walton s-a plîns că de la încetarea războiului din Coreea pînă la sfîrșitul anului 1961 peste un milion de tineri americani — cam unul din fiecare șase examinați — nu a izbutit să treacă proba de cunoștințe elementare. „După ce am răscolit chestionarele de recrutare trimise de obicei acestor tineri la vîrsta de 19 ani, am fost nevoit să ajung la concluzia că ei erau literalmente incapabili să citească și să înțeleagă unele din întrebările cele mai simple".

Concluzii nu mai puțin sumbre, deși la alt nivel, au fost trase și de profesorul american James B. Conant care, într-un articol publicat de ziarul vest-german „Die Andere Zeitung", recunoștea că numai 15—20 la sută din absolvenții școlilor medii din S.U.A. sînt apți pentru studiul universitar.

Așadar, lipsei de posibilități de a învăța, de care se lovesc foarte mulți tineri americani, i se adaugă și o pregătire necorespunzătoare a celor ce învață. Faptul că președintele S.U.A. recunoaște că guvernul „nu își îndeplinește obligațiile în domeniul învățămîntului" se traduce în practică, potrivit statisticii oficiale relatată de agenția Associated Press, în lipsa la începutul anului 1963 a 121 200 de săli de clasă în școlile publice, ceea ce determină ca 1 700 000 de copii americani să învețe în încăperi insalubre sau inadecvate pentru învățătură.

Este semnificativ că în condițiile actuale, recunoscute, după cum se vede, chiar oficial ca sumbre, programul preconizat de președintele Kennedy pentru remedierea situației nu cuprinde o dată limită pentru înfăptuirea lui. Și tabloul apare cu atît mai concludent pe fondul comparației cu dezvoltarea învățămîntului în statele socialiste. Nici aici nu trebuie să ne adresăm altor surse decît tot recunoașterilor din mesajul președintelui Kennedy, care a spus: „Instituțiile de învățămînt superior sovietice pregătesc de trei ori mai mulți ingineri și de patru ori mai mulți medici decît Statele Unite... Uniunea Sovietică pregătește de două ori mai multe cadre de oameni de știință și tehnicieni decît S.U.A."

Comparația este într-adevăr întristătoare pentru cei ce fac reclamă „modului de viață american" și evidențiază că în întrecerea pașnică între socialism și capitalism se confirmă și pe acest tărîm important superioritatea socialismului.

Z. F.

RECENZIE

O lucrare despre educarea elevilor prin munca în producție

De curînd a apărut în librării traducerea lucrării lui V. A. Iakovlev, „Educarea elevilor prin muncă în producție", editată de E.D.P.

Lucrarea, care se adresează învățătorilor, profesorilor, diriginților, directorilor de școli, generalizează experiența unor școli și face cunoscute rezultatele cercetărilor efectuate în U.R.S.S. în problemele educării elevilor în munca productivă, prezentînd concluzii referitoare la importanța muncii productive în educarea colectivelor de elevi și în formarea personalității elevilor.

Avînd în vedere actualitatea problemei abordate, lucrarea este deosebit de oportună și de un real folos pentru școlile noastre.

Pornind de la indicațiile programatice ale lui V. I. Lenin cu privire la căile educației omului nou, autorul clarifică în prima parte a lucrării problema căilor de educare a atitudinii comuniste față de muncă. Considerăm interesant faptul că el nu se oprește numai la prezentarea muncii social-utile și a mijloacelor de educare ideologico-politică, ci explică și valoarea lor educativă, rolul lor concret în rezolvarea sarcinii de a forma atitudinea comunistă față de muncă a elevilor, precum și interacțiunea dintre ele.

Unul din capitolele cărții se oprește asupra muncii productive a elevilor, prezentînd cele mai importante forme de organizare a acesteia: practica de producție a elevilor în atelierele școlare, practica în uzină, tabăra de muncă și odihnă pentru comsomoliști și tineret, brigăzile de elevi în colhozuri și gospodării școlare experimentale. Totodată sînt analizate condițiile care determină valoarea educativă a diferitelor forme de organizare a muncii elevilor, punîndu-se un accent deosebit pe importanța hotărîtoare a relațiilor stabilite între elevi în procesul muncii, pe influența acestora asupra educării atitudinii comuniste față de muncă și față de proprietatea obștească. Se arată necesitatea ca majoritatea elevilor să treacă în timpul muncii prin funcții organizatorice care contribuie la formarea unor priceperi și deprinderi și, îndeosebi, la stabilirea unor relații juste între membrii colectivului. De asemenea, este subliniat rolul diviziunii muncii elevilor și al formelor colectiviste de evidență a acesteia.

Lucrarea se ocupă și de unele probleme ale organizării întrecerii socialiste, ca și de retribuirea muncii productive a elevilor și de semnificația ei educativă.

Generalizînd materialul faptic adunat, autorul subliniază cerințele față de organizarea retribuirii muncii elevilor, oprindu-se în mod deosebit asupra îmbinării juste a intereselor colective cu cele individuale și asupra necesității de a lega retribuirea cu celelalte mijloace ale educației, și în primul rînd cu mijloacele educației ideologico-politice.

Clarificarea unor probleme teoretice privind educația prin muncă, exemplele concrete folosite fac ca lucrarea lui V. A. Iakovlev să constituie un sprijin serios pentru pedagogi în munca lor de educare comunistă a tinerei generații.

ADRIANA PREDESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XIV nr. 695 — vineri 15 februarie 1963 — 8 pagini 25 bani

Cu prilejul unei vizite la Uzinele „Griviţa Roşie" elevii din Capitală discută cu muncitorii mai vîrstnici, care le evocă momente impresionante ale glorioaselor lupte din februarie 1933

30 ANI FEBRUARIE 1933

Eroicele lupte din februarie 1933

În istoria popoarelor se petrec evenimente care, prin măreția și prin mesajul lor de luptă, capătă o adîncă semnificație social-politică și marchează o cotitură în dezvoltarea ulterioară a forțelor ce militează pentru progresul social. Un asemenea eveniment îl constituie, în istoria poporului romîn, memorabilele lupte eroice revoluționare ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933, organizate și conduse de Partidul Comunist din Romînia. Ele au înscris o pagină de glorie nepieritoare în analele istoriei poporului nostru și au însemnat una din cele mai mari bătălii de clasă a proletariatului din Romînia împotriva regimului burghezo-moșieresc în întreaga perioadă anterioară revoluției populare începute în august 1944. „Prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar — arată tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești".

Însuflețită de puternice sentimente patriotice, clasa muncitoare, în fruntea oamenilor muncii de la orașe și sate s-a ridicat la luptă, în ianuarie-februarie 1933, nu numai împotriva exploatării poporului romîn de către capitaliștii autohtoni, ci și împotriva înrobirii Romîniei de către trusturile imperialiste străine. Înfruntînd teroarea aparatului de stat reacționar, starea de asediu, represiunile sîngeroase ordonate de monarhie și guvern, proletariatul a înfierat prin lupta sa revoluționară politica trădătoare a cercurilor conducătoare capitalisto-moșierești din Romînia, care vindeau bogățiile țării și independența națională băncilor din Occident și acceptau dictatul controlorilor impuși de finanța străină. Puternicele greve ale ceferiștilor și petroliștilor au barat pentru un timp venirea la putere a fascismului în Romînia și au reprezentat prima mare ridicare a proletariatului european după înscăunarea hitlerismului în Germania. Ele au constituit un nou și puternic semnal de alarmă contra pregătirii de către burghezia internațională a războiului împotriva primului stat socialist din lume.

În decursul luptelor ceferiștilor și petroliștilor s-au manifestat cu o deosebită vigoare capacitatea revoluționară a clasei muncitoare, forța ei de mobilizare a celor mai largi pături ale populației. Luptele muncitorești din 1933 au dat naștere unei puternice mișcări de solidarizare în rîndurile oamenilor muncii din întreaga țară, în rîndurile țărănimii, ale intelectualității. Ele au evidențiat maturizarea clasei muncitoare, creșterea politică și organizatorică a partidului comunist. S-a dovedit cu o deosebită putere că partidul comunist este singura forță politică reală, capabilă să arate maselor drumul just pentru apărarea intereselor lor vitale, sociale și naționale, să le conducă spre eliberarea de sub dominația jugului capitalist și făurirea unei societăți noi, socialiste.

Luptele ceferiștilor și petroliștilor s-au desfășurat pe fondul crizei economice mondiale a capitalismului din 1929-1933, care a lovit puternic economia Romîniei burghezo-moșierești. Înapoierea economică, dependența față de capitalul străin și împletirea crizei industriale cu criza agrară au făcut ca fenomenele de criză să capete o deosebită amploare și intensitate și să cuprindă toate ramurile economiei țării. Situația materială a maselor muncitoare de la orașe și sate se înrăutățea tot mai mult, devenind insuportabilă. Pentru a stăvili frămîntările și luptele maselor populare și pentru a-și menține dominația, clasele guvernante au luat măsuri de înăsprire a teroarei împotriva clasei muncitoare și a celorlalți oameni ai muncii, au intensificat politica de asuprire a minorităților naționale, au sprijinit creșterea mișcării fasciste legionare. Începutul anului 1933 este marcat de o întărire a ofensivei claselor exploatatoare asupra drepturilor și libertăților muncitorești, asupra situației materiale a oamenilor muncii. Muncitorilor ceferiști li s-au redus iarăși salariile cu 10%, iar în întreprinderile petrolifere a început un nou val de concedieri, de scăderi de salarii. Muncitorii ceferiști și petroliști nu au acceptat noile lovituri și au pornit puternica lor contraofensivă, care a ridicat lupta de clasă din țara noastră pe o treaptă superioară, dîndu-i un deschis caracter politic de bătălie împotriva burgheziei și moșierimii, împotriva fascismului, pentru apărarea independenței naționale. În toată țara încep să se precipite evenimentele care vestesc apropierea unor mari lupte greviste. Partidul Comunist din Romînia desfășoară o vastă muncă politică de organizare a muncitorilor. Se creează comitete de acțiune pe ateliere, depouri, gări, pe baza unui larg front unic muncitoresc, ia ființă un organ central al frontului unic al muncitorilor ceferiști — Comitetul Central de acțiune, al cărui secretar a fost tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Comitetul Central de acțiune a jucat un rol foarte important în organizarea și desfășurarea luptelor greviste din ianuarie-februarie 1933.

(Continuare în pag. a 8-a)

ȘTIRI DIN ȘCOLI

Școli noi

Elevii și cadrele didactice din raionul Rîmnicu Vîlcea se bucură de condiții tot mai bune de muncă și de învățătură. An de an spațiul de școlarizare s-a lărgit prin construirea unor școli noi, încăpătoare și luminoase, înzestrate cu toate cele necesare bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ.

Numai în cursul anului 1962 s-au dat în folosință în cuprinsul raionului nouă localuri noi de școală, totalizînd 58 de săli de clasă. În anul care a început se vor construi încă 10 localuri școlare noi și se vor lărgi localurile școlilor medii din Rîmnicu Vîlcea și din Govora.

R. CONSTANTIN

Cartea în sprijinul procesului de învățămînt

O serie de scrisori sosite în ultimele zile la redacția gazetei noastre relatează despre consfătuirile la care au participat recent bibliotecarii din școli. Ei au ascultat, în cadrul acestor consfătuiri, expuneri privind sarcinile legate de educarea comunistă a elevilor, de pregătirea acestora pentru viață, de contribuția pe care trebuie s-o aducă bibliotecile la buna desfășurare a procesului instructiv-educativ și au purtat discuții însuflețite în care și-au analizat activitatea și au arătat cum își propun s-o îmbogățească.

În consfătuirea organizată la școala medie „Mihai Viteazul" cu bibliotecarii din raionul 23 August al Capitalei s-a făcut un rodnic schimb de experiență în ce privește colaborarea bibliotecarilor cu profesorii, modalitățile de aflare a nivelului de cultură generală a cititorilor, felul cum sînt îndrumați aceștia spre lectură, popularizarea cititorilor fruntași.

Cei peste 50 de bibliotecari care au participat la consfătuirea ce a avut loc la școala medie „Frații Buzești" din Craiova au exemplificat roadele concrete ale ajutorului dat muncii instructiv-educative de către biblioteci și au purtat vii discuții în legătură cu problema îmbunătățirii metodelor ce trebuie folosite de bibliotecarii din școli pentru a spori numărul de prieteni ai cărții, pentru a dezvolta dragostea elevilor față de lectură.

A. POPESCU

Intîlnire la cercul literar

Zilele trecute, elevii Școlii de 8 ani nr. 28 din Capitală s-au întîlnit, în cadrul cercului lor literar, cu poetul Marcel Breslașu.

După ce elevii au ascultat cele povestite de scriitor, ei i-au pus numeroase întrebări. Copiii au fost dornici să afle, de pildă, la ce vîrstă a început el să scrie versuri, care este scriitorul lui preferat, ce are în șantierul său literar pentru copii ș.a.

Scriitorul a răspuns pe larg copiilor și i-a ascultat cu încîntare recitind. Un deosebit interes a arătat el versurilor create de elevii talentați ai școlii.

Întîlnirea a contribuit la dezvoltarea interesului copiilor pentru studiul literaturii noastre.

D. VALENTIN

Manifestări în cinstea lui 16 Februarie

În școli, la palatele pionierilor și la casele de cultură ale tineretului din întreaga țară au loc, în aceste zile, bogate manifestări închinate eroicelor lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din februarie 1933.

Elevii Școlii medii nr. 32 „Filimon Sîrbu" din București, de pildă, au vizitat de curînd uzinele „Griviţa Roşie", unde s-au întîlnit cu numeroși muncitori vîrstnici, participanți la luptele din februarie 1933, care le-au evocat momente impresionante ale acestor lupte. De asemenea, peste 10.000 de elevi din școlile medii și de 8 ani ale Capitalei au vizitat monumentele și casele legate de trecutul de luptă al P.M.R.

În sala de festivități a Palatului pionierilor a avut loc de curînd o adunare la care au participat mai bine de 700 de copii. După ce au ascultat o evocare a evenimentelor din februarie 1933, ei au asistat la un program artistic în care, prin versuri și cîntece, au fost reînviate momente din lupta partidului pentru libertatea și fericirea poporului. În încheiere au răsunat cîntece de recunoștință ale pionierilor închinate patriei și partidului pentru viața fericită de astăzi a copiilor din țara noastră.

Și în școlile din țară au loc manifestări închinate zilei de 16 februarie. La Botoșani, de pildă, elevii Școlii de mecanici agricoli au participat la o adunare în cadrul căreia li s-a vorbit despre însemnătatea acestei zile. A urmat apoi vizionarea unui film documentar. În școlile orașului Suceava s-au organizat seri literare cu tema „30 de ani de la glorioasele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor". Un mare număr de elevi au vizitat Muzeul Doftana, ale cărui exponate i-au făcut să înțeleagă mai adînc sensul luptei duse de clasa muncitoare, sub conducerea partidului, pentru viața nouă de azi. Vizita la Doftana a fost o lecție care a pătruns adînc în conștiința elevilor, chemîndu-i la o muncă entuziastă pentru întărirea cuceririlor obținute de clasa muncitoare.

Pentru adîncirea studiului fizicii

Ca multe alte manuale, şi manualele de fizică s-au îmbunătăţit în ultimii ani. Ele au devenit tot mai accesibile, deşi conţinutul lor s-a completat cu o serie de cunoştinţe îndeajuns de complexe, legate de noile cuceriri din domeniul ştiinţei şi tehnicii. Este tot mai evidentă şi preocuparea autorilor pentru formarea gîndirii materialist-dialectice a şcolarilor, pentru educarea lor în spiritul admiraţiei faţă de cuceririle poporului nostru. Se remarcă în manualul pentru clasa a VIII-a accesibilitatea şi tratarea la un nivel ştiinţific corespunzător a problemelor de cinematică şi dinamică, în cel de clasa a X-a prezentarea justă a noţiunilor cuprinse în capitolul „Electromagnetismul", în cel de clasa a XI-a explicarea clară a noţiunilor referitoare la producerea şi propagarea undelor electromagnetice sau la funcţiile triodei.

Dar, pe lîngă calităţi, care caracterizează actualele manuale de fizică pentru şcoala medie, trebuie să arătăm şi unele lipsuri pe care le mai au acestea.

Mă raliez punctului de vedere exprimat şi de alţii că nu este cu nimic justificat faptul că în manualul de clasa a VIII-a (la fel ca şi în programă) se prevede începerea studiului fizicii cu predarea staticii. Mult mai bine ar fi să se pornească de la clarificarea cîtorva noţiuni referitoare la mărimi fizice şi măsurarea lor, la sistemele M.K.S. şi C.G.S. care, pe parcurs, odată cu introducerea noilor mărimi, vor fi lărgite. Socotesc că abia după aceea se poate trece la studiul cinematicii, al dinamicii şi apoi al staticii.

Tratarea problemelor în această ordine i-ar ajuta pe elevi să înţeleagă mai clar necesitatea diferitelor unităţi pentru exprimarea cantitativă a mărimilor studiate, să folosească mai corect aceste unităţi în rezolvarea problemelor (care ar fi de dorit să se refere întotdeauna la anumite aplicaţii practice ale unor fenomene sau legi fizice).

În fiecare clasă lecţiile de fizică oferă multe posibilităţi de a contribui la formarea concepţiei materialist-dialectice a elevilor despre natură. Dar manualele nu folosesc întotdeauna în mod just aceste posibilităţi. Astfel, în manualul pentru clasa a VIII-a, la tratarea noţiunii cîmpului gravitaţional, se introduce definiţia cîmpului material. Înţelegerea justă a acestei noţiuni este deosebit de importantă, deoarece este o problemă care afectează concepţia despre continuitatea materiei. Ea necesită însă mai multe cunoştinţe despre diferite cîmpuri, pe care elevii le studiază pe parcursul fizicii. Găsesc că noţiunea de cîmp material se poate introduce cu succes în manualul clasei a X-a, spre sfîrşitul anului şcolar şi poate fi lărgită în manualul pentru clasa a XI-a, cînd elevii primesc cunoştinţe despre natura duală a luminii şi studiază în mod amănunţit natura undelor şi a cîmpurilor electromagnetice.

De asemenea, nu găsesc bine venită includerea studiului legii lui Boyle-Mariotte la tratarea presiunii, în clasa a IX-a, deoarece de aceasta ne putem ocupa foarte bine în capitolul „Proprietăţile gazelor". Astfel putem aborda această temă sub toate aspectele ei şi totodată economisim o oră de predare.

Cred că manualul de fizică pentru clasa a X-a, deşi a fost mult îmbunătăţit în ultimii ani, continuă să dea o extindere prea mare electrostaticii în detrimentul cunoaşterii unor fenomene şi legi care îşi găsesc o largă aplicaţie în producţie. De pildă, socotesc că ar necesita o tratare mai amplă curentul trifazat (folosit în toate domeniile producţiei), ca şi calculul matematic privind legarea curentului trifazat în stea şi în triunghi. Elevii vor putea vedea astfel care este diferenţa între tensiunea de linie şi cea de fază. Tot astfel, cred că se impune o tratare mai amplă a generatoarelor şi motoarelor electrice şi a noţiunii de putere a curentului electric. Marea majoritate a proprietăţilor razelor catodice sînt doar enunţate şi demonstrate prin experienţe în manual, fără să se facă apel la cunoştinţele anterioare ale elevilor, care i-ar ajuta în înţelegerea noilor noţiuni. De exemplu, nu se pomeneşte nimic despre faptul că electronii posedă energie mecanică deoarece se află în mişcare. Atunci cînd se arată că un cîmp electric acţionează asupra razelor catodice nu se fac referiri la cele învăţate în legătură cu interacţiunea sarcinilor electrice. Socotesc că acest fel de expunere a cunoştinţelor este dăunător, deoarece nu ajută la dezvoltarea gîndirii logice a elevilor.

Sînt şi eu de părere, ca şi mulţi din colegii mei, că manualele actuale de fizică ar trebui să cuprindă mai multe probleme cu date luate din producţie. La fel, cred că sînt puţine problemele mai complexe, care necesită folosirea mai multor cunoştinţe referitoare la fenomenele şi legile fizicii, precum şi la unităţile de măsură.

Aşa cum just se afirmă în articolul intitulat „În pas cu progresele fizicii", apărut în „Scînteia" nr. 5780, manualele nu folosesc în măsură suficientă instrumentul matematic în predarea legilor fizicii. Matematica nu este o ştiinţă pentru sine, ci ea rezolvă problemele puse de viaţă, de producţie, în care îşi găsesc o largă aplicare fenomenele şi legile fizicii. Ca atare se impune o mai largă folosire a matematicii şi în manualele de fizică, fără a se neglija însă explicarea fizică a formulelor matematice, după cum cred că în manualele de matematică ar fi trebuit să-şi găsească mai mult loc problemele luate din domeniul fizicii.

Prof. ELENA TULIPANT

Observaţii şi propuneri

Folosirea în predare a manualului de chimie pentru clasa a VII-a a reliefat numeroase îmbunătăţiri aduse noii ediţii a acestuia. În acelaşi timp, au ieşit în evidenţă şi o serie de deficienţe ale manualului.

De pildă, la pagina 29 se precizează că între metale şi metaloide există o serie de substanţe, numite semimetale. Caracterul acestora nu este însă pe deplin lămurit, ceea ce provoacă confuzii în mintea elevilor. Apoi din schema de la pagina 110 nu reiese clar că metaloidele sau nemetalele sînt noţiuni sinonime. De altfel, schema este şi incompletă, deoarece din categoria substanţelor chimice au fost omise elementele zerovalente, despre care se vorbeşte însă la pagina 96 precum şi clasificarea sărurilor în săruri acide, bazice şi neutre.

Definiţia sărurilor de la pagina 82 diferă de cea de la pagina 140. Dar aceasta din urmă nici nu poate fi înţeleasă de elevi, deoarece în manual nu se vorbeşte decît de radicalul acid provenit din oxiacizi fără a se aminti de radicalul acizilor hidrogenaţi. Datorită acestor scăpări ale manualului elevii mei au întîmpinat greutăţi în înţelegerea definiţiei sărurilor. Dat fiind faptul că în lecţiile precedente s-a vorbit numai despre radicalii oxiacizilor, atunci cînd au întîlnit definiţia „Sarea este substanţa compusă dintr-un radical acid şi atomi de metal" elevii şi-au pus întrebarea dacă definiţia sărurilor este valabilă şi pentru clorura de sodiu, care provine dintr-un acid hidrogenat.

Definiţia formulei chimice este şi ea incompletă. Cred că ar fi fost necesar să se arate că formula chimică este constituită dintr-un grup de simboluri cu indicii lor, prin care se reprezintă o moleculă dintr-o substanţă.

La pagina 95 se precizează că numeroase elemente chimice au valenţă variabilă. Dar pentru ca elevii să înţeleagă această precizare ar fi trebuit ca ea să fie precedată de explicaţia că un element poate avea valenţă constantă sau variabilă.

Manualul are şi unele inexactităţi. Bunăoară, la pagina 33 se arată că pînă în prezent se cunosc 102 elemente chimice. Este însă ştiut faptul că în realitate se cunosc 103 elemente.

Cred că ar fi fost necesar ca manualul să arate mai larg aplicaţiile practice ale cunoştinţelor pe care le cuprinde. De exemplu, s-ar fi putut vorbi mai mult despre folosirea în industrie a gazului metan. S-ar fi simţit totodată nevoia unor lecţii de încheiere cu teme cum sînt „Chimia şi însemnătatea ei în dezvoltarea industriei" şi „Industria chimică în RPR".

Prof. NICOLAE ISFAN
Şcoala de 8 ani nr. 1 — Reşiţa

Inconsecvenţe

În manualul de citire pentru clasa a III-a, la partea de gramatică, există unele inconsecvenţe în folosirea termenilor. Astfel, la capitolul respectiv, în loc de termenul „adjectiv" autorii folosesc formularea „cuvinte care arată însuşiri". În exerciţiile recapitulative, însă, se întrebuinţează termenul „adjectiv". La fel stau lucrurile şi cu formularea „cuvintele care ţin locul unui nume" care, spre sfîrşitul cărţii, se transformă aşa, deodată, în termenul „pronume".

Asemenea metamorfoze, cînd nu le sînt explicate copiilor, sînt de natură să-i încurce.

Inv. Z. GHIŢESCU
comuna Mihăileşti
raionul Drăgăneşti-Vlaşca

Luptele din februarie 1933 şi şcoala

Eveniment de cotitură în dezvoltarea partidului şi a întregii mişcări muncitoreşti din ţara noastră, luptele glorioase ale muncitorilor ceferişti şi petrolişti din ianuarie-februarie 1933, conduse de P.C.R. au avut un puternic răsunet în viaţa şcolii româneşti

Învăţămîntul de toate gradele din Romînia suferea urmările grele ale crizei economice capitaliste mondiale. Prin reducerile bugetare succesive au fost desfiinţate numeroase şcoli primare, secundare, normale, de meserii etc. Exploatarea cruntă la care era supusă marea majoritate a oamenilor muncii făcea ca fiii acestora să fie lipsiţi de hrană, de îmbrăcăminte, de cărţi, aşa încît o mare parte dintre copiii înscrişi în şcoli nu puteau frecventa cursurile. Cadrele didactice nu primeau salariile de mizerie cu lunile, iar numărul învăţătorilor şi profesorilor şomeri creştea continuu.

Noile măsuri luate de guvernanţi împotriva muncitorilor şi a lucrătorilor intelectuali o dată cu cea de-a treia „curbă de sacrificii" de la începutul anului 1933 lovea profund interesele cadrelor didactice. De asemenea, reducerea numărului de şcoli şi clase, desfiinţarea de posturi didactice au produs adînci nemulţumiri în rîndurile elevilor, ale învăţătorilor, profesorilor, părinţilor. La această stare de nemulţumire contribuiau şi spiritul cazon al activităţii din şcoli şi facultăţi, restricţiunile poliţieneşti la care era supus tineretul şcolar şi universitar, taxele mari care nu puteau fi suportate de elevii şi studenţii proveniţi din familiile oamenilor muncii.

Luptînd pentru ieşirea pe cale revoluţionară din criza economică, partidul a mobilizat masele exploatate la luptă împotriva nedreptei orînduiri capitaliste. În această luptă, ca urmare a măsurilor adoptate la Congresul al V-lea al P.C.R., a fost mobilizată şi tînăra generaţie. Un apel al U.T.C. din 1932 sublinia: „Să ducem lupta contra taxelor mari, contra traficului de manuale !... Contra fascizării tineretului din şcoli ! Contra terorii fasciste ! Contra pregătirilor de război antisovietic !" La începutul anului 1933 partidul comunist a mobilizat şi mai intens tineretul pentru a participa la lupta revoluţionară. Astfel, între lozincile cuprinse în apelul lansat de Comitetul Central de acţiune pe ţară al ceferiştilor la începutul lunii februarie 1933, se aflau şi lozinci privind asigurarea drepturilor la învăţătură ale tinerilor ucenici.

Documentele şi presa vremii arată că în luptele revoluţionare din ianuarie-februarie 1933 s-au aflat, alături de muncitori, şi un mare număr de ucenici. La Bucureşti, sute de ucenici au fost mobilizaţi de U.T.C. pentru a participa la manifestările muncitorilor ceferişti. Mulţi dintre ei s-au aflat chiar în focul luptelor, ca utecistul Vasile Roaită, care a căzut eroic pentru ca sunetul sirenei să nu înceteze nici o clipă. În sprijinul muncitorilor aflaţi în grevă au sărit şi elevii liceului „Aurel Vlaicu" din cartierul Griviţei, unde învăţau fii de muncitori ceferişti. La Cluj au luptat alături de muncitorii grevişti de la Atelierele C.F.R. şi ucenici aflaţi la practică, iar elevii şcolilor secundare au participat la „demonstraţiile comuniste ale muncitorilor", aşa cum rezultă dintr-o adresă trimisă de serviciul local de învăţămînt, la 15 februarie 1933, Ministerului Instrucţiunii.

În perioada care a urmat fiorosului măcel organizat de regimul burghezo-moşieresc împotriva muncitorilor, organele de represiune au desfăşurat o febrilă acţiune pentru urmărirea tineretului angajat în lupta revoluţionară. Cu toate măsurile represive, numeroşi ucenici, elevi şi studenţi, mobilizaţi de U.T.C., au participat la acţiunile organizate în vederea întîmpinării zilei de 1 Mai 1933, au activat în cadrul organizaţiei „Ajutorul Roşu" pentru sprijinirea luptătorilor ceferişti şi petrolişti întemniţaţi, au participat la acţiunile de protest şi de apărare a muncitorilor ceferişti conduse de partid. Adresîndu-se tineretului muncitor şi şcolar, un apel al U.T.C. din august 1933 îl cheamă să protesteze, să iasă la demonstraţii de stradă, să ceară eliberarea celor închişi pe nedrept. „Muncitorii tineri vor fi condamnaţi pentru că au luptat, alături de vîrstnici, pentru orele de şcoală plătite... Luptaţi pentru anularea procesului muncitorilor ceferişti !".

Luptele muncitorilor ceferişti şi petrolişti din 1933 au avut un puternic ecou în rîndurile învăţătorilor şi profesorilor înaintaţi. În prima parte a anului 1933 aceştia organizează acţiuni vehemente de protest, demască prin presă măsurile reacţionare luate de guvernanţi împotriva şcolii şi a slujitorilor ei. Îndrumaţi de partid, profesorii devotaţi poporului muncitor luptau pentru a răspîndi în mase, prin activitatea lor şcolară, extraşcolară şi publicistică, cuvîntul partidului, explicau cauzele crizei economice, militau pentru educaţia antirăzboinică a tineretului şi oamenilor muncii. În diferite articole publicate în revistele legale conduse de partid, profesori comunişti şi cu vederi progresiste — Ilie Cristea, P. Constantinescu-Iaşi, Radu Cernătescu, M. Cruceanu, Iorgu Iordan şi alţii — arătau pericolul războiului, explicau sensul luptei antirăzboinice, îndemnau tineretul la luptă activă împotriva pregătirilor de război. Lipsiţi de drepturi, umiliţi prin reducerile de salarii, înfometaţi şi roşi de mizerie, învăţătorii şi profesorii cereau să nu se ia măsuri de distrugere a şcolii româneşti, protestau împotriva stării de asediu. Astfel, revista „Cuvîntul şcoalei", care apărea la Craiova sub conducerea profesorului comunist M. Cruceanu, arăta în februarie 1933, că starea de asediu nu va putea împiedica cererile drepte ale profesorimii, lupta ei pentru cucerirea şi apărarea acestor drepturi. Materiale care demască politica şcolară reacţionară a burgheziei publică şi alte reviste învăţătoreşti. În majoritatea judeţelor adunările generale ale cadrelor didactice votează pentru greve cu încetarea cursurilor şi pentru unirea tuturor învăţătorilor şi profesorilor într-un sindicat unic.

Cu toate promisiunile demagogice făcute cadrelor didactice starea lor nu s-a îmbunătăţit. Miile de învăţători şi profesori şomeri din anul 1933, faptul că mai bine de 50% din copiii de vîrstă şcolară rămîneau în afara şcolii, iar populaţia de la sate se zbătea în analfabetism, sînt dovezi grăitoare ale politicii antipopulare a burgheziei, care urmărea să ţină masele în întuneric.

P.C.R. a mobilizat cadrele didactice la luptă hotărîtă, demascînd situaţia grea în care se găsea şcoala, precum şi exploatarea la care erau supuşi învăţătorii şi profesorii. În apelul C.C. al P.C.R. din august 1933 „Către învăţătorii şi institutorii şomeri ! Către toţi membrii săraci ai corpului didactic !", partidul arată cauzele crizei economice şi ale situaţiei tot mai grele a învăţămîntului, cerînd să fie lichidată cursa înarmărilor. Partidul cheamă cadrele didactice să se organizeze, să sprijine lupta învăţătorilor şomeri şi să-i apere pe muncitorii ceferişti. Răspunzînd chemărilor partidului, cei mai înaintaţi profesori au iniţiat largi acţiuni de protest. Unii dintre ei au participat şi la procesul de la Craiova, pentru a dovedi solidarizarea cadrelor didactice cu lupta dreaptă a muncitorimii exploatate. De asemenea, numeroase cadre didactice au făcut parte din Comitetul Naţional Antifascist creat în 1933.

Acţiunile tineretului şi ale cadrelor didactice din anul 1933 reflectă influenţa luptelor eroice ale muncitorilor ceferişti şi petrolişti din ianuarie-februarie 1933 conduse de partid asupra învăţămîntului din ţara noastră. Această influenţă reprezintă o valoroasă tradiţie a şcolii româneşti.

E. DOMOCOŞ

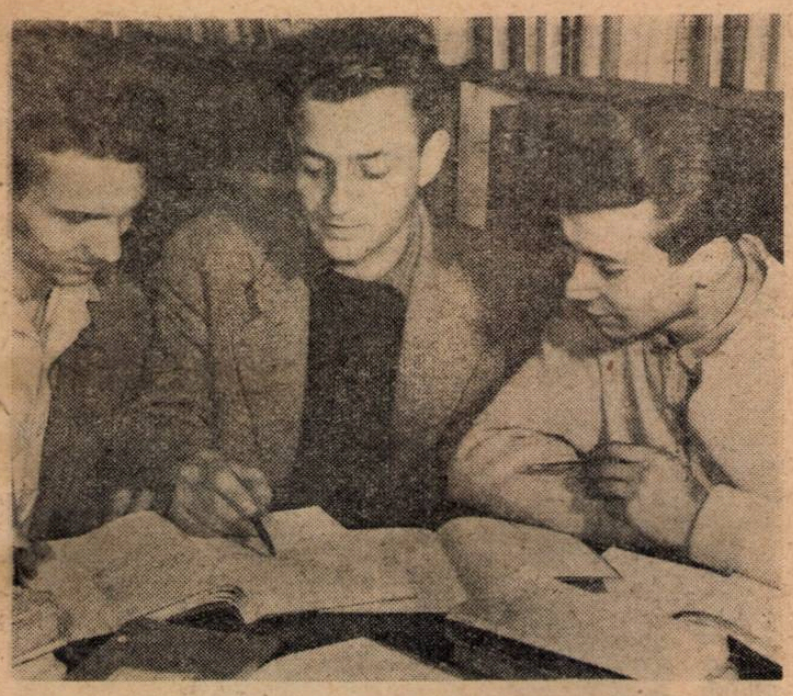

Tovarăşi de muncă şi colegi la şcoala serală

În centrul atenţiei colectivului pedagogic

Măsurile prevăzute în recenta Hotărîre a partidului şi guvernului cu privire la îmbunătăţirea învăţămîntului seral şi fără frecvenţă au determinat ridicarea pe o treaptă mai înaltă a muncii secţiei serale a Şcolii medii din Bicaz. Realizîndu-se omogenizarea claselor ca vîrstă şi ca pregătire anterioară a elevilor s-a uşurat mult organizarea procesului de învăţămînt şi s-au creat condiţiile necesare pentru creşterea exigenţei faţă de nivelul însuşirii cunoştinţelor. Legătura cu producţia, cu practica a fost mult înlesnită şi, în acest fel, a sporit interesul elevilor pentru studiu, pentru aplicarea cunoştinţelor în viaţă.

Dispunînd de condiţii mai bune de muncă, profesorii şi-au putut îndrepta întreaga atenţie spre ridicarea calităţii procesului de învăţămînt, spre creşterea nivelului de pregătire al elevilor.

Pentru găsirea celor mai bune căi de realizare a acestor sarcini au fost organizate o serie de interasistenţe la lecţiile de socialism ştiinţific, matematică, fizică, istorie, geografie etc. şi apoi s-au purtat, în cadrul comisiilor metodice, discuţii pe teme privind aspectele specifice ale predării acestor materii în învăţămîntul seral. Comisia de matematică-fizică, de pildă, a dezbătut tema „Folosirea cunoştinţelor tehnice şi de producţie ale elevilor în însuşirea noţiunilor de matematică şi de fizică". De asemenea, întreg colectivul didactic şi-a intensificat documentarea de specialitate, studiind în amănunţime o serie de materiale apărute în ţara noastră şi în U.R.S.S. în legătură cu experienţa predării în şcolile serale.

Aceste căutări au determinat o efectivă îmbunătăţire a conţinutului lecţiilor. Astfel, profesorii de matematică şi fizică au cules numeroase date din producţia fabricii de ciment din localitate şi au elaborat în colectiv culegeri de probleme pe care le utilizează la ore. De asemenea, un mare număr de lecţii de fizică şi chimie se desfăşoară în laborator, ceea ce duce la sporirea interesului elevilor faţă de aceste obiecte şi, implicit, la o mai bună însuşire a cunoştinţelor. La economia politică, socialism ştiinţific, istorie sînt larg utilizate cunoştinţele dobîndite de elevi din presă, din relatările unor muncitori mai vîrstnici din fabrică etc.

Cadrele didactice au experimentat şi diferite metode de intensificare a activităţii independente a elevilor în timpul lecţiei, pentru a asigura însuşirea cunoştinţelor chiar în etapa comunicării lor. De pildă, la o lecţie de română despre opera lui Ion Creangă, predată la clasa a X-a „B", profesorul Mihai Mancaş, anunţînd elevilor tema lecţiei noi şi scopul urmărit, a formulat şi două probleme pe care urma ca ei să le rezolve singuri în cursul lecţiei. Prima din aceste probleme a cerut definirea caracterului original al basmelor lui Creangă, iar a doua se referea la rolul elementului fantastic în aceste basme. Astfel, elevii n-au mai ascultat în mod pasiv expunerea noilor cunoştinţe, ci s-au străduit să aprofundeze materialul chiar în clasă, pentru ca, bazîndu-se pe acesta şi pe cunoştinţele dobîndite anterior, să poată rezolva problemele puse de profesor. Răspunsurile juste pe care le-au dat elevii au demonstrat că procedeul de a pune în faţa clasei probleme care scot în evidenţă unele elemente esenţiale ale noului material duce la creşterea interesului elevilor faţă de expunerea acestuia, antrenîndu-i într-o participare cu adevărat activă la lecţie.

Căutînd să cunoască eficienţa metodelor folosite de cadrele didactice, conducerea şcolii a organizat o serie de sondaje, folosind în acest scop scurte lucrări de control. Sondajele au arătat că marea majoritate a elevilor îşi însuşesc în condiţii bune cunoştinţele, dar că mai există încă unii care rămîn în urmă. S-a stat de vorbă pe larg cu aceşti elevi, analizîndu-se toate greutăţile pe care le întîmpină atît la lecţii cît şi în cadrul pregătirii în afara şcolii. Pentru fiecare caz în parte profesorii au stabilit măsuri concrete. Unii elevi, de pildă, primesc consultaţii după orele de curs, pentru a fi pe deplin lămuriţi asupra unor probleme pe care nu le-au înţeles suficient la lecţii. Altora li s-au dat indicaţii mai ample privind felul cum să înveţe etc.

Toate aceste măsuri — care au fost luate sub îndrumarea organizaţiei de partid din şcoală — au şi început să-şi arate rezultatele. O şedinţă a consiliului pedagogic care a avut loc recent a scos la iveală faptul că, în urma muncii susţinute desfăşurate de cadrele didactice, a crescut mult numărul elevilor cu rezultate bune şi foarte bune. În şedinţa consiliului pedagogic s-au precizat totodată şi unele probleme încă nerezolvate, spre care trebuie să ne concentrăm atenţia pe viitor. Printre acestea se numără lichidarea lacunelor din cunoştinţele însuşite de către elevi în anii precedenţi, perfectionarea deprinderilor lor de studiu şi de muncă individuală, sporirea interesului lor pentru lectura suplimentară etc.

Clarificarea în colectiv a unor probleme de bază privind activitatea în învăţămîntul seral, stabilirea măsurilor ce urmează a fi adoptate în cursul trimestrelor II şi III vor contribui desigur la desfăşurarea unei munci mereu mai rodnice în cadrul secţiei serale a şcolii.

Prof. VIRGIL RADULIAN
director al Şcolii medii
din Bicaz

Cum îi pregătim pe viitorii absolvenţi

Mai mulţi profesori care predau în şcolile serale ne-au adresat scrisori în care îşi manifestă dorinţa de a cunoaşte experienţa acumulată de alte cadre didactice în ceea ce priveşte organizarea şi desfăşurarea pregătirii muncitorilor-elevi din clasa a XI-a în vederea examenului de maturitate. Drept urmare, redacţia noastră a cerut cîtorva profesori să-şi expună părerile şi să relateze experienţa dobîndită în această privinţă. Publicăm mai jos două din articolele primite.

Una dintre preocupările cele mai intense ale profesorilor care predau la clasa a XI-a a secţiei serale este aceea de a asigura buna pregătire pentru examenul de maturitate în aşa fel încît să se evite supraîncărcarea elevilor.

În ceea ce mă priveşte, pentru a putea cuprinde toate problemele prevăzute în programa de limba română a examenului de maturitate şi ţinînd seama de timpul redus de studiu pe care-l au la dispoziţie muncitorii-elevi, am organizat orele de pregătire încă de la începutul anului şcolar, astfel încît ele să fie eşalonate la intervale de timp raţionale. Mi-am propus ca în semestrul I să efectuez, în cadrul orelor de pregătire, recapitularea materiei din clasa a IX-a (istoria literaturii române pînă în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea) pentru ca în semestrul al II-lea să pot recapitula restul materiei, iar în ultima parte a anului şcolar să tratez şi cîteva subiecte de sinteză.

În prima oră de pregătire am comunicat elevilor temele pe care urma să le discutăm. Le-am indicat totodată bibliografia generală absolut necesară şi le-am dat îndrumări asupra felului în care trebuie să studieze şi să se pregătească pentru aceste ore. Le-am arătat că este necesar să-şi alcătuiască un caiet special în care să-şi conspecteze materialul bibliografic, să-şi ia notiţe. Totodată, le-am atras atenţia asupra necesităţii de a respecta cu rigurozitate programul zilnic şi săptămînal de studiu.

Desfăşurarea orelor de pregătire diferă de cea a lecţiilor atît prin conţinut, cît şi prin metodică. Dacă la lecţii urmărim predarea unor cunoştinţe noi, înţelegerea acestora şi fixarea lor în memoria elevilor, în orele de pregătire urmărim să revedem cunoştinţe studiate într-un răstimp mai îndelungat, în scopul de a le reîmprospăta şi de a le consolida în ce au ele mai important, mai esenţial. Ţinînd seama de aceasta, am recurs la mai multe forme de desfăşurare a orelor de pregătire. Cea mai obişnuită dintre ele este următoarea : anunţ în prealabil elevilor tema ce urmează să fie tratată şi, sub forma unui plan de idei, stabilesc cu ei problemele pe care le vom discuta. Cu acelaşi prilej comunic bibliografia obligatorie şi suplimentară. Ora propriu-zisă decurge apoi sub forma unui seminar în care dezbat cu elevii problemele lecţiei, insistînd asupra datelor esenţiale. Atunci cînd un elev face o expunere greşită sau incompletă dau cuvîntul altora pentru a-l corecta şi completa. După epuizarea fiecărei probleme prezint eu însumi, într-o formă sistematică şi concisă, datele esenţiale ale acesteia, iar la sfîrşitul orei fac aprecieri asupra felului în care s-a prezentat clasa şi anunţ tema orei următoare (cu planul şi bibliografia adecvată).

Folosesc însă şi un alt tip de ore de pregătire. Anume, anunţ cu mult timp înainte că în cadrul unei ore o anumită temă va fi dezbătută sub forma unei lucrări pregătite acasă. De pildă, am cerut să fie pregătită o lucrare cu subiectul „Izvoare de inspiraţie şi teme întîlnite în operele scriitorilor din generaţia de la 1848", pentru care am dat elevilor planul şi bibliografia. În timpul orei a fost citită o singură lucrare, al cărei conţinut a fost apoi completat şi discutat de întreaga clasă. Cu prilejul acesta au fost luate în considerare şi probleme privind înlănţuirea logică a ideilor într-o expunere scrisă, alcătuirea corectă a frazelor etc. Desigur, orele în care se pregătesc referate sînt mai rare, deoarece altfel i-aş supraîncărca pe elevi.

În alte ore de pregătire tratarea unei teme are loc pe baza lecturii unor fragmente ilustrative din operele importante ale unor scriitori, urmată de o scurtă analiză literară şi de concluzii. Astfel, subiectul „Tematica şi izvoarele poeziei eminesciene" va fi dezbătut cu clasa pe baza lecturii unor fragmente reprezentative pentru diversele teme abordate de poet, precum şi pentru sursele sale de inspiraţie.

În planul de pregătire am prevăzut şi cîteva ore de analiză gramaticală pentru care aleg un text literar din opera unui scriitor. Analizăm întîi lexicul, apoi particularităţile fonetice, după care trecem la analiza morfologică şi cea sintactică. Ora se încheie cu o concluzie privitoare la stilul şi limba scriitorului respectiv.

Menţionez că la sfîrşitul fiecărei ore de pregătire rezerv cîteva minute pentru a răspunde la întrebările elevilor.

Desigur că fiecare profesor, potrivit experienţei de care dispune, poate utiliza metode şi procedee variate de pregătire a elevilor pentru examenul de maturitate. Esenţial este ca această pregătire să asigure împrospătarea şi consolidarea a ceea ce este esenţial în materia studiată.

Prof. SIMION BĂRBULESCU
Şcoala medie din Buşteni

Colectivul de profesori care lucrează la secţia serală a şcolii medii „Elena Sîrbu" din Capitală se preocupă cu grijă de pregătirea elevilor din clasa a XI-a, care trebuie să dea în acest an examenul de maturitate.

Pornind de la experienţa anului trecut, conducerea şcolii şi cadrele didactice au luat o serie de măsuri menite să asigure cît mai buna pregătire a viitorilor absolvenţi. Trebuie menţionat în mod deosebit faptul că elevii din promoţia acestui an şcolar studiază cu mai multă perseverenţă decît promoţiile trecute, depun eforturi mai susţinute în vederea însuşirii materiei. Acest lucru se datoreşte grijii partidului şi guvernului care, prin recenta hotărîre privind îmbunătăţirea învăţămîntului seral şi fără frecvenţă, au creat tinerilor muncitori condiţii mai bune de studiu.

Analizînd într-o şedinţă a consiliului pedagogic calitatea cunoştinţelor elevilor, cadrele didactice au stabilit problemele principale spre care trebuie să-şi îndrepte atenţia în cursul pregătirii acestora pentru examenul de maturitate. Astfel, la matematică trebuie consolidate unele cunoştinţe predate în anii anteriori, în special o serie de cunoştinţe de algebră. La fizică şi chimie accentul trebuie să cadă pe ajutorarea elevilor în ceea ce priveşte înţelegerea conştientă a legilor, definiţiilor, formulelor, deoarece s-a constatat că unii elevi şi le-au însuşit întrucîtva mecanic în anii trecuţi. La limba română se acordă o atenţie deosebită problemelor principale ale istoriei literaturii noastre, ca şi îmbunătăţirii exprimării orale şi scrise a elevilor. Dacă parte din aceste sarcini se pot rezolva la lecţii, în cadrul predării cunoştinţelor cuprinse în programele clasei a XI-a, pentru altele sînt necesare ore de studiu individual, de consultaţii şi meditaţii în şcoală şi în întreprindere. Ce s-a făcut în această direcţie ?

În şedinţe cu toţi elevii claselor a XI-a (A-D) şi cu colectivele de profesori ai claselor respective, şedinţe care au fost conduse de diriginţi, în prezenţa conducerii şcolii, s-a stabilit de comun acord cu elevii şi aşa încît ei să nu fie supraîncărcaţi, cum se va desfăşura pregătirea la fiecare obiect.

Iată, de pildă, cum studiază elevii clasei a XI-a „A" la matematică. Ei vin la şcoală în fiecare duminică dimineaţă şi, într-una din sălile dinainte repartizate, efectuează probleme legate de materia din care vor fi ascultaţi la examenul de maturitate. Tematica pentru fiecare duminică este discutată anticipat cu profesorul clasei. Elevii ies pe rînd la tablă şi rezolvă exerciţiile şi problemele propuse. Există atîta seriozitate la aceste ore, atîta pasiune, încît elevii adesea nici nu prind de veste cînd trece timpul. În afară de această formă de pregătire, în fiecare marţi după orele de curs, elevii primesc consultaţii din partea profesorului în problemele ridicate de ei.

La chimie studiul individual şi consultaţiile au loc miercuri şi vineri, înainte de ore. La fizică şi română meditaţiile, consultaţiile vor începe după perioada tezelor.

Colectivul didactic al şcolii a luat legătura şi cu întreprinderile unde lucrează muncitorii-elevi din clasa a XI-a — Uzina de pompe şi maşini agricole, Uzina de mecanică fină etc. — pentru a-i ajuta şi pe această linie. S-a luat măsura ca în fiecare sector de producţie cîte un inginer să-i ajute în mod organizat la matematică, fizică şi chimie pe viitorii absolvenţi (majoritatea acestora îşi pregătesc lecţiile la cluburile din uzină). Profesorii claselor a XI-a se deplasează în uzină în zilele şi la orele fixate de întreprinderi pentru ajutorarea elevilor şi stau de vorbă cu inginerii, le lămuresc cerinţele programelor şi stabilesc împreună cu aceştia temele care trebuie tratate cu elevii.

Elevii manifestă un deosebit interes pentru pregătirea în vederea examenului de maturitate, participă activ la toate formele de învăţătură. Golurile din cunoştinţe au şi început să dispară, elevii dovedindu-se tot mai stăpîni pe materia predată.

Prof. LUCA ORJEHOVSCHI
Şcoala medie nr. 15
din Bucureşti

Activul de elevi

Experienţa şcolii noastre demonstrează că activul de elevi al secţiei serale poate fi în munca educativă un sprijin preţios al cadrelor didactice dacă în rîndurile lui se află utemişti, fruntaşi în producţie şi la învăţătură, care se bucură de prestigiu în rîndurile tovarăşilor lor din întreprindere şi şcoală.

De pildă, activul de elevi a dat un preţios ajutor colectivului didactic în lupta pentru realizarea unei frecvenţe cît mai regulate, ştiind de vorbă cu aceia care absentau de la lecţii fără motiv. De asemenea, activul a avut un rol important în formarea unei opinii hotărîte a elevilor împotriva manifestărilor de nepăsare faţă de studiu, de individualism, egoism etc. În afară de munca desfăşurată în acest sens în cadrul fiecărei clase, un colectiv în care intrau reprezentanţi ai acestora a prezentat periodic, la staţia de radioamplificare a şcolii, scurte comentarii în care erau popularizate exemplele bune de urmat şi se criticau atitudinile nesănătoase. Metoda aceasta a dat multe rezultate pozitive. De exemplu, un elev din clasa a XI-a, care avea o comportare cu totul greşită faţă de colegi şi chiar faţă de profesori, s-a schimbat mult în urma criticii ce i-a fost adusă în emisiunea staţiei de radio.

Desigur, acţiunile organizate de activul de elevi sînt îndrumate de profesorii diriginţi şi de consiliul pedagogic, cărora le revine rolul conducător în procesul instructiv-educativ. Munca întregului colectiv didactic şi a fiecărui profesor în parte este însă mai eficientă cînd este sprijinită de cei mai înaintaţi dintre muncitorii-elevi.

Prof. CONSTANTIN BARON
Giurgiu

Alegerea exercițiilor

Matematica, prin natura ei, obligă pe profesor să recurgă în fiecare lecție la cunoștințele anterioare ale elevilor. Posibilitatea de a folosi permanent aceste cunoștințe, de a le înmănunchia într-un sistem cît mai bine legat, depinde de modul în care profesorul reușește să împletească armonios cunoștințele noi cu cele deja predate. Pentru aceasta este însă nevoie de o alegere pricepută a problemelor sau exercițiilor, de justa lor dozare, de îndrumarea elevilor astfel ca ei să le rezolve pe o cale care să permită o revenire normală, neforțată la cunoștințele predate mai înainte.

Din păcate, noi nu folosim întotdeauna la maximum această posibilitate, mulțumindu-ne să facem acest lucru sporadic, nesistematic.

Am asistat de curînd la o lecție deschisă desfășurată în cadrul cercului pedagogic, în care un profesor, propunînd rezolvarea exercițiul $x^5+x^4+x^3+x^2+x+1$ a dat indicația să se dea ca factor comun pe x la diferite puteri, după ce se grupează termenii. Conform indicației date de profesor, elevul a lucrat astfel: $x^5+x^4+x^3+x^2+x+1=x^4(x+1)+x^2(x+1)+(x+1)=(x+1)(x^4+x^2+1)$

Nu se poate spune că indicația dată nu a fost corectă. O analiză mai temeinică a exercițiului dovedește însă că el nu impunea revenirea la calculul prescurtat și că, deci, alegerea lui n-a fost, în cazul respectiv, dintre cele mai fericite.

Pentru a valorifica cu adevărat exercițiul era necesar să se ceară elevilor să lucreze astfel încît prin scoaterea factorului comun să obțină sume de cuburi, sau să se fi dat ca factor comun, între primii trei termeni, x^3. Prin aceasta elevii ar fi fost puși în situația să folosească și formulele de descompunere cunoscute.

Metoda de rezolvare indicată de profesor a păcătuit și prin faptul că el s-a mulțumit doar cu forma la care a fost adus exercițiul de către elev, scăpîndu-i din vedere faptul că acesta ar fi putut continua, dînd prilejul unei recapitulări firești a calculului prescurtat. Astfel, forma $(x+1)(x^4+x^2+1)$, care putea fi continuată în modul următor:

$$(x+1)(x^4+2x^2+1-x^2) = (x+1)[(x^2+1)^2-x^2] = (x+1)(x^2+x+1)(x^2-x+1)$$

Așa cum s-au petrecut însă lucrurile elevii au fost lipsiți de posibilitatea de a reveni asupra condițiilor completării unui pătrat prin adăugarea și scăderea aceluiași termen, ca și de posibilitatea de a aplica formula de calcul prescurtat, a^2-b^2, la o diferență de pătrate mai dificil sesizată de ei.

Iată dar de ce consider imperios necesară intervenția profesorului în cursul efectuării unui exercițiu, pentru a asigura rezolvarea lui în forma cea mai eficientă. Desigur, nu e vorba de a-i împiedica pe elevi să aleagă singuri calea de rezolvare, dar e indicat să-i stimulăm să aleagă acea cale care aduce o mai mare contribuție la întărirea cunoștințelor de matematică. Practica arată că unii elevi aleg o cale mai facilă nu atît pentru că ea se impune în rezolvarea exercițiului dat, ci mai ales pentru a ocoli aplicarea unor noțiuni învățate cu cîtva timp înainte și pe care ei au început s-o uite. De exemplu, în rezolvarea unor exerciții cu fracții algebrice etajate, unii elevi aleg calea înmulțirii fracțiilor și apoi fac simplificările. Bineînțeles că și această formă de rezolvare este corectă, dar este totodată și foarte facilă, înlăturînd aplicarea metodei identităților, completarea unei expresii, restrîngerea unui polinom, ca și aplicarea formulelor de descompunere cunoscute.

Nici chiar indicațiile din manualul de algebră nu respectă întotdeauna cerințele valorificării ample a cunoștințelor elevilor în cadrul rezolvării exercițiilor, ele dînd uneori totul de-a gata, scutindu-i pe elevi de a gîndi matematic. Cum ar putea fi altfel înțeleasă indicația dată de exercițiul nr. 6 de la pagina 113 din manualul de algebră pentru clasa a VIII-a, în care se arată cum se dezvoltă termenii și se explică în continuare că sînt necesare înlocuiri în fracția dată și că $(1-x^2)$ va fi dat ca factor comun? Asemenea indicații, care dau elevilor, cum se spune, „mură în gură" nu favorizează dezvoltarea gîndirii lor matematice. Socotesc că ar fi fost mult mai util să-i punem pe elevi în situația de a afla ei înșiși numitorul comun prin descompunerea în factori, aplicînd formulele de descompunere, de a efectua amplificările cuvenite, ajungînd la formulele $(a-b)^2$ și $(a+b)^2$, de a ridica la pătrat suma și diferența unui binom și, însfîrșit, de a trece la exemplificări. Cîte foloase pierdute din cauza unei indicații care a paralizat efortul de gîndire al elevilor, obligîndu-i la o rezolvare aproape mecanică!

Consolidarea cunoștințelor, împletirea lor firească, se pot realiza în mod permanent prin exerciții alese judicios, așa ca elevii să nu repete numai un număr limitat de formule, ci să revină mereu la cunoștințele studiate anterior și să-și formeze astfel un *sistem* de cunoștințe de matematică.

Prof. VASILE CIOBANU
Salcia, raionul Turnu Măgurele

Oră de lectură la clasa a III-a a Școlii de 8 ani din Chinzatu, raionul Lugoj

Cu sprijinul noțiunilor dobîndite anterior

Însușirea temeinică a noțiunilor de chimie predate în clasa a IX-a se realizează în mare parte pe baza unor cunoștințe fundamentale studiate în clasele anterioare, ca de pildă cunoștințele referitoare la valență, la tabloul lui Mendeleev etc. Dacă elevii stăpînesc bine aceste cunoștințe ei își însușesc cu ușurință cele predate în clasa a IX-a cu privire la proprietățile unor elemente chimice. Acest lucru l-a dovedit și lecția despre proprietățile carbonului, oxidului de carbon și bioxidului de carbon ținută de curînd de profesorul Alexandru Kociș la clasa a IX-a „B" a Școlii medii nr. 5 din Brașov.

Apelînd la cunoștințele însușite anterior de elevi cu privire la valența carbonului și la poziția lui în sistemul periodic al lui Mendeleev, profesorul le-a cerut să arate proprietățile chimice specifice carbonului. Elevii au scos în evidență faptul că, fiind un element tetravalent, carbonul dă numeroase combinații cu elementele oxidante și reducătoare, ceea ce scoate în evidență caracterul său neutru. Tocmai acest caracter al carbonului, ca și marea lui putere de combinare — au spus elevii — fac ca atomii de carbon să se lege între ei, formînd lanțurile denumite catene. În continuare ei au arătat că aceste lanțuri pot fi închise sau deschise, dînd naștere unui mare număr de substanțe organice. Oprindu-se asupra acestei proprietăți, profesorul i-a întrebat dacă ea se mai manifestă și la alte elemente cunoscute de ei. Elevii au răspuns cu ușurință la această întrebare, arătînd că proprietatea amintită se manifestă — mai slab — la siliciu și bor, elemente situate tot în grupa carbonului.

Cunoscînd valența carbonului și posibilitățile lui de combinare, elevii au vorbit despre combinațiile carbonului cu substanțele reducătoare și cu substanțele oxidante. Aici profesorul a intervenit oportun, cerîndu-le să se oprească asupra reacțiilor de combinare în urma cărora rezultă compuși mai cunoscuți, ca de pildă metanul, carbura de calciu, sulfura de carbon, tetraclorura de carbon, oxidul și bioxidul de carbon.

Trecînd la predarea cunoștințelor privitoare la oxidul de carbon tovarășul Kociș a procedat bine insistînd asupra valenței carbonului în această combinație, deoarece astfel i-a ajutat pe elevi să înțeleagă că oxidul de carbon este instabil datorită caracterului său nesaturat, determinat de faptul că în combinația respectivă carbonul este bivalent. În mod just le-a fost prezentat elevilor și bioxidul de carbon, ca o combinație a carbonului cu oxigenul în care carbonul este tetravalent. Această explicație i-a făcut pe elevi să înțeleagă că este vorba de un produs stabil și deci foarte răspîndit în natură.

Explicîndu-le elevilor în continuare metodele de preparare a bioxidului de carbon, profesorul s-a orientat just oprindu-se asupra metodei de combinare a carbonului cu oxigenul prin ardere, combinare care are loc cu degajare de căldură. Apoi, insistînd asupra obținerii bioxidului de carbon dintr-un carbonat și un acid profesorul a demonstrat practic identificarea carbonaților din compoziția rocilor cu ajutorul acidului clorhidric. Elevii au observat că atunci cînd se toarnă un acid peste un carbonat, are loc o efervescență care nu este altceva decît reacția exotermă de degajare a bioxidului de carbon. Însfîrșit, profesorul a făcut o paranteză insistînd asupra fermentației alcoolice a zaharurilor în prezența drojdiei de bere, lămurindu-le astfel elevilor procesul chimic care are loc atunci cînd se spune că „fierbe vinul" și cînd, de fapt, are loc degajarea bioxidului de carbon, datorită fermentației alcoolice a zaharurilor.

Prin participarea lor activă la lecție, prin numeroasele răspunsuri și completări din timpul expunerii, majoritatea elevilor clasei a IX-a „B" de la Școala medie nr. 5 din Brașov au dovedit interesul lor pentru studiul chimiei. Surprinde însă faptul că mai sînt în această clasă și cazuri de elevi care, fiind solicitați să scrie pe tablă o reacție simplă, cum ar fi de pildă reacția de combinare a oxidului de carbon cu oxigenul, au dovedit lipsa unor cunoștințe elementare, nereușind decît cu greu să echilibreze ecuația chimică. Deși izolate, aceste cazuri arată că unii elevi nu cunosc temeinic valențele elementelor și nu au încă deprinderea de a scrie corect ecuațiile chimice. Ar fi necesar ca tovarășul profesor Kociș să efectueze cu acești elevi mai multe exerciții de scriere a formulelor chimice desfăcute și a ecuațiilor chimice, pentru a-i ajuta să ajungă și ei la nivelul general de cunoștințe al clasei. Nu trebuie privit cu ușurință faptul că un număr mic de elevi dă răspunsuri sub limită, deoarece deficiențele manifestate de elevi astăzi se pot accentua și adînci în viitor. Lipsurile trebuie înlăturate de urgență, pe măsură ce sînt descoperite, pregătindu-se astfel un teren solid însușirii noțiunilor ce vor fi predate în lecțiile următoare. Mobilizîndu-și toate forțele în scopul înlăturării acestor lipsuri, profesorul Kociș va dovedi spirit de răspundere și conștiinciozitate în munca sa.

C. DEMETRESCU

Însușirea limbii ruse

În predarea lecțiilor de gramatică a limbii ruse există unele teme mai dificile, pe care elevii și le însușesc mai greu. Dintre acestea face parte și verbul. Am remarcat, de exemplu, că pentru unii elevi prezintă o oarecare greutate acordul predicatului cu subiectul, recunoașterea verbelor de conjugarea I și a II-a, conjugarea și scrierea verbelor reflexive. De aceea mă preocup permanent de găsirea căilor prin care să fac pe deplin accesibile toate aceste probleme.

În manualele de limba rusă se spune că verbul este „partea de vorbire care arată stări sau acțiuni". Dat fiind faptul că sensurile lexicale ale verbelor sînt nenumărate, cred că nu le putem reduce numai la cele amintite în carte. Ca urmare, întîlnind diferite verbe le-am explicat elevilor că în afară de acțiunea propriu zisă (de exemplu: **ucenik rabotaet**) verbele mai arată și existența unui obiect, apariția unei însușiri, schimbarea însușirii sau a stării etc. De asemenea, am precizat că există verbe care arată atitudinea față de o ființă sau un lucru, pe cînd altele indică o mișcare.

În cursul exercițiilor de analiză sintactică am observat că unii elevi fac greșeli în ce privește acordul predicatului exprimat printr-un verb la timpul trecut cu subiectul exprimat printr-un substantiv de genul feminin sau neutru. Astfel, ei nu disting terminația verbului la timpul trecut pentru genul feminin **(a)** de terminația verbului la timpul trecut pentru genul neutru **(o)**. Un exemplu. Făcînd analiza gramaticală a propoziției **„Uceniția pisala uprajnenie"** un elev a scris verbul la forma neutră **„pisalo"**, deoarece socotea că așa e necesar cînd urmează după verb un substantiv de genul neutru, în cazul nostru **„uprajnenie"**. Observînd greșeala, am cerut elevului să arate subiectul și predicatul propoziției. El și-a dat atunci seama că terminația verbului este **a** deoarece subiectul este exprimat prin substantiv de genul feminin **(uceniția)** și predicatul se acordă cu subiectul în gen și număr. Dacă de la început școlarul și-ar fi pus întrebarea: care este subiectul propoziției? — atunci nu-l mai confunda cu complementul direct. Mi-am dat seama deci că trebuie să insist mai mult asupra părților de propoziție și asupra acordului între ele. Această preocupare, absolut necesară pentru fiecare din cei ce predau limba rusă, are drept rezultat faptul că elevii învață să recunoască cu ușurință orice parte de propoziție, iar numărul erorilor de acest gen scade considerabil.

Arătam la început că unii elevi deosebesc cu oarecare greutate verbele de conjugarea I de verbele de conjugarea a II-a. În manualele existente se precizează că putem determina conjugarea verbelor după persoana a 3-a, numărul plural, timpul prezent. În pronunție, terminațiile personale la verbele de conjugarea I și a II-a se deosebesc după accent. De exemplu: **daioși** (pers. II. sing.), **daiut** (pers. III pl.) și **speșișî** (pers. II sing.), **speșat** (pers. III. pl. prezent). Dar terminațiile personale neaccentuate se deosebesc mai greu și de aceea am arătat elevilor că pot recunoaște conjugarea verbelor și după forma infinitivului.

Repetînd la clasa a VIII-a tema „Conjugarea verbelor" le-am explicat elevilor că sînt de conjugarea a II-a verbele cu infinitivul în **— iti** (de exemplu **stroiti, liubiti** ș.a.), 4 verbe cu infinitivul în **— ati (dișati, slișati, derjati, gnati)** și 7 verbe cu infinitivul în **— eti (smotreti, videti, nenavideti, terpeti, obideti, verteti, zaviseti).** Am cerut copiilor să rețină bine acest lucru. Apoi am arătat că celelalte verbe cu terminațiile personale neaccentuate sînt de conjugarea I (de exemplu, **rabotati — rabotaiut)** și că tot de conjugarea I sînt și verbele cu infinitivul în **— oti** și **— eati** (de exemplul, **moloti, koloti, veeati, seeati).**

Am mai spus elevilor că verbele avînd infinitivul în **— eti,** deși sînt de conjugarea a II-a, își păstrează la timpul trecut vocala **e.** De exemplu, **on smotrit** (pers. III sing. prezent) **on smotrel** (pers. III sing., trecut). În exercițiile pe text am cerut școlarilor să aplice aceste reguli, pentru a și le însuși cît mai deplin.

În conjugarea verbelor reflexive elevii respectă pronunția corectă a consoanei cu particula reflexivă **sea** atît la persoana a III-a singular și plural, timpul prezent, cît și la infinitiv.

Am socotit de asemenea util să specific faptul că, dacă verbul depinde de un substantiv sau de un pronume personal, se folosește persoana a III-a (de exemplu **malcik odevaetsea)** și că atunci cînd verbul reflexiv depinde de un alt verb, sau de cuvintele **nelzea, nujno, nado, mojno,** se folosește infinitivul: **nelzea serditisea.**

Alături de aceste precizări, pe care le socotesc absolut necesare, alături de aplicarea lor în cursul analizelor morfologice, cît și la orele de lectură, am utilizat obișnuitele, dar deosebit de folositoarele scheme sinoptice din manuale, ca și scheme pe tablă. Am alcătuit împreună cu elevii scheme privitoare la temele pe care și le însușesc mai greu, ceea ce a ajutat mult la fixarea cunoștințelor la înlăturarea unor greutăți în studiul gramaticii ruse de către elevi.

Prof. PAULA APRODU
Școala medie din Corabia

Cum notăm cunoștințele elevilor

Ritmicitatea notării

Numeroasele exemple din practica profesorilor confirmă că notarea sporadică, discontinuă și în general defectuoasă aduce deservicii muncii la clasă și determină lipsuri în sistemul de muncă al elevului.

Există, bunăoară, cadre didactice care lasă să treacă nu numai ore în șir, dar săptămîni și chiar luni fără să noteze răspunsurile elevilor. Ca urmare, activitatea generală în clasă slăbește, elevii simțindu-se necontrolați. Ea se întețește de abia la sfîșitul trimestrului, cînd profesorul începe să asculte pe nerăsuflate, în mare grabă (și, bineînțeles, superficial). Este clar că în cazul acesta elevii sînt supuși la eforturi prea mari și că media ce se încheie nu va reflecta volumul real și calitatea cunoștințelor pe care aceștia trebuiau să și le fi însușit, conform programei.

Mai sînt și cazuri în care profesorul nu dă mai mult de două note pe trimestru sau ascultă „după catalog", ceea ce face ca elevii să încetinească ritmul de muncă imediat ce s-au asigurat cu note. Tot atît de dăunător este și procedeul de a da numai note mici la începutul trimestrului. Pe lîngă că-i demobilizează pe copii și-i ține într-o permanentă tensiune, această practică îl împinge pe profesor să dea spre sfîrșitul trimestrului note mult mai bune decît merită răspunsurile elevilor pentru a „repara" astfel situația creată. Iar dacă la sfîrșitul trimestrului el dă totuși note pe merit, media va fi în orice caz mai mică decît cea care trebuia să fie, din cauza exagerărilor de la început.

Este clar că numai notarea ritmică, lecție de lecție, a elevilor, notare în care se îmbină verificarea individuală cu cea frontală imprimă un ritm sistematic de muncă în rîndul elevilor. Aceștia trebuie să știe că, indiferent de numărul notelor pe care le au, pot fi notați în orice zi, în orice perioadă a trimestrului și la toate tipurile de lecții, inclusiv la cele de formare a priceperilor și deprinderilor.

Într-o discuție organizată recent la colțul metodic al Școlii de 8 ani din comuna Vidra, raionul Giurgiu, s-au relatat aspecte interesante din preocupările profesorilor pentru notarea judicioasă a elevilor. Astfel, profesorul Sterian Stegaru a spus că de obicei notează în fiecare lecție cîte 2 — 4 elevi, însă urmărește pregătirea a cel puțin încă 10 — 15, punînd întrebări frontale. Răspunsurile deosebit de frumoase, relevînd o pregătire temeinică, stăruitoare din partea elevului sînt notate chiar dacă acesta mai are note în catalog, îndeosebi cînd este vorba de elevi care fac eforturi vizibile să iasă din mediocritate sau să ajungă din urmă nivelul clasei. În cadrul aceleiași discuții, profesoara Paula Gheorghe observa că notarea în asalt nu numai că nu permite o apreciere obiectivă a cunoștințelor și priceperilor elevului, dar și anihilează efectul educativ al notei, deoarece nota se dă în fugă, fără suficientă chibzuire. Fiecare notă trebuie însoțită de aprecierea noastră asupra răspunsului elevului, de recomandarea pentru munca lui viitoare — a spus în continuare profesoara. Aceasta presupune însă ca nota să se dea în clasă, în prezența elevului și nu în cancelarie, cum obișnuiesc unii. Notele bune trebuie să constituie o bucurie pentru cei notați, pentru clasă și profesorul ei, iar notele slabe trebuie să producă îngrijorare, să ducă la o analiză adîncă a cauzelor care le-au determinat.

Directorul școlii din Vidra a insistat pe bună dreptate asupra necesității ca în anumite situații elevii să fie notați nu numai în etapa verificării cunoștințelor, ci și în alte etape ale lecției (comunicarea sau fixarea cunoștințelor) dacă, bineînțeles, contribuția lor este concludentă și arată că ei pot fi notați pe baza tuturor răspunsurilor pe care le dau în întreaga oră de curs. Este clar că o asemenea notare stimulează atenția elevilor pentru cele ce se petrec la lecție.

Analizarea unor aspecte ale notării pe baza datelor zilnice ale practicii școlare, în consiliile pedagogice, în comisiile metodice, la colțurile metodice ale școlilor ar putea duce la înlăturarea lipsurilor ce mai există uneori și la folosirea cît mai judicioasă a sistemului de notare a elevilor.

I. LUPU

Nota să oglindească nivelul cunoștințelor

Cu ocazia muncii de îndrumare și control în școlile din regiune, am constatat că unele cadre didactice nu folosesc bine sistemul de notare. Cîteodată notele nu se dau pentru nivelul cunoștințelor ci pentru comportare. Astfel, am întîlnit profesori care dădeau nota 1 (unu) elevilor ce copiază la lucrările scrise sau elevilor nedisciplinați la oră. La una din școli profesorul de educație fizică dădea note rele celor ce veneau fără echipament sportiv.

Toate acestea constituie greșeli, reflectînd o nejustă orientare pedagogică a celor ce le comit. Nota dată la lecție sau la teză trebuie să reflecte pregătirea elevului. Dacă, de exemplu, un elev a încercat să copieze la teză (deși aceste cazuri sînt tot mai rare), credem că e bine ca profesorul să anuleze ceea ce elevul a scris pînă cînd a fost surprins, iar după ce a fost înlăturată „sursa de inspirație" să-i ceară să-și scrie din nou teza. În cazul că faptul a fost constatat după terminarea lucrării, aceasta va fi anulată și elevul va primi un alt subiect. În ambele cazuri nota ce se acordă trebuie să reflecte nivelul lucrării.

Desigur însă că nici încercarea elevului de a induce în eroare nu poate fi ignorată. Și ea trebuie să-și aibă ponderea în aprecierea de ansamblu a comportării școlarului, adică în nota care i se dă la purtare în trimestrul respectiv.

Tot astfel stau lucrurile și cu actele de indisciplină la ore, cu prezentarea fără echipamentul sportiv sau cu neglijențe repetate de alt ordin, care vădesc în ultimă analiză neîncadrarea în normele disciplinei școlare. Fără îndoială în primul rînd trebuie să ne preocupăm de prevenirea abaterilor, prin munca educativă pe care o desfășurăm în cadrul întregului proces de învățămînt, ca și în orele de dirigenție.

Se impune ca directorii de școli să urmărească cu mai multă atenție felul cum folosesc cadrele didactice sistemul de notare, să lupte ca acest sistem să fie aplicat în mod just, astfel încît să fie cu adevărat un stimulent în întreaga activitate școlară.

ROMULUS TÎRNOVEANU,
inspector metodist la Secția de învățămînt a regiunii Mureș — Autonomă Maghiară

Primii pași în lumea minunată a cărților

Lecții de istoria muzicii

Lecțiile de istoria muzicii predate în clasa a X-a a școlilor medii constituie un mijloc important de a întregi cunoștințele de cultură generală ale elevilor și de a contribui la educarea lor estetică.

Înțelegînd însemnătatea și scopul predării istoriei muzicii, prof. Ileana Turușancu de la Școala medie nr. 2 „Mihail Eminescu" din Botoșani predă cu multă grijă elevilor ei noțiunile privitoare la evoluția artei muzicii, bizuindu-se pe cunoștințele lor de istorie, literatură etc. În același timp, ea îi ajută să înțeleagă conținutul de idei al pieselor muzicale vocal-dramatice sau instrumentale pe care le audiază.

Pentru fiecare lecție tov. Turușancu se pregătește temeinic, consultînd un bogat material bibliografic. Așa, de exemplu, pentru predarea formelor și genurilor muzicale a consultat volumul „Formele și genurile muzicale" de Dumitru Bughici și Diamandi Gheciu și „Istoria muzicii universale" de R. Gruber.

Una din calitățile lecțiilor de istoria muzicii predate în clasa a X-a a școlii „Mihail Eminescu" din Botoșani o constituie și faptul că ele sînt însoțite de exemplificări muzicale adecvate. Cele două ore destinate evoluției operei, bunăoară, au fost ilustrate cu arii din operele lui Verdi, Puccini, Mozart. Lecția despre lied a fost însoțită de audierea a trei lieduri, elevii putînd urmări și textul. În felul acesta, definiția formei muzicale se fixează mult mai ușor și rămîne în memoria elevilor.

Zilele trecute, elevii clasei a X-a de la Școala medie „M. Eminescu" din Botoșani au urmărit cu viu și real interes lecția „Instrumentele orchestrei simfonice". La cererea școlii Filarmonica din localitate a trimis în școală 11 instrumentiști și un dirijor care au prezentat elevilor instrumentele orchestrei. Astfel elevii au avut posibilitatea să observe practic deosebirea dintre timbrul viorii și cel al violei și violoncelului, dintre sunetul flautului și cel al clarinetului, să remarce sunetul oboiului și al fagotului, să vadă deaproape o trompetă, un trombon, un corn, o tobă. În același timp, profesoara a notat pe tablă tabloul instrumentelor de coarde, de suflat și percuție.

Cunoștințele dobîndite de elevi la orele de istoria muzicii constituie un mijloc important de a-i face să cunoască și să iubească muzica. Ca urmare a acestui fapt, numărul participanților la audițiile muzicale organizate în internatul școlii, la lecțiile-concert pe care le ține o dată pe lună un profesor de la Conservatorul de muzică din Iași, cît și la concertele date de Filarmonica din Botoșani este tot mai mare.

MARIA IURESCU
Botoșani

Prin exemple paralele

Multe din interpretările greșite pe care le dau elevii anumitor fenomene de limbă în timpul analizelor gramaticale se datoresc și asemănărilor formale dintre diferitele situații morfologice sau sintactice.

Așa, de exemplu, la analiza sintactică a propoziției și frazei se ivesc dificultăți în deosebirea subiectului de complementul direct sau a subiectivei de completiva directă. Pentru a-i ajuta pe elevi să recunoască fără ezitări aceste părți de propoziție sau propoziții am apelat la demonstrații menite să stabilească, prin exemple paralele, trăsăturile lor caracteristice. M-am străduit să-i obișnuiesc pe elevi să identifice un subiect sau un complement, o propoziție subiectivă sau o propoziție completivă pe baza trăsăturilor formulate în definiție și nu folosind întrebările care, în multe cazuri, atunci cînd sînt folosite în mod simplist, îi pot induce în eroare.

Erorile în interpretarea fenomenelor gramaticale se datoresc deseori unor aspecte ale topicii. Astfel, situarea subiectului după predicat îi face cîteodată pe elevi să-l considere complement direct. De aceea, încă de la clasele mici obișnuiesc să folosesc exemple paralele, de genul „Mărul înflorește primăvara", „Primăvara înflorește mărul", care îi ajută pe elevi să vadă că în cel de al doilea caz nu este vorba decît de schimbarea locului subiectului din prima propoziție. În același fel procedez și atunci cînd este vorba de complementul direct așezat înaintea verbului pe care-l determină: „Cultivăm holde bogate", „Holde bogate cultivăm".

Pentru determinarea deosebirilor între subiect și complementul direct folosesc exemple de felul acesta: „A apărut o întreprindere în oraș" și „Construim o întreprindere în oraș". Folosind întrebarea „ce" pentru a determina partea de propoziție „o întreprindere" din ambele exemple, elevii sînt tentați să creadă că în primul caz este vorba de un complement direct, mai ales că în această situație subiectul urmează după predicat. De aceea este necesar ca întrebarea să fie însoțită de o temeinică analiză logică, menită să distingă autorul sau obiectul acțiunii. Le arăt elevilor că în cazul cînd cuvîntul căruia îi adresăm întrebarea „ce?" suportă și întrebarea „cine?" el este cu siguranță subiect (ce a apărut? — o întreprindere; cine a apărut? — o întreprindere). În exemplul al doilea, adresînd întrebările verbului „construim", elevii constată că nu se poate răspunde decît la întrebarea „ce?" și că este deci vorba de un complement direct.

Analizînd paralel două propoziții în care același verb este o dată la o formă personală, iar a doua oară la o formă impersonală elevii pot constata deosebirea între subiect și complementul direct și pe o altă cale. De pildă, analizînd propozițiile „Eu știu lecția" și „La noi se știe lecția" elevii fac deosebirea între complementul direct „lecția" și subiectul „lecția" avînd în vedere, de data aceasta, deosebirea dintre formele verbale „știu" și „se știe". Pentru a sublinia că „se știe" echivalează cu pasivul „e știută" am scris alături de al doilea exemplu propoziția „La noi este știută lecția" în care subiectul „lecția" poate fi determinat mai ușor.

Aceeași metodă am folosit-o și pentru a preciza deosebirea între subiective și completive directe. Iată numai cîteva exemple: „Văd cine ești" — „Se vede cine ești"; „Știu cînd vine primăvara" — „Se știe cînd vine primăvara"; „Știu cine a intrat" — „Se știe cine a intrat" — „Este știut cine a intrat". Astfel de exemple îi ajută pe elevi să precizeze cînd este vorba de propoziții subiective cerute de diateza pasivă și de reflexivul impersonal și cînd este vorba de completive directe cerute de diateza activă și de forma personală a verbului.

Analiza paralelă a unor asemenea cazuri trezește un viu interes în rîndul elevilor care reușesc, pe această cale, să recunoască și să motiveze temeinic diferite aspecte gramaticale.

Prof. MIHAI OPRESCU
Drăgășani

Demonstraţie practică la Şcoala de mecanici agricoli din Călugăreni

Prin mijloace locale, cu ajutorul elevilor

În munca mea de pregătire a viitorilor tehnicieni horticultori mă străduiesc să folosesc un material didactic cît mai bogat, deoarece socotesc că aceasta are o mare importanţă nu numai pentru înarmarea lor cu cunoştinţe temeinice despre soiurile de plante şi calităţile acestora, ci şi pentru formarea deprinderilor practice, pentru însuşirea tehnicii de lucru. Într-adevăr, numai o demonstraţie atentă şi repetată a procedeelor de lucru cu ajutorul materialului didactic, în orele de aplicaţii practice, poate asigura efectuarea unor lucrări de calitate asupra plantelor din vie şi din grădina de legume.

Am grupat materialul necesar în cîteva colecţii, în funcţie de specificul său. Mă voi ocupa în mod special, în cadrul acestui articol, de două dintre aceste colecţii, care cuprind materiale ce pot fi realizate cu ajutorul elevilor.

Prima colecţie include materialul ce poate fi strîns sau confecţionat de către elevi în timpul unui an şcolar. Este vorba, de pildă, de harta reprezentînd răspîndirea culturii viţei de vie, de harta celor mai importante podgorii din ţară, de planşe cu butaşi cu diferite feluri de rădăcini, de panouri înfăţişînd diferite feluri de coarde de viţă şi secţiunile lor longitudinale. De asemenea, din această colecţie mai fac parte ierbare cu frunze de la viţele indigene, producători direcţi şi portaltoi, planşe cu flori normale şi flori avînd diferite anomalii, planşe cu struguri de diferite soiuri, seminţe de la diferite specii şi soiuri de viţă, planşe reprezentînd plantarea butaşilor în şcoala de altoire a viţei, planşe cu diferite feluri de marcotaj. Se află totodată, printre materialele primei colecţii, planşe înfăţişînd diferite feluri de altoiri şi diferite feluri de pichetaj la vie, planşe care arată operaţiile efectuate la plantarea viţei de vie, procedeele de tăiere a viţei — la cep, cu braţe, mixtă etc. — sau procedeele de legat şi arăcit.

A doua colecţie cuprinde materialul didactic a cărui pregătire se eşalonează pe o perioadă de mai mulţi ani. Aici se includ ierbare cu frunze şi coarde de la cei mai răspîndiţi portaltoi sau hibrizi portaltoi folosiţi în regiune, cu frunze şi coarde de la cei mai răspîndiţi producători direcţi, ca şi de la cele mai răspîndite soiuri indigene sau străine.

Firește, asigurarea acestor materiale a necesitat îndelungate lucrări prealabile cum sînt, de pildă, plantarea de butaşi simpli pentru obţinerea unei colecţii cu rădăcină de un an, de doi ani şi de trei ani, executarea pe teren a diferitelor feluri de marcotaj şi obţinerea de marcote cu lăstari şi rădăcină etc.

Pentru stimularea interesului elevilor în acţiunea de colecţionare şi confecţionare a materialului didactic am stat de vorbă cu cei din anii III şi IV, care puteau contribui în cea mai mare măsură la această acţiune. Elevii au dovedit un deosebit interes pentru procurarea materialului didactic, înţelegînd că aceasta îi va ajuta să-şi consolideze cunoştinţele şi deprinderile practice în domeniul viticulturii.

Am repartizat fiecărui elev piesele ce trebuiau să fie procurate sau confecţionate, în funcţie de necesităţi şi ţinînd seama de preferinţele şi aptitudinile lor. De exemplu, elevii care au aptitudini pentru desen s-au angajat să deseneze hărţile sau planşele, cei cu îndemînare în lucrări de tîmplărie au confecţionat ramele şi lăzile etc. Am stabilit cu elevii un program de lucru, precum şi termenele diferitelor etape de confecţionare a materialului şi de verificare a lui.

Desigur, problemele cele mai dificile le-a pus pregătirea materialului a cărui executare a fost eşalonată pe mai mulţi ani, ca de pildă colecţia de butaşi cu rădăcini, colecţia viţelor altoite cu rădăcini, sau planşa înfăţişînd butucii de vie cu tăierile din primii trei ani de la plantare. Aceasta din urmă a putut fi realizată abia după cinci ani de la începerea confecţionării.

Executarea lucrărilor a contribuit mult la îmbunătăţirea pregătirii elevilor. Astfel, au fost întărite deprinderile de executare corectă şi la timp a tuturor operaţiilor, a fost stimulat interesul elevilor pentru o activitate cu caracter de cercetare ştiinţifică, a sporit simţul lor de răspundere, deoarece şi-au putut da seama că o neglijenţă cît de simplă a unuia din ei poate pune în primejdie munca unui întreg colectiv.

În vederea sistematizării materialului didactic aşa încît să fie utilizat în mod cît mai eficient în cadrul lecţiilor, am numerotat şi piesele, şi lecţiile la care urma să le folosim, cu acelaşi număr. Am prevăzut de asemenea piesele cu un indice privind ordinea de utilizare. De exemplu, pentru lecţiile despre înmulţirea viţei de vie au fost confecţionate mai multe piese, care au fost numerotate în ordine cu 25 1, 25/2 etc. În general am căutat să repartizez pentru fiecare lecţie un material cît mai variat — planşe, hărţi, ierbare — astfel încît alternarea utilizării diferitelor materiale să constituie un factor de menţinere a atenţiei elevilor.

Rezultatele obţinute pînă în prezent pe linia însuşirii conştiente şi aprofundate de către elevi a cunoştinţelor şi deprinderilor răsplătesc pe deplin străduinţa depusă în confecţionarea materialului didactic.

Ing. ION POPA
Centrul şcolar agricol
din Alexandria

Pe urmele materialelor publicate

Situaţia se îmbunătăţeşte

În numărul 692 al „Gazetei învăţămîntului" a apărut articolul „Cînd nu sînt respectate cerinţele predării", în care se criticau o serie de lipsuri existente în activitatea Grupului şcolar minier din Brad. De curînd, la redacţie a venit o scrisoare semnată de tovarăşii ing. Dumitru Popescu, directorul şcolii şi prof. George Teculescu, director de studii, în care se arată că profesorii şi maiştrii-instructori au analizat cu multă atenţie munca lor în lumina observaţiilor critice cuprinse în articol, au recunoscut aceste observaţii îndreptăţite şi au propus o serie de măsuri pentru înlăturarea lipsurilor.

Articolul sublinia — se spune în scrisoare — faptul că în şcoala noastră nu sînt respectate întotdeauna cerinţele programelor şcolare şi nu se acordă o grijă permanentă pentru pregătirea fiecărei lecţii în parte.

În scopul lichidării acestei deficienţe, în trimestrul II, spre deosebire de trimestrul I, planurile calendaristice ale profesorilor au fost verificate de comisiile metodice, care au urmărit ca ele să corespundă cerinţelor programelor. S-a procedat la fel cu planurile tematice de predare. În mod special a fost controlată şi îndrumată de către directorul şcolii, munca de planificare a profesorilor E. Tănăsescu şi N. Bîrna, criticaţi în articolul menţionat.

În planurile de muncă ale membrilor conducerii grupului şcolar s-a prevăzut un număr mai mare de asistenţe la lecţii, în special la profesorii în activitatea cărora au fost semnalate deficienţe. În şedinţele de lucru ale comisiilor metodice au fost analizate amplu lipsurile de ordin ştiinţific şi metodic relevate în cadrul lecţiilor criticate în articolul „Cînd nu sînt respectate cerinţele predării", precum şi în alte lecţii, şi s-au dat indicaţii asupra modului cum trebuie să se procedeze pentru înlăturarea acestora. De asemenea a fost întocmit un grafic privind organizarea interasistenţelor la lecţii, în aşa fel încît profesorii cu rezultate mai slabe în predare să poată învăţa din experienţa profesorilor care au obţinut rezultate bune. Modul cum se respectă graficul este controlat regulat de conducerea şcolii. Tot în scopul perfecţionării pregătirii cadrelor didactice, conducerea şcolii se interesează de lectura ideologică, pedagogică şi tehnico-ştiinţifică a acestora. Astfel, s-au dat indicaţii pentru consultarea fondului de documentare de care dispune biblioteca. În vederea popularizării cărţilor ideologice, tehnice şi pedagogice, în cancelaria profesorilor a fost afişată o listă cuprinzînd ceea ce apare nou în aceste domenii, iar la colţul pedagogic a fost amenajată o vitrină.

Roadele muncii desfăşurate în ultimul timp de cadrele didactice au şi început să se oglindească în rezultatele obţinute de elevi la învăţătură. Dacă în perioada de la începutul lunii decembrie, la care se referă constatările cuprinse în articolul apărut în „Gazeta învăţămîntului" exista un procent destul de mare de note sub limită, acum procentul elevilor cu note de trecere este de 90,5 la sută (62,7 la sută din elevi obţinînd note între 7 şi 10).

Cadrele care lucrează la Grupul şcolar minier din Brad — se spune în încheierea scrisorii — consideră că articolul „Cînd nu sînt respectate cerinţele predării" a constituit un ajutor eficient pentru orientarea muncii lor de viitor. El va ajuta la lichidarea anumitor lipsuri care s-au manifestat în munca unor profesori, contribuind prin aceasta la îmbunătăţirea continuă a calităţii învăţămîntului în şcoală.

Despre măiestria formulării întrebărilor

Problema utilizării cît mai eficiente a orei de curs preocupă desigur pe fiecare profesor din şcolile profesionale sau tehnice. Din păcate, nu întotdeauna rezultatele sînt dintre cele mai bune. Auzi adesea pe cîte un profesor plîngîndu-se: „materialul e mult, trebuie să mai prezint şi planşe, şi machete... hotărît, nu-mi ajunge ora!" De altfel, şi fără afirmaţii de acest fel lucrurile sînt cît se poate de clare: asemenea profesori fie că nu mai efectuează fixarea, fie că răpesc regulat elevilor o parte din recreaţie.

Fotografierea cu ceasul în mînă a orelor respective scoate însă în evidenţă risipirea inutilă a multor minute. Iar una din cauzele principale ale acestei risipe o constituie formularea nejudicioasă de către unii profesori a întrebărilor Să dăm cuvînt faptelor.

Ora de tehnologie cu subiectul „Procesul chimic din furnal". Pentru a stabili legătura cu lecţia precedentă, profesorul spune: „Am văzut că în mersul ascendent al gazelor au loc o serie de reacţii chimice pe care vi le-am enumerat în lecţia trecută. Ia să vedem, care sînt aceste reacţii chimice ce au loc în mersul ascendent al gazelor în furnale?" După ce primeşte răspunsul, pune a doua întrebare: „Am învăţat în lecţia trecută cum se numeşte zona a doua din furnal, ce temperatură există în această zonă şi ce proces chimic are loc în această zonă?" Evident, răspunsul cu totul inutil la o asemenea întrebare cu totul inutilă, nu putea fi decît „da". Şi desigur că, pentru a constata ce ştiu elevii, profesorul e nevoit să pună noi întrebări: Acum să-mi răspundeţi: cum se numeşte cea de a doua zonă din furnal? Răspunde un elev. Ce temperatură există în a doua zonă din furnal? Răspunde alt elev. Ce proces chimic are loc în a doua zonă din furnal? Răspunde un al treilea elev.

S-ar părea că prin asemenea întrebări sînt mobilizaţi mai mulţi elevi la răspunsuri, deci lucrurile merg bine. De fapt, însă, lucrurile se petrec altfel. Prolixitatea întrebării de introducere, care a necesitat apoi trei întrebări suplimentare, a determinat confuzii în răspunsuri, căci elevii n-au ştiut de la început la ce să se refere, iar ulterior n-au avut timp suficient să-şi formuleze precis răspunsul. E limpede că aceste întrebări — împreună cu răspunsurile date destul de şovăitor, aşa încît au necesitat intervenţia profesorului — au luat o bună parte din oră.

Să urmărim acum ora altui profesor, la care se predă aceeaşi lecţie, dar unde întrebările sînt formulate judicios. Iată-le: Care sînt reacţiile chimice ce au loc în mersul ascendent al gazelor? Cum se numeşte a doua zonă din furnal, ce temperatură are şi ce proces chimic are loc în aceasta?

Observăm că a doua întrebare cuprinde clar şi precis cele trei întrebări care în lecţia anterioară au fost separate. Elevul care a răspuns la această întrebare, ca şi cel care a răspuns la prima, au putut da răspunsuri precise. După ceas, aceste întrebări împreună cu răspunsurile lor clare, au durat trei minute. Iar calitatea răspunsurilor primite a fost determinată de claritatea formulării, care a permis înţelegerea perfectă a întrebărilor.

Să ne gîndim deci mai mult, atunci cînd ne pregătim pentru lecţii, şi la felul cum vom formula întrebările puse elevilor.

Prof. VASILE POPA
Filipeşti de Pădure

O expoziţie interesantă

La grupul şcolar „Independenţa" din Sibiu s-a deschis de curînd o expoziţie în care sînt prezentate lucrările de lăcătuşărie executate în primele luni de şcoală de către elevii frezori din anul I.

Încă de la începutul anului şcolar maiştrii-instructori, împreună cu conducerea şcolii, au întocmit un plan care cuprindea lucrările ce urmau să fie executate de către ucenicii anului I în atelierul de instructaj. La întocmirea planului s-a ţinut seama de obiectele ce se vor executa să se încadreze în programă, să răspundă cerinţelor ei.

Expoziţia elevilor celor două clase de frezori din anul I a demonstrat că aceştia şi-au însuşit cunoştinţe şi deprinderi multiple, că au făcut serioase progrese în ceea ce priveşte studiul matematicii, tehnologiei, mecanicii şi desenului, că au dobîndit îndemînare în executarea unor obiecte cum sînt compasele, dălţile, ciocanele, cleştii.

La obţinerea acestor succese au contribuit, fără îndoială, calitatea lecţiilor şi a instructajelor practice, ca şi strînsa colaborare între profesorii şcolii şi maiştrii-instructori.

Expoziţia lucrărilor executate de elevi, care cuprinde, pe lîngă acestea, şi planuri calendaristice şi planuri de lecţii, precum şi trusele individuale ale elevilor, împreună cu caietele de schiţe ale acestora, dă o imagine concretă a nivelului muncii cadrelor didactice şi a elevilor.

IOAN CUTEANU
maistru-instructor — Sibiu

Dirigintele şi educaţia ateist-ştiinţifică a elevilor

Înarmarea elevilor cu concepţia ştiinţifică despre lume se realizează în primul rînd prin lecţie. În adevăr, fiecare obiect de învăţămînt ajută pe elevi în formarea unui sistem de cunoştinţe ştiinţifice, a concepţiei materialiste despre fenomenele din natură şi societate. Dar şi activităţile în afară de clasă şi orele de dirigenţie îşi dau contribuţia la înarmarea elevilor cu cunoştinţe temeinice despre natură şi societate, la trezirea interesului şi curiozităţii lor pentru ştiinţă, pentru cercetarea şi cunoaşterea lumii înconjurătoare, la eliminarea din conştiinţa lor a oricăror rămăşiţe ale concepţiilor mistice-religioase, la crearea deprinderilor de a aplica în viaţă cunoştinţele însuşite şi de a lupta cu hotărîre împotriva vederilor înapoiate.

Străduindu-mă să îndeplinesc această latură deosebit de însemnată a muncii educative am căutat să dezvolt în cît mai mare măsură interesul elevilor pentru ştiinţă, să-i educ în spirit ateist-ştiinţific. Le-am recomandat să citească literatură ştiinţifico-fantastică, pagina de ştiinţă şi tehnică din „Scînteia pionierului", să asculte unele emisiuni de radio, ca „Vreau să ştiu", „Almanah ştiinţific" etc. Totodată am discutat cu ei numeroase exemple de oameni care au avut de suferit de pe urma superstiţiilor şi credinţelor mistice.

Diversele fenomene ale naturii au constituit pentru mine tot atîtea prilejuri pentru convorbiri cu elevii, în care am arătat mereu posibilităţile ştiinţei de explicare a naturii, de prevedere fără greş a unora din fenomenele ei. În discuţiile cu copiii am arătat cît de lipsite de temei sînt prezicerile bisericii — bunăoară, cele cu privire la sfîrşitul lumii în diverşi ani, care au trecut fără ca lumea să se fi sfîrşit. După ce au fost relevate asemenea fapte, am cerut elevilor să-şi dea părerea despre profeţiile religioase şi să facă o comparaţie între acestea şi previziunile ştiinţifice.

Activitatea în afara lecţiilor a ocupat un loc însemnat în pregătirea ateist-ştiinţifică a elevilor mei. În această privinţă am folosit ajutorul dat de detaşamentul de pionieri al clasei, împreună cu care am organizat felurite activităţi educative în afară de clasă, ca serate literare, serate ştiinţifice, convorbiri pe diferite teme etc. Una din seratele literare, de pildă, a fost consacrată discutării unor poezii şi fragmente din opere literare cu conţinut ateist. În organizarea şi desfăşurarea acestei serate, rolul principal l-au avut elevii. Ajutaţi de mine ei au stabilit ce poezii şi fragmente vor fi prezentate, discutate, cine va recita sau va citi poeziile şi fragmentele respective. Cel mai important rezultat al acestei serate literare a fost acela că a trezit interesul şi dorinţa elevilor de a citi opere literare cu conţinut ateist-ştiinţific. Aceasta este o garanţie că ei îşi vor îmbogăţi prin muncă proprie cercul cunoştinţelor şi convingerilor ateiste şi că vor deveni factori activi de demascare şi combatere a misticismului, superstiţiilor şi vederilor înapoiate.

De o deosebită popularitate printre elevi s-au bucurat şi seratele ştiinţifice. La una dintre acestea, bunăoară, s-a discutat despre originea şi evoluţia omului. Ca şi în cazul seratei literare, în organizarea şi desfăşurarea ei elevii au jucat rolul principal. După ce au revăzut cu toţii lecţia din manualul de istorie de clasa a V-a referitoare la desprinderea omului din rîndul animalelor, s-au ocupat de asigurarea materialului ilustrativ — o serie de planşe, precum şi diafilmul „Originea şi evoluţia omului" — pe care ei înşişi l-au prezentat. Această serată ştiinţifică a prilejuit discuţii vii, în cadrul cărora elevii au făcut observaţii interesante asupra originii animale a omului, asupra rolului determinant al muncii în procesul de transformare a maimuţei în om.

Iată, deci, că activităţile educative în afară de lecţii, în cadrul cărora accentul principal cade pe munca independentă a elevilor, contribuie din plin la formarea deprinderilor lor de a studia şi cerceta lumea înconjurătoare, îi învaţă să ajungă prin forţe proprii la cunoaşterea adevărului ştiinţific.

Este foarte important ca în educarea ateist-ştiinţifică a copiilor să atragem şi pe părinţii lor. Unii părinţi mai sînt încă tributari concepţiilor mistice şi superstiţiilor şi îi influenţează şi pe copiii lor în acest sens. Este necesar deci să desfăşurăm o activitate susţinută de lămurire şi orientare din acest punct de vedere a familiei. În această privinţă am folosit munca individuală şi propaganda ştiinţifică-ateistă prin conferinţe, în cadrul lectoratelor cu părinţii. În legătură cu metoda muncii individuale amintesc convorbirile duse cu ocazia vizitelor în familie. Paralel cu aceasta am intensificat propaganda ştiinţifică-ateistă, folosind conferinţe pe teme ştiinţifice cum sînt: „Adevărul despre calendar", „Ştiinţa şi religia despre facerea lumii", „Somnul şi visele" etc. Asemenea conferinţe au stîrnit un viu interes. Dovada acestui fapt a constituit-o participarea activă la discuţii şi numărul mare de întrebări pe care le-au pus cei de faţă. Răspunzînd la aceste întrebări, am folosit globul pămîntesc, harta şi alte materiale, ceea ce a dus la mai deplina înţelegere a problemelor. Fiecare a plecat de la conferinţă preocupat de cele auzite şi cu multe din vechile concepţii zdruncinate. Aceste conferinţe, precum şi convorbirile individuale au contribuit şi la înţelegerea de către părinţi a faptului că familiei îi revine o mare răspundere în educarea sănătoasă a copiilor.

Desfăşurînd o muncă continuă şi perseverentă, pregătind şi organizînd temeinic fiecare lecţie şi activitate educativă, sprijinindu-ne intens pe ajutorul organizaţiilor de tineret din şcoală şi al familiei vom reuşi să îndeplinim tot mai bine sarcina educării elevilor în spirit ateist-ştiinţific.

Prof. ION CRĂCIUNESCU
directorul Şcolii de 8 ani
din comuna Pecineaga
raionul Negru Vodă

Schimb de păreri — la sfîrşitul lecţiei de vioară

Mijloace variate

Cadrele didactice din şcolile raionului Rm. Vîlcea se preocupă de educarea elevilor prin folosirea celor mai variate mijloace.

Cunoscînd importanţa mare pe care o au excursiile în munca de educare şi instruire, directorii şcolilor medii din raion şi ai şcolilor de 8 ani din localităţile Copăcel, Râureni, Olăneşti şi Păuşeşti-Măglaşi au avut grijă să prevadă de pe acum în planurile de acţiuni pentru vacanţa de primăvară drumeţii şi excursii cu elevii. Bunăoară, colectivul de elevi şi profesori de la Şcoala medie „Vasile Roaită" din Rm. Vîlcea intenţionează să facă o excursie în Moldova, unde vor vizita hidrocentrala „V. I. Lenin" de la Bicaz, Cheile Bicazului, precum şi oraşe ca Iaşi, Suceava, Vatra-Dornei. Colectivul Şcolii medii „N. Bălcescu" din Rm. Vîlcea se va îndrepta spre Banat, dorind să cunoască pitoreştile locuri din acest colţ de ţară, oraşele Reşiţa, Timişoara, Herculane.

Pentru ca excursiile să aibă eficienţa dorită se iau de pe acum măsuri pentru buna lor organizare. Astfel, direcţia Şcolii medii „Nicolae Bălcescu" a pregătit special 8 cadre didactice care vor conduce excursiile, instruindu-le asupra felului cum trebuie rezolvate sarcinile organizatorice şi educative ale acestora. Unul din inspectorii metodişti din cadrul secţiei de învăţămînt se ocupă de pregătirile ce se fac în şcoli în vederea viitoarelor excursii, dînd îndrumările şi lămuririle solicitate.

Şi cu prilejul excursiilor, drumeţiilor şi vizitelor din vacanţa de primăvară, ca şi cu prilejul excursiilor trecute, elevii vor fi îndrumaţi de cadrele didactice să strîngă material didactic pentru şcoală — plante, roci, diferite piese aparţinînd trecutului istoric — ceramică, monede, cărţi vechi, documente etc.

Un mijloc educativ folosit cu bune rezultate în şcolile din raionul Rm. Vîlcea îl constituie şi cercetarea folclorului nou, în care se oglindeşte viaţa îmbelşugată a ţărănimii muncitoare şi dragostea nețărmurită pentru partid a ţărănimii colectiviste. Culegerea materialului folcloric contribuie mult la educarea copiilor în spiritul admiraţiei pentru frumuseţea artei noastre populare, al dragostei de patrie. Profesorii de limba romînă care activează în cenaclul literar de la casa de cultură a raionului îndrumă tineretul şcolar în acest domeniu, învăţîndu-l cum să culeagă creaţiile folclorice, cum să le transcrie.

În procesul de educare şi instruire a copiilor sînt de mare folos şi cercurile de elevi. Acţiunile organizate de aceste cercuri, pregătirile pe care le desfăşoară ele pentru olimpiadele de matematică şi fizică, pentru concursurile de limba romînă, pentru spartachiade au o mare influenţă asupra disciplinei, dezvoltării voinţei şi stăruinţei copiilor, a dragostei lor faţă de ştiinţă, artă, sport. Asemenea roade au dat în raionul nostru, de pildă, cercul de fizică al elevilor de la Şcoala medie „Vasile Roaită" şi cercul de fizică aplicată de la Şcoala medie „Nicolae Bălcescu", în care elevii activează cu dragoste şi convingere. Directorii de şcoli şi cadrele didactice au primit sarcina să gîndească asupra cît mai bunei organizări a activităţii în cercuri, aşa încît acestea să aibă urmări cît mai favorabile pentru educaţia elevilor.

Există în raionul nostru şi preocuparea pentru cultivarea simţului frumosului la elevi cu ajutorul desenului, al picturii. Despre o astfel de preocupare vorbesc cu prisosinţă expoziţiile de desen ale copiilor. Bunăoară, profesoara de desen de la Şcoala de 8 ani nr. 1 din Rm. Vîlcea, pe baza unei experienţe îndelungate, organizează expoziţii cu cele mai reuşite planşe ale elevilor. Expoziţiile, vizitate de elevi, părinţi, de oamenii muncii, au un deosebit succes.

Prof. ILIE CHIRIŢĂ
Şeful secţiei de învăţămînt
a raionului R. Vîlcea

La bibliotecă

O zi la Casa pionierilor

Se apropie ora 15. Spre Casa pionierilor din Satu Mare se îndreaptă grupuri, grupuri de pionieri şi şcolari discutînd aprins. Sînt voioşi, pentru că ştiu că îşi vor petrece timpul liber în mod plăcut, împletind munca cu veselia.

Intrăm pe urmele lor, la Casa pionierilor. De departe ne întîmpină sunetul ritmic cunoscut al ferăstraielor, motoraşului şi strungului electric de la cercul de tîmplărie. Copiii le mînuiesc cu multă pricepere şi le-au îndrăgit: doar cu ajutorul lor au construit frumoasa machetă a unei case din Oaş, care în anul trecut a obţinut premiul I pe regiune şi construiesc în acest an machetele Casei pionierilor, a policlinicii noi din Satu Mare, numeroase jucării etc.

Într-o sală vecină se văd aliniate, pe masa de lucru, bărci cu pînze şi planoare la care lucrează cu multă însufleţire harnicii membri ai cercului de aero şi navomodele. Copiii se pregătesc pentru sezonul de vară, cînd se vor organiza concursuri de navomodele şi aeromodele, ca şi pentru expoziţia de sfîrşit de an, la care doresc să prezinte o frumoasă machetă a motonavei „Transilvania".

La cercul fotografilor amatori se fac ultimele probe pentru obţinerea unei noi serii de fotografii colorate, precum şi a unor fotografii mărite de la Carnavalul pionierilor. Toate acestea vin să se adauge altor realizări ale micilor artişti amatori: un film despre Casa pionierilor, un diafilm alb-negru şi colorat din activitatea cercurilor, o serie de albume de fotografii, dintre care unele confecţionate pentru schimbul cu alte case de pionieri din ţară şi străinătate. Punctul de atracţie al cercului îl constituie în momentul de faţă fotografiile în culori.

Ciocanele bat de zor, pilele sînt mînuite cu pricepere. Foarfecele de tăiat se supun voinţei ferme a pionierilor, făcîndu-şi drum prin tabla de fier. Ne aflăm în cercul de mecanică, acolo unde se confecţionează şurubelniţe, ciocane, dălţi, găleţi mici, unde s-a construit frumoasa machetă a aragazului tip „1 Septembrie" Satu Mare clasată pe locul I la faza regională a concursului „Micilor tehnicieni". În planurile de viitor cele mai îndrăgite ale copiilor se numără confecţionarea machetei unei locomotive, a unor vagoneţi de mină tip „Unio" Satu Mare, a unui strung mic pentru lemn şi a altor obiecte lucrate la frumosul strung instalat recent în atelier.

Ne despărţim de harnicii mecanici furaţi de acordurile cîntecului „Banul Măracine", pe care îl interpretează orchestra de mandoline a Casei pionierilor, sub îndrumarea părintească a profesorului. Repertoriul acestei orchestre este bogat; ca să-l ascultăm în întregime, am avea nevoie de mult timp. Pionierii stăpînesc bine instrumentul şi-l îndrăgesc, căci le aduce mari satisfacţii. De la copii am aflat de pregătirile intense care se fac în vederea unor noi spectacole ce le vor da în oraş şi în raion şi care, neîndoielnic, se vor bucura de acelaşi succes ca şi spectacolele anterioare.

Alături, în sala cercului „micilor îndemînatice", linişte. Pionierele muncesc de zor. Sînt doar în întrecere. Carpetele, tablourile cu aspecte din viaţa copiilor, din cărţile de poveşti etc., lucrate în punct persan, împodobesc pereţii dînd sălii un aer deosebit de cald şi primitor. Se lucrează pentru viitorul concurs al micilor meşteri artişti, ca şi pentru expoziţia de sfîrşit de an, circa 400 de obiecte, printre care şi 12 perechi costume naţionale româneşti pentru formaţia de dansuri a Casei pionierilor.

La cercul de teatru se repetă piesa „Colinaş Voinicul", basm în 3 acte. Cercul are în repertoriul său peste 10 piese, prezentate cu diferite ocazii. Aci întîlnim şi elevi care au trecut de mult de vîrsta pionierilor, dar care nu se pot îndura să părăsească cercul pe care l-au îndrăgit atît de mult şi chiar rolul pe care-l interpretează.

În alte săli şi ateliere îşi desfăşoară activitatea cercurile micilor naturalişti, de radio, de dansuri populare etc. Şi aici întîlnim aceeaşi animaţie, aceeaşi dorinţă de muncă şi dragoste pentru frumos.

În pauze, jocul prinde viaţă. Pionierii fac un om de zăpadă, se întrec cu săniuţele, trag la ţintă ori se prind în vîrtejul nelipsitei lupte între două tabere, în care proiectilele sînt fireşte, bulgări de zăpadă. Viaţa lor, a copiilor, nici nu se poate închipui în afara jocului, a voioşiei, iar casele de pionieri sînt locuri minunate şi pentru muncă şi pentru joacă.

Dar şi în munca şi în joaca pionierilor aţi recunoscut, desigur, străduinţele cadrelor didactice dornice să sădească în sufletele copiilor dragostea pentru muncă şi pentru frumos, pasiunea faţă de ştiinţă şi tehnică, optimismul şi încrederea în viaţă.

Prof. ANDREI BĂLAN
directorul Casei pionierilor
din Satu Mare

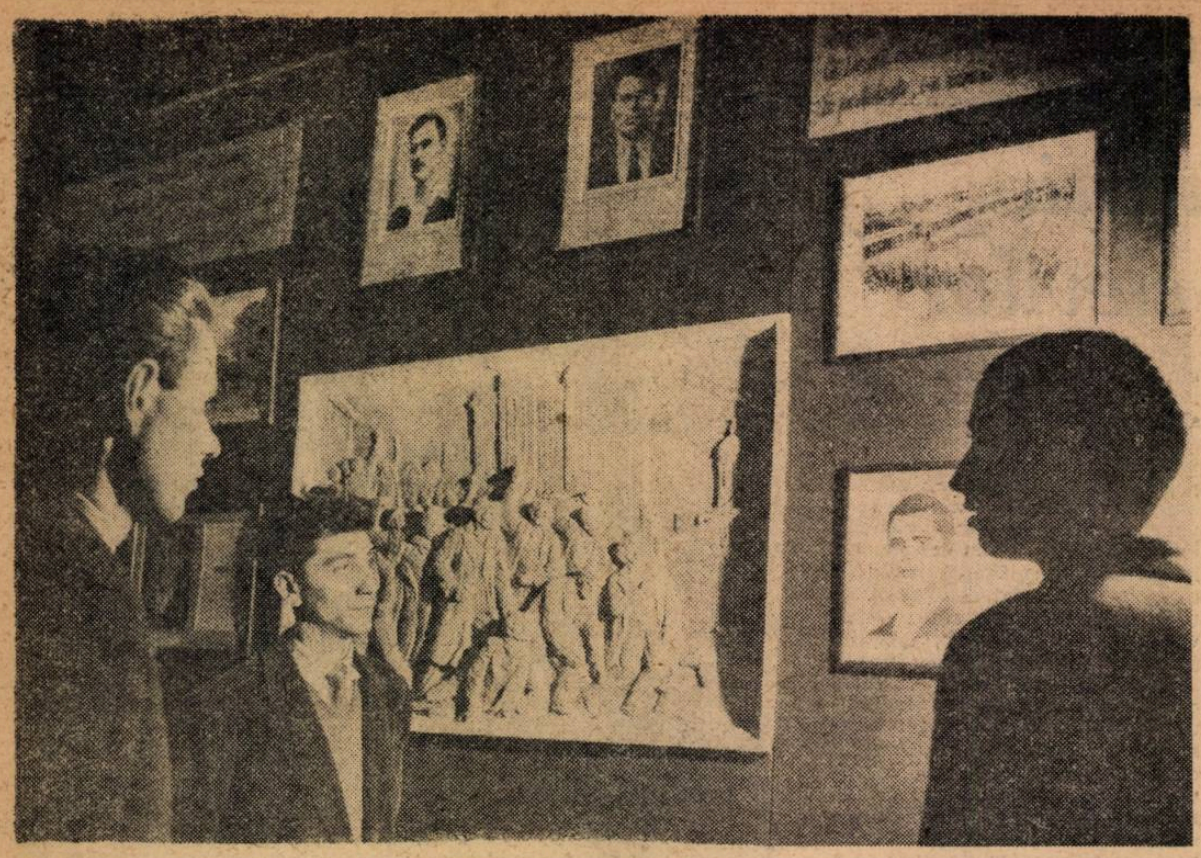

Elevii școlii profesionale de pe lîngă uzinele „Grivița Roșie" cercetează cu un deosebit interes, la Muzeul organizat în cadrul clubului uzinelor, documentele care vorbesc despre glorioasele lupte ale muncitorilor ceferiști din neuitatele zile ale lui februarie 1933

Eroicele lupte din februarie 1933

(Urmare din pag. 1-a)

Regimul burghezo-moșieresc din Romînia a înăbușit în sînge eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor. Conducătorilor acestor lupte, care au fost aruncați în închisoare, li s-a înscenat un proces odios.

Cu toate că a fost reprimată sîngeros, eroica ridicare a proletariatului ceferist și petrolist a avut o foarte mare însemnătate pentru desfășurarea evenimentelor politice și sociale din Romînia, frînînd ofensiva capitaliștilor autohtoni și străini împotriva condițiilor de viață și de muncă ale oamenilor muncii, împotriva independenței naționale a țării. Clasele exploatatoare au trebuit să țină seama de luptele muncitorilor conduse de partid satisfăcînd o parte din revendicările formulate în timpul lor. Lovind în temeliile regimului burghezo-moșieresc, luptele revoluționare din 1933 au accentuat procesul de șubrezire a orînduirii exploatatoare. Clasa muncitoare s-a afirmat ca o forță politică puternică, capabilă să conducă lupta maselor muncitoare pentru rezolvarea problemelor cardinale care stăteau în fața poporului romîn.

Luptele ceferiștilor și petroliștilor au avut un puternic ecou internațional. Ziarele muncitorești din numeroase țări au oglindit pe larg desfășurarea evenimentelor. De asemenea, în multe țări lupta ceferiștilor și petroliștilor a dat naștere unor puternice manifestări de solidaritate și simpatie. Conferința internațională a muncitorilor feroviari a votat o moțiune de solidarizare, Congresul internațional al tineretului antifascist a trimis telegrame și a strîns semnături de solidarizare. Ajutorul roșu din Spania a tipărit fotografii cu episoade ale luptelor.

Proletariatul din Romînia, condus de partidul marxist-leninist al clasei muncitoare, a reușit, punîndu-se în fruntea celor mai largi mase muncitoare, să înlăture orînduirea bazată pe exploatarea omului de către om, a răsturnat dominația capitaliștilor și a instaurat regimul democrat-popular. La a 30-a aniversare a eroicelor lupte muncitorești din 1933 poporul nostru condus de Partidul Muncitoresc Romîn, merge ferm pe calea desăvîrșirii construirii socialismului în vederea trecerii treptate la comunism.

BIBLIOGRAFIE

În prezent mijloacele tehnice ale ciberneticii, care se aplică pe scară tot mai largă în procesele de producție și în cercetările științifice, pot fi utilizate cu succes și în cercetările științifice din domeniul pedagogiei, ca și în practica școlară, în soluționarea unor probleme de conducere a procesului de învățămînt.

Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, editată de Institutul de studii romîno-sovietic al Academiei R.P.R., prezintă, în ultimele sale numere, tocmai acest domeniu atît de interesant și de actual, în cîteva materiale selectate din literatura sovietică de specialitate. Astfel, în numărul recent al Revistei de referate (nr. 12), este publicat un referat cuprinzător al lucrării „Folosirea ciberneticii în cercetările științifice pedagogice", în care autorul, M. I. Rozinberg, arată cum pot fi soluționate, cu ajutorul ciberneticii, unele probleme pedagogice ca studierea nivelului cunoștințelor elevilor, rezolvarea temelor pentru acasă, controlul instruirii în producție etc. Lucrarea menționează că o sarcină actuală este lărgirea sferei de aplicație a programării în învățămînt, inclusiv prin utilizarea de mașini și dispozitive care învață (în prezent există mașini pentru predarea scrisului, matematicii, geografiei etc.). Autorul subliniază că ar fi necesar să se analizeze problema ridicată de pedagogii sovietici în ceea ce privește întrebuințarea mașinilor matematice pentru ușurarea și accelerarea unor calcule în procesul de învățămînt și pentru a-i scuti pe elevi de efectuarea unor calcule complicate în rezolvarea unor teme școlare de producție.

Autorul discută și necesitatea familiarizării elevilor cu problemele ciberneticii, subliniind că însușirea unor asemenea cunoștințe apropie învățămîntul de viață și contribuie la ridicarea nivelului de pregătire a elevilor.

Tot atît de interesant este și un alt referat cuprins în revistă și care relatează conținutul articolului „Cibernetica în slujba comunismului", de V. Puşkin ş.a. Se prezintă, de asemenea, o culegere de articole scrise de specialiștii sovietici în legătură cu aplicarea ciberneticii în principalele ramuri ale științei și tehnicii. O trăsătură caracteristică a culegerii este atenția acordată problemelor corelației dintre psihologie și cibernetică, cercetării mecanismelor gîndirii din punctul de vedere al automatizării ei, al raționalizării activității psihice în procesul muncii etc.

V. DAM

★

De curînd a apărut în Editura Tineretului volumul „Teatru pentru preșcolari", de Virginia Cucu Stăuble, care cuprinde piese de teatru cu subiecte variate, ce pot îmbogăți mult programul serbărilor organizate cu copiii. Micii spectatori gustă mult asemenea piese cum sînt „Ziua copilului", care îi învață să iubească pe copiii din lumea întreagă, indiferent de culoare și naționalitate, „Greierele și furnica", în care li se dezvăluie frumusețea muncii sau „De ziua lui Moș Martin", care le arată că trebuie să lupți întotdeauna împotriva lăcomiei și violenței.

Am pus de curînd în scenă, cu copiii din grupa mare, piesa „De ziua lui Moș Martin", ai cărei eroi — Moș Martin, Fluturele zglobiu, Floarea gingașă, Lupul cu dinții ascuțiți, Capra și iezii etc. le erau bine cunoscuți

Varietatea costumelor, participarea nemijlocită la acțiunea piesei au stîrnit un asemenea interes, încît zile în șir după spectacol copiii au discutat despre cele văzute, pătrunzînd mereu mai adînc sensul faptelor. Mi-am putut da seama că spectacolul de teatru îi impresionează adînc pe copii, acționează deosebit de mult asupra dezvoltării lor.

Piesele din volumul Virginiei Cucu Stăuble nu sînt lipsite de unele carențe de ordin artistic sau din punct de vedere al construcției dramatice. Ca educatoare, însă, țin în primul rînd să relev deosebita lor utilitate pentru munca noastră cu copiii.

E. CRISTODORESCU
Sascut

★

A apărut revista **Natura**, seria **Geografie-Geologie**, nr. 1, ianuarie-februarie 1963.

În sumar :

C. Opran : Apele subterane și posibilitățile lor de folosire în agricultura socialistă.

Ev. Pușcaru-Soroceanu : Pășunile și fînețele din R. P. Romînă — bogate resurse de perspectivă.

Gh. Iacob : Contribuții la geografia agriculturii depresiunii Făgăraș.

V. Velcea : Studiul fizico-geografic al alunecărilor de teren.

F. Klebleev-Badea : Cercetări sporo-polenice în terasa Oltului.

M. Bleahu, Anca și V. Decu : Cea mai lungă peșteră din țară.

A. Dumitrescu : Lecție de recapitulare cu tema „Africa" la clasa a VI-a.

L. Vulcu, L. Opreanu, V. Danciu, B. Vulcu : Predarea geografiei în școala de 8 ani în sprijinul agriculturii.

Gh. Teodorescu : Povestirea și lectura în predarea geografiei.

I. Popescu-Argeșel : Activități folosite în cunoașterea orizontului local.

N. S. Surovțev : Construcția modelului unui gheizer în acțiune.

V. Tunsoiu : Demonstrarea înclinării axei Pămîntului pe ecliptică.

PE HARTA LUMII, RECENZII, CALENDAR, DIN ACTIVITATEA S.S.N.G.

În preajma alegerilor de deputați în sfaturile populare comunale și ale orașelor de subordonare raională

La Caracal, printre cei propuși drept candidați în alegerile din 3 martie 1963 se numără și profesorul comunist Ion Zamfirescu, director adjunct la Școala medie nr. 1 din localitate.

Cei ce au participat la adunarea în care a fost propus tov. Ion Zamfirescu au arătat că acesta este fruntaș în activitatea școlară, că a muncit cu sîrg pentru crearea și întărirea celor două gospodării agricole colective din localitate, că participă activ la munca de culturalizare a maselor și sprijină larg acțiunile patriotice din circumscripția electorală nr. 22 din raion. Ei și-au manifestat cu căldură încrederea în tov. Zamfirescu și au aprobat în unanimitate propunerea făcută.

Prof. GH. MIHAI

★

Profesoara Maria I. Ionescu muncește de 27 de ani în școală, neprecupețindu-și nici un efort pentru a aduce lumina și cultura în rîndurile țăranilor muncitori.

În timpul regimului burghezo-moșieresc ea a căpătat cu greu un post de învățătoare și apoi a trebuit să muncească mult timp în condiții umilitoare, neomenești. Anii puterii populare i-au deschis însă, la fel ca tuturor oamenilor muncii, cele mai luminoase perspective. Ea a urmat cursurile unei facultăți de filologie, calificîndu-se ca profesoară de limba romînă. Astăzi tov. Ionescu este directoarea Școlii de 8 ani din comuna Gircina, raionul Piatra Neamț. Închinîndu-și toate forțele pregătirii tineretului și desfășurînd o bogată activitate obștească, ea se poate mîndri pe drept cuvînt cu contribuția pe care a adus-o la realizările școlii, ale bibliotecii și căminului cultural din comună, ca și la activitatea dispensarului, a casei de nașteri etc.

Nu-i de mirare, de aceea, că tov. Ionescu a cucerit încrederea și dragostea cetățenilor din comună, care au propus-o de curînd, pentru a 13-a oară, ca deputată în sfatul popular comunal. A-ceastă propunere dovedește stima și dragostea de care se bucură în rîndurile oamenilor muncii profesoara comunistă Maria Ionescu.

FELICIA MARINCA

POȘTA redacției

Nicu Vasilescu, Petroșani, raionul Curtea de Argeș.

Ca absolvent al școlii pedagogice și avînd un stagiu de peste 3 ani, vă puteți prezenta la examenul de definitivat pentru învățători. În cazul cînd ulterior vă calificați prin învățămîntul superior fără frecvență, obținînd titlul de profesor, nu va mai fi nevoie să vă prezentați din nou la examenul de definitivat, întrucît gradul definitiv se acordă pentru învățămînt în general.

Ioan Fraseniuc, Parcheș, raionul Tulcea.

Timpul servit ca referent (contabil) la sfatul popular nu vi se poate lua în considerare la calcularea stagiului de activitate în învățămînt, întrucît nu aveți pregătire pentru munca în școală, iar activitatea desfășurată nu are nici o legătură cu activitatea didactică. Vi se socotește ca stagiu în învățămînt numai munca direct prestată ca învățător sau profesor.

În ceea ce privește salarizarea, ca absolvent de școală medie, dacă predați la clasele V-VII sînteți asimilat cu învățătorii de categoria I, iar dacă predați la clasele I-IV ca învățător II, în grupa de vechime 0-5 ani.

Ioan Duduc, raionul Botoșani.

În cazul cînd ați fost atestat ca învățător și aveți la bază o școală de grad mediu terminată, aveți dreptul la încadrare ca învățător I și la acordarea gradului definitiv fără examen, dacă la 1 august 1959 aveați un stagiu de peste 5 ani și cursurile de perfecționare absolvite în perioada anilor 1955-1959.

Iorgu Focșa, comuna Epureni, raionul Bîrlad.

Suplinitorul unui învățător sau profesor aflat în concediu este remunerat cu ora, plătindu-i-se orele efectiv prestate la care îi dau dreptul studiile, gradul și vechimea sa. Prin urmare, în mod greșit vi s-au calculat drepturile conform salariului celui pe care l-ați suplinit.

În cazul cînd un post a devenit vacant prin transferare și este atribuit unuia dintre învățătorii sau profesorii școlii acesta va fi retribuit prin cumul, care se plătește și pe timpul vacanțelor de iarnă și de primăvară, cînd cadrele didactice nu se află în concediu de odihnă.

Gheorghe Daraban, Piatra Neamț și Constantina Popa, comuna Crivești, raionul Bîrlad.

În legătură cu obligațiile cadrelor didactice care studiază în învățămîntul superior fără frecvență, orientați-vă după răspunsul dat tov. Octavian Bolea în numărul 693 din 1. II. 1963 al gazetei noastre.

W Fredrich — Mangalia, Leonte Mauriciu — Cluj, Constanța Constantin — raionul Vinju Mare, Maria Curuia — raionul Miercurea Ciuc, Viorel Rusu — raionul Huedin, Viorica Ionescu — Rm. Vîlcea, Ion Rădoi — raionul Slobozia, Ion Bădița — raionul Beiuș, Dumitru Dăscălescu — raionul Tg. Ocna, Ion Petrescu — raionul Curtea de Argeș.

Pentru lămurile pe care le cereți, adresați-vă organelor locale.

CONCURS

Institutul de medicină și farmacie din Cluj publică concurs pentru ocuparea postului de conferențiar la catedra de științe sociale, disciplina materialism dialectic și istoric, poz. 3 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data apariției prezentei publicații, la rectoratul I.M.F. din Cluj, str. 1 Mai nr. 13, o cerere însoțită de următoarele acte în două exemplare : copie legalizată de pe actul de studii ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de conferențiar ; lucrările științifice (un exemplar) ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale eliberat de șeful de catedră, în cazul cînd funcționează în învățămîntul superior, sau de instituția în care își au funcția de bază ; memoriu de activitate didactico-științifică și socială ; autobiografia ; certificat de vechime în muncă, eliberat de unitatea unde lucrează.

Cei care lucrează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului respectiv înscrierea la concurs.

Orice alte informații se pot cere la sediul institutului.

Informație

Persoanele care doresc să participe la concursul pentru elaborarea unor manuale școlare anunțat în „Gazeta învățămîntului" nr. 694 din 8. II. 1963 se vor adresa Editurii didactice și pedagogice în vederea obținerii programelor necesare manualelor de muzică (în limba romînă) pentru clasa a VIII-a, desen — clasa a VIII-a și igienă — clasa a VII-a.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XIV nr. 696 | vineri 22 februarie 1963 | 8 pagini 25 bani

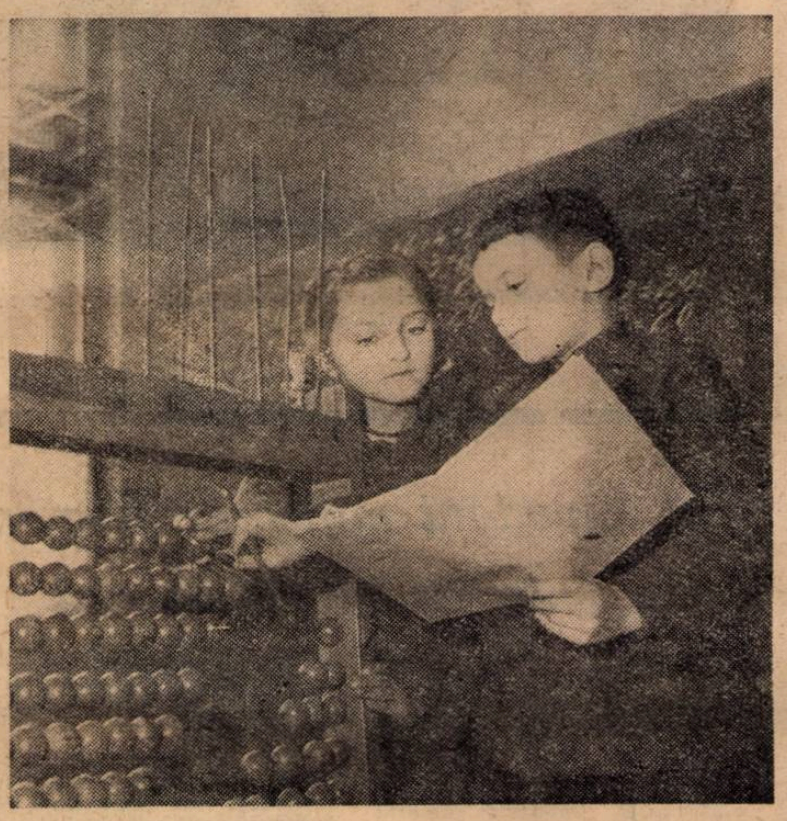

„Încă puțin și voi face socotelile fără numărătoare"

La terminarea abecedarului

Privirea îți alunecă printre bănci, se oprește pe chipurile emoționate ale copiilor. Abia dacă mai recunoști, în acești elevi cu șorțuri de un alb imaculat, pe prichindeii care astă toamnă păşiseră pentru prima dată pragul școlii. Veniseră atunci aproape patruzeci de omuleți, atrași de noutatea evenimentului, intimidați de însemnătatea lui. Deși clădirea mare, cu ferestrele largi, îi îmbia să păşească într-o lume nouă, despre care știau cite ceva de la frații lor mai mari, se sfiau să intre așa, deodată, singuri, într-o sală mare, cu bănci multe.

Au intrat însă și au văzut că aici, în școală, au găsit aceeași dragoste și grijă ca acasă. Profesorii clasei — căci este vorba de o clasă unde fiecare obiect este predat de profesori — manifestă o atenție la fel de mare pentru toți cei aproape patruzeci de școlari.

Timpul a trecut pe neștiute. Iată-i acum ajunși la ultima filă a abecedarului. În universul copiilor din clasa I „A" a Școlii de 8 ani nr. 5 din București, momentul capătă proporțiile unui eveniment, la care au fost invitați chiar și părinții.

După ce profesoara de limba română, tov. Ecaterina Mandauș, care este și diriginta clasei, vorbește despre drumul pe care l-au parcurs elevii și despre bucuria pe care o au părinții văzînd rezultatele străduințelor lor, copiii recită poezii. Apoi povestesc despre școala lor și își mărturisesc recunoștința față de cel căruia îi datorează clădirea mare și luminoasă, manualele gratuite, posibilitatea de a învăța, blocurile noi în care s-au mutat cu familiile lor: partidul.

Lecția continuă cu o trecere în revistă a abecedarului. O elevă spune o ghicitoare. „Din această roată mică s-a desprins o bucățică. Ghici ce e?" „Răspunsul" — personificat de elevi al căror nume începe cu litera respectivă se ridică în picioare și trece în fața clasei, recomandîndu-se „Codru mă cheamă".

Răspunsurile la ghicitori se succed. Sînt literele care, personificate prin elevi, ies în ordine din bănci și se așează... alfabetic în fața clasei.

Moment solemn. În bănci au rămas doar părinții, avînd în față pe copiii lor care stăpînesc întreg alfabetul, de la a la z. Fiecare literă este frumos desenată pe un carton mare: „A" mare de mînă, „A" mare de tipar, „a" mic de mînă, „a" mic de tipar. Culori variate, aranjate frumos. Pe fiecare carton este desenat și un obiect al cărui nume începe cu litera respectivă. Clasa s-a transformat într-un alfabet viu, alfabet care spune poezii și cîntă în cor. Alfabetul s-a contopit cu copiii, a intrat în viața lor. De-acum înainte nu-l vor mai uita. Ei știu să scrie și să citească. Ochii plini de mîndrie ai copiilor cată spre cei ai părinților și mîndria se răsfrînge și în ochii acestora.

În mîna profesoarei apare un teanc de cărți. Sînt manualele de limba română pentru clasa I pe care partidul le-a dăruit școlarilor și care le vor purta pașii pe căile unor lumi încă nestrăbătute. Fiecare elev primește cîte un manual.

Începe o lecție nouă, o carte nouă.

A. BÎRCĂ

Cum predăm la clasele I-IV

Problemele ridicate de experimentarea predării cu cadre specializate pe obiecte la clasele I-IV preocupă numeroși învățători și profesori din școlile patriei noastre, dornici să găsească forme și metode de activitate prin care să imprime muncii pedagogice o eficiență și un randament maxim.

Întrucît observațiile și aprecierile pe care le fac cei ce sînt angajați direct în practica muncii la clasele I-IV sînt utile și valoroase pentru stabilirea concluziilor definitive în legătură cu experimentul, ne-am propus ca în materialul de față să ne oprim asupra cîtorva din ele.

Mai ales acum, în condițiile aplicării noilor programe pentru școala de 8 ani, sînt tot mai mulți acei învățători și profesori care socotesc necesară înlocuirea vechiului sistem de predare. Într-o scrisoare adresată redacției noastre, tov. Dumitru Antohi din Sighișoara, insista asupra rezultatelor pozitive la care duce aplicarea sistemului predării cu cadre specializate la clasele I-IV ale Școlii de 8 ani nr. 2 din orașul său. El subliniază, de exemplu, că în predarea limbii romîne la clasele a IV-a experimentale s-au obținut rezultate foarte bune în ceea ce privește însușirea noțiunilor și regulilor gramaticale. „Dintr-un sondaj efectuat la cele două clase a IV-a s-a văzut că numai trei din cei 30 de elevi ai clasei de control au reușit să dea definiția corectă a verbului și exemple absolut corespunzătoare, în vreme ce la clasa experimentală 29 de elevi din 31 au dat definiții și exemple complete. Rezultate similare s-au înregistrat la aceeași disciplină și la clasele I și II-a experimentale, unde procentul elevilor cu medii de 9 și 10 este de 54,4% în vreme ce la clasele de control este de numai 32,6%.

Și la aritmetică analiza comparativă confirmă că atît volumul cît și calitatea cunoștințelor dobîndite de elevii claselor experimentale sînt superioare față de cunoștințele elevilor de la clasele de control. De exemplu, la clasa a II-a experimentală 46,14% din elevi au primit note de 9 și 10, în timp ce la clasa de control au primit asemenea note abia 3,57% Din cei 32 de elevi ai clasei a IV-a experimentală 22 au obținut la o lucrare scrisă de aritmetică note bune și foarte bune, în vreme ce la clasa de control din 30 de elevi numai 13 au fost apreciați cu note peste 4".

Alături de prezentarea acestor cifre, concludente prin ele însele, tov. Antohi face aprecieri și cu privire la calitatea lecțiilor ținute de cadrele specializate pe obiecte. El arată, de exemplu, că profesorul de limba romînă reușește să folosească în mod just latura emoțională a cunoștințelor pentru a le insufla copiilor sentimente și convingeri comuniste, că diriginții se preocupă nu numai de formarea reprezentărilor și noțiunilor etice, ci și de cultivarea deprinderilor și obișnuințelor morale ale elevilor.

Profesorul Romulus Siclovan de la Școala de 8 ani din comuna Ghioroc, raionul Lipova, se referă în scrisoarea sa îndeosebi la unele discipline cum ar fi muzica și educația fizică. „Am constatat — remarcă tov. Siclovan — că la clasele a V-a se ivesc dificultăți în predarea educației fizice întrucît elevii claselor a IV-a la care toate obiectele au fost predate de către un singur învățător nu și-au însușit minimum de cunoștințe necesare, nu posedă acel bagaj de noțiuni elementare, absolut obligatoriu pentru a putea trece în mod normal la exercițiile mai complicate prevăzute de programa clasei a V-a. O situație asemănătoare se întîlnește la muzică, unde activitatea în clasele I-IV s-a mărginit doar la învățarea de cîntece, fără efectuarea de exerciții corespunzătoare, care să asigure trecerea firească la scris-cititul muzical, la însușirea elementelor de notație muzicală. Evident, asemenea situații creează serioase dificultăți profesorului de educație fizică și profesorului de muzică în clasa a V-a și îi obligă chiar să reia studiul unor probleme prevăzute pentru clasele I-IV".

N-am putea spune că deficiențele semnalate de profesorul Romulus Șiclovan se datoresc numai lipsei de aptitudini a învățătorilor pentru educația fizică sau pentru muzică, cu toate că și acesta este unul din aspectele pe care ar trebui să le avem în primul rînd în vedere. Explicația poate să fie însă și aceea că învățătorii, care au la dispoziție toate orele unei clase dintr-o zi de școală, își permit uneori să neglijeze anumite discipline pe care le socotesc, în mod nejust, mai puțin importante. Desigur că în predarea cu cadre specializate pe obiecte ambele cauze sînt în mod implicit lichidate de la început.

O învățătoare care predă la clasa I de control a Școlii de 8 ani nr. 1 din Rm. Vîlcea vine să confirme, printr-o mărturie privind propria ei muncă, aprecierile de mai sus. „Am reușit — arată această învățătoare — căutînd să aleg cu grijă metodele de predare și pregătindu-mi cu regularitate lecțiile, să închei primul trimestru cu rezultate bune la obiecte ca limba română și aritmetica, unde toți cei 33 de elevi ai clasei au obținut numai medii între 8 și 10. Dar la alte obiecte, cum sînt desenul, caligrafia, mu-

(Continuare în pag. a 2-a)

A IV-a Conferință pe țară a Uniunii Asociațiilor Studenților din R. P. Romînă

În zilele de 18 și 19 februarie a.c. au avut loc în Capitală lucrările celei de-a IV-a Conferințe pe țară a U.A.S.R. la care au participat 500 de delegați aleși de conferințele asociațiilor studenților din centrele universitare. Au fost de față, ca invitați, membri ai C.C. al P.M.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai unor instituții centrale și organizații de masă, personalități ale vieții culturale și științifice, rectori, profesori universitari și alte cadre didactice, activiști de partid și de stat, ai U.T.M. și ai U.A.S.R.

Participanții au primit cu mare însuflețire, cu puternice și îndelungi aplauze, salutul adresat conferinței de către C.C. al P.M.R., Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri al R.P.R.

Tov. Ștefan Bîrlea, președintele Consiliului U.A.S.R., a prezentat Raportul Consiliului U.A.S.R. cu privire la activitatea desfășurată între cele două conferințe și sarcinile de viitor ale asociațiilor studenților. Raportul Comisiei de cenzori a fost prezentat de tovarășul Gheorghe Șerban, președintele comisiei.

În continuarea lucrărilor au avut loc discuții la rapoarte.

Conferința a fost salutată în prima zi a lucrărilor de acad. Șt. S. Nicolau, membru al Prezidiului Academiei R.P.R., prof. univ. Jean Livescu, rectorul Universității București, ing. Paul Păcuraru, de la gospodăria agricolă colectivă Lunca Mureșului, regiunea Cluj.

La propunerea studentului Dan Georgescu, delegat din centrul universitar București, conferința a adoptat în unanimitate o moțiune de protest împotriva prigoanei și represiunilor la care sînt supuși studenți, cadre didactice și alți democrați din Irak.

La ședința din dimineața de marți, 19 februarie, au participat tovarășii Nicolae Ceaușescu, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.R. și Leonte Răutu, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.M.R.

În prima parte a ședinței au continuat discuțiile la rapoartele prezentate. Au luat apoi cuvîntul tovarășii Ilie Murgulescu, ministrul învățămîntului, Mihai Oprescu, muncitor la Uzinele „Grivița Roșie", student la cursul seral al Institutului politehnic din București, Ion Brad, secretar al Uniunii scriitorilor din R. P. R.

În încheierea ședinței de dimineață a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea a fost viu aplaudată. Participanții la conferință au ovaționat puternic pentru Partidul Muncitoresc Romîn, pentru Comitetul său Central, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

După încheierea discuțiilor, delegații au ales pe cei 87 de membri ai Consiliului U.A.S.R. și pe cei 7 membri ai Comisiei de cenzori. A fost aprobată în unanimitate rezoluția celei de-a IV-a conferințe pe țară a U.A.S.R.

În ultima parte a lucrărilor a luat cuvîntul tov. Virgil Trofin, prim secretar al C.C. al U.T.M.

Într-o atmosferă de entuziasm tineresc, delegații au adoptat prin îndelungi și puternice aplauze, scrisoarea adresată Comitetului Central al P.M.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al R.P.R., tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer. În sală au răsunat ovații în cinstea Partidului Muncitoresc Romîn.

Din activitatea organizaţiilor sindicale

Bilanţul unui an de muncă

De curînd a avut loc, în oraşul Arad, conferinţa orăşenească sindicală a lucrătorilor din învăţămînt.

Darea de seamă asupra activităţii comitetului sindical, prezentată de prof. I. Tudose, preşedintele comitetului sindical, ca şi discuţiile, au evidenţiat o serie de succese obţinute de cadrele didactice din Arad în cursul anului care a trecut. În mod deosebit a fost relevată preocuparea unor grupe sindicale din şcoli pentru a mobiliza pe membrii lor la ridicarea continuă a conţinutului muncii de instruire şi educare a elevilor. Astfel de grupe au organizat interesante consfătuiri de producţie cu teme ca: „Realizarea educaţiei patriotice a elevilor la lecţiile de istorie şi de limba romînă", „Formarea deprinderilor de exprimare corectă", „Ce ne arată vizitele la domiciliul elevilor" etc.

Comitetul sindical s-a îngrijit îndeaproape, aşa cum a reieşit din consfătuire, şi de perfecţionarea pregătirii ideologice şi de specialitate a membrilor de sindicat, mobilizîndu-i la un studiu permanent şi susţinut şi punîndu-le la dispoziţie, prin biblioteca sindicală, materialul bibliografic necesar.

Un alt aspect larg dezbătut în darea de seamă şi în discuţii a fost acela al muncii culturale desfăşurate de membrii de sindicat. S-a subliniat că aceştia duc o activitate bogată în cadrul cluburilor, al căminelor culturale, al cenaclului literar „Al. Sahia" din localitate etc. Numeroşi învăţători şi profesori fac parte din echipele artistice ale sindicatului, printre care se numără formaţii de cor, dansuri, teatru şi orchestră, precum şi o brigadă artistică de agitaţie care, deşi înfiinţată recent, a repurtat frumoase succese. S-au făcut remarcate preocupările comitetului sindical pentru crearea celor mai bune condiţii în vederea îmbogăţirii conţinutului şi formelor muncii sindicale. Numai în ultimul an cca. 40.000 de lei au fost destinaţi cumpărării unor materiale necesare pentru extinderea muncii culturale din cadrul clubului sindicatului: cărţi, pian etc.

La conferinţă au fost trecute în revistă şi alte laturi ale muncii sindicale, cum ar fi cele privitoare la asigurările sociale, la activitatea administrativ-financiară etc.

Deosebit de interesante au fost propunerile făcut în conferinţă de membrii de sindicat, privind metodele prin care grupele sindicale pot contribui la rezolvarea sarcinilor instructiv-educative, ale muncii culturale etc.

M. O.

Consfătuire lărgită

Pentru luna februarie, grupa sindicală de pe lîngă şcoala medie din Cugir îşi propusese să organizeze o consfătuire la care să participe cadrele didactice şi părinţii în scopul de a se întări colaborarea cu familia în ceea ce priveşte ridicarea nivelului la învăţătură al elevilor. Intrucît însă problemele care urmau să fie discutate interesau şi alte şcoli, din iniţiativa Comitetului orăşenesc P.M.R. Cugir consfătuirea a fost lărgită, la ea participînd membrii de sindicat din toate şcolile oraşului. Astfel, schimbul de experienţă a putut deveni mai bogat şi mai eficient şi s-au putut stabili unele măsuri menite să îmbunătăţească legătura şcolii cu părinţii.

S-a arătat că, pentru a înlătura rămînerea în urmă la învăţătură a elevilor la care s-a vădit aceasta, grupele sindicale vor mobiliza cadrele didactice în organizarea meditaţiilor şi consultaţiilor ca şi în ceea ce priveşte sporirea exigenţei faţă de propria lor pregătire pentru lecţii, astfel încît să îmbine munca cu toată clasa cu munca cu fiecare elev în parte şi să intensifice îndrumarea studiului individual. În acelaşi timp părinţii au fost chemaţi să supravegheze îndeaproape activitatea elevilor, felul cum învaţă şi li s-a recomandat să ţină o mai strînsă legătură cu şcoala, participînd la consultaţiile date de cadrele didactice.

Prof. V. COCEAN

Finalele campionatului republican de schi

Campionii şcolari regionali la slalom, coborîre şi fond, s-au întîlnit zilele trecute pe pîrtia Sulinarului, unde au avut loc finalele campionatelor republicane de schi rezervate elevilor.

Peste 200 de concurenţi, participanţi activi la cîteva ediţii ale campionatelor republicane de juniori, au asigurat competiţiei un succes care reţine atenţia. Exemplul cel mai grăitor îl oferă talentata elevă a şcolii medii din Predeal, Mihaela Casapu, care a parcurs cu multă siguranţă traseele probelor de slalom şi coborîre, obţinînd rezultate care o recomandă drept speranţa nr. 1 a schiului nostru feminin. Antrenorul Mihaelei Casapu, profesorul de educaţie fizică Titus Toma are, desigur, merite deosebite pentru acest succes al şcolii de schi pe care o conduce.

Au obţinut rezultate bune şi elevele pregătite de profesorii Dragoş Burghelea şi D. Moroşan (Vatra Dornei), Matei Dedu (Sinaia) Ilie Pătruică (Reşiţa).

Şi concursul băieţilor a ţinut trează atenţia spectatorilor, datorită valorii apropiate a multor concurenţi. S-au relevat, prin buna lor pregătire elevii şcolilor medii nr. 2 din Braşov şi nr. 32 din Bucureşti, ca şi ai şcolilor din Predeal, Zărneşti, Rîşnov şi Ploieşti.

Finalele campionatului republican şcolar de schi din acest an ne-au dat prilejul să constatăm că profesorii-antrenori au muncit bine, cu tragere de inimă, pregătind un schimb valoros.

TIBERIU STAMA

Cărţile din bibliotecă le descoperă micilor cititori din Sibiu taine minunate

Un important mijloc de formare a viitorilor artişti plastici

Practica învăţămîntului artistic din şcoala medie de arte plastice este completată cu noi cunoştinţe, sau este mai bine lămurită şi consolidată cu ajutorul vizionării muzeelor şi expoziţiilor de artă plastică.

Deosebit de instructivă pentru elevii noştri, din acest punct de vedere, este vizionarea expoziţiilor semestriale ale Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu" unde, în cadrul diferitelor secţii, pe ani de studii şi pe ateliere, sînt prezentate lucrările de examen ale studenţilor la sfîrşitul unui semestru de muncă.

Şi anul acesta, ca şi în alţi ani, prin grija direcţiei şcolii, elevii au vizitat în mod organizat atelierele institutului, împreună cu profesorii lor de specialitate. Aceasta le-a oferit prilejul să-şi verifice propriile lor gînduri despre arta plastică în general, despre munca grea, disciplinată, pe care o cere formarea artistului plastic, despre acumularea treptată de cunoştinţe prin trecerea de la analiză la sinteză, de la necunoaştere la cunoaştere. Elevii, şi mai ales cei din clasele a XI-a şi a XII-a, care sînt înclinaţi să treacă mai cu uşurinţă peste etapele de studiu impuse de şcoală din dorinţa fierbinte de a realiza lucrări de artă, au mare nevoie de consolidarea convingerilor în ceea ce priveşte munca sistematică şi asiduă ce trebuie depusă la studiul de atelier.

Vizita la Institut i-a convins o dată mai mult pe elevi că fără acumulare de cunoştinţe, fără formarea unui solid şi bogat bagaj memorial vizual nu se pot crea opere valoroase, în care să se reflecte bogăţia şi frumuseţea vieţii noastre noi, freamătul, elanul construcţiei socialiste. Ei au văzut că şi Institutul, ca şi şcoala, este atent ca studenţii să nu meargă pe calea pastişei, să nu se lase pradă influenţelor nesănătoase ale artei decadente, ci să muncească cinstit în faţa naturii, a realităţii.

Vizitînd diferitele secţii de artă ale institutului — pictură, grafică, sculptură, pictură monumentală, pictură de teatru, ceramică, arta sticlei, sculptura în piatră, textile — elevii din clasele a XI-a şi a XII-a au putut să-şi precizeze mai bine drumul pe care-l vor alege atunci cînd vor termina şcoala.

Ştiind care sînt cele două principale întrebări pe care şi le pun elevii şcolii noastre, decanii celor două secţii de artă — tov Aurel Vlad de la secţia de arte plastice şi tov. Victor Şobel de la secţia de arte decorative — au sacrificat o bună parte a unei săptămîni pentru a da elevilor explicaţii şi îndrumări. Ei le-au vorbit despre munca conştiincioasă şi continuă la studiul după natură, despre acordul cromatic şi căutarea lui în realitate, despre organizarea modelului după un concept, pe baza unei idei compoziţionale, despre frumos, despre fuga de imitaţie, de „modă", despre necesitatea de a fi ei înşişi în artă, de a se feri de decadentism, despre criteriile care trebuie să stea la baza alegerii specialităţii artistice.

Roadele vizitei la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu" s-au constatat în munca din ateliere din primele zile care i-au urmat. Elevii au muncit cu seriozitate sporită, au fost mai atenţi la îndrumările date de profesori. Cadrele didactice şi-au îmbogăţit experienţa cu noi date şi şi-au întărit dorinţa de a da o îndrumare cît mai temeinică elevilor lor.

NICOLAE BUTNARIU
profesor la Şcoala medie de arte plastice — Bucureşti

LUNA CĂRŢII LA SATE

Pe meleagurile sighişorene, Luna cărţii la sate prilejuieşte numeroase şi felurite acţiuni de răspîndire a cărţii politice, literare, agrozootehnice sau de popularizare a ştiinţei. Prezenţa a numeroase cadre didactice în rîndul difuzorilor voluntari asigură o mai bună eficacitate acestei munci.

In comuna Albeşti învăţătorii, care sînt şi lectori la cercurile de citit, au iniţiat discuţii cu colectiviştii despre însemnătatea alcătuirii unor biblioteci personale şi au arătat ce ar trebui să cuprindă acestea. Învăţătoarele Elena Chindea şi Iulia Petcu, cunoscînd preferinţele şi necesităţile membrilor cercurilor de citit pe care le conduc, au putut difuza cărţile cele mai potrivite. Atît la căminul cultural cît şi la casele de citit s-au organizat expoziţii de cărţi cu vînzare. Profesorul Vasile Cucu se îngrijeşte ca în jurul acestor expoziţii să se desfăşoare o bogată agitaţie vizuală menită să popularizeze cărţile

Şi în alte comune, ca de pildă Saschiz, Gogan şi Vînători, învăţătorii şi profesorii s-au dovedit a fi însufleţiţi propagandişti ai slovelor tipărite, organizînd vitrine şi expoziţii de cărţi, discutînd cu sătenii în cadrul cercurilor de citit. Duminică dimineaţa, pe uliţele comunei Laslea, de exemplu, pot fi întîlnite grupuri de cadre didactice care îi vizitează pe colectiviştii pentru a-i sfătui ce cărţi să-şi cumpere. La Ţigmandru, difuzorii voluntari au vîndut numai în 6 zile cărţi în valoare de peste 1 200 lei.

In Luna cărţii la sate, menită să contribuie la ridicarea nivelului cultural şi politic al ţărănimii colectiviste, cadrele didactice nu se limitează numai la munca de difuzare a cărţii, ci folosesc o bogată gamă de manifestări culturale.

Astfel, la Dumbrăveni, Saschiz, Vînători şi Laslea, colectiviştii participă la interesante concursuri „Cine citeşte, foloseşte" La biblioteca din Albeşti au loc regulat recenzii, prezentări de cărţi şi lecturi în grup. Profesorul Anghel Codreanu a organizat aici şi o seară de poezie, cu tema „Din creaţia nouă a folclorului nostru".

Fiecare zi din Luna cărţii la sate îmbogăţeşte şirul manifestărilor care contribuie direct la creşterea numărului de prieteni ai cărţii beletristice, politice, agrozootehnice.

M. CROITORU

Cum predăm la clasele I-IV

(Urmare din pag. 1)

zica, îndeletniciri practice şi educaţia fizică, notele sînt cu mult mai mici. La caligrafie, muzică şi educaţie fizică am mai putut să fac faţă într-o oarecare măsură, dar la desen şi îndeletniciri practice, pentru care nu am nici un fel de înclinaţii, rezultatele au fost foarte slabe".

In scrisorile trimise redacţiei cadrele didactice ridică şi diverse probleme în legătură cu îndrumarea experimentului. Astfel, într-o serie de scrisori sosite din Iaşi, Cluj, Alexandria se arată necesitatea de a se publica lucrări care să dezbată problemele psiho-pedagogice ale specificului predării la clasele I-IV, necesitatea unei îndrumări mai sistematice şi mai eficiente a muncii în şcolile experimentale. Această cerinţă a fost formulată cu convingerea că resursele noului sistem pot fi utilizate într-o mai largă măsură şi cu rezultate superioare celor obţinute pînă acum.

Profesorul Aurel Gruiescu de la Şcoala medie „Traian Vuia" din Făget, regiunea Banat, socoteşte că munca din şcolile experimentale trebuie să fie cercetată cu deosebită rigurozitate, întrucît există şi clase în care rezultatele nu sînt întotdeauna în favoarea predării cu cadre specializate pe obiecte. Prof. Gruiescu aduce chiar date din şcoala sa, unde rezultatele obţinute la clasele de control au fost superioare celor de la clasele experimentale. Cererea sa ca rezultatele experimentului să fie studiate cu atenţie este binevenită. În acelaşi timp, trebuie să facem menţiunea că, întrucît în marea majoritate a şcolilor rezultatele sînt net în favoarea claselor experimentale, nu este exclus ca la şcoala din Făget rezultatele contrarii să se explice prin nerespectarea şi neglijarea uneia sau mai multora din condiţiile necesare desfăşurării normale a experimentului.

Fie că privesc un aspect sau altul, problemele pe care le ridică învăţătorii şi profesorii din diferite regiuni ale ţării ilustrează interesul de care se bucură experimentul, caracterul de dezbatere largă pe care l-a luat discuţia în jurul lui.

UTILIZAREA MATERIALULUI DIDACTIC

— Aspecte spre care trebuie să ne îndreptăm atenția —

Adîncirea caracterului științific al predării lecțiilor în școala de cultură generală ca și în învățămîntul profesional și tehnic, legarea mereu mai strînsă a predării cunoștințelor teoretice de practică, de viață, impune să se folosească larg materialul didactic la lecții și în cadrul întregului proces instructiv-educativ.

Ținînd seama de întreaga importanță a utilizării largi a intuiției în procesul de instruire și educație, organele de conducere a învățămîntului din țara noastră, îndrumate și sprijinite nemijlocit de partid, acordă o atenție deosebită producției materialului didactic și utilizării lui în cadrul lecțiilor. Întreprinderea de material didactic a Ministerului Învățămîntului produce anual pentru școli zeci și zeci de mii de aparate și piese de laborator. La acestea se adaugă alte mii și mii de aparate și materiale produse în atelierele de material didactic ale Consiliului Superior al Agriculturii, la I.O.R. etc. Ca urmare, școlile din orașe și de la sate dispun acum de utilaj de laborator modern pentru efectuarea demonstrațiilor și experiențelor, de microscoape, truse electronice, camere Wilson, mulaje plastice, aparate de filmat, instrumente, hărți, planșe etc.

Pentru a ilustra amploarea acțiunii de dotare a școlilor cu material didactic este de ajuns să citățm faptul că numai școlile din regiunea București au fost dotate, în perioada 1959-1962, cu utilaj de laborator, machete, planșe și aparate în valoare de 7.000.000 lei, iar în acest an vor primi material în valoare de încă 2.500.000 lei.

Se impune ca, paralel cu acțiunea de înzestrare a școlilor, să se asigure toate condițiile necesare pentru buna folosire a aparatelor, utilajelor și instalațiilor de laborator noi.

În numeroase școli materialele didactice sînt utilizate amplu în cadrul predării lecțiilor, fiind păstrate cu grijă în dulapuri speciale sau în laboratoare.

Sub îndrumarea comisiilor metodice, profesorii de specialitate ai unor școli cum sînt școlile medii „I. L. Caragiale" și „Elena Sîrbu" din Capitală, școlile medii din Giurgiu și Călărași, Școala medie nr. 2 din Arad etc. reușesc să utilizeze cu măiestrie în predarea lecțiilor un bogat și variat material didactic, determinînd înțelegerea mai clară și mai aprofundată a cunoștințelor.

Și totuși, mai sînt școli, unde lecții a căror înțelegere și aprofundare necesită neapărat utilizarea unui material didactic sugestiv, sînt predate exclusiv pe baza expunerii. Am asistat de pildă la o lecție de fizică cu tema „Descărcări în gaze", în care profesorul a vorbit mult, a încercat să schițeze pe tablă, a conturat cu mîinile prin aer fenomenele descrise. Este îndoielnic însă că în asemenea condiții elevii și-au putut însuși cunoștințe corespunzătoare. Mult mai repede și mai sigur ar fi ajuns profesorul la acest rezultat dacă ar fi folosit trusa cu tuburi pentru descărcare în gaze rarefiate existentă în inventarul școlii, dar care nu a fost utilizată niciodată pînă acum la lecții. Cazuri asemănătoare se mai întîlnesc.

Ce determină aceste fenomene negative? Din ce pricină formarea cunoștințelor la elevi este lipsită uneori de suportul material al experiențelor? De ce se mai întîmplă ca aparate și utilaje valoroase să stea blocate fără utilizare practică, deteriorîndu-se adesea?

Desigur, o parte dintre aceste deficiențe se datoresc neglijenței și comodității unor profesori din școlile respective. Nu se poate invoca, de pildă, vreun motiv obiectiv pentru faptul că profesorii de specialitate de la școlile de meserii din Alexandria și Urziceni nu folosesc în laboratoare materialele electrotehnice de bază, sau pentru faptul că profesorul de matematică de la Școala de 8 ani din Gura Sutii predă lecțiile de geometrie fără să fi făcut vreodată apel la trusele topografice și stereometrice de care dispune școala.

În același timp, însă, întîlnești mulți profesori care doresc să folosească la lecții unele aparate noi, foarte importante, cu care a fost înzestrată în ultimul timp școala unde lucrează, dar nu dispun de suficiente date tehnice și metodice pentru a le putea utiliza în cele mai bune condiții.

Redacția noastră a întreprins o cercetare pe teren a acestei situații, pentru a vedea ce probleme se ridică și ce măsuri se impun.

Problemele care se ridică

Consultarea unor cadre didactice de la școlile medii nr. 1, nr. 11, nr. 15, nr. 24 și nr. 32 din Capitală, de la școlile medii din Giurgiu, Brașov și Oradea, participarea la lecțiile desfășurate în aceste școli au scos în evidență faptul că profesorii de științe naturale și geografie nu întîmpină dificultăți în folosirea materialului didactic existent. Pentru planșele, mulajele, insectele și diferitele elemente ale plantelor conservate sub forma unor incluziuni în material plastic, scurtele instrucțiuni elaborate de I.M.D. care cuprind norme de folosire a lor în funcție de temperatură și umiditate și indicații privind mînuirea în timpul predării, sînt absolut suficiente. În general, cadrele didactice de specialitate socotesc că noile mulaje din material plastic sînt ușor de mînuit și rezistente. Caracteristicile constructive sînt în general simple, așa încît, chiar în lipsa prospectului, un profesor cu experiență le poate utiliza la lecții fără nici un fel de dificultate

Instrucțiuni mai ample sînt însă necesare în legătură cu utilizarea aparaturii și truselor complexe pentru lecțiile de fizică, chimie și, în parte, pentru lecțiile de matematică. Cercetînd la depozitele I.M.D., ca și ale Centrului de librării care se ocupă de difuzarea materialului didactic în întreaga țară, am constatat că dacă majoritatea truselor cu noile aparate și materiale de demonstrație pentru lecțiile de fizică, geometrie, chimie, sînt însoțite de caiete-prospect cuprinzînd 4-6 pagini de prezentare, pentru cîteva dintre aparatele cele mai complexe, mai dificil de mînuit, nu au fost alcătuite asemenea prospecte.

Bunăoară, trusa electronică pentru predarea lecțiilor de fizică la clasa a XI-a este însoțită doar de un aviz, în care se menționează că instrucțiuni detaliate privind montarea și utilizarea aparatului vor fi elaborate și trimise ulterior de către serviciul de specialitate din minister. A trecut aproape un an de cînd primele serii de truse electronice au fost expediate în școli și nici pînă la această dată instrucțiunile nu au fost elaborate. Acum, pentru expedierea instrucțiunilor ar trebui identificate toate școlile unde au fost trimise truse electronice. Este foarte îndoielnic că, în asemenea condiții, instrucțiunile vor mai ajunge vreodată la destinație. Iată, deci, o primă cauză a neutilizării unor sortimente de material didactic: expedierea lor în școli fără nici un fel de prospect privind felul cum urmează a fi folosite la lecții.

Dar chiar atunci cînd se alcătuiesc instrucțiuni, ele nu sînt întotdeauna complete. Să examinăm bunăoară prospectul care însoțește planșetele pentru experiențe cu ajutorul cărora se pot pune în evidență fenomene importante din electrodinamică — legile curentului alternativ și aplicațiile curentului electric. Prospectul menționează aceste experiențe, conține apoi o descriere a planșelor și unele indicații sumare de utilizare. Profesorii de specialitate pe care i-am consultat recent s-au declarat nemulțumiți de caracterul incomplet al indicațiilor, cu atît mai mult cu cît utilizarea planșetelor este condiționată de conectarea și reglarea sursei de alimentare — transformatorul și redresorul cu seleniu — care sînt livrate împreună cu acest material didactic complex.

Trebuie să avem permanent în vedere că asemenea aparate moderne pătrund acum în școlile din satele cele mai îndepărtate, unde lucrează colective mai restrînse de cadre didactice și există deci posibilități reduse de consultare. De aceea este necesar ca indicațiile de utilizare a acestor aparate să fie cît mai clare.

Și în funcționarea fragilului aparat pentru demonstrarea experimentală a amestecurilor explozive gazoase se ivesc defecțiuni, provocate de asemenea de caracterul incomplet al indicațiilor cuprinse în prospectul ce-l însoțește.

În ceea ce privește noile aparate pentru predarea agriculturii, expediate recent școlilor, profesorii de specialitate semnalează lipsa schemelor de montaj, ceea ce îngreunează mult utilizarea lor.

Unele materiale cum este, de pildă, globul ceresc sînt valorificate insuficient la lecții din cauză că nu sînt însoțite de indicații metodice. De aceea, cu toate că globul permite efectuarea unei game largi de demonstrații în predarea astronomiei la clasa a XI-a, el este folosit doar rare ori.

În sfîrșit, o a treia cauză, poate cu cea mai mare pondere în deficiențele semnalate, o constituie modul de distribuire a materialului didactic în școli. Operația aceasta deosebit de importantă este lăsată în multe raioane în grija unui planificator din aparatul sfatului popular. Lipsa de pricepere în mînuirea materialului provoacă nu de puține ori expedierea unor truse fără anexele care sînt ambalate separat, rătăcirea prospectelor cuprinzînd indicațiile de folosire etc.

AL. CIUCĂ

Unele soluții

Discuțiile purtate în cadrul cercetării au prilejuit și o serie de valoroase propuneri privind îmbunătățirea utilizării materialului didactic, arătînd în mod concret unele măsuri care pot ajuta efectiv profesorilor în această privință. Totodată, cu prilejul discuțiilor au fost scoase în evidență unele acțiuni întreprinse în scopul orientării învățătorilor și profesorilor asupra utilizării cît mai largi și mai juste a materialului didactic, acțiuni care au dat rezultate pozitive

Deosebit de utilă ar fi editarea, în condiții grafice corespunzătoare, a unui catalog cuprinzînd principalele produse ale I.M.D., domeniul lor de utilizare și caracteristicile lor tehnice. În felul acesta s-ar ușura mult documentarea cadrelor didactice din întreaga țară și în același timp s-ar suplini pierderea eventuală a prospectului care însoțește un anumit aparat.

Ar fi bine ca Întreprinderea de material didactic să efectueze o cercetare în școli pentru a identifica aparatele pentru utilizarea cărora sînt necesare indicații mai ample. Pe baza acestei cercetări să fie completate în mod corespunzător prospectele respective, folosindu-se mai larg memoriul tehnico-științific elaborat de autorii sau proiectanții noului material didactic.

Ținînd seama de neajunsurile provocate de faptul că mînuirea materialului didactic este încredințată, la unele secții de învățămînt, planificatorilor, se impune de urgență trecerea acestei sarcini în răspunderea unui inspector cu calificare de specialitate

Este indicată generalizarea inițiativelor bune ale unor secții de învățămînt în ce privește utilizarea materialului didactic. De pildă, secția de învățămînt a orașului București a organizat, prin cabinetele pedagogice raionale, instructaje privind condițiile tehnice și metodice ale utilizării unor aparate mai complexe, cum sînt aparatele acționate electric.

Institutele interregionale de perfecționare a cadrelor didactice organizează periodic cursuri cu profesorii de fizică și chimie, care sînt puși la curent cu cele mai noi teorii din științele pe care le predau. Cadrele didactice consultate și-au exprimat părerea că, în cadrul acestor cursuri, greutatea specifică a orelor de laborator trebuie să crească, efectuîndu-se și demonstrații de mînuire a materialului didactic perfecționat și dîndu-se indicații metodice cu privire la temele și lecțiile unde poate fi folosit. În felul acesta profesorii de specialitate ar primi o îndrumare mai completă și un ajutor mai larg în munca lor.

Cercetătorii Institutului de științe pedagogice ar putea să elaboreze, pe baza studierii experienței cadrelor fruntașe, îndrumătoare privind metodica utilizării materialului didactic în cadrul predării diferitelor discipline. Aceste îndrumătoare metodice ar putea fi tipărite, pe măsura elaborării lor, de către Editura de stat didactică și pedagogică, punîndu-se la îndemîna învățătorilor și profesorilor un ghid foarte folositor.

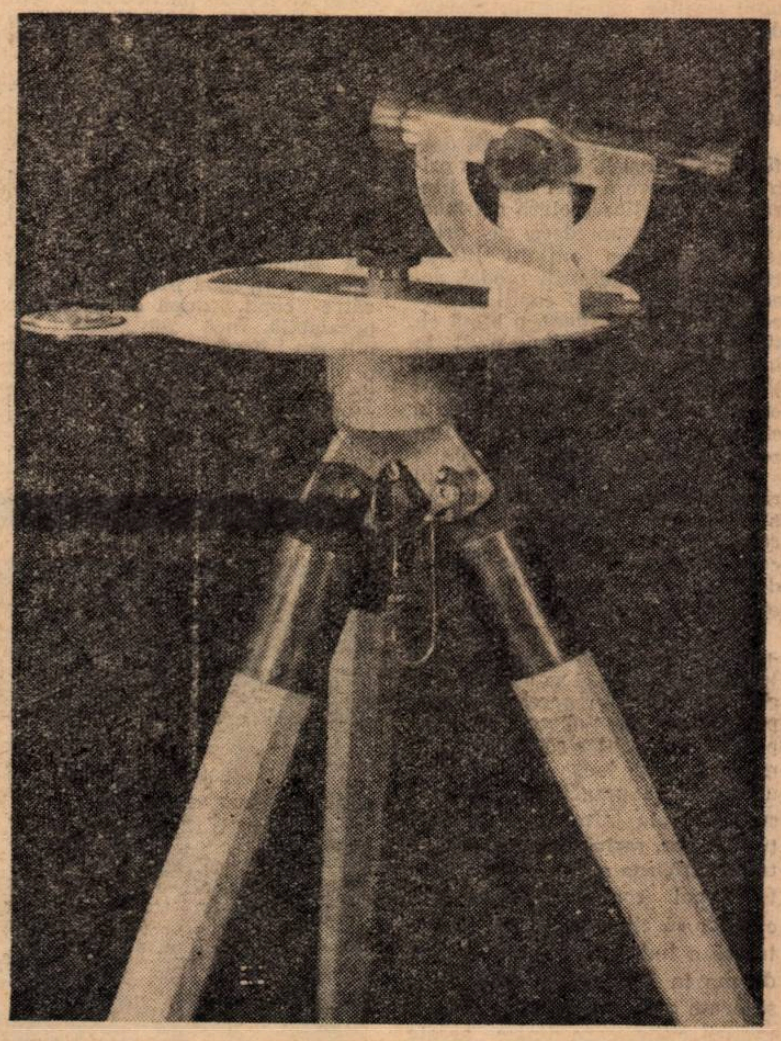

Trusa topografică — nou material deosebit de util realizat la I.M.D.

Munca independentă la lecțiile de citire explicativă

Lecțiile de citire explicativă constituie o parte integrantă, organică, a predării limbii romîne în școala elementară. Realizarea în mod creator a lecțiilor de citire explicativă are o mare însemnătate nu numai în studiul limbii, ci și în studiul altor obiecte de învățămînt, ca istoria, geografia, științele naturii, unde citirea explicativă se folosește ca mijloc practic de fixare și consolidare a cunoștințelor elevilor.

Scopul final al citirii explicative este de a-i înarma pe elevi cu deprinderi de citire independentă, conștientă. În primele clase, formarea și dezvoltarea unor astfel de deprinderi trebuie să constituie o preocupare de seamă

Exercițiile independente ale elevilor privitoare la citirea explicativă sînt variate. Vom examina, în cele ce urmează, cîteva din cele mai importante, făcînd și succinte referiri la metodica desfășurării lor.

Pregătirea elevilor pentru citire este — într-o serie de cazuri — un element necesar al lecției, care face parte integrantă din structura ei, ca primă etapă a lecției de citire explicativă. Așa de pildă, înainte de citirea unui text, elevii clasei I cercetează în mod independent ilustrația din carte, pentru a povesti ulterior ceea ce este reprezentat în ilustrație. Povestirile copiilor, îndrumate de cadrele didactice, vor servi ca punct de plecare la citirea textului și la analiza lui.

În clasa a II-a, munca independentă de pregătire a citirii se lărgește, temele devin mai variate. Înainte de citirea unei poezii, de exemplu a poeziei despre toamnă, sau a unei povești oarecare despre animale, învățătorul poate cere copiilor să-și amintească ce povestire sau ce poezii despre toamnă au mai citit, să recitească acasă sau, cînd e posibil, în clasă, unele dintre ele și să se pregătească pentru a le povesti. De asemenea, le poate cere să-și reamintească poveștile despre animale pe care le-au citit, să numească titlurile acestora și să povestească una dintre ele.

In clasele a III-a și a IV-a munca independentă pentru pregătirea citirii se complică, cu toate că nu există o deosebire principială față de munca din clasele mici. O muncă interesantă pot efectua, de exemplu, elevii în vederea cunoașterii mai ample a unui scriitor atunci cînd, înainte de citirea unei noi opere a acestuia, li se cere să-și reamintească alte opere ale lui pe care le-au citit, să redea pe scurt conținutul lor.

O muncă independentă pot desfășura elevii și în legătură cu prima cunoaștere a unei opere literare. În practica școlară s-a încetățenit oarecum ideea că orice text de citire cu conținut literar trebuie citit mai întîi model, socotindu-se că astfel copiii îl percep mai bine. Evident, o bună citire expresivă contribuie mult la înțelegerea de către copii a conținutului operei, le produce stări emotive, le dezvoltă dorința de a citi și ei frumos, expresiv, le trezește interesul pentru cele citite etc. Nu trebuie uitat însă faptul că și în această privință abuzul are urmări negative — dintre care cea mai importantă este aceea că frînează formarea deprinderii de citire independentă, de către elevi a unui text nou.

Deprinderea de a citi independent se formează și se dezvoltă treptat și bazele ei se pun încă în clasa I. Încă din această clasă, pe treapta post-abecedară, li se poate cere copiilor să citească în mod independent o povestire ușoară și să pregătească răspunsuri orale la întrebările în legătură cu ea, scrise în prealabil pe tablă. În clasa a II-a, munca poate fi mai complexă : li se cere elevilor să citească, să se pregătească a indica ce imagini se pot desena în legătură cu cele citite, să arate care sînt personajele povestirii citite, care dintre aceste personaje a procedat bine și care rău și să-și motiveze răspunsul.

În clasele a III-a și a IV-a, paralel cu citirea independentă a operei, putem cere elevilor să selecteze și să recitească cu voce tare fragmentele care le-au plăcut mai mult și să motiveze oral alegerea lor. De asemenea, un exercițiu util îl constituie răspunsurile orale și scrise la întrebările de la sfîrșitul textelor de citire.

Cele mai multe exerciții independente se pot efectua în legătură cu recitirea textelor analizate. Aici se pot da teme interesante cu privire la vocabular, la pregătirea citirii expresive, la înțelegerea unor imagini artistice, la caracterizarea personajelor etc.

În clasele mici copiii separă din text și explică cuvintele și expresiile cu care sînt denumite diferite personaje, aleg și extrag denumirea obiectelor folosite de autor în descrierea naturii, a mediului, denumirea acțiunilor înfăptuite de unele personaje, denumirea caracteristicilor unui obiect sau fenomen descris de autor.

În clasele mai mari elevii aleg în mod independent, din textele citite, comparațiile și explică ce și cine, cu ce și cu cine se compară și care este sensul comparației ; din fabule aleg expresii populare, potrivindu-le expresiile literare corespunzătoare.

Exerciții utile de muncă independentă pot efectua elevii în legătură cu alcătuirea planului și povestirea bucății citite.

Alcătuirea planului bucății citite este o etapă importantă a lecțiilor de citire explicativă. Necesitînd o analiză profundă a conținutului fiecărui fragment logic închegat, stabilirea unor relații juste între fapte și fenomene, a legăturilor cauzale, activitatea de întocmire a planurilor contribuie la dezvoltarea gîndirii

În alcătuirea planului bucăților de citire cu conținut practic științific se folosește de obicei calea sintetică (de la particular la general), iar pentru operele beletristice calea analitică (de la general la particular). Cînd se folosește calea sintetică, se scot succesiv în relief ideile principale din fragmentele citite și analizate ; cînd se folosește cea analitică se pornește de la cunoașterea prealabilă în ansamblu a operei, scoțîndu-se apoi din acest întreg părțile principale, ideile, pe baza unor legături reciproce juste. Calea analitică îi deprinde pe copii să separe particularul din general, astfel încît să obțină o legătură logică între diversele fragmente ale bucății.

Ținînd seama de dificultățile pe care le ridică pentru copii întocmirea planurilor, aceasta se realizează la început sub îndrumarea cadrelor didactice. Treptat, în funcție de particularitățile bucăților de citire, de caracterul lor narativ sau descriptiv, această muncă se poate realiza cu succes și în mod independent de către copii, după o pregătire prealabilă. Încă din clasa I copiii pot desfășura independent o serie de activități legate direct de alcătuirea planului. Așa, de pildă, după citirea și analiza unei povestiri, ei pot da, sub conducerea cadrelor didactice, titluri pentru unele părți ale povestirii. Apoi titlurile se scriu la tablă fără o ordine anumită, iar elevii primesc sarcina de a le copia în ordinea necesară. Alt exemplu : după separarea părților unei povestiri citite și după intitularea părților ei, copiii aleg din text propoziții cu care să poată fi intitulată fiecare din acestea.

În clasa a II-a, după ce se alcătuiește, sub îndrumarea cadrelor didactice, planul unei povestiri citite, li se poate da elevilor, ca temă de muncă independentă, să găsească limitele fiecărui fragment logic închegat. În afară de aceasta, elevilor de clasa a II-a le este pe deplin accesibilă împărțirea independentă în părți a unor texte simple și clare în ceea ce privește conținutul și structura, după analiza lor integrală

O muncă utilă și indicată pentru clasa a II-a este alcătuirea independentă a planului folosind imagini.

În clasele a III-a și a IV-a munca independentă asupra planului se lărgește. Practica școlară a arătat că elevii, îndrumați de cadrele didactice, pot cu ușurință să alcătuiască independent planuri sub formă interogativă, să transforme planuri formulate enunțiativ în planuri formulate eliptic și chiar, spre sfîrșitul clasei a IV-a, să alcătuiască independent planuri pe calea sintetică. Aceste procedee de muncă activează gîndirea elevilor, sporesc interesul lor pentru studierea lecțiilor de citire, le dezvoltă încrederea în capacitatea și forțele lor

Munca asupra alcătuirii planului oferă largi posibilități de a realiza o strînsă corelație cu povestirea de către elevi a bucății citite.

Textele, cu multe fragmente logic închegate, care cuprind întîmplări ce se împletesc între ele (de exemplu legendele), trebuie povestite de către elevi după plan. În manualele de citire există însă povestiri scurte, vii, al căror conținut poate fi expus în întregime fără folosirea planului.

În legătură cu povestirea celor citite se pot organiza variate exerciții de muncă independentă. In clasele I și a II-a, copiii născocesc imagini pentru o povestire sau o poezie, alcătuiesc independent povestiri după imagini. Începînd cu clasa a III-a, elevii pot să pregătească independent o scurtă povestire a unei bucăți cu caracter narativ, după un plan dat în prealabil sau alcătuit în colectiv.

Mult interes stîrnesc în rîndurile elevilor din clasele mai mari o serie de exerciții de muncă independentă desfășurate în afară de clasă : adunarea unor materiale pentru albume literare, pentru mici montaje, efectuarea unor desene în legătură cu operele preferate, notarea unor păreri despre cele citite etc.

Ne-am referit numai la cîteva exerciții de muncă independentă a elevilor legate de citirea explicativă. Folosite just în practica școlară ele fac din citirea elevilor un mijloc principal de cunoaștere.

Conf. univ. ION BERCA

Repetiție

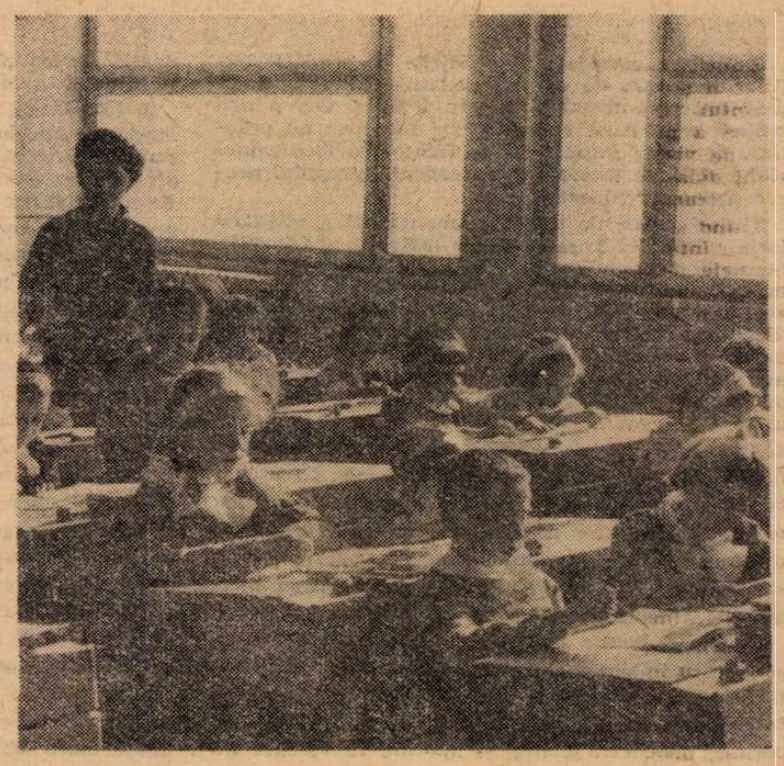

Multă lumină

Pentru formarea primelor reprezentări aritmetice

Cea mai temeinică reprezentare despre număr o dobîndește școlarul din clasa I abia atunci cînd numărul (grupa, mulțimea) mai mare se împarte în altele mai mici, și mai alcs dacă această operație se desfășoară în fața lui într-o formă cît mai evidentă.

În acest scop se utilizează încă de mult gruparea obiectelor — reprezentate grafic prin cercuțe sau pătrățele — fie în perechi, fie în grupe de cîte trei, așezate pe una sau pe două rînduri. Acestea sînt așa-zisele figuri numerice, care ajută la formarea unor reprezentări concrete despre numere. Dezavantajul pe care îl prezintă însă figurile numerice constă în faptul că, pentru a putea servi ca mijloc de abstractizare, adică pentru a putea arăta școlarilor că numărul unor obiecte nu depinde de felul așezării lor în spațiu (sau a figurilor în plan) este nevoie de o figurare a respectivelor obiecte în toate variantele posibile, ceea ce ar necesita confecționarea unui material voluminos și greu de mînuit.

Este cunoscut faptul că o unitate concretă este percepută de copii ca un element izolat, două unități — ca o pereche, iar trei unități — ca o unitate flancată de ambele părți de cîte o altă unitate. Deci un număr (grupă, mulțime) de două sau trei obiecte este perceput întotdeauna direct, fără a mai fi nevoie de numărarea lor.

Ținînd seamă de aceasta, m-am străduit, împreună cu alți colegi, să folosesc numărătoarea — mașina cu bile. Am făcut ca două vergele ale numărătoarei să poată fi scoase afară, așa încît pe porțiunea rămasă în interiorul cadrului să încapă zece bile. Am revopsit apoi toate bilele numărătoarei, jumătate în alb și jumătate în negru. Cele douăzeci de bile detașabile, cu care lucrez, le păstrez într-o cutie, iar restul — pe vergelele fixe ale numărătoarei. În acest fel numărătoarea mi-a fost de un real folos încă de la predarea componenței numerelor, adică înainte ca elevii să învețe cifrele, iar în lecțiile ulterioare — adunarea și scăderea numerelor 1—10 — nu a fost necesar să fac decît o scurtă demonstrare, elevii însușindu-și aceste cunoștințe foarte bine și în cel mai scurt timp.

Iată un exemplu. Numărul 7 a fost figurat introducînd pe vergea 2 bile negre + 2 bile albe + 2 bile negre + 1 bilă albă. Pe caietele elevilor bilele au fost marcate prin cercuțe : ●●00 ●●0.

Cu ajutorul acestei reprezentări, elevii au descoperit toate posibilitățile de compunere ale numărului 7 și calculele care rezultă din figurările respective, ca de exemplu : 4 bile (negre) + 3 bile (albe) = 7 bile, de unde 7 — 4 = 3 și 7 — 3 = 4; sau 2 + 5 = 7, de unde 7 — 2 = 5 și 7 — 5 = 2 etc.

Se poate obiecta că asemenea exerciții se pot realiza și cu bilele obișnuite, neadaptate noului sistem. Să urmărim exemplul dat. Pentru a demonstra că 4 + 3 = 7, dăm de o parte, pe una din vergelele numărătoarei, 4 bile și apoi încă 3, după care sîntem absolut obligați să le numărăm pentru a cunoaște rezultatul obținut. La acestea se mai adaugă și interminabilele întrebări puse elevilor — cît am avut ?, cît am mai luat ? cît am obținut ? — la care mulți răspund adesea greșit sau pe ghicite, deoarece în fața lor nu se află acum 4 + 3 bile, ci o mulțime de 7 bile (nu se văd cele două grupe componente).

Este știut că excluderea numărării și înlocuirea ei cu calcule mintale reprezintă una din cele mai importante etape în însușirea primelor noțiuni aritmetice. Privită din acest punct de vedere, folosirea bilelor de două culori la adunarea și scăderea cu trecere peste zece a dat rezultate foarte bune. De exemplu, 9 + 4 a fost figurat astfel : ●●●000●●●/0●●●● iar 13 — 5 000●●●00/ ●●●00 Pe numărătoare cele două cantități sînt ușor distanțate, distanțare care pe caiete este marcată printr-o linioară verticală, ca în exemplele date.

Cu același succes poate fi folosită numărătoarea astfel adaptată și pentru predarea operațiilor de înmulțire și împărțire. Figurînd de exemplu 3 bile albe + 3 bile negre + 3 bile albe + 3 bile negre + 3 bile albe, vom ajuta pe elevi să ajungă mai ușor la raționamentul că $3 \times 5 = 15$ și, mai mult, vom putea proceda la descompunerea înmulțitorului în mod concret și vizibil. Avînd de trei ori cîte 3 bile albe și de două ori cîte 3 bile negre, vom putea nota

$3 \times 5 = 15$
$3 \times 3 = 9$
$3 \times 2 = 6$

La împărțire, așezînd bunăoară 3 bile albe + 3 bile negre + 3 bile albe pe o vergea, și 3 bile negre + 3 bile albe + 3 bile negre pe a doua vergea, elevii vor afla cu multă ușurință că 18:6=3; 18:3=6 ; 18:2=9 și 18:9=2 (18 este numărul total al bilelor, 6 e numărul grupelor, 3 este numărul bilelor dintr-o grupă, 2 reprezintă numărul vergelelor și 9 numărul bilelor de pe o vergea).

Sînt convins că, lucrîndu-se cu acest material, se pot descoperi noi și variate forme de întrebuințare a lui în predarea aritmeticii la clasa I.

Înv. TRAIAN LAZEA
Școala medie nr. 2 — Arad

La început de capitol

După studierea organizării generale și a funcțiilor plantelor, elevii clasei a VIII-a au trecut în prezent la studierea sistematică a plantelor. De curînd am asistat la o lecție care s-a referit la sistematica plantelor și la studiul plantelor inferioare, bacteriile și algele, ținută de profesorul V. Ciobanu de la Școala medie „Unirea" din Brașov.

Fiind vorba de introducerea în studiul unui capitol mare și important al botanicii, și anume „Sistematica lumii vegetale", a fost necesar ca profesorul să insiste asupra înțelegerii unor noțiuni noi pentru elevii clasei a VIII-a. De aceea el a început cu verificarea lecției în care a predat noțiunile de clasificare și cunoștințele despre bacterii pentru ca, în continuare, să predea lecția „Algele verzi".

In verificarea cunoștințelor profesorul s-a orientat just insistînd asupra criteriilor de clasificare folosite în sistemul de clasificare artificial al lui Linné și asupra criteriilor de clasificare care stau la baza sistemului natural de clasificare. Impreună cu elevii a tras concluzia că sistemul natural de clasificare este un sistem științific, deoarece se bazează pe criteriile filogenetice și are în vedere evoluția plantelor de la formele inferioare la cele superioare.

In continuare profesorul a insistat asupra unităților sistematice și a importanței introducerii nomenclaturii binare, noțiune nouă pentru elevi, cerîndu-le să dea exemple de denumiri de plante pe care le cunosc și să indice care cuvînt definește genul și care specia.

După ce elevii au arătat că lumea vegetală se împarte în două grupe mari de plante, și anume plante inferioare și plante superioare, profesorul le-a cerut să precizeze deosebirile mari dintre aceste două grupe de plante și să vorbească despre plantele inferioare pe care le cunosc — anume bacteriile. În răspunsurile lor, elevii s-au oprit asupra structurii celulare a bacteriei, asupra formelor de bacterii pe care le cunosc, asupra modului de hrănire, de respirație și înmulțire, cît și asupra clasificării bacteriilor. Totodată, ei au vorbit pe larg despre importanța cunoașterii bacteriilor folositoare și a celor patogene.

In predarea noilor cunoștințe, referitoare la algele verzi, profesorul a recurs la o comparație cu bacteriile pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă că, deși algele sînt și ele organisme inferioare, prezintă totuși, față de bacterii, un anumit grad de complicare în ceea ce privește structura morfologică. Aceasta, a arătat profesorul în continuare, a determinat apariția unor funcții noi la alge, pe care bacteriile nu le prezintă. De pildă, le-a explicat tovarășul Ciobanu elevilor, prezența unui pigment în celula algelor, pigment care diferă la algele brune, roșii, albastre sau verzi și care, în cazul algelor verzi, este clorofila fixată pe o formațiune denumită cromatofor, determină modul de hrănire autotrofă caracteristic algelor verzi. Deoarece bacteriile nu au nici un pigment asimilator, ele nu se caracterizează prin hrănirea autotrofă. In ce privește înmulțirea, profesorul a subliniat faptul că în timp ce bacteriile se înmulțesc asexuat prin diviziune directă, algele se înmulțesc atît pe cale asexuată cît și pe cale sexuată.

Pentru ca elevii să-și formeze o imagine clară asupra structurii morfologice a celor două alge prezentate în lecție, Pleurococcus și Spirogyra, prima unicelulară și a doua pluricelulară filamentoasă, tov. Ciobanu a completat expunerea cu un desen pe tablă și cu explicarea planșelor. Cu prilejul fixării, elevii și-au consolidat aceste cunoștințe prin observarea la microscop a celor două alge amintite în lecție. In acest fel elevii au putut să observe direct felul în care este alcătuită celula unei alge. Intuind materialul prezentat, ei au putut să reprezinte cu ușurință pe caietele lor de notițe structura celulară a algelor verzi, stabilind cu precizie locul membranei celulare, al citoplasmei, al nucleului și al cromatoforului.

Deși tov Ciobanu s-a orientat bine în organizarea și pregătirea lecției, totuși, cu prilejul verificării, și chiar și în prezentarea lecției noi, s-au manifestat și unele deficiențe.

Bunăoară elevii nu cunosc precis tipurile de hrănire și respirație. In răspunsuri ei au reușit cu greu să definească modul de hrănire autotrofă, despre care li s-a mai vorbit și în lecția despre fotosinteză, ca și modul de hrănire heterotrofă, cu cele două tipuri de hrănire — supafită și parazită. Așa cum au arătat răspunsurile, nici respirația aerobă și anaerobă nu a fost pe deplin înțeleasă de elevi. Ținînd seama de faptul că aceste noțiuni le vor folosi elevilor și în însușirea altor lecții de botanică, ar fi necesar ca profesorul Ciobanu să stăruie pentru a asigura însușirea lor temeinică

De asemenea, ar fi fost necesar ca, atunci cînd profesorul le-a arătat elevilor că algele se înmulțesc atît pe cale asexuată cît și pe cale sexuată, să fi insistat mai mult asupra factorilor care au determinat necesitatea înmulțirii pe cale sexuată. In continuare ar fi trebuit amintit faptul că înmulțirea sexuată reprezintă un pas înainte în evoluția algelor față de bacterii.

Insistînd în predare asupra noțiunilor mai dificile, tov. Ciobanu va reuși pe viitor să asigure însușirea mai temeinică a cunoștințelor predate, obținînd de la elevii săi răspunsuri clare și precise.

C. DEMETRESCU

Lecții deschise

Înțelegînd însemnătatea pe care o are în procesul de educație îndrumarea lecturii elevilor, cercul pedagogic al învățătorilor din raionul 23 August a hotărît să consacre una din ședințele sale dezbaterii problemelor privind metodica orelor de lectură. Pe baza unor referate judicios întocmite, urmate de lecții deschise, cadrele didactice care predau la clasele I—IV au discutat diferite aspecte legate de organizarea și desfășurarea acestui tip de ore.

Pentru elucidarea problemelor au fost deosebit de utile lecțiile deschise. În timpul lecției deschise de lectură ținută la clasa I „A" de la Școala nr. 51 din București, în cadrul căreia s-a citit textul „Scufița roșie", cadrele didactice au avut posibilitatea să observe, bunăoară, modul cum se poate utiliza diafilmul în orele de lectură și cum poate să fie combinat acest material didactic cu planșe și tablouri.

La fel, lecția ținută la clasa a II-a, în care s-a citit povestirea „Ursul păcălit de vulpe", a prilejuit observarea însușirilor pe care trebuie să le dețintă povestirea model efectuată de către învățător ca și succesiunea întrebărilor menite să orienteze atenția elevilor asupra conținutului povestirii.

Deosebit de interesante au fost și lecțiile deschise ținute la clasele a III-a și a IV-a. Indeosebi lecția ținută la clasa a IV-a a prilejuit cadrelor didactice aprecieri cu privire la felul cum trebuie caracterizate personajele într-o oră de lectură și la dramatizarea unei schițe.

Discutarea diferitelor probleme privind lectura elevilor la cercul pedagogic al învățătorilor i-a ajutat pe aceștia să-și îmbogățească experiența în legătură cu munca pentru dezvoltarea dragostei pentru citit a elevilor.

Experiențe de fizică — în laboratorul Școlii medii nr. 3 din Timișoara

Învățarea scrierii batarde

Precum se știe, batarda este o scriere combinată din cea cursivă și rondă. Ea se învață în scopul însușirii temeinice a unui scris folosit deseori în cele mai diverse ramuri de activitate.

De multe ori în școli scrierea batardă se învață pe caietele tip 1, caiete destinate, de fapt, învățării scrierii cursive.

Cum rețeaua grafică a caietului nu permite obținerea portativelor reglementare, liniatura acestora ducînd la deformarea literelor, am cerut elevilor să facă singuri liniatura reglementară. Am folosit în acest scop caiete din hîrtie velină fără nici o liniatură. Interpunînd între filele caietului 5—6 foi de hîrtie indigo, elevii pot obține dintr-o dată 6—7 pagini liniate corect.

Încă de la prima lecție arăt delimitarea și modul de liniere a portativelor. În partea stîngă a caietului elevii lasă o margine de 15 mm, în partea de sus o margine de 10 mm, iar pentru fiecare portativ rezervă cîte 30 mm. Între portative se lasă un loc liber de 10 mm. În felul acesta se obțin în total 5 portative.

Fiindcă explicațiile se bazează pe litera model prezentată la tablă și scrisă pe portativul caligrafic, pentru primele 2—3 lecții liniez pe tablă 1—2 portative, pe care scriu elementele componente și literele propuse pentru predare. Apoi portativele sînt liniate pe tablă, prin rotație, de către elevi.

Portativul caligrafic reglementar pentru scrierea batardă este format din linii orizontale și oblice. Înălțimea lui este de 30 mm, iar lungimea depinde de lățimea caietului. Un portativ este alcătuit din 6 linii orizontale trasate la următoarele distanțe : de la prima la a doua linie se lasă o distanță de 3 mm ; de la a doua la a treia, de la a treia la a patra și de la a patra la a cincea distanța va fi de 8 mm, iar de la a cincea la a șasea linie, de 3 mm. In felul acesta se obține un portativ compus din trei rînduri întregi și două jumătăți.

Liniile oblice se obțin cu ajutorul unui pătrat construit la începutul portativului și avînd mărimea laturii de 19 mm. Pătratul obținut se împarte în patru părți egale cu ajutorul liniilor drepte trasate în sens vertical. Oblicitatea liniilor înclinate se realizează prin trasarea unei diagonale duse din vîrful celei de-a doua linii verticale la baza laturii pătratului din partea stîngă. A doua linie oblică se trasează din vîrful celei de-a treia linii verticale la baza primei linii verticale, a treia se duce în același mod, de la a patra linie verticală la a treia. Linia oblică următoare, ca și celelalte, se trasează la o distanță de 5 mm una de alta. Datorită acestor linii oblice, înclinarea scrierii va fi de 63 de grade.

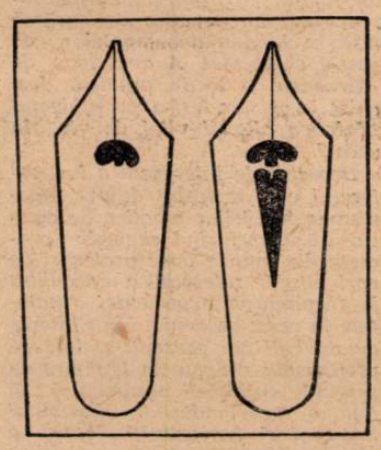

Penițele pentru scrierea batardă

Cum scrierea batardă este înclinată, și caietul trebuie puțin înclinat, așa ca să formeze cu marginea băncii un unghi de aproximativ 30°. Tocul se ține și el înclinat. Corectitudinea poziției lui se verifică cerînd elevilor să ridice degetul arătător de pe toc. Dacă tocul nu cade, înseamnă că poziția lui este corectă, fiindcă se sprijină pe degetul mare și mijlociu.

La începutul predării este necesar să dăm elevilor explicații în legătură cu specificul scrierii batarde. Astfel, vom preciza că vîrfurile de jos și de sus ale trăsăturilor bastonate de la literele mici nu sînt paralele cu liniile orizontale ale portativului, ci puțin teșite. Vîrful trăsăturii bastonate va depăși în partea de sus linia orizontală, iar în partea de jos va atinge linia portativului numai într-un singur punct.

In ceea ce privește constituția literelor mici, unele din ele diferă față de scrierea cursivă și rondă — de exemplu : r, d, p, z. Literele care depășesc rîndul mijlociu în sus se scriu fără buclă, cu excepția literei f. Unele din cele care depășesc în jos rîndul mijlociu au bucle, ca de exemplu j, y, g, pe cînd altele, cum ar fi p și q, nu au bucle.

La predarea unei litere noi, mici sau mari, vom scrie întîi pe portativ, în mod separat, elementele componente, apoi litera în întregime. Fiecare literă va fi însoțită de săgeți care arată direcția scrierii trăsăturilor. La începutul fiecărei săgeți vom pune cîte o cifră, pentru a se vedea din cîte trăsături se compune fiecare literă. Prin ridicarea peniței pentru scrierea unei trăsături noi se întrerupe ritmul scrierii și trăsătura nouă se marchează cu cifra corespunzătoare. De exemplu, la litera g tocul se ridică de patru ori ca să scriem elementele necesare, de aceea litera va fi însoțită de patru săgeți, însemnate cu cifrele de la 1—4.

Estetica scrisului nu constă numai în executarea corectă a fiecărei litere în parte, ci și în păstrarea distanței reglementare dintre litere și cuvinte. Distanța dintre două litere ovale sau o literă semiovală și alta bastonată, ori invers, va fi de jumătate de căsuță. Intre două litere formate din trăsături bastonate distanța va fi de o căsuță. In cazul cînd avem o literă bastonată urmată de alta semiovală, ca de exemplu a și s, ambele vor fi scrise la o distanță de o căsuță și jumătate. In ceea ce privește distanța dintre două cuvinte, ea va fi de două căsuțe.

Iată un exemplu de lecție predată în trimestrul al II-lea, cu tema : „Literele mici din grupa a III-a, formate din trăsături bastonate, bucle și ovale (p, j, y, q, g, f)". M-am oprit la acest exemplu deoarece are multiple aplicații în aproape toate lecțiile care îi urmează.

Ca la toate lecțiile, și la aceasta am grijă să realizez legătura logică între cunoștințele vechi și cele noi, să fac aplicații practice, prin scrierea cuvintelor formate din literele învățate.

De aceea, încep predarea literelor din grupa a III-a cu recapitularea cunoștințelor învățate la lecția precedentă, amintind elementele din care s-au format literele care depășesc rîndul mijlociu în sus. Este vorba de trăsături bastonate, semiovale și noduri de legătură care există la literele b și h.

În predarea temei noi (care are ca obiect literele ce depășesc rîndul mijlociu în jos), atenția mea se concentrează asupra fiecărei litere în parte. Arăt că aceste litere, în afară de elementele cunoscute, au un element nou — bucla. In continuare scriu pe portativul de pe tablă trăsătura de bază a primei litere, adică a literei p. Este o trăsătură bastonată urmată de un semioval și de nodul de legătură. Alătur aceste componente pentru a obține litera întreagă și desenez patru săgeți în dreptul fiecărei trăsături noi din care este formată aceasta. Verific dacă cele explicate au fost înțelese, punînd elevilor întrebări asupra chestiunilor esențiale. Apoi le cer să scrie și ei litera pe caietele lor

Litera următoare, „j", este formată dintr-o trăsătură bastonată și un element nou — bucla (în locul nodului de legătură de la litera p.) In modul descris mai sus alătur literei trei săgeți.

In legătură cu litera y arăt că la scrierea ei se repetă elementele de la litera j, căreia îi mai adăugăm o trăsătură bastonată terminată jos cu cîrlig, ca la litera i ; pentru litera y pun patru săgeți.

Litera q, formată din semioval și o bastonată, necesită două săgeți, iar litera g este o repetare a elementelor învățate la litera q, plus bucla de legătură ; ea va fi însoțită de patru săgeți.

Litera f constituie o excepție din punctul de vedere al mărimii, fiindcă depășește în sus și în jos rîndul mijlociu, ca și prin faptul că are buclă sus, ceea ce nu au literele l, b, h, k, din grupa a II-a. La litera f întîlnim și un element nou : trăsătura oblică terminată cu șerpuita, care taie trăsătura bastonată cu scopul de a ține locul trăsăturii de unire cu litera următoare. Litera este însoțită de patru săgeți.

După ce elevii au învățat să scrie separat toate literele din grupa a III-a, trec la scrierea lor legată, în ordinea în care au fost învățate.

La lecția următoare efectuăm aplicații, scriind substantive comune care încep cu literele învățate din grupa a III-a. Accentul cade pe respectarea distanțelor dintre litere și cuvinte.

Cadrele didactice care predau scrierea batardă pot aplica și alte procedee. O lecție nu trebuie să fie un șablon. De fiecare dată putem să aducem o notă nouă în predare. Munca noastră creatoare va trezi dragostea elevilor pentru disciplina pe care o predăm.

Prof. ELISABETA ULMEANU
Școala de 8 ani nr. 11
București

Strînsă colaborare cu întreprinderea

Asigurarea unui nivel ridicat de pregătire ştiinţifică a elevilor, realizarea unei cît mai strînse legături cu practica, cu producţia, formarea la elevi a deprinderilor de lucru în producţie şi educarea lor în spiritul dragostei faţă de munca fizică şi faţă de oamenii muncii constituie principalele preocupări ale conducerii Şcolii medii nr. 20, a organizaţiei de partid din şcoală şi a tuturor cadrelor didactice.

Faptul că procesul instructiv-educativ nu se limitează la lecţiile desfăşurate în clase şi laboratoare, ci continuă în cadrul practicii în diferitele secţii ale Întreprinderii de reparaţii auto nr. 6 constituie o contribuţie esenţială la realizarea acestor importante obiective.

Planul de desfăşurare a activităţii practice la I.R.A. 6 a fost elaborat de comun acord cu conducerea întreprinderii şi cu organizaţia de partid a acesteia, care au delegat pentru instruirea elevilor noştri pe cei mai buni ingineri, maiştri şi muncitori.

Formarea unor deprinderi practice privind motoarele auto s-a îmbinat strîns cu adîncirea cunoştinţelor teoretice însuşite în cadrul predării disciplinelor real-practice. Lucrînd în secţiile întreprinderii, elevii au putut verifica practic un număr însemnat de noţiuni teoretice, cum sînt cele studiate la fizică în cadrul capitolului „Maşini termice", la chimie în cadrul capitolelor „Metale", „Aliaje", „Coroziune", „Fenomene electrolitice" etc. Observaţiile lor, orientate de profesorii de specialitate, au urmărit consecinţele practice ale schimbării greutăţii specifice a apei prin răcirea sau încălzirea acesteia în cadrul circulaţiei în motoare, folosirea forţei centrifugale pentru răcirea prin presiune la pompele de apă, aplicarea legii lui Bernoulli la funcţionarea carburatorului, utilizarea practică a fenomenului de reducţie la sistemul de aprindere, aplicaţiile legii lui Pascal la frînele cu lichid etc.

Totuşi, nu putem trece cu vederea că a existat o tendinţă de teoretizare exagerată în cadrul unora dintre lucrările efectuate în întreprindere. Deficienţele acestea s-au manifestat mai ales în organizarea şi desfăşurarea activităţii elevilor din clasa a IX-a şi se datoresc, în cea mai mare măsură, insuficientei colaborări între profesorii de specialitate şi cadrele de tehnicieni din uzină. Din această cauză nu s-a înţeles suficient rolul practicii în uzină, faptul că scopul acesteia îl constituie în primul rînd deprinderea elevilor cu efectuarea operaţiilor de lucru la maşini. Din această pricină, în cadrul instruirii în producţie a elevilor s-a exagerat pe linia executării de schiţe şi desene, s-a folosit foarte mult timp pentru descrierea fenomenelor, elevii fiind prea puţin antrenaţi să lucreze efectiv în secţia de maşini-unelte.

Desigur, este foarte important ca elevii să observe fenomene cum sînt frecarea cu degajarea de căldură în timpul strunjirii pieselor de oţel şi fontă, să cunoască rolul temperaturilor ridicate în modificarea structurii pieselor în timpul strunjirii la viteze mari cînd răcirea este insuficientă, sau transformarea energiei electrice în energie mecanică la axul electromotorului şi transformarea ulterioară a acesteia în lucru util. Toate aceste fenomene însă trebuie urmărite de elevi în timpul efectuării de către ei a diferitelor lucrări la maşinile-unelte. Căci practica înseamnă în primul rînd antrenarea elevilor pentru a lucra efectiv la maşini alături de muncitori.

În această privinţă, pentru asigurarea unei practici eficiente a elevilor mai sînt multe de făcut. Nu ne putem declara mulţumiţi ca lucrările practice propriu-zise să fie executate cu titlu experimental, doar de cîţiva elevi, ci să-i antrenăm pe toţi elevii în efectuarea operaţiunilor la maşini: realizarea la strung a unor bucşe şi buloane, diferite strunjiri interioare şi exterioare, retezări, găuriri etc.

Rezultatele obţinute în organizarea şi desfăşurarea practicii elevilor din clasa a X-a, care în totalitatea lor participă efectiv la munca în atelierele de reparaţii şi montaj auto, dovedesc că există posibilităţi pentru a îmbunătăţi şi practica elevilor din clasa a IX-a.

Antrenarea nemijlocită a tuturor elevilor în munca la maşină are şi importante rezultate educative, aşa cum dovedeşte limpede situaţia clasei a X-a. Într-adevăr, la început nu toţi elevii acestei clase priveau cu seriozitate activitatea în întreprindere, iar unii se codeau cînd trebuiau să efectueze lucrări mai grele ca, de pildă, trecerea pieselor prin baia de ulei. Dar lucrînd mereu cot la cot cu muncitorii, luînd exemplul fruntaşilor în producţie, simţind încrederea pe care le-au arătat-o aceştia, au început să-şi schimbe treptat atitudinea. Astăzi elevi ca Lucia Gogulescu, El. Drăgan, Doina Marinescu etc. din clasa a X-a, care la început nu se numărau printre fruntaşi, sînt consideraţi de colectivul de muncitori în mijlocul cărora efectuează practica drept oameni de nădejde, cărora li se poate încredinţa cu toată siguranţa o sarcină de producţie.

Sîntem convinşi că, în strînsă legătură cu cadrele din întreprindere, vom reuşi să mergem mereu înainte atît pe tărîmul pregătirii tehnico-ştiinţifice a elevilor cît şi pe tărîmul educaţiei lor.

Prof. MIRCEA MIRONESCU
Şcoala medie nr. 20
din Bucureşti

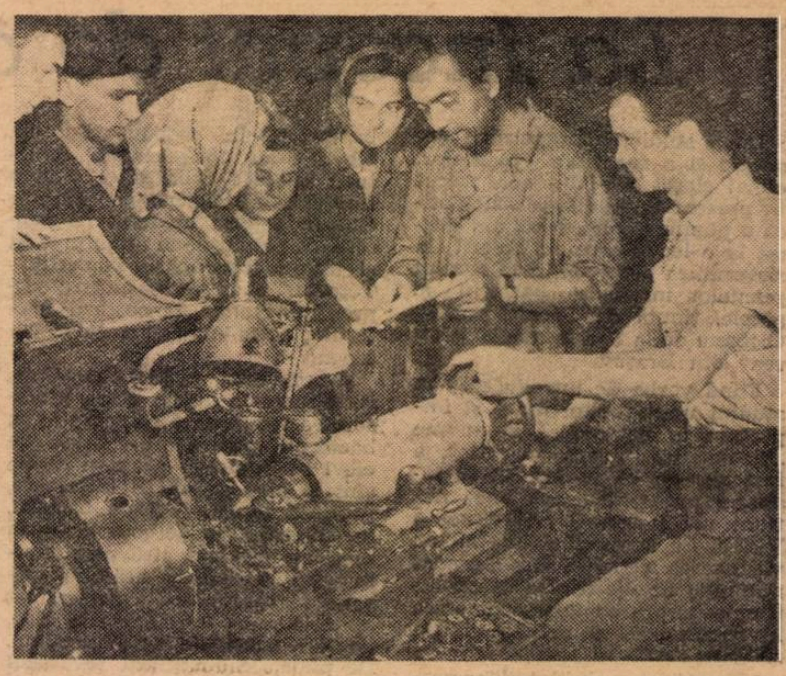

Elevii Şcolii medii nr. 18 din Capitală urmăresc cu atenţie explicaţia maistrului în atelierul de strungărie

Stimularea interesului elevilor pentru studiul agriculturii

Din scrisorile sosite la redacţie reiese preocuparea permanentă a profesorilor de agricultură din întreaga ţară pentru a ţine lecţii din ce în ce mai interesante, ilustrate cu date noi, furnizate de aplicarea agrotehnicii moderne în G.A.C. şi cu materiale didactice variate, ca şi pentru a organiza lucrări practice bogate în conţinut, care să-i înarmeze pe elevi cu temeinice deprinderi de muncă agricolă.

Bunăoară, la Şcoala de 8 ani nr. 1 din comuna Sieşti, raionul Galaţi, profesorul de agricultură a stimulat mult interesul elevilor pentru lecţii făcîndu-le cunoscute noile descoperiri din domeniul cercetărilor agrotehnice. Astfel, el le-a vorbit despre culturile de porumb hibrid şi dublu hibrid, despre cultivarea soiurilor de floarea soarelui care dau o productivitate sporită la ha. şi conţin un procent ridicat de ulei, despre rolul arăturii adînci cît şi despre alte metode noi de sporire a fertilităţii solului. Ilustrarea lecţiilor cu planşe, fotografii şi date statistice referitoare la soiurile hibride de cereale care au dat în ultimul timp rezultatele cele mai bune, ca şi la soiurile locale a făcut ca lecţiile ţinute la această şcoală să fie deosebit de interesante şi să-i atragă pe elevi. O mare atenţie se acordă aici şi lucrărilor practice. Înainte de începerea acestora profesorul se îngrijeşte ca elevii să cunoască bine conţinutul şi utilitatea lor, să-şi dea seama de locul lor în ansamblul muncii agricole. De pildă, lucrările practice cu temele „Altoirea la masă a viţei de vie" şi „Tăierile viţei de vie" executate de elevii clasei a VII-a au stîrnit mult interes în rîndurile acestora datorită faptului că li s-a explicat rostul acestor lucrări pentru asigurarea unei producţii de calitate şi cu un randament sporit. Şi lucrările practice de legumicultură, efectuate cu elevii clasei a VI-a, au dat rezultate dintre cele mai bune. De exemplu, lucrarea practică de determinare a puterii de germinaţie a unor seminţe de leguminoase, care a solicitat o atenţie deosebită din partea elevilor, a dovedit, prin rezultatele corecte obţinute, seriozitatea cu care au lucrat aceştia. În prezent elevii pregătesc o lucrare privind creşterea răsadurilor timpurii de tomate şi ardei în ghivece nutritive, preocupîndu-se din timp, sub conducerea profesorului, de procurarea materialelor necesare.

Şi profesorul de agricultură de la Şcoala de 8 ani din Vorona, raionul Fălticeni, se străduieşte să folosească mijloace variate pentru a dezvolta interesul elevilor săi faţă de studiul obiectului pe care îl predă, faţă de munca agricolă practică. La lecţiile despre cultura cerealelor şi a legumelor, de exemplu, el a prezentat elevilor, în clasă, o serie de date şi imagini referitoare la industrializarea produselor agricole şi a pus accentul pe necesitatea creşterii producţiei agricole pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. La fel a procedat cu prilejul predării lecţiilor referitoare la cultura porumbului, în care a vorbit elevilor despre soiurile cele mai productive de porumb şi despre hibrizii obţinuţi în staţiunile de cercetare. Deosebit de interesante s-au dovedit a fi lucrările practice în care elevii acestei şcoli au alcătuit colecţii de material didactic necesar demonstrării temelor studiate pînă în prezent. Sub îndrumarea profesorului, ei au confecţionat planşe de ierbar ce vor fi folosite pentru recunoaşterea plantelor de cultură după frunze, au alcătuit colecţii de ştiuleţi de porumb recoltaţi de la plante de diferite soiuri şi de la plante hibride de porumb, au conservat fructe ale diferitelor soiuri de pomi fructiferi etc.

Urmărind acelaşi scop al stimulării interesului elevilor, profesorul de agricultură de la Şcoala de 8 ani din comuna Măcicaşu, a căutat să le facă larg cunoscută viaţa gospodăriei agricole colective, munca colectiviştilor. În această privinţă îi sînt de un real sprijin lecţiile ţinute pe terenul gospodăriei colective, unde elevii iau contact direct cu problemele actuale. Bunăoară, lecţiile în care li s-au demonstrat metodele noi de creştere a fertilităţii solului din localitate au arătat elevilor perspectivele largi pe care le deschide gospodăriei agricole din satul lor, ca şi întregii noastre agriculturi socialiste, mecanizarea lucrărilor agricole.

În şcoala din comuna Nusfalău, raionul Şimleul-Silvaniei, se organizează adesea lecţii practice de agricultură la S.M.T. din localitate. În acest trimestru, de pildă, elevii au participat, sub îndrumarea profesorului lor şi a tehnicienilor din cadrul S.M.T., la lucrări de întreţinere a maşinilor şi uneltelor agricole. Aceste lucrări au constituit pentru ei un prilej de însuşire temeinică a cunoştinţelor de mecanizare a agriculturii.

Depunînd toate eforturile pentru folosirea unor mijloace cît mai variate la lecţii şi în lucrările practice, numeroşi profesori de agricultură reuşesc să trezească în rîndurile elevilor lor un interes deosebit faţă de studiul şi aplicarea cunoştinţelor agrotehnice, pregătindu-i astfel să devină cadre de frunte ale agriculturii noastre socialiste.

T. CREŢU

Roadele activităţii practice

Şcoala medie nr. 2 din Bucureşti se află în al treilea an de aplicare a instruirii practice în producţie a elevilor timp de o zi pe săptămînă. Instruirea are loc la întreprinderile „Ascensorul", „9 Mai" şi la Uzina de maşini electrice.

Activitatea pe care elevii o desfăşoară în întreprinderi i-a ajutat să cunoască principiile care stau la baza producţiei, să înţeleagă cum se aplică cunoştinţele ştiinţifice în procesul tehnologic, să dobîndească însemnate deprinderi de muncă practică. Totodată, activitatea desfăşurată în producţie îi ajută pe elevi să pătrundă mai adînc noţiunile ştiinţifice studiate la lecţii. De exemplu, la clasa a X-a, cînd s-au predat cunoştinţele despre metale şi aliajele lor, elevii au făcut legătura cu ceea ce au constatat ei în procesul tehnologic privitor la această temă. Astfel, referindu-se la metodele de obţinere a metalelor în industrie, ei au ştiut să arate cum se obţine fierul din minereuri, iar în legătură cu aliajele au dat exemple de aliaje folosite de ei la practică, au vorbit despre compoziţia aliajelor şi despre calităţile lor. Bunăoară, ei au arătat că nichelina este un aliaj folosit în electrotehnică la rezistenţe şi reostate deoarece are rezistenţa electrică mai mare decît a metalelor componente. De asemenea, au indicat cu uşurinţă compoziţia bronzului şi calităţile lui pentru turnare.

În clasa a IX-a la lecţia despre siliciu s-a vorbit despre fabricarea abrazivilor la noi în ţară şi s-au dat exemple de pietre de polizor folosite la întreprinderile unde se desfăşoară practica.

Cu multă uşurinţă au ştiut elevii să explice, atunci cînd au efectuat aplicaţii ale descărcărilor electrice în gaze, problemele referitoare la sudura electrică, foarte des folosită la întreprinderea unde fac practică.

Preocuparea permanentă a cadrelor didactice din şcoală în vederea unei strînse legături între instruirea teoretică şi munca practică a elevilor contribuie mult la buna pregătire a acestora pentru viaţă.

Prof. DUMITRU BĂRBULESCU
Bucureşti

La cercul pedagogic

Cadrele didactice care predau agricultura în raza oraşului Reşiţa au ţinut de curînd, la Şcoala de 8 ani din comuna Brebu, o şedinţă a cercului pedagogic. Au fost prezentate, cu acest prilej, informări privind principalele sarcini ale agriculturii pe plan local în anul 1963 şi în mod special sarcinile privind cultura porumbului, ca şi un referat cu privire la organizarea lucrărilor practice de agricultură în lumina documentelor de partid şi de stat. A avut loc, de asemenea, o lecţie practică deschisă la clasa a VII-a, cu subiectul „Tehnica altoirii viţei de vie în uscat".

Deosebit de interesant a fost referatul care a vorbit despre organizarea lucrărilor practice de agricultură. Cuprinzînd exemple concrete din munca unor profesori de agricultură, referatul a contribuit la răspîndirea experienţei înaintate în acest domeniu. Mult interes au dovedit cei prezenţi şi faţă de problemele ridicate în legătură cu sarcinile cultivării porumbului în lumina recomandărilor Consiliului Superior al Agriculturii. Pentru o cît mai bună pregătire a elevilor în această direcţie, profesorii au hotărît să ţină un strîns contact cu conducerile G.A.C., astfel încît elevii să poată urmări toate fazele pregătirii solului, folosirea îngrăşămintelor, a unor seminţe de înaltă productivitate etc. De asemenea, au hotărît să organizeze la G.A.C. lecţii în care elevii să vadă cum se desfăşoară lucrările de însămînţare a porumbului, lucrările de întreţinere cu ajutorul mijloacelor mecanizate etc. şi să participe la aceste lucrări.

Lecţia deschisă despre tehnica altoirii viţei de vie în uscat, în cadrul căreia s-a folosit un bogat material didactic, a dat şi ea profesorilor de specialitate prilejul să facă un rodnic schimb de experienţă.

Din expunerile şi discuţiile purtate în cadrul cercului cadrele didactice şi-au putut lămuri o serie de probleme referitoare la specificul lucrărilor agricole locale, au tras concluzii referitoare la importanţa activităţilor practice organizate pe terenurile gospodăriilor colective, la felul cum trebuie conduse acestea pentru a se asigura înarmarea elevilor cu bogate priceperi şi deprinderi practice agricole, pe baza indicaţiilor agrotehnicei celei mai înaintate. Problemele dezbătute în şedinţa cercului cît şi schimbul de experienţă realizat în cadrul ei contribuie astfel la ridicarea calităţii lecţiilor şi lucrărilor practice agricole.

Prof. ACHIM GRECU
Şcoala de 8 ani — Berzovia

Ceva despre autoritatea educatorului

Autoritatea educatorului — întemeiată pe stima și dragostea elevilor — constituie una din principalele condiții pentru reușita influențelor exercitate de acesta asupra școlarilor. Practica muncii cu copiii a arătat că un învățător sau profesor cu prestigiu nu va fi pus niciodată în situația de a țipa și a amenința pe elevi pentru a asigura „liniștea" în clasă. Ba mai mult, copiii înșiși se vor strădui să evite situații care l-ar putea „supăra" pe acesta. Ca urmare, foarte rar vei auzi un asemenea educator plîngîndu-se de indisciplina elevilor, niciodată calificîndu-i pe aceștia „obraznici", „incorigibili". Problemele de ordin educativ le rezolvă studiindu-le cu răbdare și căutînd cu cea mai mare grijă soluțiile pentru fiecare situație în parte.

Un bun pedagog acționează întotdeauna avînd convingerea fermă că fiecare elev are ceva bun în el, că lucrează cu oameni în devenire, care pot fi modelați. Cerințele pe care le formulează față de elevi sînt străbătute de dragostea pentru cei mici, iar acțiunile lui sînt pătrunse de umanism. Ceea ce atrage cu deosebire stima elevilor este temeinica pregătire profesională a profesorului lor reflectată în lecții atractive, care trezesc interesul elevilor pentru materia respectivă, pentru studiu și muncă în general. Stăpîni pe obiectul pe care îl predau, asemenea cadre didactice captivează pe elevi prin expuneri clare, cursive, presărate cu date interesante, răspund cu competență la întrebările elevilor, îi încurajează și-i stimulează în studiul celor mai variate probleme ale științei și culturii. Sînt pedagogi de care elevii își vor aduce aminte toată viața, căci și-au făcut din ei modele demne de urmat. Autoritatea, prestigiul și l-au căpătat prin merite deosebite, prin stima față de om și față de copii.

Am cunoscut însă și educatori care nu înțelegeau să-și cîștige autoritatea, prestigiul printr-o astfel de comportare și de pregătire. Unul din aceștia căuta de exemplu să se „impună" cu orice preț, folosind mijloace nepedagogice. El manifesta o severitate exagerată, „intransigență" lipsită de orice umanism, formulînd deseori pretenții lipsite de temei. Elevul trebuia să i se supună numai și numai în virtutea faptului că el îi era profesor și ca atare nu admitea nici un fel de comentariu, „nici o crîcnire". Dacă reacțiile elevilor față de măsurile exagerate pe care le lua erau altele decît cele pe care le aștepta, de cît cele care „se cuvenea să fie", nu întîrzia să-i eticheteze : „obraznici", „impertinenți" etc.

Dar nu numai atît. În cazul unor abateri disciplinare, în loc să se preocupe de a găsi cauza reală a faptelor se grăbea să-i sancționeze „exemplar" pe elevi. Proceda astfel și pentru cea mai mică greșeală, diminuînd efectul educativ al pedepsei. Nu o dată acest profesor era tentat să se „răzbune" pe elevi pentru „nervii" și „supărările" pricinuite folosindu-se de momentul verificării cunoștințelor. Dacă se întîmpla ca elevul în cauză să știe lecția, profesorul nu întîrzia să-i spună : „Vezi, dacă ai fi fost cuminte ți-aș fi dat o notă mai mare".

Lecțiile unor asemenea profesori nu sînt plăcute. Tensiunea creată în oră prin digresiunile moralizatoare și amenințări, prin tonul ridicat, îi îndepărtează pe copii de problemele lecției, oricît de interesante ar fi acestea.

Evident, autoritatea pedagogică astfel înțeleasă îl situează pe profesor cel mai adesea pe „picior de război" cu clasa, iar supunerea elevilor nu se bazează pe convingere și respect, ci pe teamă. Disciplina care se formează în clasă nu este liber consimțită, ci este o disciplină „exterioară", formală, fiind impusă cu brutalitate. Profesorul și-a cîștigat, cu prețul jignirii și timorării elevului, o autoritate cu totul iluzorie, care nu caracterizează personalitatea educatorului de tip nou.

Am întîlnit și o altă categorie de pedagogi. Contrar celor zugrăvite mai sus, aceștia vor să fie iubiți și stimați de elevi, dar socotesc că pot ajunge la aceasta manifestînd o indulgență cu totul deplasată. Ei tolerează tot felul de abateri, fac concesii atunci cînd nu ar trebui, revin asupra hotărîrilor mai severe dacă elevii îi roagă să-i ierte. Atunci cînd se pune problema sancționării unor școlari pentru anumite abateri, pedagogii din această categorie înclină spre acordarea de sancțiuni minime. Pentru a avea temei, minimalizează abaterile de la disciplină, apărînd cu zel pe elevi. Dar să judecăm puțin : cui folosește o asemenea atitudine exagerat îngăduitoare ? În nici un caz scopurilor educației, care ne impun nouă, educatorilor, să-i ajutăm pe elevi să vadă clar, obiectiv drumul pe care vor trebui să meargă în viață. Exigența noastră față de ei va cultiva în sufletele lor exigența față de ei înșiși.

Cum stăm cu autoritatea unor asemenea pedagogi ? Știm tot din practică faptul că mai tîrziu sau mai devreme, datorită slăbiciunii și îngăduinței excesive, astfel de profesori devin ridicoli în fața elevilor și ajung curînd obiectul amuzamentului lor. Iar apoi, în viață, foștii lor elevi îi socotesc cu drept cuvînt vinovați de lipsurile ce le au în volumul de cunoștințe, de faptul că nu sînt pregătiți să rezolve în mod just o situație mai complicată. Iată la ce duce „popularitatea" ieftină, bazată pe ignorarea îndatoririlor elementare de pedagog.

Socotesc important să înțelegem just caracterul autorității pe care trebuie să o manifeste orice educator, să luptăm pentru prestigiul nostru și al colegilor noștri în fața elevilor. Numai astfel munca noastră va da satisfacția roadelor bogate.

MAXIMILIAN BOROS
lector la Institutul Pedagogic de 3 ani din Baia Mare

Pregătire egal regizare?

O scrisoare sosită la redacție zilele acestea ne relatează despre „o oră de dirigenție bine pregătită".

Avînd în prevederile planului său de muncă o discuție menită să contribuie la educarea elevilor în spiritul respectului față de oameni, al conduitei civilizate, profesorul s-a gîndit să pornească discuția de la un fapt recent, petrecut în viața colectivului de școlari. Și bine s-a gîndit.

Din mulțimea de întîmplări bune și rele, semnificative pentru evoluția colectivului, a fost aleasă următoarea. Într-o zi, elevii clasei ieșeau din curtea școlii, la sfîrșitul programului, îndreptîndu-se spre casă. Cei mai mulți se țineau de mînă ca să nu alunece, căci pe jos era numai polei. Deodată, în fața lor a alunecat o femeie și a căzut. Toate cumpărăturile din coșul ei au fost într-o clipă împrăștiate în zăpadă. Cîțiva școlari au sărit imediat să o ajute. Unii au ridicat-o, au început să-i curețe haina de zăpadă, alții adunau pachetele și le așezau la loc în coș. Doi elevi rămăseseră însă deoparte și priveau amuzați toată scena. Îi înveseliseră iuțeala cu care coșul s-a deșertat pe jos și faptul că zahărul tos se împrăștiase printre firele de cristal ale zăpezii.

Profesorul, care a văzut de la fereastra cancelariei toată întîmplarea, și-a propus să reliefeze în ora de dirigenție ce se ascunde în atitudinea elevilor care s-au amuzat de necazul femeii.

Și a pornit la treabă. În primul rînd s-a gîndit la modul cum ar trebui desfășurată ora : întîi va povesti întîmplarea, fără să spună numele eroilor, dar astfel încît cei ce au luat parte la ea să se recunoască ușor, și să se recunoască în ea și alții, pe care îi caracterizează atitudini ca cele menționate. Apoi, pentru a-i face pe elevi să distingă mai bine ceea ce a fost bun de ceea ce nu a fost bun în comportarea colegilor lor, va spicui cîteva fragmente din o serie de creații literare cunoscute de ei, care, la momentul potrivit, vor fi citite în clasă de către elevii cei mai buni la română. Mai tîrziu, tot la momentul potrivit, cîțiva copii talentați la muzică vor interpreta cîntece despre frumusețea vieții de școlar, despre bucuriile copilăriei. Cînd discuția va ajunge la îndatoririle pe care le au copiii ca elevi ai școlii noastre noi, ca răspuns la grija pe care le-o arată partidul, unii din ei vor recita poezii despre partid, învățate special pentru această oră. Și așa mai departe. Totul avea să aibă loc „la momentul potrivit", atunci cînd tovarășul diriginte „va pune întrebarea...", cînd colegii „vor da răspunsul"... etc. Și fiecare elev va avea ceva de făcut în desfășurarea faptelor.

Se poate ca în ora aceasta de dirigenție lucrurile să fi mers „ca pe roate". Doar totul a fost precizat de la bun început, pînă în cel mai mic amănunt.

Și totuși...

Ora a fost atent pregătită — ne scrie admirativ corespondentul. Noi am zice însă „atent regizată". Și e o deosebire de loc lipsită de importanță.

O bună pregătire înseamnă a alege cu chibzuință tema orei de dirigenție. Înseamnă ca profesorul să reflecteze mai dinainte la cele ce se cer subliniate în discuțiile cu elevii, la modalitățile de a-i face pe copii să reflecteze adînc asupra problemelor de viață discutate, de a-i stimula să pună întrebări ca de la un prieten mai mic la unul mai mare, să-și pună ei înșiși întrebări. Dar nimic din toată frămîntarea profesorului pentru pregătirea sa în vederea orei nu trebuie să fie simțit de elevi, ci discuțiile să curgă firesc, fără artificii, pe firul gîndit de pedagog.

O bună regizare înseamnă tot o pregătire, dar o pregătire care a presupus împărțirea de roluri, o succesiune căutată a momentelor principale din oră, aproape în întregime dinainte cunoscute de către elevi. Va mai putea ea oare prilejui momente de adîncă reflectare *asupra problemelor de viață aduse în discuție ?*

Sigur că nu.

De aceea să ne ferim de a pune semnul egalității între pregătirea orei de dirigenție și regizarea ei. Căci rezultatele sînt cu totul diferite.

A. COSMIN

• ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI •

O întîlnire tradițională

La Școala medie din orașul Oțelul Roșu, raionul Caransebeș, s-a creat frumoasa tradiție de a se organiza întîlniri cu foștii elevi ai școlii.

Ca și în anii trecuți, și în acest an elevii claselor a XI-a de la cursurile de zi și serale s-au întîlnit cu absolvenții școlii care lucrează în producție sau studiază în institutele de învățămînt superior. Festivitatea a prilejuit o caldă manifestare a recunoștinței elevilor și absolvenților pentru tot ceea ce le-au dat școala, profesorii. Apoi colegii mai mari le-au povestit elevilor despre profilul întreprinderilor și al institutelor în care lucrează sau învață, despre munca lor, despre ce i-a determinat să-și aleagă o anumită specialitate.

Nici relatările despre condițiile de muncă și despre școala din trecut nu au lipsit. Evocările au fost cu atît mai convingătoare cu cît cei de față trăiesc o viață fericită într-un oraș muncitoresc, apărut ca atîtea altele pe harta țării în anii noștri.

Festivitatea, care s-a desfășurat într-o caldă atmosferă prietenească, s-a încheiat cu momentele plăcute procurate de un frumos program artistic dat de elevi. La reușita programului a contribuit și orchestra de mandoline a școlii.

Întîlnirea aceasta a dat mai mult avînt visurilor elevilor, care au văzut cît de largi sînt, în statul nostru liber, posibilitățile de a și le îndeplini.

Expoziții

Și Școala medie nr. 1 din Caracal are o tradiție frumoasă : organizarea de expoziții. În acest an școlar au avut loc patru asemenea expoziții. Amintim printre acestea pe cele intitulate „R. P. Română pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste" și „Orașe din Uniunea Sovietică oglindite în fotografii artistice".

Recent, în școală s-a deschis o nouă expoziție — „Biblioteca în slujba educației comuniste" — al cărei scop este de a populariza mai larg cartea în rîndul elevilor, de a le dezvolta dragostea pentru lectură. Expoziția a fost vizitată pînă în prezent de aproape 700 de elevi ai școlii. Au fost invitați să o viziteze și elevii celorlalte scoli din orașul Caracal.

Conferințe cu conținut educativ

Cadrele didactice de la Grupul școlar de construcții din Timișoara acordă o deosebită atenție educației viitorilor muncitori constructori.

Printre măsurile luate în acest sens amintim . organizarea unor vizionări de filme. Acestea au loc în fiecare duminică. De fiecare dată, înainte de proiectarea filmului, se ține și cîte o conferință care are rolul de a lărgi orizontul de cultură generală al elevilor. Astfel, elevii au audiat expuneri ca „Dezvoltarea artelor în R. P. Română", „Realizări și metode noi în construcții", „Viața nouă oglindită în folclor", „Sateliții Pămîntului", „Patriotism și internaționalism proletar", „Culturalizarea maselor în societatea socialistă" etc.

În aceleași scopuri sînt folosite și serile literare. Au avut loc, de pildă, seri literare închinate partidului, prieteniei romîno-sovietice etc.

Colaborare cu părinții

Numeroase scrisori sosite la redacție vorbesc despre necesitatea unei legături strînse între școală și familie, despre strădaniile colectivelor de pedagogi de a găsi căile prin care să-și apropie mai mult pe părinți spre a putea determina o unitate de acțiune între familie și școală pe linia educării elevilor.

La Școala de 8 ani „23 August" din Slatina, de pildă, sînt folosite cu succes orele de consultații și de discuții cu părinții. În aceste ore părinții se pot informa și asupra situației la învățătură a copiilor lor, asupra comportării lor în școală, se stabilesc măsurile ce trebuie luate în comun pentru îndreptarea notelor rele ale unor elevi, pentru orientarea copiilor spre școlile pentru care au aplicații.

La Școala de 8 ani din comuna Vieru, raionul Giurgiu, au fost folosite cu succes în același scop lectoratele cu părinții. „Rezultatele acestei forme de activitate, — ne scrie directorul școlii de mai sus — nu au întîrziat să se arate. La sfîrșitul trimestrului I s-a constatat o simțitoare îmbunătățire a disciplinei elevilor, ca urmare a faptului că părinții au început să se intereseze tot mai stăruitor de activitatea școlară a copiilor. Tot astfel s-a îmbunătățit și situația lor la învățătură și a scăzut procentul notelor la limită".

Biblioteca Grupului școlar minier Baia Mare pune la dispoziția cititorilor un număr mare de publicații din toate domeniile

Consultații la I. P. C. D. - București

I.P.C.D. București organizează, în sprijinul învățătorilor și profesorilor înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice, o serie de consultații colective și individuale, care vor avea loc la sediul Institutului din Calea Dorobanți nr. 32, după cum urmează :

CONSULTAȚII COLECTIVE

Materialism dialectic și istoric (pentru toate specialitățile) și **socialism științific** (specialitate) : Documentele mișcării comuniste internaționale cu privire la problema revoluției în etapa actuală (24. II. 1963, orele 9) ; Dezvoltarea învățăturii marxist-leniniste despre stat în documentele Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. (24. III. 1963, orele 9) ; Sarcinile Congresului al III-lea al P.M.R. cu privire la desăvîrșirea construirii socialismului în țara noastră. (28. IV. 1963, orele 9) ; Problemele actuale ale dezvoltării sistemului mondial al socialismului. (26. V. 1963, orele 9).

Pedagogie (pentru toate specialitățile) : Sarcinile actuale ale învățămîntului în lumina documentelor Congresului al III-lea al P.M.R. (24. II. 1963, orele 11) ; Dezvoltarea multilaterală a tinerei generații (24 II. 1963, orele 11) ; Probleme ale procesului de învățămînt. (28. IV. 1963, orele 11) ; Conținutul, principiile și metodele educației în spiritul moralei comuniste (25. V. 1963, orele 11).

Economie politică : Cea de-a III-a etapă a crizei generale a capitalismului (25. II. 1963, ora 12 ; 18. III. 1963, ora 10); Sarcinile trasate de partid pentru dezvoltarea agriculturii noastre socialiste (22. IV. 1963, ora 10); Perfecționarea continuă a relațiilor de colaborare și ajutor reciproc din cadrul sistemului mondial socialist (20. V. 1963, ora 10).

Limba și literatura română : Probleme privind flexiunea verbală ; creația scriitorilor din generația de la 1848. (25. II. 1963, orele 10) ; Probleme referitoare la flexiunea nominală ; critica socială în operele clasicilor. (22. III. 1963, ora 10) ; Rolul cuvintelor neflexibile în vorbire ; critica războiului în proza dintre cele două războaie mondiale (19. IV. 1963, orele 10) ; Probleme de sintaxă ; aspecte ale transformării vieții satului oglindite în literatura noastră actuală. (24. V. 1963, orele 10).

Limba și literatura latină : Probleme de fonetică ; comedia latină, interpretare din Plautus. Aulularia. (28. II. 1963, orele 10) ; Probleme de morfologie ; poezia lirică latină, interpretare din Tibullus și Propertius (22.III.1963, orele 10) ; Sintaxa propoziției ; poezia epică latină, interpretare din Vergilius, Aeneis. (19. IV. 1963, orele 10) ; Sintaxa frazei ; istoriografia latină, interpretare din Tacitus. (24. V. 1963, orele 10) ; Valoarea instructiv-educativă a lecțiilor de limba latină. (14. VI. 1963, orele 10).

Limba rusă : Aplicarea principiilor didactice în predarea limbii ruse. (26. II. 1963, orele 9) ; Felurile citirii după modul de înțelegere a unui text în procesul predării limbii ruse. (12. III. 1963, orele 9) ; Repetarea lexicului uzual, concomitent cu predarea textelor literare. (16. IV. 1963, orele 9) ; Orientarea practică în predarea gramaticii limbii ruse (14. V. 1963, orele 9).

Limba franceză : Comentarea textului literar în cadrul lecției de literatură (25 II. 1963, orele 10) ; Lupta împotriva greșelilor de ortografie (22. III. 1963, orele 10) ; Tehnica lecturii în cadrul lecției de literatură, cu exemplificări pe discuri (19. IV. 1963, orele 10) ; Legătura dintre teorie și practică în cadrul exercițiilor de conversație, cu exemplificări pe discuri (24. V. 1963, orele 10).

Limba engleză : Iluminismul englez (25. II. 1963, orele 9) ; Aplicarea principiilor didactice în predarea limbii engleze (22. III. 1963, orele 9) ; Funcțiile sintactice ale infinitivului și construcțiile infinitivale. (26. IV. 1963. ora 9) ; Forma „Ing", construcții cu participiul (24. IV. 1963, orele 9).

Matematica : Elemente de teoria multimilor (25. II. 1963, orele 12) ; Transformări geometrice (18. III. 1963, ora 10) ; Metodica predării „locurilor geometrice" (22. IV. 1963, orele 10) ; Elemente de geometrie absolută. (20. V. 1963, orele 10).

Fizica : Probleme de mecanică și oscilații elastice. (27. II. 1963, orele 10) ; Căldura și termodinamica (20. III. 1963, orele 10) ; Legile curenților electrici (17. IV. 1963, orele 10) ; Probleme ale fizicii nucleare (22. V. 1963. ora 10).

Chimia : Metodica efectuării lucrărilor practice de laborator. (27. II. 1963, ora 10) ; Sistemul periodic al elementelor (20. III. 1963, ora 10) ; Ioni și soluții. (17. IV. 1963, ora 10) ; Hidrocarburi (22. V. 1963, ora 10).

Științe naturale : Unele probleme despre variabilitate și ereditate. (25. II. 1963, ora 10) ; Specia și evoluția ei (16. III. 1963, ora 10) ; Evoluția nevertebratelor (13. IV. 1963, ora 10) ; Probleme de fiziologie vegetală cu aplicare în agricultură (18. V. 1963, ora 10).

Geografie : Ipoteze cosmogonice (23. II. 1963, ora 10) ; Privire comparativă asupra caracterelor fizico-geografice ale continentelor (16. III. 1963, ora 10) ; Legarea predării capitolului „Atmosfera" de viață, de practică, de producție (13. IV. 1963, ora 10) ; Lucrări practice la geografia economică (18. V. 1963, ora 10).

Istoria : Trăsăturile caracteristice ale etapei de destrămare a orînduirii sclavagiste. Aspecte principale ale sclavajului pe teritoriul R.P.R. (25. II. 1963, ora 9) ; Probleme importante ale etapelor de înflorire și de destrămare a orînduirii feudale, cu privire specială la statul și orașul feudal, inclusiv în țările române (22. III. 1963, ora 9) ; Aspecte speciale ale apariției și dezvoltării mișcării muncitorești până la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, inclusiv mișcarea muncitorească din țara noastră (19. IV. 1963, ora 9) ; Situația internațională după al doilea război mondial. Construirea socialismului în țara noastră. Folosirea materialului didactic (14. VI. 1963, ora 9).

Pedagogia (specialitate) : Sarcinile actuale ale învățămîntului în lumina documentelor Congresului al III-lea al P.M.R. (28. II. 1963, ora 18) ; Educarea elevilor în spiritul umanismului socialist. (28. III. 1963, ora 18) ; Lenin despre învățămînt (25. IV. 1963, ora 18) ; Metodele de învățămînt (25. V. 1963, ora 18).

Psihologia : Metodele în psihologie (1. III. 1963, ora 9) ; Formarea priceperilor și deprinderilor (2. IV. 1963, ora 9) ; Particularitățile de vîrstă ale elevilor (3. V. 1963, ora 9).

Defectologie : Problemele generale ale surdopedagogiei (24. II. 1963, ora 9); Anatomia, fiziologia și patologia organelor auzului și vorbirii (24. III. 1963, ora 9) ; Cauzele surdității și hipoacuziei (28. IV. 1963, ora 9) ; Aplicarea principiilor și metodelor de învățămînt în școlile de surzi și hipoacuzici (26. V. 1963, ora 9) ; Probleme ale muncii educative în școlile de surzi (9. VI. 1963, ora 9).

Educația fizică : Predarea atletismului în cadrul lecțiilor de educație fizică în cl. I—VIII (20. III. 1963, ora 10) ; Planificarea activității de educație fizică (20. III. 1963, ora 10) ; Dezvoltarea calităților fizice prin jocuri dinamice și sportive (17. IV. 1963, ora 10) ; Conținutul și structura lecției în funcție de tipul lecției (22. V. 1963, ora 10) ; Ideile principale ale documentelor de partid și de stat privitoare la dezvoltarea educației fizice la noi în țară (19. VI. 1963, ora 10).

Muzica : Cultura muzicală a Italiei și Franței în epoca Renașterii. (28. II. 1963, ora 10) ; Cultura muzicală a Angliei, Spaniei și Germaniei în epoca Renașterii (21. III. 1963, ora 10) ; Cultura muzicală a Poloniei și Cehiei în epoca Renașterii (18. IV. 1963, ora 10) ; Opera în Italia ; apariția și dezvoltarea ei (23. V. 1963, ora 10).

Desenul : Schița cotată (28. II. 1963, ora 13) ; Contribuția desenului la legarea învățămîntului de practica în producție (21. III. 1963, ora 10) ; Realizarea educației estetice prin lecțiile de desen (17. IV. 1963, ora 10) ; Predarea desenului după natură la cl. V—VII (22. V. 1963, ora 10).

Învățători : Literatura populară (10. III. 1963, ora 9) ; Divizibilitatea ; Relații metrice (10. III. 1963, ora 11) ; Sintaxa propoziției (7. IV. 1963, ora 9) ; Fracțiile ordinare ; Aziile poligoanelor (7. IV. 1963, ora 11) ; Literatura română legată de revoluția de la 1848. (12. V. 1963, ora 9) ; Ecuații ; Volume (12. V. 1963, ora 11).

Educatoare : Literatura populară (10. III. 1963, ora 9) ; Concepția științifică despre factorii dezvoltării personalității copiilor Rolul conducător al educației (10. III. 1963, ora 11) ; Sintaxa propoziției (7. IV. 1963, ora 9) ; Unele probleme ale educației intelectuale a copiilor preșcolari. Specificul procesului de învățămînt în grădinița de copii (7. IV. 1963, ora 11) ; Literatura română legată de revoluția de la 1848 (12. V. 1963, ora 9) ; Metodele de învățămînt. Aplicarea lor în activitatea instructiv-educativă din grădinițele de copii (12. V. 1963, ora 11).

Consultațiile individuale orale se desfășoară la cabinetele de specialitate ale institutului, în zilele cînd nu sînt consultații colective sau ședințe ale cercului pedagogic, pe teme planificate de catedră sau ridicate de cadrele didactice. Se dau de asemenea, consultații individuale scrise. Acestea constau din răspunsuri trimise de cadrele de specialitate ale institutului, prin corespodență, celor care, neputînd participa la consultațiile colective și individuale de la sediul institutului sau din regiuni, solicită pe această cale sprijin în lămurirea problemelor ce-i interesează.

★

La consultații pot participa și cadre didactice care nu sînt înscrise la examene, dar care vor să-și ridice, pe această cale, calificarea.

În sala de lectură a clubului de pe lîngă uzinele „Griviția Roșie"

POȘTA redacției

Vasile Hulpoi, Tg. Secuiesc.

Instrucțiunile de aplicare a H.C.M. nr. 1059/1959, articolul 28, ultimul aliniat, prevăd că în munca de culturalizare se includ și activitățile desfășurate în cadrul căminelor culturale.

Alexandru Simion, Constanța.

Pentru a vă lămuri în problemele pe care le-ați ridicat în scrisoarea dv., urmează să vă adresați direct facultății sau institutului la care doriți să vă înscrieți.

Lazăr Antip, Sf. Gheorghe.

Salarizarea dv. poate fi modificată ca urmare a obținerii gradului II numai cu începere de la data de 1 ale lunii următoare celei în care ați depus actele doveditoare. Dacă ați depus dovada obținerii gradului II în cursul lunii ianuarie, aveți dreptul la salariu sporit cu începere de la 1 februarie. In ceea ce privește condițiile de transferare, acestea se vor comunica prin secția de învățămînt.

Panait Arghir, Rm. Sărat și Iacob Gheorghe, Trușești.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a H.C.M. nr. 1059/1959, timpul cît ați fost elev la Școala pedagogică sau student la facultate, cu scopul de a vă califica pentru învățămînt, se recunoaște ca stagiu de activitate cu condiția să fi funcționat în învățămînt, înainte de începerea studiilor, minimum 3 ani și să fi plecat la studii direct de la catedră.

Stela Duduman, Rădăuți.

Nu există nici o prevedere în legătură cu majorarea salariilor pentru cei care au absolvit cursurile de perfecționare numai cu calificative de „foarte bine". Obținerea unor asemenea calificative dă însă dreptul la acordarea unui an în plus la vechime, o singură dată, în cazul trecerii dintr-o grupă în alta de salarizare după vechime, ceea ce atrage după sine sporirea salariului corespunzător grupei respective.

Gh. Stanciu, Segarcea.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a H.C.M. nr. 1059 /1959, școlile medii tehnice sînt echivalente cu școlile de grad mediu.

Înv. Ion Stoian, com. Plopiș, raionul Șimleu.

După cum s-a stabilit, cadrele didactice nu au obligația de a face de serviciu la telefonul sfatului popular comunal.

Prof. Geo Mihai, com. Cremenari, raionul Rîmnicu Vîlcea.

Indiferent de modificările survenite pe parcurs în numărul de elevi ai unei clase, indemnizația diriginteluí rămîne cea stabilită la începutul anului școlar.

G. Păunescu, Baia de Aramă.

Pentru edificarea dv. în legătură cu consiliile pedagogice consultați instrucțiunile M.I. nr. 41.431 din 18 III. 1959 cu privire la organizarea activității metodice a cadrelor didactice în școală.

Cu privire la plasarea în orar a lecțiilor de aritmetică, puteți consulta manualul „Pedagogia" E.S.D.P. ed. 1960, pag. 186-188, precum și Regulamentul pentru funcționarea școlilor de cultură generală pag. 25 art. 43. Problemele predării simultane sînt tratate în același manual la pag. 183-197.

În legătură cu celelalte probleme adresați-vă organelor locale de resort.

Eufimie Negrea, comuna Liveni, raionul Săveni.

În problema acordării gradului definitiv trebuie să vă adresați secțiunii de învățămînt, aceasta fiind în măsură să stabilească, pe bază de acte, dacă puteți primi gradul definitiv fără examen și să facă propuneri în acest sens.

Ion Zalevschi, comuna Dițești, raionul Cîmpina.

Ca inginer agronom aveți dreptul să predați prin cumul ore de agricultură în școlile de 8 ani, pînă la o jumătate de normă, pentru care sînteți retribuit cu cota corespunzătoare numărului de ore, calculată la 50 la sută din salariul funcției îndeplinite pentru o jumătate de normă.

Timpul servit în producție în specialitate se consideră ca stagiu în învățămînt, avînd prin urmare dreptul la salariul de profesor categoria I, cu gradul definitiv, în grupa de vechime 10—20 ani.

Vasile Isodorescu, Lugoj ; Mircea Ciobotaru, comuna Arbore, Rădăuți ; Petru Moraru, Vatra Dornei ; Gheorghe Strugariu, Oțelul Roșu ; Adriana Dohotaru, Botoșani ; Simion Adam, Bistrița ; Ion Gîd, comuna Micșa, raionul Criș.

Pentru lămuririle pe care le cereți adresați-vă organelor locale

Radu Calcan, Buzău ; Maria Samfireag, Lugoj ; Lucia Voicu, Cîmpina ; Dumitru Brisc, Marghita.

Întrebările puse de dv. au fost lămurite în numerele anterioare ale gazetei noastre, la rubrica de față.

Din activitatea unui cerc de fizică

În acest an școlar, cercul de fizică de la Școala medie din Dej a continuat să desfășoare o activitate susținută. Scopul acestei activități este de a lărgi sfera cunoștințelor ce se predau la lecțiile de fizică, de a-i deprinde pe elevi cu rezolvarea rapidă a problemelor de fizică, de a lega mai strîns cunoștințele predate la lecții de practică.

De curînd a avut loc o ședință a cercului de fizică în care s-a discutat tema „Bazele fizice ale zborului omului în Cosmos" și s-au arătat realizările Uniunii Sovietice în cucerirea spațiului cosmic. Au urmat apoi o serie de experiențe privind emisiile și recepțiile de radiofonie și utilizarea arcului voltaic.

Prof. PETRU FLORIAN
Școala medie din Dej

Un cineclub școlar

De curînd, la Școala medie nr. 16 din Capitală a luat ființă, din inițiativa comitetului U.T.M. și cu sprijinul profesorilor, un cineclub menit să-i familiarizeze pe elevi cu problemele artei cinematografice. Cineclubul poartă numele „16 Februarie".

Pînă în prezent, la adunările membrilor cineclubului s-au discutat temele : „Dezvoltarea cinematografiei romînești în anii puterii populare" și „Mari regizori sovietici". La aceste adunări, la care au participat peste 200 de elevi, au fost de față și actorul Ștefan Tăpălagă și regizorul Geo Saizescu, care au vorbit elevilor despre munca lor.

Ambele adunări s-au încheiat cu proiecții de filme și cu concursuri „Cine știe cîștigă" pe teme cinematografice.

CONCURSURI

Institutul de medicină din Iași publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi :

— un post de conferențiar, poz. 3/V, disciplina chimie analitică ;

— un post de profesor, poz. 2/19, disciplina chirurgie infantilă și ortopedică.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune la rectoratul institutului, în str. Universității nr. 16, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentului anunț, o cerere însoțită de următoarele acte, în 3 exemplare : copie legalizată de pe actul de studii ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe medicale ; copie de pe atestatul de conferențiar ; autobiografia ; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția unde au funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd funcționează în învățămînt ; memoriul de activitate didactico-științifică, titluri și lucrări ; certificat de vechime în muncă ; lucrările științifice (într-un singur exemplar).

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului, înscrierea la concurs.

Orice informații suplimentare se pot cere la rectorat.

★

Institutul de construcții din București anunță scoaterea la concurs a unui post didactic de conferențiar la disciplina economie politică poziția 1.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț o cerere adresată rectoratului Institutului de construcții din București, b-dul Tolbuhin nr. 80, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția în care își au funcția de bază ; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ; autobiografie.

Locul și data concursului vor fi anunțate direct candidaților admiși la concurs pentru postul respectiv.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de învățămînt și Cultura

Anu XIV nr. 697 — vineri 1 Martie 1963 — 8 pagini 25 bani

ELEVI INOVATORI

Era cam pe la sfîrșitul anului trecut cînd, după o discuție în legătură cu unele probleme de producție, șeful secției de strungărie mi-a spus zîmbind mulțumit : „Cred că în curînd numărul inovatorilor din secția noastră va crește cu încă trei. Și vor fi cei mai tineri inovatori din întreaga uzină „Tudor Vladimirescu". Așa am aflat că trei dintre elevii clasei a X-a a Școlii medii „Mihail Eminescu", care își efectuează practica în producție la uzina noastră — Alexandru Neagu, Gabriel Florescu și Alexandru Nica — lucrează la construirea unui dispozitiv original pentru mașina de găurit. M-am bucurat mult, așa cum s-ar fi bucurat oricine care iubește tehnica, aflînd că tînăra generație pășește încă de pe băncile școlii pe calea creației tehnice originale.

Mi i-am amintit pe elevii acestei clase așa cum arătau atunci cînd au pășit pentru prima oară pe poarta uzinei noastre. In secția de strungărie, unde au fost repartizați, s-au oprit cu mult interes, dar oarecum intimidați, înaintea fiecărei mașini. Se interesau de funcționarea ei, de piesele pe care le execută. Și așa, treptat, săptămînă de săptămînă, au început să deprindă tainele mașinilor-unelte.

Anul acesta, ținîndu-se seama de cunoștințele însușite anterior, li s-au încredințat spre efectuare piesele de strîngere de la ștergătoarele de parbriz ale autobuzelor și troleibuzelor.

Pentru aceasta aveau de executat în plăcuța piesei de strîngere după trasarea anterioară, trei găuri la distanțe egale. Plăcuțele se deplasează sub burghiul mașinii de găurit pentru executarea fiecărei găuri în parte.

In același timp lucrarea cere multă precizie, căci de îndată ce apare cel mai mic joc al plăcuței se poate rupe burghiul sau deplasa gaura față de trasare, ceea ce provoacă rebutarea întregii piese.

Atunci în mintea lui Alexandru Neagu a încolțit o idee : ce-ar fi dacă s-ar realiza un dispozitiv pentru găurirea piesei de strîngere ? Ceilalți doi colegi ai săi care lucrau la aceeași piesă au îmbrățișat cu căldură proiectul de inovație.

Apoi, în multe după-amieze, cei trei prieteni puteau fi văzuți la cabinetul tehnic al uzinei, studiind lucrări privitoare la executarea diferitelor dispozitive pentru mașina de găurit. In același timp au început să revadă cu stăruință cunoștințele de fizică și matematică.

Colectivul cabinetului tehnic, ca și profesorii școlii au încurajat și au sprijinit permanent căutările creatoare ale elevilor. Inginerii, maiștrii și muncitorii fruntași — în special tovarășii Constantin Balica și Ion Tudor — le-au dat îndrumări privind condițiile tehnice ale realizării unei inovații. Un ajutor de mare preț l-a acordat profesorul de desen tehnic Gheorghe Georgescu, care este în același timp și îndrumătorul de practică al elevilor clasei respective. Bun cunoscător al problemelor de desen și priceput, de asemenea, în tehnica de producție, el a luat parte personal la transpunerea pe planșe de desen a ideii inovatoare.

Dispozitivul conceput de elevi și realizat acum în practică permite prinderea simultană pe masa mașinii de găurit a două plăci suprapuse care sînt găurite de o dată. Deci din trei treceri succesive sînt executate două piese în loc de una, cît se putea lucra înainte. In plus, datorită faptului că dispozitivul este prevăzut cu o bucșă de ghidaj, se elimină și operația de trasare. Plăcuțele fiind prinse foarte precis, defecțiunile — ca. de pildă, ruperea burghiului sau execuția excentrică a găurilor — sînt total eliminate, după cum, de altfel, se micșorează și efortul fizic al muncitorului. Inovația celor trei elevi a determinat, în ansamblu, reducerea cu aproape 50% a timpului de lucru pentru executarea piesei de strîngere a ștergătorului de parbriz.

Cu cîteva zile în urmă am asistat, cu emoție, la ședința de sărbătorire a celor mai tineri inovatori din uzina noastră. Atunci cînd tovarășul Dumitru Vîlcu, responsabilul cabinetului tehnic, le-a înmînat elevilor Alexandru Nica, Gabriel Florescu și Alexandru Neagu carnetele de inovatori, simțeam că pe cei trei adolescenți îi învăluie dragostea plină de căldură a întregului nostru colectiv. Eram mîndri de ei. Și mulțumirea noastră a fost cu atît mai mare cînd am aflat, din spusele tovarășelor Constanța Popescu, directoarea Școlii medii „Mihail Eminescu" și Olga Radu, diriginta clasei în care învață cei trei elevi inovatori, că ei sînt și fruntași la învățătură (Alexandru Nica nu se bucura pînă de curînd de acest renume. Dar în ultimul timp a făcut un efort deosebit, lichidînd cu notele mediocre la unele discipline și intrînd și el în rîndul fruntașilor clasei).

Drept semn al aprecierii de care se bucură în rîndurile colectivului nostru elevii Școlii medii „Mihail Eminescu", conducerea și organizația de partid a întreprinderii au anunțat, cu prilejul aceleiași ședințe, că la cele 12 strunguri care alcătuiesc sectorul de lucru al ucenicilor din secția de strungărie vor lucra de acum înainte, independent, și elevii școlii medii.

Sîntem siguri că, sub îndrumarea maiștrilor, stimulați de întrecerea la care i-au chemat ucenicii, elevii își vor însuși mai temeinic deprinderile de producție, vor căuta să cunoască și mai adînc tehnica înaintată, lărgindu-și în același timp orizontul științific. Iar exemplul celor trei elevi inovatori va rodi în numeroase fapte demne de toată lauda.

GHEORGHE PIȚULESCU
inginer șef
al uzinelor „Tudor Vladimirescu"

Viitorii arhitecți, elevii de astăzi ai Școlii tehnice de arhitectură și construcția orașelor din București

În problema manualelor

Discuția pornită în presă cu privire la cerințele actuale față de manualele școlare interesează nu numai cadrele didactice și pe lucrătorii Ministerului Învățămîntului și ai Editurii didactice și pedagogice, ci și pe orice om de cultură.

Propunerile care se fac și concluziile care se trag arată că discuția nu vizează numai manualele ca instrumente de studiu individual pentru elevi și călăuze pentru pedagogi, ci și programele de învățămînt și, în fond, cultura generală actuală.

Cei mai mulți specialiști în articolele publicate, constată un progres simțitor atît în ce privește conținutul manualelor, cît și în ce privește prezentarea lor. Mai toți se referă, însă, la faptul că manualele nu reflectă complet toate progresele obținute pînă în ultimul moment în specialitatea lor. Bineînțeles că nu trebuie să lipsească, expuse pe larg sau pe scurt, toate etapele de dezvoltare din trecut ale specialității respective.

Fără îndoială că cerințele istorice de cultură ale epocii în care trăim trebuie să fie satisfăcute, în fundamentul lor, de obligațiile învățămîntului de cultură generală, dar posibilitățile școlii nu corespund cu cerințele absolute ale fiecărei specialități.

Școala de cultură generală este un factor de formare intelectuală și morală a tinerelor generații, dar și un așezămînt de inițiere, de introducere în bazele științelor și ale culturii în general. Ea familiarizează pe elevi cu metodele de cunoaștere și de cercetare, creează deprinderi de studiu, insuflă pasiuni sau deșteaptă interesul pentru o disciplină sau alta și, potrivit particularităților de vîrstă și etapei de dezvoltare a tinerilor, le dozează eforturile după capacitatea lor reală de a cuprinde complexitatea problemelor.

Tendințe de specializare au pătruns în școala noastră de cultură generală și, mai ales, cursul mediu tinde să devină o preuniversitate sau o mică universitate. Cu toate acestea, acest curs își păstrează caracterul de școală de cultură generală.

Nu e mai puțin adevărat, însă, că progresul în cunoașterea și stăpînirea forțelor naturii a căpătat o cadență vertiginoasă. Cifra comunicărilor științifice, așa cum arată tov. dr. Mircea Pădureleanu în articolul său „Coordonate ale științei", publicat într-un număr recent al revistei „Contemporanul", a ajuns în întreaga lume la 3.000.000, iar numărul cercetătorilor, în toate sectoarele științei și tehnicii, era la începutul anului 1961 de circa 2.000.000. Un asemenea uriaș efort de cercetare duce, negreșit la noi și noi descoperiri, la importante realizări în știință și tehnică, la neașteptate schimbări sau completări în soluționarea problemelor pe care cerințele vremii actuale le impun. In articolul citat se mai adaugă : „Conceptul de cultură generală suferă — datorită progresului științei — o transformare calitativă. Cu greu poate fi imaginat astăzi un intelectual — nu numai inginer, arhitect sau medic, dar chiar și pedagog, economist și om de litere — care să nu aibă nevoie, **chiar pentru problemele profesionale**, de sprijinul unor discipline cum ar fi matematica, electronica, cibernetica".

Personal sînt convins de adevărul acestei afirmații și cred că, nu prea tîrziu, vor interveni și alte cuceriri ale științei și tehnicii care nu vor putea lipsi din formația unui intelectual. In pas cu vremea, școala și-a însușit, rînd pe rînd, tot ce a constituit un progres în domeniul științelor și al tehnicii. Cine a învățat, de pildă, fizica acum 40 de ani rămîne uimit de cîte capitole noi și importante au fost adăugate în studiul fizicii, iar cel care va deschide o fizică, peste numai 10 ani va rămîne uimit, la rîndul său, de cîte alte noi capitole se vor adăuga.

Numai că, în organizarea învățămîntului nostru de cultură generală, ne aflăm în situația ciudată că față de creșterea continuă și vertiginoasă a volumului de cunoștințe necesare să intre în cultura unui tînăr — și nu numai cunoștințe științifice, dar și literare, artistice, politice, cunoștințe și deprinderi practice de muncă în producție — timpul pe care programele școlare îl pun la dispoziția elevilor și cadrelor didactice în școală este mereu același : 5, maximum 6 ore pe zi și 12 ani — au fost și 10 ani și 11 ani — de învățămînt de cultură generală. Oricît de mari și de importante probleme se vor adăuga în viitor în fizică, programa școlară nu-i va putea pune la dispoziție decît aceleași 3 ore sau chiar 2 ore săptămînal.

Este drept că capacitatea medie de înțelegere și asimilare a

Prof. PETRE DRĂGOIESCU

(Continuare în pag. a 7-a)

Întîmpinînd alegerile de la 3 Martie

Cadrele didactice și elevii din orașele raionale și din comune întîmpină sărbătorește alegerile care vor avea loc la 3 martie.

In multe locuri școlile găzduiesc întîlnirile între alegători și candidați, în rîndurile cărora se numără și mulți învățători și profesori. Asemenea întîlniri au avut loc de curînd, de pildă, la Școala de 8 ani din comuna Boldești, raionul Ploiești. În cadrul acestor întîlniri alegătorii au făcut numeroase propuneri privind întărirea economico-organizatorică a gospodăriei colective din localitate, îmbunătățirea condițiilor de muncă și viață ale țăranilor colectiviști, înfrumusețarea comunei etc. Firește că unul din obiectivele principale ale discuției dintre candidați și alegători a fost și acela privitor la îmbunătățirea muncii în școală.

Printre alegătorii ce vor vota în acest an pentru prima dată se găsesc mulți elevi care au împlinit de curînd 18 ani. Pentru aceștia se organizează numeroase acțiuni în școli și la punctele de agitație.

De pildă, la Școala tehnică veterinară din Galtiu, raionul Alba, a avut loc recent, în cinstea elevilor care votează anul acesta pentru prima dată, o manifestare cultural-artistică. Cu acest prilej li s-a vorbit despre drepturile cetățenilor în R.P.R., despre realizările obținute în anii puterii populare și despre condițiile de muncă și învățătură create tinerilor din patria noastră.

Și în comunele și orașele regiunii Suceava au loc manifestări închinate tinerilor alegători, elevi ai școlilor de cultură generală, profesionale și tehnice. Cu acest prilej ei pot afla o serie de aspecte din timpul alegerilor din trecut, ceea ce le dă posibilitatea să înțeleagă mai bine înaltul democratism al orînduirii noastre.

★

Pretutindeni învățătorii și profesorii iau parte activă la acțiunile din cadrul campaniei electorale, prin conferințe, expuneri etc. În satele regiunii Hunedoara, de exemplu, numeroase cadre didactice au ținut conferințe interesante referitoare la realizările regimului nostru în anii puterii populare.

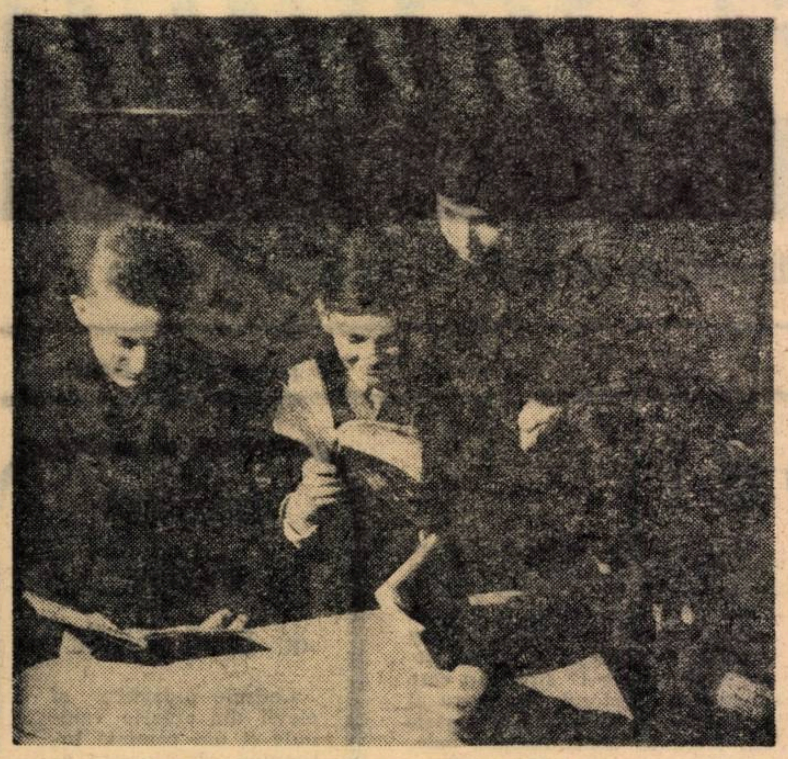

În biblioteca pentru copiii din Tîrgu Mureș

În raport cu cerințele

Ediția din 1962 a manualului de literatura romînă pentru clasa a VIII-a a școlilor cu limbile de predare ale minorităților naționale aduce multe îmbunătățiri față de vechile ediții. Materia cuprinsă în manual este în general mai bogată, a sporit numărul creațiilor literare care contribuie la educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist, care demonstrează superioritatea orînduirii socialiste. De asemenea, se vede din manual preocuparea autorilor pentru educarea elevilor în spiritul internaționalismului proletar prin includerea unor lucrări literare deosebit de semnificative din acest punct de vedere.

Problemele de teorie a literaturii îi familiarizează larg pe elevi cu anumite noțiuni și categorii estetice în limba romînă, ceea ce le va permite să studieze în condiții și mai bune, în clasele mai mari, istoria literaturii romîne.

Este binevenită prezența exercițiilor plasate după fiecare lectură — compuneri, descrieri, caracterizări, răspunsuri la felurite întrebări legate de tema studiată — care au scopul de a îmbunătăți exprimarea orală și scrisă a elevilor. Este de asemenea binevenită și atenția ce se acordă explicării unor cuvinte și noțiuni mai grele, ceea ce ajută la înțelegerea celor studiate și în același timp îmbogățește vocabularul elevilor.

Stilul manualului, în general, este îngrijit. S-a folosit o limbă simplă, clară, expresivă, ce permite însușirea cunoștințelor.

Manualul are însă și o serie de lipsuri, pe care aș vrea să le relev.

Cred că se trece adeseori prea ușor peste ceea ce este esențial în conținutul creațiilor propuse spre studiere. Dacă o operă literară care se predă în clasa a VIII-a se va relua în clasele superioare, se poate face în clasa a VIII-a o analiză mai sumară a creației respective, fără însă a neglija elementele cele mai semnificative. Atunci cînd aceasta nu se reia în clasele mai mari analiza trebuie să se facă cu cea mai mare atenție, astfel încît ea să cuprindă tot ce este esențial, caracteristic. Din acest punct de vedere nu ne satisface, de pildă, felul cum este analizată fabula „Cîinele și Cățelul" de Grigore Alexandrescu. Manualul dă o analiză schematică și care nu pune suficient în evidență semnificația social-politică a conținutului fabulei, în primul rînd din cauză că autorii au caracterizat prea „telegrafic" personajele.

Tot astfel, îndrumările date cu privire la nuvela lui Ion Slavici „Budulea taichii" sînt extrem de reduse. Era absolut necesar să se fi subliniat realitățile sociale pe care se brodează acțiunea din această nuvelă .Manualul ar fi trebuit să dea o caracterizare de ansamblu a nuvelei, astfel încît elevilor să le rămînă o imagine unitară despre ea, cu atît mai mult cu cît aceasta nu se mai studiază în clasele mari.

Socotesc de asemenea că balada „Miorița", această capodoperă folclorică a poporului nostru, trebuia analizată mai temeinic. „Îndrumările" din carte trebuiau să se oprească mai îndelung asupra personajelor baladei, asupra gamei bogate de sentimente profund omenești pe care cîntărețul popular le oglindește în ea, asupra mijloacelor poetice folosite cu deosebită măiestrie.

Cred că, dacă din romanul lui Liviu Rebreanu „Răscoala" ar fi fost prezentate mai multe episoade, elevii ar fi putut să vadă mai bine caracterul represiv, criminal, al aparatului de stat burghezo-moșieresc, care n-a ezitat să trimită la moarte 11.000 de țărani, slugărnicia reprezentanților autorităților de atunci față de cei la putere, precum și ura lor față de popor.

Și analiza dramei „Bălcescu" de Camil Petrescu ar fi trebuit să reliefeze mai puternic personalitatea marelui democrat revoluționar, cu atît mai mult cu cît manualul nu cuprinde și lecții speciale despre opera lui Bălcescu. Pentru prezentarea mai largă a realităților timpului s-ar fi cerut și caracterizarea altor personaje pozitive ale piesei, ca de exemplu Golescu-Arăpilă, ca și a unora din cele negative, ca de exemplu boierul Alecu Filipescu-Vulpe. Apoi ar fi fost absolut util să se respecte indicația din programă de a se preda și unele noțiuni de teorie a literaturii în legătură cu piesa de teatru.

În manual mai există și alte prezentări sumare, fără subliniere satisfăcătoare a ceea ce este ilustrativ pentru scriitorii și creațiile studiate.

Avem datoria să dăm elevilor o pregătire temeinică, să ridicăm nivelul cunoștințelor lor de limba romînă, așa încît să o poată folosi cît mai corect și cît mai expresiv.

În această direcție de un real și mare folos ne pot fi manualele, bine alcătuite și îmbunătățite în raport cu cerințele.

Prof. VICTOR TOROK
București

Manualele de limba latină

Manualele de limba latină, ediția 1962, sînt mult îmbunătățite atît în ce privește conținutul științific și ideologic, cît și forma de expunere și înfățișarea grafică. Textele de lectură sînt mai adecvate scopului instructiv-educativ al lecțiilor, mai bine dozate ca volum, putînd fi încadrate în timpul afectat unei ore. Preocuparea autorilor pentru calitatea manualelor se vede și în aceea că au fost corectate unele greșeli de gramatică existente în manualul de clasa a VIII-a, că s-a redus materialul de prisos în expunerea problemelor de literatură și au fost sistematizate primele capitole de istorie a literaturii latine din manualul pentru clasa a X-a.

Cu toate acestea, mai există în manuale o serie de scăpări, de care ar trebui să se țină seama în edițiile viitoare.

Astfel, încă nu este complet clarificată problema temei prezentului la conjugarea a III-a. În manualul pentru clasa a VIII-a (pag. 27) se spune, întru totul just, că un verb de conjugarea a III-a are tema prezentului terminată în consoană : **dic —, duc —** etc., întrucît ĕ de la infinitiv este o vocală de legătură. Nu se poate afirma însă, așa cum se face în manual, că la indicativul prezent această vocală, care la prima persoană nu apare, „se schimbă la celelalte persoane în **i**, iar la persoana a III-a plural în **u**" (pag. 28). Corect este să se spună că „se înlocuiește" cu **i** și cu **u**.

Autorul scapă din vedere vocala de legătură **e** atunci cînd afirmă, la pagina 40, că participiul prezent la conjugările a III-a și a IV-a se formează din tema prezentului, la care se adaugă **ens. Corect este să se spună că e este aci o vocală de legătură între** tema prezentului și caracteristica **— ns.** Aceeași scăpare se constată și la explicarea gerunziului (pag. 88), unde se afirmă că la conjugările a III-a și a IV-a se adaugă la temă — **end,** în loc să se arate că grupul caracteristic **— nd** se leagă de tema prezentului cu vocala de legătură **e.** În legătură cu aceasta ar fi fost bine să se sublinieze că — **ns** de la participiul prezent, — **nd** de la gerunziu, — **b** de la viitorul I, — **a** de la conjunctivul prezent etc. sînt „caracteristici" (grup caracteristic consoană sau vocală caracteristică etc.).

În manualul pentru clasa a IX-a se tratează greșit și confuz tema prezentului la conjugarea a III-a. Astfel, nu se spune nimic despre vocala de legătură **e** de la infinitivul prezent și nici despre vocalele de legătură **i** și **u** necesare la formarea indicativului prezent. Mai mult, lucrurile sînt inutil complicate, pornindu-se de la „rădăcina" verbală (pag. 37), la care se adaugă „vocala caracteristică" a conjugării : **laud — a.** Mai departe, explicînd tema prezentului, autorii afirmă că aceasta se obține înlăturînd sufixul **— re** de la infinitiv ; deci, la conjugarea a III-a, după explicația de mai sus, ar urma ca acest **e** să fie vocala caracteristică a conjugării, adăugată la „rădăcina verbală care poartă înțelesul". În continuare, se exemplifică conjugarea indicativului prezent : **scribo, scribis, scribit** etc., subliniindu-se terminațiile personale fără să se explice însă de unde provine **i** prezent în cuvîntul **scribi.** Despre persoana a III-a plural, care are vocala de legătură **— u,** nu se amintește, deși trebuia. Aceasta nu mai are **i,** ca persoanele a II-a și a III-a plural, cum vrea să spună acel **„etc."** pus în manual după persoana a III-a singular.

După toate acestea, pe pagina următoare (38), autorii, voind să generalizeze, spun : „După cum se vede : — prezentul indicativ nu are **sufix,** ci desinențele personale se adaugă direct la temă ; la conjugarea a III-a, **— e, — i** și **— u** sînt vocale de legătură, care, împreună cu tema verbală consonantică **(scrib)** formează tema prezentului". Lucrurile se încurcă pentru cine caută să înțeleagă ce citește : în primul rînd găsește acum în text **„temă verbală"** în loc de **„rădăcină verbală"** ; apoi se revine tot la tema prezentului în vocală, **scribe** ; ba, ceva mai mult, ar putea ajunge la trei teme ale prezentului : **scribe, scribi** și **scribu** (!). În manual se explică imediat formarea conjunctivului prezent activ : la conjugările a II-a, a III-a și a IV-a cu sufixul **— a,** deci din tema prezentului + sufixul **a** + desinențele personale. Dîndu-și seama că la conjugarea a III-a, conform explicațiilor date anterior, ar trebui să fie scribeam, scribeas etc., autorii fac o notiță la subsol, în care spun : „fără vocală de legătură". Da, căci după explicațiile mai sus arătate, ar putea să se ajungă și la „scribias" ca și la „scribuas".

Celelalte moduri din tema prezentului, participiul și gerunziul, care la conjugările a III-a și a IV-a cer, după cum știm, vocala de legătură **— e,** se explică din tema în vocală **scribe** după analogia **lauda, habe, audi.** La aceste moduri autorii menționează vocala de legătură **— e** numai la conjugarea a IV-a. La fel este explicat și imperfectul indicativului (pag. 38—39). La explicarea viitorului (pag. 40) **scribam, scribes,** se spune, la observații : „Verbele de conjugarea a III-a nu mai folosesc vocala de legătură". Dar **— a, — e** de la viitor nu sînt vocale de legătură, ci vocale caracteristice pentru conjugările a III-a și a IV-a unde — mai ales — se vede clar că nu poate fi vorba de vocala de legătură : audiam, audies etc. În mod logic, după afirmațiile anterioare, ar trebui ca acest viitor să fie scribeam, scribeas. Așadar, tema prezentului la conjugarea a III-a ar fi cînd vocalică, cînd consonantică : în unele situații, ca la participiu, gerunziu și imperfect indicativ, ar conveni tema vocalică, deși în alte situații, cum am arătat mai sus, autorii sînt nevoiți să facă observația că la formele respective lipsește vocala de legătură.

De aceleași greutăți ne lovim și la conjugarea pasivă (pag. 46—50) ; elevii ne pun întrebări la tot pasul asupra acestor nepotriviri și contradicții în explicarea conjugării a III-a la tema prezentului.

Nici conjunctivul prezent al conjugării I nu este clar explicat. În manualul pentru clasa a VIII-a se spune că el se formează adăugînd la rădăcina verbului vocala **„e"** (pag. 81), iar în cel pentru clasa a IX-a se arată că **laudem** provine din laudaem (pag. 38), deci din tema prezentului plus vocala caracteristică **e.** Fără să mai complicăm lucrurile, vorbind despre „rădăcina verbului" pe care elevii o confundă cu tema, sau despre contragerea diftongului **ae** în **e,** noi am spune elevilor că acest conjunctiv se formează înlocuind pe **a** din tema prezentului cu **e,** iar la celelalte conjugări se adaugă, la temă, vocala caracteristică **a.** Deci, o singură explicație, simplă și precisă, în loc de două destul de neclare pentru elevii școlii medii de cultură generală.

Cred că la clasa a IX-a nu este nevoie de atîtea lecții de recapitulare, că unele texte trebuie mai judicios alese. Spun aceasta pentru că, de exemplu, din textul lecției „O pildă de patriotism" nu se poate deduce patriotismul personajelor respective.

Cele semnalate mai sus sînt lipsurile mai importante pe care am socotit necesar să le aduc în atenția redactorilor ce se ocupă de îmbunătățirea manualelor. Desigur, observațiile făcute de alți profesori vor întregi tabloul intervențiilor necesare pentru îmbunătățirea conținutului și formei manualelor de limba latină.

Prof. ION VEGA
Școala medie „N. Bălcescu",
Rm. Vîlcea

„Mineralogia, petrografia; geochimia" pentru școala tehnică

Manualul de „Mineralogie, petrografie, geochimie" pentru școlile tehnice (autori V. Mamilici și S. Cosma), cuprinde o serie de cunoștințe valoroase privind descoperirea și darea în exploatare a bogățiilor minerale din solul patriei.

In mod special se remarcă temele de petrografie, în elaborarea cărora a fost utilizat un bogat material bibliografic de specialitate, asigurîndu-se atît ținuta științifică necesară cît și accesibilitatea materialului expus. Este remarcabilă de asemenea utilizarea amplă a schemelor și planșelor, executate în marea majoritate clar și corect, ceea ce permite însușirea în cele mai bune condiții a materialului respectiv.

In ceea ce privește sistematizarea expunerii temelor, considerăm că cele două discipline distincte ale geologiei — petrografia și geochimia — ar fi trebuit tratate de autori în părți diferite ale manualului și nu împreună, prin alternarea lecțiilor de petrografie cu cele de geochimie.

Obiecții serioase ridică uneori conținutul lecțiilor de geochimie. Astfel, din manual lipsesc o serie de noțiuni de bază de geochimie, în timp ce sînt dezvoltate pe larg lecțiile „Consolidarea magmelor (lavelor) la suprafața scoarței pămîntului" și „Tipuri principale de manifestări vulcanice", a căror studiere este prevăzută în cadrul disciplinei „Geologie generală".

In ceea ce privește partea a III-a a manualului, referitoare la petrografia R.P.R. și care cuprinde o împărțire a unităților structurale ale R.P.R., descrierea petrografică a rocilor eruptive și metamorfice pe unități structurale și a erupțiilor postmetamorfice, ținem să amintim că în cadrul cursului de geologia R.P.R., la descrierea unităților structurale se face și descrierea constituției lor petrografice, adică se predau aproximativ aceleași cunoștințe. Socotim că ar fi fost mult mai indicat ca în volumul corespunzător de pagini să se fi tratat tot probleme de geochimie.

Cîteva observații privind unele deficiențe de amănunt, care pot însă provoca confuzii în studierea capitolelor respective.

La figura nr. 5 de la pagina 16, reprezentînd pedionul bazal, sînt notați greșit indicii. In general, este bine ca pentru anumiți termeni științifici, pentru care există mai multe denumiri sau notații, să ne oprim — după prezentarea tuturor termenilor — la cel mai mult folosit. Bunăoară, în cazul notării indicilor fețelor cristalografice, să se folosească notarea părților pozitive cu semnul plus deasupra cifrei în toate ocaziile. Din păcate, autorii manualului nu se conduc peste tot după acest principiu.

Nu se păstrează o notare constantă nici pentru coordonatele sistemelor cristalografice. O dată se folosește termenul „axe de referință", alte ori „axe cristalografice".

De asemenea, în descrierea sistemului hexagonal, cubic și rombic, nu sînt reprezentate axele cristalografice, elemente deosebit de importante în explicarea formelor cristalografice ale sistemelor respective. Reprezentarea relațiilor axelor cristalografice la sistemul trigonal de la pagina 33 și a axelor cristalografice ale sistemului hexagonal de la pagina 41 este redată greșit, arătîndu-se numai raportul între trei axe cristalografice, deși se știe că cele două sisteme cristalografice au cîte patru axe cristalografice.

Imbunătățirea manualului într-o viitoare ediție va ușura munca profesorilor care predau această disciplină, ne mai fiind necesare explicațiile suplimentare asupra unor probleme prezentate eronat sau insuficient descrise.

Prof. SEVER PASCA
Baia Mare

LA LECȚIILE DE ISTORIE

În clasa a IV-a

Istoria patriei, care se predă ca un obiect de învățămînt de sine stătător începînd din clasa a IV-a, îi înarmează pe elevi cu un sistem închegat de cunoștințe de istorie și oferă, în același timp, largi posibilități de a-i familiariza pe școlari cu elemente ale concepției materialiste despre societate.

Nu este întîmplător de aceea faptul că învățătorii cu experiență consideră ca o sarcină a lor permanentă de a evidenția, pe măsura posibilităților de înțelegere ale elevilor, o serie de teze fundamentale ale materialismului istoric, desprinse din interpretarea fenomenelor istoriei patriei noastre. O asemenea preocupare am întîlnit, de pildă, la recapitularea cunoștințelor privind „Viața oamenilor de pe cuprinsul patriei noastre de la primele începuturi și pînă la unirea Moldovei cu Țara Românească", care a avut loc de curînd la una din clasele a IV-a ale Școlii de 8 ani nr. 25 din Capitală. Cu acest prilej învățătoarea și-a propus în mod just să-i orienteze pe elevi spre desprinderea ideii generalizatoare a rolului determinant al factorului economic în procesul dezvoltării sociale. Întrebări ca : „Ce schimbări a adus în viața oamenilor folosirea uneltelor de metal ?", „Cum au apărut sclavii și stăpînii de sclavi ?", „Ce schimbări au adus popoarele migratoare în viața strămoșilor noștri daci ?", „Cum au apărut proletarii și capitaliștii ?" și altele de acest fel i-au pus pe elevi — cum era și firesc — în situația de a sublinia, în răspunsurile lor, că dezvoltarea continuă a uneltelor, a producției bunurilor materiale, a determinat înlocuirea orînduirii comunei primitive cu orînduirea sclavagistă, a orînduirii sclavagiste cu cea feudală, a celei feudale cu orînduirea capitalistă.

Răspunsurile destul de sintetice formulate de elevi au scos în evidență înțelegerea faptului că în cadrul orînduirii comunei primitive, trecerea de la folosirea uneltelor celor mai primitive la unelte de piatră șlefuită, iar apoi la unelte din metal a făcut posibil prisosul de produse, ceea ce a avut ca urmare apariția primelor clase sociale — sclavii și stăpînii de sclavi — a unei noi orînduiri, orînduirea sclavagistă.

Într-un mod asemănător au fost tratate, la nivelul de înțelegere al elevilor, problemele privitoare la factorii economici care au determinat dezvoltarea ulterioară a vieții sociale de pe teritoriul patriei noastre. Întrebările învățătoarei i-au ajutat pe elevi să scoată în evidență faptul că, după retragerea conducătorilor romani și a stăpînilor de sclavi, cei care au fost aleși ca soli pentru a stabili legătura cu popoarele migratoare au început, cu timpul, să supună populația din mijlocul căreia s-au ridicat, răpindu-i pămînturile și obligînd-o să le plătească biruri grele. Elevii au subliniat factorul economic care a determinat apariția iobagilor și feudalilor, a orînduirii feudale. La fel, elevii au arătat că dezvoltarea ulterioară a uneltelor în orînduirea feudală a determinat apariția atelierelor, a fabricilor, a proletarilor care nu aveau alt mijloc de trai decît brațele lor de muncă, fiind astfel siliți să lucreze în ateliere și fabrici pentru stăpînii acestora — capitaliștii.

Datorită acestui mod de tratare a problemelor, lecția a izbutit să proiecteze asupra fenomenelor istorice lumina legității lor, să deschidă în fața elevilor o perspectivă istorică, să creeze premize pentru înțelegerea superiorității orînduirii socialiste.

Credem însă că într-o asemenea lecție, care a cuprins etape atît de importante din istoria patriei noastre, învățătoarea nu i-a condus suficient pe elevi spre sublinierea mai insistentă a rolului hotărîtor al maselor, al poporului în procesul dezvoltării patriei noastre. Este drept că în lecție s-a vorbit despre faptul că masele au fost acelea care au creat bogățiile patriei, despre răscoalele poporului și însemnătatea lor pentru mersul înainte al societății de pe teritoriul țării noastre. Dar acestea au apărut ca un element exterior și nu intrinsec procesului istoric, n-au constituit, așa cum era firesc, o idee fundamentală a lecției, care s-o străbată ca un fir roșu. Bunăoară, nu s-a scos suficient în evidență faptul că răscoalele sclavilor au zdruncinat din temelii orînduirea sclavagistă și stăpînirea romană în Dacia, că răscoalele iobagilor au contribuit la descompunerea orînduirii feudale, iar lupta maselor populare în revoluția de la 1848 din țările romîne a determinat transformările necesare trecerii spre orînduirea capitalistă.

Din acest punct de vedere au fost mai izbutite lecțiile cu temele „Moldovenii, conduși de Ștefan cel Mare, se apără împotriva turcilor și a tătarilor" și „Mihai Viteazul unește Țara Românească, Transilvania și Moldova într-un singur stat", ținute la clasele a IV-a ale Școlii de 8 ani nr. 24, cu cîtva timp în urmă. Vorbind despre luptele duse de moldoveni, sub conducerea lui Ștefan cel Mare, pentru apărarea țării împotriva turcilor, învățătoarea clasei a IV-a A de la această școală a scos puternic în lumină rolul oștilor alcătuite din țărani liberi, care decenii de-a rîndul au împiedicat subjugarea țării de către dușmani. În acest fel, după ce, în lecția anterioară, elevii și-au dat seama că înflorirea economică a Moldovei în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea s-a datorat poporului, prin a cărui muncă au sporit agricultura, creșterea vitelor, albinăritul, meșteșugurile etc., în lecția nouă ei au avut posibilitatea să-și întregească și să-și adîncească ideea despre rolul maselor în istorie, înțelegînd că tot ele au fost acelea care au asigurat, prin lupta lor, independența țării. Datorită acestei orientări a lecției, elevilor le-a fost lesne să deducă singuri factorii care au determinat succesul războaielor purtate de Ștefan cel Mare împotriva cotropitorilor turci. Cu prilejul fixării cunoștințelor, cînd învățătoarea i-a întrebat ce l-a îmbărbătat pe Ștefan cel Mare în luptă și datorită cărui fapt a izbutit el să-i alunge din țară pe turci, elevii au răspuns : „Pe Ștefan l-a însuflețit dorința poporului de a-și apăra libertatea și el a izbutit să-i bată pe turci pentru că la luptă s-a ridicat poporul, care și-a apărat cu îndîrjire patria".

În mod just a fost tratată problema rolului maselor și al personalității în istorie și la lecția despre Mihai Viteazul, predată la clasa a IV-a B a aceleiași școli. Învățătoarea a vorbit elevilor despre strălucitele fapte de arme săvîrșite de marele domnitor, despre dorința lui de a vedea cele trei țări romînești unite. Nu a uitat însă, pe drept cuvînt, să sublinieze că el nu s-a sprijinit pe mase, deși acestea l-au întîmpinat cu multă încredere și doreau să-l ajute. Ca urmare, elevii au înțeles de ce Mihai Vodă, după o foarte scurtă bucurie a biruinței, a cunoscut amărăciunea înfrîngerii. „Totuși poporul l-a slăvit — au spus elevii în momentul fixării cunoștințelor — căci el a văzut în acest domnitor întruchiparea năzuinței sale de libertate, de unire".

Modul cum au decurs lecțiile la care ne-am referit arată că și în clasa a IV-a, este cu putință familiarizarea elevilor, la nivelul lor de înțelegere, cu unele teze fundamentale ale materialismului istoric, atunci cînd cadrele didactice nu se mulțumesc cu simpla însușire de către elevi a materialului faptic, ci îi învață să-l interpreteze, să ajungă pe baza lui la idei cu caracter generalizator.

Lector univ. B. GIROIU

În clasele a V-a și a VIII-a

Studiul istoriei antice în clasele a V-a și a VIII-a aduce o contribuție însemnată la formarea și dezvoltarea concepției materialiste despre societate a elevilor. Ținînd seama de aceasta, este necesar să acordăm toată atenția tratării juste a problemelor care se ridică în cadrul predării ei. Ne vom opri, în articolul de față, asupra unor probleme din lecțiile privitoare la istoria Romei, probleme valabile atît pentru clasa a V-a cît și pentru clasa a VIII-a, deoarece nu se referă la volumul cunoștințelor sau la nivelul tratării lor, nici la metodica predării, ci la esența celor predate, aceeași în ambele clase.

Am putut observa, asistînd în diverse școli la predarea lecției cu tema „Formarea statului roman", că o serie de profesori tratează diferențierile existente în această perioadă între patricieni și plebei drept diferențieri de clasă, iar formele de organizare socială din perioada respectivă, ca instituții ale statului sclavagist. Or, așa cum arată Engels în „Originea familiei, a proprietății private și a statului" în secolul al VI-lea î.e.n. are loc „revoluția" care a pus capăt vechii orînduiri gentilice. Astfel procesul de dezvoltare a claselor sociale și a instituțiilor de stat nu se încheie în secolul VI î.e.n., ci durează de-a lungul secolelor VIII—III î.e.n. și se desăvîrșește o dată cu terminarea luptelor dintre patricieni și plebei și cu cucerirea Italiei, adică în sec. III î.e.n. În consecință este greșit să se vorbească în lecția amintită despre încheierea procesului formării claselor sociale ca și despre dezvoltarea statului, deoarece aceasta duce pe elevi la concluzia că statul este numai o formă de organizare socială și nu și un instrument de asuprire cu care clasa dominantă își asigură puterea asupra claselor oprimate. Trebuie să-i ajutăm pe elevi să vadă că și în cazul istoriei Romei descompunerea comunei primitive, îmbrăcînd forme specifice, urmează aceeași cale și are același caracter de proces îndelungat ca și în istoria altor popoare.

Avînd în vedere că elevii au studiat descompunerea comunei primitive și apariția claselor sociale și a statului și în istoria altor popoare, este indicată analiza mai temeinică și studiul diferențiat al celor două epoci din istoria Romei antice : sec. VIII—VI î.e.n. și sec V—III î.e.n. O astfel de analiză dă posibilitatea să se scoată mai clar în evidență caracterul legic al apariției și dezvoltării claselor sociale și a statului, precum și interdependența acestor fenomene.

Problemele încheierii procesului de formare a claselor sociale în Roma antică și a statului sclavagist roman se studiază în lecțiile privitoare la republica sclavagistă romană. În mod obișnuit, în cadrul acestor lecții se tratează întîi luptele dintre patricieni și plebei și apoi cucerirea Italiei. În realitate, însă, aceste fapte s-au petrecut concomitent. Clasele sociale și instituțiile republicii romane s-au consolidat în decursul secolelor amintite, pe parcursul evenimentelor legate de cucerirea peninsulei.

Tratarea problemelor privind lupta dintre patricieni și plebei necesită clarificarea revendicărilor plebeilor, care erau în primul rînd de natură economică și se concretizau în pretenția la „ager publicus" În lecție, aceste revendicări nu pot fi explicate înainte de a se prezenta extinderea lui „ager publicus" ca urmare a cuceririlor. Dar nici războaiele de cucerire, care au durat pînă în secolul III î.e.n. nu pot fi tratate înaintea luptei dintre patricieni și plebei. De aceea considerăm că ar fi bine ca într-o primă lecție să se trateze instaurarea republicii, cea dintîi fază a luptei dintre patricieni și plebei (secesiunea și legile celor 12 table) precum și cucerirea Etruriei, pentru ca în lecția următoare să se trateze cea de a doua fază a luptelor dintre patricieni și plebei și cucerirea Italiei de mijloc și de sud. Desigur, profesorul trebuie să prezinte gradat creșterea proprietății funciare a patricienilor, creșterea numărului sclavilor, dezvoltarea atelierelor și a comerțului, îmbogățirea unei pături a plebeilor și, în strînsă legătură cu acestea, procesul de desăvîrșire a formării claselor sociale și de dezvoltare a instituțiilor de stat.

Formarea concepției despre lume a elevilor

Lecția „Statul roman după marile cuceriri" este menită să prezinte, în forma lor cristalizată, trăsăturile esențiale ale orînduirii sclavagiste la Roma. De multe ori însă profesorul scapă din vedere această problemă, el îndreptînd atenția elevilor doar asupra creșterii teritoriale a republicii, asupra întăririi acesteia **numai** ca urmare a cuceririlor. Un astfel de mod de tratare creează pericolul formării unei concepții false cu privire la rolul războaielor de cucerire în dezvoltarea societății. De aceea este bine să se arate că întărirea statului roman se datorește dezvoltării economice, sociale, politice, culturale a orînduirii sclavagiste, relevîndu-se desigur totodată și rolul pe care l-au jucat cuceririle în acest proces. În acest scop este necesar să se sublinieze, în ordinea importanței lor, factorii care au contribuit la dezvoltarea statului roman sclavagist — creșterea proprietății private sclavagiste atît în Italia cît și pe teritoriile cucerite, creșterea numărului sclavilor, care devin acum principalii producători de bunuri, acaparărea căilor comerciale și transformarea Romei într-o mare putere comercială maritimă. Aceste date trebuie folosite pentru a caracteriza dezvoltarea producției sclavagiste și clasele sociale. La caracterizarea clasei proprietarilor de sclavi este necesar să se procedeze în așa fel încît elevii să vadă clar că nobilimea senatorială, cavalerii și proprietarii de sclavi de origine plebeiană se includ deopotrivă în clasa stăpînilor de sclavi. Tot acum este necesar să se sublinieze raporturile dintre clasele sociale și să se caracterizeze statul sclavagist roman în perioada sa de apogeu, prin folosirea cunoștințelor elevilor despre societatea sclavagistă.

Problemele abordate în lecțiile despre decăderea și sfîrșitul republicii romane și despre instaurarea, creșterea și decăderea imperiului roman sînt, în general, dificile și complexe. Aici se tratează contradicțiile economice-sociale și politice ale modului de producție sclavagist, procesul de destrămare a acestuia, precum și apariția germenilor noii orînduiri sociale. Tocmai datorită complexității problemelor abordate, datorită faptului că perioada respectivă este foarte bogată în evenimente, unii profesori se mărginesc la expunerea faptelor și neglijează sublinierea aspectelor esențiale ale procesului de descompunere a orînduirii sclavagiste. Este însă neapărat necesar să se scoată în evidență agravarea treptată a situației țărănimii libere, nerentabilitatea muncii sclavilor, apariția colonatului, răscoalele continue ale sclavilor, țăranilor, ale plebeilor, colonilor și popoarelor asuprite, incapacitatea clasei dominante de a stăpîni masele populare și încercarea ei de a-și menține puterea prin introducerea unor noi forme de stat, lupta pentru putere dintre diferitele grupuri ale clasei dominante. Este de asemenea important ca, atunci cînd vorbim despre diferitele forme pe care le-a îmbrăcat statul roman, să relevăm că fiecare din ele a servit intereselor stăpînilor de sclavi și că, deci, esența statului nu s-a schimbat, ci el a fost și a rămas statul proprietarilor de sclavi. În felul acesta se adîncesc cunoștințele elevilor referitoare la caracterul de clasă al statului sclavagist.

Fără a renunța la înfățișarea evenimentelor, la sublinierea caracterului dramatic al acestei perioade istorice, profesorul trebuie să o prezinte ca un complex de conflicte crescînd treptat, care au ca deznodămînt, în mod inevitabil, desființarea orînduirii sclavagiste. Paralel cu aspectele descompunerii sclavagismului, profesorul trebuie să insiste și asupra nașterii noului, care va fi înțeleasă astfel de elevi ca o necesitate inevitabilă.

Atunci cînd sînt predate în mod just, lecțiile despre istoria Romei dezvăluie mai amănunțit etapele dezvoltării societății începînd din epoca destrămării comunității gentilice, continuînd cu cristalizarea orînduirii sclavagiste și terminînd cu destrămarea ei, relevă în mod dialectic raportul dintre diferitele laturi ale vieții economice, sociale, politice. În acest fel sînt posibile sinteze și generalizări mai înalte, care ajută elevilor să înțeleagă legitățile dezvoltării istorice, chiar dacă acestea nu sînt formulate ca atare.

S. CSEHI, R. MIHALEVICI, A. MOGA
I.P.C.D. Cluj

Organizarea lucrărilor agricole în luna martie

Activitățile practice agricole care trebuie efectuate cu elevii școlilor sătești în această perioadă de început de primăvară, destul de numeroase și variate, ridică în fața profesorilor de agricultură o serie întreagă de probleme de ordin metodic și organizatoric. Este necesar să acordăm rezolvării acestor probleme toată grija, deoarece de ele depinde în bună parte îndeplinirea cu succes a prevederilor programei.

Se impune în primul rînd ca profesorul de agricultură să țină seama de faptul că lucrările practice trebuie organizate în așa fel încît elevii să înțeleagă necesitatea de a se respecta epoca optimă de executare a lor. Conform programei de lucrări practice pe anotimpuri, elevii clasei a V-a, de pildă, vor efectua lucrări de pregătire a solului pentru semănăturile de primăvară, pregătirea semințelor pentru semănatul culturilor de primăvară etc. Ei pot participa deci pe terenul gospodăriei la operațiunile de pregătire a solului și a seminței pentru semănat, ca și la semănarea leguminoaselor puțin pretențioase față de temperatură, cum sînt mazărea, lintea, bobul — care pot fi semănate chiar în mustul zăpezii.

După discuția introductivă, care poate avea loc chiar pe teren și în care vom urmări să scoatem în evidență în special cunoștințele științifice legate de această lucrare, vom demonstra noi înșine, în fața elevilor, modul cum se efectuează operațiile (semănatul mazării, bobului, lintei etc.). Apoi îi vom solicita pe elevi să lucreze independent călăuzindu-i, bineînțeles, pînă vedem că și-au format deprinderile necesare.

Cu elevii clasei a VI-a vom organiza activități practice în condițiile marii producții din gospodăria agricolă colectivă. Centrul de greutate al acestor activități îl va constitui sectorul legumicol, unde munca productivă este în prezent în plină desfășurare.

Putem organiza acum, cu elevii clasei a VI-a, lucrări în legătură cu răsadurile de tomate timpurii și cu răsadurile de varză timpurie, care se vor desfășura concomitent cu predarea teoretică a culturilor respective. Elevii pot lucra, în sectorul legumicol al gospodăriei agricole colective, la semănatul direct în cîmp al unor legume puțin pretențioase la temperatură (ceapă, mazăre, rădăcinoase), sau la plantarea răsadurilor de varză. De asemenea, ei pot participa, la activitățile practice prevăzute de programa de tranziție cu privire la cultura plantelor de cîmp specifice lunii martie.

Conform programei de tranziție, elevii claselor a VI-a trebuie să efectueze și unele lucrări de pomicultură și viticultură cerute de calendarul lucrărilor agricole, lucrări care premerg predării teoretice a acestui capitol, pregătindu-i pentru înțelegerea profundă a cunoștințelor ce vor fi predate ulterior. Astfel, îi vom iniția în domeniul pomiculturii în lucrările de plantare, în lucrările de tăiere pentru formarea coroanei la arbori și arbuști, în tăierile de rodire și de reducere, le vom arăta cum se efectuează și cum se aplică îngrășămintele complimentare. Apoi, pe baza unui plan întocmit în prealabil în colaborare cu conducerea gospodăriei agricole colective, elevii vor participa la aceleași lucrări în livada gospodăriei.

Lucrările de viticultură cerute de programa de tranziție se vor efectua cu precădere în localitățile în care gospodăria colectivă are un profil viticol. În asemenea localități se pot efectua lucrări cu privire la producerea materialului săditor (pregătirea materialului în vederea altoirii și altoirea vițel de vie la masă), lucrări pregătitoare pentru plantarea vițel de vie (nivelarea, desfundatul, pichetarea etc.), precum și lucrări de dezgropare și tăiere a vițel de vie.

În ceea ce îi privește pe elevii claselor a VII-a, în această perioadă ei termină sau au terminat studiul unor unelte și mașini agricole cum sînt grapa, tăvălugul, cultivatorul, mașinile pentru împrăștiat îngrășămînt, mașinile de semănat etc. Concomitent cu lecțiile teoretice ei au făcut și vizite la S.M.T., unde au avut posibilitatea să cunoască nemijlocit construcția și modul de funcționare a acestor mașini. Acum, o dată cu începerea lucrărilor agricole de primăvară, elevii clasei a VII-a pot studia uneltele și mașinile agricole în condițiile activității pe ogoare. În acest scop este bine să organizăm pe teren o repetare a cunoștințelor teoretice după care, împărțindu-i pe elevi în echipe mici, îi vom repartiza pe mașini, astfel încît să poată observa îndeaproape funcționarea acestora și chiar să execute unele operații ușoare. Este necesar ca elevii să treacă, prin rotație, pe la toate mașinile-unelte existente pe cîmp.

Conform programei de tranziție, elevii claselor a VII-a vor efectua și lucrări de pomicultură și viticultură, bineînțeles la un nivel corespunzător cunoștințelor lor mai avansate și posibilităților mai mari de muncă, avînd în vedere faptul că în decursul anilor de școală și-au putut consolida deprinderile practice.

Volumul de lucrări cerut de programă pentru clasa a VII-a fiind mai mare, o parte din ele vor putea fi programate și în luna următoare, fără a se depăși însă perioada optimă de efectuare a lucrărilor respective.

Organizînd bine, de la început, activitatea practică pe care trebuie s-o desfășoare elevii în campania de primăvară, vom aduce o contribuție de mare însemnătate la înarmarea lor cu deprinderi temeinice de muncă agricolă.

lector univ. **N. C. MATEI**
și **P. DABIJA**

Răspundem cititorilor

Cum procedăm?

De cîteva minute a sunat de ieșire — ne relatează într-o scrisoare un profesor de la Școala medie din Predeal. În cancelarie își fac apariția profesorii — unul zîmbind, altul cu o mină foarte preocupată. Pe fața fiecăruia a rămas întipărită impresia lecției anterioare. Discuțiile se înfiripă tot pe marginea celor întîmplate în clasă. Desprind una din ele, al cărei subiect este recapitularea.

Un profesor susține că recapitularea materialului pentru teză în trimestrul al II-lea trebuie să pornească de la lecția care a precedat lucrarea scrisă în trimestrul I, iar în trimestrul al III-lea de la ultima lecție predată înainte de lucrarea scrisă pe trimestrul al II-lea. În felul acesta, susține el, nu vor rămîne goluri în recapitulare, „domenii ale nimănui". Și, argumentîndu-și punctul de vedere, aduce următorul exemplu: La anatomie, pentru trimestrul I, profesorul a planificat predarea sistemelor osos, muscular și nervos. La data lucrărilor scrise se parcurseseră doar sistemele osos și muscular, în timp ce sistemul nervos s-a studiat după lucrarea scrisă. A început trimestrul al II-lea. La recapitularea pentru lucrarea scrisă din acest trimestru, profesorul a cerut să se învețe și materialul rămas din trimestrul I, respectiv sistemul nervos. Și, bineînțeles, l-a pretins elevilor și pentru teză, cu atît mai mult cu cît sistemul nervos este unul din capitolele cele mai importante ale anatomiei.

O tovarășă profesoară nu este de aceeași părere și consideră greșit acest procedeu, care — susține dînsa — încalcă împărțirea în trimestre fixată de minister și duce la supraîncărcarea elevilor.

Argumentele au fost interesante și de o parte și de cealaltă, dar ele nu ne-au lămurit — ne scrie corespondentul — cum este mai bine să procedăm.

★

Cea de a doua părere este justă, iar temeiul ei a fost bine arătat. Dacă am cuprinde în pregătirea pentru teză și o parte din lecțiile rămase de la finele trimestrului precedent s-ar acumula prea multă materie de recapitulat, ceea ce ar constitui o greutate pentru elevi.

Ce facem totuși cu lecțiile care nu au intrat în sfera pregătirilor pentru teză? Ele nu trebuie să rămînă, în nici un caz, „domenii ale nimănui". De aceea, pînă la încheierea trimestrului vom avea grijă să revedem cunoștințele din această categorie pentru a le consolida în mintea elevilor. Modalitățile de a realiza acest lucru sînt cele cunoscute.

S. P.

Împotriva mediocrității și rămînerii în urmă la învățătură

Aplicînd sarcinile care i-au fost trasate de către Comitetul orășenesc P.M.R. București în urma unei analize recente a nivelului educației comuniste în școlile Capitalei, secția de învățămînt a S.P.C. a organizat în cursul acestui trimestru o acțiune largă de cercetare a cauzelor care determină rămînerea în urmă și mediocritatea la învățătură, pentru a putea acorda un sprijin cît mai eficient școlilor în această privință. Inspectorii secției de învățămînt au urmărit această problemă la școlile medii nr. 8, nr. 13, nr. 18 și nr. 30.

Controlul a confirmat încă o dată faptul că, acolo unde profesorii asigură o orientare ideologico-politică justă a lecțiilor, se preocupă de legarea lor de viață, de practica construcției socialiste și folosesc metode și procedee bune de predare, rezultatele sînt pe deplin satisfăcătoare. Așa stau lucrurile, de pildă, la lecțiile de fizică sau de geografie ținute la Școala medie nr. 18, la lecțiile de științe naturale sau de istorie ținute la Școala medie nr. 30 etc.

Metodele și procedeele folosite de profesorii care predau aceste obiecte au o serie de aspecte comune. Ei antrenează întreaga clasă în timpul verificării cunoștințelor, îi mobilizează la o muncă activă pe cei considerați slabi la învățătură, stimulează gîndirea independentă a elevilor, chemîndu-i să contribuie la exemplificarea tezelor nou expuse. La fiecare din lecțiile lor se folosește materialul didactic, se întocmesc scheme, se fac referiri concrete la problemele practice ale desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră, la documentele de partid și de stat, ceea ce stimulează mult interesul elevilor, întărește simțul lor de răspundere față de învățătură. În oră, alături de profesori, lucrează încordat și elevii, care își însușesc astfel cunoștințele în mod conștient și prin propriul lor efort.

Controlul a confirmat însă și faptul că principala cauză a mediocrității și a rămînerii în urmă la învățătură trebuie căutată tot în stilul de muncă al profesorilor. S-a văzut, de pildă, că nu reușesc să obțină rezultate mulțumitoare mai ales acei profesori care nu antrenează întreaga clasă la o muncă activă, ci se mulțumesc să lucreze cu cîte doi-trei elevi pe care-i scot la tablă. Firește că în timpul acesta restul clasei este pasiv, dezinteresîndu-se de lecție. Chiar dacă elevii sînt ascultați din bancă, întrebările nu sînt adresate întregii clase, pentru a-i obliga pe toți elevii să participe la rezolvarea problemelor dezbătute, ci doar cîte unui elev, ceilalți fiind scoși din circuitul activ al lecției. Uneori verificarea cunoștințelor trenează 20-25 minute, întrucît elevii interogați se prezintă nepregătiți. Iar răspunsul la întrebarea: de ce nu cunosc elevii lecția în mod corespunzător? îl căpătăm urmărind expunerea cunoștințelor noi.

Pentru această parte esențială a lecției, în care elevii trebuie să fie sprijiniți în sesizarea legilor ce călăuzesc fenomenele din natură și societate, în cunoașterea importanței practice a celor studiate, se repartizează uneori numai 20-25 minute, așa cum s-a întîmplat, de pildă, la o lecție de istorie la Școala medie nr. 18. În această lecție elevii n-au fost conduși spre sistematizarea problemelor noi predate nici printr-o schemă pe tablă și nici măcar prin sublinierea, în timpul expunerii, a ideilor principale. Profesoara s-a mulțumit să înșire date și fapte izolate, fără să scoată în evidență fenomenele esențiale specifice epocii tratate, fără să ajungă la idei generalizatoare în vederea înarmării elevilor cu concepția materialistă despre societate. La ora următoare, profesoara a cules ceea ce semănase: elevii au repetat și ei date și fapte, dar n-au fost în stare să analizeze evenimentele expuse.

La unele ore de economie politică și socialism științific din aceeași școală am întîlnit enunțarea unor teze fără nici o referire la politica partidului, la aspectele concrete ale desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră, la situația internațională actuală. Firește că, dacă nu apelăm la exemple, dacă nu cerem elevilor să exemplifice și ei înșiși problemele expuse, pentru a ne convinge că au înțeles esența lor, o bună parte din eficiența lecției este pierdută. Elevii învață pe dinafară o serie de teze, legi etc., pe care nu știu nicidecum să le explice.

Am asistat, tot la Școala medie nr. 18, la o lecție de chimie despre alcooli, ținută la clasa a XI-a. Și aici s-au făcut vădite o serie de lipsuri importante. La verificarea cunoștințelor din lecția anterioară profesorul a neglijat să-i orienteze pe elevi spre reliefarea importanței practice a alcoolilor. La expunerea lecției noi nu i-a atras în scrierea formulelor pe tablă, deși ei le puteau deduce, după cum nu i-a atras nici în efectuarea experiențelor. E limpede că astfel de procedee duc la pasivitate din partea elevilor, la faptul că ei urmăresc fără interes problemele predate, experiențele și, ca urmare, își însușesc superficial cunoștințele și nu dobîndesc deprinderi de muncă practică. Elevii respectivi, puși în situația să execute unele experiențe, nu au reușit să țină eprubeta în mod corespunzător și au dovedit că nu știu nici măcar să scoată reglementar un dop dintr-o sticlă. Se vedea limpede că ei nu au fost antrenați la efectuarea individuală a unor lucrări de laborator și că nu s-au organizat suficiente lucrări frontale.

Iată o altă lecție, de data aceasta de bazele darwinismului, ținută la clasa a XI-a de la Școala medie nr. 30. Profesoara a folosit un limbaj îngrijit, a expus cu căldură cunoștințele. Noțiunile noi au fost notate pe tablă, problemele expuse au fost sistematizate. Multe calități, care ne-ar putea duce la concluzia că lecția și-a atins scopul. Așa a considerat și profesoara. Dar oare așa să fie? Lecția predată s-a referit la teoria evoluționistă a lui Darwin. S-a vorbit despre variabilitatea speciilor în funcție de mediu, despre cauzele variabilității, despre exersarea organelor, despre încrucișare etc., dar fără să se dea măcar un singur exemplu în susținerea tezelor enunțate, fără să se arate importanța pe care o are aplicarea lor pentru economia națională. Desigur că dacă li s-ar fi cerut elevilor să exemplifice problemele discutate ei ar fi pătruns mult mai adînc esența acestora și ar fi înțeles însemnătatea lor practică.

Neglijarea laturii practice a instruirii elevilor — cauză dintre cele mai importante ale rămînerii în urmă la învățătură — poate fi întîlnită și la lecțiile de limba romînă. Aici ea îmbracă aspectul desconsiderării muncii sistematice, organizate, pentru asigurarea unei exprimări corecte oral și în scris. Așa procedează unii profesori de limba romînă de la școlile controlate care, răpiți de probleme privind istoria și teoria literaturii, neglijează complet exprimarea elevilor. Dar dacă elevii nu vor cunoaște în adîncime limba natală nu vor putea înțelege și expune just nici problemele studiate la literatură, sau la alte materii. Și întrucît atît profesorii de limba romînă și comisia lor metodică (primii răspunzători) cît și cei de alte specialități se rezumă doar la constatarea că „elevii fac greșeli de ortografie pînă și în clasa a XI-a", fără să ia măsuri organizate pentru remedierea situației, ea se menține în continuare.

Și în felul cum se desfășoară uneori munca educativă se găsesc o serie de cauze ale mediocrității și rămînerii în urmă la învățătură. Iată un exemplu.

Discutînd cu elevii din școlile controlate despre planurile lor de viitor, despre profesiunea pe care doresc s-o îmbrățișeze după terminarea studiilor, am aflat cu surprindere, bunăoară, că un elev care avea media 4 la chimie dorește să devină inginer petrolist, că altul care avea media 5 la matematică și media 4 la fizică dorește să se specializeze în electronică, iar altul, slab pregătit la limbi străine, vrea să lucreze în probleme de comerț exterior. Oare le-au explicat acestor elevi

Studiu în laborator

Sub presiune

O profesoară din Craiova ne-a relatat de curînd, într-o scrisoare, un procedeu pe care l-a folosit pentru a le forma elevilor din clasele a III-a, a V-a și a VII-a, la care predă limba romînă, deprinderi de citire corectă, curentă și expresivă.

Iată în ce constă procedeul. La una din lecții, după predarea textului de lectură, li s-a cerut copiilor, ca de obicei, să se pregătească bine pentru a ști să-l citească. La lecția următoare au fost anunțați că vor citi absolut toți, dar la cea mai mică greșeală, ezitare, nerespectarea accentului, a punctuației etc., cel care a făptuit-o va trebui să se așeze automat jos. „La prima încercare în clasele a III-a „A" și a V-a „A" — se spune în scrisoare — în timp de zece minute au citit toți elevii".

Practic, procedeul s-a pus probabil în aplicare cam în felul următor :

— Popescu ! Citește tu !

— Povestea copacilor. Odată de mult...

— Rău ! Stai jos. Ionescu !

— Povestea copacilor. Odată, demult copacii...

— Greșit ! Stai jos. Vasilescu !

— Povestea copacilor. Odată, demult, copaci...

— Prost. Altul !

Și așa mai departe pînă cînd în zece minute au citit toți elevii clasei. Firește însă că nici unul nu a citit corect, după cum recunoaște și profesoara. Ceea ce nu a împiedicat-o să continue cu perseverență.

Este foarte greu de presupus însă că, sub permanenta amenințare a întreruperii la prima greșeală, elevii vor reuși vreodată să citească în mod corect. Oricît de bine s-ar fi pregătit, presiunea la care sînt supuși îi face să greșească. Pe de altă parte, elevii care scapă de sub presiune datorită fatalului „Ai greșit ! Stai jos !" nu mai sînt interesați să urmărească felul cum citesc colegii lor. Știu că le-a trecut rîndul, că n-au învățat bine și că, deci, se pot resemna, visînd la ziua fericită cînd vor rămîne toată ora în picioare, citind și iar citind.

Ambele aspecte fac vizibilă inconsistența științifică a acestui procedeu, precum și rezultatele negative la care poate duce el.

Este lăudabil efortul acelor cadre didactice care încearcă să folosească metode și procedee noi. Dar atunci cînd ne hotărîm să utilizăm un procedeu trebuie să-l analizăm cu atenție sub toate aspectele, să vedem în ce măsură este util sau dăunător.

V. O.

---

diriginții și profesorii lor cum trebuie să lupte pentru a-și realiza visurile ? I-au ajutat oare să poată transforma aceste visuri în realitate ? Desigur că nu. Elevii știu că în patria noastră le sînt deschise toate porțile și de aceea au visuri temerare. Dar ei trebuie să știe și că visurile se pot înfăptui numai prin muncă, trebuie ajutați să muncească bine. Se pare însă că diriginții și profesorii lor s-au mulțumit doar să le spună că, dacă nu învață, nu vor putea trece examenul de maturitate și concursul de admitere în facultăți...

Într-adevăr, cercetînd tematica orelor de dirigenție la clasele cu mulți elevi rămași în urmă la învățătură — de exemplu la una din clasele a XI-a ale Școlii medii nr. 30, unde din 32 elevi 17 au avut în primul trimestru medii sub 5 și 7 note mediocre — am constatat că dirigintele nu și-a propus să discute probleme legate de alegerea profesiunii, n-a întreprins nimic pentru a le sporii simțul de răspundere, pentru a le forma o atitudine patriotică față de munca școlară. În schimb, pentru tot decursul trimestrului II au fost planificate ore de dirigenție „festive", „medalioane" etc. — și asta în timp ce clasa se află într-un serios impas privind situația la învățătură. S-a procedat mult mai just la unele clase a XI-a de la Școala medie nr. 18, ai căror diriginți, avînd în centrul preocupărilor lor problemele concrete ridicate de situația clasei, dezbat în orele de dirigenție teme ca „Alegerea profesiunii — unul din cele mai importante momente din viața omului", „Doresc să ajung specialist de înaltă calificare, pentru a fi util societății noastre socialiste", „Exemple de patriotism din școală și din viață", „A învăța bine este o datorie patriotică" etc. Asemenea teme trebuie discutate în toate școlile, pornindu-se de la situația concretă a fiecărei clase, pentru a acționa perseverent și organizat asupra conștiinței și simțului de răspundere al elevilor, pentru a-i mobiliza la un studiu permanent și conștiincios. Un important sprijin în această muncă îl pot da organizațiile U.T.M. din școală care, la rîndul lor, trebuie sprijinite mai larg de diriginți în această privință.

Se impune, de asemenea, și o mai strînsă legătură cu părinții. Dacă cei mai mulți dintre ei își cunosc îndatoririle privind supravegherea studiului copiilor lor, mai sînt încă unii care consideră că este suficient să le asigure cele necesare și să-i trimită la școală. Dar oare este vorba aici numai de vina părinților ? Desigur că nu. Dacă cercetezi mai îndeaproape lucrurile afli că diriginții claselor unde învață copiii unor asemenea părinți n-au făcut nici o dată vizite la domiciliul acestora și nici nu i-au chemat mai insistent la școală pentru a sta de vorbă cu ei. Iată de ce nu e de mirare că unii părinți nu-și supraveghează copiii, nu asigură o folosire rațională a timpului pe care-l petrec aceștia în afara școlii, ceea ce duce de multe ori la neglijarea învățăturii.

Firește, într-un articol nu pot fi epuizate toate cauzele care duc la menținerea unor rezultate slabe la învățătură. Nici nu ne-am propus să facem acest lucru. Am dorit doar să atragem atenția, pe baza cercetării situației din cîteva școli, asupra unor lipsuri care trebuie neapărat lichidate, pentru ca elevii școlilor noastre să devină cadre bine pregătite, capabile să rezolve problemele complexe pe care le vor pune în fața lor producția, viața.

O. ROȘEANU
șef adjunct al secției
de învățămînt a Capitalei

Introducerea noțiunii de funcție

Astăzi este unanim recunoscută importanța noțiunii de funcție atît în matematici, cît și în știință în general, în tehnică, în producție. Aproape că nu există știință care să nu utilizeze în largă măsură noțiunea de funcție. Este deci necesar ca în școală să acordăm predării acestei noțiuni — una din noțiunile de bază ale matematicii — toată importanța pe care o merită, astfel încît elevii să și-o însușească corect și temeinic.

Este indicat să subliniem în primul rînd, atunci cînd introducem noțiunea de funcție, că aceasta, așa cum este dată în prezent în matematici, a izvorît din practică. Le putem arăta astfel elevilor că din cercetarea fenomenelor naturale și din rezolvarea diferitelor probleme tehnice, oamenii au observat că mărimile nu variază izolat, ci schimbarea unei mărimi aduce după sine schimbarea altei mărimi cu care se află în interdependență. Pentru a ilustra această afirmație putem recurge la exemple : drumul parcurs de un tren cu o viteză dată depinde de timpul care a trecut de la plecarea trenului, depărtarea la care cade un corp depinde de înclinarea direcției de aruncare cu planul orizontal, lungimea coloanei de mercur din tubul unui termometru depinde de temperatură, aria cercului depinde de raza sa etc. Vom atrage desigur atenția elevilor asupra faptului că în exemplele date mai sus mărimile care depind unele de altele sînt grupate cîte două, și vom preciza că legătura dintre cele două mărimi variabile este o dependență funcțională.

Vom sublinia în continuare că felul cum se schimbă o mărime cînd se schimbă cealaltă nu este totdeauna același și că, observînd acest lucru, oamenii s-au străduit să descopere dependențele funcționale dintre mărimi, astfel încît să-și poată da seama cum se modifică una atunci cînd alta capătă o schimbare dată. Le vom arăta apoi elevilor că, studiindu-se cu atenție aceste dependențe, s-au găsit mai multe moduri de exprimare a lor și vom trece la explicarea acestora.

1. Pornim prin a arăta că spațiul parcurs de un corp în cădere liberă, dacă nu se ține seama de rezistența aerului, este dat de relația [$s = \frac{1}{2} gt^2$,] care ne permite să aflăm spațiul în ori ce moment dorim, calculîndu-l cu formula dată. Arătăm apoi că, pentru a putea vedea valorile spațiului parcurs de un corp în cădere, putem face un tablou de felul următor :

t"	0"	1"	2"	3"	$3\frac{1}{2}$"	$3\frac{2}{2}$"	. . .
s m	0	4,9 m	19,6 m	44,1 m	60,025 m	61,894 m	. . .

Exemplul arată că pentru exprimarea corespondenței dintre spațiu și timp se poate folosi o ecuație (formulă), în care variabilele sînt notate cu **s** și **t** și care ne indică ce operații trebuie să facem asupra lui **t** (dat) pentru a afla pe **s**

Elevii cunosc multe exemple asemănătoare din geometrie, fizică, chimie, ceea ce le permite să înțeleagă că în general corespondența între valorile a două mărimi se poate exprima cu ajutorul unei formule.

2. Trecînd mai departe, vom sublinia că în știință, în tehnică și în producție legătura dintre cele două mărimi variabile nu poate fi exprimată totdeauna printr-o ecuație sau o formulă. În astfel de cazuri se alcătuiește un tablou cu două linii (sau două coloane). Pe o linie se scriu valorile unei mărimi, iar pe cealaltă valorile celei de a doua mărimi, stabilită experimental. Se obține astfel pe o linie o mulțime de valori și pe cealaltă linie altă mulțime de valori, astfel încît fiecărui element al mulțimii din prima linie îi corespunde un singur element din mulțimea a doua. Mai este de observat că în prima mulțime nu se repetă de două ori același element.

De exemplu, experiența arată că cu cît ne urcăm mai sus, presiunea atmosferică scade. O formulă care să permită calculul exact al presiunii atmosferice la diferite înălțimi este foarte greu de găsit, dar pe cale experimentală s-a putut întocmi următorul tablou :

Înălțimea în m	0	650	1360	2150	. . .
Presiunea în cm Hg	76	70	64	58	. . .

Tabloul ne arată corespondența între înălțime și presiunea atmosferică, adică între elementele mulțimi I = (0, 650, 1360, 2150) și ale mulțimii P = (76, 70, 64, 58) Aici I este mulțimea de definiție a funcției, iar P mulțimea valorilor funcției.

3. Subliniind faptul că în exemplele de mai sus corespondența între cele două mărimi a fost realizată printr-un tablou, atragem atenția elevilor că în știință și tehnică întîlnim și alt mod de a găsi corespondența dintre două mărimi variabile aflate în interdependență. De exemplu, la stațiile meteorologice se întrebuințează, pentru cunoașterea variației presiunii atmosferice în cursul unei zile, aparatul numit barograf. Cu ajutorul unui mecanism de ceasornic se rotește uniform un cilindru înfășurat cu o foaie de hîrtie asemănătoare hîrtiei milimetrice, pe care se sprijină vîrful unui creion acționat de un sistem de pîrghii. Cînd cilindrul se rotește, creionul lasă o urmă pe hîrtie. Desfășurînd apoi hîrtia vom găsi trasată pe ea o curbă care ne permite să determinăm presiunea atmosferică în fiecare moment al zilei, așa cum se vede în figura de mai jos :

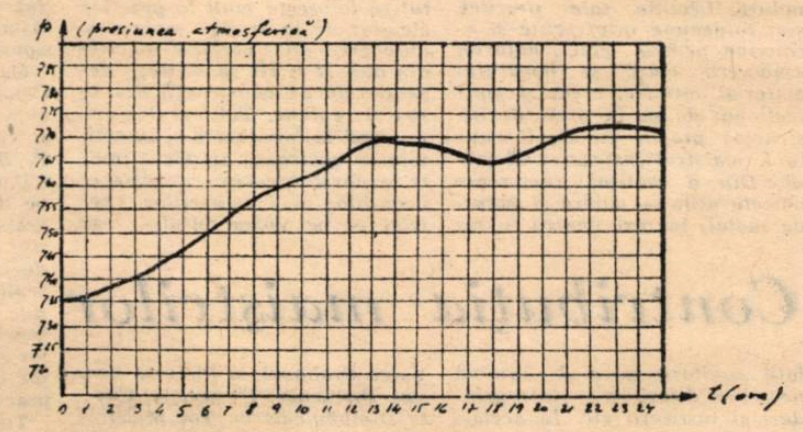

Elevii își vor da seama astfel că o corespondență între elementele a două mulțimi se poate reprezenta și printr-un grafic. În cazul de față, ei vor vedea realizată grafic corespondența între elementele mulțimii t (ora) și ale mulțimii p (presiunea atmosferică). Atragem atenția elevilor asupra faptului că fiecărui element al mulțimii t (la o anumită oră), îi corespunde un singur element al mulțimii p (presiunea atmosferică), că nici un element al mulțimii t (mulțimea de definiție a funcției) nu se repetă.

Este necesar însă să arătăm elevilor că există și posibilitatea ca la două sau mai multe elemente ale mulțimii t să corespundă același element din mulțimea p.

4. Mergem mai departe, arătînd că în anumite cazuri corespondența dintre elementele a două mulțimi poate fi realizată și printr-o descriere. Pentru aceasta putem porni, de exemplu, de la transformarea fracției ordinare $\frac{1}{3}$ în fracție zecimală. Elevii știu că nu putem găsi această fracție zecimală decît cu aproximație. Dacă scoatem o zecimală, avem valoarea aproximativă 0,3, dacă scoatem două zecimale — 0.33 și așa mai departe. Putem întocmi astfel următorul tablou :

N	1	2	3	. . .	n
F	0,3	0,33	0,333	. . .	0,33...3
					n zecimale

Pe prima linie scriem în ordine succesivă numerele naturale, iar pe linia a doua valoarea aproximativă a fracției ordinare exprimată în fracție zecimală, cu atîtea zecimale cîte unități are numărul natural respectiv (scris deasupra sa).

Facem astfel să corespundă fiecărui număr natural o valoare aproximativă a fracției ordinare $\frac{1}{3}$ exprimată printr-o fracție zecimală, după următorul procedeu : fiecărui număr natural să-i corespundă fracția zecimală obținută din împărțirea lui 1 la 3, cu atîtea zecimale cît are numărul natural dat. În acest exemplu, corespondența dintre mulțimea numerelor naturale și mulțimea valorilor aproximative ale fracției $\frac{1}{3}$ a fost realizată printr-o descriere a procedeului prin care fiecărui element al mulțimii N îi corespunde un element al mulțimii F. Precizăm că acest caz particular de funcție, cînd mulțimea de definiție a funcției este mulțimea numerelor naturale, se numește șir.

Arătăm apoi că un alt exemplu de funcție întîlnită în știință în care corespondența se realizează printr-o descriere este funcția lui Dirichlet, în care mulțimea de definiții este mulțimea numerelor reale, mulțimea valorilor este formată din numerele 0 și 1, iar procedeul de corespondență arată că fiecărui număr rațional îi corespunde valoarea 1, iar fiecărui număr irațional valoarea zero.

Este clar că în fiecare din exemplele date mai sus avem cîte o dependență funcțională între două variabile.

Se pune acum problema de a da o definiție acestei importante noțiuni de funcție, așa fel încît ea să cuprindă toate cazurile pe care le întîlnim în natură. Pentru aceasta îi vom face atenți pe elevi că, în toate exemplele date, o funcție realizează o corespondență între elementele a două mulțimi, dar că procedeele prin care se realizează această corespondență pot fi variate : formulă, tablou, grafic, descriere sau alte procedee, care nu au fost exemplificate, dar care ar putea exista. Nu putem afirma deci, așa cum se făcea în manualele din anii trecuți, că realizăm corespondența printr-o formulă, căci atunci nu am mai cuprinde cazurile tabloului, graficului și descrierii, nici printr-un tablou, căci atunci nu am cuprinde graficul, nici printr-un grafic, căci atunci nu am cuprinde funcția lui Dirichlet.

Ajungem astfel la definiția funcției : **Se numește funcție corespondența realizată printr-un anumit procedeu între elementele unei mulțimi E și elementele altei mulțimi F, astfel ca fiecărui element al mulțimii E să-i corespundă un singur element și numai unul al mulțimii F.** Precizăm că mulțimea E se numește mulțimea de definiție sau domeniul de definiție al funcției, iar mulțimea F — mulțimea în care funcția ia valori. Se mai spune că funcția este definită de mulțimea **E** cu valori în mulțimea **F.**

Arătăm de asemenea că un element oarecare al mulțimii de definiție, adică un element care poate deveni în mod succesiv ori care element al mulțimii **E,** se notează de obicei cu **X** și se numește argumentul funcției. Menționăm că pentru a se pune în evidență acest lucru, o funcție se notează simbolic cu f(x).

Prof. Z. BOGDANOF
Școala medie
„N. Bălcescu" — București

Activitatea comisiilor metodice de specialitate într-un grup şcolar minier

Însuşirea la un nivel cît mai înalt de către viitorii mineri a cunoştinţelor predate în şcoală, pregătirea lor de specialitate în strînsă legătură cu tehnica înaintată folosită în industria extractivă constituie o preocupare centrală a cadrelor didactice de la Grupul şcolar minier din Petroşeni. O atenţie deosebită acordă acestei probleme cele şase comisii metodice de specialitate din şcoală.

Pe primul plan al activităţii comisiilor figurează acţiunile orientate către perfecţionarea continuă pedagogică şi tehnico-ştiinţifică de specialitate a cadrelor didactice, precum şi către îmbunătăţirea metodelor de predare a cunoştinţelor şi de formare a deprinderilor practice.

Una dintre principalele forme ale activităţii comisiilor metodice pe linia perfecţionării cadrelor didactice o constituie organizarea de lecţii deschise, care se referă la disciplinele predate în cadrul fiecărui tip de şcoli. Astfel de lecţii sînt pregătite din vreme, atent şi minuţios. De exemplu, pentru a prezenta lecţia de mecanică tehnică cu titlul „Centre de greutate", inginerul Mihai Pătraşcu a arătat în prealabil, în cadrul comisiei metodice, care vor fi obiectivele lecţiei şi cum îşi propune să organizeze predarea. Pe baza discuţiei purtate în comisia metodică el a îmbunătăţit planul lecţiei, care astfel şi-a atins pe deplin scopul.

Pentru a asigura o eficacitate sporită lecţiilor deschise, acestea au fost în aşa fel organizate încît fiecare să evidenţieze o anumită problemă cu caracter metodic. De pildă, lecţia deschisă de tehnologia meseriei de strungari, ţinută la anul I de profesorul Sofronie Sîrbu a urmărit să prezinte unele principii metodice privind folosirea materialului didactic, lecţia de electrotehnică predată de ing. Dumitru Crăciun la şcoala tehnică de maiştri, a evidenţiat metodica recapitulării cunoştinţelor pe baza lucrărilor practice în laboratorul de electrotehnică etc.

Organizarea după fiecare lecţie deschisă a prezentării unor referate cu caracter metodic şi tehnico-ştiinţific de specialitate constituie o altă acţiune importantă a comisiilor metodice pe linia perfecţionării profesionale a profesorilor şi maiştrilor-instructori. Multe din referatele prezentate de cadrele didactice ale şcolii au determinat, prin conţinutul lor interesant, dezbateri însufleţite care au contribuit la îmbunătăţirea procesului de predare. Aşa au fost, de exemplu, referatele „Corelaţia dintre disciplinele de cultură tehnică şi cele de cultură generală în şcolile tehnice cu specific minier", „Rolul maistrului-instructor în învăţămîntul practic", „Metodica predării desenului" etc. Ele au reuşit să sintetizeze experienţa pozitivă acumulată în predare de către profesorii şcolii şi să desprindă o serie de concluzii privind activitatea de viitor.

Comisiile metodice se preocupă îndeaproape şi de ridicarea nivelului instruirii practice a elevilor. Astfel, comisia metodică de lucrări practice acordă o atenţie deosebită felului cum se desfăşoară procesul de instruire în atelierul-şcoală. Pentru a-i ajuta pe maiştrii-instructori în munca lor, comisia a organizat asistenţe ale acestora la orele de tehnologia meseriei, de tehnologia materialelor şi de desen tehnic. Aceasta a determinat îmbunătăţirea metodelor de predare la orele de instructaj introductiv, ridicarea nivelului ştiinţific al explicaţiilor.

Printre formele cele mai eficiente ale activităţii desfăşurate de comisia metodică de practică în sprijinul muncii maiştrilor-instructori se înscrie de asemenea stabilirea materialului legat de predarea fiecărei teme — bibliografia, materialul demonstrativ, documentaţia tehnică necesară, alcătuirea listei de unelte necesare efectuării fiecărei operaţii şi stabilirea întregului utilaj necesar. O realizare importantă pe această linie este alcătuirea tabelului de obiecte pe care le execută elevii în cadrul practicii. Aceste obiecte au fost astfel alese încît să se realizeze atît scopul instructiv — creşterea treptată a dificultăţilor de execuţie a obiectelor confecţionate — cît şi caracterul util al lucrărilor.

Pentru a veni mai mult în ajutorul cadrelor didactice, comisiile metodice au elaborat şi îndrumări metodice privind desfăşurarea lecţiilor şi a lucrărilor de laborator în anumite etape ale anului şcolar, au indicat ce lucrări noi de specialitate trebuie studiate individual de către profesori, s-au preocupat de organizarea cercurilor de elevi şi de tematica activităţii acestora etc.

O rodnică activitate desfăşoară cercurile metodice şi în domeniul înzestrării şcolii cu material didactic. Astfel, comisia metodică de tehnologia meseriei s-a îngrijit de confecţionarea unor machete de maşini-unelte, a procurat aparate de măsură şi control pentru laboratoare etc. Comisia metodică de exploatări miniere s-a preocupat de confecţionarea unui număr de 20 de machete care oglindesc diferitele metode de exploatare folosite în industria cărbunelui. De pildă, s-a confecţionat macheta unui abataj cu front scurt de la Aninoasa, macheta unui abataj cameră direcţional care înfăţişează pregătirea şi executarea lucrărilor de rablou, la mina Vulcan, o galerie armată în inele aşa cum există la mina Petrila etc.

De asemenea, membrii comisiei metodice de maşini miniere au confecţionat, cu sprijinul elevilor, o serie de machete ale unor utilaje care se folosesc la mecanizarea şi transportul cărbunelui.

O contribuţie importantă la confecţionarea materialului didactic a adus comisia de desen tehnic, ai cărei membri au executat diferite planşe privind intersecţiile de corpuri geometrice, construcţiile de curbe ciclice, construcţia roţilor dinţate precum şi panouri cu diferite planşe.

Lărgindu-şi mereu orizontul activităţii, astfel încît să cuprindă toate laturile procesului de învăţămînt, comisiile metodice de specialitate ale grupului nostru şcolar constituie instrumente de bază în perfecţionarea activităţii cadrelor didactice.

MARTIN BIRO
directorul Grupului şcolar minier din Petroşeni

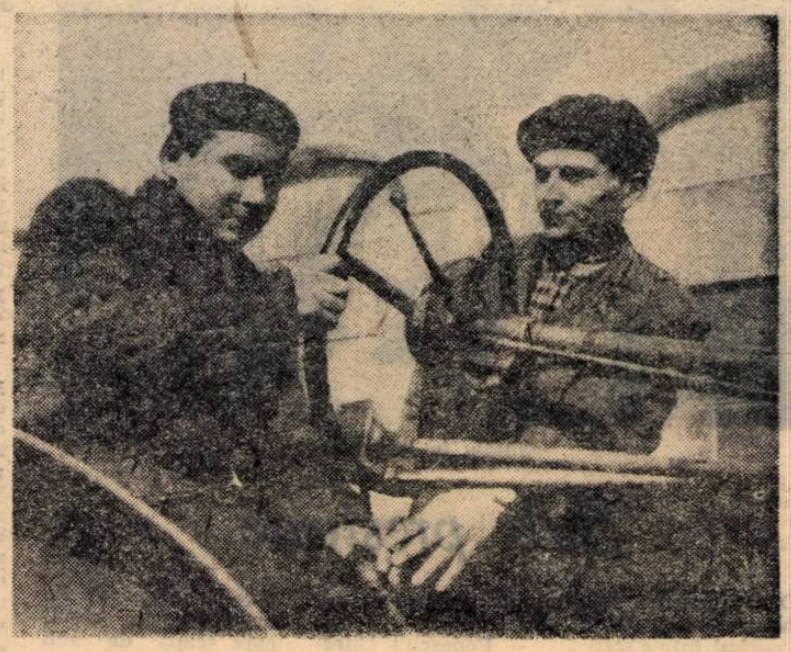

Elevii Centrului şcolar agricol din Craiova învaţă să conducă tractorul

Pregătiri pentru practica de primăvară

Peste puţin timp, elevii din anii II şi III ai şcolilor de mecanici agricoli îşi vor începe practica de producţie în unităţile S.M.T. şi G.A.S. Ei vor lucra în campania de primăvară alături de muncitori participînd la pregătirea terenului în vederea însămînţărilor, precum şi la semănarea culturilor prăşitoare şi a plantelor furajere, ceea ce le va permite să aplice larg cunoştinţele însuşite în şcoală la lecţiile de specialitate şi să-şi consolideze deprinderile de muncă.

In acest an, ca urmare a reorganizării învăţămîntului agricol, s-au creat condiţii mai bune pentru desfăşurarea practicii viitorilor mecanizatori. Recent, secţia de învăţămînt şi propagandă din Consiliul Superior al Agriculturii, în colaborare cu conducerile trusturilor S.M.T. şi Gostat, a întocmit programele de practică în producţie, adaptîndule la condiţiile specifice întreprinderilor productive. De asemenea, a stabilit secţiile în care se va efectua practica, în aşa fel încît acestea să corespundă specialităţii pentru care se pregătesc viitorii mecanizatori şi să se asigure îndeplinirea lucrărilor prevăzute în programele fiecărui an de studiu. Aceste măsuri adoptate pe plan central constituie un important sprijin acordat organizării practicii în fiecare şcoală.

In acelaşi timp, condiţiile de practică s-au îmbunătăţit datorită faptului că noua formă de organizare a învăţămîntului agricol a creat legături mai strînse între şcolile de mecanici agricoli şi unităţile de producţie. Fiind şcolarizaţi chiar de staţiunea de maşini şi tractoare sau de gospodăria agricolă de stat în raza cărora îşi au domiciliul părinţii lor, elevii vor lucra, în timpul practicii, pe ogoarele gospodăriei colective din care fac parte aceştia. Desigur că o asemenea legătură permanentă a părinţilor cu elevii în timpul practicii contribuie la mai buna desfăşurare a acesteia. De mare însemnătate este faptul că viitorii mecanizatori sînt repartizaţi la lucru, în tot timpul şcolarităţii, în unităţile unde vor munci după absolvirea şcolii. Aceasta le permite ca, în decursul celor trei ani de studii, să cunoască bine specificul locului de muncă, natura solului, comportarea terenului etc.

In cadrul noii organizări a practicii, sarcinile privitoare la instruirea elevilor revin în cea mai mare parte brigăzilor de tractorişti — verigi de bază ale muncii mecanizate din agricultură. Inzestrate cu tractoare şi maşini agricole variate, capabile să execute mecanizat un număr tot mai mare de lucrări agricole, brigăzile de tractorişti îi pot ajuta din plin pe elevi să-şi însuşească tehnica executării lucrărilor agricole şi să-şi îndeplinească în bune condiţii sarcinile de producţie, în aşa fel încît să poată lucra singuri, în schimbul II, pe diferite agregate. Faptul că brigăzile de tractoare au o organizare permanentă prezintă de asemenea un mare avantaj pentru pregătirea practică a viitorilor mecanizatori. Astfel, elevii vor putea să-şi organizeze mai bine munca în brigada unde vor fi repartizaţi, să folosească deplin capacitatea de lucru a tractoarelor şi maşinilor agricole şi deci să execute lucrări de calitate, aducîndu-şi întreaga contribuţie la creşterea producţiei agricole la hectar.

Paralel cu deprinderile de mînuire a utilajului tehnic, practica de primăvară efectuată în brigăzile de mecanizatori va permite elevilor să-şi lărgească cunoştinţele cu privire la principalele procese de producţie, iar atmosfera care domneşte în cadrul brigăzilor va contribui la întărirea disciplinei elevilor, va face să crească simţul lor de răspundere pentru buna îngrijire a tractoarelor şi maşinilor agricole, pentru pregătirea în bune condiţii a locului de muncă.

Pentru asigurarea unei rodnice desfăşurări a practicii în producţie, între şcoala noastră şi întreprinderile productive au fost încheiate convenţii, elaborîndu-se de comun acord planul de lucrări pe care le vor efectua elevii, plan defalcat pe sectoare, ateliere, brigăzi de tractoare. Planul cuprinde, de asemenea, obligaţiile de practică ale elevilor, condiţiile de lucru la maşini etc.

Eficienţa practicii în producţie a elevilor depinde, desigur, de felul cum organizarea acesteia corespunde scopurilor instructiv-educative, de felul cum este îndrumată ea de către colectivul însărcinat cu conducerea activităţii elevilor. Pentru ca munca în producţie să se desfăşoare cît mai bine, cu rezultate cît mai valoroase, conducerea şcolii noastre a organizat un instructaj cu profesorii care conduc practica. Acestora li s-a cerut ca, de fiecare dată cînd începe o nouă lucrare, să stabilească împreună cu mecanicul-şef al unităţii locurile de muncă şi utilajul necesar, în aşa fel încît fiecare elev sau grupă de elevi să treacă prin toate lucrările cerute de participarea la o campanie agricolă. După efectuarea fiecărei lucrări profesorii vor analiza rezultatele muncii depuse, stabilind în continuare obiectivele care vor fi urmărite în cadrul practicii, în funcţie de condiţiile de desfăşurare a noilor lucrări. Profesorii delegaţi cu conducerea practicii în fiecare unitate au fost instruiţi asupra felului cum să îndrume munca elevilor repartizaţi în brigăzile de tractoare, ţinînd seama de aptitudinile acestora, de maşinile cu care au lucrat pînă în prezent, de lucrarea agricolă ce le-a fost încredinţată spre executare.

Străduindu-ne să asigurăm o cît mai bună desfăşurare a practicii elevilor în producţie, căutăm să desăvîrşim pregătirea profesională a elevilor noştri în lumina sarcinilor puse de întărirea continuă a agriculturii noastre socialiste.

Ing. ST. DUMITRACHE
directorul Şcolii de mecanici agricoli din Roşiorii de Vede

Contribuţia maiştrilor

Maiştrii-instructori de la Şcoala profesională de construcţii din oraşul Piteşti aduc o contribuţie de preţ la pregătirea viitorilor zidari, mecanici, instalatori, electricieni şi tîmplari pentru marile şantiere de construcţii din regiune.

Să facem cunoştinţă cu unul dintre cei mai buni maiştri ai şcolii — tovarăşul Gheorghe Diu, care predă mecanica utilajului pentru construcţii şi terasamente. Nu lucrează decît de cîţiva ani în şcoală, dar activitatea lui a contribuit la buna pregătire a multor mecanici. Foştii lui elevi Ion Săvulescu, Gheorghe Marcu, Ion Dobra, Marin Argeşanu şi mulţi alţii sînt în prezent printre cei mai apreciaţi mecanici ai macaralelor-turn de pe diferite şantiere de construcţii din regiune.

Iată-l în atelier, la ora de curs cu elevii. Cu ochelarii de protecţie la ochi, cu aparatul de sudură în mînă, acest om robust, destul de tînăr, cu o voce blîndă, demonstrează elevilor de anul I procesul de sudură. Lecţiile sale practice sînt totdeauna interesante şi atractive pentru elevi, datorită expunerii clare şi bogatului material intuitiv, creat şi confecţionat de el. În orele de instructaj practic cu elevii anului I, maistrul-instructor Gheorghe Diu a realizat numeroase obiecte utile — cuiere şi paturi de metal, lucrări pentru instalaţii sanitare, gaze şi lumină necesare diferitelor întreprinderi şi instituţii etc. În acelaşi timp, la cabinetul tehnic poţi găsi numeroase piese pe care le-a lucrat cu elevii — secţiuni de pistoane, roţi dinţate, biele, manivele. Mai mult chiar, împreună cu elevii din anul III maistrul a reuşit să realizeze dintr-o maşină repartizată de I.C.M. ca material demonstrativ un autocamion în stare perfectă de funcţiune. Pe lîngă faptul că foloseşte mult la practica elevilor de la secţia mecanică, autocamionul permite elevilor din anii II şi III să viziteze des şantierele de construcţii din oraş şi regiune. Tot cu el elevii fruntaşi la învăţătură şi în activitatea obştească au făcut multe excursii pentru cunoaşterea bogăţiilor şi frumuseţilor patriei — pe Valea Oltului, pe Valea Prahovei, la Ploieşti, Braşov, Bucureşti, Tîrgovişte, Cheile Dîmbovicioarei. Tot maistrul Diu a realizat anul trecut, din resurse locale, o instalaţie de baie pentru elevi, aducînd şcolii economii de peste 2000 de lei.

Realizări frumoase a dobîndit în munca lui cu elevii şi maistrul Constantin Iordache. El s-a preocupat în mod deosebit de confecţionarea unor materiale demonstrative cum sînt secţiuni în diferite piese, instalaţii de lumină, tablouri de siguranţă etc.

Cu maiştri ca Gheorghe Diu, Constantin Iordache sau alţii cum sînt Nicolae Marin, Grigore şi Nicolae Orăscu, I. Şerbănescu, P. Diaconescu etc. şcoala se mîndreşte pe drept cuvînt, căci, pe lîngă faptul că pun multă dragoste în instruirea elevilor, sînt buni gospodari, stimulîndu-i prin exemplul lor şi pe elevii din grupele pe care le conduc la practică. Astfel, ei au reuşit ca împreună cu grupele lor să amenajeze şi să transforme încăperile necesare lucrărilor practice, grupul alimentar etc.

Toate aceste fapte dovedesc străduinţa maiştrilor şcolii profesionale de construcţii din oraşul Piteşti ca, sub conducerea organizaţiei de partid, alături de profesori şi de conducerea şcolii, să dea patriei noi generaţii de constructori, tot mai bine pregătiţi.

I. ONICEL
Piteşti

DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

Zilele trecute a avut loc conferința sindicală a salariaților din școlile elementare și medii din orașul Cluj, care a analizat aportul adus de organizațiile sindicale la îmbunătățirea procesului de învățămînt, la ridicarea pe o nouă treaptă a activității cultural-educative și de asigurări sociale a membrilor de sindicat.

Din darea de seamă prezentată și din discuții a reieșit că în anul care a trecut comitetul sindicatului a sprijinit mai concret cadrele didactice în activitatea lor pedagogică. Au fost organizate mai multe lecții deschise, interasistențe la ore și la activitățile ce se desfășoară în afara clasei, precum și alte acțiuni care au contribuit la extinderea celor mai bune metode de predare, la ridicarea măiestriei pedagogice. Munca desfășurată pe linie sindicală a contribuit astfel la creșterea numărului de elevi promovați într-o măsură însemnată față de anul școlar anterior.

Conferința a discutat și aprobat bugetul financiar și planul de venituri și cheltuieli de asigurări sociale. Așa cum prevede bugetul financiar, în acest an vor fi cheltuiți peste 80.000 lei pentru activitatea culturală și sportivă de masă. Vor fi procurate cărți și echipament cultural-sportiv, instrumente și aparate muzicale, vor fi organizate manifestări culturale, asigurîndu-se astfel noi condiții pentru folosirea în mod plăcut și instructiv de către cadrele didactice a timpului lor liber.

În timpul prezentării dării de seamă

Conferința a subliniat necesitatea îmbunătățirii pe mai departe a muncii comitetului sindicatului, a generalizării experienței pozitive a cadrelor didactice menite să ducă la îmbunătățirea procesului intructiv-educativ în școlile orașului Cluj.

★ ★ ★

Căutînd să contribuie în mod cît mai eficient la îmbunătățirea conținutului muncii instructiv-educative, organizația noastră sindicală acordă o mare atenție bunei desfășurări a consfătuirilor de producție care au loc trimestrial. În această privință primim un sprijin important din partea organizației de partid.

Avînd în vedere rolul însemnat pe care îl pot avea consfătuirile de producție în ridicarea nivelului activității din școală, ne-am străduit să le pregătim și să le organizăm cît mai bine. În primul rînd ne-am preocupat ca temele alese pentru aceste consfătuiri să intereseze marea majoritate a membrilor de sindicat, să fie folositoare pentru toți.

Iată, de pildă, cum s-a desfășurat prima consfătuire de producție din acest an, a cărei temă a fost „Dezvoltarea exprimării corecte a elevilor". În cadrul ei s-a prezentat un referat care privea aspecte ale muncii pentru dezvoltarea exprimării elevilor la toate obiectele și în toate clasele și a avut loc o lecție deschisă de limba romînă, ținută la clasa a V-a. Și referatul și observațiile pe marginea lecției au pus în lumină multiple și variate mijloace ce pot fi folosite cu succes în clasele I-VII pentru dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor : explicarea cuvintelor noi, introducerea acestor cuvinte în vocabularul activ al elevilor prin folosirea lor în expunerile orale, alcătuirea unor compuneri orale și scrise, începînd cu cele care descriu un tablou și sfîrșind cu compuneri pe baza observațiilor, impresiilor și experienței elevilor, organizarea unor emisiuni pe teme de ortografie la stația de radioamplificare a școlii etc. Aplicate în activitatea școlii, măsurile propuse au și început să dea roade.

Cu rezultate deosebit de bune s-a soldat consfătuirea de producție cu tema „Excursiile și valorificarea lor". Referatul sistematic și bine documentat prezentat la această consfătuire a dat o orientare precisă cadrelor didactice asupra tehnicii organizării excursiilor, a arătat cum pot contribui acestea la îmbunătățirea cunoștințelor predate, la legarea teoriei de viață, de practică, la dezvoltarea dragostei elevilor față de patrie, față de poporul muncitor, față de partid. Apoi, folosindu-se diapozitivele lucrate în școală, s-au prezentat și s-au comentat aspecte dintr-o serie de excursii făcute cu elevii în diferite regiuni ale țării. Astfel, aspectele din excursia organizată la Peștera Scărișoara și la Cheile Turzii au demonstrat cele spuse în referat cu privire la rolul excursiilor în îmbogățirea cunoștințelor științifice ale elevilor. Aspectele din vizita la hidrocentrala „V. I. Lenin" din Bicaz au ilustrat cele afirmate în legătură cu legarea teoriei de practică, iar aspectele din excursia pe litoral au subliniat marile resurse educative ale acestei importante forme de activitate.

Discuțiile purtate la consfătuire au scos în evidență și alte laturi pozitive ale excursiilor — dau posibilitatea să se adune un bogat material didactic (plante, roci, insecte etc.) care îmbogățește muzeul școlii, aduc o contribuție importantă la formarea unor trăsături de caracter cum sînt curajul, îndrăzneala, spiritul de inițiativă,de organizare, îi deprind pe elevi să învingă greutățile, le cultivă dorința de a cerceta, de a cunoaște, dezvoltă reprezentările și vocabularul elevilor etc.

Consfătuirea s-a încheiat cu hotărîrea de a se organiza, la Hidrocentrala Sadu V, o excursie de orientare pentru cadrele didactice ale școlii așa încît acestea să poată organiza mai bine, la rîndul lor, excursiile cu elevii.

Participarea activă a membrilor de sindicat la discuțiile din cadrul consfătuirilor de producție face cu putință realizarea unui larg schimb de experiență, iar hotărîrile luate cu acest prilej au un puternic rol mobilizator, constituind un stimulent pentru o muncă tot mai rodnică, mai eficientă.

MARIA MIHĂLȚAN
Școala de 8 ani nr. 15, Sibiu

★

Apreciind importanța pe care o are educația fizică în dezvoltarea armonioasă a elevilor, în educarea lor comunistă, organizația sindicală de la Școala de 8 ani nr. 32 din Capitală și-a propus, încă de la începutul anului școlar, ca această problemă să formeze obiectul unei consfătuiri de producție. Consfătuirea urma să discute felul în care educația fizică influențează asupra dezvoltării multilaterale a elevilor, asupra nivelului lor la învățătură și a disciplinei lor.

În cadrul consfătuirii de producție s-a prezentat un referat alcătuit pe baza cunoașterii amănunțite a modului cum se predă educația fizică și a rezultatelor acesteia. Referatul a arătat cum practicarea exercițiilor fizice și a jocurilor sportive a contribuit la întărirea sănătății copiilor, la înarmarea lor cu importante deprinderi igienico-sanitare.

În discuțiile purtate în consfătuire cadrele didactice au subliniat rolul important al predării educației fizice în procesul instructiv-educativ din școală. Referindu-se la experiența lor, învățătorii și profesorii au arătat cum prin efectuarea exercițiilor fizice elevii s-au deprins cu munca organizată, și-au întărit voința, răbdarea, dorința de a învinge greutățile. De asemenea, fortificîndu-i pe copii, exercițiile fizice i-au ajutat să muncească mai bine pentru însușirea cunoștințelor. Totodată, consfătuirea de producție a ajutat la îmbunătățirea pe mai departe a predării educației fizice în școală și a determinat diriginții să discute cu părinții mai des probleme legate de dezvoltarea fizică a elevilor.

C. NICULESCU
Școala de 8 ani nr. 32 din București

În cercurile tinerilor naturaliști

La Școala de 8 ani din comuna Risipiți, raionul Calafat, se desfășoară o activitate intensă în cadrul cercului tinerilor naturaliști. Aici elevii discută teme cu caracter științific, confecționează material didactic pentru lecțiile de științe naturale, se efectuează experiențe pe marginea cărora se fac observații dintre cele mai interesante.

Printre temele discutate în cadrul cercului au stîrnit mult interes cele referitoare la originea speciilor, la transformarea animalelor în decursul vremii etc. De asemenea, îi atrag mult pe tinerii naturaliști experiențele privind procesul de fotosinteză.

O activitate rodnică desfășoară și cercul tinerilor naturaliști de la Școala de 8 ani din satul Stîrbăț, raionul Fălticeni. Aici în cadrul cercului funcționează 3 secții : de botanică experimentală, de creștere a animalelor domestice și de ocrotire a animalelor.

În secția de botanică experimentală se studiază puterea germinativă a soiurilor de plante cultivate de gospodăria agricolă colectivă, condițiile locale de microclimat și sol etc. Secția de creștere a animalelor domestice studiază rasele de animale domestice de la G.A.C. și metodele de îmbunătățire a productivității acestora, iar secția de ocrotire a animalelor urmărește apărarea păsărilor folositoare omului împotriva dăunătorilor agro-silvici, instalarea lor în cuiburi artificiale, cît și efectele poluării rîului Suceava asupra populației piscicole din acest bazin.

O ședință de analiză și problemele ei

Nu de mult a avut loc la secția de învățămînt a regiunii București o ședință la care au participat șefii secțiilor raionale de învățămînt și directorii tuturor școlilor medii din regiune. Obiectivul prim al ședinței a fost analiza muncii acestor școli, analiză care s-a desfășurat pe baza unui referat al secției de învățămînt și a constatărilor unor brigăzi de inspecție ce au cercetat activitatea școlilor medii din Răcari și Bolintinul din Vale.

Referatul secției de învățămînt a prezentat în mod analitic rezultatele obținute în procesul instructiv-educativ în școlile regiunii, a scos în evidență metodele și procedeele care au dus la creșterea numărului de promovați, la înlăturarea mediocrității, a popularizat experiența acelor profesori care tind să evite șablonul și caută să descopere căi noi și eficiente pentru ridicarea nivelului la învățătură. S-a arătat astfel că unii profesori care predau în școlile regiunii, considerînd că fiecare lecție trebuie să constituie o verigă încadrată armonios în întreg lanțul procesului de învățămînt, se pregătesc pentru un grup de lecții organic legate între ele și reușesc, în felul acesta, să dozeze mai judicios cunoștințele pe care le predau. Unii dintre ei, pentru a-i determina și pe elevi să-și însușească nu cunoștințe izolate una de alta, ci un sistem de cunoștințe, efectuează verificarea abia după ce s-a predat un ciclu de lecții organic legate între ele. Rezultatele, bineînțeles, nu sînt încă suficient de concludente, experimentările fiind în faza de început, dar referatul a consemnat, ca un incontestabil fapt pozitiv, că profesorii caută mereu căi noi pentru desăvîrșirea muncii lor.

Atît referatul cît și participanții la discuție au acordat multă atenție problemelor educative și, în special, organizării orelor de dirigenție. S-a arătat că, în general, comisiile diriginților au dat un sprijin larg în ceea ce privește alcătuirea tematicii acestor ore. La rîndul lor, directorii au asistat la mai multe ore de dirigenție decît în trecut și au căutat să ajute diriginților în găsirea unor forme variate și eficiente de muncă educativă.

Discuțiile cu privire la munca educativă au prilejuit și un interesant schimb de idei între participanții la consfătuire. Astfel, tov. I. Constantin, directorul Școlii medii din Călărași, a arătat că, deși problemele orei de dirigenție sînt la ordinea zilei în preocupările organelor de specialitate, ca și în presa pedagogică, îndrumările date școlilor cu privire la desfășurarea acesteia sînt prea generale și nu cuprind precizări concrete. El a propus în consecință, pe lîngă publicarea unor culegeri de articole, organizarea unor ore de dirigenție model. Alți directori, ca de exemplu tov. Alexandru Mardare, directorul Școlii medii din Zimnicea, au combătut această propunere, accentuînd faptul că în organizarea orelor de dirigenție nu se pot da tipare dinainte pregătite, întrucît viața pune în fața diriginților probleme extrem de variate. Este necesar, a subliniat tov. Mardare, ca dirigintele să fie cît se poate de bine pregătit atît din punct de vedere politic și ideologic cît și profesional, să-și cunoască foarte îndeaproape elevii, în așa fel încît să poată discuta la orele de dirigenție temele cele mai adecvate nivelului de pregătire, vîrstei și problemelor specifice clasei sale și să evite cu desăvîrșire șablonul.

Cu interes au fost întîmpinate de participanții la discuții și referatele celor două brigăzi de inspecție. Cuprinzînd nenumărate exemple din activitatea școlilor inspectate (mai ales a celei din Bolintinul din Vale), aceste referate nu s-au ridicat însă pînă la desprinderea unor concluzii care să le facă folositoare tuturor școlilor regiunii, rămînînd valoroase doar pentru directorii școlilor respective și pentru inspectorii din raioanele unde se află acestea. O dovadă că lucrurile stau așa este faptul că directorii prezenți la consfătuire n-au notat, în carnetele lor, aproape nimic din cele spuse în referate și prea puțin s-au referit la ele și în discuții. Este desigur vina secției de învățămînt a regiunii, care s-a mulțumit cu relatarea în stil de proces-verbal a referatelor alcătuite de brigăzi și nu le-a cerut să scoată în evidență, din întregul material, ceea ce putea fi important pentru toți, ceea ce ar fi contribuit cu adevărat la îmbunătățirea muncii în toate școlile medii din regiune. Se putea face acest lucru măcar atunci cînd s-au tras concluziile ședinței. Se putea arăta, de exemplu, ce sarcini generale decurg din constatările făcute la școlile din Răcari și Bolintinul din Vale, ce învățăminte trebuie să tragă din aceste constatări, nu numai școlile și secțiile de învățămînt respective — care de altfel cunoșteau dinainte cele spuse în referate — dar și toți directorii și șefii de secție prezenți.

În organizarea ședinței s-a vădit și o altă deficiență — anume, aceea că secția de învățămînt a regiunii nu a orientat suficient nici referatele, nici discuțiile, spre dezbaterea adîncită a cîtorva probleme esențiale. S-a discutat de aceea despre foarte multe lucruri și, cum e firesc în asemenea condiții, unele din ele au fost tratate superficial. Punctul de greutate s-a deplasat cînd spre munca din școli cînd spre activitatea secțiilor de învățămînt raionale, fără să ducă la rezolvarea mulțumitoare a problemelor esențiale.

În general, însă, ședința a fost fructuoasă, datorită mai ales largii participări la discuții a directorilor de școli. Părerile s-au confruntat deschis, scoțînd în evidență strădania directorilor de a găsi cele mai bune căi de ridicare a nivelului muncii instructiv-educative.

E. ROMAN

În problema manualelor

(Urmare din pag. 1)

elevului de astăzi, chiar la o vîrstă fragedă, a crescut. Nu s-a făcut, la noi, un studiu asupra acestei probleme și, de aceea, nu ne putem pronunța dacă această capacitate medie de înțelegere și asimilare este la nivelul gradului de abstracție și complexitate al problemelor de cultură generală. Este recunoscut, de asemenea, că multe greutăți, din acest punct de vedere, sînt învinse prin perfecționarea metodelor de predare și îmbogățirea lor continuă cu mijloace auxiliare — în special mijloace audio-vizuale — care accelerează ritmul de înțelegere și de asimilare a cunoștințelor și asigură fixarea lor mai temeinică decît expunerea verbală.

Cu toate acestea, pentru a ne situa pe un teren mai precis determinat, este nevoie să se lămurească deplin cît de bogat și de larg se extind conținutul actual și sfera noțiunii de cultură generală pe care trebuie să o dea școala. Institutul de științe pedagogice a și pus în studiu, în planul său de lucrări în anul în curs, definirea noțiunii de cultură generală în epoca actuală, potrivit sarcinilor măreți ale dezvoltării societății noastre socialiste.

Considerăm că participarea la discutarea manualelor școlare este o contribuție la lămurirea problemei de mai sus, deoarece, cînd apreciezi măsura în care un manual satisface sau nu cerințele școlii trebuie să te gîndești mai întîi care sînt aceste cerințe și să-ți stabilești un punct de vedere în această privință. Participarea la discutarea manualelor fără această bază este, după părerea noastră, puțin eficientă. De fapt, în jurul acestei idei despre ce trebuie să însemne cultura generală pe care o dă școala e necesar să se închege toate celelalte păreri și propuneri care-i sînt în mod firesc subordonate.

Credem că de pe această poziție trebuie privită și dusă discuția despre conținutul manualelor școlare.

În cinstea zilei de 8 Martie

În școli se simte de pe acum atmosfera sărbătorească ce caracterizează, an după an, zilele din preajma sărbătorii de la 8 Martie.

La Școala de meserii nr. 1 din Capitală, de pildă, elevele pregătesc, în cinstea Zilei Internaționale a Femeii, o bogată expoziție. Viitoarele specialiste în tehnica confecției vor prezenta aici o varietate largă de confecții pentru femei și copii. Lucrările pe care le vor prezenta elevele claselor de confecții, ca și lucrările efectuate în cadrul cercului de artizanat sau preparatele realizate de viitoarele specialiste în arta culinară sînt o mărturie a talentului lor și a îndemînării dobîndite în școală.

Este neîndoielnic că la fel ca în anii trecuți, expoziția realizată în cinstea Zilei Femeii de către elevele Scolii de meserii nr. 1 din Capitală va trezi un larg și justificat interes.

*

În numeroase școli s-a încetățenit în ultimii ani tradiția pregătirii unor daruri pentru Ziua Femeii. O asemenea tradiție întîlnești și la școlile de 8 ani din Arad.

Elevii din clasele mai mici ale acestor școli execută în orele de lucrări practice diferite obiecte care se încadrează în programa de învățămînt și care vor face desigur multă bucurie celor cărora le vor fi dăruite: împletituri, șervețele și batiste cu cusături naționale, flori artificiale, desene etc.

La rîndul lor, elevii din clasele mari pregătesc fotomontaje și panouri reprezentînd aspecte din lupta pentru pace a femeilor din țara noastră, din alte țări socialiste și din întreaga lume.

Darurile sînt închinate de elevi mamelor și surorilor mai mari, învățătoarelor, profesoarelor. Cele mai reușite obiecte vor fi prezentate în cadrul expozițiilor organizate în cinstea zilei de 8 Martie în școli.

Însuflețită activitate culturală

Însuflețiți de dorința de a participa la ridicarea culturală a satelor, învățătorii și profesorii desfășoară o bogată activitate în rîndurile țăranilor colectiviști.

Cadrele didactice de la Școala medie din Darabani, raionul Dorohoi, de pildă, participă, sub îndrumarea organizației de partid, la acțiunile organizate de brigada științifică, lămurind țăranilor colectiviști o serie de noțiuni din diferite domenii ale științei. Totodată, ei țin conferințe pe teme ca „Dezvoltarea și apărarea avutului obștesc în G.A.C.", „Cultura — bun al întregului popor", participă la acțiunile de răspîndire și popularizare a cărții, la activitatea artistică din cadrul căminului cultural etc.

În comuna Vrani din raionul Oravița, învățătorii și profesorii folosesc forme variate de muncă culturală. Astfel, ei țin conferințe pe teme agrozootehnice, organizează seri literare (de exemplu, despre viața și opera lui M. Eminescu și a lui M. Sadoveanu) etc.

Și cadrele didactice din raionul Botoșani sînt antrenate într-o susținută activitate cultural-științifică. Aici s-au organizat brigăzi științifice formate din profesori fruntași care le vorbesc țăranilor colectiviști despre apariția vieții pe pămînt, originea omului, rolul vitaminelor în alimentația omului etc. Este foarte apreciată și activitatea artistică a cadrelor didactice, care au contribuit mult la punerea în scenă a unor spectacole care s-au bucurat de un deosebit succes.

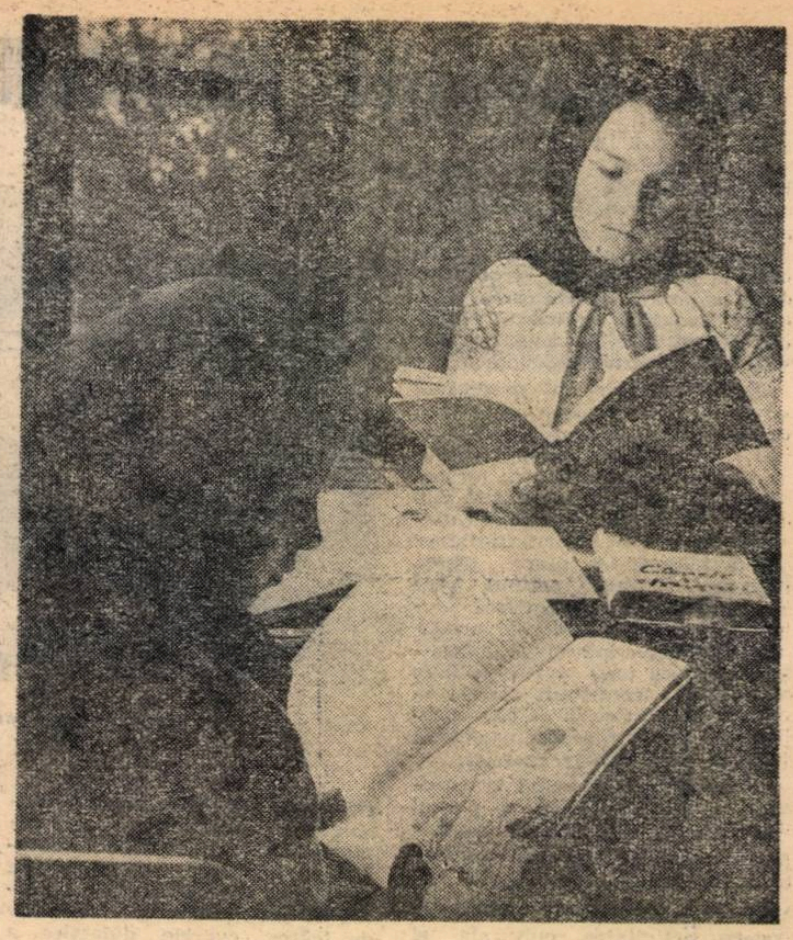

Ii, băsmăluțe și cărți

Din activitatea cercurilor pedagogice

Pentru a veni în ajutorul profesorilor care predau obiectul „Agricultura", cercul pedagogic de specialitate din raionul Bacău organizează lunar instructaje metodice privind predarea materiei în luna viitoare. Instructajele metodice ținute de la începutul trimestrului al II-lea au contribuit mult la îmbunătățirea predării lecțiilor de agicultură.

PETRU JUVERDEANU
Bacău

*

La școala de 8 ani din Dumbrăveni, raionul Botoșani, a avut loc de curînd o ședință a cercului pedagogic al învățătorilor din comunele Siminicea, Verești și Dumbrăveni.

Ședința cercului pedagogic a prilejuit un bogat schimb de experiență în ceea ce privește metodele de predare a lecțiilor de zoologie în clasa a IV-a. În cadrul ei învățătorii au asistat la o lecție deschisă, au ascultat un referat cu tema „Formarea bazelor concepției materialist-dialectice despre natură prin predarea zoologiei" și au purtat discuții însuflețite împărtășindu-și reciproc experiența.

TATIANA IFRIM
Dumbrăveni

*

Cercul pedagogic al profesorilor care predau istoria în învățămîntul seral din Capitală acordă o deosebită atenție alcătuirii tematicii sale, astfel încît să poată contribui în mod eficient la ridicarea nivelului predării. Ca urmare, în tematica cercului au fost incluse probleme cum sînt „Predarea cunoștințelor privind lupta de clasă în orînduirea feudală pe teritoriul patriei noastre", „Educarea elevilor în spiritul dragostei față de patrie prin lecțiile de istorie", „Recapitularea cunoștințelor despre istoria mișcării muncitorești din țara noastră pe baza unei vizite la Muzeul de Istorie a Partidului" etc.

Discutarea adîncită a unor astfel de teme ajută efectiv cadrele didactice să-și ridice măiestria pedagogică.

Prof. PETRE D. POPESCU
București

BIBLIOGRAFIE

A apărut REVISTA DE PEDAGOGIE nr. 1, ianuarie 1963.

În sumar :

Gh. Zapan, M. Floru, Al. Cazangiu și N. Lungu : Modele experimentale pentru dobîndirea deprinderilor de către școlari în vederea îndrumării și înlesnirii lor în însușirea unor profesiuni productive.
Tudor R. Popescu : Funcția educativă a familiei socialiste.
Mihai Nițescu : Cu privire la metodica analizei lecțiilor ținute de elevii școlilor pedagogice.
Ana Avădanei : Din experiența dezvoltării vorbirii elevilor în perioada preabecedară.
Nicolae Apostolescu : Considerații asupra căilor de ridicare a eficacității procesului de învățămînt.
Florica Mihai și Vintilă Panduru : Cu privire la introducerea seminarului în studiul economiei politice și al socialismului științific în școala medie de cultură generală.
M. Timofte, A. Coman și I. Ghivirigă : Sesiunile regionale și cea de-a IV-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice".
Gheorghița Fleancu : La moartea lui Henri Wallon.
Didina Bărbulescu : Unele forme și metode de instruire în etapa actuală de dezvoltare a școlii sovietice.
Petre Bărbulescu : „Sociologia succesului" și educația comunistă.
Lucian Voiculescu : Considerații cu privire la manualul de limba franceză pentru clasa a VI-a.
Adrian Nicolescu : Unele observații critice privind manualul de limba engleză pentru clasa a VI-a.
Valentin Radu : Lumea spirituală a școlarului.
Ana Tucicov-Bogdan : Un îndrumător pentru munca de cercetare în domeniul dialecticii.
Planul tematic al Revistei de pedagogie pe anul 1963.

A apărut revista NATURA, seria Biologie nr. 1, ianuarie-februarie 1963

În sumar :

*** * * :** Concluziile Consfătuirii de geobotanică din Banat.
I. F. Radu : Apa în diferite organe ale pomilor fructiferi.
T. Opriș : Plantele endemice din țara noastră și unele probleme ale darwinismului.
M. Zarma : Microbiologia apelor interioare.
D. Ionescu : Din realizările în domeniul ameliorării plantelor leguminoase.
I. I. Badea : Asolamentul ca mijloc de ridicare a producției agricole.
A. Mureșan : Din experiența predării obiectului „Agricultura".
E. Eliade : Cunoașterea principalelor boli ale unor plante cultivate.
N. Burloi : Întreținerea livezilor pe rod.
M. Bejenaru : Organizarea și desfășurarea lecțiilor de recapitulare la șt. naturale.
M. Macarie : Din activitatea cercului „Micii crescători de albine".

NOTE. DOCUMENTARE. RECENZII. NOUTĂȚI. INFORMAȚII. CALENDAR. DIN ACTIVITATEA S.S.N.G.

A apărut

GAZETA MATEMATICA ȘI FIZICA,

Seria „A", nr. 1/1963

În sumar :

N. Cristescu : Proprietăți mecanice ale solidelor deformabile.
E. Rusu : Secolul de aur al matematicii.
N. Bărbulescu : Interpretarea cinetică a legii a II-a a termodinamicii.
C. Iacob, N. Mihăileanu : Despre studiul matematicii din învățămîntul de cultură generală.
Isai Savu : Probleme ale calculului cu aproximații în școala medie.
I. Ilasievici : Unele aspecte de la congresul internațional al matematicienilor, Stockholm 14-22 aug. 1962.
C. Corduneanu : Conferința cehoslovacă de ecuații diferențiale și aplicațiile lor.
E. Cruceanu : Conferința internațională de fizica semiconductorilor de la Exeter — 1962.
Victor Daimaca : Fenomene cerești în luna martie 1963.

Informație

Institutul de construcții din București anunță că termenul de înscriere la concursurile anunțate în „Gazeta învățămîntului" nr. 687 din 21 decembrie 1962 se prelungește pînă la data de 10 martie 1963.

POȘTA redacției

Maria Loghin — Dorohoi

Cadrele didactice pot cumula în învățămîntul de cultură generală, la clasele V-XI, pînă la ½ normă activități didactice pentru care sînt retribuite cu 40 la sută din salariul funcției îndeplinite. În cazul dv., puteți cumula numai 10 ore de educație fizică (½ normă didactică), pentru care sînteți retribuită cu cota corespunzătoare. Cumulul se plătește și pe timpul vacanțelor de iarnă și de primăvară, dar nu se plătește în vacanța de vară, cînd cadrele didactice sînt considerate în concediu de odihnă.

Gheorghe Vașcu — raionul Șimleu.

Trecerea dv. în grupa 3-5 ani de salarizare după vechime nu se putea face decît după obținerea gradului definitiv și după depunerea actelor doveditoare că îndepliniți condițiile de grad și stagiu pentru această grupă. Modificarea salarizării decurge de la întîi ale lunii următoare celei în care ați depus cererea de schimbare a grupei de salarizare și actele doveditoare. În funcție de acest lucru, puteți stabili data de la care vi se cuvine salariul la care vă referiți.

B. Ceavici — Arad

Întrucît la 1 august 1959 aveați un stagiu de peste 5 ani și mai mult de 3 ani de facultate, fiind în curs de calificare, în mod just ați fost încadrat profesor II, cu salariul prevăzut pentru gradul definitiv, grupa 5-10 ani. Nu puteați obține însă gradul definitiv fără examen, întrucît nu aveți studiile terminate, și, ca atare, după trecerea examenului de stat trebuia să vă prezentați la examenul de definitivat. Fără obținerea gradului definitiv nu aveați dreptul să treceți în grupa următoare de salarizare după vechime (10-20 ani).

Constantin Bărbat — Blaj.

Trecerea dintr-o categorie în alta de salarizare după studii, grad sau vechime se face numai la cererea celui interesat, pe baza actelor doveditoare. Modificarea salarizării, în această situație, se aplică de la întîi ale lunii următoare celei în care s-a depus cererea, însoțită de acte. În situația dv., trecerea în categoria profesor definitiv, grupa 3-5 ani, urma să se facă numai după depunerea cererii însoțite de adeverința de obținere a gradului definitiv și de actele de vechime. Dacă ați depus aceste acte la timpul potrivit, secția de învățămînt era obligată să efectueze modificarea salariului și să vă plătească drepturile cuvenite. Trecerea în grupa următoare de vechime — 5-10 ani — urma să se facă, de asemenea, după prezentarea actelor de vechime din care să rezulte că ați împlinit stagiul cerut. În cazul cînd n-ați depus la vreme actele nu vi se poate acorda acum diferența de salariu la care vă referiți.

Magdalena Halațiu — raionul Reghin

Problema pe care o ridicați prezintă două aspecte: acela al salarizării și acela al situației dv. în învățămînt (ca titulară sau ca suplinitoare). În privința salarizării, după dispozițiile existente pînă în anul 1959, puteați fi asimilată cu învățătorii calificați numai dacă ați fost titularizată în învățămînt pe baza deciziei M.I.P. nr. 42.844/1949, sau trecută de la gradul V la gradul IV. După 1959, pe baza Hotărîrii nr. 1059 puteați fi salarizată ca învățătorii de categoria I numai dacă ați fost atestată ca învățătoare. În funcție de problema atestării se stabilește și situația dv. actuală în învățămînt. Dacă ați fost atestată, puteți fi încadrată ca învățătoare titulară, în caz contrariu avînd doar situația de suplinitoare.

Gheorghe Avan — raionul Horezu și Emil Marinescu — raionul Satu-Mare

Biblioteca centrală pedagogică din București, Intrarea Zalomit nr. 12, raionul 16 Februarie împrumută cărți oricărui învățător sau profesor pe baza unei adrese trimise de școala în care aceștia lucrează. De asemenea, dă orice fel de informație bibliografică (rezumate ale traducerilor, liste bibliografice pe diverse probleme etc.) direct cadrelor didactice care i se adresează.

Olga Caracudă — raionul Corabia; Z. Șerban — raionul Ploiești, Trică Romanița — raionul Orșova, Octavian Lepădatu — raionul Costești, Alexandru Zilișteanu — raionul Focșani, Vasile Șerban — Galați, Florica Rendeș — raionul Carei, Gheorghe Bilhac — raionul Tecuci, Emanoil Panaitescu — raionul Piatra Neamț, M. Ciobanu — Bacău, Ioana Costea — Arad, C. Dediu — raionul Tîrnăveni.

Pentru problemele pe care le ridicați adresați-vă organelor locale.

Rozalia Juray — Carei, Aurica Dumitru — raionul Oravița

Problemele ridicate de dv. au fost lămurite în numerele anterioare ale gazetei noastre.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 698 — vineri 8 Martie 1963 — 8 pagini 25 bani

Sărbătoarea femeilor de pretutindeni

Se împlinesc 53 de ani de cînd, la cea de-a doua conferință internațională a femeilor socialiste de la Copenhaga, la propunerea cunoscutei militante a mișcării muncitorești, Clara Zetkin, ziua de 8 martie a fost declarată Ziua internațională de solidaritate și luptă pentru emancipare a femeilor, pentru drepturi, pentru pace. De atunci, această zi a devenit sărbătoarea femeilor de pretutindeni.

În Romînia burghezo-moșierească, femeii i se hărăzise un trai nedemn, o soartă din cele mai grele — soarta unei ființe disprețuite, lipsite de drepturi și căreia îi era închis accesul la cultură. Este soarta rezervată și azi milioanelor de femei din lumea capitalistă, lume caracterizată prin lipsa de drepturi, de libertăți democratice, prin exploatare crîncenă.

Profundele prefaceri revoluționare petrecute în țara noastră au schimbat din temelii și viața femeilor. Puterea populară a asigurat femeilor deplina egalitate în drepturi, respectarea demnității de om și de cetățean, le-a deschis căi largi pentru a-și însuși lumina științei și culturii și a se afirma în orice domeniu de activitate, creîndu-le și condițiile necesare în acest scop.

Iată numai cîteva date privind ceea ce s-a realizat în anii noștri pentru ocrotirea mamei și copilului. Femeile salariate se bucură de concedii prenatale și concedii de naștere plătite, care însumează 112 zile. Dacă în 1948 existau în țară doar 370 de case de naștere, acum sînt aproape 2 000; în același an exista în toată țara un singur staționar pentru copii, în timp ce în 1961 funcționau 382 staționare de circumscripție.

Acordînd femeilor încredere și prețuire, partidul și guvernul le-au dat posibilitatea de a păși spre cele mai înalte trepte ale vieții obștești și de stat. Ele aduc o contribuție de seamă la înfăptuirea sarcinilor trasate de partid în industrie și agricultură. În economia națională, aproape 30 la sută din numărul salariaților sînt femei. Numărul fruntașelor în producție se ridică la aproape 58 000. Față de anul 1938, cînd în întreaga economie a Romînici lucrau 9 000 de ingineri — bărbați și femei la un loc — azi numai numărul femeilor inginere și tehniciene se ridică la aproape 15 000.

În agricultură, femeile participă activ la întărirea și dezvoltarea gospodăriilor agricole colective, la creșterea avuției obștești, la sporirea continuă a producției agricole vegetale și animale. Peste 21 000 de femei fac parte din consiliile de conducere ale G.A.C., muncesc ca brigadiere și șefe de echipă.

Miile de intelectuale din patria noastră se afirmă ca talentați creatori de valoare, care își dăruiesc cunoștințele pentru înflorirea științei, literaturii și artei românești, pentru ocrotirea sănătății populației, pentru instruirea și educarea multilaterală a tinerei generații.

Se face tot mai puternic simțită participarea femeilor la activitatea de stat și obștească. În forul suprem al statului — Marea Adunare Națională — sînt 77 de femei deputate, iar în sfaturile populare — peste 39 000. De mare însemnătate este și munca pe care o desfășoară cele peste 10 000 de gospodine care fac parte din echipele de control obștesc organizate de sindicate și de sfaturile populare. Pentru merite deosebite în producție și în activitatea obștească, mai mult de 13 000 de femei au fost distinse cu ordine și medalii.

Mari răspunderi ca educatoare ale schimbului de mîine le revin profesoarelor și învățătoarelor, care muncesc cu abnegație în satele și orașele patriei noastre. Femeile reprezintă azi peste 60 la sută din totalul corpului didactic din învățămîntul elementar, mediu și superior. În cadrul școlii ele acordă o mare atenție bunului mers al procesului de învățămînt, muncii nobile de cizelare a sufletelor și caracterelor, de educare a copiilor în spiritul patriotismului socialist, al cinstei și dragostei față de muncă.

Învățătoarelor și profesoarelor din patria noastră le-a fost încredințată înalta cinste de a făuri generațiile de constructori ai viitorului, de a-i înarma cu cunoștințe trainice din cele mai importante domenii ale activității umane, de a trezi în ei dorința să aplice în practică aceste cunoștințe, să devină oameni utili societății. Muncind pentru a-și îndeplini cît mai bine aceste sarcini învățătoarele și profesoarele se străduiesc să cultive în sufletul elevilor sentimentul dragostei de pace și al prieteniei între popoare. Ca mame, ca educatoare în același timp femeile care muncesc în școlile patriei noastre luptă activ pentru pace, pentru viitorul fericit al tinerei generații.

Ținînd expuneri și conferințe pe teme educative, muncind pentru buna desfășurare a activității bibliotecilor, îndrumînd direct echipele artistice de amatori etc. cele peste 90 000 de femei din cadrul corpului didactic desfășoară și o vastă muncă obștească, participă activ la răspîndirea culturii în masele largi ale poporului.

Sărbătorim anul acesta 8 Martie mîndri de succesele dobîndite de întregul nostru popor muncitor pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste. Este o mîndrie îndreptățită, deoarece în aceste realizări își găsește expresie și munca plină de avînt a femeilor de la orașe și sate.

Milioanele de femei din țara noastră apreciază înalta prețuire de care se bucură azi, marile realizări ale poporului obținute sub conducerea înțeleaptă a partidului. Ele muncesc cu entuziasm, sporindu-și eforturile pentru ca, împreună cu toți oamenii muncii, să facă patria noastră mereu mai puternică, mai înfloritoare.

OMAGIU DE 8 MARTIE

În încăperea luminoasă a celui mai mare atelier al noii clădiri a Școlii tehnice de arhitectură din Capitală întîlnim numeroase panouri multicolore. Sînt expuse aici cele mai bune lucrări realizate de elevii școlii cu prilejul concursului de afișe inițiat, în cinstea zilei de 8 Martie, de organizația U.T.M. a școlii. Fiecare dintre aceste lucrări înmănunchiază pe lîngă talent, bogăția sentimentelor de dragoste, respect, cinstire și recunoștință ale tinerilor care le-au realizat.

Iată, de pildă, cît de simplu dar în același timp deosebit de expresiv a reușit să înfățișeze Tudor Pastia, elev în anul II, cîștigătorul concursului, unitatea de luptă a femeilor din lumea întreagă. Chipurile fetelor, desenate în linii fluide, se împletesc armonios cu cele trei pete de culoare — roșul în partea superioară a desenului, galbenul și fumuriul.

Desenul lui Dorin Dumitriu, din anul III, distins cu premiul II, sugerează din cîteva trăsături de penel liniile esențiale ale portretului unei femei și în același timp simbolurile care se asociază cel mai strîns în gîndurile tuturor cu chipul femeii — porumbelul, mesager al păcii și floarea roșie a iubirii.

O idee asemănătoare evidențiază și desenul lui Constantin Ivan, din anul II, în timp ce imaginea plină de prospețime din afișul realizat de eleva Despina Mureșan sugerează dragostea copiilor pentru mamele și pentru educatoarele lor.

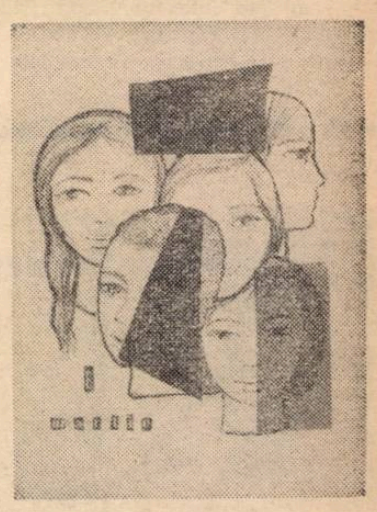

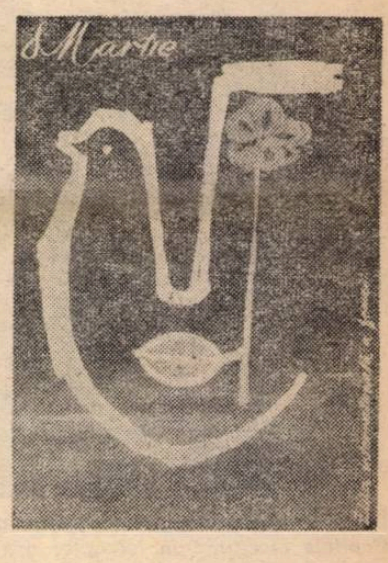

Sute și sute de flori s-au adunat în buchete multicolore pe catedre, dînd parcă mai multă lumină acestei dimineți de început de primăvară. Ele vorbesc despre recunoștința și dragostea elevilor pentru învățătoarele și profesoarele lor, care îi instruiesc și îi educă, îi pregătesc pentru viață, îi învață să devină oameni adevărați.

Și gazetele de perete ale școlilor sînt pline, în aceste zile, de articole în care elevii își exprimă sentimentele calde de dragoste și prețuire pentru profesoarele lor: Vă mulțumim din inimă pentru că ne-ați ajutat să fim fruntași la învățătură, să ne însușim cunoștințele necesare participanților la opera de desăvîrșire a construcției socialismului. Astfel de cuvinte au adresat profesoarelor lor elevii Școlii nr. 15 din Sibiu, ai Școlii medii nr. 20 din București, ai multor alte școli ale patriei noastre.

Dorind să facă cunoscută prețuirea pe care o poartă muncii și luptei femeilor, elevii din numeroase școli au alcătuit albume și fotomontaje ilustrînd realizările acestora. La Centrul școlar profesional și tehnic din Oradea, la Școala de meserii din Bacău, la Școala profesională „Partizanul roșu" din Brașov au fost organizate, în cinstea zilei de 8 Martie, și frumoase expoziții de lucrări ale elevilor. De asemenea, numeroase formații artistice școlare au pregătit spectacole închinate zilei de 8 Martie, pe care le-au prezentat pe scenele școlilor și ale căminelor culturale. S-au bucurat de calda apreciere a spectatorilor, de pildă, programele artistice prezentate în cinstea Zilei Internaționale a Femeii de către elevii Școlii de 8 ani din comuna Pecica, raionul Arad, ai Școlii medii din Rîmnicu Vîlcea, ai Școlii de meserii din Pitești, ai Școlii medii din Caracal etc.

Toate aceste acțiuni închinate zilei de 8 Martie sînt o mărturie în plus a dragostei, prețuirii și respectului de care se bucură învățătoarele și profesoarele, toate femeile muncitoare din țara noastră.

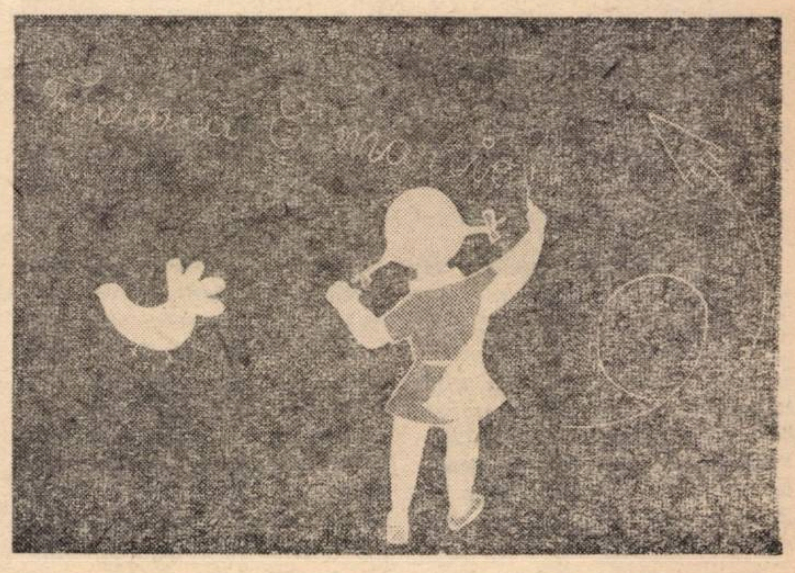

Pentru educarea estetică a elevilor

Cu cîteva zile în urmă, elevii şcolilor medii, ai Centrului şcolar agricol şi de meserii din Rm. Sărat au participat la întîlnirea ce a avut loc la Casa raională de cultură cu tinerii poeţi Nicolae Stoian, Mihai Negulescu, Ştefan Dumitru şi cu prozatorul Alecu Ivan Ghilia.

Poeţii au citit din creaţiile lor, iar prozatorul Alecu Ivan Ghilia a împărtăşit impresiile sale în legătură cu vizita făcută în Cuba. Scriitorul a scos în relief patriotismul tineretului cuban, devotat cauzei revoluţiei.

În cinstea oaspeţilor, corul, orchestra, soliştii vocali şi instrumentişti ai Şcolii medii „Al Vlahuţă" au prezentat un bogat şi interesant program artistic. Cîţiva elevi de la aceeaşi şcoală au recitat din poeziile tinerilor scriitori prezenţi.

★

De curînd, la Şcoala medie „I. L. Caragiale", la Şcoala tehnică de activişti culturali, ca şi la alte şcolii medii din Capitală numeroşi elevi au avut prilejul să asculte expuneri privind viaţa şi opera compozitorului George Enescu, precum şi diferite piese muzicale din opera celui ce a creat „Rapsodia romînă". Aceste manifestări au constituit răspunsul colectivului de la Muzeul „George Enescu" la dorinţa multor elevi de a cunoaşte viaţa şi creaţia marelui muzician.

Acţiunile organizate de acest colectiv în şcoli au constituit o completare fericită a cunoştinţelor pe care elevii le-au acumulat cu prilejul lecţiilor de muzică şi al vizitelor la muzeu.

Eleve ale Şcolii tehnice din cadrul Grupului şcolar „Filimon Sîrbu" din Capitală efectuînd în laborator analiza materiilor prime

INFORMAŢIE

Biblioteca centrală pedagogică din Capitală s-a mutat la adresa: **Intrarea Zalomit nr. 12, raionul 16 Februarie.**

Împrumutul de cărţi va reîncepe la 1 aprilie a.c. atît pentru cadrele didactice din Capitală, cît şi pentru cele din provincie.

ŞTIRI

In raionul Tîrnăveni s-au obţinut, în ultimul an, realizări însemnate în domeniul construcţiilor şcolare.

Bunăoară, recent s-a dat în folosinţă un local nou pentru Şcoala medie nr. 2 din Tîrnăveni. Construcţii şcolare noi s-au ridicat şi în comunele Tirimia, Senca, Herepea, Crăciunelul de Sus, Biia etc. În acelaşi timp au fost reamenajate, prin construirea unor săli noi, şcolile din comunele Medveş, Silea, Cineiuş, Alecuş, Lepindea şi Filitelnic. Atît noile construcţii cît şi şcolile existente au fost înzestrate cu mobilier nou, cu aparate de laborator, aparate de radio şi televizoare.

Şi în raionul Roşiorii de Vede creşte numărul şcolilor nou construite. În curînd, elevii satului Dolhasca din acest raion vor avea bucuria de a învăţa într-o şcoală nouă. Alături de profesorii şi părinţii lor, elevii contribuie, prin munca lor voluntară, la terminarea noului local al scolii.

★

Cadrele didactice din Oneşti participă activ la activitatea brigăzilor ştiinţifice din localitate. Bine documentaţi, pregătiţi pentru lămurirea unui cerc larg de probleme, învăţătorii şi profesorii din Oneşti se deplasează în împrejurimi pentru a răspunde ţăranilor colectivişti la întrebările pe care le pun. Această activitate se bucură de o largă popularitate în rîndul populaţiei de la sate.

O intensă activitate culturală desfăşoară şi cadrele didactice din comuna Bogdăneşti, raionul Bîrlad. Învăţătorii şi profesorii din această comună ţin interesante informări politice, organizează seri literare, prezintă conferinţe pe teme agrozootehnice.

Activitatea artistică a cadrelor didactice din Bogdăneşti se bucură şi ea de aprecierea spectatorilor. Participarea largă a colectiviştilor la manifestările cultural-artistice organizate de cadrele didactice răsplăteşte pe deplin străduania acestora.

In sala de lectură a secţiei de copii de la Biblioteca Centrală din oraşul Oradea

Din activitatea organizaţiilor sindicale

În sprijinul muncii instructiv-educative

Încă de la începutul anului şcolar, organizaţia sindicală din şcoala noastră şi-a propus drept principal obiectiv al activităţii sale sprijinirea luptei pentru continua ridicare a calităţii muncii instructiv-educative desfăşurate de cadrele didactice în rîndul celor peste 2.000 de elevi de la cursurile de zi şi serale. În vederea realizării acestui obiectiv organizaţia sindicală a alcătuit, sub îndrumarea organizaţiei de partid şi în colaborare cu conducerea şcolii şi cu organizaţia U.T.M., un plan de măsuri concrete.

Datorită sprijinului dat organizării lecţiilor deschise, de exemplu, acestea şi-au atins mai bine scopul, au reuşit să fie într-adevăr o cale pentru răspîndirea experienţei înaintate. Astfel de lecţii cum au fost lecţia de istorie cu tema „Războiul ţărănesc sub conducerea lui Gheorghe Doja", lecţia de socialism ştiinţific ţinută de profesoara Dumitra Popovici sau lecţia de limba rusă ţinută de profesoara Iraida Ioniţă au fost pentru cadrele didactice din şcoala noastră un bun prilej de a culege învăţăminte cu privire la felul cum poate fi asigurat conţinutul ştiinţific al cunoştinţelor predate, la diversele modalităţi de utilizare a materialului didactic, la fixarea cunoştinţelor etc.

Activul sindical a ajutat efectiv pe învăţători şi profesori în soluţionarea unor probleme cum ar fi, de exemplu, ridicarea procentului de promovabilitate. Astfel, li s-a recomandat cadrelor didactice să organizeze meditaţii pe grupe mici la obiectele unde elevii întîlneau greutăţi în studiu şi s-au iniţiat consfătuiri între profesorii fiecărei clase cu diriginţii respectivi pentru organizarea unui front unic pe linia instruirii şi educării elevilor.

Una din problemele de care s-a ocupat organizaţia sindicală din şcoala noastră a fost şi aceea a legăturii dintre familie şi şcoală, mobilizînd cadrele didactice să organizeze lunar consfătuiri cu părinţii elevilor pe clase. În aceste consfătuiri s-a analizat atitudinea elevilor faţă de învăţătură şi disciplină, necesitatea orientării din timp a acestora către diferite profesii etc.

Toate acţiunile organizate pe linie sindicală au contribuit efectiv la îmbunătăţirea muncii instructiv-educative. Fără a ne mulţumi însă cu cele realizate, ne propunem noi măsuri pentru ridicarea nivelului activităţii noastre. Astfel, procentul de promovaţi pe primul trimestru al acestui an, deşi superior celui din anul trecut, nu ne satisface pe deplin. Făcînd o analiză aprofundată a posibilităţilor de care dispunem am constatat că am putea obţine rezultate mult mai bune. Aceasta se poate realiza prin mobilizarea cadrelor didactice la o mai temeinică pregătire, la o mai atentă preocupare faţă de îndrumarea studiului individul al elevilor, faţă de felul cum îşi folosesc aceştia timpul liber, prin combaterea unor tendinţe de supraîncărcare cît şi printr-o legătură mai strînsă cu părinţii.

Prof. S. CIOCODEICĂ
preşedinta sindicatului
de la Şcoala medie nr. 2
din Ploieşti

Preţuirea muncii

O fată, un copil cu opincuţe, fiica unor ţărani dintr-un sat sărac, păşea cîndva pragul şcolii primare şi îşi făurea visuri de viitor. Apoi a venit la rînd regimul silnic de la internatul şcolii normale din Galaţi şi, în sfîrşit, diploma de învăţătoare. Învăţătoare într-un sat, apoi în altul. Suspiciunile unor colegi şi ale notabilităţilor rurale pentru anumite vederi prea „îndrăzneţe", sărăcia, grija zilei de mîine, insultele, aluziile răutăcioase, mizeria „apostolatului"...

Cînd au fost toate astea?... Ce repede trec anii! Fetiţa de altădată este acum o bătrînică tînără, cu o înfăţişare blîndă, cu părul nins, tăiat scurt şi strîns cu grijă în agrafe, cu ochelari înceţoşaţi de aburul emoţiei. Este Bălaşa Focşăneanu, directoarea Şcolii nr. 121, pe care am întîlnit-o în mijlocul celor adunaţi să-i serbeze pensionarea.

În jurul ei s-a strîns lume multă. Sînt numeroşi cei care vor să-i spună cu acest prilej cîteva cuvinte de mulţumire, să-şi exprime recunoştinţa. Sînt părinţi ai elevilor de astăzi sau ai unora care au terminat şcoala de mult, tineri şi tinere ce nu mai seamănă de loc acelor copii năstruşnici care doar cu cîţiva ani în urmă trebuiau dojeniţi pentru cine ştie ce năzbîtii. Astăzi au devenit oameni în toată firea, care îşi fac cu cinste datoria, aşa cum au învăţat încă în anii cînd mai purtau cravatele de pionieri şi ghiozdanele de şcolari.

Cuvintele pe care le rostesc învăţătorii, profesorii, părinţii, elevii şi foştii elevi evocă şi ele trecutul — dar un alt trecut decît acela din vremea „apostolatului". Anul 1948. Anul reformei învăţămîntului şi anul în care tovarăşa Focşăneanu şi-a început munca la Şcoala nr. 121. De data aceasta nu mai existau nici „notabilităţile" nici suspiciunile, nici dispreţul de altă dată pentru munca dascălilor, ci hotărîrea trasă în limbajul unei sarcini de partid de a răspunde prin activitatea şcolii, prin noua orientare a procesului instructiv-educativ, la exigenţele construirii noii societăţi. Comunista Bălaşa Focşăneanu a înţeles însemnătatea acestei sarcini, noblеţea şi frumuseţea ei şi a pornit cu pasiune la muncă. Au fost, desigur, şi greutăţi, dar a ştiut de la început că singura cale pentru a le înfrînge este munca. An de an, luni şi săptămîni de-a rîndul, era prima care sosea în şcoală. Această muncă pasionată i-a adus din partea partidului, drept răsplată bine meritată, Ordinul Muncii clasa a III-a. Munca în mijlocul colectivului de învăţători şi profesori se asocia cu o intensă activitate obştească, activitate în urma căreia i s-a făcut cinstea de a fi aleasă în Comitetul naţional de luptă pentru pace şi i s-a decernat diploma de onoare a Consiliului mondial al păcii.

Acum, la sfîrşitul a 36 ani de muncă, se bucură de stima şi preţuirea cu care o răsplătesc toţi cei ce au cunoscut-o. „Colectivul nostru se mîndreşte că a avut în mijlocul său astfel de oameni ca tovarăşa Focşăneanu", spunea cu emoţie tovarăşa Zelia Lateş, secretara organizaţiei de bază din şcoală. „Comportarea tovarăşei directoare — arăta un alt profesor din şcoală — a constituit un model demn de urmat nu numai pentru elevi, ci şi pentru noi, învăţătorii şi profesorii şcolii".

De nenumărate ori s-a auzit la această sărbătoare cuvîntul „mulţumesc", „Vă mulţumesc, tovarăşă directoare, pentru grija cu care m-aţi primit şi mi-aţi îndrumat paşii în primii mei ani din munca de învăţătoare, vă mulţumesc pentru sfaturile pe care mi le-aţi dat şi pentru pildele pe care mi le-aţi oferit" — spunea o tînără învăţătoare. „În şcoala condusă de dv. am primit cravata roşie de pionieri. Şi tot în şcoala aceasta am devenit utemişti. Sîntem promoţia 1962, ultima promoţie de a cărei educaţie v-aţi ocupat în cariera dv. de profesoară. Vă raportăm că toţi elevii din această promoţie care s-au prezentat la examenul de admitere în şcoala medie au luat acest examen situîndu-se în fruntea listelor. Vă mulţumim pentru cunoştinţele cu care ne-aţi înzestrat".

În cadrul aceleiaşi festivităţi, învăţătorii şi profesorii, elevii şi părinţii elevilor de la Şcoala nr. 121 au sărbătorit şi pensionarea altor două cadre didactice, tovarăşele Maria Orăscu şi Eliza Tomescu. Şi ele alături de directoarea sub conducerea căreia au muncit, au primit însufleţite cuvinte de mulţumire, buchete imense de flori, simbol al dragostei şi recunoştinţei acelora cărora ele şi-au dedicat întreaga lor viaţă, munca de zi cu zi.

Sărbătorirea pensionării a însemnat pentru cele trei tovarăşe momente de vie şi adîncă emoţie, momente în care s-au manifestat din plin stima şi preţuirea pentru munca lor.

V. OCTAVIAN

În campania agricolă de primăvară

Deși în acest an timpul nefavorabil s-a prelungit mai mult, calendarul lucrărilor agricole anunță sosirea primăverii și cu aceasta reînceperea lucrărilor agricole în cîmp. Întrucît lucrările practice pe care le efectuează elevii școlilor sătești în cadrul studierii agriculturii trebuie să țină și ele pasul cu calendarul muncilor agricole, profesorii de specialitate sînt preocupați în această perioadă, cum este și firesc, de organizarea muncii pe teren în campania de primăvară. Iată mai jos cîteva sugestii care le pot veni în ajutor în această privință

În legătură cu studiul solului și cultura plantelor de cîmp, îi vom antrena pe elevi, în primul rînd, la lucrările de condiționare a semințelor în vederea semănatului — vînturare, triorare, selectare (în cazul cînd aceste lucrări nu au fost efectuate pînă acum) precum și la tratarea semințelor pe cale uscată și umedă.

O atenție deosebită vom acorda la ieșirea din iarnă îngrijirii semănăturilor de toamnă: distrugerea crustei, îngrășarea culturilor, tăvălugirea culturilor descoltate, evacuarea apelor care băltesc etc.

În ceea ce privește însămînțările de primăvară, elevii pot participa la lucrările de pregătire a solului cu netezitoarea, cultivatorul și grapa, precum și la semănatul plantelor din epoca I: grîul de primăvară, orzul, ovăzul, mazărea, floarea soarelui, lintea, inul, trifoiul, lucerna, muștarul, sfecla, năutul, borceagul de primăvară etc. Ei vor avea astfel posibilitatea să cunoască mașinile agricole cu ajutorul cărora se execută lucrările de pregătire a solului și de semănat, să vadă cum se efectuează proba mașinii de semănat pentru diferite culturi, să se familiarizeze cu metodele de semănat și lucrările ce se execută după semănat (grăpatul și eventual tăvălugitul).

Îngrășarea culturilor ne va da prilejul să efectuăm lucrări practice privind pregătirea îngrășămintelor minerale, în vederea aplicării lor înainte de semănat sau o dată cu semănatul.

Nu vor fi neglijate nici lucrările privind îngrijirea pășunilor și fînețelor: grăparea, îngrășarea, distrugerea mușuroaielor și a mărăcinilor etc. Vom continua în același timp lucrările începute în timpul iernii privind tarovizarea cartofilor, cît și plantarea cartofilor, acolo unde mersul vremii o permite.

În sectorul horticulturii vom axa lucrările practice pe continuarea lucrărilor de îngrijire a culturilor în răsadnițe, pe repicatul răsadurilor, ca și pe semănarea în cîmp a legumelor rezistente la frig, cum sînt mazărea, morcovul, pătrunjelul, păstîrnacul, ridichile de lună, salata, spanacul. Totodată vom efectua lucrări de plantare a arpagicului, a semincerilor de varză, ceapă, rădăcinoase etc.

În sectorul pomicol, în această perioadă se pot efectua lucrări curente în livezile de pomi, tăieri de formare a coroanei, de corecție și de regenerare, lucrări de combatere a bolilor și dăunătorilor, de aplicare a îngrășămintelor, de completare a golurilor etc. În cazul cînd la gospodăria agricolă colectivă sau la gospodăria agricolă de stat din localitate se înființează o nouă plantație de pomi roditori, vom participa cu elevii la lucrările de parcelare, pichetare, la săpatul gropilor etc. În pepinieră se pot efectua lucrări cum sînt semănatul în școala de puieți portaltoi, lucrări de pregătire a terenului și de plantare a puieților, precum și lucrări de îngrijire în cîmpurile I, II și III ale pepinierii.

O atenție deosebită vom acorda lucrărilor de întîrziere a înfloritului pomilor fructiferi, de preîntîmpinare a efectelor dăunătoare ale brumei folosind grămezi de gunoi pentru producerea fumului.

În ceea ce privește viticultura, putem efectua cu elevii lucrări de dezgropare, de tăiere și de cercuire a viței de vie, lucrări de completare a golurilor, de revizuire a spalierilor și aracilor, de aplicare a îngrășămintelor. De asemenea, elevii pot participa la lucrările de înființare a viilor noi, dacă se oferă un asemenea prilej.

În domeniul zootehniei vom putea prezenta, în cazul în care nu am făcut aceasta pînă în prezent, sectoarele de creștere a animalelor de producție și de muncă (grajdurile, programul de lucru, îngrijirea, hrănirea etc.). Vom efectua, de asemenea, lucrări de primăvară în stupină, precum și lucrări practice privind incubația ouălor de păsări domestice, de creștere a puilor, de hrănire și îngrijire a puilor și păsărilor.

De bună seamă, se impune să fundamentăm fiecare lucrare practică pe cunoștințele teoretice care stau la baza efectuării ei, așa încît elevii să dobîndească nu simple deprinderi meșteșugărești, ci deprinderi întemeiate pe știința agrotehnică înaintată.

Conf. univ. GH. CHIRIAC
șeful catedrei
de practică în producție
de la Institutul agronomic
„N. Bălcescu"

Cum confecționăm răsadnițele

Agricultura este prin natura ei o disciplină cu caracter practic. Buna ei însușire de către elevi cere ca profesorul de specialitate să știe să îndeplinească o serie de lucrări practice, să poată confecționa diferite materiale didactice etc., așa încît să predea elevilor cunoștințe strîns legate de producția agricolă. În munca mea de predare a agriculturii mă străduiesc să îndeplinesc cît mai bine aceste cerințe.

De curînd, de pildă, m-am ocupat de îndrumarea elevilor în ceea ce privește confecționarea răsadnițelor — lucrare care ocupă un loc important în studiul legumiculturii. Le-am arătat astfel că, după stabilirea locului potrivit pentru răsadniță — ferit de vînt, dar expus razelor solare — primul pas pe care trebuie să-l facem (indiferent dacă răsadnița este îngropată sau la nivelul solului) este acela de a o asigura împotriva celui mai periculos dăunător al răsadului: coropișnița. În afara metodelor de combatere indicate în manual, s-a dovedit deosebit de eficientă folosirea sacilor de hîrtie îmbibați cu petrol. Căptușind cu asemenea saci toată suprafața pe care se așează bălegarul, asigurăm o bună protecție împotriva coropișniței.

Am trecut apoi la formarea patului de bălegar, folosind o cantitate corespunzătoare de bălegar de cal nefermentat. Am explicat elevilor că, pentru a se încinge, bălegarul are nevoie de aer și ei au înțeles astfel de ce trebuie să așteptăm cu bătătorirea lui pînă atinge o temperatură de 20—25°C. Dimensiunile patului de bălegar au depășit dimensiunile răsadniței, în fiecare parte, cu cîte 20—25 cm. Bălegarul a fost bătătorit, deoarece numai în acest fel căldura produsă prin fermentarea bălegarului se păstrează un timp mai îndelungat. Am arătat în continuare că bălegarul trebuie așezat uniform, pentru ca patul să fie neted. A urmat cernirea suprafeței de bălegar cu cenușe de lemn din care s-a format un strat de 0,5 cm grosime. Am explicat elevilor că scopul acestei operațiuni este de a împiedica apariția ciupercilor de răsadniță.

Întrucît cadrele de răsadniță trebuie utilizate în mod repetat, am căutat să le confecționăm în așa fel încît să fie demontabile și să poată fi depozitate într-un spațiu restrîns. Am folosit la construcție scînduri de 5 cm grosime și am respectat dimensiunile STAS: lungime — 400 cm, lățime — 150 cm (fig. 1). Am explicat elevilor de ce este indicată tăietura în formă de dinte de lup a laturii lungi (pentru a nu se lăsa să iasă latura scurtă) precum și faptul că este bine să fixăm pe latura scurtă cîrlige de fier care previn deplasarea în afară a laturii lungi. Le-am arătat totodată că, pentru evitarea deformării răsadniței, cadrul trebuie legat. Această operație s-a executat în felul următor: laturile longitudinale ale cadrului au fost crestate la distanțele de 97—103, 197—203 și 297—303 cm de la capăt, adîncimea crestăturii fiind stabilită în funcție de grosimea șipcii de legătură. Au fost confecționate deci trei șipci cu lungimea de 150 cm, lățimea de 6 cm. La rîndul lor cercevelele au lungimea de 150 cm și lățimea de 100 cm, iar cadrele cercevelelor au dimensiunile de 5x6 cm. Forma cadrelor este arătată în fig. 2, iar îmbinarea lor în fig. 3. Șipcile interioare, în număr de 3, au lungimea de 150 cm și respectiv 5x5 cm. Din lungimea de 150 cm au fost lăsate la ambele capete cîte 5 cm pentru formarea cepurilor. (fig. 4). Pentru cele patru cercevele construim 12 șipci ale căror cepuri se prezintă așa cum se vede în fig. 5.

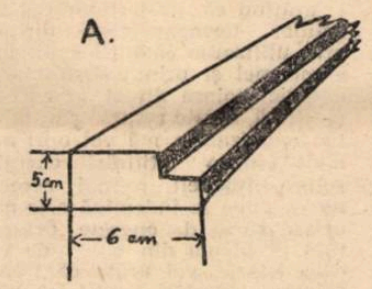

Figura 1

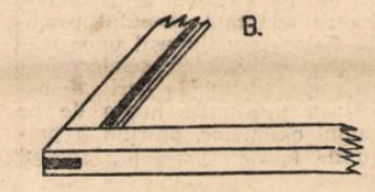

Figura 2

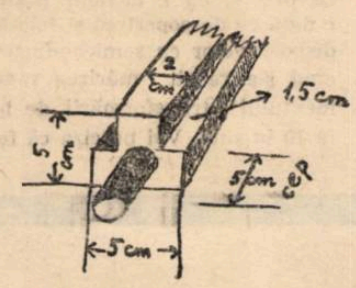

Figura 3

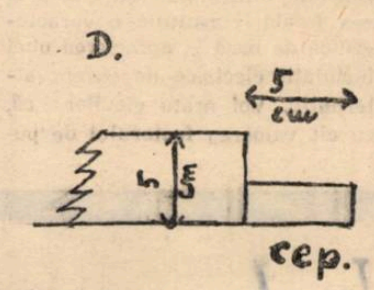

Figura 4

Geamurile au lățimea de 21 cm. Într-o cercevea intră patru rînduri de geamuri. Așezarea lor începe din partea sudică a răsadniței unde aceasta are o înclinație pentru scurgerea precipitațiilor.

Geamurile sînt suprapuse pe fișii de cîte circa 3 cm. Pentru ca ploaia să nu pătrundă în îmbinările cercevelelor, în partea sudică a acestora am tăiat o scobitură pentru scurgerea apei. Adîncimea scobiturii este la același nivel cu suprafața geamului. Cercevelele au fost întărite cu colțari de fier și pentru a putea fi manevrate mai ușor, au fost prevăzute cu mînere.

Cînd răsadnița a fost gata, am pregătit cu elevii pămîntul necesar. Am folosit în acest scop un amestec de 1/3 pămînt, 1/3 mraniță, 1/3 nisip. Acest amestec a fost ciuruit și așezat pe bălegar într-un strat de circa 15—18 cm grosime. Cadrul răsadniței avînd o înălțime de cel puțin 30 cm, în prima perioadă spațiul dintre suprafața pămîntului și geamuri este suficient pentru dezvoltarea răsadurilor. Elevii și-au dat seama că, atunci cînd răsadurile vor atinge înălțimea de 15 cm, spațiul necesar va fi asigurat prin ridicarea răsadniței.

După pregătirea pămîntului și după încălzirea lui au răsărit semințe de buruiană. Am amestecat pămîntul, am scos buruienile iar apoi am semănat semințele de răsad în rînduri, explicînd elevilor că în acest fel lucrările de îngrijire se efectuează mai ușor. Am format cu o șipcă rîndurile și am așezat aici semințele, prin apăsarea șipcii la o distanță de 3—4 cm

Acum elevii îngrijesc cu atenție răsadurile. Pentru a nu scoate cercevelele și pentru a evita răcirea inutilă a patului de bălegar, în timpul udatului se scoate totdeauna numai o singură cercevea. Acest lucru este posibil pentru că în partea dinspre nord a cadrului de răsadniță este bătută o scîndură care împiedică alunecarea geamului.

Participînd la lucrările de confecționare a răsadniței și la îngrijirea răsadurilor elevii dobîndesc importante deprinderi practice, pregătindu-se pentru viitoarea lor muncă în agricultură. Ca ori și ce operație cu caracter practic agricol această muncă de confecționare a răsadnițelor are sarcina să-i atragă pe elevi, ca pe baza studiului teoretic, să-și formeze priceperi și deprinderi practice.

Prof. PAL HASZMAN
Cernatul de Jos,
raionul Tg. Secuiesc

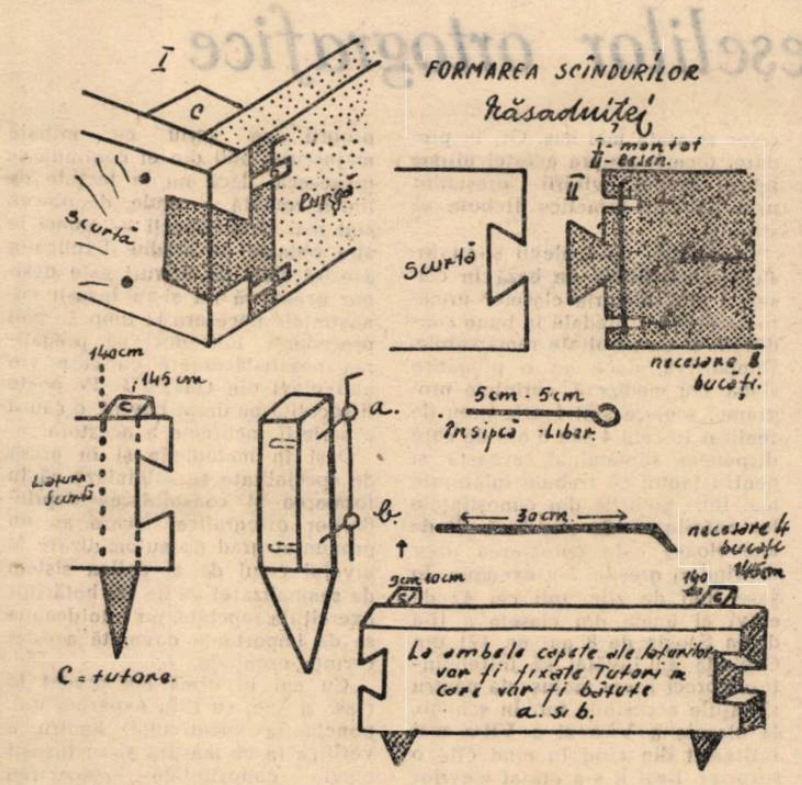

Figura 5

ÎN LABORATOR

La Școala de 8 ani din Oinac, raionul Giurgiu, s-a amenajat un nou laborator de agricultură, menit să contribuie la însușirea și consolidarea cunoștințelor predate.

Laboratorul este înzestrat cu numeroase materiale necesare pregătirii lecțiilor de agricultură. Astfel, cu sprijinul gospodăriei agricole colective din localitate și prin antrenarea elevilor au fost alcătuite colecții cuprinzînd diferite structuri de sol, colecții de îngrășăminte, colecții de semințe, legume și fructe conservate în formalină etc. De asemenea, au fost lucrate planșe reprezentînd diferite sisteme de altoire, stadiile de dezvoltare ale fluturelui de mătase ș.a.

Pe baza materialului didactic existent în laboratorul de agricultură s-au ținut aici, în zilele nefavorabile ieșirii pe teren, o serie de lecții practice interesante referitoare la studierea solului, a plantelor de cultură, a horticulturii etc. Tot aici elevii clasei a VI-a au efectuat lucrările de confecționare a unei răsadnițe.

Legînd permanent predarea teoriei de practică, profesorii de specialitate de la Școala de 8 ani din Oinac îi înarmează pe elevi cu temeinice cunoștințe agricole.

EMIL NESTIAN
Oinac-Giurgiu

Legătura strînsă cu practica în predarea temei „Electromagnetismul“

În lumina progreselor înregistrate de știință și tehnică, predarea lecțiilor din tema „Electromagnetism“ prevăzută în programa de fizică a clasei a X-a, impune lărgirea sferei cunoștințelor cu elemente legate strîns de perfecționarea proceselor de producție.

Iată cîteva probleme mai importante de care îmi propun să țin seama în predarea acestei teme

Cu prilejul studierii cunoștințelor despre cîmpul magnetic voi sublinia larg, pe baza exemplelor, importanța acestuia pentru defectoscopie, adică pentru detectarea defectelor existente la piesele obținute prin turnare. Arătînd că în defectoscopie se utilizează o serie întreagă de metode, voi sublinia avantajele utilizării defectoscoapelor electromagnetice și voi prezenta, cu ajutorul unei schițe, principiul de construcție al acestora. Astfel le voi arăta elevilor că piesa de controlat este așezată într-un cîmp magnetic puternic, peste care se presară pilitură de fier foarte fină, uneori amestecată cu praf de aluminiu, care pune în evidență liniile de forță magnetică, ce au o desime maximă în spațiul ocupat de metal. Elevii își vor da astfel seama că dacă în spectrul magnetic apar porțiuni ocolite de liniile de forță, înseamnă că în interiorul piesei respective există fisuri.

Predarea cunoștințelor despre electromagnetism ne îngăduie să-i familiarizăm pe elevi și cu unele noțiuni privind comanda de la distanță a mașinilor și mecanismelor. În această privință voi porni de la forma cea mai simplă de comandă — locală sau directă (aprinderea becului de la întrerupător). Descriind efectuarea comenzilor de la tabloul de distribuție al fabricilor, uzinelor, șantierelor, voi insista asupra contactorului, arătînd rolul lui ca element intermediar între circuitul de comandă și circuitul de execuție. O atenție deosebită voi acorda releului electromagnetic, element nelipsit din orice dispozitiv automat sau telemecanic, și folosit adesea pentru comanda de la distanță și comanda automată. Cred că unul dintre exemplele cele mai ilustrative în această direcție pentru elevi îl constituie releele electromagnetice de la nodurile de cale ferată, care aprind și sting luminile de semnalizare ale semafoarelor și pun în funcțiune dispozitivele pentru dirijarea trenurilor.

O altă aplicație deosebit de importantă a cunoștințelor de electromagnetism sînt aparatele de măsură și control, nelipsite de la pupitrele de comandă ale fabricilor și uzinelor unde s-a extins automatizarea. Voi arăta elevilor că principiul de construcție a acestor aparate se bazează pe transformarea diferitelor mărimi — temperatură, presiune, vîscozitate, umiditate etc. în mărimi electrice, permițînd astfel măsurarea lor cu ajutorul unor dispozitive numite traductoare. Voi preciza că la baza construcției traductoarelor stă vibrația unuia din parametrii lui electrici în funcție de mărimea măsurată de exemplu, variația rezistenței electrice în funcție de temperatură — și voi arăta că un circuit electric leagă traductorul de aparatul electric de măsurat — a cărui scală este gradată în unități ale mărimii neelectrice măsurate. Aceasta va da elevilor posibilitatea să înțeleagă că datorită acestor caracteristici constructive, traductoarele permit controlul unor procese tehnologice de la distanță sau în condiții în care omul nu poate interveni direct, cum este, de pildă, cazul la controlul temperaturii din interiorul unui cuptor de turnare a metalelor. Voi arăta apoi că sensibilitatea la înregistrarea temperaturii a fost îmbunătățită simțitor prin folosirea rezistențelor termice cu semiconductoare, a căror conductivitate electrică crește o dată cu temperatura. Voi pune apoi în evidență gama largă de utilizări a traductorilor, în diferitele lor variante constructive, fiecare adaptată scopului urmărit. Astfel, cu ajutorul unor traductori speciali cu semiconductoare din titanat de bariu se pot măsura presiunile înalte de pe fundul oceanelor, precum și presiunile foarte joase din spațiul cosmic.

Aplicații deosebit de largi în tehnică, în producție are formula $P = U.I. \cos \varphi$, care determină puterea activă în circuitul de curent alternativ cu inductanță și rezistență. Cos φ, factorul de putere, care reprezintă în formulă raportul dintre puterea activă și cea totală, constituie o caracteristică de bază în aprecierea unei instalații electrice de curent alternativ. Voi arăta elevilor că, cu cît valoarea factorului de putere este mai apropiată de unitate, cu atît instalația electrică respectivă funcționează mai economic. Subliniind apoi că, deoarece din punct de vedere practic nu este posibilă înlăturarea reactanțelor inductive din circuitul electric, pentru mărirea continuă a factorului de putere este necesar să se elimine pierderile inutile și să se asigure funcționarea receptoarelor numai la puterea lor nominală.

Trecînd la studiul motoarelor electrice de curent continuu, mă voi opri la tensiunea contraelectromotoare, căci fără cunoașterea acesteia elevii nu-și pot explica științific rolul reostatului la pornirea motoarelor electrice cu putere mare. Le voi arăta astfel că tensiunea contraelectromotoare, care tinde să micșoreze valoarea curentului de alimentare, este cu atît mai mică cu cît sarcina motorului este mai mare, deci dintr-un anumit punct de vedere motorul se comportă ca o rezistență care se micșorează pe măsură ce crește sarcina. După aceste explicații prealabile elevii vor înțelege ușor că tensiunea contraelectromotoare scăzînd foarte mult, curentul de alimentare atinge valori nepermise în indus, ceea ce ar determina arderea și deci scoaterea din funcțiune a motorului. Ei își vor da astfel seama de rolul reostatelor, care fac ca valoarea curentului de alimentare să crească progresiv pînă la viteza de regim, cînd tensiunea contraelectromotoare a atins valoarea necesară.

Vorbind despre utilizarea în perspectivă a resurselor de curent și arătînd că, prin stăpînirea reacțiilor termonucleare dirijate prin utilizarea căldurii subterane a magmei și prin transformarea energiei solare direct în energie electrică, aceste resurse sînt practic inepuizabile, mă voi opri mai mult asupra utilizării energiei solare, întrucît tocmai aceasta ne va pune la îndemînă cele mai uriașe surse de energie. Prezentînd problema din punct de vedere istoric, voi arăta că transformarea directă a energiei solare în energie electrică este un fenomen cunoscut încă din a doua jumătate a secolului trecut, dar că practic ea a devenit posibilă o dată cu descoperirea și folosirea dispozitivelor cu semiconductoare cînd s-a reușit mărirea randamentului transformării de la 1 la 10 la sută. Voi preciza că fotodioda din siliciu sau celula de baterie solară realizează, sub acțiunea razelor de lumină, fenomenul de absorbție a energiei fotonilor, adică o joncțiune p-n, care are drept urmare apariția unei tensiuni electrice. Le voi face cunoscut elevilor faptul că astăzi s-a depășit stadiul simplelor experiențe de laborator și că bateriile solare, formate din mai multe fotoelemente legate în paralel, se folosesc în practică în alimentarea radioreceptoarelor cu transistori, la instalațiile telefonice, la realizarea exponometrelor de la aparatele moderne de fotografiat și filmat, la alimentarea aparatelor de radioemisie de pe sateliții artificiali și navele cosmice etc. De asemenea, le voi arăta că helioelectrostații de capacitate mare vor servi în curînd la electrificarea satelor, șantierelor și construcțiilor situate în ținuturile izolate și le voi vorbi despre proiectul savantului sovietic B. A. Baum privind construirea pe muntele Ararat, în Armenia, a unei helioelectrostații care urmează să producă zilnic 2,2 milioane kwh.

La lecția „Problemele electrificării“ voi insista asupra căilor de creștere a producției de energie electrică în așa fel încît să fie satisfăcute necesitățile tuturor ramurilor economiei și să se asigure mecanizarea și automatizarea proceselor de producție. După ce voi aminti cifrele care ilustrează creșterea producției de energie electrică în țara noastră în anii șesenalului, precum și în cadrul programului economic de perspectivă, voi evidenția că, în prezent, se folosesc tot mai mult grupuri electrogene de puteri unitare mari — de 100.000 și 200.000 kw în turbine de condensație, de 50.000 kw în turbine de termoficare — cu ajutorul cărora se obțin economii importante de investiții și se reduce consumul specific de combustibil, ceea ce duce la reducerea prețului de cost al energiei electrice produse.

În încheierea lecției voi recomanda elevilor, pentru lărgirea orizontului lor de cunoștințe în domeniul electrodinamicii, unele materiale accesibile care se găsesc în biblioteci și librării, cum sînt, de pildă „Electrificarea țării, cauza întregului popor“ de M. Constantin sau „Utilizarea energiei electrice“ de N. V. Botan, care pot completa cu succes cunoștințele transmise la lecții.

Prof. CONST. BARON
Școala medie din Giurgiu

Pregătirea temelor

Pentru a-i ajuta pe părinți în ceea ce privește supravegherea felului cum își pregătesc fiii lor temele, ca și în vederea consolidării deprinderilor de scriere îngrijită și corectă a elevilor, la școala din satul Miniș, raionul Lipova, s-a luat măsura ca periodic, la ședințele cu părinții și la lectoratul pedagogic, să se prezinte și caietele de teme pentru acasă, de caligrafie etc. ale elevilor.

Expunerea acestor lucrări, analiza lor comparativă au avut un mare efect. Părinții au putut să cunoască mai bine cerințele pentru formarea deprinderilor de scriere corectă, ordonată și îngrijită și au început să supravegheze mai atent munca independentă a elevilor.

Efectul acestei măsuri s-a vădit imediat, căci elevii își pregătesc acum mai atent temele date pentru acasă.

Prof. ROMULUS ȘICLOVAN

Com. Ghioroc,
raionul Lipova

Efectuarea temelor la desen este adesea pasionantă și relevă talente deosebite.

Unele cauze ale greșelilor ortografice

Se știe că bazele formării deprinderilor de scriere corectă se pun încă din primii ani de învățămînt, în școala de 8 ani. Dacă unii elevi care intră în școala medie nu au cunoștințe și deprinderi trainice de ortografie, aceasta se datorește însușirii mecanice a cunoștințelor pregramaticale și gramaticale în clasele I—IV ca și teoretizării excesive a lecțiilor de gramatică în clasele V—VII, unde se dă uneori o importanță prea mare regulilor, definițiilor sau analizelor și se neglijează aplicațiile practice, pierzîndu-se din vedere un lucru elementar—și anume acela că gramatica este un mijloc de cultivare a limbii și nu un scop în sine.

Dacă, bunăoară, un elev din clasa a VI-a știe ce este apoziția dezvoltată, o recunoaște cu ușurință în context și poate da exemple în acest sens, este, desigur, un lucru bun. Dacă însă același elev, atunci cînd folosește în scris, între părțile unei propoziții, o apoziție dezvoltată, nu o pune între virgule, este, neîndoielnic, o greșeală și, în același timp, o confirmare a celor relatate mai sus. Or, în predare, tocmai asupra acestei ultime laturi, asupra evitării greșelilor prin aplicații practice trebuie să stăruim.

În situația cînd elevii și-au însușit cunoștințele de bază în clasele I—IV, materia claselor următoare poate fi predată în bune condițiuni și cu rezultate remarcabile. Dimpotrivă, dacă au o pregătire slabă sau mediocră, cerințele programei școlare sînt foarte greu de realizat în cele 4 sau 5 ore de care dispunem săptămînal, aceasta și pentru faptul că trebuie înlăturate mai întîi golurile din cunoștințele lor anterioare. Se știe însă cît de anevoioasă este corectarea unor deprinderi greșite. Un exemplu. În șase luni de zile, toți cei 42 de elevi ai uneia din clasele a II-a de la Școala de 8 ani nr. 171 din Capitală au învățat să întrebuințeze corect litera majusculă pentru situațiile accesibile lor. În schimb, la clasele a VI-a și a VII-a mai întîlnești din cînd în cînd cîte o surpriză. Deși li s-a arătat elevilor din aceste clase nu o dată, ci de nenumărate ori, că numele proprii se scriu cu inițială majusculă, unii din ei continuă să greșească, dacă nu la lecțiile de limba romînă — unde, de obicei, sînt mai circumspecți — atunci la alte obiecte de studiu. Explicația acestei stări de lucruri este desigur aceea că nu și-au însușit cunoștințele necesare la timp, în anii precedenți. Iată deci că pregătirea nesatisfăcătoare cu care vin unii elevi din clasele I—IV poate fi socotită pe drept cuvînt o cauză a scrierii incorecte a acestora.

Deși în metodicile și în presa de specialitate se subliniază că în formarea și consolidarea deprinderilor ortografice (care au un pronunțat grad de automatizare la nivelul celui de al doilea sistem de semnalizare) au un rol hotărîtor exercițiile repetate, nu întotdeauna se dă importanța cuvenită acestei cerințe esențiale.

Cu ani în urmă am predat la clasa a V-a, cu titlu experimental, punctuația vocativului. Pentru a verifica în ce măsură și-au însușit elevii cunoștințele respective le-am dat, în partea finală a lecției, o scurtă dictare de control. Rezultatele au fost foarte bune. Repetarea sondajului în trimestrele următoare a scos însă la iveală unele lipsuri în cunoștințele elevilor. Înseamnă că deprinderile ortografice nu se pot forma numai într-o singură lecție, oricît de reușită ar fi aceasta. Sînt necesare exerciții repetate, variate și atractive, de-a lungul tuturor anilor de școlaritate. Socotesc, așadar, că lipsa unor preocupări susținute în această direcție contribuie la menținerea unei scrieri nesatisfăcătoare. În ce mă privește, în funcție de nevoile fiecărei clase, creez momente ortografice chiar și în cadrul lecțiilor de lectură literară.

O altă cauză rezidă în neorganizarea unui front comun activ al tuturor cadrelor didactice în vederea înlăturării greșelilor de ortografie și punctuație ale elevilor. Din cele aproximativ 30 de ore de studiu — cîte are o clasă săptămînal — profesorului de romînă îi revin 4 sau 5 ore. Or, elevii scriu și la celelalte obiecte de învățămînt unde, de asemenea, trebuie controlați și îndrumați. A lăsa totul numai pe seama profesorului de limba romînă înseamnă a nu depăși impasul actual.

O înrîurire negativă o exercită și greșelile ortografice de la televiziune, cinematografe, edituri, firme comerciale etc. Dacă elevii aud și văd cuvinte în forme nerecomandabile (vroiam, trimete, să aibe, să iese, grije, eșire, ghiață etc.) e firesc să rămînă nedumeriți; influențele contradictorii la care sînt supuși analizatorii lor videoauditivi au consecințe dăunătoare. Citeodată înșiși profesorii trebuie să consulte îndreptare pentru a-și lămuri inconsecvențele ortografice din presă. Deși corect trebuie să scriem „Anul nou“ „Palatul pionierilor“ „întrajutorare“, am văzut scris nu de puține ori „Anul Nou“, „Palatul Pionierilor“ „într-ajutorare“. Exemplele de acest gen sînt destul de numeroase și ele prejudiciază efortul colectiv de cultivare a limbii.

Firește că enumerarea acestor cauze nu are și nu poate avea un caracter exhaustiv. Lipsurile existente încă în unele manuale, nerespectarea normelor ortografice de către toate cadrele didactice, necorectarea sau corectarea superficială a caietelor de lucrări scrise, promovarea cu ușurință a elevilor slabi în clasele următoare etc. sînt de asemenea cauze care, alături de cele sus-amintite, contribuie la menținerea greșelilor de ortografie ale elevilor.

Aceste cauze pot și trebuie să fie înlăturate. Este de datoria noastră, a învățătorilor și profesorilor să valorificăm la un nivel superior facultățile intelectuale ale elevilor, astfel încît problema exprimării scrise — dificilă și complexă prin natura ei — să-și găsească o rezolvare deplină.

Prof. VASILE AL. VELICAN
Școala de 8 ani nr. 171
București

Introducerea noțiunii de funcție

II

Studiind definiția funcției, elevii își dau seama de faptul că, pentru ca o funcție să fie bine determinată trebuie date trei elemente: mulțimea de definiție, mulțimea în care funcția ia valori și procedeul de corespondență. Ei înțeleg că, dacă cel puțin unul din aceste elemente este diferit, atunci avem funcții diferite pe care le notăm cu litere diferite.

Trebuie să arătăm însă de la început elevilor că în școala medie nu se studiază decît unele funcții în care mulțimea de definiție este o mulțime de numere reale, ale cărei valori aparțin unei mulțimi tot de numere reale, numite funcții reale de o variabilă reală. Ei trebuie să înțeleagă că în unele cazuri mulțimea de definiție poate fi totalitatea numerelor reale, iar în alte cazuri o submulțime de numere reale cuprinse într-un interval dat sau într-o reuniune de intervale.

Aici se pot da unele exemple de felul următor:

$$f(x) = 2x$$
$$f(x) = 3x + 5$$
$$f(x) = 2x^2 - 5x + 4$$
$$f(x) = \frac{5x - 3}{x^2 + 1}$$

Aceste funcții sînt definite pe mulțimea tuturor numerelor reale, pentru că operațiile pe care trebuie să le facem cu numărul real x au sens și conduc la numere reale.

În ceea ce privește funcția

$$f(x) = \sqrt{x}$$

aceasta este definită pe mulțimea numerelor pozitive

$$x \in [0, +\infty)$$

pentru că rădăcina pătrată dintr-un număr strict negativ nu este un număr real.

La rîndul ei, funcția

$$f(x) = \frac{3x + 2}{x - 1}$$

este definită pe mulțimea numerelor reale, în afara numărului $x=1$, căci pentru $x=1$ obținem $\frac{5}{0}$ operație care nu are sens.

Exemplele pot fi foarte variate și este bine să revenim asupra lor ori de cîte ori predăm un nou capitol al algebrei.

Foarte instructive sînt și exemplele de felul următor: funcțiile

$$f(x) = \sqrt[4]{x^2} \text{ și } g(x) = \sqrt{x}$$

nu sînt egale, pentru că f (x) este definită pe mulțimea numerelor reale, iar g (x) numai pe mulțimea numerelor pozitive. Acest exemplu este foarte important, pentru că mulți elevi sînt tentați să scrie egalitatea

$$\sqrt[4]{x^2} = \sqrt{x}$$

aplicînd în mod mecanic regulile învățate la simplificarea radicalilor aritmetici.

Elevilor li s-ar putea părea că funcțiile

$$f(x) = x \text{ și } g(x) = \sqrt{x^2}$$

sînt identice dacă ne referim numai la domeniul de definiție, care este pentru amîndouă mulțimea numerelor reale. Dar dacă îi îndrumăm să cerceteze mulțimea în care ele iau valori, constatăm că f (x) ia valori în mulțimea numerelor reale, iar g (x) numai în mulțimea numerelor pozitive, deci f (x) și g (x) nu sînt egale. De aici elevii învață că:

$$x = \begin{cases} -\sqrt{x^2} \text{ pentru } x < 0 \\ +\sqrt{x^2} \text{ pentru } x \geqslant 0 \end{cases}$$

Se mai pot da încă multe exemple de acest fel, care, folosite de profesor la studierea diferitelor capitole din algebră, consolidează și adîncesc cunoștințele elevilor, determinîndu-i să fie atenți atunci cînd fac diferite transformări numite identice, deși de multe ori nu ajung la expresii identice.

Procedînd astfel în introducerea noțiunii de funcție, am căutat să-i ajut pe elevi să înțeleagă că această noțiune a izvorît din practică și apoi, prin generalizare și abstractizare, a devenit o noțiune matematică de cea mai mare importanță. Considerînd cazuri de funcții concrete, pe care le-au întîlnit în fizică sau chimie, elevii au înțeles că matematica, făcînd abstracție de elementele fizice ale acestora, le-a dat o mare generalizare, care permite folosirea lor în cele mai variate cazuri concrete.

Așa, de exemplu, la clasa a VIII-a am folosit exemple de funcții întîlnite la studiul fizicii în această clasă:

$$s = vt + s_0 \text{ sau } l = l_0(1 + \alpha t)$$

în care procedeul de corespondență este dat printr-o formulă de forma $f(x) = ax + b$. Astfel am ajuns la necesitatea de a studia funcția de gradul I, studiu ce poate fi apoi aplicat la ori ce caz concret în care dependența se exprimă printr-o astfel de formulă.

La clasa a IX-a, pornind de la funcțiile:

$$s = \frac{1}{2} gt^2$$

$$s = \frac{1}{2} gt^2 + v_0 t$$

$$s = \frac{1}{2} gt^2 + v_0 t + s_0$$

$$S = \pi R^2$$

$$E = \frac{m}{2} v^2$$

am ajuns la necesitatea studierii funcției de gradul II,

$$y = ax^2 + bx + c$$

Elevii și-au dat astfel seama că, studiind această funcție, matematică le dă instrumentul de cercetare pentru toate funcțiile particulare enunțate mai sus.

O problemă foarte importantă în legătură cu introducerea noțiunii de funcție este aceea a graficului unei funcții și a citirii acestui grafic. Experiența dovedește că mulți elevi, deși știu să facă graficul unei funcții, îl execută în mod mecanic, fără să-și dea seama în adîncime de legătura care există între ecuația $y=f(x)$ și curba care este graficul funcției f (x). Or, această legătură a fost una din ideile cele mai strălucite introduse în matematică (în a doua jumătate a secolului XVII) și a contribuit în largă măsură la dezvoltarea acestei științe. Elevii trebuie să-și dea seama că instrumentul prin care se realizează legătura este sistemul de coordonate cartezian. Apoi trebuie să-i ajutăm să înțeleagă clar ce este graficul unei funcții, să vadă că el este format din mulțimea tuturor punctelor din plan ale căror coordonate, x și y, verifică ecuația $y=f(x)$ că în afara punctelor de pe grafic nu mai există nici un alt punct ale cărui coordonate să verifice această ecuație și, reciproc, ori ce pereche de numere x și y care verifică ecuația $y=f(x)$ constituie coordonatele unui punct care se află pe grafic. În acest sens, făcînd legătura cu geometria, putem spune elevilor că graficul unei funcții este locul geometric al punctelor ale căror coordonate verifică ecuația $y=f(x)$.

Trebuie să atragem atenția elevilor că mulțimea punctelor de coordonate (x, y) — care este graficul funcției — trebuie să conțină neapărat **toate punctele** care se obțin dînd lui x **toate** valorile din mulțimea de definiție și că nu există două sau mai multe puncte care să aibă aceeași abscisă x.

Astfel, elevii nu vor rămîne cu ideea că graficul unei funcții este un scop în sine, ci își vor da seama că el ne permite să urmărim mai ușor și mai repede variația unei mărimi pe această imagine grafică, iar uneori ne dă chiar posibilitatea să descoperim proprietăți noi.

Prof. Z. BOGDANOF
Școala medie nr. 1 „N. Bălcescu"
București

Elevii Școlii medii de artă plastică din București la ora de desen după model

Sugestii pentru orele de desen cu temă

Programa școlară de desen prevede la toate clasele predarea desenului cu temă, capitol de o deosebită importanță, căci ajută la dezvoltarea imaginației, fanteziei, gîndirii, judecății, memoriei vizuale și, bineînțeles, a gustului pentru frumos al elevilor. În același timp, desenul cu temă fixează cunoștințele și deprinderile însușite la orele de desen după natură și de desen decorativ în legătură cu reprezentarea formei, a culorii, a spațiului și dezvoltă spiritul creator al elevilor.

În predarea desenului cu temă folosim metode și procedee specifice, diferite de cele folosite în orele de desen după natură și decorativ. Aceste deosebiri decurg din înseși caracteristicile desenului cu temă. Una din ele este aceea că în timpul efectuării desenului, modelele în general nu se găsesc în fața copiilor. De aici rezultă necesitatea ca profesorul să se bazeze în mare măsură pe observațiile proprii ale copiilor, pe memoria lor vizuală, pe imaginația lor spațială, pe fantezie. Mai rezultă și necesitatea ca profesorul să ajute pe elevi să observe atent fenomenele tipice din viață, să distingă mișcările și expresiile tipice pentru ca, pe baza bagajului de cunoștințe acumulate, să poată selecționa datele, elementele care pot contribui cel mai bine la exprimarea temei.

Cîteva procedee pe care le-am folosit în predarea desenului după temă.

În clasele II, III și IV, unde se impun teme simple, luate din viața copiilor, din școală putem alege de pildă tema „Copii în fața gazetei de perete". Îi îndemnăm pe elevi ca în prealabil să observe un grup de copii în fața gazetei de perete — poziția lor, depărtarea lor față de perete — înălțimea gazetei, forma și culoarea peretelui, a gazetei etc. Este indicat ca la începutul unei asemenea ore să reîmprospătăm cele ce au observat copiii la îndemnul nostru, precizînd că din perete și coridor nu vor desena decît locul unde se găsește gazeta de perete. Pe urmă întrebăm ce formă are peretele și stabilim împreună că are o formă plană dreptunghiulară. Apoi, pe o coală de hîrtie — de formatul planșei de desen — pusă pe tablă, fixăm forma peretelui aplicînd o bucată de hîrtie de altă culoare. Stabilim după aceasta, tot cu ajutorul întrebărilor, locul unde stăteau copiii pe coridor și aplicăm o fîșie de hîrtie care reprezintă coridorul. Menționăm că la intersecția coridorului cu peretele se formează linia între peretele vertical și coridorul orizontal. Mergem mai departe, cerînd elevilor să arate ce formă a avut gazeta de perete și o fixăm și pe aceasta la locul potrivit. Precizăm apoi poziția copiilor față de perete, a unuia față de celălalt, folosind pentru aceasta un grup de doi-trei școlari pe care îi scoatem în fața gazetei de perete. Este bine chiar ca profesorul să schițeze pe tablă una sau două poziții caracteristice (separate și nu în formă compozițională). După aceste discuții cerem copiilor să deseneze (în creion).

În ora a doua, înainte de a începe colorarea desenului, prezentăm elevilor o reproducere în culori — de exemplu, lucrarea „Pentru pace" a lui Rețetnikov și îi îndrumăm să observe culorile folosite de pictor pentru a reda peretele, trotuarul, clădirile din depărtare și figurile mai apropiate — coloritul mai intens sau mai palid în funcție de depărtare. Tragem concluzii cu privire la modalitatea de a colora desenul nostru: copiii vor fi executați într-o culoare mai intensă, fiind mai în față, iar peretele și gazeta în culori cu o intensitate mai mică, fiind mai depărtate. Apoi trecem la lucru.

Țin să accentuez însă că nu este bine să exagerăm în folosirea intuiției și a demonstrației, pentru că am stînjeni puterea de creație a elevilor, inițiativa lor proprie în compunere.

În clasele III-IV, pentru orele de desen cu temă programa cere ilustrarea unor scene din povestiri sau din alte lecturi făcute de elevi. În acest caz nu avem posibilitatea intuiției directe. De aceea este recomandabil să citim cu elevii mai expresiv partea povestirii care urmează să fie ilustrată. După lectură punem întrebări pentru a scoate în evidență aspectul cel mai caracteristic din povestire și care este indicat a se transpune în desen. În cazul povestirii „Moș Ion Roată și Unirea" de exemplu, ne vom opri cu deosebire la scena în care boierul stă pe un jilț în grădină, iar țăranul se căznește să urnească bolovanul. Întrebările noastre se vor referi mai ales la această scenă. Folosind diverse reproduceri vom căuta să le arătăm elevilor îmbrăcămintea țăranilor și a boierilor de atunci, forma jilțului și alte amănunte privind diversele elemente ce vor intra în compoziția tabloului. Bineînțeles, în discuția purtată cu elevii nu vom uita să scoatem în evidență importanța Unirii, relațiile dintre clasele antagoniste etc. pentru a spori conținutul educativ al lecției.

Cînd vom trece la colorarea desenului vom aduce în clasă tablouri care să-i orienteze pe copii în munca lor. În exemplul dat mai sus putem folosi o reproducere care reprezintă un peisaj la margine de sat, bunăoară, cel din „Hora Unirii" de Theodor Aman.

În clasele mai mari (de exemplu clasele V-VIII), se cere executarea unor scene din viața muncitorilor, a colectiviștilor. Pentru asemenea lucrări, pe lîngă discuțiile despre viața și munca celor ce lucrează în fabrici sau pe ogoare, pe lîngă observarea reproducerilor pe aceeași temă după tablourile pictorilor renumiți, folosim ca mijloc de informare și excursia de documentare. Aceasta dă foarte bune rezultate căci oferă elevilor posibilitatea intuirii directe, a informării nemijlocite, lucruri esențiale pentru dezvoltarea memoriei vizuale atît de importantă în pictură.

Nu am putut epuiza, desigur toate problemele ce se ridică în legătură cu predarea desenului tematic. Am sugerat doar cîteva metode pe care practica ni le-a confirmat ca deosebit de utile.

Prof. GEDEON ZOLTAN
Institutul pedagogic de 3 ani
din Cluj

Activitate metodică eficientă

Cadrele didactice de la Școala medie nr. 1 din Timișoara, îndrumate de organizația de partid, pun un accent deosebit pe activitatea metodică.

Așa, de exemplu, comisia metodică a profesorilor de limba romînă și de istorie a discutat recent tema „Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist la orele de compunere", a organizat o serie de lecții deschise etc.

În același timp, comisia se preocupă de organizarea unor acțiuni în care sînt cuprinși elevii. Astfel, pentru a contribui la adîncirea cunoștințelor căpătate de elevi în cadrul lecțiilor, ca și pentru a asigura folosirea justă a timpului lor liber, membrii comisiei au organizat pentru ei seri literare, excursii ,vizite la muzee și plimbări pentru cunoașterea orașului. Toate acestea contribuie la lărgirea orizontului elevilor, la sporirea spiritului lor colectivist, la întărirea dragostei lor de patrie.

Prof. EMERIC CSOMOS
Timișoara

Și colectivul Școlii medii „Avram Iancu" din Brad manifestă o preocupare permanentă pentru asigurarea unui conținut bogat al lecțiilor, pentru continua îmbunătățire a metodelor de predare.

Iată, bunăoară, cîteva aspecte din activitatea comisiei de științe naturale și geografie. Alături de lecții deschise, de referate și discuții pentru a-i stimula pe profesori să țină pasul, în lecțiile lor, cu cele mai noi cuceriri ale științei, comisia organizează cu regularitate și scurte informări științifice, folosind în acest scop consultarea publicațiilor de specialitate. De pildă, la ședința din februarie a.c. au fost expuse recenzii asupra unor lucrări și s-au prezentat cărțile „Africa azi" de I. V. Milovanov, „Oameni și munți" de E. Simonov, „Spania de azi" etc.

Adesea se discută în comisia metodică și probleme pedagogice cum ar fi, de pildă, tratarea individuală a elevilor rămași în urmă la învățătură.

Acestea sînt numai cîteva din multiplele forme prin care cadrele didactice de la Școala medie „Avram Iancu" din Brad caută să asigure un nivel ridicat muncii lor instructiv-educative.

Prof. C. RUSU
Brad

Oră de muzică la cercul de specialitate al clubului „Grivița Roșie"

O discuție despre adevărata prietenie

Un sondaj făcut la clasa a X-a, pe baza unui chestionar scris, cu tema „Ce înțeleg eu prin prietenie", m-a ajutat să constat că destul de mulți elevi nu au pătruns îndeajuns de bine această noțiune. „Prin prietenie, scria, de pildă un elev, înțeleg un schimb de păreri, de impresii", sau: „Prietenia este o faptă frumoasă" etc. Spre aceeași concluzie m-au condus și anumite atitudini ale elevilor. Astfel, i-am surprins de mai multe ori pe unii din ei adresîndu-și cuvinte nepotrivite sub pretextul că... „sîntem prieteni și ne permitem", „ajutîndu-se" la teză sau la răspunsul oral, trecîndu-și cu vederea lipsurile.

Mi-am propus în consecință să discut la ora de dirigenție despre adevărata prietenie, pornind bineînțeles de la fapte petrecute în clasă, trăite de elevi și tocmai prin aceasta de o mare forță de convingere. Am căutat să pornesc discuția firesc, fără artificii, de la asemenea întîmplări. Pentru a-i determina pe elevi să reflecteze mai adînc asupra problemelor am strecurat în cursul discuției și proverbe sau păreri ale oamenilor de seamă despre prietenie. Dar nu m-am oprit aici. Făcînd mereu apel la cunoștințele de cultură generală ale elevilor, la experiența lor de viață, i-am ajutat să vadă ce atitudini și ce fapte determină adevărata prietenie, în ce condiții se încheagă ele.

Avîntați în discuții, elevii mi-au pus și întrebări. — Cum să ne alegem prietenii? — m-au întrebat ei. Răspunsul meu a fost acela că de cele mai multe ori o prietenie ia naștere pe nesimțite. Iată, lucrînd în cercuri, doi sau mai mulți elevi constată că sînt la fel de pasionați pentru poezia lui Arghezi sau pentru proza lui Sadoveanu, în rezolvarea unor probleme de fizică sau matematică: alții s-au întîlnit adesea în drumețiile prin regiune sau prin țară au trăit împreună, cu obrajii îmbujorați și cu ochii scăldați în lacrimi momentul solemn cînd le-a fost prinsă la gît cravata roșie sau cînd au primit carnetul de utemiști. În astfel de împrejurări s-au cunoscut, s-au apropiat, și-au descoperit aceleași gusturi, pasiuni, preocupări, năzuințe, idealuri și... au devenit prieteni

— Cred că așa s-a încheiat și prietenia între cosmonauții sovietici, a intervenit un elev. Eu am citit în reviste că Iurii Gagarin a vorbit de la început de „prietenul meu, cosmonautul nr. 2", apoi G. Titov de „prietenul meu cosmonautul nr. 3" — și așa mai departe. Ei nu s-au cunoscut de la început, fiind din regiuni diferite, dar i-a unit munca lor pasionantă, dorința comună de a zbura în Cosmos, idealul de a transforma în realitate visul vechi al omului — zborul în Cosmos.

— Adevărat, așa m-am trezit și eu prietenă cu G. I., a intervenit atunci o elevă. Aveam preocupări comune pentru literatură...

— Iar eu m-am împrietenit cu B. A. lucrînd probleme de matematică — a adăugat un altul.

Alte exemple din viața clasei, din uzina în care elevii efectuează practica în producție au urmat apoi cu repeziciune.

Aducînd în discuție faptul că se folosesc în clasă unele expresii necuviincioase din prea multă „prietenie" am arătat că prietenia adevărată presupune stimă și respect reciproc. Aceasta nu înseamnă însă că „de dragul prieteniei", din „delicatețe" putem tolera prietenilor noștri faptele urîte, încălcarea obligațiilor cetățenești etc. Și acest aspect a fost analizat pe baza unor cazuri din viața clasei. Din el elevii au înțeles că a oferi prietenului temele gata făcute a-i șopti, a căuta să-l acoperi cînd fuge de la ore, înseamnă a înțelege greșit rolul prieteniei. Au înțeles că prietenia înseamnă eforturi pentru îndreptarea prietenului în caz că acesta are lipsuri. Înseamnă să te doară sincer greșelile lui și să-l ajuți să le înlăture.

Elevii nu mai conteneau cu întrebările: există vreo deosebire între prietenie și tovărășie? prietenia se încheagă numai între două persoane sau și între mai multe? Întrebările puse mi-au arătat cîte nedumeriri aveau elevii în legătură cu această importantă problemă de viață.

Clarificările din ora de dirigenție au folosit elevilor. Am observat-o zi de zi, în viața colectivului. Semnificativ este faptul că abateri ca șoptitul, tentativa de copiat, sînt de atunci mai puține, iar spiritul combativ crește treptat. Aceasta nu se manifestă sub formă de „pîră", ci ca o luare de atitudine față de lipsurile ce știrbesc prestigiul prietenului, onoarea clasei.

Cred că am reușit ca — prin convorbirea apropiată pe care am avut-o cu elevii despre adevărata prietenie — nu numai să le lămuresc această problemă, dar și să le dezvolt interesul pentru viața colectivă a clasei, să-i fac să-și pună probleme, să încerce a da răspuns întrebărilor care îi frămîntă.

Prof. I. DUMITRESCU
Craiova

Din activitatea cadrelor didactice ajutătoare

În multe școli există o preocupare specială pentru calitatea muncii cadrelor didactice ajutătoare care se ocupă de supravegherea elevilor în recreații, în timpul petrecut la internat după terminarea cursurilor etc.

La Școala medie nr. 3 din Craiova, de exemplu, funcționează un „seminar al pedagogilor", înființat cu scopul de a sprijini cadrele didactice ajutătoare în îmbunătățirea pregătirii lor pedagogice și de cultură generală. Recent la acest seminar s-a discutat despre importanța odihnei active a elevilor, despre formele concrete de odihnă activă în internat. S-a făcut și o demonstrație practică: clasele, împărțite pe grupe, au participat la o serie de acțiuni recreativ-instructive conduse de pedagogi. Unele au vizionat diafilmul „Viața și opera lui Mihail Sadoveanu", altele au audiat, pe plăci, compoziții ale lui Ciprian Porumbescu, au participat la un concurs cu tema „Cine lucrează mai repede și mai bine" sau la o șezătoare cu jocuri distractive, cu ghicitori și muzică populară. În discuțiile lor pedagogii au subliniat necesitatea alternării activităților intelectuale ale elevilor cu odihna, precum și importanța odihnei active pentru cunoașterea particularităților psihologice ale fiecărui copil.

În alte ședințe ale seminarului, pedagogii de la Școala medie nr. 3 din Craiova vor clarifica probleme legate de cunoașterea individuală a copiilor, de formarea trăsăturilor de caracter ș.a.

Să ne apropiem de copii cu înțelegere

Pe bună dreptate se afirmă că educatorul trebuie să aibă sufletul veșnic tînăr. Anii nu trebuie să ne facă să uităm propria noastră tinerețe, să ignorăm frămîntările tinerilor, avîntul lor. Dar de cîte ori, tocmai în clipele cînd trebuia să fim mai înțelegători, am mustrat pe acela care avea cea mai mare nevoie de încurajare? De cîte ori anumite manifestări, oarecum firești la adolescenți, le-am calificat drept „incompatibile cu calitatea de elev", înăbușindule în focul celei mai aprinse mustruluieli în auzul întregului colectiv al clasei?

Eram o dată în fața unui fapt împlinit: o elevă primise o scrisoare de la un elev din altă localitate. Frazele cuprinse în ea erau pline de termenii specifici unei scrisori înflăcărate.

Adusă în fața profesorilor, în una din pauze, elevei i se face o admonestare aspră. Fata e zguduită puternic, în timp ce colectivul de pedagogi, din care făceam parte și eu, urmărea cu deosebită curiozitate gama zbuciumului elevei.

Ce-a gîndit oare aceasta cînd așa, brutal, au pătruns atîția oameni în miezul frămîntărilor ei? A tras, oare, vreo concluzie sănătoasă pentru viață? Nu cumva s-a gîndit că e necesar să găsească un alt mijloc, mai sigur, de a corresponda cu băiatul pe care îl iubea? Iar noi, ca educatori, ce-am realizat pentru educație?

Un alt exemplu: S-a permanentizat la unii obiceiul de a deschide scrisorile elevilor venite pe adresa școlii, socotind aceasta un fel de a cunoaște precis preocupările copiilor. Pînă nu de mult am acceptat și eu acest lucru.

Cîntărind infimul avantaj de a cunoaște, oarecum ilicit, preocupările de moment ale elevului — cînd convorbirea individuală, observația și alte forme multiple de cunoaștere ne stau la dispoziție — socotesc procedeul de mai sus ca fiind cu totul contraindicat. Folosirea lui pune elevul în situația de a trage eronata concluzie că nu e nici o greșeală să deschizi scrisorile altora, într-un cuvînt de a-ți însuși — pedagogul fiind exemplu — obiceiul indiscreției. Și apoi a recurge la asemenea formă pseudo-pedagogică de cunoaștere a vieții lăuntrice a elevilor înseamnă a călca în picioare sentimentele curate, firești ale copiilor. Și bineînțeles, a pierde încrederea acestor copii. Iată dar de ce consider dăunătoare o asemenea practică.

O discuție caldă cu părinții, în care să li se arate în mod deschis iminența pericolului, în cazul cînd el există, o muncă de persuasiune cu elevul, o deosebită încredere în posibilitățile lui de a merge spre ceea ce e luminos și cinstit, și nu o imixtiune nejustificată a noastră în problemele de viață ale elevilor, iată calea care va crea „anticorpi" împotriva a tot ceea ce este fals, strident și rău în viața copiilor.

Prof. C. VASILE

Activitate artistică

La Școala de 8 ani nr. 7 din Botoșani se fac în prezent pregătiri în vederea concursului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor. Corul și orchestra repetă cîntece ca „Salutul cravatelor roșii", „Cîntec pionieresc", „Mulțumesc partidului" ș.a. Se repetă și o piesă de teatru, se pregătesc dansuri, recitări.

Cadrele didactice din școală, înțelegînd rolul educativ ce-l are acest concurs, muncesc cu mult interes pentru reușita lui, avînd grijă totodată ca elevii să nu fie supraîncărcați.

SCRISOARE DESCHISĂ

De curînd a sosit la redacția gazetei noastre o scrisoare deschisă prin care colectivul pedagogic al Grupului școlar comercial din Constanța se adresează educatorilor de la Casa de copii din Focșani.

Socotind că problemele ridicate în această scrisoare sînt importante și demne de toată atenția, o publicăm mai jos.

Printre numeroșii tineri care au venit în ultimii ani la Grupul școlar comercial din Constanța, dornici să se pregătească pentru a deveni lucrători în rețeaua comerțului de stat, se numără și o serie de elevi proveniți de la casele de copii din Constanța, Brăila și Focșani. Majoritatea acestora învață sîrguincios, au o atitudine justă în școală și în afara ei. Tinerii educați, de pildă, la casele de copii din Brăila și Constanța s-au remarcat în totalitatea lor prin cinste și corectitudine, modestie, grijă deosebită față de avutul obștesc, năzuința de a dobîndi cît mai multe cunoștințe. Ei dovedesc prin întreaga lor comportare și ținută, atașamentul față de școală și față de colectivul ei.

Din păcate, nu aceleași trăsături de caracter se vădesc la cîteva dintre elevele care au venit la școala noastră de la Casa de copii din Focșani. Acestea manifestă puțin interes față de învățătură, încalcă regulamentul școlii, caută ceartă colegelor de clasă și de dormitor, dau răspunsuri necuviincioase cînd li se fac observații, nu au curajul să recunoască adevărul în legătură cu faptele lor și nu își respectă cuvîntul dat.

Nu vrem să nesocotim sau să contestăm munca educatorilor de la Casa de copii din Focșani, căci unii tineri proveniți de la această instituție s-au încadrat în disciplina școlară și muncesc bine. Totuși numărul celor care provoacă greutăți este precumpănitor. Iată de ce considerăm că activitatea dumneavoastră, a celor ce lucrați la Casa de copii din Focșani, trebuie îmbunătățită, iar scrisoarea pe care v-o adresăm izvorăște din dorința noastră colegială de a vă atrage atenția asupra unor probleme, de a vă ajuta.

Se cere să vă preocupați mai mult de cunoașterea particularităților fiecăruia dintre copiii ce v-au fost încredințați, să urmăriți mai îndeaproape felul cum se comportă ei, să țineți o legătură mai strînsă cu profesorii și diriginții lor. Bunăoară, am observat că vă mulțumiți cu situațiile trimestriale ale elevilor, pe care vi le trimite școala noastră, dar n-ați încercat niciodată să luați o legătură directă cu diriginții. Se impune să nu uitați însă să îmbinați răspunderea de pedagog cu aceea de părinte.

Ne permitem să vă dăm un sfat: apropiați-vă mai mult de copiii din casa dumneavoastră, căutați să le cunoașteți sentimentele, aspirațiile. Acesta ar face să crească mult autoritatea voastră de educatori, ar da elevilor mai mult avînt în întreaga lor activitate, lăsîndu-le o amintire frumoasă din viața de cămin.

Ar fi foarte util pentru fiecare profesor al grupului nostru ca, o dată cu viitoarea serie de elevi, să ne trimiteți și caiete de observații asupra lor, pentru a ști ce particularități prezintă, ce înclinații au, la ce treaptă ați ajuns cu ei în procesul educației.

V-am propune să efectuați un schimb de experiență cu Casa de copii din Brăila, unde puteți afla multe metode valoroase în ceea ce privește organizarea procesului de educație.

Socotim că scrisoarea noastră va fi interpretată just, ca o dorință de a ne uni propriile eforturi cu eforturile voastre, astfel încît să-i pregătim cît mai bine pe tineri pentru viață, pentru societatea noastră socialistă.

În numele colectivului pedagogic al Grupului școlar comercial din Constanța
Prof. DOINA MIHAI

Ne scriu corespondenții și cititorii

Ce au arătat inspecțiile

Studiul economiei politice și al socialismului științific contribuie substanțial la formarea concepției materialist dialectice despre lume a elevilor, îi orientează just în problemele social-politice pe care le ridică viața.

Așa cum au arătat cîteva inspecții organizate recent, majoritatea cadrelor didactice din raionul Orăștie se străduiesc să predea problemele de economie politică și socialism științific la nivelul științific cerut, să-i pregătească bine pe elevi la aceste discipline atît de importante pentru formarea lor. Așa, de pildă, profesorii Iosif Bilek și Mihai Obrejan de la Școala medie „Aurel Vlaicu", își întemeiază lecțiile pe un bogat material documentar, studiind operele clasicilor marxism-leninismului, documentele de partid, revistele de specialitate. Explicațiile lor clare și accesibile sînt urmărite cu interes de către elevi. Prof. Bilek obișnuiește să folosească în predare și planșe ilustrative, exemple concludente care ajută pe elevi să înțeleagă ușor și cele mai dificile probleme.

Rezultate bune a obținut și prof. I. Androne, de la Școala medie din Cugir, care a antrenat pe elevi să alcătuiască grafice, scheme și alte materiale ce i-au ajutat să-și fixeze cunoștințele. Un procedeu bun, obișnuit de acest profesor pentru verificarea cunoștințelor este acela de a le cere elevilor să dea exemple noi, deosebite de acelea date de el în cursul expunerii sau existente în manual. Aceasta stimulează gîndirea elevilor, îi îndeamnă să se documenteze cît mai larg, le dezvoltă interesul pentru problemele studiate.

Majoritatea profesorilor care predau științele sociale în raionul Cugir se preocupă și de deprinderea elevilor cu studiul individual pe bază de conspecte.

Totuși nu peste tot rezultatele la învățătură ale elevilor arată o muncă de calitate din partea profesorilor. Inspecțiile organizate de noi au scos la iveală, de pildă, goluri în cunoștințele elevilor din anul II al Școlii tehnice horticole din Geoagiu, ale celor din clasa a X-a „B" de la Școala medie „Aurel Vlaicu" din Orăștie și altele. Din lucrările elevilor din anul II „C" de la Școala tehnică horticolă din Geoagiu rezultă, bunăoară, că ei confundă criza generală a capitalismului cu criza economică, faptul că nu cunosc îndeajuns documentele de partid și de stat, că nu sînt obișnuiți să se informeze curent din presă asupra evenimentelor petrecute în țară și peste hotare.

Secția de învățămînt s-a ocupat de remedierea acestor lipsuri, îndrumîndu-i pe profesori în studiul lor individual. De un real ajutor sînt materialele documentare și consultațiile competente ce se dau la cabinetul de partid.

Prof. VASILE RADU
Șeful secției de învățămînt a raionului Orăștie

Folosirea diafilmului în predarea geografiei

Folosirea diafilmelor la lecțiile de geografie contribuie mult la înțelegerea noțiunilor predate, creînd elevilor posibilitatea să-și reprezinte concret aceste noțiuni, să pătrundă mai ușor și mai repede sensul lor.

Desigur că o bună folosire a diafilmelor la lecții presupune cunoașterea de către profesor a metodicii utilizării lor. Se cere, în primul rînd, cercetarea prealabilă a fiecărui diafilm pentru cunoașterea amănunțită a conținutului său, pentru stabilirea momentului din lecție cînd poate fi folosit și a părților asupra cărora se va insista.

Bunăoară, la tema referitoare la „Mișcările Pămîntului" predată în clasa a VIII-a, lecțiile despre mișcarea de rotație și mișcarea de revoluție a Pămîntului pot fi ilustrate pe baza diafilmului „Mișcările Pămîntului". Constituind un fel de sinteză a cunoștințelor predate, acest diafilm poate fi folosit, cu bune rezultate, în momentul fixării. În aceste condiții, o serie de imagini cum sînt cele referitoare la turtirea Pămîntului la poli, la variația locului axei și la mișcarea aparentă a stelelor, îi ajută pe elevi să înțeleagă mai adînc și să-și fixeze cunoștințele referitoare la mișcarea de rotație. Firește, nu vom proiecta imaginile privind eclipsele și mareele, existente și ele în acest diafilm, deoarece se referă la cunoștințe pe care elevii le vor căpăta în lecțiile ulterioare.

Experiența a demonstrat că diafilmul poate fi utilizat cu succes și în alte momente ale lecției. Astfel, putem face proiecții chiar în momentul comunicării cunoștințelor, expunerea profesorului și vizionarea imaginilor avînd loc în același timp. De pildă, cînd predăm cunoștințele privitoare la Carpații orientali, în clasa a XI-a, putem folosi diafilmul „Munții Vrancei". Acesta începe cu trei schițe cartografice — una ilustrînd poziția Munților Vrancei în cadrul Carpaților orientali, alta poziția lor în cadrul munților vecini, iar a treia fiind o schiță de detaliu. În continuare diafilmul prezintă imagini ale Munților Lăcăuț, Gor, Zboina Neagră, Penteleu, ale depresiunii Vrancei în ansamblu, ale dealurilor subcarpatice care străjuiesc depresiunea (Răchitașul Mare, Măgura Odobești), ca și imagini ale rîurilor ce străbat ținutul. Prezentînd acest diafilm paralel cu expunerea lecției le formăm elevilor o imagine de ansamblu asupra ținutului respectiv, contribuind astfel și la trezirea interesului pentru studiul geografiei, ca și la dezvoltarea dragostei față de frumusețile patriei.

Cu rezultate deosebit de bune poate fi folosit diafilmul și la lecțiile de recapitulare. Astfel, în cadrul lecției privind transporturile în R.P.R., la clasa a VII-a, se poate prezenta diafilmul „Dunărea, fluviu de importanță economică". Prima imagine se referă la intrarea Dunării în țară, în apropiere de Baziaș. Urmează apoi o imagine a Porților de Fier, precum și o serie de vederi ale Dunării maritime și ale brațelor ei din Deltă. Din diafilm nu lipsesc imaginile cu caracter fizico-geografic, cum sînt, de exemplu, ostroavele. Avînd în vedere că temele respective le sînt cunoscute elevilor din lecțiile de comunicare, prezentarea diafilmului are scopul de a-i ajuta, cu prilejul recapitulării, la consolidarea și adîncirea cunoștințelor.

În același scop, la sfîrșitul studiului geografiei economice a U.R.S.S., în clasa a IX-a, putem folosi diafilmul „Siberia, pămîntul viitorului". Bogat în imagini foarte variate, acest diafilm arată, pe de o parte, contrastul dintre natura nordului siberian și aceea a ținuturilor sudice, iar pe de altă parte, marea variație a producției industriale și agricole a Siberiei. Dînd o imagine completă asupra uriașei forțe economice a Siberiei, diafilmul i-a impresionat pe elevi în mod deosebit, dezvoltîndu-le interesul pentru studiu.

Experiența arată că în cursul proiecției diafilmelor este mereu necesară intervenția profesorului, chemat să asigure legătura imaginilor prezentate cu cunoștințele pe care trebuie să și le însușească elevii, să evidențieze ceea ce este important și să elimine ceea ce depășește cunoștințele actuale ale elevilor, constituind obiectul unor lecții ulterioare.

Folosirea diafilmului în diferite momente ale predării lecțiilor lărgește orizontul geografic al elevilor, trezește interesul lor pentru cunoaștere, contribuind astfel la pregătirea lor multilaterală.

Prof. GH. TEODORESCU și SILVIA DIMA

La cercul pedagogic al învățătorilor

Ședințele lunare ale cercului pedagogic al învățătorilor din raionul Vedea contribuie prin multiple căi la pregătirea metodico-științifică a învățătorilor din raion.

Referatele susținute pînă în prezent în cadrul acestui cerc au acordat atenție predării matematicii, limbii romîne, istoriei, geografiei și științelor naturale, ca și formării deprinderilor practice, predării educației fizice și desenului. Un deosebit interes a suscitat în rîndurile învățătorilor referatul cu tema „Importanța îndeletnicirilor practice pentru dezvoltarea multilaterală a elevilor din clasele I-IV".

Cercul organizează cu regularitate și lecții deschise, care contribuie la realizarea unui rodnic schimb de experiență între cadrele didactice participante.

Întreaga muncă a cercului are ca urmare firească îmbunătățirea permanentă a activității instructiv-educative a învățătorilor.

Înv. FL. NICULESCU

În sala de sport a Școlii medii nr. 35 din Capitală

Elevii anului I dulgheri de la Grupul școlar construcții București — urmărind cu atenție explicațiile maistrului

POȘTA redacției

Gheorghe Bucur — raionul Lehliu.

Ca absolvent al Institutului pedagogic de 2 ani, fără examen de stat, sînteți asimilat la salarizare cu învățătorii de categoria I. In ceea ce privește salariul cuvenit, acesta se stabilește în funcție de vechimea avută la data de 1 august 1959. În cazul cînd la această dată aveați o vechime în învățămînt mai mare de 5 ani, aveți dreptul la salarizare ca învățători de categoria I cu gradul definitiv, în grupa de vechime 5—10 ani. În această situație nu puteți însă obține gradul definitiv fără examen, întrucît la apariția Hotărîrii nr. 1059/1959 nu aveați studii complete (cu examen de stat). De asemenea, nu puteți trece în altă grupă de salarizare după vechime decît după ce vă veți termina studiile și veți obține gradul definitiv prin examen.

Gheorghe Constantin — Bacău.

Indemnizația de instalare egală cu un salariu lunar se acordă absolvenților repartizați în învățămînt în altă localitate decît cea în care au domiciliul și care, bineînțeles, se stabilesc în această localitate pe timpul activității lor.

Nu beneficiază de această indemnizație acei absolvenți care sînt repartizați în localitatea unde domiciliază cu părinții sau care continuă să domicilieze în această localitate, deși au primit numirea într-o altă localitate.

Didina Palamaru — Anina.

Cadrele care predau orele de lucrări practice de atelier și lucru de mînă îndeplinesc funcția de maistru-instructor și au norma didactică de 24—30 ore săptămînal. Norma didactică în cadrul acestor limite se stabilește în funcție de numărul orelor de atelier (lucru) existente în școală. În situația arătată de dv., cînd numărul orelor de specialitate este de 24 pe săptămînă, acestea formează o normă didactică completă, nefiind obligatorie completarea lor cu ore de alte specialități pentru a se ajunge la 30 de ore pe săptămînă. Orele de altă specialitate atribuite peste norma didactică vor fi retribuite prin cumul.

Menționăm că pentru maiștrii-instructori nu s-au introdus gradele didactice și, ca atare, nu este cazul să se prezinte la examenul de definitivat, salarizarea lor fiind deosebită de a profesorilor sau învățătorilor.

Liviu Oiteanu — Cluj.

Cadrele didactice numite după deschiderea anului școlar beneficiază de un concediu de odihnă calculat cîte 4 zile pentru fiecare lună efectiv lucrată. Cadrele didactice care au fost reținute la școală în timpul vacanței de vară, în afara concediului de odihnă, au dreptul la plata salariului cuvenit. Este, în special, cazul directorilor de școli, care au de efectuat lucrări pentru pregătirea deschiderii anului școlar. Prin urmare, dacă secțiunea de învățămînt v-a reținut în muncă, era datoare să vă plătească salariul.

Dumitru Iordache — raionul Săveni, G. Stein — Cluj și alții.

În Hotărîrea nr. 1059/1962 se prevede că studenții admiși în învățămîntul superior fără frecvență beneficiază de cîte un concediu de studii fără plată de 30 zile calendaristice anual, în afara concediului de odihnă, pentru prezentarea la concursul de admitere și la examenele anuale. Cadrele didactice din învățămîntul de cultură generală, școli speciale și din instituțiile preșcolare, precum și cele care predau obiecte de cultură generală în alte școli beneficiază de concediu de studii plătit pentru sesiunile de examene care nu coincid cu vacanțele școlare, cu condiția de a promova an de an. Indemnizațiile pentru concediile de studii plătite sînt egale cu salariul mediu calculat conform normelor în vigoare, fără a putea depăși 1 000 lei lunar. De obicei, sesiunile de examene pentru învățămîntul superior fără frecvență sînt însă programate în timpul vacanțelor școlare din învățămîntul de cultură generală.

★

Cadrele didactice care au fost numite în învățămînt și care funcționează de la începutul anului școlar au dreptul la concediu de odihnă integral (2 luni). Acest drept îl au atît titularii, cît și suplinitorii.

În cazul cînd unui învățător (titular sau suplinitor) i s-a încredințat, pe lîngă postul său, și predarea la o altă clasă (alt post), aceasta se consideră cumul și se retribuie ca atare. Cumulul se plătește de la data acordării lui, precum și pe timpul vacanțelor școlare de iarnă și de primăvară, cînd cadrele didactice nu se află în concediu de odihnă.

★

Tovarășilor care ne-au pus întrebări în legătură cu fotografiile le răspundem că redacția noastră primește spre publicare fotografii de la orice cadru didactic, cu atît mai mult de la cercurile foto din școli, selecționîndu-le desigur după criterii tematice și de execuție. Ne interesează ca aceste fotografii să prezinte cu claritate momente semnificative ale activității școlare. Pe verso să fie notate explicații privind ce reprezintă fotografia, pe cine, locul etc.

DE PESTE HOTARE

Probleme ale pedagogiei sovietice

Noul Program al P.C.U.S. a pus în fața școlii sovietice sarcina de a realiza în decursul deceniului viitor învățămîntul general obligatoriu politehnic de 11 ani pentru toți copiii de vîrstă școlară. Începînd din anul 1970, toți absolvenții școlii de 8 ani își vor continua în mod obligatoriu studiile în clasele mari ale diverselor tipuri de școli medii. Aceasta ne cere, desigur, să refacem și planul de învățămînt, programele și manualele.

Planul de învățămînt existent în momentul de față a fost creat în condițiile învățămîntului general obligatoriu de 8 ani. Ca atare, el prevede însușirea unui cerc complet de cunoștințe în școala de 8 ani și, prin urmare, și repetarea studiului anumitor secțiuni ale istoriei, geografiei, fizicii, chimiei și altor obiecte în clasele mari, bazîndu-se astfel pe așa-numita organizare concentrică a predării. Prin trecerea la învățămîntul general de 11 ani, tendința de a da absolvenților clasei a VIII-a un cerc complet de cunoștințe va fi, firește, părăsită.

Noul plan de învățămînt are în vedere faptul că programa școlii de 8 ani a rezolvat în esență just sarcinile învățămîntului politehnic, ale întăririi legăturii învățămîntului cu viața, ale îmbinării învățămîntului general cu învățămîntul politehnic și profesional, ale îmbinării studiului cu munca. Firește că aceste sarcini fundamentale ale școlii sovietice își păstrează pe deplin însemnătatea. Propunerile actuale asigură o rezolvare succesivă și fundamentată din punct de vedere pedagogic a fiecăreia dintre aceste sarcini în dezvoltarea ulterioară a școlii sovietice.

Pentru o mai deplină oglindire în conținutul muncii instructiv-educative a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii ne-am consultat cu cei mai mari matematicieni, fizicieni, chimiști, istorici și savanți din alte domenii ale științei, am stabilit o conlucrare cu Academia de științe a URSS. O comisie organizată de Institutul de lingvistică al Academiei de științe a URSS lucrează în prezent, sub președenția academicianului Vinogradov, la simplificarea ortografiei limbii ruse. La Institutul de istorie al Academiei de științe a URSS un grup de oameni de știință, împreună cu un colectiv de pedagogi se ocupă, sub conducerea tov. Hvostov, membru corespondent al Academiei, de elaborarea programei de istorie pentru școala medie. Secția din Siberia a Academiei de științe, cu participarea activă a academicienilor Lavrentiev, Sobolev etc. a pregătit propuneri interesante pentru perfecționarea învățămîntului fizico-matematic în școala medie. În orașele Volgograd, Kalinin, Reazan au fost create institute de cercetări științifice în domeniul pedagogiei care, împreună cu instituțiile de învățămînt superior tehnic, agricol, medical și pedagogic, caută căi de îmbunătățire a metodelor de predare.

Numeroase probleme pedagogice se ridică în legătură cu necesitatea de a înlătura supraîncărcarea elevilor în clasă și acasă și de a ridica eficiența învățămîntului, adică de a asigura însușirea temeinică a bazelor științelor și a priceperii de a aplica în practică cunoștințele primite.

Elevii sînt încă supraîncărcați atît în munca din clasă cît și cu teme pentru acasă. Ei trebuie să lucreze zilnic cîte 6-8 ore (în clasele mici) sau cîte 9-10 ore (în clasele mari). O asemenea supraîncărcare poate duce, desigur la surmenarea copiilor. Apoi, acestora nu le rămîne suficient timp pentru citirea literaturii beletristice și științifice de popularizare, pentru frecventarea diverselor cercuri și a secțiilor sportive. Trebuie ținut seama și de faptul că supraîncărcarea copiilor determină, în același timp, studierea superficială a unor obiecte.

Aceste neajunsuri nu pot fi înlăturate numai prin reducerea numărului orelor de clasă și prin diminuarea volumului temelor pentru acasă, ci este necesară în primul rînd ridicarea culturii pedagogice a cadrelor didactice și o mai mare eficiență a predării. Tocmai în această direcție se îndreaptă acum căutările creatoare ale pedagogilor sovietici.

Prezidiul Academiei de Științe Pedagogice socotește că săptămînal numărul orelor de studiu în școala sovietică nu trebuie să treacă, în clasele mici, de 24—26 ore, în clasele mijlocii de 29—30 ore și în clasele mari de 32—34 ore. Se consideră că, în același timp, este necesară o importantă scădere a volumului temelor pentru acasă.

În legătură cu pregătirea noului plan de învățămînt s-a acordat o mare atenție problemei orientării profesionale a elevilor și dezvoltării înclinațiilor și aptitudinilor lor. Progresul extrem de rapid al științei și tehnicii cere o grijă deosebită pentru instruirea tinerilor care dovedesc aptitudini excepționlae pentru un domeniu sau altul al științei și al activității practice. De aceea, o dată cu pregătirea multilaterală a tuturor elevilor școala trebuie să găsească, pentru fiecare elev, domeniul în care el manifestă cea mai mare capacitate, să dezvolte cît se poate mai larg aptitudinile sale tocmai în acest domeniu. În legătură cu aceasta capătă o foarte mare însemnătate problema selecționării celor mai capabili tineri din școala medie pentru continuarea studiilor în instituțiile de învățămînt superior. Întrucît în epoca noastră înaltul nivel de dezvoltare a matematicii constituie o condiție necesară pentru eficiența cercetărilor în multe domenii ale științei, capătă o deosebită însemnătate selecționarea elevilor cu talent pentru matematică, precum și organizarea unor forme speciale de muncă cu aceștia. În această privință noi pornim de la ideea că talentul nu se manifestă fără legătură cu activitatea concretă, că el se dezvoltă tocmai în procesul unei astfel de activități.

Dezvoltarea aptitudinilor presupune o tratare individuală a elevilor, cere, așa cum se știe, organizarea diferențiată a muncii instructiv-educative în clasă. Totuși, principiul completării claselor după „capacități" cu diferențieri în volumul materialului prevăzut în programe, așa cum se practică în școlile engleze și americane, este cu totul inadmisibil în școala sovietică, deoarece pornește de la teoria fatalistă a capacităților înnăscute și invariabile.

Dezvoltînd continuu aptitudinile copiilor și adolescenților înzestrați în mod deosebit, este necesar să evităm unul din cele mai serioase pericole — acela de a crea în jurul lor o atmosferă excepțională. Ar fi nejust să-i lipsim pe tinerii cu înclinații deosebite de o instrucțiune multilaterală, deoarece aceasta constituie una din condițiile adevăratei dezvoltări a talentului însuși. Este primejdios de asemenea de a supune la o încordare excesivă, încă din anii copilăriei, aptitudinile lor și, neluînd în seamă posibilitățile reale ale organismului în creștere, să reducem în mod mecanic durata studiului, să aducem în școala medie unele discipline științifice din învățămîntul superior, deoarece adesea o asfel de supraîncordare poate dăuna aptitudinii din cauza epuizării sistemului nervos în formare. În nici un caz nu trebuie să ne punem pe poziția unui „intelectualism" gol și să jertfim, în numele intereselor acestuia, educația și instruirea prin muncă.

În orice domeniu al științei ar lucra, savantul de astăzi trebuie să știe să folosească, să construiască și să monteze o aparatură complexă, are nevoie de o serie întreagă de deprinderi practice în domeniul construcției de aparate, al montării și al reglajului electro și radiotehnic. Nu trebuie de asemenea neglijate problemele dezvoltării fizice, ale educației estetice, ale participării active la viața obștească. Iată de ce, după părerea noastră, nu este just de a-i include pe tineri, de la o vîrstă mică, în școli specializate, ci este necesar să se organizeze munca cu cercuri largi de elevi înzestrați în fiecare școală. Această muncă trebuie să fie îmbinată cu asemenea acțiuni cum sînt olimpiadele de matematică, de fizică, de chimie etc., cu concursuri ale tinerilor matematicieni, fizicieni, chimiști, biologi, cu tabere de vară pentru elevii care manifestă interes pentru știință, tehnică și artă etc.

În prezent se consideră necesară organizarea unui număr restrîns de școli specializate, de exemplu pentru matematică (cu clasele IX-XI) pe lîngă universități și alte centre științifice, care să dispună de puternice cadre de specialitate științifico-matematică și fizico-tehnică.

Datorită atenției multilaterale care se acordă elevilor ce dovedesc mari aptitudini pentru un domeniu sau altul în fața școlii se pune sarcina de bază de a ridica nivelul dezvoltării tuturor elevilor. Este necesar să se formeze și să se dezvolte înclinațiile elevilor în numeroase cercuri tehnice, matematice, literare, istorice, geografice, muzicale, în stațiunile tehnice pentru copii, în stațiunile tinerilor naturaliști. Este indicat să se creeze o rețea largă de astfel de cercuri, la care să poată participa toți elevii ce dovedesc interes pentru domeniul respectiv. Dezvoltarea aptitudinilor va fi favorizată, neîndoielnic și de diferențierea proiectată a învățămîntului în clasele mari ale școlii medii după înclinațiile elevilor față de științele naturii, matematică sau științe umaniste.

Școala sovietică merge cu succes pe calea pregătirii unor oameni cu o conștiință comunistă, cu o înaltă pregătire, capabili de o rodnică muncă fizică și intelectuală, în stare să participe activ la viața obștească și de stat, să lucreze în cele mai variate domenii ale științei și culturii.

A. ARSENIEV
membru al Academiei de Științe Pedagogice a R.S.F.S.R.

Cursurile centrale de perfecționare din martie-aprilie a. c.

În vederea continuei ridicări a nivelului muncii instructiv-educative, Ministerul Învățămîntului organizează și în anul acesta, prin I.P.C.D.-București, cursuri centrale de perfecționare pentru inspectorii metodiști, pentru directorii școlilor medii, pentru directorii și educatorii caselor de copii, pentru cadrele care predau în școlile speciale etc.

Prima serie de cursuri centrale va avea loc în perioada 28 martie—10 aprilie a.c., la specialitățile : matematică (Predeal), fizică, chimie și științe naturale (București).

În cadrul cursurilor se vor efectua și activități practice. Acestea vor consta în schimb de experiență cu cercurile pedagogice și comisiile metodice de specialitate din București (fizică, chimie, științe naturale) și Brașov (matematica); în lucrări practice în laboratoarele de fizică atomică, de semiconductori, de chimie organică, de mineralogie, de fiziologie vegetală și animală, în lucrări practice de agricultură (agrotehnie, fitotehnie, horticultură, zootehnie), precum și în vizite la întreprinderi industriale și agricole, la institutele de cercetări științifice etc.

Conferințele pe teme actuale ale științei vor fi susținute de academicieni, profesori universitari și cercetători în domeniul științei, iar lecțiile cu caracter metodic, seminariile și lucrările practice vor fi conduse de conferențiarii și lectorii institutelor de perfecționare.

Pentru a veni în sprijinul studiului individual al cursanților, indicăm mai jos tematica și bibliografia cursurilor.

MATEMATICA

Teme : Elemente de analiză modernă ; Probleme noi în geometria diferențială ; Elemente de topologie ; Elemente de statistică ; Elemente de automatică ; Elemente de logică matematică ; Noțiunea de limită ; Elemente de calcul numeric ; Transformări geometrice ; Elemente de teoria mulțimilor ; Determinanți ; Matrici ; Elemente de calcul vectorial ; Bazele geometriei ; Calculul probabilităților ; Metode de cercetare și demonstrație în matematică ; Metodica rezolvării problemelor ; Legarea științelor matematice de viață, de practică, de producție.

Bibliografie : M. S. Nicolescu, N. Dinculescu și S. Marcus : Analiza matematică, vol. I ; Al. Groga : Algebra superioară ; J. Hadamard : Geometria plană și în spațiu.

FIZICA

Teme : Cercetările din țara noastră în domeniul fizicii nucleare ; Cercetările și realizările în domeniul fizicii generale ; Fizica plasmei ; Raze cosmice ; Fizica semiconductoarelor ; Particule elementare ; Sistemul internațional de unități ; Formarea concepției materialist-dialectice în predarea fizicii ; Legarea teoriei de practică în predarea fizicii ; Metodica folosirii proiecțiilor în predarea fizicii ; Predarea sistemului de unități ; Folosirea trusei electronice I.M.D. ; Predarea semiconductoarelor.

Bibliografie : M. A. Bak și Ing F. Romanov : Metronul; C. și M. Gheorghiu : Semiconductoarele în industrie ; N. S. Sominski : Semiconductoare și aplicațiile lor tehnice ; Acad. de științe a U.R.S.S. — Dezvoltarea ideilor fundamentale ale fizicii ; Al. Sanielevici și Dragoș Bogdan: Structura nucleului atomic ; L. I. Infeld : Noile căi ale științei ; M. G. Veselov : Teoria cuantică elementară a atomilor și a moleculelor : A. Lindner : Elemente de fizică atomică și nucleară.

CHIMIA

Teme : Dezvoltarea industriei chimice și perspectivele ei în R.P.R. ; Figuri de chimiști români ; Cristalografie, cristalochimie, mineralogie ; Îngrășăminte chimice ; Introducerea noțiunii de catalizator ; Legarea cunoștințelor de chimie de viață, de practică, de producție ; Metodica experiențelor demonstrative și a lucrărilor practice de laborator la chimie.

Bibliografie : C. D. Nenițescu : Tratat elementar de chimie organică ; N. L. Glinka : Chimia generală ; E. Beral și M. Zopan : Chimie neorganică ; chimie organică ; B. N. Necrasov : Lucrări practice de chimia organică ; Helmuth Lindner : Elemente de fizică atomică și nucleară ; Revista „Natura" nr. 5/1959 : Dezvoltarea industriei chimice în R.P.R.

ȘTIINȚELE NATURALE

Teme : Factorii evoluției în concepția darwinistă și miciurinistă ; Etapele principale ale dezvoltării lumii vegetale ; Căile creșterii continue a producției agricole vegetale la nivelul cerințelor noii etape de dezvoltare a agriculturii ; Etapele principale ale dezvoltării lumii animale ; Căile creșterii continue a producției agricole animale ; Probleme actuale cu privire la activitatea nervoasă superioară ; Legarea învățămîntului de viață, de practică, de producție în predarea botanicii și zoologiei ; Metodica organizării și desfășurării activității practice cu elevii pe terenul experimental școlar și pe lotul de muncă în G.A.C.

Bibliografie : I. P. Pavlov : Prelegeri despre activitatea emisferelor cerebrale ; I. V. Miciurin : Opere, vol. I ; O. Necrasov : Anatomie comparată a vertebratelor ; N. Botnariuc : Din istoria biologiei generale ; R. Floru, C. Giurgea, M. Saragea: Problemele fundamentale ale activității nervoase superioare ; I. Natali : Zoologia nevertebratelor ; I. P. Naum : Zoologia vertebratelor ; E. Pop, N. Săiăgeanu, St. Peterfi, H. Chirilei : Fiziologia plantelor, vol. I.

CONCURS

Institutul de medicină din Iași anunță concurs pentru ocuparea următoarelor posturi :

1 post de conferențiar, poz. 3/V, la disciplina chimie analitică ;

1 post de profesor, poz. 2/19, la disciplina chirurgie infantilă și ortopedică.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune la rectoratul institutului, în str. Universității nr. 16, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentului anunț, o cerere însoțită de următoarele acte în 3 exemplare : copie legalizată de pe actul de studii, copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe medicale, copie de pe atestatul de conferențiar, autobiografia, certificat de caracterizare a activității profesionale, eliberat de instituția unde-și are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd funcționează în învățămînt, memoriul de activitate didactico-științifică, titluri și lucrări, certificat de vechime în muncă lucrările științifice într-un singur exemplar.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului, înscrierea la concurs.

Orice informații suplimentare se pot cere la rectorat.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 699 — vineri 15 Martie 1963 — 8 pagini 25 bani

Drum larg spre cultură, spre lumină

În trecutul întunecos, pe vremea cînd în Romînia domnea robia sîngeroasă a capitalului, Țara Moților era cunoscută prin mizeria și întunericul ce domneau pe meleagurile ei.

În zilele noastre nu mai găsești nimic din toate acestea. Sub conducerea partidului au fost înlăturate și sărăcia, și tuberculoza, și plaga analfabetismului. Moții pășesc acum tot mai larg pe căile luminoase ale culturii. Școli, cămine culturale, biblioteci și case de citit, ziare și reviste găsești pînă și în ultimul cătun.

La Roșia Montană, la Baia de Arieș, la Valea Lupșii, la Neagra, la Săcătura, la Sălciuia, la fel ca în multe alte localități ale raionului Cîmpeni se înalță clădiri școlare impunătoare, construcții ridicate în ultimii ani — în anii noștri, anii luminii și bunăstării. În raionul Cîmpeni, numărul școlilor de cultură generală a crescut cu 72. În orașele Cîmpeni și Abrud au fost înființate, totodată, școli profesionale.

12.854 elevi, acesta este numărul copiilor ce frecventează cursurile școlilor de toate gradele din raionul Cîmpeni. Aceasta înseamnă cu 6.289 mai mulți elevi decît în anul 1938. La rîndul lui, numărul cadrelor didactice a crescut, de la 139 în 1938, la 634.

Sumele ce se cheltuiesc an de an din buget pentru nevoile învățămîntului din Țara Moților sînt de ordinul milioanelor. Ele confirmă încă o dată grija deosebită pe care o arată partidul și guvernul luminării moților.

În urmă cu 18 ani, pe meleagurile raionului Cîmpeni existau doar două cămine culturale, patru biblioteci, un cinematograf. De stații de radioficare și amplificare, nici pomeneală. Astăzi, în raion își desfășoară activitatea o casă raională de cultură, 35 de cămine culturale, 102 biblioteci, 16 cinematografe, numeroase stații de radioficare și de amplificare. Numărul echipelor de cor a crescut de la 6 la 25, al formațiilor de teatru de la 4 la 40, al echipelor de dansuri de la 5 la 28. În raion activează 28 brigăzi artistice și 10 brigăzi științifice.

În orașele și satele moțești, ca pretutindeni pe meleagurile patriei, cultura a devenit un bun al tuturor.

A. LUPU

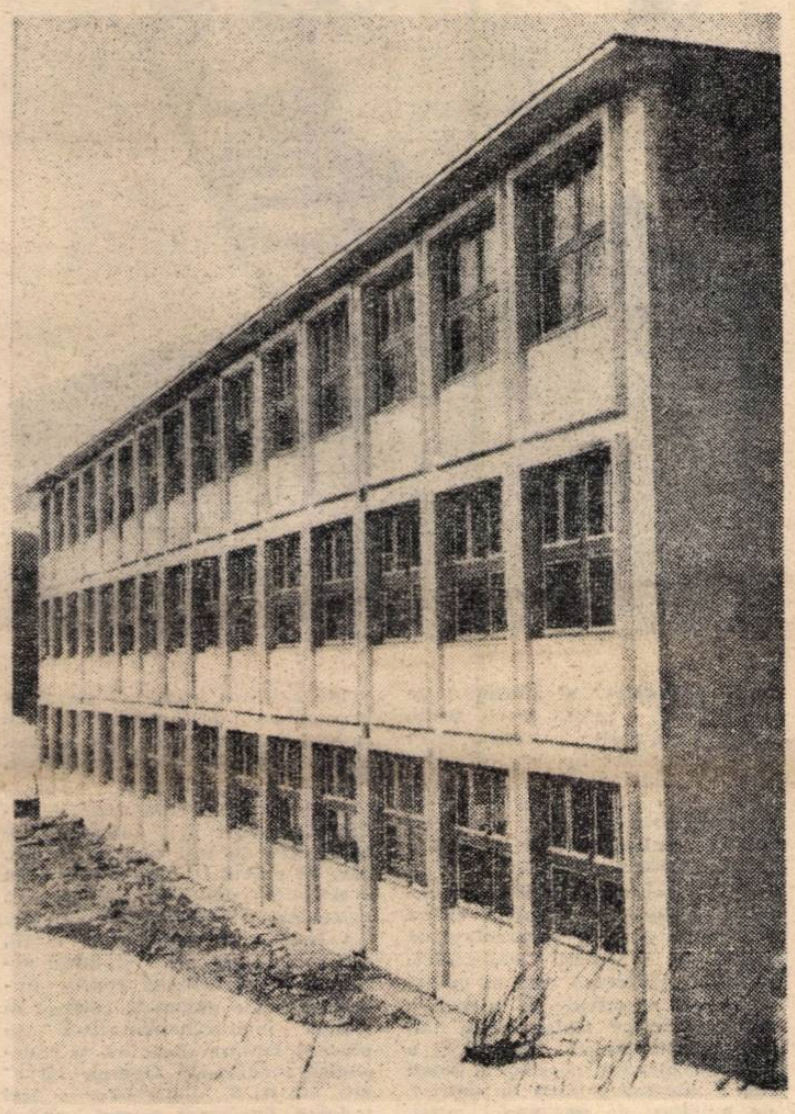

Școala de 8 ani din Baia de Arieș

Activitate culturală eficientă

Îndrumate de organizațiile de partid, cadrele didactice din orașul Turda depun o activitate susținută în cadrul brigăzilor științifice. Deplasîndu-se în împrejurimile orașului, membrii brigăzii lămuresc țăranilor colectiviști probleme variate care-i preocupă pe aceștia, probleme din domeniul politicii interne și externe, al științei și tehnicii moderne.

Vizitele brigăzilor științifice sînt așteptate cu nerăbdare de colectiviștii din raion, care dovedesc prin întrebările puse multilateralitatea preocupărilor lor.

Problemele agrotehnice stau în centrul preocupării brigăzilor științifice. Profesori cu o bună pregătire de specialitate le vorbesc colectiviștilor despre importanța introducerii agrotehnicii moderne, despre importanța mecanizării agriculturii, făcîndu-le totodată și recomandări asupra celor mai bune soiuri care pot fi cultivate în regiune. Aceste expuneri sînt larg exemplificate cu date și realizări ale unităților agricole fruntașe.

Printre problemele lămurite de brigăzile științifice trebuie amintite și cele de astronomie și astronautică. Cu multă competență profesorii le-au vorbit colectiviștilor despre realizările Uniunii Sovietice în domeniul astronauticii, lămurindu-le totodată întrebările referitoare la Cosmos, la sateliți, arătîndu-le condițiile în care a fost realizat zborul omului în Cosmos etc.

Teme larg dezbătute sînt și acelea referitoare la unele probleme de biologie, medicină, industrie chimică etc.

Participarea numeroasă și animația care caracterizează întîlnirile brigăzilor științifice cu colectiviștii dovedesc din plin eficiența acestei forme de desfășurare a muncii culturale la sate.

V. SALMAN
Turda

★

Și învățătorii și profesorii din satele și comunele raionului Marghita aduc o contribuție însemnată la înfăptuirea unei munci culturale vii și eficiente.

Ținînd seama de rolul important al brigăzilor științifice în răspîndirea cunoștințelor la sate, cadrele didactice prezintă în fața colectiviștilor și a celorlalți oameni ai muncii conferințe pe teme variate, expuneri cu caracter științific și cultural. Asemenea brigăzi sînt, de pildă, cele din Marghita, Secuieni și Valea lui Mihai.

În majoritatea satelor, pedagogii au organizat echipe de teatru pe care le îndrumă în alegerea repertoriilor, în desfășurarea repetițiilor, în confecționarea decorurilor etc.

Una din formele cele mai apreciate și mai eficiente de desfășurare a activității artistice amatoare o constituie spectacolele prezentate de brigăzile artistice de agitație. Conștiente de acest fapt, cadrele didactice din satele și comunele raionului acordă o atenție sporită acestor spectacole, alcătuind texte pe baza faptelor celor mai semnificative din viața colectiviștilor, îndrumînd repetițiile etc. Printre cele mai bune brigăzi artistice de agitație se numără cele din comunele Cadea, Marghita și Suplac, ale căror programe oglindesc problemele cele mai actuale ale vieții gospodăriilor agricole colective. Aceste brigăzi artistice de agitație sînt formate în marea lor majoritate din tineri învățători și profesori.

IOSIF BOKOR
inspector

CONSTITUIREA CONSILIULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ AL MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

De curînd a avut loc ședința de constituire a Consiliului învățămîntului de cultură generală, organ consultativ al Ministerului Învățămîntului.

Consiliului îi revine sarcina de a examina și de a propune măsuri pentru continua îmbunătățire a învățămîntului de cultură generală, pentru ridicarea nivelului său științific, educativ și metodic, pentru întărirea legăturii lui cu viața, cu practica construcției socialiste. Cele șapte secții ale consiliului se ocupă de problemele privind îmbunătățirea organizării învățămîntului de cultură generală, a planurilor, programelor și manualelor de învățămînt, metodica instruirii practice și educația elevilor, perfecționarea cadrelor didactice.

Consiliul învățămîntului de cultură generală este compus din 287 de membri — cadre didactice din învățămîntul de cultură generală și superior, cercetători în domeniul științei pedagogice, reprezentanți ai unor organizații și instituții centrale, întreprinderi industriale și unități socialiste din agricultură.

Pentru întărirea educației igienico-sanitare și a educației fizice a tineretului

Colegiile reunite ale Ministerului Învățămîntului și Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale au analizat într-o ședință recentă, la Ministerul Învățămîntului, problemele educației igienico-sanitare și ale educației fizice a elevilor și studenților. Lucrările au fost conduse de acad. Ilie Murgulescu, ministrul învățămîntului, și de prof. dr. Voinea Marinescu, ministrul sănătății și prevederilor sociale.

La ședință au participat tovarășii: Elena Poparad-Mantu, secretar al C.C. al U.T.M., Ion Nistor, președintele Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură, dr. Coliță Decebal, președintele Uniunii sindicatelor din unitățile sanitare, Aurel Duma, președintele Uniunii de Cultură Fizică și Sport, Gabriela Bernachi, vicepreședintă a Consiliului Național al Femeilor, dr. Octavian Berlogea, vicepreședinte al Crucii Roșii. Au participat de asemenea cadre de conducere și specialiști din cele două ministere, din Institutul de Igienă și Protecția Muncii, Uniunea de Cultură Fizică și Sport, cadre medicale specializate în probleme de igienă școlară, cadre didactice etc.

S-au prezentat informări din partea direcțiilor de specialitate din Ministerul Învățămîntului și din Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale. Informările și discuțiile au cuprins întregul complex de aspecte și probleme ale educației sanitare și ale educației fizice ca părți componente ale educației comuniste a elevilor și studenților.

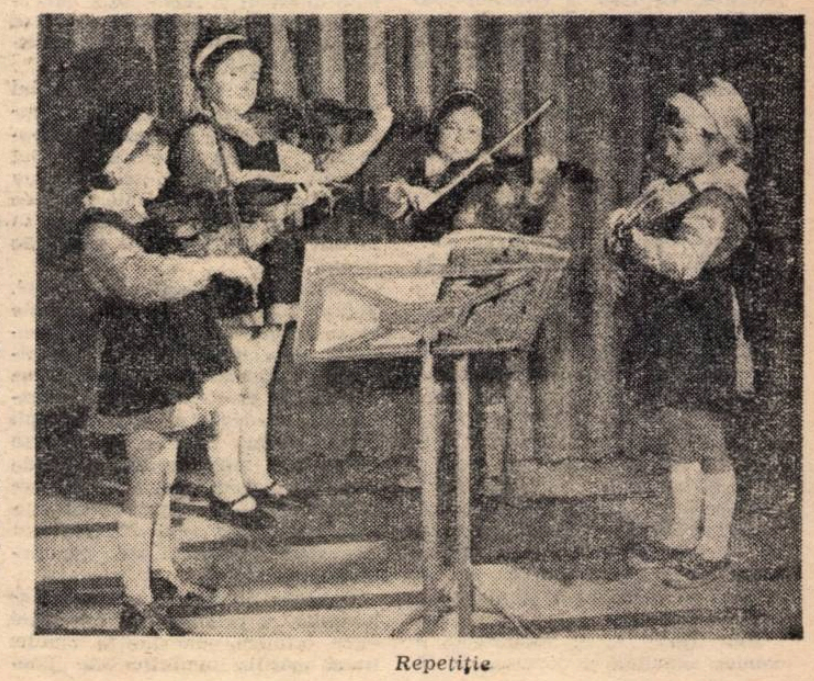

Repetiție

75 de ani de la naşterea lui A. S. Makarenko

La 13 martie 1963 s-au împlinit 75 de ani de la naşterea marelui pedagog sovietic A. S. Makarenko, autorul operelor „Poemul pedagogic", „Steaguri pe turnuri". „Cartea pentru părinţi", creatorul metodicii ştiinţifice a muncii educative cu colectivele de copii.

Anton Semionovici Makarenko s-a născut în anul 1888 în oraşul Belopolie, din fosta gubernie Harkov, într-o familie de muncitori. După absolvirea şcolii elementare din Kremenciuk şi a cursurilor pedagogice înfiinţate pe lîngă această şcoală, lucrează ca învăţător, din 1905 pînă în 1911, la şcoala feroviară din Kriukovo. În aceşti ani se formează, sub influenţa mişcării revoluţionare din anii 1905—1907, concepţia despre lume a tînărului Makarenko. El studiază literatura marxistă, are un contact permanent cu mediul muncitoresc, participă la activitatea politică. Din cauza acestei activităţi i se impune să se transfere de la şcoala din Kriukovo la şcoala din staţia Dolinsk.

În 1914 Makarenko se înscrie la Institutul pedagogic din Poltava, pe care-l termină în 1917 cu medalia de aur. Curînd după absolvirea institutului revine la Kriukovo, luînd conducerea şcolii feroviare din această localitate.

A. S. Makarenko a întîmpinat cu un deosebit entuziasm Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie. „Revoluţia din Octombrie — îşi aminteşte el mai tîrziu — a deschis pe neaşteptate în faţa mea perspective nemaiîntîlnite pentru dezvoltarea personalităţii omului liber, a descoperit cele mai bogate posibilităţi în munca mea educativă".

Revoluţia din Octombrie, care a produs schimbări radicale în întreaga structură socială, creînd condiţii necunoscute înainte pentru dezvoltarea societăţii şi a omului, a cerut învăţămîntului să-şi reorganizeze întreaga muncă pe baze noi, socialiste. În aceste condiţii începe Makarenko, în 1920, din însărcinarea organelor de învăţămînt, să organizeze o colonie pentru delicvenţi minori în apropierea Poltavei. Este colonia care ulterior a devenit cunoscută, sub numele de colonia „Maxim Gorki", în întreaga lume.

Căutînd noi forme şi metode de educaţie a copiilor, care să se întemeieze pe principii socialiste, A. S. Makarenko a luptat fără cruţare împotriva idealismului şi a dogmatismului în pedagogie, împotriva curentului pedologic, împotriva tuturor metodelor şi procedeelor reacţionare ale vechii pedagogii. În faţa lui stătea sarcina de a crea, în colonia de copii pe care o conducea, un adevărat colectiv, un colectiv al societăţii socialiste. Nu era un lucru uşor şi Makarenko a întîmpinat la început mari greutăţi în munca aceasta. Dar aplicarea creatoare a tezelor cu privire la învăţămînt şi educaţie formulate de clasicii marxism-leninismului, marele său talent pedagogic, munca lui neprecupeţită l-au ajutat să găsească noi forme organizatorice şi noi metode de educaţie, care au asigurat obţinerea unor succese nimitoare, în pofida celor care au prezis destrămarea coloniei. În cadrul ei s-a constituit un colectiv armonios închegat, viu şi puternic.

Triumful sistemului pedagogic creat de Makarenko a dus la comasarea, în 1926, a coloniei „M. Gorki" cu colonia de muncă pentru copii „Kureaj". Un număr de 50 de copii „gorkişti" au ştiut să-şi apropie pe cei 280 de copii părăsiţi şi lipsiţi de supraveghere din colonia „Kureaj". Era o realizare fără precedent în istoria pedagogiei, a experienţei de reeducare în masă a copiilor schilodiţi de viaţă.

Caracterizînd colonia şi pe conducătorul ei, A. M. Gorki scria, în articolul „Prin Uniunea Sovietică": „Cine ar fi putut să transforme atît de mult, să reeduce sute de copii atît de crud şi de jignitor persecutaţi de soartă? Organizatorul şi directorul coloniei este A. S. Makarenko. El este, fără îndoială, un pedagog talentat. Coloniştii îl iubesc şi vorbesc despre el cu atîta mîndrie, de parcă ar fi creaţia lor". Anton Semionovici, continua Gorki, „vede tot, cunoaşte pe fiecare colonist, îl caracterizează în cîteva cuvinte, ca şi cum ar face o fotografie instantanee a caracterului său".

Din 1927 A. S. Makarenko a condus simultan şi comuna „F. E. Dzerjinski" înfiinţată de cekişti lîngă oraşul Harkov, iar începînd din 1935 se consacră activităţii literare, plecînd mai întîi la Kiev, apoi la Moscova.

Bazîndu-se pe învăţătura marxist-leninistă cu privire la legile dezvoltării sociale, la natura socială a omului, la morala comunistă şi la educaţie, Makarenko a elaborat sistemul său de organizare a procesului educativ, a formulat principiile fundamentale ale acestui sistem, verificîndu-le în practică. Tema centrală a creaţiei sale pedagogice este educaţia omului nou într-o societate fără exploatare, a omului devotat cauzei Partidului Comunist, luptător activ, conştient şi priceput pentru fericirea poporului.

În centrul atenţiei marelui pedagog a stat întotdeauna personalitatea omului, dar educaţia acestei personalităţi o concepea numai prin colectiv, care a devenit, în mîinile lui, un mijloc puternic de educaţie a individului. Acest sistem de a acţiona asupra colectivului în scopul influenţării fiecăruia dintre membrii lui, Makarenko îl denumeşte „pedagogia acţiunii paralele".

O atenţie deosebită a acordat Makarenko problemelor privitoare la educaţia disciplinei conştiente, luptînd cu perseverenţă împotriva rutinarilor din „Olimpul pedagogic", a adepţilor pedagogiei herbartiene şi a pedologilor. El considera că baza disciplinei este capacitatea de a subordona interesele personale intereselor colectivului. Disciplina sovietică — a arătat el — este disciplina luptei, a înlăturării piedicilor, a mersului înainte. Bazîndu-se pe experienţa justei organizări a vieţii colectivului, Makarenko explica sistematic copiilor educaţi de el sensul disciplinei noi, îi învăţa să fie exigenţi cu ei înşişi, să ştie să se supună şi să comande, să respecte hotărîrile colectivului.

Metoda de bază a muncii pedagogice cu colectivul, aşa cum o concepea Makarenko, constă în a nu admite starea pe loc, în năzuinţa de a merge mereu înainte, în antrenarea tuturor copiilor în munca de zi cu zi, în căutarea formelor noi, în determinarea unor noi perspective, în fixarea experienţei pozitive şi în crearea tradiţiilor. „Adevăratul stimulent al vieţii omului este bucuria zilei de mîine" — a arătat el. „Sistemul liniilor de perspectivă" este năzuinţa spre scopul propus, la care însă nu ne putem opri o dată ce l-am atins. Trebuie să dezvăluim mereu în faţa colectivului noi perspective, să-l dirijăm spre realizări mereu mai mari, „să traducem în viaţă forme simple de bucurie în forme de bucurii mai complexe, importante din punct de vedere umanitar".

Elementul de bază al educaţiei trebuie să fie munca — spunea Makarenko. În practica comunei „F. E. Dzerjinski", îmbinarea învăţăturii cu munca productivă devenise o formă necesară de activitate, iar sarcinile educaţiei comuniste se realizau în însuşi procesul acestei munci. Generalizarea teoretică a experienţei dobîndite pe această linie prezintă în momentul de faţă un interes deosebit în vederea pregătirii tineretului pentru activitatea în producţie.

Acordînd o mare însemnătate muncii, Makarenko a apreciat în mod deosebit şi importanţa educativă a jocului, cerînd ca jocul să ocupe un loc larg în viaţa colectivului de copii.

Întregul sistem pedagogic a lui Makarenko este pătruns de un puternic optimism. Un asemenea optimism răsună în cuvintele lui atît de simple şi adînci: „Viaţa colectivului trebuie să fie plină de bucurie, ... bucuria eforturilor în muncă şi succese ale zilei de mîine".

Dezvăluind dialectica educaţiei, Makarenko a arătat cum trebuie să se îmbine îndrumarea vieţii copiilor şi a tineretului cu dezvoltarea independenţei lor, stimularea pozitivului cu condamnarea negativului, a exigenţei faţă de copii cu respectul faţă de ei. „Cît se poate mai multe cerinţe faţă de om, cît se poate mai mult respect pentru el" — în aceste cuvinte este întruchipat unul din cele mai importante principii ale umanismului socialist.

O mare atenţie a acordat Makarenko şi problemelor educaţiei etice, estetice, educaţiei în familie. După apariţia lucrărilor sale „Poemul pedagogic" şi „Steaguri pe turnuri", el a primit foarte multe scrisori din partea părinţilor, care îi cereau sfatul în diferite probleme de educaţie a copiilor lor. Makarenko răspundea la aceste scrisori, scria articole, vorbea la radio, pentru ca apoi să editeze „Cartea pentru părinţi".

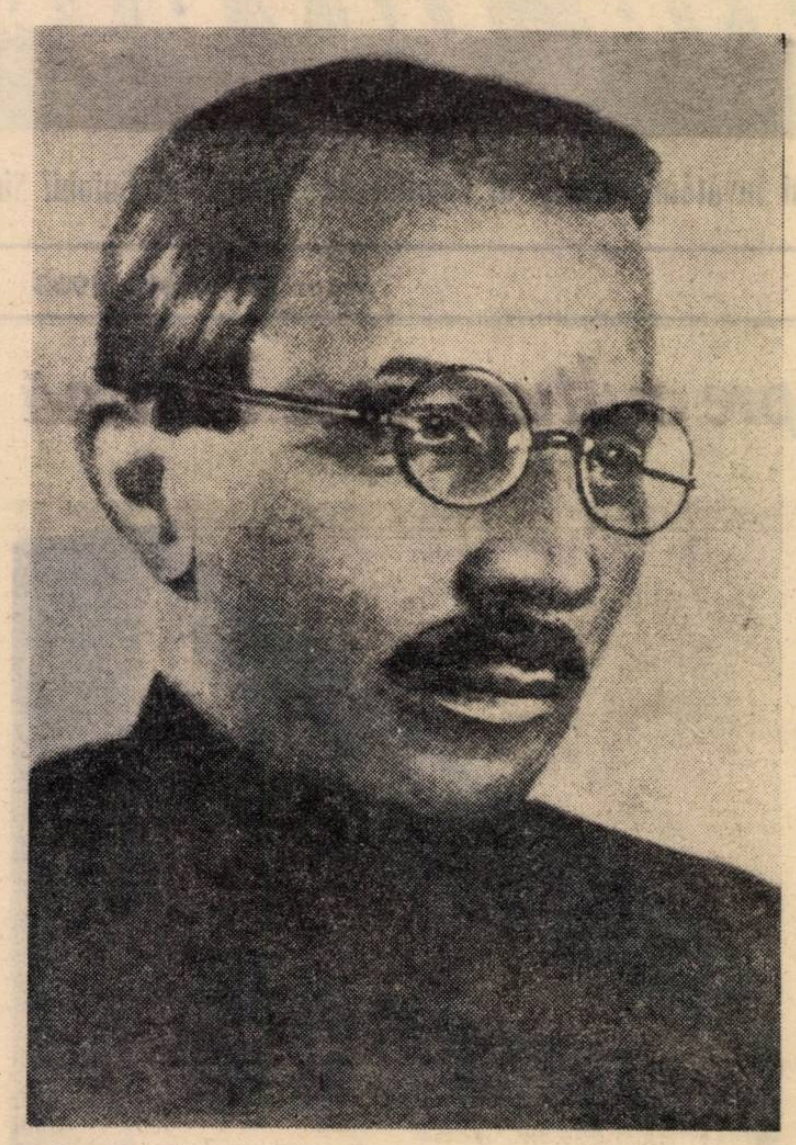

A. S. Makarenko a intrat în istoria culturii sovietice şi ca un scriitor de talent, reprezentant de frunte al literaturii realismului-socialist. „Fiecare rînd al operei sale era cucerit de el, în spatele fiecărui cuvînt stătea viaţa lui, întreaga lui muncă eroică. El a scris cu adevărat cu sîngele inimii lui, a minunatei inimi de patriot, de luptător, de pedagog, artist. Pînă la sfîrşitul zilelor sale, el a îmbinat munca artistică cu cea pedagogică. El a fost un inovator, un adevărat revoluţionar şi într-un domeniu şi în altul". Acestea sînt cuvintele pe care i le-a închinat în 1939, cînd s-a stins din viaţă, Uniunea Scriitorilor Sovietici.

Ideile pedagogice ale lui A. S. Makarenko s-au bucurat şi se bucură de o largă răspîndire nu numai în Uniunea Sovietică, dar şi în ţările de democraţie populară. Sistemul „liniilor de perspectivă", învăţătura despre educarea elevilor în spiritul disciplinei conştiente despre formarea şi dezvoltarea colectivului pedagogic ş.a.m.d. au găsit un larg răsunet şi o consecventă aplicare în munca de zi cu zi care se desfăşoară azi sub semnul unor succese mereu mai mari, în şcolile ţărilor socialiste.

In Republica Populară Romînă, ideile inovatoare ale marelui pedagog sovietic sînt cunoscute amănunţit de toţi oamenii şcolii, care le aplică în mod creator în munca lor devotată de educare comunistă a tineretului. Operele lui, traduse în numeroase ediţii, au devenit apropiate şi dragi pedagogilor, constituind pentru fiecare din ei o minunată călăuză în munca instructiv-educativă. In prezent Editura didactică şi pedagogică reeditează „Operele alese" ale lui A. S. Makarenko în trei volume. Epuizarea primei ediţii a acestora este o dovadă grăitoare a largii popularităţi, a interesului şi a înaltei preţuiri de care se bucură ideile lui Makarenko în rîndurile cititorilor romîni. Alte opere, ca „Poemul pedagogic", „Steaguri pe turnuri", „Cartea pentru părinţi" au apărut, în tiraje mari, în cîte trei ediţii.

Ideile lui Makarenko, întreaga lui viaţă închinată poporului, constituie pentru pedagogii romîni un exemplu viu şi luminos, un înalt îndemn moral în munca lor creatoare de educare comunistă a tinerelor generaţii.

ALLA KUZMINSKAIA
aspirantă în pedagogie,

ŞTIRI

Un valoros schimb de experienţă

Comisia metodică a diriginţilor de la Şcoala de 8 ani din comuna Nimidgea, raionul Năsăud, a organizat un valoros schimb de experienţă la care au participat diriginţii şi cadrele didactice care predau la clasele I-IV, precum şi preşedintele sfatului popular.

Cu acest prilej a avut loc o oră de dirigenţie deschisă la clasa a V-a „A". Ora, în care s-a folosit şi proiecţia de diafilme, şi-a atins scopul, stîrnind interesul elevilor şi avînd o influenţă pozitivă asupra lor.

După oră, responsabilul comisiei metodice a diriginţilor a prezentat o expunere despre unele probleme ale pregătirii şi desfăşurării orelor de dirigenţie, pe baza experienţei proprii ca şi a experienţei celorlalte cadre didactice ale şcolii.

În cadrul discuţiilor pedagogii şi-au spus părerea cu privire la lecţia deschisă şi la expunerea audiată, iar profesorii cu o experienţă mai îndelungată au împărtăşit din cunoştinţele lor, colegilor mai tineri.

Prof. L. IANITSEK
Şcoala de 8 ani din Nimidgea

La orele de educaţie fizică

Orele de educaţie fizică ce se desfăşoară în Şcoala de 8 ani din comuna Creaţa Lesile, raionul Urziceni, urmăresc călirea organismului şi favorizarea dezvoltării fizice normale a elevilor, mărirea capacităţii lor de muncă, obişnuindu-i să practice în mod consecvent exerciţiile fizice, educîndu-le voinţa, spiritul de colectiv, spiritul de iniţiativă.

Programul lecţiilor de educaţie fizică predate în şcoală ţine seama de aptitudinile manifestate de elevi, cît şi de vîrsta lor. Baza sportivă, organizată prin posibilităţi locale şi care dispune de bîrnă, ladă de sărituri şi alte aparate, este folosită cu multă pricepere. Astfel lecţiile de educaţie fizică devin tot mai plăcute, mai atractive şi mai interesante.

Tot în cadrul orelor de educaţie fizică se desfăşoară şi diferite jocuri sportive, gimnastică ritmică, întreceri de alergări etc.

Prof. GH. GHEORGHIU
Urziceni

O colaborare rodnică

Colaborarea dintre diriginţii claselor V-VII şi organizaţia de pionieri de la Şcoala medie nr. 7 „Al. I. Cuza" din Iaşi s-a consolidat în acest trimestru prin organizarea, cu sprijinul diriginţilor, a unor adunări tematice pionereşti menite să sprijine ridicarea nivelului la învăţătură al elevilor acestor clase. Adunările au avut un conţinut bogat şi atractiv, ajutîndu-i efectiv pe elevi. Foarte interesante au fost îndeosebi adunările cu temele „Cum ne planificăm timpul pentru învăţătură şi joc" şi „Cum luăm notiţe".

Diriginţii i-au ajutat pe pionieri şi în organizarea unor vizite la gospodăriile agricole de stat şi la întreprinderile din apropiere, la muzee etc.

Eforturile comune ale diriginţilor şi instructorilor de pionieri au avut ca rezultat îmbunătăţirea simţitoare a situaţiei la învăţătură a elevilor, cît şi obţinerea unor succese importante privind comportarea lor. Experienţa pedagogică a diriginţilor, îmbinată cu entuziasmul şi iniţiativa instructorilor de pionieri, ridică pe o treaptă mai înaltă munca instructiv-educativă din şcoală.

BIBLIOGRAFIE

Culegeri în ajutorul profesorilor de limba romînă

Societatea de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R. a editat de curînd culegerile **LIMBĂ ŞI LITERATURĂ**, vol. VI şi **STUDII DE LITERATURĂ UNIVERSALĂ** vol. IV.

Profesorii de specialitate pot găsi, în culegerea „Limbă şi literatură", numeroase studii valoroase, menite să-i ajute în munca lor didactică. Astfel, la rubrica **Probleme de cercetare literară** este publicat studiul acad. T. Vianu, „Metoda de cercetare în istoria literară". Rubrica **Limbă** cuprinde, printre altele, studiul „Părţile principale ale propoziţiei", semnat de acad. Al. Graur. Semnalăm, de asemenea, la rubrica **Teorie, critică şi istorie literară**, studiul „Trecutul de luptă al clasei muncitoare în literatura noastră contemporană", de D. Micu, iar la rubrica **Metodică** articolul Emiliei St. Milicescu, „Actualizarea în orele de limba şi literatura romînă". Numeroase alte materiale cuprinse în rubricile citate, ca şi în celelalte rubrici ale culegerii — **Stilistică, Folclor, Material documentar** — sînt de un real interes pentru profesorii de limba şi literatura romînă.

La rîndul lor, profesorii de limbi străine pot găsi o serie de materiale interesante în culegerea „Studii de literatură universală".

Cercurile pedagogice de agricultură

Cercurile pedagogice de agricultură, care au început să se organizeze, în număr din ce în ce mai mare, în toate regiunile țării, au ca obiectiv perfecționarea procesului de învățămînt la acest obiect de studiu, urmărind să-i ajute pe profesori atît în îmbunătățirea conținutului lecțiilor cît și în îmbunătățirea metodelor de predare.

Ridicarea permanentă a nivelului lecțiilor și lucrărilor practice agricole este cerută de progresul necontenit al științei și practicii agriculturii socialiste. Aceasta impune profesorului să fie el însuși cît mai bine documentat, așa încît să poată preda elevilor cunoștințele și deprinderile agricole la nivelul corespunzător exigențelor actuale, îi cere să poată adapta în mod creator indicațiile programei și manualelor la condițiile locale. În același timp, marea varietate a activităților didactice specifice predării agriculturii — lecții teoretice de diferite tipuri și la diferite specialități, lecții de laborator, activități practice în sectoarele de producție ale gospodăriei colective, pe terenurile ei de cultură, pe terenul experimental școlar etc. — impune profesorilor ca, o dată cu îmbunătățirea continuă a conținutului predării, să-și perfecționeze și metodele de muncă cu elevii.

Pentru a-i ajuta pe profesori în toate aceste direcții, cercurile pedagogice au la îndemînă multe și variate mijloace. Aceste mijloace se cer a fi folosite cu cît mai multă eficiență, în mod organizat, în funcție de etapele desfășurării procesului de învățămînt, de problemele pe care le ridică el, ca și în funcție de pregătirea profesorilor, de înzestrarea școlilor cu materiale intuitive sau documentare etc. Activitatea cercurilor pedagogice ale profesorilor de agricultură va fi cu atît mai rodnică, mai valoroasă cu cît ele vor ține o legătură mai strînsă cu gospodăria agricolă colectivă și cu specialiștii locali, cu cît îi vor solicita pe cei ce lucrează nemijlocit în producția agricolă să participe la lucrările organizate în cadrul lor.

Cum îi poate sprijini cercul pedagogic pe profesori în ceea ce privește îmbunătățirea conținutului lecțiilor ?

Firește, o primă preocupare în acest sens trebuie să fie aceea de a contribui la îmbogățirea cunoștințelor de specialitate, ajutîndu-i să fie la curent cu problemele producției agricole în regiunea respectivă, să cunoască directivele privitoare la cultura plantelor, la creșterea animalelor, la folosirea anumitor mașini, a anumitor îngrășăminte etc. Mijloacele pentru îndeplinirea acestor cerințe se pot grupa în două categorii : studierea condițiilor naturale și economice în care se desfășoară procesul de producție în agricultura locală și documentarea propriu-zisă de specialitate a profesorilor respectivi. Studiul condițiilor locale, fără de care nu se poate asigura predarea în condițiile cerute de dezvoltarea în perspectivă a agriculturii socialiste, este greu de realizat de către profesori în mod izolat, deoarece comportă cercetări pedagogice, cercetări referitoare la climă, la vegetație, morfologie și hidrografie, la aspectele economice ale zonei etc. Cercul pedagogic însă poate organiza cu succes un asemenea studiu, creînd colective de profesori care să efectueze cercetări în vederea elaborării unui material de sinteză, cu concluzii și îndrumări concrete în vederea predării diferențiate a cursului de agricultură. În mod similar cercurile pedagogice pot iniția și coordona și diferite alte cercetări pe care să le execute profesorii pe terenurile experimentale. Se cere, desigur, ca cercul pedagogic să stabilească legătura cu instituțiile agricole de cercetări, pentru a primi ajutorul acestora în elaborarea tematicilor, pentru a se orienta în ceea ce privește modalitățile de cercetare etc. În felul acesta se asigură valabilitatea științifică a cercetărilor, care pot aduce o contribuție prețioasă la îmbunătățirea conținutului lecțiilor de agricultură.

Alte mijloace pe care le pot folosi cercurile pedagogice de agricultură pentru îmbogățirea cunoștințelor de specialitate ale membrilor lor sînt consultarea și recomandarea bibliografiei de specialitate, organizarea unor informări periodice asupra noutăților din domeniul științei și practicii agricole, a unor instructaje periodice cu privire la modul de executare a diferitelor lucrări practice prevăzute în programă, organizarea unor excursii documentare, a unor expoziții etc. De un real folos poate fi înființarea unei biblioteci documentare de specialitate la sediul cercului, care să împrumute profesorilor cărțile ce le sînt necesare, ca și înființarea unor asemenea biblioteci la toate școlile din raza cercului.

Sarcini importante revin cercurilor pedagogice și în ceea ce privește ajutorarea profesorilor în îmbunătățirea metodelor de predare. Se simte îndeosebi necesitatea de a-i orienta în legătură cu rezolvarea unor probleme specifice specialității lor cum sînt cele referitoare la tipurile de lecții pe specialități, la metodica lecțiilor practice pe terenurile G.A.C., la corelațiile obiectului „Agricultura" cu celelalte discipline etc.

Mijloacele de care dispun cercurile în această privință sînt conferințele și referatele cu teme metodice, organizare de lecții deschise și interasistențe, analiza planurilor de lecții și a activităților practice pe teren, analiza materialului didactic folosit la lecțiile de agricultură etc. Este bine să se organizeze și unele cercetări sau experimentări pedagogice, ale căror concluzii să ajute la găsirea celor mai indicate metode de predare ținînd seama de condițiile specifice școlilor din raza cercului.

Se știe că forma pe care o îmbracă cel mai adesea activitatea cercurilor pedagogice de agricultură o constituie ședințele periodice care se organizează la sediul cercului sau, prin rotație, la școlile din raza lui. Foarte instructive sînt și ședințele organizate la locurile de producție. De pildă, cercul pedagogic de agricultură din raionul Oltenița organizează ședințe la G.A.S., S.M.T. la stațiuni experimentale agricole, la G.A.C. Faptul că aici problemele care îi preocupă pe profesori pot fi discutate în modul cel mai concret, pe baza cunoașterii nemijlocite a felului cum se desfășoară munca practică, face ca lucrările cercului să fie pline de învățăminte și să aibă un accentuat caracter stimulator.

În general, ordinea de zi a ședinței ținute la cercul pedagogic de agricultură include trei părți : în prima parte se discută activitatea didactică a profesorilor în perioada anterioară, a doua parte este destinată discutării problemelor științifice, metodice și organizatorice ale predării, iar în ultima parte se propune programul de activitate în perioada următoare.

Iată, spre pildă, cum a decurs o ședință a cercului pedagogic de agricultură din raionul Giurgiu, ținută la finele trimestrului I. Ședința a fost organizată în colaborare cu Consiliul Agricol raional și au participat la ea, pe lîngă membrii cercului, președinții gospodăriilor colective din raion și inginerii agronomi de la aceste gospodării. În prima parte a ședinței s-a analizat modul cum s-a aplicat în primul trimestru programa școlară de agricultură, cum s-au folosit manualele și materialele didactice, cum au fost organizate activitățile practice ale elevilor și ce rezultate au dat, cum s-a realizat colaborarea dintre școală și G.A.C. În partea a doua a ședinței, președintele Consiliului Agricol raional a vorbit membrilor cercului despre principalele sarcini ale agriculturii raionului Giurgiu în anul 1963. În continuare membrii cercului au ascultat o expunere cu tema „Descrierea și funcționarea mașinilor agricole", ținută de un inginer specialist de la S.M.T. Pe baza materialelor prezentate și a discuțiilor purtate s-a trecut, în ultima parte a ședinței, la stabilirea sarcinilor didactice ale predării „Agriculturii" în etapa următoare.

Urmărind același scop al ajutorării profesorilor în îndeplinirea sarcinilor didactice ce le revin pe o anumită perioadă, cercul pedagogic de agricultură din raionul Oltenița a organizat de curînd la G.A.S. Negoești un instructaj teoretic și practic de pomicultură. Pentru luna aprilie acest cerc a planificat o ședință care se va desfășura la una din unitățile agricole socialiste din raion, spre a se studia organizarea acesteia în vederea predării lecțiilor din capitolul „Organizarea întreprinderilor agricole socialiste".

Acordînd profesorilor un ajutor efectiv, susținut, cercurile pedagogice de agricultură vor putea deveni, pe măsura consolidării lor, adevărate cabinete tehnico-metodice permanente, înzestrate cu materialele documentare necesare îndrumării sistematice a membrilor lor.

PETRE STĂNCULESCU

În sera școlară

Profesorii de agricultură de la Școala de 8 ani din comuna Băduleasa, raionul Tg. Măgurele, avînd în vedere importanța legării învățămîntului de practică, au acordat în acest trimestru o deosebită atenție diferitelor forme de activitate practică menită să asigure însușirea conștientă a cunoștințelor predate. Printre acțiunile organizate pe această linie trebuie remarcată inițiativa profesorilor și a conducerii școlii de a construi o seră școlară.

Bazîndu-se pe cunoștințele de legumicultură însușite de elevi în acest trimestru profesorii de specialitate i-au antrenat pe aceștia în acțiunea de construire a serei și de cultivare a unui variat sortiment de legume. Practica efectuată de elevii școlii la începutul trimestrului, în cadrul sectorului legumicol și al serei gospodăriei colective, a constituit pentru elevi, pe de o parte, un imbold în această acțiune, iar pe de altă parte i-a înarmat cu cunoștințe despre construcția serei și munca în cadrul ei.

Îndrumați cu pricepere de profesorii de specialitate din școală cît și de specialiștii din gospodăria colectivă, elevii au obținut rezultatele așteptate. În prezent, sera este terminată, iar legumele care vor fi recoltate în curînd vor răsplăti din plin eforturile depuse.

CONSTANTIN CÎRJEU
comuna Băduleasa, raionul Tg. Măgurele

Activitatea practică în unitățile agricole socialiste

Pentru legarea cît mai strînsă a cunoștințelor teoretice de practica marilor unități agricole socialiste, cadrele didactice de specialitate de la Școala de 8 ani din comuna Romanu, raionul Brăila, au organizat acum, în cadrul campaniei de primăvară, o serie de activități practice agricole cu elevii la G.A.S., G.A.C. și S.M.T.

Pentru a asigura reușita acestor lucrări practice școala a căutat să le pregătească temeinic, astfel încît ele să se desfășoare la nivelul cerințelor agrotehnicii înaintate practicate astăzi în agricultura noastră socialistă. În acest scop s-a luat legătura cu cadrele tehnice de specialitate din unitățile respective cu care s-au discutat problemele privitoare la conținutul lucrărilor, la planificarea lor, la modul lor de organizare. În același timp, la lecțiile curente de agricultură sau în instructaje speciale, elevii au fost familiarizați în amănunțime cu cunoștințele teoretice pe care se întemeiază lucrările ce aveau să fie efectuate de către ei, astfel încît să înțeleagă conținutul științific al acestora și să-și formeze în mod conștient deprinderile practice. Pînă în prezent, elevii au participat la lucrări privind tratarea semințelor în vederea semănatului, tăierile de formare sau de rod la vița de vie, tăieri la pomii fructiferi etc. Lucrările au fost executate la timpul optim indicat de calendarul lucrărilor agricole, în condițiile marii producții agricole și sub supravegherea directă a specialiștilor din agricultură. Cu acest prilej elevii și-au consolidat cunoștințele studiate în trimestrul al II-lea la lecțiile de horticultură și cultura plantelor, formîndu-și totodată deprinderi practice referitoare la modul cum se pregătesc semințele în vederea însămînțării și la lucrările de îngrijire a viței de vie și a livezii de pomi fructiferi în perioada de primăvară.

O serie de lucrări complexe au fost organizate în așa fel încît, după ce li se explică conținutul lor, elevii să asiste la demonstrații, pentru ca apoi să participe și ei la unele operațiuni accesibile cunoștințelor și posibilităților lor. De exemplu, lucrările practice cu temele „Reglarea semănătorii", „Prășitul porumbului cu sapa rotativă", „Spargerea crustei înainte de răsărirea plantelor", „Semănatul" etc. au fost explicate în prealabil de specialiștii din gospodărie și apoi demonstrate. După aceea elevii au participat direct la operațiunile mai simple din cadrul acestor lucrări.

În timpul fiecărei lucrări elevii au primit explicații și au fost îndrumați îndeaproape de profesori și cadrele tehnice din gospodărie, pentru a înțelege fiecare fază a lucrării și pentru a executa corect operațiunile. Fiecare lecție practică s-a încheiat cu o scurtă recapitulare a operațiunilor efectuate și cu concluziile trase de profesori asupra modului în care s-a lucrat.

Lucrările practice agricole pregătite din timp pe baze științifice s-au dovedit a fi pentru elevii școlii noastre un mijloc important de consolidare a cunoștințelor, de formare a deprinderilor practice agricole și de educare.

Prof. VIRGIL BÎTICA
Școala de 8 ani — Romanu raionul Brăila

Rezultate bune

De curînd, cadrele didactice care predau „Agricultura" în raionul Urziceni au participat la o consfătuire organizată de secția raională de învățămînt. Analizînd felul cum sînt îndeplinite sarcinile privitoare la ridicarea continuă a nivelului predării lecțiilor și al activității practice, consfătuirea a scos în evidență rezultatele bune obținute pe această linie la numeroase școli din raion, ca de pildă, școlile de 8 ani din Dridu, Alexeni, Gîrbovi, Rădulești, Grindu, Adîncata, Creața Leșile etc.

La Școala de 8 ani din Gîrbovi, de exemplu s-au desfășurat pe terenul gospodăriei colective lecții practice care au fost urmărite cu mult interes de elevi, cum a fost, bunăoară, lecția despre alcătuirea solurilor. La școlile din Rădulești, Snagov, Fierbinți, Sf. Gheorghe, cadrele didactice i-au antrenat pe elevi în lucrări de colectare și conservare a materialului didactic, contribuind astfel la buna înzestrare a laboratoarelor de agricultură.

La buna pregătire a lecțiilor a contribuit mult preocuparea profesorilor de specialitate pentru îmbunătățirea pregătirii lor. Astfel, ei au participat la cursurile de perfecționare, au acordat o atenție deosebită documentării individuale, au ținut o legătură permanentă cu specialiștii din marile unități agricole socialiste.

Popularizînd căile care au dus la obținerea rezultatelor bune în munca profesorilor de agricultură, consfătuirea a prilejuit un larg schimb de experiență care va contribui desigur la ridicarea pe o treaptă superioară a activității didactice.

GH. GHEORGHE
Urziceni

La ora de pomologie

Utilizarea trusei stereometrice în rezolvarea problemelor de construcții și calcul

Formarea și dezvoltarea reprezentărilor spațiale ale elevilor constituie o condiție de bază pentru însușirea conștientă a cunoștințelor de geometrie. În acest scop ne folosește mult trusa stereometrică realizată de I.M.D. Instrucțiunile care întovărășesc această trusă subliniază în special cum poate fi utilizată ea la demonstrarea teoremelor. Am constatat însă că trusa poate fi folosită și pentru a demonstra rezolvarea unor probleme de construcții geometrice sau a unor probleme de calcul, care au o strînsă legătură cu aplicațiile geometriei în producția modernă.

Demonstrarea faptului că în spațiu, dintr-un punct exterior unei drepte se poate duce întotdeauna o perpendiculară pe acea dreaptă cere, după cum se știe, efectuarea unor desene pe care elevii nu le pot înțelege întotdeauna cu ușurință, deoarece reprezentările lor în această privință sînt uneori eronate. Aici ne poate veni mult în ajutor trusa stereometrică, datorită căreia avem la dispoziție două construcții ușor de realizat, ce favorizează o demonstrație mai clară.

În prima construcție am arătat cum se poate duce printr-un punct dat, exterior unui plan, o perpendiculară pe plan (fig. 1).

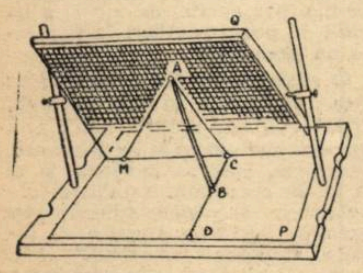

Figura 1

Pentru aceasta am dus prin punctul A planul ajutător care intersectează planul P dat după dreapta MN, trasînd în planul Q perpendiculara AC la dreapta MN. În planul P am construit dreapta CD perpendiculară pe MN. În acest fel, proiecția ortogonală AC pe planul P s-a suprapus peste CD, în baza teoremei perpendicularității dreptei față de oblică și proiecția ei. Dreptele AC și DC, care se intersectează, au determinat un plan nou, în care am dus prin punctul A dreapta AB perpendiculară pe DC, dreaptă care este chiar segmentul căutat.

Iată și cea de a doua construcție. Am pornit prin a duce, printr-un punct dat pe o dreaptă, un plan perpendicular pe dreaptă. Pentru aceasta am luat dreapta LM cu două plane oarecare P și Q, ce se intersectează (fig. 2). În

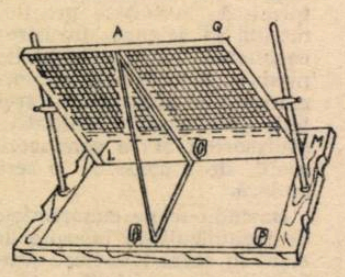

Figura 2

fiecare plan am dus o perpendiculară la dreapta LM în punctul O. Cele două drepte care se intersectează, CA și OB, au determinat planul AOB, perpendicular pe LM, pe care o dată trasat l-am decupat din carton, montîndu-l la locul respectiv pentru a fi intuit mai bine. Pe caietele lor, elevii nu au copiat astfel pur și simplu un desen de pe tablă, ci au luat o schiță după natură.

Pentru rezolvarea cu ajutorul trusei stereometrice a unor probleme de calcul relativ complicate, am montat în prealabil construcțiile propuse sub forma unor modele. Iată, de pildă, problema următoare: „În triunghiul ABC, la care unghiul B e drept și cateta BC=n, ridicăm din vîrful A, în planul triunghiului, perpendiculara AD, în așa fel încît distanța dintre punctele D și C să fie egală cu f. Să se determine distanța de la punctul D pînă la cateta BC". După cum se vede, rezolvarea acestei probleme cere aplicarea teoremei lui Pitagora la triunghiul dreptunghic DBC, de unde $DB=\sqrt{f^2-a^2}$. Aici sînt implicate însă o seamă de dificultăți de ordin intuitiv. Elevii vor, de pildă, să vadă dacă segmentul DB este cu adevărat distanța căutată. Realizînd în prealabil modelul construcției respective, rezolvarea problemei apare mult mai simplă.

În egală măsură putem utiliza cu succes trusa stereometrică în cadrul problemelor de intersecție a corpurilor, probleme foarte importante pentru dezvoltarea reprezentărilor spațiale ale elevilor, întrucît îi ajută în determinarea locului intersectării, în stabilirea formei secțiunii, a dimensiunilor și a ariei acesteia. Modelele din figurile 3, 4, 5 și 6, alcătuite din

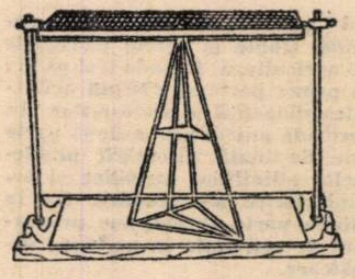

Figura 3

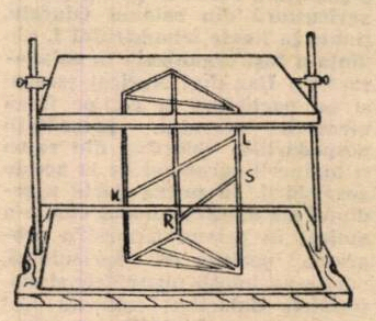

Figura 4

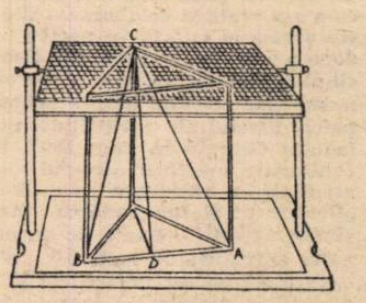

Figura 5

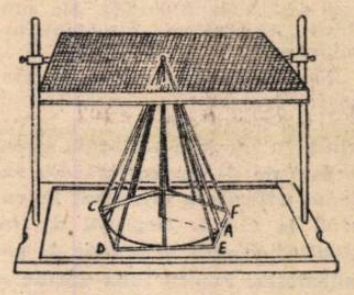

Figura 6

vergele fixate cu plastilină, din segmente reprezentate cu fire și dintr-un plan de lemn strîns sub piramidă, pot fi un prețios auxiliar în analiza secțiunilor obținute.

Prof. EUGEN BURLACU
și
Prof. IOAN BETTISCH
Școala medie din Reșița

Preocupări pentru dezvoltarea vocabularului

In lărgirea cunoștințelor elevilor, în procesul însuși al studiului au o deosebită însemnătate cunoștințele de vocabular. Se știe că necunoașterea sensului cuvintelor, înțelegerea parțială a acestuia sau confundarea lui, lipsa de precizie în folosirea corectă a termenilor științifici, ba chiar și ortografierea acestora în mod nedorit, pot împiedica serios însușirea celor predate.

Pentru a ajuta pe elevii mei să-și îmbogățească vocabularul, am utilizat mai multe procedee. Iată cîteva din ele. Am organizat o serie de exerciții pentru explicarea și fixarea sensului unor cuvinte: completarea în text a unor cuvinte intenționat omise, înlocuirea lor cu ajutorul sinonimelor și al antonimelor etc. Am cerut de asemenea elevilor să elaboreze mici compoziții cu conținut literar, științific sau după tablouri, în care să utilizeze anumite cuvinte și expresii. Totodată am alcătuit cu ei un „mic dicționar" de termeni uzuali cu caracter științific, literar etc.

Prof. PAUL PETRESCU
Școala de 8 ani
din comuna Rădulești,
raionul Videle

În cercul de zoologie de la Casa pionierilor din Craiova.

Sistematizarea cunoștințelor — o preocupare centrală

Programa și manualul de zoologie pentru clasa a IV-a prevăd predarea unui număr mare de lecții, cuprinzînd un volum apreciabil de cunoștințe noi, într-un număr de ore relativ mic. În aceste condiții este destul de dificil pentru elevii clasei a IV-a să-și consolideze temeinic cunoștințele, să le închege într-un sistem. Sînt necesare, de aceea, lecții periodice de recapitulare, care permit fixarea cunoștințelor predate, sistematizarea lor.

Înțelegînd acest lucru, tovarășa Maria Lotreanu, învățătoarea clasei a IV-a de la Școala de 8 ani nr. 24 din București, a organizat de curînd o lecție recapitulativă cu tema „Animale de mare". Lecția a avut ca scop consolidarea și sistematizarea cunoștințelor însușite de copii cu privire la înfățișarea și modul de viață al animalelor de mare învățate de ei în lecțiile precedente — delfinul, morunul, calcanul, scoicile și melcii de mare. Învățătoarea a început lecția prin a le cere elevilor să enumere și să descrie animalele studiate. Apoi însă, observînd că asemănările aparente între delfini și pești i-au făcut pe unii copii să uite cele învățate despre delfin și să afirme că acesta ar fi un pește, tovarășa Lotreanu i-a orientat spre comparații pe baza cărora să tragă concluziile ce se impun. Învățătoarea a cerut elevilor să analizeze o serie de caracteristici ale delfinului, ca de pildă faptul că naște pui vii pe care-i hrănește cu lapte, că are corpul acoperit cu păr și respiră prin plămîni aer atmosferic. Analiza acestor însușiri, în comparație cu însușirile peștilor i-a ajutat pe elevii respectivi să-și dea seama că, deși la înfățișare delfinul seamănă atît de mult cu peștii, el este un animal mamifer. Insistînd asupra caracterelor de mamifer ale delfinului, învățătoarea le-a explicat elevilor că acesta se trage din strămoși care odinioară trăiau pe uscat și care, fiind nevoiți să-și caute hrana în apă și-au schimbat cu timpul mediul de viață și, în funcție de aceasta, și înfățișarea. Astfel elevii au înțeles că asemănarea dintre delfin și pești nu se datorește înrudirii dintre aceștia, ci numai faptului că trăiesc în același mediu.

Vorbind în continuare despre calcan, elevii au descris acest pește și au subliniat faptul că el are o formă specifică, deosebită de a celorlalți pești cunoscuți de ei. Și aici învățătoarea a intervenit oportun pentru a-i orienta pe elevi spre înțelegerea faptului că forma plată a calcanului, cu situarea gurii și a ochilor pe o parte, nu este un fenomen întîmplător, fiind determinat de modul de viață deosebit al acestui pește, care trăiește pe fundul mării, culcat pe nisip.

Lămurirea legăturilor cauzale dintre fenomenele biologice s-a dovedit a fi binevenită și necesară, ajutîndu-i pe elevi să înțeleagă cauzele diferitelor transformări în structura și modul de viață al animalelor și stimulîndu-le interesul pentru cunoașterea acestora. De pildă, un elev a întrebat dacă sacii cu aer ai peștelui pot fi asemănați cu plămînii. Desigur că lămurirea întrebării a impus atît sublinierea unui fapt binecunoscut de elevi — că peștii respiră în apă prin bronhii și că deci nu au plămîni — cît și explicarea rolului sacilor cu aer, care au apărut ca o necesitate impusă de viața peștilor în apă.

Și recapitularea cunoștințelor referitoare la scoici și la melcii de mare s-a desfășurat pe baza comparațiilor. De pildă, au fost analizate scoica de lac și cea de mare, care se deosebesc una de alta atît prin formă cît și prin modul de viață. Elevii au arătat că în timp ce scoica de lac trăiește liberă și solitară, scoicile de mare trăiesc fixate pe stînci, în bancuri. În ceea ce privește melcii de mare, elevii s-au referit la ghioc — melcul de mare cel mai cunoscut la noi — care le-a atras atenția prin faptul că nu are corpul adăpostit de valve, ca scoica, ci prezintă o singură cochilie. Pe baza analizei acestei particularități ei au înțeles că, deși trăiește în mare, ghiocul este înrudit cu melcul de grădină, cu care are o serie de însușiri comune. Învățătoarea le-a explicat elevilor că ei studiază scoica alături de ghioc pentru că acestea, ca și delfinul, morunul și calcanul, deși nu se înrudesc între ele, sînt animale care trăiesc în mare.

Vorbind de foloasele pe care aceste vietuitoare le aduc omului, elevii au amintit de scoicile din mările calde care fac perle, de scoicile comestibile și de multiplele foloase pe care le are omul de la pești. Cu acest prilej elevii au dovedit numeroase cunoștințe referitoare la importanța economică a peștelui și la măsurile luate de statul nostru pentru a dezvolta această bogăție a apelor.

Deși lecția tovarășei Lotreanu a dovedit o pregătire atentă și o preocupare permanentă pentru a asigura înțelegerea și aprofundarea cunoștințelor recapitulate, ea a prezentat și unele deficiențe. S-a făcut simțită, astfel, lipsa materialului didactic, care este un auxiliar prețios în lecțiile de științele naturale la clasele mici. De pildă, învățătoarea n-a folosit planșa care-l înfățișează pe calcan, deși aceasta i-ar fi ajutat mult pe elevi să-și reprezinte poziția de înot a calcanului, în înțelegerea căreia au întîmpinat greutăți. De asemenea, aducerea în clasă a cîtorva valve de scoici ar fi ușurat mult descrierea acestui animal. Ținînd seama de faptul că elevii din clasele mici își însușesc mult mai ușor noțiunile atunci cînd studiul este întovărășit de intuirea materialului didactic, se impune ca pe viitor tovarășa Lotreanu să acorde mai multă atenție folosirii lui.

S-a făcut simțită în lecție și lipsa unor scheme care să sistematizeze la tablă materialul recapitulat și pe care elevii să le poată consemna în caietele lor. Și acestei probleme va trebui să i se acorde mai multă grijă în viitor.

C. DEMETRESCU

Solicitînd judecata elevilor

Cercetînd diverse modalități pentru a obține rezultate cît mai bune în procesul predării, mi-am dat seama că este bine să organizez lecțiile în așa fel încît să solicit în cît mai mare măsură capacitatea elevilor de a raționa, să pun accentul în primul rînd nu pe memoria, ci pe judecata lor.

Concepută astfel, o lecție de gramatică la clasa a IV-a, de pildă, a căpătat forma următoare.

Aveam de predat o noțiune cu totul nouă pentru elevi — complementul. În ora anterioară le dădusem, ca temă pentru acasă, analiza atributelor dintr-o propoziție dezvoltată („Ieri am avut bucuria de a întîlni un vechi prieten"). În 2-3 minute am terminat verificarea temei, folosind sistemul frontal. Un elev a început analiza primului atribut. Alții l-au corectat și l-au completat. La fel am procedat cu al doilea.

Am reîmprospătat apoi cunoștințele copiilor privind părțile principale și secundare de propoziție învățate de ei, precizînd că atributul, de care ne-am ocupat în orele precedente, completează înțelesul unui substantiv.

Făcînd legătura între predicat și părțile de vorbire prin care este exprimat, am ajuns la verb. Ne-am oprit puțin asupra specificului acestuia.

Apoi am scris pe tablă următoarele propoziții, pe care elevii le-au copiat concomitent în maculatoare: „Ionel vine la școală". „Aici repetă lecțiile". „În recreație ajută pe un coleg". „Ieri, Sanda a povestit frumos". „Departe, în zare, Retezatul stă ascuns sub niște nori fioroși". Am cerut elevilor să sublinieze subiectul, predicatul și părțile secundare, să stabilească legătura dintre părțile secundare cu termenii al căror înțeles este completat, întrebarea la care răspund și ce arată despre partea pe care o lămuresc.

Cît timp am consumat pînă la acest moment al lecției? Trei minute pentru verificare, trei minute pentru reîmprospătarea cunoștințelor, patru minute pentru copierea textului de pe tablă — în total zece minute. Mi-au rămas astfel la dispoziție 40 de minute pe care le-am rezervat pentru formarea și fixarea noțiunii de complement.

În continuare, activitatea copiilor s-a desfășurat în trei etape. În prima etapă (7-8 minute) ei au căutat părțile principale de propoziție, le-au subliniat și le-au analizat mintal din punct de vedere morfologic. În acest timp i-am urmărit îndeosebi pe elevii mai slabi și i-am ajutat să biruie dificultățile întîmpinate. La sfîrșitul acestei etape, cînd am fost convins că toți elevii au rezolvat problema părților principale, am verificat împreună cu ei rezultatele. După explicațiile date de elevi, am subliniat pe tablă subiectele și predicatele, în chip diferit.

În etapa următoare elevii au căutat părțile secundare din fiecare propoziție și au descoperit legăturile lor cu alte elemente ale propoziției. După cum s-a observat, cred, propozițiile au fost alese în așa fel încît să prezinte dificultăți din ce în ce mai mari. Prima avea un complement în imediata apropiere a verbului pe care-l lămurea. A doua avea două complemente: unul direct, în imediata apropiere a verbului, situat după acesta și unul de loc, tot în imediata lui apropiere, dar situat înainte. A treia și a patra propoziție prezentau elemente sintactice asemănătoare, exprimate însă prin substantive însoțite de propoziții sau prin adverbe de timp sau de mod. Mai dificilă era situația complementelor din ultima propoziție. Aceasta a fost destinată în primul rînd elevilor cu cunoștințe gramaticale temeinice.

Elevii au lucrat independent. S-au descurcat ușor în cazul complementelor din primele patru propoziții. Cei mai slabi au omis uneori cîte un complement din propozițiile a doua, a treia și a patra. Pe aceștia i-am ajutat trecînd de la o bancă la alta. În clasă nu s-a produs nici o dezordine, pentru că toată lumea lucra. Analiza părților secundare prin munca individuală a durat 15 minute. Cînd exercițiul a fost efectuat de toți copiii, am trecut la verificarea lui cu întreg colectivul clasei. Rînd pe rînd, elevi cu pregătire diferită au vorbit despre părțile secundare care ne interesau și au subliniat la tablă, cu două linii ondulate, cuvintele pe care cu puțin înainte le subliniaseră în maculatoare.

Apoi, pe baza observațiilor proprii, elevii au ajuns să facă generalizări și să deducă definiția complementului. I-am antrenat într-o scurtă conversație (de 3-4 minute) în care am stabilit împreună că părțile de propoziție subliniate sînt părți secundare, care lămuresc înțelesul verbului, și că ele răspund la întrebări diferite. După ce am precizat ce nume poartă aceste părți secundare de propoziție, elevii au scris definiția în caiete.

O parte din timpul care a mai rămas l-am folosit pentru aplicații în condiții noi. Am formulat noi propoziții și am cerut elevilor să descopere complementele cuprinse în ele. Apoi le-am cerut să formuleze ei înșiși propoziții în care să existe complemente.

Ultimele 2-3 minute au fost folosite pentru comunicarea temei pentru acasă — un exercițiu ușor de rezolvat, astfel încît copiii să nu piardă mai mult de 10-15 minute.

După astfel de lecții, am posibilitatea să notez mai mulți copii (5-6), întrucît i-am putut urmări în timpul lucrului. Folosită astfel, notarea devine un stimulent permanent. Clasa se întrece în a rezolva cît mai bine și mai repede exercițiile date.

Prof. I. DINICU
Hațeg

Situație inexplicabilă?

Profesorul a intrat în clasă, a notat absențele, a cerut elevilor să pună manualele și caietele în bancă și să fie atenți. Dar... o clipă. Și-a amintit ceva:

— Copii, era cît pe ce să uit. Am pentru voi o veste grozavă. In vacanța de primăvară vom organiza o excursie cu autocarele pe Valea Oltului. Vom face mai multe escale pe traseu. Vom vizita orașe, întreprinderi, muzee, vom vedea munții. O să fie o excursie minunată. Deci, începeți să vă pregătiți!

In clasă, explozie de bucurie. De la o bancă la alta, de la coleg la coleg circulă vorbe, strigăte, exclamații, rîsete, frînturi de proiecte. In scurt timp, entuziasmul capătă accente furtunoase. Profesorul lasă un minut supapă deschisă acestei manifestări inevitabile, pe care o primește cu un surîs de binevoitoare înțelegere. Apoi se decide să treacă la lecție.

— Ei, copii, de-ajuns!

Furtuna se potolește greu. Scade o clipă într-un colț și se încinge în altul. Timpul trece... Cum ora nu are decît 45 de minute și tema ce urmează a fi predată este destul de mare ca volum și destul de dificilă, supărarea cu care intervine acum profesorul este explicabilă.

— Gata! Vă rog să încetați!

Aceste imperative, rostite pe un ton mai grav și mai înalt, asociate unei priviri severe, reușesc să transforme huietul în murmur și murmurul în șoaptă, care se topește pe sub pîlniile palmelor.

Lecția începe și, cum tratează niște aride probleme de trigonometrie, care nu au nimic comun cu poezia excursiei ce va să vină, gîndul și visurile pun vată în urechi. Pe dinaintea ochilor fixați cu aparentă atenție la profesor defilează ca într-un film, cum era de așteptat, culmile semețe ale Carpaților, păduri de brazi în care plutește mirosul de rășină, orașe noi, pline de farmecul necunoscutului și învăluite în bura visului.

De la catedră, profesorul lansează în zadar acestei clase, cuprinse subit de apatie, întrebări la care altă dată ar fi primit noian de răspunsuri. Acum, elevii numiți se ridică greoi în picioare, privesc în silă tabla albită de semne și abia vorbesc, dornici să dea rîndul altora și să se întoarcă din nou în brațele dulci ale reveriei. Profesorul simte această rezistență surdă pe care clasa s-a hotărît, parcă printr-o înțelegere tacită, să i-o opună dintr-odată. Cînd vine, în sfîrșit, finalul orei, îl găsește epuizat.

În pauză s-a plîns unui coleg de dificultățile „inexplicabile" ale muncii din ora respectivă.

V. OCTAVIAN

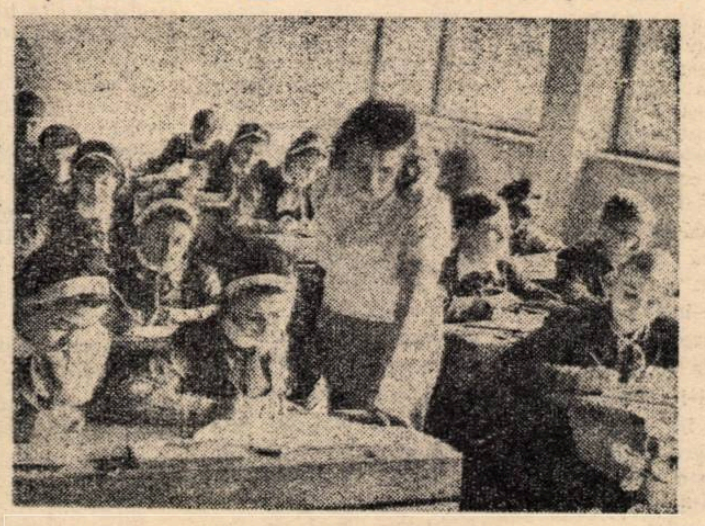

Lucrare scrisă la Școala medie „Filimon Sîrbu" din Capitală

Răspundem cititorilor

Cum folosim meditațiile

Mai mulți cititori ne întreabă cînd și cum este bine să organizăm ore de meditații.

Este unanim acceptată cerința ca fiecare învățător și profesor să desfășoare în așa fel activitatea cu clasa în timpul lecției încît să nu rămînă nici o problemă neînțeleasă și nici un elev nelămurit asupra celor ce s-au predat. Se cere pentru aceasta, printre altele, ca fiecare pedagog să-și pregătească atent lecția, ca în cursul orei să aibă în vedere permanent pe elevii mai slabi, mai puțin activi spre a le spori participarea la lecție și a nu-i lăsa să rămînă în urma celorlalți. În condiții normale, un asemenea sistem de muncă face de prisos orele de meditații, care în esență sînt o formă de activitate suplimentară, dusă în afara orelor de curs, cu elevii care nu au nivelul cerut de programă.

Activitatea curentă din fiecare școală arată, totuși, că există elevi care nu posedă o serie de cunoștințe de bază, necesare însușirii materialului nou predat, care au confuzii în problemele esențiale fie datorită unor absențe repetate, îndelungate, fie datorită sistemului defectuos de lucru al profesorului sau învățătorului care a lucrat cu ei anterior ș.a.m.d. Dacă ne-am propune să ne organizăm munca în clasă în așa fel încît și acești copii să rămînă pe deplin edificați în toate problemele discutate, ar însemna să ținem colectivul pe loc pentru lucruri de mult știute. De aceea, se impune ca — fără a slăbi preocuparea pentru activizarea acestor elevi în cursul lecției (prin întrebări potrivite cu posibilitățile lor, care să-i solicite la eforturi de gîndire și memorie, prin teme speciale, diferențiate date pentru acasă și prin controlul îndeplinirii acestor teme etc.) și numai dacă deficiențele sînt atît de mari încît nu se pot repara doar prin asemenea procedee — să desfășurăm o activitate suplimentară cu ei: meditațiile.

Rezultă din toate acestea faptul că meditațiile nu se țin cu toată clasa, așa cum obișnuiesc unele cadre didactice. A-i aduce pe toți elevii la meditații, indiferent dacă au sau nu nevoie, constituie o greșeală, deoarece îi obișnuim cu dădăceala, le răpim independența în organizarea propriei munci, ceea ce se va resimți în toată activitatea lor viitoare. De aceea, chiar elevii care au avut nevoie la un moment dat de meditații, îndată ce s-au pus la punct cu problemele și au ajuns din urmă pe ceilalți, nu mai trebuie chemați la astfel de activități.

În ceea ce privește **modul** cum este bine să se desfășoare orele de meditații, este necesar de reținut că acestea **nu trebuie să însemne reluarea lecției pe care am predat-o în clasă.** În aceste ore — care nu trebuie să fie mai mult de una pe săptămînă la obiectele cu ponderea cea mai mare — ne ocupăm de umplerea golurilor mai importante din pregătirea anterioară a elevilor, căutînd în același timp și să asigurăm înțelegerea deplină a noilor cunoștințe. Folosim pentru aceasta, după caz, întrebări, exerciții, probleme, dictări etc. alese cu grijă, care să împlinească aceste cerințe, prin folosirea repetată a noilor cunoștințe ca și a celor mai vechi, necesare pentru înțelegerea capitolelor ce se parcurg cu întreaga clasă.

Firește, în orele de meditații profesorul trebuie să-i ajute pe elevi și în legătură cu temele ce le au de scris pentru acasă. Ajutorul să nu constea, însă, în efectuarea temei, ci în a-i pune să rezolve la tablă exerciții și probleme asemănătoare cu cele pe care le au de lucrat singuri, pentru ca apoi să le cerem a trage ei înșiși concluzii cu privire la modul de rezolvare a temei pentru acasă. După caz, dăm îndrumări suplimentare, căutînd să ne convingem dacă s-a înțeles totul.

Meditația nu suplinește și nu poate suplini activitatea pe care elevii trebuie să o desfășoare acasă, independent, în vederea pregătirii lecțiilor pentru a doua zi. De aceea, în cursul ei profesorul trebuie să dea îndrumări și cu privire la modul în care elevii vor lucra singuri acasă, ajutîndu-i să-și formeze un sistem organizat de lucru. (Vizitele profesorului la domiciliu și antrenarea familiei în acest sens sînt deosebit de necesare).

Acestea fiind cerințele pentru desfășurarea meditațiilor, este limpede că profesorul trebuie să se pregătească în vederea lor și că nici vorbă nu poate fi de improvizație și mai ales de folosirea elevilor mai buni în această muncă, așa cum se obișnuiește în unele școli. **Meditația, îndrumarea elevilor în înțelegerea lecțiilor este treaba profesorului și nu a colegului de clasă.** Oricît de bine pregătit ar fi acesta din urmă, el nu poate egala pe pedagog în rezolvarea unei sarcini atît de dificile, care cere și o stăpînire deplină a materiei, și o vedere de ansamblu asupra ansamblului de cunoștințe pe care trebuie să le aibă un școlar, și o bună cunoaștere a metodicii. Folosirea copiilor pentru astfel de treburi are și alt aspect: îi supraîncarcă pe aceștia și adeseori poate să aibă drept rezultat slăbirea situației lor la învățătură; uneori poate duce la înfumurare. Pe de altă parte, elevii astfel „ajutați" pot căpăta sentimente de inferioritate.

Meditațiile despre care am vorbit mai sus nu trebuie confundate cu „meditațiile" folosite în internate și semiinternate, care constau în supravegherea elevilor în timp ce-și fac lecțiile în sălile special amenajate pentru activitatea lor independentă. Această supraveghere se exercită de către profesorul de serviciu sau de către cadrele didactice ajutătoare și comportă cu totul alte norme.

Concepînd, așadar, meditația ca **formă temporară,** excepțională de sprijinire a elevilor pentru însușirea unor probleme la explicarea cărora au lipsit, sau care implică greutăți în înțelegere, trebuie **să nu o admitem ca fiind o situație normală,** de durată, nici măcar pentru unul, doi sau trei elevi mai slabi din clasă.

Permanentizarea meditațiilor înseamnă carențe serioase în sistemul de lucru al pedagogului, deci o notă proastă pentru el.

Prof. STELA PREDESCU

Colocviu tehnic.

În strînsă legătură cu uzina

Planurile de învăţămînt pentru anii II şi III ai şcolilor profesionale repartizează mai mult de 50% din timpul de pregătire al ucenicilor pentru efectuarea practicii în producţie. Acest specific al procesului instructiv-educativ ridică cerinţe deosebite în legătură cu formarea profesională a viitorilor muncitori, prin faptul că în cadrul instruirii practice din întreprinderi condiţiile de activitate diferă nu numai faţă de cele din şcoală ci şi de la o întreprindere la alta. Problema aceasta s-a pus cu atît mai multă tărie în faţa conducerii Şcolii profesionale „Timpuri Noi", ai cărei ucenici îşi efectuează practica la numeroase unităţi productive — uzinele „Timpuri Noi", „Tudor Vladimirescu", „Republica", „23 August" întreprinderile „Dealul Spirei", „Metalica", „T.C.M.E." etc.

Pentru a asigura o instruire unitară, care să respecte principiile pedagogiei ştiinţifice, colectivul de îndrumare şi control al practicii, format din profesorii de specialitate şi diriginţii claselor, a întărit mai mult, în acest an, legăturile cu conducerile întreprinderilor, cu şefii de secţii şi cu muncitorii cărora le-au fost repartizaţi elevii pentru instruire la locul de muncă. Membrii colectivului urmăresc în ce măsură elevii aplică în practică cunoştinţele teoretice, cum se efectuează rotaţia elevilor la locul de muncă, care este contribuţia lor în producţie şi calitatea lucrărilor executate — adică urmăresc activitatea elevilor în producţie sub toate aspectele ei. De asemenea, membrii colectivului de practică îi ajută pe ucenici să-şi întocmească schiţele de lucru şi fişele tehnologice.

Este semnificativ faptul că acolo unde s-au creat legături mai strînse între delegaţii şcolii şi ai întreprinderilor pe linia îndrumării şi controlului practicii, aceasta se desfăşoară în condiţii dintre cele mai bune. La uzinele „Tudor Vladimirescu" de pildă, datorită respectării stricte a graficului de rotaţie, ucenicii pot parcurge întreaga gamă a lucrărilor din meseria respectivă. Ucenicii care fac practică la uzinele „Timpuri Noi" sînt familiarizaţi cu principalele tipuri de maşini-unelte moderne şi cu lucrările de bază din planul întreprinderii, iar viitorii laminorişti, care efectuează practica la uzinele „Republica", au temeinice cunoştinţe privind funcţionarea agregatelor automate pentru fabricarea tuburilor metalice.

În schimb acolo unde legătura era slabă s-au vădit o serie de greutăţi şi lipsuri. Aşa au stat lucrurile în unele întreprinderi unde ucenicii au lucrat timp îndelungat în acelaşi loc de muncă, efectuînd numai operaţii la produse de mare serie, ceea ce a făcut să scadă interesul lor pentru activitatea din cadrul orelor de instruire practică. Imediat ce a constatat această situaţie, comisia de îndrumare a practicii a luat legătură cu conducerile întreprinderilor respective, care au creat condiţii pentru respectarea graficului de rotaţie şi trecerea elevilor prin diferite secţii, astfel încît să cunoască un sortiment cît mai variat de lucrări şi de operaţii. Tot slaba legătură cu conducerea întreprinderii a făcut ca la „T.C.M.E." ucenicii care se pregăteau pentru meseria de lăcătuşi în construcţii metalice să fie repartizaţi la lucrări care nu aveau legătură cu specialitatea lor, ceea ce a determinat unele absenţe de la practică. După ce s-au luat măsuri de remediere a acestei situaţii şi ucenicii au fost repartizaţi la lucrări corespunzătoare, au fost lichidate aproape complet absenţele de la practică.

Corespunzător condiţiilor de practică, în funcţie de numărul mare de întreprinderi unde sînt repartizaţi elevii ne-am orientat şi spre forme variate de legătură cu întreprinderile. Fiecare clasă sau grupă de elevi are un responsabil cu practica, care prezintă săptămînal profesorului diriginte o scurtă informare cu privire la activitatea desfăşurată în întreprindere, la problemele pe care le are de rezolvat şi la diferite alte aspecte legate de practica în producţie. Astfel comisia de practică poate interveni la timp cu soluţiile ce se impun. Tot pentru o mai strînsă legătură între şcoală şi întreprinderi se organizează şedinţe de analiză a activităţii practice a elevilor la locul de muncă, cu participarea elevilor, diriginţilor profesorilor de specialitate, muncitorilor din secţiile pe lîngă care lucrează elevii, maiştrilor, inginerilor şi reprezentanţilor conducerii întreprinderii. În aceste şedinţe se discută şi se analizează cele mai diferite probleme legate de pregătirea profesională a ucenicilor, ca, de pildă, tipurile de maşini pe care vor lucra, operaţiile de lucru în executarea cărora vor fi antrenaţi, coeficienţii de reducere a normei tehnice de lucru etc. şi se iau o serie de măsuri comune, în vederea stabilirii unităţii de acţiune între şcoală şi întreprindere, în scopul formării unor muncitori de înaltă calificare.

Ing. H. VERMAN
director adjunct la Şcoala profesională „Timpuri Noi"
Prof. GH. D. MATEIANU

O mai strînsă concordanţă între predarea desenului şi instruirea practică

După cum se ştie, actuala programă de desen tehnic prevede, pentru primele două trimestre, predarea desenului geometric şi de perspectivă. Dar ucenicilor care încep să execute în această perioadă o serie de lucrări în atelierele şcoală, le sînt necesare în primul rînd noţiuni privind executarea schiţelor de lucru. Experienţa mea ca maistru-instructor mă face să afirm că în momentul de faţă — cînd ucenicii dobîndesc în prealabil în şcoala de 8 ani, o dată cu unele priceperi şi deprinderi privitoare la procesul de producţie şi noţiuni de reprezentare a diferitelor lucrări tehnice în desen — putem introduce, chiar de la primele şedinţe de instruire practică, cunoştinţe de desen mai complicate decît acelea cerute de executarea unor schiţe de contur.

Inainte de a preda tema „Trasarea metalelor", de pildă, am socotit potrivit ca, după o recapitulare scurtă a cunoştinţelor privind executarea construcţiilor grafice — linii drepte, curbe, cercuri — să-i familiarizez pe elevi cu noţiuni de desen tehnic în legătură cu axele de simetrie, liniile de contur şi liniile ajutătoare, cotarea şi notarea corectă a cotelor.

Prima schiţă cu care am început lucrul propriu-zis a fost schiţa reprezentînd o placă de zăvor. Am ales această piesă datorită faptului că ea cuprinde toate elementele necesare unei schiţe de lucru — axe de simetrie, linii paralele, racordări la o dreaptă, trasarea cercurilor şi, bineînţeles, cotarea desenului. Le-am cerut ucenicilor să folosească caiete de schiţe cu hîrtie milimetrică şi i-am obişnuit, încă de la această primă lucrare, cu proporţia schiţării, cu menţinerea nedeformată a aspectului şi formei pe care urmează s-o aibă piesa pe care o vor executa. După executarea schiţei şi prezentarea procesului tehnologic am distribuit elevilor semifabricatele pe care trebuiau să efectueze trasarea şi le-am cerut să folosească, în chip de documentaţie tehnică, chiar desenele lor. Inceputul a fost dificil dar, avînd în caiete indicaţiile privitoare la scule, dispozitive şi materiale ajutătoare, majoritatea ucenicilor au reuşit să execute o trasare corectă. Apoi, o dată cu fiecare schiţă nouă, o dată cu exersarea trasării pe semifabricate, am observat la elevi progrese reale, mi-am dat seama că ei izbutesc să execute tot mai corect atît desenul cît şi trasarea pe material. Bineînţeles, complexitatea pieselor ce urmau să fie executate a crescut treptat, ceea ce a făcut să crească în aceeaşi măsură şi complexitatea schiţelor. Elevii au reuşit să le efectueze deoarece şi-au însuşit pe parcurs noi noţiuni în ceea ce priveşte reprezentarea secţiunilor, a proiecţiilor simple în plan etc. Ţin să subliniez faptul că toţi elevii au reuşit să schiţeze corect şi să înţeleagă schiţele celor zece lucrări complexe executate pînă în prezent. In această privinţă mi-a fost de un mare ajutor colaborarea strînsă şi permanentă cu profesorul de desen, colaborare care a asigurat unitatea în formarea deprinderilor de a executa schiţe încă din prima perioadă de practică.

Socotesc deosebit de util ca, în condiţiile actuale, să se revadă programa de desen tehnic pentru şcolile profesionale în strînsă legătură cu cerinţele instruirii practice şi cu pregătirea anterioară a ucenicilor. Cred că, dacă executarea schiţelor ar fi introdusă mai devreme şi ucenicii ar avea astfel posibilitatea să înfăţişeze grafic piesele pe care le vor executa în atelierul-şcoală, se va întări mult caracterul ştiinţific al instruirii practice. De asemenea, ar fi bine ca un colectiv format din maiştri-instructori, profesori de tehnologie şi profesori de desen tehnic să realizeze documentaţii amănunţite pentru lucrările ce urmează să fie executate de ucenici în cursul instruirii din atelierul-şcoală. De altfel, după exemplul altor colective, în şcoala noastră s-a reuşit, începînd din acest an, să se realizeze în mare măsură această cerinţă.

GH. STĂCESCU
maistru-instructor
la Şcoala profesională C.F.R.
din Timişoara

Instruirea practică şi planul de producţie

Pentru asigurarea unei pregătiri profesionale temeinice a elevilor din şcolile de meserii, care paralel cu instruirea practică primesc sarcini de producţie în atelierele şcolii, este necesară sincronizarea cît mai atentă a predării temelor din programă, care constituie temelia însuşirii ştiinţifice a meseriei alese cu lucrările nominalizate prin planul de producţie pentru întregul an şcolar.

Căutînd să răspundă cît mai bine acestei cerinţe, colectivul didactic din şcoala noastră a ales astfel sortimentele planificate în planul de producţie al secţiilor de tîmplărie-mobilă, articole tehnice, ţesătorie şi confecţii, încît instruirea practică a elevilor să fie orientată către producerea unei mari varietăţi de sortimente a căror complexitate să fie corespunzătoare nivelului de cunoştinţe teoretice de specialitate şi deprinderilor practice însuşite de fiecare grupă de elevi. Apare astfel evident că producţia şcolii noastre este orientată, în special în secţiile de confecţii, către realizarea de unicate sau de produse de serie redusă. Realizarea planului de producţie pe ramuri şi clase de elevi permite efectuarea unor lucrări de serie numai în măsura în care acestea asigură parcurgerea temelor prevăzute în programa de instruire practică.

În legătură cu concordanţa ce trebuie să existe între conţinutul temelor din programele şcolare pentru instruirea practică şi conţinutul planului de producţie, în deosebi la anii II, III şi IV, unde elevii participă direct în procesul de producţie, ţinem să subliniem că, în şcoala noastră, la întocmirea planului de producţie, şefii de ateliere, profesorii de tehnologie şi maiştrii-instructori s-au bazat pe un studiu prealabil al conţinutului programelor şcolare pe ani de studii, pentru fiecare specialitate. Defalcarea calendaristică a lucrărilor ţine seama neconţenit de concordanţa acestor lucrări cu temele înscrise în programele anilor de studiu şi ale trimestrelor respective, astfel încît nici o operaţie executată de elevi în atelierele de producţie ale şcolii să nu preceadă lecţia de tehnologie şi instructajul practic referitor la tehnica efectuării respectivei operaţii. Astfel, în secţia de tîmplărie au fost prevăzute în planul de producţie o gamă variată de lucrări, începînd cu scaune, mese simple şi bănci şcolare şi terminînd cu garnituri complete de mobilă sculptată.

Desigur aceasta implică o serie de dificultăţi în planificarea lucrărilor, procurarea unei mari varietăţi de materii prime şi materiale şi eşalonarea termenelor de predare, dar rezultatele obţinute, care se oglindesc atît în pregătirea la un nivel tot mai înalt al elevilor cît şi în creşterea ponderei valorice a planului de producţie al şcolii, recompensează din plin această muncă pregătitoare

Prof. D. CRUCEANĂ
Şcoala de meserii, Piteşti

O soluţie „originală"

— Cu această lecţie am terminat prima parte a capitolului „Confecţionarea rochiilor pentru sezonul de primăvară". În lecţia viitoare veţi cere tovarăşei maistre-instructoare să vă predea în continuare prima lecţie din partea a doua a acestei teme..."

Terminîndu-şi cu aceste cuvinte lecţia, maistra-instructoare îşi luă catalogul sub braţ şi, părăsind clasa unde a ţinut lecţia cu elevele anului III, se îndreptă senină spre cancelarie.

Pentru cel ce nu ştie cum este organizată predarea tehnologiei meseriei şi practica de specialitate la anul III confecţii de la Şcoala de meserii din Tg. Ocna, fraza rostită de maistra-instructoare pare o adevărată enigmă. Cum adică „să-i spuneţi tovarăşei maistre-instructoare să vă predea în continuare..." ? Doar însăşi maistra-instructoare a rostit aceste cuvinte. Atunci de ce le cere elevelor să-i reamintească ei la ce lecţie au ajuns ? Sau poate este vorba doar de o suplinire, determinată de un caz de forţă majoră ?

Nu, nimic din toate acestea. Este vorba de o situaţie care se repetă cu regularitate de la începutul acestui an şcolar. Cele 32 de ore prevăzute săptămînal la anul III al Şcolii de meserii din Tg. Ocna pentru predarea tehnologiei confecţiilor şi practicii de specialitate au fost împărţite în mod cu totul original la două maistre-instructoare diferite,una primind o catedră completă, respectiv 30 de ore, iar alta — 2 ore în completare. Şi astfel, maistrele se succed senin la predare, preiau una de la alta ştafeta lecţiilor prin intermediul relatărilor făcute de eleve în clasă.

Se pune întrebarea : cum s-a putut gîndi conducerea şcolii de meserii să propună la începutul acestui an şcolar această „soluţie" şi cum de a putut să admită secţia raională de învăţămînt din Tg. Ocna această situaţie, care contravine celor mai elementare principii didactice ?

Şi se mai pune o întrebare : cît va mai dăinui asemenea stare de lucruri ?

M. H.

O comisie metodică activă

Așa poate fi caracterizată, pe drept cuvînt, comisia metodică a diriginților de la Școala medie „Aurel Vlaicu" din Orăștie (responsabil prof. P. Baciu). Cercetîndu-i munca, poți constata că aceasta nu se reduce numai la atît de obișnuitele ședințe cu referate pe teme ale muncii dirigintelui. Comisia se preocupă îndeaproape de discutarea concretă a faptelor pe care le evidențiază munca de educație din școală, de căutarea, printr-o chibzuință colectivă, a celor mai bune soluții pentru rezolvarea feluritelor probleme ale acestei munci.

Iată cîteva exemple.

Dată fiind situația de la sfîrșitul trimestrului I, cînd mulți elevi aveau note scăzute la purtare, comisia metodică și-a propus să acționeze într-un front comun pentru îmbunătățirea disciplinei și, bineînțeles, o dată cu aceasta, pentru îmbunătățirea situației la învățătură din școală. Pentru a se lua măsurile cele mai potrivite colectivul diriginților a analizat cu atenție situația disciplinei în fiecare clasă. Mai mult, aproape fiecare caz mai deosebit a fost discutat separat, propunîndu-se soluțiile cele mai potrivite.

Folosindu-se experiența avansată a diriginților din școală, în ședință s-a stabilit un sistem de măsuri care să ducă la formarea unei opinii sănătoase în rîndurile elevilor în vederea întăririi disciplinei conștiente. Astfel, a fost introdus un caiet în care fiecare profesor notează zilnic, la ora lui, starea disciplinară a clasei. Săptămînal are loc analiza acestor note pe clasă, iar media lor este trecută în graficul disciplinei pe școală. În felul acesta, oricînd se poate vedea care este clasa cu cele mai bune rezultate la disciplină și care cu cele mai slabe. Măsura aceasta, dublată de munca desfășurată de organizația U.T.M., a stîrnit o adevărată emulație în școală : clasele au început a se întrece pentru a deveni cît mai disciplinate. S-a creat și o opinie sănătoasă în colectivele de elevi, care au început să combată cu toată tăria abaterile. Aceasta a fost un mare pas înainte, deoarece pînă atunci „solidaritatea" cu colegii însemna pentru mulți elevi acoperirea celor ce contraveneau regulamentului școlar.

Paralel cu măsura de mai sus, comisia metodică a acționat cu discernămînt pentru soluționarea diferitelor cazuri ce s-au ivit în clase. Astfel, ea a propus ca unii copii foarte indisciplinați, rămași repetenți din cauza lipsei îndelungate de la cursuri și a neatenției la ore, să fie aduși la internat ca să-și pregătească lecțiile sub supravegherea și îndrumarea profesorilor de serviciu și a pedagogilor. Ba mai mult, școala a organizat și un semiinternat pentru elevii care nu aveau condiții să învețe acasă. Constatînd că unii copii nu-și informau părinții despre lecțiile ce le au de pregătit pentru a doua zi, comisia a cerut diriginților să întărească legătura cu părinții.

Măsurile propuse de comisie au contribuit mult la îmbunătățirea muncii diriginților. Astfel, tov. Moisin a vizitat mai des la domiciliu pe elevii indisciplinați, antrenînd în această acțiune și comitetul de părinți pe clasă. Curînd el a putut observa că părinții se ocupă mai atent de felul cum se pregătesc elevii pentru școală. Și recreațiile au fost folosite de către acest diriginte în scopul întăririi educației. El este mereu în mijlocul elevilor, combătînd comportarea necivilizată, dezordinea. De asemenea, tov. Moisin analizează cu regularitate situația la învățătură și disciplină a clasei sale, arătînd elevilor cum trebuie să învețe și să se comporte pentru a fi la înălțimea cerințelor puse în fața lor de școală. În felul acesta el a reușit să îmbunătățească substanțial situația elevilor la disciplină și învățătură, astfel încît astăzi clasa de care răspunde se află printre clasele fruntașe din școală.

Un alt profesor — tov. Emil Neamțu, diriginte la clasa a IX-a „A" — se sprijină intens în activitatea sa pe aportul organizației U.T.M. Acest diriginte nu ia nici o măsură pînă ce nu se consultă și cu comitetul U.T.M., ceea ce sporește eficiența muncii lui educative. În cadrul comisiei metodice a diriginților, prof. Emil Neamțu, care este și secretarul comitetului U.T.M. pe școală, a arătat cum a folosit postul utemist de control (care popularizează cele mai bune realizări și combate deprinderile rele) pentru formarea unei opinii sănătoase în rîndul elevilor în ceea ce privește comportarea, ținuta și atitudinea față de învățătură. Exemplele date au arătat diriginților cîtă seriozitate pune comitetul U.T.M. pe școală în judecarea abaterilor de la disciplină și în stabilirea măsurilor pe care le ia. Relatările tov. Neamțu au fost un îndemn în plus pentru ca fiecare profesor să se sprijine, în activitatea sa, pe aportul organizației U.T.M. aceasta fiind de un real folos în soluționarea tuturor problemelor ce se ivesc în munca educativă.

Este de subliniat că în activitatea sa comisia diriginților din Școala medie „Aurel Vlaicu" acționează unitar pentru îndeplinirea obiectivelor puse de către consiliul pedagogic, ea constituind un ajutor de preț al conducerii școlii prin măsurile pe care le propune, prin mijloacele și metodele pe care le recomandă.

Prof. VASILE RADU
șeful secției învățămînt
a raionului Orăștie

Lectoratul cu părinții

Cunoscînd importanța pe care o are propaganda pedagogică în rîndul părinților, conducerea Școlii medii nr. 1 din Turnu Severin, sub îndrumarea organizației de partid și cu sprijinul comitetului de părinți, a organizat în acest an școlar lectoratul cu părinții într-o nouă formă. Astfel, pe lîngă expunerile ținute de către profesori în fiecare lună, sînt chemați să vorbească și părinți, deputați, oameni ai muncii din diferite întreprinderi și instituții. Problema centrală o constituie, desigur, educația copiilor, rolul pe care-l are familia în formarea omului nou, omul societății de mîine. Fiecare ședință a lectoratului cu părinții se încheie cu recomandarea ultimelor noutăți apărute în colecția „În ajutorul părinților".

Zilele trecute a avut loc cea de-a cincea lecție în cadrul lectoratului cu părinții. Lecția a fost intitulată „Regimul zilnic al elevului" și a urmat altor expuneri, cum sînt „Lectura în afară de clasă", „Cum se realizează legătura dintre familie și școală" etc.

Părinții au făcut cunoscute procedeele pe care le folosesc în supravegherea copiilor, au arătat cum îi îndrumă în vederea respectării avutului obștesc etc.

Felul în care este organizată activitatea lectoratului la această școală contribuie mult la buna educare a copiilor.

DISCIPLINĂ

În decorul unei autentice zile de iarnă, cu zăpada încă neîntinată de forfota cotidiană, se ivise un șir de copii, neverosimil de cuminți. Îi străjuia o educatoare cu priviri severe. Copiii păreau mai curînd uimiți de neașteptatul dar pe care îl adusese iarna pentru ei în acea primă dimineață ninsă și căutau să-și potrivească pașii cu grijă pe cărarea îngustă, croită de primii trecători.

Deodată — să fi fost oare întîmplător ? — un băiețaș cu ochi de mărgele alunecă. Cel care venea în urma lui încercă să-l ridice, dar puful îmbietor al zăpezii îi făcu pe amîndoi să mai întîrzie o clipă în culcușul ei. Șirul întreg se opri, de parcă atunci ar fi descoperit că zăpada nu este numai ca să fie privită și călcată în picioare. Prin forța irezistibilă a nevoii de a imita, aproape toți copiii simțiră îndemn să ia zăpada în mîini, să o preseze, tropăind mărunt.

Cîțiva trecători priveau cu vădită duioșie și înțelegere neastîmpărul vesel al celor mici. Dar educatoarea ?

Ea n-a văzut nici scînteierile zăpezii și nici pe cele din ochii „grupei mici", cu care lucra zilnic. Supărată tare, i-a zmucit pe băieți din zăpadă și a strigat către întregul șir :

— Sînteți niște copii foarte răi ! N-am să vă mai iau la plimbare. Eu nu pot să înțeleg de ce nu mergeți cuminți pe stradă !

E sigur că nu înțelegea.

★

Nici învățătoarea clasei I n-a putut înțelege de ce astăzi Sanda a fost nedisciplinată. Și tocmai Sanda, o elevă atît de cuminte !

Era în preajma lui 8 Martie. Învățătoarea adusese o planșă mare cu imagini reprezentînd sectoare de muncă în care lucrează femei. Elevii priveau și răspundeau frumos, în „propoziții închegate". Deodată s-a ivit, peste capetele lor, o mînă ridicată. Cu mișcări neliniștite, degetele aminteau un zbor primăvăratic de fluturi.

— Ce s-a întîmplat, Sanda, de nu ridici frumos mîna ?

— Știți, tovarășă învățătoare, în poza de sus eu văd o femeie care „privește în Univers". Și mămica lucrează la Observatorul astronomic.

Dezaprobarea care se citea în ochii învățătoarei față de modul în care Sanda a ridicat mîna a stăvilit pentru o clipă entuziasmul fetei. Crezînd că n-a fost bine înțeleasă, ea căută să explice imaginea femeii cu luneta :

— ... privește în ... nori !

— Se poate să uiți cum trebuie să se poarte un copil în clasă ? — i-o reteză scurt învățătoarea. De cîte ori v-am spus să ridicați frumos mîna, cu cotul sprijinit de bancă ? Nici nu vreau să ascult ce-mi spui. Te-ai făcut și tu indisciplinată !

★

Dirigintele clasei a X-a a venit să vadă cum lucrează elevii săi în atelierul de electricitate al unei întreprinderi de reparații auto. Doi dintre ei lipseau de la locul de muncă. Erau în hala vecină, urcați pe un camion, „S. R. 101" și urmăreau cu atîta interes montarea instalației electrice — la repararea căreia lucraseră și ei — încît nici n-au văzut cînd s-a apropiat dirigintele.

— Voi știți că elevul care-și părăsește locul de muncă este ca o santinelă plecată din post ? — rosti supărat „exigentul" diriginte. Vom discuta la școală abaterea voastră.

★

Minunată și atît de necesară este disciplina în procesul de educație, dar cîte greșeli se făptuiesc în numele ei ! Și cît de departe sînt de adevăratul sens pe care-l dăm noi disciplinei conștiente acei educatori care cer copiilor „să stea înlemniți", acei educatori care nu știu să vadă unde începe veritabila indisciplină și care consideră orice manifestare mai vie, orice emoție autentică, profundă, trăită de copii — la lecții, în școală, pe stradă — drept încălcare a disciplinei !

LUMINIȚA GHIVIRIGĂ

Poziția corectă în bancă

Am avut nu o dată ocazia să constat că unii profesori și învățători, din dorința de a asigura ordinea în clasă, le cer elevilor să stea în bănci în poziții nu tocmai corecte. Unii le pretind, bunăoară, să stea cu brațele la piept, alții cu mîinile la spate, socotind că aceasta asigură menținerea ordinei și liniștii la lecții. Dar dacă ne gîndim la sănătatea copiilor, la necesitatea dezvoltării lor armonioase, de care răspundem noi toți cei care slujim școala, dacă ne gîndim la multitudinea de alte mijloace care stau la dispoziția pedagogului pentru a ține trează atenția la lecție, atunci nu vom putea admite folosirea unor soluții ca cele de mai sus.

Ca să ne explicăm, vom menționa cîteva elemente anatomo-fiziologice legate de dezvoltarea sistemului osteo-articular al copilului de vîrstă școlară, ca și de factorii care pot influența dezvoltarea acestui sistem în bine sau în rău. După cum se știe, scheletul are un dublu rol : pe de o parte, împreună cu sistemul muscular, asigură mișcările organismului, iar pe de altă parte, protejează unele organe interne, cum ar fi creerul, plămînul și inima. Dacă sînt dezvoltate fiziologic normal, coloana vertebrală și cutia toracică asigură și aspectul fizic normal al individului.

Procesul de creștere al sistemului osos durează de obicei pînă în jurul vîrstei de 20 ani. În perioada vîrstei școlare, oasele fiind în plin proces de osificare, își pot schimba ușor forma în funcție de diferitele boli intercurente, sub influența unei poziții incorecte menținute timp îndelungat. Se poate deforma ușor îndeosebi coloana vertebrală, care, pentru a putea face față acțiunilor la care este supusă, prezintă în mod normal o serie de curburi în plan antero-posterior și lateral. Aceste curburi, care imprimă corpului un aspect exterior armonios, se pot accentua și sub influența factorilor dăunători patologici sau ai unei ținute incorecte, ceea ce duce la tulburările cunoscute sub numele de cifoză sau îngheboșare (rotunjirea exagerată înapoi a coloanei dorsale), la lordoză (creșterea adînciturii lombare și proeminarea abdomenului) și la scolioză (îndoirea spre dreaptă sau spre stînga a coloanei vertebrale, însoțită de coborîrea unui umăr). Pe lîngă deformațiile coloanei vertebrale, din cauza factorilor de mai sus se pot produce și deformații ale cutiei toracice.

Poziția elevului în bancă trebuie să fie următoarea : picioarele să ajungă pînă la podea, articulația genunchiului fiind în unghi de 90°; porțiunea cea mai mare a coapselor să stea pe scaun, lăsînd însă liberă partea dinapoi a articulației genunchiului, pentru a nu comprima vasele și nervii din această regiune; regiunea lombară, împreună cu porțiunea inferioară și posterioară a toracelui, să fie rezemate de bancă pînă la unghiul inferior al omoplatului ; membrele superioare să fie sprijinite pe pupitru în poziția rezemată a corpului, în așa fel încît antebrațele să fie în totalitate pe pupitru. În timpul scrisului, toracele să atingă aproape marginea pupitrului, fără a fi însă comprimat de ea. Distanța dintre ochi și pupitru să se păstreze în jurul a 30—40 cm, limitele vizibilității normale la scris și citit.

Respectînd aceste condiții obținem poziția relaxată a musculaturii care face ca organismul să nu obosească în timpul ședерii în bancă și diferitele părți ale corpului să nu fie comprimate, asigurîndu-se o funcționalitate normală a organelor interne. De aceea, pedagogii trebuie să asigure bănci care corespund înălțimii medii a elevilor din clasa respectivă. În mod normal, în fiecare clasă ar trebui să fie cel puțin două dimensiuni de bănci, care să permită aranjarea elevilor în poziția mai sus amintită. Pupitrul trebuie să aibă o astfel de înclinare încît, printr-o ușoară aplecare a capului, privirea să cadă perpendicular pe el.

De asemenea, este foarte necesar ca pedagogii să observe permanent poziția elevilor în bancă.

Condiții asemănătoare cu cele de la școală vor trebui să fie asigurate și acasă. În legătura pe care o țin cu familia, cadrele didactice trebuie să lămurească pe părinți și în problema igienei executării temelor acasă. De asemenea, este bine să se atragă atenția în general asupra ținutei copiilor în afara orelor de curs, sfătuindu-i cu atenție. Căci știut este că multe deformații vin și din felul în care copiii își țin servieta (unii o duc mereu în aceeași mînă, ceea ce determină coborîrea umărului respectiv), din poziția greșită a corpului în timpul mersului etc.

Ținuta incorectă a elevilor trebuie observată din timp și corectată înainte de a ajunge în stadiul de deformație, care uneori este greu de corectat. Spatele rotund, scoliozele, umerii lăsați și deformațiile toracice, destul de frecvente la elevi, se formează pînă la vîrsta de 15 ani, ele putînd fi corectate numai dacă se iau măsuri din timp pentru prevenirea pozițiilor vicioase și pentru întărirea musculaturii (fie prin educație fizică, fie chiar prin gimnastică medicală acolo unde este necesar).

Iată deci cît de util este să ne ocupăm de ținuta elevilor.

Dr. BERNARD GOLDSTEIN
Școala medie „I. L. Caragiale"

DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

Schimb de experiență

Sub îndrumarea organizației de partid și în colaborare cu colectivul de direcție, grupa sindicală a Școlii de 8 ani nr. 7 din orașul Roman a sprijinit organizarea unui larg schimb de experiență prin interasistențe, lecții deschise, expuneri etc.

Astfel, cu un deosebit interes au fost ascultate expuneri pe teme cum ar fi: „Cum contribui la dezvoltarea gîndirii logice a elevilor prin lecțiile de matematică", „Cum folosesc materialul didactic în predarea limbii romîne", „Însemnătatea stimulării facultăților psihice și intelectuale ale elevilor în cadrul lecțiilor" etc.

Deosebit de utilă a fost o expunere care a avut loc nu de mult, cu tema „Cum realizăm educația patriotică a elevilor prin lecțiile de istorie". Expunerea a ilustrat, cu exemple concrete, procedeele care au fost folosite în școală pentru a cultiva sentimentele patriotice ale elevilor prin lecții ca „Luptele de apărare ale moldovenilor conduși de Ștefan cel Mare împotriva cotropitorilor turci", „Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu" etc. S-a arătat, de asemenea, cum pot fi folosite la lecțiile de istorie fragmente din opere literare, albume, tablouri, documente și a fost subliniată însemnătatea organizării unor vizite la muzeul de istorie, la Arhivele Statului, la monumente istorice din oraș și împrejurimi etc.

Expunerea a fost urmată de discuții vii și interesante, la care au participat numeroși profesori. Discuțiile au lărgit cadrul temei, referindu-se și la procedeele de educare patriotică în predarea altor obiecte. Astfel s-a arătat cum sînt folosite în acest scop, în predarea limbii romîne, unele lecții de citire și unele poezii ca „Datoria de onoare", „București, inima patriei", „7 Noiembrie", „Steaua mării" „În prag de primăvară". S-a vorbit de asemenea despre rolul educativ al conținutului problemelor de matematică alcătuite cu date referitoare la industrie, la agricultură, la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Multe date concrete în legătură cu desăvîrșirea construcției socialiste au fost culese de către elevi. Astfel, ei au adunat date privind suprafețele pe care se vor construi locuințe, privind planul de însămînțări etc.

A fost relevată și importanța laturii emoțional-afective a lecției, a cunoștințelor, pentru a spori eficiența educativă a predării.

Concluziile desprinse pe marginea expunerii și a discuțiilor au subliniat, printre altele, necesitatea ca învățătorii, profesorii, diriginții, în colaborare cu organizația de pionieri, să se preocupe de înarmarea elevilor cu convingeri patriotice și să-i învețe să acționeze conform acestor convingeri.

Schimbul de experiență realizat la Școala de 8 ani nr. 7 din Roman cu ajutorul larg al grupei sindicale contribuie mult la popularizarea experienței pozitive, ducînd astfel la îmbunătățirea continuă a muncii instructiv-educative.

Prof. EUGENIA MIHĂESCU
Școala de 8 ani nr. 7 din Roman

Măsuri eficiente

Sprijinită și îndrumată permanent de organizația de partid și de comitetul sindical din comună, grupa sindicală a cadrelor didactice din Bran a luat numeroase măsuri eficiente pentru a-i ajuta pe membrii săi în munca de ridicare a nivelului predării. Ea a organizat consfătuiri de muncă, excursii, documentare pentru profesori etc.

De curînd a avut loc un larg schimb de experiență privind studiul aritmeticii în clasele a IV-a a V-a și a VI-a, cu scopul de a populariza cele mai bune metode de predare a acestei discipline. În cadrul consfătuirii s-au organizat o serie de lecții deschise și un referat privind problema legării cunoștințelor teoretice de practică la lecțiile de matematică.

O contribuție de seamă aduce grupa sindicală a cadrelor didactice și la munca culturală desfășurată în comună. Brigada de agitație prezintă în satele comunei programe artistice. Numeroase cadre didactice au ținut conferințe cu caracter pedagogic la stația de radioficare. De asemenea, au prezentat la căminele culturale un ciclu de conferințe cu caracter agrozootehnic.

Prof. MIRCEA MĂRILA
Bran

Odinioară și azi

În arhiva Școlii medii din comuna Mîneciu Ungureni există documente care arată că adesea, în timpul stăpînirii burghezo-moșierești, se mai aflau în școală, la sfîrșitul anilor de învățămînt, doar jumătate din numărul copiilor înscriși la începutul acestora. Dacă ținem seama și de faptul că un mare procent de copii rămîneau de la început în afara școlii, neavînd posibilitatea să se înscrie la cursuri, ne dăm și mai bine seama cît de grea era situația.

Lipsa de îmbrăcăminte, de hrană, necesitatea de a munci ca argați împiedicau marea majoritate a copiilor să învețe. Mulți copii de vîrstă școlară erau seceraţi de boli, căci de asistență medicală pe acea vreme nici nu se putea vorbi. Obligativitatea învățămîntului era astfel doar o jalnică formalitate.

După 23 August 1944, și în comuna Mîneciu Ungureni, ca și în toată țara, numărul copiilor școlarizați a crescut an de an. Acum toți copiii de vîrstă școlară sînt cuprinși în școlile de 8 ani. Un mare număr învață apoi, în continuare, la diferite școli profesionale, tehnice sau de cultură generală, studiază în facultăți.

De curînd a luat ființă în comună o școală medie, pentru care s-a construit un local luminos, bine înzestrat. În acest an sînt înscriși în cele 18 clase ale școlii medii 714 elevi, pe care îi instruiesc și educă 24 de cadre didactice.

Numărul elevilor a crescut an de an și la celelalte școli din comună, astfel că în anul școlar 1962/63 frecventează cursurile, în întreaga comună, un număr de 921 elevi.

Într-o școală specială

Invățămîntul special, care cuprinde copiii cu deficiențe fizice și psihice, se bucură de o atenție deosebită din partea statului nostru.

Una dintre numeroasele unități de învățămînt special ce au luat ființă în anii noștri este și Școala specială de surdo-mute din Sibiu, care împlinește în curînd 10 ani de activitate. Ea a reușit să-și pregătească în bune condițiuni elevele încît la absolvirea cursurilor acestea să poată urma fără greutate școlile speciale profesionale, pentru ca apoi să se încadreze în producție ca muncitoare calificate.

Rezultatele bune ale muncii din școală se datoresc desigur și faptului că aci lucrează cadre calificate, care și-au desăvîrșit pregătirea la cursurile de perfecționare, unde au primit îndrumări deosebit de utile din partea unor specialiști din țara noastră și din străinătate. Dar pedagogii de la această școală nu s-au limitat numai la cursurile de perfecționare. Cei mai mulți studiază și individual, cu asiduitate, problemele de defectologie, adîncindu-și an de an pregătirea. In același timp, ei se preocupă de găsirea unor căi noi, a unor procedee cît mai eficace ale muncii cu elevii deficienți.

Rezultatele căutărilor lor, ale cercetărilor, ale studiului sistematic, s-au concretizat într-o serie de lucrări ce stau astăzi la îndemîna celor ce lucrează în școlile speciale. Astfel, unii pedagogi ai școlii noastre au lucrat la elaborarea manualelor de citire pentru clasa a II-a ale școlilor de surzi, ca și a manualelor de dezvoltare a vorbirii pentru clasele a II-a și a III-a. Alții și-au dat contribuția la elaborarea programei de limba romînă și de lucrări practice pentru clasele I—IX, au publicat lucrări de specialitate sau au prezentat comunicări în cadrul diferitelor sesiuni ale lecturilor pedagogice. Problema întrebărilor ca mijloc de dezvoltare a gîndirii și de formare a vorbirii la copiii surzi, particularitățile însușirii de către aceștia a noțiunilor în procesul de învățămînt, munca pentru dezvoltarea vorbirii, corectarea defectelor de vorbire, formarea deprinderilor de muncă independentă — iată numai cîteva probleme care au făcut obiectul unor asemenea lucrări și comunicări.

Prof. AUREL CORNEA
Sibiu

Tabere și excursii în vacanța de primăvară

O.N.T. „CARPAȚI", Agenția București, organizează pentru vacanța de primăvară a elevilor tabere în stațiunile Sinaia, Bușteni, Predeal, Tușnad Păltiniș și Sovata pentru trei sau mai multe zile, cu reducere de 50 la sută pe C.F.R.

Se organizează, de asemenea, excursii de una, două sau trei zile cu trenul și autocarele pe Valea Prahovei, Valea Oltului și în alte locuri.

Pentru informații și înscrieri școlile se pot adresa la Agenția București a O.N.T. „CARPAȚI" din bd. Republicii nr. 4, telefon 14.72.08 sau din Calea Victoriei nr. 100, telefon 15.74.11, sau la filialele O.N.T. „CARPAȚI" din raioanele Călărași, Alexandria și Giurgiu.

Broderie.

POȘTA redacției

Simion Vasies — Tg. Mureș

Profesorii examinatori la concursul de admitere pentru clasa a VIII-a a învățămîntului seral sau fără frecvență sînt retribuiți la fel cu cei din comisiile pentru concursurile de admitere în clasa a VIII-a a învățămîntului de zi. Se retribuie cîte un singur profesor examinator pentru fiecare disciplină, așa cum prevăd normele în vigoare. Pentru aceeași disciplină nu pot fi retribuiți în același timp doi examinatori.

Grigore Luca — raionul Giurgiu.

Cursul pe care l-ați urmat în anul 1956 nu vă dă dreptul să fiți încadrat ca profesor II, întrucît acesta n-a fost un curs de calificare, ci un curs de pregătire pentru cadrele necalificate. Condițiile de studii pe care trebuie să le îndeplinească un profesor de categoria a II-a sînt arătate clar în instrucțiunile de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959 și în îndrumarul trimis de Ministerul Învățămîntului.

Aurora Albulescu — raionul Gilort.

Gradul definitiv fără examen se acordă numai cadrelor didactice aflate în învățămînt la 1 august 1959, data apariției Hotărîrii nr. 1059. Întrucît dv. avînd o întrerupere de 4 ani, nu erați în învățămînt la acea dată, și ați reintrat în muncă ulterior, aveți dreptul să fiți încadrată ca profesoară definitivă, avînd un stagiu anterior de peste 5 ani, dar cu obligația să vă prezentați la examenul de definitivat și să obțineți gradul definitiv în termen de cel mult 3 ani de la reintrarea în muncă.

În ceea ce privește specialitatea la care trebuie să dați examenul de definitivat, aceasta se stabilește în funcție de studiile pe care le aveți precum și în funcție de disciplinele pe care le predați. Despre acest lucru puteți cere lămuriri secției de învățămînt.

Vecerdea Elena — raionul Gheorghieni.

Cadrele didactice care n-au obținut gradul definitiv fără examen pentru că nu îndeplineau condițiile cerute la apariția Hotărîrii nr. 1059/1959 sînt obligate să se prezinte la examenul de definitivat în termen de cel mult 3 ani de la împlinirea stagiului. Prezentarea la acest examen este posibilă de cel mult trei ori în sesiuni consecutive. În cazuri de forță majoră (cum a fost cazul dv. în care nu v-ați putut prezenta la prima sesiune de examene fiind în concediu de maternitate) în mod excepțional cei în cauză se vor prezenta la sesiunile următoare de examene. Prin urmare dacă v-ați prezentat la o singură sesiune de examene, mai aveți dreptul să vă prezentați la încă două sesiuni.

În privința întocmirii planurilor de lecții, acestea intră în obligația cadrelor didactice care n-au obținut încă gradul definitiv, precum și a acelor cadre didactice pe care organele de îndrumare și control le apreciază că au nevoie de mai multă pregătire.

Maria Bucur — Alba Iulia

Intrucît la data de 1 august 1959 nu ați funcționat în învățămînt și ați avut întrerupere în activitatea didactică, nu aveți dreptul la acordarea gradului definitiv fără examen. Avînd peste 5 ani stagiu anterior în învățămînt, puteți fi încadrată, ca învățător definitiv, în grupa corespunzătoare de vechime, dar cu obligația să obțineți gradul definitiv pe bază de examen, în termen de cel mult 3 ani de la reintrarea în muncă.

Osiceanu Theodora — raionul Slatina.

Potrivit indicațiilor cuprinse în îndreptarul întocmit de Ministerul Învățămîntului cu privire la aplicarea Hotărîrii nr. 1059/1959 educatoarele de la grădinițele sezoniere cu un singur post au dreptul la acordarea îndemnizației de director dacă numărul copiilor din grupă depășește cu 50% efectivul legal fixat. În cazul dv. aveți dreptul la plata indemnizației de director.

Jurca Gheorghe — Abrud.

Facultatea de științe juridice nu pregătește cadre didactice și ca atare, nu dă calificarea de profesor. De aceea, încadrarea dv. ca profesor pe baza absolvirii acestei facultăți nu este de titular, ci de suplinitor, chiar dacă sînteți salarizat ca profesor I. În consecință, nu vă puteți prezenta la examenul de definitivat ca profesor de socialism științific și economie politică decît dacă ați obținut o aprobare în acest sens de la Ministerul Învățămîntului. În schimb, vă puteți prezenta la examenul de definitivat pentru învățători, pentru care aveți calificarea de bază, chiar dacă în prezent îndepliniți funcția de profesor.

Vasile Agavriloaie — raionul Buhuși.

Redacția noastră este bucuroasă să primească articole interesante scrise de cadre didactice care muncesc bine în școală și care prezintă experiența personală sau experiența bună a școlii în orice probleme ale procesului instructiv-educativ.

Geta Sandu — raionul Teleajen, Călina Anolică — raionul Negru Vodă, Gheorghe Mușeteanu — raionul Oltenița, Constantin Cernușcă — Sibiu, Mihail Lăpușneanu — raionul Vișeu, Viorel Popa — raionul Orăștie, Sevastion Moraru — București, Ion Fiț, — Zalău, Ioana Galumbeanu — raionul Gilort.

Pentru lămuririle pe care le cereți, adresați-vă organelor locale.

A. Burlacu, — raionul Iași, Silvia Onuț — raionul Vaslui, Liviu Covalciuc — Botoșani, Maricica Bejan — Bacău.

Întrebările puse de dv. au fost lămurite în numerele anterioare ale gazetei noastre, la rubrica de față.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 700 | vineri 22 Martie 1963 | 8 pagini 25 bani

În zilele vacanței

Gările vor cunoaște din nou freamătul cravatelor roșii, al zecilor de copii nerăbdători să guste din farmecul excursiilor.

A venit vacanța și trenurile, autocarele pline de elevi străbat iar patria în lung și în lat. De unde vin? Către ce meleaguri se îndreaptă? Copiii, însoțiți de profesorii lor, pornesc din toate colțurile țării. Dornici să afle cît mai multe despre înfăptuirile poporului nostru, dornici să cunoască bogățiile de frumusețe ale naturii patriei, ei se îndreaptă spre mîndrele ei cetăți industriale, spre marile gospodării agricole socialiste, spre locurile ei cele mai pitorești. Mulți se opresc în minunatele tabere organizate pentru copii la Sinaia sau la Bușteni, la Predeal sau la Tușnad, la Păltiniș sau la Sovata.

Elevii de la Școala medie „Mihail Sadoveanu" din București vor porni într-o excursie cu autocarele pe valea Prahovei, spre Sibiu, unde vor vizita întreprinderi industriale și vor admira frumoasele monumente ale arhitecturii medievale, sau nemuritoarele opere de artă plastică de la Muzeul Brukenthal. Colegii lor de la Școala medie nr. 31 din Capitală vor participa la o excursie care îi va purta pe meleagurile văii Oltului în timp ce alt grup va vizita „Podul prieteniei" de la Giurgiu.

Excursioniștii porniți din București se vor încrucișa pe drum cu cei care, porniți din regiunile Iași sau Cluj, Brașov sau Craiova vin spre Capitală, nerăbdători să-i viziteze uzinele, să-i cunoască noile cartiere, să-i viziteze monumentele istorice, să vadă tablourile din galeriile Muzeului de artă sau exponatele din sălile Muzeului de istorie naturală.

Bineînțeles, nu numai excursiile vor constitui farmecul acestei vacanțe de primăvară. Pentru ca odihna elevilor să fie cît mai recreativă și cît mai plăcută, cadrele didactice au pregătit din vreme, în fiecare școală, programe variate și atractive. Numeroși elevi din Oradea vor viziona în zilele vacanței spectacolul cu piesa „Nota zece la cuvîntul dat" de Ștefan Tita, vor lua parte la o adunare cu tema „Înflorește patria noastră socialistă", vor fi antrenați în numeroase alte activități atractive. Elevii Școlii medii nr. 4 din București vor lua parte la întreceri sportive, la întîlniri cu muncitori fruntași, la activități de club etc.

Zile pline de farmec vor petrece elevii, în vacanță, și la Palatul Pionierilor din Capitală. Acesta organizează pentru ei, pe lîngă numeroase excursii în oraș și în afara lui, o serie întreagă de alte manifestări și acțiuni atractive. Printre ele se numără șezătoarea literară cu tema „Fapte pionierești", la care vor fi invitați și prietenii mai mici ai pionierilor — școlarii din clasele I și a II-a. Plini de bucurie așteaptă copiii „Carnavalul primăverii", la care vor participa sute de pionieri și școlari fruntași la învățătură și în activitatea pionierească. Printre punctele programului de manifestări pentru vacanță se numără de asemenea un concurs de cîntece și poezii închinate patriei și partidului, un simpozion cu tema „Munca, o chestiune de onoare", la care vor lua cuvîntul un academician, un scriitor, un muncitor fruntaș și un aviator, concursuri de atletism și aruncare la țintă, un concurs sportiv complex între Palatul Pionierilor din București și Casa Pionierilor din Ploiești. Pionierii din cadrul secției „Micii naturaliști" vor sărbători și în primăvara aceasta cunoscutele zile tradiționale „a pădurii", „a păsărilor", și „a plantării pomilor".

Desigur că, alcătuind pentru vacanță programe de manifestări cultural-educative atractive și bogate în conținut, profesorii nu-i vor obliga pe elevi să vină zilnic la școală. Vacanța este destinată odihnei și recreării copiilor. Ei vor putea să folosească aceste zile pentru a-și reîmprospăta forțele în vederea eforturilor din ultimul trimestru, jucîndu-se, citind, vizionînd spectacole etc. Întocmind planurile de activitate pentru vacanță în așa fel încît ele să-i intereseze și să-i atragă pe copii, să corespundă cît mai bine preocupărilor și particularităților lor de vîrstă, programînd desfășurarea a cît mai multe dintre acțiuni în afara școlilor, în aer liber, pe terenurile de sport sau sub forma excursiilor și vizitelor, cadrele didactice vor reuși să asigure elevilor o odihnă plăcută și instructivă în același timp.

Lecțiile, munca obișnuită din timpul zilelor de școală au încetat pentru un timp. Dar profesorii, învățătorii, cei cărora li s-a încredințat educația copiilor, continuă și în zilele vacanței să-și desfășoare activitatea educativă, antrenîndu-i în activități recreative potrivite cu vîrsta și preocupările lor, însoțindu-i și îndrumîndu-i în timpul jocurilor, al excursiilor sau al serbărilor, ca și în zilele de școală.

V. OCTAVIAN

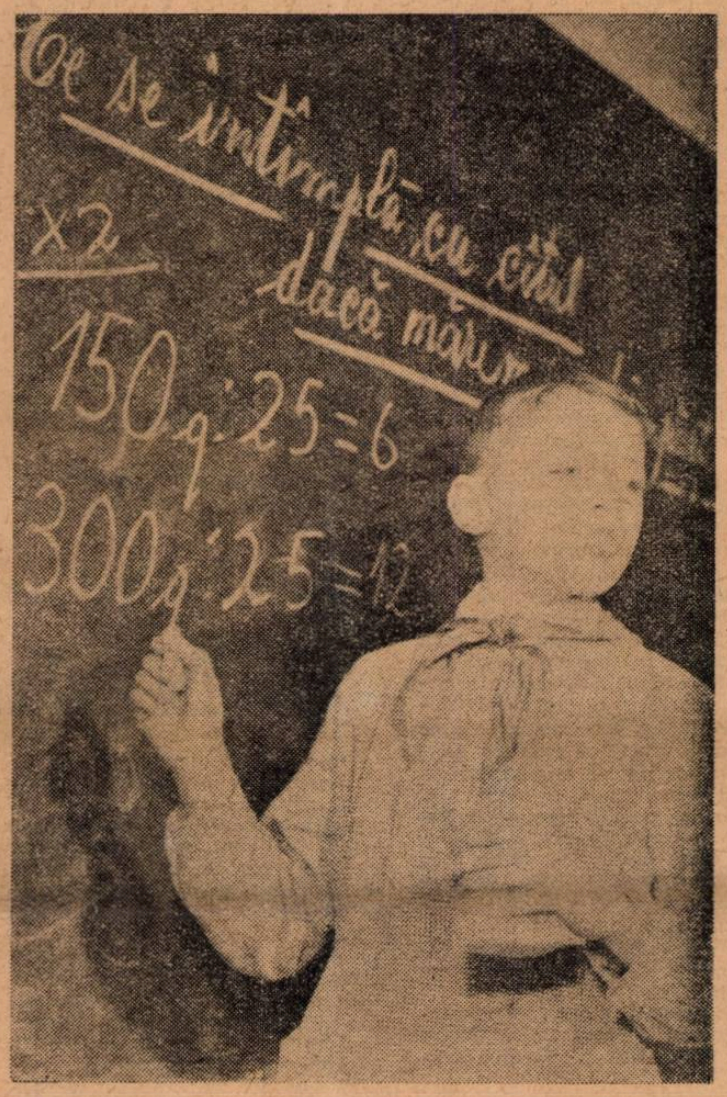

În timpul rezolvării problemei.

Simpozion în legătură cu tehnica nouă

Cadrele didactice de la Centrul școlar tehnic din București al Ministerului Industriei Ușoare folosesc mijloace variate pentru familiarizarea elevilor cu problemele progresului tehnic. Printre acțiunile cele mai eficiente întreprinse în ultimul timp pe această linie, de un deosebit succes s-a bucurat simpozionul cu tema „Probleme noi în industria textilă". În cadrul simpozionului au făcut expuneri, care au fost audiate cu mult interes de elevi, cercetători de la institutele științifice și profesori-ingineri de specialitate.

Au fost prezentate probleme în legătură cu materiile prime, cu tehnica nouă utilizată în filatură, în țesătorie și în textile, cu progresele tehnicii în industria de tricotaje, cu metodele moderne folosite în analiza și încercarea materialelor textile și cu ultimele realizări în finisarea produselor din lînă, bumbac și fire sintetice.

La acest simpozion, care a avut și un caracter de schimb de experiență metodică, au participat și cadre de conducere din alte școli care pregătesc muncitori și tehnicieni pentru fabricile textile. Toți participanții au apreciat eficiența acestui mijloc de informare tehnico-științifică a elevilor.

Prof. GH. DIVRICEAN

Cunoștințe exacte, temeinice

O cerință de bază a muncii la catedră este aceea ca fiecare profesor să se preocupe permanent de asigurarea unui conținut științific ridicat al predării, pentru a-i înzestra pe elevi cu un sistem de cunoștințe exacte și bine corelate, pe care să le poată aplica în practică, pentru a-i ajuta în înțelegerea materialist-dialectică a fenomenelor din natură și societate.

În cele mai multe școli, sub îndrumarea organizațiilor de partid, colectivele didactice pun pe primul plan lupta pentru o calitate cît mai înaltă a lecțiilor, desfășurînd o muncă creatoare pentru găsirea căilor și mijloacelor celor mai potrivite în acest scop. Astfel, la Școala de 8 ani din Ocna Sibiului, consiliul pedagogic manifestă o grijă deosebită pentru nivelul științific, ideologic al lecțiilor, pentru felul în care sînt pregătiți elevii. La Școala medie „Ion Slavici" din Arad, organizația de bază (secretar Maria Izsák) a înscris printre preocupările centrale ale activității politice lupta pentru un conținut bogat și o calitate ridicată a lecțiilor. Prin asistențele la ore pe care le fac comuniștii, ca urmare a sarcinilor izvorîte din planul de muncă al organizației de bază cu privire la asigurarea purității ideologice a lecțiilor, ei ajută conducerea școlii în înlăturarea lipsurilor și în generalizarea experienței pozitive, contribuind la ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ.

Tot mai mulți profesori se străduiesc să realizeze un conținut înalt al predării, înțelegînd prin aceasta nu încărcarea lecției cu detalii de mare specialitate, ci informarea exactă, științifică a elevilor asupra fenomenelor din natură și societate, în forme accesibile lor, dar nu simpliste, vulgarizatoare.

Iată-l, de exemplu, pe profesorul Dezideriu Kelemen de la Școala medie nr. 1 din Arad, foarte preocupat ca elevii lui să înțeleagă adînc faptele și fenomenele, toate noțiunile prevăzute de programă. Avînd în vedere înlănțuirea care există între fenomenele din natură și din societate, faptul că predarea unei noțiuni se bazează pe înțelegerea alteia ș.a.m.d. tov. Kelemen pune un deosebit accent pe însușirea temeinică a fiecărei cunoștințe ca o condiție esențială pentru însușirea întregii materii. Astfel, el s-a străduit ca elevii să înțeleagă bine ce este valoarea, știind că aceasta le va fi necesară pentru a putea înțelege multe alte probleme de economie politică pe care le au de studiat. Aceeași preocupare o dovedește și pentru însușirea temeinică a celorlalte categorii economice, pe care caută să le facă înțelese elevilor încă din clasă, din timpul explicațiilor.

Pentru a fixa mai bine în minte noile cunoștințe, pentru a-i familiariza pe elevi cu ele și a-i ajuta să le aplice, să le folosească tov. Florica Mușteanu de la Școala medie din Petroșeni le cere elevilor ca, acasă, atunci cînd își învață lecția, să găsească și alte exemple decît cele pe care le-a folosit ea la lecție. Bunăoară, la lecțiile de filozofie ea le-a cerut să găsească singuri exemple de cauză și efect, de întîmplare și necesitate etc., să ilustreze legătura dialectică dintre acestea folosind cunoștințele lor de fizică, chimie, literatură, istorie. De asemenea, la lecțiile de socialism științific profesoara cere școlarilor să încerce a arăta singuri, pe baza celor învățate și știute de ei, cum a folosit partidul nostru în activitatea sa legile dialecticii, învățătura privind posibilitatea și realitatea, transformarea posibilității în realitate etc. Asemenea teme orale date pentru acasă și, bineînțeles, verificate la lecție sînt un mijloc eficace de sistematizare a unui șir de noțiuni pe baza înțelegerii lor depline, de a dezvolta puterea de abstractizare și de concretizare a elevilor, de a-i ajuta să interpreteze procesele și fenomenele din natură și societate.

Grija pentru însușirea de către elevi a unor cunoștințe exacte, științifice se vădește la cadrele didactice cu o bună experiență și din preocuparea lor pentru felul în care vorbesc elevii. Astfel de profesori sînt conștienți de faptul că o exprimare neglijentă, încîlcită reflectă cunoștințe imprecise, sau chiar greșite, confuze. De aceea, ei nu trec cu vederea greșe-

(Continuare în pag. 2)

Manualele de ştiinţe naturale

În ultimii ani, ca urmare a unor reeditări şi revizuiri succesive, manualele de ştiinţe naturale s-au îmbunătăţit atît din punct de vedere al conţinutului cît şi din punct de vedere grafic, răspunzînd tot mai mult cerinţelor predării.

Cu toate acestea, noile manuale mai prezintă unele deficienţe, mai cuprind unele erori care pot aduce prejudicii predării.

Manualul de botanică pentru clasa a VIII-a, bunăoară, mi se pare bine echilibrat ca volum de cunoştinţe şi socotesc că, în general, este accesibil elevilor din această clasă. Consider însă că manualul nu scoate suficient în evidenţă evoluţia lumii vii. De asemenea, nu s-a dovedit întotdeauna suficientă grijă pentru rigurozitatea ştiinţifică în tratarea temelor cerute de programă. De exemplu, în capitolul „Absorbţia soluţiilor minerale de către rădăcină" autorii explică pătrunderea soluţiilor minerale în rădăcini prin fenomenul de osmoză. Se ştie însă că fenomenele fiziologice caracteristice plantelor, fenomene care sînt manifestări ale materiei vii în mişcare, nu pot fi reduse la simple fenomene fizice, căci aceasta ar duce la mecanicism. De aceea, este necesar ca în legătură cu fenomenele de absorbţie a soluţiilor minerale să se arate că apa se absoarbe prin perii absorbanţi şi că sărurile minerale intră prin zona netedă, printr-un schimb de cationi şi anioni între soluţia solului şi sucul vacuolar al celulelor. În orice caz manualul va trebui să scoată în evidenţă complexitatea acestui proces fiziologic.

În mod impropriu este formulată în acest manual şi definiţia respiraţiei anaerobe. După cum se ştie, în urma procesului de respiraţie are loc eliberarea unei cantităţi de energie. În manual se afirmă că, în cazul respiraţiei anaerobe, organismul ia oxigenul nu din aerul atmosferic, ci din substanţele organice ce se descompun. Or, realitatea este alta. Organismul care se caracterizează prin respiraţia anaerobă nu ia oxigenul, ci îşi procură energia necesară din procese metabolice la care nu participă oxigenul atmosferic. Afirmaţia greşită la care ne-am referit îi duce de altfel pe autorii manualului la o contrazicere atunci cînd arată că respiraţia anaerobă este echivalentă cu fermentaţia. Acest lucru este într-adevăr just, dar el exclude prima explicaţie, deoarece în procesul fermentaţiei intervin fermenţi şi nu este necesar oxigenul, cu toate că poate avea loc şi o degajare de oxizi prin fenomenul de dehidrogenare.

Aceeaşi greşeală se strecoară şi în manualul de zoologie pentru clasa a IX-a, în lecţia despre viermele de gălbează, unde, atunci cînd se vorbeşte despre respiraţia acestuia, se spune că el foloseşte oxigenul pus în libertate prin descompunerea moleculelor de glicogen. O explicaţie identică — şi la fel de greşită — se dă şi în lecţia despre tenie, pentru ca abia mai departe, la pag. 33, să se dea o precizare justă, arătîndu-se că energia necesară activităţii vitale a acestor animale se obţine prin descompunerea, cu ajutorul fermenţilor, a glicogenului.

În manualul de zoologie pentru clasa a IX-a întîlnim şi unele inconsecvenţe şi neglijenţe. Astfel, la capitolul „Moluşte" (pag. 47) se arată că scoica de lac nu are „ţiţînă", pentru ca în aceeaşi lecţie să se afirme, în altă ordine de idei, contrariul. La capitolul „Peşti" (pag. 104) se spune că „derma este formată din ţesut conjunctiv, în care se găsesc celule pigmentare". Aceeaşi afirmaţie se repetă şi la capitolul „Batracieni" (pag. 120), deşi este bine cunoscut faptul că celulele pigmentare se găsesc atît în epidermă cît şi în dermă.

Consider greşită formularea folosită în lecţia despre batracieni (pag. 123), unde se spune: „în momentul cînd (broasca) vrea să prindă o insectă..." Această formulare defectuoasă poate da elevilor impresia că prinderea insectelor de către broască este un act conştient.

Şi în manualul de geologie pentru clasa a XI-a se mai întîlnesc unele lipsuri. De pildă, aici se afirmă că sienitul este o rocă acidă, deşi se ştie că este o rocă cu proprietăţi intermediare.

În exemplificarea unor afirmaţii, manualul de Bazele darwinismului pentru clasa a XI-a se bazează pe o serie de cunoştinţe predate în cadrul altor discipline ale ştiinţelor naturale. Acest procedeu este bine venit în măsura în care exemplele folosite sînt exacte. Se mai întîlnesc însă în manual cazuri de erori. De exemplu, ceratiţii sînt plasaţi în permian, în timp ce manualul de geologie arată că sînt caracteristici triasicului. Se afirmă, de asemenea, că primele mamifere apar în triasic, în timp ce în manualul de geologie se arată că ele apar la începutul perioadei jurasice.

Aceste observaţii referitoare la manualele de ştiinţe naturale folosite anul acesta în şcoli au scopul atît de a atrage atenţia cadrelor didactice ca în lecţiile respective să insiste asupra lămuririi problemelor menţionate, cît şi pentru a fi folosite cu ocazia revizuirii manualelor, pentru ca în ediţia viitoare ele să răspundă mai deplin cerinţelor actuale ale predării ştiinţelor naturale.

Prof. VALENTIN CIOBANU
Şcoala medie nr. 5 din Braşov

În sala de lectură pentru copii a Bibliotecii centrale din Bacău

Reveniri inutile

În general, istoria literaturii române se studiază în şcoala medie după sistemul liniar. Începînd din clasa a IX-a, în fiecare an se predă o anumită perioadă din istoria literaturii. Sistemul nu exclude revenirea asupra unor opere pentru aprofundarea problemelor la nivelul claselor superioare. Dar adesea în alcătuirea programelor şi a manualelor pentru cursul mediu se abuzează în această direcţie.

Să luăm cîteva exemple.

Nuvela lui Marin Preda „Desfăşurarea" se analizează pentru prima dată în clasa a VII-a. În anul următor, în clasa a VIII-a, studiul ei este reluat timp de două ore, pentru a se lămuri elevilor noţiunea de nuvelă ca specie a genului epic. În clasa a XI-a, cînd se prezintă monografic opera lui Marin Preda, programa recomandă ca în cadrul celor două ore ce i se rezervă să se realizeze trei mari obiective: scurtă prezentare a activităţii literare a scriitorului, caracterizarea generală a romanului „Moromeţii" şi analiza literară a nuvelei „Desfăşurarea". Pentru a respecta programa, profesorul este nevoit să prezinte succint, într-o oră, întreaga activitate literară a lui Marin Preda şi să caracterizeze sumar romanul „Moromeţii" (după ce verifică, bineînţeles, cunoştinţele elevilor asupra romanului „Bărăgan", analizat în lecţia anterioară), iar în ora a doua să analizeze din nou „Desfăşurarea", pe care elevii au mai analizat-o, pe larg, şi înainte. Cum este şi firesc, majoritatea judecăţilor de ordin tematico-ideologic şi artistic se repetă. Desigur că astfel romanul „Moromeţii", care constituie opera cea mai reprezentativă pentru scrisul lui Marin Preda, este tratat superficial. Consider că ar fi mult mai bine ca în clasa a XI-a să se acorde o oră pentru analiza mai amănunţită a „Moromeţilor", nuvelei „Desfăşurarea" şi celorlalte opere rămînînd să li se facă doar o caracterizare generală.

Un caz similar îl prezintă lecţiile privind nuvela „Uzina vie" de Al. Sahia. În clasa a V-a, pe parcursul a trei ore, elevii o citesc şi-i povestesc conţinutul pentru a înţelege noţiunea de naraţiune. În clasa a VIII-a se acordă studiului aceleiaşi nuvele tot trei ore, pentru ca, pe baza unei analize amănunţite, să se definească fiecare component al operei literare (temă, idee, subiect etc.). În clasa a XI-a, dintre toate scrierile lui Sahia este recomandată spre analiză aceeaşi nuvelă. Cu mai mult folos s-ar putea analiza altă operă cu care elevii nu au făcut cunoştinţă în clasele precedente.

„Noaptea de vară" este studiată în clasa a VIII-a pentru definirea noţiunii de pastel, iar în clasa a X-a pentru a se ilustra sentimentul naturii în opera lui Coşbuc. La fel, schiţa „Arendaşul romîn" de I. L. Caragiale, care în clasa a VII-a se studiază amănunţit, în comparaţie cu „Socoteala" lui Al. Vlahuţă, se reia în manualul clasei a X-a. Dar de ce să repetăm aceleaşi consideraţii, cînd putem prezenta elevilor alte schiţe ale marelui scriitor, tot atît de valoroase?

Timpul economisit prin evitarea unor reveniri inutile poate fi afectat studierii altor opere ale scriitorilor prevăzuţi în programă, astfel încît monografiile prezentate elevilor să fie mai bogate, să le descopere laturi şi nuanţe noi ale peisajului literaturii române.

VISTIAN GOIA
Cluj

Manuale de fizică pentru şcoala de 8 ani

Nedumeriri fireşti

Dacă analizăm manualul de fizică pentru clasa a VI-a, ediţia 1962, prin prisma volumului de cunoştinţe necesare absolvenţilor şcolii de 8 ani, constatăm că el prezintă, faţă de ediţia anterioară, serioase îmbunătăţiri, dar şi că nu este întru totul scutit de lipsuri.

Cea mai importantă mi se pare aceea că încă nu se ţine seama suficient de cerinţele practicii, ale producţiei. Astfel, din tabelele pentru calcularea diferitelor suprafeţe şi a volumului diferitelor corpuri cuprinse în capitolul „Măsurarea lungimii, suprafeţei, volumului etc.", sînt omise unităţile de măsură pentru suprafeţe folosite în agricultură (ha, ar etc.), dar se vorbeşte despre măsurarea suprafeţei unei frunze (!?) operaţie a cărei importanţă practică este, desigur, foarte redusă. De asemenea, cînd este vorba de măsurarea capacităţii unui vas autorii nu amintesc nimic despre măsurarea capacităţii vaselor mari cu ajutorul decalitrului, folosit frecvent în gospodăriile colective şi omit, de asemenea, să vorbească despre dublu-decalitru, folosit la măsurarea cerealelor.

La tema „Importanţa măsurătorilor în fizică şi folosirea lor în viaţa de toate zilele, în industrie şi agricultură", manualul prezintă o serie de instrumente, dar omite dintre acestea şublerul. Socotesc însă că e mult mai folositor ca elevii să cunoască, mai curînd decît bastonul Lydtin, de exemplu, şublerul şi felul cum se mînuieşte acesta, căci nu există atelier mecanic, S.M.T. şi chiar G.A.C. unde să nu se folosească şublerul, iar din experienţa mea în predare am observat că elevii învaţă cu uşurinţă mînuirea lui şi lucrează cu el cu multă plăcere.

În manual se întîlnesc şi unele lipsuri de altă natură. Bunăoară, la tema „Greutatea aerului. Presiunea atmosferică" autorii îşi propun să demonstreze de la început că şi aerul, ca şi celelalte corpuri, are greutate. Experienţa pe care o prezintă însă (la pag. 100), este prea dificilă, atît din punct de vedere al executării cît şi al înţelegerii ei de către elevi, căci este necesară cîntărirea balonului, vidarea lui, o nouă cîntărire etc. Socotesc cu totul nejustificat faptul că la această temă nu se vorbeşte nimic despre presiunea laterală a aerului, care este tratată separat la tema „Pompe pentru gaze". Inconsecvenţa în metodă apare şi mai evidentă dacă ţinem seama de faptul că la capitolul „Presiunea lichidelor" faptele au fost prezentate integral — presiunea de sus în jos, de jos în sus şi laterală. De altfel, înşişi elevii şi-au exprimat mirarea, întrebîndu-mă în clasă, la lecţie, dacă aerul nu exercită şi el o presiune laterală, ca şi lichidele.

Se ştie că un manual de fizică trebuie să prezinte imagini ale celor mai uzuale aparate şi instrumente. Iată însă că figura 100 de la pagina 107 prezintă o pompă pentru camerele automobilelor cu totul diferită, atît din punct de vedere al înfăţişării cît şi al principiului de funcţionare, de pompele folosite în mod uzual.

La multe capitole din manual problemele de calcul sînt în număr insuficient. Cred că numărul problemelor de calcul, mai ales la sfîrşit de temă sau de capitol, trebuie să fie mai mare, avînd în vedere rolul important pe care îl are în studiul fizicii rezolvarea problemelor practice.

Prof. I. TUDOR

Cunoştinţe exacte, temeinice

(Urmare din pag. 1)

lile de exprimare, caută să-i înveţe pe elevi să-şi exprime gîndurile, ideile în forma cea mai clară, cea mai adecvată conţinutului. O asemenea problemă trebuie să intre în preocupările fiecărui profesor atent la conţinutul ştiinţific al predării, la bagajul de cunoştinţe pe care şi-l formează, în şcoală, elevii. Şi aceasta încă de la clasa I. Nu este îngăduit să se treacă uşor nici peste greşelile cele mai mici, chiar dacă sînt făcute de elevii din primele clase. Am văzut, de exemplu, cadre didactice care admiteau, la clasa I, că „ovalul este un cerc" sau că „animalele sălbatice sînt rele, iar cele domestice sînt bune", socotind că la copiii de 7 ani acestea nu sînt greşeli grave. Neîndreptate la vreme, însă, asemenea formulări, care denotă cunoştinţe eronate, sînt asimilate aşa. Şi dacă ele se vor adăuga şi altora de acelaşi fel, peste care se va trece de asemenea cu vederea dintr-un motiv sau altul, munca de instruire a elevilor va fi serios primejduită. Se ştie doar că este mult mai greu să „scoţi din cap" elevilor cunoştinţele greşite, după ce au prins rădăcini ca nişte adevărate buruieni pe ogorul curat al cunoaşterii, decît să le înlături de la bun început. De aceea trebuie explicat elevilor, chiar la clasa I, după puterea lor de înţelegere şi cu mijloacele corespunzătoare, că, de pildă, ovalul nu este cerc, că animalele sălbatice nu se deosebesc de cele domestice după criteriul agresivităţii ş.a.m.d.

Mai sînt încă şcoli unde se consideră că felul cum îşi exprimă elevii ideile este doar de domeniul muncii profesorului de limba română, unde nu li se pretinde copiilor exactitate ştiinţifică în formulări decît dacă acestea privesc specialitatea profesorului respectiv. Aşa se întîmplă, de exemplu, la Şcoala medie nr. 9 din Bucureşti (director E. Munteanu), unde există profesori, mai ales la clasele V-VII, care neglijează exprimarea elevilor şi folosirea terminologiei ştiinţifice, lăsînd ca eforturile să fie făcute numai de profesorii ce predau limba şi literatura. O asemenea „scăpare" are desigur urmări serioase pentru nivelul general de pregătire al elevilor. Se impune ca toate cadrele didactice, indiferent de specialitate, să se ocupe de exprimarea în termeni riguros ştiinţifici, de exprimarea clară şi sistematică a elevilor. Numai astfel poate fi vorba de un învăţămînt ştiinţific, care să-i înarmeze pe elevi cu un volum de cunoştinţe exacte, pe care să le poată folosi în viaţă.

Acum, la vîrsta şcolarităţii, încep să se pună temeliile pregătirii solide pe care o cere societatea noastră fiecărui constructor al ei. Prin urmare, grija noastră să fie permanent aceea de a da elevilor cunoştinţe cît mai temeinice şi mai exacte.

CERCURILE TEHNICE

Cercurile tehnice, una din formele cele mai corespunzătoare de organizare a activității elevilor în afară de clasă, răspund în același timp pasiunii tinerilor pentru munca creatoare tehnico-științifică și multiplelor cerințe ale instrucției și educației. Constituite pe profilul disciplinelor predate în școală, aceste cercuri au căpătat forme mereu mai precise de specializare pe baza înclinațiilor manifestate de diferite grupuri de elevi, contribuind tot mai larg la dezvoltarea orizontului lor științific și tehnic, la înarmarea lor cu deprinderi, la buna lor pregătire pentru munca în producție, pentru viață.

Experiența dobîndită pînă în prezent în activitatea cercurilor tehnice din școli a scos în evidență, ca o condiție de bază pentru obținerea unor rezultate valoroase, orientarea atenției principale către studiul problemelor producției moderne agricole și industriale și către efectuarea de lucrări practice în aceste domenii — construcții de machete, micromodele, aparate de laborator, experiențe privind îmbunătățirea soiurilor de plante, stabilirea agrotehnicii celei mai potrivite pentru anumite regiuni, aclimatizarea unor noi soiuri de pomi fructiferi etc. În acest fel a fost organizată, de pildă, munca cercurilor de constructori-mecanici, de petrochimie sau de automatică de la Școala medie „N. Bălcescu" din București, a cercurilor de la Școala medie „I. L. Caragiale" din Ploiești și de la Școala medie nr. 5 din Brașov, a cercurilor tehnice de la Școala medie din orașul Onești sau a multor cercuri de științe naturale din Timișoara. Activitatea cercurilor tehnice de la Școala medie din Onești, de exemplu, a fost legată strîns de problemele pe care le ridică munca din cadrul Combinatului chimic din localitate. Aici s-au organizat experiențe privind tratamentul chimic al țițeiului pentru obținerea diverselor derivați, s-au efectuat analize prin metode moderne de laborator etc. Pentru membrii cercurilor de științe naturale din Timișoara s-au organizat, la Stațiunea tinerilor naturaliști, experiențe complexe privind studiul problemelor de bază ale producției agricole și zootehnice din regiune. În ceea ce privește cercurile tehnice din școlile profesionale, de meserii și din școlile pentru pregătirea muncitorilor de înaltă calificare și a tehnicienilor s-a cristalizat tendința, deosebit de pozitivă, de a se adînci unele probleme de specialitate din sectorul industrial respectiv. Ca urmare, în ultimul timp a crescut simțitor numărul inovațiilor realizate de aceste cercuri care au fost acceptate și introduse în producția diferitelor întreprinderi. Așa s-a întîmplat, de pildă, cu o serie de inovații realizate în cercurile de specialitate de la Școala tehnică a Grupului școlar „Steagul Roșu" din Brașov, de la Școala profesională a Combinatului siderurgic din Hunedoara etc.

Orientarea activității cercurilor către o legătură strînsă cu întreprinderile locale, cu institutele de cercetări, cu cercurile existente în cadrul cluburilor muncitorești, pe lîngă faptul că îi deprinde pe tineri să aplice nemijlocit în practică ceea ce învață în școală, are și numeroase alte efecte pozitive. Se poate asigura astfel, bunăoară, îndrumarea muncii lor de către specialiști — ingineri, maiștri, cercetători etc. Apoi — lucru deosebit de însemnat — contactul cu întreprinderile realizat prin mijlocirea cercurilor vine să întregească influența educativă pe care o exercită producția, oamenii ei asupra școlii.

Apare evident, din analiza activității cercurilor tehnice, că rezultate bune se obțin acolo unde se desfășoară o muncă vie, concretă, care stimulează pasiunea elevilor pentru cunoaștere, care le dă prilejul să-și dezvolte aptitudinile, înclinațiile. Dar mai poți încă întîlni în școli și cercuri în a căror activitate, pornită la începutul anului cu avînt, apar de la o vreme semne de lîncezeală, de indiferență. Și pînă la urmă afli chiar că cercurile respective — după ce au cunoscut o lungă perioadă de stagnare — și-au încetat cu totul activitatea, membrii lor alegîndu-și alte cercuri. Cauza nu e de loc greu de aflat: se datorește felului în care a fost concepută munca lor. Este limpede că nu-i poate interesa în nici un fel pe tineri o tematică ce nu face decît să repete cunoștințele predate în școală — și încă, uneori, în aceeași formă a lecțiilor. Nu-i pot interesa nici referatele lungi, pur teoretice — care se mai practică, din păcate, în multe locuri. Pe copii, pe tineri, îi atrage o tematică menită să le deschidă orizonturi noi, o muncă efectivă, care le solicită capacitățile creatoare și duce la rezultate vizibile, de utilitate practică. De aceea, principala răspundere a profesorilor care îndrumă activitatea cercurilor tehnice constă în alcătuirea unei tematici cît mai variate, care să dea cîmp liber preocupărilor constructive, creatoare ale elevilor, care să țină seama, bineînțeles, de pregătirea lor anterioară, dar și de interesele și înclinațiile lor.

În această privință sînt demne de menționat realizările dobîndite de cadrele didactice care îndrumă munca unor cercuri de radioamatori din București, Brașov, Sibiu, Timișoara, Cluj. Cu sprijinul organizațiilor de pionieri și al radioclubului regional, activitatea acestor cercuri a fost astfel orientată încît ajută pionierilor și școlarilor să-și adîncească o serie de noțiuni de bază din domeniul electrotehnicii și radiotehnicii, îi înarmează cu cunoștințe și deprinderi privind transmiterea și recepția radiotelegrafică Morse, îi învață să lucreze ca receptori la stațiile colective în benzile de radioamatori. În școlile medii, activitatea cercurilor de radioamatori fruntașe a fost orientată în plus către construirea de aparate electronice, de aparate de emisie-recepție radio și spre studierea modului de propagare a undelor electromagnetice în diferite condiții atmosferice și de anotimp. Majoritatea acestor cercuri au stabilit legături prin radio nu numai cu radioamatorii și radioclubul din țară, ci și cu numeroși corespondenți de peste hotare. De asemenea, unele cercuri de radioamatori, cum este cel de la Școala tehnică de telecomunicații din Timișoara, au realizat adevărate inovații în construcțiile de radio.

Cît de variate sînt posibilitățile de organizare și desfășurare a unor activități pasionante în cadrul cercurilor tehnice o demonstrează și munca unor cercuri de cineaști amatori. La Școala medie din orașul Oțelul Roșu, de pildă, există un cerc de cineaști ai cărui membri, pornind de la studiul formării imaginii fotografice și cinematografice, au fost treptat orientați spre aprofundarea unor probleme de sonorizare și regie cinematografică. Mai mult chiar: în ultima perioadă ei au izbutit să realizeze, bineînțeles cu ajutorul cadrelor didactice și al cineclubului de la întreprinderea „Oțelul Roșu", filme de scurt metraj despre viața elevilor în trecut și astăzi.

Apare evident, în lumina acestor exemple, rolul deosebit de important al profesorului îndrumător pentru conținutul muncii și buna desfășurare a activității cercurilor tehnice. Pregătirea științifico-tehnică și priceperea metodică a pedagogului, cunoașterea adîncită a preocupărilor elevilor sînt determinante în această privință. Profesorii îndrumători de cercuri sînt chemați să utilizeze în modul cel mai judicios inițiativele creatoare ale membrilor cercurilor tehnice, să ia în seamă propunerile lor și să le sugereze teme menite să le stimuleze interesul. O atentă preocupare se impune și pentru formele activităților din cerc, astfel încît acestea să dea muncii copiilor o haină mereu nouă, să nu lase loc lîncezelii, lipsei de interes, stagnării. În același timp este de datoria fiecărui conducător de cerc de a veghea ca activitatea din cadrul acestuia să fie organizată cît mai rațional, să nu cuprindă teme și lucrări care depășesc posibilitățile de înțelegere ale elevilor și nici să nu-i încarce cu un volum prea mare de muncă, răpindu-le din timpul necesar pregătirii lecțiilor, odihnei, jocului.

O mare însemnătate are, pentru stimularea activității cercurilor tehnice din școli și pentru antrenarea unui număr cît mai mare de elevi în cadrul lor, popularizarea largă și prin mijloace cît mai variate a rezultatelor muncii acestora. Sînt bine venite, în această privință inițiative ca acelea ale conducerilor Grupului școlar poligrafic și Centrului școlar „Filimon Sîrbu" din București, care organizează anual sesiuni ale cercurilor. La aceste sesiuni, la care sînt invitați toți elevii școlii respective, se prezintă cele mai valoroase realizări ale cercurilor tehnice. Un efect deosebit în stimularea interesului masei de elevi pentru activitatea cercurilor tehnice îl au de asemenea spectacolele prezentate de acestea, cu ingenioase numere pe teme de specialitate (ca în unele școli din regiunea Brașov), ca și expozițiile de lucrări executate în cadrul lor (ca la școlile din Oradea și Ploiești).

Stimulîndu-i pe elevi pe linia uneia din cele mai caracteristice însușiri ale lor — pasiunea pentru munca științifico-tehnică creatoare — cercurile tehnice din școli au posibilitatea de a aduce o contribuție de mare preț la formarea lor intelectuală și profesională. Este necesar de aceea să le acordăm o atenție neabătută, să le îmbunătățim prin toate mijloacele activitatea.

M. HERIVAN

Membrii cercului de radio-amatori de la Casa pionierilor din Galați studiază cu atenție funcționarea unui aparat de emisie-recepție.

Cunoștințe legate de practică

Preocuparea de bază a celor ce îndrumă activitatea cercului de fizică de la Școala medie „Vasile Roaită" din Rm. Vîlcea este de a contribui și pe această cale la orientarea tineretului spre cunoașterea mai adîncită a legilor și fenomenelor fizicii, a aplicării lor în producție.

Îndrumați cu pricepere de profesoara Maria Ababii, tinerii fizicieni au discutat cu pasiune, în cercul lor, probleme privind structura materiei, sistemul periodic al elementelor, energia atomică, natura luminii, descărcările în gaze, legile fundamentale ale mecanicii, au efectuat numeroase demonstrații practice cu caracter original. Aceasta a avut ca urmare nu numai faptul că și-au perfecționat deprinderile de mînuire a unor complicate aparate de fizică — trusa pentru descărcări în gaze, redresorul cu seleniu, aparate pentru demonstrarea transformării energiei hidraulice în energie electrică etc. — dar și acela că au învățat să construiască și ei înșiși unele aparate pe baza indicațiilor din lucrările de specialitate. Astfel, au construit o serie de aparate care pot fi folosite cu succes în studiul mecanicii și electronicii și au confecționat numeroase planșe deosebit de sugestive care au fost prezentate în cadrul expunerilor.

Pentru ca ședințele cercului să fie cît mai variate, o parte din timpul desfășurării lor este rezervat și rezolvării de probleme, în special din cele publicate în „Gazeta matematică și fizică".

Cercul ține o legătură tot mai strînsă cu întreprinderile din oraș, membrii lui avînd astfel posibilitatea să adîncească studiul aplicării legilor fizicii în practica de producție. Întrucît cea mai mare întreprindere din Rîmnicu-Vîlcea este Combinatul pentru industrializarea lemnului, dotat cu mijloace tehnice moderne, dintre care un mare număr de agregate automate, cercetările întreprinse de elevii cercului s-au orientat în primul rînd către studiul aplicațiilor fizicii moderne în cadrul construcției și funcționării agregatelor perfecționate de prelucrare a lemnului.

De asemenea, în excursiile organizate în regiune, ca și la Sibiu, Brașov, Ploiești, București, unul dintre obiectivele centrale ale membrilor cercului a fost documentarea asupra caracteristicilor de construcție și principiilor de funcționare ale mașinilor și agregatelor moderne cu care sînt dotate Combinatul chimic din Govora, uzinele „Independența", „Steagul Roșu", 23 August" etc.

Întreaga activitate desfășurată în cerc a făcut să crească simțitor nivelul pregătirii membrilor lui. Expunerile libere pe care le prezintă acum aceștia bazîndu-se numai pe notițe succinte arată că ei și-au dezvoltat mult gîndirea logică, științifică, au dobîndit un vocabular de specialitate bogat și precis.

Dar roadele activității cercului de fizică al școlii noastre nu se reflectă numai în creșterea nivelului de cunoștințe și deprinderi ale membrilor acestuia, ci și în îmbunătățirea generală a studiului fizicii în școală. Participarea foarte activă la lecții a tinerilor fizicieni, exemplele interesante pe care le dau aceștia stimulează interesul tuturor elevilor din clasele respective pentru studiul acestei discipline.

De curînd, cercul de fizică al școlii noastre a împlinit 10 ani de existență. Scrisorile trimise școlii cu acest prilej de către foștii membri ai cercului, astăzi studenți la facultățile de matematică și fizică și în institutele tehnice de învățămînt superior, precum și cuvintele rostite de unii dintre aceștia cu prilejul ședinței festive de aniversare, au scos de asemenea puternic în evidență cît de mult i-a ajutat activitatea desfășurată în cercul de fizică la înțelegerea mai aprofundată a diferitelor probleme de mecanică cuantică, electronică, automatică pe care le studiază în facultate, precum și în cadrul practicii efectuate în producție.

Prof. VALERIA SĂNDULESCU
Rîmnicu Vîlcea

Tinerii naturaliști

Tinerii naturaliști de la Școala medie nr. 13 din Capitală desfășoară o activitate bogată, entuziastă. Împărțiți pe secții (de botanică, zoologie și anatomie) ei cercetează în cadrul cercului de științe naturale, îndrumați de profesori, teme de specialitate care le-au atras atenția și le-au stimulat interesul în timpul lecțiilor, poartă discuții, efectuează experiențe în laboratorul spațios și bine utilat pe care-l au la dispoziție.

Colectivul profesorilor de științe naturale din școală s-a străduit să-i ajute pe tinerii naturaliști să stabilească pentru cercul lor o tematică variată, interesantă, care să răspundă pe deplin dorinței lor de a cunoaște. De pildă, în secția de anatomie s-au efectuat lucrări de disecție pe broască și pe ochi de mamifer, s-au organizat experiențe de însușire a excitației neuro-musculare la broască cu ajutorul Kimografului. Pentru ședințele viitoare anatomiștii au manifestat dorința de a lua în studiu aparatul respirator al mamiferelor. Toate aceste lucrări, efectuate pe animale vii, îi ajută să aprofundeze o serie de probleme de anatomie și fizio'ogie, contribuind la dezvoltarea concepției lor științifice despre natură.

Teme la fel de interesante sînt cercetate în secțiile de zoologie și botanică. Tinerii zoologi și botaniști au efectuat lucrări de cercetare a țesuturilor vii vegetale și animale, au studiat morfologia și fiziologia unor organisme. De asemenea, ei au vizionat o serie de diafilme despre peștii din R.P.R., despre unele curiozități ale naturii, despre adaptarea anima'elor și plantelor la condițiile de viață etc.

Unul din obiectivele principale ale activității tinerilor naturaliști este și confecționarea materialului didactic. În laborator sînt expuse numeroase planșe colorate lucrate de ei, sub îndrumarea profesorilor. Se află aici planșe reprezentînd tipuri de sporozoare, structura internă a peștelui, structura internă a angiospermelor, plante exotice etc., colecții de semințe, montaje de oase din scheletul omului sau al unor animale, insectare, colecții de minereuri și fosile, colecții de animale conservate în formol, o colecție de cuiburi etc. Toate aceste materiale constituie un auxiliar prețios al lecțiilor de științe naturale.

Nu poate fi trecută cu vederea nici inițiativa tinerilor naturaliști de a înființa un colț al naturii vii în cadrul laboratorului de științe naturale. Acest colț cuprinde numeroase plante, un acvariu reprezentînd mediul de baltă și altul cu pești exotici.

Printre realizările cercului trebuie amintite și excursiile în cadrul cărora tinerii naturaliști, îndrumați de profesori, au prilejul să cunoască vieițuitoarele în mediul lor de viață, colectează materiale și observă fenomenele naturale în desfășurarea lor.

Îmbinînd armonios studiul unor teorii din domeniul științelor naturale cu efectuarea unor experiențe practice interesante, cercul de științe naturale din Școala medie nr. 13 contribuie la orientarea profesională a unor viitori agronomi și biologi, precum și la formarea orizontului materialist - științific al membrilor cercului.

T. CREȚU

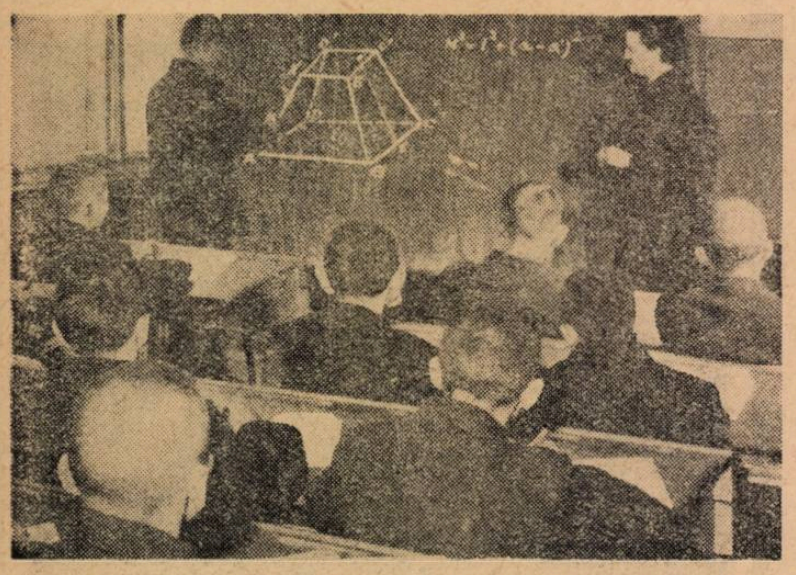

La ora de matematică

Studiul spectroscopiei — în strînsă legătură cu practica

Studiul analizei spectrale efectuat în cadrul predării fizicii la clasa a XI-a are o deosebită importanță datorită sferei largi a aplicațiilor sale practice. Deoarece în manual expunerea teoretică nu este însoțită decît într-o foarte mică măsură de exemple practice din producție, am căutat să adun, din lucrările de specialitate, din presă și din activitatea întreprinderilor locale, materiale cît mai semnificative pentru a demonstra elevilor importanța științifică și practică a spectroscopiei.

Începînd lecția despre aplicațiile practice ale acestei metode am arătat pe larg elevilor ce măsuri s-au luat în țara noastră pentru utilizarea spectroscopiei în cadrul analizelor cantitative și calitative efectuate în producție, legînd acestea de faptul că directivele Congresului al III-lea al P.M.R. prevăd ridicarea continuă a nivelului tehnic și îmbunătățirea continuă a analizei și controlului produselor. Am arătat apoi că pentru aceasta se impune ca în cadrul analizelor de laborator să se înlocuiască anumite procedee mai vechi, costisitoare și de lungă durată, prin procedee ieftine și la nivelul tehnicii moderne.

Elevii cunoșteau din lecțiile anterioare importanța compoziției chimice a materialelor pentru caracteristicile lor tehnice. Arătîndu-le cum se stabilește componența chimică a materialelor și cum se realizează controlul tehnic al acestora, am subliniat că procedeul modern cel mai larg aplicat în acest scop îl constituie analiza cantitativă și calitativă pe cale spectrală, care se efectuează în laboratoarele marilor întreprinderi cu ajutorul spectroscoapelor, spectrografelor, stiloscoapelor etc. Vorbind despre analiza spectrală a materialelor le-am explicat elevilor că, pe lîngă multe alte avantaje pe care le prezintă față de analiza chimică, această nouă metodă are și avantajul unei deosebite sensibilități. Ca urmare, pentru analiza diferitelor substanțe este necesară doar o cantitate infimă din ele, iar produsele finite pot fi analizate fără a li se aduce vreo deteriorare. Am scos în evidență, de asemenea, rapiditatea analizelor prin noul procedeu, determinată de faptul că în cele mai multe cazuri nu este nevoie de identificarea tuturor liniilor spectrului, ceea ce face, de pildă, posibilă analiza conținutului furnalelor chiar în timpul șarjei. Am evidențiat totodată faptul că procedeul poate să fie dirijat prin releuri, adică poate fi automatizat.

Lecțiile referitoare la analiza spectrală sînt un bun prilej de a-i face pe elevi să înțeleagă importanța tehnică a unor procedee de determinare a gradului de impuritate al metalelor, de analiză cantitativă și calitativă a anumitor componenți ai unor aliaje ca de pildă, oțelurile speciale obținute în cuptoarele Martin, care în condițiile analizei chimice nu pot fi puse în evidență.

Am arătat elevilor și importanța deosebită a metodei analizei spectrale pentru studiul structurii moleculare sau atomice a materialelor, explicîndu-le pe scurt cum se pot trage concluzii asupra structurii atomului din natura liniilor spectrale. De asemenea, le-am explicat importanța spectroscopiei pentru demonstrarea unității materiale a lumii, menționînd printre altele că, pînă în prezent, au fost studiate pe cale spectrală circa 300.000 stele, care s-au dovedit a avea aceleași linii ca și elementele caracteristice de pe Pămînt. Am adăugat că tot cu ajutorul spectroscopiei sînt studiate condițiile existente pe suprafața corpurilor cerești și le-am explicat că deviația liniilor roșii demonstrează apropierea sau îndepărtarea de Pămînt a acestor corpuri.

Pentru fixarea pe cale intuitivă a cunoștințelor predate am vizitat cu elevii, cu prilejul orelor de instruire practică, laboratoarele unor uzine cum sînt „Steagul Roșu", Uzinele de tractoare etc., unde se află aparate spectroscopice, iar pentru aprofundarea acestor cunoștințe le-am recomandat o serie de lucrări ca, de pildă, „Metode moderne de analiză în industrie", urmînd să organizez apoi la o ședință a cercului de fizică, o discuție pe baza celor citite.

Prof. IOSIF MESZAROS
Brașov

Exigență și indulgență

Cu 30 de ani în urmă — ne scrie un cititor din raionul Tîrnăveni — exista la liceul „A. Mureșanu" din Dej un profesor-popă renumit pentru „exigența" sa. El pretindea ca elevii să învețe astfel lecția încît să o poată spune „ca pe apă". Se străduiau bieții copii, învățau cu febrilitate și, cînd la notare, auzeau:

— Excepțional, băiete! Ai nota șase.

Sau:

— Foarte bine! Cinci.

Dacă-l întrebai pe profesor de ce notează un răspuns excepțional cu șase, îți explica pe dată că notele de la 7 în sus sînt rezervate pentru profesor, pentru autorul manualului, pentru profeți și, respectiv, pentru dumnezeu.

Oare exigență să fi fost aceasta? — se întreabă pe drept cuvînt cititorul nostru, îngrijorat de faptul că și astăzi există pe ici pe colo pârtași ai concepției de mai sus cu privire la exigență.

În adevăr. Există și profesori care dau elevilor note mai mici decît merită „pentru ca să-i determine să depună tot mai multă stăruință în studiu". Unii fac acest lucru mai ales la începutul anului școlar, socotind că „exigența" lor va pune elevul pe gînduri și acesta, de la început, va învăța cu sîrguință. (Cîte note bune însă va trece în catalog profesorul, pe nedrept, la sfîrșitul anului, pentru a contracara efectele exagerărilor anterioare?) Alții sînt de la început pînă la sfîrșit la fel de „severi". Și nu o dată îi poți auzi:

— Cu cine ai învățat matematica în școala elementară?

— Cu X.

— Și ce medie aveai?

— 8.

— Da, 8... coboară tonul, a meditație profundă, noul profesor. Ai învățat cu un pedagog indulgent. Anul acesta însă pune-te serios pe treabă, copile. Ești în clasa a VIII-a și înveți cu mine. Iar eu nu sînt chiar atît de darnic la notare.

Și elevul învață, învață tot timpul cu spaimă de frica notei și a celui care o pune. Iar cînd, la lecție, este ascultat și i se notează răspunsul cu 5 în loc de 8 sau 9, simte că totuși ceva nu este în regulă la tovarășul profesor. Poate îi lipsește spiritul de dreptate, poate i s-a cam tocit acest spirit...

Pe de altă parte, un director de școală din raionul Negrești se arată nemulțumit de faptul că unele cadre didactice sînt prea îngăduitoare cu elevii, presărînd cu nemiluita în catalog notele bune și trecînd cu vederea, din „înțelegere" a slăbiciunilor copiilor, răspunsurile proaste, pregătirea cu mult sub nivelul cerut de programă.

Asemenea pedagogi pot fi auziți spunînd în cancelarie:

— Lasă, dragă. E copil. Ce vrei? Cum să-i scazi nota la purtare pentru cîteva geamuri sparte?

Sau, în clasă:

— Dănuț, tu ai tratat foarte bine subiectul la teză. Se vede că îți place literatura și că ești bine informat asupra creației artistice a lui Tudor Arghezi. Fii atent însă: faci enorme greșeli de ortografie. Se poate!... în clasa a XI-a...

Iar cînd elevul deschide caietul de lucrări scrise constată că a primit nota... 10! Rușinat parcă de dojana blîndă a „bunului" dascăl, elevul recunoaște în sinea lui că ar cam trebui să pună mîna pe o carte de gramatică. Nu se supără însă pe profesor că i-a dat cu indulgență nota zece. (Cum ar putea să se mai și supere?). Totuși, la fel cu colegul lui simte, vag, că pedagogul este deficitar pe planul echității.

Nota trebuie să reflecte pregătirea elevului. În fața profesorului, a părinților, a școlarului însuși. O problemă de matematică rezolvată bine la tablă, cu rapiditate și siguranță poate fi notată fără ezitare cu zece. După cum o lucrare scrisă la română cu un conținut foarte bun, dar cu greșeli de formă nu poate fi considerată totuși foarte bună și notată ca atare. Un răspuns subapreciat dintr-o exigență prost înțeleasă, ca și unul supraapreciat dintr-o indulgență exagerată nu stimulează activitatea copilului. Practica a arătat cu prisosință că în primul caz elevul se va descuraja văzînd că, oricît de bine ar munci, pregătirea lui tot nu va fi prețuită, iar în cel de al doilea caz, văzînd că profesorul îi trece atît de ușor cu vederea lipsurile, va slăbi exigența față de sine însuși.

Și apoi, să nu uităm celălalt aspect, cel puțin tot atît de grav: elevul va înțelege desigur că, de fapt, și într-un caz și în celălalt, profesorul a comis o injustețe. Ce facem atunci cu exemplul pe care trebuie să-l constituie pedagogul pentru copii? Ce se întîmplă cu prestigiul lui? Căci, în adevăr, o injustețe a comis.

Se cere, prin urmare, exigență, o exigență rațională față de munca elevilor noștri, obiectivitate în aprecierea străduințelor fiecăruia din ei. Acest lucru va lichida deosebirile mari care există cîteodată de la o școală la alta, de la un profesor la altul în ce privește situația la învățătură și disciplină oglindită în catalog.

Întîlnești cîteodată o situație cam ciudată: școli în care se face, în realitate, carte mai puțină apar în scripte cu o situație strălucită. Și invers. Ce-ar fi dacă în numele exigenței — de astă dată al exigenței față de profesori — secțiile de învățămînt ar folosi din cînd în cînd sistemul sondajelor pe această problemă, la anumiți profesori, în anumite clase, la anumite școli? Uneori sondajul ar putea fi făcut pur și simplu prin examinarea de către inspectori sau directori a lucrărilor scrise și prin compararea aprecierilor făcute de aceștia cu aprecierea profesorului reflectată în nota dată de el.

Constatările ar oferi un serios material pentru concluziile cu privire la nivelul real de pregătire al elevilor, la modul în care își face datoria fiecare învățător și profesor.

STELA PREDESCU

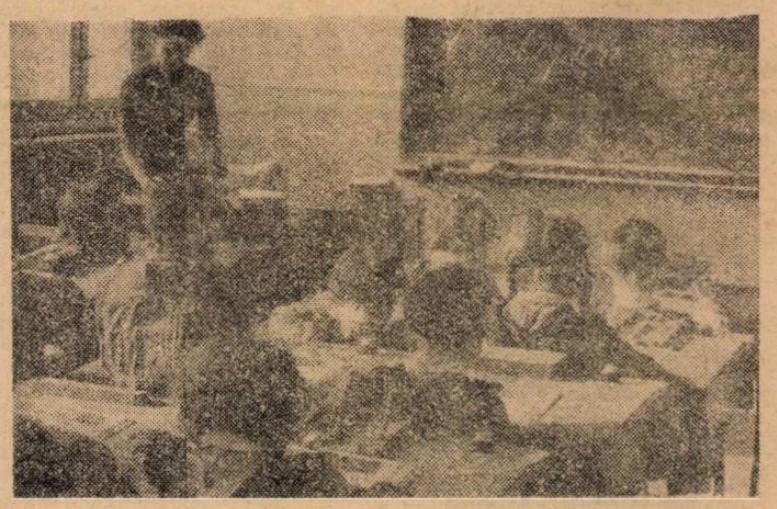

O oră de curs la clasa I de la Școala medie „Ilie Pintilie" din Capitală

A scoate în evidență esențialul

A scoate în evidență, în lecții, ceea ce este esențial în materia explicată, a-i face pe elevi să înțeleagă esențialul și să-l rețină este una din sarcinile principale ale predării. Acest lucru îl înțeleg tot mai mulți profesori care, urmărind ca elevii să pătrundă încă în clasă, în timpul lecției, esența noțiunilor pe care le studiază, stăruie în mod special asupra problemelor principale.

Așa procedează bunăoară, în lecțiile ei, profesoara Lucia Calman, care predă științele naturale la Școala medie „Mihai Viteazu" din București. Am asistat de curînd la o lecție de anatomie ținută de această profesoară la clasa a X-a.

În prima parte a lecției, în care a verificat cunoștințele elevilor referitoare la homeostazia sîngelui, profesoara a urmărit să vadă dacă ei au înțeles că homeostazia este starea de echilibru a elementelor din sînge în cazul unui organism sănătos, pentru ca în continuare, în legătură cu posibilitatea variației anumitor elemente din sînge (ca de exemplu concentrația zahărului), să-i determine să insiste asupra rolului glandelor cu secreție internă și al sistemului nervos în menținerea acestui echilibru. Orientați de profesoară, elevii s-au referit la cazurile de hiperglicemie și la acțiunea regulatoare a secreției pancreasului endocrin și a sistemului nervos simpatic în menținerea homeostaziei sîngelui. Profesoara le-a cerut să precizeze că este vorba de secreția endocrină a pancreasului punîndu-i astfel în situația să releve dublul rol pe care îl are în organism pancreasul, glandă care are și secreție exocrină și secreție endocrină. Faptul că în timpul interogării s-a insistat în mod deosebit asupra rolului sistemului nervos și al glandelor cu secreție internă în menținerea echilibrului normal al elementelor din sînge, a întărit convingerea elevilor că procesele fiziologice din organismele vii sînt procese complexe, care se condiționează reciproc.

Elevii au vorbit și despre sistemul circulator arterial, descriind pe scurt circulația arterială, numind arterele mai importante din organismul omului. Profesoara i-a orientat spre o anumită ordine a răspunsurilor, ceea ce i-a ajutat să înfățișeze în mod sistematic arterele, oprindu-se la început asupra acelora care irigă regiunea superioară a corpului, apoi asupra acelora care irigă regiunile medie și inferioară. Indicînd precis porțiunea irigată de fiecare arteră, elevii au dovedit că nu au memorat mecanic denumirile respective, ci și le-au însușit pe baza înțelegerii legăturii dintre denumirile arterelor și denumirea regiunii pe care o deservesc.

În predarea lecției noi, referitoare la sistemul circulator venos și la circulația în capilare, tovarășa Calman s-a bazat pe cunoștințele însușite de elevi anterior. Ea a făcut o paralelă între sistemul circulator arterial și cel venos scoțînd în evidență atît asemănările cît și deosebirile. Solicitîndu-i în permanență pe elevi, profesoara a lămurit împreună cu ei, unele probleme, ca de pildă cauza pentru care sîngele circulă în corp într-un singur sens. Tot împreună cu elevii s-au stabilit apoi regiunile irigate de cele două mari vene din organism — vena cavă superioară și vena cavă inferioară.

Pentru a-i ajuta pe elevi să sesizeze ceea ce este important în lecție, profesoara a sistematizat noțiunile esențiale într-o schemă pe care a notat-o la tablă. Aici au fost indicate clar venele din regiunea cefalică, cele din regiunea membrelor superioare, cele din regiunile toracică și abdominală, ca și din partea inferioară a corpului. A fost folosită, de asemenea, planșa care ilustrează sistemul circulator venos.

O deosebită grijă a manifestat tov. Calman, pe tot parcursul lecției, pentru fixarea cunoștințelor. După ce și-au notat pe scurt venele care irigă fiecare porțiune din corp, elevii au fost solicitați să arate folosindu-se de planșă, care sînt acestea. Astfel ei și-au precizat noțiunile noi încă din clasă, rămînîndu-le pentru acasă doar aprofundarea lor.

Încheind lecția cu explicarea circulației capilare, profesoara a insistat asupra rolului capilarelor în stabilirea legăturii între sistemul circulator arterial și cel venos, cît și asupra rolului circulației capilare în schimbul de gaze și substanțe nutritive dintre sînge și organism. Cu deosebit interes au urmărit elevii demonstrația practică la microscop a circulației capilare din laba de broască.

Prezentînd elevilor în mod sistematic acest material destul de mare ca volum și destul de dificil, profesoara a știut să-l facă accesibil datorită explicațiilor sale clare, ca și datorită folosirii juste și oportune a schemei, a planșelor și a demonstrației practice. Stilul său de muncă dovedește simț de răspundere și o preocupare permanentă pentru a ține lecții de bună calitate, ceea ce se răsfrînge pozitiv în nivelul de cunoștințe al elevilor pe care-i pregătește.

C. DEMETRESCU

Elevii clasei a X-a a Școlii medii din Predeal, antrenați în rezolvarea problemelor de fizică, rămîn uneori și după ce sună, în fața tablei.

Folosirea materialului cartografic

Noțiunile de geografie economică predate în școala medie fac cunoscute elevilor legile repartiției geografice a producției și particularitățile dezvoltării acesteia în diferite țări, în raport cu legile economice obiective proprii orînduirii sociale a țărilor respective. Studiul acestor noțiuni îi ajută pe elevi să înțeleagă în adîncime rolul hotărîtor al modului de producție în dezvoltarea societății în fiecare regiune a globului pămîntesc.

În înțelegerea și interpretarea fenomenelor și datelor specifice geografiei economice, un rol important revine hărților, schițelor și altor materiale cartografice. De aceea am căutat să folosesc cît mai larg, la lecții, asemenea materiale. De pildă, predînd la clasa a IX-a cunoștințele privitoare la economia U.R.S.S., am folosit harta economică a U.R.S.S. editată recent de E.S.D.P.

La lecțiile de geografie economică din clasa a XI-a am folosit cu bune rezultate și harta bogățiilor minerale ale globului și a principalelor centre de prelucrare a acestora. Îndeosebi mi-a folosit această hartă la studiul geografiei economice pe ramuri, ca și la studiul economiei unor regiuni ca America de Nord, America Latină, sud-estul Asiei etc. Harta m-a ajutat să pun în evidență politica de jaf a puterilor colonialiste, care au împiedicat orice dezvoltare economică a teritoriilor subjugate de ele.

De mare ajutor îmi este în predarea geografiei patriei la clasa a XI-a harta economică a R.P.R., care arată elevilor realizările dobîndite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în opera de desăvîrșire a construirii socialismului în țara noastră, ajutîndu-i astfel să-și însușească cunoștințe temeinice, strîns legate de viață.

În scopul de a concretiza cît mai larg noțiunile de geografie economică pe care le predau elevilor folosesc și schițe geo-economice, care se pot realiza lesne prin reproducerea mărită a schițelor din manual. De pildă, socotesc necesare asemenea schițe pentru a ilustra, în clasa a XI-a, răspîndirea unor ramuri industriale sau repartiția zonală a unor culturi agricole în țara noastră. De asemenea, folosesc la lecții grafice privind dinamica dezvoltării producției țării noastre comparativ cu perioadele anterioare.

Prin folosirea largă a materialului didactic elevii pot cunoaște fenomenele economice în toată complexitatea lor, formîndu-și cunoștințe precise, temeinice.

Prof. VASILE CÎRCOTĂ
Complexul școlar Bîrlad

Împotriva exprimării confuze, stereotipe

Preocupîndu-mă, ca profesor de limba română, de cultivarea deprinderilor de exprimare corectă a elevilor, atenția mi-a fost atrasă de un aspect al vorbirii unora din ei — o exprimare șablon, și uneori confuză, stereotipă. Astfel, la multe lecții de literatură auzi formulări ca: „A fost un scriitor deosebit de însemnat al timpului său", „Opera scriitorului are o valoare deosebită". „Scriitorul ocupă un loc deosebit în peisajul literar al vremii", „Surprinde aspectele vieții timpului său cu măiestrie deosebită", „Descrie cu un meșteșug deosebit" etc.

Rezultă deci îmbinări mecanice ale unor cuvinte, construcții „de rezonanță" care de fapt spun lucruri imprecise.

Cînd epitetul „deosebit" devine pur și simplu adjectiv, tocindu-se prin utilizarea lui în serie, se trece la folosirea determinantului „excepțional", fără a se delimita eventual în care domeniu activitatea respectivă este „excepțională".

De ce își fac loc în exprimarea elevilor asemenea formulări stereotipe? Cauzele, după părerea mea, sînt numeroase. În primul rînd, clișeele verbale se datoresc faptului că unii elevi nu și-au însușit suficiente cunoștințe cu privire la scriitorul sau opera despre care vorbesc și de aceea recurg la formulări generale, vagi.

Alteori, alunecarea spre formulări pretențioase, dar confuze are loc din cauză că elevul se lasă furat de rezonanța unor construcții pe care le-a întîlnit într-o anumită situație și i-au plăcut. Dar aplicate oricînd și oriunde, detașate de conținutul pe care-l exprimau în contextul în care au fost întîlnite, ele devin formulări goale. Un elev din clasa a X-a, în introducerea la o compunere despre opera lui Caragiale, de pildă, și-a construit astfel fraza: „Comicul lui I. L. Caragiale nu este gratuit, nu transpune pe spectator în zona ideală, ci declanșează procese de gîndire adînci". „Mirajul emoțional" pe care s-a scontat e mai mult miraj verbal gratuit.

Se impune pentru înlăturarea unor asemenea defecțiuni ca profesorul de limba română să controleze cît mai des măsura în care elevii înțeleg formulările pe care le folosesc și pe care le împrumută. Se mai impune ca însuși profesorul să folosească o limbă clară, precisă, o exprimare lipsită de șabloane pentru a putea servi elevilor un veritabil model de vorbire corectă.

Prof. MARIN DUMITRU
Școala medie din comuna Costești
Argeș

Predarea scrierii rapide

Trecerea la scrierea rapidă constituie o etapă superioară a predării caligrafiei în școală și are loc atunci cînd dezvoltarea psiho-intelectuală a copiilor permite realizarea scrierii ritmice, neîntrerupte (clasa a IV-a). În această fază atenția nu se mai concentrează asupra scrierii literelor, ci asupra relațiilor dintre acestea și dintre cuvinte. Treptat, se ajunge la automatizarea scrierii, atenția concentrîndu-se în special asupra conținutului de idei. Învățarea scrierii rapide este necesară pentru că se înmulțesc numărul de cunoștințe ce trebuie notate pe maculatoare după explicația profesorului, numărul dictărilor, al lucrărilor scrise etc.

Scrierea rapidă rezultă din simplificarea scrierii cursive cu scopul de a se mări rapiditatea scrierii de mînă, pentru o cît mai mare economie de timp. În mod firesc, deci, ea trebuie predată după însușirea de către elevi a scrierii cursive.

Creșterea rapidității în execuție cerută de scrierea rapidă impune să se renunțe la grosimi, literele executîndu-se dintr-o singură trăsătură continuă, cu variațiuni de grosimi puțin perceptibile, fără întrerupere la trecerea de la un element la altul al literei ori la legarea literelor între ele. De asemenea, se cere și renunțarea la unele trăsături suplimentare, necaracteristice ale literelor care frînează rapiditatea, cum ar fi, de pildă, spiralele. Tot în acest scop și pentru realizarea unei scrieri neîntrerupte, intervin unele mici adăugiri la forma literelor cursive (de exemplu, bucle de legătură la p, d, f, A, B, D etc.) Este de reținut totuși faptul că există și litere care trebuie scrise cu întreruperi, ele neputînd fi legate sau modificate fără a-și pierde forma caracteristică, (de exemplu K, O, Q, V, etc.)

Majoritatea literelor mari și mici se pot scrie rapid neîntrerupt, păstrîndu-li-se forma de la scrierea cursivă, dar renunțîndu-se la grosimi și spirale.

Creșterea rapidității scrierii este condiționată și de alți factori, ca poziția corectă la scris a corpului, a caietului, a tocului, calitatea hîrtiei, a peniței, a cernelii; ea depinde și de dezvoltarea mușchilor brațului, antebrațului, mîinii și degetelor în vederea coordonării mișcărilor ritmice.

La scrierea rapidă se folosește peniță din aluminiu cunoscută sub denumirea de „peștișor" (fig. 1). Se întrebuințează caietul tip 3 în perioada pregătitoare (trimestrul III din clasa a III-a) și caietul tip dictando în clasele a IV-a, a V-a și a VI-a. În clasa a IV-a, în primele lecții din trimestrul I (perioada exercițiilor pregătitoare) se poate folosi încă liniatura caietului tip 3, a-

Fig. 1

tașînd 2—4 pagini din acestea la caietul de dictando.

La început, literele mici se scriu pe portativul întreg al caietului dictando. Înălțimea se reduce treptat la 1/2, apoi la 1/3 din spațiu, pînă se ajunge la înălțimea normală, folosită în mod curent — 1/4 din spațiu

Literele mari vor fi executate mai întîi pe două spații și apoi pe un singur spațiu. Între rînduri se lasă cîte un spațiu liber, pentru a se evita atingerea literelor. În perioada scrierii după dictare se trece la scrierea literelor pe fiecare rînd. Se evită atingerea literelor mari prin micșorarea înălțimii lor cu 1—2 mm

Pentru a veni în sprijinul elevilor care întîmpină greutăți în respectarea înclinării reglementare a literelor — de 65° — pe caietul de dictando, am folosit, cît timp a fost necesar, metoda liniilor de control al înclinării. Astfel am recomandat copiilor să întărească cu cerneală, pe o pagină de caiet cu liniatura tip 3, liniile oblice care indică înclinarea scrierii și să o folosească sub pagina de caiet dictando pe care vor scrie. În continuare, i-am deprins să deseneze pe caietul de dictando o singură linie de control, cu înclinarea reglementară, trasată din colțul de jos al caietului. După ce elevii s-au deprins cu înclinarea necesară a scrierii am renunțat și la această linie.

De obicei, la începutul lecției controlez dacă elevii au materialul necesar — peniță „peștișor", caiet de dictando, cerneală, sugativă. Am grijă și de poziția corectă la scris a corpului și a caietului — poziție care este aceeași ca la scrierea cursivă.

După ce fac legătura cu lecția anterioară, prin scrierea după dictare a cîtorva exerciții cuprinzînd literele învățate, anunț tema lecției noi. După aceasta prezint elevilor o planșă cu literele pe care le voi preda, scrise cursiv pe portativul respectiv, și altă planșă cu aceleași litere — scrise rapid — pe liniatura tip dictando. Analizez cu elevii cele două feluri de litere, scoțînd în relief asemănările și deosebirile între ele. Atrag atenția și asupra modificărilor survenite în scrierea rapidă a acestor litere, pentru realizarea legăturii neîntrerupte între elementele literei și între litere și pentru creșterea rapidității în scriere. În felul acesta elevii au, pe de o parte, prilejul să intuiască literele ce vor fi predate, iar pe de altă parte, își fixează și își completează cunoștințele cu privire la caracteristicile celor două feluri de scriere — cursivă și rapidă. Totodată ei își dau seama că la baza scrierii rapide stă scrierea cursivă.

Reamintesc elevilor că învățarea literelor mici și mari în scrierea rapidă are loc tot în ordinea genetică (la fel ca la scrierea cursivă), literele fiind grupate pe baza asemănării, a elementelor comune, literele noi avînd în componența lor elemente din literele predate anterior. Bunăoară, la grupa a II-a (care cuprinde literele T. Ț. F. P. B. R.) elementul comun este trăsătura șerpuită coborîtoare, continuată în stînga cu un semioval (fig. 2).

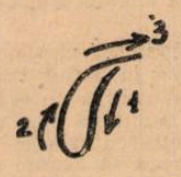

Fig. 2

După întuirea și analizarea literelor în grup trec la analizarea fiecărei litere în parte și la descompunerea ei în trăsături și direcții, precum și la recompunerea literei respective. Apoi are loc scrierea ei, după ce sînt stabilite proporțiile (înălțimea și lățimea ce trebuie respectate). Totodată precizez și forma fiecărei litere, cu modificările survenite față de scrierea ei cursivă.

Se scrie la început în aer, ritmic, numărîndu-se pentru fiecare direcție a trăsăturii și grăbindu-se treptat ritmul. După aceea am scris pe tablă fiecare literă, dînd explicațiile necesare. Astfel, la predarea literelor din grupa a II-a am arătat că literele T, Ț. F, P, (fig. 3) nu se mai

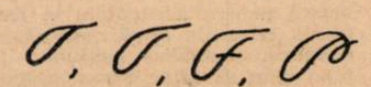

Fig. 3

compun din două elemente distincte, întrerupte, ca la scrierea cursivă, ci dintr-o singură trăsătură continuă, cu trei direcții: o șerpuită coborîtoare, la care dispare spirala, se continuă în sus formînd un semioval mare în stînga șerpuitei și unindu-se pe orizontală cu cel de-al doilea element al literei cunoscut la scrierea cursivă (fig. 3). La acest al doilea element dispare spirala începătoare, păstrîndu-se cea terminală, dar simplificată (semioval mic sau buclă mică), în cazul literei P.

Am explicat elevilor că aceste modificări s-au făcut în vederea realizării unei scrieri legate, continue, cu economie de timp (prin renunțarea la întreruperi și la unele spirale) pentru a mări astfel rapiditatea scrierii. Am precizat că forma caracteristică a literelor, proporțiile și înclinarea au rămas aceleași ca la scrierea cursivă, dar s-a renunțat la grosimi, trăsăturile fiind pe cît posibil uniforme, ușoare, fără să se mai apese pe peniță la trăsăturile coborîtoare.

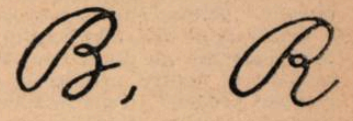

Fig. 4

Elevii au scris și ei pe caiete literele de la tablă. Am controlat ca ele să fie executate cît mai corect. După aceea, am trecut la analizarea celorlalte litere: B și R (fig. 4), care au o parte comună cu literele T, Ț, F și în special cu litera P. Litera B scrisă rapid este de fapt litera P la care se mai adaugă un semioval cu o buclă de legătură în locul spiralei terminale (cunoscută la scrierea cursivă). Litera R își păstrează și ea, ca și celelalte litere, forma caracteristică de la scrierea cursivă, fiind modificată numai în stînga, ca la literele T, F, P, B.

După însușirea și scrierea corectă a fiecărei litere predate, recomand scrierea repetată a ei, pe cîte 1—2 rînduri, în mod liber și ritmic.

Pentru stabilirea și respectarea regulilor de legătură, care rămîn aproape aceleași cu cele de la scrierea cursivă, fac și exerciții de scrierea legată a literei mari cu litera mică: (Tt, Ff, Pp, Bb, Rr) și de scriere a literelor mari predate, legate cu ovale și semiovale (Po, Ba, Re etc.), amintind că distanța între litere la scrierea rapidă este puțin mai mare decît cea de la scrierea cursivă.

Scriu apoi pe tablă cîteva nume proprii cu literele învățate, pe care elevii le scriu și ei în caiete. Cer ca, în continuare, elevii să scrie alte nume proprii. După ce au scris cercetez caietele, discut cu întreaga clasă greșelile tipice și dau exemple pozitive și negative privind munca lor în cadrul lecției predate.

În lecția următoare fac cu elevii exerciții de dictare și scriere ritmică, urmărind respectarea regulilor învățate în lecțiile anterioare cu privire la scrierea corectă a literelor, la legătura dintre ele, la distanța dintre litere și cuvinte etc. Controlez ca elevii să nu pună semnele accesorii (punct la i, bară la t etc.) decît după ce cuvîntul a fost scris în întregime. La dictare folosesc la început propoziții scurte și lozinci, ca „Trăiască Partidul Muncitoresc Român", „Trăiască Republica Populară Română" ș.a., care să contribuie neforțat la realizarea laturii educative a lecțiilor.

Este foarte important să urmărim nu numai scrierea corectă, aplicarea și respectarea regulilor scrierii rapide, dar și realizarea unei scrieri frumoase, citețe, curate, aspectul ordonat al paginii: se asigură astfel și latura estetică a lecției de caligrafie.

În predarea scrierii rapide am mereu în vedere ca elevii să înțeleagă că vor folosi această scriere în toate activitățile lor din școală (teme, teze, diverse lucrări și notițe), precum și mai tîrziu, în viață. De aceea consider ca o sarcină importantă predarea în mod sistematic a materiei și supravegherea atentă a aplicării corecte a regulilor grafice și tehnice, cît și a formării deprinderilor specifice acestei scrieri.

Prof. MARIA GH. ALMĂJEANU
Școala de 8 ani nr. 111, București

Din activitatea secţiilor de învăţămînt

ÎN RAIONUL SIBIU

Obiectiv principal

Activitatea secţiei de învăţămînt a raionului Sibiu se desfăşoară pe baza unui plan general de muncă, care cuprinde numeroase măsuri menite să ajute şcolilor în buna desfăşurare a activităţii instructiv-educative.

Pe baza acestui plan munca de îndrumare şi control în şcolile raionului Sibiu se desfăşoară diferenţiat, în funcţie de etapele anului şcolar. Astfel, la începutul trimestrului I au fost organizate inspecţii avînd drept obiectiv urmărirea modului în care s-au deschis şcolile, cum au fost rezolvate problemele de încadrare, cum s-a realizat planul de şcolarizare În lunile următoare s-a urmărit îmbunătăţirea frecvenţei, felul în care sînt predate diferite obiecte, printre care s-a acordat o grijă deosebită „Agriculturii". Multă atenţie au manifestat inspectorii şi pentru urmărirea eficienţei predării cu cadre specializate la clasele I—IV, care se experimentează la Şcoala din Tălmaci.

Concluziile inspecţiilor şcolare sînt discutate în şedinţe cu directorii, ceea ce îi ajută pe aceştia să-şi îmbunătăţească munca. Planul general al secţiei cuprinde şi alte măsuri în vederea îndrumării directorilor de şcoli asupra modului cum să organizeze activitatea în şcoală, cum să coordoneze şi să controleze calitatea muncii cadrelor didactice. De pildă, secţia de învăţămînt a difuzat şcolilor un „ghid" care cuprinde recomandări privind felul cum trebuie stabilite obiectivele ce vor fi urmărite în timpul asistenţelor, cum trebuie să fie analizată o lecţie etc.

O deosebită atenţie acordă secţia şi muncii metodice. În raion a fost organizat un cabinet pedagogic unde lucrează cadre didactice cu o bogată experienţă pedagogică. Aceasta ajută pe inspectori în desfăşurarea muncii de îndrumare şi control ca şi în organizarea muncii cercurilor pedagogice. Tematica acestor cercuri a fost stabilită astfel încît să răspundă problemelor concrete ivite în faţa cadrelor didactice. Bunăoară, constatîndu-se că unii învăţători au nevoie de sprijin în ceea ce priveşte valorificarea conţinutului educativ al lecţiilor de istorie, la una din şedinţele cercului pedagogic din Boiştea s-a prezentat un referat cu tema „Educarea dragostei faţă de clasa muncitoare şi faţă de partid prin lecţiile de istorie", urmat de predarea unei lecţii de citire cu caracter istoric. După criterii similare, la cercul pedagogic din Slimnic s-au organizat o lecţie de educaţie fizică şi un referat cu tema „Predarea educaţiei fizice la clasele I—IV, element component al educaţiei comuniste".

Secţia de învăţămînt a raionului Sibiu a acordat o mare atenţie cercului pedagogic al profesorilor de agricultură. Şedinţele acestui cerc au prilejuit, printre altele, şi un bogat schimb de experienţă între cadrele didactice. La una din şedinţe, de pildă, profesorul Dobre Marin de la Şcoala de 8 ani din Selimber a prezentat colegilor săi în cadrul cercului lucrarea demonstrativă „Iarovizarea cartofului".

Sînt numeroase aspectele muncii de îndrumare şi control în care secţia de învăţămînt a raionului Sibiu a obţinut pînă în prezent rezultate bune. Dar mai există şi unele probleme care necesită o mai mare atenţie, astfel ca munca secţiei să fie şi mai eficientă, să dea roade şi mai bogate. Ar fi necesar în primul rînd să se efectueze un număr mai mare de inspecţii la clasă. Este neîndoielnic că, printr-o mai bună organizare a muncii în cadrul secţiei, numărul zilelor petrecute pe teren de către inspectori ar putea creşte simţitor. Pentru o evidenţă clară a desfăşurării muncii de control şi îndrumare ar fi bine venit un grafic care să arate, la zi, care şcoli au fost vizitate de către inspectori. Un asemenea grafic ar veni în ajutorul controlului sistematic, organizat al tuturor şcolilor din raion.

Se impune de asemenea, în vederea unei mai mari eficienţe a muncii secţiei de învăţămînt a raionului Sibiu, o mai mare atenţie pentru calitatea inspecţiilor şcolare şi a documentelor de inspecţie. Se pare, într-adevăr, că uneori inspecţiile şcolare din acest raion se efectuează superficial. Aşa, de exemplu, o inspecţie organizată la şcoala din Sebeşul de Sus, care a durat numai o singură zi, s-a desfăşurat după o tematică în care au fost cuprinse 5 probleme (munca directorului, planurile alcătuite de cadrele didactice, conţinutul procesului de învăţămînt, munca în afară de clasă şi extraşcolară, activitatea culturală a cadrelor didactice). O astfel de inspecţie n-a putut să ducă, firește, decît la un control de suprafaţă şi la obţinerea unor concluzii insuficient de documentate, iar procesul-verbal încheiat în urma ei n-a putut ajuta efectiv şcoala în îmbunătăţirea muncii instructiv-educative. La fel s-au întîmplat lucrurile cu inspecţia de o zi efectuată la Şcoala medie din Avrig, care nu a reuşit să scoată la iveală o serie de deficienţe ce persistă de mai multă vreme la această şcoală.

Este demn de apreciat faptul că metodiştii voluntari ai cabinetului pedagogic sînt antrenaţi în munca de îndrumare şi control, dar se impune ca brigăzile constituite din rîndurile lor să fie conduse de către un inspector metodist al secţiei de învăţămînt. Totodată socotim că, pentru a ajunge cu adevărat la rezultatele dorite, este necesar ca o astfel de brigadă să rămînă cel puţin 3 zile în şcoala pe care o controlează.

Este adevărat că secţia de învăţămînt s-a preocupat în acest an şcolar de îndrumarea muncii directorilor. Totuşi, şi în această privinţă se cere o mai mare atenţie. Este necesar ca directorii să fie orientaţi spre efectuarea unui număr mai mare de asistenţe la lecţiile cadrelor didactice şi, în special, ale acelora care au nevoie de un ajutor mai sistematic. Sînt directori de şcoli care, lăsîndu-se furaţi de o serie de probleme administrative, au efectuat, de la începutul anului şcolar, foarte puţine asistenţe la lecţii, cu tot „ghidul" trimis de secţie. (De pildă directorii de la şcolile din comunele Racoviţă, Porumbacu de Sus, Şelimber, Avrig etc.).

Sîntem siguri că, ridicînd calitatea inspecţiilor şcolare, secţia de învăţămînt a raionului Sibiu va aduce o îmbunătăţire simţitoare în activitatea instructiv-educativă desfăşurată de şcolile raionului.

F. GHEORGHE

Încă de la începutul acestui an şcolar, după ce am analizat rezultatele activităţii anterioare a secţiei noastre de învăţămînt, ne-am dat seama că una dintre principalele probleme către care trebuie să ne îndreptăm atenţia o constituie ridicarea calificării cadrelor didactice, intensificarea atît a muncii de îndrumare şi control, cît şi a muncii metodice în scopul perfecţionării lor profesionale. Aceasta este una dintre necesităţile primordiale ale învăţămîntului din regiunea noastră şi de aceea a fost înscrisă în planul anual de muncă al secţiei de învăţămînt ca unul din principalele lui obiective.

În vederea realizării acestui obiectiv ne-am propus în primul rînd să ridicăm calitatea inspecţiilor prevăzute în planul anual. Am hotărît ca acestea să fie efectuate îndeosebi în brigăzi şi să aibă o tematică precisă, urmărind diverse probleme privind metodica şi conţinutul predării, munca educativă, munca directorului, activitatea metodică etc. După fiecare deplasare în şcoală inspectorii şi-au sistematizat principalele constatări într-un material mai amplu, care a constituit baza unor analize efectuate fie în şedinţe cu directorii şcolilor din raion (aşa cum s-a întîmplat la raioanele Gilort şi Calafat) fie în şedinţe ale cercurilor pedagogice pe specialităţi (cum s-a procedat în raionul Olteţ).

În permanenţă s-au aflat în centrul preocupărilor noastre acţiunile menite să contribuie nemijlocit la perfecţionarea cadrelor didactice — cursurile de perfecţionare organizate pe plan regional, consfătuirile, şedinţele cercurilor pedagogice sau ale comisiilor metodice. În perioada vacanţei de iarnă, de pildă, am organizat un curs la care au participat aproape 900 de profesori de diferite specialităţi şi un curs special pentru profesorii care predau „Agricultura". La aceste cursuri au fost tratate diverse probleme pedagogice şi de metodică, precum şi probleme de strictă specialitate. Prelegerile au fost ţinute de cadre care predau la Institutul pedagogic de 3 ani sau la Institutul agronomic din Craiova, de inspectori etc. Totodată, am îndrumat unele secţii de învăţămînt raionale, cum sînt cele de la Baia de Aramă, Strehaia şi Balş, să organizeze cursuri scurte cu diriginţii în vederea îmbunătăţirii muncii educative.

Ne-am preocupat îndeaproape şi de desfăşurarea unei munci metodice eficiente. În general, activitatea comisiilor metodice din şcoli urmăreşte clarificarea acelor probleme care s-au ivit în practica muncii pedagogice. Este pozitiv faptul că a crescut preocuparea comisiilor metodice pentru a înlătura formalismul din activitatea lor tocmai pe această cale a cuprinderii unor obiective izvorîte din necesităţile concrete ale şcolii. Poate fi evidenţiată activitatea metodică desfăşurată de comisiile metodice de la şcolile medii din Novaci, Cetate şi Calafat, de la şcolile de 8 ani din comunele Făureşti (raionul Olteţu), Hunia (raionul Calafat), Coţofenii din Faţă şi Izvoru (raionul Craiova) etc. Cîteva titluri de referate prezentate în comisiile metodice cum sînt, de pildă, „Ce înseamnă disciplina conştientă şi cum o putem realiza în şcoala noastră", sau „Cum folosesc materialul didactic în predarea lecţiilor" (Şcoala medie din Cetate), „Temele pentru acasă — mijloc important pentru formarea deprinderilor de muncă independentă ale elevilor" (Şcoala de 8 ani din Izvoru — raionul Craiova), „Metodica organizării şi desfăşurării excursiilor" (Şcoala de 8 ani din Coţofenii din Faţă — raionul Craiova), „Cum am reuşit să formez spiritul de colectiv la elevi" (Şcoala medie din Plenița — raionul Calafat) etc., dovedesc preocuparea comisiilor metodice de la aceste şcoli pentru rezolvarea unor probleme concrete ridicate de munca din şcoală. Dar mai sînt şi comisii metodice care au planuri de muncă întocmite formal, lipsite de obiective concrete, în cadrul cărora se ţin referate pur teoretice, nelegate de cerinţele imediate ale şcolii, lecţii deschise stabilite la întîmplare şi care nu se desfăşoară la un nivel corespunzător, unde au loc discuţii lipsite de conţinut etc. Asemenea comisii întîlneşti la Şcoala medie din Grădiştea (raionul Olteţu), la şcolile de 8 ani din comunele Căpreni, Pojogeni şi Albeni (raionul Gilort), Dobridor şi Salcia (raionul Calafat), Bratovoieşti şi Malu Mare (raionul Craiova) ş.a. De aceea colectivul secţiei de învăţămînt regionale depune eforturi pentru a îndruma concret activitatea metodică ce se desfăşoară în şcoli. Colectivele secţiilor de învăţămînt cît şi directorii de şcoli din raioanele Olteţu, Gilort, Calafat şi Craiova au fost instruiţi recent asupra problemelor privind munca metodică. Totodată vor fi organizate schimburi de experienţă în cadrul raioanelor între comisiile metodice cu rezultate bune în activitatea lor şi cele cu rezultate slabe, în scopul generalizării experienţei pozitive şi al ridicării pe o treaptă superioară a nivelului muncii metodice din şcoli.

D. VOICU
şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Oltenia

Pentru îmbunătăţirea muncii directorilor

Stilul de muncă al directorului de şcoală constituie, aşa cum a dovedit-o practica, un element determinant al modului cum se desfăşoară întreaga activitate a colectivului de cadre didactice. Într-adevăr, pentru succesul muncii învăţătorilor şi profesorilor este absolut necesar ca directorului, membrilor colectivului de direcţie să le fie pe deplin clare obiectivele ce se cer atinse, căile care pot duce la realizarea lor, să ştie să se orienteze cu siguranţă în multiplicitatea sarcinilor ce le revin în calitate de conducători ai unei instituţii de învăţămînt.

Numeroase exemple din viaţa şcolilor demonstrează rezultatele bune care se obţin în munca instructiv-educativă acolo unde conducerile de şcoli se preocupă în primul rînd şi cu toată seriozitatea de ridicarea nivelului procesului de învăţămînt. Este concludentă de pildă, în această privinţă, situaţia de la Şcoala medie din Tg. Măgurele. Aici, directorul şcolii, împreună cu cei doi adjuncţi ai săi, au efectuat în mod organizat asistenţe la lecţii, urmărind cum se desfăşoară predarea la toate clasele şi la toate obiectele şi au desprins, pe baza acestor asistenţe, concluzii cu caracter generalizator. Datorită acestui fapt în şcoală s-au creat condiţiile unei reale îmbunătăţiri a muncii de predare, ceea ce s-a oglindit cu limpezime în rezultatele obţinute la sfîrşitul trimestrului I. De pildă, din cei 180 elevi ai claselor a XI-a, 120 au obţinut note bune şi foarte bune. La fel, rezultatele bune pe care le obţine şcoala de 8 ani din comuna Cucerdea, raionul Tîrnăveni, se explică în mare măsură prin grija pe care o poartă directorul şcolii, profesorul Petre Iacob, pregătirii elevilor. Acesta efectuează în fiecare trimestru un însemnat număr de asistenţe, pe care le fructifică purtînd discuţii amănunţite cu cadrele didactice.

Urmărind să acorde un ajutor cît mai concret directorilor în îndeplinirea însemnatelor sarcini ce le revin, numeroase secţii de învăţămînt organizează acţiuni menite să contribuie la perfecţionarea continuă a pregătirii lor. Multe din aceste acţiuni au ca scop, în primul rînd, să clarifice directorilor diverse probleme privind îndrumarea procesului instructiv-educativ din şcoală. Secţia de învăţămînt a regiunii Mureş-Autonomă Maghiară, de pildă, a organizat pentru directori un schimb de experienţă cu acest obiectiv la Şcoala medie „F. Bolyai" din Tîrgu Mureş. Cu acest prilej directorii participanţi la consfătuire au cules — după cum au arătat în scrisorile trimise redacţiei noastre prof. Margareta Bîlcu, directoarea Şcolii medii nr. 5 din Tg. Mureş sau prof. P. Oproiescu, directorul Şcolii medii nr. 1 din Tîrnăveni — învăţăminte preţioase cu privire la modul în care trebuie să se pregătească pentru asistenţele la lecţii, la criteriile după care să se conducă în analiza lecţiilor, la felul cum să întocmească planurile operative săptămînale şi la necesitatea ca acestea să precizeze în mod concret lecţiile sau activităţile la care directorul urmează să participe, la însemnătatea convorbirilor individuale cu cadrele didactice în vederea îmbunătăţirii diferitelor laturi ale muncii lor, la mijloacele realizării legăturii dintre şcoală şi familie etc.

Probleme similare au constituit obiectul unor consfătuiri cu directorii, organizate în raioanele Caransebeş şi Lăpuş. La consfătuirea organizată, nu de mult, la Şcoala de 8 ani din comuna Teregova, raionul Caransebeş, bunăoară, a fost dezbătută tema „Organizarea, controlul şi îndrumarea activităţii diriginţilor de către director", iar la Şcoala de 8 ani din comuna Copalnic Mănăştur, raionul Lăpuş, peste 40 de directori au participat la discuţii pe marginea unui referat care trata probleme privind utilizarea asistenţelor în munca de îndrumare şi control.

Într-o largă măsură contribuie la perfecţionarea pregătirii directorilor şi cercurile pedagogice. În şedinţele cercului pedagogic din raionul Bîrlad, de exemplu, se poartă discuţii rodnice despre metodica organizării şi efectuării asistenţelor, despre îndrumarea muncii educative. De asemenea, la cercul pedagogic al directorilor din raionul Şomcuta se discută în chip concret, pornindu-se de la observaţii efectuate pe marginea unor lecţii, despre conţinutul îndrumărilor pe care trebuie să le dea directorul profesorilor şi învăţătorilor după ce a asistat la lecţii.

Ocupîndu-se în general de perfecţionarea profesională a directorilor, multe secţii de învăţămînt dau o atenţie specială orientării acestora asupra modului cum trebuie să se ocupe de îndrumarea activităţii metodice. La una din şedinţele cercului pedagogic al directorilor din raionul Tîrnăveni, şedinţă organizată la Şcoala de 8 ani din comuna Adămuş, s-a discutat tocmai despre acest aspect al activităţii directorului. În prealabil secţia de învăţămînt a cercetat activitatea metodică desfăşurată la mai multe şcoli din raion, adunînd astfel un bogat material concret pe baza căruia s-au desfăşurat discuţiile. Cu acest prilej directorii au avut posibilitatea să vadă cît de inutile sînt referatele formale, cu caracter general, care se ţineau în unele şedinţe ale comisiilor metodice din raion şi cît de dăunătoare este pentru întreaga muncă a şcolii neglijarea activităţii metodice, aşa cum s-a întîmplat la şcolile Sînbenedic, Laslău Mare, Sînmiclăuş, Cornești etc. Probleme similare au fost discutate şi la cercul pedagogic al directorilor din raionul Săveni, regiunea Suceava.

Desigur, munca pentru perfecţionarea profesională a directorilor nu se reduce numai la aceste aspecte. Un rol de seamă — de altfel rolul cel mai important pe această linie — îl au cursurile organizate de institutele de perfecţionare. De pildă, cursul de două săptămîni organizat la începutul acestui an, de către I.P.C.D. Iaşi cu directorii şcolilor de 8 ani din regiunea Galaţi a adus o contribuţie importantă la orientarea directorilor în vederea îmbunătăţirii muncii lor.

Alături de cursurile de perfecţionare, consfătuirile şi schimburile de experienţă organizate de secţiile de învăţămînt, ca şi discuţiile din cercurile pedagogice, sînt mijloace care se află în permanenţă la îndemîna conducătorilor de şcoli dornici să-şi îmbogăţească experienţa şi cunoştinţele necesare pentru a îndruma şi a conduce cu chibzuinţă activitatea colectivelor pedagogice din şcolile a căror răspundere le-a fost încredinţată.

N. NICOLAESCU

Să evităm paralelismul

În strădania lor de a da orei de dirigenție un conținut bogat și variat, cît mai util pentru educarea elevilor în spiritul înaltelor trăsături comuniste, cei mai mulți profesori caută să cunoască adînc viața claselor de care răspund, să afle preocupările și frămîntările școlarilor, experiența lor de viață. Avînd mereu în vedere obiectivele educației comuniste, diriginții aleg pentru a le discuta în ora de dirigenție, probleme a căror lămurire contribuie la formarea unei concepții sănătoase despre viață, despre muncă și colectivitate. Cei mai mulți pornesc în asemenea convorbiri de la fapte petrecute în colectivele de elevi, de la întîmplările — bune sau rele — cele mai semnificative și mai concludente pentru stadiul de dezvoltare la care au ajuns elevii și pentru drumul ce mai este de străbătut în munca de educație.

Orientarea spre temele cele mai stăruitor cerute de realități caracterizează munca multor profesori diriginți. În activitatea lor, aceștia au în vedere ansamblul activității educative ce se desfășoară în școală. Ei țin seama de faptul că la această activitate participă toți profesorii, nu numai diriginții și că ea include nu numai orele de dirigenție ci toate formele muncii școlare și în primul rînd lecția. Căutînd să coreleze sistemul lor de măsuri și mijloace ale muncii educative cu măsurile și mijloacele folosite de ceilalți profesori, asemenea diriginți manifestă grijă pentru evitarea paralelismului, a repetărilor de prisos. Este o orientare bună care contribuie la eficiența muncii educative.

Se știe că activitățile paralele, repetările nejustificate îi obosesc pe copii și-i îndepărtează de la acțiunile pe care le organizăm, ceea ce diminuează efectul muncii noastre. De aceea trebuie să le ocolim. Spunem aceasta deoarece se constată, de pildă, că sînt diriginți care programează, pentru a discuta în clasa lor, probleme legate de unele aniversări, deși, de obicei, asemenea aniversări sînt sărbătorite pe școală. Alte teme fixate de unii profesori duc la repetarea dezbaterilor ce au loc pe linia organizațiilor U.T.M. și de pionieri, a unor acțiuni inițiate de acestea.

Ba mai mult, asistînd la orele de dirigenție ale unor profesori de literatură, de exemplu, poți constata că ei discută, împreună cu colectivul de elevi, cel mai adesea probleme ale specialității lor (și după metodele proprii orelor de analiză literară sau de comunicare a cunoștințelor de istorie a literaturii). Teme privind viața și activitatea lui Mihail Sadoveanu, I. L. Caragiale, Mihail Eminescu, teme ca „Th. Neculuță, poetul muncitor", „Mesajul protestatar al operei lui Al. Sahia" etc. pot fi nu o dată întîlnite în orele de dirigenție conduse de profesori de limba romînă. Însăși planurile de muncă îți arată, prin tematica orelor de dirigenție dacă dirigintele predă de pildă, matematica sau istoria, muzica sau desenul, sau dacă are o înclinație specială pentru arta scenică, plastică sau vocală, căci o serie de diriginți discută cu elevii lor aspecte din viața unor matematicieni sau istorici, a unor compozitori, pictori sau actori.

Firește, nu sîntem împotriva preocupării profesorului diriginte de a cultiva interesul pentru știință sau gustul pentru frumos al școlarilor lui. Nu sîntem nici împotriva abordării acelor probleme în care pedagogul simte că are mai multă competență (deși, dacă nevoile vieții colectivului de elevi o cer, el trebuie să fie pregătit la fel de bine în orice problemă ar fi solicitat). Sîntem însă împotriva mutării lecțiilor în orele de dirigenție, împotriva obiceiului unora de a face pe elevi să asiste la activități care se repetă. La aceasta se ajunge în primul rînd prin stabilirea cu superficialitate a temelor ce urmează a fi discutate la orele de dirigenție, prin faptul că unii profesori diriginți nu țin legătură strînsă cu organizațiile de tineret din școală, cu conducătorii de cercuri de elevi și cu întregul colectiv de profesori, pentru a-și coordona riguros acțiunile cu acțiunile acestora.

— Bine, vor zice unii — dar ce să discutăm în orele de dirigenție ca să nu ajungem în situația de a aborda problemele ce fac obiectul orelor de curs, al ședințelor pe școală, al activității organizațiilor U.T.M. și de pionieri sau al cercurilor de elevi? Răspunsul îl poate da oricine dacă are în vedere rostul și caracterul orei de dirigenție.

Credem că ora de dirigenție nu trebuie văzută ca o lecție sau ca o ședință, ci ca o convorbire apropiată dintre profesor și elevi, întîlnire în care ei discută, ca de la un prieten mai mare la altul mai mic, probleme de viață ce privesc colectivul respectiv și pe fiecare membru al lui. În convorbirea noastră cu elevii trebuie să pornim de la fapte petrecute în clasă — cele mai concludente pentru stadiul de dezvoltare la care au ajuns elevii, pentru eforturile pe care le mai au ei de făcut așa încît să fie bine pregătiți pentru viață. Cîte nu se întîmplă în viața clasei zi de zi, săptămînă de săptămînă, astfel încît să putem alege temele cele mai potrivite pentru discuțiile noastre! Am constatat, să zicem, la elevii clasei a X-a, o concepție nu tocmai clară despre ceea ce înseamnă frumusețea omenească: unii o apreciază avînd în vedere numai înfățișarea fizică, alții pun un deosebit preț pe îmbrăcăminte, socotind că aceasta are ponderea cea mai mare ș.a.m.d. N-ar fi utilă și interesantă o discuție pe tema inspirată de vorbele lui A. P. Cehov „Omul trebuie să aibă totul frumos: și chipul, și haina, și sufletul, și gîndul"? Cît de larg se poate vorbi cu elevii pe o asemenea temă, cîte învățăminte pot ei trage pentru viață, ce contribuție importantă putem aduce prin ea (dacă o tratăm cu măiestrie) la cultivarea dragostei pentru frumos, la formarea unei concepții sănătoase cu privire la această categorie estetică!

Mulți diriginți știu să aleagă asemenea teme. La Școala medie „Mihai Viteazul" din București, bunăoară, s-au discutat în orele de dirigenție teme ca „Tinerețea și seriozitatea se exclud?", „La vîrsta noastră trebuie să ne preocupe viitorul?" ș.a. foarte indicate pentru a pune în fața elevilor importante probleme de viață, pentru a-i face să reflecteze asupra lor, a-i ajuta să-și pună ei înșiși probleme și să încerce a le da răspuns.

Cunoscînd viața clasei, chibzuind cu răspundere asupra conținutului orelor noastre de dirigenție, este cert că vom găsi pentru discuțiile din aceste ore subiecte care să-i intereseze pe elevi, să le atragă luarea aminte. Vom găsi desigur teme care, fără să repete celelalte activități din școală, întăresc contribuția orei de dirigenție la pregătirea elevilor, la realizarea tuturor laturilor educației comuniste.

ANA COSMIN

La clubul uzinei Griviță Roșie din Capitală, elevii școlilor din cartier petrec, în timpul liber, multe ceasuri plăcute.

O preocupare de seamă — educația estetică

De cum intri în localul Școlii medii nr. 3 din Brașov simți grija colectivului de pedagogi pentru educarea elevilor în spiritul frumosului. Însuși aspectul localului, al coridoarelor, al claselor, al laboratoarelor și atelierelor trădează această preocupare.

Totuși, grija pentru frumos nu se rezumă, în această școală, la aspectele de ambianță. O ședință a consiliului pedagogic, la care am avut prilejul să asistăm și care a fost consacrată educației estetice, ne-a dovedit că este vorba de o preocupare mai largă și mai adîncă. În această ședință profesorii și diriginții au vorbit despre mijloacele prin care caută să cultive gustul pentru frumos al copiilor. Un profesor de literatură a arătat, de pildă, cum folosește toate prilejurile pe care i le dă activitatea cu elevii — de la observațiile asupra aspectului caietului și pînă la analiza operelor literare — pentru a le dezvolta interesul pentru frumos, pentru a-i face să-l perceapă și să-l înțeleagă. În discuțiile cu elevii săi despre personajele operelor literare studiate, acest profesor subliniază urîțenia exploatatorilor trîndavi și frumusețea spirituală a celor ce luptă pentru dreptate. În același timp, folosește în lecții cele mai variate mijloace pentru a descoperi elevilor frumusețile limbii literare, pentru a-i face să sesizeze stridența expresiilor vulgare. În acest scop, i-a deprins pe copii să noteze în timpul lecturilor literare pe care le fac acasă sau la școală figurile de stil care le-au plăcut mai mult, să rețină expresiile care redau plastic o idee etc.

Pentru a-i ajuta pe elevi să pătrundă mai adînc semnificația operelor literare, a evenimentelor istorice profesorii din această școală se servesc și de tablourile pictorilor celebri, de albumele care conțin ilustrații. O profesoară a adus la lecțiile de istorie, pentru a le folosi la momentul potrivit, albume reprezentînd piramidele egiptene, Acropole, Pantheonul, statuile lui Fidias, monumente din epoca Renașterii etc.

Diriginta clasei a X-a completează gama multiplelor preocupări pentru a realiza educația estetică în școală prin activitățile ce le-a organizat cu elevii, prin discuțiile pe care le poartă cu ei. Astfel, în convorbirile cu școlarii, această profesoară s-a ocupat de frumusețea muncii cotidiene, a comportării, a îmbrăcămintii.

Ședința consiliului pedagogic a relevat faptul că nu a fost neglijată nici contribuția familiei în această privință. Într-adevăr, părinții au fost solicitați să sprijine și ei efortul general în direcția educației estetice a elevilor, dîndu-le indicații concrete în această importantă problemă.

★

Diriginta clasei a VIII-a „B" de la Școala medie din Predeal și-a propus să discute cu elevii săi tema „Cum ne distrăm la reuniunile tovărășești". Convorbirea a fost organizată din necesitatea de a le forma elevilor o concepție sănătoasă despre modul de a se distra, despre dans, de a-i ajuta să înțeleagă frumusețea acestuia și să respingă exagerările, denaturările, înțelegerea eronată a frumuseții mișcărilor în timpul dansului.

Multe comentarii au suscitat dansurile la modă ca și îmbrăcămintea la modă. Profesoara i-a făcut pe elevi să înțeleagă că modern nu înseamnă extravagant sau țipător, că întotdeauna trebuie să aibă în vedere în ținuta și comportarea lor ponderea, modestia și bunul gust. Tendința unor tineri de a atrage atenția cu orice preț prin îmbrăcăminte sau prin dansuri exaltate se datorește unei proaste educații și amintește de fapt de proverbul „Numai butoaiele goale fac gălăgie". Diriginta a prezentat cîteva păreri despre dans ale unor oameni de cultură din țara noastră și a relevat frumusețea jocului popular.

Un merit al acestei discuții a fost acela că profesoara nu a oferit elevilor totul de-a gata, că nu le-a făcut simple recomandări, ci i-a pus în situația de a lua ei înșiși atitudine, făcînd apel la experiența lor de viață, la cele mai nobile năzuințe ale adolescenței.

Educarea estetică necesită desigur, timp și exercițiu susținut. Dar asemenea convorbiri, care vin să se adauge la altele pe teme educative și la o serie de acțiuni bine gîndite își aduc, desigur, contribuția la realizarea țelurilor pe care le urmărește școala în acest domeniu.

SILVESTRU PATIȚA
Brașov

De ce numai de la exemple negative?

— Discutăm adeseori în orele de dirigenție despre atitudinea și faptele elevilor, discutăm larg în jurul unor întîmplări ce au avut loc în viața clasei — deschide vorba, în cancelarie, unul din profesori. Socotesc procedeul foarte util, deoarece faptele trăite de elevi pot fi mai bine analizate de ei, concluziile decurg mai firesc și sînt mai convingătoare. Dar nu o dată am observat (și, trebuie să mărturisesc, m-am surprins chiar pe mine însumi în acest — după părerea mea — delict) că din multitudinea de fapte petrecute în viața clasei noi ne oprim mai mult la cele rele. Care este avantajul pentru educație?

— Și eu procedez așa și nu cred că greșesc — intervine un coleg. Faptele negative prilejuiesc discuții mai vioaie, mai combative, iar răul poate fi tăiat din rădăcină, direct, fără ocolișuri.

— Posibil să fie și așa, cu toate că nu văd de ce întîmplările pozitive nu ar putea prilejui și ele discuții vii, comentarii ample, care să determine luări de atitudine și subminarea iremediabilă a răului.

— Este adevărat că pot prilejui — începe să dea înapoi colegul. Dar ceea ce este pozitiv înseamnă deja o realizare și intervenția noastră nu-și mai are chiar atîta justificare. Pe cîtă vreme, cu răul lucrurile stau altfel. El trebuie descoperit, întors pe toate fețele în ochii tuturor și condamnat fără drept de apel.

— Crezi oare că este chiar atît de inutilă intervenția noastră în cazul faptelor pozitive, al realizărilor? — stăruie totuși profesorul care a început discuția. Oare acestea nu trebuie cunoscute, nu este nevoie a fi adînc analizate? Oare ele nu pot conduce la concluzii valoroase — și poate mult mai mobilizatoare — pentru viața colectivului, pentru conduita și atitudinea fiecărui elev? Eu socotesc de fapt că aci este vorba despre cu totul altceva, că este vorba mai degrabă despre o anumită comoditate în munca educativă a unora. Desigur, faptele negative produc mai ușor vîlvă. Dar cred că ar trebui să ne situăm pe un drum mai chibzuit ales. Acest drum este, după părerea mea, acela de a da toată atenția și realizărilor elevilor, de a releva cu măiestrie frumusețea acestor realizări, pentru ca prin ele să-i mobilizăm pe copii la înfăptuiri și mai demne de laudă. Cît de mult am spori prin aceste strădanii ale noastre încrederea elevilor în propriile lor forțe, optimismul lor tineresc!

— Cum, pledezi pentru renunțarea la analiza faptelor negative?

— De loc. Nu sînt pentru neglijarea lor. Dar cred că nu este bine ca pedagogul să pornească întotdeauna în primul rînd de la ele, ca discuțiile cu elevii să se alimenteze mereu, în primul rînd, din acestea. Este în interesul muncii pe care o ducem pentru educarea unor oameni optimiști, încrezători în forțele lor, conștienți de frumusețea vieții noi.

Nu se poate spune că această din urmă intervenție nu avea deplin temei.

S. P.

De la corespondenţi la cititori

Schimbul de experienţă — mijloc de îmbunătăţire a muncii

Schimbul de experienţă este considerat tot mai mult de oamenii şcolii ca un mijloc important de perfecţionare a pregătirii lor profesionale, de îmbunătăţire a activităţii pe care o desfăşoară în rîndurile elevilor. De aceea cercurile pedagogice, ca şi conducerile şcolilor organizează adesea schimburi de experienţă, menite să vină nemijlocit în ajutorul muncii instructiv-educative.

De curînd, în comuna Cenad a avut loc un schimb de experienţă între profesorii de istorie din raionul Sînnicolaul Mare. Participanţii la acest schimb de experienţă au asistat la o lecţie deschisă de istorie a evului mediu, predată elevilor clasei a VI-a de la şcoala din Cenad. Lecţia şi-a atins pe deplin scopul datorită procedeelor bune folosite în cursul desfăşurării ei. Astfel, profesorul a îmbinat just metoda conversaţiei — în cadrul unor discuţii bine conduse, bazate pe cunoştinţele anterioare ale elevilor — cu expunerea clară, sistematică. De asemenea, el a folosit material intuitiv şi material beletristic şi a întocmit la tablă, împreună cu elevii, o schemă care i-a clarificat asupra noţiunilor nou predate, ajutîndu-i în acelaşi timp să şi le fixeze încă în clasă, în timpul lecţiei.

În continuarea schimbului de experienţă a fost prezentat referatul „Aplicarea principiului intuiţiei la lecţiile de istorie". Discuţiile pe marginea acestuia i-au ajutat pe profesori să vadă mai bine cum pot folosi la lecţii materialul intuitiv pentru a concretiza noţiunile predate şi a-i ajuta pe elevi să şi le însuşească în mod conştient.

Schimbul de experienţă din Cenad şi-a atins scopul întrucît atît din lecţia deschisă şi din referatul temeinic pregătit, ca şi în urma discuţiilor, profesorii de istorie din raionul Sînnicolaul Mare au avut multe de învăţat.

D. LADISLAU
Timişoara

★

Recent, la Şcoala medie de muzică şi arte plastice din Timişoara s-a organizat un schimb de experienţă cu conducerea Şcolii elementare de muzică din Caransebeş şi cu conducerea Şcolii medii de muzică şi arte plastice din Constanţa.

Cu acest prilej colectivele şcolilor respective au discutat o serie de probleme importante privitoare la organizarea şi desfăşurarea lecţiilor de specialitate, la unele metode de predare specifice acestora, la legătura dintre munca de predare a obiectelor de cultură generală şi a celor de specialitate etc.

Participanţii la schimbul de experienţă au ascultat două referate, unul cu tema „Munca pentru interpretarea unei lucrări muzicale la instrument", iar celălalt cu tema „Munca asupra vibrato-ului la instrumentele de coarde". De asemenea, au fost organizate o serie de lecţii deschise de muzică (de vioară, de pian, de corn etc.), precum şi o lecţie deschisă de arte plastice.

Tot în cadrul schimbului de experienţă au fost prezentate oaspeţilor cele mai bune lucrări ale elevilor, expuse în sălile de lucru.

Referatele, lecţiile deschise şi discuţiile purtate vor contribui desigur la generalizarea celor mai bune metode de instruire şi educare a elevilor în şcolile de muzică şi arte plastice.

MIHAI PERIAN
directorul Şcolii medii de muzică şi arte plastice din Timişoara

În biblioteca şcolii

Biblioteca Şcolii de 8 ani din Vişeul de Sus, regiunea Maramureş, înfiinţată de curînd, numără pînă în prezent peste 5 000 de volume de lucrări din cele mai variate domenii. Aici cititorii — elevi şi cadre didactice — găsesc literatură politică, cărţi beletristice, ştiinţifice, tehnice etc. O deosebită atenţie se acordă aprovizionării bibliotecii cu lucrările pedagogice şi metodice necesare cadrelor didactice. Prin grija conducerii şcolii se asigură primirea la timp a cărţilor şi publicaţiilor noi, astfel încît cititorii să fie la curent cu lucrările ce le sînt necesare.

Pentru popularizarea cărţilor recent apărute se organizează panouri şi vitrine cu noutăţi din diferite domenii literare, recenzii periodice ale unor lucrări etc. Desfăşurînd o activitate intensă, biblioteca Şcolii de 8 ani, din Vişeul de Sus constituie un sprijin real în munca profesorilor şi a elevilor.

T. EMERIC

Contribuţia comisiilor metodice

Comisiile metodice ale Şcolii medii din Predeal desfăşoară o activitate susţinută pentru obţinerea celor mai bune rezultate în munca cu elevii.

De pildă, în comisia profesorilor de ştiinţe realist-practice s-a purtat de curînd o interesantă discuţie cu privire la cele mai bune căi de fixare a cunoştinţelor. Participanţii la discuţie au subliniat că în alegerea acestor căi trebuie să se ţină seama de specificul obiectului predat, de subiectul lecţiei şi de tipul acesteia. A fost combătută tendinţa spre şablonizare, care îi determină pe unii profesori să reia în mod obligatoriu la fixare, indiferent de condiţii, aceeaşi ordine pe care au folosit-o în predarea cunoştinţelor. Pentru a exemplifica procedeele bune de fixare participanţii s-au referit la o lecţie deschisă de zoologie cu subiectul „Cărăbuşul", la care fixarea s-a efectuat prin compararea caracterelor cărăbuşului cu caracterele unui alt artropod cunoscut de elevi — paianjenul.

În comisia metodică a învăţătorilor s-au discutat printre altele, în ultimul timp, o serie de probleme privind lecţiile de educaţie fizică. Cu ajutorul profesorului de educaţie fizică s-a organizat şi o lecţie deschisă care a contribuit la lămurirea învăţătorilor asupra procedeelor ce trebuie folosite pentru a asigura succesul muncii lor în această direcţie.

Rezolvînd numeroase probleme ridicate de practica de zi cu zi, comisiile metodice de la Şcoala medie din Predeal constituie un ajutor important al cadrelor didactice în vederea îmbunătăţirii muncii lor în şcoală.

CONSTANTIN D. ROPACEA
Predeal

Activităţi variate şi interesante

Colectivul de profesori de la Casa pionierilor din oraşul Dorohoi organizează cu regularitate manifestări de masă menite să îmbogăţească cunoştinţele pionierilor, să-i orienteze în alegerea profesiunii.

Bunăoară, printre manifestările organizate în ultima perioadă, se numără o adunare cu tema: „Ce meserie să-mi aleg", la care au participat pionierii şi şcolarii claselor a VII-a de la toate şcolile din oraş, o discuţie organizată de cercul de radiotelegrafie cu privire la semnalizările radiotelegrafice, o vizită la sectorul legumicol şi zootehnic al gospodăriei agricole colective „Recolta bogată" din Broscăuţi etc.

Au loc de asemenea, la Casa pionierilor din Dorohoi, seri de basm pentru copiii din clasele a III-a şi a IV-a de la şcolile din oraş, concursuri de cîntece şi jocuri pionereşti etc.

Un bogat şi variat program a fost pregătit pentru vacanţa de primăvară. În zilele vacanţei pionierii vor participa la excursii şi întîlniri, vor viziona spectacole etc.

GH. STĂNESCU
Dorohoi

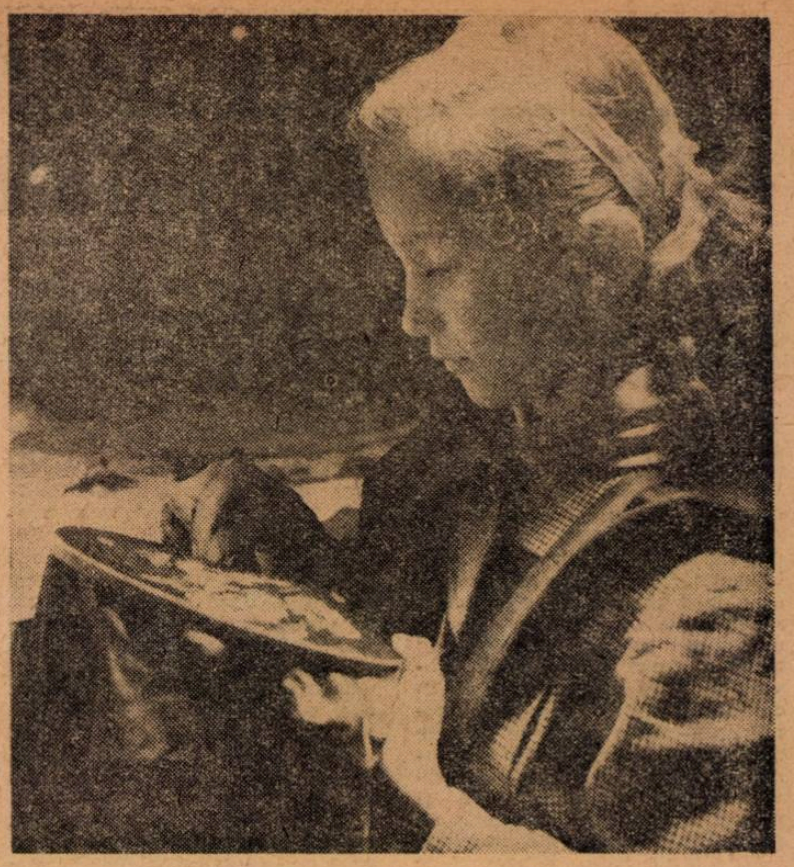

Privire ageră, mîini îndemînatice

POŞTA redacţiei

Ioan Brăilă — raionul Iaşi

Potrivit instrucţiunilor şi legislaţiei în vigoare norma didactică săptămînală de predare la clasă pentru directori se stabileşte în funcţie de numărul de posturi la clasele I—IV şi de numărul claselor la V-VII. La şcolile cu pînă la 7 clase de elevi, directorii au norma didactică de predare la clasă de 6 ore săptămînal, iar la şcolile cu 8—11 clase de elevi de 3 ore săptămînal.

Din cele relatate de dv. rezultă că aveţi în şcoală un post de învăţător la clasele I-IV şi 4 clase V-VII, obligaţia dv. de predare fiind în acest caz de 6 ore săptămînal.

Dumitru Şofroni — raionul Botoşani

Potrivit instrucţiunilor profesorii diriginţi de clasă primesc o indemnizaţie de 100 lei lunar la clasele cu peste 30 de elevi şi 75 lei lunar la clasele cu pînă la 30 de elevi. Această indemnizaţie se stabileşte în raport cu numărul elevilor înscrişi la începutul anului şcolar, ea neputîndu-se micşora sau majora în cazul cînd numărul elevilor se modifică faţă de cel existent la începutul anului.

Fănica Stamate — raionul Galaţi

Cadrele didactice care nu şi-au efectuat în întregime concediul de odihnă în perioada vacanţei şcolare de vară — fiind reţinute de anumite activităţi şcolare sau obşteşti — îşi pot completa concediul de odihnă în vacanţa şcolară de iarnă sau de primăvară.

Doina Vîlceanu — raionul Medgidia

Pentru a vă lămuri în problemele care vă interesează, urmează să consultaţi broşura „Admiterea în învăţămîntul superior" editată de Ministerul Învăţămîntului în anului 1962, pe care o găsiţi la secţia de învăţămînt a raionului în care lucraţi.

Mihai Dumitru — Sînnicolaul Mare

Vă facem cunoscut că publicarea actelor de studii pierdute se poate face numai în Buletinul editat de Ministerul Învăţămîntului, căruia urmează să vă adresaţi.

Nicolae Gruescu — raionul Caransebeş

Posibilitatea încadrării dv. în învăţămînt, cît şi condiţiile în care se poate realiza aceasta, le puteţi lămuri, adresîndu-vă secţiei de învăţămînt a sfatului popular raional.

Mircea Moise — raionul Dej

Potrivit instrucţiunilor timpul servit în învăţămînt în funcţii didactice (educatoare, învăţător, profesor, maistru-instructor) se consideră la stagiul de activitate în învăţămînt, chiar dacă cadrele didactice respective nu au avut calificare corespunzătoare funcţiilor îndeplinite. În cazul dv. timpul servit ca profesor suplinitor se consideră ca stagiu în învăţămînt şi aveţi dreptul ca, după promovarea examenului de stat, să vă prezentaţi la prima sesiune de examene pentru obţinerea gradului definitiv, deoarece la acea dată veţi avea peste 3 ani vechime în învăţămînt.

Peti Anghel — raionul Curtea de Argeş

În prezent nu mai au loc cursuri de calificare cu durata de doi ani. Cadrele didactice care doresc să-şi ridice calificarea pot urma cursurile fără frecvenţă ale universităţilor sau institutelor pedagogice de 3 ani. La aceste cursuri sînt admise persoane în vîrstă de pînă la 35 ani.

V. Teodoriu — raionul Bacău

Potrivit prevederilor actuale elevii înscrişi în învăţămîntul de cultură generală fără frecvenţă au dreptul la un concediu de studii fără plată de 30 zile calendaristice anual, în afara concediului de odihnă, pentru prezentarea la examene.

Pentru fiecare clasă se acordă, la cerere, un singur concediu, eşalonat sau integral.

Vasile Dulamangiu — Piatra Neamţ; **Emil Pop** — Cluj; **Ioan Jalbă** — raionul Istria; **Dumitru Popescu** — raionul Răcari; **Iosif Benga** — Braşov; **Gheorghe Jarcău** — raionul Cislău; **Mihai Belecciu** — raionul Săveni.

Pentru lămuririle pe care le cereţi adresaţi-vă organelor locale.

Nicolae Popescu — raionul Teleajen; **Raisa Nemeş** — Cluj; **Mihai Smărăndoiu** — Sighet; **Ioan Crăciun** — raionul Şimleu; **Vasilica Hîrgău** — Codăeşti; **Marinela Aldea** — raionul Ploieşti; **Corina Lungu** — Comarnic:

Întrebările puse de dv. au fost lămurite în numerele anterioare ale gazetei noastre, la rubrica de faţă.

Învăţători şi profesori!

Lucrările ce vă sînt necesare pentru perfecţionarea pregătirii voastre vi le puteţi procura comandîndu-le librăriei „Cartea prin poştă" din Bucureşti, str. Biserica Enei nr. 16, raionul 30 Decembrie.

Vă recomandăm cîteva din lucrările existente în depozitul librăriei:

G. Bolocan şi T. Voronţova: Învăţaţi limba rusă fără profesor.
N. Gheorghiu şi colab.: Atlas geografic şcolar.
I. Lespezeanu şi L. Marcu: Nebiruitul Vodă Ştefan.
L. Levîţchi şi D. Duţescu: Învăţaţi limba engleză fără profesor.
A. Sişkin: Bazele eticii marxiste.

★ ★ ★ Dicţionarul enciclopedic romîn vol. I (A—C).
★ ★ ★ Dicţionar de buzunar englez-romîn.
★ ★ ★ Dicţionar de buzunar romîn-englez.
★ ★ ★ Gramatica limbii engleze vol. I.
★ ★ ★ Gramatica limbii engleze vol. II.
★ ★ ★ Etnografia continentelor vol. II partea a II-a; Partea asiatică a U.R.S.S.
★ ★ ★ Îndreptar ortografic, ortoepic şi de punctuaţie.
★ ★ ★ Istoria diplomaţiei, vol. I.
★ ★ ★ Istoria universală, vol. III.
★ ★ ★ Istoria filozofiei, vol. IV.
★ ★ ★ Metodica predării istoriei în şcoala de 8 ani.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 701 — vineri 29 martie 1963 — 8 pagini 25 bani

VACANȚA

E vacanță. Lecțiile au luat sfîrșit și imperativul sever al deșteptătorului matinal a fost abrogat pentru două săptămîni.

In scurtă vreme s-a dovedit însă că și în zilele vacanței ajutorul ceasornicului învestit cu dreptul de a spune elevilor „bună dimineața" este bine venit. De data aceasta, serviciile lui nu mai sînt subordonate sarcinilor școlare: salutul de sonorități mecanice anunță de fiece dată începutul unei noi și minunate zile dintr-o vacanță bogată în acțiuni, pe care cei ce răspund de educația copiilor s-au străduit să o organizeze în așa fel încît să fie petrecută într-un chip cît mai plăcut și mai folositor.

Care sînt aceste acțiuni? Ce fac copiii în zilele vacanței? Să-i însoțim — și faptele ne vor da răspunsul.

Printre „artiști"

In București, prima zi a vacanței a fost rezervată celor mai tineri amatori ai artei dramatice, muzicale și coregrafice participanți la tradiționalul concurs cultural-artistic al pionierilor și școlarilor. Cunoașteți emoțiile care însoțesc de obicei acest eveniment, transmițîndu-se ca un fluid din sală pe scenă și de pe scenă în sală. De o parte „actorii". De cealaltă — colegi, părinți, profesori. Iar între ei, juriul grav, silit la rece imparțialitate în această atmosferă de emoție generală, care ar dori premiul I pentru toți concurenții. Culisele cunosc tracul, agitația dinaintea intrării în scenă, goana după un costum uitat, parlamentările cu cortinieri sau cu machiori improvizați, rememorarea unui vers sau a unei replici, o frîntură de dans repetată cu pași pe vîrf în înghesuiala din culise. Pe subiectul unui ac de siguranță pierdut sau a unei barete rupte se țes obișnuitele drame miniaturale de culise, care fac inevitabil parte din recuzita teatrului de amatori, cu atît mai mult cu cît amatorii sînt la vîrsta pantalonilor scurți. Dar, în sfîrșit, cînd crainicul anunță echipa următoare și prima replică din fragmentul interpretat a fost rostită, „necazurile" rămîn uitate undeva departe. Sub lumina reflectoarelor toată atenția este solicitată de calitatea spectacolului, a dansului, a muzicii.

Sînt cîntece și versuri cunoscute, sînt acte din cîte o piesă pe care am mai văzut-o sau am citit-o. Dar în gura copiilor, prin emoția lor sinceră și juvenilă, totul capătă parcă, pe lîngă un adaos de candoare și naivitate, o semnificație cu totul nouă. In fața concurenților îți vine parcă să exclami: aceștia sînt copiii patriei noastre, astfel i-am învățat să simtă și să gîndească, așa au fost educați — să dorească să fie asemeni eroilor care și-au pus viața în slujba patriei și să-i urască pe cei ce doresc sfîrșitul lumii, să îndrăgească frumosul și să dușmănească urîtul și nefirescul.

Evident, noțiunea de concurs presupune dorința de a te situa pe o treaptă cît mai înaltă în clasamentul final, dar concurenții de pe scenă nu văd în aspirația lor la premiu numai satisfacerea unui orgoliu artistic. Este vorba aici de ceva mai important: de onoarea și de faima școlii din care fac parte. Am recunoscut acest sentiment în pasiunea cu care elevii Școlii medii nr. 1 „Nicolae Bălcescu" au interpretat, pe scena Casei de cultură a raionului 16 Februarie, o minunată suită de dansuri românești, în calitatea corurilor și a orchestrei cu care formațiile Școlii medii nr. 37 s-au prezentat pe scena Casei de cultură a raionului 1 Mai, unde s-au perindat în timpul concursului aproape 150 de formații artistice, ca și în multe alte spectacole date de copii.

Peste 15 mii de elevi au evoluat în prima zi a vacanței pe scenele școlilor, ale caselor de cultură și chiar ale teatrelor, întrecîndu-se în dans, muzică și teatru. Numai la concursul de teatru și recitări care a avut loc în raionul 23 August s-au prezentat colective dramatice și recitatori din 28 de școli. Deosebit de apreciate au fost aici momentele teatrale pe care le-au oferit elevii de la Școala medie nr. 14, de la Școala specială nr. 5, precum și fragmentul prezentat de Școala de 8 ani nr. 51, care a obținut premiul I.

Începută cu cîntece, cu dansuri și cu voia bună prilejuită de această largă competiție artistică, vacanța de primăvară le oferă elevilor și alte nenumărate bucurii.

În drumeție

Plecarea în excursie a elevilor fusese stabilită pentru ora șase dimineața. Dar, ca să fie siguri că autocarul O.N.T.-ului nu va porni fără ei, mulți dintre elevii Școlii medii nr. 4 din Bacău, care au așteptat acest important moment cu explicabilă înfrigurare, au hotărît să se trezească mai de vreme cu o oră sau două (deșteptătorul de care vorbeam și-a făcut și de astă dată datoria). Hotărîre pe de o parte binevenită, pentru că și la distracții, ca în orice altă împrejurare a vieții, punctualitatea denotă o anumită trăsătură de caracter, care nicidecum nu poate fi trecută cu vederea, dar pe de alta neplăcută pentru că minutele dinaintea plecării par, în astfel de ocazii, mult mai lungi decît de obicei. Oricum, ele trec și, în sfîrșit, autobuzul cu canapele moi, confortabile, se așterne la drum.

Cine poate reda emoția și simțămintele pe care le încerci la 15 sau la 16 ani, cînd pornești în drumeție? Asculți zgomotul lin al roților șuierînd ușor, pe asfaltul neted și pe dinaintea privirilor defilează ogoare nesfîrșite abia scăpate din cătușele de gheață ale iernii, dealuri line pe care semănăturile încolțite dau o ținută veselă lutului cenușiu, livezi întinse pregătindu-se să dezlănțuie focul de artificii al petalelor albe și trandafirii, orașe și sate mereu altele și altele, oameni care flutură mîini prietenoase și zîmbesc și strigă de departe ceva neînțeles, oameni care în duduitul ritmic al tractoarelor răstoarnă primele brazde imense, reavăne, cu luciu negru și umed. Și toți cei pe care mașina îi poartă cu 60 km pe oră — „Atenție, copii!" — simt cum în suflet le crește impetuoasă o exclamație plină de mîndrie: „Aceasta e țara mea dragă, acesta e minunatul pămînt al patriei noastre, aceștia sînt cetățenii patriei mele!"

Intr-un tîrziu, peisajul se schimbă și locul cîmpiilor îl iau clădiri înalte, tramvaie, mașini, un furnicar de lume... Prima etapă a călătoriei a luat sfîrșit. Ochii avizi ar vrea să cuprindă totul dintr-odată, să înregistreze totul, să nu uite nimic. Construcțiile albe și luminoase, nenumărate construcții, magazinele cu vitrine frumos împodobite, întreprinderi și uzine imense, cinematografe și teatre, chipuri de oameni... Capitala.

Oaspeți ai Capitalei

Aproape zilnic, dinspre bariere sau dinspre Gara de Nord se scurg spre Capitală șiruri lungi de copii. Vin de la Lipova, de la Deta, din Timișoara sau din Oradea, de la Dorohoi sau din Bistrița, de la Fălticeni sau din Craiova. Și-au anunțat de mult sosirea prin telefoane și prin adrese, rugînd „să se asigure cazarea la atîția și atîția elevi pentru data de cutare și cutare". Abia stabiliți în internatele pregătite, cu grijă, dinainte, încep să colinde. Îi întîlnești în marile întreprinderi unde au prilejul să vadă aievea mașini despre care au învățat, să observe complicate procese tehnologice, să stea de vorbă și să lege prietenii cu muncitorii care-i privesc cu dragoste și căldură. Îi întîlnești în noile cartiere, admirînd linia suplă, albă și elegantă a blocurilor care au împodobit în ultimii ani Capitala. Îi întîlnești în sălile Muzeului de istorie a partidului, oprindu-se cu pietate în fața exponatelor care vorbesc despre luptele eroice ale celor ce nu și-au precupețit sîngele și viața pentru construirea lumii noi. Îi întîlnești la Muzeul de artă al Republicii în fața tablourilor lui Grigorescu, Luchian sau Baba, ale lui El Greco, Rembrandt, Van Eyk, Repin, Cézanne. Opere pe care le-au admirat în reproduceri se arată acum, aici, în toată splendoarea lor. Din îndrumările ghizilor, sau din explicațiile profesorilor, aici, ca și la Muzeul „Grigore Antipa" sau la Muzeul satului, se adună noi și noi cunoștințe, se deschid noi și noi orizonturi.

La munte

Sinaia, Bușteni, Predeal, Tușnad — nume de localități a căror rezonanță amintește clipele plăcute de odihnă din timpul concediilor — sînt în aceste zile sediul unor tabere turistice organizate pentru elevi din diferite regiuni. Numeroși copii din toată țara își petrec aici cîteva din zilele vacanței.

Care este programul pe care îl oferă copiilor taberele turistice? Să lăsăm de o parte odihna obligatorie sau masa substanțială, care, într-un răstimp destul de scurt, reușește, după cum știm din experiența altor vacanțe, să mute la o gradație mai mare oscilația acului de la cîntarul ce măsoară greutatea copiilor. Să trecem, deocamdată, și peste farmecul serilor de club, al noilor cărți citite aici, peste frumusețea filmelor alese cu grijă în mod special pentru tinerii spectatori și să ne oprim la faptul că taberele turistice de la munte au în primul rînd marea calitate de a oferi multiple posibilități pentru plimbări și excursii. De la Sinaia, drumul urcă pe serpentină, în pantă lină, pînă sus la Cota 1400. E un urcuș de două ore — dar sînt viteji care vor povesti că l-au făcut doar într-una. Să nu protestați: se poate. O scurtă pauză, apoi călătoria cu funicularul. La intervale regulate odgonul din fire de sîrmă își oferă ospitalier fotoliul aerian. O clipă de ezitare, apoi pămîntul se îndepărtează. Jos se întind văile și brazii. In față și în spate, acoperiți de negura norilor prin care aluneci ca printr-o fantastică și misterioasă țară a basmelor, sînt colegii agățați ca niște ciorchine de cablul roților care îi poartă sus, din ce în ce mai sus, spre culmile platoului. Apoi, pe cărările de munte, drumul în șir indian spre cabanele care au devenit în ultimii ani atît de populate și cunoscute: „Babele", „Piatra arsă", „Peștera", „Padina", „Caraiman". Cîte peripeții, cîte amintiri se adună în răstimpul unei singure vacanțe! Drumurile prin puritatea munților pun probleme serioase — orientarea cu busola, folosirea hărții, calculul orelor pentru diferite etape... Și apoi trebuie să nu te dai de rușine cînd se încinge o discuție despre înălțimea unui vîrf, sau despre poziția geografică a unei localități care, pe timp senin, se poate zări de aici, de sus. Cine a învățat bine știe să răspundă. Cel care a fost mai leneș află acum, și învață încă o dată de ce e bine să înveți.

★

Desigur că nu toți elevii pleacă în excursii în răstimpul acestei vacanțe. Dar și pentru cei rămași acasă școlile și profesorii au alcătuit un bogat program de activități. Iată numai cîteva spicuiri din programul de vacanță al Școlii de 8 ani nr. 154 din București: în ziua de 24 martie, detașamentele nr. 3, nr. 4 și nr. 5 (clasele a V-a, a VI-a și a VII-a) au participat la întrecerile sportive inițiate de organizația de pionieri; la 26 martie, 150 de elevi au vizionat un film pentru copii la cinematograful „Tineretului"; a doua zi, 30 de elevi au vizionat spectacolul „Lanțul minciunilor", iar în ziua următoare elevii din clasele a V-a și a VI-a au fost la Muzeul de artă al R.P.R.

Tot în programul vacanței s-a înscris și concertul dat de corul de copii al Palatului pionierilor în sala Ateneului R.P.R., concert la care, bineînțeles, majoritatea spectatorilor va fi alcătuită din pionieri. In agenda Palatului pionierilor figurează și nenumărate alte acțiuni. Pe lîngă organizarea unui mare și frumos „Carnaval al primăverii", Palatul pionierilor prezintă pentru copii, alături de spectacolele păpușarilor, filmele „Festival Chaplin", „Cîinele sălbatic Dingo", „Baronul Münchausen", „Călătorie spre centrul Pămîntului" etc.

Pretutindeni în țară s-au luat măsuri pentru ca pionierii să-și petreacă zilele vacanței într-un chip cît mai plăcut. Elevii din Craiova vizitează uzinele „Electroputere" și gospodării agricole colective din împrejurimile orașului, participă la concursuri atractive, la spectacole și la întîlniri cu oameni de știință și artă din oraș. Elevii din comuna Moldoveni, raionul Urziceni, fac excursii în jurul comunei, joacă oină, fotbal, volei, vizitează Fabrica de materiale de construcții din localitate, plantează puieți de pomi fructiferi. Elevilor din Urziceni le sînt prezentate spectacolele atractive și cu un bogat conținut educativ ale teatrului „Țăndărică".

★

Sute de acțiuni, sute de activități, sute de excursii, mii de copii colindă țara, citesc, se plimbă, ascultă spectacole, se joacă fericiți în lumina acestui nou început de primăvară. Nu este decît o simplă vacanță, un scurt răgaz între două trimestre, dar felul cum este organizat el constituie o nouă și vie ilustrație a grijii pe care patria o poartă celor mai mici dintre cetățenii ei.

OCTAVIAN BUZESCU

În drumeție pe străzile Capitalei

Din activitatea cercurilor pedagogice

Orientare actuală

În acest an școlar, cercul pedagogic al profesorilor de matematică și fizică din școlile raionului Piatra Neamț și-a orientat activitatea în special către familiarizarea membrilor săi cu problemele predării cunoștințelor de matematică și fizică modernă, în strînsă legătură cu practica din producție.

Nu de mult a avut loc, bunăoară, la Școala de 8 ani din Bujorați, o ședință a cercului în care s-a dezbătut tema „Rezolvări de probleme prin metoda figurativă". Cu acest prilej s-a predat, la clasa a VI-a, o lecție deschisă care a ilustrat procedeele reprezentării numerelor pe o axă, insistînd asupra condițiilor ce trebuie să le îndeplinească axele de reprezentare — origine, unitate de măsură și sens. Răspunsurile precise ale elevilor au dovedit că acestora le sînt accesibile chiar și noțiunile mai complexe de matematică, dacă se predau la nivelul înțelegerii lor.

Lecția a început prin figurarea pe o axă, după coordonate date, a unei serii de numere, cerîndu-se elevilor să stabilească și ei coordonatele altor numere. S-a scos astfel în evidență, la nivelul clasei a VI-a, corespondența biunivocă între numere și puncte.

În continuare s-au rezolvat cu elevii o serie de exerciții și probleme aplicative. Prima problemă dată elevilor spre rezolvare a fost strict numerică. Specificînd că suma a două numere este 16 și unul din ele este mai mare cu 6 decît celălalt, problema cerea să se afle care sînt cele două numere. Analizînd problema, elevii au figurat pe axă mărimea numerelor și le-au comparat. Această analiză atentă i-a ajutat să ajungă la generalizări. Astfel, ei au stabilit segmentul AB = N și segmentul CD = n. Apoi au notat cu S suma segmentelor și cu d = diferența lor, ajungînd la formulele $N=\frac{S+d}{2}$ și $n=\frac{S-d}{2}$

S-a putut trece astfel mai departe, la efectuarea unei probleme cu date din producție. Problema arăta că pe șantierul hidrocentralei de la Pîngărați s-a tăiat o grindă lungă de $12\frac{3}{4}$ m în două bucăți, dintre care prima era mai lungă cu $4\frac{1}{4}$ m decît a doua și cerea să se afle lungimea fiecărei bucăți. Pornind de la faptul că S (suma) și d (diferența) sînt cunoscute, elevii au stabilit următoarele formule:

$$n=\frac{S-d}{2};\ n=\frac{12\frac{3}{4}-4\frac{1}{4}}{2}=\frac{8\frac{2}{4}}{2}=4\frac{1}{4}\ \text{m};$$

$$N=\frac{S+d}{2};\ N=\frac{12\frac{3}{4}+4\frac{1}{4}}{2}=\frac{17}{2}=8\frac{1}{2}\ \text{m}$$

Calculele au fost efectuate oral.

Tot în acest fel s-a rezolvat apoi o problemă care arăta că trei gospodării agricole colective s-au unit într-una singură, pentru a obține rezultate mai bune. S-a specificat că prima gospodărie avea cu 21,62 ha pămînt mai mult decît a doua, a doua cu 5,04 ha mai mult decît a treia, iar după reunire au avut la un loc 2,318 ha. Se întreba cît pămînt a avut fiecare gospodărie. Analizînd problema, elevii au reprezentat grafic suprafețele, au calculat în continuare suprafața celei mai mici gospodării și apoi, în funcție de aceasta, suprafețele celorlalte două.

Discuțiile purtate pe marginea lecției au dus la clarificarea unor importante probleme privind conținutul și volumul noțiunilor privitoare la reprezentarea numerelor pe o axă studiate în clasa a VI-a, ca și la metodica predării lor.

În continuarea ședinței cercului s-a prezentat referatul „Calcule cu aproximație", care s-a referit la metodica predării calculelor aproximative în clasa a VI-a.

Interesantă și valoroasă este inițiativa conducerii cercului profesorilor de matematică și fizică de a încheia fiecare ședință de lucru cu o vizită pe teren, într-o mare unitate industrială sau într-o întreprindere agricolă socialistă. Astfel, în cadrul ultimei ședințe a cercului a fost organizată o vizită la hidrocentrala de la Pîngărați, unde profesorii au putut culege date valoroase pentru exemplificarea lecțiilor de fizică și alcătuirea unor probleme de matematică bazate pe elemente concrete din producție.

Prof. V. PREOTU
Dobreni

Experiențe practice în laboratorul Școlii medii din Cobadin

Întîlnire cu scriitorul Titus Popovici

De curînd, membrii celor trei cercuri pedagogice de limba română din raionul 16 Februarie au participat la o întîlnire cu scriitorul Titus Popovici. Întîlnirea a ajutat cadrelor didactice să cunoască mai adînc o serie de probleme privind creația lui Titus Popovici, dîndu-le astfel posibilitatea să orienteze mai bine predarea lecțiilor care se referă la opera lui.

Profesorii au adresat tînărului prozator numeroase întrebări cu privire la scrierile sale. Răspunzînd la întrebările puse, acesta a început prin a vorbi despre însemnările sale de călătorie din Cuba. Vorbind despre Cuba. Titus Popovici s-a oprit și la anumite aspecte privind învățămîntul și a insistat asupra caracterului eroic pe care l-a avut lupta împotriva analfabetismului în această țară.

Referindu-se la părerile formulate de către critici în legătură cu romanele sale, Titus Popovici a arătat că în general este bine ca un scriitor să țină seama de observațiile importante ale criticilor dar că, în același timp, el nu trebuie să analizeze prea mult pentru a nu ajunge la acea stilizare care ar transforma personajele în niște scheme. În legătură cu aceasta scriitorul a insistat asupra unor aspecte privind problema tipicului și a subliniat că un personaj tipic nu trebuie să epuizeze absolut toate caracteristicile categoriei sociale din care face parte. Tocmai dintr-o astfel de înțelegere a problemei decurg și slăbiciunile privind realizarea personajului Ardeleanu din romanul „Setea", personaj care nu a fost organic integrat în țesătura cărții.

Răspunzînd unei întrebări legate de problema romanului ciclic scriitorul a arătat că acesta se face simțit ca o necesitate datorită bogăției de transformări și evenimente caracteristice anilor noștri, transformări ce nu pot fi oglindite decît în astfel de lucrări.

Vorbind despre raporturile dintre ficțiune și realitate în creația sa, scriitorul a declarat că dintr-un anumit punct de vedere în romanul „Străinul", ca și în „Setea", există o bună doză de literatură autobiografică, dar că aceasta nu poate fi înțeleasă ca o copie sau o fotografie a realității, care este imposibilă, de altfel, în artă.

În încheiere Titus Popovici a făcut cîteva mărturii cu privire la proiectele sale de viitor și a arătat că în prezent lucrează la continuarea romanului „Setea", care va încerca să cuprindă destinul eroilor începînd din anii 1947—1948 și pînă în zilele noastre.

V. O.

Cercurile de agricultură din regiunea București

Cercurile pedagogice ale profesorilor de agricultură din regiunea București și-au orientat îndeobște activitatea, în acest prim an al existenței lor, spre ajutorarea cît mai concretă a cadrelor didactice de specialitate în organizarea lecțiilor și a lucrărilor practice. Ele au socotit important să contribuie la acumularea unei experiențe în această privință prin organizarea unor lecții deschise, prin dezbaterea unor probleme ridicate de munca practică, prin popularizarea unor metode și procedee folosite de profesorii care obțin cele mai bune rezultate. În același timp, cercurile au considerat necesar să-i informeze pe membrii lor asupra unor materiale valoroase apărute în publicațiile de specialitate, pentru a-i ajuta să fie la curent cu ceea ce este nou în domeniul respectiv.

Pe baza acestor criterii și-a stabilit, de exemplu, tematica cercul pedagogic al profesorilor de agricultură din raionul Oltenița. Ca urmare, în cadrul lui s-au organizat lecții deschise privind predarea cunoștințelor de fitotehnie și aplicațiile lor pe teren și s-au prezentat o serie de referate deosebit de interesante prin caracterul lor concret și actual. Citățm printre acestea „Legarea lecțiilor și lucrărilor practice de activitatea marilor unități agricole", „Asigurarea concordanței dintre conținutul cunoștințelor teoretice și conținutul activităților practice prevăzute ca aplicații ale acestora" etc. De asemenea, în cadrul cercului s-au prezentat informări asupra unor materiale de specialitate apărute în revista „Natura", în lucrările publicate de Editura agrosilvică etc.

Și în cercurile pedagogice ale profesorilor de agricultură din alte raioane, ca Drăgănești Vlașca, Fetești etc., s-au discutat teme interesante, actuale, care au lămurit o serie de probleme referitoare la organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ la lecțiile de agricultură și în cadrul activităților practice pe teren. Putem spune cu deplin temei că rezultatele bune obținute în predarea agriculturii la unele școli de 8 ani cum sînt cele din Budești, Radovanu, Curcani, Mănăstirea, Vasilați etc., se datoresc în bună parte orientării concrete pe care au primit-o profesorii în cercurile pedagogice care, îndrumate în mod judicios de secțiile de învățămînt ale raioanelor respective, și-au stabilit o tematică ce corespunde necesităților reale ale școlilor și au desfășurat o muncă eficientă, rodnică.

În prezent cercurile pedagogice de agricultură din regiunea București își planifică activitatea din cel de al III-lea trimestru. Firește că la baza tematicii lor trebuie să se afle sarcinile pe care le au de îndeplinit profesorii în această ultimă etapă a anului școlar. Este vorba, în primul rînd, de asigurarea parcurgerii programei școlare și efectuarea lucrărilor practice în funcție de condițiile specifice locale, de realizarea concordanței între temele teoretice și cele practice, etc. De asemenea, este indicat să se discute în cadrul cercurilor pedagogice problema pregătirii și desfășurării lecțiilor cu teme mai complexe din cadrul capitolului „Mecanizarea agriculturii" la clasa a VII-a, venindu-se în ajutorul profesorilor în ceea ce privește cunoașterea mașinilor și uneltelor agricole. Desigur că, în funcție de necesitățile lor concrete, cercurile pedagogice din regiunea noastră vor dezbate și problemele conținutului și ale metodicii predării altor lecții, ca și ale desfășurării unor lucrări practice la anumite teme, așa încît profesorii care predau agricultura să primească o îndrumare concretă în cît mai multe probleme pe care le au de rezolvat în această perioadă.

Perioada care urmează este deosebit de favorabilă pentru colecționarea materialului didactic necesar în predarea agriculturii. Iată de ce considerăm că cercurile pedagogice îi pot ajuta pe profesorii de specialitate și în această privință, dîndu-le indicații privitoare la colecționarea și păstrarea acestui material ca și la mijloacele de organizare a laboratoarelor agricole în școli.

O mare atenție trebuie să se acorde organizării practicii continue de vară a elevilor din școlile regiunii.

În ședințele care se vor ține înainte de efectuarea practicii continue este bine să se discute amănunțit problemele bunei organizări și desfășurări a acesteia, stabilindu-se care este perioada optimă pentru desfășurarea practicii continue în raionul și în comuna respectivă în funcție de condițiile locale, ce lucrări trebuie să efectueze elevii (ținînd seama de programa școlară și de calendarul lucrărilor agricole), ce priceperi și deprinderi trebuie să dobîndească ei în cadrul practicii, cum trebuie întocmit planul de desfășurare a practicii continue. Se cere totodată ca, după efectuarea acestei practici, să se analizeze cum s-a desfășurat ea în școlile raionului, ce rezultate instructiv-educative și economice s-au obținut, care au fost lipsurile și ce măsuri s-au luat pentru înlăturarea lor, pentru ca în acest fel să se îmbunătățească activitatea de viitor.

Buna organizare și desfășurare a activității cercurilor pedagogice în timpul care a rămas pînă la sfîrșitul anului școlar va contribui astfel, pe de o parte, la desăvîrșirea muncii desfășurate pînă în prezent de profesorii de agricultură din școlile regiunii, ca și la îmbunătățirea în perspectivă a pregătirii pe care o dau ei elevilor.

L. ROTARU
inspector metodist
la secția de învățămînt
a regiunii București

La cercul pedagogic al învățătorilor

La cercul pedagogic al învățătorilor din comuna Bărbătești, raionul Gilort, a fost prezentat de curînd un referat cu tema „Organizarea și controlul lecturii elevilor în afară de clasă și importanța ei în întărirea educației lor comuniste". Referatul a fost urmat de două lecții deschise de lectură literară, ținute la clasele a III-a și a IV-a.

Discuțiile purtate pe marginea referatului și a lecțiilor deschise au prilejuit un amplu schimb de experiență cu privire la procedeele de educare a elevilor, prin mijlocirea lecturii literare, în spiritul dragostei de patrie, al dragostei pentru muncă și pentru oamenii muncii, precum și cu privire la procedeele de îmbogățire a cunoștințelor lor de cultură generală.

PROBLEME ACTUALE ALE PREDĂRII MATEMATICII

Pentru o concepţie înaintată, în alcătuirea programei şcolii de 8 ani

Cuceririle actuale şi perspectivele dezvoltării ştiinţei şi tehnicii impun cu tărie ridicarea continuă a nivelului predării cunoştinţelor de matematică în şcoala de 8 ani, căci matematica este din ce în ce mai necesară oricărui domeniu al activităţii umane.

Actuala programă de matematică pentru şcoala de 8 ani cuprinde numeroase elemente pozitive care s-au conturat în decursul practicii şcolare şi care constituie o bază temeinică pentru însuşirea cunoştinţelor şi deprinderilor mai complexe ce se vor studia ulterior în clasele mari. Totuşi, în pofida tendinţei de a da elevilor îndeosebi noţiunile care-i pot orienta în problemele ştiinţifice şi tehnice de perspectivă, se mai observă un „respect" exagerat faţă de anumite tradiţii şi mai ales faţă de ordinea istorică a predării matematicii. De pildă, în toate programele de matematică se menţine aceeaşi succesiune în predarea disciplinelor matematice ca şi acum 20—30 de ani — aritmetica, geometria, algebra — fără a se face nici o încercare de întrepătrundere a lor, ceea ce ar permite înlesnirea cunoaşterii de către elevi a metodelor rapide de calcul, a metodelor rapide de rezolvare a unor probleme cu aplicaţii directe în producţie.

Uneori, iniţiativelor privind modificarea structurii studiului matematicii în şcoala de 8 ani şi adîncirea predării anumitor capitole li se opun diferite considerente referitoare la particularităţile de vîrstă ale elevilor. Dar aceste particularităţi sînt şi ele în plină evoluţie, nu au rămas aceleaşi de acum 20—30 de ani. Întîlnim astăzi tot mai des şcolari de 11-12 ani care ne uimesc prin cunoştinţele lor privind automatica, tehnica modernă. Se impune, deci, un spirit mai creator, o privire de perspectivă în selecţionarea şi sistematizarea faptelor matematice cuprinse în programa şcolii de 8 ani, aşa încît elevii să fie pregătiţi pentru aplicarea largă a acestor fapte în diverse domenii de activitate.

Socotesc că, de pe această poziţie înaintată, succesiunea şi prezentarea cunoştinţelor de matematică din actualele programe pot fi mult îmbunătăţite, astfel încît să evidenţieze într-o măsură mai amplă unele caracteristici de bază ale matematicii actuale, cum sînt accentuarea sintezei cunoştinţelor şi scoaterea permanentă în evidenţă a largii lor aplicabilităţi.

De pildă, pentru programa clasei a V-a, socotesc potrivită predarea următoarelor teme mari: Recapitularea numerelor naturale (scrierea şi citirea oricărui număr natural, cele patru operaţii cu ele, ordinea efectuării operaţiilor); Proprietăţile fundamentale ale operaţiilor cu numere naturale (evidenţiindu-se proprietăţile structurale ale mulţimii numerelor naturale şi felul cum se reprezintă ele pe o axă); Mulţimea numerelor întregi (introducerea numerelor negative, numărul zero, primele patru operaţii cu numere întregi negative şi pozitive, puteri, ordinea efectuării operaţiilor. proprietăţile structurale ale mulţimii numerelor întregi, reprezentarea lor pe o axă, divizibilitatea, numere prime, reguli de divizibilitate şi c.m.m.m.c.); Mulţimea numerelor raţionale (fracţii ordinare şi zecimale pozitive şi negative, operaţii cu ele, proprietăţi structurale ale numerelor raţionale, reprezentarea pe o axă). Eventual, pentru că în acest fel se creează timp suficient, se pot include în programa clasei a V-a formulele de calculare a perimetrelor, ariilor şi volumelor.

În programa clasei a VI-a socotesc indicat să se cuprindă transformarea fracţiilor, calcule aproximative, rapoarte, proporţii, extragerea rădăcinii patrate, grafice şi elemente de geometrie plană şi în spaţiu. Consider că în şcoala de 8 ani, unde nu se cere o strictă argumentare ştiinţifică a demonstraţiilor de geometrie, nu are rost să se separe studiul geometriei, începîndu-se cu cea plană şi continuînd cu cea în spaţiu. Mi se pare mai raţional să se înceapă cu elementele de geometrie metrică, care sînt cele mai accesibile şi cele mai utile.

În clasa a VII-a ar putea continua predarea elementelor de geometrie plană şi în spaţiu şi predarea elementelor de algebră (expresii algebrice întregi şi fracţionare).

În sfîrşit, în clasa a VIII-a se pot preda în continuare elemente de algebră (ecuaţii, inegalităţi, sisteme) şi elemente de geometrie. De asemenea, în această clasă, care marchează încheierea unei trepte de studiu, se impune, cred, introducerea a două teme noi, foarte actuale — mijloace rapide de calcul (logaritmi, tabele, rigla de calcul, eventual monograme simple), precum şi elemente de astronomie.

Cred că, alcătuită în felul acesta, programa de matematică pentru clasele V-VIII ar putea contribui mult mai eficient la înarmarea elevilor cu un aparat matematic perfecţionat, deosebit de util în studiul fizicii şi tehnicii. Bunăoară, o asemenea alcătuire a programei de matematică ar permite familiarizarea elevilor cu mulţimile de numere naturale, întregi, raţionale şi iraţionale încă din clasa a V-a, dîndu-le totodată posibilitatea să revină asupra lor în clasele următoare, pentru a le adînci.

La o lecţie de matematică la Şcoala medie „Gh. Şincai" din Capitală

De asemenea, în acest fel se pot studia în cadrul a doi ani şcolari elementele de algebră necesare în vederea formării deprinderilor de calcul, se poate trece la folosirea pe scară largă a reprezentării numerelor pe o axă, la înmulţirea şi folosirea unor grafice etc.

Se impune, de asemenea, înlăturarea unor denumiri învechite, care nu mai corespund realităţii. De pildă, în şcoala de 8 ani se mai foloseşte frecvent denumirea de suprafaţă în loc de arie, aşa cum este corect, expresia „numere relative" sau „numere algebrice" în loc de „numere raţionale", termenul de „egalitate" în loc de „relaţii de egalitate" etc.

Desigur, problema studiului matematicii în şcoala de 8 ani nu se poate reduce numai la a transmite elevilor un anumit volum de cunoştinţe şi deprinderi. Este absolut necesar să urmărim dezvoltarea gîndirii lor matematice — să le formăm reprezentări cantitative şi spaţiale, deprinderi deductive, deprinderea de a transpune expresiile matematice în scheme etc.

Întregul material faptic inclus în programa şcolii de 8 ani va trebui prezentat în manuale astfel încît să fie înlăturate anumite elemente tradiţionale a căror menţinere are un caracter pur formal, să se elimine formulările învechite, să se întărească legătura cu practica — într-un cuvînt, să se realizeze o pregătire matematică modernă a elevilor.

Prof. ILIE ILASIEVICI
cercetător principal la Insitutul de ştiinţe pedagogice

PE SCURT

Unul dintre elementele noi ale trigonometriei pe care le studiază în prezent elevii şcolilor medii este noţiunea generală de funcţie ca o corespondenţă între elementele a două mulţimi. Socotesc de o mare însemnătate, rezolvarea unor probleme menite să sublinieze importanţa funcţiilor trigonometrice în practică. Din păcate, însă, problemele pe care le cuprinde manualul de clasa a X-a au o formulare greu accesibilă elevilor.

Iată, de pildă, problema de mecanică cu enunţul: „Un mobil M se mişcă uniform pe un cerc cu centrul O şi cu raza R. Ştiind că durata unei rotaţii complete este T, se întreabă care este ecuaţia de mişcare a proiecţiei M_1 a mobilului M pe diametrul care trece prin A". În cadrul acestei probleme elevul întîlneşte pentru prima oară noţiunile de ecuaţie trigonometrică, proiecţie de mişcare etc., ceea ce, desigur, îi creează mari dificultăţi.

Se impune ca în manualul de trigonometrie menit să-i ajute substanţial pe elevi în ceea ce priveşte posibilităţile de a folosi în producţie instrumentul calculului trigonometric, să se acorde mai multă atenţie prezentării problemelor.

Prof. L. MĂNESCU
Rm. Vîlcea

În manuale, clasificarea triunghiurilor are în vedere, îndeobşte, fie laturile, fie unghiurile, fără să se precizeze că această clasificare poate lua simultan în considerare şi laturile şi unghiurile. Din acest motiv, unii elevi, atunci cînd sînt întrebaţi cîte feluri de triunghiuri există, dau răspunsuri greşite.

Cred necesar de aceea să se dea la lecţii explicaţii privind clasificarea simultană după laturi şi unghiuri, arătîndu-se că există 7 feluri de triunghiuri: scalen ascuţitunghice, scalen dreptunghice, scalen-obtuzunghice, isoscel-ascuţitunghice, isoscel-dreptunghice, isoscel-obtuzunghice, echilaterale.

În felul acesta elevilor le va veni mai uşor şi să construiască un triunghi. Un procedeu simplu de construcţie este, de pildă, următorul: folosim semi-planul superior al unei drepte orizontale x y. Aşezăm pe această dreaptă segmentul B C = a, iar cu centrul în B şi C ducem cîte un arc de cerc cu raza egală cu BC. Fie E punctul de intersecţie al arcelor C E şi B E. Cu centrul în M, mijlocul lui BC, descriem un semicerc şi notăm cu D intersecţia lui cu mediatoarea ME a segmentului BC şi cu CD şi BD cele două arce.

În acest caz, vîrful A al triunghiului ABC poate avea următoarele poziţii: să fie situat pe arcele CE şi EB sau pe segmentul ED (luate fără extremităţi), în care caz avem de-a face cu un triunghi isoscel-ascuţitunghic; să fie situat în punctul E (soluţie unică), formînd un triunghi echilateral; să se afle în punctul D (soluţie unică) formînd un triunghi isoscel-obtuzunghic; să fie situat pe segmentul D fără extremităţi, formînd în fiecare caz un triunghi isoscel-obtuzunghic; să se afle pe unul din arcele CD sau BD, să fie situat în una din regiunile II sau III cuprinse între arcele BD, BE şi respectiv CD şi CE sau să se afle situat într-una din regiunile I şi IV cuprinse în interiorul arcelor CD şi BD formînd în fiecare caz un triunghi scalen-obtuzunghic.

Prof. P. TĂNĂSUCĂ
inspector la secţia de învăţămînt a regiunii Iaşi

În legătură cu predarea determinanţilor

Una dintre temele nou introduse în programa de matematică pentru clasa a VIII-a o constituie studiul determinanţilor, care au o importanţă deosebită în deprinderea elevilor cu efectuarea calculelor rapide necesare aplicării matematicii în diferite ramuri ale ştiinţei şi în tehnică. Programa înscrie această temă înaintea rezolvării sistemelor de ecuaţii de gradul I cu două şi trei necunoscute, fără a da alte indicaţii cu privire la predarea ei. Nu se găsesc asemenea indicaţii nici în manual întrucît, fiind alcătuit înaintea programei, acesta nu include în nici un fel tema „Determinanţi".

În mod firesc, profesorii îşi pun o serie de probleme privind predarea acestei teme şi caută să le găsească o rezolvare cît mai judicioasă. Ei se preocupă în deosebi de locul temei „Determinanţi" în cadrul studiului algebrei în clasa a VIII-a şi de unele aspecte ale metodicii predării ei.

Întrebîndu-se unde să fie încadrată predarea noţiunilor privitoare la determinanţi, unii profesori socotesc că dacă aceasta are loc paralel cu rezolvarea sistemelor de ecuaţii de gradul I cu două şi trei necunoscute, ceea ce face evidentă utilitatea lor în rezolvarea rapidă a acestor sisteme, poate apare pericolul ca elevii să creadă că determinanţii sînt doar nişte tabele menite să ajute la memorarea formulelor de rezolvare a sistemelor de ecuaţii şi ulterior ne va fi greu să-i convingem că au largi aplicaţii în diferite capitole ale matematicii. În consecinţă, aceşti profesori ajung la concluzia că determinanţii trebuie studiaţi independent, înainte de predarea sistemului de ecuaţii de gradul I, adică susţin acelaşi punct de vedere cu autorii programei.

Alţi profesori consideră că la nivelul clasei a VIII-a înţelegerea determinanţilor poate fi asigurată numai dacă aceştia sînt studiaţi în cadrul rezolvării sistemelor de ecuaţii.

În analiza acestor două puncte de vedere diferite vom folosi criteriul concordanţei între scop şi metodă. Socotim că în şcoala medie, unde abia se pun bazele gîndirii matematice a elevilor, o prezentare izolată a determinanţilor este foarte dificilă şi riscantă datorită nivelului pregătirii anterioare a elevilor, care permite greu înţelegerea unei asemenea prezentări. Este cunoscută de asemenea necesitatea de a dezvălui, la nivelul clasei respective, caracterul istoric, necesar al noţiunilor matematice, ajutînd astfel atît la accesibilitatea însuşirii lor, cît şi la evitarea pătrunderii vreunui element idealist în predare. De aceea credem că predarea determinanţilor trebuie să se desfăşoare paralel cu cunoaşterea de către elevi a rezolvării sistemelor de ecuaţii cu mai multe necunoscute, ca un instrument de calcul rapid, socotind că predarea independentă a determinanţilor corespunde unui curs universitar, unde matematica se predă sintetic — deductiv.

Profesorii de specialitate sînt preocupaţi şi de o problemă de ordin metodic cu privire la notaţia coeficienţilor în cadrul predării. O parte din ei susţin, invocînd criteriul accesibilităţii, că trebuie folosiţi numai determinanţi cu coeficienţi numerici, în timp ce alţii cer ca, pornindu-se de la exemple numerice, să fie folosită şi notaţia literală. Credem că soluţia justă este cea din urmă, căci elevii din clasa a VIII-a folosesc în mod curent calculul literal şi ar fi păcat să-i lipsim de transpunerea concentrată a regulii după care se dezvoltă determinanţii. Procedînd în acest fel putem scoate şi mai pregnant în evidenţă că şi determinantul este o notaţie prescurtată, cum este de pildă puterea, care reprezintă expresia concisă a unei înmulţiri repetate

Concluziile expuse de noi în cadrul acestui articol se bazează pe experienţa personală în predare, pe discuţiile cu colegii de aceeaşi specialitate şi cu metodiştii cercurilor pedagogice. Desigur că experienţa acumulată de cadrele didactice din întreaga ţară va duce la concluzii mai ample, dînd specialiştilor care vor elabora programa şcolară pentru anul 1963—1964 şi manualul de matematică pentru clasa a VIII-a posibilitatea să rezolve problemele puse în discuţie pe baza unor solide argumente ştiinţifice şi metodice.

Prof. ST. FĂTULESCU

Iubitoare ale muzicii din școlile gălățene

Elevii cu nota 10

Rareori întîlnești clase în care să nu fie măcar 2-3 elevi care să aibă „pe flanc" numai note de 10. Sînt cei mai buni școlari din clasă, cei care posedă cunoștințele în cantitatea și calitatea cerută de programe și care au o conduită exemplară.

Sînt elevii care, de obicei, nu dau „bătaie de cap" și de care profesorii se ocupă în general mai puțin: doar ei știu cum să învețe ca să obțină rezultate maxime, au simțul datoriei, așa încît niciodată nu se va întîmpla să vină la școală cu lecția neînvățată. Eforturile profesorului se îndreaptă, în schimb, spre copiii rămași în urmă la învățătură, spre cei cu note la limită, spre cei indisciplinați. Este un lucru bun, dacă admitem că trebuie să tindem ca fiecare elev din clasă să ajungă la nivelul fruntașilor.

Dar nu greșim oare manifestînd, din acest punct de vedere, un fel de pasivitate față de elevii eminenți? Firește, aici nu se pune numai problema dacă școlarul își face sau nu datoria, în cazul în care se vede mai puțin controlat. Să presupunem că și-o face cu prisosință. Și, de asemenea, nu se pune numai problema dacă nu cumva „consacrații" vor pierde din modestie și se vor crede, cu timpul, niște vedete inegalabile. Să presupunem că nu vor pierde nici simțul realității. Deși, copiii sînt copii...

La altceva vrem să ne oprim. Ne gîndim, de pildă, la datoria pe care o avem fiecare din noi, de a tinde spre **mai bine** în munca de instruire și educare. De aici decurge necesitatea ca nici elevul foarte bun să nu fie neglijat, chiar dacă avem convingerea că a ajuns la limita superioară cerută de programă. Spre **mai bine** — aceasta trebuie să fie ideea care să ne călăuzească și în activitatea cu școlarii fruntași la învățătură. Nu avem în vedere aici familiarizarea elevilor din această categorie cu o serie de cunoștințe suplimentare din diferite domenii, cu toate că, dacă dînșii manifestă dorința, iar forțele fizice și intelectuale le permit, nu este rău să le dăm asemenea cunoștințe. Dar ne gîndim la adîncirea **calității** cunoștințelor pe care ei și le-au însușit, la lărgirea posibilităților lor de a le aplica în viață și la preocupările noastre pentru exersarea gîndirii lor, pentru dezvoltarea posibilităților lor creatoare, a gustului de a cerceta, de a investiga, de a se documenta într-un domeniu sau altul al științelor. Cercurile de elevi împlinesc o bună parte din aceste cerințe, dar numai pentru anumite obiecte.

Cele mai largi resurse pentru realizarea acestui **și mai bine**, și în cazul elevilor cu nota 10, se găsesc tot la lecție. Întrebări mai dificile, care să solicite o mai adîncă înțelegere a problemelor, o mai mare putere de abstractizare, uneori teme speciale — scrise sau orale — date pentru acasă în același scop, ca și îndemnul nostru permanent adresat acestor elevi de a se depăși pe ei înșiși (folosind exemplele oferite de viața oamenilor de știință ale căror descoperiri le studiem în clasă) — iată numai cîteva mijloace prin care îi putem mobiliza pe elevii foarte buni la o activitate și mai rodnică.

Dacă școlarul a ajuns la stadiul în care ia mereu zece, nu înseamnă că ne-am împlinit datoria față de el. Să-l privim în dezvoltare și vom înțelege de ce trebuie să-l ajutăm mereu, cu cea mai mare atenție, să nu ne mulțumim doar cu faptul că își face datoria, că nu ridică nici un fel de „probleme" și că posedă cunoștințele prevăzute pentru clasa respectivă, ci să facem posibil mersul lui mereu mai departe.

A. C.

Cerințe de care țin seama în predarea muzicii

Alături de studiul altor obiecte de învățămînt care se predau în școala de cultură generală, alături în special de literatură și de desen, studiul muzicii este chemat să contribuie la dezvoltarea educației estetice a elevilor. Experiența muncii la catedră mi-a relevat că, pentru atingerea acestui țel, este necesar să țin seama, în pregătirea și desfășurarea lecțiilor de cîteva cerințe.

Una dintre ele, pe care o socotesc de altfel și cea mai importantă, este aceea ca ora de muzică să fie în cea mai mare parte o oră de cîntec și de audiție muzicală și numai în măsura strictului necesar oră de discuții teoretice despre arta muzicală. Pornind de la această cerință caut să-i pun pe elevi în situația de a cînta cît mai mult în fiecare oră. Procedez astfel deoarece mi-am dat seama că adeseori dificultățile întîmpinate în cultivarea dragostei elevilor pentru muzică și în dezvoltarea cunoștințelor lor muzicale se datoresc tocmai faptului că, abuzînd de teoretizări seci, abstracte, profesorul îi lipsește tocmai de ceea ce constituie elementul esențial al lecției — conținutul ei emoțional, care poate fi pe deplin realizat numai în cursul audiției sau interpretării unei melodii.

Am totodată în vedere și o altă cerință, care derivă din prima și este strîns legată de ea, și anume aceea că numai audierea pasivă a muzicii nu este suficientă, ci că fiecare elev trebuie să fie pus în situația de a încerca să intoneze, să solfegieze, să cînte în fiecare oră de muzică. De aceea la fiecare lecție intonez cu toată clasa, cu grupuri de elevi sau cu cîte un singur elev cîntecele predate...

Aici se ridică însă problema foarte importantă a elevilor „afoni". Se știe că nu există afoni absoluți. Există însă elevi mai puțin dotați cu aptitudini muzicale, tocmai datorită faptului că acestea nu le-au fost cultivate și dezvoltate. Cum procedez cu ei? Urmăresc în fiecare lecție cum evoluează acești elevi, îi încurajez și îi ajut cu multă atenție. La început fac cu ei exerciții de citire ritmică a notelor, cerîndu-le să pronunțe numele acestora, să respecte durata sunetelor (doimi, pătrimi, optimi, pauze etc) și să bată măsura. Mai tîrziu încerc să-i obișnuiesc să cînte în grup cu alți elevi sau cu toată clasa.

În predarea lecțiilor de muzică socotesc de asemenea necesară respectarea unei anumite succesiuni care să asigure însușirea temeinică a noilor cunoștințe. Astfel, consider că este indicat să pornim de la cîntec la teorie, de la sesizarea auditivă și înțelegerea muzicală la cunoștințele care vor fi apoi explicate pe cale teoretică. De exemplu, în predarea alterațiilor (bemolul, diezul etc.) nu încep prin a arăta ce sînt acestea, cum se scriu, cum se citesc, ce rol au, cît durează efectul lor etc. ci le dau prilej elevilor să observe efectul alterațiilor în fragmente melodice astfel selecționate încît noul element să fie foarte evident și ușor de sesizat. Abia după aceea le arăt că alterațiile modifică înălțimea sunetului cu un semiton, fenomen pe care ei îl înțeleg ușor după ce l-au observat practic în fragmentul melodic prezentat. La fel procedez în predarea celor mai multe lecții de muzică. De exemplu, în predarea sunetelor și a notelor muzicale, a măsurilor, a sincopei, a contratimpului, trioletului etc. Utilizarea acestei modalități de predare cere, bineînțeles, o atentă muncă de selecționare a celor mai potrivite fragmente melodice pentru fiecare lecție în parte.

O cerință importantă în pregătirea lecțiilor de muzică este și aceea de a doza în chip judicios raportul între cîntece și solfegii, între exerciții ritmice și de intonație, dicteu, cunoștințe teoretice și cultivarea vocii și auzului muzical. Acest lucru este îndeobște mai greu de realizat. În ce măsură acordăm preponderență unora dintre aceste elemente? La această întrebare nu putem primi un răspuns-rețetă. Fiecare profesor trebuie să se orienteze în funcție de particularitățile clasei, ale temei studiate, ale caracterului lecției. Cert este însă faptul că nici unul dintre aceste elemente nu poate fi neglijat, întrucît ele se completează reciproc, toate ducînd la formarea deprinderilor muzicale, la dezvoltarea gustului estetic al elevilor, a dragostei lor pentru arta muzicală.

Vreau să vorbesc, de asemenea, despre cerința ca ora de muzică să fie o oră plăcută, atractivă. Caut să îndeplinesc această cerință ferindu-mă de monotonie, alegînd procedee cît mai variate de la lecție la lecție, de la clasă la clasă.

Voi fi, probabil, mai bine înțeles dacă voi ilustra tot ceea ce am afirmat în articolul de față dacă voi arăta — fie și pe scurt — cum pregătesc și cum țin o lecție de muzică. Să ne oprim bunăoară la lecția despre modulație predată la clasa a IX-a „E". Am început prin a alege cel mai potrivit cîntec pentru a ilustra trecerea melodiei dintr-o gamă în alta. După ce am repetat cu toată clasa cîntecul învățat la lecția precedentă și am efectuat verificarea individuală a cunoștințelor, am solfegiat un model de melodie de joc care în partea I este în do major, iar în partea a II-a în fa major. Elevii au fost puși în situația de a sesiza auditiv schimbarea tonalității în decursul acestei melodii. Le-am explicat foarte pe scurt ce este modulația, de cîte feluri este, în ce constă noutatea ei expresivă și le-am vorbit despre modulația la gama relativă minoră, specifică cîntecului popular românesc (paralelism major-minor).

Am aplicat cele învățate despre modulație în cîntecul nou predat — „Polca" — precizînd mai întîi în ce măsură și în ce tonalitate este scris acesta. Au urmat intonarea înălțimii sunetelor fără durată de către toți elevii și citirea ritmică în măsură. În tot acest timp am urmărit cu atenție felul cum urmăresc elevii notele, cum bat măsura, cum intonează, dacă sesizează elementul nou, manifestînd în această direcție o grijă deosebită pentru elevii mai puțin dotați pentru muzică. În continuare am solfegiat cîntecul în întregime, fapt care a dat elevilor posibilitatea să sesizeze tonalitățile prin care modulează acesta.

La fixare am cerut elevilor să arate ce este modulația și care este rolul ei expresiv. Le-am cîntat cîntecul popular românesc „Cucule, peană galbenă" pentru a-și da seama de modulația la relativa minoră (paralelismul major-minor) în cîntecul popular românesc. Am cîntat din nou cîntecul cît mai expresiv, cu toată clasa, urmărind tonalitățile prin care modulează.

Lecția s-a încheiat cu un cîntec patriotic.

Procedînd astfel mă străduiesc să cultiv sensibilitatea elevilor pentru frumos, să contribui, prin predarea muzicii, la educația lor estetică, parte integrantă a educației comuniste.

Prof. I. FILIPOIU
Școala medie nr. 7
„I. L. Caragiale"
București

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

De curînd, la Școala de 8 ani nr. 8 din Bacău a avut loc o consfătuire menită să popularizeze realizările existente în predarea științelor naturale.

În mod deosebit s-a scos în evidență conținutul bogat, just din punct de vedere științific, al lecțiilor de științe naturale la clasa a VI-a „A", lecții care, lămurindu-i pe elevi asupra legăturii reciproce și condiționării fenomenelor din natură, contribuie la formarea bazelor concepției lor materialist-dialectice despre lume. S-a dat ca exemplu bunăoară, în această privință, lecția „Broasca de lac", din care elevii și-au dat seama clar că întreaga organizare a animalului se află într-o strînsă legătură cu mediul.

Lecțiile de științe naturale ținute în școală sînt, așa cum s-a arătat cu prilejul discuțiilor, și un mijloc de educare ateist-științifică a elevilor. De pildă, la lecțiile despre liliac și cucuvea au fost combătute superstițiile legate de aceste animale.

Discuțiile au scos în evidență și o serie de procedee bune folosite în predare: utilizarea unui bogat material didactic, alcătuirea la tablă a unor scheme clare și precise etc.

L. MIHAI
Bacău

O serie de inspecții efectuate în școlile din orașul Tg. Mureș au scos la iveală necesitatea unei îndrumări mai atente a elevilor în ceea ce privește notițele din maculatoare, în vederea îmbunătățirii deprinderilor lor de scriere corectă.

Li s-a indicat astfel învățătorilor și profesorilor că este necesar să controleze nu numai temele elevilor, ci și modul cum își notează explicațiile în maculatoare, organizînd apoi cu ei exerciții diferențiate, în funcție de calitatea scrierii, de felul greșelilor etc. Totodată s-a arătat necesitatea ca elevii să fie îndrumați să-și corecteze și ei înșiși, după lecții, scrisul pe maculatoare.

S-a atras de asemenea atenția asupra faptului că multe din greșelile comise de elevi în timpul scrierii pe maculatoare se datoresc ritmului prea accelerat al predării. De sigur, nu este indicată o expunere prea lentă a noilor cunoștințe, care ar duce la „dictarea" lor, dar se cere ca, în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor, să se asigure un ritm normal al expunerii. În același timp s-a cerut o mai mare atenție în ceea ce privește alcătuirea schițelor și schemelor la tablă, care trebuie să fie cît mai clare, cît mai ușor de înțeles de către elevi.

ION RAȚIU
inspector
la secția de învățămînt
a Regiunii Mureș Autonomă Maghiară

Profesorii de fizică de la Școala medie „N. Bălcescu" din Brăila, urmărind să dezvolte interesul elevilor pentru tehnică, și-au propus să efectueze cu ei, menținîndu-se în limitele programei, pentru a nu-i supraîncărca, unele studii speciale legate de activitatea din întreprinderi.

De pildă, și-au propus să-i atragă în studierea fenomenului de frecare, așa cum se manifestă el în cazul funcționării diferitelor mașini și agregate. Acest studiu a început efectiv în cadrul lecțiilor de fizică în laborator, cînd le-au fost demonstrate elevilor legile frecării, diferitele forme ale acesteia, importanța frecării pentru mișcarea corpurilor și necesitatea reducerii la maximum a frecării, acolo unde aceasta este dăunătoare, ceea ce determină o mare economie de forță și prelungirea vieții mașinilor, contribuind la reducerea substanțială a prețului de cost al produselor. Apoi, în cadrul vizitelor în întreprinderi, elevii au putut vedea concret felul cum se desfășoară în producție lupta împotriva efectelor dăunătoare ale fenomenului frecării prin folosirea pe scară largă a rulmenților și a lubrefianților. În sfîrșit, în laborator, efectuînd lucrări frontale, elevii au stabilit coeficientul de frecare la diferite mașini și unelte și posibilitățile de reducere a lui.

Asemenea activități cu caracter creator stimulează dezvoltarea gîndirii tehnice a elevilor și sînt de mare utilitate pentru pregătirea lor în vederea muncii din producție.

ARISTICĂ ALBICI
Brăila

Primele cunoştinţe şi priceperi tehnice

Înarmarea elevilor cu noţiuni şi cunoştinţe despre tehnică şi cu deprinderi de efectuare a lucrărilor practice constituie una dintre principalele preocupări ale cadrelor didactice şi conducerilor şcolilor de 8 ani de la oraşe, conştiente de faptul că însuşirea corectă a acestor cunoştinţe şi deprinderi constituie un factor de mare importanţă atît pentru asigurarea în continuare a unei bune pregătiri a tinerilor care se îndreaptă către şcolile profesionale, către şcolile tehnice cu caracter agricol sau şcolile de meserii, cît şi a acelora ce se îndreaptă spre şcolile medii de cultură generală, unde li se vor preda elemente de tehnologie şi vor efectua practica în producţie.

O problemă importantă în jurul căreia se concentrează atenţia cadrelor didactice de specialitate o constituie nivelul predării cunoştinţelor privind tehnica de producţie. Nu de mult, această problemă a fost dezbătută într-o consfătuire a profesorilor de discipline realist-practice şi a instructorilor de practică ai şcolilor din Caracal. Analizînd lecţiile predate, participanţii la consfătuire au scos în evidenţă numeroase rezultate pozitive obţinute în această direcţie. In acelaşi timp însă ei au luat atitudine hotărîtă împotriva tendinţelor manifestate de unii instructori de practică sau profesori de tehnologie care trunchiază sau chiar predau greşit unele cunoştinţe, sub cuvînt că vor să simplifice problemele, să le prezinte la nivelul de înţelegere al elevilor. Dar numai simplificare nu se poate numi faptul de a afirma, aşa cum a făcut un profesor în cadrul unei lecţii, că motoarele cu combustie internă se mai numesc şi motoare Diesel. Înşişi unii elevi au intervenit în cadrul lecţiei, arătînd aşa cum este just, că motoarele Diesel sînt numai o varietate a motoarelor cu combustie internă.

Un alt profesor, vrînd să explice prin comparaţie elevilor ce este transmisia prin cablu, dar neîngrijindu-se să aducă materialul didactic necesar, a afirmat că transmisia prin cablu este în esenţă un troliu, deşi orice plansă ar fi evidenţiat că troliul este o transmisie prin angrenaj. Este clar că asemenea deformări ştiinţifice şi tehnice, care prejudiciază înarmarea elevilor cu cunoştinţe corecte, nu pot fi tolerate.

Participanţii la şedinţă au criticat şi modul cum utilizează unii instructori de practică denumirile unor unelte de lucru. Dacă în şcoala de 8 ani elevul este obişnuit să spună bonfaier şi bormaşină, el va fi desigur nedumerit atunci cînd va auzi în clasa a VIII-a sau la şcoala profesională despre ferăstrău de tăiat metale sau despre maşina de găurit şi va mînui nesigur unele scule, neştiind dacă acestea sînt sau nu cele pe care i le-a indicat instructorul de practică. Consfătuirea a cerut ca atît în predarea lecţiilor teoretice cît şi la instruirea practică să se folosească numai termenii ştiinţifici corespunzători normelor STAS în vigoare.

Urmărind buna desfăşurare a instructajului practic, numeroşi maiştri-instructori se străduiesc să efectueze cît mai perfect piesa sau lucrarea demonstrativă aşa încît să fie într-adevăr model din toate punctele de vedere. Aşa lucrează, de pildă, o serie de instructori de practică de la Şcoala medie din Reşiţa, Şcoala medie „Petru Maior" din Gherla etc.

Există însă, din păcate, şi unii instructori de practică care lucrează nejust. Maistrul unei şcoli de 8 ani din Sibiu, de exemplu, a decupat greşit în timpul unei demonstraţii piesele lucrate ca model, ceea ce a făcut ca ele să nu poată fi asamblate, iar maistra unei şcoli din Caracal predînd o lecţie de gospodărie grupelor de fete, a realizat în timpul demonstraţiei o prăjitură insuficient de coaptă, fără gust, inestetică. Ne îndoim că, după o asemenea „demonstraţie", desfăşurarea ulterioară a lecţiilor se mai poate ridica la nivelul cerut. Se impune acordarea unei atenţii speciale pregătirii teoretice şi practice a maiştrilor-instructori în vederea desfăşurării instructajelor introductive şi demonstraţiilor la un nivel cît mai înalt.

O problemă importantă legată de conţinutul lucrărilor practice se referă la varietatea acestora în funcţie de înclinaţiile şi preferinţele grupelor de elevi — băieţi şi fete. In numeroase şcoli această problemă a fost rezolvată eficient, prin organizarea pentru băieţi a unor lucrări practice de lăcătuşărie şi tîmplărie care îi atrag şi îi interesează, în timp ce pentru fete s-a organizat confecţionarea de covoare, cusături naţionale, împletituri etc.

Iată însă că în unele şcoli, neţinîndu-se seama de aceste considerente, s-au prevăzut pentru aplicaţiile practice aceleaşi lucrări atît pentru grupele de băieţi cît şi pentru grupele de fete. Aşa stau lucrurile la unele şcoli din Timişoara unde atît băieţii cît şi fetele efectuează numai lucrări de tîmplărie. Rezultatele obţinute sînt, firesc, nesatisfăcătoare atît din punct de vedere al eficienţei însuşirii operaţiilor de lucru — unde, în afara lucrărilor de traforaj, posibilităţile fetelor de a realiza obiecte utile sînt în general mai reduse decît cele dovedite de băieţi — cît şi în ceea ce priveşte cîştigarea interesului pentru aceste activităţi. (De altfel aceste două laturi ale activităţii sînt interdependente şi se condiţionează strîns). Totuşi, în ciuda evidenţei faptelor, cadrele didactice de specialitate, în loc să se orienteze către reprofilarea activităţii practice în funcţie de trăsăturile psiho-motorii specifice elevilor şi de aptitudinile şi preferinţele lor, insistă pentru mărirea numărului de ore acordat pentru practica la tîmplărie a grupelor de fete.

Intrucît asemenea cazuri se mai întîlnesc şi în alte localităţi se impune ca secţiile de învăţămînt să organizeze comisii alcătuite din cei mai buni instructori de practică, profesori pentru disciplinele realist practice şi de pedagogie, care să studieze şi să facă propuneri în legătură cu organizarea diferenţiată a lucrărilor de practică ale grupelor de fete şi de băieţi, ţinînd seama totodată de condiţiile locale.

Bine organizate, lucrările practice predate la clasele V—VII pot aduce o contribuţie tot mai importantă la legarea mai strînsă a cunoştinţelor teoretice de activitatea din întreprinderi, la formarea primelor priceperi de lucru ale tinerilor, la orientarea lor profesională.

AL. CIUCĂ

Vizite în întreprinderi

Unul din mijloacele folosite tot mai larg de profesori pentru a le demonstra elevilor aplicarea practică a cunoştinţelor ştiinţifice studiate la lecţii îl constituie vizitele organizate cu ei în producţie.

Bunăoară, după ce a predat elevilor săi, la botanică, lecţia despre drojdii şi fermentaţia alcoolică, profesorul de ştiinţe naturale de la Şcoala medie nr. 5 din Braşov a organizat o vizită la fabrica de bere „Aurora" din localitate. Cu prilejul acestei vizite elevii au trecut prin toate secţiile întreprinderii, cunoscînd îndeaproape procesul de fabricaţie al berei, la baza căruia se află fenomenul fermentaţiei alcoolice pe care ei l-au cunoscut teoretic în cadrul orelor de curs.

Şi elevii Şcolii de 8 ani nr. 19 din Capitală au făcut de curînd cîteva vizite interesante în producţie. După ce au studiat la lecţiile de fizică unităţile de măsură şi aparatele de măsurat, au vizitat, conduşi de profesoara de specialitate, Uzina de mecanică fină şi întreprinderea „Electromagnetica". Vizita le-a dat prilejul să verifice în practică cele învăţate, să-şi îmbogăţească cunoştinţele cu numeroase date noi din domeniul fizicii aplicate. Totodată ei au putut cunoaşte unele principii de organizare a întreprinderilor socialiste.

În lecţiile care au urmat elevii s-au referit adesea la cele văzute în întreprinderile vizitate, folosind efectiv multiplele cunoştinţe dobîndite cu acest prilej.

T. CREŢU

Alături de colectivişti — în campania de primăvară

În întreaga ţară au început de curînd lucrările de însămînţare a culturilor din prima epocă — mazăre, trifoi, lucernă, borceag, orz etc. Paralel cu aceasta continuă acţiunea de întreţinere a culturilor de toamnă cît şi arăturile de primăvară.

În multe locuri îi poţi vedea pe ogoare alături de colectivişti, în aceste zile de început de primăvară, pe elevii şcolilor sătesti care, îndrumaţi de profesorii de agricultură, efectuează pe terenurile gospodăriilor agricole colective interesante lucrări practice care completează şi adîncesc cunoştinţele studiate de ei în clasă, formîndu-le în acelaşi timp importante deprinderi de muncă.

De pildă, elevii claselor a V-a, care au studiat capitolele referitoare la sol şi lucrările lui cît şi la cultura principalelor plante de cultură, îşi aplică acum în practică cunoştinţele privitoare la pregătirea solului pentru însămînţare, participă la operaţiunile de însămînţare şi de întreţinere a culturilor de toamnă. Elevii claselor a VI-a efectuează lucrări în sectorul legumicol, participă la îngrijirea şi repicatul răsadurilor, aplicînd astfel cunoştinţele din capitolul „Horticultura". La rîndul lor, elevii claselor a VII-a găsesc, în ansamblul activităţii de pe ogoare din cadrul campaniei de primăvară, prilejul de a-şi consolida toate cunoştinţele dobîndite pînă în prezent cu privire la lucrările din vii şi livezi, la modul de funcţionare a maşinilor de semănat etc.

Avînd în vedere condiţiile locale şi specificul lucrărilor agricole în aceste condiţii numeroşi profesori de specialitate au organizat în a doua jumătate a lunii martie practica continuă a elevilor din clasa a VI-a. Aşa s-a procedat, de pildă, la Şcoala de 8 ani din comuna Vieru, raionul Giurgiu. Activitatea practică a elevilor acestei şcoli a fost bine organizată şi condusă, urmărindu-se îmbinarea judicioasă a prevederilor programei cu specificul activităţilor agricole din raion. Astfel, elevii au participat în perioada de practică la ansamblul lucrărilor de producere a răsadurilor de legume timpurii. În sectorul viticol al gospodăriei ei au participat la operaţiile de desmuşuroit vita de vie, au efectuat tăieri de formare a viţei altoite, au lucrat în livada de pomi. În ultima parte a perioadei de practică au avut prilejul să participe la unele activităţi din cadrul campaniei de însămînţare a plantelor de cultură care se seamănă primăvara timpuriu.

În timpul practicii li s-a explicat elevilor importanţa fiecărei operaţiuni efectuate. Ei au avut totodată posibilitatea să cunoască mai bine biologia plantelor studiate şi să observe maşinile agricole în plină activitate pe ogor.

Şi elevii Şcolii de 8 ani din comuna Paraschiva, raionul Alexandria, au ieşit pe teren o dată cu colectiviştii din comună. Ţinînd pasul cu calendarul lucrărilor agricole de primăvară, profesorul lor le-a dat prilejul să participe la toate lucrările agricole specifice epocii I. Astfel, ei au efectuat lucrări de condiţionare a seminţelor de mazăre şi de pregătire a terenului pentru însămînţarea mazării, au confecţionat alături de colectivişti un mare număr de ghivece nutritive, au verificat stadiul de vegetaţie a culturilor de toamnă şi al răsadurilor, şi-au consolidat cunoştinţele privind modul de funcţionare a plugului, grapei, tăvălugului şi cultivatoarei.

O deosebită atenţie acordă desfăşurării practicii agricole a elevilor şi cadrele didactice de specialitate de la Şcoala de 8 ani din Flămînda, raionul Drăgăneşti-Vlaşca. Acestea i-au antrenat pe elevi în efectuarea unor lucrări instructive, al căror conţinut este în strînsă legătură cu cunoştinţele predate în clasă. Aşa, de pildă, participînd la lucrările agricole ce se desfăşoară în prezent, elevii îşi formează deprinderi practice referitoare la lucrările de însămînţare, la mînuirea semănătoarei, pe care au prilejul s-o cunoască în stare de funcţionare.

O grijă asemănătoare se acordă organizării lucrărilor practice la Şcoala de 8 ani din comuna Smîrdioasa, raionul Zimnicea. Elevii clasei a VI-a de la această şcoală, îndrumaţi de profesorul de agricultură, şi-au aprofundat, în cadrul lucrărilor practice efectuate în această perioadă, numeroase cunoştinţe privitoare la mecanizarea agriculturii.

În comunele Gîrbovi şi Grindu din raionul Urziceni elevii au lucrat încă de la începutul lunii martie alături de colectivişti, învăţînd să efectueze lucrările de administrare a îngrăşămintelor naturale şi de repicare a răsadurilor de legume timpurii.

Practica în unităţile agricole socialiste îndrumată îndeaproape de profesorii de specialitate şi de cadrele tehnice din gospodărie lărgeşte sfera cunoştinţelor elevilor, contribuie la înarmarea lor cu importante deprinderi practice agricole. Viitorii colectivişti sînt astfel temeinic pregătiţi pentru activitatea lor pe ogoare, învăţînd încă de pe băncile şcolii să aplice agrotehnica cea mai înaintată.

C. DEMETRESCU

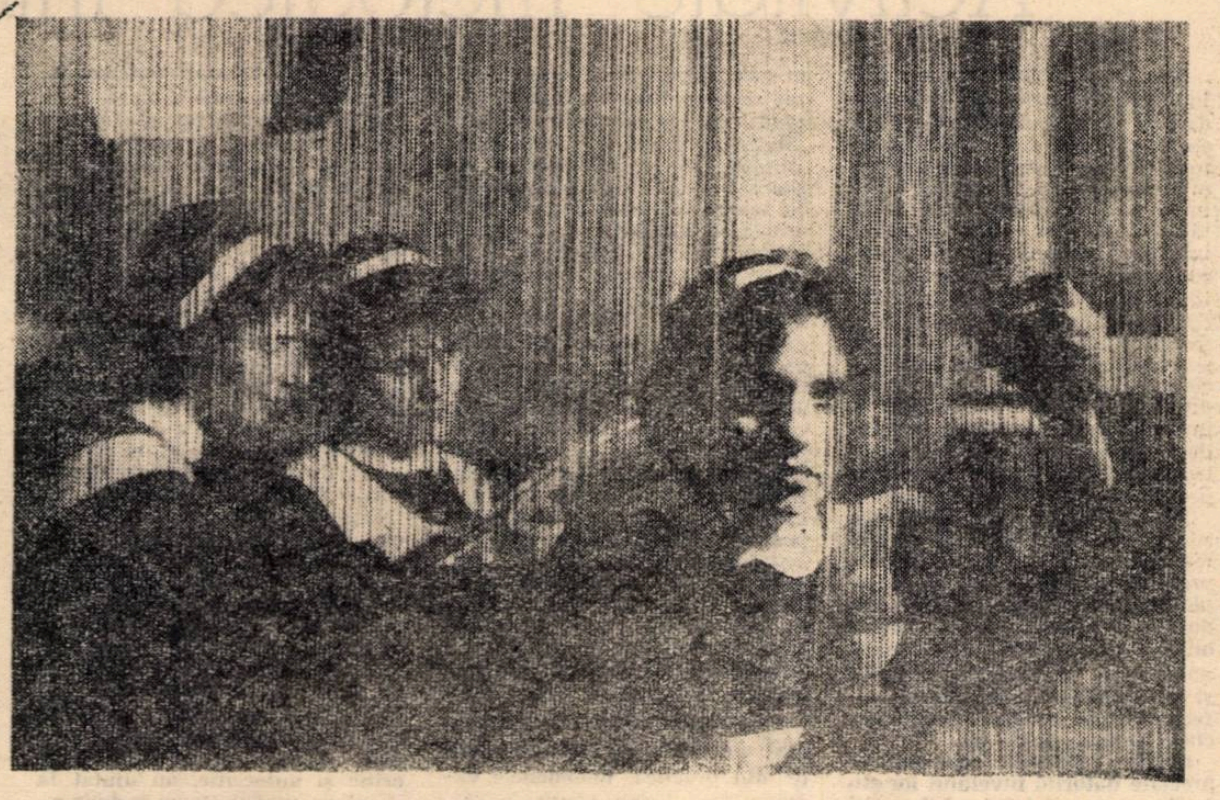

O harpă de fire pe care elevele Şcolii medii din Predeal ţes frumoase carpete cu motive naţionale

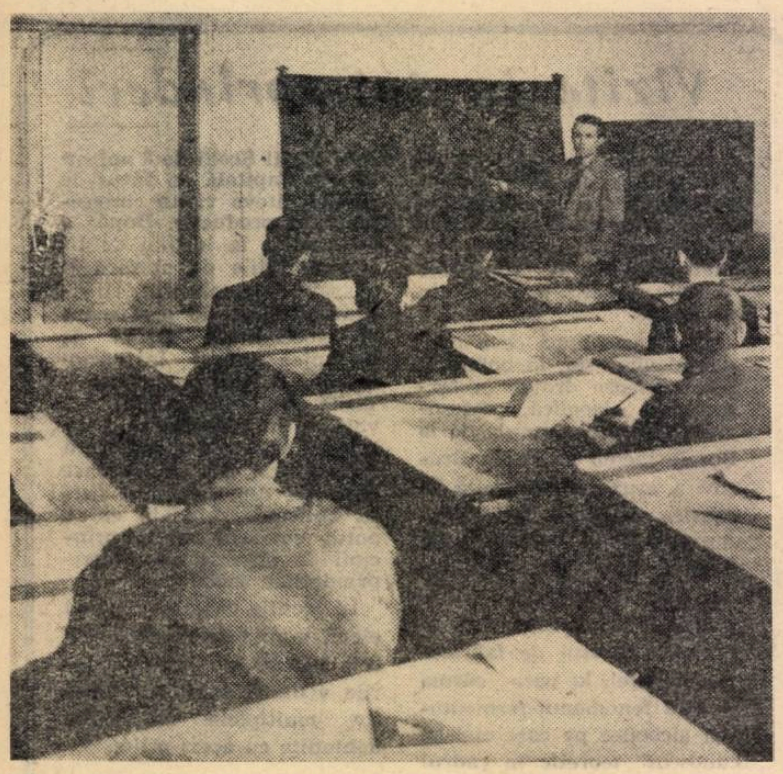

Într-o oră de desen tehnic la Şcoala profesională „Griviţa Roşie"

Proiectele de diplomă în şcolile tehnice de maiştri

Executarea proiectelor de diplomă de către elevii din ultimul an al şcolilor tehnice de maiştri constituie o verificare complexă, cuprinzătoare, a măsurii în care aceştia pot utiliza cunoştinţele teoretice în activitatea practică, a măsurii în care cunosc procedeele tehnice noi, menite să ducă la dezvoltarea productivităţii muncii. Iată de ce temele alese pentru proiectele de diplomă trebuie orientate către problemele de bază ale întreprinderilor unde vor fi repartizaţi elevii după terminarea studiilor.

În general, şcolile tehnice au respectat această cerinţă. La Grupul şcolar de siderurgie din Hunedoara, la Grupul minier din Petroşeni, la grupurile de petrolchimie şi de construcţii din Tîrnăveni şi din Cluj etc., temele pentru proiectele de diplomă au fost alese judicios, în strînsă legătură cu specificul locului de muncă unde vor fi repartizaţi absolvenţii, dînd posibilitatea să se verifice temeinic cunoştinţele pe care le au aceştia, orientîndu-i spre rezolvarea creatoare a unor probleme esenţiale legate de creşterea productivităţii muncii.

Totuşi mai există şcoli unde tematica lucrărilor de diplomă este astfel aleasă încît nu-i orientează pe absolvenţi spre prelucrarea unor probleme ştiinţifice cu largă aplicativitate în producţie, ci spre cercetarea exclusiv experimentală sau spre rezolvarea unor acţiuni care nu duc la soluţii cu caracter practic. Mai este încă timp ca la aceste şcoli tematica lucrărilor de diplomă să fie examinată şi modificată corespunzător cerinţelor. O asemenea măsură, deşi tîrzie, se impune, deoarece ea va avea urmări mai bune în ceea ce priveşte pregătirea viitorilor maiştri decît efectuarea unor lucrări neconcludente din punct de vedere al conţinutului ştiinţific sau al valorii lor practice

În realizarea proiectelor absolvenţii şcolilor de maiştri parcurg două etape. În primul rînd ei se orientează în general asupra problemelor ridicate de proiect, apoi execută calculele, schiţele, planşele, graficele şi redactează definitiv lucrarea. Urmează recenzarea lucrărilor de către conducătorii de proiecte şi eventuala lor refacere, dacă există capitole insuficient dezvoltate sau neargumentate.

Pentru a-i ajuta pe absolvenţi să rezolve cît mai bine toate problemele ce ţin de realizarea proiectelor, să-şi efectueze la un nivel ridicat toată munca de pregătire şi redactare a acestora este necesar să asigurăm o eficientă îndrumare metodico-ştiinţifică a candidaţilor în fiecare etapă. Această îndrumare trebuie să fie realizată de către conducătorii de proiecte ca şi de profesorii de specialitate. Discutînd cu viitorii absolvenţi, ei sînt chemaţi să-i orienteze în ceea ce priveşte sistemul de lucru, să le indice metode de studiu prin care se ajunge mai uşor la soluţiile cele mai eficiente fără însă ca, bineînţeles, să rezolve concret vreo problemă a proiectului propriu-zis. Sprijinul metodic se va referi îndeosebi la indicaţii asupra modului de conspectare a materialului bibliografic, de culegere a datelor tehnice, de sistematizare a materialului cules pe probleme — calcule, schiţe grafice etc. — la aplicarea corectă a parametrilor ş.a.m.d., căci consultaţiile acordate la începutul elaborării proiectelor de diplomă precum şi pe parcurs de conducătorii de proiecte şi profesorii de specialitate au eficacitate numai dacă oferă viitorilor absolvenţi posibilitatea de a-şi sintetiza ideile cunoscute în practică într-un raţionament ştiinţific, concludent pentru problemele de proiect. Astfel, dînd în primele etape ale muncii îndrumări substanţiale, îi vom ajuta la timp pe viitorii absolvenţi să întocmească proiecte bune, care să nu mai aibă nevoie de refacere. Îndrumările metodice date la timp contribuie, de asemenea, la obişnuirea viitorilor maiştri din producţie cu activitatea organizată de cercetare a metodelor prin care se poate obţine maximum de randament în procesul muncii din secţiile de fabricaţie. De aceea, socotim că au procedat foarte bine conducerile unor grupuri şcolare cum sînt acelea din Hunedoara şi Cluj care, înainte de repartizarea temelor pentru proiecte au ţinut şedinţe cu conducătorii de proiecte şi cu cadrele didactice de specialitate, ajutîndu-i concret în această direcţie.

Experienţa pozitivă acumulată pînă în prezent relevă din plin posibilităţile de care dispun absolvenţii şcolilor tehnice de maiştri de a rezolva, pe baza unei îndrumări competente, probleme importante ale procesului de producţie, de a găsi soluţii tehnice originale, valoroase. Exemple sînt în această privinţă proiectele de diplomă ale unor absolvenţi din specialitatea prelucrării prin aşchiere de la Grupul şcolar „Steagul Roşu" din Braşov, ai unor maiştri-oţelari şi laminatori de la Grupul şcolar siderurgic din Hunedoara etc. Există toate condiţiile ca şi în acest an, printr-o îndrumare atentă din partea conducătorilor de proiect, majoritatea proiectelor elaborate să constituie lucrări valoroase pentru producţie, reprezentînd cea mai deplină chezăşie a bunei pregătiri a noii promoţii de maiştri.

Ing. AL. TUCMEANU
Cabinetul metodic Cluj

O amănunţită cunoaştere a muncii din producţie

Printre numeroasele metode folosite de cadrele didactice ale Centrului şcolar „Filimon Sîrbu" din Capitală în vederea îmbunătăţirii muncii lor, rezultate deosebite au dat excursiile documentare pe care le-au făcut în întreprinderile productive.

Planurile de muncă trimestriale ale cercului ştiinţific al profesorilor prevăd, printre alte activităţi, vizitarea celor mai moderne întreprinderi din Bucureşti şi împrejurimi. Astfel au fost vizitate de către profesorii şcolii fabrica „Filimon Sîrbu", fabrica de bere „Rahova" etc. Cu ocazia acestor vizite, profesorii au putut să-şi aprofundeze cunoştinţele cu privire la instalaţiile moderne cu care sînt înzestrate întreprinderile, s-au documentat asupra inovaţiilor şi raţionalizărilor introduse în procesul de producţie, asupra randamentului şi caracteristicilor unor agregate şi a nivelului creşterii productivităţii muncii.

Pe baza datelor tehnice culese din producţie, profesorii şi-au putut îmbunătăţi mult expunerile făcute în cadrul orelor de curs, pentru predarea noilor cunoştinţe. Dar acesta n-a fost singurul rezultat pozitiv al excursiilor documentare. Tot pe baza acestor date comisiile metodice de matematică şi fizică şi de mecanică tehnică, electrotehnică şi termotehnică au întocmit probleme specifice sectorului industriei alimentare, privind producţia fabricilor de zahăr, produse zaharoase, bere, ulei, lapte, conserve, activitatea mecanicilor frigoriferişti etc., probleme care sînt date spre rezolvare elevilor, orientîndu-i spre aplicarea practică a cunoştinţelor însuşite.

Direcţia de specialitate din cadrul Ministerului Industriei Alimentare acordă un ajutor deosebit cadrelor didactice de la Centrul şcolar „Filimon Sîrbu" în ceea ce priveşte documentarea lor asupra problemelor specifice întreprinderilor din industria alimentară şi cunoaşterea tehnicii celei mai moderne din acest domeniu. Astfel în ultima perioadă, cu sprijinul ministerului, cadrele didactice de specialitate s-au putut deplasa în oraşul Iaşi, unde s-au documentat la fabrica de ulei „Unirea" asupra unor importante instalaţii moderne — instalaţia de hidrogenare cu circulaţie dublă, instalaţia în flux continuu pentru fabricarea margarinei din lapte, instalaţia pentru recuperarea lecitinei din uleiul de extracţie etc.

Paralel cu propria lor documentare cadrele didactice caută să lărgească şi acţiunea de documentare în producţie a elevilor maiştri şi tehnicieni, astfel încît ei să poată cunoaşte nemijlocit instalaţiile cele mai moderne existente în fabricile pentru industria alimentară. În ultimul timp, de pildă, s-au organizat cu elevii o serie de lecţii practice, desfăşurate la frigoriferele din Sibiu şi Cluj, întreprinderi înzestrate cu maşini frigorifice moderne, care se caracterizează prin construcţie pe un singur palier, prin circulaţia amoniacului lichid cu ajutorul pompelor, prin folosirea unui nou sistem de izolare şi un înalt grad de automatizare.

Lecţiile practice organizate în aceste întreprinderi s-au desfăşurat în două etape. În prima etapă s-a prezentat, în ansamblu, întregul antrepozit şi uzina frigoriferă. Apoi au fost urmărite după schemă toate circuitele existente, elevii au efectuat demontarea şi montarea unor aparate de automatizare şi a avut loc o demonstraţie practică de decongelare cu gaze calde de amoniac. Elevii au primit toate explicaţiile necesare din partea profesorilor şcolii, a inginerilor şefi ai întreprinderilor şi a unor maiştri.

Lecţiile practice în întreprinderi au dat elevilor posibilitatea să cunoască o serie întreagă de instalaţii noi care le fuseseră predate numai teoretic la disciplinele de specialitate, ei aprofundîndu-şi astfel cunoştinţele în strînsă legătură cu producţia.

Organizate în acest fel, vizitele documentare din întreprinderi ale profesorilor şi lecţiile practice cu elevii desfăşurate direct în producţie determină ridicarea continuă a nivelului ştiinţific şi tehnic al cunoştinţelor de specialitate însuşite, deplina corespondenţă a acestora cu tehnologia modernă de producţie.

Ing. CONSTANTIN MAFTEI
Bucureşti

Activitate metodică intensă

Sarcina principală care a stat în faţa colectivului de cadre didactice şi a conducerii Grupului şcolar al Ministerului Învăţămîntului din Bucureşti în cursul trimestrului care s-a încheiat a fost îmbunătăţirea situaţiei la învăţătură a elevilor — sarcină ce s-a impus ca urmare a unor lipsuri constatate la finele trimestrului I în cunoştinţele elevilor. Una din căile principale folosite de profesorii şi maiştrii grupului şcolar pentru realizarea acestei sarcini a constituit-o intensificarea activităţii metodice, menită să ducă la îmbunătăţirea metodelor de predare şi de instruire practică a elevilor, la dezvoltarea măiestriei pedagogice a cadrelor didactice.

Formele muncii metodice desfăşurate în cursul celui de al doilea trimestru au fost variate: prezentarea de referate cu exemple din activitatea cadrelor didactice în şcoală, care au contribuit la generalizarea experienţei pozitive a profesorilor fruntaşi şi au combătut unele metode defectuoase de predare, lecţii deschise, interasistenţe etc.

Printre referatele cele mai apreciate datorită nivelului lor ştiinţific şi bogatei lor informări metodico-pedagogice s-au numărat cele cu temele „Controlul şi aprecierea cunoştinţelor elevilor", „Metodica predării socialismului ştiinţific în şcoala tehnică" ş.a. Discuţii ample a stîrnit referatul cu tema „Stimularea participării active şi conştiente a elevilor la lecţie" a cărui prezentare a fost socotită necesară în urma constatării că una din lipsurile esenţiale ce s-a manifestat în cursul trimestrului I în munca colectivului de cadre didactice şi care a influenţat negativ rezultatele la învăţătură, a fost aceea că elevii nu au fost antrenaţi suficient într-o participare activă la lecţii. Discuţiile pe marginea acestui referat au ajutat cadrelor didactice să ia o serie de măsuri eficiente pentru a antrena pe toţi elevii la activitatea desfăşurată în clasă. Astfel, ei au început să folosească mai amplu materialul intuitiv în predare, să acorde prioritate metodei frontale de verificare a cunoştinţelor, să solicite mai larg pe elevi în cursul expunerii noului material, să le ceară să exemplifice ei înşişi, pe baza experienţei din practică, fenomenele explicate etc. Astfel, lecţiile au devenit mai vii, mai interesante, mai atractive pentru elevi.

Rezultatul concret al acestei acţiuni s-a văzut în creşterea volumului şi calităţii cunoştinţelor dobîndite de elevi în trimestrul II, în reducerea substanţială a procentului de note slabe şi mediocre.

Au contribuit mult la îmbunătăţirea muncii şi lecţiile deschise. În cursul trimestrului al II-lea au avut loc lecţii deschise cu subiectele „Structura timpului de lucru" (la obiectul Organizarea şi planificarea muncii), „Recondiţionarea ghidajelor" (la lăcătuşărie), „Construcţia elicei cilindrice conice" (la desen), „Uleiuri industriale folosite la tîmplărie" (la tehnologia meseriei — tîmplari) etc. După ce au asistat la aceste lecţii cadrele didactice au purtat discuţii ample cu privire la conţinutul lor ştiinţific şi la metodele de predare utilizate, la calitatea materialului didactic şi la modul cum a fost folosit acesta, la măsura în care elevii au fost antrenaţi la lecţie, la notarea cunoştinţelor etc. Discuţiile, care au avut un accentuat spirit critic şi autocritic, au ajutat la stabilirea modului cum trebuie aplicate unele metode de predare în cadrul fiecărei discipline şi la înlăturarea unei bune părţi a balastului format de rutină.

Trebuie să subliniem totuşi că, alături de aceste rezultate pozitive, la Grupul şcolar al Ministerului Învăţămîntului se mai menţin încă şi unele neajunsuri în procesul instructiv-educativ.

Considerăm că acestea se datoresc în primul rînd faptului că unele comisii metodice ca, de pildă, comisia metodică pentru predarea strungăriei n-au înţeles nici pînă acum că trebuie să desfăşoare o activitate creatoare, ceea ce determină menţinerea unor elemente de conţinut şi metodice depăşite în cadrul predării lecţiilor. Se impune ca şi aceasta să se alinieze în efortul comun al întregului colectiv.

Lărgindu-şi necontenit sfera preocupărilor şi adîncind conţinutul acestora, comisiile metodice pot şi trebuie să realizeze un larg schimb de experienţă, contribuind la îmbunătăţirea continuă a pregătirii teoretice şi practice a viitorilor muncitori şi tehnicieni.

Prof. GH. D. MATEIANU

Activităţi cu un bogat conţinut educativ

Colectivele de pedagogi care lucrează în casele pionierilor sînt permanent preocupate de găsirea unor forme cît mai variate şi mai atractive şi, în acelaşi timp, cît mai potrivite pentru educarea copiilor, aducîndu-şi, alături de şcoală, contribuţia la realizarea sarcinilor multiple din acest domeniu.

Şi nouă, celor care lucrăm la Casa pionierilor din Corabia, ne stă în atenţie zi de zi educarea pionierilor în spiritul dragostei faţă de patrie şi partid, al dragostei pentru minunatele realizări ale poporului nostru, al solidarităţii cu lupta popoarelor pentru dreptate şi libertate, pentru o viaţă mai bună.

Ca pedagogi, ne-am dat seama că cele mai eficiente activităţi cu copiii sînt cele care le solicită intens participarea. Printre acestea se numără în primul rînd excursiile. O excursie reuşită pe care am organizat-o a fost aceea în care s-au vizitat lacul de acumulare şi hidrocentrala „V. I. Lenin" de la Stejaru, uzinele din Săvineşti şi Onesti.

Desigur, nu toţi pionierii au putut participa la excursie. Dar am căutat să o facem folositoare chiar şi pentru cei care nu au luat parte la ea. Pentru aceasta am organizat o călătorie imaginară pe hartă, chiar pe traseul pe care l-am urmat în realitate. La această „călătorie" au participat atît pionierii care au fost în excursie cît şi ceilalţi. Cei dintîi le-au vorbit colegilor lor despre impresiile de neuitat cu care s-au întors din călătorie, le-au povestit îndelung despre cele văzute. Am folosit şi relatările elevilor care au vizitat locurile respective cu alte ocazii. De asemenea, am folosit şi fotografiile făcute în excursie, precum şi o seamă de ilustrate. Toate acestea au trezit interesul ascultătorilor pentru cunoaşterea patriei, le-au îmbogăţit cunoştinţele şi le-au întărit convingerea despre măreţele realizări ce au loc în anii noştri pretutindeni pe meleagurile ţării.

Am folosit excursia şi în scopul cunoaşterii vieţii de azi şi de altădată a ţărănimii noastre. Astfel, am vizitat cu pionierii o serie de gospodării agricole colective. De asemenea, am organizat o serbare pionierească cu tema „Viaţa nouă în gospodăriile agricole colective". Materialul selecţionat în acest scop de către copii, cîntecele şi versurile învăţate de ei le-au arătat încă o dată viaţa fericită a ţăranului care a păşit pe drumul ogoarelor înfrăţite şi mizeria în care a trăit în trecut, cînd lucra pînă la istovire pentru boier.

Am constatat că efecte puternice produc şi şezătorile. Printre şezătorile iniţiate de noi s-au bucurat îndeosebi de succes acelea cu temele „Mulţumim din inimă partidului pentru copilăria noastră fericită" şi „Griviţa Roşie", care i-au atras mult pe participanţi încă din perioada pregătirii lor. Într-adevăr, nu numai prezentarea programului acestora, ci şi însăşi munca pentru găsirea şi învăţarea celor mai ilustrative şi mai frumoase versuri şi cîntece despre partid şi despre patrie, pentru selecţionarea celorlalte materiale ilustrative au solicitat din plin trăirile emoţionale ale copiilor.

Experienţa pedagogică dobîndită în munca la Casa pionierilor ne-a arătat că şi pregătirea şi desfăşurarea concursurilor are o mare influenţă educativă asupra copiilor. În scopul dezvoltării dragostei lor pentru patrie am organizat, bunăoară, un concurs pentru cel mai bun recitator. Concursul, care s-a intitulat „Noi te cîntăm, Republică", a antrenat un număr mare de copii din toate şcolile oraşului.

Printre formele de activitate pe care le folosim pentru educarea elevilor se numără şi ceea ce noi numim „citirea în colectiv" a unor cărţi. Am folosit această formă în special pentru informarea copiilor asupra vieţii oamenilor muncii de peste hotare, mai ales din ţările coloniale şi dependente. Aşa am procedat cu cartea „Generalul Africa", de L. Leonov. Acţiunea a fost pregătită din timp, alegîndu-se fragmentele cele mai ilustrative din carte, care urmau să fie citite de către copii în faţa celor prezenţi la adunare. Totodată, i-am îndemnat pe toţi pionierii să citească cartea, să reţină ceea ce îi impresionează şi le-am recomandat să se informeze mai larg asupra vieţii maselor muncitoare şi a copiilor din ţările Africii. Adunarea a început prin prezentarea, pe înţelesul copiilor, a unor aspecte din lupta de eliberare a popoarelor din colonii şi din ţările dependente. Apoi a urmat lectura fragmentelor selecţionate din carte. În continuare pionierii au povestit şi alte fapte, cunoscute de ei din cele citite în cărţi, în reviste, în „Scînteia pionierului". Discuţiile i-au antrenat pe copii şi au fost urmărite cu viu interes. În cursul lor copiii şi-au manifestat indignarea faţă de faptele colonialiştilor, admiraţia şi respectul pentru lupta de eliberare a popoarelor subjugate de imperialişti.

Printre acţiunile organizate pentru educarea elevilor mai amintim întîlnirile cu muncitorii fruntaşi, cu activiştii de partid, schimbul de scrisori cu copiii din alte ţări.

La îndemîna pedagogilor care lucrează în casele pionierilor stau multe mijloace şi metode de muncă. Organizate atent, avînd un scop bine ales, adecvat vîrstei, toate aceste mijloace pot avea o mare influenţă educativă asupra copiilor. De aceea noi căutăm să le dăm toată atenţia, să punem în organizarea lor toată priceperea noastră pedagogică.

RADA ULCICĂ
şefa secţiei educaţie politică de masă de la Casa pionierilor din Corabia

„A fost odată ca niciodată"...

Între vorbe şi fapte — o deplină concordanţă

În munca noastră educativă concordanţa dintre vorbă şi faptă are o mare importanţă. Se ştie că modul nostru de a fi, de a ne comporta se oglindeşte fidel în atitudinea elevilor de care ne ocupăm, noi fiindu-le exemplu permanent. Nici o neconcordanţă între spusa şi fapta noastră, nici o vorbă aruncată în vînt nu trec neobservate de către elevi, nu trec fără să lase urme în concepţia lor despre viaţă şi oameni, în conduita lor.

Ştiu, de exemplu, din experienţa mea pedagogică de existenţa unor cazuri ca acestea :

O lecţie nereuşită ; profesorul, exasperat de răspunsurile slabe ale elevilor, îşi pierde stăpînirea de sine. „Am să vă las pe toţi corigenţi "— îşi ameninţă el elevii, care, în ciuda eforturilor sale, se arată indiferenţi faţă de lecţie.

Ameninţarea aduce un nor pe fruntea cîtorva. Cei mai mulţi, însă, zîmbesc în gînd spunîndu-şi că, desigur, este imposibil să se întîmple chiar aşa. Ulterior faptele arată că în adevăr aveau dreptate. Cele spuse de profesor erau fără miez şi au rămas fără urmări.

Un elev a făcut o năzbîtie şi acum, cînd se află în faţa profesorului, caută o scuză. Dar profesorul îl condamnă fără cruţare : „Am să te dau afară din şcoală" ! După ce i-a trecut însă supărarea, nu se mai gîndeşte la cele spuse. De altfel, nici n-ar îndrăzni să vină în faţa consiliului pedagogic cu o propunere ca aceasta pentru o faptă nu prea gravă, cum a fost, în realitate, **fapta elevului.**

Pe unii profesori îi mai poţi auzi spunînd : „Am să vă las repetenţi din cauza purtării" sau „Am să vă ţin tot anul în picioare" etc. — toate urmate de... nimic. Şi nici n-ar putea fi urmate de altceva, din moment ce au fost făcute fără pic de raţiune, cu mare uşurinţă.

Cu ce rămîne elevul dintr-o asemenea atitudine a pedagogului ? Desigur, cu nimic bun. În primul rînd el va observa **superficialitatea** profesorului, care, fără să se gîndească prea mult, azvîrle în dreapta şi în stînga ameninţări, ia hotărîri pripite la care renunţă repede. Toţi elevii vor înţelege din aceasta că tovarăşul profesor nu se prea ţine de cuvînt şi, cum au în faţă permanent, exemplul lui, vor deduce că şi lor le este permis să se enerveze, să ameninţe, să nu se ţină de cuvînt.

Cunosc şi profesori care promit cu uşurinţă elevilor fel de fel de lucruri. La orice succes al clasei ei se entuziasmează la culme şi îi răsplătesc pe loc pe elevi cu o făgăduială : „Vom organiza o excursie", „Vom face o reuniune tovărăşească", „Vom..." etc. Ce se întîmplă pe urmă ? Cel mai adesea asemenea făgăduieli rămîn vorbe în vînt, deoarece nu se bazează pe o chibzuinţă serioasă, pe analiza posibilităţilor de realizare a lor (ţinînd seama de oportunitatea unor asemenea acţiuni, de planul de muncă general al şcolii, al organizaţiei U.T.M. şi de pionieri etc. etc.). Sigur că elevii se bucură nespus la început, îşi fac planuri şi proiecte în legătură cu excursia, serbarea sau reuniunea promisă. Dar zilele trec şi profesorul nu mai aduce vorba despre ea, ori revine pentru a o contramanda „din motive obiective". Este uşor de prevăzut starea psihologică generală din clasă : dezamăgire, demobilizare, neîncredere în pedagog.

Cîteodată se petrec asemenea lucruri nu numai din cauza uşurinţei cu care unii pedagogi promit elevilor fel de fel de lucruri. Sînt mai ales profesori diriginţi care prevăd în planurile de muncă unele puncte ce rămîn neîndeplinite, nu fiindcă nu a fost îndeajuns de bine întocmit planul de muncă, nici fiindcă n-ar exista condiţiile necesare pentru îndeplinirea acţiunilor respective, ci pur şi simplu pentru că profesorul neglijează îndeplinirea lor, deşi toată clasa a luat cunoştinţă de ele. La ce duce atitudinea profesorului în acest caz ? Bineînţeles, la dezamăgire generală, la demobilizare, mai ales cînd acţiunea este îndrăgită şi aşteptată cu interes de către elevi. Şi, de bună seamă, ea duce şi la scăderea prestigiului profesorului căci elevii văd că el nu-şi face datoria aşa cum trebuie. Să nu ne mirăm nici dacă, urmîndu-i exemplul, elevii vor trata şi ei cu uşurinţă punctele înscrise în planul de muncă.

Aşa dar, ni se cere nouă, cadrelor didactice, o concordanţă perfectă între vorbă şi faptă, ni se cere să nu stabilim la repezeală nici pedepse şi nici recompense. Să chibzuim adînc asupra lor, pentru ca, atunci cînd le comunicăm clasei, să fim siguri că le şi aducem la îndeplinire. Astfel elevii vor avea mai multă încredere în noi, mai multă stimă şi vor învăţa să fie foarte atenţi în toată conduita lor, să-şi respecte cuvîntul dat.

Prof. VASILE CIOBANU
Şcoala medie din comuna Salcia raionul Turnu Măgurele

O colaborare foarte necesară

Este deosebit de important ca învăţătorii şi, în cazul şcolilor experimentale, profesorii diriginţi de la clasele în care nu sînt pionieri — de obicei clasele I şi a II-a — să ajute pe instructorul superior în pregătirea elevilor pentru a deveni pionieri. El, pedagogul, care este zi de zi în mijlocul copiilor, poate face foarte mult în această privinţă.

Iată ce am căutat să realizăm noi. Adeseori am invitat-o pe instructoarea superioară de pionieri să asiste la lecţiile ţinute în clasele mici. Am constatat că acest lucru a ajutat-o să cunoască mai îndeaproape elevii şi, în special, pe aceia care vor putea deveni pionieri.

Am organizat cu copiii şi o discuţie — la care, bineînţeles, a fost invitată şi instructoarea — pe tema „Doresc să devin pionier". Cu această ocazie copiii au ascultat cîntecul „Sînt pionier", au privit imagini atractive ilustrînd felul plăcut în care îşi organizează pionierii timpul liber. I-am antrenat să discute despre ce înseamnă să fii pionier, să arate ce le-a deşteptat dorinţa de a intra în organizaţie. Instructoarea le-a prezentat condiţiile pe care trebuie să le îndeplinească un şcolar pentru ca dorinţa lui de a deveni pionier să se transforme în realitate. Un fragment din „Regulamentul organizaţiei de pionieri", referitor la îndatoririle membrilor acestei organizaţii, scris pe un carton cu litere mari, frumoase, a fost prezentat în faţa elevilor şi discutat cu ei.

Cu altă ocazie elevii claselor a II-a au fost conduşi să viziteze camera pionierilor din şcoală. Aici au putut vedea atributele pioniereşti — steagul unităţii şi steagurile de detaşamente, tobele, trompetele — au răsfoit documentele pioniereşti — jurnalul unităţii şi jurnalele detaşamentelor, în care au putut vedea cîte amintiri frumoase au pionierii din acţiunile la care participă, cum îşi petrec ei timpul liber. Ne-am oprit îndelung şi la panourile de onoare, unde copiii au recunoscut pe unii din prietenii lor, din fraţii lor mai mari şi s-au bucurat văzînd că aceştia au cinstea să figureze pe un asemenea panou. În acelaşi timp a crescut dorinţa lor de a deveni la fel ca ei — pionieri cu care şcoala se mîndreşte pentru rezultatele lor bune la disciplină şi învăţătură.

Şcolarii claselor a II-a au fost invitaţi apoi, cu altă ocazie, la o adunare organizată de detaşamentul claselor a III-a, cu tema „Din frumuseţile oraşului nostru şi ale împrejurimilor lui". Prin conţinutul ei, această adunare a sporit interesul copiilor pentru drumeţiile la care participă pionierii, pentru a cunoaşte cît mai multe din frumuseţile oraşului nostru.

Dar cel mai mult i-a impresionat o adunare în care au fost primiţi în organizaţie noi pionieri. Ceremonialul, felul în care a fost discutată comportarea viitorilor pionieri, angajamentele solemne luate de aceştia au fost urmărite cu o vie curiozitate de către cei mici şi i-au impresionat profund.

Ne preocupă în continuare pregătirea elevilor pentru intrarea în organizaţia de pionieri, găsirea unor forme de muncă variate şi adecvate pe această linie.

Inv. ELENA ALBESCU
Şcoala de 8 ani nr. 1 din Sibiu

Noi materiale privind istoria pedagogiei din Romînia intrate în patrimoniul Institutului de ştiinţe pedagogice

Nu de mult, Institutul de ştiinţe pedagogice a obţinut, de la Centrul Naţional al Arhivelor din Budapesta, o serie de materiale documentare privitoare la istoria învăţămîntului romîn din Transilvania între anii 1782—1795 Extras din seria actelor guvernului transilvan, a comisiei literare şi a Cancelariei Aulice Ungaro-Transilvane, acest material, care cuprinde peste 1 700 de pagini microfilmate, este pe cît de bogat, pe atît de variat, dînd posibilitatea cunoaşterii activităţii didactice din Transilvania în epoca respectivă.

Perioada 1782 — 1795 corespunde unui moment însemnat din evoluţia şcolii transilvănene, marcînd trecerea de la învăţămîntul bisericesc la învăţămîntul laic, organizat de stat, în condiţiile ascensiunii burgheziei. Este timpul directoratului lui Gheorghe Şincai (pînă la 1794) şi al lui Dimitrie Eustatievici (între 1786 şi 1795), care a marcat o etapă de înflorire în învăţămîntul transilvan.

În marea majoritate inedite, fondurile arhivistice — redactate în limba latină sau germană — sînt foarte bogate în primii ani, care coincid cu reformele iosefine, devenind mai sărace la sfîrşitul anului 1784 — anul marii răscoale a iobagilor sub conducerea lui Horia, Cloşca şi Crişan.

În lunile şi anii următori, materialul documentar devine din nou abundent ca urmare a tendinţei de a se dezvolta învăţămîntul romîn în Transilvania

Fondurile documentare cuprind cereri autografe ale cărturarilor romîni ardeleni care au activat pentru dezvoltarea învăţămîntului provinciei lor — G. Şincai, I. Molnar, D. Eustatievici, Ignatie Daraban! şi alţii — corespondenţă administrativă determinată de aceste cereri, proiecte, ordinaţiuni sau rescripte ale forurilor ierarhice privitoare la hotărîri şi măsuri luate pentru organizarea şi dezvoltarea învăţămîntului ardelean (de exemplu cunoscutele rescripte ale lui Iosif II din 1784 şi 1785, care cuprind şi dispoziţii în legătură cu învăţămîntul), rapoarte de inspecţii conţinînd informaţii relative la starea învăţămîntului, ca şi propuneri pentru măsurile ce urmează a fi luate, dări de seamă bianuale asupra examenelor din semestrele de iarnă şi de vară, liste, scheme, grafice, statistici, bilanţuri financiare, de o reală valoare informativă prin exactitatea datelor.

Schemele bugetare, ca şi bilanţurile financiare anuale, arată care era baza materială a învăţămîntului ardelean. Sumele destinate şcolilor — din fondul „scholastic", „cameral", „militar" sau „religios" — pentru neuniţi — şi din fondurile sidoxiale — în raport cu întregul buget al provinciei, indică locul modest deţinut de acţiunea de culturalizare a maselor. Pentru Blaj, de pildă, se prevăd în 1783 numai doi învăţători, retribuiţi din suma totală de 150 lei. Tabelele care consemnează starea clădirilor şcolare cuprind informaţii însemnate pentru reflectarea condiţiilor grele în care se desfăşura învăţămîntul sătesc.

Materialul nu dă o imagine completă a reţelei şcolilor. Se semnalează unele centre şcolare populate în regiunile grănicereşti Haţeg, Orlat, Vaida Rece, ca şi Blajul, centrul cel mai frecventat din întreaga provincie. Actele atestă uneori greutatea aducerii copiilor la şcoală, ca şi preocuparea de a-i ajuta şi lămuri pe părinţii lor, preocupare întîlnită şi în lucrările dascălilor din „Şcoala ardeleană" contemporană.

Regulamentele şcolare însumează dispoziţiile privind organizarea şi structura şcolilor, ca şi programele de învăţămînt. Specificarea amănunţită a materiilor pregătite pentru examene în bianualele „Invitaţii la examene" sau în dările de seamă despre acestea aduc informaţii preţioase asupra procesului de învăţămînt.

Materialele arată limpede strădania depusă pentru înaintarea ştiinţei de carte la romînii din Transilvania nu numai de cunoscuţi învăţaţi ca G. Şincai, I. Molnar, D. Eustatievici, Ignate Darabant şi alţii, ci şi aportul unor neştiuţi dascăli şcolari care, cu o retribuţie derizorie de 75, 50, 30 sau chiar 28 florini anual — potrivit categoriei teritoriale a satelor — au rămas statornici luptători pentru cultura maselor. Numeroase acte privesc activitatea şcolară a lui Gh. Şincai, zbuciumul greu al vieţii lui de luptător dîrz împotriva regimului de oprimare, pentru luminarea poporului.

În general, rezultă din materiale tendinţele învăţămîntului epocii într-o perioadă de mari prefaceri revoluţionare, cînd mişcărilor de reînnoire şi de progres li se opun acţiunile de autoapărare ale feudalismului, pentru care luminarea maselor constituia o reală primejdie.

Alături de bibliografia cunoscută, fondul documentar nou obţinut va contribui la îmbogăţirea capitolului corespunzător al Tratatului de istoria pedagogiei din Romînia pregătit de Institutul de ştiinţe pedagogice.

Prof. LUCIA PROTOPOPESU
colaboratoare la Institutul de ştiinţe pedagogice.

Fotografi amatori la Casa pionierilor din Craiova

Filme didactice

Secţia de film didactic şi ştiinţific din cadrul Arhivei Naţionale de Filme şi-a îmbogăţit mult, în ultima vreme, fondul de filme. Numai în anul 1962 au intrat în Arhivă peste 81 de titluri noi de filme didactice şi ştiinţifice, care au fost copiate atît pe bandă de 35 mm cît şi pe bandă de 16 mm. Multe din aceste filme au fost comandate studioului „Al. Sahia" de către Ministerul Învăţămîntului pentru uzul şcolilor, spre a fi folosite în procesul de învăţămînt.

Printre filmele intrate recent în fondul Arhivei se numără, de pildă, filmul „Coloranţii organici de sinteză", care poate fi folosit la clasa a XI-a în cadrul lecţiilor de chimie organică la capitolul „Sinteze organice", la tema privind substanţele colorante. Vizionînd acest film elevii vor putea să vadă cum are loc schimbarea grupelor de atomi în interiorul moleculei unei substanţe pentru a-i determina culoarea sau proprietatea de a colora, ca şi procesul tehnologic de fabricare a coloranţilor la Fabrica de coloranţi organici de la Codlea. Cu bune rezultate poate fi vizionat şi filmul „Semiconductorii", destinat şcolilor medii, care explică principalele proprietăţi ale semiconductorilor cu ajutorul desenului animat, precum şi utilizările lor. Desenele animate sînt completate cu imagini luate din procesul de fabricaţie al tranzistorilor. La lecţiile de chimie din clasa a VII-a şi din clasa a X-a este indicată vizionarea filmului „Oţelul" — care arată materiile prime folosite la elaborarea oţelului, procesele ce au loc în cuptoare şi procedeele de elaborare a oţelului — ca şi a filmului „Fonta". Este folositoare pentru elevi şi vizionarea filmului „Centrale termoelectrice", care descrie în mod amănunţit elementele componente ale unei termocentrale, precum şi şirul transformărilor de energie produse în acest gen de centrală electrică, care foloseşte ca materie primă cărbunele şi apa.

În afară de filmele didactice executate după comandă în ţara noastră, Ministerul Învăţămîntului a achiziţionat pentru secţia de film didactic a Arhivei Naţionale de Filme şi filme produse în ţările socialiste. Printre acestea se numără filmul „Probleme de mişcare", care rezolvînd în mod sugestiv cîteva probleme privind mişcarea rectilinie uniformă, poate fi folosit la lecţiile de fizică din capitolul „Mecanica", filmul „Arderea şi combustibilul" care prezintă utilizarea focului şi importanţa lui în decursul timpului, arată ce este arderea, producerea şi încetarea ei, ca şi cei mai importanţi combustibili, filmul „Oscilaţii şi unde", care demonstrează cum se produc undele pe apă, pe nisip etc., datorită vîntului sau filmul „Utilizarea hidrogenului", care arată procedeele chimice de obţinere a hidrogenului şi importanţa lui ca materie primă în industrie, în special pentru fabricarea îngrăşămintelor chimice.

Pe baza listelor de filme difuzate de Arhiva Naţională de Filme, şcolile pot comanda aici filmele de care au nevoie, îmbogăţind astfel mijloacele intuitive pe care le folosesc în procesul de învăţămînt.

VICTORIA GHEORGHIU

BIBLIOGRAFIE

În Editura didactică şi pedagogică au apărut următoarele lucrări de literatură pedagogică şi metodică, care pot fi procurate din librării :

* * * Gh. Asachi, organizatorul şcolilor naţionale din Moldova, 350 p., 18,30 lei.

A. Diesterweg : Texte pedagogice alese, 369 p., 19,10 lei

C. Marinescu şi colectiv : Metodica predării istoriei în şcoala de 8 ani, 399 p., 11,30 lei.

D. Rimer : Noţiuni de teoria mulţimilor, 123 p., 2,70 lei.

* * * Culegere de probleme de fizică pentru învăţămîntul mediu, 463 p., 10,90 lei.

* * * Culegere de versuri pentru serbările şcolare, 519 p., 10,90 lei.

C. Giurcăneanu şi Z. Adămuţ : Excursia şcolară, 229 p. şi 2 planşe, 6,75 lei.

A. V. Lovinescu : Jocuri de creaţie cu subiecte din povestiri, 59 p., 1,90 lei.

E. Constantinescu, P. Popescu : Manifestările artistice cu copiii preşcolari, 73 p., 1,80 lei.

N. G. Cernîşevschi : Texte pedagogice alese, trad., 276 p., 18,20 lei.

A. G. Kovalev, V. N. Measişcev : Particularităţile psihice ale omului. Aptitudinile, vol. II, trad. ; 351 p., 12,70 lei.

N. A. Mencinskaia : Aplicarea cunoştinţelor în activitatea practică a elevilor (cercetări psihologice) trad., 351 p., 13,20 lei.

L. F. Ostrovskaia şi E. D. Tatisceva : Educaţia morală în grădiniţa de copii, trad., 107 p., 2,70 lei.

L. S. Slavina : Tratarea individuală a elevilor rămaşi în urmă la învăţătură şi nedisciplinaţi, trad., 211 p., 4,90 lei.

L. Vlădescu şi G. Belea : Copiii au crescut (în limba maghiară), 134 p., 3,35 lei.

* * * Psihologia copilului preşcolar, 256 p., 9,75 lei.

POŞTA redacţiei

Dumitru Predan — raionul Oltenita

În calculul îndemnizaţiei de concediu se cuprind : salariul tarifar de încadrare pînă la limita unei norme didactice, inclusiv majorările de salarii de 10 la sută pentru şcoli speciale, 10—15 la sută pentru învăţămîntul seral, 10 la sută pentru practica pedagogică, 10 la sută pentru activitatea de conducere a şcolilor profesionale şi de meserii cu plan de producţie propriu, îndemnizaţia de diriginte, îndemnizaţia pentru localităţi izolate de munte şi deltă cu condiţii specifice de muncă, indemnizaţia de director, director adjunct, indemnizaţia pentru învăţătorii care predau în acelaşi timp la 2—4 clase, sporul de periclitate, premiile trimestriale.

În calculul cîştigului mediu nu se includ sumele rezultate din efectuarea cumulului de funcţiuni şi a plăţilor cu ora.

Cea de a doua întrebare a dv. a fost lămurită anterior la rubrica de faţă.

Alexandru Jarca — Botoşani

Potrivit dispoziţiilor, îndemnizaţia de director şi director adjunct de la şcolile de 8 ani se stabileşte pe baza numărului de posturi de la cls. I—IV şi a numărului claselor V—VII.

În cazul dv. avînd 3 posturi la cls. I—IV şi 3 clase V—VII, îndemnizaţia este cea stabilită în prezent.

Catiţa Duţă — raionul Beiuş

Potrivit instrucţiunilor în vigoare personalul didactic cu studii corespunzătoare funcţiilor didactice îndeplinite, care la data de 1 august 1959 a avut o vechime mai mică de 5 ani în învăţămînt, se remunerează pînă la obţinerea gradului definitiv cu salariul corespunzător grupei de vechime 0-3 ani stagiar. După obţinerea gradului definitiv se va remunera cu salariul corespunzător acestui grad şi vechimei în învăţămînt. În cazul dv. trecerea într-o nouă grupă de salarizare după vechime se va putea face deci numai după obţinerea gradului definitiv.

În legătură cu cea de a doua întrebare a dv. urmează să vă adresaţi secţiei de învăţămînt raionale.

Elena Vieru — raionul Huşi

Absolvenţii institutelor pedagogice de 2 ani şi ai cursurilor fără frecvenţă de 3 ani de la universităţi sau institute pedagogice fără examen de stat se asimilează în salarizare cu învăţătorii de categoria I.

Cadrele didactice care au studiile arătate mai sus cu examen de stat, sînt salarizaţi ca profesori II. În cazul dv. fiind absolventă a institutului pedagogic de 2 ani cu examen de stat urmează să fiţi salarizată ca prof. II potrivit cu gradul şi vechimea ce aveţi în învăţămînt.

Vasile Golaeş — Cîmpina

Timpul servit ca profesor în şcolile la care vă referiţi dv. se consideră ca stagiu de activitate în învăţămînt dacă cadrele didactice în cauză au predat obiecte de cultură generală şi dacă aveau la acea dată studii superioare complete (licenţă, diplomă, examen de stat), sau alte studii, care le dădeau dreptul să predea în învăţămînt.

Maria Asandei — raionul Moineşti

Potrivit instrucţiunilor în vigoare norma didactică săptămînală de predare de 20-21 ore se atribuie profesorilor care predau desenul, muzica şi ansamblul coral, educaţia fizică şi cercul sportiv la şcolile unde aceste obiecte nu sînt obiecte de specialitate (cazul şcolilor cu profil de educaţie fizică sau de muzică la care norma de predare este de 18 ore săptămînal).

La toate celelalte obiecte de învăţămînt de la şcolile de 8 ani şi medii de cultură generală, norma didactică săptămînală de predare este de 18 ore. Eventuala completare a normei de predare de 18 ore cu ore de educaţie fizică, muzică, desen, nu atrage după sine majorarea normei şi nici fixarea unui salariu mai mic. Exemplu : dacă unui profesor care predă ca disciplină de bază matematica i se dau în completare, pînă la 18 ore, 6 ore de educaţie fizică, acesta va fi plătit cu salariul corespunzător normei de 18 ore.

Bodea Stelian — raionul Turnu Severin ; Crişan Florian — Oradea ; Maria Preotu — Tîrgu Frumos ; Costea Florin — Bistriţa ; Constantin Constantinescu — raionul Balş ; I. Grosu — Turnu Severin ; Vasile Pop — raionul Arad.

Pentru problemele care vă interesează urmează să vă adresaţi organelor locale.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 702 | vineri 5 aprilie 1963 | 8 pagini 25 bani

Cititori ai bibliotecii din comuna Bărăgan, regiunea Dobrogea

Măsuri pentru încheierea cu succes a anului școlar

În zilele acestei vacanțe, activitatea secțiilor de învățămînt ale sfaturilor populare s-a desfășurat din plin. Problema principală la ordinea zilei: pregătirea temeinică a ultimului trimestru, stabilirea măsurilor concrete pentru încheierea cu succes a anului școlar.

Iată ce ne-a declarat în legătură cu aceasta, tov. ION RIZESCU, *șeful secției de învățămînt a regiunii Bacău:*

Am pornit în organizarea activității noastre în ultimul trimestru al anului școlar de la situația concretă a muncii instructiv-educative. În urma indicației noastre, în toate școlile a fost analizată recent munca desfășurată pe trimestrul II. Analizele au arătat creșterea procentului de promovabilitate pe ansamblu, ca și micșorarea numărului elevilor cu note mediocre. Discuțiile purtate în școli au relevat totodată îmbunătățirea lecțiilor de științe sociale, în special de socialism științific, economie politică și istorie, în urma analizei predării acestor obiecte de către biroul Comitetului regional P.M.R. — Bacău. De asemenea, s-au constatat multe rezultate bune pe calea ridicării nivelului de cunoștințe al elevilor la obiectul „Agricultura", ca urmare a sprijinului dat de inginerii agronomi din gospodăriile agricole colective, care au prezentat lunar instructaje pentru profesorii de agricultură. Se impune ridicarea în continuare a nivelului predării acestor obiecte, se cer eforturi în vederea adîncirii cunoștințelor de limba romînă, matematică, fizică, științe naturale, geografie etc., în vederea mai strînsei lor legări de practică și a închegării lor în sisteme care să se consolideze temeinic în mintea elevilor.

Cadrele didactice știu că ultimul trimestru trebuie să fie o perioadă de concentrare a acțiunilor întreprinse de școală, organizațiile U.T.M. și de pionieri și familie pentru ridicarea nivelului de cunoștințe și pentru înlăturarea rămînerilor în urmă la învățătură. De aceea ei se preocupă de sporirea eficienței lecțiilor, de organizarea cît mai judicioasă — cu ajutorul organizațiilor de tineret și a familiei — a studiului individual al elevilor. Pentru a-i ajuta în această direcție secția noastră de învățămînt a trimis școlilor o listă bibliografică în care se recomandă — pe materii — articole din presa de specialitate și literatura pedagogică legată de recapitulare. În ajutorul profesorilor de agricultură am organizat, pe raioane, consfătuiri în care cercetătorii de la stațiunea experimentală agricolă din Secuieni le-au arătat cum trebuie executate lucrările practice pe teren în perioadele de primăvară și vară.

O mare atenție acordăm intensificării muncii de îndrumare și control în cursul celui de al treilea trimestru. Am orientat în așa fel propriul nostru plan de activitate, ca și planurile secțiilor de învățămînt raionale, încît fiecare inspector să cuprindă în raza sa un număr cît mai mare de școli. Inspecțiile pe care le vom efectua vor urmări mai puțin probleme organizatorice. Ponderea cea mai mare o va avea inspecția de specialitate, care va urmări conținutul lecțiilor, măsura în care acestea sînt legate de practică, eficiența lor. De asemenea, ne vom ocupa mai îndeaproape de activitatea cercurilor pedagogice, cărora le-am indicat să aducă în discuția cadrelor didactice problemele specifice ultimului trimestru, să organizeze lecții deschise de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor și să asigure prezentarea unor referate privind modul de organizare a recapitulării finale. Avînd în vedere că în regiunea noastră sînt numeroase cadre didactice tinere, în cercurile pedagogice profesorii cu experiență mai bogată vor arăta în mod concret cum se stabilește tematica lecțiilor recapitulative, cum se aleg exercițiile din cadrul acestora, textele pentru analize literare etc.

Ne-am gîndit și la măsurile menite să vină nemijlocit în sprijinul elevilor. De pildă, am hotărît ca programul bibliotecilor să fie prelungit, pentru ca ele să se afle mai mult timp la dispoziția elevilor. De asemenea, am luat măsuri pentru a se asigura accesul elevilor în laboratoarele școlilor în tot timpul zilei. În mod deosebit ne-am îndreptat atenția spre elevii claselor a VII-a și a XI-a, cu care s-a organizat pregătirea pentru examenele de absolvire și de maturitate. Pentru evitarea supraîncărcării și pentru a le permite să se dedice mai mult studiului individual, s-au dat indicații ca ei să nu fie antrenați în manifestările artistice și sportive ce se organizează în școli. De altfel, numărul acestor manifestări a fost micșorat cu mult pentru toți elevii.

Deosebită grijă acordăm bunei pregătiri a practicii în producție a elevilor. Pînă la această dată școlile au întocmit planuri de măsuri concrete în vederea practicii. Urmează ca în cursul acestei luni planurile să fie discutate și aprobate de către consiliile pedagogice.

Păsind, în ultimul trimestru — a spus în încheiere tov. Ion Rizescu — sîntem hotărîți să depunem toate eforturile pentru a ajuta școlile regiunii noastre să fie la înălțimea cerințelor.

La muzeu

În dimineața aceea de vacanță, vizitatorii Muzeului de Istorie a Partidului erau numai elevi. De toate vîrstele și din toate colțurile țării — copii din primele clase ale unei școli din Constanța, pionieri de la Urziceni, elevi ai școlilor medii din Bacău...

Cei din Constanța erau abia sosiți în Capitală dintr-o frumoasă excursie la Brașov, Sinaia, Bușteni, Doftana. Însoțiți de profesori, au poposit îndelung în fața fiecărui exponat, ascultînd cu nesaț, cu nespus interes, explicațiile ghizilor.

Le-au fost arătate documente și fotografii înfățișînd viața de mizerie pe care o îndurau muncitorii și țăranii în anii regimului burghezo-moșieresc. Sînt anii în care au trăit bunicii lor, în care s-a scurs copilăria părinților lor, dar pe care ei aproape că nici nu și-i pot închipui.

— Împotriva acestei vieți de mizerie, împotriva foamei, a întunericului în care trăiau oamenii muncii — le-a spus copiilor ghidul — au luptat cei mai devotați fii ai poporului — comuniștii.

Da, elevii au învățat la lecții și au citit adesea în cărți despre lupta dusă de partidul comunist, despre numeroasele acțiuni revoluționare ale oamenilor muncii conduși de partid. De aceea acum priveau cu negrăită emoție fiecare exponat care vorbește despre această luptă.

...În fața portretelor uteciștilor s-au oprit cîteva grupuri de elevi ai unei școli din Bacău. Ghidul le vorbește despre dîrzenia cu care au luptat, alături de comuniști, Filimon Sîrbu, Vasile Roaită, Olga Bancic...

Elevii cunosc bine chipurile eroilor uteciști, le cunosc lupta, viața. Dar acum au avut prilejul să vadă mărturii care înfățișează mai direct, mai nemijlocit, această viață: scrisori scrise de mîna lor, obiecte sau cărți care le-au aparținut. Și fiecare, privind aceste lucruri, dorește să semene cu eroii uteciști, să aibă voința, dîrzenia, hotărîrea lor.

...Pionierii din Urziceni admirau imaginea hidrocentralei „V. I. Lenin" de la Bicaz, cea a Combinatului chimic de la Săvinești, siluetele zvelte ale blocurilor din Onești, clădirea mare și frumoasă a unui cămin cultural dintr-un sat din Moldova și nenumărate alte imagini ale vieții noi, fericite, pe care o trăiește poporul nostru astăzi.

Multe din aceste imagini elevii le-au cunoscut și „pe viu", cu prilejul numeroaselor excursii făcute în timpul vacanțelor. Acum însă, după ce au poposit în sălile Muzeului și-au dat seama parcă mai bine că toate marile realizări din acești ani se datoresc luptei partidului, că pentru viața lor însorită de astăzi, pentru condițiile minunate în care trăiesc, și-au sacrificat viața mulți fii ai poporului. Și au înțeles parcă mai profund de ce trebuie să îndrăgească aceste realizări, de ce trebuie să învețe mereu mai bine pentru ca mîine, cînd vor intra în viață, să fie și ei în stare de fapte mari puse în slujba poporului, a patriei.

M. VERDEȘ

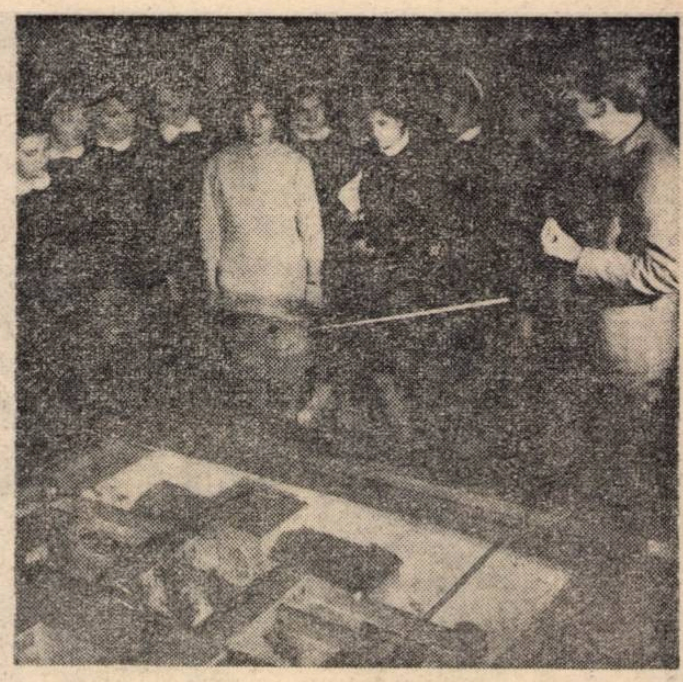

În fața machetei închisorii Doftana, elevii ascultă cu emoție explicațiile

Îndrumarea muncii directorilor

Secția de învățămînt a Sfatului popular al regiunii Iași a organizat zilele trecute un schimb de experiență între directorii școlilor medii din orașul și regiunea Iași. Cei prezenți la ședință au ascultat două expuneri „Munca directorului pentru organizarea, controlul și îndrumarea procesului instructiv-educativ" — prezentată de directorul Școlii medii nr. 5 — și „Metode și procedee aplicate de conducerea școlii pentru îmbunătățirea muncii de pregătire a elevilor în vederea prezentării lor la examenul de absolvire a clasei a VII-a și la examenul de maturitate", susținut de directorul Școlii medii nr. 3. În cadrul consfătuirii s-a studiat și felul cum este organizată și se desfășoară activitatea în Școala medie nr. 5 din Iași, cercetîndu-se documentele școlii și efectuîndu-se asistențe la ore.

Referatele și discuțiile au scos în evidență necesitatea unei munci sistematice, creatoare din partea directorului, necesitatea ca eforturile lui să se îndrepte mereu spre realizarea unei unități de cerințe și de acțiune în activitatea instructiv-educativă. S-a arătat astfel că directorul, fiind cel care coordonează și răspunde de întreaga activitate a școlii, trebuie să aibă un orizont larg, bogate cunoștințe pedagogice și o temeinică pregătire ideologică și de specialitate, să fie capabil să vadă înainte. S-a subliniat, de asemenea, că, dat fiind caracterul complex al activității școlii, directorul nu trebuie să se piardă în treburi mărunte, ci să aibă permanent în vedere probleme majore, esențiale ale muncii instructiv-educative.

Participanții la consfătuire au apreciat ca binevenită inițiativa secției de învățămînt de a organiza acest schimb de vederi și au propus ca în viitor să se găsească și alte forme de colaborare între directorii școlilor medii pentru realizarea unei unități de vederi și de acțiune în problema organizării, îndrumării și controlului activității școlare.

VASILE FETESCU
Iași

★

Secția de învățămînt a orașului Brașov acordă o deosebită atenție îndrumării muncii directorilor. Pe linia aceasta a organizat recent, la sediul Școlii medii nr. 3, o consfătuire a directorilor de la școlile din oraș pentru a-i orienta în ceea ce privește aplicarea sistemului de verificare și de notare, ca și asupra urmăririi efectului acestui sistem asupra pregătirii elevilor.

Referatul și discuțiile au scos în evidență metodele bune folosite pentru verificarea cunoștințelor elevilor de către cadrele didactice cu o experiență înaintată, ca și deficiențele ce se mai manifestă din acest punct de vedere în unele locuri. S-a subliniat că directorul are datoria de a orienta pe profesori să privească cu toată seriozitatea momentul verificării cunoștințelor pentru a evita prelungirile de prisos, omiterea din verificare tocmai a problemelor mai importante etc.

A reținut, de asemenea, atenția și felul cum se acordă notele, scoțînd în evidență sarcinile directorului în ce privește asigurarea justei înțelegeri de către profesori a exigenței. S-a arătat astfel că în discuțiile purtate cu aceștia după asistențele la ore, în ședințele consiliului pedagogic etc., directorul trebuie să-i lămurească asupra faptului că exagerările — indulgența și zgîrcenia exagerată în notare — nu fac în realitate nici un serviciu muncii instructiv-educative și să combată, totodată, sistemul notării în asalt, care este de fapt rezultatul unei munci insuficient organizate.

În discuții s-a arătat pe bună dreptate și faptul că în examinarea elevilor trebuie să se facă distincție între greșelile provenite din lipsă de cunoaștere și cele provenite din grabă și neatenție, să se chibzuiască cu grijă asupra cauzelor care au determinat greșelile și să se caute posibilitățile reale de îndreptare a lor. In același timp s-a accentuat asupra necesității de a se explica elevilor pentru ce li s-a dat o notă sau alta, deoarece astfel ei învață să aprecieze la justa ei valoare pregătirea lor și sînt stimulați în sporirea eforturilor pentru a obține rezultate mai bune.

P. SILVESTRU
Brașov

★

Îndrumată de secția raională de învățămînt, conducerea Școlii medii din Bicaz acordă o deosebită atenție activizării elevilor la lecție, creării condițiilor pentru participarea intensă a acestora în toate momentele și etapele lecției.

În cursul asistențelor la ore s-a constatat, de pildă, că în etapa comunicării noilor cunoștințe — îndeosebi la științele naturale, științele sociale, literatură — participarea elevilor la lecție se rezumă la înregistrarea cunoștințelor, la notarea lor în caiete eventual la stabilirea — sub conducerea profesorului — a unor legături cu cunoștințele anterioare. Preocupîndu-se să asigure participarea mai intensă a gîndirii elevilor în această etapă a lecției, studiind în acest scop metodele de muncă ale cadrelor didactice cu experiență înaintată, conducerea școlii s-a convins că are un deosebit efect procedeul de a anunța elevilor — înaintea expunerii noului material — unele probleme care le pot rezolva folosind noile cunoștințe pe care le primesc. La o lecție de istorie cu tema „Imperiul macedonean" de exemplu, profesorul poate cere elevilor să se gîndească și să dea răspuns, pe baza datelor furnizate de lecția nouă, la problema „cum se explică apariția și creșterea imperiului macedonean în sec. V î.e.n.". În asemenea cazuri elevii urmăresc mai atent explicațiile, participarea gîndirii lor este mai intensă și astfel cunoștințele se însușesc mai repede.

În urma îndrumărilor primite acest procedeu a fost aplicat mai larg. La psihologie, bunăoară, profesorul a cerut elevilor, cînd a explicat procesele afective, să caute a da răspuns în cursul lecției la următoarele două probleme; 1) Prin ce se deosebesc procesele afective de procesele de cunoaștere studiate? Ce rol și ce influență exercită procesele afective asupra cunoașterii realității obiective? La socialism științific, cînd s-a vorbit despre revoluția populară din țara noastră, s-a cerut elevilor să arate prin ce a îmbogățit partidul marxist-leninist al clasei muncitoare din țara noastră experiența mișcării muncitorești internaționale în domeniul organizării și desfășurării revoluției socialiste.

La fel s-a procedat și la unele lecții de romînă, geografie, științele naturale etc. O astfel de metodă a predării noilor cunoștințe contribuie la prevenirea însușirii formale, la dezvoltarea gîndirii elevilor și a capacității lor de a selecta esențialul din ansamblul cunoștințelor.

V. RADULIAN
Bicaz

La cercul de electrotehnică de la Casa pionierilor din Craiova

Proiecții de filme didactice

Pentru a da lecțiilor lor un caracter cît mai intuitiv, profesorii de la Școala medie din Aninoasa folosesc adesea proiecțiile de filme didactice. Ei au primit în această privință un ajutor însemnat din partea clubului muncitoresc din localitate, care a pus la dispoziția școlii un aparat de proiecție.

Printre filmele didactice care au contribuit mai mult la lămurirea elevilor asupra noțiunilor științifice noi predate se numără, de pildă, filmele „Tubul electronic", „Calciul în natură", „Studiul activității aparatului digestiv" etc.

În școală se organizează pentru elevi și proiecții de filme cu caracter educativ, care sînt vizionate cu mult interes de elevi.

Ajutîndu-i pe elevi să pătrundă mai adînc cunoștințele studiate, lărgindu-le orizontul, filmele didactice contribuie efectiv la buna lor pregătire.

Prof. GH. I. CĂPITAN
Anina

De la cauze la măsuri

Problema prevenirii și înlăturării rămînerii în urmă la învățătură constituie una din principalele preocupări ale cadrelor didactice din raionul Năsăud.

Pentru a stabili măsurile cele mai eficiente în vederea lichidării rămînerii în urmă la învățătură cercul pedagogic al directorilor din raionul Năsăud a efectuat nu de mult o analiză adîncită a cauzelor care determină lipsurile din pregătirea unor elevi. Discuțiile au relevat că asemenea cauze sînt pregătirea superficială a lecțiilor de către unii profesori, insuficienta utilizare a procedeelor menite să stimuleze dragostea pentru studiu a elevilor, pasivitatea și indiferența în ceea ce privește legătura cu familiile elevilor.

Cunoașterea acestor cauze a dat directorilor posibilitatea să stabilească în ședința cercului, măsuri concrete care să ducă la lichidarea lor: organizarea mai eficientă a activității comisiilor metodice, intensificarea ajutorului acordat cadrelor tinere, mai buna desfășurare a schimbului de experiență între profesori etc.

Prof. S. GEORGE

O lecție practică de fitotehnie la Centrul Școlar agricol din Șendriceni, regiunea Suceava

CONCURSURI

Institutul de construcții din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) profesor, poziția 2 din statul de funcțiuni al catedrei de clădiri;

2) conferențiar, poziția 3 din statul de funcțiuni al catedrei de organizarea, planificarea și economia construcțiilor;

3) conferențiar, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei de instalații și termotehnică;

4) conferențiar, poziția 6 din statul de funcțiuni al catedrei de matematici II.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată rectorului Institutului de construcții din București, b-dul Tolbuhin nr. 80, raionul 23 August, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Locul și data concursului vor fi anunțate direct candidaților admiși la concurs pentru posturile respective.

★

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a unui post didactic de conferențiar, poziția XXXI/2, la disciplina fiziopatologie, catedra de chirurgie II și fiziopatologie, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București, b-dul Mărăști nr. 59, de la rectoratul căruia se pot obține zilnic, între orele 9—14, informații suplimentare.

★

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a unui post de profesor la Facultatea de chimie industrială, catedra de tehnologie chimică generală, disciplinele Automatizări, Utilaje în industria chimică anorganică.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își au funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

COMISIILE METODICE

Printre activităţile care contribuie la perfecţionarea muncii învăţătorilor şi profesorilor şi, prin aceasta, la obţinerea unor rezultate mereu mai bune în procesul instructiv-educativ se află şi cele desfăşurate în cadrul comisiilor metodice. Forme ale activităţii metodice colective din şcoală, comisiile metodice înmănunchiază cadrele didactice de aceeaşi specialitate sau de specialităţi înrudite, ţintind la descoperirea şi generalizarea experienţei înaintate, la înlăturarea deficienţelor, în vederea unui învăţămînt de calitate.

Cele publicate în pagina de faţă urmăresc să arate, pe baza exemplelor din cîteva şcoli, cum îşi realizează comisiile metodice aceste obiective şi să ridice unele probleme legate de continua îmbunătăţire a activităţii lor.

Aproape de cerinţele concrete

În cele mai multe locuri, comisiile metodice sînt conduse de cadre didactice active, cu experienţă, cunoscute pentru succesele pe care le obţin an de an în instruirea şi educarea elevilor. Aceasta şi face ca activitatea lor să fie orientată spre problemele esenţiale ce se cer rezolvate într-o etapă sau alta.

Aşa, de exemplu, la începutul anului cele mai multe comisii metodice i-au orientat pe profesori spre studierea cu atenţie a planului de învăţămînt, a programelor, a manualelor. Într-o serie de şcoli, prima şedinţă de lucru şi primele acţiuni întreprinse de comisiile metodice au fost îndreptate în spre ajutarea cadrelor didactice în alcătuirea planurilor anuale şi calendaristice, în cunoaşterea temeinică şi în înţelegerea justă a cerinţelor programei, în distribuirea materiei pe lecţii în funcţie de particularităţile clasei, de volumul şi calitatea cunoştinţelor însuşite anterior de elevi.

În cursul anului, de asemenea, activitatea multor comisii metodice a pornit de la cerinţele realităţii. Aşa de exemplu, la Şcoala de 8 ani nr. 1 din Oneşti, constatîndu-se la un moment dat că unele cadre didactice dau cu prea multă uşurinţă note de 1 şi 2, în timp ce altele, dimpotrivă, sînt prea indulgente, comisiile metodice au pus în discuţie problemele aplicării sistemului de notare, astfel încît să se asigure folosirea judicioasă a acestuia de către toţi pedagogii şcolii atît la lecţii cît şi la lucrările scrise. Tot astfel, la Şcoala de 8 ani din comuna Jina, raionul Sebeş, comisia metodică a învăţătorilor s-a preocupat de ajutarea cadrelor didactice în desfăşurarea orelor de lectură, întrucît s-a dovedit că orele de acest fel la clasele mici ridicau în faţa învăţătorilor o seamă de dificultăţi. Aceeaşi orientare în spre problemele cerute de activitatea didactică concretă a determinat alte comisii metodice să caute — prin mijlocirea discuţiilor, a lecţiilor deschise şi interasistenţelor — căile prin care se poate aduce o contribuţie cît mai substanţială la educarea patriotică a elevilor prin predarea matematicii, a fizicii, a chimiei etc., mijloacele cele mai indicate pentru a le forma, începînd din clasele mici, concepţia materialistă despre natură şi societate, cele mai bune forme de colaborare cu organizaţia U.T.M. şi de pionieri, de orientare pedagogică a familiei în munca educativă ce-i revine etc.

Orientarea activităţii metodice colective spre aspectele de un deosebit interes, posibilă numai prin cunoaşterea realităţilor din şcoală, se reflectă limpede în tematica şedinţelor şi a lecţiilor deschise organizate în cadrul multor comisii metodice, care pun în discuţie nu probleme de mult rezolvate, generalităţi şi lucruri arhicunoscute, ci probleme care îşi aşteaptă soluţia în condiţiile concrete ale şcolii respective şi a căror discutare poate constitui un ajutor efectiv pentru cadrele didactice. Referate pe teme ca „Metodele pe care le-am folosit pentru realizarea unei exprimări corecte (orale şi scrise) în predarea limbilor", „Greşeli tipice de ortografie şi punctuaţie, măsuri pentru prevenirea şi înlăturarea lor" (Şcoala de 8 ani nr. 3 din Timişoara), „Învăţăminte trase pentru activitatea de viitor din practica continuă efectuată toamna de elevii claselor a V-a şi a VI-a" (Şcoala din comuna Vidra, regiunea Bucureşti), „Pregătirea profesorului-maistru pentru lucrările practice" (Şcoala de 8 ani nr. 1 din Oneşti), „Ajutorarea familiei în organizarea timpului de muncă, de recreare şi odihnă al elevului" (Şcoala de 8 ani din comuna Jina, raionul Sebeş), „Material didactic confecţionat cu mijloace proprii necesar predării geografiei şi ştiinţelor naturale" (Şcoala medie din Roman), „Cum procedez pentru explicarea cuvintelor noi la clasele mici" (Şcoala de 8 ani din comuna Boiştea, raionul Moineşti) şi altele — arată preocuparea pentru orientarea concretă a cadrelor didactice, pentru îmbogăţirea metodelor şi procedeelor lor de lucru, astfel încît calitatea muncii lor să crească mereu.

Poţi constata însă că nu peste tot temele referatelor sînt stabilite cu discernămînt, în funcţie de cerinţele activităţii învăţătorilor şi profesorilor, de greutăţile reale pe care le au aceştia în predare. Este greu de presupus, bunăoară, că temele referatelor „Lecţia, formă de bază în procesul instructiv-educativ" (susţinut la o şcoală de 8 ani din raionul Săveni), „Importanţa muncii dirigintelui" (Rm. Sărat), „Influenţa romantismului francez în operele scriitorilor de la 1848", (Sibiu), „Dramaturgia lui Camil Petrescu" (Braşov) şi altele de acest gen să fi putut spune cadrelor didactice altceva decît lucruri cunoscute, pe care le învaţă orice student, să le fi venit cu greu în ajutor pe linia perfecţionării lor în muncă.

Există şi cazuri cînd tematica şedinţelor vădeşte o totală neînţelegere a rostului comisiilor metodice. De pildă, la o şcoală din raionul Piatra Neamţ cadrele didactice au discutat — după cum relatează directorul — „Cum se face analiza unei lecţii deschise. Ce urmăreşte propunătorul. Ce trebuie să urmărească asistenţii". Şi aceasta, după sosirea în şcoală a unei brigăzi de inspectori care s-a ocupat şi de munca metodică.

Tot o neînţelegere a rostului comisiilor metodice vădeşte şi alegerea unor teme care fac obiectul activităţii societăţilor ştiinţifice, a cercetărilor pe care le întreprind învăţătorii şi profesorii în cadrul acestora, sau care ţin de munca individuală de perfecţionare Există, de pildă, comisii metodice care pun în discuţia profesorilor teme ca „Influenţe ale folclorului romînesc asupra folclorului minorităţilor naţionale", „Onomastica în dramaturgia lui Camil Petrescu" sau chiar „Aspecte ale muncii de cercetare". Este însă limpede că asemenea teme nu au fost cerute de activitatea didactică şi pedagogică curentă din şcolile respective.

Se impune să se renunţe pretutindeni în cadrul comisiilor metodice, la temele specifice altor forme de activitate, ca şi la temele generale, izvorîte din fantezia unor oameni care, neglijînd munca concretă de zi cu zi, nu văd problemele ei sau nu se preocupă să le rezolve. În toate şcolile comisiile metodice au datoria să aleagă pentru referatele şi lecţiile pe care le prezintă aspecte concrete, esenţiale, legate nemijlocit de munca de instruire şi educare a elevilor, a căror dezbatere poate duce la îmbunătăţirea stilului de muncă, a pregătirii fiecărui învăţător sau profesor.

Eficacitatea — în centrul atenţiei

Desigur însă că numai o justă alegere a tematicii referatelor şi lecţiilor deschise nu poate asigura, prin ea însăşi, succesul muncii. Este nevoie şi de o asemenea tratare a temelor încît fiecare şedinţă a comisiei să îmbogăţească bagajul de metode şi procedee a membrilor ei cu ceva nou, valoros şi util pentru munca lor.

Cum discutăm, în comisiile metodice, problemele activităţii noastre?

Comisia metodică a profesorilor de chimie de la o şcoală medie din Bucureşti şi-a propus să discute procedeele folosite de unul din profesori pentru educarea ateistă a elevilor în lecţiile de chimie, plecînd de la constatarea că, deşi chimia oferă un bogat material în sprijinul formării concepţiei materialist-dialectice despre lume, unele cadre de specialitate îl folosesc prea puţin. Expunerea, întocmită de unul din cei mai buni profesori din şcoală, a arătat concret ce a realizat el în această direcţie şi ce îşi propune să facă în viitor. Oprindu-se bunăoară, la importanţa pe care o au cunoştinţele ştiinţifice despre apariţia vieţii şi despre esenţa fenomenelor ei, profesorul a arătat, printre altele, cum a lămurit treptat elevilor aceste probleme. Întîi, la lecţii, le-a explicat legătura dintre substanţele minerale şi cele organice, ca şi principala deosebire dintre materia vie şi cea lipsită de viaţă. Apoi, în cadrul activităţilor din afara clasei, a discutat cu ei despre apariţia vieţii pe Pămînt. În expunerea sa, vorbitorul a arătat colegilor în mod concret cum a înfăţişat elevilor funcţia vitală a albuminei, astfel încît concluziile ştiinţifice să rezulte cît mai limpede şi mai convingător. El a arătat în continuare, pe baza unor exemple din munca sa, cîte prilejuri oferă pentru dezvoltarea concepţiei ştiinţifice despre lume a elevilor, lecţiile de chimie care lămuresc în ce constau multe din „minunile" folosite de biserică pentru a-i impresiona pe neştiutori. Printre „minunile" lămurite în acest fel la orele de chimie au fost cele privind „apa sfinţită", „moaştele sfinţilor părinţi" care nu se alterează multă vreme, „înnoirea" miraculoasă a icoanelor, icoanele care „sîngerează" ş.a.m.d. De pildă, minunea „apei sfinţite" a fost lămurită la lecţiile despre apă şi soluţiile ei, în care profesorul a arătat că apa „sfinţită" care se păstrează multă vreme nealterată, este o apă ca toate celelalte, dar luată iarna, cînd bacteriile sînt nimicite de temperatura scăzută şi păstrată într-un vas argintat, în care se introduce şi o cruce de argint — deoarece argintul afundat în apă ucide şi el bacteriile. De asemenea, în vas se mai introduce şi busuioc care, prin ta anţii pe care îi conţine, ucide i el bacteriile.

La sfîrşitul şedinţei comisiei metodice carnetele profesorilor de chimie erau pline cu notaţii valoroase — sugestii, procedee folosite cu un deosebit efect.

Se întîmplă însă pretutindeni aşa? Avem în faţă referatul ţinut în comisia metodică a diriginţilor unei şcoli din raionul Lăpuş. Tema lui: „Cum desfăşor convorbirea pe problemele etice în orele de dirigenţie". Subiectul, trebuie să recunoaştem, interesează un mare număr de cadre didactice. Dar ce a cuprins expunerea? Generalităţi cu privire la importanţa convorbirii în educaţie. Nici un exemplu concret care să ilustreze cum şi de la ce probleme a pornit profesorul în această convorbire, cum i-a stimulat pe elevi să pună şi ei întrebări, să ridice probleme, cum a reuşit să înlăture izul de lecţie de ascultare, care de obicei îl poartă unele ore de dirigenţie ş.a.m.d.

O foarte mare importanţă are felul cum se desfăşoară lecţiile deschise, larg uzitate în activităţile comisiilor metodice — şi pe bună dreptate, pentru că ele pot oferi cadrelor didactice modele de folosire a unei metode sau a unor procedee bune, proprii muncii pedagogilor cu experienţă.

Dar oare orice lecţie deschisă poate da rezultate bune? Desigur că acest scop nu poate fi atins decît dacă e vorba de lecţii realmente izbutite, care aduc ceva nou, care sînt rezultatul unei munci cu adevărat creatoare.

De aici decurge o primă cerinţă: ca lecţiile deschise să fie ţinute de cadre didactice cu o bună pregătire, cu o experienţă didactică şi pedagogică valoroasă.

Este bine ca participanţii la lecţia deschisă să discute în prealabil metodele ce vor fi ilustrate în cadrul ei. Acest lucru se face de obicei în şedinţele curente ale comisiilor metodice (patru anual) şi care, de regulă, sînt urmate de lecţii deschise ce demonstrează problemele abordate în colectiv. Dar lecţii deschise se pot organiza şi pe parcurs, între şedinţele curente ale comisiilor metodice — şi anume, atunci cînd responsabilul comisiei sau conducerea şcolii au descoperit metode de muncă cu totul deosebite, care merită a fi generalizate fără întîrziere, sau cînd doresc să statornicească în şcoală unele metode bune de lucru, dar care nu sînt în atenţia celor mai multe cadre didactice. Şi în asemenea împrejurări discuţia prealabilă este necesară.

Desigur însă că nu trebuie să se exagereze pe această linie, căci abuzul de lecţii deschise face un prost serviciu şcolii. El îi supraîncarcă pe învăţători şi pe profesori, iar uneori aduce perturbări procesului instructiv-educativ. Şi apoi, de ce n-am recunoaşte? Abuzul acesta duce de obicei la o slabă pregătire a acţiunii respective — în sensul insuficientei studieri a posibilităţilor de generalizare în şcoală a metodelor popularizate, al redactării în grabă a materialelor teoretice care vor prezenta şi susţine metodele respective, a concluziilor care se impun. Cel mai adesea exagerările de această natură determină ţinerea unor lecţii oarecare, fără nici un obiectiv precis, care demonstrează de toate şi nimic. Prin forţa lucrurilor ele vor fi ţinute şi de către cadre didactice mai puţin indicate, ceea ce constituie un mare dezavantaj.

Cum fuga după un număr cît mai mare de lecţii deschise nu înseamnă şi o muncă de calitate, dusă în profunzime, avem datoria să o combatem permanent şi să renunţăm la exagerări, îndreptîndu-ne în schimb atenţia, eforturile, înspre întărirea conţinutului.

Adeseori comisiile metodice organizează şi interasistenţe la lecţii. Constituind o formă eficientă de perfecţionare a muncii pedagogice interasistenţele nu trebuie făcute nici ele la întîmplare, la orice profesor şi la orice lecţie. Profesorii tineri doresc să asiste la lecţiile colegilor lor mai în vîrstă tocmai spre a învăţa din munca lor. De aceea, ei trebuie orientaţi să meargă la cei mai buni profesori din şcoală, la cei care, prin felul cum predau, cum îi educă pe elevi, le pot ajuta să cunoască „tainele" meseriei adevăratului pedagog. Şi, desigur, este important să se asiste la lecţii în mod organizat, aşa ca profesorii tineri să vadă cum îşi desfăşoară fruntaşii expunerea noilor cunoştinţe, şi lecţiile de laborator sau cele de rezolvare a problemelor, şi lecţiile recapitulative.

Se obişnuieşte în şcoli ca şi profesorii cu experienţă să asiste la lecţiile celor tineri. Este, desigur, un procedeu indicat, care poate semnala începătorilor unele laturi pozitive sau negative din munca lor, laturi de care uneori nici nu sînt conştienţi şi a căror dezvoltare sau lichidare, după caz, poate contribui mult la progresul activităţii didactice pe care o desfăşoară.

Este de la sine înţeles că, în toate cazurile, interasistenţele vor da rezultate bune atunci cînd se desfăşoară într-un spirit cu adevărat tovărăşesc, vădind dorinţa sinceră de a munci pentru binele şcolii.

Ca şi în cazul lecţiilor deschise, este bine să combatem abuzul de interasistenţe. Directorul unei şcoli din oraşul Timişoara se declara, de pildă, satisfăcut de faptul că, în prima etapă a anului şcolar, s-au efectuat în şcoala lui aproape 400 de interasistenţe şi că în registrul special rezervat pentru asemenea activităţi se completaseră aproape 50 de pagini de „învăţăminte". Numai că, bineînţeles, majoritatea acestor „învăţăminte" erau generalităţi, lucruri de mult învăţate de toţi. Cum contribuie interasistenţele la perfecţionarea muncii cadrelor didactice din şcoală, la îmbunătăţirea nivelului general al predării, în ce măsură se aplică concluziile trase de pe urma lor şi cu ce efecte — iată ce aspecte trebuie avute în vedere înainte de toate.

★

Este deosebit de util ca din activitatea comisiilor metodice să rezulte o seamă de propuneri pentru îmbunătăţirea activităţii pe întreaga şcoală. Constatările şi concluziile la care s-a ajuns în comisiile metodice într-o problemă sau alta trebuie studiate cu atenţie de către directorul şcolii, pentru ca în consiliile pedagogice el să poată duce mai departe experienţa bună dintr-un anumit domeniu, să o poată recomanda tuturor.

Se înţelege că directorul şcolii are datoria să cunoască în profunzime stilul de muncă al comisiilor metodice, utilitatea acţiunilor întreprinse, efectul lor. Studierea planurilor de muncă ale comisiilor în vederea îmbunătăţirii lor, participarea la şedinţele acestora, urmărirea felului cum se aplică în munca instructiv-educativă cele discutate la şedinţe — sînt numai cîteva din posibilităţile pe care le are conducerea şcolii pentru cunoaşterea activităţii comisiilor metodice, pentru sporirea eficacităţii acesteia.

Comisiile metodice pot şi trebuie să constituie ajutoare de preţ în perfecţionarea cadrelor didactice. Cu condiţia ca întreaga lor activitate să fie bazată pe realităţile vieţii din şcoală, să fie orientate spre înarmarea pedagogilor cu cele mai bune metode de instruire şi educare a elevilor.

Colaborare în utilizarea cu bune rezultate a aparatelor pentru experienţe cu substanţe radioactive.

Predarea mișcării circulare și de rotație

Mișcarea circulară și de rotație este un fenomen des întîlnit atît în natură cît și în producție, în tehnică. Consider că studiul amănunțit al noțiunilor legate de acest fenomen este deosebit de important la secțiile serale ale școlilor de cultură generală, deoarece muncitorii-elevi vin în contact aproape zi de zi, în activitatea lor la mașinile-unelte, cu probleme legate de mișcarea circulară și de rotație. Îngrijindune ca ei să-și însușească în mod corect și temeinic legile acestei mișcări le dăm un ajutor efectiv în vederea muncii pe care o desfășoară în producție și înlesnim totodată înțelegerea unor probleme teoretice de fizică ce vor fi studiate ulterior.

Programa de fizică pentru secțiile serale prevede predarea capitolului „Mișcarea circulară și de rotație" în 5 ore. Întrucît însă consider necesară recapitularea prealabilă cu elevii a unor cunoștințe importante pentru înțelegerea noilor noțiuni (viteza ca vector, operațiuni cu mărimi vectoriale etc.), am repartizat acestui capitol 6 ore, folosind și una din orele lăsate la dispoziția profesorului. Am planificat astfel patru ore pentru predarea noțiunilor noi, iar două ore pentru rezolvări de probleme complexe.

În prima oră, după recapitularea noțiunilor de bază, voi transmite elevilor cunoștințe privind mișcarea circulară uniformă, mișcarea punctului material, precum și mișcarea de rotație a corpului solid și noțiunile legate de acestea : perioada, frecvența, respectiv numărul de rotații pe minut, viteza unghiulară, viteza liniară (sau tangențială). Îi voi solicita pe muncitorii-elevi, care cunosc din practică o serie de metode de determinare a numărului de rotații pe minut, să ilustreze cu date concrete, referitoare la frecvența diferitelor mașini-unelte, afirmațiile făcute în expunere.

În cea de-a doua oră voi explica cunoștințele privitoare la viteza liniară, la viteza unghiulară, precum și la relațiile existente între acestea. Voi atrage în mod special atenția elevilor asupra faptului că pentru caracterizarea mișcării de rotație a unui corp solid nu este suficientă cunoașterea vitezei lineare, deoarece aceasta depinde de distanța față de axa de rotație a fiecărui punct al corpului respectiv. Voi arăta totodată că mișcarea de rotație este determinată de viteza unghiulară și voi insista asupra relației $\omega = \frac{\Pi N}{30}$, deoarece în tehnică se lucrează în general cu numărul de rotații pe minut.

În cea de-a treia oră voi clarifica noțiunea de accelerație centripetă. Imi propun să încep explicația printr-o întrebare adresată elevilor : oare mișcarea uniformă de rotație are accelerație ? Știu, din experiența anilor trecuți, că elevii sînt înclinați să răspundă negativ, deoarece este vorba de mișcarea uniformă la care, în cazul traiectoriei drepte, nu s-a pus în discuție problema accelerației, avîndu-se în vedere că în cazul acesta direcția vitezei nu se schimbă. Pentru a-i convinge pe elevi că mișcarea de rotație are totdeauna accelerație, le voi arăta că în cazul acestei mișcări, deși valoarea numerică a vitezei este constantă, variază direcția vitezei, ceea ce produce accelerație. Voi sublinia în continuare faptul că la mișcarea circulară sau la cea de rotație direcția vitezei lineare se schimbă de la un moment la altul (fiind orientată întotdeauna pe linia tangentei). Vom ajunge astfel la concluzia că deoarece viteza este o mărime vectorială, schimbarea direcției acestui vector reprezintă accelerația mișcării îndreptată spre centrul cercului. Voi preciza că ea poartă numele de accelerație centripetă și voi atrage atenția elevilor asupra faptului că valoarea numerică a acestei accelerații este constantă, oricare ar fi poziția mobilului pe traiectorie (cerc). Ei își vor da astfel seama că și accelerația centripetă este o mărime vectorială.

În ora următoare voi pune în discuție aspectul dinamic al problemei, în legătură cu forța centrifugă și forța centripetă. Voi arăta elevilor că accelerația centripetă (cu valoare numerică constantă) este generată de o forță constantă, orientată tot spre centrul de rotație. Prin rotirea unui corp legat de o sfoară voi demonstra faptul că acesta se poate mișca numai pe o circumferință în condițiile în care îl atragem continuu cu aceeași forță spre centru. Aplicînd legea a doua a dinamicii, voi scrie pe tablă expresia forței centripete în formula : $F = m \omega^2 r = \frac{m v^2}{r}$ Rotind corpul, elevii vor simți, prin intermediul sforii că și acesta exercită o acțiune. Le voi arăta că această forță se poate măsura prin intercalarea unui dinamometru. Le voi explica apoi că, în conformitate cu legea a treia a dinamicii, corpul care este supus mișcării circulare acționează și el asupra corpului care îi determină mișcarea și voi preciza că forța care acționează poartă numele de forță centrifugă. Voi scoate în evidență faptul că forța centrifugă nu acționează asupra corpului ce execută mișcarea circulară, ci asupra acelui corp care determină mișcarea corpului pe circumferință și voi accentua că, chiar în momentul cînd încetează forța centripetă, încetează și forța centrifugă, iar corpul se deplasează cu o mișcare rectilinie uniformă în direcția tangentei duse la cerc în acel punct. Voi ilustra practic această afirmație la exemplul dat, arătînd elevilor că, atunci cînd încetează forța centripetă, adică atunci cînd sfoara se rupe, încetează și forța centrifugă.

Pentru adîncirea cunoștințelor nou predate îi voi antrena pe elevi în rezolvarea unor probleme practice. Aceste probleme vor privi, de exemplu, mișcarea trenului la curbe, unde forța centripetă este exercitată de liniile ferate iar roțile acționează asupra șinelor cu forța centrifugă, menținerea Lunei pe traiectoria sa de către forța gravitațională a Pămîntului (forță centripetă) etc. În continuare voi discuta cu elevii aplicațiile practice în producție ale forței centrifuge și, în vederea unei mai bune înțelegeri a acestora, voi utiliza mașina centrifugă și accesoriile ei. La efectuarea fiecărei experiențe voi analiza cauzele fenomenelor observate, trecînd pe această bază la aplicații practice concrete : reglajul automat al admisiei vaporilor la mașini, pompe centrifuge etc.

Ultimele două ore le voi folosi exclusiv pentru rezolvări de probleme legate strîns de munca în producție a elevilor. De pildă, vom rezolva probleme referitoare la funcționarea mașinii de frezat de la Fabrica de mobilă din localitate, mașină al cărei cuțit are o frecvență de rotire de 17.000 de turații pe minut. Notînd N=17.000, vom calcula frecvența și perioada rotației, ca și viteza unghiulară și viteza de tăiere a cuțitului, cu raza de 5 cm. Vom rezolva și probleme privind strungurile la care, cunoscînd viteza de tăiere, vom calcula frecvența rotației, viteza unghiulară etc. Îi vor interesa desigur pe elevi și problemele legate de mișcarea circulară a corpului într-un plan vertical în cîmpul gravitațional. Vom alcătui astfel de probleme în legătură cu mișcarea vehiculelor pe podurile convexe, în legătură cu zborul avioanelor etc. La rezolvarea acestor probleme voi insista asupra înțelegerii de către elevi a faptului că greutatea corpurilor se micșorează în punctul cel mai înalt al traiectoriei și crește în punctul cel mai adînc al acesteia deoarece — datorită faptului că în fiecare moment acționează asupra corpului două forțe — rezultanta lor în punctul cel mai înalt este egală cu diferența forței gravitaționale și forței centrifuge, pe cînd în punctul cel mai adînc este egală cu suma lor. Pornind de aici elevii vor putea înțelege și ceea ce se întîmplă cu corpul în cazul cînd forța centrifugă este egală cu forța gravitațională (deci cu greutatea corpului). Ei își vor da lesne seama că, în acest caz, în punctul cel mai înalt al traiectoriei corpul se află în stare de imponderabilitate, iar în punctul cel mai adînc greutatea lui se dublează. Le voi arăta, pe această bază, cît de important este zborul în plan vertical pe traiectorie circulară în pregătirea prealabilă a cosmonauților pentru zborurile pe care le efectuează în navele cosmice.

Socotesc că, organizate în modul expus mai sus, lecțiile privitoare la capitolul „Mișcarea circulară și de rotație" îi vor înarma pe elevi cu cunoștințe temeinice.

Prof. D. RAFAIN
Școala medie „Dr. Petru Groza"
Odorhei

Pentru valorificarea laturii educative a lecțiilor

La Școala medie nr. 3 din Brăila se acordă o deosebită atenție realizării laturii educative a lecțiilor. Iată, de pildă, cîteva aspecte ale acestei preocupări așa cum se oglindesc ele la lecțiile de limba romînă ținute în clasa a VIII-a de la secția serală a școlii.

În predarea poeziei „Închinare", de M. Beniuc, s-a insistat în mod deosebit asupra luptei glorioase dusă de partidul nostru de-a lungul celor peste patru decenii de existență, au fost prezentate unele dintre cele mai luminoase figuri de eroi ai clasei muncitoare și s-au reliefat, cu exemple concrete, mărețele succese obținute de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în anii puterii populare. Discuțiile și exemplele au întărit și mai mult încrederea elevilor în cauza măreață a clasei muncitoare, devotamentul lor față de partid.

Discutarea poemului „Bălcescu" de Eugen Jebeleanu a prilejuit reliefarea figurii luminoase a acestui patriot înflăcărat, ceea ce a contribuit de asemenea la întărirea educației patriotice a elevilor.

La rîndul ei, analiza meditației „În peșteră" de Panait Cerna, a scos în evidență faptul că omul se călește în luptă, iar analiza „Satirei duhului meu" de Grigore Alexandrescu a îngăduit combaterea concretă a unor rămășițe de cosmopolitism care se manifestă și astăzi în rîndurile unora dintre tineri în ceea ce privește îmbrăcămintea, ținuta, modul de a vorbi, modul de a-și petrece timpul liber.

Sublinierea aspectelor etice la lecțiile de limba romînă, ca și la lecțiile care se predau la celelalte discipline, îmbogățește conținutul acestora, le face să devină mai vii, mai atractive, mai strîns legate de viața elevilor.

Prof. N. TRUFAȘU
Brăila

Exercițiile de scriere batardă

În trimestrul al III-lea, lecțiile de caligrafie în care se predă scrierea bătardă se bazează pe recapitularea și corelarea cunoștințelor căpătate pînă acum. Aceasta se realizează printr-o serie de exerciții practice, aplicative.

Pentru scrierea exercițiilor elevii vor folosi un caiet neliniat, sub care vor pune un transparent liniat, ca în desenele alăturate.

Primele exerciții vor consta din scrierea unor propoziții scurte sau a unor lozinci. Mai tîrziu, elevii vor putea scrie fără transparent, pe foi neliniate, anunțuri pentru acțiunile prevăzute în domeniul muncii în afară de clasă și extrașcolare, angajamentul solemn al pionierului etc.

Exercițiile trebuie să asigure o legătură strînsă între cunoștințele predate în variatele lecții de caligrafie din cursul anului, oferind un prilej de aprofundare a regulilor tehnice în legătură cu structura grafică a literelor, a distanțelor reglementare între litere și cuvinte. De asemenea, trebuie să ajute la adaptarea elevilor la cerințele noi — „punerea în pagină" a textului formulat de profesor, găsirea unei forme cît mai estetice pentru prezentarea conținutului etc.

Prof. ELISABETA ULMEANU
Școala de 8 ani nr. 11
București

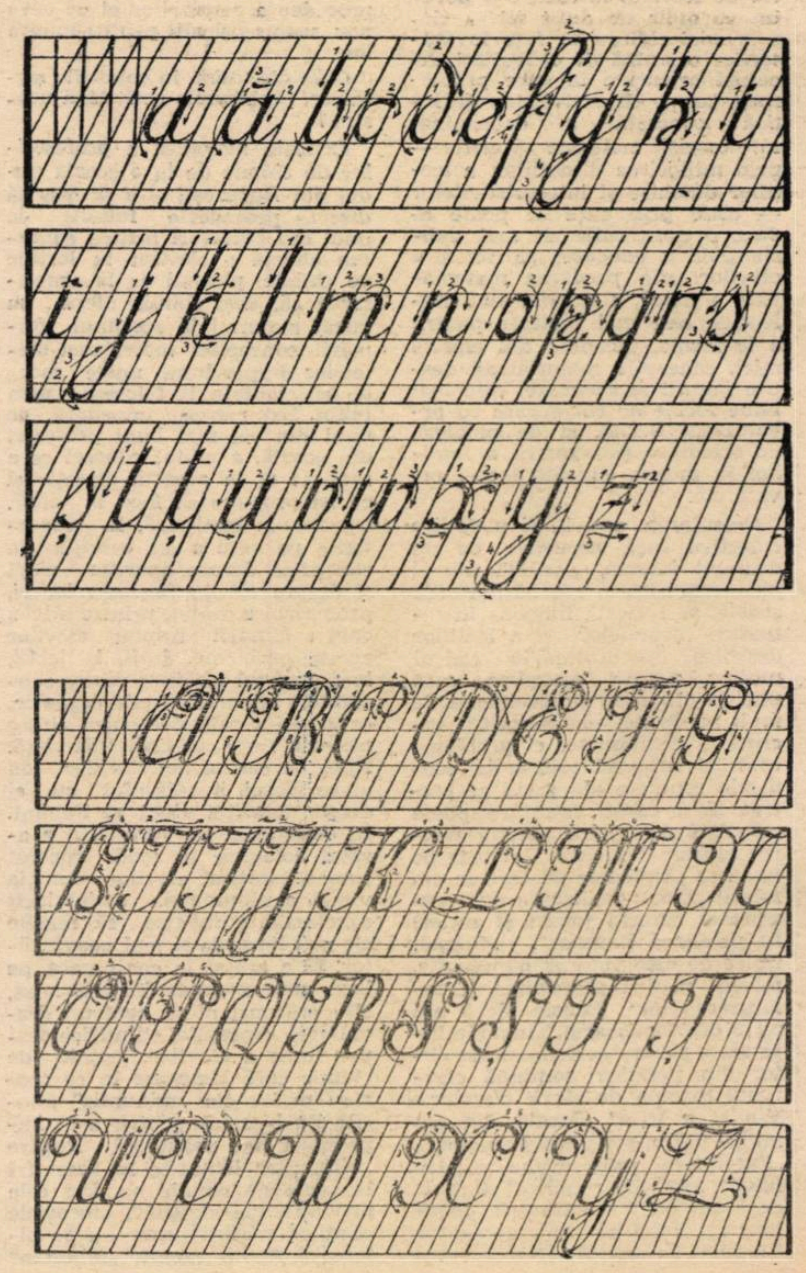

Despre structura lecției practice de agricultură

Activitatea practică a elevilor la obiectul „Agricultura" se desfășoară sub două forme principale: aplicațiile practice săptămînale și practica continuă în producție. În ambele cazuri, activitatea practică este o înlănțuire de mai multe lecții coordonate, al căror fir conducător este dat de programa instruirii teoretice a elevilor; ca urmare, lecțiile teoretice și cele practice se condiționează reciproc, formînd un sistem unitar.

Scopul didactic principal al lecției practice de agricultură constă în primul rînd în aplicarea cunoștințelor în vederea formării priceperilor și deprinderilor de muncă independentă; concomitent se realizează și verificarea acestora, precum și comunicarea și însușirea de noi cunoștințe, pe care elevii le aplică imediat sau cu ocazia altor lucrări practice. În funcție de aceste scopuri didactice se folosesc, după caz, metode de predare diferite, ca demonstrația, conversația, exercițiul, munca independentă etc. Se impune, în toate cazurile, ca lecția practică să constituie un proces creator, la care iau parte activă și elevii înșiși, împreună cu profesorul.

Aplicațiile practice agricole sînt foarte variate din punct de vedere al conținutului lor (aplicații la agrotehnică, fitotehnie, pomicultură, legumicultură etc) și desfășurarea lor depinde de o serie de elemente caracteristice, cum sînt: anotimpul cînd se execută, starea timpului, umiditatea solului, stadiul de vegetație al plantelor, gradul de mecanizare a lucrărilor etc. Adaptarea metodei de predare la fiecare lecție în parte cade în sarcina profesorului, căruia i se cere să țină seama de conținutul lecției, de situația concretă în care se desfășoară, de specificul obiectului de învățămînt, de particularitățile de vîrstă ale elevilor.

Tema unei lecții practice sau a unui grup de lecții în legătură cu o anumită categorie de lucrări agricole se poate epuiza într-o singură ședință de 2-3 ore (de exemplu, tratarea semințelor de grîu înainte de semănat), după cum poate necesita uneori mai multe ședințe (de exemplu, tăierile de formare a coroanei în livada tînără) sau chiar mai multe luni (de exemplu cultura unei plante). În acest din urmă caz, tema aplicației practice reprezintă o înlănțuire de mai multe lucrări (lecții), avînd un scop final unic, acela de a se realiza o anumită producție pe terenul respectiv. Dar și în aceste condiții efectuarea unei teme trebuie socotită ca desfășurarea unei lecții practice unitare.

Pentru a-și atinge pe deplin scopul, lecția practică de agricultură se pregătește cu mult timp înainte de a fi predată. Pregătirea cuprinde, în general, următoarele operații specifice: alegerea și recunoașterea locului unde se va efectua lucrarea, stabilirea legăturii cu conducerea și cu tehnicienii gospodăriei colective, spre a se asigura buna desfășurare a lecției, pregătirea uneltelor, mașinilor și materialelor necesare, documentarea personală a profesorului asupra tehnicii lucrării, organizarea grupelor sau echipelor de elevi. Faza de pregătire a lecției prezintă o importanță deosebită, deoarece asigură desfășurarea ei în ritm susținut și fără deficiențe neprevăzute.

Desfășurarea însăși a lecției practice este formată din mai multe etape, care se succed, îndeobște, în ordinea următoare. După verificarea cunoștințelor din lecția precedentă are loc o recapitulare a cunoștințelor teoretice, care explică sau motivează științific lucrarea ce se va executa, precum și necesitatea ei în procesul de producție, pentru ca elevii să participe de la început în mod conștient la activitățile cerute de lucrarea respectivă. În agricultură, explicarea și motivarea lucrărilor au o importanță deosebită, devenind o sursă de cunoștințe noi și deosebind prin aceasta activitatea științifică a gospodăriilor socialiste de munca empirică pe ogoare din trecut. Pentru elevi, aspectul științific al activităților practice constituie un important element de stimulare în muncă și de trezire a interesului pentru lucrarea ce o au de efectuat.

În cazul cînd aplicația practică precede lecția teoretică, este necesar un instructaj cît mai complet asupra lucrării, corelat cu aspectele teoretice predate la alte lecții. Se recomandă ca totdeauna să se explice elevilor modul cum se încadrează lucrarea respectivă în ansamblul celorlalte lucrări și locul ce-l ocupă în procesul de producție.

În momentul următor, după anunțarea temei (subiectului) lucrării practice, profesorul descrie mersul ei și prezintă oral operațiile principale din care se compune. Cunoașterea operațiilor ce compun lucrarea ajută fiecărui elev să știe ce are de făcut. Cu ocazia acestei prezentări, cînd este cazul, se vor arăta și mașinile sau uneltele de lucru.

Apoi profesorul execută el însuși lucrarea, în chip demonstrativ, îmbinînd metoda demonstrativă cu explicația concomitentă asupra aspectelor specifice ale muncii, pentru a dirija observația și gîndirea elevilor. De exemplu, profesorul poate arăta elevilor cum se altoiesc pomii, cum se prepară o soluție de concentrație dată, cum se reglează piesele active ale unei mașini, cum se plantează un răsad sau un pom etc. Pentru lucrările pe care profesorul nu le poate executa se apelează la specialiștii locali. Se recomandă ca, după această demonstrație, unul sau mai mulți elevi să execute lucrarea în fața colegilor lor, pentru fixarea cunoștințelor și obținerea priceperilor necesare.

În continuare, elevii sînt repartizați pe grupe sau echipe, la operațiile componente ale lucrării și se trece la executarea propriu-zisă a ei. Profesorul va asigura, prin rotație, trecerea elevilor pe la toate operațiile menționate, astfel ca pînă la urmă toți elevii să cunoască lucrarea în întregul ei. Reușita acestei etape a lecției practice depinde în cea mai mare măsură de buna organizare a echipelor de elevi și de felul cum sînt îndrumați ei în îndeplinirea atribuțiilor. Dacă executarea propriu-zisă a lucrării cere mai multe ședințe, profesorul trebuie să asigure continuitatea ei prin scurte convorbiri introductive.

Din punct de vedere metodic, la executarea lucrării se pot folosi două procedee. Astfel, la clasele mai mici această parte a lecției se împarte în mai multe etape, la sfîrșitul cărora profesorul controlează executarea lucrării și dă îndrumări pentru etapa următoare; la clasele mai mari, elevii execută independent lucrarea în întregime. În acest caz se dezvoltă spiritul de inițiativă al elevilor și răspunderea lor în muncă.

În timpul lucrării profesorul trebuie să asigure și varietatea exercițiilor sau operațiilor, astfel ca ele să nu devină plictisitoare, lipsite de interes. Aceasta se realizează de obicei prin rotația echipelor și chiar a elevilor în cadrul echipelor. Spre a dezvolta atitudinea conștientă a elevilor în timpul muncii este necesar ca profesorul să îndrumeze astfel executarea lucrării practice încît elevii să-și dea seama că rezultatul muncii lor (concretizat, de pildă, printr-o anumită producție pe terenul ce li s-a atribuit în G.A.C.) este nu numai urmarea efortului fizic, ci și urmarea muncii intelectuale desfășurate, a folosirii cunoștințelor teoretice obținute în clasă, a aplicării ideilor proprii. Calea indicată în acest scop este trecerea treptată de la lucrări simple la lucrări sau sisteme de lucrări mai complexe, trecere pe parcursul căreia elevii sînt solicitați din ce în ce mai mult să aleagă singuri metoda, procedeul, unealta cea mai potrivită pentru lucrarea respectivă, să rezolve mintal, de la început, problemele ridicate de îndeplinirea scopului lucrării, conform cerințelor agrotehnice.

La încheierea lecției practice are loc, așa cum se știe, o analiză critică a lucrărilor executate. Responsabilii de grupă și alți elevi, numiți de profesor, arată ce au lucrat și cum au lucrat, explică tehnica lucrării, prezintă motivările științifice, evidențiază realizările, indică lipsurile, greutățile, arată multe elemente specifice, date practice, învățăminte. La sfîrșit profesorul trage concluzia generală din punct de vedere științific și educativ, evidențiază elevii silitori, face aprecieri asupra felului cum s-a desfășurat lecția practică și asupra disciplinei, pune note.

Convingerea cu care profesorul privește necesitatea aplicării unor metode specifice la lecțiile practice de agricultură și străduința lui de a le folosi cît mai bine constituie garanția reușitei acestei importante forme a procesului de învățămînt în școala de cultură generală de la sate.

PETRE STĂNCULESCU

Elevii din Timișoara în vizită la Stațiunea republicană a tinerilor naturaliști din localitate.

Prin exerciții la deprinderea de a aplica în practică

În munca mea de predare a limbii române în clasele V—VII ale secției cu limba de predare maghiară de la Școala medie „Bolyai Farkaș" din Tg. Mureș am observat adesea că elevii își însușesc cu destulă ușurință definițiile, regulile etc. Stăruința mea s-a îndreptat însă nu spre a asigura memorarea mecanică a acestora, ci spre înarmarea elevilor cu deprinderea de a aplica în practică cele învățate. Într-adevăr, fără a subaprecia necesitatea și importanța însușirii cunoștințelor teoretice, trebuie să recunoaștem faptul că numai învățarea regulilor și definițiilor gramaticale, fără aplicarea acestora, poate face ca predarea limbii să cadă în formalism.

Să ne oprim, de exemplu, la articolul posesiv. În general, elevii îl cunosc foarte bine din punct de vedere teoretic și pot să-l repete ori de cîte ori îi întrebi: al, a, ai, ale... Dar nu rare ori, în momentul cînd li se cere să formeze o frază care să includă articole posesive, știința lor dă greș. De ce? Pentru că nu am făcut cu ei suficiente exerciții aplicative. Asemenea exerciții se impun însă cu atît mai mult cu cît în gramatica maghiară articolul posesiv este o noțiune necunoscută și nu avem, deci, o bază de comparație. De aceea, dacă nu fac suficiente exerciții, elevii nu asociază forma unui conținut concret. Numai printr-o muncă perseverentă, prin exerciții sistematice și repetate își pot lămuri elevii această problemă, pot aplica regula respectivă în mod logic în practica vorbirii.

Pentru a-i ajuta în această direcție, caut să efectuez cu ei exerciții cît mai variate. Acestea se referă, în general, la recunoașterea și folosirea articolului posesiv pe lîngă substantive, adjective, articole, pronume, numerale. Iată cîteva procedee pe care le-am folosit.

Am cerut elevilor să identifice într-un text dat și să grupeze după gen și număr articolele posesive, deosebindu-le de alte cuvinte similare ca formă. (Acest procedeu contribuie și la dezvoltarea deprinderilor ortografice). Am dat, de pildă, textul următor: „Un grup de pionieri ai școlii a vizitat o fabrică a orașului nostru pentru a cunoaște pe muncitorii fruntași în producție și a-i felicita. A mers cu ei și Aurel, pentru a-l vedea pe tatăl său la locul lui de muncă". Sau: „Profesorul de istorie al școlii a condus elevii clasei a VI-a la o expoziție din oraș pentru a le arăta minunatele realizări ale regimului nostru democrat-popular". Astfel de texte îi ajută pe elevi să deosebească articolul posesiv de alte cuvinte asemănătoare ca formă cu el, dar care nu sînt articole posesive De exemplu, ei învață să deosebească articolul **a** de particula ce stă înaintea verbului la infinitiv. (ca în **a** cunoaște), articolul **ai** de particula verbului la infinitiv, plus pronumele personal **i** (a-i felicita), articolul posesiv de auxiliarul a avea utilizat în formarea perfectului compus (ca în a condus) etc.

Am făcut cu elevii mei și altfel de exerciții, pentru a-i lămuri cînd este și cînd nu este necesară folosirea articolului posesiv. În aceste exerciții m-am oprit la trei cazuri importante: întîi, asupra împrejurărilor cînd trebuie (respectiv cînd nu trebuie) folosit articolul posesiv înaintea substantivului declinat la genitiv. Apoi, asupra acordului între obiectul posedat și articolul posesiv. În sfîrșit, exercițiile au urmărit să demonstreze elevilor că posesorul, aflat totdeauna la genitiv, este, ca gen, număr și caz cu totul independent de articolul posesiv. Toate acestea au fost demonstrate prin exemple. De pildă, pentru cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît, de genul masculin, numărul singular, am folosit exemple de felul următor: Un elev al unui profesor participă la concurs. Elevul unui profesor participă la concurs. Un elev fruntaș al unui profesor cunoscut a fost premiat. Elevul fruntaș al unui profesor cunoscut a fost premiat. În cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît de gen feminin, la singular, am utilizat exemple ca: Un pionier al unei școli a fost evidențiat. Pionierul unei școli a fost evidențiat. Un pionier fruntaș al unei școli de 8 ani citește multe cărți. Pionierul fruntaș al unei școli de 8 ani citește multe cărți.

De asemenea, pentru cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît de gen masculin, la plural, am folosit exemple ca: Mitrea Cocor a fost un copil al unor țărani săraci din Malu-Surpat. Mitrea Cocor a fost copilul unor țărani săraci din Malu-Surpat. Mitrea Cocor a fost un copil năpăstuit al unor țărani asupriți. Mitrea Cocor a fost copilul năpăstuit al unor țărani asupriți.

La fel, pentru cazul cînd posesorul este un substantiv nehotărît de gen feminin, la plural, am recurs la exemple ca: Bradul este un copac al unor păduri din țara noastră. Bradul este copacul unor păduri din țara noastră. Bradul este un copac folositor al unor păduri de conifere. Bradul este copacul folositor al unor păduri de conifere.

Se întîmplă adeseori ca obiectul posedat să fie urmat de mai multe atribute posesive despărțite prin virgule unele de altele, sau legate prin conjuncții. În asemenea cazuri am repetat articolul posesiv. De exemplu: „Poeziile lui Eminescu, ale lui Arghezi și ale lui Beniuc au fost traduse în mai multe limbi". Elevii au înțeles că, în această construcție, articolul posesiv înlocuiește obiectul posedat.

Un caz similar se ivește atunci cînd articolul posesiv face parte dintr-un predicat nominal, ca în exemplele: „Parcul este al copiilor", „Uzina este a poporului muncitor".

Cu ajutorul unor astfel de exemple și al multor altora am reușit să-i deprind pe elevi să folosească în mod just articolul posesiv. Pentru aceasta a trebuit, firește, să țin seama de principiul însușirii progresive a noțiunilor și să lărgesc mereu sfera aplicațiilor, astfel ca elevii să dobîndească deprinderi cu adevărat temeinice.

Prof. I. KELEMEN
Școala medie „Bolyai Farkaș"
din Tg. Mureș

Ilustrare sugestivă

Preocuparea profesorilor de științe naturale de la Școala medie din Bistrița de a ține lecții instructive, ilustrate cu un bogat material didactic, cu desene și scheme sugestive și însoțite de lucrări practice contribuie la însușirea temeinică de către elevi a cunoștințelor.

De pildă, la lecțiile de zoologie se organizează observații microscopice și macroscopice asupra animalelor, observații asupra morfologiei externe și interne cît și a fiziologiei unor organe, se folosesc preparate microscopice etc. Descriind morfologia externă a speciei tipice aparținînd unei clase, ordin sau familie, într-o strînsă legătură cu mediul de viață, profesorii îi ajută pe elevi să înțeleagă în mod just unitatea dintre organism și mediu. Totodată, prin evidențierea legăturii dintre morfologie și funcțiunile organelor descrise, elevii își dau seama de unitatea dialectică dintre structură și funcție.

Procedînd în acest fel, profesorii de specialitate consolidează cunoștințele elevilor pe baze științifice, formîndu-le o concepție materialistă asupra unității organismului pe de o parte și a unității organismului cu mediul pe de altă parte, înarmîndu-i cu un sistem de cunoștințe, temeinic fundamentate din punct de vedere științific.

Prof. G. LIVIU
Școala medie din Bistrița

În laboratorul de maşini agricole de la Grupul şcolar agricol din Craiova, elevii învaţă părţile componente ale plugului reversibil.

La practică pe ogoare

Zilele acestea au plecat la practică pe terenurile marilor unităţi agricole socialiste elevii anului II al şcolii noastre. Pentru ca ei să-şi desfăşura cît mai bine activitatea, conducerea şcolii a căutat să le asigure condiţiile necesare ca să poată lucra de la început direct pe tractoare.

În acest scop, pe lîngă practica de conducere a tractoarelor ce s-a desfăşurat concomitent cu cursurile teoretice, cîte o oră pe săptămînă, elevii anului II au executat cîte trei ore pe săptămînă lucrări practice menite să le formeze deprinderi temeinice de conducere a tractorului şi de lucru la diferite agregate folosite în campania agricolă.

De asemenea, elevii au fost repartizaţi la toate cele 22 de brigăzi de mecanizare complexe ale S.M.T.-ului pe lîngă care funcţionează şcoala, astfel ca întregul parc de maşini al acestuia să fie folosit cu maximum de randament şi în acelaşi timp elevii să dispună de cele mai bune condiţii în vederea formării deprinderilor de muncă.

Pentru a înlătura unele lipsuri manifestate în perioada de practică în producţie din toamna trecută, conducerea şcolii a urmărit să asigure practicii din acest an o mai atentă îndrumare. Astfel pe lîngă îndrumarea directă primită din partea şefilor de brigadă şi a tractoriştilor, elevii şcolii vor fi permanent sprijiniţi de colectivul de profesori şi maiştri-instructori. Aceştia au fost repartizaţi la cele trei centre unde lucrează elevii — Strehaia, Zegujani şi Bîcleş — astfel încît nici o echipă de elevi să nu rămînă lipsită de îndrumare.

În perioada de practică se va urmări ca elevii să-şi sistematizeze unele cunoştinţe privind mînuirea şi întreţinerea tractorului, folosirea raţională a diferitelor agregate, executarea unor lucrări de bună calitate. Pentru a-i ajuta în această direcţie, profesorii şi maiştrii-instructori vor stărui asupra explicaţiei ştiinţifice a proceselor legate de buna funcţionare a tractorului, de arătura la diferite adîncimi raportată la scopul efectuării ei sau la plantele ce se cultivă etc. În acelaşi scop, pe toată perioada practicii de producţie vor funcţiona la cele trei centre de practică — Strehaia, Zegujani şi Bîcleş — biblioteci volante cu cărţi de specialitate, ca de pildă „Tractoare" de Tr. Bobeica şi M. Popescu, „Repararea şi întreţinerea tractoarelor şi maşinilor agricole" etc.

De pe acum s-a ocupat conducerea şcolii şi de planificarea practicii de producţie pe care o vor efectua la sfîrşitul cursurilor teoretice, timp de trei săptămîni, elevii din anul I. Lucrînd în grupe de cîte 20, elevii anului I vor executa în timpul acestei practici, sub conducerea maiştrilor de lăcătuşărie, lucrări complexe care, cerînd aplicarea priceperilor şi deprinderilor însuşite de ei în timpul anului în legătură cu trasarea, pilirea, nituirea, filetarea, răzuirea, lipirea, sudarea şi forjarea metalelor, îi vor obişnui de pe acum cu lucrările de ajustaj şi mecanică ce le vor avea de îndeplinit mai tîrziu, ca mecanizatori. Astfel, ei vor ajusta piese simple şi complexe, vor executa asamblări etc.

Colectivul de profesori şi maiştri-instructori care lucrează cu elevii în timpul practicii va fi îndrumat pe toată perioada acesteia de conducerea şcolii care, deplasîndu-se la centrele unde îşi desfăşoară brigăzile lucrările mecanizate, va lua măsurile necesare pentru buna desfăşurare a muncii, astfel încît aceasta să contribuie cît mai larg la adîncirea şi sistematizarea cunoştinţelor elevilor, să-i înarmeze cu temeinice deprinderi practice şi în acelaşi timp să aibă asupra lor o influenţă educativă pozitivă.

Totodată, ţinîndu-se seama de faptul că elevii anului I îşi vor începe activitatea şcolară din anul viitor prin opt săptămîni de practică în producţie, colectivul de profesori şi maiştri-instructori de la disciplinele de specialitate au fost îndrumaţi să studieze problemele ce vor trebui urmărite în acea perioadă, astfel ca viitorii mecanizatori să dobîndească o pregătire practică menită să înlesnească însuşirea cunoştinţelor teoretice ce le vor fi predate în legătură cu construcţia şi funcţionarea tractoarelor şi maşinilor agricole, ca şi a cunoştinţelor de mecanică şi agrofitotehnie.

Condiţiile în care lucrează elevii anul acesta ne îndreptăţesc să credem că practica va constitui un mijloc eficient de pregătire a viitorilor mecanizatori, contribuind totodată la realizarea cu deplin succes a planului de producţie al staţiunii de maşini şi tractoare.

Prof. I. PENTEŞ
Strehaia

Instructaj cu responsabilii cercurilor pedagogice

Pentru orientarea muncii desfăşurate de cercurile pedagogice ale profesorilor şi maiştrilor-instructori, Cabinetul metodic pentru învăţămîntul profesional şi tehnic din Bucureşti a organizat recent o consfătuire cu responsabilii şi secretarii cercurilor. Instructajul a urmărit îndeosebi lămurirea unor probleme privitoare la organizarea activităţii din cadrul cercurilor pedagogice şi la metodele cele mai eficiente de desfăşurare a acestei activităţi.

Expunerile prezentate cu prilejul consfătuirii de către metodişti din conducerea cabinetului metodic şi lectori de la Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice au arătat ce sarcini revin cercurilor pedagogice pe linia îndrumării profesorilor şi maiştrilor-instructori în vederea îmbunătăţirii continue a conţinutului şi metodicii lecţiilor la disciplinele teoretice, a ridicării nivelului instruirii practice etc.

Principala atenţie a fost îndreptată către îndrumarea concretă a celor ce conduc activitatea cercurilor pedagogice, îndrumare care s-a realizat pe calea schimbului de experienţă. Astfel, în cadrul secţiei de agricultură a cercului pedagogic din Bucureşti, care cuprinde şi cadrele didactice de la şcolile profesionale agricole din Brăneşti, Săftica, Dragomireşti Vale etc., a fost prezentată experienţa Centrului şcolar agricol din Bucureşti în domeniul confecţionării prin mijloace proprii a materialului didactic. S-a arătat pe baza căror criterii stabileşte şcoala tipurile de material didactic pe care urmează să le confecţioneze, cum planifică munca de confecţionare a acestuia etc. Totodată, participanţii la schimbul de experienţă au avut posibilitatea să cunoască, vizitînd expoziţia şcolii, cîteva dintre cele mai remarcabile realizări pe această linie — machete, planşe pe fond colorat etc. Discuţiile care s-au purtat în încheiere au precizat o serie de jaloane privind modul cum poate îndruma cercul pedagogic activitatea şcolilor din raza lui în vederea confecţionării materialului didactic cu mijloace proprii, cum poate orienta colaborarea între şcoli pe această linie etc.

Un alt schimb de experienţă, realizat în cadrul secţiei transporturi şi telecomunicaţii a cercului pedagogic din Bucureşti, a urmărit popularizarea metodelor de organizare şi desfăşurare a lecţiilor de instruire practică. În legătură cu aceasta, la Şcoala profesională de telecomunicaţii — Giuleşti s-a desfăşurat o lecţie deschisă cu subiectul: „Lipirea moale". Au urmat apoi discuţii în cadrul cărora lecţia a fost analizată atît din punct de vedere al conţinutului cît şi din punct de vedere metodic. În mod deosebit s-au oprit participanţii la discuţie asupra nivelului executării operaţiei de către maistru în timpul demonstraţiei, asupra explicaţiilor pe care le-a dat acesta în legătură cu modul cum este utilizată în producţie lipirea moale, precum şi asupra felului cum a condus maistrul-instructor instructajul curent — cum a organizat locul de muncă, în ce măsură s-a îngrijit de pregătirea materialelor şi sculelor, cum a prezentat caracteristicile de executare a lucrării. Discuţii ample s-au purtat în legătură cu rolul dulapului metodic, precum şi cu metodica utilizării acestuia în cadrul lecţiilor. Responsabilii cercurilor pedagogice au primit întreaga documentaţie necesară pentru confecţionarea dulapurilor metodice şi indicaţii privind procedeele de predare cu ajutorul acestora.

Foarte folositoare au fost pentru participanţii la consfătuire şi celelalte activităţi practice la care au asistat în cadrul ei — o şedinţă a comisiei metodice de instalaţii tehnico-sanitare de la Şcoala tehnică de arhitectură şi o şedinţă a consiliului pedagogic de la Centrul şcolar metalurgic „Unirea". În şedinţa comisiei metodice s-au analizat rezultatele acţiunilor întreprinse la Şcoala tehnică de arhitectură în vederea realizării unei corelaţii mai strînse între predarea obiectelor de cultură tehnică şi instruire practică. Referatul prezentat a scos în evidenţă modul cum s-a realizat în trimestrul al II-lea, cu ajutorul consfătuirilor comune de lucru, al interasistenţelor şi al planificărilor coordonate, corelaţia între studiul disciplinelor instalaţii sanitare, instalaţii de încălzire, tehnologia materialelor, electrotehnică, mecanica fluidelor etc. şi instruirea practică, relevînd că aceasta a făcut să crească nivelul pregătirii ucenicilor atît în ceea ce priveşte volumul şi calitatea cunoştinţelor cît şi în ceea ce priveşte temeinicia deprinderilor lor de muncă. Asistînd la această şedinţă participanţii la consfătuire au propus ca, în vederea unei şi mai bune coordonări a predării cu instruirea practică, profesorii şi maiştrii-instructori să stabilească de la începutul trimestrelor în comun şi tematica lucrărilor practice de control, ca şi tematica vizitelor în producţie.

În sfîrşit, ultima activitate practică la care au asistat participanţii la consfătuire — şedinţa consiliului pedagogic de la Centrul şcolar metalurgic „Unirea" — a avut drept obiectiv analiza predării cunoştinţelor de radio şi televiziune. Analiza a permis cunoaşterea conţinutului ştiinţific şi ideologic al lecţiilor predate la această specialitate, a eficienţei lor. Participanţii la consfătuire au arătat însă că ei consideră mai indicate asemenea analize în cadrul consfătuirilor de muncă deoarece consiliul pedagogic are datoria să se ocupe de problemele de bază care privesc întreaga şcoală, nu un obiect sau altul. Ţinînd seama că numărul total al şedinţelor consiliului pedagogic este de 3—4 pe an, el nici n-ar putea cuprinde în decursul unui an toate obiectele predate. De aceea, au arătat participanţii la consfătuire, este mai indicat ca în consiliul pedagogic să se analizeze probleme cum sînt situaţia şcolară a elevilor, nivelul pregătirii lor practice, starea disciplinei lor etc.

Asigurînd o îndrumare concretă a celor ce conduc cercurile pedagogice, consfătuirea organizată de cabinetul metodic din Bucureşti pentru învăţămîntul profesional şi tehnic a contribuit fără îndoială la mai buna lor pregătire, la ridicarea nivelului muncii lor.

Ing. ED. CUPFER

În atelierul Şcolii de mecanici agricoli din Botoşani

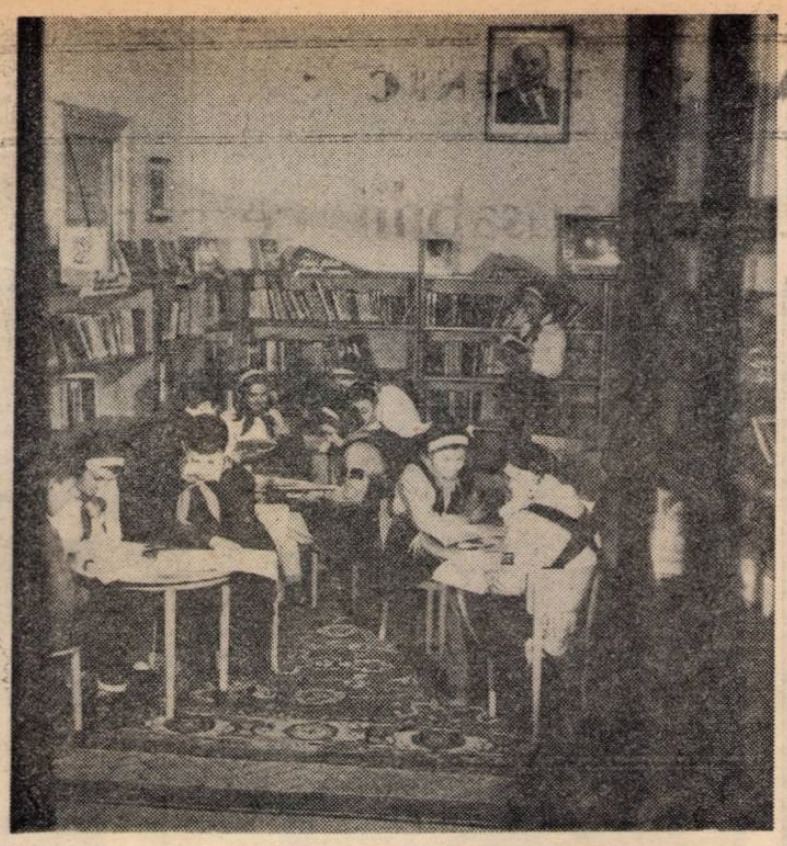

Numărul cititorilor elevi la Biblioteca centrală de stat crește cu fiecare zi.

Literatură pentru copii și tineret pe teme istorice

Broșura „Bălcescu, democrat revoluționar" apărută sub semnătura profesorului și scriitorului D. Almaș, are nu numai calitatea de a selecta cele mai semnificative și mai importante momente din viața scriitorului, dar și pe aceea de a le prezenta într-un mod foarte atrăgător. Începînd cu o scurtă incursiune în peisajul social al vremii, scriitorul schițează în trăsături calde biografia marelui democrat-revoluționar român, bizuindu-se în permanență pe un bogat bagaj documentar. Prin fața cititorului se perindă grăitoare imagini din viața lui Bălcescu: zilele de studiu pasionat la școala „Sf. Sava", apoi armata, prima acțiune revoluționară, închisoare, „Frăția", peregrinările la Roma, Genova și Neapole, la Palermo, la Paris și apoi din nou în țară, unde încep pregătirile pentru marile schimbări pe care le va aduce frămîntatul an 1848.

Dezvăluind multiple aspecte ale bogatei și clocotitoarei personalități care a fost Bălcescu, profesorul D. Almaș îi reconstituie chipul de neuitat și reînvie în același timp în fața ochilor noștri însăși revoluția, marea mișcare a maselor.

Paralel cu reliefarea celor mai importante și mai semnificative clipe din viața lui Nicolae Bălcescu sînt prezentate și cîteva din lucrările care alcătuiesc opera științifică a celui ce a stat în fruntea mișcării revoluționare de la 1848 în Muntenia, călăuzind poporul în lupta pentru progres.

Alte două cărți — „Fluierașul și alămiia" și „Trandafirul roșu" — apărute recent în Editura Tineretului sub semnătura aceluiași scriitor sînt asemănătoare cu prima prin domeniul din care își aleg temele, cît și prin anumite particularități privind modul cum a fost concepută tratarea subiectelor. Ambele își propun să zugrăvească unele din cele mai dramatice momente ale trecutului istoric. În fiecare dintre ele regăsim aceeași modalitate lirică de prezentare a întîmplărilor reale îmbinate cu alte întîmplări care „s-au petrecut sau puteau să se petreacă aievea", după cum mărturisește încă de la început autorul, parafrazîndu-l pe Mark Twain.

Povestirea „Fluierașul și alămiia" se desfășoară pe fundalul răscoalei țăranilor din Transilvania, condusă de Horia, Cloșca și Crișan. Momentele dramatice ale toamnei anului 1784 sînt privite prin prisma conștiinței a doi copii care călătoresc de la Deva pînă aproape de Abrud visînd „să se ridice un voinic, mai ceva ca Făt-Frumos, să doboare zmeii cei răi care supără, asupresc, nedreptățesc, ucid lumea". În peregrinările lor cei doi copii întîlnesc cete de țărani văsculați, văd „vînzoleala lumii" și „rugurile aprinse în tot crugul zării".

Utilizînd acest procedeu scriitorul a reușit să îmbine în mod fericit diferite probleme de ordin istoric privind cauzele răscoalei și desfășurarea ei, forțele încleștate în această luptă pentru dreptate, cu altele, de domeniul ficțiunii și a găsit modalitatea de a menține trează atenția micilor cititori pînă la sfîrșitul povestirii.

„Trandafirul roșu", un volum de dimensiuni mai mari, abordează într-un mod similar tema revoluției franceze de la 1789, realizînd un tablou viu al zguduitoarelor transformări prin care a trecut Franța la sfîrșitul veacului al 18-lea. Sînt aici momente de mare tensiune dramatică realizate prin mijloace adecvate literaturii pentru copii, momente care vor reuși neîndoielnic nu numai să capteze atenția micilor cititori, dar și să le trezească interesul pentru studiul istoriei.

Sub pana scriitorului se conturează în culori vii viața de mizerie a poporului francez în anii din pragul revoluției, dorința lui de libertate și dreptate, revolta care crește clocotitoare pentru a răbufni, puternică și uriașă, în dimineața acelei zile de 14 aprilie 1789, cînd „soarele a răsărit roșu, ciudat de roșu" și cînd „lumea se aduna zgomotoasă pe străzi, în piețe și se orînduia în grupe cu arme, cu comandanți".

Cu egală plasticitate este descrisă tagma aristocrației franceze, reprezentată prin contele de Saint-Cyr sau Henri Delaud de Saint-Armand, prin nobilii fugari, trădători de patrie. Ridicolul, frica, lăcomia, fanfaronada, lipsa de patriotism sînt trăsăturile care îi caracterizează pe aceștia și care stîrnesc disprețul și ura cititorilor.

Demn de remarcat este și modul cum scriitorul a știut să integreze în țesătura acestui volum chipul burgheziei trădătoare care ridicîndu-se la putere în urma luptei poporului, n-a avut alt scop decît să se îmbogățească pe spinarea acestuia.

În legătură cu ambele volume este necesar să subliniem calitatea ilustrațiilor. Stilizate și pline de fantezie, desenele semnate de Roni Noel constituie o fericită completare a istorisirilor din „Fluierașul și alămiia", după cum ilustrația dinamică a lui Marcel Chirnoagă la „Trandafirul roșu" îi va ajuta pe copii să-și imagineze scene tumultoase din istoria revoluției franceze.

Cele trei cărți recent apărute ale scriitorului Dumitru Almaș sînt un bun mijloc de stimulare a interesului elevilor pentru studiul istoriei.

V. O.

Dezbateri interesante

În paginile revistei „Învățămîntul profesional și tehnic" au fost dezbătute în ultimul timp numeroase probleme ale instruirii practice în atelierele-școală și în producție, ale predării disciplinelor de specialitate și ale desfășurării muncii educative în rîndul viitorilor muncitori și tehnicieni.

Astfel sub titlul „În fiecare sector de producție — cea mai adecvată formă de instruire", revista a deschis o discuție cu privire la metodica instruirii practice în producție adaptată specificului fiecărui sector economic precum și la perspectivele îmbunătățirii formelor de practică, în vederea familiarizării mai ample a elevilor cu tehnica și tehnologia înaintată de producție. Și-au spus pînă în prezent cuvîntul, în legătură cu aceste probleme, cadre didactice care predau tehnologia, maiștrii-instructori și specialiștii din producție de la Școala profesională a Uzinelor de tractoare din Brașov, de la Grupul școlar „Electromotor" din Timișoara, de la Centrul școlar agricol din București și de la Centrul școlar profesional și tehnic din Turda. Ei și-au prezentat experiența în organizarea brigăzilor mixte — formate din muncitori și ucenici — ca și a brigăzilor ce cuprind numai ucenici, s-au ocupat de problemele instruirii practice a elevilor la mașini alături de fruntașii în întrecerea socialistă sau în sectoare separate de muncă, evidențiind avantajele fiecăreia din aceste forme de instruire, în funcție de condițiile concrete ale întreprinderilor. Participarea în continuare la discuție a unor profesori cu experiență și a unor buni specialiști din producție va permite să se desprindă concluzii valoroase în vederea orientării școlilor către aplicarea celor mai eficiente forme de instruire practică.

Contribuie la ridicarea nivelului activității de pregătire profesională a viitorilor muncitori și articolele „Tehnica nouă și formarea viitorilor constructori", semnat de ing. Mihail Tudose, directorul Centrului școlar de construcții din București sau „Materialul didactic pentru disciplinele de specialitate", în care este prezentată experiența Centrului școlar agricol din Buzău cu privire la confecționarea unor mașini și subansamble de concepție originală, ce asigură utilizarea amplă a intuiției în predarea cunoștințelor de specialitate.

Sub titlul „Ora de dirigenție" se desfășoară o interesantă discuție cu privire la conținutul și metodica acestor ore în condițiile specifice ale învățămîntului profesional și tehnic. Participanții la discuție și-au spus pînă în prezent cuvîntul în legătură cu alcătuirea tematicii orelor de dirigenție, cu munca dirigintelui în rîndul elevilor anului I, cu specificul activității diriginților în școlile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare și în școlile tehnice pentru personal tehnic. Discutarea amplă a acestei probleme în preajma ședinței secției de educație a Consiliului învățămîntului profesional și tehnic, care se va ocupa pe larg de problemele muncii dirigintelui, ajută la precizarea principalelor puncte de vedere și pe această bază la desprinderea unor concluzii care să ducă la generalizarea experienței pozitive din munca diriginților în toate școlile profesionale și tehnice.

O serie de articole apărute în revistă contribuie la valorificarea experienței pozitive a unor școli pe linia colaborării între cadrele didactice și organizațiile U.T.M. De asemenea, publicînd convorbiri cu eroi ai muncii socialiste, cu muncitori inovatori și fruntași în întrecerea socialistă, revista aduce prețioase precizări în privința unor importante probleme ale desfășurării muncii de instruire și educare a viitorilor muncitori și tehnicieni.

Adîncind pe viitor și mai mult preocupările pe linia specificului desfășurării muncii instructiv-educative în școlile profesionale și tehnice, antrenînd un număr mai mare de cadre didactice în discutarea problemelor conținutului și metodicii predării cunoștințelor în școlile profesionale și tehnice și ale instruirii practice în strînsă legătură cu producția modernă, revista „Învățămîntul profesional și tehnic" poate aduce o contribuție tot mai substanțială la fundamentarea științifică a pregătirii muncitorilor de înaltă calificare și a tehnicienilor.

Activitate culturală rodnică

Numeroase cadre didactice din comuna Ocna Sibiului desfășoară o activitate rodnică, aducînd o contribuție de seamă la ridicarea culturală a satelor.

Astfel, sub îndrumarea organizațiilor de partid, învățătorii și profesorii din comună organizează programe artistice cu teme bine alese, legate de realizările regimului nostru democrat-popular, de trecutul de luptă al poporului, de frumusețile și bogățiile patriei.

O deosebită atenție acordă cadrele didactice popularizării metodelor agrotehnice înaintate, folosind în acest scop și prezentarea unor diafilme.

Învățătorii și profesorii din Ocna Sibiului lucrează cu interes și în cadrul celor 20 de cercuri de citit din comună. Numai din luna ianuarie a.c. și pînă în prezent ei au distribuit cititorilor 2 600 de cărți.

Prin toate aceste forme variate de muncă învățătorii și profesorii contribuie la ridicarea nivelului cultural al colectiviștilor, care își manifestă tot mai larg dorința de a ști, de a învăța.

ANGELA BUHĂESCU
Școala de 8 ani din Ocna Sibiului

În laboratorul Centrului școlar profesional și tehnic „Filimon Sîrbu" din București

BIBLIOGRAFIE

A APĂRUT „REVISTA DE PEDAGOGIE" NR. 2/1963.

În sumar:

★ ★ ★ Să educăm tînăra generație în lumina tradițiilor revoluționare ale clasei noastre muncitoare (30 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933).

STUDII ȘI CERCETĂRI

GHEORGHE TĂNĂSESCU: Probleme actuale ale igienei procesului instructiv-educativ.

BERNARD GRIGORIU: Contribuția predării literaturii române în clasele X—XI în activitatea elevilor în timpul lecției.

VALERIU RUSESCU: Corelația dintre disciplinele realist-practice și instrucția elevilor în producție.

SIMION I. POP: I. Ionescu de la Brad — întemeietorul științei agricole și al învățămîntului agricol din țara noastră.

CONSULTAȚII-CRONICĂ

ȘTEFAN COSTEA: Îndrumarea și controlul activității metodice a cadrelor didactice de către inspector.

CONSTANTIN PĂUNESCU și GHEORGHE RADU: Îmbunătățirea conținutului învățămîntului special în discuția defectologilor.

DE PESTE HOTARE

ION CIOCAN: Cibernetica și folosirea ei în pedagogia sovietică.

★ ★ ★ Probleme de structură ale modernizării procesului instructiv.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

PETRE BĂRGĂUANU și IOANA GOGAN: Considerații cu privire la manualul de geografia patriei pentru clasa a IV-a.

P. CONSTANTIN: Revista italiană „Riforma della scuola".

ELENA TULIPANT: Îndeletnicirile practice în școlile din R.P.U.

★

Nr. 1/1963 al **„ANALELOR ROMÎNO-SOVIETICE", seria pedagogie-psihologie**, cuprinde un interesant articol al lui I. A. Kairov, intitulat „Programul P.C.U.S. și sarcinile științei pedagogice". Articolul abordează problema unei noi structurări a obiectelor de învățămînt corespunzător stadiului actual al științelor, demonstrînd, pe baza unor recente experimente de laborator, că învățămîntul în școala elementară se poate desfășura la un nivel mult mai înalt și într-un ritm mult mai rapid decît pînă acum. Astfel, potrivit cercetărilor experimentale întreprinse de laboratorul de psihologie a copilului de vîrstă școlară mică de la Institutul de psihologie al Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R., a fost elaborată o metodă nouă de predare a citirii și s-a întocmit un abecedar experimental, care a permis reducerea considerabilă a timpului de predare a citirii în clasa I. Rezultatele muncii experimentale arată de asemenea posibilitatea restructurării programei de matematică în așa fel încît să se reducă timpul consacrat însușirii materialului și să se dea elevilor noțiuni matematice noi, care să-i pregătească pentru însușirea diferitelor capitole ale matematicii superioare. La aceleași concluzii ajunge și V. V. Davidov în articolul „Experiența introducerii noțiunilor de algebră în școala elementară".

Articolul „Bazele științifice ale întocmirii sistemelor de exerciții" de P. M. Erdniev, arată direcțiile principale în care trebuie desfășurată munca de stimulare a gîndirii elevilor și de raționalizare a procesului de învățămînt, un articol scris de E. E. Solovieva se referă la folosirea mașinilor moderne de calcul în cercetările didactice, iar un articol semnat de T. V. Endovițkaia dezbate problema particularităților activității psihice a copilului de vîrstă preșcolară mică.

La rubrica „Critică și bibliografie" se publică o recenzie semnată de D. I. Krasilscikova asupra cărții „Memorarea involuntară" de P. I. Zincenko.

V. DAM.

De la corespondenți și cititori

Consfătuirea instructorilor de practică

De curînd, în orașul Giurgiu s-a organizat o consfătuire cu caracter de schimb de experiență între instructorii de practică ai școlilor de 8 ani și medii din regiunea București. La această consfătuire au participat peste 50 de instructori de practică, dornici de a-și ridica necontenit nivelul muncii lor.

În cadrul consfătuirii a fost prezentat referatul „Unele probleme privind instrucția și educația prin muncă a elevilor din școlile de cultură generală în atelierele școlare și în producție" și s-au desfășurat două lecții deschise. Una din aceste lecții, desfășurată în sala de lucrări a școlii medii, cu elevii clasei a VIII-a, a avut subiectul „Netezirea și controlul suprafețelor pilite" iar cealaltă, desfășurată cu elevii clasei a IX-a la șantiere a avut ca temă „Strunjirea frontală, retezarea și canetarea".

Discuțiile purtate pe marginea referatului și a celor două lecții deschise au scos în evidență unele probleme importante. Astfel s-a discutat despre organizarea și desfășurarea lecțiilor de specialitate, despre unele metode de predare specifice acestor lecții, despre legătura dintre predarea obiectelor de cultură generală și a celor de specialitate, arătîndu-se în mod concret care sînt sarcinile ce revin, în toate aceste direcții, instructorilor de practică și cum trebuie să-și îndeplinească ei aceste sarcini.

Cu ocazia consfătuirii, participanții au putut vizita expoziția lucrărilor executate de elevii Școlii medii din Giurgiu în sălile de lucrări practice, în laborator și în cabinetul tehnic al școlii, precum și la Atelierele navale. Totodată ei au studiat documentele comisiilor metodice de specialitate, planurile de lecții practice și caietele de practică ale elevilor, aflate de asemenea la expoziție.

I. DINCĂ
inspector metodist

Teatrul de păpuși în școală

Cu puțin timp în urmă profesorii de la Școala medie „Alexandru Ioan Cuza" din Alexandria au luat hotărîrea ca, alături de alte acțiuni cultural artistice pentru elevi, să organizeze și un teatru de păpuși.

Inițiativa a fost primită cu entuziasm de numeroși elevi. O dată ce s-a luat hotărîrea înființării unui teatru de păpuși cu elevii școlii, s-a trecut la selecționarea prin concurs a celor mai buni „artiști". După cîteva săptămîni a fost gata spectacolul cu piesa „Spaima dovlecilor". Premiera a avut loc chiar în incinta școlii medii. Apoi s-au dat primele spectacole în oraș și s-a organizat un „turneu" în raionul Alexandria. Surpriza pe care organizația de partid și direcția școlii a oferit-o artiștilor drept răsplată a fost o sală a teatrului de păpuși în incinta școlii.

Cum e și firesc, colectivul teatrului de păpuși nu se va opri aici. De curînd școala a luat legătura cu Teatrul de Stat de păpuși din Cluj de la care a primit păpușile și decorurile în vederea pregătirii unui nou spectacol cu piesa „Fram, ursul polar".

Unii cititori ar dori să ne pună, poate, o întrebare. Nu cumva această frumoasă activitate este astfel organizată încît să-i împiedice pe elevi la învățătură? Avem un singur răspuns pe care îl socotim edificator. Protagoniștii spectacolelor sînt fruntași la învățătură.

Prof. FLORENTIN CAȚAN
Alexandria

Centru de documentare pedagogică

La cabinetul pedagogic din Sibiu funcționează, începînd din acest an, un centru de documentare pedagogică pentru învățătorii și profesorii din școlile orașului. Aceștia găsesc aici lucrări și articole din presă referitoare la probleme de pedagogie și metodică, predarea diferitelor discipline în școli etc. Cadre didactice cu experiență întocmesc studii de specialitate și fac recomandări bibliografice pentru învățătorii și profesorii tineri.

EXPOZIȚIE FILATELICĂ

Expoziția filatelică organizată de Casa pionierilor din Oradea în colaborare cu Direcția regională P.T.T.R. a dovedit încă o dată valoarea instructiv-educativă a colecționării mărcilor poștale de către școlari. Peste 60 de pionieri și elevi de diferite vîrste au expus aici peste 300 de foi de albume cuprinzînd aproape 3500 de mărci din R.P.R., dispuse după criterii tematice „Construcții" „Agricultura socialistă", „Arta populară romînească", „Sportul", „Flora și fauna", „Viața pionierească", „Oameni de știință și scriitori romîni", „Litoralul romînesc", „Capitala noastră", „Zborul în Cosmos" — iată numai cîteva din temele ilustrate prin mărcile colecționate de către școlari.

Prin muncă voluntară

Părinții elevilor de la Școala de 8 ani nr. 8 din Timișoara, în majoritate muncitori în întreprinderile orașului, au luat de curînd inițiativa de a ajuta școala în crearea unor condiții tot mai bune de învățătură. Astfel, ei au contribuit la lucrările de parchetare a claselor, de montare și fixare a băncilor noi, au confecționat stative de flori etc.

Orele de muncă voluntară pe care le-au efectuat părinții au constituit astfel un aport la îmbunătățirea bazei materiale a școlii, la înfrumusețarea ei.

ANATOLIE POPA
Timișoara

Studiind caietul de practică înainte de lecția de croit.

POȘTA redacției

D. Cristea — comuna Tătulești, raionul Vedea.

Timpul cît se țin cursurile de pregătire și se susține examenul de definitivat se include în concediul legal de odihnă.

Tatiana Hrincă — comuna Tudor Vladimirescu, raionul Botoșani.

În învățămîntul superior fără frecvență sînt admiși studenți în vîrstă de pînă la 35 de ani, împliniți în anul calendaristic în care se ține concursul de admitere.

Ioana Stancu — comuna Odobești, raionul Titu.

Absolvenții școlii medii au dreptul să se prezinte la examenul de maturitate de trei ori.

Ioan Ivașcu — comuna Alioș, raionul Lipova.

Învățătorii și profesorii care funcționează la catedră nu au dreptul să ocupe și funcția de secretar de școală.

Mihai Focșăneanu — Tecuci.

Absolvenții școlilor medii tehnice, care au existat pînă în 1954, au dreptul să se înscrie la cursurile fără frecvență ale oricărui institut de învățămînt superior, în cazul în care se încadrează în instrucțiunile elaborate de Ministerul Învățămîntului.

Lupu Cojocaru — Pașcani.

Cursuri fără frecvență de chimie funcționează numai la facultățile de chimie din cadrul universităților.

M. Ionescu și Al. Apetrei — Sighișoara; Hristache Panaite — Tecuci.

Noțiunile de contabilitate pe care trebuie să le însușească elevii clasei a VII-a se predau în acest an școlar în cadrul orelor de matematică. Deci ați procedat just punînd note la matematică pentru răspunsurile date de elevi la verificarea cunoștințelor de contabilitate. Predarea noțiunilor de contabilitate care a început în trimestrul II, se desfășoară alternativ cu predarea algebrei și geometriei în cele patru ore prevăzute săptămînal pentru predarea matematicii în clasa a VII-a.

S. Bucur — Botoșani.

În cazul cînd aveți studii medii complete și calificare în meserie, dovedită cu acte, precum și un stagiu în producție sau în învățămînt de peste 5 ani, aveți dreptul să fiți încadrat ca instructor de practică de categoria I.

Horia Lupescu — raionul Horezu.

Îndemnizația de instalare se acordă absolvenților repartizați în învățămînt în alte localități decît cele în care domiciliează.

Elena Lăzărescu — raionul Slatina.

Timpul cît ați fost în concediu medical și ați primit ajutor de boală prin asigurări sociale vi se ia în considerare la calcularea stagiului în învățămînt.

Ion Dumitrescu — Suceava.

Cadrele didactice repartizate pentru prima dată în învățămînt beneficiază de un concediu de odihnă de două luni în timpul vacanței de vară ca și celelalte cadre didactice, deși nu au împlinit 11 luni de muncă în anul școlar respectiv (1 septembrie-30 iunie) cu condiția să fi funcționat neîntrerupt de la începutul anului școlar.

Gheorghe Scarlat — comuna Osoi, raionul Iași.

Conform instrucțiunilor în vigoare, la obiectul „Agricultura" nu se dau teze trimestriale.

M. Petre, Agripina Irimia, Ioan Stoica, G. Gheja, N. Teodorescu, Constantin Pajură, Melania Pintilie, Al. C. Aldea, A Tuchilă, Constantin Ignătescu, Sava A. Silvia, Ludovic Volmer, C. Suta, Nicolae Bucur, Maria Andrei, Adela Băjănescu, Octavia Vlaicu, Grabei Lupa, Vasilica Ivănescu, Ileana Popescu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

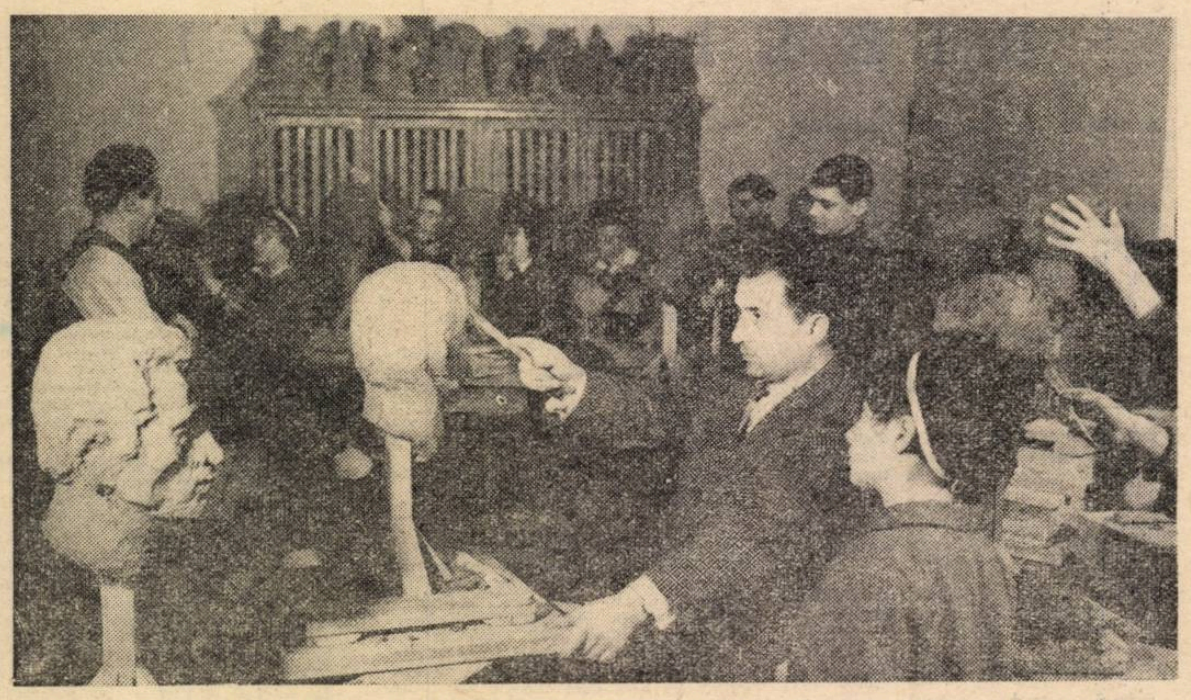

Oră de sculptură la Școala medie de arte plastice din București

Concursul de literatură

Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. anunță că în zilele de 7 și 8 aprilie a.c. va avea loc faza regională (respectiv pe Capitală) a concursului de literatură romînă cu elevii claselor VIII-XI din învățămîntul de cultură generală, anii III-VI ai școlilor pedagogice și anii I-III ai școlilor profesionale, organizat de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. cu sprijinul Ministerului Învățămîntului și al C.C. al U.T.M.

Faza republicană a concursului va avea loc în zilele de 21, 22 și 23 aprilie a.c. la București.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 703 — vineri 12 aprilie 1963 — 8 pagini 25 bani

Pentru eficiență

Schimbul de experiență între cadrele didactice este util, este necesar și de aceea s-au creat condiții pentru realizarea lui cît mai largă și în forme cît mai variate.

Un criteriu de frunte în promovarea acțiunilor prin care se realizează schimbul de experiență trebuie să fie eficiența. Aceasta trebuie să preocupe permanent pe cei ce le organizează.

Putem asigura eficiența atît prin măsuri prealabile, cît și prin măsuri luate în timpul desfășurării acțiunii respective. Despre măsurile prealabile s-a vorbit de mai multe ori, insistîndu-se cu acest prilej asupra alegerii temei, asupra documentării etc. Despre măsurile care se iau în timpul desfășurării s-a vorbit de mai puține ori. Considerăm că e bine să ne referim acum la acestea.

Schimbul de experiență se realizează cu cele mai bune rezultate în cadrul discuțiilor în colective mai largi — comisii pe obiecte de studiu, consilii pedagogice, cercuri pedagogice, consfătuiri organizate pe raioane sau pe orașe cu cadre de diferite specialități, cu diriginți, cu directorii. În astfel de întîlniri ale cadrelor didactice se prezintă de obicei referate și apoi au loc discuții. Referindu-ne la eficiență putem vorbi, desigur, și despre materialul scris, despre referate. Ne oprim însă de data aceasta asupra discuțiilor.

Învățătorul sau profesorul vorbește în fața participanților chemați pentru schimbul de experiență. El arată cum a procedat într-un caz sau în altul. De multe, de foarte multe ori, vorbitorul subliniază că așa a crezut el că este bine, că poate nu a găsit el cea mai bună cale, că ar vrea să cunoască părerea, aprecierea colegilor care îl ascultă. În discuții se prezintă de multe ori soluții care merg pe direcții diferite, sau chiar complet opuse. Unii spun, de pildă, că organizează ședințe comune cu părinți și elevi pentru a analiza situația la învățătură a elevilor. Alții spun că nu consideră bună această măsură, dat fiind că ar pune pe unii părinți în situație jenantă, și că preferă să discute cu fiecare părinte în parte situația la învățătură a copilului său. Unii spun că atunci cînd un elev lipsește de la ore, elevi din echipa special creată merg să afle cauza. Alții spun că nu-i bine să se creeze echipe de elevi cu această sarcină, pentru că aceasta înseamnă lipsa nu numai a unui elev de la ora următoare, ci și a celor plecați pentru el. Unii spun că organizează meditații cu toți elevii, că-i aduc și pe cei buni la școală pentru a ridica nivelul discuțiilor. Alții spun că nu are nici un rost să-i aduci la școală pe cei care reușesc să se pregătească bine și fără participarea la meditații.

Deci, cu prilejul discuțiilor se prezintă și lucruri bune și lucruri neutile, sau chiar dăunătoare. Unele își primesc pe loc răspunsul din partea colegilor, altele însă sînt trecute cu vederea și rămîn necomentate.

La sfîrșitul consfătuirii se trag însă concluzii. Cadrele didactice așteaptă răspuns la cele propuse, relatate de ele. Concluziile subliniază de obicei că s-au ridicat probleme interesante, că discuțiile au ajutat, că e bine să se mai organizeze astfel de schimburi de experiență etc. Din păcate de multe ori lucrurile se opresc aici și propunerile nu-și primesc răspunsul, aprecierea competentă care să le învestească cu puterea de a pătrunde cît mai larg în școli, de a ajuta la îmbunătățirea muncii unui număr cît mai mare de cadre didactice. Participanții pleacă din astfel de ședințe care au avut ca obiectiv schimbul de experiență fără a auzi, din partea celor care au sarcina să îndrume cadrele didactice, aprecieri privind căile, metodele, procedeele expuse. Ca urmare, unii consideră bun și ceea ce nu este.

Eficiența schimburilor de experiență impune intervenția activă, printr-un cuvînt competent de concluzii, a celor care le-au organizat.

★

Pentru a nu cădea și noi în greșeala pe care o combatem, ținem să arătăm că în cazurile cu care am exemplificat ideea prezentării de soluții contradictorii în discuțiile ce au loc cu prilejul schimburilor de experiență, susținem valabilitatea procedeelor date, de fiecare dată, ca al doilea exemplu.

O dată cu sosirea vremii bune și terenul de sport va fi gata

La cercul pedagogic al directorilor

Cercul pedagogic al directorilor din raionul Cîmpina, regiunea Ploiești, și-a îmbogățit mult în ultimul timp activitatea, axîndu-o pe problemele esențiale pe care trebuie să le rezolve directorii de școală.

Astfel, în cadrul cercului s-au purtat discuții pe teme ca „Importanța și sarcinile planificării activității școlare și rolul consiliului pedagogic ca organ de conducere colectivă", „Munca directorului pentru îmbunătățirea activității metodice și ridicarea calificării cadrelor didactice", „Legătura între școală, organizațiile de tineret și familie", „Preocuparea conducerii școlii pentru înlăturarea rămînerii în urmă la învățătură" etc. De asemenea cercul a organizat un larg schimb de experiență între directori. Bunăoară, aceștia au studiat experiența conducerii Școlii de 8 ani nr. 1 din Comarnic cu privire la planificarea activității școlare, experiența directorului Școlii de 8 ani nr. 1 din Azuga în legătură cu îmbunătățirea activității metodice și ridicarea calificării cadrelor didactice etc.

Pentru sprijinirea directorilor în ceea ce privește orientarea asistențelor la lecții s-au organizat cu ei unele activități practice pe această linie. Astfel directorii au efectuat o serie de asistențe la ore, pe specialități, după care au purtat discuții și au tras concluzii.

Prof. PETRUȘ MANOLACHE
Cîmpina

Din munca organizațiilor sindicale

Activitate rodnică, legată de cerințele școlii

Comitetul de secție sindicală de la Școala medie nr. 5 din Capitală, îndrumat de organizația de partid, a dus de la începutul acestui an școlar o activitate vie, susținută, cu un caracter concret, legată de cerințele școlii. În fiecare din cele patru grupe sindicale existente au fost organizate acțiuni variate, menite să sprijine procesul de învățămînt, să contribuie la ridicarea nivelului de conștiință a membrilor de sindicat, la închegarea colectivului de muncă.

În sprijinul muncii profesionale

Folosind metode specifice muncii sindicale, comitetul de secție s-a preocupat cu stăruință de ajutorarea cadrelor didactice în munca lor profesională, pentru ridicarea calității învățămîntului. Bunăoară, în grupa a II-a a avut loc de curînd un schimb de experiență privind căile legării teoriei de practică la orele de matematică, fizică, chimie, desen. La acest schimb de experiență, cei mai buni dintre profesorii de specialitate au arătat, pe baza unor exemple concrete, cum realizează legarea cunoștințelor de problemele producției, cum organizează exercițiile și lucrările practice ale elevilor etc. În același scop — al răspîndirii experienței înaintate — comitetul sindical a cerut profesorilor fruntași să arate în fața colegilor lor ce metode și ce procedee folosesc pentru sporirea eficienței lecțiilor, pentru educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente etc.

În atenția comitetului de secție stă nu numai schimbul de experiență, ci și informarea cadrelor didactice asupra a ceea ce este nou în domeniul specialității lor. Pe această linie s-a organizat recent o conferință pentru profesorii de fizică, în cadrul căreia au fost expuse problemele noi apărute în știința pe care o predau ei.

O inițiativă bună a comitetului sindical în sprijinul ridicării nivelului de pregătire al cadrelor didactice a fost și aceea de a organiza pentru ei vizite în colectiv în întreprinderi din diferite sectoare ale economiei, excursii didactico-științifice, întîlniri cu reprezentanți ai științei și artei etc. Pot fi amintite, astfel, vizitele făcute de cadrele didactice la uzinele „23 August", la Institutul de fizică atomică, întîlnirea profesorilor de limba română cu dramaturgul Paul Everac, întîlnire la care s-au discutat o serie de probleme privind dramaturgia actuală, procesul literar organizat pe marginea romanului „Frații Erșov" de V. Kocetov etc.

Pentru educarea comunistă a membrilor de sindicat

O sarcină căreia comitetul de secție sindicală de la școala medie i-a acordat o însemnătate deosebită a fost aceea a educării comuniste a membrilor de sindicat. Sub îndrumarea organizației P.M.R. din școală și cu ajutorul ei permanent, comitetul a organizat în acest an numeroase acțiuni interesante, menite să contribuie la formarea unei concepții înaintate despre muncă în rîndurile colectivului, la închegarea lui. Aceste acțiuni s-au desfășurat atît în școală cît și în afara școlii oferind cadrelor didactice și personalului administrativ prilejul să dezbată laolaltă multe probleme interesante, să-și îmbogățească pregătirea ideologică și politică, să-și lărgească orizontul cultural.

Una din acțiunile organizate pe această linie în cursul trimestrului trecut a fost, de pildă, vizitarea uzinelor „Grivița Roșie" și a expoziției închinate eroicelor lupte din februarie 1933. Cu acest prilej membrii de sindicat au stat de vorbă cu muncitorii care au participat la luptele din februarie, cu fruntași în producție care le-au vorbit despre realizările dobîndite în uzină în anii puterii populare.

Pentru personalul administrativ și de îngrijire s-au organizat cu regularitate informări politice în care s-au discutat principalele evenimente interne și internaționale, s-au prezentat recenzii etc.

A contribuit mult la educarea membrilor de sindicat în spiritul unei atitudini juste față de muncă faptul că organizația sindicală a pus în discuția lor unele probleme concrete de această natură, scoase la iveală de viața de zi cu zi a colectivului. Bunăoară, cînd au avut loc unele cazuri de întîrziere de la ore, cînd au apărut unele atitudini neprincipiale în raporturile dintre profesori, grupele sindicale au discutat în colectiv aceste abateri, ceea ce a contribuit la lichidarea lor grabnică. Au fost discutate de asemenea probleme privind importanța păstrării avutului obștesc, iar cu personalul de îngrijire s-a discutat despre atitudinea pe care trebuie s-o manifeste față de elevi.

La închegarea colectivului membrilor de sindicat a contribuit și faptul că, prin grija comitetului de secție, ei au putut petrece împreună în repetate rînduri zilele de odihnă. Astfel s-au organizat vizionări în colectiv a unor spectacole de teatru, a unor filme, după care s-au purtat discuții, au avut loc reuniuni tovărășești în școală sau la clubul sindicatelor de învățămînt.

Aceste cîteva imagini din activitatea comitetului de secție sindicală de la școala nr. 5 arată că, folosind forme specifice, el știe să-și orienteze astfel activitatea încît să contribuie la ridicarea nivelului de pregătire al membrilor de sindicat, la continua îmbunătățire a muncii lor, a atitudinii lor față de muncă.

M. ROBEA

Păreri despre manuale

Manualul „Geologie şi zăcăminte“ pentru şcolile tehnice

În ultimul timp au apărut în Editura didactică şi pedagogică numeroase manuale pentru şcolile tehnice de maiştri. Ele răspund în mare măsură cerinţelor predării în aceste şcoli, cuprinzînd cunoştinţe ştiinţifice şi tehnice la nivelul lucrărilor de specialitate moderne şi a celei mai noi tehnologii de producţie.

Printre manualele apărute recent se numără şi cel de „Geologie şi zăcăminte“, care se adresează elevilor de la şcolile tehnice de maiştri din industria minieră. El cuprinde cunoştinţe din domeniul geologiei reunite în capitolele referitoare la geologia teritoriul R.P.R., la zăcăminte de substanţe minerale utile şi de combustibili minerali, precum şi noţiuni de hidrogeologie şi metode de cercetare a zăcămintelor deosebit de utile pentru activitatea practică în producţie, dînd astfel elevilor o privire de ansamblu asupra celor mai importante fenomene geologice şi asupra căilor de valorificare a zăcămintelor. Terminologia folosită este corespunzătoare celei utilizate în ultimele tratate de specialitate, iar stilul în care sînt expuse cunoştinţele este accesibil elevilor-maiştri.

Cu toate aceste calităţi manualul mai are încă unele carenţe. Se remarcă îndeosebi faptul că unele noţiuni importante sînt expuse defectuos.

La capitolul „Cristalografie“, de pildă, în descrierea sistemului cristalografic patratic, hexagonal şi rombic este folosit în mod greşit termenul de „axe de simetrie“ în loc de „axe cristalografice“, iar în continuare, atunci cînd se vorbeşte despre sistemele cristalografice monoclin şi triclin, nu se pomeneşte nici despre axe cristalografice nici despre axe de simetrie. Capitolul respectiv din manual nu cuprinde prezentarea axelor cristalografice şi unghiurilor cristalografice ale fiecărui sistem cristalografic, nici raportul între aceste axe, deşi ele sînt noţiuni de bază pentru înţelegerea sistemelor cristalografice ca şi pentru recunoaşterea lor în practică.

În cadrul lecţiei „Particularităţile morfologice ale cristalelor“ sînt tratate confuz sistemele de maclare, care sînt confundate cu sistemele de agregate, nu se descriu toate tipurile de sisteme de maclare şi nici nu se dă exemplificarea prin figuri a celor descrise. În ceea ce priveşte figurile existente în capitol, trebuie arătat că nici una din ele nu înfăţişează părţile negative ale axelor cristalografice.

La capitolul V, în care este descrisă geneza mineralelor, se vorbeşte despre faza pegmatitică-pneumatolitică de formare a mineralelor, deşi ultimele cercetări în domeniul respectiv disting în această privinţă două faze — faza pegmatitică şi faza pneumatolitică.

Vorbind despre gruparea mineralelor, manualul recomandă să se ţină seama numai de compoziţia chimică, ceea ce, evident, reprezintă la ora actuală o concepţie învechită, cercetările din ultimii ani recomandînd clasificarea mineralelor atît după compoziţia chimică cît şi după cea cristalografică. În clasificări sînt folosite uneori denumiri incomplete. De pildă, se spune „clasa sulfuri“ în loc de „clasa sulfuri şi compuşi înrudiţi“ sau „clasa oxizi“ în loc de „clasa oxizi şi hidroxizi“.

Şi capitolul „Noţiuni de petrografie“ prezintă unele deficienţe. Astfel, se folosesc noţiunile de „minerale leococrate“ şi „minerale melanocrate“ fără să indice caracteristicile acestora. Structura şi textura rocilor magmatice şi metamorfice nu sînt exemplificate grafic, ceea ce îngreunează mult înţelegerea lor. De altfel, în general manualul cuprinde prea puţine figuri, ceea ce face să scadă din valoarea lui didactică.

La tema „Clasificarea zăcămintelor“ se afirmă că mineralele metalice sînt asociate în mai toate zăcămintele cu minerale de ganga, care n-au valoare economică (cuarţ, calcit, rodocrozit, fluorină, baritină etc). O astfel de afirmaţie este cu totul neîntemeiată, deoarece se ştie foarte bine că şi mineralele de ganga au valoare economică, desigur mai redusă decît mineralele metalice, dar demnă totuşi de luat în seamă.

Din descrierea zăcămintelor filoniene lipseşte descrierea structurii şi texturii acestora. Ar fi fost bine dacă se prezentau cele mai caracteristice tipuri de structuri şi texturi ale zăcămintelor filoniene, exemplificate şi prin figuri.

O serioasă deficienţă a manualului, de care este vinovată în primul rînd redacţia, o constituie numărul nepermis de mare de greşeli de tipar care deformează denumirile unor minerale sau fenomene. De pildă, în explicaţia de la fig. 10 se scrie „efectele mişcărilor epirogenetice“, deşi corect este „mişcări epirogenice“. În descrierea minereurilor ce alcătuiesc zăcămintele de la Teliuc se vorbeşte de „magnetic“, în loc de „magnetit“, iar pirargiritul, unul din cele mai răspîndite minerale de argint, este ortografiat „pirargirirul“.

Consultarea specialiştilor poate face ca, la o viitoare ediţie, toate deficienţele de conţinut să fie remediate. Se impune de asemenea ca editura să vegheze mai atent la corectarea lucrării şi la prezentarea ei grafică adecvată.

Prof. SEVER PAŞCA
Baia Mare

Biblioteca comunală din Bărăgan, regiunea Dobrogea, pune la dispoziţia micilor cititori cărţi interesante

Revista „LIMBA ROMÎNĂ“

Într-o recenzie apărută nu de mult în „Viaţa romînească“ s-a spus că revista **Limba romînă** prezintă cazul interesant al unei publicaţii cu un înalt nivel de specialitate şi totodată accesibilă unui cerc larg de cititori interesaţi de problemele lingvisticii. Caracterizarea aceasta corespunde în general cu structura revistei noastre şi este, în acelaşi timp, expresia străduinţelor permanente ale comitetului său de redacţie.

Propunîndu-şi să informeze pe toţi cei interesaţi de problemele limbii asupra stadiului cercetărilor şi asupra evoluţiei ideilor din acest domeniu, revista abordează în primul rînd chestiunile legate de studiul limbii romîne, ocupîndu-se de gramatică, vocabular, limbă literară şi stilistică, istoria lingvisticii romîneşti, dialectologie, cultivarea limbii, ortografie, etimologie, toponimie, onomastică şi filologie, ultima luată în sensul clasic al termenului, de critică de text. Din necesităţi teoretice, pe de o parte, şi ca urmare a dezvoltării lingvisticii generale în ultima vreme în ţara noastră, pe de altă parte, **Limba romînă** se ocupă consecvent de principiile studierii limbii, publicînd cu regularitate articole referitoare la cele mai importante chestiuni de acest fel.

Revista a acordat şi acordă un deosebit interes acelor preocupări de cercetare a limbii naţionale care, prin ecoul lor, depăşesc cercurile specialiştilor. Aici se încadrează „cultivarea limbii“, un mod practic de concretizare nu numai a cunoştinţelor şi deprinderilor obţinute în şcoală, ci şi un prilej de dezvoltare a lor prin discuţii la care participă uneori înşişi cititorii. Iniţiată în revista noastră de acad. Iorgu Iordan, rubrica de cultivare a limbii a devenit la un moment dat loc de întîlnire a părerilor oamenilor de cultură din domeniul literaturii, artei şi ştiinţelor, care au răspuns la apelul revistei de a intensifica acţiunea de vorbire şi scriere corectă, de o deosebită importanţă în educaţia intelectuală a cetăţenilor dintr-o ţară socialistă.

Nu voi înşira aici toate aspectele atinse în această rubrică, pentru că spaţiul nu permite, aş sublinia însă faptul că s-au pus în discuţie neologismele, formele hipercorecte, utilizarea unor clişee, diverse tipuri de cuvinte recent formate, s-au făcut observaţii asupra limbajelor, în special a celui sportiv etc., toate din punctul de vedere al raportului corectitudine-eroare, judecat în ansamblul evoluţiei limbii naţionale, ceea ce a asigurat tratarea bine îndrumată ştiinţific a unor chestiuni delicate prin însăşi natura lor.

Nouă în comparaţie chiar cu revistele de specialitate este, prin concepţia ei, rubrica de filologie. Dorind să stimuleze studiul textelor romîneşti, atît a celor vechi cît şi a celor clasice, şi să aducă în atenţia editorilor de opere ale scriitorilor romîni problemele redării autentice a scrisului acestora, revista a dezbătut între altele o serie de fapte privind exactitatea lecturilor din poezia şi proza lui Eminescu, în aşa fel încît s-a produs un indiscutabil reviriment în direcţia interpretării filologice a scrisului marelui nostru poet. Tot în rubrica de filologie s-au dat indicaţii, credem, preţioase, de transcriere a textelor romîneşti publicate în trecut cu ortografia chirilică, cu cea etimologizantă sau semietimologizantă. Rezultînd din dezbaterea lor în foruri academice, aceste indicaţii au, pentru editori, valoarea unui veritabil îndreptar, deşi nu reprezintă hotărîri cu caracter oficial.

Cei care au pasiunea studierii gramaticii găsesc foarte des material pentru reflecţiile lor în **Limba romînă**, unde gramatica ocupă un loc de cinste. Numai în ultimul an, de exemplu, revista a prezentat cititorilor săi analiza raporturilor dintre atributul pronominal şi complementul indirect, o nouă clasificare a propoziţiilor după scopul comunicării (clasificare legată de pregătirea ediţiei a doua a Gramaticii Academiei R.P.R.), propunere de a se introduce în sintaxă categoria construcţiilor care exprimă cumulul şi excepţia, a atras atenţia asupra unor deficienţe de definire a coordonării şi asupra necesităţii de a se studia grupurile de cuvinte.

Pregătirea unui mare dicţionar al limbii romîne — a acelei opere lexicografice la care cîteva generaţii de lingvişti romîni şi-au adus sub o formă sau alta contribuţia lor — fiind avansată, în rubrica de vocabular a revistei noastre au apărut etimologiile. Cercetarea lor, părăsită o vreme, a intrat în mod firesc în această rubrică, alături de contribuţiile colaboratorilor noştri din toată ţara care semnalează consecvent, prin „glosarul regional“, existenţa şi folosirea cuvintelor neînregistrate pînă acum în dicţionarele romîneşti sau nesemnalate în diverse regiuni. Dacă la aceasta adăugăm articolele de semantică, deocamdată încă puţine, dar cu perspectiva de a se înmulţi în viitorul nu prea îndepărtat, obţinem imaginea a ceea ce înseamnă şi studiul vocabularului în revista noastră.

Fără îndoială că varietatea tematicii din **Limba romînă** — neepuizată în rîndurile de mai sus — constituie cauza principală a interesului crescînd faţă de această publicaţie, care a pătruns şi pătrunde mereu în şcolile de toate gradele. Fără a fi o revistă destinată anume şcolii, ea ţine legătură, prin articolele publicate, cu cadrele didactice, considerînd că pe această cale îşi poate rezolva în modul cel mai eficace sarcina de „creştere a limbii romîneşti“.

Profesorii de limba romînă, care au tot timpul de-a face cu cercetarea limbii, a gramaticii, a vocabularului ei, a stilurilor şi dezvoltării ei, constituie în mod cert, prin număr şi prin preocupări, una dintre categoriile cele mai importante de intelectuali cărora le este destinată revista. Schiţînd în rîndurile anterioare structura ei nu am urmărit numai să atragem atenţia acestor cititori asupra unui instrument de lucru, ci ne-am permis să şi sugerăm, sub această formă, direcţia în care unii dintre ei şi-ar putea îndrepta înclinările lor ştiinţifice. Sînt încă o serie de cercetări de limba romînă care se pot face cu mijloacele locale. Este în primul rînd adunarea de cuvinte dialectale, care se şi face adesea. Dacă, în loc de a lua la întîmplare aceste cuvinte, se începeră o delimitare, de exemplu, la meşteşuguri, la uneltele întrebuinţate în meşteşuguri, la operaţiile de producere a obiectelor caracteristice, se obţin interesante terminologii, în care vor apărea cu siguranţă date lexicale noi. Dacă, pe de altă parte, se urmăreşte modul în care progresează limba literară în vorbirea ţăranilor colectivişti şi se compară vocabularul celor mai în vîrstă cu vocabularul celor tineri sau foarte tineri, dacă sîntem atenţi la modul de adaptare a vorbirii regionale la cea literară în primii ani de şcolaritate a copiilor, nu se poate să nu iasă la iveală procese lingvistice al căror interes depăşeşte cu mult planul local, încadrîndu-se, cînd sînt făcute cu grijă, în marile probleme ale ştiinţei limbii. Asemenea studii pot fi punct de plecare pentru lucrări ceva mai pretenţioase, de exemplu, pentru scurte monografii dialectale, pentru analiza pătrunderii în anumite regiuni a limbii literare în ansamblul ei sau numai a vocabularului ori a pronunţării literare etc. etc. Bineînţeles, sugestiile de mai sus nu constituie o restricţie. În principiu, orice problemă a limbii romîne tratată în aşa fel încît să aducă material sau interpretări noi poate fi dezbătută.

Nu greşesc cei care văd în această însirare şi posibilitatea ca în **Limba romînă** să se publice asemenea studii căci, după cum s-a arătat, ele constituie o parte importantă din structura acestei reviste.

Această posibilitate există, iar realizarea ei ar fi salutată cu entuziasm pentru că, în felul acesta, prin contribuţia cadrelor didactice, care nu o dată s-au dovedit observatori excelenţi ai limbii, s-ar îmbunătăţi cunoaşterea multor aspecte ale limbii romîne. Cum acesta este şi scopul revistei noastre, legăturile dintre ea şi cadrele didactice care şi-au dedicat munca predării limbii naţionale în şcoală şi care doresc s-o şi urmărească ştiinţific vor deveni din ce în ce mai utile pentru toată lumea.

I. COTEANU
redactor responsabil adjunct
al revistei

Unele inadvertenţe

În ediţia 1962 a Abecedarului, lecţia „S“ de la pagina 42 are textul de mînă din josul paginii alcătuit cu litera „s“, acelaşi text ca cel de la pagina 58. În schimb, la lecţia „Ş ş“ lipsesc literele de tipar.

În manualul de limba romînă pentru clasa a II-a, în lecţia „Păsările călătoare“ se afirmă : „După rîndunele pornesc alte stoluri de păsări călătoare : cocorii, berzele, raţele şi gîştele sălbatice“. Această ordine nu este exactă. Elevii înşişi, în special cei de la sate, ştiu că ordinea plecării păsărilor călătoare este următoarea : berzele, rîndunelele, lăstunii, cocorii, raţele şi gîştele sălbatice.

În acelaşi manual, succesiunea lecţiilor de citire nu corespunde succesiunii cronologice reale a evenimentelor. Poeziile „La drum“ şi „Pluguşorul“ trebuiau plasate între lecţiile „La magazinul de jucării“ şi „An nou, viaţă nouă“.

În manualul de limba romînă pentru clasa a IV-a, în textul „Spre Polul Sud“, se afirmă : „Pe apele Oceanului Îngheţat de Sud plutesc întinse sloiuri de gheaţă, numite banchize“. Ştim însă toţi că la Polul Sud se află continentul Antarctida şi nu un ocean îngheţat.

C. BURTEA
comuna Mărtineşti, raionul Focşani

★

Cu toate că manualul de geografie pentru clasa a IX-a poate fi considerat în general ca un manual bun, el nu corespunde întrutotul cerinţelor programei. Se vădesc lipsuri mai ales în ce priveşte prezentarea situaţiei politice a unor ţări.

De pildă, programa cere să se vorbească despre lupta popoarelor din Spania şi Portugalia împotriva dictaturii fasciste, dar manualul nu vorbeşte nimic despre această luptă. De asemenea, în manual nu este înfăţişată situaţia social-politică a Turciei după cel de-al doilea război mondial, aşa cum cere programa.

La pagina 92 se arată că Ruanda-Urundi este colonie belgiană, menţiune care este repetată şi la pag. 215, deşi este bine ştiut că în prezent Ruanda şi Burundi sînt state independente.

Prof. ALECU POPESCU
Slatina

Probleme actuale ale predării desenului şi ale educaţiei estetice

Educaţia estetică a elevilor prin intermediul predării desenului şi picturii, creşterea şi dezvoltarea talentelor creatoare din rîndul lor constituie o parte însemnată a pregătirii multilaterale a tinerei generaţii. În scopul îmbunătăţirii continue a muncii ce se desfăşoară pe această linie în şcoli, Ministerul Învăţămîntului a organizat de curînd o consfătuire cu profesorii de desen din şcolile de cultură generală şi cu profesorii de specialitate din şcolile de arte plastice de 8 ani şi medii.

Referatul cu privire la problemele actuale ale desenului în şcoală prezentat la consfătuire şi discuţiile purtate pe marginea lui au arătat că predarea acestei discipline în şcoala de cultură generală contribuie mult la dezvoltarea elevilor, ajutîndu-i să-şi formeze reprezentări spaţiale, accentuînd caracterul creator al imaginaţiei lor, spiritul lor de observaţie, memoria, învăţîndu-i să înţeleagă şi să iubească frumosul, cultivîndu-le aptitudinile artistice, ca mijloc de observare şi reprezentare a naturii. Desenul îi ajută totodată pe elevi în adîncirea şi fixarea cunoştinţelor de ştiinţe naturale, fizică, matematică, geografie etc., iar elementele de desen geometric, de desen proiectiv şi de desen tehnic, pe care şi le însuşesc în strînsă legătură cu practica în producţie, vin în sprijinul pregătirii lor în vederea activităţii social-productive pe care o vor desfăşura în viitor.

În consfătuire au fost relevate succesele obţinute de numeroase cadre didactice în înarmarea elevilor cu cunoştinţe şi deprinderi de desen şi în educarea lor estetică. S-au arătat, de asemenea, o serie de lipsuri care mai există pe această linie, făcîndu-se propuneri concrete pentru îmbunătăţirea muncii. De pildă, întrucît s-a constatat că o serie de profesori, îndeosebi din şcolile de 8 ani, nu folosesc întotdeauna cele mai indicate metode de predare, s-a propus să se editeze unele îndrumătoare metodice privind predarea desenului în aceste şcoli. Pentru a se asigura întărirea caracterului intuitiv al predării s-a socotit necesară îmbunătăţirea calităţii unor materiale demonstrative pentru desenul decorativ, pentru desenul tehnic şi pentru convorbirile despre artă. Numeroşi participanţi la discuţii au arătat şi largile posibilităţi pe care le au cadrele didactice care predau desenul de a confecţiona cu posibilităţi proprii, cu ajutorul elevilor, un material didactic variat şi folositor.

O serie de propuneri făcute în consfătuire s-au referit la prevederile programelor de desen. Una dintre problemele mult dezbătute pe această linie a fost aceea a introducerii în clasele IX-XII a orelor de desen artistic şi a cunoştinţelor generale despre istoria artelor plastice. Mulţi dintre participanţii la discuţii şi-au exprimat părerea — considerată ca justă în concluziile trase la sfîrşitul consfătuirii — că asemenea cunoştinţe sînt necesare absolvenţilor şcolii medii de cultură generală care se îndreaptă spre facultăţile de arhitectură, istorie, geografie, medicină, ştiinţe naturale etc.

În consfătuire s-a acordat o atenţie deosebită şi problemelor referitoare la pregătirea elevilor din şcolile de arte plastice. Referatul privitor la aceste probleme prezentat de Şcoala medie de arte plastice din Bucureşti s-a oprit în special asupra formării şi dezvoltării aptitudinilor de creaţie artistică ale elevilor.

Vorbind despre felul cum s-a preocupat de această problemă comisia metodică de specialitate din şcoală, referatul a arătat că în urma analizării eficienţei lecţiilor de plastică, aceasta a constatat o anumită monotonie în predarea elementelor de desen artistic în cadrul disciplinelor ce se studiază în şcoală. Pentru înlăturarea acestei monotonii, care poate duce la însuşirea mecanică a deprinderilor de exprimare grafic-plastică, au fost recomandate profesorilor o serie de procedee menite să asigure varietatea lecţiilor: organizarea diferită a subiectelor, orientarea diferenţiată a observaţiilor făcute de elevi, luarea în seamă a particularităţilor fiecărui elev în parte etc. În acelaşi timp comisia metodică a elaborat materiale cu caracter didactic şi psihopedagogic, i-a ajutat pe profesori în ceea ce priveşte confecţionarea de material didactic necesar studiului de atelier, organizarea cu elevii a unor vizite documentare în fabrici şi uzine, amenajarea expoziţiilor cu lucrări ale elevilor pe clase sau pe şcoală etc., determinînd prin toate aceste acţiuni o creştere simţitoare a nivelului de pregătire artistică a elevilor.

După cum au arătat discuţiile purtate în consfătuire, activitatea metodică de specialitate se desfăşoară cu frumoase rezultate şi în alte şcoli de arte plastice, cum sînt, de pildă, şcolile medii de arte plastice din Tg. Mureş, Iaşi şi Cluj. Asemenea aprecieri pozitive nu se pot face însă, din păcate, în privinţa activităţii metodice de la Şcoala medie de arte plastice din Timişoara, unde cadrele didactice nu au reuşit să ajungă la o unitate de vederi în îndrumarea de specialitate. Aşa cum s-a subliniat cu tărie în consfătuire, tendinţa unor profesori de a dirija elevii pe linia unei simplificări exagerate a elementelor naturii, simplificare care ajunge uneori pînă la obţinerea unei imagini complet străine de realitate, de modelul studiat, este dăunătoare şi trebuie lichidată, căci altfel elevii pot cădea pe nesimţite pe panta absolutizării formei, lipsindu-şi lucrările de conţinut.

Preocuparea şcolilor de arte plastice pentru întărirea continuă a legăturii dintre studiul de specialitate în atelier şi cunoaşterea realităţii înconjurătoare a fost evidenţiată pe larg în referatul prezentat de Şcoala medie de arte plastice din Cluj. Acesta a arătat că în scopul orientării elevilor spre creaţii cu un bogat conţinut de idei şi pentru a-i ajuta să cunoască şi să înţeleagă realitatea înconjurătoare, şcoala a organizat conferinţe pe teme ştiinţifice, etice, estetice etc., vizite în întreprinderi, în uzine, pe şantierele de construcţii, la gospodăriile agricole colective şi în staţiunile de maşini şi tractoare, excursii pentru cunoaşterea frumuseţilor patriei şi studii la expoziţii şi muzee. De asemenea elevii au fost îndrumaţi către cunoaşterea celor mai valoroase opere ale literaturii noastre clasice şi contemporane. Toate acestea au determinat o îmbogăţire a conţinutului tematic al lucrărilor de compoziţie şi, de asemenea, o mai profundă înţelegere a modelelor pentru studiu. Elevii tratează în lucrările lor viaţa contemporană, insistînd în mod special asupra temelor legate de producţie, în care elementul esenţial este omul, munca lui creatoare. La orientarea elevilor în această direcţie a contribuit mult şi practica de vară, care se desfăşoară în cadrul întreprinderilor industriale, pe şantierele de construcţii sau în unităţile agricole socialiste. Practica i-a ajutat pe elevi să sesizeze mai bine trăsăturile specifice ale peisajului citadin şi ale activităţii muncitorilor în industrie, ale peisajului rural şi ale activităţii în agricultură, le-a lărgit mult orizontul.

Discuţii interesante s-au purtat şi în legătură cu pregătirea elevilor din clasele V-VIII ale şcolilor elementare de artă. Cu acest prilej s-au evidenţiat multiplele forme de instruire şi educare a acestor elevi cu ajutorul lecţiilor de desen, pictură şi modelaj.

În ansamblul lor, lucrările consfătuirii au contribuit la precizarea căilor pe care trebuie să le urmeze cadrele didactice care predau desenul în şcolile de cultură generală precum şi profesorii de specialitate din şcolile de artă plastică în vederea ridicării pe o treaptă mai înaltă a educaţiei estetice a tineretului şcolar şi a creşterii viitorilor artişti plastici din rîndul elevilor talentaţi.

NICOLAE FILOTEANU
îndrumător în M.I.

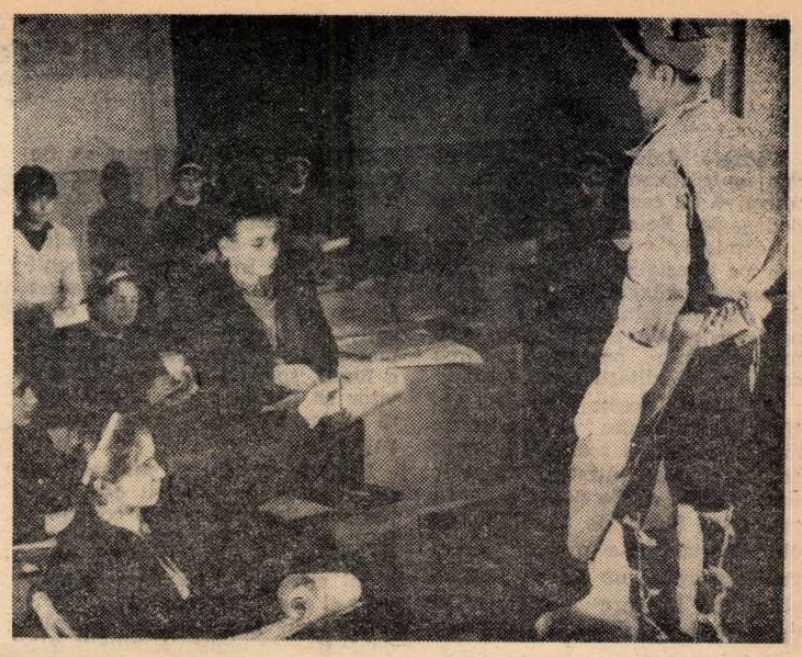

Lecţie de desen după model — cu tema „Oţelarul"

Predarea desenului decorativ la clasele I-IV

Planul de învăţămînt al claselor I—IV acordă un număr însemnat de ore pentru desenul decorativ care, prin conţinutul lui, are o importanţă deosebită în procesul educaţiei estetice a elevilor, contribuind în acelaşi timp la formarea unor importante deprinderi practice.

Căutînd să folosesc cît mai bine aceste ore, mă străduiesc să-i fac pe şcolari să cunoască de la început, la nivelul lor de înţelegere, elementele fundamentale ale artei decorative — repetiţia simplă şi ritmată, alternanţa, simetria, asimetria — învăţîndu-i să creeze, cu ajutorul unui singur element sau motiv, o varietate de motive, chenare, jocuri de fond, frize etc.

La clasa I pornesc în predarea desenului decorativ de la cele mai elementare semne grafice, pe care copiii le cunosc de la lecţiile de scris-citit — liniuţa în cele patru poziţii, liniile curbe, punctul. Treptat trec la desene mai complicate, avînd ca motiv de bază diferite forme geometrice şi elemente cunoscute din desenul după natură.

Desigur, la primele lecţii de desen decorativ temele au un caracter mai mult imitativ. De aceea, îndrumările pe care le dau sînt concrete, iar demonstraţiile la tablă privind, de exemplu, succesiunea unui desen decorativ format din linii, alcătuirea frizei prin repetarea motivului etc. — urmăresc să-i facă pe elevi să înţeleagă rolul poziţiei, al formei şi mai ales al culorii în realizarea unui desen decorativ.

Urmăresc continuu dacă elevii şi-au însuşit cunoştinţele elementare în vederea alcătuirii unui desen decorativ, precum şi regulile de reprezentare a elementelor în compunerea motivelor, de însuşire a lor prin repetare, alternare, răsturnare şi simetrie.

În executarea desenelor îi îndrumez pe elevi să efectueze mai întîi schiţa în creion negru, apoi să coloreze elementele decorative cu creioane colorate sau cu acuarele, întinzînd culoarea uniform pe toată suprafaţa şi le indic procedeele cele mai potrivite acestui scop, arătîndu-le cum să mînuiască pensula şi creionul pentru a obţine pete uniforme. Îi îndrum de asemenea să aşeze sus, în stînga, motivul decorativ, pentru a se vedea clar care este elementul de bază al frizei realizate, şi să lase între fîşiile de frize un spaţiu liber de circa 20—30 cm, pentru a le putea distinge uşor.

În clasele a II-a şi a III-a elevii execută frize decorative în culori, avînd ca motiv frunze cu contur crestat, iar în clasa a IV-a motive luate din faună.

În folosirea motivelor decorative luate din faună caut să-i deprind pe elevi cu eliminarea detaliilor necaracteristice şi cu stilizarea, care dă desenului ornamental o expresivitate specifică, deosebită de cea a desenului după natură. Mă străduiesc ca şcolarii să ajungă, pe baza îndrumărilor pe care le primesc în legătură cu elementele componente ale desenului şi cu alegerea culorilor, la posibilitatea de a lucra independent, în mod creator. De aceea şi temele pe care le indic au o dificultate sporită treptat nu numai în ceea ce priveşte elementul de bază, ci şi în ceea ce priveşte organizarea lui prin aşezarea în forme geometrice mereu mai complicate: dreptunghi, triunghi, romb, cerc.

O problemă foarte însemnată o constituie în studiul desenului decorativ predarea noţiunilor de colorit. Programa prevede o lecţie de tehnica colorării, însă nici o lucrare metodică nu precizează modul de desfăşurare a unei asemenea lecţii. Ar fi bine dacă s-ar litografia unele planşe, pentru ca învăţătorii şi profesorii să se poată mai uşor orienta în tehnica colorării desenelor, căci combinarea şi armonizarea culorilor sînt probleme dificile şi adesea insuficient sau empiric cunoscute.

Din experienţa mea am observat că majoritatea elevilor, în graba de a colora, neglijează desenul. De aceea nu le permit să treacă la aplicarea culorii pînă cînd nu am controlat lucrarea. Procedînd astfel îi oblig pe şcolari să cerceteze şi să găsească singuri unele greşeli în executarea desenului.

Acord o mare însemnătate culegerii de motive din arta populară, care dezvoltă mult interesul elevilor pentru lecţii. De aceea îi îndrum să cerceteze şi să strîngă astfel de motive din tezaurul artei decorative româneşti, cunoscut pînă în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii pentru deosebita lui frumuseţe şi varietate tematică.

Prof. AFANASIE BUDEANU
Şcoala de 8 ani nr. 5, Bucureşti

Demonstraţii la orele de desen

Executarea corectă de către elevi a studiilor în orele de desen depinde în mare măsură de posibilitatea acestora de a face observaţii vizuale asupra obiectelor respective. În acest scop sînt necesare o serie de condiţii de bază: modele adecvate, expunerea lor corectă, o vizibilitate bună şi demonstraţii corespunzătoare.

Voi da un exemplu concret privind demonstraţia pentru desenarea unui corp cu formă de trunchi de con: ghiveciul de flori. Problema esenţială este aici intuirea de către elevi a deformării cercului. Experienţa arată că ei înţeleg destul de repede deformările în legătură cu aşezarea în perspectivă a corpurilor, mai ales dacă folosim materiale didactice corespunzătoare. Un asemenea material, pe care l-am folosit cu bune rezultate, a fost cercul confecţionat din sîrmă sau din alt material, pe care l-am aşezat în diferite poziţii pe orizont, deasupra acestuia şi sub el. Se pot folosi de asemenea mai multe cercuri, fixate pe o axă de metal, deducînd din demonstraţie poziţia concretă a ghiveciului. Este indicată, de asemenea, folosirea unor discuri de carton introduse într-un cilindru de sticlă. Pentru o intuire cît mai concretă este bine ca discurile să aibă într-o parte o culoare, iar în partea cealaltă o altă culoare. Dacă discurile de carton sînt fixate pe o axă formată dintr-o bară de lemn, la o distanţă corespunzătoare înălţimii ghiveciului, se asigură intuirea mai clară a cercului de bază văzut de sus, astfel încît elipsa pare mai bombată decît cea pe care o reprezintă cercul de la limita superioară a ghiveciului.

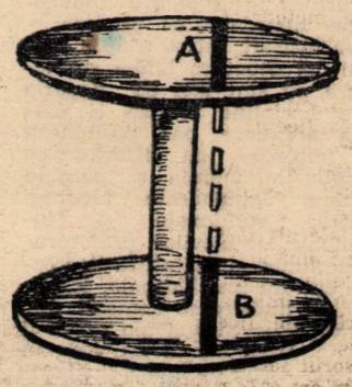

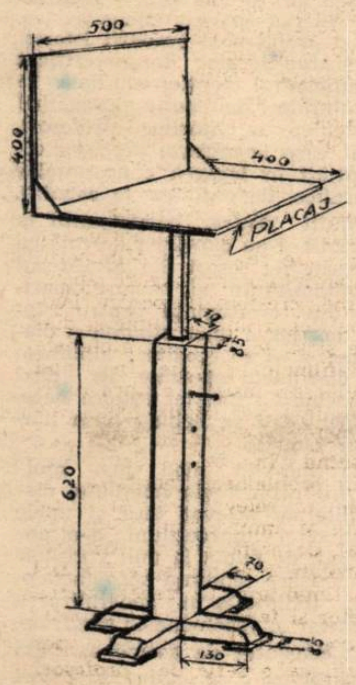

Stativ pentru aşezarea modelelor

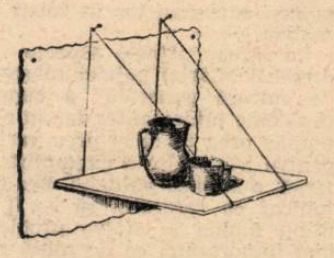

După intuirea concretă a poziţiei cercurilor componente şi după demonstraţiile executate de profesor pe tablă, cu ajutorul modelului aşezat la 20—30 cm sub nivelul ochilor, elevii execută cu mai mult succes desenul, deoarece pot analiza multilateral schimbările cercului faţă de orizont şi pot intui pe model aceste deformări, pe baza unei strînse legături între cunoştinţele teoretice şi demonstraţia practică.

ZOLTAN GEDEON
Cluj

Cercetări pedagogice în școală

Cadrele didactice se simt tot mai mult atrase spre o activitate colectivă de cercetări cu caracter pedagogic. Referatele prezentate în comisiile metodice, în cercurile pe specialități, la sesiunile lecturilor pedagogice ilustrează din plin dorința învățătorilor și profesorilor de a găsi căile cele mai eficiente pentru ridicarea continuă a calității muncii lor.

Alături de aceste forme de activitate, cunoscute și folosite de multă vreme, în școli au început să apară, din inițiativa cadrelor didactice, și altele noi. Bunăoară colectivul Școlii de 8 ani nr. 32 din Capitală și-a propus să organizeze anual un fel de sesiune științifică în care profesorii să prezinte referate cuprinzînd rezultatul cercetărilor lor cu privire la probleme pedagogice de interes general. La sesiunea din anul acesta, care a avut loc recent, au fost prezentate referatele „Matematica și educația" de profesorul Ion Ligor, „Informările politice — cale importantă de educare comunistă a elevilor" de prof. Mina Roșca, „Contribuția lecturilor geografice la înarmarea elevilor cu cunoștințe de geografie" de prof. Natalia Deciu, și „Unele mijloace de formare a scrierii corecte" de prof. Elena Proca.

Fără îndoială, o asemenea acțiune este pozitivă și folositoare deoarece dă profesorilor de diferite specialități posibilitatea să discute, pornind de la aspecte specifice disciplinelor lor, probleme pedagogice importante pentru munca întregii școli, să găsească răspuns la numeroase întrebări pe care le pune activitatea instructiv-educativă în școală.

S-a bucurat de un deosebit interes, în rîndurile cadrelor didactice de la Școala nr. 32 referatul prezentat de profesorul Ion Ligor în legătură cu valorificarea laturii educative a predării matematicii. A fost apreciat îndeosebi capitolul care vorbește despre evidențierea însemnătății practice a instrumentului matematic pentru activitatea umană, despre educarea patriotică a elevilor prin mijlocirea problemelor alcătuite cu date culese din producție.

„Pentru ca elevii înșiși să fie convinși de utilitatea practică a matematicii — arăta în referat profesorul Ligor — le vorbesc adesea despre succesele utilizării matematicii în diferite domenii ale practicii. Exemplele de acest fel au o însemnată funcție educativă, ilustrînd utilitatea matematicii în înțelegerea dialectică a lumii, sporind convingerea elevilor că lumea poate fi cunoscută și încrederea lor în puterea rațiunii.

Legînd predarea matematicii de practica desăvîrșirii construcției socialismului putem contribui mult la educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist. Limbajul cifrelor, extrem de concludent și convingător, arată cu limpezime elevilor marile realizări dobîndite de oamenii muncii sub conducerea partidului în anii puterii populare. Sînt nenumărate domenii din care putem lua cifre pline de semnificație pentru a alcătui problemele pe care le rezolvăm cu elevii. De pildă, am dat elevilor mei, spre rezolvare, probleme care reflectă creșterea producției industriale și agricole, creșterea productivității muncii, creșterea bunăstării celor ce muncesc etc. I-au interesat mult pe elevi și problemele care ilustrau, comparativ cu trecutul, dezvoltarea învățămîntului în țara noastră. Iată cîteva din aceste probleme: În anul școlar 1938—1939 existau în Romînia burghezo-moșierească 13 865 școli de cultură generală. În anul școlar 1961—1962 existau în țara noastră 15 638 asemenea școli. Cu cît la sută a crescut numărul școlilor de cultură generală în perioada la care ne referim? Știind că numărul facultăților existente în țara noastră în anul școlar 1961—1962 era de 151 și că în anul școlar 1938—1939 erau de $4\frac{33}{19}$ ori mai puține, să se spună cîte facultăți erau în anul școlar 1938—1939 în Romînia? Statisticile vremii arată că în fostul județ Bacău trăiau, acum un sfert de veac, 214 000 locuitori. $\frac{50}{107}$ din ei erau analfabeți. Cîți analfabeți erau în fostul județ Bacău acum un sfert de veac?"

Relevînd modalitățile prin care contribuie lecțiile de matematică la educarea patriotică a elevilor, referatul prezentat de tov. Ligor a dat numeroase sugestii nu numai colegilor săi de aceeași specialitate, dar și profesorilor care predau alte discipline.

Idei valoroase și interesante a cuprins și referatul privind însemnătatea informărilor politice pentru munca de educare a elevilor, prezentat de prof. Roșca Mina, care s-a oprit pe larg asupra convingerilor ce pot fi sădite în mintea elevilor pe această cale. „Informările politice — se spune în acest referat — îi ajută pe tineri să cunoască minunatele realizări dobîndite de poporul nostru sub conducerea partidului, în opera măreață de desăvîrșire a construirii socialismului, le arată condițiile nemaiîntîlnite create azi pentru răspîndirea culturii și științei, îi ajută să înțeleagă cît de important este să se pregătească temeinic pentru a fi capabili să devină oameni folositori patriei, poporului". Valoros prin reliefarea acestor idei, referatul ar fi putut să fie însă mult mai folositor cadrelor didactice dacă ar fi cuprins și referiri concrete la munca din școală, dacă ar fi arătat procedeele metodice care fac ca informările politice să se desfășoare cu rezultate cît mai bune.

Referatul cu privire la formarea deprinderilor de scriere corectă, prezentat de prof. Elena Proca, a cuprins o amplă expunere a experienței personale și a altor cadre didactice din școală. El a insistat asupra necesității de a se analiza cauzele greșelilor pe care le fac elevii și asupra mijloacelor menite să ducă la înlăturarea lor. Dintre acestea amintim explicarea rațiunii gramaticale a diferitelor forme ortografice, exercițiile de copiere, de dictare etc. Am reproșa însă acestui referat o anumită lipsă de sistematizare a ideilor, precum și, mai ales, faptul că a expediat foarte pe scurt tocmai ceea ce trebuia să constituie problema lui de bază într-o consfătuire la care participa întregul colectiv de cadre didactice — efortul comun al tuturor profesorilor pentru formarea scrierii corecte a elevilor.

În referatul privind utilizarea lecturilor geografice la lecțiile de geografie s-au tratat probleme privitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aceste lecturi, la selectarea și prezentarea lor, la integrarea lor în diferite momente ale lecției, la modalitățile de utilizare a lor, la clarificarea unor noțiuni geografice și pentru a face mai accesibile elevilor aceste noțiuni. „Unele lecții — se arată în referat — sînt destul de dificile, deoarece cuprind noțiuni cu totul noi pentru elevi sau descriu fenomene complexe. Pentru ca elevii să nu le învețe mecanic, pentru a le trezi interesul și a-i ajuta în înțelegerea fenomenelor, apelez la fragmente de lectură. De pildă, pentru caracterizarea climatului de munte am citit cu elevii fragmente din lucrarea lui I. Stoenescu „Clima Bucegilor". La lecția despre Curentul cald al Golfului am citit cu ei un fragment dintr-o lucrare care vorbea despre expediția lui Papanin. Atunci cînd s-a vorbit despre marele drum maritim de nord s-au citit fragmente din cartea lui A. Talanov „Nansen".

Ar fi fost bine dacă în acest referat — ca și în celelalte, de altfel — s-ar fi acordat o mai mare atenție problemelor pedagogice de interes comun pentru cadrele didactice. De asemenea, fiind vorba de un mijloc menit să stimuleze interesul elevilor pentru lecții, se putea insista mai mult asupra căilor prin care acest scop poate fi atins.

Este lăudabilă inițiativa Școlii de 8 ani nr. 32 de a organiza astfel de discuții științifice. Pe viitor acțiunea aceasta va putea fi dusă mai departe prin organizarea de colective care să cerceteze în comun diferite probleme pedagogice. Muncind în aceeași școală, observînd aceiași elevi, avînd permanenta posibilitate de a discuta și de a se consulta, grupurile de profesori vor putea alcătui referate mai documentate, de o mai ridicată valoare științifică, care vor fi de tot mai mare folos procesului instructiv-educativ.

M. NICOLAIESCU

În ajutorul celor ce se pregătesc pentru examenul de definitivat

Secția de învățămînt a regiunii Bacău, ajutată de I.P.C.D.-Iași, s-a preocupat atent în ultimul timp de sprijinirea învățătorilor înscriși la examenul de definitivat. Pentru aceștia au fost organizate cursuri de scurtă durată, consultații colective și individuale etc. menite să-i ajute în însușirea problemelor, în cît mai buna pregătire pentru examen — garanție a ridicării nivelului lor profesional, a îmbunătățirii muncii lor instructiv-educative.

De pildă, în orașele de reședință ale celor opt raioane ale regiunii s-au ținut consulații cu teme ca „Particularitățile de vîrstă ale școlarului", „Figuri de comuniști în literatura de după 23 August", „Metode de rezolvare a problemelor de aritmetică" etc.

La două centre interraionale — Bacău și Piatra Neamț — s-a desfășurat un curs de patru zile, în care au fost predate o parte din temele prevăzute de programa examenului de definitivat: „Numere fracționare", „Rapoarte și proporții", „Lupta dintre realism și antirealism în literatură în prima jumătate a secolului XX", „Baza și suprastructura societății", „Procesul de învățămînt".

L. FILIMON
Iași

Sesiune metodico-științifică

În zilele de 24—26 martie a avut loc la Timișoara prima sesiune metodico-științifică interregională organizată în acest an de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R.

La sesiune au participat numeroși profesori membri ai filialei din Timișoara, delegați ai filialelor din Arad, Baia Mare, Brașov, București, Cluj, Craiova, Deva, Galați, Iași, Lugoj, Pitești, Ploiești și Sibiu, precum și reprezentanți ai conducerii centrale a S.S.I.F. Lucrările sesiunii au fost deschise printr-o cuvîntare rostită de conf. univ. *Emil Boldan*, secretar general al S.S.I.F., și printr-un salut adresat participanților la sesiune de către tov. ing. *I. Popeț*, președintele Comitetului executiv al Sfatului popular al orașului Timișoara.

Un loc important în lucrările sesiunii l-au ocupat problemele privind conținutul și metodica predării istoriei și literaturii.

Baza discuțiilor privind lecțiile de istorie au constituit-o două referate prezentate în plenară — „Pentru partinitate, împotriva obiectivismului burghez în predarea istoriei în școala de cultură generală" (referent lector univ. *Ion Dragomirescu*), și „Unele probleme ale predării istoriei patriei în școala de cultură generală" (elaborat de un colectiv de profesori din București).

Lucrarea privind partinitatea în predarea istoriei s-a întemeiat pe tezele clasicilor marxism-leninismului. În legătură cu această problemă s-a demonstrat, pe baza analizei unor exemple concrete din munca școlilor, însemnătatea caracterului partinic al predării pentru înarmarea elevilor cu cunoștințe cu adevărat științifice, pentru educarea lor în spirit comunist.

Lucrarea „Unele aspecte ale predării istoriei patriei în școala de cultură generală" a cuprins probleme interesante, dar într-un număr prea mare și prea variate pentru a permite o exemplificare largă, o analiză adîncită. Era mai indicat ca referatul să se fi limitat numai la cîteva probleme mai importante, ca de pildă realizarea concordanței dintre programe și manuale, asigurarea conținutului educativ al lecțiilor, legarea lor organică de viață etc., tratîndu-le în profunzime.

Lipsurile referatului au fost suplinite în parte de discuțiile purtate în plenară și pe secții. Vorbitorii au arătat, printre altele, necesitatea de a determina cu precizie scopul instructiv-educativ al fiecărei lecții, de a urmări în mod organizat realizarea lui de-a lungul desfășurării ei etc.

O mare importanță pentru succesul lecțiilor de istorie — s-a subliniat în discuții — o are justa folosire a operelor clasicilor marxism-leninismului în pregătirea profesorului pentru predare, întemeierea expunerilor pe tezele cuprinse în aceste opere. De asemenea, s-a arătat necesitatea utilizării materialelor de istorie locală.

Profesorii de istorie din școala de cultură generală participanți la sesiune și-au exprimat dorința de a fi dezbătute public unele inițiative pe linia îmbunătățirii metodelor de predare a lecțiilor în vederea sporirii eficienței lor, ca și problemele predării istoriei la școlile serale. Ei au criticat insuficienta atenție acordată în facultățile de istorie pregătirii metodice a viitorilor profesori, fapt care le creează acestora dificultăți în legarea cunoștințelor teoretice de practica la catedră.

Mulți dintre participanții la discuții și-au exprimat dorința ca forurile de resort din Ministerul Învățămîntului să asigure apariția unei crestomații pentru istoria patriei, a unor albume și diafilme și să se rediteze albumele și diafilmele epuizate. În mod deosebit s-a insistat asupra necesității de a se lichida lipsa hărților istorice.

Tratînd în mod just multe din problemele abordate, discuțiile au relevat însă și unele lacune și impreciziuni. S-a observat, de pildă, la unii vorbitori o oarecare tendință spre factologie, timiditate în generalizarea faptelor și fenomenelor analizate. S-a constatat de asemenea din discuții că o serie de profesori înțeleg greșit libertatea de a prelucra în mod creator programele și manualele de istorie, alunecînd spre arbitrar în distribuirea materialului pe lecții.

În general, însă, dezbaterile au fost eficiente, ajutînd participanților să-și lămurească o serie de probleme privitoare la conținutul și metodica predării și dovedind o dată mai mult utilitatea întîlnirilor cît mai dese între profesorii de aceeași specialitate.

★

Problema predării limbii și literaturii române în școala de cultură generală a fost de asemenea amplu discutată la sesiunea metodico-științifică interregională de la Timișoara.

Referatul cu această temă nu a epuizat, bineînțeles problemele predării, dar a constituit o bază suficientă pentru discuțiile care au urmat. Accentuînd asupra faptului că marea majoritate a profesorilor de limba și literatura română desfășoară în rîndurile elevilor o muncă de calitate și obțin rezultate lăudabile, raportul a arătat că rămîn încă multe lucruri de făcut pentru îmbunătățirea metodelor de predare.

S-a insistat, astfel, asupra faptului că deoarece limba și literatura nu sînt nici pe departe niște discipline închise, ci prezintă la fiecare pas posibilități de împletire cu istoria, cu filozofia și morala și pun în mișcare nenumărate facultăți psihice, voliționale și intelectuale ale elevilor, profesorului de limbă și literatură i se cere o cultură multilaterală, temeinică, în numeroase domenii ale gîndirii științifice și ale practicii sociale. Dacă elevul nu vede în profesorul său de limbă și literatură un om care cunoaște profund viața, capabil să dea răspuns celor mai variate probleme ridicate de analiza unui text sau a unei opere, atunci eficiența lecțiilor nu se va ridica la nivelul necesar. După cum a arătat referatul, profesorul de limbă și literatură română nu trebuie să conteze însă numai pe pregătirea sa anterioară, oricît ar fi ea de bună, și să se prezinte la orele de clasă fără a fi pregătit lecția respectivă pînă în cele mai mici amănunte. O lecție bună din toate punctele de vedere nu se realizează decît dacă este pregătită și organizată foarte atent. Oricît de bună ar fi pregătirea de specialitate și de cultură generală a profesorului, lecțiile sale își vor atinge pe deplin scopul numai dacă el stăpînește deopotrivă și metodica predării disciplinei respective. Este necesară de aceea, a subliniat referatul, o sporită exigență a profesorului față de sine însuși.

În unele locuri, a semnalat referatul, există tendința de a se sacrifica orele de compunere sau de analiză literară spre a dobîndi mai mult timp pentru transmiterea cunoștințelor de literatură. De asemenea, se constată pe alocuri tendința de a admite ca bune compuneri și analize literare ce constau în simple înșiruri de fraze — uneori, e drept, cu cerința ca aceste fraze să fie frumos alcătuite. Combătînd aceste tendințe, referatul a arătat necesitatea de a se acorda mai multă importanță lecțiilor de compunere. Elevii profesorilor care dau atenția cuvenită acestor ore știu să distingă un plan judicios întocmit de unul haotic, o dezvoltare bine echilibrată de una lacunară, o expunere logică de una lipsită de articu-

Pornind de la cele mai înaintate concepţii ştiinţifice

Cunoştinţele generale despre structura atomului şi a nucleului atomic, care se transmit elevilor din clasa a XI-a în ultima etapă a anului şcolar, oferă posibilităţi deosebit de favorabile pentru dezvoltarea concepţiei lor materialist-dialectice despre lume. De aceea, pregătindu-mă pentru predarea temei respective, caut să valorific pe cît se poate mai larg aceste posibilităţi.

În cadrul primelor lecţii, după ce elevii îşi vor fi însuşit cunoştinţele privind componenţa atomului, voi arăta că stabilitatea relativă a acestuia este explicată prin unitatea forţelor de atracţie şi de respingere care reprezintă contrariile în interacţiuni. Cunoştinţele referitoare la învelişul electronic şi la nucleu îmi vor servi ca dovezi pentru a ilustra caracterul inepuizabil al materiei. Voi atrage atenţia elevilor asupra faptului că acesta nu trebuie interpretat în spiritul teoriei divizibilităţii infinite a materiei, potrivit căreia corpurile sînt formate dintr-un şir de sisteme, fiecare dintre ele închis şi asemănător celui precedent şi că nu ne putem închipui fracţiuni de particulă — electron, proton — dincolo de limita calitativă a divizibilităţii, fără ca acestea să existe în mod obiectiv în natură şi deci operaţia să aibă sens fizic. Voi sublinia de asemenea faptul că proprietăţile particulelor elementare pot fi înţelese numai pe baza studiului multilateral al conexiunilor şi al interacţiunilor acestora cu alte corpuri.

Pentru a demonstra cum se evidenţiază în studiul structurii atomului adevărul tezei materialismului-dialectic că pentru a înţelege corect fenomenele acestea trebuie considerate în legătura indisolubilă dintre ele, în interconditionarea lor, voi arăta că microparticulele nu se pot concepe separat de cîmpuri, după cum nici cîmpurile nu există fără să fie legate de particule. Voi sublinia apoi că fiecărui fel de cîmp îi sînt caracteristice anumite legi. Aşa, de exemplu, intensitatea cîmpului electromagnetic şi a celui gravitaţional din macrocosmos este invers proporţională cu pătratul distanţei, pe cînd variaţia cîmpului nuclear cu distanţa este exprimată de o lege cu totul diferită.

În această privinţă sînt deosebit de semnificative pentru elevi experienţele care dovedesc că sursa luminoasă şi mediul absorbant formează un tot unitar, în cadrul căruia molecula luminoasă şi lumina emisă de ea suferă modificări profunde în cazul în care emisia de lumină se produce într-un mediu absorbant şi particulele absorbante vecine sînt aşezate la distanţe mai mici faţă de sursă decît lungimea de undă a luminii. Pentru o comparaţie mai amplă voi reaminti că şi proprietăţile particulelor cunoscute de elevi, cum sînt masa şi sarcina electrică, sînt determinate de caracterul legăturii lor cu cîmpurile corespunzătoare.

Vorbind în cadrul lecţiilor care privesc structura nucleului atomic despre particulele elementare (protoni şi neutroni), voi arăta că acestea nu sînt lipsite de structură (asemenea electronului) şi că termenul de „elementar" se referă numai la indivizibilitatea calitativă a particulelor, care interacţionează în procese ca un întreg. Mă voi referi apoi la faptul că toate particulele cunoscute suferă în permanenţă transformări interne, se transformă necontenit unele într-altele şi voi sublinia că aceste fenomene, care nu infirmă valabilitatea legilor de conservare a masei, a sarcinii electrice etc., ca proprietăţi ale materiei dovedesc în acelaşi timp încă o dată indestructibilitatea cantitativă a mişcării — energie, impuls şi moment cinetic.

Cu prilejul studiului acestor fenomene voi accentua din nou unitatea materială a microparticulelor, care la nivelul actual al ştiinţei sînt considerate obiecte fizice fundamentale şi voi atrage totodată atenţia elevilor asupra faptului că în legătură cu aceasta nu poate fi vorba de nici un fel de „esenţă ultimă" a edificiului Universului.

Plecînd de la „automişcare" — caracteristică esenţială a cîmpului — voi arăta că materia şi mişcarea sînt legate între ele în mod inseparabil, scoţînd în evidenţă faptul că orice particulă materială are o mişcare proprie internă, iar specificul diverselor grupe de particule se bazează pe deosebirile dintre formele de mişcare internă a materiei. Pentru elevi va deveni astfel mai evident faptul că nu se poate să atribui cauza mişcării unor forţe externe.

La lecţiile despre energia nucleului atomic şi reacţii nucleare îmi propun să explic, pornind de la legile conservării masei şi a conservării energiei, legătura dintre aceste două legi în raport cu ultimele concluzii la care a ajuns fizica modernă. În acest scop voi prezenta o reacţie în care nucleul suferă modificări, adică în care un atom se transformă în altul — de pildă, bombardarea nucleelor de litiu cu protoni puternic accelerați în cîmpurile electrice. Determinările maselor particulelor care intră în reacţie ca şi a acelora care sînt produse, determinări ce se pot face prin metoda devierii nucleelor în mişcare încărcate pozitiv prin cîmpuri electrice şi magnetice, par să arate că în acest proces fizic legea conservării masei nu este respectată căci apare o diferenţă de 0,01853 UA_f, denumită defect de masă pe care precizia măsurătorilor nu ne îngăduie să o admitem ca fiind o eroare în calcule. Voi arăta lipsa de temei a concluziei la care au ajuns, pornind de la existenţa acestui defect de masă, fizicienii idealişti, care afirmă că o parte din masă a dispărut şi deci legea conservării materiei nu se aplică. Combătînd această concluzie, le voi demonstra elevilor că formula lui Einstein $M = \frac{E}{C^2}$ ($c = 3 \cdot 10^{10}$ cm) dă fenomenului respectiv o explicaţie ştiinţifică. Într-adevăr, măsurătorile efectuate nu ţineau seama de variaţia energiei în timpul reacţiei. Dar, dacă se ia în seamă această variaţie, apare clar că micşorarea masei nucleului de heliu depinde de creşterea energiei sale cinetice ,suficientă, după formula respectivă, pentru a completa defectul de masă. Elevii înţeleg că asemenea experienţe, în care se consideră separat legea conservării masei şi legea conservării energiei în reacţii cu variaţii mari de energie, nu sînt concludente din punct de vedere ştiinţific.

În încheierea temei, lecţia „Fuziunea nucleară" ne oferă posibilitatea de a arăta elevilor că lumea microcosmosului, cu particularităţile sale calitative, nu este separată de macrocosmos şi megacosmos — lumea sistemelor cosmice gigantice — şi că procesele de dezvoltare a aştrilor nu pot fi studiate fără cunoaşterea proceselor din interiorul atomului.

Trăgînd concluziile voi sublinia încă o dată că rezultatele cercetărilor în domeniul ştiinţelor naturii dau lovituri nimicitoare concepţiilor idealiste.

Prof. C. BARON
Giurgiu

Studiu în sera cu plante tropicale a staţiunii experimentale republicane Timişoara

PUNCTE DE VEDERE

În legătură cu predarea literaturii la clasele V-VII

După cum se ştie, în clasele V—VII se studiază, la orele de lectură literară, opere literare de mică întindere sau fragmente din opere mai întinse, cu scopul, bine precizat de programele şcolare, de a-i familiariza pe elevi cu unele din creaţiile literare, în versuri sau în proză, ale scriitorilor noştri clasici sau contemporani, de a contribui, prin analiza acestora, la întărirea educaţiei intelectuale, morale şi estetice a tineretului, în vederea dezvoltării lor multilaterale. Prin aceasta studiul lecturilor literare se încadrează în procesul de cunoaştere, îmbinîndu-se cu formarea etică a elevilor şi cu trăirea unor emoţii estetice.

Incadrîndu-se în procesul de cunoaştere, studiul lecturilor literare trebuie să se conformeze principiului fundamental al cunoaşterii dialectice, care precizează că în acest domeniu trebuie să se pornească de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la compus, de la particular la general. Prin urmare, o poezie, o schiţă sau o nuvelă reprezintă simplul, particularul care trebuie cunoscut în primul rînd, iar datele biografice şi bibliografice privitoare la autorul respectiv constituie compusul, generalul la care se ajunge după cunoaşterea simplului, a particularului. Acesta a fost de altfel şi unul din criteriile care au stat la baza noii organizări a problemelor în manualele de limba romînă pentru clasele a V-a şi a VI-a (ediţia 1962). De altfel, a porni de la datele bibliografice, mai ales la clasa a V-a, în care elevii vin pentru prima dată în contact cu un număr mai mare de creaţii literare ale scriitorilor noştri cei mai reprezentativi, înseamnă a ignora şi principiul inducţiei.

In discuţiile pe care le poartă în comisiile metodice, la cercurile pedagogice etc., numeroşi profesori de limba romînă susţin însă un alt punct de vedere de care ţin seama, bineînţeles, şi în predare. Anume, ei consideră indicat să expună în primul rînd, în faţa elevilor, datele biobibliografice şi apoi să treacă la analiza operei. La aceasta a condus şi faptul că multă vreme, în manuale, notiţele biobibliografice erau aşezate la început de capitol. Ca urmare, unii profesori ocupă în întregime prima oră de studiere a unui capitol sau, în cazul cel mai bun, cea mai mare parte a ei, pentru a prezenta, adesea cu multe detalii, viaţa şi opera scriitorului respectiv, fără ca cel puţin să fi făcut lectura expresivă a operei incluse în manual. Or aceasta nu poate duce decît la supraîncărcarea elevilor cu date neprevăzute în programele şcolare, tinzînd uneori la predarea istoriei literaturii încă de la clasa a V-a. Pe lîngă supraîncărcarea elevilor, acest fel de a concepe predarea literaturii la clasele V—VII mai are un mare dezavantaj : toată atenţia se concentrează asupra datelor biografice şi asupra operelor necunoscute încă de elevi ale unui scriitor, nu asupra aceleia incluse în manual cu scopul precis de a fi cunoscută sub toate aspectele ei, în vederea educării lor în spirit comunist, al formării gustului şi a interesului lor pentru literatură, precum şi a deprinderii lor de a sesiza moralul şi frumosul din fiecare lectură literară, adică de a o cunoaşte şi a o trăi intens.

Dar unele cadre didactice continuă încă să reducă analiza operelor literare la aspectul cognitiv, ignorînd complet sau în mare parte pe cel al trăirii etice şi estetice. Înţelegerea şi gustarea frumosului exprimat prin opera literară, trăirea lui trebuie să fie ţinta principală a analizei literare a fiecărei opere. Reducerea analizei la simpla reproducere a conţinutului unei opere literare nu reprezintă nici cel puţin un act temeinic de cunoaştere, cu atît mai puţin unul de înţelegere şi de trăire emoţională a ei. Aceasta poate asigura doar dobîndirea unor cunoştinţe restrînse despre istoria literaturii, dar nu iniţiere în marile creaţii artistice, nu formarea gustului şi a interesului pentru literatură, înseamnă un fel de intelectualism formal, nu trăire intensă a unuia dintre sectoarele cele mai vaste ale artei, arta cuvîntului scris.

S-ar putea obiecta că şi tratarea datelor biobibliografice la sfîrşitul capitolului ar putea prezenta în parte acelaşi neajuns, ispitind pe unii profesori să-i consacre o oră întreagă în detrimentul analizei operei literare prevăzută de programa şcolară. Desigur, s-ar putea întîmpla şi acest lucru. Această tendinţă trebuie însă combătută, deoarece la clasele V—VII nu se predă istoria literaturii. Datele biografice şi bibliografice nu sînt incluse în manual decît pentru a lărgi treptat orizontul cunoştinţelor elevilor, pregătindu-i pentru înţelegerea altor opere literare şi îndrumîndu-i spre alegerea lecturilor lor în funcţie de accesibilitatea acestora.

Pentru a atinge scopul educaţiei intelectuale, morale şi estetice a tineretului, profesorul de limba romînă este chemat să accentueze în primul rînd nu datele, ci conţinutul operelor, să trăiască el însuşi şi să-i obişnuiască şi pe elevi a trăi intens fiecare operă literară, să-i înveţe să o guste şi să poată exprima clar şi plastic ceea ce simt şi gîndesc.

Prof. ION POPESCU
Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Bucureşti

---

laţie, o exprimare corectă şi luminoasă de una cu greşeli stilistice, lexicale sau sintactice.

Aceste aspecte şi altele, expuse în referat, au prilejuit dezbateri vii şi îndelungate în rîndurile cadrelor didactice prezente la sesiune. Participanţii la discuţii s-au referit în spusele lor la numeroase aspecte importante legate de predarea limbii şi literaturii romîne — cum sînt, de pildă, conţinutul programei şi manualelor, al culegerilor de texte, literatura metodologică de specialitate, munca metodică în cercurile pedagogice, probleme privind bibliotecile şcolare, filmele şi discurile cu subiect literar, activitatea în cercurile literare ale elevilor etc. — şi au făcut observaţii şi propuneri care merită atenţie. Numeroşi vorbitori au subliniat necesitatea unei sincronizări mai accentuate a programelor de istoria R.P.R. şi istoria literaturii romîne, între care mai există decalaje uneori evitabile. S-a arătat că atît programele cît şi manualele au fost simţitor îmbunătăţite în ultimul timp, dar că încă mai este de lucru pentru descongestionarea unora dintre programe şi pentru aducerea manualelor la nivelul înţelegerii elevilor, în special în clasele a VIII-a şi a XI-a. În legătură cu materialul de literatură pe care elevii trebuie să-l aibă la îndemînă, s-a propus fixarea unor baremuri pentru bibliotecile şcolare, în aşa fel încît acestea să cuprindă neapărat toate operele de literatură romînă şi universală necesare, într-un număr de exemplare suficient pentru desfăşurarea normală a procesului de învăţămînt. S-a arătat că ar fi bine ca „Metodica literaturii", apărută numai în 6000 de exemplare, să fie reeditată şi să se acorde mai multă atenţie problemelor de metodică a literaturii la cursurile serale.

★

In cadrul sesiunii au fost prezentate şi o serie de comunicări ştiinţifice din domeniul istoriei şi filologiei. Astfel, profesorii de istorie au ascultat comunicările *„Date privitoare la începuturile Timişoarei"* (de A. Tintă, M. Bizerea, Al. Rusu, C. Rudeanu, profesori din Timişoara), *„Oraşul Timişoara în izvoarele orientale"* (de M. Guboglu, cercetător ştiinţific principal, Bucureşti), *„Greva muncitorilor feroviari din Timişoara — aprilie 1904 — oglindită în presa locală"* (de prof. Gh. Oancea, Timişoara), *„Izvoarele răscoalei lui Horia"* (de prof. univ. Şt. Pascu, Cluj), *„Ziare ilegale de uzină la Arad în anul 1931"* (de prof. V. Marin, Timişoara), *„Statuiete tesaliene în Banat"* (de profesorii M. Moga, Timişoara şi Oct. Răuţ, Reşiţa). In domeniul filologiei au fost expuse comunicările *„Aspecte ale unificării limbii literare romîneşti în secolul al XIX-lea"* (de prof. Gh. Ivănescu, Timişoara), *„Valori literare în cronica anonimă brîncovenească"* (de prof. L. Atanasiu, Timişoara), *„Eroul în basmul rusesc şi romînesc"* (de prof. A. Heinrich, Timişoara), *„Folclorul în opera lui M. Sadoveanu"* (de prof. E. Todoran, Timişoara) şi *„Sinonimia frazeologică şi figurată în stilul lui M. Sadoveanu"* (de prof. Şt. Munteanu, Timişoara).

Cu prilejul sesiunii a avut loc şi un foarte util schimb de experienţă între filialele participante, într-o şedinţă cu acest obiectiv, condusă de secretarul general al S.S.I.F., conf. univ. Emil Boldan. Exprimîndu-şi satisfacţia asupra lucrărilor sesiunii, mulţi participanţi au solicitat un sprijin mai substanţial din partea secţiilor de învăţămînt pentru atragerea unui număr cît mai mare de profesori în cadrul Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice, care are menirea de a contribui la ridicarea nivelului muncii de cercetare ştiinţifică şi a măiestriei predării istoriei, limbii şi literaturii.

Excursiile prin Timişoara şi la Arad organizate cu prilejul sesiunii au completat în mod plăcut şi util discuţiile din plenară şi pe secţii, ca şi schimbul larg de experienţă.

Conducerea centrală a S.S.I.F. este chemată să valorifice acţiunea deosebit de utilă pe care a întreprins-o, continuînd seria sesiunilor metodico-ştiinţifice interregionale şi transmiţînd organelor de resort ale Ministerului Invăţămîntului observaţiile şi propunerile dobîndite pe această linie, în vederea îmbunătăţirii continue a predării istoriei, limbii şi literaturii romîne în şcolile de cultură generală.

TATIANA CIOCÎRLIE
ELIZA BICHMAN
MIRCEA BRĂTUCU

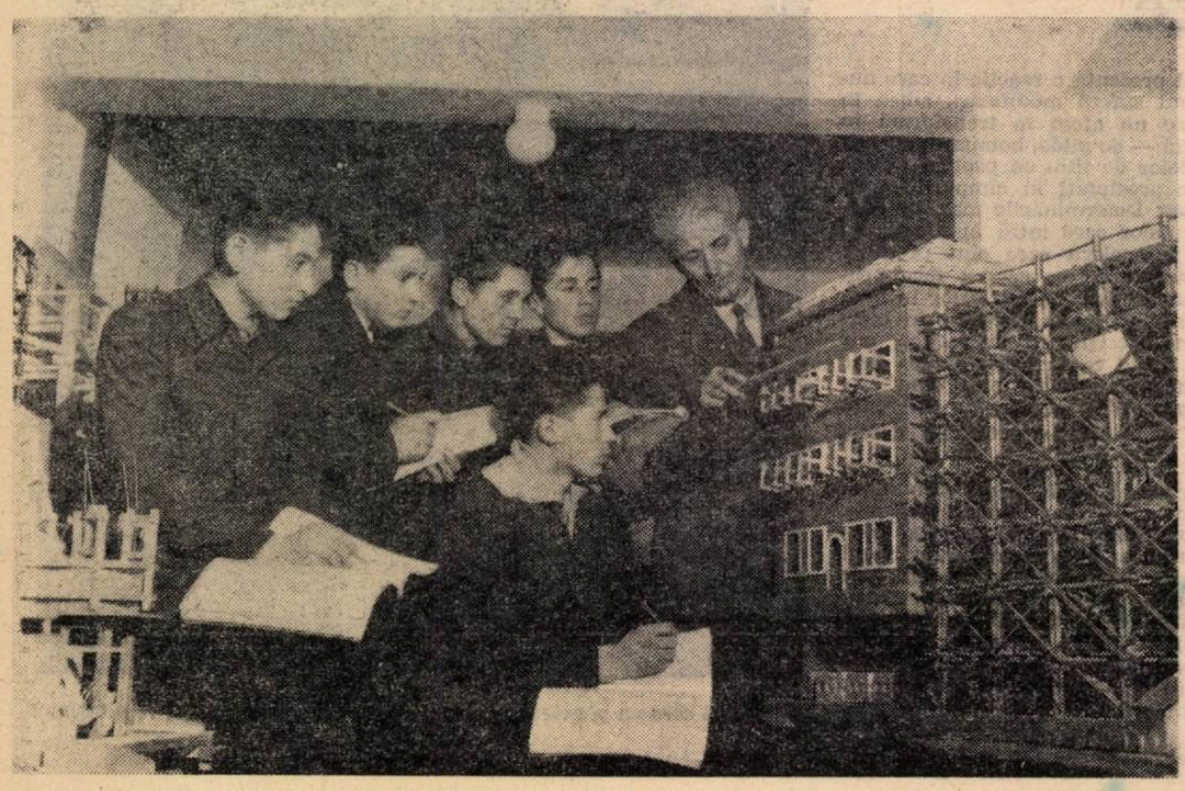

Elevii de la Grupul şcolar construcţii din Bucureşti urmărind explicaţiile profesorului asupra folosirii cofrajelor

Exemplul tehnicii înaintate

Eficienţa predării cunoştinţelor de specialitate în strînsă legătură cu tehnica nouă cere să se arate neapărat la lecţii, într-un mod cît mai concret, cum se aplică în producţie concepţiile tehnice înaintate, tehnologia modernă.

Pornind de la această cerinţă am căutat să organizez, în legătură cu principalele teme ale disciplinei „Construcţii", pe care o predau la şcoala tehnică, demonstraţii desfăşurate chiar pe şantierele pentru care lucrările prezentate în aceste teme sînt tipice. Pe baza acestor demonstraţii, a discuţiilor cu inginerii şi tehnicienii care execută lucrarea, ca şi pe baza exemplelor cunoscute de elevi din practica lor de şantier ei au putut trage importante concluzii tehnico-economice în legătură cu lucrarea respectivă.

Am aplicat acest procedeu, de pildă, la temele privind elementele de arhitectură ale clădirilor, amplasarea acestora, tipurile de clădiri şi trasarea construcţiilor, organizînd cîteva lecţii cu caracter de demonstraţie la noile complexe de clădiri din Piaţa Gării, din Piaţa Abatorului şi din alte cîteva locuri ale oraşului nostru. Cu acest prilej am analizat cu elevii executarea zidăriei cu cărămizi obişnuite, dozajele cele mai eficiente pentru mortare şi consolidarea unor ziduri despărţitoare, paralel cu turnarea în cofraje realizate din panouri, care constituie cea mai nouă tehnică de construcţie aplicată pe şantierele respective.

La tema „Lucrări de beton şi beton armat", unde exemplificările au fost făcute pe şantierele „Unirea" şi „Carbochim", am insistat în special asupra confecţionării şi montării stîlpilor şi fermelor de beton armat prefabricat şi a grinzilor postcomprimate. Cu acest prilej am efectuat cu elevii şi măsurători tensiometrice pentru stabilirea rezistenţei elementelor prefabricate la eforturi sub sarcini.

Cînd am predat lecţiile privind construcţiilor metalice am organizat demonstraţii pe şantierul fabricii „Tehnofrig", unde se construieşte o hală uriaşă. Aici elevii au putut urmări alcătuirea secţiunilor pentru stîlpi, ferme şi luminatoare, ca şi asamblarea şi montarea lor.

Uneori, şantierele de construcţii din oraşul nostru nu ne puteau furniza toate exemplele necesare. De aceea, folosind sprijinul Trustului regional de construcţii, am organizat o serie de vizite pe diferite şantiere din alte oraşe. Astfel, am vizitat cu elevii Atelierul de prefabricate din Turda, unde au putut cunoaşte în practică tehnologia executării fişiilor cu goluri şi a stîlpilor precomprimaţi, ca şi activitatea laboratorului de încercări şi au efectuat lucrări practice la încercarea unor fişii şi chesoane. Tot la Turda, la Fabrica de ciment, elevii au putut să vadă cum se aplică metoda de ridicare a coşurilor cu ajutorul cofrajelor glisante.

Şantierele care aplică tehnica cea mai nouă, cum e cazul pereţilor glisanţi la construcţia blocurilor, a tencuielilor mecanizate, a lucrărilor de izolaţii cu praf hidrofob, a grinzilor postcomprimate şi ridicate cu vinciuri speciale ş.a.m.d. au fost vizitate în mai multe etape ale lucrării, pentru ca elevii să cunoască metodele respective sub toate aspectele lor.

Am programat, pentru sfîrşitul acestui an şcolar, o lecţie-excursie la Bucureşti, pentru cunoaşterea metodelor de construcţie a blocurilor din panouri mari, a lucrărilor sistem fagure, a folosirii materialelor plastice în lucrările de finisaj etc.

Unele lecţii demonstrative au urmărit cunoaşterea de către elevi a materialelor moderne introduse în construcţii. De pildă, am organizat lecţii-excursii la fabrica „Horia, Cloşca şi Crişan" care produce covoare din policlorură de vinil, tapete lavabile şi semilavabile, plăci înlocuitoare de faianţă, plăci pentru pardoseli, obiecte sanitare din polimeri etc., precum şi Combinatul de industrializare a lemnului de la Gherla, unde elevii au putut vedea procesul de fabricare a furnirelor tehnice, placajelor şi plăcilor aglomerate.

O metodă eficientă de prezentare a tehnologiei şi a proceselor înaintate de muncă utilizată în şcoala noastră cu sprijinul conducerii Trustului regional de construcţii o constituie şi organizarea de demonstraţii ale maiştrilor, ale şefilor de echipe şi ale muncitorilor fruntaşi în întrecerea socialistă. Bunăoară, după predarea temei privitoare la pardoseli de mozaic am invitat în şcoală, pentru a face o demonstraţie practică, pe maistrul I. Condor, cunoscut specialist în lucrările de acest gen. Asemenea demonstraţii s-au efectuat şi după predarea temelor privitoare la lucrările de parchetare specială, la lucrările de calcio-vechio etc. După demonstraţii s-a discutat despre fiecare fază a lucrării, despre comportarea materialelor utilizate, despre productivitatea muncii etc.

Lucrările de control şi rezultatele obţinute de elevii noştri în cadrul brigăzilor de pe şantierele de construcţii repartizate exclusiv şcolii de către conducerea Trustului regional de construcţii dovedesc eficienţa lecţiilor demonstrative. De aceea ne propunem să organizăm asemenea lecţii la toate temele disciplinelor de specialitate, asigurînd astfel o legătură permanentă a predării cu practica, cu problemele muncii de pe şantiere.

Ing. GRAŢIAN DRAGOŞ
Grupul şcolar de construcţii din Cluj

Probleme de mecanică tehnică

Predarea lecţiei „Momente de inerţie" la orele de mecanică tehnică cere profesorului să folosească, paralel cu explicaţiile din domeniul fizicii, şi instrumentul matematic. O deosebită importanţă are lămurirea elevilor asupra raportării momentelor de inerţie la o axă, deoarece cunoştinţele în legătură cu aceasta îi vor ajuta mult în efectuarea calculului de rezistenţă al organelor de maşini, al profilelor laminate precum şi, în general, rezolvarea problemelor privind mişcarea de rotaţie din dinamică.

În predarea acestei teme voi sublinia de la început, pe baza noţiunilor însuşite anterior de către elevi, rolul important pe care-l are masa unui sistem de puncte materiale în cunoaşterea condiţiilor mişcării acestora. Voi evidenţia apoi că totuşi masa unui sistem de puncte materiale nu-l caracterizează suficient în ceea ce priveşte mişcarea. Pentru a demonstra acest lucru voi desena pe tablă două roţi menţionînd că au aceeaşi masă, însă raze diferite, la care aplic cîte un cuplu din acelaşi moment. Pe baza experienţei lor practice elevii îşi vor putea da seama că, deşi roţile au aceeaşi masă, roata cu raza mai mare se pune mai greu în mişcare. Voi desprinde deci, cu ajutorul clasei, concluzia că, dintre două roţi de aceeaşi masă, roata cu raza mai mare se pune mai greu în mişcare, adică are o inerţie mai mare aceea a cărei masă este mai depărtată de axă, sau care are masa mai răspîndită. Voi conchide că alături de masă, răspîndirea acesteia joacă un rol important în mişcarea de rotaţie a unui corp şi voi arăta că elementul care caracterizează răspîndirea masei într-un corp se numeşte moment de inerţie.

Trecînd la prezentarea momentului forţelor unui corp solid rigid în raport cu o axă de rotaţie voi atrage atenţia elevilor asupra faptului că, ori de cîte ori vorbim de răspîndirea masei într-un corp, adică de momentul lui de inerţie, trebuie să ne referim la o axă sau la un punct.

Voi desena apoi pe tablă un corp solid rigid care se roteşte în jurul axei sale şi voi arăta cum se calculează momentul forţelor de inerţie ale acestuia în raport cu axa de rotaţie. Voi împărţi figura în părţi egale de masă şi voi scrie ecuaţia forţelor de inerţie tangenţiale, care sînt cunoscute elevilor de la mişcarea circulară uniform variată. Voi desprinde împreună cu ei concluzia că forţele de inerţie normale au un moment nul, care intersectează axa. Voi cere apoi unui elev să scrie momentele forţelor de inerţie tangenţiale şi să deducă momentul total al forţelor de inerţie.

Voi trece apoi la explicarea momentului de inerţie al unui sistem de puncte materiale în raport cu axa şi voi arăta elevilor ce înţelegem prin moment de inerţie mecanic al unui sistem de puncte materiale în raport cu o axă. Desenînd la tablă un sistem de puncte materiale situate într-un plan în care am considerat două axe rectangulare ,Ox şi Oy, voi deduce cu ajutorul elevilor expresia momentului de inerţie, întîi în raport cu axa Ox, iar apoi în raport cu axa Oy.

În ultima parte a lecţiei mă voi ocupa de determinarea valorii distanţei medii a unui punct material faţă de o axă şi a momentului de inerţie al unei bare subţiri faţă de o axă perpendiculară pe direcţia barei.

După ce, pe baza demonstraţiei, vom deduce cele două expresii ale distanţei medii, voi arăta elevilor că oricare din cele două expresii poate fi utilizată în problemele cuprinzînd momente de inerţie, de exemplu, în calculul momentului de inerţie al unei bare subţiri de masă faţă de o axă care este perpendiculară pe direcţia ei. Pentru a demonstra aceasta voi desena pe tablă o bară subţire precum şi o axă care trece prin extremitatea barei şi e perpendiculară pe direcţia acesteia, în vederea calculării momentului de inerţie mecanic al barei faţă de axă. Elevii îşi vor putea da seama pe baza desenului că, pentru a afla momentul de inerţie al unui element al barei faţă de axă, trebuie să înmulţească masa elementului respectiv cu patratul distanţei medii a acestuia faţă de axă. Pe baza acestor date şi prin utilizarea formulei cunoscute anterior, elevii vor deduce masa elementului şi distanţa medie a elementului faţă de axă, ceea ce le va permite să afle momentul de inerţie al elementilor de bază şi momentul total de inerţie, care este expresia momentului de inerţie al unei bare subţiri faţă de extremitatea sa.

Ca aplicaţii practice voi folosi probleme cu date concrete din producţie, privind mai ales calculul diferitelor organe de maşini. Asemenea probleme fixează şi consolidează cunoştinţele predate, subliniind încă o dată importanţa lor pentru activitatea practică a viitorilor tehnicieni.

Ing. ION BILEA
Bucureşti

Studiul agrotehnicii în cercurile de elevi

In vederea lărgirii orizontului cunoştinţelor de specialitate ale elevilor, la Centrul şcolar din Tg. Mureş au luat fiinţă, începînd din acest an, pe baza noului profil de pregătire a cadrelor pentru agricultură, două cercuri tehnice — unul pentru studiul problemelor de agricultură şi unul zooveterinar.

Fiecare dintre aceste cercuri cuprinde mai multe secţii pentru studiul unor probleme de specialitate. În cadrul cercului tehnic agricol s-au organizat, de pildă, secţii de fitotehnie, de agrotehnică, de mecanizare, de horticultură şi botanică, fiecare din ele urmărind una sau două probleme. In acest fel munca de cercetare poate fi aprofundată în mod corespunzător şi în acelaşi timp este înlăturată primejdia supraîncărcării elevilor. Aceştia au efectuat lucrări de cartare parţială a solului la G.A.C. Sîntana, cercetează probleme ca determinarea procentului de zahăr la soiurile de sfeclă de zahăr din regiune, influenţa îngrăşămintelor extraradiculare la porumb, provocarea formării rădăcinii şi mugurilor în vederea obţinerii de recolte timpurii de cartofi etc. Efectuarea lucrărilor cerute de studiul acestor probleme se desfăşoară sub directa îndrumare a profesorilor de specialitate, iar rezultatele obţinute de fiecare secţie în cercetarea problemelor sînt puse în discuţia tuturor membrilor cercului, în şedinţele plenare care au loc lunar.

Iată, de pildă, cum s-a desfăşurat pînă acum activitatea membrilor secţiei de agrotehnică, care s-a ocupat de lucrările de cartare parţială a solului la G.A.C. Sîntana. După fixarea temei s-a organizat o consfătuire cu toţi cei 20 de membri ai secţiei de agrotehnică, stabilindu-se scopul lucrării, problemele ce se propun spre rezolvare, etapele de desfăşurare a lucrării, repartizarea sarcinilor, locul unde se vor efectua analizele probelor de sol şi datele pînă la care trebuie terminată fiecare etapă a studiului. S-a hotărît să se determine, la toate trupurile ce alcătuiesc teritoriul gospodăriei colective, textura solurilor, procentul de humus, conţinutul în azot, conţinutul în fosfor şi conţinutul în potasiu. In acest scop s-a organizat în prealabil o recunoaştere a teritoriului gospodăriei colective, întocmindu-se o schiţă. După luarea probelor, acestea au fost aduse în laboratorul şcolii şi au fost uscate, iar elevii au trecut la efectuarea analizelor, fiecare dintre analize fiind efectuată paralel de cîte doi-trei elevi. Pentru a se asigura folosirea unei aparaturi cît mai moderne în executarea analizelor la probele de sol, s-a luat legătura cu laboratorul agrochimic regional. Aici, după ce şi-au însuşit tehnica lucrărilor şi au învăţat să mînuiască aparatura, elevii au executat cu precizie lucrările de analiză.

S-a trecut apoi la interpretarea rezultatelor obţinute şi la întocmirea referatelor, care au fost expuse ulterior în şedinţa plenară a cercului. O dată cu aceasta au fost prezentate şi schiţe ale terenurilor gospodăriei, ca şi planşe care cuprindeau rezultatele obţinute sau înfăţişau aparatura folosită la analizele chimice ale solurilor. In urma discuţiilor, rezultatele cercetării au fost comunicate gospodăriei colective din Sîntana, făcîndu-se propuneri în vederea îmbunătăţirii prin diferite metode a calităţii solurilor respective. De pildă, determinîndu-se care sînt trupurile cu un conţinut mediocru de azotaţi sau de fosfor, s-a propus să se aplice la aceste trupuri îngrăşăminte chimice azotate (azotat de amoniu), îngrăşăminte cu superfosfaţi etc.

Pe baza experienţei acumulate pînă acum şcoala şi-a propus să extindă cercetările şi la alte probleme, în strînsă legătură cu producţia unităţilor agricole socialiste.

Prof. MIHAI COSTĂCHESCU
Tg. Mureş

Predarea scrierii ronde

Ca și predarea scrierii cursive sau batarde, predarea scrierii ronde contribuie la dezvoltarea deprinderii elevilor de a scrie frumos, de a da o formă exterioară ordonată și estetică lucrărilor lor.

Spre deosebire de celelalte scrieri prevăzute în programa școlară, scrierea rondă nu este o scriere înclinată. Trăsăturile ei de bază sînt : bastonatele — trăsături verticale la fel de groase — și trăsăturile rotunde — ovale și semiovale.

Ca și la scrierea cursivă, portativul este format din 6 linii orizontale — 3 rînduri mari și 2 jumătăți la marginea de sus și de jos a celor 3 rînduri. Liniile verticale formează pătrățele cu liniatura orizontală. Pentru uzul școlar se pot folosi cu succes caiete de matematică : patru pătrățele din caietul de matematică sînt socotite drept unul pentru scrierea rondă ; deci, într-un portativ vor intra pe vertical 8 pătrățele din caietul de matematică. Este bine să se linieze caietul în prealabil. Între portative se lasă spații libere de cel puțin un pătrățel.

Pentru scrierea rondă se întrebuințează o peniță specială — peniță rondă cu vîrful tăiat oblic — sau alte peniță ce se găsesc în comerț, tăiate oblic la vîrf și șlefuite.

La predare profesorul desenează la tablă, pe portativ, întîi fiecare element component al literei în mod separat și abia după aceea litera respectivă. Pentru ca elevii să observe mai bine cum se înscrie litera pe portativ, ca și ordinea scrierii elementelor componente, punem săgeți ce indică direcția trăsăturilor și cifre ce indică ordinea trăsăturilor înscrise.

Conform programei, în trimestrul al III-lea se prevede la clasa a V-a predarea scrierii ronde, iar la clasa a VI-a recapitularea ei în cadrul recapitulării scrierilor parcurse în anii precedenți.

În clasa a V-a, la predarea scrierii ronde, voi urma ordinea genetică a literelor conform grupelor indicate în programă. În clasa a VI-a, unde voi repartiza pentru recapitularea scrierii ronde o oră, voi urma ordinea alfabetică.

La aplicații voi scrie cu elevii diferite nume proprii din geografia țării, în special nume de orașe sau centre industriale apărute de curînd pe harta țării, nume de localități istorice, nume de eroi comuniști și uteciști, date istorice. Pentru a înviora lecția voi cere elevilor să propună ei înșiși astfel de nume.

În cadrul orelor următoare, în care voi organiza exerciții aplicative de scriere rondă în combinare cu scrierea cursivă sau batardă, vom scrie inventarul clasei (în care titlul și data vor fi scrise în rondă, iar denumirea obiectelor și numărul lor cursiv), vom întocmi un anunț etc. O astfel de lucrare poate fi socotită drept un extemporal și notată. Lucrările cele mai bune ca și cele mai slabe vor fi analizate din punct de vedere al formei exterioare cît și al conținutului, față de întreaga clasă. Pentru încurajarea elevilor voi expune cele mai bune lucrări într-o vitrină specială, în holul școlii.

MARIA AVACHIAN
Școala de 8 ani nr. 27
București

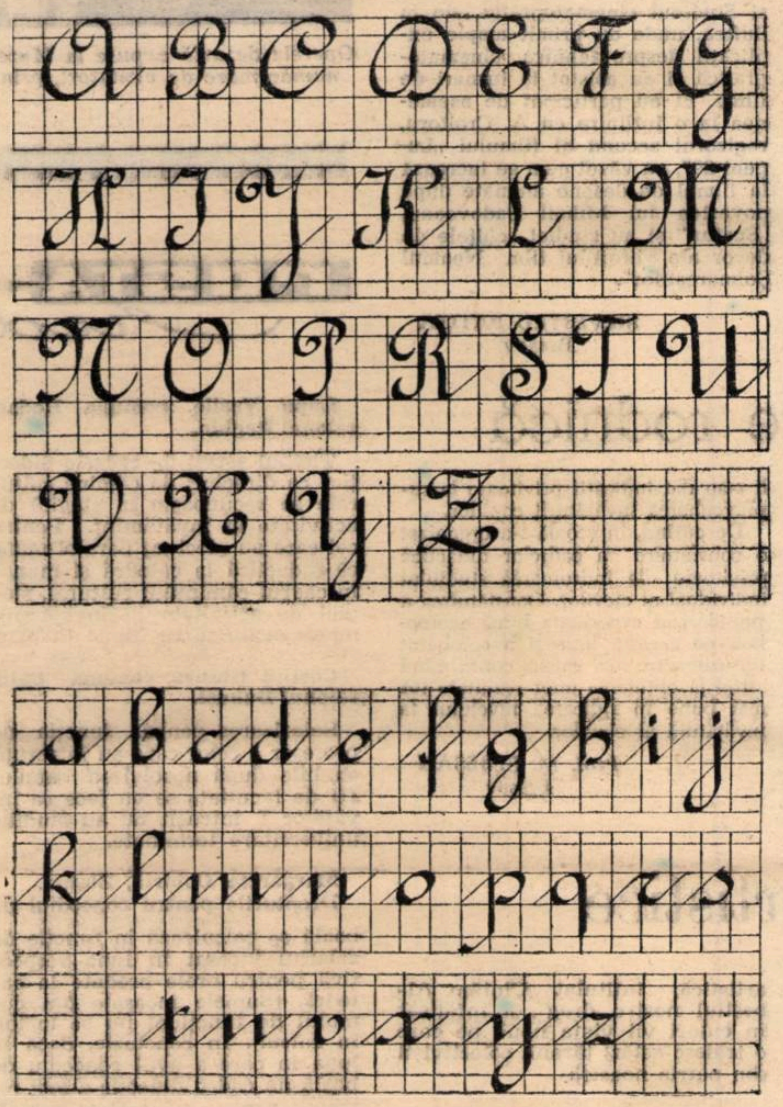

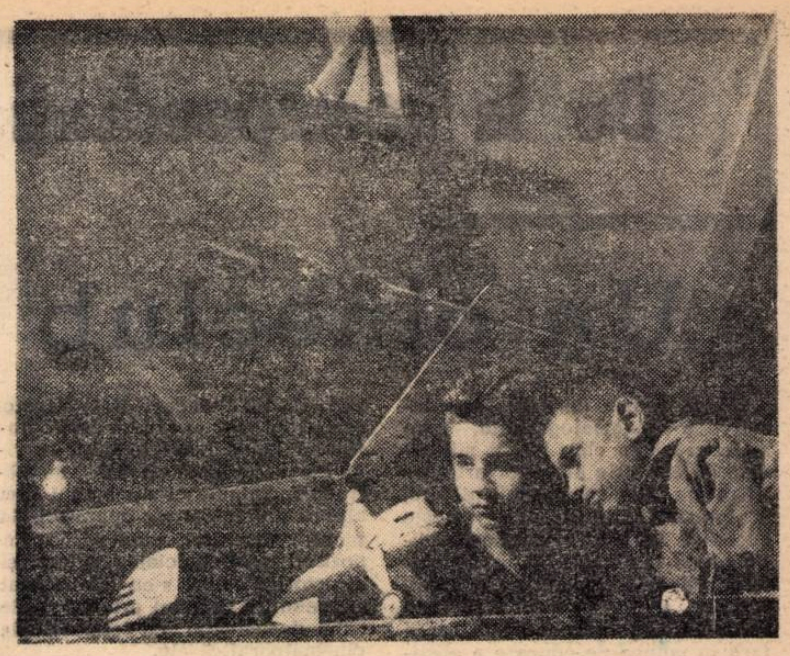

Micii aeromodeliști studiază un nou tip de planor

Cuvîntul unui părinte

„Îți scad nota la purtare..."

Am sunat. Mi-a deschis, ca de obicei la acea oră, Fana. Dar n-am fost primit cu un „Uraaa !.. bine c-ai venit", ci cu un foarte rece „Bună", prevestitor de furtună.

— Mi-ați făcut-o !

— Ce anume ?

— V-am telefonat doar, și ție și mamei, la birou, ieri, să vă reamintesc de lectoratul cu părinți, de la ora 5...

— E adevărat. Dar vezi, nici mama și nici eu nu ne-am putut încheia treburile pînă la ora aceea. La prima ocazie...

N-am fost deloc convingător, pe semne, căci Fana continua să fie bosumflată. Încercai s-o îmbunez.

— Mi-a scăzut din cauza voastră nota la purtare — izbucni ea. Bine îmi șade ! Pionieră cu 9...

— Poate din alt motiv...

— Pe cuvînt că nu !

Cam la aceasta s-a rezumat discuția cu Fana. Înclinam să mă consider vinovat pentru supărarea ei. În definitiv, mie trebuia să mi se scadă nota la purtare...

A doua zi, la școală :

— Vreau să vă explic. Înțeleg utilitatea ședințelor cu părinții, a lectoratelor. Dar programul de lucru al soției și al meu coincide uneori cu ora de ședință pe care o fixați dvs., tovarășă învățătoare...

— De ce nu vă învoiți ? Nu puteți să faceți atîta sacrificiu pentru fica dvs. ?

— Știu că nu e un sacrificiu, e o obligație părintească. Și totuși, cu toată bunăvoința, se poate întîmpla să n-o poți respecta.

— În cazul de față, o fi adevărat. Dar, vedeți, cîțiva dintre părinții elevilor din clasă lipsesc mai întotdeauna de la ședințe. N-au venit o dată, de două ori, de trei ori... Trebuia să iau o măsură. De aceea am avertizat copiii că le voi scade nota la purtare dacă părinții vor lipsi. Să vă spun un secret : încă nu m-am ținut de cuvînt. Data viitoare, însă, o s-o fac.

După o asemenea lecție de „pedagogie" m-am simțit oarecum dezarmat. Dar am crezut că este obligația mea să spun că procedeul nu are nimic comun cu ceea ce înțelem noi prin știința educației. La urma urmei, cîte mijloace n-ar fi găsit tovarășa învățătoare pentru a-i convinge pe părinții la care se referea de necesitatea de a ține legătura cu școala ? Putea să-i viziteze la domiciliu și să stea de vorbă cu ei, putea să solicite sprijinul altor părinți, membri ai comitetului, sau sprijinul colectivelor din întreprinderile unde lucrează....

Era prea complicat ? Da, e mai simplu să asiguri o prezență numerică avînd ca aliat elevul care nu vrea să i se scadă nota la purtare.

AL. PODARU

Într-o bibliotecă școlară

Biblioteca Școlii medii nr. 4 din Galați desfășoară o bogată activitate pentru asigurarea unei lecturi variate și adecvate nivelului de cunoștințe al elevilor, dispunînd de un fond bogat de cărți, a cărui alcătuire a avut drept criteriu de orientare datele bibliografice întocmite de bibliotecară în colaborare cu cadrele didactice, în lumina programelor școlare.

Elevii găsesc la bibliotecă, pentru studiul literaturii române, multe lucrări de bază, cum sînt de pildă operele lui Eminescu, Caragiale, Coșbuc, Vlahuță, Sahia, Topîrceanu, Sadoveanu, Galaction. Acestea stau la dispoziția lor într-un număr suficient, adică în 8—10 și chiar 15—20 exemplare.

Totuși mai există opere ca scrierile lui D. Cantemir, M. Costin, D. Bolintineanu (necesare elevilor din clasa a IX-a), sau Iliada (necesară elevilor din clasa a VIII-a) care se găsesc doar în număr de 2—3 exemplare, adică cu totul insuficient față de cerințe. De asemenea, unele scrieri de Marin Preda, Titus Popovici, Maria Banuș sau Aurel Baranga, necesare elevilor din clasa a XI-a, care se pregătesc pentru examenul de maturitate, sînt slab reprezentate în fondul bibliotecii.

Din păcate, am întîlnit și un alt aspect : lipsa completă a unor lucrări necesare, ca de exemplu „Ion" de L. Rebreanu, scrierile în proză ale lui T. Arghezi, piesele Luciei Demetrius, lucrările lui Nagy Istvan și Asztalos Istvan, lucrări care oglindesc aspecte ale vieții satului contemporan etc. Cauza ? Fie că n-au fost procurate la timp, fie că au fost achiziționate într-un număr mic de exemplare, care s-au uzat între timp sau au fost pierdute.

Bibliotecara, ajutată de către colectivul de profesori, va trebui să folosească cît mai chibzuit fondurile pentru achiziționarea de cărți și, pe măsura în care sînt reeditate, lucrările cerute de programe să fie achiziționate într-un număr suficient de exemplare. Astfel, biblioteca școlii va cîștiga și mai multă popularitate în rîndul cititorilor și își va putea îndeplini mai bine importantul rol care-i revine în sprijinirea procesului instructiv-educativ.

Z. BARTHA

Îndrumați de bibliotecară, pionierii petrec momente plăcute în lumea cărților

Carnetul elevului

Regulamentul școlilor de cultură generală prevede că elevul este dator să aducă la școală carnetul de elev în fiecare zi cînd are cursuri, să-l prezinte la cerere profesorilor, diriginților sau directorului școlii, ca și părinților după fiecare notare în școală. La rîndul lor, cadrele didactice au obligația să treacă în carnetul elevului notele obținute zilnic de acesta și orice alte însemnări sau fapte constatate cu privire la comportarea lui, precum și măsurile luate. Astfel, completat cu regularitate, carnetul devine un mijloc permanent de informare a părinților asupra situației școlare a copiilor lor, constituie un mijloc pentru întărirea legăturii școlii cu familia. În același timp, el face să crească valoarea educativă a notării, căci profesorul comunică atît nota obținută de elev cît și motivul pentru care a fost apreciat cu nota respectivă.

Recent am fost în Școala de 8 ani din comuna Sudriaș, raionul Făget unde, lîngă o serie de realizări obținute în instruirea și educarea elevilor, am constatat un fapt care la prima vedere pare să fie un lucru mărunt, dar care reflectă o atitudine de subapreciere a carnetului de elev din partea colectivului didactic. Aici s-a încetățenit un sistem nepotrivit în ceea ce privește completarea carnetului. Acesta este completat în multe cazuri chiar de către elevii în cauză, fie cu cerneală, fie chiar cu creionul. Ca urmare, notele slabe nu sînt trecute întotdeauna în carnet, ceea ce face ca părinții să nu fie informați la timp asupra situației școlare a copiilor lor, spre a putea lua măsuri eficace pentru stimularea și ajutorarea acestora la obiectele respective. Majoritatea carnetelor elevilor din școală sînt păstrate în proaste condiții.

Se pune pe drept cuvînt întrebarea : cum a verificat directorul acestei școli, dar mai ales cum au verificat diriginții notările făcute în carnetele elevilor ? Cum au verificat diriginții dacă părinții copiilor au luat cunoștință de notările făcute de școală ?

Modul cum este folosit și păstrat acest document școlar în școala din comuna Sudriaș face ca el să-și piardă valoarea educativă, să nu constituie un mijloc de întărire a legăturii școlii cu familia.

Este necesar ca întregul colectiv didactic din această școală, ca și cele din alte școli unde se mai întîlnesc asemenea practici, să acorde atenția cuvenită carnetului elevului.

FRANCISC ÜRMENYI

De la corespondenţi şi cititori

Un cineclub şcolar

Ţinînd seama de valoarea educativă a cinematografului, care sintetizează în chip fericit mijloacele de expresie ale altor arte — literatura, muzica, dansul, pictura, sculptura şi arhitectura — şi este accesibil tuturor oamenilor, indiferent de înclinaţiile şi preferinţele lor estetice, conducerea Complexului şcolar preventorial din Predeal şi-a propus să-l folosească larg în munca de educare a elevilor. În acest scop conducerea şcolii a căutat să-i iniţieze pe elevi în arta cinematografică, să le formeze gustul estetic în acest domeniu, arătîndu-le ce este frumos într-un film, deprinzîndu-i să fie receptivi faţă de problemele regiei, ale scenariului, ale tehnicii cinematografice, învăţîndu-i să înţeleagă mesajul artistic al filmelor.

Ca urmare a acestor preocupări, în şcoală a luat fiinţă un cineclub care poartă numele „Amicii filmului". Cineclubul urmăreşte să-i iniţieze pe elevi în arta cinematografică pe calea unui ciclu de prelegeri şi prin organizarea unor întîlniri cu regizori şi operatori cinematografici.

În trimestrul II, bunăoară, s-au ţinut prelegeri cu teme ca „Evoluţia cinematografiei de la origine pînă azi", „Cum se face un film". „Scenariul literar", „Regizorul şi coechipierii săi", „Etapele de realizare a unui film", „Contribuţia lui Eisenstein la crearea cinematografiei sovietice şi a cinematografiei mondiale actuale" etc.

Membrii cineclubului au putut cunoaşte, datorită acestor prelegeri, evoluţia cinematografului de la roata lui Faraday, de la Kinetoscopul lui Edison sau cinematograful lui Louis Lumière pînă la video magnetofonul de azi, au pătruns în tainele creaţiei unui film alături de regizor, de operatori, de picturi, machiori, montori, compozitori, pirotehnicieni, actori şi directori de film, s-au familiarizat cu genurile filmului artistic şi ale celui documentar, cu terminologia cinematografică etc.

Expunerile au fost ilustrate cu exemple din filmele vizionate de elevi, uneori chiar în incinta complexului şcolar. Bunăoară, conferinţa despre Eisenstein a fost urmată de vizionarea filmului „Crucişătorul Potemkin". În legătură cu munca operatorului de imagine s-au făcut schiţe pe tablă, menite a întemeia explicaţia metodelor de filmare combinată pe cunoştinţele de fizică ale elevilor. Astfel, elevii au aflat cum se pot filma în studio bătălii navale prin suprapunerea în perspectivă a unor machete de corăbii, au înţeles cum e posibil să se reunească într-un singur cadru, prin metoda retroproiecţiei, scene filmate la date diferite, acţiuni din perioade diferite.

Membrii cineclubului au vizitat şi Studioul cinematografic de la Buftea, unde au primit ample explicaţii despre tehnica cinematografică şi au asistat la turnări de filme. Ei au participat de asemenea la o întîlnire cu A. Croitoru, regizorul secund al filmului „Lupeni 29", au văzut cum se lucrează la filmul de desene animate după povestea lui Mihail Sadoveanu, „Scatiul" şi au studiat schiţele de decor ale viitorului film „Neamul Şoimăreştilor".

SILVESTRU PATIŢA
Braşov

Consfătuire rodnică

Preocupîndu-se de înlăturarea mediocrităţii la învăţătură, cadrele didactice de la Şcoala de 8 ani nr. 6 din Braşov acordă o deosebită atenţie îndrumării muncii individuale pe care o desfăşoară elevii acasă. În acest scop învăţătorii şi profesorii au făcut vizite la domiciliul elevilor, ajutîndu-i să-şi organizeze în mod raţional timpul de studiu, arătîndu-le cum să-şi efectueze temele, cum să lucreze cu manualul, cum să folosească notiţele. S-au ţinut, de asemenea, şedinţe cu părinţii în care li s-au dat indicaţii privitoare la supravegherea învăţăturii copiilor.

De curînd, în şcoală s-a organizat o consfătuire a cadrelor didactice privitoare la îndrumarea studiului individual al elevilor. Consfătuirea a popularizat experienţa bună acumulată pe această linie şi a combătut lipsurile care mai există, contribuind astfel la obţinerea unor rezultate tot mai bune în ridicarea nivelului la învăţătură al elevilor.

Prof. M. SEBEŞAN
Braşov

Activităţi cultural-artistice

În decursul vacanţei care a trecut, numeroşi elevi au luat parte la tradiţionalul concurs cultural-artistic care a contribuit la lărgirea orizontului lor, la dezvoltarea lor multilaterală.

Concursul cultural-artistic ce a avut loc la Casa raională de cultură din oraşul Rîmnicul Sărat, de pildă, a antrenat peste 900 de elevi de la şcolile medii, de la Centrul şcolar agricol şi de la Şcoala de meserii din localitate.

Un succes deosebit au obţinut la concurs corul, orchestra şi soliştii vocali de la Şcoala medie nr. 1 „Al. Vlahuţă". De asemenea, s-au bucurat de mult succes recitatorii de la Şcoala medie nr. 2, ca şi brigăzile artistice de agitaţie de la Şcoala de meserii.

*

În oraşul Gherla din regiunea Cluj, elevii Şcolii medii „Petru Maior" din localitate au prezentat la faza raională a concursului cultural-artistic un reuşit program de cîntece, recitări şi dansuri populare româneşti şi ale naţionalităţilor conlocuitoare, precum şi feeria muzicală „Inima mamei" de Al. Mitru.

Publicul spectator a răsplătit cu vii aplauze jocul reuşit al tinerilor interpreţi. Obţinînd cele mai bune aprecieri din partea juriului, echipa de teatru s-a calificat pentru faza regională a concursului.

★

La concursul pionerilor şi şcolarilor din raionul Sighişoara, care s-a desfăşurat în sala căminului cultural din comuna Vînători, şi-au măsurat forţele artistice elevii din comunele şi satele Albeşti, Vînători, Boi, Topa, Feleag şi Mureni.

O impresie deosebită au produs în rîndurile celor prezenţi la concurs corul şi brigada artistică de agitaţie a Şcolii de 8 ani din comuna Albeşti. Fiecare cîntec interpretat de corul acestei şcoli a cules ropote de aplauze, iar programul prezentat de brigada artistică, intitulat „Cîntăm Albeştiul nostru drag", a înfăţişat în culori vii viaţa nouă pe care o trăiesc astăzi ţăranii colectivişti din patria noastră.

Preşcolarii în vizită la şcoală

De curînd, copiii din grupa mare de la Grădiniţa nr. 28 din cartierul Steagul Roşu din Braşov au făcut o vizită la Şcoala de 8 ani nr. 10 din acelaşi cartier.

Viitorii şcolari au fost întîmpinaţi de un grup de elevi din clasa I, care le-au urat „bun venit" şi apoi i-au condus în clasa lor. Clasa frumos aranjată cu flori, fotomontaje, lucrări ale copiilor, material didactic — totul în cea mai deplină ordine şi curăţenie — a stîrnit mult interes în rîndurile celor mici. Ei au asistat aici la o scurtă lecţie de aritmetică de adunări în cadrul numerelor 1—10, urmărind cu atenţie întrebările învăţătoarei, răspunsurile elevilor, scrisul pe tablă. După cîteva minute, au început şi ei să ridice mînuţele în sus — la început cu timiditate, apoi cu încredere, plini de bucurie că ştiu să răspundă la întrebările puse de învăţătoare.

Vizita s-a dovedit nu numai plăcută, dar şi folositoare, familiarizîndu-i pe copii cu şcoala, cu atmosfera ei.

CORNEL COMŞA
Braşov

CONCURS

Institutul politehnic din Iaşi anunţă ocuparea prin concurs a următoarelor posturi vacante :

1) conferenţiar la Facultatea de industrie uşoară, catedra de confecţii piele şi încălţăminte, disciplina materii prime şi auxiliare pentru confecţii piele ;

2) profesor la Facultatea de mecanică, catedra de rezistenţa materialelor, disciplina rezistenţa materialelor ;

3) conferenţiar la Facultatea de mecanică, catedra de termotehnică, disciplina termotehnică.

Cererile de înscriere, se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ la rectoratul Institutului politehnic din Iaşi, Calea 23 August, nr. 11, însoţite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe ; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar ; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază ; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ; autobiografia.

Operele de artă expuse la Muzeul oraşului Rîmnicu Vîlcea atrag un număr mare de vizitatori, printre care numeroşi elevi şi profesori

POŞTA redacţiei

Lupu Vasile, comuna Hodac, raionul Reghin.

Timpul servit de cadrele didactice ca directori de cămine culturale se recunoaşte la stagiul de activitate în învăţămînt. Pentru cei care au efectuat paralel muncă didactică la catedră şi muncă în cadrul căminului cultural, stagiul de activitate în învăţămînt nu se modifică cu nimic în plus.

Costică Ghinea, comuna Calu, raionul Buhuşi.

Salarizarea pentru funcţia de profesor a celor care au întrerupt studiile după absolvirea anului III de facultate se va face ca învăţător I, întrucît nu au studiile universitare terminate.

Margareta Dobîrtă, Zlatna.

Drepturile pentru concediul de boală se calculează în funcţie de salariul încasat în luna respectivă pentru orele predate la catedră. (Sumele încasate din cumulul de funcţiuni nu se includ în calcul). În concluzie, dacă în luna în care a avut concediu de boală un cadru didactic a fost retribuit pentru o jumătate normă, calculul se va face în funcţie de această retribuire şi nu la norma întreagă.

Elena Mitru, comuna Buciumi, raionul Tg. Ocna.

Cei care funcţionează ca învăţători fără a avea calificarea corespunzătoare şi sînt încadraţi, deci, la categoria a II-a de salarizare, pot trece la cerere în grupe superioare de vechime la împlinirea stagiului de activitate cerut de normele existente.

Lidia Moreanu, Elena Bălan, satul Balasan, raionul Băileşti.

Potrivit instrucţiunilor în vigoare, posturile de educatoare nu pot fi cumulate.

M. Simion, Craiova.

Timpul cît nu aţi desfăşurat efectiv muncă la catedră nu vi se poate recunoaşte la stagiul de activitate în învăţămînt.

Szakacs C. Alexandru, Sighet.

La calcularea drepturilor prin asigurările sociale de stat se include salariul tarifar de bază, inclusiv indemnizaţia de director, director adjunct şi diriginte, care fac parte integrantă din salariul tarifar de bază.

Ion Seineanu, comuna Lacul raionul Caransebeş.

Planul de învăţămînt acordă la clasele V şi VI cîte două ore de ansamblu coral şi două ore de colectiv sportiv pe săptămînă, în cazul cînd cele două grupe constituite (grupa pentru cor şi grupa pentru sport) au cel puţin 25 elevi fiecare.

În situaţia relatată de dv. fiind vorba de două clase a V-a şi o clasă a VI-a, se organizează atît colectivul sportiv cît şi ansamblul coral, în cîte două ore pe săptămînă, dacă se pot constitui grupe cu cel puţin 25 de elevi. Dacă numărul de elevi din cele trei clase este sub 50 şi nu se pot constitui două grupe a cîte cel puţin 25 de elevi, se efectuează numai una dintre activităţi (sportul sau corul), în două ore pe săptămînă. În nici un caz, la clasele V şi VI, activitatea sportivă sau ansamblul coral nu se pot reduce la o oră pe săptămînă.

Nicolae Paveloiu, comuna Slivileşti, raionul Strehaia.

Instrucţiunile M. I. reglementează organizarea colectivului sportiv şi ansamblului coral în şcoala de 8 ani, ilustrînd cu exemple modul de rezolvare a diferitelor situaţii, între care se încadrează şi cel relatat de dv.

Aceste instrucţiuni au fost trimise tuturor secţiilor de învăţămînt.

N. Stan, comuna Sîntana, raionul Criş.

Potrivit art. 60 din Regulamentul pentru funcţionarea şcolilor de cultură generală, media trimestrială la fiecare obiect rezultă din împărţirea la 2 a sumei obţinute prin adunarea mediei notelor la oral cu nota la lucrarea scrisă. Diferenţele peste 50 sutimi la calculul mediei se rotunjesc în favoarea elevului.

În cazul relatat de dv. (elevul avînd la oral notele 4, 6, 4 şi la teză nota 4), s-a încheiat just media 4, deoarece diferenţele nedepăşind 50 sutimi, nu se poate face rotunjirea în favoarea elevului.

Ioan Olteanu, Sibiu, Traian Lungulescu Ploieşti.

Norma anuală de 630 ore a profesorilor din învăţămîntul seral pentru anul şcolar 1962—63 se realizează în perioada 5 noiembrie 1962—13 iulie 1963. Perioada în care nu aţi funcţionat la catedră nu poate fi calculată la norma anuală de 630 ore.

Iosif Cron, Agripina I. Dantiş, Maria Iordache, M. Danielescu, Ion Lovin, Catinca Munteanu, Constantin Gh. Miroiu, Virgil Matei, Eugen Schiopu, Leonora Lăpuşan, Achim Cîndea, Ilie Ciocoiu.

Informaţiile pe care le cereţi le puteţi obţine adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

INFORMAŢIE

Biblioteca centrală pedagogică din Bucureşti, Intrarea Zalomit nr. 12, raionul 16 Februarie, îşi reia activitatea de împrumut pentru cadrele didactice din provincie la 15 mai a.c.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 704 | vineri 19 aprilie 1963 | 8 pagini 25 bani

A 93-a aniversare a nașterii lui V. I. Lenin

DACĂ SOARELE

Dacă soarele a fost vreodată om, dacă în lungul
răstimp de cînd luminează pămîntul,
se va fi gîndit cîndva să vină el însuși printre
oameni, să vadă cum o duc și dacă mai au
nevoie de ceva,
și va fi sosit așadar aici, cu toată lumina și
căldura lui condensate într-o singură
ființă umană,

umblînd printre semenii săi și glumind, dar în
același timp punînd la cale — cu o energie
solară — faptele necesare pentru ca totul
să fie în ordine pe pămînt,
Atunci, acel om n-a putut fi decît Lenin.

Poate soarele n-a fost niciodată om, dar de cînd
există viață în univers
Lenin e omul în mintea și în inima căruia a fost
cel mai mult soare.

GEO BOGZA

Concursul viitorilor tehnicieni agricoli

Faza regională a concursului pe tema „Viitorii tehnicieni ai agriculturii socialiste", organizat pentru elevii școlilor profesionale și tehnice, s-a bucurat de un deosebit succes în regiunea Argeș, unde s-au aflat în competiție elevi din cele 11 școli tehnice și profesionale de mecanici agricoli — cîștigători ai fazei pe școală.

La specialitatea mecanici agricoli s-au prezentat concurenți de la școlile din Găești și Slatina, care au dovedit cunoștințe temeinice cu privire la întreținerea și ungerea tractoarelor, la sistemul de răcire a acestora etc. Răspunsuri bune au dat și elevii din Voicești-Dragoșani, care s-a prezentat la specialitatea agricultură. Cel mai bine pregătiți s-au dovedit a fi concurenții din Slatina, care în faza regională au cîștigat trei locuri I, primind premii în cărți și obiecte.

Pe cît de instructiv pe atît de educativ și interesant, concursul este o mărturie a grijii ce se acordă pregătirii viitorilor tehnicieni ai agriculturii socialiste.

I. ONICEL
Pitești

Sfatul cel mai de preț

Paralel cu munca pentru asigurarea unei cît mai bune pregătiri a elevilor, profesorii claselor a VII-a și a XI-a, diriginții acestor clase au înalta răspundere de a-i orienta pe viitorii absolvenți în alegerea profesiunii lor, astfel încît aceștia să pășească în viață pe drumul cel mai potrivit în raport cu înclinațiile lor și cu cerințele desăvîrșirii construcției socialiste și ale trecerii la construirea comunismului. In această privință în școlile noastre s-a obținut o experiență valoroasă, care trebuie valorificată cît mai deplin și amplificată.

Scrisorile care sosesc zilnic la redacția noastră din toate colțurile țării relatează numeroase acțiuni întreprinse pe linia orientării profesionale a elevilor. La Școala de 8 ani nr. 11 din Craiova, activitățile în vederea îndrumării elevilor clasei a VII-a au început încă din trimestrul II. În urma unei hotărîri a consiliului pedagogic, profesorii diriginți și-au completat și și-au sistematizat observațiile efectuate în decursul perioadei anterioare cu privire la aptitudinile și înclinațiile elevilor. De asemenea, ei au cerut elevilor să alcătuiască acasă scurte lucrări în care să arate profesia de care se simt mai mult legați, cauzele pentru care o apreciază, precum și dacă socotesc că au aptitudini și înclinații pentru ea. Elevii au fost solicitați totodată să-și spună părerea în legătură cu felul cum înțeleg să fie cît mai utili patriei prin profesia aleasă. Lucrările au fost discutate apoi într-o oră de dirigenție și, în lumina acestor discuții, diriginții și-au făcut noi însemnări în caietele de observații asupra elevilor.

Desigur, întreaga activitate de orientare profesională a elevilor s-a bazat pe cunoașterea prealabilă de către aceștia a multor aspecte ale activității productive, ale vieții din marile cetăți industriale, ale muncii colectiviștilor. Astfel, vizitînd uzina de construcții de mașini agricole „7 Noiembrie" din Craiova, elevii au avut posibilitatea să urmărească activitatea muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din clipa cînd materia primă — în parte chiar fierul adunat de ei în cadrul acțiunilor cu caracter patriotic — a intrat în cuptoarele de topit. Ei au văzut cum s-au turnat piesele, cum au fost prelucrate la cald și la rece, cum au căpătat forme în secțiile de mașini-unelte, cum au fost finisate și montate în ansamblul noilor mașini. Și cu prilejul vizitelor în producție diriginții și-au notat sectorul de activitate pentru care fiecare elev în parte a dovedit cel mai mult interes.

De curînd, comisia metodică a diriginților a programat la una din clasele a VII-a o oră deschisă de dirigenție cu tema „Drumul în viață", la care au participat toți diriginții claselor a VII-a din școală. În discuțiile purtate în această oră, accentul principal s-a pus pe înțelegerea de către elevi a faptului că alegerea viitoarei profesii nu este numai o problemă personală a fiecăruia dintre ei, ci prezintă o importanță deosebită pentru întreaga societate, că orice om poate găsi o satisfacție deplină, poate simți înalta bucurie a muncii dacă lucrează acolo unde este cu adevărat folositor patriei, poporului. Exemplele prezentate i-au făcut pe elevi să-și dea seama mai profund că în societatea noastră socialistă calea spre oricare profesiune este deopotrivă deschisă tuturor fiilor celor ce muncesc, că nu mai există profesiuni superioare și inferioare, ci toate sînt apreciate în lumina utilității lor pentru societate, a contribuției pe care o aduc la ridicarea bunăstării poporului, la înfăptuirea țelului măreț al omenirii — comunismul. S-a vorbit apoi pe larg despre alegerea profesiunii în lumina cerințelor eco-

(Continuare în pag. 7-a)

ILUSTRAȚIA ÎN MANUALE

Calitatea ilustrațiilor existente în manualele școlare are o mare însemnătate nu numai în ce privește caracterul atractiv al acestora, dar și în sporirea valorii științifice și a accesibilității lor. Într-adevăr, o fotografie reprezentativă, o schemă clară, bine alcătuită aduc o contribuție importantă la clarificarea celor expuse în manual, la mai buna înțelegere de către elevi a cunoștințelor.

Analiza manualelor școlare apărute în acest an vădește o preocupare sporită din partea autorilor și editurii pentru calitatea ilustrațiilor, preocupare încununată adesea de rezultate bune. Totuși, nu se poate spune că întotdeauna ilustrațiile din manuale se situează la același nivel cu conținutul lor.

Iată ce spun în privința calității ilustrațiilor o serie de profesori de specialitate.

FIZICĂ

Manualele de fizică pentru școala de cultură generală vădesc, în ansamblu, multă grijă pentru calitatea științifică a desenelor și fotografiilor, ca și pentru aspectul estetic al acestora. Multe ilustrații au un caracter actual, izbutind să reflecte ultimele realizări ale tehnicii. De bună seamă însă că nu totul este perfect, că se mai pot întîlni greșeli și lipsuri.

Să ne oprim, de pildă, asupra manualului de fizică pentru clasa a VIII-a. Este de remarcat aici grija deosebită pentru realizarea unor schițe corecte din punct de vedere științific, executate după ultimele prevederi STAS și în acord cu cunoștințele din domeniul producției însușite de elevi în școală și cu prilejul vizitelor în întreprinderi. Uneori lipsesc însă în mod nemotivat o serie de imagini care i-ar ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine folosirea legilor fizicii în tehnica nouă — de pildă la scripetele diferențial, foarte larg utilizat în întreprinderi și pe șantiere, la șurubul fără sfîrșit etc. Ar contribui mult la ridicarea calității acestui manual și asigurarea unei mai strînse îmbinări a schiței și desenului cu reproducerea fotografică.

Selecționată cu grijă, corespunzătoare demonstrațiilor care se pot realiza în majoritatea laboratoarelor școlare cu aparatura furnizată de I.M.D., cuprinzînd aspecte sugestive privitoare la tehnica folosită în diferite sectoare de producție, ilustrația manualului de fizică pentru clasa a IX-a contribuie mult la aprecierea favorabilă pe care o dau acestui manual cadrele didactice de specialitate. Și aici se mai pot aduce însă multe îmbunătățiri ilustrației. De pildă, ar fi bine dacă s-ar împleti, pretutindeni unde este posibil, schițele care înfățișează principiul de funcționare a unor aparate cu imaginea aplicației lor tehnice. Alături de presa hidraulică, bunăoară, prezentată în schemă de funcționare, s-ar putea da o fotografie reprezentînd presele dintr-o secție de forjare, prese industriale de ulei etc. La fel, la ilustrarea încercării mecanice a materialelor, ar putea fi utilă fotografia unei mașini de încercări mecanice tip Brinell, iar schema ce reprezintă principiul de funcționare a mașinii Linde ar trebui însoțită de o fotografie înfățișînd o secție de fabricat aer lichid.

De asemenea, ar fi bine ca schemele privitoare la experiențe să fie completate cu scheme ale unor lucrări care pot fi executate cu utilajul produs recent de I.M.D. pentru laboratoarele școlilor — balanța hidrostatică, barometrul aneroid etc.

Oprindu-ne asupra manualului de fizică pentru clasa a X-a putem constata că și ilustrația acestuia s-a îmbunătățit mult în ultima ediție atît în ceea ce privește execuția cît și în ceea ce privește legătura cu problemele tehnicii noi. Din păcate, o inexplicabilă inconsecvență a făcut ca pe alocuri, deși textul a fost revizuit, să se mențină figurile vechi, necorespunzătoare. Ar fi necesară prezentarea în acest manual a punții Weatstone, folosită în toate laboratoarele moderne pentru măsurarea rezistenței electrice. Pentru punerea în evidență a curentului alternativ ar fi utilă prezentarea oscilografului catodic. De asemenea, se simte necesitatea unor fotografii care să înfățișeze transformatoarele de ridicare și coborîre a tensiunii din uzinele electrice și centrele de distribuire pe rețea.

La fel stau lucrurile cu manualul de fizică pentru clasa a XI-a, care cuprinde, în general, ilustrații valoroase, dar păcătuiește pe alocuri prin aspectul depășit din punct de vedere tehnic al unor imagini. Bunăoară, aparatul prezentat în figura nr. 22 de la pagina 44 este depășit în raport cu metodele actuale de determinare a frecvenței sunetului, ca și aparatul din figura nr. 23. Cred că ar fi indicată înlocuirea acestora cu o schemă care să prezinte principiul de funcționare a unui frecventmetru modern. Figurile 122—125 nu sînt concludente în ceea ce privește explicarea polarizației prin refracție. Mult mai indicată ar fi prezentarea polarizării prin spatul de Islanda, prin birefringența acestuia și prin principiul pe care se bazează construirea nicolilor. Se impune ca la capitolul „Structura atomului" să se prezinte microscopul electronic, camera Wilson și reactorul nuclear de la Institutul de fizică atomică și să se dea figuri care să ilustreze multiplele aspecte ale cercetărilor întreprinse cu ajutorul izotopilor radioactivi.

Cu asemenea îmbunătățiri, ilustrația din manualele de fizică va răspunde și mai deplin cerințelor predării.

Prof. OLIMPIA BÎNĂ

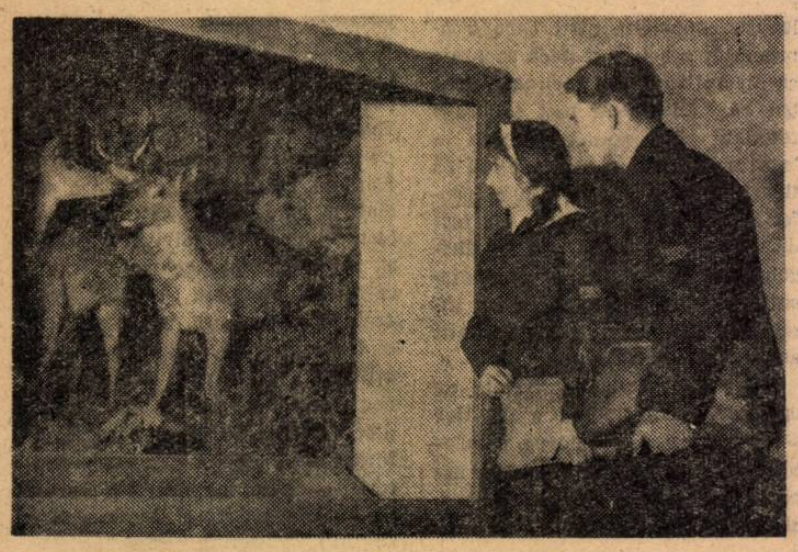

O scurtă vizită la Muzeul Regional Banat

CHIMIE

Eforturile depuse de Editura didactică și pedagogică, colaborarea rodnică între autorii manualelor și graficieni au determinat un progres simțitor pe linia prezentării tehnicografice a manualelor de chimie. Ținem să semnalăm totuși unele lipsuri care se mai fac vădite, considerînd că astfel putem contribui la îmbunătățirea pe mai departe a ilustrației manualelor de chimie.

Unele imagini nu au suficientă exactitate științifică. În manualul pentru clasa a VII-a, de pildă, socotim utilă revizuirea imaginii care prezintă descompunerea apei cu ajutorul zincului într-o eprubetă ceea ce, evident, nu corespunde realității, întrucît descompunerea apei cu ajutorul zincului poate avea loc numai la o temperatură de 1000°C. Este realizată greșit din punct de vedere tehnic și imaginea reprezentînd o filtrare, unde pîlnia este așezată defectuos, întrucît tubul ei nu atinge cu vîrful peretele paharului pentru ca filtratul să se prelingă pe pereții acestuia pînă la fund.

Deficiența principală a ilustrațiilor manualului de chimie pentru clasa a VIII-a o constituie insuficienta utilizare a fotografiilor înfățișînd realizările industriei noastre chimice. În întreg volumul nu există decît o singură fotografie de acest fel, reprezentînd Fabrica de îngrășăminte de la Năvodari.

În prezentarea unor aparate de laborator se vădește o inconsecvență care îi poate deruta pe elevi. Astfel, o serie de aparate sînt înfățișate în secțiune, iar altele prin desene în perspectivă care de altfel, după părerea noastră, nu sînt utile predării intuitive.

Ca o observație de amănunt țin să remarc faptul că schița cristalizorului este defectuoasă, întrucît dă impresia că acesta este acoperit și că în interiorul lui s-ar mai găsi un vas, ceea ce nu corespunde realității.

Mai bine conceput din punct de vedere al ilustrațiilor, manualul de chimie pentru clasa a IX-a cuprinde numeroase imagini care reprezintă noile uzine și combinate ale industriei noastre chimice, ca de pildă, Combinatul chimic de la Făgăraș, Fabrica de geamuri și oglinzi din Turda, precum și noile utilaje folosite în sectorul chimic și extractiv — locomotive electrice, haveze etc. Deosebit de utile și instructive sînt și fotografiile care reprezintă diferite modificări ale scoarței terestre în urma fenomenelor chimice naturale (de pildă formarea stalactitelor și stalagmitelor în urma transformărilor chimice din calcar).

Iată și cîteva deficiențe de amănunt care se impun remediate : în desenul privind prepararea azotului e necesar să se arate că acesta se ridică în eprubetă deasupra apei. Figura intitulată „Reacția de recunoaștere a carbonatelor" reprezintă de fapt prepararea bioxidului de carbon din marmură și acid clorhidric.

Cele mai valoroase ilustrații se găsesc în manualul pentru clasa a X-a, ale cărui imagini prezintă numeroase instalații chimice în secțiuni bine alese, clare, care se intuiesc ușor. Fotografiile prezentînd noile procedee de muncă din întreprinderi — ca de pildă procedeele folosite la Uzinele de produse sodice din Govora, la Fabrica de ciment din București, la Laminorul din Roman — sînt deosebit de folositoare în predare. La fel de utile sînt și diferitele grafice și diagrame privitoare la conductibilitatea termică a metalelor, la densitatea acestora exprimată în g/cm³, la temperaturile de topire a metalelor, la dezvoltarea extracției minereurilor de fier la noi în țară în anii puterii populare comparativ cu situația din trecut, la creșterea producției de fontă, de cocs metalurgic, de laminate și țevi de oțel. Sînt utile de asemenea portretele marilor oameni de știință cuprinse în manual.

Există totuși — ce-i drept foarte rareori — și unele greșeli. De pildă, cristalul de spat de Islanda este înfățișat ca un paralelipiped în loc de romboedru, la fig. 82 nu este indicat semnul catodului etc.

Valoroase sînt și ilustrațiile manualului pentru clasa a XI-a, care conține și el fotografii înfățișînd aspecte din producția chimică — secții ale Fabricii de cauciuc de la Jilava, instalația de sinteză a detergentelor de la Întreprinderea petrochimică din Ploiești, Fabrica de mase plastice a Combinatului chimic nr. 1 din Făgăraș, Fabrica de fibre sintetice din Săvinești, Fabrica de penicilină din Iași. De o mare utilitate didactică sînt planșele rezumative date în manual — planșe care înfățișează produsele obținute din metan, din acetilenă, din gazele de cracare a petrolului etc. — ca și graficele și diagramele înfățișînd creșterea producției noastre chimice.

Din păcate, o încercare de îmbunătățire a calității grafice a acestui manual — și anume utilizarea culorii în interior — are efecte cu totul contrarii, căci culorile folosite deformează realitatea, dau o imagine greșită a unor substanțe cum sînt, de pildă, carbura de aluminiu, gazul metan etc.

Toate deficiențele la care ne-am referit aici sînt ușor remediabile într-o viitoare ediție, care va putea deveni astfel și mai valoroasă.

Prof. OCTAVIA BOSTAN

ȘTIINȚE NATURALE

Pentru a ajuta atît profesorilor, în predare, cît și elevilor, la studiul individual, manualele de științe naturale trebuie să cuprindă neapărat fotografii clare, desene sugestive, scheme precise. La zoologie, de pildă, este de mare utilitate pentru ușurarea studiului elevilor prezentarea unor animale în mediul lor natural, ei putînd întui astfel, simultan cu imaginea animalului respectiv și mediul în care trăiește acesta.

Analizate din punctul de vedere al calității ilustrațiilor, manualele de științe naturale vădesc un real progres. Socotim că cele mai valoroase ilustrații se află în manualul de zoologie pentru clasa a IX-a. Aici se găsesc fotografii, desene și scheme ce corespund în mare măsură atît cerințelor de ordin didactic, cît și celor estetice. Ilustrațiile au un conținut științific exact, textele explicațiilor sînt corespunzătoare. Din păcate, lucrurile nu stau la fel și în celelalte manuale de științe naturale.

Manualul de zoologie pentru clasa a IV-a este, după părerea noastră, cel mai neizbutit din acest punct de vedere, mai ales dacă ținem seama de faptul că el constituie primul punct de contact al elevilor cu studiul acestei discipline, ca și de vîrsta celor cărora li se adresează. Inexpresivitatea sau deficiențele anumitor ilustrații din acest manual au repercusiuni directe asupra studiului elevilor. Bunăoară, felul cum este prezentat iepurele domestic nu permite compararea acestuia cu iepurele sălbatic și nici nu evidențiază faptul că picioarele din spate sînt mai lungi decît cele din față. La tema „Vaca" era necesară neapărat o figură mare, însoțită de imagini mai mici reprezentînd diferite rase mai cunoscute despre care este vorba în text. Ilustrația care vrea să reprezinte cîinele ciobănesc înfățișează, în realitate, o corcitură ciudată așa cum apare în manual. Lipsesc din manual numeroase imagini necesare, ca de pildă unele păsări și animale care prezintă interes pentru vînat, matca depunînd ouăle în cămărușele fagurelui etc.

Ilustrațiile din manualul de botanică pentru clasa a V-a, deși se prezintă la un nivel superior celor din manualul pentru clasa a IV-a, au însă și ele unele deficiențe, izvorîte mai ales din prezentarea incompletă a unor plante (lipsesc mai ales rădăcinile la măr și măcieș, traista ciobanului etc.) De asemenea, sînt executate necorespunzător unele figuri reprezentînd procese biologice importante sau secțiuni microscopice. Astfel este cazul schemei reprezentînd polenizarea, care trebuia să înfățișeze atît flori polenizate de vînt cît și flori polenizate de insecte, al schemei reprezentînd funcțiunile frunzei etc.

În ceea ce privește manualul de anatomie și fiziologie a omului pentru clasa a VII-a acesta deține un neplăcut record din punctul de vedere al lipsei de concordanță al unor figuri cu textul alăturat, ca și al inexactității lor științifice. De pildă, în figura reprezentînd celula, apare denumirea de membrană citoplasmatică, în timp ce textul menționează că membrana este formată din materie albuminoidă. Figura înfățișînd vertebra dorsală nu indică apofiza spinoasă despre care se vorbește în text. Tendoanele mușchilor prezentați la pagina 18 sînt mai negre decît restul țesuturilor, deși în text se specifică, așa cum este corect, că tendoanele sînt albe. Greșeli de ordin științific, provocate de execuția defectuoasă a desenului, se întîlnesc în schița de la pag. 51, unde urechea comunică direct cu cavitățile nazale și nu cu faringele, în schița de la pagina 58 unde atît poziția ficatului cît și cea a pancreasului nu sînt cele normale, sau în schița de la pagina 91, unde nu sînt înfățișate toate glandele endocrine principale.

Și în manualul de botanică pentru clasa a VIII-a se întîlnesc imagini necomplete sau necorespunzătoare textului. Așa este, de pildă, imaginea florilor de gimnosperme, în care nu sînt puși în evidență sacii polinici, nu se distinge floarea femeiască, iar secțiunea prin stamină nu este corectă din punct de vedere științific. De asemenea, desenul care reprezintă vîscul nu înfățișează felul cum ajung rădăcinile sugătoare pînă la vasele de lemn ale plantei gazdă.

Mult mai izbutite sînt, așa cum am mai spus, ilustrațiile din manualul de zoologie pentru clasa a IX-a. Totuși, se întîlnesc și aici cîteva abateri de la această linie pozitivă. Bunăoară, imaginea tegumentului cu glande la broască (f[illegible]. 159) ca și imaginea aparatului circulator al șopîrlei (fig. 176) sînt incorecte din punct de vedere științific (în cea de a doua imagine cîrjele aortice și artera pulmonară par atîrnate în ventricul).

Manualul de bazele darwinismului pentru clasa a XI-a este alcătuit cu o excesivă parcimonie din punct de vedere al ilustrațiilor, ceea ce influențează direct asupra accesibilității lui. De pildă, lecțiile „Etapele principale ale antropogenezei" sau „Metoda mentorului" nu cuprind nici o ilustrație deși ambele necesită, pentru a fi pe deplin înțelese, fotografii și desene. La unele din ilustrațiile existente, selecția elementelor din care sînt alcătuite nu se bazează pe un criteriu științific. De pildă, imaginea privind diversitatea animalelor conține o îngrămădire de animale selecționate mai mult de imaginația ilustratorului decît de un criteriu științific.

După cum se vede, se impun încă eforturi pentru îmbunătățirea ilustrației din manualele de științe naturale. Pe lîngă remedierea lipsurilor la care ne-am referit, socotim necesară și o mai atentă preocupare pentru calitatea grafică a ilustrațiilor. De pildă, în manualele existente nu se folosește de loc ilustrația colorată, nici în reproducerea fotografiilor, nici la scheme. Apoi unele figuri sînt atît de îmbîcsite cu cerneală încît devin de nerecunoscut. Socotim că, mai ales în prezentarea unor imagini de ansamblu, este mai indicat să se folosească fotografii decît desenul, bine înțeles după o atentă selecționare a acestora.

Am vrea să atragem atenția și asupra faptului că în manualele pentru aceleași discipline se repetă în clase diferite aceleași figuri, ceea ce este cu totul nedidactic. În manualul de zoologie pentru clasa a IX-a, bunăoară, sînt repetate foarte multe figuri din manualul de zoologie pentru clasa a IV-a.

Însfîrșit socotim necesar ca toate figurile să aibă explicații. Lipsa explicațiilor sub imagini îngreunează însușirea cunoștințelor de către elevi, cu atît mai mult cu cît uneori din neglijențe editoriale numărul figurii nu corespunde cu numărul pe care îl indică textul din manual.

Prof. AL. DABIJA

Să luptăm împotriva mediocrităţii

Toţi elevii pot să înveţe bine!

Una din trăsăturile caracteristice tuturor sectoarelor de activitate socială din patria noastră o constituie concentrarea eforturilor comune spre ridicarea calităţii muncii şi a rezultatelor ei. În domeniul învăţămîntului, această trăsătură se manifestă, în primul rînd, în strădaniile depuse de cadrele didactice pentru a asigura o cît mai bună pregătire tuturor elevilor, pentru a spori valoarea şi trăinicia cunoştinţelor şi deprinderilor acumulate de şcolari de-a lungul anilor de studii. Sînt numeroase şcolile care se pot mîndri cu rezultate demne de laudă, şcoli şi clase fără repetenţi sau fără corijenţi, clase în care marea majoritate a elevilor au note bune şi foarte bune, în care nu există elevi cu note sub limita notei 7. Exemple putem găsi oriunde, în orice raion sau oraş: la Şcoala medie nr. 10, la Şcoala de 8 ani nr. 5, la Şcoala profesională F.R.B. sau la Şcoala de meserii şi confecţii nr. 1 din Bucureşti, la numeroase şcoli din regiunile Cluj sau Iaşi, Constanţa sau Timişoara.

Colectivele de profesori şi învăţători din astfel de şcoli sînt demne de felicitat. Ei dovedesc că înţeleg pe deplin înalta răspundere pe care o implică profesia de pedagog, de educator al tinerei generaţii, pregătindu-şi astfel elevii, încît să poată face faţă cu succes înaltelor îndatoriri la care îi va obliga societatea, atunci cînd, în calitate de cetăţeni maturi, vor fi integraţi în frontul celor ce muncesc pentru desăvîrşirea construcţiei socialismului şi pentru construirea comunismului.

Din păcate, alături de şcolile care manifestă cea mai mare grijă pentru ridicarea continuă a nivelului la învăţătură al elevilor există şi altele, ce e drept puţine la număr, a căror activitate nu poate fi considerată mulţumitoare. Bunăoară, la sfîrşitul celui de al doilea trimestru din acest an şcolar, la Şcoala medie nr. 27 din Capitală numărul elevilor cu rezultate mediocre la învăţătură era de circa 50 la sută. Mai precis vorbind, o jumătate din numărul total al elevilor şcolii aveau medii de 5 şi 6. Aceasta înseamnă, de fapt, că o jumătate din numărul elevilor şcolii respective au un bagaj de cunoştinţe şi deprinderi limitat, lacunar sau confuz. Şi asemenea exemple mai pot fi întîlnite la Şcoala medie din Moineşti, la Şcoala medie din Turnu Măgurele, la Şcoala medie din Buhuşi etc. Dar cerinţele construcţiei socialismului nu se vor putea împăca nici cînd cu pregătirea mediocră. În producţie, în orice domeniu de activitate, societatea noastră are nevoie de oameni cu o pregătire temeinică. Marşul nostru victorios spre comunism impune pretutindeni o muncă de o calitatea superioară şi această muncă nu poate fi asigurată decît de oameni cu o pregătire superioară. Tocmai de aceea cunoştinţele calificate cu note mediocre sînt departe de a putea să ne mulţumească. Elevii care s-au strecurat dintr-o clasă în alta sprijinindu-se în cîrjele acestor note vor continua să şchiopăteze şi după absolvirea şcolii, cu deosebirea că, în procesul muncii, mersul lor împiedicat va avea consecinţe mult mai grave.

Privită prin prisma acestei perspective — şi nici nu poate fi privită altfel — mediocritatea în pregătirea elevilor este inadmisibilă. Este de datoria fiecărei şcoli să lupte nu pentru un procent cît mai mare de promovaţi, indiferent de notele cu care aceştia reuşesc să treacă dintr-o clasă în alta, ci pentru a asigura tuturor elevilor o pregătire bună şi foarte bună. Promovabilitatea în sine nu este un succes atîta vreme cît la adăpostul ei se ascunde o pregătire mediocră.

Lichidarea mediocrităţii constituie, acolo unde se manifestă, una din cele mai importante sarcini ale colectivelor de cadre didactice. Lupta pentru înlăturarea ei se leagă de multiple aspecte ale activităţii şcolare — dar principalul îl constituie însăşi lecţiile, activitatea desfăşurată de fiecare profesor în clasă, în procesul pregătirii elevilor. Nu ne putem aştepta ca elevii să obţină rezultate bune la învăţătură atîta vreme cît lecţiile noastre nu sînt de bună calitate, cît noi nu sîntem destul de bine pregătiţi pentru a asigura cunoştinţelor predate o înaltă ţinută ştiinţifică, atîta vreme cît nu utilizăm cele mai potrivite mijloace pentru ca noile cunoştinţe să fie înţelese şi însuşite de către elevi.

Să ne oprim la cîteva exemple din şcolile bucureştene. La Şcoala medie nr. 18 profesorii de limba română nu manifestă suficientă exigenţă faţă de greşelile de ortografie ale elevilor şi acestea persistă pînă în ultima clasă. Profesoara Elena Horhoianu de la Şcoala medie nr. 30 nu consacră expunerii lecţiei noi decît 5-6 minute. La Şcoala medie nr. 13 unii dintre profesorii de matematică se mărginesc la o redare aproape mecanică a conţinutului manualului, nu acordă atenţie legării cunoştinţelor de viaţă, de practică, nu manifestă preocupare pentru antrenarea la lecţii a elevilor cu rezultate slabe la învăţătură, nu controlează temele date pentru acasă. Profesori ca Alexandru Luchian de la Şcoala medie nr. 36, Valeria Cucu de la Şcoala medie nr. 25, Nicolae Traian de la Şcoala medie nr. 31 se limitează în unele din lecţiile lor de chimie doar la explicaţii teoretice, fără referiri la însemnătatea pentru practică a problemelor despre care tratează, fără să efectueze experienţe de laborator. Nu e de mirare că elevii acestor profesori rămîn mereu în urmă la învăţătură, au o pregătire mediocră, cu totul nemulţumitoare.

Dar se întîmplă ca şi la profesori conştiincioşi să găseşti unii elevi rămaşi în urmă la învăţătură. Cauza se datoreşte uneori insuficientei luări în seamă a trăsăturilor particulare, specifice fiecărui elev în parte, a situaţiilor care cer, de la caz la caz, soluţii deosebite. Poate că unul dintre aceşti elevi nu a reuşit să îndrăgească disciplina pe care o predăm şi atunci trebuie să căutăm calea pentru a-i stîrni interesul. Un altul şi-a găsit anumite preocupări care îl sustrag de la munca şcolară şi ni se cere să găsim calea pentru a-l îndepărta de ele, dacă sînt străine şcolii, sau să-l învăţăm să îmbine în chip raţional timpul rezervat lor cu cel ce se cuvine studiului. Într-un alt caz, elevul nu-şi poate concentra atenţia sau nu memorează cu destulă uşurinţă şi este necesar să-i dezvoltăm memoria şi atenţia. Este adevărat, această muncă de la elev la elev este dificilă şi migăloasă, dar ea ne va da satisfacţia de a obţine rezultatele pe care le dorim în pregătirea elevilor.

Există pe alocuri în şcoli şi unii profesori, îndeobşte buni, dar care nu şi-au mai analizat de mult, cu suficient spirit autocritic propriul lor stil de muncă şi se hrănesc numai din ce au acumulat odinioară fără să mai înveţe, fără să se mai preocupe de perfecţionarea măiestriei lor. Nu putem obţine însă rezultate bune dacă nu căutăm în permanenţă să ne ridicăm nivelul profesional utilizînd în acest scop numeroasele căi ce ne stau la dispoziţie. De aceea, paralel cu munca desfăşurată în timpul lecţiilor, trebuie să dăm atenţie activităţii din cadrul comisiilor metodice şi cercurilor pedagogice, schimburilor de experienţă, să ne pregătim cu seriozitate pentru examenele de grad, surse bogate ale îmbogăţirii cunoştinţelor noastre profesionale.

Un factor important în lupta pentru lichidarea mediocrităţii îl constituie buna desfăşurare a activităţii de îndrumare şi control. Directorii şcolilor, inspectorii secţiilor de învăţămînt sînt chemaţi să aibă în primul rînd în vedere, atunci cînd controlează şi îndrumă activitatea cadrelor didactice, nivelul pregătirii elevilor, volumul şi calitatea cunoştinţelor lor, căci acesta este principalul indiciu al eficienţei muncii profesorului. Iar dacă nivelul de pregătire al clasei nu se ridică la înălţimea cerinţelor, directorul sau inspectorul au datoria să cerceteze în adîncime cauzele, pentru ca astfel să poată da îndrumări competente, menite să ducă la înlăturarea lipsurilor. Este necesar să fie înlăturată atitudinea acelor inspectori care se mulţumesc doar să constate că, întrucît elevii au note slabe, profesorul nu depune o muncă de calitate. Menirea lor este să cerceteze în ce constau deficienţele şi să dea soluţii pentru lichidarea lor.

Lupta pentru combaterea mediocrităţii este foarte strîns legată, după cum se ştie, şi de nivelul activităţii educative. Prin munca educativă profesorii diriginţi, în colaborare cu organizaţiile de tineret, cu părinţii pot face mult pentru mobilizarea tuturor elevilor la o muncă susţinută şi ritmică de însuşire a cunoştinţelor şi deprinderilor, la înlăturarea notelor slabe. Desigur că acest scop poate fi pe deplin atins nu prin „morală“ sau ameninţări, procedee care nu duc de obicei la nici un rezultat, ci printr-o apropiere reală de copii şi tineri, prin exemple cu mare forţă de convingere, care să-i facă pe toţi să iubească munca şi învăţătura, să-i ajute să înţeleagă că a fi adevărat patriot înseamnă să te pregăteşti astfel încît să-ţi poţi sluji cu cinste ţara în orice domeniu ai munci.

Ne apropiem de ultimele săptămîni ale acestui an şcolar. Este unul din momentele cînd mai mult decît oricînd ne punem problema rezultatelor cu care vom încheia un an de muncă. Pentru ca aceste rezultate să fie cît mai satisfăcătoare este necesar să ne analizăm cu atenţie şi exigenţă munca, să vedem cum au evoluat clasele şi elevii cu care lucrăm, să observăm ce lipsuri există încă în pregătirea lor şi să luăm măsurile cele mai eficiente pentru a le înlătura, pentru a asigura tuturor copiilor o pregătire pe măsura cerinţelor.

OCT. BUZESCU

Lecţie în cabinetul de geografie al Şcolii medii nr. 23 din Bucureşti

Cîteva căi utilizate în muncă

În prezent în clasa a VI-a a şcolii din Costişa, unde predau limba romînă, sînt nouă elevi cu note mijlocii şi la limită. Reflectînd asupra posibilităţilor pe care le au aceşti elevi, mi-am dat seama că ei întrunesc toate condiţiile pentru a-şi ridica nivelul la învăţătură, pentru a obţine medii mai bune. Este numai necesar să găsesc mijloacele cele mai potrivite pentru a determina o creştere a calităţii pregătirii lor.

Mi-am propus, în primul rînd, să-mi organizez într-un chip mai judicios munca în timpul lecţiilor, să echilibrez în aşa fel timpul unei ore încît să-mi rămînă cît mai multe minute pentru fixarea cunoştinţelor şi explicarea temelor care urmează să fie lucrate de elevi acasă. În cadrul fixării apelez îndeosebi la elevii care au note slabe. Cerîndu-le regulat să dea răspunsuri în legătură cu cunoştinţele nou predate, îi oblig să mă asculte cu atenţie, să gîndească. În felul acesta creez premizele unei pregătiri mai temeinice în timpul studiului individual. După ce am pus pe elevi în situaţia să mă asculte cu atenţie şi după ce i-am ajutat, la fixare, să rememoreze ceea ce au ascultat, îmi mai rămîne să mă îngrijesc îndeaproape de munca lor de pregătire în afara clasei. Atunci cînd socotesc necesar, îi solicit să lucreze teme legate de problemele discutate în clasă. Pentru ca aceste teme să fie cu adevărat eficiente şi să vină în sprijinul pregătirii elevilor, dau o atenţie deosebită explicării amănunţite a modului cum trebuie lucrate, a planului de desfăşurare ce poate fi urmat în elaborarea lor etc.

Ştiind că studiul individual al elevilor depinde în bună măsură de condiţiile în care lucrează acasă, mi-am propus să sporesc totodată şi vizitele la familiile elevilor cu situaţie slabă la învăţătură, să determin o mai atentă grijă din partea părinţilor faţă de pregătirea copiilor lor. În discuţiile purtate cu părinţii urmăresc să obţin, în primul rînd, cîteva lucruri care mi se par cele mai importante: un regim de muncă raţional, ore fixe rezervate zilnic învăţăturii şi asigurarea unor condiţii normale de studiu.

Utilizînd astfel de căi nutresc speranţa ca în scurtă vreme elevii care mai au încă o situaţie slabă sau mediocră la învăţătură să se ridice la nivelul colegilor lor.

Prof. G. VĂRZARU
Şcoala de 8 ani
din comuna Costişa,
raionul Buhuşi

PREOCUPĂRILE UNEI SECŢII DE ÎNVĂŢĂMÎNT

Numeroase colective didactice din raionul nostru — cum sînt cele de la şcolile de 8 ani din comunele Boiştea, Zemeş sau Tescani — au înregistrat succese în munca instructiv-educativă, înarmîndu-i pe elevi cu cunoştinţe bogate, temeinice. Totuşi, în raion mai sînt încă şi învăţători şi profesori care nu au dat atenţia cuvenită luptei pentru combaterea mediocrităţii şi pentru lichidarea rămînerii în urmă la învăţătură. Printre ei se numără, de pildă, unii profesori de la şcolile de 8 ani din Alboteşti, Lapoş sau Palanca.

Pentru ca în trimestrul al III-lea toate colectivele de cadre didactice să întărească lupta împotriva mediocrităţii, luînd măsuri eficiente care să ducă la un nivel cît mai ridicat de pregătire a tuturor elevilor, secţia raională de învăţămînt a organizat încă în vacanţa de primăvară o consfătuire cu directorii şi diriginţii. S-a subliniat cu acest prilej însemnătatea alcătuirii judicioase a planului de muncă pe trimestrul al III-lea, întrucît numai pe baza unui plan concret, cuprinzînd cele mai însemnate probleme din activitatea şcolilor se poate asigura organizarea şi desfăşurarea unei activităţi rodnice a tuturor cadrelor didactice.

Pe baza îndrumărilor primite, în primele zile de la începutul noului trimestru problemele combaterii mediocrităţii şi a rămînerii în urmă la învăţătură au fost analizate în cadrul şcolilor medii şi al unor şcoli de 8 ani unde procentul de elevi cu situaţia mediocră este mai mare. Astfel de analize au avut loc şi la şcolile medii din Moineşti şi Comăneşti, la şcoala profesională din Lucăceşti etc. În cadrul lor a fost discutată în amănunţime situaţia la învăţătură a elevilor şi s-au luat măsuri pentru înlăturarea mediocrităţii, pentru pregătirea temeinică a elevilor în vederea examenelor. Astfel de măsuri sînt, de pildă, intensificarea muncii diriginţilor pentru studierea şi cunoaşterea elevilor, repartizarea elevilor slabi la învăţătură şi mediocri pe cadre didactice, pentru ca fiecare din ei să fie ajutat permanent şi direct de către un profesor, efectuarea mai sistematică a controlului şi îndrumării de către directori etc. De asemenea, într-o serie de şcoli s-au organizat convorbiri cu părinţii elevilor pentru a întări sprijinul dat de aceştia acţiunilor în vederea încheierii anului şcolar cu rezultate cît mai bune.

În prezent, secţia de învăţămînt a raionului Moineşti urmăreşte îndeaproape activitatea tuturor şcolilor în vederea obţinerii unei creşteri substanţiale a calităţii învăţămîntului. Printre obiectivele pe care le au în vedere lucrătorii secţiei în timpul inspecţiilor se află îmbunătăţirea continuă a conţinutului ştiinţific al lecţiilor, folosirea metodelor şi procedeelor care duc la temeinica însuşire a materiei de către elevi. Ei ajută cadrele didactice în mai buna îndrumare a studiului individual al elevilor, în întocmirea planurilor dezvoltate pentru lecţiile de sinteză, în vederea bunei desfăşurări a recapitulărilor.

Totodată, secţia a orientat activitatea comisiilor metodice şi a cercurilor pedagogice spre discutarea şi răspîndirea metodelor şi procedeelor ce pot fi folosite cu maximă eficienţă pentru a asigura tuturor elevilor o cît mai bună pregătire.

Prof. IULIAN GHIŢĂ
inspector la secţia
de învăţămînt
a raionului Moineşti

Pentru încheierea cu bune

Verificarea cunoştinţelor elevilor

Verificarea cunoştinţelor elevilor are un dublu rol : controlul asimilării cunoştinţelor predate anterior şi al muncii independente a elevilor şi pregătirea bazei de cunoştinţe care înlesnesc predarea cunoştinţelor noi, pe linia structurii logice a unei lecţii, care reclamă trecerea de la cunoscut la necunoscut.

Valoarea funcţională a verificării înlătură caracterul ei de sine stătător, izolat, care i se dă uneori. Ea devine cîteodată, prin exagerare sau printr-o practică greşită, principala activitate a lecţiei, iar predarea cunoştinţelor noi este expediată, în cîteva cuvinte, în ultimele minute ale lecţiei, sau chiar amînată.

Fără îndoială că o desfăşurare normală a lecţiei nu se poate obţine decît în anumite condiţii: efectivul clasei să nu depăşească cifra de 30—35 de elevi. Cu 40—50 de elevi într-o clasă şi cu obligaţia regulamentară de două-trei examinări de fiecare elev pe trimestru, operaţia devine complicată şi duce, împotriva voinţei pedagogului, la devieri care dezechilibrează nu puţine lecţii şi, ceea ce e mai grav, aruncă pe spinarea elevilor importanta sarcină a studiului lecţiei noi.

Un aspect cu consecinţe negative în verificarea cunoştinţelor elevilor este inegalitatea aprecierilor de la profesor la profesor şi chiar la acelaşi profesor, diferenţa surprinzătoare a criteriilor de apreciere. S-ar părea că, în această privinţă, cadrele noastre nu sînt încă suficient înarmate cu criterii ştiinţifice care să dea notelor ce concretizează aprecierea un caracter cît mai obiectiv. Practica îndelungată la catedră nu e totdeauna o garanţie pentru obţinerea unei obiectivităţi absolute în notare. Nu e vorba, bineînţeles, de o scară vastă de puncte de vedere din care se va aprecia activitatea elevilor, aşa cum propunea, cu bune intenţii, într-un cerc pedagogic, un coleg şi care transforma aprecierea tezelor, de pildă, într-o muncă istovitoare de exegeză a unor texte ştiinţifice.

Dar simţul just, aprecierea senină şi plină de răspundere, perspicacitatea de a alege din spusele elevului ceea ce trădează mai puţin capacitatea lor de a înregistra, de a reţine cantitativ şi mai mult posibilitatea de a prelucra prin propria judecată cunoştinţele, interesul propriu pedagogului de talent de a constata progresul făcut de elevi pe linia formării lor intelectuale şi morale — ar scuti pe profesori de urîta tocmeală cu notele, de discuţia elevilor şi a părinţilor. Cu un profesor, chiar foarte exigent, care dă note — cum se zice — „pe drept" se împacă toţi elevii şi chiar părinţii lor. Nu trebuie să ignorăm o realitate implacabilă : părinţii — chiar şi cei obiectivi — în ce priveşte rezultatele la învăţătură, se bucură sau suferă prin copiii lor. Ar trebui să pună pe gînduri pe unii profesori agitaţia — nesănătoasă e drept — ce se face în jurul notelor lor între părinţi şi colegii fiului lor, sau între părinţi şi familii etc. aşa cum a reieşit într-o şedinţă cu părinţii la care am asistat.

Este profesorul suveran pe notă, aşa cum se proclama cu ifos imperturbabil în şcoala veche ? Nu poate fi vorba de o astfel de „suveranitate" în învăţămîntul socialist, în care procesul instructiv-educativ se desfăşoară în spirit de colaborare, de ajutor reciproc, de efort comun al tuturor factorilor care participă colectiv şi activ la acest proces : profesori, diriginte, elevi, opinia clasei, organizaţiile de tineret, părinţi. E de la sine înţeles că profesorul dirijează acest proces şi stabileşte nivelul exigenţei, de comun acord cu dirigintele şi după o prealabilă consultare a consiliului şcolii. Profesorul, totuşi, poate să-şi ia răspunderea notei sale cînd e sigur că aprecierea a fost justă. Bineînţeles că această răspundere nu e uşoară, întrucît elevul are dreptul la nota pe care o merită capacitatea sa de muncă şi realizare.

Înţelegînd greşit valorificarea caracterului stimulativ al notelor, unii profesori manifestă — în trimestrul I, îndeosebi — o exigenţă exagerată, dînd note mici, pentru a sili pe elevii lor să înveţe bine şi în trimestrele următoare. Mînuită, însă, cu tact pedagogic, arma stimulării poate deveni, cu adevărat, un factor de ridicare a nivelului de cunoştinţe al clasei.

Capriciul, favoritismul, persecuţia, jocul crud cu impresionabilitatea vie a copiilor şi a tineretului, în general, arbitrarul jupiterian care dispune după plac de soarta elevilor, sînt aspecte străine de şcoala noastră de astăzi. Cel mult lipsa de experienţă poate crea, uneori, situaţii dificile. Pentru a ilustra procedeele arbitrare folosite în şcoala veche, voi cita un singur exemplu : un profesor, bine cotat de autorităţile şcolare de atunci, aprecia în felul următor teza unui elev : „nota 5, spre 4 ; ar putea să fie 3, de fapt 2". Toate acestea scrise caligrafic, răspicat, cu plăcerea unei glume izbutite.

Hotărîtoare în verificarea cunoştinţelor elevilor sînt întrebările profesorilor. Se vorbeşte de o artă a întrebărilor, cînd ar trebui să se considere că e vorba mai mult de un efort lucid al profesorului de a desprinde esenţialul din ceea ce tinde să controleze : cunoştinţe, maturizarea gîndirii, poziţia ideologică, morală. Întrebările vagi sau complexe derutează pe elevi şi au drept consecinţă, mai totdeauna, note rele sau nesatisfăcătoare. „Spune-mi ceva despre M. Kogălniceanu" sau, pur şi simplu, „M. Kogălniceanu", cum am văzut un subiect la un examen de maturitate, pun pe elevi într-o adevărată derută. Din ce punct de vedere ? Ca om politic, ca scriitor, ca orator ? Fără să exagerăm, deficienţa întrebărilor este sursa unui mare număr de note rele. Întrebările enigme, întrebările ghicitori, de felul : Cîte pietre sînt în ţară ? De ce se plimbă lumea numai pe trotuarul drept pe Calea Victoriei ? Ce drum să apuci ca să treci cu trenul de două ori prin Costeşti ? pot fi utilizate ca joc de perspicacitate, ca divertisment, dar, în orice caz, ele nu sînt concludente pentru note.

Cînd are ţinută pedagogică, verificarea devine şi un factor educativ. Cultivarea atenţiei, exersarea memoriei, sistematizarea ideilor, dezvoltarea judecăţii, îndemînarea de a exprima într-o formă clară, îngrijită ideile, îmbogăţirea vocabularului şi facilitatea de a-l mînui şi pune în valoare nu numai în cadrul specialităţii respective, se îmbină cu pasiunea pentru adevăr, nevoia de claritate, deprinderea cu munca sistematică şi susţinută, manifestarea convingerilor ideologice, avîntul pentru luptă, gustul pentru frumos, demnitatea unei personalităţi care îşi încearcă puterile.

Trebuie combătute, ca o lipsă de demnitate umană, răspunsurile date în doi peri, simplismul sau vulgaritatea în exprimare, lipsa de opinie personală şi de convingeri, neseriozitatea generală care face dintr-un elev un candidat la rebut şcolar.

Problema verificării cunoştinţelor elevilor socotesc că merită atenţie mai ales acum, la apropierea încheierii anului scolar şi a examenelor, întrucît tocmai în acest timp rezultatele muncii elevilor pe întregul an trec pe primul plan şi suscită variate discuţii şi interpretări.

Prof. PETRE DRĂGOIESCU

Măsuri menite să îmbunătăţească munca

Urmărind să sprijine larg cadrele didactice şi elevii în încheierea cu succes a anului şcolar, secţia de învăţămînt a sfatului popular al oraşului Cluj a luat în ultimul timp numeroase măsuri menite să contribuie la ridicarea calităţii muncii în şcoală.

Printre aceste măsuri un loc de frunte îl ocupă cele îndreptate spre ridicarea eficienţei lecţiilor. Bunăoară, secţia a organizat recent discuţii ale profesorilor, pe specialităţi, la care s-au dezbătut probleme legate de îmbunătăţirea predării limbii romîne, matematicii, fizicii, chimiei, istoriei şi geografiei. Tot în scopul ridicării eficienţei lecţiilor, vom organiza în cursul acestei luni, la nivelul oraşului, două discuţii ample, una cu responsabilii şi metodiştii cercurilor pedagogice, iar alta cu responsabilii comisiilor metodice din şcoli. Aceste discuţii, care se vor desfăşura pe baza unor referate prezentate de secţie, vor avea ca temă căile îmbunătăţirii lecţiilor. De asemenea, inspectorii secţiei, ca şi colectivele de metodişti ale acesteia, vor vizita cu regularitate şcolile, îndrumînd îndeosebi pe profesorii cu mai puţină experienţă şi acordîndu-le un sprijin nemijlocit în organizarea muncii lor, în folosirea metodelor şi procedeelor menite să contribuie la sporirea promovabilităţii generale, la scoaterea multor elevi din zona notelor mediocre.

Întrucît directorilor de şcoli le revine un rol important în realizarea sarcinilor din ultima etapă a anului şcolar, secţia de învăţămînt acordă o atenţie deosebită îndrumării acestora, orientării lor spre problemele majore ale procesului instructiv-educativ. O primă măsură pe această linie a fost luată cu prilejul şedinţelor de analiză a muncii pe trimestrul II, la care directorii au fost lămuriţi asupra felului cum trebuie să-şi organizeze munca în ultimul trimestru. În toată această perioadă inspectorii vor continua să ţină o legătură strînsă cu conducerile şcolilor, asigurînd o îndrumare concretă a acestora. De asemenea, secţia de învăţămînt şi Comitetul orăşenesc Cluj al U.T.M. vor îndruma acţiunile comune ale conducerilor de şcoli şi organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri îndreptate spre sporirea eforturilor elevilor pentru însuşirea temeinică a cunoştinţelor predate şi, unde este cazul, pentru recuperarea golurilor din primele două trimestre. Secţia de învăţămînt îşi propune totodată să urmărească mai îndeaproape studiul organizat în cadrul semiinternatelor.

În planul de acţiune al secţiei privind măsurile pentru intensificarea muncii în ultimul trimestru un loc de seamă îl ocupă sprijinirea şcolilor în ceea ce priveşte organizarea şi desfăşurarea lecţiilor de recapitulare. Această problemă constituie tema unei dezbateri pe care o vom organiza în viitorul apropiat cu toţi directorii şcolilor din oraş. De asemenea, am îndrumat cercurile pedagogice şi consiliile metodice să discute pe larg aspectele legate de lecţiile recapitulative, iar în şedinţele consiliilor pedagogice organizate în acest scop se va prelucra o scrisoare metodică elaborată de secţie cu privire la criteriile întocmirii planurilor recapitulative şi la desfăşurarea lecţiilor de recapitulare.

În ultima perioadă a anului şcolar inspectorii metodişti ai secţiei de învăţămînt vor efectua în şcoli sondaje privind volumul şi calitatea cunoştinţelor şi deprinderilor însuşite de elevi, priceperea acestora de a le folosi în viaţă, în activitatea practică. Se vor da în acest scop lucrări de control care vor fi analizate cu deosebită atenţie, iar concluziile reieşite vor fi comunicate cadrelor didactice cu prilejul consfătuirilor raionale.

Printre preocupările noastre îndreptate spre asigurarea încheierii cu succes a anului şcolar se numără şi problema organizării practicii continue în producţie. Pe baza experienţei ultimilor ani, colectivul secţiei a luat o serie de măsuri menite să îmbunătăţească desfăşurarea practicii. Astfel, am îndrumat şcolile să organizeze cu elevii claselor V, VI, şi VIII, repartizaţi în grupuri restrînse (de cîte 8—10 elevi) lucrări pentru repararea materialului didactic, a mobilierului etc, lucrări ce se vor desfăşura sub conducerea profesorilor şi a maiştrilor-instructori, precum şi vizite în unităţi industriale şi agricole. Elevii claselor IX şi X îşi vor efectua practica în întreprinderile unde au lucrat şi în decursul anului şcolar. Pe baza unor grafice care vor fi întocmite de către maiştrii-instructori în colaborare cu conducerile întreprinderilor, aceşti elevi, constituiţi în grupe, vor lucra — prin rotaţie — în secţiile întreprinderii, spre a-şi forma o idee de ansamblu asupra întregului proces tehnologic. Inspectorii metodişti vor controla nemijlocit această activitate.

Desigur, n-am putut cuprinde aici toate măsurile luate de secţie. Am amintit doar cele pe care le considerăm mai importante, menite să asigure atingerea obiectivelor propuse, să contribuie în cea mai mare măsură la îmbunătăţirea muncii în ultimul trimestru — etapă hotărîtoare în consolidarea şi dezvoltarea succeselor muncii instructiv-educative.

Prof. AUREL BULZAN
Şeful secţiei de învăţămînt
a oraşului Cluj

Sugestii privind recapitularea literaturii romîne în clasa a XI-a

Recapitularea materiei ridică variate probleme de ordin pedagogic. Din multitudinea cunoştinţelor predate un an de zile, profesorul trebuie să desprindă aspectele esenţiale ale materiei parcurse, pe care să le contureze în timpul recapitulării.

La literatura romînă predată în clasele a IX-a şi a X-a, fără îndoială, recapitularea materiei solicită profesorului să surprindă ceea ce este esenţial în etapele evoluţiei literaturii, urmărind obligatoriu filonul realismului în dezvoltarea literaturii romîne.

În clasa a XI-a se predă literatura romînă din preajma primului război mondial pînă la zi. Dacă în timpul anului preocuparea intensă pentru adîncirea sensului unei opere literare, a caracterelor personajelor, a valorii artistice a operei îi face uneori pe elevi să ignoreze perspectiva de ansamblu a literaturii epocii, recapitulării finale îi revine tocmai acest rol de a contura cu pregnanţă întregul peisaj al literaturii vremii. Recapitularea materiei în această clasă ridică probleme mult mai complexe decît în clasele anterioare. Este vorba, de pildă, despre lupta dintre realism şi antirealism, care capătă în epoca dintre cele două războaie mondiale forme din ce în ce mai ascuţite, modernismul îmbrăcînd aspecte antirealiste multiple, în luptă cu care filonul realismului în artă străbate timpul prin creaţiile dominante în epocă ale unor culmi ca Sadoveanu, Rebreanu, Arghezi, Camil Petrescu şi alţii. Această luptă dintre realismul dominant şi triumfător, pe de o parte, şi mulţimea de curente antirealiste, pe de altă parte, ar putea constitui ideea de bază a temelor de recapitulare a literaturii dintre cele două războaie mondiale. De aci e necesar, după părerea noastră, să se stabilească liniile de orientare a literaturii realiste dintre cele două războaie mondiale, temele majore ale acestei literaturi.

Promovarea realismului în literatură în această etapă, întărirea poziţiei critice, combative, militante a scriitorilor sub influenţa P.C.R. şi a mişcării muncitoreşti, constituie una din trăsăturile fundamentale ale literaturii de valoare din epoca respectivă. Influenţa mişcării muncitoreşti asupra vieţii culturale în general este aspectul dominant asupra căruia trebuie să se insiste îndeosebi, în timpul recapitulării. Datorită acestor condiţii noi care apar după întîiul război mondial, realismul critic cunoaşte noi aspecte faţă de literatura epocii anterioare. Tocmai aceste aspecte noi trebuie relevate sistematic în timpul sintezei. Ele constau, de pildă, în faptul că în literatură începe să apară figura muncitorului, iniţial sporadic, pentru ca mai apoi, în deceniul al IV-lea, să ocupe locul central, prin opere ca acelea ale lui Sahia. Apariţia elementelor care preced şi prevestesc viitoarea etapă, superioară, a realismului în literatură — realismul socialist — poate constitui una din temele importante ale recapitulării materiei la clasa a XI-a pentru epoca respectivă.

Atitudinea protestatară, profilul moral al intelectualului onest, care se prăbuşeşte sub loviturile sălbatice ale societăţii capitaliste, creat de Vlahuţă şi diversificat în creaţiile lui Camil Petrescu, Cezar Petrescu, M. Sebastian etc., merită de asemenea să stea în atenţia profesorilor de specialitate în perioada recapitulării.

O temă nouă în literatura romînă din etapa imediat următoare primului război mondial este şi tema războiului, pe care mulţi dintre scriitorii vremii — prozatori, poeţi, dramaturgi — au abordat-o în opere masive şi de o valoare incontestabilă, condamnînd deschis groaznicul măcel din anii 1916—1918, precum şi tendinţele imperialiste ale burgheziei. O astfel de temă necesită, la recapitulare, o metodică sistematizare a literaturii inspirate din această realitate, urmărind îndeosebi operele scriitorilor Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Topîrceanu, Sahia, Hortensia Papadat Bengescu, M. Sorbul şi alţii.

Scriitori ca Sadoveanu, Rebreanu, Sahia au dăruit literaturii noastre dintre cele două războaie opere de bază inspirate din viaţa satului şi a ţăranului. Creaţia lor, cu un profund caracter realist, este o replică puternică dată imaginii pe care încercau s-o acrediteze pînă atunci sămănătoriştii. „Proştii", „Ion", „Răscoala" etc. de Rebreanu, povestirile şi romanele lui Sadoveanu, ne introduc în infernul rural al epocii. În culori riguros realiste, satul, ţăranul, apar cu tot ce au mai caracteristic în epoca respectivă. Această literatură inspirată din viaţa satului trebuie să constituie şi ea una din temele principale ale recapitulării literaturii romîne dintre anii 1920—1944.

Trecînd la literatura actuală, un prim obiectiv care se impune cu necesitate să fie clarificat, ar fi pro-

rezultate a anului şcolar

Consolidarea noţiunilor de matematică

Temele de matematică a căror predare este prevăzută în trimestrul al treilea şi orele de recapitulare finală oferă multe posibilităţi pentru a întări pregătirea matematică a elevilor clasei a VII-a, astfel încît la absolvirea ei să stăpînească un bagaj corespunzător de cunoştinţe în strînsă legătură cu cerinţele vieţii, ale practicii. Îndeosebi este necesar ca absolvenţii clasei a VII-a să ştie să efectueze în condiţii bune exerciţii cu toate operaţiile aritmetice pe care le-au studiat şi să poată rezolva probleme care conduc la o ecuaţie sau la un sistem de ecuaţii de gradul I. Cum trimestrul în care ne aflăm dă cele mai multe posibilităţi de a rezolva exerciţii practice şi probleme, se impune o folosire cît mai largă şi cît mai eficientă a acestor posibilităţi în vederea înlăturării golurilor care mai există eventual în cunoştinţele elevilor, pentru mai buna pregătire a acestora.

Controlul muncii unor profesori, asistenţa la examenele date de elevii clasei a VII-a în anii trecuţi mi-au relevat cîteva lipsuri tipice care pot fi prevenite sau înlăturate cu uşurinţă dacă profesorii îşi concentrează atenţia asupra lor. De pildă, am constatat că, în cazul unor probleme mai simple, elevii obişnuiesc să treacă direct la formularea ecuaţiilor, fără a explica ce reprezintă x şi y. Cum este şi firesc, aceasta duce de multe ori la rezolvări greşite. Iată de ce cred că se impune ca profesorii să ceară cu stăruinţă elevilor să explice, la fixarea mărimilor necunoscute, ce reprezintă x şi y, ferindu-i astfel de primejdia de a confunda alegerea literei cu fixarea necunoscutei.

Se constată adesea, de asemenea, că elevii nu simplifică expresiile cu care au de lucrat în ecuaţii, ceea ce determină îngreunarea calculului, provocînd greşeli. De exemplu, o lucrare scrisă de matematică dată anul trecut la concursul de admitere în clasa a VIII-a a cerut elevilor să calculeze $x + 45$ la sută din-tr-o cantitate şi apoi $\frac{5}{11}$ din rest. Dar pentru că nu au efectuat simplificările şi operaţiile indicate asupra expresiilor algebrice ale mărimilor, mulţi elevi au ajuns la ecuaţii complicate sau chiar la un sistem de ecuaţii cu două necunoscute, în rezolvarea cărora, firesc, au avut greutăţi. Pentru a contracara această tendinţă a elevilor este bine să se rezolve cu ei probleme care cer aducerea la o formă mai simplă decît în enunţ a expresiilor mărimilor. Astfel de probleme sînt, de exemplu, problemele nr. 17, nr. 46 şi nr. 53 din capitolul V sau problemele cu procente din cap. VI ale manualului pentru clasa a VII-a.

O greşeală pe care o fac frecvent elevii este aceea de a considera soluţia ecuaţiei sau a sistemului de ecuaţii ca fiind răspunsul direct al problemei, deşi adesea acesta mai cere fie un calcul suplimentar — aritmetic sau algebric — fie o interpretare suplimentară. De aceea este bine să se rezolve şi probleme care cer folosirea soluţiei ecuaţiei sau a sistemului de ecuaţii la calcule suplimentare. Socotesc indicate în acest scop, de pildă, problemele nr. 15, nr. 16, nr. 17 şi nr. 18 din capitolul V sau problemele nr. 27 şi nr. 57 din capitolul VI. Desigur, profesorii pot alcătui şi ei înşişi asemenea probleme, folosind în acest scop date din producţie.

Pentru prevenirea formalismului în găsirea soluţiilor este bine să cerem să se efectueze proba problemelor rezolvate, deoarece unii elevi efectuează proba asupra ecuaţiei sau a sistemului de ecuaţii şi nu asupra problemei, cum este necesar, sau verifică numai relaţiile mai evidente (respectiv ecuaţia cea mai simplă din sistem). Este folositor să-i deprindem pe elevi să efectueze proba printr-un alt procedeu (algebric sau aritmetic) decît cel pe care l-au folosit în rezolvarea problemelor şi să confrunte apoi rezultatele.

În ceea ce priveşte efectuarea exerciţiilor de aritmetică, se constată că unii elevi nu ştiu să decidă, atunci cînd se află în faţa unui exerciţiu care cuprinde numere fracţionare ordinare, cînd pot lucra cu numere zecimale şi cînd nu. O altă greşeală destul de frecventă, este intervertirea operaţiilor, fie că acestea sînt de acelaşi ordin fie că sînt de ordine diferite. De pildă, am dat spre rezolvare într-o lucrare de sondaj, elevilor dintr-o clasă exerciţiul $3\ \frac{2}{6} - 2 : \frac{1}{3}$ iar elevilor din altă clasă exerciţiul $1\frac{2}{3} - 2\frac{1}{2} : 2$

La prima clasă mulţi elevi au greşit, nerespectînd ordinea operaţiilor, în timp ce la cea de a doua toţi elevii — obligaţi de forma exerciţiului să efectueze întîi împărţirea, pentru că altfel nu puteau efectua scăderea — au respectat pe deplin ordinea operaţiilor.

Procedează bine acei profesori care dau spre rezolvare elevilor lor, în ultimul trimestru, exerciţii complexe, astfel încît raţionamentul, analiza logică să preceadă aplicarea anumitor deprinderi de calcul, în general bine însuşite. Analiza cu toţi elevii a unor exerciţii care cuprind aceleaşi calcule, dar unele în forme mai complicate decît altele, poate fi de asemenea de mare folos.

La sesiunea de examene de admitere din vara trecută unul dintre exerciţii începea cu operaţiile $21 - 19\ \frac{1}{2}$ Analiza lucrărilor a evidenţiat faptul că unii elevi au confundat operaţia ce trebuie efectuată atunci cînd se scade o fracţie dintr-un număr întreg cu operaţia ce are loc atunci cînd trebuie să se scadă dintr-o fracţie un număr întreg. S-a constatat de asemenea la aceste examene că unii elevi nu calculează cu suficientă siguranţă cel mai mic numitor comun. Se cere, deci, o mai atentă preocupare pentru recapitularea operaţiilor aritmetice cu fracţii ordinare, care poate fi efectuată şi la verificarea soluţiei ecuaţiilor.

Permanent în rezolvarea ecuaţiilor şi problemelor trebuie să se pună accent deosebit pe adîncirea spiritului analitic al elevilor, discutîndu-se cu ei soluţiile, obişnuindu-i să aleagă soluţia cea mai directă şi mai frumoasă, care se verifică pe deplin în practică.

GHEORGHE HERESCU
inspector la secţia de învăţămînt a raionului „30 Decembrie"
Bucureşti

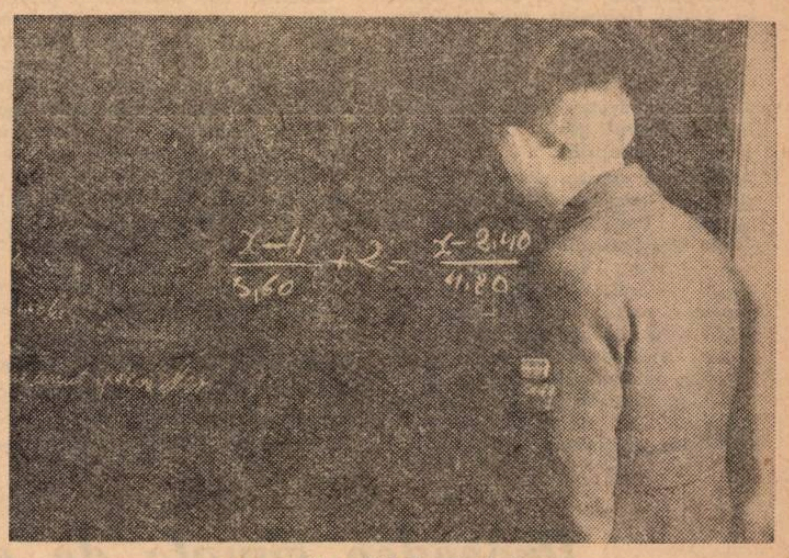

Exerciţii de algebră

La Clubul sindicatelor din învăţămînt

Continuînd o îndelungată şi rodnică tradiţie, Clubul Sindicatelor din învăţămînt din Capitală a inclus şi în acest an în sfera preocupărilor sale sprijinirea încheierii cu succes a cursurilor şcolare. În planul alcătuit de conducerea clubului în acest scop, cele mai cuprinzătoare acţiuni privesc organizarea unor cicluri de conferinţe menite să contribuie direct la ridicarea nivelului ştiinţific al lecţiilor în trimestrul III.

Pe această linie sînt foarte valoroase, de pildă, acţiunile organizate de club în colaborare cu Societatea de ştiinţe matematice şi fizice. Profesorii de matematică din şcolile Capitalei pot să-şi completeze cunoştinţele de specialitate şi să-şi desăvîrşească măiestria pedagogică participînd la unul din cele patru cercuri ştiinţifice organizate la club pentru ei: „Algebra modernă" (condus de acad. Gr. C. Moisil, prof. univ. Alex. Froda şi lector univ. Alex. Sólianu), „Calculul probabilităţilor şi statistică matematică" (condus de prof. univ. Gh. Mihoc), „Programarea liniară" (condus de conf. univ. N. Mihăilă) şi „Psihologia activităţii matematice cu aplicaţii în învăţămînt" (condus de conf. univ. E. Rusu). La fiecare din cercurile de mai sus s-a alcătuit un plan de conferinţe cu teme legate strîns de pregătirea ştiinţifică şi metodică a profesorilor de matematică şi fizică în vederea ridicării nivelului predării în ultima etapă a anului şcolar. Conferinţele care s-au ţinut în cursul acestei luni — „Problema definitivării noţiunii de cîmp în fizica modernă", prezentată de acad. V. Novacu, „Psihologia activităţii matematice cu aplicaţii în învăţămînt" prezentată de conf. E. Rusu şi „Programarea liniară", prezentată de E. Mihăilă — la care a participat un mare număr de profesori de matematică şi fizică, au ilustrat oportunitatea organizării lor.

În sprijinul profesorilor de limbă şi literatură au fost organizate, în colaborare cu Secţia de învăţămînt a Capitalei, conferinţe privind probleme actuale ale literaturii contemporane. Ciclul de conferinţe dedicate profesorilor de limbă şi literatură cuprinde şi teme legate exclusiv de metodica predării disciplinelor respective, ca de pildă „Probleme de metodică a predării lecturilor", „Metodica lecţiilor de sinteză" şi altele.

În vederea încheierii cu succes a anului şcolar vor avea loc la club şi cîteva consfătuiri menite să scoată în relief cea mai bună experienţă practică a unor cadre didactice fruntaşe. Aceste consfătuiri vor privi probleme ridicate de mai buna desfăşurare a recapitulării finale a materiei, probleme ale organizării muncii colectivelor de elevi în ultimul trimestru, probleme privind înlăturarea supraîncărcării elevilor etc.

Colaborarea clubului cu organele învăţămîntului, cu societăţile ştiinţifice şi diverse institute de cercetări ale Academiei în scopul organizării unor acţiuni în sprijinul ridicării pregătirii ştiinţifice de specialitate şi a măiestriei pedagogice a cadrelor didactice este soluţia cea mai indicată în privinţa propagandei profesionale care trebuie să se desfăşoare la club. Nivelul ştiinţific înalt al conferinţelor, asigurat de prezentarea lor de către cadre cu înaltă calificare, garantează eficienţa lor.

Privind în ansamblu acţiunile organizate şi cele care urmează să se organizeze la club, apare evidentă preocuparea conducerii acestuia (preşedinte tov. Florica Ciulea) pentru sprijinirea activităţii profesionale a cadrelor didactice în general şi pentru sprijinirea încheierii cu succes a anului şcolar în curs. Ar constitui desigur un ajutor însemnat pentru şcoli şi tratarea altor probleme actuale ale învăţămîntului. Ne gîndim, de pildă, la valorificarea experienţei obţinute de unele şcoli şi cadre didactice în organizarea practicii continue de sfîrşit de an, la popularizarea experienţei şcolilor şi cadrelor didactice privind organizarea consultaţiilor, metodica examenelor etc. De asemenea, ar fi bine să fie răspîndită experienţa bună obţinută în organizarea muncii la clasele a VII-a şi a XI-a, clase care încheie o etapă de şcolaritate.

CONSTANTIN RĂDOI

---

cesul dialectic de trecere de la faza realist critică la aceea realist socialistă din literatura noastră. Condiţiile social-politice, care determină o adevărată revoluţie şi în domeniul literaturii, trebuie să fie în primul rînd înţelese de elevi. Aşa cum pentru perioada anterioară e recomandabilă o recapitulare pe teme, pe probleme, şi nu una bucherească, prin care să se repete pur şi simplu ordinea lecţiilor din manual, scriitorii şi operele lor, tot la fel şi pentru literatura actuală se cere o înfăţişare de ansamblu, pe probleme.

Una dintre acestea ar fi, în primul rînd, lupta partidului pentru doborîrea orînduirii nedrepte burghezo-moşiereşti, pentru construirea vieţii noi, influenţa morală, educativă a partidului asupra maselor. Este indicat să consacrăm o temă şi figurii muncitorului, care ocupă locul central în literatura vremurilor noastre. În ce opere apar mai întîi muncitorii după 1944, în ce opere chipul lor este mai bine realizat, ce au comun toţi aceşti eroi ai noii noastre literaturi şi prin ce se diferenţiază unii de alţii — iată cîteva din laturile importante ale problemei.

În cadrul acestei teme profesorii pot apela la numeroase opere care cuprind pe de altă parte, în marea lor majoritate, şi problemele industrializării socialiste a ţării noastre. Ei pot purta discuţii în jurul unor lucrări ca „Oţel şi pîine" de Ion Călugăru, „La cea mai înaltă tensiune" de Nagy Istvan, „Cetatea de foc" de M. Davidoglu, „Mielul turbat" de A. Baranga, „Statuile nu rîd niciodată" de Fr. Munteanu" etc.

Ca şi în epoca anterioară, dar în condiţii radical schimbate, aria literaturii de inspiraţie rurală se menţine largă şi azi. Pentru o sistematizare mai didactică, prin care elevii să poată urmări această literatură, considerăm necesară o scindare a temei. Prima — zugrăvirea evoluţiei vieţii satului pînă la al doilea război mondial în literatura actuală în opere ca „Zorii Robilor" a lui V. Em. Galan, „1907" de T. Arghezi, „Desculţ" şi „Rădăcinile sînt amare" de Z. Stancu, „Moromeţii" lui M. Preda etc. Este util să se insiste asupra poziţiei noi pe care se situează scriitorii în aceste opere, spre deosebire de poziţia operelor anterioare, inspirate din aceeaşi realitate. A doua parte a temei s-ar putea referi la literatura actuală care urmăreşte, în continuare, destinul satului în anii regimului democrat-popular. Este vorba aici de analiza unor opere ca „Mitrea Cocor" de M. Sadoveanu, „Setea" de Titus Popovici, „Bărăgan" de V. Em. Galan, „Desfăşurarea" de Marin Preda etc.

Lupta pentru pace şi condamnarea celui de al II-lea război mondial, precum şi a aţiţătorilor la un nou război, luptă care a constituit şi constituie una din sursele principale de inspiraţie ale scriitorilor noştri actuali, poate fi urmărită şi ea în timpul sintezelor, într-o temă care să grupeze operele unor scriitori ca M. Beniuc, Eugen Jebeleanu, Maria Banuş etc.

Cuprinzînd o perioadă de mai bine de patru decenii, literatura ce se predă în clasa a XI-a este bogată în probleme, în scriitori şi opere de valoare. Recapitularea ei în vederea finisării imaginii cu care trebuie să rămînă un absolvent de şcoală medie despre această literatură este o chestiune destul de complexă, asupra căreia trebuie să gîndească fiecare cerc pedagogic, fiecare comisie metodică, fiecare profesor, pentru a asigura stabilirea cît mai judicioasă a temelor ce urmează să fie dezbătute în clasă. În cele circa 6—7 ore rezervate pentru această ultimă repetare a materiei profesorul trebuie să sublinieze, să contureze problemele, dar şi să indice cu claritate modul cum să continue elevii această activitate în timpul studiului lor individual.

Ora de curs nu este unicul mijloc de care dispune profesorul pentru recapitularea adîncită a materiei. Consultaţii individuale, consultaţii colective în afara orelor de curs, organizate cu grijă, pot fi de un real sprijin pentru o mai bună pregătire a elevilor. Întîlnirile cu scriitorii studiaţi în clasă sînt neîndoios un alt prilej de clarificare, de adîncire a cunoştinţelor elevilor despre literatura actuală.

Am indicat mai sus doar cîteva idei şi căi care ar putea fi folosite pentru o cît mai bună sistematizare a cunoştinţelor elevilor despre literatura contemporană. Profesorii de specialitate le vor adapta desigur la condiţiile şcolii lor, la specificul claselor cu care lucrează.

Prof. I. BOJIN
directorul Şcolii medii nr. 38
Bucureşti

La practică pe ogoare

Ţinînd seama de normele agrotehnice specifice regiunii cît şi de condiţiile atmosferice, profesorul de agricultură de la Şcoala medie nr. 2 din Domneşti, raionul Curtea de Argeş, împreună cu conducerea gospodăriei agricole colective din comună, a stabilit ca elevii claselor a VI-a să efectueze practica continuă în cadrul gospodăriei la începutul lunii aprilie.

Pentru a asigura reuşita lucrărilor practice, şcoala a căutat să le pregătească temeinic, astfel încît ele să se desfăşoare la nivelul programei şcolare, în condiţiile specifice regiunii. Pregătirea a constat, pe de o parte, în recapitularea cunoştinţelor teoretice necesare înţelegerii conţinutului ştiinţific al lucrărilor, pentru a se asigura formarea deprinderilor practice în mod conştient, iar pe de altă parte, în stabilirea, împreună cu specialiştii din gospodărie, a programului de lucru, a împărţirii elevilor pe echipe, a rotaţiei lor la lucrări etc.

Lucrînd, sub îndrumarea profesorului şi a specialiştilor din gospodărie, alături de ţăranii colectivişti, elevii au avut prilejul să cunoască conţinutul şi scopul tuturor activităţilor din cadrul campaniei agricole de primăvară, ca şi cele mai noi metode agrotehnice aplicate în condiţiile marii producţii agricole. Profesorul de agricultură s-a străduit să orienteze astfel munca elevilor încît aceasta să îmbine efectuarea unor operaţii mai simple cu lucrări mai complexe, cum ar fi pregătirea terenului pentru semănat, semănatul plantelor din epoca I, desfundatul terenului şi plantarea viţei de vie, plantarea pomilor, curăţirea terenului de tufe, confecţionarea de grătare pentru protecţia pomilor etc. În zilele ploioase s-au efectuat o serie de activităţi de sortare a cartofilor, alegerea stolonilor de căpşuni, cunoaşterea pompei de stropit cu aerosoli etc.

Folosind în mod raţional practica în producţie pentru a le forma elevilor un cerc larg de deprinderi de muncă pe baza cunoaşterii aplicării celor mai noi metode agrotehnice, cadrele didactice de la Şcoala medie nr. 2 din Domneşti au realizat scopul instructiv-educativ al practicii. Rezultatele imediate ale muncii lor s-au şi constatat în interesul sporit cu care îşi însuşesc acum elevii cunoştinţele şi deprinderile de agricultură, în calitatea mai ridicată a acestora.

Prof. I. IOAN
Şcoala medie nr. 2 din comuna Domneşti, raionul Curtea de Argeş

Plantarea pomilor

Procedee simple de conservare a animalelor mici

Experienţa predării zoologiei mi-a arătat cît de importantă este folosirea materialului didactic pentru a le forma elevilor cunoştinţe precise, temeinice. De aceea am început să mă preocup îndeaproape, împreună cu elevii, de colectarea şi conservarea unui asemenea material, menit să completeze piesele tot mai variate şi de calitate tot mai bună pe care le pune la dispoziţia şcolilor întreprinderea I.M.D.

O deosebită atenţie am acordat în acest scop împăierii şi conservării animalelor, pe care am căutat să le aranjez în condiţii cît mai apropiate de mediul lor de viaţă. În prezent, muzeul şcolii noastre cuprinde exemplare mari de păsări înotătoare, de picioroange, cît şi mamifere mari, printre care se remarcă vulpea, lupul şi rîsul. Colecţia mai conţine de asemenea numeroase exemplare de animale mici din grupa păsărilor (cinteza, vrabia, piţigoiul, mierla, sturzul etc.), mamifere mici (liliacul, cîrtiţa şi altele), precum şi numeroase exemplare de reptile şi peşti.

Iată cum am procedat, de exemplu, la împăierea păsărilor mici. Am folosit următorul material: un briceag bine ascuţit, o pensetă, o foarfecă, un burghiu, un cleşte mic, sîrmă galvanizată de 1—5 mm, vată, ac şi aţă, acid-fenic sau formol. Folosind procedeul cel mai simplu de împăiere, am culcat pasărea pe o masă, pe spate. Ţinînd-o de cap şi torace cu mîna stîngă, am făcut cu dreapta, cu briceagul, o tăietură pe mijlocul abdomenului, prin care am îndepărtat conţinutul cavităţii abdominale şi toracice. Cu ajutorul tampoanelor de vată am înlăturat sîngele din interior. Apoi am pregătit cîteva bucăţi de sîrmă galvanizată de lungimea păsării. Am introdus una din aceste sîrme în cuşca toracică, spre cap, şi am înfipt-o cu ajutorul pensetei în cerul gurii, pentru fixarea capului. Celălalt capăt al sîrmei, care merge pînă în dreptul articulaţiei oaselor de la picioare cu oasele corpului, l-am îndoit în formă de inel, pentru a-l folosi la fixarea sîrmelor de la picioare. Pentru a introduce sîrma cu uşurinţă pînă în gură am avut grijă ca gîtul păsării să fie întins şi în acest scop am ţinut pasărea de cap cu mîna stîngă, în timp ce cu dreapta am introdus sîrma în aşa fel încît să nu străpung pielea. După ce am întins bine picioarele am introdus prin fiecare talpă alte sîrme care, împinse pe lîngă oasele picioarelor, prin muşchi, au ieşit în cavitatea abdominală. Capetele sîrmelor rămase în afara tălpii, care măsurau circa 5—7 cm, le-am lăsat pentru a fixa cu ele pasărea pe suport. Cu ajutorul pensetei am scos capetele celor două sîrme ale picioarelor şi le-am trecut prin inelul din cavitatea abdominală. În acelaşi fel am procedat şi la introducerea sîrmelor în aripi, fără a prinde însă capetele interioare ale sîrmei şi fără a scoate sîrma prin vîrful aripilor. În general am introdus sîrmă în aripi numai în cazul cînd pasărea urma să fie prezentată în poziţie de zbor.

O dată terminată operaţia de introducere a sîrmei, am uns cu acid fenic sau formol cavitatea abdominală şi toracică şi am umplut-o cu vată, cosînd cu grijă deschizătura abdominală.

Pentru mumificarea muşchilor şi pentru păstrarea volumului şi formei pectorale am făcut de o parte şi de alta a carenei, cu un briceag sau cu o sîrmă groasă şi ascuţită, cîte o împunsătură prin muşchii corpului, pe toată lungimea lor. dinspre abdomen spre gît. Prin cele două orificii am introdus cu o sîrmă tampoane de vată îmbibate cu acid fenic, pînă cînd muşchii şi pielea s-au ridicat peste nivelul carenei. Aceasta este necesar deoarece muşchii, uscîndu-se cu vremea, scad ca volum, iar pasărea se deformează.

Mumificarea muşchilor pectorali poate fi înlocuită prin îndepărtarea acestora şi a oaselor de care sînt prinşi. În acest scop este necesar să tăiem pielea de la baza gîtului şi de pe linia carenei, pînă la abdomen, iar de aci în continuare să adîncim tăietura în muşchii abdominali pînă la viscere. Apoi jupuim pielea de pe piept şi tăiem cu foarfeca coastele şi olaviculele, pe care le îndepărtăm împreună cu muşchii lor. Datorită înlăturării masei musculare a cavităţii abdominale şi toracice putem introduce sîrma cu mai multă uşurinţă. Apoi umplem interiorul cu vată şi coasem pasărea pe toată lungimea tăieturii abdominale. În acest fel ea îşi va păstra perfect forma. Este de asemenea necesar să introducem tampoane cu acid fenic pe esofag, pe toată lungimea gîtului, în creier, la baza mandibulelor, pe sub piele şi în fundul orbitelor, în aşa fel încît globul ocular să iasă în afară. Ungem pe dinafară ochii şi aripile cu acid fenic sau formol şi cu aceasta operaţiunea de împăiere şi mumificare ia sfîrşit. Rămîne să aranjăm pasărea pe suport în poziţia dorită, cu ajutorul sîrmelor de la tălpile picioarelor.

Mamiferele mici se împăiază printr-un procedeu mult mai simplu. Cîrtiţa, de exemplu, nu se mai întăreşte cu sîrmă ci, după scoaterea viscerelor şi înlăturarea sîngelui, se unge cu acid fenic, se umple cu vată şi se coase. Nu vom uita să introducem tampoane cu acid fenic în creer şi în esofag şi să-i ungem ochii, botul şi tălpile.

Peştii, şopîrlele, şerpii şi broaştele se îmbălsămează după procedeul folosit la cîrtiţă, dar se ung cu acid fenic şi pe piele, iar peştii şi pe branchii. Aceste animale se mai pot conserva şi ţinîndu-le 3—4 săptămîni într-o soluţie de formol sau de sare, după care se scot şi se păstrează nealterate.

Peştii şi şerpii se conservă şi prin împăiere. După ce batem puţin corpul animalului, spre a-l jupui mai uşor, facem o tăietură a pielei pe partea ventrală şi alta la cap şi la coadă şi îndepărtăm conţinutul, în aşa fel încît să ne rămînă pentru împăiat capul, coada şi pielea corpului. După ce ungem tot corpul cu acid fenic îl umplem cu vată şi coasem tăietura ventrală. Peştii şi şerpii împăiaţi prin jupuire se ung bine pe cap şi pe branchii cu acid fenic sau formol.

Folosind aceste procedee simple, uşor de însuşit de către elevi, putem pune la dispoziţia şcolii un material didactic bogat şi variat, util predării ştiinţelor naturale.

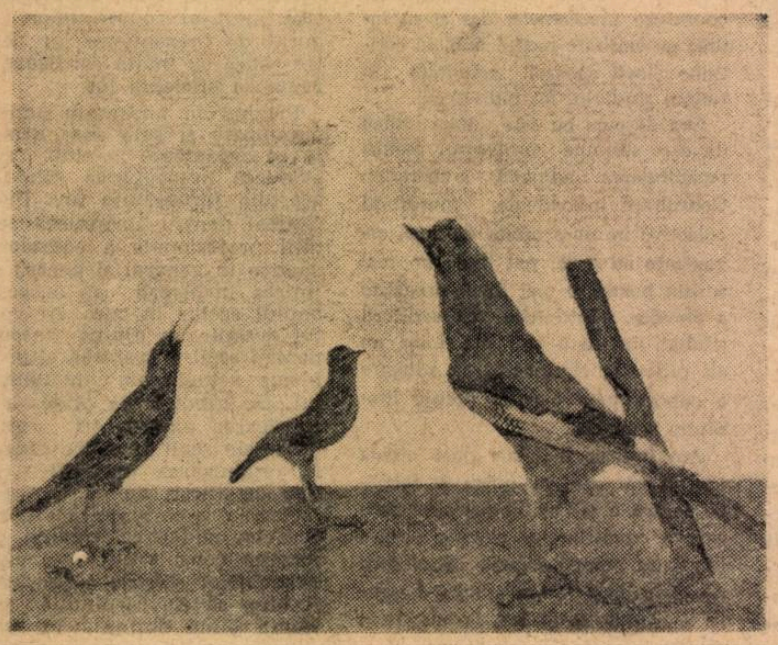

Material didactic confecţionat cu elevii şcolii din comuna Curtea, raionul Făget

Prof. ION ENĂŞESCU
Şcoala de 8 ani
din comuna Curtea, raionul Făget

Muncitorii-elevi din clasa a VIII-a

Cei 120 de tineri ce au intrat în toamna trecută în clasele a VIII-a ale şcolii noastre printr-un examen de admitere care i-a selecţionat cu exigenţă sînt, în marea lor majoritate, fruntaşi în producţie la Fabrica de confecţii şi tricotaje şi la Uzinele de maşini electrice „Bucureşti", oameni harnici şi sîrguincioşi. Pentru a-i ajuta să obţină cele mai bune rezultate la învăţătură, secţia noastră serală a luat numeroase măsuri. Astfel, la clasele a VIII-a s-au repartizat diriginţi pricepuţi, cadre didactice bine pregătite din punct de vedere profesional, care au ţinut o legătură strînsă cu întreprinderile de unde provin elevii. Conştienţi de faptul că frecvenţa elevilor constituie una din problemele importante ale învăţămîntului seral, profesorii diriginţi s-au preocupat îndeaproape de prezenţa regulată la cursuri a elevilor, ajutîndu-i să înlăture cauzele care ar fi putut împiedica realizarea unei asemenea prezenţe.

O grijă deosebită se acordă îndrumării studiului elevilor. Lucrînd la lecţii, în mod independent, rezumate, caracterizări, compuneri, efectuînd exerciţii şi probleme, executînd lucrări practice de fizică sau chimie, tinerii muncitori din clasa a VIII-a au dobîndit în pregătirea lor rezultate din ce în ce mai bune şi au învăţat să-şi organizeze cu pricepere şi studiul individual acasă, astfel încît, deşi nu dispun de tot atît timp liber ca elevii de la cursurile de zi, reuşesc totuşi să se pregătească temeinic pentru lecţii.

Ca urmare, elevii claselor a VIII-a au putut să obţină, în marea lor majoritate, note bune şi foarte bune. Aceste rezultate — confirmate de faptul că la clasele a VIII-a procentul de muncitori-elevi promovaţi pe primul semestru al anului şcolar 1962—1963 este cu 15 la sută mai ridicat decît în anul şcolar precedent — au fost constatate şi cu prilejul unei inspecţii organizate de secţia de învăţămînt a raionului 16 Februarie sub îndrumarea comitetului raional P.M.R. Brigada de inspectori, care a urmărit în mod deosebit calitatea cunoştinţelor muncitorilor-elevi din clasele a VIII-a, a ajuns la concluzia că aceştia au o bună pregătire, că îşi însuşesc cu succes cunoştinţele prevăzute în programe.

În prezent colectivul didactic caută să înlăture orice rămînere în urmă la învăţătură. Ne străduim ca toţi muncitorii-elevi să ajungă la nivelul unor fruntaşi cum sînt Vasilica Magram şi Georgeta Opresou de la Fabrica de confecţii şi tricotaje „Bucureşti", Constantin Micu de la Uzinele de maşini electrice „Bucureşti" şi alţii. Acest lucru este pe deplin posibil, întrucît marea majoritate a elevilor sînt dornici să studieze, interesaţi în ridicarea nivelului lor de cultură generală.

Pentru a-i cunoaşte pe viitorii elevi ai claselor a VIII-a din anul şcolar 1963—1964, conducerea secţiei a dat de pe acum îndrumări profesorilor diriginţi să meargă în întreprinderi şi să stea de vorbă cu ei, să le arate importanţa concursului de admitere, să sublinieze necesitatea unei temeinice pregătiri în vederea acestuia, mai ales la discipline cum sînt limba română şi matematica.

Profesorii şi conducerea şcolii s-au angajat să nu-şi precupeţească eforturile pentru ca toţi muncitorii-elevi să se ridice la înălţimea cerinţelor mereu crescînde ale învăţămîntului seral.

Prof. C. SIMIONESCU
directorul secţiei serale al Şcolii medii nr. 2 „Tudor Vladimirescu"
Bucureşti

Studiul frunzei în ora de legumicultură, la Centrul şcolar agricol din Bistriţa

Sfatul cel mai de preţ

(Urmare din pag. 1)

nomico-sociale, li s-au amintit elevilor măreţele sarcini trasate de Congresul al III-lea, de planurile de dezvoltare economică a ţării şi, în legătură cu aceasta, de necesităţile privind creşterea numărului de muncitori, tehnicieni şi specialişti cu înaltă calificare. Ei au socotit astfel ca o chemare a partidului adresată direct lor indicaţiile privitoare la necesităţile de sporire a numărului muncitorilor calificaţi, al cadrelor tehnice medii şi al cadrelor cu pregătire superioară.

Comisia diriginţilor a hotărît ca în cursul trimestrului III asemenea ore de dirigenţie pe tema orientării profesionale să aibă loc şi la celelalte clase de a VII-a din şcoală. De asemenea, se vor organiza, în colaborare cu organizaţiile de tineret, întîlniri ale viitorilor absolvenţi ai clasei a VII-a cu tineri muncitori, cu elevi ai unor şcoli tehnice de agricultură, precum şi vizite în şcolile profesionale, tehnice agricole şi de maiştri din Craiova.

La nivelul absolvenţilor şcolii medii, problema orientării profesionale, a alegerii drumului în viaţă se pune desigur mai complex, căci atît conştiinţa acestor tineri cît şi cunoştinţele lor cu privire la viaţa economico-socială a ţării sînt mai bogate şi joacă un rol mult mai însemnat în alegerea profesiunii. Comunicîndu-ne experienţa dobîndită în această privinţă la şcolile medii din oraşul Iaşi, tov. Marin Ceachir, lector la Institutul pedagogic de 3 ani, arată că a dat roade bune procedeul de a stabili în linii mari — încă din clasa a X-a — domeniul de activitate sau specialitatea către care se vor îndrepta elevii. In acest fel cei ce se vor înscrie în şcolile tehnice se pot documenta mai amplu asupra sectorului industrial în care îşi propun să lucreze ca muncitori de înaltă calificare sau tehnicieni, pot să viziteze fabricile şi uzinele din acest sector, şantierele de construcţii etc. Cît priveşte elevii care se vor îndrepta spre instituţiile de învăţămînt superior, ei îşi pot începe pregătirea, în cadrul cursurilor speciale, încă din clasa a X-a.

Corespondentul nostru ţine să semnaleze, pe baza experienţei anilor trecuţi, şi primejdia muncii formale pe linia orientării profesionale a elevilor, a activităţii fără continuitate şi perspectivă. El arată, de pildă, că neglijarea legăturii cu părinţii elevilor, care au de spus, firește, un cuvînt greu în această problemă, a făcut în trecut ca mulţi absolvenţi, deşi se declarau formal de acord cu concluziile desprinse în şcoală asupra orientării lor profesionale, să nu urmeze recomandările primite şi să se înscrie la voia întîmplării, adeseori sub influenţa familiei, la facultăţi pentru care nu aveau aptitudini şi unde, bine înţeles, adesea n-au putut intra.

Se observă de asemenea — arată corespondentul nostru — că unii elevi din clasa a XI-a amînă pînă în ultimul moment luarea unei hotăriri în legătură cu alegerea viitoarei lor profesiuni, propunîndu-şi să facă acest lucru după examenul de maturitate. Profesorii şi diriginţii, în strînsă legătură cu organizaţiile U.T.M., caută să combată această atitudine, folosind căi variate menite să ajute la timp pe tineri în acest moment de răscruce din viaţa lor. Dau bune rezultate, de pildă, „zilele porţilor deschise" organizate în şcolile tehnice şi în instituţiile de învăţămînt superior.

Ne mai despart doar cîteva luni de momentul plin de răspundere cînd actualele serii de absolvenţi ai clasei a VII-a şi a XI-a vor încheia o etapă importantă a pregătirii lor pentru viaţă şi vor păşi mai departe. Ei trebuie să pornească pe noul drum cu fermitate şi încredere, siguri că au făcut alegerea cea mai bună. Iar noi, cei care îi instruim şi educăm, sîntem chemaţi să-i ajutăm cu prilejul acestei alegeri, să le dăm, la răscrucea din clipa absolvirii, sfatul cel mai de preţ.

Realizările cercurilor tehnice

La lecţiile desfăşurate în faţa viitorilor mineri, mecanici de mină, electricieni de mină, preparatori de minereuri, electricieni de staţii şi reţele, electricieni de lumină şi forţă ai Şcolii profesionale miniere din Baia Mare sînt nelipsite machetele în stare de funcţionare, pe baza cărora se fac interesante demonstraţii. De pildă, la lecţia cu subiectul „Măcinarea" a fost prezentată elevilor o moară cu bile în miniatură, la lecţia „Separarea concentratelor" a fost prezentată macheta celulelor de flotaţie etc. Zecile de machete în stare de funcţionare — auxiliare de nepreţuit în predare — de care dispune astăzi şcoala sînt, în cea mai mare parte, rodul activităţii membrilor cercurilor tehnice ale şcolii, îndrumaţi de profesorii de specialitate.

O activitate deosebită desfăşoară cercul tehnic de lăcătuşărie şi cercul de electrotehnică. Membrii acestor cercuri au construit modele reprezentînd un concasor, o moară cu bile, celule de flotaţie, redresoare cu seleniu, secţiuni în galerii şi multe altele. De curînd, reunindu-şi forţele ei au trecut la înfăptuirea unui nou proiect: macheta unei hidrocentrale. Cu ajutorul acesteia se va putea explica fenomenul de cădere liberă a lichidelor în conducte şi frecarea lor, transformarea energiei mecanice în energie electrică, folosirea ei la iluminat cu legare în serie, în paralel şi mixt, folosirea energiei la electrolize etc.

Proiectul machetei a fost conceput de către un grup de ingineri-profesori, maiştri-instructori şi elevi. El prevede ca întreaga machetă să fie amplasată pe un planşeu de lemn cu dimensiunile de 1000/1500 mm şi să dispună de un rezervor de apă şi o conductă de cădere. Au şi fost repartizate între diferite grupuri de membri ai cercului sarcinile executării carcasei turbinei şi a turbinei, a axului acesteia, a generatorului de curent alternativ, a conductei de evacuare, a camerei de intrare a apei, a stîlpilor de susţinere a rezervorului, a rezervorului de evacuare, a pompei de umplere, a conductei de umplere de la pompă, a staţiei de transformare, a panoului de comandă şi a elementelor pentru folosirea energiei electrice. Pentru a se obţine o forţă suficientă, rezervorul de apă cu o capacitate de 35 kg este amplasat cu 2 metri mai sus decît paletele turbinei, iar apa în cădere are la ieşire o viteză de 5,89 m/sec. Cuplîndu-se rezervorul la reţeaua de apă a şcolii, unde există o presiune medie de o atmosferă, adică 10 m coloană de lichid, se va obţine o viteză la ieşire de 13,3 m/sec. Pentru cazul în care reţeaua de apă nu ar avea presiunea necesară, macheta este prevăzută cu o pompă al cărei motor electric va fi cuplat la reţeaua externă, apa evacuată putînd fi pompată în rezervor pentru menţinerea presiunii. În felul acesta turbina va funcţiona cu o turaţie de 250 ture pe minut, iar axul acesteia prin transmisie va acţiona două generatoare, fiecare de cîte 24 de volţi.

Aparatele electrice de pe panoul de comandă vor arăta atît curentul produs cît şi cel trimis la consumatori şi la băile de electroliză. Staţia de transformare va fi prevăzută de asemenea cu un redresor cu seleniu pentru obţinerea curentului continuu.

Nu peste mult timp noua machetă în stare de funcţionare îşi va lua locul printre celelalte lucrări executate în cercurile tehnice.

Prof. IOAN SĂLĂJAN
Baia Mare

Experienţe de fizică în laborator

BIBLIOGRAFIE

A apărut REVISTA DE PEDAGOGIE, nr. 3, martie 1963.

ÎN SUMAR:

STUDII ŞI CERCETĂRI

Stanciu Stoian şi Gheorghiţa Fleancu: Folosirea creatoare a moştenirii pedagogice a lui A. S. Makarenko în ţara noastră.

Ion Berca: Privire critică asupra corelaţiei dintre citire şi scriere.

Alexandru Bojin. Despre construcţia paratactică în predarea lecţiilor de sintaxă şi a lecţiilor de analiză literară.

Emilia Constantinescu şi Valeriu Maxim: Forme de instructaj în cadrul instruirii practice a elevilor în producţie la specialitatea maşini-unelte.

Constantin Velichi: Influenţe romîneşti şi contribuţia emigraţiei bulgare din Ţara Romînească la începuturile şcolii moderne din Bulgaria.

CONSULTAŢII — DISCUŢII

P. Bărbulescu, L. Ghivirigă şi A. Vasilescu: Probleme privind elaborarea programei muncii educative.

Ion Drăgan: Cu privire la programa muncii educative în şcoala noastră.

DE PESTE HOTARE

*** * * Scopul şi problematica celui de-al II-lea seminar politehnic internaţional.**

Ion Modoran şi Marin Vişan: Probleme actuale ale şcolii italiene.

CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE

M. El. Ionescu-Miciora: Consideraţii cu privire la manualul de limba romînă pentru clasa a VI-a.

Dinca Soare: „Instruirea în producţie în şcoala sătească".

M. Zlate: O carte valoroasă de psihologie pedagogică.

Bibliografie.

★

A apărut revista NATURA, seria GEOGRAFIE-GEOLOGIE, NR. 2, martie — aprilie 1963

În sumar:

G. Tănase, D. Alexandru: Aspecte privind dezvoltarea industriei în regiunile ţării noastre în anii puterii populare.

Gh. Valuţă: Zonarea producţiei agricole în R. P. Romînă

V. Cucu: Schimburile economice externe ale R.P.R. în primii ani ai şesenalului.

Gr. Posea: Probleme actuale în geomorfologia sovietică.

C. Gheorghiu, A. Florinescu: Seismicitatea şi ariile de seismicitate (II).

V. Nadolschi: Compoziţia, structura şi dinamica atmosferei în lumina cercetărilor recente.

I. Stan, St. Oprea, I. Abramiuc, I. Morcov, I. Tudor: Manualul de geografie clasa a IX-a.

L. Gazda: Din experienţa mea în predarea geografiei la clasele a III-a şi a IV-a.

G. Servaţius: Concursul de orientare pe teren.

Gh. Cristescu: Aplicaţii în excursiile din orizontul local.

Pe harta lumii, Recenzii, Din activitatea S.S.N.G.

ACŢIUNI PATRIOTICE

În ultima perioadă, pionierii şi elevii de la Şcoala de 8 ani nr. 1 din cartierul Bădălan al oraşului Galaţi au intensificat, sub îndrumarea cadrelor didactice şi a instructorului superior de pionieri, activitatea lor obştească, patriotică. În urma unor discuţii pe care le-au purtat la orele de dirigenţie şi cu prilejul adunărilor pionereşti cu privire la însemnătatea acţiunii de strîngere a fierului vechi, pionierii şi şcolarii au hotărît să se ia la întrecere în această privinţă.

Pentru ca munca lor să se desfăşoare mai bine, pionierii au fost împărţiţi în echipe şi s-au împrăştiat în tot cartierul. În două zile echipele de pionieri au reuşit să adune aproape 3 tone de fier vechi, care va lua drumul oţelăriilor patriei, spre a se transforma în maşini şi unelte necesare industriei noastre.

C. UNGUREANU
Galaţi

Cîteva probleme ale educaţiei muzicale

Recent, cîteva brigăzi de specialişti organizate de Ministerul Învăţămîntului au analizat unele aspecte actuale ale educaţiei muzicale a elevilor din şcolile medii. Concluziile acestei analize arată că numeroşi profesori de specialitate manifestă o vie preocupare pentru dezvoltarea culturii muzicale a elevilor.

Astfel, profesorul de muzică I. Clapoiu, de la Şcoala medie din Buşteni, a imprimat pe benzi de magnetofon lucrări interpretate la diferite instrumente din orchestra simfonică şi foloseşte cu bune rezultate aceste benzi la orele de istoria muzicii. La rîndul ei, profesoara Paraschiva Ţipordei de la Şcoala medie nr. 27 din Bucureşti a confecţionat planşe pentru predarea istoriei muzicii, iar profesorul M. Trache de la Şcoala medie nr. 25 din Bucureşti se preocupă îndeaproape să facă cunoscută elevilor creaţia marilor figuri din istoria muzicii — Beethoven, Mozart, Enescu etc. Un exemplu pozitiv în ce priveşte educaţia muzicală a elevilor îl constituie iniţiativa Şcolii de 8 ani nr. 56 din Capitală, care a încheiat pentru elevii şcolii un contract de abonamente la concertele-lecţii ale Filarmonicii. Această iniţiativă bună i-a mobilizat mult pe elevi la activitatea muzicală.

În multe şcoli ansamblurile corale, ca şi cele instrumentale, constituie un mijloc important de educaţie muzicală a elevilor. Sînt cunoscute, de pildă, formaţiile muzicale ale Şcolii medii „Gh. Şincai", ale şcolilor medii nr. 1, nr. 3 şi nr. 6 din Bucureşti, ale Şcolii medii nr. 1 din Dej etc., care se remarcă printr-un repertoriu bogat ca tematică şi cu un nivel corespunzător de interpretare. O muncă rodnică de pregătire a elevilor în domeniul muzicii se constată şi la şcolile medii nr. 8, nr. 18, nr. 19 şi nr. 39 din Bucureşti, precum şi la numeroase şcoli din ţară.

Din păcate, această situaţie nu este încă generală. În unele locuri, lipsind preocuparea pentru formarea culturii muzicale a elevilor, nu s-a acordat nici un interes creării condiţiilor în acest scop. Există, de pildă, şcoli care dispun de pian sau armoniu, dar acestea nu pot fi utilizate, căci sînt deteriorate datorită unei proaste îngrijiri. Asemenea situaţii se întîlnesc la şcolile medii nr. 11 şi nr. 13 din Bucureşti, la Şcoala medie din Dorohoi etc. La Şcoala medie nr. 8 din Capitală magnetofonul se află în „păstrare", iar la Şcoala medie nr. 20 din Bucureşti pianul este aşezat într-o sală unde au loc tot felul de şedinţe şi din această cauză nu poate fi folosit mai niciodată pentru activitatea muzicală.

Şi predarea lecţiilor de muzică este neglijată în unele locuri. Astfel, la unele şcoli din raionul 23 August al Capitalei nu toţi elevii au caiete de muzică, ortografia lor muzicală este aproximativă, iar cunoştinţele de solfegiere foarte slabe. Orele de muzică sînt tratate cu multă uşurinţă de conducerile acestor şcoli, ca şi de unii diriginţi. De aceea nu este de mirare că unii elevi nu acordă suficientă importanţă muzicii şi nu răspund la mobilizările pentru ansamblul coral. Se impune ca directorii unor asemenea şcoli să ia măsuri pentru remedierea acestei stări de lucruri.

O contribuţie importantă la ridicarea nivelului educaţiei muzicale a elevilor sînt chemate s-o aducă cercurile pedagogice de specialitate. Cele cinci cercuri pedagogice pentru profesorii de muzică din oraşul Bucureşti arată o preocupare susţinută pentru ridicarea nivelului profesional-metodic al cadrelor didactice. Temele discutate în cadrul lor s-au referit la contribuţia pe care o aduce muzica la înfăptuirea educaţiei comuniste a elevilor, la rolul educativ al concursurilor artistice şcolare etc. Au fost binevenite şi lecţiile deschise organizate de cercurile pedagogice, ca şi discuţiile privind îmbunătăţirea metodelor şi procedeelor de predare a muzicii.

Există însă şi cercuri pedagogice de muzică a căror activitate lasă de dorit. În unele locuri însăşi organizarea activităţii este defectuoasă. De pildă, în oraşul Bîrlad profesorii de muzică îşi desfăşoară munca metodică laolaltă cu cei de lesen şi de educaţie fizică. Teme ca „Aşezămintele culturale din oraşul Bîrlad", care se discută în acest cerc, nu vin, desigur, în sprijinul direct al muncii de predare a muzicii.

Se impune ca secţiile de învăţămînt să acorde mai multă atenţie îndrumării competente a activităţii de educare muzicală a elevilor, să dea un sprijin larg profesorilor de specialitate, să răspîndească experienţa şcolilor fruntaşe în acest domeniu.

ION DRAGOMIR
Îndrumător principal în Ministerul Învăţămîntului

Propagandă pedagogică

Pentru antrenarea mai largă a părinţilor în sprijinirea şcolii şi pentru a intensifica propaganda cunoştinţelor pedagogice în rîndurile lor, cadrele didactice de la Şcoala medie din oraşul Oţelul Roşu folosesc forme variate.

O deosebită atenţie acordă ei lectoratului pentru părinţi, în cadrul căruia se dezbat probleme actuale ale muncii educative. Iată cîteva teme discutate la acest lectorat: „Locul şi sarcinile familiei în sistemul educaţiei comuniste", „Importanţa, conţinutul şi mijloacele colaborării şcolii cu familia", „Educaţia estetică a copilului în familie", „Regimul de zi al şcolarului în familie". Referatele pe aceste teme au fost urmate de discuţii în cadrul cărora părinţii şi-au împărtăşit experienţa în legătură cu felul cum îşi îndrumează şi supraveghează copiii.

Adesea părinţii cer cadrelor didactice sfaturi concrete în privinţa rezolvării unor probleme educative care se ivesc în viaţa de zi cu zi a familiei. Consultaţiile date de învăţători şi diriginţi ca răspuns la aceste cereri sînt mult apreciate de părinţi, pe care îi ajută în mod efectiv la soluţionarea problemelor.

Sînt apreciate de asemenea de părinţi şedinţele care se organizează pentru ei pe clase şi în care se discută probleme educative legate de specificul de vîrstă al copiilor: despre lectura acestora, despre modul cum trebuie să-şi petreacă ei timpul liber etc.

AXENTE STAICU
Oţelul Roşu, raionul Caransebeş

Exerciţiu — privind poziţia corectă a mîinilor la vioară

POŞTA redacţiei

BĂNICĂ MARIA, comuna Bălteşti, raionul Teleajen.

În cazul în care v-aţi prezentat la examenul de definitivat numai într-o singură sesiune şi aţi căzut, iar pentru neprezentarea la celelalte sesiuni aveţi motive întemeiate, vă mai puteţi prezenta, încă o dată la examenul de definitivat.

PETRE D. PETRIŞOR, comuna Broscari, raionul Vînju Mare.

În cazul în care aveţi certificat medical, vă puteţi prezenta la examenul de definitivat ce se va ţine în anul viitor.

CONSTANTIN POPOIU, comuna Călieni, raionul Galaţi.

Puteţi fi salariat în continuare ca profesor definitiv cu obligaţia de a da examenul de definitivat în prima sesiune.

ŞTEFAN CÎMPEANU, comuna Chipereşti-Tuţora, raionul Iaşi.

Întrucît specialitatea dv. este filozofia vă puteţi prezenta la examenul de definitivat ca profesor de categoria I pentru obiectele psihologie şi logică, putînd preda însă şi limba romînă la clasele V—VIII.

IOSIF SZABO, Reghin.

Instructorii de practică se încadrează în două categorii de salarizare: categoria I pentru cei calificaţi prin absolvirea unei şcoli de nivel mediu în specialitate sau altor şcoli asimilate acesteia, şi categoria II pentru cei cu studii incomplete dar care posedă calificarea necesară.

ALOIS GLASER, Moldova Nouă, regiunea Banat.

Întrucît calificarea dv. este de maistru-instructor iar cele mai multe ore le aveţi în cadrul instruirii practice, norma de bază vi se va calcula ca instructor de practică în felul următor: 30 de ore în normă plus 4 ore cumul, care vi se vor plăti suplimentar.

I. ARGEŞANU, Piteşti.

Îndrumarea practicii continue în producţie, în atelierele-şcoală sau pe şantier în cadrul şcolilor profesionale, de meserii şi tehnice de agricultură, indiferent de numărul de ore zilnic prevăzut pentru aceasta, intră în norma de bază a profesorului şi nu se retribuie prin cumul. Aceasta întrucît ea nu necesită o pregătire prealabilă a profesorului sau maistrului aşa cum este cazul în ceea ce priveşte lecţiile.

GH. STANCIU, Strehaia.

Efectivul normal al unei clase este de 30 de elevi pentru şcolile de 8 ani şi de 40 de elevi pentru clasele VIII—XI. Acolo unde sînt la clasele I—IV pînă la 30 de elevi se prevede un singur post de învăţător. Unde sînt mai mulţi de 30 de elevi se prevăd două posturi de învăţători, iar unde sînt mai mult de 70 de elevi, trei posturi. Pentru ca şcoala să funcţioneze cu patru posturi de învăţători, fiecare clasă trebuie să aibă cel puţin 20 de elevi.

Clasele care au peste 50 de elevi se scindează la începutul anului şcolar potrivit aprobării date de M.I. prin planul de şcolarizare şi reţea.

La clasele V—XI numărul elevilor dintr-o clasă nu poate fi mai mic de 25.

PARASCHIVA DĂNILĂ, raionul Slatina.

Transferarea elevilor de la o şcoală de cultură generală la o altă şcoală de acelaşi tip are loc în cazul cînd părinţii s-au mutat cu domiciliul în localitatea (circumscripţia) unde se cere mutarea. Elevii în cauză vor prezenta şcolii dovada legală eliberată de sfatul popular sau buletinul de identitate vizat pentru mutare de către circumscripţia de miliţie. Se pot muta de la o şcoală la alta şi elevii orfani sau lipsiţi de posibilitatea de a fi întreţinuţi de familie şi care au într-o altă localitate rude sau alte persoane care-i pot întreţine. Aceştia din urmă vor prezenta şcolii dovada eliberată de sfatul popular că părinţii nu-i pot întreţine, precum şi obligaţia scrisă a susţinătorului, vizată de sfatul popular.

Transferările elevilor au loc la începutul anului şcolar sau în cazuri bine motivate la sfîrşitul unui trimestru sau la data cînd cer părinţii (tutorii). Primirea acestor elevi nu este condiţionată de numărul locurilor prevăzute în planul de şcolarizare al şcolii unde se transferă.

Cererea de transferare, însoţită de acte care dovedesc motivul mutării, se depune la şcoala unde elevul urmează să frecventeze cursurile.

Ioan Stanciu, Dumitru Ţăran, Ch. Ionescu, Tatiana Ciortan, Georgeta Modrea, Nicolae C. Stăncioiu, Mihăilescu N. Gheorghe, Mitru Ramură, Ana Istrate, Aurel Singeorzan, Ion Mantea, Niculina I. Sandu.

Informaţiile pe care le cereţi le puteţi căpăta adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

ŞTIRI • ŞTIRI • ŞTIRI • ŞTIRI

Pentru a-i ajuta concret pe directorii de şcoli în munca lor din ultimul trimestru al anului şcolar, Secţia de învăţămînt a raionului Oaş a organizat, prin cercul pedagogic al directorilor, o serie de acţiuni menite să contribuie la popularizarea experienţei înaintate în ceea ce priveşte conducerea procesului instructiv-educativ.

Astfel, directorii au studiat la faţa locului cum se desfăşoară munca directorului Şcolii de 8 ani din comuna Turt, precum şi modul cum se preocupă conducerile şcolilor de 8 ani din Livada şi Turulung de educarea patriotică a elevilor în cadrul predării istoriei şi geografiei patriei, al limbii romîne etc.

Cu acest prilej directorii de şcoli au putut cunoaşte planurile de muncă ale şcolilor respective şi modul cum sînt aduse la îndeplinire, au asistat la lecţii şi la diferite activităţi şcolare sau extraşcolare etc. Şedinţele de analiză ţinute la sfîrşitul schimburilor de experienţă au constituit un important mijloc de îndrumare a conducerilor de şcoli.

D. MARIAN
Oaş

★

Viaţa marilor scriitori este privită întotdeauna cu mult interes de elevi, dornici să cunoască condiţiile în care au fost create operele de seamă ale literaturii noastre. De aceea am organizat de curînd cu elevii clasei a VII-a a şcolii din comuna Lipăneşti-Zamfira, regiunea Ploieşti, în cadrul activităţii extraşcolare, o excursie imaginară la locurile unde a trăit Mihail Eminescu.

Această acţiune s-a dovedit a fi foarte eficientă. Elevii şi-au întipărit în minte locul naşterii poetului, au aflat amănunte despre satul unde a copilărit, cît şi despre locurile unde a peregrinat. Excursia imaginară a fost astfel, pe lîngă un prilej de evocare a vieţii marelui poet, şi un bun prilej de a face comparaţie între felul cum arătau locurile respective în vremea lui Eminescu şi felul cum arată astăzi. Pentru acest lucru am folosit şi un material variat: fotografii, planşe ilustrative, cifre etc. O puternică impresie a produs asupra elevilor proiectarea unor fotografii care înfăţişează locuri istorice din Moldova.

În încheierea excursiei pe pe hartă am citit împreună cu elevii fragmente din opera lui Eminescu.

Am constatat că această acţiune a făcut să sporească interesul elevilor pentru studiul versurilor lui Eminescu, i-a făcut să îndrăgească mai mult opera lui.

N. DUMITRU

★

În şcolile de 8 ani din raionul Lipova, colectivele de cadre didactice manifestă o preocupare deosebită pentru educarea copiilor în spiritul economiei. În această direcţie multe şcoli au obţinut rezultate frumoase.

Bunăoară, la Şcoala de 4 ani din comuna Bulci fiecare elev este posesor al unui libret de economii. Elevii din această şcoală au depuneri la CEC de peste 11 000 lei. Succese frumoase au obţinut în acţiunea de economii şi cadrele didactice de la Şcoala de 8 ani cu limba de predare maghiară din Ghioroc, unde 99 la sută din elevi sînt posesori de librete de economii, ca şi cele de la Şcoala de 8 ani din Radna, Săvîrşin, Fibiş şi Zabrani.

Cu banii economisiţi elevii vor face în vacanţa de vară excursii frumoase şi îşi vor putea cumpăra diferite lucruri utile.

FRANCISC WILD
corespondent

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 705 | vineri 26 aprilie 1963 | 8 pagini 25 bani

1 MAI

Anul acesta, ziua de 1 Mai este sărbătorită în întreaga lume în condițiile unui avînt general al forțelor socialismului, progresului și păcii, care își dovedesc superioritatea asupra forțelor reacțiunii imperialiste. Strălucind mai puternic ca oricînd, steagul roșu al lui 1 Mai — simbol al solidarității de luptă a celor ce muncesc de pe toate meridianele și paralele globului pămîntesc — este astăzi purtat de brațele viguroase și de neînfrînt ale popoarelor din țările puternicului lagăr socialist, de partidele comuniste și muncitorești, de clasa muncitoare internațională. Țările sistemului socialist mondial obțin succese tot mai mari în construcția economică și culturală, cîștigă noi poziții în întrecerea pașnică cu capitalismul. Crește rolul sistemului socialist mondial ca factor hotărîtor în dezvoltarea societății. In țările capitaliste, clasa muncitoare, toți oamenii muncii luptă cu eroism împotriva exploatării și asupririi exercitate de monopolurile imperialiste, împotriva politicii de război, a reînvierii fascismului, pentru un trai mai bun, pentru apărarea intereselor vitale ale celor ce muncesc, pentru democrație, progres și pace.

Poporul nostru muncitor sărbătorește ziua de 1 Mai cu inima plină de bucuria victoriilor obținute în opera de desăvîrșire a construcției socialiste.

In Republica Populară Romînă s-a realizat victoria deplină a socialismului la orașe și sate. Această măreață realizare înseamnă noi forțe și elan revoluționar poporului nostru spre a păși mereu înainte, sub conducerea încercată a partidului nostru, pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste. Unitatea moral-politică de nezdruncinat a întregului popor în jurul partidului, avîntul activității sale creatoare se reflectă în succesele întrecerii socialiste în industrie, cu care este întîmpinată ziua de 1 Mai, în munca rodnică ce se desfășoară pe ogoare pentru terminarea lucrărilor agricole cît mai grabnic și în cele mai bune condiții agrotehnice.

Prin eforturile oamenilor muncii, producția globală a industriei noastre a fost în 1962 de aproape opt ori mai mare decît în 1948. Realizări din cele mai importante s-au obținut în ramurile conducătoare ale industriei, care determină progresul întregii economii. Astfel, în perioada 1960—1962 producția siderurgiei și construcțiilor de mașini a crescut cu peste 70 la sută, a industriei chimice cu peste 80 la sută, producția de energie electrică și termică cu 60 la sută.

In agricultură se obțin succese deosebite. Producția agricolă acoperă în întregime consumul populației în continuă creștere și celelalte nevoi ale economiei naționale.

Crește continuu nivelul de trai al celor ce muncesc. Se construiesc necontenit noi locuințe confortabile pentru oamenii muncii. S-a dezvoltat și se dezvoltă neîncetat învățămîntul. In școlile din întreaga țară învață peste 3.100.000 de copii și tineri, învățămîntul fiind gratuit, iar elevii claselor I—VII primind gratuit și manualele școlare. Pentru ca tineretul să poată învăța în condiții cît mai bune, să se dezvolte armonios și multilateral, statul socialist înalță tot mai multe școli, edificii universitare, laboratoare, biblioteci, cămine culturale, numeroase așezăminte culturale și baze sportive. Niciodată nu a avut tineretul nostru un asemenea prezent luminos și asemenea perspective cum are astăzi — și aceasta datorită eforturilor neprecupețite ale clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, ale întregului popor care, sub conducerea partidului, își consacră întreaga capacitate și energie luptei pentru desăvîrșirea construcției socialiste în patria noastră.

Zecile de mii de învățători și profesori de la orașe și sate, care formează cu pricepere și abnegație tinerele generații, întîmpină ziua de 1 Mai cu noi succese în munca nobilă de instruire și educare a elevilor. Cadrele didactice sînt conștiente că menirea slujitorilor școlii noastre este de a forma cadre de nădejde necesare dezvoltării continue a economiei și culturii, oameni educați în spiritul patriotismului socialist, al internaționalismului proletar, cu un larg orizont și cu bogate cunoștințe de specialitate, capabili să aplice mîine, la locul lor de muncă, cuceririle științei și tehnicii. Condiția fundamentală pentru îndeplinirea acestui țel este perfecționarea continuă a conținutului lecțiilor, a metodicii predării, a tuturor activităților ce se desfășoară în școală, adîncirea permanentă a legăturii învățămîntului cu viața, cu necesitățile practicii, ale producției, cu cerințele progresului tehnico-științific. Tot mai mari succese obțin cadrele didactice în îndeplinirea rolului important de a stimula în rîndul elevilor pasiunea pentru studiu, pentru însușirea de noi și noi cunoștințe științifice, spre a obține, pe această bază, rezultate tot mai bune la învățătură. Animați de sentimentul că un adevărat pedagog este și un pasionat educator, profesorii și învățătorii se străduiesc necontenit să întărească și să perfecționeze conținutul educativ al procesului de învățămînt, al întregii activități școlare. Ei sădesc în inimile tinere dragostea fierbinte față de

(Continuare în pag. 2-a)

Cu noi succese în muncă

Școlile de pe întreg cuprinsul țării întîmpină cu noi succese în muncă ziua de 1 Mai și Ziua Tineretului din Republica Populară Romînă.

Pionierii și elevii școlii din satul Motești, raionul Gilort, de exemplu, au intensificat, sub îndrumarea cadrelor didactice și a instructorului superior de pionieri, activitatea lor obștească, patriotică. Ei au adunat în timpul liber peste 500 kg fier vechi pentru oțelăriile patriei. De asemenea, pionierii ajută colectiviștii la plantarea pomilor în livezile gospodăriei.

Cu mult entuziasm participă la activitățile practice și elevii Școlii de 8 ani nr. 4 din Focșani. Sub conducerea cadrelor didactice ei au participat recent la pregătirea unui islaz în vederea pășunatului de primăvară, în timp ce colegii lor de la Școala medie nr. 13 din Capitală se pregătesc pentru un concurs cu tema „Realizările poporului muncitor în anii regimului democrat-popular".

O nouă promoție de pionieri cu prilejul sărbătorii de 1 Mai

Ziua Tineretului din Republica Populară Romînă

Sărbătorim la 2 mai Ziua Tineretului din Republica Populară Romînă, instituită anul trecut cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist ca o înaltă prețuire adusă muncii și luptei tineretului, organizației sale revoluționare atît în anii grei ai ilegalității, cît și în anii construcției socialiste.

Instituirea „Zilei tineretului" este o expresie a dragostei cu care e înconjurată tînăra generație în patria noastră socialistă, a încrederii și prețuirii pe care i-o acordă partidul și întregul nostru popor.

Sărbătorim anul acesta Ziua Tineretului în condițiile unor mari victorii dobîndite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste. Se îndeplinește cu succes mărețul program stabilit de cel de al III-lea Congres al Partidului. Prin munca eroică a întregului nostru popor se dezvoltă în ritm susținut toate ramurile economiei și culturii naționale. Însuflețit de minunatele perspective ce i se deschid în față, poporul nostru, tineretul patriei găsesc o nețărmurită fericire în munca harnică, pasionată pentru înfăptuirea sarcinilor trasate de partid.

Profund devotat politicii partidului nostru, întregul tineret din fabrici, de pe ogoare, din școli și facultăți răspunde grijii deosebite cu care este înconjurat prin muncă entuziastă, prin succese în producție, în școală, în activitatea obștească. Luptînd cu însuflețire pentru îndeplinirea planului de producție al întreprinderilor, muncind cu hărnicie pentru terminarea la timp și în bune condițiuni a lucrărilor agricole de primăvară, obținînd rezultate tot mai bune la învățătură, desfășurînd larg acțiunile de muncă patriotică, tinerii își pun toată energia în slujba înfăptuirii politicii înțelepte a Partidului Muncitoresc Romîn, pentru desăvîrșirea construcției socialismului și prosperitatea patriei iubite.

Întîmpinînd Ziua Tineretului din R.P.R., tinerii au desfășurat mai larg activitățile menite să-i ajute să cunoască mai bine trecutul de luptă al partidului și a Uniunii Tineretului Comunist. Zeci de mii de tineri au participat la adunări și simpozioane, au vizitat muzeele în care este înfățișat drumul glorios de luptă al partidului.

O activitate plină de elan au desfășurat în cinstea Zilei Tineretului din Republica Populară Romînă și tinerele cadre didactice din școlile noastre, întărindu-și eforturile în muncă pentru a-i pregăti astfel pe elevi încît să fie demni de măreața epocă pe care o trăim. Tinerele cadre didactice de la orașe și sate și-au intensificat totodată activitatea obștească, organizînd o serie de interesante manifestări cultural-educative în care au vorbit elevilor despre minunatele condiții de muncă, de învățătură, de dezvoltare multilaterală de care se bucură tînăra generație din țara noastră, despre grija pe care o poartă partidul tineretului.

Cu ocazia Zilei Tineretului se vor mai desfășura în orașele și satele din întreaga țară programe artistice, întreceri sportive, numeroase festivități cu caracter educativ, tineresc, la care vor participa tineri de

I. IONESCU

(Continuare în pag. 2-a)

Din activitatea organizaţiilor sindicale

Numeroşi învăţători şi profesori din oraşul Iaşi împletesc munca de formare a tinerelor generaţii de constructori ai socialismului şi comunismului cu sarcina ridicării culturale a oamenilor muncii de la oraşe şi de la sate.

Multe cadre didactice fac parte din brigăzile ştiinţifice de pe lîngă comisia orăşenească de răspîndire a cunoştinţelor ştiinţifice, din colectivele de conferenţiari sau din comisiile culturale obşteşti de pe lîngă organizaţiile de masă din oraş. De asemenea, la căminele culturale din cuprinsul raionului, în comunele Uricani, Holboca, Ciurea, Tomeşti, Bîrnova, Cornesti, Vînători sau Aroneanu, au loc numeroase şi interesante manifestări cultural-educative, la care îşi aduc contribuţia şi un mare număr de cadre didactice.

Printre învăţătorii şi profesorii cu o rodnică activitate pe tărîmul propagandei prin conferinţe în sprijinul popularizării şi răspîndirii cunoştinţelor ştiinţifice de cultură generală sau agrozootehnice se numără tovarăşii Florica Tufescu, Eugenia Avram, Ioan Dumitru, Paul Arhir, Dumitru Ciuta şi mulţi alţii.

★

Sub îndrumarea comitetului sindicatului învăţămînt Iaşi (preşedinte prof. Elena Teodorescu), comitetele de secţie şi grupele sindicale din şcolile de cultură generală din oraş desfăşoară o activitate rodnică în sprijinul învăţătorilor şi profesorilor.

Astfel, sînt de un real folos cadrelor didactice expunerile şi discuţiile cu teme variate şi interesante organizate pe linie sindicală. Au fost apreciate îndeosebi, pentru eficienţa lor practică, asemenea expuneri cum sînt, de pildă, „Predarea fizicii, chimiei şi ştiinţelor naturale în lumina învăţăturii marxist - leniniste", „Pentru asigurarea exprimării corecte", „Disciplina, factor important în realizarea educaţiei comuniste", „Formarea concepţiei ştiinţifice a elevilor" etc.

N. BURCEA

Pionieri din Sighişoara în vizită la serele micilor naturalişti de la Palatul pionierilor din Bucureşti

Elevii Şcolii medii din Bistriţa în documentare la muzeul raional

Şcoală de muzică în sat

Comuna Răchiţi, din apropierea Botoşanilor, este cunoscută de mult drept o localitate cu numeroşi oameni talentaţi pe tărîm artistic. Începînd din acest an, la cererea conducerii gospodăriei colective din Răchiţi, s-a luat hotărîrea ca Şcoala de muzică din Botoşani să organizeze pe lîngă Şcoala de 8 ani din Răchiţi o secţie pentru studiul instrumentelor, în care învaţă 20 de elevi, fii ai colectiviştilor din comună.

Sprijinindu-se dezvoltarea cît mai deplină a talentelor micilor muzicieni din Răchiţi, s-a stabilit ca, pe lîngă predarea noţiunilor privind cunoaşterea instrumentelor şi a teoriei muzicale, şcolarii secţiei din Răchiţi să facă parte din orchestra semi-simfonică. De asemenea, aceşti şcolari sînt invitaţi să participe la toate concertele date de Filarmonica de stat din regiune în sala modernului teatru de stat „M. Eminescu".

Nu peste mult timp, desigur, şi din rîndul micilor muzicieni, fii ai colectiviştilor din Răchiţi, se vor afirma puternic talente.

A. EMIL
Botoşani

1 MAI

(Urmare din pag 1-a)

patria socialistă, mîndria pentru marile realizări ale socialismului şi pentru perspectivele însufleţitoare pe care le deschide politica partidului, stimulează în rîndurile elevilor dorinţa de a deveni constructori activi ai vieţii noi, participanţi entuziaşti la lupta întregului popor pentru făurirea unei vieţi fericite a celor ce muncesc, pentru ridicarea patriei pe culmile civilizaţiei.

Poporul romîn priveşte cu încredere viitorul. El păşeşte ferm în rîndurile puternicului lagăr socialist care cuprinde peste un miliard de oameni şi alături de care luptă pentru idealurile nobile ale păcii şi progresului alte sute şi sute de milioane de oameni din toate ţările.

Cu prilejul zilei de 1 Mai, poporul nostru îşi va demonstra o dată mai mult ataşamentul faţă de politica partidului şi guvernului nostru, prietenia cu popoarele frăţeşti ale sistemului mondial socialist, solidaritatea activă cu toate forţele luptătoare pentru pace şi progres, hotărîrea fermă de a-şi înzeci eforturile pentru a face să crească contribuţia sa la victoria cauzei păcii şi socialismului în întreaga lume.

BIBLIOGRAFIE

A APĂRUT REVISTA NATURA,
seria BIOLOGIE, NR. 2,
martie-aprilie 1963.
ÎN SUMAR :

STUDII

N. Hurduc : Cosmobiologia — o nouă ştiinţă.
O. Boldor, V. Necşoiu : Cultura în masă a algelor verzi unicelulare şi perspectivele ei.
C. Şova : Evoluţia sistemului excretor.

AGRICULTURĂ

I. Ciotea : Culturi furajere în miriste.
F. Silva : Lucrări privind cultura plantelor medicinale.
I. Poenaru : Cultura portaltoilor de viţă de vie.
O. Iordăchescu : Plantarea legumelor timpurii în cîmp.
D. Cvasnii : Lucrări de tăieri în verde şi arcuiri la pomi.

METODICĂ ŞI LUCRĂRI PRACTICE

Al. Buia, I. Mihăilescu, D. Săvulescu, C. Drăguţ, M. Oculeanu : Aprecieri şi sugestii în legătură cu manualul de botanică pentru clasa VIII-a.
I. Voicnin : Aspecte din activitatea unui cerc de şt. naturale.
E. Pop, L. Oţel : Folosirea lecţiei-excursie în predarea botanicii la cl VIII-a
Fl. Bracaciu : Acvaristica — ocupaţie plăcută şi interesantă pentru elevi.

NOTE, RECENZII, INFORMAŢII, CALENDAR

Al. Borza : Tratarea hibrizilor în vitoarea „Flora Europaea". **O. Răianu, N. Popovici** : Determinarea activităţii fiziologice a unor derivaţi ai acidului fenoxiacetic din gudronul de fag. **Gv. Galea** : Contribuţii la cunoaşterea faunei ihtiologice din apele raionului Dej. **R. Teleaga, A. Sangheli** : Prezenţa anghilei în apele Cernei.
Sevastia Bălăşescu : Unele articole apărute în Analele Romîno-Sovietice, Seria Biologie, în anul 1962.
★ : O bacterie termofilă ; ★ : O descoperire interesantă în Munţii Elgon (Kenya) : Aclimatizarea albinelor în pustiul Kara-Kum; ★ : Aur în frunzele porumbului ? ; ★ : Aparatul electronic — „meduză electronică" ; ★ : Coyote, sau lupul preriilor ; ★ : O descoperire importantă pentru istoria apariţiei vieţii ; **Vl. I. Gusic** : Al XXII-lea Congres internaţional de fiziologie.
Cronică. Din activitatea S.S.N.G.

★

În Editura didactică şi pedagogică au apărut următoarele manuale pentru şcolile profesionale şi tehnice :

D. Nicolae : Matematica, vol. I (pentru şcoli profesionale).

C. Ionescu-Bujor, D. Filipescu, S. Hortopan : Matematica, vol. II (pentru şcoli tehnice de maiştri).

D. Munteanu, I. Şiman : Fizica (pentru şcoli tehnice de maiştri).

D. Boiangiu, E. Rizescu : Mecanica tehnică (pentru şcoli profesionale).

Gh. Tomescu, P. Ghişoiu : Culegere de probleme de mecanică tehnică, vol. I (pentru şcoli tehnice de maiştri).

M. Atanasiu : Probleme de mecanică tehnică, vol. II (pentru şcoli tehnice de maiştri).

F. Gruzsniczki : Tehnica măsurării temperaturii, mărimilor calorice şi fotometrice (pentru şcoli tehnice de metrologie).

P. Precupeţu, Gh. Nicoară, C. Georgescu : Desen tehnic, vol. I (pentru şcoli profesionale).

I. Cîrstea, O. Gheorghiu, C. Lăzărescu : Manual general de tîmplărie, vol. I.

Z. Talabă, I. Cîrstea : Tehnologia lucrărilor de dulgherie, vol. I (pentru şcoli profesionale de ucenici).

A. Coliu : Desenul tehnic de construcţii (pentru şcoli profesionale de ucenici).

I. Cîrstea, I. A. Havrilla : Desen tehnic şi ornamental pentru tîmplarii de mobilă, vol. I (pentru şcoli profesionale de ucenici).

E. Cupfer, N. Tălpăşeanu, D. Botezat : Tehnologia materialelor, vol. I (pentru şcoli profesionale) ed. a III-a.

N. Tălpăşeanu : Tehnologia materialelor, vol. II (pentru şcoli profesionale).

T. Mucică, V. Husea : Tehnologia lăcătuşăriei (pentru şcoli profesionale şi de meserii).

I. Ionescu-Muscel, B. Cotigaru, Gh. Răspop, V. Ciordaş, M. Ionescu-Muscel Ianculescu : Merceologia produselor industriale, vol. I (pentru şcoli tehnice).

I. Corodeanu : Electrotehnica (pentru şcoli profesionale).

N. Ghiţă : Tehnologia materialelor folosite în electrotehnică (pentru şcoli profesionale).

L. Popovici : Elemente de chimie anorganică (pentru şcoli tehnice).

T. Horovitz, T. Simionescu : Filatura de lînă (pentru şcoli profesionale).

H. Tăzlăuanu, L. Salamon : Tehnologia prelucrării blănurilor şi mănuşilor (pentru şcoli tehnice de maiştri).

D. Onete, A. Pop, C. Neagu : Merceologia produselor alimentare, vol. I (pentru şcoli tehnice comerciale).

I. Lupescu : Organizarea şi planificarea producţiei în poştă şi telecomunicaţii (pentru şcoli tehnice).

T. Suciu, S. Mărgan : Organizarea şi planificarea producţiei în siderurgie (pentru şcoli profesionale).

C. Topciu, A. Filipoiu : Controlul economic-financiar al activităţii întreprinderilor comerciale (pentru şcoli tehnice de comerţ).

C. Suter : Istoria artelor plastice, vol. I.

Ziua Tineretului din Republica Populară Romînă

(Urmare din pag. 1)

toate vîrstele din fabrici, de pe ogoare, precum şi un mare număr de pionieri şi elevi din şcoli.

Sărbătorirea Zilei Tineretului din R.P.R. înseamnă pentru tînăra generaţie din ţara noastră un prilej de reafirmare a hotărîrii sale de a-şi închina şi pe viitor toate forţele şi cunoştinţele luptei pentru îndeplinirea măreţelor sarcini trasate de cel de al III-lea Congres al partidului. Ea reprezintă pentru tînăra generaţie din ţara noastră prilejul de a-şi manifesta încă odată devotamentul neclintit şi dragostea fierbinte faţă de Partidul Muncitoresc Romîn, hotărîrea de a-şi da întreaga energie luptei pentru înfăptuirea politicii partidului, pentru desăvîrşirea construirii socialismului în patria noastră.

Noi materiale didactice pentru şcoli

Recent, şcolile din raionul Urziceni, regiunea Bucureşti, au fost înzestrate cu noi materiale didactice necesare predării lecţiilor, menite să contribuie la ridicarea calităţii procesului de învăţămînt.

Astfel, şcolile din Fierbinţi, Bărbuleşti, Bărcăneşti, Alexeni, Gîrbovi, Vărăşti, Rădulesti, Creaţa-Lesile etc. au primit numeroase hărţi geografice, aparate electrice, ampermetre, balanţe şcolare cu greutăţile respective,mulaje şi planşe de anatomie etc.

Un bogat material didactic a fost repartizat şi grădiniţelor de copii din raion. Acestea au primit planşe intuitive, lotoane, mărgele, cuburi, jucării de tot felul .

Utilizînd larg în munca lor din şcoală sau din grădiniţă materialele primite recent, cadrele didactice îşi îmbunătăţesc munca lor de instruire şi educare a copiilor, ridică nivelul pregătirii acestora.

Prof. GH. GHEORGHIU
Şcoala de 8 ani din Urziceni
regiunea Bucureşti

Primăvara țării salută prin muncă sărbătoarea primăverii și a muncii

Sînt aproape opt decenii de cînd ziua care simbolizează înflorirea deplină a naturii a devenit simbolul tradițiilor de eroism muncitoresc. Ni se pare astăzi că e lucrul cel mai firesc să ne manifestăm, la 1 Mai, bucuria împlinirilor, să slăvim eroismul muncii creatoare. Dar țineți minte cum era sărbătorită în trecut această zi? Arborarea unui steag roșu cu prilejul sărbătorii muncitorești putea însemna ani grei de temniță sau chiar moartea sub eticheta „omor scuzabil". Și totuși, la chemarea partidului, de 1 Mai apăreau pe clădiri sute de stindarde purpurii. Uneori, spre furia „autorităților", steagurile se înălțau chiar pe clădirile cele mai bine păzite.

Astăzi, în vechile și glorioasele cetăți ale clasei muncitoare, în uzinele și fabricile moderne construite în anii noștri, în satele colectivizate, cei ce muncesc înalță tot mai sus steagul de purpură, măreț simbol de luptă și victorii. Și pretutindeni, alături de cei care salută cu entuziasm muncitoresc, în focul întrecerii socialiste, ziua de 1 Mai, se dăruiește cu tinerești elanuri muncii schimbul de mîine al constructorilor socialismului și comunismului. Elevii școlilor profesionale și tehnice salută prin muncă și a doua zi de mai — „Ziua tineretului din Republica Populară Romînă" — sărbătoarea bucuriilor vieții lor libere.

Am înmănunchiat în aceste însemnări ecouri ale înfăptuirilor închinate marii sărbători de la 1 Mai și Zilei Tineretului din patria noastră de către viitorii muncitori și tehnicieni, pornind din adincul orizonturilor subterane ale Văii Întinerite a Jiului și pînă la înălțimea furnalelor și a tablourilor de comandă ale laminoarelor.

In abatajele Lupenilor

La sute de metri sub pămînt se află, asemeni unei adevărate uzine subterane, mina Lupenilor, simbol al luptei minerilor pentru libertate și dreptate. Abatajele puternic luminate, în care havezele și craterele fac să răsune triumfător cuvîntul mecanizării, sînt pentru viitorii mineri o înaltă școală, în care își însușesc tainele frumoasei lor meserii. Nivelul pregătirii ucenicilor mineri se măsoară în zecile și sutele de tone pe care le scot în fiecare zi și care iau drumul furnalelor. Iar acum, în întîmpinarea sărbătoririi tuturor celor ce muncesc, ca și a tinerești lor sărbători de la 2 Mai, viitorii mineri au atins, prin numărul tonelor de cărbune extras, o cifră record

Își fac datoria din plin și viitorii mecanici de mină, care și-au însușit tehnica utilizării susținerilor metalice în abataj în locul susținerilor din lemn, ceea ce a adus minei, numai în ultima perioadă, economii de sute de mii de lei.

La temelia acestor realizări se află armătura puternică a cunoștințelor predate de profesorii-ingineri la disciplinele de specialitate, ca și rezultatele activității rodnice a maiștrilor-instructori.

Clubul muncitoresc al Lupenilor păstrează o copie a celei mai valoroase producții cinematografice românești — „Lupeni 1929" — care are aici valoare de monografie a eroismului de odinioară al minerilor. Chiar în fața clubului, pe panoul de onoare, se află ilustrată monografia Lupenilor de astăzi: rezultatele întrecerii socialiste și portretele fruntașilor. Printre acestea sînt tot mai numeroase fotografiile înfățișînd chipurile viitorilor mineri care, prin vrednicia lor, și-au cucerit dreptul de a sta în rîndul fruntașilor.

Alături de făuritorii oțelului

Pentru a deveni un adevărat siderurgist trebuie să treci mai întîi prin proba focului. Din timpuri străvechi aceasta e o probă de vitejie. Iar Hunedoara își cunoaște vitejii încă din pragul adolescenței. Căci asemenea viteji în devenire sînt aproape toți ucenicii furnaliști, oțelari și cocsari ai Grupului școlar de pe lîngă uriașul combinat siderurgic.

În aproape toate secțiile combinatului ucenicii de astăzi sînt elevii ucenicilor de ieri. Tradițiile școlii sînt duse mai departe și se amplifică. Viitorii muncitori ai uzinei cocso-chimice sînt îndrumați de tînărul maistru Iosif Bunea, învață de pe acum toate tainele meseriei de la Mihai Andruț și Valer Lăbuneț. Nu-i de mirare că, avînd asemenea îndrumători, viitorii oțelari sau furnaliști pot nota în carnetele lor de practică, alături de schemele proceselor tehnologice și formule de aliaj, însemnări pline de mîndria îndreptățită a muncii bine îndeplinite: „Pînă la 22 aprilie echipa noastră a dat peste planul lunar 100 de tone" sau „Am redus cu 22 de minute timpul de elaborare a unei șarje".

La temperatura înaltă a șarjelor rapide se făuresc, o dată cu oțelul, și visuri îndrăznețe. Ucenicii de azi, maiștrii de mîine ai oțelului, visează să toarne aliaje speciale cu crom, wolfram și molibden pentru rachete cosmice și pentru mari centrale atomo-electrice. Și visele lor vor fi desigur, împlinite.

Zilele trecute, cîțiva elevi de la una din școlile de 8 ani ale Hunedoarei au venit la directorul Grupului școlar profesional și tehnic să se intereseze despre felul cum vor fi organizate clasele de siderurgiști. „Să fie locuri cît mai multe, pentru că noi vrem să învățăm negreșit aici" — cerea un băiat bine legat, purtătorul de cuvînt al acestei neașteptate delegații.

Cuvintele micilor vizitatori sînt, într-un fel, o apreciere dată muncii ucenicilor îndrăgostiți de meseria stăpînirii metalului incandescent. Și asemenea aprecieri întîlnești tot mai numeroase și în scrisorile primite de conducerea școlii din partea Combinatului. Unele sînt scrise la mașină, folosind un ton oarecum oficial. Cele mai multe însă sînt foi acoperite cu un scris apăsat de mînă. Ele aduc mărturia activității bogate în succese a ucenicilor. Scrie șeful furnalului 7, anunțînd școala că ucenicii repartizați aici au elaborat singuri două șarje de prima calitate Scrie șeful schimbului tineretului de la cuptoarele adînci, arătînd că profesorii pot fi mîndri de succesele elevilor lor. Scrie și primtopitorul de la cuptorul Siemens Martin nr. 3, evidențiindu-i pe viitorii oțelari. Scrisorile acestea sînt socotite de ucenici răsplata cea mai de preț a activității lor — o strîngere de mînă puternică, tovărășească, din partea meșterilor cărora vor atît de mult să le semene.

Schimbul de mîine al siderurgiei hunedorene are nenumărate preocupări. Printre cele mai îndrăgite se numără, fără îndoială, cele artistice. Ucenicii au numeroase formații artistice: cor, echipă de dansuri, orchestră, colectiv teatral — însă nici una din ele nu se bucură de o asemenea reputație ca fanfara. O recunosc de la depărtare hunedorenii: „Auzi, cîntă băieții noștri!". Zilele acestea, fanfara repetă ore în șir, pregătindu-se pentru zilele de sărbătoare de la 1 și 2 mai. Răsună tumultos, spre bolta înaltă a cerului de primăvară, acordurile pline de vigoare ale cîntecului oțelarilor:

Inimă de oțelar,
Inimă de-arșiți și jar.

Interes pasionat pentru tehnica nouă

Nu de mult, în sectorul de construcții mecanice de la uzinele „Progresul" din Brăila, inginerul șef al sectorului le explica ucenicilor repartizați aici cîteva din cele mai noi metode tehnologice. Era în aceasta un răspuns al organizației de partid din uzină la dorința ucenicilor de a pătrunde cît mai adînc tainele tehnicii noi, de a aduce o contribuție sporită, în cinstea primelor zile ale lunii mai, la munca desfășurată în uzină. Apoi, după demonstrațiile efectuate de cei mai buni muncitori și maiștri ai uzinei și după verificarea însușirii noilor metode de muncă, ucenicii au trecut să lucreze singuri la diferite agregate. Acum, ca urmare a cunoștințelor primite în școală și în uzină, contribuția lor se face tot mai simțită în realizarea planului de producție al sectorului.

Interesul pasionat al viitorilor muncitori pentru cunoașterea tehnicii noi se vădește în toate școlile unde învață aceștia, în toate uzinele unde își fac practica. Iată-i, de pildă, pe ucenicii care învață la Cluj, la uzinele „Tehnofrig" — adevărat imperiu al temperaturilor joase, unde se produc agregate care pot menține chiar în toiul verii un frig polar. Și ei ascultă cu nesaț, în clasă sau în atelier, în secțiile de prelucrare ale uzinei și la montaj, tot ceea ce se leagă de tehnica nouă. Aplicînd, sub îndrumarea profesorilor și a maiștrilor, metodele moderne de tăiere rapidă și intensivă, ei au reușit să depășească, în cinstea lui 1 Mai și a Zilei Tineretului, normele ca și muncitorii calificați. Agregatele frigorifere complexe care vor porni înainte de termen spre toate colțurile țării vor duce, prin calitatea lor înaltă, prin construcția lor modernă, și mărturia priceperii ucenicilor care au lucrat la executarea multora din piesele ce le compun.

Participare entuziastă la acțiunile patriotice

Cine a trecut sîmbăta trecută prin stația Ploiești-Triaj a putut vedea garnitura unui tren de marfă de proporții impresionante împodobită cu drapele și lozinci. Ea transporta cele 420 de tone de fier vechi colectat în aceste zile de tinerii ploieșteni și trimisă în dar oțelarilor din Hunedoara. Aproape jumătate din această cantitate de metal a fost colectată de ucenicii și elevii Școlii profesionale de pe lîngă uzinele „1 Mai", ai Centrului școlar de petrol-chimie, ai Școlii profesionale de construcții și ai Școlii tehnice sanitare din oraș.

Viitorii muncitori și tehnicieni din școlile ploieștene s-au dovedit de altfel la înălțime în toate acțiunile patriotice organizate în întîmpinarea zilei de 1 Mai și a Zilei Tineretului. Ei au luat o parte activă și la plantarea a 15.000 de pomi ornamentali, ca și la sădirea a peste 2 milioane de flori ce vor împodobi noile spații verzi, create pe o suprafață de zeci de hectare în jurul blocurilor de locuințe înălțate de curînd.

La Galați, în după-amiezele acestor zile poți întîlni mii de tineri din oraș muncind pentru înfrumusețarea orașului lor, care va deveni în curînd cea mai nouă și mai puternică cetate a industriei noastre siderurgice. Printre cei 19.000 de tineri mobilizați de Comitetul U.T.M. la acțiunile patriotice se află mai mult de 2.000 de elevi și ucenici de la Centrul școlar „Unirea", de la Școala profesională a Șantierelor navale, de la Școala de meserii etc. Îi întîlnești pretutindeni, în parcuri și grădini, pe alei, pe faleza de la Dunăre. Prin munca lor, grădina publică, parcul de pe strada Traian, bordura verde a falezei, cartierele Țiglina și Bădălan au îmbrăcat o haină de sărbătoare brodată cu flori multicolore.

Asemenea fapte se înscriu pe răbojul activității tinerilor de la școlile profesionale din toate orașele și satele țării.

★ ★ ★

De neatins par înălțimile albastre în aceste zile de primăvară împlinită. Dar mai înalt decît ele săgetează cutezanța muncii creatoare, măiastră întrupare a tot ce au cucerit oamenii. Actul de naștere al minunatelor înfăptuiri umane se semnează aici, la gura furnalelor, în învolburarea de scîntei a șarjelor revărsate de oțelării, în precizia de microni a strunjirii, în îmbinările fără greș ale sutelor și uneori ale miilor de piese care alcătuiesc o mașină.

Și tot aici se făuresc cadrele de mîine, se formează cei care vor duce mai departe opera de desăvîrșire a construcției socialismului și vor construi comunismul — ucenicii și elevii de azi. Profesorii lor, maiștrii sub îndrumarea cărora lucrează, i-au învățat să prețuiască minunata forță a muncii creatoare, le-au încredințat tainele prin care o pot folosi în slujba poporului, în slujba patriei.

Iată de ce realizările ucenicilor și elevilor, succesele lor, vorbesc din plin despre munca desfășurată cu dragoste și abnegație de cei care îi instruiesc și îi educă — profesori și maiștri-instructori. În aceste realizări, în aceste succese, se află sîmburele roditor al nobilei și frumoasei activități didactice.

MIRCEA HERIVAN

Un nou local de școală în orașul Galați

Pentru încheierea cu bune

Probleme ale recapitulării cunoştinţelor de electronică

Experienţele demonstrative efectuate în cadrul recapitulării joacă un rol important în consolidarea cunoştinţelor de electronică în clasa a XI-a. Astfel de experienţe sînt cu atît mai necesare cu cît în şcoala medie nu se poate realiza tratarea matematică mai amplă a problemelor privitoare, de pildă, la descărcarea aperiodică a unui condensator, iar simpla tratare teoretică a acestor probleme nu reuşeşte să lămurească pe deplin pe elevi asupra fenomenului.

Iată cîteva experienţe interesante care se pot efectua la lecţiile recapitulative de electronică în legătură cu descărcarea aperiodică a unui condensator şi cu elementele semiconductoare.

Pentru experienţa privind fenomenele care stau la baza studiului oscilaţiilor electrice vom folosi planşa nr. 1 a trusei electronice lucrate la I.M.D., a cărei schemă cuprinde două borne pentru alimentare şi două locuri pentru montarea elementelor de circuit — condensatorul C şi rezistenţa R. În prima parte a lucrării vom efectua încărcarea condensatorului legînd bornele la o sursă de curent continuu de 100 volţi. Vom monta în circuit un miliampermetru şi un întrerupător, iar în paralel cu condensatorul un voltmetru. Vom atrage atenţia elevilor asupra faptului că atunci cînd întrerupătorul este deconectat, deci circuitul este deschis, nu deviază nici acul miliampermetrului şi nici acul voltmetrului, iar în momentul închiderii circuitului miliampermetrul indică o valoare maximă, în timp ce voltmetrul arată la bornele condensatorului o tensiune nulă. Cu timpul intensitatea curentului scade, iar tensiunea creşte. Cînd tensiunea ajunge la o valoare egală cu tensiunea de la borne, acul miliampermetrului indică zero. Absenţa completă a curentului se constată şi prin lipsa căderii de tensiune de la bornele rezistenţei, toată căderea de tensiune găsindu-se la bornele condensatorului. Astfel elevii vor înţelege mai bine condiţiile în care trece prin circuit un curent de încărcare — curentul tranzitoriu — a cărui valoare poate fi exprimată printr-o funcţie exponenţială, exponentul depinzînd de timpul de încărcare. Dacă devierea acului este prea mică pentru aparatul cu care se măsoară, se poate mări tensiunea de alimentare la 250 V, ajungîndu-se pînă la o valoare a intensităţii de aproximativ 4 mA.

În partea a doua a lucrării vom deconecta sursa de alimentare şi voltmetrul şi vom proceda la descărcarea condensatorului, care se poate efectua prin rezistenţa internă a voltmetrului. Urmărind evoluţia acului voltmetrului elevii vor vedea că acesta se îndreaptă spre zero, la început mai repede, apoi mai încet, ceea ce explică din punct de vedere calitativ curba de descărcare a condensatorului. Astfel elevii vor înţelege pe deplin şi îşi vor fixa cunoştinţele privind descărcarea aperiodică a condensatorului.

Se impune ca în perioada recapitulării să organizăm cu elevii şi experienţe cu elemente semiconductoare (diode cu germaniu şi siliciu, tranzistoare), întrucît ei trebuie să cunoască foarte bine aceste elemente care sînt utilizate din ce în ce mai larg în producţie, înlocuind cu succes tuburile electronice în construcţia aparatelor electronice din telecomunicaţii, din industrie şi laboratoare.

Iată cum putem prezenta, bunăoară, ridicarea caracteristicii statice pentru dioda semiconductoare cu germaniu. Schema pentru efectuarea acestei experienţe se poate realiza cu uşurinţă (fig. 1). La borna m n legăm o sursă de curent continuu E (un acumulator sau un alimentator), un potenţiometru B şi dioda semiconductoare D. Pentru măsurarea tensiunii folosim un voltmetru, iar pentru măsurarea intensităţii un miliampermetru. Legînd sursa cu polaritate ca în schemă, pentru sensul direct, obţinem curba OA; pentru sensul invers schimbăm polaritatea sursei E şi obţinem curba OB (fig. 2). Vom demonstra astfel că dioda opune o rezistenţă mică dacă curentul circulă în sensul direct (de la a la b) şi o rezistenţă mare dacă curentul circulă în sensul invers (de la b la a), ceea ce confirmă din nou concluziile cu privire la intensitatea mare a curentului la conductibilitatea în sens direct, comparativ cu intensitatea foarte mică în sens invers. Inversarea polarităţii se poate efectua schimbînd bornele la polii bateriei E sau inversînd bornele diodei.

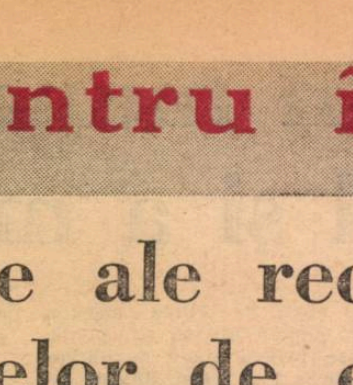

Figura 2

Redresarea se poate prezenta cu ajutorul unui osciloscop, evidenţiind mai întîi sinusoida curentului alternativ prin legarea bornelor unui transformator IMD la plăcile de deflexie verticală a osciloscopului, iar apoi aplicînd pe aceleaşi plăci ale osciloscopului tensiunea direct de la bornele diodei semiconductoare.

Cu ajutorul acestei metode moderne, bazată pe studiul curbelor obţinute, putem demonstra clar şi convingător redresarea curentului, ceea ce îi va ajuta pe elevi să aprofundeze cunoştinţele predate anterior.

Timpul necesar pentru efectuarea acestor experienţe fiind destul de redus, avem posibilitatea să organizăm cu elevii şi lucrări practice recapitulative privitoare la tranzistori. Pentru aceasta putem realiza, de pildă, schema din fig. 3. Sursele E_1 şi E_2 pot fi acumulatoare de 6 V sau baterii pentru lanterna de buzunar de 4,5 V. Utilizăm de asemenea un miliampermetru, două potenţiometre R_1 şi R_2 şi un voltmetru. Elevii trebuie îndrumaţi să facă singuri montajul, cu schema în faţă. Le vom atrage atenţia că joncţiunea p—n (emiter-bază) este alimentată direct — deplasarea golurilor făcîndu-se de la p spre n — pe cînd joncţiunea n—p (bază-colector), este alimentată invers. Bazîndu-se pe cunoştinţele lor despre conductibilitatea electronică şi conductibilitatea prin goluri elevii vor putea să înţeleagă că în această joncţiune ia naştere un curent care se datoreşte purtătorilor de sarcină minoritari. Conectînd la început pe rînd şi apoi simultan ambele surse de curent, vom efectua determinările pentru diferite valori ale tensiunii colectorului, alcătuind grupe de caracteristici pentru diferite tranzistoare.

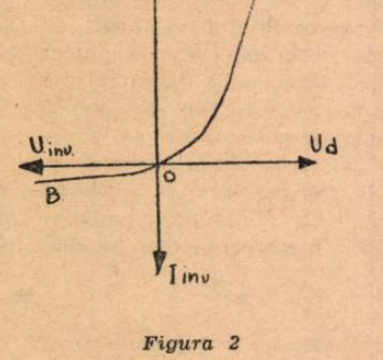

Figura 3

În concluziile lecţiei recapitulative, în care ne vom baza pe observarea tabelelor de caracteristici, vom sublinia că în regiunea tensiunilor mici ale colectorului se obţine o curbă crescătoare a curentului, pentru ca apoi acesta să rămînă aproape constant.

Efectuarea la lecţiile de recapitulare a unor asemenea experienţe demonstrative va contribui la adîncirea cunoştinţelor însuşite de către elevi, precum şi la fixarea temeinică a acestora, dînd totodată elevilor prilejul să înţeleagă mai bine unele importante aplicaţii tehnice ale fizicii.

I. GAVRILĂ şi
ing. GH. CRUŢU
lectori la Institutul pedagogic
de 3 ani din Braşov

Elevi din clasa a IX-a a Şcolii medii din Cobadin în laboratorul de fizică

Lecţiile de botanică din ultimul trimestru

Acum, în ultimul trimestru, recapitularea sistematică a principalelor ramuri ale biologiei îi ajută pe elevii şcolilor medii să capete o privire de ansamblu asupra originii şi evoluţiei lumii vii, să înţeleagă viaţa şi fenomenele vitale în lumina concepţiei materialist-dialectice. De exemplu, recapitularea botanicii în clasa a VIII-a oferă posibilitatea ca, pe baza noţiunilor de botanică însuşite anterior şi prin adîncirea cunoştinţelor privind morfologia, ecologia şi filogenia organismelor vegetale, elevii să înţeleagă mai bine unitatea şi diversitatea lumii vegetale.

Pentru ca studiul botanicii să nu se rezume la memorarea unor fenomene izolate, rupte de viaţă, privite independent de cauzele care le-au dat naştere, numeroşi profesori de specialitate, revenind asupra noţiunilor de morfologie şi fiziologie vegetală, îi ajută pe elevi să înţeleagă adaptările morfologice în strînsă legătură cu fiziologia organelor şi condiţiile de viaţă. Ei folosesc cunoştinţele anterioare ale elevilor pentru a le explica mai larg legătura dintre cauză şi efect, îi îndrumă să înţeleagă modificările anatomo-fiziologice în funcţie de condiţiile de viaţă ale plantelor.

De pildă, revenind în acest trimestru asupra funcţiilor de nutriţie şi reproducere a plantelor, profesorul Valentin Ciobanu de la Şcoala medie nr. 5 din Braşov i-a făcut pe elevi să înţeleagă, în funcţie de diversitatea condiţiilor de mediu, marea adaptare a plantelor, în decursul evoluţiei lor, la cele mai variate tipuri de hrănire şi înmulţire.

În acest mod a procedat profesorul în lecţia despre funcţiile de nutriţie şi reproducere, pentru a le lămuri elevilor adaptarea plantelor la tipul de hrănire heterotrofă şi autotrofă şi pentru a le explica înmulţirea asexuată şi sexuată. Pe baza cunoştinţelor însuşite de elevi în lecţiile anterioare cu privire la diversele tipuri de înmulţire a plantelor, profesorul i-a orientat să tragă concluzii asupra modului celui mai evoluat, a subliniat rolul înmulţirii sexuate în viaţa organismelor şi a demonstrat că acest tip de înmulţire este caracteristic organismelor evoluate.

Căutînd să-i facă pe elevii săi să înţeleagă evoluţia ca fiind trecerea de la formele simple la forme mai complicate sub influenţa unui complex de factori, profesorul Emil Stoica de la Şcoala medie nr. 13 din Bucureşti a folosit lecţiile de sistematică din acest trimestru, cu care se încheie studiul botanicii, pentru a insista asupra explicării criteriului natural sau filogenetic ce stă la baza unei clasificări ştiinţifice. În scopul înţelegerii de către elevi a conţinutului ştiinţific al sistemului filogenetic profesorul a analizat, prin comparaţie, criteriile care stau la baza acestuia şi cele care stau la baza sistemului de clasificare artificială, scoţînd în evidenţă, prin exemplele date, superioritatea clasificării filogenetice naturale.

Lecţiile de sistematică, în cadrul cărora grupele de plante au fost prezentate în ordine filogenetică, într-o succesiune logică, au contribuit la formarea concepţiei ştiinţifice a elevilor asupra unităţii şi evoluţiei plantelor. Bunăoară, în studiul Thalophytelor, plante inferioare din care fac parte bacteriile, algele, ciupercile şi lichenii, s-a insistat asupra caracterelor comune ale acestor plante — în sprijinul argumentării originii lor comune — cît şi asupra caracterelor care le diferenţiază pe unele de altele, pentru a se scoate în evidenţă evoluţia lor.

Încheind studiul plantelor inferioare, profesorul a subliniat faptul că algele, care au pigmenţi asimilatori, se hrănesc autotrof şi că se înmulţesc atît pe cale asexuată cît şi pe cale sexuată. Aceasta a dat elevilor posibilitatea ca, făcînd o comparaţie între hrănirea şi înmulţirea algelor şi hrănirea şi înmulţirea bacteriilor, să constate singuri că algele au o organizare superioară faţă de bacterii. În acelaşi mod, punîndu-i pe elevi în situaţia să compare caracterele bacteriilor, algelor, ciupercilor şi lichenilor, profesorul i-a ajutat să-şi dea seama de originea comună a acestor grupe de plante cît şi de organizarea superioară a ciupercilor şi lichenilor faţă de bacterii şi alge.

Recapitularea Thalophytelor s-a încheiat cu concluzii asupra caracterelor generale ale plantelor din această grupă, dînd elevilor prilejul să vadă că toate Thalophytele sînt plante care trăiesc în mediul acvatic sau umed, au corpul format din celule nediferenţiate, care nu formează ţesuturi sau organe, cu slabe diferenţieri fiziologice. Bazîndu-se pe cunoaşterea acestor caracteristici, elevii au înţeles cu uşurinţă deosebirea dintre Thalophyte şi Cormophyte, care au corpul format din ţesături şi organe diferenţiate în rădăcină, tulpină, frunză, floare şi fruct, şi-au dat seama în ce constă superioritatea Cormophytelor faţă de Thalophyte.

Studiul Bryophytelor — grupul inferior al Cormophytelor — a contribuit la înţelegerea legăturii dintre plantele inferioare şi cele superioare. Insistînd asupra faptului că Bryophytele inferioare au corpul nediferenţiat, în timp ce Bryophytele mai evoluate prezintă diferenţierea corpului în tulpine şi frunze, profesorul a atras atenţia elevilor asupra poziţiei filogenetice a acestui grup de plante, care fac legătura între plantele inferioare şi cele superioare.

Elementele care demonstrează evoluţia plantelor şi originea lor comună nu au fost pierdute din vedere nici în lecţia despre ferigi, care reprezintă, faţă de Bryophyte, un grup de plante superior organizate, avînd corpul format din rădăcină, tulpină şi frunze ca orice plantă superioară, dar mai păstrînd, ca un caracter de inferioritate, înmulţirea prin spori. În schimb, la Spermatophyte, prezenţa florii şi seminţelor a fost unul din argumentele pe care s-a sprijinit profesorul pentru a demonstra că acest grup de plante reprezintă treapta superioară de organizare a lumii vegetale. Studiul florii plantelor din grupa gimnospermelor, ca şi compararea acestora cu floarea angiospermelor, au fost astfel orientate de către profesor încît elevii să înţeleagă superioritatea angiospermelor faţă de gimnosperme. Aşa, de pildă, numărul mare de stamine şi carpele al florilor de gimnosperme — cunoscut ca fiind un caracter de inferioritate — a constituit unul din argumentele înrudirii acestora cu plantele angiosperme din familiile Magnoliaceae şi Ranunculaceae, care se află pe treapta inferioară a acestui grup.

Folosind cu pricepere acum, în ultimul trimestru, studiul capitolelor mari care încheie cursul de botanică, profesorii de specialitate îi pot înarma pe elevi cu cunoştinţe temeinice pe baza cărora ei să înţeleagă explicaţia ştiinţifică a celor mai variate fenomene biologice din viaţa plantelor.

C. DEMETRESCU

rezultate a anului şcolar

ÎN REGIUNEA PLOIEŞTI

Sub îndrumarea secţiei de învăţămînt regionale, în şcolile regiunii Ploieşti s-au stabilit o serie de măsuri concrete menite să ducă la îmbunătăţirea muncii didactice pentru cît mai buna pregătire a elevilor. În mod deosebit s-au prevăzut măsuri care să contribuie la pregătirea elevilor din clasele a VII-a şi a XI-a, ce se vor prezenta la sfîrşitul acestui an la examenele de absolvire şi de maturitate.

Pe de altă parte, Secţia de învăţămînt şi comitetul regional U.T.M. au îndrumat şcolile să se preocupe îndeaproape de organizarea cît mai judicioasă a activităţilor în afară de clasă şi extraşcolare ale elevilor, astfel încît timpul rezervat pentru studiu individual să fie folosit într-un mod cît mai rodnic. Profesorii şi învăţătorii, directorii şi diriginţii, în colaborare cu organizaţiile de pionieri şi U.T.M., urmăresc respectarea cu stricteţe a măsurilor menite să evite supraîncărcarea elevilor.

O problemă căreia secţia îi acordă o atenţie deosebită în această ultimă etapă a anului şcolar este buna organizare a practicii continue în producţie. S-a cerut secţiilor raionale ca, în colaborare cu întreprinderile şi consiliile agricole, să stabilească din vreme unităţile socialiste în care elevii urmează să efectueze practica în industrie şi agricultură, precum şi profilul lucrărilor la care vor participa aceştia. In vederea îndrumării profesorilor de agricultură, Secţia de învăţămînt a regiunii a elaborat o scrisoare metodică în care sînt cuprinse indicaţii privind desfăşurarea lucrărilor practice.

Bineînţeles, Secţia de învăţămînt regională nu-şi rezumă activitatea doar la recomandări şi la stabilirea de măsuri. Ea a intensificat totodată activitatea de control şi îndrumare desfăşurată de către inspectori pentru ca, cercetînd şi îndrumînd în mod practic munca desfăşurată de către cadrele didactice, să poată contribui cu adevărat la încheierea cu succes a anului şcolar.

IOAN NICOLAE
Ploieşti

Intensificarea muncii metodice

Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice din Iaşi şi secţia de învăţămînt a oraşului acordă o deosebită atenţie acum, în ultimul trimestru, sprijinirii muncii învăţătorilor şi profesorilor pentru încheierea anului şcolar cu cît mai bune rezultate. Sprijinul s-a concretizat în special în îndrumările date comisiilor metodice şi cercurilor pedagogice, ca şi în organizarea unei consfătuiri cu diriginţii.

Pe baza unor astfel de îndrumări, de pildă, comisia metodică de limba romînă de la Şcoala medie nr. 3 a analizat, într-o şedinţă la care au participat şi responsabilii comisiilor de specialitate din celelalte şcoli ale oraşului, activitatea desfăşurată pînă în prezent, scoţînd în evidenţă modul cum s-a reflectat această activitate în rezultatele la învăţătură. Printre altele, s-a vorbit despre rezultatele pozitive dobîndite în urma realizării unui front comun pentru îmbunătăţirea cunoştinţelor de limbă şi a deprinderilor de exprimare scrisă şi orală ale elevilor şi s-a subliniat necesitatea ca metodele şi procedeele care şi-au dovedit eficienţa în această direcţie să fie folosite în continuare. S-a discutat totodată despre metodele pe care le folosesc profesorii pentru recapitularea materiei la clasele a VII-a şi a XI-a şi despre metodica organizării orelor de consultaţii.

La această şedinţă, care a prilejuit un larg schimb de experienţă, responsabilii celorlalte comisii au prezentat diferite aspecte ale muncii lor. A fost expusă astfel experienţa dobîndită la Şcoala medie nr. 7, unde colectivul profesorilor de limba romînă ţine o strînsă legătură cu învăţătorii de la clasele I-IV pentru a asigura o calitate ridicată a pregătirii elevilor încă din primele clase, la Şcoala medie nr. 6, unde s-au obţinut o serie de realizări în predare la secţia serală ca şi la Şcoala medie nr. 2, unde comisia metodică a iniţiat o adevărată cercetare ştiinţifică cu privire la probleme cum ar fi exprimarea orală şi scrisă a elevilor, predarea lecturii literare etc.

Referatul prezentat în şedinţa acestei comisii, ca şi expunerile responsabililor comisiilor metodice au fost elaborate pe baza unor date concrete, culese în urma asistenţelor sistematice la ore. Dezbaterile — care au fost astfel orientate încît să contribuie la soluţionarea problemelor privind recapitularea finală, pregătirea examenelor etc., — au urmărit stabilirea unor metode şi procedee cu mare eficienţă, metode care apoi au fost aplicate de toţi profesorii şi care contribuie acum la mai buna pregătire a elevilor în vederea încheierii cu succes a anului şcolar.

Se dovedeşte rodnică şi îndrumarea dată activităţii cercurilor pedagogice. De exemplu, membrii cercului pedagogic de limba şi literatura romînă au discutat, pe baza unui referat-lecţie prezentat de Institutul de perfecţionare, temele „Predarea noţiunilor de teorie literară la clasele V-VII" şi „Structura unei lecţii de analiză literară la clasa a VIII-a". Profesorii de specialitate au primit astfel indicaţii concrete în legătură cu metodele şi procedeele ce se pot folosi pentru ca lecţiile din ultima etapă a anului şcolar să-şi atingă scopul. În discuţii s-au ridicat şi o serie de probleme cu caracter mai general, cum ar fi, de exemplu, problema modului cum trebuie dezvoltată la lecţiile de teoria literaturii gîndirea logică a elevilor, concepţia lor materialist-dialectică despre natură şi societate, educaţia lor estetică. S-au purtat de asemenea discuţii despre modul cum trebuie lămurită elevilor problema formei operelor literare şi a unităţii între conţinut şi formă şi s-a subliniat utilitatea cunoştinţelor de teorie a literaturii, prin intermediul cărora elevii pot înţelege mai adînc conţinutul unei opere şi mesajul ei. Discutarea tuturor acestor probleme a contribuit la orientarea muncii din această ultimă etapă a anului şcolar.

O altă acţiune importantă sprijinită de Institutul de perfecţionare a fost consfătuirea organizată de secţia de învăţămînt cu diriginţii de la toate şcolile din oraş, după ce în prealabil a avut loc o largă cercetare cu caracter ştiinţific a muncii educative a diriginţilor claselor a VII-a şi a XI-a de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 7. Rezultatele cercetării s-au concretizat în referatele prezentate de secţia de învăţămînt şi de Institutul de perfecţionare, ca şi într-un plan de măsuri elaborat pe baza constatărilor făcute. Analiza a avut în vedere o serie de aspecte importante ale muncii educative care au fost studiate în profunzime. De pildă, s-a acordat o mare atenţie tematicii orelor educative, structurii acestora, ca şi metodelor de desfăşurare a lor. Organizarea cercetării a avut drept scop descoperirea şi valorificarea experienţei pozitive, semnalarea unor practici negative, în vederea înlăturării lor, ca şi stabilirea unor concluzii orientative şi elaborarea unor îndrumări metodice pentru desfăşurarea orelor educative.

Acţiunea s-a desfăşurat în două etape. În prima etapă s-a cules materialul faptic pe baza cercetării documentelor diriginţilor, a asistenţei la orele educative (s-a asistat la 72 de ore educative), a discuţiilor cu diriginţii pe baza unui chestionar dinainte stabilit (care este tipul de oră cel mai dificil ?, cum află dirigintele problemele mari care-i preocupă pe elevi şi la care aceştia aşteaptă răspuns ?, ce metode şi procedee se folosesc în desfăşurarea orelor în care se dezbat probleme de ordin etic ?, cum se realizează unitatea de cerinţe a colectivului de profesori ai clasei ?, cum se pregătesc profesorii diriginţi pentru orele cu conţinut etico-politic ?) şi a unei anchete desfăşurate în rîndurile elevilor în scopul cunoaşterii fondului lor moral şi afectiv şi a profesiunii spre care vor să se orienteze după terminarea şcolii. Astfel s-au obţinut numeroase date concrete.

În a doua etapă a cercetării, materialul faptic a fost studiat şi sistematizat şi, pe baza lui, s-au elaborat referatele amintite. În referatul prezentat de secţia de învăţămînt s-au făcut aprecieri cu privire la tematica orelor educative, la necesitatea concordanţei între teme şi vîrsta elevilor, la felul cum sînt elaborate planurile de muncă ale diriginţilor, la tipurile de ore educative, la structura lor, la metodele şi procedeele folosite de diriginţi etc.

Referatele au fost însoţite de exemplificări imprimate pe bandă de magnetofon. La discuţii au luat cuvîntul numeroşi diriginţi care au vorbit despre metodele lor de muncă, despre rezultatele la care au ajuns, despre greutăţile întîmpinate şi lipsurile care s-au manifestat în activitatea lor. Problema muncii diriginţilor a fost discutată şi sub aspectul colaborării cu organizaţiile de tineret şi cu părinţii elevilor.

Cuprinzînd multiple aspecte ale muncii educative, aceste consfătuiri au tins în special să-i înarmeze pe profesorii diriginţi pentru a desfăşura o activitate mai rodnică în ultima etapă a anului şcolar. Trebuie să menţionăm de asemenea faptul că ele au contribuit şi la mai buna pregătire a viitorilor profesori, întrucît la lucrările lor au participat şi studenţii anului III de la Institutul pedagogic, aflaţi în perioada de efectuare a practicii în şcoli.

Se poate afirma că această perioadă este folosită în mod intens de secţia de învăţămînt şi de Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice din Iaşi, care lucrează într-o strînsă colaborare, pentru ca anul şcolar de sfîrşitul căruia ne apropiem să se soldeze cu cît mai bune rezultate, atît în privinţa pregătirii elevilor cît şi în problemele complexe ale educaţiei lor comuniste.

Prof. CORNELIA TEODORESCU
inspector principal
în Ministerul Învăţămîntului

Consolidarea noţiunilor de chimie

În curînd elevii clasei a XI-a vor încheia studiul chimiei organice. Lecţiile de recapitulare la această materie, menite să sistematizeze şi să aprofundeze cunoştinţele predate anterior, să dezvolte priceperea elevilor de a aplica aceste cunoştinţe în practică, trebuie să îmbine tratarea teoretică a problemelor cu lucrări de laborator şi prezentarea grafică a reacţiilor chimice.

În alegerea temelor ce urmează a fi recapitulate, profesorul are sarcina să se orienteze asupra capitolelor cheie, care asigură înţelegerea multora dintre cunoştinţele predate. Aşa, de pildă, profesoara A. Ţigoiu de la Şcoala medie nr. 15 din Bucureşti s-a orientat bine fixînd, printre altele, ca temă de recapitulare, grupul hidrocarburilor. Capitolul referitor la hidrocarburi care se predă în tot trimestrul I şi care stă la baza înţelegerii tuturor cunoştinţelor de chimie organică, necesită o tratare atentă, pe baza unui plan judicios întocmit, cu folosirea graficelor, a planşelor şi a demonstraţiilor practice. Prof. A. Ţigoiu şi-a propus să înceapă lecţia recapitulativă cu definiţia hidrocarburilor, compoziţia lor chimică şi clasificarea lor în hidrocarburi aciclice (saturate şi nesaturate), ciclice (saturate şi nesaturate) şi aromatice, cerînd elevilor să scrie formulele brute corespunzătoare celor patru clase de hidrocarburi studiate (parafine, olefine, acetilene şi aromate) şi să precizeze condiţiile structurale pentru fiecare clasă de hidrocarburi. După stabilirea condiţiilor structurale ale parafinelor, care se caracterizează prin catena aciclică, dreaptă sau ramificată, cu covalenţe simple, ale olefinelor — caracterizate prin catene aciclice drepte sau ramificate cu o dublă legătură în moleculă — ale acetilenei, care are o catenă aciclică dreaptă cu o triplă legătură în moleculă, şi ale hidrocarburilor aromate — care se caracterizează prin prezenţa unuia sau mai mulţi nuclei aromatici în moleculă — elevii vor putea defini cu uşurinţă caracterele chimice ale hidrocarburilor din aceste grupe.

În continuarea lecţiei recapitulative se va discuta pe scurt despre starea naturală a hidrocarburilor şi, în legătură cu aceasta, se va stărui asupra gazelor naturale, a ţiteiului şi cărbunilor, bogăţii naturale ale ţării noastre. În lecţie se va crea astfel un bun prilej de discutare a metodelor industriale de obţinere a reprezentanţilor mai importanţi ai fiecărei grupe de hidrocarburi studiate.

Insistînd asupra cunoştinţelor referitoare la reactivitatea chimică a hidrocarburilor, profesoara va cere elevilor să scrie reacţiile chimice specifice fiecărei clase de hidrocarburi, reacţii care dau posibilitatea cunoaşterii întrebuinţărilor practice ale hidrocarburilor ca materii de bază necesare industriei chimice. Elevii vor fi puşi în situaţia de a scrie reacţiile specifice caracterului saturat al parafinelor şi nesaturat al olefinelor şi acetilenei şi caracterului aromat al hidrocarburilor aromate. Cu acest prilej vor fi scrise pe tablă reacţiile de adiţie dintre apă şi acetilenă (reacţia Kucerov, care stă la baza sintezei alcoolilor), adiţia acidului clorhidric la acetilenă (care duce la formarea monomerului policlorurii de vinil), adiţia acidului cianhidric la acetilenă (din care rezultă monomerul cianura de vinil) etc. În legătură cu compuşii vinilici rezultaţi din aceste reacţii se va scoate în evidenţă proprietatea lor de polimerizare, menţionîndu-se o serie de produşi mai importanţi obţinuţi prin polimerizare.

În recapitularea grupului de hidrocarburi aromate se va pune accentul pe definirea caracterului aromatic, ca fiind ambianţa celor două caractere chimice studiate anterior (saturat şi nesaturat) specificîndu-se că este mai accentuat caracterul saturat. Prin exemplele date aici se va scoate în evidenţă reacţia de substituţie şi de adiţie a nucleului aromatic.

În acelaşi timp tov. Ţigoiu îşi propune să discute cu elevii influenţa acidifiantă a nucleului aromatic, pentru a-i ajuta în aprofundarea cunoştinţelor despre fenol şi amine.

Lecţia de recapitulare a hidrocarburilor se va încheia prin demonstrarea în clasă a unor experienţe simple, ca decolorarea apei de brom pentru distingerea olefinelor de parafine, decolorarea reactivului Bayer — reacţie utilizată pentru cunoaşterea olefinelor şi acetilenei ; sulfonarea şi nitrarea benzenului — reacţie care stă la baza folosirii benzenului în industria chimico-farmaceutică ; reacţia de obţinere a picraţilor de naftalen şi antracen şi altele.

În scopul stimulării interesului elevilor pentru cunoaşterea variatelor întrebuinţări ale hidrocarburilor în practică, profesoara va apela la cunoştinţele lor de petrochimie, ramură care asigură materia primă pentru o serie întreagă de produse industriale.

Toate exemplele date vor fi concretizate prin realizările obţinute de ţara noastră în acest domeniu, prin evidenţierea marii dezvoltări a industriei noastre chimice.

În mod asemănător îşi propune tov. Ţigoiu să recapituleze cu elevii săi şi celelalte noţiuni de bază din cadrul cursului de chimie pentru clasa a XI-a.

T. CREŢU

Copii din Petroşeni atraşi de mirajul muzicii

LA PRACTICĂ PE OGOARE

Lucrări complexe, instructive

Pentru a se asigura însușirea temeinică a cunoștințelor predate în lecțiile de agricultură, la Școala de 8 ani din comuna Albești, raionul Vedea, se acordă o mare atenție muncii practice a elevilor pe ogoarele gospodăriei agricole colective din comună. Cu ajutorul specialiștilor din gospodărie, elevii sînt îndrumați să efectueze acum, în campania de primăvară, numeroase lucrări agricole complexe, în care aplică cele învățate la lecțiile teoretice. Constituind un mijloc de aprofundare a cunoștințelor, aceste lucrări sînt totodată un prilej de completare a pregătirii elevilor, înarmîndu-i cu noțiuni noi din domeniul agrotehnicii moderne, aplicată astăzi în marile unități agricole socialiste, precum și cu deprinderi practice de muncă agricolă.

Urmărind ca lucrările elevilor să se desfășoare la nivelul cerințelor agriculturii noastre socialiste, școala, în colaborare cu cadrele tehnice din gospodăria agricolă colectivă, a alcătuit cu grijă planul acestor lucrări, luînd în seamă condițiile locale, epoca optimă de executare și, bineînțeles, cerințele programei la fiecare clasă. Așa, de pildă, elevii clasei a V-a au participat la pregătirea semințelor în vederea semănatului, cît și la operația de semănare a plantelor din diferite epoci. Ei au putut cunoaște cu acest prilej condițiile de semănare a diverselor grupe de plante. De asemenea, elevii clasei a V-a au participat la alesul porumbului pentru sămînță, au analizat boabele de porumb din soiul H.P. 101, care dă producții mari pe solurile podzolice din comuna Albești, și au efectuat lucrări de secare a bălților de pe terenurile însămînțate cu grîu.

Munca elevilor din clasa a VI-a s-a concentrat în special la lucrările din sectorul legumicol al gospodăriei. Lucrînd alături de colectiviști, elevii au confecționat o răsadniță în suprafață de peste 60 m.p., unde s-au însămînțat legume timpurii. În prezent ei urmăresc aici fazele de dezvoltare a legumelor provenite din semințe de înaltă productivitate ca, de pildă, roșiile de soiul „Tigănești", ridichile din soiul „Würzburg", ardeiul gras de soiul „Kolinkov" și ardeiul iute „Arnăut", vinetele „Pana corbului", varza timpurie, castraveții de soiul „Bistrița". În același timp, elevii execută în răsadniță lucrări de întreținere cum sînt udatul cu stropitoarea, plivitul de buruieni, combaterea dăunătorilor cu Nicotox și Ecotox. Ei au confecționat de asemenea un număr mare de lădițe nutritive, unde vor repica în zilele ce urmează răsadurile. Lucrînd efectiv la producerea răsadurilor și legumelor timpurii elevii au constatat că legumicultura dă rezultate bune în condițiile raionului lor.

Cu elevii clasei a VII-a s-au executat lucrări de pomicultură în bazinul pomicol situat pe versantele rîului Gugul, teren care altădată era neproductiv. Datorită lucrărilor executate aici elevii s-au convins că, prin îmbinarea îngrijirii culturilor cu îngrășarea terenului și lucrarea solului, se pot obține rezultate dintre cele mai bune în cultivarea pomilor. Elevii clasei a VII-a au efectuat, alături de brigada permanentă de tractoare din gospodăria colectivă, și o serie de lucrări practice pentru cunoașterea mașinilor agricole și a tractorului, a părților componente ale plugurilor tractate și suspendate, a mașinilor de semănat „Victoria" și a mașinii de semănat porumb, ca și a cultivatoarelor.

Dînd elevilor posibilitatea să îmbine cunoștințele teoretice cu cele practice, activitatea pe ogoare îi ajută să-și explice științific fenomenele urmărite în dezvoltarea principalelor culturi în funcție de condițiile pedo-climatice. Totodată, această activitate face să sporească mult interesul lor pentru profesiunile agricole, lucru dovedit de faptul că cei mai mulți dintre elevii clasei a VII-a și-au manifestat dorința de a se înscrie în școlile cu profil agricol, zootehnic sau hortiviticol.

S. THEODOR
Vedea

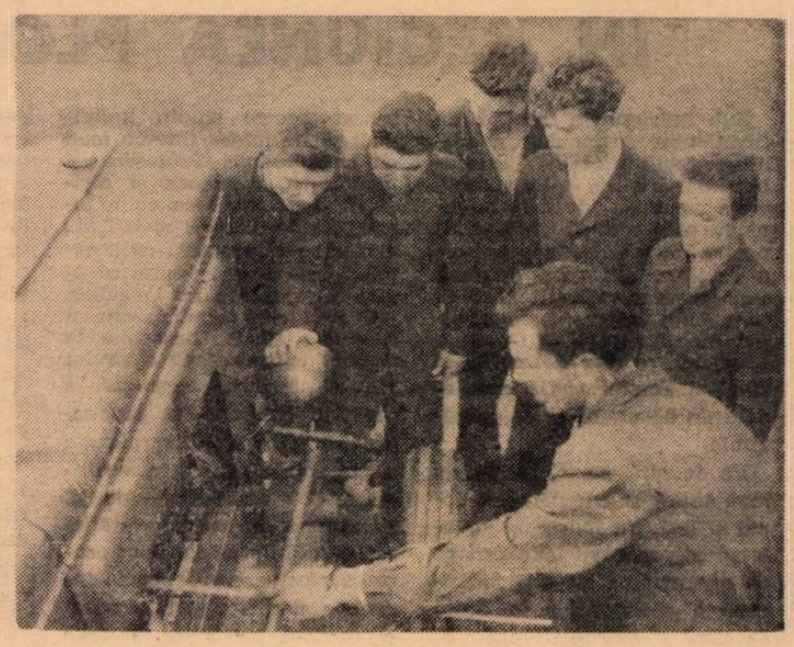

Ultimele explicații înaintea începerii arăturii (Școala de mecanici agricoli din comuna Petrești, regiunea Hunedoara)

O lecție cu tema „Plugul"

Elevii mei din clasa a VII-a au terminat de curînd studiul capitolului despre mecanizarea agriculturii. Ținînd seama de faptul că o dată cu sfîrșitul acestui an școlar se va încheia o importantă etapă a pregătirii lor în vederea muncii în producție, am căutat ca, printr-o serie de lecții ținute în gospodăria colectivă, să le ofer posibilitatea de a-și concretiza cunoștințele însușite, de a le aplica și a le verifica în practică.

Bunăoară, am organizat la gospodăria agricolă colectivă din comună o lecție cu tema „Plugul". Aceasta a fost pentru elevi un bun prilej de adîncire și fixare a cunoștințelor despre plug, despre părțile lui componente, despre modul în care acesta este pus în mișcare de tractor.

Pentru a asigura buna desfășurare a lecției am apelat la cadrele tehnice de specialitate din gospodărie, care le-au arătat elevilor părțile componente ale plugului, bazîndu-și explicațiile pe cunoștințele teoretice însușite de aceștia la lecțiile despre mecanizarea agriculturii și la lecțiile de fizică. În discuțiile pe care le-am purtat apoi eu însumi cu elevii s-au făcut referiri și la cunoștințele de chimie și de pedologie. Discuțiile au pornit de la modul de funcționare a tractorului pentru a se opri, în continuare, la problemele privind remorcarea plugului și a altor unelte agricole. Apoi am discutat cu elevii părțile componente — cadrul rigid sprijinit pe trei roți, cadrul pe care se montează cuțitul, discul, trupița etc., insistînd asupra modului de funcționare a fiecărei părți. Aici am făcut legătura cu cunoștințele însușite de elevi cu privire la structura solului, arătîndu-le de ce e bine ca brazda să fie tăiată adînc și pămîntul întors și am indicat totodată care parte a plugului realizează efectiv fiecare operație.

Lecția s-a terminat cu o demonstrație practică în cadrul căreia elevii au observat modul de funcționare a plugului tras de tractor. Ei au putut înțelege astfel mai bine avantajele și importanța mecanizării agriculturii, s-au convins de eficiența sporită a uneltelor mecanizate.

Lecția cu tema „Plugul" a constituit un bun mijloc de recapitulare a cunoștințelor despre tractor și plug, cunoștințe predate teoretic în trimestrele anterioare. Bazîndu-se pe demonstrația practică în condițiile activității dintr-o mare unitate agricolă, această lecție a contribuit nu numai la consolidarea cunoștințelor însușite anterior de elevi, dar și la întărirea deprinderilor lor practice de utilizare a mașinilor și uneltelor agricole.

MARCELA DOBRESCU
Școala de 8 ani din comuna Bragadiru

Alături de colectiviști

Elevii Școlii de 8 ani din comuna Tudora, raionul Fălticeni, își efectuează orele de practică agricolă pe ogoarele gospodăriei colective din comună, alături de colectiviști.

Îndrumați de tehnicienii din gospodărie și de profesorul de agricultură, elevii participă la o serie de interesante lucrări în livadă. Aplicînd în practică cunoștințele de pomicultură însușite în clasă, ei lucrează la săpatul gropilor, la plantatul tutorilor, la plantatul merilor etc. Mînuind cu pricepere uneltele, urmărind cu atenție etapele lucrărilor de primăvară în livadă, elevii își îmbogățesc cunoștințele, își formează priceperi și deprinderi de muncă practică agricolă și se pregătesc astfel pentru viitoarea lor profesiune, pentru viață.

C. ȘTEFAN

Participanți activi la bătălia recoltei

În regiunea Bacău, participarea ucenicilor din școlile de mecanici agricoli și a elevilor din școlile tehnice agricole, horticole și veterinare la campania agricolă din acest an a fost pregătită din vreme. Sectorul de învățămînt al Consiliului agricol al regiunii s-a preocupat încă din luna februarie de asigurarea unor condiții cît mai bune de desfășurare a practicii pentru fiecare tip de școală și pentru fiecare an de studiu, în funcție de specificul lucrărilor din unitățile unde elevii urmau să-și facă practica și de principalele teme cuprinse în programa școlară la care urmau să se efectueze aplicații.

Pentru ca practica elevilor din școlile tehnice agricole și horticole să fie cu adevărat eficientă, s-a hotărît ca echipele și brigăzile de elevi ai școlilor tehnice agricole, horticole și veterinare să participe la toate lucrările de sezon efectuate pe terenurile de cultură mare și în loturile de producție curentă din sectorul zootehnic, pe baza unei tematici alcătuite cu sprijinul cercetătorilor științifici de la stațiunile experimentale din regiune.

În această perioadă, preocuparea principală se îndreaptă către aplicarea cunoștințelor teoretice în cadrul lucrărilor în culturile mari. La Centrul școlar agricol din Răcăciuni, la Centrul școlar agricol din Păstrăveni și la Centrul școlar agricol din Roman au fost stabilite drept sarcini de producție recoltele cele mai înalte obținute în anul trecut de gospodăriile agricole de stat și de gospodăriile colective fruntașe, precum și unele recolte obținute în culturile mari de stațiunile experimentale agricole. Nivelul superior de pregătire a elevilor — urmare a noii organizări a învățămîntului agricol — se dovedește din plin în calitatea muncii lor practice. Terminînd însămînțările din epoca întîi încă de la începutul acestei luni, ei au organizat cu pricepere administrarea îngrășămintelor fosfatice și azotoase. De asemenea, după ce au făcut pe cîteva hectare probele necesare, au efectuat însămînțarea cu porumb hibrid. În continuare elevii vor face patru prașile mecanice, completate cu trei prașile pe rînd. Pentru întărirea răspunderii în muncă, la fiecare tarla au fost puse tăblițe menționînd brigada care a efectuat lucrările și producția planificată la hectar.

În plină desfășurare a practicii pe ogoare se află și ucenicii din școlile de mecanici agricoli. Ei au fost încadrați în brigăzile de tractoare ce lucrează pe terenurile gospodăriei colective din satele lor natale, brigăzi în care își vor face practica în continuare, pînă la absolvirea școlii. Făcînd parte din brigăzi complex mecanizate, înzestrate cu tractoare și mașini agricole variate, capabile să execute o gamă largă de lucrări, elevii au posibilitatea să-și însușească cunoștințe și deprinderi practice legate de majoritatea temelor de specialitate.

Primele constatări făcute pe teren dovedesc că ucenicii școlilor profesionale de mecanici agricoli de pe lîngă S.M.T.-urile din Podul Turcului și Tîrgu-Neamț au și început să lucreze pe diferite agregate, în echipele din schimbul II.

Aceștia participă la consfătuirile de producție în care se stabilesc măsurile agrotehnice ce urmează să fie aplicate și își alcătuiesc programe de lucru în funcție de aceste măsuri. Profesorii care le îndrumă munca stabilesc, împreună cu mecanicul-șef al stațiunii de mașini și tractoare, locurile de muncă unde sînt repartizați elevii și utilajul pe care-l folosesc, în așa fel încît fiecare grupă să treacă prin toate lucrările cerute de o campanie agricolă. Participarea ucenicilor mecanizatori la fiecare lucrare este analizată multilateral, în funcție de rezultatele acesteia, stabilindu-se în continuare operațiile asupra cărora urmează să se insiste în mod deosebit. O caracteristică a muncii de îndrumare efectuată de profesorii de specialitate în primăvara acestui an o constituie faptul că ea se desfășoară și în cadrul brigăzilor de tractoriști — verigi de bază ale practicii mecanizatorilor — și urmărește orientarea conducătorului de brigadă asupra sarcinilor pe care urmează să le dea ucenicilor în funcție de aptitudinile acestora, de mașinile pe care le cunosc și de specificul fiecărei lucrări agricole în parte.

Cu rezultate bune se desfășoară și experiențele cu caracter de cercetare științifică la care participă elevii școlilor tehnice agricole și care sînt organizate în așa fel încît fiecare din ei să poată verifica pînă la absolvirea școlii, pe baza unei asemenea lucrări, importanța aplicării metodelor agrotehnice înaintate. De exemplu, elevii Centrului școlar agricol din Roman vor efectua lucrări interesante și cu largi posibilități de aplicare directă în practică, printre care se numără determinarea celor mai productive soiuri de sfeclă de zahăr ce pot fi cultivate pe terenurile din regiune, studii privind rezistența diferitelor soiuri de porumb și influența pe care o au asupra producției de porumb îngrășămintele extraradiculare, determinarea procentelor optime de îngrășăminte potasice, azotice și fosfatice suplimentare la grîu, în funcție de specificul pedoclimatic al regiunii etc. Pentru școlile tehnice horticole au fost stabilite ca teme de studiu determinarea rolului și metodelor optime de terasare pentru obținerea unor producții mari la soiurile de viță nobilă, crearea unei școli-model de viță, studiul comparativ al diferitelor procedee de tăiere a viței, determinarea soiurilor optime pentru dezvoltarea sectorului pomicol al regiunii și pentru creșterea producției legumicole. Elevii veterinari cercetează o serie de probleme privind creșterea oilor cu producție mare de lînă fină și semifină, a porcinelor producătoare de carne, precum și probleme privitoare la cele mai eficiente măsuri pentru combaterea pestei la păsări. La sfîrșitul fiecărui ciclu de lucrări rezultatele parțiale vor fi prezentate în cadrul unor sesiuni de referate ale cercurilor tehnico-științifice.

Preocuparea pentru buna pregătire a viitorilor mecanizatori și tehnicieni din agricultură se reflectă din plin în nivelul din ce în ce mai important al contribuției ucenicilor și elevilor la lucrările efectuate în cadrul campaniei agricole de primăvară.

AL. CIUCĂ

Concursul de literatură al elevilor

La 23 aprilie a.c. a avut loc, în sala de festivităţi a Şcolii medii nr. 1 „N. Bălcescu" din Bucureşti, festivitatea premierii elevilor care s-au distins la faza republicană a tradiţionalului concurs de literatură romînă organizat de Societatea de ştiinţe istorice şi filologice în colaborare cu Ministerul Învăţămîntului şi C.C. al U.T.M.

La faza republicană a concursului, care a avut loc la Bucureşti, au participat 199 de elevi selecţionaţi din mii şi mii de concurenţi de pe întreg cuprinsul patriei. Subiectele pe care concurenţii au trebuit să le dezvolte în lucrările lor au fost astfel alese încît să corespundă nivelului de cunoştinţe şi problemelor studiate de către elevii din fiecare clasă. Bunăoară, elevii din clasa a VIII-a au tratat subiectul „Analiza literară a poeziei „Revedere" de M. Eminescu, cei din clasa a IX-a, „Lupta lui N. Bălcescu şi M. Kogălniceanu pentru traducerea în viaţă a idealurilor generaţiei lor", cei din clasa a X-a, „Natura patriei reflectată în poezia lui M. Eminescu şi G. Coşbuc", iar cei din clasa a XI-a, „Satul şi problemele lui în opera lui Liviu Rebreanu".

În cuvîntul de deschidere a festivităţii, acad. prof. P. Constantinescu-Iaşi preşedintele Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice, a subliniat că, după cum s-a văzut din cercetarea lucrărilor scrise, nivelul cunoştinţelor elevilor prezentaţi la faza finală a concursului se dovedeşte a fi ridicat. „Concurenţii — a spus vorbitorul — s-au dovedit posesorii unor bogate informaţii istorico-literare, care depăşesc de multe ori indicaţiile programei şcolare. Majoritatea participanţilor la concurs au reuşit să-şi sistematizeze cunoştinţele, să le dea o justă orientare ideologică şi să le prezinte într-o formă corectă, îngrijită, literară şi personală. Din prima cercetare a lucrărilor scrise se desprinde concluzia că avem motive să ne bucurăm de nivelul general al candidaţilor noştri din anul acesta care dovedesc un real progres faţă de acela al concurenţilor din anii anteriori. Este fără îndoială că rezultatele acestea se datorează interesului tot mai mare pentru studiu al elevilor, sîrguinţei lor crescute, dar şi — cel puţin în aceeaşi măsură — eforturilor sporite ale profesorilor lor, exigenţei comisiilor de triere ale fazelor anterioare, recomandărilor şi atenţiei susţinute acordate pregătirii elevilor în măsură tot mai mare, în ultimul timp, de către filialele noastre şi de către secţiile de învăţămînt. Aşa cum ne informează unele dintre filialele noastre, la această situaţie îmbucurătoare a contribuit în bună măsură materialul de analiză al concursului din anul trecut, alcătuit de conducerea societăţii şi comunicat, pentru a fi studiat, atît filialelor noastre cît şi secţiilor de învăţămînt din toată ţara. Analiza făcută — studiată şi discutată cu toată seriozitatea în cele mai multe regiuni, în cadrul cercurilor pedagogice de specialitate — a arătat nu numai profesorilor de limba romînă, ci şi forurilor locale care poartă răspunderea pentru ridicarea nivelului învăţămîntului nostru, că este necesară o exigenţă tot mai sporită, că trebuie selecţionaţi pentru fazele superioare într-adevăr cei mai buni elevi dintre cei mai buni, căci aceştia reprezintă cu toată răspunderea oraşul, raionul, regiunea care i-a premiat".

La concurs au fost acordate 28 de premii şi menţiuni. Printre deţinătorii premiilor s-au numărat elevii Adrian Novac (Şcoala medie nr. 1 din Timişoara), Adriana Gorăscu (Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" din Bucureşti), Augusta Manuela Tătaru (Şcoala medie nr. 1 din Braşov), Irinel Caprini (Şcoala medie nr. 36 din Bucureşti), Adriana Rujan (Şcoala pedagogică din Cîmpulung Muşcel).

Aşa cum a arătat în încheierea cuvîntării sale acad. prof. P. Constantinescu-Iaşi, elevii premiaţi la faza republicană se dovedesc tineri bine pregătiţi şi talentaţi, care fac cinste profesorilor lor, şcolilor pe care le reprezintă.

Cititori ai bibliotecii Şcolii medii nr. 1 din Sighet

Două lucrări de etică marxistă

În vitrinele librăriilor au apărut în ultimul timp, în traducere din limba rusă, două lucrări deosebit de valoroase de etică marxistă. Este vorba de manualul *„Bazele eticii marxiste"* de cunoscutul specialist sovietic prof. A. F. Şişkin şi de crestomaţia „Etica marxistă", alcătuită de V. T. Efimov şi I. G. Petrov, cu un studiu introductiv de A. F. Şişkin.

Pentru cei care muncesc în domeniul educaţiei şi îndeosebi pentru cadrele didactice, lucrările amintite prezintă o valoare practică imediată, ajutîndu-i în aprofundarea principiilor şi categoriilor eticii marxiste. Cuprinzînd întregul sistem al problematicii eticii marxiste, lucrările sînt o bogată sursă de informare şi un îndrumător preţios în munca de fiecare zi a cadrelor didactice pentru formarea profilului moral al elevilor.

În lucrarea „Bazele eticii marxiste", profesorul A. F. Şişkin analizează caracterul istoric şi de clasă al moralei, legile dezvoltării ei, raporturile moralei cu politica, religia, ştiinţa şi celelalte forme ale conştiinţei sociale. Tratînd tipurile istorice ale moralei, autorul demască caracterul făţarnic şi inuman al moralei burgheze, caracterizînd-o, pe bună dreptate, ca fiind morala goanei după profit şi a urii faţă de om. Cu aceeaşi putere de convingere sînt demascate doctrinele religioase care, în esenţa lor, sînt o justificare şi o camuflare ipocrită a moralei exploatatorilor.

Autorul a căutat să elucideze o serie de probleme care pînă în prezent au stat foarte puţin în sfera de preocupare a eticienilor, ca de pildă delimitarea categoriilor etice de bază, legile procesului moral, unitatea dintre scopurile morale şi mijloacele realizării lor, legile simple ale moralei şi problemele conduitei civilizate etc.

O importanţă deosebită prezintă paginile consacrate problemelor moralei comuniste. La baza analizei multilaterale a conţinutului principiilor şi categoriilor moralei comuniste a stat „Codul moral al constructorilor comunismului", cuprins în Programul P.C.U.S. adoptat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S., precum şi practica construcţiei socialismului în U.R.S.S.

Caracterizînd morala comunistă, autorul arată că ea este o formă superioară a progresului moral al omenirii, o morală general umană, care va deveni universală în societatea viitorului. Expunînd principiile moralei comuniste, autorul le sistematizează creator, grupîndu-le în jurul celor mai importante relaţii morale în care intră individul în societatea socialistă — devotamentul faţă de comunism — principiu suprem al moralei comuniste ; morala colaborării şi colectivismului, îmbinarea intereselor obşteşti cu cele personale ; dragostea faţă de patria socialistă, faţă de ţările lagărului socialist, solidaritatea frăţească cu oamenii muncii din toate ţările ; atitudinea faţă de muncă şi faţă de avutul obştesc ; atitudinea omului faţă de om (umanismul socialist) ; bazele morale ale căsătoriei şi familiei ; noţiunile de datorie, onoare, fericire ; legile simple ale moralei şi problemele comportării civilizate ; calităţile morale şi trăsăturile de caracter ale luptătorului pentru comunism.

În ultimul capitol autorul se ocupă de factorii şi mijloacele educării oamenilor muncii în spiritul moralei comuniste.

Expunerea competentă, documentată şi multilaterală a principiilor şi categoriilor enunţate mai sus fac din lucrarea prof. A. F. Şişkin un manual deosebit de preţios şi util.

În crestomaţia *„Etica marxistă"* sînt sistematizate cele mai importante fragmente cu conţinut etic din lucrările lui K. Marx, Fr. Engels, V. I. Lenin, precum şi ale discipolilor şi tovarăşilor lor de luptă, marxişti cunoscuţi ca P. Lafargue, F. Mehring, A. Bebel, K. Libknecht, G. V. Plehanov. De asemenea, sînt publicate fragmente din lucrările unor activişti de seamă ai mişcării comuniste internaţionale ca G. Dimitrov, C. Zetkin, E. Thälmann, N. K. Krupskaia, M. I. Kalinin, F. E. Dzerjinski şi alţii. Un loc important îl ocupă fragmentele extrase din documentele mişcării comuniste internaţionale, Declaraţia consfătuirii reprezentanţilor partidelor comuniste şi muncitoreşti din 1960, Programul P.C.U.S. ş.a. Fragmentele extrase sînt sistematizate judicios în şapte capitole : „Marxismul despre doctrinele etice din trecut", „Concepţia materialistă despre istorie şi morală", „Problema libertăţii şi necesităţii şi idealul moral", „Principiile şi categoriile moralei comuniste", „Calităţile morale şi trăsăturile de caracter ale luptătorilor pentru comunism", „Bazele morale ale căsătoriei şi familiei", „Căile şi mijloacele educării morale a maselor".

Culegerea este precedată de un studiu amplu al prof. Şişkin, conţinînd comentarii bine fundamentate referitoare la capitolele respective din lucrare.

Prof. GHEORGHE NINI

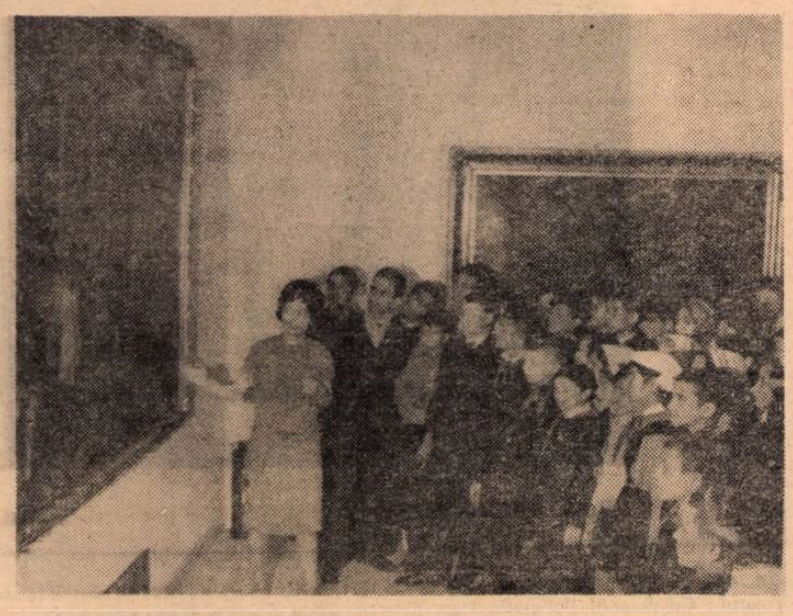

Şcolarii din Urziceni la galeriile Muzeului de Artă al R.P.R.

ŞTIRI • ŞTIRI •

Zilele trecute, comisia metodică a profesorilor de matematică şi fizică de la Şcoala medie nr. 1 din Caracal a deschis o expoziţie cu tema „Fizicieni, chimişti şi tehnicieni romîni".

Prin materialele prezentate — la pregătirea cărora au lucrat şi numeroşi membri ai cercului tinerilor fizicieni din şcoală — expoziţia aduce o contribuţie substanţială la îmbogăţirea şi adîncirea cunoştinţelor elevilor în acest domeniu, ca şi la educarea lor patriotică.

Pînă în prezent expoziţia a fost vizitată de peste 600 de elevi, printre care se numără atît elevii Şcolii medii nr. 1 cît şi elevi ai şcolilor de 8 ani, profesionale şi tehnice din localitate, precum şi de cadre didactice şi părinţi.

Prof. I. ZAMFIRESCU
Caracal

*

În oraşul Iaşi s-a încheiat de curînd faza pe întreprinderi al celui de al VII-lea concurs al formaţiilor artistice de amatori. Sindicatul Învăţămînt a fost prezent cu formaţiile de cor şi dansuri, care au promovat la faza orăşenească.

Corul cadrelor didactice din Iaşi, care are o bogată activitate, a participat la toate concursurile artistice ajungînd , la cel de al IV-lea concurs, pînă la faza finală pe ţară. Sub conducerea profesorului Dumitru Chiriac corul a interpretat în actualul concurs, pe scena Casei de cultură a sindicatelor, piesele corale „Te cînt partid" de Mircea Neagu, „Republică măreaţă vatră" de Ion Chirescu etc., precum şi cîntecul „Lăutare zi-i" de Dumitru Chiriac — dirijorul corului, pe versuri de învăţătorul Grigore Hilia.

Şi formaţia de dansuri a pedagogilor ieşeni (instructor prof. Constantin Movilă), formaţie finalistă la cel de al VI-lea concurs şi aplaudată pe scenele Bucureştiului — a luat startul cu succes în actuala întrecere artistică. Printre dansurile moldoveneşti din repertoriu amintim „Corogheasca", „Ciobănaşul" şi „Sîrba din Flămînzi".

N. D.

CONCURS

Direcţia învăţămîntului militar anunţă scoaterea la concurs a următoarelor posturi de personal didactic :

1) La Şcoala militară superioară de ofiţeri „N. Bălcescu" din Sibiu

— Post de conferenţiar pentru „Analiza matematică".
— Post de conferenţiar pentru „Geometrie analitică şi diferenţială".
— Post de conferenţiar pentru „Desen tehnic".

2) La Şcoala militară superioară de ofiţeri din Piteşti

— Post de conferenţiar pentru „Analiza matematică".
— Post de conferenţiar pentru „Geometrie analitică şi diferenţială".
— Post de conferenţiar pentru „Matematici speciale"
— Post de conferenţiar pentru „Chimie"
— Post de conferenţiar pentru „Desen tehnic".

3) La Şcoala militară superioară de ofiţeri din Braşov

— Post de conferenţiar pentru „Analiză matematică"
— Post de conferenţiar pentru „Matematici speciale"
— Post de conferenţiar pentru „Geometrie analitică şi diferenţială"
— Două posturi de conferenţiari pentru „Geometrie descriptivă şi desen tehnic"
— Post de conferenţiar pentru „Tehnologia materialelor"
— Post de conferenţiar pentru „Mecanică şi rezistenţa materialelor"
— Post de conferenţiar pentru „Fizică".

4) La Şcoala militară superioară de ofiţeri „Aurel Vlaicu" din Buzău

— Două posturi de conferenţiari pentru „Matematici speciale"
— Post de conferenţiar pentru „Bazele electrotehnicii"

5) La Şcoala militară superioară de marină din Constanţa

— Post de conferenţiar pentru „Matematici speciale".

Cei care doresc să participe la concurs vor depune în termen de 30 de zile, de la data publicării în presă, la şcolile militare superioare de ofiţeri arătate mai sus (pentru şcoala militară superioară de ofiţeri „Aurel Vlaicu" din Buzău la U.M. 01865 Bucureşti), o cerere la care se vor anexa următoarele acte :

copie legalizată după diploma de examen de stat sau după actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată după diploma de doctor sau candidat în ştiinţe ; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază ; memoriu de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat.

Orice informaţii suplimentare se pot obţine la telefon astfel : pentru şcoala militară superioară de ofiţeri „Nicolae Bălcescu" la telefon 20.21 Sibiu; pentru şcoala militară superioară de ofiţeri din Braşov la telefon 53.62 ; pentru şcoala militară superioară de ofiţeri „Aurel Vlaicu" la telefon 17.61.40 interior 199 — Bucureşti ; pentru şcoala militară superioară de marină la telefon 21.32 — Constanţa.

CREAŢII ALE CADRELOR DIDACTICE

Chemare

În inima mea,
Cerul acestei zile n-ar putea
albastru să nu fie.
Sînt tot numai flacără, numai bucurie,
o grădină scăldată în soare.
Cînt,
Flutur,
deasupra mulțimii fremătătoare,
Un drapel în bătaia vîntului,
ca o chemare
pentru toate popoarele pămîntului.

În această zi de bilanț al anilor,
în mîinile muncitorilor și țăranilor,
flutură parcă și inima mea.

În ziua aceasta de sărbătoare,
a clasei noastre solidare,
se ridică inima mea
ca-ntr-un gest de chemare.
Ca o pasăre care-ar zbura
în întîmpinarea surorilor,
Se-avîntă și inima mea
spre inimile tuturor muncitorilor.

OVIDIU RÎUREANU

Zori de primăvară

Pe culmea zării-n lung răsunet
Plutește imnul primăverii
Și s-au aprins toți trandafirii
Din orizonturile roșii.

În fîlfîit de-aripi, zefirii
Își luară zborul peste lume
În patru zări, pînă departe,
S-anunțe zvonul sărbătorii.

Prof. GRIG. OLARIU

CÎNTEC

Mi-ar trebui mii de viori
Să cînt,
Melodia muncii
Măreția ei,
Revărsată în filele de raze
ale soarelui de Mai

Tot mai harnice mîinile, tot mai darnice zilele,
Tot mai cald se aud melodiile,
Tot mai larg înfloresc bucuriile.

Tot mai viu lucește purpuriul aprins ca para,
tot mai vii sînt poemele,
tot mai darnică-i țara!

Din plinătatea acestui cîntec
Adus în primăveri luminoase
Culegem roadele,
Ce-nscriu
Temelia vieții.
Muncim.
Desăvîrșim.

MARIA BOCA

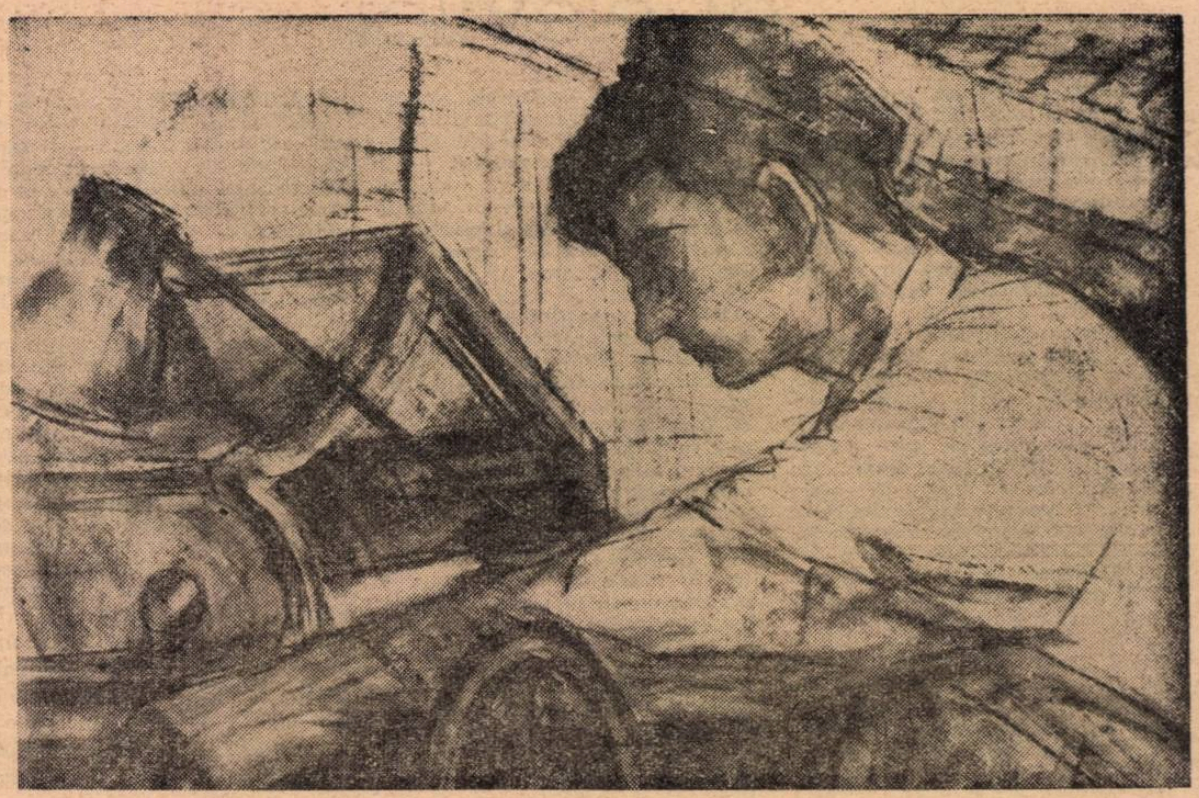

Prof. ION CÎRDEI: *„Ucenicul"*

DIMINEAŢĂ DE MAI

M-am cățărat pe umerii largi ai schelelor,
Cum mă suiam pe umerii tatei cîndva...
Pălea tot jarul tăcut din ochii stelelor
Și-ncet, alintam ziua ce-abia tresărea.

Din zare creștea lumina soarelui, vie,
Revărsîndu-se proaspăt peste șantier...
Lîngă mine, zidarii, cu o mistrie,
Urcau prezentul mai aproape de cer.

Prof. PAUL COCHET

MANIFESTAŢIE

Oameni și copaci,
Flori și copii
În marș spre soare!
Explozii de culoare
Pretutindeni,
Și pe fețele oamenilor,
Ale copiilor.
Înfăptuiri, multe înfăptuiri,
Flamuri,
Brațe întinse, și flori
Sărbătoare!

Prof. MARIANA FILIP SĂRĂŢEANU

Prof. MIHAI MARIN: *„Fata cu spice"*

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 706 | vineri 3 mai 1963 | 8 pagini 25 bani

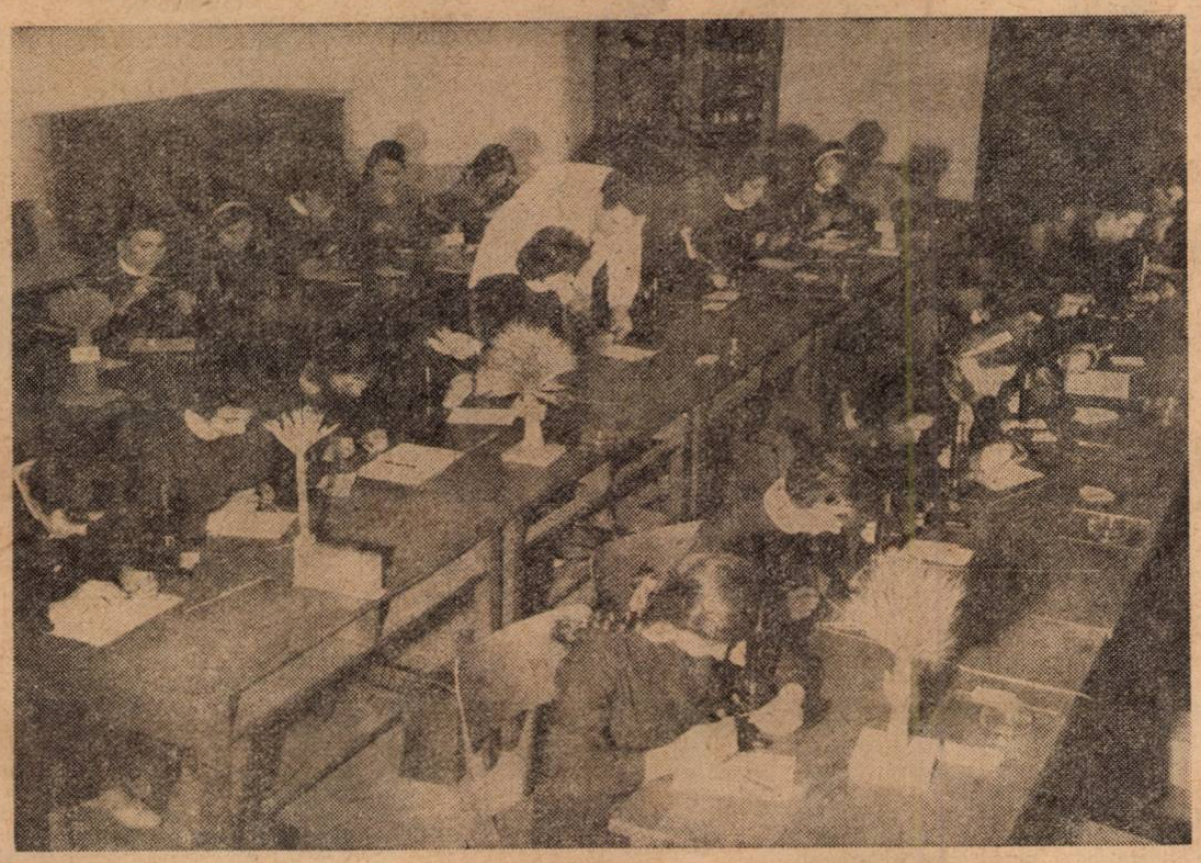

În laboratorul Stațiunii republicane a tinerilor naturaliști din Timișoara

Îndrumarea pedagogică a familiei

Școala și familia — două instituții a căror activitate pe tărîmul pregătirii copiilor nu poate fi înțeleasă decît într-o unitate indisolubilă, ținînd, fără ocolișuri în aceeași direcție. Învățătorul sau profesorul care merge sau încearcă să meargă în educarea și instruirea copiilor fără să folosească sprijinul familiei nu este un bun pedagog, căci ignorează un lucru esențial și anume acela că acțiunile întreprinse de școală dau cele mai bune rezultate numai dacă sînt susținute și de părinți, dacă sînt continuate în familie, acolo unde copilul își petrece cea mai mare parte din timp. După cum greșesc și acei părinți care cred că și-au făcut pe deplin datoria față de copil trimițîndu-l la școală, asigurîndu-i hrana și îmbrăcămintea, sau care, dimpotrivă, procedează „cum îi taie capul" în munca educativă, fără să ceară părerea școlii, sfatul competent al pedagogilor.

Necesitatea unei colaborări strînse între școală și familie este înțeleasă de tot mai multe cadre didactice, de tot mai mulți părinți. Școli medii ca acelea din Dej, Roșiori de Vede, Bolintinul din Vale, Școala medie nr. 7 din București, școlile de 8 ani din comuna Murgeni raionul Bîrlad, din comuna Reteag, raionul Dej și multe altele și-au pus cu seriozitate problema colaborării cu părinții, au folosit cu pricepere căile variate care le stau la îndemînă pentru realizarea acestei colaborări, pentru îndrumarea părinților în problemele pedagogice, pentru mobilizarea lor în susținerea principalelor acțiuni organizate de școală.

Sînt cunoscute formele legăturii școlii cu familia — convorbirile cu părinții, vizitele la domiciliu, lectoratele, activitatea comitetelor de părinți ș.a. Toate sînt folosite în mod curent de cadrele didactice pentru mobilizarea familiei alături de școală la îndeplinirea sarcinilor legate de educarea și instruirea celor mici. Între acestea, de multă apreciere se bucură în rîndul părinților lectoratele. Prin mijlocirea lor familia ajunge la înțelegerea mai adîncă a problemelor pedagogice, află ce trebuie să întreprindă pentru a susține măsurile educative luate de profesori, cum să procedeze în problemele în care ea este direct răspunzătoare — asigurarea unui regim just de muncă și de recreare a copiilor după orele de curs, controlul îndeplinirii obligațiilor școlare — cum poate cunoaște mai bine trăsăturile morale ale copilului, cum să procedeze chiar și în cele mai dificile cazuri. Ținînd seama de complexitatea problemelor ce se cer tratate cu prilejul lectoratelor, numeroase școli stabilesc cu multă atenție temele conferințelor cu conținut pedagogic care se prezintă în fața părinților. Planul tematic este alcătuit prin consultarea largă a profesorilor și diriginților, precum și a comitetului de părinți din școală.

Firește, multe din conferințele ce se țin în cadrul acestei forme de propagandă pedagogică sînt potrivite pentru toți părinții, indiferent de vîrsta pe care o au copiii lor. Există însă probleme specifice fiecărei etape din viața celor mici, probleme care se ridică pînă la sau de la o anumită vîrstă. Acest lucru a îndemnat unele școli să organizeze cîteodată conferințe deosebite ca tematică pentru grupele de părinți ai căror copii sînt elevi în clasele I—IV, V—VII, VIII—XI. Asemenea teme ca : „Organizarea timpului de muncă, odihnă și recreare al școlarilor mici" (la clasele I—IV), „Preadolescența și problemele educației la această vîrstă" (clasele V—VIII), „Adolescența și problemele ei", „Este dragostea un sentiment care trebuie înăbușit la vîrsta adolescenței ?" (clasele IX—XI) și altele, ținute în cadrul lectoratelor cu părinții la unele școli, au fost urmărite cu mare interes și au avut un efect deosebit pentru orientarea familiilor în problemele speciale pe care le ridică educarea copiilor lor.

Este bună metoda folosită de unele colective didactice de a recomanda părinților, cu ocazia lectoratelor, să consulte și alte materiale legate de problemele discutate, să urmărească emisiunile de la radio dedicate părinților. Preocuparea pe această linie merge în unele locuri și mai departe, în sensul asigurării bibliotecilor școlare cu cărți și broșuri pentru părinți, care sînt popularizate și puse la dispoziția acestora pentru lectură.

Fără îndoială, îndrumarea pedagogică a părinților poate merge mai adînc, mai la obiect în convorbirile individuale pe care le are dirigintele cu părinții. O discuție apropiată, ca de la educator la educator, pornind de la situații concrete, cunoscute de cel cu care stăm de vorbă, va lăsa urme adînci, va fi reținută mai bine. De aceea, nici în vizita la domiciliu și nici în întîlnirea la școală cu tatăl sau cu mama elevului dirigintele nu trebuie să apară în chip de „inspector", gata să constate nereguli, să dea verdicte și dispoziții.

Unele cadre didactice au obiceiul de a invita la școală sau de a vizita la domiciliu numai pe părinții elevilor slabi la carte sau cu abateri grave ori repetate de la disciplina școlară. De aici și îngrijorarea unora: „L-a chemat la școală pe tatăl lui Petrică. Cine știe ce trăznaie o mai fi făcut băiatul acesta".

Învățătoarea Teodora Buda Niculescu de la Școala de 8 ani nr. 166 din București arăta într-o scrisoare trimisă redacției cît de important este să ne ocupăm nu numai de îndrumarea părinților ai căror copii „ne fac greutăți", ci și a acelora cu copii „fără probleme", care nu ne

(Continuare în pag. 8-a)

Lucrările scrise trimestriale

Lucrările scrise trimestriale se bazează pe întreg procesul instructiv desfășurat în cursul trimestrului. Nu în zadar nota de la teză cîntărește, la media trimestrială, cît toate răspunsurile orale și lucrările de control curent la un loc. De aceea, tezele trebuie pregătite cu multă atenție, sudînd bine lanțul cunoștințelor prin lecții de recapitulare, sistematizînd cu grijă materialul predat.

De o importanță deosebită în pregătirea tezei trimestriale este fixarea subiectelor. Profesorul are datoria să se gîndească asupra lor încă înaintea orelor de repetare în vederea tezei și să le trateze neapărat în aceste ore. Desigur însă că recapitularea nu se va opri exclusiv la subiectele alese pentru teză. Elevii nu trebuie nici să bănuiască măcar ce subiecte vor primi, deoarece în acest caz pregătirea lor ar fi unilaterală, neglijînd o parte a materiei parcurse. Personal, socotesc că elevii nu trebuie nici derutați prin oprirea noastră asupra unora dintre probleme, pentru ca apoi să le dăm cu totul alte probleme, poate secundare, din plăcerea de „a-i prinde".

In repetarea materiei în vederea tezei am grijă să tratez întregul material parcurs, în aspectele sale esențiale. Vizez esențialul nu excluzînd părți din materie, ci insistînd asupra problemelor mai importante. Se pot recapitula cîteva teme mari, în care să fie cuprinsă aproape întreaga materie parcursă în trimestrul respectiv. Subiectul pentru teză nu va fi, desigur, o astfel de temă, deoarece ea nu poate fi epuizată în cca 45 de minute, ci vom restrînge sfera la probleme care pot fi tratate în condiții mulțumitoare într-o oră de curs.

Experiența mi-a dovedit că, atît prin formularea lui cît și prin organizarea relativ nouă (de obicei restrînsă) a materiei, subiectul tezei poate constitui o mică surpriză pentru elevi, mai ales la clasele mari, deoarece le dă astfel posibilitatea de a concepe într-un mod original lucrarea.

Tot din experiență mi-am putut da seama că e mai indicat să ne oprim asupra unui subiect de sinteză decît a unuia de analiză, deoarece subiectul de sinteză permite elevului să demonstreze cunoașterea materiei în ansamblu, ne arată cum selectează esențialul din neesențial, relevă puterea lui de a face asociații, bogăția lecturii — deci întreaga lui formație intelectuală. Subiectul de analiză îngustează mult aceste posibilități. Aceasta însă nu înseamnă că trebuie să excludem cu totul subiectul de analiză la lucrările scrise trimestriale.

Este mult discutată și chestiunea subiectului unic sau la alegere. Deși s-ar părea că subiectul la alegere ar conveni mai mult, totuși în multe cazuri rezultatele nu s-au dovedit a fi mai bune. Elevii se decid foarte greu, încep un subiect și scriu cu gîndul la avantajele celui-lalt, îl schimbă apoi, pierzînd timp prețios și sporindu-și neliniștea. In cazul subiectului unic, elevii privesc lucrarea cu mai multă seriozitate, învață materia în întregime și sînt mai concentrați dintru început. Subiectul la alegere e recomandabil doar atunci cînd avem convingerea că elevii vor alege între un subiect preferat și altul mai puțin dorit și nu între unul cunoscut și altul complet necunoscut.

În cazul claselor paralele socotesc util să dăm subiecte separate, de aceeași greutate, indiferent dacă o clasă e mai bună și alta mai slabă (căci subiectul se stabilește nu după nivelul clasei, ci după programă). Mai arar, pentru comparație, putem da la clase paralele același subiect.

Cînd clasa este numeroasă și opinia ei încă nu destul de sănătoasă, pentru a evita colaborarea nepermisă, se pot da două subiecte, la fel de cuprinzătoare și de dificile, pe rînduri de bănci.

Cînd fixez subiectul pentru lucrare țin seama și de un alt lucru pe care îl socotesc important: acela de a-l formula nu numai precis, ci și atrăgător, deoarece acest fapt are un rol stimulator. Subiecte ca „George Coșbuc, rapsod al obiceiurilor poporului romîn", „M. Sadoveanu, poet și tîlcuitor al naturii" etc. au determinat o mai intensă participare afectivă a elevilor la redactarea lucrării, i-au făcut să scrie cu mai multă convingere, într-un stil mai bogat, mai cald.

Prof. VASILE LANGA
Turda

Roadele unei vizite în uzină

Zilele trecute, viitorii absolvenți ai Școlii de 8 ani din Bran, raionul Brașov, au vizitat uzinele „Steagul Roșu" din Brașov și Grupul școlar profesional de pe lîngă aceste uzine. Vizita aceasta, făcută în preajma încheierii studiului în clasa a VII-a, a fost menită să-i sprijine pe elevi în alegerea viitoarei lor profesiuni.

În uzină elevii au urmărit tehnologia fabricării pieselor ce se execută în diferite secții. Ei au stat de asemenea de vorbă cu muncitorii din uzină, care le-au povestit despre munca lor, despre rezultatele obținute în producție.

Trecînd la Grupul școlar, oaspeții au fost primiți cu multă căldură de conducerea școlii și de elevi și conduși în sălile de clasă, în dormitoare, la bibliotecă, la club și pe terenul sportiv. Colegii lor de la școala profesională le-au vorbit despre frumusețea meseriei ce și-au ales-o, despre felul cum se pregătesc în școală și în uzină, despre condițiile tot mai bune create de regimul nostru pentru formarea viitorilor muncitori.

Puternic impresionați de cele văzute, mulți din elevii școlii din Bran și-au manifestat dorința de a deveni și ei elevi ai școlii profesionale „Steagul Roșu".

Prof. MIRCEA MARILĂ

Pe marginea manualului de zoologie pentru clasa a IX-a

Manualul de zoologie pentru clasa a IX-a, ediția 1962, prezintă în general un progres real față de edițiile anterioare. Socotim mai ales ca un merit al manualului faptul că realizează o legătură strînsă între cunoștințele teoretice și practică. Totuși, nici această ediție nu este cu totul lipsită de neajunsuri.

Să ne oprim, în primul rînd, asupra cerinței de bază pentru un manual de zoologie — și anume asupra felului cum contribuie acesta la formarea concepției materialist-dialectice despre lume a elevilor. În mod just grupele sistematice sînt prezentate evolutiv. Dar este oare suficient atît ? Considerăm că nu. Elevii nu vor înțelege fenomenul evoluției numai prin faptul că încrengăturile regnului animal le sînt prezentate în ordinea complexității lor, fără argumentarea necesară. Manualul tratează grupele sistematice (în special nevertebratele) în mod izolat, fără a le lega unele de altele, fără a prezenta considerațiile filogenetice necesare formării ideii de evoluție a regnului animal și deci de unitate de origine. După părerea noastră ar fi fost absolut necesar ca la sfîrșitul fiecărei încrengături de animale, pe lîngă prezentarea caracterelor generale, să se facă și asemenea considerații.

Din aceleași motive considerăm necesară și prezentarea — cît de sumară — a unor noțiuni despre coanoflagelate, spongieri și turbelariate, acestea fiind grupuri de legătură prin studiul cărora se poate urmări mai ușor sensul evoluției. De asemenea, socotim că polichetele ar fi trebuit să fie tratate la locul lor, adică înaintea oligochetelor.

Faptul că manualul se limitează în general la prezentarea descriptivă a fenomenelor, fără să folosească criteriile filogenetice și ecologice, creează greutăți în înțelegerea de către elevi a cauzelor care determină aceste fenomene, îi poate duce la interpretări greșite, finaliste. Însăși expunerea din manual cuprinde uneori, de altfel, asemenea greșeli. De exemplu, la pag. 177, unde se dau cunoștințe despre familia canidelor, adaptarea unor organe la un anumit gen de funcțiuni este prezentată cu totul neștiințific, afirmîndu-se că „pentru sfîșiat prada (canidele) au canini dezvoltați". La clasa păsărilor nu sînt suficient evidențiate multiplele adaptări morfofuncționale în legătură cu viața în mediul aerian și cu zborul. Aceeași deficiență se observă și în prezentarea viermilor paraziți, unde nu apar destul de evident efectele vieții parazitare asupra parazitului însuși (depigmentări, atrofieri, dispariția unor organe, hipertrofierea unor funcțiuni cum sînt fixarea, excreția, reproducerea etc.).

Manualul vădește o serie de lipsuri în ceea ce privește sistematica. De exemplu, nu se prezintă cele două subregnuri ale regnului animal — protozoarele și metazoarele, clasificarea avînd în vedere numai încrengăturile. La un moment dat apare și noțiunea de „metazoare" fără a i se acorda însă nici o valoare sistematică. Asemenea lipsuri există și în prezentarea încrengăturii cordatelor. Se știe că această încrengătură cuprinde însă două subîncrengături : protocordate (incluzînd acraniatele și urocordatele) și vertebrate. În manual acraniatele, urocordatele și vertebratele sînt prezentate pe aceeași treaptă, ca subîncrengături. În clasificarea păsărilor manualul nu adoptă clasificarea acceptată azi, în două supraordine — ratite (acarenate) și carenate — ci folosește clasificarea în subordinele zburătoare, înotătoare și alergătoare, clasificare care este depășită.

Și în modul de prezentare a problemelor se observă uneori deficiențe: neconsecvență, nerespectarea unei succesiuni logice în prezentarea tipului descris (cel puțin în cazul unei încrengături). Astfel, de exemplu, întîlnim inconsecvențe în ordinea tratării reprezentanților a două clase din aceeași încrengătură (crustacee și arahnide). La clasa crustacee, după prezentarea morfologiei externe se descriu aparatul digestiv, cel respirator etc. și apoi sistemul nervos, organele de simț și de reproducere, în timp ce la clasa arahnide, după morfologia externă se tratează mișcarea, sensibilitatea și sistemul nervos, continuîndu-se cu descrierea aparatului digestiv, a celui respirator etc. Aceeași inconsecvență se observă și în tratarea claselor de vertebrate.

Semnalăm și existența în manual a unor inexactități. De pildă, printre ortopterele dăunătoare este prezentat, alături de coropișniță, și gîndacul negru de bucătărie, care nu face însă parte din acest ordin ; șarpele boa și pitonul, care sînt în realitate neveninoși, sînt trecuți în grupa șerpi veninoși exotici. Apar inexactități și în unele figuri din manual. De exemplu, fig. 143, despre care se afirmă că reprezintă encefalul de crap, reprezintă în realitate encefalul unui salmonid. Fig. 177 — „Encefalul la șopîrle" — înfățișează în realitate encefalul unui colubrid. În general accesibil pentru elevii clasei a IX-a, materialul din manual devine totuși în unele părți greoi din cauza unor amănunte neesențiale. De pildă, este descrisă prea pe larg organizarea internă a echinodermelor în dauna prezentării organizației externe și a mișcării animalului viu.

Pentru îmbunătățirea viitoarei ediții a manualului se impune credem completarea elementului descriptiv și sistematic cu considerații fiziologice, ecologice, biologice și filogenetice, reducîndu-se în schimb amănuntele neesențiale în ceea ce privește morfologia și structurile. Considerăm că ar fi necesar ca manualul să amintească numele unor savanți români ca Emil Racoviță sau Victor Babeș, care au adus o contribuție de seamă la lămurirea unor importante probleme ale zoologiei. Aceasta ar îmbogăți fără îndoială orizontul cunoștințelor elevilor și ar contribui la sporirea interesului lor pentru știință.

Prof. FELICIA NANA
și
Prof. ELISABETA MÎNDRUȘCA
Cluj

Un grup de elevi de la Școala medie din Slatina, regiunea Argeș, în vizită la Muzeul de științe naturale „Grigore Antipa" din Capitală

Elevele Școlii medii din Buhuși executînd lucrări de traforaj

Despre conținutul și forma problemelor

În predarea aritmeticii la primele clase are o mare însemnătate formarea priceperii elevilor de a rezolva probleme. Rezolvarea problemelor îi ajută mult pe elevi în concretizarea noțiunilor matematice, în consolidarea cunoștințelor, îi deprinde să aplice în practică cele învățate. Iată de ce problemele trebuie alcătuite cu multă grijă, așa încît și conținutul și forma lor să fie corespunzătoare din punct de vedere științific.

Numeroase probleme din manualul de aritmetică pentru clasa a II-a respectă această cerință. Este pozitiv și faptul că multe probleme din acest manual fac cunoscute elevilor, prin conținutul lor, realizări ale regimului nostru democrat-popular.

Totuși, se mai întîlnesc încă în manual o serie de neajunsuri în ceea ce privește problemele. Unul dintre acestea constă în faptul că o serie de probleme nu respectă ordinea cronologică a predării noțiunilor de aritmetică. Astfel, în capitolul „Înmulțirea și împărțirea pînă la 100" se găsesc probleme ce conțin formulări ca „a patra parte", a „șasea parte" etc. (de exemplu, problemele nr. 123, 124, 136, 137, 147, 168, 192). Dar elevii înțeleg cu greu asemenea formulări, care presupun cunoașterea fracțiilor. Tot în acest capitol, problemele nr. 125, 165, 181 și 205 presupun cunoașterea procedeelor de mărire și de micșorare a unui număr de cîteva ori, în timp ce elevii învață mai tîrziu aceste procedee.

Între problemele cu cele patru operații cu numere pînă la 1000 se găsește și o problemă (nr. 230) legată de împărțirea cu rest. Aici intervine un caz de împărțire care cere transformarea unităților de ordinul sutelor în unități de ordinul zecilor — lucru care nici nu se învață în clasa a II-a.

Problemele din ultimul capitol al manualului, care ar trebui să ajute elevilor în consolidarea, sistematizarea și aprofundarea cunoștințelor însușite, sînt sub posibilitățile lor de înțelegere. Cele mai multe din aceste probleme se rezolvă printr-o singură operație, conțin date numerice pînă la 100 și nu cer pentru a fi rezolvate, aproape nici un efort de gîndire din partea elevilor. Mi se întîmplă des, atunci cînd le dau elevilor să lucreze aceste probleme, ca mulți dintre ei să le termine foarte repede. Cred că e foarte necesar ca manualul să cuprindă, la sfîrșit, și probleme cerînd un mai mare efort de gîndire și care să servească drept material suplimentar pentru munca independentă a elevilor.

În sfîrșit, consider ca fiind o lipsă importantă faptul că foarte puține probleme din manual se referă la realizările industriei noastre. Socotesc necesar ca, la o viitoare ediție, să se remedieze și acest neajuns.

Înv. MARGARETA CORTUN
comuna Traian, raionul
Tr. Măgurele

★

Pe lîngă problemele existente în manuale, cadrele didactice au la dispoziție și culegeri de probleme. Acestea joacă un rol important în adîncirea studiului noțiunilor predate, în legarea învățămîntului de practică.

Noua ediție a culegerii de probleme pentru școlile de 8 ani, de prof. Gr. Gheba are, indiscutabil, părțile sale pozitive. Ele constau, în primul rînd, în legarea mai strînsă a problemelor de cerințele practicii. Vreau să arăt însă și unele scăderi ale culegerii, care se cer neapărat remediate.

În prezentarea majorității problemelor rezolvate autorul menționează : „Recomandăm stăruitor tuturor cititorilor... să nu recurgă la folosirea rezolvărilor date aici decît... pentru a-și verifica exactitatea soluției găsite". Numai că, din păcate, elevii nu pot verifica în multe cazuri „exactitatea soluției", întrucît adesea aceasta este eronată chiar în culegere. Numai în cuprinsul a 3 pagini (17, 18 și 19) se găsesc 4 exerciții greșite. Astfel, la exercițiul nr. 32 de la pag. 17 lipsesc semnele unor operații, la exercițiile nr. 41 și nr. 42 de la pag. 18 este greșit rezultatul, iar la exercițiul nr. 44 de la pag. 19 se dă semnul împărțirii în loc de cel al înmulțirii.

Care este situația la care se ajunge din această cauză ? Am văzut elevi ce și-au irosit ore întregi și au consumat multă energie necăjindu-se că nu ajungeau la rezultatele — greșite — indicate de culegere .

Nu este admisibil ca o culegere de probleme și exerciții pe care elevii o folosesc mai ales acasă — unde nu mai au profesorul alături — să cuprindă asemenea greșeli. Sau, dacă ele s-au strecurat totuși, autorul trebuia să le descopere înainte de publicare și să le menționeze într-o erată, cu atît mai mult cu cît este vorba de ediția a II-a a lucrării.

Prof. I. TUDOR
Vedea

★

În cadrul comisiilor metodice, al cercurilor pedagogice — iar în ultimul timp și în presă — s-a cerut cu multă insistență apariția neîntîrziată a unei noi culegeri de probleme de fizică, foarte necesară pentru mai strînsa legare de practică a noțiunilor de mecanică, căldură, acustică, electricitate etc. In fine, în cursul lunii trecute și-a făcut apariția în librării „Culegerea de probleme de fizică pentru învățămîntul mediu" de V. Atanasiu, C. Maican, Angela Negulescu și D. Tănase, editată de E.D.P. Este o realizare în general valoroasă, superioară lucrărilor similare care au apărut pînă în prezent mai ales în ceea ce privește legarea de aspectele concrete ale activității din producție. Cu toate acestea, culegerea nu răspunde întru totul așteptărilor.

O primă observație este aceea că din paginile ei nu se desprinde preocuparea pentru simplificarea lucrărilor. De pildă, în prefață nu se vorbește nimic despre hotărîrea ca toate mărimile fizice să fie exprimate în sistemul internațional. Se pune mereu întrebarea : de unde să luăm timp pentru predarea noilor noțiuni de fizică contemporană ? Fără îndoială că am putea obține o bună parte din acest timp pe seama reducerii orelor irosite cu explicarea atîtor sisteme de unități și a transformărilor ce trebuiesc făcute între sisteme. Culegerea însă nu ține seama de acest fapt. În capitolul intitulat „Mărimi și unități fizice", candela — unitatea fundamentală de intensitate luminoasă în sistemul internațional — este definită prin referire la cm², care este unitate de suprafață în alt sistem, C.G.S. Cît privește unitatea de temperatură S.I., acestela nu i se dă o definiție didactică, iar tabelul „Mărimi și unități calorice" o omite cu totul.

In tabelul de „Mărimi și unități electrice" unitatea pentru măsurarea fluxului magnetic precede unitatea pentru măsurarea inducției. Or, este știut că, din punct de vedere metodic, inducția magnetică este noțiunea primară, care servește la definirea fluxului de inducție.

O privire aruncată de data asta la sfîrșitul lucrării scoate la iveală unele inconsecvențe și mai supărătoare : toate rezultatele problemelor de mecanică sînt date în Kgf și nu în newtoni. De asemenea, la problemele de căldură întîlnim rezultate exprimate în grade Reaumur și Fahrenheit. Faptul că rezultatele definitive sînt transcrise în Kgf, R. și F. îi poate determina pe elevi să creadă că aceste unități nu au o folosință tranzitorie, ci una efectiv uzuală.

Se impune deci mai multă consecvență în formularea datelor din probleme în raport cu concepțiile moderne și ultimele hotărîri adoptate pe plan internațional în problemele fizicii.

Prof. ȘTEFAN FĂTULESCU

Conlucrarea colectivelor pedagogice cu organizaţiile de tineret

Cum ajutăm organizaţiile U.T.M. şi de pionieri din şcoli

Cadrelor didactice, organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri le revine o mare răspundere în pregătirea temeinică a tineretului din şcoli şi institute de învăţămînt superior, în îmbinarea strînsă a studiului teoretic cu practica, în educarea tinerilor în spiritul dragostei faţă de muncă, dezvoltîndu-le dorinţa de a lucra nemijlocit în producţie, acolo unde se făuresc bunurile materiale ale societăţii.

(Din cuvîntarea rostită de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Adunarea festivă a tineretului din Capitală consacrată celei de a 40-a aniversări a creării U.T.C. şi „Zilei Tineretului din Republica Populară Romînă")

Partidul nostru a încredinţat sarcina importantă a instruirii şi educării tineretului atît şcolii, cadrelor didactice, cît şi organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri. Iată de ce în pregătirea temeinică şi în educarea tineretului are un rol foarte important conlucrarea dintre şcoală şi organizaţiile U.T.M. şi de pionieri. Şcoala trebuie să facă tot ce îi stă în putinţă pentru a folosi la maximum ajutorul pe care-l poate primi din partea acestor organizaţii.

Dacă ţinem seama de faptul că permanent aceste organizaţii pun în faţa membrilor lor, ca principală sarcină, învăţătura, că desfăşoară multiple activităţi pentru formarea ideologică şi politică a tineretului, că organizează în variate forme timpul liber al copiilor şi tinerilor, ne dăm seama ce forţă uriaşă vine în sprijinul şcolii pe această cale.

Rezultatele obţinute prin eforturile comune ale învăţătorilor şi profesorilor şi ale organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri din şcoli ,sub îndrumarea organizaţiilor de partid, depind într-o bună măsură de sprijinul pedagogic pe care cadrele didactice îl acordă organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri. Necesitatea acestui ajutor este determinată de faptul că tinerii şi copiii care trebuie să se ocupe de organizarea propriei lor activităţi sînt ei înşişi în formare şi de aceea trebuie sprijiniţi în rezolvarea sarcinilor pe care le au. În afară de aceasta, cadrele didactice sînt pregătite special pentru munca instructiv-educativă, stăpînesc ştiinţa pedagogică, ştiu care sînt cerinţele instructiv - educative pentru fiecare vîrstă, îi cunosc pe copii şi pe tineri. Folosind toate aceste elemente ei pot să-i ajute pe pionieri şi utemişti nu numai în buna orientare a activităţii lor, dar şi în organizarea ei.

Organizaţiile U.T.M. şi de pionieri însă nu sînt subordonate şcolii, ci în munca sa, şcoala trebuie să conlucreze cu ele. Aici trebuie să intervină priceperea pedagogilor: ei sînt chemaţi să acorde ajutorul necesar dar într-o formă care să nu stîrbească prin nimic autoritatea organizaţiei sau a organelor alese ale acesteia.

Ajutorul pe care cadrele didactice pot să-l acorde organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri îmbracă forme diferite. Iată cîteva dintre ele.

În perioada premergătoare intrării în organizaţia de pionieri trebuie dezvoltată dorinţa copiilor de a deveni pionieri, comunicîndu-li-se cerinţele organizaţiei faţă de membrii ei, vorbindu-li-se despre semnificaţia cravatei roşii. Este bine să li se dea celor mici posibilitatea să participe la unele activităţi pionereşti — cum ar fi excursiile şi drumeţiile, focurile de tabără, învăţarea de cîntece ş.a. Apoi, cei care au împlinit 9 ani şi îndeplinesc condiţiile de învăţătură şi purtare sînt recomandaţi pentru a fi primiţi în organizaţie. Este cît se poate de firesc ca toate acestea să fie sprijinite de învăţătorul clasei. El este acela care cunoaşte cel mai bine pe fiecare copil, interesele, înclinaţiile şi posibilităţile lui, care are legătură permanentă cu părinţii lui, cu mediul lui familial.

Pentru a ajuta eficient în munca lor organizaţiile în care activează copiii e necesar ca învăţătorul, ca şi celelalte cadre didactice, care predau la clasele mai mari, să cunoască bine specificul muncii pionereşti, regulamentul organizaţiei şi statutul U.T.M., astfel încît să nu încalce normele muncii organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri.

Nişte pionieri ne relatau faptul că într-o şedinţă de alegeri au propus pe unul din colegii lor, pe care îl credeau cel mai potrivit, pentru munca de preşedinte de detaşament. Tovarăşei diriginte nu i-a plăcut propunerea. Atunci copiii au propus un altul. Dar nici pe acesta ea nu l-a acceptat. Cea de a treia propunere — spuneau copiii — a plăcut dirigintei şi pe acela l-a ales. E sigur că pionierii din detaşamentul respectiv sînt convinşi că profesoara şi nu ei alege pe preşedintele detaşamentului. Şi aceasta din cauză că ea a înţeles greşit sprijinul pe care trebuie să-l dea pionierilor cu ocazia alegerilor. Asemenea cazuri sînt, desigur, rare, dar ele trebuie combătute.

A recomanda pe cei mai buni copii, care sînt model la comportare şi la învăţătură, pentru a fi aleşi în organele de conducere, este una din îndatoririle cadrelor didactice. Dar acest lucru trebuie făcut cu grija de a nu-i tutela pe pionieri şi utemişti, de a nu şterbi prestigiul organizaţiilor lor. Învăţătorul, dirigintele, poate face propuneri care să fie luate în discuţia organizaţiei U.T.M. sau de pionieri şi dacă aceste propuneri se dovedesc bune, ele vor fi desigur acceptate, însuşite de către adunare.

Este bine ca învăţătorii şi profesorii să vină în ajutorul pionierilor şi utemiştilor la redactarea programelor de activităţi şi a planurilor de muncă, propunînd unele acţiuni concrete menite să contribuie la mobilizarea elevilor la învăţătură, pentru îmbunătăţirea disciplinei. Sugestiile date în această privinţă sînt, în cele mai multe cazuri, de un mare folos. Am văzut recent planul de activitate al organizaţiei U.T.M. de la Şcoala medie nr. 12 din Bucureşti, ca şi planul comun al şcolii şi organizaţiei pentru activitatea în afară de clasă şi şcoală. Aceste planuri arată că şi şcoala şi organizaţia U.T.M. se preocupă în aceleaşi perioade de aceleaşi probleme educative. De exemplu, pentru un grup de clase paralele, atenţia generală atît a şcolii cît şi a organizaţiei este orientată în principal spre educarea ateist-ştiinţifică a elevilor. În acest scop planurile prevăd acţiuni coordonate, care să răspundă ţelului propus şi, în acelaşi timp, să înlăture posibilitatea unor paralelisme. În coordonarea acestor acţiuni — ca de altfel şi în stabilirea problemelor generale — un rol important a avut organizaţia de bază P.M.R. din şcoală. Din iniţiativa acesteia s-a alcătuit un grafic al acţiunilor utemiştilor şi al acţiunilor din planul comun al şcolii şi al organizaţiei U.T.M., aşa încît să se poată aprecia întreaga activitate prevăzută şi să se poată evita suprapunerea acţiunilor.

Cu totul altfel stau însă lucrurile în unele şcoli. Am găsit, de pildă, într-o serie de şcoli de 8 ani din regiunea Galaţi, programate în aceeaşi săptămînă discuţii pe aceleaşi teme şi într-o formă asemănătoare atît în adunările de detaşament, cît şi în orele de dirigenţie. În cele mai multe cazuri diriginţii erau şi instructori de detaşament, aşa încît nici nu se cerea o colaborare specială pentru a se evita un asemenea paralelism. Trebuia doar mai multă chibzuinţă din partea lor. Şi se mai impunea desigur ca directorul şcolii să se fi interesat îndeaproape de conţinutul acţiunilor întreprinse de diriginţi pe de o parte şi pe de altă parte de cele întreprinse pe linia organizaţiei de pionieri.

Este necesar ca pretutindeni să se asigure coordonarea acţiunilor educative aşa încît să se înlăture situaţii ca cea de mai sus, cînd, în aceeaşi săptămînă, se discută aceleaşi teme şi uneori chiar în aceeaşi formă, atît la orele de dirigenţie cît şi la adunările organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri. Desigur că ajutorul acordat pionierilor şi utemiştilor în planificarea activităţii lor trebuie să încurajeze iniţiativa lor, să contribuie la întărirea prestigiului şi autorităţii organizaţiei U.T.M. şi de pionieri, a organelor de conducere ale acestora.

Un sprijin important pot să acorde cadrele didactice utemiştilor şi pionierilor şi prin participarea la adunările lor, ca şi la acţiunile pe care le organizează. Copiii şi tinerii ascultă cu plăcere şi îşi însuşesc sugestiile, părerile, explicaţiile cu care directorii, diriginţii, învăţătorii, celelalte cadre didactice vin în adunările lor şi sînt bucuroşi să-i aibă alături de ei în asemenea ocazii. La rîndul lor, cele mai multe cadre didactice, participînd cu drag la adunările copiilor, se străduiesc să-i ajute în aşa fel încît să nu lase impresia că vor să impună un punct de vedere. Cer cuvîntul, ca şi ceilalţi participanţi la adunare, îşi motivează cu grijă propunerile, aduc în discuţie elemente pe care eventual copiii nu le cunosc, caută să convingă şi nu să dispună. În felul acesta arată că respectă autoritatea organizaţiei, pe membrii şi pe conducătorii ei, sporind încrederea pe care pionierii şi utemiştii trebuie s-o aibă în organizaţia lor.

Pe de altă parte, în adunările de organizaţie directorii şcolilor şi diriginţii pot afla multe lucruri care în activitatea obişnuită şcolară nu ies suficient în evidenţă. Aci, în adunările de organizaţie, pionierii şi utemiştii le înfăţişează aşa cum le văd ei, cum le înţeleg şi le simt. Cunoscîndu-le, directorii de şcoli şi diriginţii pot să ia, în completă cunoştinţă de cauză, măsuri care să ducă la îndreptarea lucrurilor. Se recomandă ca directorii şi adjuncţii lor să participe îndeosebi la adunările de alegeri ale organelor U.T.M. sau de pionieri şi la adunările generale deschise în care se analizează activitatea desfăşurată de organizaţia U.T.M. în decursul unui trimestru. Totuşi, am întîlnit în oraşul Arad şcoli în care nici directorul şi nici unul din adjuncţi nu participaseră la nici una din adunările de alegeri ale organelor U.T.M. sau pioniereşti.

Ne găsim într-o etapă a anului şcolar cînd toate eforturile profesorilor şi elevilor sînt îndreptate spre parcurgerea întregii materii şi recapitularea ei, spre eliminarea golurilor în cunoştinţele elevilor, pentru terminarea anului şcolar cu cît mai mulţi promovaţi şi cu note bune, acordate pe merit. În organizaţiile U.T.M. din şcolile medii s-au desfăşurat analize ale situaţiei la învăţătură şi ale comportării elevilor şi s-au stabilit măsuri corespunzătoare. Cadrele didactice au datoria să ajute ca aceste măsuri să fie îndeplinite întocmai.

În întreaga noastră muncă din şcoală să nu scăpăm nici o clipă din vedere necesitatea de a ajuta organizaţiile U.T.M. şi de pionieri în activitatea lor şi de a alege cu grijă formele în care oferim acest ajutor. Dacă în clasă noi sîntem aceia care organizăm munca, stabilim cerinţe, apreciem felul cum îşi îndeplinesc elevii obligaţiile şcolare şi felul cum se comportă — în viaţa de organizaţie ei, utemiştii şi pionierii, sînt cei care-şi organizează munca, îşi propun sarcini, iau măsuri pentru îndeplinirea lor şi apreciază cum au fost îndeplinite. Noi, cadrele didactice, trebuie să-i ajutăm doar să facă acest lucru cît mai bine.

I. GH. BORCA

Pionierii din raionul Griviţa Roşie vizitînd Muzeul de artă feudală de la Mogoşoaia

Roadele muncii comune

Din iniţiativa comitetului U.T.M., la Şcoala medie din Băbeni, raionul Rîmnicu-Vîlcea, a început de curînd construcţia unui teren de handbal în 7, a unui teren de volei şi de baschet.

Utemiştii şi elevii au primit cu deosebită bucurie să participe la amenajarea terenurilor, cu atît mai mult cu cît toţi iubesc sportul şi îl practică. Muncind cu elan au reuşit ca încă din prima zi în care au început să amenajeze terenurile să efectueze o treime din lucrări.

La acţiunea iniţiată şi-au dat contribuţia şi tinerii profesori, care au muncit cu sîrg alături de elevi. Exemplul lor i-a mobilizat şi mai mult pe şcolari, a sporit în sufletele lor dorinţa de a da în folosinţa colectivului de elevi cît mai repede terenurile de sport.

★

Sub conducerea organizaţiei de bază P.M.R. şi cu sprijinul cadrelor didactice, organizaţiile U.T.M. şi de pionieri de la Şcoala medie din Gheorghieni, regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, au antrenat pe toţi elevii şcolii să desfăşoare în timpul liber o frumoasă activitate obştească.

Astfel, aceştia amenajează în jurul şcolii un parc de odihnă care se ridică în locul unor construcţii vechi, dărîmate. Ei au curăţat şi nivelat terenul, au amenajat aleile şi rondurile pentru flori, au plantat puieţi.

Alte brigăzi de tineri lucrează la amenajarea bazei sportive a şcolii, formată din teren de baschet, volei, tenis, gimnastică şi hochei, sau au dat ajutor la terminarea terenului de fotbal al oraşului, la unele lucrări desfăşurate în G.A.C. „Drum nou", la amenajarea unor străzi din oraş.

„Să fim fruntaşi la învăţătură, în munca obştească şi în sport" aceasta este lozinca de care sînt permanent călăuziţi utemiştii şi elevii din şcoală.

★

La Şcoala de 8 ani din comuna Pişchia, raionul Timişoara, s-au obţinut multe realizări frumoase cu ajutorul pionierilor şi elevilor. Îndrumaţi îndeaproape de conducerea şcolii, de cadrele didactice şi de instructorul superior de pionieri, copiii au strîns fier vechi, au ajutat la amenajarea unui parc cu flori în faţa şcolii şi la construcţia unui gard care împrejmuieşte parcul.

Aceste activităţi s-au efectuat în timpul liber şi au fost îndeplinite astfel încît să nu ducă la supraîncărcarea elevilor. Lucrările au fost organizate pe echipe, în frunte cu cei mai buni şcolari.

Totodată, elevii au ajutat la amenajarea serei şi a răsadniţelor şcolii, a arenei sportive din curtea internatului, a laboratorului de matematică-fizică.

Prin conlucrarea cadrelor didactice cu organizaţia de pionieri la Şcoala de 8 ani din comuna Pişchia s-au obţinut numeroase realizări şi pe tărîm cultural-artistic. Munca rodnică ce s-a desfăşurat pe această linie a făcut posibil ca formaţiile artistice ale şcolii să prezinte în comună un spectacol care s-a bucurat de succes.

Recent şcoala a achiziţionat un aparat de radio cu picup, plăci şi un difuzor, ceea ce va permite să se organizeze audiţii muzicale şi alte activităţi culturale în afara clasei.

Pentru încheierea cu bune

Consolidarea cunoştinţelor şi deprinderilor de agricultură

Se apropie sfîrşitul anului şcolar şi acest fapt impune şi necesitatea recapitulării materiei predate la obiectul „Agricultura" în vederea unei mai bune fixări a cunoştinţelor prin punerea în evidenţă a esenţialului şi prin sublinierea elementelor care leagă între ele diferitele capitole şi probleme.

Ce trebuie să tratăm în lecţiile recapitulative? Nu vom relua desigur tot ceea ce am predat în cursul anului — lucru imposibil şi, de altfel, inutil — ci ne vom opri asupra unor probleme mai cuprinzătoare, pentru a recapitula cunoştinţele principale referitoare la plantele de cultură, la animalele de producţie sau la maşinile agricole, privindu-le din punctul de vedere al legăturilor existente între ele.

Astfel, o dată cu recapitularea cunoştinţelor despre sol şi însuşirile lui, este indicat să ne referim şi la cunoştinţele privind condiţiile vieţii plantelor, la lucrările solului şi îngrăşăminte. Recapitularea noţiunilor despre cultura plantelor de cîmp necesită tratarea acestora potrivit clasificării lor din punct de vedere economic: cereale, leguminoase pentru boabe, plante uleioase, plante textile şi plante furajere. Pentru recapitularea cunoştinţelor de horticultură putem stabili trei teme mari: legumicultura, pomicultura şi viticultura. Acelaşi principiu se poate aplica la recapitularea cunoştinţelor despre creşterea animalelor domestice, despre mecanizarea, electrificarea şi chimizarea agriculturii sau despre organizarea întreprinderilor agricole socialiste.

Fără îndoială însă că recapitularea materiei nu se poate rezuma la simpla tratare teoretică a problemelor. Paralel cu aceasta se impune să organizăm lucrări practice recapitulative.

Bunăoară, la clasa a V-a putem organiza o lucrare recapitulativă cu tema „Cultura cerealelor păioase", care să se desfăşoare pe ogoarele gospodăriei agricole colective.

Grupînd mai multe ore de lucrări practice într-o singură zi, vom vizita cu întreaga clasă culturile de grîu de toamnă, orz de toamnă, orz de primăvară, secară şi ovăz de pe terenurile gospodăriei. Aceasta ne va oferi posibilitatea să trecem în revistă toate cunoştinţele predate privind cultura plantelor respective, de la caractere botanice pînă la operaţiile de lucru, să scoatem în evidenţă însuşirile principale comune tuturor culturilor şi cele specifice anumitor culturi. Aceasta implică, desigur, o prealabilă şi documentată informare a profesorului, de la inginerul agronom al gospodăriei colective, asupra tuturor datelor importante privind culturile respective.

Este bine ca lecţia practică să înceapă cu amintirea lucrărilor solului înainte de semănat — arătură de vară sau toamnă, adîncimea arăturii, grăpare, discuiri. Se va vorbi desigur şi despre planta premergătoare şi influenţa ei asupra noii culturi, despre îngrăşămintele organice şi minerale introduse în sol o dată cu lucrarea de bază a solului, precum şi despre maşinile agricole folosite pentru efectuarea acestor lucrări — plugul cu tracţiune mecanică, grapa cu discuri, grapa cu colţi, tăvălugul etc.

În continuare ne putem opri asupra materialului folosit pentru semănat la culturile studiate, arătînd soiurile şi însuşirile lor, puritatea şi puterea de germinaţie, precum şi maşinile folosite la curăţirea seminţelor — vînturătoarea, triorul şi selectorul. De asemenea, vom arăta cantităţile de seminţe ce trebuiesc folosite la hectar — grîu de toamnă 180-200 kg, orz de toamnă 160-180 kg, orz de primăvară 120-140 kg, secară 140-160 kg, ovăz 110-130 kg — precum şi ce cantităţi s-au semănat pe unitatea de suprafaţă la culturile vizitate, în funcţie de însuşirile materialului de semănat.

Cu această ocazie este indicat să amintim elevilor tratamentele aplicate seminţelor înainte de semănat pentru combaterea bolilor criptogamice — tratarea pe cale uscată a seminţelor de grîu împotriva mălurii cu prafuri fungicide, tratarea orzului cu formalină, chinodin sau apă caldă pentru a-l apăra de tăciunele zburător.

În ceea ce priveşte semănatul propriu-zis putem demonstra practic adîncimea la care au fost introduse seminţele în sol prin smulgerea cîtorva plante, iar distanţa între rînduri prin aprecierea ei pe teren. Vom aminti cu acest prilej că adîncimea de semănat este la grîul de toamnă şi la orz de 6-8 cm, la secară de 4-5 cm şi la ovăz de 3-5 cm, iar distanţa între rînduri este de 12,5 cm la toate cerealele păioase. Vorbind despre semănat vom putea aminti despre semănătorile folosite la însămînţatul culturilor în cauză şi despre proba maşinii de semănat.

Este bine să cerem elevilor să aprecieze cum au ieşit din iarnă culturile de toamnă, să arate ce lucrări au necesitat acestea primăvara, să recunoască principalele buruieni din culturi, ca pălămida, neghina, rapiţa sălbatecă, mohorul şi altele, arătînd cum trebuie înlăturate acestea. De asemenea, le vom cere să facă aprecieri asupra stării de vegetaţie în legătură cu condiţiile meteorologice şi cu lucrările de îngrijire care mai trebuiesc aplicate.

Ieşirea în cîmp cu elevii ne va da în plus prilejul de a împrospăta cunoştinţele acestora cu unele caractere botanice ale cerealelor păioase, cum sînt rădăcina fasciculată, tulpina în formă de pai, nodurile şi internodurile, forma frunzelor, ligulele şi urechiuşele (pintenii), precum şi de a le arăta deosebirea cerealelor păioase între ele înainte de ieşirea spicului. De pildă, se va atrage atenţia asupra faptului că grîul are ligula şi urechiuşele de mărime potrivită, urechiuşele fiind de obicei păioase; orzul are ligula mică şi urechiuşele foarte mari; ovăzul are ligula foarte dezvoltată, urechiuşele lipsind, iar secara prezintă ligula şi urechiuşele potrivit de mari şi fără peri. De asemenea, se pot face observaţii asupra înfrăţirii cerealelor păioase în raport cu densitatea lor, fertilitatea solului, adîncimea semănatului şi gradul de umiditate, ţinînd seama că semănatul des, prea adînc şi seceta împiedică înfrăţitul.

Trecînd în acest mod în revistă lucrările legate de cultura cerealelor păioase, începînd cu lucrările de pregătire a solului pînă la data cînd are loc lecţia practică recapitulativă, făcînd incursiuni cu privire la aplicarea îngrăşămintelor, sămînţa şi semănatul, maşinile agricole folosite, lucrările de îngrijire a semănăturilor, arătînd caracterele botanice ale plantelor în cauză şi scoţînd în evidenţă ceea ce este comun cît şi ceea ce le deosebeşte unele de altele, vom reuşi să-i facem pe elevi să înţeleagă mai bine lucrările, succesiunea şi înlănţuirea lor logică şi aplicarea diferenţiată a acestora în funcţie de condiţiile concrete din gospodăria colectivă ale cărei cîmpuri le-am vizitat.

Este bine ca lecţia practică recapitulativă să se încheie cu enunţarea lucrărilor ce urmează a fi efectuate la recoltarea şi depozitarea produselor, lucrări la care elevii vor participa în timpul verii, arătîndu-se totodată importanţa culturii cerealelor păioase în economia ţării noastre.

Conf. univ. GH. CHIRIAC
Institutul agronomic
„N. Bălcescu"-Bucureşti

Prin eforturi unite

În aceste zile atenţia cadrelor didactice din şcoala noastră — Şcoala medie din Giurgiu — este îndreptată în primul rînd spre pregătirea încheierii cu succes a celui de al III-lea trimestru.

Conducerea şcolii, majoritatea cadrelor didactice depun în această perioadă eforturi pentru a organiza în condiţii cît mai bune lecţiile de recapitulare. Activitatea comisiilor metodice de specialitate a fost de asemenea în aşa fel organizată încît să ajute cît mai eficient munca profesorilor, dîndu-le îndrumări metodice şi făcînd recomandări bibliografice legate de problemele recapitulării. Se dă totodată o deosebită atenţie stimulării studiului individual al elevilor. Şcoala primeşte în această privinţă un mare ajutor din partea organizaţiei U.T.M., care a mobilizat pe toţi elevii în bătălia pentru a încheia anul şcolar cu rezultate cît mai bune.

DAIA BILCEA
Giurgiu

Studiul cerealelor păioase — în laborator

Recapitularea finală la istorie

Recapitularea materiei în perioada de sfîrşit de an constituie etapa cea mai importantă a procesului de consolidare a cunoştinţelor. Înţelegînd însemnătatea ei deosebită, numeroşi profesori de istorie sînt preocupaţi să găsească şi să aplice cele mai eficiente metode în scopul adîncirii, sistematizării şi generalizării cunoştinţelor elevilor.

Înlăturînd cu prilejul recapitulării toate lacunele din cunoştinţele elevilor, adîncind şi lărgind problemele importante însuşite mai greu sau confuz pe parcursul anului, profesorii de istorie urmăresc acum ca elevii să înţeleagă în ansamblu legile care stau la baza fenomenelor sociale. De aceea ei se preocupă să înlăture din recapitulare părţile neesenţiale ale materiei predate, dîndu-şi seama că scopul principal şi ultim al recapitulării nu este ca elevii să reţină amănunte lipsite de importanţă, clasificări schematice ale aspectelor pe care le prezintă, într-o anumită epocă istorică, fenomenele sociale, ci să pătrundă esenţialul, adică acele probleme care asigură înţelegerea dialectică a procesului legic, obiectiv al dezvoltării societăţii. Tocmai acest fapt îi face pe profesori să insiste, la recapitulare, asupra cauzelor şi efectelor principalelor evenimente în lumina învăţăturii marxist-leniniste.

Se impune, de la început, necesitatea unei atente planificări şi selecţionări a temelor recapitulative. Desigur, planificarea va fi diferenţiată în raport cu specificul clasei, cu numărul de ore pe care îl are la dispoziţie profesorul, cu întinderea temelor alese, cu părţile din materie care urmează a fi repetate. În nici un caz nu poate fi vorba de o împărţire mecanică a materialului pe lecţii, ci se impune o dozare chibzuită a acestuia după volumul şi complexitatea problemelor, după gradul în care şi le-au însuşit elevii în timpul anului.

O condiţie deosebit de importantă pentru a asigura o recapitulare eficientă o constituie justa selecţionare a temelor recapitulative. O recapitulare făcută în grabă, prin reluarea la întîmplare a unor părţi oarecare din materie, este nu numai inutilă dar, necorespunzînd scopurilor propuse, devine dăunătoare pentru elevi.

Dacă la clasele mai mici (V—VII) temele recapitulative pot fi în general alese astfel încît să se realizeze o repetare verticală a cunoştinţelor urmărindu-se dezvoltarea deprinderii elevilor de a discerne elementele esenţiale de cele secundare şi de a stabili legături între principalele evenimente ale istoriei, la clasele mari trebuie să stăruim asupra problemelor majore pe care le ridică procesul istoric atît de complex, de variat şi contradictoriu, proces al cărui conţinut principal îl constituie succesiunea formaţiilor social-economice.

Unii profesori se tem că, dacă nu vor stabili teme recapitulative foarte generale şi cuprinzătoare, nu vor putea recapitula întreaga materie. Dar acest considerent trebuie socotit ca formal. Lecţiile recapitulative de istorie nu trebuie să cuprindă toate momentele unei epoci, căci temele largi, foarte întinse, nici nu pot fi studiate decît superficial. Dimpotrivă, temele bine gîndite şi precizate de profesor, care să aibă şi o succesiune gradată şi care să fie legate între ele — ca de pildă „Trăsăturile şi aspectele societăţii sclavagiste", „Formele şi structura statului în lumea antică", „Trăsăturile culturii popoarelor din Bazinul Mării Mediterane", „Cauzele şi semnele descompunerii modului de producţie sclavagist în Imperiul sclavagist otoman" (la clasa a VIII-a), „Începuturile feudalizării societăţii europene", „Condiţiile formării statelor feudale centralizate", „Trăsăturile noi ale culturii feudale", „Aspectele descompunerii feudalismului şi apariţia relaţiilor capitaliste în Europa", „Particularităţile dezvoltării societăţii în Arabia, India şi China" (la clasa a IX-a) — permit profesorului să se oprească asupra celor mai importante probleme pe care le ridică studiul istoriei antice şi medii, ajutîndu-i pe elevi să desprindă, din sinteza cunoştinţelor repetate, legăturile dialectice ale fenomenelor sociale, să le aprecieze conţinutul şi să ajungă ei înşişi la generalizări.

La clasa a X-a, unde elevii studiază istoria modernă şi contemporană, care ridică probleme mai dificile prin varietatea, volumul şi complexitatea lor (problema revoluţiilor burgheze şi a revoluţiei socialiste, a naşterii şi dezvoltării mişcării muncitoreşti internaţionale, a relaţiilor internaţionale pînă în preajma primului război mondial şi între cele două războaie mondiale, a formării sistemului socialist şi a transformării lui în sistem mondial socialist, a construcţiei socialismului şi comunismului în ţările sistemului mondial socialist etc.), profesorul poate selecţiona temele recapitulative chiar din aceste probleme majore, fiecare dintre ele putînd constitui conţinutul unei asemenea teme. De pildă: „Cauzele, sarcinile şi urmările revoluţiilor din anul 1848", „Condiţiile istorice ale formării statelor moderne burgheze", „Dezvoltarea diferenţiată a lumii între cele două războaie mondiale", „Aspectele caracteristice ale etapei pe care o străbate în prezent omenirea etc."

La clasa a XI-a, temele recapitulative ar putea cuprinde problemele care prind, în ansamblul lor, principalele aspecte ale dezvoltării istorice a poporului nostru în diferite etape. Indeosebi trebuie să ocupe un loc de seamă problemele de istorie contemporană. Teme ca „Poziţia burgheziei romîne între 1848—1948", „Problema agrară şi rezolvarea ei în ţara noastră", „Lupta maselor, sub conducerea partidului, pentru victoria deplină şi definitivă a socialismului în ţara noastră", „Etapele revoluţiei populare în ţara noastră" etc., pot oferi profesorului posibilitatea să studieze cu elevii problemele cele mai

rezultate a anului şcolar

La lecţiile de lectură literară

În pregătirea elevilor din secţiile cu limba de predare maghiară ale şcolilor de 8 ani este necesar ca acum, la încheierea anului şcolar, să se acorde o mare atenţie şi lecţiilor de lectură literară în limba romînă, care asigură, pe de o parte, dezvoltarea exprimării corecte orale şi în scris a elevilor, iar pe de altă parte, îi ajută să cunoască opere valoroase din literatura noastră clasică şi contemporană, să înţeleagă valoarea lor etică şi artistică, îi educă în spiritul dragostei de patrie, le dezvoltă gîndirea, imaginaţia, sentimentele.

În legătură cu toate acestea învăţătorii şi profesorii găsesc multe îndrumări în notele introductive ale programelor de limba romînă pentru şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale. Inspecţiile efectuate pe teren au arătat însă că în unele cazuri aceste instrucţiuni n-au fost aplicate just în cursul primelor două trimestre. De aceea considerăm că este necesar ca în această etapă de încheiere a anului şcolar să revenim asupra unor probleme ale predării lecturii literare.

Să începem cu primul moment al predării unui text literar — şi anume, cu povestirea sau conversaţia pregătitoare care precede lectura profesorului. În nota explicativă a programelor pentru clasele V—VII se spune că rolul conversaţiei introductive este acela de a stabili legătura cu cunoştinţele anterioare ale elevilor — cînd este cazul, chiar cu bucata precedentă — şi de a trezi interesul elevilor pentru ceea ce vor citi, uşurîndu-le astfel înţelegerea textului. Unii profesori însă povestesc în detaliu tot conţinutul acestuia, ajungînd adesea la o povestire mai lungă chiar decît cea a scriitorului şi o însoţesc de consideraţii asupra faptelor de viaţă, asupra personajelor din operă. Greşeala acestui procedeu constă în aceea că el diminuează interesul elevilor pentru citirea fragmentului sau operei literare, nu le lasă posibilitatea să gîndească singuri asupra textului, să-şi dezvolte gîndirea logică, spiritul de observaţie, nu-i pune în situaţia de a face eforturile necesare înţelegerii conştiente a celor citite.

Mulţi profesori obişnuiesc ca, o dată cu conversaţia prealabilă, să explice şi cuvintele necunoscute din textul care urmează să fie studiat. Aceasta duce însă uneori la memorarea lor mecanică, întrucît cuvintele scoase din context nu permit elevilor nici un fel de asociaţii care să asigure reţinerea sensului. Pe de altă parte, se naşte şi inconvenientul că profesorul nu ştie încă, în acest moment, toate cuvintele din text care nu le sînt cunoscute elevilor.

După conversaţia introductivă urmează citirea textului de către profesor, moment foarte important al lecţiei, deoarece citirea expresivă are o însemnătate esenţială pentru înţelegerea justă a conţinutului, pentru dezvoltarea gustului estetic al elevilor şi are darul de a-i antrena pe aceştia la munca ulterioară de analiză a operei literare. Fără a „dramatiza", ca actorii de şcoală veche, profesorul poate face să crească, printr-o lectură expresivă, tensiunea emoţională a lecţiei, poate spori capacitatea ei de înrîurire afectivă. Trebuie să ţinem seama şi de faptul că la şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale citirea expresivă, nuanţată a textului, pe lîngă că serveşte elevilor ca model, uşurează mult şi înţelegerea conţinutului în ansamblu şi chiar a unora dintre cuvintele necunoscute. Aceste condiţii se realizează mai ales cînd textul este citit în întregime. Din păcate, însă, unii profesori mai practică citirea pe fragmente, fărîmiţînd textul în două sau trei părţi, în funcţie de numărul de ore pe care îl afectează programa şi citind fiecare fragment, în mod izolat, în altă oră.

În general se impune să dăm o mare atenţie îmbogăţirii vocabularului. Există profesori care se limitează la a cere elevilor să explice cuvinte izolate, aşa cum sînt trecute în caietul vocabular. Se impune să avem în vedere însă, atît la explicarea cuvintelor cît şi la verificarea cunoaşterii lor, faptul că folosirea cuvintelor în propoziţie este forma cea mai potrivită pentru însuşirea de către elevi a unei exprimări corecte pe baza unor modele de limbă literară. Dacă explicăm cuvintele aşa cum le-a folosit scriitorul şi verificăm însuşirea lor tot pe baza textului, elevii vor înţelege deplin ideile şi sentimentele exprimate de scriitor şi, ca urmare, vor reţine cuvintele nou învăţate.

Pentru lămurirea sensului cuvintelor necunoscute de elevi se practică şi explicarea lor intuitivă. Dacă la clasele mici acest procedeu e potrivit, în schimb la clasele V—VII el constituie o adevărată pierdere de timp.

Mai trebuie să amintim faptul că unii profesori se mulţumesc, în locul unei analize concrete a textului, cu desprinderea unor idei generale, care sînt trecute schematic pe tablă şi pe care elevii le copiază mecanic în caiete şi le învaţă tot atît de mecanic pentru ora viitoare. Tendinţa aceasta de schematizare a aspectelor variate ale realităţii oglindite în operele literare nu aduce nici un serviciu dezvoltării gîndirii logice a elevilor şi cunoaşterii de către ei a frumuseţilor artistice ale literaturii. Nici o mirare dacă din cauza acestui procedeu multor elevi operele cele mai diferite le apar uniforme, întrucît profesorul nu i-a ajutat să pătrundă specificul complex al textului literar. Pentru a înlătura astfel de dificultăţi este indicat ca planul de idei al operei să fie alcătuit numai după înţelegerea tematică a textului, după analiza lui pe fragmente logice. Dacă textul literar e mai lung, mai greu de înţeles, analiza ideilor, a sentimentelor, a modului de exprimare, poate forma obiectul a două ore şi abia în a treia sau în a patra oră — în funcţie de prevederile programei şcolare — să se alcătuiască planul pe tablă.

Ne-am referit aici la cîteva din exigenţele metodice pe care le socotim esenţiale pentru predarea lecţiilor de lectură literară şi de a căror respectare depind în bună măsură şi rezultatele cu care se încheie munca profesorilor la sfîrşitul anului şcolar.

ZORINA REGMAN
metodist
în Ministerul Învăţămîntului

Lecţie în cabinetul de geografie al Şcolii medii „D. Bolintineanu" din Bucureşti

Pe fundamentul cunoştinţelor anterioare

În ultimul trimestru, elevii clasei a XI-a studiază la lecţiile de geografie, în strînsă legătură cu geografia fizică a patriei, pe care au parcurs-o în trimestrele anterioare, probleme privitoare la geografia economică a R.P.R., grupate în patru capitole mari — industria, agricultura, transporturile şi comerţul. Astfel ei au prilejul să cunoască situaţia economiei noastre socialiste în plin avînt în comparaţie cu situaţia de înapoiere economică din Romînia burghezo-moşierească, precum şi prevederile planurilor noastre de perspectivă, care cuprind indicii creşterii şi dezvoltării fiecărei ramuri a economiei naţionale.

Am asistat de curînd la o lecţie de geografie ţinută în clasa a XI-a la Şcoala medie nr. 34 din Bucureşti, lecţie care încheia studiul capitolului referitor la dezvoltarea agriculturii ţării noastre. Orientaţi de profesor, elevii au putut trage, pe baza cunoştinţelor însuşite anterior, concluzii juste asupra acestei ramuri importante a economiei naţionale.

Astfel, ei au arătat locul pe care-l ocupă agricultura în cadrul economiei naţionale, precizînd că ea reprezintă sursa principală de produse alimentare precum şi o sursă de variate materii prime pentru industrie, pentru ca în continuare să analizeze condiţiile naturale şi condiţiile social-istorice ale dezvoltării agriculturii în ţara noastră.

Referindu-se la condiţiile naturale ale dezvoltării agriculturii, profesorul a cerut elevilor să facă legătura cu cunoştinţele lor despre relief şi climă. Vorbind despre relieful şi clima ţării noastre elevii au scos în evidenţă faptul că ea are condiţii naturale deosebit de favorabile, ceea ce a făcut posibilă dezvoltarea agriculturii pe teritoriul ei încă din cele mai vechi timpuri.

Trecînd la analiza condiţiilor social-istorice ale dezvoltării agriculturii, elevii au dovedit numeroase cunoştinţe, pe baza cărora au justificat starea de înapoiere a agriculturii din trecut. Astfel, ei au vorbit despre frînarea dezvoltării agriculturii de către stăpînirea otomană, despre situaţia ei în orînduirea burghezo-moşierească, despre faptul că relaţiile de exploatare şi mijloacele tehnice rudimentare au determinat mult timp menţinerea ei în starea de înapoiere. Abia după eliberarea ţării noastre — au arătat elevii — o dată cu reforma agrară din 1945, reformă cu caracter revoluţionar, săvîrşită sub conducerea partidului clasei muncitoare, a fost lichidată moşierimea ca clasă, s-au pus temeliile unei trainice alianţe între clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare şi s-au creat premise pentru transformarea socialistă a agriculturii.

Elevii s-au referit pe larg la Plenara C.C. al P.M.R. din 3-5 martie 1949, care a indicat căile trecerii gospodăriilor ţărăneşti mici şi mijlocii la marea agricultură socialistă, au vorbit despre înflorirea continuă a agriculturii noastre pe drumul socialismului, de creşterea neîncetată a sectorului socialist al agriculturii, despre evenimentul istoric al încheierii colectivizării în ţara noastră. Permanent ei s-au referit, în legătură cu aceste fapte, la documentele de partid şi de stat care au trasat căile dezvoltării multilaterale a tuturor ramurilor agriculturii, ale dezvoltării bazei tehnico-materiale a acesteia, ale consolidării gospodăriilor agricole colective. Dovedind deplina înţelegere a cunoştinţelor studiate în lecţiile anterioare, elevii au vorbit cu pricepere şi despre justa repartizare teritorială a culturilor în funcţie de zonele de relief şi climă.

Discuţia de încheiere asupra capitolului „Agricultura" s-a terminat cu enumerarea principalelor ramuri ale producţiei agricole şi cu expunerea repartiţiei lor geografice. În această parte a lecţiei elevii s-au referit la cele două ramuri principale ale agriculturii — cultura plantelor şi creşterea animalelor — care în anii puterii populare s-au dezvoltat puternic, schimbîndu-se atît structura lor cît şi repartiţia lor geografică. Profesorul le-a cerut să insiste asupra importanţei factorilor geografici şi climaterici în dezvoltarea fiecărei ramuri în parte. De pildă, atunci cînd s-a vorbit despre dezvoltarea zootehniei în ţara noastră, le-a cerut să arate repartiţia geografică a fiecăreia dintre ramurile ei, lucru pe care elevii l-au făcut cu precizie.

Elevii au dovedit de asemenea o bună cunoaştere a problemelor de perspectivă ale agriculturii noastre. Ei au tras cu uşurinţă concluzii asupra ritmului creşterii şi dezvoltării producţiei agricole în regimul nostru democrat-popular.

După încheierea studiului capitolului „Agricultura" profesorul a trecut la un nou capitol — Transporturile. În predarea lecţiei noi el s-a bazat pe cunoştinţele de geografie fizică însuşite de elevi în trimestrul I şi II, realizînd o strînsă legătură între materia nou predată şi cea studiată anterior.

Folosind grafice şi statistici concludente, profesorul a prezentat contrastul între situaţia transporturilor în trecut şi astăzi, a arătat cauzele care au determinat slaba dezvoltare a transporturilor în trecut şi a subliniat importanţa deosebită ce se acordă astăzi modernizării şi automatizării lor, în scopul de a asigura ridicarea economică a tuturor regiunilor.

Cunoscînd geografia fizică a ţării, elevii au înţeles cu uşurinţă, din lecţie, orientarea şi repartiţia geografică a căilor ferate. Prezentîndu-le această problemă, profesorul s-a referit în special la specificul reliefului ţării noastre, arătînd că reţeaua de căi ferate, condiţionată de relief, are forma a două cercuri concentrice — unul în afara lanţului muntos, iar celălalt în interior — legate între ele prin linii de legătură care străbat trecătorile şi văile rîurilor mai importante.

Predînd în acest fel lecţia nouă, profesorul a făcut în permanenţă apel la cunoştinţele elevilor referitoare la relief, climă, hidrografie şi geografie economică. Ca urmare, lecţia a constituit şi un prilej de reîmprospătare a cunoştinţelor studiate, de stabilire a unor noi legături între acestea — lucru deosebit de folositor pentru elevi în această perioadă de pregătire a încheierii anului şcolar.

C. DEMETRESCU

importante din istoria noastră contemporană.

În vederea pregătirii elevilor din clasa a XI-a pentru examenul de maturitate, profesorul are datoria să îndrumeze cu atenţie studiul lor individual, pentru ca ei să completeze problemele discutate în clasă cu unele aspecte necesare ce se încadrează în aceeaşi temă recapitulativă. În acest mod se asigură mai bine legătura organică între toate capitolele istoriei patriei, prin integrarea cunoştinţelor astfel repetate într-un sistem unitar şi bine organizat al întregului curs predat în timpul anului şcolar, fără a-i solicita pe elevi la eforturi care i-ar supraîncărca. De altfel, nu numai la clasa a XI-a, dar şi la celelalte clase profesorul are datoria să dea atenţie, în întreaga perioadă a recapitulării finale, îndrumării studiului individual al elevilor.

Se impune, în perioada recapitulărilor, şi o deosebită atenţie pentru aspectele metodice ale lecţiilor. Profesorii sînt chemaţi să urmărească dacă elevii ştiu să aplice cunoştinţele studiate stabilind noi legături între acestea. În nici un caz nu trebuie să ne mulţumim cu răspunsuri formale, ci avem datoria de a cere elevilor să dovedească prin exemple, prin argumente, cele afirmate de ei. Utilizarea materialului didactic auxiliar — hărţi, scheme, diagrame, tablouri sinoptice, lecturi de fragmente sau texte etc. — constituie şi ea o condiţie necesară unei recapitulări eficiente. Este foare indicată folosirea unui material auxiliar nou, care să stimuleze interesul elevilor. Sînt utile, de asemenea, vizitele la muzee şi expoziţii.

Toate acestea scot în evidenţă necesitatea întocmirii unui plan pentru fiecare lecţie recapitulativă în parte. Planul trebuie să indice problemele mari pe care îşi propune profesorul să le recapituleze, ideile principale şi secundare, materialul didactic auxiliar cu care va împrospăta lecţia.

Desigur, temele recapitulative vor fi anunţate din vreme elevilor, împreună cu planurile de idei ale acestora. Este necesar, de asemenea, să li se indice precis elevilor partea din materie care trebuie repetată, modul cum să-şi organizeze munca, cum să studieze pentru a extrage ceea ce este într-adevăr esenţial. Sintetizarea pe tablă a problemelor sub forma unei scheme complete, pe măsură ce ele au fost lămurite de elevi şi precizate de profesor, încheie cu succes lecţia recapitulativă.

Lect. univ. IOAN DRAGOMIRESCU
Bucureşti

Cît de plăcut este să descoperi, cu ajutorul tovarăşei învăţătoare, adevăratele frumuseţi din poveşti !

Probleme ale instruirii practice şi ale educaţiei viitorilor muncitori în discuţia Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic

De curînd, secţia de metodică a instruirii practice şi secţia pentru educaţia elevilor din cadrul Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic au analizat o serie de probleme privind organizarea şi desfăşurarea instruirii practice a viitorilor muncitori şi ale educaţiei comuniste a acestora.

Relatăm principalele puncte de vedere exprimate în cadrul discuţiilor.

Instruirea practică a ucenicilor

Luînd în discuţie aspectele cele mai importante legate de instruirea practică a ucenicilor, membrii secţiei de metodică a instruirii practice din cadrul Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic au acordat o deosebită atenţie muncii maistrului instructor, de care depinde în mare măsură formarea primelor priceperi şi deprinderi de lucru ale viitorilor muncitori, a cunoştinţelor tehnologice ale acestora. Numeroşi participanţi la discuţii s-au referit la necesitatea ridicării continue a nivelului profesional şi pedagogic al maiştrilor-instructori, astfel încît aceştia să poată folosi metodica de predare cea mai adecvată pentru a pregăti ucenicii la nivelul tehnicii moderne. S-a arătat că în majoritatea sectoarelor de producţie maiştrii-instructori au o bună pregătire profesională ceea ce le permite să utilizeze larg în predare documentaţia tehnică modernă, să-i familiarizeze pe elevi cu tehnologia înaintată şi cu metodele de muncă ale inovatorilor şi raţionalizatorilor. Totodată însă, în unele sectoare, cum este de pildă sectorul economiei forestiere, nivelul de pregătire tehnică al unor maiştri-instructori nu corespunde dotării cu utilaj complet automatizat a noilor combinate de producţie forestieră, din care pricină în atelierele-şcoală ucenicii sînt uneori deprinşi să lucreze cu scule învechite, ceea ce constituie o serioasă dificultate în momentul trecerii lor la practica în producţie. Vorbitorii au subliniat necesitatea ca maistrul-instructor să fie continuu la curent cu dezvoltarea tehnicii şi tehnologiei de producţie, să cunoască tot ce este nou în întreprinderile din sectorul industrial pentru care pregăteşte muncitori, făcîndu-se şi o serie de propuneri în această privinţă. Cel mai indicat mijloc de ridicare a nivelului profesional al maiştrilor-instructori — s-a precizat în concluzii — îl constituie organizarea cu sprijinul inginerilor din producţie care sînt şi profesori de tehnologie a unor cursuri de perfecţionare tehnică ce s-ar putea desfăşura direct în sectoarele şi secţiile întreprinderilor.

S-au făcut numeroase propuneri interesante şi în legătură cu pregătirea pedagogică a maiştrilor-instructori. Printre altele s-a propus ca pentru cei ce au urmat — după şcoala profesională — şcoala de maiştri sau şcoala medie de cultură generală să se creeze cursuri metodico-pedagogice cu o durată de 6 luni. S-a arătat de asemenea că au dat roade pozitive şi trebuie deci continuate şi în viitor cursurile de perfecţionare care funcţionează în perioada vacanţelor, ca şi instructajele şi schimburile de experienţă privind metodica instruirii practice.

Numeroşi participanţi la discuţii au vorbit despre contribuţia pe care sînt chemate s-o dea cabinetele metodice pentru învăţămîntul profesional şi tehnic la continua perfecţionare a muncii maiştrilor-instructori. În general, aşa cum a reieşit din discuţii, inspectorii metodişti din cadrul cabinetelor au dat îndrumări valoroase, ajutînd efectiv la mai buna desfăşurare a instruirii practice. Vorbitorii au criticat însă pe unii inspectori metodişti care cer să se întocmească pentru lecţii planuri-conspect foarte vaste, pe multe pagini, ceea ce este nu numai inutil, dar şi dăunător, deoarece, fără să constituie un ajutor real în muncă, duce la supraîncărcare. S-a subliniat că este necesară urgentarea elaborării unor îndrumătoare metodice pentru principalele specialităţi în care sînt instruiţi ucenicii, îndrumătoare care să cuprindă exemple de planuri raţionale pentru principalele tipuri de lecţii.

O altă problemă discutată larg şi multilateral a fost aceea a normării muncii elevilor ca element stimulativ în pregătirea lor profesională, în familiarizarea lor cu ritmul muncii din producţie. Discuţiile în jurul acestei probleme au pornit de la prevederile existente în această privinţă în proiectul îndrumătorului pentru instruirea practică a ucenicilor, care a fost difuzat în prealabil membrilor secţiei. Generalizînd o experienţă aplicată în majoritatea şcolilor, proiectul prevede normarea muncii elevilor încă din anul I, îndată după terminarea perioadei de orientare în meseria respectivă. Pentru aceasta se prevede aplicarea la normele tehnice din întreprinderi a unui coeficient care să fie redus progresiv pe măsura însuşirii de către elevi a unor deprinderi tot mai complexe de muncă, astfel ca în ultima perioadă înainte de absolvire ei să poată lucra cu norme echivalente normelor de producţie ale muncitorilor calificaţi. O serie de participanţi la discuţii au fost de părere că normarea muncii ucenicilor va fi mai eficientă dacă se va aplica abia din trimestrul II al anului întîi, adică o dată cu începerea realizării unor produse complexe. Toţi participanţii la şedinţă au fost de părere că în normarea muncii ucenicilor să se aibă în vedere, alături de aprecierea cantitativă, şi aprecierea calitativă a lucrărilor executate de ei.

Secţia de metodică a instruirii practice a discutat în cadrul şedinţei şi problema pregătirii examenelor, problemă deosebit de importantă în această etapă a anului şcolar. Discuţia s-a purtat pe marginea unui referat cu această temă, prezentat de către biroul secţiei. Referatul a cuprins, printre altele, propunerea ca proba practică pentru obţinerea certificatului de muncitor calificat să aibă drept scop verificarea gradului de însuşire a cunoştinţelor şi deprinderilor profesionale, a tehnologiei şi a metodelor înaintate de muncă, a priceperii şi îndemînării de a aplica în practică cunoştinţele teoretice. În cazul meseriilor legate de deservirea diferitelor mecanisme, agregate, instalaţii etc. — cum sînt meseriile de furnalişti, maşinişti ş.a. — certificatul de muncitor calificat urmează să fie acordat în funcţie de indicii obţinuţi la lucrările de producţie în cursul ultimei luni de şcoală, în cazul cînd în timpul acestei luni ucenicul respectiv şi-a îndeplinit complet norma de producţie prevăzută pentru un muncitor de aceeaşi specialitate. S-a propus ca în verificarea cunoştinţelor şi deprinderilor elevilor cu prilejul probei pentru obţinerea certificatului de muncitor calificat să se ţină seama nu numai de categoria lucrării date ca probă, de gradul de precizie şi de finisare al acestei lucrări, ci şi de nivelul cunoştinţelor privitoare la tehnologia lucrării respective. De asemenea, s-a propus ca certificatul de muncitor calificat să se acorde numai ucenicilor care au obţinut în cadrul probei cel puţin nota 6.

Numeroase alte probleme — ca de pildă îmbogăţirea bazei materiale a atelierelor de instructaj, instruirea în condiţiile speciale ale şantierelor şi ale locurilor dispersate de muncă etc. — au suscitat mult interes în timpul discuţiilor. Sugestiile în legătură cu mai buna rezolvare a acestor probleme au fost luate în studiu de către biroul secţiei care va face, pe baza lor, propuneri pentru adoptarea unor hotărîri corespunzătoare.

Pentru îmbunătăţirea continuă a activităţii educative

Obiectivul central al discuţiilor în secţia educativă a Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic l-a constituit munca diriginţilor în vederea formării unor muncitori cu concepţii înaintate, educaţi în spiritul principiilor moralei comuniste. Referatul prezentat de biroul secţiei, ca şi discuţiile purtate pe marginea lui, au scos în lumină sarcinile principale ce revin diriginţilor din şcolile profesionale şi tehnice, precum şi metodele şi procedeele cele mai indicate pentru realizarea acestor sarcini.

Discuţii interesante s-au purtat cu privire la închegarea colectivelor de clasă. S-a arătat astfel că dirigintele trebuie să pornească în această privinţă de la năzuinţa comună tuturor ucenicilor şi elevilor dintr-o clasă de a se pregăti în aceeaşi meserie, pentru acelaşi sector de producţie, de a ajunge la o calificare cît mai înaltă. Totodată dirigintele are datoria să cunoască particularităţile ucenicilor sau elevilor săi şi să ţină seama de ele în procesul muncii educative. Pentru o cît mai bună cunoaştere a acestor particularităţi se impune printre altele — aşa cum s-a arătat în discuţii — şi realizarea unei strînse legături cu şcolile de 8 ani din care provin ucenicii şi elevii, cu diriginţii acestora şi cu instructorii superiori de pionieri, care pot pune la dispoziţia diriginţilor din şcolile profesionale şi tehnice caracterizările făcute de ei, în clasele V—VII, asupra viitorilor muncitori.

În discuţii au fost relevate unele procedee concrete care contribuie la formarea şi închegarea colectivului. Numeroşi participanţi la discuţii s-au referit, de pildă, la organizarea în orele de dirigenţie a unor convorbiri cu caracter etic despre forţa colectivului unit, despre însemnătatea folosirii criticii şi autocriticii în relaţiile din cadrul colectivului, adevărata prietenie etc. Influenţa educativă a unor asemenea convorbiri creşte — au observat vorbitorii — dacă ele sînt îmbinate cu asemenea acţiuni cum sînt întrecerile între clase pentru titlul de „cel mai bun în meserie", excursiile, vizitele colective la muzee etc.

Discuţii ample s-au purtat în legătură cu planul de perspectivă al muncii dirigintelui. Majoritatea vorbitorilor au fost de părere că pentru desfăşurarea unei activităţi educative cu caracter ştiinţific este necesară precizarea perspectivelor apropiate, medii şi îndepărtate ale acestei activităţi. Aici, au subliniat participanţii la discuţii, au de îndeplinit un rol important comisiile de diriginţi. Acestea sînt chemate să orienteze munca educativă în funcţie de profilul meseriei pentru care se pregătesc elevii, de particularităţile colectivului fiecărei clase ca şi de particularităţile elevilor. O mare atenţie trebuie să se acorde îndeosebi unor probleme cum sînt asigurarea unei comportări civilizate în şcoală şi în afara şcolii, cultivarea dragostei pentru muncă, pentru meseria aleasă, a dragostei pentru patrie şi pentru partid, formării la elevi a năzuinţei de a ajunge fruntaşi în muncă, oameni cu o conştiinţă socialistă dezvoltată, luptători devotaţi şi activi pentru cauza partidului. În şcolile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare şi în şcolile tehnice pentru tehnicieni — s-a arătat în discuţii — este utilă şi dezbaterea cu elevii a unor teme menite să dezvolte orizontul lor ideologic şi tehnico-ştiinţific.

Participanţii la discuţie au subliniat necesitatea ca fiecare diriginte, indiferent de tipul de şcoală în care lucrează, să conlucreze strîns cu organizaţiile U.T.M. şi cele sindicale în vederea întăririi muncii educative, a îmbogăţirii conţinutului ei. Printr-o asemenea conlucrare se pot organiza cu bune rezultate, de pildă, întreceri în munca din producţie, concursuri între clase, acţiuni extraşcolare etc.

În legătură cu metodica orelor de dirigenţie s-au purtat discuţii ample privind utilitatea şi eficienţa referatului. A fost combătută ca dăunătoare tendinţa unor diriginţi de a folosi referatul indiferent de nivelul şi gradul de dezvoltare intelectuală a elevilor, ca fiind o formă comodă de desfăşurare a orelor de dirigenţie. Exemplele prezentate de participanţii la consfătuire au arătat că la anii I şi II ai şcolilor profesionale orele de dirigenţie desfăşurate pe baza referatelor sînt monotone, referatele constînd adesea dintr-o îmbinare de fraze întîlnite de elevi prin reviste, ceea ce determină formalismul şi superficialitatea discuţiilor asupra temei propuse. De aceea s-a propus ca referatele să fie folosite mai ales la şcolile tehnice, şi aici la anii II şi III ai acestor şcoli unde, ţinînd seama de vîrsta şi nivelul de dezvoltare al elevilor, există garanţia desfăşurării unor discuţii rodnice şi interesante pe baza referatelor pregătite în prealabil de unii din ei. Aceste referate pot să aibă drept temă şi analiza muncii, fiind atunci prezentate de responsabilul activului clasei, în cadrul analizelor lunare sau trimestriale, pot dezbate unele probleme de etică etc.

Arătînd necesitatea unor lucrări care să îndrumeze concret din punct de vedere metodic activitatea educativă din învăţămîntul profesional şi tehnic, participanţii la discuţii au criticat lucrarea „Munca profesorului diriginte" care nu se ocupă suficient de această activitatea şi au cerut editarea unei lucrări cuprinzătoare, menită să-i orienteze mai bine şi pe cei ce realizează educaţia comunistă a viitorilor muncitori.

Discuţiile purtate în şedinţele secţiei de metodică a instruirii practice şi secţiei pentru educaţia elevilor din cadrul Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic s-au arătat binevenite şi rodnice. Ele vor contribui desigur la mai buna organizare a instruirii practice a viitorilor muncitori, la întărirea muncii de educare comunistă a acestora.

Viitorii mecanizatori agricoli, elevi ai Şcolii de mecanici agricoli din Petreşti, regiunea Hunedoara, rezolvînd probleme de geometrie

INSTRUCȚIUNI
privind organizarea și desfășurarea examenului de maturitate în sesiunile anului 1963

Ministerul Învățămîntului comunică unele completări și modificări privind organizarea și desfășurarea examenului de maturitate, în sesiunile anului 1963, la școlile de cultură generală și la școlile de artă, și a examenului de stat la școlile pedagogice.

Instrucțiunile cu privire la organizarea și desfășurarea examenelor de maturitate și de stat, aprobate prin Ordinul ministrului Învățămîntului nr. 396/1962, rămîn valabile și în anul 1963, cu următoarele modificări și completări :

1. La clasa a XI-a, cursuri de zi, (clasa a XII-a a școlilor medii de muzică și arte plastice) și la anul VI al școlilor pedagogice, predarea întregii materii, recapitularea finală și încheierea situației școlare se vor face pînă sîmbătă 25 mai inclusiv.

Între 27 mai și 5 iunie inclusiv se vor ține, la obiectele examenelor de maturitate și de stat lecții de repetare și sistematizare a problemelor fundamentale din programa claselor VIII—XI (anii I—VI) prevăzute pentru aceste examene.

Perioada 6—14 iunie inclusiv va fi folosită de absolvenții cursurilor de zi pentru studiu individual.

La școlile medii cu instruire în producție, proba practică se va da între 25 mai și 1 iunie, în orele programate săptămînal pentru instruirea în producție.

Absolvenții școlilor de muzică și arte plastice vor susține examenul de diplomă la obiectele de specialitate în perioada 21 mai — 4 iunie.

În vederea pregătirii temeinice pentru examen, se recomandă școlilor ca în perioada 1 mai — 14 iunie elevii să nu fie antrenați în alte activități (cultural—artistice, sportive etc.), lăsîndu-li-se timpul necesar pentru pregătirea individuală.

La clasa a XI-a serală, anul școlar 1962—1963 (inclusiv recapitularea materiei) se încheie sîmbătă 13 iulie a.c.

2. Absolvenții școlilor medii de cultură generală (cursuri de zi, serale și fără frecvență), inclusiv absolvenții școlilor medii de artă se pot prezenta la examenul de maturitate în condițiile prevăzute de art. 75 din Regulamentul pentru organizarea și funcționarea școlilor de cultură generală.

Potrivit prevederilor Regulamentului învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală, elevii școlilor muncitorești cu durata de 3 ani, care au promovat anul III, dar n-au dat examenul de maturitate, se pot înscrie la acest examen numai după promovarea clasei a XI-a prin învățămîntul seral sau fără frecvență, în condițiile prevăzute de Regulament.

Absolvenții școlilor pedagogice de învățători și educatoare, absolventele cursului fără frecvență cu durata de 2 ani organizat pe lîngă școlile pedagogice de educatoare și absolvenții institutelor pedagogice de învățători se pot prezenta la examenul de stat de cel mult două ori, în sesiunile primilor patru ani de la data terminării ultimului an de studii.

Absolvenții care au fost respinși de două ori la examenul de stat, precum și cei care în primii patru ani de la absolvire nu s-au prezentat la acest examen, se pot prezenta la examenul de stat numai la una din sesiunile anului 1963 (iunie sau august), dacă funcționează în învățămînt.

3. Lucrările scrise la examenul de maturitate se vor da după cum urmează :

Limba și literatura română : în ziua de 15 iunie, orele 9 dimineața — sesiunea de vară — și în ziua de 26 august — sesiunea de toamnă — atît la școlile cu limba de predare română, cît și la școlile cu limbi de predare ale minorităților naționale.

Limba și literatura maternă : în ziua de 16 iunie, orele 9 dimineața — sesiunea de vară — și în ziua de 27 august — sesiunea de toamnă — pentru candidații de la școlile cu limbi de predare ale minorităților naționale.

Matematica : în ziua de 18 iunie, orele 9 dimineața — sesiunea de vară — și în ziua de 29 august — sesiunea de toamnă — pentru candidații care se prezintă la secția reală ; în aceeași zi și la aceeași oră va avea loc lucrarea scrisă la limba rusă (latină, franceză, engleză sau germană), pentru candidații care se prezintă la secția umanistă.

Lucrările scrise la examenul de stat de la școlile pedagogice și de la institutele pedagogice de învățători, se vor da după cum urmează :

Limba și literatura română : în ziua de 15 iunie, orele 9 dimineața — sesiunea de vară — și în ziua de 26 august — sesiunea de toamnă — atît la școlile cu limba de predare română, cît și la școlile cu limbi de predare ale minorităților naționale. Candidații de la institutele pedagogice de învățători vor da, în aceeași zi și la aceeași oră, lucrare scrisă la **limba română** (gramatica), iar candidatele de la cursurile fără frecvență cu durata de 2 ani organizate pe lîngă școlile pedagogice de educatoare vor da, în aceeași zi și la aceeași oră, lucrare scrisă la limba română și literatura pentru copii.

Limba și literatura maternă : în ziua de 16 iunie, orele 9 dimineața — sesiunea de vară — și în ziua de 27 august — sesiunea de toamnă — pentru școlile cu limbi de predare ale minorităților naționale. Candidații de la institutele pedagogice cu limbi de predare ale minorităților naționale vor da, în aceeași zi și la aceeași oră, lucrare scrisă la limba maternă (gramatica), iar candidatele de la cursurile fără frecvență cu durata de 2 ani organizate pe lîngă școlile pedagogice de educatoare cu limbi de predare ale minorităților naționale vor da, în aceeași zi și la aceeași oră, lucrare scrisă la limba maternă și la literatura pentru copii în limba maternă.

Matematica (pentru școlile pedagogice) și **aritmetica** (pentru institutele pedagogice de învățători), în ziua de 18 iunie, orele 9 dimineața — sesiunea de vară — și în ziua de 29 august — sesiunea de toamnă. Candidatele de la cursurile fără frecvență cu durata de 2 ani organizate pe lîngă școlile pedagogice de educatoare și candidatele de la școlile pedagogice de educatoare vor da în aceeași zi și la aceeași oră lucrare scrisă la pedagogia preșcolară.

4. În acest an școlar, școlile pedagogice cu durata de 6 ani vor avea prima promoție de absolvenți. Pentru examenul de stat la aceste școli se stabilesc următoarele obiecte.

La școlile pedagogice de învățători :

a) Limba și literatura română — scris și oral

b) Matematica (aritmetica și geometria elementară) — scris și oral

c) Istoria Românici — oral

d) Noțiuni de marxism—leninism (elemente de economie politică și socialism științific) — oral

e) Pedagogia — oral

f) Metodica predării limbii române (cl. I—IV) — oral

g) Metodica predării aritmeticii (cl. I—IV) — oral

Candidații proveniți de la școlile sau secțiile cu limbi de predare ale minorităților naționale vor da examen și la limba și literatura maternă — scris și oral.

La școlile pedagogice de educatoare :

a) Limba și literatura română — scris și oral

b) Pedagogia preșcolară — scris și oral

c) Istoria Românici — oral

d) Noțiuni de marxism—leninism (elemente de economie politică și socialism științific) — oral.

e) Metodica predării limbii materne — oral

f) Metodica educației fizice — oral

Candidatele provenite de la școlile sau secțiile cu limbi de predare ale minorităților naționale vor da examen și la limba și literatura maternă — scris și oral.

Absolvenții școlilor pedagogice de învățători și educatoare cu durata de 4 ani, ai institutelor pedagogice de învățători și ai cursurilor fără frecvență cu durata de 2 ani organizate pe lîngă școlile pedagogice de educatoare, dau examen de stat la obiectele prevăzute în Instrucțiunile aprobate prin Ordinul ministrului Învățămîntului nr. 396/1962.

5. Programa examenului de maturitate.

În legătură cu materia din care vor fi examinați candidații la examenul de maturitate, se precizează următoarele :

La limba și literatura română, limba și literatura maternă, matematică, fizică, chimie, istoria Românici, noțiuni de marxism-leninism, bazele darwinismului, rămîn valabile programele și indicațiile cuprinse în Instrucțiunile aprobate prin Ordinul ministrului Învățămîntului nr. 396/1962.

La limba rusă, la școlile cu limba de predare română, rămîne valabilă programa din Instrucțiuni, cu următoarele modificări, care se datoresc schimbărilor din conținutul programelor și manualelor școlare :

A.S. Puşkin : în locul fragmentului din povestea „Fata căpitanului" se va cere fragmentul „Evghenii Oneghin".

M. A. Şolohov : în locul notei biografice se va cere viața și activitatea lui literară.

Întrucît programa și manualul clasei a X-a acordă un loc important scriitorilor L. N. Tolstoi și A. P. Cehov, care au fost studiați de elevi, se adaugă în programa examenului de maturitate :

L. N. Tolstoi : viața și activitatea literară ; fragmentul „Războiul partizanilor" din romanul „Război și pace".

A. P. Cehov : viața și activitatea literară ; fragmentul din nuvela „Cameleonul".

Nu se mai cere scriitorul M. I. Lermontov.

Candidații de la școlile cu limbile de predare maghiară și germană vor fi examinați la limba rusă din aceeași materie ca și cei de la școlile cu limba de predare română, cu excepția textelor literare care nu au fost studiate în anii școlari 1961—1962 și 1962— 1963.

Pentru gramatica limbii ruse rămîn valabile indicațiile date anul trecut atît pentru școlile cu limba de predare română, cît și pentru școlile cu limbile de predare maghiară și germană.

La limba latină, candidații vor pregăti materia indicată mai jos, cu schimbarea unor texte potrivit programei și manualelor în vigoare.

C. I. Caesar : De bello Gallico I, 31, 33 ; VI, 13, 15, 21, 22 ; VII, I, 77, 89.

M. Tullius Cicero : In Verrem, 2, 3, 14 ; In Catilinam, I, 1, 27 ; Philippica XIV, 12.

T. Livius : Ab Urbe condita, II, 12, 23 ; IX, 5—6.

P. Ovidius Naso : Metamorfoze III, 371—402 ; Tristia I, 3, 1—46, 79—86 ; III, 12 ; V, 10, 19—41.

Titus Lucretius Carus : De rerum natura I, 17—27, 30—34, 39—40 ; II, 75—79, 573—577 ; III, 59—74.

Publius Vergilius Maro : Georgica II, 458—468, 532—542 ; Eneida I, 1—11 : II, 1—12, 40—49, 298—308 ; IV, 9—10, 15—23 ; XI, 108—119 ; XII, 940—949.

Quintus Horatius Flaccus : Ars poetica 38—41, 60—62, 99—103, 309, 317—319, 408—411.

Publius Cornelius Tacitus : Annales, I, 5, 12, 15, 16, 31 ; IV, 27 ; VI, 51.

La analiza gramaticală se va cere aplicarea cunoștințelor de morfologie și sintaxă studiate în clasele VIII—XI.

La limba engleză rămîne valabilă materia prevăzută în programa examenului de maturitate din 1962, cu schimbarea unor fragmente potrivit programei și manualelor școlare :

George Gordon Byron : în locul fragmentului din „Childe Harold's Pilgrimage" se va cere fragmentul din „The Prisoner of Chillon".

P. B. Shelley : în locul fragmentului din „Ode to the West Wind" se va cere fragmentul din „Song to the Men of England".

Charles Dickens : în locul fragmentului din „How David Coopperfield Runs Away" se va cere fragmentul din „Pickwick Papers".

G. B. Shaw: în locul fragmentului din „Widowers Houses" se va cere fragmentul din „Major Barbara".

Mark Twain : în locul fragmentului din „An Encounter with an Interviewer" se va cere fragmentul din „A. Connecticut Yankee in King Arthur's Court".

La limba franceză candidații vor pregăti materia indicată mai jos, potrivit programei și manualului în vigoare.

Perioadele importante și curentele literare : evul mediu, renașterea, clasicismul, iluminismul, romantismul, realismul critic, literatura sec. XX (scurte prezentări).

François Rabelais : Comment Pantagruel persuada Panurge de prendre conseil d'un fou.

Pierre Corneille : Le Cid—Scène de la provocation en duel (acte II, scène 2).

Molière : L'Avare — Harpagon chasse la Flèche (acte I, scène 3).

La Fontaine : Les Animaux malades de la peste.

Voltaire : Zadig.

Denis Diderot : La Religieuse (fragment).

Victor Hugo : Les Misérables — Cosette côte à côte dans l'ombre avec l'inconnu.

Honoré de Balzac: Eugénie Grandet (fragment).

Stendhal : La vie de H. Brulard (fragment).

Emile Zola: Germinal (fragment).

Guy de Maupassant : Le Pére Milon.

Anatole France: Le Crime de Sylvestre Bonnard (fragment).

Romain Rolland : Jean-Cristophe.

Henri Barbusse: La Conversion de Ion Grecea.

Louis Aragon : Vers d'almanach.

La gramatică se va examina din morfologia și sintaxa prevăzute în programele claselor VIII—XI, pe bază de exerciții și traduceri ușoare din limba franceză în limba română și din limba română în limba franceză.

La limba germană, candidații vor pregăti materia indicată mai jos, care cuprinde același volum de cunoștințe ca și anul trecut, cu schimbările cerute de programa și manualele școlare în vigoare :

G. E. Lessing — Aus Lessing's Fabeln.

J. W. Goethe — Prometheus, Erlkönig, Faust (fragment).

Fr. Schiller — Kabale und Liebe, Wilhelm Tell (fragment).

H. Heine — Deutschland — Ein Wintermärchen, Die schlesischen Weber.

L. Dornemann — Karl Marx und Heinrich Heine.

B. Brecht — Die Gewehre der Frau Carrar.

J. R. Becher — Schön wird das Leben, schön — Gesang vom Lernen.

A. Seghers — Auf der Flucht.

E. Strittmatter — Das Fest.

A. Breitenhoffer — Das Feuer.

cher August, Maigesang.

A. Breitenhofer — Das Feuer.

G. Titov — Mensch im Kosmos.

La gramatică se va examina din morfologia și sintaxa prevăzute în programele claselor VIII-XI, pe bază de exerciții și traduceri ușoare din limba germană în limba română și din limba română în limba germană.

La toate limbile, atît la lucrările scrise cît și la examenul oral, se poate folosi dicționarul.

Candidații de la școlile pedagogice vor fi examinați la limba și literatura română (limba maternă), istoria Românici și noțiuni de marxism-leninism din materia prevăzută pentru examenul de maturitate. La matematică, pedagogie generală, pedagogie preșcolară și metodici, candidații vor fi examinați din materia studiată în școala pedagogică.

Elevii din Sighișoara vizitînd sera Palatului pionierilor din București

O contribuție de preț

La Școala de 8 ani din comuna Jilava, raionul N. Bălcescu, s-au obținut în ultimul timp numeroase rezultate pozitive în munca instructiv-educativă.

Cunoștințele majorității elevilor școlii răspund cerințelor programei. Numărul elevilor cu note bune și foarte bune este cu mult mai mare decît în anul trecut și în numeroase clase promovabilitatea este de sută la sută.

La aceste rezultate obținute de către profesori o contribuție însemnată a adus și propaganda profesională desfășurată de organizația sindicală din școală. Cadrele didactice au participat cu interes la diferitele acțiuni inițiate de organizația sindicală în scopul ridicării nivelului predării, al perfecționării muncii educative, acțiuni al căror nivel a crescut simțitor în ultima perioadă. Pînă în anul acesta propaganda profesională în școală avea aproape aceleași forme ca activitatea metodică, ceea ce ducea la un anumit paralelism care diminua interesul cadrelor didactice și determina în același timp supraîncărcarea lor. Ținînd seama de această situație și luînd în considerare sugestiile venite din partea membrilor de sindicat, activul organizației sindicale a inițiat forme mai eficiente de propagandă pedagogică.

S-a renunțat astfel la consfătuirile a căror pregătire dura săptămîni și chiar luni de zile și s-au organizat lunar dezbateri pe diferite teme izvorîte din condițiile concrete ale muncii din școală într-o anumită perioadă și care să intereseze deopotrivă pe toți membrii de sindicat. Astfel, la sfîrșitul primului trimestru s-a dezbătut problema necesității unor eforturi comune ale tuturor cadrelor didactice pentru asigurarea unei exprimări corecte oral și în scris a elevilor. În trimestrul al II-lea s-a dezbătut tema „Cum combatem rămînerea în urmă la învățătură și mediocritatea. Cu prilejul acestor dezbateri au fost popularizate metodele și procedeele folosite de cadrele fruntașe ale școlii. Profesori ca Sărdărescu Marcela, Vasiliu Felicia sau Mut Natalia, cu un stagiu îndelungat în învățămînt, au vorbit despre experiența personală, convingînd prin argumentele aduse și rezultatele pe care le obțin că în ultimă instanță nivelul de pregătire al elevilor este determinat de reușita sau nereușita lecției. Aceste dezbateri au mobilizat pe membrii de sindicat la realizarea unor lecții de un nivel tot mai ridicat.

În trimestrul acesta, acțiunile inițiate pe linia propagandei profesionale se referă la reușita lecțiilor recapitulative, a pregătirii pentru absolvire a elevilor clasei a VII-a, a organizării practicii continue în producție.

Tot în scopul sprijinirii procesului de învățămînt organizația sindicală de la Școala de 8 ani din Jilava urmărește ca în perioada ultimului trimestru să se asigure cadrelor didactice cît mai mult timp pentru pregătirea lecțiilor. În acest scop s-au luat măsuri pentru a se evita supraîncărcarea lor cu sarcini suplimentare.

La buna desfășurare a activității profesionale a învățătorilor și profesorilor contribuie mult acțiunile cu caracter educativ inițiate de organizația sindicală. În această direcție în colectivul pedagogic s-au purtat discuții privind conștiința profesională, disciplina în muncă etc. Aceste discuții, ilustrate cu exemple concrete, au contribuit la crearea în colectivul pedagogic al școlii a unei atmosfere sănătoase.

Sîntem convinși că sprijinind munca de zi cu zi a membrilor de sindicat în vederea ridicării măiestriei lor profesionale, a dezvoltării conștiinței lor socialiste, organizația noastră sindicală va contribui la obținerea unor noi succese în munca de instruire și educare a elevilor

V. DĂSCĂLIȚA
președintele Comitetului sindicatului salariaților din comuna Jilava

Cei mai mici cicliști din Satu Mare

DIN CREATIILE CADRELOR DIDACTICE

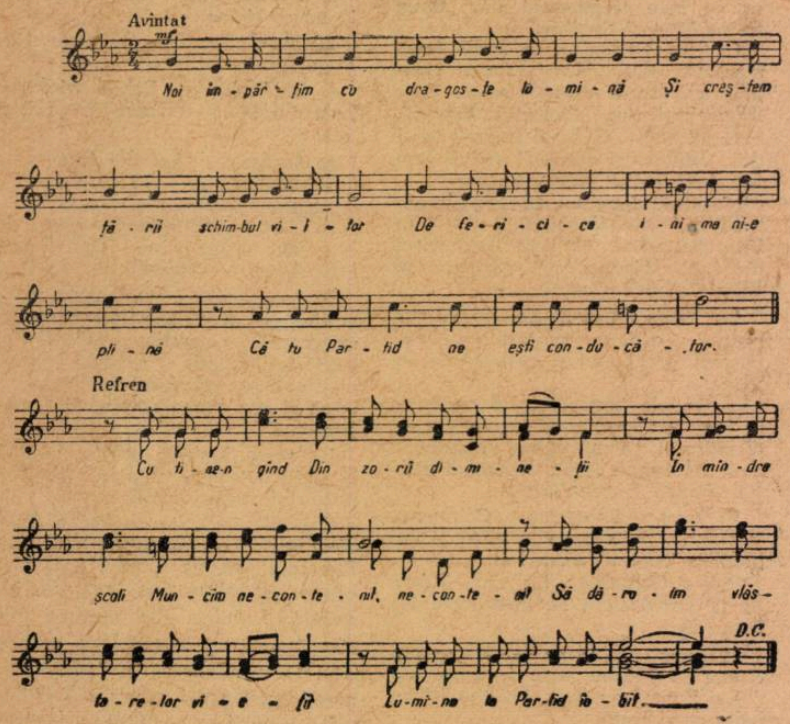

Partid iubit

Versuri: MIHAIL COSMA

Muzica: ION NICORESCU
profesor

Noi împărțim cu dragoste lumină
Și creștem țării schimbul viitor;
De fericire inima ni-e plină
Că tu, Partid, ne ești conducător.

Refren: Cu tine-n gînd
Din zorii dimineții
In mîndre școli
Muncim necontenit
Să dăruim
Vlăstarelor vieții,
Lumina ta,
Partid iubit!

Cu drag ne-așteaptă azi în bănci școlarii
Și ne surîd cu chipul luminat —
Ei, comunismului, vor fi stegarii
Urmîndu-te Partid înaripat.

POȘTA redacției

Ioana Borcos, comuna Cristian, Brașov

Pot fi numiți ca învățători cei ce au obținut diploma de absolvire a școlii normale, a școlii pedagogice sau a Institutului pedagogic de învățători. Pentru ocuparea postului de maistru-instructor de gospodărie este necesară o vechime de cel puțin 5 ani în producție (în specialitate).

Timpul de practică în atelier se ia în considerare la stagiul în producție. În ceea ce vă privește, pentru a lămuri dacă timpul lucrat de dv. ulterior practicii poate fi considerat ca stagiu în specialitate, trebuie să vă adresați Direcției plan și organizarea muncii din Ministerul Învățămîntului.

Petre Zăvoianu, Cîmpulung-Muscel.

Secția de învățămînt a procedat bine considerînd ca vacant postul pe care-l ocupați ca suplinitor. Urmează ca pentru anul școlar să concurați la ocuparea acestui post ca titular, o dată cu celelalte cadre didactice îndreptățite să-l solicite.

Dumitru Gurău, comuna Velești, raionul Olteț

Cei ce nu au obținut gradul II după dispozițiile actuale în vigoare nu au dreptul la salariul profesorilor de gradul II.

A. Iacobescu, Lupeni

Absolvenții actualelor instituții de arte plastice pot lucra în învățămînt ca profesori, indiferent de secția absolvită. Cei care s-au specializat într-o anumită ramură pot fi profesori de specialitate în școlile medii de arte plastice.

Victor Săndulescu, Bălțătești, raionul Tg. Neamț

La clasele I-IV lecțiile de gospodărie pentru fete se țin în cadrul orelor de îndeletniciri practice, așa cum prevede programa. Activitățile patriotice se organizează în afara orelor de curs.

N. Mînătoru, Suceava

Dacă la data de 1 august 1959 nu vă aflați în învățămînt, nu puteți primi gradul definitiv fără examen, ci trebuie să vă prezentați la examenul de definitivat în termen de 3 ani de la reintrarea în învățămînt.

Iulian Popescu, raionul Iași

Inspectorii metodiști fac parte din aparatul comitetelor executive ale sfaturilor populare și beneficiază de concediul ce se acordă persoanelor care efectuează o muncă nenormată, concediu care poate fi de cel mult 24 zile lucrătoare anual.

Elisabeta Ile, Gîrbești, raionul Beiuș

Dicționarul Limbii Romîne Moderne publicat de Academia R.P.R. cuprinde toate cuvintele existente în prezent în limba noastră literară, inclusiv cuvintele radicale.

Adrian Golescu, Teodor Flucuș, Aristița Mironescu, Ioana Grigorescu, C. Constantin, Ioan Gh. Marcu, Paul Secuieru, I. Neicu, Gheorghe Cocioabă, Eugenia Matei, Constantin Garaiacu, Gabriel I. Crețu.

Informațiile pe care le cereți le puteți căpăta adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

Îndrumarea pedagogică a familiei

(Urmare din pag. 1)

dau bătaie de cap. Oare numai comportarea necivilizată și rămînerea în urmă la învățătură sînt aspecte în care munca de educare reclamă aportul pedagogului, unirea forțelor acestuia cu acelea ale familiei? — se întreabă corespondenta noastră. Firește că nu. Chiar și copiii care „nu ridică probleme", ridică totuși multe probleme în care școala și familia trebuie să acționeze unitar. Unii elevi sînt prea timizi, alții cam încăpățînați sau repeziți, unii sînt încrezuți, alții își subapreciază forțele, unii sînt foarte sociabili, alții iubesc izolarea, sînt egoiști, unii citesc tot ce le cade în mînă, alții numai ceea ce se leagă strict de lecția zilei ș.a.m.d. Apoi, cîte aspecte nu apar în viața unui elev pe parcursul celor 11 ani de școală? Cîte probleme de viață nu i se pun, cîte momente de descumpănire, cîte situații din care nu știe cum să iasă nu se ivesc? Și toate acestea, în timp ce sînt elevi disciplinați, care își fac regulat și conștiincios datoria de școlari, copii care ne apar la prima vedere „fără probleme". Iată dar că trebuie să cunoaștem aceste frămîntări ale elevilor „buni" și să ajutăm și familia să le cunoască, pentru ca împreună să influențăm pozitiv evoluția lor, astfel încît aceasta să nu se desfășoare la întîmplare.

Merită amintită preocuparea unor secții de învățămînt și a unor directori de școli de a îndruma corpul didactic în felul cum trebuie să muncească cu părinții. În adevăr, în fiecare școală este necesar să se formeze un stil de muncă în acest domeniu, un sistem de colaborare cu familia, bine pus la punct. Acestui scop i-a slujit, de pildă, o consfătuire cu diriginții organizată în urmă cu cîtva timp de secția de învățămînt a raionului Tîrnăveni. Unul din referatele care s-au ținut în cadrul acestei consfătuiri a tratat despre felul cum trebuie să muncească diriginții pentru orientarea părinților în problemele educației morale a elevilor.

Ce și cum discutăm cu părinții, ce nivel au referatele, conferințele pe care le prezentăm în fața lor, cum se realizează în general îndrumarea familiei — sînt numai cîteva din preocupările pe care trebuie să le aibă cei ce răspund de conținutul muncii în școli.

O bună îndrumare a părinților, o activitate susținută pentru familiarizarea lor cu problemele pedagogice și de psihologie infantilă sînt garanții în plus ale succesului nostru în eforturile pe care le facem pentru buna instruire și educare a copiilor.

CONCURS

Institutul agronomic „Tudor Vladimirescu" din Craiova anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) Postul de profesor de la disciplina „Viticultură, vinificație, horticultură", catedra de Horticultură, poz. X/1.

2) Postul de conferențiar la disciplina „Matematici" catedra Fizico-matematici, poz. XIII/1.

Pentru a putea participa la concurs candidații urmează să înainteze, în termen de una lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată Institutului agronomic „Tudor Vladimirescu" din Craiova, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul de studii superioare echivalent; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică; autobiografia.

Concursul se va desfășura în localul institutului din str. A. I. Cuza nr. 31, Craiova.

Data desfășurării concursului va fi anunțată ulterior.

Rectificare

În articolul „Sfatul cel mai de preț" apărut în nr. 704 din 19 aprilie 1963 al gazetei, la pagina 1, paragraful 2, rîndurile 6 și 7, se va citi „Școala de 8 ani nr. 13 din Craiova" în loc de „Școala de 8 ani nr. 11".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XV nr. 707 | vineri 10 mai 1963 | 8 pagini 25 bani

În zilele acestea de primăvară, elevii Școlii de 8 ani nr. 9 din Otopeni se preocupă de amenajarea grădinii școlii.

9 MAI

Ziua de 9 mai este profund semnificativă pentru sute și sute de milioane de oameni de pe toate continentele. În amintirea tuturor a rămas încă vie imaginea acelui moment unic cînd doi ostași sovietici au înălțat pe cupola Reichstagului din Berlin steagul sub faldurile căruia, pe un front uriaș, cea mai încercată forță a coaliției antihitleriste — Armata Sovietică — a urmărit kilometru cu kilometru, de la Volga pînă la Elba, și a zdrobit pentru totdeauna cea mai monstruoasă mașină de război din cîte se concepuseră vreodată. Așa, dominată de această imagine multiplu simbolică, a intrat și va rămîne în istorie Ziua Victoriei, care pentru poporul romîn marchează o dublă semnificație. El a sărbătorit la 9 mai aniversarea marii victorii asupra fascismului cucerită de coaliția antihitleristă în frunte cu Uniunea Sovietică, victorie la care și-a adus contribuția și poporul nostru, ca și aniversarea proclamării independenței de stat a Romîniei — încununare a luptelor eroice purtate timp de veacuri pentru înlăturarea jugului otoman.

Oamenii muncii din țara noastră au cinstit cu însuflețire, în această zi, faptele de vitejie nepieritoare înscrise de-a lungul vremurilor de eroicii săi fii în istoria luptelor pentru libertate, independență, progres social. Războiul pentru independență din 1877 a fost un război susținut și purtat de masele populare, a căror năzuință spre independență se împletea cu aceea de a căpăta pămînt și libertăți democratice, de a păși pe calea progresului social. Însuflețiți de o puternică dragoste de patrie, ostașii și ofițerii romîni, umăr la umăr cu viteaza armată rusă și cu patrioții bulgari, au luptat cu eroism în războiul din 1877, acoperindu-se de glorie în bătăliile de la Plevna, Grivița, Rahova, Smîrdan. În luptele duse împotriva dușmanului comun s-a întărit frăția și prietenia dintre popoarele romîn, rus și bulgar.

Cu toate jertfele pe care le-a dat, poporul romîn nu s-a putut însă bucura de independența cucerită. În timp ce burghezia și moșierimea s-au folosit de dobîndirea independenței de stat pentru a-și consolida privilegiile de clasă, eroii războiului din 1877 rătăceau pe străzi, înfometați și zdrențuiți. Coaliția burghezo-moșierească și monarhia Hohenzollernilor au batjocorit idealurile pentru care masele populare au luptat cu atîta eroism, au înăbușit în sînge aspirațiile de libertate și progres ale muncitorilor și țăranilor, scoțînd la mezat avuțiile și independența țării. Jugul otoman a fost înlocuit cu jugul nu mai puțin odios al capitalismului apusean.

Steagul luptei pentru adevărata independență a fost ridicat de clasa muncitoare, în frunte cu partidul comunist. Luptător înflăcărat pentru eliberarea socială și națională a poporului, P.C.R. a fost singura forță politică care s-a ridicat împotriva politicii claselor exploatatoare de înfeudare a țării de către monopolurile occidentale și ulterior de către fascismul hitlerist. Adevărata și deplina independență a țării a putut fi cucerită de poporul romîn datorită eliberării sale de sub jugul fascismului hitlerist. Partidul comunist a unit în jurul său forțele patriotice populare și a organizat insurecția armată, care a dus la răsturnarea dictaturii militaro-fasciste, la smulgerea Romîniei din mîrșavul război hitlerist. Răspunzînd cu însuflețire chemării partidului, armata romînă a întors armele împotriva hitlerismului și a continuat apoi lupta cot la cot cu armata sovietică, pînă la zdrobirea Germaniei hitleriste.

Astăzi, țara noastră se bucură de o reală și deplină independență. Poporul romîn este singurul stăpîn al destinelor sale, făurindu-și viața luminoasă spre care a năzuit. Patria noastră înaintează cu succes pe calea desăvîrșirii construcției socialismului. Se dezvoltă continuu industria și agricultura socialistă, înflorește cultura, nivelul de trai al poporului crește sistematic. An de an sporește prestigiul internațional al R. P. Romîne. Politica ei externă de pace și relațiile ei multilaterale cu celelalte țări se bucură de prețuire, glasul reprezentanților noștri în organismele și conferințele internaționale este ascultat și apreciat.

Poporul romîn sărbătorește Ziua proclamării independenței de stat a Romîniei și Ziua Victoriei în plin avînt al forțelor sale creatoare. Strîns uniți în jurul încercatului lor conducător, Partidul Muncitoresc Romîn, oamenii muncii își exprimă hotărîrea de a înfăptui mărețul program al desăvîrșirii construcției socialiste, de a nu-și precupeți forțele în lupta pentru nobila cauză a păcii și socialismului.

În învățămîntul ideologic al cadrelor didactice

Anul acesta, secția de învățămînt a Sfatului popular raional Roșiorii de Vede s-a ocupat îndeaproape, sub îndrumarea Comitetului raional P.M.R., de sprijinirea cadrelor didactice în studierea învățăturii marxist-leniniste.

Munca noastră de control a procesului de învățămînt a arătat că, datorită seriozității cu care privesc cadrele didactice problema ridicării nivelului pregătirii lor ideologice și politice, datorită faptului că studiază cu atenție toată bibliografia ce li se recomandă și în primul rînd operele clasicilor marxism-leninismului și documentele partidului nostru, ele și-au îmbunătățit mult activitatea instructiv-educatică, reușind să orienteze mai bine din punct de vedere ideologic conținutul lecțiilor. De exemplu, tov. Aneta Mirea, învățătoare la Școala de 8 ani din comuna Măldătenu, se preocupă intens de realizarea caracterului educativ al lecțiilor de istorie, geografie etc. Ea caută să cultive la copii sentimentul de dragoste față de partid și față de patria noastră socialistă, prezentîndu-le pe înțelesul lor realizările regimului nostru democrat-popular. Aceeași preocupare am întîlnit și la prof. Ion Barbu de la Casa de copii din Siliștea. La o lecție de lectură literară cu tema „Revoltă în port" de Alex. Sahia, ținută la clasa VI-a, aceasta a valorificat cunoștințele pe care și le-a însușit în cadrul seminariilor de economie politică, explicînd cauzele pentru care capitaliștii nu se preocupă de protecția muncii muncitorilor și arătînd, în contrast cu situația din trecut, condițiile tot mai bune de viață și de muncă pe care le asigură orînduirea socialistă oamenilor muncii din patria noastră. Lecția i-a făcut pe elevi să înțeleagă mai bine caracterul de jaf și asuprire al orînduirii capitaliste, esența inumană a acestei orînduiri și să prețuiască mai mult realizările regimului democrat-popular.

Pregătirea ideologică a cadrelor didactice se reflectă și în predarea altor obiecte de învățămînt. Bunăoară, la școlile din Scrioștea și Peretu, la Casa regională de copii din Siliștea etc., profesori ca Florina Georgescu, Marin Leordeanu, Andrei Bozețeanu, Gheorghe Iatan și Dumitru Ingineru care predau obiectul „Agricultura" leagă cunoștințele teoretice de politica economică a partidului nostru în domeniul agriculturii, folosesc la lecții material documentar din presa centrală și regională și, mai ales, date din viața economică a gospodăriilor agricole colective din raion. În atenția lor a stat informarea elevilor asupra celor mai noi indicații agrotehnice date de Consiliul Superior al Agriculturii și de Consiliile agricole regional și raional, în funcție de condițiile pedoclimatice specifice regiunii și raionului nostru. Elevii cunosc bine sarcinile planului de stat în domeniul dezvoltării sectorului agricol în etapa de desăvîrșire a construcției socialismului.

Permanent cadrele didactice din raionul nostru sînt îndemnate să aplice în activitatea didactică și social-culturală cunoștințele însușite în învățămîntul ideologic pentru realizarea educației comuniste a elevilor și pentru a le forma concepția științifică despre natură și societate.

Insp. ȘTEFAN DRĂGOI
secția de învățămînt a raionului Roșiorii de Vede

★

Învățămîntul ideologic al cadrelor didactice din raionul Orăștie s-a desfășurat anul acesta cu rezultate pozitive. Calitatea ridicată a seminariilor a fost asigurată de buna pregătire a propagandiștilor, de faptul că învățătorii și profesorii au studiat cu seriozitate întreg materialul bibliografic.

Toate aceste realizări se datoresc în primul rînd faptului că biroul Comitetului raional P.M.R. a îndrumat permanent învățămîntul ideologic al cadrelor didactice, acordînd toată atenția desfășurării lui. Astfel, propagandiștii au fost instruiți cu regularitate de către lectori competenți. Pregătirea propagandiștilor nu s-a rezumat numai la problemele ce urmau să se discute în cercurile conduse de ei, ci a inclus și alte teme din domeniul ideologic și politic, inclusiv cele despre situația internațională. De un real folos au fost consultațiile care s-au dat, la cerere, de către Cabinetul de partid, precum și faptul că la îndemîna cadrelor didactice s-au pus lucrările clasicilor marxism-leninismului și documentele partidului nostru din biblioteca bogată a Cabinetului raional de partid.

Sînt multe cercurile de învățămînt ideologic în care s-a muncit cu bune rezultate. Printre acestea amintim pe cele conduse de către propagandiștii prof. Ana Nicolau (Geoagiu), Victor Cocian (Cugir), Elena Tition și Ioan Socol (Orăștie). Cursanți ca Iulia Manughevici, Lucia Opreanu, Aurel Popa, Lucia Preda, Otto Kuna, Traian Conțan și alții au studiat cu interes și conștiinciozitate în cadrul învățămîntului ideologic, ceea ce i-a ajutat să fie fruntași și în munca instructiv-educativă.

Creșterea nivelului de pregătire ideologică și politică a cadrelor didactice a făcut să sporească și participarea lor la activitatea cultural-obștească. Colectivele de cadre didactice din comuna Geoagiu, Șibot, Balșa, Vinerea etc. au muncit cu sîrg pentru culturalizarea maselor din comunele respective.

În momentul de față, cadrele didactice din raionul Orăștie se pregătesc pentru seminarul recapitulativ. Ele acordă o atenție deosebită studiului individual. Pentru a le veni în ajutor, Cabinetul de partid a organizat consultații colective și individuale. De un real folos va fi aportul cadrelor didactice de la Școala de partid de un an din Orăștie, care vor da consultații colective pe probleme cerute de către cursanți. În același timp, colectivul secției de învățămînt a inclus între obiectivele muncii sale din această perioadă și ajutorarea cadrelor didactice în vederea pregătirii lor pentru seminarul recapitulativ, procurîndu-le prin bibliotecile școlare cărți din bibliografia indicată pentru tematica acestui seminar.

Prof. VASILE RADU
șeful secției de învățămînt a raionului Orăștie

Un schimb de experiență util

Recent, secția de învățămînt a raionului Urziceni a organizat un schimb de experiență între directorii adjuncți ai școlilor de 8 ani din raion.

La cabinetul metodic al Școlii medii din Urziceni, directorii adjuncți au ascultat un referat prezentat de directorul Școlii medii din Urziceni despre îndrumarea și controlul predării prin asistența la lecții. A avut loc, de asemenea, cu acest prilej și o lecție deschisă.

Discuțiile purtate de participanții la schimbul de experiență au subliniat importanța pe care o prezintă pentru directorul de studii alegerea unor obiective precise, concrete, pentru fiecare lecție la care asistă. Totodată, s-au evidențiat unele procedee folosite în legătură cu îndrumarea și controlul procesului de învățămînt din școală, oglindite în planul săptămînal de activitate al directorului adjunct.

DUMITRIU MIRCEA
profesor — inspector metodist

Păreri despre manuale

Valoarea educativă a manualelor de literatură romînă

În procesul de învăţămînt studiul literaturii romîne ocupă un loc deosebit, această disciplină constituind un important mijloc de educare a elevilor.

Din acest punct de vedere, manualele şcolare au fost mereu îmbunătăţite atît în ce priveşte selecţionarea materialului de studiat, cît şi în ce priveşte interpretarea fenomenului literar. Operele prevăzute în programele de literatură şi introduse în manuale — fie producţii folclorice, fie creaţii ale scriitorilor noştri clasici sau contemporani — au o bună înrîurire asupra şcolarilor, contribuind la cultivarea celor mai alese sentimente : dragostea pentru patrie şi pentru partid, admiraţia pentru trecutul glorios al poporului nostru, mîndria pentru realizările dobîndite astăzi, sub conducerea partidului, de către oamenii muncii, dragostea şi respectul faţă de aceştia etc.

Pentru consolidarea acestor sentimente, ca şi pentru formarea celor mai alese trăsături de caracter ale elevilor, aceştia trebuie să pătrundă conţinutul de idei al operelor literare, să studieze cu atenţie personajele, să analizeze în amănunt mijloacele artistice folosite de scriitori. O primă condiţie pentru realizarea acestui deziderat este, credem, studierea aprofundată a celor mai reprezentative opere. Foarte important este ca realizarea laturii educative a lecţiilor să preocupe în toată perioada de elaborare pe autorii de manuale, care, în comentarea materialului nu trebuie să piardă din vedere acest aspect.

Aşa, de exemplu, cred că *Scrisoarea III* de M. Eminescu (la clasa a X-a) ar necesita o analiză mai închegată în care, reliefîndu-se procedeele de compoziţie şi imaginile pline de forţă construite de poet, să se arate cum a izbutit acesta să înfăţişeze, prin mijloace de înaltă valoare artistică, vitejia poporului izvorîtă din dragostea de ţară, ataşamentul domnitorului faţă de popor, comuniunea de gîndire şi de simţire dintre domnitor şi popor — elemente care au dus în mod firesc la victoria oastei romîne. Ar fi de dorit să se sublinieze totodată că dragostea poetului pentru dreptate şi pentru frumuseţea morală a poporului explică ura sa împotriva urîtului din societatea vremii, urît care relevă şi mai mult frumosul pe care cu pasiune îl înfăţişează poetul. Sînt de părere că o asemenea analiză, ilustrată corespunzător prin citate, ar scoate mai bine în evidenţă unitatea desăvîrşită dintre conţinutul şi forma „Scrisorii III".

La fel, o mai convingătoare analiză a operei *Apus de soare* de B. Delavrancea ar avea, desigur, o mai mare influenţă educativă asupra elevilor. Aici se impune o amănunţită caracterizare a eroului piesei — Ştefan cel Mare — subliniindu-se lirismul cu care îl înfăţişează scriitorul pe acest domnitor cu o puternică iubire de patrie.

Pentru dezvoltarea trăsăturilor etice ale tineretului, literatura romînă, şi în special literatura actuală, pune în faţa elevilor noştri numeroase modele demne de urmat. Acest lucru trebuie să-l aibă mereu în vedere autorii manualelor. Întreaga galerie de eroi din literatura actuală — Anton Filip, Ilie Barbu, Petru Arjoca, Pavel Arjoca etc. — trebuie prezentaţi cu atenţie în manuale, pentru a contribui la dezvoltarea trăsăturilor omului nou : hotărîrea, perseverenţa, abnegaţia, omenia etc. O caracterizare judicioasă a personajelor, bine motivată prin sublinierea faptelor şi manifestărilor acestora şi care să fie susţinută de textele cele mai semnificative (nu să se reducă la afirmaţiile autorilor) va trezi în elevi dorinţa de a imita astfel de eroi. Reliefarea trăsăturilor comune ale personajelor (pe măsură ce se cunosc mai mult), precum şi a trăsăturilor proprii fiecăruia, vor face ca din paginile manualelor să se detaşeze, clar şi viguros, profilul oamenilor noi din patria noastră, luptători pasionaţi pentru o viaţă nouă.

Preocuparea pentru educarea elevilor trebuie să se continue cu consecvenţă de la lecţie la lecţie şi de la clasă la clasă, făcîndu-se consideraţiile cerute de conţinutul de idei al operelor respective. Bunăoară, în analiza poemului *„Surîsul Hiroşimei"* de Eugen Jebeleanu, este necesar să se sublinieze că tema luptei pentru pace este prezentă în creaţia celor mai buni scriitori ai zilelor noastre. Cu acest prilej se pot face referiri la poeziile închinate păcii studiate în anii precedenţi (şi ar fi de dorit să se amintească şi poezii din literatura universală cu această temă).

O problemă care trebuie să stea în atenţia autorilor manualelor de literatură romînă o constituie importanţa acestei discipline în dezvoltarea interesului elevilor pentru cultură, pentru artă, în lărgirea orizontului cultural al acestora. În acest sens ar fi necesar, credem, ca în cadrul capitolelor introductive (la o perioadă) să fie reduse amănuntele istorice neesenţiale şi să se prezinte astfel materialul, încît să se vadă strînsa legătură dintre literatură, artele plastice şi muzică (se pot aminti mai multe opere din domeniile respective care au aceleaşi teme şi care reflectă momente de seamă din viaţa socială a perioadei respective). Ar fi necesar ca în cadrul acestor capitole să apară cît mai multe reproduceri din domeniul artelor plastice. În acest sens, capitolul *„Revoluţia Culturală"* (clasa a XI-a) ar necesita unele completări.

Pentru ca manualele de literatură să poată fi folosite cu mai multă eficienţă educativă, ele trebuie să îndeplinească şi alte condiţii. Ar fi de dorit, în primul rînd, ca în cuprinsul lor să figureze mai multe opere care reflectă realităţile sociale din patria noastră (de exemplu, din creaţia lui Geo Bogza). De asemenea, socotesc absolut necesar ca manualele (atît la clasa a X-a cît şi la clasa a XI-a) să cuprindă texte pe baza cărora să se facă analizele şi comentariile respective. În condiţiile în care analiza unor opere ca *„Bărăgan"* de V. Em. Galan sau *„Cetatea de foc"* de M. Davidoglu se face fără măcar o pagină de text din operele respective nu se poate realiza prea mult în direcţia dezvoltării gustului elevilor pentru citit. Capitolul *„Arghezi, artist al cuvîntului"* (clasa a XI-a), atît de judicios din punct de vedere al comentariilor, dar aducînd pentru exemplificare numai cîteva versuri (tipărite cu litere mici) nu poate contribui, credem, atît cît ar fi de dorit, nici la educaţia estetică a şcolarilor, nici la dezvoltarea dragostei lor pentru opera marelui scriitor.

Este drept că în manualul pentru clasa a XI-a s-a făcut un pas înainte prin introducerea în anexă a poeziilor indicate de programa şcolară pentru analize, dar credem că plasarea acestor poezii în paginile în care se face analiza ar da rezultate mai bune.

În ce priveşte noul manual pentru clasa a X-a, ar fi de dorit ca structura lui să fie îmbunătăţită. Comentariile ample ale unor opere în cadrul biografiilor dispersează materialul şi dăunează acestor lecţii atît din punct de vedere instructiv cît şi din punct de vedere educativ. Lecţiile introductive privind anumite perioade ar putea să fie reduse în ce priveşte datele istorice, dar mai cuprinzătoare din punct de vedere al dezvoltării culturii, iar analizele literare să aibă în vedere esenţialul care contribuie la realizarea laturii educative a lecţiilor, insistîndu-se asupra conţinutului de idei al operelor analizate.

Socotim că ar fi indicat ca manualele să semnaleze elevilor mai multe studii ale unor contemporani. În studiile lui M. Beniuc despre M. Eminescu sau despre T. Arghezi, de exemplu, se găsesc rînduri minunate care subliniază rădăcinile adînci în creaţia populară ale artei eminesciene sau ale artei argheziene. Credem, de asemenea, că în manuale s-ar putea aduce texte din aceste studii pentru întărirea unor afirmaţii.

Dînd în mînă şcolarilor manuale de literatură cu un conţinut cît mai educativ şi cu o formă accesibilă şi atrăgătoare, vom dezvolta în rîndurile tineretului nostru dragostea pentru literatură, preocuparea de a-şi forma un larg orizont cultural, posibilitatea de a înţelege şi a gusta frumuseţea unei opere literare şi a unei imagini artistice. Astfel de manuale duc la dezvoltarea celor mai alese trăsături morale pe care trebuie să le înţruchipeze omul nou, cetăţean al noii societăţi din patria noastră.

ELENA ILIESCU
lector
la Institutul de perfecţionare
a cadrelor didactice —
Bucureşti

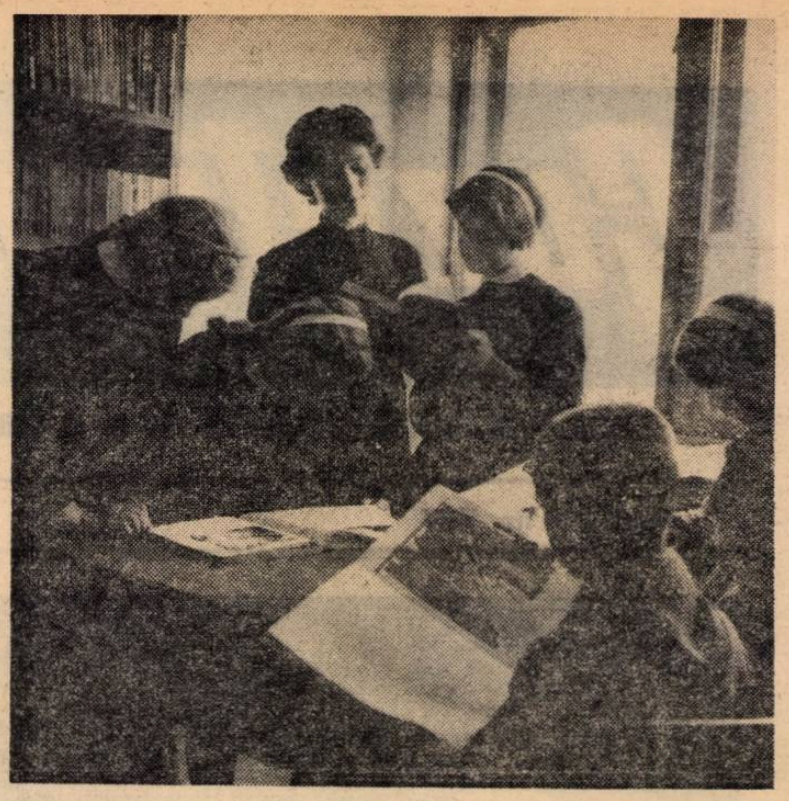

În biblioteca Şcolii medii din comuna Rici, regiunea Mureş—Autonomă Maghiară

Sărbătoarea şcolii

Elevii şi profesorii Şcolii de 8 ani „Ştefan Plavăţ" din Capitală au sărbătorit de curînd un eveniment important — aniversarea a 50 de ani de la naşterea eroului comunist Ştefan Plavăţ al cărui nume îl poartă şcoala.

La festivitatea care a avut loc cu acest prilej tov. E. Feldman, directorul şcolii, a evocat cîteva momente importante din viaţa acesteia. Situată într-un cartier mărginaş al Capitalei, Şcoala de 8 ani „Ştefan Plavăţ", altădată vitregită de regimul burghezo-moşieresc, dispune acum de un local modern cu 24 săli de clasă, de laboratoare bine înzestrate, bibliotecă, sală de gimnastică.

În anii puterii populare, datorită condiţiilor create de partid, şcoala a dat numeroase serii de absolvenţi care fac cinste profesorilor lor acolo unde îşi continuă studiile sau îşi duc activitatea.

Pentru a sărbători aniversarea a 50 de ani de la naşterea eroului comunist Ştefan Plavăţ colectivele de profesori şi elevi s-au angajat, cu mai multe luni în urmă, să înscrie la sfîrşitul acestui an şcolar noi succese în activitatea lor. Cu prilejul sărbătoririi au fost anunţate rezultatele obţinute pînă acum în această direcţie. Multe clase au intrat în cel de al III-lea trimestru fără elevi rămaşi în urmă la învăţătură, iar numărul celor cu note bune şi foarte bune a crescut simţitor faţă de anii trecuţi.

În cadrul sărbătoririi elevii şcolii au prezentat un reuşit montaj literar-muzical de prof. Lola Chiracu, privind lupta eroului comunist Ştefan Plavăţ. Deosebit de mult i-a impresionat pe participanţii la festivitate şi evocarea chipului lui Ştefan Plavăţ în cuvîntul rostit de Eugen Bejan, redactor şef la Editura pentru Literatură şi Artă.

Festival închinat lui Mihail Eminescu

Cu ocazia împlinirii a 80 de ani de la apariţia „Luceafărului" elevii Şcolii medii din Streaha au organizat, sub conducerea profesorilor de limba romînă, un festival închinat lui Mihail Eminescu.

Programul a avut o prezentare originală care a asigurat unitatea artistică a întregului spectacol şi a urmărit să transmită participanţilor frumuseţile poeziei eminesciene, prin sublinierea unor imagini specifice creaţiei sale. O carte mare, care domina întreaga scenă, cuprinzînd titluri de poeme, răsfoită pagină după pagină, a adus pe scenă recitări, cîntece şi dramatizări din opera marelui nostru poet.

Prin contribuţia profesorilor de limba romînă, ajutaţi de întreg colectivul cadrelor didactice din şcoală, festivalul organizat a fost deosebit de reuşit, contribuind la dezvoltarea dragostei şi interesului elevilor pentru comorile literaturii noastre.

Cîteva observaţii cu privire la predarea sistemelor de mărimi şi unităţi

După cum se ştie, în ultimul timp s-a făcut vădită tendinţa de a se folosi, în fizică şi în disciplinele tehnice strîns legate de cerinţele practicii, valori exprimate prin numere nici exagerat de mari, nici prea mici. Reamintim că printr-o hotărîre a Conferinţei generale de măsuri şi greutăţi desfăşurată în octombrie 1954 la Paris s-a recomandat folosirea sistemului internaţional raţionalizat — sistemul practic general de măsuri şi unităţi MKSA — iar anul trecut, la cea de a XXVII-a reuniune generală a Comisiei electrotehnice internaţionale ce a avut loc la Bucureşti, s-a hotărît ca acest sistem să fie folosit pretutindeni. Se impune deci ca şi unele noţiuni ştiinţifice şi tehnice care se predau în şcoli să fie revizuite.

În aceste condiţii surprinde faptul că în articolul „Probleme actuale ale sistemelor de mărimi şi unităţi" de conf. univ. A. Szanto (Gazeta învăţămîntului nr. 690 şi nr. 691) se recomandă folosirea în şcolile medii a sistemului MKSA, deşi la ora actuală este adoptată forma raţionalizată a acestui sistem. Autorul articolului pune un deosebit accent pe exprimarea unităţilor de sarcină şi curent electric în sistemele CGS μ_0 CGS ε_0 şi MKSA neraţionalizat, respectiv pe transformarea dintr-un sistem de unităţi în celălalt. Socotim că acesta este de natură să frîneze introducerea în şcolile medii a sistemului internaţional. Apoi, trebuie ţinut seama şi de faptul că operaţiile de transformare ale aceleiaşi mărimi dintr-un sistem în altul, scrierea de şiruri paralele de relaţii pentru definirea unor mărimi în alt sistem decît cel internaţional răpesc mult timp elevilor în detrimentul aprofundării problemelor de bază, al înţelegerii fizice a diferitelor mărimi întîlnite.

În prezent se constată la unele cadre didactice o lipsă de preocupare pentru familiarizarea elevilor cu prevederile standardelor de stat, iar din partea altora chiar o necunoaştere a acestora, ceea ce se datoreşte şi faptului că înseşi unele manuale şcolare operează cu mărimi şi unităţi de măsură necorespunzătoare prevederilor actuale din domeniul standardizării şi metrologiei. Cu atît mai mult se cerea în articolul respectiv o deosebită scrupulozitate în folosirea termenilor. Din păcate nici în această privinţă articolul nu este întru totul corespunzător. De pildă, mărimea μ_0 apare cu denumirea veche de permitivitate a vidului deşi la cea de a XXVII-a reuniune generală, denumirea adoptată pentru μ_0 a fost cea de constantă magnetică. Altă observaţie : în paragraful consacrat unităţilor curentului electric se recomandă introducerea amperului pe baza efectului chimic al curentului, ceea ce înseamnă efectiv folosirea amperului internaţional, unitate scoasă din uz încă din 1948. Folosirea unei asemenea definiţii numai pentru a nu introduce o noţiune încă necunoscută de elevi, dar care urmează a fi studiată în cadrul aceleiaşi discipline puţin mai tîrziu, nu o găsim de loc justificată.

Considerăm de asemenea ca inutilă şi ducînd la supraîncărcarea elevilor recomandarea ca ei să fie obişnuiţi cu relaţii în care mărimile sînt exprimate în unităţi de măsură din sisteme de unităţi diferite. Aceasta ar duce la apariţia unor coeficienţi paraziţi, care împiedică folosirea relaţiilor într-un sistem de măsură. Este neindicat totodată să se vorbească despre sisteme eterogene în şcolile medii, aşa cum cere în articolul său tov. Szanto cu referire la legea inducţiei electromagnetice sau la teorema lui Biot-Savart.

Ing. GH. CREŢU şi
Ing. C. SAAL
Institutul politehnic din
Braşov

Pentru condiţii bune de muncă în ultimul trimestru

Concentrăm toate eforturile

Ne aflăm în ultima etapă de muncă a acestui an şcolar cînd, pe baza realizărilor obţinute în decursul celor două trimestre şi cunoscînd lacunele care există încă în pregătirea unora dintre elevi, sîntem datori să ne concentrăm toate eforturile pentru a folosi cu maximum de eficienţă timpul care a mai rămas pînă la încheierea cursurilor. Analiza muncii instructiv-educative la sfîrşitul trimestrului în cadrul consiliilor pedagogice şi la nivelul secţiilor de învăţămînt raionale a reuşit în mare măsură să clarifice sarcinile concrete care revin cadrelor didactice, conducerilor de şcoli, inspectorilor metodişti.

Un sprijin deosebit l-a constituit pentru noi consfătuirea organizată la începutul lunii aprilie de Comitetul orăşenesc P.M.R. Bucureşti, în cadrul căreia s-a analizat activitatea şcolilor medii şi profesionale. Indicaţiile care ne-au fost date cu acest prilej au orientat mai bine munca noastră, ne-au ajutat să stabilim măsuri imediate precum şi unele măsuri pentru anul care urmează, menite să ducă la o mai temeinică pregătire a elevilor, la rezultate şi mai bune în educarea lor comunistă.

Este pozitiv faptul că se constată o preocupare comună intensă din partea colectivelor de cadre didactice şi a organizaţiilor U.T.M. pentru sprijinirea elevilor care aveau la sfîrşitul trimestrului II rezultate slabe şi mediocre la învăţătură. Prin sprijinul acordat direct de profesori la orele de clasă şi la consultaţii, printr-o mai bună organizare a studiului individual şi o supraveghere mai atentă din partea familiei, cei mai mulţi dintre aceşti elevi vor reuşi să-şi acopere golurile în pregătire şi să promoveze cu rezultate satisfăcătoare.

S-a precizat, în discuţiile pe care le-a purtat secţia cu directorii şcolilor şi cu unele cadre didactice, un lucru pe care-l considerăm deosebit de important: anume, că şi în aprecierea cunoştinţelor elevilor pe acest trimestru sau şi în stabilirea situaţiei finale este necesar să ne menţinem, ca şi în tot cursul anului şcolar, pe linia unei exigenţe reale, astfel ca rezultatele oglindite în numărul mare de promovaţi şi în note bune şi foarte bune să reflecte cu adevărat nivelul ridicat de cunoştinţe al elevilor.

Atenţia secţiei noastre de învăţămînt, ca şi a secţiilor raionale, este îndreptată în această perioadă spre organizarea corespunzătoare de către toate cadrele didactice a recapitulării materiei, verigă importantă a procesului de consolidare a cunoştinţelor. In cadrul discuţiilor din cercurile pedagogice şi din comisiile metodice din şcoli învăţătorii şi profesorii de diferite specialităţi dovedesc preocupare pentru găsirea celor mai eficiente metode şi procedee care să ducă la adîncirea, sistematizarea şi generalizarea cunoştinţelor elevilor. In îndrumarea muncii metodice care se desfăşoară în şcoli şi în cercurile pedagogice secţiile de învăţămînt se sprijină pe cabinetele pedagogice raionale, care desfăşoară o activitate rodnică. Este apreciat, de exemplu, sprijinul pe care-l dau cadrelor didactice cabinetele pedagogice ale raioanelor 23 August, 16 Februarie, N. Bălcescu şi altele. De exemplu, secţia de învăţămînt a raionului 23 August a stabilit, cu sprijinul cabinetului pedagogic, temele concrete care să fie discutate în şedinţele cercurilor pedagogice ale cadrelor didactice de la clasele mici, în scopul ridicării nivelului de predare la aceste clase, a recomandat învăţătorilor şi profesorilor material bibliografic legat de munca din ultima etapă a anului şcolar, material didactic care poate fi folosit la lecţiile de recapitulare la diferite obiecte şi a organizat lecţii deschise în care au fost recapitulate o serie de teme mai dificile.

Pentru a veni în sprijinul şcolilor secţia de învăţămînt a Capitalei a organizat mai bine în această perioadă folosirea filmului didactic legat de o serie de teme care se predau în trimestrul III şi de recapitularea materiei. Cu ajutorul Arhivei Naţionale de filme au fost puse la dispoziţia şcolilor numeroase filme, asigurîndu-se totodată circuitul acestora în majoritatea şcolilor medii.

In această perioadă s-au intensificat preocupările pe care le-au manifestat şi pînă în prezent şcolile şi secţiile de învăţămînt pentru buna pregătire a elevilor din clasele a VII-a şi a XI-a care-şi încheie foarte curînd cursurile, urmînd să susţină examenele de absolvire, de admitere în clasa a VIII-a sau de maturitate. S-au creat condiţii ca elevii acestor clase să-şi consacre timpul, aproape în exclusivitate, învăţăturii. De altfel, conducerile de şcoli au datoria să vegheze, în colaborare strînsă cu org. U.T.M., ca şi elevilor din celelalte clase să li se creeze cele mai bune condiţii pentru studiu, cu atît mai mult cu cît prima parte a trimestrului III a coîncis cu etapele orăşeneşti sau republicane ale multor concursuri (se simte necesitatea ca pentru anul şcolar viitor să se aducă îmbunătăţiri planificării tuturor acestor concursuri, în scopul unei mai judicioase programări a lor pe tot parcursul anului şcolar).

O atentă organizare cere din partea noastră perioada activităţilor practice pentru clasele V, VI şi VIII şi a practicii în producţie pentru clasele mari, cu atît mai mult cu cît experienţa anilor şcolari trecuţi ne-a arătat că sînt greutăţi în cuprinderea simultană a numărului mare de elevi existenţi în şcolile noastre în întreprinderi. Planurile de măsuri concrete întocmite la nivelul fiecărei şcoli sînt analizate şi coordonate în prezent de secţiile de învăţămînt raionale şi de secţia de învăţămînt a Capitalei.

Multiple sarcini revin în această etapă inspectorilor metodişti. Accentul principal va fi pus în continuare pe munca concretă de îndrumare şi control, pe sprijinirea conducerilor de şcoli în realizarea măsurilor stabilite. Din timp vom organiza desfăşurarea în condiţiuni corespunzătoare a examenelor care urmează să aibă loc. Pentru a contribui la intensificarea pregătirii elevilor care vor da examene la cursurile fără frecvenţă, în zilele care urmează va avea loc, la nivelul Capitalei, o discuţie cu directorii adjuncţi care se ocupă de această problemă în cadrul şcolilor.

Este datoria conducerilor de şcoli şi a secţiilor de învăţămînt ca în această perioadă, mai mult ca oricînd, să organizeze în aşa fel activitatea în şcoli şi pe plan raional, încît să creeze cadrelor didactice condiţii bune de muncă, să le dea posibilitatea de a se concentra asupra sarcinilor pe care le pune încheierea cu succes a anului şcolar.

SOFIA ANGHEL-PUŞCAŞU
şeful secţiei de învăţămînt
a Sfatului Popular al Capitalei

Experienţa a reuşit.

Împreună cu familia

Colectivul didactic al Şcolii medii din Titu şi-a propus să întărească, în perioada de încheiere a anului şcolar, legătura cu familia, îndrumînd-o asupra sarcinilor pe care le are în supravegherea elevilor acasă şi în crearea condiţiilor optime cerute de această etapă pentru muncă, odihnă şi recreare. Printre acţiunile iniţiate în acest scop a fost şi şedinţa din 25 aprilie în care părinţii au fost informaţi, între altele, asupra situaţiei la învăţătură în trimestrul III şi asupra celor ce trebuie întreprinse de către şcoală, în colaborare cu familia, pentru ca anul şcolar să se încheie cu un procent cît mai mare de promovaţi, de elevi cu note bune. S-a arătat, astfel, că eforturile depuse de şcoală pentru această situaţie. De asemenea, profesorul Octavian Moţoc, diriginte clasei a X-a „D", a îndrumat părinţii unor elevi care făceau abuz de lectură, să le alcătuiască un program de muncă raţional.

Un rol foarte important în organizarea muncii elevilor în această perioadă îl joacă organizaţia U.T.M. din şcoală. Întreaga activitate a organizaţiei, pusă de acord cu sarcinile şcolii, urmăreşte, alături de activitatea cadrelor didactice, încheierea cu succes a anului şcolar. Acţiunile cu caracter extraşcolar au fost în bună măsură reduse, iar cele rămase în plan au fost legate mai strîns de sarcinile pregătirii şcolare şi, în urma discuţiilor purtate cu diriginţii, au fost astfel organizate încît să se evite orice paralelism cu acţiunile organizate în şcoală. Pentru rezolvarea unor probleme de organizaţie s-a adoptat metoda şedinţelor „fulger", operative şi eficiente.

Mobilizînd toate forţele şcolii, ne străduim să asigurăm o coordonare cît mai bună a muncii cadrelor didactice şi să evităm orice supraîncărcare, socotind că aceasta este una din cele mai însemnate condiţii pentru încheierea cu succes a anului şcolar.

Prof. OLIMPIA IAVORSCHI
director adjunct al Şcolii medii
nr. 2 din Ploieşti

evitarea supraîncărcării elevilor (s-au sistat o seamă de activităţi extraşcolare care nu contribuie direct şi substanţial la consolidarea cunoştinţelor copiilor), pentru crearea unor cît mai prielnice condiţii de studiu etc., trebuie susţinute de familie. Ca urmare, s-a subliniat necesitatea ca părinţii să ajute la aplicarea programului de muncă şi de odihnă şi a sistemului de studiu individual recomandat de şcoală, să controleze dacă elevii din clasele a XI-a vin la consultaţii, dacă ceî care vor efectua practica continuă după încheierea cursurilor nu lipsesc de la această importantă activitate.

O dată cu venirea zilelor calde de primăvară, o parte din părinţi îşi retrag copiii de la internat, socotind că ei se vor putea deplasa uşor pînă la şcoală din comunele în care locuiesc. Conducerea şcolii a arătat că aceasta este o greşeală cu atît mai mare cu cît ea se săvîrşeşte într-o etapă de încordare a eforturilor copiilor, etapă în care aceştia sînt deja obosiţi în urma unei activităţi intense la care au fost obligaţi în cursul anului. Drumul pe jos sau cu bicicleta pînă la şcoală îi va obosi şi mai mult, ceea ce se va resimţi în întreaga lor muncă din acest ultim trimestru. In consecinţă, părinţii au fost sfătuiţi să lase în continuare copiii la internat, unde au condiţii din cele mai bune de studiu, recreare, hrană, odihnă.

Este bună intenţia şcolii de a convoca şi comitetul de părinţi într-o şedinţă în care să se sfătuiască cu acesta asupra măsurilor ce s-ar mai putea lua în vederea creării unor condiţii cît mai bune de studiu pentru fiecare elev, de a-i arăta ce sarcini stau în faţa şcolii în etapa actuală şi cum ar putea ajuta membrii comitetului la mobilizarea părinţilor să sprijine cu intensitate toate acţiunile corpului didactic. Preşedintele comitetului de părinţi a propus ca fiecare membru al comitetului să-şi alcătuiască un colectiv de cîţiva părinţi mai activi şi mai bine orientaţi din punct de vedere pedagogic şi să viziteze familiile pentru a discuta, ca de la părinte la părinte, importanţa sprijinului pe care familia poate să-l dea şcolii, pentru a arăta ce urmări favorabile are el asupra nivelului de pregătire al copiilor, cît este de util ca preocuparea şcolii pentru evitarea supraîncărcării elevilor şi pentru crearea condiţiilor corespunzătoare de studiu să fie continuate şi în familie.

Credem că atît conducerea şcolii cît şi comitetul de părinţi s-au orientat bine şi că intenţiile lor, care trebuie traduse în fapt cît mai grabnic, sînt în adevăr de natură să uşureze munca şcolarilor, să-i conducă la rezultate bune la învăţătură.

A. C.

Coordonarea tuturor acţiunilor — garanţie a prevenirii supraîncărcării

Încă de la începutul trimestrului al III-lea, într-o şedinţă a consiliului pedagogic, colectivul de cadre didactice din şcoala noastră a analizat măsurile ce se cer luate pentru încheierea anului şcolar cu rezultate cît mai bune. Cu acest prilej s-a insistat asupra necesităţii ca fiecare profesor să-şi organizeze în aşa fel munca încît să asigure tuturor elevilor condiţii pentru ca pînă la sfîrşitul anului şcolar să-şi lichideze lipsurile care se mai observă în pregătirea lor. S-a pus accentul, printre altele, asupra alcătuirii judicioase a planurilor de muncă şi a caracterizărilor care însoţesc aceste planuri, s-a vorbit despre grija care trebuie să fie acordată organizării cu grijă a orelor de recapitulare şi despre însemnătatea discutării în cadrul comisiilor metodice a metodelor şi procedeelor ce urmează să fie folosite în aceste ore. O mare atenţie a fost dată în special măsurilor pentru cît mai buna coordonare a întregii activităţi din şcoală, ca şi pentru îndrumarea elevilor în organizarea timpului de studiu individual, astfel încît să se evite orice supraîncărcare.

Măsurile luate în această şedinţă a consiliului pedagogic au fost puse în aplicare încă din primele zile de după vacanţă. Majoritatea profesorilor şi-au alcătuit în mod raţional planurile, prevăzînd timp suficient pentru parcurgerea întregii materii şi recapitularea ei. Temele lecţiilor recapitulative au fost astfel fixate încît să sintetizeze problemele esenţiale ale fiecărei discipline şi să nu ceară elevilor eforturi în vederea memorării unor amănunte neimportante. Astfel, în lecţiile recapitulative de istorie la clasele a XI-a vor fi tratate teme ca „Lupta de clasă şi formele ei în feudalism", „Principalele etape ale dezvoltării mişcării muncitoreşti în ţara noastră", „Realizările regimului democrat-popular pe drumul construirii socialismului" etc. În lecţiile de fizică la clasa a IX-a s-a prevăzut timpul necesar pentru discutarea unor teme de sinteză ca „Teoria cinetico-moleculară a gazelor", „Presiunea hidrostatică" etc.

Grija de a crea elevilor în această ultimă etapă a anului şcolar cele mai bune condiţii de studiu se manifestă şi în numeroase alte aspecte ale muncii din şcoală. Astfel, orele de meditaţii au fost organizate cu grupe mici, la care participă numai elevii ce au o reală nevoie de îndrumare suplimentară. Acestei măsuri i s-a adăugat şi eşalonarea judicioasă a orelor de meditaţii şi consultaţii la intervale de timp rezonabile, pe baza unui grafic amănunţit, care cuprinde toate clasele. Din cercetarea acestui grafic se poate vedea de pildă că la clasa a XI-a, într-o săptămînă, sînt trei ore de meditaţie (luni la chimie, marţi la fizică, vineri la matematică). Dar cum la fiecare din aceste ore sînt chemaţi elevi diferiţi, fiecare dintre aceşti elevi participă la meditaţii numai o singură oră pe săptămînă.

O atenţie deosebită dau creării unor condiţii de studiu optime în această perioadă a anului şcolar diriginţii care se preocupă să coordoneze nu numai munca generală a clasei, ci şi munca fiecărui elev în parte.

Profesoara Valentina Nicolescu, diriginta clasei a IX-a „A", de exemplu, s-a îngrijit de stabilirea celor mai potrivite zile pentru lucrările scrise, luînd în acest scop legătura cu profesorii clasei şi cu inginerii de la uzina „1 Mai", unde elevii ei îşi desfăşoară practica în producţie. Din iniţiativa acestei diriginte meditaţiile şi consultaţiile au fost fixate în prelungirea orelor de cursuri, economisindu-se astfel timpul pe care elevii l-ar fi irosit cu drumurile. Tov. Nicolescu urmăreşte zilnic volumul de teme pe care le au de rezolvat acasă elevii, veghind ca acesta să nu-i supraîncarce. Totodată, într-o şedinţă cu părinţii, diriginta le-a dat îndrumări privind regimul zilnic al elevilor în perioada de încheiere a anului şcolar. Măsuri asemănătoare a luat şi profesoara Olga Ionescu, diriginta clasei a XI-a „D". Avînd în clasă elevi care consacrau prea mult timp antrenamentelor sportive, profesoara a discutat cu profesorul de educaţie fizică şi a reglementat

Recapitularea — la „Agricultură“

Important mijloc de consolidare a cunoştinţelor

Experienţa primului an de predare a agriculturii în şcolile de 8 ani de la sate trebuie să se încheie prin găsirea unor soluţii juste în ceea ce priveşte organizarea recapitulării finale la acest obiect. Mulţi profesori pot folosi în această privinţă experienţa dobîndită de ei în predarea ştiinţelor naturale care, din punct de vedere teoretic, prezintă multe asemănări cu obiectul „Agricultura“. Intervin aici, însă, şi o serie de probleme specifice obiectului, printre care în primul rînd aceea că obiectul „Agricultura“ are aplicaţii mai largi în practică, ceea ce impune şi un anumit mod de regrupare a cunoştinţelor din diferite etape ale anului şcolar.

Lecţiile de recapitulare finală trebuie să contribuie la consolidarea cunoştinţelor elevilor ca şi la înlăturarea unor lacune existente în pregătirea lor. Bunăoară, un control efectuat la o serie de şcoli din raioanele Sighişoara şi Agnita a arătat că în pregătirea unor elevi mai există destule goluri şi că alţii au cunoştinţe eronate. De exemplu, cerîndu-se elevilor din clasele a V-a să indice lucrările de pregătire a solului în vederea însămînţărilor de primăvară, mulţi dintre ei au menţionat între acestea şi aratul, lucrare contraindicată primăvara. Astfel de erori au fost întîlnite şi la clasele a VI-a şi a VII-a. S-a constatat de asemenea o insuficientă cunoaştere a complexului de lucrări de întreţinere a diferitelor culturi. De exemplu, unii elevi din clasele a VI-a au indicat o singură lucrare de întreţinere a culturii porumbului din necesarul de 8 lucrări, iar unii elevi din clasele a VII-a au indicat între lucrările de îngrijire a viţei de vie în anul al II-lea, după plantare, numai tăierile de formare.

Una din cauzele care explică în bună măsură aceste lipsuri constă în faptul că unii profesori de agricultură, care nu au încă destulă experienţă în predarea acestui obiect, n-au văzut necesitatea reluării cunoştinţelor despre diferitele lucrări ale solului şi de întreţinere a culturilor — predate iniţial în lecţii independente — atunci cînd s-au predat teme complexe, ce necesită aplicarea diferenţiată a acestor lucrări. De asemenea, ei nu au acordat atenţia cuvenită respectării — în forma sa specifică pentru obiectul „Agricultura“ — a principiului legării teoriei de practică şi de aceea unii elevi nu pot grupa anumite lucrări agricole în sisteme diferite, în funcţie de particularităţile biologice ale plantelor. Într-o oarecare măsură această cauză are o explicaţie obiectivă în faptul că predarea cunoştinţelor de agricultură nu se realizează totdeauna corespunzător etapelor lucrărilor din agricultură. Totuşi, chiar cînd a existat posibilitatea folosirii practicii ca mijloc de transmitere sau consolidare a cunoştinţelor, nu i s-a acordat pretutindeni atenţia necesară.

Lecţiile recapitulative din ultima etapă a anului şcolar pot contribui mult la înlăturarea lacunelor sau erorilor din cunoştinţele elevilor. Acum, sprijinindu-se pe întregul bagaj de cunoştinţe dobîndite de elevi în timpul anului şcolar şi folosind posibilităţile deosebite pe care le oferă etapa de vîrf a lucrărilor agricole, profesorul poate realiza multe printr-o alegere judicioasă a temelor de recapitulare, printr-o organizare chibzuită a lecţiilor recapitulative

În alegerea temelor pentru recapitularea finală trebuie să pornim de la analiza concretă a situaţiei la învăţătură, să stabilim ce nu şi-au însuşit pe deplin elevii în timpul anului, pentru a-i ajuta să-şi completeze cunoştinţele acum. Pe lîngă acest criteriu, profesorul are datoria să ţină seama de un fapt care izvorăşte în mod obiectiv din specificul obiectului, şi anume de necesitatea de a regrupa cunoştinţele în cadrul temei de recapitulare într-un sistem nou, impus de respectarea regulilor agrotehnice, în funcţie de particularităţile biologice concrete ale unor culturi de bază prevăzute în programele şcolare. Puşi în faţa unor teme complexe, a căror tratare impune folosirea multora din cunoştinţele predate în timpul anului, elevii vor putea să stabilească legături între particularităţile biologice ale plantelor şi sistemul de lucrări cerute de acestea în diferite faze de vegetaţie, să facă comparaţii, să tragă concluzii.

O cerinţă de bază a lecţiilor de recapitulare este realizarea unei legături cît mai strînse cu practica agricolă din gospodăriile agricole de stat şi colective. Fiecare şcoală are posibilitatea să organizeze lecţii de recapitulare care să-i pună pe elevi în situaţia de a rezolva probleme concrete, familiarizîndu-i totodată cu realizările gospodăriilor agricole de stat şi colective şi cu cunoaşterea metodelor şi tehnicii agricole moderne.

Iată, în lumina acestor consideraţii, cîteva exemple de teme de recapitulare ce pot fi realizate cu destulă uşurinţă. De exemplu, la clasa a V-a, cunoştinţele cuprinse în capitolul „Solul şi lucrările solului“ pot fi grupate în funcţie de scopul lucrărilor solului, şi anume, în vederea semănăturilor de toamnă şi a celor de primăvară. Pentru concretizarea şi aprofundarea acestor cunoştinţe, ele pot fi recapitulate laolaltă cu cunoştinţele din cadrul capitolului „Cultura plantelor de cîmp“. Cunoştinţele din acest capitol pot fi recapitulate prin stabilirea unor asemănări şi deosebiri între metodele de cultivare a grîului, porumbului, fasolei, florii-soarelui, sfeclei de zahăr, cartofului, plantelor de nutreţ, în funcţie de particularităţile lor biologice, stabilindu-se cerinţele diferite faţă de climă şi sol, tehnica diferită a culturii, lucrările de pregătire a solului, lucrările de întreţinere a culturilor, bolile şi dăunătorii care le atacă şi modul de combatere a acestora. Este indicat să se insiste asupra motivării înlocuirii sistemului de agricultură cu ierburi perene cu sistemul de agricultură cu plante prăşitoare, ca şi asupra faptului că în agricultura socialistă noţiunea de asolament a dobîndit un nou conţinut — pe lîngă succesiunea culturilor în timp şi spaţiu se includ aici sistemul de lucrări, sistemul de aplicare a îngrăşămintelor corespunzător cu particularităţile biologice ale fiecărei culturi şi starea terenului, folosirea preventivă şi curativă a insecticidelor, fungicidelor şi ierbicidelor, folosirea soiurilor de mare productivitate. Elevii trebuie să înţeleagă că acest sistem de agricultură imprimă producţiei agricole caracterul cel mai intensiv, producînd cele mai multe unităţi nutritive la 100 de ha. de teren arabil.

La clasa a VI-a, unde programa de tranziţie prevede transmiterea unui volum mare de cunoştinţe, este indicată recapitularea pe baza unor teme cît mai cuprinzătoare, insistîndu-se asupra specificului culturii legumelor, pomilor şi a viţei de vie. De pildă, la capitolul „Legumicultura“ se va insista asupra biologiei plantelor legumicole şi asupra metodelor de cultură a legumelor (semănate direct în cîmp—rădăcinoase, bulboase, frunzoase, păstăioase — sau cultivate prin intermediul răsadului — varza, roşiile, vinetele, castraveţii, dovleceii etc.). Cunoştinţele cuprinse în capitolul „Pomicultura“ pot fi grupate în jurul problemelor privind clasificarea şi biologia pomilor şi arbuştilor fructiferi, producerea materialului săditor, lucrările de îngrijire a livezilor tinere, pe rod şi a celor bătrîne. La rîndul lor, cunoştinţele din capitolul „Viticultura“ pot fi recapitulate insistîndu-se asupra biologiei viţei de vie, asupra diferenţierii lucrărilor de întreţinere în viile tinere, în primii ani de la plantare şi în viile pe rod — fără a se neglija combaterea bolilor şi dăunătorilor — în timp ce cunoştinţele din capitolul „Cultura plantelor de cîmp“ pot fi recapitulate la fel ca la clasa V-a.

La clasa a VII-a, recapitularea cunoştinţelor cuprinse în capitolele „Pomicultura“ şi „Viticultura“ poate urma acelaşi fir ca la clasa a VI-a. În ceea ce priveşte repetarea cunoştinţelor cuprinse în capitolul „Mecanizarea agriculturii“, se va insista asupra părţilor componente ale maşinilor agricole şi asupra posibilităţilor de reglare a acestora. Este neapărat necesar ca recapitularea să aibă loc în faţa maşinilor agricole, evidenţiindu-se tipurile de maşini noi introduse în unităţile agricole socialiste.

În sfîrşit, recapitularea cunoştinţelor referitoare la organizarea întreprinderilor agricole socialiste trebuie să dea elevilor posibilitatea de a reţine temeinic ceea ce este specific structurii organizatorice a S.M.T., G.A.S. şi G.A.C. Deoarece mulţi dintre elevii clasei a VII-a se vor încadra în munca din gospodăria colectivă din localitate, este necesar să se insiste asupra organizării, evidenţei şi retribuirii muncii în G.A.C.

VALENTINA VIŞAN
cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice

Laboratorul şcolii

La şcoala din comuna Grindu, raionul Urziceni, s-a organizat un laborator agricol cu un bogat şi variat material didactic colectat de elevi sub îndrumarea profesorilor de specialitate. Materialele existente în laborator sînt folosite cu succes în demonstrarea lecţiilor, ca şi la recapitularea cunoştinţelor teoretice de agricultură.

Acum, în ultimul trimestru, lecţiile recapitulative ţinute în laboratorul şcolii oferă elevilor posibilitatea să-şi consolideze cunoştinţele de agricultură însuşite pînă în prezent. Totodată, practica pe care o desfăşoară elevii, sub conducerea cadrelor didactice, pe ogoarele gospodăriei colective constituie şi un bun prilej de îmbogăţire a laboratorului şcolii cu noi materiale care sînt colectate în prezent.

Atît activitatea de colectare şi conservare a materialului didactic cît şi lecţiile recapitulative ţinute în laboratorul şcolii, ilustrate cu materialul expus aici, reprezintă un mijloc important de fundamentare ştiinţifică a cunoştinţelor elevilor, de legare a acestor cunoştinţe cu practica.

GHEORGHE GHEORGHIU
Urziceni

Procedee bune, eficiente

După cum se ştie, obiectul „Agricultura“ include mai multe discipline care cuprind, la rîndul lor, capitole şi teme cu conţinut foarte variat. De exemplu, în clasa a V-a se predau cunoştinţe din trei discipline distincte — pedologie, agrotehnică şi fitotehnie. Mergînd mai departe, dacă ne oprim numai la agrotehnică, bunăoară, observăm că în cadrul ei se predau cunoştinţe care merg de la probleme de fiziologie vegetală pînă la cele de biochimie aplicată, de tehnică agricolă sau chiar de mecanizare. Dar în practică toate aceste cunoştinţe nu se aplică izolat, deoarece lucrările agricole cuprind sisteme de operaţii care se condiţionează reciproc, fiecare operaţie fiind pregătită de cea anterioară şi pregătind-o pe cea care urmează. Ca atare, o primă cerinţă a lecţiilor de recapitulare la agricultură este de a coordona, de a sintetiza cunoştinţele atît de variate în sisteme unitare şi închegate, care să urmeze un fir logic, conducător, conform cu desfăşurarea reală a procesului de producţie în agricultur.ă

O altă cerinţă foarte importantă a lecţiilor recapitulative de agricultură, şi care decurge din caracterul aplicativ al ştiinţelor agricole, constă în aplicarea complexă, sub aspecte noi, inedite şi motivate ştiinţific, a cunoştinţelor teoretice predate în cursul anului şcolar, rezolvarea de probleme noi, în situaţii schimbate.

Agricultura ştiinţifică se sprijină în cea mai mare măsură pe progresele ştiinţelor biologice, din care elevii şi-au însuşit noţiuni de botanică şi zoologie. Acestea trebuie valorificate intens la lecţiile de recapitulare, prin folosirea corelaţiilor între cunoştinţele de ştiinţe naturale şi cele de agricultură. De exemplu, o temă de recapitulare intitulată „Combaterea bolilor şi dăunătorilor plantelor cultivate“ dă prilejul să se repete caracterele botanice ale plantelor agricole, fazele lor de vegetaţie etc., în corelaţie cu cunoştinţele de zoologie despre viaţa insectelor, despre metamorfoza acestora, despre mediul lor de viaţă, precum şi cu cunoştinţele de botanică despre ciupercile parazite. Totodată se pot recapitula cunoştinţele privitoare la substanţele insecto-fungicide, făcîndu-se o clasificare a acestor substanţe după modul de distrugere a agenţilor patogeni, ceea ce este un element nou, care lărgeşte cercul de cunoştinţe al elevilor. De asemenea, o lecţie recapitulativă cu tema „Cum putem dirija factorii vieţii plantelor prin lucrările agricole“ prilejuieşte numeroase corelaţii între botanică şi agrotehnică, punînd în evidenţă legătura între factorul lumină şi metodele de semănat sau orientarea terenului faţă de punctele cardinale, între factorul apă şi lucrările de primăvară şi de vară ale solului pentru păstrarea apei în sol, crearea de soiuri rezistente la secetă etc. Şi în această lecţie putem introduce un element nou, discutînd cu elevii despre modul cum se stabilesc epocile de udat la irigarea culturilor în funcţie de nevoile de apă ale plantelor la diferite faze de vegetaţie. Astfel elevii îşi formează sisteme intercorelate de cunoştinţe şi priceperi, ceea ce asigură temeinicia pregătirii lor.

Un procedeu foarte indicat pentru lecţiile de recapitulare este acela al comparaţiilor, care dă posibilitatea repetării cunoştinţelor în legături noi, ceea ce contribuie la fixarea şi sistematizarea lor. De exemplu, este bine să-i punem pe elevi în situaţia de a stabili asemănări şi deosebiri între diferitele moduri de cultură a plantelor, de a arăta norme sau reguli agrotehnice comune pentru situaţiile diferite pe care le-au întîlnit cu ocazia aplicaţiilor practice.

Recapitularea separată a culturii cerealelor, culturii porumbului, florii soarelui etc., nu duce decît la o reluare mecanică a temelor din manual. De aceea se recomandă să se recapituleze comparativ cultura plantelor grupate după agrotehnica lor sau după caracterele botanice. De exemplu, putem trata plantele prăşitoare într-o grupă, iar cerealele păioase de primăvară, împreună cu alte culturi cu agrotehnică asemănătoare, în altă grupă. Pentru astfel de teme se pot rezerva chiar 2-3 lecţii, deoarece ele cuprind cea mai mare parte a materiei predate în clasa a V-a. Succesiunea problemelor în aceste lecţii ar fi următoarea : se începe cu recapitularea cunoştinţelor despre starea în care trebuie să se găsească solul, primăvara, spre a se asigura condiţii favorabile pentru germinarea seminţelor şi dezvoltarea tinerelor plante ; se enumeră aceste condiţii ; se arată prin ce procedee tehnice se realizează etc. Am recapitulat astfel o serie de cunoştinţe de bază din agrotehnică — unii factori ai vieţii plantelor şi sistemul lucrărilor solului în vederea semănatului. După ce, prin convorbiri cu elevii, am grupat plantele agricole de primăvară în cele două categorii menţionate mai sus, discutăm comparativ cultura acestora, stabilim asemănări şi deosebiri pe categorii şi grupe de plante etc. La sfîrşit alcătuim tabele sintetice, cu rubrici în care se trec comparativ datele recapitulate.

Un procedeu eficient de recapitulare, prin comparaţii, caracteristic predării agriculturii, deoarece reproduce situaţiile reale de pe teren, este acela de a stabili reguli, norme sau lucrări comune pentru anumite culturi. De pildă : ce lucrări comune se execută la cultura porumbului, florii-soarelui şi sfeclei de zahăr; ce caractere botanice comune sau ce cerinţe comune au plantele din familia leguminoase ; ce îngrăşăminte organice şi chimice se aplică la toate culturile agricole ; ce măsuri comune de pregătire a seminţelor tuturor plantelor trebuie luate în vederea semănatului ; ce lucrări comune se execută într-o anumită perioadă a anului pe terenuri cultivate cu plante diferite ; care sînt elementele climatice de care trebuie să ţinem seama la prăşitul porumbului, florii-soarelui, cartofilor, sfeclei de zahăr ; ce caractere comune au buruienile din culturile de cereale etc.

În cuprinsul lecţiilor recapitulative de agricultură trebuie să se includă nu numai probleme de agrotehnică generală, ci şi metodele (procedeele) practice de a le rezolva în condiţiile specifice locale. Aceasta înseamnă de fapt recapitularea lucrărilor practice executate de elevi în gospodăria colectivă. Este necesar ca lecţiile de acest fel să se desfăşoare chiar la locul de muncă, ceea ce dă posibilitatea de a îmbina strîns repetarea aplicaţiilor practice cu cunoştinţele teoretice care le motivează sau le explică.

Iată un exemplu de astfel de lecţie recapitulativă ţinută cu elevii clasei a V-a pe terenurile cultivate cu porumb şi floarea-soarelui. Cerem elevilor să observe stadiul de vegetaţie în care se găsesc plantele, gradul lor de dezvoltare, starea solului etc., precum şi efectele ultimei lucrări — de exemplu praşila a doua sau răritul — asupra solului şi plantelor. Se reamintesc lucrările executate anterior (lucrările solului, îngrăşarea terenului, alegerea şi pregătirea seminţei, semănatul, primele lucrări de întreţinere). Se stabilesc apoi lucrările comune şi cele deosebite care s-au executat pentru cultura celor două plante. Această trecere în revistă are scopul să aducă în atenţia elevilor problema în ansamblu, ca o prezentare a întregului, spre a se putea trece mai departe, la recapitularea analitică a părţilor, conexîndu-se probleme din toate capitolele programei. Revenind la recapitularea lucrărilor solului, repetăm cunoştinţele principale din capitolul despre sol (compoziţia, însuşirile, tipurile de sol). Discutăm apoi cu elevii, aplicativ, compoziţia şi însuşirile solului de pe parcelele unde se ţine lecţia şi de pe teritoriul gospodăriei, relevăm asemănările şi deosebirile,

Recapitularea — în clasele I-IV

La citire

Lecţiile de repetare finală la citire contribuie într-o mare măsură la perfecţionarea cunoştinţelor, la lărgirea şi consolidarea lor, la înţelegerea mai adîncă a diferitelor probleme însuşite în timpul anului şcolar. Ele oferă totodată largi posibilităţi de a realiza corelaţii mai profunde între cunoştinţele însuşite în cadrul studierii textelor din manualul de citire, ca şi între lecţiile de citire şi cele de gramatică şi compunere.

Posibilităţile de consolidare a cunoştinţelor de gramatică şi ortografie în procesul repetării materiei la citire sînt foarte variate. Recitind, de pildă, anumite texte sau fragmente izolate — în cadrul folosirii procesului citirii selective — elevii pot primi sarcina să analizeze diferite categorii gramaticale cuprinse în ele, ceea ce îi ajută să înţeleagă mai bine şi rolul lor stilistic. De asemenea, cu prilejul analizei lucrărilor scrise legate de diverse întrebări şi teme recapitulative, pe lîngă grija pentru conţinutul de idei şi pentru stil, vom atrage atenţia elevilor asupra regulilor de punctuaţie şi de ortografie.

O strînsă legătură se poate realiza între citire şi compunere. Lecţiile de repetare la citire pot sprijini procesul de alcătuire a compunerilor cînd în realizarea lor se foloseşte, printre altele, procesul citirii pe roluri. În acest fel, pe lîngă faptul că lecţia capătă un caracter mai viu, mai atractiv, elevii îşi consolidează cunoştinţele privitoare la rolul dialogurilor şi pot fi stimulaţi să alcătuiască şi ei, în clasele a III-a şi a IV-a, pe baza materialului literar repetat, compuneri cu dialog.

Compunerile scrise ale elevilor, la rîndul lor, constituie un bun prilej de consolidare a cunoştinţelor de gramatică, ortografie şi punctuaţie. Analiza compunerilor, urmărind nu numai conţinutul de idei şi stilul ci şi felul în care elevii folosesc cunoştinţele gramaticale, constituie o activitate valoroasă pentru consolidarea şi dezvoltarea deprinderilor gramaticale.

Lecţiile de repetare la citire sînt eficiente numai dacă se respectă unele cerinţe de bază. Între acestea se numără, în primul rînd, asigurarea caracterului conştient şi activ al repetării. Cadrele didactice se pot convinge că elevii au înţeles bine materialul repetat, cerîndu-le acestora să expună ideile cu propriile lor cuvinte, să motiveze afirmaţiile pe care le fac, să le aplice în practică etc. Caracterul activ al repetării se realizează în mod evident atunci cînd prin procedee variate se asigură corectitudinea şi expresivitatea redării celor citite. Aceste trăsături reies în special în repetarea textelor de citire cu conţinut literar. Caracterul activ al repetării apare şi mai pregnant atunci cînd elevii sînt puşi în situaţia de a face sistematizări şi sintetizări ale cunoştinţelor din domeniul ştiinţelor naturii, geografiei şi istoriei, cunoştinţe însuşite cu prilejul studierii textelor cu conţinut practic ştiinţific.

O altă cerinţă esenţială a repetării la citire constă în stimularea interesului elevilor pentru repetare. Acest interes creşte continuu cînd repetarea lărgeşte orizontul de cunoştinţe al elevilor şi îi face să privească într-un fel nou faptele şi fenomenele cunoscute, cînd îi învaţă să analizeze şi să generalizeze.

Între mijloacele de stimulare a interesului elevilor pentru repetarea lecţiilor de citire un loc deosebit îl ocupă elementul noutăţii. Se ştie că repetarea frecventă şi monotonă a aceleiaşi activităţi (numai citire şi răspunsuri la întrebări etc.) produce la elevi o stare de somnolenţă, de apatie. De aceea repetarea nu trebuie să se desfăşoare uniform, după un anumit şablon, reproducîndu-se mereu aceleaşi cunoştinţe, în aceeaşi ordine, cu aceleaşi metode etc., ci să includă cu necesitate elemente noi. Trebuie să se ţină seama apoi şi de un alt fapt. În manualele de citire pentru clasele I—IV, textele au un conţinut variat — practic ştiinţific (din domeniul ştiinţelor naturii, geografiei etc.) sau literar. De obicei, în timpul anului şcolar ele se studiază în ordinea în care sînt dispuse în manuale. Dacă sînt reluate în aceeaşi ordine şi la recapitularea finală — aşa cum procedează cadrele didactice neexperimentate, lecţiile de repetare devin plictisitoare, neinteresante pentru elevi. Iată de ce se impune multă grijă pentru introducerea elementelor noi.

Una din căile cele mai eficiente de introducere a elementului noutăţii în lecţiile de repetare la citire îl constituie restructurarea materiei predate, care să permită stabilirea unor noi legături între cunoştinţele însuşite într-o anumită ordine în timpul anului, să ofere elevilor posibilitatea de a sesiza aspecte noi ale problemelor deja însuşite. Elementele noi pot fi introduse — între altele — prin includerea într-o singură temă, mai cuprinzătoare, a unor texte de citire din domeniul ştiinţelor naturii, istoriei etc. şi a unora cu conţinut literar. Folosirea acestui procedeu la clasele mici are şi avantajul de a contribui la pregătirea elevilor în vederea studierii sistematice, în clasele a III-a şi a IV-a, a obiectelor de învăţămînt respective.

Pentru ilustrare, dăm un exemplu de lecţie recapitulativă la clasa I cu tema „Primăvara", în care pot fi cuprinse texte în proză şi poezie.

Ideile principale în jurul cărora se poate restructura materialul temei pot fi : 1) Semnele caracteristice ale primăverii ; 2) Ce fac plantele şi păsările primăvara; 3) Activităţi de primăvară : jocul copiilor şi munca oamenilor.

În organizarea repetării unei asemenea teme se pot folosi diverse metode : citirea selectivă, recitarea selectivă, povestirea unor fragmente care reliefează ideile respective etc. Varietatea procedeelor oferă posibilitatea antrenării majorităţii elevilor în procesul citirii, al povestirii şi al discutării principalelor idei pe care le cuprind textele consacrate acestei teme. De pildă, în tratarea primei idei se vor reciti integral textele „Martie" şi „A sosit primăvara", se va recita integral poezia „Martie" şi se vor purta discuţii pe marginea întrebărilor : Despre ce anotimp am citit ? ; Ce ştiţi despre primăvară ?; Ce s-a întîmplat cu zăpada ?; Cum încălzeşte soarele primăvara ? În legătură cu cea de-a doua idee : Ce fac plantele şi păsările primăvara ? purtăm discuţii pornind de la întrebările : Ce s-a întîmplat cu ghioceii o dată cu sosirea primăverii ? (au înflorit). Dar cu iarba ? (a încolţit). Care sînt păsările care vin primăvara la noi în ţară ? (rîndunica, cucul etc.) Cerem apoi elevilor să spună ghicitoarea despre rîndunică şi să povestească fragmentul din bucata „Rîndunica", în care se arată cum au întîmpinat păsările de curte sosirea rîndunelelor. În continuare se citeşte întîi de către un elev şi apoi pe roluri textul respectiv din manual, se discută foloasele pe care le aduc păsările călătoare şi se cere să se povestească despre felul cum trebuie ocrotite aceste păsări. În sfîrşit, în legătură cu cea de-a treia idee — Activităţi de primăvară : jocul copiilor şi munca oamenilor — vom discuta despre ceea ce fac copiii primăvara (învaţă, se joacă, ajută părinţilor), despre ajutorul pe care îl dau copiii ţăranilor colectivişti la munca din livadă. Le vom cere apoi copiilor să citească rîndurile în care se arată cum stîrpesc ţăranii colectivişti omizile ascunse prin crăpăturile scoarţei şi vom discuta, în continuare, despre muncile care se efectuează primăvara în grădina de zarzavat, despre ajutorul dat de copiii harnici părinţilor la munca din grădina de zarzavat şi despre uneltele folosite în acest scop. Se va citi apoi în întregime textul „Grădina de zarzavat", după care vom cere copiilor să spună de ce le place anotimpul primăvara, vom cînta cu ei „Cîntec", pe versuri de St. O. Iosif şi îi vom întreba ce anotimp urmează după primăvară. Ca temă pentru acasă, în vederea lecţiei viitoare de repetare, vom cere elevilor să recitească din manual textele care se referă la anotimpul vară, urmărind anumite idei, ca de exemplu, schimbările petrecute în natură în comparaţie cu primăvara, ocupaţiile oamenilor etc.

Un alt mijloc important de introducere a elementului nou în lecţiile de recapitulare îl constituie folosirea lecturii elevilor în afară de clasă. În cadrul lecţiilor de repetare le putem pune elevilor diferite întrebări la care ei să răspundă pe baza lecturii în afară de clasă, ca de exemplu : În ce cărţi aţi mai citit despre transformarea naturii de către om ?; Ce povestiri cunoaşteţi din care să reiasă vitejia şi dragostea de patrie a poporului nostru ? etc.

Citirea explicativă în cadrul căreia se urmăreşte consolidarea cunoştinţelor însuşite de către copii prin lectura textelor şi dezvoltarea deprinderilor de citire constituie una din sarcinile de bază ale predării limbii romîne în clasele I—IV. În procesul repetării materiei la citire această sarcină trebuie avută permanent în vedere. Îmbinarea dintre citirea propriu-zisă şi discuţiile purtate în legătură cu cele citite trebuie astfel realizată, încît citirea să constituie baza lecţiei de repetare.

Conf. univ. ION BERCA

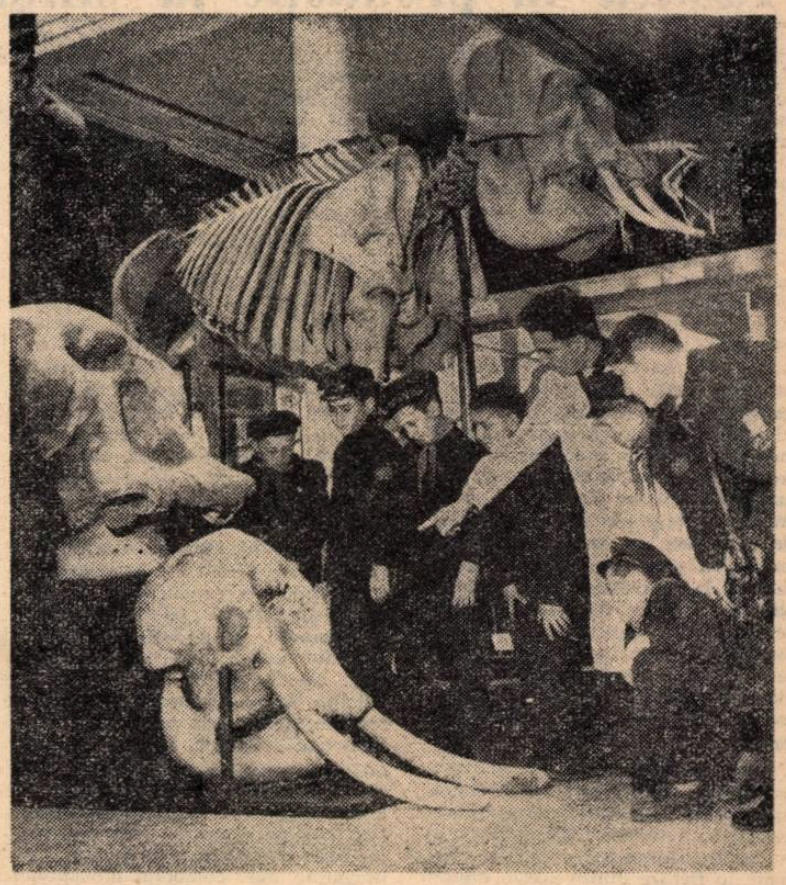

În vizită la muzeul de ştiinţe naturale „Grigore Antipa" din Capitală.

O lecţie - excursie

Acum, în perioada recapitulării finale a cunoştinţelor, mă străduiesc să folosesc metode şi procedee cît mai variate, care să-i atragă pe elevi şi să-i ajute în consolidarea şi sistematizarea celor învăţate în timpul anului, în sesizarea şi reţinerea legăturilor existente între acestea.

Printre altele mi-am propus să folosesc, pentru recapitularea cunoştinţelor de geografie, o excursie în natură. Am pornit de la ideea că o astfel de activitate, în care se îmbină armonios metoda conversaţiei cu observaţia pe teren, dă elevilor posibilitatea să facă comparaţii, să generalizeze faptele, să tragă în mod independent concluzii.

Lecţia recapitulativă organizată sub forma excursiei a avut loc în împrejurimile comunei noastre — comuna Vama Marga, din raionul Caransebeş. Aici, într-un ţinut păduros, elevii şi-au reîmprospătat şi consolidat o serie întreagă de cunoştinţe privind punctele cardinale, formele de relief, flora şi fauna ţării noastre etc. Drumul spre pădure, prezentînd o mare variaţie de teren, a dat elevilor posibilitatea de a constata încă o dată aspectul real al formelor de relief reprezentate pe hartă prin semne convenţionale, le-a oferit prilejul de a face referiri la factorii climaterici, de a efectua exerciţii de orientare în natură pe baza elementelor floristice, (elevii au căutat muşchiul de pe scoarţa arborilor, ştiind că poziţia acestuia este un indiciu de orientare în pădure fără busolă). Tot în timpul drumului elevii au putut observa o serie de roci caracteristice regiunii noastre şi, la o oarecare distanţă, munţii de la Ruschiţa, unde se găseşte marmură.

În pădure discuţia cu elevii s-a oprit, printre altele, asupra lemnelor de esenţe moi şi esenţe tari, stabilindu-se particularităţile fiecăreia din aceste categorii. S-a precizat că în zăvoaie, din cauza pămîntului foarte umed, cresc numai esenţe moi — salcia, aninul sau plopul — cărora le convine acest mediu.

Observaţiile asupra formelor de relief, asupra florei, faunei şi rocilor au fost astfel orientate încît elevii să desprindă elementele caracteristice, să verifice pe teren noţiunile însuşite în clasă, să generalizeze cunoştinţele dobîndite în timpul anului. De pildă, pe baza elementelor naturale observate de ei cu prilejul excursiei, am purtat o discuţie privitoare la bogăţiile regiunii Banat. De asemenea, am discutat cu elevii despre însemnătatea economică a pădurilor şi despre modul cum influenţează ele clima. relieful, vegetaţia şi fauna. Elevii au vorbit cu acest prilej despre exploatarea neraţională a pădurilor în trecut, ca şi despre măsurile luate de statul nostru democrat-popular în vederea unei cît mai judicioase folosiri a pădurilor.

Lecţia recapitulativă s-a încheiat cu concluziile trase de elevi asupra elementelor geografice observate cu ocazia excursiei, legînd aceste concluzii de cunoştinţele de geografie fizică şi economică a regiunii Banat dobîndite în clasă.

Înv. D. DUMITRU
raionul Caransebeş

Discuţii pe teme de metodică

De curînd, cadrele didactice care predau la clasele I—IV de la Şcoala de 8 ani nr. 7 din Bucureşti au analizat, într-o şedinţă a comisiei metodice, problemele legate de recapitularea finală a cunoştinţelor. În referatul prezentat în cadrul acestei şedinţe s-a pus accentul asupra modului cum trebuie să aleagă învăţătorii temele lecţiilor recapitulative şi asupra metodelor şi procedeelor pe care trebuie să le folosească în cadrul lor.

Discutînd problemele recapitulării finale, cadrele didactice care predau la clasele I—IV au subliniat îndeosebi faptul că la aceste clase, pentru a menţine mereu trează atenţia elevilor şi pentru a le stimula interesul, este necesar ca fiece lecţie să cuprindă cît mai multe elemente noi. Aceasta se va realiza prin reluarea într-un mod diferit şi cu procedee diferite a cunoştinţelor care au fost predate în cursul anului. Astfel, învăţătorii şi-au propus să organizeze lecţii de recapitulare la Muzeul de Istorie a Partidului sau la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa". De asemenea, numeroase cunoştinţe de zoologie vor fi recapitulate în cadrul unor vizite la grădina zoologică din pădurea Băneasa.

Foarte multă atenţie s-a dat utilizării în lecţiile de recapitulare a unui material didactic nou, bogat şi variat. Învăţătorii şi-au propus să folosească în lecţiile ţinute la clasele I—IV cît mai multe planşe de sinteză şi să recurgă într-o mai largă măsură în această perioadă la proiectarea unor filme, diafilme şi diapozitive, care au calitatea de a reîmprospăta în memoria elevilor o bună parte din cele mai importante cunoştinţe acumulate în cursul anului.

menţionăm calitatea solurilor (reamintind rezultatele experienţelor de laborator cu probe de sol, dacă s-au făcut). Comentînd calitatea şi starea de fertilitate a solurilor respective trecem mai departe, la recapitularea cunoştinţelor generale despre îngrăşăminte. Reamintim ce îngrăşăminte s-au aplicat, diferenţiat, la culturile sau pe terenurile studiate, în ce cantităţi etc. În continuare recapitulăm cunoştinţele despre lucrările solului în general, clasificăm aceste lucrări, arătăm scopul lor, caracteristicile, maşinile de lucrare a solului etc. Reamintim lucrările executate pe terenurile gospodăriei colective pentru însămînţarea porumbului şi floriisoarelui comparativ cu lucrările executate pentru semănatul grîului şi ovăzului, menţionăm datele la care s-au executat, maşinile folosite etc. Pentru a arăta elevilor cum se rezolvă unele probleme practice în alte situaţii decît cele generale predate la curs, putem discuta cu ei despre condiţiile climatice din iarna şi primăvara aceasta, despre adaptarea lucrărilor agricole la aceste condiţii, despre învăţămintele ce se pot trage. etc. La şcolile aflate în regiuni de dealuri, cu terenuri agricole în pantă, vom recapitula şi măsurile ce s-au luat (sau care trebuie luate) pentru combaterea eroziunii şi conservarea solului.

Multă atenţie trebuie să dăm şi consolidării cunoştinţelor despre sămînţă şi semănat. Vom repeta cunoştinţele principale despre alcătuirea seminţelor, despre condiţiile unei bune seminţe (reamintind rezultatele experienţelor de laborator executate în timpul iernii cu privire la încercarea facultăţii germinative, la puritate etc.), despre tratarea şi pregătirea seminţei. Vom recapitula, comparativ, metodele de semănat şi maşinile de semănat.

Un element nou al acestei lecţii îl poate constitui discuţia (purtată la nivelul de înţelegere al elevilor) despre mijloacele de creare a soiurilor selecţionate, productive, despre însuşirile ce se cer acestor soiuri.

Ca elemente aplicative, se reamintesc soiurile de porumb şi de floarea-soarelui cultivate în gospodăria respectivă, se discută, comparativ, cum s-a pregătit sămînţa, cum şi cînd s-a semănat, care a fost distanţa între rînduri, densitatea la hectar etc. Este bine să se arate, în aceste ocazii, deosebirile dintre îndrumările teoretice date la curs şi felul cum s-au executat lucrările, ce trebuia să se facă şi nu s-a făcut, cauzele.

În continuare vom trata în acelaşi mod lucrările de îngrijire a porumbului şi florii-soarelui în timpul vegetaţiei, pînă la ultima lucrare reamintită la începutul lecţiei. Se fac generalizări despre legătura dintre dezvoltarea plantelor agricole, perioadele de vegetaţie, cerinţele lor de viaţă şi felul lucrărilor agricole de îngrijire (plivit, prăşit, polenizări suplimentare). Ca element nou se discută despre noile metode de combatere a buruienilor prin folosirea ierbicidelor selective şi despre îngrăşările extraradiculare.

În acest mod lecţiile recapitulative despre cultura plantelor agricole ne permit să trecem prin toată materia, să facem comparaţii, aplicaţii, corelaţii, astfel încît să contribuim în mod eficient la fixarea, sistematizarea şi îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor.

PETRE STĂNCULESCU

Practica în producţie la sfîrşit de an şcolar

Paralel cu recapitularea cunoştinţelor teoretice, practica în producţie are în actuala etapă a anului şcolar un rol important în consolidarea şi sistematizarea cunoştinţelor tehnice şi a deprinderilor practice de lucru ale ucenicilor şi elevilor, în pregătirea acestora pentru probele practice finale.

Stabilind obiectivele centrale ale practicii din această perioadă, colectivul pedagogic al grupului nostru şcolar — Grupul şcolar auto din Craiova — a urmărit s-o organizeze astfel încît ea să permită aprofundarea de către ucenici şi elevi a cunoştinţelor şi deprinderilor privind tehnologia nouă, mînuirea utilajelor moderne cu care sînt dotate întreprinderile, metodele avansate de organizare a locului de muncă şi a procesului de producţie în ansamblu. De asemenea, ne-am propus să intensificăm participarea ucenicilor şi elevilor la activitatea pentru îndeplinirea ritmică şi depăşirea planului de producţie, pentru creşterea productivităţii muncii şi reducerea preţului de cost, pentru asigurarea calităţii produselor şi îmbunătăţirea continuă a condiţiilor tehnico-organizatorice din producţie.

În ceea ce îi priveşte pe ucenici, aceştia îşi desfăşoară activitatea practică la I.R.A.-8-Craiova şi la cele două autobaze I.R.T.A. din oraşul nostru. Analizînd condiţiile existente în fiecare dintre aceste unităţi şcoala a stabilit, împreună cu conducerile respective, un asemenea grafic de lucru, încît fiecare ucenic să aibă posibilitatea de a cunoaşte toate fazele procesului tehnologic în specialităţile mecanică auto, instalaţii electrice auto şi caroserie auto. Pe baza graficului întocmit, toţi ucenicii au putut efectua lucrări atît la I.R.A.-8 cît şi la cele două autobaze I.R.T.A. Ei au trecut succesiv prin toate fazele procesului de producţie, cunoscînd atît operaţiile de bază cît şi cele auxiliare din specialitatea pentru care se califică.

Acum, efectuîndu-şi practica de la sfîrşitul anului şcolar, ucenicii lucrează efectiv şi continuu în cadrul echipelor sau la diferite locuri separate de muncă, avînd posibilitatea de a executa singuri, pe baza îndrumărilor primite, întreaga lucrare ce li s-a încredinţat. Acolo unde a fost posibil, ucenicii anului III au fost constituiţi în echipe, care au primit sarcini bine precizate în cadrul procesului de producţie, iar realizările au fost înregistrate pe graficul întrecerii socialiste.

Pentru întărirea eficacităţii controlului şi îndrumării practicii în producţie, graficul privind activitatea din această perioadă a fost comunicat şefilor de secţii şi maiştrilor. În acelaşi timp s-a asigurat o participare activă a profesorilor de specialitate la şedinţele de producţie. Toate acestea au ajutat la desfăşurarea în condiţii bune a practicii, la buna pregătire a elevilor. Într-adevăr o analiză efectuată de curînd la I.R.A.-8 a evidenţiat că numeroşi ucenici din anii II şi III execută de pe acum cu pricepere o serie de sarcini de producţie.

Probleme mai complicate a ridicat în faţa colectivului nostru organizarea practicii în producţie a elevilor din şcoala tehnică pentru construcţii de drumuri şi poduri din cadrul grupului şcolar. Împărţiţi în grupe mici, aceşti elevi îşi efectuează practica la numeroase şantiere din regiune, dintre care unele destul de depărtate de şcoală. Pentru a asigura şi în aceste condiţii buna desfăşurare a muncii elevilor, pentru a avea siguranţa că tematica lucrărilor efectuate de ei corespunde cerinţelor puse de specialitatea în care se pregătesc, am colaborat îndeaproape cu întreprinderea căreia îi aparţin şantierele. Inginerii şi tehnicienii delegaţi nominal de aceasta să răspundă de practica elevilor au fost instruiţi de conducerea şcolii cu privire le specificul îndrumării şi controlului practicii în producţie. Acum ei îi ajută permanent pe elevi să urmărească realizarea tematicii de practică indicată de şcoală, controlează şi notează în caietele de practică lucrările executate de fiecare elev, păstrează o legătură neîntreruptă cu şcoala pentru rezolvarea problemelor legate de activitatea elevilor în producţie. Pe baza informărilor primite de la aceşti responsabili ai practicii, delegatul întreprinderii va întocmi referatul şi caracterizarea elevilor, arătînd comportarea lor în producţie şi posibilităţile pe care le au.

Elevii din ultimul an al şcolii tehnice efectuează în această perioadă, paralel cu practica în producţie, şi studiile necesare pentru întocmirea proiectului de diplomă în vederea absolvirii şcolii. Este o sarcină destul de complexă, deoarece proiectul trebuie să reflecte nu numai pregătirea tehnică a viitorului tehnician, ci şi puterea sa de concepţie, să arate dacă el este capabil să aducă o contribuţie personală în rezolvarea unor probleme de producţie, să aleagă soluţiile cele mai potrivite în acest scop şi să ştie să le dea justificarea tehnico-economică.

Experienţa din anii trecuţi ne-a arătat că numai discutarea temei de proiect cu profesorul îndrumător la şcoală, înainte de plecarea elevilor la practică, nu dă certitudinea că proiectele vor fi bine întocmite. De aceea, pe lîngă indicaţiile date de profesorii îndrumători cu privire la culegerea materialului documentar necesar întocmirii proiectului de diplomă, în anul acesta ne-am îngrijit ca elevii din ultimul an să fie sprijiniţi şi de către maiştrii, tehnicienii şi inginerii şantierului şi în primul rînd de către responsabilul cu practica. Avem convingerea că, datorită colaborării care s-a statornicit şi în acest domeniu între şcoală şi întreprinderi, viitorii absolvenţi vor putea să definitiveze în condiţii bune, atunci cînd se vor înapoia de la practică, lucrarea de diplomă.

EDUARD CISMARU
directorul Grupului şcolar
auto din Craiova

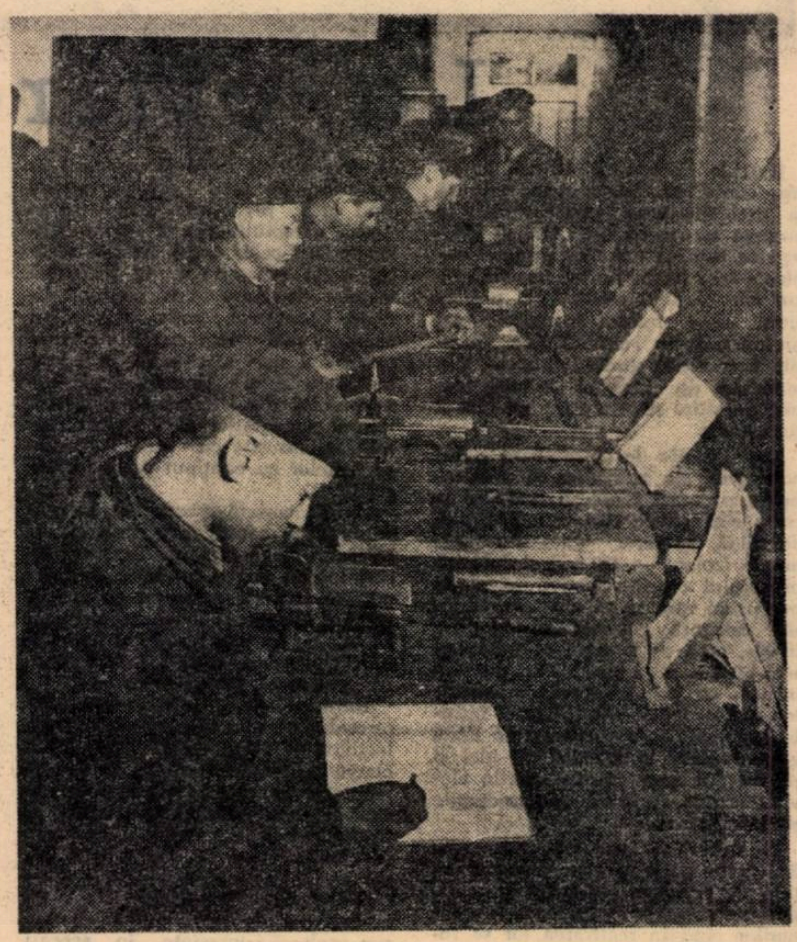

Ucenicii anului I de la Şcoala profesională a Combinatului siderurgic din Galaţi la o oră de instructaj practic.

Lecţiile de recapitulare finală

Pregătind recapitularea cunoştinţelor de tehnologie generală şi specială căutăm să organizăm lecţiile recapitulative în mod diferenţiat la şcoala profesională şi la cea tehnică, în funcţie de specificul de vîrstă şi de pregătirea anterioară a elevilor. Astfel dacă la şcoala tehnică punem un mai mare accent pe munca independentă a elevilor, la şcoala profesională îndrumarea noastră este mai amănunţită. Aici alcătuim cu elevii schema fiecărei lecţii de recapitulare, iar la sfîrşitul acesteia concretizăm unele noţiuni a căror interpretare de către elevi n-a evidenţiat esenţialul şi n-a subliniat într-o măsură suficientă importanţa lor practică.

La ambele şcoli recapitularea include lecţii de sinteză generală în care se repetă în ansamblu noţiunile predate în cursul anului, exerciţii aplicative care, în unele condiţii, se îmbină cu recapitularea unor principii, legi etc., precum şi lecţii care se desfăşoară la locul de producţie, cu scopul de a se consolida deprinderile de aplicare a unor scheme tehnologice (de exemplu, mînuirea maşinilor studiate, a unor aparate de măsură şi control etc.). În aceste cazuri urmărim îndeosebi cum reuşesc elevii să aplice la locul de producţie, deci în procesul de fabricare, cunoştinţele teoretice.

O grijă deosebită vom acorda în lecţiile de recapitulare formulării întrebărilor, al căror conţinut trebuie să-i îndrume pe elevi spre sistematizarea cunoştinţelor lor. Întrebări ca de pildă, „Cum influenţează proprietăţile chimice rezistenţa metalelor la coroziune“ ? „Cum se stabileşte valoarea raportului de transmisie dintre două roţi din acelaşi circuit de mişcare ?“ sînt stimulative atît pentru gîndire cît şi pentru memorie.

Ne propunem să combatem în lecţiile recapitulative orice tendinţă către reproducerea mecanică a unor formulări. De exemplu, la recapitularea temei de la tehnologia materialelor „Coroziunea metalelor şi protecţia metalelor contra coroziunii“ la şcoala tehnică, vom cere elevilor nu o prezentare generală a importanţei şi necesităţii protecţiei metalelor contra coroziunii, ci alcătuirea unei scheme din care să reiasă felul cum această protecţie asigură menţinerea calităţilor fiecărui metal în parte. De asemenea, la repetarea capitolului „Chimizarea ţiţeiului“, vom cere elevilor să alcătuiască o schemă cuprinzînd produsele rezultate din chimizare, să arate necesitatea obţinerii lor pe calea fluxului tehnologic cel mai adecvat şi să evidenţieze importanţa lor economică.

Ne preocupăm stăruitor să introducem în recapitulare elemente noi. De exemplu, la recapitularea temei „Coroziunea metalelor şi protecţia lor“ vom discuta cu elevii despre metodele noi de protecţie a metalelor, indicate în diferite reviste de specialitate. În repetarea capitolului „Chimizarea ţiţeiului“ vom aduce în discuţie unele probleme noi din sectorul petro-chimic cu privire la poliacetaţi, poliamide, răşini etc.

Tot pentru integrarea în lecţii a unor noţiuni noi vom utiliza lectura unor pasaje din diverse articole apărute în literatura de specialitate, ca de exemplu despre ascuţirea burghielor elicoidale, despre rigiditate şi vibraţii etc. De asemenea, vom prezenta secvenţe din filme didactice şi documentare sau din jurnale cinematografice care scot în evidenţă probleme practice legate de cunoştinţele predate la disciplinele de specialitate. Ne-am propus să folosim de pildă secvenţe prezentînd procedeele moderne de strunjire interioară şi de filetare, metodele noi folosite la turnarea metalelor, probleme legate de procesul laminării etc. De asemenea, vom prezenta planşe, machete funcţionale, diverse scheme care n-au fost folosite la predarea temelor respective şi care înfăţişează anumite probleme într-o formă nouă. De exemplu, vom prezenta schema care arată ciclul de funcţionare a unor maşini-unelte din sectoarele productive, maşini ale căror principii de funcţionare au fost studiate în timpul anului în mod izolat.

De asemenea, vom alcătui cu elevii schemele unor fluxuri tehnologice care îmbină elementele întîlnite în practică cu cele studiate anterior la lecţii. De exemplu, schema procesului tehnologic de fabricare a bandajelor, a discurilor, a roţilor monobloc, a profilelor speciale pentru roţile dinţate etc.

Vom căuta să creăm în cadrul lecţiilor cît mai multe prilejuri ca elevii să-şi fixeze, prin probleme aplicative, elementele de bază din temele studiate şi să scoată în evidenţă latura lor practică. De exemplu, le vom cere să determine numărul de învîrtituri într-un circuit de mişcare, pe baza caracteristicilor constructive ale elementului conducător, a unora dintre caracteristicile elementului condus şi a valorii raportului de transmisie.

Considerăm că organizînd în acest fel lecţiile de recapitulare vom reuşi să menţinem la un nivel ridicat interesul şi atenţia elevilor ceea ce constituie o condiţie esenţială a eficienţei acestor lecţii.

Ing. CONSTANTIN MOCANU
Ing. LIGIA FICĂ,
Grupul şcolar petrol-chimie
Iaşi

În centrul preocupărilor colectivului didactic

Sub îndrumarea organizaţiei de partid, întreaga activitate a conducerii şi cadrelor didactice de la Şcoala profesională minieră din Filipeştii de Pădure este orientată în prezent către asigurarea unor condiţii cît mai bune în vederea încheierii cu succes a anului şcolar.

Activitatea din primele trimestre a creat premise favorabile pentru obţinerea unor rezultate bune la capătul acestui an de muncă. Datorită orientării pe care au primit-o din partea biroului organizaţiei de partid, cadrele didactice, în frunte cu comuniştii, s-au preocupat cu stăruinţă de îmbunătăţirea continuă a calităţii muncii lor, de ridicarea nivelului de pregătire a elevilor rămaşi în urmă pînă la nivelul fruntaşilor, precum şi de intensificarea muncii de educaţie comunistă a viitorilor muncitori mineri, realizată în strînsă colaborare cu organizaţia U.T.M. din şcoală. A contribuit mult la obţinerea rezultatelor bune în activitatea instructiv-educativă şi faptul că s-a acordat o mare atenţie generalizării metodelor înaintate folosite de cadrele fruntaşe ale şcolii. Astfel, au avut loc lecţii deschise la obiectele de specialitate şi cultură generală. Discuţiile purtate pe marginea acestor lecţii au contribuit la înarmarea cadrelor didactice cu metode noi de muncă, bazate pe experienţa pedagogică înaintată. S-au dovedit, de asemenea, foarte folositoare lecţiile deschise de specialitate desfăşurate la locul de muncă, lecţii care au constituit un mijloc important de ridicare a nivelului activităţii instructiv-educative în şcoală.

In prezent, cadrele didactice au intensificat lupta pentru lichidarea mediocrităţii. Profesorii şi maiştrii-instructori îşi desfăşoară lecţiile de specialitate îndeosebi la locul de muncă, deoarece astfel se creează condiţii mai bune pentru asigurarea caracterului concret, intuitiv al studiului, pentru aplicarea în practică a cunoştinţelor predate. În scopul ajutorării elevilor în studiul lor individual, li s-au dat îndrumări amănunţite privind folosirea notiţelor, organizarea timpului de studiu etc.

Prof. VASILE POPA
Filipeştii de Pădure

Elevi ai anului II-maiştri de la Grupul şcolar „Electroputere“ din Craiova ascultă explicaţiile profesorului asupra modului de funcţionare a unui generator cu impuls.

Îndrumînd familia, sporim succesul muncii şcolare

„Părinţii sînt datori să îngrijească de persoana copilului.
Ei sînt obligaţi să crească copilul, îngrijind de sănătatea şi dezvoltarea lui fizică, de educarea, învăţătura şi pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însuşirile lui, în conformitate cu ţelurile statului democrat-popular, spre a-l face folositor colectivităţii".
(Art. 101 din Codul familiei).

Familia copilului, iată aliatul principal al şcolii şi al organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri în munca de instruire şi educare a tineretului.

În societatea noastră socialistă familia, întemeiată pe drepturi egale şi pe respect reciproc, are aceleaşi interese pe care le au şi şcoala şi organizaţiile U.T.M. şi de pionieri în ce priveşte educaţia copiilor: să crească un tineret armonios dezvoltat din punct de vedere fizic, intelectual, moral, un tineret care să iubească fierbinte patria şi să facă tot ce-i stă în putinţă pentru prosperarea ei.

Rolul important al familiei în pregătirea şi educarea tinerei generaţii decurge nu numai din obligaţiile morale şi cele legale pe care le au părinţii faţă de copii, ci şi din faptul că, efectiv, cea mai mare parte din timp copiii sînt împreună cu părinţii şi se găsesc astfel sub influenţa lor educativă. Reiese de aci că, deoarece familia desfăşoară continuu o muncă educativă, şcoala trebuie să determine ca această muncă să fie canalizată spre acelaşi scop spre care se îndreaptă şi munca din şcoală.

Părinţii pot sprijini munca şcolii în multe direcţii. Îngrijind de dezvoltarea fizică normală a copilului, stabilindu-i un regim zilnic raţional de muncă şi odihnă, asigurînd frecventarea regulată a cursurilor, procurîndu-i toate cele necesare pentru îndeplinirea obligaţiilor şcolare, părinţii aduc un aport însemnat la munca pe care o desfăşoară şcoala. Părinţii copilului pot să acorde un preţios ajutor şcolii şi în ce priveşte învăţătura, dar mai ales în educarea copiilor. A asigura timpul necesar pentru pregătirea lecţiilor şi a temelor, a controla pregătirea şi efectuarea lor, a-i ajuta chiar pe copii, în unele cazuri, la înţelegerea unor chestiuni din lecţii sau din teme şi a sădi în sufletele lor aceleaşi simţăminte nobile pe care le sădesc şi le dezvoltă şcoala şi organizaţia de tineret înseamnă, de fapt, a conlucra cu acestea în munca instructiv-educativă.

Pot părinţii să-şi îndeplinească aceste importante îndatoriri? Ştiu toţi cum să procedeze în nenumăratele probleme pe care le ridică munca instructiv-educativă? În multe cazuri, părinţii copiilor nu pot face faţă tuturor problemelor care se ivesc. Şcoala are obligaţia să-i îndrume şi să-l ajute în toate direcţiile în care vrea să obţină sprijinul familiei.

Între şcoală şi familie trebuie să existe o permanentă legătură şi informare reciprocă. Numai de la şcoală familia poate afla care este regimul de muncă, odihnă şi joc cel mai potrivit pentru o anumită vîrstă, care sînt materialele de care are nevoie la şcoală, ce se învaţă în fiecare etapă şcolară, ce lecturi şi spectacole se recomandă într-o anumită perioadă, care sînt succesele sau greutăţile copilului respectiv la învăţătură, cum se comportă el. În ce priveşte munca educativă, părinţii află de la şcoală nu numai direcţiile principale în care se desfăşoară aceasta, asigurînd astfel concordanţa în măsuri, dar şi metodele pe care le pot folosi pentru educaţia prin muncă, educaţia patriotică, educaţia ateist-ştiinţifică, pentru orientarea profesională a copiilor lor etc.

Ajutorul pedagogic pe care şcoala îl acordă familiei pentru ca părinţii să se poată descurca mai uşor în munca instructiv-educativă se poate realiza pe mai multe căi, dintre care cele mai importante sînt vizitele la domiciliul copiilor, discuţiile individuale cu părinţii fie acasă, fie la şcoală, adunările plenare ale părinţilor pe clasă sau pe şcoală şi propaganda pedagogică în rîndul părinţilor, care se realizează şi prin fiecare din formele enumerate mai sus, dar şi prin lectoratele pentru părinţi.

Viaţa a dovedit că cea mai sigură cale, punctul de pornire în munca de îndrumare a familiei de către învăţători şi profesori este cunoaşterea acesteia, cunoaşterea condiţiilor în care elevul îşi petrece acasă timpul liber, a condiţiilor în care învaţă, a regimului zilnic, a anturajului său. Acolo, acasă, discuţiile dintre cadrele didactice şi părinţi pot să fie mult mai intime, pot să se refere la chestiuni mai concrete. Sfaturile care se dau cu această ocazie părinţilor răspund mai bine necesităţilor întrucît izvorăsc dintr-o cunoaştere directă. Cunoscînd îndeaproape situaţia de acasă a copiilor, cadrele didactice înţeleg mai bine cum trebuie să procedeze cu fiecare din ei în şcoală, ce cerinţe să le pună în faţă. De multe ori după vizita făcută în familia elevului învăţătorul sau diriginţele schimbă procedeele de muncă, ia alte măsuri cu elevul respectiv. De pildă, dacă observă că acasă el nu are condiţii bune pentru pregătirea lecţiilor, îl ajută să-şi pregătească temele şi lecţiile la şcoală, sub supraveghere.

În discuţia individuală cu părinţii, indiferent dacă aceasta se realizează acasă, la şcoală sau este ocazională, se clarifică multe probleme care frămîntă pe învăţător sau pe profesor, cît şi lucruri care-i frămîntă pe părinţi, dar care nu se pot întotdeauna discuta la şedinţe. Citeodată sînt necesare convorbiri individuale nu numai între părinţi şi diriginte, ci şi între părinţi şi profesorii de anumite specialităţi.

Îmi amintesc cum, cu ani în urmă, cînd eram în primii ani de învăţămînt, aveam în clasă un elev care, în timp ce la alte obiecte lua numai note de 9 şi 10, la obiectul pe care-l predam eu nu reuşea să se ridice la mai mult de 7. Nu-mi făcusem o problemă din aceasta, întrucît nu era vorba de o situaţie rea. De fapt nici nu mă oprisem asupra acestui lucru pînă în ziua cînd întîmplarea a făcut să stau mai mult timp de vorbă cu tatăl acestui elev. Am discutat de toate. La un moment dat a venit vorba şi de copilul lui. Printre altele, vorbind de note, tatăl m-a întrebat cum îmi explic că numai la obiectul meu băiatul are nota 7, în timp ce la toate celelalte obiecte are numai 9 şi 10. Am simţit chiar o notă de reproş în glasul lui cînd îmi punea această întrebare. Abia atunci mi-am dat seama de fapt de situaţia aceasta. Am înţeles totodată însă că acest lucru îi frămînta în mod deosebit pe părinţi. Din comparaţia pe care a făcut-o, numind mai mulţi profesori la care copilul are note bune, mi-am dat seama că, deşi justificată, îngrijorarea tatălui nu era îndreptată încotro trebuia. Pe el nu-l deranja, momentan, faptul că băiatul putea fi mai slab pregătit la obiectul respectiv, ci mai ales că nota aceasta „îi strica" situaţia şcolară, care altfel i-ar fi asigurat locul I în clasificarea elevilor pe clasă. Trebuia lucrat în două direcţii: cu tatăl, în glasul căruia am simţit mai ales reproşurile pe care le primeşte el însuşi din partea soţiei, că nu „se ocupă" de copil, şi cu elevul însuşi. Cu părintele lucrurile s-au lămurit pe loc. I-am arătat că i-am face mult rău copilului dacă i-am da note pe care nu le merită şi că trebuie ca împreună, eu şi dînşii, părinţii, să sporim interesul copilului pentru acest obiect, încrederea că şi la acest obiect poate obţine note mari, dar că pentru aceasta trebuie să lucreze mai mult, mai ordonat. Cu elevul discuţia n-a durat mult. Faţă de ce-i spuneam şi altă dată, i-am comunicat în plus doar că din discuţia cu tatăl lui mi-am format părerea că părinţii sînt neliniştiţi de faptul că la acest obiect el nu poate face mai mult şi că am hotărît împreună să-l ajutăm să înveţe mai bine. Munca mai grea a venit abia după aceea: o supraveghere mai atentă, chemări la răspuns mai dese, grijă pentru notare cît mai justă. Roadele n-au întîrziat să se arate. Mai tîrziu mi-am dat seama că acesta a fost „un caz" uşor, dar procedînd asemănător am putut rezolva cazuri mult mai grele.

O mare parte din problemele pe care şcoala trebuie să le rezolve împreună cu familia se pot soluţiona cu prilejul întrunirilor cu părinţii pe clasă, pe care învăţătorii sau diriginţii le au periodic. Cu acest prilej se aduc la cunoştinţa părinţilor sarcinile pe care le au elevii în etapa următoare, materialele de care au nevoie, acţiunile programate de şcoală împreună cu organizaţia de pionieri sau U.T.M., se stabilesc măsuri comune în sprijinul bunei pregătiri a elevilor. În aceste şedinţe se pot discuta şi unele probleme pedagogice pe care le ridică viaţa, în strînsă legătură cu situaţia din clasa respectivă.

În cazurile mai dificile, mai ales pentru elevii ai căror părinţi domiciliază în altă localitate, o cale importantă de legătură a şcolii cu familia o constituie corespondenţa cu părinţii. Experienţa şcolilor noastre face să apară forme noi, tot mai interesante şi mai eficiente, de colaborare a şcolii cu familia. De un real folos se dovedesc astfel consfătuirile pe anumite probleme, la care participă numai anumiţi părinţi — cei direct interesaţi. Şcoala medie nr. 12 din Bucureşti a organizat, la sfîrşitul lunii aprilie a.c., consfătuiri pe clase numai cu părinţii acelor copii care erau în situaţia de a fi corigenţi sau repetenţi. În aceste consfătuiri şcoala, diriginţii, au aflat multe lucruri pe care nici nu le bănuiau şi care nu ar fi ieşit la iveală în şedinţele obişnuite, la care participă toţi părinţii. În urma acestor consfătuiri şcoala a putut lua, împreună cu părinţii, măsurile necesare pentru îndreptarea situaţiei.

Problemele pedagogice pe care le ridică un elev sau altul, cît şi problemele pedagogice care privesc grupuri de elevi se pot rezolva mult mai uşor în convorbirile pe care le au cadrele didactice cu părinţii în mod individual sau în şedinţele lunare pe clasă cu aceştia. Problemele mai generale, care preocupă pe toţi părinţii sau care trebuie să fie cunoscute de toţi se transmit în cadrul lectoratelor pentru părinţi.

Caracterul concret al propagandei pedagogice creşte foarte mult eficienţa ei. În această direcţie şcolile noastre au obţinut în ultimii ani o valoroasă experienţă, care trebuie însă cunoscută mai mult şi lărgită pe cît posibil. Este interesantă de pildă experienţa Şcolii de 8 ani nr. 3 din Timişoara care, analizînd cu mare atenţie situaţia elevilor la învăţătură şi comportarea lor, stabileşte ca în cadrul lectoratelor pentru părinţi să se programeze temele cele mai necesare în perioada respectivă. De fiecare dată conferinţele cu caracter pedagogic sînt urmate de un spectacol, al cărui conţinut este strîns legat de tema în discuţie. Iată o serie de teme tratate la lectoratul organizat de această şcoală: „Legătura dintre şcoală şi familie" şi filmul „Şcoala părinţilor", „Folosirea timpului liber al copiilor şi importanţa excursiilor" şi două filme de scurt metraj — unul despre frumuseţile patriei şi altul despre excursia făcută de elevii şcolii în Munţii Făgăraş; „Recompensele şi pedepsele" şi filmul „Mama"; „Dezvoltarea sentimentului patriotic la copii" şi spectacolul de balet „Haiducii"; „Obligaţiile juridice ale părinţilor faţă de copii" — expunere făcută de un jurist de la Oficiul de tutelă — şi filmul „Evdochia". La fel de interesantă este experienţa Şcolii de 8 ani nr 1 din Arad care, în urma analizei situaţiei din şcoală, a ajuns la concluzia că e mult mai potrivit ca problemele pedagogice puse în faţa părinţilor să fie strîns legate de vîrsta şi preocupările copiilor lor şi a stabilit ca lectoratele să nu aibă loc pe şcoală, ci pe grupe de clase paralele. În felul acesta, evident, eficienţa lectoratelor pentru părinţi e mult mai mare.

Activităţi frumoase au şi unele şcoli care au iniţiat, împreună cu organizaţiile sindicale din întreprinderi, conferinţe pe teme pedagogice urmate de discuţii.

Propaganda pedagogică se poate realiza şi pe calea recomandării unor lecturi adecvate pentru părinţi. În ultimul timp, în editura didactică şi pedagogică au apărut o serie de lucrări care se adresează părinţilor, cu teme cum sînt „Noi şi copiii noştri", „Este pregătit copilul pentru şcoală?", „Cum să ne ajutăm copiii la învăţătură", „Timpul liber al micului şcolar", „Ce va deveni copilul meu" şi multe altele. Şcolile trebuie să procure aceste lucrări, să le recomande părinţilor după caz şi să le pună la dispoziţia lor. În jurul lor se pot organiza apoi şi discuţii cu părinţii.

Iată doar cîteva din direcţiile în care şcoala poate să colaboreze cu familia, cîteva din formele folosite în acest scop. Noi, pedagogii, trebuie să avem mereu în vedere că în familia elevului avem un sprijin de mare preţ, a cărui valoare însă depinde în mare măsură de noi, de modul cum ştim să antrenăm părinţii în îndeplinirea sarcinilor generale pe care le avem, precum şi a sarcinilor speciale legate de diferite etape ale anului şcolar.

Acum, cînd toate eforturile noastre se îndreaptă spre terminarea cu succes a anului şcolar, trebuie să conlucrăm strîns cu familia pentru a asigura o frecvenţă regulată a elevilor, pentru condiţii bune de studiu şi activitate practică, pentru o bună orientare profesională. Comitetele de părinţi ne pot da un deosebit sprijin în această perioadă şi la toate pregătirile pe care le facem în vederea odihnei copiilor în vacanţa de vară.

Muncind împreună, eforturile noastre şi ale familiei vor avea roade tot mai bogate.

I. GH. BORCA

ŞTIRI • ŞTIRI • ŞTIRI • ŞTIRI

Măsuri eficiente

Una din măsurile stabilite la începutul trimestrului III în vederea încheierii cu succes a anului şcolar de către conducerea Şcolii de 8 ani din Ocna Sibiului este şi intensificarea activităţii pedagogice în rîndurile părinţilor.

Diriginţii şi învăţătorii şcolii şi-au întocmit planuri pentru şedinţele cu părinţii stabilind în prealabil şi tematica discuţiilor ce urmează să aibă loc în cadrul acestor şedinţe. Discuţiile se referă, îndeosebi, la îndrumarea pedagogică a părinţilor în legătură cu sarcinile acestei etape: munca în ultimele săptămîni de şcoală, orientarea profesională a viitorilor absolvenţi etc.

Totodată, s-au intensificat vizitele la domiciliul elevilor. Şi aceste vizite se desfăşoară conform unor planuri alcătuite de învăţători şi diriginţi. Cu prilejul lor, părinţii sînt îndrumaţi în mod concret asupra modului cum trebuie să asigure respectarea regimului zilnic de către copii, cum trebuie să supravegheze felul în care îşi îndeplinesc aceştia îndatoririle şcolare, în care îşi petrece timpul liber ş.a.m.d.

Pentru a se asigura o mai bună îndrumare a copiilor din unele familii în care ambii părinţi lucrează în producţie s-a hotărît, de comun acord cu părinţii, ca aceşti copii să-şi pregătească lecţiile la şcoală, sub supravegherea profesorilor.

Strînsa legătură între şcoală şi familie va contribui, fără îndoială, la mai buna pregătire a încheierii anului şcolar, la obţinerea unor noi succese în ridicarea nivelului de cunoştinţe al elevilor.

Prof. ANGELA BUHAESCU
Ocna Sibiului

Cu sprijinul comitetului de părinţi

La Şcoala de 8 ani din Hărman, raionul Sf. Gheorghe, a avut loc de curînd o şedinţă comună a conducerii şcolii şi comitetului de părinţi. În cadrul acestei şedinţe, pe baza analizei situaţiei la învăţătură şi a cunoaşterii sarcinilor privind încheierea anului şcolar, au fost luate unele măsuri menite să înlesnească munca elevilor.

În prezent, membrii comitetului ajută cadrele didactice să-i lămurească pe părinţi asupra îndatoririlor pe care le au în perioada încheierii anului şcolar, în ceea ce priveşte asigurarea unui regim raţional de învăţătură şi odihnă al copiilor lor, ca şi în ceea ce priveşte supravegherea modului cum îşi pregătesc aceştia lecţiile.

Antrenarea colaborării active a comitetului de părinţi şi prin aceasta a tuturor părinţilor la rezolvarea problemelor pe care le ridică munca în această ultimă etapă a anului şcolar va duce desigur, la rezultate dintre cele mai bune.

TUDOR NAN
Hărman

POŞTA redacţiei

Fătu Florin şi Constantinescu Gheorghe, com. Zăvoaia, raionul Făurei.

Pentru concursul de admitere în clasa a VIII-a elevii care termină în acest an clasa a VII-a vor pregăti la limba romînă şi matematică materia prevăzută în programa şcolii de 7 ani după care au învăţat ei pînă acum şi nu în programa şcolii de 8 ani.

Examenul de admitere în clasa a VIII-a nu se poate amîna.

Niculae Petrescu, Tg. Ocna

Ca absolvent al Şcolii normale cu diplomă, sînteţi considerat calificat şi salarizat la categoria I, indiferent dacă aţi fost atestat sau nu.

Mişian Trofin, Suceava

Nu puteţi da examenul de definitivat, întrucît nu aveţi studiile complete şi nici nu aţi fost atestat. Dv. trebuie să vă prezentaţi la examenul de stat. Specialitatea pe care o aveţi nu face parte din specialităţile ce se predau în învăţămîntul de cultură generală, profesional şi tehnic pentru care se organizează examenul de definitivat.

Ion Munteanu, comuna Sascut Tîrg, raionul Adjud

Puteţi fi încadrat ca profesor suplinitor de agricultură dacă nu aveţi repartizare în producţia agricolă. După intrarea în învăţămînt vă puteţi califica prin cursuri fără frecvenţă la Institutul pedagogic de 3 ani, întrucît ca absolvent al şcolii medii tehnice aveţi dreptul să urmaţi în învăţămîntul superior.

Alexandrina V. Constantinescu, comuna Luncaviţa, raionul Măcin

Vă puteţi completa studiile la şcoala medie de cultură generală fără frecvenţă. Aceasta nu vă dă însă calificarea pentru învăţămînt.

Alexandra Petre, comuna Pardina, raionul Tulcea

În legătură cu pregătirea lucrărilor scrise trimestriale consultaţi articolul „Lucrările scrise trimestriale" apărut în nr. 706 din 3 mai 1963 al „Gazetei învăţămîntului".

Cadrele didactice calificate, cu o vechime de peste 5 ani, nu mai sînt obligate să facă planuri de lecţii zilnice, dar de la caz la caz, organele de control şi îndrumare pot obliga unele cadre care au lipsuri în pregătirea lor metodică să întocmească planuri de lecţii chiar dacă au o vechime de peste 5 ani.

Norma didactică a directorului este reglementată prin instrucţiunile în vigoare, instrucţiuni care se găsesc la toate secţiile de învăţămînt.

Florica Farcău, comuna Plopiş, raionul Simleu

Directorul şcolii, care controlează şi îndrumează procesul instructiv-educativ în şcoala pe care o conduce, trebuie să aibă în permanenţă evidenţa activităţii tuturor cadrelor didactice. Îndeplinirea acestei cerinţe necesită depunerea planurilor calendaristice la cancelaria şcolii. Întrucît de aceste planuri au nevoie şi cadrele didactice, ele trebuie întocmite în două exemplare, dintre care unul se depune la direcţie, iar altul rămîne învăţătorului sau profesorului respectiv.

Avram Loleanu, Braşov

Vi se consideră ca stagiu în învăţămînt tot timpul lucrat la catedră, la căminul cultural şi ca activist, în afară de timpul cît aţi făcut serviciul militar. După împlinirea stagiului de 3 ani în învăţămînt vă puteţi prezenta la examenul de definitivat, la cel mult trei sesiuni consecutive.

I. Baltă, Dolhasca.

Orele de dirigenţie sînt remunerate numai pe durata anului şcolar, adică de la 15 septembrie la 30 iunie.

Planul de învăţămînt pentru şcolile medii prevede la clasele a VIII-a 3 ore de limba rusă pe săptămînă. La şcolile medii cu instruire în producţie, numărul acestor ore este de 2 pe săptămînă. Întrucît şcoala medie din Dolhasca nu este şcoală cu instruire în producţie, aici se predau la clasa a VIII-a 3 ore de limba rusă săptămînal. În conformitate cu instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului, în clasa a VIII-a se dau lucrări scrise trimestriale la limba rusă.

Laurenţiu Ionescu, Rm. Sărat

Volumul şi formele de organizare a activităţii şcolare şi extraşcolare sînt reglementate de către Ministerul Învăţămîntului şi C.C. al U.T.M. Măsurile care se abat de la prevederile documentelor respective constituie încălcări ale dispoziţiilor legale.

Maria Stîngaciu, comuna Vulcana Băi, raionul Tîrgovişte

Prezenţa în clasă, în timpul lecţiilor, a părinţilor şi a altor persoane străine de învăţămînt prejudiciază munca elevilor şi a cadrelor didactice, distrage atenţia elevilor, deranjează activitatea profesorului, afectează prestigiul şi rolul conducător al acestuia. Pentru aceste motive nu este îngăduit să fie admise în clasă, în timpul lecţiilor, persoane străine de învăţămînt. Pot intra în clasă doar directorul şcolii şi organele de control şi îndrumare. Pentru a nu deranja activitatea clasei se cere ca aceştia să intre o dată cu profesorul, la începutul orei.

A. Susnea, Marta Crăciun, Alexandru Gheorghe, Constantin Marcu, Valerian Guliga, Gozianu Iorgu, Gh. Păunescu, Paul Mitu, Niculae Paşoi, Nicolae Suciu, Valentin Suta, Gheorghe Maierean.

Informaţiile pe care le cereţi le puteţi obţine adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

La Şcoala de 8 ani din comuna „Scînteia" raionul Slobozia, se pregăteşte un nou număr al gazetei de perete.

CONCURSURI

Institutul de medicină din Iaşi anunţă concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

1) Profesor la catedra de Microbiologie, poziţia 1/X.

2) Conferenţiar la Clinica III-a medicală, poziţia 1/XI.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor prezenta la secretariatul rectoratului Institutului de medicină din Iaşi, str. Universităţii nr. 16, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, o cerere însoţită de următoarele acte în 3 exemplare: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar: lucrările ştiinţifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care îşi au funcţia de bază; memoriu de activitate didactică, ştiinţifică, titluri şi lucrări, semnat de candidat; autobiografia; certificatul de vechime în muncă.

Cei care lucrează într-un institut de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, acestuia, înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la Institutul de medicină din Iaşi, strada Universităţii nr. 16, telefon nr. 18.22. Pentru orice alte informaţii persoanele interesate se vor adresa secretariatului rectoratului I. M. — Iaşi.

Direcţia Învăţămîntului Militar angajează cadre didactice cu pregătire corespunzătoare pentru ocuparea posturilor vacante de lector la şcolile militare superioare de ofiţeri arătate mai jos:

1) La Şcoala militară superioară de ofiţeri „N. Bălcescu" — Sibiu:

— două posturi de lector pentru analiză matematică;
— post de lector pentru geometrie analitică şi diferenţială;
— post de lector pentru matematici speciale;
— post de lector pentru matematici aplicate în economie;
— două posturi de lectori pentru fizică;
— post de lector pentru geometrie descriptivă;
— trei posturi de lectori pentru desen tehnic;
— post de lector pentru evidenţa contabilă a principalelor ramuri;
— post de lector pentru organizarea şi planificarea întreprinderilor industriale şi planificarea economiei naţionale;
— post de lector pentru limba rusă.

2) La Şcoala militară superioară de ofiţeri din Piteşti:

— post de lector pentru desen tehnic.

3) La Şcoala militară superioară de ofiţeri „Aurel Vlaicu" din Buzău:

— două posturi de lectori pentru analiză matematică;
— post de lector pentru mecanică şi rezistenţa materialelor;
— post de lector pentru tehnologia materialelor;
— post de lector pentru bazele electrotehnicii.

4) La Şcoala militară superioară de ofiţeri din Braşov.

— două posturi de lectori pentru analiză matematică;
— post de lector pentru mecanică şi rezistenţa materialelor;
— post de lector pentru tehnologia materialelor;
— post de lector pentru chimie;

5) La Şcoala militară superioară de marină din Constanţa:

— post de lector pentru bazele electrotehnicii;
— post de lector pentru maşini electrice;
— post de lector pentru maşini electrice;
— post de lector pentru rezistenţa materialelor;
— două posturi de lectori pentru tehnologie şi studiul materialelor;
— post de lector pentru desen tehnic;
— post de lector pentru termotehnică şi frigotehnie;
— post de lector pentru toleranţe şi măsuri tehnice;
— post de lector pentru hidraulică şi maşini hidraulice;
— post de lector pentru analiză matematică;

Solicitanţii vor prezenta la şcoli următoarele acte: copie legalizată de pe actele de studii; certificatul de caracterizare a activităţilor profesionale şi obşteşti eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază sau recomandarea şefului de catedră în cazul cînd candidatul funcţionează în învăţămînt; dovadă de la locul de muncă din care să rezulte că au funcţionat cel puţin 5 ani în specialitatea postului solicitat; autobiografia.

Relaţii suplimentare se pot obţine la telefon astfel: Pentru Şcoala militară superioară de ofiţeri „Nicolae Bălcescu" la telefon 20.21 Sibiu. Pentru Şcoala militară superioară de ofiţeri Piteşti la telefon 23.20. Pentru Şcoala militară superioară de ofiţeri Braşov la telefon 53.62. Pentru Şcoala militară superioară de ofiţeri „Aurel Vlaicu" din Buzău la telefon 17.61.40, interior 199 — Bucureşti. Pentru Şcoala militară superioară de marină la telefon 21.32 — Constanţa.

Din presa de peste hotare

„Doi îngeri, minus un înger"

Sub acest titlu revista umoristică burgheză „Canard Enchainé" din Paris a inserat recent un foileton consacrat învăţămîntului clerical din Canada. Faptele citate aruncă o lumină edificatoare asupra metodelor şi scopurilor acestui sistem de învăţămînt, în care misticismul şi ignoranţa merg mînă în mînă cu cele mai reacţionare idei politice — arme încercate ale clerului în eforturile sale de a deforma conştiinţa oamenilor încă din anii copilăriei. Iată textul articolului demascator:

„Sunetele funebre te pătrundeau ca o ploaie rece de toamnă. Cortegiul funerar înainta de-a lungul ultimului lăcaş al oamenilor. Rămăşiţele pămînteşti au fost coborîte încet în groapă..." Ce-i asta? Începutul unui roman de groază? Reportajul unei înmormîntări? Nici una, nici alta. Este o dictare pentru copiii în vîrstă de nouă ani, extrasă dintr-un manual pentru şcolile creştine din Montreal, Canada.

Dar iată şi aritmetica. Cum îşi poate însuşi un mic canadian înţelepciunea cifrelor? Probabil, numărînd luminări. Aşadar, o lumînare + încă o lumînare = două lumînări. Pentru numărul „2" se recurge la ajutorul clopotelor: 2 clopote + 2 clopote = 4. Numărul trei este reprezentat prin trei medalioane cu chipul maicii domnului, numărul patru — prin îngeraşi etc. În ce priveşte cifra nouă, ea este foarte drăguţ înfăţişată prin Isus-prunc în iesle. Se pare că totul e în ordine. Se poate trece la probleme. Iată cum arată problemele pentru elevii din clasa întîi:

1) Jacques a avut nevoie de 12 minute pentru ca să se urce în clopotniţa Sf. Iosif, iar Michèlle — de 15 minute. Cine a ajuns primul? 2) Pentru îngerul bun pe care vreau să-l atîrn deasupra patului meu trebuie să plătesc 35 de cenţi, iar eu am 1 dolar şi 5 cenţi. Cîţi bani îmi mai rămîn după ce-l cumpăr? 3) Jeanine s-a rugat la mormîntul fratelui ei André 9 minute, la capelă 2 minute şi la biserică 10 minute. Cît timp s-a rugat Jeanine?

La sfîrşitul manualului este dată o problemă deosebit de dificilă, mai curînd filozofică decît aritmetică: „O sumă de cîte păcate este egală cu un păcat de moarte?"

Abecedarul este întocmit în acelaşi ton ca şi cartea de aritmetică. Iată, bunăoară, litera „J". Un exemplu: „Fratele meu mai mic Jacques a murit". Litera „Y": „Mica Yvette a murit. Îngerul păzitor i-a dus sufletul în cer". Litera „M": „Astăzi e ziua pomenirii morţilor". Apoi, la pag. 74, micul elev trebuie să înveţe cuvintele din lecţia „Înmormîntarea". Ele sînt citite într-o ordine întocmită pentru copii de către sfinţii părinţi-dascăli: muribund, mortal, obiecte de înmormîntare, decedat, agonie, doliu, păcătos, pocăinţă, mormînt. Şcolarul trebuie de asemenea să deosebească substantivele „mormînt, înmormîntare, clopot" de adjectivele „trist, neconsolat, mortuar".

Înarmat cu acest bagaj de cuvinte, elevul de nouă ani trece la dictare. Una din teme este, de pildă, „La cimitir": „Cîteodată ne ducem la cimitir. Mormintele ne cheamă. Ele se înşiră pînă la marginea drumului. Înainte vreme toţi doreau să fie îngropaţi în apropierea bisericii sau la umbra ei. Cel mai mult ne place să ne uităm la vechile pietre funerare. „Rugaţi-vă pentru el, deoarece a fost un mare păcătos" — scrie pe una din ele. Cînd sfîntul părinte ne vede la cimitir, el se apropie deseori de noi. „Pe timpuri au fost oameni buni" — ne spune el".

Dar cum stau lucrurile cu gramatica? „Conjugaţi la toate timpurile „Exprim condoleanţele mele"...

Dar iată, copiii au o oră liberă. Poţi să desenezi. Dar ce? La pag. 71 se spune: „Desenaţi o cunună de spini".

În şcolile din Montreal sînt prevăzute şi cîteva lecţii de morală. E puţin probabil ca în ele să fie vorba despre bucuriile vieţii. Elevilor li se oferă mai multe teme de compunere. Prima temă este intitulată „Noiembrie". În schimb, a doua şi a treia sînt intitulate „Cortegiul funerar" şi „Obştescul sfîrşit".

Micul canadian trebuie să spună poveşti despre „mincinosul pe care l-au mîncat lupii" sau despre un copil de şase ani pe care mama l-a găsit plîngînd şi, la întrebarea de ce plînge, i-a răspuns: „Mă căiesc pentru păcatele vieţii mele". Povestirea se termină cu cuvintele: „Numai aşa poţi deveni un bun creştin".

Pentru analiză gramaticală este dată fraza „Pastorul i-a binecuvîntat pe aviatorii care urmau să plece la bombardament", iar pentru conjugarea unui verb la toate timpurile, fraza — „Să asculţi, ca un rob negru".

Istoria? Ştiinţele naturii? Iată un exemplar de bilet pentru examenul de istorie: 1. „Unde a fost constituită prima comunitate spirituală din ţara noastră?" 2. „Cînd au venit iezuiţii în ţară?". În manual pot fi întîlnite următoarele afirmaţii: „Pacheboturile moderne reprezintă un exemplu uimitor al progresului tehnic, atins în ultimii ani". Elevul canadian nici nu bănuieşte existenţa electrotehnicii, a energiei atomice, nici a cosmonauţilor, aşa cum nu bănuieşte că există o ţară ce se numeşte U.R.S.S. În schimb, el ştie să se ferească de un incendiu (pag. 52): „Focul a cuprins casa lui S... Prelatul, după care a fost trimis un băieţel, a venit degrabă. La sfatul său, de peretele casei a fost fixat un crucifix. Pe neaşteptate, vîntul stinge flăcările şi casa este salvată!".

Copiilor canadieni li se insuflă dragostea de patrie în următorul mod straniu: „Clima ţării noastre este minunată, mai ales cînd ninge... Locuitorii se simt atunci deosebit de bine... Numai celor laşi le degeră degetele. Cel ce-şi iubeşte cu înflăcărare ţara, nu îngheaţă într-însa!".

Cu asemenea „perle" s-ar putea umple pagină după pagină. Dar credem că e suficient. Este limpede că dacă vom permite sfinţilor părinţi să facă ce vor în toate şcolile, copiii noştri riscă să rămînă pentru totdeauna nişte ignoranţi".

Orice comentarii la aceste constatări şi concluzii sînt de prisos!

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 708 — vineri 17 mai 1963 — 8 pagini 25 bani

Drumul elevului spre viitoarea profesie

O anchetă desfășurată simultan în rîndurile viitorilor absolvenți ai unor școli medii din Brașov, Săcele și Hunedoara ne-a permis să desprindem, pe marginea unor date statistice, cîteva concluzii interesante cu privire la rezultatele muncii în domeniul orientării profesionale a elevilor.

La Brașov și Săcele mulți dintre elevii care vor termina curînd clasa a XI-a și-au exprimat dorința de a urma cursurile institutelor politehnice, ale institutelor agronomice, ale secțiilor pentru predarea disciplinelor realist-practice de la institutele pedagogice sau ale facultăților de fizică și matematică din universități. Preferințele altor elevi se îndreaptă spre institutele medico-farmaceutice sau economice, ca și spre facultățile de științe umanistice. Numeroși elevi își propun să se înscrie în școlile tehnice din Brașov care pregătesc operatori de tratamente termice, tehnicieni electromecanici, tehnicieni proiectanți etc.

La Școala medie din Hunedoara sînt mulți cei care doresc să urmeze facultăți de metalurgie și școli tehnice de specialitate pentru care și-au format o pregătire în cadrul practicii efectuate în producție, precum și cei care doresc să urmeze facultățile realist-practice ale institutelor pedagogice, urmînd în ordine cu procente mai reduse cei care și-au exprimat dorința să urmeze institutele agronomice, medicina, facultățile umanistice și economice etc. Nici unul dintre elevii acestei școli nu mai stă în cumpănă, toți s-au hotărît încă de pe acum asupra drumului pe care doresc să-l urmeze în viață.

Prima constatare pe care ne-o permit datele anchetei este aceea că în anul școlar care se încheie conținutul muncii de orientare profesională a elevilor s-a situat pe o treaptă mai înaltă față de trecut. Într-adevăr, răspunsurile elevilor arată că, ținînd seama și de înclinațiile lor, de domeniul de activitate spre care se simt atrași, ei și-au ales în același timp profesiunea în raport cu cerințele dezvoltării economice și cultural-sociale a țării în perioada desăvîrșirii construcției socialiste. Aceasta constituie, de bună seamă, un rezultat al muncii educative desfășurate de profesori, de diriginți în strînsă legătură cu organizațiile U.T.M. și cu părinții. În deosebi la Hunedoara s-au organizat numeroase acțiuni care au avut ca urmare orientarea masivă a elevilor către sectoarele cheie ale economiei noastre socialiste, către munca direct productivă. Colectivul didactic al școlii hunedorene a organizat, chiar în secțiile combinatului siderurgic din localitate, întîlniri ale elevilor cu Eroul Muncii Socialiste Ștefan Tripșa, cu fruntași în întrecerea socialistă, cu inovatori, i-a invitat pe aceștia la școală pentru a sta de vorbă cu elevii la orele de dirigenție sau în adunări speciale pentru a-i sfătui în alegerea viitoarei lor profesii. Toate acestea s-au îmbinat cu stăruința de a face cunoscute în adîncime elevilor la lecții și în activitatea extrașcolară perspectivele planului de șase ani. Într-un mod deosebit de rodnic au folosit cadrele școlii medii din Hunedoara, în scopul bunei orientări profesionale a elevilor lor, influența educativă a orelor de practică în producție. Exemplul dragostei de muncă, al ținutei etice a muncitorilor, dintre care unii sînt chiar părinți sau frați ai elevilor, i-a făcut pe mulți dintre ei să înțeleagă mai adînc frumusețea și însemnătatea muncii în domeniul industriei grele, să dorească a lucra în acest sector.

Și la Brașov și Săcele s-au organizat acțiuni interesante pe linia orientării profesionale a elevilor — întîlniri cu fruntași în producție din diferite sectoare economice, discuții în orele de dirigenție etc. Totuși, la Săcele nu s-a realizat încă tot ce se putea și trebuia realizat în această privință. O dovedește faptul că unii elevi din clasa a XI-a „A" de la această școală — e drept, puțini la număr — stau încă nehotărîți, neștiind pe ce drum să apuce. Așa cum ne-a explicat dirigintele, elevii respectivi nu se numără printre cei mai buni. Aceasta nu este însă o scuză, ci poate însăși cauza pentru care elevii respectivi n-au reușit pînă acum să stabilească încotro se vor îndrepta în viitor. Socotim că pedagogii din Săcele ar trebui să-și intensifice acum eforturile pentru sprijinirea elevilor respectivi, să desfășoare totodată în rîndurile lor o temeinică muncă educativă, pentru a-i ajuta să pornească pe un drum potrivit în viață.

Au mai rămas numai cîteva săptămîni pînă la absolvirea examenului de maturitate de către promoția anului 1963, dar în timpul acesta se mai pot face multe pe linia orientării profesionale a viitorilor absolvenți. Nu este nevoie și nici nu este indicat să se organizeze pentru aceasta acțiuni numeroase. Este necesar să fie valorificate însă pe deplin roadele muncii instructiv-educative din timpul anului școlar, să se strîngă legăturile cu organizațiile U.T.M. și cu părinții. Preocuparea stăruitoare a școlii, a profesorilor pentru a asigura ca fiecare absolvent să pășească în viață pe calea cea mai potrivită va fi larg răsplătită peste cîțiva ani, cînd vor primi vești despre succesele în producție ale celor care pînă în vara aceasta le-au fost elevi.

AL. CIUCĂ

Lucrări frontale de chimie în laboratorul Școlii medii din Buhuși

Preocupări actuale

În această ultimă etapă a anului școlar, Secția de învățămînt a raionului Rîmnicul Vîlcea și-a intensificat munca, îndrumînd îndeaproape toate școlile din cuprinsul raionului în vederea obținerii unor rezultate cît mai bune în pregătirea elevilor. Astfel, secția a organizat recent o ședință de lucru cu directorii de școli, în care s-au dat indicații concrete cu privire la recapitularea finală a materiei pe obiecte de studiu.

Cu sprijinul organizațiilor de partid, școlile desfășoară și ele, în această perioadă, o activitate rodnică. De pildă, la Școala medie „Vasile Roaită" a avut loc de curînd o ședință a consiliului pedagogic în care s-au discutat sarcinile legate de buna organizare și desfășurare a recapitulării, dîndu-se indicații concrete cu privire la stabilirea celor mai potrivite teme pentru lecțiile recapitulative.

De asemenea, cadrele didactice de la Școala medie „Nicolae Bălcescu" acordă o atenție deosebită sarcinilor legate de încheierea în bune condiții a anului școlar. Cu multă grijă se preocupă conducerea acestei școli și colectivul ei didactic de buna pregătire a elevilor clasei a XI-a în vederea examenului de maturitate.

O muncă rodnică se desfășoară în aceste săptămîni și la școlile de 8 ani din Olănești-Sat, Gura Văii, Mihăești etc.

Probleme ale predării limbii române în discuția cadrelor didactice

De curînd Secția de învățămînt a regiunii București a organizat o consfătuire în care au fost dezbătute problemele predării limbii și literaturii române în școlile de cultură generală din regiune.

Referatul prezentat de către secția de învățămînt a regiunii a fost alcătuit pe baza unui studiu care a urmărit să cunoască progresele realizate în predarea acestor discipline, să desprindă cauzele lipsurilor existente încă în cunoștințele unor elevi și căile lichidării lor. Studiul a arătat că majoritatea elevilor din regiunea București și-au însușit cunoștințele de gramatică și ortografie prevăzute în programele școlare. Demne de remarcat sînt rezultatele înregistrate la elevii din clasele I—IV. Diferite greșeli de gramatică și ortografie caracteristice acestor clase în anii precedenți — cum ar fi utilizarea în chip nepotrivit a liniuței de unire, omiterea și substituirea literelor din cuvinte, ortografierea greșită a pluralului substantivelor, scrierea incorectă a grupurilor „ge", „gi", „ghe", „ghi", au fost înlăturate. Îndeosebi s-au realizat progrese pe această linie la Școala nr. 1 din Călărași, la școala din comuna Furculești, raionul Videle etc. Rezultate îmbucurătoare s-au obținut și în îmbunătățirea pregătirii elevilor din clasele V—VII ale Școlii de 8 ani nr. 1 din Călărași, ale școlii din comuna Tărtășești, raionul Răcari etc.

Relevînd aceste rezultate pozitive, lucrările consfătuirii s-au oprit și asupra deficiențelor care mai persistă încă în pregătirea elevilor. S-a arătat astfel că, deși în clasa I elevii își formează în general, un scris îngrijit, caligrafic și corect, în clasele a II-a și a III-a se constată o scădere a calității scrisului lor. Un fenomen similar a fost observat și la elevii mai mari, care scriu mai corect și mai îngrijit în clasa a V-a decît în clasele a VI-a și a VII-a. Fenomenul a fost pus în legătură cu faptul că, în timp ce în clasele I și a V-a se acordă mai multă atenție exercițiilor practice de scriere, în clasele următoare aceste exerciții sînt neglijate.

Lucrările de control date elevilor din clasele V—VII au arătat că aceștia și-au însușit la un nivel satisfăcător cunoștințele primite în cadrul orelor de lectură literară.

Și în această privință consfătuirea a scos însă la iveală o serie de lipsuri. Bunăoară, unii elevi de la Școala de 8 ani din comuna Cervenia, raionul Zimnicea, nu cunoșteau semnificația schiței „Arendașul român". Elevii clasei a VI-a de la Școala de 8 ani din comuna Bolintin, raionul Titu, în loc să analizeze povestirea „Sobiețchi și românii" și „Scrisoarea III" s-au mărginit doar la povestirea conținutului lor. S-au constatat deficiențe și în limbajul folosit de elevi.

În consfătuire a fost analizată și situația predării literaturii în clasele VIII—XI, arătîndu-se că, în general, au fost obținute rezultate pozitive. Majoritatea elevilor și-au însușit cunoștințele de bază privind structura operelor literare și mijloacele de realizare artistică a acestora, cunosc problemele esențiale ale istoriei literaturii române.

S-a arătat însă că unii dintre elevii Școlii medii din Urziceni nu cunoșc îndeajuns activitatea unor scriitori din istoria literaturii noastre, că o serie de elevi ai Școlii medii din Răcari nu sînt suficient de bine lămuriți asupra limitelor ideologice ale unor scriitori etc. A fost relevată necesitatea ca în cadrul predării lecțiilor de istoria literaturii profesorii să insiste mai mult asupra clarificării problemelor.

Organizată acum, în preajma încheierii anului școlar, consfătuirea profesorilor de limba română din regiunea București a avut calitatea de a indica direcțiile în care este necesar să fie concentrate eforturile cadrelor didactice în vederea îmbunătățirii continue a pregătirii elevilor la limba și literatura română.

M. NICOLAESCU

ÎNDRUMĂRI

privind organizarea și desfășurarea practicii continue în școlile de cultură generală și pedagogice

Practica continuă, alături de lecții, de lucrările de laborator, de instruirea practică, de vizitele în producție, de activitatea în cercurile tehnice etc. constituie un mijloc important prin care se realizează îmbinarea cunoștințelor teoretice cu cele practice, consolidarea priceperilor și deprinderilor de muncă însușite în decursul anului școlar, contribuind în același timp la lărgirea orizontului elevilor și la educarea lor în spirit comunist.

În anii trecuți, elevii școlilor de cultură generală și pedagogice au obținut, sub îndrumarea cadrelor didactice, rezultate bune în cadrul practicii continue. Elevii claselor I-IV și-au îmbogățit cunoștințele în domeniul științelor naturii, au cunoscut împrejurimile orașelor și comunelor în care locuiesc, precum și realizările obținute de oamenii muncii sub conducerea înțeleaptă a partidului nostru. Elevii din clasele V-VI și în special cei din clasele VIII, IX și X au luat parte, într-o formă organizată, la producția de bunuri materiale. Cu acest prilej ei au aplicat în practică cele studiate în timpul anului, și-au lărgit orizontul cu noi cunoștințe.

Ținînd seama de influența instructiv-educativă pe care o are practica continuă asupra elevilor, cadrele didactice, conducerile școlilor și secțiile de învățămînt trebuie să ia din timp toate măsurile pentru ca activitățile practice din luna iunie să se desfășoare în bune condiții.

La școlile de 8 ani din orașe și centre industriale

Practica continuă la clasele I-IV, care se va desfășura în perioada 1-5 iunie, va consta în activități recreative, potrivite vîrstei elevilor din aceste clase. Astfel, elevii claselor I și II, sub conducerea învățătorilor, vor face vizite la monumentele istorice, culturale și monumentele naturii din localitate. De asemenea, se vor organiza excursii în parcuri, pe cîmp, la pădure și în împrejurimile localității. Pentru ca aceste activități să fie atractive și educative, învățătorii le vor povesti copiilor, pe scurt, istoricul monumentelor vizitate și îi vor antrena la îngrijirea lor, în semn de respect față de acestea. Elevii vor fi antrenați, de asemenea, la culesul plantelor medicinale, cu grija însă ca aceste activități să nu fie obositoare sau dăunătoare sănătății copiilor.

Elevii claselor III și IV vor efectua zilnic, sub conducerea învățătorilor, lucrări privind îngrijirea monumentelor. De asemenea, ei vor îngriji parcurile și pomii, (văruirea, săparea în jurul tulpinei, distrugerea dăunătorilor etc.), se vor ocupa de îngrijirea curții școlii și de înfrumusețarea ei cu straturi de flori; de completarea colecțiilor școlare de științe naturale și îngrijirea colțului naturii vii; vor face excursii în împrejurimile localității, vor culege plante medicinale, vor efectua lucrări agricole ușoare pe terenul experimental al școlii etc.

Activitățile practice din această perioadă la clasele I-IV se vor desfășura zilnic timp de 2-3 ore și vor alterna cu cîntece și jocuri recreative.

La clasele V-VI, practica continuă se va organiza în perioada 11-22 iunie și va avea o durată de 3 ore zilnic. În cadrul acestei practici elevii vor termina anumite lucrări rămase din timpul anului școlar, vor confecționa diferite aparate simple de laborator, vor participa la repararea sculelor, a materialului didactic (hărți, planșe), a cărților din bibliotecă etc. Tot în această perioadă se vor organiza vizite la diferite întreprinderi, convorbiri cu muncitori fruntași și ingineri asupra unor profesiuni și a perspectivelor de dezvoltare ale acestora, asupra aptitudinilor necesare pentru exercitarea unei profesiuni, vor viziona filme și diafilme pe teme tehnice etc. care vor contribui la o mai justă orientare a lor în alegerea viitoarei profesiuni. De asemenea, se vor termina și selecționa obiectele pentru expoziția de sfîrșit de an.

Ținînd seama de faptul că sălile de lucru nu pot cuprinde zilnic toate clasele, conducerile școlilor vor întocmi un plan de desfășurare a practicii continue, programînd zilnic, prin rotație, anumite clase care să lucreze în sălile de lucru, în timp ce celelalte clase vor participa la alte activități (repararea materialului grafic și a cărților, colectarea hîrtiei, vizitarea unor întreprinderi, întîlniri cu muncitorii și inginerii din fabrici și uzine, proiecțiile de filme și diafilme pe teme tehnice organizate în școală etc.).

La școlile de 8 ani de la sate

Practica continuă la clasele I-IV din școlile de la sate se va organiza la fel ca la școlile de 8 ani din orașe și centre industriale.

Cu elevii claselor V-VI practica continuă se va desfășura în perioada 11-22 iunie și va avea o durată de 5 ore zilnic. Școlile care au organizat cu anumite clase practica continuă la începutul anului școlar sau în timpul anului școlar vor încheia cursurile la data de 22 iunie.

Practica continuă la școlile de la sate se va organiza în G.A.S., G.A.C și pe terenul experimental al școlii, sub conducerea profesorilor care au predat agricultura, științele naturale, sau a celorlalți profesori din școală.

Pentru buna organizare și desfășurare a activităților practice continue, conducerile școlilor vor lua din timp legătura cu conducerile G.A.S. și G.A.C. în vederea stabilirii planului de muncă.

În timpul practicii elevii vor participa la muncile agricole specifice regiunii și sezonului în care se desfășoară această activitate, ținînd seama și de programa școlară a clasei respective.

Pentru a-i antrena pe elevi la activitățile practice și a-i stimula pe cei care se evidențiază în muncă, la panoul școlii se vor afișa rezultatele obținute de fiecare clasă, precum și numele elevilor evidențiați.

Organizarea activităților practice de două săptămîni în școlile medii

Clasele a VIII-a ale școlilor medii în care a avut loc studiul mașinilor cu aplicații practice vor desfășura practica continuă în perioada 11-22 iunie, în sălile de lucru din școală sau în atelierele școlilor de meserii, sub conducerea profesorilor maiștri, cîte 3 ore zilnic. În cadrul lucrărilor practice elevii vor executa obiecte la care se aplică operațiile de lăcătușărie învățate în timpul anului școlar, confecționînd materiale didactice, ca de exemplu: stativ pentru eprubete (din lemn sau metal); stativ pentru uscat eprubete; stativ pentru pîlnii de filtrare (din lemn sau metal); stativ pentru pipete, biurete; cutii pentru colecții (minerale, fosile etc.); instrumente pentru tablă (raportor, echer 45°, echer 30°, metru, teu, compas); sonometru (cu 3 coarde din care una reglabilă); clește pentru eprubete (din metal sau lemn); capacități din tablă; figuri geometrice, din materiale diferite, pentru determinarea centrului de greutate; corpuri geometrice din tablă sau sîrmă; corpuri geometrice de revoluție; pantograf; cilindri pentru determinarea căldurii specifice; bucală pentru demonstrarea forței centrifuge; cilindru cu deschideri laterale (pentru hidrostatică); inel și bilă (pentru demonstrarea dilatației corpurilor solide).

În școlile medii unde există mai multe clase a VIII-a și sălile de lucru nu pot cuprinde zilnic toate clasele, se va elabora un program special de cuprindere a elevilor la activitățile practice. Programul va prevedea cuprinderea prin rotație a elevilor în sălile de lucru și lucrările ce se vor da zilnic claselor necuprinse la practică. Aceste clase vor fi antrenate la lucrări de reparare și confecționare a materialului didactic sub conducerea profesorilor de specialitate.

Se recomandă să se efectueze cu elevii necuprinși la practică următoarele: confecționarea de planșe pentru științe naturale, fizică, chimie, geografie, matematică etc.; repararea cărților din bibliotecă; vizite la întreprinderi industriale și agricole, muzee, expoziții; vizionări de filme, diafilme și diapozitive legate de conținutul lecțiilor din timpul anului școlar etc.

Elevii claselor a VIII-a din școlile medii de la sate vor desfășura aceste activități la S.M.T. G.A.S. și G.A.C., participînd efectiv, sub conducerea profesorilor de științe naturale, la muncile agricole corespunzătoare sezonului.

Practica în producție cu elevii claselor IX-X se va organiza în perioada 11-22 iunie.

Elevii de la școlile medii din orașe și centre industriale vor desfășura activitățile practice continue în întreprinderi industriale și pe șantiere de construcții, iar cei de la școlile medii din mediul rural vor desfășura aceste activități în cadrul S.M.T., la centrele mecanice, la G.A.S. și G.A.C. Durata practicii va fi de 4 ore zilnic.

Pentru buna desfășurare a practicii în producție, secțiile de învățămînt regionale, raionale și orășenești vor alcătui un plan concret de desfășurare a practicii în producție a elevilor din școlile medii, avînd grijă ca toate școlile să aibă asigurate locurile de muncă necesare fără să aglomereze întreprinderile.

Secțiile de învățămînt raionale și orășenești și conducerile școlilor vor avea în vedere ca elevii claselor IX-X să efectueze practica continuă la aceleași specialități ca și în timpul anului școlar. În cazuri cu totul excepționale, cînd nu vor fi cuprinși toți elevii în cadrul acestor specialități, secțiile de învățămînt pot aproba organizarea practicii continue și la alte specialități.

La școlile medii cu instruire practică în producție

Clasele VIII-X ale școlilor medii cu instruire în producție vor desfășura practica continuă în perioada 11—22 iunie astfel:

Elevii din clasele a VIII-a își vor desfășura activitățile practice în școală și vor face în această perioadă 2-3 vizite la întreprinderile unde vor lucra începînd din clasa a IX-a. Cu prilejul vizitelor se va pune accentul pe lămurirea unor probleme predate în cadrul tehnologiei materialelor și lăcătușăriei, precum și pe modul de aplicare în producție a unor legi și principii studiate la obiectele de cultură generală. Li se va vorbi totodată elevilor despre profilul întreprinderii, despre ramura din care face parte și despre locul ce-l ocupă în cadrul economiei naționale, li se vor prezenta secțiile de bază și auxiliare, li se vor da lămuriri despre modul de organizare a procesului de producție etc.

Cu clasele IX-X practica se va organiza, de comun acord cu întreprinderile, zilnic cîte 4 ore în secțiile și în meseriile unde au lucrat elevii în timpul anului. În cazul cînd în aceeași secție și în aceeași meserie trebuie să lucreze mai multe clase, pentru a nu se aglomera întreprinderea aceste clase vor fi programate în 2-3 schimburi, reducîndu-se în acest caz practica la 3 ore. Elevii școlilor medii care fac practică în agricultură vor face zilnic cîte 5 ore de practică continuă.

Ținînd seama de faptul că elevii claselor IX-X au lucrat în timpul anului școlar efectiv o zi pe săptămînă în producție și cunosc deci specificul muncii și pe muncitori, în perioada acestor două săptămîni ei vor fi antrenați să contribuie la activități legate de producție, alături de muncitori.

Conducerile școlilor, de comun acord cu conducerile întreprinderilor, vor organiza în această perioadă probe practice cu elevii, în scopul cunoașterii nivelului de pregătire practică și tehnologică a acestora. Probele practice vor fi stabilite împreună cu conducerile secțiilor unde lucrează elevii și vor fi apreciate de profesorul-maistru și conducerea secției unde a avut loc proba. Conținutul probelor practice va fi stabilit de profesorul maistru împreună cu inginerii, maiștrii și muncitorii care au supravegheat și îndrumat practica elevilor în timpul anului școlar. În cadrul lor se va urmări calitatea deprinderilor practice însușite, nivelul de pregătire tehnologică, calitatea lucrării. Situația probelor practice date de elevi, inclusiv notele acordate acestora, va fi păstrată la arhiva școlii, constituind un document de studii.

La sfîrșitul celor două săptămîni de activități practice, conducerile școlilor și cadrele didactice vor organiza o încheiere festivă a acestor activități în întreprindere. Cu acest prilej se vor aduce mulțumiri muncitorilor, inginerilor și maiștrilor care au sprijinit procesul pregătirii practice a elevilor. Totodată, conducerile școlilor vor întocmi, împreună cu comisia metodică de activități practice, o informare privind modul cum s-au desfășurat activitățile practice continue, pe care o vor înainta Ministerului Învățămîntului — Serviciul instruirii practice și materialului didactic — pînă la 1 iulie.

La școlile pedagogice de învățători și educatoare

La școlile pedagogice de învățători și educatoare, practica continuă se va organiza în perioada 11-22 iunie în cîte 4 ore zilnic. Școlile pedagogice de învățători vor programa activități practice în agricultură (la G.A.S., G.A.C., și pe terenul agricol experimental). Școlile pedagogice de educatoare vor organiza activitățile practice în școală. Elevele vor fi antrenate în această perioadă să confecționeze material didactic necesar grădinițelor de copii și obiecte de lucru de mînă. Astfel, ele vor executa, sub conducerea cadrelor didactice, următoarele lucrări: material didactic pentru jocurile didactice, pentru povestiri și pentru lecturi după imagini, potrivit prevederilor programei grădiniței de copii; colecții de materiale și modele pentru aplicații și confecții potrivit programei. Este indicat ca aceste colecții lucrate de eleve să fie păstrate în școală, urmînd ca la absolvirea școlii fiecare elevă să primească materialul didactic confecționat de ea, pe care să-l ducă în grădinița unde va fi repartizată.

★

Pentru ca activitatea practică de două săptămîni să-și atingă pe deplin scopul este necesar ca directorii școlilor să acorde o mare atenție organizării lor și în special practicii direct în producție. În acest scop se vor stabili din timp întreprinderile unde se vor organiza activitățile practice, locurile de muncă și lucrările pe care le vor executa elevii. Înainte de începerea practicii efective, elevii vor fi instruiți, la locul de practică, asupra specificului muncii, asupra mașinilor și uneltelor cu care vor lucra și li se vor da instrucțiunile necesare cu privire la protecția muncii și tehnica securității muncii. În vederea desfășurării în bune condițiuni a activităților practice, conducerile școlilor de cultură generală și pedagogice vor alcătui un plan de măsuri care să prevadă repartiția locurilor de practică pe grupe de elevi, conținutul muncii în producție și cadrele didactice care vor conduce și îndruma aceste activități și vor răspunde de desfășurarea lor. Planul de măsuri va fi dezbătut și aprobat de consiliul pedagogic și va fi adus din timp la cunoștința elevilor și părinților.

Secțiile de învățămînt regionale, raionale și orășenești vor urmări modul cum au organizat școlile de cultură generală activitățile practice de două săptămîni și vor îndruma în perioada desfășurării lor cadrele didactice. Totodată, vor urmări ca școlile să nu organizeze în această perioadă excursii în alte localități. Excursiile se vor face numai la întreprinderile din localitatea respectivă.

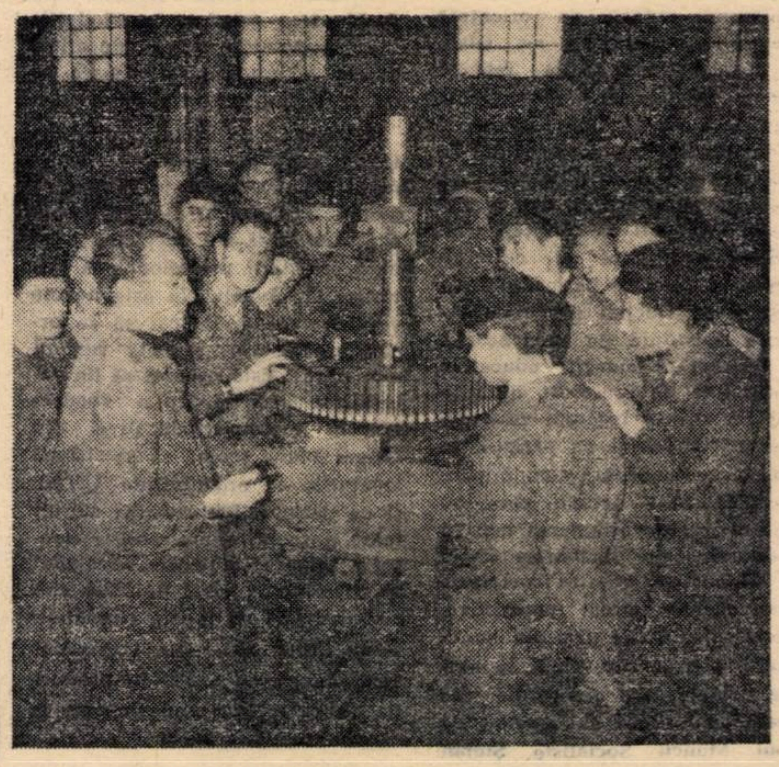

Elevii Școlii medii „I. L. Caragiale" din București în timpul practicii la Atelierele centrale I.T.B.

Studiul individual al elevilor

Ultima etapă a anului şcolar, perioada lucrărilor scrise, a recapitulărilor finale, a examenelor, solicită în cea mai mare măsură munca independentă a elevilor, studiul individual. De aceea socotim potrivit să ridicăm cîteva din problemele privitoare la această activitate.

Organizare şi îndrumare

Şcoala este chemată să le formeze elevilor o atitudine activă, creatoare în procesul învăţării, aşa încît ei să nu se mulţumească numai să preia concluziile ştiinţei ca atare, ci să analizeze fenomenele, să pătrundă în esenţa lor să poată mînui independent, creator cunoştinţele însuşite în vederea rezolvării unor probleme teoretice şi practice. În faţa profesorilor stă sarcina dezvoltării activităţii intelectuale a elevilor, a dezvoltării gîndirii lor şi a priceperii lor de a înainta singuri spre cunoaşterea fenomenelor, deoarece altfel se ajunge inevitabil la mediocritate şi formalism.

Experienţa personală, experienţa şcolilor în care muncim ne-a arătat că dezvoltarea deprinderii elevilor de a studia este un proces complex, care nu poate fi rezolvat prin măsuri izolate, ci presupune un sistem de măsuri privind munca profesorilor şi a diriginţilor în clasă şi în cercurile ştiinţifice, munca direcţiei şcolii, a consiliului pedagogic şi a comisiilor metodice, a organizaţiei de tineret şi a familiei. Toate aceste măsuri trebuie unificate într-un sistem, a cărui influenţă concentrată grăbeşte procesul ridicării calităţii învăţămîntului.

Măsurile pe care le vom lua sînt menite să prevină şi să înlăture unele fenomene negative care se mai întîlnesc în pregătirea elevilor: reproducerea mecanică a lecţiilor, expunerea confuză a cunoştinţelor, folosirea greşită a noţiunilor de bază, slaba dezvoltare a capacităţii de a sintetiza şi sistematiza, a posibilităţii de a selecta esenţialul, nepriceperea de a folosi cunoştinţele în condiţii noi, în practică. Fără a căuta vinovaţi de circumstanţă, trebuie să recunoaştem că multe din cauzele acestor lipsuri se află în activitatea cadrelor didactice. Într-adevăr, unii învăţători şi profesori, preocupaţi numai de parcurgerea materialului, caută o metodă de predare „cît mai economicoasă", mai „sigură". Aceasta îi face să explice ei înşişi tot ce este prevăzut în programă, să dea singuri toate exemplele, să formuleze personal toate concluziile, elevilor nerămînîndu-le decît să reproducă cele spuse de dînşii. Dar în asemenea situaţii se formează la elevi cel mult capacitatea de a memora cunoştinţele. Este firesc deci ca, la primul „de ce ?" care apare în întrebările învăţătorului sau profesorului, totul să se năruie ca un castel clădit pe nisip. Putem înlătura acest mare neajuns al predării, numai dacă ne străduim să contribuim la dezvoltarea gîndirii independente a elevilor, a interesului lor pentru cunoştinţe, a spiritului lor de muncă creatoare. Independenţa gîndirii elevilor se manifestă, în primul rînd, în capacitatea lor de a se orienta într-o situaţie nouă, de a sesiza problemele şi de a găsi căile juste pentru rezolvarea lor.

Cum stimulăm interesul elevilor pentru studiu ? Procedeele la care putem recurge în acest scop sînt foarte variate. Începerea lecţiei noi prin explicarea importanţei ei pentru viaţa practică, abordarea temei sub formă de problemă — „Ce ar fi dacă... ?", „De ce fenomenul x se întîmplă aşa şi nu altfel ?" etc. — apelul permanent la cunoştinţele anterioare ale elevilor, solicitarea acestora de a da exemple proprii — iată cîteva din procedeele folosite de profesorii fruntaşi. Ele nu numai că trezesc interesul elevilor pentru studiu, dar le dezvoltă şi gîndirea independentă, contribuind direct la însuşirea temeinică a cunoştinţelor, la ridicarea calităţii învăţămîntului. Ele nu se aplică numai la comunicarea noilor cunoştinţe, ci şi la fixarea lor, la verificare, ca şi — în largă măsură — în lecţiile de recapitulare, a căror bună organizare preocupă îndeosebi cadrele didactice în această perioadă.

Dar formarea şi dezvoltarea capacităţii de muncă independentă a elevilor, premiză a însuşirii temeinice a cunoştinţelor, nu se realizează numai în predare. Ea cuprinde o întreagă varietate de aspecte, printre care un loc important îl ocupă îndrumarea elevilor asupra modului cum să ia notiţe, cum să folosească manualul, cum să facă sinteze, sistematizări şi generalizări etc.

Notiţele elevilor reprezintă prima formă de prelucrare independentă a cunoştinţelor predate de către profesori. Se observă însă că majoritatea elevilor au tendinţa de a nota cuvînt cu cuvînt ceea ce spune profesorul. Unii o fac pentru că nu ştiu cum să procedeze, alţii pentru că profesorii lor practică încă sistemul dăunător al dictatului, iar alţii pentru că li se cere să răspundă numai „aşa cum s-a spus la explicaţii".

La Şcoala medie nr. 1 din Craiova, comisia metodică de limba română şi-a înscris în planul de muncă, printre alte probleme, şi problema orientării elevilor asupra felului cum să-şi ia notiţe. După discuţiile purtate în şedinţa comisiei metodice profesorii i-au îndrumat pe elevi să ia notiţe folosind fraze proprii, să noteze numai esenţialul, să utilizeze titluri şi subtitluri, schema, numerotarea, să-şi completeze notiţele acasă folosindu-se şi de manual. Rezultatul a fost că elevii claselor în care s-au dat astfel de îndrumări au înregistrat reale progrese în însuşirea cunoştinţelor.

Strîns legată de problema notiţelor este formarea deprinderii elevilor de a munci în mod independent cu manualul. Menţionăm numai cîteva din metodele şi procedeele utilizate cu succes în această privinţă la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 din Craiova. Una din ele a fost aceea de a cere elevilor să citească un paragraf sau un capitol şi de a extrage apoi esenţialul. De unde le începuta aceasta se făcea cu multe greşeli şi confuzii, treptat s-au obţinut rezultate foarte bune. S-a trecut apoi la o formă mai complexă : s-a citit un text şi s-au pus întrebări la care textul nu dă răspuns direct, elevii trebuind să-l deducă din materialul citit. Progresiv s-au folosit şi alte forme : s-a citit din manual despre două evenimente sau fenomene şi li s-a cerut elevilor să le compare între ele, să arate faptele care confirmă o anumită concluzie, să demonstreze o anumită teză folosind materialul din manual, să explice un fapt, o afirmaţie sau o concluzie pe baza ilustraţiilor din manual. Folosindu-se aceste procedee timp de un an, la istorie, cu o clasă a VI-a de la Şcoala medie nr. 2 din Craiova, s-a obţinut ridicarea notelor cu 1—2 puncte la fiecare elev. În felul acesta s-a dezvoltat capacitatea elevilor de a observa, de a sistematiza, de a sesiza esenţialul, de a generaliza şi abstractiza.

La reproducerea mecanică a cunoştinţelor sau la expunerea confuză a acestora se ajunge şi pentru că unii elevi nu cunosc conţinutul unor noţiuni de bază la fiecare din obiectele planului de învăţămînt. Un sondaj făcut în clasele a VII-a şi a XI-a ale cîtorva şcoli din Craiova a arătat că sînt elevi care nu cunosc conţinutul corect al unor noţiuni esenţiale de istorie, matematică şi fizică. Cele mai frecvente greşeli au fost reducerea conţinutului noţiunilor la o singură notă esenţială, adăugarea de însuşiri neesenţiale sau variabile, definirea numai prin genul proxim sau numai prin diferenţa specifică etc. Toate aceste lipsuri sînt legate şi ele de munca profesorilor în clasă. Într-adevăr, adesea definiţiile nu sînt explicate şi se cere elevilor numai să înveţe „ca în carte". În transmiterea noţiunilor noi nu se acordă totdeauna atenţie însuşirilor diferenţiale faţă de cele de asemănare, şi, chiar în explicaţia profesorului, însuşirile esenţiale nu sînt uneori suficient subliniate, fiind puse pe acelaşi plan cu cele neesenţiale. Pe de altă parte, dacă vom examina planurile trimestriale ale unor profesori, de exemplu, vom constata că se subapreciază sistematizările şi sintezele de la sfîrşitul temelor sau capitolelor. De asemenea, orele de pregătire pentru teză se reduc nu o dată la simpla repetare a unor lecţii. Greşeli serioase în acest sens se întîlnesc şi acum, în perioada recapitulărilor finale, cînd adesea se reiau mecanic unele teme, în ordinea parcurgerii lor în timpul anului. Cum şi unde să-şi însuşească elevii capacitatea de a sistematiza, de a sintetiza, de a generaliza şi abstractiza dacă nu în clasă, sub directa îndrumare a profesorului ? Dacă acest lucru nu se realizează, e limpede că studiul lor individual va fi lipsit de metodă, învăţarea reducîndu-se la o memorare mecanică.

Preocupările privind dezvoltarea capacităţii de studiu a elevilor trebuie să fie permanent şi în atenţia directorului, a consiliului pedagogic, a comisiilor metodice. Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 din Craiova au dat o atenţie deosebită acestei probleme în anul şcolar curent. În consiliile pedagogice şi la comisiile metodice din aceste şcoli s-au dezbătut teme ca : „Sarcinile colectivului didactic în formarea stilului de muncă intelectuală al elevilor", „Metodica formării stilului de muncă al elevilor la diferite obiecte", „Contribuţia dirigintelui la formarea stilului de muncă al elevilor", „Cum îi învăţăm pe elevi să muncească independent cu manualul", „Metode de formare a capacităţii de muncă independentă a elevilor" etc. Ridicarea substanţială a calităţii învăţămîntului, a numărului de note bune şi foarte bune este o urmare directă a acestor preocupări ale consiliilor pedagogice şi comisiilor metodice. Organele colective ale şcolilor respective au îndrumat şi pe diriginţi să discute cu elevii, în funcţie de condiţiile concrete ale fiecărei clase, temele menite să dezvolte interesul lor faţă de studiu, ca, de pildă, „Dragoste, pasiune şi perseverenţă în muncă", „Semnificaţia luptei pentru calitate în socialism" etc. La rîndul lor, adunările tematice ale utemiştilor, adunări în care s-au discutat teme ca „Semnificaţia socială a învăţăturii", „Răspunderea în societatea socialistă" şi altele, au influenţat pozitiv munca elevilor de ridicare a calităţii pregătirii lor, i-au determinat să acorde o atenţie sporită studiului individual.

În cadrul sistemului de măsuri şi acţiuni menite să ducă la mai buna îndrumare a muncii individuale a elevilor o atenţie sporită trebuie acordată orientării părinţilor. Ştim, de exemplu, cît de mare însemnătate are organizarea unui regim raţional de învăţătură şi odihnă. Respectarea pauzelor după o oră de muncă, odihna prin exerciţii fizice şi jocuri de mişcare în aer liber — aşa numita odihnă activă — condiţiile igienice ale locului de muncă — sînt cerinţe de a căror respectare zilnică, pînă la transformarea lor în deprinderi, putem fi siguri numai dacă ne asigurăm ajutorul familiei. Pentru aceasta, însă, familia trebuie să cunoască importanţa lor, să fie îndrumată de şcoală asupra felului cum să le respecte. Ştim cît de înrădăcinate sînt la o serie de elevi unele deprinderi greşite ca efectuarea temelor înainte de a învăţa lecţiile, învăţarea mai întîi a lecţiilor mai uşoare etc. Toate acestea pot fi, de asemenea, înlăturate cu ajutorul familiei dacă părinţii sînt bine îndrumaţi de şcoală.

În sfîrşit, vrem să menţionăm că la intensificarea preocupării cadrelor didactice, a şcolilor pentru organizarea şi îndrumarea studiului individual al elevilor ar contribui mult orientarea pentru elaborarea unor lucrări care să trateze procesul de învăţămînt nu numai ca teorie a procesului de transmitere a cunoştinţelor, ci şi ca mijloc de a pune în mîna elevilor instrumentul cunoaşterii individuale, al muncii individuale, care să arate, pe baze ştiinţifice, cele mai indicate căi de dezvoltare a activităţii intelectuale de sine stătătoare a elevilor.

NIC. A. ANDREI
directorul Şcolii medii nr. 1

ION DUMITRESCU
Profesor la Şcoala medie nr. 2
Craiova

Sprijin în studiul individual

În funcţie de particularităţile şcolarilor

De obicei, atunci cînd diriginţii sau profesorii dau îndrumări elevilor cu privire la felul în care trebuie să-şi organizeze studiul individual, se opresc la probleme de ordin general care pot să intereseze pe toţi elevii clasei. Astfel de îndrumări sînt, neîndoielnic, utile. Nu le putem socoti însă în acelaşi timp şi suficiente, deoarece, dacă fiecare elev ştie cum să muncească în general, nu fiecare întruneşte şi condiţiile în care normele generale sînt pe deplin eficiente. De aceea considerăm că este de datoria pedagogilor să se ocupe de acest aspect al muncii independente a elevilor avînd în vedere şi particularităţile specifice fiecăruia dintre ei.

Pentru a putea face mai bine înţeleasă această necesitate vom porni de la cîteva cazuri concrete. Să cercetăm, de pildă, situaţia cîtorva copii cu pregătire slabă şi mediocră din clasa a VI-a „A" de la Şcoala de 8 ani nr. 124 din Bucureşti. Să-i luăm pe rînd.

Unul din ei e complet dezorganizat. Nu prea îi place să muncească. Preferă preocupările distractive : ar sta toată ziua să bată mingea sau să vadă filme. Totuşi, în clasă dovedeşte deseori o minte ageră şi, atunci cînd se pun probleme care solicită raţiunea, reuşeşte, dacă bruma de cunoştinţe pe care şi le-a însuşit îl ajută să le rezolve rapid. Ascultă de asemenea cu plăcere lecţiile atunci cînd ele îmbracă un caracter mai viu.

Una din colegele lui este dimpotrivă o fată cu foarte multă bunăvoinţă. Munceşte mult, este sîrguincioasă şi liniştită. În timpul lecţiilor se străduieşte să fie atentă şi să înţeleagă. Dar nu întotdeauna reuşeşte. Profesoara de limba romînă a luat-o într-o zi în cancelarie şi a ajutat-o să înveţe la gramatică. În răstimp de aproape o oră eleva a înţeles problema diatezelor şi le ştie şi acum. Cu acest prilej, profesoara a constatat că eleva abstractizează foarte greu. În schimb, memorează cu relativă uşurinţă.

Un alt caz : un elev a cărui supraveghere este neglijată de părinţi. Situaţia la învăţătură, slabă. Îi place să citească foarte mult. Ce citeşte ? Cărţi de aventuri, romane ştiinţifico-fantastice. Cea mai mare parte a timpului liber o foloseşte cu lecturile şi, bineînţeles, nu-i mai rămîne vreme de învăţat. Cu toată această lectură abundentă, se exprimă greoi atît în scris cît şi oral, are un vocabular slab dezvoltat. Explicaţia : în lectură nu urmăreşte decît dinamica acţiunii. Nu reuşeşte să-şi concentreze atenţia în timpul studiului.

Desigur că dacă vom face acestor elevi recomandări generale cu privire la studiul individual, recomandări de genul „trebuie să învăţaţi organizat, să vă eşalonaţi materia de-a lungul a mai multe zile, să învăţaţi sistematic, să vă notaţi în timpul studiului problemele neînţelese pentru a cere lămuriri în orele de consultaţii etc. etc., elevii respectivi nu vor cîştiga prea mult. Chiar dacă ei înţeleg necesitatea respectării acestor recomandări în munca lor vor apare dificultăţi strict legate de particularităţile lor. De aceea este necesar ca profesorul, care îi cunoaşte bine sub toate aspectele, să-i ajute pentru a învinge tocmai aceste dificultăţi. Aşa, de pildă, el va trebui să se ocupe cu ajutorul părinţilor de organizarea unui regim de muncă riguros pentru primul elev. Întrucît se pare că acest elev nu este apt pentru un efort neîntrerupt mai îndelungat, va fi probabil necesar ca în cadrul programului de studiu individual să fie intercalate momente de relaxare, momente în care să se joace şi să se destindă.

Pentru colega lui, a cărei situaţie este cu totul diferită, soluţiile vor fi evident deosebite. Ea nu are nevoie de îndemnuri la muncă, ci de ajutor pentru înţelegerea celor învăţate. Va fi probabil nevoie să fie chemată mai des decît alţi colegi ai ei la meditaţii şi consultaţii, pentru a i se lămuri unele probleme mai dificile.

Ultimul elev trebuie să-şi reducă volumul de lectură extraşcolară în această perioadă de sfîrşit de an — şi pentru aceasta va fi necesar, desigur, să se ia legătura şi cu părinţii lui. Totodată va trebui să i se arate practic cum să înveţe, cum să-şi menţină atenţia trează în timpul studiului.

Exemplele date aici au avut ţelul de a sublinia încă o dată că îndrumarea muncii independente a elevilor nu trebuie făcută numai în general, concepînd clasa ca un singur tot, ci şi pornind de la particularităţile specifice fiecărui elev în parte.

V. OCTAVIAN

In ultimele săptămîni de şcoală

Pentru a aprofunda cunoaşterea marxism-leninismului

Pregătirea temeinică a elevilor pentru obţinerea unor rezultate bune la examenul de maturitate constituie în momentul de faţă, după cum este şi firesc, preocuparea cea mai de seamă a profesorilor care predau marxism-leninismul. Ei folosesc perioada recapitulării nu numai pentru a contribui la consolidarea cunoştinţelor elevilor ci şi, mai ales, pentru a-i ajuta să le poată folosi ca pe un sprijin important care să le permită să se orienteze în mod just în reţeaua extrem de complexă a fenomenelor lumii înconjurătoare, să le interpreteze în mod ştiinţific, să găsească un răspuns la problemele majore ale contemporaneităţii, să ştie cum să rezolve sarcinile puse de practica desăvîrşirii construcţiei socialiste.

Obiectivul principal urmărit acum de profesori este de a aprofunda cunoaşterea de către elevi a marxism-leninismului ca o concepţie unitară, armonioasă despre fenomenele din natură, societate şi gîndire, ca un sistem de idei care se condiţionează reciproc şi sînt în strînsă legătură unele cu altele, să-i facă să vadă conexiunea, interdependenţa strînsă între tezele socialismului ştiinţific, ale economiei politice marxist-leniniste şi ale filozofiei materialiste. În deosebi ei urmăresc să clarifice pe deplin elevilor legătura indisolubilă între teoria marxistă şi practica socială, să-i ajute să înţeleagă caracterul ştiinţific al politicii partidului nostru, aplicarea creatoare de către acesta a învăţăturii marxist-leniniste. Tot atît de importantă este pentru profesori, în această perioadă, întărirea convingerilor pe care şi le-au format elevii pe baza studierii marxism-leninismului, astfel încît ei să considere cauza pentru care luptă poporul nostru, sub conducerea partidului, ca o cauză a lor proprie, să fie însufleţiţi de sentimentul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar, al urii faţă de orice formă de exploatare, să fie pătrunşi de spiritul partinităţii comuniste, al luptei împotriva ideologiei burgheze.

Pentru a realiza o astfel de pregătire a elevilor numeroşi profesori se preocupă îndeaproape de stabilirea unor teme recapitulative care, polarizînd tot ce este important, esenţial în întreaga problematică dată de programa acestui obiect de învăţămînt, să realizeze integrarea într-un tot armonios a cunoştinţelor asimilate.

O temă care răspunde unei asemenea cerinţe este, de pildă, „Importanţa legilor fundamentale ale dialecticii marxiste pentru lupta revoluţionară a clasei muncitoare". In cadrul acestei teme, pornind de la discuţii în jurul legii unităţii şi luptei contrariilor ca izvor al oricărei dezvoltări, profesorul îi poate conduce pe elevi spre analiza procesului legic al dezvoltării sociale, spre concluzia că revoluţiile sociale — „locomotivele istoriei" — îşi au cauza în conflictul dintre forţele de producţie în continuă dezvoltare şi relaţiile de producţie perimate. Pe baza cunoştinţelor de economie politică discuţia va scoate în lumină faptul că acumularea capitalului duce la ascuţirea tuturor contradicţiilor capitalismului, punînd astfel în mod imperios problema necesităţii înlăturării relaţiilor de producţie capitaliste pentru descătuşarea forţelor de producţie, ceea ce nu se poate realiza decît pe calea revoluţiei socialiste. Elevii îşi vor da astfel şi mai bine seama de necesitatea obiectivă a revoluţiei socialiste, determinată de contradicţiile care sfîşie capitalismul şi în special de contradicţia fundamentală dintre caracterul tot mai social al producţiei şi forma privat-capitalistă a însuşirii rezultatelor ei.

Adîncirea contradicţiilor capitalismului în condiţiile crizei generale a capitalismului constituie, de asemenea, o problemă care se integrează în tema mai sus enunţată şi care este de natură să scoată în evidenţă legitatea proceselor dezvoltării sociale. Ea dă totodată posibilitatea să se adîncească convingerile elevilor cu privire la justeţea şi caracterul ştiinţific al politicii partidului nostru care, analizînd contradicţiile existente în Romînia burghezo-moşierească, a stabilit în ce constau caracterul şi perspectivele revoluţiei în ţara noastră. Este necesar să se scoată în lumină, cu acest prilej, faptul că partidul, combătînd pe oportunişti şi folosind contradicţiile interne ale regimului burghezo-moşieresc,a pregătit minuţios insurecţia armată de la 23 August 1944, care marchează începutul revoluţiei populare din ţara noastră — cînd clasa muncitoare, unind în jurul ei masele largi ale ţărănimii, a zdrobit uneltirile reacţiunii interne şi ale imperialiştilor, înfăptuind importante transformări revoluţionare.

O deosebită atenţie trebuie acordată discuţiilor privind politica partidului de construire a bazei economice a socialismului, politică datorită căreia s-a asigurat lichidarea oricăror contradicţii antagoniste care existau în ţara noastră şi posibilitatea trecerii la etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste.

Orientată în acest fel, discuţia îi va conduce pe elevi spre concluzia că teoriile ideologilor burghezi cu privire la „exportul" de revoluţie sînt lipsite de orice temei, revoluţia fiind rezultatul luptei şi biruirii contradicţiilor interne, opera poporului condus de partid.

În mod asemănător, prin împletirea cunoştinţelor de filozofie, de economie politică şi socialism ştiinţific vor putea fi analizate şi alte probleme esenţiale ale cursului.

Se impune cu necesitate ca lecţiile de recapitulare să pună cu tărie în evidenţă unitatea dintre teoria marxistă şi practica revoluţionară. În acest scop putem stabili, de pildă, o temă cum este „Creşterea productivităţii muncii — unul din factorii hotărîtori care asigură victoria noii orînduiri sociale". Pornind de la teoria marxistă că în socialism acţionează legea economică a creşterii neîntrerupte a productivităţii muncii şi bazîndu-se pe Raportul prezentat de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de al III-lea Congres al P.M.R., discuţia în jurul acestei teme trebuie să-i ducă pe elevi la înţelegerea profundă a faptului că creşterea productivităţii muncii este izvorul principal al reproducţiei socialiste lărgite, o condiţie esenţială pentru ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc. Desigur, lecţia nu se va opri la formularea acestei teze teoretice, ci va arăta cum o aplică partidul nostru în viaţă, cum mobilizează masele de oameni ai muncii în lupta pentru creşterea neîncetată a productivităţii muncii, folosindu-se în acest scop cunoştinţele dobîndite de elevi prin studierea documentelor de partid, prin citirea presei etc. Pentru a dezvolta priceperea elevilor de a aplica în practică cunoştinţele asimilate este foarte indicat să le cerem ca, folosind cunoştinţele dobîndite de ei la practica în producţie sau cu prilejul unor vizite în uzine şi fabrici, să ilustreze prin exemple concrete cum sînt folosiţi diferiţi factori de creştere a productivităţii muncii, arătînd care au fost rezultatele introducerii tehnicii noi, ale îmbunătăţirii organizării procesului de producţie, ale ridicării calificării muncitorilor, ale întrecerii socialiste etc., asupra creşterii productivităţii muncii în întreprinderile pe care le cunosc.

O temă deosebit de importantă a lecţiilor recapitulative o constituie aceea privitoare la aplicarea creatoare de către P.M.R. a legilor generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste. Discutarea acestei teme trebuie să pună în mod pregnant în evidenţă faptul că legile generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste sînt legi universal valabile, care sintetizează experienţa tuturor ţărilor socialiste şi care se aplică în fiecare ţară în conformitate cu condiţiile ei concrete, realizîndu-se astfel o unitate în conţinut, în esenţă şi o varietate în forme, în detalii. Această teză teoretică trebuie exemplificată prin modul creator în care partidul nostru a condus lupta maselor populare pentru trecerea neîntreruptă de la desăvîrşirea revoluţiei burghezo-democratice la înfăptuirea sarcinilor revoluţiei socialiste, subliniindu-se că principala trăsătură caracteristică a trecerii la revoluţia socialistă în ţara noastră o constituie faptul că ea s-a produs pe calea transformării statului democrat-popular ca formă a dictaturii revoluţionar democratice a proletariatului şi ţărănimii într-un stat democrat-popular ca formă a dictaturii proletariatului şi că, în aceste condiţii, trecerea la socialism s-a înfăptuit în mod paşnic. La fel se poate trata şi transformarea socialistă a agriculturii, care reprezintă, de asemenea, o lege generală a revoluţiei şi construcţiei socialiste, arătîndu-se caracterul creator al aplicării planului cooperatist al lui Lenin de către partidul nostru. Este indicat să se insiste aci asupra folosirii la început a formelor simple de cooperaţie în agricultură, ca şi asupra lichidării chiaburimii ca clasă, care s-a realizat în ţara noastră în condiţii deosebite faţă de celelalte ţări.

În toate lecţiile recapitulative avem datoria să scoatem pe primul plan succesele obţinute de regimul nostru democrat-popular, întrucît ele constituie suprema confirmare a justeţei politicii partidului, a caracterului ştiinţific, creator al acestei politici. Se impune de aceea ca în pregătirea fiecărei lecţii de recapitulare să alegem cele mai variate şi mai semnificative exemple, care să ilustreze în mod convingător realizările dobîndite de oamenii muncii, sub conducerea partidului, în anii puterii populare. Prezentarea realizărilor regimului nostru într-o formă atractivă, aşa cum sînt ele înfăţişate, de pildă, în presă, în literatura beletristică, în unele filme şi piese de teatru văzute de elevi. împletită organic cu faptele cunoscute de elevi din viaţă, din practică, comentarea acestor exemple aşa încît ele să servească din plin ca argumente ale tezelor teoretice discutate este de natură să contribuie la creşterea valorii ştiinţifice şi a tensiunii emoţionale a lecţiilor, care în acest fel vor exercita asupra elevilor o puternică influenţă educativă.

G. B. ALEXANDRU

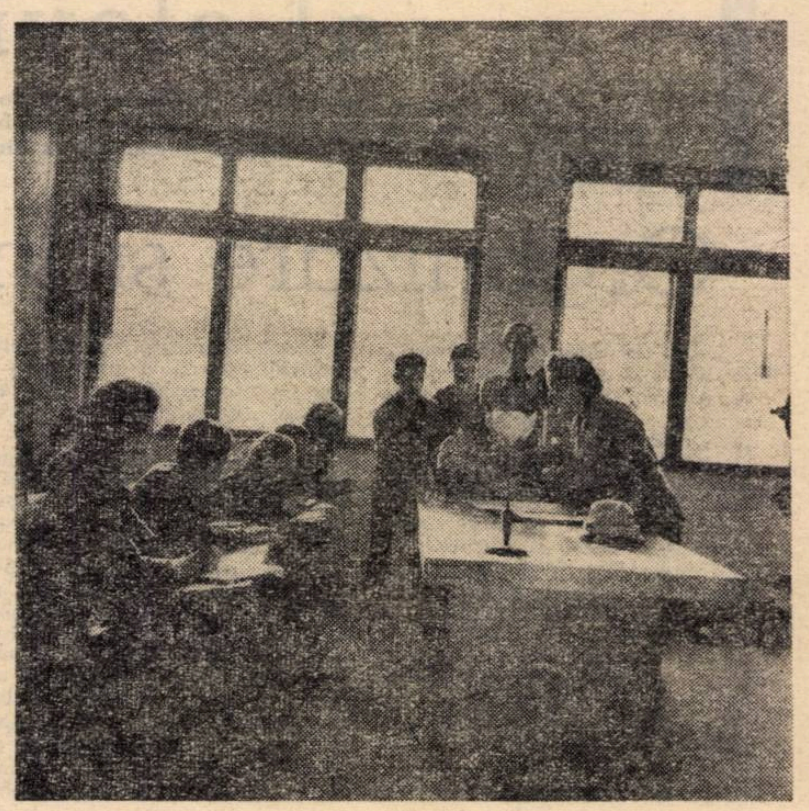

Oră de recapitulare la ştiinţe naturale.

Problemele pe care pun accentul

Recapitularea noţiunilor de bazele darvinismului are scopul de a sintetiza cunoştinţele însuşite de elevi la disciplinele biologice, pentru ca, întemeindu-se pe cunoaşterea legilor de dezvoltare şi de dirijare a naturii, ei să-şi poată consolida cunoştinţele despre originea şi evoluţia lumii vii, despre raporturile dintre organism şi mediu.

În vederea realizării cu succes a acestui obiectiv caut ca, printr-o recapitulare sistematică, să pun un accent deosebit pe acele teme care contribuie la dezvoltarea concepţiei materialist-dialectice despre viaţă. Cer elevilor să exemplifice fiecare principiu, fiecare lege sau teorie enunţată, pentru a mă convinge că ei înţeleg deplin problemele pe care le expun.

Unul din capitolele din curs care necesită o deosebită atenţie este cel intitulat: „Dovezi în sprijinul teoriei evoluţioniste furnizate de diferite ramuri ale biologiei". Aici mi-am propus să insist în mod special asupra exemplelor privitoare la formele intermediare, îndrumîndu-i pe elevi să reţină între aceste forme la regnul animal, monotremele şi protocordatele, iar la cel vegetal cicadeele, căutînd să-i fac să înţeleagă mai bine de ce aceste forme sînt considerate intermediare.

O deosebită atenţie acord şi capitolului „Principalele procese biologice explicate cu ajutorul teoriei selecţiei naturale". Aici mi-am propus să insist asupra originii speciilor, asupra delimitării speciei ca unitate sistematică şi asupra divergenţei caracterelor.

Recapitulînd cu elevii bazele darvinismului caut să le consolidez şi cunoştinţele privitoare la metodele de dirijare a morfogenezei organismelor şi a dezvoltării lor, demascînd esenţa reacţionară a denaturărilor idealiste în ştiinţele biologice, a misticismului, a superstiţiilor şi a prejudecăţilor.

Pentru a dezvolta concepţia materialistă a elevilor cu privire la evoluţie stării, în lecţiile recapitulative, asupra faptului că factorul hotărîtor al transformărilor prin care au trecut organismele în decursul timpurilor este legătura dintre organism şi mediu, ca şi asupra faptului că influenţa mediului asupra organismelor se vădeşte prin variaţii, prin adaptări şi corelaţii care modifică formele biologice, conformîndu-le noilor condiţii. Elevii înţeleg astfel mai bine că organismele evoluează în timp în strînsă legătură cu mediul, că adaptările rezultate din această legătură permanentă şi reciprocă constituie baza evoluţiei lor. Aceasta le permite să înţeleagă mai bine şi importanţa ameliorării raselor de animale şi a soiurilor de plante, care contribuie la sporirea producţiei de bunuri materiale. Voi cere elevilor să sublinieze realizările obţinute în acest domeniu în practica agriculturii şi zootehniei din patria noastră.

Mi-am propus să mă opresc şi asupra unui alt capitol dificil pentru elevi „Originea şi evoluţia metazoarelor şi metafitelor", pentru a recapitula cu ei sistematica animalelor şi a plantelor, ontogenia şi filogenia lor, care mai ales la plante, e strîns legată de înmulţire. Pentru ca elevii mei să nu rămînă dezorientaţi în faţa unui asemenea subiect, iau şi aici măsurile de rigoare. Folosesc larg, la lecţiile de recapitulare, sistematizarea cunoştinţelor în scheme, subliniind ceea ce este esenţial. Totodată, pentru a introduce în aceste lecţii elemente noi care să contribuie la o mai bună intercorelare a cunoştinţelor, pun elevilor întrebări complexe, cer sintetizarea unor cunoştinţe din capitole diferite.

Procedînd în acest fel, caut să asigur înţelegerea cît mai adîncă de către elevi a cunoştinţelor studiate, consolidarea şi sistematizarea lor.

Prof. TATIANA CANTEMIR
Şcoala medie „N. Bălcescu"
Rm. Vîlcea

In ultimele săptămîni de şcoală

Experienţele de laborator — cale principală de consolidare a noţiunilor de fizică

Printre problemele de fizică ce trebuie recapitulate în cadrul pregătirii elevilor din clasa a VII-a pentru examenul de absolvire ocupă un loc important problemele referitoare la electricitate şi în special la legile curentului electric, care dau cheia înţelegerii ştiinţifice a tuturor cunoştinţelor privind producerea şi transmiterea curentului electric.

Mi-am propus ca la această temă, în afara repetării unor definiţii şi formule, să efectuez cu elevii o serie de noi experienţe în laborator, mai complexe decît în timpul anului, deoarece se pot baza şi pe cunoştinţele acumulate de ei ulterior, cu prilejul unor vizite la Uzinele de motoare electrice din Bucureşti şi la uzinele „Electromagnetica".

Voi începe prin verificarea cunoştinţelor, cerînd elevilor să măsoare intensitatea curentului electric şi variaţia ei în funcţie de rezistenţa conductorului şi de tensiunea curentului electric. Aşezînd ampermetrul în diferite puncte ale circuitului, elevii se vor convinge de faptul că intensitatea curentului este aceeaşi în tot lungul circuitului. Apoi voi cere unuia din ei să scrie pe tablă formulele respective: $I = \frac{Q}{t}$ şi $I = \frac{U}{R}$, voi verifica cunoaşterea definiţiei intensităţii curentului electric precum şi a valorii unităţii de măsură a acestuia — amperul.

Pentru efectuarea măsurătorilor de intensitate a curentului voi folosi fie un ampermetru cu efect magnetic şi un ampermetru cu efect caloric, fie o instalaţie realizată cu mijloace proprii, pe care am experimentat-o cu bune rezultate. Ea cuprinde o planşetă pe care se află montate două becuri legate în paralel, alimentate de o singură baterie. Se vede clar că atunci cînd funcţionează un singur bec intensitatea luminoasă e mai mare de cît atunci cînd se aprind amîndouă becurile deodată, deci cînd prin distribuirea cantităţii de electricitate la amîndouă becurile sporeşte rezistenţa receptoarelor. Apoi în loc de o singură baterie voi folosi două baterii legate în acelaşi circuit, ceea ce permite elevilor să verifice că intensitatea luminoasă este mai mare la cele două becuri. Ei îşi dau seama de faptul că intensitatea luminoasă a becului creşte o dată cu intensitatea curentului.

Pentru a lămuri mai bine elevilor aplicaţiile practice ale măsurării tensiunii curentului electric voi folosi trei tipuri de voltmetre: voltmetrul de tip şcolar, gradat numai pentru 12 V, voltmetrul universal, gradat pentru măsurarea tensiunii la curentul continuu şi alternativ, şi voltmetrul industrial gradat pînă la 150 V. Şi la această temă voi verifica mai întîi cunoaşterea de către elevi a definiţiei tensiunii, ca diferenţă de nivel electric la capetele unui conductor, care permite scurgerea prin acesta a curentului, precum şi cu privire la unităţile practice de măsură — voltul şi kilovoltul. Vom măsura apoi tensiunea într-un circuit cu o singură baterie şi cu două baterii legate în serie, elevii putînd constata astfel creşterea tensiunii de la 4,5 V la 9 V. Apoi voi cere unui elev să măsoare tensiunea de la priză cu ajutorul voltmetrului universal şi a voltmetrului industrial.

În laboratorul şcolii noastre este instalat deasupra tablei un tub fluorescent care funcţionează la curent de 220 V. Cu acesta voi efectua următoarea demonstraţie: punînd tubul în directă legătură cu priza, voi da elevilor posibilitatea să constate că se obţine numai o slabă licărire de lumină. Apoi, ridicînd tensiunea prin folosirea unui transformator, tubul va începe să dea o lumină puternică. Astfel elevii vor putea să verifice încă o dată, în mod practic, faptul că receptoarele electrice sînt construite pentru anumite tensiuni.

Pentru a evidenţia variaţia tensiunii curentului electric voi alcătui un circuit electric în care voi intercala un transformator de tip şcolar şi voltmetrul industrial, gradat pînă la 150 volţi. În felul acesta elevii pot constata că voltmetrul industrial, fiind gradat pentru tensiuni mai mari, nu înregistrează tensiunea a 4 volţi, în timp ce voltmetrul de tip şcolar, gradat pentru tensiuni pînă la 12 volţi, o înregistrează clar. Elevii îşi vor fixa astfel mai bine în minte indicaţia ca înainte de a efectua o măsurare de tensiune să studieze gradaţia instrumentului de măsurat şi să cunoască tensiunea curentului.

Mi-am propus ca în cadrul acestei lecţii de recapitulare să efectuez experienţe şi cu galvanometrul de tip şcolar, pentru ca elevii să constate sensul curentului într-un circuit electric legat mai întîi de o baterie şi apoi de două baterii legate în serie. Elevii vor vedea că devierea acului creşte o dată cu creşterea intensităţii curentului electric, iar după ce vom schimba polii de la sursa de curent electric, se va putea constata că sensul curentului electric s-a schimbat.

Vom alcătui apoi un circuit electric folosind transformatorul şi galvanometrul de tip şcolar. Curentul alternativ primit de la priză va produce o mişcare uşoară, aproape perceptibilă, a acului de la galvanometru, fapt care va demostra elevilor că galvanometrul nu este suficient de sensibil la oscilaţiile curentului alternativ, care sînt de 50 de hertzi.

Pentru a-i ajuta pe elevi să-şi consolideze cunoştinţele privind caracteristicile curentului continuu şi ale curentului alternativ, voi introduce într-un circuit alimentat prin curent alternativ un transformator de tip şcolar şi o sonerie electrică şi apoi un aparat de telegrafie cu fir. Făcînd contactul prin buton soneria va funcţiona, în timp ce aparatul de telegrafiat nu va funcţiona. Voi cere elevilor să dea explicaţia acestui fenomen, datorat faptului că la telegraful cu fir întreruperea şi restabilirea alimentării prin schimbarea sensului curentului electric a împiedicat atragerea şi respingerea lamei vibratoare de către electromagnet. Astfel, pe cale intuitivă, în memoria elevilor se va fixa mai bine faptul că unele aparate, ca telegraful cu fir sau motoarele electrice de la tramvaie şi troleibuze pot funcţiona numai cu curent continuu, pe cînd becurile electrice sau aparatele de încălzit pot funcţiona atît cu curent continuu cît şi cu curent alternativ, schimbarea periodică a sensului curentului electric precum şi a intensităţii curentului neîmpiedicînd producerea incandescenţei filamentului.

Introducînd în acelaşi circuit, în locul telegrafului, un electromagnet în formă de U, care produce un zgomot ce indică întreruperea şi restabilirea circuitului electric prin schimbarea alternativă a sensului curentului electric, voi asigura fixarea acestor cunoştinţe şi pe cale acustică.

Aşa cum mi-a arătat experienţa anilor trecuţi, folosirea demonstraţiilor la recapitularea cunoştinţelor contribuie mult la mai buna pregătire a elevilor, la lămurirea lor asupra aplicării în practică a celor studiate.

Prof. STELA SERGHIE
Şcoala de 8 ani nr. 19
Bucureşti

Lecţie practică în laboratorul de botanică al Staţiunii republicane a tinerilor naturalişti din Timişoara.

Consultaţie binevenită

Pentru a ajuta cadrelor didactice să încheie anul şcolar cu rezultate cît mai bune în munca de instruire şi educare a elevilor, Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice — Bucureşti, în colaborare cu Secţia de învăţămînt a Capitalei, au organizat de curînd o consultaţie cu privire la problemele legate de recapitularea materiei. La consultaţie au participat peste 300 de cadre didactice, inspectori metodişti, responsabili ai cercurilor pedagogice şi ai comisiilor metodice etc., precum şi cei 76 de directori ai şcolilor din Capitală care au participat la un curs de perfecţionare organizat recent de I.P.C.D.

Programul consultaţiei a cuprins o conferinţă în care au fost tratate problemele principale ale recapitulării finale a materiei: scopul acesteia, stabilirea conţinutului lecţiilor, cerinţele metodice. Conferinţa s-a oprit asupra particularităţilor lecţiilor recapitulative cu caracter teoretic şi a celor cu caracter aplicativ, arătînd că în timp ce primele sînt, prin esenţa lor, lecţii de generalizare, avînd rolul de a consolida noţiunile generale, legile, regulile şi procedeele de bază însuşite de elevi, ultimele prilejuiesc aplicarea de către aceştia, în cadrul unor exerciţii variate, a cunoştinţelor însuşite, consolidîndu-le şi dezvoltîndu-le astfel deprinderile practice.

Totodată conferinţa a tratat principalele probleme metodice ale lecţiilor de recapitulare finală — şi anume aplicarea în cadrul lor a principiilor didactice (în special a principiului legăturii dintre teorie şi practică şi a principiului caracterului educativ al învăţămîntului) şi folosirea celor mai adecvate metode de predare (metoda conversaţiei, metoda exerciţiilor, metoda de laborator, metoda vizitelor şi excursiilor în producţie, metoda demonstrativă etc.). De asemenea, conferinţa s-a oprit asupra organizării lecţiilor de recapitulare finală, ca şi asupra muncii metodice din şcoală în ultima etapă a anului şcolar.

Au urmat apoi discuţii pe specialităţi asupra problemelor tratate în conferinţă. Cu acest prilej s-au precizat, pentru fiecare specialitate în parte, o serie de cerinţe privind adîncirea de către elevi a elementelor esenţiale studiate în timpul anului, efectuarea de generalizări largi, legarea strînsă a învăţămîntului de viaţă, de practica de producţie, formarea de convingeri şi sentimente morale alese etc. În cadrul discuţiilor s-a vorbit de asemenea pe larg despre necesitatea de a se intensifica în această etapă munca independentă, creatoare a elevilor în timpul lecţiilor şi al studiului individual.

Consultaţia organizată de I.P.C.D. Bucureşti în colaborare cu Secţia de învăţămînt a Capitalei poate fi considerată pe drept cuvînt ca o acţiune binevenită, ea ajutînd efectiv şcolilor să îmbunătăţească munca de pregătire a încheierii anului şcolar.

Prin îmbinarea strînsă a cunoştinţelor

Recapitularea matematicii în clasa a XI-a, în preajma examenului de maturitate, presupune neapărat şi reluarea cunoştinţelor studiate în clasele anterioare, cu atît mai mult cu cît, de pildă, consolidarea noţiunilor de geometrie analitică şi mai ales a elementelor de analiză matematică cere, în acelaşi timp, adîncirea geometriei sintetice, a trigonometriei şi algebrei.

Profesorii fruntaşi ţin seama în organizarea recapitulării de concluziile trase la examenele de maturitate şi de admitere în învăţămîntul superior date în anul trecut, ca şi de condiţiile concrete ale clasei respective. Ei iau totodată în considerare indicaţia Ministerului Învăţămîntului că la examenul de maturitate li se va cere elevilor cunoaşterea materiei claselor VIII-XI şi în special X-XI, posibilitatea de a aplica cunoştinţele la rezolvarea exerciţiilor şi problemelor, pe baza însuşirii chestiunilor teoretice. Tocmai de aceea ei aleg pentru recapitulare exerciţii şi probleme care să dea elevilor posibilitatea de a înţelege unitatea logică, interdependenţa dintre cunoştinţele din cadrul tuturor disciplinelor matematice studiate.

Procedează bine acei profesori care axează tematica recapitulării îndeosebi în jurul geometriei analitice şi analizei matematice, care dau posibilitatea de a se cuprinde şi celelalte discipline matematice. Evident că sînt şi exerciţii sau probleme ce nu pot fi legate de aceste două discipline. Se acordă desigur şi acestora timpul necesar (mai ales în perioada de după încheierea cursurilor).

Iată cîteva exemple privind felul cum pot fi recapitulate unele noţiuni esenţiale prin îmbinarea celor studiate în cadrul unor discipline diferite ale matematicii. Bunăoară, o dată cu capitolul „Şiruri de numere" se pot relua şi cunoştinţele despre şiruri însuşite de elevi în clasa a IX-a. De asemenea, cunoştinţele despre funcţii, limite de funcţii, funcţii continue ca şi studiul funcţiilor cu ajutorul derivatelor, includ multe noţiuni studiate anterior despre funcţii în general şi despre funcţiile exponenţiale, logaritmice, circulare şi circulare inverse, în special. De pildă, la aflarea domeniului de definiţie al funcţiilor şi la probleme de maxim şi minim se pot repeta cunoştinţele în legătură cu semnul trinomului de gradul II şi cu inecuaţiile. De asemenea, în legătură cu teorema lui Rolle sau cu separarea rădăcinilor unei ecuaţii se pot revedea cunoştinţele privind aflarea rădăcinilor unei ecuaţii, schema lui Horner, teorema lui Bezout şi D'Alambert.

Calculul integral ne oferă şi el posibilitatea să repetăm numeroase noţiuni din clasele anterioare o dată cu cele din clasa a XI-a. Astfel, la calcularea unor integrale din expresii raţionale care conţin la numitor trinoame de gradul II, este necesar ca elevii să descompună fracţiile în sume de două fracţii cu ajutorul metodei coeficienţilor nedeterminaţi, operaţie învăţată în clasa a X-a. La calcularea integralelor din produsul dintre sinus şi cosinus la diferite puteri intervin o serie de formule trigonometrice, iar integrarea expresiilor care cuprind $\sqrt{a^2-x^2}$ se realizează de asemenea cu ajutorul unor substituţii trigonometrice.

Problemele de calculare a ariilor şi volumelor cu ajutorul integralelor ne pot conduce şi la reprezentarea grafică a funcţiilor, la stabilirea domeniului lor de definiţie, la ridicarea formelor de nedeterminare, la calcularea limitelor.

Recapitularea geometriei analitice se poate referi la trei capitole: dreapta, conicele şi probleme de loc geometric. La capitolul despre conice trebuie să se revadă originea comună a acestora şi proprietăţile lor — toate sînt reprezentate analitic printr-o ecuaţie de gradul II, toate sînt tăiate de o dreaptă în două puncte, pentru toate se poate defini polara unui punct sub o formă unitară, toate au diametrele conjugate etc. Avem acum prilejul să rezolvăm pe cale analitică probleme din geometria sintetică şi invers.

Un loc important trebuie să-l ocupe în perioada de recapitulare problemele a căror rezolvare necesită cunoştinţe din cît mai multe discipline ale matematicii. Iată o astfel de problemă propusă de comisia metodică de la Şcoala medie nr. 7 din raionul nostru: O dreaptă oarecare, care trece prin origine, intersectează cercul $x^2+y^2-a\,y=0$ şi dreapta $y=a$ în punctele A şi B. Din punctul A se duce o dreaptă paralelă cu Ox, iar din punctul B o dreaptă paralelă cu Oy. 1) Să se afle locul geometric al punctelor de intersecţie ale acestor drepte; 2) Să se reprezinte grafic acest loc geometric; 3) Să se calculeze aria cuprinsă între curbă şi dreptele $y=o$, $x=o$, şi $x=b$.

Exerciţiile şi problemele trebuie alese în aşa fel încît ele să aducă şi elemente noi în folosirea unor metode şi procedee de rezolvare, pentru ca elevii să nu fie tentaţi să folosească şablonul şi, în acelaşi timp, pentru a le da posibilitatea să-şi adîncească cunoştinţele teoretice. Sînt indicate, de pildă, astfel de probleme ca: Să se afle panta tangentei la o curbă dată într-un punct dat, apoi să se verifice rezultatul construind curba şi tangenta respectivă. Sau, dîndu-se o ecuaţie algebrică cu un parametru, li se poate cere elevilor să discute numărul de rădăcini reale cînd parametrul ia toate valorile, iar apoi să facă graficul funcţiei obţinute pentru o valoare dată a parametrului. Este interesantă pentru elevi şi problema în care derivîndu-se funcţia ce reprezintă aria cercului în funcţie de raza sa, se obţine funcţia ce reprezintă lungimea aceluiaşi cerc.

Foarte instructive şi în strînsă legătură cu practica sînt problemele în care intervine calculul ariilor sau volumelor unor corpuri de rotaţie pe baza folosirii cunoştinţelor de geometrie sintetică şi de trigonometrie, expresiile trigonometrice necesitînd transformări identice sau rezolvări de ecuaţii trigonometrice. Pot fi folosite totodată cu succes în rezolvarea unor probleme teoreme cum sînt teorema lui Pitagora generalizată, teorema medianei, teorema lui Euler de la patrulatere, relaţia lui Stewart. Este indicat ca, o dată cu rezolvarea problemelor, să se poarte cu elevii discuţii stabilindu-se în ce condiţii admite problema soluţii, care sînt acestea şi care este calea cea mai simplă pentru găsirea soluţiilor.

Cerînd un efort deosebit din partea profesorului şi a elevilor, buna desfăşurare a recapitulării răsplăteşte din plin străduinţile lor, asigurînd o temeinică pregătire pentru examene.

PROF. GHEORGHE HERESCU
inspector la Secţia de învăţămînt a raionului 30 Decembrie

Rezolvarea problemelor în cadrul recapitulării

Una dintre formele cele mai eficiente de recapitulare a cunoştinţelor de fizică — şi în acelaşi timp de tehnologie generală şi specială — o constituie rezolvarea problemelor cu date din producţie, deosebit de utilă pentru pregătirea profesională a viitorilor muncitori, deoarece îi deprinde să găsească cele mai bune soluţii tehnice.

Dind elevilor spre rezolvare probleme cu date din producţie urmăresc dacă ei şi-au însuşit din plin tehnica de lucru, dacă respectă succesiunea cea mai logică a operaţiilor. Astfel, după ce m-am convins că au determinat just principalele date ale problemei, verific dacă ştiu să stabilească în mod corect un număr de relaţii egal cu numărul mărimilor necunoscute şi să rezolve sistemul de ecuaţii obţinut. De asemenea, urmăresc în ce măsură ştiu elevii să aleagă sistemul unităţilor de măsură în care vor exprima rezultatul în funcţie de sistemul în care sînt exprimate majoritatea mărimilor date şi să transforme toate celelalte mărimi în unităţi ale sistemului adoptat. I-am deprins să efectueze această convertire a unităţilor de măsură lăsînd mai întîi valoarea numerică neschimbată şi înlocuind numai unitatea de măsură cu echivalentul ei în sistemul de unităţi ales, pentru a efectua apoi calculele numerice.

Un moment important în rezolvarea unei probleme îl constituie înlocuirea mărimilor din formulele obţinute cu valorile numerice. În unele manuale şi culegeri se indică să se înlocuiască mărimile cu produsul dintre valoarea numerică şi unitate de măsură. Consider că acest procedeu complică calculele, putînd să ducă uneori la obţinerea unor rezultate greşite. De aceea, la recapitulare cer elevilor să folosească numai în citeva cazuri acest procedeu, pentru a se convinge că, dacă mărimile date sînt exprimate în unităţile de măsură ale aceluiaşi sistem, mărimea căutată va fi şi ea exprimată în unitatea de măsură a sistemului. De exemplu, într-o problemă în care se cere să se determine forţa constantă care, acţionînd asupra unui corp cu masa $m = 2$ kg, îi imprimă o acceleraţie $a = 5 \frac{m}{s^2}$, elevii ştiu, conform legii a II-a a lui Newton, că avem $F = ma$. Rezolvînd problema în ambele variante, elevii vor avea în prima variantă $F = 2\,kg \times 5 \frac{m}{s^2} = 2 \times 5 \frac{kg. \times m}{s^2} = 10$ N, iar în varianta a doua $F = 2 \times 5\,N = 10\,N$. După recapitularea cu ajutorul cîtorva exemple de acest fel de utilizare a ambelor metode, cer elevilor să lucreze exclusiv după varianta a doua.

Socotesc defectuoasă şi metoda indicată în unele manuale de a cere elevilor rezolvarea problemelor după varianta a doua, dar indicînd unitatea de măsură numai după executarea calculelor numerice, adică la rezultatul final. Atrag din nou atenţia elevilor care au tendinţa de a efectua astfel calculele că procedeul este greşit din punct de vedere fizic, deoarece o mărime, care este totdeauna egală cu produsul dintre valoarea numerică şi unitatea de măsură, nu poate fi niciodată egală cu un număr.

Subliniez în lecţiile recapitulative că unitatea de măsură trebuie să apară şi atunci cînd rezultatul este o sumă sau o diferenţă de termeni. În acest caz suma (sau diferenţa) va fi notată între paranteze, iar unitatea de măsură va apare la urmă, ca factor. Foarte utilă este în acest sens folosirea unor probleme care cer elevilor să calculeze tensiunea la bornele unui generator de curent continuu, cunoscînd intensitatea curentului, rezistenţa interioară a generatorului şi tensiunea electromotoare, prin aplicarea formulei $U = E - IRi$. De asemenea, utilizez cu bune rezultate problemele de mecanică necesitînd calcularea intensităţii forţei care, acţionînd pe o distanţă determinată asupra unui corp cu masa dată, îi imprimă o viteză anumită.

În problema dată spre rezolvare şi a cărei cunoaştere urmăresc s-o verific, elevii vor stabili mai întîi formulele generale de rezolvare $F = ma$. şi $a = \frac{v^2}{2s}$, iar apoi formula aplicată problemei $F = \frac{mv^2}{2s}$. După aceasta ei vor transcrie datele acesteia, de pildă $s = 50$ dm, $m = 3.000$ g, $v = 7{,}2 \frac{km}{h}$, alegînd pentru exprimarea rezultatului sistemul MKS. Astfel vor obţine: $s = 50$ dm $= 50 \frac{1}{10}$ m $= 5$ m.

$m = 3.000\,g = 3.000 \frac{1}{1000}\,kg = 3$ kg

$v = 7{,}2 \frac{km}{h} = 7{,}2 \frac{1000\ m}{3600\ s} = 2 \frac{m}{s}$

Utilizînd datele în cadrul formulei, elevii vor afla apoi că $F = \frac{3 \times 2^2}{2 \times 5}$

$N = \frac{3 \times 4}{10}$ $N = \frac{12}{10} N = 1{,}2\,N$

Metoda expusă, a cărei aplicare corectă o urmăresc cu deosebită atenţie în cadrul lecţiilor recapitulative, poate fi utilizată în toate cazurile, fără nici o excepţie. Sînt însă unele probleme la care adoptarea unui anumit sistem de unităţi de măsură complică în mod inutil calculele. În aceste cazuri recomand elevilor să renunţe la efectuarea transformării, dar, pentru a introduce o ordine în lucru, să-şi fixeze unităţile de măsură pentru anumite mărimi. De exemplu, la problemele de cinematică este suficient să se fixeze unitatea de lungime (spaţiu) şi unitatea de timp. Astfel, la calcularea timpului în care un mobil cu viteza constantă $v = 20 \frac{km}{h}$ străbate un spaţiu $s = 60$ km, este evident că exprimarea spaţiului în m sau cm şi a vitezei în $\frac{m}{s}$ sau $\frac{cm}{s}$ va complica calculele, întrucît unităţile de măsură mai convenabile sînt km pentru spaţiu şi h pentru timp. De asemenea, la calcularea înălţimii unei coloane de petrol, care exercită o presiune exprimată în $\frac{gf}{cm^2}$, elevii găsesc în tabele densitatea petrolului egală cu $0{,}8 \frac{g}{cm^3}$, dar ştiu totodată că densitatea exprimată în $\frac{g}{cm^3}$ are aceeaşi valoare numerică ca greutatea specifică, exprimată în $\frac{gf}{m^3}$.

Cred că verificarea, paralel cu corectitudinea rezultatului fiecărei probleme, a aplicării metodelor celor mai raţionale de rezolvare asigură în bună măsură pregătirea temeinică a elevilor pentru examene, pentru activitatea practică în producţie.

Ing. IOAN RACZ
Şcoala profesională a Uzinelor textile din Arad

Festivalul tinerilor tipografi

Chiar din clipa cînd pătrunde pe poarta Grupului şcolar Poligrafic „Dimitrie Marinescu" din Bucureşti, vizitatorul îşi dă seama că ia parte în aceste zile la un eveniment deosebit din viaţa elevilor. Într-adevăr, aici se desfăşoară cel de-al 5-lea festival al elevilor grupului, manifestare tradiţională care scoate în evidenţă preocupările multilaterale şi nivelul cultural al viitorilor muncitori şi tehnicieni din poligrafie, interesul şi dragostea lor pentru meseria căreia i se dedică.

In holul de la intrare te întîmpină, prezentată în imagini pictate cu deosebit talent, o istorie a scrisului şi tiparului începînd cu vechile scrieri asiriene şi egiptene, cu primele încercări de reproducere într-o formă apropiată tiparului a unor texte efectuate de chinezi şi terminînd cu avîntul deosebit al industriei poligrafice din ţara noastră în anii regimului democrat-popular. Alături, într-o mică sală de expoziţie, avem ocazia să cercetăm cîteva lucrări de artă tipografică efectuate de elevii tehnicieni şi maiştri în timpul practicii din producţie. Întîlnim aici albume cu reproduceri în culori după operele plastice ale celor mai mari pictori ai ţării noastre, volume legate în piele, cu încrustaţii, conţinînd scrieri ale clasicilor literaturii noastre şi ai literaturii universale.

Printr-o colaborare strînsă cu comitetul U.T.M. din şcoală, sub conducerea organizaţiei de partid, colectivul didactic al acestui grup şcolar a căutat să transforme festivalul într-un mijloc puternic de educare şi instruire a viitorilor muncitori şi tehnicieni din poligrafie, realizînd o serie de manifestări care reuşesc în cea mai înaltă măsură să stîrnească interesul şi participarea activă a elevilor.

In sala de festivităţi se desfăşoară concursul „Cine ştie răspunde" pe teme din poligrafie. Inginerul Ernest Niţă, profesorul examinator, pune — în emoţia generală a celor două echipe de participanţi şi a sălii — o întrebare din cea de-a treia grupă de probleme: „Să ne spună concurentul — pentru 40 de puncte — ce maşini electronice de gravat clişee cunoaşte şi cum funcţionează acestea". Ca şi răspunsurile la celelalte întrebări, răspunsul la întrebarea aceasta vine prompt, precis, dovedind buna pregătire profesională a concurenţilor. Cei 8 elevi care participă la concurs dovedesc cunoştinţe bogate cu privire la istoricul poligrafiei şi la tehnica modernă utilizată în industria noastră poligrafică. Animaţia din sală arată că şi ceilalţi elevi, care acum iau parte la concurs ca simpli spectatori, ar putea da răspunsuri la fel de corecte ca şi colegii lor aflaţi în faţa microfonului.

Festivalul a cuprins şi numeroase acţiuni culturale. Bunăoară, vizionarea în colectiv a piesei „Apus de soare" şi o seară literară închinată lui Caragiale, în cadrul căreia, după expunerea unei interesante conferinţe, au urmat ilustrări din piesele „O noapte furtunoasă" şi „O scrisoare pierdută", precum şi filmul „Telegrame". Deosebit de interesantă şi atractivă a fost întîlnirea între oamenii creaţiei artistice şi cei prin munca cărora se răspîndeşte cuvîntul tipărit. Astfel, elevii au primit în mijlocul lor, în zilele festivalului, o serie de prozatori şi poeţi contemporani, precum şi un grup de artişti de frunte ai Teatrului Naţional „I. L. Caragiale", care au recitat din creaţia literară contemporană.

Sportul, educaţia fizică au şi ele un loc de cinste la acest festival tineresc. „Îmi amintesc — spune un bătrîn maistru tipograf privind cu bucurie la demonstraţia de gimnastică şi de gimnastică acrobatică efectuată de elevii şcolii — de condiţiile în care munceam pe vremuri. Tipografiile instalate în subsoluri erau adevărate focare de boală. Acum este însă o plăcere să munceşti într-o tipografie. Iar sportul, activitatea în aer liber îi face şi mai voinici pe feciorii noştri".

În ultima zi a festivalului va avea loc o întîlnire cu foşti absolvenţi ai şcolii, azi tipografi fruntaşi, cu inovatori şi specialişti din industria poligrafică, întîlnire care îi va face pe elevi să îndrăgească şi mai mult meseria cuvîntului tipărit. Elevii şcolii privesc cu încredere viitorul, mîndri de cinstirea şi preţuirea pe care o acordă poporul profesiei lor.

AL. C.

VĂ PREZENTĂM URMĂTOARELE ŞCOLI:

Multe din scrisorile primite în ultima perioadă în redacţia noastră din partea cadrelor didactice arată dorinţa acestora de a fi ajutate să cunoască mai îndeaproape unele şcoli profesionale şi tehnice spre care să-i orienteze pe viitorii absolvenţi ai claselor a VII-a şi a XI-a. Răspunzînd acestei cerinţe prezentăm, începînd cu numărul de faţă al gazetei, o serie de şcoli care pregătesc cadre de muncitori şi tehnicieni pentru industria şi agricultura ţării noastre.

GRUPUL ŞCOLAR MINIER DIN BAIA MARE

Tradiţiile mineritului în Maramureş se pierd în negura vremurilor. Încă din antichitate se extrăgea din minele de aici cuprul necesar fabricării bronzului. Sute de ani în şir, minerii din Maramureş au trudit din greu, exploataţi sîngeros, asemeni minerilor din Valea Jiului, asemeni tuturor muncitorilor din ţară.

În anii noştri, o dată cu schimbarea completă a vieţii şi condiţiilor de muncă ale minerilor, a luat fiinţă la Baia Mare un centru şcolar modern, în care sînt pregătiţi anual sute de muncitori mineri pentru lucrările mecanizate complex. Tinerii care vin în această şcoală se pot pregăti ca electricieni şi mecanici de mină, ca preparatori de cărbune precum şi ca electricieni pentru instalaţiile de lumină şi forţă exterioară.

În acelaşi timp, în cadrul Grupului şcolar funcţionează o şcoală care primeşte absolvenţi ai şcolilor medii, pregătindu-i ca tehnicieni pentru prospecţiunile geologice şi ca tehnicieni electromecanici de maşini şi utilaje miniere.

Toate acestea sînt meserii deosebit de interesante, care dau celor care le îmbrăţişează nenumărate satisfacţii. Nu-i de mirare, de aceea, că tot mai mulţi tineri, viitori absolvenţi ai claselor a VII-a şi a XI-a, doresc să şi le însuşească, să le cunoască bine, amănunţit. Cadrele didactice sînt chemate să-i ajute în această privinţă, arătîndu-le condiţiile deosebit de bune pe care le pune la dispoziţia lor Centrul şcolar mimier din Baia Mare şi perspectivele ce le deschide acesta în faţa lor.

CENTRUL ŞCOLAR AGRICOL DIN BISTRIŢA

În raionul Bistriţa întîlneşti la tot pasul livezi de pomi fructiferi şi vii. Nu degeaba unul dintre cele mai vestite soiuri de prune romîneşti este cel „de Bistriţa". Şi tot aici, în cadrul gospodăriilor agricole de stat şi al gospodăriilor agricole colective, sînt crescute numeroase vite de rase superioare. Un centrul şcolar agricol găseşte deci la Bistriţa un cadru dintre cele mai potrivite.

În livada, în via şi în ferma didactică a Centrului şcolar agricol din Bistriţa, care cuprinde o şcoală tehnică horticolă şi o şcoală veterinară, elevii au la dispoziţie tot ce este necesar pentru a deveni specialişti de frunte în domeniul horticulturii, creşterii şi îngrijirii animalelor: loturi cu zeci de soiuri de pomi şi viţă cu producţie superioară, laboratoare şi săli de demonstraţie unde profesori cu înaltă calificare prezintă tehnica înaintată a efectuării lucrărilor de specialitate. Iată, în fotografia alăturată o demonstraţie cu privire la tehnica tăierilor la puieţi de pomi fructiferi.

În aceste zile, elevii din anii II şi III ai Centrului şcolar se află în plină activitate practică în livezile şi în viile marilor unităţi agricole socialiste din regiune, unde execută lucrările de sezon, iar viitorii tehnicieni veterinari sînt continuu alături de medicii veterinari, executînd vaccinări la păsări şi ovine, precum şi diferite tratamente de specialitate la taurine şi porcine. Colectiviştii îi primesc cu drag şi îi aşteaptă să se întoarcă din nou, după absolvire, în mijlocul lor.

Mulţi elevi ai claselor a VII-a din şcolile de 8 ani ale raionului Bistriţa doresc să muncească după terminarea şcolii în domeniul horticulturii şi al creşterii animalelor. Este bine ca profesorii şi diriginţii lor să-i orienteze către Centrul şcolar agricol din Bistriţa.

La Centrul şcolar agricol din Bistriţa

Învățînd să folosească fișele și cei mai mici cititori își aleg acum singuri cărțile.

Stimulînd inițiativa copiilor

Una din sarcinile educative la vîrsta școlarității este aceea de a dezvolta multilateral inițiativa copiilor, capacitatea lor de a se descurca în unele probleme care li se pun, de a acționa pe baza forțelor proprii, fără ajutor la tot pasul. Aceasta înseamnă că în activitatea noastră cu pionierii trebuie să-i punem mereu în situația de a se organiza singuri, de a acționa din proprie inițiativă, de a-și alege singuri activitățile și a le desfășura cu propriile lor forțe. Astfel îi vom face pe copii să gîndească, să chibzuiască mai mult, să dobîndească o experiență și să învețe a o folosi, să capete oarecare independență în acțiune.

Cîmpul de manifestare a activităților pionierești este larg și variat, iar noi avem posibilitatea să-i facem pe copii să-și arate cu prisosință inițiativa creatoare. Pentru a da loc inițiativelor pionierești, instructorii din școala noastră, sprijiniți de cadrele didactice, lasă ca înșiși copiii să organizeze unele acțiuni și le cer să facă propuneri pentru îmbogățirea și adîncirea conținutului muncii de organizație. Pregătirea unor adunări de grupă în care se învață jocuri și cîntece pionierești sau se prezintă recenzia unor cărți sînt, de pildă, lăsate în seama pionierilor grupei respective și nu se poate spune că nu s-au realizat cu bune rezultate.

Dar stimularea inițiativei pionierilor nu presupune lipsa unei îndrumări sistematice. Dimpotrivă, aceasta este necesară, căci orientează elanul copiilor spre activități din cele mai utile, sugerează pionierilor metode și forme de muncă potrivite vîrstei lor. Totul este ca îndrumarea pedagogică să se manifeste pe cît posibil indirect, prin intermediul activului pionieresc, într-o manieră care să nu înăbușe elanul tineresc, inițiativele copiilor.

Iată cum s-au împletit îndrumarea și sugestiile instructorului de pionieri și ale cadrelor didactice cu inițiativele copiilor în cadrul unității noastre. Anul acesta, detașamentul nr. 9 a pregătit o adunare cu tema „Să cunoaștem episoade din trecutul de luptă al partidului". La această adunare s-a prezentat un montaj literar-artistic. Deși tema a fost sugerată colectivului de conducere al detașamentului de către instructorul de detașament, pionierii au adus multe elemente proprii în pregătirea și desfășurarea adunării. Astfel, unii au propus să se folosească aparatul de proiecție și epidiascopul pentru ilustrarea unuia sau altuia din momentele evocate în adunare. Alții au luat inițiativa să alcătuiască un album cu aspecte din trecutul de luptă al partidului, în timp ce alții s-au angajat să aranjeze sala și să mînuiască cele două aparate. Zilnic ei au discutat cu instructorul de detașament despre stadiul în care se află pregătirea adunării. Acesta, cu multă pricepere, a intervenit ori de cîte ori a fost nevoie. Rezultatul a fost foarte bun, acțiunea a fost gustată din plin de către copii.

Pionierii din detașamentul nr. 7 au propus organizarea unei adunări cu tema „Grija partidului pentru înflorirea patriei noastre", la care să se folosească diafilme însoțite de comentarii imprimate pe bandă de magnetofon. Sprijiniți de profesorii diriginți și de instructorul de detașament, au alcătuit ei înșiși textul prezentării. Faptul că s-a folosit magnetofonul a stîrnit și mai mult interesul copiilor în pregătirea adunării.

Am constatat că tutelarea activității pionierești este dăunătoare. Acolo unde instructorul impune pionierilor, fără drept de apel, dorințele lui, copiii nu se vor mai simți atrași de acțiunile întreprinse. Convingerea aceasta mi-am întărit-o în anul trecut cînd una din tovarășele instructoare ajutătoare, elevă în clasa a X-a la o școală medie, a ținut morțiș să organizeze cu cele două grupe pe care le conducea o plimbare pentru cunoașterea cartierului. Dar două asemenea plimbări mai avuseseră loc cu întregul detașament și deci acțiunea nu mai prezenta nici un interes pentru pionieri. Ei propuseseră tovarășei instructoare să organizeze o seară literară cu tema „Ion Creangă", pentru a veni în sprijinul însușirii cunoștințelor predate la orele de curs. Dar inițiativa pionierilor nu a fost luată în seamă, tovarășa instructoare impunîndu-și punctul de vedere fără măcar o încercare de justificare. Rezultatul a fost că unii copii au lipsit de la acțiune, iar cei care au venit nu au manifestat curiozitate față de cele ce li se arătau, acestea fiindu-le cunoscute.

Multe lucruri deosebite s-au realizat în școala noastră prin inițiativa pionierilor, inițiativă care se manifestă cu tărie datorită faptului că noi, pedagogii, am căutat să o stimulăm și să o folosim permanent. De la inițiativa curățirii clasei în care învață și a reparării materialului didactic deteriorat, pionierii unității noastre au ajuns la activități care privesc întreaga școală — la curățirea curții, la întreținerea parcului, la îngrijirea terenurilor de sport. De pildă, din inițiativa pionierilor din detașamentul nr. 1, cu participarea lor și sub îndrumarea directă a profesorului de educație fizică, s-au amenajat în anul acesta două terenuri de handbal și un teren de volei în curtea încăpătoare a școlii. În timpul vacanței de iarnă, copiii au propus amenajarea unui patinoar natural în curtea pavată a școlii. În două zile, datorită muncii lor entuziaste, patinoarul a fost gata. Sub îndrumarea profesorului de educație fizică, foarte mulți pionieri au făcut primii pași în cunoașterea sportului cu patinele. S-au organizat, de asemenea, la propunerea pionierilor, concursuri gen „Drumeții veseli", jocuri de orientare, învățarea de cîntece, jocuri și poezii pionierești.

Toate acestea au fost posibile datorită faptului că alcătuirea programelor de activitate ale detașamentelor se face pe baza propunerilor venite de la pionierii din detașament. În adunare se discută și se aprobă programul de activitate, pionierii au din nou prilejul să propună organizarea unor activități care îi interesează și astfel se nasc foarte multe inițiative. Dacă instructorul de pionieri și profesorii le iau în seamă și orientează cu grijă planul pionierilor pe făgașul celor mai folositoare activități, acestea sînt pregătite de copii cu multă dragoste. Îmi amintesc de o adunare a detașamentului nr. 2, în care s-a discutat și s-a aprobat programul de activități pe o lună. Din dorința de a-și însuși semnalizarea cu fanioane și de a învăța cum se acordă primul ajutor sanitar, unul din pionieri a propus o adunare în care să se învețe aceste lucruri. Instructorul de detașament și diriginții claselor respective au intervenit în discuții, sugerînd ideea organizării unei excursii în pădurea Băneasa, ocazie cu care s-ar putea efectua practic semnalizarea cu fanioane și exerciții pentru acordarea primului ajutor sanitar. Propunerea a fost îmbrățișată de copii și tradusă în fapt cu mult entuziasm.

Sînt și situații — și aceasta îndeosebi la detașamentele claselor mai mici — în care pionierii, din dorința de a realiza cît mai multe, vin cu un mare număr de propuneri, care, dacă ar fi trecute în programul de activitate, fie că nu s-ar putea realiza, fie că i-ar supraîncărca pe copii. În asemenea cazuri rolul instructorului de pionieri și al învățătorului sau profesorului diriginte este de a explica pentru ce nu toate propunerile pot fi trecute în program și de a ajuta pe pionieri să se orienteze spre cele mai utile și mai atractive dintre ele. Respingerea nemotivată a unor inițiative duce la demobilizarea copiilor.

Practica muncii ne-a arătat că stimularea inițiativelor pionierești, grija de a nu frîna aportul lor propriu, orientarea lor justă, bazată pe pricepere pedagogică, pe o adîncă înțelegere și cunoaștere a copiilor cu care lucrăm, dă cele mai bune rezultate.

IANCU SĂCEANU
instructor superior de pionieri
la Școala de 8 ani nr. 56
din București

Pornind de la realități

Experiența căpătată pînă acum, ca și îndrumările primite i-au ajutat pe mulți diriginți din școala noastră să se orienteze bine în alegerea temelor pentru orele de dirigenție. Problemele ridicate de stadiul de dezvoltare la care a ajuns colectivul, faptele și întîmplările petrecute în viața clasei sînt elementele care dictează alegerea obiectivelor pe marginea cărora se discută în orele de dirigenție.

Diriginta clasei a VII-a „B", bunăoară, și-a propus să discute cu elevii săi despre tovărășie și prietenie, deoarece a observat că nu întotdeauna copiii știu ce înseamnă prietenia adevărată, ce înseamnă tovărășia, cum trebuie ele înțelese. Convorbirea cu elevii a abordat o seamă de manifestări petrecute în viața clasei, concludente pentru problemele puse în discuție, a reliefat frumusețea și forța marilor prietenii care au biruit curgerea anilor și au rămas în amintirea generațiilor următoare: prietenia dintre K. Marx și Fr. Engels, dintre Creangă și Eminescu și alții.

Dirigintele clasei a VI-a „B" a axat una din orele de dirigenție pe tema „Nu al meu, ci al nostru". Conținutul acestei formulări, cu care N. K. Krupskaia și-a intitulat una din scrisorile sale către pionieri, a fost adus în dezbaterea copiilor, deoarece dirigintele a observat că unii din ei erau mai grijulii față de obiectele lor personale decît față de cele care aparțin colectivității: înapoiau la biblioteca școlii cărți murdare sau rupte, spărgeau geamurile etc. Discuția a contribuit la remedierea acestei situații.

Deosebit de actuală și utilă s-a dovedit și discuția pe care a purtat-o diriginta clasei a VII-a „A" în jurul temei „Ce meserie să-mi aleg în viață ?". Tema fiind anunțată din timp, elevii au discutat în familie această problemă, au reflectat și ei mai adînc asupra viitorului lor, astfel încît în ora de dirigenție s-a putut sublinia ceea ce este esențial, anume ca fiecare să-și aleagă meseria spre care se simte atras și are aptitudini, spre domeniul în care patria are nevoie de cadre în etapa actuală. Toate meseriile sînt frumoase — aceasta a fost concluzia pe care și-au însușit-o elevii la sfîrșitul orei.

Experiența ne-a arătat că alegerea unor teme potrivite, care să se dezbată cu o eficiență maximă, este posibilă numai dacă dirigintele își cunoaște clasa, stadiul ei de dezvoltare, problemele ei și dacă se sprijină în cursul convorbirii pe fapte cunoscute de copii.

NICOLAE TRĂILĂ
director adjunct la Școala medie
din Bocșa

Activitatea metodică în rîndul educatoarelor

Cabinetul metodic din raionul Muscel desfășoară o intensă activitate în sprijinul educatoarelor.

Astfel, cabinetul le pune la dispoziție numeroase materiale care reflectă experiența cadrelor fruntașe în munca cu copiii preșcolari, cum ar fi planuri de activități, material didactic și îndrumări cu privire la folosirea acestuia, modele pentru desene, pentru modelaje și pentru confecții cerute de programă etc. Recent la cabinet s-a elaborat și un model de plan de muncă pentru grupa combinată, întrucît educatoarele aveau nevoie de ajutor în această privință. De asemenea, pentru a veni cît mai mult în sprijinul educatoarelor din raion, s-a editat o scrisoare metodică.

Metodistele voluntare care lucrează la cabinetul metodic acordă un sprijin susținut educatoarelor și se preocupă, în același timp, de asigurarea unei activități rodnice în cadrul cercului pedagogic, astfel încît aceasta să contribuie cît mai bine la îmbogățirea experienței celor ce lucrează în grădinițele de copii.

De curînd au avut loc discuții în legătură cu lucrarea „Cartea educatoarei" editată de Institutul de științe pedagogice, lucrare care a produs un viu interes în rîndul cititoarelor. Acestea au arătat însă că eficacitatea ei este micșorată prin faptul că nu este în concordanță cu cerințele programei și și-au exprimat părerea că ar fi fost mult mai bine dacă programa și „Cartea educatoarei" ar fi prezentat o unitate de vederi și de cerințe față de educatoare.

VIORICA NICOLAESCU
Cîmpulung-Muscel

★

La cercul pedagogic al educatoarelor din orașul Odorhei, Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, a fost prezentat de curînd un referat cu tema „Lectura după imagini ca bază a dezvoltării cunoștințelor de limba maternă". Referatul, care a arătat cum se dezvoltă, cu ajutorul lecturii după imagini, cunoștințele lexicale, fonetice și gramaticale ale copiilor, cum ajută această lectură la trezirea dragostei lor de patrie, a dragostei de natură, a simțului estetic — a contribuit la orientarea educatoarelor în ceea ce privește metodica desfășurării lecturilor.

A fost binevenită și lecția deschisă cu tema „Munca copiilor în grădină primăvara" Discuțiile purtate pe marginea acesteia au prilejuit un schimb de experiență cu privire la procedeele de educare a copiilor preșcolari în spiritul dragostei față de patrie, față de muncă.

ZENAIDA STREZA
educatoare, Odorhei

Răsfoind scrisorile sosite la redacție

Veștile care sosesc în redacție de la corespondenți și cititori reprezintă un adevărat caleidoscop al activității de zi cu zi desfășurate de cadrele didactice din școlile patriei. Fie că relatează o experiență, fie că informează asupra unor activități care se desfășoară în mod curent în școală, fie că pun în discuție o problemă, scrisorile trimise gazetei oglindesc interesul viu pe care-l manifestă cadrele didactice pentru continua îmbunătățire a muncii instructiv-educative.

În etapa aceasta, cele mai multe scrisori vorbesc despre activitatea pe care o desfășoară învățătorii și profesorii pentru ca anul școlar ce se va încheia în curînd să însemne un pas înainte în domeniul pregătirii tineretului școlar.

Profesorul **I. Zamfirescu**, *de la Școala medie nr. 1 din Caracal, de pildă, relatează preocuparea colectivului din care face parte pentru lupta împotriva rămînerii în urmă la învățătură. Profesorii școlii au cercetat în mod deosebit particularitățile elevilor rămași în urmă. Acum, în perioada cînd se pregătește încheierea anului școlar, au putut fi luate măsuri de ridicare a nivelului de cunoștințe ale acestor elevi pe baza cunoașterii particularităților fiecăruia dintre ei. Cadrele didactice își împărtășesc experiența obținută în această direcție, rezultatele înregistrate fiind încă de pe acum mai mult decît încurajatoare.*

O problemă actuală — aceea a orientării profesionale a elevilor — abordează în scrisoarea sa tov. Ștefan Licescu, *directorul Școlii medii din Găești. Întrucît se mai întîmplă ca unii părinți să-i îndrepte pe copiii lor spre o profesiune pentru care aceștia nu au nici un fel de aptitudini și care nici nu răspunde unor cerințe sociale, doar pentru simplul motiv că profesiunea respectivă răspundea odinioară idealurilor generației lor, la Școala medie din Găești s-a luat, așa cum ne relatează scrisoarea tovarășului Licescu, inițiativa de a se organiza unele întîlniri între profesori și părinții elevilor din clasele a VII-a și a XI-a. La aceste întîlniri, după ce au vorbit părinților despre măsurile luate de școală pentru pregătirea elevilor în vederea examenelor și le-au arătat ce au de făcut ei înșiși în această privință, profesorii le-au lămurit o serie de probleme legate de orientarea profesională a viitorilor absolvenți. Discuțiile acestea au contribuit mult la lămurirea părinților asupra profesiunii celei mai indicate pentru copiii lor.*

Sub titlul „Profesorii de școală medie — cercetători", tov. Maria Sebeșan, *președinta Sindicatului Învățămînt din orașul Brașov, ne relatează, într-o scrisoare trimisă recent, rezultatele activității de cercetare științifică desfășurată de cadrele didactice de la Școala medie nr. 1 din Brașov. Profesorii școlii, se spune în scrisoare, au realizat în acest an zece lucrări care vor fi prezentate la diferite sesiuni ale filialelor unor societăți științifice. Iată cîteva din acestea: „Contribuții la metodica educației comuniste a elevilor în cadrul practicii în producție", „Unele probleme în legătură cu combaterea mediocrității în pregătirea la limba română", „Un procedeu practic de analiză literară la lecțiile de teoria și istoria literaturii". „Aspecte ale revoluției culturale în regiunea Brașov" etc.*

Pornind de la importanța folosirii materialului didactic la lecțiile din etapa finală a anului școlar, tov. Ladislau Muranszky, *profesor de fizică la școala medie din Săcele, raionul Brașov, semnalează în scrisoarea sa unele deficiențe de fabricație pe care le prezintă cîteva din tipurile de material didactic trimise școlilor de I.M.D. În continuare corespondentul nostru arată necesitatea ca întreprinderea să dea mai multă atenție controlului tehnic de calitate și face o serie de propuneri utile pentru înlăturarea deficiențelor și îmbunătățirea continuă a materialului didactic. Ni se pare îndeosebi interesantă propunerea ca, înainte de producerea în serie a unui aparat, acesta să fie experimentat în cîteva școli din țară și eventual îmbunătățit pe baza sugestiilor profesorilor care îl experimentează. Merită atenție și propunerea ca un colectiv de specialiști să se deplaseze în școli pentru a observa cum funcționează aparatele produse în întreprindere, cum pot fi îmbunătățite acestea. De asemenea, tov. Muranszky propune ca notele explicative ce însoțesc aparatele să indice toate experiențele care se pot efectua cu ajutorul lor și nu numai o parte din ele.*

În alte scrisori se comunică măsurile luate pentru buna organizare a muncii din ultima etapă a anului școlar de către directori, inițiativele pe această linie ale unor organizații sindicale etc. Ele vădesc conștiinciozitatea cu care se muncește în această perioadă, dorința cadrelor didactice de a obține noi succese în munca de instruire și educare a elevilor.

C. RĂDOI

O lecție de specialitate la Școala elementară de muzică din Petroșeni

Conferință științifică a elevilor

În zilele de 4 și 5 mai a avut loc cea de-a doua conferință științifică anuală a elevilor Școlii medii nr. 3 din Craiova, cu tema „Bogată ești, patria mea".

Activitatea științifică pe care o organizează cu elevii această școală cu vechi tradiții culturale merită toată atenția și toată lauda. Sub conducerea tovarășei Sebastiana Mihai — directoarea școlii — colectivul pedagogic muncește cu stăruință pentru a da generațiilor de elevi o pregătire multilaterală temeinică.

La conferință a fost prezentat la început referatul „Cîteva bogății ale patriei folosite în industria chimică", elaborat de un colectiv de șapte elevi din clasa a XI-a „F", urmat de coreferatele „Exploatarea cărbunelui în regiunea Oltenia" și „Combinatul chimic de la Craiova". S-au prezentat apoi referatele: „Bogății energetice", „Resursele naturale ale patriei noastre", „Solul, bogăție a patriei". Referatele au fost urmate de filme științifice.

Forma atrăgătoare, literară în care au fost prezentate datele științifice a trezit interesul și atenția tuturor participanților, a făcut ca această acțiune să aibă un accentuat caracter educativ. Vorbind despre bogățiile patriei, elevii, ajutați de profesori, au știut să-și dovedească atît cunoștințele cît și patriotismul lor fierbinte, dorința de a folosi prin munca lor aceste bogății fără număr în scopul continuei dezvoltări a economiei și culturii noastre, al înfrumusețării vieții poporului.

La cuvînt s-au înscris aproape 30 de elevi care au îmbogățit cu propriile lor cunoștințe datele aduse de referate. Elevul Giurcă Octavian din clasa a IX-a a completat cu aspecte interesante lucrarea de fizică prezentată de colegii săi din clasa a XI-a. Printre vorbitori a fost și Ghindeanu Șerban, un pasionat radiofonist amator, cunoscut în întreaga țară și chiar peste graniță (el a înregistrat semnale de la peste 150 radioamatori din diferite țări ale lumii).

Conferința științifică anuală a elevilor Școlii medii nr. 3 din Craiova a dovedit marea eficiență a acestei interesante forme de activitate extrașcolară, prin care tineretul este mobilizat pe drumul atît de plin de frumuseți al științei.

VICTORIA POPOVICI

ANUNȚ

Ministerul Învățămîntului instituie prin Editura didactică și pedagogică un concurs pentru elaborarea manualului *Noțiuni de biologie pentru clasa a VII-a*, în limba română.

Manuscrisul va cuprinde 130 de pagini dactilografiate și circa 100 de figuri (desene, fotografii, planșe). Termenul de predare este 30 septembrie 1963.

La concurs pot participa cadre didactice din învățămîntul de cultură generală și din învățămîntul superior, precum și specialiști sau alte persoane cu preocupări în domeniul respectiv.

Celelalte condiții ale concursului sînt identice cu cele publicate în Gazeta învățămîntului nr. 694 din 8 februarie 1963, pentru alte manuale.

Manuscrisele vor fi trimise pe adresa Editurii didactice și pedagogice, București, str. Spiru Haret nr. 12. Tot de la această editură se poate procura programa școlară pe baza căreia trebuie să fie elaborat manualul.

POȘTA redacției

Elena Dima, comuna Folteşti, raionul Galați.

Întrucît la data de 1 august 1959 nu aveați un stagiu în învățămînt de peste 5 ani ați fost încadrată în grupa de salarizare 0-3 ani, ca stagiar. Trecerea într-o grupă superioară de vechime este posibilă, în cazul dvs. numai după absolvirea examenului de stat în învățămîntul superior și obținerea gradului definitiv pe bază de examen.

Marcel C. Mihăilescu, comuna Cotnari, raionul Hîrlău.

Institutul pedagogic de 2 ani nu este asimilat cu institutele de învățămînt superior.

Absolvenții acestui institut, cu examen de stat, sînt salarizați și în cazul cînd predau ca profesori, ca și în cazul cînd predau ca învățători, cu drepturile învățătorilor de categoria I-a.

Maria Izsak, Arad.

Pentru orele pe care le cumulați la secția serală aveți dreptul la majorarea salariului cu 10-15%, majorare pe care secția de învățămînt este obligată să v-o achite.

Ilie Bărbulescu, Mediaș.

Decizia cu privire la trecerea dvs. de la salarizarea ca profesor II la salarizarea ca învățător I este justă, deoarece, predînd la clasele I—IV, nu puteți primi salariul de profesor, cu toate că aveți calificarea corespunzătoare. Acest lucru s-ar realiza numai în cazul cînd ați preda la clasele V—XI

Ilie Gh. Romulus, Corabia.

Dacă la data de 1 august 1959 nu aveați un stagiu de cel puțin 5 ani în producție sau în învățămînt, nu puteți primi salariul de instructor de practică. De aceea a fost necesar să fiți asimilat la salarizare cu învățătorii. La data cînd împliniți 5 ani puteți fi încadrat ca instructor de practică II, întrucît nu îndepliniți condițiile de studiu pentru instructor. I.

Victoria Fulea, Titus N. Dincă, Ion D. Bîrzotescu, Lupu Petrovan, Octav Murgulescu, Dumitru Mihart, D. Bărbulescu, E. Lazăr, Titus Rusu, Doina Florian, Ion Scridon, Vasile Ardelean.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

Nicolae Dediu, Gheorghe Angelescu, I. Dinu, Istrate Gherman, Ștefan Ivanoff, Nina Voiculescu, Ion Florea.

Problemele ridicate de dvs. au fost lămurite la „Poșta redacției" în numerele anterioare ale gazetei noastre.

CONCURSURI

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII DIN BUCUREȘTI anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. Conferențiar la disciplina mecanică, poziția 4 din statul de funcțiuni al catedrei de mecanica construcțiilor I;
2. Conferențiar la disciplina statica construcțiilor, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei de mecanica construcțiilor I;
3. Conferențiar la disciplina mașini de construcții și mașini și instalații pentru întreprinderi de prefabricate, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei de mașini de construcții și utilaje;
4. Conferențiar la disciplina organe de mașini, poziția 3 din statul de funcțiuni al catedrei de mașini de construcții și utilaje;
5. Conferențiar la disciplina mecanică, poziția 6 din statul de funcțiuni al catedrei de mecanica construcțiilor I.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț o cerere adresată rectorului Institutului de construcții din București, bd. Tolbuhin nr. 80, raionul 23 August, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția în care își au funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică; autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului, înscrierea la concurs.

Orice informații suplimentare se pot cere la rectorat.

★

INSTITUTUL POLITEHNIC DIN IAȘI anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi:

Facultatea de industrie ușoară.

1. Asistent la disciplina limba rusă, catedra de limbi moderne;
2. Asistent la disciplina limba rusă, catedra de limbi moderne;
3. Asistent la disciplina limba engleză, catedra de limbi moderne;
4. Asistent la disciplina limba engleză, catedra de limbi moderne;
5. Șef de laborator la catedra de filatură;
6. Preparator la catedra de filatură.

Facultatea de mecanică.

1. Asistent la catedra de mecanisme și organe de mașini;
2. Asistent la catedra de mecanisme și organe de mașini;
3. Asistent la catedra de mecanisme și organe la mașini;
4. Asistent la catedra de mecanisme și organe la mașini;
5. Șef de laborator la catedra de fizică;
6. Șef de laborator la catedra de fizică;
7. Șef de laborator la catedra de tehnologia metalelor.

Facultatea de construcții.

1. Asistent cu normă de cercetare la catedra de construcții și statică.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul institutului din Iași, Calea 23 August, nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe actele de studii; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt; certificatul de vechime, eliberat de unitatea în care lucrează; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 709 | vineri 24 mai 1963 | 8 pagini 25 bani

Primăvara oferă un minunat prilej pentru a studia florile pomilor fructiferi. Elevii Școlii tehnice hortiviticole din Iași îl folosesc din plin

Excursie geografică

Pentru consolidarea cunoștințelor de geografie ale elevilor din clasa a III-a, Școala nr. 28 din Capitală a organizat cu ei, în această ultimă etapă a anului școlar, o excursie care a avut ca obiectiv principal vizitarea punctelor geografice mai importante de pe traseul București-Giurgiu.

In cadrul excursiei elevii au avut prilejul să observe direct numeroase elemente geografice despre care au învățat în clasă. Ei au văzut astfel frumoasa vale a Argeșului, întinsele cîmpii cultivate cu cereale, podul care traversează Neajlovul spre Călugăreni.

La Giurgiu elevii au vizitat portul și „Podul prieteniei" și au luat parte apoi la o călătorie cu vaporul pe Dunăre, în care au avut prilejul să observe lunca Dunării, cu fauna și flora ei bogată.

Excursia a ajutat elevilor să-și consolideze o serie de noțiuni de geografie învățate în clasă și a contribuit totodată la dezvoltarea dragostei lor față de patrie.

Inv. VICTORIA PIEPTAN

PREGĂTIRI PENTRU VACANȚĂ

Zilele trec pe nesimțite una cîte una și, cu toate că în școli domnește în această perioadă atmosfera de muncă încordată caracteristică sfîrșitului de an școlar, nu-i elev pe care să nu-l fure din cînd în cînd gîndul spre mult așteptata vacanță. Pe ce meleaguri și-o va petrece ? Încotro va porni cu rucsacul în spate ? Elevii nu cunosc încă toate surprizele care îi așteaptă în însoritele zile de vacanță, dar acestea au și început să fie nu numai conturate, dar uneori chiar precizate pînă în cele mai mici amănunte. Căci de vacanță, de pregătirea ei se preocupă acum îndeaproape organizatorii săi, cei care sînt chemați să asigure sutelor de mii de școlari de toate vîrstele zile de odihnă plăcute și atractive, pline de farmec și de bucurii. Pedagogii cu experiență își adună laolaltă priceperea, ingeniozitatea și fantezia, proiectînd pentru copiii patriei o vacanță de neuitat.

La secția de învățămînt a raionului 30 Decembrie din Capitală s-a format recent o comisie care cuprinde reprezentanți ai sfatului popular raional, ai secției de învățămînt și ai comitetului raional U.T.M., precum și cadre didactice cu multă experiență. Comisia a și alcătuit planul de muncă pentru lunile de vacanță. Unul din obiectivele importante ale acestui plan este recrutarea cadrelor didactice și a instructorilor de pionieri care vor conduce și îndruma activitatea de vară a elevilor. Au fost aleși în acest scop oameni cu experiență, cu pricepere, însuflețiți de dragoste pentru activitatea în rîndurile copiilor și tinerilor. La începutul lunii iunie secția de învățămînt va organiza pentru aceste cadre un instructaj amplu, la care vor fi dezbătute o serie de probleme privind formele cele mai eficiente de educare patriotică și estetică a elevilor, de întărire a sănătății lor etc. Instructaje speciale vor fi organizate de asemenea cu cele 40 de cadre didactice desemnate a fi ghizi pentru elevii ce vor vizita Capitala.

Au loc pregătiri intense și în vederea amenajării celor două tabere locale (una va funcționa în parcul Herăstrău, iar cealaltă la Casa de cultură a tineretului din raion), precum și a taberei turistice de la Periș. În tabăra de la Periș, bunăoară, se lucrează de cîteva zile la amenajarea unei baze sportive simple, a unui bazin și a unor dușuri, a unui umbrar unde va fi instalată sufrageria.

În această vacanță secția de învățămînt va organiza, în mod experimental și tabere de bloc în cartierele unde locuiesc mai mulți elevi. Aceste tabere vor fi conduse de directorul școlii din catierul respectiv, cu sprijinul comisiilor de femei. Spațiile verzi ce se întind în fața fiecărui bloc nou vor permite să se organizeze multe activități în aer liber. Pentru fiecare tabără se asigură de pe acum toate cele necesare : material sportiv, discuri, mese pentru șah, tenis de masă etc.

Și la secția de învățămînt a raionului Lenin pregătirile sînt în toi. Comisia de organizare a vacanței se străduiește să ofere celor 20 000 de elevi din raion condiții cît mai bune de odihnă și recreeare. Mulți dintre ei vor pleca în excursii, în drumeție sau vor poposi în taberele de la munte sau de la mare. În același timp se fac pregătiri pentru taberele locale. Zilele trecute, de pildă, a început amenajarea unei noi clădiri la tabăra de odihnă de la Buda, pe malul Argeșului.

În calaborare cu comitetul raional U.T.M., secția se ocupă acum cu minuțiozitate de pregătirea instructajului pentru cadrele ce vor lucra cu copiii în timpul vacanței.

Destul de avansat este stadiul pregătirilor pentru vacanță și la secția de învățămînt a raionului N. Bălcescu. Zilele trecute a avut loc aici o ședință cu directorii școlilor din raion în care a fost prelucrat planul de activitate pe vacanță și s-au discutat de asemenea, în amănunt, planurile de activitate ale taberelor ce vor funcționa în cadrul raionului. În afară de acțiunile cu caracter cultural-artistic ce vor fi organizate, o mare atenție se acordă în raion excursiilor și drumețiilor în care vor fi antrenați elevii.

În colaborare cu Comitetul raional U.T.M., secția se preocupă acum și de pregătirea taberei turistice din comuna 30 Decembrie. Se amenajează corturile (care vor găzdui în fiecare serie, cîte 100 de elevi), se instalează mobilierul, dușurile etc., se pregătește materialul sportiv.

Aceleași intense pregătiri se fac acum în toate raioanele Capitalei, în toată țara.

Vacanța va oferi copiilor multe bucurii, multe zile plăcute de recreeare și în cadrul taberelor de la munte și de la mare, al cluburilor, al palatelor și caselor de pionieri. Toate tainele, toate surprizele ei vor fi dezvăluite în curînd, atunci cînd, o dată cu ultimul clinchet al clopoțelului, ea va intra pe deplin în drepturi.

MONICA VERDEȘ

Un sprijin eficient elevilor

Ne aflăm într-o etapă de intensă activitate școlară. Mai ales în clasele a VII-a și a XI-a, zilele acestea și cele ce vor urma solicită pe elevi și profesori la eforturi deosebite.

Dată fiind multitudinea sarcinilor impuse de această perioadă, se cere din partea cadrelor didactice o atenție deosebită în îndrumarea studiului individual al elevilor, în organizarea timpului ce-l au la dispoziție pentru acest studiu, în ajutorarea lor să aprofundeze cunoștințele ce mai sînt de adîncit, să se clarifice asupra problemelor pe care încă nu sînt stăpîni .

In cele mai multe școli recapitularea materiei a fost bine organizată, profesorii preocupîndu-se să asigure revederea sintetică a materiei, formulînd subiecte care cer din partea elevilor cunoștințe de fond, o judecată limpede și profundă, posibilitatea de a lega cunoștințele teoretice cu practica, cu viața și căutînd totodată să asigure lecțiilor recapitulative un bogat conținut educativ.

Revăzînd pe aceste coordonate materia parcursă în anul școlar, se poate spune că lecțiile dedicate recapitulărilor constituie, în cazul multor profesori, un sprijin prețios pentru întreaga activitate a elevilor, făcîndu-i să meargă și în studiul individual pe căile cele mai indicate pentru înțelegerea în ansamblu a materiei, pentru ordonarea și gradarea cunoștințelor ce trebuie reținute.

Tot pentru a-i ajuta pe elevi în vederea încheierii cu bune rezultate a anului școlar, a susținerii examenelor de absolvire și a concursurilor de admitere în alte școli, cadrele didactice au sporit în această perioadă preocupările pentru fiecare elev în parte și mai ales pentru cei cu note mici. Această preocupare se vădește în cursul lecțiilor și în afară de acestea, la orele de meditații organizate cu acei elevi care, din diferite motive, nu au reușit încă să țină pasul cu întreaga clasă. Astfel, la o serie de școli din Capitală, din orașele Iași și Brașov, la Școala de 8 ani din comuna Bălăria, raionul Drăgănești-Vlașca și la multe alte școli s-au organizat pentru elevii mai slab pregătiți din clasele a VII-a ore de meditații la principalele obiecte. Este bine ca tovarășii din conducerea școlilor respective să vegheze la desfășurarea unei munci raționale în cadrul acestor ore suplimentare de activitate. Spunem aceasta deoarece s-a constatat că în unele școli elevii rămași în urmă sînt chemați la prea mule meditații, ceea ce, în loc să-i ajute, îi supraîncarcă, îi obosește, făcîndu-i să nu poată reține prea mult din cele învățate.

La clasele mai mari mulți profesori organizează ore de consultații. Conducerea Școlii medii „Al. Sahia" din Tîrnăveni, de exemplu, a hotărît să organizeze pentru elevii claselor a XI-a, în perioada 27.V. — 5.VI., consultații legate de materia din anii precedenți. Asemenea consultații au loc și în alte școli din țară.

Atunci cînd sînt organizate rațional și cînd în cadrul lor se folosește o metodică indicată, consultațiile sînt binevenite, ajutîndu-i realmente pe elevi. Unii profesori socotesc că este potrivită și în școala medie metoda folosită în învățămîntul superior sau în diversele forme de învățămînt pentru maturi : în ziua și la ora stabilită, elevii care doresc lămuriri să se întîlnească cu profesorul lor și acesta să răspundă la întrebările puse de elevi, așa încît ei să se clarifice în toate problemele în care simt nevoia. Alte cadre didactice sînt de părere, pe baza experienței proprii, că elevii nu îndrăznesc să pună întrebări, jenîndu-se de colegi, de profesori. Ele consideră deci că o asemenea formă a consultațiilor nu este indicată pentru elevi și că e mai bine ca profesorul, pe baza cunoașterii nivelului de pregătire al elevilor, să le explice ceea ce știe el că nu le este suficient de clar. Dar în felul acesta se poate întîmpla nu o dată ca o serie de cunoștințe confuze sau de lacune ale elevilor să rămînă nedescoperite de profesori și deci neclarificate. Pentru evitarea unor astfel de neajunsuri, profesorul M. Octavian din Tg. Nou este de părere ca elevii să vină la consultații cu întrebările scrise pe un bilețel pe care să-l pună pe catedră atunci cînd sosește profesorul. Acesta răspunde la întrebări după bilețele, fără să menționeze cine dorește lămuririle respective. Desigur, se pot găsi și alte procedee eficiente.

Orele de consultații trebuie folosite pentru clarificările cerute de elevi și nu pot fi transformate în lecții de recapitulare, așa cum se mai întîmplă în unele școli. Nu este indicat nici să se facă abuz de ele, pentru că atunci nu vor fi frecventate de elevi sau le vor încărca programul, lucru neindicat mai ales într-o etapă de solicitare maximă cum este aceasta.

Organizînd cu atenție munca, folosind cu chibzuință formele de ajutorare a elevilor ce ne stau la dispoziție, vom scuti pe copii de eforturi în plus, dîndu-le posibilitatea să folosească cu un randament sporit timpul ce-l mai au pentru desăvîrșirea pregătirii lor.

Caracterizarea elevilor

Învățătorii, profesorii, diriginții școlilor noastre sînt unanimi în convingerea că pentru a-i educa multilateral pe elevi este necesar să-i și cunoști multilateral. In dorința de a realiza o asemenea cunoaștere, numeroase cadre didactice au caiete speciale de observații, în care fac însemnări aproape cotidiene asupra elevilor, alcătuind apoi, pe baza acestora, caracterizări psihopedagogice cuprinzătoare, ce le servesc drept ghid în întregul proces al activității instructiv-educative.

Fără îndoială, caracterizările acestea nu pot fi privite ca un scop în sine. Ele constituie un auxiliar prețios la îndemîna educatorilor în vederea organizării judicioase a întregii munci educative. Practica pune în lumină nenumărate situații care demonstrează cu prisosință acest lucru. Să examinăm numai cîteva dintre ele.

Unui profesor i se încredințează răspunderea de diriginte. Nu cunoaște colectivul clasei decît superficial și încă și mai puțin pe fiecare membru al acestui colectiv. Uneori trebuie să ia totul de la capăt, să depună eforturi deosebite pentru a afla cum s-a dezvoltat pînă la el acest colectiv de elevi și fiecare membru al său. Lucrul nu-i ușor dacă n-are la îndemînă decît vechile cataloage și sumarele relatări — din amintire — ale foștilor profesori. Altfel stau însă lucrurile cînd noul diriginte primește din partea predecesorului său caracterizările individuale ale elevilor, ale clasei respective, adevărată oglindă a drumului parcurs. Imediat îi va apare mai limpede și drumul pe care trebuie să-l urmeze în viitor.

Iată și o altă situație. Un diriginte nou la clasa lui a hotărît să încredințeze unui elev neastîmpărat și turbulent, pentru a-l influența din punct de vedere educativ, sarcina de a se ocupa de curățenia clasei.

— Nu vă supărați, observă elevul, dar mie și anul trecut mi s-a încredințat sarcina aceasta.

Lăsînd la o parte modul acesta simplist (dar, din păcate, încă mult uzitat) de rezolvare a problemelor disciplinei, este evident că studierea caracterizării elevului respectiv, dacă ea ar fi existat, studierea măsurilor de influențare ce s-au folosit cu el ar fi ajutat dirigintelui să-și dea seama că măsura pe care își propunea s-o ia nu e menită să ducă la rezultatele dorite.

Deosebit de utilă este studierea caracterizărilor elevilor pentru realizarea unei judicioase orientări profesionale a acestora. Din ele dirigintele va putea să vadă cum s-au conturat și încotro au evoluat interesele elevilor, înclinațiile și aptitudinile lor, va putea să-și precizeze caracteristicile activității lor. Astfel el va îndruma în cunoștință de cauză pe elevul de clasa a VII-a să urmeze o școală profesională potrivită sau o școală medie, pe elevul de clasa a IX-a să intre la secția umanistică sau la cea reală, pe elevul de clasa a XI-a să se îndrepte spre acel domeniu de activitate care este cel mai potrivit cu înclinațiile lui și cu nivelul lui general de pregătire. O bună caracterizare a elevului poate fi de asemenea deosebit de utilă atunci cînd acesta este recomandat să devină membru al organizației de pionieri sau al Uniunii Tineretului Muncitor. Și, în general, materialul cuprins în caracterizări poate fi amplu folosit — atunci cînd acestea sînt bine întocmite — pentru realizarea unei planificări judicioase a întregii munci educative, pentru stabilirea celor mai adecvate măsuri de influențare a colectivului sau a fiecărui elev în parte.

Utilitatea caracterizărilor ce se fac elevilor este însă iluzorie atunci cînd alcătuirea lor este un simplu act formal. Intr-adevăr, în caietele unor învățători sau profesori diriginți găsim caracterizări stereotipe, sărace, încît cei mai mulți elevi par a fi turnați după un singur tipar: „Elevul... (doar numele se schimbă) este în general bun la învățătură și disciplinat, ajută uneori pe colegi, ia parte la activitățile obștești...“ etc. etc.

„Elevul Constantin Bodeanu — consemna un profesor diriginte în urmă cu doi ani — este un elev așezat, se străduiește să învețe. In general, nu creează probleme“.

Această caracterizare nu s-a îmbogățit cu nimic în anul următor. Anul acesta, ajuns în clasa a VIII-a, Constantin Bodeanu a dat însă foarte mult de furcă noului său diriginte. Acesta l-a găsit închis în sine, egoist și chiar grosolan cu colegii, cu profesorii. De unde aceste trăsături negative? In caracterizarea pe care predecesorul său o făcuse acestui elev noul diriginte n-a găsit nimic care să-l ajute. Și doar e atît de necesar să cunoști „istoricul“ dezvoltării unui tînăr pentru a ști de unde să începi pentru a-l ajuta să se transforme!

— Cine l-a avut elev în anii trecuți pe elevul Bodeanu dintr-a VIII-a? — a întrebat dirigintele în cancelarie. Cine-și mai aduce aminte de el?

Amintirile erau însă vagi, discutabile, cu atît mai mult cu cît Bodeanu era realmente unul dintre acei elevi care nu atrag atenția în mod deosebit: în clasă nu era printre cei buni, dar nici printre cei din urmă și, în general, nu deranja. N-a constituit obiect de preocupare nici măcar pentru fostul său diriginte. Dar, după cum observa Makarenko, din rîndurile acestei categorii de copii, nebăgați în seamă, care scapă cel mai adesea influențelor educative, cresc nu o dată oameni cu trăsături negative.

Am ales acest exemplu pentru a sublinia caracterul complex al procesului educativ — fapt pe care o caracterizare reală trebuie să-l reflecte cît mai deplin. O caracterizare nu poate fi statică; ea trebuie să fie permanent completată. Educația este, cum se știe, un proces de durată. In permanență ceva pozitiv se sedimentează, se consolidează; rămîn însă, întotdeauna, probleme care se mai cer rezolvate, altele noi se ivesc.

Se întîlnesc însă și alte lacune în alcătuirea caracterizărilor. Astfel, unele sînt mult prea unilaterale: consemnează doar aspectele activității școlare a elevului, ignorînd bogăția de date pe care le furnizează de cele mai multe ori prezența elevului în munca de organizație, în activitatea obștească etc. Altele se rezumă la aspectele psihologice. Dar observarea elevilor, studierea lor din punct de vedere psihologic trebuie să constituie de fapt, în cazul de față, un sprijin pentru realizarea unei temeinice caracterizări pedagogice a lor.

Indicații mai complete privind alcătuirea unor bune caracterizări psihologice și pedagogice a elevilor s-au mai formulat. Ele ar trebui doar revăzute, studiate atent și — de ce nu? — întregite de către fiecare educator (Vezi „Indrumător pentru studierea și caracterizarea psihologică și pedagogică a elevilor“ E.S.D.P. București 1961: „Munca profesorului diriginte“, E.S.D.P., București, 1961, pag. 28-34) Folosindu-se și experiența pozitivă ce s-a acumulat în fiecare școală, se poate ajunge la un nivel ridicat de realizare a caracterizărilor elevilor și la o utilizare largă și eficientă a lor în munca educativă.

Caracterizările elevilor trebuie să fie o sinteză a observării lor nemijlocite de către educator, a notațiilor acestuia despre comportarea lor în timpul lecțiilor și al altor activități, a datelor obținute din convorbirile cu elevii și cu părinții lor, cu ceilalți profesori, cu instructorii de pionieri etc. O caracterizare bună trebuie să ne ajute să înțelegem bine elevul, să cunoaștem profund trăsăturile lui, să întrevedem perspectivele lui de dezvoltare.

Și mai este o problemă: deși, desigur, caracterizările elevilor sînt în primul rînd rodul muncii susținute, uneori de-a lungul multor ani, a învățătorului sau profesorului diriginte — ele nu trebuie nici pe departe să devină documente închise, pentru uzul exclusiv al celor care le-au alcătuit. Ele trebuie puse la dispoziția tuturor membrilor colectivului pedagogic care sînt interesați să le cunoască, ba chiar să se transmită unui nou colectiv pedagogic atunci cînd elevul trece dintr-o școală în alta.

Credem că și din cele spuse pînă aici a reieșit cerința ca aceste caracterizări pe care le facem elevilor să constituie rodul unei preocupări sistematice, de zi cu zi, și în nici un caz să nu fie lăsate în seama unei „nopți albe“ în pragul încheierii anului școlar. Dar cînd anul școlar e pe sfîrșite, este totuși un moment prielnic pentru efectuarea unor completări și întregiri utile în caracterizările elevilor. In fond acum se poate da un răspuns mai complet la întrebarea: ce a devenit elevul respectiv în cursul întregului an școlar, la capătul unui an de eforturi colective neobosite pentru dezvoltarea lui în spirit comunist.

Există așadar toate motivele pentru a acorda toată grija, toată atenția acestui important mijloc de studiere și cunoaștere profundă, multilaterală a elevilor în interesul educării lor multilaterale.

Experiențe de laborator

VIRGIL CARABA
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

SE PREGĂTEȘTE MATERIAL DIDACTIC

Verificarea unui telescop

Finisarea unei hărți în relief a R.P.R.

Filmul în școală

Folosirea proiecției filmelor didactice în cadrul diferitelor discipline asigură nu numai un mijloc atractiv de transmitere a noilor cunoștințe, dar și o lămurire mai amplă și mai intuitivă a multor legi științifice, a unor mecanisme complicate, a principiilor de funcționare a unor mașini etc., pe care explicația profesorului, oricît de amănunțită ar fi, nu le poate reda decît sumar și parțial. Filmul didactic vine astfel să complecteze în chipul cel mai fericit munca desfășurată de profesori.

In școala noastră, filmele didactice sînt tot mai larg folosite în ultimii ani la lecțiile de fizică, de chimie, de geografie, de științe naturale etc. Cu mult succes au fost utilizate în predare asemenea filme cum sînt: „Calciul în natură“, „Fonta“, „Tuburi electronice“, „Semiconductorii“, „Inducția electromagnetică“, „Mașina cu vapori“, „Locul nostru în Univers“, Mișcarea Pămîntului“, „Viața în Deltă“, „Orientarea cu busola“ și multe altele. Filmele au contribuit substanțial la înțelegerea de către elevi a problemelor studiate în clasă, la lărgirea orizontului lor științifico-tehnic și cultural, la dezvoltarea concepției lor științifice despre lume.

Școala noastră are regulat la dispoziție o colecție de filme, pe care și le procură de la Arhiva Națională de Filme, pe baza comenzilor. Profesorii se îngrijesc din timp să aibă filmele de care au nevoie în raport cu cerințele programelor analitice la fiecare obiect de învățămînt în parte.

NIC. PROFEANU
directorul Școlii medii din Giurgiu

Emisiuni radiofonice închinate învățămîntului

Cadrele didactice din orașul Deva dezbat adesea prin intermediul stației locale de radio problemele referitoare la munca instructiv-educativă. Anumite rubrici permanente ale emisiunilor sînt realizate chiar în exclusivitate de către cadrele didactice.

Bunăoară, la rubrica „Tribuna învățămîntului“, se transmit cu regularitate reportaje, portrete, note etc. Tematica problemelor dezbătute la această rubrică este aleasă de fiecare dată în funcție de necesitățile semnalate la școlile din oraș. Materiale ca: „Aspecte din lecțiile de limba romînă la clasa a XI-a serală“, „Îndrumarea studiului individual“, „Cine e vinovat de corigență“ și altele — cu exemple din școlile orașului — s-au dovedit folositoare, eficiente.

Recent, prof. Andrei Soos, șeful secției de învățămînt a orașului, a vorbit în fața microfonului despre măsurile luate de secția de învățămînt și de conducerile școlilor pentru buna pregătire a încheierii anului școlar.

Atît în orașul Deva cît și în localitățile din preajma lui emisiunile privitoare la învățămînt sînt ascultate cu mult interes.

PETRE JURCONE
Deva.

ORIENTAREA PROFESIONALĂ A ELEVILOR

Împreună cu părinţii

Viitorul copiilor — ce vor deveni ei, cum vor munci cînd vor fi mari, cum îşi vor face datoria faţă de societate — iată una din problemele care fac obiectul preocupărilor şi uneori chiar al frămîntărilor celor ce-i cresc.

Profesorii şi părinţii se simt deopotrivă de răspunzători pentru viitorul fiecărui copil, pentru orientarea lui profesională conform cu cerinţele economiei naţionale şi cu înclinaţiile proprii, căci într-adevăr, în cea mai mare măsură de ei depinde ca tinerii să-şi aleagă drumul cel mai bun în viaţă, în care ei să poată dărui tot ce au mai valoros celor mai nobile idealuri sociale. Vor deveni muncitori sau ingineri capabili, făcînd cinste uzinei pe care o slujesc, agronomi pricepuţi, cercetători neobosiţi, cu rezultate deosebite pe tărîmul ştiinţei, medici pătrunşi de un puternic spirit de abnegaţie sau aviatori neîntrecuţi — iată ce perspective se pot atinge dacă şcoala, împreună cu familia, se ocupă atent de pregătirea şi educarea lor, ca şi de orientarea lor spre domeniul în care se pot realiza cel mai bine, punîndu-şi în acţiune toate aptitudinile, înclinaţiile, toată priceperea şi pregătirea.

Unii părinţi şi chiar unii pedagogi trec cu uşurinţă peste acest aspect, absorbiţi de grijile instrucţiei şi ale educaţiei — ale lecţiilor care trebuie să fie întotdeauna foarte bune, ale programului zilnic al elevului, care trebuie respectat cu stricteţe, ale măsurilor ce se cer luate pentru îndreptarea situaţiei la învăţătură sau pentru corijarea lipsurilor în comportare. Fără îndoială, toate acestea se realizează nu ca un scop în sine, ci în vederea pregătirii generale a copilului pentru viaţă, a înzestrării lui cu tot ce este necesar pentru a putea să dea cît mai mult societăţii. Dar nu este suficient să ne limităm numai la aceasta. Căci să ne închipuim un tînăr absolvent avînd serioase înclinaţii pentru tehnică, dar care se hotărăşte totuşi să devină actor socotind că aici se va face mai curînd şi mai lesne „celebru", avantajat fiind de frumuseţea fizicului său. Sau un tînăr cu remarcabile talente în arta plastică hotărîndu-se să devină profesor de educaţie fizică, deşi nu-l avantajează cîtuşi de puţin calităţile fizice. Şi aşa mai departe. Mai devreme sau mai tîrziu, aceştia vor înţelege că nu pot da nimic sau aproape nimic în meseria pe care o practică, deoarece n-au aptitudinile, priceperea, capacităţile necesare. Se vor învinui întîi pe ei înşişi, pentru că nu au fost îndeajuns de chibzuiţi cînd au optat pentru o meserie sau alta. Dar se vor duce desigur cu gîndul şi la profesorii lor şi la părinţii care nu s-au ocupat cu toată răspunderea de îndrumarea lor pe făgaşul cel bun, ba poate chiar le-au alimentat iluziile despre capacităţi pe care nu le aveau. Şi pe bună dreptate se vor gîndi cu mustrare la cei ce au fost datori să-i ajute la timpul potrivit şi nu i-au ajutat cum trebuia.

Problema aceasta a orientării profesionale a elevilor are multe aspecte. Despre munca directă de lămurire, de orientare a copiilor şi tinerilor s-a scris adeseori. Dar pedagogul nu se poate limita numai la aceasta, dacă vrea să obţină rezultatele spre care tinteşte. El trebuie să asigure o unitate de vederi cu familia, pentru că mediul familial exercită o influenţă foarte mare asupra formării copilului, asupra cristalizării convingerilor, a concepţiilor lui despre viaţă, despre muncă, despre tot ce-l înconjoară. Fiecare din noi ştie cît de mult pierdem în munca noastră, inclusiv în aceea de orientare a elevilor spre cele mai potrivite meserii — dacă nu ne asociem şi familia în toate acţiunile.

Convinşi de aceasta, cei mai mulţi diriginţi caută permanent forme de muncă eficiente cu părinţii, astfel încît fiecare din ei să aibă vederi sănătoase cu privire la viitoarea profesie a copiilor lor. În unele şcoli s-au folosit cu succes, în acest scop, conferinţele din cadrul lectoratelor pentru părinţi. Astfel, la Şcoala medie „Al. I. Cuza" din Alexandria a fost expusă conferinţa „Profesiunea viitoare a copilului meu". În alte şcoli, de exemplu la Titu, după ce s-a vorbit într-o plenară cu părinţii despre răspunderea pe care o au şcoala şi familia în orientarea copiilor spre cele mai potrivite meserii, diriginţii au reluat problema pe clase, în funcţie de aspectele pe care aceasta le prezintă în fiecare colectiv, la fiecare elev.

Mulţi diriginţi pun un accent deosebit pe discuţiile individuale cu părinţii în legătură cu drumul în viaţă al tinerilor. Şi bine fac, căci într-un fel se lămuresc problemele într-o plenară pe şcoală sau chiar într-o şedinţă cu părinţii pe clasă şi în alt fel atunci cînd se discută individual. În primul caz se pot clarifica aspectele generale, problemele de principiu, valabile pentru toţi părinţii şi pentru toţi elevii, eventual se pot aduce la cunoştinţa auditorilor ce tipuri de şcoli se află în raion sau în regiune, ce fel de specialişti pregătesc, ce perspective au meseriile respective etc. Dar într-o discuţie cu tatăl sau cu mama copilului, ori chiar cu amîndoi, cite nu pot fi clarificate? Profesorul Lucian Marinescu de la Şcoala de 8 ani din comuna Crovu, satul Ghimpaţi, raionul Drăgăneşti Vlaşca, de pildă, discută cu familia care sînt concluziile şcolii cu privire la înclinaţiile copilului, în ce domeniu este el mai pregătit, „mai tare", se interesează spre ce meserie cred părinţii că este mai bine să-l îndrepte pe copil şi pentru ce. Bineînţeles, în caz că familia s-a orientat greşit, arată care este părerea lui, ca pedagog care cunoaşte în amănunt posibilităţile elevului. În acelaşi timp, îi lămureşte pe părinţi cu grijă de ce nu este bună hotărîrea lor, la ce rezultate s-ar putea ajunge în cazul orientării profesionale eronate a copiilor.

Experienţa a dovedit că o asemenea muncă de lămurire dă rezultatele cele mai bune atunci cînd dirigintele dovedeşte permanent stimă şi răbdare în munca lui cu părinţii, cînd vorbeşte în deplină cunoştinţă de cauză, cînd le cîştigă încrederea. Într-o scrisoare sosită în redacţie se arăta cum un profesor din Cluj, dobîndiud încrederea părinţilor printr-o muncă plină de răbdare şi bunăvoinţă, în care şi-a pus toată priceperea pedagogică, i-a făcut să simtă nevoia legăturii permanente cu şcoala, să vină singuri să ceară sprijinul, să se sfătuiască cu el în privinţa orientării profesionale şi să se încredă în povaţa lui, hotărînd împreună cu el ce şcoală ar fi mai indicat să urmeze copiii, în ce meserie este mai bine să se pregătească.

În sfîrşit, roadele muncii cu părinţii pentru justa orientare profesională a elevilor vor fi mai bogate dacă aceasta nu se desfăşoară în pripă, în ultimele zile ale anului şcolar şi numai la clasele a VII-a şi a XI-a, ci sistematic, an de an şi tot mai precis, pe măsură ce îi cunoaştem pe elevi, înclinaţiile şi posibilităţile lor. Desigur că, în ultima etapă a anului şi la clasele de absolvenţi, această muncă trebuie intensificată.

Numai împreună cu părinţii şi numai printr-o muncă temeinică, desfăşurată pe baza cunoaşterii amănunţite a elevilor, putem să le dăm un ajutor real, eficient, în alegerea drumului celui mai potrivit în viaţă.

Mulţi dintre membrii cercului „Micii pomicultori" se hotărăsc de pe acum să muncească, atunci cînd vor fi mari, în agricultură

O discuţie în cancelarie

In cancelaria Şcolii medii nr. 1 din Fălticeni discuţiile, schimburile de păreri între diriginţii claselor a XI-a sînt nelipsite de pe o ordine de zi pentru care nimeni nu alcătuieşte convocări. Ele se ivesc din dorinţa firească a celor care au îndrumat paşii adolescenţilor pînă la importantul prag de viaţă pe care-l constituie examenul de maturitate să verifice încă o dată, prin analiză şi comparaţie, dacă au făcut totul pentru ca elevii lor să păşească înarmaţi în viaţă pe drumul care le va dărui cele mai depline satisfacţii.

Se discută, desigur, despre nivelul de cunoştinţe al elevilor, despre pregătirea examenului de maturitate la diferite discipline; aceste discuţii alcătuiesc ceea ce am putea numi perspectiva apropiată. Este prezentă însă în discuţii şi perspectiva largă — orientarea profesională, îndrumarea alegerii drumului în viaţă al elevilor. Majoritatea discuţiilor pe această temă încep cu o analiză retrospectivă sau cu anunţarea uneia din ultimele acţiuni întreprinse pe această linie. Bilanţul e bogat şi rodnic. Practica în producţie, vizitele la Combinatul forestier din Suceava, în gospodăriile agricole colective şi de stat din împrejurimi, excursiile pentru cunoaşterea regiunii — toate i-au influenţat pozitiv pe elevi în alegerea viitoarei lor profesiuni. Foarte eficiente s-au dovedit exemplele vii pe care le-au adus întîlnirile elevilor cu fruntaşii întrecerii socialiste, cu ingineri şi tehnicieni, cu agronomi, cercetători ştiinţifici, medici şi profesori din rîndul foştilor absolvenţi ai şcolii.

— Cred că este bine să prezentăm, la momentul oportun, şi exemplul unor tineri care au pornit pe un drum greşit în viaţă pentru că s-au orientat către institute de învăţămînt superior pentru care nu aveau nici chemare şi nici o pregătire anterioară suficient de temeinică — intervine la un moment dat unul dintre participanţii la discuţie.

— Am folosit de cîteva ori asemenea exemple în ultimele ore de dirigenţie — menţionează dirigintele clasei a XI-a „A" — şi din atitudinea clasei mi-am dat seama că toţi au desprins clar ideea că orientarea greşită poate avea consecinţe foarte grave mai tîrziu. Elevii au înţeles însă, în egală măsură, faptul că astăzi societatea socialistă dă fiecărui tînăr posibilitatea să-şi realizeze pe deplin năzuinţele în viaţă.

Extinzîndu-se continuu, discuţia a cuprins în sfera ei şi problema necesităţii ca dirigintele să contribuie la precizarea celei mai profunde, mai reale, dintre aptitudinile elevilor. Punctul de pornire a fost o manifestare organizată de şcoală, în cadrul căreia asistenţi şi lectori ai Universităţii din Iaşi le-au vorbit elevilor despre perspectivele şi frumuseţile studiului în diferitele facultăţi.

— Firească, elanurile unor elevi au fost solicitate în mai multe direcţii — a ţinut să sublinieze unul dintre diriginţii participanţi la discuţie. De aceea am stat de vorbă cu profesorii clasei şi am căutat să aflu cît mai precis dacă, de pildă, înclinaţiile artistice ale anumitor elevi le deschid drumul către o profesiune din domeniul artei sau este mai bine să se pregătească pentru o şcoală tehnică sau o facultate cu specific tehnic. Fără îndoială noi trebuie să prezentăm faptele cît mai clar, mai precis, fără a da însă impresia că vrem să impunem elevilor o anumită profesie. In alegerea definitivă a drumului lor în viaţă trebuie să hotărască elevii înşişi, pe baza tuturor faptelor înfăţişate. Iată, îmi vine în minte, ca foarte semnificativ, cazul lui Radu Horincu. Pasionat pentru studiul chimiei şi pentru contemplarea frumuseţilor naturii. Orientarea lui către studiul geologiei constituie posibilitatea îmbinării depline a acestor două pasiuni.

Discuţia din cancelarie a continuat şi, desigur, va fi reluată în zilele următoare. Ea dovedeşte că preocuparea profesorilor Şcolii medii nr. 1 din Fălticeni pentru orientarea profesională a viitorilor absolvenţi se situează pe tărîmul unei temeinice analize psiho-pedagogice, al dragostei şi grijii pentru fiecare tînăr ai cărui paşi i-au îndrumat în anii şcolii.

AL. CIUCĂ

Cu grijă şi pricepere

Zilnic la redacţia noastră sosesc din toate colţurile ţării scrisori care vorbesc despre munca plină de răspundere desfăşurată de profesori în scopul orientării profesionale a elevilor, despre grija cu care este îndrumată tînăra generaţie spre alegerea unor profesiuni care să fie în concordanţă cu aptitudinile lor, şi care, în acelaşi timp, să-i facă folositori patriei.

Viitorii absolvenţi ai claselor a XI-a de la Şcoala medie nr. 2 din Făgăraş ne-a scris într-o scrisoare recentă prof. Benone Ilioasa care este şi secretarul organizaţiei U.T.M. din şcoală, au participat de curînd la o interesantă consfătuire în care s-au dezbătut problemele alegerii profesiunii. La această consfătuire au fost de faţă un inginer chimist de la Combinatul chimic nr. 1 din Făgăraş şi un inginer agronom. Cum era şi de aşteptat, discuţiile au fost deosebit de interesante. Vorbind elevilor despre frumuseţea profesiunilor lor oaspeţii au subliniat în primul rînd că cel mai important lucru pentru orice om al muncii este să-şi iubească cu pasiune munca, să-şi dăruiască ei toate forţele, toată energia sa creatoare. La fel de important, au arătat ei, este ca fiecare tînăr să se îndrepte spre domeniul pentru care are aptitudini, către care se simte chemat. Cei ce aleargă numai după o diplomă, după un titlu, fără să chibzuiască cu maturitate asupra muncii pe care vor trebui s-o îndeplinească, nu reuşesc, de cele mai multe ori, să facă faţă problemelor din ce în ce mai complicate pe care le pune astăzi producţia, devenind treptat nişte meşteşugari. În faţa tineretului de astăzi — au subliniat oaspeţii — stau căi multe şi largi, pe care ei pot păşi cu încredere în viaţă. Industria şi agricultura noastră aflate în plină dezvoltare au nevoie de cît mai multe cadre, iar partidul şi statul nostru creează acestor cadre condiţii din ce în ce mai bune de pregătire, de muncă şi de trai.

Şi elevii înşişi au avut multe de relatat la consfătuire. Ei au vorbit despre întreprinderile chimice de la Făgăraş şi din oraşul nou Victoria, pe care au avut prilejul să le cunoască nemijlocit, despre unităţile agricole socialiste pe care le-au vizitat, despre perspectivele mari de dezvoltare pe care le au industria şi agricultura în patria noastră şi despre hotărîrea lor de a se pregăti să muncească în producţie

O deosebită preocupare pentru orientarea profesională a elevilor se manifestă şi la Şcoala medie nr. 38 din Capitală. Profesorul Alexandru Copcea de la această şcoală ne relata de curînd, într-o corespondenţă, o acţiune interesantă şi utilă organizată în această direcţie în cadrul unei ore de dirigenţie la clasa XI-a „A", la care a participat, ca oaspete, un muncitor strungar de la I.O.R., fruntaş în producţie şi inovator. Cu mult interes au ascultat elevii povestea copilăriei plină de mizerie a muncitorului strungar, care nu şi-a putut înlăptui visul de a învăţa decît astăzi, în anii regimului democrat-popular, ca şi cele relatate de acesta în legătură cu munca şi viaţa sa şi a tovarăşilor săi, cu realizările întreprinderii, cu satisfacţiile de nebănuit pe care le dă munca productivă. Pentru ca tinerii să se convingă cu ochii lor de toate acestea, strungarul i-a invitat să viziteze întreprinderea. Într-adevăr, în prima duminică ce a urmat, însoţiţi de diriginte, elevii au fost oaspeţii întreprinderii „Optica romînă". Timp de cîteva ore ei au vizitat secţiile mai importante ale întreprinderii, primind explicaţii asupra modului cum funcţionează aparatele şi maşinile. Apoi elevii au vizionat cîteva filme de scurt metraj proiectate cu ultimul tip de aparate de proiecţie realizate de muncitorii de la I.O.R.

Vizita aceasta a contribuit mult la lărgirea orizontului elevilor, determinîndu-i pe mulţi să se îndrepte spre alegerea unor profesiuni din acest domeniu.

M. ROBEA

In ultimele săptămîni de şcoală

Recapitularea la gramatică

Recapitularea gramaticii la finele anului şcolar se efectuează de obicei pe baza analizelor morfologice şi sintactice. Acestea nu asigură însă totdeauna elementul nou, necesar menţinerii interesului elevilor şi concentrării atenţiei lor. Fără a fi împotriva analizelor gramaticale, consider că recapitularea finală pe baza unor teme legate de ortografie şi ortoepie, îmbinată cu un număr cît mai mare de dictări şi de analize sintactice şi morfologice, ar reuşi să concentreze mai mult atenţia elevilor asupra esenţialului, utilului şi necesarului în vorbire şi în scris.

O temă interesantă de recapitulare a gramaticii poate fi, de exemplu, folosirea liniuţei de unire, care permite trecerea în revistă şi adîncirea unor capitole importante din fonetică şi morfologie strîns legate de folosirea acestui semn ortografic: accentul, silaba, articolul adjectival şi posesiv, pronumele personal, reflexiv, posesiv sau relativ, verbele la diateza reflexivă şi prepoziţia. La accent se poate sublinia rolul lui în vorbire, insistîndu-se asupra cuvintelor neaccentuate: formele atone ale pronumelui personal şi reflexiv şi ale verbelor auxiliare. O dată precizată noţiunea de cuvinte neaccentuate, se poate trece la silabă, unde se va insista asupra silabelor formate din două cuvinte care se pronunţă împreună. Pentru ca elevii să înţeleagă mai bine acest aspect al problemei, este bine să precizăm importanţa cuvîntului ca unitate lexicală în limbă, spre a-i obişnui să distingă fiecare cuvînt cu sensul lui. Se pot lua exemple de felul acesta: **Dă-mi o carte; I-ai dat o carte; Ia-ţi cărţile; I-aţi spus** etc., în care silabele **dă-mi, i-ai, ia-ţi** şi **i-aţi** sînt formate din cîte două cuvinte diferite, fiecare dintre ele păstrîndu-şi înţelesul său şi pe care elevii vor reuşi să le scrie corect numai dacă le vor percepe ca unităţi lexicale distincte. Putem da nu numai exemple cu forme neaccentuate ale pronumelui personal, ci şi cu verbe, pronume relative sau locuţiuni prepoziţionale: **Oraşu-i în sărbătoare; Elevii-s fericiţi; Zgomotul ce-l auzi este foarte îndepărtat; De-a lungul căii ferate se întind perdele dese de arbori** etc.

Recapitulînd articolul adjectival şi cel posesiv putem compara articolele **cel, cei, al, ai,** care formează unităţi distincte, cu silabele formate din cîte două cuvinte deosebite pronunţate împreună: **cel, cei** din **Omul cel harnic (Oamenii cei harnici)** cu **ce-l, ce-i** din **Omul ce-l vezi (Oamenii ce-i vezi); al, ai** din **Caietul acesta este al fratelui meu, Pomii aceştia sînt ai noştri** cu **a-l, a-i** din **A-l învinge nu este uşor. A-i cere acest lucru este o exagerare.** Procedînd astfel şi la pronumele personal, reflexiv, posesiv, relativ şi la diateza reflexivă, asigurăm înţelegerea justă a multor fapte de limbă. Consolidăm apoi cele recapitulate dictînd un text sau chiar mai multe şi analizînd părţile de vorbire care ne interesează.

O altă temă tot atît de interesantă o poate forma scrierea cuvintelor cu doi sau trei **i**. În general, pentru aceasta se formulează multe reguli complicate. Dar scrierea cu doi sau cu trei **i** nu este decît consecinţa firească a unor reguli obişnuite de declinare sau de conjugare, aplicate la anumite categorii de cuvinte, în funcţie de terminaţia acestora. De aceea este bine să se evite supraîncărcarea elevilor cu memorarea inutilă a unor reguli nejustificate. Este mult mai indicat să se lămurească bine noţiunile de rădăcină şi terminaţie, în măsura în care acestea sînt accesibile elevilor, pentru a se insista după aceea, asupra terminaţiei substantivelor masculine la plural (**i**) şi asupra articolului hotărît **i** (la nominativ şi acuzativ plural masculin şi la genitiv-dativ singular feminin). O dată clarificate aceste noţiuni, se pot lua exemple diferite de substantive şi adjective masculine şi feminine cu rădăcina terminată în consoană sau în vocală, insistîndu-se asupra celor terminate în — **u** sau — **e** precedat de **i (fiu geamgiu, fumuriu, auriu, cheie, scînteie,** în hiat sau în diftong: **hîrtie, cîmpie** etc.). Pe baza exemplelor elevii vor reuşi mai uşor să-şi dea seama cînd anumite cuvinte se scriu cu un singur **i(codri, pomi** — masculin plural nearticulat — sau **ţări, curţi** — feminin plural nearticulat), cu doi **i (codrii, pomii** — masculin plural articulat sau — **ţării, curţii** — genitiv-dativ singular feminin articulat) şi cu trei **i (fiii, geamgiii** — masculin plural articulat la substantivele cu **i** în rădăcină). La ultima categorie este bine să se insiste asupra naturii celor trei **i**: primul — din rădăcina cuvîntului, al doilea — terminaţia pluralului şi al treilea — articol. Tot aici este bine să se discute unele moduri şi timpuri ale anumitor verbe de conjugarea a III-a **(a scrie)** sau a IV-a **(a veni, a auzi)** care se scriu cu doi **i** (scrii, vii, venii, auzii etc.). Aici este poate locul potrivit să se explice de ce pronumele şi adjectivele posesive **noştri, voştri** se scriu cu un singur **i**, fiind forme de plural nearticulate ale unor cuvinte terminate în **u** precedat de consoane ca şi substantivele **codru-codri, ministru-miniştri.**

După lămurirea teoretică a problemei vom da dictări şi vom efectua analize morfologice pentru verificarea şi formarea deprinderilor.

O altă temă tot atît de interesantă şi necesară ar fi aceea a acordului (substantiv-adjectiv, substantiv-atribut, predicat-subiect). Poate că n-ar fi lipsită de interes recapitularea sintaxei chiar pe baza unei teme legate de punctuaţie — de exemplu, folosirea virgulei în propoziţie şi în frază, care poate prilejui trecerea în revistă a celor mai multe capitole ale sintaxei.

În toate cazurile, rezultatele vor fi cu atît mai satisfăcătoare cu cît se îmbină elucidarea teoretică a problemelor cu aplicarea lor în practică, în vorbire şi în scris, evitîndu-se înşirarea unui număr mare de reguli sau scrierea empirică, fără înţelegerea gramaticii.

Prof. ION POPESCU
director adjunct
la Şcoala medie
„Gh. Lazăr" din Bucureşti

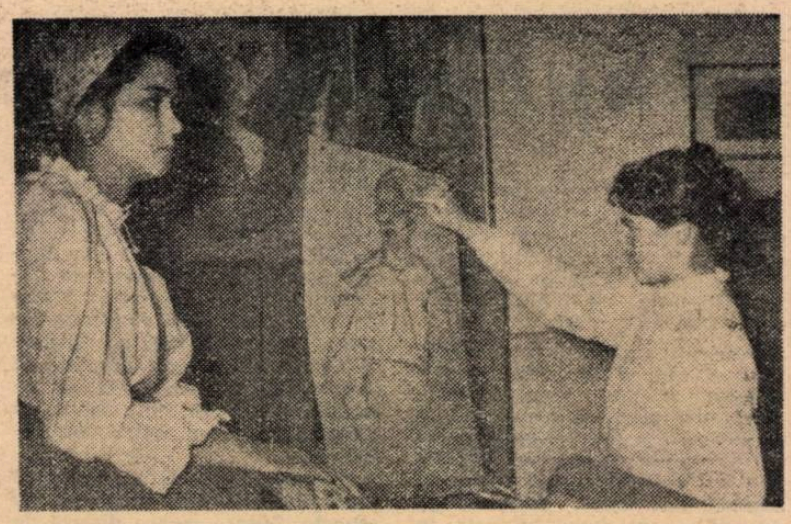

Modelul şi... pictoriţa

În ajutorul celor ce se pregătesc pentru şcolile medii şi profesionale

Paralel cu îndrumarea pregătirii elevilor din clasele a VII-a pentru examene, secţia de învăţămînt a oraşului Craiova se preocupă şi de pregătirea absolvenţilor din anul trecut ai acestei clase care nu au intrat în şcolile medii şi profesionale. Pe lîngă trei şcoli de 8 ani din oraşul Craiova (nr. 2, nr. 8 şi nr. 13) s-au deschis pentru aceşti tineri cursuri de pregătire la limba romînă şi matematică, care au loc de trei ori pe săptămînă, cîte două ore.

Pentru a da acestei activităţi un caracter organizat, care să-i asigure eficienţa, s-au luat de la început măsuri corespunzătoare: ţinerea evidenţei celor înscrişi pe baza unor cataloage alcătuite pentru fiecare grupă, întocmirea unui orar, planificarea materiei ce trebuie recapitulată.

Cadrele didactice urmăresc îndeosebi să clarifice cursanţilor unele probleme mai dificile, să-i ajute în îmbunătăţirea exprimării lor orale şi scrise, să le consolideze priceperea de a aplica regulile şi definiţiile studiate. Intrucît cursanţii au la dispoziţie mai mult timp pentru pregătirea lor individuală decît elevii, li se dă pentru acasă un volum mai mare de teme, ei fiind în acelaşi timp îndrumaţi asupra modului cum să studieze.

Acum, aproape de încheierea cursurilor, se poate observa progresul simţitor realizat de mulţi cursanţi. Aceasta se explică atît prin grija arătată conţinutului lecţiilor, cît şi prin atenţia ce s-a dat asigurării frecvenţei regulate a cursanţilor prin convorbiri individuale şi colective cu ei, prin legătura directă cu părinţii lor. Este de menţionat totodată faptul că, trăind în continuare viaţa şcolii, avînd preocupări de studiu continuu şi susţinut, absolvenţii din anul trecut şi-au putut dezvolta deprinderile de muncă ordonată şi perseverentă.

PARASCHIVA NĂSTASE
inspector general
în Ministerul Învăţămîntului

Pentru consolidarea concepţiei ştiinţifice a elevilor

Recapitularea finală a cunoştinţelor de chimie organică în clasa a XI-a oferă profesorului un minunat prilej de consolidare a concepţiei ştiinţifice pe care s-a străduit să le-o formeze elevilor, lecţie de lecţie, în şcoala medie. Munca lui în această direcţie este mult uşurată acum datorită faptului că elevii, aflîndu-se la capătul parcurgerii cursului şcolar de chimie, au o privire de ansamblu asupra materialului studiat, dispun de suficiente cunoştinţe teoretice şi practice pentru a putea ajunge la generalizări. Totodată, elevii stăpînesc acum şi numeroase elemente de materialism dialectic şi istoric, însuşite la cursul de socialism ştiinţific, astfel încît profesorul se poate ridica pînă la enunţarea unor teze filozofice fără teama că acestea ar fi inaccesibile elevilor. La rîndul lor, cunoştinţele generalizate de chimie pot constitui un sprijin real în aprofundarea cunoştinţelor de filozofie marxistă, îmbogăţind bagajul de reprezentări concrete care poate fi folosit în exemplificarea noţiunilor teoretice.

Recapitularea cunoştinţelor de chimie organică — şi îndeosebi a capitolului introductiv şi a celui privitor la sintezele organice — dă elevilor o largă posibilitate de a se convinge de unitatea materială a lumii. Pentru a-i ajuta în această direcţie îi fac atenţi asupra faptului că la baza tuturor formelor de existenţă a materiei, la baza atît de variatelor combinaţii organice, stau aceleaşi elemente — carbonul, hidrogenul, oxigenul, azotul, fosforul etc. — şi că aceleaşi legi guvernează transformarea lor, reacţiile dintre ele.

Despre cognoscibilitatea lumii şi despre autenticitatea cunoştinţelor noastre îi convinge pe elevi faptul că datele experimentale privitoare la structura substanţelor, chiar a celor mai complexe, sînt adevăruri ce au fost confirmate în practică, prin obţinerea acestor substanţe pe cale sintetică. Mă voi referi bunăoară, în legătură cu aceasta, la faptul că posibilitatea obţinerii cauciucului pe cale artificală este o dovadă elocventă a justeţei cu care au determinat oamenii de ştiinţă compoziţia şi structura macromoleculei de cauciuc. La fel noile cercetări în domeniul structurii atît de complexe a proteinelor, realizările obţinute pînă acum în acest domeniu îi conving pe elevi de posibilitatea nelărmurită a omului de a pătrunde în tainele naturii. Iar recapitularea cunoştinţelor despre nebănuitul avînt al industriei chimice din ţara noastră în anii puterii populare întăreşte încrederea elevilor în forţa creatoare a omului descătuşat, în posibilitatea lui de a supune forţele naturii, de a valorifica toate resursele naturale.

Largi posibilităţi ne oferă recapitularea chimiei organice pentru a demonstra elevilor legătura universală a obiectelor şi fenomenelor naturii. De pildă, voi sublinia că această legătură se manifestă în strînsa interdependenţă între structura chimică a unei substanţe — adică ordinea şi orientarea legăturilor dintre atomii ei, distanţele interatomice şi repartiţia electronilor în moleculă — şi proprietăţile substanţei respective. Astfel dovedim că existenţa legăturilor simple dintre atomii de carbon din moleculă determină caracterul saturat al substanţei şi reacţii de substituţie, că existenţa dublei sau triplei legături determină caracterul nesaturat şi reacţii de adiţie, că existenţa nucleului benzenic într-o substanţă are acţiune acidifiantă, că existenţa grupărilor cromofore determină culoarea substanţelor etc.

Legea unităţii şi luptei contrariilor o voi exemplifica prin existenţa claselor de substanţe organice cu caractere diametral opuse — amine şi oxizi organici, prin dublul caracter al reacţiilor chimice — reacţia de neutralizare şi reacţia opusă ei, hidroliza, reacţia de esterificare şi reacţia inversă, de saponificare. De faptul că aceste contrarii formează totuşi o unitate îi voi convinge pe elevi existenţa substanţelor cu caracter dublu amfoter, de exemplu existenţa aminoacizilor şi a proteinelor.

Şi pentru ilustrarea legii trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative chimia în general şi cea organică în special oferă un bogat material. Amintind elevilor cuvintele lui Engels, care denumeşte chimia ştiinţa schimbărilor calitative a corpurilor în urma schimbării compoziţiei lor cantitative, îi voi conduce spre exemplele cele mai edificatoare în această privinţă. Astfel, la recapitularea temei „Hidrocarburi" le voi atrage atenţia asupra seriilor omoloage, cerîndu-le să arate cum acumularea a cîte unei grupări — CH_2 — metilen duce la schimbări calitative în proprietăţile substanţelor. De asemenea, la recapitularea funcţiunilor cu azot le voi solicita să arate cum acumularea de grupări nitro — NO_2 — în molecula nitroderivaţilor schimbă proprietăţile substanţelor, face să crească instabilitatea lor, transformînd substanţele în compuşi explozivi.

Desigur, recapitularea chimiei organice trebuie să constituie şi un prilej de a consolida cunoştinţele elevilor cu privire la lupta între materialism şi idealism în chimie, de a întări combativitatea lor împotriva teoriilor mistico-religioase. De aceea le voi cere să se refere, bunăoară, la lupta care s-a dat pentru zdrobirea concepţiei vitaliste — concepţie idealistă şi neştiinţifică susţinută de Berzelius — şi să demonstreze, pe baza sintezelor organice realizate în chimie, de la prima sinteză, a lui Wohler, şi pînă la complicatele sinteze de mase plastice, coloranţi, vitamine, hormoni, antibiotice — justeţea punctului de vedere materialist, netemeinicia ideilor mistice care frînează dezvoltarea ştiinţei. Tot în scopul întăririi convingerii elevilor că nu există forţe supranaturale, spirituale care guvernează lumea le voi cere să folosească şi numeroasele exemple care dovedesc faptul că întreaga comportare a unei substanţe în reacţiile chimice poate fi prevăzută studiindu-i-se compoziţia, legăturile chimice, grupările funcţionale caracteristice.

De asemenea, pentru a demonstra elevilor progresul realizat în ştiinţă, le voi cere să arate pe scurt evoluţia concepţiilor despre structura substanţelor organice de la Berzelius şi pînă la Butlerov, subliniind că teoria ştiinţifică a structurii compuşilor organici formulată de acesta din urmă sintetizează într-un tot organic întreaga experienţă pozitivă a premergătorilor lui, dînd posibilitatea clasificării raţionale a substanţelor organice şi explicînd comportarea diferită a izomerilor. Voi menţiona că teoria lui Butlerov a fost completată şi dezvoltată, la rîndul ei, în urma studierii structurii electronice a materiei şi a rolului electronilor de valenţă în legăturile chimice.

Am enumerat în articolul de faţă doar cîteva din posibilităţile pe care ni le oferă recapitularea finală a chimiei organice pentru consolidarea concepţiei materialist-dialectice a elevilor, posibilităţi deosebit de largi şi de variate. Căutînd să le folosim cu pricepere vom da elevilor noştri o pregătire temeinică, menită să-i ajute efectiv în munca lor din producţie sau în continuarea studiilor.

Prof. GEORGETA HORGA
Şcoala medie „Papiu Ilarian"
din Tg. Mureş

In ultimele săptămîni de şcoală

Pregătiri pentru practica continuă

Colectivul didactic al Şcolii medii „Alexandru Odobescu" din Piteşti, şcoală cu instruire în producţie, se preocupă ca, paralel cu desfăşurarea în bune condiţii a recapitulării, să pregătească temeinic şi practica continuă a elevilor.

În acest scop, colaborînd strîns cu întreprinderile unde va avea loc practica, şcoala a definitivat planul de organizare a acesteia Planul indică locurile de muncă la care vor fi repartizaţi elevii, lucrările la executarea cărora vor participa, pe ce cunoştinţe teoretice se va pune accentul, cine va îndruma şi supraveghea munca elevilor etc. Astfel, practica elevilor din clasele a IX-a se va desfăşura în sectorul de lăcătuşărie mecanică al Întreprinderii de poduri metalice şi prefabricate din beton iar practica elevilor din clasele a X-a în secţiile de tesătorie ale Întreprinderii „Textila 11 Iunie". Datorită faptului că amîndouă aceste întreprinderi sînt dotate cu un număr mare de maşini, elevii au putut fi repartizaţi pe locuri de muncă individuale. Comisia metodică de specialitate a şcolii va urmări cu deosebită atenţie desfăşurarea practicii continue, îngrijindu-se de realizarea tuturor obiectivelor ei — aplicarea cît mai largă în lucrările efectuate a cunoştinţelor de tehnologia materialelor, de tehnologia meseriei şi desen tehnic, folosirea cunoştinţelor dobîndite la lecţiile de fizică, chimie, matematică etc. În mod special vor urmări profesorii care îndrumă practica felul cum şi-au format elevii priceperea de a-şi organiza locul de muncă, de a efectua operaţii complexe, de a folosi materialele şi a stabili succesiunea lucrărilor.

Elevii din clasele a IX-a ştiu să efectueze operaţiile de pilire şi să mînuiască strungul pentru a executa lucrări mai simple, iar elevii din clasele a X-a stăpînesc tehnica lucrului la războaiele de ţesut, putînd executa operaţiile curente. Practica în producţie le va fi folositoare în perfecţionarea deprinderilor de muncă, asigurînd, prin avantajul pe care îl prezintă continuitatea lucrului în această perioadă, posibilitatea de a participa la procese tehnologice complete în vederea realizării unor lucrări utile.

Profesorii vor ţine în timpul practicii o legătură permanentă cu întreprinderile, documentîndu-se mai profund asupra cunoştinţelor pe care vor trebui să le adîncească în predare şi culegînd date pentru probleme privind aplicaţiile în producţie ale unor principii şi legi ştiinţifice.

Realizarea acestor obiective va aduce o contribuţie preţioasă în pregătirea tehnico-ştiinţifică a elevilor.

FL. ŞTEFĂNESCU
Piteşti

★

Conştient de importanţa practicii în cadrul marii producţii agricole, colectivul didactic al Şcolii de 8 ani din comuna Mihăileşti, raionul Drăgăneşti Vlaşca, se preocupă îndeaproape de pregătirea acesteia. Profesoara de agricultură Elena Stan, sprijinită de conducerea şcolii, a alcătuit un plan de acţiune care prevede în amănunţime felul cum va fi organizată practica. Căutînd să respecte concordanţa între prevederile programei şcolare şi calendarul lucrărilor agricole, profesoara a solicitat şi ajutorul specialiştilor din G.A.C. la alcătuirea planului lucrărilor ce se vor efectua în perioada de practică.

Printre lucrările practice care figurează în planul şcolii din Mihăileşti se numără în primul rînd lucrările de întreţinere a plantelor de cultură. De pildă, elevii vor participa la prăşila a doua a porumbului, cît şi la o serie de lucrări de întreţinere a culturilor de cartofi, de floarea-soarelui, de sorg, ca şi a plantelor furajere. S-au prevăzut, de asemenea, şi o serie de lucrări de întreţinere în sectorul legumicol.

In vederea consolidării priceperilor şi deprinderilor practice de muncă în sectorul plantelor de cultură şi în cel legumicol, profesoara de agricultură caută în prezent să sistematizeze şi să sintetizeze cunoştinţele teoretice ale elevilor care stau la baza efectuării ştiinţifice a lucrărilor practice. De pildă, ea discută cu elevii, în cadrul lecţiilor recapitulative, teme ca : „Porumbul verde în mirişte şi porumbul verde de nutreţ", „Sorgul şi tehnica culturii lui", „Cultura plantelor furajere", „Tehnica culturii cartofului" etc.

Pregătiri intense în vederea practicii agricole continue se fac şi la Şcoala de 8 ani din comuna Bălăria, regiunea Bucureşti. Şi aici profesorul de specialitate a întocmit împreună cu inginerul şi tehnicienii agronomi din G.A.C. un plan de acţiune care prevede lucrările la care vor participa elevii şi timpul afectat fiecărei lucrări. Printre lucrările mai importante care figurează în planul acestei şcoli sînt lucrările de întreţinere a porumbului, a sfeclei de zahăr, a florii soarelui, cartofului, sau a maghiranului şi timusului, plante aromate specifice comunei.

In strînsă legătură cu gospodăria colectivă a fost alcătuit planul de muncă pentru practica continuă a elevilor şi la Şcoala de 8 ani din Cîmpeneşti — Cluj. Aici, pentru elevii claselor a V-a, de exemplu, s-au stabilit lucrări de recunoaştere şi combatere a bolilor şi dăunătorilor din culturi, lucrări de întreţinere a culturilor din cîmp, precum şi lucrări de recoltare a leguminoaselor.

Pregătind cu pricepere şi minuţiozitate practica agricolă continuă, marea majoritate a profesorilor de agricultură dovedesc deplină înţelegere a rolului acesteia în aprofundarea cunoştinţelor dobîndite de elevi, în consolidarea priceperilor şi deprinderilor de muncă ale viitorilor colectivişti.

T. CREŢU

O lecţie de ştiinţe naturale în laboratorul Şcolii medii din comuna Rici, Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară

Lecţiile finale de anatomie

Ultimele lecţii de anatomie din acest an şcolar rezervate recapitulării celor mai importante probleme ale cursului, trebuie folosite cu o deosebită grijă de către profesori, aşa încît să contribuie la consolidarea cunoştinţelor dobîndite de elevi în timpul anului, la înarmarea lor cu o concepţie ştiinţifică asupra organismului ca un tot unitar, asupra unităţii dintre organism şi mediul înconjurător. Orientîndu-se în acest sens, profesorii de specialitate de la Şcoala medie nr. 13 din Bucureşti şi-au propus să trateze în lecţiile recapitulative o serie de teme cum sînt „Mediul intern şi importanţa lui în realizarea unităţii organismului", „Analizatorii şi rolul lor în realizarea legăturii dintre organism şi mediu" etc.

Pregătindu-se pentru discutarea acestor teme, profesorul Emil Stoica, de exemplu, caută să înmănunchieze în cadrul lor cunoştinţele predate izolat în timpul anului şi să aducă totodată şi elemente noi, ca să menţină atenţia şi să stimuleze interesul elevilor pentru studiu. Astfel, în tratarea temei „Mediul intern şi importanţa lui în realizarea unităţii organismului" tov. Stoica îşi propune să insiste în primul rînd asupra rolului pe care-l are mediul intern, mediul de viaţă al tuturor celulelor din organism, în asigurarea unităţii organismului.

În continuare se va insista asupra compoziţiei sîngelui, în special asupra rolului elementelor componente ale acestuia în realizarea funcţiei de transport a gazelor şi a substanţelor nutritive, în apărarea şi păstrarea integrităţii organismului, subliniindu-se însemnătatea homeostaziei sîngelui, care constă în compoziţia complexă şi echilibrată a acestuia, pentru asigurarea fiziologiei normale a organismului.

Pentru a scoate mai bine în evidenţă rolul integrator al mediului intern, profesorul va stărui asupra circulaţiei, cerînd elevilor să vorbească despre sistemul circulator sanguin şi despre sistemul circulator limfatic, să arate legătura dintre anatomia şi fiziologia inimii şi a vaselor sanguine, despre raportul între structura inimii şi automatismul ei, între structura arterelor şi tensiunea arterială, între structura venelor şi întoarcerea sîngelui prin vene la inimă, ca şi între structura capilarelor şi schimburile de gaze şi substanţe nutritive la nivelul ţesuturilor.

Un loc important în recapitulare îl va ocupa reglarea circulaţiei sîngelui. În legătură cu aceasta lecţia se va opri îndeosebi asupra reglajului nervos, realizat prin formaţiunile nervoase proprii inimii şi prin terminaţiile nervilor cardiaci, simpatici şi parasimpatici, ca şi asupra reglajului hormonal. Legînd aceste cunoştinţe de cunoştinţele referitoare la sistemul nervos şi la glandele cu secreţie internă, profesorul va urmări, pe de o parte, să-i ajute pe elevi să sintetizeze o serie de cunoştinţe dobîndite în cadrul unor capitole diferite, iar pe de altă parte, să tragă singuri concluzii asupra unităţii organismului.

Sistemul circulator limfatic va fi recapitulat prin comparaţii între sînge şi limfă, atît din punctul de vedere al compoziţiei cît şi al rolului lor diferit în organism, iar circulaţia limfei va fi prezentată prin sublinierea caracterelor care o deosebesc de circulaţia sanguină.

Ultimul component al mediului intern — lichidul interstiţial — va fi prezentat în cadrul recapitulării prin scoaterea în evidenţă a deosebirilor dintre acesta şi limfă, cît şi prin sublinierea faptului că, întrucît lichidul interstiţial îndeplineşte o activitate fiziologică variată, compoziţia lui diferă, în diverse regiuni ale corpului, în funcţie de aceasta.

Alegînd cu pricepere problemele ce trebuie recapitulate cu elevii, tov. Stoica se străduieşte să le formeze o concepţie ştiinţifică asupra legăturilor dintre anatomia şi fiziologia organismului uman, asupra unităţii organismului şi a relaţiilor dintre organism şi mediu.

C. DEMETRESCU

Pornind de la exigenţele examenului

Pregătindu-se să recapituleze cu elevii, între 27 mai şi 5 iunie, problemele fundamentale cuprinse în programele claselor VIII-XI, profesorii de limba franceză ţin seama, în primul rînd, de exigenţele examenului la care urmează să se prezinte absolvenţii şcolilor medii. Astfel, ei iau în considerare faptul că elevilor li se va cere să dovedească în ce măsură şi-au însuşit principalele cunoştinţe teoretice de literatură şi gramatică, precum şi capacitatea de a utiliza în practică aceste cunoştinţe, de a face aprecieri cu privire la conţinutul unor opere literare şi la trăsăturile caracteristice diferitelor perioade din istoria literaturii franceze, de a opera, în cadrul unor exerciţii şi traducerii relativ simple, cu diferite noţiuni de morfologie şi de sintaxă însuşite de-a lungul celor patru ani de şcoală medie.

Ca atare, procedînd la fixarea temelor recapitulative, profesorii urmăresc să le formuleze în aşa fel încît să cuprindă problemele cele mai importante din materia studiată. Lăsînd de-o parte amănunte mai puţin semnificative, ei se opresc îndeosebi asupra problemelor caracteristice literaturii franceze în evul mediu, în perioada Renaşterii, a clasicismului şi iluminismului, stăruie asupra romantismului şi realismului critic, acordînd o însemnătate deosebită literaturii secolului XX.

Insistînd în lecţiile de recapitulare şi de sinteză asupra problemelor principale din materia predată profesorii se străduiesc să asigure temeinicia cunoştinţelor acumulate de elevi. De exemplu, numeroşi profesori şi-au propus să insiste în tratarea literaturii franceze din perioada evului mediu asupra modului cum se reflectă în această literatură (în special în „Chanson de Roland"), contradicţiile istorice ale societăţii feudale, cum se afirmă aici spiritul popular.

Recapitularea operelor din epoca Renaşterii, îndeosebi a lui Rabelais, va da profesorilor prilejul să consolideze cunoştinţele elevilor privitoare la literatura antifeudală şi umanistă care proclamă puterea creatoare a omului, înţelepciunea şi destoinicia lui. La rîndul său, recapitularea clasicismului va crea posibilitatea revederii cunoştinţelor elevilor despre caracteristicile acestui curent — umanismul, realismul, raţionalismul — aşa cum se oglindesc ele în opera lui Pierre Corneille, Molière, La Fontaine, ca şi despre valorile morale, despre caracterul critic şi despre perfecţiunea formei specifice operelor scriitorilor ce aparţin curentului clasicist.

În ceea ce priveşte literatura din epoca luminilor, care exprimă tendinţele revoluţionare ale burgheziei franceze, lupta ei împotriva regimului feudal, profesorii îşi propun ca, oprindu-se în special asupra operei lui Voltaire şi Diderot, să sublinieze caracterul ei antifeudal şi antimonarhic, materialismul ei.

Largi sinteze îşi propun să facă profesorii în tratarea literaturii din secolele XIX şi XX. De pildă, profesoara de franceză de la Şcoala medie nr. 34 din Capitală şi-a propus în această privinţă următoarele teme recapitulative : „Romantismul militant" (în care va trata în primul rînd creaţia lui Victor Hugo, insistînd asupra notelor de critică socială din creaţia acestuia), „Analiza şi critica societăţii capitaliste franceze în literatura realist critică" (în care va face referiri mai ample asupra lui Honoré de Balzac, Stendhal şi Anatole France) şi „Literatura secolului al XX-lea" (la care va acorda o mai mare amploare operei lui Louis Aragon).

În mod deosebit vor stărui profesorii asupra problemelor literaturii franceze între cele două războaie mondiale, ca şi asupra aceleia din ultimul sfert de secol. De exemplu, la Şcoala medie nr. 26 din Bucureşti se va insista asupra celor două culturi existente în Franţa : cultura burgheziei în descompunere şi cultura clasei muncitoare în ascensiune, reprezentată prin scriitorii care militează în operele lor pentru socialism, pentru pace. Sub acest unghi vor fi recapitulaţi scriitori ca Romain Rolland, Henri Barbusse, Aragon.

Examenul de maturitate îi va pune pe absolvenţii şcolilor medii în situaţia de a demonstra nu numai cît de temeinic au memorat principalele nume de scriitori caracteristice pentru un anumit curent literar, sau temele şi subiectele operelor citite de aceştia, ci mai ales cît de profund înţeleg problemele studiate, cum ştiu să aplice, în diferite cazuri particulare, cunoştinţele cu caracter general. Ei vor trebui să ştie de exemplu, referindu-se la scriitorii studiaţi, în ce constau aspectele pozitive ale mişcării romantice franceze apărute după revoluţia de la 1789, dar şi să arate care sînt trăsăturile ei negative, cum anume se manifestă în creaţiile literare ce aparţin acestui curent, contradicţiile specifice scriitorilor care trăiau în epoca de consolidare a statului burghez. La fel, în răspunsurile lor despre opera lui Balzac sau a lui Stendhal, ei vor trebui să menţioneze cu deosebire elementele specifice metodei realist critice folosite de aceşti scriitori ca şi limitele concepţiei lor. Desigur că, pentru ca elevii să-şi poată consolida cunoştinţele în această direcţie, profesorii sînt chemaţi să stăruie în lecţiile recapitulative nu atît asupra datelor, numelor ş.am.d., cît asupra problemelor conţinutului de idei al operelor şi asupra valorii lor artistice.

Cerinţe similare trebuie formulate pentru lecţiile recapitulative de gramatică. Nu este suficient ca elevii să cunoască pe de rost formele perfectului simplu, de exemplu, ci trebuie să dovedească în cadrul exerciţiilor, al traducerilor, că ştiu să folosească în mod corect acest timp în practica vorbirii şi scrierii, în contexte variate. De aceea, în timpul lecţiilor de recapitulare trebuie să dăm o largă atenţie exerciţiilor aplicative.

După încheierea cursurilor, absolvenţii vor avea la dispoziţie o perioadă dedicată exclusiv studiului individual. Munca lor independentă pentru consolidarea cunoştinţelor privind o limbă străină nu poate fi dusă cu succes la bun sfîrşit atîta vreme cît aceştia mai au nelămuriri şi lacune ce nu pot fi lichidate decît cu sprijinul profesorilor. Cu atît mai mult se cere o cît mai bună organizare a activităţii în timpul orelor de recapitulare şi sinteză.

I. NICOLAESCU

Corelaţia între discipline în pregătirea pentru examene

Progresul tehnic rapid al industriei noastre cere şcolilor tehnice de maiştri să dea elevilor o temeinică pregătire ştiinţifică bazată pe cunoaşterea sistematică a disciplinelor de specialitate, a legăturii existente între acestea. De aceea preocupîndu-se de consolidarea cunoştinţelor elevilor acum, în perioada recapitulării, cadrele didactice din şcoala noastră dau o atenţie deosebită corelării cunoştinţelor din diverse domenii, stabilirii unor legături noi, mai ample, între discipline.

Bunăoară, profesorii de mecanică tehnică au discutat cu profesorii de tehnologia meseriei asupra temelor recapitulative stabilite şi asupra exemplelor din producţie care pot fi folosite la fiecare temă în strînsă legătură cu recapitularea cunoştinţelor de tehnologie. În acelaşi timp, au alcătuit împreună probleme noi cu date din întreprinderi privind turaţia maşinilor, diametrele arborilor, puterea necesară pentru acţionare ş.a., probleme care au fost date elevilor spre rezolvare. Astfel, după ce s-a recapitulat statica punctului material cu frecare, li s-a cerut elevilor să determine forţa de tracţiune a unui schip care deserveşte cuptorul de var dintr-o fabrică de zahăr, forţă necesară la calcularea puterii motorului de acţionare. Elevii au procedat întîi la rezolvarea problemei după principiile mecanicii şi apoi au efectuat aplicaţia numerică. Pentru aceasta au executat schiţa principiului de funcţionare a schipului, cunoscută de la tehnologie, au reprezentat forţele care acţionează asupra schipului şi au determinat forţa de tracţiune după regulile mecanicii statice. Greutatea schipului a fost apreciată, după datele din practică, la 160 kgf, iar încărcătura medie de piatră de var la 400 kgf. S-a obţinut astfel G = 560 kgf. În raport cu aceste date şi bazîndu-se pe experienţa practică de producţie a elevilor, profesorul de mecanică le-a propus să reia calculul pentru diferite valori ale unghiului întîlnite în producţie, pentru a stabili ce înclinaţie este mai avantajoasă.

Numeroase aplicaţii legate de tehnologia meseriei au fost efectuate şi la recapitularea cinematicii, mai ales în legătură cu mişcarea de rotaţie, întrucît procesul de centrifugare este mult folosit în industria alimentară. Astfel, cunoscînd diametrul şi încărcarea unei centrifuge şi puterea ei de acţionare, elevii au determinat turaţia centrifugelor pentru separarea zahărului de sirop. De asemenea, în cadrul aplicaţiilor efectuate la recapitularea cunoştinţelor din domeniul dinamicii, s-a dat o importanţă deosebită exerciţiilor de calculare a lucrului mecanic efectuat de diferite transportoare dintr-o fabrică de zahăr şi a puterii necesare pentru acţionarea lor.

În acelaşi timp, la recapitularea cunoştinţelor de tehnologia meseriei, profesorul ajută elevilor să aplice în mod creator cunoştinţele căpătate la disciplinele tehnice generale şi implicit şi cunoştinţele de mecanică tehnică. Astfel, cunoştinţele de mecanică, de matematică şi desen tehnic sînt folosite în cadrul lecţiilor de tehnologia meseriei, ori de cîte ori este cazul, la rezolvarea diferitelor probleme complexe. De exemplu, li s-a cerut elevilor să calculeze dimensiunile unui transportor-melc pentru ridicarea sfeclei de zahăr dintr-o fabrică care prelucrează 1 500 t. sfeclă de zahăr în 24 de ore, cunoscînd înălţimea de ridicare şi unghiul de înclinaţie al transportorului. Pentru a putea rezolva această problemă, elevii au aplicat, alături de cunoştinţele însuşite la tehnologia meseriei, o serie de formule pe care le-au studiat în cadrul mecanicii tehnice. Totodată, li s-a cerut să stabilească ei înşişi datele numerice ale problemei, pe baza experienţei acumulate în practică. Astfel, ei au apreciat viteza periferică, au stabilit turaţia elicei în funcţie de aceasta şi au apreciat cu o valoare medie variaţia pasului elicei. Folosind cunoştinţele de mecanică tehnică elevii au înlocuit aceste valori în formula generală de calcul a transportoarelor studiată în cadrul capitolului „Procese şi aparate pentru calcularea productivităţii transportoarelor", obţinînd următoarea ecuaţie:

$$1500.1000 = \frac{\Pi\ (D^2 - d^2)}{4}$$

$$0{,}75.D.500.D{,}43\ \frac{60.1}{\Pi\ D} = 60.24,$$

de unde au dedus $D^2 - d^2 = 0{,}43$. Apoi, cunoscînd de la lecţiile de mecanică turaţia axului şi puterea necesară pentru acţionarea lui, au calculat diametrul axului apreciind orientativ numărul rotaţiilor şi considerînd apoi efortul unitar la torsiune pentru oţel. Astfel elevii au putut stabili numărul tonelor de sfeclă prelucrată pe oră şi lungimea transportorului, iar pe baza acestora puterea necesară pentru acţionarea transportorului folosind totodată şi coeficientul corectiv în funcţie de natura şi forma materialului de transportat, cunoscut din aplicaţii anterioare şi din producţie.

Rezultatele obţinute au fost discutate pe larg în clasă, interpretarea datelor ducînd la o mai deplină pătrundere a problemelor tehnice.

Lecţiile recapitulative desfăşurate în acest fel, solicitînd cunoştinţe din diferite domenii ca şi experienţa practică, îi determină pe elevi să înţeleagă mai bine strînsele legături dintre aceste cunoştinţe şi îi ajută să-şi perfecţioneze deprinderile de a rezolva probleme tehnice, pregătindu-i să fie buni conducători pe locul de producţie.

Prof. ION BILEA
Prof. LUCIA ILIESCU
Centrul şcolar
pentru industria alimentară
„Filimon Sîrbu"-Bucureşti

Discuţie cu elevii anului III de la Centrul şcolar forestier din Capitală despre elaborarea proiectelor de diplomă

Sesiune de referate

Colectivul didactic şi organizaţia U.T.M. a Şcolii tehnice de arhitectură din Bucureşti organizează în fiecare an o sesiune de referate ştiinţifice a elevilor. Referatele, elaborate în cadrul cercurilor tehnice, sub îndrumarea cadrelor didactice, au drept scop de a-i pune la curent pe elevi cu unele probleme moderne de arhitectură, de sistematizare a oraşelor, construcţii civile şi industriale, instalaţii, topografie etc. şi de a-i deprinde pe viitorii tehnicieni cu metodele cercetării ştiinţifice.

La sesiunea ştiinţifică din acest an au fost prezentate 10 referate din specialităţi diferite, unele însoţite de proiecţii de filme tehnice documentare. Printre referatele cele mai apreciate a fost cel intitulat „Oraşe noi în ţara noastră", în care elevele Sanda Bobîrnac şi Aneta Tecuşan, după o scurtă incursiune istorică privind etapele dezvoltării construcţiilor din ţara noastră, au prezentat avîntul pe care-l cunoaşte dezvoltarea construcţiilor, sistematizarea şi proiectarea construcţiilor de noi oraşe şi au arătat principiile după care se călăuzesc arhitecţii şi inginerii în proiectarea noilor construcţii. Lucrarea „Instalaţii în clădiri din panouri mari", prezentate de elevul I. Onea, din anul III, a înfăţişat dezvoltarea industriei construcţiilor din prefabricate de beton armat, arătînd că aceasta a impus găsirea unor noi soluţii de plasare şi executare a instalaţiilor sanitare, electrice, de încălzire centrală etc., care să nu afecteze calitatea structurii panoului portant prezentînd cele mai valoroase soluţii adoptate, iar lucrarea „Amplasarea industriilor — sarcină de bază a proiectantului", realizată de elevele E. Axente şi B. Barbu din anul II a expus factorii tehnico-economici şi sociali de care trebuie să ţină seama proiectanţii la amplasarea obiectivelor industriale. Interesant a fost şi referatul „Materiale şi procedee moderne pentru finisarea clădirilor de locuit şi social-culturale", întocmit de un grup de elevi din anul I, în care se prezintă diferite metode moderne folosite în lucrările de zugrăvire, vopsitorie, tapetat, tîmplărie, scoţîndu-se în evidenţă calităţile economice şi estetice ale materialelor din P.A.I., P.F.I. şi ale materialelor din polimeri sintetici.

Participanţii la sesiune — elevi, ingineri şi arhitecţi din şcoală şi din afara şcolii — au apreciat valoarea documentară şi ştiinţifică a referatelor, mijloc de ridicare a nivelului de pregătire a viitorilor tehnicieni din arhitectură şi construcţii.

GR. D. MATEIANU

VĂ PREZENTĂM URMĂTOARELE ŞCOLI:

Grupul şcolar petrol-chimie din Oneşti

Combinatul chimic şi Fabrica de cauciuc sintetic din Oneşti au devenit cunoscute în întreaga ţară ca un simbol al uriaşei dezvoltări a industriei noastre chimice în anii regimului democrat-popular.

În imediata apropiere a Fabricii de cauciuc s-a înălţat în ultimii ani Grupul şcolar de petrol-chimie, care pregăteşte cadrele necesare acestor două mari obiective industriale. La Şcoala profesională a acestui grup, absolvenţii clasei a VII-a se pot pregăti pentru a deveni mecanici de întreţinere a utilajului chimic şi de rafinărie, operatori-chimişti pentru fabricarea sodei şi a produselor clorosodice, operatori distilatori-rafinatori în industria petrolului, laboranţi în domeniul petro-chimiei. La rîndul lor, absolvenţii şcolilor medii pot deveni, urmînd Şcoala tehnică de muncitori calificaţi, operatori chimişti pentru fabricarea sau prelucrarea cauciucului a maselor plastice şi a fibrelor sintetice, ca şi mecanici pentru aparate de măsură şi automatizare.

Condiţiile bune de studiu şi de activitate în scoală, practica în secţiile complet automatizate ale Combinatului chimic şi ale Fabricii de cauciuc sintetic oferă elevilor posibilităţi depline de a-şi însuşi meserii dintr-un sector în plin avînt al economiei noastre socialiste, ca şi prilejul de a se dezvolta multilateral în cadrul cercurilor de specialitate ale şcolii.

Toate aceste avantaje, ca şi atracţia deosebită pe care o exercită asupra tineretului utilajele complexe ale industriei petro-chimice moderne, vor face ca recomandările noastre spre acest însemnat centru şcolar profesional şi tehnic să găsească un puternic ecou în rîndurile elevilor.

Şcoli de construcţii şi arhitectură

Pe multe din şantierele Capitalei unde se înalţă clădirile masive ale unor noi fabrici şi uzine sau siluetele zvelte ale unor blocuri-turn lucrează în brigăzi, alături de muncitorii cu experienţă, ucenicii şi elevii celor două centre şcolare de construcţii din Capitală, precum şi elevii Şcolii tehnice de arhitectură. Viitorii constructori învaţă să mînuiască materialele şi utilajele cele mai moderne utilizate astăzi în întreprinderile pentru industria construcţiilor şi pe marile şantiere: panouri mari prefabricate din beton, macaralet-turn, cofraje glisante, aparate moderne şi materiale plastice pentru executarea finisajelor etc.

La centrele şcolare de construcţii nr. 1 şi nr. 2, instalate în clădiri moderne, cu săli de clasă şi ateliere luminoase, laboratoare şi cabinete dotate cu un bogat material didactic, printre care machetele în stare de funcţiune ale celor mai noi utilaje folosite în domeniul construcţiei, absolvenţii claselor a VII-a se pot pregăti să devină instalatori pentru instalaţii tehnico-sanitare, mecanici pentru utilaje de construcţii şi terasamente, dulgheri, zidari şi zugravi-vopsitori-tapetari în domeniul construcţiilor, specialişti în izolaţii, operatori la liniile tehnologice pentru producerea prefabricatelor din industria materialelor de construcţii, instalatori de încălziri centrale, faianţari-mozaicari, electricieni pentru instalaţii de lumină şi forţă. În cadrul Centrului şcolar nr. 1 funcţionează şi o şcoală tehnică pentru muncitori de înaltă calificare, care pregăteşte, din rîndurile absolvenţilor şcolii medii, mecanici specialişti în utilaje de construcţii şi terasamente şi electricieni de înaltă calificare pentru instalaţiile de lumină şi forţă.

Perspective deosebit de interesante deschide viitorilor absolvenţi ai şcolilor medii şi Şcoala tehnică de arhitectură, care pregăteşte tehnicieni constructori pentru arhitectură şi sistematizare şi tehnicieni topografi pentru construcţii şi sistematizare.

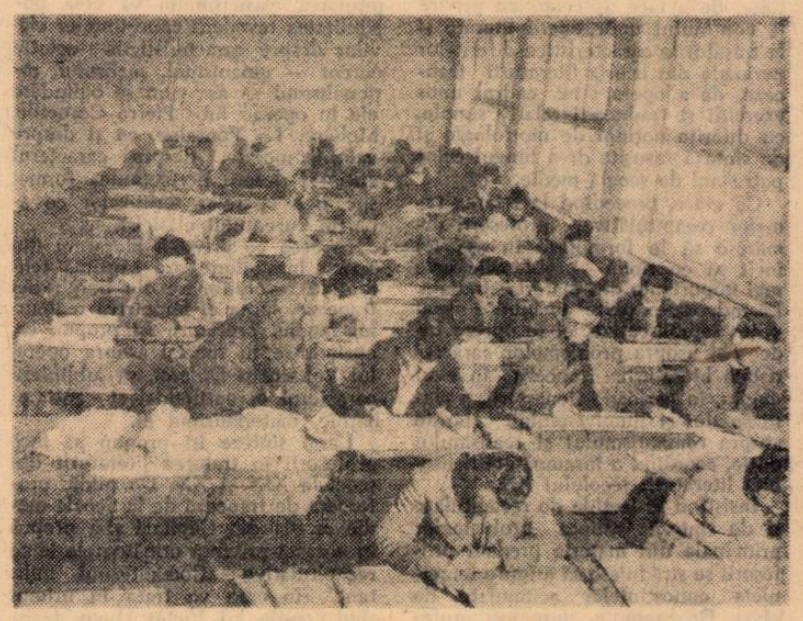

Elevi din anul II al Şcolii tehnice de arhitectură şi construcţii a oraşelor din Bucureşti lucrînd proiecte

Păreri despre manuale

Manualul de agricultură pentru clasa a V-a

Manualul de agricultură pentru clasa a V-a este prezentat într-o formă îngrijită și are un conținut în general just din punct de vedere științific și metodic, fiind de un real folos profesorilor în predare și elevilor în însușirea temeinică a cunoștințelor. Autorii s-au străduit să folosească un stil atrăgător, ușor accesibil și destul de clar. Și aspectul grafic este în general corespunzător.

Cu toate aceste calități, manualul mai prezintă unele lipsuri care s-au făcut simțite în predare.

Bunăoară, se constată cîteva nepotriviri cu programa școlară, fapt ce poate deruta pe profesori. De exemplu, tema a doua poartă în programă titlul „Solul și însușirile lui", pe cînd manualul o intitulează „Solul și formarea lui". La paragraful 3 din tema a doua a programei — Însușirile solului — se prevede studierea structurii porozității, coeziunii, adeziunii și capilarității solului. Manualul nu vorbește însă despre porozitate, dar se referă, în plus față de programă, la permeabilitatea solului. La aceeași temă, la paragraful 4, programa cere să se studieze factorii care influențează diferențierea solurilor. Manualul vorbește însă despre factorii care contribuie la diferențierea solurilor, ceea ce este altceva. Într-un mod asemănător stau lucrurile la tema 10, unde programa indică să se trateze combaterea degradării solului și recuperarea terenurilor neproductive, în timp ce formularea din manual „Combaterea eroziunii solului și conservarea lui" — are alt sens.

Unele teme din programă au fost inversate în manual fără nici o justificare. Așa, de exemplu, programa cere ca să se înceapă cu studiul sfeclei de zahăr, în timp ce manualul tratează întîi cartoful și apoi sfecla de zahăr. Problemele legate de combaterea bolilor și dăunătorilor sfeclei de zahăr sînt tratate în manual înainte de problemele producerii seminței de sfeclă de zahăr, nerespectîndu-se programa, care situează mai just lecția despre boli și dăunători la sfîrșitul lecțiilor despre sfecla de zahăr, deoarece și sfecla pentru sămînță suferă de aceleași boli și de aceiași dăunători. Aceeași inconsecvență se vădește și la tema 16 — Cinepa — unde dăunătorii sînt tratați înaintea culturii cînepii pentru sămînță.

Există, pe alocuri, o serie de lipsuri în folosirea terminologiei. De exemplu, același dăunător apare, la aceeași pagină (171), sub două denumiri diferite: o dată este prezentat ca numindu-se gărgărița de porumbiște, iar altă dată rățișoara sfeclei. Desigur acest fapt îi poate deruta serios pe elevi.

Consider că, pentru precizia conținutului științific al manualelor, ar fi bine ca la bolile și dăunătorii plantelor de cultură și ai animalelor domestice să se dea, pe lîngă denumirea populară, și cea științifică între paranteze. Aceasta ar veni în sprijinul cadrelor didactice, care astfel s-ar putea documenta mai bine asupra lecțiilor folosind literatura științifică de specialitate. Cred că, deoarece nu urmează să se pretindă elevilor memorarea denumirilor respective, existența lor în manual nu i-ar supraîncărca.

Se vădesc în manual și unele neajunsuri în ceea ce privește ilustrarea grafică a lecțiilor. Completarea acestora cu unele figuri și scheme ar fi foarte binevenită. De exemplu, socotesc necesare figuri care să înfățișeze unii dăunători descriși în manual cum sînt gărgărița de porumbiște, dăunătorii cerealelor din magazii, gărgărița sfeclei etc. I-ar ajuta mult pe elevi și prezentarea, sub forma unor scheme, a cîtorva exemple de asolamente diferențiate pe regiuni, spre a putea fi folosite după caz. Semnalez de asemenea necesitatea unei mai mari atenții pentru claritatea figurilor, a schemelor și socotesc că prezentarea colorată a unor figuri, ca și a hărții solurilor R.P.R., ar ridica mai mult valoarea manualului.

În sfîrșit, cred că atît manualele de agricultură existente, cît și viitorul manual de zootehnie pentru clasa a VII-a, ar trebui să conțină la sfîrșit un glosar în care să se explice termenii necunoscuți elevilor așa cum se procedează și în alte manuale școlare.

Prof. T. IOAN
raionul Oradea

Limba latină pentru clasa a X-a

Manualul de limba latină pentru clasa a X-a este mult îmbunătățit față de edițiile anterioare. Textele sînt mai bine alese, atît în ce privește ilustrarea activității autorilor studiați, cît și în ce privește conținutul educativ. Este bine că s-au grupat la un loc noțiunile de morfologie și sintaxă, care în edițiile anterioare erau împrăștiate, căci în felul acesta este înlesnită adîncirea și sistematizarea cunoștințelor de gramatică latină.

Bunăoară, pentru a se asigura aprofundarea noțiunilor de sintaxă dobîndite în clasa a IX-a, autorul pornește de la funcțiunile sintactice ale cuvintelor, spre a arăta apoi cazurile prin care se exprimă acestea. In practică metoda aceasta s-a dovedit bună, întrucît este accesibilă puterii de înțelegere a elevilor. Ei înțeleg, de pildă, mai bine ideea de genitivus qualitatis analizînd întîi un grup sintactic ca **adulescens summae potentiae**, unde substantivul în genitiv, **potentiae**, este atribut al substantivului **adulescens** (ce fel de tînăr ?)

Totuși, în partea de gramatică a lucrării am constatat și o serie de lipsuri, pe care aș vrea să le arăt. Astfel, autorul trece între chestiunile de morfologie și construcțiile gerunzială și gerundivală. Dar acestea nu-și au locul aici, fiind probleme de sintaxă a modurilor.

Tratarea complementelor circumstanțiale prezintă și ea lipsuri. In lecția despre complementul circumstanțial care exprimă locul de unde izvorăște acțiunea sau starea se include și „termenul al doilea de comparație", ceea ce nu e corect, pentru că ablativus comparationis este un complement al comparativului, nu un complement circumstanțial de loc care răspunde la întrebarea „de unde ?". Socotesc că la complementele circumstanțiale care exprimă locul unde se află ceva, ca și la complementul de spațiu este mai logic să se trateze întîi construcțiile cu prepoziții, comparativ cu construcțiile asemănătoare din limba romînă, și abia după aceea construcțiile fără prepoziții.

Creează unele greutăți în predare lecția despre complementul circumstanțial de mod, prin faptul că aci, pe baza afirmației că acest complement „are multe înțelesuri", sînt grupate la un loc complemente diferite, dintre care unele nu au nuanțe modale. De exemplu, ablativul sociativ, ablativul instrumental și ablativul cauzei, oricît de apropiate ar fi de ideea de mod, exprimă sensuri deosebite: circumstanțialul sociativ arată însoțirea în acțiune, nu modul acesteia, instrumentalul arată instrumentul acțiunii, iar ablativul cauzei — cauza ei. Și în noua ediție a gramaticii publicată de Academia R.P.R. aceste complemente sînt tratate aparte, nu în cadrul noțiunii de mod. Iar elevii, pe bună dreptate, ne pun întrebări cu privire la aceste nepotriviri. Nici ablativus pretii, care răspunde la întrebările cu cît ? cu ce? prin ce ? nu exprimă un complement de mod, ci un complement circumstanțial instrumental. La fel, ablativus qualitatis nu exprimă un complement de mod, ci un atribut, pentru că lămurește un substantiv, ca și genitivus qualitatis.

In exemplul dat în manual la pag. 104, pct. 6 a., **capillo sunt promisso** — ablativul **capillo promisso** nu are rol de complement de mod, ci de nume predicativ al verbului copulativ **sunt**, care aici nu arată existență, deci nu poate forma un predicat verbal.

Și mai mare nedumerire produce punctul 7 din lecția de mai sus, unde este considerat complement de mod și ablativul arătînd „drumul pe unde se merge" (Aurelia via profectus est = a plecat pe calea Aurelia). Este evident că aici e vorba de un complement circumstanțial de loc, nicidecum de un complement de mod.

In ceea ce privește lecțiile de sintaxă a frazei, acestea sînt în general corespunzătoare, interesante pentru elevi mai ales prin faptul că se folosește metoda comparativ-istorică în tratarea problemelor de coordonare și subordonare. Și aici mai pot fi aduse însă unele îmbunătățiri.

De pildă, cred că la subordonata finală e bine să se menționeze numai conjuncțiile finale propriu-zise, nu și conjuncțiile relativei finale, care se învață mai tîrziu, pentru că această anticipație îngreunează înțelegerea lecției. De asemenea, cred, că substituirea finalei trebuie explicată într-o lecție de sinteză, după ce elevii cunosc relativa circumstanțială și construcțiile participiale.

In legătură cu astfel de anticipații în explicarea unor probleme amintesc și de o altă lipsă a manualului — de astădată privind partea de literatură — anume că prezintă texte din Cezar în stilul indirect la începutul anului școlar, cînd elevii nu au cunoștințe despre vorbirea indirectă în limba latină. Am încercat să înlătur această deficiență predînd mai devreme lecția despre stilul indirect, dar elevii o înțeleg anevoie, pentru că n-au studiat încă o serie de cunoștințe absolut necesare despre sintaxa modurilor, coordonare și subordonare, concordanța timpurilor ș.a.m.d.

Indicele de la sfîrșitul manualului ajută la o mai bună înțelegere a textelor, întrucît explică sensul istoric și social al unor cuvinte ca **imperium, magistratus, potestas, socii, stipendium, tributum** ș.a., suplinind deocamdată lipsa unui dicționar de antichități greco-romane.

Ultima parte a manualului, vocabularul latino-romîn, este de un real folos în munca de traducere a textelor. Vocabularul dă etimologia unor cuvinte — desigur pe scurt și numai unde este neapărat trebuință— ușurînd înțelegerea și memorarea unor cuvinte mai grele, cum sînt compusele cu prepoziții ale verbelor caedo, cado și cedo, incido, și incedo, concido și concedo etc. — foarte interesante pentru elevi și utile în ceea ce privește însușirea conștientă a terminologiei moderne: incident, accident, incizie, concis, concizie, concesie etc. Totuși, unele cuvinte nu sînt redate exact. De exemplu, există inexactități în prezentarea formelor primitive ale unor verbe și lasă de dorit uneori explicarea cuvintelor. De exemplu, sensul adjectivului **abnoxius** = supus cuiva, la discreția, la dispoziția, este redat prin expresia mai puțin literară „la cheremul".

Socotesc că, prin îmbunătățirea îndeosebi a părții de gramatică, manualul va putea contribui mai bine la cunoașterea limbii latine de către elevi.

Prof. I. VEGA
Rm. Vîlcea

Profesoare în echipa de dansuri a Clubului sindicatelor de învățămînt București

Din activitatea organizațiilor sindicale

Atenție pentru condițiile de muncă

Un studiu efectuat recent de comitetul sindicatului învățămînt din raionul 16 Februarie a confirmat încă o dată faptul că randamentul învățătorilor sau profesorilor în procesul predării depinde mult de condițiile în care își desfășoară ei activitatea, condiții ce au o însemnată influență asupra capacității lor de a se concentra în procesul creator cerut de fiecare lecție. „Am constatat cu prilejul studiului efectuat de noi — ne-a spus tov. Călugăriță, președintele comitetului acestui sindicat — că un număr mare de elevi cu note bune și foarte bune se găsește de obicei la clasele și obiectele ai căror învățători și profesori au avut posibilitatea să-și dedice cea mai mare parte a timpului pregătirii lor pentru lecții și să se odihnească suficient. În schimb, lecțiile ținute în condiții de oboseală sînt, în cele mai multe cazuri, sortite unei eficiențe scăzute, nu pot asigura înțelegerea deplină de către elevi a problemelor predate".

Pornind de la concluziile studiului amintit, comitetul sindicatului acordă o mare atenție, în special în această perioadă destul de grea a încheierii anului școlar, evitării supraîncărcării cadrelor didactice. În acest sens s-a dat tuturor organizațiilor sindicale din școli, încă de la începutul trimestrului al III-lea, indicația să revadă obligațiile extra profesionale ale membrilor de sindicat și să ia măsuri pentru înlăturarea deficiențelor existente. Membrii comitetului urmăresc traducerea în viață a măsurilor privind evitarea supraîncărcării și intervin acolo unde se constată abateri. Acțiunea aceasta n-a întîrziat să-și arate efectele. Cadrele didactice de la școlile de 8 ani nr. 158, 163, 166 etc. au dobîndit posibilitatea de a munci în condiții mai bune, ceea ce a făcut să crească numărul elevilor cu note bune și foarte bune.

O altă măsură luată de comitetul sindicatului în colaborare cu secția de învățămînt raională, în același scop al creării unor condiții cît mai bune de muncă în școli, se referă la organizarea curățeniei în sălile de clasă și laboratoare, la aerisirea acestora. Și aceasta contribuie la mai buna desfășurare a muncii elevilor și profesorilor ajutîndu-i să dea un randament sporit.

Preocupări pentru asigurarea unor condiții bune de muncă în această etapă de eforturi sustinute în activitatea instructiv-educativă se manifestă și în multe alte locuri. Un sondaj făcut de redacția gazetei noastre la cîteva școli din regiunea București arată aceeași grijă pentru evitarea supraîncărcării cadrelor didactice, pentru crearea condițiilor care să asigure o muncă rodnică. În comuna Bălăria, raionul Drăgănești Vlașca de pildă, unii profesori erau pînă nu de mult scoși de la lecții pentru a îndeplini unele sarcini obștești urgente. În felul acesta însă înregistrau pierderi de ore, lecțiile trebuind să fie apoi expediate în fugă pentru a se asigura cerințele planului calendaristic. Este limpede că asemenea situații duceau, în ultimă instanță, la o slabă pregătire a elevilor. Cu sprijinul organelor de partid s-au luat măsuri pentru a se curma asemenea practici. Acum nu numai că profesorii nu mai sînt chemați la diferite acțiuni obștești în timpul orelor, ci se manifestă o preocupare atentă pentru a li se asigura timp suficient în vederea pregătirii lecțiilor și recreării.

De problema condițiilor de muncă este legată și grija pentru rezolvarea la timp a unor probleme personale ale cadrelor didactice. „De mai multe ori am fost nevoit, ne scrie profesorul C. Negruți, să mă deplasez la serviciul de contabilitate al secției de învățămînt din Răcari pentru a rezolva o problemă care putea fi rezolvată fără nici o deplasare: virarea către o întreprindere comercială a sumelor reținute pe baza unui contract încheiat de mine cu întreprinderea respectivă". Pe lîngă faptul că asemenea manifestări de birocratism existente încă la unele secții de învățămînt creează cadrelor didactice griji și preocupări inutile, ele duc la importante pierderi de timp care, se răsfrîng de bună seamă în muncă. Faptul că ele sînt izolate nu poate să ne liniștească, întrucît de munca unui profesor este legată pregătirea a zeci și zeci de elevi. Iată de ce se impune să se arate pretutindeni cadrelor didactice toată grija necesară.

Buna pregătire a elevilor, încheierea cu succes a anului școlar cer să acordăm o deosebită atenție condițiilor de muncă ale învățătorilor și profesorilor. Obligații în această privință revin și directorilor de școli și secțiilor de învățămînt și, mai ales, organizațiilor sindicale.

Excursii documentare ale cadrelor didactice

Vizitele în marile unități industriale și agricole socialiste cît și excursiile cu obiective geografice sau istorice constituie pentru cadrele didactice un mijloc important de completare a pregătirii lor, ajutîndu-le să lege mai strîns lecțiile de practică, de viață. Conștienți de acest fapt profesorii participă tot mai des la excursii cu caracter documentar.

De pildă, pentru membrii cercului pedagogic de fizică și chimie din Oradea a devenit o tradiție vizitarea principalelor centre industriale, în vederea documentării lor tehnico-științifice. Printre obiectivele vizitate de aceștia amintim Uzina de mașini-unelte „Înfrățirea" sau Fabrica de produse chimico-farmaceutice „Sinteza". În urma acestor vizite profesorii și-au putut îmbogăți lecțiile cu numeroase exemple din producție. De pildă, lecțiile despre metale și aliaje au fost ilustrate cu o serie de date noi și exemple legate de procesul tehnologic realizat la uzina „Înfrățirea". La rîndul ei, vizita la Fabrica „Sinteza" a oferit o serie de exemple privind larga utilizare a produselor chimice în industria farmaceutică.

Și cadrele didactice din raionul Cîmpeni au făcut o serie de interesante excursii documentare. De curînd aceștia au participat la o excursie pe ruta Cîmpeni—Brad—Arad—Timișoara—Reșița — Hunedoara—Deva—Alba Iulia. Cu acest prilej profesorii au vizitat marile întreprinderi din aceste orașe, au văzut monumente și locuri istorice, au studiat unele fenomene geografice. Deosebit de instructive s-au dovedit vizitele la furnalele de la Reșița și Hunedoara, la Uzinele de strunguri din Arad, la Uzinele textile „30 Decembrie", la Fabrica de zahăr „Banatul", ca și vizitarea unor monumente istorice cum sînt mormîntul lui Avram Iancu, Gorunul lui Horia, castelul Huniazilor din Hunedoara ș.a.

Avînd prilejul să cunoască în cadrul acestor excursii fața nouă a țării, să evoce momente din istoria patriei, să cunoască marile realizări dobîndite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în anii puterii populare, profesorii își ridică nivelul profesional și țin lecții mai bune, care ilustrează realitățile vieții noastre de astăzi.

T. RADU

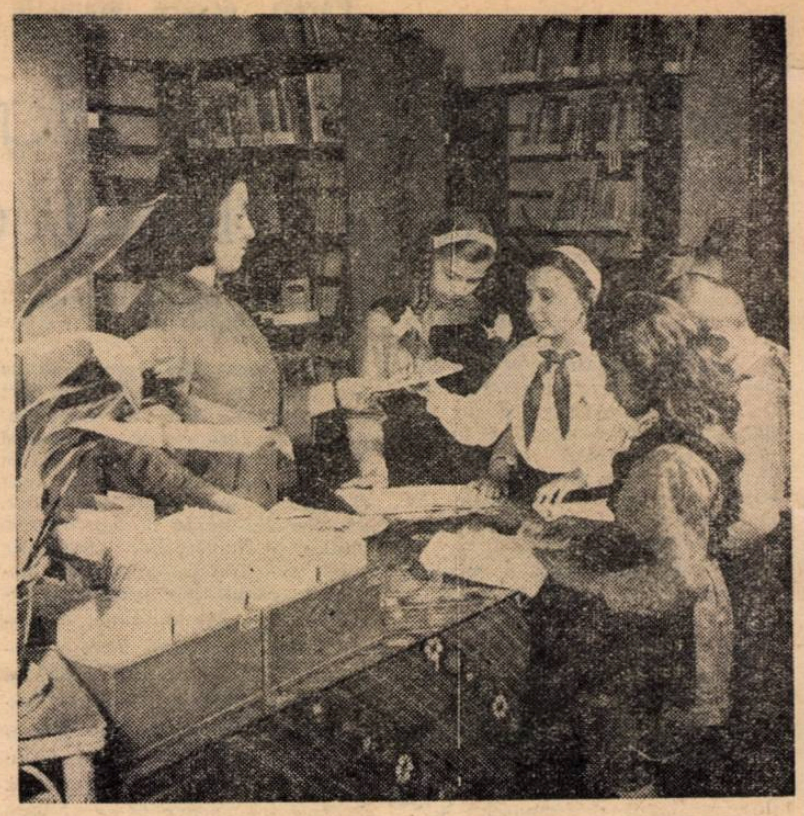

La secția pentru copii a Bibliotecii regionale Oltenia

Ore de dirigenție eficiente

Încă de la începutul anului, organizînd munca la clasele experimentale, conducerea Școlii de 8 ani nr. 4 din Suceava a avut în preocupările sale, pe lîngă pregătirea elevilor, și eficiența activității educative.

In general diriginții claselor I-IV s-au orientat bine în alegerea tematicii orelor de dirigenție. Astfel ei au discutat cu elevii, pe marginea unor povestiri accesibile lor ca și a unor aspecte concrete din viața claselor, teme ca: „Imi iubesc școala", „Minciuna are picioare scurte", „Să dăm și acasă o mînă de ajutor" (la clasa I), „Să cunoaștem faptele copiilor eroi" (la clasa a II-a), „Ce e bun și ce e rău în clasa noastră", „Cum să ne comportăm în școală și în familie" (la clasa a III-a), „Cartea care mi-a plăcut mai mult", „Prietenul meu", „Al meu, al nostru" (la clasa a IV-a). Aceste discuții au contribuit la formarea convingerilor și sentimentelor copiilor, la educarea lor în spiritul moralei comuniste.

Datorită muncii complexe desfășurate de diriginți la clasele experimentale, elevii și-au lărgit orizontul cultural, și-au însușit în mare măsură regulile de comportare civilizată. Se observă la acești elevi mai multă conștiinciozitate în îndeplinirea sarcinilor, mai mult interes pentru învățătură, mai multă inițiativă.

LIGIA NEMEȘ
directoare adjunctă la Școala de 8 ani nr. 4, din Suceava

BIBLIOGRAFIE

A apărut
REVISTA DE PEDAGOGIE,
nr. 4, aprilie 1963

In sumar:

V. A. Suhomlinski: Copiii dificili.
G. C. Chiosa: Criterii în organizarea și predarea cunoștințelor de limba română.
O. Șafran: Valoarea educativă a unor emisiuni radiofonice.
Ion Bontaș și Cornelia Nacu: Aspecte metodice ale folosirii desenului didactic în lecțiile cu caracter tehnic.
Gheorghe Radu și Constantin Păunescu: Despre contribuția profesorului Gheorghe Marinescu la dezvoltarea științei din țara noastră.
Anton Vasilescu și Aculin Cazacu: Unitatea procesului educativ la clasele mici.
Olga Oprea: Procedee metodice de verificare a cunoștințelor la lecțiile din școala serală.
Valentina Filipescu: Sistemul instrucției în producție în școală medie de cultură generală din U.R.S.S.
Bori Istvan: Aplicații tehnico-practice în școala de cultură generală din R. P. Ungară.
Nicolae Stănescu: Cu privire la manualul de fizică pentru clasa a VI-a.
Ana Tucicov-Bogdan: „Tratat de psihologie experimentală".
Valentina Radu: Educarea interesele lor de cunoaștere la copii în familie.

În școlile speciale

Centrul experimental logopedic

În anii puterii populare, învățămîntul special a cunoscut în țara noastră o radicală restructurare și o dezvoltare complexă, ridicîndu-se la nivelul învățămîntului de cultură generală.

O atenție deosebită s-a acordat în ultimii ani, în cadrul învățămîntului special, și activității logopedice. Astfel, în afară de cabinetele logopedice existente la policlinicile pentru copii, s-au înființat, începînd din anul școlar 1961—1962, o serie de centre logopedice interșcolare, care desfășoară o rodnică și susținută activitate.

Dezvoltarea practicii logopedice a creat și necesitatea organizării unei activități de cercetare experimental-științifică în acest domeniu, de îndrumare metodică și coordonare a muncii logopedice. În acest scop, Ministerul Învățămîntului a înființat în Capitală un centru experimental logopedic, care are drept scop activitatea de corectare experimentală a deficiențelor de vorbire simultan cu cercetarea științifică și metodică în domeniul logopediei. Aici lucrează profesori logopezi, medici neuropediatri și oreliști, profesori de cultură fizică medicală etc. În cadrul cercetărilor centrului vor fi cuprinși copii de vîrstă școlară și preșcolară.

Obiectivele principale ale activității experimentale și științifice ale centrului sînt stabilite în principiu pe perioade mai îndelungate de timp. În această etapă activitatea lui se axează pe studierea complexă a tulburărilor procesului de însușire a citit-scrisului în primii ani ai școlarizării și asupra consecințelor imediate și tardive ale acestor tulburări asupra activității școlare. Studierea acestei probleme, care se desfășoară într-o serie de școli din raionul 30 Decembrie al Capitalei, va oferi o perspectivă clară asupra posibilităților de integrare a muncii logopedice în procesul general de învățămînt, arătînd mijloacele eficiente pentru sprijinirea efectivă a acestuia. De asemenea, în cadrul centrului se vor experimenta metode noi, cu eficiență în practica logopedică și de certă valoare științifică, propuse în literatura de specialitate din țara noastră și de peste hotare. Totodată, centrul se va ocupa de îndrumarea metodică a activității logopedice din țară.

CONST. PĂUNESCU
logoped coordonator al Centrului experimental logopedic

Elevii Școlii de 8 ani din comuna Scînteia, raionul Slobozia, își consolidează, cu ajutorul profesoarei lor, cunoștințele de agricultură

O serbare

Un cor vorbit. Voci puternice rostesc limpede versurile Imnului Republicii. Peste două sute de spectatori — elevi, părinți, profesori — ascultă cu uimire și atenție. Glasurile de pe scenă răsună sonore sub bolta sălii. Cînd corul ia sfîrșit, izbucnesc ropote de aplauze entuziaste.

La prima vedere totul pare simplu, firesc: elevii unei școli dau o serbare. Spectatorul neavizat n-ar înțelege surprinderea și emoția cu care întreaga sală urmărește evoluția „actorilor" pe scenă. Programul este obișnuit: recitări, dansuri, coruri, scenete, gimnastică artistică.

Și totuși, spectacolul conține ceva deosebit care constituie, de fapt, adevărata lui valoare: actorii amatori sînt elevii Școlii speciale de surzi nr. 1 din Capitală, copii și tineri care nu aud, care credeau în primii ani de viață că o infirmitate întîmplătoare i-a condamnat pentru totdeauna să nu comunice cu cei din jur și să nu-și poată exprima sentimentele decît prin gesturi și mimică. Școala însă i-a ajutat să-și biruie infirmitatea, să se pregătească pentru a deveni oameni folositori societății. Iar spectacolul dat recent de acești elevi a fost o impresionantă mărturie a progreselor făcute de ei.

Timp îndelungat spectatorii au privit cu admirație dansurile executate în ritmul melodiilor interpretate la acordeon. Cu emoție au fost ascultate recitările unor elevi din clasele I și a VII-a, iar dramatizarea basmului popular „Ridichea uriașă" a stîrnit hazul general al spectatorilor. Una dintre cele mai reușite piese din program a fost pantomima executată de elevii claselor a VII-a și a VIII-a. Prin simboluri sugestive, pline de naturalețe ei au reușit să redea atmosfera clocotind de revoltă a unui stat african care se ridică la luptă pentru a zdrobi cătușele asupririi coloniale. Remarcabilă a fost de asemenea interpretarea scenetei „Primăvara", ca și a programului de gimnastică artistică și acrobatică la care au participat elevi din toate clasele. Exercițiile nu au cuprins elemente cu totul deosebite dar au fost executate corect, cu o strictă coordonare a mișcărilor și au reușit să ilustreze unul din aspectele muncii desfășurate în mod obișnuit cu elevii școlii.

Evident, nu valoarea artistică în sine constituie elementul cel mai important al acestui spectacol. Ceea ce trebuie să reținem în primul rînd este faptul că, prin munca lor, profesorii școlii i-au scos pe copii din izolarea la care părea să-i condamne infirmitatea, i-au ajutat să se integreze în rîndul oamenilor obișnuiți.

V. O.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 710 — vineri 31 mai 1963 — 8 pagini 25 bani

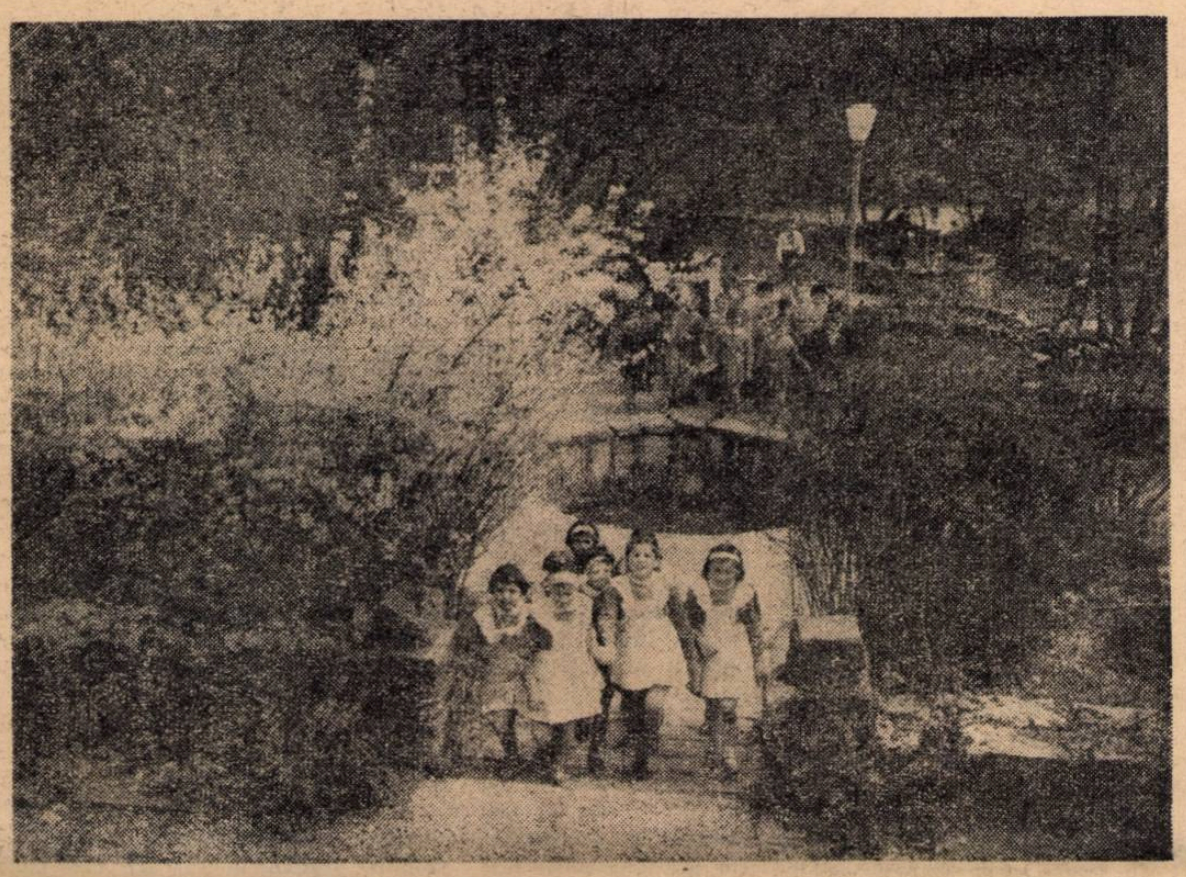

Copilărie, flori, soare

Ședințe de lucru ale Consiliului învățământului de cultură generală

În zilele de 24 și 25 mai au avut loc la Ministerul Învățământului ședințele de lucru ale secțiilor plan-programe și legătura școlii cu practica din cadrul Consiliului învățământului de cultură generală.

Membrii secțiilor au luat în discuție problemele dezvoltării în perspectivă a învățământului în școala de 8 ani și în școala medie în lumina sarcinilor privind ridicarea nivelului general al elevilor și întărirea legăturii școlii cu practica, astfel încît pregătirea tinerei generații să corespundă etapei desăvîrșirii construcției socialiste și trecerii la construirea comunismului.

Numeroasele propuneri făcute cu acest prilej, izvorîte din experiența școlii, a cadrelor didactice, vor fi analizate în continuare și înaintate conducerii Ministerului Învățământului în vederea îmbunătățirii muncii în școlile de cultură generală în viitorul an școlar.

ZIUA COPILULUI

1 Iunie — ziua în care toate gîndurile se îndreaptă spre tinerele vlăstare ale patriei, spre cei chemați să ducă mîine mai departe, la desăvîrșire, opera începută de vîrstnici.

Nouă, celor ce instruim și educăm tînăra generație, ne este deosebit de limpede grija pe care partidul și întregul popor o manifestă față de copii. Chiar dacă n-am avea în vedere ceea ce spun statisticile pe țară în această problemă — numărul total de unități școlare, de clase, de elevi — ne este suficient să luăm în seamă și numai cele ce se văd în jurul nostru: creșe și grădinițe pentru cei mici, școli elementare și medii în care învață fără taxe toți copiii, manuale școlare gratuite, tabere pentru școlari, case și palate ale pionierilor.

Dar dacă ar fi să apreciem, prin prisma cifrelor totale, grija ce se acordă copiilor în regimul nostru, atunci nu putem să nu ne întoarcem cu gîndul la vremurile de altădată și să ascultăm mai întîi și graiul cifrelor de atunci. În 1938—1939 numărul elevilor din clasele I—VII era de 1.576.000, în timp ce în acest an școlar frecventează școala de 8 ani 2.610.000 de copii, adică cu 1.034.000 mai mulți decît în acel an, considerat culminant pentru „progresul" adus de regimul burghezo-moșieresc. Tot astfel, în 1938 funcționau doar 770 de școli cu clasele V—VII; astăzi sînt 7.200 asemenea școli, în care în cursul anului 1962—1963 au fost cuprinși 1.048.000 de elevi, de 9 ori mai mulți decît în 1938.

A crescut de asemenea considerabil și numărul elevilor înscriși în clasele VIII-XI. În anul școlar în curs funcționează peste 500 de școli medii, ceea ce reprezintă față de anul 1938—1939 o creștere de 243 la sută, înregistrîndu-se totodată o creștere de 690 la sută a numărului de elevi înscriși în aceste școli.

În Romînia anilor 1935—1938 mureau înainte de a împlini vîrsta de un an un copil la cinci noi născuți. Țara noastră se situa printre primele în lume în ceea ce privește mortalitatea infantilă, aceasta ridicîndu-se în 1938 la procentul de 17,9 la sută.

Să ne gîndim însă la tot ceea ce se face astăzi, la noi, pentru asigurarea sănătății copiilor, pentru dezvoltarea lor fizică armonioasă și vom avea desigur imaginea clară a grijii părintești pe care o poartă partidul nostru copiilor: asistență medicală gratuită, asigurarea școlilor cu cadre sanitare răspunzătoare direct de starea sănătății copiilor etc. La toate acestea să adăugăm numeroasele baze sportive pentru tineret, tabere, puncte turistice și recreative ce stau la dispoziția celor mici.

Zilele trecute, toate ziarele anunțau că și în acest an elevii își vor petrece vacanța în cele mai frumoase stațiuni de la munte și de la mare. Peste 2.100.000 de școlari și pionieri se vor duce în taberele de odihnă, vor participa la activitățile recreative și reconfortante organizate de punctele turistice, în cluburile pentru cei mici, vor gusta bucuria excursiilor și a drumețiilor. Cîntecul și voia bună proprie copiilor care trăiesc într-o țară liberă vor umple de lumină și căldură văile și înălțimile munților, țărmul mării, orașele și satele patriei.

Învățătorii, profesorii și educatoarele sînt luptători harnici pentru traducerea în viață a hotărîrilor de partid și de stat privind asigurarea vieții fericite a copiilor, privind instruirea și educarea lor în spirit comunist. Ei își dau toate cunoștințele și toată priceperea pentru a pregăti, la înălțimea cerințelor, tînăra generație, pentru a umple de bucurii și frumuseți sufletele celor mici, pentru a le face viața cît mai bogată, mai frumoasă.

Trăim zile pline de bucuriile împlinirilor, de elan constructiv și bunăstare, într-o țară în care se face totul pentru copii — viitorul patriei. Au trecut pentru totdeauna în țara noastră, la fel ca în toate celelalte țări libere de exploatare, vremurile cînd fiii oamenilor muncii nu aveau dreptul la bucurie, cînd foamea și mizeria le întunecau zilele, ofilindu-i și istovindu-i sub privirile disperate ale părinților lor. Te umple de revoltă gîndul că asemenea situații se mai găsesc încă, astăzi, în țările capitaliste și subjugate unde exploatatorii fură pînă și bucuriile copilăriei, supunîndu-i pe cei mici la eforturi istovitoare alături de maturi și sugîndu-le vlaga. Iată cîteva date care ilustrează convingător această situație, așa cum au fost furnizate nu de mult de ziarul „Der Tag" din Germania occidentală. Din cei 15.134 de elevi dintr-un cartier vest-berlinez supuși unui control medical, 14.944 sufereau de diferite boli. Un raport publicat de o comisie medicală menționa de asemenea că din 162 de copii care locuiesc într-un cartier muncitoresc din Hamauer, 160 au fost găsiți, în urma unui control medical, bolnavi sau prezentînd simptomele unor boli ca febră tifoidă, rahitism, hepatită etc.

Cît de frumoasă este viața copiilor într-o țară liberă ca a noastră, cît de întunecată acolo unde domină interesele sacului cu bani! Tocmai de aceea acum, cu prilejul zilei de 1 Iunie, oamenii muncii de pretutindeni se ridică hotărîți în apărarea drepturilor copiilor, pentru a face ca pretutindeni copilăria să fie plină de soare, așa cum este în țările în care a răsărit soarele libertății.

Urăm copiilor, cu prilejul zilei lor, împlinirea idealurilor celor mai nobile pe care și le făuresc. Le dorim ca, ajunși în viață, să-și dea contribuția la progresul social, astfel încît năzuințele spre libertate și fericire ale omenirii să devină realități în toate țările pămîntului.

La sărbătoarea copilăriei

Ziua aceasta, Ziua internațională a copilului, înălțîndu-se dreaptă în pragul verii, este în primul rînd o zi a bucuriei: a bucuriei petalelor de aur, a bucuriei apelor sprintene, a bucuriei copiilor, fără de care deplina frumusețe a verii ar păli. E sărbătoarea nenumăratelor cămine de copii și școli din țara noastră, e sărbătoarea grădinilor și a parcurilor... Grădini și parcuri, ca niște luminoase cosmodroame de pe care își iau zborul spre viitor rachetele fericite ale copilăriei. E poate și sărbătoarea cuvîntului DA, a cuvîntului pe care în copilăria lor îndepărtată unii dintre noi l-au auzit atît de rar, și care însoțește ca un frate mai mare, frumos și cu haine de aur, toate drumurile copiilor noștri. Haine noi și frumoase? Da. Cărți, milioane de cărți școlare gratuite? Da. Păpuși și jucării mecanice, și mingi rotindu-se în aer ca niște scînteietoare globuri pămîntești... Da. Palate ale pionierilor? Da. Palate — pentru copii! (La palate, noi, cei care ne-am trăit copilăria în timpul războiului, nici nu îndrăzneam să visăm. Trăiam anii în care în fața năzuințelor noastre spre o copilărie fericită se ridica, brutal și aspru, un veșnic Nu).

Da. În fața celor mai frumoase vise ale copiilor noștri, în fața dorinței lor de fericire, în fața nevoii lor de cîntec și de viață senină și de frumusețe, se ridică în zilele noastre și răsună, umplîndu-ne viața de bucurie, un imens, un minunat Da. Îl rostește răspicat partidul nostru, care a cucerit, conducînd în luptă întregul popor muncitor, bucuria de a spune acest Da. Da, copilăriei fericite! Da, viselor. Da, dorinței de a fi mai înțelept și mai harnic. Da, cîntecelor frumoase; da, rațiunii!

Este ziua aceasta de 1 Iunie și o sărbătoare a răspunderii. A răspunderii față de drumul pe care îl vor străbate în viitor copiii noștri, a răspunderii pentru felul cum îi pregătim să întîmpine viitorul, a răspunderii pentru viața lor. Copiii au dreptul la pace — și popoarele răspund în fața copiilor de respectarea acestui drept. Copiii au dreptul la fericire — și sutelor de milioane de copii care și-au căpătat fericirea trebuie să li se adauge ceilalți. Răspunde, pentru înfăptuirea acestui luminos deziderat, întreaga omenire.

Se ridică, dreaptă în pragul verii, ziua copiilor de pretutindeni. Îi zărim fața luminoasă aici, pe pămînturile noastre — și în cinstea ei ridicăm un steag nevăzut pe schelele albastre. Lăsăm, în cinstea ei, să plece o mie de baloane multicolore, spre norii albi și prietenoși. Și ne gîndim în această zi, ne gîndim cu deplină seriozitate și profunzime la ceea ce avem de făcut pentru ca noile generații să întîmpine viitorul pe deplin pregătite, animate de idei nobile și de hotărîrea de a munci.

FLORIN MUGUR

Îndrumare absolvenților

Însemnările din caietele diriginților scot în evidență faptul că un număr tot mai mare de absolvenți ai clasei a XI-a manifestă un deosebit interes pentru profesiile din domeniul industriei. Ei au dobîndit multă dragoste pentru aceste profesii ca urmare a practicii desfășurate în fabrici și uzine, în marile cetăți ale industriei noastre socialiste, alături de muncitorii fruntași. În fața acestor tineri, care doresc să devină muncitori de înaltă calificare, tehnicieni sau ingineri, stau larg deschise porțile unor școli tehnice din domeniul metalurgiei și siderurgiei, cum sînt cele din cadrul grupurilor școlare din Hunedoara și Reșița, al Grupului școlar de pe lîngă uzinele „Steagul Roșu" din Brașov, al Grupului școlar „Unirea" din București etc.

Tinerilor absolvenți care-și manifestă dorința de a se pregăti ca muncitori de înaltă calificare în secțiile automatizate și mecanizate ale uzinelor și ca tehnicieni li se pot reco anda școlile tehnice indicate în idru- mătorul pentru admiterea școlile tehnice și tehnice de maiș- trii", iar cei care dore să devină ingineri și au ap udini pentru această profesie po fi îndreptați spre facultățile in itute- lor politehnice din țară, e in- stitutelor de construcții e

Celor ce doresc să se ledice muncii didactice, Institute pe- dagogice de 3 ani create mai multe localități din țară oferă, prin diferitele lor facultă posibilitatea calificării ped gogice în multiple specialități : f ologie, matematică, chimie, știint natu- rale și agricole, istorie, ge grafie, arte plastice, educație fizi , mu- zică.

Numeroși profesori riginți constată că un număr emnat de absolvenți dovedesc inte- res crescînd pentru a dev i spe- cialiști de înaltă califica în a- gricultură. Largi perspe ve de pregătire în acest dome des-

Lecție practică de lăcătușărie la Școala medie din Predeal

chid în fața lor institutele agronomice din țară.

Iată, de pildă, ce ne-a relatat despre condițiile de studiu și despre perspectivele studenților Institutului agronomic „I. Ionescu de la Brad" din Iași tov. N. Pipernea, prorectorul institutului.

„În cadrul institutului nostru funcționează în prezent 3 facultăți — de agricultură, de medicină veterinară și de horticultură. Prin grija partidului și guvernului, institutul are astăzi un local propriu, cu mari amfiteatre, cu săli bine utilate pentru lucrări practice și seminarii, cu laboratoare bogat înzestrate.

Totodată institutul dispune de un mare laborator viu — gospodăria didactică, formată din cîmpuri experimentale și un punct zootehnic demonstrativ. O bibliotecă cu peste 110.000 de volume, posedînd cele mai bune tratate de specialitate din țară și străinătate, stă la dispoziția studenților pentru documentarea lor. De asemenea, pentru ei au fost construite, în blocuri moderne, cămine confortabile și cantine.

În prezent, o dată cu activitatea intensă pe care o desfășoară pentru încheierea cu succes a anului universitar, institutul se pregătește să-i primească pe cei care, îndrăgind profesiunea de ingineri agronomi, vor deveni la toamnă studenții anului I. Pentru aceștia organizăm, începînd de la data de 15 iulie, cursuri de pregătire în vederea examenului de admitere, asigurîndu-le masa la cantină, punîndu-le la dispoziție căminele, biblioteca, sălile de cursuri".

Largi și pline de roade sînt căile care se deschid în fața absolvenților clasei a XI-a. Noi, cei care le-am îndrumat zi cu zi pașii în școală, avem datoria să-i îndrumăm acum, ținînd seama de interesele și înclinațiile lor, spre sectoarele cele mai importante ale economiei naționale, acolo unde vor fi în cea mai largă măsură folositori patriei, poporului.

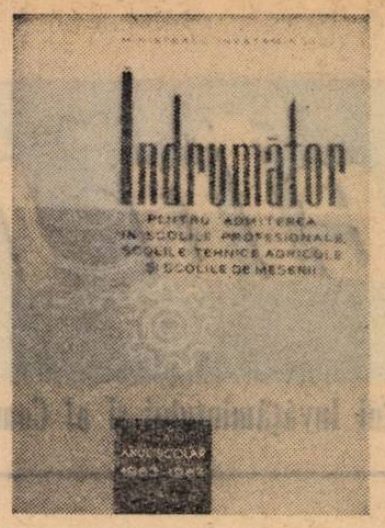

Îndrumătoare privind admiterea în învățămîntul profesional și tehnic

Ministerul Învățămîntului a editat recent două îndrumătoare privind admiterea în învățămîntul profesional și tehnic pentru anul școlar 1963-1964. Aceste îndrumătoare cuprind condițiile de admitere în școlile profesionale, școlile tehnice agricole, școlile tehnice și tehnice de maiștri precum și indicațiile necesare în ceea ce privește vîrsta de primire în școli, obiectele la care se dă examen, data desfășurării examenului de admitere.

Îndrumătoarele indică rețeaua de școli grupată pe diferite sectoare economice sau social-culturale, adresa fiecărei școli, precum și meseriile în care școlarizează elevi. Menționăm că în nomenclatorul de meserii pentru școlile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare și pentru personal tehnic, care primesc absolvenți de școli medii, figurează în acest an numeroase profesii noi, legate de tehnica cea mai înaintată, ca de pildă electricieni și mecanici pentru relee și automatizare, tehnologi pentru sudură automată, mecanici de bord pentru aviație etc. Impresionează numărul de școli care pregătesc cadre de muncitori, tehnicieni și maiștri pentru cele mai diverse sectoare ale economiei naționale. Zeci și zeci de meserii deosebit de pasionante, de atrăgătoare stau la alegerea absolvenților din clasele a VIII-a și a XI-a, în școlile profesionale și tehnice din fiecare regiune a țării. Prezentările introductive care preced tablourile cu rețeaua de școli din fiecare sector economic dau posibilitatea cunoașterii perspectivelor pe care le deschide calificarea în fiecare din profesiile școlarizate. Subliniem că îndrumătoarele din acest an cuprind și întreaga rețea de școli profesionale de mecanizatori și școli tehnice agricole, horticole și veterinare.

De asemenea îndrumătoarele arată repartiția pe regiuni și orașe a întregii rețele de școli profesionale, tehnice agricole, tehnice și tehnice de maiștri.

Cadrele didactice, care pot utiliza cu bune rezultate aceste îndrumătoare pentru orientarea profesională a elevilor, le vor găsi în curînd la secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare, care le vor difuza și în școli.

Sesiuni științifice ale institutelor pedagogice

De curînd, o serie de institute pedagogice din țară au organizat sesiuni științifice în care au fost prezentate numeroase comunicări — rodul activității de cercetare a cadrelor didactice. Alături de cadrele didactice ale institutelor pedagogice, la aceste sesiuni au participat academicieni și profesori universitari, precum și numeroase cadre didactice din învățămîntul de cultură generală.

Sesiunea științifică a cadrelor didactice de la Institutul pedagogic de 3 ani din Capitală și-a desfășurat lucrările în zilele de 18 și 19 mai, în 6 secții — de limba și literatura română, de limbi și literaturi străine, de matematică și fizică, de științe naturale și agricultură, de geografie și istorie, de pedagogie și metodică.

O latură specifică a activității științifice a cadrelor didactice din institut o constituie cercetarea problemelor pedagogice și de metodică a predării. De aceea, o parte importantă a muncii de cercetare a avut drept obiect practica pedagogică și metodică a cadrelor didactice, o atenție deosebită acordîndu-se interpretării științifice a fenomenelor pedagogice. Această preocupare și-a găsit expresie în lucrări cum sînt „Unele aspecte ale organizării și educării colectivului de elevi în școala de 8 ani" (lect. Const. N. Matei, lect. Ion Lupu, asist. Nicolae Radu, șef cab. Adriana Petrescu), „Unele probleme ale predării pe obiecte la clasele I—IV" (conf. Nicolae Sipoș, lect. Const. N. Matei, lect. Teodora David, asist. Maria Ioniță, asist. Nicolae Radu), „Contribuții la metodica experiențelor demonstrative asupra capitolelor inducția electromagnetică și curentul alternativ" (conf. Nicolae Hangea, șef de lucrări Liviu Rădulescu, asist. Elena Zamfir), „Rolul și importanța desenului în educația politehnică" (lect. Constantin Lepădatu), „Contribuții la problema modernizării învățămîntului matematic din școala medie" (lect. Elena Opreanu) și altele.

Numeroase comunicări au abordat probleme ale producției, ale activității economice, avînd un pronunțat caracter aplicativ. Printre acestea amintim : „Aplicațiile reprezentărilor conforme la rezolvarea unor probleme de hidrodinamică" (asist. Viorica Iacob), „Contribuții la studiul transmiterii genetice a rezistenței la secetă de la liniile consangvinizate la hibrizii simpli și dubli de porumb" (asist. Dumitru Buican, asist. Al. Ionescu, asist. Al. Isacovici), „Ulucul depresionar al Prahovei superioare" (lect. Constantin I. Manu).

Alte lucrări și-au propus să trateze unele probleme teoretice fundamentale ale diferitelor discipline. Așa au fost, de exemplu, lucrările : „Considerații asupra mișcării unui punct material sub influența unei forțe elastice" (lect. Constantin Cristea), „Măsuri vectoriale convexe" (lect. G. Sîmboan), „Cîteva considerații asupra soluțiilor intermediare ale ecuațiilor Navier-Stokes" (lect. Ciprian Foiaș), „Asupra grupului de mișcări al unui spațiu riemann V_3 cu curbură constantă pozitivă" (lect. Marius Stoka), „Rolul social critic al anacronismului folosit de B. Brecht în fragmentul de roman „Afacerile domnului Iuliu Cezar" (lect. Victor Theiss).

În elaborarea lucrărilor, cadrele didactice au folosit, în general, o metodologie științifică. Majoritatea lucrărilor au supus unei critici combative, de pe pozițiile ideologiei marxist-leniniste, diferitele teorii reacționare filozofice, economice, istorice ale apologeților capitalismului.

Discuțiile care au avut loc în cadrul secțiilor au prilejuit un larg schimb de opinii, au ajutat la elucidarea problemelor abordate și au adus completări interesante și valoroase. Ele au analizat îndeosebi în ce măsură și în ce fel ajută cercetarea științifică munca didactică și educativă din institut și munca școlii, cum se îmbină preocupările științifice ale cadrelor didactice cu necesitățile practicii, ale vieții, măsura în care metodele de cercetare folosite corespund exigențelor științifice și sînt proprii temelor cercetate.

Schimbul de experiență prilejuit de comunicările și dezbaterile care au avut loc în cadrul secțiilor va permite îmbunătățirea pe viitor a activității întregului colectiv didactic al institutului, generalizarea metodelor bune folosite în organizarea și desfășurarea cercetărilor științifice, astfel încît să se obțină rezultate corespunzătoare cerințelor mereu crescînde pe care societatea noastră socialistă le pune în fața studenților, viitori profesori la școlile de 8 ani din orașele și satele patriei.

★

Și în lucrările sesiunii științifice a cadrelor didactice de la Institutul pedagogic din Timișoara au ocupat un loc de seamă problemele de pedagogie și metodică.

În secția pedagogică și metodică a sesiunii au fost tratate aspecte ale muncii dirigintelui la clasele I—IV. Astfel, s-au prezentat comunicări cu temele „Problemele de bază ale muncii dirigintelui la clasele I—IV. metodica cercetării problemei ; primele rezultate" (prof. univ. N. Apostolescu), „Munca dirigintelui în cadrul orelor de dirigenție la clasele I—IV" (I. Drăgan și R. Chioreanu), „Unitatea de cerințe și de acțiune a cadrelor didactice în munca educativă la clasele I—IV sub conducerea dirigintelui" (D. Vintilescu), „Activitățile instructiv-educative în afară de clasă și extrașcolare la clasele I—IV" (V. Tîrcovnicu și At. Cojocaru), „Colaborarea dirigintelui cu familia în munca educativă la clasele I—IV" (V. Goian). Au fost prezentate de asemenea în această secție lucrările „Două documente în școala vernaculă, din Timișoara — 1790/91 — 1865/66" (Gh. Tepelea și N. Pîrlog), „Principiile călăuzitoare ale manualului de pian pentru institutele pedagogice" (A. Ionescu-Cornea) și „Contribuție la metodica predării muzicii în clasele I—IV ale școlii de 8 ani" (M. Ursu).

Caracteristică pentru lucrările din celelalte secții a fost preocuparea de a trata probleme de actualitate, strîns legate de viață, care au o deosebită însemnătate în cadrul fiecărei discipline. Astfel, în secția de chimie s-au purtat discuții în jurul lucrărilor : „Despre munca de cercetare în domeniul chimiei în Republica Populară Romînă" (acad. prof. dr. C. Drăgulescu); „Microdeterminarea rapidă a sulfaților, clorurilor și nitraților din apă în aceeași probă în condiții de teren — metodă aplicabilă în limnologie" (Dumitru Ceaușescu), „Contribuții la sinteza și purificarea clorurii cianurice" (R. Vidac), „Decelarea aldehidelor cu ajutorul unui nou reactiv : combinația de argint a acidului p-sulfamido-benzoid" (Gh. Ciuhandru și Alex. Dumitrescu) etc. Printre lucrările prezentate în secția de matematică amintim : „O generalizare a noțiunii de determinant" (A. Dragomir), „Contribuție la metodica predării numerelor pozitive și negative și a operațiunilor cu aceste numere" (O. Andreescu), „Asupra șirurilor de numere pozitive care au între doi termeni consecutivi o relație de recurență de gradul II" (Ioan Gligor), „Asupra unei probleme de geometrie proiectivă" (B. Dragomir). În secția de științe naturale și agricole au stîrnit interes îndeosebi lucrările „Sporirea producției de fructe la piersici prin aplicarea de îngrășăminte" (Lazăr Dumitru) și „Observarea și analiza lecțiilor în cadrul practicii pedagogice" (Ion Petrașcu, Ladislau Schrött și Andrei Sangheli).

Probleme strîns legate de practică au fost prezentate și în celelalte secții. Așa sînt, de pildă, „Metodica cercetărilor fizico-geografice a luncilor" (Tiberiu Moraru), „Unele considerații asupra economiei agricole din cîmpia Aradului" (Victor Ardelean și O. Herșcovici), „Aspecte economico-geografice din bazinul Beregsăului" (Gheorghe Lăzărescu).

Prin nivelul științific al comunicărilor și al dezbaterilor purtate în jurul lor, prima sesiune științifică a Institutului pedagogic de 3 ani din Timișoara a marcat un început promițător pentru activitatea viitoare de cercetare a cadrelor didactice.

Atît sesiunea de la București, cît și cea de la Timișoara au dovedit pe deplin utilitatea organizării unor astfel de manifestări științifice, necesitatea continuării lor și a inițierii unor acțiuni similare și în alte institute pedagogice din țară.

PREGĂTIRI PENTRU PRACTICA CONTINUĂ

Lucrările practice în sera Stațiunii republicane a tinerilor naturaliști din Timișoara

Grijă deosebită protecției muncii

O cerință deosebit de importantă în organizarea practicii continue o constituie asigurarea măsurilor de protecția muncii, buna desfășurare a instructajului de protecție a muncii cu elevii care efectuează lucrări practice, completarea și semnarea de către ei a fișei de tehnica securității muncii.

Instructajul, ca și completarea și semnarea fișei, trebuie să aibă loc în prima zi de practică. La clasele a V-a, a VI-a și a VIII-a, instructajul de protecția muncii va fi ținut de către maistrul-instructor care conduce practica elevilor în cadrul școlii, iar la clasele a IX-a și a X-a de către personalul de specialitate din întreprindere.

Elevii care lucrează în fabrici sau uzine trebuie să știe care sînt locurile periculoase din incinta acestora, să cunoască bine căile de acces. O măsură generală de protecția muncii, de care trebuie să se țină seama în întreprinderi cît și în sălile de lucru din școală, este aceea ca sculele cu care lucrează elevii să fie în stare bună și ei să primească și să folosească, atunci cînd este cazul, mijloace de protecție împotriva aschiilor — ecrane, ochelari etc. De exemplu, nu li se vor da pile fără mîner, vor avea părul acoperit cînd lucrează la mașina de găurit sau la alte mașini care execută mișcări de rotație.

Totodată, se va insista asupra regulilor ce trebuie respectate la fiecare loc de muncă. Astfel, elevilor care vor lucra la diverse mașini trebuie să li se arate că nu este permis să lucreze cu haina sau mînecile desfăcute, pentru ca acestea să nu fie prinse de piesele în mișcare ale mașinilor, că este necesar ca înainte de începerea lucrului să se verifice dacă sculele cu care se lucrează sînt bine ascuțite și dacă au un profil corect în raport cu operația de executat. Se impune în același timp să-i facem atenți pe elevi că strungul trebuie oprit ori de cîte ori se prinde sau se scoate piesa ce se prelucrează, că la orice întrerupere a lucrului trebuie deconectat motorul electric. O atenție deosebită vom acorda instruirii elevilor asupra necesității de a prinde și centra corect în universal piesa de prelucrat pentru ca aceasta să nu fie smulsă și asvîrlită în timpul lucrului, ca și asupra importanței scoaterii cheii din universal și a măsurării sau controlării pieselor ce se prelucrează numai după ce strungul a fost oprit.

În legătură cu lucrul la mașinile de frezat, mortezat, rabotat, cadrele didactice care îndrumă și controlează practica vor avea grijă ca elevii să fie instruiți cu privire la fixarea cît mai rigidă a pieselor pe masa de lucru și a frezelor pe axul principal, la controlul instalației de ungere a mașinii și a stării sculei. De asemenea, elevii trebuie să știe să controleze dacă apărătorile părților în mișcare sînt montate corect.

Multă atenție trebuie acordată tehnicii securității muncii la instalațiile electrice. Elevii trebuie să știe să verifice izolarea cordoanelor de alimentare a uneltelor portative, să folosească echipamentul de protecție la executarea lucrărilor electrice, să nu lucreze cu tensiunea mai mare decît cea permisă etc.

În cadrul instructajului de protecția muncii efectuat cu elevii care vor face practica în întreprinderile de țesătorie li se va arăta care sînt părțile periculoase ale unui război de țesut mecanic — transmisia prin curele sau angrenaj de la motorul electric, suveica în mișcare, roțile și arborii, furculița, căsuțele schimbătoare de suveici, greutățile de frînare a sulului de urzeală etc. De asemenea, ei trebuie să cunoască apărătorile cu care este dotat războiul — grătarele de îngrădire a curelei de transmisie și a roților de transmisie, plasele din sîrmă de la ambele capete ale vătalei etc.

Și la lucrările de prelucrare a lemnului trebuie să acordăm atenție instructajului și măsurilor de protecție a muncii. Într-adevăr, deși mașinile pentru prelucrarea lemnului au în general o construcție simplă, datorită faptului că lucrează cu viteze foarte mari, neatenția în mînuirea acestora poate provoca accidente în cazul în care nu sînt respectate regulile de protecția muncii.

Respectarea regulilor de tehnica securității muncii contribuie direct la buna desfășurare a practicii continue. De aceea, conducerile școlilor trebuie să ia toate măsurile ca elevii ce efectuează lucrări practice să fie cît mai bine și mai complet instruiți în această privință și să verifice în permanență dacă ei aplică toate indicațiile primite.

IOSIF SOAVĂ
îndrumător principal
în Ministerul Învățămîntului

Lucrările agricole pe terenurile gospodăriei colective

În curînd, elevii școlilor sătești de cultură generală își vor începe practica continuă în producție pe terenurile gospodăriilor agricole colective. Aplicînd indicațiile Ministerului Învățămîntului, școlile s-au îngrijit din timp de buna organizare a acestei activități: au luat legătura cu conducerile G.A.C. și cu specialiștii agronomi, au întocmit planurile de muncă etc.

Pentru ca practica continuă să se desfășoare cu rezultate cît mai bune, este necesar să se dea o mare atenție stabilirii lucrărilor ce urmează să fie executate de elevi, alegîndu-se lucrări variate, care au ca efect sporirea producției, deci lucrări recomandate de agrotehnica diferențiată pentru condițiile naturale în care se află școala.

De exemplu, luînd în considerare cerințele programelor școlare, este bine să alegem pentru elevii clasei a V-a o serie de lucrări referitoare la cultura plantelor de cîmp, ca de pildă lucrări curente de întreținere a culturilor (plivit, prășit, copilit, buchetat, rărit, mușuroit), de recoltare a plantelor leguminoase sau a unor cereale și nutrețuri timpurii, de combatere a dăunătorilor și bolilor plantelor, de combatere a buruienilor, îngrășări suplimentare sau extraradiculare, lucrări de irigare a culturilor etc. Asemenea lucrări dau totodată elevilor prilejul să-și consolideze cunoștințele referitoare la caracterele botanice ale plantelor de cultură în stadiul de vegetație respectiv și la starea de coacere a boabelor de cereale, în vederea recoltatului, să recunoască buruienile care atacă culturile, bolile și dăunătorii, să cunoască mașinile de întreținere a culturilor (cultivatoarele), mașinile de recoltat și stropit sau prăfuit culturile, să învețe să evalueze recolta.

O cerință importantă a practicii în producție este asigurarea conținutului ei științific. Aplicațiile practice ale elevilor în această perioadă trebuie să fie socotite ca lecții, în desfășurarea cărora este necesar să se folosească metodele și procedeele cele mai potrivite. Este necesar ca fiecare aplicație practică să se bazeze pe cunoașterea legilor biologiei generale și a legilor creșterii și dezvoltării plantelor, cunoștințele de agricultură fiind îmbinate cu cele de botanică. De aceea se impune ca înainte de începerea unei lucrări profesorul să organizeze scurte discuții cu elevii, în care lucrarea respectivă să fie explicată și motivată din punct de vedere științific. Astfel de discuții sînt foarte binevenite, deoarece dau profesorului și prilejul să introducă elemente noi în desfășurarea aplicațiilor practice, să dezvăluie elevilor aspecte interesante ale muncii agricole. De exemplu, plivitul — o lucrare care se execută curent în perioada practicii de vară — este neinteresant prin el însuși. Dar dacă profesorul explică elevilor, în legătură cu metodele de distrugere a buruienilor, unele aspecte ale biologiei lor, sau dacă le prezintă în prealabil planșe intuitive care arată varietatea mijloacelor de răspîndire a acestor plante sau tipurile lor de rădăcină, rizom etc., atunci această lucrare capătă o motivare, devine atractivă și elevii o execută cu interes.

Este necesar ca munca practică să nu se limiteze numai la executarea mecanică a unor operațiuni în cîmp, ci să constituie un prilej de lămurire și precizare a unor cunoștințe teoretice, cum ar fi cunoștințele despre textura solului, despre caracterele botanice ale plantelor cultivate etc. De pildă, lucrarea de prășire a porumbului dă posibilitatea să se precizeze cunoștințele elevilor despre cultura acestei plante (lucrările solului în vederea semănatului, semănatul, lucrările de întreținere, dăunătorii porumbului). Totodată, se impune ca lucrările să fie executate cît mai corect din punct de vedere științific, la nivelul corespunzător progresului tehnic actual. Din acest punct de vedere este indicat să se organizeze și diferite demonstrații cu mașini sau unelte de lucru moderne folosite astăzi în agricultură.

Foarte important este ca munca elevilor să fie orientată către un scop, către obținerea unui rezultat, căci numai o asemenea muncă are valoare educativă. Elevii trebuie să-și dea seama că activitatea lor contribuie la producerea unor bunuri materiale utile societății. În felul acesta se stimulează mult interesul lor pentru munca în agricultură, dragostea lor pentru această muncă.

Succesul practicii continue depinde în mare măsură de modul în care aceasta a fost organizată. O bună organizare cere ca, după ce s-a stabilit legătura cu gospodăria agricolă colectivă, după ce s-au precizat lucrările la care vor lua parte elevii și s-au pregătit uneltele și materialele necesare, elevii să fie repartizați pe grupe și echipe conduse, prin rotație, de cîte unul din ei, astfel ca toți să treacă și prin această muncă de răspundere.

Vom păși apoi la întocmirea programului zilnic de activitate, pe care îl vom aduce din vreme la cunoștința elevilor. Este bine ca programul să cuprindă următoarele elemente: data (ziua), lucrarea programată, locul unde se execută, uneltele și materialele necesare, grupa de elevi, responsabilul de grupă și profesorul care conduce practica. Este bine să se prevadă în program și activitățile ce se vor efectua cu elevii în caz de ploaie.

Iată, de exemplu, cum a fost alcătuit programul zilnic de practică pentru elevii clasei a V-a de la Școala de 8 ani din Dobreni, raionul Oltenița, care își vor efectua munca la G.A.C. „Ilie Pintilie" din comuna lor. Prevăzînd toate elementele necesare, acest program indică întreaga muncă practică ce va fi desfășurată de elevi. Bunăoară, se arată că în ziua de 10 iunie elevii, împărțiți în grupe, vor efectua, pe parcela cu cartofi a gospodăriei, lucrări de depistare și colectare a gîndacului de Colorado avînd pentru aceasta la îndemînă cutii și borcane. Munca lor va fi supravegheată de profesorul de agricultură și de dirigintele clasei. În ziua de 11 iunie, grupele 1 și 2 vor participa la plivitul culturilor de grîu, iar grupele 3 și 4 la demonstrarea prășitului mecanic al sfeclei de zahăr. Lucrările vor fi conduse de cîte un specialist din gospodărie și un profesor. În zilele următoare grupele de elevi vor participa, prin rotație, la plivitul culturilor de grîu, la recoltarea mecanică a lucernei și secarei — masă verde — la răritul sfeclei de zahăr și florii-soarelui, la arături de vară, la recoltarea și depozitarea furajelor, la irigatul legumelor, la mușuroitul cartofului, vor administra îngrășămintele suplimentare la legume și vor cerceta stadiul de coacere a cerealelor pentru a stabili data seceratului. Pe lîngă aceste lucrări, programul cuprinde un număr de lucrări de rezervă pentru caz de ploaie — pregătirea magaziilor în vederea depozitării cerealelor, pregătirea mașinilor în vederea recoltatului etc.

La Școala de 8 ani din comuna Basarabi, regiunea Dobrogea, s-au prevăzut, pe lîngă lucrări de întreținere a culturilor de floarea-soarelui, porumb și cartofi, multe lucrări în vie — cum sînt legatul, copcitul, plivitul și stropitul — ținîndu-se seama de caracterul viticol al zonei în care se găsește școala.

O acțiune demnă de relevat a avut loc în raionul Hîrșova, unde stabilirea lucrărilor ce urmează a fi efectuate de elevi s-a făcut cu sprijinul Consiliului agricol raional. Totodată, cercul pedagogic de agricultură, sprijinit de secția de învățămînt, a organizat la școala din Topologu o consfătuire cu profesorii de agricultură de la 12 școli din raion în legătură cu practica agricolă de vară. Lecția practică model ținută cu acest prilej, avînd ca temă „Mușuroitul cartofilor", a prilejuit discutarea unor probleme ca modul cel mai bun de folosire a uneltelor agricole, intuirea directă a plantelor pe teren, procedee de recapitulare și fixare a cunoștințelor la lecțiile practice etc. Discuțiile privitoare la practica continuă s-au purtat mai ales asupra organizării colectivelor de elevi pentru munca agricolă conform cu organizarea muncii în gospodăria colectivă și cu cerințele programei școlare.

Asemenea preocupări se întîlnesc și în multe alte locuri. Ele dovedesc străduința profesorilor de agricultură de a organiza și desfășura în cele mai bune condiții practica continuă a elevilor.

PETRE STĂNCULESCU

Într-o școală de 8 ani

Colectivul școlii noastre a acordat un interes deosebit organizării și planificării minuțioase a practicii elevilor din clasele I—IV și V—VI.

Pe baza indicațiilor Ministerului Învățămîntului și a experienței acumulate în anii trecuți, am înscris în planul practicii la clasele I—II vizite la monumentele istorice și naturale din jurul orașului nostru, excursii în natură etc. Elevii claselor a III-a și a IV-a vor participa și la excursii la gospodăria agricolă colectivă și la sera Rafinăriei din Onești, vor efectua lucrări de îngrijire a spațiilor verzi din jurul școlii și din oraș, vor face și scurte excursii în natură și la monumentele istorice, vor colecta frunze de arbori și diferite plante medicinale. În vederea consolidării cunoștințelor lor vom organiza cu prilejul excursiilor în afara orașului exerciții de orientare. Se înțelege că toate aceste activități vor alterna cu cîntece și jocuri recreative, în funcție de vîrsta și dezvoltare fizică a elevilor.

De o deosebită atenție s-a bucurat organizarea activităților practice pentru elevii claselor V și VI. Elevii acestor clase vor efectua, pe grupe, lucrări de traforaj, vor confecționa obiecte de tîmplărie — suporturi pentru flori, echere și compase pentru tablă, cutii pentru insectare, rame, figuri, geometrice, dispozitive din lemn — care vor fi folosite ca material didactic — vor efectua reparații la mobilierul școlar și la materialul didactic, vor confecționa hărți ale orașului și regiunii etc. De asemenea, ei vor vizita Combinatul de cauciuc, Termocentrala și Rafinăria din Onești, Combinatul chimic de la Borzești, precum și șantierele de construcții ale orașului nostru.

Pentru desfășurarea în bune condițiuni a activităților înscrise în planul de muncă, școala a luat toate măsurile corespunzătoare. S-au pregătit materialele necesare lucrărilor practice — placaj, scîndură, sîrmă, cuie, clei, carton s.a.m.d. — s-a luat legătura cu unitățile ce vor fi vizitate etc.

GH. T. MOCANU
directorul Școlii de 8 ani nr. 3
Onești

In ultimele săptămîni de școală

Despre folosirea maselor plastice

Tov. Stela Manolescu, profesoară de chimie la Școala medie nr. 10 din Capitală a acordat o mare atenție legării strînse de viață a discuțiilor pe care le-a purtat cu elevii ei asupra temei „Mase plastice" în cadrul recapitulării finale.

Astfel, după ce s-a amintit pe scurt istoricul sintezelor organice, începînd cu prima sinteză, realizată de Wöhler la începutul secolului XIX, profesoara a orientat discuția spre prezentarea structurii maselor plastice în strînsă legătură cu procedeele de obținere și prelucrare a acestora. Alici elevii s-au referit în special la procesul de obținere a maselor plastice prin polimerizare și policondensare, subliniind diferența dintre aceste două procedee și dintre compușii rezultați. Ei au menționat de asemenea agenții care participă la procesul de obținere a maselor plastice, arătînd rolul lor în reacțiile chimice care au loc ca și în prelucrarea maselor plastice. De pildă, au arătat că la procesele de polimerizare și policondensare participă căldura, lumina, presiunea, catalizatorii sau inhibitorii, emulgatorii și stabilizatorii, iar la prelucrarea maselor plastice se folosesc plastifianți, lubrefianți, coloranți și materii de umplutură.

In continuare discuția s-a oprit asupra proprietăților generale ale maselor plastice sintetice: stabilitate chimică, rezistență mecanică, greutate specifică mică, proprietăți dielectrice, proprietăți optice ș.a. Elevii, îndrumați de profesoară, au scos în evidență marile avantaje pe care le prezintă masele plastice datorită acestor proprietăți.

Un loc important l-a ocupat în lecția recapitulativă discuția asupra principalelor mase plastice care se obțin astăzi la noi în țară și a întrebuințărilor lor în industrie. Elevii au alcătuit în clasă, sub îndrumarea profesoarei, o schemă în care au grupat masele plastice în funcție de procedeul prin care se obțin (polimerizare sau policondensare) și în care s-a menționat pentru fiecare produs în parte materia primă din care se obține, metoda de fabricație, structura moleculară, proprietățile și întrebuințările. Astfel, în grupa maselor plastice obținute prin polimerizarea olefinelor și a esterilor acidului acrilic au fost trecute polietena, care provine din polimerizarea etenei și care are o largă întrebuințare în industria electrotehnică, în industria producătoare de utilaj chimic și industria bunurilor de larg consum, poliizobutena care datorită elasticității ei și faptului că este rezistentă la reacții chimice este utilizată în combinații cu cauciucul în industria electrotehnică și la fabricarea utilajului chimic, polistirenul, masă plastică larg întrebuințată în industria electrotehnică datorită proprietăților sale de electroizolare (aici s-a făcut o paranteză și s-a vorbit de copolimerizarea stirenului cu butadienul în vederea obținerii cauciucului sintetic „S.K.B."), policlorura de vinil, care înlocuiește cu succes pielea și în sfîrșit metacrilatul de metil (plexiglasul), material plastic incasabil și transparent cu largă întrebuințare ca înlocuitor al sticlei. In grupa a doua a maselor plastice, provenite prin policondensare, au fost menționate fenoplastele — care atunci cînd sînt obținute în mediul acid dau novolacul, iar atunci cînd sînt obținute în mediul bazic dau bachelita, ambele fiind întrebuințate în electrotehnică — galalitul, prima masă plastică obținută din proteine, aminoplastele și, în sfîrșit, masele plastice poliamidice cu structură polipeptidică, care au o largă întrebuințare în industria fibrelor și țesăturilor sintetice.

Subliniind faptul că masele plastice au astăzi o largă întrebuințare în cele mai diferite domenii, elevii au vorbit despre marea dezvoltare a industriei maselor plastice la noi în țară și despre perspectivele ei de viitor, datorate existenței în țara noastră a unor bogate surse naturale de materii prime cum sînt gazul metan, sarea, petrolul și hidrocarburile extrase din el, sulful ș.a., folosite cu succes în sinteza maselor plastice.

Legînd cunoștințele de chimie de problemele producției, tov. Manolescu a realizat o lecție instructivă, strîns legată de practică, deosebit de folositoare elevilor în pregătirea lor pentru examenul de maturitate.

C. DEMETRESCU

Studiu în laborator

STRÎNSĂ LEGĂTURĂ CU PRACTICA

Trigonometrie pe teren

Pentru a ajuta elevilor să-și consolideze cunoștințele teoretice de trigonometrie și în același timp să înțeleagă mai bine cum se aplică aceste cunoștințe în practică, am organizat de curînd cu ei o lucrare pe teren.

Lucrarea a avut loc în grădina Cișmigiu, învecinată cu școala noastră — și anume pe un teren cu nisip situat lîngă lac.

Pe teren am folosit un lanț de 10 m, o ruletă de 20 m, cinci jaloane, o mira, un goniometru și două teodolite. Pentru ca lucrările să se desfășoare cu randament maxim am împărțit sarcinile pe grupe de elevi, fiecare grupă avînd cîte un responsabil. Astfel, am avut trei grupe de calculatori pe lîngă cele 3 aparate pentru măsurarea unghiurilor. Calculatorii purtau cu ei maculatoare, tabele de logaritmi și rigle de calcul și dădeau rezultatul imediat după ce se făceau toate măsurătorile necesare pentru rezolvarea unei probleme. Alte trei grupe de cîte doi elevi purtau trepiedele și aparatele respective pentru măsurarea unghiurilor, o grupă a răspuns de jaloane și de mira, alta de ruletă și lanț.

Unghiurile au fost măsurate în general cu teodolitul, din locuri diferite, efectuîndu-se apoi media aritmetică a rezultatelor. Pe teren elevii au constatat că, cu cît aparatul este mai perfecționat cu atît rezultatele sînt mai bune. Ei au dedus acest lucru din comparația măsurătorilor obținute cu ajutorul goniometrului și al celor două teodolite. Pe cît a fost posibil calculele au fost verificate pe teren, explicîndu-se erorile. S-a procedat astfel, de pildă, atunci cînd s-a calculat raza rondului cu statui (eroarea era de 12 cm.). În legătură cu erorile elevii au constatat că în tabela tangentei pentru o același variație de un grad salturile tangentei sînt mult mai mari, în jurul lui 90°.

Problemele rezolvate pe teren au fost: 1) Aflarea înălțimii unei case; 2) Aflarea lungimii unui copac înclinat de lîngă lac; 3) Aflarea lățimii lacului; 4) Aflarea distanței dintre două puncte inaccesibile de dincolo de lac, dar vizibile; 5) Calcularea ariei rondului cu statui.

În felul acesta s-a recapitulat în bune condiții rezolvarea triunghiurilor, elevii au înțeles mai bine importanța matematicii în rezolvarea unor probleme cerute de practică și și-au dezvoltat deprinderile de mînuire a instrumentelor pentru măsurarea distanțelor și pentru măsurarea unghiurilor.

Prof. ELISABETA IORGULESCU
Școala medie „Gheorghe Lazăr"
București

Reliefarea laturii aplicative

Unul din principalele obiective ale muncii pe care o desfășor în prezent cu elevii mei din clasa a XI-a în vederea consolidării și sistematizării cunoștințelor lor de fizică este acela de a reliefa cît mai clar, cît mai pregnant, latura aplicativă a chestiunilor teoretice.

De pildă, recapitulînd cunoștințele de electronică, m-am referit la o serie de aplicații ale acesteia în transporturi. Am început prin a pomeni un exemplu atractiv — autostopul, instalație care se experimentează în prezent la Institutul de cercetări feroviare. Anume, în dreptul fiecărui semafor, lipit de șină, se găsește un circuit oscilant. Sub locomotivă se află încă un circuit oscilant acordat cu primul. La trecerea locomotivei prin dreptul circuitului oscilant al căii, în acesta ia naștere un curent de inducție care, conform legii lui Lentz, slăbește curentul inductor. În acest fel este eliberată armătura unui releu legat cu circuitul oscilant atașat sub tender și astfel este pusă în acțiune instalația de frînare automată. O instalație adecvată face ca circuitul oscilant al căii să intre în funcțiune numai cînd semaforul indică oprire.

In continuare am arătat că dezvoltarea impetuoasă a economiei socialiste a făcut să crească în ritm rapid volumul traficului feroviar, ceea ce a impus ca semnalizarea optică în marile stații de triaj să fie înlocuită prin comunicații radio. Le-am arătat elevilor că în felul acesta semnalizarea nu mai necesită un personal numeros, iar pe timp nefavorabil recepționarea devine absolut sigură. Dînd și cîteva exemple concrete, am arătat apoi ce avantaje s-au obținut prin folosirea radioului în stația Ploiești-triaj și anume am subliniat că acolo unde se realizează o legătură radio între stații și trenurile aflate în plin mers, timpul economisit la îndrumarea trenurilor pe rețea este echivalent cu folosirea unei locomotive mai puțin la fiecare patru locomotive.

Pe lîngă aplicațiile directe ale electronicii, am urmărit ca recapitularea să cuprindă exemple din sfera automatizării. Am stăruit îndeosebi asupra directivelor pe care cel de-al III-lea Congres al P.M.R. le-a dat în această privință. Astfel, am discutat cu elevii despre automatizarea operațiunii de control a dimensiunilor rulmenților, operație ce se execută cu ajutorul unui traductor care transformă variațiile dimensiunilor rulmenților în variații ale curentului electric. Cu acest prilej am atras atenția elevilor asupra faptului că un asemenea control nu permite doar asigurarea unei mari viteze de lucru și o precizie maximă a operației de sortare ci, în cazul cînd controlul automat realizează și comanda inversă asupra dispozitivelor de prelucrare, erorile sînt anulate din mers, ceea ce înlătură la maximum posibilitatea unor rebuturi.

Recapitularea îmi dă prilejul să fac cunoscute elevilor și numeroase alte aplicații practice ale cunoștințelor studiate de ei. Astfel, voi insista asupra largilor aplicații ale semiconductorilor în construcțiile aparatelor de radio emisie și recepție, la instalațiile și aparatele electronice, scoțînd în relief influența pozitivă a acestora asupra mărimii productivității muncii și asupra reducerii prețului de cost al unor aparate.

În legătură cu cunoștințele de electromagnetism voi sublinia importanța energiei electrice în dezvoltarea tuturor ramurilor industriale, iar la recapitularea cunoștințelor referitoare la structura materiei voi vorbi despre folosirea radioizotopilor în cele mai diferite domenii — agricultură, geologie, medicină etc.

Organizînd în acest fel recapitularea, caut ca ea să contribuie cît mai larg la buna pregătire pentru viață a elevilor.

Prof. ELENA TULIPANT
Școala medie nr. 9
din Capitală

Botanică și agrotehnică

Peste cîteva zile elevii mei din clasa a V-a își vor începe practica agricolă. Căutînd să-i pregătesc pentru aceasta și prin lecțiile recapitulative de botanică, am acordat o deosebită atenție legării acestora de munca desfășurată în agricultură.

Iată, de pildă, cum am organizat recapitularea cunoștințelor despre cereale. Am pornit de la compararea caracterelor botanice ale plantelor ce fac parte din grupa cerealelor — grîul, orzul, ovăzul, secara și porumbul — subliniind în același timp structura morfologică și funcțiile plantelor cu flori.

Am cerut elevilor să se oprească în primul rînd asupra morfologiei seminței fiecărei specii de cereale în parte, în stare de repaus și în stare germinativă, accentuînd asupra alcătuirii semințelor și a numărului de rădăcinițe care apar la încolțire și care indică numărul plantelor ce provin din cariopsele respective. În continuare le-am cerut descrierea morfologiei și fiziologiei rădăcinei, tulpinei și frunzelor cerealelor mai cunoscute, orientîndu-i să arate legătura între acestea și agrotehnica plantei respective, pe care ei o cunosc îndeaproape din studiul „Agriculturii" și de la practica agricolă. De pildă, elevii au prezentat comparativ rădăcinile diferitelor specii de cereale studiate și au vorbit despre adîncimea optimă de semănat a acestora în legătură cu rezistența plantei la secetă și cu posibilitatea ei de explorare a substanțelor nutritive din sol.

Pentru a-i ajuta să recunoască cerealele în cîmp am recapitulat cu ei, pe baza unui bogat material didactic, cunoștințele referitoare la alcătuirea paiului, a strujanului și a frunzei diferitelor cereale.

Amintind de diversele flori și inflorescențe caracteristice cerealelor, am insistat în lecția recapitulativă asupra formării semințelor ca urmare a procesului de fecundație, cît și asupra fazelor prin care trec semințele în timpul coacerii. Cu acest prilej le-am cerut elevilor să explice fazele de coacere în legătură cu factorii de mediu care le influențează și care joacă un rol important în obținerea unor recolte bogate de cereale.

Un loc important am rezervat în cadrul recapitulării legăturii dintre particularitățile morfologice ale fiecărei specii de cereale în parte și lucrările de îngrijire a culturilor (plivitul păioaselor, necesar pentru a distruge buruienile, prășitul porumbului cerut de preferință rădăcinilor sale pentru un sol afînat și fără structură capilară, răritul, al cărui rol este să asigure cantitatea de lumină necesară procesului de fotosinteză, polenizarea suplimentară, impusă de nevoia corectării unor defecte morfologice ale vîrfului știuleților care apar mai tîrziu etc.).

Lecția recapitulativă a constituit astfel un bun prilej de a-i convinge pe elevi asupra importanței cunoașterii caracterelor botanice ale cerealelor pentru practica agricolă, pentru aplicarea agrotehnicii înaintate.

Prof. AL. IONESCU
Școala de 8 ani, Tămădău

In ultimele săptămîni de şcoală

Pentru rezultate cît mai bune

Colectivul cadrelor didactice de la Şcoala de 8 ani nr. 8 din Constanţa este preocupat de numeroase probleme pe care le ridică perioada finală a anului şcolar.

Astfel, comisiile metodice l-au sprijinit pe profesori în planificarea lecţiilor recapitulative, în alegerea temelor pentru aceste lecţii, în folosirea celor mai bune metode de recapitulare.

Au avut loc convorbiri săptămînale între diriginţi şi profesorii diferitelor clase pentru stabilirea măsurilor ce trebuiau luate în mod special pentru unele discipline şi pentru unii elevi care întîmpinau dificultăţi în însuşirea materiei.

Sub directa îndrumare a organizaţiei de partid, cadrele didactice luptă pentru ca la sfîrşitul anului şcolar să obţină cît mai bune rezultate în munca de pregătire a elevilor.

E. PÎNZARU
Şcoala de 8 ani nr. 8
Constanţa

În pragul examenului de maturitate

„Să cinstim numele şcolii noastre, prezentîndu-ne bine pregătiţi la examenul de maturitate" — aceasta este angajamentul viitorilor absolvenţi ai Şcolii medii nr. 4. „Ilie Pintilie" din Braşov. Iar profesorii şcolii fac tot ce le stă în putinţă spre a-i ajuta să-şi îndeplinească angajamentul luat.

De fapt, profesorii au făcut eforturi intense în această privinţă încă de la începutul anului şcolar, preocupîndu-se să găsească metodele şi formele de muncă cele mai potrivite pentru sporirea eficienţei lecţiilor şi a celorlalte activităţi organizate cu elevii claselor a XI-a, să-i ajute în sistematizarea cunoştinţelor ce li se cer la examenul de maturitate, în înţelegerea adîncită a aspectelor esenţiale ale problemelor.

În realizarea acestor sarcini cadrele didactice au primit un sprijin concret din partea comisiilor metodice din şcoală. Nu o dată referatele susţinute în cadrul acestor comisii au tratat despre stilul şi problemele muncii profesorilor de la clasele a XI-a, au arătat cum trebuie să lucreze aceştia pentru a înlătura lipsurile văzute în nivelul de pregătire al candidaţilor cu prilejul examenelor de maturitate din anul trecut, i-au îndrumat să asigure o participare activă la lecţii a tuturor elevilor, o pregătire temeinică a fiecăruia din ei. Ca urmare, profesorii şi-au îmbunătăţit metodele şi procedeele de lucru cu clasa în întregime şi fiecare elev în parte. Totodată, s-a ţinut săptămînal evidenţa notelor, iar în cazul celor cu note rele s-a discutat imediat cu aceştia şi cu părinţii lor, stabilindu-se măsuri în consecinţă. Pentru a-i ajuta pe elevii mai slabi, pe lîngă interogarea lor mai frecventă la lecţie, profesorii le-au arătat practic cum să-şi ia notiţe substanţiale, cum să înveţe.

Totodată activităţile extraşcolare ce au avut loc cu elevii claselor a XI-a au fost astfel alese încît să se lege cît mai strîns de programa şcolară, să contribuie la realizarea legăturii dintre teorie şi practică. Astfel s-au făcut vizite la întreprinderile „Electroprecizia" din Săcele şi „Celuloza" din Zărneşti, la secţia de fizică atomică de la Institutul politehnic din Bucureşti etc., au fost vizionate piese şi filme special alese.

Un aport însemnat la mobilizarea viitorilor absolvenţi într-o activitate continuă a adus şi organizaţia U.T.M. din şcoală. În adunările generale ale utemiştilor din clasele a XI-a s-au discutat temele „Cum învăţa Lenin", „Învaţă să înveţi" ş.a., iar grupele U.T.M. s-au ocupat atent de sprijinirea viitorilor absolvenţi. La „Gazeta examenelor", editată de organizaţia U.T.M., au apărut articole intitulate „Cum ne pregătim pentru examenul de maturitate", „Să cinstim printr-o bună pregătire numele şcolii" ş.a.

Colectivul didactic al Şcolii medii nr. 4 din Braşov a folosit larg şi sprijinul părinţilor în vederea bunei pregătiri a elevilor din clasele XI-a. La lectoratele pentru părinţi, ca şi în discuţiile individuale cu aceştia li s-au dat indicaţii precise cu privire la regimul zilnic de muncă al fiilor lor, la controlul folosirii de către aceştia a timpului lor liber etc.

În ultima perioadă, munca de pregătire în vederea examenului de maturitate s-a intensificat şi mai mult. Într-o şedinţă specială cu toţi elevii din clasele a XI-a li s-au făcut cunoscute acestora instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului cu privire la examenul de maturitate şi li s-a dat prilejul să arate la ce obiecte şi la ce capitole simt nevoia de sprijin mai substanţial, pentru a se lua măsuri în consecinţă.

Recent, organizaţia sindicală din şcoală a iniţiat, sub îndrumarea organizaţiei de partid, o şedinţă în care s-a discutat problema pregătirilor pentru examenul de maturitate. Membrii de sindicat au analizat felul cum s-a muncit pînă în prezent cu elevii claselor a XI-a. În cuvîntul său, tov. Constantin Moarcăş, directorul şcolii, a arătat ce mai este de făcut pentru ca toţi elevii să cunoască în adîncime problemele esenţiale studiate, să le poată prezenta în mod sintetic în probele scrise ce se cer la examenul de maturitate, să fie în stare să lege teoria de practică. Tov. Moarcăş i-a îndrumat pe profesori să solicite mai larg pe elevi la sintetizări, să-i lase să răspundă liber, folosind formulări proprii, fără a-i ajuta în mod exagerat prin întrebări.

Intensificîndu-şi activitatea, cadrele didactice depun toate eforturile pentru ca elevii şcolii să se prezinte cu deplin succes în faţa examenului de maturitate.

SILVESTRU PATIŢA
Braşov

Legături durabile între cunoştinţe

Numeroşi profesori de matematică, organizînd în perioada care a mai rămas pînă la 10 iunie recapitularea cunoştinţelor predate în clasele VIII—X ale şcolii medii, se preocupă să asigure o mai temeinică şi mai conştientă însuşire a capitolelor studiate, o mai mare posibilitate de legătură între disciplinele matematice învăţate în clasa respectivă (algebră, geometrie, trigonometrie), între acestea şi obiectele înrudite (fizică, chimie, desen tehnic, cunoştinţe industriale), între predarea matematicii şi practică.

Totodată, stabilind care din capitolele studiate în timpul anului sînt mai puţin însuşite de elevi, profesorii insistă în recapitulare asupra lor pentru lichidarea oricăror goluri din cunoştinţele elevilor.

În clasa a IX-a, de exemplu, este neapărat necesar ca elevii să cunoască temeinic, din geometrie, capitolele „Asemănarea figurilor", şi „Relaţii metrice", iar din algebră capitolele „Sisteme de ecuaţii", „Funcţia de gradul II", „Funcţia exponenţială şi logaritmică".

Foarte indicat este să li se dea elevilor spre rezolvare probleme care să-i solicite la corelarea cunoştinţelor, la aplicarea acestora. Astfel de probleme vor fi alcătuite de profesorii înşişi, în funcţie de cerinţele recapitulării în clasa pe care o conduc.

Iată, bunăoară, un exemplu: În cercul O se duce coarda AB = a, astfel că face cu tangentele la cerc, în A şi B, unghiuri egale, de 60°. Se notează cu C intersecţia acestor tangente şi cu N, P, Q, proiecţiile punctului mobil M (de pe arcul mai mic determinat de coarda AB) pe segmentele AB, BC şi CA, respectiv. Se cere:

1. să se arate că $MN = \sqrt{MP \times PQ}$ şi că $MN + MP + MQ$ = constant;

2. În cazul în care M este coliniar cu O şi C, să se calculeze valoarea raportului AQ/AC;

3. Să se calculeze aria triunghiului curbiliniu ABC (care are ca latură arcul mic întins de AB);

4. Să se construiască triunghiul echivalent cu patrulaterul AOBC şi să se arate că aria lui este 4/3 din aria triunghiului rectiliniu ABC.

Problema aceasta cere elevilor să aplice cunoştinţele folosind criteriile de asemănare ale triunghiurilor dreptunghice, relaţiile metrice în triunghiul dreptunghic, aria triunghiului echilateral, a sectorului de cerc şi a segmentului de cerc, construcţia unui triunghi echivalent cu un patrulater dat în condiţiile problemei, măsura unghiurilor înscrise în cerc etc. Fără a-i supraîncărca, o astfel de problemă dată ca temă pentru acasă îi pune pe elevi în situaţia să raţioneze, să găsească singuri teoremele ce trebuie aplicate.

Este bine ca tema pentru acasă să se refere la materia ce se dă de repetat şi nu la aceea care s-a repetat în clasă, căci astfel elevul desfăşoară o muncă mai creatoare, cu un mai accentuat caracter independent. Se cere ca problemele şi exerciţiile alese fie pentru a fi date ca temă pentru acasă, fie pentru a fi lucrate în clasă, să fie altele decît cele rezolvate în timpul anului în clasă, să fie variate şi interesante, aşa încît să trezească dorinţa elevilor de a le afla soluţia.

Perioada recapitulării finale trebuie să contribuie la înlăturarea tendinţei pe care o vădesc unii elevi de a lucra grăbit, superficial şi fără să gîndească. Bunăoară, destui elevi din clasele a IX-a obişnuiesc, atunci cînd au de rezolvat ecuaţii reciproce de gradul IV cu termen de gradul II, să efectueze mecanic substituţia $x^2 + \frac{1}{x^2} = z^2 - 2$ cînd $x + \frac{1}{x} = z$ deşi noi, la timpul potrivit, le-am atras atenţia că pentru a găsi $x^2 + \frac{1}{x^2} = z^2 - 2$ trebuie să ridice la pătrat pe $x + \frac{1}{x} = z$

Într-un asemenea caz este indicat să le dăm spre rezolvare ca temă pentru acasă, o ecuaţie de felul acesta:

$5x^4 - 16x^3 + 2x^2 + 16x + 5 = 0$

Deşi vor face corect substituţia $x - \frac{1}{x} = z$ vor scrie mecanic că $x^2 + \frac{1}{x^2} = z^2 - 2$ în loc să ridice la pătrat pe $x - \frac{1}{x} = z$ şi să afle că $x^2 + \frac{1}{x^2} = z^2 + 2$ La fel vor scrie, dacă vor avea $x - \frac{3}{x} = z$ că $x^2 + \frac{9}{x^2} = z^2 - 2$ în loc de $x^2 + \frac{9}{x^2} = z^2 + 6$

Atrăgîndu-le atenţia asupra greşelii şi consecinţelor ei, îi obişnuim pe elevi să chibzuiască atent asupra modului cum trebuie să lucreze.

La clasa a X-a este bine să se insiste, la recapitularea algebrei, asupra mînuirii metodei inducţiei matematice, asupra rezolvării ecuaţiilor prin folosirea teoremei lui Bézout şi a schemei lui Horner, precum şi asupra rezolvării ecuaţiilor supuse unor condiţii suplimentare.

În ceea ce priveşte cunoştinţele de geometrie şi trigonometrie, acestea pot fi recapitulate prin probleme de geometrie rezolvate cu ajutorul trigonometriei. O astfel de problemă poate fi de pildă următoarea: Două triunghiuri isoscele au baza comună de 16 cm, iar planele lor formează unghiul din primul cadran dat de ecuaţia: $\sin(x + 30) \sin(x - 30) = \sin 30°$. Una din laturile egale ale unui triunghi este de 17 cm, iar laturile egale ale celuilalt sînt perpendiculare. Să se afle distanţa dintre vîrfurile triunghiului. O problemă ca aceasta, care nu-i deloc grea, cere elevului să gîndească, să fie atent, să găsească soluţia ecuaţiei trigonometrice şi s-o folosească apoi în rezolvarea părţii de geometrie.

Consider că, procedînd astfel, nu numai că putem asigura interesul elevilor pentru recapitulare, dar realizăm şi legături durabile şi logice între cunoştinţele lor, îi ajutăm să-şi consolideze şi să-şi fixeze aceste cunoştinţe.

Prof. ANGHEL IORGA

Cîteva teme

În timpul anului şcolar, predînd limba română la clasa a VI-a, am urmărit în egală măsură atît înţelegerea justă de către elevi a conţinutului de idei al lecturilor literare cît şi îmbogăţirea vocabularului acestora, cunoaşterea temeinică a gramaticii limbii române. Acum, în lecţiile de recapitulare finală, caut să-mi organizez munca în aşa fel încît elevii să capete o concepţie de ansamblu asupra întregului material studiat. Pentru aceasta mi-am propus să axez lecţiile de recapitulare pe cîteva teme mari.

Am pornit în studierea acestor teme de la lecturile discutate în clasă şi de la operele citite de către elevi în cadrul lecturii suplimentare. Într-o temă cum ar fi, de pildă, „Frumuseţile patriei oglindite în operele studiate" le-am cerut elevilor să vorbească despre felul cum este prezentată patria în „Ardealul" de N. Bălcescu, în „Romînia pitorească" de Al. Vlahuţă, în „Iubeşte ţara ta" de M. Beniuc, în „Pămînt însorit" de Horvath Imre etc. O altă temă, „Viaţa muncitorilor în trecut şi astăzi zugrăvită de scriitori", mi-a dat prilejul să discut cu elevii asupra schimbărilor care au intervenit în viaţa muncitorilor din patria noastră. Ne-am referit, în cadrul acestei teme, la opere ca „Uzina vie" şi „Revoltă în port" de Al. Sahia, „Hunedoara" de Geo Bogza, „Şarja" de St. Gheorghiu şi altele.

Consider că de un real folos în perioada recapitulărilor finale pot fi lucrările elaborate de către elevi în mod independent — bine înţeles puţine la număr, aşa încît să nu-i supraîncarce. Le-am cerut, de pildă elevilor să elaboreze o lucrare în care să vorbească despre viaţa şcolilor oglindită în literatură. Aceasta i-a pus în situaţia să vorbească despre creaţiile unor scriitori ca Ion Creangă, B. St. Delavrancea, Al. Vlahuţă, Mihail Sadoveanu etc. În aceeaşi lucrare, referindu-se la schimbările care au intervenit în zilele noastre în viaţa şcolilor, ei au putut vorbi despre schiţa „Foc de tabără" de Gh. Tomozei şi altele. În discuţiile pe care le-am purtat apoi în clasă cu elevii pe marginea acestei lucrări am folosit şi unul din albumele ilustrate editate de către Ministerul Învăţămîntului.

Lecţiile de recapitulare la gramatică le-am organizat pe baza analizelor pe text, alegînd în aşa fel textele încît ele să-mi permită în fiecare oră revederea cunoştinţelor esenţiale din diferite capitole ale gramaticii — părţile de vorbire flexibile, părţile de vorbire neflexibile, sintaxa propoziţiei, sintaxa frazei.

Prof. NATALIA DOBRINESCU
Şcoala medie din Drăgăşani

Lecţie de pomicultură la Şcoala medie din Negreşti

Pentru îmbunătățirea învățământului agricol

La Sibiu a avut loc de curînd o ședință de lucru a secției de învățămînt și propagandă din cadrul Consiliului Superior al Agriculturii, la care au participat și directorii școlilor profesionale de mecanici agricoli și ai școlilor tehnice agricole din întreaga țară. In cadrul acestei ședințe au fost dezbătute o serie de probleme esențiale pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ în învățămîntul agricol — dezvoltarea bazei materiale, instruirea teoretică și practică și desfășurarea muncii de educație comunistă.

Referatele prezentate și discuțiile ce s-au purtat pe marginea lor au scos în evidență grija deosebită pe care o poartă partidul și guvernul pregătirii mecanizatorilor și tehnicienilor pentru toate ramurile agriculturii. Astfel, s-au alocat sume importante pentru dotarea celor 246 școli profesionale și tehnice agricole — asigurîndu-se astfel acestor școli condiții bune de desfășurare a activității instructiv-educative — ca și pentru cazarea unui număr de peste 60.000 elevi.

Discuții ample și fructuoase au fost purtate în legătură cu problemele instruirii teoretice și practice a elevilor. Au fost scoase astfel în evidență rezultatele rodnice obținute pe această linie în unele școli fruntașe cum sînt Școala tehnică horticolă din Turda, școlile tehnice agricole din Tg. Mureș și Sibiu etc. Totodată, au fost relevate o serie de neajunsuri în pregătirea elevilor, neajunsuri care s-au constatat în special la școlile nou înființate, ca și la o serie de școli mai vechi, în care se resimte încă lipsa de cadre tehnice de specialitate și de cadre cu bună pregătire pedagogică. S-a arătat, de pildă, că unii din ucenicii și elevii acestor școli nu au cunoștințe suficient de trainice despre condițiile optime de formare a agregatelor din tractor și diferite mașini agricole, despre complexele agrotehnice, despre importanța anumitor lucrări de întreținere pentru sporirea producției agricole la hectar, despre metodele de irigare a culturilor etc. Majoritatea vorbitorilor au subliniat că asemenea deficiențe — unele inerente perioadei de început — pot fi ușor remediate dacă conducerile școlilor și cadrele didactice vor utiliza cu pricepere experiența pozitivă a centrelor școlare bine organizate, care obțin rezultate bune.

In ședință s-au făcut numeroase propuneri judicioase privind îmbunătățirea planurilor de învățămînt și a manualelor. Astfel, în scopul unei mai bune distribuiri a obiectelor de cultură generală și de specialitate, s-a propus o nouă repartizare pe ani de studii a predării matematicii, limbii romîne, chimiei agricole, protecției plantelor etc., care să țină mai mult seama de specificul pregătirii anterioare a elevilor.

Mulți dintre participanții la discuții au vorbit despre necesitatea revizuirii etapelor de practică în producție, mai ales pentru școlile de tip horticol și agricol, astfel încît aceasta să corespundă cît mai mult condițiilor zonale ale producției, ca și scopului practicii — dezvoltarea deprinderilor de muncă ale elevilor, strînsa legare de practică a pregătirii lor.

S-a cerut totodată ca în legătură cu redactarea noilor manuale didactice pentru școlile profesionale de mecanici agricoli și pentru școlile tehnice agricole să se țină mai mult seama de principiul accesibilității. De asemenea, s-a arătat că materialul didactic confecționat în atelierele Consiliului Superior al Agriculturii trebuie să fie modernizat, renunțîndu-se la unele aparate și mulaje prea greoaie produse în prezent.

Referatul privind problemele muncii educative a insistat asupra rolului pe care îl au cadrele didactice în educarea comunistă a viitorilor mecanizatori și tehnicieni agricoli, în formarea personalității lor și a subliniat totodată necesitatea unei valorificări mai largi a laturii educative a procesului de instruire teoretică și practică a elevilor, atît în cadrul activităților școlare cît și în cadrul muncii în producție și al activităților extrașcolare.

In concluziile ședinței s-au adoptat o serie de recomandări privind îmbunătățirea planurilor și programelor actuale, ridicarea continuă a muncii didactice și metodice, acordîndu-se o atenție specială cadrelor tinere și maiștrilor-instructori, metodica alternării învățămîntului teoretic cu practica în cadrul gospodăriilor didactice și în producție etc.

Prin problemele abordate, prin îndrumarea dată directorilor de școli, ședința secției de învățămînt și propagandă din cadrul Consiliului Superior al Agriculturii va aduce o contribuție serioasă la îmbunătățirea învățămîntului profesional și tehnic agricol.

DIMITRIE D. ROMAN

Studiu în laboratorul Centrului școlar agricol din Geoagiu, regiunea Hunedoara

1000 de absolvenți

Directorul Grupului școlar de construcții din Deva, comunistul Ion Minăluș, vorbește cu o legitimă mîndrie despre activitatea rodnică a colectivului școlii. Într-adevăr acum, în pragul sfîrșitului de an școlar, se poate constata că bilanțul activității acestui colectiv este bogat, rodnic.

Cadrele școlii au știut să dezvolte dragostea elevilor pentru meseria aleasă și, dispunînd de condiții materiale dintre cele mai bune, au asigurat o pregătire temeinică viitorilor muncitori constructori. Ca urmare, cataloagele arată în dreptul numelui multor elevi numai note de 9 și 10.

Cei 196 de viitori absolvenți ai școlii se află în aceste zile la practică pe șantierele de construcții din regiunea Hunedoara. Oriunde ar fi — la cvartalele noilor blocuri de la Deva ori Petroșeni, la construcția școlii medii din Brad, la Sebeș, la Alba Iulia sau la Petrila — peste tot ei lucrează cu sîrguință, dorind să aplice cu pricepere ceea ce au învățat în școală. Muncitorii calificați, care le apreciază entuziasmul, dorința de a dobîndi noi cunoștințe și deprinderi practice, le acordă un ajutor permanent. La unele șantiere s-a luat inițiativa de a repartiza ucenicii pe obiective de lucru, în brigăzi care execută, sub conducerea cîte unui muncitor cu experiență, totalitatea lucrărilor.

Practica ucenicilor Grupului școlar de construcții din Deva va mai continua pînă la 15 iunie, după care urmează examenul de calificare și absolvire. Atunci o nouă promoție de viitori muncitori își va începe lucrul pe șantierele regiunii.

Din 1955, data înființării școlii, aceasta a pregătit 883 de tineri calificați în diferite meserii.

Peste cîteva săptămîni, cînd actualii elevi ai anului III își vor fi trecut examenul de calificare și absolvire, numărul total al absolvenților școlii se va ridica la peste 1 000.

PETRE JURCAN
Deva

Probleme ale pregătirii viitoarelor cadre în ziarul „Constructorul"

Pregătirea viitoarelor cadre pentru sectoarele economiei noastre naționale pune în fața organelor de resort sarcini de o deosebită răspundere. Dezvoltarea societății noastre socialiste, progresul necontenit al științei și tehnicii cer tot mai imperios muncitori și tehnicieni cu o înaltă calificare, capabili să mînuiască cele mai complexe mașini, oameni cu un înalt nivel de conștiință. La formarea unor asemenea cadre contribuie, alături de școlile din sistemul Ministerului Învățămîntului, și școli profesionale, tehnice, tehnice de maiștri aparținînd altor ministere, în cadrul cărora conlucrează în vederea aceluiași scop profesorii de cultură generală cu cei de specialitate tehnică, ingineri, tehnicieni, maiștri-instructori. Această conlucrare urmărește să realizeze o pregătire armonioasă a viitorilor muncitori, tinerii care termină școlile profesionale și tehnice trebuind să aibă o cultură generală cuprinzătoare pe care să se sprijine o temeinică pregătire în profesia aleasă.

Economia noastră națională dezvoltă într-un ritm rapid ramura construcțiilor, domeniu de activitate în care necesarul de cadre va fi pe zi ce trece tot mai mare. La îmbunătățirea continuă a pregătirii acestor cadre o valoroasă contribuție aduce gazeta „Constructorul", care publică aproape în fiecare număr o rubrică intitulată „Calificarea și perfecționarea cadrelor". De la început se cuvine menționat faptul că articolele, reportajele și informațiile publicate la această rubrică se referă la o gamă largă de probleme. Alături de articole care tratează diferite aspecte ale muncii profesorilor din școlile profesionale, întîlnești numeroase materiale referitoare la activitățile social-culturale, la formarea profilului moral al viitorilor muncitori, la educarea conștiinței lor în spirit comunist.

O problemă de care se ocupă pe larg ziarul „Constructorul", cum este de altfel și firesc, o constituie organizarea practicii în producție a ucenicilor. Multe din articolele pe această temă înfățișează concret căile care asigură o bună pregătire practică viitorilor constructori. În articolul „Una din preocupările noastre de bază", de pildă, este prezentată pe larg experiența în această direcție a Școlii profesionale din Satu Mare. Articolul arată că aici maiștrii-instructori au fost aleși dintre tehnicienii cei mai buni, cu experiență în meserie, iar ucenicii au fost repartizați în brigăzile care obțin cele mai bune rezultate, astfel încît elevii din ultimii ani de studiu au ajuns să efectueze lucrări complexe, care cer un înalt grad de tehnicitate. În felul acesta, subliniază articolul, viitorii constructori își formează chiar din timpul practicii deprinderea de a lucra repede și bine, de a respecta disciplina socialistă a muncii.

Referindu-se tot la problemele instruirii practice, articolul intitulat „Esențialul — să-i facem să-și iubească meseria" expune experiența valoroasă a maistrului M. Sardino de la Școala profesională de ucenici constructori din Bacău, ca și rezultatele bune obținute de acest maistru, ai cărui elevi au devenit, după absolvire, fruntași la locurile lor de muncă sau studenți dintre cei mai buni în institutele de construcții.

Ziarul „Constructorul" a manifestat deseori combativitate față de superficialitatea cu care conducerile unor întreprinderi privesc sarcinile ce le revin în pregătirea viitoarelor cadre de constructori. În articolul „Electricieni sau... lăcătuși" este criticată conducerea fabricii de ciment din Fieni care nu s-a preocupat de antrenarea specialiștilor din întreprindere în activitatea didactică. Într-un alt articol este criticată conducerea șantierului complexului comercial din Brăila, care a repartizat ucenicii aflați la practică în activități cu totul străine de specialitatea pentru care sînt pregătiți.

Problemele calității învățămîntului sînt abordate într-un articol mai amplu — „Lupta continuă pentru calitatea învățămîntului", semnat de ing. Mihai Tudose. Autorul prezintă experiența Centrului școlar al Trustului de construcții montaj nr. 1 din București, arătînd că aici s-au obținut bune rezultate în procesul instructiv-educativ datorită faptului că atît în predarea disciplinelor de cultură generală cît și în predarea tehnologiei s-au folosit tipuri de lecții adecvate, menite să asigure înțelegerea cît mai deplină a problemelor esențiale, că expunerea lecțiilor a fost însoțită totdeauna de ilustrări practice care au ușurat însușirea creatoare a cunoștințelor. Articolul relevă de asemenea preocuparea profesorilor de la acest centru școlar pentru confecționarea de material didactic și întocmirea unor culegeri de probleme care au fost folosite cu succes de elevi.

Cu competență sînt abordate problemele calității învățămîntului și în suita de articole semnate de ing. V. Gherghișan, cu privire la buna pregătire a elevilor.

Una din problemele majore ale pregătirii viitoarelor cadre de constructori o constituie îmbinarea armonioasă în procesul instructiv-educativ a cunoștințelor teoretice cu deprinderile de muncă practică. Dacă tematica gazetei ar cuprinde și materiale care să se refere la folosirea mai accentuată a cunoștințelor teoretice de specialitate ale elevilor în lucrările practice, la felul cum muncesc profesorii și maiștrii-instructori pentru a le forma viitorilor constructori priceperea de a desfășura nu o simplă muncă meșteșugărească, ci o activitate bazată pe o temeinică pregătire științifică de specialitate, pe capacitatea de a folosi în practică cunoștințele teoretice gazeta „Constructorul" ar aduce o contribuție și mai importantă la valorificarea experienței bune în acest domeniu, la rezolvarea unor probleme care se ridică în munca școlilor în privința îmbinării teoriei cu practica.

În unele articole ziarul abordează diverse probleme privind educarea viitorilor muncitori. În general aceste articole scot în relief importanța educativă a perioadei de practică, în care elevii lucrează alături de muncitori, popularizează inițiativele bune luate în această direcție, prezintă rezultatele lor. Se impune însă ca problemele educative să fie tratate mai în profunzime. În articolul „Cu dragoste și răbdare", de pildă, este prezentat cazul unui elev cu serioase abateri de la etica școlărească și care a refuzat cu încăpățînare ajutorul colegilor și al dirigintelui. După ce enunță o serie de metode folosite fără succes pentru îndreptarea lui, articolul o menționează pe aceea care i-a scos pe educatori din impas — o întîlnire a pedagogilor cu părinții elevului în cauză, în prezența acestuia. Această întîlnire a rezolvat, după cum se menționează în articol — totul. Dar a considera că asemenea acțiunii izolate, unilaterale pot duce prin ele însele la rezolvarea unor complexe probleme educative înseamnă a ignora, cu voie sau fără voie, realitatea. Credem că nu e bine ca profesorii și părinții să fie înțiștiți în mod artificial. Munca educativă cu elevii trebuie centrată pe formarea unor puternice convingeri morale, a unor deprinderi conforme cu aceste convingeri. Aici revine, desigur, un rol important muncii cu părinții, dar ca o parte integrantă a activității educative cu aspecte și căi atît de multiple.

În școlile pregătitoare de viitori constructori se ridică încă numeroase alte probleme a căror dezbatere în coloanele „Constructorului" ar fi deosebit de utilă.

În preocuparea gazetei ar putea intra de pildă problema contribuției organizațiilor sindicale din întreprinderile unde se desfășoară practica în producție în antrenarea elevilor la viața cultural-obștească a muncitorilor. Se știe ce bogate roade educative are pentru educarea în spirit comunist participarea elevilor la viața culturală din întreprinderi, alături de muncitori. Ar fi de asemenea util să se dezbată în coloanele gazetei probleme privind formele de colaborare organizată între școală și întreprindere, privind măsurile care se întreprind, metodele care se folosesc în vederea instruirii ucenicilor în problemele protecției muncii. Antrenarea maiștrilor, a tehnicienilor și a inginerilor în dezbaterea, în coloanele gazetei, a unor probleme referitoare la programele și manualele școlare ar fi utilă atît profesorilor care le folosesc în activitatea de zi cu zi cît și celor care au răspunderea elaborării lor. Ar fi bine, de asemenea, ca în orientarea tematică a gazetei să se țină mai mult seama de cerințele structurii anului școlar.

Prin publicarea rubricii „Calificarea și perfecționarea cadrelor" ziarul „Constructorul" aduce o contribuție de preț la îndrumarea celor ce pregătesc noile generații de muncitori constructori. Lectura materialelor publicate la această rubrică este de un real folos atît pentru profesorii din școlile respective, cît și pentru educatorii de pe șantiere ai elevilor acestor școli.

C. RĂDOI

O manifestare demnă de atenție

Școala de coregrafie din București are o reputație stabilită în cercurile de specialitate. Manifestările sale televizate, executate la un remarcabil nivel artistic, au impus-o atenției spectatorilor din întreaga țară. Spectacolul de fine de an, prezentat duminică, 26 mai a.c., în sala Teatrului satiric muzical „C. Tănase" din Capitală, față de spectacolul din anul trecut, reprezintă un considerabil salt calitativ. Bogăția și varietatea temelor, ingeniozitatea realizărilor fie cu caracter realist, pline de pitoresc și de farmec, fie concepute pe un plan de idei și de sentimente destul de pretențios, armonia grupării în ansambluri echilibrate, expresivitatea impetuoasă sau subtilă, dar mereu vie, naturală, iată calități care vorbesc, pe de o parte, de nivelul artistic atins de școală, pe de altă parte, de exigența cu care se lucrează în orele de curs și la repetiții.

Ne bucură, îndeosebi, că mai toate temele, cu toată varietatea lor, își brodează structura pe liniile clare, austere, monumentale, ale gramaticii dansului clasic. Inserții scenele mimate își datorează echilibrul și grația respectării trăsăturilor generale ale dansului clasic.

Ansamblurile claselor mici (anii I, II și III) în „La mare", „Flori de cîmp" și „În poiană", executate cu prestanță pe schema dansului clasic, au creat o atmosferă de ritmicitate armonioasă, de avînt copilăresc, care a pus în evidență atît sensibilitatea delicată a copiilor, cît și soluțiile fericite ale profesorilor, capacitatea lor de creație și nivelul lor de exigență. Tovarășele Rita Frunzetti, Ethel Damian și Tamara Cap sînt o garanție că primele îndrumări creează în clasele lor climatul favorabil pentru grefarea realizărilor de mai tîrziu.

„Păpușile din Oaș", dans coregrafiat de tov. Clara Volini, a fost o bijuterie de gingășie și de umor fin. Copiii din anul III: Brecher Irina și Bărbuceanu Vasile au dat dovadă de simț artistic și de o conștiinciozitate de artiști maturi. Interpretarea motivului popular în gesturi și atitudini de o semnificație plină de grație arată resursele bogate ce pot fi întîlnite în tezaurul nostru folcloric.

Temele de mare efect au fost executate, bineînțeles, cu vervă și talent, de anul de absolvire, însoțit, în unele scene, și de elevi din anii V, VII și VIII. Aci și-au dat întîlnire, într-o emulație tovărășească, tov. prof. Tilde Urseanu, coregraful Gabriel Popescu, tov. prof. Clara Volini, Ștefan Gheorghe, Gelu Matei etc. Tilde Urseanu, de o nesecată inventivitate, atacă probleme dificile și le rezolvă cu o bogăție de sugestii și o varietate de nuanțe care dă scenelor aspectul de tablouri finite. Atmosfera coloristică și semnificația poetică a momentului ales din „Lecția de dans", calmul monumental, încălzit de o ușoară gingășie boticeliană din „Primăvara" lui Richard Strauss, abstractizarea motivelor populare și redarea lor în detalii fin stilizate, iată căutări și înfăptuiri cu care tov. Tilde Urseanu îmbogățește patrimoniul nostru coregrafic.

Tot atît de creator, tov. Gabriel Popescu prezintă „Vis de dragoste" de Liszt cu verva plastică și bogăția de idei cu care ne-a obișnuit și din alte lucrări ale sale. Atmosfera de un romantism sobru ilustrează viu, prin contur și stil de epocă, celebra compoziție a lui Liszt.

Pe aceeași linie de căutări și realizări se înscriu tov. Clara Volini cu „Saltimbancul" și „Dans indian", Gelu Matei cu „Mazurca" și „Priculiciul" și alții.

Primele locuri se pare că le-au cîștigat, în fermecătoarea întrecere de pe scenă, absolvenții Moise Dan și Stan Lăcrimioara: impetuos, Moise Dan, stilată și unduioasă, Stan Lăcrimioara. În „Saltimbancul", Moise Dan ne-a dat cea mai izbutită creație a sa, ca și Stan Lăcrimioara în „Vis de dragoste". Aplauzele delirante ale publicului i-au promovat ca stele ale spectacolului. Mari făgăduieli pentru scena românească rămîn absolvenții Popa Aurel, Atanasiu Mihaela și Iosipescu Nicoleta. Moldoveanu Gabriela se ridică pe primul plan în scenele de gen. Gingășia plasticității sale șăgalnice cucerește publicul.

O bună apreciere se cuvine să fie acordată costumelor create cu gust și în concordanță cu coloratura specială a temelor.

Deși în vădit progres, obținerea unei stricte sincronizări a mișcărilor în ansambluri și chiar în perechi și a unui calcul precis al elanului care determină amploarea și siguranța salturilor rămîne o sarcină încă de urmărit în activitatea școlii. Se observă încă aritmii, șovăială și dibuiri după poziția stabilă, e drept, foarte rar.

E regretabil, de asemenea, că aspectele plastice ale vieții noi, neexplorate încă suficient în coregrafie, gesturile muncii evoluate din uzine și de pe ogoare, atitudinile determinate de ridicarea nivelului de trai și de cultură n-au atras atenția creatorilor din școală. Pe urmele realizărilor din sculptura, pictura și grafica noastră, inclusiv cea satirică, s-ar putea descoperi motive de o mare valoare morală și socială.

Conducerea tehnică a școlii am simțit-o în toate realizările de pe scenă prin măsura și bunul gust care au dominat întregul spectacol.

Ajutată de organele de partid și de învățămînt, sîntem încredințați că școala va crește continuu, menținîndu-și locul de prima instituție de acest gen pe țară.

Prof. PETRE DRĂGOIESCU

Moment din spectacolul de fine de an a Școlii de coregrafie din București

ÎN PRAGUL VACANȚEI

La secția de învățămînt a regiunii București, pregătirile ce se fac pentru întîmpinarea vacanței au depășit de mult faza de început. Colectivul care răspunde de organizarea ei a luat din vreme toate măsurile necesare pentru a crea elevilor condiții dintre cele mai bune de odihnă, de recreere, așa încît ei să-și întărească sănătatea și să petreacă zile pline de farmec, îmbogățindu-și sufletul și mintea.

Un număr de 670 de elevi din regiune vor pleca în taberele organizate la munte, iar 650 în taberele de pe litoral. De asemenea, vara aceasta vor funcționa în regiune două tabere regionale — una în comuna Vîrteju și alta la Snagov — care vor cuprinde cîte 300 și respectiv 150 de copii în fiecare din cele patru serii organizate pînă la 1 septembrie. Amîndouă taberele sînt în curs de amenajare. La tabăra de la Snagov, bunăoară, se termină în aceste zile construcția unui nou bazin de înot și a debarcaderului.

Pentru elevii din regiune se pregătesc și patru tabere turistice — la Giurgiu, Oltenița, Călărași și Buftea. Drumețiile, care vor ocupa un loc însemnat în activitatea de vacanță, vor cuprinde 115 000 de elevi. Peste 8 500 de elevi vor participa la cele 90 de excursii organizate pentru cunoașterea regiunii, iar 2 200 de elevi din școlile medii profesionale și tehnice vor lua parte la excursii ce le vor da posibilitatea să cunoască frumusețile patriei, realizările regimului democrat-popular.

Zile bogate în activități variate și atractive vor petrece elevii și în taberele locale, ce vor funcționa pe lîngă școli. De asemenea, ca și în anul trecut, secția de învățămînt a regiunii, în colaborare cu Comitetul regional U.T.M. va organiza în fiecare raion pentru elevii mai mari cîte o tabără de muncă și odihnă pe lîngă gospodăriile agricole de stat. Aici, în afară de ajutorul ce-l vor da cu bucurie pentru obținerea unor recolte bogate, elevii vor participa la o largă și variată activitate cultural-artistică și sportivă

În zilele vacanței elevii regiunii vor putea viziona numeroase filme și spectacole de teatru. De pe acum secția de învățămînt a luat de pildă legătura cu teatrul „Țăndărică" în vederea prezentării unor spectacole în raioanele regiunii.

Deosebită preocupare manifestă în această perioadă secția de învățămînt a regiunii București, în colaborare cu Comitetul regional U.T.M. pentru recrutarea și instruirea celor ce vor conduce activitatea copiilor în vacanță. Sute de învățători, profesori și instructori de pionieri, însuflețiți de dragoste pentru copii, se pregătesc de pe acum pentru activitatea de vacanță, dorind ca aceasta să fie cît mai plăcută, să lase celor mici amintiri de neuitat.

M. ROBEA

Excursii

Pentru legarea cunoștințelor teoretice de practică în studiul geologiei, elevii claselor a X-a de la Școala medie „Dinicu Golescu" din Cîmpulung Muscel au participat de curînd la o excursie în partea de nord a raionului. Aici, sub conducerea profesorilor de specialitate, elevii au efectuat lucrări aplicative, observații asupra structurii petrografice a terenului, ca și asupra formelor de relief. Totodată, excursia a prilejuit cunoașterea de către elevi a unor aspecte biogeografice, climatologice și social-economice.

Lucrările aplicative au constat în efectuarea unui profil geologic în terasa medie din partea de nord a depresiunii subcarpatice (tectonice) a Cîmpulungului, scoțîndu-se în evidență depozitele de terasă — respectiv pietrișurile și nisipurile (roci sedimentare detritice necimentate). S-a urmărit apoi contactul dintre cristalin și depozitele terțiare ale depresiunii, precum și aspectul general al anticlinalelor Groapa Oii, Mățău și Ciocanul și cel al sinclinalului cuprins între ele, pe care e axată depresiunea Cîmpulungului.

Excursia a prilejuit adunarea unui material petrografic bogat aparținînd celor două tipuri principale de roci: sedimentare și metamorfice. Totodată, ea a dat elevilor posibilitatea să-și adîncească cunoștințele teoretice și să se observe direct pe teren unele fenomene legate de structura geologică și tectonică din orizontul local, precum și formele de relief întîlnite în regiune.

*

De curînd, elevii Școlii de 8 ani din comuna Scutelnici, raionul Buzău, au participat la o excursie care le-a dat prilejul să viziteze orașele Brăila, Galați, Tulcea și Sulina, să cunoască centrul de recoltare a stufului de la Maliuc și să observe direct flora și fauna Deltei Dunării. Pe lîngă aceasta, elevii au făcut în timpul excursiei, pornind de la Sulina, o plimbare cu vaporul pe mare.

Excursia a ajutat elevilor să-și consolideze, sub îndrumarea cadrelor didactice, o serie de noțiuni de geografie. De exemplu, cu prilejul vizitării Lacului Sărat de la Brăila s-au recapitulat cunoștințele privitoare la lacurile de cîmpie, la modul de formare a acestora, la importanța lor economică.

În timpul excursiei elevii au avut totodată posibilitatea să cunoască noua înfățișare pe care o au orașele patriei noastre, să vadă cu ochii lor marile construcții ale socialismului. Excursia a contribuit astfel din plin la dezvoltarea dragostei elevilor față de patria noastră.

„TRATAT DE PSIHOLOGIE EXPERIMENTALĂ"

Tratatul de psihologie experimentală apărut recent în Editura Academiei R.P.R., elaborat, sub redacția prof. univ. Al. Roșca, de un colectiv format din A. Chircev, V. Mare, V. Pavelcu, P. Popescu-Neveanu, Al. Roșca, G. Zapan, B. Zörgö, este o lucrare amplă de sinteză, bazată pe tot ceea ce a obținut mai important psihologia experimentală materialist-dialectică.

În introducerea tratatului, autorii fac o serie de precizări importante menite să clarifice poziția teoretică și metodologică ce i-a călăuzit în selectarea și discutarea problemelor de psihologie experimentală. Nu intenționăm să analizăm în amănunt cele 10 capitole ale lucrării. Menționăm însă că autorii s-au preocupat în mod deosebit de combaterea de pe poziții științifice, militante, a curentelor și concepțiilor neștiințifice, idealiste, la modă în lumea capitalistă sau care au circulat în psihologia românească înainte de 23 August 1944. Este arătată și contribuția psihologilor români la patrimoniul psihologiei științifice, lucru important pentru înțelegerea locului și volumului cercetării lor în cadrul frontului psihologilor progresiști din întreaga lume.

Este de subliniat faptul că autorii vin și cu puncte de vedere noi, originale (în special capitolele scrise de Al. Roșca, Gh. Zapan și P. Popescu-Neveanu), ca rezultat al unei munci minuțioase și competente.

Învățătorii și profesorii găsesc în lucrare numeroase probleme care îi interesează direct. Astfel — ca să ne referim numai la cîteva din ele — în capitolul „Senzațiile și percepțiile" (Al. Roșca) găsesc un prețios sprijin pentru munca lor privind dezvoltarea senzațiilor și a percepțiilor la elevi, ceea ce îi poate ajuta mult în întărirea caracterului intuitiv al predării. Studiind, de pildă, subcapitolele „Sensibilitatea analizatorilor și căile modificării ei", „Percepția însușirii spațiale a obiectelor", „Percepția timpului" și „Rolul cuvîntului în percepție" cadrele didactice pot acționa conștient pe această linie foarte importantă a dezvoltării senzațiilor și percepțiilor elevilor. Tot astfel, în capitolul „Gîndirea" (Al. Roșca) profesorii de limbă și literatură găsesc multe lucruri valoroase în legătură cu înțelegerea aspectului gramatical, înțelegerea unor texte literare etc., iar în capitolul „Limbajul" o serie de argumente care fundamentează științific procedeele metodice în predarea disciplinelor respective. La rîndul lor, profesorii de matematică, fizică, chimie, găsesc în subcapitolele „Înțelegerea unui text științific" și „Rezolvarea problemelor" jaloanele științifice pentru predarea acestor discipline.

Capitolul „Particularitățile tipologice ale activității nervoase superioare" (P. Popescu-Neveanu) ca și capitolul „Aptitudinile" (Al. Roșca) tratează probleme care, mai ales în actualele condiții, au devenit o problemă de prim ordin în psihologia pedagogică.

Deosebit de util, capitolul „Deprinderile" (Gh. Zapan și P. Popescu-Neveanu) — și mai ales subcapitolul „Cercetări asupra deprinderilor" servește efectiv unui număr foarte mare de profesori în domenii foarte variate — predarea scris-cititului, predarea matematicii și gramaticii, organizarea muncii productive, a activității sportive.

Recomandăm cadrelor didactice această lucrare în care vor găsi nu numai informații prețioase din domeniul psihologiei, dar și indicații practice menite să ridice munca didactico-educativă la un nivel științific înalt.

N. C. MATEI
Institutul pedagogic din București

Studii în laboratorul de științe naturale al Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău.

Pentru perfecționarea cadrelor didactice care predau agricultura

În vederea îmbunătățirii continue a predării agriculturii în școlile de 8 ani din mediul sătesc, și în vara acestui an (între 2 și 26 iulie), peste 7 000 de cadre didactice care predau acest obiect vor urma cursurile de perfecționare organizate de Ministerul Învățămîntului.

Participanții la cursuri vor studia o serie de probleme privind importanța creșterii animalelor domestice pentru economia națională. Astfel, în legătură cu bazele creșterii și ameliorării animalelor vor fi studiate probleme de sistematică zootehnică, însușirile individuale ale animalelor, reproducția, creșterea, dezvoltarea și selecția animalelor domestice. În legătură cu alimentația animalelor domestice se vor studia probleme privind valoarea nutritivă a nutreturilor, origina vegetală și animală a acestora, hrănirea rațională a animalelor etc. În cadrul lecțiilor de zooigienă se vor trata probleme privitoare la ecologia animală, la întreținerea și îngrijirea animalelor, probleme de igiena muncii și transportului, precum și probleme privind prevenirea bolilor. Lecțiile de zootehnie specială se vor referi la creșterea bovinelor, a oilor, a porcilor, a păsărilor etc., la probleme de apicultură și sericicultură.

O mare atenție se va acorda lucrărilor practice, care se vor desfășura la stațiunile experimentale și la unitățile socialiste din agricultură. De asemenea, se vor organiza o serie de activități metodice în cadrul cărora vor fi discutate unele probleme privind planificarea materiei la clasa a VII-a, determinarea raportului între partea teoretică și partea practică a predării, tipurile de lecții folosite în predarea cunoștințelor privitoare la creșterea animalelor domestice, precum și probleme legate de organizarea practicii în fermele zootehnice.

Pentru asigurarea unui nivel științific corespunzător al cursurilor, la predarea lecțiilor și la conducerea lucrărilor practice vor fi antrenate cadre didactice din învățămîntul superior agricol, precum și specialiști din agricultură.

Ținînd seama că aceste cursuri vor fi organizate pe plan regional, secțiile de învățămînt, cu sprijinul institutelor de perfecționare, au obligația să stabilească din timp localitățile unde se vor desfășura, să asigure condițiile de cazare și de organizare a activităților didactice, să stabilească locurile unde se vor organiza lucrările practice, să asigure mobilizarea cadrelor didactice programate să urmeze cursul.

Folosind experiența acumulată la cursurile organizate în anul trecut, avînd din timp la dispoziție planul de învățămînt și programa cursului, secțiile de învățămînt sînt chemate să depună toate eforturile pentru pregătirea în cele mai bune condițiuni a tuturor cadrelor didactice care vor preda agricultura în noul an școlar.

Discurile „Electrecord" un prețios auxiliar în predare

„Electrecord" a luat inițiativa de a imprima pe discuri cele mai reprezentative opere ale scriitorilor noștri clasici și contemporani. Deși se adresează unui cerc larg de iubitori ai literaturii, aceste discuri pot fi utilizate cu succes atît de profesorii de limba română — la lecțiile privind viața și opera unor scriitori — cît și de învățători și educatoare.

Copiilor de vîrstă preșcolară și celor din clasele I—IV „Electrecordul" le oferă numeroase povestiri înregistrate pe discuri cu diametre și turații diferite. „Povestea ursului cafeniu" de V. Colin, „Capra cu trei iezi", „Ursul păcălit de vulpe" și „Punguța cu doi bani" de Ion Creangă, dramatizarea „Sarea în bucate" după P. Ispirescu sau „Legendele Olimpului" de Al. Mitru, sînt doar cîteva din acestea.

Se găsesc o serie de discuri și pentru clasele mari. În afară de imprimarea comediei „O scrisoare pierdută", am folosit cu succes în predarea literaturii la aceste clase discul „Recital din versuri de Eminescu" („Mai am un singur dor", „La steaua", „Pe lîngă plopii fără soț", fragment din „Scrisoarea III"), ca și discul cu fabule de Gr. Alexandrescu, T. Arghezi, M. Breslașu. La cercul literar am folosit discurile cu piesele „Steaua fără nume" de M. Sebastian și „Citadela sfărîmată" de Horia Lovinescu.

Pornind de la acest început pozitiv „Electrecordul" ar putea să-și dezvolte preocupările pe această linie.

Am simțit, de pildă, nevoia să avem la îndemînă discuri care să prezinte fragmente din operele lui N. Bălcescu, V. Alecsandri, L. Rebreanu, Al. Sahia și în general din operele scriitorilor prevăzuți în programele școlare. Astfel de discuri ar ajuta mult profesorilor în predarea lecturii literare la clasele V-VIII ca și la lecțiile de literatură din școala medie. Mă gîndesc, de pildă, la discuri cuprinzînd versurile lui Tudor Arghezi, fragmente din operele lui M. Sadoveanu, poezii de Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, Topîrceanu, Beniuc, Maria Banuș și alții, citite de autori sau de marii artiști, ca și la piese de teatru în distribuția unor actori renumiți.

Pentru ca discurile de acest fel să constituie un sprijin eficient în munca instructiv-educativă este necesară, socotesc, o anumită orientare în selecționarea materialelor. Fără îndoială, discul cu recitalul din versurile lui M. Eminescu este foarte reușit. În predare însă ne ajută efectiv numai fragmentul din „Scrisoarea III". De aceea, consider că este oportun ca serviciul de resort din Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu I.M.D.ul și întreprinderea „Electrecord" să-și propună un plan comun pentru a pune la dispoziția școlilor de cultură generală și profesionale un număr suficient de discuri cu imprimări din opere lirice și fragmente din operele epice și dramatice prevăzute în programa de lectură literară pentru clasele V-VIII și de literatura română pentru clasele VIII-XI.

În ce privește metodica utilizării discului se cere să se asigure în primul rînd, condițiile tehnice. Majoritatea școlilor medii dispun de aparate care să permită folosirea discurilor, iar profesorii și elevii pot manevra aparatele cu destulă ușurință și pricepere.

Discul reprezintă un mijloc care contribuie în mare măsură la realizarea procesului de cunoaștere și interpretare a conținutului operei literare. Făcîndu-se imprimări bine alese și de bună calitate stimulăm interesul și gustul elevilor pentru lectură, le dezvoltăm priceperea de a aprecia o operă literară.

Prof. GH. STĂNESCU
Școala medie nr. 7
„I. L. Caragiale"

*

Cele trei lecții ale compozitorului Alfred Mendelsohn, „Despre melodie și ritm", „Despre armonie și contrapunct", „Despre instrumentele muzicale și orchestra simfonică", imprimate recent de „Electrecord" sînt deosebit de utile profesorilor de muzică. Îmbinarea expunerii — care are un ridicat nivel științific — cu exemplificări fericit alese ușurează înțelegerea de către elevi a problemelor teoretice, sporind totodată interesul lor pentru muzică. Nu-i de mirare de aceea că aceste discuri sînt folosite în multe școli medii.

Ascultîndu-le, mi-am dat seama de sprijinul important pe care „Electrecordul" l-ar putea da predării muzicii în învățămîntul preșcolar și la clasele I—VIII, unde se simte îndeosebi nevoia lui. Pentru formarea deprinderilor și priceperilor muzicale ale elevilor mici, de pildă, ar fi necesar să se înregistreze unul sau mai multe discuri cu expuneri teoretice simple și exemplificări care să ajute educatoarele și învățătorii să-i învețe pe copii cum să cînte, cum să pronunțe cuvintele și cum să ajungă la o interpretare nuanțată a cîntecelor. Ar fi binevenite și discuri cu piese muzicale pe care, ascultîndu-le copiii să învețe să înțeleagă muzica. Bineînțeles că piesele muzicale destinate unui asemenea scop vor trebui să fie alese cu grijă, ținîndu-se seama de particularitățile de vîrstă ale elevilor. Pentru dezvoltarea auzului — problemă esențială în activitatea profesorilor — s-ar putea înregistra discuri care să cuprindă expuneri teoretice cu exemplificări ale celor mai bune metode folosite în acest scop.

Pentru formarea deprinderii de a cînta în cor ar fi necesară înregistrarea pe discuri a unor piese corale cu teme variate, precedate fiecare de expuneri teoretice referitoare la conținutul pieselor respective, la modul de desfășurare a repetițiilor, la interpretare etc. Dar cum nu se poate vorbi despre interpretare — stadiu superior și ultim al artei corale — pînă cînd mai întîi nu este asigurată o bună și corectă execuție tehnică, pentru a preîntîmpina învățarea eronată a partitelor corale de către copii, fiecare partită corală (sopran, alto etc.) ar putea să fie expusă separat și apoi asociate gradat. Asemenea discuri ar fi de o foarte mare însemnătate pentru realizarea în toate școlile a unor ansambluri corale superioare din punct de vedere calitativ celor existente.

În ce privește transmiterea unor cunoștințe de teorie menite să servească interpretării și înțelegerii muzicii, „Electrecordul" ar putea să înregistreze discuri cu exemplificări pentru toate problemele prevăzute în programele de învățămînt la clasele I—VIII. În felul acesta ar fi înlăturate unele deficiențe care se mai întîmpină în predarea muzicii datorită unor exemplificări cu game și piese muzicale alese bine, dar intonate greșit.

Pentru formarea capacității de înțelegere a muzicii, de audiere a ei, ar fi de un real folos înregistrarea unor discuri care, ținînd de asemenea seama de particularitățile de vîrstă, să conțină, pentru preșcolari, lucrări muzicale simple, dar nu monotone, sugestive și bine interpretate — pentru școlari în vîrstă de 7—11 ani cîntece pionierești, cîntece umoristice, cîntece-joc, cîntece de leagăn și lieduri simple și melodioase, pentru cei în vîrstă de 11—15 ani lucrări muzicale de genuri și specii variate, ajungîndu-se pînă la operetă și operă, iar pentru cei în vîrstă de 15—18 ani lucrări muzicale de genuri mai complexe (muzică de cameră, muzică vocal-simfonică și muzică simfonică).

În ce privește predarea istoriei muzicii, este necesar ca tematica discurilor înregistrate să fie pusă de acord cu programa de învățămînt, astfel ca ele să contribuie la înțelegerea dezvoltării creației muzicale în raport cu dezvoltarea social-istorică.

Cu acest prețios sprijin educația muzicală în școlile de cultură generală se va ridica pe o treaptă și mai înaltă.

ION ALEXANDRESCU
lector la facultatea de muzică a Institutului pedagogic din București

În lumea minunată a cărților

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista **LIMBA ROMÎNĂ** nr. 2. 1963.

În sumar.

I. Coteanu : Cîteva probleme ale lingvisticii structurale.
Leontin Ghergariu : Propozițiile atributive relative introduse prin „cine".
Gh. Poalelungi : Locuțiunile adjectivale.
Luiza Seche : Despre etimologia adverbului „neam".
D. Marmeliuc : Etimologii.
Ilie Dan : Glosar regional, regiunea Suceava (raionul Gura Humorului, comuna Pîrteștii de Jos).
Iorgu Iordan : „Neaoșisme".
Ana Canarache : Note de cultivare a limbii.
Ioana Vîntilă : Observații asupra expresiilor rimate.
N. Corlăteanu : Despre aceeași controversă filologică (Raporturile dintre „Codicele Voronețean" și „Lucrul apostolesc" al lui Coresi).
I. Crețu : Rectificări la edițiile poeziilor lui Eminescu (Concluzii).
Traian Costa : Versul 11 din „Nu voi mormînt bogat".
Cronică. Critică și bibliografie.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 711 | vineri 7 iunie 1963 | 8 pagini 25 bani

În învățământul ideologic

După un an de muncă

Și anul acesta învățământul ideologic al cadrelor didactice din raionul Griviția Roșie al Capitalei a fost organizat cu deosebită atenție. Cabinetul de partid, îndrumat de biroul Comitetului raional P.M.R., a avut grijă ca seminariile să fie conduse de propagandiști cu bună pregătire, ca învățătorii și profesorii să urmeze forme de învățământ din ce în ce mai înalte.

În vederea încheierii cu bune rezultate a anului școlar în învățământul ideologic, au fost organizate expuneri și consultații ținute de membrii biroului Comitetului raional sau de lectori ai Comitetului orășenesc P.M.R. Printre expunerile ce au avut loc menționăm: Creșterea rolului de conducător al P.M.R. în perioada desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră (ținută de tov. Vasile Țăranu, prim secretar al Comitetului raional P.M.R. Griviția Roșie), Politica externă a partidului și statului nostru, (ținută de tov. Ion Ciobotaru, candidat în științe istorice), Politica P.M.R. de dezvoltare a bazei tehnico-materiale a socialismului în țara noastră (ținută de tov. Vasile Priceputu, lector al Comitetului orășenesc P.M.R.), P.C.R., organizatorul și conducătorul insurecției armate din august 1944 (ținută de tov. Vasile Sendrulescu, lector al Comitetului orășenesc P.M.R.), Formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii din patria noastră, Specificul și trăsăturile celei de a III-a etape a crizei generale a capitalismului și altele.

Au fost organizate de asemenea, pentru fiecare formă de învățământ, consultații pe probleme cum ar fi: Crearea P.C.R., victorie istorică a leninismului asupra oportunismului din mișcarea muncitorească din Romînia, Legea plusvalorii, lege economică fundamentală a capitalismului, Politica P.M.R. de industrializare socialistă a țării, Statul democrat-popular, instrument principal de construire a socialismului în patria noastră, Raportul dintre existența socială și conștiința socială etc. Consultațiile i-au ajutat pe cursanți să înțeleagă mai bine materialul studiat și în special tezele cuprinse în operele clasicilor marxism-leninismului.

Cabinetul de partid nu a pierdut din vedere nici ținerea cu regularitate a preseminariilor cu conducătorii grupelor de pregătire a propagandiștilor și nici pregătirea propagandiștilor la temele ce au fost stabilite pentru recapitulare. Nici un propagandist nu a lipsit de la seminarii în perioada de recapitulare.

Seminariile recapitulative au scos în evidență maturitatea politică crescîndă a cadrelor didactice, volumul lor sporit de cunoștințe ideologice și politice, posibilitatea lor de a lega cele studiate în învățământul ideologic de munca la catedră. În discuții cursanții au apelat la operele clasicilor marxism-leninismului și la documentele partidului nostru, la materialele teoretice din presa de partid. Așa, de exemplu, tov. H. Rogozea, de la Școala medie nr. 3, care a urmat cercul de filozofie anul II, vorbind despre dictatura proletariatului, a citat operele lui Marx în care se fundamentează științific necesitatea obiectivă a dictaturii proletariatului în perioada de trecere de la capitalism la socialism și a demonstrat că aceasta nu poate fi in-

NICOLAE DUȚU
consultant
la Cabinetul raional P.M.R.
Griviția Roșie din Capitală

(Continuare în pag. 2)

Întîlnire cu vacanța

Abecedarul, curat și îngrijit, a fost pus de mînuțele grijulii într-un loc anume pregătit spre păstrare. Alături, stă aritmetica și lîngă ea, învelite în hîrtie albastră, caietele.

Paginile primelor cărți din primul an de școală au fost răsfoite zi după zi, cu interes și emoție. Și fiecare a dezvăluit micuților școlari lucruri tot mai frumoase, mai minunate. Cu fiecare pagină întoarsă ei au învățat să citească și să scrie o nouă literă, un nou cuvînt, au descoperit noi cifre, au învățat să dezlege noi probleme. Acum, după un an de școală, absolvenții clasei I citesc cu ușurință (și cu cîtă mîndrie!) orice carte de povești și nu se încurcă de loc nici cînd este vorba de socotit. Nu se mai simt „boboci", ci elevi egali în drepturi cu colegii lor din clasele a II-a, a III-a și a IV-a. E drept, aceștia știu mai multe. Dar în curînd, și ei vor învăța geografie, istorie, zoologie, vor afla tot mai multe lucruri noi din gramatică și aritmetică.

Pentru majoritatea elevilor din clasele I—IV și a cadrelor didactice care i-au instruit și educat, acest an școlar a fost rodnic, le-a adus multe bucurii. În carnetele celor mici stau înșiruite frumos, una după alta, nenumărate note de 9 și 10. Și nu numai din carte au învățat copiii pentru a dobîndi aceste note, ci și din viață, din practică. În tot timpul anului au efectuat ei înșiși lucrări practice pe măsura vîrstei și a nivelului lor de pregătire, au făcut excursii în natură, vizite în producție. Iar acum, după încheierea cursurilor, au luat parte la numeroase activități practice recreative, menite să le lămurească, să le întregească cunoștințele dobîndite în timpul anului școlar.

Am întîlnit zilele trecute, în fața „Casei Scînteii" un grup de elevi de la Școala de 8 ani nr. 21 din Ploiești. Însoțiți de învățători, veniseră să vadă unde și cum se tipăresc manualele după care învață și cărțile lor de povești, să-i cunoască pe cei ce le-au tipărit. Fuseseră înainte, și la Intreprinderea de țesătorie de la Păulești și la Uzinele 1 Mai din orașul lor. Iar în Capitală aveau să mai viziteze Parcul Herăstrău și Cișmigiul, Parcul Zoologic de la Băneasa și Aeroportul.

Numeroase și variate activități practice recreative a organizat pentru elevii claselor I—IV, Școala medie nr. 28 și Școala de 8 ani nr. 2 din București. Aceștia au vizitat o serie de uzine și fabrici, gospodării agricole de stat și gospodării agricole colective din împrejurimile Capitalei, muzee, monumente istorice, parcuri, cartiere noi. Cei mai mari dintre ei au participat de asemenea la excursii pe valea Prahovei și la hidrocentrala de pe valea Argeșului.

Peste tot unde s-au oprit elevii au avut prilejul să vadă nenumărate fapte ce le-au vorbit despre viața nouă pe care o construiește poporul nostru, să cunoască înfăptuirile măreție ale poporului condus de partid. Și, cu cît cunosc mai bine aceste înfăptuiri, cu atît sentimentul lor de dragoste pentru patrie, pentru cei ce făuresc bogățiile ei devine tot mai adînc, tot mai puternic.

Și iată că acum, după un an de muncă rodnică desfășurată sub conducerea cadrelor didactice, care și-au pus toată priceperea, tot devotamentul în slujba instruirii și educării lor, elevii claselor I—IV s-au întîlnit cu vacanța. Și pe fiecare din ei vacanța i-a primit cu brațele pline de soare, de flori, de bucurii.

MONICA VERDEȘ

Prima promoție: succes deplin

Elevii claselor a XI-a de la Școala medie cu instruire în producție „Frații Buzești" din Craiova au trecut de curînd proba practică de control care a verificat în ce măsură și-au însușit cunoștințele tehnologice și deprinderile practice. Circa 220 de elevi și eleve s-au prezentat pentru această probă la întreprinderile unde au lucrat, cîte o zi pe săptămînă, timp de 3 ani: întreprinderea textilă „Independența", uzinele „Electroputere" și întreprinderea de reparații auto „I.R.A. 8".

Probele de control au fost trecute în fața unor comisii formate, în fiecare întreprindere, din inginerul șef al acesteia, directorul școlii (sau adjunctul său), șeful secției în care elevul și-a desfășurat munca practică, maistrul-instructor și profesorul de tehnologie. Ele au constat dintr-o lucrare practică, însoțită de o expunere în care trebuia să se descrie procesul tehnologic de efectuare a piesei sau a lucrării date, să se arate procedeele și metodele de lucru cele mai indicate din punct de vedere tehnico-economic, organizarea locului de muncă și măsurile cerute de tehnica securității muncii. Totodată, li s-a cerut elevilor să întocmească desenul sau schița lucrării practice pe care au primit-o spre executare.

Elevii care și-au trecut proba practică la întreprinderea „Independența" au efectuat lucrări ca țesutul mecanic al unei pături, pregătirea bobinelor cu fir pentru urzit și țesut, confecționarea benzilor de urzeală etc., dovedind că și-au însușit temeinice cunoștințe și deprinderi de muncă. Astfel, o serie de elevi, care au avut de executat cîte o pătură de vară într-o oră, au lucrat în acest timp cîte o pătură și jumătate sau chiar două, depășind norma. Depășiri de normă au înregistrat de asemenea și elevii care au lucrat fire pentru urzeală sau bătut. Este de menționat faptul că toate lucrările au fost de bună calitate.

La întreprinderea „I.R.A. 8" elevii au executat cu succes lucrări de montare și demontare a motoarelor, de montare a instalațiilor auxiliare de alimentare, aprindere etc. Eleva Radu Nicolița, de pildă, a montat în timpul prevăzut și cu respectarea tuturor cerințelor calitative, pompa de benzină, galeria de admisie și colectorul de evacuare, filtrele de ulei și delcoul unui motor, pe baza unei documentații tehnice corecte. Multă pricepere și îndeminare a dovedit elevul Călin Andrei, care a efectuat, la două motoare, degresarea și gresarea ghidurilor de supape, rectificarea scaunelor de supape, șlefuirea supapelor. El și-a lucrat singur, la mașina de șlefuit, supapele, piesele necesare, a făcut lucrări de foarte bună calitate.

Lucrări deosebit de interesante s-au desfășurat în cadrul probelor practice la uzinele „Electroputere", unde elevii au confecționat, după documentația tehnică și schițele sau desenele întocmite de ei, poansoane pentru ancore, șabloane cu unghi de 30°, capete de șuruburi exa-

ION DUMITRESCU
Craiova

(Continuare în pag. 8)

Elevii școlilor noastre îndrăgesc tot mai mult practica în producție.

După un an de muncă

(Urmare din pag. 1)

staurată decît pe calea revoluției socialiste. O egală stăpînire a cunoștințelor a dovedit și tovarășa Lucia Nicolaescu, care a urmat de asemenea cercul de filozofie anul II, vorbind despre raportul dintre existența socială și conștiința socială, a demonstrat caracterul prim al existenței sociale față de conștiința socială și a vorbit despre relațiile reciproce dintre ele. Ea a subliniat că schimbarea existenței sociale nu înseamnă schimbarea automată a conștiinței sociale și că aceasta rămîne în urma existenței sociale. In răspunsul dat, tov. Lucia Nicolaescu a arătat cum muncește cu elevii pentru a le forma conștiința socialistă, cum folosește în acest scop faptele de viață, literatura beletristică, sculptura, muzica, teatrul, cinematograful etc., cum a combătut influențele burgheze care se mai manifestă în conștiința unor tineri. Tov. Ecaterina Gama, din același cerc, a demonstrat, pe baza unor exemple concrete, că în unele etape de dezvoltare ale existenței sociale, unele forme ale conștiinței sociale, cum ar fi ideologia politică, pot să o ia înaintea existenței sociale. Pe această bază ea a putut să explice apariția socialismului științific fundamentat de Marx și Engels de pe poziția proletariatului. Cursanta Viorica Păturescu a arătat că, în urma educației date de către colectivul pedagogic, tot mai bine orientat din punct de vedere politic, elevii din școala în care lucrează nu învață numai pentru note, ci devin tot mai conștienți de răspunderea pe care o au pentru propria pregătire în raport cu cerințele mereu crescînde ale desăvîrșirii construcției socialiste. Ea a relevat, pe baza exemplelor concrete, că rolul opiniei colective crește și în rîndul școlarilor, avînd o înrîurire pozitivă asupra lor. Pe bună dreptate spunea tov. Alexandrina Crișan, cursantă într-un cerc de bazele marxism-leninismului anul II, că rezultatele tot mai bune obținute în formarea la elevi a conștiinței socialiste, în reducerea numărului de repetenți și corigenți și în îmbunătățirea situației la învățătură reflectă schimbările petrecute în conștiința cadrelor didactice, care își fac datoria cu tot mai multă răspundere comunistă.

Majoritatea cursanților au dat la seminariile recapitulative răspunsuri foarte bine argumentate, legate de munca lor practică. Eugenia Vasile, Aurelia Stef, Elena Stoicescu, Elena Rădulescu, Ana Boier, Elena Chicoș, Elena Costache, Florentina Ionescu sînt numai cîteva nume din multele care s-ar putea da în ilustrarea calității răspunsurilor.

Printre propagandiștii care au muncit cu bune rezultate în acest an școlar și care s-au preocupat de ridicarea calității învățămîntului ideologic, ajutînd pe cursanți în găsirea metodelor celor mai bune de studiu, în legarea învățămîntului de practica muncii lor, amintim pe Emilia Răchitan de la cercul de filozofie anul II, Virginia Anghel de la cercul de istorie P.M.R. anul II, M. Mașala de la cercul de economie politică anul I, V. Gheorghiu de la cercul de istorie P.M.R. anul II, Ion Dan, de la cercul de economie politică anul II și alții.

Seminariile recapitulative au relevat însă și unele lipsuri. Relevăm, printre acestea, folosirea exagerată a caietelor de conspecte, ceea ce denotă o slabă pregătire la unii cursanți ca de exemplu Doina Rus, Ion Grigorescu, Lucreția Constantin ș.a. Au existat și cursanți ca Nadia Tănase, Eugen Kreis, Constantin Botezatu care nu au reușit să se ridice, în răspunsurile lor, la o interpretare cu adevărat științifică, bazată pe o temeinică stăpînire a problemelor.

Știind că în munca de ridicare a nivelului ideologic nu pot exista pauze, cabinetul de partid a recomandat tuturor propagandiștilor și cursanților să continue studierea învățăturii marxist-leniniste și în perioada vacanței, astfel încît să întîmpine începutul anului școlar cu un bagaj mai mare de cunoștințe ideologice și politice atît de necesare în instruirea și educarea comunistă a tineretului.

Vizitînd expoziția de artă plastică a școlarilor de la Palatul pionierilor

O expoziție și semnificația ei

Frînturi de discuții, zîmbetul luminos al chipurilor, însemnările din „Cartea de aur" indică varietatea simțămintelor pe care le încearcă sutele de vizitatori. Gînduri pline de admirație la cei care se află încă la vîrsta cravatei roșii, gînduri împletite din dragoste și mîndrie ale vizitatorilor mari — oameni ai școlii, părinți, instructori de pionieri. Ei văd astăzi încă unul din roadele bogate ale muncii lor de șlefuitori plini de migală ai celei mai de preț bogății a țării — copiii — scrutează pornind de la imaginile acestei expoziții anii viitorului.

Sînt reunite în sala Palatului pionierilor din București multe, foarte multe lucrări plastice ale celor din grădinițe, din școlile de 8 ani și medii, ca și desene, picturi, împletituri, cusături și lucrări de traforaj executate în cercurile Palatului. Pentru expoziția aceasta au lucrat sute de mii de copii din toate colțurile țării. Privești obiectele din sală și parcă vezi la lucru mîinile harnice, îndemînatice, mințile agere, imaginația creatoare, avîntată a copiilor. Privești desenele și picturile și parcă stai de vorbă cu înșiși cei care le-au creat — îi cunoști, afli ce îndrăgesc, vezi încotro pășesc sub îndrumarea celor care le poartă părintește de grijă — educatoare, învățători, profesori, instructori de pionieri.

Cîte lucruri nu ne spune, de pildă, despre elevul Octavian Zidaru din clasa a III-a a Școlii de 8 ani nr. 173 din Capitală, desenul lui, distins cu unul dintre premiile juriului, care poartă titlul „În zorii zilei la gospodăria colectivă" ! Parcă-l vezi privind cu ochii larg deschiși, cu dragoste și atenție, pregătirile colectiviștilor pentru o nouă zi de muncă, interesîndu-se de rostul tuturor lucrurilor, schițînd diferitele mașini agricole, căutînd să afle cît mai mult despre viața nouă a satului.

La fel de multe lucruri despre participarea plină de dragoste și însuflețire a micilor artiști la viața nouă a patriei ne spune și desenul lui Iosif Bălănescu intitulat „Orașul", sau cel purtînd de pe acum amprenta unei deosebite maturități artistice pe care elevul Victor Rotaru din clasa a XI-a l-a consacrat noilor construcții socialiste din țară. Cît de bine ne-o putem imagina de asemenea pe micuța Cristina Sovănel din Giurgiu, stînd în fața măsuței de la grădiniță și schițînd portretul prietenei și tovarășei ei de joacă, sau pe elevul de 8 ani Mihai Davidoglu de la Școala nr. 5 din Capitală surprinzînd cu deosebită expresivitate chipul însuflețit al unui coleg de clasă.

Sutele de desene și picturi ale expoziției tineretului școlar și a copiilor reprezintă adevărate comori de gînduri, de simțăminte. Nu este vorba aici numai de talentul care-i vestește încă de pe acum pe viitorii pictori, graficieni și sculptori cu care se va mîndri mîine întreaga țară, ci și de reflectarea participării lor active, încă de pe acum, la vîrsta copilăriei sau a adolescenței, la întreaga viață tumultuoasă a țării, la măreața operă de desăvîrșire a construcției socialiste. Sînt toate acestea roadele noi, mereu mai bogate ale muncii modeste desfășurate în mii de grădinițe și școli de falanga educatorilor tinerei generații a patriei.

AL. CIUCĂ

ROADE BOGATE

La Școala specială de surzi nr. 1 din București, anul școlar s-a încheiat cu rezultate bune, rod al muncii perseverente a colectivului didactic și a elevilor.

Absolvenții clasei a IX-a, de pildă, care la intrarea în școală se găseau în imposibilitatea de a articula un cuvînt, putînd comunica exclusiv cu ajutorul limbajului mimico-gesticular, care făcea mai dificilă integrarea lor în societate, nu numai că sînt în stare acum să comunice prin vorbire articulată, dar și-au însușit totodată și un volum de cunoștințe și deprinderi pe care le pot aplica în practică, devenind astfel oameni pe deplin utili societății.

I-am auzit de pildă pe elevii clasei a IX-a „A" expunîndu-și, în cadrul pregătirii pentru examen, cunoștințele de gramatică și literatură. Urmărind cu atenție întrebările profesoarei, ei au dat răspunsuri precise și corecte cu privire la părțile de vorbire, la felurile substantivelor și adjectivelor etc. Totodată, au dovedit cunoașterea temeinică a genurilor și speciilor literare studiate, cît și a conținutului unor opere literare cum sînt „Amintiri din copilărie" de Ion Creangă, „Vizita" de I. L. Caragiale, „Uzina vie" de Al. Sahia.

Și elevii clasei a IX-a „B", și-au însușit cunoștințe temeinice. Bunăoară, ei cunosc în amănunțime noțiuni de aritmetică privind calculul procentelor, noțiuni de geometrie, sînt în stare să aplice aceste noțiuni în rezolvarea unor probleme destul de complexe.

Acum, absolvenții claselor a IX-a se pregătesc să-și susțină examenul de sfîrșit de an la limba romînă și matematică, pentru a se îndrepta apoi spre școlile profesionale, unde își vor însuși o meserie care le va da posibilitatea să-și aducă aportul la munca întregii societăți.

Absolvenții clasei a IX-a reprezintă promoția din acest an a școlii. Să vă prezentăm însă și pe cei mai tineri elevi ai ei — absolvenții clasei I. Să intrăm, de pildă, în clasa I „B", ai cărei elevi au fost conduși, în munca anului ce s-a încheiat, de profesoara Aurora Pastia.

Cînd și-a început munca în acest an cu copiii, tov. Pastia și-a propus în primul rînd să-i învețe să utilizeze de la început vorbirea articulată ca mijloc de comunicare, să-i înarmeze cu un bagaj de cuvinte pe care ei să le poată folosi în propoziții și fraze corect construite. Și iată că acum, la sfîrșitul unui an de muncă, acești copii sînt în stare să vorbească liber. Ei pot pune întrebări, pot răspunde la întrebările ce li se adresează, au un vocabular bogat — cunosc un număr de circa 1100 de cuvinte folosite într-un număr mare de forme sintactice — ceea ce depășește cu mult volumul vocabularului elevilor de clasa I din anii trecuți, care ajungeau la însușirea unui vocabular de maximum 200 de cuvinte.

Cum a izbutit profesoara lor această realizare ? În primul rînd prin aplicarea unei metode noi, care grăbește procesul de însușire a vorbirii. În loc să-i învețe pe copii cuvintele după principiul fonetic (adică al gradului de dificultate a emiterii sunetelor), folosit pînă acum, tov. Pastia a pornit de la familiarizarea lor cu o serie de cuvinte simple, incluse în propoziții scurte, creînd situații care să provoace necesitatea utilizării lor cît mai largi în vorbire. Cuvintele nu au fost predate izolat, ci numai încadrate în propoziții sau fraze. Pentru realizarea scopului propus, profesoara a folosit concomitent auxiliarul dactil și limbajul sonor. În felul acesta s-a putut trece de la început la transmiterea prin cuvinte a cunoștințelor, prin lecții în care elevii înșiși foloseau limbajul sonor. Printr-o predare dinamică și atractivă, profesoara i-a făcut pe elevi să-și însușească cele 1100 de cuvinte cu care acum, la sfîrșitul anului școlar, ei pot construi fraze, pot povesti, pot pune întrebări, își pot expune cunoștințele.

Paralel cu însușirea vorbirii ca mijloc de comunicare, tov. Pastia a acordat o deosebită atenție studiului fiecărui cuvînt în parte în vederea însușirii și citirii scrierii lui corecte. Aceasta a făcut posibilă folosirea de către elevii săi a unor texte mai bogate în cuvinte decît cele prevăzute în abecedarul special, în care sînt utilizate numai circa 200 de cuvinte.

I-am auzit de curînd pe absolvenții clasei I „B" povestind cele văzute într-o recentă excursie în parc și la colțul zoologic de la Băneasa, descriind plantele și animalele cunoscute cu acest prilej. Era uimitor să-i vezi expunîndu-și impresiile, demonstrîndu-și cunoștințele, folosind cu ușurință un număr mare de cuvinte care desemnează nu numai obiecte, dar și noțiuni abstracte, dovedind posibilități care depășesc uneori nivelul elevilor din clasele mai mari.

Pasiunea pentru muncă, îmbinată cu cunoașterea temeinică a cercetărilor psiho-pedagogice de specialitate, a determinat obținerea acestor rezultate deosebite în munca profesoarei Aurora Pastia.

Colectivul didactic al școlii desfășoară o activitate rodnică, valoroasă, ale cărei rezultate sînt tot mai evidente.

C. DEMETRESCU

Rezultatele olimpiadei de matematică și fizică

De curînd a avut loc etapa finală a olimpiadei de matematică și fizică. Manifestare tradițională a școlilor noastre, această olimpiadă atrage, cu fiecare an, un număr tot mai mare de elevi dornici să se întreacă în rezolvarea problemelor, să facă dovada temeiniciei pregătirii lor.

Astfel, la etapa raională a olimpiadei din acest an au participat în total 49.770 de elevi, dintre care la probele de matematică 29.032 iar la probele de fizică 20.738. La faza regională s-au prezentat la matematici 3.182 elevi, iar la fizică 4.447. În sfîrșit, la etapa finală, pe țară, s-au întrecut 167 de tineri la matematică și 190 la fizică.

La matematică au primit premii și mențiuni 50 de elevi. Mulți dintre aceștia, ca L. Zsido (Școala medie nr. 5 Brașov), V. Nica (Școala medie nr. 1 Ploiești), O. Persache (Școala medie „D. Cantemir", din Capitală), Gh. Ecstein (Școala medie nr. 3 din Timișoara) etc. au fost „victorioși" și în anii precedenți. La fizică au primit premii și mențiuni 39 de elevi, printre care s-au distins în special I. Caprini (Școala medie nr. 36 din Capitală), N. Barbu (Școala medie „D. Cantemir" din Capitală), R. Apostolescu (Școala medie din Baia Mare), S. Marcus (Școala medie nr. 3 Galați), A. Olariu (Școala medie din Turda).

În curînd va avea loc, în R. P. Polonă, olimpiada de matematici a elevilor din țările socialiste. Tinerii matematicieni din țara noastră vor fi reprezentați de 8 elevi fruntași din clasele a X-a și a XI-a. Desigur că și de data aceasta, ca și în anii trecuți, culorile patriei noastre vor fi la înălțime.

I. A.

CONSTRUCȚIILE ȘCOLARE

Cu simț de răspundere

Statul nostru acordă o neabătută grijă construcției de noi localuri școlare. Aproape că nu există localitate unde să nu fi fost date în folosință noi localuri în care copiii oamenilor muncii să aibă la dispoziție condiții dintre cele mai bune pentru a se pregăti pentru viață, pentru munca în producție. Zestrea învățămîntului a crescut considerabil în anii puterii populare îmbogățindu-se cu multe clădiri moderne, dotate astfel încît să facă față celor mai ridicate exigențe ale unui învățămînt de calitate.

Anul acesta sînt în construcție 4608 săli de clasă, ceea ce reprezintă un spor de 500 săli de clasă față de anul trecut. Din fondurile alocate de stat se construiesc numeroase școli noi cu cîte 8, 16 și 24 săli de clasă. Paralel cu aceste construcții, care se realizează în întregime din fondurile alocate de stat, în acest an se ridică sute de școli cu patru și opt săli de clasă prin contribuția și munca voluntară a cetățenilor, cu sprijinul gospodăriilor colective.

Una din sarcinile importante care stau în fața tuturor celor ce își dau contribuția la construirea noilor localuri de școli este terminarea și darea în folosință a acestora înaintea deschiderii anului școlar 1963/1964. Multe organe locale, folosind experiența anilor trecuți, au stabilit și avizat din timp amplasamentul fiecărei clădiri școlare prevăzută în planul de construcții din acest an, luînd totodată și măsurile cuvenite pentru asigurarea documentației tehnice și a materialelor de construcție. Drept urmare a preocupărilor intense manifestate în această direcție, în regiunea Argeș, de pildă, multe din cele 400 săli de clasă prevăzute în plan au și fost date în folosință. Construcțiile școlare se află într-un stadiu avansat și în regiunile Oltenia, Crișana, Cluj. În regiunea Crișana, din cele 277 săli de clasă cîte urmează să fie date în folosință la începutul anului școlar viitor, 12 au și fost terminate, 66 sînt în faza de finisare, 57 se află cu lucrările la acoperiș, 95 sînt la zidărie. Și în regiunea Oltenia majoritatea celor 321 săli de clasă care se construiesc sînt cu lucrările la acoperiș și în faza de finisaj. Există toate condițiile ca în aceste regiuni construcțiile școlare să fie terminate cu mult înainte de termen.

Din păcate, însă, ritmul construcțiilor școlare nu este peste tot satisfăcător. Într-o serie de regiuni, ca de pildă Galați, București, Ploiești, la unele construcții școlare încă n-au început lucrările.

Întîrzierea începerii lucrărilor de construcții școlare în unele localități din aceste regiuni se datorește unor deficiențe legate de alegerea amplasamentelor și de întocmirea documentațiilor necesare. Astfel, deși există posibilități financiare, precum și o bună parte din materialele de construcție, la școlile din Negulești-Scurtu și Stăncească, raionul Videle, la școala din Pap-Slăvitești, raionul Tr. Măgurele, la unele școli din raionul Cislău lucrările de construcție n-au început din cauza întîrzierii întocmirii documentațiilor, întîrziere de care sînt răspunzătoare organele de resort ale sfaturilor populare regionale. Poartă desigur o vină și secțiile de învățămînt respective, care au neglijat să se intereseze de urgentarea lucrărilor. Într-adevăr, unele secții regionale de învățămînt socotesc în mod eronat că își fac pe deplin datoria în această privință dacă urmăresc situațiile primite de la raioane. Mai mult chiar ; unele secții nu urmăresc nici această situație. Secția de învățămînt a sfatului popular al regiunii Galați, de pildă, nu cunoaște nici măcar mersul construcțiilor școlare din centrul regiunii. Și asemenea mod de a se „preocupa" de construcțiile școlare se întîlnește și în alte regiuni.

Dezinteresarea unor organe locale de învățămînt pentru construcțiile școlare a dus, în unele locuri, la alegerea la întîmplare a amplasamentelor unor școli noi, ceea ce a determinat pierderea de timp și de materiale. Astfel, pentru școlile care se construiesc în comuna Sînmihai, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, în satul Cacova din raionul Aiud și altele au fost alese amplasamente pe terenuri inundabile. Dacă secțiile de învățămînt ale raioanelor și regiunilor respective s-ar fi preocupat mai intens de construcțiile școlare, s-ar fi putut evita desigur asemenea situații.

Darea în folosință a școlilor în timpul planificat este în mare măsură condiționată de buna organizare a muncii de pe șantiere. În regiunile în care lucrările de construcții se găsesc într-un stadiu avansat s-a realizat o bună colaborare între trusturile locale de construcții și serviciile de investiții ale sfaturilor populare Deschizîndu-se la timp finanțările și urmărindu-se etapă cu etapă mersul lucrărilor, în aceste regiuni s-a asigurat un ritm constant de muncă pe șantiere Ori de cîte ori intervineau greutăți în buna organizare a muncii de pe șantiere, secțiile de învățămînt respective interveneau prompt, prin comitetul executiv al sfatului popular, și astfel greutățile puteau fi înlăturate la timp. Altfel stau însă lucrurile acolo unde nu s-a manifestat o asemenea preocupare. De pildă, tărăgănarea unor lucrări la construcțiile școlare din regiunile Bacău și Suceava se datorește desigur nu numai slabei colaborări între trusturile de construcții și serviciile de investiții ale sfaturilor populare, dar și secțiilor de învățămînt care n-au intervenit la timpul oportun pentru înlăturarea deficiențelor.

O altă cauză care afectează mersul lucrărilor de construcție este legată de asigurarea rețelelor de alimentație cu apă, a racordurilor electrice.

La Cîmpia Turzii, de exemplu, întîrziindu-se — din vina unor servicii ale sfatului popular și a întreprinderii constructoare — întocmirea documentației și execuția lucrărilor la racordurile electrice și tehnico-sanitare este periclitat termenul de dare în folosință a localului cu 16 săli de clasă care se construiește în acest oraș. Asemenea neajunsuri se întîlnesc și la Roșiorii de Vede, precum și în alte localități. Secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare regionale au datoria să intervină urgent pentru înlăturarea lor.

Experiența a dovedit că lucrările de construire a noilor școli pot fi mult mai îndeaproape urmărite dacă secțiile de învățămînt numesc pe directorii școlilor respective încă din perioada în care se desfășoară aceste lucrări. Construirea școlii cu 24 săli de clasă din Drăgășani a putut fi mult urgentată, de pildă, prin urmărirea lucrărilor de către directorul care a fost numit din timp. Acesta a intervenit prompt ori de cîte ori s-au ivit greutăți în asigurarea ritmului normal.

În sfîrșit, o altă problemă de care este legată darea în folosință la termen a noilor clădiri școlare este aceea a mobilierului. În multe regiuni s-au făcut demersurile necesare pentru a se asigura din vreme întreg mobilierul necesar bunei funcționări a școlilor respective. Pe alocuri însă mobilierul necesar școlilor a fost contractat pentru termene exagerat de întîrziate, deși existau posibilități pentru executarea lui mai devreme. De pildă, întreprinderile industriei locale din Năsăud și Someșul Gherla, regiunea Cluj, vor livra un număr de bănci necesare noilor școli abia în trimestrul IV al anului, deci după începerea cursurilor. Executarea mobilierului școlar înainte de începerea cursurilor este tot atît de necesară ca și terminarea construcțiilor de școli. Sfaturile populare pot și trebuie să ia măsuri pentru ca mobilierul să fie realizat la timp.

O largă contribuție la desfășurarea lucrărilor de construcții — mai ales a celor ridicate prin contribuție voluntară — o pot aduce cadrele didactice. Sute de mii de lei au fost economisite în raionul Horezu, bunăoară, prin participarea părinților, mobilizați de învățători și profesori, la executarea unor lucrări.

Darea la vreme în folosință a noilor construcții școlare este o sarcină de plan care trebuie să fie privită cu simț de răspundere. Ea este strîns legată de sarcinile pe care partidul și guvernul le-au pus în fața școlii în etapa desăvîrșirii construcției socialiste. De aceea, nici un efort nu trebuie precupețit pentru ca toate clădirile școlare prevăzute a fi construite în acest an să-și poată primi, la 15 septembrie, oaspeții.

C. RĂDOI

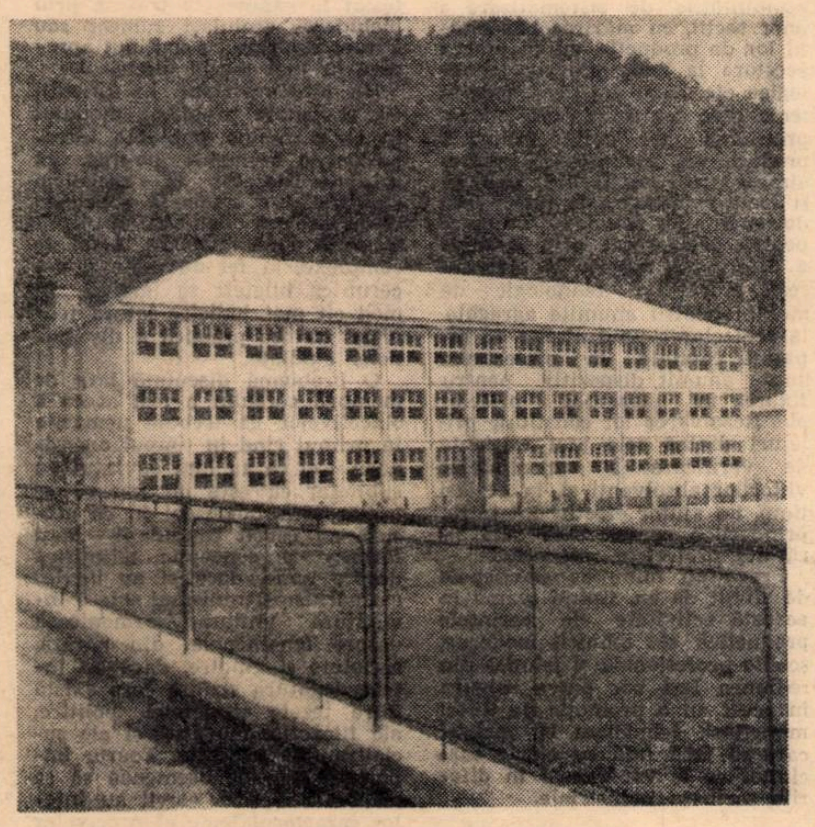

O nouă școală medie la Baia Mare.

Școli noi, moderne, pentru copiii patriei

Pretutindeni pe meleagurile patriei — la orașe și la sate — se ridică mereu noi construcții de școli. În noul an școlar un mare număr de elevi și profesori își vor începe munca în clase noi, mari și luminoase, dotate cu mobilier modern, în laboratoare bogat utilate cu materiale didactice variate, de calitate tot mai bună.

Iată, de pildă, ce ne scriu despre noile construcții școlare corespondenții gazetei noastre.

În orașele și satele regiunii Bacău, se construiesc școli noi care însumează aproape 500 săli de clasă.

La Bacău, Onești și Piatra Neamț sînt în construcție localuri cu 24 de săli de clasă, iar la Slănic Moldova și în comuna Țibucani din raionul Tîrgul Neamț localuri cu cîte 8 săli de clasă.

În același timp, în satele regiunii se construiesc, prin contribuția voluntară a cetățenilor, alte 67 de localuri de școală.

*

În regiunea Banat se află într-un stadiu avansat lucrările de construire a 225 săli de clasă.

La Arad sînt în fază de finisaj cele două școli cu 16 și 8 săli de clasă care vor fi date în folosință la începutul viitorului an școlar. Se lucrează de asemenea intens la construcția noilor localuri de școli de la Oțelul Roșu și Făget.

În orașul Timișoara se construiește și un cămin cu o capacitate de 300 de locuri pentru elevii școlii profesionale de construcții din localitate, iar la Caransebeș un cămin cu 280 de locuri pentru elevii școlii profesionale a Ministerului Economiei Forestiere.

*

Viitorul an școlar va aduce cadrelor didactice și elevilor din orașul și raionul Turda noi bucurii. Prin grija organelor de partid și de stat, în oraș și raion se construiesc numeroase localuri noi de școală, moderne, înzestrate cu toate cele necesare pentru desfășurarea în bune condițiuni a procesului de învățămînt.

Bunăoară, în orașul Turda este în faza de finisare un local de școală cu 16 săli de clasă, laborator, cancelarie, sală de sport.

Școli noi vor fi date în folosință la începutul anului școlar și în comunele Petrești și Tritenii de Sus, din raionul Turda, precum și la Cîmpia Turzii.

Se lărgește mereu spațiul de școlarizare

În anul 1948, anul reformei învățămîntului, funcționau în raionul Brad doar 4 școli de 7 ani. Nu exista nici o școală medie. Astăzi în cuprinsul raionului funcționează 20 de unități preșcolare, 77 de școli cu 4 clase, 18 școli cu 8 clase, două școli medii, care au și secții serale, o casă de copii și o casă a pionierilor.

Pentru a putea cuprinde numărul mare de elevi, spațiul de școlarizare s-a extins an de an, construindu-se localuri noi de școală mai în fiecare comună. În acest an școlar, de pildă, au fost date în folosință noi localuri pentru Școala de 8 ani din satul Dupăpiatră, pentru Școala de 8 ani din Bulzeștii de Sus, pentru Școala de 8 ani din Criș. La ridicarea acestor clădiri școlare au adus o contribuție de seamă cetățenii din satele și comunele respective.

În momentul de față se află în construcție un număr de 9 localuri școlare, în comunele raionului Brad. Atît sfaturile populare comunale cît și întreprinderile constructoare au luat din timp măsuri pentru ca toate lucrările să fie încheiate la timp, astfel ca noile construcții școlare să fie date în folosință înainte de deschiderea anului școlar. În acest scop au fost procurate din vreme materialele necesare, au fost încheiate contractele cu constructorii. Cea mai mare parte a lucrărilor sînt acum destul de avansate. Așa stau lucrurile, de exemplu, la școlile de 8 ani din comunele Tomești, Ribița, Rișculița și Luncoiul de Jos. Este aproape terminată și construcția școlii de 8 ani din comuna Vața de Jos, care cuprinde 8 săli de clasă și două laboratoare. Ea va fi dată în folosință la 30 august 1963. Sînt destul de înaintate și construcțiile școlare din satele Tebea și Rișca (comuna Baia de Criș), Plai (comuna Blăjeni) și Grohotele (comuna Buceș). În satele Rești și Grosuri (comuna Criș), Căraciu (comuna Baia de Criș) și Cura Ruzii-Brad se construiesc și locuințe pentru învățători.

În orașul Brad se construiește din fond central o școală de 8 ani cu 16 săli de clasă. Primul etaj este terminat, iar al doilea se află în faza de finisare, construcția urmînd a fi dată în folosință la 15 august.

În acțiunea de lărgire a spațiului de școlarizare, de ridicare a unor noi construcții un aport deosebit l-au adus deputații și cadrele didactice, care au mobilizat masele de cetățeni la transportul materialelor, la efectuarea unor lucrări prin muncă voluntară.

VOICU RIȘCUȚIA
inspector la Secția de învățămînt a raionului Brad, regiunea Hunedoara

Examene • Examene • Examene

Primele constatări

Au început examenele de absolvire a clasei a VII-a. Asistînd la ele, îți poți da ușor seama că marea majoritate a elevilor și-au însușit temeinic cunoștințele predate. Răspunsurile lor sînt clare, judicioase, dovedesc înțelegerea legilor, teoremelor, regulilor învățate, posibilitatea de a le aplica în practică.

Am asistat în aceste zile la cîteva examene de matematică date de elevii claselor a VII-a ale unor școli din Capitală. Iată-i, de exemplu, pe elevii claselor a VII-a de la școlile de 8 ani nr. 73 și nr. 74 din Capitală. Cei mai mulți dintre ei știu să rezolve corect exercițiile de aritmetică, mînuiesc cu siguranță fracțiile ordinare, pun cu ușurință problemele în ecuație și știu să rezolve ecuația sau sistemul obținut, duc cu pricepere pînă la capăt demonstrația teoremelor de geometrie. Eleva Bolovan Mihaela, bunăoară, pe al cărei bilet de examen, la geometrie, scrie „Apotema pătratului", construiește cu rapiditate pătratul înscris în cerc ducînd diametri perpendiculari și demonstrează apoi că înălțimea triunghiului dreptunghic isoscel astfel format, identică cu apotema, este egală cu jumătatea laturii pătratului înscris în cerc. Întrebată dacă mai cunoaște și altă cale de rezolvare, eleva arată că apotema poate fi aflată și cu ajutorul teoremei lui Pitagora, din triunghiul dreptunghic cu vîrful în centrul cercului.

O bună pregătire dovedesc și ceilalți elevi. Astfel, unul dintre ei, căruia i se cere să arate formula lungimii unui arc de cerc, deduce cu ușurință această formulă. La algebră, rezolvînd un sistem de două ecuații de gradul I cu două necunoscute, observă că produsul (x+y+1) (x+y—1) dintr-una din ecuațiile sistemului dat poate fi efectuat mai simplu prin produsul dintre sumă și diferență.

Sînt însă și cazuri cînd elevi destul de buni în timpul anului, datorită unei grabe nejustificate, fac serioase greșeli. Astfel unul din ei pune greșit în ecuație problema dată în legătură cu tăierea unei bucăți de pînză. Rezolvînd sistemul obține y = 10,5 m și x = 21 m, fără să sesizeze că soluția sistemului nu este verosimilă, căci dintr-o bucată de pînză de 10,5 m nu se poate tăia o bucată de 21 m. Alți elevi complică în mod nejustificat rezolvarea exercițiilor și a problemelor. Astfel, un elev care avea de rezolvat sistemul :

$$x+2y=23$$
$$2x+y=25$$

obținut prin punerea unei probleme în ecuație, în loc să înmulțească prima ecuație a sistemului cu —2, ca să reducă pe x, sau pe a doua cu —2, ca să-l reducă pe y, a înmulțit prima ecuație cu —6 și pe a doua cu 3, ceea ce i-a cerut în mod cu totul inutil operații mult mai complicate.

Asemenea scăpări, datorate adesea grabei, însă nu de puține ori și insuficientei pătrunderi a problemelor, s-au manifestat și în abordarea chestiunilor de geometrie. Astfel, o elevă care avea să demonstreze teorema înălțimii într-un triunghi dreptunghic a considerat în mod greșit proporționalitatea laturilor, ajungînd, bineînțeles, la concluzii eronate. Un elev care avea să demonstreze teorema catetei într-un triunghi dreptunghic a întîmpinat greutăți serioase în stabilirea laturilor omoloage ale celor două triunghiuri asemenea.

Și în rezolvarea unor probleme de aritmetică se constată la unii elevi o serie de confuzii. De pildă, un elev căruia i s-a cerut să ia $\frac{2}{5}$ dintr-un număr, a încercat mai întîi să scadă fracția $\frac{2}{5}$ din numărul respectiv, apoi să împartă numărul la fracție și fracția la număr, și abia mai tîrziu și-a dat seama că este vorba de înmulțirea fracției $\frac{2}{5}$ cu numărul dat. Unii elevi nu știu bine cînd trebuie să recurgă la împărțirea unui întreg la o fracție și cînd la împărțirea fracției la întreg.

Aceste prime constatări dovedesc, pe lîngă buna pregătire a majorității elevilor, și o serie de lipsuri. Se constată că unii absolvenți ai clasei a VII-a sînt încă tributari învățării mecanice, pe de rost a teoremelor, regulilor și formulelor. Cadrele didactice au datoria să găsească metodele și procedeele indicate în vederea aprofundării continue a cunoștințelor elevilor lor.

Prof. A IORGULESCU

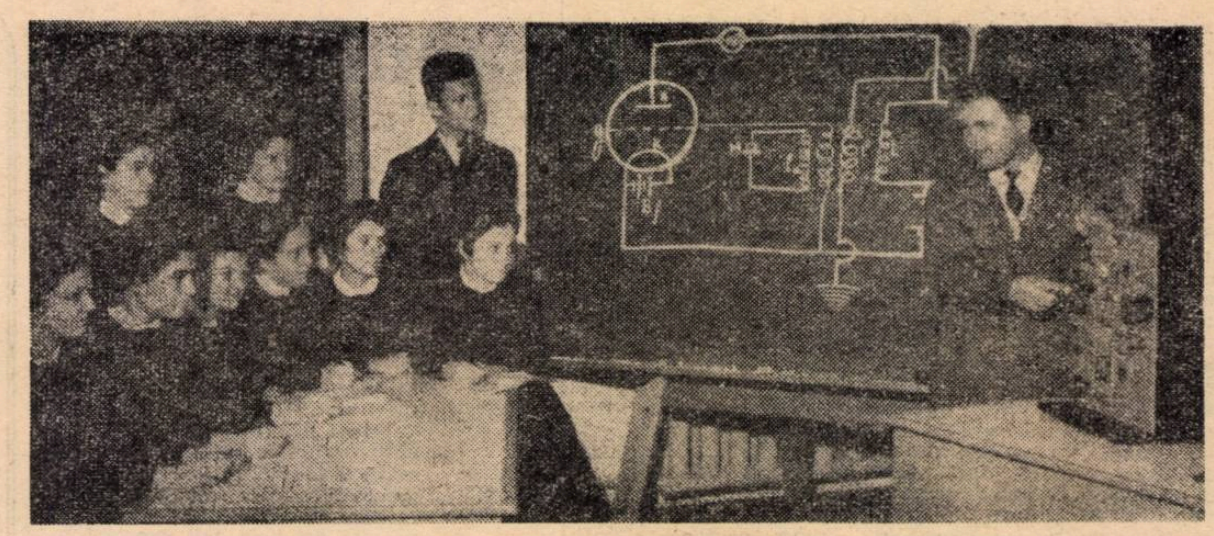

Recapitularea temei „Oscilații electrice și unde electromagnetice" în laboratorul de fizică al Școlii medii nr. 2 din Galați

Discuții într-un cerc pedagogic

Urmărind să contribuie la buna desfășurare a examenului de maturitate, cercul pedagogic al profesorilor de marxism-leninism din regiunea București a consacrat ședința sa de la 1 iunie discutării unor probleme privind întocmirea biletelor de examen, metodica examinării etc.

Pentru a se asigura o bază temeinică de discuții în legătură cu modul cum trebuie întocmite biletele, două colective au primit în prealabil sarcina de a formula propuneri în această direcție. În ședință membrii colectivelor au arătat care au fost criteriile după care s-au călăuzit în formularea întrebărilor și au supus discuției biletele alcătuite de ei. Din discuții a rezultat că întrebările trebuie să se încadreze în prevederile programei actualmente în vigoare. Profesorii au subliniat necesitatea ca biletele să cuprindă probleme majore, esențiale. Ei au combătut tendința de a se fragmenta problemele prin întocmirea unui număr mult prea mare de subiecte (unul din colective întocmise peste 170 de subiecte), deoarece în felul acesta nu se va putea aprecia în ce măsură candidații sînt în stare să cuprindă problemele în ansamblul lor, să stabilească legături între diferitele laturi ale fenomenelor sociale, să evidențieze esența acestora. Bunăoară, în legătură cu marfa s-au propus două întrebări — una despre marfă și cei doi factori ai ei și alta despre izvorul și mărimea valorii mărfii. Este însă clar că e mult mai logic ca amîndouă aceste subiecte să fie cuprinse într-o singură întrebare, pentru a nu despărți factorii mărfii de izvorul valorii mărfii.

De foarte mare însemnătate este — au arătat membrii cercului — ca întrebările să reflecte cu putere lupta dusă de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, împotriva regimului burghezo-moșieresc, succesele obținute în înfăptuirea revoluției populare în țara noastră, munca avîntată a poporului pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al III-lea al P.M.R. în vederea desăvîrșirii construcției socialismului. În acest sens s-au propus formulări ca : „Aplicarea creatoare de către P.M.R. a planului cooperatist al lui Lenin", „Congresul al III-lea al P.M.R. despre creșterea continuă a rolului conducător al partidului în perioada desăvîrșirii construcției socialismului în țara noastră" etc.

Discuțiile au scos de asemenea în evidență necesitatea ca întrebările să fie clare, concise și precise, pentru a da candidaților posibilitatea să se orienteze spre ceea ce este esențial. Totodată s-a arătat că trebuie evitată suprapunerea unor întrebări, fie ea chiar și parțială, care s-a manifestat la examenele trecute prin includerea aceluiași subiect sau a unor subiecte cu conținut apropiat în mai multe bilete.

Un loc important în discuții l-a ocupat și problema modului în care trebuie îmbinate întrebările de economie politică cu cele de filozofie și socialism științific. S-a ajuns la concluzia că pe același bilet nu trebuie să figureze două întrebări la fel de complexe, la fel de vaste și s-a cerut ca biletele să îmbine în mod cît mai judicios latura teoretică cu cea practică a disciplinelor studiate.

O problemă discutată larg de membrii cercului a fost aceea a obiectivelor ce trebuie urmărite în primul rînd în timpul examinării. Cei ce au luat cuvîntul au subliniat că este necesar să se urmărească îndeosebi în ce măsură au reușit candidații să-și formeze o concepție științifică despre lume, dacă ei au înțeles că marxism-leninismul este o învățătură unitară, armonioasă despre fenomenele din natură, societate și gîndire, dacă au înțeles legătura strînsă care există între tezele economiei politice, ale filozofiei marxiste și ale socialismului științific. Foarte important este de asemenea să se urmărească dacă elevii au înțeles caracterul legic al proceselor sociale, legătura între teoria marxist-leninistă și practica revoluționară, caracterul profund științific al politicii partidului nostru, aplicarea creatoare de către acesta a învățăturii marxist-leniniste. Pe bună dreptate discuțiile au scos în evidență faptul că, avînd în vedere scopul urmărit prin predarea marxism-leninismului în școala de cultură generală, accentul trebuie să cadă nu atît pe constatarea volumului de cunoștințe însușit de candidați, cît mai ales pe măsura în care aceste cunoștințe au determinat formarea concepției lor despre lume, a convingerilor și sentimentelor morale superioare. Din acest punct de vedere o pondere deosebită revine aprecierii nivelului ideologic și politic al elevilor, a capacității lor de a explica problemele contemporaneității pe baza cunoștințelor dobîndite, de a aplica în practică aceste cunoștințe.

O condiție importantă pentru buna desfășurare a examenului — s-a arătat în discuții — o constituie atitudinea profesorului în timpul examinării. Pornind de la faptul că examenul de maturitate — eveniment deosebit în viața tinerilor — creează în mod firesc o stare de emotivitate specifică, membrii cercului au subliniat că, fără a se pierde din vedere exigența, trebuie să se dea dovadă de calm, răbdare și mult simț de răspundere în ceea ce privește notarea. În mod just s-a arătat în cerc că greșesc acei profesori care, întrerupînd mereu pe candidați, nu le dau posibilitatea să facă o expunere închegată, deoarece în asemenea cazuri pregătirea lor nu poate fi apreciată cu exactitate. Aceasta nu înseamnă desigur, au subliniat participanții la discuții, că examinatorul nu trebuie să intervină atunci cînd este necesar. S-a arătat că intervenția profesorului este utilă atunci cînd candidatul se îndepărtează de subiect, cînd face afirmații greșite din punct de vedere ideologic și politic. De asemenea, dacă un candidat dovedește o însușire mecanică, bucherească a cunoștințelor, profesorul examinator trebuie să-i pună întrebări suplimentare. Nu este bine să ne mulțumim — au spus profesorii — cu o simplă expunere a unei definiții, oricît de completă ar fi ea, înainte de a ne convinge, printr-o întrebare suplimentară, că cel ce o formulează a pătruns în esența problemei, după cum nu trebuie să considerăm un răspuns ca fiind complet nesatisfăcător dacă nu s-a dat o definiție completă, dar candidatul respectiv a dovedit, printr-un răspuns la o întrebare ajutătoare, că a înțeles totuși aspectele principale ale problemei.

Este demnă de semnalat și preocuparea participanților de a valorifica constatările ce se vor face cu prilejul examenului de maturitate, prin întocmirea de către fiecare profesor a unor informări pe baza cărora, în prima ședință de cerc a anului următor, să se poată găsi căile menite să ducă la îmbunătățirea pe mai departe a predării.

G. B. ALEXANDRU

O verificare a pregătirii elevilor

Colectivele didactice ale școlilor profesionale și tehnice din Iași acordă o atenție deosebită bunei pregătiri a examenelor teoretice și practice de promovare și absolvire.

Îndrumate de organizațiile de partid, avînd ajutorul susținut al directorilor, colective didactice cum sînt cele de la Grupul școlar de petrol-chimie, de la Școala profesională de construcții sau de la Școala profesională de transporturi și telecomunicații au asigurat o temeinică recapitulare a materiei predate în cursul anului, urmărind ca elevii să cunoască îndeaproape la disciplinele de specialitate schemele tehnologice complexe, ca și problemele privitoare la tehnologia materialelor. În acest scop ei au alcătuit cu elevii tablouri sinoptice comparative de caracteristici și calități ale diferitelor materii prime, semifabricate și produse finite, i-au pus în situația să execute lucrări cuprinzînd cel puțin 3-4 operații diferite.

Acum, cadrele didactice pregătesc subiectele de examen. Ținînd seama de faptul că în învățămîntul profesional și tehnic examenele verifică atît cunoștințele teoretice cît și deprinderile practice, comisiile metodice de cultură generală, de cultură tehnică și de practică i-au îndrumat pe profesori și pe maiștrii-instructori să aleagă pentru problemele ce le vor da elevilor spre rezolvare în examen (oral, grafic sau practic, în atelierul de instruire practică din școală sau în producție), subiecte cuprinzătoare, cu caracter de sinteză, care să dezvăluie dacă ei cunosc ceea ce este esențial pentru viitoarea lor activitate de muncitori calificați sau de tehnicieni. Ca urmare, profesorii care au predat în timpul anului disciplinele de cultură tehnică și de specialitate țin seama, în alcătuirea subiectelor de examen, de corelația existentă între diferitele cunoștințe studiate de elevi, de latura aplicativă a acestora. De exemplu, la tehnologia materialelor se va urmări în ce măsură cunosc elevii caracteristicile materiilor prime, ale utilajului și ale proceselor tehnologice care transformă aceste materii în semifabricate, calitățile semifabricatelor, sectoarele unde sînt întrebuințate etc. La tehnologia meseriei întrebările sînt astfel alese încît să verifice pe deplin cunoștințele tehnice ale elevilor, cunoașterea de către aceștia a operațiilor principale din meseria în care se califică, deprinderile lor de a mînui sculele și mașinile folosite în meseria respectivă. Lucrările aplicative ce se vor da spre efectuare elevilor vor urmări să verifice dacă ei știu să rezolve problemele de practică curentă și se orientează suficient de rapid în aplicarea diferitelor principii tehnice și formule de calcul la locul lor de muncă, iar lucrările grafice sînt menite să evidențieze, alături de nivelul cunoștințelor elevilor, spiritul lor de inițiativă, originalitatea concepției lor în ceea ce privește găsirea soluțiilor.

O atenție deosebită s-a acordat stabilirii temelor pentru lucrările de diplomă ale elevilor din școlile tehnice. În marea lor majoritate, acestea îi pun pe elevi în situația de a efectua studii care să ducă la soluții cu aplicare nemijlocită în producție. De exemplu, în temele privitoare la organizarea producției li se cer elevilor soluții în legătură cu posibilitățile de sistematizare a unor secții, cu mărirea capacității lor de producție, cu adaptarea acestora la noile procese tehnologice etc. S-au dat de asemenea teme care cer soluții privind reprofilarea unor secții pentru a produce noi sortimente, modernizarea unor secții etc., precum și teme referitoare la întocmirea documentației tehnice necesare pentru prelucrarea prin așchiere a diferitelor repere, la elaborarea procesului tehnologic de montaj pentru anumite agregate, la proiectarea unui atelier de reparații capitale, la proiectarea unui anumit dispozitiv pentru fixarea în ansamblu a pieselor etc. Rezolvarea lor constituie prilejuri dintre cele mai eficiente de verificare a cunoștințelor viitorilor absolvenți și, în același timp, un ajutor efectiv dat întreprinderilor pentru care sînt alcătuite proiectele respective.

Pregătind minuțios examenele de sfîrșit de an, ținînd seama în această activitate de cerințele producției, ale tehnicii moderne, școlile profesionale și tehnice din regiunea Iași vor putea asigura în acest an o promoție de tineri muncitori, tehnicieni și maiștri care să facă față cu cinste sarcinilor ce le vor reveni în diferite sectoare industriale.

Ing. CONSTANTIN MOCANU
Iași

Activităţile practice continue

Aplicarea cunoştinţelor însuşite în şcoală

Cele două săptămîni de activitate continuă în întreprinderi a elevilor din clasele a IX-a şi a X-a ale şcolilor medii oferă, pe lîngă posibilitatea dezvoltării deprinderilor lor de muncă practică, a dobîndirii unor cunoştinţe cu privire la problemele organizatorice şi economice ale producţiei, numeroase prilejuri de adîncire a cunoştinţelor privind aplicarea în producţie a unor noţiuni, legi, formule etc., învăţate de ei la lecţiile de fizică, chimie, matematică.

Pentru a-i ajuta pe elevi în această direcţie, colectivul de îndrumare a practicii din cadrul Şcolii medii „Mihail Sadoveanu" din Bucureşti a prevăzut în planul de activitate o serie de măsuri speciale. Astfel, cu elevii clasei a X-a, care îşi vor efectua practica în ateliere de reparaţii auto, vor fi discutate, în legătură cu construcţia şi funcţionarea motoarelor de automobile, o serie de cunoştinţe privind descărcările electrice în gaze, inducţia electro-magnetică, transformarea curentului etc. Li se va arăta de exemplu, ca o aplicaţie a descărcărilor electrice în gaze, faptul că curentul electric pentru a forma scînteia între electrozii bujiilor, are de străbătut în cilindrul automobilului stratul izolator al amestecului de gaze sub presiune. De aceea tensiunea aplicată electrozilor trebuie să fie suficient de mare, pentru a provoca fenomenul de descărcare disrumptivă. În continuare li se va arăta elevilor că, întrucît tensiunea iniţială de 6—12 V a acumulatorului de la automobil este insuficientă pentru producerea şocului termic necesar aprinderii amestecului sub presiune, ea trebuie ridicată prin bobina de inducţie la 15 000—20 000 volţi.

Explicîndu-se funcţionarea bobinei de inducţie auto se va sublinia că aceasta este o aplicaţie a inducţiei electro-magnetice, adică a producerii unei tensiuni electromotoare într-un circuit ce limitează un flux magnetic variabil.

Pentru adîncirea cunoştinţelor privind transformarea curentului — despre care elevii ştiu că se realizează în cazul curentului alternativ printr-un aparat electromagnetic static — li se va arăta că la motorul automobilelor, unde se foloseşte curentul continuu, se utilizează transformatori speciali — bobina de inducţie cu întrerupătoare — care realizează variaţia fluxului magnetic. Ei îşi vor da astfel seama că variaţia fluxului, respectiv apariţia şi dispariţia liniilor de forţă ale cîmpului generat de curentul acumulatorului care circulă în înfăşurarea primară şi care, prin închiderea şi deschiderea ruptorului formează curentul de inducţie în înfăşurarea secundară. Se va sublinia că, pe măsura creşterii intensităţii cîmpului, datorită curentului livrat în circuitul primar de către condensator în momentul închiderii ruptorului creşte şi tensiunea indusă, deci scînteia aprută între electrozii bujiei este mai puternică ,putînd să străbată gazele comprimate şi să le aprindă.

Practica elevilor în sectorul reparaţiilor de automobile oferă posibilităţi numeroase şi pentru adîncirea, pe baza exemplelor din producţie, a unor cunoştinţe de bază din domeniul fizicii studiate în anii precedenţi. Bunăoară, se va atrage atenţia elevilor asupra faptului că principiul lui Arhimede îşi găseşte aplicaţie în construcţia carburatorului, şi anume la o cameră de nivel constant unde benzina venită din rezervor este menţinută la acelaşi nivel printr-un dispozitiv care închide sau deschide automat orificiul de intrare. Ei vor avea posibilitatea să vadă că plutitorul dispozitivului — un cilindru închis, confecţionat din tablă subţire de alamă — este scufundat în benzină, că el este împins în sus datorită presiunii hidrostatice şi că această forţă arhimedică de împingere în sus se aplică în centrul de greutate al lichidului dislocuit de corp. Totodată, îşi vor da seama că în raport cu creşterea sau scăderea forţei arhimedice a lichidului, plutitorul va deschide sau dimpotrivă, va închide orificiul carburatorului.

Li se va arăta de asemenea elevilor că din partea inferioară a camerei de nivel constant pleacă o conductă care se termină în difuzor printr-un jiclor cu orificiul calibrat pentru a debita o anumită cantitate de benzină, strict raportată la aspiraţie. Ei vor vedea că nivelul benzinei din jiclor este permanent acelaşi cu al benzinei din camera de nivel constant, datorită faptului că în construcţia acestora a fost aplicat principiul vaselor comunicante.

Practica ne va da prilejul să adîncim şi cunoştinţele elevilor cu privire la legea lui Bernoulli care are variate aplicaţii în construcţia şi funcţionarea automobilului. Vom arăta astfel elevilor că datorită secţiunii mici a tubului difuzor în dreptul jiclorului, pe baza legii lui Bernoulli aerul absorbit îşi măreşte viteza micşorîndu-se presiunea statică, şi că datorită depresiunii create, benzina aflată în jiclor este aspirată prin orificiul calibrat al acestuia, apoi pulverizată, amestecîndu-se cu aerul. Elevii îşi vor da seama că pe acelaşi principiu se bazează şi construcţia orificiilor de evacuare, obturate sau deschise de supapele respective ale sistemului de distribuţie.

Printr-o strînsă colaborare între profesorii de discipline realist-practice şi instructorii de practică în timpul celor două săptămîni de activitate continuă în întreprinderi li se pot arăta elevilor numeroase aplicaţii în producţie ale legilor ştiinţifice studiate de ei, fapt care duce la dezvoltarea gîndirii lor ştiinţifice şi tehnice.

Prof. I. G. STĂNESCU
Şcoala medie
„Mihail Sadoveanu", Bucureşti

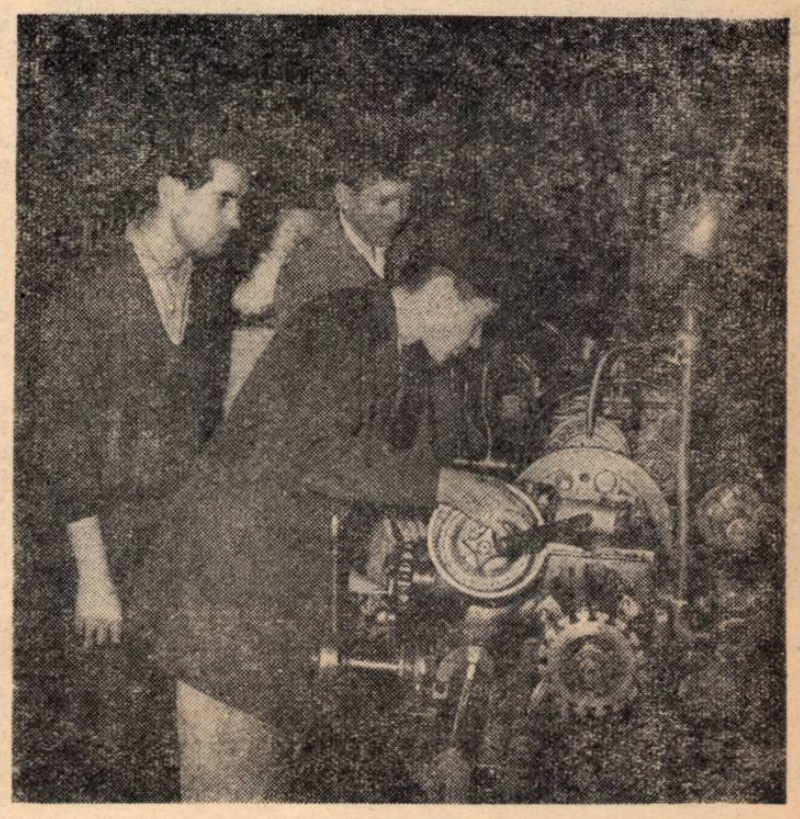

Elevii Şcolii medii „I. L. Caragiale" din Capitală au efectuat numeroase lucrări interesante în secţia de strungărie a Atelierelor centrale I.T.B.

Colecţionarea materialului intuitiv

Se ştie că una din condiţiile necesare pentru perceperea activă a cunoştinţelor de agricultură de către elevi o constituie folosirea la fiecare lecţie a materialului intuitiv. Orice profesor s-a putut convinge, prin experienţă proprie, că pentru a avea cunoştinţe bogate şi eficiente elevul trebuie să dobîndească mai întîi reprezentări concrete pe baza unui material didactic cît mai bogat şi mai variat, care să fie folosit atît de profesor, în cadrul unor demonstraţii, cît şi de elevi, în cadrul unor lucrări practice frontale.

Marele avantaj în această privinţă al profesorilor de agricultură constă în faptul că ei pot procura cu multă uşurinţă material intuitiv pentru lecţii în timpul diferitelor activităţi practice organizate cu elevii în gospodăriile agricole socialiste, avînd totodată şi sprijinul unor specialişti din aceste gospodării. Practica agricolă de vară, dat fiind stadiul dezvoltării culturilor din această perioadă, permite procurarea cu uşurinţă a unor colecţii de plante şi dăunători de care va fi nevoie la lecţiile ce se predau în toamnă sau în celelalte anotimpuri. De exemplu, în anotimpurile în care se studiază cerealele, plantele tehnice, plantele de nutreţ, plantele medicinale, legumele, pomii fructiferi sau viţa de vie profesorul nu mai are posibilitatea să-şi procure exemplare cu ajutorul cărora să înfăţişeze elevilor diferitele organe ale plantelor, soiurile lor, bolile şi dăunătorii care le atacă. În schimb acum, vara, el le poate procura cu uşurinţă.

O sumară trecere în revistă a principalelor teme din programa de agricultură sugerează fiecărui profesor o tematică bogată de materiale ce se pot procura în această etapă a muncii agricole. Pentru studierea plantelor din grupa cerealelor păioase, de pildă, se pot procura în această perioadă exemplare care să aibă rădăcină, tulpină, frunză şi inflorescenţă, iar mai tîrziu spice coapte. Important este ca fiecare exemplar să fie ales în aşa fel încît să se evidenţieze ligula şi urechiuşele, elemente care ajută la recunoaşterea diferitelor cereale în faza formării paiului.

De asemenea, tot la lecţiile în care se vor studia cerealele, sînt necesare şi colecţii de plante din diferite soiuri. Pentru grîu, de exemplu, se pot colecta plante din soiurile principale: Bezostaia 1, Triumph, Pastore etc.

În al treilea rînd sînt necesare colecţii de plante atacate de boli şi dăunători, precum şi colecţii de insecte dăunătoare. La grîu, de exemplu, în perioada înspicării se pot colecta plante atacate de mălură, de tăciunele zburător şi rugini. Este necesar ca organele atacate să fie colectate în perioadele optime. Astfel, spicele atacate de mălură şi tăciune vor fi culese atunci cînd porii ciupercilor respective au căpătat culoare neagră; paiul şi frunzele atacate de rugină vor fi culese atunci cînd prezintă pe suprafaţa lor pustule de culoare brună-negricioasă.

Deosebit de importantă pentru determinarea dăunătorilor este procurarea unor colecţii privind principalii dăunători ai plantelor. Astfel de colecţii se pot face pentru diferite grupe de plante. Pentru cereale, de pildă, se pot colecta în luna iunie Musca de Hessa, gîndacul ghebos, viermii de sîrmă, ploşniţele, buha semănăturilor ş.a.

Colecţiile de plante şi insecte dăunătoare se pot organiza în diferite feluri: sub forma de ierbare, de insectare, de preparate umede, de planşe mixte (desene, plante şi dăunători).

Valoarea oricăreia din aceste colecţii sporeşte în cazul în care este însoţită de note explicative privind condiţiile naturale în care s-a dezvoltat planta, metodele agrotehnice aplicate, recoltele obţinute la fiecare soi, iar în legătură cu dăunătorii — mijloacele de combatere.

VALENTINA VIŞAN

Lucrări variate, interesante

Corespondenţii noştri ne informează pe larg, în scrisorile pe care ni le trimit în aceste zile, despre pregătirile pentru activităţile practice continue ale elevilor din clasele a V-a, a VI-a şi a VIII-a, activităţi care, după cum se ştie, se vor desfăşura în şcoală.

Astfel, dintr-o scrisoare sosită de la Şcoala de 8 ani nr. 15 din Sibiu aflăm măsurile luate în această şcoală în vederea organizării cît mai bune a practicii continue, aşa încît aceasta să asigure aplicarea cunoştinţelor teoretice şi să aibă un caracter atractiv.

Cunoscîndu-se posibilităţile fiecărui elev, s-au format de pe acum, din rîndurile lor, echipe care să execute pînă la finisare anumite lucrări. În acelaşi timp a fost revăzut cu atenţie utilajul existent în sala de lucrări, astfel încît să corespundă pe deplin cerinţelor.

Lucrări interesante şi instructive vor efectua în timpul practicii elevii Şcolii de 8 ani nr. 12 din Sibiu, care vor lucra în cadrul staţiei meteorologice construite de ei sub îndrumarea profesorilor. Activitatea acestei staţii meteorologice este de altfel cunoscută de cetăţenii oraşului. În tot timpul anului şcolar elevii au difuzat, la Consiliul agricol raional şi la diferite instituţii, buletine care prezentau „timpul probabil" pentru oraşul şi raionul Sibiu. Acum, în perioada practicii continue, tinerii meteorologi, elevi ai claselor a V-a şi a VI-a, vor efectua studii cu caracter monografic despre microclimatul raionului, vor desena hărţi ale precipitaţiilor în diferite anotimpuri, vor întocmi grafice ale perioadelor optime de executare a diferitelor lucrări agricole etc. Ei vor aplica astfel, într-o activitate de observaţie cu caracter ştiinţific, numeroase şi variate cunoştinţe de ştiinţe naturale, geografie şi matematică, însuşite în cadrul lecţiilor teoretice.

Numeroase şcoli au orientat practica continuă a elevilor din clasele a V-a, a VI-a şi a VIII-a spre confecţionarea unor materiale didactice necesare predării. De exemplu, elevii clasei a VIII-a de la Şcoala medie nr. 2 din Piteşti vor confecţiona, sub conducerea cadrelor didactice de specialitate, aparate pentru laboratoarele de fizică şi chimie, machetele unor maşini în stare de funcţiune etc.

În programul de activitate din perioada practicii continue ocupă un loc important şi vizitele în întreprinderi. Pentru ca aceste vizite să se desfăşoare cît mai bine, secţia de învăţămînt a Sfatului popular al oraşului Braşov a luat din timp legătura cu marile întreprinderi din oraş — uzinele „Steagul Roşu", „Strungul", „Tractorul", „Hidromecanica". Conducerile întreprinderilor au delegat ingineri şi tehnicieni care să dea elevilor explicaţii în legătură cu funcţionarea diferitelor maşini, agregate şi instalaţii.

După încheierea practicii continue, numeroase secţii orăşeneşti de învăţămînt şi şcoli vor organiza expoziţii ale lucrărilor executate de elevii claselor V, VI şi VIII. De aceea, la unele şcoli cum sînt, de pildă, Şcoala de 8 ani nr. 2 din Bucureşti, şcolile de 8 ani din Roşiorii de Vede etc., programul practicii prevede, între altele, finisarea şi aranjarea lucrărilor care vor fi prezentate în cadrul acestor expoziţii.

Incluzînd în programul activităţilor practice continue ale elevilor din clasele V, VI şi VIII lucrări variate, care permit o largă aplicare a celor studiate în timpul anului şcolar, cadrele didactice fac din aceste activităţi un mijloc însemnat de consolidare a cunoştinţelor şi deprinderilor.

AL. C.

Lucrările practice agricole sînt pline de învăţăminte pentru elevi.

Elevii Şcolii nr. 2 din Ploieşti ascultă cu atenţie, la muzeul din localitate, relatările profesorului, care le evocă momente din lupta revoluţionară a proletariatului.

Convorbire cu părinţii

S-ar putea oare considera că, o dată cu ultima zi a anului şcolar, încetează şi „mandatul" nostru de diriginte la clasa de care ne-am ocupat în cursul anului? Fără îndoială că nu! Este firesc ca interesele, gîndurile, activitatea şi în genere evoluţia elevilor din clasa pe care unii din noi au condus-o mai mulţi ani la rînd să ne preocupe şi în lunile de vacanţă.

Iată de ce, continuînd colaborarea cu părinţii elevilor mei, i-am convocat zilele acestea la o ultimă şedinţă, pentru a le comunica unele concluzii cu privire la activitatea elevilor în timpul anului şi, pe de altă parte, pentru a discuta cu ei problemele unei cît mai judicioase organizări a vacanţei copiilor. Această şedinţă ni s-a părut cu atît mai necesară cu cît fiecăruia ni s-a întîmplat cîteodată să întîlnim elevi care, deşi în clasa a VI-a, să spunem, au avut o bună atitudine faţă de învăţătură, o conduită satisfăcătoare, au început să prezinte multe probleme o dată cu reîntoarcerea lor în şcoală, în clasa a VII-a, dacă în vacanţă au fost lipsiţi de supravegherea atentă a părinţilor, dacă nu au avut nici un fel de preocupări mai serioase, dacă nu au fost antrenaţi în activităţi recreative bine organizate.

Profesori sau părinţi, toţi înţelegem că pentru copii, după o perioadă de muncă încordată, de oboseală, vacanţa apare ca un fel de grădină din poveşti, unde le sînt puse la dispoziţie tot felul de lucruri minunate din care pot să se înfrupte în voie. În adevăr, vacanţa oferă astăzi copiilor din patria noastră nenumărate posibilităţi de a-şi petrece timpul liber în chip cît mai plăcut şi util. Dar cît şi cum va folosi fiecare toate aceste posibilităţi, în ce măsură va şti să profite cu adevărat de ele?

Discutînd la începutul vacanţei aceste probleme cu părinţii, am încercat să le arăt că acum mai mult ca oricînd le revine rolul de organizatori ai timpului copiilor lor. În afara recomandărilor speciale date părinţilor unor elevi, am socotit că la începutul vacanţei este necesar să le reamintim tuturor problemele mereu actuale ce le stau în sarcină, cum ar fi respectarea regimului zilnic al elevilor, respectarea orelor de culcare, a orelor de joacă în aer liber, a orelor de lectură, pentru a le arăta cum trebuie dozate toate acestea astfel încît copiii să cîştige cît mai mult pentru sănătatea lor, pentru dezvoltarea lor multilaterală.

O bună parte din elevii mei vor pleca şi în acest an în taberele organizate la munte şi la mare, sau vor porni în drumeţii, în excursiile organizate de şcoală. Şi aici am cerut sprijinul părinţilor pentru a asigura echipamentul indicat, respectarea de către copii a programului stabilit de şcoală, a disciplinei în colectiv. I-am chemat totodată să-i stimuleze pe copiii lor de a participa la toate acţiunile şcolii în timpul vacanţei (în anii trecuţi unii părinţi i-au oprit pe copii acasă sau nu i-au îndemnat să participe la activitatea cluburilor sau la unele acţiuni organizate pentru ei de către şcoală). De astă dată am socotit necesară şi popularizarea în rîndurile părinţilor a cluburilor şi punctelor turistice unde copiii pot petrece în fiecare zi, în colectiv, sub îndrumarea unor educatori, cîteva ore cu un program bogat şi variat.

Cunoşteam, din discuţia mea cu elevii la ultima oră de dirigenţie, proiectele lor de vacanţă. Cum m-am şi aşteptat, în colectivul lor s-au născut spontan foarte multe iniţiative cu privire la felul cum îşi vor petrece ei timpul liber în perioada cît vor fi în oraş. Competiţii de fotbal, şah, tenis de masă între copiii care locuiesc în străzi diferite, întreceri de atletism, vizite la muzeu (în continuarea celor începute în timpul anului şcolar), vizionări de filme şi lecturi urmate de discuţii etc. La unul dintre elevi, acasă, a şi luat naştere o mică bibliotecă şi un fişier cu cărţi pe care copiii clasei le pot citi. Am vorbit despre proiectele copiilor în şedinţa cu părinţii. Iniţiativelor luate de cei mici li s-au adăugat altele, cît se poate de bine venite, de astă dată ale părinţilor. Unul dintre aceştia, membru în comitetul unui bloc, a propus, de exemplu, să se instaleze într-un hol al blocului o masă pentru a se organiza de trei ori pe săptămînă, antrenamente pentru campionatul de tenis de masă. Un alt părinte a propus ca cei mici să se întîlnească de două ori pe săptămînă în grădina casei lui pentru a juca jocuri pionereşti, şah sau pentru a discuta cărţile citite. S-a discutat şi despre amenajarea, cu ajutorul delegatului de stradă, a unui mic teren care ar putea sluji pentru antrenamente la atletism, bineînţeles la ore potrivite pentru a nu deranja pe cei ce locuiesc în apropiere.

Concluzia pe care am adus-o în atenţia părinţilor în urma acestei şedinţe a fost aceea că nu este suficient doar să încurajăm iniţiativele bune ale copiilor, ci şi să-i ajutăm în organizarea acţiunilor ce şi le propun, antrenînd comitetele de bloc şi comitetele de stradă în acest scop. În al doilea rînd, că este foarte necesar ca părinţii să controleze pe copii în tot timpul vacanţei, să-i supravegheze atent, astfel încît zilele petrecute în afară de şcoală să fie cu adevărat recreative şi reconfortante, să ducă mai departe realizările obţinute în cursul anului pe linia educării şi instruirii copiilor.

Prof. MARGHIT DASCĂLU
Şcoala de 8 ani
„Barbu Delavrancea", Bucureşti.

Proiecte pentru drumeţie şi turism

Drumeţia şi turismul, atît de mult îndrăgite de către pionieri şi şcolari, răspund unor multiple cerinţe educative şi instructive, contribuind activ la formarea viitorilor cetăţeni ai patriei. Această activitate trebuie însă organizată şi desfăşurată cu grijă, ţinîndu-se seama de toate cerinţele educaţiei fizice a copiilor, de problemele pedagogice şi psihologice, fiziologice şi igienice pe care le implică.

Cei ce se ocupă de activitatea turistică la Palatul pionierilor din Bucureşti au avut permanent în vedere aceste cerinţe, căutînd să-i ducă pe copii pe trasee cît mai frumoase, să le facă cunoscute marile construcţii ale socialismului, să aleagă itinerarii care să poată fi străbătute fără solicitări mari, obositoare

În activitatea din vara aceasta vom avea în vedere ce am învăţat anterior din organizarea drumeţiilor şi a excursiilor: că este deosebit de folositor ca în fiecare itinerariu să figureze, pe lîngă un obiectiv industrial sau agricol, un colţ pitoresc al ţării, un muzeu, o mărturie a drumului glorios de luptă al poporului, al clasei muncitoare. În felul acesta foloasele educative, instructive şi recreative vor fi mai complete. Bunăoară, socotim că e indicat să se organizeze cu copiii excursii pe un traseu ca acesta: Parcul de cultură şi odihnă Herăstrău — Podul Băneasa (placa comemorativă a luptelor împotriva fascismului) — Muzeul de artă populară românească „Dr. Minovici" — Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". De asemenea, este indicat traseul: Calea Griviţei — Uzinele „Griviţa Roşie" — Parcul de cultură „N. Bălcescu" — Circul de stat — Cartierul Floreasca, cel care, pornind de la Parcul Libertăţii, trece pe la Centrul de documentare tehnică, pe la Stadionul „23 August", Uzinele „23 August" şi cartierul Căţelu ori cel care, pornind de la Palatul pionierilor duce la Fabrica de mase plastice, la noul cartier al Gării de Nord, la Monumentul ostaşilor sovietici, la Muzeul de Istorie a Partidului.

În împrejurimile oraşului Bucureşti copiii se pot deplasa pe ruta Oltenita (Şantierul naval), Greaca (Staţiunea hortiviticolă), Popeşti Leordeni (G.A.S. şi Fabrica de anvelope „Danubiana"). Iată şi un alt traseu interesant: Giurgiu (Podul Prieteniei, portul fluvial, plimbare cu vaporul pe Dunăre) — Călugăreni (monumentul istoric) — Comuna 30 Decembrie (G.A.S.) — Jilava (Combinatul de cauciuc, Bumbăcăria română).

O excursie deosebit de frumoasă pe o durată mai lungă poate fi aceasta: Bucureşti — Ploieşti — Cîmpina (Muzeul memorial Nicolae Grigorescu) — Doftana (închisoarea muzeu) — Sinaia (castelul Peleş, Poiana Stînii) — Ploieşti — Bucureşti. Foarte atractive pot fi şi excursiile cu următoarele itinerarii: Bucureşti — Ploieşti — Braşov (Uzinele de tractoare) — Rîşnov (cetatea) — Bran (castelul) — Dîmbovicioara (cheile şi peştera) — Rucăr — Cîmpulung — Piteşti — Bucureşti, ori Bucureşti — Medgidia (Fabrica de ciment) — Tulcea (muzeul raional, monumentul, Fabrica de conserve, cartierele noi) — Sulina (cherhanaua) — Tulcea — Constanţa (muzeul şi gara) — Litoralul (Mamaia, Agigea, Eforie Nord, Eforie Sud) — Mangalia (muzeul arheologic) — Constanţa — Bucureşti.

Aceste trasee pot fi parcurse în una, două sau mai multe zile, în funcţie de lungimea lor şi de posibilităţile de deplasare.

Am dat doar cîteva sugestii de trasee, dar cîte încă nu se pot stabili, deosebit de interesante, dacă ne gîndim la privelîştile frumoase pe care le întîlnim în ţara noastră, la numeroasele locuri care amintesc de drumul glorios de luptă al partidului, la construcţiile şi şantierele noi.

Întotdeauna cînd organizăm excursiile să căutăm să alegem ceea ce este mai reprezentativ, mai sugestiv, mai folositor, ceea ce slujeşte mai bine la ilustrarea şi consolidarea celor învăţate în şcoală.

MIRCEA MIHĂILESCU
profesor, cercul de turism de pe lîngă Palatul pionierilor, Bucureşti

Cartea – tovarăş bun în zilele vacanţei

Se ştie că una din îndatoririle de frunte ale oricărui educator este şi aceea de a sădi în sufletele celor mici dragostea pentru literatură în care oricine poate găsi atîtea pilde înalte de comportare, de înţelegere a vieţii, atîtea surse nesecate de învăţăminte. De mic trebuie să-l obişnuim pe cetăţeanul de mîine cu lectura cărţilor, să-l învăţăm să le preţuiască.

Dar pentru a ajunge să le formăm copiilor obişnuinţa cititului, este nevoie să nu înceteze o clipă eforturile noastre de a le dezvolta interesul pentru carte, dorinţa de a fi mereu în tovărăşia ei. Profesori, părinţi sau bibliotecari — cu toţii trebuie să acţionăm continuu pentru a îndruma pe copii spre carte. Să-i facem să-i vadă frumuseţile, să-i înţeleagă comorile de nepreţuit, să-şi însuşească arta de a o gusta.

Mai ales profesorii de literatură şi diriginţii se ocupă în cursul anului şcolar de îndrumarea lecturii elevilor. Dar peste vară, în cursul vacanţei?

Firească, încheierea anului şcolar nu poate să însemneze începutul unei pauze în munca pentru orientarea elevilor în lumea cărţilor, pentru dirijarea lecturii lor. De aceea, pe lîngă indicaţiile de lectură pe care le dau la ultimele ore de curs, în vacanţă ori de cîte ori am prilejul să-i întîlnesc pe elevii mei, îi întreb ce citesc, ce le-a plăcut mai mult şi cum apreciază cutare sau cutare problemă abordată în cărţile citite.

Este foarte important să nu ne limităm însă la aceasta, ci să arătăm copiilor ce cărţi interesante ar mai putea găsi în bibliotecă şi în librării. Pentru a le trezi interesul este bine ca, recomandîndu-le aceste cărţi, să le arătăm sumar şi ceva din problematica pe care o tratează ele, să le cerem să fie atenţi la modul cum sînt rezolvate conflictele. Toate acestea — spuneam — foarte sumar, abia sugerate, enunţate, atît cît să le trezim curiozitatea. Altfel, obţinem efectul contrar: interesul copiilor pentru cartea indicată scade, deoarece cunoaşte prea multe din conţinutul ei. Se mai cere ca noi înşine să trecem cît mai des prin librării şi neapărat să ne informăm asupra cărţilor destinate celor mici aflate în biblioteca şcolii, în bibliotecile din oraş sau din comună, pentru a fi siguri că toate cărţile spre care îi îndrumăm pe copii pot să fie procurate.

În ultima şedinţă pe care o am cu părinţii înainte de vacanţă, le atrag atenţia şi asupra necesităţii de a supraveghea lectura elevilor în etapa care urmează, arătîndu-le că zilele vacanţei trebuie folosite pentru joc şi zburdălnicii, dar şi pentru citit. Îndrumarea noastră va fi şi mai folositoare dacă le vom arăta şi cam ce cărţi este bine să citească copiii, cît timp să dedice lecturii, în care perioade ale zilei, cum să se procedeze cu cei care exagerează, citind de dimineaţă pînă seara şi uneori chiar noaptea, sau cu cei care nu vor să pună mîna pe o carte.

În frontul comun ce trebuie să existe pentru dezvoltarea interesului faţă de carte la elevii noştri, are un rol foarte important şi biblioteca. În general, bibliotecarii se arată bucuroşi să atragă un număr cît mai mare de cititori. Mulţi din ei indică elevilor cărţile care li se par lor mai interesante, manifestînd dorinţa de a-i ajuta să se oprească la cartea cea mai potrivită pentru ei. Profesorul de literatură sau diriginte nu poate să ignoreze aportul bibliotecarului, ci dimpotrivă, să se bizuie pe el.

Încă înainte de începerea vacanţei îmi rezerv timp pentru a discuta la bibliotecă despre cele ce trebuie făcute peste vară în îndrumarea lecturii elevilor. Dar nu este de ajuns ca profesorii să-şi limiteze activitatea aceasta pregătitoare pentru vacanţă doar la legătura cu bibliotecarul şcolii. În orele pe care le rezervăm pentru această treabă este util să mergem şi pe la biblioteca raională, la biblioteca casei de cultură în vederea discutării problemelor legate de îndrumarea atentă a lecturii elevilor în cursul verii.

Cît despre cadrele didactice care lucrează în tabere, socotesc că legătura cu biblioteca taberei, îndrumarea copiilor spre aceasta, este una din obligaţiile lor de frunte. Este bine, mai ales, ca profesorul de literatură să pună la îndemîna bibliotecarului o listă de cărţi, pe vîrste, indicate a fi citite de copii. Astfel îi vom ajuta în muncă şi vom preveni greşelile pe care le fac cîteodată unii bibliotecari care pun în mîna copiilor şi cărţi ce nu sînt pentru ei.

De ce elemente se cere să ţinem seama atunci cînd alcătuim o asemenea listă de cărţi? De interesele copiilor de la o anumită vîrstă, de gradul lor de dezvoltare psihică şi intelectuală, de gusturile şi preferinţele fiecăruia din ei. Noi, profesorii, ne cunoaştem mai bine elevii decît personalul bibliotecii. Doar am lucrat zi de zi şi chiar an de an cu ei. Cu atît mai folositoare vor fi sugestiile noastre, ajutorul nostru.

Acum, în zilele încheierii anului şcolar, să înscriem în planul nostru şi asigurarea în cursul verii a continuităţii muncii cu cartea în rîndurile şcolarilor. Să nu uităm că vacanţa, pe care o dorim cît mai frumoasă pentru copiii noştri, va fi şi mai plină de farmec şi bogăţie în tovărăşia eroilor din cărţi. Să nu uităm că interesul pentru lectură se formează printr-un exerciţiu continuu şi printr-o îndrumare atentă.

Prof. I. PETRESCU

Lucrări practice de electrotehnică în laboratorul de fizică al Institutului pedagogic de 3 ani din Constanța.

Sprijin candidaților la examenele de grade

În curînd, numeroși învățători se vor prezenta la examenele pentru obținerea gradelor didactice.

Pregătirea pentru examenele de grad duce — după cum arată rezultatele obținute pînă în prezent de cele cca 20.000 de cadre didactice care au fost cuprinse în această formă de perfecționare — la o creștere calitativă continuă a procesului instructiv-educativ. Pentru ca această pregătire să fie cît mai temeinică și mai rodnică, institutele de perfecționare se preocupă îndeaproape, sub îndrumarea Ministerului Învățămîntului, de sprijinirea sistematică a candidaților.

Una dintre formele cele mai eficiente ale acestui sprijin o constituie consultațiile colective și individuale. Urmărind să asigure desfășurarea lor în condiții cît mai bune, I.P.C.D. București a adus din timp la cunoștința candidaților tematica și data consultațiilor, determinînd astfel o largă participare la ele a tuturor celor interesați. În cadrul consultațiilor au fost dezbătute probleme actuale ale procesului instructiv-educativ, s-a realizat un rodnic schimb de experiență, au fost organizate interesante lucrări practice. Prin aceasta ele au constituit un ajutor efectiv dat cadrelor didactice atît în vederea pregătirii lor pentru examene cît și în vederea elaborării lucrărilor metodico-științifice. Întrucît unii candidați nu pot participa la consultațiile colective, deoarece locul lor de muncă se află la o distanță mare de centrul raional, s-au dat și consultații individuale în scris. De asemenea, în sprijinul acestor candidați s-au publicat în presa de specialitate îndrumări privind elaborarea lucrărilor metodico-științifice.

Un ajutor important au primit candidații și cu prilejul inspecțiilor speciale. Inspectorii metodiști i-au îndrumat în mod concret, arătîndu-le cum își pot îmbunătăți predarea și activitatea de educare comunistă a elevilor. În vederea creșterii eficienței inspecțiilor speciale, institutul a organizat, pentru inspectorii metodiști din regiunile pendinte de I.P.C.D.-București, inspecții demonstrative. Acestea au prilejuit un larg schimb de experiență între organele de îndrumare și control în ceea ce privește folosirea celor mai adecvate metode pentru ca inspecțiile speciale să se desfășoare cu obiectivitate, cu exigență, în spirit constructiv. De pildă, cu prilejul inspecției demonstrative organizate în regiunea București, în aprilie a.c., inspectorii metodiști au discutat probleme privind necesitatea eșalonării pe un întreg an școlar a inspecțiilor speciale, a unei analize mai temeinice, multilaterale a activității candidaților, pentru a se asigura o apreciere justă a calității muncii desfășurate de ei.

Ajutorul cel mai larg îl primesc învățătorii și profesorii înscriși la examenele de grade cu prilejul cursurilor de vară, în cadrul cărora se organizează lecții, consultații și lucrări practice care le dau posibilitatea să-și clarifice și să adîncească cele mai importante probleme din programă.

Examenele pentru acordarea gradelor didactice, ca formă principală de perfecționare a învățătorilor și profesorilor, și-au dovedit din plin eficacitatea în practică prin ridicarea nivelului calității muncii celor care au obținut aceste grade. De pildă, tov. Ion Drăgoi, profesor de științe naturale la o școală medie din regiunea Dobrogea, și-a îmbunătățit simțitor munca legînd-o mai strîns de practică. El a organizat în școală un cabinet de specialitate cuprinzînd un colț al naturii vii, preparate în formol, insectare, ierbare, colecții de minerale și roci necesare în predarea zoologiei, botanicii, anatomiei, geologiei. De asemenea, a confecționat cu elevii numeroase planșe după modelul celor prezentate la cursul de pregătire. Tov. S. Mora, profesoară de fizică la Școala medie nr. 15 din București, a construit o serie de aparate și dispozitive, dintre care unele au fost premiate la concursul de material didactic organizat de Ministerul Învățămîntului.

Pregătirea examenelor pentru obținerea gradelor didactice a dus și la îmbunătățirea muncii de cercetare a cadrelor didactice. Astfel, numeroși învățători, profesori și inspectori au elaborat lucrări metodico-științifice valoroase și interesante. Așa sînt, de pildă, lucrările „Legarea teoriei de practică la lecțiile de fizică" de prof. Aurelia Nicolau de la Școala medie nr. 17 „Matei Basarab" din București, „Măsuri pentru îmbunătățirea exprimării scrise a elevilor" de tov. Ion Dudă, inspector la secția de învățămînt a regiunii Dobrogea și altele.

Pentru lărgirea sprijinului acordat candidaților la examenele de grade, I.P.C.D.-București își propune o serie de măsuri menite să îmbunătățească necontenit calitatea consultațiilor, a lecțiilor și seminariilor etc. Bunăoară, constatîndu-se că unele cadre didactice nu cunosc suficient metodele cercetării științifice și ale elaborării lucrărilor metodico-științifice, s-a hotărît ca la cursurile din vară să se organizeze consultații și în legătură cu această problemă. În vederea unei eficacități cît mai mari a consultațiilor date la cursurile de pregătire, se va cere cursanților să-și formuleze întrebările din timp, așa încît lectorii să le poată grupa și sistematiza, să poată da răspunsuri cît mai clare și mai complete.

Traducînd în viață prevederile Hotărîrii partidului și guvernului cu privire la acordarea gradelor în învățămînt, contribuim la ridicarea nivelului ideologic, politic și profesional al cadrelor didactice și, prin aceasta, la continua creștere a calității procesului instructiv-educativ în școlile patriei noastre.

C. POPESCU și P. ALTERESCU
I.P.C.D. — București

Din experiența cercurilor pedagogice ale educatoarelor

Ținînd seama de rolul important pe care îl au cercurile pedagogice în îndrumarea pedagogică, în popularizarea experienței înaintate și în perfecționarea continuă a nivelului profesional al cadrelor didactice, colectivele cercurilor pedagogice ale educatoarelor din regiunile Cluj, Crișana și Maramureș, pendinte de I.P.C.D.-Cluj, s-au străduit să facă din această formă a activității metodice un mijloc eficient de ridicare a calității muncii educative în instituțiile preșcolare. Ca rezultat al străduinței lor, ca și al îndrumărilor primite din partea organelor de învățămînt și a I.P.C.D.-Cluj, numeroase cercuri pedagogice se pot mîndri, la sfîrșitul acestui an școlar, cu rezultate demne de laudă. Amintim, printre ele, cercurile pedagogice ale educatoarelor din orașele Cluj, Baia Mare, Satu Mare, Oradea, Ocna-Mureșului etc., care au desfășurat o activitate metodică variată, bogată în conținut, legată strîns de cerințele concrete ale muncii cu copiii preșcolari.

Încă de la începutul anului școlar cercurile pedagogice s-au preocupat să asigure o planificare judicioasă a muncii lor, care să permită studierea sistematică a unor probleme pedagogice și dezbaterea lor eficientă în ședințele de cerc. Pentru fiecare ședință s-a prevăzut expunerea unui referat menit să elucideze unele probleme de specialitate care interesau majoritatea educatoarelor, desfășurarea unei activități practice cu o tematică legată de problemele abordate în referat, discuții pe marginea acestora și, în unele cazuri, și recenzii asupra unor lucrări recent apărute din domeniul pedagogiei și psihologiei preșcolare. La cercul din Cluj, de pildă, s-a prezentat într-una din ședințe un referat privind însușirea număratului și socotitului de către copiii preșcolari, urmat de desfășurarea cu copiii a unui joc didactic pentru numărat și socotit. În altă ședință educatoarele au ascultat un referat despre formarea trăsăturilor pozitive de caracter la copiii preșcolari și o recenzie asupra lucrării „Educația morală în grădinițele de copii" și au asistat la o activitate practică — un joc de mișcare. Teme bine alese, care au suscitat interesul educatoarelor s-au prevăzut și în planurile cercurilor pedagogice ale educatoarelor din Turda, Ocna-Mureșului, Oradea, Satu-Mare, Baia Mare etc.

Majoritatea cercurilor s-au preocupat să asigure un nivel ridicat referatelor, activităților practice și discuțiilor. În acest scop educatoarele ce urmau să prezinte referate au fost ajutate să studieze în prealabil materialul bibliografic, ca și experiența practică, să generalizeze și să interpreteze științific faptele studiate. Datorită acestui ajutor, unele referate cum au fost „Însușirea număratului și socotitului de către copiii preșcolari" (M. Potra), „Educarea dragostei pentru popor și pentru conducătorii săi" (M. Stoicovici) și altele au ajuns să se ridice la nivelul unui început de cercetare științifică. Asemenea referate au contribuit prin conținutul lor, prin modul de rezolvare a problemelor, la înarmarea educatoarelor în vederea ridicării calitative a muncii pe care o desfășoară. Pe marginea lor s-au purtat discuții însuflețite, care au permis realizarea unui larg schimb de experiență. La obținerea acestor rezultate a contribuit mult și faptul că I.P.C.D.-Cluj a acordat un sprijin nemijlocit elaborării unor referate, dînd îndrumări privitoare la redactarea lor. Procedeul dovedindu-se eficient, va trebui aplicat pe scară mai largă în viitor.

O atenție deosebită s-a acordat, de asemenea, pregătirii și desfășurării activităților practice. Au fost pline de învățăminte pentru educatoare o serie de activități ca, de pildă, jocul didactic „Porumbeii pe scară", jocul de mișcare „Vînătorul, iepurii și ciinele" convorbirea cu tema „Animalele sălbatice" etc., organizate în cadrul cercului pedagogic al educatoarelor din Cluj. Eficiența acestora se datorește în bună parte îndrumării atente pe care au asigurat-o responsabilele de cercuri, ajutate de secția de învățămînt și de I.P.C.D. Responsabilele au căutat ca activitățile practice să răspundă în cea mai mare măsură problemelor concrete ridicate de munca în instituțiile preșcolare. De pildă, în legătură cu jocurile didactice s-au lămurit probleme privitoare la momentul și procedeele de subliniere a acțiunilor și regulilor jocului, la îmbinarea celor două laturi ale acestuia — didactic-instructivă și educativă — la asigurarea respectării elementelor jocului, la procedeele ce trebuie folosite în jocurile de mișcare pentru a valorifica la maximum caracterul lor educativ etc. În legătură cu convorbirile pentru asigurarea sistematizării și consolidării cunoștințelor copiilor s-au lămurit o serie de probleme privind procedeele ce trebuie folosite pentru a le da o formă atractivă, din care să fie înlăturată monotonia. În legătură cu povestirile s-au popularizat unele procedee menite să trezească și să dezvolte la copii sentimentul de dragoste față de eroii clasei muncitoare.

Trebuie menționate de asemenea unele propuneri ale responsabilelor de cercuri, menite să îmbunătățească munca acestora. Bunăoară, în urma propunerii prof. Elvira Chircev, care face parte din colectivul ce conduce munca cercului pedagogic din Cluj, s-a hotărît ca membrele acestui colectiv să dea îndrumări în legătură cu desfășurarea activităților practice numai după ce le-au organizat în prealabil personal la grupa cu care lucrează, pentru a cunoaște mai bine problemele ridicate de activitățile respective și soluțiile ce se impun. Aplicarea acestei propuneri a dat rezultate dintre cele mai bune.

Trebuie spus însă că în unele cercuri — e drept, puține la număr — munca nu se duce încă la un nivel mulțumitor. Cu toate că I.P.C.D.-Cluj a pus la dispoziția tuturor cercurilor, încă la începutul anului școlar, un plan tematic orientativ menit să le ajute în selectarea problemelor, unele cercuri au ales, pentru a fi dezbătute în ședințe, teme foarte generale de psihologie preșcolară, pe care le-au abordat într-un mod abstract, teme care puteau fi discutate și rezolvate local, chiar în instituțiile preșcolare sau teme care își aveau rostul în cadrul ședințelor sindicale (de exemplu, „Aportul femeii în opera de construire a socialismului"). Au fost neglijate în același timp, o serie de probleme legate nemijlocit de munca în învățămîntul preșcolar.

De asemenea, dacă în majoritatea cercurilor pedagogice s-a acordat toată grija realizării unității dintre teorie și practică, problemele abordate în referate fiind exemplificate prin activități practice cu copiii, într-o serie de cazuri, din dorința de a se prezenta cît mai multe referate, unele din acestea n-au mai fost urmate de exemplificări. De pildă, la una din ședințe s-au prezentat două referate — unul despre aplicarea programei privind educația muzicală și altul despre mijloacele de călire ale organismului copilului preșcolar — dar numai primul din ele a fost urmat de o activitate practică. În alt caz s-au prezentat referate despre sarcinile ce revin educatoarelor care lucrează după amiază și despre aplicarea programei de desen, activitatea practică referindu-se însă numai la tema a doua. Acest stil de muncă, pe lîngă faptul că a dus la supraîncărcarea ședințelor de lucru, a împiedicat tratarea adîncită a problemelor de specialitate și a limitat realizarea schimbului de experiență.

Alături de referate elaborate cu grijă, bogate în fapte semnificative, s-au prezentat în unele cercuri și referate redactate superficial, în care au fost doar reluate anumite paragrafe din materialul bibliografic. De asemenea, s-au străduit o serie de lipsuri în conținutul activităților practice prezentate în cadrul unor cercuri pedagogice. Aceste lipsuri s-au datorat faptului că pentru prezentarea referatelor sau pentru conducerea activităților practice au fost alese cadre insuficient pregătite, uneori chiar absolvente abia ieșite de pe băncile școlii, care își alcătuiau în general planuri bune, dar nu izbuteau să le realizeze.

Discuțiile suscitate de referate și de activitățile practice au fost în general vii, prilejuind schimbul de idei și contribuind la răspîndirea experienței înaintate. În unele locuri însă au participat activ la discuții mereu aceleași educatoare, restul rămînînd inactive. Sînt și o serie de cercuri unde discuțiile au fost sărace, anemice, lipsite de conținut, unde s-au făcut afirmații fără motivare științifică, unde problemele didactice n-au fost legate de aspectele concrete ale procesului de învățămînt și nu s-a subliniat eficacitatea metodelor și procedeelor folosite. Pentru înlăturarea acestor lipsuri va trebui să se acorde mai multă atenție îndrumării educatoarelor asupra felului cum trebuie analizate referatele, activitățile practice etc. De asemenea, va trebui să li se aducă din timp la cunoștință tematica ședințelor de cerc, deoarece practica a arătat că în felul acesta — educatoarele avînd vreme să se pregătească — discuțiile sînt mai vii, mai bogate.

Lărgindu-și mereu orizontul activității, îmbunătățindu-o necontenit, cercurile pedagogice ale educatoarelor pot aduce o contribuție de seamă la ridicarea calității muncii din grădinițele de copii.

MARIA V. NICOARĂ
lector la I.P.C.D.-Cluj

Pentru profesorii de agricultură

Cercul pedagogic al profesorilor care predau „Agricultura" în comunele ce aparțin orașului Ploiești i-a sprijinit pe membrii săi, în anul școlar ce se încheie acum, să asigure o temeinică pregătire a elevilor lor.

Tematica activității cercului a fost legată strîns de problemele ridicate de îmbinarea teoriei cu practica. Astfel, în cadrul lui s-au prezentat referate cu subiecte ca: „Reflectarea condițiilor locale în lecțiile de agricultură", „Cum asigurăm legătura între predarea cunoștințelor agricole și efectuarea lucrărilor practice", „Confecționarea și folosirea materialului didactic la lecțiile de agricultură" etc.

Pentru a-i ajuta pe profesori în predarea lecțiilor privitoare la mecanizarea agriculturii, cercul pedagogic a organizat la S.M.T. Bărcănești un seminar cu tema „Cele mai noi mașini și unelte agricole folosite în G.A.C.". Cu acest prilej membrii cercului au putut cunoaște mai îndeaproape o serie de mașini moderne folosite astăzi în agricultura noastră socialistă — tractorul universal 27, mașina de semănat porumb 2-SPC-2, mașini de administrat îngrășăminte, combine, mașini de curățat semințe etc.

În activitatea sa cercul pedagogic a primit un sprijin însemnat din partea Consiliului agricol local și a unităților agricole socialiste din comune, ceea ce a determinat obținerea unor rezultate bune în predare și în organizarea lucrărilor practice. Ca urmare a îndrumărilor primite pe această linie, de pildă, cadrele de specialitate de la școlile de 8 ani din comunele Blejoi, Strejnic etc. au putut da o orientare justă elevilor lor în efectuarea muncii practice.

Printre problemele de actualitate dezbătute recent în cerc un loc deosebit l-a ocupat problema bunei organizări a practicii continue a elevilor în agricultură. Datorită acestei preocupări, în toate școlile din comunele aflate în raza orașului Ploiești s-au luat din timp măsuri în vederea practicii continue, alcătuindu-se planuri ce prevăd în amănunțime tematica și modul de organizare a acesteia.

I. O. ANDREESCU
șeful secției de învățămînt a orașului Ploiești

Pregătiri pentru „Ziua învățătorului"

Se apropie sărbătoarea de 30 iunie, închinată în semn de înaltă prețuire celor ce instruiesc și educă tînăra generație a patriei. Pretutindeni, o dată cu munca intensă cerută de încheierea cu succes a anului școlar, se desfășoară și pregătirile pentru sărbătorirea muncii zecilor de mii de cadre didactice din patria noastră.

Clubul sindicatelor din învățămînt din Capitală intenționează să organizeze în cinstea acestei sărbători a școlii, pe lîngă acțiunile tradiționale, și unele manifestări noi. Bunăoară, cele trei coruri ale clubului — corul copiilor, corul de femei și corul mixt — pregătesc un concert festiv care va avea loc în sala de concerte a Radioteleviziunii și la care vor fi invitate cadrele didactice din Capitală fruntașe în munca profesională și social-culturală. Clubul va organiza de asemenea întîlniri cu scriitorii care au abordat în lucrările lor teme privind viața școlii și a învățătorilor, o expoziție a cărților avînd această tematică, o expoziție de artă plastică la care se vor prezenta lucrările profesorilor membri ai cercului „Ion Andreescu". La rîndul său cenaclul literar „Mihail Sadoveanu" din cadrul clubului a organizat un concurs pentru cele mai bune lucrări literare (versuri și proză) pe teme legate de munca și viața nouă a învățătorilor și profesorilor din patria noastră. În planul de acțiuni al cenaclului figurează de asemenea o seară literară la care se vor citi fragmente din operele scriitorilor noștri clasici referitoare la învățători.

Trebuie să vorbim și despre excursiile pe care le va organiza clubul pentru cadrele didactice și membrii familiilor lor. Una din aceste excursii — de circa 6 zile — are ca obiectiv vizitarea orașelor Brăila, Galați, Tulcea și a Deltei Dunării. O altă excursie îi va duce pe pedagogi în munții Moldovei și se va încheia prin vizitarea marilor centre industriale ridicate în Moldova în anii puterii populare.

Acestea sînt numai cîteva din manifestările inițiate de club în cinstea „Zilei învățătorului". În afara lor se vor mai organiza, fie la club, fie la comitetele sindicatelor raionale de învățămînt, și alte acțiuni care să ofere cadrelor didactice din Capitală prilej de bucurie sărbătorească.

FLORICA CIULEA
directoarea Clubului sindicatelor din învățămînt din Capitală

Îndrumate cu pricepere de profesoară, elevele Școlii medii din Predeal și-au însușit deprinderi trainice de lucru manual

Prima promoție: succes deplin

(Urmare din pag. 1-a)

gonale de diferite dimensiuni etc. Ei au dat dovadă de multă pricepere în pregătirea mașinilor pentru lucru, în luarea celor mai bune măsuri pentru tehnica securității muncii, au depășit adesea norma de timp și au dat lucrări de bună calitate.

Este demn de subliniat faptul că întreprinderile și-au exprimat deplina mulțumire pentru rezultatele obținute de elevi și au propus multora din ei să-i angajeze în producție, cu obligația ca ulterior să-i trimită, pentru completarea studiilor, în învățămîntul superior sau la școlile tehnice de maiștri. Această propunere răspunde proiectelor multor tineri. Bunăoară, absolventa V. Modora și-a exprimat dorința de a lucra, după examenul de maturitate, la întreprinderea „Electroputere", în secția de mașini-unelte. Colegul ei Vasile Victor dorește să se specializeze în ramura textile, iar Călin Andrei în mecanică auto.

Muncitorii pe lîngă care au efectuat elevii practica în producție și-au felicitat călduros „ucenicii", iar aceștia le-au mulțumit emoționați. Mulți, foarte mulți le-au făgăduit că în curînd se vor întîlni din nou, ca tovarăși de muncă.

Toate acestea ne arată că prima promoție de absolvenți care a primit, o dată cu pregătirea de cultură generală, și o instruire practică în producție, a obținut un succes deplin.

***Elevii** Centrului școlar agricol din Bistrița se interesează îndeaproape de problemele de avicultură*

Excursii

Elevii Școlii de 8 ani din comuna Brebu, raionul Cîmpina, se pregătesc să organizeze în vacanța de vară, cu banii economisiți la CEC, excursii la hidrocentrala de la Bicaz și în Delta Dunării.

De remarcat că la această școală, ca urmare a preocupării cadrelor didactice de a educa elevii în spiritul economisirii, toți elevii sînt deținători pe librete de economii CEC.

Bibliografie

A apărut revista NATURA, seria Geografie-Geologie, nr. 3, mai-iunie 1963.

În sumar :

x x x Unele probleme ale chimiei Pămîntului în trecut și prezent.

N. Florea : Legile generale ale răspîndirii solurilor pe glob.

I. Popovici : Aspecte din geografia populației Republicii Cuba.

C. Gheorghiu, A. Florinescu : Seismicitatea și ariile de seismicitate (Cutremure pe teritoriul țării noastre) (II).

I. Preda : Faciesurile liasicului inferior din sectorul NV al Pînzei de Codru.

Gh. Vulpescu : Primele hărți pentru învățămîntul geografic din Moldova.

O. Ivănescu : Prezența lui Elephas primigenius Blum în zona Bucecea.

Gh. Florea : Terenul geografic al Școlii medii din Călărași.

V. Livescu : Itinerarii de excursie în reg. Suceava.

E. Zahan, N. Conț : În excursie prin reg. Galați.

N. Pavel : Excursii și drumeții prin reg. Brașov.

A. Rădoi, El. Antoci, I. Sucitu : Asupra manualelor de geografia R.P.R. pentru cl. VII și XI, ed. 1962.

Pe harta lumii, Recenzii.

CONCURSURI

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII DIN BUCUREȘTI anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

1. Profesor la disciplina teoria mecanismelor, poziția 4 din statul de funcțiuni al catedrei mecanica construcțiilor II.
2. Conferențiar la disciplina mecanică, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei mecanica construcțiilor II.
3. Profesor la disciplina analiză matematică, poziția 3 din statul de funcțiuni al catedrei de matematici II.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată rectoratului Institutului de construcții din București, Bd. Tolbuhin nr. 80, raionul 23 August, însoțită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția în care își au funcția de bază ; memoriu de activitate didactico-științifică ; autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului, înscrierea la concurs. Orice informații suplimentare se pot cere la rectorat.

★

INSTITUTUL AGRONOMIC DIN TIMIȘOARA anunță ocuparea prin concurs a postului de conferențiar la catedra de agricultură generală, disciplina îmbunătățiri funciare, poziția I/3 din statul de funcțiuni.

Doritorii vor înainta, în termen de o lună de la data publicării prezentului anunț, o cerere adresată rectoratului Institutului agronomic din Timișoara, însoțită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității lor profesionale și sociale eliberat de instituția în care își au funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră, dacă funcționează în învățămîntul superior ; certificat de vechime în muncă ; memoriu de activitate didactico-științifică ; autobiografia.

Data concursului se va anunța ulterior.

Informații suplimentare se primesc la rectoratul Institutului, telefon nr. 49—53.

POȘTA redacției

Alexandru Partenie, Suceava

Concediul anual de odihnă al cadrelor didactice poate fi efectuat și în afara vacanțelor școlare, dacă nu a putut fi efectuat din cauza concediului de boală, graviditate, naștere sau îngrijire a copiilor bolnavi mai mici de doi ani. În cazul în care, în timpul efectuării concediului de odihnă, un învățător sau profesor este trimis la tratament balneoclimatic fără a fi primit și concediu medical pentru incapacitate temporară de muncă, el este considerat tot în concediu de odihnă și nu are dreptul la compensarea ulterioară a concediului de odihnă folosit pentru tratament.

Educatoarele de la grădinițele cu orar normal care funcționează în tot cursul anului, inclusiv întreaga perioadă a vacanțelor școlare, educatoarele de la grădinițele sezoniere care funcționează numai vara, conducătorii de cercuri de la casele de pionieri și cadrele didactice degrevate de o parte din activitatea didactică pentru munca cu pionierii au dreptul la o lună de concediu în cursul vacanței de vară, urmînd să-și efectueze restul concediului în cursul anului școlar.

În cazul efectuării concediului de odihnă în afara vacanțelor școlare, durata lui se stabilește în funcție de numărul zilelor lucrătoare din perioada vacanței de vară aferentă anului școlar (1 iulie—31 august) pentru care se efectuează concediul de odihnă.

Cornel Lechințan, comuna Cucerdea, raionul Tîrnăveni.

Elevii din clasele I—VII care nu sînt cuprinși în casele de copii deși îndeplinesc condițiile necesare pot primi bursă dacă se încadrează în plafoanele de venituri stabilite prin dispozițiile în vigoare.

N. Crișan, comuna Sălașul Superior, raionul Hațeg.

Plafoanele de venituri stabilite pentru acordarea burselor se majorează pentru fiecare copil care intră în întreținerea părinților (nu este vorba de copii căsătoriți și de cei care se întrețin independent).

Beniamin Basa, Simeria.

Vi se consideră la stagiul de activitate în învățămînt anii serviți la muzeu, precum și timpul servit în învățămînt înainte de intrarea în facultate. Pentru acordarea gradului definitiv adresați-vă, printr-o cerere, secției de învățămînt.

Deoarece la 1 august 1959 nu aveați 5 ani de stagiu în învățămînt nu vi se poate acorda gradul definitiv fără examen.

Constantin Grigore, comuna Băbeni, raionul Rîmnicu Vîlcea.

Pentru a vă prezenta la examenul de definitivat ca profesor de categoria a II-a trebuie să fiți absolvent al unei facultăți care pregătește cadre didactice.

Laurențiu Cudric, comuna Morteni, raionul Găești.

Dacă la 1 septembrie 1963 veți avea un stagiu de 3 ani în învățămînt vă puteți prezenta la examenul de definitivat în luna iulie a.c.

M. Dosoftei, Mărășești.

Potrivit instrucțiunilor în vigoare, laboranții care funcționează la școlile serale nu au dreptul la sporul atribuit directorilor și cadrelor didactice din școlile respective.

Ion Moldovan, Toplița.

Dacă la 1 august 1959 aveați un stagiu de cel puțin 5 ani în învățămînt și îndeplineați și celelalte condiții stabilite prin hotărîre, puteți fi propus (în urma unei cereri, însoțită de acte adresate secției de învățămînt) pentru acordarea gradului definitiv fără examen.

Claudia Bodea, comuna Șișești, regiunea Maramureș și Petronela Piticaru, comuna Moldovița, regiunea Suceava.

Examenul de stat pentru absolvenții fostelor institute pedagogice de învățători de 2 ani se desfășoară în două sesiuni : 15—27 iunie și 26 august—5 septembrie 1963. Absolvenții cursului fără frecvență de la institutul pedagogic de învățători de 2 ani din Baia Mare se pot prezenta la examenul de stat în sesiunea din iunie sau august la școala pedagogică din Cluj, iar absolvenții secției fără frecvență de la Institutul pedagogic de 2 ani din Bîrlad se pot prezenta în aceleași sesiuni la examenul de stat ce se va desfășura la Complexul școlar din Bîrlad.

M. Angheloiu, Cornel Băraș, Elvira Andronic, Ionică M. Liubov, Vasile Moldoveanu, Nicolae Popa, Margareta Nacu, Maria Durlău, Florea Dobre, Paraschiva Zaharia.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 712 | miercuri 12 iunie 1963 | 12 pagini 25 bani

Pentru o vacanță plăcută, reconfortantă

Anul școlar a luat sfîrșit. Copiii pleacă în vacanță să se joace, să cînte, să zburde, să-și refacă forțele. Zilele minunate ale verii, cu bucuriile lor, îi așteaptă la munte, la mare, pretutindeni pe meleagurile patriei.

Tabere, cluburi pentru copii, puncte turistice și altele vor aduna și vara aceasta mii de copii în variatele activități recreative și reconfortante ce se organizează cu sprijinul direct al cadrelor didactice, al instructorilor de pionieri. Afară, în aer liber, vor cînta copiii cele mai frumoase cîntece, se vor juca, se vor întrece în cele mai pasionante concursuri, vor face sport și vor petrece clipe de neuitat în tovărășia eroilor iubiți din cărți.

Atitudinea educatorului — un lucru foarte important

Voioșia, buna dispoziție trebuie să caracterizeze activitățile de vară. Toate acțiunile care se organizează pentru copii trebuie să aibă un caracter tineresc, să răspundă gusturilor celor mici. Iar ca pedagogi, toți cei trimiși în tabere știu ce le place copiilor, știu să aleagă ceea ce vor gusta ei cu deosebire.

Dar nu este deajuns numai acest lucru, deși el este de o covîrșitoare însemnătate. Foarte important este și ca toți cei ce lucrează cu copiii în cursul vacanței — profesori sau instructori de pionieri — să nu fie oameni morocănoși și veșnic prost dispuși, puși pe ceartă, gata să facă morală, căci asemenea oameni vor influența nefavorabil întreaga atmosferă din colectiv, vor înăbuși elanul și voia bună a copiilor.

Să ne închipuim un educator vesel, binevoitor cu copiii, receptiv la dorințele lor, care cîntă și se joacă cu toată „seriozitatea" împreună cu ei, care le spune glume și le îndreaptă atenția spre tot ce e frumos și care, ca un adevărat prieten mai mare, poate fi văzut tot timpul alături de copii. Cît de bine se vor simți pionierii, școlarii, utemiștii în tovărășia unui asemenea profesor sau instructor de pionieri, cît de mult îl vor respecta, și cu cît drag își vor aduce aminte de el mai tîrziu! Este cu totul nejustificată convingerea unor pedagogi că este bine să stea tot timpul față de copii cu degetul arătător ridicat a mustrare chiar și pentru cele mai mici năzdrăvănii copilărești, că sobrietatea desăvîrșită, atitudinea distantă ar fi condiții de seamă pentru asigurarea prestigiului educatorului, pentru succesul muncii de educație. Este greșită această concepție și profund dăunătoare mai ales acum, în timpul vacanței, cînd avem datoria să-i ajutăm pe copii să se bucure din plin de toate frumusețile ce îi înconjoară, nu să le încrețim frunțile.

Să învețe, dar pe nesimțite

Acum, cu prilejul activităților de vară, se pune desigur accentul pe latura educativă, fără ca aceasta să însemne ignorarea datoriei pe care o avem de a-i ajuta permanent pe copii să afle lucruri noi, să-și îmbogățească volumul cunoștințelor. Vacanța oferă prilejuri multiple pentru aceasta. Bunăoară, se vor organiza excursii pe trasee mai lungi și de o durată mai mare în care, bineînțeles, elevii vor putea vedea și învăța multe lucruri deosebit de prețioase pentru cultura lor generală. Acum, în vacanță, un număr mare de elevi din regiunile muntoase vor cunoaște îndeaproape, cu prilejul ședерii în tabere sau al excursiilor de lungă durată, plantele și animalele din regiunile marine, trecutul istoric al așezărilor de aci, viața oamenilor din trecut și astăzi. Cei din școlile Dobrogei, în schimb, se vor informa mult mai larg decît puteau să o facă în cursul anului despre așezările din Maramureș, să spunem, despre fauna și flora acestei regiuni muntoase. Să nu uităm a folosi aceste prilejuri pentru a-i învăța pe copii lucruri deosebite, pentru a-i face să „vadă" ceea ce este în jurul lor, pentru a le cultiva curiozitatea, dorința de a afla cît mai mult, de a se informa. Ar fi și păcat să trecem cu ochii închiși pe lîngă marea bogăție de cunoștințe pe care le prilejuiește vacanța.

Aceasta nu înseamnă însă ca în cursul excursiilor, al drumețiilor, în timpul petrecut în tabere sau la cluburile pentru copii etc. să începem a ține lecții, a face prelegeri în fața școlarilor. Copiii să învețe în vacanță multe, dar să învețe pe nesimțite. Ajutorul nostru să fie de așa natură încît nici unul din ei să nu simtă intenția noastră de a-i învăța. Vizităm cu ei, de exemplu, Acvariul de la Constanța. Nu există copil care să treacă indiferent pe lîngă exponatele prezentate acolo. Să le atragem atenția la început, ca de obicei, asupra celor ce vor avea de văzut în cursul vizitei și să-i lăsăm să privească fiecare atît cît vrea tot ceea ce oferă Acvariul. La sfîrșit — poate cînd am ajuns în tabără, sau cînd poposim undeva, în drum spre casă — să aducem pe nesimțite vorba despre impresiile pe care elevii le-au cules în timpul vizitei. Se vor întrece în a ne comunica părerile lor. Cît de multe va putea fixa în mintea lor un pedagog priceput, printr-o astfel de conversație „întîmplătoare"!

Vacanța trebuie să însemne reconfortare. De aceea, și atunci cînd dăm copiilor prilejul să învețe, să nu o facem în dauna voioșiei și a destinderii, să nu-i supunem la eforturi intelectuale obositoare.

Toată atenția inițiativei copiilor

Nu este o noutate pentru cei ce lucrează cu școlarii și pionierii că inițiativele acestora trebuie încurajate, că trebuie să-i atragem pe ei înșiși în organizarea vacanței, ceea ce va asigura în bună măsură succesul activităților. Să ascultăm cu seriozitate și cu răbdare propunerile copiilor, să alcătuim programele pe baza consultării lor și să nu le definitivăm pînă nu sîntem convinși că ele cuprind cele mai bune din propunerile pionierilor și școlarilor.

Dar inițiativa copiilor trebuie stimulată nu numai în ce privește propunerea unor activități. Copiii pot să fie atrași într-o participare directă la organizarea excursiilor, la stabilirea itinerariilor, a întrebărilor și a probelor pentru concursuri etc. Aceasta le va face o mare plăcere, îi va mobiliza mai mult decît atunci cînd le dăm totul de-a gata, le va spori încrederea în forțele proprii și, bineînțeles, îi va învăța să se organizeze singuri.

Chiar și propunerile care vin de la noi, și care sînt desigur necesare, trebuie făcute în așa fel încît să pară că aparțin colectivului de copii, că exprimă dorința lui. De altfel, nici nu s-ar putea să nu exprime dorința copiilor manifestări care țin

Continuare în pag. 11).

Un grup de premianți din clasele I—IV de la Școala medie nr. 32 din București

Bucuria succeselor

Școala de 8 ani nr. 166 din Giulești este una din cele mai „tinere" școli ale Capitalei. Deși a împlinit abia doi ani de la inaugurare, a devenit în toamna trecută cea mai mare școală din raionul 16 Februarie. Are 1723 elevi, 45 de clase și aproape 100 de cadre didactice.

Aleile parcului, în mijlocul căruia e plasată școala, au fost inundate acum cîteva zile, cînd clasele I—IV au încheiat anul școlar, de sute de copii veseli și zburdalnici și de și mai mulți vîrstnici grijulii. Fiecare copil a venit la această sărbătoare cu părinții, cu bunicii, cu frații.

Fără să vrei, la un asemenea prilej încerci să reconstitui amintiri legate de sfîrșitul anului școlar de altădată. Le zărești pe fețele părinților și bunicilor, în rămășițele amare ale unor cute care le brăzdează frunțile. Fără să vrei îți amintești că odinioară, pe locul unde se înalță acum Școala nr. 166 (cu 24 săli de clasă, laboratoare, săli de lucru) nu erau decît magherițe igrasioase.

Dar amintirile n-au timp de răgaz: acuș începe serbarea. Dintr-un buchet de margarete, îmbujorat la față și nerăbdător, zîmbește un moldovean sadea în port și limbă. Aflăm că îl cheamă Frise Cristian și este în clasa a II-a. Pînă acum cîteva zile era în clasa I, acum însă...

Aceam să-l revedem curînd pe scenă, întîi ca dansator, apoi încă o dată, ca școlar. La prima apariție pe scenă a recoltat și cele dintîi aplauze ale colegilor, părinților și cadrelor didactice. Ovațiile s-au repetat apoi, la cea de a doua apariție, cînd s-au anunțat rezultatele lui școlare — premiul I — cu toate notele de 10.

Emoția unor asemenea succese au avut-o sute de elevi ai Școlii nr. 166: nouă clase I—IV au încheiat acest an de muncă cu toți elevii promovați.

Sărbătoarea muncii școlare a fost pregătită cu atenție în sute și sute de școli. Au luat parte la ea mii și zeci de mii de elevi, cadre didactice și părinți, neprecupețindu-și nici un efort pentru ca bucuria succeselor să fie cît mai deplină. S-au pregătit coruri, dansuri, recitări, s-au distribuit daruri, cărți pentru vacanță și flori.

Pentru cei mai mici școlari s-a încheiat un an de muncă. Acum, la sfîrșitul lui, ei sînt cu cîțiva centimetri mai înalți decît în prima zi de școală. Dar schimbarea adusă de scurgerea timpului nu privește numai statura lor. Sînt acum mai puternici și mai pricepuți, știu mai multe despre viață și lumea din jur. Și toate acestea mulțumită învățătorilor care i-au ajutat să-și însușească tainele cărților și mulțumită, întîi de toate, grijii partidului, care le pune la dispoziție tot ce este necesar pentru a deveni oameni harnici și înțelepți, multilateral dezvoltați, fii demni ai poporului, ai patriei.

C. R.

În sprijinul orientării profesionale a elevilor

La Școala medie nr. 13 „Mihai Viteazul" din Capitală, munca desfășurată de profesori și diriginți în vederea orientării profesionale a elevilor este larg sprijinită de colectivul care lucrează la biblioteca școlii.

Astfel, acțiunilor de orientare organizate în cursul anului la lecții, în orele de dirigenție, în cadrul practicii în producție, al vizitelor la întreprinderi etc., discuțiilor în legătură cu alegerea viitoarei profesiuni inițiate de organizația U.T.M. și discuțiilor cu părinții în legătură cu orientarea profesională a fiilor lor li s-a adăugat recent o expoziție prezentată de biblioteca școlii.

Această expoziție, intitulată „Ce să fiu?", cuprinde trei secții, care scot în evidență frumusețile unor variate profesii din domeniul industriei, al agriculturii, al științei și culturii. În fiecare secție sînt expuse lucrări ale clasicilor marxism-leninismului, documente de partid și de stat, lucrări literare și articole din presă care îndeamnă pe tinerii absolvenți să lucreze în industria socialistă, să devină constructori pe marile șantiere ale țării, maiștri ai recoltelor bogate, slujitori ai învățămîntului, științei și artei.

Referindu-se la o problemă de mare însemnătate pentru activitatea de viitor a absolvenților expoziția a trezit un interes deosebit în rîndurile acestora, ajutîndu-i efectiv în alegerea unei profesiuni care să răspundă în același timp înclinațiilor lor și necesităților economiei noastre naționale.

IOANA ARSUREANU
Școala medie „Mihai Viteazul" București

Citiți în acest număr la paginile 4—10: Centrele și președinții comisiilor examenului de maturitate

EXAMENE • EXAMENE • EXAMENE

Aspecte caracteristice

Ceea ce se cere să remarcăm în primul rînd în legătură cu examenul de absolvire a clasei a VII-a care a avut loc la Şcoala medie nr. 1 „B. P. Haşdeu" din Buzău este nivelul ridicat de cunoştinţe pe care l-au dovedit cea mai mare parte a elevilor. Jumătate şi, la unele discipline, mai mult de jumătate din numărul elevilor celor două clase a VII-a au obţinut la examen note bune şi foarte bune — adică note între opt şi zece — pe cînd cei notaţi cu note slabe reprezintă un procent aproape infim. În acelaşi timp, analiza răspunsurilor date de elevi la examen arată că, departe de a-şi însuşi în mod mecanic cunoştinţele, ei au pătruns sensul lor şi ştiu să le aplice în practică. Din răspunsurile date la examenul de matematică, de pildă, s-a văzut că elevii au învăţat şi ştiu să efectueze operaţii de calcul cu fracţii algebrice, că şi-au însuşit tehnica rezolvării ecuaţiilor de gradul I, că pot să aplice cunoştinţele teoretice acumulate la diferite lecţii în rezolvarea de probleme cu date şi situaţii noi, deosebite de cele soluţionate în timpul anului. Examenul a arătat că elevii au dobîndit capacitatea de a gîndi matematic şi ştiu să se orienteze în condiţii noi folosind metodele de rezolvare cunoscute, aplicabile la aceste condiţii.

Caracteristică pentru răspunsurile date la matematică, această trăsătură s-a făcut vizibilă şi în cadrul examinării la celelalte obiecte. Aşa, de exemplu, la limba romînă, atunci cînd au avut de analizat o operă literară, elevii au făcut asociaţii şi comparaţii cu alte opere care tratează aceeaşi temă sau au un fond de idei comun. Vorbind despre „Arendaşul romîn" de I. L. Caragiale, de exemplu, ei s-au referit şi la „Socoteala" de Al. Vlahuţă, la „Desculţ" de Z. Stancu sau la ciclul „1907" de T. Arghezi. Vorbind despre lupta comuniştilor în ilegalitate — temă tratată în „Slavă eroilor Doftanei" de Maria Banuş — ei s-au referit şi la poezia „Petre Gheorghe" de Eugen Jebeleanu.

De asemenea, cu prilejul analizelor gramaticale unde, ca şi la problemele de matematică, elevii au fost puşi deseori în faţa unor texte noi, cu situaţii care le-au cerut să observe în mod atent contextul, ei au determinat cu pricepere valoarea sintactică şi caracteristicile morfologice ale fiecărui cuvînt, dovedind cunoaşterea precisă a funcţiilor pe care acestea le îndeplinesc în condiţiile date.

S-a mai văzut, din răspunsurile date de elevi, că ei au învăţat, în general, să-şi organizeze în mod logic expunerea, să relateze cunoştinţele într-o anumită ordine. Tratînd, bunăoară, la examenul de fizică, subiectul „Electricitatea atmosferică", o elevă a început prin a se referi la unele experienţe prin care s-a constatat că şi în natură există fenomene electrice, a arătat că cel care a descoperit aceste fenomene a fost Benjamin Franklin, a enumerat în continuare fenomenele electrice din atmosferă, a explicat cauzele care determină producerea lor şi le-a definit, iar în continuare a vorbit despre efectele acestor fenomene şi despre mijloacele prin care pot fi evitate consecinţele lor negative. Procedînd la fel, cei mai mulţi dintre elevi au pornit, în răspunsurile date la examenul de fizică, de la descrierea unor experienţe, pe baza cărora au stabilit concluzii ştiinţifice în legătură cu fenomenele pe care le aveau de prezentat, iar apoi s-au oprit pe larg asupra utilităţii practice a cunoaşterii fenomenelor respective. Menţionăm, de exemplu, aprecierile făcute cu privire la însemnătatea cunoaşterii condiţiilor de evaporare pentru industrie şi agricultură. Eleva care a avut de răspuns la acest subiect a arătat că aratul solului toamna (ogorîtul) se bazează tocmai pe cunoaşterea legilor evaporării şi că această operaţiune are drept scop micşorarea vitezei de evaporare.

Totodată, majoritatea elevilor au dovedit o bună cunoaştere a realizărilor regimului nostru. După ce au tratat diferite probleme din capitolul „Electricitate", de pildă, ei s-au referit la construirea sistemului energetic naţional şi la perspectivele dezvoltării producţiei de energie electrică prevăzute de cel de al III-lea Congres al P.M.R.

Legarea cunoştinţelor de problemele vieţii, ale practicii construcţiei socialismului în ţara noastră a constituit, de altfel, una din trăsăturile care au caracterizat în primul rînd răspunsurile date de elevii Şcolii medii nr. 1 din Buzău la examenul de absolvire. Bunăoară, vorbind la geografie despre industria siderurgică, elevii au localizat pe hartă centrele din care se extrag minereurile de fier şi mangan necesare fabricării oţelului şi au indicat principalele centre metalurgice — Hunedoara, Reşiţa, Oţelul Roşu, Cîmpia Turzii, Roman. Ei au citat cifre şi procente cu privire la dezvoltarea industriei siderurgice în anii regimului democrat-popular şi la perspectivele ei, referindu-se în mod concret la Combinatul siderurgic ce se construieşte la Galaţi.

Cunoaşterea de către elevi a problemelor realităţii noastre socialiste, posibilitatea lor de a lega cunoştinţele căpătate la lecţii de aceste probleme nu este întîmplătoare. Ea reprezintă rodul preocupării manifestate zi de zi de către profesori. Rezultat al muncii profesorilor este şi capacitatea elevilor de a înţelege ceea ce este esenţial în problemele studiate, faptul că ei şi-au format încă de pe acum bazele concepţiei ştiinţifice despre natură şi societate. De exemplu, un elev care a avut de tratat la examenul de fizică un subiect din capitolul „Căldura", a insistat asupra structurii moleculare a corpurilor şi a subliniat că descoperirea în structura materiei a unor particule atît de infime ca protonii şi electronii dovedeşte clar că lumea este materială. Iar un alt elev, vorbind despre efectele curentului electric, despre transformarea energiei electrice în energie calorică sau chimică, a arătat că în natură nu se creează energie, ci are loc permanent transformarea unei energii în alta.

De pe poziţii asemănătoare au fost tratate şi diversele fenomene şi evenimente sociale la examenul de istorie. Dezvoltînd subiecte ca „Formarea poporului romîn şi a limbii romîne", „Războiul ţărănesc condus de Gheorghe Doja", „Revoluţia burghezo-democratică de la 1848 în Ţările Romîne", „Crearea P.C.R.", „Insurecţia armată de la 23 August 1944", elevii au insistat asupra cauzelor materiale care au determinat fenomenele sociale, au scos în evidenţă raporturile dintre schimbările survenite în relaţiile sociale şi evenimentele istorice pe care acestea le-au determinat.

Acestea sînt cîteva din aspectele prin care s-au caracterizat cea mai mare parte a răspunsurilor date de elevii Şcolii medii nr. 1 din Buzău la examenul de absolvire a clasei a VII-a.

OCTAVIAN BUZESCU

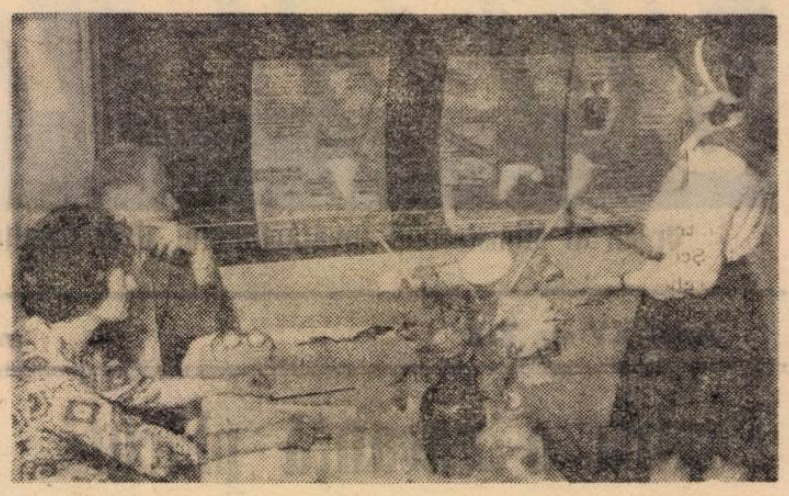

Examenele la geografie în clasa a VII-a de la Şcoala medie nr. 34 din Capitală

Pregătirea viitorilor profesori

Institutul pedagogic de 3 ani din Capitală. Pe coridorul larg şi luminos, studenţii stau îngrămădiţi în faţa unei uşi. După felul cum se ascultă unii pe alţii, repetînd ceva extrem de important şi care nu trebuie uitat cu nici un preţ, după caietele şi cărţile ce se închid şi se deschid necontenit, deşi semnul codificat de pe uşă — S. 7 — nu e cu nimic edificator prin el însuşi, îţi dai prea bine seama de ceea ce se întîmplă aci : examen.

Înăuntru, asistentul, deocamdată singur, verifică dacă totul este pus la punct în catalogul de examen. În curînd examenul începe în prezenţa conf. univ. Ion Moisil. Este examenul de fizică al anului I de la Facultatea de matematică.

Iată-l pe tînărul Chiriac Severin vorbind despre densitatea de sarcină pe suprafaţa unui conductor izolat Dă răspunsuri impecabile, dovedind o stăpînire egală atît a celui mai subtil calcul integral, cît şi a esenţei fenomenului fizic. Se pare că tot atît de bine pregătită este şi colega lui, studenta Drăgan Ana. Avînd de răspuns la subiectul „Puterea în curent alternativ", aceasta începe să acopere tabla cu formule. Dar examinatorul, care îi cunoaşte din timpul anului tendinţa de a învăţa mecanic, simte nevoia de a se convinge dacă şi-a înlăturat această lipsă. De aceea îi pune o întrebare suplimentară : „Cosinusul putînd fi şi negativ, puterea va putea fi deci şi ea negativă. Cum interpretăm acest rezultat din punct de vedere fizic ?" Studenta pare surprinsă. Cu ajutorul examinatorului, însă, reuşeşte să prindă în cele din urmă esenţa răspunsului : receptorul fiind format din condensatori şi bobine, înmagazinează energie, pe care o poate reda ulterior. Întrebată fiind în ce constă importanţa pentru economia naţională a interpretării juste a relaţiei $P = I \cos \varphi$ studenta răspunde bine. Înseamnă că în pregătirea pentru examen s-a străduit să-şi înlăture lipsurile din timpul anului. Din păcate, însă, n-a mers pînă la capăt, după cum o dovedeşte răspunsul slab la următorul subiect — de cea mai strictă actualitate — „Modelul atomic al lui Bohr".

Mai bine pregătiţi, colegii ei de an dau răspunsuri satisfăcătoare în legătură cu cele mai variate probleme de fizică : experienţa lui Tolman, variaţia masei cu viteza, cercetarea stării de polarizare a unei radiaţii monocromatice coerente, consecinţele transformării Lorentz : relativitatea simultaneităţii etc

După cum arată primele rezultate, studenţii din anul I s-au pregătit cu seriozitate, înţelegînd că numai o temeinică însuşire a problemelor acum, în facultate, îi va ajuta să fie profesori buni, care să dea la rîndul lor o bună pregătire elevilor.

Aceeaşi conştiinciozitate îi caracterizează şi pe studenţii facultăţii de filologie. La examenul de istorie a literaturii romîne anul I, ei dau răspunsuri ample şi precise. Tînărul Gheorghe Bălan, de pildă, expune cu competenţa unui specialist în devenire subiectul său : „Ţiganiada". Studentul relevă de la început obiectul satirei lui Ion Budai Deleanu, conţinutul ei de idei, referindu-se apoi la modalitatea artistică folosită de scriitor şi caracterizînd cu pricepere valoarea acesteia. Studentul ştie să aprecieze cu fineţe critica făcută de Budai Deleanu instituţiilor feudale şi să arate locul operei acestuia în istoria literaturii noastre.

O bună cunoaştere a primei perioade din istoria literaturii romîne dovedeşte şi studenta Costache Dumitra, care răspunde cu precizie la primul subiect „Începutul teatrului romînesc". La următorul subiect, „Cîntarea Romîniei", cerîndu-i-se unele precizări cu privire la conţinutul ideologic al poemului, se dovedeşte capabilă să răspundă tuturor exigenţelor examinatorului.

Majoritatea studenţilor vădesc, de altfel, o cunoaştere amănunţită a problemelor de istorie literară. Ei vorbesc cu competenţă despre primele monumente de limbă romînească, despre opera cronicarilor, despre lucrările scriitorilor paşoptişti etc. Uneori însă — de pildă în legătură cu primele monumente de limbă romînească — unii din ei s-au oprit la o simplă enumerare a datelor, fără să facă o analiză adîncită a fenomenului ca atare Cu sprijinul profesorului examinator, tov. C. Boroianu, şi aceste probleme au putut fi lămurite pînă la urmă de studenţi.

În curînd, studenţii anului I al Institutului pedagogic vor încheia prima etapă a pregătirii lor ca viitori profesori. Cei mai mulţi dintre ei se află, după cum o arată examenele, în faţa unui bilanţ rodnic Rezultatele acestui an de muncă vor fi îmbogăţite şi desăvîrşite în anii viitori, aşa ca actualii studenţi să poată intra în şcolile de 8 ani ca profesori cu o temeinică pregătire, capabili să desfăşoare la un nivel ridicat frumoasa muncă de instruire şi educare a tinerei generaţii.

Prof. ŞT. FĂTULESCU

CALIFICATIVE INALTE

Au început examenele ucenicilor din anii I şi II ai şcolilor profesionale, ca şi examenele elevilor din anul I al şcolilor tehnice şi al şcolilor tehnice de maiştri. Pregătite temeinic prin lecţii recapitulative, examenele au evidenţiat, chiar din aceste prime zile, nivelul ridicat de instruire a ucenicilor şi elevilor, cunoaşterea de către ei a procedeelor moderne de producţie şi a legilor ştiinţifice pe care se bazează acestea, temeinicele deprinderi practice de muncă pe care şi le-au însuşit viitorii muncitori, tehnicieni şi maiştri.

La Grupul şcolar „Steagul roşu" din Braşov, problemele teoretice şi lucrările practice date elevilor la examen au fost astfel concepute încît să evidenţieze felul cum şi-a însuşit fiecare ucenic sau elev ceea ce este esenţial în cunoştinţele predate în cursul anului. Astfel, la examenul de tehnologia meseriei pentru strungari anul I s-a acordat multă atenţie cunoştinţelor cu privire la centrarea şi găurirea pieselor la strung, insistîndu-se în special asupra scopului şi formelor găurilor de centrare, asupra metodei de execuţie şi a regimului de lucru la această operaţie, asupra particularităţilor operaţiei de găurire pe strung faţă de găurirea pe maşini de găurit, studiată la cursul de lăcătuşărie generală, ca şi asupra întreţinerii şi utilizării burghielor şi a determinării vitezei de aşchiere la găurirea pe strung. Ucenicii din primele grupe examinate au dovedit cunoaşterea temeinică a acestor probleme, ca şi a măsurilor pentru prevenirea rebuturilor în operaţiile de centrare şi găurire.

Examinînd cunoştinţele şi deprinderile ucenicilor cu privire la strunjirea cilindrică interioară, la adîncirea şi alezarea găurilor, profesorii examinatori au insistat de asemenea asupra unor probleme de bază cum sînt, de pildă, forma cuţitelor pentru strunjirea interioară, alegerea lor în funcţie de forma găuririi şi de felul operaţiei, metodele de strunjire interioară la piesele cu pereţi subţiri şi la piesele cu canale interioare, regimul de lucru pentru strunjirea interioară şi pentru adîncirea şi alezarea găurilor. Ucenicii au dovedit însuşirea aprofundată a acestor cunoştinţe, prezentînd profilul cuţitelor de strung utilizate, reuşind să-l execute corect la polizor şi să efectueze operaţiile respective asupra unor piese caracteristice. Verificarea cunoştinţelor şi deprinderilor însuşite de ucenici cu privire la strunjirea suprafeţelor conice şi a suprafeţelor profilate s-a efectuat în strînsă legătură, cu determinarea conicităţii şi natura dimensiunilor conului, cu metodele de prelucrare a suprafeţelor conice, cu folosirea cuţitelor late şi profilate şi a riglei de copiat. Şi de data aceasta ucenicii au arătat că stăpînesc bine problemele la care li s-a cerut să răspundă şi ştiu să folosească cu pricepere aceste cunoştinţe în producţie.

Accentul principal în examinarea ucenicilor din anul II se pune pe verificarea cît mai largă a cunoştinţelor şi deprinderilor însuşite de ei cu privire la principiile de funcţionare şi mînuire a utilajului modern utilizat în uzină. Ucenicii examinaţi pînă în prezent au dovedit cunoaşterea temeinică a acestor probleme. Ei au vorbit cu precizie, de asemenea despre organizarea specifică în funcţie de fiecare profesie, a locului de muncă, despre efectuarea trasării, tăierii, pilirii şi ajustării metalelor pentru producţia de serie şi de masă etc. Mulţi dintre ei s-au referit pe larg şi cu competenţă, făcînd şi demonstraţii practice, la experienţa înaintată a muncitorilor şi tehnicienilor din uzină, în strînsă legătură cu baza ştiinţifică a executării operaţiilor respective.

În general probele practice de examen ale ucenicilor din anul II au constituit aplicaţii de sinteză ale cunoştinţelor predate la diferite discipline de specialitate. De exemplu, ei au construit subansamble şi piese de tehnicitate ridicată ale motorului de autocamion, începînd cu efectuarea schiţei şi stabilirea procesului tehnologic, trecînd la alegerea materialului şi terminînd cu finisarea. Probele s-au desfăşurat pe baza normelor tehnice utilizate în uzină, la care s-a aplicat corectivul corespunzător etapei de pregătire a elevilor. Deşi examinatorii au fost deosebit de exigenţi în privinţa calităţii lucrărilor, majoritatea ucenicilor au primit note bune şi foarte bune.

Profesorii examinatori, ca şi specialiştii din uzină — ingineri, şefi de secţii şi tehnicieni — sînt unanimi în a aprecia că examenele evidenţiază o bună pregătire a ucenicilor.

AL. C.

Activităţile practice continue

În atelierele unei întreprinderi textile

Au trecut trei ani de cînd elevele Şcolii medii nr. 1 din Sfîntu Gheorghe îşi desfăşoară practica în atelierele de ţesătorie ale întreprinderii „Gheorghe Doja" din localitate. Acum, în perioada practicii continue, un număr însemnat de eleve ale claselor a IX-a şi a X-a continuă, în condiţii deosebit de favorabile aprofundării cunoştinţelor tehnice şi deprinderilor practice de muncă, activitatea în atelierele de ţesătorie.

Valorificîndu-se experienţa acumulată în cursul practicii efectuate în anii precedenţi şi pornindu-se de la cunoştinţele şi deprinderile predate în timpul acestui an şcolar, activitatea în cele două săptămîni a fost planificată astfel încît să creeze toate posibilităţile pentru ca elevele să poată urmări pe întregul parcurs procesul tehnologic de realizare a principalelor produse ale întreprinderii.

Prima zi a practicii a fost rezervată, ca pretutindeni, instructajului de protecţie a muncii, completării şi semnării fişelor de tehnică a securităţii muncii. Întrucît pe parcursul pregătirii lor practice din cursul anului şcolar elevele au fost instruite asupra măsurilor specifice de protecţie a muncii prevăzute în fiecare atelier de producţie al întreprinderii „Gh. Doja", desfăşurarea instructajului de protecţia muncii efectuat la începutul practicii continue a căpătat forma unor discuţii de verificare a cunoştinţelor, cu demonstraţii practice la fiecare loc de muncă. Discuţiile şi demonstraţiile efectuate simultan au arătat că majoritatea elevelor cunosc elemente'e periculoase ale unui război de ţesut — transmisiile prin curele sau angrenaj de la motorul electric, roţile şi arborii, suveica în mişcare, căsuţele schimbătoare de suveici, furculiţa, greutăţile de frînare a sulului de urzeală etc. De asemenea, elevele au dovedit cunoaşterea apărătorilor cu care sînt dotate războaiele, respectiv grătarele de îngrădire a curelei de transmisie şi a roţilor de transmisie, planşele din strună de la ambele capete ale vatalei etc.

O atenţie deosebită au acordat responsabilul cu protecţia muncii din întreprindere şi profesorii care răspund de îndrumarea şi controlul practicii cunoaşterii temeinice de către eleve a măsurilor de tehnică a securităţii instalaţiilor electrice. Ei le-au atras încă o dată atenţia că în nici un caz nu trebuie să intervină la tablourile electrice sau la reţea ci, dacă constată vreo defecţiune, să anunţe pe maistrul secţiei sau să cheme pe electricianul de întreţinere.

O dată cu încheierea instructajului de protecţia şi tehnica securităţii muncii, „textilistele" Şcolii medii din Sfîntu Gheorghe îşi vor începe efectiv activitatea practică. Primind toate explicaţiile de la inginerii şi tehnicienii întreprinderii, ele vor porni să parcurgă întregul proces tehnologic de realizare a produselor. Pentru ca lucrările să fie cît mai interesante pentru eleve, s-a prevăzut antrenarea acestora în executarea celor mai noi sortimente ale întreprinderii.

În zilele care urmează, de pildă, ele vor asista la prima etapă a naşterii noilor produse — proiectarea lor în atelierul de creaţie a modelelor. Vor vedea apoi felul cum se elaborează procesul tehnologic pe faze şi operaţii şi vor trece mai departe, în ateliere, să lucreze direct, alături de textiliste, primele mii de metri din noul produs. După aceea îşi vor continua practica în laboratorul întreprinderii, unde vor observa încercările mecanice şi chimice la care este supus produsul, vor vedea cum se stabilesc soluţiile de tratare astfel încît acesta să devină neşifonabil, cum se aleg şi se dozează culorile În sfîrşit, în atelierul de imprimare, elevele vor asista la finisarea noului produs.

Observaţiile elevelor asupra procesului tehnologic se vor îmbina strîns cu observaţiile lor asupra aplicării în producţie, în construcţia şi funcţionarea maşinilor de ţesut, a unor principii şi legi ştiinţifice din fizică studiate în timpul anului.

Sprijinite de cadrele didactice, de muncitorii, inginerii şi tehnicienii întreprinderii „Gheorghe Doja", elevele Şcolii medii nr. 1 din Sfîntu Gheorghe sînt ferm hotărîte să realizeze pe deplin importantele obiective ale practicii continue.

M. IONESCU

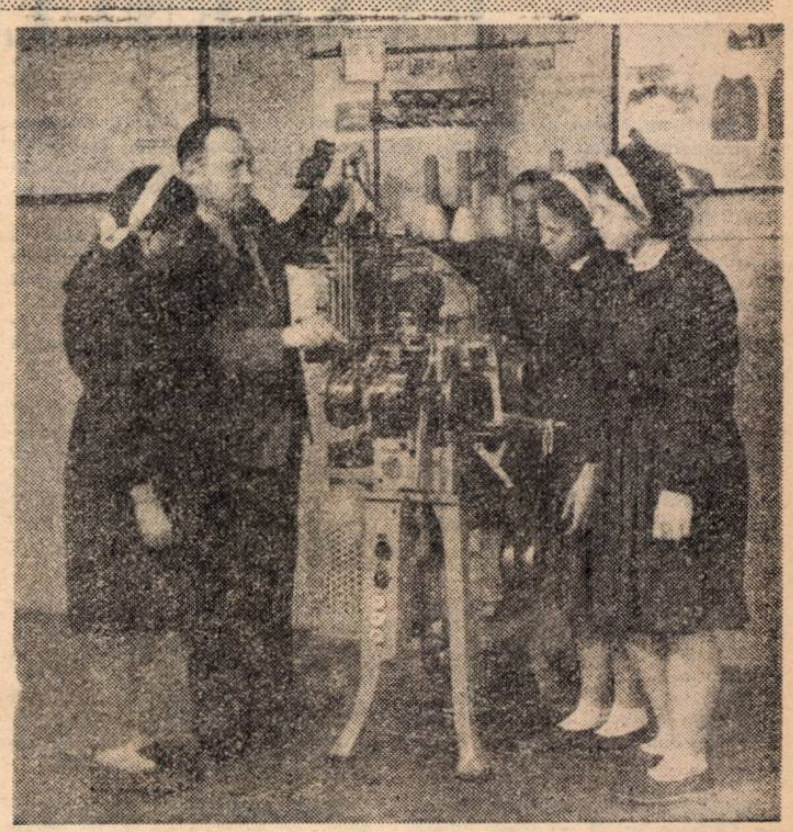

În timpul unei ore de practică la F.R.B. Bucureşti elevii primesc explicaţii asupra maşinii circulare de ciorapi cu doi cilindri

Primele zile de muncă pe ogoare

Elevii claselor a V-a şi a VI-a ale şcolilor de 8 ani din mediul sătesc şi-au început în aceste zile practica continuă în agricultură. Pe ogoarele gospodăriilor colective din întreaga ţară pot fi văzuţi lucrînd cu spor mii şi mii de elevi care, îndrumaţi de profesorii lor, participă cu însufleţire la muncile agricole. Lucrînd alături de colectivişti, ei au prilejul să-şi consolideze priceperile şi deprinderile practice agricole, ca şi cunoştinţele de agricultură pe care se bazează acestea, să cunoască metodele agrotehnice noi aplicate în cultura mare, să observe mecanismul de funcţionare a maşinilor agricole — într-un cuvînt, să-şi lărgească sfera cunoştinţelor şi deprinderilor de muncă în agricultură, să depună o activitate utilă şi interesantă care-i leagă tot mai strîns de viaţa gospodăriilor agricole colective.

I-am întîlnit pe elevii Şcolii de 8 ani din comuna Tămădău, raionul Lehliu, în primele zile de practică pe terenul gospodăriei colective „1 Mai" din comună. Însoţiţi de profesorii Alexandru Ionescu şi Cornel Picu, îndrumaţi îndeaproape de specialişti din gospodărie, lucrau în lanul de cereale şi în grădina de legume a gospodăriei, efectuînd, prin rotaţie, operaţiuni ca plivitul buruienilor din cîmpul de cereale, depistarea şi combaterea gîndacului de Colorado, irigatul şi legatul roşiilor, prăşitul şi buchetatul sfeclei de zahăr, recoltatul salatei etc. Aceste lucrări le-au dat prilejul să-şi completeze cunoştinţele referitoare la caracterele botanice şi la stadiile de dezvoltare a cerealelor, la biologia şi metodele de combatere a gîndacului de Colorado — unul din principalii duşmani ai culturilor de cartofi — să cunoască în amănunţime o serie de lucrări specifice sectorului legumicol în vederea obţinerii unor producţii sporite de legume.

Îndrumaţi cu grijă şi atenţie de profesori, de specialiştii din gospodărie şi colectivişti, elevii Şcolii de 8 ani din Tămădău s-au încadrat încă din prima zi de practică în ritmul muncii agricole din campania de vară, dovedind interes şi pricepere în efectuarea lucrărilor.

Şi elevii Şcolii de 8 ani din Fundulea, regiunea Bucureşti, participă cu elan în aceste zile, în cadrul gospodăriei colective „Gh. Doja" din comună, la o serie de lucrări agricole, indicate de calendarul lucrărilor de vară. Conduşi de profesoara de agricultură Dorica Doicin şi ajutaţi de tehnicienii gospodăriei colective, ei îşi dezvoltă deprinderile practice de muncă în sectorul de cultură a plantelor tehnice — participînd la plivitul inului şi al sfeclei de zahăr — şi în sectorul plantelor furajere — lucrînd la recoltatul lucernei. Elevii depun un deosebit interes pentru însuşirea corectă a lucrărilor şi pentru cunoaşterea caracterelor şi agrotehnicii plantelor respective, discută cu pricepere, sub îndrumarea profesoarei, despre timpul optim de efectuare a unor lucrări agricole, despre condiţiile de dezvoltare a plantelor tehnice sau despre metodele agrotehnice aplicate în cultura acestor plante.

În sectorul legumicol al gospodăricl „Nikos Beloiannis" din Brăneşti i-am întîlnit pe elevii claselor a V-a ai Şcolii de 8 ani din comună în momentul cînd terminaseră lucrarea de recoltare a mazărei şi se pregăteau să participe, împărţiţi pe grupe, la recoltarea lucernei, la secăritul grîului pe lotul semincer, sau la colectatul frunzelor de dud şi îngrijirea viermilor de mătase Urmărind cu atenţie demonstraţia şi explicaţiile colectiviştilor, elevii acestei şcoli se străduiesc să-şi însuşească cît mai corect tehnica de lucru. Interesul lor pentru cunoaşterea temeinică a problemelor de agrotehnică se dovedeşte şi prin lămuririle pe care le cer asupra lucrărilor de întreţinere a plantelor de la semănat şi pînă la recoltat — stadiu în care le-au găsit ei în cîmp. Astfel, primind date referitoare la întregul proces de creştere şi dezvoltare a plantelor de cultură, deşi participă la o ultimă operaţiune — recoltatul — elevii o pot lega strîns de ansamblul lucrărilor agrotehnice specifice plantei pe care o recoltează.

Primele zile de practică agricolă pe terenurile marilor unităţi agricole socialiste dovedesc interesul mereu crescînd al elevilor din şcolile săteşti pentru munca în agricultură, ca şi buna pregătire pe care le-o dau în această direcţie profesorii de specialitate.

C. DEMETRESCU

CORESPONDENŢII NE TRANSMIT

Elevii clasei a VIII-a a Şcolii medii nr. 2 din Buzău îşi desfăşoară activitatea practică continuă în sălile de lucrări practice. Sub îndrumarea profesorilor de discipline realist-practice şi a instructorilor, ei efectuează lucrările prevăzute în planul alcătuit în acest scop de comisia metodică de specialitate, plan care cuprinde în special aparate demonstrative pentru fizică, machete în stare de funcţionare etc.

În felul acesta lucrările din cadrul practicii continue vor contribui atît la întărirea cunoştinţelor şi deprinderilor practice ale elevilor, cît şi la îmbogăţirea materialelor cu care este înzestrat laboratorul de fizică al şcolii, ceea ce va permite efectuarea mai largă a lucrărilor frontale.

N. RADU

★

Muncitorii, inginerii şi tehnicienii şantierelor navale din Giurgiu i-au întîmpinat sărbătoreşte pe elevii Şcolii medii din localitate cînd aceştia şi-au început activitatea practică continuă în atelierele mecanice şi de maşini-unelte.

Pe unii dintre aceşti elevi muncitorii îi cunosc încă de anul trecut, cu unii au făcut cunoştinţă în acest an Pe cei mai mulţi dintre ei i-au îndrăgit pentru seriozitatea pe care o dovedesc în timpul muncii, pentru dorinţa lor nestărmurită de a învăţa lucruri noi, de a-şi aduce contribuţia la activitatea desfăşurată de către constructorii de nave.

Profitînd de condiţiile prielnice pe care le oferă continuitatea muncii în cele două săptămîni ale practicii de la sfîrşitul anului şcolar, elevii vor putea să-şi însuşească temeinic, sub îndrumarea celor mai pricepuţi muncitori şi specialişti, tainele pasionantei meserii de constructori ai navelor zvelte care vor străbate, sub pavilion romînesc, fluvii, mări şi oceane.

C. BARON

★

La F.R.B. vor lucra în aceste săptămîni, alături de muncitori, şi elevele Şcolii medii nr. 13 din Capitală. Profesorii de tehnologie şi instructorii de practică au alcătuit, în strînsă legătură cu specialiştii întreprinderii, un program bogat de activitate menit să consolideze cunoştinţele însuşite la obiectele de cultură generală, să arate sfera de aplicare în producţie a acestor cunoştinţe şi să le formeze elevelor temeinice deprinderi de muncă. La rîndul lor, muncitoare fruntaşe în producţie ca Ioana Vişan, Ana Şerbănuţ, Elena Secuiu, Ştefania Nicolae, Vasilica Boşneagu etc. — sînt gata oricînd să le ajute pe eleve în efectuarea sarcinilor de producţie, continuînd acţiunea începută în timpul practicii din cursul anului şcolar.

Astfel s-au creat toate condiţiile ca munca din aceste două săptămîni să dea rezultate cît mai bune. În legătură cu aceasta, inginerul Valeriu Rusanovschi, directorul întreprinderii, spunea : „Sînt sigur că acum, în timpul practicii continue, eleve ca Doina Pop, Ioana Tuculescu, Georgeta Ion, Anca Radacovici şi multe altele, care au arătat încă din timpul anului că pot realiza cu succes sarcini de producţie, vor putea să dovedească într-o măsură şi mai largă deprinderile profesionale pe care şi le-au însuşit, să-şi lărgească orizontul tehnic".

inspector C. BANGU

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE MATURITATE

Printr-un Ordin al ministrului Învăţământului s-au stabilit centrele şi preşedinţii comisiilor pentru examenele de maturitate de la şcolile medii de cultură generală şi de la şcolile medii de artă, precum şi pentru examenele de stat de la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare din sesiunea iunie 1963.

Examenele încep în toată ţara în ziua de 15 iunie 1963, orele 9 dimineaţa, cu proba scrisă la limba şi literatura română. În vederea pregătirii lucrărilor examenului, preşedinţii comisiilor se vor prezenta la centrele la care au fost numiţi în dimineaţa zilei de 14 iunie a. c.

Se menţionează mai jos centrele unde vor funcţiona comisiile, şcolile care vor prezenta candidaţi la fiecare centru, precum şi preşedinţii comisiilor.

ORAŞUL BUCUREŞTI

Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" (curs de zi). Preşedinte **Nicolau Aurel,** prof. univ., Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sudan Gabriel,** prof. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" — Comisia nr. 3 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" şi Şcoala medie nr. 24 „V. Alecsandri" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pop Mihai,** prof. univ., filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 4 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sakini Victor,** conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 5 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iosifescu Silvian,** prof. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 „I. Neculce" — Comisia nr. 6 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 „I. Neculce" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Botez St. Mihai,** prof. univ., matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" — Comisia nr. 7 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" (curs de zi). Preşedinte **Condrea Sergiu,** prof. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" — Comisia nr. 8 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" (curs de zi). Preşedinte **Dragomir Virgil,** conf. univ., matematici, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" — Comisia nr. 9 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dinescu Maria** lector, matematici I.P.C.D. — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu — Comisia nr. 10 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Antonescu-Ciocirlie Tatiana,** lector univ. istorie, Institutul pedagogic de 3 ani — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 11 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Postelnicu T. Paul,** prof. univ., matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 12 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu", Şcoala medie nr. 35 (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţiile serale ale şcolilor medii nr. 28 şi 32. Preşedinte **Cogălniceanu Sergiu,** conf. univ., chimie, Institutul agronomic „N. Bălcescu" — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" — Comisia nr. 13 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Păcuraru Dumitru,** lector univ., filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 „I. Pintilie" — Comisia nr. 14 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Codreanu Maria,** prof. fizică-chimie, Şcoala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 15 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Armeanu Virgil,** prof. univ., chimie, I.S.E. „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 16 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" (curs de zi). Preşedinte **Bădescu L. Radu,** prof. univ., matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 17 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală a Şcolii medii nr. 7. Preşedinte **Apostolescu Maria,** conf. ştiinţe naturale, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 8 „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 18 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 „Emil Racoviţă" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ursu Gheorghe,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 10 „Zoia Kosmodemianskaia" — Comisia nr. 19 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 10 „Zoia Kosmodemianskaia" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pop Simona,** conf. univ. matematici, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" — Comisia nr. 20 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală a Şcolii medii nr. 11. Preşedinte **Bojin Alexandru,** prof. limba română, directorul Şcolii medii nr. 38.

Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" — Comisia nr. 21 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 10 şi Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Façon Nina,** prof. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 12 — Comisia nr. 22 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 12 (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală de pe lîngă Şcoala medie nr. 12. Preşedinte **Pîrvu Aurel,** prof. univ. fizică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 12 — Comisia nr. 23 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 12 şi Şcoala medie nr. 34 „C. A. Rosetti" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mierlea Gheorghe,** prof. limba română, directorul Şcolii medii nr. 7, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 13 „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 24 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 13 „M. Viteazul" şi Şcoala medie nr. 29 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Antonescu Constantin,** prof. univ. şt. naturale, Universitatea — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 13 „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 25 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 13 „M. Viteazul" şi Şcoala medie nr. 14 cu limba de predare greacă (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Marinescu Himu Maria,** lector univ. limba greacă, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 13 „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 26 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 13 „M. Viteazul" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Gheorghe** prof. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 13 „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 27 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la secţiile serale ale şcolilor medii nr. 8, 13, 15, 29 şi 38 (restanţieri). Preşedinte **Petre Victor,** prof. limba română, directorul Şcolii medii nr. 20 „Gh. Şincai".

Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" — Comisia nr. 28 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" (curs de zi). Preşedinte **Pascu Mihai,** conf. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" — Comisia nr. 29 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Maria,** prof. geografie, directoarea Şcolii pedagogice Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" — Comisia nr. 30 — secţie mixtă, cu limba de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 şi Şcoala medie nr. 9 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dobroiu Eugen,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" — Comisia nr. 31 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Grigorescu Victor,** lector univ. matematici, I.M.F. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" — Comisia nr. 32 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" (curs de zi). Preşedinte **Miu Ion,** conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" — Comisia nr. 33 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Vasile,** lector univ., pedagogie, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" — Comisia nr. 34 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" (curs de zi). Preşedinte **Stancu Elena,** conf. univ. chimie, Institutul agronomic „N. Bălcescu", Bucureşti.

Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" — Comisia nr. 35 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Constantin,** lector univ. geografie, I.S.E., „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 19 „I. Creangă" — Comisia nr. 36 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 19 „I. Creangă" (curs de zi). Preşedinte **Mihăilă Nicolae,** conf. univ. matematici, I.S.E. „V. I. Lenin", Bucureşti.

Şcoala medie nr. 19 „I. Creangă" — Comisia nr. 37 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 19 „I. Creangă" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ion Constantin,** prof. univ. fizică, Institutul agronomic „N. Bălcescu", Bucureşti.

Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" — Comisia nr. 38 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai", (curs de zi). Preşedinte **Constantinescu Victor,** conf. univ. matematici, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" — Comisia nr. 39 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vianu Elena,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" — Comisia nr. 40 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţiile serale ale şcolilor medii nr. 8 şi 20. Preşedinte **Petricu Constantin,** prof. şt. naturale, directorul Şcolii medii nr. 37, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 21 — Comisia nr. 41 — secţie mixtă, cu limbile de predare germană şi română. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 21 şi Şcoala medie nr. 31 (curs de zi). Preşedinte **Colbert Bruno,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22, „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 42 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (curs de zi). Preşedinte **Mihai Gavrilă,** conf. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22, „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 43 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (curs de zi). Preşedinte **Ivanov Igor,** conf. univ. chimie, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22, „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 44 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (curs de zi). Preşedinte **Moruzi Constanţa,** conf. univ. şt. naturale, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22, „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 45 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" şi Şcoala medie nr. 36 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Trifu Alexandru,** prof. univ. pedagogie, Conservatorul „Ciprian Porumbescu", Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 46 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la secţia serală de pe lîngă Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (restanţieri). Preşedinte **Iordan Marioara,** prof. matematici, directoarea şcolii medii nr. 39 Bucureşti.

Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 47 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" (curs de zi). Preşedinte **Atanasiu Virgil,** conf. fizică, I.P.C.D.-Bucureşti.

Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 48 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Drăgulescu Constantin,** conf. filologie, I.P.C.D.-Bucureşti.

Şcoala medie nr. 25 — Comisia nr. 49 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 25 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu Dora,** lector univ. matematici, I.S.E. „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 50 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" (curs de zi). Preşedinte **Antonescu Sabin,** lector univ. ştiinţe sociale, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 51 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţiile serale ale şcolilor medii nr. 16 şi 26. Preşedinte **Bender Constantin,** conf. pedagogie I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 27 — Comisia nr. 52 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 27 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pacoste Cornel** şef de lucrări matematică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 27 — Comisia nr. 53 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 27 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Boldan Emil,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 28 „Dr. P. Groza" — Comisia nr. 54 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 28 „Dr. P. Groza" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu Petre,** conf. univ. matematici, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 28 „Dr. P. Groza" — Comisia nr. 55 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 28 „Dr. P. Groza" şi Şcoala medie nr. 32 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasilescu Toma** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 29 — Comisia nr. 56 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 29. Preşedinte **Bogdan Tucicov Ana,** lector univ. filozofie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 30 — Comisia nr. 57 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 30 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Costea Mihai,** prof. şt. sociale, directorul Şcolii medii nr. 13 „Mihai Viteazul" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 32 — Comisia nr. 58 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 32 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Matei Ion,** lector univ. matematici, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 34 „C. A. Rosetti" — Comisia nr. 59 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 34 „C. A. Rosetti" (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală de pe lîngă Şcoala medie nr. 34. Preşedinte **Bărbălat Ion,** conf. univ. matematici, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 36 — Comisia nr. 60 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie nr. 36 (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală de pe lîngă Şcoala medie nr. 36. Preşedinte **Feit Ion,** conf. univ. fizică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 37 — Comisia nr. 61 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 37 (curs de zi). Preşedinte **Stancu Emil,** prof. pedagogie, directorul Şcolii medii nr. 17 „Matei Basarab" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 38 — Comisia nr. 62 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 38 (curs de zi). Preşedinte **Teodorescu Georgeta,** şef de lucrări fizică, Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 39 — Comisia nr. 63 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 39 (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţiile serale ale şcolilor medii nr. 17 şi 39. Preşedinte **Cristu Jana,** prof. latină, directoarea Şcolii medii nr. 10 „Zoia Kosmodemianskaia" Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 64 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie serală de cultură generală (restanţieri). Preşedinte **Bărbulescu Nicolae,** conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie de muzică nr. 1 — Comisia nr. 65 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie de muzică nr. 1 şi Şcoala de arte plastice (curs de zi). Preşedinte **Nica Iulian,** lector univ. pedagogie, Conservatorul „Ciprian Porumbescu" Bucureşti.

(Continuare în pag. 5)

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. 4).

Grupul şcolar M. I. — Comisia nr. 66 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Grupul şcolar M. I. (curs de zi). Preşedinte **Gruia Leon,** conferenţiar matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

ORAŞ CONSTANŢA

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs de zi). Preşedinte **Dobrescu Purice Lucia,** conf. univ. matematică, Institutul de petrol gaze şi geologie, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 2 Constanţa (curs de zi). Preşedinte **Toth Emeric** conf. univ. matematici. Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 3 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Constanţa (curs de zi). Preşedinte **Flexi Sofia,** lector univ. matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 4 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Constanţa, Şcoala medie Eforie Sud şi Şcoala medie Mangalia (curs de zi). Preşedinte **Tirnoveanu Mircea,** conf. univ. matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 5 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3, Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala tehnică specială nr. 17 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Negoiu Ion,** lector univ. istorie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 6 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, 2 şi 3 Constanţa şi Şcoala medie Eforie Sud (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dron Virgil,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

REGIUNEA ARGEŞ

Şcoala medie nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tănăsescu Aurelian,** conf. univ. matematică, Institutul de arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piteşti (curs de zi). Preşedinte **Dragnea Ovidiu,** conf. univ. fizică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 3 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr.1 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolaescu Nicolae,** prof. pedagogie, directorul Şcolii medii nr. 2 C. Lung Muscel.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 4 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Piteşti (curs de zi). Preşedinte **Stăncioiu Ion** conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 5 — secţia umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Piteşti şi de la Şcoala medie din Topoloveni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Caroni Cecilia** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 6 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Piteşti şi de la Şcoala medie Topoloveni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Micu Dumitru (Chiş),** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 7 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ceauşescu Ion,** prof. geografie, directorul Şcolii medii nr. 1 Rm. Vilcea.

Şcoala medie nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 8 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Piteşti şi de la Şcoala medie Costeşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Luca Constantin** şef de lucrări chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 9 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chelărescu Gheorghe** prof. şt. naturale, directorul Şcolii medii Drăgăşani.

Şcoala medie nr. 1 Cimpulung — Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cimpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Arginteanu Constantin,** lector univ. matematici I.S.E. „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Cimpulung — Comisia nr. 11 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cimpulung şi Şcoala tehnică nr. 13 Cimpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pascaru Ion** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Cimpulung — Comisia nr. 12 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cimpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Păunescu Marin,** prof. pedagogie-psihologie, director adjunct Şcoala medie nr. 1 din Piteşti.

Şcoala medie Găeşti — Comisia nr. 13 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Găeşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Todor Ioan,** prof. univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie Curtea de Argeş — Comisia nr. 14 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie C. de Argeş (curs de zi). Preşedinte **Berceanu Ion** conf. univ. ştiinţe sociale, Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie Curtea de Argeş — Comisia nr. 15 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie C. de Argeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioniţă Gheorghe,** lector univ. chimie, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Slatina — Comisia nr. 16 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Slatina (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Dumitru,** conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Slatina — Comisia nr. 17 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Slatina şi Şcoala medie Drăgăneşti-Olt (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Riureanu Ovidiu,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea — Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Slavic Desdemona,** prof. geografie, directoare adjunctă Şcoala medie nr. 2 Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea — Comisia nr. 19 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Rm. Vilcea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pleşu Vasile** prof. geografie, directorul Şcolii medii nr. 1 Cîmpulung Muscel.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea — Comisia nr. 20 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tache T. Voicu,** şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea — Comisia nr. 21 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea şi Şcoala medie Băbeni (curs de zi). Preşedinte **Ciofu Angela,** şef de lucrări chimie, Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie Drăgăşani — Comisia nr. 22 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Drăgăşani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cristescu Alexandru,** lector univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie Horezu — Comisia nr. 23 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Horezu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dinu Ion,** prof. limba română, directorul Şcolii medii nr. 3 Piteşti.

REGIUNEA BACĂU

Şcoala medie nr. 1 Bacău — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău (curs de zi şi restanţirei). Preşedinte **Ciobanu Constantin,** conf univ. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Bacău — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău şi Şcoala medie Buhuşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Carp Maria,** şef de lucrări chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Bacău — Comisia nr. 3 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cozma Vasile,** conf. univ. economie politică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 4 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Linde Cristian,** conf. univ. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 5 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rusu Ilie Gheorghe,** lector univ. fizică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 6 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Carpov Maria,** lector univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Tg. Ocna — Comisia nr. 7 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Ocna (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Petre,** prof. istorie, directorul Şcolii medii nr. 1 Bacău.

Şcoala medie Moineşti — Comisia nr. 8 — secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Moineşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vlad C-tin,** prof. limba română, directorul Şcolii medii nr. 4 Bacău.

Şcoala medie Comăneşti — Comisia nr. 9 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Comăneşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Goldhagen Enric,** lector univ. matematică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Oneşti — Comisia nr. 10 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oneşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Husar Alexandru,** lector univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ — Comisia nr. 11 — secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hîrjoabă Ion,** şef de lucrări geografie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 P. Neamţ — Comisia nr. 12 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 P. Neamţ (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zota Alexandru,** prof. matematică, directorul Şcolii medii Tg. Ocna.

Şcoala medie Bicaz — Comisia nr. 13 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bicaz şi Şcoala medie Borca (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Solomon Libertina,** lector univ. ştiinţe naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie Tg. Neamţ — Comisia nr. 14 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Neamţ (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Leonte Liviu,** lector univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul mixt Roman — Comisia nr. 15 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la liceul Roman (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sandulovici Radu,** lector univ. fizică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul mixt Roman — Comisia nr. 16 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Topală Napoleon,** şef de lucrări şt. naturale, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Adjud — Comisia nr. 17 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Adjud şi Şcoala medie Podul Turcului (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Acrişmăriţei Nicolae,** prof. şt. naturale, directorul Şcolii medii nr. 1 P. Neamţ.

REGIUNEA BANAT

Şcoala medie nr. 1 Caransebeş — Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Caransebeş şi Şcoala medie Oţelul Roşu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ostrogovich George,** prof. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Caransebeş — Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Caransebeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Kimmel Eugen,** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie Ciacova — Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie din Ciacova, Şcoala medie din Gătaia şi Şcoala medie din Deta (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Achim Dragomir,** lector univ. matematici, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Lipova — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Lipova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Maria,** lector univ. matematici, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie Oraviţa — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oraviţa şi Şcoala medie Anina (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Brîndeu Liviu,** şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie Oraviţa — Comisia nr. 6 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oraviţa şi de la Şcoala medie Bozovici (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vlad Elena,** prof. limba română, directoarea Şcolii medii nr. 2 Caransebeş.

Şcoala medie Orşova — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Orşova şi de la Şcoala medie Moldova Nouă (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Drecin,** lector univ. matematici, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Sînnicolaul Mare — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sînnicolaul Mare şi Şcoala medie nr. 1 Pecica (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maria Bica,** lector univ. matematică, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Jimbolia — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie Jimbolia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stuiber Francisc,** prof. matematici, directorul Şcolii medii nr. 1 Caransebeş.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bălan Trandafir,** prof. matematici, directorul Şcolii medii nr. 1 Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tiberiu Toro,** lector univ. fizică, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 12, secţie reală, cu limba de predare romînă şi slovacă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Arad şi Şcoala medie Nădlac (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Adamik Pavel,** prof. istorie, directorul Şcolii medii Nădlac.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gropşianu Zeno,** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sablici Duşan,** prof. limba romînă, directorul liceului nr. 1 Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 15, secţie mixtă cu limba de predare maghiară Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs de zi). Preşedinte **Gocoman Palma,** lector. univ. istorie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 16, secţie reală, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad, de la Şcoala medie nr. 2 Pecica şi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs de zi si restanţieri). Preşedinte **Berinde Gheorghe,** prof. ştiinţe sociale, director adjunct la Liceul nr. 1 Lugoj.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Lugoj, Liceul nr. 1 Lugoj şi Şcoala medie Făget (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Braşovan Ioan,** prof. matematici, director adjunct la Şcoala medie nr. 2 Arad.

Şcoala medie nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Lugoj, Liceul nr. 1 Lugoj, Şcoala medie Nădrag şi Şcoala medie Buziaş, (curs de zi si restanţieri). Preşedinte **Gora Victoria,** prof. limba franceză, directoarea Şcolii medii nr. 3 Timişoara.

Liceul Reşiţa — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul mixt Reşiţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petre Murariu,** conf. univ. matematici, Universitatea Timişoara.

Liceul mixt Reşiţa — Comisia nr. 20, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul mixt Reşiţa şi Şcoala medie Bocşa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Toma Ioan,** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 3 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Drăgulescu Coriolan,** prof. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 22, secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rehon Iosif,** prof. chimie, directorul Şcolii medii nr. 3 Arad.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 23, secţie mixtă, limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Timişoara, Şcoala medie Lipova şi Şcoala medie nr. 4 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Reichel Iosif,** prof. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

(Continuare în pag. 61).

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. 5).

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Timişoara şi Şcoala medie Lugoj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gh. Th. Gheorghiu,** prof. univ. matematici, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 25 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Timişoara (curs de zi). Preşedinte **Nanu Ioan,** prof. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 26 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 3 şi nr. 1 Timişoara (curs de zi). Preşedinte **Popeangă Vasile,** prof. pedagogie, directorul Şcolii medii nr. 5 Arad.

Şcoala medie nr. 4 Timişoara — Comisia nr. 27, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 şi Şcoala medie de muzică Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sauciuc Leon,** prof. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 28, secţie reală, limbile de predare română şi sîrbă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 şi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Jifcovici Mirco,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 29, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Timişoara şi Liceul nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cruescu Aurel,** prof. pedagogie, directorul Şcolii medii Făget.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs de zi). Preşedinte **Silaş Gheorghe,** prof. univ. matematici, Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 31, secţie mixtă, limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara, Liceul nr. 1 Lugoj şi Şcoala medie Jimbolia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dick Iosif,** prof. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

REGIUNEA BRAŞOV

Şcoala medie nr. 1 Făgăraş — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Făgăraş şi Şcoala medie oraş Victoria (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Savii Gheorghe,** conf. univ. fizică, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Făgăraş — Comisia nr. 2, secţia umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Făgăraş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Fanache Maria,** prof. limba romînă, directoarea Şcolii medii nr. 2 Sibiu.

Şcoala medie nr. 2 Făgăraş — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Făgăraş şi Şcoala medie Agnita (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Racotă Tuliu,** prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 2 Sighişoara.

Şcoala medie Blaj — Comisia nr. 4, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Blaj şi Şcoala medie Mediaş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Roman Ion,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sighişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Encinger Hans,** prof. matematici, directorul Şcolii medii nr. 4 Sibiu.

Şcoala medie nr. 2 Sighişoara — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sighişoara, Şcoala medie Dumbrăveni şi Şcoala medie Rupea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Soneriu Ion,** şef de lucrări geografie, Institutul pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie Mediaş — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Mediaş (curs de zi). Preşedinte **Oneţiu Lia,** prof. matematică, directoare adjunctă la Şcoala medie nr. 3 Sibiu.

Şcoala medie Mediaş — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Mediaş şi Blaj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Precup Niculae,** conf. univ. şt. naturale, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 Sibiu şi Cisnădie (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Galea Alexandru,** prof. matematică, directorul Şcolii medii nr. 2 Făgăraş.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 10, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sibiu (curs de zi). Preşedinte **Stoica Maria,** şef de lucrări şt. naturale, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Sibiu — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sibiu şi Şcoala medie Sălişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Morariu Iuliu,** prof. univ. şt. naturale, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs de zi). Preşedinte **Coşereanu Ion,** prof. univ. fizică, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefani Dora,** şef de lucrări chimie, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 14, secţia umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Sibiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Piru Alexandru,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stihi Emil Eugen,** prof. univ. matematici, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 16 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov. Preşedinte **Rusu Aurel,** prof. univ. matematici, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 3 Braşov — Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Raica Laurean,** prof. pedagogie-filozofie, directorul Şcolii medii Blaj.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Diculescu Leon,** conf. univ. matematici, Institutul de arhitectură Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 19, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, 4 şi nr. 5 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alterescu Pavel,** lector pedagogie I.P.C.D.-Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Drăgulănescu Aurel,** conf. univ. matematici, Institutul politehnic Braşov.

Şcoala medie Codlea — or. Braşov — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Codlea şi Şcoala medie Rişnov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Boleanţu Lazăr,** conf. univ. fizică, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie Predeal — or. Braşov — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Predeal, Şcoala medie Săcele şi Şcoala medie nr. 1 Sf. Gheorghe (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Centea Ovidiu,** conf. univ. fizică, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie Tg. Secuesc — Comisia nr. 23, secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Secuiesc şi Şcoala medie Covasna (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Fodor Ecaterina,** lector univ. ştiinţe sociale, Universitatea „Babeş Bolyai"-Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 24, secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Sf. Gheorghe şi Şcoala medie Baraolt (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vary Clara,** prof. matematici, inspector oraşul Braşov.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 25, secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov, Şcoala medie nr. 3 Sibiu şi Şcoala medie Săcele (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Schechter Ervin,** lector univ. matematici, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 26, secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Sf. Gheorghe (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Kiss Ludovic,** prof. limba latină, directorul Şcolii medii Tg. Secuesc.

Şcoala medie nr. 5 or. Braşov — Comisia nr. 27, secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov şi Şcoala medie Tg. Secuesc (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tempfli Maria,** prof. geografie, directoare adjunctă la Şcoala medie din Tg. Secuesc.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 28, secţie reală, limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov, Şcoala medie nr. 2 Sighişoara şi Şcoala medie Agnita (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Schimdt Herman,** prof. istorie, director adjunct la Şcoala medie nr. 1 Sibiu.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 29, secţie umanistă, limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov, Şcoala medie nr. 2 Sighişoara, regiunea Braşov şi Şcoala medie Bistriţa, regiunea Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Klocs Andrei,** prof. limba germană, director adjunct la Şcoala medie Mediaş.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 30, secţie reală, limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1, Şcoala medie nr. 2 Sibiu şi Şcoala medie Mediaş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Abramovici Rudolf,** lector univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Sibiu — Comisia nr. 31, secţie umanistă, limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sibiu, Şcoala medie Mediaş şi Şcoala pedagogică Sibiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Răducanu Sevilla Tomoşoiu,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Şcoala medie Alexandria — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Alexandria şi Zimnicea (curs de zi). Preşedinte **Comănescu Maria,** lector univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Alexandria — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Alexandria, Zimnicea şi Drăgăneşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Munteanu George,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Brăneşti — Comisia nr. 3, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Brăneşti şi Snagov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sonea Gavril,** lector univ. economie politică, I.S.E. „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi). Preşedinte **Boiangiu Dumitru,** şef de lucrări matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Buhuşi Paul,** şef de lucrări matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Păun Octav,** lector univ. limba romînă, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Feteşti — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Feteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vlad Matei,** lector univ. istorie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi). Preşedinte **Gheorghiu Constanţa,** conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iliescu Emilia,** şef de lucrări şt. naturale, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Oltenita — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oltenita (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constantinescu Gheorghe,** lector univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Răcari — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Răcari (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Druc Emilia,** prof. chimie, directoare adjunctă Şcoala medie Călăraşi.

Şcoala medie Roşiorii de Vede — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Roşiorii de Vede (curs de zi). Preşedinte **Naumescu Mircea,** conf. univ. fizică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie Roşiorii de Vede — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Roşiorii de Vede şi Şcoala medie Videle (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Miulescu Vasile,** prof. matematici, director adjunct la Şcoala medie Alexandria.

Şcoala medie Slobozia — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Slobozia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Matei Constantin,** prof. istorie, directorul Şcolii medii Urziceni.

Şcoala medie Titu — Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Titu şi Bolintin Vale (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Niculescu Constantin,** lector univ. geografie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Tr. Măgurele — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tr. Măgurele (curs de zi). Preşedinte **Boiangiu Ana,** şef de lucrări fizică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Tr. Măgurele — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tr. Măgurele (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Angelescu Dumitru,** prof. matematici, directorul Şcolii medii Videle.

Şcoala medie Tr. Măgurele — Comisia nr. 18, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tr. Măgurele (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bichman Eliza,** lector istorie, I.P.C.D.-Bucureşti.

Şcoala medie Urziceni — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Urziceni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Brîncuş Grigore,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

REGIUNEA CLUJ

Şcoala medie „A. Iancu"-Aiud — Comisia nr. 1 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Iancu"-Aiud şi Şcoala medie Ocna Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bitan Ştefan,** lector univ. filologie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Bethlen Gabor"-Aiud — Comisia nr. 2 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Bethlen Gabor"-Aiud şi Şcoala „M. Viteazul" Turda (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte, **Nagy Ladislau,** conf. univ. fizică, Institutul politehnic Cluj.

Şcoala medie Bistriţa — Comisia nr. 3 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bistriţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte, **Benea Mircea,** şef de lucrări chimie, Institutul politehnic Cluj.

Şcoala medie Bistriţa — Comisia nr. 4 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bistriţa şi Şcoala medie Beclean (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Trandafoiu Nicolae,** lector univ. şt. sociale, I.M.F. Cluj.

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Abrud — Comisia nr. 5 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Baia de Arieş şi Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Abrud (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tărnău Eugen,** prof. matematică, directorul Şcolii medii „Gh. Barîţiu" Cluj.

Şcoala medie Dej — Comisia nr. 6 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Dej (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ilieş Ludovic,** prof. geografie, directorul Şcolii medii nr. 2, Năsăud.

Şcoala medie Dej — Comisia nr. 7 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Dej şi Şcoala medie Jibou (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Berindei Ignatie,** şef de lucrări geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Dej — Comisia nr. 8 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Dej şi Şcoala medie Bistriţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Virag Emeric,** lector univ. matematică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Avram Iancu" Gherla — Comisia nr. 9 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Avram Iancu" Gherla şi Şcoala medie „Petru Maior" Gherla (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Brînzei Vasile,** prof. istorie, directorul Şcolii medii „N. Bălcescu" Cluj.

Şcoala medie „G. Coşbuc" Năsăud — Comisia nr. 10 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Coşbuc" Năsăud şi Şcoala medie nr. 2 Năsăud (curs de zi şi restanţieri) Preşedinte **Cozonac Samson,** lector univ. fizică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Ady" Zalău — Comisia nr. 11 — secţie mixtă. Se

(Continuare în pag. 7).

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. 6).

vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ady" Zalău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte prof. **Clamba Aurel,** directorul Şcolii medii „M. Viteazul" Turda.

Şcoala medie „Ady" Zalău — Comisia nr 12 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ady" Zalău şi Şcoala medie Huedin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Székely Francisc,** prof. chimie, directorul Şcolii medii nr. 11 Cluj.

Şcoala medie „Ady-Şincai" Cluj — Comisia nr. 13 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ady-Şincai" Cluj şi „G. Coşbuc" Cluj (curs de zi). Preşedinte **Todoran Ileana,** lector univ. matematică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „G. Coşbuc" Cluj — Comisia nr. 14 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „G. Coşbuc" şi „Ady-Şincai" Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tretiu Traian,** lector univ. Şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „E. Racoviţă" Cluj — Comisia nr. 15 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „E. Racoviţă" Cluj şi Şcoala medie nr. 6 Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Man Ştefan,** lector univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie „Gh. Barițiu" Cluj — Comisia nr. 16 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Barițiu" Cluj şi Şcoala medie Huedin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cosma Maria,** lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie „Gh. Barițiu" Cluj — Comisia nr. 17 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „ Gh. Barițiu", Şcoala medie de arte plastice, Şcoala medie de muzică Cluj şi Şcoala medie specială de orbi Cluj (curs de zi). Preşedinte **Ceuca Traian,** şef de lucrări, şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „N. Bălcescu" Cluj — Comisia nr. 18 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" şi Şcoala medie nr. 10 Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ceteanu Ioan,** lector univ. chimie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „M. Eminescu" — Comisia nr. 19 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu", Şcoala medie „N. Bălcescu" Cluj şi Şcoala medie Huedin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Weisz Tiberiu,** conf. univ. limba latină, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 13 Cluj — Comisia nr. 20 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 13, Şcoala medie „M. Eminescu" şi Şcoala medie nr. 14 Cluj (curs de zi). Preşedinte **Helgiu Iulian,** conf. univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie „Brassai S." Cluj — Comisia nr. 21 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Brassai S." şi Şcoala medie nr. 13 Cluj (curs de zi). Preşedinte **Cseke Vilhelm,** prof. univ. matematică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Brassai S." Cluj — Comisia nr. 22 — secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Brassai S.", Şcoala medie „Ady Şincai", Şcoala medie nr. 12 şi Şcoala medie de muzică Cluj (curs de zi). Preşedinte **Vita Vasile,** lector univ. ştiinţe sociale, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 10 Cluj — Comisia nr. 23 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 10, Şcoala medie „Ady-Şincai" şi Şcoala medie nr. 14 Cluj (curs de zi). Preşedinte **Kiss Ernest,** conf. univ. matematică, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 3 Cluj — Comisia nr. 24 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 şi Şcoala medie nr. 12 Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bledi Elisabeta,** conf. univ. fizică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 11 Cluj — Comisia nr. 25 — secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 11 şi Şcoala medie nr. 3 Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gyurko Ştefan,** conf. univ. şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 11 Cluj — Comisia nr. 26 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 11 Cluj şi Şcoala medie „Petru Maior" Gherla (curs de zi). Preşedinte **Szilágyi Paul,** lector univ. matematică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „M. Viteazul" Turda — Comisia nr. 27 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihai Viteazul" Turda şi Şcoala medie Cîmpia Turzii (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Goina Elena,** şef de lucrări chimie, I.M.F. Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Turda — Comisia nr. 28 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Turda, Şcoala medie „Mihai Viteazul" Turda şi Şcoala medie Cîmpia Turzii (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tănăsescu Basile,** lector univ. limbi străine, Institutul pedagogic de 3 ani, Baia Mare.

REGIUNEA CRIŞANA

Şcoala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Olteanu Dumitru** lector univ. matematică, Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 2 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 2 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mesaroşu Ioan** conf. univ. filozofie, Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Oradea — Comisia nr. 3 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Oradea şi Şcoala medie Vadul Crişului (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maghiaru Ovidiu,** lector univ. şt. sociale, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 4 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ramonteanu Letiţia,** prof. limba romînă, Şcoala medie nr. 1 Beiuş.

Şcoala medie nr. 2 Oradea — Comisia nr. 5 — secţie reală limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Salonta şi Şcoala medie nr. 2 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tamaş Maria,** lector univ. ştiinţe sociale, Conservatorul „Gh. Dima" Cluj.

Şcoala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 6 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Oradea (curs de zi). Preşedinte **Nagy Ernö,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 7 — secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 şi Şcoala medie nr. 2 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Boroş Ladislau,** prof. limba romînă, directorul Şcolii medii Salonta.

Şcoala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 8 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tittel Andrei,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 9 — secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Oradea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Kali Adalbert,** prof. limba latină, director adjunct la Şcoala medie nr. 2 Oradea.

Şcoala medie Ineu — Comisia nr. 10 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Ineu şi Şcoala medie Sebeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Finţescu Iuliana,** prof. geografie, directoarea Şcolii pedagogice Oradea.

Şcoala medie nr. 1 Beiuş — Comisia nr. 11 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Beiuş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Copil Maria,** prof. limba romînă directoarea Şcolii medii nr. 2 Oradea.

Şcoala medie „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 12 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Dr. Petru Groza" şi Şcoala medie nr. 2 Beiuş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Boşca Gheorghe,** prof. geografie, directorul Şcolii medii Şimleu.

Şcoala medie Simleu — Comisia nr. 13 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Simleu, Şcoala medie Marghita şi Şcoala medie Săcueni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iacob Ersilia,** şef de lucrări geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Salonta — Comisia nr. 14 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Salonta şi Şcoala medie Chişineu Criş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Roşu Vasile,** prof. matematici, directorul Şcolii medii nr. 1 Oradea.

Şcoala medie Marghita — Comisia nr. 15 — secţia reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Marghita, Şcoala medie Săcueni şi Şcoala medie Simleu (curs de zi şi restanţieri). preşedinte **Zudor Anton,** prof. chimie, directorul Şcolii medii nr. 3 Oradea.

REGIUNEA DOBROGEA

Şcoala medie Negru Vodă — Comisia nr .1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Negru Vodă şi Şcoala medie Băneasa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Săveanu Lucius,** conf. univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Şcoala medie Hîrşova — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Hîrşova şi Şcoala medie Cernavodă (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zaharia Ion,** prof. matematici, directorul Şcolii medii nr. 4 Constanţa.

Şcoala medie Medgidia — Comisia nr. 3 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Medgidia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Enache Puiu,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Şcoala medie nr. 1 Tulcea — Comisia nr. 4 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Tulcea şi de la Şcoala medie Măcin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hristea Teodor,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tulcea — Comisia nr. 5 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tulcea şi Şcoala medie Babadag. Preşedinte **Stoian Emilia,** prof. geografie, directoare adjunctă la Şcoala medie Cernavodă.

REGIUNEA GALAŢI

Şcoala medie nr. 1 Galaţi. — Comisia nr. 1 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Galaţi (curs de zi). Preşedinte **Brăiescu Ion,** conf. univ. limba franceză, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Galaţi — Comisia nr. 2 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 3 şi nr. 4 Galaţi (curs de zi). Preşedinte **Şendrea Elena,** prof. limba latină directoarea Şcolii medii nr. 2 Focşani.

Şcoala medie nr. 1 Galaţi. — Comisia nr. 3 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr.1 Galaţi (curs de zi). Preşedinte **Răutu Sandu,** conf. univ. fizică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Galaţi — Comisia nr. 4 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 şi Şcoala medie nr. 4 Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rentea Maria,** prof. ştiinţe sociale, directoarea Şcolii medii nr. 3 Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Galaţi — Comisia nr. 5 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 şi Şcoala medie nr. 5 (curs de zi). Preşedinte **Ene Ioan,** prof. ştiinţe sociale, directorul Şcolii medii nr. 2 Brăila.

Şcoala medie nr. 3 Galaţi — Comisia nr. 6 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 3, 4 şi 5 Galaţi, Şcoala medie Pechea şi Şcoala medie Bujoru (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mărculeţiu T. Victor,** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Galaţi — Comisia nr. 7 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, 2 şi 3 Galaţi (restanţieri). Preşedinte **Petrea Mihalache,** lector univ. ştiinţe sociale, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 8 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr.1 şi nr. 3 Brăila (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciachir Nicolae,** lector univ. istorie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 9 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi nr. 4 Brăila (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefănescu Mihai,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 10 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Brăila (curs de zi). Preşedinte **Ciulacu Dumitru,** prof. chimie, directorul Şcolii medii Panciu.

Şcoala medie nr.2 Brăila — Comisia nr. 11 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 4 Brăila (curs de zi). Preşedinte **Burlui Niculina,** prof. matematică, directoarea Şcolii medii nr. 6 Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Brăila — Comisia nr. 12 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi) de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Brăila, Şcoala medie Însurăţei şi Şcoala medie Ianca (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Apostolescu Nicolae,** şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Brăila — Comisia nr. 13 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, 2 şi nr. 3 Brăila (res-

(Continuare în pag. 8).

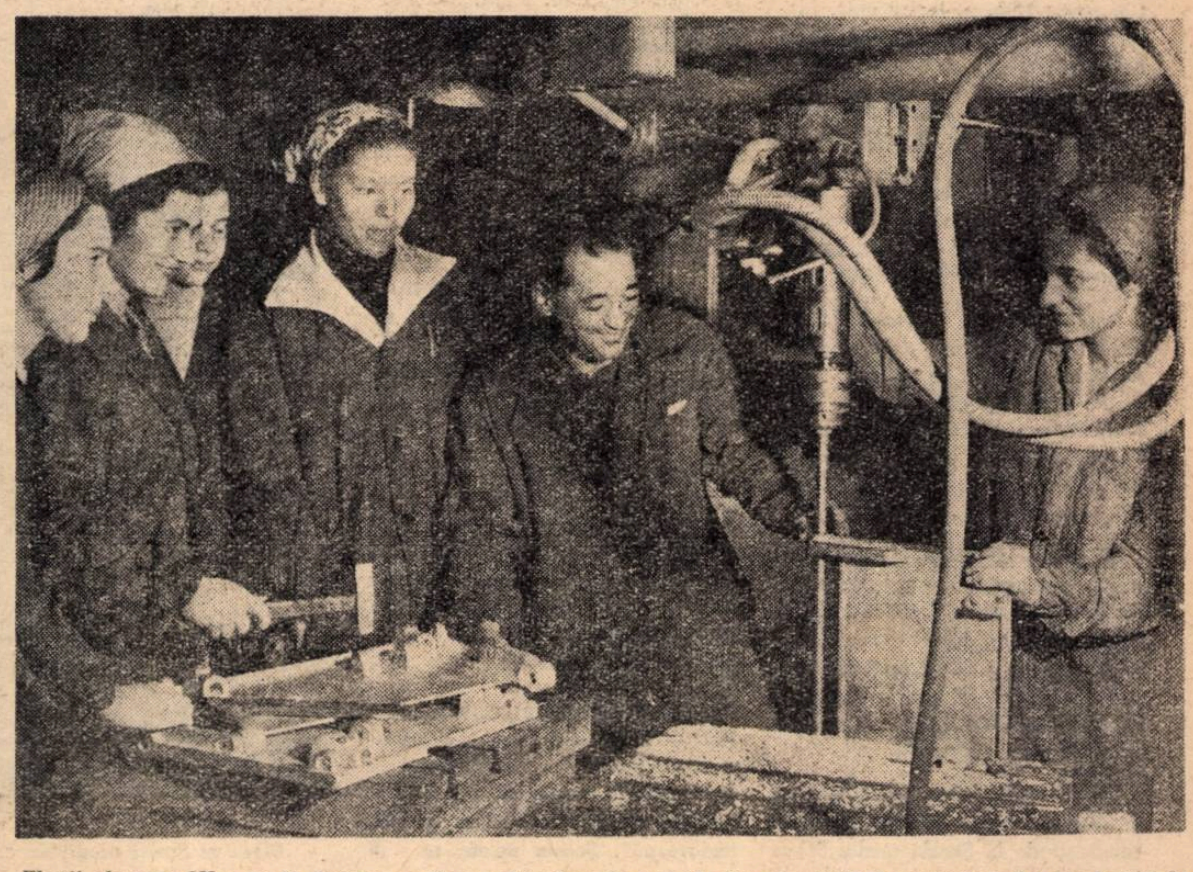

Elevii clasei a IX-a de la Şcoala medie nr. 19 „Ion Creangă" din Capitală în practica de producţie la Întreprinderea tehnică medicală

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. 7).

tanţieri). Preşedinte **Goglea Gheorghe**, prof. geografie, directorul Şcolii medii nr. 1 Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Tecuci — Comisia nr 14 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Tecuci (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dinconu Ion** — lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tecuci — Comisia nr. 15 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Tecuci şi Şcoala medie Mărăşeşti (curs de zi). Preşedinte **Buga Mihail**, şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tecuci — Comisia nr. 16 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Tecuci, Şcoala medie Mărăşeşti şi Şcoala medie Panciu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dogăroiu Emil**, prof. matematici, director adjunct Şcoala medie nr. 1 Brăila.

Şcoala medie „Unirea"-Focşani — Comisia nr. 17 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Focşani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Silişteanu Vasile**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 7 Galaţi.

Şcoala medie „Unirea"-Focşani — Comisia nr. 18 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Unirea şi „Al. I. Cuza" Focşani (curs de zi). Preşedinte **Enache Ion**, şef lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Focşani — Comisia nr. 19 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Unirea" şi „Al. Ion Cuza"-Focşani, Şcoala medie Vidra şi Şcoala medie Odobeşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Zoe**, conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

REGIUNEA HUNEDOARA

Şcoala medie „Horia Cloşca şi Crişan" Alba Iulia. — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia Cloşca şi Crişan" — Alba Iulia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciolan Anatolie**, profesor matemateci, directorul Şcolii medii Hunedoara.

Şcoala medie „Horia Cloşca şi Crişan" Alba Iulia. — Comisia nr. 2, secţia umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia Cloşca şi Crişan" — Alba Iulia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Florian**, lector univ. filozofie, Institutul de cultură fizică Bucureşti.

Şcoala medie Teiuş, raionul Alba. — Comisia nr. 3, secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Teiuş şi Şcoala medie Zlatna (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Groza Traian**, prof. st. naturale, directorul Şcolii medii Simeria.

Şcoala medie „Avram Iancu" Brad. — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Avram Iancu" — Brad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lascu Tit Liviu**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii „Horia Cloşca şi Crişan" — Alba Iulia.

Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie. — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Paştea Eugen**, conf. univ. st. naturale, Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie Sebeş. — Comisia nr. 6, secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sebeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Susan Dumitru**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii „Decebal"-Deva.

Şcoala medie Sebeş. — Comisia nr. 7, secţie reală, cu limbile de predare romînă şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sebeş, Şcoala medie Cugir şi Şcoala tehnică specială nr. 12 Sebeş (curs de zi). Preşedinte **Theiss Victor**, lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Simeria. — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Simeria (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bratu Savin**, conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Decebal" Deva. — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal"-Deva, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dobrescu Eugen**, prof. univ. matematică, Institutul de mine Petroşeni.

Şcoala medie „Decebal" Deva. — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal"-Deva şi Şcoala medie comuna Ilia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dancu Virginia**, lector univ. filologie, Institutul de mine Petroşeni.

Şcoala medie „Decebal" Deva. Comisia nr. 11, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal"-Deva şi Şcoala medie Petroşeni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Kelemen Imre**, lector univ. matematici, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie Petroşeni. — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Petroşeni şi Şcoala medie Haţeg (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Manolescu Radu**, lector univ. istorie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Lupeni. — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Lupeni şi Şcoala medie Lonea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rancea Viorica**, prof. chimie, directoarea Şcolii medii Teiuş.

Şcoala medie Hunedoara. — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Hunedoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bădău Victor**, prof. filozofie, directorul Şcolii medii Petroşeni.

REGIUNEA IAŞI

Şcoala medie nr. 1 „M. Sadoveanu Iaşi — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „M. Sadoveanu" Iaşi (curs de zi). Preşedinte **Mangeron Dumitru**, prof. univ. matematici, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 „M. Eminescu" Iaşi — Comisia nr. 2 — secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 „M. Eminescu" Iaşi (curs de zi). Preşedinte **Cernătescu Aurel**, prof. univ. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 „M. Eminescu" Iaşi — Comisia nr. 3 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr.2 „M. Eminescu" Iaşi (restanţieri). Preşedinte **Orest Nichita**, prof. univ. chimie, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 3 „C. Negruzzi" Iaşi — Comisia nr. 4 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 „C. Negruzzi" şi Şcoala medie Hîrlău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexa Gheorghe**, prof. univ. chimie, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 3 „C. Negruzzi" Iaşi — Comisia nr. 5 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 „C. Negruzzi", Şcoala medie nr. 1 „M. Sadoveanu", Şcoala medie nr. 5 „I. Pintilie" şi Şcoala de muzică şi arte plastice Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hogaş Mihai**, prof. filozofie, directorul Şcolii medii nr. 2 Huşi.

Şcoala medie nr. 4 „G. Ibrăileanu" Iaşi — Comisia nr. 6 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 „G. Ibrăileanu" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Calinicenco Nicolae**, prof. univ. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 5 „I. Pintilie" Iaşi — Comisia nr. 7 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 „Ilie Pintilie" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasiliu Gheorghe**, prof. univ. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 6 „V. Alecsandri" Iaşi — Comisia nr. 8 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 „V. Alecsandri" şi Şcoala medie nr. 7 „Al. I. Cuza" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cotruţ Gheorghe**, prof. univ. chimie, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 7 „Al. I. Cuza" Iaşi — Comisia nr. 9 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 „V. Alecsandri" şi Şcoala medie nr. 7 „Al. I. Cuza" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petroveanu Magda**, conf. univ. chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu" Vaslui — Comisia nr. 10 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu" Vaslui (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mititelu Dumitru**, lector univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 „Ştefan cel Mare" Vaslui — Comisia nr. 11 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu", Şcoala medie nr. 2 „Ştefan cel Mare" Vaslui şi Şcoala medie Negreşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bejan Dana Maria**, lector univ. matematică, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani — Comisia nr. 12 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Banu Florentina**, lector univ. istorie, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Huşi — Comisia nr. 13 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „M. Kogălniceanu" şi „Al. I. Cuza" Huşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Grigore** prof. matematici, directorul Complexului şcolar Bîrlad.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 14 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad şi Şcoala medie Murgeni, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Burlacu Gheorghe**, prof. univ. chîmie, Institutul politehnic Iaşi.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 15 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pipu Ion**, prof. matematici, directorul Complexului şcolar Predeal.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 16 — secţia umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi). Preşedinte **Hrib Vasile**, prof. istorie, directorul Şcolii medii nr. 6 „V. Alecsandri" Iaşi.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 17 — secţie umanistă, Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Buruiană Nicolae**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii „C. Burcă" Paşcani.

REGIUNEA MARAMUREŞ

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Baia Mare şi Şcoala medie Somcuta (curs de zi). Preşedinte **Pamfil Viorica** lector univ. limba romînă, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Baia Sprie, Şcoala medie Negreşti şi Şcoala medie Tg. Lăpuş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cosma Gheorghe**, prof. matematică, directorul Şcolii medii „M. Eminescu" Satu Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 3 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Baia Mare şi Şcoala medie Cehul Silvaniei (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Givulescu Răzvan**, conf. univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 4 — secţie mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Baia Mare. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Veza Samson**, lector univ. geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 5 — secţia reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Baia Sprie şi Şcoala medie Cehul Silvaniei (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Csetri Alexa**, conf. univ. istorie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Carei — Comisia nr. 6 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Carei şi Şcoala medie Tăşnad (curs de zi). Preşedinte **Sandru Rozalia**, prof. chimie, directoarea Şcolii medii nr. 1 Baia Mare.

Şcoala medie Carei — Comisia nr. 7 — secţie mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Carei şi Şcoala medie Tăşnad (curs de zi). Preşedinte **Szabo Iuliu**, prof. pedagogie, directorul Şcolii medii „Kölcsey F." Satu Mare.

Şcoala medie nr. 1 Sighet — Comisia nr. 8. — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sighet (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Poşta Nicolae** prof. matematică, directorul Şcolii medii nr. 3 Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Sighet — Comisia nr 9 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sighet (curs de zi). Preşedinte **Manok Francisc**, lector univ. filologie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Vişeu — Comisia nr 10 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Vişeu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte, **Buta Iuliu**, şef lucrări geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare — Comisia nr 11 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Eminescu" Satu Mare şi Liceul „Kölcsey F." Satu Mare (curs de zi). Preşedinte **Irimie Ioan**, lector univ. şt. sociale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare — Comisia nr. 12 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Eminescu" (curs de zi). Preşedinte **Aluaş Ioan**, lector univ. filozofie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

(Continuare în pag. 9).

Elevi ai Şcolii medii de artă plastică din Cluj, în timpul practicii la Muzeul satului din Capitală

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. 8)

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare — Comisia nr. 13 — secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la liceul „M. Eminescu" Satu Mare, Liceul „Kölcsey F." Satu Mare (curs de zi). Preşedinte **Olah Tibor**, lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Liceul „Kölcsey F." Satu Mare — Comisia nr. 14 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu" şi Liceul „Kölcsey F." Satu Mare (curs de zi). Preşedinte **Palaghiţă Valeriu**, lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul „Kölcsey F." Satu Mare — Comisia nr. 15 — secţie reală, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Kölcsey F." Satu Mare (curs de zi). Preşedinte **Szotyori Ladislau**, lector univ. chimie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

REGIUNEA MUREŞ— AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Şcoala medie „Papiu I." Tg. Mureş. — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Papiu I.", Şcoala medie „Unirea" şi Şcoala medie „Bolyai" Tg. Mureş (curs de zi). Preşedinte **Viţelaru Liviu**, lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 4 Tg. Mureş. — Comisia nr. 2 — secţie mixtă Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 „Şcoala medie „Papiu I.", Şcoala medie „Bolyai", Şcoala medie „Unirea" Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stugren Bogdan**, şef de lucrări şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Bolyai" Tg. Mureş. Comisia nr. 3 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Bolyai" Tg. Mureş (curs de zi). Preşedinte **Csapo Iosif**, prof univ. şt. naturale, Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj.

Şcoala medie „Bolyai" Tg. Mureş. — Comisia nr. 4 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Bolyai" Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Toth Iosif**, prof. univ şt. sociale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Unirea" Tg. Mureş. — Comisia nr. 5 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Unirea" şi Şcoala medie „Papiu I." Tg. Mureş (curs de zi). Preşedinte **Kristo Andrei**, prof. geografie, directorul Şcolii medii Miercurea Ciuc.

Şcoala medie nr. 4 Tg. Mureş. — Comisia nr. 6 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4, Şcoala medie „Papiu I." şi Şcoala medie „Unirea" Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zsako Ion**, lector univ. chimie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 4 Tg. Mureş. — Comisia nr. 7 — secţie umanistă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Tg. Mureş, Şcoala medie „Papiu I." şi Şcoala medie de artă Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Szasz Iuliu**, prof. filozofie, directorul Şcolii medii nr. 2 Reghin.

Şcoala medie Miercurea Nirajului. Comisia nr. 8 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Miercurea Niraj, Şcoala medie Sîngeorgiu de Pădure şi Şcoala medie Sovata (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gaspar Ioan**, prof matematici, directorul Şcolii medii „Unirea" Tg. Mureş.

Şcoala medie „Al. Sahia" Tîrnăveni. — Comisia nr. 9 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie din Tîrnăveni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zamfir Dorina**, prof. geografie, directoarea Şcolii medii „Petru Maior" Reghin.

Şcoala medie Luduş. — Comisia nr. 10 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Luduş şi Şcoala medie Sărmaş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Toma Gheorghe**, lector univ. şt sociale, U-Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Petru Maior" Reghin. — Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reghin şi Şcoala medie nr. 2 Reghin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bilcu Margareta**, prof. şt. naturale, directoarea Şcolii medii nr. 5 Tg. Mureş.

Şcoala medie nr. 2 Reghin. — Comisia nr. 12 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 2 Reghin (curs de zi). Preşedinte **Fejer Mihai**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii „Dr. Petru Groza" Odorhei.

Şcoala medie „V. Roaită". Toplita — Comisia nr. 13 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Toplita şi Şcoala medie Ditrău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Weiszman Andrei**, lector univ. fizică, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Gheorgheni. — Comisia nr. 14 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Gheorgheni, Şcoala medie Toplita şi Şcoala medie Odorhei (curs de zi şi restanţieri". Preşedinte **Oproiescu Petru**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii Tîrnăveni.

Şcoala medie Gheorgheni. — Comisia nr. 15 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Gheorgheni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hatos Samuilă**, prof. limba maghiară, directorul Şcolii medii Sîngeorgiul de Pădure.

Şcoala medie Miercurea Ciuc. — Comisia nr. 16 — secţie reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Miercurea Ciuc, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Szabo Iosif**, lector univ. şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Miercurea Ciuc. — Comisia nr. 17 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Miercurea Ciuc, Şcoala medie Sînmartin şi Şcoala medie Vlăhiţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Barabas Wilhelm**, prof. limba germană, directorul Şcolii medii Cristur.

Şcoala medie „Dr. Petru Groza". Odorhei. — Comisia nr. 18 — secţie mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Odorhei (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Săteanu Cornel**, lector univ. limba romînă, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Petöfi S." Cristur. — Comisia nr. 19 — secţia mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Cristur şi Şcoala medie „Al. Sahia" Tîrnăveni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mitruly Nicolae**, lector univ. filologie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

REGIUNEA OLTENIA

Şcoala medie nr. 1 Novaci — Comisia nr. 1 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Novaci şi Şcoala medie Cărbuneşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popa Ion**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Caracal — Comisia nr. 2 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 2 Caracal (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stoka Marius**, lector univ. matematici, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Caracal — Comisia nr. 3 — secţia umanistă Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 2 Caracal (curs de zi). Preşedinte **Trăistaru Ion**, lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie Balş — Comisia nr. 4 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Balş şi Şcoala medie Bălceş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Păun Ioan**, lector univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Băileşti — Comisia nr. 5 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Băileşti şi Şcoala medie Segarcea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Marica Ştefan** prof. matematici, director adjunct la Şcoala medie nr. 1 Tr. Severin.

Şcoala medie Filiaşi — Comisia nr. 6 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Filiaşi şi Şcoala medie Strehaia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rădulescu Alexandru**, şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Filiaşi — Comisia nr. 7 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Filiaşi (restanţieri) Preşedinte **Gorunescu Stanca**, prof. matematici, director adjunct la Şcoala medie nr. 4 Craiova.

Şcoala medie Corabia — Comisia nr. 8 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Corabia şi Şcoala medie Bechet (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dănescu Alexandru**, şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Corabia — Comisia nr. 9 — secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Corabia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dogaru Gheorghe**, lector univ. filologie — Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie Calafat — Comisia nr. 10 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Calafat şi Şcoala medie Cetate (curs de zi). Preşedinte **Andrei Nicolae**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 1 Craiova.

Şcoala medie Calafat — Comisia nr. 11 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Calafat, Cetate şi Şcoala medie Pleniţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zamfir Maria**, prof. matematici, directoare adjunctă la Şcoala medie nr. 5 Craiova.

Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 12 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu (curs de zi). Preşedinte **Mincu Valentin**, lector univ. chimie. Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu — comisia nr. 13 — secţie umanistă Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Tg. Jiu. (curs de zi). Preşedinte **Teodorescu Barbu**, conf. univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu — Comisia nr. 14 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Fritz Wachter**, lector univ, fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 15 — secţia reală. Se vor prezenta candidati de la Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu şi Şcoala medie Baia de Aramă (curs de zi). Preşedinte **Marinescu Achim**, lector univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 16 — Secţie umanistă Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, nr. 2 şi nr. 3 Turnu Severin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Niculescu Eugen**, lector univ. geografie, Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 3 Turnu Severin — Comisia nr. 17 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 3 şi nr. 1 Turnu Severin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Livovschi Leon**, şef lucrări fizică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Turnu Severin — Comisia nr. 18 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tr. Severin şi Şcoala medie Vînju Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Damian Cosma**, conf. univ. fizică, Institutul construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 19 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 3 Tr. Severin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Sebastian**, prof. matematici, directorul Şcolii medii nr. 3 Craiova.

Şcoala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 20 — secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Craiova. Preşedinte **Zara Florin**, conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 21 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Craiova. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Achim Costea**, prof. istorie, directorul Şcolii medii nr. 1 Tr. Severin.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 22 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Craiova. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zamfirescu Ion**, conf. univ. limba romînă, Institutul pedagogic de 3 ani, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 23, — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Craiova (curs de zi). Preşedinte **Solomon Oziaş**, conf. univ. chimie, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 24 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Craiova. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pincovschi Eugen**, şef de lucrări chimie, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Craiova — Comisia nr. 25 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Craiova. Preşedinte **Potolea Eugen**, şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Craiova — Comisia nr. 26 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Craiova. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Poalelungi Gheorghe**, lector univ. filologie univ. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Craiova — Comisia nr. 27 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Craiova. (curs de zi). Preşedinte **Holinger Abraham**, conf. univ. matematică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Craiova — Comisia nr. 28 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cristescu Dorin**, şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Craiova. — Comisia nr. 29 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pătru Crăciun**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 1 Caracal.

REGIUNEA PLOIEŞTI

Şcoala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 1 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Buzău (curs de zi). Preşedinte **Popov Z. Mihai**, conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 2 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Buzău, Şcoala medie Pătîrlagele (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală Nehoi. Preşedinte **Dumitriu Matilda**, lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 3 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Buzău, (curs de zi). Preşedinte **Mihăilescu Emilia**, prof. limba romînă, directoarea Şcolii medii R. Sărat.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 4 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Buzău, (curs de zi). Preşedinte **Georgian Lucia**, lector istorie, I.P.C.D. — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 5 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Buzău, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chiosa Clara**, lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Sinaia — Comisia nr. 6 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie Sinaia, Şcoala medie Buşteni (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală Azuga. Preşedinte **Sebeşan Ştefan**, conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Moreni — Comisia nr. 7 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Moreni, Filipeşti de Pădure, Băicoi (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală Floreşti. Preşedinte **Kelemer Isac**, lector univ. chimie, I.S.E. „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpina — Comisia nr. 8 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpina, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Drăgănescu Mihai**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpina — Comisia nr. 9 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi Şcoala medie nr. 2 Cîmpina, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasiliu Aspasia**, prof. limba romînă, directoarea Şcolii medii nr. 1 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 Cîmpina — Comisia nr. 10 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 Cîmpina şi Breaza (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală Comarnic. Preşedinte **Manolescu Maria**, lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani, Bucureşti.

Şcoala medie Mizil. Comisia nr. 11 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Mizil (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrovan Aurel**, lector chimie, I.P.C.D.-Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Ploieşti. Comisia nr. 12 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Haralambie**, conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Ploieşti. Comisia nr. 13 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Herman Gheorghe**, conf. univ. ştiinţe naturale, I.M.F.-Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Ploieşti. Comisia nr. 14 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Alexe**, conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Ploieşti. Comisia nr. 15 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi nr. 4 Ploieşti (curs de zi). Preşedinte **Pop Iuliana**, lector univ. geografie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Ploieşti. Comisia nr. 16 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Călin Sergiu**, conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Ploieşti. Comisia nr. 17 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2, 3 şi Şcoala medie nr. 4 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Onicescu Petre**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii Pucioasa.

Şcoala medie nr. 4 Ploieşti. Comisia nr. 18 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Ploieşti, Şcoala medie Plopeni (curs de zi şi restanţieri), şi restanţieri de la secţiile serale Boldeşti şi Valea Călugărească. Preşedinte **Ţiţeica Gabriela**, conf. univ. matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

(Continuare în pag. 10).

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. 9).

Şcoala medie nr. 5 Ploieşti. — Comisia nr. 19 — **secţie reală.** Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolau Gabriela**, şef lucrări chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Ploieşti. — Comisia nr. 20 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Ploieşti şi Şcoala medie Urlaţi (curs de zi). Preşedinte **Bungărdeanu Marcela**, prof limba romînă, directoarea Şcolii medii nr. 2 Cîmpina.

Şcoala medie nr. 6 Ploieşti. — Comisia nr. 21 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chiţu Ion**, lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 Ploieşti. — Comisia nr. 22 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 6 şi nr. 5 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Florescu Stelian**, prof. istorie, director la Şcoala medie Văleni.

Şcoala medie nr. 1 R. Sărat. — Comisia nr. 23 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 R. Sărat (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Comaniciu Traian**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 2 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 R. Sărat. — Comisia nr. 24 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi nr. 1 R. Sărat (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Preotesoiu Georgeta**, prof. limba romînă, directoarea Şcolii medii nr. 2 Ploieşti.

Şcoala medie Văleni de Munte. — Comisia nr. 25 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Văleni de Munte şi Şcoala medie Slănic (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Neagu M. Mihai**, lector univ. matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tîrgovişte. — Comisia nr. 26 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rădulescu Maria**, lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte. — Comisia nr. 27 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte (curs de zi). Preşedinte **Barbu Enea**, şef de lucrări matematici, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte. — Comisia nr. 28 — secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi 3 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Antoniu Pierret Ana**, lector filologie, Insitutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte. — Comisia nr. 29 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi 3 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţiile serale de la Gura Ocniţei şi Doiceşti. Preşedinte **Tărăboi Victor**, şef de lucrări fizică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte — Comisia nr. 30 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi 3 Tîrgovişte (curs de zi). Preşedinte **Piringer Reinhard**, şef de lucrări matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Pucioasa. Comisia nr 31 — **secţie mixtă.** Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Pucioasa (curs de zi şi restanţieri) şi restanţieri de la secţia serală Fieni. Preşedinte **Voichin Irina**, prof. ştiinţe naturale, directoarea Şcolii medii nr. 4 Ploieşti.

REGIUNEA SUCEAVA

Şcoala medie nr. 1 Suceava — Comisia nr. 1 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Suceava (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sficlea Victor**, conf. univ. geografie. Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Suceava — Comisia nr. 2 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Suceava (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bursuc Ilie**, conf. univ. fizică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Botoşani — Comisia nr. 3 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Botoşani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Luţă Arcadie**, prof. matematică, directorul Şcolii medii nr. 1 Dorohoi.

Şcoala medie nr. 1 Botoşani — Comisia nr. 4 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 2 Botoşani (curs de zi Preşedinte **Obadă Alexandru**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 1 Suceava.

Şcoala medie nr. 2 Botoşani — Comisia nr. 5 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Botoşani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolicioiu Constantin**, lector univ. economie politică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul „Dragoş Vodă" C. Lung — Comisia nr. 6 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Dragoş Vodă" Cîmpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ifrim Savel**, lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani — Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Dorohoi — Comisia nr. 7 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Dorohoi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bîrcă Constantin**, şef de lucrări şt. naturale, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Dorohoi — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Dorohoi şi Şcoala medie Truşeşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Miron Victor** conf. univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Fălticeni — Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Fălticeni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tiba Ion**, lector univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Fălticeni — Comisia nr. 10 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Fălticeni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mincu Vanda**, prof. geografie directoarea Şcolii medii nr. 2 Rădăuţi.

Şcoala medie Gura Humorului — Comisia nr. 11 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Gura Humorului (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefănoiu Vasile**, lector ştiinţe sociale, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Rădăuţi — Comisia nr. 12 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rădăuţi şi Şcoala medie Siret (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Răianu Octavian**, şef de lucrări şt. naturale, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Rădăuţi — Comisia nr. 13 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rădăuţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sofronie Valentin**, lector univ. filologie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Siret — Comisia nr. 14, — secţie mixtă, limba de predare ucraineană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Siret (Reg. Suceava), Şcoala medie nr. 1 Sighet şi Secţia pedagogică Sighet (Reg. Maramureş), (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Drapaca Constantin**, lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Săveni — Comisia nr. 15 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Săveni şi Şcoala medie Darabani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Constantin**, prof. limba romînă, directorul Şcolii medii nr. 2 Botoşani.

Şcoala medie Vatra Dornei — Comisia nr. 16 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Vatra Dornei (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Avramovici Schely** şef de lucrări chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi

Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi). Preşedinte **Corduneanu Constantin**, conf. univ. matematici Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul militar Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 18 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ruscior Constantin**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 19 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chiriţă Gheorghe**, conf. univ. chimie, Institutul politehnic Iaşi.

Examenul de stat la şcolile pedagogice

Şcoala pedagogică Bacău — Comisia nr. 1 — Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala pedagogică de învăţători şi educatoare Bacău şi Şcoala pedagogică de învăţători Suceava (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Damaschin Dorin**, lector univ. psihologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Arad secţia pedagogică — Comisia nr. 2 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie nr. 5 Arad, secţia pedagogică învăţători şi de la Institutul pedagogic de învăţători Arad (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stoica Marin**, lector univ. pedag. Institutul Pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 5 Arad secţia pedagogică — Comisia nr. 3 — Se vor prezenta candidaţii de la şcolile pedagogice de învăţători Deva şi Oradea şi de la secţia pedagogică de educatoare (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte Goian Gheorghe, conf. pedagogie I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala pedagogică Blaj — Comisia nr. 4 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică Blaj (curs de zi). Preşedinte **Grecu Ion**, lector univ. ştiinţe sociale I.M.F. Cluj.

Şcoala pedagogică Cluj — Comisia nr. 5 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică de învăţători şi educatoare Cluj şi Institutul pedagogic de învăţători Cluj şi Baia Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Radu Ion**, lector univ. pedagogie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala pedagogică Aiud — Comisia nr. 6 — cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică învăţători şi educatoare Aiud (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Debreczi Alexandru**, conf. univ. pedag. Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala pedagogică Constanţa — Comisia nr. 7 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică învăţători şi educatoare Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Constantin**, lector pedagogie I.P.C.D.-Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 Galaţi, secţia pedagogică — Comisia nr. 8 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică Galaţi şi Institutul pedagogic de învăţători Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Termentu Victoria** lector psihologie I.P.C.D. Bucureşti.

Complexul şcolar Bîrlad, secţia pedagogică — Comisia nr. 9 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică de învăţători Bîrlad şi Institutul pedagogic de învăţători Bîrlad, Bacău şi Suceava (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stanciu Ion**, lector univ, pedagogie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Carei, secţia pedagogică — Comisia nr. 10. — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie Carei secţia pedagogică de educatoare Carei şi secţia pedagogică de învăţători Sighet (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Racoveanu Ilie**, conf. univ. filologie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Odorhei, secţia pedagogică. — Comisia nr. 11 — secţia cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie Odorhei secţia pedagogică şi Institutul pedagogic de învăţători Odorhei (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nahlik Zoltan**, conf. univ. pedagogie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala pedagogică Craiova — Comisia nr. 12 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică de învăţători Craiova (curs de zi). Preşedinte **Marioteanu Matilda**, lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala pedagogică de educatoare oraş Bucureşti — Comisia nr. 13 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică de educatoare Bucureşti şi secţia pedagogică de învăţători Buzău (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Safran Oisie**, conf. univ. pedagogie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala pedagogică de învăţători oraş Bucureşti — Comisia nr. 14 — Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala pedagogică de învăţători oraş Bucureşti şi Şcoala pedagogică Cîmpulung Muşcel (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Giurgea Maria** conf. univ. pedagogie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala pedagogică de învăţători oraş Bucureşti — Comisia nr. 15 — Se vor prezenta candidaţi de la Institutul pedagogic de învăţători din oraşele Bucureşti, Craiova, Constanţa (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Gheorghe** conf. univ. pedagogie, I.C.F. Bucureşti.

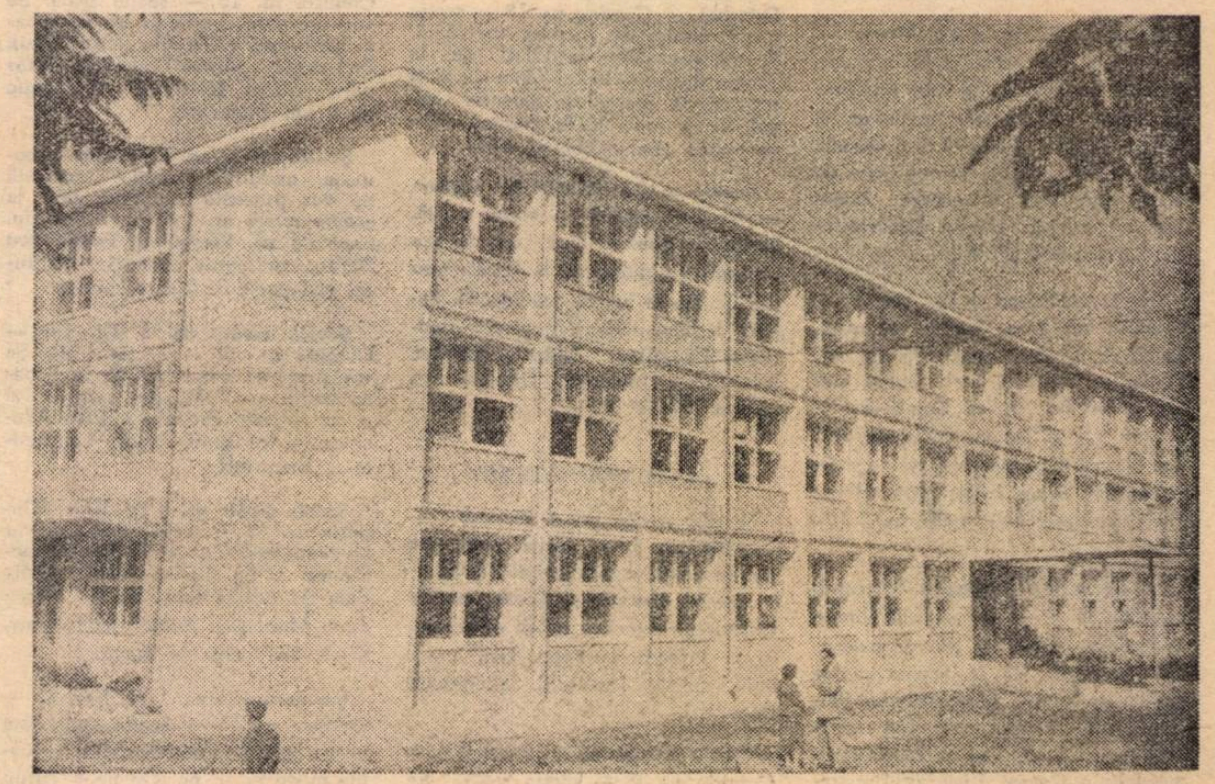

Oraşul Bacău s-a înnoit cu încă o şcoală medie modernă, spaţioasă

O consfătuire privind munca de îndrumare şi control

Recent, Secţia de învăţămînt a regiunii Iaşi a organizat o consfătuire cu şefii secţiilor raionale de învăţămînt şi cu inspectorii metodişti. În cadrul consfătuirii a fost analizată munca secţiei de învăţămînt din raionul Bîrlad în vederea controlului şi îndrumării activităţii instructiv-educative în decursul anului şcolar ce se va încheia în curînd.

Participanţii la consfătuire au apreciat că secţia raională din Bîrlad a asigurat în acest an o mai judicioasă planificare a inspecţiilor şcolare, reuşind să controleze marea majoritate a şcolilor, iar unele din acestea — în special dintre cele cu rezultate mai slabe — chiar de două ori.

Discuţiile au relevat, în acelaşi timp, că s-a îmbunătăţit calitatea îndrumării, ca urmare a faptului că s-a acordat o atenţie mai mare pregătirii inspectorilor. Astfel, toţi inspectorii metodişti ai raionului Bîrlad au urmat cursuri de perfecţionare. De asemenea, la secţie s-au organizat lunar discuţii asupra unor probleme de pedagogie şi de metodică. Astfel, inspectorii au dezbătut teme ca „Programele şcolii de 8 ani", „Sarcinile predării agriculturii", „Legarea învăţămîntului de viaţă", „Recapitularea şi sistematizarea materiei la clasele I—IV" etc., pe baza unor referate care oglindeau larg experienţa şcolilor din raion în legătură cu aceste probleme.

A fost considerată ca pozitivă iniţiativa colectivului secţiei raionale din Bîrlad de a veni în ajutorul directorilor de şcoli prin scrisori metodice în care, pornindu-se de la o analiză concretă a problemelor, s-au indicat metode şi procedee menite să contribuie la îmbunătăţirea muncii instructiv-educative. La consfătuire, şeful secţiei de învăţămînt a oraşului Iaşi a propus ca aceste scrisori metodice, ca şi cele elaborate în alte raioane ale regiunii, să fie puse la dispoziţia tuturor inspectorilor din cadrul acesteia, ca materiale documentare. A fost considerată ca interesantă şi iniţiativa secţiei din Bîrlad de a cere inspectorilor să ţină cu regularitate lecţii deschise în şcoli, în faţa cadrelor didactice cu mai puţină experienţă.

Ca urmare a muncii de îndrumare desfăşurate de organele de învăţămînt, în anul şcolar ce se încheie activitatea şcolilor din raionul Bîrlad s-a îmbunătăţit simţitor. Totuşi, controlul efectuat de către conducerea secţiei regionale a scos la iveală şi o serie de lipsuri în aplicarea programelor şcolare, în notarea ritmică a elevilor, în pregătirea încheierii anului şcolar. Pornindu-se de la aceste constatări, s-a cerut inspectorilor secţiei raionale să-şi îndrepte mai mult atenţia spre îmbunătăţirea muncii directorilor de şcoli, să controleze mai adînc modul cum îndeplinesc aceştia sarcinile trasate. De asemenea, s-a cerut secţiei raionale din Bîrlad să acorde mai multă grijă calităţii documentelor inspecţiei şcolare, deoarece în prezent acestea nu scot suficient în evidenţă nivelul de cunoştinţe al elevilor pe discipline de învăţămînt şi în ansamblu.

Consfătuirea organizată de secţia de învăţămînt a regiunii Iaşi a constituit un bun prilej pentru schimb de experienţă în ceea ce priveşte munca de îndrumare şi control şi va contribui, desigur, la ridicarea nivelului acestei munci în întreaga regiune.

F. PAVEL

O dată cu sosirea vacanţei, cei mai mici şcolari au pornit să admire frumuseţile din parcurile Capitalei

Cu ajutorul filmului didactic

Una din căile larg folosite la Şcoala medie din Comăneşti în anul şcolar care s-a încheiat în vederea însuşirii temeinice a cunoştinţelor de către elevi a fost filmul didactic.

Astfel, la lecţiile de ştiinţe naturale s-au prezentat filme ca „Frunzele", „Animale insectivore", „Amenajarea unui colţ viu", „Să îngrijim păsările", „Copiii în natură", „Inima şi funcţiunile ei". La chimie au fost vizionate filmele „Analiza zahărului", „Elementul 14-Siliciul", „Arderea şi combustibilul", „Cauciucul". Elevii au vizionat şi filme care i-au ajutat în studiul fizicii. Printre acestea sînt „Centrale termo-electrice", „Probleme de mişcare". În legătură cu lecţiile de geografie au fost prezentate filmele „Lacul roşu", „Imagini din Deltă", „Grădina celor 5 continente" „Oltul străbate Carpaţii" ş.a.m.d. Cu viu interes au fost urmărite de către elevi şi filmele „Ion Creangă (în orele de limba română), „Tangenta la curbă" (în orele de matematică), „Cetatea Neamţului" (în orele de istorie) sau „Instrumente şi timbre muzicale" (în orele de muzică).

Prezentările filmelor au avut loc de obicei în laboratorul şcolii. Ele au fost precedate, de regulă, de discuţii pregătitoare cu elevii. După fiecare vizionare au fost precizate unele imagini care aveau nevoie de lămuriri suplimentare şi s-au tras concluzii.

Folosirea filmelor didactice a adus o contribuţie importantă la însuşirea temeinică a cunoştinţelor de către elevi, la lărgirea orizontului lor ştiinţific.

GH. MOVILĂ
director adjunct
al şcolii medii
din Comăneşti

Contribuţia activităţii metodice

Munca metodică desfăşurată în acest an şcolar în cadrul cercurilor pedagogice ale profesorilor de limba română şi istorie din raionul Moineşti a adus o contribuţie însemnată la îmbunătăţirea pregătirii membrilor săi, la îmbogăţirea experienţei lor.

De pildă, cercul de limba română şi istorie de pe Valea Trotuşului a organizat — la şedinţele pe care le-a ţinut la şcolile din Dărmăneşti, Brusturoasa, Asău şi Ghimeş — prezentarea unor interesante referate metodice, urmate de lecţii deschise şi de discuţii pe marginea acestora. Nu de mult, bunăoară, la şedinţa care a avut loc la Şcoala de 8 ani din Ghimeş-Tărhăuş, s-a prezentat un referat despre recapitularea materiei. Deosebit de interesantă pentru participanţi a fost şi lecţia deschisă de recapitulare a cunoştinţelor de sintaxă a frazei la clasa a VII-a prezentată cu acest prilej. Pe marginea acestei lecţii membrii cercului au purtat vii discuţii despre recapitularea propoziţiilor coordonate, a celor subordonate etc.

În general munca metodică desfăşurată de profesorii de română şi istorie în cursul acestui an şcolar i-a ajutat să-şi îmbunătăţească predarea.

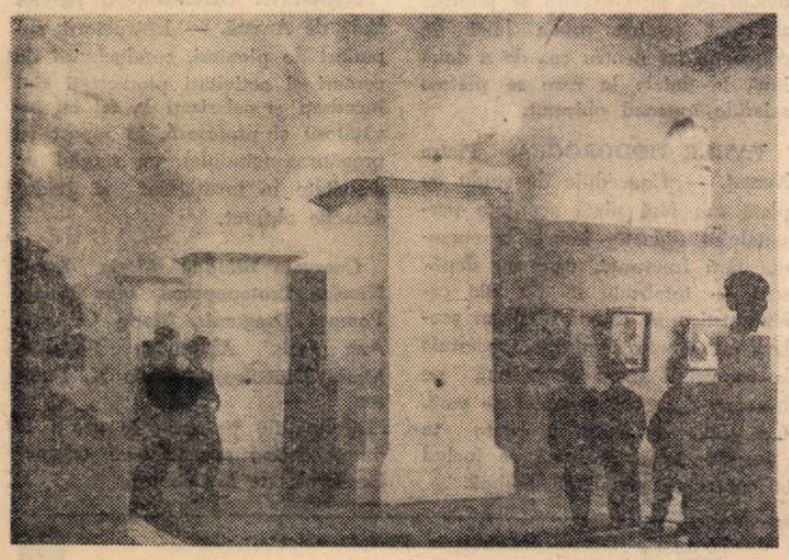

Sălile Muzeului regional Banat sînt deseori pline de elevi care vin să admire cu interes numeroasele exponate

Pentru o vacanţă plăcută, reconfortantă

(Urmare din pag. 1-a)

seama de vîrsta, de preocupările şi gusturile lor. Intervenţia pedagogului în acest sens vine doar să aducă în faţa pionierilor şi şcolarilor lucruri la care nu s-au gîndit, la care nu aveau cum să se gîndească, neavînd pregătirea şi orizontul omului matur.

Înainte de toate — o foarte bună organizare

Se întîmplă cîteodată ca activităţi foarte potrivite vîrstei copiilor să nu fie gustate de ei, să nu-i antreneze, să nu le placă. Întîlneşti în excursii copii plictisiţi, dornici să ajungă mai repede acasă. Întîlneşti însă şi foarte mulţi care plîng la despărţirea impusă de sfîrşitul excursiei sau al şederii în tabără. Cercetînd mai atent cauzele poţi constata că de cele mai multe ori ele sînt strîns legate de modul de organizare a activităţilor. Dacă totul a fost pus la punct de la început pînă la sfîrşit, dacă totul a fost bine gîndit, copiii nu vor fi hărţuiţi, enervaţi de neorînduiala şi bîjbîiala adeseori întîlnită în activităţile prost organizate. Dimpotrivă, sentimentul că totul este bine pus la punct le va spori curiozitatea pentru cele ce au de văzut, dorinţa de a petrece cît mai multe ceasuri de neuitat, de a rîde şi cînta împreună cu prieteni dragi.

Există la unii pedagogi credinţa că rîsul şi voia bună, zburdălnicia care trebuie să însoţească toate activităţile de vară, nu necesită şi preocupări speciale pentru aspectele organizatorice. Copiii sînt copii — îşi spun ei — iar veselia este un atribuit al copilăriei, aşa încît la ce atîta organizare ? Totuşi nouă, pedagogilor, nu poate să ne fie indiferent mobilul veseliei copiilor ; căci unii ar putea să se amuze, de pildă, de abilitatea cu care un coleg i-a cărat la pumni unui şcolar dintr-o clasă mai mică. Contribuţia profesorului, a instructorului superior de pionieri trebuie să se simtă peste tot, într-o organizare judicioasă a activităţilor recreative, care vor fi cu atît mai recreative cu cît vor fi mai pline de un umor sănătos, de mişcare.

Activităţile vor fi şi cu atît mai instructive, mai bogate în valoare educativă, dacă vor fi bine gîndite de la început de către cadrele didactice. În legătură cu această problemă am vrea să atragem atenţia asupra necesităţii de a organiza minuţios excursiile şi drumeţiile, acestea fiind activităţile cele mai agreate, dar şi cele care reclamă mai multă organizare — instruirea elevilor, stabilirea echipamentului, a traseelor, a punctelor de popas, a obiectivelor ce se vor vizita, organizarea cazării şi a condiţiilor de hrană, a timpului rezervat pentru fiecare parte din itinerariu etc. Să nu plecăm cu copiii în excursie pînă nu cunoaştem în amănunt fiecare porţiune din drumul pe care îl vor parcurge, pînă nu ştim ce vom face cu ei în fiecare oră. Recunoaşterea drumurilor de acces la cabane sau pe crestele munţilor trebuie neapărat asigurate de către organizatori înainte de a porni în excursie cu elevii.

O bună parte din şcolari îşi vor petrece multe din zilele vacanţei acasă. În orele cînd ei nu se află la cluburi sau în activităţile recreative organizate de şcoală, se vor juca desigur în curţile blocurilor, în parcuri sau pe pajiştile din comună. Nu putem să nu ne preocupăm de jocul lor în acest timp. Împreună cu părinţii, cu deputaţii, cu organizaţiile de femei este bine să-i ajutăm pe copii să amenajeze terenuri de volei, de baschet, să-şi procure mingi de fotbal, mese de şah etc., pentru a putea practica oricînd asemenea sporturi. Ar fi deosebit de util ca părinţii să supravegheze prin rotaţie jocul copiilor, fără ca prin aceasta să-i stînjenească, astfel încît să poată fi evitate exagerările, actele de indisciplină, tulburarea liniştei altora.

★

Vacanţa elevilor aduce şi două luni de vacanţă pentru cadrele didactice, vacanţă care este necesar a fi respectată. O parte din învăţători şi profesori însă nu-şi vor face concediul în întregime în lunile iulie şi august, fiind solicitaţi pentru o anumită perioadă de timp să lucreze în tabere, la punctele turistice ş. a., urmînd să-şi efectueze în celelalte perioade de vacanţă ale anului, zilele astfel consumate. Ne-am adresat în primul rînd lor scriind aceste rînduri. Să dovedească zi de zi în activităţile cu copiii toată dragostea şi afecţiunea, să-şi pună toată priceperea în organizarea timpului lor liber astfel încît şcolarii, pionierii, utemiştii să se întoarcă din vacanţă cu forţe noi, gata pentru o nouă etapă de muncă intensă.

La cabinetul medico-pedagogic

Pe lîngă secţia de învăţămînt a Sfatului popular al oraşului Cluj funcţionează de cîţiva ani un cabinet medico-pedagogic, care studiază problemele de igienă a procesului instructiv-educativ, ale creşterii şi dezvoltării normale somato-psihice a copiilor, atît în cadrul familiei cît şi al instituţiilor preşcolare şi şcolare. Totodată, cabinetul se ocupă de prevenirea şi combaterea tulburărilor de comportament ale elevilor, a nevrozelor infantile, de depistarea copiilor deficienţi şi îndrumarea lor spre şcolile speciale şi ajutătoare.

În cadrul cabinetului lucrează specialişti în neuropsihiatrie infantilă, endocrinologie, pediatrie, O.R.L. oftalmologie, cît şi cadre didactice cu experienţă în munca educativă, psihologi, asistente sociale etc.

Secţia de învăţămînt a îndrumat cadrele didactice să trimită la cabinetul medico-pedagogic pe toţi copiii care întîmpină greutăţi la învăţătură, care au abateri repetate de la conduită sau care prezintă diferite deficienţe senzoriale, să semnaleze cabinetului toate cazurile ce nu pot fi rezolvate cu mijloacele obişnuite aflate la îndemîna oricărei şcoli.

Un accent deosebit pun lucrătorii cabinetului pe analiza cauzelor care determină abaterile de la conduită ale unor elevi, insuccesul lor la învăţătură, ca şi pe analiza tulburărilor psiho-nevrotice pe care le prezintă. Specialiştii cabinetului discută pe larg cu părinţii copiilor, cu învăţătorii, profesorii şi diriginţii lor, informîndu-se multilateral asupra cazurilor luate în studiu. În acelaşi timp, în raport cu tulburările pe care le prezintă fiecare copil, se iau măsurile psihoterapeutice menite să ducă la restabilirea echilibrului acestuia.

Activitatea cabinetului medico-pedagogic al secţiei de învăţămînt din Cluj este un exemplu de colaborare rodnică între medici, cadrele didactice şi părinţi pentru rezolvarea problemelor educative mai dificile şi pentru prevenirea reuşitelor în munca şcolară.

Solidari cu lupta dîrză a poporului spaniol

De la un capăt la celălalt al globului, milioane şi milioane de oameni îşi exprimă cu tărie solidaritatea cu bravul popor spaniol care, cu toată teroarea odiosului regim franchist, n-a încetat nici o clipă bătălia pentru drepturi şi libertate.

Federaţia Sindicală Mondială, care susţine cu consecvenţă cauza dreaptă a poporului spaniol, a chemat în repetate rînduri sindicatele şi oamenii muncii din lumea întreagă să sprijine lupta eroică a muncitorimii şi a întregului popor spaniol. Recent, F.S.M. a luat o nouă iniţiativă în această direcţie, lansînd un Apel prin care cheamă oamenii muncii şi sindicatele să organizeze, între 7 şi 15 iunie, o zi de solidaritate internaţională cu muncitorii şi poporul spaniol. Obiectivul principal al acestei manifestări constă în sprijinirea luptei oamenilor muncii spanioli pentru revendicări economice şi sociale, în special pentru mărirea salariilor şi reducerea duratei zilei de muncă, pentru abrogarea legii falangiste cu privire la sindicate şi votarea unei legi care să garanteze democraţia sindicală, pentru eliberarea celor întemniţaţi pentru că au participat la greve, pentru amnistierea generală a deţinuţilor politici, împotriva represiunilor sălbatice şi a trimiterii în faţa consiliilor de război pentru delict de opinie sau grevă.

Oamenii muncii şi sindicatele din patria noastră îşi exprimă şi de astă dată deplina solidaritate cu încercatul popor spaniol, care nu precupeţeşte nimic pentru a pune capăt despotismului călăului Franco, luptînd pentru libertatea şi independenţa Spaniei. La rîndul lor, îşi manifestă solidaritatea cu această luptă şi cadrele didactice care lucrează în instituţiile de învăţămînt din patria noastră.

Este larg cunoscută mizeria în care regimul franchist a aruncat frumoasa ţară din Peninsula Iberică. Un aspect al acestei realităţi tragice îl constituie şi analfabetismul ce bîntuie în proporţie de masă în Spania, situaţia deplorabilă a învăţămîntului, a condiţiilor de muncă şi de viaţă ale învăţătorilor şi profesorilor spanioli.

Deşi cercurile agresive din N.A.T.O., interesate să-şi asigure baze militare în Spania, îi fac astăzi o curte asiduă lui Franco, în paginile presei occidentale răzbat tot mai des ecouri despre mizeria şcolii şi a cadrelor didactice spaniole, despre plaga analfabetismului care macină poporul spaniol, căci acestea sînt cu adevărat cumplite.

Într-un articol intitulat „Învăţătorii rabdă de foame", ziarul vest-german „Frankfurter Rundschau" arăta: „Rezultatele unui recensămînt evidenţiază că din populaţia totală a Spaniei (30.500.000 oameni) 10,3 la sută, deci peste 3.000.000 sînt analfabeţi. Numărul spaniolilor care nu au frecventat niciodată în viaţa lor o şcoală este înspăimîntător de mare. El este de două ori mai mare decît reiese din datele statistice, deoarece foarte mulţi din cei care nu se mai numără în rîndurile analfabeţilor ştiu, în cazul cel mai bun, să-şi scrie doar numele. Dacă am măsura nivelul cultural al naţiunii după modul în care cunoaşte cele patru operaţiuni de bază ale aritmeticii, am ajunge la concluzia că 50 la sută din populaţia Spaniei mai trebuie instruită în acest domeniu".

Cum se explică oare faptul că poporul spaniol, care a dat atîtea mari figuri culturii universale, suferă de plaga groaznică a analfabetismului? Rezultatul nu-i greu de aflat. Chiar presa oficială publică scrisori din partea unor învăţători în care se arată situaţia mizeră a pedagogilor. Într-una din aceste scrisori, de pildă, se spune: „Peste 50 la sută din învăţătorii spanioli nu cîştigă suficient pentru a-şi plăti pensiunea în cele mai modeste hanuri ale satelor". Într-o altă scrisoare se relatează: „Salariul nostru actual ar trebui să fie de 50.000 de pesetas; în realitate, el nu este decît de 28.850 pesetas".

Imaginea tragică a şcolii spaniole este plastic prinsă de Sem Moss, corespondentul la Madrid al agenţiei americane de presă Associated Press. Într-un reportaj recent, acesta scrie: „Lipsesc 70.000 de cadre didactice, mii şi mii de săli de clasă, lipseşte în primul rînd grija autorităţilor pentru progresul culturii naţionale în Spania, pentru progresul general al ţării... M-am îngrozit constatînd că chiar în unele oraşe spaniole, oamenii nu auziseră de Goya, de Picasso sau Cervantes".

Chiar unul din diplomaţii americani la Madrid a semnat în „Chicago Tribune", sub pseudonimul „Un diplomat care nu tace", un articol intitulat „În jurul Madridului—beznă". Iată doar o spicuire din acest articol: „Provinciile din jurul Madridului, Mancha şi Estramadura, zac într-o beznă seculară. În majoritatea satelor nici o femeie nu ştie să scrie sau să citească. Copiii merg la şcoală în proporţie de 1 la 15, maximum un an sau doi; singurul element cultural patronat de stat sînt circularele afişate la primărie şi la postul de jandarmi, pe care însă nimeni nu le poate citi, aplicarea lor făcîndu-se cu bîta. Învăţătorii sînt pe cale de dispariţie, deoarece ajung unul cîte unul adevăraţi muritori de foame. Bugetul spaniol pentru învăţămînt este echivalent cu doi la sută din alocaţiile pentru poliţie şi jandarmerie".

Faptele vorbesc de la sine. Ele acuză strigător samavolnicul regim franchist, care condamnă un întreg popor la o incultură demnă de închizitorialul ev mediu.

Împotriva terorii exercitate de regimul franchist, oamenii muncii din Spania luptă cu tot mai multă hotărîre. Cu prilejul zilei solidarităţii internaţionale cu muncitorii şi poporul spaniol, care în R.P.R. se desfăşoară la 13 iunie, cadrele didactice din ţara noastră, unindu-şi glasul cu glasul întregului popor romîn şi al întregii omeniri progresiste, trimite un fierbinte salut tuturor fiilor şi fiicelor Spaniei luptătoare, cerînd încetarea crîncenelor represiuni antipopulare la care se dedau franchiştii, cerînd să se pună capăt samavolniciilor contra muncitorilor şi activiştilor sindicali, patrioţilor şi tuturor democraţilor spanioli.

P. TĂTARU

Un grup de elevi de la Şcoala medie nr. 3 din Craiova în vizită la expoziţia de ştiinţe naturale din cadrul Muzeului regional Oltenia

Concerte prezentate de elevi

Nu de mult, ansamblul coral-instrumental al Şcolii de muzică din Bacău a prezentat o serie de concerte în localitate, ca şi în oraşele Roman, Piatra Neamţ, Tîrgu-Neamţ, bucurîndu-se de un deosebit succes.

Reuşita concertului s-a datorat, desigur, repertoriului judicios alcătuit şi interpretării lui la un ridicat nivel artistic. Dintre lucrările înscrise în repertoriu notăm „Partid, iubit părinte" de L. Profeta, cîntecul popular „Drag mi-i în gospodărie", interpretate de cor şi orchestră cu mult elan tineresc, selecţiuni din opereta „Crai nou" de Ciprian Porumbescu etc.

La Roman şi Piatra Neamţ, unde funcţionează de asemenea şcoli de muzică, s-a realizat cu prilejul concertelor şi un interesant schimb de experienţă între elevii şi profesorii şcolilor respective.

Ansamblul coral-orchestral al şcolii şi-a propus să continue activitatea artistică, prezentînd concerte în faţa oamenilor muncii din fabrici şi uzine, precum şi în faţa colectiviştilor din comunele Răcătău, Răcăciuni şi altele.

RADU FELICIAN

POŞTA redacţiei

STOIAN NEDELCU, comuna Floreşti, raionul Focşani. — Indemnizaţia pentru concediul de odihnă se calculează pe baza cîştigului mediu realizat în perioada pentru care se acordă concediul de odihnă, luîndu-se în considerare cîştigul mediu pe 12 luni pentru cei care primesc integral concediul, pe baza vechimii de cel puţin 12 luni în muncă, sau cîştigul mediu pe perioada pentru care se stabileşte şi durata concediului, la celelalte categorii.

În calculul cîştigului mediu se cuprind salariul primit pentru funcţia de bază (inclusiv indemnizaţiile şi majorările), premiile de 3% sau cu caracter limitat, precum şi ajutoarele materiale plătite prin asigurările sociale în caz de incapacitate temporară de muncă. Nu intră în calculul indemnizaţiei de concediu drepturile plătite în cursul anului şcolar sub alte forme de salarizare, care nu sînt legate de funcţia de bază — plata cu ora, suplimiri în afara funcţiei de bază, cumulul etc. Cîştigul mediu realizat în perioada luată în calcul se împarte la numărul de luni din perioada respectivă, apoi la 25,5, pentru a se determina cîştigul mediu zilnic. Acesta, înmulţit cu numărul de zile lucrătoare de concediu din luna calendaristică în care se efectuează concediul, reprezintă indemnizaţia de concediu. Cadrele didactice au dreptul la această indemnizaţie în amîndouă lunile de concediu. Indemnizaţia de concediu se plăteşte anticipat pentru prima lună de concediu, iar pentru cea de a doua lună la datele la care se plătesc salariile în mod obişnuit.

VASILE HODOROGEA, Piatra Neamţ. — Concediile de studii cu plată sau fără plată acordate personalului didactic înscris la cursurile fără frecvenţă, care nu depăşesc — totalizate — 30 zile calendaristice în cursul unui an şcolar, nu afectează dreptul acestuia la concediul anual de odihnă pe întreaga durată a vacanţei de vară. Concediile de studii acordate în cursul vacanţei de vară se includ în concediul anual de odihnă.

PETRU MORARU, comuna Delceşti, raionul Hîrlău. — Indemnizaţia de director şi de diriginte face parte integrantă din salariul tarifar al funcţiei de bază.

Pentru orele cumulate remuneraţia se calculează potrivit funcţiei îndeplinite. În calcul nu se include deci indemnizaţia de director sau diriginte.

V. STROE, Turnu Măgurele. — Fiind încadrat ca profesor la cercul de aeromodelism şi nu în categoria instructorilor, veţi fi salarizat ca învăţător I.

HORIA ALEXANDRU, comuna Tîmna, raionul Strehaia. — Cadrelor didactice care au urmat cursurile de perfecţionare între anii 1955 şi 1959 inclusiv şi au obţinut la absolvirea acestor cursuri numai calificative de „foarte bine" (note de 9 şi 10), li se calculează un an în plus la stagiul de activitate în învăţămînt (numai o singură dată).

ILARIE GORA, raionul Huedin. Trecerea de la o categorie de salarizare la alta precum şi de la o grupă de vechime la alta se face la cerere, pe bază de acte doveditoare, la data împlinirii stagiului de activitate în învăţămînt sau a obţinerii calificării pe baza studiilor corespunzătoare — anume, la data de 1 a lunii imediat următoare celei în care s-a depus cererea cu actele doveditoare complete.

NICOLAE CUCERDEA, raionul Baia de Aramă. — Instructorii superiori de pionieri, conducătorii de cercuri şi activităţi pionereşti sînt încadraţi şi salarizaţi la fel cu învăţătorii şi profesorii, în raport cu pregătirea (studiile), cu stagiul de activitate în învăţămînt şi gradul didactic obţinut.

Georgeta Blindu, Maria Ispas, Nicolae Protopopescu, Ioan Bălan, Pompei Dragomir, Maria Crihană, Ana Mariş, Alexandru Popescu, Maria Dinculescu, Maria N. Fuiorea.

Informaţiile pe care le cereţi le puteţi obţine adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista „ÎNVĂŢĂMÎNTUL PROFESIONAL ŞI TEHNIC", nr. 1 (6), 1963.

În sumar:

Ing. Chepşa Zoltan: Pregătirea cadrelor pentru instruirea minieră şi electrotehnică.

Prof. I. Sava: Importanţa normării muncii în timpul practicii ucenicilor.

V. Găman şi Gh. Divricean: Îndrumarea instruirii practice.

D. Bianu: Principiile de învăţămînt în instruirea practică.

Dr. M. Mozes: Educaţia etică în şcolile sanitare.

Prof. M. Mileş: Lecţii deschise.

Ing. I. Măgureanu: Practica viitorilor chimişti.

Ing. St. Dumitrache: Ucenicii mecanizatori în campania de primăvară.

* * * Minuiri corecte — fotoreportaj.

Prof. Petre Paul şi Prof. I. Penteş: Ora de dirigenţie.

Gh. D. Mateianu: Tînărul inovator.

Prof. D. Cojocaru: În jurul lumii — Ţara aurului alb şi a aurului negru.

S. Ostapciuc: O zi din viaţa clasei noastre.

Radu Nor: Rachetele în ajutorul energeticienilor.

S. Voinescu: Calitatea a IV-a — schiţă satirică.

Revista presei pedagogice străine.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 713 | vineri 21 iunie 1963 | 8 pagini 25 bani

Urmărind realizările colegilor prezentate la expoziția de sfîrșit de an.

EXPOZIȚII

A intrat în tradiția școlilor ca la sfîrșitul fiecărui an de învățătură să aducă la cunoștința publică rezultatele muncii lor în cadrul unor expoziții care ilustrează în mod convingător multilateralitatea și profunzimea pregătirii elevilor, măsura în care s-a îmbogățit aceasta în intervalul unui an de învățătură.

Pretutindeni în țară s-au deschis, în aceste zile, expoziții care cuprind lucrări ale elevilor. În localul Școlii medii nr. 9 din Capitală, sînt expuse lucrările elevilor din raionul 23 August. În prima sală te întîmpină realizările celor mai mici dintre ei — preșcolarii — arătîndu-ți ce au învățat pe nesimțite, părînd că se joacă numai, sub supravegherea atentă a educatoarelor. Din cutia de bomboane sau de chibrituri, din cartoane, din bucățele de postav sau de pînză, mîinile mici și încă stîngace au construit căsuțe, iepurași, greble și lopeți — o întreagă lume de miniaturi, pe măsura „constructorilor". Cei mai măricei au îndrăznit să se avînte la construcții tematice — un tren, o gară liliputană, semafoare, un magazin cu vînzătoare de plastilină. Este doar o joacă, ce continuă în oarecare măsură și în clasele I-IV, dar această joacă pune bazele realizărilor de mai tîrziu pe care le vedem în standurile alăturate, aparținînd elevilor din clasele mai mari. Ni se prezintă, expuse pe mese sau încadrate în panouri mari, lucrările de tîmplărie ale elevilor din clasele V-VII. Alături de numeroase materiale didactice — conuri, cuburi, paralelipipede, prisme, cilindri, clești de laborator, stative, raportoare și compase de tablă, toate lucrate cu o surprinzătoare meticulozitate — impresionează în mod deosebit lucrările executate în traforaj. Se pot vedea la această expoziție casete, coșulețe, rame de oglinzi sau pentru tablouri construite din foi de furnir, în care lama subțire a traforajului a decupat cu [illegible] și răbdare modele compl[illegible] dînd pricepere și un [illegible] artistic.

Una din săli este de[illegible] ra-rilor practice de agricultură efectuate de elevi. Aici se află numeroase exemplare de plante cultivate de către elevi, sub îndrumarea profesorilor, pe loturile școlare sau pe ogoarele gospodăriilor agricole colective: cereale și leguminoase, plante textile sau aromatice. Alături de ele atrag atenția o cușcă de pui pe care i-au crescut elevii Școlii de 8 ani nr. 61, o ramă de fagure cu o mică familie de albine lucrătoare și o masă cu frunze de dud între care dormitează viermi de mătase.

O altă sală ne introduce în mediul preocupărilor specifice elevelor — broderii, împletituri, cusături. Nu este decît începutul performanțelor de artă gospodărească pe care ni le prezintă școlile de meserii nr. 7 și nr. 2. Aici sîntem în lumea rafinamentelor de modă și artă culinară. Costumele, rochiile, mantourile, diferite sorturi de patiserie realizate de elevele școlilor de meserii stîrnesc admirația vizitatorilor.

Cel mai îndelung vizitate sînt, desigur, sălile ce cuprind lucrările practice efectuate de elevi în producție. Se află aici, printre numeroase alte exponate, pirometre, lămpi de spirt pentru laborator, aparate pentru demonstrarea elasticității metalelor — toate însoțite de ilustrarea diferitelor faze ale procesului tehnologic — precum și polariscoape, aparate pentru determinarea momentelor forțelor paralele, aparate pentru demonstrarea forței centrifuge și centripede etc. Ele dezvăluie grija ce se acordă pregătirii elevilor în domeniul tehnicii, astfel încît să poată face față celor mai importante cerințe pe care le ridică munca în producție.

Deosebit interes stîrnește în rîndul vizitatorilor expoziția școlilor din raionul N. Bălcescu. În cele 11 săli ale ei obiectele au fost aranjate într-o ordine tematică ce corespunde disciplinelor studiate de elevi în școala de cultură generală. După poveștile ilustrate de preșcolari cu jucării din carton și plastilină putem admira, în sala claselor I-IV, numeroase caiete de istorie și limba română, modele ale conștiinciozității și temeiniciei cu care sînt pregătiți elevii la aceste discipline. Standurile următoare — rezervate matematicii, științelor naturale și geografiei, înfățișează concretizări ale unor probleme de geometrie cu ajutorul unor elemente realizate din material plastic, aplicații ale teoremei lui Pitagora, probleme tehnice soluționate prin mijloace matematice, răsadnițe în miniatură, un stup de albine, probe de culturi de pe loturile școlare, insectare, hărți etc. O altă sală, care poartă numele de cabinet tehnic, cuprinde aparate de măsurat, manometre de presiune, pirometre, electrozi pentru sudură, lucrări de bobinaj, motoraşe electromagnetice, transformatoare, aparate de pontat și de sudură electrice, macarale electromagnetice, aparate de recepție cu

(Continuare în pag. 8).

În întîmpinarea „Zilei învățătorului"

Cu cîteva săptămîni în urmă, într-o discuție care a avut loc în cancelaria profesorilor de la Școala medie nr. 1 din Rîmnicu Vîlcea s-a propus să se ia din vreme măsuri pentru întîmpinarea sărbătorească a „Zilei învățătorului". Propunerea a fost primită cu interes și curînd colectivul de cadre didactice din școală a și trecut la pregătirea unor acțiuni menite să asigure întîmpinarea „Zilei învățătorului" prin rezultate bune obținute de toți cei ce muncesc în școală în activitatea lor profesională și obștească.

Prin valorificarea experienței celor mai bune cadre didactice în pregătirea și desfășurarea lecțiilor, prin atenția sporită acordată recapitulării și pregătirii elevilor pentru examene, s-a reușit ca acum, la sfîrșitul anului școlar, rezultatele obținute să fie superioare față de anii trecuți. Numărul elevilor cu note bune și foarte bune este mult mai mare ca în ceilalți ani. Totodată, la multe obiecte și la unele clase întregi cursurile s-au încheiat fără nici un corigent sau repetent. Nivelul ridicat al pregătirii elevilor a fost confirmat și la primele probe ale examenelor de admitere în clasa a VIII-a și ale examenului de maturitate.

Paralel cu munca profesională, cadrele didactice de la Școala medie nr. 1 din Rîmnicu Vîlcea au participat, în cinstea „Zilei învățătorului", și la numeroase acțiuni cultural-obștești. Mulți dintre profesorii școlii s-au deplasat în comunele raionului ca membri ai brigăzilor de răspîndire a științei și culturii sau pentru a ține diferite conferințe la căminele culturale.

Pentru festivitatea ce se va organiza la 30 iunie, profesorii și învățătorii participă la pregătirea programului artistic pe care îl va organiza comitetul sindicatului învățămînt din localitate.

★

Și din alte orașe ale țării ne sosesc vești în legătură cu pregătirile ce se fac pentru sărbătorirea „Zilei învățătorului". De pildă, învățătorii și profesorii din Botoșani, membri ai formațiilor artistice de amatori, pregătesc pentru festivitatea de la 30 iunie un bogat program artistic în cadrul căruia, pe lîngă concertele date de orchestră și cor, se va reprezenta și o piesă de teatru.

La Galați, Brăila, Craiova, și în alte orașe au loc de asemenea pregătiri intense pentru „Ziua învățătorului", pentru sărbătorirea cadrelor didactice fruntașe în munca instructiv-educativă și în activitatea obștească.

C. RĂDULESCU

O vacanță plină de bucurii

Din zori și pînă noaptea tîrziu gările sînt iarăși pline de larmă și veselie. Sute de cravate roșii, sute de batiste fluturînd din nou la ferestrele trenurilor. Copiii patriei pleacă să-și petreacă vacanța la mare și la munte, pleacă să se odihnească după un an de muncă intensă, rodnică. Și cu toate că ne-am obișnuit cu asemenea lucruri, de fiecare dată cînd asistăm la plecarea unui tren încărcat cu copii, cînd îl urmărim cu ochii pînă se pierde în zare, simțim aceeași emoție, ne umple aceeași bucurie.

Zilele trecute, din Gara de Nord a plecat prima serie de elevi în taberele de pe litoral. Două garnituri, cu peste 1 600 de elevi ai școlilor de 8 ani din orașul și regiunea București și ai școlilor profesionale din regiunea Brașov, au pornit spre taberele de la Mangalia, Năvodari și Schitu.

Nerăbdători și fericiți, elevii umpluseră peronul Gării de Nord dis-de-dimineață. Aveau cu ei toate cele necesare: pălării de plajă, mingi multicolore, fel de fel de obiecte pneumatice pentru înot. Alături de dînșii, cuprinși și ei de emoția plecării, se aflau profesorii și instructorii superiori de pionieri, hotărîți să facă totul pentru ca timpul petrecut în tabără să le lase copiilor cele mai frumoase, cele mai vii amintiri. Și firește, nelipsiți ca întotdeauna în asemenea împrejurări, părinții, bunicii și frații, dînd ultimele sfaturi, ultimele recomandări.

Am schimbat cîteva cuvinte, în forfota plecării, cu cîțiva dintre micii vilegiaturiști. Unii dintre ei mai fuseseră în tabără pe litoral și abia așteptau să ajungă iar acolo. Ne-au povestit că le place nespus viața în tabără, pentru că le dă prilejul să participe la acțiuni interesante, distractive, să-și facă mulți prieteni. Alți copii plecau pentru prima dată la mare. Petre Vărzaru din clasa a III-a de la Școala de 8 ani nr. 23, de pildă, știa doar din auzite și din fotografii cît de minunat este litoralul. De aceea abia aștepta să-l vadă cu ochii săi, să se joace pe nisipul fierbinte, să se scalde în valurile spumoase. Aceleași sentimente le încercau și Ștefan Bratu sau Ion Vlad, de la Școala profesională de pe lîngă uzinele „Tractorul", ca și Doina Crețu, elevă la Școala de 8 ani din comuna Domnești. De la Adriana Malciu, elevă la Școala de 8 ani nr. 52, am aflat că vrea neapărat să învețe să înoate și să umple un album întreg cu imagini de pe litoral.

Despre elevii cu care am stat de vorbă, ca și despre toți ceilalți, trebuie spus neapărat un lucru important: faptul că sînt elevi fruntași, că au încheiat anul școlar cu note bune și foarte bune. Timp de 14 zile, cît vor fi oaspeții taberelor pregătite și aranjate din vreme, acești copii, ca și nenumărații alții de pe tot întinsul țării, vor petrece clipe minunate.

Cei care-i însoțesc — cadrele didactice și instructorii de pionieri — sînt hotărîți să facă totul pentru ca tabăra să le prilejuiască elevilor numai bucurii, numai voie bună. Și desigur că, însuflețiți de dragoste pentru copii, pentru munca în rîndurile lor, vor izbuti să le creeze o vacanță de neuitat.

M. VERDEȘ

VACANȚA CADRELOR DIDACTICE

S-a încheiat un an de muncă încordată. Sute de mii de elevi și pionieri își vor petrece vacanța în cele mai pitorești localități ale frumoasei noastre patrii. Excursiile, drumețiile, taberele le vor oferi nenumărate prilejuri de odihnă și reconfortare.

O binemeritată odihnă le așteaptă și pe cadrele didactice în vacanța de vară. Prin grija partidului și a statului nostru s-au creat largi posibilități ca în timpul concediului cadrele didactice să se recreeze, să-și reconforteze sănătatea, să-și îmbogățească cunoștințele de specialitate. La dispoziția lor — ca și a celorlalți oameni ai muncii — stau minunate stațiuni balneare, complexe de odihnă, cabane turistice, baze sportive. Un recent ordin al ministrului învățămîntului se referă la măsurile ce trebuiesc luate pentru a asigura efectuarea în cele mai bune condiții a concediului cadrelor didactice.

Despre pregătirile care se fac pentru vacanța cadrelor didactice am stat de vorbă cu tovarășii **D. Voicu**, șeful secției de învățămînt a sfatului popular al regiunii Oltenia și **I .Călugărița**, președintele Sindicatului învățămînt din raionul „16 Februarie" al Capitalei. Iată, pe scurt, ce ne-au relatat aceștia.

Cele peste 10 000 de cadre didactice care lucrează în regiunea Oltenia — ne-a declarat tov. Voicu — au desfășurat în cursul acestui an școlar o muncă însuflețită pentru traducerea în viață a sarcinilor puse în fața școlii de către partid și guvern. Rezultatele obținute arată că în pregătirea elevilor s-a realizat un însemnat progres calitativ. Desigur, aceasta se datorește în bună măsură faptului că organele de partid și de stat au manifestat o necontenită grijă pentru condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice. Mergîndu-se mai departe pe această linie, se acordă multă atenție și bunei desfășurări a concediului de odihnă al învățătorilor și profesorilor pe întreaga durată de două luni. Secția noastră, îndrumată de organele locale de partid și de stat și colaborînd cu organele sindicale, a luat măsuri să se asigure, pe cît posibil, efectuarea integrală a concediului în timpul verii. În același timp trebuie să ținem seama de faptul că în perioada vacanței vor fi organizate o serie de activități pe linia perfecționării cadrelor didactice, că o serie de învățători și profesori sînt antrenați în conducerea activităților recreative pentru elevi în tabere și cluburi, în excursii și drumeții etc. Toate aceste activități sînt în folosul școlii, al învățătorilor și profesorilor înșiși, căci ele vor contribui la ridicarea nivelului de desfășurare a procesului de învățămînt în viitorul an școlar și de aceea trebuie aduse, desigur, la îndeplinire. Iată de ce s-a ivit necesitatea de a fragmenta, în unele cazuri, concediul cadrelor didactice. Aș vrea să subliniez însă că s-au luat măsuri pentru a se asigura fiecărui învățător sau profesor cel puțin o lună de concediu în timpul verii, cealaltă parte a concediului urmînd să fie efectuată în vacanța de iarnă și de primăvară. Studiind amănunțit principalele acțiuni ce sînt inițiate în cursul lunilor iulie și august în învățămînt, secțiile raionale au cerut directorilor de școli să alcătuiască o evidență a concediilor cadrelor didactice. S-au dat indicații ca în stabilirea datei concediilor să se ia cu atenție în seamă cerințele fiecărui învățător sau profesor, așa încît aceștia să-și poată petrece în mod plăcut săptămînile de odihnă, în perioadele și în locurile alese de ei. Din sondajele făcute pe teren rezultă că în multe localități — de exemplu la Craiova, la Tg. Jiu, la Tr. Severin etc. — au și fost întocmite asemenea evidențe.

Vom urmări în continuare — a încheiat tov. Voicu — felul cum se efectuează concediile cadrelor didactice și vom lua măsuri pentru ca vacanța să poată fi folosită pentru recrearea și reconfortarea lor. În acest scop ne vom îngriji, împreună cu organele sindicale, de trimiterea la odihnă și tratament a cadrelor didactice, de organizarea unor excursii la marile șantiere de construcții, la Adakaleh și Porțile de Fier în localitățile pitorești din raionul Tg. Jiu, Gilort, Amaradia, Cărbunești. Mulți dintre profesorii și învățătorii regiunii noastre vor vizita în timpul vacanței Capitala patriei și alte centre industriale și culturale.

Tov. I. Călugărița, președintele Sindicatului învățămînt din raionul 16 Februarie, ne-a vorbit despre preocuparea comitetului acestui sindicat pentru trimiterea cadrelor didactice în stațiunile de odihnă și tratament balnear.

Anul acesta, a spus tov. Călugărița, în stațiunile de odihnă și tratament vor merge cîteva sute de cadre didactice din școlile raionului. În acest scop au fost repartizate membrilor organizațiilor sindicale bilete primite prin Consiliul local al sindicatelor și s-a luat legătura cu O.N.T.-ul pentru obținerea unui număr suplimentar de bilete de odihnă, mai ales pentru stațiunile de pe litoral. Astfel, mulți dintre învățătorii și profesorii raionului nostru își vor petrece cîteva săptămîni din lunile de vacanță la Mamaia, Eforie, Vasile Roaită, Sinaia, Predeal, Sovata etc.

Sindicatul mai organizează în plus excursii pentru cunoașterea realizărilor regimului nostru și a frumuseților patriei, excursii la care vor participa un mare număr de cadre didactice și membrii lor de familie. Vor fi vizitate Delta Dunării, orașele Onești, Bacău, Iași, Brăila, Tulcea și numeroase alte localități.

Pentru cadrele didactice din raionul nostru se vor organiza în perioada vacanței de vară și numeroase acțiuni cultural-educative la Clubul sindicatelor din învățămînt. Aci stau la dispoziția lor săli de lectură, cărți și reviste, săli de șah și de biliard. Săptămînal vor rula și cîteva filme sau vor fi prezentate concerte cu soliști de seamă de la Teatrul de operă și balet. Socotim că toate aceste acțiuni vor contribui la reconfortarea membrilor noștri de sindicat, astfel ca ei să întîmpine noul an școlar cu forțe sporite.

C. RĂDOI

Sesiuni metodico-științifice

Avînd drept principal scop stimularea cercetărilor științifice ale cadrelor didactice în domeniul istoriei și filologiei, îmbunătățirea pregătirii ideologice și metodice a celor care predau aceste specialități în școlile de cultură generală, Societatea de științe istorice și filologice a desfășurat în ultimii ani o activitate rodnică. Deosebit de eficiente prin rezultatele lor au fost dezbaterile largi organizate cu cadrele didactice în sesiuni metodico-științifice interregionale, la care alături de probleme centrale discutate în ședințe plenare au fost prezentate comunicări științifice și referate metodice și au fost organizate lecții practice. Sesiunile respective, care s-au bucurat de sprijinul organelor de partid și de stat, au contribuit la lămurirea unor probleme importante pentru activitatea cadrelor didactice și au prilejuit totodată un activ schimb de experiență între filialele participante.

În anul acesta, societatea și-a propus să pună în discuție, la sesiunile metodico-științifice, o problemă de interes general: predarea istoriei patriei și a limbii și literaturii române în învățămîntul de cultură generală. Prima sesiune cu această temă a avut loc la sfîrșitul lunii martie a acestui an, la Timișoara. Recent au fost organizate încă două sesiuni, la Oradea (9—10 iunie) și la Galați (13—14 iunie).

Problema predării istoriei patriei și a limbii și literaturii române în învățămîntul de cultură generală a fost tratată, în cadrul acestor sesiuni, pe baza a două referate elaborate de colective de profesori de specialitate din București. Cu deosebit interes a fost ascultată o comunicare intitulată „Pentru partinitate, împotriva obiectivismului burghez în predare în școala de cultură generală". Totodată, sesiunile au oferit unor cadre didactice meritorii, membre ale filialelor din Oradea, Tg. Mureș, Galați, Brăila, Focșani și București, posibilitatea să comunice rezultatele cercetărilor lor în legătură cu istoria locală, cu dezvoltarea învățămîntului, cu aspecte și momente importante din mișcarea muncitorească, din istoria modernă și contemporană a țării noastre, cu unele probleme de folclor și istorie literară, cu literatura contemporană.

Conținutul variat al sesiunilor a interesat pe participanți atît prin diversitatea temelor abordate cît și prin nivelul corespunzător la care au fost prezentate lucrările. Trebuie subliniat totodată faptul că numeroasele cadre didactice care au luat cuvîntul au adus o contribuție pozitivă la desfășurarea dezbaterilor, împărtășind experiența proprie, făcînd observații judicioase, bogate și utile și formulînd numeroase propuneri.

Din comunicările științifice, din referatele metodice, din discuțiile purtate pe marginea lor, din schimbul de experiență între filialele participante, precum și din concluziile trase, la fiecare din aceste sesiuni, de conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al Societății, s-au desprins o serie de recomandări care converg spre același scop — îmbunătățirea continuă a procesului de instrucție și educație în școala de cultură generală.

S-a subliniat astfel importanța pe care o are pentru pregătirea multilaterală a profesorilor de istorie, de limba și literatura română, informarea lor permanentă asupra ultimelor cercetări științifice de specialitate, cunoașterea în adîncime a problemelor disciplinei pe care o predau, a problemelor pedagogice și metodice, astfel încît să evite rutina și să nu se anchilozeze în tiparul vechilor cunoștințe.

Lucrările sesiunilor au scos cu putere în evidență necesitatea aprofundării studiului operelor de bază ale clasicilor marxism-leninismului, ale documentelor partidului nostru. Profesorul de istorie ca și profesorul de limba și literatura română — s-a arătat la sesiune — trebuie să-și însușească temeinic învățătura marxist-leninistă deoarece numai astfel poate interpreta științific faptele istorice și fenomenele sociale, fenomenele lingvistice și literare, poate lega lecțiile de viață, de practica construcției socialiste. S-a subliniat, în același timp, necesitatea de a se întări combativitatea lecțiilor față de obiectivismul burghez, de a se intensifica lupta colectivelor pedagogice față de toți cei care mai fac concesii ideologiei burgheze.

Dezbătînd problemele studiului limbii române, sesiunile au arătat că acesta trebuie să constituie, în primul rînd, un mijloc de formare a deprinderilor de exprimare corectă, de însușire a celorlalte științe, de pregătire pentru viață, de lărgire și îmbogățire a orizontului cultural al elevilor. Preocuparea pentru o vorbire și scriere corectă, pentru o exprimare firească și literară nu trebuie să rămînă un obiectiv urmărit doar de profesorul de limba și literatura română, ci și de toate celelalte cadre didactice, indiferent de specialitatea lor. Va trebui să se intensifice și mai mult schimbul de experiență între cadrele didactice pentru a se putea extinde metodele cele mai bune, procedeele cele mai eficiente de realizare a acestui deziderat. Va trebui de asemenea să se acorde o atenție mai mare lecturii elevilor în afara școlii, lectură care, dirijată cu mai multă grijă și discernămînt, controlată în permanență, poate fi de mare însemnătate și pentru lărgirea orizontului cultural al tinerilor și pentru dezvoltarea deprinderilor lor de exprimare corectă.

Lucrările sesiunilor au insistat în aceeași măsură și asupra grijii și atenției profesorilor pentru cunoașterea programelor și manualelor școlare, pentru respectarea volumului de cunoștințe prevăzut de acestea, pentru aplicarea lor creatoare. S-a arătat că profesorii au datoria de a ține permanent seama, în predare, de progresul științei și tehnicii, de dezvoltarea culturii, de ultimele cercetări din domeniul specialității lor. Profesorii sînt chemați în același timp să manifeste grija continuă de a nu supraîncărca pe elevi cu cunoștințe de importanță secundară, cu amănunte, cu noțiuni care depășesc cerințele programelor școlare. La istorie, de pildă, nu trebuie să se facă abuz de material faptic, de date și numiri, lipsite de importanță, iar la literatura română este necesar să fie înlăturate datele biografice nesemnificative pentru opera scriitorilor. Grija pe care trebuie s-o purtăm față de elevi, grija de a nu ajunge la supraîncărcarea lor, nu trebuie să ne abată însă de la lupta pe care trebuie să o ducem mereu împotriva rezultatelor mediocre, împotriva lipsurilor care încă mai persistă în cunoștințele unor elevi. La aceasta se poate ajunge prin folosirea unor metode și procedee diferențiate de la o clasă la alta, de la un elev la altul, prin pregătirea minuțioasă a profesorului pentru fiecare lecție în parte.

Din discuțiile purtate în ședințele de lucru ale sesiunilor au reieșit și unele propuneri privitoare la lărgirea continuă a înzestrării școlilor cu material didactic auxiliar, la alcătuirea unor metodici mai adecvate pentru predarea istoriei și a limbii și literaturii române, a unor crestomații, a unor culegeri de texte literare mai cuprinzătoare, la editarea paginii elevului și profesorului în revista „Luceafărul", la organizarea unor excursii de studii în țară și peste hotare, pentru membrii cei mai activi ai filialelor etc., propuneri pe care conducerea societății le va supune studiului Ministerului Învățămîntului.

Sesiunile interregionale metodico-științifice de la Oradea și Galați s-au încheiat cu interesante excursii instructive și recreative, care au dat participanților posibilitatea de a vizita monumente și locuri istorice, obiective industriale și alte realizări ale regimului nostru democrat-popular.

Considerăm că aceste sesiuni constituie o acțiune deosebit de utilă a Societății de științe istorice și filologice din R.P.R., care încheie astfel cu succes prima etapă a muncii ei din acest an.

ION DRAGOMIRESCU

DIALOG DESPRE VIITOAREA PROFESIUNE

Interlocutorii noștri sînt proaspeți absolvenți ai Școlii medii nr. 32 din București, care trec prin emoțiile examenului de maturitate. I-am întîlnit în curtea școlii, după ce terminaseră lucrarea scrisă la matematică. Discuția noastră despre examen, despre rezultatele lui s-a extins, firește, și la ceea ce îi așteaptă pe tineri dincolo de el — vacanța și apoi intrarea în producție, într-o școală tehnică sau într-un institut de învățămînt superior.

Toți acești tineri sînt la vîrsta visurilor înaripate, la vîrsta cînd doresc cu pasiune să-și valorifice forțele, să arate ce sînt în stare să dea patriei, poporului.

— Pe mine mă atrage foarte mult radiofonia și vreau să muncesc în acest domeniu — ne-a spus tînărul Ion Bîru. De aceea m-am hotărît să mă înscriu la o școală tehnică de radiofonie, pentru ca să pot lucra ca tehnician în producție. Iar mai tîrziu, după ce am să cunosc în producție toate tainele radiofoniei, am să mă înscriu și la o facultate, ca să mă specializez în acest domeniu.

Ion Bîru se ocupă de cîțiva ani de radiofonie. Are acasă un adevărat laborator unde meșteșugește cîte ceva în fiecare clipă liberă. Are la activul său chiar și cîteva aparate de radio pe care le-a reparat singur. Acum a început să-l pasioneze construcția televizoarelor, modul lor de funcționare. Școala, profesorii, l-au ajutat în această direcție. Foarte mult a însemnat de pildă pentru el excursia pe care a făcut-o cu întreaga clasă, la uzinele „Electronica", unde a putut vedea multe lucruri deosebit de interesante privind construcția aparatelor de radio și a televizoarelor.

Spre o profesiune necesară economiei naționale și conformă cu înclinațiile lui l-a îndrumat școala și pe Ion Borș.

Tînărul Ion Borș mai are încă o figură de copil deși își spune cu multă mîndrie „absolvent". Ne-a spus cu hotărîre:

— Vreau să fiu inginer, să lucrez în probleme de automatică. Mă pasionează toate problemele care privesc perfecționarea tehnicii, și în special cele de automatizare.

Aflăm apoi de la Ion Borș că se preocupă de pregătirea în vederea examenului de admitere la politehnică încă din clasa a VIII-a, cînd profesorul lui de fizică l-a îndrumat să se înscrie la cercul tinerilor fizicieni. Acolo a învățat multe lucruri utile, și-a format multe deprinderi de muncă. De un real folos i-au fost și vizitele organizate de școală la o serie de întreprinderi din Capitală.

— Acum, cînd ne despărțim de profesorii noștri din școala medie — spune Ion Borș — ne dăm parcă mai bine seama de tot ceea ce au făcut pentru noi. Nu numai că ne-au ajutat zi cu zi să ne însușim cunoștințele, dar ne-au și îndrumat să ne alegem profesiunea cea mai potrivită aptitudinilor noastre, ne-au făcut să înțelegem de ce trebuie să ne gîndim cu spirit de răspundere la viitoarea noastră profesiune.

Despre exemplul profesorilor ne-a vorbit și Maria Preda, una dintre fruntașele clasei a XI-a „B". În special la matematică și fizică, obiecte pe care le îndrăgește în mod deosebit, a avut în toți anii de școală numai note de 9 și 10. Acum, Maria Preda vrea să devină și ea, la rîndul ei, profesoară. Cînd s-a hotărît să-și aleagă acest drum a avut în față chipul celor mai buni dascăli ai săi și în special al profesorului de matematică, care în acest an i-a fost și diriginte.

— Aș putea spune că am îndrăgit atît de mult matematica, mărturisește ea, mai ales datorită tovarășului profesor. De fiecare dintre noi s-a ocupat cu grijă, cu răbdare și ca profesor, și ca diriginte. Cea mai mare satisfacție a sa era să vadă că am înțeles explicațiile, că ne descurcăm cu ușurință în rezolvarea problemelor. Vreau ca, atunci cînd voi munci la catedră, să-i semăn, vreau să muncesc așa ca și elevii mei să-mi poarte aceeași dragoste pe care o simt eu astăzi pentru profesorul meu.

Către munca de educare a tinerei generații se îndreaptă și Mariana Botez, și Teodora Popescu, și Maria Dan, pentru care profesorii lor constituie un viu exemplu.

Dar cît de variate sînt căile pe care le vor urma tinerii absolvenți! Marian Mihalache se pregătește să devină inginer energetician, Adrian Ionescu mărturisea că vrea să muncească ca inginer agronom pe întinsele ogoare ale unei gospodării colective, poate chiar în gospodăria colectivă în care lucrează părinții săi. Alții au hotărît să devină medici, chimiști sau cercetători în diferite domenii ale științei.

Cele mai largi, cele mai frumoase drumuri se deschid în fața tinerilor din patria noastră. Iar școala, profesorii, ajută fiecăruia dintre ei să meargă pe drumul cel mai potrivit cu înclinațiile lui, pe drumul pe care poate fi cel mai folositor țării.

MONICA ROBEA

EXAMENE • EXAMENE • EXAMENE

Maturitate — lucrare scrisă.

Pregătirea învățătorilor de mîine

În aceste zile îi mai întîlnim încă în sălile de clasă. Sînt peste o sută de tineri absolvenți ai școlilor pedagogice din București și Cîmpulung, pe care nu-i mai putem numi elevi, dar care nu sînt încă nici învățători. Îi vom numi deci, pînă la încheierea examenului care le va conferi această calitate, candidați ai examenului de stat.

Cum este pregătită tînăra generație de învățători, în ce măsură această nouă promoție de cadre didactice va reuși să facă față exigențelor muncii practice din școli? Lucrările scrise, răspunsurile pe care candidații le dau în fața comisiilor de examinare ne ajută să ne facem în această privință o imagine destul de limpede.

Cîteva aspecte sînt revelatoare. Să privim, de pildă, unele din lucrările scrise la limba română. Prin amploarea problemelor a căror tratare au solicitat-o, subiectele date i-au obligat pe elevi să facă atît dovada volumului de cunoștințe acumulate în timpul cursurilor, cît și pe aceea a capacității de a sintetiza aceste cunoștințe, de a se orienta în diferite probleme de teorie și istorie literară. Lucrările scrise arată că majoritatea candidaților cunosc în amănunțime operele al căror studiu a fost prevăzut în programele școlare, că înțeleg limpede conținutul de idei al acestora și reușesc să selecteze ceea ce este esențial în ele, că au capacitatea de a generaliza și sintetiza.

Numeroase lucrări ale candidaților care s-au oprit la primul subiect încep tratarea acestuia prin a elucida, în lumina învățăturii marxist-leniniste, problema rolului maselor în crearea noii societăți.

Menționînd apoi că filonul realist al literaturii noastre are o puternică tradiție în înfățișarea forței creatoare a maselor și amintind de operele unor scriitori ca N. Bălcescu, L. Rebreanu, Al. Sahia, Camil Petrescu etc., candidații au vorbit în lucrările lor despre marile realizări ale poporului reflectate în literatura realist-socialistă de după 23 August. Ei s-au referit astfel pe larg la oglindirea în literatură a problemelor construirii socialismului în patria noastră. Vorbind despre romanul „La cea mai înaltă tensiune" de Nagy Istvan, de pildă, candidații au insistat asupra modului cum este oglindit în roman faptul că oamenii muncii, conduși de partid, au reușit nu numai să zmulgă averile poporului din mîinile patronilor, dar au pus totodată și bazele dezvoltării noii industrii socialiste. Candidații s-au oprit și la lucrările epice care reflectă înfăptuirea reformei agrare, stăruind asupra unor opere ca „Mitrea Cocor" de M. Sadoveanu și „Setea" de T. Popovici, la cele care înfățișează momentul înființării primelor gospodării agricole de stat, ca de pildă romanul „Bărăgan" de V. Em. Galan etc.

De fiecare dată, cu prilejul fiecărui exemplu, candidații au arătat cum scot în lumină operele scriitorilor noștri faptul că abia sub conducerea partidului, abia atunci cînd poporul și-a luat soarta în propriile sale mîini, forța creatoare a maselor, eliberată de jugul asupririi, a putut să dea adevărata măsură a posibilităților sale.

Cel de al doilea subiect — referitor la creația marilor noștri clasici Eminescu și Coșbuc — a stimulat metode deosebite de tratare. Unii candidați au început prin a vorbi despre Eminescu pentru ca apoi să se oprească la Coșbuc și abia la urmă să stabilească ce trăsături sînt comune și ce trăsături îi diferențiază pe cei doi scriitori. Alții s-au referit paralel la ambii poeți și au dat, pentru ilustrare, exemple comparative din operele acestora. Comună majorității candidaților este însă preocuparea de a sublinia unele idei de bază cum ar fi cele privind raporturile dintre om și natură în versurile lui Eminescu și Coșbuc, sentimentul puternic de dragoste pentru patrie care caracterizează poeziile lor, frumusețea imaginilor artistice prin care zugrăvesc chipurile de oameni și peisajele țării.

La lucrarea scrisă la matematică tinerii absolvenți ai școlilor pedagogice au avut de rezolvat două subiecte sensibil egale ca volum și grad de dificultate, fiecare conținînd o chestiune de aritmetică și una de geometrie. Problemele au fost astfel alese încît să îngăduie o verificare precisă nu numai a calității cunoștințelor însușite de candidați, dar și a măsurii în care aceștia știu să le aplice în rezolvarea unor probleme practice, legate de producție.

Rezolvînd probleme de aritmetică, tinerii candidați au dovedit cunoștințe ample și posibilitatea de a afla cu ușurință soluțiile. A ieșit la iveală faptul că ei au fost astfel pregătiți în școala pedagogică încît să nu neglijeze lucrurile relativ simple — a căror scăpare din vedere îi poate duce adesea pe candidații examenelor la ratarea rezultatului problemelor. Cu pricepere au rezolvat marea majoritate a candidaților și problema de geometrie — mai dificilă decît cea de aritmetică — arătînd că pot să demonstreze relații destul de complicate între segmente prin folosirea construcțiilor ajutătoare și făcînd apel la un bogat bagaj de teoreme.

În general viitorii învățători au dovedit o bună pregătire, o gîndire matematică formată, ceea ce a permis aprecierea cu note mari a lucrărilor scrise.

Analizînd rezultatul lucrărilor de limba română și matematică date de candidații prezentați la examenul de stat la Școala pedagogică de învățători din București putem afirma că aceștia au primit, în cursul anilor de studiu, o pregătire serioasă, temeinică. De bună seamă că, o dată ajunși în școli, viitorii învățători vor fi în stare să îndeplinească cu succes frumoasele și nobilele sarcini ale muncii instructiv-educative.

M. NICOLAESCU

Cîteva observații preliminare

Cine urmărește an de an rezultatele învățămîntului nostru de cultură generală constată cu satisfacție că sub ochii noștri se formează noi generații cu o pregătire din ce în ce mai bună, că școlile caută să realizeze un învățămînt de calitate, capabil să formeze oamenii epocii noi, ai epocii unei înalte culturi. Acest plus de calitate, sesizabil de la un an la altul, de la un examen la altul, demonstrează că fenomenul trebuie privit în dinamica lui, în lumina roadelor tot mai bogate pe care le obțin școlile noastre cu sprijinul neprecupețit al organelor de partid și de stat.

Verificarea lucrărilor scrise la literatura romînă ale candidaților la examenul de maturitate de la Școala medie nr. 2 din Craiova (comisia nr. 26) a arătat că posibilitățile de interpretare a operelor literare, de înțelegere a conținutului creației literare și a mesajului ei au crescut mult față de anii trecuți. Cele două subiecte date — „Forța creatoare a maselor oglindită în epica noastră contemporană" și „Natura și omul în creația poetică a lui Eminescu și Coșbuc" — au oferit candidaților posibilități largi de a-și folosi cunoștințele în lucrări cuprinzătoare, cu caracter de sinteză. Cei care au tratat primul subiect s-au preocupat să scoată în evidență rolul literaturii ca factor activ în procesul construcției socialismului, să prezinte trăsăturile caracteristice luminoase ale oamenilor zilelor noastre, pasionați de munca lor, ale celor care își pun cu dragoste cunoștințele și priceperea în slujba construcției vieții noi. Cel de al doilea subiect a scos în evidență posibilitățile elevilor de a determina ceea ce este reprezentativ în procesul natură-om în opera lui Eminescu și Coșbuc, de a prezenta în strînsă corelație problemele pe care le aveau de tratat.

Sub acest aspect lucrările au fost, în general, bune. Mai slab s-au prezentat însă în ceea ce privește analiza măiestriei artistice, care uneori a fost sumară sau chiar a lipsit cu totul. Se simte că elevii s-au sprijinit pe expunerile teoretice ale profesorilor, fără aplicații la problemele concrete ale măiestriei artistice. De aceea, în unele lucrări abundă unele formule generale de felul: „operă foarte frumoasă", „creație magistrală", „operă de o înaltă măiestrie artistică" etc., fără ca acestea să fie însoțite de explicații, de motivări, ci numai, uneori, de vagi indicații privind măsurile prozodice.

Nu satisface încă pe deplin „forma" lucrărilor. Mai sînt elevi care comit erori în redactare. Unii din ei recurg la familiarisme, la elemente de limbă vorbită, la regionalisme; alții adoptă un scris caracterizat prin silnicii sintactice, prin construcții inverse etc.

Urmărind lucrările din acest punct de vedere, am constatat că o serie de greșeli pe care le relevăm fiindcă, dacă profesorii ar insista asupra lor atunci cînd corectează lucrările, frecvența lor ar fi, desigur, mult redusă. Iată cîteva: articularea adjectivului posesiv: *noștrii* (în loc de noștri); lipsă de articol în cazul genitivelor de tipul: *scriitori noștri, socializarea agriculturi, construirea societăți* etc.; scrierea greșită a formelor verbului a crea (care circulă atît de des azi): *autorul crează, a creieat, a creiat, forța creiatoare* (ca derivat de la același verb) etc.; scrierea pronumelui interogativ-relativ compus sub formele: *ceace* sau *ceeace* (în loc de ceea ce) etc.; înlăturarea hiatusului *(înființează, ființă, conștință* etc.); scrierea pronumelor (sau a adjectivelor demonstrative, de identitate sub forma: *acelaș, aceiaș operă* (aici, cu două greșeli, comparînd cu *aceeași*), *aceiaș oameni* etc.; lipsa preiotării în cuvinte ca: *închee, femee* etc., dar apariția lui iot în neologisme ca *poiezie, ideie* etc., existența formelor regionale (mai ales pentru munteni), *grije, uriașe, ușe* etc.

Astfel de greșeli, ca și greșelile de sintaxă comise de unii elevi demonstrează că profesorii de limba romînă sînt mai mult profesori de literatură romînă. Invocarea carenței programelor școlii medii în ce privește gramatica românească nu poate fi o scuză. Profesorul are destule ocazii de a corecta scrisul elevilor (lucrările scrise date în clasă sau acasă, temele trimestriale etc.) și el este chemat să folosească larg aceste ocazii.

Examenul de maturitate se află încă în plină desfășurare și este, de bună seamă, prematur să tragem concluzii definitive pe marginea lui. Aceste cîteva observații preliminare, oferite de cercetarea lucrărilor scrise la limba romînă, și-au propus numai să releve în mare însemnatele progrese obținute în pregătirea elevilor, ca și unele lipsuri care se mai fac vădite în cunoștințele lor și care vor putea fi grabnic înlăturate dacă școlile se vor ocupa cu stăruință de aceasta.

Lector univ.
GHEORGHE POALELUNGI
Președintele comisiei examenului de maturitate la secția mixtă a Școlii medii nr. 2 din Craiova

Pe marginea lucrărilor scrise la matematică

Subiectele probei scrise la matematică din cadrul examenului de maturitate din acest an au fost echilibrate, solicitînd elevilor cunoștințe din diferite ramuri ale matematicii.

Cei mai mulți dintre elevii care au ales primul subiect au rezolvat ecuația de gradul III și au scris corect ecuația cercului, dovedind pricepere în mînuirea cunoștințelor de geometrie analitică. Majoritatea elevilor au lucrat corect, cu precizie, găsind ușor soluțiile exacte. O parte din ei au întîmpinat însă oarecari dificultăți în rezolvarea ecuației de gradul III.

Unele greșeli s-au constatat la scrierea tangentelor la cerc paralele cu laturile triunghiului ABC. O serie de elevi au confundat ecuația tangentei la cerc paralelă cu o direcție dată cu ecuația tangentei la cerc într-un punct și chiar dintr-un punct exterior cercul , iar alții au folosit ecuația tangentei paralelă cu o direcție dată, dar la cercul cu centru în origine, cînd de fapt centrul cercului avea coordonatele 2 și 2.

Mulți elevi au încercat să determine analitic poziția punctului D, astfel încît aria triunghiului ACD să fie maximă, dar numai cîțiva au interpretat geometric această poziție, deși nu era prea greu să se observe că aria triunghiului este maximă cînd înălțimea lui este maximă, baza rămînînd constantă.

Elevii care au ales subiectul II s-au descurcat ușor atît în problemele de geometrie analitică, cît și în cele de analiză, arătînd că și-au însușit temeinic cunoștințele studiate.

La punctul 3 al subiectului, care cerea să se arate că triunghiurile NQR și MQR au arii egale, numeroși elevi au determinat coordonatele punctelor N, Q, R și M, Q, R, le-au înlocuit în formula ariei unui triunghi și au arătat astfel că ariile triunghiurilor NQR și MQR sînt egale. Mai puțin au dat însă și soluția geometrică simplă că QR fiind linie mijlocie în triunghiul PNM și paralelă deci cu M N, triunghiurile sînt echivalente, avînd aceeași bază și aceeași înălțime, N mișcîndu-se pe paralela NM la baza QR.

Trecînd la efectuarea graficului funcției provenită din aria triunghiului SQR, în condițiile problemei, unii elevi au stabilit domeniul de definiție, au calculat prima și a doua derivată, au stabilit punctele extreme, dar pentru că nu au calculat corect limitele laterale în punctul — 2 și nu au determinat just semnul derivatei a doua, au trasat greșit curba.

Ar fi bine ca pe viitor să se dea o și mai mare atenție formulării problemelor, spre a nu se strecura nici o greșeală. Acum, în subiectul I fiind date coordonatele punctului D, m și n se cere ca aria să fie m—2n+2, lucru neadevărat, căci din calcule, așa cum au observat și elevii, rezultă că aria este n—2m+2.

Rezultatele probei scrise au evidențiat, în general, buna pregătire matematică a candidaților. Ele vor fi întregite, desigur, de rezultatele examenului oral, obținîndu-se astfel o cunoaștere amănunțită a nivelului cunoștințelor elevilor.

Prof. A. IORGULESCU

Activităţile practice continuă

Membri noi în marea familie a muncitorilor

Sînt cîţiva ani de cînd, în fiecare început de vară, elevii claselor a IX-a şi a X-a ai Şcolii medii „Al. Sahia" din Tîrnăveni efectuează practica în producţie în secţiile combinatului nostru chimic. În acest an ei au fost repartizaţi în continuare în secţiile în care au lucrat şi în perioada anterioară: secţia mecanică, cea de sticlărie şi cea de faianţă-gresie.

Colectivul de muncitori, tehnicieni şi ingineri al combinatului a căutat să creeze elevilor condiţii dintre cele mai bune de muncă, astfel ca cele două săptămîni de practică să le dea posibilitatea de a-şi consolida deprinderile dobîndite în timpul anului, de a-şi lărgi cunoştinţele privitoare la tehnologia de producţie, de a înţelege în adîncime legătura acestora cu cunoştinţele din domeniul fizicii şi chimiei studiate în şcoală. Faptul că secţiile combinatului nostru sînt dotate cu utilaj mecanizat şi automatizat, că în producţia realizată în cadrul lor îşi găsesc aplicare numeroase legi ştiinţifice care constituie obiectul studiului în şcolile de cultură generală a făcut ca practica să fie deosebit de instructivă pentru elevi.

Astfel, de exemplu, în secţia de sticlărie elevii au putut vedea cum sînt aplicate unele principii ale chimiei organice în elaborarea diferitelor calităţi de sticlă şi a semicristalurilor şi au putut cunoaşte o serie de procese tehnologice automate care permit obţinerea unei producţii sporite cu eforturi fizice reduse.

O serie de meşteri le-au făcut elevilor demonstraţii asupra felului cum se execută diferite lucrări de artă — unul din puţinele domenii în care se mai utilizează suflarea sticlei. Deosebit de interesantă a fost pentru elevi urmărirea drumului unor produse, de la desenele proiectanţilor, adevăraţi artişti ai sticlei, la modelele lucrate de meşterii sticlari. O bună parte din ei şi-au însuşit şi tainele cizelării artistice a diferitelor obiecte de sticlă.

Elevii cunoşteau, din povestirile localnicilor mai virstnici, condiţiile deosebit de grele în care-şi desfăşurau activitatea în trecut meşterii sticlari. În ateliere întunecoase, fără nici un fel de instalaţii de aerisire, aceştia trebuiau să stea în faţa cuptoarelor peste 10 ore pe zi şi să lucreze numai prin suflare şi manual. Astăzi, în secţiile de fabricare a sticlei se folosesc procese tehnologice moderne, bazate pe maşini şi agregate mecanizate şi automatizate, iar întreaga muncă se desfăşoară astfel încît sănătatea muncitorilor să fie pe deplin protejată.

În atelierul de faianţă elevii au putut urmări procesul tehnologic de preparare a faianţei şi de executare a diferitelor obiecte din faianţă prin turnare şi presare, colorarea acestora. Mulţi dintre elevi, mai ales cei din clasa a X-a, au lucrat efectiv la unele locuri de muncă, asemeni muncitorilor calificaţi, obţinînd rezultate bune. Foarte mult i-au interesat pe elevi operaţiunile artistice de pictare pe faianţă şi porţelan.

Caracterul deosebit de atractiv al activităţii în diferite sectoare ale combinatului, legăturile strînse cu muncitorii, dintre care mulţi sînt ei înşişi elevi ai secţiei serale a Şcolii medii „Al. Sahia", manifestările organizate în comun de comitetele U.T.M. din combinat şi din şcoală i-au făcut pe elevi să se simtă încă de pe acum ca făcînd parte din marea noastră familie de muncitori şi specialişti în domeniul chimiei. De altfel, din discuţiile cu elevii repartizaţi la practică în combinatul nostru, am aflat că mulţi dintre ei doresc să devină fie muncitori de înaltă calificare şi tehnicieni în secţiile Combinatului chimic din Tîrnăveni, fie ingineri chimişti.

O bună parte din practicanţii de astăzi sînt, deci, viitorii noştri tovarăşi de muncă. Alături de profesorii lor, întregul nostru colectiv s-a străduit să le transmită cît mai mult din experienţa sa, să-i ajute efectiv în pregătirea lor pentru viaţă.

Ing. IOAN ALBU
şeful secţiei faianţă-gresie a Combinatului chimic din Tîrnăveni

Eleve de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" din Capitală, la practică la întreprinderea „Tehnica textilă"

Educaţi în spiritul dragostei faţă de muncă

Pe majoritatea elevilor care şi-au efectuat practica în întreprinderea noastră — elevii clasei a IX-a de la Şcoala medie „Gh. Şincai" din Capitală — îi cunosc încă din anii trecuţi şi de aceea i-am aşteptat cu o deosebită bucurie şi în anul acesta la practica continuă.

În aceste două săptămîni, în care ei au muncit zi de zi în întreprinderea noastră, am avut prilejul să-i observ foarte îndeaproape. Mi-am dat seama că ei au privit cu simţ de răspundere încă de la început activitatea practică şi că înţeleg bine importanţa pe care o are, în vederea pregătirii lor pentru viaţă, această legătură de durată cu procesul de producţie.

I-am văzut cu cîtă insistenţă se interesează de procesul tehnologic de tipărire, de la intrarea manuscrisului şi pînă la finisarea cărţilor şi revistelor. Plini de dorinţa de a afla cît mai multe, elevii au cerut mereu explicaţii referitoare la funcţionarea monatasterului, a tiparului înalt, plan sau adînc etc. Aceşti viitori muncitori calificaţi, tehnicieni şi ingineri, nu mai conteneau cu întrebările ce se refereau la detaliile tehnice, dovedind o temeinică pregătire anterioară.

La locul de muncă elevii au dovedit pricepere şi seriozitate şi, în afară de faptul că şi-au îmbogăţit cunoştinţele, şi-au adus şi ei contribuţia la realizarea unor lucrări tipografice de calitate. Multă bucurie puteai citi pe feţele tuturor acestor tineri îmbrăcaţi, ca şi muncitorii, în halate albastre, cînd aşezau unul peste altul, după ultima retuşare, volumele de format mare din opera lui Eminescu. Aproape că monopolizaseră maşina de rotunjit marginile cărţilor atît de dornici erau de a lua în mîini ei înşişi volumele gata finisate. Nu mai vorbim de ediţiile „liliput" din Eminescu, Arghezi, Caragiale şi Coşbuc, de care elevii nu se mai puteau desprinde. Toţi au dorit să lucreze la ele şi se arătau nespus de mîndri că, atunci cînd le vor vedea în librării, vor şti că şi ei au contribuit la tipărirea lor.

Astfel, tinerii practicanţi au participat alături de munciitorii întreprinderii noastre poligrafice, la aproape toate operaţiile din tipografie. În acelaşi timp, ei au luat parte la activitatea organizaţiei U.T.M. din întreprindere şi au contribuit la cîteva din emisiunile staţiei noastre de radioamplificare. În felul acesta s-au sudat şi mai mult legăturile dintre ei şi muncitori.

Ceea ce au văzut în timpul activităţilor efectuate de elevi în întreprinderea noastră îmi dă dreptul să spun că practica continuă în producţie este deosebit de binevenită, contribuind la dezvoltarea multilaterală a tinerilor şi educîndu-i în spiritul dragostei pentru muncă

ILIE LAIOŞ
dispecer la Întreprinderea poligrafică nr. 4 Bucureşti

O chezăşie a bunei pregătiri

La noi în şcoală, practica continuă a elevilor din clasele a V-a şi a VI-a a fost astfel planificată încît să permită aplicarea tuturor operaţiunilor studiate în timpul anului şcolar pe lucrări utile.

De pildă, elevii claselor a V-a au executat la traforaj lucrări pentru completarea materialului didactic al şcolii — echere, raportoare etc., precum şi obiecte de podoabă — casete, figurine ş.a.m.d.

Elevii claselor a VI-a, care şi-au însuşit în timpul anului diferite operaţii din domeniul tîmplăriei, au executat în timpul practicii elemente de mobilier: taburete pentru sălile de lucrări practice şi pentru laboratoare, scaune pliante, dulăpioare etc.

Paralel cu aceasta, unele grupe de elevi au efectuat o serie de reparaţii la bănci, la catedre, la instalaţiile din sala de sport. O lucrare importantă executată de elevii claselor a VI-a o constituie montarea unor noi cuiere în clase. Cuierele, care se prezintă în forma unor cadre de lemn prevăzute cu cîrlige metalice, sînt de o bună calitate şi sînt finisate cu grijă.

Faptul că s-au ales pentru practică lucrări variate, utile şi care dau largi posibilităţi de aplicare a priceperilor şi deprinderilor însuşite anterior de către elevi, a făcut să crească interesul acestora pentru muncă. Unele lucrări, care de altfel au fost selecţionate pentru expoziţia şcolii, se pot măsura — prin calitatea execuţiei şi a finisării — cu lucrările similare executate de muncitori specialişti.

Aceste rezultate constituie desigur o satisfacţie deosebită pentru noi, colectivul de maiştri-instructori care i-am îndrumat pe şcolari în pătrunderea primelor taine ale muncii practice. Ele sînt, neîndoielnic, o chezăşie că pe viitor, în pregătirea lor pentru viaţă, elevii noştri îşi vor putea însuşi temeinic numeroase cunoştinţe şi deprinderi practice, pe care le vor folosi cu succes în producţie.

GHEORGHE PASCU
instructor de practică la Şcoala de 8 ani nr. 76 din Bucureşti

Studiind problemele tehnice şi economice

Ca multe alte întreprinderi din ţară, şi uzinele noastre — uzinele „Unirea" din Cluj — au găzduit, în ultimele două săptămîni, pe elevii şcolilor de cultură generală veniţi să-şi facă, alături de muncitori, practica continuă în producţie. Au venit la noi tineri din clasele IX şi X de la Şcoala medie „Mihail Eminescu" şi Şcoala medie nr. 10 din oraşul nostru, dornici să înveţe cît mai multe, să folosească din plin aceste săptămîni pentru a se pregăti temeinic în vederea viitoarei lor munci.

Uzinele noastre sînt specializate în producţia de utilaj pentru fabricile textile. Ţinînd seama de acest specific, conducerile şcolilor care şi-au trimis elevii să efectueze practica la noi le-au lămurit încă înainte de începerea acesteia, importanţa pe care o are pentru economia noastră socialistă dezvoltarea cu prioritate a industriei constructoare de maşini. Pentru o cît mai bună pregătire prealabilă în această privinţă, clasele de elevi care au venit la practică în uzinele noastre au vizitat cîteva întreprinderi textile în care sînt folosite utilajele produse la noi.

În zilele de practică elevii au avut ocazia să cunoască caracteristicile de construcţie ale principalelor maşini textile produse în ţara noastră, precum şi evoluţia acestor maşini către o automatizare completă. O mare satisfacţie le-a dat faptul că au putut lucra ei înşişi unele piese ale maşinilor textile ce poartă marca „Unirea" Cluj. Şi, de asemenea, i-au interesat deosebit de mult problemele de matematică şi fizică ce li s-au dat spre rezolvare, şi în care era vorba de contribuţia uzinei noastre constructoare de maşini la dezvoltarea industriei textile şi deci la creşterea bunăstării oamenilor muncii. De pildă, cunoscînd randamentul unei maşini, într-o oră de lucru, pentru diferitele tipuri de materiale textile prelucrate, ei au calculat ce cantitate de produse de larg consum dau maşinile livrate de uzinele „Unirea" diferitelor întreprinderi textile. În felul acesta elevii au avut o imagine concretă şi foarte sugestivă a contribuţiei unei unităţi a industriei constructoare de maşini la creşterea belşugului de produse de larg consum.

Totodată elevii au putut compara, în cantităţi de produse textile realizate suplimentar, ce reprezintă automatizarea unor maşini ale căror tipuri anterioare aveau funcţionare semiautomată.

Întregul proces de producţie şi montaj a sute şi mii de piese diferite care alcătuiesc o maşină textilă i-a impresionat în mod deosebit pe elevii Şcolii medii „Mihail Eminescu" şi ai Şcolii medii nr. 10, arătîndu-le înaltele cerinţe tehnice şi ştiinţifice ale producţiei moderne. Aceasta a făcut să sporească şi mai mult interesul elevilor pentru aspectele teoretice şi practice ale muncii în producţie.

Toate aceste fapte au asigurat succesul practicii în producţie, au făcut ca rezultatele ei să aducă o contribuţie de seamă la lărgirea orizontului de cunoştinţe al elevilor, la priceperea lor de a le aplica în viaţă.

FRANCISC FOGARAŞI
maistru la uzinele „Unirea" din Cluj

Lucrări practice efectuate de elevii Şcolii medii nr. 7 din Cluj

Activităţile practice continue

Rezultate grăitoare

Elevii şcolii noastre, care este o şcoală cu instruire în producţie, au lucrat în cursul anului şcolar, timp de o zi pe săptămînă, la uzinele „Semănătoarea", însuşindu-şi tehnica lucrărilor efectuate la diferite maşini-unelte — şepinguri, raboteze, morteze, strunguri orizontale şi verticale, freze, maşini de polizat interior şi exterior, maşini de şlefuit, maşini de filetat, prese, ferăstraie metalice etc. Ei au putut cunoaşte îndeaproape construcţia şi modul de funcţionare a acestor maşini precum şi mînuirea lor în procesul de producţie. Perioada de practică continuă, dînd elevilor posibilitatea să lucreze în uzină timp de două săptămîni fără întrerupere, prilejuieşte o sintetizare a celor însuşite de ei în timpul anului şcolar, contribuind în acelaşi timp la perfecţionarea deprinderilor lor de mînuire a maşinilor-unelte. Tot atît de important este şi faptul că, punîndu-i pe elevi în situaţia de a trăi un timp mai îndelungat viaţa uzinei, de a lucra nemijlocit alături de muncitori, activităţile practice continue contribuie într-o mare măsură şi la educarea comunistă a tinerilor, la dezvoltarea dragostei lor pentru muncă şi pentru cei ce muncesc.

Prin lucrările pe care le-au efectuat în timpul practicii continue la uzinele „Semănătoarea" elevii şcolii noastre au putut aprofunda numeroase cunoştinţe de fizică, disciplină legată strîns, prin însăşi esenţa sa, de practică, de producţie. Îndeosebi au putut fi aprofundate o serie de cunoştinţe de mecanică şi de fizică moleculară.

Astfel, elevii au avut prilejul să efectueze cele mai variate măsurători de precizie cu şublerul şi micrometrul la piese ale căror dimensiuni nu admiteau toleranţe decît de ordinul zecimilor şi sutimilor de milimetru.

Lecţiile despre mecanisme, despre transmiterea mişcărilor şi transformarea mişcărilor — din rectilinie în circulară şi din circulară în rectilinie — şi-au găsit nenumărate exemplificări în funcţionarea unor maşini-unelte ca de exemplu şepingul sau raboteza, unde mişcarea circulară a motorului şi a volantului maşinii este transformată în mişcarea rectilinie a cuţitului acesteia.

Elevii care au efectuat practica continuă la strunguri, ca şi cei de la alte maşini, au avut ocazia să-şi consolideze şi cunoştinţele despre mişcările compuse. În această privinţă am orientat observaţiile lor şi asupra funcţionării podurilor rulante şi a macaralelor.

Diversele prelucrări efectuate în ateliere au constituit tot atîtea ocazii pentru exemplificarea cunoştinţelor predate la lecţiile de rezistenţa materialelor. Executînd zi de zi, ei înşişi lucrări la diverse maşini, elevii şi-au dat mai bine seama de modul cum se manifestă în practică o serie de fenomene ca alungirea, comprimarea, flambarea, torsiunea, forfecarea, despre care au învăţat la lecţiile de fizică. De asemenea, prelucrînd o serie de piese, ei au constatat că acestea se încălzesc în mod deosebit şi au avut ocazia să urmărească mai îndeaproape cele învăţate la fizică despre transformarea lucrului mecanic în căldură, iar funcţionarea maşinilor de polizat cu fixarea magnetică a piesei de polizat le-a permis să facă observaţii interesante asupra uneia din aplicaţiile magnetismului.

Vorbeam, la începutul acestor însemnări, despre însemnata valoare educativă a practicii în producţie. Fiind dirigintele clasei a X-a, am putut să constat efectul ei deosebit de pozitiv şi în timpul anului şcolar. Avînd în faţa ochilor, prin comportarea muncitorilor un exemplu viu cu privire la felul cum trebuie să muncească, elevii şi-au îmbunătăţit atitudinea faţă de îndeplinirea îndatoririlor şcolare, au devenit mai disciplinaţi, mai conştiincioşi. Un rezultat deosebit de grăitor al acestei creşteri este acela că anul şcolar s-a încheiat în condiţii deosebit de bune, fără nici un corigent sau repetent. Practica continuă va desăvîrşi, desigur, cele realizate pînă acum, creînd premizele unor succese şi mai mari în viitorul an şcolar.

Prof. TRAIAN GEANGU-MOISIN
Şcoala medie nr. 1 „Nicolae Bălcescu"

Clasa a V-a a Şcolii de 8 ani din Otopeni pornind la practica agricolă

Pe ogoarele colectivei

Pe ogoarele colectivei noastre au lucrat în aceste săptămîni alături de noi, colectiviştii, elevii claselor V—VI şi VIII—X ale Şcolii medii din comună. Îi puteai întîlni în lanul de grîu, unde ajutau la plivitul şi secăritul acestuia, în sectorul de cultură a plantelor industriale, unde lucrau la prăşitul mecanic şi manual al sfeclei de zahăr, la buchetatul şi răritul culturilor de floarea-soarelui, în sectorul legumicol, ajutînd la irigare şi la administrarea îngrăşămintelor, la recoltatul şi depozitatul furajelor, în sectorul viticol, luînd parte la lucrările de copilit, plivit, legat şi stropit viţa de vie. Îi puteai găsi pe elevi şi în sectorul zootehnic, în care lucrez eu. Aici ei au participat direct la lucrările de îngrijire a animalelor, de amenajare a adăposturilor etc.

Îndrumaţi îndeaproape de profesorii de specialitate, elevii au avut prilejul să înveţe în timpul practicii, din experienţa colectiviştilor, să-şi dezvolte deprinderile de muncă în toate sectoarele gospodăriei, să cunoască metodele noi agrozootehnice introduse de gospodăria noastră colectivă în cultura plantelor şi creşterea animalelor. Noi, colectiviştii, le-am împărtăşit cu dragoste ceea ce ştim, le-am arătat cum să lucreze, am căutat să le facem cît mai bine cunoscute toate problemele muncii agricole, ca şi viaţa gospodăriei.

M-am simţit mîndru şi fericit cînd l-am întîlnit pe fiul meu Vasile, elev în clasa a V-a, lucrînd alături de mama lui în lanul de grîu sau pe terenul cultivat cu viţă de vie. I-am urmărit mişcările repezi şi îndemînatice, l-am văzut îndeplinind cu pricepere operaţiunile destul de complicate de copilit, plivit sau legat viţa de vie. La fel cu dînsul au lucrat şi ceilalţi copii. Din cele ce spuneau despre importanţa lucrărilor agricole, ca şi din felul cum munceau, am văzut ce roade bogate a dat, în pregătirea copiilor noştri, introducerea în şcoli a obiectului „Agricultura".

Mi-am amintit din nou, în aceste zile, de vremurile atît de grele ale copilăriei mele, cînd munceam ca un rob pe moşia boierului şi cînd nici nu puteam îndrăzni a visa la învăţătură. Abia în anii puterii populare am putut eu să învăţ carte, iar apoi să mă calific ca zootehnician. Acum, cînd datorită partidului întreaga noastră viaţă a luat o nouă înfăţişare, cînd noi, cei odinioară atît de oropsiţi, trăim o viaţă îmbelşugată în gospodăriile noastre colective, şi munca noastră a devenit alta. Cu sprijinul partidului am învăţat şi noi să aplicăm în muncă metode ştiinţifice.

Despre aceasta discut adesea cu fiica mea mai mare, Vanghelita, elevă în clasa a IX-a, care în anul acesta şi-a făcut practica muncind lîngă mine în sectorul zootehnic al gospodăriei noastre. Ce condiţii minunate au astăzi copiii noştri, cît de mult se deosebeşte copilăria lor de copilăria noastră! Mi se umple inima de bucurie cînd văd cu cîtă grijă sînt ei pregătiţi în şcoală, în aşa fel ca să înveţe nu numai din cărţi, dar şi din practică.

Pe fiica mea o interesează în mod deosebit munca de zootehnician. Ea poposeşte adesea la ferma zootehnică a gospodăriei pentru a ajuta la unele operaţii mai dificile, ne pune tuturor celor care lucrăm acolo întrebări referitoare la procedeele noi, raţionale de creştere a animalelor şi se interesează şi de problemele care se studiază la cursurile agrozootehnice.

Lucrînd alături de noi în gospodăria colectivă, elevii au prilejul să împletească strîns de practică cunoştinţele primite de la profesori în şcoală, să cunoască viaţa gospodăriei, să se lege de munca în agricultură. Fără îndoială că mulţi dintre elevii de azi — şi printre dînşii şi copiii mei — se vor întoarce în colectivă ca tehnicieni sau specialişti. Şi mă gîndesc de pe acum cu bucurie cum vom lucra cot la cot cu dînşii, contribuind împreună la întărirea şi dezvoltarea gospodăriei noastre dragi.

IANCU BEIU
colectivist, comuna Cobadin, raionul Negru Vodă

Sprijin permanent muncii profesorilor şi a elevilor

Am fost anul acesta de multe ori în mijlocul elevilor Şcolii de 8 ani din comuna noastră. Cu prilejul unor adunări organizate de şcoală le-am vorbit elevilor şi am auzit cele spuse de ei despre istoricul gospodăriei, despre perspectivele ei de dezvoltare, despre evoluţia sectorului zootehnic şi preponderenţa lui în gospodăria noastră. Am văzut că elevii se interesează de munca noastră, a colectiviştilor şi că simt multă dragoste pentru ea. Şi mai des am stat de vorbă cu elevii chiar pe ogoarele gospodăriei, cînd ei se aflau la practică, şi mi-am dat seama că profesorii lor îi îndrumează cu grijă în cunoaşterea celor mai variate probleme ale muncii în agricultură.

În ultimele două săptămîni, elevii şi-au desfăşurat practica continuă pe tarlalele gospodăriei. A fost pentru ei un nou şi foarte bun prilej de a se afla în mijlocul colectiviştilor, de a aplica în practică cunoştinţele dobîndite în cadrul lecţiilor de agricultură.

În zilele practicii i-am urmărit îndeaproape pe elevi, care au lucrat sub îndrumarea directă a profesorilor şi a specialiştilor din gospodărie, a colectiviştilor. În sectorul legumicol ei şi-au lărgit deprinderile practice de îngrijire a legumelor de sezon (morcovi, mazăre, ceapă, roşii, ardei etc.). Au lucrat şi în sectorul plantelor industriale, unde s-au ocupat de răritul şi prăşitul acestora, ca şi în lanurile de porumb sau pe terenurile întinse cultivate cu viţă de vie.

M-am apropiat adesea de grupurile de elevi care lucrau şi am discutat cu ei despre conţinutul şi scopul operaţiunilor pe care le îndeplineau, le-am dat unele sfaturi pentru a le arăta cum să aplice diferite metode noi de lucru, cum să îngrijească unele noi soiuri de plante, mai productive şi mai rezistente, introduse în gospodăria noastră. Aceste discuţii au fost pentru mine un nou prilej de a-mi da seama că şcoala i-a înzestrat pe elevi cu bogate cunoştinţe teoretice şi practice de agricultură, cunoştinţe pe care, îndrumaţi de profesori şi ajutaţi de colectivişti, ei le aplică tot mai bine formîndu-şi priceperi şi deprinderi trainice de muncă.

Printr-o colaborare permanentă cu şcoala noi căutăm să sprijinim cît mai larg instruirea practică a elevilor. De exemplu, am ajutat cadrele didactice în planificarea activităţilor practice în timpul anului, ca şi în perioada practicii continue, recomandînd lucrările cele mai importante şi mai semnificative pentru anumite sectoare de activitate. De asemenea, am repartizat, pentru instruirea elevilor în timpul practicii colectivişti pricepuţi, care să fie în stare de a asigura o bună îndrumare a muncii lor şi specialişti competenţi, care să-i ţină la curent cu cele mai noi procedee agrotehnice de lucru. Noi înşine am organizat cu elevii unele acţiuni în care le-am arătat cum trebuie efectuate unele lucrări, ca de pildă, depistarea şi combaterea gîndacului de Colorado, explicîndu-le totodată importanţa acestei lucrări, vorbindu-le despre agrotehnica culturii deparazitate.

Mi-am dat seama, văzîndu-i pe elevi cum lucrează, de marea însemnătate a activităţii practice pentru întărirea şi lărgirea cunoştinţelor lor de agricultură, pentru formarea deprinderilor de muncă — pe scurt, pentru formarea viitorilor colectivişti sau specialişti ai agriculturii noastre socialiste. Toţi membrii gospodăriei noastre înţeleg că în această privinţă ne revine o răspundere mare şi nouă, colectiviştilor, că şi noi sîntem chemaţi să sprijinim şcoala în pregătirea celor ce vor lucra mîine pe ogoare. De aceea sîntem hotărîţi să colaborăm cît mai strîns cu şcoala, cu profesorii copiilor noştri. Felul cum este organizată predarea obiectului „Agricultura", practica pe care o fac elevii pe ogoare — atît în timpul anului cît şi acum, în campania agricolă de vară — creează cele mai bune condiţii pentru o legătură strînsă între şcoală şi gospodăria colectivă. Rezultatele obţinute pînă acum pe drumul acesta sînt dintre cele mai bune şi ele ne mobilizează pe toţi la noi eforturi, pentru obţinerea unor succese mereu mai mari în pregătirea colectiviştilor de mîine.

ION PETIU
preşedintele gospodăriei agricole colective din comuna Basarabi, raionul Medgidia

Examenul de muncitor calificat, prilej de verificare multilaterală

Examenul de muncitor calificat, care se desfăşoară în unităţile productive unde ucenicii şi elevii şi-au efectuat activitatea practică în cursul şcolarizării, constituie un moment deosebit în viaţa viitorilor muncitori şi tehnicieni, prilejuind o verificare multilaterală a pregătirii de specialitate primite de ei în cursul celor 3 ani de studiu.

Conducerea Centrului şcolar de construcţii din Bucureşti a luat din timp toate măsurile să asigure buna desfăşurare a examenului de muncitor calificat, alegînd probe practice care să îngăduie cunoaşterea amănunţită a volumului şi calităţii cunoştinţelor şi deprinderilor însuşite de ucenici. De asemenea, probele practice au fost astfel alese încît să-i pună pe ucenici în situaţia de a găsi soluţii tehnico-organizatorice şi economice originale cît mai eficiente pentru realizarea unor lucrări de calitate şi într-un timp cît mai scurt.

Desfăşurarea examenului a scos în evidenţă buna pregătire a majorităţii elevilor. Astfel, elevii zidari, care au dat examenul de muncitor calificat pe şantierul Întreprinderii de prefabricate din Roman, au executat în foarte bune condiţii şi sub timpul de muncă normat lucrările de tencuieli exterioare pe cărămidă discuită. Lucrări de bună calitate au executat şi instalatorii pe şantierul Fabricii de ulei şi zahăr din Craiova. Aşa, de exemplu, elevul Ion Popa, avînd de efectuat montarea unei conducte de incendiu la pasarela silozului — lucrare destul de complexă, care presupunea executarea unor operaţiuni de filetare, îmbinări prin înşurubare, fixarea ţevii prin montări de console etc. — a ştiut să rezolve pe dată o serie de probleme legate de organizarea locului de muncă şi să găsească soluţii tehnico-economice originale. Este de menţionat faptul că elevul a reuşit să realizeze o montare de calitate în numai 6 ore faţă de 7 ore şi 41 minute cît reprezenta norma. Pentru calitatea muncii sale, pentru soluţiile tehnico-economice aplicate şi pentru timpul scurt în care a realizat lucrarea, lui Ion Popa i s-a acordat, la propunerea inginerului şef al şantierului, categoria a IV-a de încadrare tarifară.

Numeroşi alţi elevi au obţinut rezultate asemănătoare. Aşa bunăoară, elevii electricieni Dan Bulacu şi C. Ciurduc, care au lucrat la instalaţii electrice pe un şantier de construcţii din Constanţa, au primit spre executare în cadrul probei practice pentru examenul de muncitor calificat montarea unor locuri de lampă cu tuburi din policlorură de vinil. Ei au avut de executat următoarele operaţiuni: trasarea locului pentru lampă, ştemuirea în cărămidă, dimensionarea materialului, executarea curbelor la cald, montarea ţevilor, introducerea conductorilor, executarea legăturilor, cositorirea şi izolarea acestora. Toate aceste operaţiuni trebuiau efectuate pe baza cunoaşterii unor probleme de specialitate, ca de pildă, citirea desenului tehnic întocmit de proiectant şi aplicarea lui în practică, un calcul matematic pentru stabilirea locului lămpii, executarea schiţei lucrării şi a fişei tehnologice, alegerea unei soluţii economice de amplasare a lucrării, organizarea locului de muncă şi respectarea regulilor tehnice de protecţie şi securitate a muncii. Elevii au rezolvat cu succes aceste probleme variate şi complexe de ordin teoretic şi practic. Comisia a apreciat lucrarea ca foarte bună, acordînd categoria a IV-a de încadrare tarifară.

Inginerii, specialiştii de pe şantierele de construcţii au apreciat că, în general, muncitorii calificaţi prin şcolile profesionale sînt de la un an la altul tot mai bine pregătiţi, stăpînind — pe lîngă metodele clasice — şi procedeele moderne de construcţii — turnarea în cofraje glisante, fabricarea şi montarea panourilor mari din prefabricate de beton, executarea lucrărilor de instalaţii din mase plastice etc.

Aceste succese au la bază preocuparea de zi cu zi a cadrelor didactice de la Centrul şcolar de construcţii din Bucureşti de a pregăti muncitori calificaţi la nivelul tehnicii actuale, capabili să aplice cele mai eficiente măsuri tehnico-organizatorice în vederea creşterii producţiei şi a productivităţii muncii. Această preocupare a cadrelor didactice se reflectă şi în faptul că toţi elevii care s-au prezentat la examenul de muncitor calificat au executat lucrări de categorii superioare, încadrîndu-se în timpul de muncă normat folosit pe şantiere şi respectînd indicii calitativi.

Prof. GH. D. MATEIANU

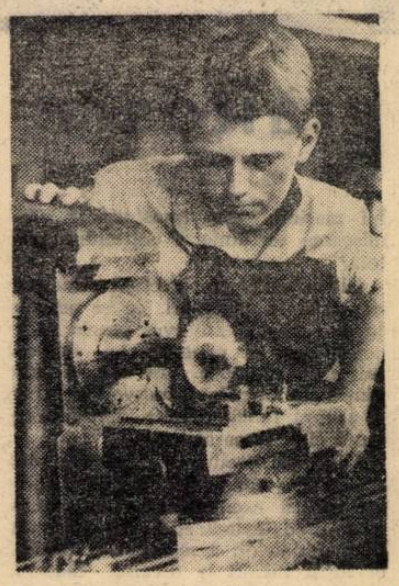

Lucrare practică de control

Pentru o bună pregătire a cadrelor din comerţ

Elevii Şcolii profesionale comerciale din Craiova, care au dat de curînd examenele de absolvire, au dovedit că vor fi cadre de nădejde ale comerţului nostru socialist.

Tinerii din secţia de ospătărie, de exemplu, au arătat, prin răspunsurile date la examen, temeinice cunoştinţe cu privire la preparatele culinare recomandate pentru diferite mese, la prezentarea acestora, la servirea lor corectă. Comisia examinatoare, în rîndul căreia s-au numărat şi specialişti de la Trustul de alimentaţie publică, a notat mulţi elevi cu note mari, felicitîndu-i pentru modul în care şi-au însuşit meseria aleasă.

Rezultate bune au obţinut şi tinerii ce s-au pregătit pentru meseria de vînzători în sectorul textile-încălţăminte. Cei mai mulţi dintre ei au studiat cu seriozitate cunoştinţele teoretice de merceologie şi au dobîndit bune deprinderi practice. Ca urmare, ei au putut da răspunsuri corecte şi precise la întrebările ce li s-au pus în examen şi au efectuat cu pricepere probele practice.

Examenele de muncitor calificat pentru meseriile de vînzător în sectoarele metalo-chimic şi alimentar s-au desfăşurat cu aceleaşi bune rezultate, dovedind roadele muncii elevilor, a cadrelor didactice şi a inspectorilor din producţie. Aceste rezultate ne îndreptăţesc să aşteptăm cu deplină încredere activitatea viitoare în producţie a noii promoţii de absolvenţi.

Prof. ION PĂTRAŞCU
Craiova

Îndrumarea practicii în agricultură

În această perioadă elevii şcolilor tehnice cu specific agricol îşi desfăşoară practica continuă de vară.

Rolul conducător în această activitate revine instructorului de practică — profesor de specialitate care predă şi tehnologia meseriei. Desigur, el este chemat să colaboreze îndeaproape, în îndrumarea muncii practice a elevilor, cu inginerii şi tehnicienii agricoli, precum şi cu organele de conducere ale gospodăriilor agricole socialiste unde se efectuează practica. În acelaşi timp însă lui, profesorului-instructor, îi revine sarcina de a realiza o îmbinare strînsă între pregătirea dobîndită de elevi în şcoală şi activitatea lor practică, între cunoştinţele teoretice ale elevilor pe de o parte şi deprinderile lor de muncă pe de altă parte. De aceea instructorul trebuie să aibă priceperea de a alege, din multitudinea de lucrări pe care le presupune producţia, ceea ce este esenţial şi reprezentativ pentru instruirea elevilor lui.

Pentru a realiza cu succes această îmbinare, instructorii de practică fruntaşi — cum sînt, de pildă, cei de la centrele şcolare agricole din Roman şi Miniş, de la Şcoala experimentală din Valea Călugărească s-au străduit să cunoască cele mai noi metode agrotehnice, cele mai moderne maşini şi agregate precum şi modul de utilizare a acestora în cadrul gospodăriilor agricole socialiste, să pătrundă în toate amănuntele lor problemele organizării şi planificării muncii în aceste gospodării. De asemenea, ei sînt buni cunoscători ai operaţiilor de muncă necesare în orice lucrare de specialitate şi sînt familiarizaţi îndeaproape cu sarcinile ce revin sectorului de producţie în care lucrează elevii în cadrul planului de stat pe ramura respectivă.

Realizările obţinute prin efectuarea instructajului chiar de către profesorul de tehnologia meseriei a evidenţiat faptul că această formă de organizare a practicii duce atît la îmbogăţirea volumului de cunoştinţe şi deprinderi al elevilor cît şi la ridicarea calităţii acestora. De pildă, elevii Şcolii experimentale din Valea Călugărească, care au fost instruiţi în acest fel, au obţinut, la probele practice date recent, rezultate mai bune decît elevii Şcolii tehnice horticole din Pietroasele, unde instruirea practică şi pregătirea teoretică au fost efectuate de doi profesori diferiţi. Astfel, în timp ce la Şcoala experimentală toţi elevii anului III au obţinut numai calificativul „foarte bine", la şcoala de la Pietroasele doar 66 la sută dintre elevi au primit calificative bune şi foarte bune.

Aceste exemple relevă necesitatea ca elevii să fie instruiţi în timpul practicii de către profesorul de tehnologie, care poate asigura cel mai bine continuitatea muncii didactice.

Pentru realizarea acestei sarcini profesorii care lucrează ca instructori au datoria să ţină o strînsă legătură cu producţia, cu cadrele tehnice care colaborează la procesul de pregătire a elevilor. Exemplul personal al instructorului de practică constituie un factor hotărîtor în înţelegerea de către elevi a rolului lor în cadrul muncii din gospodărie, astfel încît să lucreze cît mai bine, să-şi desăvîrşească pregătirea şi să contribuie efectiv la obţinerea unor recolte bogate.

Prof. DIMITRIE D. ROMAN
cercetător principal
la Institutul de ştiinţe pedagogice

Instructaj la Şcoala profesională de mecanici agricoli din Călugăreni.

Cercetări geologice efectuate de elevi

Aplicaţiile efectuate pe teren cu elevii Şcolii tehnice de geologie din Baia Mare în această perioadă au drept scop aprofundarea cunoştinţelor predate la cursurile teoretice, consolidarea deprinderilor lor de a aplica în practică aceste cunoştinţe. Urmărind să asigure o cît mai bună desfăşurare a activităţii pe teren, catedra de geologie a şcolii a întocmit un program amănunţit al acesteia prevăzînd studierea atît la suprafaţă cît şi în subteran, a unor importante fenomene geologice.

Astfel, s-au efectuat cu elevii lucrări de colectare a florei fosile aflate în diferite puncte ale masivului Igniş, precum şi lucrări de cercetare a urmelor structurale rămase din trecutul geologic îndepărtat pe Igniş şi Valea Chiuzbaia.

În timp ce executau aceste lucrări, elevii au constatat că formaţiile sedimentare ce alcătuiesc în parte structura geologică a locului numit „Gropi" sînt reprezentate şi prin altfel de roci decît cele în care se găsesc imprimate plantele fosile. Îndrumaţi de profesori, ei au început să cerceteze tainele pe care le ascunde roca sedimentară sub pătura de sol. Munca de explorare nu a fost zadarnică. De curînd, din şanţurile săpate în locuri diferite, elevii au scos resturi de fosile găsite pentru prima dată la Chiuzbaia. Astfel în adîncul marnei, rocă de culoare cenuşie, alcătuită din argilă şi calcar, s-au identificat urme de frunze incarbonizate şi destul de slab păstrate ca urme fosile.

La o adîncime ceva mai mare au apărut primele resturi de scoici, la început mai reduse, apoi mai complete şi mai bine fosilizate. Elevii au fost deosebit de bucuroşi că au putut contribui la cunoaşterea mai amănunţită a formaţiunilor geologice din masivul Igniş.

Pe baza florei fosile cunoscute pînă acum în aceste locuri geologii înclinau să creadă că tot locul ce se numeşte astăzi „Gropi" a fost ocupat de un lac nu prea adînc, cu apa limpede şi rece, în care pîraiele din jur aduceau un mîl fin, ultima măcinătură a pietrei vulcanice. Exemplarele de scoici lamellibranchiate găsite de elevii Şcolii tehnice de geologie din Baia Mare, exemplare care au îmbogăţit colecţia laboratorului şcolii, arată că această părere emisă în trecut nu este adevărată şi că fostul lac de la Chiuzbaia a fost populat de scoici şi melci şi deci a avut legătură cu alte lacuri sau chiar cu golful de la Baia Mare.

Aceste prime rezultate au stimulat mult curiozitatea ştiinţifică a elevilor Şcolii tehnice de geologie din Baia Mare. Ei şi-au exprimat dorinţa de a cerceta în continuare mai temeinic structura geologică a regiunii, care oferă numeroase date interesante, necunoscute pînă în prezent.

Prof. SEVER PAŞCA
Baia Mare

În zilele vacanței.

Jocuri atractive în taberele de la munte

Jocurile sînt prietenii nelipsiți ai pionierilor și școlarilor. În tabere, instructorii de pionieri, cadrele didactice pot organiza numeroase jocuri care să contribuie la recrearea și reconfortarea copiilor, la educarea lor. Recomandăm cîteva din jocurile ce se pot organiza.

Vînătorii și cerbii. Jocul se desfășoară într-o pădure cu multe tufișuri, între două echipe cu un număr egal de jucători. Una din echipe va reprezenta pe vînători, iar cealaltă pe cerbi.

În pădure se alege un traseu lung de 100—500 m (în funcție de vîrsta copiilor), pe care cele două echipe sînt obligate să pornească fiecare de la un alt capăt al traseului, una în întîmpinarea celeilalte. „Cerbii" vor căuta să ajungă în partea opusă, ascunzîndu-se pe cît posibil de „vînători". După aceea, rolurile echipelor se schimbă. „Vînătorii", firește, vor căuta să descopere și să prindă cît mai mulți „cerbi". Pentru fiecare „cerb" prins echipa „vînătorilor" va cîștiga un punct; pentru fiecare „cerb" scăpat, echipa „cerbilor" cîștigă un punct. Jucătorii care se vor abate de la traseul stabilit vor fi penalizați cu 5 puncte. Cîștigă echipa care va totaliza cel mai mare număr de puncte.

O variantă a jocului este cea în care cerbii prinși devin „vînători".

Iată un alt joc: *Observatorul și excursioniștii.* El se desfășoară în pădure, între două echipe formate din 20—30 de copii. Fiecare echipă își alege cîte un observator. Observatorii ambelor echipe își vor instala postul de observație într-un copac mai înalt. După aceasta se fixează traseul și obiectivul la care excursioniștii trebuie să ajungă, în așa fel încît să nu fie văzuți de observatorul echipei adverse. Ei vor avea cusute pe spate numere vizibile.

Jocul va fi început de una din echipe, care-și va trimite excursioniștii pe traseul și spre obiectivul stabilit.

Observatorul echipei adverse va nota într-un carnețel toate numerele purtate de excursioniștii pe care i-a văzut, în timp ce observatorul celeilalte echipe va verifica justețea celor observate de acesta. După ce toți excursioniștii au atins obiectivul stabilit, conducătorul jocului dă semnalul pentru intrarea în joc a celeilalte echipe. Observatorii vor schimba rolurile între ei.

Cîștigă echipa care a observat numărul cel mai mare de excursioniști din echipa adversă.

Și acum, un *joc de cabană:* Pe o frînghie orizontală, ținută de doi copii la o înălțime la care se poate ajunge cu mîna, se fixează diferite obiecte: mere, o pungă cu bomboane, un cartof fiert, un pachet de ciocolată etc.

Un copil legat la ochi va încerca să taie cu o foarfecă sfoara unuia dintre obiectele atîrnate de frînghie. El va ține cealaltă mînă la spate.

Copiii care țin frînghia se vor deplasa la cîțiva metri de la locul arătat inițial jucătorului.

Aceste jocuri sînt foarte antrenante și amuzante, ele fiind mult gustate de către copii.

Prof. CONSTANTIN RADU

Reușită deplină

Pe marginea primei ediții a concursului republican de gimnastică rezervat celor mai mici școlari

Peste 250 de elevi, reprezentînd toate regiunile țării, au oferit zilele trecute, în sala Floreasca, un spectacol cu totul inedit cu prilejul finalei primei ediții a concursului republican școlar de gimnastică pentru cei mai mici sportivi.

Începînd cu etapa pe școală, care a avut loc în aprilie, acest original concurs a stîrnit un legitim interes. Dovadă și cifra largă de participanți la etapa I — aproximativ 30.000 de copii. Cifra aceasta vorbește de la sine despre interesul școlarilor noștri pentru gimnastică, ramură sportivă de bază în sistemul de educație fizică.

Finaliștii care au evoluat la Floreasca au întrecut și cele mai optimiste așteptări. Mai întîi, prin preocuparea lor față de calitate. Micii gimnaști, elevi între 7 și 12 ani, au impresionat nu numai prin ținută, ci și prin virtuozitatea execuțiilor. Exercițiile de sol îndeosebi, atît cele executate de băieți cît și cele executate de fete, i-au încîntat pe toți cei ce erau de față. S-a procedat foarte bine lăsîndu-se la libera alegere a concurenților grupele de exerciții din cadrul acestei probe, fiindcă în exercițiile la sol, mai ales, poți să apreciezi în ce măsură un gimnast justifică prezența sa în această ramură sportivă. În foarte multe cazuri micii gimnaști s-au prezentat excelent, ceea ce arată preocuparea atentă și munca stăruitoare a profesorilor lor, ca și perseverența de care au dat dovadă copiii înșiși. Mioara Popescu de la Școala de 8 ani nr. 31 din București, Alina Goreac de la Școala medie din Lugoj, Nicolae Oprescu de la Școala de 8 ani nr. 56 din București, Adrian Farcaș de la Școala medie nr. 2 din Tg. Mureș — iată doar cîțiva dintre concurenții notați cu note maxime. Ei și-au însușit temeinic elementele tehnice, făgăduind să devină sportivi de frunte.

Concursul republican școlar de la Floreasca atestă într-o bună măsură drumul sănătos pe care se merge în ce privește promovarea gimnasticii în rîndul elevilor. Unele centre (București, Cluj, Brașov, Tg. Mureș) au arătat că-și mențin frumoasa tradiție pe această linie; altele (Ploiești, Lugoj, Arad, Craiova) că se străduiesc să și-o creeze.

Sînt însă și centre în care gimnastica școlară continuă să bată pasul pe loc. Așa stau lucrurile, de pildă, la Galați, Suceava, Hunedoara. În școlile din aceste centre concursul nu s-a bucurat de o popularizare corespunzătoare, profesorii de educație fizică, cu foarte mici excepții, n-au manifestat suficientă preocupare pentru a-i mobiliza pe copii să participe la întreceri.

Insuficientă a fost și prezența gimnaștilor de la școlile sportive de elevi, deși majoritatea celor aproape 50 de școli de acest gen au secții de gimnastică. La concurs au putut fi întîlniți doar reprezentanții Școlii sportive nr. 2 din București și ai școlilor sportive din Petroșeni. De semnalat totodată absența surprinzătoare din finală a principalelor școli medii cu program special de educație fizică, de exemplu a celor din București, Timișoara etc.

Față de reușita deplină a primului concurs republican de gimnastică rezervat celor mai mici școlari, ne manifestăm convingerea că el va fi permanentizat. Se impune însă, în același timp, îmbunătățirea formulei de desfășurare. Socotim că este prea obositoare finala într-o singură zi și că programarea acestui „ultim act" al competiției e bine să se facă în vacanța de primăvară și nu la sfîrșitul anului școlar, cînd elevii sînt antrenați în activitățile practice sau se pregătesc să plece în tabere și excursii.

TIBERIU STAMA

Pentru vacanță — o lucrare utilă

Apărută cu cîtva timp în urmă în Editura didactică și pedagogică, lucrarea „Excursia școlară" de C. Giurcăneanu și Zoe Adămuț constituie o bogată sursă de informare în problema organizării și desfășurării excursiilor. În alcătuirea ei autorii au utilizat cele mai noi materiale de specialitate, precum și datele furnizate de experiența personală.

Cartea tratează, în capitole speciale, despre excursia școlară ca metodă de învățămînt, despre pregătirea, desfășurarea și valorificarea instructiv-educativă a excursiei școlare.

În partea referitoare la excursia școlară ca metodă de învățămînt autorii precizează scopurile acesteia și stabilesc principalele tipuri de excursii — după treptele de învățămînt, după scop și conținut, după loc și durată, după sezonul în care se organizează etc.

Multe au de învățat cititorii din capitolul privind pregătirea excursiei. Aci se vorbește despre pregătirile de ordin tehnico-organizatoric și despre pregătirea științifico-didactică a conducătorilor excursiei și se precizează indicațiile pe care profesorul trebuie să le dea elevilor în vederea excursiei. În același timp, pot fi găsite îndrumări despre felul cum se întocmește schița de plan a excursiei, cu referiri la elementele organizatorice (timpul cînd se desfășoară, clasa, tema, scopul, itinerarul, obiectivele etc.) ca și la cele didactice (pregătirea și desfășurarea excursiei, valorificarea ei instructiv-educativă).

Un alt capitol deosebit de util cadrelor didactice este „Desfășurarea excursiei". Aici autorii arată cerințele pe care trebuie să le respecte elevii și profesorul în excursie, conținutul concret al excursiilor și vizitelor. Se prezintă de asemenea o serie de aplicații practice ale cunoștințelor de geografie fizică ce se pot realiza în cursul excursiilor (mai ales din domeniile topografie-cartografie, geomorfologie, geologie, hidrologie și pedologie). Era interesant și util dacă exemplele se extindeau și la alte obiecte din școala de cultură generală cum sînt, de pildă, fizica, matematica etc.

În ultima parte a lucrării autorii au căutat să elucideze modul cum trebuie valorificate excursiile școlare din punct de vedere instructiv și educativ, atît în timpul desfășurării acestora (prin aplicații practice, observarea fenomenelor etc.) cît și după terminarea lor (prin utilizarea materialului la lecții, în activitățile organizate în cercuri ș.a.m.d.). Se demonstrează, prin exemple concrete, cum pot contribui excursiile la realizarea tuturor laturilor educației comuniste, la dezvoltarea calităților și înclinațiilor elevilor. Sînt indicate conținutul, mijloacele și metodele ce trebuie folosite de profesori pentru educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, al dragostei de muncă, precum și pentru educarea disciplinei, a sentimentului de datorie, a corectitudinii, sincerității și politeței, a curajului, a bărbăției ș.a.

Sistemul de principii, metode și procedee de lucru prezentat de autori în carte nu trebuie aplicat mecanic, ci adaptat la condițiile naturale (relief, climă, ape, vegetație, faună etc.) în care se desfășoară excursia, ținîndu-se seama și de situația economică a regiunilor vizitate (unele informații date în lucrare în acest domeniu sînt deja depășite).

Textul lucrării este însoțit de peste 100 de figuri, precum și de două schițe de hărți — „Principalele obiective necesare a fi cunoscute în excursiile școlare" și „Ocrotirea naturii în R.P.R." — care îi completează conținutul, făcîndu-l mai concret.

Lucrarea prezintă și unele lipsuri. Astfel, se indică mai mult ce se poate face în cadrul aplicațiilor practice (cap. III) și mai puțin cum trebuie să se facă, metodele și procedeele ce pot fi folosite în diferitele activități din cadrul excursiei și mai ales în aplicațiile practice.

Era nimerit să se arate și modul cum trebuie organizată munca independentă a elevilor în timpul excursiilor, muncă în cadrul căreia elevii își dezvoltă inițiativa, spiritul de inovație și cercetare. Experiența arată că cele mai temeinice cunoștințe, priceperi și deprinderi pe care și le formează elevii în excursii sînt cele cîștigate prin munca lor independentă — îndrumată, desigur, de profesor. De aceea, în timpul excursiei, pe lîngă explicații trebuie să le dăm elevilor și teme pe care ei să le rezolve în mod independent.

Lucrarea „Excursia școlară" rămîne totuși un ghid valoros pentru cadrele didactice, oferindu-le numeroase idei și sugestii, propunîndu-le procedee variate de realizare a acestui important mijloc de instruire și educare a elevilor.

Lector univ. S. VEZA
Cluj

În sprijinul educației muzicale a elevilor

La Galați pulsează astăzi o puternică viață cultural-artistică, ce cuprinde atît pe vîrstnici cît și pe tineri și copii.

Eforturile întreprinse în direcția educației muzicale a elevilor, de pildă, sînt concretizate în numeroase acțiuni, care au dat rezultate bune. Amintim, printre acestea, ciclul de audiții și concerte organizat de Teatrul muzical pe tema „Opera de-a lungul veacurilor", care a trezit un interes deosebit în rîndurile elevilor. Cuprinzînd cele mai importante etape din evoluția istorică a teatrului liric, aceste prelegeri au constituit pentru ei un bun prilej de a-și îmbogăți cultura generală cu o serie de cunoștințe deosebit de interesante.

Pentru o cît mai mare eficacitate a acestei acțiuni, conducerea Teatrului muzical a colaborat cu secția de învățămînt a Statului popular orășenesc și cu directorii școlilor. Socotim că ar fi util să se organizeze anual, de asemenea cu sprijinul secției de învățămînt orășenești, și un ciclu de concerte speciale privind muzica simfonică, care să cuprindă cele mai importante etape din istoria muzicii pe genuri și forme, un capitol important fiind rezervat muzicii românești.

Pe linia realizării educației muzicale a elevilor mai amintim programarea unor spectacole speciale în matineu de către Teatrul muzical cu opera-poem „Trandafirii Doftanei" de Norbert Petri.

Ca urmare a acestor acțiuni, spectacolele muzicale și concertele simfonice fac astăzi parte din preocupările importante ale elevilor din școlile orașului Galați. S-ar putea realiza, desigur, și mai mult pe această linie dacă profesorii de muzică și-ar spori interesul față de acțiunile organizate, însoțindu-i pe elevi la spectacolele muzicale și purtînd cu ei discuții asupra acestora.

SANDU DUMITERU
Galați

★

Recent a avut loc, într-un cadru festiv, încheierea cursurilor de inițiere muzicală (concerte-lecție) organizate de Filarmonica de Stat din Sibiu pentru tineretul din școlile de 8 ani, medii, profesionale și tehnice din localitate.

Mijloacele de seminarizare folosite în cadrul cursului sub forma atractivă a concursurilor „Cine știe cîștigă" au fost deosebit de eficiente, atrăgînd un număr mare de elevi la concertele-lecție și avînd ca rezultat sporirea numărului de elevi abonați la concertele simfonice educative date săptămînal de orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat din Sibiu.

Cu prilejul încheierii cursurilor s-au înmînat mențiuni speciale elevilor merituoși, care le-au frecventat cu regularitate și și-au însușit cunoștințe bogate în domeniul muzicii simfonice.

EMIL TEODORESCU
Sibiu

★

Printre instituțiile de învățămînt create în anii puterii populare în orașul Deva se numără și Școala elementară de muzică și arte plastice. Această școală, care asigură pregătirea teoretică și practică la muzică și arte plastice a copiilor cu înclinații pentru aceste domenii, contribuie totodată, prin manifestările pe care le organizează, la educarea estetică a tineretului.

De curînd, în sala Clubului Sindicatelor din Deva, elevii școlilor din oraș au asistat la spectacolul intitulat „Concertul absolvenților", la care și-au dat concursul absolvenții clasei a VII-a ai secției de muzică. Aplauze îndelungate au răsplătit pe absolvenți care, dovedind o bună pregătire, au emoționat profund pe spectatori prin interpretarea plină de măiestrie a unor lucrări de George Enescu, Ciprian Porumbescu, Vivaldi, Mozart etc.

PETRE JURCONI
Deva

Un strălucit succes al ştiinţei şi tehnicii sovietice

Niciodată în istoria omenirii marşul cuceririlor ştiinţifice şi tehnice nu a fost mai impetuos, mai impresionant, mai uimitor decît în zilele noastre. Doar cu cîţiva ani în urmă zborul în Cosmos era încă un vis frumos, a cărui posibilitate de realizare se situa în limitele unor perspective extrem de îndepărtate. Curînd de tot am fost însă copleşiţi de vestea uluitoare că Uniunea Sovietică a lansat în Cosmos, primul satelit artificial al Pămîntului. Nu au trecut decît cîţiva ani şi navigaţia cosmică a şi căpătat o istorie bogată în evenimente şi eroi îndrăgiţi pe toate meridianele şi paralele.

Şi iată că în aceste zile, la 14 iunie am ascultat din nou, cu bucurie, vocea gravă şi emoţionată a crainicului care ne-a adus vestea că în U.R.S.S. a fost plasată pe o orbită de satelit al Pămîntului noua navă cosmică „Vostok-5", pilotată de pilotul cosmonaut Valeri Feodorovici Bîkovski. Şi, ca de fiecare dată, am aşteptat cu nerăbdare comunicatele agenţiei TASS pentru a afla noi şi noi amănunte cu privire la această grandioasă călătorie cosmică. Am urmărit, alături de milioane de oameni, informaţiile care ne vorbeau despre drumul parcurs de navă. Numai cu două zile mai tîrziu, în vreme ce Valeri Bîkovski îşi continua drumul printre stele, am luat cunoştinţă de o nouă şi strălucită victorie a ştiinţei şi tehnicii sovietice. Pentru prima dată în lume în Uniunea Sovietică a fost plasată pe o orbită de satelit al Pămîntului o navă cosmică pilotată de o femeie — Valentina Vladimirovna Tereşkova. Astfel, în spaţiul cosmic au apărut în zbor concomitent două nave cosmice sovietice „Vostok-5" şi „Vostok-6.

Întreaga lume şi-a arătat admiraţia şi uimirea faţă de acest nou succes al Uniunii Sovietice. „Uniunea Sovietică a reuşit pentru a doua oară un dublu spaţial" — au exclamat ziariştii francezi, adăugînd : „Un element excepţional întăreşte considerabil această realizare : prima dată în lume o femeie pătrunde în spaţiul cosmic". Şeful direcţiei pentru problemele ştiinţei şi tehnicii din Japonia a numit ziua de 16 iunie 1963 „marea zi de naştere a femeii cosmonaut", iar un purtător de cuvînt al administraţiei naţionale pentru aeronautică şi cercetarea spaţiului cosmic din S.U.A. a declarat că „Statele Unite nu au în prezent planuri privitoare la trimiterea unei femei în spaţiu, aşa cum a făcut duminică Uniunea Sovietică".

Acum, după ce şi-au îndeplinit cu rigurozitate bogatul program de cercetări şi de observaţii ştiinţifice, navele cosmice „Vostok-5" şi „Vostok-6" şi-au încheiat zborul cu succes. Zborul cosmic al cosmonautului Bîkovski a durat cinci zile, iar zborul simultan al celor două nave a durat aproape trei zile. Toate sistemele de bord ale navelor satelit şi toate mijloacele terestre pentru asigurarea zborului au funcţionat ireproşabil.

Acest strălucit zbor cosmic constituie un nou triumf al ştiinţei şi tehnicii sovietice. Este, de asemenea, un nou şi puternic argument pe care C.C. al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. şi guvernul sovietic îl aduc în sprijinul apelului de a pune capăt cursei înarmărilor, de a înfăptui dezarmarea generală şi totală, de a lupta cu dîrzenie pentru triumful cauzei păcii în întreaga lume.

Am putea asemăna cucerirea Cosmosului cu o grandioasă simfonie care va răsuna din ce în ce mai puternic în fantasticele spaţii siderale. Vor trece ani şi oamenii vor călători pe nesfîrşitele căi ale Universului, vor dezlega inima miilor de mistere ascunse în timp şi spaţiu. Succesele strălucitoare de astăzi nu sînt decît preludiile, începutul acestei gigantice simfonii ale forţei umane.

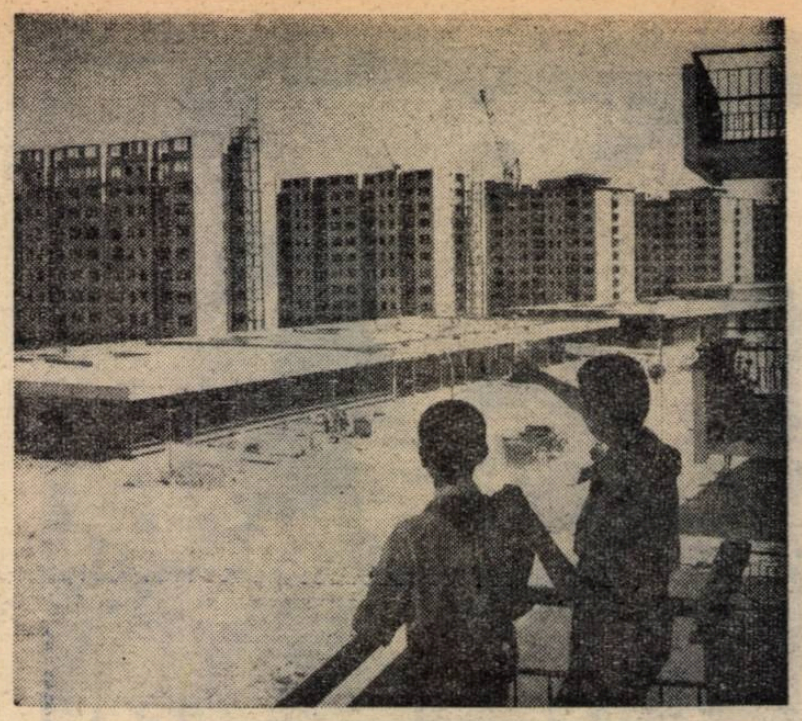

„Mîine vom construi şi noi"

Cursuri centrale de perfecţionare a cadrelor didactice

Ca şi în anul precedent, în vacanţa de vară a acestui an Ministerul Învăţămîntului organizează, prin Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice din Bucureşti, cursuri centrale pentru ridicarea nivelului profesional al cadrelor care predau sau îndrumează munca din şcolile speciale şi al cadrelor care predau sau îndrumează predarea la limba rusă, limba franceză, limba germană şi limba engleză.

Cursurile pentru şcolile speciale vor avea loc la Bucureşti, între 1 şi 14 iulie, iar cele pentru limbi străine la Predeal, între 15 şi 31 iulie.

Participanţii la cursuri vor studia o serie de probleme importante pentru îmbunătăţirea muncii lor. Astfel la limba rusă vor fi discutate, la lecţii sau în seminarii, teme ca „Bazele psihologice ale însuşirii lexicului limbii ruse, „Probleme de metodică tratate în lumina principiului legării învăţămîntului de viaţă", „Problema lecţiilor introductive orale", „Predarea alfabetului limbii ruse", „Probleme actuale ale literaturii şi criticii literare sovietice", „Proza şi dramaturgia sovietică contemporană", „Poezia sovietică contemporană", „Probleme actuale ale lingvisticii sovietice" etc.

Profesorii de limba germană vor studia o serie de probleme privind lexicologia şi fonetica limbii germane, folosirea conjunctivului în limba germană, topica propoziţiei şi a frazei, literatura germană contemporană etc.

În sprijinul profesorilor de limba engleză vor veni lecţii şi consultaţii pe teme ca „Perioadele principale în istoria limbii engleze, cu privire specială la Modern English", „Ordinea cuvintelor în propoziţie şi sintaxa părţilor propoziţiei", „Funcţiile sintactice ale infinitivului şi formei „Jng", „Opera lui W. Shakespeare", „Romantismul englez, cu privire specială la romanticii revoluţionari", „Romanul realist englez al sec. XIX şi XX".

Pentru profesorii de limba franceză se vor prezenta conferinţe şi consultaţii despre originea şi dezvoltarea limbii franceze, sunetele limbii franceze, melodia frazei, accent, ritm, folosirea modurilor şi timpurilor. Vor fi studiate o serie de probleme privind critica societăţii în operele clasicilor, literatura sec. XVII, XVIII, XIX, XX, literatura franceză progresistă contemporană. De asemenea, vor avea loc seminarii cu caracter metodic privind predarea limbii franceze în şcoală.

Deosebit de interesante sînt şi temele ce vor fi dezbătute la cursul pentru cadrele din şcolile speciale. Acestea vor studia o serie de probleme anatomo-fiziologice şi psihologice referitoare la tulburările şi defectele de vorbire, la organizarea şi desfăşurarea activităţii în şcoala specială logopedică, la raportul dintre logopedie şi celelalte ştiinţe, la organizarea şi desfăşurarea muncii în şcolile ajutătoare.

În programa cursurilor sînt prevăzute, de asemenea, activităţi practice, consultaţii, vizite şi excursii în întreprinderi, în instituţii şi în natură, menite să contribuie la completarea, aprofundarea şi exemplificarea problemelor dezbătute în lecţii şi seminarii.

Pentru cît mai buna desfăşurare a seminariilor, este necesar ca profesorii ce vor urma cursurile să studieze cu grijă bibliografia de bază la fiecare specialitate.

De asemenea, în vederea realizării în cadrul cursurilor a unui larg schimb de experienţă, este indicat ca profesorii să întocmească referate şi să aducă unele materiale care să ilustreze rezultatele obţinute în activitatea proprie sau a cadrelor didactice din regiunea unde lucrează pe linia modernizării metodelor folosite în procesul de învăţămînt.

Şcoli noi pentru viitorul an de învăţămînt

În oraşul Craiova, aflat în plină dezvoltare, populaţia şcolară creşte din an în an. De aceea se acordă o grijă deosebită construirii unor noi localuri de şcoală, astfel încît să se asigure cuprinderea în şcoli a tuturor copiilor.

La începutul noului an de învăţămînt vor fi date în folosinţă în oraş două localuri noi de şcoală construite din fondul statului, cu cîte 16 săli de clasă fiecare. Unul se află pe str. Severinului, în cartierul blocurilor locuite de muncitorii Combinatului chimic, iar celălalt pe str. Caracalului, situată de asemenea într-un cartier muncitoresc. Şi în satul Făcăi, pendinte de oraş, se construieşte un nou local de şcoală, care va fi gata în luna viitoare.

În acelaşi timp, pe lîngă multe şcoli existente se construiesc noi săli de clasă. Localului de şcoală de la Podari, de exemplu, i se adaugă în prezent 5 săli de clasă noi, a căror construcţie este pe terminate. Adăogiri de săli de clasă se fac şi la şcolile de 8 ani nr. 14, nr. 16, nr. 19 etc., ca şi la Şcoala de 8 ani din Işalniţa, de asemenea pendinte de oraş. La începutul noului an şcolar vor fi date în folosinţă, în total, 59 de noi săli de clasă.

Au fost luate din timp şi măsuri pentru dotarea noilor şcoli şi săli de clasă cu mobilierul necesar. Mobilierul, confecţionat în cele mai bune condiţii, a şi fost ridicat, în mare parte, de către şcoli.

I. CĂLIN
Craiova

*

În ultimii ani, lucrările de construire a şcolilor se desfăşoară în regiunea Maramureş cu multă intensitate. La construcţiile date în folosinţă anii trecuţi se vor adăuga încă 207 săli de clasă ce urmează a fi puse la dispoziţia învăţămîntului în anul acesta. Multe din ele se construiesc din fondurile de investiţii ale statului. Printre acestea se numără, de pildă, şcolile noi din Baia Mare, din Vişeul de Sus etc. Alte şcoli se ridică prin contribuţia benevolă a locuitorilor şi cu sprijinul gospodăriilor agricole colective.

Comitetele executive ale sfaturilor populare raionale şi comunale din regiunea Maramureş, îndrumate de organele de partid, au luat din vreme măsuri pentru a asigura terminarea la timp a construcţiilor şcolare, astfel încît ele să poată fi date în folosinţă înainte de începerea cursurilor. Datorită acestui fapt, o serie de construcţii, cum sînt cele din comunele Odeşti, Ariniş, Stremţ se află în stare de finisare. Se apropie de sfîrşit şi construcţiile şcolare din comunele Bîrsana, Strîmtura etc.

La unele construcţii însă, cum sînt cele din comunele Vama Batarci şi Călineşti, ritmul în care se desfăşoară lucrările este încă sub nivelul posibilităţilor şi al cerinţelor. De aceea se impune ca secţiile de învăţămînt să se îngrijească de asigurarea tuturor măsurilor care se cer pentru a grăbi terminarea construcţiilor şcolare, aşa încît la 15 septembrie să poată fi date în folosinţă toate cele 207 săli de clasă planificate în întreaga regiune.

M. MARINESCU

EXPOZIŢII

(Urmare din pag. 4).

tranzistori şi, ceea ce constituie mîndria expoziţiei, chiar un aparat de înregistrare care funcţionează cu ajutorul celulei fotoelectrice.

Dintre exponatele care ilustrează lucrul de mînă al fetelor impresionează în mod deosebit, alături de împletituri şi broderii, un imens război de ţesut la care elevele Şcolii de 8 ani, nr. 111 au lucrat frumoase covoare şi carpete cu modele naţionale.

Asemenea expoziţii, cuprinzînd lucrările elevilor şi diferite materiale didactice executate în cercurile tehnice din şcoli, au fost deschise în toate raioanele din Capitală şi în numeroase localităţi din ţară. Astfel, la expoziţia şcolilor din raionul 16 Februarie, se remarcă în mod deosebit panourile înfăţişînd procesele tehnologice ale unor lucrări de tîmplărie şi lăcătuşărie, materiale didactice originale, diferite cusături şi confecţii executate de elevii şcolilor din raion.

Toate obiectele pe care le putem vedea la expoziţiile şcolare vorbesc pe larg, prin ele însele, despre munca rodnică de pregătire a elevilor, despre direcţia în care este orientată ea şi despre seriozitatea cu care se desfăşoară. Vizitînd o astfel de expoziţie ai satisfacţia de a constata că viitorii cetăţeni ai patriei noastre, care astăzi se mai află încă pe băncile şcolii, vor fi oameni multilateral şi temeinic pregătiţi, oameni care au învăţat să preţuiască şi să iubească atît munca intelectuală cît şi cea fizică.

OCT. BUZESCU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

Anul XV nr. 714 — vineri 28 iunie 1963 — 8 pagini 25 bani

S A L U T U L

adresat cadrelor didactice de acad. ȘTEFAN BĂLAN, ministrul învățământului

30 iunie, „Ziua învățătorului", a devenit o sărbătoare tradițională în viața școlii noastre noi. În această zi întregul popor își manifestă dragostea și prețuirea față de educatoare, învățători și profesori, pentru munca lor entuziastă și devotată, consacrată instruirii și educării tinerelor generații, chemate să desăvîrșească construcția socialismului și să construiască societatea comunistă.

Îndrumînd copiii să descifreze slova cărților, să cunoască minunatul univers al culturii umane, învățătorii și profesorii îi educă în spiritul înaintatelor idei ale marxism-leninismului, sădindu-le în inimi dragostea pentru patrie și popor, mîndria pentru mărețele realizări socialiste, profunda recunoștință și devotamentul față de Partidul Muncitoresc Romîn.

Au apus pentru totdeauna vremurile cînd roadele științei de carte bucurau doar pe cei avuți, cînd munca învățătorilor și profesorilor era desconsiderată de oficialități. Astăzi, prin grija partidului și guvernului, învățămîntul din patria noastră este înconjurat de toată atenția. Mii de școli noi au răsărit pe întregul cuprins al țării. În toate regiunile s-au ridicat construcții școlare spațioase, dotate cu utilaje moderne, care permit desfășurarea procesului de învățămînt în cele mai bune condițiuni.

La dispoziția învățătorilor și profesorilor se află un bogat material didactic pentru demonstrații, iar practica pe care o efectuează elevii în fabrici, uzine și pe ogoare le îmbogățește cunoștințele și îi ajută să prețuiască munca în producție.

O mare atenție se acordă îmbunătățirii continue a condițiilor materiale și culturale ale cadrelor didactice; învățătorii și profesorii cei mai merituoși sînt recompensați cu premii și distincții.

Însuflețiți de realizările obținute și de mărețele perspective pe care desăvîrșirea construcției socialismului și trecerea treptată la comunism le deschid poporului nostru, slujitorii școlii muncesc cu elan pentru necontenita dezvoltare a învățămîntului, aducînd în același timp o contribuție importantă la ridicarea nivelului cultural al satelor, la înfăptuirea revoluției culturale.

Îmbogățind continuu experiența dobîndită, cadrele didactice vor trebui ca și pe viitor să muncească cu tot devotamentul pentru a forma un tineret bine pregătit pentru viață, mîndru de cuceririle revoluționare ale poporului nostru muncitor, gata să-și dedice toate eforturile măreței cauze a desăvîrșirii construcției socialismului.

Cu prilejul „Zilei învățătorului", Ministerul Învățămîntului transmite un călduros salut tuturor cadrelor didactice — educatoare, învățători și profesori —, le felicită pentru realizările obținute în activitatea lor și le urează multă sănătate și noi succese în îndeplinirea nobilei misiuni de a instrui și educa tineretul patriei noastre în spiritul înaltelor idealuri ale socialismului și comunismului, ale păcii și prieteniei dintre popoare.

Desen de MARCEL CHIRNOAGĂ

Fruntași ai muncii din școală

Cu prilejul „Zilei învățătorului" din acest an, au fost evidențiați un mare număr de slujitori ai școlii, fruntași ai muncii instructiv-educative și obștești.

Astfel, printr-un ordin al ministrului învățămîntului, s-au acordat unui număr de 10 cadre didactice premii speciale de categoria I. De asemenea, numeroase cadre didactice au fost distinse cu titlurile de „Învățător fruntaș" și „Profesor fruntaș".

Lista celor distinși cu premii speciale și cu titlurile de „Învățător fruntaș" și „Profesor fruntaș" este publicată în pagina a II-a.

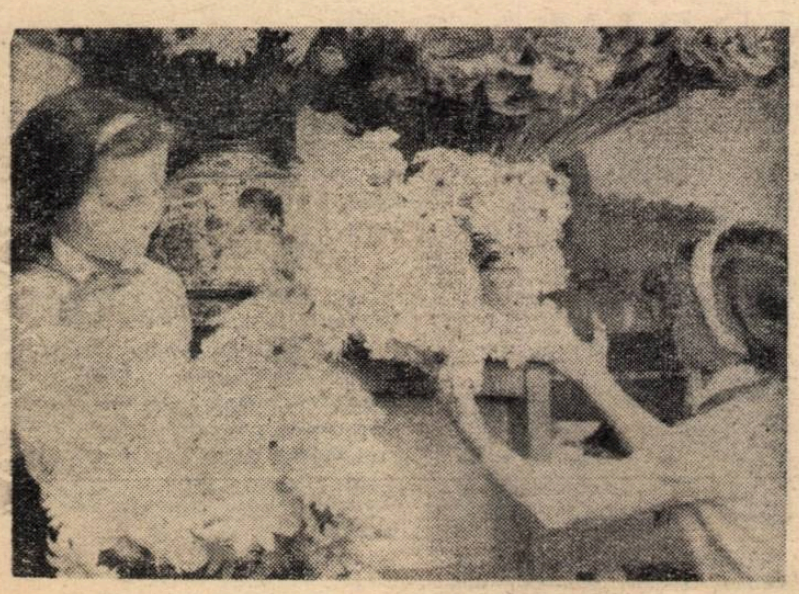

„Ziua învățătorului"

La 30 iunie sărbătorim cu toții pe aceia cărora partidul le-a încredințat misiunea înălțătoare de a educa pe copiii patriei, cei chemați să împlinească opera măreață începută de vîrstnici. „Este cu adevărat o misiune frumoasă și înaltă — spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul învățătorilor — care cinstește și înnobilează pe acela căruia îi este încredințată. Este o mare satisfacție morală și o mare fericire să dai societății, țării tale, elemente valoroase, culte, luminate, capabile de fapte de ispravă".

Convinși de importanța rolului care le revine în pregătirea tineretului țării, învățătorii, profesorii și educatoarele desfășoară cu entuziasm o muncă rodnică, de un înalt nivel, pe măsura cerințelor crescînde ale înaintării noastre în desăvîrșirea construcției socialiste. Folosind condițiile tot mai bune create școlii prin generalizarea învățămîntului de 7 ani, prin trecerea treptată la școala generală de 8 ani, datorită căreia durata școlii de cultură generală se prelungește la 12 ani, cadrele didactice se ocupă cu interes de adîncirea procesului instructiv-educativ, de introducere în predare a cuceririlor științei moderne, de legarea strînsă a cunoștințelor de practică, de viață, căutînd să-i pregătească astfel pe absolvenții școlilor de cultură generală, profesionale și tehnice încît aceștia să se poată integra rapid în procesul muncii din fabrici și uzine, de pe șantiere și ogoare, să aibă o temeinică pregătire teoretică și serioase deprinderi practice de lucru, să fie capabili să folosească tot ce știința și tehnica modernă pun la dispoziție.

În fiecare colectiv școlar există oameni care pun în centrul preocupărilor majore ale vieții lor problema pregătirii și educării copiilor ce le-au fost încredințați la un nivel care să satisfacă toate așteptările. Cadre didactice ca Ion Birghilă de la Școala de 8 ani din comuna Curcani, raionul Oltenița, Maria Groza de la Școala de 8 ani din comuna Crăiești, raionul Tîrnăveni, Maria Lucaciu de la Școala medie nr. 1 din Baia Mare, Alexandru Cojocaru de la Școala medie din Roman, Emilia Stoian de la Școala medie din Cernavodă, Constantin Ignat de la Școala de 8 ani din comuna Șerbești, raionul Bacău, Vasile Brînzei de la Școala medie „N. Bălcescu" din Cluj și multe altele cu care școala noastră se mîndrește pentru rezultatele ce le obțin, desfășoară la catedră o activitate bogată, vădind competență, preocupare asiduă pentru calitatea predării și a muncii de educare. În același timp, numeroase cadre didactice aduc o largă contribuție la îmbunătățirea programelor și manualelor școlare. Atît prin presă cît și cu ocazia consfătuirilor, a ședințelor Consiliului învățămîntului de cultură generală și ale Consiliului învățămîntului profesional și tehnic, în activitatea din cadrul comisiilor metodice, a consiliilor pedagogice din școli ele vin cu propuneri și sugestii valoroase, izvorîte mai ales din practică, ilustrînd cu limpezime grija învățătorilor și profesorilor pentru conținutul științific al muncii școlare, pentru a pune la îndemîna școlilor și elevilor instrumente prețioase de lucru.

Paralel cu activitatea dusă în școală, învățătorii și profesorii lucrează cu dragoste pentru răspîndirea științei și culturii în mase, fiind prezenți în toate acțiunile organizate în cadrul căminelor culturale, pe linia organizațiilor de masă. Cadre didactice ca Ion Dorobăț din comuna Plevna, raionul Galați, Ileana Kovács din comuna Delnița, raionul Ciuc, Maria Ionescu din comuna Gîrcina, raionul Piatra Neamț și mulți alții sînt cunoscuți în comunele lor prin munca devotată pe care au dus-o pe tărîm social-cultural, bucurîndu-se de respectul și aprecierea unanimă.

Entuziasmul cu care lucrează învățătorii și profesorii din toate colțurile țării își are izvorul în dragostea și recunoștința pe care ei o poartă partidului și poporului, acelora care le-au luminat viața, redîndu-le demnitatea știrbită în anii de tristă amintire ai regimului burghezo-moșieresc. Fiecare învățător și profesor știe că niciodată în trecut nu s-ar fi putut bucura de stima și prețuirea ce li se acordă astăzi, de condițiile bune de muncă și de viață ce le sînt asigurate. 7 000 de cadre didactice erau în 1933 pe drumuri, în căutare de posturi, alte mii lucrau în clase insalubre, iarna neîncălzite, în școli prost dotate, cu copii chinuiți de foame și mizerie. Cine se îngrijea de

(Continuare în pag. 7).

FRUNTAŞI AI MUNCII DIN ŞCOALĂ

Cadre didactice premiate cu premii speciale de categoria I

1) **Marinescu Ilie**, profesor, comuna Căldăraru, raionul Costeşti, regiunea Argeş.

2) **Stroe Miron**, învăţător, Piatra Neamţ regiunea Bacău.

3) **Gabor V. Elena**, învăţătoare, Braşov.

4) **Pîrvan Elena**, învăţătoare, Ilgamii de Sus, raionul Tulcea, regiunea Dobrogea.

5) **Cazan Marin**, învăţător, comuna Balşa, raionul Orăştie, regiunea Hunedoara.

6) **Sbera Constantin**, învăţător, comuna Tansa, raionul Negreşti, regiunea Iaşi.

7) **Bindea Ion**, învăţător, comuna Cuhea, raionul Vişeu, regiunea Maramureş.

8) **Prelipceanu Ana**, învăţătoare, comuna Harodnie de Jos, raionul Rădăuţi, regiunea Suceava.

9) **Dragu Voichiţa**, profesoară, Constanţa.

10) **Munkaci Maria**, învăţătoare, Aleşd, regiunea Crişana.

ÎNVĂŢĂTORI FRUNTAŞI

REGIUNEA ARGEŞ

Andronache Nicolae, Lăpuşata, raionul Horezu ; **Anicel Emanoil**, Dănicei, raionul Vedea ; **Apostolache Nicolae**, Secţia de învăţămînt a raionului Piteşti ; **Dumitrescu Gheorghe**, Ciofrîngeni, raionul Curtea de Argeş ; **Ionescu Victor**, Valea Mare, raionul Slatina ; **Misescu Ion**, Budeasa, raionul Piteşti ; **Moise Stancu**, Slobozia-Trăsnitu, raionul Costeşti ; **Popescu Nicolae**, Poienita, raionul Muşcel ; **Staicu M. Dumitru**, Găneasa, raionul Slatina ; **Ungureanu Gheorghe**, Blidari, raionul R. Vîlcea.

REGIUNEA BACĂU

Anghel Ion, Filipeşti, raionul Roman ; **Călăpăreanu Elena**, Cornet-Bucşeşti, raionul Moineşti ; **Donea Ruxandra**, Buhuşi ; **Florea Constantin**, Bacău ; **Ionescu Maria**, Gîrcina, raionul P. Neamţ ; **Ionică Aurelia**, Iliesti-Racova, raionul Buhuşi ; **Manoliu Victoria**, Ruginoasa-Bozieni, raionul Roman ; **Melnic Elena**, Oneşti ; **Mosor Toma**, Humuleşti, raionul Tg. Neamţ ; **Nantu Emanoil**, Soci-Petreşti, raionul Bacău ; **Năstase Gheorghe**, Slobozia-Urecheşti, raionul Adjud ; **Pienescu Ion**, Drăgăneşti, raionul Tg. Neamţ ; **Rugină Ecaterina**, Roman ; **Surica Gabriela**, Dumbrava Roşie, raionul P. Neamţ ; **Teofănescu Viorica**, Bacău.

REGIUNEA BANAT

Bora Alexandrina, oraşul Arad ; **Bürger Erika**, Lovrin, raionul Sînnicolau ; **Braşovan Maria**, raionul Făget ; **Cinchină Marta**, Cacova, raionul Oraviţa ; **Dumitraşcu Ioan**, Apatiţa-Deta, raionul Deta ; **Hanganu Ioan**, Reşiţa ; **Mauss Mezőfi Ileana**, Arad ; **Mischiu Iosif**, Besenova Nouă, raionul Timişoara ; **Neda Ioan**, Bănia, raionul Bosovici ; **Novăcescu Blagoe**, Sichevita, raionul Moldova Nouă ; **Podină Elena**, Jimbolia, raionul Timişoara ; **Printz Ludovic**, Iosifalău, raionul Lugoj ; **Zucker Ileana**, Secţia de învăţămînt a raionului Arad.

REGIUNEA BRAŞOV

Chialda Elena, Avrig, raionul Sibiu ; **Degi A. Alexandru**, Beşneu, raionul Tg Secuiesc ; **Finichiu Constantina**, Braşov ; **Gaspar I. Aurora**, Tg. Secuiesc ; **Guţu Z. Elena**, Blaj, raionul Mediaş ; **Lepădatu P. Virginia**, Netus, raionul Agnita ; **Lungaciu Gh. Vichente**, Olteţ, raionul Făgăraş ; **Micu Letiţia**, Sibiu ; **Pop Felicia**, Mediaş ; **Prunduş N. Gheorghe**, Făgăraş ; **Racotă I. Aurora**, Sighişoara ; **Repede N. Gheorghe**, Secţia de învăţămînt a raionului Sibiu ; **Stavăr V. Olga**, Braşov ; **Suciu Agripina**, Daneş, raionul Sighişoara ; **Tarog D. Gheorghe**, Blăjel, raionul Mediaş ; **Toth I. Maria**, Sf. Gheorghe.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Ana Paula, Videle, raionul Videle ; **David Maria**, Griviţa, raionul Slobozia ; **Dobre Nicolae**, Secţia de învăţămînt a raionului Lehliu ; **Dragomirescu Constanţa**, Tr. Măgurele ; **Goian Chiril**, Găujani, raionul Giurgiu ; **Grădinaru Maria**, Fălăştoaca, raionul Giurgiu ; **Georgescu Ioana**, Peretu, raionul Roşiori de Vede ; **Isaic Maria**, Budeşti, raionul Oltenita ; **Mitu A. Maria**, Făcăeni, raionul Feteşti ; **Negreanu Haritina**, Storobăneasa, raionul Alexandria ; **Nica Elena**, Feteşti ; **Panait Constanţa**, Răsuceni, raionul Drăgăneşti-Vlaşca ; **Petrescu Zoe**, Călăraşi ; **Văcaru Matilda**, Slobozia, oraşul Giurgiu.

REGIUNEA CLUJ

Bejan Gherasim, Bozna-Agrij, raionul Zalău ; **Coman Zacheu**, raionul Aiud ; **Dabacan Cecilia**, Cluj ; **Lupu Victoria**, Turda ; **Munteanu Elisabeta**, Dej ; **Macovei Sofia**, Cluj ; **Nemeş Ioan**, Aiud ; **Năcreala Eugenia**, Bucium, raionul Cîmpeni ; **Negru Aurel**, Tranis Valea Drăganului, raionul Huedin ; **Ploscaru Constantin**, Ceaba, comuna Sînmartin, raionul Gherla ; **Peterfy A. Emilia**, Cluj ; **Suciu Maria**, Gherla, **Tutu Gheorghe**, Aiud ; **Taşcă Felicia**, inspectoare la Secţia de învăţămînt a raionului Bistriţa ; **Taica Gheorghe**, Baia de Arieş, raionul Cîmpeni.

REGIUNEA CRIŞANA

Bradu Elena, Lăzăreni, raionul Oradea ; **Brîna Andrei**, Sinteu, raionul Aleşd ; **Ciolan Constantin**, Rogoz, raionul Beiuş ; **Chifor Romulus**, Apoteu, raionul Oradea ; **Constantin Elena**, Tîrnova, raionul Ineu ; **Demetrescu Ioan**, Pleşcuţa, raionul Gurahonţ ; **Marinescu Ecaterina**, Batar, raionul Salonta ; **Micula Dumitru**, Derna, raionul Marghita ; **Musca Lucreţia**, Făgădău, raionul Ineu ; **Pecican Traian**, Socodor, raionul Criş ; **Popescu Gheorghe**, Tusa raionul Şimleu ; **Roznoveanu Aurica**, Petreaşa, raionul Beiuş, **Stana Ioan**, Gepiu, raionul Salonta ; **Szentmikloşi Ladislau**, Pădureni, raionul Criş.

REGIUNEA DOBROGEA

Bucurenciu Ion, Secţia de învăţămînt a raionului Hîrşova ; **Călinescu Elena**, Babadag, raionul Istria ; **Dăncilă Elena**, Negureni, raionul Adamclisi ; **Dudă Ion**, Secţia de învăţămînt a regiunii Dobrogea ; **Concearenco Georgeta**, Poarta Albă, raionul Medgidia ; **Mareş Florica**, Vîlcele-Darabani, raionul Negru Vodă ; **Nicu Chiva**, Hîrşova ; **Pîrvan Elena**, Ilganii de Jos — Ada Marinescu, raionul Tulcea ; **Stănescu Teodor**, Tulcea ; **Uncu Vasile**, Beibugeac, raionul Tulcea.

REGIUNEA GALAŢI

Balaban Olimpia, Puricani-Aldeşti, raionul Bujor ; **Bourceanu Vasile**, Sfatul popular al raionului Focşani ; **Ciornei Stela**, Stăncuţa, raionul Brăila ; **Dabija Virgil**, Gănesti, raionul Bujor ; **Dorobăţ Ion**, Plevna raionul Galaţi ; **Florescu Jianu**, Comitetul de cultură şi artă, raionul Panciu ; **Grecu Drăgan**, Cuca, raionul Galaţi ; **Grosu Ioana**, Brăila ; **Hăpreanu Cornelia**, Focşani ; **Holban Ioana**, Vulturu, raionul Focşani ; **Hudreş Ana**, Braniştea, raionul Galaţi ; **Jerlăianu Elena**, Făurei, raionul Făurei ; **Joltea Veronica**, Galaţi ; **Meiroşu Radu**, Brăila ; **Melnic Ion**, Grădiştea, raionul Făurei ; **Petrache Constanţa**, Galaţi ; **Pîrlog Stana**, Sihleanu-Scorţaru Nou, raionul Brăila ; **Prodan Pîrvu**, Galaţi ; **Puşcă Elena**, Crucea de Jos, raionul Panciu ; **Savu Maria**, Galaţi ; **Sălăvăstru Eugenia**, Tălpigi, raionul Tecuci ; **Şerban Ştefan**, Brăila ; **Solomon Iancu**, Galaţi ; **Stănescu Mihai**, Focşani ; **Topor Teodosia**, Luţesti, raionul Făurei ; **Verdeş Miron**, Focşani.

REGIUNEA HUNEDOARA

Bunea Maria, Roşia Tău, raionul Sebeş ; **Drăgan Estera**, Romos Orăştie, raionul Orăştie ; **Enăchescu Aurică**, Secţia de învăţămînt a regiunii Hunedoara ; **Săscioreanu Ioan**, Pianul de Sus, raionul Sebeş ; **Sulea Ion**, Baia de Criş, raionul Brad.

REGIUNEA IAŞI

Azoiţei Silvia, Pietrărie, comuna Bîrnova — Iaşi ; **Bodescu Gheorghe**, Secţia de învăţămînt a raionului Huşi ; **Bradu Elena**, Tansa-Negreşti, raionul Huşi ; **Ciubotaru Gr. Nicolae**, Vultureşti-Negreşti, raionul Huşi, **Cazacu Maria**, Bîrlad ; **Cosma Vasile**, Rădeşti, Costeşti, raionul Vaslui ; **Florescu Ecaterina**, Bogonos, comuna Leţeani, raionul Iaşi ; **Mateciuc Petru**, Iaşi ; **Pădure Romiţa**, Dragalina, raionul Bîrlad ; **Popa Maria**, Vaslui ; **Rusu Petru**, Valea Seacă, raionul Paşcani ; **Tonegare Mihu**, Iaşi.

REGIUNEA MARAMUREŞ

Bota Elena, Ieud, raionul Vişeu ; **Bretan Traian**, Secţia de învăţămînt a raionului Somcuta Mare ; **Bruciu Margareta**, Bîrgău, raionul Baia Mare ; **Bratosin Dumitru**, Ardusat, raionul Somcuta Mare ; **Ceatariş Gavril**, Oarţa de Jos, raionul Cehu Silvaniei ; **Diaconu Victoria**, Petrava, raionul Vişeu ; **Frenţiu Andrei**, Baia Mare ; **Gasnaş Serafima**, Certeze, raionul Oaş ; **Hurdubet Gheorghe**, Păulean, raionul Satu Mare ; **Micu Gh. Florica**, Satu Mare ; **Nichita Nicolae**, Suciu de Jos, raionul Lăpuş ; **Pop Emanoil**, Carei ; **Szabo Elisabeta**, Tăşnad, raionul Carei ; **Szakacs Alexandru**, Sighet.

REGIUNEA MUREŞ- AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Cengher Ioan, Aluniş, raionul Reghin ; **Dima Ioan**, Miercurea Ciuc ; **Girleanu Silvia**, Petrilaca, raionul Luduş ; **Groza Maria**, Crăieşti, raionul Tîrnăveni ; **Hănescu Eugen**, Sopteriu, raionul Luduş ; **Jano Lucia**, Frumoasa, raionul Ciuc, **Kovacs Ileana**, Delniţa, raionul Ciuc ; **Luka Klara**, Suseni, raionul Gheorgheni ; **Magyarosi Alexandru**, Reghin ; **Mesko Magda**, Tg. Mureş ; **Paşcanu Aurelia**, Tg. Mureş ; **Rostóş Zoltan**, Secţia de învăţămînt a raionului Tg. Mureş ; **Someşan Pavel**, Secţia de învăţămînt a raionului Reghin ; **Toro Iosif**, Porumbeni, raionul Odorhei.

REGIUNEA OLTENIA

Banţă Constantin, Sopot, raionul Segarcea ; **Cojocaru Alexandru**, Segarcea ; **Coşei Gliceria**, Isalniţa, oraşul Craiova ; **Ciupacea Ion**, Flămînda, raionul Vînju Mare ; **Dincă Ioan**, Prapor Amărăştii de Jos, raionul Caracal ; **Drăgăescu Gheorghe**, Rotunda, raionul Caracal ; **Drăgulin Nicoliţa**, Baia de Aramă ; **Mircea Gheorghe**, Vînjuleţ, raionul Vînju Mare ; **Popescu David**, Tr. Severin ; **Popescu Gh. Maria**, Cruşet, raionul Filiaşi ; **Seuleanu Constantin**, Basarabi, raionul Calafat ; **Spătaru Cristina**, Brăneşti, raionul Filiaşi ; **Stănescu I. Maria**, Boureni, raionul Băileşti ; **Stochină Nicolae**, Strehaia ; **Trancă I. Ion**, Secţia de învăţămînt a regiunii Oltenia ; **Tutilă P. Eugenia**, Roşiuţa, raionul Baia de Aramă ; **Untaru Dumitru**, Stăneşti, raionul Olteţu.

REGIUNEA PLOIEŞTI

Alanachi Florica, Cîmpina ; **Alecu Dumitru**, Ziduri, raionul R. Sărat ; **Alexandrescu Alexandrina**, Breaza, raionul Mizil ; **Angelescu Dumitru**, Secţia de învăţămînt a raionului Tîrgovişte ; **Bălan Clemansa**, Ploieşti ; **Bălănescu Gheorghe**, Urlaţi, raionul Ploieşti ; **Banulescu Nicolae**, Tîrgovişte ; **Berechet Antoaneta**, Cătina, raionul Cislău ; **Bratu Vasile**, P. Apostoli, raionul Ploieşti ; **Ciufu Ion**, Bogza, raionul R. Sărat ; **Diaconescu Elena**, Pucioasa, raionul Tîrgovişte ; **Dinu Teodora**, Sărulesti, raionul Buzău ; **Dumitru Laurenţia**, Ploieşti ; **Georgescu Victoria**, Buzău ; **Groşescu Vasilica**, Podu Vadului, raionul Cîmpina ; **Ionescu Aurelia**, Dărămăneşti, raionul Ploieşti ; **Marin Maria**, Măreeşti, raionul Tîrgovişte ; **Mihăilescu Senchea Valeria**, Ploieşti ; **Nicu Vasile**, Secţia de învăţămînt a oraşului Buzău ; **Oprea Sava**, Tîrgovişte ; **Popescu I. Maria**, Comu Sus, raionul Cîmpina ; **Sîrbu Virginia**, Ploieşti ; **Tugui Florica**, Baba Ana, raionul Mizil ; **Ungureanu Afrodita**, Pîrscov, raionul Cislău.

REGIUNEA SUCEAVA

Andriescu Traian, Onceaga, raionul Botoşani ; **Aramă Eufrosina**, Toleşti, comuna Morolea, raionul Fălticeni ; **Bohatilet Viorica**, Solca, raionul G. Humorului ; **Chiraţ Maria**, Valea Stînei Moldoviţei, raionul Cîmpulung ; **Creţu Constantin**, Hilişău Crişan, raionul Dorohoi ; **Cuciureanu Gheorghe**, Hănesti, raionul Săveni ; **Ionel Gheorghe**, Valea Seacă, raionul G. Humorului ; **Lungu Lazăr**, Vatra Dornei ; **Minzatu Ion**, Costeşti, raionul Botoşani ; **Neculau Elena**, Botoşani ; **Popescu Elisei**, Suceava ; **Sălceanu Dumitru**, Rădăuţi ; **Terineanu Ortansa**, Botoşani ; **Traicu Raveica**, Broşteni, raionul Vatra Dornei.

ORAŞUL BUCUREŞTI

Ardare Eugenia, raionul 16 Februarie ; **Arion Aglaia**, raionul Lenin ; **Constantinescu Ana**, Secţia de învăţămînt a raionului Lenin ; **Helegiu Floarea**, raionul 1 Mai ; **Mazilu Mariana**, raionul 30 Decembrie ; **Naca Aurelia**, raionul T. Vladimirescu, **Olaru Suzana**, raionul T. Vladimirescu ; **Panaitescu Magdalena**, raionul N. Bălcescu ; **Popa Francisca**, raionul 23 August ; **Popovici Ecaterina**, raionul 16 Februarie, **Radu Maria**, Secţia de învăţămînt a raionului Griviţa Roşie ; **Tartacan Nimfodora**, raionul Griviţa Roşie ; **Grigorescu Elena**, raionul 23 August ; **Oargă Natalia**, raionul N. Bălcescu.

ORAŞUL CONSTANŢA

Bărăscu Maria, **Butnăreanu Matilda**, **Hîrsu Nicolae**, **Sahac Araxi**.

PROFESORI FRUNTAŞI

REGIUNEA ARGEŞ

Cantemir E. Traian, Rm. Vîlcea ; **Catană Ion**, Priboieni, raionul Găieşti ; **Dragu A. Constantin**, Găieşti ; **Dumitrescu Grigore Barbu**, Rm. Vîlcea, **Dumitrescu Ion**, Marcea, raionul Drăgăşani ; **Manolache Doru**, Curtea de Argeş ; **Nedelea N. Mihai**, Strehăreţ, raionul Slatina ; **Poiată Ştefan**, Drăgăşani ; **Rădulescu I. Marin**, Curtea de Argeş ; **Slavic Desdemona**, Piteşti ; **Vintilă P. Longin**, Cîmpulung ; **Vuşcan Viorica**, Piteşti.

REGIUNEA BACĂU

Acrişmăriţei Nicolae, Piatra Neamţ ; **Dumache Elena**, Tg. Ocna ; **Grigoriu Mihai**, Secţia de învăţămînt a raionului Tg. Neamţ ; **Radulian Virgil**, Bicaz, raionul P. Neamţ ; **Sava Elvira**, Secuieni, raionul Bacău ; **Ştirbu Ion**, Roman ; **Spulber Domnica**, Podul Turcului, raionul Adjud ; **Stanciu Alice**, Roman ; **Zota Aurel**, Tg. Ocna.

REGIUNEA BANAT

Achim Iuliu, Arad ; **Barbăroşie Elena**, Lugoj ; **Bitea Elvira**, Timişoara ; **Boggendorf Nicolae**, Ciacova, raionul Deta ; **Cipu Ioan**, Marginea, raionul Făget ; **Ciric Romulus**, Caransebeş ; **Constantinescu Eugen**, Ciarmata, raionul Timişoara ; **Gheju Lucreţia**, Sinesig, raionul Lugoj ; **Iancu Tiberiu**, Timişoara ; **Martinovici Viorica**, Boçşa, raionul Reşiţa ; **Neaţă Ion**, Orşova ; **Popescu Gheorghe**, Lugoj ; **Popa Victoria**, Oraviţa ; **Tudor Eugen**, Arad ; **Verzeanu C. Eugenia**, Timişoara.

REGIUNEA BRAŞOV

Breabăn Radu, Sibiu ; **Culinschi Gh. Gheorghe**, Blaj ; **Darie Gheorghe**, Sibiu ; **Dimitriu Maria**, Gura Rîului, raionul Sibiu ; **Fanache Maria**, Sibiu ; **Gherman A. Petru**, Seleuşi, raionul Sighişoara ; **Ghia Gheorghe**, Rîşnov, raionul Braşov ; **Giurgiu P. Emil**, Sighişoara ; **Gravu N. Nicolae**, Făgăraş ; **Iacob I. Septimia**, Sibiu ; **Ionescu Nicolae**, Braşov ; **Jekely Inge**, Mediaş ; **Köver R. Luiza**, Tg. Secuiesc ; **Lungu Mihai**, Sibiu ; **Marcoci Zinca**, Sibiu ; **Munteanu Petre**, Sibiu ; **Orfanu Maria**, Braşov ; **Popeangă Constantin**, Copşa Mică, raionul Mediaş ; **Radu Emil**, Braşov ; **Răc G. Gavril**, Sf. Gheorghe ; **Röhrich Anne**, Sibiu ; **Socol M. Cornel**, Secţia de învăţămînt a raionului Agnita ; **Stoia V. Vasile**, Mediaş.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Angelescu Maria, Olteni, raionul Videle ; **Dragomir Constanta**, Budeşti, raionul Oltenita ; **Florea C. Gheorghe**, Călăraşi ; **Florea I. Gheorghe**, Alexandria ; **Miulescu Vasile**, Alexandria ; **Nicolescu Steluţa**, Feteşti ; **Petrescu Trandafira**, Răcari ; **Rotaru Liubomir**, Secţia de învăţămînt a regiunii Bucureşti ; **Bratu Dumitra**, Giurgiu.

REGIUNEA CLUJ

Bucşe Petru, Cluj, **Brînzei Vasile**, Cluj ; **Crişan Viorica**, Huedin ; **Ciplea Silvia**, Cluj ; **Desmireanu Ion**, Secţia de învăţămînt a regiunii Cluj ; **Fülöp A. Ştefan**, Ciumbrud, raionul Aiud ; **Horváth Paul**, Bistrita ; **Kiss Julia**, Săvădisla, raionul Turda ; **Marosházi Tiberiu**, Secţia de învăţămînt a oraşului Cluj ; **Nana Felicia**, Cluj ; **Olaru Iosif**, Ocna Dej, raionul Dej ; **Popa Eugenia**, Turda ; **Popa I. Avram**, Turda ; **Popescu Felicia**, Năsăud ; **Ştefan Mircea**, Maieru, raionul Năsăud ; **Szekely Bela Vasile**, Zalău.

REGIUNEA CRIŞANA

Blassy Gertrud, Oradea ; **Bako Elisabeta**, Salonta ; **Botiş Valeria**, Oradea ; **Cosmuţă Vasile**, Oradea ; **Cureş Silvia**, Beiuş ; **Drăguşoiu Alexandru**, Salonta ; **Hurmuz Grigore**, Sebiş, raionul Gurahonţ ; **Juhasz Victor**, Vadul Crişului, raionul Aleşd ; **Roşescu Emilian**, Oradea ; **Simion Ludovic**, Diosig, raionul Oradea.

OAMENI CU CARE NE MÎNDRIM

MATILDA BUTNĂREANU, învăţătoare la Şcoala pedagogică din Constanţa

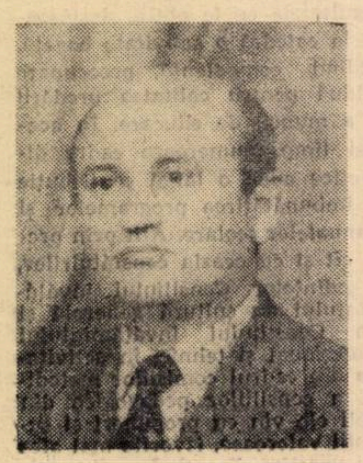

PETRE SORIN, inspector metodist şef la Secţia de învăţămînt a regiunii Bucureşti

MESKÓ MAGDA, învăţătoare la Şcoala medie nr. 5 din Tg. Mureş

ŞERBĂNUŢ ILIE, profesor la Grupul şcolar „Unirea" din Capitală

(Continuare în pag. 8)

Omagiu

În paginile lui de neuitat, Mihail Sadoveanu zugrăvește, cu simplitatea lui oleacă melancolică, chipul fizic și moral al învățătorului care i-a dezlegat marea taină a slovelor. Și vorbele lui ascund o potolită dar adîncă, foarte adîncă dragoste și mult respect pentru dascălul primelor clase elementare dintr-un sat moldovean.

De bună seamă, acum un veac, de multe ori școala era „cumplit instrument de tîmpenie" ca pe vremea lui Creangă cel din amintiri. Sau, cum și mai necruțător observa Caragiale, școlile din vremea cînd stăpîneau capitaliștii și moșierii erau „niște fabrici de funcționari, de salariați publici și avocați — o pletoră de semidocți, fără caractere, fără omenie, adevărați cavaleri de industrie intelectuală, cărora le trebuiesc numai decît onoruri cît mai multe și fără nici un merit și cîștig cît mai mare fără nici o osteneală".

Dar chiar în acea școală croită strîmb, pe măsura intereselor claselor dominante, au trudit sute și mii de învățători și profesori cu dragoste pentru popor și cu pasiune pentru cultură.

Învățătorul tatei de acum șapte zeci de ani — se numea Mironescu — preda la toate clasele o dată. Era sever, drept și bolnav de plămîni. Iubea nespus copiii. Iar copiii îl venerau și i-au transmis amintirea din generație în generație. Tata și-a învățat și nepoții tabla înmulțirii și Penes Curcanul „așa cum m-a-nvățat pe mine domnu' Mironescu. „Domnu' Mironescu" a murit tuberculos, ars de muncă și mizerie. L-au îngropat școlarii lui și i-au acoperit mormîntul cu florile recunoștinței lor. A fost unul din cele cîteva sute de deschizători de drumuri, porniți după legea lui Cuza din 1864 să aprindă făclia științei de carte la sate.

De pe băncile școlilor acelor ani au ieșit și doctorul Marinescu, și matematicianul Țițeica, și scriitorii Mihail Sadoveanu ori Tudor Arghezi. Și nu o dată, dascălii acelor vremuri i-au făcut pe cei asupriți să înțeleagă cine poartă răspunderea suferințelor lor și i-au îndemnat să se ridice împotriva asupririi. Căci tocmai unde au fost dascăli cu activitate extrașcolară — remarcă un erou din „Apostol" al lui Cezar Petrescu — tocmai acolo s-au ridicat țăranii cu furcile și cu topoarele împotriva boierimii asupritoare. De aceea politicienii regimului burghezo-moșieresc „filozofau" pe măsura intereselor lor: „Cultura nu-i un bors în care să-și vire orice nespălat linguroiul, nici nu se poate servi cu strachina". Sau: „Cartea este numai pentru puține minți o hrană care se digeră complet. Pentru cele mai multe devine o otravă stricătoare". Sub auspiciile unor asemenea cinice „idei", moșierul Lascăr Sofian, din „Apostol" al lui Cezar Petrescu se felicita că țăranii lui nu știau carte.

Dar în ciuda claselor dominante, care socoteau luminarea poporului prin școală o „superstiție", iar învățătura un „izvor de rătăciri și ispite" și care, pentru a păstra poporul „pur", cum l-a lăsat taica Traian, îl „culturalizau" cu țîrîita, în ciuda marilor lipsuri în care se zbătea școala, învățătorii și profesorii cu dragoste de țară au slujit școala, cultura, adevărul, progresul, frumosul. Cei mai mulți dintre dascăli au refuzat să devină slugi ale clasei dominante. Mulți s-au integrat vieții și aspirațiilor democrate ale maselor. Au luptat cu toate vicisitudinile regimului burghezo-moșieresc. Au trăit cu intensitate marea răspundere ce le revenea în instruirea și educarea generațiilor tinere, a acelora care aveau să plămădească viitorul. Au sădit în sufletele copiilor simburele de lumină al învățăturii, al dragostei de om și al iubirii de patrie și de popor. Fiecare cuvînt al lor, sorbit de mii și mii de minți și inimi tinere, a cuprins un adevăr bine gîndit, bine cumpănit, ca să insufle celor tineri o nezdruncinată încredere în muncă și în triumful dreptății și al libertății.

Din șirul anonim al acestor oameni minunați îl pomenesc pe învățătorul meu, Gheorghe Dandu, un om înalt, blond, cu glas puternic, cu minte clară, de o rară sobrietate îmbinată cu o discretă, dar adîncă și mare dragoste pentru copii și pentru cultură. Ne pedepsea cînd greșeam repetat, dar ne mîngîia calm și blînd cînd ne arătam vrednici la învățătură și la purtare. S-a topit de mult în pămîntul țintirimului din satul Cut de lîngă Piatra Neamț. Dar niciodată nu voi uita nici părinteasca-i privire cu care ne învăluia ori de cîte ori ne învăța tainele științelor, ale naturii și ale vieții, nici glasul cald cu care ne-a murmurat primele cîntece, nici mîna lui mare, ocrotitoare, cu care mi-a arătat drumul, peste dealul Bulaurului, povățuindu-mă: „Du-te și învață, învață să fii om..."

Trecut-au anii. Și istoria a scris, pe-o pagină uriașă din viața poporului, „23 August 1944". Iar soarta patriei noastre, soarta copiilor și a școlii noastre a început să fie alta. Cultura a devenit un bun al poporului, al întregului popor. Școlile au înflorit pe pămîntul Republicii așa cum înfloresc crinii în luna iunie. Neștiința de carte a dispărut de mult. Iar azi trecem la învățămîntul general și obligatoriu de 8 ani, cum nu trec multe țări din lume. Școlile și institutele de învățămînt superior își ridică mereu tot mai multe și mai luminoase etaje, acolo unde altădată nici nu cuteza cineva să viseze c-ar putea funcționa o școală. Facultățile scot anual mii de profesori tineri, să ducă mai departe lupta pentru știință și cultură, pentru socialism și comunism. Este o mîndrie pentru învățătorii și profesorii mai în vîrstă și mai tineri, care s-au bătut eroic cu neștiința de carte și cu obscurantismul moștenit de la vechiul regim și au biruit în această bătălie. Este o mîndrie pentru dascălii care nu s-au ferit din calea nici unei dificultăți ca să înalțe o școală în sat, să creeze un muzeu ori să îmbogățească un laborator. Este o mîndrie că n-au lipsit de la nici o acțiune mare, revoluționară și patriotică din ultimii douăzeci de ani: reforma agrară, naționalizarea, colectivizarea agriculturii, înălțarea marilor termo și hidrocentrale, a marilor combinate, introducerea metodelor noi de cultură a cerealelor ori antrenarea artiștilor în însuflețita întrecere a concursurilor pe țară. Mi-l proaspăt în minte concursul echipelor artistice din raionul Bistrița, ținut la sfîrșitul lui mai în satul Mărișel, și nu pot să nu relev roadele bogate ale muncii cadrelor didactice și în acest sector de activitate culturală.

Și se întîmplă așa pentru că în anii puterii populare și condiția socială a dascălului a devenit alta. El este, pretutindeni, o figură centrală. Purtătorii unei culturi luminate de o ideologie nouă, învățătorii și profesorii pregătesc pe harnicii constructori și creatori ai zilelor noastre de mîine.

Cînd învățam eu, în școala din satul meu munceau doi dascăli. Azi muncesc acolo 16 învățători și profesori. Aproape atîția cîți avea liceul din Piatra, acum 35 de ani, cînd mă număram și eu printre elevi. Azi, învățătorii și profesorii își exercită profesiunea cu pricepere și cu pasiune, înaripînd-o cu o nesecată dragoste pentru știință și tehnică, pentru artă și cultură. Azi profesiunea de dascăl se exercită în slujba celor mulți și pentru fericirea lor. Cadrele didactice luptă, îndrumate și sprijinite de partidul clasei muncitoare, pentru împlinirea marilor sarcini ale desăvîrșirii construcției socialismului. Este, aceasta, cea mai mare, cea mai aleasă mîndrie.

Muncind într-o școală dedicată aspirațiilor poporului, strîns legată de practică, de viață, cadrele didactice de azi fac din școală, din știință, din cultură, un element dinamic, activ, optimist, însuflețit și călăuzit de făclia marxism-leninismului. În acest sens abia acum se pot numi ei învățători și profesori adevărați. Partidul i-a ajutat și-i ajută permanent să se ridice la nivelul misiunii lor științifice, culturale, educative. Munca lor este apreciată și prețuită la justa ei valoare și importanță. În rîndurile tinerelor generații, ale celor care au învățat în anii noștri liberi, nu mai există nimeni care să nu aibă în comoara lui de amintiri, chipul învățătorilor și al profesorilor care l-au pregătit. Cînd se apleacă asupra lucrului lor în uzină, cînd se suie sus, pe schela etajului unei clădiri dintr-un oraș ce acum apare pe harta țării, cînd spintecă tarlalele, primăvara, cu tractoarele, să răsară pîinea de aur a verii, cînd realizează o operație dificilă, smulgînd din ghiara neantului o viață umană, cînd, de pe scenă, înflăcără inimile cu marele cîntec al frumosului, toți aceștia aduc, prin munca și creația lor, un omagiu de recunoștință și învățătorilor și profesorilor care i-au ajutat să învețe meseria și omenia. Iar în momentele de răgaz, cînd se întîlnesc doi cîte doi, foști colegi, rostesc adesea: „Învățătorul nostru spunea"... „Profesorul nostru ne învăța"...

Sînt, aceste cuvinte simple, primele versuri dintr-un mare poem al vieții noastre de azi.

DUMITRU ALMAȘ

Vacanță, flori, soare

În excursie prin parcul Mogoșoaia

CIFRE ȘI FAPTE

În anii 1938—1939, în Romînia burghezo-moșierească existau 13.865 de școli de cultură generală, frecventate de 1.604.481 elevi și la care funcționau 46.435 cadre didactice. În anul 1948—1949, numărul școlilor de cultură generală era de 14.988, cuprinzînd 1.846.202 elevi, instruiți și educați de 66.105 cadre didactice. În anul 1962—1963, numărul școlilor de cultură generală a ajuns la 15.496, numărul elevilor care le frecventează la 3.028.047, iar numărul cadrelor didactice la 119.545.

În anul școlar 1938—1939 erau cuprinși în școlile profesionale și tehnice 54.000 de elevi, în timp ce în anul școlar 1962—1963 au urmat cursurile școlilor din sistemul învățămîntului profesional și tehnic 233.781 de elevi. Numai în anul I al acestor școli au fost cuprinși 92.130 de elevi, adică cu peste 70 la sută mai mult de cît erau în întreg învățămîntul profesional și tehnic în anul școlar 1938—1939.

12.889 de cadre didactice de specialitate au asigurat în anul 1962—1963 buna desfășurare a procesului instructiv-educativ în școlile profesionale și tehnice, în timp ce în 1938 nu existau în aceste școli decît 4.767 de cadre.

În întîmpinarea „Zilei învățătorului"

Secția de învățămînt a orașului Constanța și comitetul orășenesc al Sindicatului lucrătorilor din învățămînt fac pregătiri intense pentru sărbătorirea „Zilei învățătorului".

La 30 iunie va avea loc, în sala mare a Teatrului de Stat din oraș, o ședință festivă la care vor participa cei ce și-au închinat întreaga lor muncă instruirii și educării tinerelor generații. Se va prezenta apoi un bogat program artistic dedicat învățătorilor și profesorilor fruntași. În cadrul acestui program își vor da concursul formațiile artistice ale Sindicatului învățămînt — corul, orchestra, brigada artistică de agitație. De asemenea, va fi prezentată producția cercului de coregrafie organizat la clubul sindicatului. Programul zilei se va încheia cu o masă tovărășească.

B. ION

Și în acest an, la Școala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" din București, pregătirea sărbătoririi zilei de 30 iunie, a constituit o preocupare de seamă a organizației de partid, a comitetului sindical, a direcției școlii și a întregului colectiv didactic.

O deosebită preocupare se acordă pregătirii spectacolului pe care îl va prezenta, cu prilejul sărbătorii, brigada artistică din școală. Acest spectacol, intitulat „Între noi, profesorii" și care cuprinde un prolog, cîteva „accidente" și un epilog, se referă la aspecte diverse din activitatea didactică. El va fi completat cu momente muzicale și recitări de versuri.

Colectivul didactic al școlii sărbătorește „Ziua învățătorului" cu conștiința datoriei bine împlinite în cursul anului școlar ce s-a încheiat și cu hotărîrea fermă a unei munci și mai roditoare în viitor.

Prof. PETRU D. POPESCU

Învățătorii și profesorii din orașul Sibiu s-au pregătit să întîmpine sărbătorește „Ziua învățătorului".

Corul cadrelor didactice, de pildă, după ce s-a situat pe locul I în cadrul fazei orășenești al celui de-al VII-lea concurs pe țară al formațiilor artistice de amatori, repetă intens, sub conducerea dirijorilor Ilie Micu și Ion Arsin, programul pe care îl va prezenta în fața celor ce muncesc în școli cu prilejul „Zilei învățătorului". De asemenea, orchestra semisimfonică, dirijată pe prof. Iorgu Sandu, va prezenta un concert la care își va da concursul și un cvartet vocal compus din cadre didactice.

Prof. I. MIHU

Roadele bogate ale

Lucrare scrisă la concursul de admitere în clasa a VIII-a de la Şcoala medie nr. 1 din Capitală

Cu spirit de răspundere

Examenele pe care le au de susţinut elevii sînt în acelaşi timp şi prilej de verificare a calităţii muncii profesorilor care s-au ocupat de instruirea lor. Concursul de admitere în clasa a VIII-a care s-a desfăşurat la şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 din Braşov, de exemplu, a reflectat cu limpezime conştiinciozitatea cu care şi-au făcut datoria la catedră cele mai multe din cadrele didactice care lucrează în şcolile din acest oraş.

Proba scrisă şi orală la limba şi literatura romînă, de exemplu, a vădit preocuparea cadrelor didactice din multe şcoli pentru a-i înzestra pe elevi cu cunoştinţe exacte despre fenomenul literar, de a-i ajuta să-şi formeze o exprimare clară şi corectă, de a-i educa în spiritul înaltelor idei comuniste. Membrii comisiei nr. 1 care a funcţionat în Şcoala medie nr. 1 au fost mulţumiţi de interpretarea justă pe care au dat-o problemelor discutate candidaţii de la şcolile de 8 ani nr. 2, 3, 4 şi 12. Răspunsurile orale şi lucrările scrise au reflectat, bunăoară, preocuparea profesorilor din aceste şcoli de a-i face pe elevi să înţeleagă sensul just al noţiunilor de patrie şi patriotism. S-a văzut că elevii au înţeles că patria nu înseamnă numai pămîntul cu frumuseţile şi bogăţiile lui, ci şi oamenii care îl locuiesc, cu toate înfăptuirile lor, lupta înaintaşilor pentru independenţa ţării, pentru dreptate şi libertate socială. Datorită faptului că au înţeles acest lucru, elevii au putut pătrunde mesajul şi înalta semnificaţie a unor poezii ca „Patria", sau „Iubeşte ţara ta" de Mihai Beniuc. Pe baza unor exemple furnizate de operele literare, elevii au arătat că patriotismul socialist nu poate fi rupt de internaţionalismul proletar, că el presupune în acelaşi timp o profundă dragoste faţă de partidul nostru, ca şi un ataşament ferm faţă de cauza pentru care luptă partidele comuniste şi muncitoreşti, clasa muncitoare din întreaga lume.

Tot astfel, candidaţii la concursul de admitere în clasa a VIII-a care au fost examinaţi la Şcoala medie nr. 3 de către comisia nr. 1 au dovedit că le sînt cunoscute şi deosebit de dragi creaţiile literare inspirate din construcţia socialismului, deoarece profesorii cu care au învăţat au ştiut să le arate întreaga comoară pe care o cuprind versurile şi creaţiile în proză ale artiştilor noştri din perioada de după 23 August.

Concursul de admitere în clasa a VIII-a a reflectat şi preocuparea profesorilor de limba romînă pentru dezvăluirea frumuseţilor limbii noastre. Lucrările scrise ale multor elevi de la şcolile de 8 ani nr. 4, nr. 13 ş.a., ca şi răspunsurile date de aceştia, au cuprins formulări îngrijite, vădind interesul cu care elevii au studiat măiestria artistică a scriitorilor noştri, modul în care ei îşi exprimă gîndurile şi sentimentele. De asemenea, s-a văzut că mulţi dintre profesori ca de pildă tov. Maria Enescu, Maria Orfanu ş.a. au fost exigenţi în ce priveşte însuşirea normelor gramaticale, ortografice şi ortoepice.

Concursul de admitere în clasa a VIII-a a arătat în acelaşi timp şi faptul că majoritatea cadrelor didactice au înţeles necesitatea de a da societăţii oameni capabili să folosească tehnica nouă ,să contribuie la dezvoltarea ei, să perfecţioneze procesele producţiei, lucru care nu este posibil fără însuşirea temeinică a matematicii. Convinşi de importanţa obiectului pe care îl predau, profesori ca Alex. Stavăr de la Şcoala de 8 ani nr. 2, A. Corniciuc de la Şcoala de 8 ani nr. 3, Vasile Chiriac de la Şcoala de 8 ani nr. 5, T. Căciulă de la Şcoala de 8 ani nr. 12 au reuşit să dea elevilor o bună pregătire matematică. Elevii acestor profesori au fost obişnuiţi să analizeze temeinic problema pe care o au de rezolvat, să fixeze mai întîi necunoscutele şi apoi relaţiile dintre datele problemei, să deducă şi să construiască just ecuaţiile din problemele date. Elevii lor cunosc operaţiile aritmetice şi ordinea efectuării lor, ştiu să folosească parantezele, cunosc transformările fracţiilor zecimale în fracţii ordinare şi invers, ştiu să opereze simplificările necesare. Trebuie menţionată, ca o realizare deosebită a profesorilor mai sus citaţi, faptul că mulţi din elevii lor posedă un raţionament matematic temeinic şi limpede. „Profesorii examinatori s-au odihnit atunci cînd au corectat lucrările şi au ascultat răspunsurile unor astfel de elevi" — ne-a spus unul din membrii comisiilor de la centrul din Şcoala medie nr. 3.

Toate aceste lucruri relevate cu prilejul concursului de admitere în clasa a VIII-a vorbesc despre spiritul de răspundere cu care îşi îndeplinesc nobila misiune cadrele didactice din şcolile oraşului nostru, despre dragostea şi ataşamentul cu care se ocupă ele de pregătirea schimbului de mîine.

Prof. SILVESTRU PATIŢA
Braşov

Chezăşia împlinirii aspiraţiilor

La examenul de maturitate, pe masa comisiei de examinare, alături de cataloage, de bileţelele cu subiecte şi de caietele de însemnări ale profesorilor se află şi cîteva mape ce conţin foile matricole ale candidaţilor, cu situaţia notelor din timpul anilor de şcoală şi o scurtă caracterizare psihopedagogică. La Şcoala medie nr. 1 din Galaţi, unde s-au prezentat absolvenţii şcolilor nr. 1 şi nr. 2 din oraş, am citit cîteva din aceste caracterizări, oprindu-mă de fiecare dată asupra aceleiaşi menţiuni: proiectele de viitor ale candidatului, profesiunea aleasă.

Sînt multiple şi foarte diverse domeniile de activitate către care aspiră cei care au păşit pragul examenului de maturitate. Unul vrea să se specializeze în mecanică, pe altul îl pasionează chimia iar altul îşi manifestă dorinţa de a deveni fizician. La secţia umanistă, pasiunile se îndreaptă către munca pedagogică, medicală, editorială, juridică etc. Este firesc ca, aflînd preferinţele acestor tineri care numără abia şaptesprezece — optsprezece ani, să încerci dorinţa de a şti în ce măsură aspiraţiile lor sînt realizabile, în ce măsură vor fi ei capabili să facă faţă exigenţelor la care îi va obliga înfăptuirea propriilor lor visuri de viitor.

Răspunsul nu este greu de aflat. Este suficient să cercetezi notele din foile matricole, să asculţi răspunsurile pe care candidaţii le dau la examenul de maturitate şi îţi poţi da seama uşor dacă ei şi-au însuşit acea bază de cunoştinţe indispensabile pentru specializarea în profesiunea aleasă.

Să ne oprim la cîţiva din pasionaţii problemelor industriale. Evident, fie că doreşti să te specializezi în construcţia de maşini, în fabricarea materialelor plastice sau în arhitectură nu este suficient să cunoşti numai fizică sau numai chimie, ci şi matematică. Fiecare din aceste discipline va fi absolut necesară viitorilor lucrători din domeniul industriei, după cum la fel de utile le vor fi toate cunoştinţele primite în şcoala de cultură generală. Dovada ne-o oferă chiar unul din primele subiecte de matematică. „Într-o sferă — spune problema — este înscrisă o piramidă patrulateră regulată a cărei înălţime este împărţită de centrul sferei în două părţi de patru şi cinci centimetri". In cîte domenii ale tehnicii nu se poate ridica o astfel de problemă ? De cîte ori muncitorul, tehnicianul sau inginerul, ori unde ar lucra el, nu va putea fi pus în faţa unei situaţii care să-i solicite cunoştinţele necesare pentru soluţionarea unei astfel de probleme ? Din siguranţa cu care candidaţii trasează pe tablă schemele, din priceperea cu care rezolvă calculele ne dăm seama repede că ei — candidaţii de astăzi — vor reuşi mîine să facă faţă cu succes problemelor pe care le va pune producţia.

Sînt la fel de bune şi răspunsurile, la examenul de fizică. Iată, în faţa tablei se află acum un candidat care vorbeşte despre rezonanţa electrică. După ce tratează latura strict ştiinţifică a acestui fenomen şi se opreşte pe larg asupra aplicabilităţii sale practice, vorbind despre utilizarea rezonanţei electrice în radiorecepţie, candidatul ţine să-şi completeze răspunsul cu amănunte privind acordarea circuitelor radiofonice, asupra cărora a acumulat cunoştinţele în cercul şcolar de radiofonie. Reţinem, înainte de a trece la examenul de chimie, că, în rezolvarea problemelor de fizică, majoritatea candidaţilor au efectuat calculele în chip corect şi fără ezitări.

Ca şi la examenul de fizică, la chimie observăm tendinţa lăudabilă a candidaţilor de a insista asupra laturii practice a fenomenelor. Aşa, de pildă, unul din ei, după ce expune corect datele ştiinţifice privind derivatele petrolului, insistă asupra însemnătăţii petrolului ca materie primă în industria petro-chimică, asupra succeselor obţinute de ţara noastră în domeniul industriei petro-chimice şi asupra perspectivelor ei de viitor. Unul din colegii săi, care a vorbit despre cauciucul natural şi sintetic, s-a oprit asupra noilor metode de preparare a cauciucului şi a citat întreprinderile producătoare de cauciuc de la noi din ţară.

Desigur însă că, pregătindu-se să înveţe mai departe sau să lucreze în producţie, tinerii absolvenţi ai şcolii de cultură generală vor trebui să aibă temeinice cunoştinţe de marxism-leninism, de limbă şi literatură romînă, de istorie etc. Candidaţii au răspuns cu egală siguranţă şi la aceste discipline, dovedind că profesorii au avut în vedere şi acest aspect al pregătirii lor. De pildă, vorbind în cadrul examenului de marxism-leninism despre problema materialităţii lumii, unul dintre candidaţi a început prin a sublinia diferitele momente istorice ale dezvoltării concepţiei materialiste despre lume, pentru ca după aceea să dea definiţia marxist-leninistă a materiei şi să demonstreze, bazîndu-se pe argumente ştiinţifice, materialitatea lumii. Un altul care a tratat problema forţei de muncă ca marfă a analizat procesul de producere a plusvalorii insistînd asupra legii plusvalorii ca lege economică fundamentală a capitalismului.

Ceea ce s-a dovedit specific pentru răspunsurile date la examenul de literatură de către candidaţii secţiei umaniste a fost cunoaşterea profundă a conţinutului de idei al operelor literare studiate, capacitatea de a se orienta în problematica abordată de diferiţi scriitori şi de a aprecia valoarea creaţiilor lor în lumina concepţiei materialist-dialectice.

Au dovedit, bunăoară, o asemenea capacitate candidaţii care au răspuns la subiecte cum ar fi: „Aspecte negative ale orînduirii capitaliste demascate în romanul „Enigma Otiliei" de G. Călinescu, „Lupta de clasă la sate oglindită în lirica erotică a lui G. Coşbuc", „Dezumanizarea provocată de tendinţa de îmbogăţire reflectată în proza lui I. Slavici" etc. Este de asemenea demn de remarcat interesul deosebit pe care îl arată absolvenţii şcolii de cultură generală pentru creaţia scriitorilor de după 23 August 1944. Tratarea unor subiecte cum ar fi „Noua atitudine faţă de muncă în literatura de după 23 August". „Tematica poeziei contemporane". „Poemul 1907" de T. Arghezi „Surîsul Hiroşimei" de Eug. Jebeleanu etc. i-a pus pe candidaţi în situaţia de a face o largă trecere în revistă a celor mai importante opere ale noii noastre literaturi. Şi tocmai astfel de subiecte de sinteză au constituit, de cele mai multe ori, piatra de încercare a candidaţilor la examenul de maturitate. Notele bune obţinute de candidaţi sînt semnificative pentru seriozitatea cu care profesorii i-au pregătit în timpul cursurilor pe cei ce s-au prezentat acum la examen.

La întrebarea pe care ne-o puneam mai sus — în ce măsură absolvenţii de astăzi îşi vor putea înfăptui proiectele — modul cum s-au prezentat candidaţii la examene ne dă un răspuns pozitiv. Da, cei mai mulţi dintre ei vor putea să facă faţă cu succes cerinţelor la care îi va obliga profesiunea aleasă. Răspunsurile la examen constituie o chezăşie sigură că aspiraţiile şi visurile celor mai mulţi dintre absolvenţii şcolilor medii nr. 1 şi nr. 2 din Galaţi vor fi împlinite.

OCT. BUZESCU

Noua promoţie de

Este foarte important ca învăţătorii să posede cunoştinţe multilaterale şi temeinice de cultură generală, pentru a-i pregăti la rîndul lor cu seriozitate pe copiii ce le vor fi încredinţaţi, pentru a-i face să-şi însuşească în adîncime bazele unor discipline cum sînt aritmetica, limba romînă, istoria şi geografia patriei, fizica, ştiinţele naturii etc. Dar tot atît de important este ca ei să cunoască în profunzime problemele de pedagogie şi psihologie, de metodică a predării diferitelor discipline, menite să asigure măiestria lor în predare, să-i facă adevăraţi învăţători. Tocmai de aceea, asistînd la examenul de stat al absolvenţilor Şcolii pedagogice din Constanţa, am urmărit îndeosebi această din urmă latură a pregătirii lor.

Într-un articol publicat în numărul precedent al „Gazetei învăţămîntului" se arăta, pornindu-se de la cîteva observaţii asupra lucrărilor scrise date de candidaţii examenului de stat de la Şcoala pedagogică din Bucureşti, că nivelul cunoştinţelor de limba şi literatura romînă şi de matematică al viitorilor învăţători se dovedeşte a fi pe măsura exigenţelor pe care le va pune în faţa lor munca practică în şcoli. Era vorba, aici mai ales de pregătirea lor de cultură generală. Examenul de stat de la Şcoala pedagogică din Constanţa ne-a oferit prilejul de a face o constatare similară cu privire la pregătirea pedagogică a învăţătorilor care îşi vor începe munca în toamna acestui an.

Sînt numeroase problemele pedagogice practice la a căror soluţionare îi va solicita, pe absolvenţii de astăzi, munca de învăţători. Tot atît de numeroase au fost subiectele de specialitate la a căror tratare i-a obligat examenul de pedagogie. Chiar dacă am cita numai cîteva dintre ele şi încă ne-am putea edifica asupra problemelor pe care şi le-au însuşit şi le cunosc candidaţii examenului de stat din Galaţi. În faţa comisiei, aceştia au vorbit despre esenţa moralei comuniste şi trăsăturile ei, despre condiţiile didactice generale necesare în alcătuirea lecţiei ca formă de bază în activitatea instructiv-educativă, despre trăsăturile caracteristice colectivului de elevi, despre regulile didactice elementare care decurg din principiul accesibilităţii cunoştinţelor, despre aplicarea principiului însuşirii temeinice a cunoştinţelor în procesul de învăţămînt — pe scurt despre o întreagă diversitate de probleme pedagogice privind cele mai variate aspecte ale procesului instructiv educativ.

Interesează bineînţeles, în primul rînd, competenţa cu care au tratat candidaţii toate aceste probleme. Trebuie să remarcăm că cei mai mulţi dintre ei au dat răspunsuri bune. Însemnat şi demn de reţinut este totodată faptul că în răspunsurile lor candidaţii nu s-au rezumat doar la expunerea principiilor şi a normelor pedagogice cu caracter teoretic. Fiind de pe acum în posesia unei „experienţe" pedagogice, acumulate în timpul orelor de practică, ei s-au referit, în răspunsurile pe care le-au dat, la modul cum pot fi aplicate în practică cunoştinţele teoretice de pedagogie. Pe de altă parte este important să subliniem că, formulînd anumite principii, candidaţii au încercat în cele mai multe cazuri să le explice din punct de vedere pedagogic şi psihologic, dîndu-le astfel o fundamentare ştiinţifică. De pildă, un candidat care a vorbit despre formele principale ale demonstraţiei ca metodă de învăţămînt, a început printr-o scurtă referire la procesul cunoaşterii şi la treptele sale, pentru a se opri apoi la particularităţile psihice ale copiilor de vîrstă şcolară, îndeosebi la cele privind gîndirea concretă. Subliniind că demonstraţia, ca metodă de învăţămînt este adecvată acestor particularităţi candidatul a arătat că ea contribuie la stabilirea legăturii dintre primul şi cel de al doilea sistem de semnalizare şi a adus exemple concrete din lecţiile ţinute, în timpul practicii pedagogice, de el sau de colegii săi.

Vorbind despre formele muncii independente a elevilor în cadrul lecţiei, un alt candidat s-a referit mai întîi la rolul acestei munci pen-

muncíi dín şcoală

La practică în secţiile întreprinderii „Electroputere" din Craiova

Cunoştinţe tehnice şi îndemînare

Există şcoli cu o tradiţie mai veche în legarea învăţămîntului teoretic cu practica. Rezultatele muncii colectivelor didactice din astfel de şcoli sînt bine cunoscute de numeroşi pedagogi şi elevi. Dar iată că multe din şcolile noi, create în ultimii ani, au început şi ele să-şi formeze o frumoasă tradiţie în ceea ce priveşte îmbinarea strînsă a învăţăturii cu practica, cu munca în producţie, în ceea ce priveşte temeinica pregătire a elevilor pentru viaţă.

Una din aceste şcoli este, de bună seamă, Şcoala medie nr. 36 din cartierul „Drumul Serii" al Capitalei. Am stat de curînd de vorbă cu tovarăşul Mihai Vasiliu, directorul acestei şcoli, care ne-a relatat lucruri deosebit de interesante în această privinţă.

„Intregul nostru colectiv s-a preocupat foarte îndeaproape de buna pregătire practică a elevilor. In direcţia aceasta de mare ajutor ne-au fost muncitorii şi tehnicienii uzinei „Vulcan", ai Fabricii de motoare electrice şi ai Autobazei I.R.T.A. 3, dintre care mulţi sînt părinţii unor elevi din şcoală şi care au devenit sprijinitori entuziaşti ai muncii noastre. In deosebi a simţit sprijinul întreprinderilor comisia de practică din şcoala noastră, în rîndul căreia se numără profesori pricepuţi ca Viorica Lupu, Aurelia Toader, Mihai Donoş, Hariclia Gheorghiu şi Constantin Ottescu sau ca inimosul instructor de practică, comunistul Ion Geamaşu. In cei trei ani de existenţă ai şcolii ei au realizat multe lucruri frumoase. Dar vă puteţi convinge şi singuri de roadele muncii lor."

Spunînd acestea, directorul ne invită în laboratorul şcolii, bogat înzestrat cu aparate, machete, planşe, din care aproape o treime au fost confecţionate de către elevii claselor a VI-a, a VII-a şi a VIII-a în orele de lucrări practice, sub îndrumarea profesorilor.

Grija pentru dezvoltarea aptitudinilor practice ale elevilor se vădeşte încă din clasele I-IV. Am avut prilejul să privim, într-un stand din expoziţia şcolii, cîteva lucrări executate de aceşti elevi în lemn, în masă plastică transparentă şi în plastilină, precum şi lucrări de împletituri, reprezentînd construcţii şi scene de muncă. Lucrările dovedeau o îndemînare remarcabilă pentru vîrsta copiilor din primele clase.

Pe drept cuvînt se mîndreşte şcoala cu realizările elevilor din clasele mari, realizări reliefate şi de întreprinderile unde aceştia şi-au efectuat practica. Autobaza I.R.T.A. 3, de pildă, i-a evidenţiat pe elevii cuare au participat la realizarea unor piese pentru staţia automată de spălare a autobuzelor, iar uzinele „Vulcan" au semnalat contribuţia elevilor la lucrările pentru pompele triplex, cazanele cu aburi, unităţile de pompaj, morile de ciment, vasele de propan şi butan. Sînt, după cum se vede, lucrări de tehnicitate înaltă, a căror realizare cere nu numai anumite priceperi şi deprinderi, ci şi cunoştinţe ştiinţifice înaintate. Faptul că elevii le-au putut executa, arată că ei sînt temeinic pregătiţi în şcoală. Intr-adevăr, modul cum au schiţat elevii procesele tehnologice de strunjire a unor piese — ca de pildă tija portfilierei, suportul portifilierei etc. vădesc străduinţa profesorilor de disciplinе realist-practice de a le forma tinerilor deprinderi întemeiate pe cunoaşterea adîncită a fenomenelor şi legilor ştiinţifice.

Zilele acestea, în faţa porţii Şcolii medii nr. 36 s-au oprit două autobuze „T.V." ale Autobazei I.R.T.A.-3. Veniseră să-i poarte într-o excursie pe elevii şcolii care şi-au efectuat practica la autobază. Excursia constituie o răsplată binemeritată a activităţii lor în producţie şi , în acelaşi timp, o recunoaştere a succesului străduinţei colectivului didactic al şcolii de a creşte şi educa pe elevi prin muncă pentru muncă şi de a-i înarma cu cunoştinţele tehnice şi cu îndemînarea ce le vor fi necesare în producţie.

AL. CIUCĂ

Pentru colectiviştii de mîine

Primul an de predare a obiectului „Agricultura" în şcolile de cultură generală de la sate s-a încheiat cu practica continuă a elevilor în marile gospodării agricole socialiste.

In cele mai multe raioane practica a scos la iveală buna pregătire a elevilor, ca rezultat al muncii temeinice, conştiincioase desfăşurate în rîndurile lor de cadrele didactice, al interesului şi priceperii cu care acestea s-au preocupat de îndeplinirea sarcinilor lor.

Bunăoară, în raionul Sebeş, regiunea Hunedoara, elevii claselor V-VI îndrumaţi de profesorii de agricultură au lucrat timp de două săptămîni, în diferite sectoare ale gospodăriilor colective, aplicînd în practică cunoştinţele referitoare la cultura cerealelor, la legumicultură etc. Ei au participat la lucrările de întreţinere a culturilor de cereale, la lucrările de întreţinere şi recoltare a legumelor timpurii, îmbogăţindu-şi cunoştinţele cu date noi despre biologia plantelor cultivate în regiune, despre bolile şi dăunătorii mai importanţi specifici diferitelor culturi. Urmărind fiecare fază a lucrărilor efectuate, profesorii de agricultură din acest raion au verificat în permanenţă atît corectitudinea operaţiilor executate de elevi cît şi înţelegerea de către ei a conţinutului şi a scopului acestora.

Rezultate remarcabile în organizarea şi desfăşurarea practicii continue s-au obţinut şi în regiunea Bucureşti. Elevii şcolilor de 8 ani din această regiune au avut prilejul să lucreze, în timpul practicii, în gospodării agricole mari, dezvoltate, unde munca din toate sectoarele se desfăşoară pe baza celor mai noi indicaţii agrotehnice. Aici, sub supravegherea atentă a profesorilor, elevii au participat la lucrări de sezon ca secăritul, plivitul şi prăşitul cerealelor şi la lucrări de legumicultură, printre care deosebit de interesante s-au dovedit a fi lucrările din răsadniţă, cele de irigare a culturilor, de administrare a îngrăşămintelor etc.

Elevii şcolilor de 8 ani din raionul Lehliu, de pildă, raion în care cultura cerealelor este foarte dezvoltată, au efectuat lucrări mai ales în sectorul cerealier. Elevii din Tămădău, Brăneşti şi Fundulea au putut cunoaşte în cadrul practicii continue un număr mare de specii de cereale, productivitatea lor, condiţiile de sol şi climă ce le sînt necesare.

Deosebit de rodnice au fost şi lucrările desfăşurate de elevi în sectoarele legumicol şi pomicol. De exemplu, elevii Şcolii de 8 ani din comuna Turbatu, raionul Giurgiu, au participat la lucrări de întreţinere a culturilor de legume timpurii, în răsadniţă şi în grădina de zarzavat, dovedind o cunoaştere temeinică a biologiei şi agrotehnicii plantelor legumicole.

Deprinderi trainice de muncă în sectoarele de cultură a cerealelor, legumelor şi plantelor industriale, pe baza cunoaşterii temeinice a celor mai noi metode agrotehnice şi-au format şi elevii de la şcolile de 8 ani din Vrînceni, raionul Alexandria, Dobreni, raionul Oltenita, Toporu, raionul Drăgăneşti Vlaşca, Balaciu, raionul Urziceni etc. Profesorii de agricultură din aceste şcoli au dovedit o pregătire temeinică şi o justă înţelegere a rolului practicii în însuşirea conştientă a cunoştinţelor predate.

Cu rezultate bune s-a încheiat practica agricolă şi în regiunea Dobrogea. Acordînd o deosebită importanţă cunoaşterii sectoarelor agricole mai dezvoltate în această regiune, (sectorul de cultură a cerealelor, a viţei de vie şi sectorul zootehnic) profesorii dobrogeni s-au orientat just, acordînd în cadrul practicii un loc important lucrărilor din aceste sectoare. Aici elevii au cunoscut, în condiţiile marii agriculturi socialiste, metodele noi de lucru şi soiurile noi de cereale sau viţă de vie, introduse în regiune.

Colectiviştii, tehnicienii şi agronomii, care au sprijinit îndeaproape munca profesorilor în vederea înarmării elevilor cu cunoştinţe şi deprinderi agricole, dau o înaltă apreciere acestei munci al cărei scop este pregătirea temeinică a colectiviştilor de mîine.

C. DEMETRESCU

La un nivel mereu mai ridicat

În curînd, după o perioadă binemeritată de odihnă, cei mai tineri muncitori şi tehnicieni din ţara noastră, proaspeţi absolvenţi ai şcolilor profesionale şi tehnice, vor intra, întîmpinaţi cu dragoste şi încredere, în marea familie a colectivelor din fabrici, din uzine, de pe şantierele de construcţii. Desfăşurarea examenelor de absolvire şi calificare a permis desprinderea unor însemnate concluzii pozitive în ceea ce priveşte pregătirea acestor tineri.

Peste 50% din absolvenţii şcolilor profesionale au executat, în cadrul probelor practice, lucrări de categorii superioare. Iată, de pildă, ce ne-a spus tov. Alexandru Dombi, directorul general al uzinelor „Electroputere" din Craiova despre calitatea pregătirii absolvenţilor şcolii profesionale din cadrul Grupului şcolar de pe lîngă aceste uzine : „Cea mai tînără promoţie a şcolii noastre profesionale — cea de a 11-a promoţie a acestei şcoli — a primit în cursul anilor de învăţătură o pregătire teoretică şi practică dintre cele mai bune. Examenele de calificare şi încadrare tarifară au dovedit că noii absolvenţi vor fi sudori, lăcătuşi, montori sau strungari de nădejde, care vor putea contribui din plin la perfecţionarea continuă a construcţiei principalului nostru produs — locomotiva Diesel electrică de 2100 CP. O dovadă grăitoare o constituie faptul că, din cei 250 de absolvenţi care intră astăzi în producţie, 92% au obţinut la probele practice calificative bune şi foarte bune.

Succesele lor se datoresc, în bună parte, activităţii profesorilor şi maiştrilor instructori, care i-au pregătit astfel încît să răspundă cu cinste sarcinilor de producţie. Cadrele didactice ale şcolii ne sînt buni tovarăşi de muncă. Le-am văzut aproape zilnic în secţiile de producţie ale uzinelor noastre, am urmărit explicaţiile pe care le dădeau în timpul anului actualilor absolvenţi şi am avut de pe atunci siguranţa — astăzi devenită fapt împlinit — că străduinţile lor neobosite, munca lor plină de pasiune va fi rodnică, dînd producţiei cadre destoinice, stăpîne pe tehnica înaintată."

Pregătiţi de cadre didactice de specialitate, provenite din rîndurile celor mai buni ingineri şi tehnicieni din uzine, de oameni doinici să contribuie la formarea schimbului de mîine al industriei noastre socialiste şi care nu şi-au precupeţit nici timpul şi nici eforturile pentru a-i instrui şi educa, tinerii muncitori şi tehnicieni sînt stăpîni pe metodele cele mai eficiente, cele mai noi de muncă în producţie, au cunoştinţe temeinice privind tehnica şi tehnologia modernă. Astfel, absolvenţii şcolilor profesionale de pe lîngă uzinele „Steagul Roşu" şi „Tractorul" din Braşov şi de pe lîngă uzinele „23 August" din Bucureşti cunosc cele mai înaintate metode de aşchiere a metalelor, de forjare şi de montare a pieselor produse în flux continuu. Oţelarii, furnaliştii şi laminatorii pe care i-au dat în acest an producţiei şcolile profesionale din Reşiţa, Hunedoara, Cîmpia Turzii, precum şi Şcoala profesională de pe lîngă uzinele „Timpuri Noi" stăpînesc procedeele moderne de elaborare a şarjelor rapide, de turnare în forme de bachelită, ca şi metodele de producere automată a ţevilor şi tablelor. În numeroase şcoli care pregătesc viitoarele cadre de muncitori şi tehnicieni pentru sectorul petrol-chimie, cum sînt centrele şcolare de petrol-chimie din Ploieşti, Oneşti, Iaşi etc., elevii şi-au însuşit atît teoretic cît şi practic, în secţiile de producţie sau în laboratoarele modern utilate ale marilor combinate şi întreprinderi, cele mai moderne procedee din domeniul petro-chimiei.

Examenele de calificare au demonstrat o serioasă creştere a nivelului predării şi în şcolile tehnice de muncitori calificaţi şi în şcolile tehnice de tehnicieni. Proiectele de diplomă, lucrările practice de absolvire, constituind o verificare multilaterală a pregătirii muncitorilor de înaltă calificare, au arătat că aceştia pot realiza, în condiţii din cele mai bune, procese tehnologice privind producţia unor subansamble de înaltă tehnicitate, necesitînd pînă la 15 operaţii diferite, pot găsi soluţii originale privind organizarea unor secţii de producţie.

Rezultatele bune obţinute în acest an în şcolile profesionale şi tehnice au fost posibile în mare parte datorită faptului că, folosind condiţiile tot mai bune create acestor şcoli de către partid şi guvern, cei mai mulţi profesori şi maiştri-instructori au desfăşurat o acţiune susţinută în vederea ridicării nivelului lor de pregătire ştiinţifică şi a pregătirii lor pedagogice, au utilizat în predare lucrările tehnice cele mai recent apărute precum şi fişele de invenţii şi inovaţii existente la cabinetele tehnice.

Una dintre acţiunile valoroase iniţiate de cadrele didactice din învăţămîntul profesional şi tehnic, care a avut o directă influenţă pozitivă asupra nivelului de pregătire al elevilor, îl constituie organizarea unor sesiuni de referate ştiinţifice ale cercurilor de elevi, sesiuni care i-au îndrumat pe aceştia spre studierea sistematică a problemelor ştiinţifice şi tehnice. Astfel de sesiuni au avut loc, de pildă, la Grupul şcolar minier din Baia Mare ,la Şcoala tehnică de arhitectură, la Centrul şcolar pentru industria alimentară „Filimon Sîrbu" din Capitală etc.

Examenele de absolvire din acest an au subliniat încă o dată faptul că munca instructiv-educativă a cadrelor didactice din învăţămîntul profesional şi tehnic se desfăşoară la un nivel mereu mai ridicat. Profesorii şi maiştrii-instructori privesc cu mîndrie spre cea mai tînără promoţie de muncitori şi tehnicieni, convinşi că mulţi dintre ei vor deveni fruntaşi în întrecerea socialistă şi inovatori.

M. HERIVAN

învăţători

tru formarea personalităţii lor, pentru dezvoltarea spiritului lor de iniţiativă, a gîndirii lor. El arăta că munca independentă a elevilor constituie aplicarea unuia din cele mai importante principii didactice — principiul participării active şi conştiente a elevilor la lecţie. Candidatul a dat apoi exemple adecvate din lecţiile de limba romînă şi matematică pe care le-a condus, menţionînd că formele muncii independente pot fi folosite cu succes în toate etapele lecţiei.

Exemple asemănătoare pot fi date şi în legătură cu răspunsurile elevilor la metodica predării limbii romîne, şi a aritmeticii. Aşa, de pildă, una dintre viitoarele învăţătoare, tratînd subiectul „Metodica lecţiei în care se predau primele noţiuni de morfologie", după ce a vorbit despre etapele formării noţiunii de cuvinte care arată însuşiri, a arătat ce procedee şi ce materiale pot fi folosite în acest scop, justificînd din punct de vedere psiho-pedagogic necesitatea utilizării lor.

De asemenea, la examenul de metodica predării matematicii, candidaţii au dovedit că stăpînesc metodele adecvate predării diferitelor lecţii de matematică la diferite clase. Din răspunsul unui candidat în legătură cu problema intuirii cubului şi a paralelipipedului s-a văzut, de exemplu, că el ştie ce material intuitiv este mai indicat în predarea acestor cunoştinţe, cum trebuie ajutaţi elevii să intuiască, pe baza materialului respectiv, aceste două corpuri geometrice, cum trebuie îndrumaţi ei să le compare, să stabilească asemănările şi deosebirile dintre ele, pentru a ajunge la realizări. Un candidat, care a vorbit despre metodica predării calculului oral, a dovedit că şi-a însuşit temeinic procedeele generale şi speciale de predare a acestui calcul, că ştie care este importanţa lui pentru dezvoltarea gîndirii elevilor, pentru însuşirea ulterioară a calculului scris, precum şi pentru viaţa de toate zilele.

În general, se poate spune că pregătirea pedagogică a celor care au dat în aceste săptămîni examenul de stat se află la înălţimea calităţii pe care le-o conferă titlul de învăţători.

Aceasta este, fără îndoială, rezultatul muncii cadrelor didactice care i-au instruit şi educat de-a lungul anilor de studii în şcoala pedagogică. Şi iată că acum, cînd munca lor cu actuala promoţie s-a încheiat, profesorii pot fi pe bună dreptate mîndri de foştii lor elevi, cu care au devenit colegi în nobila misiune de instruire şi educare a copiilor. Căci, aşa, cum au arătat examenele, cei pregătiţi de ei vor şti să pregătească, la rîndul lor, cu temeinicie noile generaţii de elevi.

V. OCTAVIAN

Scurt popas în drumeţie, în pitoreştile împrejurimi ale Predealului

DRUMEŢIILE

În alcătuirea programului de activitate în taberele de la munte şi de la mare, ca şi în taberele locale este foarte important să prevedem şi un număr de drumeţii deoarece, după cum se ştie, acestea sînt cu deosebire agreate de către copii şi au un deosebit efect educativ, recreativ şi reconfortant. Putem organiza cu şcolarii şi pionierii din tabără asemenea drumeţii de cîteva ore, de o jumătate de zi, de o zi sau chiar de două.

Drumeţia de cîteva ore are ca scop cunoaşterea localităţii sau a locului în care este plasată tabăra sau a celei mai importante şi apropiate aşezări. În cursul plimbării, firește, putem vizita, în raport cu timpul ce-l avem la dispoziţie, case memoriale, locuri cu plăci comemorative, muzee.

Drumeţiile de o jumătate de zi îi conduc pe elevi mai departe, pentru a observa şi cunoaşte, pe o rază mai mare, împrejurimile taberei. Vom alege astfel traseul încît acesta să dea elevilor prilejul de a vedea locurile cele mai frumoase, mai pitoreşti şi mai interesante din mai multe puncte de vedere. Nu vom ocoli, bunăoară, o pădurice, o margine de rîu, o rezervaţie naturală, un monument al naturii, o carieră de exploatare, o construcţie nouă sau un şantier, o gospodărie colectivă.

Drumeţia de o zi oferă mai mult timp pentru cunoaşterea locurilor în care este situată tabăra, a mărturiilor noului din regiunea respectivă — construcţiile noi, fabricile, şantierele. Vom merge pe jos, plecînd dimineaţa şi întorcîndu-ne înaintea mesei de seară : traseul este bine să fie în circuit, pentru ca întoarcerea să nu se facă pe acelaşi drum şi şcolarii să aibă astfel prilejul de a vedea mai multe lucruri noi.

În drumeţia de două zile vom duce numai copiii pregătiţi şi antrenaţi în excursiile anterioare, deoarece ea solicită la mai multe eforturi. Şi în acest caz plecarea în excursie se face tot dimineaţa. Alimentele pe care le luăm, mai ales în vederea meselor de prînz, vor fi nepreparate. Prepararea lor în cursul excursiei, cu participarea elevilor, la un popas mai lung, va face o mare plăcere copiilor şi va spori deprinderile lor de autoservire.

Un moment important în drumeţia de două zile îl constituie pregătirea adăpostului pentru noapte în corturi sau în adăposturi construite din crengi. Profesorii, învăţătorii, instructorii de pionieri trebuie să dea elevilor indicaţii cu privire la alegerea locului în care vor construi adăposturile, privind paza focului, măsurile în caz de furtună etc. Copiii cu cele mai bune adăposturi şi care au dovedit mult spirit gospodăresc trebuie neapărat evidenţiaţi, stimulaţi.

Desigur, focul de tabără nu poate să lipsească. El va strînge pe copii în jurul lui cu cele mai frumoase poezii, ghicitori, glume, cîntece şi jocuri, lăsînd în suflete amintiri de neuitat.

Pentru drumeţiile de una sau două zile este nevoie şi de echipament corespunzător. Vom avea grijă ca fiecare şcolar să aibă ghete de baschet, ciorapi buni, care să nu-i vatăme piciorul, un pulover mai gros, haină de vînt sau de ploaie pentru cazul în care s-ar strica vremea, bască, basma (pentru fete), un rucksak potrivit cu statura.

Colectivul de excursionişti trebuie să posede şi o hartă cu itinerariul pe care îl urmează în drumeţie, o busolă, o trusă medicală, carnet pentru însemnări, goarnă, un joc de şah, mapă pentru ierbare şi cele necesare colectării de plante, pietre, insecte, ca şi aţă de cusut şi ace.

Este bine ca viteza medie de mers a copiilor în timpul drumeţiei să fie de 2—3 km pe oră. După fiecare 50 de minute de mers vom face un popas de aproximativ 10 minute. Se recomandă ca distanţele maxime parcurse într-o zi să nu depăşească 8—10 km — pentru copiii de 10—12 ani, 10—15 km pentru cei de 12—14 ani şi 12—18 km pentru cei de 14—16 ani. Este util să le amintim elevilor ori de cîte ori este cazul regulile elementare de igienă în timpul excursiei, precum şi cele de prim ajutor.

În timpul drumeţiei îi vom îndemna pe elevi să strîngă materiale pentru colecţiile lor — insecte, plante, pietre etc.

Mai ales în excursia de una şi de două zile putem organiza cu copiii exerciţii de orientare turistică : aflarea punctelor cardinale, menţinerea în mers a direcţiei stabilite, etalonarea pasului şi stabilirea aproximativă a distanţelor. Nu vom uita, desigur, să organizăm cu prilejul popasurilor jocuri distractive şi întreceri sportive, aşa ca voia bună şi cîntecul să-i însoţească tot timpul pe drumeţi.

În cursul excursiei copiii să fie conduşi să vadă cu propriii lor ochi locurile cele mai frumoase, construcţiile cele mai impresionante, astfel încît să influenţăm puternic sentimentele şi convingerile lor cu privire la realizările şi frumuseţile patriei noastre.

Prof. MIRCEA MIHĂILESCU

ZILE DE NEUITAT ÎN TABĂRĂ

Dacă porneşti acum în lunca Argeşului, urmînd un drum pitoresc, însăilat pe fondul de basm al pădurii, la Buda — aproape de Călugăreni şi nu departe de Bucureşti — vei fi oprit la un moment dat de doi „pitici" cu cravate roşii la gît care, îndatoritori, te vor întreba de unde vii şi, mai ales, pe cine cauţi. După lămuririle de rigoare, vei fi condus pe o frumoasă alee în orăşelul miniatural al celor 160 de purtători ai cravatei roşii, elevi din raionul Lenin al oraşului Bucureşti, care îşi petrec aici o săptămînă din vacanţă. În total, de-a lungul întregului sezon cald, se vor odihni pe serii, la Buda, aproape 2 000 de copii.

Cîteva mici chioşcuri vopsite în culori odihnitoare, panouri cu peisaje de basm, o sală de mese aranjată parcă de Albă ca Zăpada pentru piticii ei şi un club în care micii jucători rezolvă mari probleme tactice în jurul unor mese de şah (nu lipsesc nici „atotştiutorii" de pe margine), un televizor, un magnetofon şi un radio, plus... 160 de paturi în dormitoare curate, aerisite, cochete. Aceasta este ambianţa.

Gazeta de perete, într-o formulă interesantă — un pionier priveşte prin binoclu activitatea taberei — se remarcă prin varietate şi bun gust.

— Una din principalele noastre preocupări — ne pune în temă tovarăşul profesor Nicolae Petroiu, directorul taberei — este, desigur, să asigurăm copiilor toate condiţiile unei odihne plăcute, reconfortante. Această preocupare ne-a călăuzit în alcătuirea programului taberei, unde este specificat totul — de la deşteptare, jocuri de înviorare şi micul dejun la timpul de plajă şi la activităţile distractive care durează pînă la ora stingerii. Pentru că principala noastră îndatorire este de a face din perioada petrecută de copii în tabără o fructuoasă etapă de odihnă activă în care să se simtă permanent aportul educativ al şcolii, îndreptat spre lărgirea orizontului sufletesc şi moral al copiilor.

Într-adevăr, programul taber este întocmit cu multă atenţi timpul fiind judicios împărţ între acţiuni cu profil diferit. aceeaşi zi, alături de o informa asupra principalelor evenimen interne şi internaţionale se afl un concurs de ghicitori şi învă tarea cîntecului „Partidul ne duce fericirea" ; în altă zi, cîn se învaţă melodia „Toate mes riile sînt bune", se face şi o ex cursie la G.A.C. Cornetu ; co cursurile pentru cel mai bun re citator se împletesc cu jocuril în aer liber şi cu şezătorile car capătă un farmec deosebit cîn se desfăşoară seara, la focuril de tabără ; excursiile în împre jurimi se completează cu jocuri le de orientare — şi aşa mai de parte. În buna organizare a tu furor acestor acţiuni aduce contribuţie de seamă instructoa rea superioară de pionieri Mar gareta Botez, care pune mult en tuziasm în munca ei cu copiii.

În atenţia pionierilor — şi bineînţeles, a colectivului de conducere — se află şi colaborarea cu tabăra vecină, unde sînt găzduiţi elevii din raionul Tudor Vladimirescu. Întrecerile sportive comune (la volei, fotbal, handbal), excursiile făcute laolaltă, vizionarea în comun a unor spectacole, pe lîngă faptul că sînt de natură să faciliteze un util schimb de experienţă în munca educativă, fac să se nască prietenii trainice între copii.

...Umbrele serii încep să se lase peste susurul domol al Argeşului, în şoaptele de „noapte bună" ale pădurii. Dar nu, ziua încă nu s-a încheiat. Dinspre estrada amenajată în apropierea taberei se aud acordurile cunoscute ale unor melodii populare, interpretate de artişti cunoscuţi — invitaţi ai copiilor. Mîine seară vor fi aici actori îndrăgiţi, poimîine — cîntăreţi de operă. Apoi spectacole ale copiilor (corul numără aproape 100 de pionieri), proiecţii cinematografice etc. etc...

...Şi somnul micilor purtători ai cravatei roşii va fi populat de visuri multe şi frumoase, visurile copilăriei fericite trăite aevea în zilele noastre.

B. LAURENŢIU

La Ştrandul Tineretului

Încă de la începutul acestei luni, ştrandul Tineretului din Capitală are — aproape în exclusivitate — oaspeţi de vîrstă şcolară. De dimineaţă şi pînă seara, 3 din cele 4 bazine ale ştrandului cunosc o neîntreruptă animaţie. Elevi din toate raioanele Capitalei desluşesc aici tainele celui mai complet şi mai util dintre sporturi — înotul.

Am pus de curînd tovarăşului **Iustinian Caracaş**, directorul coordonator al ştrandului, cîteva întrebări în legătură cu activitatea acestuia.

— **Mai întîi, cîteva relaţii privind istoricul centrului, deoarece, după cum ştim, acesta a fost primul centru de iniţiere în nataţie adresat elevilor.**

— Pentru aceasta trebuie să ne întoarcem în urmă cu 8 ani, căci primul curs de iniţiere a avut loc atunci. Numărul cursanţilor : 30. Abia în anul următor s-a trecut la organizarea primelor cicluri cu cîteva sute de elevi. Apoi cifrele au sporit vertiginos, de la an la an : 2000 în 1958, circa 4000 în 1960, mai bine de 7000 anul acesta.

— **Cîte cicluri sînt programate în actuala ediţie a cursurilor ?**

— În total, patru. Primul s-a şi încheiat, desfăşurîndu-se între 3—22 iunie. Acum ne aflăm la cel de al doilea ciclu, care se va încheia la 13 iulie. Apoi vor avea loc ciclul III — între 15 iulie şi 3 august, şi ultimul ciclu, de la 5 la 24 august.

— **Care este durata unei lecţii de iniţiere şi cum decurge ea ?**

— Lecţia de înot începe pe... uscat, cu exerciţii de dezvoltare fizică generală. Abia apoi urmează exerciţiile speciale de înot, separat pentru mişcarea braţelor şi a picioarelor.

Primele 2—3 minute din cadrul activităţii propriuzise în bazin, sînt de acomodare cu apa. Sub îndrumarea profesorilor, elevii fac scufundări, încearcă procedeul plutirii. După aceea, exerciţiile efectuate pe uscat sînt repetate în apă. Primele lecţii în apă sînt şi cele mai dificile. Greutatea constă în teama de apă a multora dintre cei veniţi aici. O dată îndepărtată această teamă, lecţiile merg fără dificultăţi pînă la însuşirea de către copii a stilului de înot.

— **Cu ce stiluri sînt deprinşi viitorii înotători ?**

— În general unul singur, cel mai uşor, cel mai frumos şi cel mai rapid — craulul, stilul liber. Este adevărat însă că, în funcţie şi de interesul cursanţilor, profesorii le explică şi celelalte stiluri — bras, delfin, fluture.

La sfîrşitul fiecărui ciclu, cursanţii susţin un examen practic, constînd din parcurgerea unei lungimi de bazin, fără timp. Cei care reuşesc aceasta — adică marea majoritate a elevilor — primesc brevetul de înotător.

— **O ultimă întrebare : cum se manifestă grija pentru latura igienică ?**

— Întrebarea este firească, ne-au pus-o şi părinţii elevilor. În primul rînd, la aceste cursuri, nu au acces decît elevii care prezintă certificatul de sănătate şi fişa epidemiologică eliberată de circumscripţia sanitară din raionul unde domiciliază. În incinta ştrandului funcţionează permanent un cabinet medical cu personal calificat, care asigură igiena bazei sportive. Apa care alimentează toate cele trei bazine este schimbată cu regularitate, din 3 în 3 zile. În plus, posedînd un sistem propriu de încălzire, putem menţine o temperatură constantă a apei, de 24 grade Celsius, lucru foarte important în special în zilele mai răcoroase. Adăugaţi la toate acestea şi deprinderea pe care profesorii o formează elevilor, de a păstra, în toate împrejurările, o curăţenie exemplară.

Avem, după cum se vede, toate condiţiile pentru a-i pregăti cît mai bine pe copii. Ne străduim să folosim larg aceste condiţii, pentru a ne aduce contribuţia la creşterea unor tineri sănătoşi şi viguroşi, multilateral dezvoltaţi.

Interviu luat de TIBERIU STAMA

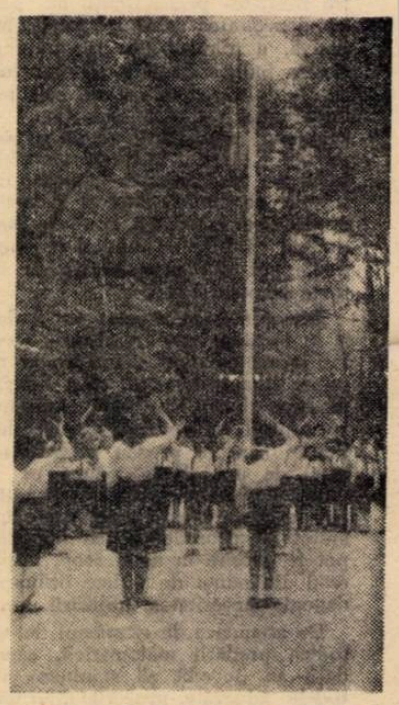

În tabăra de la Buda, adunările pioniereşti din fiecare dimineaţă deschid o nouă zi plină de activităţi interesante, atractive, care îmbogăţesc mintea şi sufletul elevilor şi îi fac mai sănătoşi, mai puternici şi mai vioi.

CREAŢII ALE CADRELOR DIDACTICE

Muzica : Ion Rădulescu — Versuri : Violeta Zamfirescu

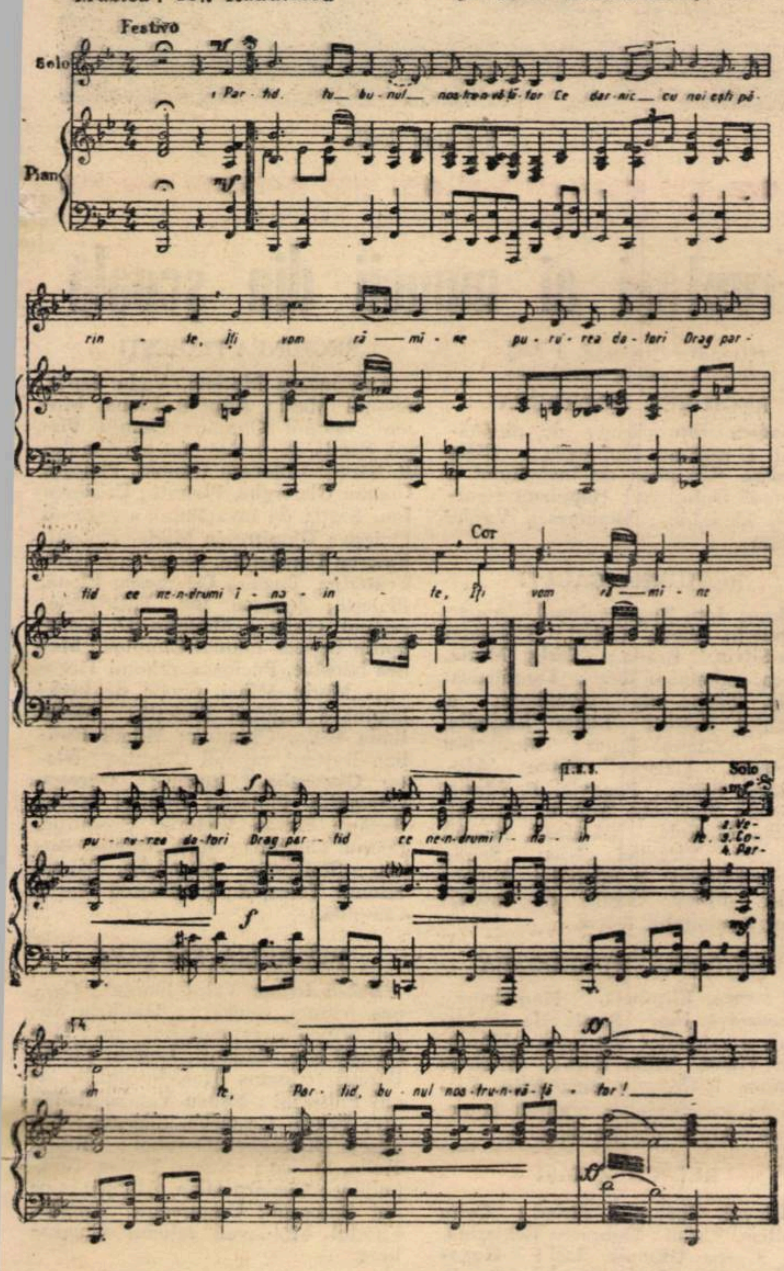

Partid, tu bunul nostru învăţător

Partid, tu bunul nostru-nvățător
Ce darnic cu noi ești, părinte !
Iți vom rămîne pururea datori
Drag partid ce ne-ndrumi înainte.

Veghem, veghem, împărțind
copiilor
Idei ce sub steag ne adună,
S-avem puteri mai multe la zbor
An de an învățăm împreună.

Copiii trec către cele patru zări
Lumina-n lumini s-o îmbrace.
Sînt porumbeii noștri călători
Ce vestesc anotimpuri de pace.

Partid, tu bunul nostru-nvățător
Ce darnic cu noi ești, părinte !
Iți vom rămîne pururea datori
Drag partid ce ne-ndrumi înainte

PENTRU ELEVII MEI

Intotdeauna
V-am trecut
prin razele însorite
ale inimii mele,
Să simțiți cum vă așez
în suflete lumina.

Pentru voi,
m-am suit în turnuri
în praguri de zori
Să văd cum lumina
își întinde departe,
Auritele aripi.

Si mereu,
în zilele mele,
Voi căuta pentru voi lumina,
Cum se caută
melodiile,
bucuriile.

Vreau s-o simt înainte,
Să v-o dăruiesc prin cuvinte —
Să ne împrejmuiască
Jur în jur,
Cu un cer de azur.

Pentru voi,
O caut mereu
Și-o chem să vină —
Simt o nesățioasă dragoste de lumină.

Prof. MARIA BOCA

FLORI

Muzica : Prof. Ion Nicorescu — Versuri : Mihail Cosma

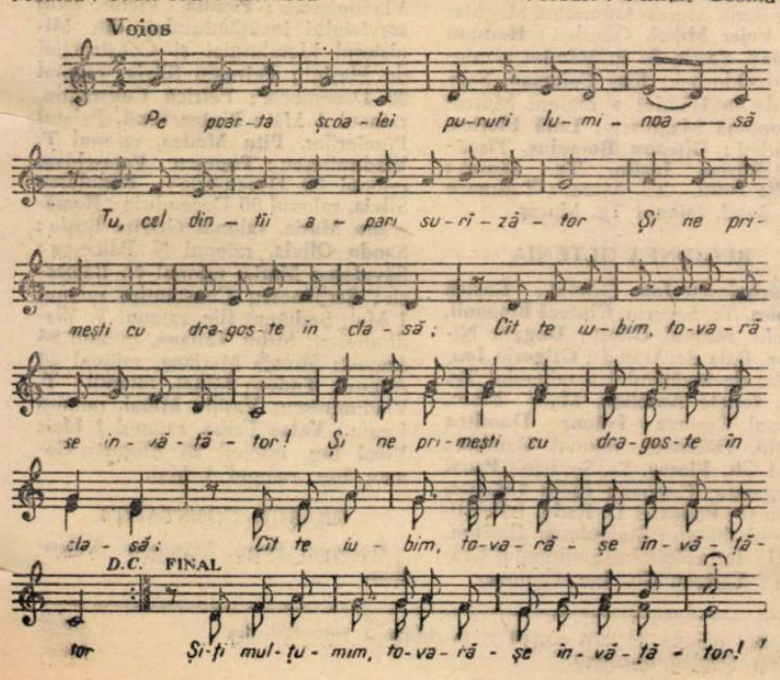

Pe poarta școlii pururi luminoasă,
Tu, cel dintîi, apari surîzător
Și ne primești cu dragoste în clasă,
Cît te iubim — tovarășe învățător !

Din an în an, ne crești pe fiecare
Și cîte zări ne dărui tuturor
Și cîte gînduri, cîtă-nflăcărare
Sădești în noi — tovarășe învățător !

Tu ne ridici cu fruntea către viață
Și ne deprinzi cu-al visurilor zbor,
E munca ta frumoasă și măreață —
Ți-o prețuim — tovarășe învățător !

Cu țara, azi, din inimile pline
De primăvara ei din viitor,
Buchet de flori aducem pentru tine
Și-ți mulțumim tovarășe învățător !

„Ziua învăţătorului“

(Urmare din pag. 1)

soarta lor în statul cîrmuit de exploatatori ? Nimeni, căci cei ce dețineau puterea politică și economică în Romînia burghezo-moșierească aveau grijă doar de sacul lor cu bani, de găsirea unor noi forme și mijloace pentru a stoarce profituri din munca altora.

Au trecut pentru totdeauna zilele cînd șomajul și mizeria întunecau orice perspectivă a vieții învățătorilor și profesorilor. In anii noștri liberi a crescut permanent necesarul de cadre didactice și, odată cu aceasta, posibilitățile de încadrare în învățămînt a tuturor acelora care și-au închinat viața și idealurile educării și instruirii tinerei generații. În anul școlar ce s-a încheiat, de exemplu, funcționau de 3 ori mai multe cadre în școala de cultură generală decît în 1938, numărul mediu de elevi ce revine unui învățător sau profesor scăzînd în același timp de la 34 la 24. Este de la sine înțeles că activitatea în clase cu mai puțini elevi este mai ușoară, se poate duce mai în profunzime, oferind pedagogului mai multe satisfacții morale.

Preocupîndu-se mereu de îmbunătățirea condițiilor de viață ale cadrelor didactice, partidul și statul nostru democrat-popular au asigurat și o retribuție bănească mereu mai bună celor ce lucrează în învățămînt. Dacă în Romînia de altădată salariile lor erau sistematic ciuntite în numele „intereselor patriei“, în zilele noastre aceste salarii au crescut mereu. Numai începînd din 1951 ele au fost sporite de 4 ori în mod substanțial. Aici se cer amintite și alte sporuri care vin să se adauge la veniturile învățătorilor și profesorilor : îndemnizațiile pentru diriginți, îndemnizațiile acordate cadrelor didactice care lucrează în localități de munte sau din Deltă, alocațiile de stat pentru copii, premiile speciale. În același timp, cadrele didactice beneficiază de măsurile cu caracter general ce s-au luat pentru reducerea prețurilor, pentru desființarea taxelor școlare, acordarea gratuită de manuale tuturor elevilor din școlile de 8 ani, a asistenței medicale etc.

Așa cum arătam, desăvîrșirea construcției socialismului și trecerea la construirea comunismului în patria noastră necesită o pregătire temeinică a tinerelor generații. Acest lucru cere, totodată, ca fiecare învățător sau profesor să-și perfecționeze propria sa pregătire ideologică, pedagogică și de specialitate. Pentru a le veni în ajutor, partidul și statul nostru le-au pus la dispoziție un sistem special de perfecționare. Se organizează, totodată, schimburi de experiență între lucrătorii din învățămînt, consfătuiri pe cele mai actuale probleme ale școlii. În același timp, stau la dispoziția cadrelor didactice pentru documentare și informare reviste cu profil pedagogic și de specialitate, cărți de literatură pedagogică etc.

Condițiile pentru desfășurarea unei activități rodnice s-au îmbunătățit considerabil, în anii noștri, prin măsurile luate pentru înălțarea de noi localuri de școli, pentru lărgirea spațiului celor existente și modernizarea lor. Școli noi, încăpătoare, laboratoare și săli de sport bine înzestrate, cabinete școlare, material didactic variat și în cantități mereu crescînde vin să ajute la ridicarea continuă a nivelului de desfășurare a procesului instructiv-educativ, să facă munca învățătorilor și profesorilor mai frumoasă, mai atrăgătoare.

Munca plină de elan și abnegație a învățătorilor, profesorilor și educatoarelor este urmată de mari satisfacții morale. Acestea sînt furnizate nu numai de roadele muncii lor — tineri bine pregătiți, capabili și priceputi pe care îi dau patriei. Deosebită satisfacție morală aduc slujitorilor devotați ai școlii și distincțiile pe care statul le acordă celor mai merituoși dintre ei. Titul de „Învățător emerit“ și „Profesor emerit“, de „Învățător fruntaș“, „Profesor fruntaș“, decorațiile pe care le-au primit mii de oameni ai școlii sînt o expresie a înaltei aprecieri pe care o dă partidul muncii celor ce slujesc cu devotament școala nouă, arată dragostea cu care își îndeplinesc nobila misiune învățătorii și profesorii din toate colțurile țării.

„Ziua învățătorului“, pe care o sărbătorim la 30 iunie, prilejuiește o caldă manifestare a dragostei întregului nostru popor pentru cei ce se ocupă de instruirea și educarea tinerei generații — învățătorii, profesorii, educatoarele.

Cu toți ne îndreptăm gîndurile cu recunoștință și admirație spre ei, fiind convinși că zecile de mii de învățători și profesori din țara noastră vor desfășura și în viitor o muncă plină de elan pentru a da patriei un tineret capabil, însuflețit de cele mai înalte idealuri.

VACANŢĂ

Vine vara, cu ulcioare
Grele de comori și roadă.
Beat de soare
Se prelinge
Cerul, și-n apus se stinge.

Fiii noștri trec spre vîrste
Mai înalte, mai mature.
Mîinile lor albe, pure,
Modelează-n aer timpul...
Flori sădite cu migală,
Cîntece-nălțate-n slavă
Și lumini ce-aprind scîntei
In privire și în gînd.

Fiul e setos oricînd
De cunoaștere și vise.

Porțile-i sînt larg deschise !

MARIA OCTAVIAN PAVNOTESCU
Școala medie nr. 27, București

SALUTURI DE LA PRIETENI

„Ucitelskaia Gazeta" trimite, cu prilejul „Zilei Învățătorului", un călduros salut și cele mai bune urări prietenilor săi dragi — cadrelor didactice din R.P.R.

Prin munca lor învățătorii și profesorii romîni aduc o contribuție însemnată la cauza desăvîrșirii construcției socialismului în patria lor, educînd tînăra generație în spiritul luptei pentru socialism, în spiritul păcii și prieteniei între popoare.

Din toată inima vă dorim, dragi colegi, noi și mari succese!

REDACȚIA PUBLICAȚIEI „UCITELSKAIA GAZETA", MOSCOVA

★

Dragi prieteni romîni! Dragi colegi! Cu multă bucurie vă felicităm cu prilejul „Zilei Învățătorului". Știm că în țara voastră, pe malul nordic al marelui fluviu, Dunărea, trăiesc și muncesc renumiți lucrători pe tărîmul educației — cadrele didactice romîne, care își dăruiesc toate forțele pregătirii viitorilor constructori ai societății comuniste. Sîntem bucuroși că în România socialistă, ca și în țara noastră, școala este legată din ce în ce mai strîns de viață, participă activ la construirea societății noi.

Cadrele didactice bulgare urmăresc cu atenție succesele voastre, dragi prieteni romîni, experienta voastră înaintată. „Din toată inima felicităm, cu prilejul „Zilei Învățătorului", pe colegii noștri romîni — spunea Țenka Cerniaeva, profesoară la Școala nr. 66 din Sofia. Le transmit călduroase urări din partea cadrelor didactice din Sofia și în numele tuturor cadrelor didactice din R. P. Bulgaria" — a încheiat ea. Iar Maria Spasova, profesoară de literatură din Konscinbrod, a spus: „Doresc tuturor colegilor romîni sănătate și noi succese în munca lor nobilă, desfășurată în numele comunismului".

Colectivul nostru redacțional se simte foarte fericit să vă transmită aceste urări și vă felicită, la rîndul lui, cu toată căldura cu prilejul „Zilei Învățătorului".

REDACȚIA GAZETEI „UCITELSKO DELO" SOFIA

Iubiți tovarăși și colegi, cu prilejul „Zilei învățătorului" din acest an transmitem tuturor cadrelor didactice din Republica Populară Romînă un salut cordial și calde urări de fericire. Sîntem siguri că legăturile frățești dintre învățătorii și profesorii din Republica Populară Romînă și din Republica Democrată Germană se vor întări continuu, spre binele copiilor și al popoarelor din țările noastre.

REDACȚIA PUBLICAȚIEI „DEUTSCHE LEHRERZEITUNG"
BERLIN
W. Kurt
redactor-șef

Îngrijind florile

Pregătiri pentru noul an de învățămînt

Problemele legate de deschiderea la timp și în bune condiții a viitorului an școlar stau pe prim plan în atenția Comitetului executiv al sfatului popular al regiunii Dobrogea.

Pentru a se asigura spațiul de școlarizare corespunzător creșterii numărului de elevi ca urmare a generalizării școlii de 7 ani, a trecerii la școala de 8 ani și a dezvoltării rețelei școlilor medii, în regiune se vor construi în total 127 noi săli de clasă. Astfel, din fond central se construiesc un local cu 16 săli de clasă pentru o nouă școală medie ce va începe să funcționeze de la 15 septembrie a.c. în centrul muncitoresc Medgidia, un local pentru școala medie din orașul Isaccea etc. O atenție deosebită se dă îmbunătățirii condițiilor de școlarizare în Delta Dunării. Astfel, anul acesta se vor construi din fond central localuri cu cîte 4 săli de clasă în localitățile Chilia Veche, Cetalchioi, Sfiștofca și C. A. Rosetti.

În multe comune se ridică școli noi prin contribuția voluntară a cetățenilor. Așa stau lucrurile de exemplu în comunele Casimcea, Ghindărești și Ciobanu (raionul Hîrșova), Fîntînele (raionul Istria), Grecl (raionul Măcin), unde se construiesc localuri noi de școli cu cîte 8 săli de clasă.

Preocupîndu-se de îmbunătățirea necontenită a bazei materiale a școlilor, Comitetul executiv al Sfatului popular regional a contractat cu diferite întreprinderi mobilier școlar în valoare de 4.300.000 lei. De asemenea școlile din regiunea Dobrogea vor primi în acest an însemnate cantități de material didactic.

Se desfășoară din plin și lucrările de reparații curente și curățenie, care vor fi terminate pînă la 20 august. Totodată se desfășoară în ritm susținut aprovizionarea școlilor cu combustibil.

S-au luat din timp și măsuri care să asigure aprovizionarea rapidă a tuturor școlilor cu manualele și rechizitele necesare.

Toate aceste preocupări asigură condiții dintre cele mai bune pentru deschiderea noului an de învățămînt în școlile regiunii Dobrogea.

ION BĂDICĂ

★

Paralel cu munca desfășurată în vederea încheierii cu succes a anului școlar 1962/1963, în raionul Buhuși s-a acordat o mare atenție și măsurilor menite să asigure buna pregătire a deschiderii anului școlar viitor.

Încă la începutul lunii iunie, într-o ședință organizată de organele locale cu directorii școlilor din raion, s-au discutat și problemele asigurării spațiului de școlarizare necesar, a reparațiilor și curățeniei, stabilindu-se termene precise pentru rezolvarea lor. Ca să se asigure ritmicitatea lucrărilor și respectarea termenelor, unul din vicepreședinții sfatului popular a primit sarcina de a conduce întreaga muncă. Totodată, sfatul popular a cerut tuturor inspectorilor secției de învățămînt să urmărească zilnic — în satele de care se ocupă — mersul lucrărilor de construcții și reparații curente pe toată perioada vacanței, iar directorii de școli supraveghează direct desfășurarea acestor lucrări și răspund de calitatea reparațiilor.

Paralel cu lucrările de construcții și reparații se revizuiește materialul didactic de care dispun școlile și se reamenajează laboratoarele școlare. Pe întregul raion s-a făcut un plan de desfășurare a acestor lucrări și s-au repartizat sumele necesare.

O foarte mare atenție acordă sfatul popular raional și secția de învățămînt construcției de noi școli și extinderii spațiului celor existente. Se construiesc școli noi la Gura Văii, comuna Racova, la Frumoasa, comuna Baltani, la Goșmani, comuna Romîni, la Orbic, la Arămești, comuna Bahna. Noi săli de clasă se adaugă localurilor școlare din satele Podoleni și Girleni.

Zilnic la secția de învățămînt a raionului Buhuși sună telefonul. De la capătul firului, directorii de școli din diverse localități cer sprijinul în tot felul de probleme. Ei obțin informațiile sau indicațiile ce le sînt necesare și eventual ajutorul concret de care au nevoie.

Sînt toate posibilitățile ca noul an școlar să înceapă în raionul Buhuși în condiții din cele mai bune.

G. VÂRZARU

CONCURS

UNIVERSITATEA DIN TIMIȘOARA anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. **Facultatea de matematică-mecanică** — un post de conferențiar la disciplina analiză matematică, catedra de analiză, poziția 3 din statul de funcțiuni;

2. **Facultatea de filologie** — un post de conferențiar la disciplina folclor, catedra de literatura romînă, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la secretariatul universității din Timișoara, b-dul V. Pîrvan nr. 4, următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; lucrările științifice, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția în care își au funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Fruntași ai muncii din școală

(Urmare din pag. a 2-a)

REGIUNEA DOBROGEA

Bădică Ion, Secția de învățămînt a regiunii Dobrogea; **Clem Nicolae**, Secțiunea de învățămînt a regiunii Dobrogea; **Hăpăianu Georgeta**, Medgidia; **Simionescu Vasile**, Tulcea.

REGIUNEA GALAȚI

Basoc Ion, Tepu, raionul Tecuci; **Butunoiu Aneta**, Galați; **Caraman Rea-Silvia**, Brăila; **Cîrlig Maria**, Ianca, raionul Făurei; **Dumitrescu Stela**, Secția de învățămînt a orașului Brăila; **Lauci Ludmila**, Bujor, raionul Bujor; **Munteanu Mariana**, Galați; **Petcu Alexandru**, Brăila; **Popovici P. Maria**, Tecuci; **Stavrache Aurora**, Focșani; **Trifan Marcela**, Mărășești, raionul Panciu; **Vîrgolici Nicu**, Secția de învățămînt a raionului Bujor; **Vlad Mihai**, Secția de învățămînt a raionului Brăila.

REGIUNEA HUNEDOARA

Ciornea Elisabeta, Hunedoara; **Dumbravă Ion**, Secția de învățămînt a raionului Petroșeni; **Moldovan Vianu**, Alba Iulia; **Părăianu Simion**, Petroșeni; **Picu Nițu**, Secția de învățămînt a regiunii Hunedoara; **Timar Zorina**, Simeria.

REGIUNEA IAȘI

Cinepă Gheorghe, Bîrlad; **Cohn Nathan**, Vaslui; **Dobrescu Ecaterina**, Iași; **Grecu Olimpia**, Iași; **Hogaș Mihai**, Huși; **Juncu Teodor**, Băcești, raionul Negrești; **Merișescu Gheorghe**, Vaslui; **Musceleanu Gheorghe**, Secția de învățămînt a raionului Pașcani; **Popescu Mihai**, Lețcani, raionul Iași.

REGIUNEA MARAMUREȘ

Achim Valeriu, Secția de învățămînt a raionului Lăpuș; **Balea Grigore**, Sighet; **Bîrlea Laurian Iliuță**, Sighet; **Buciuman Grigore**, Pomi, raionul Somcuta Mare; **Chira Ioan**, Vișeu; **Mateoc Ion**, Baia Mare; **Mihu Artenie**, Satu Mare; **Papay Carol**, Secția de învățămînt a raionului Carei; **Poroliseanu Andrei**, Secția de învățămînt a orașului Satu Mare; **Sălgeanu Vasile**, Satu Mare; **Török Magdalena**, Satu Mare; **Varhaniovschi Lucia**, Sighet.

REGIUNEA MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Arsinevici N. Alexandru, Tg. Mureș; **Babare Eugen**, Gheorghieni; **Bobric Dumitru**, Secția de învățămînt a raionului Toplița; **Budan Virgil**, Toplița; **Cristofovici Procopie**, Sărmaș, raionul Luduș; **Demeter Andrei**, Secția de învățămînt a Regiunii Mureș-Autonomă Maghiară; **Fejer Mihai**, Odorhei; **Herman Gustav**, Secția de învățămînt a raionului Odorhei; **Kiss Coloman**, Secția de învățămînt a regiuni Mureș-Autonomă Maghiară; **Luță Florica**, Odorhei; **Olteanu Romulus**, Tîrnăveni; **Sfiriac Iustin**, Tg. Mureș; **Svella Iuliu**, Tg. Mureș; **Tausance Ion Band**, raionul Tg. Mureș.

REGIUNEA OLTENIA

Bărbulescu Ion, Calafat; **Costea Achim**, Tr. Severin; **Cinteză Emanoil**, Săcelu, raionul Gilort; **Dogaru Nicolae**, Baia de Aramă; **Grigoriu Ion**, Secția de învățămînt a raionului Tg. Jiu; **Ionete Aurelian**, Malu Mare, raionul Craiova; **Ivănuș Dumitru Motto**, Dăbuleni, raionul Corabia; **Nică Gh. Florea**, Tr. Severin; **Panal Margareta**, Craiova; **Pătru Crăciun**, Caracal; **Popovici D. Radu**, Bălcești, raionul Olteț; **Stoiculescu Hariton**, Secția de învățămînt a raionului Craiova; **Tărăscu Gh. Ion**, Craiova.

REGIUNEA PLOIEȘTI

Andronescu Marieta, Vadu Săpat, raionul Mizil; **Armașu Elena**, Moreni, raionul Cîmpina; **Ceaușu Virgil**, Secția de învățămînt a raionului R. Sărat; **Cojocaru Diomid**, Ploiești; **Coman Gheorghe**, Ploiești; **Cristescu Ion**, Secția de învățămînt a regiunii Ploiești; **Dumitrescu Maria**, Ploiești; **Fotescu Constantin**, Ploiești; **Gavrila Ecaterina**, Buzău; **Georgescu Elena**, Ploiești; **Ionescu Ion**, Pătîrlagele, raionul Cislău; **Manoliu D. Constantin** Breaza, raionul Cîmpina; **Manea Nicolae**, Pucioasa, raionul Tîrgoviște; **Marin Mihai**, Secția de învățămînt a regiunii Ploiești; **Marin Radu C-tin**, Cîmpina; **Mihail Emilian** Bușteni, raionul Cîmpina; **Nistor Gheorghe**, Buzău; **Oprescu Gheorghe**, Ploiești; **Onofrei Maria**, Buzău; **Pîrvan Victoria**, Comarnic, raionul Cîmpina; **State Natalia**, Buzău; **Stoicescu Gheorghe**, Băleni, raionul Teleajen; **Ștefănescu Maria**, Cîmpina.

REGIUNEA SUCEAVA

Babin Ioana, Vatra Dornei; **Cornea Aurora**, Suceava; **Dimitriu Sofia**, Stîncești, raionul Botoșani; **Hulubaș Liviu**, Rădăuți; **Loghin Elena**, Botești, comuna Harodniceni, raionul Fălticeni; **Mincu Vanda**, Rădăuți; **Pricop Costache**, Suceava; **Popescu Gheorghe**, Dorohoi; **Rimer Haim**, Suceava; **Suhan Traian**, Cîmpulung; **Chelaru Olga**, Albești, raionul Botoșani; **Ungureanu Aurelia**, Fundul Moldovei, raionul Cîmpulung.

ORAȘUL BUCUREȘTI

Adămuț Zoe, raionul T. Vladimirescu; **Bărbulescu Dumitru**, raionul 16 Februarie; **Bogdan Elena**, raionul N. Bălcescu; **Bodin Virginia**, raionul 16 Februarie; **Bortaș Emilian**, raionul 23 August; **Bratu Petre**, raionul Nicolae Bălcescu; **Cîrlănescu Constantin**, raionul Tudor Vladimirescu; **Coliu Aurel**, inspector de învățămînt în Ministerul Industriei Construcțiilor; **Coman Gheorghe**, raionul N. Bălcescu; **Danțoș Elvira**, inspector de învățămînt în Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale; **Dinescu Maria**, I.P.C.D. — București; **Farcașiu Viorica**, raionul Lenin, **Florea Olimpia**, raionul 30 Decembrie; **Giurgiuca Emil**, raionul 1 Mai; **Golea Adina**, raionul T. Vladimirescu, **Gutău Mihai**, raionul 16 Februarie; **Iacobeanu I. Eliad**, inspector de învățămînt în Ministerul Industriei Ușoare; **Ion Dumitru**, raionul 23 August; **Liceperta N. Sofia**, raionul 30 Decembrie; **Livescu Anatolie**, raionul N. Bălcescu; **Mihăilă Ana**, raionul 16 Februarie; **Nistor Maria**, raionul 16 Februarie; **Nițescu Eugenia**, raionul Griviția Roșie; **Pascu Aurel**, raionul T. Vladimirescu; **Pandia Victor**, șeful serviciului învățămîntului din Ministerul Metalurgiei și Construcției de Mașini; **Petrescu Silvia**, raionul 30 Decembrie; **Petricu Constantin**, raionul 1 Mai; **Pintea Emil**, Palatul Pionierilor, **Pițu Medea**, raionul T. Vladimirescu; **Popescu Paraschiva**, raionul 30 Decembrie; **Rădulescu Silvia**, raionul 30 Decembrie; **Romășeanu Maria**, raionul Griviția Roșie; **Sandu Olivia**, raionul N. Bălcescu; **Săvulescu Maria**, raionul N. Bălcescu; **Șerbănescu Constantin**, raionul 1 Mai; **Șerbănuț Ilie**, raionul T. Vladimirescu; **Sîrbu Tatiana**, raionul 23 August; **Streajă Mariana**, raionul 23 August; **Tudose Mihai**, raionul T. Vladimirescu; **Vasiliu Mihai**, raionul Lenin; **Vatan Frosa**, raionul 1 Mai; **Vicol Ion**, raionul 23 August; **Coman Ion**, raionul 1 Mai.

ORAȘUL CONSTANȚA

Raicopol Petru, Stănescu Valentina.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 716 — vineri 26 iulie 1963 — 12 pagini 25 bani

Dezvoltarea continuă a învățământului profesional și tehnic

Paralel cu avîntul neîntrerupt al dezvoltării economiei noastre socialiste, cu creșterea potențialului industriei și agriculturii, cu automatizarea, mecanizarea și chimizarea largă a proceselor de producție se dezvoltă necontenit în țara noastră și rețeaua școlilor menite să pregătească schimbul de mîine al muncitorilor și tehnicienilor. Tot mai multe la număr, școlile profesionale și tehnice, funcționînd mai cu seamă în cadrul unor puternice centre și grupuri școlare, dispun an de an de o bază materială mereu mai largă și de cadre didactice cu înaltă calificare, ceea ce creează posibilitatea să se îmbunătățească continuu predarea lecțiilor de specialitate, ca și instruirea practică a viitorilor muncitori și tehnicieni.

Rețeaua școlilor profesionale și tehnice se întrețese pretutindeni de-a lungul și de-a latul țării, ținînd pas cu construcția și darea în exploatare a noilor obiective economice și social-culturale.

Să ne oprim atenția asupra unor regiuni unde în vremea regimului burghezo-moșieresc industria era aproape inexistentă, iar agricultura era practicată cu mijloace dintre cele mai înapoiate. Asemenea regiuni sînt, bunăoară, Oltenia sau Bacăul. Dacă în 1938 puteai număra pe degete școlile cu caracter profesional și tehnic existente aici, astăzi, cînd pe meleagurile acestor regiuni a început să pulseze puternic viața industrială, cînd agricultura, mecanizată în cea mai mare măsură, bazată pe principii științifice înaintate, necesită cadre cu o pregătire multilaterală, își deschid porțile tot mai numeroase școli profesionale și tehnice, care primesc mii de absolvenți ai școlilor de 8 ani și numeroși tineri cu diploma de maturitate, pentru a-i iniția în zeci de profesii interesante și de o deosebită importanță pentru economia noastră socialistă.

Să facem un prim popas la Craiova. Vechea cetate a banilor, devenită în anii puterii populare un oraș industrial modern, a cunoscut o faimă nouă prin mașinile electrotehnice la nivel mondial realizate la uzinele „Electroputere". Viitorii constructori de motoare și mașini electrice care vor intra pe porțile școlii profesionale a Grupului școlar de pe lîngă uzinele „Electroputere" vor putea să-și oprească alegerea asupra oricăreia din cele șapte meserii predate aici, legate de tehnica și tehnologia cea mai modernă. Ei vor putea deveni astfel electricieni specialiști în construcții de mașini electrice, montatori de locomotive diesel electrice, operatori pentru acoperirea metalelor. La școala tehnică a aceluiași grup școlar, tinerii absolvenți ai școlilor medii care vor să urmeze nemijlocit calea producției pot deveni muncitori de înaltă calificare în mecanică fină sau tehnicieni proiectanți pentru industrie. Școala profesională de pe lîngă uzinele „7 Noiembrie" din același oraș pregătește viitori specialiști în construcția mașinilor agricole, iar școala profesională a cunoscutelor șantiere navale din Turnu Severin pregătește constructori de motonave.

Afirmarea în ultimii ani a Olteniei ca ținut petrolier și dezvoltarea pe această bază a industriei chimice a determinat crearea în regiune a unei noi și moderne unități școlare tehnico-profesionale, Centrul școlar de petrol-chimie. Elevii acestei școli vor studia cele mai moderne tehnologii de producție, începînd cu carotajul radioactiv al noilor zăcăminte de petrol și terminînd cu cracarea catalitică a produselor.

Desigur, regiunea Oltenia a rămas în continuare unul din grînarele țării. Nu e de mirare deci că pe harta unităților ei școlare apare repetat simbolul tractorului și al spicelor de grîu, care desemnează școlile tehnice agricole și școlile profesionale de mecanizare a agriculturii. Aici elevii învață că belșugul holdelor, roadele depline ale pămîntului se obțin prin folosirea științei agricole înaintate, prin stăpînirea mijloacelor tehnice înaintate și prin chimizarea agriculturii, care în același timp fac mai ușoară munca cîmpului. La Băilești, la Balș, la Bîrca și Calafat, la Caracal, Circea și Corabia, la Craiova, la Filiași, la Halînga, la Malul Mare, Obîrșia de Cîmp, Plenița, la Poiana Mare, Segarcea, Șimian, la Strehaia, la Vînju Mare și la Zîrnoaga, viitorii tehnicieni agricoli și mecanizatori au posibilitatea să se pregătească, sub conducerea inginerilor-profesori și a maiștrilor recoltelor bogate, ca atunci cînd vor lucra pe ogoare să contribuie din plin la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a agriculturii noastre socialiste.

Printre obiectivele școlare ale Olteniei se numără de asemenea școli profesionale și tehnice care pregătesc viitori specialiști în transporturi și telecomunicații, în construcții, în comerț și cooperație, viitori tehnicieni sanitari etc. În total rețeaua de școli a regiunii Oltenia va dispune în anul școlar 1963-1964 de 54 de unități puternice, avînd toate condițiile pentru a da o pregătire temeinică viitorilor muncitori și tehnicieni.

Este evident că din punct de vedere al dezvoltării economice și social-culturale, regiunea Bacău are multe trăsături asemănătoare cu regiunea Oltenia. Și aici marile

(Continuare în pag. 12)

Oaspeți ai uzinelor și fabricilor

În aceste zile de vacanță, elevii, însoțiți de cadrele didactice, au împînzit țara în lung și-n lat, drumețind prin orașele și satele ei. Pe ori unde trec, copiii și tinerii se îndreaptă în primul rînd spre uzine și fabrici, spre șantierele de construcții, dorind să cunoască marile înfăptuiri ale regimului nostru, activitatea entuziastă pe care o desfășoară muncitorii.

Profesoara Ileana Predescu din Cîmpulung Muscel ne vorbește într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent despre excursia pe care au făcut-o elevii din acest oraș prin Ardeal și Moldova. Excursia le-a dat posibilitatea de a cunoaște cîteva din marile noastre obiective industriale: Combinatul chimic de la Onești, Laminorul din Roman, Fabrica de antibiotice de la Iași. Mulți dintre ei, ascultînd explicațiile ample primite de la specialiști, văzînd cu proprii lor ochi cum se desfășoară procesele de producție, s-au simțit atrași să se îndrepte, după terminarea școlii de cultură generală, spre școli care să-i pregătească pentru industria chimică sau cea metalurgică.

La fel de convingătoare a fost și vizita făcută de curînd de elevii Școlii de 8 ani nr. 10 din Iași la uzinele Steagul roșu din Brașov. „Elevii nu mai văzuseră pînă acum o uzină atît de mare — ne scrie unul din profesorii ce i-au însoțit pe excursioniști. Toți priveau cu uimire și interes halele uriașe, agregatele, toți ascultau atenți explicațiile. Vizita le-a oferit cunoștințe prețioase, le-a lăsat impresii de neuitat și i-a făcut să dorească a deveni ei înșiși muncitori tot atît de pricepuți ca cei de la Steagul Roșu".

An după an școlile noastre se leagă tot mai strîns de producție. An după an tinerii sînt tot mai puternic atrași de frumusețea muncii în fabrici și uzine. Iar vizitele pe care le fac ei în marile obiective industriale ale patriei sînt unul din cele mai importante mijloace de a-i îndruma spre profesiunile spre care se simt chemați, spre profesiunile cele mai necesare economiei patriei.

V. MARIAN

Bucuriile vacanței

Un caiet de însemnări

Este ora două după amiază, cînd întreaga tabără doarme: somnul obligatoriu. Totul în jur s-a cufundat în tăcere.

Pe masa la care ne-am așezat, un caiet. Un caiet obișnuit, cu scoarțe albastre. Pe copertă, un titlu scris cu litere de tipar: „Însemnări". Îl răsfoiesc: „Adineauri, focul nostru de tabără s-a terminat. Mulți copii s-au îndreptat spre club, să ia parte la mica noastră reuniune. Unii vor asculta muzică la radio sau la magnetofon, alții vor viziona un film la televizor. Eu am preferat să mă retrag pe terasă, să-mi aștern impresiile adunate de-a lungul zilei.

Excursia la Cabana Secuiului a fost minunată. Peste două zile mergem la cascada Tamina. Doresc să iau parte la toate excursiile ce s-au anunțat: la Trei Brazi, la Piatra Mare, la Șapte Scări, la Muzeul Peleș și Doftana.

Întîlnirea cu scriitorii (ne-au citit din lucrările lor), mi-a plăcut la fel de mult. La drept vorbind, a fost tot atît de reușită ca și seara de poezie organizată ieri. Este și părerea altora, nu numai a mea.

Întorc o nouă filă:

„...Sînt adînc recunoscătoare partidului nostru drag pentru condițiile ce ni le-a creat nouă, copiilor. Părinții mei mi-au spus adesea că n-au avut parte de astfel de vacanțe și mi-au povestit nu o dată cum au luptat pentru ca noi să nu cunoaștem suferința. Și nici nu o cunoaștem.

Viața în tabără e deosebit de frumoasă. Am învățat aici multe cîntece și jocuri. Sîntem înconjurați de multă atenție din partea profesorilor, a instructorilor de pionieri. Aci aproape toate lucrurile sînt noi: covoarele, cuverturile de pe paturi, dulapurile... Mă simt ca acasă. Zilele se scurg pe nesimțite, lăsînd în sufletele noastre amintiri de neuitat"...

...Și răsfoind noianul de însemnări ale copiilor găsite în tabăra pentru pionieri și școlari de la Timișul de Sus, parcă simți toată bucuria sutelor de mii de elevi care petrec o vacanță plină de frumuseți, prin grija părintească a Partidului.

L. MĂGUREANU

Pe litoral

— Marea!... exclamă cu bucurie elevii. Și ochii rămîn pironiți pe jucăușele întinderi albastre. Orice alt cuvînt este de prisos, pentru că nici unul nu ar putea exprima emoția revederii (și pentru unii, a cunoștinței) cu marea cu frumusețile ei.

Zilele sînt frumoase, însorite și aduc numai bucurii, numai veselie zecilor de elevi ai școlilor medii „Alex. I. Cuza", „G. Coșbuc", „M. Basarab" ș.a. din Capitală, veniți să admire litoralul, să se bucure de binefacerile soarelui, să se recreeze. Mangalia îi primește cu plaja ei largă și apa limpede, cu vilele și blocurile noi ce dau mai multă strălucire orășelului înfrățit de veacuri cu marea. Îi impresionează bogatul trecut istoric desnre care primesc la fața locului ample explicații. Îi impresionează și apa și soarele fierbinte pe care de mult le visează și pentru care au venit de departe.

Amintiri de neuitat le lasă și excursiile în localitățile înșirate de-a lungul întregului litoral: Techirghiolul, Eforie Nord cu frumoasa faleză și vilele ce se înșiră ca niște mărgele strălucitoare pe marginea străzilor, Mamaia, situată pe o masă imensă de sidef albastru cu toată podoaba ei făurită de mîinile harnice ale poporului.

Pretutindeni marea i-a întîmpinat pe copii proaspătă, le-a oferit minunății care le-au încîntat ochii și sufletele, le-au îmbogățit cunoștințele. Și, bineînțeles, le-a sporit admirația și dragostea pentru toată comoara de frumuseți și valori create în anii liberi și care duc în lumea întreagă faima țării noastre.

prof. A. PARON

Popas..

ÎN VACANȚĂ • ÎN VACANȚĂ • ÎN VACANȚĂ

Instantanee

În aceste săptămîni mulți elevi lipsesc din orașele în care îi poți întîlni tot anul. Acum, adresele lor sînt împrăștiate în toată țara. Unii drumețesc de-a lungul și de-a latul patriei, alții se află în tabere la munte sau la mare. Dar nu puțini se află și în locurile natale : fie că s-au întors din excursii sau din tabere, fie că abia își așteptă rîndul la plecare.

Am poposit zilele trecute la Buzău, să vedem cum își petrec însoritele zile de vară elevii aflați în oraș.

La aproape 2 kilometri de Buzău se întinde o pădure umbroasă, plină de flori, pe care localnicii o numesc „Crîngul Buzăului". În dimineața cînd l-am vizitat, Crîngul răsuna de glumele și cîntecele elevilor aflați într-una din taberele locale create pentru ei de secția orășenească de învățămînt. Programul excursiei lor în pădure era pe cît de variat, pe atît de plăcut și instructiv. Însoțiți de profesorul de științe naturale, elevii porniseră să stabilească speciile de copaci, de flori și de păsări din Crîng. Apoi aveau să învețe un cîntec pionieresc, pentru ca după amiază să participe la un concurs fulger de ghicitori. O zi frumoasă, petrecută în aer liber, care le-a lărgit orizontul de cunoștințe și i-a reconfortat.

Nu prea departe de Crîng, pe malul apei Buzăului, am întîlnit un alt grup de copii : cei de la tabăra organizată la Școala de 8 ani nr. 8. Spre deosebire de primii, în locul pădurii răcoroase aceștia au preferat soarele și plaja. Și aici, numai veselie. Am asistat la cîteva demonstrații de gimnastică, la un concurs de înot, precum și la o lecție de înot pentru cei ce abia învățau această atrăgătoare disciplină sportivă. Am aflat de la profesorul de educație fizică al școlii că acum, în zilele vacanței, sportul este una din activitățile cele mai îndrăgite de elevi și că în programul taberei sînt prevăzute numeroase întreceri sportive în aer liber.

Într-un mod deosebit de plăcut este organizată activitatea de vacanță și în cadrul clubului care funcționează la Școala medie nr. 1. Cînd am poposit aici, erau la club vreo 60 de elevi. Unii se adunaseră în fața unei partide de tenis de masă, la care își disputau forțele 4 elevi din clasa a X-a. Pe terenul de sport (amenajat de elevi la începutul vacanței după toate regulile și prevăzut cu reflectoare montate tot de ei pentru meciurile în nocturnă), avea loc un spectaculos meci de fotbal.

Dar bogata activitate a clubului nu se mărginește la manifestările sportive. În ziua cînd l-am vizitat mai erau programate un moment literar despre opera lui Ion Agîrbiceanu, vizite în întreprinderile orașului și la gospodăriile agricole colective, concursuri de poezii și cîntece, audiții muzicale etc.

Din programul zilnic de vacanță al elevilor din Buzău nu lipsesc nici activitățile patriotice. Am întîlnit, bunăoară, un număr mare de elevi culegînd spice pe tarlalele gospodăriei agricole colective Lipia, din imediata apropiere a orașului. Alții plecaseră dis de dimineață la pădurea Frăsinet, cu scopul de a culege plante medicinale.

V-am înfățișat în cele de mai sus doar cîteva instantanee dintr-o zi de vacanță, dar elevii din orașul Buzău au și alte posibilități de a-și petrece în chip plăcut și instructiv zilele de vară, căci Secția de învățămînt și cadrele didactice au acordat o deosebită atenție acestei probleme. Spre deosebire de anii trecuți, cînd, în afara organizării excursiilor, elevii rămași în oraș erau lăsați să-și petreacă vacanța la voia întîmplării, în anul acesta s-au amenajat 14 tabere locale și un club. Aici lucrează cadre didactice și instructori de pionieri cu experiență, care știu să îndrume cu pricepere activitatea elevilor în cadrul unor programe variate, interesante, desfășurate în special în aer liber. Afișe mari, răspîndite în școli și în întreg orașul, ca și stația orășenească de radio, popularizează acțiunile organizate în cadrul taberelor și al clubului, invitînd elevii fie la o vizită la Întreprinderea de mase plastice din oraș, fie la vizionarea unui film, fie la o plimbare în pădure sau la un meci de volei.

Firește că toate aceste măsuri, ca și dragostea și interesul cu care muncesc cadrele didactice și instructorii de pionieri, dau elevilor rămași în oraș posibilitatea de a se simți cu adevărat în vacanță, de a petrece laolaltă zile pline de farmec și bucurii.

MONICA VERDEȘ

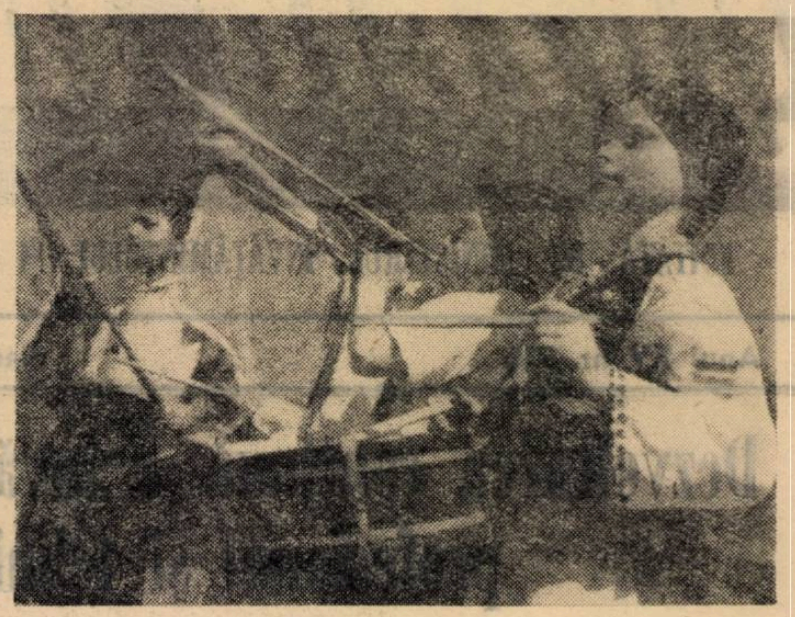

Solemnitate

Echipa artistică pregătește un nou dans

Un asemenea fluture ar vrea să aibă fiecare în insectarul său...

Odihnă activă

De cîtăva vreme, prin livezile tinere ale G.A.S. Zagăr din raionul Tîrnăveni — ne scrie prof. Ștefan Covrig — poți zări elevi și ulemiști de la școala medie „Al. Sahia" veniți pentru mai multe zile în tabăra de odihnă și muncă de aci. Școlarii au fost împărțiți în echipe de lucru și țin singuri evidența pomilor săpați pe om și pe echipă. Munca se desfășoară cu spor și voioșie, întreruptă de pauze pentru odihnă. După terminarea ei, în atelierul de tîmplărie al gospodăriei agricole de stat elevii ascut tăișul sapelor, ca să fie gata pregătite pentru a doua zi. Apoi iau masa și dorm pentru a-și reface forțele.

Programul de după masă este variat și atractiv. Mulți tineri iau drumul spre terenul de sport. Alții se îndreaptă spre biblioteca de la căminul cultural, pentru a împrumuta cărți, preferînd ca loc de lectură grădina cu pomi de lîngă sediul gospodăriei. Aproape zilnic se fac excursii și plimbări în împrejurimi. De asemenea, elevii sînt oaspeții gospodăriilor țărănești. Ei admiră cu deosebire înfățișarea camerelor destinate primirii oaspeților, ca și costumele de sărbătoare ale colectiviștilor, lucrate cu artă.

Seara, după cină, amatorii de televiziune și șah, ca și iubitorii cîntecului petrec în colectiv.

Cei 43 de elevi și ulemiști de la școala medie „Al. Sahia" din Tîrnăveni care, la îndemnul organizației UTM din școală, au venit să-și petreacă o parte din vacanță în tabăra de muncă și odihnă sînt conștienți de faptul că aportul lor va fi folositor patriei.

★

Cele două săptămîni petrecute de elevii școlii medii din Murgeni, raionul Bîrlad, în tabăra de odihnă și muncă de la Epureni s-au scurs pe nesimțite — ne scrie directorul taberei. Ei au muncit cu plăcere pe ogoarele gospodăriei de stat, remarcîndu-se prin punctualitate și disciplină.

Activitatea în tabără a fost folositoare nu numai gospodăriei dar și elevilor, prin faptul că aceștia și-au însușit deprinderi de muncă practică, au avut posibilitatea să-și consolideze cunoștințele.

Dar timpul petrecut în tabăra de muncă a fost folosit și pentru recrearea și reconfortarea elevilor. Ei au făcut excursii, au participat la reuniuni cu program artistic, la jocuri turistice și sportive. Nu a lipsit nici tradiționalul foc de tabără.

Munca celor veniți în tabără la Epureni a sporit fondul bănesc al școlii rezervat pentru excursia pe care o vor face elevii ei la Iași, Vatra Dornei, Cluj, Brașov, Ploiești, Bacău.

La punctele turistice

Galațiul, vechiul port dunărean, azi reînnoit și îmbogățit cu noi edificii social-economice, cu șantiere ce vestesc apariția unui puternic centru metalurgic, atrage numeroși vizitatori, printre care și foarte mulți elevi. Nu-i de mirare, de aceea, că lucrătorii de la Secția de învățămînt Galați se îngrijesc îndeaproape de buna primire a tinerilor oaspeți.

— Sosesc mereu la noi — ne-a spus inspectorul Mircea Strătilă — elevi din București și Sighișoara, de la Arad și Iași, din Constanța și din Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Toți vor să vadă șantierul Combinatului siderurgic, să se plimbe pe Dunăre, să viziteze Delta.

— În calitate de gazdă, ce oferiți vizitatorilor ? — l-am întrebat pe tov. Strătilă.

— Fiecare grup de excursioniști vine cu un plan stabilit încă de acasă, ale cărui obiective se află în raport cu particularitățile de vîrstă ale copiilor și cu caracterul excursiei. Desigur însă că oaspeții nu cunosc în amănunt tot ce pot vedea în regiunea și orașul nostru. De aceea am pregătit un număr de ghizi care, îndată ce sosesc grupele de tineri turiști, stau de vorbă cu conducătorii acestora și îi ajută să-și întocmească un itinerariu cît mai complet. De obicei, elevii care ne vizitează poposesc la Șantierul naval, la Uzinele „Nicolae Cristea", la Complexul textil și, bineînțeles, la șantierul Combinatului siderurgic. Încă de la începutul vacanței noi am luat legătura cu conducerile acestor întreprinderi, stabilind de comun acord cum să fie primiți și conduși copiii prin ateliere și secții. De obicei ei sînt întîmpinați de cadre din conducerea întreprinderilor și de fruntașii în întrecerea socialistă și primesc explicații de la inginerii și tehnicienii cei mai competenți.

Un alt obiectiv important al excursiilor îl constituie locurile legate de trecutul de luptă al clasei muncitoare. Elevii cunosc Galațiul ca un centru cu vechi tradiții revoluționare și sînt foarte interesați să vadă mărturiile care vorbesc despre aceste tradiții. De aceea îi conducem adesea la casele memoriale, precum și la muzeul care înfățișează Istoria P.M.R.

Desigur — a continuat tov. Strătilă — ne îngrijim și de buna cazare a copiilor. În acest scop am amenajat pentru ei dormitoare în cîteva școli din oraș.

După cum se vede, Secția de învățămînt a regiunii Galați se preocupă ca elevii excursioniști sosiți în regiune să fie bine primiți, să vadă tot ce este mai interesant. Credem însă că pe această linie se poate face și mai mult. Punctul turistic, de pildă, este privit aici, după cît se pare, mai ales ca un loc de cazare. El poate și trebuie să fie însă și locul unde tinerii excursioniști iau cunoștință, cu ajutorul cadrelor didactice localnice, ca și prin intermediul panourilor, al graficelor, al ilustratelor, de cele mai semnificative aspecte social-economice din regiune, căci aceasta le trezește interesul față de obiectivele vizitate și contribuie la fixarea celor văzute. Apoi, punctul turistic poate constitui și un loc de recreare. Copiii trebuie să găsească aici jocuri, materiale sportive, discuri, așa ca ceasurile de popas să fie și ceasuri de desfătare.

Extinzîndu-și preocuparea și în această direcție, Secția de învățămînt a regiunii Galați va reuși să amenajeze puncte turistice demne de acest nume.

B. IEȘANU

Zile de reconfortare

Elevii Școlii de 8 ani din satul Galeș, raionul Curtea de Argeș, care rămîn în timpul verii în comună au și ei prilejul să-și petreacă în mod plăcut vacanța. Tabăra locală organizată aici le asigură participarea la variate activități recreative și educative.

Cu multă plăcere pregătesc copiii dansurile și cîntecele noi, versurile și ghicitorile pe care le prezintă în cadrul serbărilor, al concursurilor ce le organizează. Fiecare din ei dorește să fie el „cel mai bun recitator", „cel mai bun solist-canto", „cel mai bun dansator", să cîștige el premiul pentru cel mai bun insectar sau ierbar.

Dar în cadrul taberei au loc și concursuri sportive, elevii putînd să se antreneze în diferite ramuri ale sportului. Le stau la dispoziție terenurile școlii amenajate pentru volei, fotbal, atletism etc.

Mult îndrăgite sînt excursiile și drumețiile. Copiii fac excursii la dealul Dîrstaru, la pădurea Aluniș, la stațiunea balneară Brădet, la exploatarea forestieră de pe valea Vîlsarului. De asemenea, la începutul lunii august se va organiza o excursie la marile lucrări ce se desfășoară pe șantierul hidrocentralei de pe Argeș.

Tot în cadrul programului de vară, copiii vizitează gospodăria de stat din comună, participă la unele activități practice de combatere a dăunătorilor, la lucrări de întreținere a culturilor.

Pretutindeni copiii sînt însoțiți de cadrele didactice ale școlii, care îi ajută să cunoască multilateral locurile ce le vizitează, să confecționeze piese pentru insectare și ierbare etc. După cum se vede și în imaginile pe care le reproducem mai sus, activitatea copiilor din satul Galeș în timpul vacanței este atrăgătoare și plină de veselie.

Practica în producţie

Pentru a-şi adînci cunoştinţele şi deprinderile practice în legătură cu tehnologia fabricaţiei şi controlul calităţii produselor, elevii grupului nostru şcolar — Grupul şcolar „Unirea“ din Capitală — îşi efectuează practica în producţie la cîteva mari întreprinderi cum sînt uzinele „23 August“, „Timpuri Noi“, „Vasile Roaită“ şi „Electronica“, fabrica „Electroaparataj“ etc.

Obiectivele specifice urmărite în cadrul practicii variază bineînţeles în funcţie de specialităţile pentru care se pregătesc elevii şi de volumul cunoştinţelor dobîndite de ei la cursuri. De exemplu, elevii-strungari din anul I al şcolii profesionale îşi consolidează deprinderile însuşite în atelierul şcolii, efectuînd lucrări la strungurile paralele. Viitorii tehnicieni pentru proiectare, elevi ai şcolii tehnice, şi-au început practica, efectuînd unele lucrări mai simple, ca de pildă desenarea în tuş a unor repere, completarea indicatoarelor tehnice şi a tabelelor cuprinzînd piesele componente ale unor ansambluri, înscrierea cotelor şi toleranţelor pe desen precum şi aplicarea semnelor privind rugozitatea suprafeţelor. Ei au trecut apoi la efectuarea unor documentaţii complete pentru diferite subansamble şi ansamble de piese. Obiectivul principal al practicii elevilor anului I de la secţia de radio-televiziune a şcolii tehnice de muncitori de înaltă calificare este cunoaşterea lucrărilor la banda de asamblare a receptoarelor de radio şi a televizoarelor Azur II, în timp ce absolvenţii anului II de la aceeaşi secţie efectuează operaţii de verificare, de ridicare a caracteristicilor şi de control tehnic al receptoarelor de radio şi televiziune. La rîndul lor, viitorii electromecanici pentru maşini şi utilaje, elevi ai şcolii tehnice, sînt instruiţi în munca de dispeceri şi de controlori tehnici ai calităţii produselor.

Activitatea practică a elevilor este condusă cu o grijă deosebită, pentru a i se asigura un caracter riguros ştiinţific. Iată, de exemplu, cum se desfăşoară munca electromecanicilor pentru maşini şi utilaje. Ei au studiat mai întîi circuitul unei comenzi, respectiv planificarea, pregătirea şi executarea acesteia în toate fazele, de la lansarea comenzii, elaborarea tehnologiei, efectuare şi control pînă la livrarea definitivă. Cu acest prilej şi-au însuşit noi cunoştinţe şi deprinderi privind emiterea comenzilor, utilizarea documentelor de evidenţă primară, calculul preţului de cost, alcătuirea graficului ciclic şi a graficelor de livrare uniformă a lucrărilor pe repere şi produse, pe muncitori şi maşini, pe schimburi de maiştri, pe secţii şi ateliere. De asemenea, au avut prilejul să se familiarizeze cu urmărirea desfăşurării ritmice a lucrărilor, cu sarcinile pe schimb şi înregistrarea acestora, cu evidenţa producţiei şi a rezervelor de semifabricate, cu aprovizionarea atelierelor, cu colaborarea între secţii şi între ateliere.

Pentru a se instrui în activitatea de control, elevii participă la controlul materiilor prime, al semifabricatelor, al lucrărilor de montaj, al lucrărilor finite, se familiarizează cu construcţia şi funcţionarea instrumentelor, aparatelor şi dispozitivelor de măsurat şi controlat, efectuează lucrări în laboratorul de încercări mecanice, analize metalografice şi măsurători de precizie.

Pentru realizarea obiectivelor multiple şi complexe ale instruirii practice, o condiţie de bază o constituie asigurarea unei legături strînse şi permanente cu întreprinderile. În acest scop, încă înainte de terminarea cursurilor, şcoala a trimis întreprinderilor documentaţia necesară. Astfel întreaga muncă pe care o desfăşoară elevii în întreprinderi poate fi legată strîns de cunoştinţele teoretice dobîndite de ei în şcoală.

Totodată, pentru a asigura îndrumarea permanentă şi controlul desfăşurării practicii, conducerea şcolii a format un colectiv compus din profesori de specialitate şi profesori diriginţi. Acest colectiv ţine legătura cu conducerile întreprinderilor, cu şefii de secţie şi cu muncitorii pe lîngă care sînt repartizaţi elevii în producţie, urmăreşte dacă aceştia aplică normele privind tehnica securităţii muncii, dacă parcurg lucrările prevăzute în programele şcolare şi dacă se respectă graficul de rotaţie la locul de muncă. Ei se interesează îndeaproape de calitatea activităţii elevilor, de măsura în care această activitate contribuie la creşterea nivelului lor de cunoştinţe şi deprinderi în raport cu cerinţele tehnicii moderne.

De asemenea, colectivul de profesori acordă o deosebită atenţie întocmirii caietelor de practică şi controlului periodic al acestor caiete, dînd îndrumările necesare pentru completarea lor cu schiţe şi cu descrierea concisă a operaţiilor executate de către elevi.

Colectivul informează prin referate scrise conducerea şcolii asupra felului cum se desfăşoară practica, asupra frecvenţei şi disciplinei elevilor, asupra ţinutei lor. În acelaşi timp, el ia în mod operativ, împreună cu conducerile întreprinderilor, măsuri pentru lichidarea dificultăţilor ivite pe parcurs.

Cu sprijinul efectiv al cadrelor din întreprinderi s-a reuşit să se asigure o bună desfăşurare a practicii elevilor la toate locurile de muncă, astfel încît probele de verificare de la sfîrşitul acestei perioade să ateste creşterea nivelului profesional al viitorilor muncitori şi tehnicieni.

Ing. THEODOR NIŢULESCU
director adjunct al Grupului şcolar metalurgic „Unirea“ Bucureşti

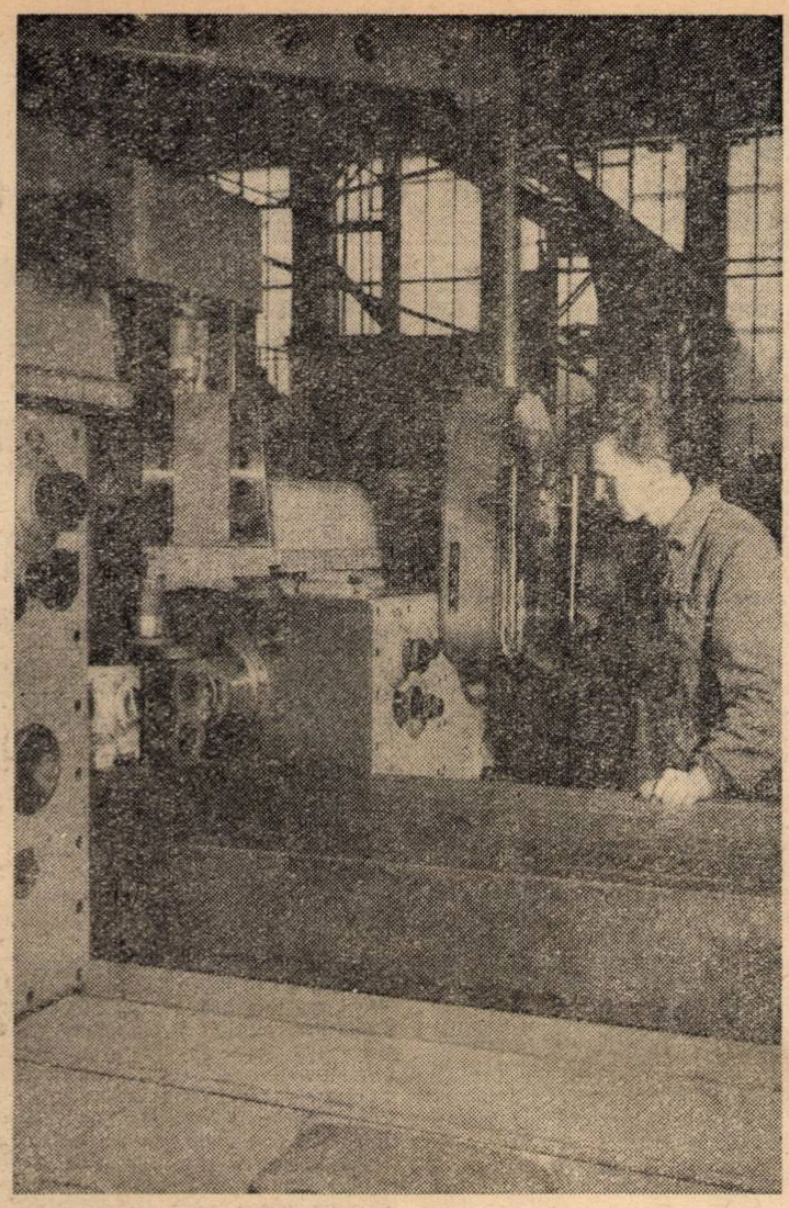

La practică în uzinele „23 August“ din Bucureşti

PERSPECTIVE LARGI ÎN ŞCOLILE DIN SECTORUL PETROL-CHIMIE

Industria petrolieră şi chimică din ţara noastră se dezvoltă într-un ritm accelerat, care o situează la un loc de frunte în cadrul economiei naţionale. Numeroasele obiective construite în ultimul timp în acest sector, ca de pildă Complexul de reformare catalitică de la Brazi, Combinatul de cauciuc sintetic şi produse petrochimice de la Oneşti, Combinatul chimic de la Borzeşti, complexele industriale de la Săvineşti şi Brăila, realizări tehnice de cel mai înalt nivel, cu un randament economic superior, constituie o adevărată mîndrie pentru poporul nostru.

Paralel cu dezvoltarea industriei petroliere şi chimice are loc şi o dezvoltare a învăţămîntului profesional şi tehnic de specialitate, chemat să asigure cadrele necesare acestui sector. Astfel, în noul an şcolar vor funcţiona 37 de şcoli profesionale şi tehnice de petrol-chimie faţă de 31 cîte funcţionau în 1960, iar numărul elevilor cuprinşi în aceste şcoli va creşte cu cca 70% faţă de anul 1960, ajungînd la un număr total de 14.000 elevi.

Şcolile din sectorul petrol-chimie pregătesc tehnicieni, maiştri şi muncitori calificaţi în numeroase specialităţi: mecanici pentru întreţinerea utilajului chimic şi de rafinării, sondori de foraje şi extracţie, mecanici pentru utilaj de extracţie, laboranţi, operatori chimişti, distilatori-rafinori pentru industria petrolului, operatori chimişti pentru fabricarea sodei şi a produselor coloristice, operatori chimişti pentru industria celulozei şi hîrtiei, operatori chimişti pentru fabricarea amoniacului, acidului azotic şi sărurilor etc. În ultimii ani, ca urmare a permanentului progres tehnic, nomenclatorul de meserii studiate în şcolile profesionale şi tehnice din sectorul petrol-chimie s-a lărgit cu noi specialităţi. Astfel, aceste şcoli au început să pregătească şi operatori pentru instalaţiile de chimizare a ţiţeiului şi gazelor, pentru fabricarea cauciucului, pentru fabricarea maselor plastice şi a fibrelor chimice, mecanici pentru aparate de măsură şi automatizare în industria petrolului şi chimiei etc.

În acelaşi timp, dat fiind gradul înalt de mecanizare şi automatizare a noilor uzine şi combinate chimice, Ministerul Învăţămîntului împreună cu Ministerul Industriei Petrolului şi Chimiei au luat o serie de măsuri pentru îmbunătăţirea programelor şcolare conform progresului tehnic.

Dacă în anii trecuţi majoritatea cadrelor de muncitori calificaţi pentru acest sector primeau o pregătire tehnologică în care predominau cunoştinţele din domeniul chimiei, în ultimul timp se acordă o deosebită atenţie pregătirii lor în domeniul mecanic-energetic. Totodată viitorii operatori chimişti trebuie să-şi însuşească bogate cunoştinţe de mecanica fluidelor, de electrotehnică şi electronică, să studieze construcţia şi funcţionarea aparatelor de măsură şi control, să cunoască nu numai procesele fizico-chimice ce au loc în automatizarea producţiei, dar şi reglarea automată a proceselor tehnologice. În acest scop s-au luat măsuri pentru îmbunătăţirea planurilor şi programelor şcolare prin introducerea unor noi obiecte de studiu, prin sporirea numărului de ore la unele obiecte ca mecanica tehnică, electrotehnica şi electronica, aparate de măsură şi automatizare etc.

Odată cu creşterea numărului de elevi şi îmbunătăţirea continuă a conţinutului procesului de învăţămînt, are loc şi dezvoltarea bazei materiale a şcolilor profesionale şi tehnice ale M.I.P.C., îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă şi de muncă ale elevilor din aceste şcoli. Astfel s-au înfiinţat două noi grupuri şcolare, unul la Craiova şi altul la Suceava, în care vor fi pregătiţi muncitori calificaţi, tehnicieni şi maiştri care vor deveni operatori chimişti pentu chimizarea ţiţeiului şi a petrolului, sondori pentru foraj-extracţie, mecanici de pompe şi compresoare, mecanici de aparate de măsurare şi automatizare, mecanici pentru instalaţii de utilaj chimic şi rafinărie etc. Noile grupuri şcolare au cîte 16 săli de clasă, ateliere, laboratoare. Pe lîngă ele vor funcţiona internate avînd fiecare o capacitate de 600 de locuri, cantine cu cîte 1 000 de locuri, cluburi, biblioteci etc. De asemenea în anul şcolar care va începe în curînd vor fi date în folosinţă peste 40 săli noi de clasă, circa 30 de ateliere şi laboratoare noi, aproape 2 000 locuri în internate. Pe lîngă numeroase şcoli se amenajează cluburi, baze sportive etc.

Toate acestea vor asigura elevilor din şcolile sectorului petrol-chimie condiţii dintre cele mai bune de studiu, le vor da posibilitatea să dobîndească o pregătire teoretică şi practică înaltă, la nivelul tehnicii moderne.

GHEORGHE D. MATEIANU

Noua promoţie

De curînd au fost repartizaţi în producţie muncitorii celei mai tinere promoţii — absolvenţii din acest an ai şcolilor profesionale şi tehnice. Iată, transmise de unul din corespondenţii noştri, prof. **Dumitru Cruceană** din Piteşti, relatări în legătură cu acest eveniment.

Majoritatea absolvenţilor secţiei de tîmplari pentru mobilă ai Şcolii de meserii din Piteşti au fost repartizaţi în producţie la Combinatul de industrializare a lemnului din localitate, care a intrat în producţie în acest an şi este dotat cu utilaj modern de cea mai înaltă tehnicitate. Imediat după repartizare, absolvenţii au fost invitaţi să lucreze. I-au primit viitorii lor tovarăşi de muncă, dintre care unii le-au fost colegi, absolvind şcoala de meserii cu un an sau doi în urmă. Aceştia le-au prezentat procesele tehnologice pe faze şi operaţii ale fabricării diferitelor garnituri de mobilă şi le-au demonstrat tehnica mînuirii diferitelor maşini şi agregate complexe în legătură strînsă cu fluxul fabricaţiei de serie.

Vizitarea combinatului, primirea călduroasă făcută de muncitorii, tehnicienii şi inginerii acestuia, cunoaşterea activităţii foştilor lor colegi au întărit încrederea absolvenţilor din noua promoţie că vor putea răspunde cu cinste sarcinilor, chiar din primele luni ale activităţii în producţie.

Viitorii specialişti ai industrializării lemnului

Pe un neiniţiat, căruia termenul de muncitor forestier sau muncitor pentru industrializarea lemnului îi sugerează încă truda vechilor tăietori de lemne sau a lucrătorilor la gaterele primitive, îl uimeşte şi îl încîntă tot ceea ce se întîmplă astăzi pe parcursul prelucrării lemnului — începînd cu tăierea copacilor cu ajutorul fierăstraielor electrice şi terminînd cu asamblarea şi finisarea pieselor de mobilier. Acest complex proces automatizat cere, firește, muncitori cu înaltă calificare, cu un larg orizont profesional, cu bogate cunoştinţe tehnice. Asemenea muncitori pregătesc centrele şcolare forestiere şi şcolile de industralizare a lemnului din Bucureşti, Curtea de Argeş, Rîmnicul Vîlcea, Piatra Neamţ, Cîmpulung, Suceava, Tg. Mureş, Arad, Caransebeş, Năsăud, Timişoara, Blaj, Codlea, Sibiu, Satu Mare, Sighet, Brăneşti (regiunea Bucureşti), Cîmpeni (regiunea Cluj) Băiţa-Plai (regiunea Crişana), Gugeşti (regiunea Galaţi), Gheorghieni (regiunea Mureş-Autonomă Maghiară).

Să pătrundem acum, în toiul pregătirilor pentru noul an şcolar, în clădirea spaţioasă, modernă, a Centrului şcolar forestier din Bucureşti. Sînt în plină desfăşurare lucrările în vederea punerii la punct a celor trei cabinete-laborator ale centrului şcolar: cabinetul de tehnologia fabricării produselor din lemn şi de tehnologia materialelor, cabinetul de electrotehnică şi fizică şi cabinetul de mecanică şi rezistenţa materialelor. În cabinetul de tehnologie putem urmări în miniatură, pe machete, întreg procesul de prelucrare a lemnului, începînd cu amplasarea maşinilor, trecînd prin diferitele stadii de prelucrare a lemnului şi terminînd cu metode de finisare şi piese finite. La fel de bogat înzestrate, celelalte cabinete cuprind machete în stare de funcţionare, planşe şi scheme tehnologice, maşini şi piese secţionate etc.

Instruirea elevilor în cabinete alternează cu instruirea lor în producţie, la marile combinate de industrializare a lemnului şi la fabricile de mobilă. De pildă, numeroşi elevi sînt instruiţi la Combinatul pentru industrializarea lemnului de la Pipera. Intervenţia omului se face simţită aici mai ales la determinarea programului fabricaţiei unui nou produs şi la reglarea proceselor tehnologice de la tablourile de comandă.

Primind o instruire temeinică în cabinetele-laborator şi în producţie, elevii şcolii profesionale din cadrul centrului şcolar, care se pregătesc petru a deveni muncitori în specialitatea tîmplari de mobilă şi articole tehnice, cît şi elevii şcolii tehnice de personal tehnic — absolvenţi cu diplomă de maturitate ai şcolilor medii care vor deveni tehnicieni silvicultori, vor putea răspunde din plin sarcinilor realizării unei producţii sporite, pentru bunăstarea oamenilor muncii. Ei îşi însuşesc, sub îndrumarea inginerilor specialişti, cele mai noi procedee de producţie din industria lemnului şi, aplicîndu-le în practică sub îndrumarea muncitorilor, tehnicienilor şi inginerilor de la marile combinate şi fabrici, devin în acelaşi timp cunoscători în mecanica maşinilor de prelucrare a lemnului, artişti care dau forme moderne materialului, transformîndu-l în mobilă, ca şi specialişti în chimia materialelor de finisare a produselor din lemn, în special în chimia poliesterilor, care în tehnologia modernă iau tot mai mult locul finisării cu nitrolac.

Vizitele efectuate în această vacanţă la diferite combinate de industrializare a lemnului au făcut pe mulţi absolvenţi ai şcolilor de 8 ani şi ai şcolilor medii de cultură generală să se orienteze către profesiile din sectorul forestier şi de industrializare a lemnului. Toţi cei ce doresc să îmbrăţişeze aceste profesii interesante, strîns legate de tehnica cea mai modernă, se pot orienta către Centrul şcolar forestier din Capitală sau către celelalte centre şcolare forestiere existente în ţară, siguri că, alegînd acest drum, vor avea în viitor deosebite satisfacţii materiale şi morale.

Cîteva considerații privind modul de organizare a examenului de maturitate

Nu de mult, absolvenții școlilor de cultură generală au dat examenul de maturitate, mijloc important de verificare a nivelului atins în pregătirea lor teoretică și practică. Acest examen prezintă o deosebită importanță în viața școlii și societății. El este în același timp prilej de verificare a muncii desfășurate de cadrele didactice în decursul anilor, ca și a măiestriei lor pedagogice de examinatori. Examenul de maturitate apreciază nu numai volumul de cunoștințe și deprinderi cu care școala i-a înarmat pe elevi, dar și gradul de maturizare la care au ajuns aceștia, concretizat în capacitatea lor de a abstractiza, analiza și sintetiza, în concepția pe care și-au însușit-o, în posibilitatea de a interpreta științific fenomenele naturii și ale societății, precum și în armătura de convingeri comuniste cu care pornesc în viață.

Este justificată, deci, preocuparea Ministerului Învățămîntului pentru buna organizare a examenului, preocupare reflectată în instrucțiunile de principiu și de metodă publicate anul trecut și anul acesta. Foarte prețioase sînt indicațiile din prima parte o materialului respectiv (1962), privitoare la „necesitatea de a se acorda atenție principalelor probleme prevăzute în programele școlare, evitîndu-se interogarea candidaților din chestiuni de amănunt nesemnificative". Valoroasă este de asemenea și încercarea de a se preciza chiar aceste probleme la diferite discipline ca istoria Romîniei, fizica, bazele darwinismului, ca și măsura de a se examina în zile diferite, pe grupe de obiecte logic corelate prin conținutul lor. Această măsură, care asigură desfășurarea justă din punct de vedere pedagogic a examenului, apare pentru prima dată în istoria examenului de maturitate din țara noastră. S-a dat elevilor, prin aceasta, posibilitatea să se concentreze asupra unui volum de cunoștințe strîns legate între ele ale unor discipline înrudite, pe de o parte umaniste (limbi, istorie, socialism științific) și pe de altă parte realist-științifice (matematică, fizică, chimie). Totodată, s-a înlesnit profesorului posibilitatea de a aprecia în mod real tocmai maturitatea elevului, prin urmărirea măsurii în care acesta a ajuns, în cadrul unor sisteme de cunoștințe, la o privire unitară, sintetică, asupra multiplicității fenomenelor, văzute prin diferitele fațete ale obiectelor de studiu înrudite.

Ca urmare s-au creat o serie de condiții mai bune pentru desfășurarea examenului, ceea ce s-a reflectat în rezultatele acestuia. Într-adevăr, examenul de maturitate ce a avut loc recent s-a desfășurat mai bine decît în anii trecuți. El a dat comisiilor posibilitatea de a verifica mai adînc pregătirea elevilor, pregătire care s-a dovedit de asemenea mai bună, oglindind progresele făcute an de an de școlile noastre.

★

Instrucțiunile, așa cum sînt alcătuite în prezent, au însă o serie de neajunsuri.

Unul din acestea decurge din faptul că, în prezent, conceptul de cultură generală și nivelul la care trebuie să ajungă absolventul unei școli de cultură generală nu sînt precis delimitate, fapt care se reflectă și în alcătuirea programelor și a manualelor școlare (aspecte semnalate în presa de partid și de specialitate: „Scînteia", „Lupta de clasă", „Contemporanul", „Revista de pedagogie", „Gazeta învățămîntului"). Programele și manualele sînt de multe ori inaccesibile datorită supraîncărcării lor, vădind o tendință netă spre formarea unor adevărați specialiști în diferite domenii și împietînd, tocmai prin aceasta, asupra formării deprinderilor specifice cercetării în diferite domenii, ca și asupra formării interesului pentru cunoașterea și cercetarea domeniilor respective.

S-a plecat de la premiza că, întrucît în organizarea învățămîntului superior trebuie să se țină seama de nivelul înalt la care a ajuns în prezent dezvoltarea științei și culturii, absolvenții școlii de cultură generală trebuie să atingă exact nivelul la care a ajuns cunoașterea științifică în toate domeniile de cercetare, pentru a putea face față învățămîntului superior. S-a făcut abstracție de faptul că școala de cultură generală este în clipa de față o școală de masă și că, după cum este și firesc, numai un procent al absolvenților acestei școli se îndreaptă către învățămîntul superior, ceilalți urmînd să intre în producție fie direct, fie în urma absolvirii unei școli cu profil tehnic-profesional.

Tocmai pentru că noțiunea de cultură generală nu e bine precizată, credem că este nepotrivit să se lase pe seama examinatorilor să fixeze singuri ceea ce consideră probleme principale din disciplina respectivă. Or, pînă acum lucrurile așa s-au întîmplat, din cauza caracterului neprecis al instrucțiunilor cu referire la proba examenului oral de matematică, română și, într-o măsură oarecare, de socialism științific.

Astfel, la matematică, după ce s-au fixat cu precizie unele elemente foarte importante, ca: „să se dea spre rezolvare exerciții și probleme, fără să se ceară demonstrații, iar biletele să conțină fie două probleme, fie o problemă sau un exercițiu", s-a specificat: „candidații vor fi examinați din materia claselor VIII-XI, insistîndu-se mai mult asupra cunoștințelor prevăzute în programele claselor X-XI" Ce trebuia să se lase deoparte din materia claselor a VIII-a și a IX-a și cum urma să se reflecte în bilete această recomandare atît de generală și vagă, de a se insista mai mult asupra cunoștințelor claselor a X-a și a XI-a?

La limba și literatura română s-a prevăzut ca elevii să fie examinați din materia studiată la clasele VIII-XI: „formarea limbii române, manifestările culturale importante de pe teritoriul țării noastre în secolele XIV-XVI, literatura română din sec. al XVII-lea și al XVIII-lea, literatura română din sec. al XIX-lea și al XX-lea pînă astăzi". Dacă pentru problemele de teorie literară s-au dat cîteva vagi indicații, menționîndu-se că în analiza operelor literare candidații trebuie să „ilustreze principalele probleme de teoria literaturii: caracterul realist și progresist al literaturii, caracterul popular, superioritatea metodei realismului socialist, partinitatea comunistă a literaturii actuale, particularități artistice ale operei literare etc.", pentru materia claselor a IX-a și a X-a nu s-a dat nici o indicație de autori și opere la care să se oprească examinatorul. Afirmația „se va pune accentul pe interpretarea științifică a bogatului conținut de idei progresiste ale literaturii sec. al XIX-lea, în care se reflectă lupta poporului pentru eliberarea socială și națională, protestul împotriva asupritorilor, dragostea pentru patrie, frumusețile și bogățiile ei" privește mai mult pe candidat decît pe examinator. Toți scriitorii studiați pot fi cuprinși în aceste aprecieri și toate operele studiate intră într-una sau alta din aceste tematici.

Recomandările referitoare la literatura de după 23 August 1944 presupun că toți cei 29 de scriitori studiați în clasa a XI-a trebuiau să alcătuiască obiectul examinării. („Trebuie cunoscute realizările scriitorilor noștri contemporani în domeniul poeziei, prozei, dramaturgiei și criticii literare"). Deci, chiar și scriitorii și operele studiate la capitolul „Alți scriitori" (în afara celor 29), și care s-au predat cîte 8-10 într-o oră (conform indicațiilor programei) au devenit, în urma instrucțiunilor, obiect al examinării la examenul de maturitate (ne referim la criticii literari). La cîți și la care dintre cei 29 de scriitori trebuia să se oprească examinatorul, căci programa și manualul nu stabilesc nici o ierarhie a lor, iar mulți dintre ei au fost tratați — conform programei — într-o singură oră, ceea ce desigur a dăunat fixării lor temeinice.

De altfel, dacă s-a ajuns la părerea unanimă că programa clasei a XI-a a fost supraîncărcată, ceea ce a determinat parcurgerea în viteză a unui material prea vast, nu înțelegem de ce tocmai la acest obiect instrucțiunile au ezitat să dea precis o listă a autorilor și operelor asupra cărora trebuia să se fixeze examinatorul, așa cum s-a făcut pentru limbile rusă, franceză, germană, engleză.

Timpul de trei săptămîni acordat de la absolvire pînă la examenul de maturitate nu a putut fi folosit întotdeauna fructuos nici de profesor, în prima etapă cînd a organizat îndrumarea colectivă a elevilor, nici de elevi, în studiul lor individual. Din cauza instrucțiunilor neprecise, absolvenții au fost obligați să revadă pentru obiectul „Limba română" peste 1 100 de pagini de manual, la care s-a adăugat reluarea unora dintre operele care le erau mai puțin prezente în memorie, studiate în anii anteriori, pe cînd la celelalte obiecte (fizică, chimie etc.) ei au obligația de a repeta numai manualul respectiv, căci limba română e singurul obiect din planul de învățămînt în care manualul este numai un punct de plecare, elevii trebuind să parcurgă mii de pagini cu lectura operelor cerute de programă.

Iată de ce considerăm indispensabil să se fixeze pentru anul viitor, în instrucțiuni suplimentare, atît autorii cît și operele din care candidații vor fi examinați. S-ar putea recomanda măcar ca elevii să se oprească numai la operele prevăzute pentru analiza literară. S-ar elimina în felul acesta 30 de opere literare asupra cărora elevii nu ar mai trebui să-și îndrepte atenția, ceea ce le-ar usura mult munca.

Precizarea unei programe analitice cu indicarea autorilor și operelor din care ar urma să se examineze ar înlătura și caracterul subiectiv al alcătuirii biletelor de examinare orală, ar determina unitatea de exigență a tuturor comisiilor și ar asigura respectarea recomandării din introducerea instrucțiunilor, referitoare la alegerea problemelor principale pentru examinarea candidaților.

★

Pentru ca pe viitor examenul să se desfășoare în spiritul instrucțiunilor Ministerului, pentru ca tot ce este nou și progresist în principiile de organizare a examenului de maturitate să fie tradus în viață, și metodica lui ar trebui să fie, credem, alta. Observăm că ea rămîne cea transmisă prin tradiție, în sensul că fiecare profesor examinează separat, în cadrul subcomisiei umaniste sau realist-științifice, după un șir de teme pe care și le-a fixat, ținînd mai mult sau mai puțin seama de înlăturarea amănuntului.

Credem că, dacă subiectele la grupa de obiecte română, istorie, socialism științific ar fi fixate în comun, în colectivul profesorilor respectivi, și ar cuprinde probleme generale, tangente cu toate aceste discipline, s-ar face un serios pas înainte, care ar corespunde cu cea mai potrivită înțelegere a noțiunii de cultură generală.

Nenumărate probleme ar putea asigura verificarea maturizării candidaților, oglindită în desprinderea esențialului, în interpretarea științifică a fenomenelor și în corelarea cunoștințelor din cadrul unor discipline organic înrudite, ceea ce ar însemna o adevărată sinteză, care depășește cadrul cunoștințelor unui singur obiect.

Dăm cîteva exemple de probleme pe care le considerăm de bază pentru cultura generală a absolvenților și care ar putea alcătui subiectele biletelor fixate în colectivul sus amintit:

1. a) Cauzele și desfășurarea revoluțiilor de la 1848 în țările române (istorie).

b) Învățătura marxist-leninistă despre revoluția burghezo-democrată — desăvîrșirea acestei revoluții sub conducerea proletariatului (socialism științific).

c) Caracterul literaturii pașoptiste — concepția despre literatură, strînsa legătură dintre lupta politică și operele create, caracterul militant al acestor opere etc. (limba și literatura română).

2. a) Războaie drepte și nedrepte în trecutul țării noastre (istorie).

b) Învățătura marxist-leninistă despre război (socialism științific).

c) Războaie drepte oglindite în literatură — Eminescu, Alecsandri, Coșbuc. Războaie nedrepte oglindite în literatură — „Întunecare" de Cezar Petrescu, „Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război" de Camil Petrescu, „Negura" de Eusebiu Camilar (limba și literatura română).

3. a) Ștefan cel Mare — Lupta împotriva jugului turcesc (istorie).

b) Rolul personalității în istorie (socialism științific).

c) Figura lui Ștefan cel Mare în poezie — Alecsandri, Bolintineanu. Figura lui Ștefan cel Mare în proză — Grigore Ureche, Delavrancea, Sadoveanu (limba și literatura română).

La fel pot fi fixate și alte probleme: lupta pentru pace, industrializarea socialistă a țării, transformarea socialistă a agriculturii, conținutul culturii burgheze, conținutul culturii socialiste etc.

Fixarea în comun a subiectelor determină eliminarea amănuntului, luarea în considerare a problemelor generale, a căror tratare poate reflecta puterea de sinteză a candidaților și corelația cunoștințelor, deci cultura lor generală.

★

Se ridică o serie de probleme și în legătură cu subiectele lucrărilor date la examenul de maturitate. În ultimul timp acestea sînt tot mai mult în atenția Ministerului Învățămîntului, deoarece modul de tratare a lor îi ajută pe examinatori să-și facă o părere exactă asupra nivelului de pregătire a absolvenților școlii de cultură generală. De aceea, alegerea temelor pentru lucrările scrise se face cu mai mult discernămînt. În anul acesta, de pildă, s-a pus capăt tradiției de a se da spre tratare subiecte de sinteză de felul „Lupta pentru transformarea socialistă a agriculturii oglindită în literatură", „Industrializarea socialistă a țării oglindită în literatură" etc., care presupuneau doar memorarea mecanică a unor lucrări gata pregătite și nu-i puneau pe candidați în situația de a ajunge ei înșiși la idei generalizatoare, de a demonstra gradul de maturizare a gîndirii lor. Dimpotrivă, subiectele date la această sesiune i-au obligat pe candidați să privească operele literare dintr-un unghi nou, să facă asociații noi și să tragă, pe această bază, concluziile necesare. Astfel, prima temă — „Forța creatoare a maselor oglindită în epica noastră contemporană" — a cerut elevilor să-și precizeze noțiunea de forță creatoare a maselor și s-o urmărească în cadrul unor opere privite dintr-o nouă perspectivă. Subiectul al doilea — „Natura și omul în creația poetică a lui Eminescu și Coșbuc" — a oferit pentru prima dată prilejul tratării a doi scriitori, cuprinși într-o unitate sintetică (pînă în prezent se dădea spre tratare opera unui singur scriitor, adesea bănuit dinainte de elevi).

Este necesar, însă, ca pe viitor să se dea o atenție mai mare felului în care sînt formulate subiectele pentru lucrările scrise. Spunem aceasta deoarece formularea subiectelor la lucrările scrise n-a fost suficient de clară și a determinat multiple interpretări. Astfel, primul subiect a prilejuit o considerare diferită de către candidați a termenului „contemporan", ceea ce s-a văzut clar în lucrări. Unii din ei au considerat termenul în accepțiunea legată de periodizarea literaturii (sugerată de titlul manualului de clasa XI-a), socotind că este vorba atît de literatura dintre cele două războaie mondiale, cît și de literatura de după 23 August 1944. Alții, oprindu-se asupra termenului obișnuit, curent al cuvîntului, așa cum îl fixează Dicționarul limbii române au prezentat numai aspecte ale literaturii de după 23 August 1944.

Formularea celui de al doilea subiect a făcut ca mulți candidați să trateze separat tema naturii și separat tema omului, cu toate implicațiile ei.

O formulare mai nimerită a textului ar fi fost „omul în cadrul naturii" sau „legătura dintre om și natură" în opera poeților respectivi.

★

O altă problemă care ar trebui ridicată în legătură cu examenul de maturitate este aceea a situației speciale a candidaților proveniți de la școlile cu instruire practică în producție.

În afară de faptul că au fixat o probă în plus, care s-a adăugat pe lîngă celelalte, premergătoare examenului de maturitate, „proba practică dintre 25 mai — 1 iunie, desfășurată în ordinea programată special", instrucțiunile nu au ținut seama că, din totalul orelor planului de învățămînt al ciclului mediu, un număr de aproape o mie de ore au fost consacrate activității în producție și disciplinelor legate de aceasta.

Astfel, în comparație cu celelalte școli de cultură generală, la școlile cu instruire practică în producție planul de învățămînt prevede la latină, în clasa a IX-a, o singură oră săptămînal în loc de două, la română, la clasa a X-a umanistică, 3 ore săptămînal în loc de 4, la rusă, la clasa a X-a, 2 ore în loc de 3. Numărul înjumătățit de ore la limba latină în clasa a IX-a, cînd se pun bazele însușirii mecanismului limbii — morfologia și sintaxa — are repercusiuni pînă la absolvire pentru că, deși la clasele a X-a și a XI-a numărul de ore este egal, elevii se găsesc în fața unor mult mai mari dificultăți în traducerea textelor din manuale și programe identice cu celelalte școli.

De asemenea, pentru predarea bogatei literaturi române prevăzute de programa clasei a X-a, o oră săptămînală în minus reprezintă foarte mult, creînd greutăți în adîncirea și fixarea materialului de către elevi, care s-au găsit și de data aceasta, în cadrul examinării la limba română, nedreptățiți.

Credem că în viitor ar fi bine să se organizeze comisii separate pentru absolvenții școlilor cu instruire practică în producție, pentru a se asigura o apreciere obiectivă a eforturilor și a posibilităților lor, considerate în lumina timpului pe care l-au avut la dispoziție.

★

Și, în sfîrșit, o ultimă problemă: ar fi necesar ca instrucțiunile pentru examenul de maturitate să apară încă de la începutul anului școlar și nu cu o lună înainte de examen, cum s-a întîmplat anul acesta, pentru a se putea asigura orientarea muncii elevilor către revederea problemelor prevăzute în programa de maturitate.

Pentru aceasta se cere o tratare egală a obiectelor în cadrul instrucțiunilor, dîndu-se pentru fiecare o programă analitică precisă și minuțios defalcată, care să înlesnească atît munca de pregătire, cît și asigurarea în bune condiții a conținutului examinării orale, a formulării subiectelor și a înlăturării caracterului de subiectivitate în alegerea lor.

Prof. VIORICA FARCAȘIU
MIRCEA HANDOCA

Lucrări practice în laboratorul de fizică

Pentru definiții corecte

Cadrele care predau disciplinele științifice și de cultură generală în învățămîntul superior fac, de la an la an, tot mai numeroase constatări pozitive cu privire la nivelul de pregătire a noilor studenți, absolvenți ai școlilor de cultură generală. Aceștia cunosc bine aplicațiile în producție ale unui număr însemnat de legi și principii științifice, au căpătat deprinderea de a rezolva probleme cu elemente tot mai complexe, cunosc o serie de procese din domeniul fizicii nucleare etc.

Alături de aceste constatări pozitive observăm însă în pregătirea studenților și unele deficiențe. Constatăm astfel uneori că absolvenții școlilor medii și-au însușit o serie de definiții neriguroase sau chiar eronate, că unele din cunoștințele lor au un caracter dogmatic, care îi împiedică să-și contureze noțiunile la un nivel superior, că nu au destulă siguranță în folosirea sistemelor de unități. Unii absolvenți ai școlilor medii nu văd suficient de limpede legăturile existente între fapte și fenomene chiar în cadrul aceleeași discipline și alunecă destul de ușor pe panta unor raționamente greșite.

Desigur, toate aceste probleme nu pot fi cuprinse într-un singur articol. Îmi propun să mă opresc deocamdată numai la modul cum se predau în școală medie unele definiții. Mă voi referi, pentru început, la noțiunea de „sens al curentului electric".

Nu toți absolvenții școlilor medii cunosc fenomenul inducției electromagnetice. N-am întîlnit însă pînă acum absolvent care să nu știe că există două sensuri ale curentului electric : unul „tehnic" și unul „real". Simpla punere în opoziție a acestor două noțiuni — „tehnic" și „real" — este suficientă pentru a ne da de gîndit. Dicționarul limbii romîne literare contemporane arată că este „tehnic" ceea ce „se referă la tehnică", adică la „totalitatea uneltelor și practicilor producției, dezvoltate în decursul istoriei, permițînd omenirii să acționeze asupra naturii înconjurătoare cu scopul de a obține bunuri materiale". Pot toate acestea să stea în opoziție cu noțiunea de „real" ? De unde vine atunci această confuzie ? Din usurința cu care folosesc unii oameni cuvinte al căror înțeles nu-l precizează. Unul din aceste cuvinte este și cuvîntul „tehnică". Am asistat, în cadrul practicii pedagogice a studenților, la o lecție în care o profesoară vorbea de „mașini simple în tehnică și agricultură", confundînd „tehnica" cu „industria".

Procesul prin care s-a ajuns la opoziția între „tehnic" și „real" în cazul discutat trebuie să fi fost următorul. În teoria fenomenologică a cîmpului electromagnetic vorbim de sarcini electrice mobile fără să ne intereseze, de la caz la caz, care sînt sarcinile care se deplasează. Curentul electric este o deplasare de sarcini. Așa cum era firesc s-a considerat ca sens pozitiv, pentru curentul electric, sensul în care se deplasează sarcinile pozitive sub acțiunea cîmpului în conductor. Ulterior, în special prin dezvoltarea electronicii, s-a simțit nevoia să se considere și sensul de mișcare al purtătorilor de sarcină. Cum în tuburile electronice cu vid, care au fost primele folosite pe scară mare, purtătorii de sarcină sînt electronii și cum tot aceștia sînt purtătorii de sarcină mobili în conductorii metalici, s-a simțit nevoia de a se considera, pe lîngă sensul curentului, și sensul de mișcare al purtătorilor mobili de sarcini, în speță, în acest domeniu extrem de restrîns, electronii. Sensul de mișcare al electronilor în metale și în tuburile cu vid a devenit astfel „sensul real" al curentului (!) iar sensul clasic al curentului, necesar pentru stabilirea legăturii cu cîmpul magnetic și forțele electromagnetice, a devenit „sensul tehnic". (Tehnica e cea care a avut nevoie de schimbarea sensului și tocmai ei i se atribuie sensul convențional adoptat în știință !).

Care este soluția ? După mine ar fi următoarea :

Distincția care trebuie făcută nu este aceea între sensul tehnic și sensul real al curentului, ci între sensul curentului electric și sensul de deplasare a purtătorilor de sarcină. Sensul curentului electric este convențional, el se asociază după o regulă sensului convențional al liniilor de cîmp magnetic. Desigur, regula de asociere și convențiile adoptate pentru sensul curentului și al liniilor de cîmp trebuie să fie astfel alese ca forțele electromagnetice și electrodinamice să aibă sensul real dat de experiență. Dacă alegem ca sens al curentului în receptori sensul de la polul pozitiv al sursei la polul negativ, și dacă alegem ca sens pozitiv al liniilor de cîmp magnetic sensul indicat de polul nord al unui mic ac magnetic în echilibru stabil în cîmp, regula de asociere este regula burghiului drept.

Sensul curentului electric coincide în acest caz cu sensul de deplasare a purtătorilor de sarcină pozitivă. De la început e bine să precizăm că, dacă în conductorii metalici purtătorii de sarcină sînt electronii, în electroliți purtătorii de sarcină sînt ionii, iar în gaze și ionii și electronii. Se poate aminti că în semiconductorii solizi, pe lîngă purtători de sarcină negativă — electronii — apar și purtători de sarcină pozitivă mobili, de tip special — lacunele (goluri). În fine, trebuie amintit că efectul deplasării unor purtători de sarcină negativă într-un sens e echivalent cu efectul deplasării, în sens contrar, a unor purtători de sarcină pozitivă și aceasta datorită relativității mișcării și faptului că într-un element de volum străbătut de curent staționar (continuu) densitatea volumică de sarcină este nulă. Astfel elevul se obișnuiește cu relativitatea mișcării în raport cu sistemul de referință ales și se familiarizează cu invariabilitatea legilor fizice față de sisteme inerțiale. Sensul de deplasare a purtătorilor de sarcină poate fi pus în evidență la studiul electrolizei, la studiul descărcărilor în gaze, la studiul tuburilor electronice.

În acest fel opoziției ilogice dintre „tehnic" și „real" îi substituim legătura logică între explicarea macroscopică și microscopică a acelorași fenomene.

O a doua definiție care ne produce mult necaz este aceea a lucrului mecanic ca produs între forță și deplasare. Această definiție este incompletă. Mai justă ar fi formularea „lucrul mecanic este produsul scalar între forță și deplasare". Această formulare implică însă cunoașterea algebrei vectoriale, care nu se studiază în școala medie. (Noi credem că nivelul acestei școli ar permite studiul ei, dar aceasta este o altă problemă). S-ar putea folosi însă și definiția următoare : dacă forța și deplasarea au aceeași direcție și același sens, lucrul mecanic este egal cu produsul dintre forță și deplasare. Credem util să se atragă de la început atenția elevilor asupra faptului că dacă direcțiile forței și deplasării sînt diferite, în expresia lucrului mecanic intervine și unghiul dintre cele două direcții.

În fine, o a treia observație se leagă de noțiunea de vector, introdusă încă în primul an al școlii medii. Se obișnuiește să se spună că un vector are mărime, direcție și sens. Aceste trei caracteristici ale vectorului nu sînt însă toate, aș spune, de același calibru. Mărimea și direcția lui sînt independente una de alta, dar sensul nu poate fi definit decît cu ajutorul direcției. În unele limbi cuvîntul direcție, în accepția dată, înseamnă pe lîngă orientarea dreptei suport a vectorului, și sensul pozitiv ales pe această dreaptă. În aceste limbi deci vectorul nu e caracterizat decît prin mărime și direcție, în direcție fiind inclus și sensul. Și în limba noastră, cînd spunem, de exemplu, „în ce direcție te duci", înțelegem de fapt și sensul pe această direcție. Totuși, matematicienii s-au obișnuit să separe direcția de sens. În aceste condiții trebuie să arătăm însă elevilor de la început că sensul nu poate fi definit decît pe o direcție dată, că nu există un sens pozitiv și unul negativ independente de direcții. În manualele de școală medie se vorbește însă de vectori care au direcții diferite dar au același sens, de forță negativă (!) etc., ceea ce este cu totul greșit.

Ne propunem ca în viitor să analizăm și alte probleme ridicate în articolul de față.

Conf. univ. IOAN C. MOISIL

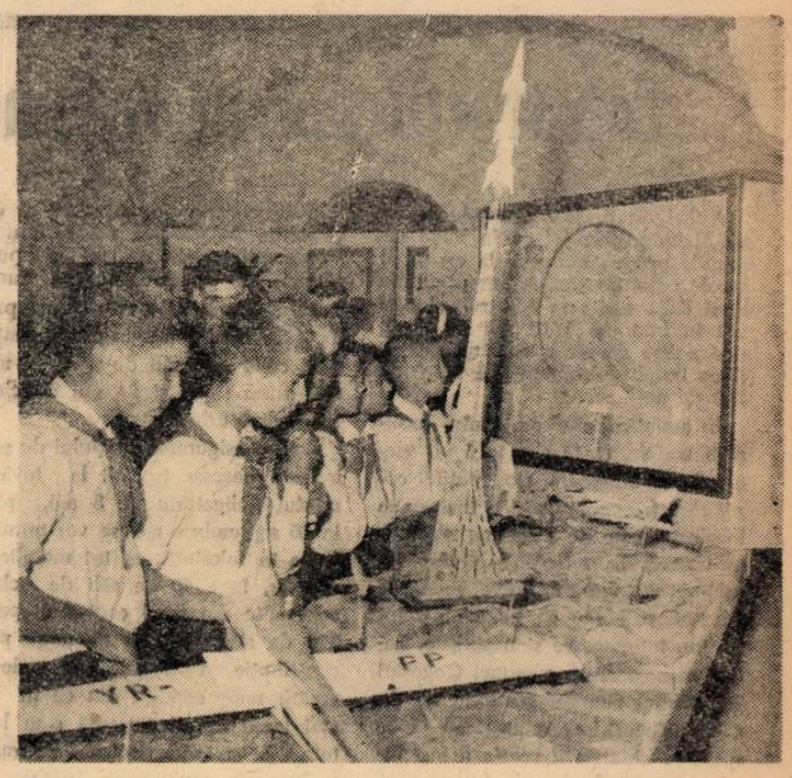

Aceste machete sînt lucrate de membrii cercului de aeromodele de la Palatul Pionierilor din București.

Cîteva propuneri

Odată cu trecerea la învățămîntul de 12 ani, partidul și guvernul pun în fața școlii sarcini sporite, cerîndu-i să asigure la un nivel mereu mai ridicat pregătirea cadrelor chemate să contribuie la desăvîrșirea construcției socialiste. Într-adevăr, faptul că elevii vor rămîne pe băncile școlii un an în plus nu poate însemna doar mărirea volumului de cunoștințe dobîndit de ei. Se urmărește totodată îmbunătățirea indicilor calitativi ai predării, ai conținutului muncii instructiv-educative, astfel încît să se realizeze pași mari înainte în legarea studiului teoretic cu practica, în formarea gîndirii logice a elevilor, în înarmarea lor cu concepția materialist-dialectică despre lume, în dezvoltarea lor multilaterală. Or, în realizarea tuturor acestor sarcini ale școlii predarea fizicii are un rol deosebit de important și de aceea se impune să se acorde toată grija problemelor legate de îmbunătățirea necontenită a predării ei.

În articolul de față ne vom opri doar la cîteva din aceste probleme. Una din ele este aceea a necesității de a se folosi în predare sistemul de unități de măsură legal și obligatoriu în R.P.R., Sistemul internațional. În legătură cu aceasta surprinde faptul că recent, în nr. 4 din 1963 al „Gazetei de matematică și fizică" (seria A), în articolul „Metodica studierii sistemelor de unități în clasa a X-a", se promovează o concepție contrară, deși existența mai multor sisteme de unități de măsură este incompatibilă atît cu logica interioară a științei fizicii, cît și cu legăturile pe care aceasta le are cu tehnica.

Știm că istoria dezvoltării fizicii cunoaște rînd pe rînd unificarea cîmpului electric cu cîmpul magnetic, obținîndu-se unitatea cîmp electromagnetic, contopirea spațiului și timpului în varietatea spațiu — timp, interdependența dintre masă și energie etc., ca să nu mai vorbim de principiul transformării energiei dintr-o stare calitativă în alta. Este deci absurd, atunci cînd se pune la ordinea zilei construirea tabloului fizic unitar al lumii, să promovăm nu ceea ce apropie, ci ceea ce desparte diferitele ei capitole.

Aceasta pe de o parte. Pe de altă parte, unificarea sistemelor de măsură este cerută de operațiunea de standardizare care se realizează atît pe plan intern cît și pe plan internațional.

Mai mult, la o cercetare atentă se poate dovedi că din toate sistemele existente singur sistemul internațional poate realiza o prezentare pe de-a întregul unitară a totalității domeniilor tehnico-fizice, începînd cu cinematica, continuînd cu electromagnetismul și terminînd cu fizica nucleară.

Astfel, sistemul MKfS, prezintă deficiența că în cadrul său nu masa, deși una din cele mai importante proprietăți ale materiei, să fie împinsă pe planul doi, în vreme ce forța — în realitate un efect al masei — să fie considerată drept noțiune primară.

În ceea ce privește sistemul $CGS\varepsilon_0$ acesta păcătuiește în primul rînd prin faptul că extinderea lui în electricitate pornește de la concepții mecaniciste, ceea ce duce la obligația de a aborda predarea electricității cu forma ei statică. În al doilea rînd, faptul că în acest sistem permitivitatea vidului este egală cu unitatea, tentează pe mulți profesori și autori de manuale să nu mai indice prezența acesteia atunci cînd apare în unele formule cu rolul de factor, ceea ce conduce, bineînțeles, la nerespectarea omogenității. La rîndul lui, sistemul $CGS\mu_0$, pentru a determina unitatea de măsură a permitivității, face apel la cunoscuta ecuație a lui Maxwell, care stabilește legătura între viteza de propagare a undelor electromagnetice, permeabilitate și permitivitate. Aceasta înseamnă însă a folosi o relație înainte ca domeniul la care ea se referă să fie cunoscut elevilor, fapt ce contrazice principiul însușirii conștiente a fiecărei chestiuni nou învățate.

Trebuie să amintim și faptul că la baza constituirii sistemelor $CGS\varepsilon_0$, și $CGS\mu_0$ stă ideia azi depășită că vidul ar fi un gol absolut. Nu e de mirare, deci, că în manualul de fizică pentru clasa a X-a, ediția 1962, întîlnim egalitatea $\varepsilon_{vid} = 1$ (pag. 19), ceea ce este inexact, întrucît o mărime fizică nu poate fi egală cu un număr fără dimensiuni. Ținîndu-se seama de convențiile metrologice și de notațiile unanim acceptate, ar fi trebuit să se scrie $\varepsilon_{vid} = 1\varepsilon_0$ întrucît o mărime fizică se reprezintă, după cum se știe, prin produsul dintre valoarea numerică și unitate. Greșit este scrisă și relația (3) de la aceeași pagină, fără prezența la numitor a factorului ε. În plus, relația (3), așa cum este scrisă, pe lîngă că suferă de lipsa omogeneității, nu se poate extinde asupra mărimilor pentru care se folosesc unități din sistemul internațional.

Dacă formulele ar fi scrise complet, n-ar mai exista nici pericolul unei confuzii între B și H sau între D și E. Așa cum stau însă lucrurile în prezent, dat fiindcă autorii manualului nu au conceput distincția între B și H în spiritul ideilor actuale, se acordă primordialitate lui H, iar B este prezentat greșit. De aici și afirmația că „magnetizarea unui corp aflat într-un cîmp magnetic exterior se numește magnetizare prin influență sau inducție magnetică" (pag. 18), ceea ce constituie o identificare nepermisă între mărimile J și B.

Astfel de neajunsuri nu se întîlnesc însă în sistemul internațional, unde formulele se scriu corect în mod automat, ca urmare a modului judicios în care acesta este alcătuit.

În sfîrșit, un ultim argument în favoarea folosirii unui singur sistem este acela că, în timp ce în prezent elevii pierd foarte multă vreme pentru a învăța unitățile aceleeași mărimi din diferitele sisteme fără a cunoaște în adîncime nici unul din ele, prin folosirea sistemului internațional, pe lîngă faptul că se înlătură posibilitatea confuziilor, se va elibera un mare număr de ore, care pînă acum erau irosite cu transformările.

Am dori de asemenea să atragem atenția și asupra altor aspecte, care în genere sînt omise atunci cînd se vorbește despre modernizarea predării fizicii. Astfel, credem că se impune, pe lîngă reînoirea conținutului, și modernizarea metodicii de predare. Acest aspect e atît de complex, încît ne mulțumim deocamdată numai a-l semnala, rămînînd a-i consacra pe viitor un articol deosebit. În al doilea rînd, socotim necesară o mult mai strînsă conexiune între studiul fizicii și studiul matematicii.

Propunem ca în planul de învățămînt al școlii de 12 ani elementele de analiză matematică să se predea în penultima clasă, deoarece astfel s-ar crea posibilitatea ca o serie întreagă de formule referitoare la electricitate, care în prezent sînt expuse dogmatic, să fie demonstrate, ceea ce i-ar ajuta pe elevi să-și însușească în mod conștient cunoștințele din acest domeniu, unul din cele mai dificile din întregul curs de fizică predat în școala medie.

În încheiere am dori să facem două propuneri pe care le credem menite a contribui la îmbunătățirea pe viitor a predării fizicii. Întîi, să se publice cît mai curînd proiectele programelor pentru școala de 12 ani, astfel ca înaintea intrării lor în vigoare să fie supuse unei analize temeinice a masei de profesori. În al doilea rînd, aceste programe să fie aplicate experimental, chiar din toamna acestui an, în cîteva școli. Aceasta pentru că, oricît ar putea fi îmbunătățite programele prin discuții, cele mai multe și mai juste concluzii cu privire la calitatea lor se pot trage pe baza punerii lor în practică.

Prof. ȘT. FĂTULESCU

Pregătiri pentru noul an şcolar

Construcţii noi în regiunea Bucureşti

Astăzi, în oraşele şi satele regiunii Bucureşti, la fel ca în toate regiunile patriei, întîlneşti la tot pasul localuri noi de şcoală. Începînd din anul 1952, aici s-au construit şi s-au dat în folosinţă 1518 săli de clasă, mai multe de cît a construit stăpînirea burghezo-moşierească timp de 100 de ani.

În amintirea multora dintre localnicii mai în vîrstă sînt încă vii vremurile de odinioară, cînd puţinii copii care frecventau şcolile învăţau în localuri lipsite de cele mai elementare condiţii igienico-sanitare, în şcoli cu o singură încăpere, acoperite cu stuf, paie sau coceni, cu pămînt pe jos, întunecoase şi neaerisite. Într-o monografie a comunei Gogoşari din raionul Giurgiu am citit, nu de mult, mărturisirea unui ţăran care spunea: „Mai întîi şcoala a fost într-un bordei. În loc de fereastră avea o spărtură acoperită cu o piele de viţel găurită, prin care se făcea aerisirea. Iarna bordeiul se încălzea cu paie. Aduceam fiecare, pe rînd, cîte un coş de paie să ne încălzim. N-aveam bănci, stam pe paie, în faţa unei lăzi cu nisip pe care desenam litere şi făceam socotelile. După sîngerosul an 1907, bordeiul a fost dărîmat şi din obolul nostru am construit o şcoală cu o încăpere, la care cu timpul s-a mai adăugat alta".

Drumul parcurs de la această stare de lucruri este, în timp, relativ scurt. El este însă imens prin ceea ce a realizat poporul nostru muncitor, sub conducerea înţeleaptă a partidului.

Numai în ultimii doi ani au fost date în folosinţă în regiunea noastră 807 noi săli de clasă, construite din fond central, din fondurile alocate de organele locale ale puterii de stat şi prin contribuţia voluntară a cetăţenilor. În vederea realizării unor construcţii şcolare cît mai corespunzătoare din punct de vedere funcţional şi economic, s-au elaborat proiecte-tip mereu îmbunătăţite pentru şcoli cu 4 şi 8 săli de clasă în mediul rural şi 16 şi 24 săli de clasă în mediul urban.

Pentru asigurarea spaţiului de şcolarizare necesar trecerii la învăţămîntul obligatoriu de 8 ani, pînă la 15 septembrie a.c. se vor termina şi da în folosinţă, cu tot mobilierul necesar, încă 40 de săli de clasă construite din fond central şi peste 300 de săli de clasă ridicate prin contribuţie voluntară. În vederea creării unor condiţii din ce în ce mai bune de învăţătură s-au luat totodată măsuri pentru înzestrarea şcolilor din regiune cu 10.000 de bănci noi, din care 7.544 au şi fost livrate. De asemenea, internatele şcolare vor fi dotate cu mobilier, cearşafuri, paturi etc. în valoare de 1.000.000 lei.

În a doua jumătate a lunii iulie, într-o consfătuire organizată de Secţia de învăţămînt a regiunii Bucureşti cu şefii secţiilor de învăţămînt raionale, au fost analizate pe larg problemele privitoare la stadiul construcţiilor şcolare şi al lucrărilor de reparaţii capitale la unităţile de învăţămînt. Analiza a scos la iveală faptul că în multe localităţi, folosindu-se intens sprijinul pe care-l acordă comitetele executive ale sfaturilor populare întăririi bazei materiale a învăţămîntului, lucrările de construcţii şi reparaţii se desfăşoară într-un ritm viu. Ca urmare, numeroase şcoli noi, cum sînt cele de la Plosca, Guruieni, Măgureni, Ulmeni, Bivolita, Storobăneasa, Beiu etc. vor fi terminate pînă la 1 septembrie. De asemenea, sînt create toate condiţiile ca înainte de 1 septembrie să fie terminate reparaţiile capitale la majoritatea şcolilor.

În unele locuri, însă, lucrările sînt întîrziate, ritmul construcţiilor este încă nesatisfăcător. De exemplu, construcţia Şcolii de 8 ani din comuna Bordu şani, raionul Feteşti, se află încă la fundaţie. Această întîrziere este nejustificată şi se impune să se ia de urgenţă măsuri pentru lichidarea ei. Aceleaşi măsuri se impun şi pentru terminarea sălilor de clasă din comunele Tudor Vladimirescu, Maltez, Vlădeni, Făcăeni, ca şi pentru grăbirea lucrărilor de construcţii la unele şcoli din raioanele Oltenita şi Răcari. Secţiile de învăţămînt ale sfaturilor populare raionale au datoria să facă de urgenţă intervenţiile necesare pentru ca toate deficienţele existente încă în construcţia şcolilor să fie înlăturate.

Îmbinînd just problemele legate de ridicarea nivelului predării şi de activitatea educativă cu cele referitoare la asigurarea spaţiului de şcolarizare, la utilarea şi înzestrarea materială a şcolilor, luptînd pentru întărirea bazei materiale a învăţămîntului, inspectorii şcolari, directorii şi cadrele didactice vor putea asigura toate condiţiile necesare pentru avîntul general al muncii instructiv-educative, astfel încît noul an şcolar să însemne un nou pas înainte în dezvoltarea multilaterală a elevilor, în pregătirea lor pentru viaţă.

Prof. STELIAN PĂUN
şeful Secţiei de Învăţămînt a reg. Bucureşti

Gata pentru deschiderea cursurilor

Mulţi directori de şcoli, gospodari harnici şi chibzuiţi, s-au preocupat încă din primele zile de vacanţă de pregătirea deschiderii noului an de învăţămînt. Ei au luat la vreme măsurile ce se impuneau pentru repararea şi curăţirea localurilor de şcoală, pentru punerea la punct a mobilierului, a materialului didactic, aşa încît de pe acum sînt gata pentru deschiderea cursurilor.

Bunăoară, în raionul Rîmnicu-Sărat, la data de 20 iulie erau gata cu curăţenia 59 de şcoli, iar în curs de terminare 56. La şcolile de 8 ani din comunele Vîlcele, Dumitreşti, Băleni, precum şi la cele două şcoli medii din oraşul Rîmnicu-Sărat curăţenia s-a terminat de cîteva săptămîni.

De asemenea, sînt gata pentru deschiderea cursurilor şi şcolile de 8 ani din comunele Andriaşul de Sus, Bîrseşti, Broşteni, Lacul Baban, Odobeasca, Păuleşti, Petreanu şi altele, din raionul Focşani. Sprijiniţi de secţiile de învăţămînt, directorii acestor şcoli s-au îngrijit cu atenţie de efectuarea reparaţiilor curente necesare localurilor de şcoală, de zugrăvirea acestora, de amenajarea curţilor şi grădinilor ce le împrejmuiesc. În unele locuri s-a trecut chiar de pe acum şi la pavoazarea claselor.

Peste cîteva zile, alte noi şcoli din raioanele Rîmnicu-Sărat şi Focşani vor fi gata cu curăţenia.

I. D.

Difuzarea manualelor

După ce a trecut din biroul autorului în redacţia editurii şi de aci în întreprinderile poligrafice cartea şcolară — manualul, cum i se spune în mod curent — îşi ia drumul spre cei cărora le este adresată şi la care trebuie să ajungă la timp — elevii. S-ar părea că operaţia de difuzare a cărţii şcolare nu implică cine ştie ce măsuri pregătitoare, nu cere preocupări speciale. Că nu este aşa rezultă destul de convingător din cîteva cifre. Numai într-o singură regiune, Ploieşti, şi numai pentru elevii claselor I—VII, numărul manualelor necesare se ridică la cifra de peste 1.300.000. Şi la acestea se mai adaugă cărţile necesare elevilor din şcolile medii, profesionale, tehnice. Dacă ne gîndim la faptul că există sute de titluri de manuale şi mii de localităţi în care ele trebuie să ajungă, ne dăm seama că măsurile pregătitoare sînt deosebit de necesare.

Pregătirile pentru difuzarea manualelor au început în regiunea Ploieşti încă din primele zile ale lui iulie. Comisia regională care se ocupă de această acţiune, alcătuită din reprezentanţi ai Secţiei regionale de învăţămînt, ai U.R.C.C şi ai C.L.D.C., a luat toate măsurile pentru ca difuzarea cărţii şcolare să se facă în cele mai bune condiţii.

Stabilirea de către fiecare şcoală a necesarului de cărţi şi întocmirea notelor de comandă respective către unităţile comerciale respective (C.L.D.C. şi U.R.C.C.) este una dintre cele mai importante operaţii legate de difuzarea cărţii şcolare. Iată de ce comisia s-a îngrijit ca formularele tip pentru notele de comandă să ajungă din vreme în toate şcolile regiunii. Pentru a se preîntîmpina eventualele neconcordanţe dintre acestea şi planul de şcolarizare, după ce sînt completate de şcoli notele sînt verificate de către secţiile de învăţămînt raionale şi abia apoi se transmit unităţilor comerciale. Oportunitatea unei asemenea măsuri a reieşit dintr-o recentă încurcătură petrecută la Şcoala medie din Mizil, care a cerut manuale şi pentru predarea cunoştinţelor despre maşini şi aplicaţii practice şi a automobilului, deşi aceste discipline nu se predau în şcoala respectivă. Astfel de neglijenţe pot da naştere unor neajunsuri destul de serioase, deoarece blochează în depozite manuale necesare altor şcoli şi duc la sporirea cheltuielilor de circulaţie, fără să mai vorbim de timpul pierdut în mod inutil.

În faza actuală a operaţiilor de difuzare a manualelor o mare grijă a fost acordată în regiunea Ploieşti depozitării cărţilor pînă cînd vor ajunge în mîinile elevilor. În acest scop au fost alese încăperi corespunzătoare, astfel încît să se prevină eventualele deteriorări. Serviciile de difuzare a cărţii şcolare de la centrele regionale şi raionale ale U.R.C.C. şi C.L.D.C. s-au îngrijit din vreme de alegerea şi amenajarea depozitelor, primind în acest scop şi sprijinul secţiei de învăţămînt regionale. Aceasta le-a pus la dispoziţie încăperi în localul Şcolii medii nr. 5 din Ploieşti, precum şi în alte cîteva oraşe din regiune.

Dacă vizitezi depozitele C.L.D.C.-ului din oraşul Ploieşti, te impresionează atenţia care se dă manipulării cărţilor şcolare. Cei ce lucrează aici şi-au propus ca toate cărţile să ajungă pe băncile şcolarilor la fel de curate cum au ieşit din întreprinderile poligrafice. În această privinţă nu este însă suficientă doar preocuparea salariaţilor de la depozitele de cărţi şcolare. Uneori ne-au spus ei transportul manualelor se face în condiţii necorespunzătoare. Într-adevăr, am văzut mai multe pachete cu cărţi al căror ambalaj făcut superficial s-a rupt în timpul transportului, cărţile respective avînd de suferit. Asemenea neglijenţe se constată mai ales la pachetele trimise de Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".

În depozitele C.L.D.C. şi U.R.C.C. marea majoritate a manualelor destinate elevilor din şcolile regiunii au şi sosit. Cu excepţia cîtorva titluri: „Limba romînă", „Limba franceză", „Agricultura" şi „Geografia" pentru clasa a VII-a toate celelalte manuale necesare elevilor claselor I—VII se găsesc deja în depozite. Peste cîteva zile începe transportul lor la şcoli, pentru care s-au luat de asemenea măsurile cuvenite. Cărţile vor fi transportate cu maşini acoperite. Între 1 şi 5 august toate cărţile necesare celor peste 210.000 de elevi din şcolile de 8 ani vor fi transportate la şcoli.

Aceeaşi atenţie a fost acordată şi operaţiilor de pregătire a difuzării manualelor necesare elevilor din clasele VIII-XI, a căror desfacere va începe la 1 august prin librării. Pentru a se evita aglomeraţia la centrele de vînzare, numărul acestora va fi mai mare, iar perioada de desfacere mai lungă. Comisia regională a luat măsuri pentru popularizarea desfacerii cărţii şcolare tipărind afişe speciale, indicatoare cu privire la centrele de desfacere etc.

După cum se vede, există toate condiţiile ca în regiunea Ploieşti difuzarea manualelor să se facă în condiţii bune.

C. RĂDOI

Prin laboratoare şi biblioteci

Acum, cînd elevii drumeţesc prin ţară sau îşi petrec zile pline de bucurii în tabere, şcolile s-au transformat în adevărate şantiere unde de dimineaţă pînă seara se munceşte cu hărnicie. Peste tot întîlneşti schele, materiale de construcţie, saci cu ciment. În mirosul proaspăt de tencuială, meşteri îndemînatici repară parchetul, uşile, geamurile sau mobilierul.

Pregătirile în vederea deschiderii noului an şcolar nu se opresc însă numai la atît. Directorii şcolilor, cadrele didactice se preocupă acum îndeaproape şi de punerea la punct a bibliotecilor şi laboratoarelor. O vizită prin bibliotecile şi laboratoarele cîtorva şcoli din oraşul Focşani demonstrează din plin acest fapt.

Să ne oprim, bunăoară, în biblioteca Şcolii medii „Unirea". Aici pare să domnească acum o linişte profundă. Totuşi, liniştea aceasta este aparentă. Şi în bibliotecă se munceşte intens. De cîteva zile, tovarăşa Elena Gheorghiu, bibliotecara şcolii, a început să întocmească, după indicaţiile profesorilor, liste bibliografice pentru fiecare materie de învăţămînt şi pentru fiecare clasă. Pe baza acestor liste, ca şi pe baza indicaţiilor conducerii şcolii, va întocmi fişiere tematice, astfel încît elevii să găsească uşor cărţile ce le sînt necesare. În preocupările actuale ale bibliotecii intră şi alcătuirea unei tematici a poeziei contemporane ca şi a unei tematici legate de anumite evenimente şi zile festive.

De pe acum se preocupă bibliotecara de pregătirea acţiunilor în vederea popularizării unor scriitori şi a unor opere, prin amenajarea de vitrine, standuri sau panouri. Întrucît în anul şcolar încheiat aceste acţiuni s-au dovedit a fi utile, eficiente, tov. Gheorghiu şi-a propus să le extindă în viitor. Bunăoară, în această perioadă lucrează, cu ajutorul profesorilor de limba romînă, la amenajarea unor vitrine cu titluri ca: „Ce să citim"? „Noutăţi tehnico-ştiinţifice", „În ajutorul părinţilor" etc.

De asemenea, pregăteşte tablouri reprezentînd pe marii noştri scriitori clasici şi contemporani precum şi scene din operele acestora.

Am poposit şi în laboratoarele Şcolii medii „Unirea" unde de asemenea pregătirile pentru noul an sînt în toi. O parte din materialul didactic a fost reparat de către elevi, îndrumaţi de cadrele didactice, în perioada practicii continue de la sfîrşitul anului şcolar. S-au reparat, bunăoară, hărţile geografice şi istorice, unele planşe, globurile, mulajele deteriorate, au fost puse la punct o seamă de aparate cu ajutorul elevilor. Acestea sînt aranjate acum în ordine în stative, pe rafturi sau în dulapuri. Alături de ele se rînduiesc numeroasele piese noi pe care şcoala le-a primit de curînd de la Întreprinderea de material didactic: tuburi pentru descărcări în gaze rarefiate, bobina de inducţie, polariscopul, trusă electronică, telescop etc. Toate acestea au fost inventariate şi puse în funcţiune pentru a se controla dacă funcţionează bine. În momentul de faţă conducerea şcolii se preocupă de confecţionarea unor rafturi şi a unor dulapuri-vitrine în care să fie păstrate piesele de laborator mai complexe.

Într-un stadiu avansat se află pregătirile pentru noul an şcolar şi la biblioteca şi laboratoarele Şcolii medii „Alexandru Ioan Cuza". Pe lîngă aranjarea cărţilor şi alcătuirea unor noi cataloage tematice şi alfabetice, bibliotecara şcolii se preocupă acum de găsirea unor metode cît mai utile de popularizare a cărţii ştiinţifice şi tehnice, deoarece în anul trecut s-a constatat că elevii nu manifestau prea mult interes faţă de astfel de cărţi. Sprijinită de profesorii de specialitate, bibliotecara alcătuieşte bibliografii privind literatura de popularizare a ştiinţei şi tehnicii, prezentări asupra vieţii şi operei unor fizicieni, chimişti, naturalişti etc., amenajează vitrine şi standuri în care vor fi expuse volume de literatură ştiinţifică, vor fi anunţate noile descoperiri în domeniul ştiinţei şi tehnicii etc. O activitate intensă se desfăşoară şi în laboratoarele şcolii. O bună parte din piese au şi fost reparate, celelalte fiind reparate şi aranjate în aceste zile.

Popasul prin alte şcoli, ca de pildă şcolile de 8 ani nr. 2 şi nr. 4, ne-a arătat că şi aici, ca de altfel în majoritatea şcolilor din ţară, există preocuparea ca bibliotecile, laboratoarele să fie puse la punct, pentru ca din primele zile ale anului şcolar elevii să aibă condiţii cît mai bune de învăţătură.

M. ROBEA

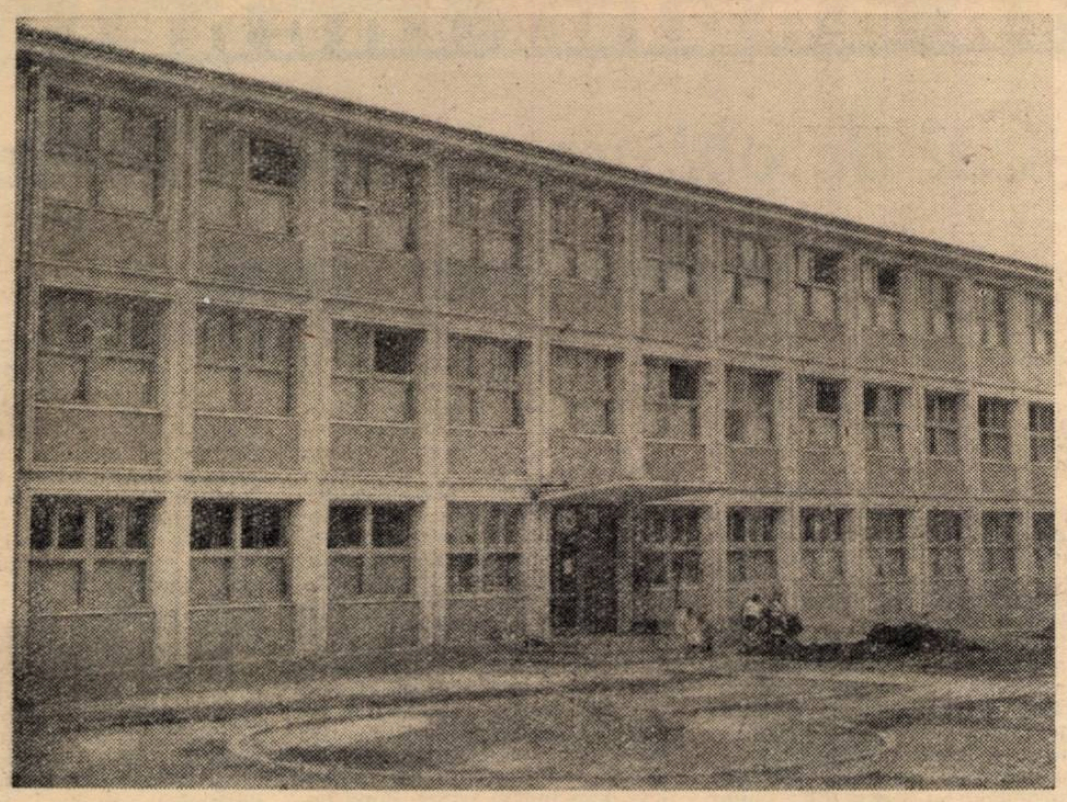

Noua şcoală medie din oraşul Tulcea

Bazele sportive din şcolile oraşului Iaşi

În ultimii ani, pe harta Iaşului au apărut multe şcoli noi de toate gradele. Ridicate în aproape toate cartierele, printre şirurile nesfîrşite ale marilor blocuri de locuinţe, şcolile cuprind tot ce este necesar unei temeinice pregătiri a tineretului: săli de curs mari şi luminoase, cabinete, laboratoare, ateliere, biblioteci. Grija de a crea elevilor condiţii cît mai bune pentru însuşirea cunoştinţelor a fost însoţită de grija pentru o cît mai bună dezvoltare fizică a lor. De aceea, mai pretutindeni s-au amenajat săli şi baze sportive. În prezent, cînd se pregătesc pentru noul an de învăţămînt, majoritatea şcolilor se preocupă şi de punerea la punct a bazelor sportive.

La Şcoala de 8 ani nr. 1, de exemplu, se manifestă o grijă deosebită pentru această problemă. Aici există, încă din anii trecuţi, un bun teren pentru handbal în 7. Dar în şcoală se află nu numai amatori de handbal, ci şi de volei, de baschet, de atletism. Ingenios, profesorul de educaţie fizică a găsit repede soluţia pentru a împăca pe toată lumea: el a suprapus, peste terenul de handbal, terenuri de volei şi de baschet; totodată, una din laturile terenului de handbal poate fi folosită pentru pregătirea şi concursurile micilor atleţi. Iată, aşadar, ce se poate face cînd se manifestă spirit de iniţiativă, cînd nu se aşteaptă condiţii „speciale".

În prezent baza sportivă a Şcolii de 8 ani nr. 1 este gata să găzduiască primele întreceri ale elevilor.

În noul an de învăţămînt, activitatea de cultură fizică şi sport de la această şcoală se va putea extinde şi mai mult, dînd astfel elevilor posibilitatea ca, o dată cu însuşirea temeinică a cunoştinţelor, să se dezvolte şi din punct de vedere fizic, să devină viguroşi şi puternici.

Sus, în Păcurari, fiinţează una din cele mai importante şcoli ieşene: Şcoala medie nr. 2 „Mihail Eminescu". Elevii de aici au posibilitatea să practice o gamă largă de discipline sportive. Într-adevăr, baza sportivă a şcolii, întreţinută cu multă grijă, cuprinde terenuri de volei, baschet, handbal şi fotbal, o pistă în linie dreaptă pentru atletism, sectoare de sărituri.

Acum, preocuparea principală a celor 4 profesori de educaţie fizică ai şcolii este îndreptată spre terminarea lucrărilor de amenajare a sectorului de aruncări, precum şi a unui teren de tenis de cîmp. Lucrările se desfăşoară într-un ritm viu, astfel încît vor putea fi terminate la vreme.

Şi aici s-au creat aşa dar condiţiile necesare îmbunătăţirii activităţii de cultură fizică şi sport în noul an şcolar.

Unul din centrele de greutate ale activităţii sportive a elevilor din Iaşi îl constituie Şcoala medie nr. 3 „C. Negruzzi". De aici recrutează în primul rînd Şcoala sportivă de elevi elemente pentru sportul de performanţă, mai ales atleţi. Explicaţia acestui fapt o găsim în tradiţia atletică creată la „Negruzzi" de un profesor cu o bogată activitate dedicată îndrumării elevilor către această ramură sportivă, deşi şcoala, care dispune numai de terenuri pentru volei şi handbal, nu are suficient spaţiu pentru practicarea atletismului. Datorită însă grijii care se arată aici educaţiei fizice şi sportului, elevii au acces, de mai multe ori pe săptămînă, pe stadionul din Dealul Copoului. Aşadar, se dovedeşte încă odată utilitatea folosirii marilor baze sportive şi de către elevi.

Nu mulţumeşte pe deplin situaţia de la Centrul şcolar de construcţii. Aici există, ce-i drept, o frumoasă sală de sport, dar lipsesc cu totul bazele sportive în aer liber, deşi spaţiu există. S-ar putea amenaja, de pildă, terenuri de volei şi baschet, ca şi sectoare pentru activitatea amatorilor de atletism. Am aflat că unul dintre profesorii de specialitate a încercat anul trecut să întreprindă ceva în această direcţie. Dar, fără sprijinul activ al direcţiei, treaba a mers greu. Ar fi bine ca măcar în acest an situaţia să se schimbe, direcţia şcolii acordînd mai multă atenţie problemelor legate de crearea condiţiilor pentru o mai bună desfăşurare a activităţii de cultură fizică şi sport.

Am constatat că în majoritatea şcolilor din Iaşi se acordă atenţia necesară pregătirii condiţiilor pentru buna desfăşurare a activităţilor de educaţie fizică şi sport în noul an şcolar. Este necesar ca şi acolo unde această problemă a fost neglijată pînă acum ea să intre în atenţia directorilor de şcoli şi a cadrelor didactice, deoarece prezintă o mare însemnătate pentru dezvoltarea multilaterală a elevilor.

TIBERIU STAMA

Întreaga noastră muncă — pentru ridicarea nivelului învăţămîntului

interviu cu tov. V. Chezan, şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Cluj

În toate raioanele regiunii Cluj au loc pregătiri intense pentru deschiderea noului an şcolar. Organele învăţămîntului caută să asigure toate condiţiile necesare pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfăşoare în condiţii din ce în ce mai bune.

Un redactor al gazetei noastre a luat de curînd un interviu în legătură cu aceste probleme tovarăşului **Vasile Chezan**, şeful secţiei de învăţămînt a regiunii. Redăm mai jos conţinutul interviului.

— Ce construcţii şcolare noi se ridică în acest an în regiunea dvs ?

— Şi în regiunea Cluj, ca în toată ţara, creşte an de an numărul elevilor. De aceea, în cadrul activităţilor pregătitoare pentru deschiderea noului an şcolar un loc deosebit de important îl ocupă lărgirea spaţiului de şcolarizare prin construirea unor noi unităţi şcolare şi a unor noi săli de clasă pe lîngă şcolile existente. În total în acest an se construiesc în regiunea noastră 120 săli de clasă din fond central şi 145 săli din împrumut de stat şi prin contribuţie voluntară. Pînă la începutul noului an şcolar vor fi date în folosinţă 5 şcoli medii cu cîte 6 săli de clasă, 31 şcoli de 8 ani (însumînd 170 săli de clasă) şi 20 de şcoli cu cîte 4 săli de clasă. Cele mai multe construcţii noi se ridică în oraşele Turda şi Cluj şi în raioanele Huedin, Gherla şi Dej.

— În ce stadiu se află lucrările de construcţie ?

— Majoritatea sînt într-un stadiu foarte avansat, aproape pe terminate. Mai întîrziate sînt unele construcţii din raioanele Zalău, Dej şi Cîmpeni. În prezent noi facem toate demersurile pentru a accelera ritmul lucrărilor şi în aceste raioane, pentru ca pretutindeni clădirile şcolare să poată fi date în folosinţă la timpul necesar.

— Care este stadiul lucrărilor de reparaţii şi curăţenie ?

— Şi această activitate se desfăşoară din plin pe tot cuprinsul regiunii noastre. Sînt create toate condiţiile pentru ca, în linii mari, lucrările de reparaţii şi curăţenie să fie terminate pînă la 23 August.

— Am dori să ştim în ce măsură se va îmbunătăţi în noul an utilarea şcolilor cu material didactic, cu mobilier şi inventar gospodăresc şi, de asemenea, ce s-a făcut pentru procurarea din vreme a manualelor şcolare ?

— Pentru utilarea şcolilor vom cheltui în total suma de 25.605.000 lei. După cum vedeţi, este o sumă importantă, astfel că vom putea îmbunătăţi mult condiţiile de studiu în şcoli. Aceasta va contribui, de bună seamă, la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a procesului instructiv-educativ. Avînd în vedere necesitatea creării unor condiţii cît mai bune de învăţătură, ne-am interesat din timp şi de asigurarea în toate raioanele a numărului necesar de manuale şcolare. Acestea au şi fost procurate şi ne-am îngrijit de buna lor depozitare. Manualele gratuite pentru toţi elevii din clasele I—VII vor fi distribuite în şcolile regiunii noastre între 1 şi 10 septembrie.

— Ce aţi întreprins pentru sprijinirea profesorilor în vederea îmbunătăţirii continue a muncii lor instructiv-educative ?

— Căutăm să ajutăm efectiv cadrele didactice în îmbogăţirea cunoştinţelor lor ideologico-politice, de specialitate şi pedagogice. În această vară mulţi profesori participă la cursurile de perfecţionare. Aşa, de pildă, la cursul organizat între 2—26 iulie pentru profesorii care predau agricultura iau parte 450 de cadre didactice. Un număr de 206 învăţători au luat parte la un curs de limba romînă care a avut loc între 24 iunie şi 15 iulie la Gherla, iar 60 de profesori care predau limba romînă, istoria şi geografia R.P.R. în şcolile sau secţiile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale au participat de curînd la un curs special. În acelaşi timp, sute de pedagogi din regiunea noastră s-au prezentat la examenele pentru obţinerea gradelor didactice. La cursurile de pregătire pentru aceste examene organizate pe plan regional au luat parte 515 învăţători şi peste 200 profesori, iar la cursurile organizate de Ministerul Învăţămîntului 143 de cadre didactice din regiunea noastră.

Întreaga muncă pe care o desfăşurăm acum, în timpul verii (şi, după cum ştiţi, această muncă include şi acţiunile legate de vacanţa elevilor) are acelaşi scop — crearea celor mai bune condiţii pentru ridicarea continuă a nivelului învăţămîntului.

E. R.

De ce n-a început curăţenia ?

În majoritatea şcolilor munca de pregătire a noului an şcolar se află în atenţia directorilor, a cadrelor didactice. Desfăşurîndu-se într-un ritm rapid, lucrările de construcţie a noilor şcoli şi de reparaţii a localurilor şcolare existente se găsesc într-un stadiu avansat. Avansate sînt şi lucrările de curăţenie a şcolilor. Numeroşi directori s-au îngrijit încă din primele zile ale vacanţei de pregătirea materialelor necesare, astfel că lucrările s-au putut desfăşura la vreme, fără nici-o piedică. În raionul Cîmpina, de pildă, 40 de şcoli sînt încă de pe acum gata să-şi înceapă activitatea. La alte 45 lucrările sînt terminate, urmînd să fie complet încheiate peste cîteva zile.

Pe ici, pe colo, se mai găsesc însă şi altfel de situaţii. Deşi ne aflăm la sfîrşitul lunii iulie, unii directori nici măcar n-au început lucrările de curăţenie, şcolile lor rămînînd aşa cum au fost lăsate în ultima zi de şcoală. În comuna Calvini din raionul Cislău, de pildă, localul Şcolii de 8 ani aşteaptă resemnat ziua cînd meşterii vor sosi să-i facă toaleta cerută de începerea unui an nou de muncă. „Resemnarea" ei se prelungeşte şi, după cum se pare, nu sînt semne că va fi curmată curînd. Directorul şcolii, tov. Grigore Morea, îşi face probabil socoteala că n-au intrat zilele în sac, că e încă vreme suficientă, aşa că lucrările de curăţenie pot să mai aştepte. Ce să-i faci, nu-i place omului graba, după cum se pare că nu-i place nici directorului de la Şcoala de 8 ani din comuna Odăile, ca şi altor asemenea, „gospodari".

Am propune secţiei de învăţămînt să se intereseze: oare n-ar fi ceva de făcut pentru ca situaţia aceasta să se schimbe ? Nu de alta, dar zilele trec şi noul an şcolar va bate îndată la uşă...

L. COSTIN

Pregătiri pentru noul an şcolar

Predarea cunoştinţelor

Începînd din primele clase

Deseori, în cadrul lecţiilor de aritmetică la clasele I—IV, elevii trebuie să rezolve probleme în textul cărora se întîlnesc expresiile „mai mult cu atît", „mai puţin cu atît", „mai mult de atîtea ori", „mai puţin de atîtea ori". Astfel de expresii se întîlnesc chiar din clasa I, în cadrul temelor privind mărirea şi micşorarea cu cîteva unităţi, iar în clasele următoare în cadrul temelor privind mărirea şi micşorarea de un număr de ori.

Am căutat ca, încă de la primul contact al elevilor cu expresiile menţionate, să-i fac să înţeleagă sensul lor exact, astfel încît să-şi dea seama ce operaţii aritmetice implică ele. Un procedeu care mi-a folosit mult în acest scop a constat în transcrierea aritmetică a raporturilor cantitative, chiar din momentul extragerii datelor din probleme după citirea textului lor. Iată, de pildă, o problemă simplă, aşa cum sînt de obicei cele pe care le au de rezolvat pentru început şcolarii: „Ionel are cinci mere, iar sora lui cu trei mere mai mult. Cîte mere are sora lui Ionel?" Analizînd cu elevii conţinutul acestei probleme am insistat întîi asupra datelor cunoscute şi necunoscute, făcînd permanent apel la raţionamentul copiilor. Astfel le-am atras atenţia asupra faptului că în problema dată cantitatea de 3 mere nu reprezintă totalul merelor fetiţei, ci arată numai cu cît are ea mai multe mere decît Ionel. Elevii au înţeles că pentru a afla cantitatea totală de mere a fetiţei trebuie să adauge la 5, care reprezintă numărul merelor lui Ionel, încă 3, adică numărul de mere pe care le are în plus sora lui. Pe baza acestui raţionament i-am învăţat să noteze datele problemei: 5 mere + 3 mere = ?

Am trecut apoi la probleme de acelaşi tip, dar mai complexe ca de pildă: „Ţăranii colectivişti dintr-un sat au terminat de clădit într-o lună 8 case noi, iar în cealaltă lună au terminat de clădit cu 3 case mai mult. Cîte case au terminat în cele două luni?" În general elevii au tendinţa să rezolve astfel de probleme printr-o singură operaţie. De aceea în analiza lor le-am atras atenţia chiar de la început, că trebuie să ia în seamă nu numai operaţia care indică o creştere şi care are un rol esenţial în rezolvarea întregii probleme, ci şi cea de a doua operaţie, aflarea sumei totale.

Am folosit acest procedeu şi la unele probleme de geometrie, ca de pildă, cele care dau perimetrul unui teren de formă dreptunghiulară şi indică cu cît este mai mare lungimea decît lăţimea. În diriiarea raţionamentului elevilor le-am cerut să figureze dreptunghiul respectiv şi să sesiseze faptul că scăzînd lăţimea din lungime şi trasînd o linie la limita dintre acestea, se obţine un pătrat al cărui perimetru este perimetrul dreptunghiului minus diferenţele dintre cele două lungimi şi lăţimi. Astfel notarea datelor i-a condus direct către soluţionarea problemei.

Rezultatele obţinute în rezolvarea problemelor conţinînd expresii de comparare pe baza utilizării procedeului sus-amintit, mi-au dovedit că acesta dă rezultate pozitive atît în asigurarea unei rezolvări rapide a problemelor de către toţi elevii, cît şi în formarea gîndirii lor logice.

NICULINA BĂDICI
învăţătoare, Tg. Măgurele

Căi de obţinere a unor rezultate mereu mai bune

Anul şcolar care a trecut a însemnat pentru mine un an de căutare continuă a căilor menite să ducă la obţinerea unor rezultate mereu mai bune în însuşirea obiectului pe care îl predau — chimia.

Una din primele probleme asupra căreia mi-am îndreptat atenţia la începutul anului a fost aceea de a planifica astfel materia care trebuie studiată, încît să rezerv un număr mai mare de ore chestiunilor mai complexe şi care sînt în acelaşi timp importante pentru înţelegerea întregului curs. Bunăoară, în clasa a VIII-a m-am oprit în mod special asupra noţiunilor de atom-gram, de moleculă-gram, ca şi asupra calculelor pe baza formulelor şi a ecuaţiilor chimice, pentru că numai însuşirea acestora îi putea ajuta pe elevi în înţelegerea tuturor problemelor de stoechiometrie, inclusiv a calculelor referitoare la concentrarea soluţiilor sau aplicarea legii lui Avogadro. De asemenea, în clasa a XI-a am rezervat cea mai mare parte a orelor din trimestrul I studiului hidrocarburilor, deoarece însuşirea temeinică a acestora uşurează foarte mult studiul funcţiunilor organice care se predau în trimestrele următoare.

Totodată am căutat să îmbunătăţesc continuu metodele de predare a cunoştinţelor. În acest scop am folosit, printre altele, scheme menite să prezinte elevilor, într-un mod concentrat şi cît mai limpede, conţinutul lecţiei noi. Specificul însuşi al obiectului pe care-l predau face ca sistematizarea cunoştinţelor în scheme intuitive să fie foarte uşor de realizat. Exemplele pe care le-aş putea da în această direcţie sînt foarte numeroase. Mă opresc, pentru ilustrare, la unul singur: predarea proprietăţilor chimice ale substanţelor compuse. Schemele care se pot întocmi la această lecţie, deşi foarte simple, îi ajută mult pe elevi să înţeleagă cum se produce reacţia între substanţele cu caracter opus — bazic şi acid — şi cum, în urma acestor reacţii, se obţin săruri.

Folosind larg schemele am avut însă permanent în vedere ca aceasta să nu fie în detrimentul dezvoltării posibilităţilor de exprimare ale elevilor, să nu împiedice formarea deprinderii lor de a expune pe de-a întregul o problemă. De aceea, le-am cerut cu regularitate nu numai reproducerea corectă a schemelor, ci şi răspunsuri complete, corect formulate, folosirea unui vocabular ştiinţific bogat şi precis.

Întrucît ştiu că în această privinţă are o mare importanţă şi felul cum se desfăşoară studiul individual al elevilor, am insistat mult la începutul anului — în special la clasele începătoare, a VII-a şi a VIII-a — asupra felului cum trebuie luate notiţele, asupra modului cum trebuie folosit manualul etc. Am atras astfel atenţia elevilor asupra faptului că trebuie să-şi noteze numai problemele principale ale lecţiei, urmînd schema întocmită la tablă şi am combătut atît tendinţa unora din ei de a-şi nota numai reacţii şi denumiri, precum şi tendinţa altora care căutau să noteze fiecare cuvînt al meu. De asemenea, am combătut procedeul învechit folosit de unii elevi de a învăţa numai după notiţe. Dar nu numai la începutul anului, ci şi în cursul lui am controlat felul cum sînt notate explicaţiile mele în timpul orei, cum este folosit manualul.

Ţinînd seama de faptul că în îmbunătăţirea predării chimiei are un rol hotărîtor legătura cu viaţa, cu practica, am acordat acestei probleme cea mai mare importanţă. Am folosit în această direcţie căile cele mai variate, de la munca în laborator pînă la vizitele în producţie.

Bunăoară, am căutat să execut un mare număr de demonstraţii, care au ajutat elevilor să reţină mai uşor şi să înţeleagă mai temeinic fenomenele chimice. Astfel, la studiul electrochimiei în clasa a X-a, atunci cînd am predat cunoştinţele despre electroliză, nu m-am rezumat la efectuarea unei singure demonstraţii, ci am executat electroliza soluţiei de sulfat de cupru şi cărbune, electroliza apei în voltmetru şi electroliza soluţiei de iodură de potasiu în prezenţa fenolftaleinei şi amidonului, pentru a pune în evidenţă şi reacţiile secundare.

O deosebită atenţie am acordat lucrărilor practice care, pe lîngă faptul că îi ajută pe elevi să dobîndească cunoştinţe mai temeinice, îi înarmează şi cu variate deprinderi de muncă. Îndeobşte am căutat să realizez aceste lucrări frontal şi numai în cazurile cînd aceasta n-a fost posibil am împărţit clasa în grupe de cîte 5—6 elevi. După cum am putut constata, mulţi elevi care întîmpinau greutăţi în însuşirea cunoştinţelor au reuşit să înţeleagă mai bine cele predate şi au învăţat mai uşor după ce au fost puşi în situaţia de a efectua independent lucrări practice. As fel, de exemplu, o serie de ele din clasa a VII-a care n-au înţ les la început reacţia de oxida şi reacţia dintre oxizi şi a şi-au însuşit temeinic cunoştinţ le privitoare la aceste fenomei după ce au efectuat ei înşişi e perienţa şi au pus în eviden bazele şi acizii formaţi.

De asemenea, mi-au fost mare ajutor în predare referiri la cele cunoscute de elevi în î treprinderi, în timpul vizitelor al practicii în producţie.

Am lăsat la urmă o problem care nu este însă dintre cele m puţin însemnate pentru ridic rea nivelului de cunoştinţe al levilor — şi anume, dezvoltar dragostei şi interesului lor fa de obiectul predat. Înţelegîn însemnătatea acestui lucru, a căutat să-i fac pe elevi conştien de importanţa studiului chimi pentru dezvoltarea lor multilat rală, de marea însemnăta practică a acestui studi care-şi găseşte aplicaţii cele mai variate domenii activitate — începînd cu via de toate zilele şi sfîrşin cu tehnica nucleară. Le-a arătat avîntul deosebit pe ca l-a luat industria chimică ţara noastră în anii regimul democrat-popular, ca şi perspe tivele grandioase care se desch acestei industrii ca urmare a rectivelor Congresului al III-l al P.M.R. Le-am făcut cunoscu totodată înfăptuirile în dom niul chimiei ale unor savanţi d trecut ca Nic. Teclu, Petre Por Cobălcescu etc., precum şi re lizările oamenilor de ştiinţă astăzi, care elaborează noi m tode de prelucrare a materiil prime, pun la punct procede tehnologice noi şi modern Le-am vorbit astfel despre pr cedeele elaborate de chimiştii r mîni pentru valorificarea sup rioară a metanului, despre m todele noi folosite în industr amoniacului şi a îngrăşămintel azotoase, despre cercetările d domeniul maselor plastice şi c al întrebuinţării energiei atom ce în scopuri paşnice.

Toate acestea m-au ajutat trezesc interesul elevilor, să-i st mulez la o muncă perseveren pentru însuşirea adîncă, trainic a cunoştinţelor de chimie.

Prof. GEORGETA HORGA
Tg. Mureş

Apel la gîndire

Studierea gramaticii de către elevi în şcoala elementară şi medie prezintă o importanţă deosebită, ea contribuind la dezvoltarea judecăţii logice, la o exprimare corectă atît oral cît şi scris.

În practica muncii la catedră, mai ales în orele de analiză, am căutat să-i fac pe elevi conştienţi de legătura dintre limbă şi gîndire, deoarece învăţarea gramaticii printr-o memorare mecanică, formală, a unor noţiuni abstracte duce la neînţelegere logică, la confuzii. Iată cîteva căi pe care le-am folosit în acest scop. Observînd la elevi o seamă de greşeli provenite nu numai din necunoaşterea unor reguli gramaticale, dar şi din insuficienta atenţie dată de ei sensului pe care îl capătă cuvintele în îmbinările lor, am stăruit asupra înţelegerii acestui sens. Astfel, am atras atenţia asupra conţinutului ilogic al unor formulări ca „certificat de absolvire *al* şcolii". M-am oprit de asemenea asupra sensului diferit al unor propoziţii cum sînt *„am adus muncitorului cartea"* şi *„am adus cartea muncitorului"*, explicînd elevilor cum trebuie folosit genitiv-dativul în funcţie de conţinutul comunicării. La fel am analizat unele propoziţii cum sînt „dă-i tabloul mamei", „dă-i mamei tabloul" etc.

Precum se ştie, în analiza sintactică a unei fraze este necesar să se pornească de la despărţirea ei în propoziţii, prin aflarea predicatelor exprimate prin verbe, locuţiuni verbale sau interjecţii. Uneori se constată că dificultatea nu constă în găsirea predicatelor, ci în delimitarea corectă a propoziţiilor din frază. Într-adevăr, unii elevi nu au întotdeauna în vedere că o propoziţie exprimă o categorie gramaticală ce corespunde unei judecăţi, care la rîndu-i este cea mai scurtă unitate a vorbirii care comunică ceva. Am insistat asupra acestui lucru, căutînd să le formez elevilor deprinderi practice de subîmpărţire a gîndirii dintr-o frază în părţile ei cele mai simple, ajutîndu-i să-şi dea seama limpede că fiecare propoziţie este o unitate logică, ce nu poate constitui o comunicare dacă nu are sens precis.

În analiza unei fraze ca aceasta, de pildă — „Jupîneasa este salvată; dar madam' Popescu, deoarece a avut imprudenţa să iasă din neutralitate şi să intervie în război, primeşte în obraz, dedesubtul ochiului drept, o puternică lovitură de spadă" (I. L. Caragiale, Vizită) — unii elevi, fără să stea la îndoială, erau înclinaţi să spună că a doua propoziţie este „dar madam' Popescu, deoarece a avut imprudenţa". Aceasta pentru că nu judecau în ansamblu sensul frazei şi al fiecărei unităţi cuprinse în ea.

Am subliniat, în asemenea cazuri, că o despărţire corectă a propoziţiilor din frază se poate realiza numai dacă ţinem seama în primul rînd de înţelesul lor, şi apoi de conjuncţiile, locuţiunile conjuncţionale şi alte unelte gramaticale cu rol de conjuncţie (pronume relativ şi interogativ, adverbe relative şi interogative), ca şi de semnele de punctuaţie.

Prof. A. BULUCEA
Rîmnicu Vîlcea

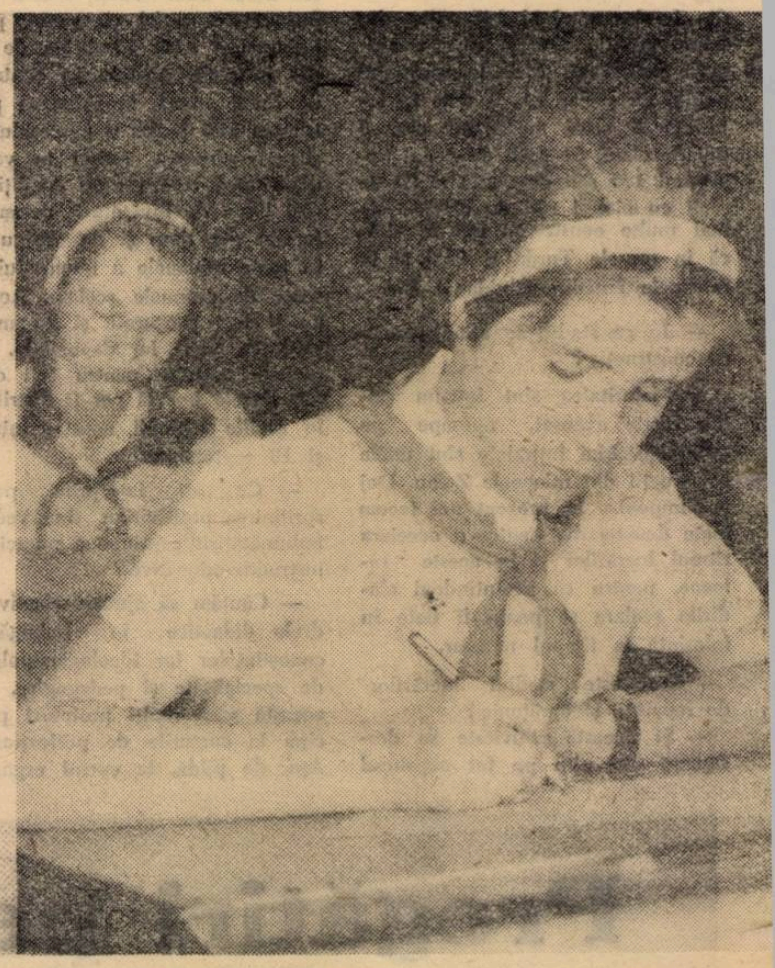

Lucrările efectuate la lecţiile de limba romînă sînt un bun mijloc de consolidare a cunoştinţelor gramaticale

Primii paşi pe drumul comunicărilor la mari distanţe : cunoaşterea aparatelor de telegrafiat.

Un ajutor concret, eficient activităţii şcolilor

Nu începe îndoială că munca inspectorului în şcoală nu se poate limita numai la constatări şi observaţii, ci trebuie să însemne un ajutor concret, eficient, să aducă o contribuţie imediată la rezolvarea problemelor, la înlăturarea dificultăţilor. Pornind de la aceste cerinţe inspectorii care lucrează la secţia de învăţămînt a raionului nostru se străduiesc să pună umărul serios la îmbunătăţirea muncii în fiecare şcoală vizitată. Ca urmare s-a încetăţenit, de pildă, metoda ca inspectorii să ţină lecţii model, să conducă în prezenţa cadrelor didactice adunări cu părinţii, şedinţe de lucru ale cercurilor metodice din şcoli, să alcătuiască şi să prezinte învăţătorilor şi profesorilor, ori de cîte ori este nevoie, planuri de lecţii sau planuri privind alte activităţi şcolare, să dea consultaţii pe probleme determinate de lipsurile constatate cu ocazia inspecţiilor.

Iată, de pildă, un caz în care această metodă a dat rezultate dintre cele mai bune. Un tînăr profesor de la Şcoala de 8 ani din Nenciulești era descurajat la începutul anului de greutăţile muncii la catedră şi gata să-şi părăsească postul din această cauză. Inspectorul Anghel Florea nu s-a mulţumit numai să constate că este vorba de un pedagog lipsit de experienţă, să-i dea sfaturi privind planurile de lecţii, să-i recomande frecventarea şedinţelor organizate de cercurile pedagogice şi metodice ş.a.m.d., ci, pentru a-l ajuta concret, a ţinut el însuşi cîteva lecţii, i-a explicat metodele şi procedeele folosite, i-a arătat pentru ce le-a folosit, astfel încît tînărul coleg să se edifice deplin. În acelaşi timp inspectorul i-a arătat ce să cuprindă în planurile pentru diferite tipuri de lecţii, i-a indicat o bibliografie în problema folosirii metodelor de predare. Cu altă ocazie, inspectorul s-a interesat în ce măsură profesorul şi-a însuşit experienţa ce i-a fost împărtăşită, ce progrese a realizat. Cum era şi firesc, constatările au marcat într-adevăr progrese.

Un alt exemplu. La una din şedinţele comitetului executiv al sfatului popular din comuna Buzescu (inspectorii noştri, participă des la şedinţele de acest fel, deoarece se pot informa astfel despre multe din aspectele muncii în şcoli) unul din inspectori a aflat că învăţătorii şi profesorii din comună nu folosesc suficient ajutorul familiei, că nu ţin o legătură strînsă cu aceasta. De aceea unul din obiectivele inspecţiei care a avut loc ulterior în şcoală a fost şi colaborarea cu familia. Constatarea, de astă dată la faţa locului, a lipsurilor a fost urmată de un ajutor concret. Inspectorul a recomandat temele ce s-ar cere tratate în cadrul lectoratelor pentru părinţi, a organizat o şedinţă model cu aceştia etc.

Mult efect a avut şi ajutorul dat şcolilor prin consulaţii. Constatîndu-se, de exemplu, că la Şcoala de 8 ani din comuna Storobăneasa există defecţiuni în ce priveşte legarea cunoştinţelor teoretice de viaţă, de practică, s-a hotărît organizarea unei consultaţii pe această problemă. În cadrul ei inspectorul Ilie Petcu a făcut cunoscute cadrelor didactice mijloacele ce trebuie folosite pentru realizarea unei legături organice între învăţămînt şi activitatea practică. El a antrenat pentru aceasta şi un învăţător, un profesor de matematică-fizica şi unul din ştiinţele naturale, din cabinetul metodic raional.

Şi în ceea ce priveşte îndrumările scrise, cuprinse în procesele verbale, inspectorii au din ce în ce mai multă grijă ca acestea să nu fie vagi, generale, ci de asemenea cît mai la obiect, pentru a fi cît mai de folos. Aşa, de exemplu, la Şcoala de 8 ani din comuna Călugăriţa s-a constatat că elevii au lipsuri în exprimarea orală şi scrisă, că folosesc un vocabular sărac, că nu cunosc sensul exact al multor cuvinte. De aceea, în procesul-verbal s-a cerut ca pînă la anumite termene să fie corectate şi notate toate caietele de limba română, să se introducă pentru clasele V—VII caiete-vocabular etc.

Bineînţeles, căutăm ca ajutorul concret pe care îl dăm cadrelor didactice să nu fie împins pînă la dădăceală, la tutelare. Nu este nevoie să mai demonstrăm că aceasta ar frîna dezvoltarea normală a muncii în şcoală după cum, pe de altă parte, n-ar asigura nici autoritatea şi prestigiul inspectorilor.

Desigur, inspecţiile nu trebuie folosite numai pentru îmbunătăţirea muncii în şcolile vizitate, ci şi pentru ridicarea nivelului general al activităţii didactice pe plan raional. Pentru aceasta alcătuim uneori scrisori metodice şi alte materiale îndrumătoare care sintetizează constatările făcute cu prilejul inspecţiilor dintr-o anumită etapă, ca şi concluziile utile pentru munca din întregul raion.

Se ştie însă că, oricît de precise şi concrete ar fi, îndrumările nu sînt totuşi o garanţie că toate lipsurile constatate se vor înlătura. Cum au fost înţelese aceste îndrumări, cum se aplică ele, cum sînt respectate termenele fixate—iată probleme pe care căutăm să nu le scăpăm din atenţie, căci ele indică progresul făcut de şcoală pe drumul îmbunătăţirii muncii ei. Desigur, aceasta ne cere să revenim în şcolile inspectate, fie şi numai pentru controlul îndeplinirii sarcinilor. Acest procedeu a devenit de mult obişnuit în secţia noastră, ştiut fiind că întotdeauna controlul îndeplinirii sarcinilor constituie o garanţie în plus a înlăturării lipsurilor.

Din cele prezentate mai sus privind stilul nostru de muncă nu am vrea să se înţeleagă că în secţia noastră nu există şi lipsuri chiar în problemele semnalate. Mai există şi cazuri cînd în procesele verbale se dau indicaţii neprecise, fără termen şi răspunderi, sau cînd se dau recomandări superficiale, care nu vădesc o studiere profundă a cauzelor care au generat unele lipsuri. Luptăm împotriva unor astfel de carenţe controlînd munca inspectorilor şi îndrumîndu-i sistematic în activitatea lor. Aici am vrea să pomenim, de exemplu, faptul că în anul şcolar încheiat s-a discutat adeseori, în cadrul organizat, despre sarcinile inspectorului metodist cu privire la verificarea activităţii educative din şcoală, a respectării programelor şcolare, a calităţii cunoştinţelor elevilor, despre conţinutul procesului-verbal de inspecţie etc.

Ne străduim, firește, să îmbunătăţim mereu stilul nostru de muncă folosind ajutorul permanent al secţiei regionale de învăţămînt, condiţiile ce ne sînt create pentru o activitate tot mai bogată în conţinut.

GHEORGHE OLTEANU
şeful secţiei de învăţămînt
a raionului Alexandria

Aprecierea cunoştinţelor

Desfăşurindu-mi în cursul anului încheiat munca de îndrumare şi control la şcolile din raionul Moineşti, am putut face numeroase constatări privind felul cum este folosit sistemul de notare.

Mi-am dat astfel seama că majoritatea cadrelor didactice apreciază în mod just răspunsurile elevilor, acordîndu-le note corespunzătoare cu volumul şi calitatea cunoştinţelor lor. Mai sînt totuşi şi învăţători sau profesori care nu se conduc întotdeauna, în notarea elevilor, după criterii pedagogice.

Nu mă voi opri aici asupra exagerărilor îndeobşte cunoscute — ca de pildă severitatea nejustificată de la începutul anului şcolar, scăderea notei la obiectul predat pentru abateri de la disciplină etc. Aş vrea să arăt, între altele, doar una din consecinţele severităţii nejustificate în aprecierea răspunsurilor, consecinţă care mi se pare deosebit de dăunătoare. Este vorba anume de faptul că în rîndul elevilor se creează o falsă ierarhizare a obiectelor de învăţămînt, după severitatea profesorilor, ca şi o categorisire a lor în profesori „buni" şi profesori „răi". Se înţelege că aceasta are o influenţă cu totul defavorabilă asupra modului cum studiază elevii la aceste obiecte, asupra atitudinii lor faţă de profesorii respectivi.

Am observat, asistînd la lecţii, că există o serie de profesori care folosesc sisteme „originale" de interogare şi notare. De pildă, mi s-a întîmplat să întîlnesc în unele şcoli profesori ce scot cîte 10—15 elevi pe care îi înşiră într-o latură a clasei şi îi ascultă la rînd, punîndu-le cîte o întrebare. În acest timp, restul elevilor, care stau în bănci, sînt cu totul neglijaţi. Alţi profesori, deşi desfăşoară verificarea frontal, adresînd întrebările întregii clase, ţin totuşi în picioare cîţiva elevi pe care i-au anunţat că-i vor nota. Sînt şi profesori care ascultă elevii în ordine alfabetică, după catalog, şi notează cîte 3—4 la fiecare lecţie, astfel încît fiecare elev ştie cînd îi va veni rîndul să fie ascultat. Alţii pun întrebări numai elevilor slabi sau mediocri, neglijîndu-i pe cei socotiţi buni şi foarte buni — dar care, ca urmare a acestei situaţii încep să nu mai înveţe sistematic — în timp ce alţii, avînd mult material de predat şi dorind să termine interogarea mai repede, ascultă numai elevii buni. Rămîn astfel necontrolaţi unii elevi care nu şi-au învăţat lecţia şi care nu vor învăţa nici mai departe, ştiind că ei nu vor fi ascultaţi de cît la sfîrşitul trimestrului. Toate aceste moduri de a proceda au consecinţe foarte dăunătoare. A interoga la o singură lecţie 10-15 elevi înseamnă a face un control cu totul superficial al cunoştinţelor lor, lăsînd la o parte faptul că scoaterea elevilor din bănci îi pune pe aceştia într-o situaţie necorespunzătoare. La fel, elevii care sînt ţinuţi în picioare pentru a fi notaţi în timp ce se discută cu întreaga clasă sînt derutaţi şi nu mai pot da adevărata măsură a cunoştinţelor lor. În ceea ce priveşte neantrenarea majorităţii elevilor la răspunsuri — aceasta duce la un slab nivel de pregătire a clasei şi la o diferenţiere considerabilă în cadrul colectivului ei. Se impune, de aceea, ca toţi cei care mai practică încă astfel de „sisteme" să renunţe grabnic la ele.

În ceea ce priveşte conţinutul interogării, am constatat că majoritatea cadrelor didactice pun accent pe problemele esenţiale din lecţie, pe legăturile cauzale ale fenomenelor, pe interpretarea faptelor prezentate, urmărind şi dezvoltarea gîndirii logice a elevilor. Sînt însă şi profesori care acordă atenţie chestiunilor neesenţiale, amănuntelor nesemnificative.

Se întîmplă uneori ca profesorii să aibă cerinţe diferite faţă de elevi. Mai mult chiar: am întîlnit diferenţe în această privinţă şi la profesori de aceeaşi specialitate din cadrul aceleeaşi şcoli. Astfel, fiecare din cei trei profesori de limba română de la una din şcolile medii ale raionului nostru pune accent în interogare pe alte probleme, considerate de el ca fiind cele mai importante (unul pe datele biografice din viaţa scriitorilor şi pe datele apariţiei operelor literare, altul pe analiza conţinutului tematico-ideologic al operelor iar al treilea pe valoarea artistică şi stilistică a acestora). O situaţie asemănătoare se întîlneşte în această şcoală şi la matematică, unii profesori de specialitate punînd accent pe anumite tipuri de probleme, alţii considerînd mai importante alte tipuri. Astfel de tendinţe diferite constatate la profesori de aceeaşi specialitate nu numai că îi derutează pe elevi, dar duc şi la crearea unor goluri în cunoştinţele lor. Concludente în această privinţă sînt aspectele constatate cu prilejul examenului de maturitate ţinut la şcoala medie din Moineşti. Fiind interogaţi de profesori din alte şcoli, care le-au cerut să se oprească la alte aspecte din materia studiată decît acelea la care se opriseră cu profesorii lor, elevii şcolii din Moineşti n-au putut face faţă tuturor cerinţelor.

Această situaţie arată că nu în toate şcolile din raion directorii au urmărit realizarea unităţii de cerinţe şi de păreri privind parcurgerea materiei din programele de învăţămînt, precum şi faptul că unii profesori nu respectă întru totul aceste programe, că ei nu pun accent pe ceea ce subliniază programele ca fiind esenţial şi înţeleg uneori în chip eronat indicaţia de a se lucra în mod creator cu manualul.

Aş vrea să mă opresc şi asupra altei deficienţe văzute uneori în conţinutul interogării — şi anume, izolarea totală a unor profesori în limitele propriei lor discipline. De pildă, o serie de profesori de obiecte realist-practice din raionul nostru nu se preocupă de exprimarea elevilor şi admit răspunsuri greşit alcătuite, construcţii sintactice confuze şi incorecte, nu se interesează de loc de vocabularul elevilor, de ortografia lor. Acest mod de a proceda este foarte dăunător, el împiedecînd mult realizarea educaţiei multilaterale, complexe a elevilor.

În anul şcolar ce va începe în curînd directorii şcolilor din raionul nostru, ca şi învăţătorii şi profesorii, vor trebui să dea toată atenţia înlăturării acestor deficienţe, să facă din aprecierea şi notarea cunoştinţelor un instrument important de îmbunătăţire a muncii instructiv-educative, de ridicare a nivelului pregătirii elevilor.

Prof. IULIAN GHIŢĂ
inspector metodist la secţia de învăţămînt a raionului Moineşti

Pentru lecţiile de agricultură

Adîncirea caracterului ştiinţific al predării agriculturii în şcolile de 8 ani din mediul sătesc, legarea mereu mai strînsă a predării acestui obiect de practică, de viaţă, impune folosirea la lecţii a unui bogat material didactic.

În timpul unui an şcolar există numeroase posibilităţi pentru procurarea materialului didactic prin mijloace locale. Ţinîndu-se seama de aceasta, la şcoala noastră s-a acordat multă atenţie colectării şi confecţionării acestui material în toate etapele anului şcolar.

O primă etapă a fost aceea din perioada lucrărilor practice din toamnă. În această perioadă noi i-am îndrumat pe elevi să colecteze de pe terenurile G.A.C. numeroase plante de cîmp ce pot fi folosite la lecţiile din clasele a V-a şi a VI-a : cereale, plante leguminoase cultivate pentru boabe, plante uleioase, plante textile, producătoare de tuberculi şi rădăcini precum şi plante de nutreţ. Toate plantele au fost smulse din sol cu rădăcina sau tuberculii lor, pentru ca elevii să cunoască în mod practic caracteristicile acestora. Totodată plantele culese au dat elevilor posibilitatea să cunoască modul de atacare a acestora de unele boli şi de unii dăunători cum sînt putregaiul inimii sfeclei de zahăr, rîia neagră, ruginile, mălura, tăciunele porumbului, gărgăriţa mazării şi a fasolei, molia florii-soarelui etc.

Spicele după care se pot deosebi soiurile sînt păstrate pe stative cu forme şi mărimi diferite, confecţionate de elevi. La fel se păstrează şi ştiuleţii de porumb de diferite soiuri. Frunzele sînt păstrate în ierbare, iar seminţele atacate de dăunători în colecţii.

Pentru lecţii de pomicultură, în perioada de toamnă am colectat cu elevii diferite frunze atacate de boli cum sînt ciuruirea, băşicarea, rapănul, precum şi ramuri atacate de cancer, iar pentru lecţiile de viticultură butucii (păstraţi în stive) şi frunze de viţă atacate de mană şi de făinarea viţei de vie.

Cea de a doua etapă a procurării materialului didactic a fost aceea din timpul iernii. În această perioadă, cînd n-am putut aduna plante, am confecţionat o serie de planşe. O parte din acestea au reprodus figurile din manual, iar altele au fost mai complexe, ţinînd însă seama de cerinţele programei şi de puterea de înţelegere a elevilor. În general planşele au fost confecţionate pe grupe de plante. De exemplu, am alcătuit o planşă cu toate speciile de plante leguminoase pentru boabe, unde am ilustrat prin desene toate organele plantelor, rădăcina cu nodozităţile ei şi organele atacate de boli şi de dăunători. O planşă folositoare în predare este aceea care prezintă obţinerea porumbului hibrid. Aceasta prezintă cele două forme care au fost încrucişate, modul de castrare a unui soi, ca şi secţiuni în boabe, pentru a se cunoaşte cantitatea de amidon într-un soi hibrid şi într-un soi simplu. O altă planşă ilustrează unele boli ale cerealelor păioase — ruginile şi tăciunele — înfăţişînd dezvoltarea ciupercilor, forma sporilor, plantele pe care le atacă.

Pentru pomicultură am confecţionat planşe care prezintă forma coroanelor (piramidă, vas şi palmată), ca şi forma mugurilor, iar pentru legumicultură planşe care cuprind grupe de plante după specii şi soiuri.

A treia etapă în care am procurat material didactic a fost aceea din timpul primăverii. Începînd din luna martie am adunat ramuri cu muguri de la diferite specii şi soiuri de sîmburoase şi seminţoase, dînd elevilor posibilitatea să deosebească o specie de alta după forma şi culoarea mugurilor şi după coaja ramurii. Ramurile se păstrează pe stative, pe grupe : sîmburoase de o parte şi seminţoase de altă parte.

Tot în perioada de primăvară am colectat o serie de dăunători ai pomilor fructiferi, ca omizi defoliatoare, nimfe, fluturi, gărgăriţa florilor de măr, gărgăriţa fructelor. Am colectat de asemenea unii dăunători cum sînt cărăbuşul de mai şi păianjenul roşu, precum şi unii dăunători ai plantelor de cîmp, cum sînt gîndacul ghebos, gărgăriţa de porumbiştе, gîndacul din Colorado.

Un bogat material didactic pentru lecţiile de agricultură adunăm şi acum, vara, cînd această activitate se poate desfăşura mult mai uşor. Elevii au fost împărţiţi în acest scop în echipe, fiecare echipă colectînd o grupă de plante cu speciile şi soiurile existente în cadrul G.A.C. din localitate. Astfel, colectăm cereale, plante tehnice şi uleioase, plante legumicole etc.

Am enumerat în articolul de faţă doar cîteva din posibilităţile de procurare a materialului didactic pentru predarea agriculturii. Desigur, aceste posibilităţi sînt şi mai largi şi fiecare profesor le poate folosi conform necesităţilor şcolii în care lucrează.

Prof. ALEXANDRA CONDRIN
Şcoala de 8 ani nr. 12
Cluj

Un aspect din timpul unei experienţe la staţia meteorologică a Şcolii de 8 ani nr. 4 din Slatina

Amenajarea staţiei meteorologice şcolare

Colectivul didactic al şcolii noastre s-a preocupat atent de instalarea cu mijloace proprii a unei staţii meteorologice şcolare, întrucît astfel elevii pot dobîndi numeroase cunoştinţe şi deprinderi legate de un sector important pentru multe domenii de activitate ale economiei naţionale. Totodată, lucrînd la staţia meteorologică elevii obţin rezultate ce pot fi folosite în scopuri practice: buletine meteorologice pentru şcoală, pentru tabăra de pionieri, pentru G.A.C. etc.

Am ales, pentru a instala staţia noastră meteorologică, un loc deschis unde aerul circulă nestingherit mai ales pe direcţia nord-sud. Întrucît curtea şcolii dispune de suficient spaţiu, suprafaţa staţiei are dimensiunile 16 x 16 m. Atunci cînd am aşezat aparatele pe platformă am avut grijă ca adăpostul meteorologic să nu fie umbrit în timpul zilei de case, copaci sau garduri înalte. Pentru a feri aparatele de distrugere am îngrădit staţia meteorologică cu sîrmă.

Iată cum am construit aparatele pe care le-am instalat în staţia noastră.

Pentru *giruetă*, aparat pentru măsurarea direcţiei vîntului, am folosit un tub metalic lung de 9 cm, pe care sînt fixate vergele de cîte 40 cm, care indică punctele cardinale. La partea superioară a tubului se află şi o paletă în formă de săgeată, care se roteşte pe rulmenţi, indicînd dincotro bate vîntul. Am instalat girueta pe un stîlp perfect vertical, înalt de 10 m. Stîlpul este ancorat în 3 părţi şi este astfel aşezat încît vîntul, din orice direcţie ar bate, să poată acţiona asupra giruetei fără a fi împiedicat de vreun obstacol.

Anemometrul — aparatul cu care înregistrăm viteza vîntului în m/sec. — l-am construit dintr-un tub metalic lung de 7 cm, sudat la partea inferioară cu o placă avînd diametrul de 12,5 cm, fixată de un stîlp înalt de 12 m. La partea superioară se află un dispozitiv care se învîrteşte pe rulmenţi şi este în legătură cu vergele metalice lungi de 40 cm, avînd la capetele libere 4 pîlnii în formă de conuri, construite din tablă. Pîlniile au diametrul de 10,5 cm, iar generatoarea de 8,5 cm.

Atît girueta cît şi anemometrul sînt amplasate în staţie pe direcţia nord-sud.

Pluviometrul, pe care îl folosim pentru măsurarea cantităţii de precipitaţii căzute în ultimele 12 sau 24 ore, este compus din două vase cilindrice care au un capac, un suport şi un ecran. Vasele cilindrice, confecţionate din tablă galvanizată, au înălţimea de 40 cm şi diametrul de 16 cm. Din acelaşi material am confecţionat un inel lat de 2 cm, care a fost lipit cu cositor la partea superioară a colectorului, pentru a întări marginea vasului cilindric. Inelul, care este perfect circular, are o suprafaţă de 200 cm². În interiorul colectorului, amenajat dintr-un vas obişnuit de formă cilindrică, am introdus o pîlnie de tablă, de zinc, avînd marginea bine ajustată faţă de pereţii cilindrului. Partea inferioară a pîlniei, secţionată oblic, se sprijină pe fundul vasului. Pentru ca pîlnia să poată fi scoasă uşor din colector, ea are la partea superioară un dispozitiv din tablă. La partea inferioară a colectorului se află un robinet prin care se scoate apa în eprubeta gradată.

Pluviometrul este instalat pe un stîlp de 2 m. Cantitatea de precipitaţii este apreciată după grosimea stratului din pluviometru şi nu după volum, care depinde de suprafaţa colectoare a pluviometrului.

Heliograful este un alt aparat existent în staţia noastră. Pe acesta l-am construit dintr-un glob de sticlă cu un volum de 400 gr., pe care îl umplem cu apă fiartă vara şi cu spirt iarna, turnînd deasupra lichidului un strat subţire de ulei. În dreptul balonului am construit o scară de tablă lată de 30—35 cm şi lungă cît jumătatea circumferinţei globului. Marginea scării este puţin întoarsă, spre a se putea introduce o hîrtie afumată împărţită în 12 părţi (orele). Scara este aşezată la o depărtare de glob egală cu raza acestuia, aşa încît focarul să se formeze pe hîrtia afumată de pe scară. Aparatul este aşezat pe un stîlp de 2 m, pe meridianul locului, cu o înclinare egală cu latitudinea locului şi accesibil razelor solare în fiecare moment al zilei şi în tot timpul anului.

Heliograful se bazează pe proprietatea globului masiv de sticlă de a strînge în focar razele soarelui ce cad pe suprafaţa lui. Dacă globul este expus la soare, iar la o anumită distanţă de el (în focar) se aşează o diagramă de hîrtie afumată, pe aceasta se înscrie o urmă carbonizată care înaintează în sens invers cu deplasarea aparentă a soarelui pe bolta cerească. După lungimea direi înregistrate se determină durata de strălucire a soarelui.

Staţia noastră meteorologică dispune de asemenea de termometre, higrometru, barometru etc. Întrucît acestea trebuie să se afle întotdeauna la umbră noi am construit un adăpost meteorologic pe care l-am instalat pe un suport de lemn, la o înălţime de doi metri deasupra pămîntului. Adăpostul nostru meteorologic se compune dintr-un schelet din patru pereţi cu două rînduri de jaluzele, dintr-o parte inferioară compusă din trei scînduri şi din tavan şi acoperiş învelit cu tablă galvanizată. Adăpostul este vopsit în alb, pentru a se încălzi cît mai puţin la soare.

În întreaga noastră muncă de amenajare a staţiei meteorologice am primit un ajutor important din partea gospodăriei agricole colective „Tudor Vladimirescu", care ne-a pus la dispoziţie multe din materialele necesare.

Prof. GEORGE POPA
Şcoala de 8 ani nr. 4
Slatina

Harta suprapusă a regiunii

Alături de contribuţia pe care o aduce la formarea şi dezvoltarea sentimentului patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar, la formarea bazelor concepţiei materialist-dialectice despre natură şi societate, predarea geografiei în clasele I-IV este chemată să le creeze elevilor şi o serie de deprinderi necesare în viaţa practică, privind orientarea, citirea hărţilor şi, în general, interpretarea fenomenelor geografice. Iată de ce, în lecţiile de geografie pe care le-am ţinut la clasa a III-a, am dat o mare atenţie folosirii hărţilor. Alături de hărţile pe care ni le pune la îndemînă E.S.D.P. am utilizat şi unele hărţi confecţionate cu mijloace locale, cu ajutorul elevilor. Voi descrie în rîndurile de mai jos felul cum am confecţionat una din aceste hărţi, şi anume harta suprapusă a regiunii Argeş, lucrată din placaj şi avînd forma unui loto geografic.

Am folosit două foi de placaj gros de 4 mm, cu dimensiunile de 80/60 cm. Pe una din foi am desenat harta regiunii, cu împărţirea administrativă, hartă pe care am decupat-o apoi la traforaj cu elevii. Am obţinut astfel, pe foaia rămasă, conturul regiunii. Aici am marcat cu acuarele hotarele acesteia şi regiunile vecine, am scris denumirea hărţii şi am notat, la „legendă", semnele convenţionale. Plăcuţele decupate, care reprezintă raioanele regiunii Argeş, le-am colorat diferit şi am notat pe ele localităţile reşedinţă de raion. Pe locul care indică reşedinţa de raion am montat cîte un mic dispozitiv, de care este apucată plăcuţa de către elevi atunci cînd o aşează pe hartă.

Pe a doua foaie de placaj, pe care se aşează raioanele decupate, am desenat şi apoi am colorat relieful, apele şi localităţile mai importante din regiune.

În felul acesta am obţinut o hartă suprapusă care poate fi folosită aproape la toate lecţiile în care se predă geografia regiunii şi a raionului, ea ilustrînd aşezarea acestora, hotarele lor, vecinii, relieful, apele, ca şi împărţirea administrativă şi localităţile mai importante. Astfel, harta îi ajută pe elevi să dobîndească o imagine sugestivă a fenomenelor geografice din raion şi regiune, dezvoltîndu-le dragostea pentru locul natal, pentru patrie.

Înv. C. RUXANDA
Şcoala de 8 ani din comuna Goranu, raionul Rm. Vîlcea

La Întreprinderea de material didactic din Capitală se lucrează la noi aparate şi piese pentru laboratoarele şcolilor

Programele valabile în anul şcolar 1963—1964

CLASELE I—VII

Programa şcolară pentru clasele I—IV — 1962 ; limba romînă. Gramatica şi lectura literară, cl. V—VI — 1962 ; limba romînă. Gramatica şi lectura literară, cl. VII — 1963 ; istorie, cl. V—VI — 1962 ; istorie, cl. VII — 1963 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare romînă şi şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale, cl. V—VI — 1962 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare romînă şi şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale, cl. VII — 1963 ; limba engleză, cl. VI — 1962 ; limba engleză, cl. VII — 1963 ; limba franceză, cl. VI — 1962 ; limba franceză, cl. VII — 1963 ; limba germană, cl. VI — 1962 ; limba germană, cl. VII — 1963 ; matematică, cl. V—VI — 1962 ; matematică, cl. VII — 1963 ; fizică, cl. VI — 1962 ; fizică, cl. VII — 1963 ; chimie, cl. VII — 1963 ; botanică, cl. V — 1962 ; anatomia şi fiziologia omului, cl. VI — 1963 ; anatomia, fiziologia şi igiena omului, cl. VII — 1961 ; geografie, cl. V—VI — 1962 ; geografie, cl. VII — 1963 ; agricultură, cl. V—VII (sate) — 1963 ; lucrări practice în lemn, metal, lucru de mînă şi gospodărie (oraşe şi centre industriale) — 1963 ; desen, cl. V—VII — 1963 ; caligrafie, cl. V—VI — 1962 ; muzică, cl. V—VI — 1962 ; muzica, cl. VII — 1963 ; educaţie fizică, cl. V—VI — 1962 ; educaţie fizică, cl. VII — 1963 ;

CLASELE VIII—XI

Literatura romînă, cl. VIII—X — 1962 ; literatura romînă, cl. XI — 1962 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare romînă şi şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale (cu excepţia şcolilor cu limbile de predare maghiară şi germană), cl. VIII, X şi XI şi instrucţiuni pentru şcolile cu instruire în producţie — 1962 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare romînă şi şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale (cu excepţia şcolilor cu limbile de predare maghiară şi germană), cl. IX — 1963 ; limba engleză, cl. VIII, X şi XI — 1962 ; limba engleză, cl. X — 1963 ; limba franceză, cl. VIII, X şi XI — 1962 ; limba franceză, cl. X — 1963 ; limba germană, cl. VIII—IX — 1962 ; limba germană, cl. X—XI — 1963 ; limba latină, cl. VIII—XI — 1962 ; instrucţiuni pentru predarea limbii latine în şcolile nedii cu instruire în producţie, cl. X — 1962 ; istorie, cl. VIII—X — 1962 ; istoria Romîniei, cl. XI — 1963 ; economie politică, cl. X — 1962 ; socialism ştiinţific, cl. XI — 1962 ; psihologie şi logică, cl. XI — 1961 ; matematică, cl. VIII—XI — 1962 ; astronomie, cl. XI — 1959 ; fizică cl. VIII—XI — 1962 ; chimie, cl. VIII—XI — 1961 ; ştiinţe naturale, cl. VIII—IX şi XI 1960 ; anatomia şi fiziologia omului, cl. X — 1962 ; geografie, cl. VIII—IX şi XI — 1962 ; studiul maşinilor cu aplicaţii practice cl. VIII—XI — 1962 ; desen, cl. VIII—XI — 1963 ; muzică, cl. VIII—XI — 1962 ; educaţie fizică, cl. VIII—XI — 1963.

CLASELE I—VII ALE ŞCOLILOR CU LIMBILE DE PREDARE ALE MINORITĂŢILOR NAŢIONALE

La şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale se vor folosi la clasele I—VII aceleaşi programe ca şi la şcolile cu limba de predare romînă, cu excepţia următoarelor programe speciale :

Limba romînă pentru şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale, cl. I—IV 1962 ; limba romînă pentru şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale (cu excepţia şcolilor cu limba de predare maghiară), cl. V — 1961 ; limba romînă pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. V — 1961 ; limba romînă pentru şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale (cu excepţia şcolilor cu limba de predare maghiară) cl. VI — 1962 ; limba romînă pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. VI — 1962 ; limba şi lectura literară maghiară, cl. I—IV — 1962 ; limba şi lectura literară maghiară, cl. V—VI — 1962 ; limba şi lectura literară maghiară, cl. VII — 1963 ; limba şi lectura literară germană, cl. I—IV — 1962 ; limba şi lectura literară germană, cl. V—VI 1962 ; limba şi lectura literară germană, cl. VII — 1963 ; limba şi lectura literară ucraineană, cl. I—IV — 1962 ; limba şi lectura literară ucraineană cl. V—VI — 1962 ; limba şi lectura literară ucraineană, cl. VII — 1963 ; limba şi lectura literară sîrbo-croată, cl. I—IV — 1962 ; limba şi lectura literară sîrbo-croată, cl. V—VI — 1962 ; limba şi lectura literară sîrbo croată cl. VII — 1963 ; limba şi lectura literară cehă. cl. I-IV—1963; limba şi lectura literară cehă, cl. V—VII — 1963 ; limba şi lectura literară slovacă, cl. I—IV — 1962 ; limba şi lectura literară slovacă, cl. V—VI — 1962 ; limba şi lectura literară slovacă, cl. VII — 1963 ; limba şi lectura literară bulgară, cl. I—IV — 1962 ; limba şi lectura literară bulgară, cl. V—VI — 1962 ; limba şi lectura literară bulgară, cl. VII — 1963 ; limba şi lectura literară greacă, cl. I—IV — 1963 ; limba şi lectura literară greacă, cl. V—VII — 1963 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. I—IV — 1962 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. V—VI — 1962 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. VII — 1963 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. I—IV — 1962 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. V—VI — 1962 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. VII — 1963 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare ucraineană, cl. I—IV — 1962 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare ucraineană, cl. V—VI — 1962 ; muzica pentru şcolile cu limba de predare ucraineană, cl. VII — 1963.

CLASELE VIII—XI ALE ŞCOLILOR CU LIMBILE DE PREDARE ALE MINORITĂŢILOR NAŢIONALE

La şcolile cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale se vor folosi la clasele VIII—XI aceleaşi programe ca la şcolile cu limba de predare romînă, cu excepţia următoarelor programe speciale :

Literatura romînă cl. VIII. Instrucţiuni pentru predarea literaturii romîne, cl. IX—XI curs de zi şi seral. Gramatica, cl. VIII—X — 1962 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. VIII—XI — 1963 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. VIII—XI — 1963 ; limba latină pentru şcolile cu limbile de predare maghiară, cl. VIII — 1962 ; literatura maghiară, cl. VIII—XI 1961 ; teoria literaturii germane, cl. VIII — 1960 ; literatura germană, cl. IX — 1961 ; literatura germană, cl. X — 1962 ; literatura germană cl. XI — 1959 ; instrucţiuni pentru predarea limbii germane, cl. XI — 1963 ; literatura ucraineană, cl. VIII, X şi XI — 1961 ; literatura ucraineană, cl. IX — 1963 ; teoria literaturii sîrbe, cl. VIII — 1962 ; literatura sîrbă, cl. IX—X — 1958 ; literatura sîrbă, cl. XI — 1962 ; teoria literaturii slovace, cl. VIII — 1960 ; literatura slovacă, cl. IX—XI — 1960 ; teoria literaturii greceşti, cl. VIII — 1960 ; instrucţiuni pentru predarea literaturii greceşti, cl. IX—XI — 1960 ; îndrumări pentru predarea muzicii în şcolile cu limbile de predare maghiară, germană şi ucraineană, cl. VIII—XI — 1962.

ÎNVĂŢĂMÎNTUL SERAL ŞI FĂRĂ FRECVENŢĂ

La învăţămîntul seral şi fără frecvenţă sînt valabile aceleaşi programe ca la cursurile de zi, cu excepţia următoarelor programe speciale :

Desen cl. V—VI — 1959 ; istorie cl. VIII — 1961 ; limba rusă, cl. VIII—XI — 1963 ; matematică, cl. VIII—XI — 1962 ; fizică cl. VIII—XI — 1962 ; chimie, cl. VIII—XI — 1962; ştiinţe naturale, cl. VIII—XI — 1962.

La învăţămîntul seral şi fără frecvenţă, şcoli cu limbile de predare ale minorităţilor naţionale, se vor folosi programele speciale pentru învăţămîntul seral şi fără frecvenţă — şcoli cu limba de predare romînă, iar pentru restul obiectelor se vor folosi aceleaşi programe ca la şcolile respective ale minorităţilor naţionale — cursuri de zi.

ŞCOLI PEDAGOGICE DE ÎNVĂŢĂTORI ŞI EDUCATOARE

La şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare sînt valabile aceleaşi programe ca pentru clasele VIII—XI de la şcolile de cultură generală, cu excepţia următoarelor programe speciale :

Literatura romînă, anul IV şc. ped. învăţători — 1960 ; literatura romînă şi metodica predării limbii romîne, anul V, şc. ped. învăţători — 1961 ; metodica predării limbii romîne, anul IV şc. ped. învăţători — 1960 ; literatura pentru copii, anul VI, şcoli pedagogice — 1962 ; instrucţiuni pentru predarea limbii ruse şi limbilor occidentale la şcolile pedagogice — 1962 ; metodica predării istoriei, anul V şc. ped. învăţători — 1961 ; logica anul VI şc. ped. învăţători şi educatoare — 1962 ; pedagogie generală anii IV—V şc. ped. învăţători — 1963 ; istoria pedagogiei, anul VI şc. ped. învăţători şi educatoare — 1961 ; conducerea şi organizarea şcolii, anul VI şc. ped. învăţători — 1962 ; conducerea şi organizarea instituţiilor preşcolare, anul VI şc. ped. educatoare — 1962 ; aritmetica, anul IV şc. ped. învăţători — 1960 ; metodica predării aritmeticii, anul IV, şc. ped. învăţători — 1960 ; noţiuni de contabilitate şi cooperaţie, anul VI şc. ped. învăţători şi educatoare — 1962 ; instrucţiuni pentru predarea fizicii la şcolile pedagogice (anexate la programa şcolii medii) — 1962 ; metodica predării ştiinţelor naturale, anul V. şc. ped. învăţători — 1962 ; instrucţiuni pentru predarea cunoştinţelor agricole şi lucrărilor practice agricole, anii IV—VI şc. ped. învăţători — 1962 ; cunoştinţe agricole şi lucrări practice, şc. ped. învăţători — 1960 ; lucrări practice agricole, şc. ped. educatoare — 1962 ; cunoştinţe industriale şi lucrări practice, şc. ped. învăţători — 1960 ; igiena şcolară, anul VI şc. ped. învăţători — 1962 ; metodica predării geografiei, anul V şc. ped. învăţători — 1960 ; desenul, anii IV—VI şc. ped. învăţători — 1958 ; metodica predării desenului şi caligrafiei, anul V şc. ped. învăţători — 1962 ; desen şi modelaj, anul VI şc. ped. educatoare — 1957 ; lucrul manual şi lucrări practice, anul VI şc. ped. educatoare — 1961 ; muzica vocală şi metodica predării cîntului, şc. ped. învăţători şi educatoare — 1960 ; muzica instrumentală (vioară, acordeon, pian, mandolină) şc. ped. învăţători şi educatoare — 1960 ; educaţia fizică şi metodica predării educaţiei fizice, anii IV—VI şc. ped. învăţători — 1962 ; educaţia fizică şi metodica predării educaţiei fizice, anul VI şc. ped. educatoare — 1962 ; practica pedagogică, anii IV, VI şc. ped. învăţători — 1960 ; practica pedagogică, anul VI şc. ped. educatoare — 1960 ; metodica predării lucrului manual, anul V şc. ped. învăţători — 1960 ; activitatea cultural-artistică şc. ped. învăţători — 1961.

ŞCOLI PEDAGOGICE CU LIMBILE DE PREDARE ALE MINORITĂŢILOR NAŢIONALE

Se vor folosi aceleaşi programe ca pentru clasele VIII—XI de la şcolile respective ale minorităţilor naţionale şi de la şcolile pedagogice cu limba de predare romînă, cu excepţia următoarelor programe speciale :

Limba, literatura romînă şi metodica predării limbii romîne, anii III—IV şc. ped. învăţători — 1960 ; literatura romînă şi metodica predării limbii romîne, anul V şc. ped. învăţători — 1961 ; literatura romînă şi literatura pentru copii, anii V—VI şc. ped. învăţători — 1962 ; limba şi literatura romînă, anii V—VI şc. ped. educatoare — 1962 ; limba şi literatura maghiară, anul IV şc. ped. învăţători şi educatoare — 1960 ; literatura maghiară, anul V şc. ped. învăţători şi educatoare — 1961 ; literatura maghiară, anul VI şc. ped. învăţători — 1962 ; metodica predării limbii maghiare, anul V şc. ped. învăţători şi educatoare — 1961 ; literatura pentru copii, anul VI şc. ped. învăţători şi educatoare cu limba de predare maghiară — 1962 ; literatura germană, anul IV şc. ped. — 1961 ; metodica predării limbii germane, anul IV şc. ped. învăţători şi educatoare — 1961 ; literatura germană şi metodica predării limbii germane, anul V — 1962 ; literatura germană, anul VI — 1963 ; limba şi literatura ucraineană anii IV—V şc. ped. învăţători şi educatoare — 1961 ; metodica predării limbii ucrainene, anul IV şc. ped. învăţători şi educatoare — 1960 ; metodica predării limbii ucrainene, anul V şc. ped. învăţători — 1961 ; literatura ucraineană şi literatura pentru copii, anul VI şc. ped. învăţători — 1962 ; instrucţiuni pentru predarea muzicii la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare — 1960.

Concursul de admitere pentru secţiile fără frecvenţă din învăţămîntul superior

Ministerul Învăţămîntului face cunoscut că pentru anul universitar 1963/1964 concursul de admitere pentru secţii fără frecvenţă se organizează la instituţiile de învăţămînt superior enumerate mai jos, numai pentru secţiile indicate la fiecare dintre ele :

Universitatea din Bucureşti : matematică ; filozofie ; istoria Romîniei ; limba şi literatura romînă (toate cu durata de şcolarizare de 6 ani) ; ştiinţe juridice (5 ani).

Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi : matematică ; filozofie ; istoria Romîniei ; limba şi literatura romînă ; economie politică şi planificare ; finanţe şi credit ; evidenţa contabilă (6 ani) ; ştiinţe juridice (5 ani).

Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj : matematică ; filozofie ; defectologie ; istoria Romîniei; limba şi literatura romînă ; economie politică şi planificare ; finanţe şi credit ; evidenţă contabilă (6 ani) ; ştiinţe juridice (5 ani).

Universitatea din Timişoara : matematică ; limba şi literatura romînă (6 ani).

Institutul pedagogic „Maxim Gorki" din Bucureşti : limba şi literatura rusă — secundar limba şi literatura romînă (6 ani).

Institutul de ştiinţe economice şi planificare „V. I. Lenin" din Bucureşti : economie politică şi planificare ; finanţe şi credit ; evidenţă contabilă; statistică ; economia comerţului socialist (6 ani).

Institutul de cultură fizică şi sport din Bucureşti : secţia pedagogică ; secţia sportivă (5 ani).

În cadrul institutelor pedagogice de 3 ani se organizează concurs de admitere pentru cursuri fără frecvenţă cu durata de 3 ani la secţiile şi institutele arătate mai jos :

Matematici : Baia-Mare ; Bucureşti ; Braşov ; Cluj ; Galaţi ; Iaşi ; Timişoara ; Tg.-Mureş.

Ştiinţe naturale şi agricole : Baia-Mare ; Bucureşti ; Braşov ; Cluj ; Constanţa ; Iaşi ; Timişoara.

Istorie-geografie: Bucureşti; Cluj; Iaşi ; Timişoara.

Limba şi literatura romînă : Baia-Mare ; Bucureşti ; Cluj ; Constanţa ; Craiova ; Galaţi ; Iaşi ; Timişoara.

Limba şi literatura romînă — limba şi literatura maghiară : Tîrgu-Mureş.

Limba şi literatura romînă — istoria : Tîrgu-Mureş.

Educaţie fizică : Bucureşti ; Cluj; Iaşi ; Timişoara.

Concursurile încep în ziua de 27 august 1963.

Înscrierile se primesc la universităţile şi institutele respective pînă la data de 20 august a.c. Au dreptul să candideze numai persoanele care îndeplinesc condiţiile cerute de Hotărîrea C.C. al P.M.R. şi a Consiliului de Miniştri nr. 1052/1962.

În broşura „Admiterea în învăţămîntul superior 1963", editată de Ministerul Învăţămîntului, candidaţii găsesc toate datele privind condiţiile de admitere şi de desfăşurare a concursului.

În zilele vacanţei cartea este un bun prieten al elevilor. Instantaneu la Biblioteca centrală raională din Cîmpulung Muscel

DE PESTE HOTARE

Preocupări actuale ale învăţămîntului din R. D. Germană

O recentă vizită pe care am făcut-o redacţiei „Deutsche Lehrerzeitung" din Berlin mi-a oferit prilejul să cunosc unele preocupări actuale ale învăţămîntului din Republica Democrată Germană, să cunosc oameni ai şcolii, munca şi realizările lor.

Călăuzită de Directivele Congresului al VI-lea al Partidului Socialist Unit din Germania, şcoala din R.D.G. caută să întărească tot mai mult legătura cu viaţa, cu producţia, să ridice nivelul ştiinţific şi metodic al predării în vederea obţinerii unor rezultate superioare în instruirea şi educarea elevilor în spiritul socialismului.

Legarea şcolii de viaţă, pregătirea elevilor pentru munca productivă este considerată una din cele mai importante sarcini şi ca urmare e privită cu deosebită atenţie. Elevii efectuează activitatea practică pe cît posibil în întreprinderi mari, unde desfăşoară o muncă utilă. La întreprinderea de locomotive şi aparate electrice „Hans Beimler" din Hennigsdorf, pe care am vizitat-o, primesc instruirea practică 500 de elevi ai şcolii profesionale a întreprinderii şi circa 700 de elevi din învăţămîntul de cultură generală. Pentru a cuprinde un număr atît de mare de elevi şi pentru a le asigura o pregătire tot mai bună, în întreprindere s-au creat şi s-au dezvoltat an de an cabinete şi ateliere speciale dotate conform noilor cerinţe pedagogice şi sistemelor moderne de instruire.

Colaborarea între şcoli şi întreprindere este multilaterală şi capătă forme an de an mai bine organizate, mai sistematice. Pentru a uşura legarea întregului proces de învăţămînt cu munca productivă şi pentru a apropia tot mai mult şcoala de întreprindere, s-au alcătuit o monografie a întreprinderii şi prospecte privind produsele ei, care au fost transmise tuturor cadrelor didactice din şcolile ai căror elevi îşi desfăşoară practica aici şi din care întreprinderea îşi recrutează marea majoritate a muncitorilor. Fiind destinată cadrelor didactice, monografia are un cuvînt introductiv adresat acestora şi cuprinde în continuare prezentarea sub diferite aspecte a întreprinderii : istoricul ei, secţiile pe care le are şi aspecte din munca lor, produsele realizate. Ea oferă astfel date pe care profesorii de diferite specialităţi le pot folosi în lecţiile lor cu scopul de a exemplifica şi a explica unele probleme şi de a-i ajuta pe elevi să înţeleagă caracteristicile unei întreprinderi socialiste spre deosebire de o întreprindere capitalistă, să cunoască realizările şi eroismul în muncă al clasei muncitoare, să se familiarizeze cu unele probleme ale economiei naţionale, precum şi cu unele probleme social-politice. Cadrele didactice îşi îmbogăţesc cunoştinţele despre întreprindere cu date mereu noi şi actuale urmărind gazeta de uzină, care de multe ori tratează probleme de educaţie şi instruire a elevilor, atrage atenţia asupra unor probleme de care trebuie să se ţină seama în munca instructiv-educativă.

Instruirea politehnică în întreprindere a elevilor din şcoala de cultură generală este realizată cu ajutorul colectivului didactic al şcolii profesionale. La început, în anul 1958, cînd elevii au venit pentru prima oară la practică în întreprindere, ei erau repartizaţi pe lîngă formaţii de lucru şi erau ocupaţi cu munci secundare auxiliare. Experienţa acumulată cu timpul a dus la măsuri menite să-i antreneze în activitatea direct productivă. În întreprindere s-a creat „Consiliul politehnic". Acesta a elaborat un plan pentru instruirea elevilor pînă în anul 1965. Pe baza unui studiu amănunţit asupra posibilităţilor de a asigura spaţiul, materialele şi îndrumarea necesară, s-au alcătuit planurile de studii. Elevilor din clasele a VII-a li se dau cunoştinţe de lăcătuşărie în cabinete. În programul lor sînt prevăzute vizite sistematice în uzină pentru a cunoaşte în linii mari secţiile şi activitatea ei. Din clasa a VIII-a elevii sînt introduşi în anumite secţii de producţie, pe grupe. Ei primesc, pe lîngă instruirea teoretică în cabinet, şi instruirea practică în secţii, ca şi cunoştinţe generale despre producţia socialistă — planificare, normare, întreceri etc. În clasele a XI-a şi a XII-a elevii primesc o pregătire de specialitate care le dă posibilitatea să obţină, o dată cu diploma de maturitate, certificatul de calificare într-o meserie. În legătură cu aceasta trebuie arătat că elevii nu se grupează în şcoli medii de 12 ani după teritoriu, ci după meseria pe care vor să o înveţe.

Cabinetele şcolii profesionale ale întreprinderii din Hennigsdorf, în care fac instructajul practic şi elevii şcolii de cultură generală, sînt prevăzute cu utilaje şi aparate moderne, cu ecrane pentru prezentarea diapozitivelor pe temele necesare instructajului. Cabinetul de desen tehnic este utilat cu mese speciale şi planşete prevăzute cu instrumentele de măsurat necesare. De curînd a fost dat în folosinţă un nou laborator electric înzestrat cu aparate moderne, cu mobilier din material izolant, neinflamabil, în culori atrăgătoare care creează o atmosferă plăcută de lucru. De la masa de comandă maistrul poate da fiecărui elev tensiunea de curent necesară lucrării pe care o efectuează. Diferitele tipuri de motoare electrice de care dispune laboratorul pentru demonstraţii sînt executate în secţiune, sau sînt îmbrăcate în material transparent pentru a se putea vedea poziţia diferitelor piese şi angrenaje pe care le cuprind.

În timpul lucrului în secţiile întreprinderii elevii sînt daţi în grija muncitorilor fruntaşi. Fiecare dintre aceşti muncitori se ocupă de cîte 1—2 elevi.

Activitatea practică a elevilor are un caracter util. Se foloseşte sistemul contractelor pe care clasele de elevi le încheie cu întreprinderi sau cu unităţi agricole şi pe baza cărora şcoala obţine venituri ce sînt folosite în sprijinul procesului de învăţămînt. Elevii confecţionează bunăoară unelte care sînt folosite în producţia agricolă, piese pentru diferite motoare, aparate pentru laboratoarele şcolare, efectuează reparaţii.

Uneori, în cadrul activităţii practice, li se pun elevilor probleme mai dificile de rezolvat. Aşa de exemplu, cercul de tehnică agricolă al elevilor şcolii de 10 ani „Pestalozzi" din Lychen, care activează în cadrul cabinetului de pe lîngă gospodăria agricolă colectivă din comună, a discutat despre modul cum se munceşte cu maşina de recoltat cartofi şi posibilitatea perfecţionării ei. Elevii au fost capabili să aducă îmbunătăţiri maşinii care astfel a ajuns la un randament mult sporit. Este meritul elevilor care, sub conducerea unui destoinic îndrumător de practică, şi-au putut pune în aplicare ideile inovatoare. Pe baza unui contract încheiat cu S.M.T.-ul elevii au confecţionat modelul maşinii cu inovaţiile aduse. Noul prototip de maşină pentru recoltat cartofi, care a primit aprecierile comisiei de inovaţii şi ale specialiştilor, va fi prezentat la centrul de maşini agricole din Magdeburg.

Şcoala Pestalozzi din Lychen este cunoscută şi prin alte realizări ale sale. Astfel, cu doi ani în urmă această şcoală a hotărît să organizeze consultaţii metodice pentru cadrele didactice din şcolile apropiate. Colectivul didactic al şcolii, alcătuit din oameni pricepuţi şi cu experienţă, a început o activitate sistematică de îndrumare, de sprijinire a celorlalte şcoli vecine în activitatea instructiv-educativă. Cunoaşterea acestei iniţiative a stimulat şi alte şcoli, care au ajuns la noi forme de colaborare metodică între cadrele didactice. Un număr de şcoli organizează acum trimiterea cadrelor didactice pentru consultaţii metodice, nu într-o singură şcoală, ci la diferite şcoli, avînd în vedere specialitatea, materia de învăţămînt la care acestea au rezultate deosebite.

★

Pregătirile pentru noul an şcolar au prilejuit în rîndul oamenilor şcolii ample discuţii legate de dezvoltarea acesteia. Ele au ajutat să se contureze posibilităţi, căi noi de îmbunătăţire a pregătirii elevilor în anii şcolarităţii.

În momentul de faţă elevii care termină clasa a VIII-a au două căi de urmat : sau continuă studiul în clasele a IX-a şi a X-a în şcoala generală, care le dă o pregătire politehnică fără a-i califica pentru o meserie şi după aceea urmează cursurile unei şcoli profesionale ori pedagogice, sau urmează clasele IX—XII în şcoala de 12 ani, la absolvirea căreia primesc diploma de maturitate şi certificat de calificare într-o meserie. Începînd din toamna acestui an se va organiza cu un număr de aproximativ 250 de clase pregătirea după un program schimbat care prelungeşte şcolarizarea pe prima cale de la 10 la 11 ani. In clasele a VII-a şi a VIII-a activitatea practică a elevilor va rămîne aceeaşi ca în sistemul actual, dar începînd din clasa a IX-a li se va da o pregătire specializată pe profesii. Şcolarizarea se va prelungi cu un an, dar elevii vor obţine la absolvirea şcolii şi certificatul de calificare într-o meserie. Sistemul se va aplica în toate şcolile din toamna anului 1964. În anul şcolar care se deschide în curînd şcolile vor studia posibilităţile pe care le pot oferi elevilor, domeniile de pregătire etc. Pentru a se asigura o pregătire profesională cît mai bună se prevede ca elevii să lucreze în aceeaşi întreprindere sau unitate agricolă din clasa a VII-a pînă în clasa a XI-a. De aceea ei vor trebui să se decidă, încă de cînd intră în clasa a VII-a, în ce direcţie vor merge. Unele şcoli, ajungînd pe baza experienţei proprii la convingerea că este necesar ca elevii să desfăşoare o activitate practică cu continuitate în aceeaşi întreprindere, au şi luat măsuri pentru a asigura aceasta. Astfel, Şcoala medie nr. 19 din Berlin —Kopenick a încheiat o înţelegere cu Fabrica de transformatoare „Karl Liebknecht", pe baza căreia elevii vor merge aici la practică.

Există şi preocuparea pentru a se crea începînd din toamna anului 1964 clase speciale în care să fie grupaţi elevii care au înclinaţie şi interes deosebit pentru o anumită specialitate. În astfel de clase speciale vor merge elevii cu rezultate deosebit de bune şi numai pe bază de examen de admitere. La materiile în care se specializează, elevii acestor clase vor primi o pregătire mai largă, după un program diferit, mai dezvoltat decît cel obişnuit.

Programul vizitei în R.D.G. a prilejuit cunoaşterea şi a altor aspecte ale activităţii şcolare. În toate apare evidentă preocuparea de a descoperi căi noi pe care să se obţină rezultate mai bune în instruirea şi educarea elevilor la nivelul cerinţelor actuale.

E. MĂNAC

Elevi ai unei şcoli din Brandis, R. D. Germană, efectuîndu-şi practica la Combinatul industrial din localitate

Dezvoltarea continuă a învăţămîntului profesional şi tehnic

(Urmare din pag. 1)

cetăţi ale industriei constructoare de maşini şi ale industriei petrochimice — Laminorul din Roman, combinatele chimice de la Oneşti, Roznov, fabrica de fibre de la Săvineşti etc. — s-au înălţat în anii puterii populare. O dată cu transformarea industrială a vechilor sale oraşe, cu apariţia unor oraşe noi, în regiunea Bacău au început să fie formate, în şcoli nou construite, cadrele noilor obiective industriale. Cine vizitează oricare din marile construcţii socialiste ale regiunii este impresionat de faptul că peste 80% dintre muncitori şi tehnicieni sînt tineri, de abia ieşiţi de pe băncile şcolilor. Şi totuşi, ei stăpînesc utilaje şi agregate, realizează produse la nivelul tehnicii mondiale. Aceasta constituie cartea de vizită cea mai elocventă a activităţii celor 37 de şcoli profesionale şi tehnice din regiune. Cele mai multe dintre acestea — ca, de plidă, Şcoala profesională din Roman, care pregăteşte lăcătuşi mecanici-montatori, muncitori în secţiile de maşini unelte, specialişti în producţia de scule prin matriţare şi în mînuirea uriaşelor prese pentru metal, Centrul şcolar de petrol-chimie din Oneşti, care pregăteşte muncitorii şi tehnicienii combinatului petrochimic din localitate — au luat fiinţă pe lîngă noile unităţi industriale. Aceste şcoli, ca şi şcolile profesionale şi tehnice care pregătesc cadre de specialişti pentru industrializarea lemnului, pentru construcţii, transporturi şi telecomunicaţii, pentru industria textilă şi alimentară, sănătate, comerţ şi cooperaţie asigură o pregătire dintre cele mai bune elevilor. Mărturie stau, pe panoul fruntaşilor în întrecerea socialistă, zeci de portrete ale absolvenţilor din seriile trecute. O varietate deosebită de profesii, potrivite celor mai diferite aptitudini şi înclinaţii, este accesibilă tinerilor care doresc să urmeze cursurile acestor şcoli. În mod special, alături de profesiile din sectorul metalurgic, se remarcă cele din sectorul petrol-chimie — operatori chimişti, distilatori, rafinori, mecanici pentru întreţinerea utilajului chimic şi de rafinării — ca şi cele din sectorul industrializării lemnului — maşinişti pentru fabricile de cherestea, mecanici de utilaj forestier, tîmplari de mobilă şi articole tehnice etc. De asemenea, tinerii care doresc să se specializeze în meseriile din sectorul industriei construcţiilor, chimiei alimentare, comerţului şi cooperaţiei îşi pot alege profesia de mecanici de utilaje pentru construcţii şi terasamente, de operatori în industria materialelor de construcţii, operatori pentru instalaţiile de fabricare a zahărului, uleiurilor vegetale şi furfurolului, de merceologi şi contabili pentru comerţ.

Cerinţele de cadre ale agriculturii socialiste sînt asigurate de activitatea a nouă unităţi şcolare care beneficiază, alături de condiţii materiale deosebite, şi de experienţa bogată a celei mai vechi şcoli de agricultură din ţară — Centrul şcolar agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman.

În fiecare regiune a ţării funcţionează zeci şi zeci de şcoli profesionale şi tehnice care pregătesc cadre pentru cele mai diverse sectoare industriale, pentru cele mai diverse specialităţi. Cadrele didactice din şcolile de cultură generală, chemate să-i ajute pe elevi la fiecare pas hotărîtor pe drumul vieţii, pot şi trebuie să cunoască aceste şcoli din îndrumătoarele pentru învăţămîntul profesional şi tehnic trimise de Ministerul Învăţămîntului, pentru fiecare şcoală, la secţiile raionale de învăţămînt. Părinţii şi elevii recurg la sfatul nostru şi noi trebuie să fim pregătiţi a-l da. Există nenumărate prilejuri pentru ca în funcţie de aptitudinile fiecăruia dintre foştii noştri elevi să-i orientăm spre şcoala şi profesia cea mai potrivită, astfel încît prin concursurile de admitere şcolile profesionale şi tehnice să poată selecţiona elevi dintre cei mai buni, care să se califice pentru sectoarele economiei noastre naţionale.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 717 | vineri 9 august 1963 | 12 pagini 25 bani

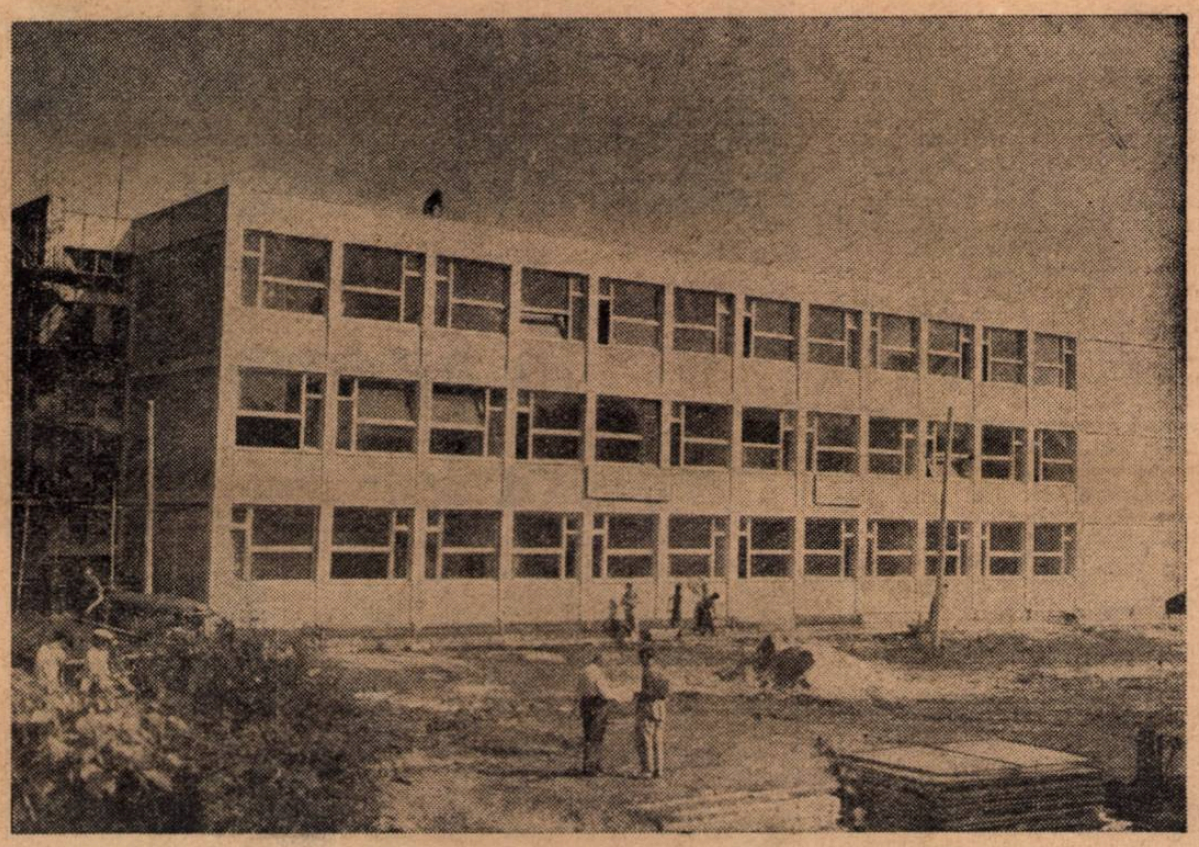

Noua școală medie din raionul 30 Decembrie al Capitalei își va deschide porțile la 15 septembrie a.c.

Pregătiri intense pentru noul an școlar

Începute în multe locuri încă din primele zile ale vacanței și uneori chiar mai înainte, pregătirile pentru viitorul an școlar se intensifică pe măsură ce ne apropiem de data deschiderii lui.

Mai mult decît în oricare altă perioadă a anului, acum se verifică însușirile de buni gospodari ale oamenilor școlii, pentru că acum sînt de rezolvat probleme numeroase, aspecte complexe, de care depinde într-o bună măsură modul cum se va desfășura procesul instructiv-educativ în anul școlar viitor.

Experiența cîștigată în anii precedenți în pregătirea tuturor condițiilor necesare bunului mers al muncii școlare este pe larg folosită de organele învățămîntului și de directori, obținîndu-se încă de pe acum rezultate din cele mai bune. Cum este și firesc, grija secțiilor de învățămînt se îndreaptă în primul rînd spre asigurarea terminării la timp a noilor construcții școlare. Examinînd stadiul în care se găsesc acestea se poate afirma că există condiții ca marea lor majoritate să fie date în folosință pînă la 15 septembrie. Pentru aceasta este însă necesară o deosebită perseverență, o permanentă preocupare din partea secțiilor de învățămînt, a directorilor viitoarelor școli.

Este grăitor în această privință modul cum se desfășoară lucrările de construcții în regiunea Ploiești. Cititorii gazetei noastre își amintesc desigur că acum cîteva luni — așa cum se relata într-unul din articolele publicate atunci — construcțiile școlare din regiunea Ploiești erau mult rămase în urmă. Multe șantiere nici măcar nu se deschiseseră, în timp ce la alte șantiere lucrările se desfășurau într-un ritm destul de lent. Sfatul popular al regiunii, analizînd această situație, a luat o serie de măsuri pentru a lichida rămînerile în urmă. La rîndul ei, secția regională de învățămînt s-a interesat cu regularitate de stadiul lucrărilor, intervenind cu rapiditate atunci cînd se iveau probleme și ajutînd la soluționarea acestora. Ca urmare, într-un termen scurt s-au obținut rezultate foarte bune. Astfel la 15 iulie, 25 din cele 262 săli de clasă planificate a se construi prin posibilități locale erau complet gata, 111 în faza de finisaj, 88 într-un stadiu avansat cu lucrările de zidărie și acoperiș. În prezent, situația construcțiilor școlare din regiunea Ploiești este și mai bună. Nu există nici o îndoială că sălile de clasă construite din fond central vor fi gata încă înainte de termenul planificat. Este necesar însă ca organele învățămîntului din regiunea Ploiești să se ocupe cu grijă și de calitatea lucrărilor de construcții. Dacă în cele mai multe cazuri aceasta este la nivelul cerut, în unele locuri se înregistrează și neglijențe. De pildă la construcția localului școlii medii din Sinaia unele instalații au trebuit să fie remediate după darea ei în folosință, implicînd pierderi de timp și de fonduri. Este bine, de aceea, ca directorii școlilor și inspectorii secțiilor de învățămînt să-și dea concursul la urmărirea calității lucrărilor de construcție.

Cu multă atenție se preocupă secțiile de învățămînt și de punerea la punct a localurilor școlare existente. În raionul Balș, de pildă, 79 din cele 85 de localuri de școală cîte funcționează în întregul raion au fost reamenajate, efectuîndu-se reparațiile cuvenite și curățenia generală, astfel încît încă de la începutul lunii august ele sînt pregătite să-și primească elevii. Repararea și curățirea celorlalte 6 localuri vor fi terminate în zilele care urmează. Totodată, s-a acordat multă atenție înfrumusețării aspectului exterior al școlilor. Numeroase școli din raion și-au amenajat grădini frumoase și bine întreținute, au curățat și pietruit curțile. De exemplu, la Școala de 8 ani din comuna Bobicești au fost amenajate de curînd alei pietruite, prevăzute cu borne, pe toate căile de acces spre intrările școlii. Curtea din față a școlii a fost terasată, toate spațiile verzi au fost plantate cu flori de toamnă.

Secția de învățămînt a raionului Balș a făcut din vreme și comenzile necesare pentru confecționarea de mobilier școlar. În acest scop s-au alocat 346.000 lei. Cu mobilierul nou vor fi dotate toate școlile recent construite și va fi înlocuit în celelalte școli mobilierul deteriorat. Secția de învățămînt a prevenit întîrzierile în executarea mobilierului interesîndu-se în mod periodic la întreprinderile executante asupra stadiului lucrărilor.

O altă problemă care se află în atenția secției de învățămînt este aceea a pregătirii materialului didactic necesar în anul școlar care vine. În cursul lunii iulie a fost verificat și recartat întregul material de care dispun școlile, după care s-a trecut la repararea acestuia și la sistematizarea lui pe obiecte și capitole. Cu ajutorul elevilor au fost completate colecțiile, insectarele, ierbarele, planșele etc. La Școala de 8 ani din comuna Morunglav s-a amenajat prin străduințele directorului acestei școli — tov. Gheorghe Popa — un laborator de științe naturale de care ar putea fi mîndre chiar și unele școli medii. Bune rezultate în amenajarea laboratoarelor s-au obținut și în școlile din raionul Strehaia. Aci, după ce s-au verificat materialele existente, s-a stabilit ce aparate, planșe și colecții noi pot fi alcătuite cu mijloace proprii și ce materiale trebuie comandate prin secția de învățămînt. Aceasta a repartizat la timp materialul solicitat, iar profesorii care se găsesc în localitate au confecționat deja o

(Continuare în pag. 5)

Activități pionierești în aer liber

Casa pionierilor din Sibiu, ca centru metodic al activităților extrașcolare și pionierești, s-a preocupat și în acest an de a găsi acțiuni noi, deosebite și interesante pentru pionierii din localitate. În programul ei de vacanță se înscriu focuri de tabără în parcul Sub-Arini, un carnaval al prieteniei în Dumbravă, o seară de poezie în parcul Sub-Arini cu tema: „Poeții noștri cîntă patria, partidul", concursuri sportive în cadrul spartachiadei de vară a pionierilor, o ștafetă pionierească în cinstea zilei de 23 August, cu tema „Folclorul nou al raionului nostru", al cărei material va fi valorificat într-un simpozion cu aceeași temă, precum și două tabere turistice în corturi la Păltiniș și Ocna Sibiului.

La Păltiniș cele 12 corturi cu o capacitate de 48 locuri au fost instalate într-o poieniță înconjurată de priveliști minunate, cu izvoare în apropiere și loc de joacă. Fiecare serie de copii petrec aci 4 zile, după care vine alta, astfel încît în 6 săptămîni cît funcționează aci tabăra se vor perinda circa 600 de pionieri și școlari. La corturi copiii găsesc jocuri, aparate de radio, instrumente muzicale. Micii radio-amatori și-au instalat o stație de emisie-recepție care funcționează. Pionierii duc aici o adevărată viață de tabără. Se deșteaptă în sunetul goarnei, fac înviorarea, merg în șir la izvor pentru spălat, servesc gustarea, ridică drapelul și participă apoi la atrăgătorul program al zilei.

Fiecare grup de copii care vine în tabără are posibilitatea să participe la drumeție pe Vîrful Oncești, la Cheile Cibinului, pe vîrful Bătrîna, la jocuri sportive, la concursuri fulger de orientare, la colectarea de plante, roci etc. Pionierii străbat drumurile cu rîs și voie bună, echipați de drumeție.

După șase săptămîni, corturile vor fi mutate de la Păltiniș, la Ocna Sibiului pentru plajă și baie.

Nu puțini sînt aceia care cer să mai rămînă sau să mai revină în tabără. În anul viitor vom putea satisface asemenea cerințe, deoarece intenționăm să triplăm numărul corturilor.

MIOARA STANCU
Directoarea Casei Pionierilor din Sibiu

In tabăra de pionieri de la Snagov

CE NE ÎNVAŢĂ EXPERIENŢA ÎN PREDAREA AGRICULTURII

Primul an de predare a obiectului „Agricultura" în şcolile de cultură generală, înarmîndu-i pe profesori cu o experienţă în acest domeniu, le-a arătat unele căi pentru îmbunătăţirea muncii lor în anul şcolar viitor.

S-a văzut astfel că, întrucît formele didactice de predare a acestui obiect sînt multiple şi variate — lecţii teoretice, lecţii practice (aplicaţii) săptămînale şi practica continuă în producţie — este necesar să se asigure un fir conducător unitar, care constă în stabilirea unor scopuri didactice comune tuturor acestor activităţi. Procedeul cel mai indicat este, aşa cum a arătat munca din anul încheiat, de a desprinde din programă mai multe teme de bază sau grupe de teme, ale căror elemente parţiale să fie îmbinate în sisteme unitare. De exemplu, la clasa a V-a se pot îmbina temele privitoare la lucrările solului, sămînţa, semănatul şi cultura cerealelor, al căror scop didactic comun — însuşirea conştientă şi activă a cunoştinţelor despre cultura cerealelor — se realizează prin succesiunea aplicaţiilor pe aceeaşi parcelă şi la aceeaşi cultură. În acelaşi timp, în laborator se pot efectua lucrări de recunoaştere a seminţelor, de aflare a procentului de corpuri străine, de încercare a facultăţii germinative a seminţelor de cereale care se vor folosi, în continuare, la aplicaţiile practice pe teren, pentru experimentările didactice, pentru semănat. În felul acesta, grupîndu-şi materia în cîteva teme cuprinzătoare, profesorul poate stabili obiective uşor de urmărit atît la lecţiile teoretice, cît şi în cadrul lucrărilor practice.

Experienţa a arătat că, ţinînd seama de multiplele teme prevăzute în programa cursurilor de agricultură, este bine să se aleagă, în scopul menţionat mai sus, teme reprezentative, tipice, care să cuprindă elemente valabile şi comune pentru cît mai multe culturi; iar dintre acestea, pe cele care prezintă şi o importanţă economică mai mare pentru regiunea în care se află şcoala (de pildă, „cultura porumbului" temă reprezentativă pentru cultura plantelor prăşitoare, „cultura grîului de toamnă" pentru cerealele de toamnă, „cultura mărului" pentru cultura pomilor etc.).

Reuşita acestui procedeu este asigurată numai atunci cînd se întocmeşte un program precis de lucru, care să prevadă tema de bază, cunoştinţele teoretice şi aplicaţiile practice necesare pentru însuşirea ei, eşalonarea lucrărilor practice (săptămînal), locul unde se vor executa, uneltele şi materialele necesare. Nu este vorba, desigur, de un plan separat, ci de un program care să fie cuprins în planul general de activitate al profesorului de agricultură.

În ceea ce priveşte practica continuă, experienţa anului încheiat a scos în evidenţă faptul că aceasta trebuie considerată ca o parte importantă a procesului de învăţămînt. Practica continuă nu înseamnă deci o înşiruire de munci agricole, limitate la 2—3 lucrări în funcţie de nevoile producţiei, de multe ori chiar obositoare, monotone, fără perspectivă. Practica continuă are un scop didactic şi de aceea lucrările trebuie alese cu multă exigenţă.

Peste o lună reîncepe anul şcolar şi unele clase îl inaugurează cu această practică. Este necesar să ne reamintim că, deşi tematica lucrărilor este în dependenţă de sezonul cînd se execută, ele trebuie să fie reprezentative pentru anotimpul cînd se execută şi pentru culturile respective, să fie cît mai diverse, mai multiple, iar elevii să treacă prin rotaţie pe la toate, să permită în cît mai mare măsură aplicarea unei agrotehnici avansate, moderne şi să ţină seama de particularităţile de vîrstă ale elevilor. O consultare în acest sens cu conducerea gospodăriei colective este foarte utilă.

Un alt element pe care l-a scos în evidenţă experienţa primului an de predare a „Agriculturii" este acela care se referă la necesitatea de a preda lecţiile în mod diferenţiat, în funcţie de condiţiile locale, de a adapta indicaţiile programei şi manualului la aceste condiţii. O astfel de adaptare se realizează cel mai bine prin colaborarea strînsă cu cadrele din gospodăria agricolă colectivă, care cunosc în mod amănunţit condiţiile locale. Preşedintele gospodăriei, inginerul agronom, tehnicienii şi brigadierii sînt cei mai buni colaboratori ai profesorului de agricultură pentru îndeplinirea sarcinilor lui didactice. La rîndul lor pot ajuta mult şcoala în această privinţă specialiştii consiliilor agricole raionale şi ai staţiunilor de cercetări agricole, ca şi cei care lucrează la S.M.T. sau G.A.S. Iată de ce în anul şcolar următor colaborarea şcolilor cu cei ce lucrează în producţia agricolă trebuie să se consolideze, să se adîncească.

Este necesar, în acelaşi timp, să se acorde tot mai multă atenţie dezvoltării bazei materiale necesare lecţiilor de agricultură. La multe şcoli s-au amenajat în anul trecut laboratoare şi s-au realizat frumoase colecţii de material didactic prin mijloace locale şi cu participarea elevilor. Asemenea realizări trebuie obţinute, în anul şcolar care va începe în curînd, la toate şcolile de 8 ani din mediul sătesc.

O atenţie deosebită trebuie să se dea amenajării laboratorului agricol şcolar, auxiliar preţios al profesorului în predarea disciplinelor agricole, întrucît lucrările de laborator încep din clasa a V-a, de la primele lecţii despre sol, şi continuă pînă în ultima clasă, la studiul îngrăşămintelor şi substanţelor chimice întrebuinţate în agricultură. Acolo unde nu este încă posibilă amenajarea unei încăperi speciale pentru laboratorul agricol, este necesar să asigurăm condiţii pentru desfăşurarea lucrărilor respective în clasă, pregătind utilajele, aparatura şi materialele de care vom avea nevoie. Este vorba de utilajul general de laborator (trusele cu unelte, sticlăria, stative şi suporturi, mojare etc.), de aparatele de măsurat (balanţa tehnică, balanţa hectolitrică), precum şi de o serie de utilaje speciale pentru experienţe şi lucrări practice agricole, ca brazdometre, germinatoare, utilaje pentru analiza mustului şi altele.

Este indicat, de asemenea, să amenajăm o staţie meteorologică pentru a-i ajuta pe elevi să înţeleagă corelaţiile dintre elementele climatice şi creşterea şi dezvoltarea plantelor. Observaţiile meteorologice executate sistematic de către elevi sub îndrumarea profesorului, înregistrarea şi interpretarea datelor şi stabilirea legăturilor cu mersul vegetaţiei, cu necesitatea anumitor lucrări agricole, cu explicarea unor fenomene fizice sau biochimice din sol sînt elemente de bază pentru înţelegerea justă a unor importante principii ale agrotehnicii moderne. Unele şcoli s-au preocupat în mod deosebit de amenajarea unor astfel de staţii, construindu-şi singuri aparate ca girueta pentru măsurarea vîntului, pluviometrul, heliograful.

Profesorii de agricultură au putut să constate în decursul anului şcolar încheiat marea însemnătate a materialului didactic pentru înţelegerea temeinică de către elevi a cunoştinţelor predate. De aceea acţiunea de înzestrare a cabinetului de agricultură cu material didactic trebuie să formeze una din principalele preocupări ale profesorului de agricultură, ţinînd seama şi de faptul că cea mai mare parte a acestui material, şi anume materialul didactic natural — cel mai preţios de altfel din punct de vedere instructiv — poate fi colectat, preparat şi conservat prin mijloacele proprii ale şcolilor. Se pot alcătui de exemplu colecţii de probe de sol, colecţii de îngrăşăminte, de soiuri de plante, colecţii de fructe, de nutreţuri, colecţii de insecte dăunătoare prezentate alături sau pe plantele pe care le atacă, colecţii de plante în diferite faze de dezvoltare, precum şi probe culese din parcelele de experienţă, probe care dau elevilor posibilitatea să efectueze comparaţii, să urmărească manifestarea unei însuşiri, a unui fenomen în situaţii diverse, să stabilească criterii de clasificare etc.

Îmbunătăţirea continuă a conţinutului lecţiilor de agricultură, organizarea aplicaţiilor practice conform cerinţelor pedagogice şi ştiinţifice, asigurarea unei baze materiale bogate şi folosirea largă a unui material didactic corespunzător sînt unele din problemele de bază de care trebuie să ţină seama, în anul şcolar viitor, cadrele didactice care predau agricultura.

PETRE STĂNCULESCU

Ajutor la strînsul merelor — G.A.S. Mogoşoaia

În zilele de vacanţă, biblioteca pentru copii a Palatului Culturii din Brăila atrage numeroşi cititori.

În ajutorul profesorilor de fizică

Profesorii de fizică urmăresc cu interes lucrările ce corespund nevoii mult resimţite de a cunoaşte cele mai noi cuceriri din domeniul specialităţii lor. În lipsa unor cărţi care să le fie destinate în mod direct, ei consultă adesea cursurile universitare nou apărute. Un asemenea curs, ale cărui trăsături fundamentale sînt expunerea gradată, metodică şi îmbinarea accesibilităţii cu rigurozitatea, este „Elemente de fizică generală" de prof. univ. N. Bărbulescu. Aci profesorii de fizică pot găsi numeroase sugestii pentru o mai bună pregătire a lecţiilor în clasele VIII-IX.

Astfel, se ştie că în manualele pentru şcoala medie compunerea forţelor paralele şi de acelaşi sens este tratată în mod artificial, prin introducerea unor forţe suplimentare. Autorul cursului amintit simplifică problema, prezentînd compunerea forţelor paralele şi de acelaşi sens ca un caz limită al compunerii forţelor concurente coplanare (pag. 40).

Este de remarcat efortul continuu al autorului de a evidenţia legătura ştiinţei cu practica în toate împrejurările, chiar şi în cazul celor mai abstracte probleme. În acest spirit se arată, de exemplu, că însăşi experienţa impune noţiunea de moment al unor forţe în raport cu un punct şi că prin generalizare se ajunge la noţiunea de moment vectorial (pag. 47—52).

În legătură cu tendinţa actuală de a se introduce în şcoala medie elemente ale fizicii moderne este interesant de reţinut că autorul tratează principiul relativităţii la mecanică şi nu în cadrul opticii, cum se obişnuieşte. Consecinţele relativităţii sînt prezentate prin demonstraţii matematice foarte simple, uşor de înţeles (pag. 88—96). De asemenea, este părăsită tradiţia care fundamentează dinamica pe principiile lui Newton, folosind chiar enunţurile acestuia. Autorul porneşte prin a arăta că în sistemele inerţiale orice punct material izolat are cantitatea de mişcare constantă şi ajunge la definiţia forţei cu ajutorul vectorului cantitate de mişcare, demonstrînd astfel că proporţionalitatea forţelor cu acceleraţiile nu este valabilă în mod riguros, ci doar în practică (pag. 96—100).

Unele procedee indicate în curs pot fi nemijlocit folosite de profesorii care predau fizica în şcoala medie. Este vorba de demonstraţia legii gazelor perfecte (pag. 205) — care se reduce la o schemă mai uşor de reţinut decît demonstraţia cu 4 cilindri din manualul de fizică pentru clasa a IX-a — şi de metoda calculării energiei unui conductor fără a mai folosi operaţia de integrare (pag. 429). De asemenea, pot fi prezentate elevilor, în forma pe care le-a dat-o autorul, fenomenele de inducţie electro-magnetică cu exemple pentru aplicarea legii lui Lentz.

Este important de reţinut şi faptul că, în timp ce alte cărţi de fizică tratează influenţa electrică şi polarizarea electrică ca fenomene diferite, în cursul lui N. Bărbulescu se consideră că amîndouă aceste fenomene nu sînt decît aspecte diferite ale inducţiei electrice (pag. 441). Socotind că raţionamentele ştiinţifice trebuie să se bazeze pe noţiuni reale, autorul cursului elimină complet noţiunea de masă magnetică, indicînd o cale originală pentru abordarea studiului electro-magnetismului, cale care porneşte de la definiţia vectorului inducţie magnetică (pag. 517). Acest mod de a privi lucrurile poate ajuta efectiv profesorilor de fizică în predarea complexelor cunoştinţe de electro-magnetism.

Cursul expune şi cîteva din rezultatele muncii de cercetare ştiinţifică a autorului, în legătură cu teoria conform căreia şi gazele au ascensiune superficială şi cu existenţa inducţiei magneto-electrice, reciproca inducţiei electro-magnetice. Pentru informarea lor ştiinţifică, pe profesorii de fizică din şcoala medie i-ar putea interesa de asemenea modul în care autorul concepe tratarea problemei cunoscute în mod obişnuit sub numele de „influenţa Pămîntului asupra fenomenelor de la suprafaţa lui". Oprindu-se numai asupra fondului fizic al acestei probleme, prof. univ. N. Bărbulescu consideră că pot exista şi mişcări variate fără existenţa forţelor. Merită de asemenea remarcată părerea autorului că cercetarea statistică a fenomenelor poate fi uneori evitată, luîndu-se în consideraţie anumite legi fizice specifice fenomenelor respective.

Întemeindu-se pe concepţia marxist-leninistă despre lume, cursul se ridică împotriva interpretărilor idealiste din fizica contemporană. Menţionăm de asemenea faptul că autorul a căutat să pună în valoare contribuţia adusă la îmbogăţirea ştiinţei de unii fizicieni romîni ca Dragomir Hurmuzescu, C. Niculescu, acad. N. Vasilescu, C. G. Longinescu, acad. C. I. Budeanu, acad. C. I. Procopiu, prof. Th. Ionescu etc.

Cursul „Elemente de fizică generală" poate ajuta profesorilor de fizică să ridice nivelul predării lecţiilor fără a depăşi programa sau a-i supraîncărea pe elevi.

Prof. ŞTEFAN FĂTULESCU

În vacanță

Cu barca pe lac.

Colectînd plante pentru ierbar, pionierii din tabăra de la Buda, regiunea Argeș își petrec timpul în chip plăcut și instructiv.

Concurs de orientare turistică în tabăra de pionieri din Buda, regiunea Argeș.

LA TABERELE LOCALE

Și anul acesta se vede pretutindeni în țară grija pentru felul în care își petrec vacanța copiii. Pentru cei care nu sînt plecați în taberele de odihnă, funcționează de obicei, pe lîngă școlile mai mari, tabere locale. Acestea strîng în jurul lor zeci de copii în activități recreative și reconfortante bine organizate, cu un profund caracter educativ.

„În raionul nostru — ne scrie tov. Constantin Bunoiu din Craiova — funcționează multe asemenea tabere. Activitatea lor se desfășoară mai ales în zăvoaie, păduri, pe marginea rîurilor, unde totul este mai din plin gustat. Elevii nu sînt ținuți între patru pereți și nici chiar în curtea școlii". În adevăr, afară, în natură, la aer curat, departe de zgomotul orașului sau satului, jocul se încinge mai iute, cîntecele sînt mai vii, întrecerile devin mai pasionante; și o carte se citește mai bine pe iarba verde. Tabere locale ca acelea din comunele Coțofenii din Față, Țugui, Goiești și Veleni din raionul Craiova strîng, printr-o activitate bine organizată în aer liber, un număr mare de elevi. Cu multă plăcere au participat de exemplu copiii din comuna Coțofenii din Față la întrecerile pentru cel mai bun recitator sau cel mai bun cîntăreț, ca și la celelalte activități organizate cu ei în tabăra așezată pe marginea Jiului, într-un încîntător cadru natural.

Aceeași orientare spre activități în aer liber, spre excursii și drumeții se întîlnește și la taberele locale din Brașov și Predeal.

— E și păcat să ții copiii în clase și chiar în curtea școlii pe un timp atît de frumos, atît de favorabil jocului în aer liber, scăldatului, excursiilor — ne spune tov. Gheorghe Grosu, directorul Școlii de 8 ani nr. 6 din Brașov, mulțumit de faptul că în tabăra locală organizată pe lîngă Casa pionierilor din Brașov cu elevii din cîteva școli de 8 ani, printre care și cea pe care o conduce, copiii se simt foarte bine, tocmai prin faptul că participă la activități pe placul lor, care se desfășoară în natură.

Dar activitățile pe placul copiilor trebuie cu grijă alese. Experiența a arătat cît de necesară este o îndelungă chibzuință colectivă asupra muncii în tabără, pentru a-i asigura conținutul educativ cerut și corespunzător gusturilor și așteptărilor copiilor. Pentru aceasta în multe locuri, înainte de alcătuirea programului, sînt consultate toate cadrele didactice din tabără, sînt întrebați copiii asupra celor ce cred util și interesant a se organiza. În unele tabere s-a pus în funcțiune „cutia cu sugestii" în care elevii își exprimă în scris dorințele.

Există însă la unii părerea că, dacă este vorba de vacanță, atunci este suficient să strîngi copiii în curtea școlii și să organizezi cu ei ceva, „la inspirație." O asemenea concepție trebuie combătută, deoarece scade din valoarea educativă și recreativă a activităților pe care trebuie să le găsească elevii în tabără.

Are desigur o mare importanță felul în care traducem în viață programul ce ni l-am fixat. Este nevoie, bunăoară, să realizăm neapărat cele ce ne-am propus cu elevii, să nu apărem în fața celor mici nehotărîți, înclinați să schimbăm cu ușurință o activitate cu alta. Dacă astăzi ne-am propus să strîngem spice iar apoi să mergem la strand, apoi acest lucru să se întîmple (bine înțeles dacă timpul este favorabil). Să se vadă chiar că sîntem pregătiți pentru acțiunile pe care le-am anunțat, că le-am privit cu toată seriozitatea și răspunderea. Aceasta întărește atmosfera de muncă organizată, spiritul de disciplină, îi obișnuiește pe copii cu organizarea și ordinea, le sporește respectul pentru pedagogi.

Se uită adeseori un „amănunt" care ține tot de buna organizare. Fiind vorba de vacanță, multe cadre didactice cred că e firesc să slăbească exigența în ceea ce privește punctualitatea începerii activităților cu copiii. Dar degeaba ne-am propus să-i ducem pe elevi, să zicem, în pădure, dacă i-am făcut să aștepte momentul plecării ore în șir. Așa se întîmplă, de exemplu, cu elevii care frecventează tabăra locală de pe lîngă Școala medie din Codlea. Aici nu există ore fixe de începere a activităților. Copiii vin de pe la 7,30 la școală, pentru ca plecarea în drumeție sau la strand să aibă loc după ora 10. Nici chiar cadrele didactice nu vin la ore fixe. Atunci nu e de mirare că elevii, care au trebuit să aștepte plecarea cîteva ore, nu pot fi entuziasmați de activitățile ce vor urma și a doua oară se hotărăsc cu greu să mai vină la tabără. O cerință pedagogică elementară impune ca și atunci cînd sîntem în vacanță activitățile cu copiii să înceapă la ore fixe, să se termine în timpul stabilit prin programul nostru de lucru. Altfel facem loc dezordinei, superficialității, îi obosim și îi plictisim pe copii.

În unele orașe și comune s-a creat un număr prea mic de tabere locale față de numărul școlilor și al elevilor. De exemplu, în orașul Constanța tabăra de la Casa pionierilor cuprinde 7 școli cu un efectiv de 3.300 de elevi, cea din Breaza cuprinde 11 școli cu peste 1.000 de elevi. În tot raionul Cîmpina funcționează numai 25 de tabere locale, față de 114 școli existente. Din această cauză mulți copii trebuie să parcurgă distanțe mari pînă la tabără, ceea ce desigur îi obosește și îi face de multe ori să renunțe la plăcerea de a veni să petreacă aici cîteva ceasuri. Este acesta un aspect care trebuie să dea de gîndit secțiilor de învățămînt, pentru a lua urgent măsuri de remediere.

Activitățile neinteresante, proasta organizare, obligația de a parcurge distanțe mari pînă la tabăra locală sînt de cele mai multe ori cauza unei frecvențe slabe. În unele zile, la tabăra locală de la Casa pionierilor din Constanța au venit doar 24 de copii, la tabăra locală din Codlea 20, iar la Mangalia 40 (din 1100). Situații asemănătoare s-au întîlnit și în taberele locale din Sinaia, Săcele, Eforie Sud ș.a.

Așa dar, îmbunătățirea frecvenței în taberele locale este legată de îmbunătățirea conținutului activității și a organizării acesteia, de strădania pedagogilor ca timpul petrecut de copii în tabere să fie cît mai cu folos pentru sănătatea și pregătirea lor.

Se cere în același timp o mai intensă popularizare a taberelor locale. S-a constatat că unii elevi și părinți nici nu au auzit de existența lor. Vina nu o poartă desigur ei. Vina o poartă mai mult cadrele didactice, care nu folosesc tot ceea ce le stă la îndemînă pentru a aduce la cunoștința părinților și elevilor faptul că școala se interesează de buna organizare a vacanței celor mici, că în comuna sau în cartierul lor funcționează tabere care le oferă distracții plăcute. Este bine să fie urmat exemplul acelor unități de învățămînt care, pe lîngă faptul că la sfîrșitul anului școlar au încunoștiințat familiile că în comuna sau orașul lor vor funcționa tabere în care copiii pot petrece clipe de o deosebită frumusețe, au revenit și ulterior asupra acestei probleme prin stațiile de amplificare, amintind părinților și copiilor că tabăra locală s-a deschis, vorbindu-le despre activitățile deosebit de atractive ce se organizează aici. Alte școli au popularizat activitatea din taberele locale și la căminul cultural și direct, ori de cîte ori au avut prilejul să întîlnească pe părinți sau pe copii. Asemenea procedee au ca rezultat o participare mare la toate activitățile organizate în taberele locale.

Rezolvarea concretă și creatoare a problemelor pe care le ridică munca în taberele locale duce la împlinirea scopurilor educative și recreative pentru care au fost create acestea. Este de datoria celor ce lucrează cu copiii în vacanță să acorde mare atenție tuturor aspectelor privind organizarea și desfășurarea muncii în tabere, astfel încît copiii să rămînă cu amintiri de neuitat, să se recreeze și să-și refacă pe deplin forțele.

I. PETRESCU

Activități multiple și variate

Așezată într-un loc pitoresc, pe o costișă, tabăra de la Costești găzduiește peste o sută dintre cei mai buni pionieri și școlari din toate colțurile regiunii Galați.

Activitățile din tabără sînt multiple și variate : jocuri sportive, programe artistice și culturale, drumeții și excursii la mausoleul de la Mărășești, la gospodăria de stat din Costești etc., seri de basme și focuri de tabără. Nu lipsesc nici filmele pentru copii, ca și cele privind ocrotirea și întreținerea sănătății.

Elevii se simt admirabil în tabără, în care se vede grija pentru buna lor dispoziție, pentru odihna și sănătatea fiecăruia din ei.

★

Aproape 150 de pionieri și școlari din Constanța își petrec o parte din vacanță la munte, în tabăra turistică de la Predeal. Aci li se oferă un variat program turistic, la care participă cu însuflețire.

Pînă acum micii turiști au făcut drumeții pe rutele Predeal-Clăbucet-Gîrbova-Azuga, Cabana Trei Brazi-Poiana Secuilor-Cabana Timiș, Predeal-Valea Iadului-Cioplea, Predeal-Valea Iadului-Diham-Valea Rișnoavei.

Un grup de 40 de pionieri — cei mai buni turiști din tabără — au făcut o excursie de 3 zile în masivul Bucegi. Aici ei au vizitat, printre altele, Cota 1 400 Vîrful cu Dor, pădurea de jnepeni de pe Piatra Arsă, Babele, Caraimanul, Omul. Prilejul a fost folosit de către micii naturaliști și pentru colecționarea de plante specifice regiunilor muntoase, insecte și roci ; micii geografi au întocmit schițe și hărți ale drumului parcurs, iar micii fotografi au fixat pe peliculă cele mai frumoase vederi, cu care își vor îmbogăți albumele și vor alcătui fotomontaje. Copiii cu talent literar au notat impresiile colective în jurnalul excursiei, iar artiștii amatori au susținut seara, la cabană, programe artistice care au fost gustate nu numai de colegii lor, dar și de ceilalți turiști.

În zilele în care copiii nu sînt în excursie se organizează întreceri sportive, activități cultural-artistice, seri distractive, vizionarea de filme și programe ale televiziunii închinate celor mici și, bineînțeles, mult îndrăgitele focuri de tabără.

Viața de tabără, aerul curat al munților, varietatea peisajului și toată frumusețea lui vor rămîne mereu vii în amintirea copiilor veniți aici de pe malurile mării, să petreacă o vacanță plăcută.

Pentru însușirea metodelor moderne de predare a limbilor străine

Cursurile de perfecționare a profesorilor care predau limbile străine — rusa, franceza, germana, engleza — în școlile de cultură generală au adunat și în vara aceasta (în perioada 15—31 iulie) circa 250 de cadre didactice din toate colțurile țării. Inspectori metodiști, responsabili ai cercurilor pedagogice, ai comisiilor metodice, cadre didactice cu experiență la catedră — aceștia au fost cei chemați să urmeze cursurile. Precum se vede, cadre care, întorcîndu-se în orașele și raioanele lor, să poată împărtăși cu competență metodele și procedeele avansate, moderne de predare a limbilor străine.

Cursanții au audiat expuneri și consultații, au participat la discuții privind problemele actuale ale dezvoltării limbii și literaturii, ca și metodele cele mai noi și mai eficiente de predare a cunoștințelor gramaticale, de îmbogățire a vocabularului elevilor. Au fost cu deosebire apreciate ca foarte utile prelegerile și dezbaterile despre proza, poezia și dramaturgia contemporană sovietică, germană, engleză și franceză, despre bazele psihologice ale însușirii lexicului și gramaticii unei limbi străine, ale citirii și dezvoltării limbajului elevilor în limbile respective, despre mijloacele audiovizuale și despre metodica folosirii lor în predare, despre organizarea și desfășurarea lecțiilor de limbi străine în școala de cultură generală. De asemenea, au prezentat mult interes informațiile privind lecțiile introductive orale în condițiile specifice ale predării limbii ruse în școala noastră, folosirea predicatului, propozițiile subordonate în limba rusă contemporană, melodia frazei în limba franceză, cercetările recente privind psihopedagogia ortografiei franceze, căile de înlăturare a principalelor dificultăți de pronunțare în limba germană, tipurile de exerciții fonetice folosite în clasă la limba engleză etc.

Valoarea documentară a expunerilor a crescut prin faptul că multe din ele au fost ținute de cadre universitare, dintre care unele din U.R.S.S., R.D.G., Anglia și Franța. În acest fel expunerile au putut informa larg pe cursanți în ce privește noile realizări în domeniul literaturii din aceste țări, stadiul actual de dezvoltare a limbilor respective ca și metodica predării lor, ca limbi străine, în școala de cultură generală.

Seminariile și activitățile practice, cărora le-a fost destinată o bună parte din orele prevăzute în programă, au fost și ele fructuoase și urmărite cu viu interes, prin faptul că s-au bazat în principal pe probleme importante ale predării — exerciții de pronunție, de lectură expresivă, de conversație, interpretări de texte și traduceri — și au demonstrat modul de folosire a unor aparate tehnice moderne pentru predarea limbilor străine. Faptul că profesorii din fiecare seminar au fost împărțiți în grupe restrînse a sporit posibilitatea participării lor active la discuții și la activitățile practice, contribuind la aprofundarea materialului studiat.

Impresia generală a corpului de lectori acum, după încheierea cursurilor, este aceea că profesorii care le-au urmat au muncit cu stăruință pentru a-și însuși cît mai mult din volumul mare de cunoștințe ce s-au predat aici. Cadre didactice ca Elvira Damian, profesoară de limba germană la Școala medie nr. 1 din Lugoj, C. Samoilă, profesoară de limba rusă, inspector la Secția de învățămînt a Capitalei și alții au impresionat prin consistența cunoștințelor pe care le posedă, ca și prin seriozitatea cu care au muncit în cadrul cursului. Ca niște „elevi" conștiincioși, cei mai mulți profesori au dedicat o bună parte din timpul lor liber conversațiilor în limba străină, efectuării de exerciții, revederii materialului parcurs.

În ceea ce privește nivelul de pregătire al cursanților, așa cum a reieșit din cuprinsul activităților de perfecționare, s-a văzut mai ales o cunoaștere adîncă a problemelor de istorie a literaturii, de gramatică istorică etc.

Cursurile de perfecționare din această vară cu profesorii care predau limbile străine au relevat în același timp și unele lipsuri în pregătirea cadrelor didactice de specialitate. Au arătat, bunăoară, că unii profesori nu cunosc destul de adînc problemele actuale ale literaturii pe care o predau, metodele moderne de predare a limbilor străine, că nu se informează regulat asupra problemelor dezbătute în publicațiile ce le stau la îndemînă. Ei au vădit și o insuficientă pătrundere a spiritului limbii, lipsa de deprindere de a se exprima original în limba străină pe care o predau. O serie de profesori de limba germană s-au limitat uneori, în anlizele literare pe care le-au efectuat, la enunțarea temei și la nararea acțiunii operei analizate, fără să reliefeze conținutul de idei al acesteia, sau prezentîndu-l în mod schematic. Este adevărat însă că asemenea lipsuri au fost caracteristice mai ales pentru pregătirea unor cursanți care nici nu ar fi fost indicați pentru cursurile de genul celui de la Predeal, căci unele regiuni (Banat, Argeș, Cluj, Mureș-Autonomă Maghiară) au trimis la aceste cursuri profesori respinși la inspecția specială pentru acordarea gradelor didactice, sau profesori tineri, cu unul sau doi ani de experiență la catedră. Acest lucru dovedește că nu toate secțiile de învățămînt au fost atente la precizările făcute de I.P.C.D.-București în legătură cu criteriile de selecționare a cursanților, contribuind în felul acesta ca unele seminarii să nu fie îndeajuns de omogene.

A dăunat activității desfășurate în cadrul cursurilor și faptul că unii profesori s-au prezentat cu întîrziere de cîteva zile, ceea ce a impus măsuri organizatorice și după începerea activității.

În general, însă, cursul s-a încheiat cu rezultate pozitive. El a fost deosebit de folositor pentru profesorii care l-au urmat, ca și pentru inspectorii metodiști, responsabilii cercurilor pedagogice și ai comisiilor metodice. Întorși la locurile lor de muncă, aceștia vor putea împărtăși cadrelor didactice cunoștințele de specialitate și experiența pe care le-au obținut. Nu întîmplător mulți din ei au cerut prelungirea cursurilor și și-au exprimat dorința să le urmeze și în anul care vine.

A. C.

Lucrări practice la cursurile de perfecționare a cadrelor didactice care predau agricultura.

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

Cursurile de perfecționare pentru profesorii de agricultură din regiunea Suceava, care au avut loc de curînd la Botoșani, au fost frecventate de un număr de peste 360 de cadre didactice. Acestea au audiat lecții de zootehnie predate de specialiști, ingineri zootehniști și medici veterinari din cadrul Institutului agronomic din Iași și au luat parte la lucrări practice în laboratoare și în sectorul zootehnic al gospodăriilor agricole colective din regiune. Bunăoară, expunerea cu tema „Bazele creșterii și ameliorării porcilor" a fost urmată de cunoașterea directă, pe teren, a principalelor rase de porci, a raselor ameliorate în țara noastră etc. Lecțiile de apicultură au fost însoțite de lucrări practice la stupina Stațiunii experimentale din Popăuți, unde s-au studiat lucrările de vară în stupină, operațiile de recoltare a mierii, de obținere a cerii etc., iar lecțiile de avicultură au fost completate de lucrări practice la incubatorul din Cătămărești — Botoșani.

Deosebit de interesante au fost lucrările practice de zootehnie desfășurate la centrul de însămînțări artificiale, care au completat lecția cu privire la caracterul creator al selecției și au constituit un prilej de aprofundare a principiilor miciuriniste referitoare la această problemă.

Expunerile teoretice și lucrările practice la care au participat profesorii de agricultură, ca și îndrumările metodice primite de aceștia în cadrul cursului vor contribui, de bună seamă, la ridicarea nivelului de predare al cunoștințelor de zootehnie în noul an școlar.

M. ION

Desfășurate la 41 de specialități diferite — ca de pildă prelucrarea metalelor prin așchiere, exploatări și transporturi forestiere, floricultură, medicină veterinară, contabilitate etc. — examenele de definitivat ale profesorilor din învățămîntul profesional și tehnic au permis o amplă trecere în revistă a nivelului cunoștințelor științifice și pedagogice ale celor care predau în această formă de învățămînt. Rezultatele bune obținute (peste 73 la sută dintre candidați au primit calificativele „foarte bine" și „bine") dovedesc nivelul ridicat de pregătire al majorității profesorilor din școlile profesionale și tehnice, strădania lor de a se ține la curent cu ultimele realizări din domeniul specialității pe care o predau.

Atît lucrările scrise cît și răspunsurile date în cadrul examenului oral au relevat cunoștințele temeinice ale candidaților în ceea ce privește problemele teoretice și practica actuală de producție în marile uzine, pe șantierele mecanizate, în întreprinderile agricole socialiste. Numeroși candidați au dovedit că și-au însușit metodica adecvată predării disciplinelor în specialitate în școlile profesionale și tehnice. Ei au arătat cum utilizează materialul didactic, în special schemele, machetele de mașini și agregatele în stare de funcțiune, secțiunile în subansamble și ansamble etc.

Examenul de definitivat al profesorilor din învățămîntul profesional și tehnic a permis să se desprindă în același timp o serie de concluzii menite să ducă la îmbunătățirea pregătirii și desfășurării examenelor în viitor. Astfel, s-a vădit necesitatea revizuirii programelor pentru examene prin cuprinderea în cadrul lor a unor specialități mai ample, care să reunească 2—3 dintre specialitățile prevăzute în prezent, ceea ce ar permite pregătirea în comun a unui număr mai mare de profesori și intensificarea consultațiilor, asupra celor mai noi probleme tehnice și tehnologice din specialitatea respectivă. De asemenea, s-a vădit necesitatea de a se acorda o mai mare atenție pregătirii pedagogice și metodice a profesorilor care se prezintă la examenele de grad.

A. P.

Examenele de definitivat

În vederea prezentării lor la examenul pentru obținerea gradului definitiv, un număr de 40 de profesori de fizică au urmat de curînd cursul de pregătire organizat de I.P.C.D. — București.

Cursul, care a cuprins lecții de sinteză, consultații și lucrări de laborator, i-a ajutat pe participanți să adîncească studiul unor teme importante din specialitatea pe care o predau, referitoare la mișcarea mecanică, la teoria cinetico-moleculară, la oscilații elastice, unde, fenomene electro-magnetice, reacții nucleare etc. I-a ajutat de asemenea mult pe cursanți în pregătirea lor pentru examen efectuarea unor lucrări practice cum sînt determinarea sarcinii electronului, determinarea densității lichidelor cu ajutorul catetometrului, determinarea caracteristicilor unei triode, montajul unui aparat de radiorecepție cu tuburi electronice, determinarea indicelui de refracție etc.

În acest mod cursul a desăvîrșit pregătirea individuală anterioară a candidaților, pregătire realizată pe baza programei întocmite și difuzate din vreme de către I.P.C.D. prin secțiile regionale de învățămînt și îndrumată prin consultațiile colective organizate de institut. De asemenea, cursanții au primit, în etapa de pregătire individuală, ajutorul responsabililor de comisii metodice și de cercuri pedagogice, care au fost instruiți de institut în acest scop, ca și ajutorul cabinetelor metodice. Un sprijin deosebit de eficace l-au constituit pentru profesorii care au dat definitivatul și îndrumările primite cu ocazia inspecțiilor speciale, îndrumări care s-au referit la modul cum trebuie organizată pregătirea individuală, la problemele cărora trebuie să li se acorde cu precădere atenție etc.

În ce privește examenul propriu-zis, acesta a constat, la specialitate, într-o probă scrisă, una de laborator și o chestionare orală. Subiectul lucrării scrise pentru profesorii care predau la clasele VIII—XI a necesitat interpretarea fenomenelor electrice și a legilor curentului electric, pe baza teoriei electronice. Majoritatea candidaților au dovedit cunoașterea adîncită a subiectului. Unii din ei, însă, l-au tratat numai din punct de vedere macroscopic, iar alții au folosit doar parțial considerentele electronice. Lucrarea scrisă pentru profesorii ce predau la clasele V—VII a avut ca temă legile curentului electric. Și acest subiect a fost tratat în general mulțumitor. Probele de laborator au arătat că cei mai mulți candidați stăpînesc tehnica executării lucrărilor practice. Rezultate satisfăcătoare s-au obținut și la examenul oral. Majoritatea profesorilor care predau la clasele VIII—XI, de exemplu, au obținut la acest examen note de 9 și 10, dovedind cunoștințe temeinice. Au existat însă și unii care au dovedit o pregătire insuficientă, mai ales în domeniul electro-magnetismului și al opticii. În ceea ce-i privește pe profesorii de la clasele V—VII, și aceștia au demonstrat la examenul oral, în genere, o bună pregătire. O parte din ei, însă, ale căror răspunsuri dovedesc cunoașterea îndeosebi a aspectului fenomenologic, calitativ al chestiunilor tratate, trebuie să acorde pe viitor mai mare atenție folosirii instrumentului matematic.

Recentul examen de definitivat dat de profesorii de fizică la I.P.C.D.-București arată că este necesară o mai intensă preocupare a acestora pentru cunoașterea adîncită a metodicii predării. În această direcție ei ar putea primi un ajutor important prin editarea unor lucrări metodice, care se lasă de mult așteptate. În același timp ar fi bine venite, pentru punerea la curent a profesorilor de fizică cu ceea ce e nou în domeniul specialității lor, lucrări care să trateze, într-un mod adecvat, probleme ale fizicii moderne, ca și articole despre aceste probleme în seria „A" a „Gazetei de matematică și fizică".

Sprijiniți multilateral, făcînd ei înșiși eforturi serioase în vederea perfecționării pregătiri proprii, profesorii de fizică vor putea dobîndi rezultate tot mai bune la examenele pentru obținerea gradelor didactice.

GH. RAREȘ

CONSTRUCŢII NOI ÎN REGIUNEA ARGEŞ

Prin grija partidului, în satele şi oraşele regiunii Argeş, ca de altfel în toate regiunile ţării, sporeşte an de an numărul construcţiilor şcolare noi.

Pentru asigurarea spaţiului de şcolarizare necesar trecerii la învăţămîntul obligatoriu de 8 ani, pînă la 15 septembrie a.c. se vor termina şi da în folosinţă în regiunea Argeş 388 săli de clasă noi, construite din fond central, din fondurile alocate de organele locale ale puterii de stat şi prin contribuţia voluntară a cetăţenilor. Pînă la 31 decembrie a.c. vor mai fi date în folosinţă încă 56 săli de clasă, dotate cu tot ce le trebuie. Sumele din fond central alocate construcţiilor şcolare în acest an se ridică la 9.295.000 lei, iar creditele rambursabile alocate de stat însumează 3.260.000 lei. Privind aceste cifre, ne dăm şi mai bine seama ce grijă deosebită acordă statul nostru dezvoltării învăţămîntului.

Pînă acum au fost complet terminate 47 săli de clasă, iar alte 235 sînt în stadiul de finisare. Raioane fruntaşe în construcţia localurilor de şcoli sînt Drăgăşani, Horezu, Rm. Vîlcea. În raionul Drăgăşani se construiesc 30 săli de clasă, în raionul Horezu 16, în raionul Slatina 24. În acest raion şeful secţiei de învăţămînt, tov. Virgil Brătucu, a acordat o atenţie deosebită şi înzestrării noilor construcţii şcolare cu tot ce le trebuie pentru desfăşurarea unei munci de calitate. Aceeaşi preocupare au manifestat şi ceilalţi inspectori ai secţiei de învăţămînt.

Într-un stadiu mai puţin avansat se află construcţia celor 38 săli de clasă din raionul Costeşti. La Şcoala de 8 ani din Broşteni, de pildă, ca şi la şcolile din Suseni-Cerşani, Mozacu-Negraşi şi Buzoeşti lucrările se desfăşoară încă prea lent. Secţia de învăţămînt raională trebuie să arate mai multă iniţiativă în urmărirea şi rezolvarea problemelor ridicate de darea la timp în folosinţă a noilor clădiri şcolare.

Măsuri asemănătoare trebuie luate în raionul Găeşti, în legătură cu construcţiile şcolare din comunele Selaru, Ştefan cel Mare, Slobozia-Negrişoara, Dragodana-Burduca şi Ciupa. De asemenea, în raionul Curtea de Argeş trebuie terminate tencuielile exterioare şi unele lucrări de finisaj interior la o serie de şcoli construite în anul şcolar trecut, iar în raioanele Vedea şi Piteşti trebuie urgentate lucrările de finisaj la şcolile din unele comune cum sînt Cuca, Aluniş, Bradu, Oarja sau Valea Ursului.

Terminarea noilor construcţii şcolare, darea lor în folosinţă la vreme vor contribui ca munca instructiv-educativă din anul de învăţămînt care va începe în curînd să se desfăşoare la un nivel tot mai ridicat, cu rezultate tot mai bune.

ION ONICEL

PRIN LIBRĂRII

La librăria Mihail Eminescu din Capitală

Librăriile Capitalei cunosc, începînd din ziua de 1 august, o afluenţă mai mare decît cea obişnuită. Grupuri numeroase de elevi ai şcolilor medii, vin aici să-şi cumpere manualele pentru viitorul an şcolar, care au fost puse în vînzare începînd de la această dată.

Am intrat împreună cu tinerii cumpărători în librăria „George Coşbuc", una din cele 22 de librării din Capitală care desfac cărţi şcolare. Salariaţii acesteia, în frunte cu responsabilul ei, tov. I. Constantinescu, au socotit perioada de desfacere a cărţii şcolare drept un eveniment pentru care s-au pregătit minuţios, din vreme. Ca urmare, cumpărătorii sînt serviţi repede şi bine. Vînzători ca Elena Stamate, Petre Diaconu şi alţii dau relaţii amănunţite în legătură cu manualele şi rechizitele necesare în fiecare clasă. Pentru informarea cumpărătorilor s-au întocmit de asemenea afişe şi cataloage cuprinzătoare şi lucrate cu îngrijire.

Salariaţii librăriei „George Coşbuc" ne-au semnalat un fapt îmbucurător, confirmat apoi în toate librăriile pe care le-am vizitat : niciodată n-a fost o situaţie mai bună în privinţa livrării manualelor. Marea majoritate a acestora au fost puse la dispoziţia elevilor încă din primele zile ale desfacerii lor. Cele cîteva titluri care lipsesc — „Franceza" pentru clasa a VIII-a, „Desenul" pentru clasa a IX-a şi „Economia politică" pentru clasa a XI-a — vor fi şi ele livrate în cursul acestei luni.

În vederea evitării aglomeraţiei, a îmbunătăţirii deservirii elevilor cu manuale, librăriile „George Coşbuc", „Mihail Eminescu", „Librăria noastră" nr. 44 au pregătit seturi complete de manuale, pe clase. Această măsură a făcut ca numai în primele două zile la librăria „George Coşbuc" să poată fi serviţi 1250 de elevi. Dacă ţinem seama că fiecărui elev din clasele VIII—XI îi sînt necesare cel puţin 10 manuale, ne dăm mai bine seama de importanţa acestei măsuri pentru uşurarea desfacerii rapide.

Binevenită este şi iniţiativa librăriei „George Coşbuc" de a amenaja standuri cu cărţi recomandate elevilor pentru lectură extraşcolară. Astfel, standurile cuprind opere ale clasicilor literaturii române apărute în „Biblioteca şcolarului" şi „Biblioteca pentru toţi", ca şi opere din literatura noastră contemporană. Vînzătorii librăriei sînt pregătiţi şi în direcţia aceasta, astfel că recomandările pe care le fac corespund cerinţelor programelor de limba română. S-au organizat asemenea standuri de cărţi ajutătoare şi pentru studiul matematicii, chimiei, geografiei, limbilor străine. Elevii găsesc aici, de pildă volumul „Astronomia elementară", culegeri de probleme de matematică, de chimie etc., atlase, dicţionare ş.a.m.d.

Aceeaşi preocupare pentru desfacerea în bune condiţii a cărţii şcolare am întîlnit-o şi la alte librării. Librăria „Mihail Eminescu" a organizat, în colaborare cu Editura Didactică şi Pedagogică, o expoziţie de prezentare a cărţii şcolare. În vitrine şi în interiorul librăriei, panouri artistic executate ilustrează producţia de manuale din ţara noastră. Cifrele sînt grăitoare şi capătă o semnificaţie mult mai largă decît cea pe care le-o dai la prima vedere. În 1951, se arată într-unul din panouri, au apărut 218 titluri în 850.000 exemplare, pentru ca în 1963 să fie editate 850 de titluri în 23.380.000 de exemplare. Diferenţa dintre aceste cifre vorbeşte limpede despre dezvoltarea învăţămîntului în patria noastră, ca urmare a grijii pe care partidul o acordă necontenit educării tineretului. Dar progresul realizat în domeniul manualelor şcolare nu se rezumă doar la cantitatea acestora. El se vădeşte şi în conţinutul lor ştiinţific şi în calitatea grafică a manualelor. Într-adevăr manualele se îmbunătăţesc pe an ce trece, pentru a corespunde cerinţelor actuale ale pregătirii elevilor. Totodată, se caută şi se găsesc pentru ele soluţii grafice corespunzătoare, care să le dea o formă simplă şi atrăgătoare, subordonată scopului didactic. Marea majoritate a manualelor sînt tipărite bine şi legate cu îngrijire. La „Librăria noastră" nr. 44 din cartierul Giuleşti ne-au fost semnalate însă şi unele deficienţe în această direcţie, explicabile printr-un superficial control de calitate. Astfel, unele exemplare din „Geografia" pentru clasa a IX-a şi „Limba romînă" pentru clasa a X-a au unele file albe sau unele pagini lipsă.

O greutate întîmpinată de o serie de librării în desfacerea cărţii şcolare se referă la manualul „Maşini şi aparate electrice" pentru clasa a X-a, întrucît mulţi elevi nu ştiu că vor studia şi această disciplină. Se cuvine ca şcolile medii să afişeze lista necesarului de cărţi pe clase.

Desfacerea cărţii şcolare este abia la început. Se cere ca toţi cei care colaborează la această acţiune să depună în continuare toate eforturile pentru ca ea să se desfăşoare în cele mai bune condiţii.

C. RĂDOI

La librăria George Coşbuc

MATERIAL DIDACTIC

Prin grija partidului şi guvernului, în acest an laboratoarele şcolilor din oraşul Oradea vor fi dotate cu aparatură modernă şi substanţe chimice în valoare de 338.800 lei.

Cunoscînd importanţa pe care o are materialul didactic în asigurarea perceperii active de către elevi a cunoştinţelor de chimie, fizică, ştiinţe naturale etc., organele învăţămîntului şi majoritatea şcolilor din Oradea acordă o deosebită atenţie punerii la punct a acestui material în vederea cît mai bunei folosiri a lui în noul an şcolar.

La Şcoala medie nr. 1, de pildă, cele patru săli de laborator sînt bine îngrijite. Se amenajează o nouă sală de fizică, aflată în prezent în stadiul de finisare, iar numeroasele aparate depozitate în dulapuri sînt gata să servească la lecţii. Atrage îndeosebi atenţia modernă aparatură pentru demonstraţii practice de fizică, dintre care amintim aparatul de proiecţie sonor T. 16 cu celulă fotoelectrică şi difuzoare, alimentatorul pentru curent continuu şi alternativ, ce prezintă marele avantaj că poate fi folosit pentru toate experienţele de electricitate, redresoarele cu seleniu, autotransformatoarele, generatorul electrostatic cu bandă (care este o reproducere la scară redusă a construcţiei generatorului electrostatic modern de tip van de Graaf, folosit şi în tehnica nucleară). În mod curent acest aparat se utilizează în cadrul lecţiilor de electricitate statică, la efectuarea experienţelor privind descărcările în gaze rarefiate, tuburi catodice etc. Din laborator nu lipseşte nici presa hidraulică, cu ajutorul căreia se pot efectua lucrări practice de încercare a rezistenţei materialelor la compresiune şi tracţiune, sau spintariscopul, aparat care înregistrează scînteierile produse de corpusculele electrizate grele şi bogate în energie.

O situaţie foarte bună din punct de vedere al pregătirii materialului didactic se întîlneşte la Şcoala medie nr. 5 — şcoală nouă, deosebit de bine aprovizionată.

Multe aparate noi, interesante, se găsesc şi în laboratorul Şcolii medii nr. 2 : spectroscop, motor cu ardere internă în doi şi patru timpi (în secţiune), trusă chimică, optică, electronică, dinamometre cu cadran circular, dispozitiv pentru cîmpul magnetic rotitor. Mirã însă faptul că o iniţiativă bună luată cu vreo trei ani în urmă la această şcoală — şi anume aceea de a instala un complex experimental în laborator — a fost părăsită pe parcurs. Conductele de apă şi gaz n-au mai fost puse la punct, instalaţia a rămas neterminată, iar cele două dulapuri care se află aici sînt atît de sărace în substanţe chimice, încît ne vine greu să credem că ar putea face faţă cerinţelor unei şcoli medii. Este de dorit ca direcţia şcolii să ia măsuri pentru remedierea acestei stări de lucruri.

Şcoala medie nr. 3 dispune de un bogat material didactic şi de numeroase substanţe chimice. Din lipsă de spaţiu, însă, ele sînt aglomerate în dulapuri vechi, pe mese, în două săli întunecoase şi pe un coridor alăturat. Cu mai multă chibzuinţă s-ar putea găsi, desigur, spaţiu pentru mai buna depozitare a acestor materiale.

La secţia de învăţămînt se mai află o serie de aparate şi substanţe chimice care urmează să fie distribuite şcolilor. Printre acestea se numără camera Wilson pentru detectarea particulelor radioactive, aparatul pentru demonstrarea mişcării browniene, staţii meteorologice etc. Secţia de învăţămînt trebuie să vegheze la o cît mai raţională repartizare a acestor materiale şi să asigure ca ele să ajungă din vreme în şcoli, astfel ca de la prima oră de curs din noul an şcolar elevii să găsească totul bine pregătit.

Prof. GH. PUŞCAŞ

Pregătiri intense pentru noul an şcolar

(Urmare din pag. 1-a)

bună parte din materialul didactic care putea fi lucrat în şcoală.

În preocupările lor pentru pregătirea deschiderii viitorului an şcolar secţiile de învăţămînt şi conducerile şcolilor includ şi amenajarea şi aprovizionarea internatelor, căutînd totodată să lărgească posibilităţile de cuprindere ale acestora. Interesîndu-se îndeaproape de aceste probleme, conducerea Şcolii medii din Strehaia, regiunea Oltenia, a luat măsuri ca, pe lîngă mărirea capacităţii internatului cu încă 100 de locuri, să-i asigure acestuia condiţii bune de funcţionare şi să creeze şi o atmosferă plăcută în sălile de lectură şi în dormitoare. Cazarmamentul de care dispune internatul a fost îmbogăţit cu multe piese noi, iar cele existente au fost reparate. Cantina a fost aprovizionată cu conservele necesare, o parte din acestea fiind realizate cu produse din grădina şcolii. Pentru asigurarea aprovizionării cu legume şi zarzavaturi s-au făcut încă de pe acum contracte cu U.R.C.C. şi gospodăriile colective din împrejurimi.

În sfîrşit, trebuie să arătăm că în multe locuri se desfăşoară pregătiri amănunţite pentru primirea noilor cadre de învăţători şi profesori. Directorii de şcoli se îngrijesc să ştie din vreme ce cadre noi vor funcţiona în şcolile pe care le conduc, intervin pe lîngă sfaturile populare comunale în vederea repartizării locuinţelor necesare, în vederea asigurării unor condiţii de muncă şi de viaţă cît mai bune pentru cei ce îşi vor începe în toamna aceasta munca didactică. O asemenea grijă pentru tinerii învăţători şi profesori trebuie să se manifeste pretutindeni. Să ne amintim ce problemă importantă a reprezentat pentru fiecare dintre noi începutul muncii noastre în şcoală şi să nu uităm că grija cu care vom pregăti primirea noilor cadre, grija cu care le vom îndruma primii paşi în activitatea didactică vor contribui mult la bunul mers al procesului instructiv-educativ.

Pînă la deschiderea viitorului an şcolar a rămas încă timp ca şi acele şcoli care, din diferite motive, se află în urmă cu pregătirea condiţiilor cerute de un nou an de muncă să ia măsuri în vederea înlăturării lipsurilor, a intensificării pregătirilor. Se cere mai ales secţiilor de învăţămînt să întărească controlul pe teren în aceste probleme şi să ia măsuri operative acolo unde nevoia le impune.

Orientarea profesională

OAMENI CARE STĂPÎNESC TEHNICA AUTOMATIZĂRII

Nu de mult, în timpul practicii în producție a studenților, puteai asista adesea, în marile uzine — la „Steagul Roșu" din Brașov, la Combinatul metalurgic din Reșița, la uzina de strunguri din Arad sau la uzina „23 August" din București — la următoarea scenă : grupuri de studenți ascultau cu atenție explicațiile unor tineri cam de aceeași vîrstă cu ei, care, cu ajutorul riglei de calcul și al unor desene tehnice complicate, le demonstrau procedee tehnologice dintre cele mai moderne. Acești tineri, ale căror explicații dovedeau un bogat bagaj de cunoștințe privind producția automatizată și mecanizată, erau absolvenți ai unor școli tehnice de muncitori de înaltă calificare.

Prin însuși profilul profesiilor pentru care îi pregătesc aceste școli, absolvenții lor sînt legați nemijlocit de tehnica mașinilor și agregatelor automate, de cele mai complexe și mai moderne procese de producție. De pildă, pentru sectorul industriei metalurgice și construcțiilor de mașini, școlile tehnice din cadrul grupurilor și centrelor școlare de pe lîngă marile uzine pregătesc mecanici pentru aparate de măsură și automatizare, electricieni pentru protecție prin relee și automatizare, frezori de roți dințate, operatori pentru tratamente termice, electricieni pentru aparate de radio și televiziune, electricieni pentru întreținerea agregatelor mecanizate și automatizate, electricieni pentru mașini electrice etc.

Foarte interesante sînt și profesiunile care se studiază în școlile tehnice din sectorul petrol-chimie. De curînd, un grup de absolvenți ai școlii tehnice din cadrul Grupului școlar de petrol-chimie din Onești, repartizați în producție la combinatele și complexele petrochimice de pe Valea Trotușului, au scris colegilor mai tineri de la școlile medii pe care le-au absolvit cu 2-3 ani în urmă. Scrisoarea prezintă pe larg condițiile de viață și de studiu la Școala tehnică din Onești amplasată în centrul unei așezări urbane nou create, descriu uimitoarele transformări care se petrec cu materia primă sub ochii și la comanda tehnicienilor și muncitorilor de înaltă calificare, minunatele condiții de muncă din secțiile acestor întreprinderi, care pot fi comparate cu cele mai moderne laboratoare ale unor institute de cercetări științifice. De asemenea, tinerii absolvenți ai școlii tehnice vorbesc, în scrisoarea lor, despre remarcabilele condiții materiale care le-au fost asigurate imediat după încadrarea lor în producție. Scrisoarea se încheie cu chemarea caldă, rostită din toată inima: „Veniți alături de noi!"

La rîndul lor, școlile tehnice textile din Timișoara, București și Cluj, precum și școala tehnică pentru industria alimentară din București, pregătesc din rîndul absolvenților școlilor medii, specialiști capabili să lucreze în fabricile-agregate moderne din sectorul industriei ușoare sau alimentare, unde fiecare secție sau chiar întreaga întreprindere este sincronizată asemenea unui unic agregat uriaș. Noile fabrici de zahăr sau de ulei, de pildă, reprezintă de fapt o singură mașină gigantică de a cărei instalare, funcționare și conducere răspunde un grup de tehnicieni sau de muncitori cu înaltă calificare.

Înțelegînd rolul de mare importanță al muncitorilor de înaltă calificare și al tehnicienilor pentru industria noastră în plină dezvoltare, atrași de frumusețea muncii lor, numeroși tineri din toate colțurile țării se pregătesc și în acest an să intre în școlile care îi vor pregăti în această direcție.

R. MARINESCU

Pentru belșugul holdelor

Un om, la postul de comandă al stației de distribuție a apelor, conduce pătrunderea năvalnică a zeci și sute de pîraie simetrice pe arterele canalelor de irigație. Apa vie a plantelor. Una din dorințele milenare ale agricultorilor — să dea culturilor apă în cantitatea și la timpul cînd le este necesar — devine, în anii puterii populare, datorită vastelor lucrări de irigație, o realitate. În acest fel s-a reușit la unele culturi irigate să se obțină recolte aproape duble față de culturile obișnuite.

Această impresionantă victorie în lupta pentru belșugul holdelor este rodul priceperii celui care a proiectat, a construit și conduce multipla ramificație a sistemului hidrotehnic : inginerul hidrotehnician. Specialitatea lui — hidrotehnica agricolă cere multiple și variate cunoștințe științifice și tehnice. Studiile prealabile trebuie să determine, în funcție de natura și înclinația solului, construcția hidrotehnică cea mai potrivită, să asigure proiectarea construcției, să stabilească utilajul care va fi folosit și modul în care se vor desfășura lucrările de irigație.

Ținînd seama de specificul studiilor în domeniul hidrotehnicii agricole, studii care necesită importante lucrări de laborator privind mecanica fluidelor, pregătirea pentru profesiunea de inginer hidrotehnician — spre care se îndreaptă un număr tot mai mare de tineri — are loc în cadrul institutelor politehnice și al institutelor de construcții. Astfel, la Facultatea de hidrotehnică a Institutului de construcții din București funcționează secții de construcții și instalații hidrotehnice și de hidrotehnică agricolă, iar la Institutul politehnic din Iași a fost creată o facultate specială de hidrotehnică agricolă. Ceea ce s-a realizat în ultimul timp în cadrul acestei facultăți este reprezentativ atît pentru atenția de care se bucură pregătirea cadrelor din acest domeniu, cît și pentru nivelul științific și tehnic înalt al acestei pregătiri. În laboratoare, pe cîmpurile experimentale de mecanica fluidelor și de hidraulică sînt prezentate la scară redusă, cu ajutorul unor aparate și agregate special construite, majoritatea fenomenelor complexe din domeniul mecanicii fluidelor. Pompe de diferite tipuri și instalații hidraulice speciale alimentează canale de irigație miniaturale, deprinzîndu-i pe studenți cu rezolvarea problemelor de irigație a terenurilor pentru culturi în funcție de condițiile specifice de sol. Condiții încă și mai bune de studii vor avea viitorii ingineri hidrotehnicieni o dată cu ridicarea noilor clădiri ale politehnicii ieșene, în cadrul cărora laboratoarele Facultăți de hidrotehnică agricolă ocupă un loc însemnat.

O contribuție de seamă în lupta pentru belșugul holdelor o aduce și inginerul specialist în mecanică agricolă, care asigură încă din lunile de iarnă, asemeni omului înțelept din zicala populară, mașinile și uneltele ce urmează a fi folosite în timpul campaniilor agricole, din primăvară pînă în toamnă. Dar nu numai atît. Tot inginerul mecanic este cel care, atunci cînd munca de pe ogoare se află în toi, se îngrijește ca brigăzile complexe de mecanizatori să-și desfășoare în cele mai bune condiții lucrările lor, bazate pe tehnica agricolă înaintată, în scopul obținerii unor roade cît mai bogate. Intervenția lui promptă, priceputa asigură ritmicitatea lucrărilor, executarea lor la timp și respectarea tuturor cerințelor agrotehnice. Iar după strîngerea recoltei și desfășurarea lucrărilor agricole de toamnă, cînd pe cîmpiile întinse ale gospodăriilor agricole de stat sau ale gospodăriilor agricole colective se așterne liniștea dinaintea marilor zăpezi, activitatea inginerului mecanic în atelierele de reparații se desfășoară cu aceeași intensitate. Căci calitatea reparațiilor periodice, buna întreținere a mașinilor și materialului agricol, asigurarea din timp a efectuării lucrărilor constituie chezășii de preț ale victoriei în bătălia recoltei viitoare. În același timp, inginerul mecanic agricol stabilește, împreună cu inginerul agronom, complexele agrotehnice cele mai potrivite fiecărei zone de cultură și fiecărei culturi, mijloacele mecanizate care vor fi folosite, modul de cuplare a lor în agregat.

Nu-i de mirare, de aceea, că tot mai mulți absolvenți ai școlilor de cultură generală doresc să devină ingineri mecanici. Cursurile de specialitate desfășurate în cadrul facultăților și secțiilor de mecanică agricolă de la institutele politehnice din București, Timișoara, Iași, și Galați le asigură atît cunoștințe multilaterale privind mecanizarea agriculturii, cît și deprinderi de rezolvare operativă a problemelor tehnice privind mecanizarea complexă a agriculturii.

Inginer hidrotehnician și inginer mecanic agricol sînt titluri de mare răspundere în bătălia pentru belșug desfășurată pe ogoarele agriculturii socialiste. Aceste profesii oferă satisfacții morale depline tinerilor care le îmbrățișează.

M. NICOLAE

Inginerii uzinelor subterane

Coborînd vertiginos cu „colivia" — așa cum numesc minerii rapidul ascensor ce-i duce în adîncurile subterane — studenții practicanți care iau contact pentru prima oară cu activitatea dintr-o mină, au impresia că participă la expediția unor eroi ai lui Jules Verne, că pătrund spre centrul pămîntului printr-o secțiune în straturile geologice. Ajunși în mină, ei constată chiar de la primii pași, ca și pretutindeni în cursul călătoriei prin galerii și abataje, că tehnica înaintată, mecanizarea complexă și automatizarea au transformat cu desăvîrșire profilul și specificul activității minerilor. Havezele, ciocanele moderne de abataj, mașinile și instalațiile pentru transportarea minereului, susținerile metalice, complexele instalații de iluminat, de alimentație electrică și aeraj, sistemele pentru asigurarea protecției și securității muncii au făcut ca munca minerului să fie tot mai ușoară și să se desfășoare în siguranță.

Uzinele subterane — cum pot fi numite pe drept cuvînt, astăzi, minele — necesită tot mai mulți muncitori de înaltă calificare, tehnicieni și ingineri. Nucleul de bază al școlilor din acest sector se află, după cum e și firesc, în localitățile din Valea Jiului.

În cadrul vastului și modernului Institut de mine din Petroșeni sînt pregătite cadre de ingineri pentru toate specialitățile de conducere tehnică a muncii subterane. Astfel, în secțiile facultăților institutului se pregătesc ingineri specialiști în exploatări miniere, în prepararea cărbunilor și minereului, în topografie minieră, ca și ingineri specialiști în electromecanică minieră. Pentru a se asigura viitorilor ingineri mineri o înaltă pregătire de specialitate sînt reproduse, în condiții de laborator, întreaga instalație tehnică și întreaga tehnologie folosită în minele din țara noastră și sînt experimentate cele mai noi și mai perfecționate utilaje. De altfel, sub conducerea profesorilor, aleși dintre cei mai renumiți specialiști în utilaj și exploatări miniere, studenții participă încă din anii de facultate la perfecționarea mașinilor, agregatelor și instalațiilor existente, ca și la introducerea unor mijloace tehnice și a unei tehnologii de lucru tot mai perfecționate, care să ușureze continuu și să facă mereu mai productivă munca minerilor.

În practica din anii studenției viitorii ingineri leagă strînse și calde prietenii cu minerii, se dezvoltă și se călesc la înalta școală a glorioaselor lor tradiții de luptă revoluționară.

În același timp, studenții Institutului de mine din Petroșeni se bucură de cele mai bune condiții de viață. Orașele așezate în decorul pitoresc al defileului muntos pe care-l străbate Jiul, deși au o veche tradiție muncitorească, sînt totodată, din punct de vedere urbanistic, orașe cu totul noi. La Petroșeni, la Lupeni, la Lonea, la Petrila — pretutindeni întîlnești cartiere de blocuri moderne, cu fațadele însorite, înconjurate de vaste spații verzi și de flori. Impresionantă este și viața culturală bogată, multilaterală, care pulsează în aceste orașe miniere. Teatrul de stat din Valea Jiului dă spectacole dintre cele mai bune, biblioteci dispunînd de zeci de mii de volume pun la dispoziția cititorilor ultimele noutăți literare, amatorii de sport pot practica disciplina lor favorită sau pot să încurajeze echipele locale pe stadioanele moderne construite în ultimii ani.

Primiți cu dragoste frățească în mijlocul marii familii a minerilor, absolvenții fiecărei promoții a Institutului de mine din Petroșeni se încadrează cu entuziasm în rîndurile celor care desăvîrșesc construcția socialistă în țara noastră.

F. STAMATE

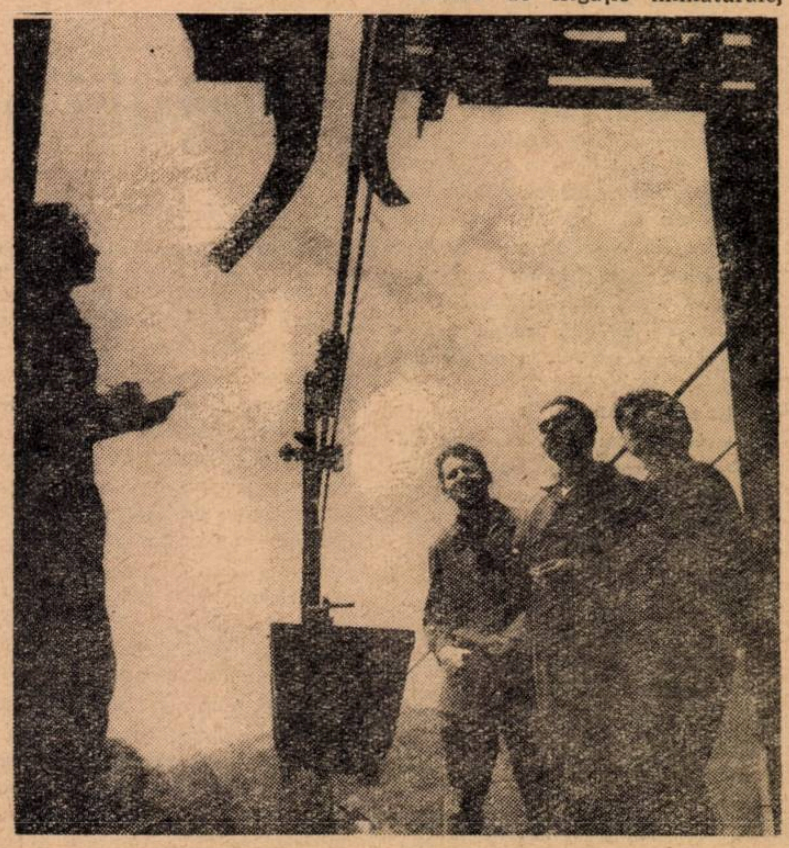

Studenții din Petroșeni la practică în Întreprinderea de preparare a cărbunelui din Petrila.

a tinerilor absolvenți

TEHNICIENI AI AGRICULTURII SOCIALISTE

În însemnările despre activitatea ei și a gospodăriei colective pe care o conduce, Maria Zidaru, Erou al Muncii Socialiste, nota: „Nu numai felul cum se muncea în agricultură cu ani în urmă, dar nici cunoștințele de acum un an sau doi nu mai sînt suficiente pentru a obține recolte mereu sporite. În agricultură pătrunde acum, pe porți largi deschise, știința înaintată, tehnica cea mai perfecționată. Trebuie să înveți mereu pentru a le putea folosi și astfel să poți spori mereu rodnicia culturilor".

Școlile tehnice agricole, horticole și veterinare create în urma Hotărîrii partidului și guvernului cu privire la dezvoltarea și îmbunătățirea învățămîntului agricol în lumina perspectivelor deschise de încheierea colectivizării agriculturii, asigură în cea mai mare măsură pregătirea tinerilor în vederea aplicării în producție a celor mai noi cuceriri ale agrotehnicii și zootehnicii. Răspunzînd nevoilor mereu crescînde de cadre de brigadieri și șefi de echipe pregătiți științific, rețeaua școlilor care pregătesc asemenea cadre a crescut considerabil în toate regiunile țării. În acest an, de pildă, vor funcționa peste 70 de școli pentru pregătirea tehnicienilor din agricultură.

Secția pentru învățămînt și propagandă a Consiliului Superior al Agriculturii a antrenat pe unii dintre cei mai buni specialiști din producție, din învățămîntul superior și mediu în munca de îmbunătățire a planurilor de învățămînt și a programelor pentru aceste școli. Astfel, planurile și programele prevăd familiarizarea elevilor cu toate stadiile lucrărilor din agricultură, începînd cu selecționarea semințelor, efectuarea însămînțărilor și administrarea îngrășămintelor și terminînd cu recoltarea și însilozarea. Pentru ca elevii să cunoască cele mai înaintate procedee de specialitate, atît unele lecții teoretice cît și activitățile practice se desfășoară în laboratoarele regionale de încercare a cerealelor, pe terenurile gospodăriilor agricole de stat și ale gospodăriilor agricole colective unde au fost obținute recolte record prin utilizarea unui nou complex agrotehnic sau a unor soiuri selecționate de înaltă productivitate.

Numeroase școli tehnice agricole, horticole și veterinare funcționează pe lîngă stațiunile experimentale ale institutelor de cercetări în domeniul agriculturii. Elevii acestor școli participă, alături de cercetătorii stațiunilor, la experiențele privind îmbunătățirea soiurilor de plante, a raselor de ovine, taurine, porcine și păsări etc., ca și la lucrări de laborator avînd astfel posibilitatea să cunoască, în funcție de condițiile pedoclimatice, cele mai bune mijloace pentru obținerea unei producții agricole mari.

În 1970, conform prevederilor documentelor de partid și de stat, în gospodăriile agricole de stat vor exista cîte un tehnician agronom la fiecare 750 hectare, cîte un tehnician veterinar la fiecare 200 de vite mari, cîte un tehnician horticultor la 150 hectare de livadă sau la 50 hectare de grădină cu legume. De asemenea, în gospodăriile colective vor exista cîte un tehnician agronom la 1 000 de hectare și cîte un tehnician horticultor la 300 de hectare livadă sau 100 hectare de grădină cu legume, iar în stațiunile experimentale vor lucra 450 tehnicieni agronomi, 1 450 de tehnicieni veterinari și 310 tehnicieni horticultori. Toate aceste posturi de răspundere îi așteaptă pe tinerii care se îndreaptă cu entuziasm spre școlile tehnice agricole, horticole și veterinare.

S. GRIGORESCU

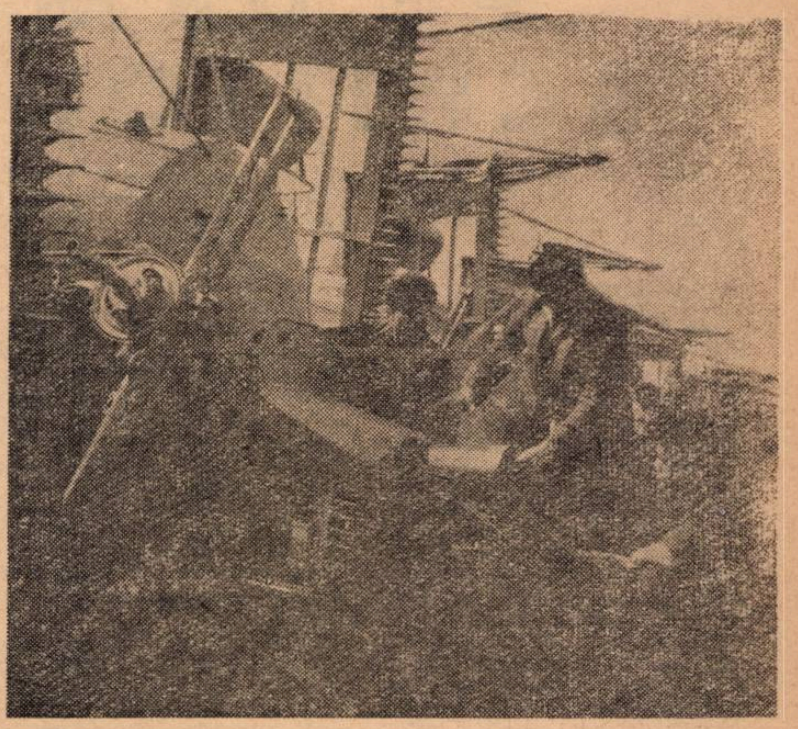

Viitorii mecanizatori agricoli verifică cuplele unei combine la S.M.T. Bărcănești, regiunea Ploiești

La Universitatea din Timișoara

Cea mai tînără universitate din țara noastră, Universitatea din Timișoara, funcționează într-un centru cu vechi tradiții științifice, ilustrate de numeroși savanți din trecutul țării, ca și de academicieni, oameni de știință și cultură care se bucură astăzi de o deosebită reputație.

Creată în cursul anului trecut, dotată cu o clădire nouă, modernă și cu o serie de instalații anexe în plină dezvoltare, universitatea timișoreană își mărește continuu capacitatea, atît în ceea ce privește posibilitățile de cuprindere a unui număr mereu mai mare de studenți cît și în ceea ce privește specialitățile pentru care îi pregătește. Astfel, în acest an universitar vor funcționa aici patru facultăți: de matematică-mecanică, de fizică, de filologie și de biologie-geografie.

Atrage în mod deosebit atenția importanța care se acordă aici învățămîntului matematic și studiului fizicii. Pentru studenții facultăților din acest domeniu au fost create laboratoare dotate cu aparatele și instrumentele cele mai moderne în domeniul opticii, mecanicii, termodinamicii, electricității, electronicii etc. Mărturie a seriozității cu care se lucrează aici și a excelentei dotări a laboratoarelor facultăților de matematică-mecanică și fizică ale universității stau lucrările practice complexe efectuate de studenți, ca și cercetările științifice și experiențele valoroase întreprinse. Este cunoscut, bunăoară, faptul că la Timișoara au fost întreprinse studii deosebit de valoroase care au dus la construirea unor mașini cibernetice perfecționate. La aceste studii și-au adus o contribuție prețioasă cadrele didactice și studenții universității timișorene. Tinerii își însușesc aici cunoștințe care le permit să lucreze la mașinile cibernetice perfecționate, ceea ce le deschide un cîmp larg de activitate în domeniile cele mai diferite — astrofizică, biologie, lingvistică etc., în toate ramurile economice, în institutele de cercetări din diferite sectoare științifice și tehnice, ca și în învățămînt (pentru care primesc și o pregătire pedagogică corespunzătoare).

Atrași de aceste perspective, un număr mare de absolvenți ai școlilor de cultură generală se îndreaptă spre Universitatea din Timișoara, care le asigură o temeinică pregătire științifică.

P. MANU

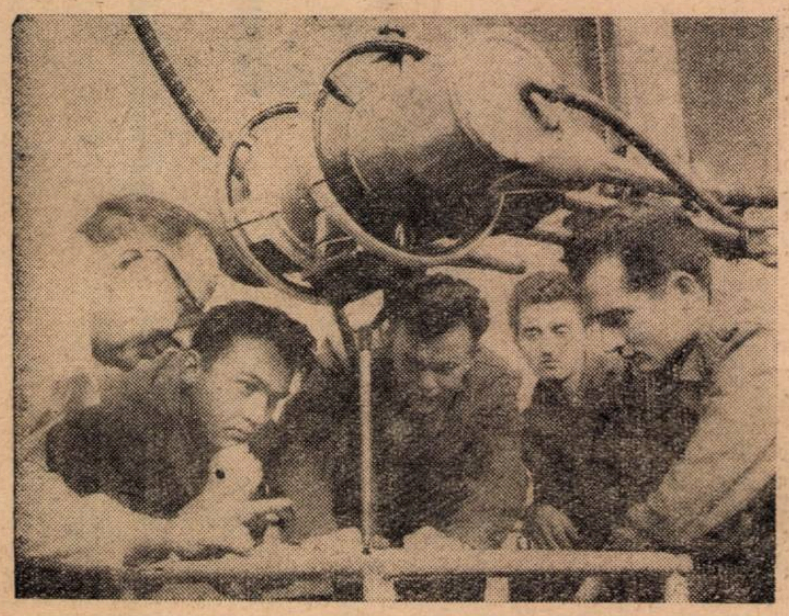

În laboratorul de mecanică al Universității din Timișoara

Viitorii profesori

„Profesia de educator este una din cele mai frumoase, mai nobile profesii. Mi-am dat seama, în timpul practicii pe care am făcut-o în școală, că munca de creștere, de modelare a tinerelor generații — viitori constructori ai comunismului — aduce satisfacții nebănuite" — mărturisea cu entuziasm un proaspăt absolvent al Institutului pedagogic de 3 ani din Cluj.

În ultimii ani, învățămîntul pedagogic din țara noastră a luat o amploare nemaicunoscută în trecut, asigurînd pregătirea cadrelor didactice pentru toate disciplinele care se predau în școala generală și obligatorie de 8 ani. Cele 12 institute pedagogice de 3 ani create la București, Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Galați, Tg. Mureș, Brașov, Bacău, Constanța, Baia-Mare și Pitești cuprind 61 de facultăți, în care sînt pregătiți profesori pentru limba și literatura romînă, matematică, fizică, chimie, științele naturale și agricole, istorie și geografie.

Predarea disciplinelor de specialitate în cadrul fiecăreia dintre aceste facultăți asigură viitorilor profesori un larg orizont de cunoștințe și o temeinică cultură științifică. Astfel, studenții facultăților de limba și literatură romînă studiază, pe lîngă istoria dezvoltării literaturii și limbii noastre literare, începînd cu primele documente și pînă la scriitorii contemporani, probleme de lingvistică, dialectologie, gramatică istorică, istoria literaturii universale etc., iar studenții facultății de fizică-chimie au posibilitatea de a cunoaște în cadrul studiilor de specialitate realizările moderne din domeniul fizicii nucleare, ciberneticii, petrochimiei etc.

În cadrul institutelor pedagogice din București, Iași, Cluj, Timișoara există și facultăți de arte plastice, unde studiază viitorii profesori de desen și caligrafie ai școlilor de 8 ani. Pregătirea artistică de specialitate a acestora la desen, pictură, compoziție, artă decorativă, realizată prin studii de atelier, este completată prin studierea unor discipline teoretice cum sînt perspectiva, anatomia artistică, istoria artei etc.

Tot la București, Iași, Cluj și Timișoara, funcționează în cadrul institutelor pedagogice facultăți de educație fizică, ai căror studenți, paralel cu pregătirea teoretică de specialitate, practică și diferite sporturi — atletism, gimnastică, volei, baschet etc. La aceleași institute și, în plus, la institutul din Tg. Mureș funcționează și facultăți de muzică. Acestea asigură studenților lor, pe lîngă pregătirea de specialitate și didactică, specializarea în domeniul dirijării ansamblurilor corale, în teorie și solfegiu, în istoria muzicii, în folclor, în armonie și contrapunct, în citirea partiturilor etc.

Institutele care pregătesc profesori pentru școala de 8 ani își desfășoară activitatea conform unor planuri și programe de învățămînt alcătuite după criterii științifice. Ele au la dispoziție laboratoare de fizică, biologie, chimie, științe naturale, ateliere de pictură, desen, modelaj, sculptură, biblioteci bogat înzestrate.

„Acordăm o importanță de prim ordin pregătirii pedagogice a studenților, în strînsă legătură cu specialitatea pe care o dobîndesc — ne-a declarat prof. univ. dr. Anghel Manolache, rectorul Institutului pedagogic de 3 ani din București. Practica pedagogică a viitorilor profesori, desfășurată sub îndrumarea unor profesori cu bogată experiență în munca instructiv-educativă, îmbinată strîns cu studiul metodicii disciplinei de specialitate, asigură posibilitatea ca, încă din primul an după absolvire, studenții institutelor pedagogice să poată desfășura o muncă didactică de calitate înaltă".

Tinerii care se pregătesc în institutele pedagogice de 3 ani se bucură și de condiții de muncă și de viață tot mai bune. Astfel, începînd din acest an universitar, în cadrul multor institute pedagogice au fost date în folosință noi laboratoare. De asemenea laboratoarele existente au fost dotate cu noi aparate moderne, iar bibliotecile sînt completate cu noi studii și lucrări de specialitate. S-a extins de asemenea numărul de locuri în cămine și cantine.

Aceste condiții, ca și competența cadrelor didactice de specialitate și atașamentul studenților pentru nobila profesie de educator sînt o chezășie a temeinicei pregătiri a viitorilor profesori.

G. D. MATEIANU

Cadre pentru sectorul comerț-finanțe

În trecut, firma „Magazin sătesc" însemna, fără excepție, o dughiană în care cumpărătorul găsea, în cel mai bun caz, chibrituri, sare, gaz, opinci și cîte un balot de stambă.

Astăzi tot mai numeroase sînt satele în care cooperativele sătești au deschis magazine universale mari, moderne, cu numeroase raioane. Colectiviștii, muncitorii gospodăriilor agricole de stat și ai S.M.T.-urilor găsesc în aceste magazine mărfuri din cele mai variate, realizate recent în întreprinderile noastre producătoare de bunuri pentru consum, începînd cu garnituri complete de mobilă, aparate de radio și televizoare, mașini de aragaz, produse textile și terminînd cu jucării mecanice și produse de librărie.

Munca celor care se ocupă de desfacerea acestor produse cere o pregătire multilaterală, atît datorită marii varietăți a produselor cît și faptului că multe dintre acestea — ca, de pildă, televizoarele, aparatele de fotografiat, motoretele, diferitele lămpi și articole tehnice etc. — pătrund pentru prima oară în casele sătenilor și, firește, cumpărătorii cer un sfat competent în ceea ce privește folosirea și păstrarea lor. În aceste condiții profesia de vînzător într-un magazin sătesc prezintă o importanță deosebită nu numai pentru dezvoltarea largă a schimbului între oraș și sat, ci și prin funcția ei social-culturală, legată de ridicarea continuă a nivelului de trai al țărănimii noastre colectiviste.

Absolvenții a 7 clase care doresc să se pregătească în această profesie importantă pentru economia țării noastre și pentru ridicarea nivelului de viață al oamenilor muncii de la sate au la dispoziție o vastă rețea de școli profesionale, care asigură predarea cunoștințelor de specialitate în strînsă legătură cu practica desfășurată în magazine-școală create special, ca și în magazinele cooperativelor sătești. Asemenea școli funcționează la Slatina, Timișoara, Turnu-Măgurele, Sibiu, Sfîntu Gheorghe, Oradea, Bistrița, Brăila, Alba Iulia, Vaslui, Caracal, Buzău, Ploiești și Botoșani.

Pentru cei care vor lucra în magazinele de stat de la orașe, funcționează școli profesionale organizate de Ministerul Comerțului Interior. Secțiile acestor școli de la Bacău, Arad, Brașov, București, Cluj, Constanța, Petroșeni, Iași, Tîrgu Mureș, Craiova, Ploiești și Botoșani pregătesc specialiști în desfacerea produselor alimentare, textile și încălțăminte, metalo-chimice etc.

Un rol însemnat în buna desfășurare a activității din sectorul comerț-finanțe îl au cadrele medii din acest sector — merceologi, contabili etc. Școli tehnice ale Ministerului Finanțelor, Ministerului Comerțului Interior și ale U.C.E.C.O.M., care funcționează în toate regiunile țării, asigură specializarea acestor cadre în operațiile economice specifice industriei, transporturilor, construcțiilor, comerțului, cooperației bancilor.

Prețuirea de care se bucură absolvenții acestor școli reflectă participarea lor intensă și rodnică la ridicarea calității produselor prin controlul merceologic, la descoperirea și valorificarea mai deplină a resurselor interne ale întreprinderilor.

M. ILIE

PE URMELE SCRIITORILOR

Contribuind, alături de celelalte obiecte, la dezvoltarea multilaterală a tineretului, predarea literaturii face apel într-o măsură mai mare decît predarea oricărei alte discipline la afectivitate și creează adesea la elevi, prin contactul cu fenomenul literar, puternice stări emoționale.

Una dintre cele mai prețioase căi auxiliare menite să prelungească fiorul emoției rezultat din contactul cu opera în cadrul orelor de curs este excursia literară. Mergînd „pe urmele marilor scriitori" elevii le pot cunoaște mai bine viața materială și sufletească, gîndurile și simțămintele, operele studiate la lecții luminîndu-se astfel pentru ei mai puternic, în înțelesuri mai adînci. Într-adevăr, excursia literară adîncește înțelegerea operelor cu caracter descriptiv prin care scriitori ca Eminescu, Odobescu, Vlahuță, Hogaș sau Sadoveanu au sortit veșniciei peisajul patriei în forma în care l-au contemplat ei. În același timp, excursia îi ajută pe elevi să înțeleagă operele unor scriitori cum sînt Creangă, Slavici, Rebreanu etc. care ne-au lăsat grăitoare documente ale unor momente istorice sau ale unor medii sociale.

Este surprinzător, dată fiind importanța atît de mare a excursiilor literare, că ele sînt atît de puțin luate în considerare. De exemplu, obiectivele lor nu sînt nici măcar menționate în instrucțiunile „Excursiile școlare, factor de educație patriotică a elevilor". (Gazeta învățămîntului" din 12 iulie 1963), iar lucrarea „Excursia școlară" de C. Giurcăneanu și Zoe Adămuț acordă acestui tip de excursii, într-un volum de 227 de pagini, doar cîteva rînduri. Putem menționa pe această linie numai interesantul articol „Folosirea excursiei ca mijloc important de îmbogățire a cunoștințelor de literatură ale elevilor", publicat în „Revista de pedagogie" nr. 1/1962.

Excursiile literare reprezintă — în condițiile unei bune organizări — un real mijloc de fixare a cunoștințelor și, în același timp, de îmbogățire a acestora. Într-adevăr, revăzînd în etapa de pregătire a excursiei fragmente din operele scriitorilor pe urmele cărora urmează să pornească, elevii își consolidează cunoștințele studiate anterior. Apoi în timpul excursiei li se creează posibilitatea să confrunte opera cu mediul în care a fost elaborată. Nu trebuie uitat nici faptul că excursia literară are un rol deosebit în dezvoltarea aptitudinilor creatoare ale elevilor. Îndrumați cu pricepere ei își pot nota impresii de călătorie, pot alcătui interesante și expresive jurnale de excursie.

Încadrate în tipologia lecțiilor, excursiile pot fi de mai multe feluri : excursii-lecții de transmitere a cunoștințelor, excursii-lecții de repetare și excursii finale, care pot depăși granița orașului unde se află școala.

Profesorii din București pot găsi multe obiective pentru excursiile literare : locurile unde se păstrează urme ale vieții unor scriitori cum sînt Văcărești, Anton Pan, Eminescu, Slavici etc., Muzeul de Istorie a P.M.R., Muzeul de literatură, Muzeul Școlii medii „N. Bălcescu", Muzeul Teatrului Național, Muzeul orașului București, Muzeul satului, statuile scriitorilor etc.

Căutînd să valorifice aceste posibilități, cercul metodic al profesorilor de limba romînă de la Școala „D. Bolintineanu" din București a acordat o mare atenție diferitelor forme de excursii literare, realizîndu-le succesiv și sistematic. Astfel, atunci cînd s-a studiat tema „Cultura și literatura romînă în secolele XIV, XV, XVI" (la clasa a IX-a), s-a organizat o excursie-lecție de fixare a cunoștințelor la expoziția „Cele mai vechi manuscrise" de la vila Minovici. Cu prilejul lecției de recapitulare „Începutul și dezvoltarea teatrului romînesc" (în aceeași clasă) s-a vizitat Muzeul Teatrului Național „I. L. Caragiale". Au fost organizate de asemenea cîteva vizite la Muzeul de literatură.

În mod deosebit dorim să ne oprim aici asupra unei excursii finale complexe și bogate în conținut, cu tema „Pe urmele marilor scriitori", care a cuprins numai pe elevii cu cele mai bune rezultate la limba și literatura romînă, absolvenți ai claselor a IX-a și a X-a. Scopul acestei excursii a fost de a fixa și îmbogăți cunoștințele dobîndite de elevii claselor a IX-a (prin cunoașterea ținuturilor din nordul Moldovei, zugrăvite de scriitori pașoptiști (ca Alecu Russo și Alecsandri), ca și de elevii clasei a X-a (prin cunoașterea peisajelor zugrăvite de Creangă, Coșbuc, Vlahuță, Hogaș etc.). Am urmărit de asemenea să trezim prin mijlocirea excursiei interesul elevilor pentru cunoștințele noi (despre operele scriitorilor noștri clasici — în clasa a X-a, despre Rebreanu, Sadoveanu și Topîrceanu în clasa a XI-a).

Excursia a dat elevilor prilejul de a confrunta peisajul din nordul Moldovei, așa cum a fost fixat în opera unor scriitori din trecut, cu tabloul grandios de azi al unei naturi transformate, în care frumuseții peisajului natural i se adaugă măreția forței omenești descătușate. Și pentru ca elevii să înțeleagă cum au fost posibilie realizările prezentului, noi am inclus printre obiectivele vizitate și modesta casă a lui Ilie Pintilie, așezată la poalele Cetățuii Iașului, astăzi muzeu și casă memorială, astfel încît să proiectăm o fișie de lumină asupra unuia dintre momentele trecutului de luptă al eroicei noastre clase muncitoare în frunte cu partidul ei.

Cu două luni înainte de excursie li s-a indicat participanților bibliografia obligatorie și facultativă, cea din urmă fiind împărțită spre cercetare unor colective de elevi. Menționăm dintre operele obligatorii „Piatra teiului" și „Stînca corbului" de Alecu Russo, „O primblare la munți" de Vasile Alecsandri, „Amintiri din copilărie" de Ion Creangă, „Romînia Pitorească" (Bristrița la Toance) de Al. Vlahuță, „În munții Neamțului" (Singur, Spre Nichit, Spre Secu, Părintele Ghermănuță) de Calistrat Hogaș, fragmente din „Baltagul" de M. Sadoveanu, fragmente din „Ion" de Liviu Rebreanu și unele reportaje de Al. I. Ghilia și Tita Chiper. Opere facultative : M. Sadoveanu — „Pe Rarău a cîntat cocoșul sălbatec" și „Frații Jderi" (vol. II — „Izvorul Alb"), Ionel Teodoreanu : „La masa umbrelor", Tudor Vianu : „Jurnal" (Serbări la Năsăud, În amintirea lui Ibrăileanu, Ion Creangă), Mihail Sevastos : „Amintiri de la „Viața Romînească". De asemenea, colectivele de elevi au confecționat hărți literare înfățișînd traseul excursiei precum și alte cîteva hărți cu temele „Pe urmele lui Creangă", „Peregrinările lui Eminescu, Coșbuc și Rebreanu", „Drumurile Vitoriei Lipan". Au fost realizate și montaje cu citate care zugrăveau locurile ce urmau a fi străbătute, indicîndu-se precis izvoarele (operele lui Alecu Russo, Alecsandri, Vlahuță, Hogaș, Sadoveanu etc.).

Desprindem cîteva momente mai semnificative ale excursiei, așa cum au fost consemnate în jurnalul acesteia.

16 iulie

Plimbarea cu vaporașul pe uriașul lac de acumulare de la Bicaz îi impresionează adînc pe elevi. Unul din ei spune : „Să mergi cu vaporul în creierul munților era, în vremuri trecute, un vis irealizabil". „Nici nu știi ce să admiri mai întîi — adaugă altul — imensul lac de acumulare ce saltă ușurel plutele, barajul ce suportă o greutate și o presiune de sute de tone, farmecul peisajului înconjurător sau munca uriașă a omului, lupta lui îndîrjită cu muntele și apa din care a ieșit învingător ?"

Discutăm despre înfățișarea de odinioară a acestor locuri, așa cum le-a văzut generația pașoptistă, care a proiectat asupra naturii tînguirea țăranului chinuit. Cineva citește cu glas tare un fragment din „Piatra Teiului" a lui Alecu Russo : „Pe costișele singuratice, pe fînețurile deșerte, în pădurile acelea care nu cîntă decît pentru ele, izvorăște parcă o chemare sublimă de păreri de rău și resemnare, de amară milă, de zîmbet și mai amar încă. În tăcerea cîmpiilor Moldovei simțești poezia unui bocet, lacrimile încete și necontenite ale aceluia care singur se plînge pe sine. Stăruiește în natura aceasta o simțire adîncă de descurajare, o veșnică vorbire cu sine însăși a unei păreri de rău, a unei dureri, apoi o privire sfioasă în ceața zării către viitor".

„Privirea sfioasă" pe care o proiecta asupra viitorului scriitorul pașoptist face loc entuziasmului tinerilor ce urmăresc uimiți, pas cu pas, în fiecare punct de popas, nume legate de emoții puternice ale generațiilor anterioare, care au străbătut aceste locuri și le-au fixat în opere nemuritoare : Secu, Buhalnița, Izvorul alb... Prind viață, desprinși din negura timpului, vînătorii lui Ștefan Vodă strînși în jurul focului, dormitînd „covîrșiți de tăcerea munților și a singurătății" nu departe de pîrîul Buhalniței. Ne oprim și noi la Hangu, loc de popas al lui Alecsandri, care a îmbogățit prin „Primblarea la munți" literatura noastră memorialistică, apoi la Bistricioara și la Piatra Teiului, cu stînca golașe și neagră care se ridică pe tăpșanul verde și ajunge pînă la malul lacului.

17 iulie

Într-una din cele două cămăruțe modeste care alcătuiesc Casa memorială a lui Hogaș, atrage privirile elevilor vestita pelerină a scriitorului, cunoscută de prietenii săi și mai

apoi de cititori, grație spiritului său de povestitor. Un dulap și o vitrină plină cu operele lui, cu scrisori și documente, cîteva tablouri pe pereți, o masă de scris cu scaunul său, o călimară veche și tocul ce a scris o dată silitor sub mîna povestitorului — toate acestea, care umplu a doua cămăruță, dau elevilor prilejul să înțeleagă mai bine condițiile în care a creat cîntărețul munților Neamțului.

Străbatem serpentinele străjuite de brazi falnici, mîndri parcă și ei de a conduce spre vestita Cetate a Neamțului. Incursiunea în trecutul glorios al poporului se reflectă cu bogăție de amănunte în cele ce spun elevii.

O adevărată discuție literară se înjgheabă între zidurile prăbușite ale cetății. Sub îndrumarea nesimțită de ei a profesorilor, elevii trec în revistă opere care oglindesc momentele glorioase legate de viața cetății sau de aspectul ei din vremile noastre, fixat în revărsarea lirică specifică marelui Mihail Sadoveanu: Tabloul asfințitului care ne prinde pe crestele cetății capătă o nouă semnificație, îmbogățit de emoția trăită de Sadoveanu în clipe aidoma cu acestea : „Soarele scapătă spre munți la asfințit și umezeala ruinelor crește, ni se ridică prin picioare ; un fior ușor trece printre zidurile ruinate, clatină florile a căror sămînță o aduseseră vînturile întîmplării și buruienile crescute în dărîmături. Un iz slab amestecat cu mirosul desișurilor din preajmă ne învăluie, mireasmă ca de flori vechi a mormîntului, fără cruce, fără lacrimi, fără amintire".

18 iulie

Ne conduce bătrînul învățător pensionar Vancea, care a apucat încă în viață pe Creangă. Oameni, locuri și întîmplări din „Amintiri" se deapănă într-una pe urmele povestitorului humulestean : căsuța Mariucăi Săvucului, care l-a poreclit pe Nică „torcălău", locul unde se ridicase odată „chilia durată" ce fusese școala, teiul în care a „găbuit" pupăza — ceasornicul satului, locul cu știoalna, de sub malul Ozanei, țintirimul în care cuvioasele muște fuseseră cu sîrg strivite între pereții ceaslovului. În casa aflată astăzi așa cum a fost pe vremea lui, consolidată numai ca să reziste timpului, alături de vatra humuită cu motocei, străjuită de grinda afumată pe care se găsește opaițul și de scaunul megieșului Chiorpec, elevii, înduioșați, au putut găsi un bogat material documentar care le-a luminat viața de mai tîrziu a scriitorului și opera creată de el. Iată-i oprindu-se asupra unei scrisori care aduce o mărturie a preocupărilor lui de învățător înaintat, dușman pe viață al buchiselii : „Ar fi de dorit ca graiul tatei și al mamei, curățat numai de cuvintele dialectice, să aibă mai multă trecere măcar în școlile începătoare". Mulți dintre elevi reproduc în carnetele lor de însemnări aceste cuvinte care ilustrează puternic dragostea lui Creangă pentru minunata limbă a poporului.

La cîțiva pași de casa lui Creangă a avut loc o șezătoare. Lectura expresivă din „Amintiri", realizată de unul din profesori, cu urmărirea pe harta literară a întîmplărilor și locurilor zugrăvite de scriitor, a fost completată cu interesante fragmente dintr-o monografie inedită a satului Humulești, lucrată de bătrînul învățător Vancea, admirator entuziast a lui Creangă.

19 iulie

Elevii îl regăsesc pe Creangă, alături de prietenul său Eminescu, în „dulce tîrgul Ieșilor", la bojdeuca din Țicău. Ei cercetează cu emoție mărturiile legate de soarta nefericitului poet al cărui tei străjuiește la Copou. Apoi, în Muzeul de la Golia, citesc, puternic impresionați, scrisoarea trimisă de la Viena „fratelui Chibici", scrisoare al cărei strigăt desnădăjduit stăruie multă vreme în conștiința lor : „Foamea și demoralizarea — iată cele două stări continue în care petrece nenorocitul tău amic".

O străduță liniștită unește umila mahala a Țicăului în care și-a depănat viața Creangă și unde a fost adăpostit Eminescu, de Copoul unde se înalță noile construcții ale tinerei cetăți universitare, ca o punte între trecut și viitor, plină de semnificație pentru elevi prin contrastul celor două aspecte. Și ei înțeleg și mai bine, și mai adînc, această semnificație în timpul vizitei pe care o fac în casa unde a trăit luptătorul comunist Ilie Pintilie, alături de drumul de fier, „De-un simplu drum de care / Ilie viața-ntreagă și-a legat", Materialul amplu, bogat, expus cu grijă în Casa memorială-muzeu, lămurește elevilor simțămintele și personalitatea morală a lui Ilie Pintilie, dîrzenia lui de neînfricat luptător comunist. Cu emoție reproduc elevii, în carnetele lor de însemnări, răspunsul dat de Ilie Pintilie la proces, răspuns ce le arată cu cîtă mîndrie își afirma eroul titlul de comunist. „Dacă însă comuniștii sînt aceia care au deschis ochii muncitorilor, arătîndu-le calea de urmat și ce trebuie să facă, dacă comuniștii au învățat pe muncitori cum trebuie să conducă greva, cum trebuie să se organizeze, dacă ei sînt aceia ce au venit să lumineze calea noastră, a ceferiștilor, care singură ne-a dat cîștigul grevei de la 2 februarie 1933, apoi domnule președinte și noi subscriem în totul la ceea ce au făcut comuniștii, și eu sînt comunist".

Înainte de a pleca din Iași am organizat și aici o șezătoare. O expunere scurtă asupra importanței culturale din trecut și astăzi a orașului a fost împletită cu lecturi din opere închinate lui : „Te salut, oraș romantic" a lui George Topîrceanu, „Prietenii mei scriitorii" de Otilia Cazimir, „Masa umbrelor" de Ionel Teodoreanu.

20 iulie

Străbătînd viaducte și tuneluri pe o cale ferată situată la mare altitudine, elevii trec din orașul lui Ilie Pintilie, din patria lui Eminescu, Creangă și Sadoveanu, în mediul satelor ardelene care au dăruit literaturii noastre pe Coșbuc și Rebreanu. Parcurgem drumul de la gara Năsăud spre satul Prislop urmăriți nu numai de susurul abia șoptit al Someșului care rămîne în urmă, dar parcă și de glasul romancierului : „Din șoseaua ce vine de la Cîrlibaba, întovărășind Someșul cînd în dreapta, cînd în stînga, pînă la Cluj, și chiar mai departe, se desprinde un drum alb mai sus de Amaradia, trece rîul peste podul bătrîn de lemn acoperit de șindrilă, unde se pierde în cealaltă șosea națională care coboară din Bucovina prin trecătoarea Bîrgăului. Drumul își face loc printre dealurile strîmtorate, pe urmă înaintează vesel, neted, mai ascunzîndu-se printre fagii tineri ai pădurii domnești, mai poposind puțin la Cișmeaua mortului, unde picură veșnic apa de izvor răcoritoare, apoi cotește brusc pe sub Rîpa dracului, ca să dea buzna în Pripas".

Străbătînd acest drum, elevii și-au dat seama mai bine de metoda realistă de creație a scriitorului, care nu a schimbat decît numele toponimice ale unor locuri ce pot fi și astăzi identificate. Apoi, cunoașterea locurilor a fost adîncită prin urmărirea listei personajelor, cu corespondentele lor reale, din romanul „Ion".

La poalele Pădurii Domnești, lîngă casa memorială de la marginea satului Prislop, au prins viață personajele lui Rebreanu și împrejurările în care au fost create, prin lecturi din amintirile fratelui său, Tiberiu, ale prietenului Horia Oprescu și ale cercetătorului monografic Nicolae Liu.

Pornim mai departe și iată că ne apropiem de satul lui Coșbuc. Pe malul apei se împletesc și azi cărări, dar moara de pe Sălăuța a fost dusă de ape. Casa preotului Sebastian Coșbuc a rămas însă așa cum era cînd a ocrotit copilăria și prima tinerețe a poetului. Elevii citesc, emoționați, inscripția de pe frontispiciul ei : „Sînt inimă-n inima neamului meu / Și-i cînt și iubirea și ura". Ei îl ascultă cu interes pe bătrînul profesor pensionar Ștefănescu, din Năsăud, care și-a consacrat întreaga viață studierii operei lui Coșbuc și care le împărtășește numeroase amănunte în legătură cu viața și scrierile acestuia. Muzeul evocă puternic copilăria poetului care a fost aidoma cu a oricărui copil de țăran de pe malul Sălăuței.

Pe malul Sălăuței, șezătoarea închinată lui Coșbuc a cuprins în mod spontan și participarea școlarilor și tinerilor din sat, care au recitat din versurile poetului și au adus în cîntecele lor ceva din frumusețea folclorului Ardealului de nord.

★

Excursia s-a încheiat. Toată frămîntarea pe care a implicat-o pregătirea ei, ca și toată bogăția de impresii provocată de cele văzute, bogăția de materiale în care aceste impresii se concretizează și care, toate la un loc, au dus la o creștere puternică a interesului pentru studierea fenomenului literar în toată adîncimea lui, au îndreptățit din plin efortul și strădania celor ce au organizat-o.

Prof. VIORICA FARCAȘIU și MIRCEA HANDOCA

Cercetînd exponatele de la casa memorială „Ion Creangă" din Humulești

Orientare justă, eficientă

Activitatea învăţătorilor şi profesorilor în cadrul comisiilor metodice din şcoală constituie una din formele principale de perfecţionare a măiestriei lor pedagogice. De aceea, I.P.C.D.-Cluj s-a preocupat îndeaproape de îndrumarea acestei activităţi. Astfel, pe lîngă îndrumările date inspectorilor metodişti şi directorilor de şcoli, lectorii institutului au asigurat şi îndrumarea directă a unor comisii metodice.

Noi am constatat că, în general, în activitatea comisiilor metodice se conturează două tendinţe : prima este aceea de a cuprinde în planurile de activitate probleme variate, legate de aspecte multiple ale procesului de învăţămînt ; a doua — de a lua în dezbatere o singură problemă, esenţială în munca şcolii respective.

Aşa, de pildă, comisia metodică a profesorilor de limbi străine de la Şcoala medie nr. 14 din Cluj şi-a propus pentru studiu trei probleme : „Folosirea limbii materne în predarea limbii franceze", „Dezvoltarea vorbirii în cadrul orelor de citire la limba rusă" şi „Educarea comunistă a elevilor la lecţiile de limbi străine". Este vorba, după cum vedem, de probleme actuale şi importante pentru îmbunătăţirea pregătirii elevilor. Cu toate acestea, activitatea comisiei nu şi-a atins scopul, pe de o parte din motivul că problemele respective nu erau esenţiale în acel moment pentru şcoală, iar pe de altă parte, deoarece, avînd un conţinut prea variat, nu au putut fi analizate în profunzime. Comisia metodică a învăţătorilor de la Şcoala de 8 ani nr. 13 din Cluj a procedat altfel : a urmărit o singură problemă, problema centrală care preocupa în etapa respectivă şcoala : „Dezvoltarea exprimării corecte (orale şi scrise) a elevilor din clasele I-IV". Alegerea acestei teme s-a datorat faptului că, analizînd rezultatele obţinute la diferite discipline, consiliul pedagogic a ajuns la concluzia că una din principalele cauze ale deficienţelor o constituie faptul că elevii se exprimă încă slab atît oral cît şi în scris. S-a trasat atunci pentru toate cadrele didactice, dar în special pentru învăţătorii claselor I—IV şi pentru profesorii de limbă şi literatură, sarcina de a găsi căile cele mai bune în vederea îmbunătăţirii exprimării orale şi scrise a elevilor. Credem că această orientare în alegerea tematicii este mai bună, ea permiţînd aprofundarea problemelor.

Lectorii institutului nostru au îndrumat comisiile metodice tocmai în această direcţie. Astfel, comisia metodică a profesorilor de matematică de la Şcoala medie nr. 10 a fost îndrumată să prevadă în planul ei urmărirea unei singure teme actuale şi foarte importante pentru şcoala respectivă : „Formarea deprinderilor de muncă independentă la elevi". În acest scop au fost cercetate caietele de notiţe ale elevilor, pentru a se cunoaşte calitatea muncii lor individuale pe un interval de timp mai lung, s-a urmărit în ce măsură înţeleg ei textul din manual şi cum lucrează cu manualul. Totodată au fost analizate temele date pentru acasă pe trimestrul I, s-a urmărit cum rezolvă elevii aceste teme şi li s-au dat o serie de lucrări de control în clasă. Cercetarea a scos la iveală unele lipsuri în folosirea independentă a manualului de către elevi. Profesorii au intervenit imediat şi au dat îndrumări privitoare la felul cum trebuie folosit manualul. De asemenea, s-au dat îndrumări privitoare la culegerea datelor în vederea alcătuirii problemelor, la modul de rezolvare a acestora etc.

În acest sens a fost îndrumată şi comisia metodică a profesorilor de educaţie fizică de la Şcoala medie nr. 10, a cărei activitate a fost axată pe urmărirea şi înregistrarea dezvoltării fizice a elevilor din clasele V-XI în vederea elaborării unor norme de control ştiinţifice. La rîndul ei, comisia metodică a profesorilor de limbi străine din şcoală a fost îndrumată să studieze cele mai bune căi spre a-i înarma pe elevi cu deprinderi de vorbire în aceste limbi. Membrii comisiei au fost puşi la curent cu ultimele cercetări în această direcţie.

Lectorii institutului nostru au dat comisiilor şi îndrumări privind metodica muncii lor, astfel încît aceasta să contribuie direct la rezolvarea practică a problemelor prevăzute în tematică. Astfel, s-a recomandat comisiilor să înceapă munca pentru rezolvarea unei probleme de la cunoaşterea situaţiei reale din şcoală şi de la cercetarea cauzelor care au determinat-o, să se stabilească căile de rezolvare a problemei respective prin efortul comun al tuturor membrilor comisiei. S-a recomandat de asemenea ca întreaga activitate a tuturor membrilor comisiei (la lecţiile ţinute în clasă, la lecţiile deschise, la interasistenţe, la analiza metodelor şi procedeelor folosite în muncă), să fie orientată în scopul rezolvării problemei dezbătute. De aceea s-a propus ca între tematica referatelor şi a lecţiilor deschise, ca şi între toate aspectele activităţii profesorilor să existe o legătură cît mai strînsă şi s-au combătut practici ca cele folosite la Şcoala de 8 ani nr. 1 din Oradea, unde la şedinţa comisiei metodice a profesorilor de discipline realiste — ştiinţifice s-a prezentat un referat despre activitatea gîndirii elevilor la lecţiile de ştiinţe naturale, în timp ce lecţia analizată — o lecţie de geometrie — nu a prezentat nici o contingenţă cu problema tratată în referat.

Merită să fie menţionată experienţa comisiei metodice a învăţătorilor de la Şcoala de 8 ani nr. 13 din Cluj, unde la întocmirea referatelor au luat parte cîte 6—7 cadre didactice, avînd fiecare de prezentat cîte un subiect al problemei, iar lecţiile deschise au avut menirea de a ilustra practic tocmai aceste probleme (de pildă „Cum contribuie lecţiile de citire a textelor cu conţinut literar la dezvoltarea exprimării corecte a elevilor").

Desigur că, luînd în studiu cîte o problemă centrală, comisiile metodice nu au neglijat unele aspecte curente importante ale muncii lor ca de pildă completarea laboratoarelor cu material didactic. Bunăoară, comisia metodică a profesorilor de biologie şi geografie de la Şcoala medie nr. 1 din Cluj, pe lîngă faptul că a studiat problema formării concepţiei materialist-dialectice a elevilor prin predarea biologiei şi geografiei, s-a preocupat intens de îmbogăţirea muzeului de ştiinţe naturale şi de înzestrarea laboratorului cu aparate, planşe şi alte piese confecţionate prin mijloace proprii, comisia metodică a profesorilor de educaţie fizică de la Şcoala medie nr. 10 s-a preocupat de amenajarea terenului de baschet şi volei al şcolii precum şi a unei piste simple de atletism ş.a.m.d.

Analizînd activitatea comisiilor metodice, lectorii institutului au constatat că aceasta este mai rodnică îndeosebi acolo unde directorul şcolii îi acordă atenţia cuvenită. De pildă, comisiile metodice de la Şcoala medie nr. 2 din Satu-Mare au obţinut rezultate bune în munca lor datorită faptului că directorul acestei şcoli le-a îndrumat în mod concret activitatea. Aici s-a elaborat chiar, pe baza analizei muncii desfăşurate anterior, un ghid de teme pentru toate comisiile metodice din şcoală.

Este necesară, totodată, îndrumarea comisiilor metodice de către secţiile de învăţămînt regionale şi raionale. Orientarea unei îndrumări eficiente va fi aceea a muncii de perspectivă, adică planificarea activităţilor din timp şi pe o durată mai lungă. Astfel, ar fi de dorit ca în şedinţele de analiză a muncii de la sfîrşitul anului şcolar să se pună în evidenţă problemele care trebuie cercetate în viitor în cadrul comisiilor metodice. În felul acesta, membrii comisiilor vor putea studia din timp materialul bibliografic şi vor putea face planuri bine gîndite pentru cercetare.

Z. MEZEL, E. MURĂRESCU, E. PÉTERFFY
lectori la I.P.C.D.-Cluj

ACTIVITATEA METODICĂ

Prin eforturile unite ale întregului colectiv

În cursul anului încheiat, conducerea Şcolii medii nr. 3 din Piteşti s-a străduit să dea cît mai multă eficienţă muncii metodice.

Astfel, de obicei, şedinţele destinate dezbaterii unor teme mai complexe, cum sînt, de exemplu, „Formarea concepţiei materialist-dialectice a elevilor prin lecţii", „Legarea teoriei de practică la obiectele de cultură generală", „Folosirea vizitelor şi excursiilor în producţie ca mijloc de educare comunistă" etc. au fost pregătite prin eforturile unitare ale întregului colectiv pentru studierea problemelor respective şi pentru precizarea celor mai juste puncte de vedere.

De exemplu, înainte de şedinţa în care s-a discutat problema formării concepţiei materialist - dialectice a elevilor prin lecţii, comisiile metodice au primit sarcina să analizeze acest aspect al predării la fiecare disciplină. De asemenea, au avut loc lecţii deschise şi interasistenţe care s-au axat pe această temă. Comisia metodică de limba romînă, bunăoară, a analizat problema formării concepţiei materialist-dialectice a elevilor prin lecţiile de literatură, comisia diriginţilor a analizat contribuţia membrilor săi la educarea elevilor în spirit marxist-leninist etc. Totodată lecţiile deschise, ca şi interasistenţele au urmărit prin ce metode se realizează în practică cerinţele formării concepţiei materialist - dialectice a elevilor. Materialul adunat pe aceste căi a ajutat la dezbaterea rodnică a problemei puse în discuţia consiliului pedagogic.

S-a constatat că acest mod de organizare a muncii metodice dă cadrelor didactice posibilitatea să cunoască bine problemele ce se discută în cadrul consiliului pedagogic şi, totodată, le pregăteşte pentru a analiza în chip ştiinţific experienţa pedagogică din şcoală.

În acest fel munca metodică aduce o contribuţie mereu mai însemnată la perfecţionarea pregătirii cadrelor didactice şi implicit, la îmbunătăţirea continuă a muncii instructiv - educative din şcoală.

Prof. S. SORESCU
Piteşti

Noua şcoală medie din Cîmpia Turzii, regiunea Cluj

Îndrumarea directorilor

Pornind de la ideea că cercurile pedagogice ale directorilor de şcoli au un rol însemnat în orientarea membrilor lor spre buna organizare a procesului instructiv-educativ, spre mobilizarea colectivelor didactice în realizarea sarcinilor lor, numeroase secţii de învăţămînt — cum sînt, de exemplu, cele din raioanele Alba (regiunea Hunedoara) sau N. Bălcescu (oraşul Bucureşti), din oraşele Craiova şi Deva etc. — au acordat o mare atenţie îndrumării acestor cercuri, astfel încît la sfîrşitul anului şcolar ele au putut prezenta un bilanţ rodnic de activitate.

Planurile de muncă ale acestor cercuri pedagogice au cuprins teme strîns legate de principalele probleme din viaţa şcolilor. Astfel de teme au fost, de pildă, „Legarea învăţămîntului de viaţă, sarcină de bază a şcolii. Munca de îndrumare a directorului pentru realizarea acestei sarcini" (raionul N. Bălcescu-Bucureşti), „Colaborarea şcolii cu organizaţiile de tineret şi familia, mijloc important de ridicare a nivelului de pregătire al elevilor" (oraşul Craiova) etc. Temele luate în discuţie au fost tratate multilateral, prezentîndu-se în mod concret, într-un tot unitar, întregul complex de sarcini ce revine conducerii şcolii pe linia respectivă. În multe locuri, după încheierea discuţiilor asupra fiecărei teme dezbătute, s-au alcătuit planuri de măsuri, care au fost aplicate apoi în fiecare şcoală.

Un accent deosebit s-a pus în activitatea multor cercuri pedagogice ale directorilor pe organizarea unor activităţi practice. Alegerea acestor activităţi, modul cum s-au desfăşurat ele, legătura lor strînsă cu tematica luată în dezbatere, fac dovada unei munci creatoare, rodnice. Secţia de învăţămînt a raionului Alba, bunăoară, a organizat în cadrul cercului pedagogic al directorilor schimburi de experienţă pe o bază mai largă. Unul din acestea, care a avut loc la începutul lunii mai, s-a desfăşurat sub conducerea inspectorilor metodişti. Grupaţi pe colective, directorii de şcoli din întreg raionul au asistat la lecţii şi la diferite alte activităţi desfăşurate la şcoala medie şi la şcoala profesională din Zlatna, precum şi la trei şcoli elementare din satele apropiate. După încheierea asistenţelor au fost prezentate concluziile brigăzilor şi un material orientativ cu privire la activitatea directorilor în perioada recapitulării finale şi a încheierii anului şcolar. Programul schimbului de experienţă a fost completat şi cu alte activităţi utile. Astfel, directorilor le-a fost prezentat laboratorul de fizică al Şcolii medii din Zlatna şi s-au executat demonstraţii cu aparatele noi primite de şcoală de la I.M.D. S-a vizitat, în continuare, Uzina metalo-chimică din Zlatna, una din uzinele moderne de preparare a minereurilor de metale neferoase din ţara noastră.

Interesante schimburi de experienţă au avut loc şi în cadrul cercului pedagogic al directorilor din oraşul Craiova. Aici, fiecare şedinţă s-a ţinut la şcoala al cărei director prezenta referatul cu tema şedinţei respective. În prealabil, membrii cercului studiau documentele şcolii şi ale directorului ei, pentru a lua cunoştinţă de activitatea practică a acestuia. Astfel, la Şcoala medie nr. 3, unde a avut loc şedinţa în care s-a prezentat referatul cu tema „Preocupările directorului în vederea realizării sarcinilor educaţiei comuniste a tineretului", membrii cercului au cercetat planul de muncă general al şcolii, activitatea consiliului pedagogic, a comisiilor metodice etc. Aceasta a dat posibilitatea ca discuţiile să fie mai largi şi mai bogate în conţinut. Directorii au manifestat interes faţă de unele forme de activitate iniţiate de conducerea acestei şcoli în sprijinul muncii educative a cadrelor didactice, ca de pildă seminarul profesorilor tineri — în cadrul căruia pedagogi cu experienţă din şcoală au dat îndrumări metodice colegilor lor mai tineri — seminarul educatorilor care lucrează la internat etc. La aceste seminarii au fost prezentate nu numai referate teoretice ci şi demonstraţii practice. Astfel, educatorii de la internat au ascultat în luna ianuarie un referat cu tema „Importanţa odihnei active", după care a urmat prezentarea practică a cîtorva forme de odihnă activă în internat : audiţii muzicale, vizionarea unor diafilme, organizarea de jocuri distractive.

Şi în cadrul cercului pedagogic al directorilor din oraşul Deva s-au organizat o serie de activităţi practice. Acestea au avut loc de regulă în cadrul inspecţiilor efectuate la unele unităţi şcolare. Astfel, directorii au fost solicitaţi să asiste, alături de inspectori, la lecţii şi la alte activităţi desfăşurate în şcolile inspectate şi să participe la analiza lor. În felul acesta ei au putut desprinde multe învăţăminte utile pentru activitatea proprie.

Preocupările pentru asigurarea unui conţinut bogat al activităţii cercurilor pedagogice ale directorilor, pentru găsirea unor forme de activitate cît mai apropiate de munca vie din şcoală, se înscriu pe linia străduinţelor conducătorilor de şcoli de a-şi perfecţiona continuu sistemul lor de muncă.

PARASCHIVA NĂSTASE
inspector general în Ministerul Învăţămîntului

AUTOEDUCAREA ELEVILOR

Principiul participării active și conștiente a elevilor la procesul de învățămînt este, în pedagogia socialistă, un principiu general. În practica muncii educative acest principiu se realizează sub forma autoeducării, determinată și dirijată de către educator și înțeleasă ca participare conștientă a elevului la propria lui formare.

În numeroase școli există o preocupare atentă a colectivelor pedagogice față de autoeducarea școlarilor, se manifestă grijă pentru antrenarea lor în realizarea sarcinilor muncii educative. Totuși, mai sînt și școli în care problema aceasta este neglijată. Ținînd seama de importanța deosebită a autoeducării în școală și în societatea socialistă, credem utilă o dezbatere mai largă a acestei probleme în presa de specialitate. În ce ne privește, vom încerca să prezentăm în rîndurile de față cîteva idei referitoare la mobilizarea elevilor pentru autoeducare, așa cum le-am desprins în decursul anului încheiat din experiența unor pedagogi din școlile orașului Iași.

Mobilizarea elevilor pentru autoeducare impune, pe de o parte, formarea noțiunii și concepției de autoeducare și a convingerilor despre necesitatea ei, iar pe de altă parte, înarmarea lor cu priceperea și deprinderea de a se autoeduca.

Elevii trebuie să capete noțiunea de autoeducare, să înțeleagă necesitatea ei încă din clasele mici. Pentru aceasta, așa cum arată experiența celor mai buni învățători, este util să le oferim exemple impresionante, care să-i intereseze și să-i convingă.

În clasele V—VII noțiunea de autoeducare se îmbogățește, autoeducarea devenind un proces tot conștient, extins asupra tuturor aspectelor conștiinței și conduitei. Numeroși diriginți prezintă elevilor, în acest scop, material faptic menit să consolideze convingerea lor despre necesitatea autoeducării, să le sporească eforturile pentru dobîndirea unor trăsături înalte de caracter. La această vîrstă au de asemenea o mare eficacitate sfaturile privind modalitățile de educare a voinței, de autocontrol etc.

Așa cum este și firesc, la clasele mari (VIII—XI), ideea autoeducării este integrată în concepția elevilor despre formarea omului. Cu prilejul lecțiilor, al orelor de dirigenție, al altor activități organizate de școală sau de organizația U.T.M., pedagogii fruntași orientează discuțiile spre reliefarea importanței eforturilor personale în vederea modelării propriului caracter.

Bineînțeles, problema nu poate fi considerată ca rezolvată dacă ne oprim aci. Toate acestea trebuie neapărat însoțite de formarea priceperii și deprinderii elevilor de a se autoeduca.

Vom arăta unele din cele mai importante mijloace folosite în unele școli din orașul nostru pentru mobilizarea elevilor în vederea autoeducării lor. Unul din acestea este de a-i ajuta să-și fixeze un scop pentru activitatea lor viitoare. Un asemenea scop de viitor mobilizează energia elevului, leagă între ele activitățile lui, dă unitate eforturilor sale. La clasele I—IV scopul stabilit este de obicei acela de a promova clasa, de a intra în rîndurile organizației de pionieri, de a participa cu succes la activitățile colectivului etc. Începînd cu clasa a V-a, scopul principal al activității elevului se axează pe năzuința de a deveni utemist și a se pregăti, prin studiu și muncă asiduă, pentru însușirea unei profesii. Existența unei imagini clare despre „ce voi deveni" dă imbold asigurînd succesul la învățătură. De aceasta ne-a convins și o anchetă făcută printre elevii clasei a VIII-a. Aceasta a demonstrat că elevii care au scopuri clare de viitor sînt de obicei buni la învățătură, cîtă vreme ceilalți sînt, de regulă, elevi slabi.

Exercitarea elevilor pentru a avea inițiativă în organizarea timpului liber este încă unul din mijloacele folosite de pedagogii fruntași pentru a determina preocupări autoeducative la elevii lor. De obicei, în școală tinerii se lasă conduși de programul instituției respective. Ei nu-și propun, ci primesc sarcini zilnice. Totuși, în vederea formării deprinderii de a se autoeduca este bine să le cerem să-și alcătuiască singuri — chiar de la clasele I—IV — un program zilnic de folosire a timpului liber, program pe care să se străduiască a-l respecta și care să-i ajute să-și fixeze zilnic timpul necesar pentru fiecare temă sau lecție, pentru lectură, joc, plimbare.

O mare importanță în munca de autoperfecționare și în general în munca de educare o are deprinderea de a-și vedea lipsurile, greșelile, precum și cauzele lor adînci. Am constatat că, atunci cînd elevii sînt în situația de a-și analiza munca, adeseori reușesc să-și descrie destul de corect propriile greșeli, dar reușesc mai puțin să arate cauzele care le-au determinat. Învățătorii și diriginții pricepuți au în vedere acest lucru, ajutînd pe copii nu numai să-și vadă lipsurile, dar și să le afle cauzele, să găsească mijloacele de înlăturare a lor și să folosească aceste mijloace. În acest scop ei îi conduc pe elevi, ori de cîte ori se ivește prilejul, la descoperirea ideilor care i-au determinat la o acțiune sau alta, îi ajută să le judece obiectiv, să le aprecieze în raport cu ideile morale comuniste. Este bine să-i ajutăm pe copii și tineri să-și clarifice părerile despre oameni, despre muncă, despre societate, prietenie, fericire etc. și să le judece pornind de la cerințele moralei comuniste. Dacă îi vom pune în situația de a se întreba ce prețuiesc mai mult — munca sau lenevia, curajul sau lașitatea, adevărul sau minciuna, disciplina sau dezordinea etc. — dacă îi vom determina să aprecieze răspunsurile la aceste întrebări din punctul de vedere al cerințelor societății socialiste, nu numai că îi vom ajuta să facă distincție între bine și rău, dar îi vom obișnui totodată să-și subordoneze trăirile afective față de rațiune, să aibă o atitudine de aprobare față de ideile înaintate și sentimentele pozitive și de aversiune față de tot ce este negativ, înapoiat. Predominarea rațiunii în întreaga activitate este semnul superiorității caracteristice omului care a ajuns la o voință fermă și are un caracter comunist.

O influență binefăcătoare asupra elevului are de asemenea analiza capacității proprii de atenție și efort concentrat. Sînt atent în timpul muncii, sau nu? ; de cîte ori mă întrerup în executarea unui lucru dat? ; cît timp pierd pînă mă așez la lucru? etc. — asupra acestor probleme trebuie să îndreptăm atenția elevilor pentru a-i obișnui să lucreze cu asiduitate și să se concentreze în timpul lucrului. Analiza capacității proprii de efort și atenție trebuie continuată cu analiza celorlalte trăsături de voință: perseverența, fermitatea, hotărîrea, stăpînirea de sine, răbdarea.

Am constatat că obțin rezultate bune în munca educativă acei profesori care se preocupă ca procesul de autoanaliză să devină o stare permanentă a conștiinței, și nu un act ce se produce din cînd în cînd. Numai astfel este posibilă continua perfecționare a omului. De asemenea, ei se străduiesc să-i antreneze pe elevi în activități sistematice, pentru a-i deprinde cu o muncă ordonată, continuă, pentru a-i face să simtă necesitatea de a acționa în vederea unui scop, de a munci cu eficacitate. Și, în sfîrșit, este important de observat că obțin succese în mobilizarea elevilor la autoeducare acei pedagogi care nu se rezumă la ordine și sarcini, ci acordă elevilor un ajutor sincer, prietenesc, dat cu dragoste și bucurie.

I. ROMAN
lector I.P.C.D.-Iași

MUNCA EDUCATIVĂ

NE SCRIU CORESPONDENȚII

La internat

Internatul Școlii de 8 ani nr. 78 din București a găzduit în anul școlar trecut, ca interni și semiinterni, peste 200 de elevi avînd ambii părinți în producție.

Sub îndrumarea organizației de partid, cadrele didactice și colectivul administrativ al școlii s-au străduit continuu să asigure copiilor nu numai condiții optime de studiu, de hrană și cazare, ci și o bună îngrijire și educație. Astfel, în afara programului destinat învățării lecțiilor, conducerea școlii s-a preocupat de îndrumarea timpului liber al elevilor, oferindu-le posibilitatea să vizioneze la televizor emisiunile pentru copii și tineret, să facă sport, să joace șah, să citească, să-și cultive talentele muzicale.

Profesor A. CONDEESCU

Educați în spiritul economisirii

În pregătirea elevilor pentru viață un rol important îl ocupă educația lor în spiritul economisirii. Prin aceasta elevii se deprind să devină chibzuiți și ordonați, să păstreze bunurile personale și obștești, să-și formeze o atitudine nouă față de ele.

În anul școlar încheiat cadrele didactice au desfășurat o susținută activitate de educare a elevilor în spiritul economisirii, îndemnîndu-i să-și depună economiile la C.E.C. În același timp, li s-a explicat elevilor că din economiile rezultate ei vor putea contribui la organizarea unor excursii interesante sau își vor putea cumpăra diverse lucruri folositoare.

Datorită acestei activități susținute, numeroase școli din țară au obținut rezultate frumoase pe linia educării elevilor în spiritul economisirii. Bunăoară, elevii de la Școala medie nr. 2 din Făgăraș, de la școlile medii din Codlea, regiunea Brașov, din Huși, regiunea Iași, precum și de la Școala de 8 ani nr. 2 din Cîmpulung Muscel, de la Școala de 8 ani nr. 3 Satu Mare, de la numeroase școli de 8 ani din regiunea Suceava, din raioanele Sibiu și Drăgănești-Olt, din orașul Rădăuți etc. au reușit să depună la C.E.C. sume însemnate, pe care le folosesc în scopuri utile.

Școlile amintite mai sus, precum și celelalte școli care au obținut rezultate bune pe linia economiilor la C.E.C., au fost stimulate de către casele de economii și consemnațiuni prin premii și mențiuni.

A. FLORIAN

Copii și flori

Floarea este un prieten apropiat al omului, care îi farmecă și îi înnobilează sufletul, îmbogățindu-i simțirea.

Am cunoscut un muncitor care, ca mulți alții, în fiecare dimineață cînd mergea la lucru și în fiecare după-amiază cînd se întorcea acasă, în loc să o ia pe drumul cel mai drept, făcea ocol numai ca să treacă prin parc. Și, oricît ar fi fost de grăbit, pe alei mergea încet, liniștit, cu un aer de solemnitate parcă, privind întotdeauna cu deosebită atenție în jur, oprindu-se uneori să le admire.

— Florile mă învață să zîmbesc — mi-a spus el. Dimineața, pe aceste alei îmi las toate preocupările lăturalnice și primesc în schimb o doză însemnată de voie bună. Așa ajung la fabrică. Și aici ele îmi sînt tovarășe dragi, mă ajută să am spor la treabă.

— Dar la întoarcere? l-am întrebat.

— La fel. Îmi las oboseala pe aceste alei, iau de pe petale zîmbetul florilor și îl duc cu mine.

...Și cînd te gîndești că sînt atîția care trec pe lîngă flori fără să le bage în seamă, sau, în cel mai bun caz, aruncîndu-le o privire superficială! Nu e păcat să ignorăm darul pe care ni-l fac cu atîta generozitate florile? Nu e cazul să-i învățăm pe copii, de mici, să le prețuiască?

Socotesc că florile sînt unul din cele mai firești și mai accesibile mijloace de educare estetică și, implicit, de formare morală a omului.

Cine are drum prin Suceava și intră la Școala profesională sau la Școala medie nr. 3 va fi foarte plăcut impresionat de preocuparea evidentă pentru înfrumusețarea localurilor cu ajutorul plantelor ornamentale. Scările și culoarele acestor școli par adevărate alei de flori. În pauză copiii stau minute în șir în tovărășia lor, le admiră, le îngrijesc. Este imposibil ca în viață acești copii să nu iubească florile, frumosul, este imposibil ca ambianța aceasta a școlii în care își petrec cea mai mare parte din timp să nu le influențeze favorabil întreaga formație.

Cunosc părinți care, conștienți de influența binefăcătoare a florilor asupra psihicului, îi fac pe copii să vadă frumusețea acestora, îi fac să gîndească asupra vieții lor, asupra uluitoarei diversități de forme și culori cu care natura le-a înzestrat, le stimulează pasiunea de a le cultiva. E în afară de orice îndoială că această îndeletnicire a copiilor nu rămîne fără foloase.

Dar am văzut și altfel de părinți și altfel de școli. Părinți ale căror case nu știu ce e o floare. Școli cu clădiri noi, spațioase, cu coridoare largi, pline de soare, dar în care nu întîlnești nici un ghiveci. Nu mai vorbesc de curțile acestor școli, unde, sub pretext că elevii au nevoie de spațiu larg pentru jocuri, n-a fost lăsată să crească nici măcar sărmana iarbă sălbatecă.

Este acesta un lucru de mirare, cînd pretutindeni în țara noastră se vede preocuparea pentru înfrumusețarea străzilor, curților, orașelor și satelor prin plantarea de cît mai multe și mai frumoase flori.

Pedagogii, care cunosc cel mai bine însemnătatea florilor pentru formarea gustului estetic al copiilor, pentru recreerea lor, pentru fortificarea lor morală, să facă totul pentru ca în mediul familial și școlar copiii să crească alături de flori, să le stimuleze dragostea pentru ele, dorința de a le îngriji. Să educe copii sensibili la minunatele lor frumuseți.

Prof. I. CAZAN
Suceava

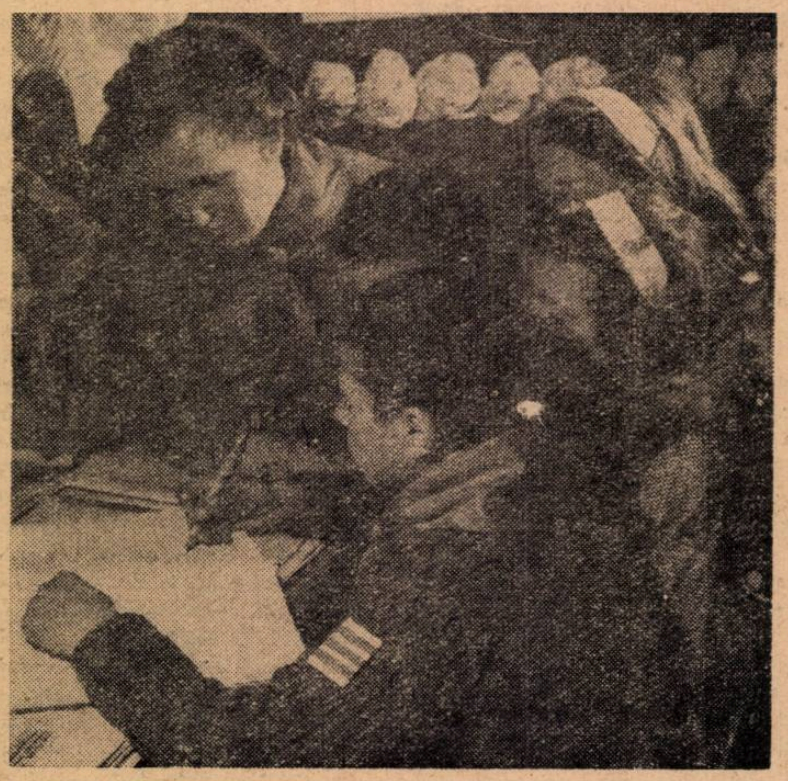

La colțul pionierilor, jurnalul activității zilnice este completat de președintele de unitate, cu colectivul unității, sub îndrumarea instructoarei de pionieri.

Recomandări de teme pentru „lecturile pedagogice"

In anul 1964 vor avea loc sesiuni regionale şi cea de a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice". Publicăm mai jos tematica lor spre a veni în ajutorul celor ce vor să pregătească lucrări. Tematica are un caracter orientativ, participanţii la viitoarele „lecturi" putînd să-şi aleagă, din temele propuse, pe acelea care corespund în cea mai mare măsură experienţei proprii sau să abordeze teme noi. Se recomandă ca în alegerea temelor noi cadrele didactice să se îndrepte cu precădere spre problemele actuale ale şcolii noastre în perioada de desăvîrşire a construcţiei socialiste.

I. PROBLEME ALE EDUCAŢIEI COMUNISTE.

Învăţămîntul ideologic, important ajutor în ridicarea pregătirii profesionale ; Din experienţa muncii sindicale în şcoală : Activitatea cadrelor didactice pentru răspîndirea cunoştinţelor ştiinţifice.

Educaţia ideologică-politică în procesul de învăţămînt şi în familie ; Oglindirea actualităţii social-politice în lecţii ; Formarea bazelor concepţiei materialist-dialectice despre lume a elevilor în şcoală şi în familie ; Educaţia ateist-ştiinţifică în şcoală şi în familie ; Cum educ elevii în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar în cadrul organizaţiilor de copii şi tineret ; Cum educ elevii în spiritul dragostei şi al interesului pentru muncă ; Din munca mea privind organizarea şi educarea colectivului de elevi; Aspecte educative ale realizării unităţii dintre teorie şi practică (în predarea diferitelor obiecte de învăţămînt) ; Rolul educativ al instruirii practice în producţie a elevilor ; Cum educ elevii în spiritul dragostei şi al interesului pentru muncă şi meserie (şcolile profesionale şi tehnice) ; Influenţa educativă a mediului muncitoresc asupra elevilor în cadrul instruirii în producţie ; Formarea deprinderilor de autoservire în procesul educaţiei prin muncă ; Preocupări în direcţia orientării profesionale a elevilor ; Din experienţa activităţii dirigintelui la clasele I—IV ; Din experienţa dirigintelui (învăţătorului) în munca de educare a elevilor în spiritul disciplinei conştiente ; Formarea deprinderilor de comportare civilizată la copiii din grădiniţă şi la elevii din primele clase ; Cum educ elevii în spiritul respectului faţă de avutul obştesc ; Cum folosesc excursia şi drumeţia în educaţia elevilor; Rolul tradiţiilor progresiste în educaţia comunistă a elevilor; Contribuţia organizaţiei de pionieri şi U.T.M. la educarea ideologică a elevilor ; Contribuţia activităţii pionereşti la organizarea şi educarea colectivului de elevi ; Din experienţa muncii educative a unei tabere pentru pionieri şi şcolari ; Activitatea desfăşurată în cercurile de la casele sau palatele pionierilor şi legătura ei cu munca instructiv-educativă din şcoală ; Munca educativă în internat ; Din experienţa muncii educative în casele de copii ; Munca educativă în şcolile ajutătoare ; Din experienţa muncii activului de părinţi (în grădiniţă sau şcoală) ; Lectoratul pentru părinţi — mijloc important pentru îmbunătăţirea muncii de educare a copilului în familie ; Cum îmi educ copiii (din experienţa unor părinţi); Formarea gustului pentru frumos la copiii din grădiniţă sau la elevi ; Cum realizez educaţia estetică a elevilor în procesul de învăţămînt ; Dezvoltarea interesului pentru artă la lecţiile de literatură : Formarea gustului pentru frumos şi dezvoltarea spiritului artistic creator ; Mijloace folosite pentru călirea organismului.

II. PROBLEME ALE LEGĂRII ŞCOLII DE VIAŢĂ, DE PRODUCŢIE.

Conţinutul şi organizarea instruirii practice a elevilor în şcoala medie (de la oraş sau de la sat) ; Probleme de metodică a predării lucrărilor practice de atelier (în clasele V—VII şi VIII—XI). Formarea deprinderilor de muncă la elevi ; Forme de organizare a practicii agricole a elevilor pe terenurile G.A.C. (clasele V—XI) ; Probleme de metodică a instruirii practice în producţie ; Formarea deprinderilor de muncă prin orele de lucru manual şi de lucrări practice pe terenul şcolar experimental (la clasele I—IV) ; Rolul lucrărilor practice de laborator în realizarea legăturii dintre teorie şi practică (la fizică, chimie, şt. naturale) ; Cum am folosit cunoştinţele de fizică, chimie, matematică, ştiinţe naturale etc. în cadrul practicii în sălile de lucru sau în producţie ; Cum realizez legătura dintre predarea analizei matematice, geometriei analitice şi cerinţele practicii ; Cum am folosit cunoştinţele şi deprinderile practice ale elevilor în predarea unor obiecte de învăţămînt (fizică, chimie, matematică, ştiinţe naturale etc.) ; Cum folosesc cunoştinţele de tehnologia meseriei, tehnologia materialelor şi desen tehnic în activitatea de instruire practică în sala de lucru sau în întreprindere ; Cum folosesc cunoştinţele, priceperile şi deprinderile însuşite de elevi la instruirea practică în predarea tehnologiei meseriei, a tehnologiei materialelor şi a desenului tehnic; Din experienţa mea în predarea desenului tehnic ; Cum leg predarea chimiei de agricultură ; Cum predau cunoştinţele industriale în clasele VI—VII (VIII) din şcolile orăşeneşti; Ce procedee folosesc pentru a face cunoscute elevilor problemele tehnicii moderne ; Cum am organizat vizitele în producţie (în industrie şi agricultură) în legătură cu diferitele obiecte de învăţămînt ; Organizarea muncii experimentale a elevilor pe terenurile întreprinderilor agricole socialiste şi valorificarea rezultatelor ei ; Cum contribuie munca desfăşurată de elevi în cercurile pe obiecte la pregătirea lor pentru activitatea practică ; Rolul literaturii tehnice în lărgirea orizontului politehnic al elevilor ; Cum educ la elevi gîndirea tehnică în procesul instruirii practice în producţie ; Practica elevilor în întreprinderile industriale şi agricole (la sfîrşitul anului şcolar) ; Colaborarea şcolii cu întreprinderile în care se efectuează practica.

III. PROBLEME DE ÎNVĂŢĂMÎNT PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Observaţii privind corelaţia dintre planurile de învăţămînt, programele şcolare, manualele şcolare existente şi activitatea de instruire teoretică şi practică a elevilor ; Instruirea practică alternativă în atelierul-şcoală şi întreprindere ; Procedee folosite în şcolile profesionale şi tehnice pentru realizarea unei strînse colaborări între profesorul de tehnologia meseriei şi maistrul-instructor ; Forme de colaborare a şcolii cu întreprinderile în care se efectuează instruirea practică a elevilor în vederea calificării lor ; Rolul obiectelor de cultură generală şi al activităţilor cultural-educative în pregătirea multilaterală a elevilor din şcolile profesionale şi tehnice ; Cerinţe ale instruirii practice ridicate de încadrarea tarifară, în funcţie de nomenclatorul meseriilor (la sfîrşitul perioadei de şcolarizare) ; Procedee folosite în şcoala în care lucrez în vederea îmbinării învăţămîntului cu munca productivă ; Cum organizez munca independentă a elevilor mei (în şcoala profesională sau tehnică) ; Sisteme de notare a cunoştinţelor şi deprinderilor elevilor în şcolile profesionale şi tehnice ; Ce procedee folosesc pentru ca elevii şcolilor profesionale să cunoască şi să-şi însuşească tehnica avansată (în clasă şi la instruirea practică în atelierul-şcoală şi întreprindere) ; Folosirea metodei demonstraţiei în cadrul instruirii practice a elevilor şcolilor profesionale şi tehnice (în atelierul-şcoală şi întreprindere) ; Desfăşurarea lecţiilor de tehnologia meseriei şi instruirea practică în şcolile tehnice şi tehnice de maiştri; Practica de vară în întreprinderile industriale a elevilor din şcolile profesionale. Ce metode am folosit pentru a forma la elevi dragostea pentru munca în agricultură ; Cum am folosit cunoştinţele tehnice de fizică, chimie, ştiinţe naturale etc. în predarea disciplinelor de bază din şcolile tehnice agricole ; Cum se realizează cunoaşterea de către elevi a uneltelor şi maşinilor agricole în cadrul şcolii şi întreprinderii ; Cum se realizează principiul legăturii între teorie şi practică în cadrul practicii săptămînale în producţie ; Cum am organizat practica în producţie a elevilor mecanizatori agricoli în vederea unei cît mai complete instruiri ; Participarea elevilor la muncă, alături de colectivişti, factor important în educarea atitudinii comuniste faţă de muncă ; Cum am organizat munca didactică pentru a putea realiza sarcinile instructiv-educative ale şcolilor tehnice agricole ; Lucrări în laboratorul G.A.C. şi G.A.S. ; Organizarea vizitelor-lecţii în G.A.C., G.A.S. şi S.M.T. ; Organizarea vizitelor în G.A.C., G.A.S., S.M.T., în vederea recapitulării materiei ; Probleme de metodică a predării cunoştinţelor practice despre tractor ; Folosirea metodelor audiovizuale (diafilme, filme cu caracter agricol, planşe etc.) în predarea disciplinelor de bază ; Cum am organizat excursiile şcolare ale elevilor din sectorul învăţămîntului agricol ; Dezvoltarea gîndirii tehnice în procesul de învăţămînt în şcolile profesionale şi tehnice agricole ; Pregătirea materialului didactic şi metodica folosirii lui la lecţiile de agricultură ; Importanţa educativă a organizării expoziţiei recoltelor bogate ; Organizarea muncii dirigintelui în şcolile profesionale şi tehnice ; Procedee folosite în munca de diriginte în vederea unei corecte organizări a studiului individual al elevilor ; Educaţia fizică în şcolile profesionale.

IV. PROBLEME METODICE

Cum asigur însuşirea temeinică a cunoştinţelor de către elevi ; Procedee folosite pentru activizarea clasei ; Din experienţa muncii mele pentru preîntîmpinarea rămînerii în urmă la învăţătură a elevilor ; Organizarea şi metodica muncii independente a elevilor (în cadrul activităţilor din clasă şi în afară de clasă) ; Procedee de formare a deprinderilor de muncă cu manualul ; Formarea noţiunilor ştiinţifice la elevi ; Prevenirea şi înlăturarea greşelilor tipice în procesul de însuşire a cunoştinţelor (la diferite obiecte de învăţămînt) ; Folosirea materialului audio-vizual la lecţii ; Din experienţa mea în legătură cu verificarea şi aprecierea cunoştinţelor şi deprinderilor elevilor ; Organizarea şi metodica desfăşurării lecţiilor de repetare la sfîrşit de temă, capitol, trimestru ; Cum am planificat şi organizat activitatea instructiv-educativă pentru a evita supraîncărcarea elevilor ; Pregătirea şi desfăşurarea lecţiilor — mijloc important de prevenire a supraîncărcării elevilor ; Înlăturarea supraîncărcării elevilor prin organizarea judicioasă a muncii lor independente ; Organizarea şi controlul lecturii în afara clasei ; Studiul limbii operelor literare în cadrul predării lecturii literare la clasele V—VII şi a istoriei literaturii romîne (la clasele VIII—XI şi în şcolile pedagogice) ; Formarea noţiunilor gramaticale la elevii din clasele I—VIII pe baza sistemului concentric de predare ; Mijloacele de îmbinare a cunoştinţelor teoretice de gramatică cu practica vorbirii şi scrierii corecte ; Stimularea aptitudinilor literare creatoare ale elevilor ; Folosirea cunoştinţelor de limba romînă în predarea limbilor străine. Căile de dezvoltare a exprimării orale şi scrise a elevilor în cadrul predării limbii romîne în şcolile cu secţii în mai multe limbi de predare ; Căile de fixare şi îmbogăţire a vocabularului elevilor în cadrul predării limbilor străine ; Predarea lecţiilor de expunere-compunere la elevii de vîrstă şcolară mică ; Procedee pentru explicarea cuvintelor noi (la limba romînă — în şcoala cu secţii în mai multe limbi de predare — şi la limbile străine) ; Exerciţii lexicale şi gramaticale în predarea limbilor străine la diferite clase ; Formarea şi dezvoltarea priceperilor şi deprinderilor de exprimare orală în primul an de studiere a unei limbi străine ; Cum formez la elevii din şcoala cu secţii în mai multe limbi de predare gustul şi deprinderea de a citi operele literaturii romîne în original ; Metodele folosite pentru realizarea unei exprimări corecte orale şi scrise a elevilor ; Cum sînt valorificate în practică noţiunile şi cunoştinţele de matematică ale elevilor ; Cum îşi însuşesc elevii metodica rezolvării problemelor ; Conţinutul şi rezolvarea problemelor tehnice în cadrul predării matematicii ; Principii de întocmire a culegerilor de probleme la matematică ; Experienţele la chimie (fizică) în şcoala de cultură generală ; Cum realizez caracterul combativ al lecţiilor de economie politică şi socialism ştiinţific; Cum am reuşit să scot în evidenţă prin lecţiile de economie politică şi socialism ştiinţific caracterul creator al marxism-leninismului ; Folosirea literaturii beletristice la lecţiile de istorie, constituţie, economie politică, socialism ştiinţific, geografie ; Folosirea operelor clasicilor marxism-leninismului şi a documentelor de partid la lecţiile de economie politică şi socialism ştiinţific ; Rolul excursiilor şi vizitelor în predarea şi înţelegerea noţiunilor de geografie şi ştiinţe naturale ; Studierea ţinutului natal ; Munca pe terenul geografic ; Formarea noţiunilor prin predarea concentrică a ştiinţelor naturale ; Cum realizez legătura dintre obiectul pe care-l predau şi celelalte obiecte de învăţămînt ; Din experienţa predării desenului (muzicii) în grădiniţă, în şcoală ; Metode şi procedee folosite în vederea pregătirii elevilor clasei a XI-a pentru examenul de maturitate ; Din activitatea cercului de elevi ; Educaţia muzicală în cele 3 grupe de copii din grădiniţă ; Munca de pregătire a copiilor din grupa mare în vederea trecerii în clasa I a şcolii elementare ; Activităţile de confecţii şi construcţii în grădiniţă.

V. ÎNVĂŢĂMÎNTUL SERAL

Particularităţile metodice ale lecţiilor în şcolile serale ; Specificul muncii în clasele cu elevi cu pregătire inegală ; Procedee de îndrumare a studiului individual al elevilor din şcoala serală prin lecţii şi consultaţii ; Pregătirea politehnică a profesorului care lucrează în învăţămîntul seral şi realizarea legăturii dintre cunoştinţele predate la lecţii şi munca profesională a elevilor din şcoala serală ; Cum dezvolt exprimarea orală şi scrisă a elevilor din şcoala serală ; Organizarea şi controlul compunerilor în şcoala serală ; Cum realizez sarcinile muncii educative cu tinerii şi adulţii din şcolile serale ; Conţinutul muncii dirigintelui în şcoala serală.

VI. PROBLEME DE PSIHOLOGIE PEDAGOGICĂ

Studiu pentru determinarea volumului de cunoştinţe care trebuie să fie însuşit de elevi în cadrul şcolii de 8 ani la nivelul de dezvoltare a tehnicii şi ştiinţelor contemporane ; Procesul formării reprezentărilor şi noţiunilor de bază în cadrul diferitelor obiecte de învăţămînt ; Formarea şi dezvoltarea interesului de cunoaştere la elevi ; Însuşirea de către elevi a noţiunilor de evoluţie şi adaptare la mediu în cadrul ştiinţelor naturii (procedee şi metode specifice care conduc la înţelegerea acestor fenomene) ; Rolul materialului intuitiv în procesul însuşirii noţiunilor de fiziologie de către elevi ; Studiu experimental privind dezvoltarea gîndirii şi a imaginaţiei în cadrul lecţiilor de compunere (la diferite clase) ; Dezvoltarea aptitudinilor intelectuale în cadrul şcolii de 8 ani ; Studiu asupra raportului imagine –gîndire—limbaj la lecţiile de limbă şi literatură romînă ; Sistemul procedeelor de muncă independentă care conduc la formarea stilului personal de muncă intelectuală.

VII. PROBLEME DE DEFECTOLOGIE

Din experienţa muncii de studiere a particularităţilor dezvoltării copilului deficient de toate categoriile ; Măsuri de înlăturare a influenţei negative pe care o au unele deficienţe uşoare (de auz, văz, vorbire etc.) asupra procesului de învăţămînt în condiţiile şcolii de masă ; Protejarea specială a elevilor (din şcoala de masă) cu hipoacuzie uşoară, cu defecte uşoare de vedere etc. ; Din experienţa muncii de înlăturare a defectelor uşoare de vorbire şi de stimulare a dezvoltării vorbirii la elevii şcolilor de masă ; Din experienţa muncii logopedice cu copiii de vîrstă preşcolară şi şcolară în cadrul unităţilor logopedice speciale ; Aspecte ale muncii de formare şi dezvoltare a limbajului la copiii cu deficienţe de auz (surzi şi hipoacuzici) ; Importanţa activităţilor în afară de clasă şi extraşcolare — mijloc de corectare în şcolile speciale pentru diferitele categorii de deficienţe (exemple din activitatea concretă) ; Folosirea tiflotehnicii şi a tiflografiei în instituţiile speciale pentru deficienţii de vedere; Dezvoltarea şi folosirea resturilor de vedere în procesul muncii instructiv-educative în şcolile pentru slab văzători ; Din experienţa muncii de formare şi dezvoltare a deprinderilor de comportare civilizată, a autoservirii la copiii înapoiaţi mintal ; Aspecte ale folosirii activităţilor practice pentru stimularea dezvoltării mintale la copiii înapoiaţi mintal ; Din experienţa muncii cu părinţii copiilor deficienţi.

VIII. PREGĂTIREA ŞI PERFECŢIONAREA CADRELOR DIDACTICE. MUNCA DE ÎNDRUMARE ŞI CONTROL

Experienţa mea în predarea metodicilor în şcoala pedagogică ; Organizarea, desfăşurarea şi rezultatele diferitelor forme de practică pedagogică ; Organizarea cabinetului pedagogic în şcoala pedagogică : conţinutul activităţii şi metodele de muncă folosite ; Legătura şcolilor pedagogice cu absolvenţii lor; Studierea muncii tinerilor învăţători ; Cum mă pregătesc pentru lecţie ; Din munca mea de director de şcoală ; Organizarea şi controlul muncii educative în şcoală ; Activitatea directorului pentru formarea colectivului pedagogic ; Organizarea şi conţinutul muncii consiliului pedagogic ; Organizarea şi conţinutul muncii cercurilor metodice şi a comisiilor pe obiecte în şcoală ; Organizarea, îndrumarea şi controlul muncii instructiv-educative în şcolile profesionale şi tehnice ; Procedee folosite în ridicarea nivelului profesional şi a măiestriei pedagogice a profesorilor şi maiştrilor-instructori în şcolile porfesionale şi tehnice ; Din activitatea cercurilor pedagogice şi a cabinetului pedagogic raional ; Din experienţa muncii secţiilor de învăţămînt orăşeneşti, raionale sau regionale ; Din experienţa unui diriginte, a unui director de şcoală, a unui cabinet pedagogic, a unei secţii de învăţămînt.

IX. VALORIFICAREA MOŞTENIRII PEDAGOGICE PROGRESISTE A TRECUTULUI

Monografia şcolii în care lucrez ; Viaţa şi activitatea unui pedagog progresist (din raionul sau regiunea respectivă).

Experienţe de fizică în laboratorul Institutului pedagogic de 3 ani din Constanţa.

O interesantă culegere de texte

De curînd a apărut la E.D.P. lucrarea „Texte pedagogice alese" de A. Diesterweg, cu un studiu introductiv, note și comentarii de Iosif I. Gabrea. Datorită apariției acestui volum, cadrele didactice din țara noastră vor putea cunoaște mai amănunțit activitatea și opera acestui mare pedagog german care a fost în același timp un luptător pentru democrație,

Așa cum reiese din textele publicate, A. Diesterweg a adus o contribuție de seamă la dezvoltarea școlii de bază a poporului german și la ridicarea prestigiului ei pe plan social și cultural. Luptînd împotriva absolutismului și clericalismului într-o Germanie înapoiată, în care predominau relațiile de producție feudale, Diesterweg a desfășurat o remarcabilă activitate pentru eliberarea și înălțarea poporului prin instrucție. El afirmă în scrierile sale idei, principii și reguli pedagogice de mare însemnătate, care, privite în mod critic, își păstrează semnificația și în zilele noastre.

Textele pedagogice ale lui Diesterweg nu au numai o valoare documentară. Profunzimea argumentelor sale referitoare la clasicii literaturii germane, forța polemicii, pusă în slujba afirmării unor principii pedagogice valoroase, sînt bine reliefate în carte.

Editat în condiții grafice deosebite, prevăzut cu o amplă bibliografie, cu bogate note și comentarii, cu indice de nume — toate alcătuite de Iosif Gabrea — volumul este un excelent instrument de lucru și informare a cititorului. De asemenea, introducerea reflectă o serioasă și competentă documentare asupra lui A. F. Diesterweg. Volumul apărut reprezintă astfel și o meritată prețuire a memoriei celui mai important pedagog progresist german.

O asemenea lucrare este bine să se afle în biblioteca și pe masa de lucru a oricărui învățător și profesor.

Prof. V. POPOVICI

Hărți istorice necesare

Hărțile de care se folosesc profesorii în predarea istoriei patriei sînt, în general, bine alcătuite și dau posibilitatea de a lămuri elevilor multe momente din trecutul de luptă al poporului nostru. Ținînd însă seama de faptul că acesta a avut, în decursul istoriei sale, legături strînse cu popoarele vecine, se face simțită și necesitatea unor hărți care să ajute elevilor la mai buna cunoaștere a acestor legături.

De pildă, se știe că stăpînirea romană în Dacia a fost strîns legată de administrația romană din sudul Dunării. În procesul romanizării populației dacice nord dunărene un mare rol l-au avut contactele neîntrerupte cu romanitatea sud-dunăreană, iar după venirea slavilor resturile romanității sud-dunărene s-au menținut multă vreme în diverse regiuni ale Peninsulei Balcanice, formînd populația aromînească de mai tîrziu. O hartă care ar înfățișa ținuturile sud-dunărene ar contribui de aceea mult la înțelegerea deplină a capitolului privind formarea poporului romîn și a limbii romîne. Este cunoscută de asemenea contribuția pe care au avut-o românii din sudul Dunării la formarea celui de al doilea țarat romîno-bulgar, cu capitala la Tîrnovo, după cum sînt cunoscute și strînsele legături economice, politice, militare, culturale și chiar de familie pe care le-au avut mai tîrziu primii voievozi ai Țării Românești cu despotatele bulgărești și cu Serbia pînă la căderea acestora sub dominația otomană. Și în această privință hărțile despre care vorbim ar putea constitui un ajutor de seamă al profesorilor în predare.

Nu mai puțin însemnată ar fi contribuția unor asemenea hărți la cunoașterea mai adîncită de către elevi a luptei poporului romîn împotriva turcilor și a dominației lor, luptă care ocupă un loc deosebit de important în istoria țărilor romîne. De pildă, elevii ar înțelege mai bine luptele antiotomane duse de Mircea cel Bătrîn, acțiunile organizate împotriva turcilor de Ioan de Hunedoara, sau de Ioan Vodă cel Cumplit, luptele desfășurate sub conducerea lui Mihai Viteazul, care a ridicat împotriva turcilor popoarele din Peninsula Balcanică sau participarea romînilor, alături de ruși și de austrieci, la războaiele purtate în secolele XVIII și XIX, războaie care s-au desfășurat nu numai pe teritoriul țării noastre, ci și în afara lui. În prezent, cu hărțile pe care le avem la dispoziție, este foarte greu, de pildă, să le înfățișăm elevilor localități cum sînt Plevna, Grivița, Smîrdan, Rahova, care simbolizează solidaritatea poporului romîn cu poporul frate bulgar și ajutorul dat de poporul rus în lupta pentru independență, împotriva dominației otomane.

De asemenea, hărțile la care ne referim ar înlesni elevilor înțelegerea legăturilor economice cu Liovul, legăturile Moldovei cu polonii, legăturile culturale cu Kievul sau cu îndepărtata Moscovă.

Toate acestea arată necesitatea alcătuirii unor hărți istorice mai cuprinzătoare. Pe lîngă teritoriul țărilor romîne — care va trebui să fie pus în evidență prin mijloace grafice — aceste hărți vor trebui să cuprindă și o bună parte din Peninsula Balcanică, Ungaria, sudul Poloniei și partea apuseană a Ucrainei. În acest fel ele vor da elevilor posibilitatea să urmărească și să înțeleagă multiplele legături pe care poporul romîn le-a avut, în trecutul său istoric, cu țările vecine.

Prof. NICOLAE GHINEA

Dicționar pedagogic

Adresat educatoarelor, învățătorilor, profesorilor din școlile de tot felul, studenților din institutele și facultățile care pregătesc cadre didactice, părinților și unor cercuri largi de intelectuali „Dicționarul pedagogic" apărut recent în E.D.P. este traducerea din limba rusă a primei ediții a „Dicționarului pedagogic" apărut la Moscova în 1960 sub redacția lui I. A. Kairov — redactor principal, N. K. Goncearov — redactor principal adjunct, N. D. Kazmin, F. F. Korolev, A. I. Markușevici, A. A. Smirnov și un număr de redactori științifici pe specialități.

Lucrarea îmbrățișează probleme de istorie a pedagogiei, ale teoriei și practicii pedagogice din U.R.S.S. și din alte țări, aspecte din experiența pedagogică înaintată. Sînt reflectate și problemele generale ale construcției culturale din Uniunea Sovietică precum și unele probleme din domeniul filozofiei, eticii, esteticii, psihologiei, medicinii, literaturii ș.a., în aspectul lor pedagogic.

Cadrele didactice din țara noastră pot găsi în dicționar informații prețioase pentru activitatea lor practică pe tărîm școlar, în cele mai variate aspecte ale muncii instructiv-educative.

Prin traducerea în limba română a „Dicționarului pedagogic", Editura didactică și pedagogică a pus la îndemîna învățătorilor și profesorilor, studenților și părinților din țara noastră un auxiliar util pentru activitatea lor, pentru lărgirea nivelului lor pedagogic și a orizontului lor de cultură generală.

Popas în drumeție

Prof. ION CÎRDEI: *Ora de compunere*

O expoziție a profesorilor pictori

Nu de mult, la Clubul Sindicatului învățămînt din Capitală s-a deschis o expoziție cuprinzînd lucrări ale membrilor cercului de artă plastică „Ion Andreescu".

Expoziția atestă că activitatea din ultimul an a profesorilor pictori a cîștigat mai ales în lărgirea orizontului tematic. Lucrările tovarășilor Rodica Toma, Ecaterina Cristescu Delghioz, Eugenia Brateș, Nina Stuparu sau Paul Constantinescu, de pildă, au adăugat aspecte noi de viață la cele abordate în trecut. Se cuvine menționată, îndeosebi, orientarea spre temele legate de muncă, de problemele actuale ale desăvîrșirii construcției socialiste, de instruirea și educarea tineretului.

Apropierea de temele majore ale contemporaneității, înțelegerea adîncită a sensului acesteia, a adus în activitatea cercului și o lărgire a mijloacelor artistice. Multe din picturile profesorilor I. Drăgoi, D. Hlihor, D. Martinaș, Eugenia Brateș, Nic. Niculescu se disting prin sensibilitatea și căldura cu care sînt redate aspectele luminoase ale vieții oamenilor muncii.

Referindu-ne la orizontul tematic al lucrărilor membrilor cercului plastic „Ion Andreescu", amintim lucrările unuia din cei mai activi membri ai acestui cerc — profesorul Ion Cîrdei, care expune creații cu o temă unică — „Imagini din București". Începîndu-și munca pe această temă cu 5 ani în urmă, profesorul I. Cîrdei a reușit să realizeze aproape 1500 de lucrări care prezintă, în marea lor majoritate, aspecte de pe șantierele de construcții.

Tablourile surprind momente variate ale operei de înnoire a Capitalei patriei noastre în ce au ele mai semnificativ. Șantierele de pe arterele principale ale orașului, construcțiile din noile cartiere, parcurile și instituțiile culturale care se disting prin monumentalitate sînt privite de pictor în determinarea pe care le-o dă omul nou ce le făurește. Imaginea Capitalei noastre în plină construcție este completată de tablouri privind case memoriale de interes istoric, literar sau artistic, de desene privind case și locuri care nu mai sînt. Acestea din urmă dau colecției și o valoare documentară, pe lîngă cea artistic-ideologică, suprapunînd imaginile celor două lumi în succesiunea lor istorică și în semnificația lor socială. „Casele care nu mai sînt", pipernicite, întunecoase, măcinate de igrasie — alături de impunătoarele blocuri care le-au luat locul, vorbesc convingător despre deosebirea dintre cele două lumi care le-au creat.

Lucrările din colecția amintită aduc, față de lucrările din expozițiile anterioare, și un plus de calitate artistică. Se remarcă de astădată strădania pictorului pentru nuanțe coloristice de efect artistic, paralel cu grija pentru a alege unghiurile cele mai potrivite, pentru a reda cît mai bine lumina.

Tonalitatea generală relevă dragostea cu care se apropie profesorul I. Cîrdei de lumea șantierelor Capitalei. Nu este deci de mirare că expoziția a fost vizitată de un mare număr de amatori de artă, în primul rînd de cadre didactice și elevi, care au lăsat în „cartea de impresii" călduroase aprecieri.

C. R.

INFORMAȚIE

În completare la lista programelor valabile în anul școlar 1963-1964, publicată în „Gazeta învățămîntului" numărul 716 din 28 iulie 1963, se aduce la cunoștință cadrelor didactice că la obiectele economie politică **(în clasa a X-a) și** socialism științific **(în clasa a XI-a) vor fi valabile programele ediția 1962, însoțite de „Îndrumările privind predarea economiei politice — cl. X-a și socialismul științific — cl. XI" aprobate cu nr. 25. 381/1963.**

POȘTA redacției

Aglăița Ionel, București.

Cadrelor didactice care se află în concediu de lehuzie li se poate acorda o parte din concediul de odihnă neefectuat în continuarea concediului de lehuzie.

Eugenia Popescu, comuna Comana, raionul Giurgiu.

Cadrele didactice repartizate pentru prima dată în învățămînt beneficiază de un concediu de odihnă de două luni deși nu au împlinit 11 luni de muncă în anul școlar respectiv (15 septembrie — 30 iunie), la fel cu cadrele didactice care au funcționat în continuare. Dacă însă s-au prezentat la post nu la data numirii, ci ulterior datei de 1 septembrie, concediul de odihnă va fi egal cu 4 zile lucrătoare pentru fiecare lună de muncă.

Gr. Coica, comuna Bechet, raionul Corabia.

Cadrele didactice înscrise în învățămîntul superior fără frecvență au dreptul la o lună de zile concediu de studii în afara concediului legal de odihnă. Concediul de studii îl pot lua într-una din cele trei sesiuni de examen, fie integral fie fragmentat. Cadrele didactice beneficiază de concediu de studii plătit pentru sesiunile de examene care nu coincid cu vacanțele școlare, cu condiția de a promova an de an.

I. Moreanu, Elena Pristav, Georgel Bandrabur, Clara Mihu, Zamfira Damian, Corale I. Victoria, Alexandru Bobîrsc, Elena Rădoi, Laurențiu Teodosiu, I. Vrabie, Valeriu Burtan, Simion Colțea, Dumitru Rusu. Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 718 | marți 20 august 1963 | 12 pagini 25 bani

Marea sărbătoare a poporului nostru

Poporul romîn sărbătorește a 19-a aniversare a eliberării țării de sub jugul fascist în condițiile unui puternic avînt constructiv, a victoriei depline a socialismului la orașe și sate, măreață cucerire a oamenilor muncii. Această victorie evidențiază și mai pregnant însemnătatea istorică și profunda semnificație social-politică a insurecției armate de la 23 August 1944, eveniment care a deschis o eră nouă în viața poporului romîn. Inițiată, organizată și condusă de Partidul Comunist din Romînia, operă a maselor largi populare în frunte cu clasa muncitoare, insurecția armată a marcat începutul revoluției populare care a deschis poporului calea spre victoria asupra claselor exploatatoare, spre făurirea unei țări noi, înfloritoare, socialiste.

În cele aproape două decenii de luptă și muncă eroică sub conducerea încercată a partidului, clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare a lichidat dominația claselor exploatatoare și a instaurat regimul democrat-popular, a sfărîmat cătușele asupririi seculare și a înălțat edificiul societății noi, socialiste. Forțele de producție au cunoscut o dezvoltare impetuoasă, a crescut continuu nivelul de trai material al poporului, cultura a devenit un bun al maselor largi. S-au petrecut profunde transformări în structura socială a țării: clasele exploatatoare au fost pe deplin lichidate; clasa muncitoare reprezintă împreună cu țărănimea colectivistă, forța socială fundamentală a societății; laolaltă cu intelectualitatea, ele muncesc cu perseverență pentru întărirea și prosperitatea țării. Alianța muncitorească-țărănească, unitatea moral-politică a poporului s-au întărit și se consolidează necontenit.

Eveniment măreț în viața partidului și poporului, Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn a marcat victoria istorică a socialismului în Republica Populară Romînă și intrarea ei într-o nouă etapă — desăvîrșirea construirii socialismului. Întreaga desfășurare a evenimentelor scoate puternic în evidență în toată însemnătatea ei, justețea politicii partidului de făurire a socialismului. Călăuzindu-se după învățătura marxist-leninistă și ținînd seama de condițiile concrete din țara noastră, partidul a elaborat programul de muncă și luptă al întregului popor pentru construirea economiei socialiste, înflorirea culturii și științei, ridicarea nivelului de trai al maselor. La temelia acestui program a stat și stă industrializarea socialistă, dezvoltarea industriei grele, cu pivotul ei industria constructoare de mașini, capabilă să înzestreze cu tehnica nouă toate ramurile industriei, agriculturii, transporturilor, să asigure făurirea bazei tehnico-materiale a socialismului.

Ca rezultat al aplicării consecvente, neabătute a politicii leniniste de industrializare socialistă, poporul romîn, în frunte cu clasa muncitoare, sub conducerea partidului, a schimbat radical înfățișarea țării, a obținut succese remarcabile în dezvoltarea economică și culturală, în ridicarea bunăstării maselor. A rămas de domeniul trecutului imaginea vechii Romînii înapoiată economic, anexă agrară și furnizoare de materii prime puterilor imperialiste. Republica Populară este astăzi o țară cu o industrie socialistă în plin avînt și o agricultură în întregime colectivizată cu o economie înfloritoare, care crește în ritm rapid în linie ascendentă, continuă. În noua etapă de dezvoltare a țării noastre, partidul orientează eforturile și activitatea creatoare a maselor spre ceea ce este hotărîtor pentru înflorirea economică a patriei și ridicarea nivelului de trai: dezvoltarea necontenită a bazei tehnico-materiale a socialismului. Planul de șase ani are drept obiectiv central continuarea în ritm susținut a industrializării țării, dezvoltarea ramurilor hotărîtoare ale industriei: siderurgia, construcția de mașini, energia electrică, industria chimică. Hotărîrea de a îndeplini planul de șase ani stăpînește gîndurile și acțiunile oamenilor muncii. Mărturie stau munca entuziastă desfășurată de muncitori, ingineri, tehnicieni pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor, rezultatele remarcabile obținute în creșterea producției, în ridicarea nivelului tehnic al întregii economii. Planul producției globale industriale pe primul semestru al anului 1963 a fost îndeplinit în proporție de 102,2 la sută, realizîndu-se o producție cu 11,5 la sută mai mare decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. Pe baza dezvoltării industriei grele, importante creșteri de producție s-au realizat în industria bunurilor de larg consum, ceea ce a determinat o creștere continuă a nivelului de trai al poporului.

Uriașe transformări înnoitoare s-au produs după 23 August 1944, la sate. Partidul Muncitoresc Romîn a rezolvat cu deplin succes problema cea mai grea și mai complexă a perioadei de trecere de la capitalism la socialism — colectivizarea agriculturii. Datorită ajutorului tehnic și financiar al statului, aplicării principiului leninist al cointeresării materiale, muncii politico-organizatorice a partidului, a fost obținută

(Continuare în pag. 8-a)

CIFRE ȘI FAPTE

Față de anul 1938, învățămîntul de cultură generală și învățămîntul profesional și tehnic au cunoscut în anii regimului nostru democrat-popular o mare dezvoltare. Iată cîteva exemple deosebit de grăitoare:

La cursurile de zi ale învățămîntului de cultură generală în clasele VIII—XI erau cuprinși în anul școlar 1938—39 numai 29 004 elevi. În anul școlar 1962—63 numărul elevilor a ajuns la 201 108.

Crește corespunzător și numărul cadrelor didactice care predau în învățămîntul de cultură generală. Astfel, în anul școlar 1962—63 au funcționat în învățămîntul de cultură generală 52 843 învățători și 66 222 profesori, în timp ce în anul 1938 existau în învățămîntul de cultură generală 36 665 învățători și 8 694 de profesori.

Din grija partidului și guvernului elevii claselor I—VII primesc gratuit toate manualele școlare. În anul școlar 1963—64 vor fi distribuite gratuit elevilor peste 17 500 000 manuale.

Situația învățămîntului de cultură generală pe regiuni arată că regiunea Dobrogea a moștenit de la regimul burghezo-moșieresc o situație grea și în ceea ce privește învățămîntul. În anul școlar 1955—1956 de pildă, existau aici 113 școli de 7 ani și 7 școli de 11 ani. Numărul lor a crescut simțitor an de an, ajungînd ca în anul școlar 1961—62 să atingă cifra de 254 școli de 8 ani și 21 școli de 11 ani.

Permanenta preocupare a statului nostru pentru dezvoltarea învățămîntului, pentru crearea celor mai bune condiții de studiu este reflectată și de totalul fondurilor planificate și alocate de sfaturile populare în anul 1962 pentru învățămîntul de cultură generală și profesional și tehnic, reprezentînd cheltuieli școlare în valoare de 140 milioane lei și 39 milioane lei pentru utilaj didactic.

Grija pentru a asigura învățămîntului manuale tot mai bune, metodice și de înaltă ținută științifică, în număr corespunzător cerințelor s-a concretizat an de an într-o serie de realizări pe această linie. Bunăoară, pentru anul școlar 1962—1963 au apărut 445 de titluri noi de manuale pentru învățămîntul de cultură generală, într-un tiraj de 24 176 000 de exemplare și 177 titluri de manuale pentru învățămîntul profesional și tehnic într-un tiraj de 906 000 exemplare.

Statistica anului 1938 arată că în acel an nu s-a înființat în țară nici o școală nouă. Tot datele statistice ne arată că între anii 1956—1962 s-au construit mii de școli noi care însumează un număr de 17 372 săli de clasă.

Închinare

Cîntecele toate cîte sînt
menite să cutreiere zări fără frîu
legănate pe vînt,
murmurate de rîu,
de la cîntecul şoptit uşure
ca fremătarea frunzei din pădure
şi pînă la cel răscolitor şi vibrant,
toate se cuvin muncitorului,
acestui gigant
stăpîn, în sfîrşit, peste timp şi istorii.
Voi, flori, revărsaţi-i în drum
înrouata catifea a culorii!
Ciocîrlii, oferiţi-i, buchet măiestrit,
azurul cules din zenit!
Marmoră dură, culcă-te sub daltă
să te preschimbi în chipul său frumos,
iar apoi peste fruntea-i cît bolta de-naltă
apleacă-te, stea, de-l sărută duios!...
Fără de el ar fi searbădă lumea
ca o apă stătută şi tristă,
căci el e creatorul a toate ce există,
de la gămălie, la spic, la furnale,
de la şurub, la navele astrale,
dar mai presus, e faurul încrederii în oameni,
în forţa lor atotbiruitoare
înscrisă pe stindardul clasei muncitoare.
Mi-e drag în fapte, în port şi în cuvînt
şi măreţia-i o slăvesc şi-o cînt...

Prof. PETRE BUCŞA
Cluj

Grădina mea

Grădina mea în fiecare toamnă
M-aşteaptă cu răsad în două foi.
Cînd intru-n ea întineresc într-una:
Sînt grădinar al oamenilor noi.

Grădina mea-nfloreşte-n toi de iarnă,
Iar eu m-aplec spre fiecare floare,
Îndrept şi sprijin şi plivesc cu grijă,
Veghez ca să primească toate soare.

În primăvară-mi dă în pîrg grădina
Şi ce-ncărcaţi îmi sînt cireşii, merii,
Iar florile-s de miere pline, grele;
Rodeşte munca mea în pragul verii.

Nici vara nu mi-o las în părăsire
Mai leg un ram, mai curăţ rădăcina,
Cînd sînt departe caut noi metode,
Căci tot mai mîndră vreau să-mi văd grădina.

Îmi cresc într-însa numai mladă nouă
Tulpini de-oţel şi flori de ametist.
Sînt grădinar şi soare e partidul,
Iar rodu-i pentru veacul comunist.

Prof. NATALIA POŞA
Botoşani

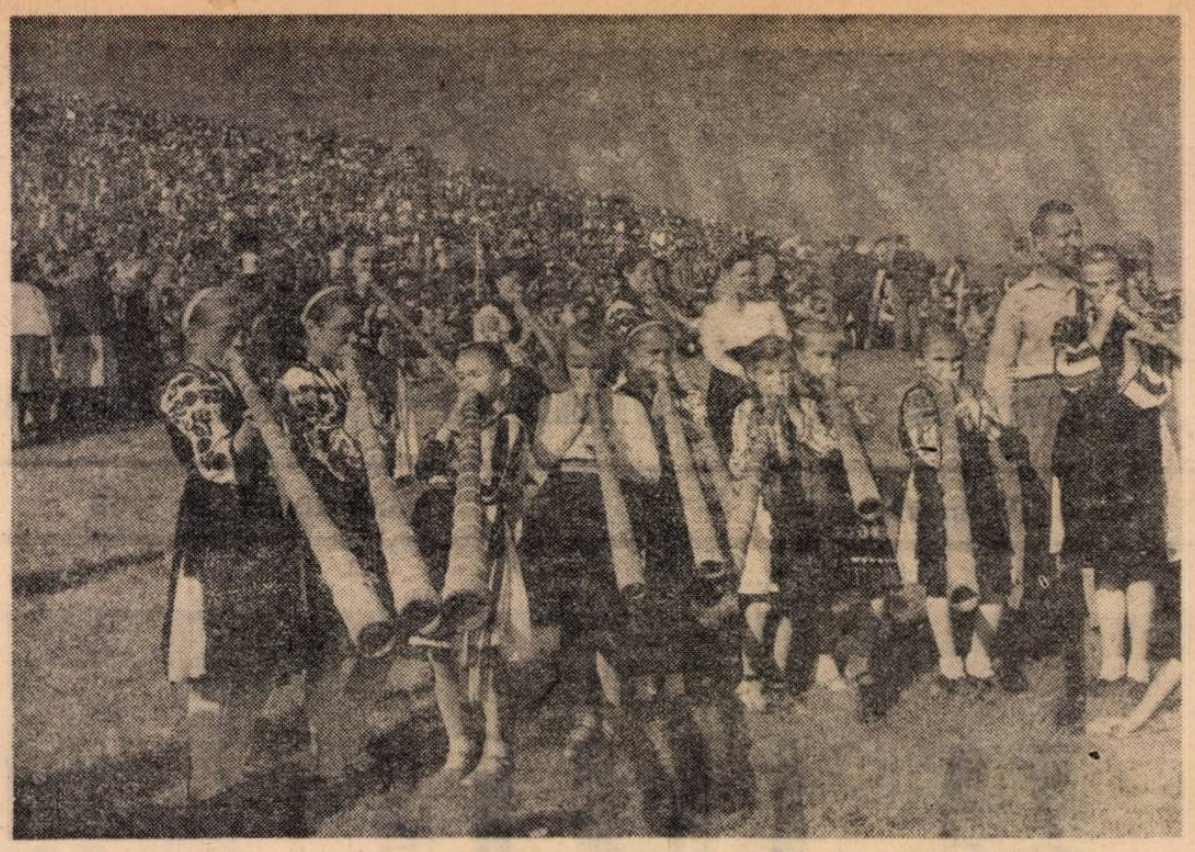

La serbările de pe muntele Găina

Uimitoarea licărire din ochii copiilor*)

Prima zi de şcoală veni însfîrşit. Traian se pregătise de aproape o oră, dar pentru că era abia 7 dimineaţa continua să rămînă în odaia lui. Ziua se anunţa plină de soare. Vremea era calmă şi caldă. Vara se prelungise.

Se plimbă de cîteva ori de la un capăt la altul al odăii, îşi mai potrivi o dată cravata, apoi, pentru că timpul trecea totuşi prea încet, deschise o carte. Nu putea citi.

Faptul că nu izbutise să stea de vorbă cu nici unul dintre elevii săi îl necăjea puţin. Cum erau? Ce fiiri aveau? În prima oră le va împărţi cărţile. Le va vorbi despre semnificaţia faptului că statul dă gratuit cărţi tuturor elevilor din clasele I—VII. Vroia să le spună ceva cald, deosebit şi nu ştia ce anume şi cum va spune aceste lucruri. Trebuia să-şi biruie mai întîi propria tulburare. Ce se va întîmpla dacă elevii îl vor simţi emoţionat? Îi era teamă de asta şi din nou îi păru rău că nu se dusese pe la ei de mai multe ori. I se părea acum că făcuse prea multe călătorii pentru studiile lui etnografice. În loc să se ducă pe la elevi începuse să colinde satele pe bicicletă. Se lăsase ispitit de o preocupare mai mult decît de cealaltă.

Traian se mai plimbă o vreme încoace şi încolo, apoi se opri în dreptul ferestrei. Pe drum trecea primul grup de elevi. Cămăşile lor albe, ţepene — desigur scrobite — şi cravatele roşii, mersul vioi, dar mai ales feţele surîzătoare aveau ceva nespus de vesel. Traian se simţi şi mai încurcat. Cum o să fie prima lui oră? Cît era ceasul?

Ceasul mergea cu aceeaşi încetineală de melc. Traian mai aşteptă cîteva minute apoi plecă.

Pe drum îşi aduse aminte de vremea în care era elev acasă, la Movila. Cînd era mic, prima zi de şcoală însemna în primul rînd o traistă nouă pentru cărţi şi picioare spălate cu o gresie aspră şi cu săpun de calitatea întîia, cum spunea tatăl lui. Era vreme de război şi apoi venise seceta. Copiii se adunau în curtea şcolii, îşi arătau unul altuia cu cît le-au mai crescut muşchii în vacanţă şi se luau la trîntă. Se buşeau pînă nu mai puteau cînd la trîntă dreaptă, cînd la trîntă cu ţinere de curea, cînd la trîntă cu piedică sau fără piedică. El era tare şi totuşi se găseau nişte măgădăi rămaşi repetenţi care îl buşeau bine de cîte ori se punea la încercare cu ei.

În vremea aceea aveau şi tăbliţe. Erau mai ieftine decît un caiet şi în afară de asta puteai să le ştergi de cîte ori vroiai şi să scrii iar.

Îşi aminti cu melancolie de învăţătorul Pandele, care îi dădea cărţi să citească. Acum e pensionar. Îl văzuse în vacanţă. Bătrînul se bucura mai mult ca oricare din sat cînd se întîlnea cu fostul său elev. Îşi mai aminti şi de vişinii din grădina şcolii. Cînd se coceau se urca noaptea în ei şi mînca o burtă, două de vişine, după cum era de sătul sau după cum avea timp. Îi era teamă să nu-l prindă.

Cele mai frumoase amintiri se legau însă de cărţile date de Pandele. Erau cărţi cu basme, cu Făt-Frumos, cu zmeii cutremurători care furau mereu nişte zîne. El i-a dat şi cartea despre Robinson Crusoe. O citise pe nerăsuflate. Alături de mama, Pandele îl îndemnase să plece mai departe la şcoală. Cît îi era de recunoscător!

Sosi în cancelarie primul. Spre bucuria lui, curînd apăru şi Olteanu, apoi învăţătorul Schuster, de la secţia germană şi toţi ceilalţi profesori şi învăţători. Aşteptau şi ei prima oră.

Deocamdată elevii aşezaţi pe clase, aşa cum ştiau de anul trecut, se adunau în careu în curtea şcolii. Cărţile lor fuseseră duse de Bölöny baci la fiecare clasă şi aşezate pe catedră. Ele trebuiau împărţite în prima oră. Din cancelarie se auzea rumoarea copiilor risipiţi prin curte, aşa cum e la orice şcoală, o gălăgie imprecisă, din care izbucnesc uneori strigăte sau rîsete, urmate imediat de vuietul surd al altor şi altor glasuri. Era soare, copiii erau veseli şi Traian simţea un fel de nelinişte amestecată cu satisfacţie şi nerăbdare.

Curînd, deşi era destul de devreme, sosi şi directorul. Nici el nu mai putuse rămîne acasă. Venirăşi Săraru de la Sfatul popular şi Cristureanu, preşedintele gospodăriei colective.

Copiii continuau să se adune. Urmărindu-i cum apar cu braţele încărcate de flori şi cu ghiozdane noi, lui Traian i se păru că timpul trece mai uşor. Se făcu ora 8.

Cînd directorul şi profesorii ieşiră din cancelarie, sutele de copii se aliniară într-o linişte deplină, aşa că vocea directorului se auzi îndată cu o mare claritate. Le ură bun sosit elevilor veniţi din vacanţă şi succese în noul an şcolar. Vorbiră şi cîţiva elevi şi preşedintele sfatului popular. Pionierii sunară apoi din trompete, iar după aceea urmară nişte recitări şi cîteva cîntece.

La sfîrşitul micului program artistic, directorul anunţă:

— Fiecare trece acum la clasa lui! Deocamdată vă aşezaţi în bănci în ordine alfabetică!

Se făcu rumoare. Cei doi preşedinţi îşi luară rămas bun şi plecară, profesorii trecură în cancelarie, iar elevii se îndreptară spre clase.

Traian luă catalogul. Cineva, poate secretara, îl îmbrăcase frumos, cu hîrtie albastră. Se pregăteau toţi să meargă la ore.

Cînd intră în clasă, pe Traian îl impresionă uimitoarea licărire de luminiţe din ochii copiilor, îndreptate spre el. Se ridicară în picioare şi răspunseră cu un bună ziua răspicat, care îi risipi o parte din neliniştе. Le spuse să stea jos, se duse cu paşi rari la catedra încărcată de cărţi. Li se adresă cu o voce caldă, uşor tremurătoare:

— Copii, anul acesta eu voi fi dirigintele şi profesorul vostru de istorie...

Elevii stăteau nemişcaţi, privindu-l curioşi şi cuminţi, cu ochii lor mari. Dintr-o clasă de alături se auzeau în liniştea şcolii cuvintele altui profesor. Traian tăcu.

Îşi privi copiii cu o satisfacţie atît de cuprinzătoare, că un moment îi fu teamă să nu izbucnească mulţumirea de necuprins din el.

Îşi iubi elevii chiar de atunci, din clipa în care le văzu licărele de lumină din ochi. Bucuria striga în el cu toate puterile. Totul era minunat. Zîmbi.

— Este pentru noi o mare fericire, spuse el mai departe, că începem munca aceasta care ne este atît de dragă — învăţătura. E o fericire... o mare fericire...

Zîmbiră şi copiii şi o undă de destindere trecu peste ei. Ziua aceea era într-adevăr o zi minunată.

MIHAI DIACONESCU

*) Fragment din romanul „Visele au contururi precise".

Prof. N. SPIRESCU: Constructori navali

DEVOTAMENT, PASIUNE, MĂIESTRIE

DEVOTAMENT — iată trasătura de caracter a pedagogului, a educatorului, care se gravează adînc în conştiinţa celor din tînăra generaţie. Devotamentul profesorului, al învăţătorului este pilda care sădeşte în conştiinţa elevilor hotărîrea de a se dărui continuu cauzei poporului, a partidului.

Dragostea pentru tinerele vlăstare — viitorul de aur al patriei — dorinţa de a contribui la formarea oamenilor noi de înaltă cultură şi ţinută morală se contopesc pe deplin PASIUNEA celor care predau în şcoală pentru profesia plină de răspundere pe care au îmbrăţişat-o, pentru ştiinţa pe care sînt chemaţi s-o transmită elevilor.

Zeci de ochi aţintiţi asupra omului de la catedră, minţi care aşteptă lumină, conştiinţe în plină formare pe care trebuie să le îndrumăm pe calea dreaptă a educaţiei comuniste. Toate acestea cer învăţătorului, profesorului, să-şi însuşească necontenit arta grea dar plină de satisfacţii a predării, să îmbine, asemenea celor pe care îi prezentăm în această pagină, devotamentul şi pasiunea cu MĂIESTRIA.

Înaltă conştiinţă profesională

Gigantice complexe automate care supuse de mîna omului îi înfăptuiesc poruncile uşurîndu-i munca, păienjeniş de retorte din oţel în care materia zăgăzuită şi docilă îşi schimbă forma şi înfăţişarea urmînd modelele născute din mereu neliniştita fantezie umană, minuni ale tehnicii care depăşesc prin îndrăzneala lor fantasticele închipuiri din basmele bătrînilor — toate acestea le datorăm în mare măsură fizicii şi chimiei. Nu trebuie să uităm însă — le mai datorăm şi faptului că pe băncile şcolii explicaţiile date de profesor descifrează cu răbdare în faţa viitorilor ingineri şi tehnicieni primele taine din lumea formulelor chimice, a legilor fizicii. Despre un astfel de profesor vrem să vorbim în aceste rînduri.

Sînt aspecte şi întîmplări din viaţa oamenilor care îi pot caracteriza mai bine decît o pot face cuvintele. Să ne oprim la cîteva asemenea amănunte din viaţa profesoarei Margareta Ailincăi care predă fizica şi chimia la Şcoala medie nr. 10 din Bucureşti, amănunte care dezvăluie, înapoia acestui chip blajin cu părul aburit de umbra albă a anilor petrecuţi alături de multe generaţii de copii, un suflet pasionat, ardent, mereu neliniştit, mereu dornic să dăruiască celor din jurul său tot ce are mai bun, mai nobil.

Un fapt obişnuit : organizarea unei vizite cu clasa a X-a într-o întreprindere. Pentru profesoara Margareta Ailincăi el capătă însă, ca de altfel toate acţiunile la care participă, o importanţă deosebită. Iată de ce, înainte de a porni cu elevii spre Uzinele de motoare electrice „Bucureşti", o vedem mai întîi trecînd singură din secţie în secţie, stînd de vorbă cu muncitorii şi inginerii, luîndu-şi note. „Ce anume, privind aceste maşini, pot să înveţe elevii ?" „Dar aici, cu ce fenomene studiate în clasă am putea să facem legătura ?" se întreabă profesoara în vreme ce observă cu atenţie diferite aspecte ale procesului de producţie. Aşa se explică de ce, atunci cînd începe vizita propriu-zisă, profesoara ştie care sînt fenomenele asupra cărora trebuie să atragă atenţia copiilor, poate să le explice cu lux de amănunte cum se pregătesc piesele pentru montaj, cum se montează dinamurile, cum se fac legăturile între conductele bobinelor şi, ceva mai mult, ştie să-i conducă într-un anumit loc din incinta fabricii unde sînt depozitate sute de piese destinate electrificării ţării, piese care de la o zi la alta pornesc pe nenumăratele drumuri ale patriei.

Se pare că legătura directă cu întreprinderile, cu munca productivă constituie una din preocupările cele mai dragi acestei profesoare. Şi, pe bună dreptate, căci ţelul final al tuturor lecţiilor, al muncii de fiecare zi este acela de a-i pregăti pe copii pentru activitatea practică pe care o vor desfăşura ca cetăţeni utili societăţii. Iată de ce aproape că nu există zi de practică în producţie în care profesoara să nu vină să-şi viziteze elevii la locul de muncă, să-i întrebe ce lucrări noi au învăţat, să nu le ceară să explice din punct de vedere teoretic fenomenele pe care le întîlnesc în producţie.

Dar nu numai felul cum vor munci elevii ei o preocupă pe profesoara Margareta Ailincăi, ci şi felul cum vor gîndi, cum vor înţelege lumea şi viaţa. De aceea tema lucrării personale cu care s-a prezentat la examenul de gradul II a constituit-o „Formarea concepţiei materialist-dialectice la lecţiile de fizică". Această lucrare reprezintă de fapt o selecţie a concluziilor la care a ajuns profesoara în urma unei îndelungate experienţe în domeniul formării convingerilor filozofice marxiste ale elevilor pe baza numeroaselor posibilităţi pe care le oferă lecţiile de fizică. Înapoia analizei ştiinţifice a fenomenelor pedagogice se poate ghici strădania pasionată de a utiliza toate resursele acestei discipline realiste pentru a-i ajuta pe elevi să se convingă că lumea este materială, că ea poate fi cunoscută şi se supune unor legi care sînt independente de voinţa oamenilor.

S-ar putea aminti multe aspecte care dezvăluie dragostea cu care această profesoară îşi învaţă şi educă elevii. S-ar putea vorbi despre miile de experienţe pe care le efectuează în timpul orelor, pentru a avea certitudinea că elevii au înţeles pe deplin problemele teoretice, despre variatele formule pe care le-a folosit în organizarea şedinţelor cercului de fizicieni pentru a le trezi dragostea de studiul fizicii, despre felul cum a reuşit să înlăture timiditatea unor elevi, sau cum i-a făcut pe alţii să înţeleagă necesitatea muncii, despre stima şi recunoştinţa pe care i-o poartă toţi colegii şi elevii. Dar trebuie să ne mai amintim că profesoara Margareta Ailincăi nu-şi rezumă munca numai la cadrul — care nu e deloc restrîns — al activităţii instructiv-educative. Sînt ani de zile de cînd, intrată în rîndurile membrilor de partid, desfăşoară o muncă entuziastă pe front obştesc. Îşi aminteşte şi acum, de anii care au urmat imediat după război, de lupta îndîrjită dusă împotriva urmărilor secetei, de numeroasele şedinţe şi lecţii pe care le organiza.

Şi astăzi, tovarăşa Ailincăi se achită de sarcinile cultural-obşteşti cu acelaşi spirit de răspundere cu care îndeplineşte zi de zi, datoria de educator.

OCT. BUZESCU

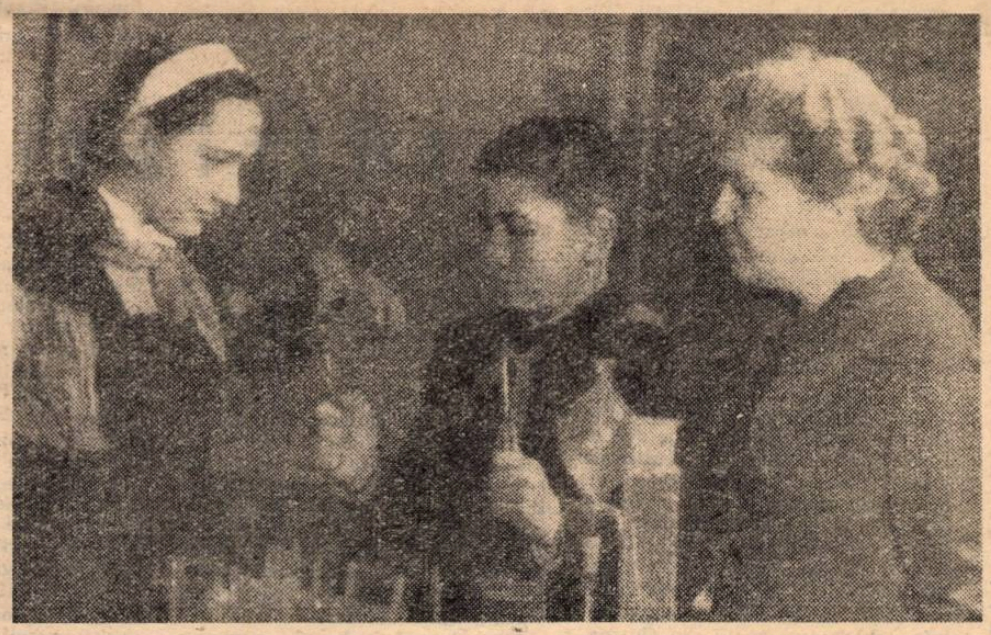

Profesoara Margareta Ailincăi în laborator

Sfătuitorul tinerilor inovatori

Era pe înserat cînd în birou intră un tînăr înalt, ţinînd stingherit în mînă un sul de calc. Inginerul Mihai Temian, directorul adjunct al Grupului şcolar de pe lîngă uzinele „Steagul roşu" schiţă un zîmbet uşor. Cunoştea scopul unor asemenea vizite, se obişnuise cu ele : de fiecare dată însă încerca aceeaşi nemărginită bucurie.

— Ce-i Sandule, nu cumva ai realizat o inovaţie ? (Îi cunoaşte pe toţi foştii elevi pe numele mic şi, acum, după absolvire li se adresează întotdeauna astfel).

Întrebarea pusă firesc, ca şi cînd vizita i-ar fi fost aşteptată, îi spulberă tînărului muncitor întreaga timiditate. Desfăşură schiţa adusă şi se avîntă într-o amplă explicaţie cu caracter tehnic, în care era vorba despre un dispozitiv special şi despre creşterea preciziei în execuţie şi a productivităţii.

Ochiului exersat de specialist al directorului i-au fost de-ajuns cîteva minute pentru a-şi da seama de valoarea ideii tehnice exprimate de fostul său elev. Sesiză şi două-trei puncte nevralgice în soluţia adoptată, asupra cărora trebuia insistat. Îl ascultă însă cu atenţie şi răbdare pe fostul elev pînă la capăt. Apoi, unul din creioanele „2-H", bine ascuţite, care se află întotdeauna pe biroul directorului încercui, abia perceptibil, trei puncte din planul prezentat.

— Aici, trebuie să revezi soluţia — îl făcu atent inginerul Temian pe tînărul muncitor.

Ar fi putut să-i găsească chiar atunci rezolvările tehnice mai eficiente. Dar pedagogul, educatorul, socotea că un asemenea procedeu merge pe calea minimei rezistenţe. De aceea, directorul adjunct se duse spre bibliotecă, alese cîteva lucrări de specialitate, indicîndu-i fostului său elev asupra căror capitole anume să insiste. Era sigur că astfel tînărul muncitor va izbuti să-şi îmbunătăţească singur prima variantă a soluţiei. Şi într-adevăr el veni peste două săptămîni cu o soluţie îmbunătăţită care, curînd, i-a fost acceptată ca inovaţie de către cabinetul tehnic al uzinei de autocamioane. Satisfacţia pe care o încearcă fostul elev al grupului şcolar era neştirbită, căci datorită tactului de care dăduse dovadă profesorul Mihai Temian, tînărul reuşise singur să învingă toate greutăţile.

Aflînd de acceptarea inovaţiei inginerul Temian îi spuse bucuros directorului coordonator al grupului şcolar : „Ei, tovarăşe Puni, s-a mai ridicat un inovator din rîndul elevilor noştri". Un număr mare din impresionanta pleiadă de inovatori pe care o formează foştii elevi ai şcolilor profesionale şi tehnice din cadrul Grupului şcolar „Steagul roşu" au venit să-i ceară în primul rînd sfatul inginerului Mihai Temian.

„Tovarăşe profesor Temian", nu este numai un simplu apelativ pe care îl auzi repetat aproape la fiecare zece paşi în timp ce-l însoţeşti pe directorul adjunct al Grupului şcolar într-o raită prin secţiile uzinei. Semnificaţia lui este mult mai amplă, mai adîncă. Cuvintele acestea exprimă respectul şi admiraţia a sute de tineri muncitori care-i solicită inginerului Temian sfatul într-o problemă de muncă sau de viaţă, respectul şi admiraţia colegilor săi ingineri, care conduc diferite secţii de producţie din întreprindere pentru înalta pricepere tehnică a profesorului Temian, pentru documentarea sa multilaterală în domeniul celor mai noi probleme din sectorul construcţiilor de maşini.

Pentru înalta sa calificare şi pricepere tehnică, inginerul Mihai Temian a fost adeseori solicitat să primească funcţii de conducere în diferite fabrici şi uzine din domeniul metalurgiei. A mulţumit pentru încredere dar a răspuns întotdeauna că doreşte să lucreze aici. Dorinţa i-a fost respectată. Şi inginerul Mihai Temian a continuat să formeze noi promoţii de metalurgişti — muncitori de înaltă calificare, tehnicieni. Numeroşi sînt acei dintre foştii elevi ai inginerului Mihai Temian care au devenit astăzi maiştri — şefi ai sectoarelor de producţie, ingineri, cercetători ştiinţifici. „Academician nu-i încă nici unul — spune surîzînd inginerul Temian. — Dar nici vreme pierdută nu-i ca să devină vreunul din ei chiar academician".

— „Cîţi foşti elevi ai aici în uzină, tovarăşe Temian ?".

— De cînd am trecut de o mie — glumeşte directorul adjunct — nu mai stau să-i număr decît pe clase. De altfel, foştii noştri elevi nu lucrează numai aici la „Steagul Roşu". Sînt repartizaţi mai pretutindeni, în marile uzine metalurgice din ţară. Priviţi ! — Şi inginerul Temian ne arată un teanc de scrisori. Le-am primit în ultimele luni de la foştii elevi. Chiar azi după masă mi-am programat să răspund la ultimele scrisori primite.

Viaţa inginerului şi profesorului Mihai Temian s-a contopit, s-a dăruit pe deplin nobilei misiuni care i s-a încredinţat.

MIRCEA HERIVAN

ÎNVĂŢĂTORII DIN MĂGURA

Micul sat dobrogean compus doar din o sută douăzeci de familii, îşi merită numele. E situat pe o măgură. Iar pe un dîmb se află o clădire care-ţi atrage privirile înaintea altora. Nu e prea mare, dar cîtă lumină adăposteşte ! Aici e şcoala. Şi tot aici îşi desfăşoară activitatea şi căminul cultural. Cele două instituţii de cultură sînt conduse de soţii Ecaterina şi Dumitru Teodorescu. Clădirea străluceşte de curăţenie. Coasta dîmbului a fost transformată de mîinile pricepute ale celor doi dascăli într-o podoabă de grădină cu flori multe, cu arbuşti de tot soiul, cu pomi fructiferi. Pe o mică întindere, învăţătorul a făcut o pepinieră ca să înveţe elevii pe viu săditul pomilor şi foloasele ce le aduc, să planteze şi ei în jurul caselor părinteşti cîte un măr rotat, un nuc cu umbra deasă, un prun ale cărui fructe au împrumutat culoarea cerului în amurg...

In cei douăzeci şi trei de ani de cînd împart copiilor de aici ştiinţa de carte, au trecut prin multe greutăţi. Dar nici vitregia vremurilor ce au precedat venirea lor de pe alte meleaguri, nici războiul aducător de jale şi suferinţe nu i-au clintit de la datorie. Cu dragoste îşi fac datoria astăzi, cînd munca învăţătorului se bucură de înaltă cinstire în orînduirea puterii populare.

Din amintirile depănate aflăm cîtă trudă au cheltuit cei doi dascăli pentru a alunga întunericul neştiinţei. Alfabetizarea vîrstnicilor n-au socotit-o însă niciodată o muncă în plus, ci o datorie sfîntă. Şi sînt tare mîndri învăţătorii noştri, că astăzi în Măgura din raionul Negru Vodă toţi, tineri şi vîrstnici, ştiu carte.

Soţii Teodorescu sînt două firi deosebite : Ecaterina e mai energică, voluntară şi operativă, Dumitru e mai domol, dar tenace şi cumpănit. El îşi sfătuieşte tovarăşa de viaţă şi de muncă să fie mai „temperată" cînd vede că vrea să le facă pe toate într-o singură zi, iar soţia la rîndu-i nu întîrzie să-l îndemne, cînd i se pare că „Dumitru cam bate pasul pe loc".

Ea este directoarea căminului, el e dirijorul corului, ea e secretara comitetului de femei, el e responsabilul colectivului de conferenţiari, ea este deputată comunală şi raională, el face parte din comitetul raional de cultură şi artă, şi în sfîrşit, dacă ea este corespondentă voluntară a ziarului „Dobrogea Nouă" în schimb el, este unul din cei mai preţuiţi sfătuitori ai preşedintelui gospodăriei colective din Măgura.

Deşi au peste un sfert de veac de muncă în învăţămînt, sufletul le-a rămas tot tînăr şi freamătă de năzuinţa de a dărui elevilor şi vîrstnicilor cît mai multă căldură şi lumină.

Cei doi învăţători de la Măgura, evită cu sfioşenie să vorbească de noianul de diplome de merit, menţiuni şi distincţii cu care au fost cinstiţi pentru activitatea de învăţători-cetăţeni. Vorbesc în schimb, cu însufleţire, cu amănunte despre scrisorile primite de la foştii lor elevi, astăzi muncitori inovatori, medici, ingineri, profesori, căci socotesc succesele foştilor elevi drept răsplata cea mai înaltă a muncii lor.

IOSIF DETREHEMY

ÎN CĂUTAREA NOULUI

Moment al unei lecții-excursie în întreprindere

Preocupări creatoare

Experiența anului școlar încheiat a demonstrat că o serie de rezultate bune în predarea unor obiecte s-au datorat permanentei preocupări a cadrelor didactice pentru găsirea unor forme noi, variate și atractive de predare a lecțiilor, în strînsă legătură cu practica, cu realitatea înconjurătoare și cu cele mai actuale probleme ale științei. Astfel numeroși profesori care predau științele naturale și „Agricultura" și-au propus, printre sarcinile centrale, să se preocupe permanent de utilizarea completă a materialului didactic existent în școală și, în special să-i antreneze pe elevi în acțiunea de colectare și conservare a noi piese care să îmbogățească colecția de material didactic. Participînd activ la colectarea și conservarea materialului intuitiv, elevii au avut posibilitatea să cunoască îndeaproape mediul de viață al plantelor și animalelor, varietatea genurilor și speciilor din natură, morfologia și fiziologia diferitelor organe sau ale individizilor, ceea ce a contribuit la formarea concepției lor realist-științifice despre lumea plantelor și a viețuitoarelor.

Orientîndu-se în acest sens, profesorul de agricultură Augustin Mureșan de la Școala de 8 ani Reteag, raionul Dej, s-a preocupat încă de la începutul anului de organizarea unui laborator agricol școlar, pe care, antrenîndu-i pe elevi în acțiune, l-a îmbogățit cu numeroase exemplare de plante și colecții. A fost alcătuită bunăoară o colecție de diferite tipuri de agregate de sol clasificate după mărimi, care s-a dovedit deosebit de utilă la predarea lecțiilor de agrotehnică, în demonstrarea structurii solului și a tipurilor de sol.

Cu ocazia deplasărilor pe terenurile gospodăriei agricole colective din comună, elevii au avut prilejul să colecteze semințe ale diferitelor plante (cereale, legume, plante industriale etc.) pe care le-au conservat în borcane de sticlă etichetate și aranjate pe grupe de plante. Au fost formate în acest fel colecții de știuleți de porumb care cuprind soiuri obișnuite și hibride, cum ar fi, de pildă, soiurile cincantin, galben timpuriu, comun, dinte de cal etc. precum și colecții de plante cerealiere, care a fost folosită cu succes în predarea lecțiilor de fitotehnie.

Pentru a înlesni înțelegerea lecțiilor referitoare la producerea materialului săditor la pomi fructiferi și viță de vie, profesorul Mureșan a colecționat împreună cu elevii material săditor pentru plantare în livadă și vie. Din podgoria G.A.C. elevii au colectat plante de viță de vie, care au fost folosite la studiul organelor viței de vie, a sistemului de tăiere și legare, de cercuire etc.

Urmărind să le formeze elevilor cunoștințe privind îngrășămintele și substanțele chimice folosite în combaterea dăunătorilor, cît și pentru a le demonstra practic modul de administrare a acestora, profesorul a organizat lecții practice în cadrul G.A.C. din comună. Cu acest prilej a colecționat cu elevii diferite tipuri de substanțe chimice folosite ca îngrășăminte sau în combaterea și tratarea bolilor la plante, alcătuind și cu acestea colecții.

Un deosebit interes au stîrnit în rîndul elevilor lucrările de colectare și confecționare a ierbarului fitopatologic și a insectarului cu dăunători ai plantelor de cultură, material folosit în predarea lecțiilor de fitopatologie. Toate materialele colectate au constituit un auxiliar important în cadrul predării lecțiilor de „Agricultură", dîndu-le acestora un mai profund caracter științific și realist practic.

De asemenea, studiul diferitelor mașini agricole a fost mult ușurat de confecționarea unor planșe și scheme reprezentînd principalele piese ale diferitelor mașini agricole.

Și elevii Școlii de 8 ani din comuna Curtea, raionul Făget, au fost antrenați de profesorul lor de agricultură, tov. Ion Enășescu, într-o campanie susținută de colectare a materialului didactic necesar lecțiilor de științe naturale și agricultură. Rezultatele deosebit de valoroase, care s-au obținut chiar de la început în această școală în domeniul predării „Agriculturii", se datoresc în mare măsură activităților de colectare și conservare a materialului didactic, care le-a dezvoltat elevilor atenția, spiritul de observație și interesul pentru studiul acestei discipline.

Colecția de soluri, de plante de cultură specifice regiunii, ca și aceea de plante tehnice, s-au dovedit a fi materiale prețioase pentru predarea lecțiilor de agrotehnică și fitotehnie. În alcătuirea acestor colecții elevii au lucrat cu atenție și minuțiozitate, îmbogățindu-și cu fiecare exemplar colectat cunoștințele despre sol și plante, despre agrotehnica plantei respective, despre condițiile de viață ale acesteia. Printre altele, laboratorul școlii din Curtea, posedă astăzi o bogată colecție de semințe de plante (leguminoase, cereale, plante tehnice etc.) cît și o serie de exemplare interesante obținute prin altoirea florii soarelui pe napi, a cartofilor cu roșii, colecții comparative cu plante cultivate în condiții normale și în condiții speciale de sol și climă, colecții de plante atacate de diferiți dăunători ai culturilor și insectare fitopatologice. Toate acestea au fost colectate și lucrate de elevi, care au avut în acest fel prilejul să aplice în practică cunoștințele dobîndite la lecțiile de „Agricultură".

Lecțiile de pomicultură au fost însoțite de lucrări practice în cadrul cărora elevii au alcătuit colecții de semințe ale diferitelor genuri și specii de pomi, planșe cu organe ale pomilor fructiferi, planșe reprezentînd tipurile de altoire etc.

Organizînd un bogat schimb de experiență și de material didactic cu școlile din diferite regiuni cît și cu institutele agronomice din țară, Școala de 8 ani din comuna Curtea s-a dovedit preocupată permanent de a-și îmbogăți laboratorul cu materiale noi și interesante, de a găsi mijloacele cele mai variate și atractive de predare a cunoștințelor de biologie și agricultură.

Preocupări asemănătoare am întîlnit și la Școala de 8 ani din comuna Buriaș, raionul Răcari. Antrenați de profesorii de specialitate elevii acestei școli au participat la o serie de acțiuni utile și instructive în vederea colectării materialului didactic necesar predării lecțiilor de științe naturale, ceea ce a determinat ridicarea evidentă a nivelului de cunoștințe la această disciplină.

În felul acesta, îmbinînd în mod armonios activitatea practică cu munca de observare științifică, numeroși profesori de științe naturale și agricultură au dovedit preocupare și interes pentru găsirea unor forme noi, atractive, de studiu al acestor obiecte. Străduania lor este răsplătită de pasiunea cu care elevii își însușesc cunoștințele de biologie și agricultură, de rezultatele bune la învățătură obținute la aceste discipline.

C. DEMETRESCU

La școala producției

Expresia „la școala producției" capătă continuu, în viața învățămîntului de toate gradele din țara noastră un sens tot mai amplu, mai cuprinzător. La aceasta a contribuit introducerea zilei de practică în producție pentru elevii claselor a IX-a, a X-a și a XI-a din școlile medii de cultură generală, extinderea metodei de desfășurare a unor lecții de predare, recapitularea și sinteză în secțiile de producție sau în laboratoarele întreprinderilor, participarea elevilor la unele demonstrații privind tehnologia de lucru efectuate de fruntașii în întrecerea socialistă, extinderea prezentării de către unii ingineri și tehnicieni, în cadrul simpozioanelor tematice, a ultimelor noutăți tehnico-științifice dintr-un anumit sector de producție. In acest fel se efectuează o circulație vie, nestingherită, a noțiunilor, cunoștințelor și deprinderilor din sfera producției către învățămîntul de cultură generală și din sfera disciplinelor predate în școală către practica de producție.

Organizarea cu elevii clasei a VIII-a a vizitelor în întreprinderile unde vor lucra începînd din clasa a IX-a, a constituit pentru cadrele didactice din numeroase școli medii de cultură generală, un prilej pentru lărgirea cunoștințelor privind producția industrială pe care și le însușesc elevii la diferite discipline. Asemenea vizite — ne scrie tovarășul inginer Cornel Moldovan, inspector la secția de învățămînt a regiunii Banat — au fost organizate cu succes la Liceul mixt din Reșița. Alcătuind minuțios planul lecțiilor-excursii în secțiile Combinatului metalurgic din Reșița, profesorii liceului mixt din localitate au fixat clar obiectivele urmărite și în funcție de acestea planul desfășurării vizftei. Astfel, planul lecției-excursie la Uzina constructoare de mașini din cadrul Combinatului a cuprins prezentarea importanței și locului acestei uzine în ansamblul industriei grele din țara noastră, a organizării pe secții și sectoare de producție, a fluxului tehnologic al produselor de la materia primă la produsul finit, a rolului secțiilor auxiliare pentru buna desfășurare a producției și în special a însemnătății secției de sculărie care urma să fie vizitată. Vizita a început cu un scurt instructaj asupra problemelor de protecția muncii și cu lămuririle necesare privind gruparea diferitelor mașini-unelte în cadrul secției. Accentul principal al explicațiilor a căzut asupra progresului tehnic continuu pe care îl înregistrează dotarea uzinelor cu mașini și linii tehnologice automate, înzestrate cu comenzi electronice și prin coordonare, asupra rolului aplicării inovațiilor realizate de muncitorii, inginerii și tehnicienii uzinei în lupta pentru îmbunătățirea continuă a calității produselor la nivelul tehnicii mondiale.

Interesul elevilor din clasa a VIII-a, în fața cărora se desfășura lecția-excursie, pentru practica pe care o vor desfășura în producție și încrederea lor în posibilitățile de a realiza sarcini de producție în cadrul acestei practici au fost întărite datorită demonstrației efectuate de către cîțiva elevi din clasa a X-a — aflați în al doilea an de instruire în producție — care au executat diferite operații de lucru la principalele mașini-unelte din secție.

Importanța pentru formarea orizontului tehnic-științific al elevilor al unor asemenea lecții-excursii, caracterul lor înaintat atît din punct de vedere al conținutului cît și al metodicii s-a profilat mai puternic datorită intervenției active a profesorilor de fizică, matematică și tehnologia materialelor. Astfel, în lumina cunoștințelor anterioare însușite de elevi și a celor văzute de ei cu prilejul vizitei în producție, profesorul de fizică a formulat întrebări privind motivul pentru care se strîng șuruburile portcuțitului cu o cheie tubulară cu braț, ceea ce a permis elevilor să dea explicații largi, în strînsă legătură cu cunoștințele privind momentul forțelor. În același fel au fost trecute în revistă, pe baza observațiilor practice din cadrul vizitei în uzină și a cunoștințelor anterioare, probleme privind aplicarea principiului scripetelui mobil și a scripetelui fix în construcția macaralelor, transmiterea mișcărilor de rotații și de avans la mașinile de rectificat și utilizarea principiului electromagnetismului în prinderea pieselor la aceleași mașini.

Intervenția profesorului de matematică a dat posibilitatea elevilor să-și adîncească, în lumina noilor observații din producție, cunoștințele de calcul rapid și de geometrie, în legătură cu probleme privind creșterea productivității muncii, întocmirea graficelor de producție și calcularea indicelui de realizare a normei precum și cu privire la trasarea, înainte de prelucrare, a diferitelor piese.

În partea finală a lecției-excursie, datorită răspunsurilor primite la numeroasele întrebări pe care le-au pus, elevii au putut afla de la inginerii și tehnicienii uzinei, numeroase lucruri noi cu privire la compoziția lichidului de răcire a piesei și sculei așchietoare, diferențele între sistemele de prindere a pieselor utilizate etc.

Preocupări asemănătoare, în legătură cu lărgirea și întărirea cunoștințelor elevilor în cadrul practicii din producție și a lecțiilor-excursii, s-au vădit și în activitatea profesorilor de la școlile de 8 ani și școlile medii din Brăila. Astfel la Școala medie nr. 4 — ne arată în scrisoarea sa tovarășul Aristică Albici, inspector metodist la Secția de învățămînt a orașului Brăila — predarea principiilor de funcționare a electromotorului în cadrul lecțiilor de fizică la clasa X-a s-a bazat pe cunoștințele dobîndite de elevi în cadrul practicii în atelierele Întreprinderii de transport orășenesc. De asemenea, la Școala de 8 ani nr. 21 predarea temei „Echilibrul corpurilor" s-a făcut în cadrul unei lecții-excursie desfășurate pe șantierele de construcții ale noilor blocuri turn din oraș, iar predarea lecțiilor privind mecanica fluidelor s-a desfășurat tot în cadrul unor lecții-excursie la Șantierul naval „1 Mai" din localitate.

Rezultatele obținute prin utilizarea acestor forme noi, deosebit de eficiente, de legare a predării cunoștințelor de producție s-au concretizat atît în nivelul superior al însușirii de către elevi a disciplinelor de specialitate, cît și în dezvoltarea puternică a gîndirii lor tehnico-științifice.

AL. CIUCĂ

Inițiative

O problemă care m-a preocupat în largă măsură în munca de predarea limbii romîne la clasele V-VII este găsirea și utilizarea unor noi și noi procedee, cît mai eficiente, pentru cultivarea exprimării corecte a elevilor.

Un loc important în vorbirea elevilor îl ocupă cunoștințele lexicale. Cu cît sfera vocabularului pe care îl folosesc elevii este mai largă, mai bogată, cu atît ei se pot exprima mai precis, mai nuanțat, mai corect și mai curgător. De aceea o mare parte a preocupărilor mele s-au axat pe această linie a descoperirii unor modalități noi pentru îmbogățirea vocabularului elevilor.

De-a lungul orelor de curs, am observat că una din problemele cărei nu-i găsisem încă soluție în munca pentru îmbogățirea vocabularului elevilor era înțelegerea deplină a sensului noilor cuvinte. Mai precis, elevii știau să definească teoretic conținutul acestor cuvinte noi, fără să înțeleagă pe deplin valoarea lor. Trebuia să găsesc un mijloc pentru a putea căpăta, de fiecare dată, certitudinea că elevii au înțeles pe deplin conținutul noului cuvînt învățat. Odată ce am aflat în ce constă dificultarea pe care o întîmpină copiii nu mi-a fost greu să descopăr soluția prin care o pot înlătura. De unde pînă atunci mă rezumam în verificarea cunoștințelor, numai la a cere elevilor să spună ce înseamnă cutare sau cutare cuvînt, acum am început să-i oblig ca totodată să formuleze și cîteva propoziții în care să folosească acel cuvînt. Aflam astfel dacă ei au înțeles bine conținutul cuvîntului și aveam, în caz contrar, posibilitatea să-i corectez și să le dau pe loc îndrumări de amănunt, în strînsă legătură cu situația concretă din context. Acest nou procedeu mi-a facilitat în mod simțitor munca de îmbogățire a vocabularului.

Pentru cultivarea exprimării corecte orale și scrise este foarte necesar ca profesorul să cunoască greșelile gramaticale pe care le fac elevii și să ia măsuri pentru înlăturarea lor. Dar cum poți ști care sînt aceste greșeli, cînd în fiecare zi descoperi la un alt elev o altă greșeală? Studiind această problemă am descoperit o soluție nouă. M-am hotărît, ca în loc să urmărese greșelile întregii clase, metodă care nu-mi oferea posibilitatea unei evidențe precise, să fac fișe individuale pentru fiecare elev în parte. Iată, cum am procedat: mi-am alcătuit un caiet de observații ale cărui pagini au fost împărțite după numărul elevilor. În dreptul fiecărui nume, în capul primei pagini, s-au adunat observații de genul acesta: greșeli de ortografie: scrie legat **săi miai, lau, leau, în loc de să-i, mi-ai, l-au le-au**; scrie **f** în loc de **v** (fenit pentru venit); greșeli de punctuație; nu folosește virgula, nu folosește linioara de dialog, nu folosește aliniatul; cunoștințe de gramatică: n-are cunoștințe temeinice de fonetică, nu cunoaște bine cazurile substantivului și articolelor. Nu cunoaște formele pronumelui personal și ortografierea lor.

La sfîrșitul acestor observații am lăsat un spațiu suficient unde am notat măsurile luate și efectul lor. De pildă, la 16.X.1962: Elevul să scrie cîte trei rînduri de cuvinte a căror inițială să fie litera f și să alcătuiască cinci propoziții cuprinzînd aceste cuvinte; să-l urmăresc cu atenție în timpul exercițiilor efectuate în clasă. La 1 XI.1962: să alcătuiască cinci propoziții cu formele scurte ale pronumelui personal, să transcrie un fragment scurt în care să utilizeze virgula, linioara de dialog și aliniatul, să-l solicit mai mult la lectura expresivă; la 20.XII. 1962 (sfîrșitul trimestrului I). Rezultate: citește corect, și-a înlăturat greșelile ortografice.

Bineînțeles, în acest material m-am oprit numai la unele aspecte ale muncii pe care o desfășor pentru cultivarea exprimării orale și scrise corecte. Reușita este posibilă în fiecare caz, în măsura în care profesorul știe să-și aleagă metodele și procedeele cele mai potrivite, în funcție de problemele specifice pe care le are de rezolvat.

Prof. N. DOBRINESCU

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE MATURITATE

Printr-un Ordin al ministrului Învăţământului s-au stabilit centrele şi preşedinţii comisiilor pentru examenele de maturitate de la şcolile medii de cultură generală şi de la şcolile medii de artă precum şi pentru examenele de stat de la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare din sesiunea august 1963.

Examenele încep în toată ţara în ziua de 26 august 1963, orele 9 dimineaţa, cu proba scrisă la limba şi literatura romînă. În vederea pregătirii lucrărilor examenului, preşedinţii comisiilor se vor prezenta la centrele la care au fost numiţi în dimineaţa zilei de 25 august a.c.

Se menţionează mai jos centrele unde vor funcţiona comisiile, şcolile care vor prezenta candidaţii la fiecare centru, precum şi preşedinţii comisiilor.

ORAŞ BUCUREŞTI

Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" — Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Antonescu Constantin,** prof. univ. — şt. naturale Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" — Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Iliescu Victor,** prof. matematică, dir. Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" — Comisia nr. 3 secţie mixtă cu limba de predare romînă şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 „N. Bălcescu". nr. 24 „V. Alecsandri", nr. 21 şi de la Şcoala medie de arte plastice (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Colbert Bruno,** conf. univ. filologie Univ. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Constantinescu Paul,** conf. univ. matematică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Burcescu Teodor,** prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 28 Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 „I. Neculce" — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 „I. Neculce" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Cristescu Romulus,** conf. univ. matematică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 „I. Neculce" — Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 „I. Neculce" (curs seral). Preşedinte : **Nicolau Aurel,** prof. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 „A. Vlaicu" — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 „A. Vlaicu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Teodorescu Petre,** conf. univ. matematică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 „A. Vlaicu" — Comisia nr. 9 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 4 „A. Vlaicu", nr. 3 „I. Neculce" şi nr. 6 „Ilie Pintilie" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Cristu Jana,** prof. l. latină, dir. Şcoala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Giurgea Margareta,** prof. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 5 „M. Sadoveanu" şi nr. 7 „I. L. Caragiale" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Stancu Emil,** prof. pedagogie, dir. Şcoala medie nr. 17 „M. Basarab" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" — Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Pascu Mihail,** conf. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" — Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 „Ilie Pintilie" (curs seral). Presedinte : **Petricu Constantin,** prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie nr. 37 Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 14 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte: **Ţiţeica Gabriela,** conf. univ. matematică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 15 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Mărculeţiu Victor,** conf. univ. chimie, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 16 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 7 „I. L. Caragiale" şi nr. 35 (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Rădulea Gheorghe,** prof. istorie, Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 8 „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 17 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 „Emil Racoviţă" (curs seral). Presedinte : **Părăuşeanu Victor,** conf. univ. chimie, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 8 „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 18 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 „Emil Racoviţă" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Ciofu Angela,** lector univ. chimie, Institutul Agronomic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 10 „Zoia Kosmodemianskaia" — Comisia nr. 19. secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 10 „Zoia Kosmodemianskaia", nr. 11 „D. Cantemir". nr. 12, nr. 34 „C. A. Rosetti" şi nr. 37 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Vasiliu Emanoil,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" — Comisia nr. 20. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Ionescu Haralambie,** conf. univ. matematică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 12 — Comisia nr. 21. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 12 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Miu Ion,** conf. univ. matematică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 13 „M. Viteazul" — Comisia nr. 22. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 13 „M. Viteazul" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Palade Gheorghe,** prof. univ. fizică. Institutul de Petrol şi Gaze şi Geologie Bucureşti.

Şcoala medie nr. 13 „M. Viteazul" — Comisia nr. 23. secţie mixtă cu limbile de predare romînă şi greacă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 13 „M. Viteazul", nr. 14, nr. 29 şi nr. 38 (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Marinescu Himu Maria** — lector univ. lb. greacă. Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" — Comisia nr. 24. secţia mixtă cu limbile de predare romînă şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 15 „Elena Sîrbu" şi nr. 9 (curs de zi). Preşedinte : **Mocanu Constantin,** lector univ. geografie. Institutul de Ştiinţe Economice Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" (curs seral). Preşedinte : **Mocanu Constantin,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" (curs seral). Preşedinte : **Boiangiu Dumitru,** conf. univ. matematică. Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" — Comisia nr. 27 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Poalelungi Gheorghe,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" — Comisia nr. 28. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" (curs seral). Preşedinte : **Mierlea Gheorghe,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" — Comisia nr. 29. secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Barbu Nicolae,** prof. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" — Comisia nr. 30 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" (curs seral). Preşedinte : **Popescu Vasile,** lector univ. pedagogie, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" — Comisia nr. 31 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 17 „Matei Basarab" (curs seral). Preşedinte : **Constantinescu Victor,** conf. univ. matematică, Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" — Comisia nr. 32, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" şi de la şcolile medii de muzică (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Bughici Ana,** prof. istorie — dir. Şcoala medie nr. 32 „Filimon Sîrbu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" — Comisia nr. 33. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" (curs seral). Preşedinte : **Vîlcu Rodica,** conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" — Comisia nr. 34. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 18 „M. Eminescu" (curs seral). Preşedinte : **Tănăsescu Ilinca,** prof. matematică, dir. Şcoala medie nr. 15 „Elena Sîrbu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 19 „I. Creangă" — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 19 „I. Creangă" şi nr. 30 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Savin Bratu,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" — Comisia nr. 36, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Teodorescu Ileana,** prof. istorie, dir. Şcoala medie nr. 11 „D. Cantemir" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" şi secţia serală „30 Decembrie" (curs seral). Preşedinte : **Mihăilescu Eugen,** prof. univ. matematică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" (curs seral). Preşedinte : **Cosma Gheorghe,** lector univ. matematică. Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 39, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Moruzi Constanţa,** conf. univ. şt. naturale Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 40, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 22 „Gh. Lazăr" nr. 27 şi nr. 36 (curs de zi). Preşedinte : **Berza Mihai,** prof. univ. istorie — Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 41. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (curs seral). Preşedinte : **Răutu Sandu,** conf. univ. matematică. Institutul Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 42, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 22 „Gh. Lazăr" (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Albert Francisc,** conf. univ. chimie — Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 43, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Costăchel Valeria,** conf. univ. istorie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 44, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" (curs seral). Preşedinte : **Alecu Viorel,** prof. lb. romînă — dir. Şcoala medie nr. 8 „E. Racoviţă" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 25 — Comisia nr. 45, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 25 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Nisirius Pascal,** prof. soc. ştiinţific, dir. Şcoala medie nr. 16 „G. Coşbuc" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 46, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Nica Iulian,** lector univ. pedagogie — Conservatorul „Ciprian Porumbescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 47, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" (curs seral). Preşedinte : **Iorgu Stoian,** conf. univ. istorie — Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 27 — Comisia nr. 48, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 27 (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Apostol Nicolae,** lector univ. şt. sociale — Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 27 — Comisia nr. 49, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 27 (curs seral). Preşedinte : **Petre Victor,** prof lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 28 „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 50, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 28 „Dr. P. Groza" (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte : **Ioan Constantin,** prof. univ. fizică. Institutul Agronomic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 29 — Comisia nr. 51, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 29 (curs seral). Preşedinte : **Drăgan Gleb,** conf univ. matematică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 31 — Comisia nr. 52, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 31 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Cogălniceanu Sergiu,** conf. univ. chimie — Institutul Agronomic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 32 „Filimon Sîrbu" — Comisia nr. 53 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 32 „Filimon Sîrbu" şi nr. 28 „Dr. P. Groza" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Murgoci Adriana,** conf. univ. şt. naturale — Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 32 „Filimon Sîrbu" — Comisia nr. 54. secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 32 „Filimon Sîrbu" (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Săvulescu Dumitru,** prof. lb. romînă — dir. Şcoala medie nr. 34 „C. A. Rosetti" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 34 „C. A. Rosetti" — Comisia nr. 55, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 34 „C.A. Rosetti" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Ivanov Igor,** conf. univ. chimie — Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 34 „C. A. Rosetti" — Comisia nr. 56, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 34 „C. A. Rosetti", nr. 10 „Zoia Kosmodemianskaia", nr. 11 „D. Cantemir", nr. 12 şi nr. 37 (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Naumescu Mircea,** conf. univ. fizică — Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 36 — Comisia nr. 57, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 36 (cursuri de zi ,serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Herman Gheorghe,** conf univ. şt. naturale — Institutul de Medicină şi Farmacie — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 36 — Comisia nr. 58, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 36 (curs seral). Preşedinte : **Bărbulescu Dumitru,** prof lb. romînă — Şcoala medie nr. 2 „T. Vladimirescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 38 — Comisia nr. 59, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 38 (curs seral). Preşedinte : **Toboşaru Ion,** lector univ. filologie — Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 38 — Comisia nr. 60, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 38 şi nr. 29 (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Abraham Holinger,** conf. univ. matematică — Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 39 — Comisia nr. 61, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 39 (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Cremer Isidor,** conf. univ. filologie — Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 40 — Comisia nr. 62, secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 40 (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Voinea Radu,** conf. univ. matematici — Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 40 — Comisia nr. 63, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 40 (curs seral). Preşedinte : **Dănilă Nicolae,** conf. univ. matematică — Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 40 — Comisia nr. 64, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 40 (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Vasiliu Mihai,** prof. socialism ştiinţific — dir. Şcoala medie nr. 36 Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 65 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie serală de cultură generală (curs seral). Preşedinte : **Claudian Virgil,** prof. univ. matematică — Institutul Agronomic Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 66 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie serală de cultură generală (curs seral). Preşedinte : **Dinculeanu Nicolae,** conf. univ. matematică — Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 67 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcoala medie serală de cultură generală (curs seral). Preşedinte : **Iordan Marioara,** prof. matematica — dir. Şcoala medie nr. 39 — Bucureşti.

ORAŞ CONSTANŢA

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs seral). Preşedinte : **Diculescu Leon,** conf. univ. filologie Inst. Arhitectură „I. Mincu" — Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs seral). Preşedinte **Boiangiu Ana** şef lucrări fizică Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Constanţa şi de la şcolile medii din Năvodari şi Mangalia (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Teodoru Irina,** lector univ. st. sociale Inst. Agronomic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Constanţa şi de la şc. medie Mangalia (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri) Preşedinte **Ivan Lucia,** lector univ. chimie Univ. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Constanţa (cursul seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Zaharia Ion,** prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 4 — Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Constanţa (curs seral). Preşedinte : **Raicopol Petre,** prof. matematică Şcoala medie nr. 1 — Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Constanţa (curs seral). Preşedinte : **Fusu Elena,** prof. şt. sociale, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Constanţa.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa. Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 1, nr. 2 şi nr. 3 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Olaru Valter,** lector univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, nr. 2 şi nr. 3 Constanţa şi de la şcolile medii Eforie Sud şi Mangalia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Luca Constantin,** lector univ. chimie. Universitatea Bucureşti.

REGIUNEA ARGEŞ

Şcoala medie nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Dinculescu Nicolae,** lector univ. şt. sociale Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 3 Piteşti. Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Piteşti şi de la Şcoala medie Costeşti (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ştefănescu Dan,** conf. univ. fizică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 3, secţie umanistă Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, nr. 2 şi nr. 3 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Ungureanu Gheorghe,** prof. lb. romînă director Şcoala medie Slatina.

Şcoala medie nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piteşti (curs seral). Preşedinte : **Caroni Cecilia,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piteşti (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Buga Mihai,** şef lucrări matematică Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Piteşti şi de la Secţia serală din Gavana (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Iacobescu Gheorghe,** şef lucrări fizică Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezennta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Piteşti şi Şcoala medie Vedea (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Enescu Nicolae,** prof. istorie dir. Şcoala medie Costeşti.

Şcoala de cultură generală Ştefăneşti — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Secţia serală Ştefăneşti (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Bucur Constantin,** lector univ. matematică, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Găeşti — Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Scolile medii din Găeşti, Cobia, Topoloveni şi Valea Mare (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedintne : **Vlad Nicolae,** prof. istorie dir. Şcoala medie nr. 1 Piteşti.

Şcoala medie Găeşti — Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii din Găeşti şi Topoloveni (curs de zi). Preşedinte : **Riureanu Ovidiu,** lector univ. filologie Inst. pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung şi Şcoala tehnică nr. 13 Cîmpulung (curs de zi). Preşedinte : **Safir Mihail,** lector univ. filologie Institutul Pedagogic „M Gorki" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung (curs seral). Preşedinte : **Arsenescu Gheorghe,** prof. matematică dir. Şcoala medie Topoloveni.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung şi de la secţiile serale Stîlpeni şi S. Goleşti (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Flexi Sofia,** lector univ. matematică Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Curtea de Argeş — Comisia nr. 14 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie din Curtea de Argeş şi de la secţia serală Corbeni (cursuri de zi şi serale). Preşedinte : **Wexler Dinu,** lector univ. matematică, Inst. Petrol, Gaze şi Geologie Bucureşti.

Şcoala medie Curtea de Argeş — Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Curtea de Argeş (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Slavic Desdemona,** prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 2 Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 16 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 1 şi 2 Rm. Vîlcea (curs de zi). Preşedinte : **Grigorescu Victor,** lector univ. şt. economice Inst. Medico-Farmaceutic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 17 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea şi de la secţiile serale Băbeni şi Govora (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Chelărescu Gheorghe,** prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie Drăgăşani.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rm. Vîlcea (curs seral). Preşedinte : **Iliescu Emilia,** lector univ. şt. naturale Univ. Bucureşti.

Şcoala medie Drăgăşani — Comisia nr. 19 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Drăgăşani (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Solomon Ion,** prof. st. naturale. dir. Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung-Muscel.

Şcoala medie Horezu — Comisia nr. 20 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Horezu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Iliescu Maria,** prof. geografie, dir. adj. Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea.

Şcoala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 21 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 1 Slatina şi din Drăgăneşti Olt (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Florea Silvia,** lector univ. şt sociale Inst. Agronomic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 22 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Slatina (curs seral). Preşedinte : **Iliescu Elena,** lector univ. matematici Inst. Agronomic Bucureşti.

(Continuare în pag. II)

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. I)

Şcoala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 23 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Slatina şi de la secţiile serale Piatra Olt şi Drăgăneşti Olt (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Bărăscu Maria**, prof. geografie, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Piteşti.

REGIUNEA BACĂU

Şcoala medie Adjud — Comisia nr. 1 secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Adjud şi Şcoala medie Podul Turcului (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Popescu Petre**, prof. istorie, dir. Şcoala medie nr. 1 Bacău.

Şcoala medie nr. 1 Bacău — Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Curievici Ioan**, prof. univ. chimie Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Davidsohn Isac**, prof. univ. filozofie Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs seral). Preşedinte : **Nichita Orest**, prof. univ. geologie Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs seral). Preşedinte : **Guştiuc Leonida**, prof. univ. şt. naturale, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3Bacău (curs seral). Preşedinte : **Nadolschi Victor**, conf. univ. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 4 Bacău — Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4. Bacău (curs seral). Preşedinte : **Golofcenco Ioan**, conf. univ. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 4 Bacău — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi, de la Şcoala medie nr. 4 Bacău (curs seral). Preşedinte : **Milcomete Petru**, conf. univ. ec. politică Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie Bicaz — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii din Bicaz şi Borca (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ioniţă Georgeta**, lector univ. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Buhuşi — Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Buhuşi (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Grigoriu Geta**, prof. lb. franceză, dir. Şcoala medie nr. 2 Piatra Neamţ.

Şcoala medie Comăneşti — Comisia nr. 11 secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Comăneşti şi Moineşti (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Acrişmăriţei Nicolae**, prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ.

Şcoala medie Comăneşti — Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Comăneşti şi Boiştea (curs seral). Preşedinte : **Radulian Virgil**, prof. şt. sociale, dir. Şcoala medie Bicaz.

Şcoala medie Moineşti — Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Moineşti şi secţia serală din Zemeş (curs seral). Preşedinte : **Zota Aurel**, prof. matematică, dir. Şcoala medie Tg. Ocna.

Şcoala medie Oneşti — Comisia nr. 14 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oneşti (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Oprea Panait**, prof. geografie, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Bacău.

Şcoala medie Oneşti — Comisia nr. 15 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oneşti (curs seral). Preşedinte : **Vlad Constantin**, prof. lb. română, dir. Şcoala medie nr. 4 Bacău.

Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ — Comisia nr. 16 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ (curs seral). Preşedinte : **Pîrvu Aurel**, prof. univ. matematică Inst. de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ — Comisia nr. 17 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ (curs seral). Preşedinte : **Alexa Eliza**, şef lucrări şt. naturale, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ — Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 P. Neamţ şi de la Secţia serală Roznov (curs seral). Preşedinte **Corduneanu Constantin**, conf. univ. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 P. Neamţ — Comisia nr. 19 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 P. Neamţ (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Cosoi Gheorghe**, lector univ. filologie Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Roman — Comisia nr. 20 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (cursuri de zi fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Tutovan Vasile**, conf. univ. fizică, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Roman — Comisia nr. 21 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs seral). Preşedinte : **Hanganu Vasile**, conf. univ. matematică Institutul Politehnic Iaşi.

Liceul Roman — Comisia nr. 22 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs seral). Preşedinte **Carp Eugenia**, şef lucrări chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Tg. Neamţ — Comisia nr. 23 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Neamţ (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Popovici Aurel**, conf. univ. matematică Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie Tg. Ocna — Comisia nr. 24 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Ocna (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Martiniuc Constantin**, conf. univ. geografie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

REGIUNEA BANAT

Şcoala medie nr. 1, Caransebeş — Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Caransebeş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Bociort Ignat**, lector univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Caransebeş — Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Caransebeş şi Şcoala medie Oţelul Roşu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Gora Victoria**, prof. lb. franceză, dir. Şcoala medie nr. 3 Timişoara.

Şcoala medie Deta — Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Deta, Ciacova şi Gătaia (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Crişan Alexandru**, lector univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Oravita — Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Oravita şi Bozovici (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Iovănescu Maria**, prof. l. română, dir. Şcoala medie nr. 2 Arad.

Şcoala medie Orşova — Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Orşova şi Moldova Nouă (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte: **Munteanu Ştefan**, lector univ. filologie Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Jimbolia — Comisia nr. 6 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii din Jimbolia şi Sînnicolau (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Vlad Elena**, prof. lb. română, dir. Şcoala medie nr. 2 Caransebeş.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Turcu Victor**, conf. univ. matematică Inst. Agronomic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 8 secţie mixtă cu limba de predare română şi slovacă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 Arad, nr. 1 Pecica, Lipova şi Şcoala medie slovacă Nădlac (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Olteanu Pandele**, lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Arad (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Bitea Elvira**, prof. lb. română, dir. Liceul nr. 1 Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Arad şi Şcoala medie Lipova (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Savii Gheorghe**, conf. univ. matematică Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad şi Şcoala medie Lipova (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Schiopu Ana**, prof. istorie, dir. Şcoala medie Orşova.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 12 secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Arad, Şcoala medie nr. 2 Pecica şi nr. 1 Timişoara, Liceul nr. 1 Timişoara şi Liceul nr. 1 Lugoj (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Rácz Győző**, lector univ. şt. sociale Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 13 secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Lugoj şi Liceul nr. 1 Lugoj (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Popeangă Vasile**, prof. pedagogie, dir. Şcoala medie nr. 5 Arad.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 14 secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Lugoj şi şcolile medii din Făget, Buziaş şi Nădrag (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Boleanţu Lazăr** conf. univ. matematică Inst. Politehnic Timişoara.

Liceul Reşiţa — Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Reşiţa (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Mistor Petru**, prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 1 Arad.

Liceul Reşiţa — Comisia nr. 16 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Reşiţa şi de la Şcoala medie Anina (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Rozinger Ştefan**, şef lucrări matematică, Inst. polit. Timişoara.

Liceul Reşiţa — Comisia nr. 17 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Reşiţa şi de la Şcoala medie Bocşa (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Rehon Iosif**, prof. chimie, dir. Şcoala medie nr. 3 Arad.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Timişoara (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Gheorghiu Th. Gheorghe**, prof. univ. matematică Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 19 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1, nr. 3, nr. 4 Timişoara, Liceul nr. 1 Timişoara şi Şcoala medie de muzică Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Groza Ion**, prof. pedagogie, dir. Şcoala medie Oţelul Roşu.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 20 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Timişoara (curs seral şi restanţieri). Preşedinte : **Mureşanu Pompei**, prof. univ. chimie, Inst. Agronomic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 21 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Timişoara (curs seral). Preşedinte : **Dick Iosif**, prof. univ. chimie, Inst. Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 22 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Timişoara (curs seral). Preşedinte : **Sauciuc Leon**, prof. univ. chimie, Inst. Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 23 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Timişoara (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Stuiber Francisc**, prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 1 Caransebeş.

Şcoala medie nr. 7 Timişoara — Comisia nr. 24 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 7 Timişoara şi secţia serală din Recaş (curs seral). Preşedinte : **Reichel Iosif**, prof. univ. chimie Inst. Politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 25 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs seral). Preşedinte : **Ostrogovich Gheorghe**, prof. univ. chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 26 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Nanu Ioan**, prof. univ. chimie Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 27 secţie mixtă cu lb. de predare germană şi sîrbă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 Timişoara, nr. 4 Arad, Lipova, Liceul din Lugoj şi de la Liceul nr. 1 Timişoara secţiile germană şi sîrbă (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Binder Ştefan**, conf. univ. filologie, Universitatea Timişoara.

REGIUNEA BRAŞOV

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs seral). Preşedinte : **Zamfirescu Gh. Ion**, conf. univ. matematică Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs seral). Preşedinte : **Roman Aurel**, lector univ. istorie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 3 Braşov — Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Braşov (curs seral). Preşedinte : **Gavrilă Ilie**, şef lucrări fizică Inst. pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie nr. 3 Braşov — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 3 şi nr. 1 Braşov (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Fanache Maria**, prof. lb. română dir. Şcoala medie nr. 2 Sibiu.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs seral). Preşedinte: **Galea Alexandru**, prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 2 Făgăraş.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs seral). Preşedinte : **Oneţiu Lia**, prof. matematică, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Sibiu.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 4 şi nr. 5 Braşov (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Costa Traian**, lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs seral). Preşedinte : **Gruia Leon**, conf. univ. matematică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Popovici Constantin**, conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Braşov, — Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs seral). Preşedinte : **Enzinger Hans**, prof. matematică, Şcoala medie nr. 4 Sibiu.

Şcoala medie Rîşnov — Comisia nr. 11 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Rîşnov şi Săcele (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Florian Viorica**, prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 5 Braşov.

Şcoala medie Codlea — Comisia nr. 12 secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Codlea şi Predeal (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Schmidt Herman**, prof. istorie, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Sibiu.

Şcoala medie Zărneşti — Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Zărneşti (curs seral). Preşedinte : **Moarcăş Constantin**, prof. lb. română, dir. Şcoala medie nr. 4 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 14 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sibiu (curs seral). Preşedinte : **Georgescu Valentin**, prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 3 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 1, nr. 2, nr. 3 şi nr. 4 Sibiu (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Cicerone Poghirc**, lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 16 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs seral). Preşedinte : **Păun Octavian**, lector univ. filologie Inst. pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 17 secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 2 şi nr. 3 Sibiu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Goia Mircea**, prof. şt. naturale, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Mediaş — Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Mediaş (curs seral). Preşedinte : **Jalea Ecaterina**, prof. fizică, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Mediaş — Comisia nr. 19 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Mediaş (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Chiţimia Ion**, conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Făgăraş — Comisia nr. 20 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Făgăraş (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Ulivi Dominica**, prof. lb. română Şcoala medie nr. 1 Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Făgăraş — Comisia nr. 21 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii nr. 1 şi nr. 2 Făgăraş şi scolile medii Agnita şi Rupea, (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Roman Ion**, lector univ. filologie, Institutul Pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie Blaj — Comisia nr. 22 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Blaj şi Copşa Mică (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Popovici Remus**, prof. lb. latină, dir. Şcoala medie nr. 1 Făgăraş.

Şcoala medie Cisnădie — Comisia nr. 23 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Cisnădie, Sălişte şi Tălmaciu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte: **Racotă Tuliu**, prof. lb. română, dir. Şcoala medie nr. 2 Sighişoara.

Şcoala medie nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 24 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sighişoara (curs seral). Preşedinte : **Olariu Virgil**, conf. univ. matematică Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Sighişoara — Comisia nr. 25 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sighişoara şi scoala medie Dumbrăveni (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Peştrea Nicolae**, prof. lb. latină, dir. adj. Şcoala medie nr. 4 — Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 26 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sf. Gheorghe şi Şcoala medie Covasna (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Barna Vasile**, prof. ec. politică, dir. adj. Şcoala medie Mediaş.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 27 secţie mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov şi Şcoala medie Săcele (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Kiss Ludovic**, prof. lb. latină Şcoala medie Tg. Săcuiesc.

Şcoala medie nr. 2 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 28 secţie mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sf. Gheorghe (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Tempfli Maria**, prof. geografie, dir. adj. Şcoala medie Tg. Săcuiesc.

Şcoala medie nr. 1 Tg. Săcuiesc — Comisia nr. 29 secţie mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Tg. Săcuiesc şi Covasna (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Vary Clara**, prof. matematică, inspector oraş Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 30 secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov, de la şcolile medii Agnita şi Mediaş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Nichifor Natalia**, lector univ. lb. germană Inst. de Medicină şi Farmacie Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 31 secţia mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sighişoara, Şcoala medie Bistriţa reg. Cluj şi Şcoala pedagogică de educatoare Sibiu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Kloos Andrei**, prof. lb. germană, dir. adj. Şcoala medie Mediaş.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Şcoala medie Alexandria — Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie din Alexandria (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Ciocîrlie Tatiana**, lector univ. istorie Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Buftea — Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Buftea, Snagov şi Răcari (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte: **Druc Emilia**, prof. chimie dir. Liceul Călăraşi.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Grigorescu Mihail**, prof. istorie, director adjunct Şcoala medie Oltenita.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Matei Constantin**, conf. univ. psihologie Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Feteşti — Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Feteşti şi Slobozia (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Atanasiu Traian**, şef lucrări matematici Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Giurgiu şi Drăgăneşti (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte : **Mihalache Ilie**, prof. matematică director adjunct Şcoala medie Roşiori de Vede.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte : **Păun Jean**, lector univ. chimie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Oltenita — Comisia nr. 8 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oltenita (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Alecu Petre**, lector matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Roşiori de Vede — Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Roşiori de Vede, Zimnicea şi Videle (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Miulescu Vasile**, prof. matematică director adjunct Liceul Alexandria.

Şcoala medie Roşiori de Vede — Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii Roşiori de Vede şi Videle (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vlaicu Petra**, prof. istorie, director adjunct Liceul Giurgiu.

Şcoala medie Titu — Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Titu şi Bolintin Vale (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolau Gabriela**, lector univ. chimie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Turnu Măgurele — Comisia nr. 12 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Turnu Măgurele (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Lupu Ion**, lector univ. pedagogie, Institutul pedagogic de 3 ani din Bucureşti.

Şcoala medie Urziceni — Comisia nr. 13 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Urziceni, Brăneşti şi Lehliu (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri) Preşedinte : **Dinu Mihail**, prof. şt. sociale, director Şcoala medie Roşiori de Vede.

REGIUNEA CLUJ

Şcoala medie „A. Iancu" Aiud — Comisia nr. 1 secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „A. Iancu" Aiud şi Ocna Mureş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Gall Elisabeta**, lector univ. filologie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Bistriţa — Comisia nr. 2 secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Bistriţa şi Prundul Bîrgăului (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Mureşan Ion**, prof. director Şcoala medie Dej.

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Abrud — Comisia nr. 3 secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Abrud şi de la şcolile medii Cîmpeni şi Baia de Arieş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Galin Eugen**, prof., director Şcoala medie nr. 14 Cluj.

Şcoala medie Dej — Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Dej şi Beclean (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Moldovan Nicolae**, prof. pedagogie director Şcoala medie „E. Racoviţă" Cluj.

Şcoala medie Dej — Comisia nr. 5 — secţie mixtă, cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Dej, Bistriţa, Gherla şi „Ady" Zalău (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Székely Francisc**, prof. chimie director Şcoala medie nr. 11 Cluj.

Şcoala medie Dej — Comisia nr. 6 — secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Dej (curs seral). Preşedinte **Grecu Ioan**, lector univ. şt. sociale Institutul de medicină şi farmacie Cluj.

Şcoala medie „Petru Maior" Gherla — Comisia nr. 7 — secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Petru Maior" şi „Avram Iancu" Gherla (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Oanţă Iosif**, prof. pedagogie, director Şcoala pedagogică Cluj.

Şcoala medie „George Coşbuc" Năsăud — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la scolile medii „George Coşbuc" şi nr. 2 Năsăud şi de la Ilva Mică (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Herman Victor**, lector univ. matematică Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Ady" Zalău — Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţii de la şcolile medii „Ady" Zalău şi Jibou (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte : **Mesaroş Victor**, prof. director Şcoala medie Abrud.

Şcoala medie „Ady-Şincai" Cluj — Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Ady-Şincai" Cluj, Huedin, Poieni şi Aghireş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte : **Racoveanu Ilie**, conf. univ. filologie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Ady-Şincai" Cluj — Comisia nr. 11 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ady-Şincai" Cluj (curs seral). Preşedinte : **Pop Gheorghe**, conf. univ. geografie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „G. Coşbuc" Cluj — Comisia nr. 12 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Ady-Şincai" „G. Coşbuc", „N. Bălcescu", „M. Eminescu" şi nr. 6 Cluj

Centrele și președinții comisiilor examenului de maturitate

(cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Mare Călina**, conf. univ. șt. sociale Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 3 Cluj — Comisia nr. 13 secție mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 3, nr. 10, nr. 11 și nr. 12 Cluj, școlile medii „Ady-Șincai" și „Brassai Samuel" Cluj, Școala medie de muzică Cluj și Școala medie „Bethlen Gabor" Aiud (curs de zi și restanțieri). Președinte : **Nagy Francisc**, conf. univ. șt. naturale Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Em. Racoviță" Cluj — Comisia nr. 14 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Em. Racoviță" și „Gh. Barițiu" Cluj, școlile medii nr. 10, nr. 13, nr. 14 Cluj, Școala medie de muzică Cluj și Școala medie de arte plastice Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte : **Aluaș Ioan**, conf. univ. șt. sociale Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Gh. Barițiu" Cluj. Comisia nr. 15 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Gh. Barițiu" Cluj (curs seral). Președinte **Clamba Aurel**, prof. director Școala medie „Mihai Viteazul" Turda.

Școala medie „Gh. Barițiu" Cluj — Comisia nr. 16 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Gh. Barițiu" și „Em. Racoviță" Cluj (cursuri serale și fără frecvență). Președinte : **Roșca I. Dumitru**, conf. univ. șt. naturale Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Brassai Samuel" Cluj — Comisia nr. 17 secție reală, cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Brassai Samuel" Cluj (cursuri serale și fără frecvență). Președinte : **Cseke Vitmoș**, prof. univ. matematică Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 10 Cluj — Comisia nr. 18 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 10 (curs seral). Președinte : **Bucșa Petru**, prof. ec. politică, director Școala medie „Ady-Șincai" Cluj.

Școala medie nr. 12 Cluj — Comisia nr. 19 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 12 Cluj (curs seral). Președinte **Ilieș Ludovic**, prof. geografie, director Școala medie nr. 2 Năsăud.

Școala medie nr. 12 Cluj — Comisia nr. 20 secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 12 nr. 14 și nr. 10 Cluj (curs seral). Președinte **Toth Iosif**, prof. univ. economie politică Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 13 Cluj — Comisia nr. 21 secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 13 și nr. 14 Cluj, Școala medie „Ady-Șincai" Cluj și școlile medii Turda și Huedin (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Szilagyi Iuliu**, prof. director adjunct Școala medie Zălau.

Școala medie nr. 14 Cluj — Comisia nr. 22 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 14 Cluj (curs seral). Președinte : **Popescu Livia**, conf. univ. filologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Mihai Viteazul" Turda — Comisia nr. 23 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Mihai Viteazul" Turda (curs seral). Președinte : **Goina Elena**, lector univ. chimie Inst. medicină și farmacie Cluj.

Școala medie „Mihai Viteazul" Turda — Comisia nr. 24 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 și „Mihai Viteazul" Turda (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Bodnaru Dumitru**, prof. director Școala medie Aiud.

Școala medie Cîmpia Turzii — Comisia nr. 25 secția mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Cîmpia Turzii (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte : **Găzdac Grigore**, prof., director Școala medie „George Coșbuc" Năsăud.

REGIUNEA CRIȘANA

Școala medie nr. 1 Beiuș — Comisia nr. 1 secția mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Beiuș (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roșu Vasile**, prof. matematică director Școala medie nr. 1 Oradea.

Școala medie Oraș Dr. P. Groza — Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Oraș Dr. P. Groza și Nucet (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Brîndeu Liviu**, șef lucrări matematică Institutul politehnic Timișoara.

Școala medie Sebiș — Comisia nr. 3 secția reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Sebiș, Chișineu-Criș, Sîntana și Ineu (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Pîrvu Gheorghe**, prof. lb. română director Școala medie Șimleu.

Școala medie Șimleu — Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Șimleu (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ungureanu Cornel**, șef lucrări matematică Institutul politehnic Timișoara.

Școala medie Marghita — Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Marghita (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Grosanu Iosif**, șef lucrări matematică Institutul politehnic Timișoara.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Oradea și Școala medie Vadul Crișului (curs de zi și restanțieri). Președinte **Bogoevici Nicolae** șef lucrări matematică Institutul Politehnic Timișoara.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Oradea (curs seral). Președinte **Toma Ion** conf. univ. chimie Institutul Politehnic Timișoara.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 8 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Oradea (curs fără frecvență). Președinte **Abramovici Rudolf** conf. univ. chimie Institutul Politehnic Timișoara.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Oradea și Școala medie Aleșd (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Popescu Maria**, lector univ. matematică Institutul Politehnic Timișoara.

Școala medie nr. 2 Oradea — Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Oradea (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Șerban Vasile**, lector univ. filologie Universitatea Timișoara.

Școala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Oradea și Școala medie Salonta (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cristici Borislav**, lector univ. matematică Institutul Politehnic Timișoara.

Școala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 12 secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Oradea (curs seral). Președinte **Amberg Iuliu**, lector univ. fizică Universitatea Timișoara.

Școala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 13 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Oradea (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Kali Adalbert** prof. lb. latină director Școala medie nr. 2 Oradea.

Școala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 14 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 și nr. 3 Oradea (curs de zi). Președinte **Balazs Martin** lector univ. matematică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Școala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 15 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 și nr. 4 Oradea (curs de zi). Președinte **Boroș Ladislau** prof. lb. română dir. Școala medie Salonta.

Școala medie Salonta — Comisia nr. 16 secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Salonta, Marghita, Săcueni și Șimleu (cursuri de zi și serale). Președinte **Zudor Anton** prof. chimie director Școala medie nr. 3 Oradea.

REGIUNEA DOBROGEA

Școala medie Cernavodă — Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Cernavodă, Hîrșova, Băneasa (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dermengiu Nicoleta**, lector univ. șt. sociale Institutul pedagogic de 3 ani Constanța.

Școala medie Medgidia — Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Medgidia și Negru Vodă (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stoian Emilia**, prof. geografie director adjunct Școala medie Cernavodă.

Școala medie Medgidia — Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Medgidia (curs seral). Președinte **Dumitrescu Enacu Anghel**, lector univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Constanța.

Școala medie nr. 1 Tulcea — Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Tulcea, Școala medie Babadag și Măcin (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefan Mihail**, lector univ. st. sociale Institutul pedagogic de 3 ani Constanța.

REGIUNEA GALAȚI

Școala medie nr. 1 Galați — Comisia nr. 1 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1, nr. 2, nr. 3 și nr. 4 Galați (curs de zi). Președinte **Sărmășanu Mihai**, conf. univ. economia politică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 1 Galați — Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (curs seral). Președinte **Triandaf Alexandru**, conf. univ. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 3 Galați — Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Constantinescu Olga**, conf. univ. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 3 Galați — Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Galați (curs seral). Președinte **Oprea Arsenie**, conf. univ. matematici Institutul politehnic Iași.

Școala medie nr. 4 Galați — Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 și nr. 3 Galați (curs seral). Președinte **Linde Cristian**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Iași.

Școala medie nr. 4 Galați — Comisia nr. 6 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 5 Galați (curs seral). Președinte **Dogăroiu Emil**, prof. matematică director adjunct Școala medie nr. 1 Brăila.

Școala medie nr. 5 Galați — Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 3 și nr. 5 Galați. Președinte **Atanasiu Marcel**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Galați.

Școala medie nr. 5 Galați — Comisia nr. 8 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2, nr. 3, nr. 4 Galați, Școala medie Pechea și Școala medie Bujoru (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Șendrea Elena**, prof. filologie directoare Școala medie nr. 2 Focșani.

Școala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 9 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2, nr. 3 și nr. 4 Brăila (curs de zi). Președinte **Sficlea Victor**, conf. univ. geografie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 10 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2, nr. 3 și nr. 4 Brăila (curs de zi). Președinte **Rențea Maria**, prof. soc. științific director Școala medie nr. 3 Galați.

Școala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 11 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Brăila (curs seral). Președinte **Apostol David**, lector univ. șt. sociale Institutul politehnic Galați.

Școala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 12 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Brăila (curs seral). Președinte **Tutulan Jenica**, prof. istorie director adjunct Școala medie nr. 5 Galați.

Școala medie nr. 3 Brăila — Comisia nr. 13 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Brăila (curs seral). Președinte **Gogoț Ștefan**, prof. lb. română director adjunct Școala medie nr. 6 Galați.

Școala medie nr. 3 Brăila — Comisia nr. 14 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Brăila (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Cerbu Spiridon**, prof. matematică director adjunct Școala medie nr. 1 Galați.

Școala medie nr. 4 Brăila — Comisia nr. 15 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Brăila, Școala medie Însurăței și Școala medie Făurei (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sandu Maria**, prof. pedagogie director adjunct Școala medie nr. 7 Galați.

Școala medie nr. 1 Tecuci — Comisia nr. 16 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Tecuci (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Chelu Lazăr**, prof. lb. română director adjunct Școala medie nr. 1 Brăila.

Școala medie nr. 2 Tecuci — Comisia nr. 17 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Tecuci, școlile medii Mărășești și Panciu (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Andrei Mircea**, prof. geografie director Școala medie nr. 4 Brăila.

Școala medie nr. 1 „Unirea" Focșani — Comisia nr. 18 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 1 „Unirea", Școala medie „Al. I. Cuza" Focșani și școlile medii nr. 1 și nr. 2 Tecuci (curs de zi și restanțieri). Președinte **Stroie Emanuela**, prof. lb. latină director adjunct Școala medie nr. 4 Galați.

Școala medie nr. 1 „Unirea" Focșani — Comisia nr. 19 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 „Unirea" Focșani (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Lupu Ciobotaru Victoria**, prof. geografie director Școala medie nr. 2 Tecuci.

Școala medie nr. 2 „Al. I. Cuza" Focșani — Comisia nr. 20 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 „Unirea" și nr. 2 „Al. I. Cuza" Focșani și școlile medii Odobești, Gugești și Vidra (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte : **Nejneru Tănase**, prof. filologie Școala medie nr. 3 Galați.

REGIUNEA HUNEDOARA

Școala medie Alba Iulie — Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Alba Iulia (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Lamoth Petru**, conf. univ. fizică Universitatea Timișoara.

Școala medie Brad — Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Brad și Gurabarza (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ciolan Anatolie**, prof. fizică director Școala medie Hunedoara.

Școala medie Deva — Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Deva (curs seral). Președinte **Filimon Ion**, conf. univ. matematică Institutul construcții București.

Școala medie Deva — Comisia nr. 4 secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Deva, Petroșeni și Ilia (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte: **Balazs Alexandru**, lector univ. șt. sociale Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Școala medie Călan — Comisia nr. 5 secția mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Orăștie, Călan și Hațeg (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Lăncrăjan Gheorghe**, prof. lb. română director adjunct Școala medie Alba Iulie.

Școala medie Cugir — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Cugir (curs seral și restanțieri). Președinte **Hoancă Vasile**, șef lucrări matematică Institutul politehnic Timișoara.

Școala medie Hunedoara — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Hunedoara (curs seral). Președinte **Dancu Virginia**, lector univ. filologie Institutul de mine Petroșeni.

Școala medie Hunedoara — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Hunedoara (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Neagu Romulus**, prof. lb. română director Școala medie Brad.

Școala medie Hunedoara — Comisia nr. 9, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Hunedoara (curs seral). Președinte **Susan Dumitru**, prof. lb. română director Școala medie „Decebal" Deva.

Școala medie Petroșeni — Comisia nr. 10, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Petroșeni (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dobrescu Eugen**, prof. univ. matematică Institutul de mine Petroșeni.

Școala medie Sebeș — Comisia nr. 11, secție mixtă cu limbile de predare română și germană. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Sebeș (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Tomoșoiu Sevilla**, lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie Vulcan — Comisia nr. 12, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Vulcan și Lonea (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Barbu Leontin**, prof. șt. naturale director Școala medie Hațeg.

Școala medie Simeria — Comisia nr. 13, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Simeria (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ocolisan Ioan**, prof. istorie director Școala medie Călan.

Școala medie Lupeni — Comisia nr. 14, secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Lupeni (cursuri de zi, serale, și restanțieri). Președinte **Fleșeriu Ionel**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Timișoara.

Școala medie Zlatna — Comisia nr. 15, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Zlatna și Teiuș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Blendea Vasile**, prof. șt. naturale director Școala medie Ilia.

REGIUNEA IAȘI

Școala medie nr. 1 „M. Sadoveanu" Iași — Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 „M. Sadoveanu" Iași și Școala medie Hîrlău (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Budeanu Constantin**, prof. univ. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 2 „M. Eminescu" Iași — Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 „M. Eminescu" Iași (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zugrăvescu Ioan**, prof. univ. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 3 „C. Negruzzi" Iași — Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 „C. Negruzzi" Iași (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Vasiliu Gheorghe**, prof. univ. matematică Institutul politehnic Iași.

Școala medie nr. 4 „Garabet Ibrăileanu" Iași — Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 „Garabet Ibrăileanu" Iași (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Necrasov Olga**, prof. univ. șt. naturale Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 4 „G. Ibrăileanu" Iași — Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 „G. Ibrăileanu" Iași (curs seral). Președinte **Burlacu Gheorghe**, prof. univ. chimie Institutul politehnic Iași.

Școala medie nr. 4 „G. Ibrăileanu" Iași — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 „G. Ibrăileanu" Iași (curs seral). Președinte **Diaconescu Vasile**, prof. univ. chimie Institutul politehnic Iași.

Școala medie nr. 6 „V. Alecsandri" Iași — Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 6 „V. Alecsandri" Iași (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Căraușu Sergiu**, prof. univ. șt. naturale Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 6 „V. Alecsandri" Iași — Comisia nr. 8, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 6 „V. Alecsandri" Iași (curs seral). Președinte **Fărcaș Toma**, prof. univ. matematică Institutul politehnic Iași.

Școala medie nr. 7 „Al. I. Cuza" Iași — Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 7 „Al. I. Cuza", nr. 5 „Ilie Pintilie" Iași și Școala medie de muzică Iași (curs de zi și restanțieri). Președinte **Săveanu Teodor**, prof. univ. chimie Institutul politehnic Iași.

Școala medie „C. Burcă" Pașcani — Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „C. Burcă" Pașcani (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Antonescu Elisabeta**, prof. lb. română Școala medie nr. 2 „M. Eminescu" Iași.

Școala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu" Vaslui — Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu" Vaslui (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cărăușu Dumitru**, prof. univ. șt. naturale Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu" Huși — Comisia nr. 12 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 „M. Kogălniceanu" și „Cuza Vodă" Huși (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Navroteanu Elisabeta**, prof. lb. română directoare Școala medie nr. 5 „Ilie Pintilie" Iași.

Școala medie nr. 1 „M. Kogălniceanu" Vaslui — Comisia nr. 13 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Ștefan cel Mare" Vaslui și Negrești (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Drăgan Corneliu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Iași.

Complexul scolar Bîrlad — Comisia nr. 14 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Complexul scolar Bîrlad (curs de zi și restanțieri). Președinte : **Alexandrescu Dumitru**, prof. lb. română director Școala medie nr. 7 „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 15 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Bîrlad și Murgeni (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Avram Eugenia**, prof. geografie director adjunct Școala medie nr. 3 „C. Negruzzi" Iași.

Școala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 16, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Bîrlad (curs seral și restanțieri). Președinte **Simion Gabriela**, prof. lb. română directoare Școala medie nr. 1 „M. Sadoveanu" Iași.

Școala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Bîrlad (curs seral). Președinte **Hogaș Mihai**, prof. lb. română director Școala medie nr. 2 Huși.

Școala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 18, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Bîrlad (curs seral). Președinte **Hrib Vasile**, prof. istorie director Școala medie nr. 6 „V. Alecsandri" Iași.

REGIUNEA MARAMUREȘ

Școala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Baia Mare (curs seral). Președinte **Givulescu Răzvan**, conf. univ. geologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Școala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Baia Mare, Tg. Lăpuș, Cavnic, Cehul Silvaniei și Seini (curs seral). Președinte **Mesaroșiu Ioan**, conf. univ. șt. sociale Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Baia Mare, Negrești și Cehul Silvaniei (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Biga Ludovic**, prof. șt. sociale director adjunct Liceul „M. Eminescu" Satu Mare.

Școala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Baia Mare, Somcuta, Baia Sprie și Tg. Lăpuș (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Știrbu Vasile**, lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Școala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 5 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Școala medie nr. 1 Baia Mare (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ujvari Iosif**, conf. univ. geografie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 6 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Cehul Silvaniei, Baia Sprie și Sighet (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Török Magdalena**, prof. lb. română director adjunct Liceul „M. Eminescu" Satu Mare.

Școala medie nr. 1 Sighet — Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Sighet, Vișeu și Baia Borșa (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Oros Gheorghe**, prof. pedagogie Școala medie Carei.

Școala medie Carei — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Carei și Tășnad (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sălăgeanu Vasile**, prof. șt. sociale director adjunct Liceul „F. Kölcsey" Satu Mare.

Școala medie Carei — Comisia nr. 9 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Carei și Tășnad (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Banyasz Alexandru**, prof. istorie director adjunct Liceul „F. Kölcsey" Satu Mare.

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare — Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Satu Mare și Liceul „F. Kölcsey" Satu Mare (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Galaghiță Valer**, lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul „Kölcsey" Satu Mare — Comisia nr. 11 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Kölcsey" Satu Mare (curs seral). Președinte **Suceveanu Paul**, prof. lb. română Școala medie Carei.

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare — Comisia nr. 12 secție mixtă, cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceele „Kölcsey" și „M. Eminescu" Satu Mare (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sink Benedek**, prof. lb. germană director adjunct Școala medie nr. 1 Baia Mare.

Liceul „Kölcsey" Satu Mare — Comisia nr. 13 secție mixtă, cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Kölcsey" Satu Mare (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte : **Vesa Samson**, lector univ. geografie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

REGIUNEA MUREȘ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș — Comisia nr. 1, secția mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Marincaș Valeria**, conf. univ. geografie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș — Comisia nr. 2, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Abodi Nagy Bela**, conf. univ. Institutul de arte plastice „Ion Andreescu" Cluj.

(Continuare în pag. IV)

Centrele și președinții comisiilor examenului de maturitate

(Urmare din pag. III)

Școala medie „Papiu Ilarian" Tg .Mureș, — Comisia nr. 3, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș (curs seral). Președinte **Nacsoldy Elisabeta,** lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala medie „Bolyai" Tg. Mureș, — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Bolyai", „Unirea" și nr. 5 Tg. Mureș (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Meszaroș Nicolae,** conf. univ. geologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 4 Tg. Mureș — Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Dumitrescu Pompiliu,** lector univ. filologie, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 4 Tg. Mureș — Comisia nr. 6, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Asztalos Emeric,** lector univ. pedagogie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala medie nr. 5 Tg. Mureș — Comisia nr. 7 secție mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 5, Școala medie „Bolyai" și Școala medie de muzică Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Toth Alexandru II,** conf. univ. științe sociale Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Bolyai" Tg. Mureș — Comisia nr. 8, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Bolyai" Tg. Mureș (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Krista Andrei,** prof. geografie director sc. medie Miercurea Ciuc.

Școala medie „V. Roaită" Topliță — Comisia nr. 9, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „V. Roaită" Topliță (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bitan Ștefan,** lector univ. filologie Universitatea „Babeș-Bolyai "Cluj.

Școala medie „Petru Maior" Reghin — Comisia nr. 10, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Petru Maior" Reghin (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Sebestyen Petru,** lector univ. socialism științific Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj .

Școala medie „Petru Maior" Reghin — Comisia nr. 11, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Petru Maior" Reghin (cursuri de zi, serale și fără frecvență). Președinte **Hamburg Petru,** lector univ. matematică, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie Gheorghieni — Comisia nr. 12, secție mixtă, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Gheorghieni, Ditrău și Topliță (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gocsmann Palma,** lector univ. istorie Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala medie Miercurea Ciuc — Comisia nr. 13, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Miercurea Ciuc, Gheorghieni și Odorhei (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasias Simion,** prof. geografie dir. Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș.

Școala medie Miercurea Ciuc — Comisia nr. 14, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Miercurea Ciuc și Sînmartin (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Hatos Samuilă,** prof. lb. maghiară director Școala medie Sîngeorgiul de Pădure.

Școala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei — Comisia nr. 15, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Școala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gáspár Tamas,** prof. matematică director Școala medie „Unirea" Tg. Mureș.

Școala medie „Petőfi" Cristur — Comisia nr. 16, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Petőfi", Cristur, Vlăhița și Tîrnăveni (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Fejer Mihai,** prof. limba latină director Școala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei.

Școala medie „Al. Sahia" Tîrnăveni — Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Al. Sahia" Tîrnăveni (cursuri serale). Președinte **Cozonac Samson,** lector univ. fizică Universitatea Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Al. Sahia" Tîrnăveni — Comisia nr. 18, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Al. Sahia" Tîrnăveni, Sîngeorgiul de Pădure și Sovata (cursuri de zi, serale fără frecvență și restanțieri). Președinte **Săndulache Alexandru,** șef lucrări geografie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie Luduș — Comisia nr. 19, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Luduș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte : **Pulbere Ioan,** lector univ. filologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Filimon Sîrbu" Sîngeorgiu de Pădure — Comisia nr. 20 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Filimon Sîrbu", Sîngeorgiul de Pădure, Sovata, Miercurea Niraj și Odorhei (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Barabaș Vilhelm,** prof. lb. germană director Școala medie „Petőfi S." Cristur.

REGIUNEA OLTENIA

Școala medie Balș — Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Balș și Bălcești (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Neagu Mihail,** lector univ. matematică Institutul Politehnic București

Școala medie Băilești — Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Băilești și Segarcea (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marica Ștefan,** prof, matematică director adjunct Școala medie nr. 1 Tr. Severin.

Școala medie Calafat — Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Calafat, Cetate și Plenița (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stoica Maria,** lector univ. șt. naturale Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Caracal — Comisia nr. 4 secția mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Caracal (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ciachir Nicolae,** lector univ. istorie Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Caracal — Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Caracal (cursuri de zi, serale, **fără frecvență și restanțieri).** Președinte **Mihai Sebastiana,** prof. matematică director Școala medie nr. 3 Craiova.

Școala medie Corabia — Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Corabia și Bechet (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Trăistaru Ion,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie Cărbunești — Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Cărbunești și Novaci (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandrescu Cornel,** profesor lb. romînă director adjunct Școala medie nr. 1 Tg. Jiu.

Școala medie Filiași — Comisia nr. 8 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Filiași și Strehaia (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dogaru Gheorghe,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Tg. Jiu, Școala medie Baia de Aramă (curs de zi și restanțieri). Președinte **Andrei Nicolae,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 1 Craiova.

Școala medie nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 10 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Tg. Jiu și medie Sadu (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stanomir Dumitru,** șef lucrări matematică Institutul politehnic București.

Școala medie nr. 2 Tr. Severin — Comisia nr. 11 secția mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Tr. Severin, Școala medie Vînju Mare (curs de zi). Președinte **Ploscaru Ion,** lector univ. șt. sociale Conservatorul „Ciprian Porumbescu" București.

Școala medie nr. 3 Tr. Severin — Comisia nr. 12 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Tr. Severin (restanțieri). Președinte **Pătru Crăciun,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 1 Caracal.

Școala medie nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 13 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Tr. Severin (cursuri serale și fără frecvență). Președinte : **Sonea Petre,** șef lucrări matematică Institutul politehnic București.

Școala medie nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 14 secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Tr. Severin (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Năstăsel Dumitru,** profesor istorie director Școala medie nr. 2 Craiova.

Școala medie nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 15 secția reală. Se vor prezenta candidați de la școala medie nr. 1 Tr. Severin (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Gorunescu Stanca,** profesor matematică director adjunct Școala medie nr. 4 Craiova.

Școala medie nr. 1 Craiova — Comisia nr. 16 secția umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 și nr. 2 Craiova (curs de zi și restanțieri). Președinte **Teodorescu Barbu,** conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie nr. 4 Craiova, — Comisia nr. 17 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 3 și nr. 4 Craiova (curs de zi). Președinte **Achim Costea,** prof. istorie director Școala medie nr. 1 Tr. Severin.

Școala medie nr. 1 Craiova — Comisia nr. 18 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Craiova (curs de zi). Președinte **Zara Florea,** conf. univ. matematică Institutul Politehnic București.

Școala medie nr. 2 Craiova — Comisia nr. 19 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Craiova (curs de zi și restanțieri). Președinte **Gheorghiu Virgil,** prof. univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 20 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Craiova (curs de zi). Președinte **Nică Florea,** prof. matematică director adjunct Școala medie nr. 1 Tr. Severin.

Școala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 21 secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Craiova (curs de zi). Președinte **Niculescu Eugen,** lector univ. geografie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie nr. 2 Craiova — Comisia nr. 22 secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Craiova (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Balu Sabina,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 3 Tr. Severin.

Școala medie nr. 2 Craiova — Comisia nr. 23 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Craiova (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Marinescu Mihai,** lector univ. filologie Institutul pedagogic „M. Gorki" București.

Școala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 24 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Craiova (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Oiță Ion,** lector univ. filologie Institutul pedagogic „M. Gorki" București.

Școala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 26 secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Craiova (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Kiomec Carol,** șef lucrări matematică Institutul Petrol Gaze și Geologie București.

Școala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 27 secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 5 Craiova (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Diaconu Constantin,** prof. matematică director Școala medie Calafat.

REGIUNEA PLOIEȘTI

Școala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Buzău (curs seral). Președinte **Sarivan Ștefan,** prof. matematică director adjunct Școala medie nr. 5 Ploiești.

Școala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Buzău și Școala de cultură generală Berca, raionul Buzău (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sandu Constantin,** lector univ. pedagogie Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Buzău (curs de zi și restanțieri). Președinte **Negulescu Toma,** prof. geografie director adjunct Școala medie nr. 2 Ploiești.

Școala medie Pătîrlagele — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Pătîrlagele și Nehoiu (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Solian Alexandru,** lector univ. matematică Universitatea București.

Școala medie Bușteni — Comisia nr. 5, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Bușteni și Școala de cultură generală Azuga (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Vulpescu Mihai,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 6 Ploiești.

Școala medie Sinaia — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Sinaia (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pipu Ion,** prof. matematică director adjunct Complexul scolar Predeal.

Școala medie Moreni — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Moreni (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bănulescu Maria Valeria,** prof. șt. naturale director Școala medie Tîrgoviște.

Școala medie Băicoi — Comisia nr. 8 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Băicoi și Filipeștii de Pădure (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihail Emilian,** prof. matematică director Școala medie Bușteni.

Școala medie nr. 1, Cîmpina — Comisia nr. 9, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Cîmpina (curs seral). Președinte **Brătucu Mircea,** lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Cîmpina — Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Cîmpina și școlile de cultură generală Comarnic și Florești (curs seral). Președinte **Chițu Ion,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 2 Cîmpina — Comisia nr. 11, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Cîmpina, Școala medie Breaza (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Trifu Alexandru,** prof. univ. pedagogie Conservatorul „Ciprian Porumbescu" București.

Școala medie Mizil — Comisia nr. 12 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Mizil (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihăilescu Emilia,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 2 Rm. Sărat.

Școala medie Urlați — Comisia nr. 13, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Urlați și Școala de cultură generală Valea Călugărească (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Onicescu Petre,** prof. lb. romînă director Școala medie Pucioasa.

Școala medie Plopeni — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Plopeni (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Mihăilescu Iancu,** prof. șt. naturale Școala medie nr. 3 Buzău.

Școala medie nr. 1 Ploiești — Comisia nr. 15, secția reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Ploiești (curs seral). Președinte **Micu Dumitru,** lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Ploiești — Comisia nr. 16, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Ploiești (curs seral). Președinte **Constantinescu Clotilda,** prof. șt. naturale director Școala medie nr. 2 Buzău.

Școala medie nr. 1 Ploiești — Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Ploiești și școlile de cultură generală Boldești și Pleașa (curs seral și restanțieri). Președinte **Brăiescu Ion,** conf. univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 18, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Ploiești (curs seral). Președinte **Apostol Eugenia,** prof. filologie director Școala medie nr. 2 Tîrgoviște.

Școala medie nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 19, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 și nr. 3 Ploiești (curs seral și restanțieri). Președinte **Facon Nina,** prof. univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 3 Ploiești — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Ploiești (curs de zi). Președinte : **State Natalia,** prof. filozofie director adjunct Școala medie nr. 3 Buzău.

Școala medie nr. 3 Ploiești — Comisia nr. 21, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Ploiești, sc. medii Văleni de Munte și Slănic (curs de zi și restanțieri). Președinte **Botez Mariana,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 4 Ploiești — Comisia nr. 22, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4 și nr. 5 Ploiești (curs seral). Președinte **Sager Iancu,** conf. univ. matematică Institutul de Construcții București.

Școala medie nr. 4 Ploiești — Comisia nr. 23 secția reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 3 și nr. 4 Ploiești (cursuri fără frecvență). Președinte **Dobrescu Andrei,** conf. univ. matematică Universitatea București.

Școala medie nr. 5 Ploiești — Comisia nr. 24 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 5 Ploiești (curs seral). Președinte **Dumitrescu Nicolae,** prof. filologie director Școala medie Pătîrlagele.

Școala medie nr. 5 Ploiești — Comisia nr. 25 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 5 Ploiești (curs seral). Președinte **Piringer Richard,** șef lucrări matematică Institutul Politehnic București.

Școala medie nr. 6 Ploiești — Comisia nr. 26 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4, nr. 5 și nr. 6 Ploiești (curs de zi). Președinte **Gavrilă Mihai,** conf. univ. fizică Universitatea București.

Școala medie nr. 6 Ploiești — Comisia nr. 27 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4, nr. 5 și nr. 6 Ploiești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Negoiu Ion,** lector univ. istorie Universitatea București.

Școala medie nr. 6 Ploiești — Comisia nr. 28 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 6 Ploiești (curs seral). Președinte **Grosu Teodora** conf. univ. fizică Universitatea București.

Școala medie nr. 6 Ploiești — Comisia nr. 29 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4, nr. 5 și nr. 6 Ploiești (curs seral și restanțieri). Președinte **Gheorghiu Octav,** prof. univ. istorie Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" București.

Școala medie nr. 1 Rm. Sărat — Comisia nr. 30 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Rm. Sărat (curs de zi și restanțieri). Președinte **Vătășescu Elena Victoria,** prof. lb. franceză director adjunct Școala medie nr. 1 Cîmpina.

Școala medie nr. 1 Rm. Sărat — Comisia nr. 31 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Rm. Sărat (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Onofrei Maria,** prof. filologie Școala medie nr. 1 Buzău.

Școala medie Văleni de Munte — Comisia nr. 32 secție reală. Se vor prezenta candidați de la **școlile medii Văleni de Munte, Slănic și Mineciu Ungureni** (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Solomon Liviu,** conf. univ. matematică Universitatea București.

Școala medie Pucioasa — Comisia nr. 33 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Pucioasa (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Bungărdeanu Marcela,** prof. filologie director Școala medie nr. 2 Cîmpina.

Școala medie nr. 2 Tîrgoviște — Comisia nr. 34 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Tîrgoviște, Școala medie Pucioasa (curs de zi și restanțieri). Președinte **Tomescu Ioan,** prof. filologie director adjunct Școala medie nr. 3 Tîrgoviște.

Școala medie nr. 2 Tîrgoviște — Comisia nr. 35 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școala medie nr. 2 Tîrgoviște (curs seral). Președinte **Voichin Irina,** prof. șt. naturale director Școala medie nr. 4 Ploiești.

Școala medie nr. 2 Tîrgoviște — Comisia nr. 36 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Tîrgoviște și Școala serală de cultură generală „I. L. Caragiale" (curs seral). Președinte **Ivănescu Ioachim,** prof. geografie Școala medie nr. 2 Rm. Sărat.

Școala medie nr. 3 Tîrgoviște — Comisia nr. 37 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 și nr. 3 Tîrgoviște secția serală de la Școala de cultură generală Doicești (curs seral și restanțieri). Președinte **Florescu Stelian,** prof. istorie director Școala medie Văleni de Munte.

Școala medie nr. 3 Tîrgoviște — Comisia nr. 38 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Tîrgoviște (curs seral). Președinte **Crăciun Dumitru,** prof. filologie director adjunct Școala medie nr. 1 Rm. Sărat.

Școala medie nr. 3 Tîrgoviște — Comisia nr. 39 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Tîrgoviște și secția serală de la Școala de cultură generală Gura Ocniței (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Hanganu Teodor,** lector univ. matematică Universitatea București.

REGIUNEA SUCEAVA

Școala medie nr. 1 Botoșani — Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Botoșani (curs de zi și restanțieri). Președinte **Obadă Alexandru,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 1 Suceava.

Școala medie nr. 2 Botoșani — Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Botoșani (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nimițan Ion,** prof. matematică Școala medie nr. 1 Suceava.

Școala medie nr. 2 Botoșani — Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Botoșani (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Luță Arcadie,** prof. matematică director Școala medie nr. 1 Dorohoi.

Școala medie Trusești — Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Trusești și Săveni (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefan Constantin,** prof. lb. romînă director Școala medie nr. 2 Botoșani.

Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung — secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cojeneanu Natalia,** lector univ. șt. naturale Institutul Agronomic „I. Ionescu de la Brad" Iași.

Școala medie nr. 1 Dorohoi — Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Dorohoi și Școala medie Darabani (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mincu Vanda,** prof. geografie director Școala medie nr. 2 Rădăuți.

Școala medie nr. 1 Fălticeni — Comisia nr. 7 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Fălticeni (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Popescu Nicolae,** prof. lb. latină director Școala medie Gura Humorului.

Școala medie nr. 1 Rădăuți — Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Rădăuți (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Saca Simion,** prof. lb. franceză Școala medie nr. 2 Dorohoi.

Școala medie nr. 2 Rădăuți — Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Rădăuți și de la Școala medie Gura Humorului (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Popa Eugen,** conf. univ. chimie Institutul Politehnic Iași.

Școala medie Siret — Comisia nr. 10 secție reală cu limbile de predare română și ucraineană. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Siret (regiunea Suceava), Școala medie nr. 1 Sighet și Secția pedagogică Sighet (regiunea Maramureș cu lb. de predare ucraineană) (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Drapaca Constantin,** lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Suceava — Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Suceava (curs de zi și restanțieri). Președinte **Cotruț Gheorghe,** prof. univ. chimie Institutul Politehnic Iași.

Școala medie nr. 1 Suceava — Comisia nr. 12 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Suceava (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ruscior Constantin,** conf. univ. fizică Institutul Politehnic Iași.

Școala medie Vatra Dornei — Comisia nr. 13 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Vatra Dornei (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ifteni Lucia,** șef lucrări șt. naturale Institutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

EXAMENUL DE STAT DE LA ȘCOLILE PEDAGOGICE

Școala pedagogică Cluj — Comisia nr. 1. Se vor prezenta candidații de la școlile pedagogice de învățători și educatoare Cluj, Sighet, Carei, Oradea, Blaj, Arad și Deva. Școlile pedagogice de învățători și educatoare cu limba de predare maghiară Aiud și Odorhei. Institutele pedagogice de învățători Cluj, Baia Mare și Arad și Institutul pedagogic de învățători cu limba de predare maghiară Odorhei (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Toma Gheorghe,** lector univ. filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Complexul școlar Bîrlad Școala pedagogică — Comisia nr. 2. Se vor prezenta candidații de la școlile pedagogice de învățători și educatoare Bîrlad, Bacău, Suceava și Galați și Institutele pedagogice de învățători Bîrlad, Bacău, Suceava și Galați (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stere Ernest,** conf. univ. filozofie, Universitatea „Al I. Cuza" Iași.

Școala pedagogică București — Comisia nr. 3. Se vor prezenta candidații de la școlile pedagogice de învățători și educatoare din București, Buzău, Constanța, Cîmpulung-Muscel și Craiova și Institutele pedagogice de învățători București, Constanța și Craiova (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Șafran Oisie,** conf. univ. pedagogie, Universitatea București.

Pregătirea viitorilor învățători

Cuprinderea în învățămîntul general obligatoriu de 8 ani a tuturor copiilor de vîrsta corespunzătoare impune ca, o dată cu creșterea în ritm viu și de largi proporții a rețelei de școli, să se pregătească un număr sporit de învățători și profesori care printr-o pregătire pedagogică temeinică să asigure un învățămînt de calitate, corespunzător nivelului actual de dezvoltare al societății noastre.

Ca urmare a acestor cerințe a sporit numărul școlilor pedagogice și numărul locurilor în aceste școli, s-au creat institute pedagogice de 3 ani și institute pedagogice de învățători. In anul acesta vor fi primiți în învățămîntul pedagogic un număr sporit de tineri care doresc să se dedice profesiunii de educator al tinerelor generații.

Prezentăm în acest număr al gazetei noastre cîteva materiale menite să ajute îndrumării profesionale în această direcție.

La cîtă dăruire te îndeamnă această muncă

INSTITUTELE PEDAGOGICE DE DOI ANI

În cuvîntul său, la Congresul învățătorilor din 1952 tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej spunea : „Care dintre noi nu s-a apropiat cu un sentiment de emoție și duioșie de fosta lui școală, care dintre noi nu-și amintește cu drag școala și pe cei care l-au învățat carte !". În special, învățătorul rămîne, în mintea și sufletul omului matur, figura cea mai luminoasă ce urmează îndeaproape pe cea a părinților. Aceasta, pentru că el i-a călăuzit primii pași în viața colectivă în afara familiei, i-a dat primele elemente pentru descifrarea și înțelegerea lumii, l-a deprins cu munca sistematică și organizată...

Cu toate că în societatea burghezo-moșierească, învățătorul era desconsiderat, umilit și lăsat să lupte din răsputeri cu tot felul de greutăți, mulți, foarte mulți învățători au făcut adevărat „apostolat" numai din dragoste pentru copii și dintr-un înalt sentiment al datoriei.

Singura orînduire interesată și totodată capabilă să dea învățătorului locul cuvenit în societate este orînduirea socialistă. V. I. Lenin scria în 1923 : „La noi învățătorul trebuie ridicat la o înălțime la care nu s-a aflat, nu se află și nu se poate afla în societatea burgheză. Acesta este un adevăr care nu mai trebuie demonstrat. Pentru a ajunge la această stare de lucruri, trebuie să depunem o muncă sistematică, neîncetată, perseverentă, atît în vederea ridicării spirituale și a pregătirii multilaterale a învățătorului pentru misiunea lui într-adevăr înaltă, cît și — ceea ce este mai important — în vederea îmbunătățirii situației lui materiale".

Partidul și guvernul nostru duc la îndeplinire, mereu cu mai mult succes, programul de culturalizare a maselor și de propășire a științei, literaturii și artei în forme și proporții pe care nu le-a cunoscut niciodată țara noastră. Veriga principală în acest proces complex o constituie învățămîntul și, în particular, învățămîntul general de 8 ani — învățămîntul întregului popor. Gratuitatea manualelor pentru elevii școlii de 8 ani, gratuitatea învățămîntului de toate gradele, localuri noi de școală — luminoase, frumoase și igienice — înzestrate cu biblioteci, laboratoare și bogat material didactic, condiții materiale din ce în ce mai bune pentru cadrele didactice... sînt doar cîteva exemple ilustrative ale grijii părintești acordate școlii și slujitorilor ei de către regimul nostru democrat-popular.

Adăugînd la toate acestea dragostea și stima pe care le are poporul nostru — ținut veacuri la rînd departe de binefacerile culturii — pentru învățător, vom înțelege mai bine frumusețea profesiunii de învățător al zilelor noastre.

Grație condițiilor create, învățămîntul de 8 ani se înfăptuiește cu succes, toți copiii de vîrstă corespunzătoare fiind cuprinși în școală. O contribuție substanțială la generalizarea învățămîntului de 8 ani o are lărgirea rețelei școlare, aducînd școala cît mai aproape de domiciliul elevului. Această lărgire a rețelei impune un număr sporit de cadre didactice, în special, de învățători. În toamna anului 1964, o dată cu apariția clasei a VIII-a, ca ultimă clasă a școlii generale, necesarul de cadre didactice va deveni și mai mare.

Aplicarea consecventă a principiului că fiecărui om al muncii să i se dea posibilități de deplină dezvoltare, a făcut ca un însemnat număr de învățători să se califice prin învățămîntul superior sau să fie în curs de calificare superioară prin secțiile fără frecvență sau cursurile de zi ale universităților sau ale institutelor pedagogice de 3 ani.

Pregătirea în continuare a învățătorilor apare astfel ca o necesitate. Una din formele de pregătire a lor este „Institutul pedagogic pentru învățători" cu o durată de 2 ani. Institutele pedagogice pentru învățători au dat, pînă în prezent, trei promoții de absolvenți. Acești absolvenți se află la posturi și desfășoară o activitate bine apreciată de organele noastre de îndrumare și control.

Institutele pedagogice de 2 ani își recrutează elevii, prin concurs, dintre absolvenții școlii medii (cu examen de maturitate). Acest fapt constituie premiza unei temeinice pregătiri a viitorului învățător căci absolventul școlii medii este suficient de maturizat pentru a-și alege profesiunea în bună cunoștință de cauză.

De asemenea, cultura generală acumulată în cei 11 ani de studii ai școlii de cultură generală permite viitorului învățător să aibă orizontul necesar pentru o predare științifică a cunoștințelor, iar cursurile de economie politică și socialism științific l-au înarmat cu bazele concepției marxist-leniniste despre lume. Totodată studiul aprofundat al limbii și literaturii române îi va permite să prezinte competent viitorilor săi elevi rudimentele gramaticii sau să-i facă să înțeleagă și să guste bucățile de citire din manual.

În cei doi ani de studii, elevul institutului pedagogic va căpăta cunoștințe din domeniul psihologiei copilului, pedagogiei și istoriei pedagogiei, pentru care se vor valorifica cunoștințele de fiziologie umană, psihologie, logică și istorie însușite în școala medie ; va studia metodicile diferitelor obiecte, la înțelegerea cărora își vor aduce contribuția atît cunoștințele de matematică, biologie, geografie etc., acumulate în școala medie, cît și posibilitățile de pătrundere și sinteză aferente vîrstei etc.

Formarea măiestriei pedagogice constituie un obiectiv de seamă al pregătirii elevilor în institutele pedagogice de 2 ani. De aceea se va organiza practica pedagogică sub îndrumarea celor mai bune cadre didactice și vor fi valorificate la maximum posibilitățile individuale ale elevilor. Punerea în aplicare a cunoștințelor mai vechi sau mai noi, analiza riguroasă a ceea ce a dorit elevul să realizeze și a rezultatelor obținute ca și schimbul de experiență sînt forme menite să deschidă calea spre cucerirea acestei măiestrii.

Pentru însușirea temeinică a metodelor înaintate de care dispune pedagogia noastră socialistă, elevii institutelor pedagogice de învățători vor consacra anul al doilea de studii unei practici continue, timp în care vor pregăti — prin studiu individual — examenele prevăzute în planul de învățămînt. În acest timp, ei vor fi încadrați pe posturi, ca învățători II. În timpul vacanțelor școlare, elevii anului II vor audia cursuri de sinteză și vor primi meditații și consultații organizate de institut.

Promoții examenelor anului II se vor prezenta la examenul de stat, după promovarea căruia, vor fi încadrați ca învățători calificați, bucurîndu-se de toate drepturile legale (între care vom menționa : prezentarea la examenele de definitivat și grade, posibilitatea de calificare superioară prin secțiile fără frecvență ale institutelor de învățămînt superior etc.).

În timpul școlarizării, elevii institutelor pedagogice de învățători vor avea asigurate condiții optime de trai și învățătură, majoritatea lor fiind bursieri.

Deoarece, în învățămîntul general funcționează ca învățători suplinitori, un număr de absolvenți ai școlii medii, pentru a le da posibilitate de calificare, institutele pedagogice de învățători vor avea și o secție fără frecvență.

Prof. univ. ILIE POPA
director general în Ministerul Învățămîntului

Centrele în care vor funcționa școli și institute pedagogice

ÎN ANUL ȘCOLAR 1963—1964

Vor funcționa școli pedagogice de învățători în localitățile : Cîmpulung, Bacău, Arad, Cluj, Odorhei, Sighet, Galați, Botoșani.

Vor funcționa institute pedagogice de învățători în localitățile : Cîmpulung, Bacău, Arad (cu secție germană) Blaj, Cluj, Aiud (secție maghiară), Oradea, Galați, Deva, Iași, Sighet, Odorhei (cu secție maghiară), Craiova, Buzău, Botoșani, Constanța, București.

Vor funcționa cursuri fără frecvență la Institutele pedagogice de învățători din localitățile : Arad, Cluj, Galați, Bîrlad, Sighet, Odorhei (secție maghiară), Botoșani, București.

Condiții de admitere

ȘCOLILE PEDAGOGICE primesc absolvenții școlilor de 7 ani, cu examen de absolvire, pe bază de concurs de admitere.

Concursul de admitere începe la 30 august cu vizita medicală și proba de aptitudini la muzică și durează pînă la 7 septembrie a.c.

Concursul constă din următoarele probe :

— vizita medicală (probă eliminatorie).

— proba de aptitudini la muzică (probă eliminatorie).

— probe scrise și orale la limba română și lectura literară și matematică ; limba maternă și lectura literară la școlile cu limba de predare a minorităților naționale.

Vîrsta maximă de admitere în școala pedagogică este de 16 ani împliniți în cursul anului 1963. Admiterea în școală se face în ordinea mediilor, începînd cu cea mai mare și în limita locurilor planificate pe școală.

INSTITUTELE PEDAGOGICE DE ÎNVĂȚĂTORI primesc pe bază de concurs absolvenții școlilor medii de cultură generală cu diploma de maturitate.

— Concursul de admitere începe la 30 septembrie a.c. cu vizita medicală și proba de aptitudini la muzică.

Concursul constă din următoarele probe :

— vizita medicală (probă eliminatorie).

— proba de aptitudini la muzică (probă eliminatorie).

— limba și literatura română — scris și oral.

— aritmetica — scris și oral.

— istoria Romîniei — oral.

— limba și literatura maternă — scris și oral la institutele cu limba de predare a minorităților naționale.

Vîrsta maximă de admitere în institut este de 27 ani împliniți în cursul anului 1963.

Admiterea în institut se face în ordinea mediilor, începînd cu cea mai mare și în limita locurilor planificate.

PROGRAMA DE LIMBA ROMÎNĂ ŞI LITERATURA ROMÎNĂ

In ajutorul celor care doresc să se prezinte la concursul de admitere în institutele pedagogice de 2 ani de învăţători publicăm în acest număr programa în baza căreia se vor da proba scrisă şi proba orală de limba şi literatura romînă.

Limba romînă

Vocabularul : componenţa lui, mijloacele de îmbogăţire a vocabularului ; formarea cuvintelor prin derivare şi compunere, schimbarea funcţiei gramaticale, introducerea cuvintelor noi din alte limbi.

Fonetica : Sunetele : vocale, semivocale, consoane, diftongi, triftongi. Silabe : despărţirea cuvintelor în silabe. Accentul. Aplicaţii ortografice.

Morfologia : cuvintele flexibile şi neflexibile.

Cuvinte flexibile. Substantivul: felurile lui — substantive comune şi proprii. Genul şi numărul substantivelor. Cazurile substantivelor. Declinarea substantivelor.

Articolul. Felurile articolului (articol hotărît, nehotărît, posesiv sau genitival, articolul adjectival). Declinarea articolului.

Adjectivul. Felurile adjectivului (calificative şi determinative). Declinarea adjectivului. Gradele de comparaţie.

Pronumele. Felurile pronumelui şi funcţiile lui (personal, de întărire, reflexiv, posesiv, demonstrativ, interogativ-relativ, nehotărît). Funcţia adjectivală a pronumelor. Declinarea pronumelui.

Numeralul. Categoriile de numeral (cardinal, colectiv, distributiv, multiplicativ, adverbial, ordinal).

Verbul. Locuţiunea verbală. Verbe tranzitive şi intranzitive. Verbele predicative, completive, auxiliare. Flexiunea verbului: diateza, persoana (verbe personale şi impersonale), modul, timpul, verbe defective. Verbe regulate şi neregulate, conjugarea lor.

Cuvinte neflexibile. Adverbul. Felurile lui. Locuţiunea adverbială. Gradele de comparaţie ale adverbului.

Prepoziţia. Felurile prepoziţiei (simple, compuse), locuţiunile prepoziţionale.

Conjuncţia. Conjuncţiile. Locuţiunile conjuncţionale. Conjuncţiile coordonatoare şi subordonatoare.

Interjecţia. Felurile interjecţiilor (interjecţii propriu-zise, onomatopeice)

Sintaxa. Sintaxa propoziţiei : părţile de vorbire care pot avea funcţie de subiect. Predicatul verbal şi cel nominal. Acordul predicatului cu subiectul. Felurile atributului şi complementului. Ordinea cuvintelor în prepoziţie.

Sintaxa frazei. Definiţia frazei. Propoziţii principale şi propoziţii secundare. Fraza formată prin coordonare şi subordonare. Felurile propoziţiilor coordonate (copulative, adversative, disjunctive, conclusive). Transformarea părţilor de propoziţie în propoziţii subordonate. Felurile propoziţiilor subordonate (subiective, predicative, atributive, completive, circumstanţiale). Contragerea (reducerea) propoziţiilor subordonate. Topica propoziţiilor în frază. Punctuaţia.

Literatura romînă

Cultura şi literatura romînă în secolele al XIV-lea, al XV-lea şi al XVI-lea. Primele texte şi tipărituri în limba slavă (Macarie, 1508). Primele texte şi tipărituri în limba romînă (Scrisoarea boierului Neacşu, texte maramureşene, Catehismul luteran). Importanţa activităţii lui Coresi.

Cultura şi literatura romînă în secolul al XVII-lea. Contribuţia lui Varlaam, Simion Ştefan şi Dosoftei la dezvoltarea limbii şi literaturii romîne. Biblia de la Bucureşti. Începuturile istoriografiei (Grigore Ureche şi Miron Costin).

Cultura şi literatura romînă în secolul al XVIII-lea. „Didahiile" lui Antim Ivireanu. Dezvoltarea istoriografiei (Constantin Cantacuzino. Radu Popescu, Ion Neculce, Dimitrie Cantemir). Cărţile populare de mare răspîndire : Alexandria, Esopia, Halima.

Cultura şi literatura romînă la sfîrşitul secolului al XVIII-lea, începutul secolului al XIX-lea.

Şcoala ardeleană : cauzele apariţiei, caracterul progresist limitele ideologice.

Activitatea lui Samuil Micu, Gheorghe Şincai şi Petru Maior. Curentul latinist.

I. Budai-Deleanu. Caracterizare generală. (Ţiganiada : Cîntul X — analiză literară).

Contribuţia poeţilor Văcăreşti şi a lui C. Conachi la dezvoltarea poeziei lirice culte.

Dezvoltarea culturii şi literaturii în prima jumătate a secolului al XIX-lea

Contribuţia lui Gh. Asachi, Gh. Lazăr I. Eliade-Rădulescu la dezvoltarea şcolii, presei şi teatrului în limba romînă.

Dinicu Golescu : Însemnarea călătoriei mele (caracterizare generală).

Iancu Văcărescu, Animator şi sprijinitor al mişcării culturale şi literare.

Anton Pann : „Povestea vorbii".

Vasile Cîrlova : Caracterizare generală. „Ruinurile Tîrgovişteі" (analiză literară)

Ion Eliade Rădulescu : Caracterizare generală. Prefaţă la „Gramatica romînească" (1828) Balada „Sburătorul" (analiză literară).

Mihail Kogălniceanu : Rolul său în îndrumarea culturii şi literaturii romîne (Dacia literară, Propăşirea). Activitatea de orator.

Nicolae Bălcescu : Caracterizare generală a vieţii şi operei „Romînii sub Mihaj voievod-Viteazul" (analiză literară).

Grigore Alexandrescu : Poezia patriotică („Umbra lui Mircea la Cozia"). Poezia de satiră socială (Satiră, duhului meu). Fabula (Cîinele şi căţelul ; Boul şi viţelul ; Toporul şi pădurea ; Oglindele).

C. Negruzzi : Caracterizare generală. Nuvela istorică (Alexandru Lăpuşneanu). Scrisorile literare : Istoria unei plăcinte.

Cezar Boliac : Caracterizare generală (Clăcaşul ; Muncitorul ; Ţiganul vîndut ; Ciocoii în revoluţie).

Dimitrie Bolintineanu : Caracterizare generală. Legendele istorice (Muma lui Ştefan cel Mare ; Mircea cel Mare şi solii ; Cea de pe urmă noapte a lui Mihaj cel Mare).

Alecu Russo : „Cîntarea Romîniei", „Poezia Populară" (analize literare).

Vasile Alecsandri : Caracterizare generală.

Poetul : Cîntec haiducesc ; Peneş Curcanul ; Sergentul ; Eroii de la Plevna ; Concertul în luncă ; Dan, căpitan de plaj.

Dramaturgul : Despot Vodă ; Chiriţa în provincie.

Prozatorul : Istoria unui galben şi a unei parale.

Ion Ghica : Caracterizare generală. Scrisorile către Vasile Alecsandri (Şcoala acum 50 de ani — analiză).

Nicolae Filimon : Ciocoii vechi şi noi — analiză.

Alexandru Odobescu : Mihnea Vodă cel rău ; Pseudokinegetikos (analiză literară). Preocupări lingvistice.

Bogdan Petriceicu-Haşdeu : Caracterizare generală. Răzvan şi Vidra (analiză literară).

Revista „Contemporanul", tribună de luptă a clasei muncitoare. Colaboratorii. Activitatea de critic literar a lui C. Dobrogeanu Gherea.

Mihail Eminescu : Caracterizare generală a vieţii şi operei. De analizat : Epigonii ; Criticilor mei ; Scrisoarea II ; Împărat şi proletar; Scrisoarea III ; Sara pe deal ; Floare albastră ; Ce te legeni... Călin (File de poveste) ; Luceafărul.

Ion Creangă : Caracterizare generală. Amintiri din copilărie ; Moş Ion Roată şi Unirea ; Povestea lui Harap Alb.

I. L. Caragiale : Caracterizare generală. De analizat : O scrisoare pierdută ; Un pedagog de şcoală nouă ; Arendaşul romîn ; Două loturi ; în vreme de război ; 1907 — Din primăvară pînă în toamnă.

Ion Slavici : Moara cu Noroc ; Pădureanca ; Mara (analize literare).

Ion Păun Pincio : Pe stradă (analiză literară)

Traian Demetrescu : Nunta de argint ; Muncitorilor (analize literare).

Alexandru Vlahuţă : Unde ni sînt visătorii ? ; „1907" Romînia pitorească (analize literare).

Barbu Ştefănescu-Delavrancea : Hagi Tudose ; Apus de soare (analize literare).

George Coşbuc : Caracterizare generală. Nunta Zamfirii : Duşmancele ; La oglindă ; Noapte de vară ; Paşa Hassan ; Rugămintea din urmă ; Doina ; Noi vrem pămînt (analize literare)

Alexandru Macedonschi : Caracterizare generală. Noapte de Mai ; Noapte de Noiembrie (analiză literară).

Dumitru Th. Neculuţă : Cor de robi ; Martiri şi călăi ; Spre ţărmul dreptăţii (analize literare).

Şt. O. Iosif : Doina ; Gruia lui Novac ; Pintea (analize literare)

Panait Cerna : Zile de durere ; Către pace ; Poporul (analize literare).

Octavian Goga : Noi ; Clăcaşii ; Oltul (analize literare).

Calistrat Hogaş : În munţii Neamţului (analiză literară)

Duiliu Zamfirescu : Viaţa la ţară ; Tănase Scatiu (analize literare).

Liviu Rebreanu : Caracterizare generală. Ităc Strul, dezertor ; Catastrofa ; Ion ; Răscoala ; Pădurea spînzuraţilor.

Cezar Petrescu : Întunecare ; Aurul negru (analiză literară).

Gala Galaction : Lîngă apa Vodislavei ; Batalioane a Plebei proletare (analize literare).

George Bacovia : Toamnă : Ploaă ; Plumb ; Scîntei galbene; Serenada muncitorului.

Mihail Sorbul : Dezertorul (analiză).

Gheorghe Topîrceanu : Rapsodii de toamnă ; Parodii originale (caracterizare generală).

George Mihail-Zamfirescu: Domnişoara Nastasia (analiză literară)

N. D. Cocea : Caracterizare generală. Pamfletele ; Jertfa celor douăsprezece mii ; Regele, complice al asasinilor ; Hienele ; Răspunzătorul.

Alexandru Sahia : Caracterizare generală. Uzina vie ; Revoltă în port ; Ploaia din iunie ; Şomaj fără rasă (analize literare)

Camil Petrescu : Caracterizare generală. Ultima noapte de dragoste, întiia noapte de război ; Bălcescu ; Un om între oameni (analize literare).

Mihail Sadoveanu : Caracterizare generală. Satul în opera lui Sadoveanu (Păcat boieresc ; Ion Rusu Ungureanu ; Judeţ al sărmanilor ; Baltagul ; Mitrea Cocor).

Viaţa tîrgurilor de provinces în opera lui Sadoveanu (Floare ofilită ; Locul unde nu s-a întîmplat nimic)

Trecutul istoric în opera lui Sadoveanu : Neamul Şoimăreştilor; Fraţii Jderi ; Nicoară Potcoavă.

Tudor Arghezi : Caracterizare generală. Testament ; Plugule ; Binecuvîntare ; Caligula ; „1907"; Cîntare omului ; Pamflete ; Omul cu ochii vineţi ; Baroane ! ; Sînge şi aur (analize literare).

George Călinescu: (Activitatea de istoric şi critic literar) Enigma Otiliei (analiză literară).

Mihaj Beniuc : Caracterizare generală. Cîntec de primăvară. Patria. Mărul de lîngă drum (analize literare).

Zaharia Stancu : Desculţ (analiză literară).

Geo Bogza : Cartea Oltului ; Meridiane sovietice (analize literare).

Nagy Istvàn : La cea mai înaltă tensiune.

Asztàlos István : Vîntul nu se stîrneşte din senin (analiză literară).

Lucia Demetrius : Activitatea în domeniul dramaturgiei (caracterizare generală).

Eusebiu Camilar : Negura (analiză literară).

Mihail Davidoglu : Cetatea de foc (analiză literară).

Eugen Jebeleanu : Surîsul Hiroşimei (analiză literară)

Aurel Baranga : Mielul turbat (analiză literară)

V. Em. Galan : Bărăgan (analiză literară).

Marin Preda: Desfăşurarea ; Morometii.

Dan Deşliu : Lazăr de la Rusca ; Inscripţie pe faţa unui lac .

Titus Popovici : Setea (analiză literară)

Dezvoltarea criticii literare după 23 August 1944. Obiectivele criticii literare actuale. Reprezentanţi şi opere.

PENTRU CANDIDAŢII CARE AU ABSOLVIT ŞCOLI CU LIMBI DE PREDARE ALE MINORITĂŢILOR NAŢIONALE

Limba romînă

Vocabularul : mijloacele de îmbogăţire a vocabularului ; formarea cuvintelor prin derivare şi compunere, schimbarea funcţiei gramaticale, introducerea cuvintelor noi din alte limbi.

Fonetica : sunete, vocale, semivocale, consoane, diftongi, triftongi. Silabe, despărţirea cuvintelor în silabe. Accentul. Aplicaţii ortografice.

Morfologia : cuvintele flexibile şi neflexibile. Substantivul, felurile lui. Genul şi numărul substantivelor. Felurile articolului, acordul lui cu substantivul. Adjectivul. Compararea adjectivelor. Felurile pronumelor. Pronumele personal (forme accentuate şi neaccentuate). Funcţia adjectivală a pronumelor. Declinarea pronumelor personal, posesiv. Felurile numeralului. Verbul : tipurile şi folosirea lor, modurile personale şi nepersonale, conjugarea verbelor, diateza activă, reflexivă, pasivă, conjugarea verbelor auxiliare, regulate, neregulate şi impersonale. Cuvinte neflexibile (adverbe, prepoziţii, conjuncţii şi interjecţii) rolul lor în vorbire.

Sintaxa : sintaxa propoziţiei : părţile de vorbire care pot avea funcţia de subiect. Subiectul subînţeles. Predicatul verbal şi cel nominal. Acordul predicatului cu subiectul (acord în persoană, număr şi gen). Felurile atributului şi complementului. Ordinea cuvintelor în propoziţie, legătura cuvintelor în propoziţie şi punctuaţia cerută.

Sintaxa frazei : propoziţii principale şi propoziţii secundare. Fraza formată prin coordonare şi subordonare. Felurile propoziţiilor coordonate (copulative, adversative, disjunctive, conclusive) .Transformarea părţilor de propoziţie în propoziţii subordonate. Felurile propoziţiilor subordonate (subiective, predicative, atributive, completive, circumstanţiale). Ordinea propoziţiilor coordonate. Locul propoziţiilor subordonate. Aplicaţii de punctuaţie.

Literatura romînă

Primele manifestări culturale în Ţările Romîne, în secolele XIV-XVII. Începuturile tipăriturilor în limba romînă. Activitatea de tipograf a lui Coresi. Începuturile istoriografiei în limba romînă. Importanţa primelor cronici.

Marii cronicari : Grigore Ureche şi Miron Costin. Dragostea de patrie a cronicarilor. Afirmarea necesităţii de luptă împotriva jugului otoman. Ideea originii comune şi a unităţii poporului romîn. Contribuţia cronicarilor la dezvoltarea limbii literare.

Cultura şi literatura romînă în secolul al XVIII-lea. Dimitrie Cantemir şi Ion Neculce, figurile culturale proeminente ale epocii. Ion Neculce : O seamă de cuvinte şi cronica lui I. Neculce, izvor de inspiraţie pentru scriitorii noştri. Dimitrie Cantemir : Descrierea Moldovei. Însemnătatea internaţională a operei ştiinţifice a lui Dimitrie Cantemir.

Istoriografie munteană (caracterizare generală).

Cultura şi literatura romînă în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea în Ardeal. Şcoala ardeleană. Reprezentanţii principali: S. Micu, Gh. Şincai, P. Maior. Ideile şcolii ardelene. Însemnătatea culturală şi literară a şcolii ardelene. Rolul istoric al şcolii ardelene în dezvoltarea culturii romîneşti şi în formarea conştiinţei naţionale. I. Budai-Deleanu : Ţiganiada (Cîntul X).

Literatura romînă în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Dezvoltarea culturii în ţările romîne : primele şcoli în limba naţională ; presa ; organizaţiile politico-culturale ; dezvoltarea teatrului. Dezvoltarea literaturii. Reprezentanţi : I. Eliade Rădulescu ; D. Bolintineanu (Muma lui Ştefan cel Mare) ; C. Boliac (Clăcaşul) ; Al. Russo ; M. Kogălniceanu.

N. Bălcescu : Romînii sub Mihai voievod-Viteazul.

Gr. Alexandrescu : lirica patriotică (Umbra lui Mircea la Cozia) Poeziile de satiră socială (Cîinele şi căţelul, Boul şi viţelul).

C. Negruzzi : nuvela istorică (Alexandru Lăpuşneanu)

V. Alecsandri : poezii (Sergentul, Peneş Curcanul, Hora Unirii, Cîntec Haiducesc, Iarna). Teatru : Despot Vodă.

Literatura romînă în deceniile 6 şi 7 ale secolului al XIX-lea.

N. Filimon : Ciocoii vechi şi noi.

Al. Odobescu : Mihnea Vodă cel Rău. Pseudokinegeticos.

B. P. Haşdeu : Răzvan şi Vidra.

Literatura romînă în deceniile 8 şi 9 ale secolului al XIX-lea.

Contemporanul. Însemnătatea apariţiei. Contemporanul ca primă tribună de luptă politico-culturală a clasei muncitoare.

C. Dobrogeanu-Gherea : Tematica literaturii de la Contemporanul.

Colaboratorii : I. Păun-Pincio, Traian Demetrescu, N. Beldiceanu, Constantin Mille, Anton Bacalbaşa.

M. Eminescu : Viaţa şi activitatea creatoare a lui M. Eminescu. Poezii (Împărat şi proletar, Scrisoarea III, Sara pe deal, Freamăt de codru, Ce te legeni..., Luceafărul).

I. Creangă : Amintiri din copilărie, Harap Alb.

I. L Caragiale : Viaţa şi activitatea creatoare a lui I. L. Caragiale.

Opera : O scrisoare pierdută, Dl. Goe, Două loturi, 1907 — Din primăvară pînă în toamnă.

I. Slavici : Moara cu noroc.

Literatura romînă la sfîrşitul secolului al XIX-lea.

Al. Vlahuţă : 1907, Socoteala.

Barbu Ştefănescu Delavrancea : Hagi Tudose.

G. Coşbuc : Nunta Zamfirei, Noapte de vară, O scrisoare de la Muselim-Selo, Doina.

Literatura romînă în primele două decenii ale secolului al XX-lea. Principalele reviste influenţate de mişcarea muncitorească.

D. Th. Neculuţă : Cor de robi.

Şt. O. Iosif : Doina.

O. Goga : Clăcaşii

Literatura romînă în perioada dintre cele două războaie mondiale.

M. Sadoveanu : Viaţa şi activitatea creatoare. Opera : Judeţ al sărmanilor, Baltagul.

L. Rebreanu : Răscoala, Ion.

Tudor Arghezi : activitatea creatoare. Opera (Testament, Sînge şi aur).

Cezar Petrescu : Întunecare

Al. Sahia : Uzina vie

Literatura romînă după 23 August 1944. Literatura romînă pe drumul realismului socialist. Tematica noii literaturi.

Poezia după 23 August 1944

T. Arghezi : „1907", Cîntare omului, Cel ce gîndeşte singur.

M. Beniuc : Patria, Cîntec de primăvară, Mărul de lîngă drum.

E. Jebeleanu : Lidice.

M. Banuş : Din Maramureş.

Proza pe drumul realismului socialist.

M. Sadoveanu : Mitrea Cocor, Nicoară Potcoavă.

Z. Stancu : Desculţ.

Geo Bogza : Meridiane Sovietice, Moartea lui Iacob Onisia.

M. Preda : Desfăşurarea.

V. Em. Galan : Bărăgan.

Dezvoltarea dramaturgiei.

Camil Petrescu : Bălcescu.

M. Davidoglu : Cetatea de foc.

Cu hotărîrea de a face o analiză profundă

Se apropie consfătuirile raionale din anul acesta. Ele sînt aşteptate cu interes de întregul corp didactic deoarece prilejuiesc un larg schimb de experienţă, mai buna cunoaştere reciprocă a învăţătorilor şi profesorilor din raion, strîngerea legăturilor de colaborare între ei. Consfătuirile sînt una din formele de activitate colectivă care deschide drum larg noului, care oferă teren vast pentru extinderea experienţei înaintate.

Valoarea consfătuirilor raionale anuale constă în profunzimea analizei pe care o face secţia de învăţămînt muncii desfăşurate în anul şcolar încheiat şi în consistenţa discuţiilor menite să prezinte şi să explice succesele obţinute prin cît mai numeroase şi semnificative exemple.

În anul acesta consfătuirile corpului didactic se vor ocupa în mod deosebit de aspectele educative ale activităţii şcolare. În anul şcolar încheiat şcolile au primit un substanţial sprijin în munca educativă din partea organizaţiilor de partid regionale, raionale, din partea organizaţiilor de partid din şcoli. Discutarea în adunări de partid deschise a aspectelor, a problemelor pe care le ridică munca educativă a permis o îndrumare valoroasă, clarificarea căilor pe care trebuie să meargă şcolile, învăţătorii şi profesorii, pentru realizarea unităţii de cerinţe şi exigenţe, pentru o mai bună conlucrare cu organizaţiile U.T.M. şi de pionieri, cu familiile elevilor. Ca urmare, pînă la sfîrşitul anului şcolar munca s-a îmbunătăţit simţitor obţinîndu-se succese pe care consfătuirile raionale vor trebui să le popularizeze.

Rezultatele pozitive vor putea fi valorificate cît mai deplin în activitatea anului şcolar viitor dacă referatele şi discuţiile din consfătuiri vor scoate în evidenţă căile folosite pentru a ajunge la ele. Discuţia pe bază de exemple, de cazuri concrete permite reliefarea momentelor importante ale drumului ce duce la formarea unor trăsături pozitive de caracter, la realizarea disciplinei. Discuţiile însă, de multe ori, cad în păcatul de a trece peste aceste momente, prezentînd doar punctul de plecare, cu multe amănunte inutile, iar apoi punctul de sosire. Dar, ceea ce este interesant, ceea ce contribuie la îmbunătăţirea activităţii, la generalizarea metodelor bune este cunoaşterea drumului parcurs, prezentarea momentelor de cotitură din activitatea şi comportarea elevilor cu explicarea cauzelor care le-au determinat. Este bine să ne oprim la toate acestea căutînd să prezentăm şi varietatea de situaţii determinate de individualitatea elevilor. În consfătuiri, ca de altfel în toate prilejurile de consultare colectivă, este important să discutăm nu atît despre numărul vizitelor pe care le-a făcut un diriginte sau altul părinţilor, ci despre modul cum a discutat dirigintele cu părinţii, cum i-a îndrumat, nu atît despre faptul că elevii codaşi sau care se mulţumeau cu note la limită s-au îndreptat, ci cum s-a procedat pentru a ajunge la acest rezultat.

Disciplina — respectarea liber consimţită a normelor de viaţă, de comportare în şcoală şi în societate — este rezultatul complexului de măsuri educative. Ea presupune, înainte de toate, înţelegerea adîncă a temeiului acestor cerinţe, a acestor norme pe care elevii sînt chemaţi să le respecte. La această înţelegere duc în primul rînd şi în cea mai mare măsură lecţiile, pentru că prin lecţii dezvoltăm gîndirea, puterea de judecată a elevilor, le formăm concepţia materialist-dialectică despre lume şi viaţă — temelia pe care se înalţă educaţia comunistă a tineretului. Pe aceasta se bazează dezvoltarea patriotismului socialist, a dragostei pentru realizările obţinute de poporul nostru, de oamenii muncii din ţara noastră sub conducerea partidului, pe aceasta se bazează dragostea pentru muncă a elevilor, dorinţa de a deveni cetăţeni priceputi, capabili de fapte mari spre binele poporului, patriei.

Activitatea practică, formele variate pe care ni le pune la îndemînă astăzi şcoala pentru instruirea şi educarea elevilor ne ajută să le facem dragă munca, activitatea creatoare, să-i învăţăm să găsească în muncă, în roadele ei, cele mai mari satisfacţii.

Disciplina şcolară, comportarea civilizată este strîns legată de toate aceste laturi ale educaţiei, ea izvorăşte din aceste trăsături de caracter dezvoltate prin întreaga muncă educativă pe care o desfăşurăm prin lecţii şi prin toate formele activităţii extraşcolare. Disciplina elevilor este asigurată acolo unde întreaga muncă educativă este bine dusă pentru că, respectarea normelor de conduită îşi are temeiul în înţelegerea lor, în acceptarea lor. Cînd această bază este solid clădită prin activitatea întregului colectiv didactic, dirigintele ajunge uşor să facă respectate normele de conduită. Atunci respectarea disciplinei este un rezultat firesc şi devine modul de comportare nu numai cînd există supraveghere, ci şi fără aceasta. Sancţiunile, observaţiile sînt în cazul acesta măsuri rare. Să explicăm în consfătuiri, prin exemple, toate acestea.

Ştim cu toţii că merituoşi sau vinovaţi că s-a realizat sau nu disciplina sînt educatorii şi nu elevii. Pentru unii educatori disciplina este o problemă grea căreia nu-i găsesc rezolvare, care le crează multă bătaie de cap. Şi parcă cu cît ei o caută mai disperaţi, cu atît ea fuge de ei. De alţii disciplina se ţine mereu alături. Îmi sună şi acum în urechi glasul strident al unei diriginte cu ajutorul căruia aceasta căuta să instaureze disciplina, şi, bineînţeles, nu reuşea. Singurul rezultat era propria ei oboseală şi răguşeală de care nu mai scăpa. Am fost însă recent la tabăra de la Brăneşti unde se închegase abia de două zile viaţa colectivă a unei noi serii de pionieri veniţi de la patru — cinci şcoli din comune diferite. Lucrurile mergeau strună de la început deşi, sau tocmai pentru că, nici un educator nu se frămînta încolo sau încoace, nu „striga" după disciplină ci, cu glasul ferm şi cald, le explica copiilor ce au de făcut. Totul fiind pentru elevi clar şi totodată activităţile anunţate fiind interesante şi atrăgătoare, viaţa taberei se desfăşura în cea mai perfectă disciplină. În careu s-a anunţat programul zilei. Dacă instructoarea s-ar fi rezumat la atîta, cu siguranţă că după careu ar fi curs zeci de întrebări, pionierii ar fi înconjurat-o şi s-ar fi întrecut în a cere lămuriri, sau ar fi alergat încolo şi încoace pentru a încerca, fiecare după felul cum a înţeles el, să îndeplinească programul anunţat. Dar lucrurile nu s-au petrecut aşa. Totul a fost bine gîndit de educatori şi momentul dezordinei posibile a fost prevenit. Tovarăşa Florica Avramescu, instructoare de pionieri, a explicat, acolo unde ar fi putut să existe nedumeriri, cum vor decurge lucrurile, ce au pionierii de făcut, ce trebuie să observe ei, cum trebuie să se comporte. Aşa că nu a existat nici o nedumerire, nici un motiv ca vreunul să alerge fără ţintă. În tabăra de la Brăneşti s-a instalat din prima zi disciplina. Pionierii au aflat că tabăra ţine evidenţa celor mai ordonaţi, a celor care culeg cele mai interesante materiale pentru insectar şi pentru ierbar, a celor care cîntă, recită sau povestesc cel mai frumos, care scriu versuri frumoase, care sînt buni la sport. Exista pentru fiecare posibilitatea să fie evidenţiat pe una din liste şi firesc, s-a născut şi dorinţa. În această atmosferă în care totul ducea la disciplină — programul, ţinuta, comportarea şi tactul educatorilor — probleme grele s-au rezolvat aproape de la sine. Un părinte venind să-şi vadă copilul a ţinut să ştie în mod deosebit un singur lucru — dacă îşi face singur patul. Acasă aceasta era una din greutăţile cu care părinţii luptau de mult timp. Educatorii taberii au rămas surprinşi de întrebarea părintelui. Aici lucrurile au fost foarte simple. Li s-a explicat clar pionierilor de la început cum trebuie să-şi aranjeze patul. A doua zi au fost evidenţiaţi cei care s-au dovedit a fi cei mai ordonaţi şi apoi au fost evidenţiaţi şi lăudaţi toţi, pentru că toate dormitoarele erau în cea mai perfectă ordine. Cînd totul în jurul copilului era ordonat şi curat cum ar fi putut el să procedeze altfel ! S-a simţit îndemnat de tot ceea ce vedea în jurul său. Părinţii au înţeles ce au de făcut.

Este firesc ca pe baza experienţei acumulate de la an la an munca noastră să se îmbunătăţească. Unii dintre noi ajung mai repede decît alţii să descopere căile care duc la succese. Realizările lor trebuie prezentate tuturor tovarăşilor pentru a-şi însuşi toţi metodele şi procedeele bune şi a putea astfel merge împreună mai departe. Formele muncii colective au această menire de a transmite ceea ce e bun, valoros tuturor. Consfătuirile sînt o acţiune colectivă cu largi posibilităţi pentru popularizarea experienţei înaintate şi tocmai din aceasta decurge importanţa lor. Posibilităţile pe care le oferă ele trebuie însă din plin folosite.

E. M.

Şcoala nouă din comuna Bechet, raionul Corabia

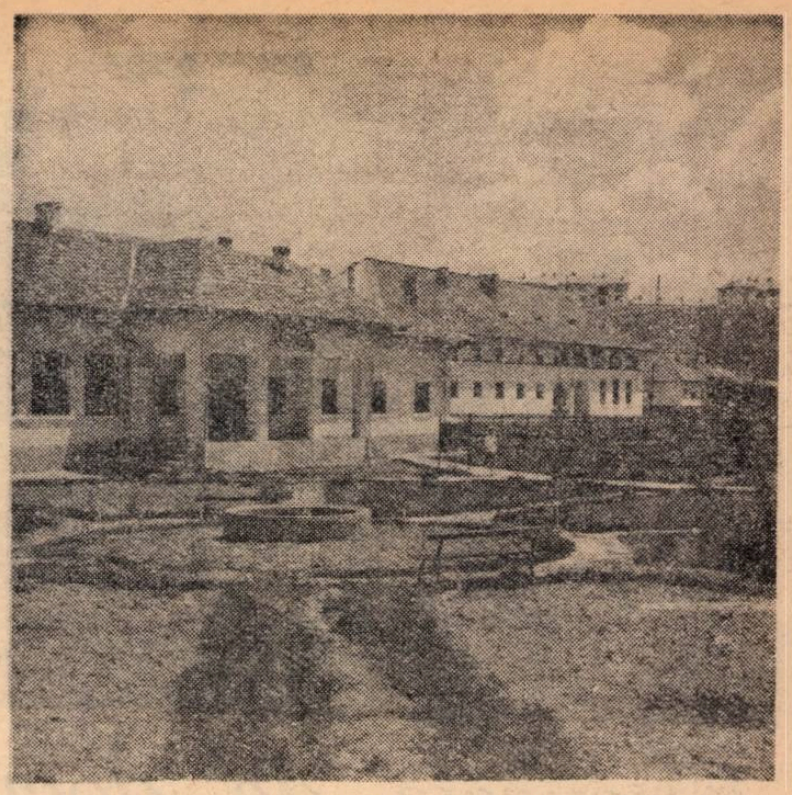

Gata pentru deschiderea noului an şcolar

Concursul de admitere în învăţămîntul superior

Concursul de admitere în învăţămîntul superior, cursuri de zi, pentru anul universitar 1963-1964 începe în ziua de 7 septembrie la toate facultăţile institutelor tehnice şi agronomice, precum şi la facultăţile de matematică-mecanică, fizică, chimie şi la secţiile de filozofie din cadrul universităţilor.

La celelalte facultăţi din cadrul universităţilor şi institutelor concursul de admitere va începe în ziua de 18 septembrie.

La institutele de teatru şi de arte plastice, la conservatoare precum şi la Institutul de cultură fizică probele practice încep în ziua de 7 septembrie.

La facultăţile de educaţie fizică din cadrul institutelor pedagogice de 3 ani probele practice încep la 13 septembrie.

Pentru institutele şi facultăţile care încep concursul la 7 septembrie, cererile de înscriere se primesc la secretariatele facultăţilor, între 15 august şi 5 septembrie.

Candidaţii care promovează examenul de maturitate în sesiunea septembrie 1963, vor putea să se înscrie la concursul din prima etapă pînă la 6 septembrie.

Pentru institutele şi facultăţile care încep concursul de admitere la 18 septembrie, înscrierile se primesc între 25 august şi 16 septembrie. Candidaţii respinşi la concursurile de admitere din etapa întîi se pot înscrie, pînă în ziua de 17 septembrie inclusiv, la facultăţile şi secţiile care ţin concurs de admitere în a doua etapă.

La învăţămîntul superior seral şi fără frecvenţă se pot înscrie la concursul de admitere candidaţii care întrunesc condiţiile prevăzute de Hotărîrea C.C. al P.M.R. şi a Consiliului de Miniştri nr. 1052/1962.

Concursul de admitere la învăţămîntul seral începe în ziua de 25 septembrie şi durează pînă la 30 septembrie. Înscrierile candidaţilor se fac la secretariatele facultăţilor, între 15 şi 23 septembrie.

Concursul de admitere la învăţămîntul fără frecvenţă începe la 27 august. În mod excepţional, absolvenţii şcolilor medii, secţii serale şi fără frecvenţă, care susţin examenul de maturitate în sesiunea din august, se vor putea prezenta la concursul de admitere în ziua de 7 septembrie 1963. Pentru această categorie de absolvenţi, înscrierile se primesc la secretariatele facultăţilor pînă în ziua de 6 septembrie inclusiv.

Pregătiri pentru noul an şcolar

În întreaga ţară, prin grija comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale şi raionale, precum şi a cadrelor de conducere din şcoli, se fac pregătiri intense pentru începerea noului an şcolar, în condiţii de muncă cît mai bune. Localurile şcolilor existente sînt pregătite pentru a-i primi pe elevi într-o atmosferă sărbătorească, sălile de clasă sînt împodobite, laboratoarele reutilate ; majoritatea şcolilor s-au aprovizionat din timp cu materialele necesare şi cu combustibil

De asemenea, la 15 septembrie numeroase şcoli noi îi vor aştepta pe elevi cu porţile larg deschise.

Pe lîngă preocuparea pentru întărirea bazei materiale a şcolilor, în această vacanţă s-a acordat o deosebită atenţie şi muncii de perfecţionare continuă a cadrelor didactice.

Publicăm mai jos, pe scurt, cîteva din relatările corespondenţilor noştri cu privire la stadiul acţiunilor în vederea deschiderii noului an şcolar.

● În regiunea Cluj s-a acordat o deosebită atenţie pregătirii cadrelor didactice de diferite specialităţi, care au participat în această vacanţă în număr mare la cursurile de perfecţionare.

Cadrele didactice din comuna Căianul Mic, regiunea Cluj, s-au preocupat de procurarea şi studierea metodicilor de predare a diferitelor obiecte de învăţămînt cît şi a altor materiale care vin în sprijinul muncii instructiv-educative ca, de pildă, „Organizarea şi educarea colectivului de elevi", „Colaborarea între şcoală şi familie", „Gîndirea şcolarului" etc.

● În cele 36 de şcoli din comunele şi satele raionului Criş, s-au terminat lucrările de reparaţii şi curăţenie. Şcolile s-au aprovizionat din timp cu combustibilul necesar. În prezent, la Socodor, se termină construcţia a patru săli de clasă şi a unui laborator, la Tămajda s-a terminat construcţia a două săli de clasă, iar în comuna Olari s-a terminat construcţia altor 3 săli de clasă.

● Prin grija comitetului executiv al sfatului popular raional Bacău, în comuna Lozinca s-a terminat construcţia unui nou local de şcoală cu patru săli de clasă.

Şcoli noi, care-şi aşteaptă elevii, s-au terminat şi în satele Recea, Horgeşti, Valea lui Matei, Podul Roş, Prăjeşti şi altele. În satul Brod, comuna Mărăşti, s-a terminat în cinstea zilei de 23 August construcţia noului local de şcoală, care a fost realizat cu posibilităţi locale şi prin muncă patriotică.

Excursie de documentare și recreere

Din planul de excursii pentru vara aceasta, adus la cunoștința elevilor școlii medii „Alex. Ioan Cuza" din București, a interesat cel mai mult excursia în Munții Apuseni.

Cînd am stabilit traseul acestei excursii am urmărit nu numai odihna și recreerea elevilor, dar și educarea lor, îmbogățirea cunoștințelor lor la cît mai multe discipline. Obiectivele turistice fixate au fost: cetățile dacice din Munții Orăștiei, centrele aurifere și de prelucrare a minereului din Apuseni, peștera Scărișoara și Cheile Turzii, unele centre importante din punct de vedere istoric, economic sau balneo-climateric din Transilvania — Sibiu, Cluj, Tg. Mureș, Brașov, Cimpeni, Sovata, Tușnad ș.a.

Trecem prin Pitești spre Rm. Vilcea și iată-ne prin încîntătoarea Vale a Oltului, spre Sibiu. Aici facem primul popas. Vizităm orașul cu zidirile-i străvechi și clădirile noi, cu bogăția lui documentară privind arta și cultura. În continuare, cu prilejul popasului pe care îl facem la Costești — o mică localitate de la poalele munților Sebeș, urcăm cu toții dealul „Cetățuia" în vîrful căruia vedem cele două bastioane pătrate, construite din blocuri mari de piatră la care ajungem suind o scară monumentală, flancată de balustrade și jghiaburi pentru scurgerea apei. Aici li se explică elevilor cum își construiau dacii cetățile. În interiorul cetății ei au putut vedea încăperile în care dacii își păstrau alimentele și sanctuarele în care îl proslăveau pe Zamolxes. De sus, privirea noastră a cuprins toată Valea Grădiștei — de sub dealul „cetățuiei" și pînă la vărsarea în Mureș, ceea ce i-a făcut pe elevi să înțeleagă de ce dacii și-au construit cetățile aici și cît de greu le-a fost romanilor să-i învingă. Ne continuăm drumul, trecînd Mureșul pe lîngă satul lui Aurel Vlaicu și stațiunea balneo-climatericǎ Geoagiu, apoi intrăm în inima Munților Apuseni, cetate naturală cu masive înalte, cu văi adînci și înguste unde așezările urcă pînă la 1200 metri. La Abrud le amintim elevilor de luptele pentru libertate ale moților asupriți de către nobilimea maghiară și despre Avram Iancu, conducătorul moților de la 1848. Ajunși la Zlatna am vizitat uzina de prelucrare a minereului aurifer. Aici elevii au putut vedea cum se prepară — prin sfărîmarea rocilor — pasta din care se extrage aurul și alte metale ce se găsesc în Apuseni. Trecem peste scunda culme a Trascăului și ajungem la Cimpeni, apoi, pe valea pitorească a Arieșului, la Albac — care ne amintește de Horia Ursu cu moții lui, aprigi luptători pentru dreptate.

Ne îndreptăm spre cel mai atractiv punct din Apuseni, spre peștera cu ghețari de la Scărișoara. În zare, spre apus, se profilează muntele Găina. Mai spre nord se zăresc culmile Curcubătei și Vlădesei. La peștera Scărișoara, coborîm în dolina prăpăstioasă, adîncă de 48 metri pe niște scări solide de lemn. Jos ne întîmpină răceala de frigorifer a ghețarului. Ajungem în „sala de rouă" a peșterii în care temperatura nu trece de un grad peste zero.. Le vorbim elevilor despre fenomenul de aici: peștera de la Scărișoara apare ca un complex de ghețari, unic în întreaga lume. Ea este un minunat monument al naturii și de aceea regimul nostru democrat-popular a luat măsuri să fie amenajată astfel încît să poată fi vizitată cu ușurință și fără nici un pericol. În același timp s-a îngrijit ca ghețarii să fie feriți de orice distrugere.

Pentru a cunoaște și mai bine frumusețea Apusenilor vizităm și Cheile Turzii situate la 19 kilometri de Turda. Trecem de-a lungul zgomotoasei ape a Hăjdatelor care a tăiat aceste minunate chei și ne aflăm între zidurile ca de cetate, cu stînci înalte și abrupte de calcar și porfir. Drumul ne conduce de trei ori deasupra apei peste niște poduri susținute de odgoane solide de sîrmă, apoi urcăm poteci săpate în stîncă la înălțimi amețitoare.

Prin vizitarea peșterii Scărișoara și a Cheilor Turzii, elevii noștri și-au îmbogățit cunoștințele în legătură cu fenomenele carstice și cu acțiunea apelor curgătoare în rocile calcaroase.

Popasul la Cluj le-a prilejuit, de asemenea, elevilor multe cunoștințe noi. Ei au vizitat uzina „Tehnofrig" minunată creație a regimului nostru, Teatrul Național, Universitatea Babeș-Bolyai, noul stadion și grădina botanică — renumită și peste hotare pentru mulțimea și raritatea plantelor. Am avut ocazia să le arătăm aici copiilor flora tropicală, ecuatorială, acvatică, precum și diferite plante din alte zone climaterice.

Lăsăm în urmă Clujul. După o scurtă oprire la Odorhei, suim serpentinele munților Harghita, spre Miercurea Ciuc, trecînd pe lîngă frumoasa tabără de pionieri și școlari de la Homorod și pe lîngă localitatea Vlăhița, cunoscut centru siderurgic din Munții Harghitei.

În trecerea noastră spre casă vizităm Brașovul și localitățile de pe Valea Prahovei. La Ploiești ne oprim pentru ca elevii să cunoască noile blocuri construite recent.

În afară de faptul că elevii noștri și-au îmbogățit orizontul, ei și-au consolidat cunoștințele acumulate la geografie și istorie, au văzut la fața locului procesul de fabricație al metalelor neferoase, al mașinilor frigotehnice despre care au învățat în școală la chimie și fizică. Cu toții s-au simțit bine, s-au recreat din plin după un an de muncă, au devenit mai rezistenți, s-au fortificat. Excursia a avut și darul de a le dezvolta curiozitatea științifică, pasiunea de a observa și cerceta. Frumusețile țării, și mărețele înfăptuiri ale partidului nostru i-au impresionat profund pe școlari de-a lungul întregului drum parcurs. Sîntem siguri că excursia le-a sporit admirația pentru realizările poporului, încrederea în forța lui creatoare și constructivă, dragostea și mîndria lor pentru frumusețile și bogățiile patriei.

Excursia noastră a fost o plăcută odihnă activă pentru elevi și profesori; ea ne-a făcut să îndrăgim și mai mult turismul și frumoasa noastră patrie.

Prof. ANDREI PARON
București

IN TABĂRĂ LA BRĂNEȘTI

Prin frunzișul încă înrourat al pădurii, boarea dimineții a trezit la viață soliștii înaripați ascunși în ramuri care dezlănțuie obișnuitul concert matinal de triluri. Lacul, mai leneș, dormitează încă, reflectînd în oglinda undelor umbra melancolică a sălciilor și nemișcarea mută a azurului. Este ora la care pionierii din tabăra de la Brănești sar din paturi și aleargă nerăbdători în curte, unde, ca în fiecare zi, programul începe cu exercițiile de înviorare și, obligatoriu, cu voie bună. Urmează, împăturirea ordonată a așternuturilor din paturi (regimul de tabără constituie un bun prilej pentru cîștigarea unor noi și frumoase deprinderi care vor aduce acasă plăcute surprize mamelor), ridicarea drapelului, dejunul substanțial consumat, ca toate celelalte mese, cu o poftă zilnic reînnoită de soare, de apă, de ozon și, mai ales, de joacă, apoi plaja pe malul lacului, lecțiile și chiar întrecerile de înot, masa de prînz, somnul de după amiază, care în pofida oricăror nemulțumiri și proteste explicabile la această vîrstă, continuă să rămînă obligatoriu, activități cultural-artistice, masa de seară, coborîrea drapelului și iarăși problema somnului comentat cu nazuri, pînă ce la contactul cu perinile moi Morfeu își capătă neîntîrziat prinosul.

Fiece zi oferă pionierilor surpriza unei noi preocupări distractive, plină de învățăminte pe care profesori grijulii o pregătesc din vreme. În jurnalele unităților și ale detașamentelor însemnările entuziaste ale pionierilor vorbesc cu drag despre ele. Să le răsfoim: într-una din zile un grup de artiști din București s-au deplasat în tabăra de la Brănești pentru a citi în fața copiilor versuri și basme. Într-o alta, pionierii au primit vizita artiștilor de la operetă. Pe teritoriul taberei cîntăreții operetei nu și-au recîștigat libertatea decît după ce, la rugămințile insistente ale copiilor, au plătit un apreciabil tribut de arii și melodii peste program. Frumoase amintiri păstrează copiii și de la vizita în gospodăria agricolă colectivă „Nikos Beloianis" din comuna Brănești, unde colectiviștii le-au povestit nenumărate lucruri despre munca lor.

Acum, în preajma zilei de 23 August, instructorii de pionieri au organizat un frumos concurs de orientare turistică a cărui temă este legată de aniversarea eliberării patriei de sub jugul fascist. Pe traseul concursului pionierii găsesc biletele care le cer să dea amănunte în legătură cu luptele care au avut loc în timpul insurecției pe teritoriul din preajma taberei, cu înfăptuirile din anii regimului democrat-popular în raionul 23 August, unde locuiesc copiii din această tabără.

Zilele petrecute în tabăra de la Brănești sînt minunate și întorși acasă pionierii vor avea de povestit lucruri tot atît de frumoase ca și colegii lor care au fost la munte și la mare. Ba, mai mult, ca o mărturie a interesantelor lucruri văzute aici, ei vor aduce în școlile unde învață bogate colecții de insecte și plante adunate la Brănești în timpul acestei vacanțe.

V. O.

Marea sărbătoare a poporului nostru

(Urmare din pag. 1)

victoria definitivă a socialismului în agricultură. Țărănimea s-a transformat într-o clasă nouă, care și-a organizat munca și viața pe baza proprietății obștești asupra mijloacelor de producție, lucrează cu entuziasm și însuflețire în gospodăriile colective pentru a smulge pămîntului roade mereu mai bogate, pentru a-și ridica necontenit nivelul de trai și pentru a contribui la înflorirea economică a patriei socialiste. O dată cu încheierea colectivizării agriculturii s-au creat noi și mari posibilități pentru creșterea producției și productivității muncii în toate sectoarele agricole. Militînd cu consecvență pentru folosirea cît mai deplină a acestor posibilități, partidul a luat un ansamblu de măsuri cu privire la reorganizarea conducerii agriculturii, redistribuirea cadrelor și formarea de noi cadre în această importantă ramură, pentru a asigura întărirea continuă, economică și organizatorică a gospodăriilor colective, îmbunătățirea permanentă a activității gospodăriilor agricole de stat și S.M.T., pentru creșterea producției agricole. An de an statul investește fonduri însemnate pentru dezvoltarea agriculturii. În perioada 1950—1962 s-au investit 28,4 miliarde de lei, din care cea mai mare parte pentru mașini și utilaje agricole. Numai în primii trei ani ai șesenalului agricultura a primit 33.000 tractoare, 40.000 pluguri de tractor, 6.200 de cultivatoare mecanice, 39.300 de semănători mecanice, 17.200 de combine pentru păioase, precum și un număr important de alte mașini agricole noi și perfecționate. O atenție deosebită se acordă dezvoltării zootehniei, sporirii creșterii animalelor. Dovadă stau recentele măsuri luate de partid și guvern menite să asigure o însemnată dezvoltare a șeptelului.

Pe baza rezultatelor obținute an de an în dezvoltarea industriei și agriculturii, a sporirii venitului național a crescut necontenit nivelul de trai material și cultural al maselor. Partidul și guvernul au luat un șir de măsuri pentru creșterea continuă a veniturilor reale ale celor ce muncesc. Astfel, în perioada 1960—1962 au fost majorate salariile tuturor categoriilor de salariați, ceea ce le-a adus un spor de venituri de peste 4 miliarde de lei anual. În repetate rînduri s-au redus prețurile de vînzare la numeroase mărfuri de larg consum. Au fost micșorate tarifele pentru prestarea unor servicii. Se desfășoară pe un front larg construcția de locuințe. Statul democrat-popular cheltuiește sume însemnate pentru îngrijirea medicală gratuită, odihna oamenilor muncii, plătește circa 900.000 de pensii.

Socialismul este purtător de lumină, deschizător de noi orizonturi minții omenești. Conducînd opera de făurire și dezvoltare a economiei socialiste, partidul s-a ocupat cu deosebită atenție de înfăptuirea revoluției culturale, de formarea conștiinței socialiste a maselor, de educarea omului nou, participant activ și conștient la crearea noii orînduiri. În anii puterii populare a luat o mare dezvoltare învățămîntul public de toate gradele, s-a lărgit rețeaua așezămintelor de cultură, știința, arta, literatura devenind un bun al maselor populare. Școala menită să instruiască și să educe omul nou, a fost așezată astăzi pe baze științifice. În școlile noastre de cultură generală învață astăzi de două ori mai mulți elevi decît în 1938. Fiecare copil va absolvi obligatoriu 8 clase. Peste 17.500.000 manuale vor fi distribuite gratuit în anul școlar 1963/1964 elevilor din clasele I—VII. An de an școli cu o aleasă linie arhitectonică, bine înzestrate, își deschid larg porțile. Numai în anul acesta, aproximativ 5.500 săli de clasă noi îi întîmpină cu prospețimea lor pe școlari; 5,650 miliarde lei este suma alocată pentru învățămînt în bugetul pe 1963, reprezentînd față de anul precedent un spor de peste jumătate de miliard. Se acordă anual alocații de stat pentru aproximativ 2.100.000 de copii. Elevii se odihnesc și se recreează în taberele de la munte, de la mare, din locurile cele mai pitorești ale țării, participă la excursii și drumeții, străbătînd întinsurile patriei. Slujitorii școlii, învățători și profesori, se bucură de calda grijă a partidului și statului care le asigură condiții mereu mai bune de muncă și de trai. Titluri, ordine și medalii vin să răsplătească munca plină de elan depusă de profesori și învățători atît în școală cît și în afara ei, ca militanți obștești.

În anii care au trecut de la eliberarea sa de sub jugul fascist, țara noastră a căpătat un binemeritat prestigiu internațional. Republica Populară Romînă, alături de celelalte țări socialiste, se afirmă tot mai puternic ca factor activ pe arena mondială, promovînd cu consecvență politica de apărare a păcii și de coexistență pașnică; crește continuu numărul țărilor cu care Republica Populară Romînă își dezvoltă relațiile diplomatice, economice și culturale. În O.N.U. și în alte organisme internaționale țara noastră militează pentru interzicerea armelor nucleare, înfăptuirea dezarmării generale, lichidarea rămășițelor celui de-al doilea război mondial. Recent țara noastră a semnat acordul asupra interzicerii experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în spațiul cosmic și sub apă, realizat între reprezentanții U.R.S.S., S.U.A. și Angliei. Guvernul țării noastre și-a adus și își va aduce întreaga sa contribuție la rezolvarea problemelor vitale ale vieții contemporane.

Poporul romîn, însuflețit de victoriile obținute pe drumul deschis de 23 August, privește cu încredere viitorul. El pășește mereu înainte, sub conducerea partidului, hotărît să-și consacre toate forțele prosperității patriei noastre, socialismului, luptei pentru triumful păcii în întreaga lume.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 719 — vineri 6 septembrie 1963 — 8 pagini 25 bani

Gata pentru deschiderea noului an școlar

Au mai rămas puține zile pînă la deschiderea noului an de învățămînt. Ca în fiecare toamnă acestea sînt, în școli, zile de activitate însuflețită: pretutindeni se fac ultimele pregătiri pentru ca activitatea instructiv-educativă să se poată desfășura în cele mai bune condiții încă din prima zi de curs.

Învățătorii și profesorii își întocmesc acum planurile anuale calendaristice, selecționează și revăd încă o dată materialul didactic necesar pentru ilustrarea lecțiilor pe care le vor preda, reiau legătura cu familiile elevilor lor, în timp ce directorii școlilor rezolvă diferitele probleme de organizare și pun la punct ultimele pregătiri gospodărești.

Zeci de mii de elevi vor începe cursurile în sălile noi ale numeroaselor școli care s-au construit în acest an. Numai în regiunea Oltenia, de pildă, au fost date în folosință, la 1 septembrie, 285 săli noi de clasă, față de 217 cît prevedea planul pentru această dată. În aceeași regiune a fost comandat mobilier nou în valoare de 8 685 000 lei. Pînă acum au și fost livrate școlilor 7540 bănci, 371 catedre, 260 dulapuri etc.

Unele secții de învățămînt raionale, ca de exemplu cele din Segarcea, Tg. Jiu, Băilești ș.a., au confecționat mobilier și pe plan local, cu mijloace proprii. Astfel, la Segarcea au fost confecționate 112 bănci, 16 dulapuri, 125 măsuțe și 435 scăunele pentru școlari.

În numeroase localități din regiunea Oltenia, vacanța a fost folosită și pentru confecționarea și colecționarea unor piese menite să îmbogățească materialul didactic al școlilor. Astfel, la Școala medie nr. 1 din Tr. Severin, la Școala de 8 ani din Izvorul Bîrzii, la școlile din comunele Bîrca, Padea etc. s-au confecționat aparate pentru demonstrarea legii lui Newton, goniometre, sonerii electrice, au fost împăiate animale și păsări ș.a.m.d.

O muncă intensă în vederea deschiderii noului an școlar s-a desfășurat și în regiunea Ploiești, unde cele mai multe școli sînt acum pe deplin puse la punct pentru a-și primi elevii. Pentru aceștia s-a pregătit un dar important: 179 de săli de clasă noi. La școlile existente s-au efectuat amenajări, reparații, lucrări de curățenie, toate asigurînd astfel condiții bune de studiu elevilor lor. De asemenea, a fost efectuată din vreme aprovizionarea cu combustibil.

În prezent are loc difuzarea manualelor pentru clasele VIII—XI. Manualele școlare pentru clasele I—VII care, prin grija partidului și guvernului, se distribuie în fiecare an în mod gratuit elevilor din aceste clase, au fost și ele repartizate din vreme raioanelor, astfel că elevii vor intra în posesia lor în prima zi de școală.

Și marea majoritate a școlilor din Capitală au fost puse la punct, pînă în cele mai mici amănunte, pentru deschiderea cursurilor. Am vizitat în aceste zile Școala medie nr. 2 din raionul N. Bălcescu. Și aici, ca și în multe alte locuri, elevii vor avea în prima zi de școală numeroase surprize plăcute. Pe lîngă localul nou, dat în folosință anul trecut, acum îi așteaptă o seră pentru lucrările practice de științe naturale. Directorul acestei școli, comunistul I. Păunescu, împreună cu colectivul pe care îl conduce, au reușit să creeze toate condițiile necesare pentru desfășurarea muncii instructiv-educative.

Și la fel stau lucrurile în cele mai multe din școlile țării, care sînt gata să-și primească sărbătorește elevii pentru un nou an de activitate rodnică, plină de succese.

În pragul consfătuirilor raionale

Peste cîteva zile, înainte de a începe munca unui nou an școlar, corpul didactic de pe întreg cuprinsul țării se va întruni în tradiționalele consfătuiri pe raioane, pentru a dezbate căile menite să asigure noi succese în pregătirea multilaterală a tineretului pentru viață. După cum se știe, principalele probleme pe care se vor axa dezbaterile din consfătuiri vor privi educația comunistă a elevilor și în special disciplina acestora.

Elevii a căror educare ne-a fost încredințată reprezintă viitoarele generații de constructori ai societății noastre noi. Ei vor trebui să fie cetățeni înarmați cu concepția marxist-leninistă despre lume, cu înalte convingeri etice, oameni bine pregătiți din toate punctele de vedere, capabili să lupte cu toate forțele pentru înfăptuirea idealurilor comuniste. Și ei vor deveni asemenea cetățeni, asemenea oameni dacă noi, cei ce muncim în școală, îi vom crește cu atenție, cu grijă, într-o strînsă colaborare cu organizațiile U.T.M. și de pionieri și cu familia, luînd în seamă fiecare aspect al activității lor.

Să ne oprim, de exemplu, la activitatea principală a elevilor — modul cum își însușesc cunoștințele predate. Faptul că în cele mai multe școli există un mare procentaj de elevi cu note bune și foarte bune arată că majoritatea învățătorilor și profesorilor știu nu numai să țină lecții bogate în conținut, clare, convingătoare, dar și să-i mobilizeze pe elevi la învățătură, făcîndu-i să înțeleagă necesitatea eforturilor proprii în vederea temeinicei lor pregătiri pentru viață. Nu putem trece însă cu vederea faptul că în unele școli s-au mai înregistrat, în anul care a trecut, rezultate nemulțumitoare la învățătură. Este limpede că aceste rezultate pot fi explicate și printr-un scăzut nivel al muncii educative desfășurate în școlile respective, ele denotînd insuficientă preocupare pentru a trezi la elevi dragostea față de muncă, simțămîntul răspunderii față de societatea în care trăiesc.

Mai întîlnim în unele școli și elevi care absentează de la cursuri în chip nemotivat, alții care „trag chiulul" la unele ore de curs sau care sosesc cu întîrziere la școală. S-ar părea că, privite în sine, astfel de abateri de la disciplina școlară nu sînt deosebit de grave. Dar, dacă analizăm mai îndeaproape cauzele care le-au determinat, ne dăm seama că profesorii și diriginții acestor elevi nu au reușit să cultive în rîndurile lor conștiința necesității disciplinei liber consimțite, nu au reușit să le trezească simțămîntul datoriei față de popor, față de patria noastră socialistă.

Aspectele pe care le-am citat ne amintesc că eficiența muncii educative trebuie să se oglindească nu numai în vorbele frumoase rostite de elevi despre dragostea de patrie, despre însemnătatea și frumusețea muncii, ci în primul rînd în faptele lor, în conștiința răspunderilor pe care le implică munca de pregătire în școală, în atitudinea față de problemele vieții.

Discutînd astfel de probleme în consfătuirile raionale va trebui ca, pornind de la experiența acumulată pînă în prezent, să stabilim ce avem de făcut pentru ca munca noastră educativă să devină și mai eficientă, să-și oglindească rezultatele în întreaga comportare a elevilor. Referatele secțiilor de învățămînt vor încerca, desigur, să cuprindă tot ceea ce este semnificativ în experiența corpului didactic din raionul respectiv pe această linie. Dar învățătorii și profesorii înșiși vor putea îmbogăți mult discuțiile prezentînd în consfătuire exemple din propria lor activitate sau din activitatea colegilor din școlile în care lucrează, arătînd concluziile ce se desprind din aceste exemple, făcînd sugestii și propuneri care îi vor ajuta să rezolve cu real succes problemele educative ce se vor ridica în munca lor o dată cu începutul acestui nou an școlar.

Sînt numeroase metodele și procedeele pe care pedagogia socialistă le pune la îndemîna celor ce se ocupă de educația tineretului. Dar, pentru a asigura obținerea rezultatelor dorite, este necesar ca toate aceste metode și procedee să fie folosite cu pricepere. Se știe, de exemplu, ce influență importantă are, asupra unui colectiv de elevi, folosirea justă a sistemului de pedepse și recompense. Dar este el oare folosit în chip eficient în toate școlile, sînt oare valorificate just toate resursele pe care le oferă? Analiza atentă a împrejurărilor concrete în care este asigurată eficiența acestui mijloc educativ, ca și a celorlalte mijloace indicate de pedagogia socialistă, discutarea măsurilor care s-au dovedit potrivite într-o problemă educativă sau alta, ne vor arăta cum anume să muncim în anul ce va începe în curînd pentru a obține rezultate și mai bune decît în trecut.

Se impune să nu neglijăm, în cadrul dezbaterilor din consfătuiri, problema exemplului personal. Căci este de la sine înțeles că nu vom putea realiza așa cum se cuvine educația comunistă a elevilor decît dacă noi înșine vom ști să le oferim un model demn de urmat. Dacă dorim ca elevii noștri să-și formeze o

(Continuare în pag. 8-a)

În institutele pedagogice de doi ani

O pregătire temeinică, multilaterală

De-a lungul timpului, numeroși oameni înaintați au exprimat gînduri pline de dragoste și respect pentru profesia de învățător, profesie care s-a bucurat întotdeauna și de prețuirea caldă a oamenilor muncii.

Orînduirile nedrepte ale trecutului i-au hărăzit însă învățătorului o soartă grea, aproape tot așa de grea ca și a mulțimilor oprimate. Ceea ce ne povestesc colegii noștri mai în vîrstă nu sînt doar simple amintiri care mișcă și pe cel ce le rostește și pe cel care le ascultă, ci pagini adevărate din trista istorie a învățătorimii, ținută în mizerie de toate guvernările care s-au perindat în trecut pe la cîrma țării. Numai regimul de democrație populară a acordat o înaltă apreciere învățătorului, l-a înconjurat cu dragoste și grijă și i-a încredințat nobila misiune de a forma pe noul cetățean al țării, om cult și luminat, capabil de fapte mari pentru prosperitatea patriei și fericirea poporului.

Acest scop înălțător luminează și călăuzește munca zecilor de mii de învățători de pe întreg cuprinsul țării, care nu-și precupețesc nici un efort pentru a răspunde cu cinste sarcinilor ce le-au fost încredințate. An de an acestora li se alătură noi tovarăși de muncă, care pornesc cu elan și hotărîre să ajute tineretul în drumul lui spre cucerirea culmilor luminoase ale științei, să răspîndească cultura în mijlocul poporului.

Pentru a putea duce cu succes la îndeplinire multiplele sale sarcini pedagogice și social-culturale, educatorii tinerei generații trebuie să fie ei înșiși temeinic și multilateral pregătiți, aceasta fiind trăsătura esențială a personalității învățătorului din școala noastră nouă.

Una din formele de pregătire a viitorilor învățători o constituie institutele pedagogice de doi ani, care primesc absolvenți ai școlilor medii, tineri cu un orizont larg de cultură generală. Ținîndu-se seama de acest fapt, elevii institutelor pedagogice de doi ani studiază în mod deosebit disciplinele cu caracter pedagogic, cei doi ani de studii fiind ani de adevărată specializare.

Cum este și firesc, viitorii învățători trebuie să cunoască în primul rînd particularitățile psihofizice ale copilului de vîrstă școlară mică, întrucît întregul sistem al muncii didactice educative la clasele I—IV, succesul ei, sînt condiționate de respectarea acestui principiu pedagogic fundamental. De aceea, cursul de psihologia copilului de vîrstă școlară mică ce se predă în cadrul institutului prezintă o deosebită importanță în pregătirea pedagogică a viitorilor învățători. Pe baza cunoștințelor dobîndite la acest curs ei vor putea să studieze în profunzime pedagogia generală, disciplină căreia i se acordă ponderea cea mai mare în planul de învățămînt. Aceasta îi va ajuta să cunoască sarcinile și conținutul educației, esența și legile ei, mijloacele prin care se

Conf. univ. EUGEN BLIDEANU
director general adjunct în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 2)

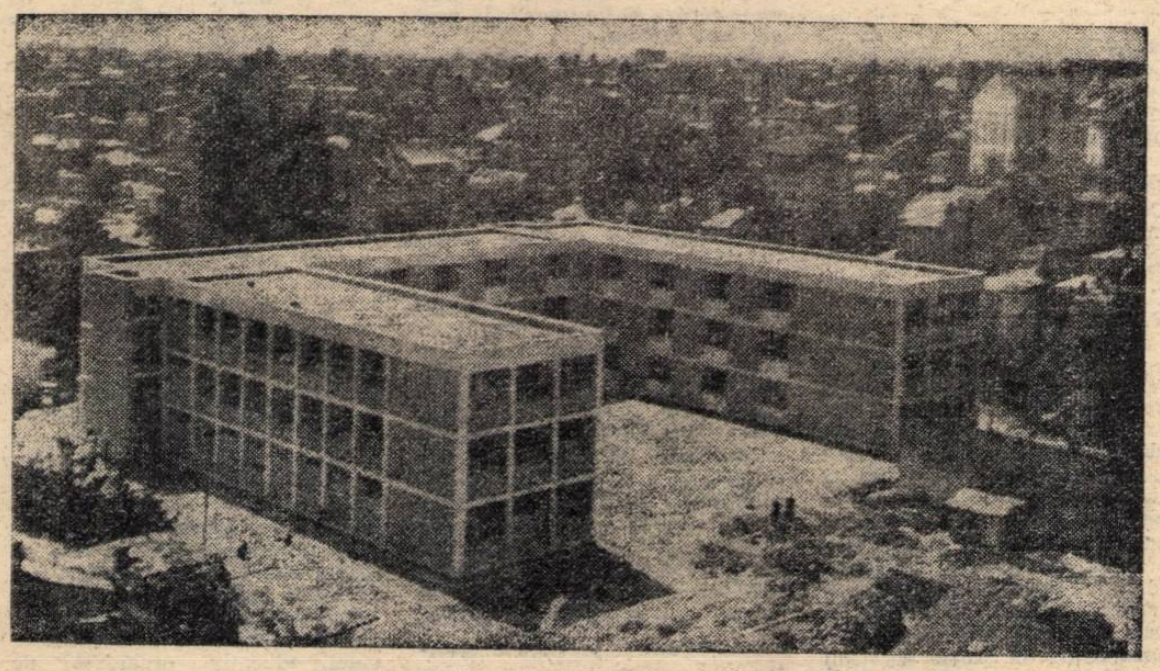

Noua școală din cartierul Mihai Bravu din Capitală.

Primind cu drag pe noii învăţători şi profesori

Început de an şcolar... Altă dată, zilele acestea erau pentru tinerii învăţători şi profesori zile de mare nesiguranţă şi îngrijorare. Mulţi dintre ei rămîneau fără post şi nici pentru cei „fericiţi", care reuşeau să-şi înceapă profesia de dascăl, viaţa nu se arăta prea roză. Pagini bine cunoscute din literatura noastră de odinioară au dezvăluit pregnant tragismul acestei situaţii.

Am amintit toate acestea pentru a face şi mai evidentă semnificaţia unor fenomene care acum în zilele noastre, par firesti şi obişnuite. Nici unul din proaspeţii absolvenţi ai şcolilor pedagogice sau ai facultăţilor ce pregătesc profesori nu rămîne astăzi fără catedră, nici unul din ei nu este lăsat să se descurce singur. Tuturor li se asigură acum, încă de la începutul activităţii, prin grija partidului şi a statului, prin preocuparea organelor locale şi a colectivelor pedagogice, condiţii optime de muncă, o primire caldă, tovărăşească.

Iată, bunăoară, cum au procedat în această privinţă organele de învăţămînt din regiunea Maramureş. Încă în urmă cu cîteva luni delegaţi ai regiunii au organizat în centrele universitare întîlniri cu cei ce urmau să-şi înceapă în această toamnă munca de profesor. Ei le-au vorbit, la aceste întîlniri, despre schimbările petrecute în regiune în anii puterii populare, despre frumuseţile ei, despre condiţiile bune pe care le vor găsi cei care vor munci în şcolile maramureşene. Înarmaţi cu albume şi filme documentare, delegaţii le-au arătat şi imagini vii din viaţa satelor şi oraşelor maramureşene şi le-au descris situaţia economică şi culturală a fiecărei localităţi, posibilităţile de comunicaţie dintre ele etc.

Toate aceste acţiuni au fost completate de măsurile luate pentru buna primire a noilor învăţători şi profesori. Astfel, la centrele de raion ei au fost întîmpinaţi cu căldură de organele locale şi au primit de îndată primele de instalare.. Li s-au asigurat de asemenea, în localităţile în care îşi vor desfăşura activitatea, condiţii dintre cele mai bune de cazare, de hrană etc. În şcoli ei au fost întîmpinaţi cu flori şi cu tradiţionalul salut pionieresc de către viitorii lor elevi.

Desigur, grija manifestată în regiunea Maramureş pentru primirea tinerilor ce îşi încep munca didactică nu este un fenomen singular. Măsuri asemănătoare s-au luat şi în alte regiuni. Am fost de faţă, de curînd, la momentul primirii noilor învăţători şi profesori în regiunea Galaţi. În oraşul de reşedinţă al regiunii fuseseră chemaţi din vreme vicepreşedinţii comitetelor executive ale sfaturilor populare raionale, în prezenţa cărora a avut loc şedinţa festivă dedicată primirii celor ce vin să completeze rîndurile corpului didactic. Cu acest prilej li s-au făcut cunoscute tinerilor învăţători şi profesori succesele dobîndite de oamenii muncii din regiune în desăvîrşirea construcţiei socialismului, li s-a vorbit despre şcolile noi construite în regiune, despre condiţiile bune de trai şi de muncă pregătite proaspeţilor absolvenţi. Apoi au fost conduşi într-o excursie cu autobuzele prin oraşul Galaţi şi la Combinatul siderurgic. Ei au avut astfel prilejul să vadă minunatele construcţii care au schimbat înfăţişarea oraşului în ultimii ani, să admire giganticele construcţii ce vor da în scurtă vreme viaţă uriaşului combinat al oţelului. Primirea festivă a continuat cu o masă tovărăşească unde, într-o atmosferă de voie bună, tinerii pedagogi au aflat noi amănunte despre localităţile unde vor munci, despre colectivele din care vor face parte, despre activitatea care îi aşteaptă.

În aceeaşi zi, noii învăţători şi profesori au primit de la Secţia de învăţămînt a regiunii şi indemnizaţiile de instalare. O dată cu plicurile care conţineau primul lor salariu li s-au dat şi adresele locuinţelor din localităţile în care erau aşteptaţi. Apoi, însoţiţi de şefii secţiilor de învăţămînt raionale, tinerii pedagogi au plecat spre localităţile unde au fost repartizaţi şi unde au fost primiţi cu căldură de elevi şi părinţi, de colegi şi de organele locale.

Toate acestea, dezvăluind atenţia de care se bucură astăzi în ţara noastră cei cărora li s-a încredinţat nobila misiune de a educa copiii şi tineretul patriei, constituie pentru tinerii învăţători şi profesori un puternic imbold, îi stimulează să muncească astfel încît să fie demni de preţuirea ce li se arată.

OCT. BUZESCU

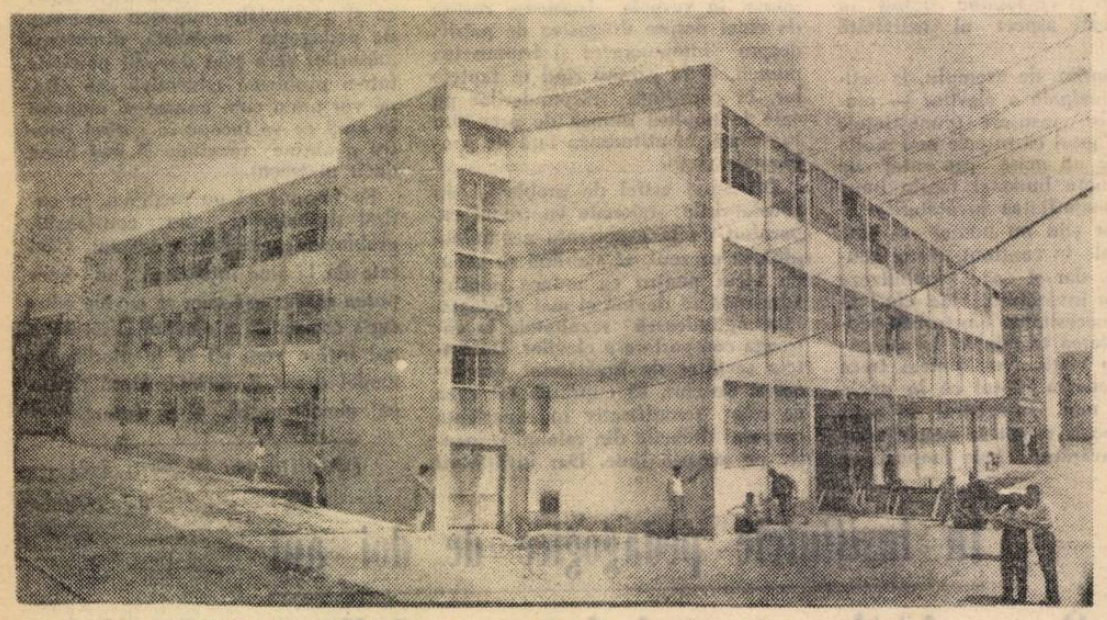

Se fac ultimele lucrări de finisare. În curînd, uşile acestei noi şcoli medii din str. Sergent Niţu Vasile din Capitală, se vor deschide larg pentru a-i primi pe elevi.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Structura anului şcolar 1963—1964

Prin ordinul ministrului învăţămîntului nr. 768/1963 s-a aprobat structura anului şcolar 1963/1964 pentru şcolile de cultură generală, pedagogice şi de artă, după cum urmează:

1. Anul şcolar începe în ziua de luni, 16 septembrie 1963.

Anul şcolar se împarte în 3 etape de muncă şcolară — trimestre:

trimestrul I — începe la 16 septembrie şi se încheie miercuri, 18 decembrie, după ultima oră de curs;

trimestrul II — începe în ziua de luni, 6 ianuarie şi se încheie sîmbătă, 21 martie, după ultima oră de curs;

trimestrul III — începe în ziua de luni, 6 aprilie şi se încheie la datele prevăzute mai jos:

a) clasele I—IV: **sîmbătă, 30 mai — terminarea cursurilor; 1—6 iunie — activităţi patriotice şi recreative;**

b) clasele V, VI, VII, VIII, IX, X: **miercuri 24 iunie — terminarea cursurilor;**

c) anii I, IV, V din şcolile pedagogice: **miercuri 17 iunie — terminarea cursurilor;**

d) clasa a XI-a (clasa a XII-a din şcolile de artă) şi anul VI din şcolile pedagogice de educatoare: **marţi, 26 mai — terminarea cursurilor.**

La clasele a XI-a (clasele a XII-a din şcolile de artă) şi anul VI din şcolile pedagogice de educatoare nu se vor da lucrări scrise trimestriale (teze) în trimestrul III.

Între 27 mai — 6 iunie se vor organiza lecţii de sinteză pentru absolvenţii clasei a XI-a (clasei a XII-a din şcolile de artă) şi anului VI din şcolile pedagogice de educatoare, în vederea examenului de maturitate şi de stat. În această perioadă elevii de la şcolile medii de artă îşi vor susţine şi probele practice de specialitate la examenul de diplomă, iar cei de la şcolile cu instruire în producţie, probele de control.

Între 8—13 iunie, absolvenţii clasei a XI-a (clasei a XII-a de la şcolile de artă) şi anului VI din şcolile pedagogice de educatoare se pregătesc individual pentru examenul de maturitate sau de stat.

Sesiunea de vară a examenului de maturitate şi de stat se desfăşoară între 15—27 iunie.

Practica continuă (de 12 zile lucrătoare) la clasele V, VI, VII, VIII, IX, şi X se efectuează în două etape: o săptămînă în trimestrul I şi o săptămînă în trimestrul III, la datele propuse de şcoală şi aprobate de secţia de învăţămînt raională (orăşenească) în funcţie de posibilităţile oferite de întreprinderile din localitate şi de etapele favorabile pentru lucrările agricole.

2. Practica pedagogică a elevilor anului VI de la şcolile pedagogice de educatoare se desfăşoară după cum urmează:

a) practica de o săptămînă, cu tema „Primele zile ale copilului în grădiniţă", între 16—21 septembrie inclusiv;

b) practica continuă de două săptămîni, între 6—18 aprilie inclusiv.

3. Vacanţa de iarnă începe în ziua de miercuri, 18 decembrie, după ultima oră de curs şi durează pînă în ziua de duminică, 5 ianuarie inclusiv, iar vacanţa de primăvară începe în ziua de sîmbătă, 21 martie, după ultima oră de curs şi durează pînă duminică, 5 aprilie inclusiv. Vacanţa şcolară de vară începe după serbarea de sfîrşit de an şi durează pînă la 14 septembrie inclusiv.

4. Serbarea de sfîrşit de an pentru elevii claselor I—IV are loc în ziua de 7 iunie, pentru elevii claselor V—XI în ziua de 27 iunie, iar pentru elevii din anii I—VI ai şcolilor pedagogice în ziua de 18 iunie.

5. Examenele de corigenţă pentru elevii clasei a XI-a (clasei a XII-a din şcolile de artă) şi anului VI din şcolile pedagogice de educatoare vor avea loc între 20—22 august.

Examenele de corigenţă pentru elevii claselor V, VI, VII, VIII, IX şi X (anii I, IV, V din şcolile pedagogice) vor avea loc între 1—5 septembrie.

Sesiunea de toamnă a examenului de maturitate şi de stat are loc între 26 august — 5 septembrie.

Se precizează că durata orelor de curs de 50 de minute în toate şcolile de cultură generală, inclusiv cele care funcţionează cu trei serii de elevi.

Clasele I—IV şi clasa a XI-a vor fi programate înainte de amiază. Cursurile pentru elevii claselor I—IV vor începe la ora 8 dimineaţa.

Controlul medical al elevilor

Controlul medical (triajul epidemiologic) al tuturor elevilor, al personalului didactic şi administrativ din grădiniţele de copii, şcolile de cultură generală, profesionale şi tehnice va avea loc în zilele de 13, 14 şi 15 septembrie a.c.

Pentru buna organizare a acestei acţiuni, secţiile de învăţămînt şi secţiile sanitare ale sfaturilor populare vor aplica cu stricteţe instrucţiunile comune ale Ministerului Învăţămîntului şi Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale nr. 915/1962.

Nu se va permite intrarea la cursuri sau în internate a elevilor care nu au fost controlaţi riguros din punct de vedere medical.

Să îmbunătăţim munca de educaţie igienico-sanitară a elevilor

În educarea comunistă a tineretului nostru, în pregătirea lui multilaterală pentru viaţă, un loc important îl ocupă şi înarmarea lui cu cunoştinţe, priceperi şi deprinderi igienico-sanitare. Alături de cunoştinţele privitoare la anatomia şi fiziologia omului, de pregătirea în domeniul culturii fizice şi sportului, educaţia igienico-sanitară contribuie la dezvoltarea armonioasă a organismului tinerilor, le formează o concepţie ştiinţifică despre sănătate şi boală şi o atitudine conştientă faţă de problemele sănătăţii, îi învaţă cum să ocrotească şi să întărească propria lor sănătate şi sănătatea colectivă, îi pregăteşte pentru activitatea practică în vederea aplicării în viaţă a cunoştinţelor sanitare teoretice.

La educarea sanitară a elevilor contribuie atît cadrele didactice cît şi organele sanitare şi organele de Cruce Roşie din şcoală. Pentru ca eforturile tuturor acestor factori să fie încununate de succes, între ei trebuie să existe o strînsă colaborare.

Un ajutor important primeşte şcoala de la Crucea Roşie, care a iniţiat numeroase forme organizatorice în vederea educaţiei igienico-sanitare a elevilor. Printre acestea se numără grupele sanitare, colectivele sanitare pe clase şi pe şcoală, posturile sanitare şcolare, colţul sănătăţii, metoda „5 minute de control şi autocontrol igienic" ca formă de autoeducare sanitară. De asemenea, prin intermediul Crucii Roşii elevii din şcolile noastre întreţin corespondenţă cu elevii membri ai organizaţiilor de Cruce Roşie din alte ţări şi participă la expoziţiile internaţionale de desene sau la taberele internaţionale organizate de Crucea Roşie.

In ultimii ani, activitatea de Cruce Roşie în rîndul elevilor s-a lărgit mult. In prezent peste 1.750.000 elevi sînt membri ai Crucii Roşii, iar numărul posturilor sanitare şcolare a ajuns la circa 76.000. In anul şcolar 1962-1963 au fost instruiţi prin orele de educaţie sanitară circa 460.000 de elevi, iar în şcolile medii şi în facultăţi s-au organizat 440 de grupe sanitare, în cadrul cărora au fost instruiţi mai bine de 11.000 elevi şi studenţi.

Ca urmare a aplicării instrucţiunilor comune ale Ministerului Învăţămîntului, Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale, C.C. al Crucii Roşii şi C.C. al U.T.M., multe din şcolile noastre au obţinut rezultate frumoase în munca de educaţie sanitară a elevilor, în pregătirea lor pentru acordarea primului ajutor. Astfel de rezultate s-au înregistrat, de pildă, la Şcoala de 8 ani din Tîncăbeşti, regiunea Bucureşti, la Şcoala de 8 ani din Tuzla şi la Şcoala medie din Techirghiol, regiunea Dobrogea, la Şcoala medie nr. 2 din Oradea, la Şcoala medie nr. 1 din Lupeni şi la Şcoala medie „Decebal" din Deva, la Şcoala de 8 ani din Orleşti, regiunea Argeş, la Şcoala de 8 ani nr. 4 din Bacău, la şcolile medii nr. 19 şi nr. 25 din Bucureşti ş.a. Ele se datoresc în primul rînd faptului că la aceste şcoli s-a realizat o bună colaborare între toţi factorii care au sarcini în domeniul educaţiei sanitare a elevilor. In viitor această colaborare trebuie să se adîncească şi mai mult, iar instrucţiunile comune de la centru să fie folosite în mod cît mai creator.

În anul şcolar 1963—1964 trebuie să se aibă în vedere în primul rînd activizarea formelor existente de educaţie sanitară a elevilor. Conducerile şcolilor sînt chemate ca, folosind sprijinul organizaţiilor de Cruce Roşie, să ia măsuri pentru intensificarea activităţii posturilor sanitare şcolare, astfel încît acestea să devină pretutindeni mijloace eficiente de pregătire igienico-sanitară a elevilor, de acordare a primului ajutor şi de propagare a regulilor sanitare printre elevi. Pentru înlăturarea lipsurilor care au existat în anul şcolar trecut — lipsuri determinate în mare măsură de faptul că grupele sanitare se aflau abia la începutul organizării lor — secţiile de învăţămînt au datoria să ia toate măsurile spre a le dota cu materialul necesar, după barem, iar conducerile şcolilor să planifice, încă de la deschiderea cursurilor, instruirea teoretică şi practică a elevilor.

În anul şcolar trecut s-a constatat că, acolo unde orele de educaţie sanitară au fost predate de medici sau alt personal sanitar, elevii le-au urmărit cu mai mult interes şi eficienţa lor a fost mult mai mare. Iată de ce este bine ca secţiile de învăţămînt şi conducerile şcolilor, de comun acord cu secţiile de sănătate şi prevederi sociale, să recruteze personal medico-sanitar care să predea cunoştinţele de educaţie sanitară prevăzute în cadrul orelor de dirigenţie şi să ia măsuri pentru extinderea la toate clasele şcolilor de 8 ani a metodei „cinci minute de control şi autocontrol igienic".

In general este necesar ca directorii şcolilor, diriginţii şi celelalte cadre didactice să folosească mai intens sprijinul organizaţiilor de Cruce Roşie pentru a îmbunătăţi şi mai mult starea igienico-sanitară a şcolilor, a internatelor, a elevilor. Săptămîna Crucii Roşii trebuie să constituie un important mijloc de mobilizare a tuturor factorilor în sprijinirea şcolilor din acest punct de vedere.

Printr-o colaborare strînsă, prin mobilizarea tuturor forţelor se vor putea obţine rezultate din ce în ce mai bune în educaţia igienico-sanitară a elevilor, parte integrantă din procesul instructiv-educativ organizat de şcoală.

I. GH. BORCA

ÎN PRIMELE ZILE DE ȘCOALĂ

— Din experiența muncii pedagogice —

Primele zile în clasa I

Printre problemele importante pe care le ridică activitatea didactică la începutul unui an școlar un loc de seamă îl ocupă munca cu cei mai mici elevi — copiii din clasa I. În această clasă fiind vorba de primul contact al copiilor cu școala și cu exigențele ei, de includerea lor într-un colectiv care se va păstra același timp de mai mulți ani de-a rîndul, de încadrarea lor în ritmul unei activități noi, primele zile de școală capătă o importanță deosebită. De aceea, de cîte ori revin din nou la clasa I mă ocup cu grijă de buna organizare a activității copiilor chiar din primele zile de școală.

Experiența mi-a arătat că nu este bine să-ți cunoști viitorii elevi abia la 15 septembrie, atunci cînd vin la școală, ci este necesar să iei legătura cu dînșii și cu părinții lor încă înainte. De aceea, atunci cînd urmează să predau la clasa I, fac vizite la domiciliul noilor elevi încă în săptămînile premergătoare deschiderii cursurilor. În timpul acestor vizite caut să spun fiecărui copil cîteva cuvinte calde, care să-l facă să îndrăgească școala și să aștepte cu nerăbdare deschiderea ei. Port apoi discuții cu părinții, atît pentru a aduna date cu caracter psiho-pedagogic legate de individualitatea fiecăruia din viitorii mei elevi, cît și cu scopul de a le da părinților îndrumări asupra regimului pe care vor trebui să-l creeze copiilor. Este indicată și legătura cu educatoarele care au lucrat cu copiii în timpul cît aceștia au frecventat instituțiile preșcolare. De aceea, pe cît îmi stă în putință, caut să stabilesc contactul și cu aceste educatoare, care de multe ori îmi furnizează date interesante, menite să mă ajute în munca de instruire și educare a copiilor. Consider foarte importantă această etapă pregătitoare, întrucît ea dă învățătorului posibilitatea să culeagă primele elemente în vederea cunoașterii particularităților individuale ale viitorilor săi elevi.

La fel de important este și primul contact direct al elevilor cu școala. De aceea, și aceasta trebuie pregătit cu multă grijă. Știu că trebuie să procedez în așa fel încît prima zi de școală să apară în ochii copiilor ca o zi de mare sărbătoare, să le lase pentru totdeauna amintiri dragi, de neuitat.

Prima impresie puternică o face, desigur, asupra elevilor din clasa I, festivitatea de deschidere a cursurilor, cu atmosfera ei solemnă, cu felicitările calde ce le sînt adresate cu prilejul primei zile din noua lor viață de școlari. Apoi ei intră în clasa lor, împodobită sărbătorește. Aici găsesc darul partidului — pachete de manuale noi, colorate și atrăgătoare — și alături de fiecare cîte un buchet de flori. Obișnuiesc să chem dinainte, pentru a-i întîmpina pe copii, pionieri care să le ureze succes la învățătură în munca pe care o încep.

Arăt apoi proaspeților elevi fotomontaje pregătite anterior cu scene din povești cunoscute de ei, ca de pildă „Punguța cu doi bani", „Capra cu trei iezi", „Ursul păcălit de vulpe" etc. Pregătesc pentru ei și o mică expoziție cu cărți, caiete și lucrări realizate de elevii care au trecut în clasa a II-a.

Cred că este bună și experiența unor colegi care, alături de cărți și de flori, pun pe pupitrele micilor școlari și cîte un orar scris, cîte un semn de carte, un ștergător de peniță etc. — mici daruri pregătite cu ajutorul elevilor din clasele mai mari încă în perioada de activități practice de la sfîrșitul anului precedent.

În munca școlară propriu-zisă din primele zile de cursuri urmăresc cîteva obiective pe care caut să le realizez în mod treptat. Este vorba, mai întîi, de familiarizarea noilor elevi cu principalele norme de conduită școlară. Mă străduiesc astfel să le formez noțiunea de disciplină, să-i învăț să fie ordonați, să păstreze curățenia, să aibă grijă de mobilierul școlii, să-și mențină în bună stare manualele și rechizitele pe care le au la dispoziție. Le arăt totodată cum trebuie să se poarte față de învățători și profesori, față de colegii lor, față de toți cei din jur.

Alte probleme care mă preocupă în această perioadă privesc formarea deprinderilor de a folosi creionul, culorile, de a decupa și a hașura figuri. În privința aceasta continuu — firește, pe un plan superior — cele învățate la grădiniță, pentru a-i putea conduce pe nesimțite pe copii spre activitatea specifică școlii. Desigur că în tot timpul acestor activități de la începutul anului școlar acord un loc larg cîntecelor și jocurilor.

Concomitent cu preocupările obișnuite acord o atenție deosebită dezvoltării atenției, gîndirii și vorbirii elevilor. În acest scop organizez discuții asupra unor povestiri cunoscute de ei, pe baza unor tablouri și ilustrații, sau pornind de la observațiile lor directe asupra lumii înconjurătoare.

Conversația cu elevii, răspunsurile pe care le primesc la întrebările puse, povestirile relatate de ei constituie tot atîtea prilejuri pentru a corija greșelile de exprimare pe care în general le săvîrșesc elevii la această vîrstă, pentru a-i învăța încă de pe acum să se exprime corect, curent.

Tot în perioada care se situează la începutul anului școlar îi familiarizez treptat pe copii cu propoziția, cu împărțirea în cuvinte, silabe și sunete. Pentru a da acestor cunoștințe o formă plăcută, atrăgătoare, le spun mai întîi copiilor o poveste și, discutînd apoi cu ei despre întîmplările povestite, îi determin să rostească propoziții. Am astfel prilejul ca, pe baza unui mare număr de exemple, să le dau noțiunea de propoziție fără ca, bineînțeles, s-o definesc. Procedez la fel, alegînd căi atractive pentru elevi, spre a le lămuri ce sînt silaba și sunetul. De pildă, le spun o ghicitoare și le cer să despartă apoi cuvîntul ghicit, sub îndrumarea mea, în silabe și sunete.

În general socotesc că începutul activității cu copiii din clasa I trebuie privit cu deosebită grijă, pentru că de calitatea muncii din această perioadă depinde în mare măsură felul cum vor învăța elevii în tot cursul clasei I, ca și în clasele următoare.

EUFROSINA STOIAN
Școala de 8 ani nr. 16
Brăila

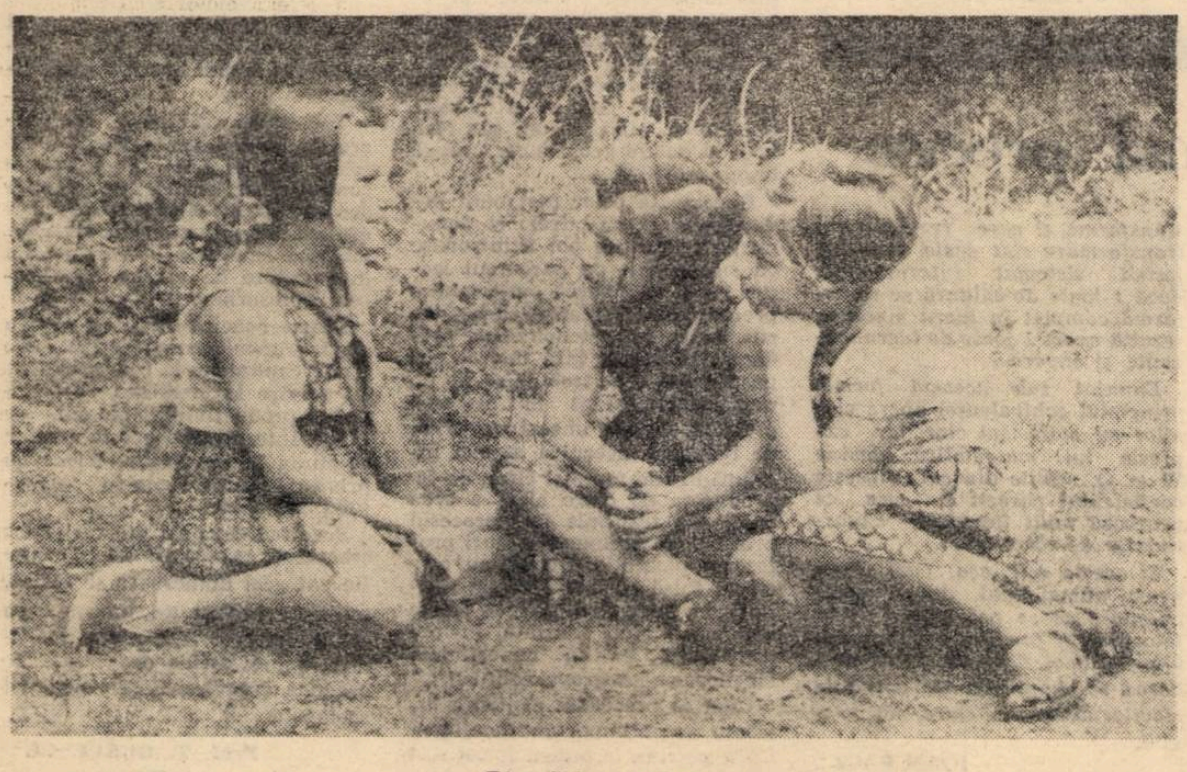

Discuții interesante

La fizică în clasa a XI-a

În prima săptămînă de cursuri, elevii clasei a XI-a studiază la fizică, după cum se știe, mișcarea oscilatorie.

Manualul pentru clasa a XI-a consideră mișcarea oscilatorie drept fapt derivat, proiecție a mișcării circulare, considerată ca fapt primar. Acest mod de a privi lucrurile răstoarnă însă realitatea și face ca ecuația mișcării oscilatorii să-și piardă complet înțelesul fizic. De aceea, în munca mea de predare a fizicii la clasa a XI-a am procedat altfel, respectînd ordinea naturală a lucrurilor, ceea ce a asigurat totodată lecțiilor un caracter intuitiv experimental.

Am confecționat un pendul înzestrat la capătul inferior cu un picător în care am pus cerneală. Dedesubt am așezat o panglică lată de hîrtie care putea fi rulată uniform și pe care am trasat un sistem de axe de coordonate. În poziție de repaus punctul M. se găsea în dreptul originii. Punînd pendulul în mișcare am rulat concomitent hîrtia, avînd grijă ca picătorul să fie deschis. În dîra de cerneală obținută elevii au recunoscut cu ușurință sinusoida. Am precizat că de unde în clasa a VIII-a, cînd s-a studiat mișcarea rectilinie uniformă sau cea uniform accelerată, legile respective se determinau întîi pe cale algebrică, pentru ca abia apoi să fie reprezentate grafic, de data aceasta vom porni de la reprezentarea grafică a interdependenței dintre elongația măsurată pe axa OY și timpul măsurat pe axa OX. Am

	Matematică	Fizică
y	sinus	elongație
x	unghi număr concret	faza mișcării număr abstract
A	A = 1	$-\infty < A < +\infty$

prezentat apoi și matematic legătura aceasta, prin relația y = sin x.

În continuare am căutat să prezint astfel această relație încît ea să poată încadra perfect multitudinea de situații îmbrăcate de fenomenul studiat. Am arătat în primul rînd elevilor că în ecuația dată, y nu poate varia decît între — 1 și + 1. Or, întrucît din punct de vedere fizic această restricție nu are sens, s-a multiplicat partea a doua a ecuației cu un număr oarecare A, ceea ce ne-a dat y = A sin x. Apoi am arătat că abscisa x crește cu timpul, dar nu reprezintă însuși timpul cum s-ar putea crede la prima vedere. Pentru a-i convinge de acest fapt le-am atras atenția că, dacă considerăm pendule de lungimi diferite și păstrăm viteza de rulare a hîrtiei constantă, ne vom da seama că pentru un același y corespund x diferiți. Prin urmare x variază doar proporțional cu timpul, constanta de proporționalitate K, numită pulsație, depinzînd, după cum arată experiența, de lungimea pendulului respectiv. Ținînd seama de toate acestea am notat x = K t, ecuația stabilită anterior devenind y = A sin Kt.

Pentru determinarea vitezei am desenat o dreaptă D și, perpendicular cu ea, dreapta Δ de-a-lungul căreia se mișcă punctul M. Am trasat apoi un cerc avînd centrul în poziția de echilibru a punctului M și raza egală cu amplitudinea (R = A). Am notat cu M' proiecția lui M, obținută pe cerc prin intretăierea acestuia cu perpendiculara ce traversează dreapta D, plecînd din M. La un moment dat, M se află în M_1. După un timp, Δ t se găsește în M_2. Am considerat pe Δ t suficient de mic pentru a putea confunda arcul $M'_1 M'_2$ cu coarda. Notînd cu v viteza punctului oscilant M și cu v' viteza proiecției ce se mișcă pe cerc, am căpătat prin definiție :

$$v = \frac{M_1 M_2}{\Delta t} \text{ și } v' = \frac{M'_1 M'_2}{\Delta t}.$$

Considerînd ca unitate de timp însuși intervalul Δ t, am scris $v = M_1 M_2$ și $v' = M'_1 M'_2$. În acest caz vectorul v' s-a confundat cu distanța $M'_1 M'_2$. Am deplasat apoi acest vector paralel cu el însuși pînă cînd, împreună cu vectorul M_1M_2, a format triunghiul QM_1M_2, ceea ce ne-a permis să scriem $v = v' \cos M_2$ unde $O = \omega t$ și $v' = \frac{2 \pi R}{T} = \omega A$. Într-adevăr $OM_1 = OM'_1$ sin M'_1. Dar M_2 este egal cu M'_1 ca avînd laturile perpendiculare iar M'_1 este egal cu O ca fiind unghiuri alterne interne. Deci $M_2 = O$. Din cele studiate în clasa a VIII-a elevii știau că unghiul la centru O este egal cu produsul dintre viteza unghiulară și timp. Or, din triunghiul OM_1 M'_1 rezultă $OM_1 = y = A \sin \omega t$, și cum același $y = OM_1$, în cazul mișcării oscilatorii are expresia $OM_1 = y = A \sin Kt$, reiese clar că ω este egal cu K. Ținînd seama de această identitate numerică între K și ω, pulsația notată la început cu K poate fi notată cu același simbol ω

Pe de altă parte s-a demonstrat ușor că $\omega = \frac{2 \pi}{T}$. Am reluat pentru a dovedi aceasta ecuația $y = A \sin \omega t$ și am arătat că dacă timpul crește cu o perioadă, acestui fapt îi corespunde, din punct de vedere trigonometric, o creștere a fazei cu cîtimea 2 π : $\sin \omega (t + T) = \sin (\omega t + 2 \pi)$, Din această relație am obținut $\omega = \frac{2 \pi}{T}$ Întrucît R = A, formula $v = v' \cos M_2$ capătă, după înlocuirea lui v' prin produsul $\omega R = \omega A$, expresia finală $v = A \cos \omega t$.

La determinarea accelerației am folosit același procedeu ca și în cazul precedent. Anume, am trasat întîi vectorul accelerație normală al mișcării circulare executate de M' și am considerat proiecția acestui vector pe direcția elongației ca fiind accelerația mișcării oscilatorii a punctului M. Din triunghiul M'_1 PB astfel format am dedus imediat că PB = M'_1 B sin M'_1. Elevii știau din clasa a VIII-a că M'_1 B este egal cu produsul dintre patratul vitezei unghiulare și rază. Deoarece am demonstrat că viteza unghiulară este egală cu pulsația K, și cum prin construcție raza este egală cu amplitudinea, am putut stabili formula $a = \omega^2 A \sin \omega t$.

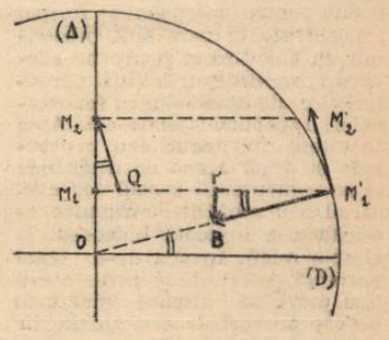

Înlocuind în această relație produsul ultimilor doi factori prin y și ținînd seama că accelerația este îndreptată împotriva sensului de mers al mobilului M, am notat pe scurt $a = -\omega^2 y$

Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă semnificația fizică a pulsației ω le-am arătat că forța elastică ce deplasează punctul M are expresia dată de legea lui Hooke : $F = -Ky$. Știind că F = ma, elevii au dedus formula $\frac{K}{m} = \frac{a}{y}$. Înlocuind pe a și y prin formulele lor cunoscute, am obținut $\frac{K}{m} = \omega^2$, de unde $\omega = \sqrt{\frac{K}{m}}$ ceea ce reprezintă expresia matematică a legăturii întrezărite experimental : elongația variază proporțional cu sinusul mărimii $x = \omega t$, denumită faza mișcării. Elevii au înțeles că aceasta este proporțională cu timpul, coeficientul de proporționalitate $K = \omega$ depinzînd, după cum am arătat, de caracteristicile fizice ale sistemului conform relației de mai sus.

Prof. ȘT. FĂTULESCU

In noul an de învăţămînt

Orele de lectură

În articolul de faţă ne propunem să formulăm unele indicaţii metodice legate de principalele probleme ridicate de orele de lectură, precum şi cele de îndrumare şi control a lecturii în afara clasei.

Se ştie că în rîndurile învăţătorilor se întîlnesc păreri diferite cu privire la modul de desfăşurare a acestor ore. Astfel, unii din ei le transformă în lecţii de citire, alţii citesc sau povestesc ei înşişi o operă literară — parţial sau integral — iar alţii cer elevilor să citească un fragment sau o operă, fără a interveni cu comentarii.

A indica o soluţie unică în ceea ce priveşte structura unei ore de lectură ar fi o încălcare a principiilor şi metodelor pedagogice, o ignorare a posibilităţilor creatoare ale cadrelor didactice. Ca şi orele predate la alte discipline, orele de lectură trebuie concepute în raport cu conţinutul materialului ce urmează a fi transmis şi cu scopul urmărit, ţinînd seama în acelaşi timp de particularităţile de vîrstă ale elevilor.

Practica multor cadre didactice fruntaşe — la lecţiile cărora am asistat şi a căror experienţă constituie de fapt baza ideilor formulate în materialul de faţă — arată că orele de lectură îşi ating ţelul atunci cînd structura lor corespunde pe deplin conţinutului operei care se prezintă. Pentru lectura şi analiza unui basm, de pildă, este necesar un alt tip de lecţie decît pentru prezentarea şi comentarea unor ghicitori sau proverbe. În primul caz, lecţia poate îmbrăca următoarea formă : 1) citirea sau povestirea basmului (în întregime sau parţial) ; 2) selectarea şi interpretarea elementelor valoroase ale basmului. În al doilea caz pot fi utilizate două variante. În prima se poartă mai întîi discuţii pregătitoare cu elevii pentru înţelegerea formei concentrate în care sînt prezentate în ghicitori şi proverbe adevăruri, sentinţe, trăsături caracteristice ale obiectelor şi fenomenelor, raporturi sociale etc. Apoi se citesc ghicitorile sau proverbele şi după aceea se desprinde şi se comentează sensul lor etic, social sau ştiinţific (structura aceasta este indicată îndeosebi la clasele mici). În cea de-a doua variantă, potrivită pentru elevii mai mari, se discută mai întîi despre proverbele sau ghicitorile cunoscute de ei, apoi se citesc sau se prezintă oral unele proverbe sau ghicitori şi în încheiere se comentează conţinutul lor în comparaţie cu proverbele sau ghicitorile cunoscute anterior.

Citirea poeziilor în cadrul orelor de lectură implică cerinţe deosebite. Accentul, în acest caz, nu trebuie să cadă asupra împărţirii pe fragmente (strofe), în vederea desprinderii ideilor principale, ci pe dezvăluirea sensului general al poeziei, a frumuseţii imaginilor poetice, a sentimentelor. De aceea, citirea expresivă şi comentarea poeziei trebuie să ocupe locul principal în structura acestor lecţii de lectură.

În orele destinate controlului lecturii putem efectua, la început, controlul caietelor de lectură (în clasele a III-a şi a IV-a), putem trece apoi la citirea de către cîţiva elevi a impresiilor despre opera citită, pentru a continua cu discuţii asupra operelor indicate ca lectură suplimentară (întrebări şi răspunsuri cu privire la conţinut, personaje, raporturile dintre personaje, sensul titlului etc.) şi a încheia cu aprecierea însemnărilor scrise în caiete şi a răspunsurilor la întrebări.

În ceea ce priveşte metodele cele mai utile şi mai importante folosite în orele de lectură, amintim printre ele expunerea (povestirea), citirea, ca şi expunerea şi citirea combinate. Metoda expunerii poate fi folosită îndeosebi la clasele mai mici, în special la clasa I, deoarece se ştie că în general copiilor le place mai mult şi le vine mai uşor să asculte decît să citească, iar pe de altă parte este necesar să-i obişnuim a asculta cu atenţie şi a reda cele auzite. Desigur, expunerea trebuie bine pregătită, realizată fără vorbe de prisos şi logic închegată. Se cere de asemenea, în timpul expunerii, o participare emoţională intensă a povestitorului, manifestată prin expresivitate, claritate şi o intonaţie corespunzătoare. Este foarte important de asemenea ca în povestire amănuntele să nu înăbuşe esenţialul, să nu se facă abuz de explicaţii sau digresiuni.

Metoda citirii se foloseşte cu deosebire atunci cînd se prezintă poezii, fabule, povestiri, legende, proverbe etc.

Eficienţa ei este determinată de calităţile citirii expresive. O citire monotonă plictiseşte, îndepărtează pe copii de lectură şi nu contribuie la dezvoltarea interesului şi gustului pentru citit. La fel de dăunător însă ca şi lectura neexpresivă este şi patosul exagerat sau fals.

Metoda combinată, care constă în îmbinarea povestirii cu citirea celor mai semnificative fragmente din operă, este foarte utilă, pentru că trezeşte permanent interesul elevilor, îi solicită emoţional şi-i pune în acelaşi timp în contact direct cu opera literară. Este bine să se citească îndeosebi dialogurile vii, atractive, descrierile unor peisaje din natură, portretele unor personaje, fragmente care înfăţişează acţiuni interesante, deznodămîntul etc.

Metodele la care ne-am referit pot fi practicate la toate clasele, însă cu grija cerută de specificul operelor şi de vîrsta elevilor. Este indicat să folosim şi procedee care să sporească eficienţa acestor metode. De pildă, intuirea unor tablouri, a unor ilustraţii etc. contribuie nu numai la înţelegerea mai adîncă a conţinutului operei, ci şi la concretizarea, clarificarea şi consolidarea unor imagini. De asemenea, folosirea discurilor, prezentarea unor filme şi diafilme cu basme înviorează lecţiile, dîndu-le un caracter variat şi atractiv.

Există încă unele nedumeriri în ceea ce priveşte modul cum trebuie verificate cunoştinţele transmise în orele de lectură. Unii consideră că este necesară o verificare temeinică, rezervînd pentru aceasta 20—25 de minute. Alţii ignorează totalmente verificarea. Socotim că se impune o verificare — dar aceasta va urmări dacă elevii şi-au însuşit ideile principale ale operei, mesajul ei, dacă cunosc în mare relaţiile dintre personaje, dacă înţeleg valoarea artistică a operei (în măsura în care acest lucru le este accesibil). Întrebările puse trebuie să vizeze tocmai aceste elemente şi, pe cît posibil, să angajeze gîndirea elevilor. Bineînţeles că verificarea se poate efectua şi prin povestirea conţinutului de către elevi. Aceasta trebuie să fie însoţită însă şi de întrebări cu caracter generalizator.

Toate orele de lectură trebuie să constituie prilejuri de educare a elevilor. Unele cadre didactice se opresc, în interpretarea operelor, la fapte, întîmplări etc., dar nu luminează sensul lor ideologic, etic sau estetic. În asemenea cazuri caracterizarea unor personaje se reduce la prezentarea unor acţiuni săvîrşite de acestea sau la o înşiruire de epitete. Elevii trebuie însă îndrumaţi să aprecieze calităţile sau defectele oamenilor în raport cu cerinţele sociale înaintate. Personajul cu trăsături pozitive pregnante — dezvăluite cu pricepere de către învăţător — poate constitui un ideal către care elevul trebuie să tindă. De asemenea, datorită comentariilor juste ale învăţătorului, elevii vor manifesta ură sau dispreţ faţă de personajul negativ, se vor îndepărta de ceea ce este urît, respingător şi vor preţui mai mult frumosul din viaţă. Interesează, în valorificarea elementelor educative ale operelor literare, şi sublinierile, gesturile, intonaţia, convingerea cu care vorbim, gravitatea cu care rostim marile adevăruri şi emoţiile pe care le încercăm.

Problemele ridicate în articolul de faţă nu constituie soluţii definitive şi categorice, ci o încercare de a deschide drum unor discuţii mai largi pentru clarificarea chestiunilor metodice legate de orele de lectură.

G. DUMITRU
C. POPESCU
inspectori la secţia de învăţămînt a regiunii Suceava

Orele de lectură literară sînt întotdeauna interesante şi atractive pentru elevi

Fixarea cunoştinţelor de geografie

Una dintre problemele cele mai importante ale predării geografiei o constituie înlăturarea oricăror manifestări de formalism în predare, pentru a se asigura însuşirea conştientă de către elevi a cunoştinţelor de geografie fizică şi economică şi înarmarea lor cu priceperea de a aplica aceste cunoştinţe în viaţă. Iată de ce acum, cînd ne pregătim să începem un nou an şcolar, este bine să chibzuim asupra tuturor căilor care pot da predării un caracter cît mai creator, cît mai ferit de orice elemente de formalism.

Se întîlnesc unii profesori care, furaţi de conţinutul bogat în denumiri şi cifre al lecţiilor de geografie neglijează integrarea acestora în aspectele concrete ale vieţii, nu le dau o interpretare ştiinţifică, ci se mulţumesc doar să ceară elevilor reproducerea aidoma a celor prezentate de ei. Aceasta îi deprinde pe elevi cu o memorizare seacă a unor date care mai devreme sau mai tîrziu se şterg din memorie, lăsîndu-i cu un orizont îngust de cunoştinţe şi lipsindu-i de posibilitatea de a se orienta în practică.

Este desigur aici, în primul rînd, o problemă care ţine de conţinutul predării. Nu mai puţină importanţă au însă, din acest punct de vedere, şi aspectele metodice, care pot face ca lecţia să alunece spre formalism din cauză că profesorul nu ştie suficient de bine cum să-şi dozeze expunerea, cînd şi cum să facă apel la datele geografice, cum să organizeze fixarea.

Experienţa celor mai buni pedagogi arată că cifrele şi denumirile geografice pot fi introduse cu succes atît pe parcursul lecţiei cît şi în fixarea materialului predat, cînd se realizează legăturile logice între fenomenele predate. Din păcate însă fixarea cunoştinţelor, care trebuie să fie un moment important în procesul predării, devine uneori un prilej de repetare mecanică a unei îngrămădiri de fapte şi cifre, de reproducere de către elevi a ceea ce li s-a transmis în procesul predării. În asemenea cazuri profesorul pleacă din clasă cu concluzia falsă că lecţia a fost reţinută în întregime şi este foarte nedumerit cînd constată, în ora următoare, că în cunoştinţele elevilor există grave confuzii.

Cum să procedăm pentru a înlătura acest important neajuns ? Căile pe care le putem folosi sînt multiple şi nu pot fi tratate, desigur, în cuprinsul unui articol. Mă voi opri, de aceea, numai la una din ele. Este vorba de a organiza în aşa fel fixarea încît să introducem întotdeauna în ea ceva nou — de preferinţă o scurtă lucrare practică — menită să clarifice şi să consolideze cele predate.

Cred că mă voi face mai uşor înţeles dacă voi da cîteva exemple concrete.

La clasa a V-a, de pildă, la lecţia „Mijloace de orientare pe glob", după ce, pe baza unui bogat material intuitiv, i-am făcut pe elevi să înţeleagă meridianele şi paralelele, în fixarea lecţiei, în loc să reluăm mecanic cunoştinţele predate, putem organiza exerciţii de aflare a unor elemente geografice pe glob sau pe hărţi în funcţie de coordonatele geografice ale acestor elemente.

În aceeaşi clasă, la predarea reliefului Asiei, bunăoară, putem cere elevilor să întocmească schiţa profilului longitudinal şi transversal al continentului, indicînd punctele cele mai îndepărtate şi cele mai înalte ale lui. Elevii vor rămîne astfel cu o imagine clară asupra varietăţii formelor de relief ale Asiei.

La clasa a VIII-a, la lecţia „Scara de proporţie" este indicat să cerem elevilor să transforme lungimile de pe hartă în lungimi naturale sau invers, să transforme o scară numerică în scară grafică.

Tot astfel, la lecţiile de geografie economică a R.P.R. cifrele care au fost prezentate se consolidează în mintea elevilor dacă în cursul fixării se prezintă grafice, diagrame, cartodiagrame, tablouri sinoptice — care să fie interpretate de ei sub conducerea profesorilor.

Foarte concludente sînt pentru elevi graficele comparative între ţările capitaliste şi cele socialiste cu privire la creşterea producţiei şi productivităţii muncii, de pildă. Interpretînd aceste grafice, ei ajung la convingeri ferme cu privire la superioritatea economiei socialiste.

Socotesc că, prin eforturile lor creatoare, profesorii de geografie pot găsi numeroase şi variate mijloace pentru a-i înarma pe elevii lor cu cunoştinţe temeinice, legate strîns de viaţă, de practica desăvîrşirii construcţiei socialiste.

Prof. T. BURCESCU
Bucureşti

Cunoştinţe mai clare, mai precise

Deşi încă de acum doi ani a apărut Hotărîrea Consiliului de Miniştri prin care se preciza obligativitatea folosirii unui singur sistem de unităţi de măsură, faptul acesta nu şi-a găsit încă ecou nici în programa de învăţămînt, nici în manualele pentru şcoala medie. Socotim că trebuie să se ia imediat măsuri în această privinţă spre a se putea folosi multiplele avantaje ce decurg din aplicarea sistemului internaţional.

În cele ce urmează voi arăta numai unul din aceste avantaje. Este vorba de predarea primului principiu al termodinamicii, principiul echivalenţei. Acest principiu, consecinţă a legii conservării energiei, enunţată de către Lomonosov pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, a fost stabilit în 1842 de către R. Mayer. El a fost formulat astfel : raportul dintre lucrul mecanic rezultat din transformarea căldurii şi cantitatea de căldură transformată în lucru mecanic este constant. Se ştie că expresia matematică a acestui principiu este dată de relaţia : $\frac{W}{Q} = J$ *sau* $W = JQ$, *unde W este lucrul mecanic rezultat, Q — cantitatea de căldură transformată, iar J — un coeficient parazit, numit echivalentul mecanic al caloriei, egal cu 427 dacă W este exprimat în kgfm şi Q în kcal. Apariţia coeficientului parazit J — care aduce o serie de dificultăţi în predare — se explică prin faptul că mărimile W şi Q sînt exprimate în sisteme de unităţi diferite.*

Atunci însă cînd şi lucrul mecanic şi căldura sînt exprimate în acelaşi sistem de unităţi de măsură, principiul echivalenţei se formulează astfel : cantităţile de căldură şi lucru mecanic care se transformă şi care rezultă din transformare sînt egale. Sau, folosind sistemul internaţional, dacă 1 joule de căldură se transformă complet în lucru mecanic, rezultă exact 1 joule de lucru mecanic şi invers.

Enunţat sub această formă, principiul echivalenţei apare elevilor cu mult mai clar, iar expresia lui matematică devine W = Q, relaţie din care lipseşte coeficientul parazit J, ceea ce uşurează mult însuşirea cunoştinţelor de către elevi.

Şi acesta este, aşa cum spuneam, numai unul din multele avantaje ce se pot obţine prin folosirea în predare a sistemului internaţional, datorită căruia predarea se simplifică, iar noţiunile elevilor devin mai clare, mai precise.

IOAN RACZ
Arad

un nivel mai înalt al predării

Intuiţia la lecţiile de geometrie

La lecţiile de geometrie, în şcoală, elevii studiază relaţiile spaţiale ale corpurilor reale luate în „forme pure", adică făcînd abstracţie de culoare, greutate, densitate sau alte proprietăţi de acest fel.

Aceasta nu înseamnă însă că predarea geometriei poate fi ruptă de materialul concret, de intuirea lui. Dimpotrivă, însuşirea primelor cunoştinţe despre formele geometrice trebuie să se bazeze neapărat pe observarea obiectelor. Pornind în studierea corpurilor geometrice de la obiectele existente în lumea înconjurătoare, elevii vor înţelege în mod firesc că geometria nu este o „invenţie" a unor oameni de ştiinţă, ci o ştiinţă izvorîtă din necesităţile vieţii practice.

În etapa următoare a studiului geometriei este necesar să se treacă la intuirea modelelor. Folosirea modelelor este determinată, pe de o parte, de faptul că obiectele naturale nu ne stau întotdeauna la îndemînă în timpul studiului, iar pe de altă parte, de faptul că modelul constituie în fond un prim pas spre abstractizare. Datorită lui putem lăsa la o parte proprietăţile fizice ale corpurilor (culoarea, greutatea, densitatea etc.) care pot sustrage atenţia elevului, concretizînd în schimb elementele specifice studiului geometriei — punctele, liniile, suprafeţele etc. De pildă, la clasele mici, linia dreaptă este definită cu ajutorul unui fir de aţă bine întins, reprezentînd linia fizică. Aici accentuăm asupra dimensiunii dominante — lungimea — neglijînd grosimea, dimensiune care nu ne interesează în cazul dat. De la linia fizică elevul ajunge deci la linia abstractă, pe care o concepe ca avînd o singură dimensiune — lungimea. În acest fel modelul înlesneşte observaţia elevului şi o canalizează spre elementele esenţiale ale corpurilor studiate de geometrie.

Un pas superior în procesul de abstractizare îl constituie desenul. El înlesneşte într-o măsură şi mai largă desprinderea de concret şi formarea imaginii spaţiale. Bineînţeles că, pentru aceasta, desenul trebuie să fie foarte corect executat, astfel încît elevul să-şi poată imagina perfect, prin mijlocirea lui, corpul corespunzător.

Experienţa predării geometriei a arătat că neglijarea folosirii oricăreia dintre aceste căi intuitive are consecinţe dăunătoare asupra calităţii cunoştinţelor. Intuirea în primul rînd a lucrurilor din lumea înconjurătoare, apoi a modelelor confecţionate şi în sfîrşit a desenelor constituie etape obligatorii în studiul geometriei, ele conducînd în mod gradat pe elevi spre abstractizare, spre formarea unor reprezentări spaţiale clare şi corecte.

Desigur, nu trebuie şi nu putem să ne oprim aici. Este necesar să-i deprindem pe elevi să aplice în practică cunoştinţele abstracte pe care le-au dobîndit pe baza intuirii obiectelor, modelelor şi desenelor.

Etapele procesului intuitiv nu trebuie concepute izolat, rupte una de alta. Prioritatea pe care o acordăm în timpul predării uneia din ele depinde de particularităţile de vîrstă ale elevilor. Fără îndoială că la elevii din clasele mai mici, a căror gîndire are un pronunţat caracter concret, vom acorda mai multă atenţie intuirii corpurilor şi modelelor. În acelaşi timp, însă, trebuie să avem în vedere că abuzul în această privinţă poate fi dăunător, frînînd dezvoltarea gîndirii abstracte a elevilor. De aceea trebuie să asigurăm o îmbinare armonioasă a etapelor intuiţiei în procesul de predare a geometriei.

Numeroşi profesori de geometrie confecţionează ei înşişi, cu ajutorul elevilor, modele pe care le folosec cu bune rezultate în predare. Iată, de pildă, cum a procedat în acest scop profesorul Gheorghe Tincu de la Şcoala medie nr. 2 din Fălticeni.

În general, tov. Tincu a căutat să construiască modele puţin costisitoare, rezistente şi simple, care să concretizeze clar şi intuitiv definiţiile şi elementele principale ale corpurilor geometrice prevăzute de programa şcolară satisfăcînd în acelaşi timp cerinţele de ordin estetic. El a conceput o trusă formată din 12 modele, corespunzătoare cerinţelor programei de geometrie a şcolii de 8 ani. Trusa cuprinde un paralelipiped dreptunghi cu diagonale şi secţiune diagonală, un paralelipiped drept cu diagonele, un paralelipiped oblic cu diagonale, un cub cu diagonale şi secţiune diagonală, o prismă regulată, o prismă dreaptă, o piramidă regulată, un trunchi de piramidă regulată, un con circular drept cu secţiune axială, un cilindru circular drept şi o sferă.

Menţionăm că valoarea acestor modele a fost apreciată de Comisia de invenţii şi inovaţii de pe lîngă Ministerul Învăţămîntului, care a acordat autorului brevetul de inovator şi un premiu special.

Iată cum a procedat tov. Tincu. Să presupunem că a avut de construit o prismă patrulateră. Pentru aceasta a tăiat din sîrmă segmente pentru fiecare latură a bazei şi pentru muchiile laterale. A apropiat apoi capetele sîrmelor pentru a forma patrulaterul şi le-a lipit cu puţin cositor. A aşezat baza pe o placă plană şi a început încheierea muchiilor laterale, lipindu-le definitiv cu cositor. Apoi a lipit a doua bază. Între capetele laturilor bazei au intrat muchiile laterale şi în felul acesta au luat naştere mici goluri, care au fost umplute cu cositor, făcîndu-se astfel o bună legătură. După lipirea definitivă şi centrarea figurii s-au şlefuit muchiile lipite. Conturul bazei se poate realiza şi dintr-o singură sîrmă frîntă în diferite puncte. În acest caz muchiile laterale se sudează autogen sau se alămesc, lipirea cu cositor nefiind rezistentă.

Pentru construirea piramidei s-a procedat în acelaşi mod, ţinîndu-se însă seama de faptul că muchiile laterale trebuie să fie ascuţite la capătul care formează vîrful. Conul l-a realizat confecţionînd întîi patru generatoare care au picioarele fixate pe circumferinţa bazei, în aşa fel ca aceasta să fie împărţită în patru arce egale. Capetele care formează vîrful conului au fost ascuţite ca şi la piramidă, iar cele lipite de bază au fost ascuţite în formă de pană. Locul unde se lipesc de circumferinţă s-a crestat puţin, pentru întărirea legăturii.

Pentru sferă s-au confecţionat trei cercuri mari de aceeaşi mărime, lipite în aşa fel încît diametrele lor să formeze un triedru tridreptunghic, cu vîrful în centrul sferei. La distanţe egale, de cîte circa 10 mm, s-au lipit cercuri ale căror plane sînt paralele cu unul din planele unui cerc mare. Cele trei cercuri au puncte de contact de exemplu A, B, C, D, P şi P'. În aceste puncte s-au făcut pilituri, pentru ca cercurile, care au fost construite egal, să se poată îmbina.

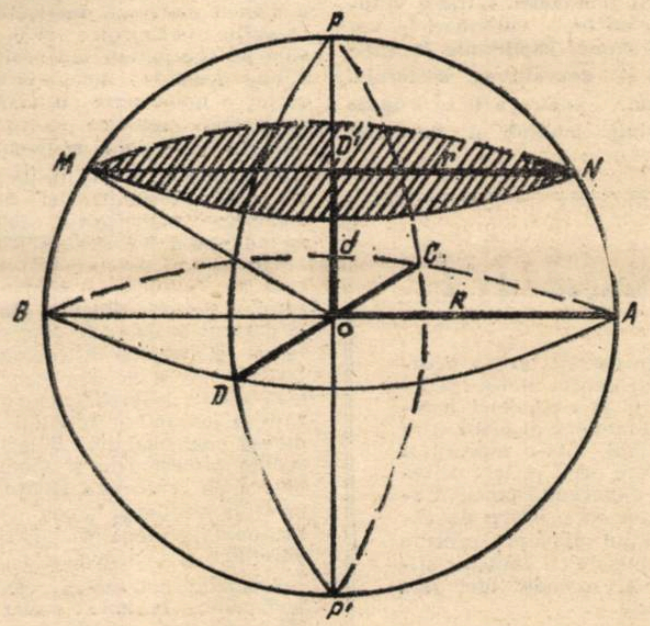

Din fire de aţă sau de nylon au fost duse meridianele sferei, după ce mai întîi în interiorul ei s-au construit secţiunile necesare, raza sau diametrul (vezi figura).

După construirea scheletului corpului geometric s-a trecut la ţesutul cu fire de aţă sau de nylon de diferite culori, procedîndu-se astfel: s-a festonat tot scheletul corpului cu o culoare, iar elementele geometrice principale ale corpului au fost scoase în evidenţă prin culori diferite. La fel s-a procedat cu secţiunile corpurilor şi cu corpurile înscrise în el. Firele ce formează pînza suprafeţei care mărgineşte corpul au fost duse la aceeaşi distanţă.

S-a trecut apoi la ţesut. Mai întîi s-au ţesut cu fire mai dese secţiunile interioare sau corpul înscris, iar apoi exteriorul, cu fire mai rare, pentru a nu acoperi forma corpului înscris şi a asigura o mai bună vizibilitate a elementelor interioare. S-a introdus acul printr-un nod al festonului de la bază şi s-a dus firul în direcţia dreptei care a generat suprafaţa corpului respectiv, prinzîndu-l de un alt nod al festonului de la baza superioară sau de la vîrf, dacă era vorba de piramidă sau con. Firul următor s-a dus de la al doilea sau al treilea nod, după cum s-a urmărit ca pînza să fie mai deasă sau mai rară.

În construirea modelelor, prof. Tincu a colaborat strîns cu profesorul de desen şi cu cel de lucrări practice. Primul i-a îndrumat pe elevi asupra proiecţiei, iar cel de-al doilea asupra unor operaţiuni practice ca îndoirea şi secţionarea metalelor, lipirea şi şlefuirea lor, pilirea etc.

Elevii care au construit şi au folosit aceste modele şi-au fixat temeinic cunoştinţele privitoare la forma lor spaţială, la elementele lor principale şi la poziţiile acestora, observînd cu uşurinţă relaţiile dintre ele. Ei au avut posibilităţi sporite de a efectua măsurători de elemente metrice şi unghiulare, de a rezolva şi compune probleme de geometrie după datele luate de pe modele.

Antrenarea elevilor în construirea modelelor mai prezintă şi un alt avantaj — acela că fiecare elev poate avea în faţa sa un model pe care îl observă şi îl analizează concomitent cu explicaţiile profesorului. Este evident că în asemenea condiţii eficienţa lecţiei sporeşte simţitor.

DUMITRU GRIGORIU
lector la I.P.C.D. — Iaşi

Cerinţe de ordin metodic

Îmbunătăţirea predării lecţiilor de sintaxă a limbii latine în clasa a X-a ridică, după părerea noastră, unele cerinţe de ordin metodic ce se referă atît la repartizarea orelor de sintaxă în ansamblul planificării calendaristice, cît şi la structura lecţiilor.

În ceea ce priveşte planificarea calendaristică se poate spune că s-a format un fel de obişnuinţă ca lecţiile de sintaxă să fie repartizate de-a lungul întregului an şcolar — cîte o oră pe săptămînă. Sursa acestei practici o găsim într-o propunere a autorului manualului de clasa a X-a, în prefaţa la prima ediţie a acestui manual (1958). În aceeaşi prefaţă se recomanda ca „predarea sintaxei să începă în a cincea săptămînă de la începutul anului şcolar", prima lună fiind rezervată, paralel cu traducerile din „De bello Gallico", pentru revederea şi completarea cunoştinţelor privitoare la regulile de sintaxă învăţate în clasa a IX-a, „cu scopul de a scoate la suprafaţă, în mintea elevilor, cunoştinţele care, întîmplător, au putut fi uitate". Propunerile acestea au fost însuşite şi aplicate de aproape toţi profesorii de limba latină, deoarece creau avantajul de a se folosi în timpul predării multe exemple din fragmentele traduse din operele unor scriitori clasici ca Caesar, Cicero şi Titus Livius.

Predarea sintaxei în numai o oră pe săptămînă are însă şi unele dezavantaje — între altele, pe acela că ultimele capitole de sintaxă a frazei se explică abia cu cîteva săptămîni înainte de încheierea anului şcolar, deci în perioada în care se traduc fragmente din opera lui Ovidius. Din cauza aceasta, aplicaţiile pe texte sînt destul de limitate. Or, este important ca, atunci cînd citesc şi traduc din operele prozatorilor, elevii să posede un număr cît mai mare de cunoştinţe de sintaxă, pentru a fi în măsură să descifreze în mod conştient un text şi să înţeleagă cît mai bine sensul lui. În felul acesta se evită traducerile formale şi se uşurează sesizarea frumuseţii anumitor opere de mare valoare literară.

Unele din neajunsurile predării sintaxei de-a lungul întregului an şcolar în cîte o oră pe săptămînă au fost analizate în cercul pedagogic al profesorilor de limba latină din Bucureşti. Cu acest prilej, o serie de profesori cu experienţă îndelungată la catedră au arătat colegilor lor că, renunţînd la eşalonarea orelor de sintaxă pe tot parcursul anului şcolar, ei le-au concentrat în cea mai mare parte în primul trimestru, în celelalte trimestre făcînd traduceri şi cît mai multe aplicaţii.

Consider şi eu că este mai util ca lecţiile de sintaxă să fie repartizate în aşa fel încît în prima parte a anului şcolar să se afecteze două ore pentru predarea sintaxei şi două ore pentru traducerea şi interpretarea fragmentelor din operele scriitorilor indicaţi de programa şcolară, urmînd ca în a doua jumătate a anului să se facă numai traduceri şi aplicaţii gramaticale pe textele traduse. În felul acesta, în prima jumătate a anului şcolar se poate asigura parcurgerea în bune condiţii a întregii sintaxe, concomitent cu traducerea fragmentelor din „De bello Gallico" şi din scrierile lui Cicero. Se asigură astfel un număr suficient de texte pe baza cărora se pot preda toate noţiunile noi de sintaxă, renunţîndu-se la cît mai multe din exemplele necunoscute şi netraduse de elevi.

Nu numai planificarea calendaristică, dar şi structura lecţiilor de comunicare a cunoştinţelor necesită unele discuţii.

Spre deosebire de clasa a IX-a, la care sintaxa se predă numai inductiv, pe baza unor texte special alcătuite de autorii manualului pentru a ilustra anumite fapte de limbă, la clasa a X-a se folosesc ambele metode — cea deductivă pentru noţiunile studiate în clasa anterioară şi cea inductivă pentru comunicarea cunoştinţelor noi.

În manualele de clasa a X-a lecţiile de sintaxă sînt organizate, în general, deductiv, adică formularea regulilor gramaticale precede exemplificarea. Structurate astfel, capitolele de sintaxă au un caracter unitar. Practic, însă, lecţiile de sintaxă la clasa a X-a ar trebui să fie, cred, concepute şi realizate diferenţiat. La capitolele care cuprind şi noţiuni studiate în clasa a IX-a, dar şi noţiuni noi, este normal să se revadă mai întîi ceea ce cunosc elevii atît în privinţa regulilor cît şi a exemplelor. Dacă în clasa a IX-a noţiunile au fost bine clarificate şi s-au făcut suficiente aplicaţii practice, precum şi apropierile necesare de gramatica limbii române, reîmprospătarea lor în memoria elevilor se va face fără nici o dificultate. După revederea acestor cunoştinţe şi consemnarea lor schematică pe tablă, elevii vor reuşi uşor să-şi însuşească şi cunoştinţele noi. Predarea noţiunilor noi va fi mult uşurată dacă exemplele vor fi alese numai din textele traduse în clasă, utilizîndu-se fragmentele necesare în contextul lor, nu izolat, aşa cum se întîmplă de obicei. În felul acesta se înlătură efortul şi se economiseşte timpul necesar traducerii exemplelor, iar explicarea noţiunilor de gramatică se leagă organic de textele studiate. Acest lucru nu este greu de realizat dacă profesorul îşi alege cu grijă exemplele chiar de la începutul anului şcolar şi insistă în mod deosebit asupra traducerii lor, efectuînd la nevoie şi unele analize morfologice prealabile. Textele pentru exemple se pot extrage şi pe maculatoare sau pe caietele de gramatică.

Pe baza unor exemple de felul acesta este bine să se predea şi capitolele noi — afară, firește, de cele cu o structură specială, cum ar fi, de pildă, consecutio temporum.

În acest mod, lecţiile de sintaxă se leagă organic de faptele de limbă în parte cunoscute de elevi, dar care, cu acest prilej, sînt clarificate şi clasificate din punct de vedere sintactic, încadrîndu-se adesea în categoriile gramaticale studiate la orele de limba romînă. Sintaxa nu se mai studiază sub aspectul ei teoretic, uneori chiar abstract, iar efortul depus pentru însuşirea cunoştinţelor noi este minim.

Opinînd pentru predarea sintaxei numai pe baza exemplelor cunoscute din orele anterioare nu încerc să contest că şi autorul manualului de limba latină pentru clasa a X-a a avut în vedere uneori aspectul acesta, însă numărul textelor necunoscute, cu precădere cele din operele care nu se studiază în clasă, este mai mare în comparaţie cu cele din prima categorie.

Întrucît selecţionarea exemplelor nu este prea uşoară, îmi propun să revin asupra acestui aspect al problemei.

Prof. ION POPESCU
Bucureşti

Pentru noi succese în învăţământul agricol

Pentru a răspunde cerinţelor actuale şi de perspectivă privind ridicarea producţiei agricole, mecanizarea muncilor în agricultură, dezvoltarea sectorului zootehnic etc., secţia de învăţămînt şi propagandă din Consiliul Superior al Agriculturii a adus numeroase îmbunătăţiri planurilor de învăţămînt şi programelor şcolare pentru şcolile profesionale de mecanizatori, şcolile tehnice agricole, horticole şi veterinare. Modificările aduse planurilor şi programelor ţin seama de rezultatele aplicării experimentale a unor programe şcolare în anul trecut, ca şi de concluziile desprinse în şedinţa Consiliului învăţămîntului profesional şi tehnic din iulie 1963, care a analizat sarcinile ce revin şcolilor din acest sector în noul an şcolar.

Astfel practica de producţie efectuată pînă acum de viitorii mecanici agricoli în trimestrul I al anului II va fi efectuată în viitor în anul III, cînd elevii au suficiente cunoştinţe despre diferite maşini agricole şi conducerea acestora. În schimb în anul II sporeşte cu încă o oră pe săptămînă numărul de ore în care elevii studiază conducerea tractoarelor.

În şcolile tehnice, pentru a le forma elevilor deprinderi practice în specialităţile agronomie şi horticultură, practica de iniţiere s-a eşalonat, în conformitate cu calendarul muncilor agricole, în perioadele cînd se efectuează cele mai multe lucrări, repartizîndu-se în acest scop două zile pe săptămînă; aceasta va da personalului didactic posibilitatea să asigure mai bine practica agricolă, iar elevilor să-şi însuşească mai temeinic deprinderile practice în principalele lucrări agricole.

Pentru a se asigura predarea în bune condiţiuni a cunoştinţelor despre culturi irigate, horticultură, protecţia plantelor, mecanizarea şi electrificarea agriculturii şi pentru ca viitorii tehnicieni agronomi să dobîndească cît mai multe şi mai temeinice cunoştinţe în aceste domenii, care au un rol important în creşterea eficacităţii economice a unităţilor agricole socialiste, s-a mărit numărul de ore la aceste discipline. În acelaşi timp, din programele unor discipline cum sînt botanica, fiziologia plantelor, agricultura generală, fitotehnia etc., au fost eliminate o serie de noţiuni care încărcau inutil memoria elevilor. De asemenea pentru a se înlătura supraîncărcarea acestora, tehnologia produselor horticole nu va mai fi studiată ca o disciplină aparte, cunoştinţele respective fiind incluse în cadrul disciplinelor de profil.

În şcolile tehnice de veterinari, practica de producţie a elevilor din anul II se va desfăşura în luna aprilie, cînd au loc cele mai multe acţiuni sanitare-veterinare, cum ar fi însămînţările artificiale, dezinfecţiile, recoltările de sînge, tuberculizările, vaccinările antirujetice şi antiseptoase etc. De asemenea, s-a mărit numărul de ore pentru studierea culturii plantelor de nutriţie şi a mecanizării şi electrificării zootehniei. Întrucît viitorilor tehnicieni veterinari le vor reveni sarcini importante în sprijinirea şi dezvoltarea sectorului zootehnic, pentru a li se asigura cunoştinţe multiple şi temeinice despre întreţinerea şi creşterea animalelor, numărul orelor de zootehnie din anul II a sporit de la 4 pe săptămînă cît era înainte, la 5 pe săptămînă. În aceste ore se va da o atenţie deosebită studierii taurinelor, ovinelor şi porcinelor, care au cea mai mare importanţă economică. De asemenea, în programa şcolară pentru această specialitate s-au introdus şi unele teme noi, privind creşterea porcinelor în flux continuu, creşterea industrială a păsărilor şi alte metode moderne de înaltă productivitate, experimentate cu bune rezultate în marile unităţi de producţie agricolă.

Toate modificările intervenite în planurile şi programele de învăţămînt ale şcolilor profesionale de mecanizatori, şcolile tehnice agricole, horticole şi veterinare sînt menite să adîncească conţinutul ştiinţific al acestui învăţămînt, ridicînd pe o treaptă mai înaltă pregătirea viitorilor mecanizatori şi tehnicieni ai agriculturii noastre socialiste.

GH. DIVRICIAN

Lucrări practice la Centrul şcolar agricol din Valea Călugărească

Activitate metodică vie, concretă

Organizarea la un nivel ridicat a muncii metodice desfăşurate în cercurile pedagogice şi în comisiile pe specialităţi din şcoli constituie acum la începutul anului şcolar o preocupare principală a cabinetelor metodice pentru învăţămîntul profesional şi tehnic.

În scopul de a asigura un ajutor cît mai substanţial şi concret cercurilor pedagogice, cabinetele metodice din Bucureşti şi Cluj au organizat recent consfătuiri la care au participat responsabilii acestor cercuri, directori de şcoli şi grupuri şcolare, precum şi profesori şi maiştri-instructori fruntaşi. Lucrările acestor consfătuiri s-au referit la problemele organizării şi îndrumării actvităţii metodice a personalului didactic din şcolile profesionale şi tehnice, la munca de cercetare ştiinţifică a acestuia precum şi la continua perfecţionare a pregătirii lui tehnico-ştiinţifice şi pedagogice.

Analizînd activitatea cercurilor pedagogice în anul şcolar 1962-1963, relevînd experienţa pozitivă şi deficienţele constatate în munca lor, consfătuirile au formulat totodată obiectivele principale ale muncii metodice din anul şcolar care începe şi au precizat o serie de căi eficiente pentru atingerea scopurilor propuse. Astfel, s-a evidenţiat, ca o cerinţă de primă importanţă, necesitatea ca cercurile pedagogice să fie reorganizate pe secţii, în funcţie de disciplinele predate de membrii acestora.

Încă din anul trecut o serie de cercuri pedagogice, cum sînt cele din Iaşi, Ploieşti, Bacău, Bucureşti, Craiova, Galaţi, Arad, Copşa Mică, Satu Mare, Tg. Mureş, Hunedoara şi Caransebeş şi-au organizat activitatea metodică în acest mod, obţinînd rezultate pozitive. Ele au creat secţii pentru personalul didactic care predă disciplinele de cultură tehnică specială în diferite sectoare de producţie, cel care predă obiecte de cultură tehnică generală, pentru directori etc., ceea ce a contribuit la mai buna desfăşurare a muncii, la tratarea mai concretă a problemelor luate în dezbatere.

O experinţă pozitivă care trebuie extinsă în acest an şcolar o constituie antrenarea în activitatea cercurilor pedagogice şi a personalului auxiliar din şcoli — bibliotecarii, pedagogii. Discutarea în cercuri a problemelor legate de activitatea acestora, instruirea lor asupra sarcinilor care le revin au determinat o mai bună încadrare a lor în frontul pedagogic comun al corpului didactic şi implicit o mai mare eficienţă a activităţii pe care o desfăşoară.

Analiza muncii desfăşurate în anul trecut în cercurile pedagogice din învăţămîntul profesional şi tehnic a vădit că cele mai multe din ele s-au orientat spre rezolvarea unor probleme importante ale muncii de pregătire a viitorilor muncitori şi tehnicieni. Tocmai acest fapt a determinat o participare amplă a personalului didactic, în special a aceluia cu funcţia de bază în şcoală, la majoritatea activităţilor metodice. Rămîne ca o sarcină de cea mai mare importanţă pentru cercurile pedagogice ca, în noul an şcolar, să antreneze în activitatea metodică şi pe profesorii şi maiştrii-instructori care au funcţia de bază în producţie. Aceştia îşi vor dezvolta astfel cunoştinţele pedagogice şi metodice privind predarea lecţiilor de specialitate, iar pe de altă parte vor putea aduce o contribuţie importantă la familiarizarea celorlalţi profesori cu tehnica şi tehnologia nouă folosite în întreprinderi.

În noul an şcolar cercurile pedagogice sînt chemate să aducă o contribuţie sporită la îmbunătăţirea activităţii şcolilor profesionale de mecanizatori şi a şcolilor tehnice agricole, antrenînd personalul didactic din aceste şcoli în acţiuni specifice, astfel încît să poată organiza şi desfăşura la un nivel cît mai ridicat sarcinile ce îi revin în cadrul procesului instructiv-educativ.

Consfătuirile organizate de cabinetele metodice din Bucureşti şi Cluj au indicat formele cele mai eficiente de desfăşurare a activităţii metodice, s-au referit la conţinutul acestor activităţi precum şi la modul de desfăşurare a fiecăreia din ele în parte. Astfel, s-a subliniat că una din acţiunile cele mai rodnice în vederea schimbului de experienţă o constituie lecţiile deschise şi referatele pe teme ideologice, tehnico-ştiinţifice şi metodice. În legătură cu desfăşurarea lecţiilor deschise s-a arătat necesitatea ca, în prima perioadă a anului şcolar, acestea să fie prezentate de profesorii şi maiştrii cu cea mai bogată experienţă şi cu o bună pregătire pedagogică. Este necesar de asemenea să fie antrenaţi în prezentarea lecţiilor deschise, în timpul anului şcolar, şi cei care au funcţia de bază în întreprinderi pentru a aprofunda pe această cale o serie de cunoştinţe metodice esenţiale. S-a recomandat extinderea organizării de lecţii deschise în secţiile întreprinderilor, precum şi în laboratoarele şi cabinetele tehnice ale acestora, întrucît asemenea lecţii contribuie mult la ridicarea conţinutului predării în şcolile profesionale şi tehnice.

Pentru ca lecţiile deschise să devină cu adevărat un mijloc de realizare a unui larg schimb de experienţă, s-a arătat că trebuie să se stabilească cu precizie obiectivele lor în funcţie de problemele centrale ale şcolii respective. De pildă, se pot organiza lecţii pentru demonstrarea metodicii instruirii practice în atelierele-şcoală, lecţii de lucrări practice în laborator, lecţii de cultură tehnică în cabinetele şcolare etc.

Printre sarcinile actuale ale cercurilor pedagogice — s-a arătat în consfătuiri — se numără şi organizarea, încă de la începutul anului şcolar, a ciclului de lecţii de minim pedagogic pentru maiştrii-instructori, astfel încît să se ajungă la o metodică unitară în efectuarea instructajelor practice în atelierele-şcoală.

Mai mult decît în trecut trebuie să se ocupe cercurile pedagogice de orientarea corpului didactic pe linia muncii de cercetare ştiinţifică. Aşa cum s-a arătat în consfătuiri este indicat ca planurile tematice ale cercurilor să prevadă măsuri pentru antrenarea profesorilor în elaborarea unor lucrări pentru publicaţiile de specialitate, în recenzarea unor manuale şi a unor programe şcolare, precum şi în efectuarea unor studii mai ample cu privire la anumite probleme tehnico-ştiinţifice sau metodice. De asemenea, s-a recomandat ca cercurile pedagogice să-i antreneze mai larg pe profesori şi maiştri în confecţionarea materialului didactic. Se impune totodată organizarea schimbului de documentaţii tehnice între cercurile pedagogice privind realizarea materialelor didactice.

Stabilindu-şi de la început în mod judicios şi concret sarcinile, ducîndu-le cu pricepere la îndeplinire, cercurile pedagogice din învăţămîntul profesional şi tehnic — aşa cum s-a arătat în consfătuiri — vor putea să-şi sporească simţitor contribuţia la îmbunătăţirea întregului proces de pregătire a viitorilor muncitori şi tehnicieni.

Ing. A. TUCMEANU
Ing. E. CUPFER

Ultimele pregătiri

...la Grupul şcolar de energie electrică din Cîmpina

În vederea primirii elevilor anului I, Grupul şcolar de energie electrică din Cîmpina a făcut pregătiri speciale. În holul principal al şcolii noii elevi sînt întîmpinaţi de un impresionant panou de onoare pe care sînt expuse fotografiile profesorilor şi maiştrilor-instructori fruntaşi, precum şi fotografiile celor peste 170 de absolvenţi ai şcolii evidenţiaţi în întrecerile socialiste la locul de muncă unde au fost repartizaţi. Exemplul acestor absolvenţi, aspectul festiv al şcolii, cuvintele şi îndrumările calde ale corpului didactic au întărit dorinţa celor ce intră în anul I de a se pregăti cu temeinicie, astfel încît să-şi însuşească în adîncime una din interesantele meserii pentru care şcoala pregăteşte muncitori de înaltă calificare.

D. MUSCĂLESCU

...la Grupul şcolar comercial din Craiova

Conducerea Grupului şcolar comercial din Craiova a convocat recent o şedinţă cu întreg personalul didactic al şcolii în vederea discutării sarcinilor cu privire la desfăşurarea cu succes a muncii în noul an şcolar, precum şi a măsurilor care trebuie adoptate în acest scop. Obiectivul principal al discuţiilor l-a constituit determinarea căilor pentru ridicarea nivelului lecţiilor şi pentru sporirea interesului elevilor faţă de însuşirea cunoştinţelor predate. În acest scop s-a acordat o deosebită atenţie reorganizării şi extinderii cabinetului metodic al şcolii, care va oglindi, într-o măsură şi mai largă decît în trecut, întreaga experienţă pozitivă acumulată în predare de către corpul didactic, precum şi cercetările cu caracter ştiinţific şi metodic efectuate de acesta.

Prof. C. DUMITRESCU
şi I. PETRAŞCU

...la Şcoala profesională U.C.E.C.O.M. din Slatina

Personalul didactic al Şcolii profesionale U.C.E.C.O.M. din Slatina a acordat, în cadrul pregătirilor pentru deschiderea noului an şcolar, o atenţie deosebită dezvoltării magazinului-şcoală, în cadrul căruia se efectuează practica elevilor în cursul anului şcolar. Raioanele acestui magazin au fost extinse, ele cuprinzînd acum un sortiment mai bogat şi mai variat de mărfuri, ceea ce va da prilej elevilor să se familiarizeze cu metodele de păstrare a acestora, de recunoaştere a sortimentelor atît după denumirea lor comercială cît şi după valoarea lor practică, de recomandare a calităţilor diferitelor mărfuri, de ambalare a lor etc.

Noua organizare a magazinului-şcoală va da elevilor posibilitatea să-şi efectueze practica în condiţii similare cu cele pe care le vor întîlni în magazinele sătesti ale cooperativelor de consum, asigurîndu-le astfel o pregătire profesională mai temeinică.

Prof. SIMION TULIGĂ

O cale utilă de perfecţionare a profesorilor de matematică

In timpul acestei vacanţe a avut loc, la Săcele-Braşov, cel de al treilea curs de vară organizat pentru profesorii de matematică de Societatea de ştiinţe matematice şi fizice din R.P.R. La acest curs au participat 48 de profesori dintr-o serie de şcoli medii, de opt ani şi profesionale de la oraşe şi sate. Printre ei s-au numărat profesori fruntaşi, profesori care au obţinut gradul II, cadre cu experienţă la catedră ca şi cadre tinere, aflate la începutul carierei. Toţi cursanţii au dat dovadă de seriozitate, s-au preocupat îndeaproape de realizarea obiectivelor cursului, manifestînd dorinţa de a-şi perfecţiona pregătirea, de a cunoaşte noi căi menite să ducă la îmbunătăţirea muncii lor.

In cadrul cursului s-au ţinut prelegeri şi conferinţe, a avut loc un simpozion, s-au purtat discuţii. Cele mai vii dezbateri le-au provocat expunerile asupra unor chestiuni strîns legate de programa şcolară — predarea noţiunii de funcţie într-o accepţie modernă, cuprinzătoare şi multivalentă (acad. Gr. Moisil, prof. univ. A. Haimovici-Iaşi) şi introducerea unor noţiuni de calculul probabilităţilor şi statistică în şcoala medie (acad. Gh. Mihoc). Mult interes a stîrnit simpozionul despre aplicarea matematicii în economie (acad. Gr. Moisil, conf. N. Mihăilă ş.a.). De asemenea, cursanţii au manifestat un deosebit interes pentru expunerea care a trecut în revistă începuturile învăţămîntului matematic în Ţările Romîne (prof. univ. N. Mihăileanu), pentru prezentarea unor probleme de metodică a predării matematicii (conf. A. Hollinger, conf. E. Rusu), ca şi pentru unele conferinţe care au urmărit prezentarea unor probleme moderne de matematică, generalizînd chestiuni predate în şcoala medie şi contribuind pe această cale la lărgirea orizontului ascultătorilor. Astfel, aceştia au ascultat conferinţa despre teoria integrală (acad. Miron Nicolescu), despre unele probleme actuale ale astronomiei (prof. univ. C. Drîmbă, membru corespondent al Academiei R.P.R.), despre geometrii noneuclidiene (prof. univ. N. Mihăileanu), despre aplicarea matematicii în statistică (conf. N. Mihăilă), despre poliedre regulate şi semiregulate (conf. T. Roman). Alte prelegeri au urmărit informarea auditoriului asupra unor probleme actuale din diferite discipline matematice: teoria firelor de aşteptare şi aplicaţii ale ei în economie (acad. Gh. Mihoc), metode de deducere a ecuaţiilor cu derivate parţiale (acad. N. Teodorescu), omul şi maşina — unele probleme ale ciberneticii (prof. univ. O. Onicescu), metoda aproximaţiilor succesive şi rolul ei în analiza matematică (conf. C. Corduneanu-Iaşi), biomatematica (conf. T. Postelnicu).

Cursul de vară a oferit totodată participanţilor şi prilejul de a dezbate unele probleme actuale ale învăţămîntului. Astfel, aceştia au luat parte la o discuţie condusă de tov. C. Nădejde, adjunct al ministrului învăţămîntului, făcînd sugestii şi propuneri pentru îmbunătăţirea sistemului actual de perfecţionare a cadrelor didactice. De asemenea, pe baza unui referat alcătuit de un colectiv de profesori care predau la clasele V-VII, s-a discutat programa de aritmetică şi algebră a şcolii de opt ani şi s-au făcut unele propuneri de îmbunătăţire a acesteia, care s-au transmis forurilor în drept.

Discuţiile purtate pe marginea unor conferinţe în sala de curs au continuat adesea în pauze, şi mai ales în timpul liber, între cursanţi şi conferenţiari. Trebuie subliniat şi faptul că participanţii la curs şi-au împărtăşit reciproc experienţa în munca la catedră, că s-a realizat de fapt un schimb larg şi interesant de păreri asupra unor probleme metodice, care vor putea fi fructificate în noul an şcolar.

Privit în ansamblu, programul ştiinţific şi metodic al cursului şi-a atins scopul prin informarea sintetică şi multilaterală pe care a oferit-o participanţilor, prin faptul că le-a indicat numeroase căi în vederea activităţii la clasă, prin dezbaterea unor aspecte ale îmbunătăţirii învăţămîntului de specialitate în viitorul apropiat, prin sugestiile date în vederea studiului şi cercetării personale, a fructificării unor păreri inovatoare.

Participanţii au avut totodată posibilitatea să cunoască în timpul cursului numeroase realizări dobîndite de poporul nostru sub conducerea partidului, ca şi unele regiuni deosebit de pitoreşti ale ţării. Astfel, programul conex al cursului a prevăzut o serie de excursii la barajul, lacul de acumulare şi hidrocentrala de la Bicaz, la uzinele din Săvineşti, Oneşti şi Roznov, în oraşele Braşov şi Bacău, la Peştera Dîmboviciorei, Rucăr, Dragoslavele, Rîşnov, Bran, Tuşnad, Lacul Roşu, Humuleşti etc.

Condiţiile bune de cazare oferite de internatul şcolii medii din Săcele, sprijinul acordat de uzinele „Steagul Roşu" din Braşov şi de Universitatea din Bucureşti, grija comitetului de organizare şi a personalului cursului au asigurat participanţilor o atmosferă de lucru rodnică şi în acelaşi timp numeroase ceasuri de destindere şi recreare. Meritul principal pentru reuşita cursului revine colectivului de conducere a acestuia, alcătuit din acad. Gh. Mihoc, conf. N. Mihăilă şi conf. T. Postelnicu.

Concluziile cu care s-a încheiat cursul au arătat şi unele cerinţe de care va trebui să se ţină seama în viitor. Astfel, s-a desprins faptul că, pentru îmbunătăţirea învăţămîntului matematic, este necesară o şi mai strînsă apropiere a lui de stadiul actual al ştiinţei şi de cerinţele desăvîrşirii construcţiei socialismului în ţara noastră. S-a subliniat că în acest scop trebuie luate toate măsurile pentru a asigura informarea permanentă a profesorilor cu ceea ce este nou în domeniul specialităţii lor, astfel încît să se poată asigura modernizarea predării matematicii.

Participanţii au făcut propuneri de îmbunătăţire a viitoarelor cursuri de vară, atît prin mai ampla recrutare a cursanţilor din toate regiunile ţării, cît şi prin concentrarea tematicii, asigurarea unei bibliografii minime, cunoaşterea din vreme a programului detaliat.

La îmbunătăţirea pregătirii profesorilor de specialitate va contribui şi editarea conferinţelor ţinute în cadrul cursurilor de vară. Conferinţele ţinute la primul curs au apărut de curînd în colecţia „Biblioteca SSMF", sub titlul „Probleme actuale ale matematicii". Se află sub tipar volumul cuprinzînd conferinţele ţinute la cursul de anul trecut. Se vor tipări de asemenea conferinţele ţinute anul acesta.

Cursul de vară din acest an a reprezentat o nouă verigă a legăturii tot mai strînse a SSMF cu problemele şcolii, cu slujitorii ei, dovedind că prin colaborarea celor ce lucrează în învăţămîntul de toate gradele, se pot organiza acţiuni din ce în ce mai utile.

Conf. univ. TIBERIU ROMAN
secretar general al S.S.M.F.

PREGĂTIRE TEMEINICĂ, MULTILATERALĂ

(Urmare din pag. 1)

realizează, formele de organizare a muncii instructiv-educative cu elevii, principiile şi metodele de învăţămînt şi cele ale educaţiei morale, estetice şi fizice, precum şi alte probleme pe care le ridică practica şcolară, dobîndind astfel o largă viziune asupra viitoarei lor profesiuni.

Munca învăţătorului poate fi încununată de succes numai în măsura în care el ştie să folosească cele mai potrivite căi, mijloace şi forme de transmitere a cunoştinţelor, de organizare a activităţii cu elevii, pentru a le lărgi orizontul de cunoştinţe, pentru a le forma priceperi şi deprinderi de muncă şi a le dezvolta forţele şi capacităţile creatoare. De aceea, cunoaşterea metodicilor predării tuturor obiectelor de învăţămînt, ca şi a metodicii celorlalte activităţi ce se desfăşoară cu elevii din clasele I—IV constituie o parte componentă esenţială a pregătirii pedagogice multilaterale a învăţătorului.

O mare extindere se acordă în planul de învăţămînt al institutelor pedagogice studiului metodicii limbii romîne şi aritmeticii, faptul acesta fiind pe deplin justificat de importanţa sarcinilor ce revin predării limbii romîne şi aritmeticii în clasele I—IV, precum şi pe ansamblul şcolii de 8 ani.

Într-adevăr, în aceste clase se pun bazele deprinderilor de vorbire şi scriere corectă, de citire conştientă şi curentă, cu ajutorul cărora elevii îşi vor însuşi cunoştinţe din toate celelalte domenii. Totodată, lecţiile de limba romînă sînt menite să cultive la elevi dragostea pentru limba poporului şi pentru creaţiile lui, să le dezvolte sentimente şi emoţii artistice, să le trezească interesul şi dorinţa de a citi, de a cunoaşte tot mai mult din viaţa oamenilor şi munca lor. Este de la sine înţeles că aceste sarcini cer o temeinică cunoaştere a metodicii predării scris-cititului, a citirii, a compunerii şi a gramaticii.

La rîndul ei, şi aritmetica constituie un obiect de bază în primele patru clase ale şcolii de 8 ani. În aceste clase trebuie să cunoască elevii cele patru operaţiuni pe care se sprijină studiul matematicii pînă la cel mai înalt nivel, să-şi însuşească deprinderile de calcul rapid şi corect atît de necesare în viaţa de fiecare zi. În acelaşi timp, aritmetica are la această vîrstă o mare înrîurire educativă asupra elevilor, învăţîndu-i să judece, să formuleze raţionamente, să analizeze şi să sintetizeze, dezvoltîndu-le gîndirea logică datorită căreia ajung treptat la o cunoaştere mai adîncă a realităţii. Iată de ce în institutele pedagogice se acordă un rol important şi studiului metodicii de predare a aritmeticii.

În clasele I—IV elevii îşi însuşesc în cadrul lecţiilor de citire, al observaţiilor directe în natură, primele noţiuni din domeniul geografiei, biologiei, istoriei, iar din clasa a IV-a încep studiul sistematic al acestor discipline. Modul cum trebuie predate ele ţinînd seama de particularităţile de vîrstă ale copiilor, de caracterul concret al gîndirii lor, de cercul lor de observaţii şi reprezentări, formează obiectul metodicii geografiei, ştiinţelor naturale, istoriei ce urmează să fie studiate de elevii institutelor pedagogice.

Sarcina principală a şcolii noastre de toate gradele este aceea de a realiza educaţia multilaterală a elevilor, de a creşte un tineret cult, armonios dezvoltat. De aceea, viitorii învăţători primesc în cadrul institutelor pedagogice şi pregătirea corespunzătoare pentru a putea realiza la nivelul cerinţelor educaţia estetică şi fizică a elevilor. În acest scop, planul de învăţămînt al institutelor pedagogice prevede un număr însemnat de ore pentru desen, caligrafie, muzică, educaţie fizică, lucru manual, precum şi pentru studiul metodicii de predare a acestor discipline în clasele I—IV.

Profilul pregătirii pedagogice şi metodice a viitorilor învăţători este întregit prin lecţiile practice pe care aceştia le ţin la clasele I—IV, sub conducerea profesorilor de pedagogie şi de metodică. În cadrul practicii pedagogice capătă trăinicie şi sînt puse în adevărata lor valoare cunoştinţele însuşite la cursurile de psihologie, pedagogie şi metodică, se formează priceperile şi deprinderile de a organiza şi conduce procesul instructiv-educativ la clasele mici.

Dînd elevilor lor cunoştinţe largi şi temeinice privitoare la viitoarea lor profesiune, dezvoltîndu-le dragostea pentru nobila misiune de a creşte tînăra generaţie, institutele pedagogice pregătesc educatori pricepuţi şi destoinici, oameni capabili să aducă o contribuţie însemnată la înflorirea continuă a şcolii noastre.

Într-un laborator viu

Profesorul Ion Lăzărescu din comuna Tiţeşti, raionul Piteşti este un pasionat educator al tinerei generaţii, un îndrumător al elevilor pe calea însuşirii cunoştinţelor necesare pentru practicarea ştiinţifică a lucrărilor agricole pe baza mecanizării complexe a agriculturii.

Numeroasele experienţe interesante desfăşurate cu elevii — unele avînd chiar caracter de cercetare ştiinţifică — desfăşurate în „laboratorul viu" al şcolii, sînt o mărturie elocventă a acestei preocupări şi, în acelaşi timp, alături de cunoştinţele elevilor, o dovadă a bogatelor rezultate obţinute.

Reproducem mai jos relatări cu privire la această activitate cuprinse în jurnalul de lucru al profesorului Ion Lăzărescu.

„Chiar din clipa cînd mi s-a încredinţat predarea „Agriculturii" am căutat să realizez lecţii cît mai vii, mai atractive, organizînd pentru aceasta un teren experimental — „laboratorul viu al şcolii", cum îl numim noi — unde elevii să urmărească o serie de lucrări şi experienţe legate de conţinutul teoretic al lecţiilor".

Munca de organizare a acestui „laborator viu" în apropierea şcolii i-a solicitat profesorului eforturi susţinute şi o temeinică pregătire, în vederea unei juste repartizări a culturilor şi a alegerii judicioase a experienţelor, în deplină concordanţă cu condiţiile locale şi cerinţele programei de învăţămînt.

„Ţinînd seama de condiţiile pedoclimatice ale regiunii noastre — notează în continuare prof. Ion Lăzărescu — m-am orientat asupra sectoarelor pe care le-am înfiinţat, repartizînd terenul astfel încît să cuprind un sector al culturii plantelor de cîmp, un sector al culturii plantelor de nutreţ, un sector legumicol, un sector viticol şi un sector pomicol, care cuprinde pepiniera şi plantaţia de pomi pitici. În pepinieră am organizat mai multe secţii care corespund temelor prevăzute de programa şcolară. Printre acestea figurează altoiul, plantaţia de pomi sălbateci, şcoala de pomi etc. Tot în pepinieră am rezervat un loc şi arbuştilor fructiferi. Aici elevii pot cunoaşte condiţiile de cultură ale zmeurului, agrişului, coacăzului.

Pentru ca elevii să cunoască şi să observe îndeaproape unele plante mai puţin răspîndite în regiune, cum ar fi de pildă bumbacul, orezul, chenaful, soia, ricinul, rapiţa şi altele, am alcătuit o colecţie vie de astfel de plante, cultivîndu-le pe parcele foarte mici. Astfel elevii au putut constata că în condiţiile regiunii noastre bumbacul înfloreşte numai rare ori, orezul face spic dar nu leagă bob, iar Jucca filamentosa nu produce seminţe, deoarece nu există insecte care să poată asigura polenizarea ei. Aceste constatări au prilejuit o serie de experienţe interesante, cum ar fi de pildă polenizarea artificială a plantei Jucca filamentosa, prin care am determinat producerea seminţelor.

Organizînd o parcelă experimentală cu diverse soiuri mai productive de plante hibride sau aclimatizate, am căutat să le demonstrez elevilor larga aplicare în practică a principiilor miciuriniste pe care ei le-au studiat la lecţiile de botanică şi agricultură.

Pentru o cît mai vie ilustrare a evoluţiei plantelor de la formele cele mai simple (bacteriile) pînă la formele superioare cu o maximă capacitate de adaptare, am organizat şi un colţ al sistematicii vegetale. Acesta cuprinde majoritatea grupelor de plante studiate de elevi la botanică în clasa a V-a.

Pe parcelele plantelor ornamentale, cele mai variate specii de trandafir, flori de piatră, crăiţe, cîrciumărese şi altele sînt îngrijite şi observate de elevi cu mult interes.

Avînd în vedere marea dezvoltare a sectorului zootehnic în gospodăria colectivă din comună, m-am preocupat şi de organizarea unui colţ zootehnic.

Alături de „laboratorul viu" al şcolii am creat şi o staţie meteorologică, care dispune astăzi de aparatura necesară înregistrării temperaturii, a presiunii atmosferice, a cantităţii de precipitaţii etc. Determinările şi înregistrările fenomenelor meteorologice sînt efectuate cu pricepere şi îndemînare de elevi, care apoi, pe baza datelor obţinute, stabilesc epoca optimă a lucrărilor agricole.

O latură din cele mai pasionante ale muncii în „laboratorul viu" al şcolii o constituie organizarea experienţelor cu caracter de cercetare ştiinţifică la nivelul posibilităţilor elevilor, experienţe menite să confirme expunerile teoretice din clasă. Deosebit de interesante au fost experienţele cu biostimulatori culturile comparate în condiţii de administrare a diferitelor elemente chimice, experienţele în care s-a urmărit influenţa mediului asupra plantelor etc.

Căutînd să le demonstrez elevilor mei, viitorii colectivişti din comună, marele rol al chimizării agriculturii în sporirea producţiei agricole, am rezervat un loc important experienţelor de creştere a plantelor în condiţiile administrării suplimentare a îngrăşămintelor, a amendamentelor sau a diferitelor substanţe chimice stimulatoare.

Le-am explicat elevilor importanţa mecanizării şi a chimizării agriculturii, a folosirii agrotehnicii moderne, vorbindu-le, pentru a prezenta faptele în contrast, despre condiţiile grele de muncă din trecut, cînd pămîntul era exploatat neraţional, iar oamenii munceau din greu, obţinînd roade mult mai puţine. Mi-am adus aminte de anii întunecaţi ai copilăriei mele şi am simţit o nemărginită mîndrie şi bucurie gîndindu-mă la copilăria fericită a tuturor copiilor din patria noastră, la viitorul lor luminos. Am simţit atunci mai puternic răspunderea care apasă pe umerii noştri, ca dascăli ai generaţiei de mîine de constructori ai comunismului şi am hotărît să nu precupeţesc nici un efort, pentru a mă achita cu cinste de această sarcină pe care mi-a încredinţat-o partidul".

Însemnările profesorului Ion Lăzărescu amintesc în continuare de munca sa de zi cu zi, de preocupările sale, de rezultatele obţinute. Acestea se vădesc nu numai în faptul că absolvenţii şcolii din Tiţeşti sînt oameni pricepuţi, ci şi prin succesele obţinute în cultura mare a plantelor în comună, prin aplicarea normelor agrozootehnice stabilite de cercetările întreprinse de profesorul Lăzărescu, împreună cu elevii săi, în „laboratorul viu" al şcolii.

T. CREŢU

În ultimele zile de vacanţă

Vacanţa, minunata vacanţă care a oferit cu dărnicie tuturor elevilor atîtea bucurii, este pe sfîrşite. Sutele şi miile de elevi care au împînzit vara aceasta întreaga ţară au părăsit pădurile umbroase ale munţilor, nisipul, apa şi soarele mării — toate locurile unde au poposit. Rumeniţi de arşiţa soarelui, fortificaţi, veseli, s-au întors acasă. Acum tac ultimele însemnări în jurnalul de vacanţă, developează filmele pe care au fixat minunatele imagini surprinse în excursii, trec în revistă colecţiile de materiale adunate pentru confecţionarea ierbarelor şi a insectarelor, sau mostrele de roci care vor ilustra lecţiile de geografie.

In ultimele pagini ale jurnalului lor de vacanţă, elevii Şcolii tehnice comerciale din Timişoara povestesc despre vizita făcută la Combinatul siderurgic din Hunedoara. Uriaşele hale şi agregate, întreaga muncă ce se desfăşoară în această cetate a oţelului i-au impresionat profund pe elevi. Discuţiile cu harnicii oţelari despre succesele lor în muncă, despre viaţa şi preocupările lor i-au făcut să se gîndească la propria lor muncă, la ceea ce vor deveni în viitor, i-au mobilizat pentru obţinerea unor noi succese la învăţătură în anul care va începe în curînd.

Lucruri interesante am aflat acum, la sfîrşit de vacanţă, despre roadele bogate culese în timpul vacanţei de participanţii la ştafeta culegătorilor de folclor, formată din pionieri fruntaşi ai şcolilor din regiunea Banat. Îndrumaţi şi ajutaţi de profesori de specialitate, ei au vizitat satele regiunii, cu scopul de a descoperi şi înregistra noi producţii folclorice. Pentru aceasta, au stat de vorbă cu numeroşi recitatori, cîntăreţi şi dansatori.

Acum, cînd s-au întors din această interesantă şi utilă acţiune, pionierii transcriu în albume, ajutaţi de profesori, rezultatele călătoriilor lor. Albumul alcătuit de pionierii şcolilor din raionul Lipova, bunăoară, prezentat într-o formă grafică deosebit de frumoasă, cuprinde un număr mare de poezii, de strigături, doine etc.

Pe lîngă faptul că a dat pionierilor posibilitatea să vadă locuri minunate, să-şi cunoască îndeaproape regiunea, acţiunea aceasta le-a creat şi prilejul de a se apropia de viaţa nouă pe care o trăieşte astăzi ţărănimea noastră colectivistă, de a cunoaşte valoroasele sale producţii artistice.

Despre minunatele zile de vacanţă ne vorbesc şi imaginile surprinse de aparatele de fotografiat. Iată, dintr-o izbutită fotografie, ne zîmbesc elevii Şcolii medii nr. 1 din Buzău care cu cîteva zile în urmă drumeţeau prin Munţii Apuseni. Din alta ne fac semn cu mîna un grup de elevi din oraşul Craiova care poposiseră cu cîtva timp în urmă în Oneşti.

Sute şi mii de asemenea imagini au adunat elevii în această vacanţă. Sînt imagini care vorbesc despre bucuriile pe care le-au trăit, despre clipele de neuitat pe care le-au petrecut laolaltă.

Şi, firesc că după o astfel de vacanţă, fiecare elev începe anul şcolar cu forţe proaspete, cu dragoste sporită de muncă.

M. VERDEŞ

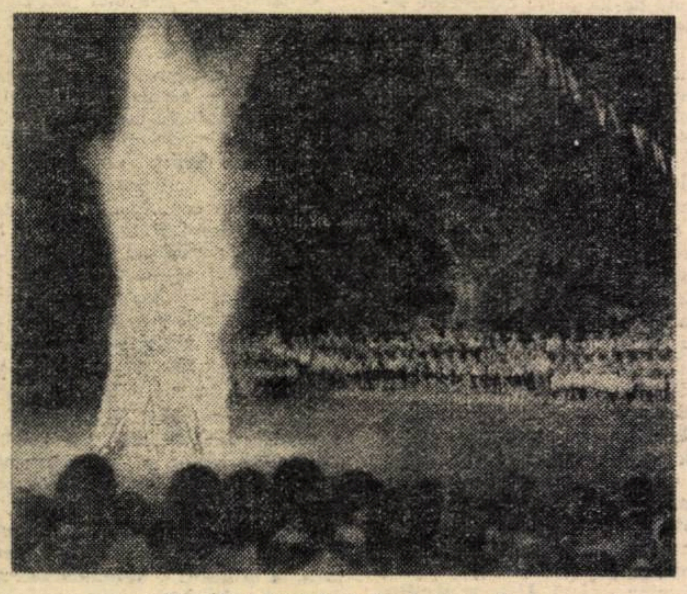

Foc de tabără la Palatul pionierilor.

19 ani de la eliberarea Bulgariei

Dezvoltarea învăţămîntului

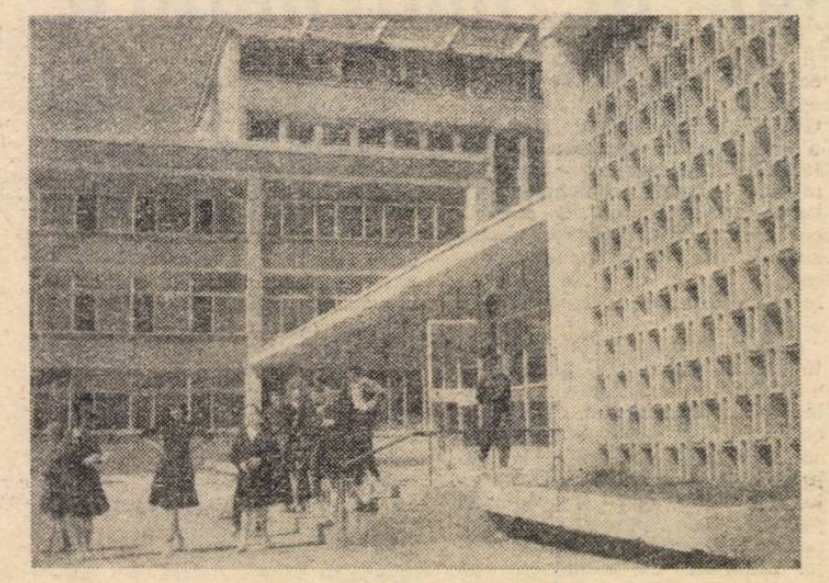

O nouă şcoală medie la Sofia.

În anii puterii populare, învăţămîntul din R.P. Bulgaria a cunoscut o amplă dezvoltare.

Înainte de 9 septembrie 1944, existau în Bulgaria 1.500.000 neştiutori de carte, iar 1.700 de localităţi erau lipsite de şcoli. În fiecare an peste 100.000 de copii rămîneau în afara şcolii şi de abia 40 la sută din tineri terminau învăţămîntul elementar. Astăzi, analfabetismul a fost lichidat. Au fost construite peste 1.500 de şcoli noi, iar fondurile acordate de stat pentru învăţămînt cresc zi de zi. Nu mai există nici o localitate fără şcoală. În cursul anului şcolar 1962/1963 în şcolile de toate gradele ale R. P. Bulgaria au învăţat peste 1.893.000 de persoane, număr care, raportat la populaţia de circa 8 milioane a Bulgariei, arată că aproape fiecare al patrulea locuitor al ţării învaţă.

Schimbări adînci au intervenit nu numai în ceea ce priveşte numărul elevilor şi al personalului didactic, dar şi în ce priveşte conţinutul şi direcţia procesului de învăţămînt. Un mare avînt a luat învăţămîntul profesional şi tehnic. În comparaţie cu anul trecut, procentul elevilor din şcolile tehnice a crescut anul acesta cu 18,20 la sută, iar în şcolile tehnice serale — cu 62,26 la sută.

Dezvoltarea economică şi culturală a Bulgariei după eliberarea sa de sub fascism a impus şi pregătirea unor cadre de specialişti cu înaltă calificare — ingineri, economişti, agronomi, medici, chimişti, profesori etc. În timp ce în anul 1939 funcţionau doar 5 instituţii de învăţămînt superior, în care învăţau mai puţin de 10.000 de studenţi, astăzi numărul lor se ridică la 22, în care învaţă 72.000 de studenţi. În anul viitor vor funcţiona încă 4 noi instituţii de învăţămînt superior — la Plovdiv, Burgaz, Gabrovo şi Tîrnovo.

ACTIVITATE BOGATĂ

Filiala din Craiova a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice îşi îmbogăţeşte necontenit activitatea.

În cadrul secţiei de filologie, bunăoară, a fost mult apreciat simpozionul închinat operei scriitorilor Şt. O. Iosif şi Panait Cerna. De asemenea, s-a bucurat de un real interes în rîndul profesorilor de limba şi literatura română şedinţa de comunicări închinată lui B. P. Haşdeu.

În cadrul secţiei de filologie au fost tratate şi unele probleme ale predării limbii latine în şcolile de cultură generală.

Şi în cadrul secţiei de istorie a filialei se desfăşoară o activitate rodnică. Merită scoasă în evidenţă, de exemplu, printre comunicările prezentate aici, comunicarea cu tema „Utilizarea citatelor din operele clasicilor marxism-leninismului în desfăşurarea lecţiilor de istorie".

I. C.

CONCURS

Direcţia învăţămîntului militar anunţă scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice pentru Şcoala militară superioară de ofiţeri „Nicolae Bălcescu" din Sibiu:

— două posturi de conferenţiar pentru bazele radiotehnicii;

— post de conferenţiar pentru lucrări construcţii civile şi industriale;

— post de conferenţiar pentru construcţii căi ferate;

— post de conferenţiar pentru mecanică;

— post de conferenţiar pentru rezistenţa materialelor;

— post de conferenţiar pentru tehnologia materialelor;

— post de conferenţiar pentru maşini şi utilaje de construcţii.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune în termen de 30 de zile, la Şcoala militară superioară de ofiţeri „Nicolae Bălcescu" din Sibiu, o cerere la care vor anexa următoarele acte:

— copie legalizată după diploma de examen de stat sau după actul echivalent de studii superioare;

— copie legalizată după diploma de doctor sau candidat în ştiinţe;

— copie legalizată după atestatul de conferenţiar;

— lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar;

— certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază;

— memoriu de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat.

Orice informaţii suplimentare se pot obţine la telefon 2021 Sibiu.

În pragul consfătuirilor raionale

(Urmare din pag. 1)

înaltă ţinută etică, dacă vrem ca ei să aibă o atitudine justă faţă de îndatoririle ce le revin, o conduită frumoasă în şcoală şi în afara acesteia dacă vrem ca ei să fie disciplinaţi, punctuali, ordonaţi, respectuoşi, este absolut necesar ca noi înşine, cei pe care şcolarii trebuie să-i stimeze şi să-i respecte, să le dăm exemplul unei asemenea comportări. Îi vom putea educa pe copii în spiritul dragostei fierbinţi faţă de patrie dacă noi înşine vom şti să dăm cea mai înaltă dovadă de patriotism, le vom putea sădi în suflet sentimente şi convingeri comuniste nu numai vorbindu-le despre ele, ci dovedindu-le prin faptele noastre, prin întreaga noastră ţinută, că noi înşine trăim şi gîndim ca nişte adevăraţi comunişti.

Problemele educaţiei comuniste sînt deosebit de complexe, dezbaterea lor presupune abordarea celor mai variate aspecte ale activităţii şcolare. Participanţii la consfătuirile raionale vor trebui să cuprindă, într-o analiză făcută cu seriozitate, cele mai importante dintre aceste aspecte, orientîndu-se către ceea ce au ele mai esenţial, pentru a găsi soluţiile cele mai juste, cele mai eficiente. Procedînd astfel, ei vor asigura ca discuţiile purtate acum să-şi vădească importanţa în cursul noului an, reflectîndu-se din plin în îmbunătăţirea activităţii educative şi, prin aceasta, a întregii munci din şcoală.

POŞTA redacţiei

A. CONSTANTIN, Giurgiu.
Timpul cît aţi lucrat în producţie şi aţi urmat şcoala de maiştri, fiind recrutat din producţie, vi se recunoaşte ca stagiu de activitate pentru încadrare în funcţia de instructor de practică.

MARINESCU V. EMILIA, comuna Corlăţel, raionul Vînju Mare.
Nu puteţi fi retribuită pentru perioada dintre 29 septembrie şi 23 noiembrie 1962, deoarece în această perioadă nu v-aţi prezentat la postul unde aţi fost numită.

VASILE DUMITRESCU, comuna Broşteni, raionul Vatra Dornei.

Conform instrucţiunilor în vigoare, întrucît luna iunie este considerată ca făcînd parte din anul şcolar, pentru această lună cumulul se plăteşte ca şi în celelalte luni ale anului şcolar, în cazul cînd s-au efectuat activităţi într-un număr de ore egal cu cele efectuate în celelalte luni ale anului şcolar.

TEODORA CONSTANTINESCU, comuna Salcia, raionul T. Măgurele.
În situaţia dv. aveţi dreptul tot la 60 de zile concediu. Indemnizaţia de concediu se va stabili includ-ându-se în calcul şi cele două luni de concediu fără plată pe care le-aţi avut.

TRAIAN DIMITRIU, comuna N. Bălcescu, raionul Lehliu.

Potrivit instrucţiunilor care reglementează drepturile pentru concediu de odihnă, un salariat care şi-a întrerupt activitatea profesională fiind în concediu de boală are dreptul să-şi efectueze concediul legal de odihnă, după expirarea concediului de boală, fără ca drepturile să-i fie diminuate.

GHEORGHE I. CRIŞAN, comuna Sînmihaiul de Cîmpie, raionul Bistriţa.
Pînă la obţinerea gradului definitiv, care poate fi obţinut în situaţia expusă de dv. numai pe bază de examen, aveţi dreptul să fiţi salarizat ca învăţător stagiar.

ION ANTON, Arad.
În urma obţinerii gradului II, secţia de învăţămînt este obligată să facă încadrarea corespunzătoare începînd cu luna imediat următoare datei cînd i s-au prezentat cererea şi actele dovedind obţinerea gradului respectiv.

GH. RĂESCU, comuna Podeni, raionul T. Severin.
Potrivit îndreptarului privind modul de interpretare a unor probleme legate de salarizarea cadrelor didactice, plata suplinitorilor celor aflaţi în concediu de boală se face astfel: pentru fiecare oră prestată educatoarele vor primi 1/90, învăţătorii 1/96 iar profesorii 1/100 din salariul tarifar al funcţiei îndeplinite, fără alte sporuri. Aceste prevederi sînt valabile pentru orele suplinite de cadrele didactice care funcţionează deja în învăţămînt.

CONSTANTIN DINCĂ, Craiova.
Învăţătorii sau profesorii înscrişi în învăţămîntul superior fără frecvenţă beneficiază, pentru susţinerea examenelor anuale, de un concediu fără plată de 30 de zile calendaristice, pe care îl pot lua fie integral, fie eşalonat.

Felicia Geanana, Maria Enescu, Nicolae Ardeleanu, Gh. Melinte, Alexandru Rogneanu, Sile Ştefan, Virginia Mureşan, Virgil Diaconescu, Ion Răduţi, Ştefan Tioc, Aurel Dascălu.
Informaţiile pe care le cereţi le puteţi obţine adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:
REVISTA DE PEDAGOGIE, nr. 7, iulie 1963
În sumar:

STUDII ŞI CERCETĂRI

O. Şafran, B. Bratu, M. Cosma, D. Macadzlob şi A. Miron: Cu privire la formarea convingerilor morale în procesul educării elevilor.

Vasile Bunescu şi Valeriu Rusescu: Conţinutul ştiinţific şi legătura dintre teorie şi practică în unele manuale.

Ion Berca, Marin Vişan şi George Beldescu: Respectarea cerinţelor didactico-metodice în alcătuirea manualelor şcolare.

Gheorghe Sireteanu: Despre însuşirea noţiunilor de istorie în şcoala de 8 ani.

I. Popescu-Teiuşan: Un dascăl iluminist de la începutul secolului al XIX-lea — Stanciu Căpăţîneanu.

Gheorghe Pîrnuţă: Mărturii ale ştiinţei de carte la sate în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea.

CONSULTAŢII — DISCUŢII

Gheorghe Nedioglu: Despre importanta verbelor semiauxiliare.

Ion Cîrlan: Forme de activitate în afară de clasă şi extraşcolară şi aportul lor la aprofundarea şi lărgirea cunoştinţelor literare.

A. V. Lovinescu: În legătură cu desenele preşcolarilor.

Gheorghe Olteanu: Din activitatea unei secţii de învăţămînt raionale pentru îmbunătăţirea continuă a stilului de muncă.

CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE

Magda Hesselman: Unele indicaţii bibliografice cu privire la manualele şcolare.

Aurora Danielache: Cîteva consideraţii referitoare la desenele din manualele de matematică pentru clasele VIII—XI.

Lidia Stroganov: „Sistemul educaţiei estetice în grădiniţa de copii".

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40138

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 720 — vineri 13 septembrie 1963 — 8 pagini 25 bani

Din nou la școală!

COSTIN NĂDEJDE
adjunct al ministrului Învățământului

Începem un nou an școlar. Cu forțe proaspete, profesori și elevi s-au reîntors din vacanță gata pentru o activitate intensă. Îi primesc clasele curate, laboratoarele bine înzestrate, cărțile și rechizitele noi, îi întîmpină pretutindeni cele mai bune condiții de muncă. Istoria Romîniei nu ne oferă nici un exemplu care să ilustreze atîta preocupare pentru școală și pentru slujitorii ei credincioși ca aceea manifestată în statul nostru socialist. Miliardele de lei alocate pentru trebuințele învățămîntului, miile de clase noi construite în toate colțurile țării, cele peste 17.500.000 manuale distribuite gratuit elevilor grăiesc de la sine despre deosebita grijă pe care o poartă partidul și statul nostru dezvoltării și înzestrării școlii.

Numeroasele distincții acordate de către partid și guvern — chiar zilele acestea ziarele au anunțat înaltele distincții cu care a fost răsplătită activitatea rodnică a unor învățători și profesori din școlile de cultură generală — arată cu cîtă atenție și prețuire sînt priviți astăzi cei ce se ocupă de pregătirea tineretului.

Acestei griji îi răspund învățătorii și profesorii, elevii și părinții prin hotărîrea de a îmbunătăți continuu procesul de învățămînt și educație, de a întrece succesele obținute anul trecut în munca instructiv-educativă, astfel încît școala să țină mereu pasul cu rapida înaintare ce are loc în toate compartimentele vieții din patria noastră. Membrii corpului didactic sînt gata, încă din prima zi de școală, pentru o activitate susținută și conștiincioasă, în care să dea mereu mai mult și mai bine.

Cerințele etapei pe care o străbatem în desăvîrșirea construcției socialiste pun în fața celor ce slujesc școala sarcina de a acorda o neslăbită atenție conținutului muncii lor, le cer o exigență sporită în ce privește calitatea lecțiilor, a lucrărilor practice, activităților educative. Fiecare lecție bună, fiecare acțiune educativă izbutită, constituie un adaos de preț la edificiul pe care îl înălțăm pe tărîmul vieții școlare, în folosul patriei. Acest lucru cere fiecărui învățător, fiecărui profesor să se ocupe cu stăruință de pregătirea lecțiilor, a materialelor care le ilustrează, să caute metodele cele mai potrivite și mai științifice de muncă în rîndurile elevilor, să se îngrijească necontenit de adîncirea și lărgirea propriei lor pregătiri ideologico-politice și de specialitate.

În același timp, este necesar să crească exigența față de calitatea cunoștințelor elevilor, știut fiind că eforturile pentru ridicarea conținutului lecțiilor dau rezultate reale numai atunci cînd sînt dublate de străduințile școlarilor de a învăța bine, de a-și însuși în profunzime tot ce li se predă. Să-i învățăm deci pe elevi să lucreze sistematic și mai ales, să-i ajutăm să înțeleagă că învățătura este îndatorirea lor de căpetenie față de societate.

Nu putem considera însă că ne-am împlinit datoria față de școală dacă am avut în vedere doar îmbogățirea bagajului de cunoștințe al elevilor. Căci acesta va putea să fie cu adevărat pus în valoare numai dacă ne străduim să-i educăm astfel pe copii încît, atunci cînd vor deveni mari, să pună în slujba patriei toate cunoștințele, toată capacitatea lor de muncă, să servească cu devotament poporul. Aceasta înseamnă că fiecare învățător sau profesor este chemat să cultive cu grijă conștiința copiilor și tinerilor, înarmîndu-i cu concepția științifică despre societate, făcîndu-i să înțeleagă îndatoririle lor față de popor, dezvoltîndu-le respectul și dragostea față de oamenii muncii. Avem pentru aceasta la dispoziție lecțiile, orele de dirigenție, activitățile educative din școală și din afara ei, cărora trebuie să le îmbogățim neîncetat conținutul, să le sporim capacitatea de a influența convingerile și sentimentele școlarilor.

În munca educativă este foarte necesară o strînsă legătură cu organizațiile U.T.M. și de pionieri din școală. Aceste organizații ajută mult la creșterea conștiinței școlarilor, la formarea unui puternic curent de opinii împotriva celor — nu mulți la număr — care-și neglijează îndatoririle, vin cu lecțiile neînvățate, nu-și scriu temele, întîrzie sau lipsesc nemotivat de la lecții sau de la alte activități inițiate de școală. Folosindu-ne de opinia colectivă, să-i învățăm pe elevi să aprecieze în mod just activitatea lor proprie și a colegilor lor, să vadă în exigența noastră sporită față de ei dorința de a-i pregăti și a-i forma pe măsura cerințelor epocii contemporane.

Experiența fiecărui învățător și profesor a demonstrat cît de importantă este colaborarea cu familia, atragerea acesteia în rezolvarea problemelor educative care stau în fața școlii. Pentru a lărgi participarea părinților, a tuturor cetățenilor la educarea celor mici, colectivele pedagogice fruntașe folosesc și sprijinul întreprinderilor, al instituțiilor care, cu ajutorul școlilor, pun tot mai des în discuția salariaților variatele aspecte pe care le prezintă educarea copiilor în familie, pe stradă, în localurile publice. Să nu scăpăm deci din vedere aportul părinților, al tuturor cetățenilor în educarea copiilor, în formarea atitudinii lor disciplinate și conștiente față de îndatoririle lor școlare și obștești.

Ministerul Învățămîntului, continuînd preocuparea pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, a acordat și anul acesta o mare atenție îmbunătățirii conținutului programelor, planurilor, manualelor școlare, cărților de literatură pedagogică și de specialitate menite să vină în ajutorul învățătorilor și profesorilor. Multe îmbunătățiri s-au adus în acest domeniu și datorită sprijinului larg primit din partea corpului didactic. Nu există regiune, am spune chiar că aproape nu există raion de unde să nu fi venit

(Continuare în pag. a 2-a)

Întîlnire după vacanță

O înaltă prețuire a activității depuse pe tărîmul învățămîntului și culturii

Solemnitatea decorării unor oameni de știință, profesori și învățători

Caldă, impresionantă manifestare! Participanții — oameni de știință și cultură, profesori și învățători din întreaga țară — își vor aminti cu emoție de această zi, în care înalte distincții au răsplătit activitatea rodnică depusă pentru înflorirea culturii noastre socialiste, pentru educarea cetățenilor de mîine ai patriei. O zi deosebită în viața fiecăruia dintre ei și totodată o nouă expresie a prețuirii de care se bucură în țara noastră slujitorii științei, învățămîntului, culturii.

...În preajma orelor 12 se aflau în marea sală a Palatului R.P. Romîne peste 300 de invitați, veniți din toate colțurile țării — din Capitală, din orașele de provincie, din satele din nordul Moldovei, din Banat și din Dobrogea, din Valea Bistriței și din Munții Apuseni. Faptul că, alături de figuri proeminente ale culturii noastre, academicieni și profesori universitari, se aflau tineri învățători și profesori — mulți dintre ei foști studenți ai celor dintîi — exprima într-o imagine vie unitatea strînsă în care toate generațiile intelectualității noastre muncesc, umăr la umăr, pentru înfăptuirea politicii partidului de necontenită dezvoltare culturală a țării.

În sală se înfiripă discuții: despre munca fiecăruia, despre problemele de dezvoltare a științei, despre apropiata deschidere a noului an școlar. Cînd treci de la un grup la altul, urechea surprinde crîmpeie de fraze — despre metode și experiențe în munca de instruire, despre școlile noi, cu linia lor arhitectonică luminoasă, care-și vor deschide porțile, despre înzestrarea laboratoarelor, despre manualele școlare gratuite. Profesori și învățători mai vîrstnici evocă între ei amintiri din anii de odinioară, despre condițiile grele în care trebuiau să-și desfășoare activitatea în timpul regimului burghezo-moșieresc, cînd învățătorii erau — așa cum scria Mihail Sadoveanu — „niște apostoli care au îndurat sărăcia și batjocura, care au trecut printr-un vifor de nemulțumiri și vorbe grele".

În anii noștri profesiunea de învățător a dobîndit un prestigiu și condiții materiale de nevisat pentru dascălul de odinioară. Astăzi, învățătorul, profesorul, animați de un profund patriotism, de conștiința nobilei meniri pe care le-a hărăzit-o poporul plămădesc un lucru viu, de o rară frumusețe, călăuzesc un proces în continuă înnoire, ca viața însăși — procesul formării omului nou, constructor conștient și entuziast al socialismului. „Statul și partidul arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul învățătorilor — încredințează învățătorilor milioanele de cetățeni de mîine; le încredințează misiunea de a forma, începînd cu școala elementară, cetățeni de tip nou, oameni noi ai societății socialiste. Ce răspundere mare pentru învățători și totodată ce cinste înaltă!".

...Este ora 12. Întîmpinați cu aplauze îndelungate intră în sală tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, Leonte Răutu, Ștefan Voitec, Grigore Geamănu, secretarul Consiliului de Stat, Ilie Murgulescu, președintele Academiei R. P. Romîne, Ștefan Bălan, ministrul Învățămîntului.

Se dă citire decretelor de decorare. Se apropie spre a primi înaltele distincții oameni de cultură care au în urma lor decenii de bogată și prodigioasă activitate științifică, care și-au adus din plin contribuția la dezvoltarea unor ramuri ale științei și tehnicii în țara noastră, au crescut generații de specialiști ai economiei și culturii.

Sînt apoi invitați să primească titlurile de „Profesor Emerit" și „Învățător Emerit" cadre didactice care s-au distins prin priceperea și devotamentul cu care lucrează în învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic din țara noastră.

Titlul de *„Profesor Emerit al Republicii Populare Romîne"* a fost acordat următorilor profesori: Margareta Ailincăi, prof. de fizico-chimie la școala medie „Zoia Kosmodemianskaia" din București; Gheorghe A. Achiței, prof. de matematică la școala medie nr. 2 din Deva; Irina Boldișor, prof. de științe naturale la școala medie „Unirea" din Tg. Mureș; Maria Bordea, prof. de limba română la Centrul școlar de cooperație din Buzău; Teodor Chindea, prof. de istorie din Cluj; Dumitru Crăciun, prof. de limba română la școala medie nr. 1 din Rm. Sărat; Petre Drăgoescu, prof. de limba latină din București; Olimpia Gheorghiu, prof. de matematică la școala medie nr. 5 din București; Octavian Halunga, prof. de matematică din București; Smaranda Hortopan, profesor de matematică la Grupul școlar „Iosif Ranghet" din București; Andrei Kloss, prof. de limba germană la școala medie nr. 1 din Mediaș; Viorica Lecca, prof. de limba franceză la școala medie „I. L. Caragiale" din București; Lucian Mănescu, prof. de

(Continuare în pag. a 2-a)

În numele profesorilor vorbește Alex. Obadă, profesor de limba romînă la Școala medie nr. 1 „Ștefan cel Mare" din Suceava

O înaltă prețuire a activității depuse pe tărîmul învățămîntului și culturii

Solemnitatea decorării unor oameni de știință, profesori și învățători

(Urmare din pag. I-a)

matematică la școala medie „Nicolae Bălcescu" din Rm. Vîlcea; Margareta Mosneaga, prof. de științele naturale la școala medie nr. 2 din Ploiești; Silvia Negreanu, prof. de educație fizică la școala medie nr. 20 din București; Alexandru Obadă, prof. de limba romînă la școala medie nr. 1 „Ștefan cel Mare" din Suceava; Panait Oprea, prof. de geografie la școala medie nr. 1 din Bacău; Constantin Papacostea (Pajură), prof. de geografie din București; Avram I. Popa, prof. ing. la Centrul școlar agricol din Turda; Dezideriu Rafain, prof. de matematică-fizică la școala medie „Dr. Petru Groza" din Odorhei; Ion Sbierea, prof. de fizico-chimice la școala medie nr. 1 „Ștefan cel Mare" din Suceava; Ortensia Suhan, prof. de geografie la școala medie „Dragoș Vodă" din Cîmpulung-Moldovenesc; Dumitru Săvoiu, prof. de istorie-geografie la școala medie nr. 3 din Tr. Severin; Mihai Temian, prof. ing. la Grupul școlar „Steagul Roșu" din Brașov; Eugenia Tarangul, prof. de fizico-chimice din Cluj; Margareta Vartic, prof. de istorie la școala de 8 ani nr. 152 din București.

Titlul de *„Învățător Emerit al Republicii Populare Romîne"* a fost acordat următorilor învățători: Constantin Arsene, învățător la școala de 8 ani nr. 3 din Pitești; Dumitru Bălan, învățător la școala de 8 ani din Tudora-Fălticeni; Matilda Butnăreanu, învățătoare la școala pedagogică din Constanța; Constantin Cristescu, învățător la școala medie din Curtea de Argeș; Grigore Chirilă, învățător la școala de 8 ani din Carei; Ion Curelaru, învățător la școala din Berești-Oltețu; Marin Dobre, învățător la școala de 8 ani din Șelimbăr-Sibiu: Nicolae Firu, învățător din Timișoara; Constantin Ignat, învățător la școala de 8 ani din Șerbești-Bacău; Zoe Ionescu, învățătoare la școala medie nr. 3 din Ploiești; Florica Jelescu, învățătoare la școala de 8 ani nr. 5 din Constanța; Victor Lupu, învățător la școala de 8 ani nr. 5 din Galați; Ion Maftei, învățător la școala de 8 ani din Brițcani-Roman; Traian Moise, învățător la școala medie din Rupea; Ecaterina Pace, învățătoare la școala de 8 ani nr. 166 din București; Teodor Petrilă, învățător, inspector la Secțiunea de învățămînt a Sfatului popular al regiunii Crișana; Ștefan Popescu, învățător, inspector la Ministerul Învățămîntului; Elisabeta C. Preoțescu, învățătoare la școala de 8 ani din Moșteni-Gilort; Gheorghe Păuna, învățător la școala de 8 ani din Vîlsănești-Argeș; Ion Roșianu, învățător, inspector la Ministerul Învățămîntului

★

...Decorațiile și celelalte distincții au fost decernate. Ia cuvîntul tovarășul Ion Gheorghe Maurer care transmite celor decorați calde felicitări din partea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Populare Romîne, a tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej personal.

Referindu-se la decorarea unui mare număr de profesori și învățători vorbitorul a subliniat că partidul și guvernul, întregul popor dau o înaltă prețuire muncii pline de abnegație și devotament desfășurate de cadrele didactice — detașamentul cel mai numeros al intelectualității noastre — rezultatelor îmbucurătoare pe care le obține școala noastră în formarea tinerei generații, în însușirea de către tineretul nostru a comorilor științei și culturii și în educarea lor în spiritul dragostei și devotamentului față de patrie, față de cauza socialismului.

În încheiere, tovarășul I. Gh. Maurer a urat celor prezenți multă sănătate și noi succese în muncă, exprimîndu-și convingerea că oamenii de știință, profesorii și învățătorii decorați vor munci cu elan sporit, înmulțind rezultatele bune, îndreptățind înalta încredere de care se bucură.

Din rîndul membrilor Academiei R. P. Romîne decorați a luat cuvîntul acad. Gh. Mihoc.

Mulțumind pentru răsplătirea anilor mulți puși în slujba școlii și pentru dragostea cu care partidul și guvernul înconjoară munca celor ce lucrează în învățămînt, profesorul Alexandru Obadă a exprimat angajamentul profesorilor cărora li s-a conferit „Ordinul Muncii" sau titlul de „Profesor Emerit" — de a depune și pe viitor toate eforturile pentru a da tinerilor cunoștințe temeinice, pentru a-i educa în spiritul dragostei de patrie, de partid, spre a fi demni constructori ai socialismului și ai comunismului în patria noastră.

În dese rînduri au fost subliniate cu aplauze cuvintele inimoase ale învățătorului Constantin Arsene, care a vorbit în numele învățătorilor distinși cu „Ordinul Muncii" sau titlul de „Învățător Emerit".

Condițiile minunate de muncă și de viață create de regimul nostru democrat-popular, flacăra veșnic vie și deschizătoare de drumuri noi a cuvîntului partidului, exemplul eroicei noastre clase muncitoare — iată izvorul din care ne-am tras seva și ne-am călit — a spus vorbitorul. Nu uităm și nu putem să uităm că dacă astăzi ne bucurăm de această mare cinstire — aceasta se datorește faptului că soarta noastră, a patriei, a întregului popor, se află în mîna sigură a Partidului Muncitoresc Romîn. Sîntem ferm convinși că aceste distincții au o semnificație mult mai largă. Ele dovedesc prețuirea de care se bucură în țara noastră munca tuturor învățătorilor din Republica Populară Romînă, care, ca și noi, și-au închinat toate forțele și capacitatea lor pentru a face din copiii patriei socialiste de astăzi oamenii de nădejde ai societății comuniste de mîine. Vă asigurăm că și în viitor, ca și pînă acum, ne vom consacra toate forțele pentru educarea comunistă a tinerei generații din patria noastră scumpă, pentru răspîndirea în mase a științei și culturii, pentru victoria cauzei partidului, cauza socialismului și comunismului.

...Solemnitatea s-a încheiat. Dar căldura, emoția dăinuie în sufletul participanților. Întorcîndu-se la locurile lor de muncă, răspîndindu-se în toate colțurile țării, ei vor duce bucuria acestui moment sărbătoresc pentru întreaga noastră intelectualitate, care, cu noi puteri, cu o nouă însuflețire, va munci pentru ca știința, cultura, învățămîntul din Republica Populară Romînă să urce noi trepte de înflorire.

Preocuparea noastră de frunte

În aceste zile, un mare număr de elevi, echivalînd cu populația școlară a unui oraș de mărime mijlocie, va începe învățătura în școlile noi, zvelte și luminoase, construite pentru ei în ultimul timp în Capitala patriei noastre. În cartierul blocurilor din Giulești, pe străzile Grădina Bordei, Sergent Nițu Vasile, Ghica Tei și Maior Zlătescu își deschid acum pentru prima oară porțile cinci școli medii cu cîte 24 săli de clasă; alte zece noi localuri de școli s-au înălțat în ultimul timp în strada Pucheni-Trandafiri, pe șoseaua Gării Cățelu, în cartierul Tudor Vladimirescu, la Popești Leordeni, Cetatea Voluntărească, Slobozia, Bobești, Jilava, Sintești și Tînganu. Noile școli construite constituie încă o imagine puternică a ritmului general în care se desfășoară construcțiile în orașul București sînt în același timp o dovadă grăitoare a desfășurării cu succes a revoluției culturale din țara noastră.

Preocupările noastre, întreaga noastră putere de muncă s-a concentrat, în lunile de vacanță spre înfăptuirea măsurilor menite să asigure celor aproape 200 000 de elevi ai școlilor de 8 ani și medii din Capitală, o pregătire cît mai înaltă, la nivelul cerințelor puse de desăvîrșirea construcției socialismului în patria noastră. Măsurile luate recent de Ministerul Învățămîntului cu privire la îmbunătățirea planurilor de învățămînt, a programelor și manualelor școlare, experiența pozitivă acumulată de învățătorii și profesorii fruntași constituie premise importante pentru ridicarea pe o treaptă mai înaltă a muncii de instruire și educare comunistă a tinerei generații.

În rîndurile corpului didactic din Capitală, ca și ale aceluia din întreaga țară, există o strădanie continuă spre îmbunătățirea propriei pregătiri ideologico-politice și de specialitate, spre perfecționarea măiestriei pedagogice. Numai în vara acestui an peste 500 de profesori și învățători din orașul nostru, s-au prezentat la examenul de definitivat, iar alte sute au urmat cursurile de perfecționare organizate de I.P.C.D. București. Ei au arătat un mare interes în special pentru studierea problemelor privitoare la educația comunistă a elevilor și la întărirea legăturilor întregii munci didactice cu practica, cu viața. În noul an școlar, uzinele și fabricile din Capitală vor deveni și mai mult o școală a pregătirii elevilor pentru viață. Participînd la lecții în care vor putea vedea nemijlocit cum se aplică în producție cunoștințele științifice studiate de ei în clasă, efectuînd lucrări practice alături de muncitorii evidențiați în întrecerea socialistă, elevii vor dobîndi deprinderi prețioase pentru munca și studiile lor de mai tîrziu, vor învăța să aprecieze valoarea muncii creatoare de bunuri materiale, se vor desăvîrși ca oameni adevărați ai societății noastre socialiste.

Este semnificativ și simbolic faptul că acum, în preajma deschiderii unui nou an școlar, partidul și guvernul au acordat o nouă și înaltă prețuire muncii didactice, decernînd titlul de „profesor emerit" și „învățător emerit" precum și ordine și medalii unui număr însemnat de membri ai corpului didactic. Ne mîndrim cu faptul că mulți din aceștia — ca de pildă Margareta Ailincăi, Olimpia Gheorghiu, Smaranda Hortopan, Viorica Lecca, Silvia Negreanu, Margareta Vartic, Ecaterina Pace și alții lucrează în școlile orașului nostru. Exemplul muncii lor, care a primit în aceste zile înalta prețuire a partidului și guvernului, constituie un puternic stimulent pentru munca tuturor învățătorilor și profesorilor din Capitală.

Începem munca noului an școlar sub semnul marilor înfăptuiri care caracterizează astăzi întreaga viață a patriei noastre socialiste și sîntem hotărîți să muncim astfel încît el să însemne o nouă și puternică verigă în creșterea tinerei generații, un important pas mai departe în realizarea nobilei sarcini ce ne-a fost încredințată de partid.

SOFIA PUȘCAȘU
Șeful Secției de învățămînt
a Sfatului popular al Capitalei

DIN NOU LA ȘCOALĂ!

(Urmare din pag. 1-a)

observații și propuneri pe marginea acestor materiale. Este o datorie patriotică a fiecărui învățător și profesor să studieze în continuare, cu atenție, conținutul lucrărilor elaborate în folosul școlii, să le verifice în practică și să facă propuneri pentru continua lor îmbunătățire. În felul acesta vom putea pune la îndemîna celor ce lucrează în învățămînt auxiliare utile, care să-i sprijine cît mai larg în muncă.

Aceeași grijă este necesar să manifeste fiecare învățător și profesor pentru conținutul muncii din școala în care lucrează. Trebuie înlăturată tendința unora de a nu se ocupa decît de îmbunătățirea activității și pregătirii proprii, lipsa de atenție pentru calitatea muncii celor din jur, pentru rezolvarea justă a problemelor pe care le ridică instrucția și educația în școala respectivă. Directorii școlilor sînt chemați, la rîndul lor, să ceară cît mai des ajutorul învățătorilor și profesorilor din colectivul de care răspund, pentru că numai astfel vor izbuti în strădaniile lor de a îmbunătăți munca din școală, de a lua cele mai indicate măsuri în acest scop.

Ne aflăm la începutul unui nou an de muncă. De felul cum vor porni la drum, de devotamentul și dragostea pe care le vom arăta cauzei nobile a instruirii și educării tinerei generații depind rezultatele pe care le vom putea înfățișa la sfîrșitul acestui an școlar.

Urez tuturor celor ce slujesc școala să dobîndească în activitatea lor succese tot mai mari, pe măsura înaltelor înfăptuiri ale patriei noastre socialiste.

Citind o revistă amuzantă în sala de lectură a școlii „Frații Buzești" din Craiova

VISEZ să mi se dea-napoi copilăria

CONSTANTIN PRISNEA

Puține, foarte puține lucruri sînt necesare, sînt suficiente pentru a învia un trecut. Oricît ar fi el de cufundat în întuneric, în adîncuri. Oricît s-ar fi așternut peste dînsul lespezile grele ale anilor. O pagină de caiet îngălbenită, adeseori mai puțin decît atît, o boare ce adie și, vrei nu vrei, copilăria îți iese înainte. Cu toate necazurile ce ne-au înconjurat această copilărie, bătrîni fiind, luînd pildă de la Horațiu, slăvim acele vremuri. Pentru că și copilăria mea și copilăria celor de-o seamă cu mine și mai bătrîni rămîne, pentru noi toți, o comoară a amintirilor, o avere incomensurabilă.

Cine nu-și amintește de primul său dascăl, de prima sa plăcuță de piatră, de primul său abecedar, de primele slove silabisite, de primul său caiet „dictando" sau cu pătrățele?

De la marele clasic al scrisului nostru Ion Creangă, care-și amintește „ce chilie durată s-a făcut la poarta bisericii, pentru școală" și de părintele Ioan „care umbla prin sat din casă în casă, împreună cu bădița Vasile a Ilioaiei" și „sfătuia pe oameni să-și deie copiii la învățătură", de „Calul Bălan" și de „Sfîntul Nicolai", pînă la celălalt mare clasic, Mihail Sadoveanu, care aducea domnului Trandafir acel nepieritor omagiu închinat întregii noastre învățătorimi, toți scriitorii noștri și-au amintit de acei ce le-au pus prima oară „plumbul" în mînă și cartea înaintea ochilor.

Ion Ghica își amintea de dascălul Chiosea — bătrînul cu antereu de calemcheriu... care „se plimba pe dinaintea băieților înarmat cu o vargă lungă, arzînd cînd pe unul cînd pe altul, după cum i se părea...". Mărturisirile lui Ghica sînt și ele totuși pline de dragoste și recunoștință pentru „acei bieți dăscălași, care au fost depozitarii limbii și naționalității noastre" și care „duceau o viață zdruncinată, plină de privațiuni și de coate-sparte, fără bene merenți, fără recompense naționale, fără pensii și parapensii; plătiți ca vai de ei cu un codru de pîine, trăiau și mureau necunoscuți...".

Alți scriitori au zugrăvit și altfel unele din practicile ticăloase ale unora dintre dascălii școlii de altă dată: Caragiale într-un *„Padagog de școală nouă"* sau Delavrancea în *„Domnu Vucea"*; „Pe «binișor» îl trăgea de urechi, lui «rău» îi trăgea la palmă, cu linia lată, cu nuiaua sau chiar cu linia în patru muchi, cînd se făcea foc".

Dar să terminăm cu literatura.

Mîine se deschid porțile tuturor școlilor noastre. Zeci de mii de profesori și milioane de școlari, întorși din vacanță, din tabere, de la munte și de la mare, vor face să freamăte din nou curțile și clădirile vechi și noi ale școlilor care s-au dichisit în așteptarea redeschiderii anului școlar.

Ca întotdeauna, reîntîlnirea cu școala va fi prilej de noi emoții și bucurii, pentru profesori ca și pentru elevi. Clasele parcă ar fi căpătat o lumină nouă, cu pereții strălucitori de albeața varului proaspăt, cu dușumelele „lună", cu băncile lustruite pe care așteaptă milioanele de cărți pregătite din vreme. Școala va începe să funcționeze și-n această toamnă de aur sub un soare căruia parcă îi pare rău că se îndepărtează de meleagurile noastre.

Tot mîine se vor deschide și porțile școlilor din Franța, sub alt cer, sub altă zodie, în alte condiții. Și cu toate că ministrul învățămîntului a declarat de curînd că „învățămîntul de gradul întîi — școlile primare — nu va mai ridica nici un fel de probleme, nici de localuri nici de cadre", situația nu pare să fie chiar așa. Chiar dacă în anul școlar ce vine vor frecventa cursurile 43 000 de elevi mai puțin decît în anul trecut.

Cuvintele ministrului francez au stîrnit și mai mult îngrijorare în rîndurile părinților și ale profesorilor, care nu de mult au făcut o grevă de 24 de ore în întreaga Franță, pentru a atrage atenția asupra faptului că școala se va redeschide în aceleași condiții mizerabile în care s-a închis. Mii de școlari se vor înapoia în aceleași școli dărăpănate, întunecate sau între scîndurile barăcii din cartierul Champigny, care de douăzeci de ani se numește „școală". Ziarul din care mi-am extras informația continuă: „Cu cît cinism, dezinteres și împăcare pot fi considerate „situații normale" zecile de clase rămase fără profesori?".

Dar lucrurile acestea nu sînt caracteristice numai școlii din Franța. Pretutindeni în lumea capitalistă școala este o cenușăreasă ce plătește oalele sparte ale unor regimuri în care *omul* este o marfă și nu capitalul cel mai prețios.

De aceea, la deschiderea anului școlar în patria mea, la această sărbătoare către care profesorii se îndreaptă, pentru a adăuga la munca întregului popor elanul, dragostea și devotamentul lor pentru educația și cultura milioanelor, către care tineretul nostru se grăbește pentru a sorbi într-un an nou de eforturi și bucurii noi cunoștințe și învățături, pregătindu-se pentru ziua de mîine, gîndurile lor se îndreaptă astăzi către acela care le-a pregătit condițiile în care începe noul an școlar în țara noastră: Partidul Muncitoresc Romîn.

Parafrazînd pe un scriitor francez, aș spune că diriguitorii noștri nu fac greșeala pe care o făceau unii dintre educatori, de a uita că și ei înșiși au fost o dată copii.

Într-o vreme îndrăgisem pe Adalbert von Chamisso pentru „Extraordinara poveste a lui Peter Sclemihl". Astăzi, după atîția ani, doresc odată cu poetul german: „Visez să mi se dea-napoi copilăria, îmi clatin capul înălbit".

Manuale noi

GÎNDURI LA ÎNCEPUT DE AN

Cuvînt către cei care încep școala

DEMOSTENE BOTEZ

Acum, în ceasul cînd se deschid în țară ușile a mii și mii de școli și brațele a sute și mii de profesori pentru a întîmpina în prag tinerețea, speranța și bucuria zilei de mîine, am fost ispitit să adresez celor care încep azi o muncă nouă sau reîncep una întreruptă, o scrisoare deschisă, fără adresă, adică cu sute de mii de adrese. Dar scrisoarea nu ar fi satisfăcut dorința fierbinte a unui contact direct, căci ea nu e întovărășită de lumina ochilor, de căldura privirii, de sinceritatea glasului.

M-am gîndit, de aceea, să le vorbesc de la om la om, nu ca unei adunări, ci fiecăruia în parte, cu glasul și privirile, cu zîmbetul elocvent al feței și cu acea comunione a apropierii care o fi fost limbajul desăvîrșit al omului de dinainte de grai. Să-mi închipui așa dar o clipă că aceasta ar fi cu putință, că m-aș putea multiplica aievea, pentru a cunoaște chipul fiecărui elev în parte, pentru a mă uita în ochii lui spre a vedea, în seninul lor cristalin, înfăptuirile anului 2000, pentru a-i vorbi prietenește (poate plimbîndu-ne alături, la umbra școlilor nou clădite), așa cum îi vorbește învățătorul sau profesorul lui, despre rostul omului pe pămînt.

I-aș aminti de greutățile generațiilor din trecut, de inteligențele care s-au stins în adormire în satul sau tîrgul natal, fără a putea cunoaște nimic din ceea ce ar fi dorit atît de mult să cunoască. Fii fericit, i-aș spune, că te-ai născut în anii libertății, în anii încrederii și ai marilor înfăptuiri, că mintea ta nu poartă amintirile degradării, ale umilințelor pe care le-au suferit odinioară părinții și bunicii tăi, că sufletul nu-ți este întinat de nici o opresiune și viața de nici o lipsă.

Tu te-ai născut și crești într-o vreme cînd, la fel cu fiecare copil, ai pe lîngă părinții tăi de acasă, încă unul puternic, bun, înțelept, partidul, care te are sub ocrotirea lui, care nu precupețește nimic pentru a-ți face o viață fericită.

Tu te-ai născut și crești într-un timp în care comorile științei au început să dea roade minunate, în care știința luminează tot mai larg și mai puternic tainele îndărătnice ale naturii. Ție îți revine cinstea mare — pe care o aveau altă dată, în închipuirea oamenilor neștiutori și plini de teamă, doar zeii — de a continua să cunoști mai departe o lume nouă, și ție îți va fi dată și bucuria de a te folosi de binefacerile ei.

Tu, care ai pus în spate pentru întîia oară geanta cu cărți și caiete, să știi că în literele și numerele pe care le vei învăța, cînd vei ști să le folosești și să le îmbini cu dibăcie și deșteptăciune, stă cheia a tot ce încă omul n-a descoperit pînă acum. Dar pentru a mînui și tu odată această cheie și a descuia tainițele încă neumblate, trebuie să înveți cu strășnicie, cu toată puterea, toată viața, pentru a ști tot ce se cunoaște pînă la tine și ce anume mai este de făcut. Trăiește în tine, așa mic precum ești, un mic germene viu a acelei forțe uriașe care duce omenirea mereu mai departe.

Ai înaintea ta, fără stavili ridicate de alții, drumul deschis spre cele mai înalte culmi ale științei, culturii și artei. Succesul tău, viitorul tău, măsura contribuției tale la fericirea poporului tău sînt în tine, depind numai de tine, de rîvna cu care vei învăța, de dragostea pe care o va trezi în tine cartea.

Prin lupte de sute de ani, duse de mii și mii de eroi, s-a putut cuceri însfîrșit acest drept al tău, de a putea să înveți, de a putea să aspiri și să atingi cele mai înalte piscuri. Bucură-te de acest dar al înaintașilor tăi, al istoriei. Și gîndește-te că și astăzi, în vremea noastră, doi din cinci copii de pe globul pămîntesc nu știu a scrie și a citi, că trăiesc în întuneric, fără a cunoaște nimic din frumusețile și adevărurile lumii în care s-au născut.

Învață!

În sala de clasă luminoasă, partidul te așteaptă cu brațul de cărți noi. Îți aduce fructul binefăcător al tuturor veacurilor, purtător al sîmburelui care, încolțit în mintea ta, va da noi roade pentru fericirea tuturor.

Tu, adolescent în mintea căruia aurora strălucește luminînd întinderi nesfîrșite, ca soarele pe imensitatea mării, ai gustat din fructul minunat al învățăturii, ai simțit bucuria fără egal a cunoașterii. Indemnul meu nu poate însemna decît o cinstire a învățăturii tale, o prețuire a idealului măreț pe care ți l-ai ales. Tu dai liniște și încredere, conștiinței trecerile mele. Dragostea ta de carte, frămîntarea ingeniozității tale îmi sînt garanția viitorului, îmi dau siguranța unei continuități, a unei perpetuări a progresului patriei noastre și a omenirii întregi.

Învață!

Și la vîrsta aceasta, cînd ia contur toată structura ta spirituală, învață și dragostea de oameni, spiritul de solidaritate cu toate neamurile pămîntului, cu toți cei ce muncesc oriunde ar trăi ei, căci toți sîntem tovarăși de lucru pe același șantier al unei lumi noi, al progresului continuu.

Urăște războiul ca cel mai mare dușman al omului, cel care a rărit, cu cruzime și fără rost, rîndurile strămoșilor tăi. Luptă pentru pace! Adu-i în ajutor entuziasmul și energia ta.

Ești dator înaintașilor tăi să duci cît mai departe cuceririle lor.

★

Ți-am spus vorbe de prieten! Vorbe care vor să se adauge muncii frumoase pe care o duc minunații, harnicii tăi profesori, în fața cărora mă închin.

Tuturor, spor la muncă!

Consfătuirile raionale

Exigenţă faţă de elevi şi faţă de noi înşine

Consfătuirea învăţătorilor şi profesorilor din raionul 30 Decembrie a făcut cunoscute numeroase rezultate pozitive obţinute pe linia educării comuniste a elevilor ca urmare a muncii susţinute şi pline de răspundere dusă de corpul didactic. Dezbaterile au relevat că în anul şcolar trecut a existat o preocupare mai evidentă pentru întărirea conţinutului educativ al lecţiilor, al activităţilor în afară de clasă şi de şcoală, astfel încît acestea să contribuie în mai mare măsură la formarea concepţiei materialist-dialectice a elevilor, la educarea lor în spiritul dragostei şi devotamentului faţă de patrie şi popor, faţă de cauza clasei muncitoare.

Referatul prezentat în consfătuire de către prof. Mircea Cucu, şeful secţiei de învăţămînt a raionului, a menţionat — printre învăţătorii şi profesorii care au căutat asiduu mijloace de sporire a efectului educativ al lecţiilor — pe prof. Cecilia Popovici, prof. Camelia Popescu, prof. Silvia Rădulescu, prof. Maricta Sava ş. a. Au fost evidenţiate de asemenea, pentru preocuparea pe care au arătat-o pentru adîncirea conţinutului activităţilor în afară de clasă şi extraşcolare, colectivele pedagogice de la şcolile de 8 ani nr. 5, nr. 11, nr. 12, de la şcolile medii nr. 5, nr. 7, nr. 28 ş.a.

Ca efect al grijii învăţătorilor şi profesorilor pentru creşterea nivelului de educaţie al celor mici s-a îmbunătăţit situaţia la învăţătură — elevii înţelegînd tot mai mult că aceasta este principala lor îndatorire faţă de patrie şi societate. Totodată s-au îmbunătăţit disciplina şi comportarea copiilor în şcoală şi în afara ei. În general, atitudinea şi faptele elevilor vădesc dragoste faţă de partid şi clasa muncitoare, recunoştinţă pentru minunatele condiţii de studiu şi odihnă ce le sînt create, admiraţie pentru marile înfăptuiri ce au loc în anii noştri.

Consfătuirea s-a oprit şi asupra aspectelor negative din activitatea unor învăţători şi profesori, aspecte care pot avea repercusiuni nefavorabile asupra profilului moral al elevilor.

Există încă învăţători şi profesori care nu folosesc posibilităţile oferite de lecţii pentru educarea şcolarilor, sau care substituie argumentarea ştiinţifică temeinică prin lozinci şi fraze declarative. De asemenea, mai sînt învăţători, profesori, cadre pedagogice ajutătoare care nu se interesează îndeajuns de comportarea elevilor, de atitudinea lor faţă de şcoală şi muncă. Aşa se face, de exemplu, că la Casa de copii nr. 1 unii copii plecau zilnic în oraş fără ca pedagogii să-i întrebe măcar unde se duc.

Mai sînt şi profesori — puţini la număr — care, prin atitudinea lor, nu oferă şcolarilor exemple demne de urmat. Este, bunăoară, cazul profesorilor Aurelian Cochină, Lucia Stănculescu, Vasile Buzban şi Aurelian Dranga de la Şcoala de muzică nr. 2, sau Paul Velixar de la Şcoala nr. 4, care se comportă întocmai ca nişte pedagogi de şcoală veche. Alţii, ca învăţătoarea Suzana Garbi nu sînt drepţi cu copiii, acordînd premii după alte criterii decît cel al nivelului de cunoştinţe şi al purtării.

Atît referatul cît şi discuţiile au subliniat importanţa exemplului personal al pedagogului, care trebuie să aibă, în toate împrejurările, o comportare exemplară, să fie cinstit şi principial, iar între vorbele şi faptele lui să existe o deplină concordanţă. Numai astfel vom putea influenţa puternic şcolarii pe coordonatele stabilite de sarcinile educaţiei comuniste.

Foarte util a fost faptul că în referat şi în discuţii s-a insistat asupra necesităţii de a se asigura unitatea de cerinţe şi frontul comun al pedagogilor din şcoală, acestea fiind considerate esenţiale pentru succesul măsurilor pe care le luăm. Prof. Iulian Utto şi-a exprimat printre altele, părerea că unitatea de cerinţe ar trebui realizată nu numai în cadrul unei şcoli, ci al tuturor şcolilor iar cerinţele stabilite să fie „păzite" cu fermitate de către fiecare profesor şi învăţător, indiferent dacă este vorba de elevul său ori de acela al unui coleg din altă şcoală. Aceste cerinţe — au precizat o serie de alţi vorbitori — nu trebuie să se oprească numai la faptul dacă elevul poartă uniforma, ci să aibă în vedere întreaga lui comportare, pentru a spori efectul muncii educative din şcoli. S-a afirmat, de pildă, că se simte nevoia unor măsuri mai categorice în legătură cu vizionarea spectacolelor de către elevi, întrucît aceştia se orientează adeseori nu atît spre cele recomandate de şcoală, cît spre cele care au o mai mare reclamă de stradă. Experienţa a relevat că, de multe ori, vizionarea la întîmplare a spectacolelor se soldează cu efecte negative, contrare celor pe care le exercită şcoala.

În acelaşi timp, a reieşit necesitatea ca învăţătorii şi profesorii să nu se rezume numai la formularea unor cerinţe unice, dar să şi controleze sistematic respectarea lor, îndeplinirea sarcinilor puse în faţa şcolarilor. Foarte just au precizat profesorii Teodor Burcescu, Iulian Utto ş.a. că lipsa de fermitate şi concesiile faţă de elevi sînt dăunătoare pentru modul în care îi formăm, că pedagogul trebuie să folosească nu numai sistemul de recompense, dar şi cel de pedepse, care poate avea un important rol educativ dacă este aplicat în spiritul pedagogiei noi. În legătură cu aceste probleme s-a precizat în mod just că nu este indicat ca profesorii să fie îngăduitori cu elevii buni — de exemplu, nu este bine să nu le pună o notă slabă dacă i-au găsit cu lecţia nepregătită (pentru a nu le „strica media"), în timp ce elevilor slabi nu le dau zece cînd răspund pentru această notă (pentru „a-i determina să înveţe mai mult"). Învăţătorii şi profesorii trebuie să fie la fel de exigenţi cu toţi elevii şi să-i aprecieze în activitatea lor în mod obiectiv. Aceasta îi va mobiliza, de bună seamă, mai mult la străduinţe pentru rezultate cît mai bune.

Prof. Lucia Bîrnea, directoarea Şcolii de 8 ani nr. 12, s-a oprit printre altele, în intervenţia sa, la spiritul de răspundere ce trebuie dezvoltat la şcolari, paralel cu obişnuinţa de a-şi îndeplini conştiincios sarcinile. Vorbitoarea a arătat că a urmărit în munca sa de îndrumare şi control, felul cum se ocupă colectivul didactic de cultivarea spiritului de răspundere al elevilor în îndeplinirea sarcinilor pe care le primesc. Prof. Teodor Burcescu a mers mai departe cu această idee, formulînd necesitatea unor preocupări sporite pentru realizarea opiniei colective în rîndul elevilor. Cînd profesorul reuşeşte să obţină aceasta, cînd nu numai el, dar şi întreaga clasă sau cel puţin o bună parte a ei ia atitudine fermă şi nepărtinitoare faţă de copiii cu abateri, atunci efectul educativ obţinut este cu mult mai mare.

Exigenţă faţă de elevi şi faţă de noi înşine — aceasta a fost cerinţa — exprimată direct sau indirect — care a străbătut dezbaterile consfătuirii învăţătorilor şi profesorilor din raionul 30 Decembrie. O cerinţă întrutotul întemeiată, dacă avem în vedere că datoria de căpetenie a fiecărui pedagog în etapa actuală este să pregătească pe elevi foarte bine, la un nivel superior şi să-i educe pentru societatea în care vor trăi, societate călăuzită după principii comuniste.

ANA COSMIN

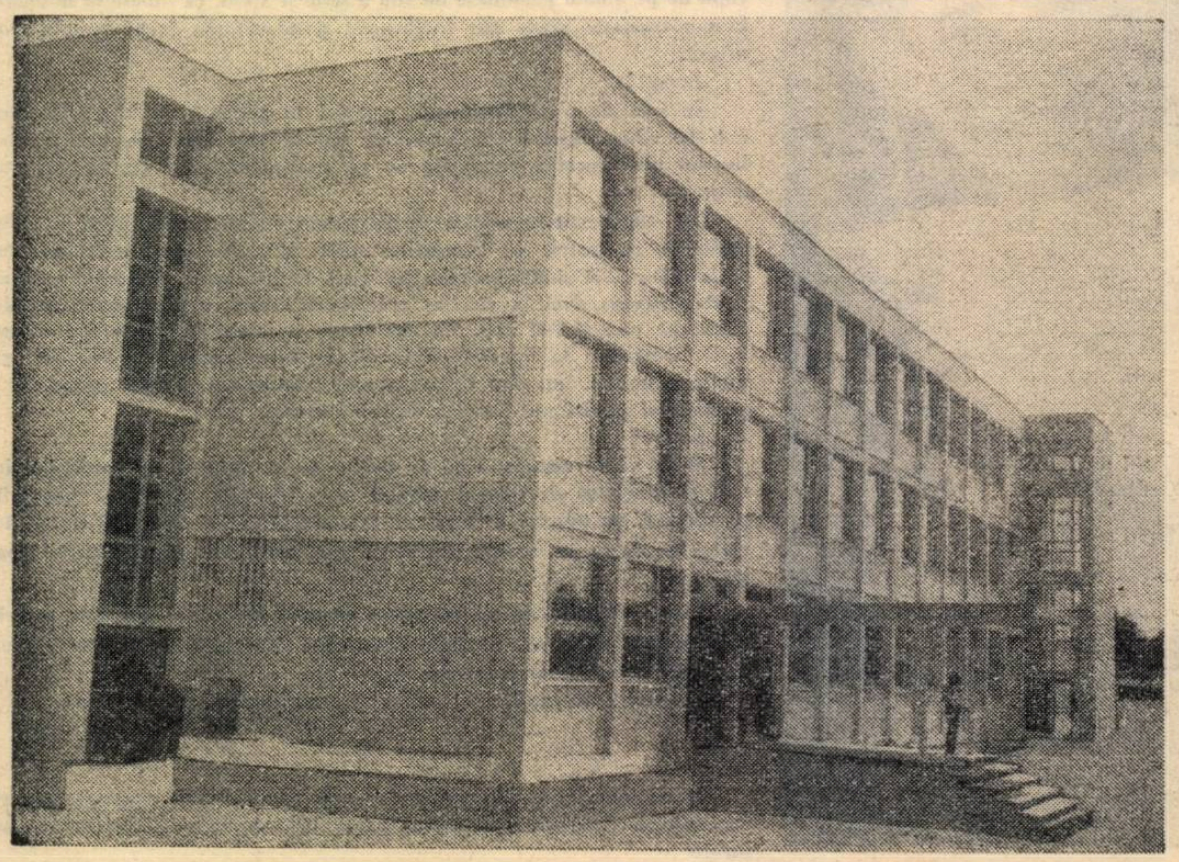

O elegantă şcoală nouă în cartierul Giuleşti din Capitală

În oraşul Braşov

Profesorii şi învăţătorii din Braşov au desprins din consfătuirea raională numeroase concluzii însemnate pentru îmbunătăţirea muncii lor.

În cadrul şedinţei plenare, secţia orăşenească de învăţămînt a prezentat un referat în care a fost analizată munca educativă din şcoli în anul 1962—1963. Ilustrat larg cu exemple concrete, referatul a scos în evidenţă rolul pe care l-au avut în îmbunătăţirea educaţiei tineretului adunările deschise iniţiate de organizaţiile de partid pentru analiza muncii desfăşurate pe această linie, contribuţia adusă de inspectori, de conducerile şcolilor, de diriginţi. Au fost evidenţiate îndeosebi rezultatele pozitive înregistrate la şcolile medii nr. 1 şi nr. 4, la Şcoala de 8 ani nr. 5 etc.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor, numeroşi învăţători şi profesori au vorbit despre experienţa lor în munca educativă. De pildă, tov. Ioan Negrea a arătat, pe baza unor exemple concrete, că şi cele mai „grele" clase pot fi aduse la nivelul celor fruntaşe, dacă munca educativă este sistematică şi dacă la ea participă deopotrivă tot personalul didactic. Tov. Elena Vătafu, a împărtăşit experienţa ei privitoare la educaţia estetică a elevilor, învăţătoarea Maria Hadnagy a vorbit despre procedeele educative folosite la clasele mici etc.

În a doua zi a consfătuirii învăţătorii şi profesorii au discutat, pe secţii, despre rezultatele obţinute în predare, stabilind sarcinile ce se desprind pentru viitorul an şcolar. De asemenea, ei au prelucrat măsurile Ministerului Învăţămîntului privind îmbunătăţirea programelor şi manualelor şcolare pentru anul de învăţămînt 1963—1964.

P. MAG.

Analiză aprofundată

Lucrările desfăşurate în secţia de limba şi literatura romînă a consfătuirii corpului didactic din oraşul Craiova au dat profesorilor de specialitate din acest oraş prilejul să analizeze pe larg rezultatele muncii lor în anul şcolar trecut.

Pe baza unor observaţii multilaterale şi a unui studiu aprofundat, referatul prezentat în secţie a reuşit să releve numeroasele laturi pozitive ale activităţii profesorilor, cît şi unele deficienţe ale acesteia, asupra îndreptării cărora va trebui să se insiste în viitor. S-au arătat în referat, bunăoară, succesele obţinute în predarea cunoştinţelor de istoria literaturii, în legarea lecţiilor de limba romînă de cele ale altor discipline etc. Totodată, au fost criticaţi unii profesori care nu dau suficientă atenţie exprimării corecte a elevilor, nu fac suficiente exerciţii gramaticale. Referatul a subliniat că, pentru înlăturarea unor asemenea lipsuri în anul şcolar care începe, va fi necesar să se acorde mai multă atenţie corijării greşelilor pe care elevii le săvîrşesc atunci cînd se exprimă oral sau în scris, utilizării într-o cît mai largă măsură a analizelor gramaticale şi a exerciţiilor practice care dau posibilitate elevilor să aplice în practica vorbirii şi scrierii cunoştinţele teoretice de limba romînă.

Un spaţiu larg a fost acordat în referat şi problemelor privitoare la structura lecţiilor de limba şi literatura romînă, la utilizarea unor metode şi procedee adecvate specificului obiectului şi particularităţilor de vîrstă ale elevilor din diferite clase etc.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor din consfătuire, numeroşi profesori au apreciat utilitatea referatului şi l-au completat cu date din propria lor activitate.

Profesoara Elena Neacşu de la Şcoala medie nr. 3, de pildă, vorbind despre necesitatea de a se utiliza în predare metode şi procedee diferenţiate, a arătat că nu numai tipul de lecţie, dar şi nivelul clasei, compoziţia acesteia trebuie să determine alegerea mijloacelor pe care le foloseşte profesorul. Pornind de aici, profesoara a relatat că mai sînt încă unii elevi care nu ştiu să trateze în chip ştiinţific problemele privitoare la conţinutul operelor literare şi care în loc să le analizeze se rezumă doar la a prezenta subiectul lor. Neîndoielnic, a observat tovarăşa Neacşu, aceasta se află în strînsă legătură cu modul cum profesorul respectiv a ştiut să-şi aleagă metodele de predare în strînsă legătură cu specificul clasei cu care lucrează.

Reluînd aceeaşi problemă, profesorul Dumitru Vancea, inspector la Secţia de învăţămînt a oraşului Craiova, s-a oprit îndeosebi la două aspecte. El a subliniat necesitatea ca în analiza operelor literare în proză să se insiste mai mult asupra mesajului ideologic al acestora, a fondului lor de idei şi asupra relaţiilor dintre personaje. Pe de altă parte, tovarăşul Vancea a arătat că va fi necesar ca profesorii să se oprească mai stăruitor asupra problemelor de stil şi de tehnică a compoziţiei, probleme care, după ce au fost studiate pe larg în clasa a VIII-a, trebuie să rămînă ulterior un auxiliar preţios şi indispensabil al analizelor efectuate cu elevii. Vorbind despre însemnătatea analizelor literare, ca mijloc de consolidare a cunoştinţelor de teorie a literaturii şi de familiarizare a elevilor cu utilizarea practică a acestora, inspectorul a subliniat şi necesitatea de a nu se neglija exerciţiile aplicative de gramatică. Referindu-se la unele lecţii la care a asistat în timpul anului şcolar trecut, el a arătat că, în majoritatea cazurilor acolo unde cunoştinţele gramaticale ale elevilor sînt lacunare sau modul cum se exprimă ei este defectuos, deficienţele se explică în primul rînd prin aceea că profesorii nu dau suficientă atenţie exerciţiilor aplicative şi insistă în mod nejustificat asupra însuşirii mecanice a definiţiilor.

Participanţii la discuţii au făcut şi unele propuneri demne de luat în seamă. S-a insistat astfel asupra necesităţii ca manualele să oglindească într-un chip mai fidel evoluţia literaturii romîne contemporane şi s-a subliniat că se mai întîlnesc în unele manuale inadvertenţe şi omisiuni care prejudiciază asupra bunei desfăşurări a procesului de învăţămînt. S-a arătat de exemplu că, deşi comedia „Mielul turbat" de Aurel Baranga a apărut încă în 1959 într-o ediţie revizuită, manualele continuă să prezintă forma primei ediţii.

Referindu-se la examenele de maturitate care au avut loc în vara acestui an profesorul Gheorghe Firănescu de la Şcoala medie nr. 2 a insistat asupra inconvenientelor pe care le atrage după sine lipsa unei unităţi de vederei în stabilirea subiectelor pentru examinarea orală. Ca atare tov. Firănescu a propus ca pe viitor subiectele să fie stabilite de un colectiv de profesori pentru toate şcolile din regiune.

Ultima parte a şedinţei a fost consacrată prezentării instrucţiunilor Ministerului Învăţămîntului cu privire la îmbunătăţirea programelor şcolare ca şi discuţiilor pe marginea unei programe model, care a dat profesorilor posibilitatea să stabilească în mod concret felul cum vor folosi noile instrucţiuni ale ministerului, astfel încît să asigure caracterul logic, sistematic al cursului, să-i înarmeze pe elevi cu cunoştinţe temeinice.

OCTAVIAN BUZESCU

Consfătuirile raionale

În strînsă legătură cu producţia

Siderurgiştii marii cetăţi a oţelului şi fontei de la Hunedoara pregăteau în clipele acelea noi şarje de metal incandescent, noi laminate care vor deveni curînd maşini şi agregate moderne pentru industria noastră în plin avînt de dezvoltare. Metalurgiştii uzinelor „Victoria" din Călan turnau în forme alte uriaşe organe de maşini. Minerii de la Ghelar şi Teliuc scoteau din adînc sute de tone de minereu. Întreaga această puternică pulsaţie a Hunedoarei şi a localităţilor care o înconjoară răzbătea parcă şi aici, în consfătuire, din cuvîntul profesorilor. Se poate spune că toate discuţiile lor s-au desfăşurat sub semnul înaltei răspunderi pe care fiecare om devotat şcolii, o simte pe umerii săi — răspunderea pregătirii cadrelor chemate să ducă mai departe înfăptuirile de astăzi.

Cu deosebit interes au ascultat învăţătorii şi profesorii prezenţi la consfătuirea din oraşul Hunedoara cele spuse în referatul secţiei orăşeneşti de învăţămînt cu privire la educaţia prin muncă şi pentru muncă a elevilor, ca şi relatările privind rezultatele activităţii acestora în întreprinderi. Astfel, s-a arătat că la Şcoala medie din Hunedoara, elevii claselor a IX-a, care au făcut practica în atelierul de întreţinere de pe lîngă oţelăria Siemens Martin şi în atelierul central de reparaţii al Combinatului siderurgic, au reuşit, spre sfîrşitul anului şcolar, să execute independent, sub îndrumarea muncitorilor-instructori, numeroase piese necesare întreţinerii şi reparării agregatelor. La rîndul lor, elevii claselor a X-a, care au făcut practica în atelierul mecanic al secţiei de reparaţii electrice şi în secţia de construcţii metalice, şi-au însuşit valoroase deprinderi practice de lăcătuşărie şi cunoştinţe temeinice privind principiile de construcţie şi funcţionare a agregatelor siderurgice şi metalurgice, tehnologia modernă de producţie introdusă în acest sector şi, mai ales conducerea automată a maşinilor şi instalaţiilor.

Rezultatele rodnice dobîndite pe această linie se datoresc în mare parte colaborării strînse ce s-a statornicit între şcoală şi Combinatul siderurgic. Ca urmare a acestei colaborări, combinatul a acordat o deosebită însemnătate instruirii practice a elevilor, delegînd doi ingineri care s-au preocupat în special de predarea tehnologiei şi desenului tehnic şi de îndrumare în uzină a elevilor.

Participanţii la consfătuire au relevat de asemenea orientarea pozitivă, în strînsă legătură cu specificul producţiei locale, a cercurilor tehnico-ştiinţifice ale elevilor. Astfel, la cercurile de chimie s-au dezbătut în special probleme legate de procesele chimice din industria siderurgică. Elevii au construit numeroase machete şi planşe ilustrînd fenomenele chimice din furnale şi din secţiile cocseriei, unde au loc rectificarea, desulfurarea, debenzolarea cocsului metalurgic. De asemenea, au fost construite machete privind obţinerea diferitelor tipuri de fontă şi feroaliaje şi s-au alcătuit colecţii de materiale obţinute la cocserie, la furnale şi la oţelării.

Întreaga această activitate a avut rezultate deosebit de pozitive în adîncirea cunoştinţelor tehnico-ştiinţifice ale elevilor, iar contactul permanent şi nemijlocit cu marile unităţi industriale din localitate şi cu muncitorii evidenţiaţi au determinat ridicarea generală a nivelului muncii educative din şcoli.

Rezultate remarcabile în pregătirea pentru muncă a elevilor au obţinut, aşa cum s-a arătat la consfătuire şi Grupul şcolar al Combinatului siderurgic din Hunedoara şi Şcoala profesională a Uzinelor „Victoria" din Călan. Zeci de absolvenţi din ultima promoţie a acestor şcoli au dovedit, încă de la primele zile de activitate în producţie, o temeinică pregătire profesională, unii dintre ei înscriindu-se de pe acum pe lista evidenţiaţilor în întrecerea socialistă. De asemenea, numeroşi elevi ai acestor şcoli au reuşit, aşa cum confirmă scrisorile trimise de întreprinderi, să îndeplinească în cele mai bune condiţii sarcinile primite în timpul practicii. Din păcate, însă paticipanţii la consfătuiri n-au putut să afle prea multe despre căile pe care s-au obţinut aceste rezultate, datorită faptului că cei ce lucrează în şcolile profesionale şi tehnice din Hunedoara şi Călan, au avut o participare slabă la discuţii, n-au fost suficient preocupaţi de realizarea unui schimb larg de experienţă cu privire la problemele muncii lor.

Concluziile consfătuirii au subliniat importante sarcini de viitor privind întărirea continuă a legăturii şcolilor cu marile întreprinderi industriale şi pregătirea ştiinţifică a elevilor la nivelul producţiei industriale moderne. Astfel s-a arătat că atît şcolile medii cît şi şcolile de 8 ani, profesionale şi tehnice trebuie să folosească mai larg metoda predării unor lecţii direct în secţiile de producţie, să strîngă mai mult legătura cu uzinele, pentru ca exemplul evidenţiaţilor în întrecerea socialistă, al inovatorilor, să devină un factor tot mai important în munca de educare comunistă a tinerilor din şcoli. Se impune de asemenea — au arătat concluziile consfătuirii — intensificarea colaborării multilaterale între corpul didactic din şcolile de cultură generală şi din şcolile profesionale şi tehnice, a schimbului de experienţă în ceea ce priveşte instruirea practică a elevilor şi educarea comunistă a acestora.

În consfătuire s-au făcut o serie de propuneri interesante, dintre care relevăm îndeosebi pe acelea privind alcătuirea unor culegeri de probleme pentru matematică, fizică şi chimie cu date din producţie, în special în legătură cu elementele de automatizare şi mecanizare.

Aplicînd învăţămintele desprinse din consfătuiri, dînd viaţă propunerilor făcute în cadrul acestora, personalul didactic al şcolilor din Hunedoara, din Călan, Ghelar şi Teliuc va reuşi să asigure un mai înalt nivel de pregătire al elevilor, obţinînd noi şi însemnate succese în pregătirea acestora pentru viaţă.

AL. CIUCĂ

În atelierul de instructaj al şcolii profesionale de pe lîngă uzinele „Republica"

Rezultate şi perspective

Şedinţa din cea de a doua zi a consfătuirii raionale a dat profesorilor de fizică şi chimie din raionul 16 Februarie prilejul de a analiza pe larg rezultatele muncii pe care au desfăşurat-o în anul trecut, de a discuta despre perspectivele acesteia, despre sarcinile ce se impun pentru îmbunătăţirea ei în viitor.

Aşa cum au arătat referatul prezentat în secţie, ca şi discuţiile, se poate spune că în anul şcolar 1962—1963 predarea fizicii şi chimiei în şcolile raionului 16 Februarie a înregistrat numeroase rezultate pozitive. Este de subliniat îndeosebi grija pe care au arătat-o majoritatea profesorilor pentru a-i ajuta pe elevi să-şi formeze, pe baza cunoştinţelor ştiinţifice predate la lecţii, concepţia materialist-ştiinţifică despre lume. Îndeosebi au stăruit profesorii asupra problemelor privitoare la radioactivitate, la energia nucleară, la teoria molecular cinetică etc., pentru a-i face pe elevi să înţeleagă unitatea materială a lumii, interdependenţa fenomenelor din natură, apariţia calităţilor noi prin schimbarea cantitativă a unor mărimi ş.a.m.d.

O deosebită atenţie au arătat în acelaşi timp profesorii folosirii pe scară largă a materialului experimental la lecţiile ţinute în clasă şi în laborator, legării strînse a acestora de viaţă, de problemele desăvîrşirii construcţiei socialismului. Profesorii cum sînt Traian Geangu de la Şcoala medie nr. 1, Eugen Popa de la Şcoala medie nr. 2, Valeria Cucu de la Şcoala medie nr. 25 şi alţii au ţinut lecţii care i-au ajutat efectiv pe elevi în înţelegerea problemelor tehnicii şi tehnologiei moderne, făcîndu-le larg cunoscute totodată marile realizări dobîndite de oamenii muncii, sub conducerea partidului, în domeniul dezvoltării necontenite a economiei patriei noastre.

În referat, ca şi în intervenţiile făcute de participanţii la dezbateri, au fost subliniate însă şi unele lipsuri care s-au mai vădit în predarea fizicii şi chimiei în anul şcolar precedent. S-a arătat astfel că mai sînt unii profesori — ce-i drept puţini la număr — care, neglijîndu-şi îndatoririle, nu-şi întocmesc din timp şi cu atenţie planurile de muncă, nu se pregătesc cu grijă pentru fiecare lecţie în parte şi, din această cauză, nu izbutesc să transmită elevilor lor cunoştinţe bine fundamentate din punct de vedere ştiinţific, nu leagă cele studiate în clasă de problemele practice ale producţiei. Astfel de cazuri s-au întîlnit la unele lecţii de fizică şi de chimie ţinute la şcolile nr. 22, nr. 152 sau nr. 166.

Pentru înlăturarea acestor lipsuri — s-a arătat în consfătuire — este necesar să crească grija profesorilor faţă de propria lor pregătire şi să se îmbunătăţească activitatea comisiilor metodice din şcoli.

Sarcini importante pe această linie, au spus participanţii la dezbateri, revin şi cercului pedagogic de fizico-chimice din raion. În cursul anului trecut, prin referatele şi lecţiile deschise pe care le-a organizat, cercul a ajutat profesorilor în predarea unor teme mai dificile, ca de pildă cele privitoare la oscilaţii şi unde electromagnetice, la cîmpul magnetic învîrtitor, la tensiunea superficială etc.

În ultima parte a şedinţei profesorii au prelucrat măsurile adoptate de Ministerul Învăţămîntului în ceea ce priveşte îmbunătăţirea programelor şi manualelor şcolare. Participanţii au subliniat că, aplicînd aceste măsuri, vor căuta să ridice, în anul şcolar care începe acum, nivelul predării, pentru a asigura elevilor lor o cît mai temeinică pregătire pentru viaţă.

D. MATEI

Cunoştinţe şi deprinderi temeinice de agricultură

Discuţiile purtate în secţia de ştiinţe naturale şi agricultură a consfătuirii corpului didactic din raionul Ploieşti s-au referit pe larg la problemele înarmării elevilor cu cunoştinţe şi deprinderi de muncă agricolă. Participanţii la dezbateri au analizat cu seriozitate rezultatele dobîndite în această direcţie în anul şcolar 1962—1963, trăgînd concluzii utile pentru munca din noul an şcolar.

S-a arătat astfel că, pe baza unei juste planificări, majoritatea profesorilor de agricultură din raion au reuşit să îmbine armonios lecţiile teoretice cu practica în producţie respectînd cerinţele programei. Au existat însă şi unele cazuri, ca de pildă la şcolile din comunele Pucheni-Moşneni, Cocorăşti-Colţ, Plopeni, Corneşi, Boldeşti etc., în care, din cauză că nu s-a acordat importanţa cuvenită planificării anuale şi trimestriale, predarea s-a efectuat nesistematic şi în salturi, fapt care s-a oglindit în nivelul destul de scăzut de cunoştinţe al elevilor acestor şcoli.

Ceea ce a caracterizat activitatea celor mai mulţi profesori de agricultură din raion a fost preocuparea permanentă de a asigura lecţiilor şi activităţii practice un conţinut bogat, un ridicat nivel ştiinţific. Ţinînd o legătură strînsă cu gospodăria agricolă colectivă, îmbunătăţindu-şi necontenit pregătirea prin consultarea literaturii de specialitate, folosind larg materialul didactic, numeroşi profesori cum sînt cei de la şcolile de 8 ani din Pleaşa, din Poienarii Burchi etc. au făcut cunoscute elevilor metodele agrotehnice înaintate şi i-a învăţat să aplice aceste metode în condiţiile specifice raionului.

A fost subliniată de asemenea în consfătuire preocuparea pe care au dovedit-o mulţi profesori din raion în vederea consolidării cunoştinţelor şi deprinderilor transmise elevilor. Ei au reuşit astfel să regrupeze cele studiate în cadrul unui capitol într-un sistem nou, impus de respectarea regulilor agrotehnice şi în funcţie de particularităţile biologice ale plantelor în aşa fel încît lecţiile recapitulative ţinute pe terenurile gospodăriilor colective au constituit un prilej de reală sistematizare şi aprofundare a cunoştinţelor şi deprinderilor, de legare strînsă a acestora de practica agricolă. Aşa a procedat de pildă profesorul de agricultură de la Şcoala de 8 ani din Lipăneşti la tema recapitulativă „Pomicultura". Prezentînd în cadrul acestei lecţii caracterele biologice ale arborilor şi arbuştilor din comună, referindu-se la condiţiile de mediu locale şi la metodele agrotehnice aplicate pe plan local, el a reuşit să sudeze cunoştinţele elevilor într-un sistem bine închegat şi să asigure o largă aplicare a acestora în lucrările practice efectuate în livada şi pepiniera din comună. In acelaşi mod s-a procedat şi la Şcoala de 8 ani din Poienarii Burchi, unde la lecţia recapitulativă referitoare la cultura plantelor de cîmp, făcîndu-se ample referiri la rezultatele obţinute în gospodăria colectivă din comună, s-a scos în evidenţă legătura directă dintre productivitate şi complexul lucrărilor agrotehnice aplicate culturilor. Datorită acestui fapt elevii au înţeles mai bine rolul fiecărei lucrări agrotehnice în parte cît şi importanţa efectuării lor la date optime.

Ţinînd o strînsă legătură cu specialiştii din gospodăriile agricole colective şi de stat, mulţi profesori de agricultură din raionul Ploieşti au organizat lucrări practice atractive specifice sezonului, în conformitate cu indicaţiile agrotehnicii moderne. Bunăoară, lucrarea practică de combatere a dăunătorilor pomilor fructiferi, organizată la Şcoala de 8 ani din Pleaşa, a dat prilej elevilor acestei şcoli să aplice în practică cunoştinţele dobîndite în clasă cu privire la biologia plantei şi a dăunătorului, oferindu-le totodată date noi în legătură cu mijloacele de combatere a dăunătorilor şi cu aplicarea acestora în practică.

O problemă larg dezbătută în cadrul consfătuirii a fost şi aceea a practicii continue, a alegerii perioadei optime de efectuare a practicii de toamnă şi primăvară, şi a lucrărilor indicate de agrotehnica diferenţiată pentru condiţiile în care se află şcoala. Punînd de acord prevederile programei şcolare cu calendarul lucrărilor agricole, majoritatea profesorilor de agricultură din şcolile raionului au desfăşurat practica continuă cu bune rezultate. S-a relevat însă în cadrul discuţiilor faptul că în planurile lucrărilor practice efectuate la unele şcoli nu au fost prevăzute lucrări de rezervă pentru perioadele nefavorabile activităţii pe teren. Din experienţa şcolilor de 8 ani din Valea Călugărească, Pleaşa, Plopu, Fintea etc. unde practica continuă a fost bine organizată şi s-a încheiat cu rezultate pozitive, a reieşit că este neapărat necesară şi planificarea unor asemenea lucrări, cum ar fi de pildă, lucrările de pregătire a magaziilor, de însilozare a cerealelor, de pregătire a maşinilor de recoltat, lucrări de determinare în laborator etc.

Participanţii la consfătuire s-au referit, în discuţiile lor, şi la activitatea cercului pedagogic de agricultură. Ei au arătat astfel că în anul şcolar trecut, cercul pedagogic a contribuit în mare măsură la ridicarea nivelului predării prin referatele interesante pe care le-a programat, referate care au ţinut la curent pe membrii cercului cu cele mai noi probleme ale biologiei şi agrotehnicii înaintate. Au contribuit la ridicarea nivelului de pregătire al profesorilor şi activităţile practice organizate de cercul pedagogic, printre care deosebit de interesante s-au dovedit a fi cele privind prepararea şi conservarea materialului didactic.

Cu deosebit interes au fost urmărite de participanţii la consfătuire şi dezbaterile cu privire la programa şcolară, la planurile calendaristice şi la manualele de agricultură pentru noul an şcolar. Profesorii au analizat cu atenţie modificările aduse în acest an programei pentru clasele V, VI, şi VII faţă de programa anului trecut care a fost o programă de tranziţie. Ei au considerat binevenite aceste modificări, care asigură o mai sistematică şi mai temeinică pregătire a elevilor.

În încheiere, pe baza concluziilor trase din analiza rezultatelor anului încheiat, s-a alcătuit un plan de măsuri menite să ridice pe o treaptă mai înaltă nivelul predării obiectului „Agricultura" în cadrul lecţiilor teoretice şi practice. Planul de măsuri concretizează rodnicia dezbaterilor purtate cu entuziasm şi interes în consfătuire, de profesorii de agricultură din raionul Ploieşti.

C. DEMETRESCU

Să introducem în predarea fizicii sistemul internațional de unități de măsură

În urmă cu doi ani, printr-o Hotărîre a Consiliului de Miniștri, ca urmare a aderării țării noastre la Sistemul internațional de unități de măsură (S.I.), acest sistem a devenit la noi singurul sistem legal. Totuși, el n-a fost încă introdus în programele și manualele pentru școlile medii. Care poate fi cauza acestei situații ?

Se pare că Louis de Broglie spunea că ceea ce ne împiedică să știm mai mult despre un lucru este ceea ce știm deja despre el. De multe ori, în predarea fizicii, sîntem prea obsedați de necesitatea ca unitățile de măsură să fie grupate într-un sistem, ca sistemul să fie coerent. Apoi, atribuim prea mare importanță dimensiunilor mărimilor fizice, și ne-am obișnuit prea mult să spunem că „cutare" mărime e fundamentală, așa că uneori nu ne mai putem da seama de ceea ce este obligatoriu și ceea ce este arbitrar în afirmațiile noastre, de ceea ce este imuabil și ceea ce poate fi schimbat.

Ne propunem, de aceea, să examinăm în cele ce urmează cîteva probleme legate de unități și de sistemele de unități de măsură, pentru a desprinde ce trebuie să rămînă neschimbat și ce poate fi modificat. Procedînd astfel sperăm că vom zdruncina credința unora în importanța sistemelor învechite și-i vom convinge de necesitatea folosirii sistemului internațional ca sistem unic de predare.

Folosirea unui sistem de unități de măsură este legată de necesitatea de a cuprinde, simultan, legile dintr-un domeniu mai larg sau mai restrîns al fizicii. Dacă nu există această necesitate, nu e obligatoriu ca unitățile să fie grupate într-un sistem. Independent de sistemul de unități adoptat, independent de faptul că măsurăm capacitatea electrică în farazi sau centimetri, doctoriile se vor administra cu picătura sau cu linguriță, nu cu centimetrul sau metrul cub. Prin urmare, nu toate unitățile de măsură trebuie să fie cuprinse într-un sistem.

Pentru fizicianul care studiază un fenomen apare, atunci cînd el trece de la contemplarea vie la gîndirea abstractă, necesitatea introducerii anumitor mărimi fizice cu ajutorul cărora fenomenul să poată fi descris. Puterea de pătrundere și de judecată a cercetătorului conduce la alegerea unor mărimi care să caracterizeze mai mult sau mai puțin fenomenul. O definire simplă, clară a acestor mărimi e în general dificilă. Conținutul noțional al mărimilor fizice care caracterizează fenomenul se precizează de-abia cînd s-a încheiat o teorie a acestui fenomen. Legile fizice, însă, legătura între diferite mărimi fizice, pot fi stabilite din momentul în care mărimile alese pentru descrierea fenomenului devin măsurabile.

Pentru a măsura o mărime fizică trebuie să ne alegem o unitate (o mostră din acea mărime) și să definim o metodă, un procedeu de măsură. Acestea fiind alese de noi sînt susceptibile de modificări. O parte din mărimile fizice (numărul lor e arbitrar) pot fi considerate fundamentale. În funcție de aceste mărimi fundamentale, celelalte mărimi se definesc ca mărimi derivate. Mărimile derivate capătă dimensiuni prin însăși relația de definire. Aceste dimensiuni sînt folosite în analiza dimensională, pentru a verifica, pe baza principiului omogenității relațiilor fizice, corectitudinea relațiilor stabilite. S-ar putea crede că dimensiunile unei mărimi au o semnificație fizică reală și că, dacă două mărimi au aceleași dimensiuni, sînt de aceeași natură. Or, dacă luăm prea puține mărimi fundamentale obținem aceleași ecuații de dimensiuni pentru mărimi care, evident sînt de naturi diferite. Astfel, în sistemul unităților electromagnetice, rezistența electrică are dimensiunile unei viteze, pe cînd în sistemul unităților electrostatice are dimensiunile inversului unei viteze.

În scrierea relațiilor dintre diferitele mărimi fizice acestea sînt reprezentate prin simboluri. Dacă legile fizice sînt scrise ca proporții, simbolurile pot reprezenta fie mărimile, fie măsurile acestor mărimi. Dacă aceleași relații le scriem însă sub forma unor ecuații, nu mai putem da ambele interpretări decît dacă unitățile folosite satisfac anumite condiții de coerență, în raport cu sistemul ecuațiilor fizice folosit și anume : unitățile cu care sînt măsurate diferitele mărimi fizice trebuie să satisfacă ecuații care au aceeași formă algebrică cu ecuațiile de dimensiuni determinate de ecuațiile fizice.

Dacă lucrăm cu un sistem de ecuații fizice în care intervin M mărimi, între care am stabilit R relații dimensionale, condiția ca simbolurile să reprezinte fie mărimi, fie măsurile acestor mărimi, determină R relații de definire a unităților coerente și putem măsura cu unități alese arbitrar (M—R), mărimi pe care le numim fundamentale. Rezultă că în sistemele coerente numărul mărimilor fundamentale este determinat, alegerea mărimilor fundamentale rămîne însă arbitrară.

Deși în alegerea unităților domnește atît arbitrar, alegerea lor trebuie făcută judicios. Sîntem obișnuiți, de exemplu, să măsurăm lungimea și timpul cu aceeași unitate de măsură. Nu ne surprinde cînd aflăm că „distanța" de la Pămînt la steaua Proxima din constelația Centaurului e de peste 4 ani lumină ; e însă cel puțin bizar să spunem „cheamă-mă la telefon peste 90 milioane de metri lumină" !

Acest arbitrar a fost folosit de fizicieni pentru a reduce coeficienții numerici din ecuațiile fizice la unitate. Sînt însă coeficienți care depind de simetria configurațiilor alese la stabilirea ecuațiilor fizice. Așa apare, de exemplu, coeficentul π în formula ariei cercului, sau în formula capacității condensatorului sferic. Putem elimina factorul π din formula ariei cercului alegînd pentru definirea unității de arie un cerc în loc de un pătrat. Matematicienii nu au avut această fantezie. Este rațional de aceea, atîta timp cît considerăm aria sferei ca fiind $4\pi R^2$, ca factorul 4 π să apară în formula capacității condensatorului sferic, nu a celui plan. Giorgi, savantul italian care a militat pentru sistemul cu patru mărimii fundamentale, spunea, în legătură cu acest mod de a gîndi : s-ar putea crede că dacă în natură nu ar fi corpuri rotunde, am putea obține numărul π măsurînd capacitatea unui condensator plan cu armăturile dreptunghiulare. Sistemele în care coeficienții au fost modificați pentru a se ține cont de simetrie se numesc raționalizate.

Din cele de mai sus rezultă necesitatea ca la alegerea unităților de măsură să fie respectate anumite norme care ajută la o descriere clară a fenomenelor fizice și așa, deseori, destul de complicate. Astfel se cere ca mărimile fizice folosite să caracterizeze cît mai bine fenomenul ; unitățile de măsură să fie coerente în raport cu sistemul ecuațiilor fizice considerat ; mărimile alese ca fundamentale să fie cele uzuale ; unitățile de măsură adoptate să simplifice ecuațiile, reducînd la minim coeficienții numerici diferiți de unitate, dar coeficienții păstrați să fie astfel aleși, încît relațiile să fie raționale.

Precizarea acestor cerințe s-a făcut în timp și s-a încheiat în 1901 cînd Giorgi a propus sistemul de 4 unități fundamentale. La acea dată, majoritatea sistemelor care mai dăinuiesc și azi ajunseseră să aibă o largă răspîndire. Ele nu răspundeau însă, fiecare decît parțial acestor cerințe. Ani de zile oamenii de știință au fost obsedați, fără vreun temei, de ideea reducerii numărului unităților fundamentale la trei. Problema unificării sistemelor de unități a fost dezbătută o jumătate de secol. Încă din 1935 Sommerfeld scria : „numărul ortodox trei, care stă la baza așa-numitului sistem absolut de unități, putea fi considerat obligatoriu atîta timp cît s-a crezut că electricitatea poate fi redusă la mecanică", și mai departe, susținînd sistemul Giorgi cu patru unități fundamentale, afirma că sarcina electrică „nu trebuie să-și permită să stea cu ea însăși în raportul C, asertiune cu care am înspăimîntat generații de studenți". Ceva mai tîrziu, R. W. Pohl spunea la rîndul său : „Fizica nu e făcută pentru un cerc restrîns de specialiști, ci în special pentru folosul și nevoile celor ce se ocupă de științele naturii și tehnică. Unitățile cgs lipsite de denumiri, cu dimensiuni mistice, cu încălcita întrepătrundere a mărimilor electrostatice și electromagnetice, îngreunează înțelegerea și dau celor ce învață bătăi de cap inutile".

Faptul că azi s-a ajuns la un sistem internațional unic este îmbucurător. Deși discuțiile au durat o jumătate de secol, ele s-au încheiat cu un acord, ceea ce este o chezășie că acest sistem a fost bine și incontestabil suficient gîndit. Este de datoria noastră, a profesorilor, să luptăm pentru introducerea lui cît mai curînd în școală. Desigur, operația nu e ușoară. Unii vor trebui să se dezobișnuiască de a scrie ecuațiile electromagnetismului în formă neraționalizată. Curînd însă ei se vor convinge de avantajele raționalizării. Alții vor obiecta că inginerul din fabrică sau de la proiectări își dă imediat seama, simte, ce înseamnă atîtea atmosfere, dar că un anumit număr de N/m² nu-i spune nimic. Inginerul poate lucra deocamdată și mai departe cu „atmosfere". El trebuie să mai învețe numai atît, că o atmosferă nu mai reprezintă „K", kilogram-forță pe centimetrul pătrat, ci „n" newtoni pe metru pătrat. Atîta tot.

Picătura rămîne mai departe picătură, fie că reprezintă un număr de centimetri cubi sau de metri cubi. E timpul să nu mai discutăm ceea ce s-a discutat așa de mult, de oameni deosebit de competenți. Manualele și cursurile vor mai putea pomeni și în viitor de „gauss" și „oersted", de kilogram-forță și dynă, însă așa cum se pomenește azi de stînjen și cot, ca de unități care au aparținut trecutului.

Desigur, munca cerută de introducerea sistemului internațional nu e ușoară. Este preferabil ca ea să fie efectuată de specialiști. Să nu mai cerem sutelor de mii de elevi și studenți să învețe sisteme învechite de unități, care nu le sînt folositoare nici astăzi și care, în viitor, le vor fi un balast inutil de cunoștințe. Sutele de ore care se pierd cu studierea diferitelor sisteme, cu însușirea „tehnicii" de a trece de la un sistem la altul, pot fi folosite pentru acumularea de cunoștințe noi, specifice epocii noastre, necesare desăvîrșirii construcției socialismului.

conf. univ. I. C. MOISIL

Lucrări practice în laborator

În legătură cu problemele de biologie generală

Experiența din ultimii ani mi-a arătat că nivelul cunoștințelor de biologie ale elevilor clasei a XI-a crește în măsura în care noi, profesorii, ne preocupăm cu seriozitate să le lămurim fiecare noțiune predată, să-i convingem prin expunerea faptelor și argumentelor lor, de adevărul tuturor afirmațiilor pe care le facem și să scoatem cu claritate în evidență sensul ideologic al acestora.

Chibzuind asupra modului cum voi organiza predarea biologiei în noul an școlar, mi-am propus să stărui mai mult asupra unor chestiuni pe care le socotesc esențiale pentru înțelegerea de către elevi a întregului curs.

O asemenea chestiune, este de exemplu, aceea a antropogenezei, care se studiază în clasa a XI-a, la biologie generală. În predarea ei voi urmări să-i fac pe elevi să înțeleagă că diversele forme fosile descoperite sînt elemente de legătură între cei doi factori — biologic și social — care au contribuit la transformarea maimuței în om, așa încît să-și explice fenomenele vieții de pe poziții ateist științifice. La fel, în predarea capitolului „Istoricul dezvoltării biologiei", voi căuta ca elevii să cunoască etapele principale de dezvoltare a gîndirii biologice progresiste de la primele ei începuturi pînă în zilele noastre și lupta continuă dintre gîndirea biologică materialistă și cea idealistă ca formă a luptei de clasă pe tărîm științific, să-i ajut să-și dezvolte concepția evoluționistă-materialistă asupra biologiei.

În general, pentru a fi în adîncime pătrunse de elevi, cunoștințele de biologie generală trebuie să fie cît mai larg sprijinite pe cunoștințele însușite de ei anterior în studiul științelor naturale. De aceea, pregătindu-mă pentru predarea acestui obiect la toate clasele cursului mediu, caut să mă opresc la problemele pe care le voi scoate în mod deosebit în evidență în clasele a VIII-a, a IX-a și a X-a pentru a pregăti astfel înțelegerea celor studiate în clasa a XI-a și a forma treptat concepția evoluționistă-materialistă a elevilor.

Bunăoară, în predarea fotosintezei (în clasa a VIII-a), îmi propun să scot în evidență aspectul materialist al fenomenului, oprindu-mă asupra contribuției pe care au adus-o în descoperirea proceselor intime ale acestui fenomen K. A. Timireazev, savantul progresist romîn Em. Teodorescu și alții.

Fie la botanică, fie la zoologie, ori de cîte ori va fi vorba de relația organism-mediu voi căuta să subliniez unitatea dialetică dintre acești factori și să arăt că, datorită metabolismului (deci unor cauze materiale), organismul se modifică prin acumularea transformărilor cantitative care determină saltul calitativ. În acest fel îi voi ajuta pe elevi să înțeleagă fenomenul transformării continue a vieții, să vadă limpede că natura este într-o continuă mișcare și transformare. Însușirea temeinică a unor probleme care ilustrează adaptarea organismului la mediu, cum ar fi problema parazitismului, exemple de modificări în organismul paraziților, simbioza etc. vor sprijini și ele înțelegerea în clasa a XI-a a relațiilor dintre organism și mediu.

Voi apela desigur, în expunerea cunoștințelor, și la legătura cu alte discipline — chimie, geologie și în special la cunoștințele de materialism dialectic însușite de elevi în primul trimestru al clasei a XI-a — pentru a le prezenta convingător conținutul unor teorii pe care trebuie să le studieze, ca, de pildă, teoria cu privire la originea vieții pe Pămînt. În legătură cu aceasta nu voi neglija, desigur, să le amintesc elevilor și despre experiența românească contemporană care vine în sprijinul acestei teorii — prepararea coacervatelor în laborator de către academicianul Eug. Macovschi, semnalată, alături de munca savantului sovietic I. Oparin, în numeroase lucrări de specialitate.

În ceea ce privește metodele de predare, cred că este greșit să credem că în clasa a XI-a, ai cărei elevi își pot concentra atenția pe o durată mai mare de timp, trebuie să folosim numai prelegerea didactică. Socotesc că și la această clasă e necesară îmbinarea prelegerilor cu conversația (de pildă la lecțiile „Dovezi despre originea animală a omului", „Asemănări și deosebiri între om și maimuțele antropoide", „Asemănări și deosebiri între plante și animale" etc.). Voi folosi larg de asemenea și demonstrarea pe baza materialului didactic sau a proiecțiilor, menită să concretizeze mai mult afirmațiile făcute în expuneri.

Toate acestea mă vor ajuta, cred, să-i înarmez pe elevii mei cu cunoștințe bogate și temeinice.

Prof.
CONSTANTIN TEODORESCU
București

Material didactic pentru lecţiile de agricultură

La lecţiile de agricultură, elevii studiază formele, manifestările şi însuşirile organismelor vegetale şi animale, mediul natural în care cresc şi se dezvoltă acestea, ca şi mijloacele cu care omul le dirijează — uneltele, maşinile, substanţele chimice etc. Toate acestea trebuind să fie cunoscute de elevi în mod concret, pe cît se poate prin percepţie directă, predarea agriculturii se poate realiza în condiţii bune numai prin folosirea intensă, permanentă şi sistematică a intuiţiei, prin utilizarea largă a materialului didactic. Iată de ce acţiunea de înzestrare a laboratorului, muzeului sau cabinetului de agricultură cu material didactic — din care cea mai mare parte poate fi colectat, preparat sau confecţionat prin mijloace proprii — trebuie să formeze o preocupare de căpetenie a profesorului de specialitate.

Se înţelege de la sine că materialul didactic pe care îl procurăm trebuie să fie ştiinţific, să fie format din piese tipice, reprezentative şi, pe cît posibil, nedesprinse din mediul lor. Este indicat să se întocmească colecţii de diferite materiale intuitive care se referă la aceeaşi problemă, la aceeaşi grupă de plante sau animale etc., pentru ca elevii să poată face comparaţii, să poată urmări manifestarea unui fenomen, a unei însuşiri în situaţii diverse, să poată stabili criterii de grupare. De exemplu, colecţii de probe de sol, colecţii de îngrăşăminte, colecţii de soiuri de diferite plante, colecţii de nutreţuri etc. Este de asemenea instructiv să se întocmească colecţii de plante în fazele lor succesive de dezvoltare, ca de exemplu fazele de vegetaţie la cereale (acum, toamna, se pot colecta plante de grîu în fazele de înfrăţire, înspicare, înflorire etc.).

În general, materialul didactic folosit în predarea agriculturii poate fi natural (viu sau conservat) şi artificial. Cel natural prezintă avantajul că elevii pot intui nemijlocit caracteristicile privitoare la biologia plantelor agricole şi a animalelor domestice, precum şi rezultatele metodelor şi mijloacelor agrozootehnice de intervenţie asupra creşterii şi dezvoltării lor.

Materialul didactic viu este format din plante agricole cultivate pe terenurile gospodăriei colective, pomii fructiferi, arbuştii şi viţa de vie din livezile şi via gospodăriei, flori şi arbuşti de ornament, plante din flora spontană (melifere, medicinale, specii din flora păşunilor şi fîneţelor naturale, buruieni), dăunători animali şi vegetali, animalele domestice şi păsările de la sectorul zootehnic al gospodăriei, colonia de albine, colecţia de plante din „grădina botanică" a şcolii, unele plante crescute în sere, în ghivece sau în lăzi la colţul naturii vii.

Materialul didactic conservat (preparate în lichide conservante, ierbare şi colecţii de plante uscate, insectare, preparate microscopice etc.) poate fi executat în cea mai mare măsură prin grija profesorului de agricultură. De exemplu, se pot pregăti lesne preparate în lichide conservante: colecţii de soiuri de fructe cărnoase şi de ciorchini de struguri, rădăcini, tubercule, bulbi şi plante suculente (legume, nutreţuri), plante sau părţi de plante atacate de dăunători sau de boli criptogamice, insecte şi larvele lor, părţi din corpul animalelor. Cele mai multe din acestea se colectează acum, în lunile de toamnă. Le punem în borcane de sticlă, cufundate complet în lichidul conservant (formol în concentraţie de 2—5 la sută, alcool în concentraţie de 70—90 la sută sau soluţie de sare de bucătărie la concentraţia în care poate pluti un ou). Astupăm borcanele ermetic şi le păstrăm în locuri adăpostite. Preparatele fitopatologice mai importante, cum ar fi de pildă tubercule de cartofi atacate de rîia neagră, putregaiul sfeclei, monilia la fructe, tăciunele porumbului şi altele se introduc 24 de ore într-o soluţie de sulfat de cupru (piatră vînătă), după care se spală cu apă distilată şi se pun în borcane cu formol în concentraţie de 3—4 la sută.

Nu vom neglija, desigur, să pregătim ierbare şi colecţii didactice vegetale, la care pot lucra efectiv elevii. Ierbarul şcolii trebuie să cuprindă neapărat plantele prevăzute în programă, într-un număr suficient de exemplare ca să poată fi întrebuinţate ca material distribuitiv la lecţii. Este necesar să se asigure colectarea plantelor în momentul cel mai favorabil din punct de vedere didactic (de obicei la înflorirea completă, înainte de polenizare). În lunile septembrie-octombrie este indicat să se colecteze floarea-soarelui, porumb, sfeclă, cartofi, nutreţurile de toamnă.

Este necesar ca profesorul să facă o recunoaştere prealabilă a terenului şi să se documenteze asupra epocilor cînd plantele ajung la stadiul de vegetaţie menţionat. Se recomandă să se întocmească un plan calendaristic eşalonat pe mai multe luni, care să fie adus şi la cunoştinţa elevilor. Sînt foarte indicate schimburile de plante (ca şi de alte materiale, cum ar fi seminţe, butaşi etc.) între şcolile de 8 ani, ca şi între acestea şi şcolile medii, şcolile de agricultură, staţiunile de cercetări agricole, pepiniere, grădini botanice etc.

Ierbarele trebuie să cuprindă cereale, leguminoase pentru boabe, plante uleioase şi textile, plante producătoare de tubercule şi rădăcini, plante de nutreţ, plante aromatice şi medicinale. În regiunile de deal şi munte este necesar să colecţionăm şi plante din flora păşunilor şi fîneţelor naturale. Toate aceste plante pot fi fixate pe foi volante sau, mai bine, pe foi de carton. Putem aşeza foile pe care am fixat planta şi sub sticlă — procedeu indicat pentru colecţiile care se expun în muzeu, pe pereţii clasei sau ai sălilor.

Colecţiile în cutii se pot confecţiona uşor la orice atelier şcolar sau sătesc. Se fixează planta pe un carton gros. Pereţii cutiei se fac din acelaşi carton gros sau din scîndurele de 5—7 cm lăţime, încheiate la colţuri. Pe deasupra se montează un geam. În astfel de colecţii plantele trebuie să fie prezentate în ansambluri didactice, de exemplu, împreună cu fructele sau cu seminţele lor, or, la plantele tehnice cu produsele lor. Este indicat ca în cutie, alături de plante, să punem şi desene sau fotografii cu anumite aspecte caracteristice, ca de pildă diagrama florii, aspectul lanului în cîmp, o hartă înfăţişînd raionarea speciei sau soiului respectiv etc.

Colecţiile de plante în mănunchiuri se alcătuiesc din plante de aceeaşi înălţime, smulse din pămînt cu rădăcină şi apoi legate în două trei locuri (după lungimea plantei) şi etichetate. Asemenea colecţii dau elevilor posibilitatea de a intui planta întreagă, cu caracterele morfologice cît mai apropiate de realitate. Putem pregăti în felul acesta colecţii de cereale, de plante textile şi plante de nutreţ.

La unele plante agricole, în special la cereale, se pot colecţiona numai spicele sau paniculele, cu o porţiune de 20—30 cm din tulpină. Mănunchiurile formate se leagă sub baza inflorescenţei şi se montează pe suporturi.

Din materialul didactic necesar lecţiilor de agricultură nu pot lipsi nici colecţiile de seminţe. Vom colecta seminţe coapte, sănătoase, uscate, lipsite de corpuri străine şi tipice speciei (soiului) respectiv, pe care le vom pune fie în borcane speciale, fie în eprubete, sticluţe etc. Sticla trebuie să fie în orice caz subţire şi limpede, ca să nu denatureze forma şi culoarea seminţelor. Putem folosi şi pungi de celofan montate pe planşe de carton, sub sticlă. Stiuleţii de porumb se aşează vertical pe suporturi de lemn.

În ceea ce priveşte colecţiile de insecte, vom ţine seama că de un deosebit interes didactic sînt colecţiile entomologice, în care insecta este prezentată — în cutii acoperite cu geam — împreună cu planta pe care o atacă, indicîndu-se felul atacului, fazele de creştere şi substanţele insecticide întrebuinţate la combatere.

Pentru lecţiile de pomicultură şi viticultură sînt necesare rămurare (colecţii de ramuri cu diferite categorii de muguri, montate pe foi de placaj sau de carton), colecţii de coarde şi butaşi de viţă de vie, montaje prezentînd diferite sisteme de altoit, de tăieri la viţa de vie, secţiuni prin tulpini lemnoase. Este recomandat să se întocmească şi o colecţie privitoare la chimizarea agriculturii, formată din mostre de îngrăşăminte chimice, de insectofungicide şi de ierbicide, toate păstrate în borcane etichetate.

Putem pregăti prin mijloace locale şi unele colecţii zootehnice, ca de exemplu colecţii de nutreţuri fibroase, concentrate şi suculente, colecţii prezentînd diferite feluri de preparate a nutreţurilor (făină, uruială, nutreţuri tocate, reziduuri industriale folosite în hrana animalelor, nutreţuri de origină animală şi minerală), colecţii de fire şi şuviţe de lînă, de pielicele şi blănuri, de ustensile agricole, instrumentar şi medicamente veterinare.

În ceea ce priveşte colecţiile didactice pentru studiul solului, acestea cuprind următoarele categorii: principalele roci — marne (loes-ul, aluviunile fine, calcare, marne, granituri, gresii), materiale pentru intuirea compoziţiei fizice a solului (pietrişuri şi nisipuri de diferite mărimi, mîl, argilă), colecţii cu probe de soluri nisipoase, lutoase, argiloase, profile de sol.

La rîndul ei, colecţia fitopatologică a şcolii poate fi formată din plante (sau părţi de plante) bolnave presate în ierbar sau uscate pe cale naturală (de pildă, rugina grîului, tăciunele ovăzului), fructe cărnoase bolnave, păstrate în lichide conservante, colecţii didactice în cutii, sub sticlă — unde, pe lîngă plantele sau părţile din plantă atacate, se prezintă evoluţia bolii sau fazele ei de manifestare, căile de răspîndire (desen schematic), harta cu răspîndirea bolii, mostre de substanţe fungicide şi fotografii prezentînd mijloacele de combatere. Asemenea colecţii didactice dau elevilor imaginea completă a problemelor legate de starea de sănătate a plantelor.

P. STĂNCULESCU

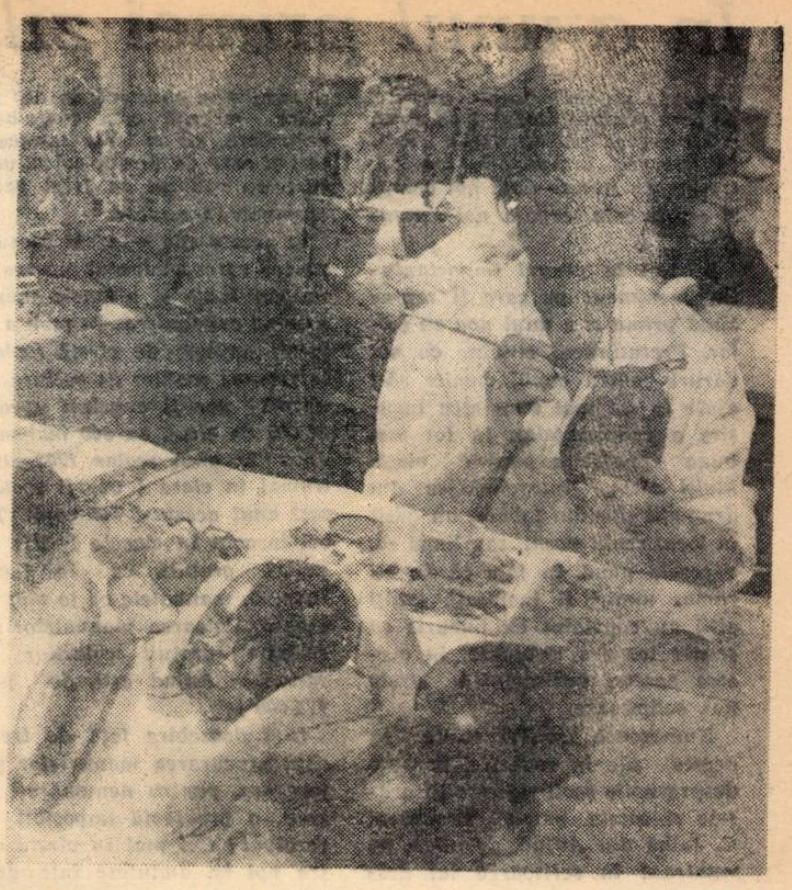

Material didactic pentru noul an şcolar

Cunoştinţe de desen strîns legate de practică

În procesul de învăţămînt, lecţiile de desen au o deosebită importanţă, contribuind la formarea educaţiei estetice a elevilor, la creşterea spiritului lor de observaţie, a atenţiei, memoriei şi imaginaţiei lor, înarmîndu-i cu deprinderi practice de reprezentare grafică a relaţiilor spaţiale, a diferitelor construcţii cu caracter tehnic.

Bazîndu-mă pe experienţa anilor precedenţi, în anul şcolar care începe voi căuta să folosesc în predarea desenului metode cît mai atrăgătoare şi mai accesibile, pentru a-i învăţa pe elevi să execute corect toate operaţiile, plecînd de la încadrarea desenului pe hîrtie, de la stabilirea proporţiilor şi redarea mişcării, pînă la redarea detaliilor şi a umbrelor şi la operaţia de definitivare.

O deosebită atenţie voi acorda lecţiilor de desen tehnic pe care le voi preda în clasele VIII-XI, ocupîndu-mă cu precădere de instruirea elevilor în ceea ce priveşte folosirea instrumentelor şi de dezvoltarea capacităţii lor de reprezentare spaţială.

O dată cu începerea noului an şcolar, elevii vor avea la dispoziţie un cabinet special pentru lecţiile de desen, amenajat în cursul vacanţei. În cabinet se găsesc planşete-tip cu trepied şi scaune speciale rotative, ca şi un dulap vitrină unde este expus materialul didactic necesar predării. Planşele-tip au fost executate în cadrul activităţii practice a elevilor din clasele a IX-a şi a X-a în anul şcolar trecut. În cabinet este afişată lista cu ustensilele necesare pentru desen — planşetă, trusă de compase, echere de 30°, 45° şi 60°, riglă obişnuită, riglă gradată, florare, toc cu peniţe topografice şi redis, ascuţitoare, glaspapir, gume, tuş negru şi colorat, creioane tari (2 H) şi moi (H. b.), hîrtie de desen standard care se încadrează în formatele cerute la lecţiile de desen. De asemenea, am afişat în cabinet o listă ce cuprinde unele instrucţiuni pentru buna desfăşurare a lecţiilor. Iată cîteva din acestea: „Pînă la intrarea profesorului în clasă, prinde hîrtia pe planşetă şi organizează-ţi locul de muncă"; „La locul de muncă nu trebuie să se găsească nimic inutil, nimic care să nu se refere la munca ta"; „După terminarea lucrului, controlează toate ustensilele şi aşează-le, bine orînduite, în mapă".

Am pregătit din vreme şi tematica exerciţiilor pe care le voi efectua cu elevii la cursurile de desen tehnic. Astfel, pentru elevii care îşi însuşesc deprinderi practice în domeniul executării pieselor de mobilă fină am prevăzut reprezentarea diferitelor tipuri de astfel de mobilă, mai întîi în desenul de perspectivă şi apoi în desenul de execuţie, cu secţiuni longitudinale şi transversale totale şi parţiale. Desenul de perspectivă va fi umbrit sau colorat prin imitarea furnirului sau a esenţei de lemn din care se execută produsul. Vom executa diferite proiecte de tipuri de mobilier combinat, respectînd condiţiile de ordin tehnic (reflexia luminii, amplasarea).

Corelînd activitatea desfăşurată la desen cu studiul maşinilor cu aplicaţii practice, îmi voi antrena pe elevii claselor VIII-X în reprezentarea grafică a tuturor pieselor ce urmează a fi executate în atelier. Cu elevii clasei a IX-a voi schiţa şi desena o serie de maşini-unelte în desene de montaj şi pe repere, fiecare piesă fiind reprezentată la scara 1 :15.

În acelaşi timp, pentru ca munca mea să se desfăşoare cît mai bine, mi-am alcătuit o cartotecă metodică unde am strîns temele din programă gata elaborate, schiţe de material didactic, de utilaj etc. Cartoteca îmi va servi drept îndreptar, la pregătirea fiecărei lecţii în parte.

Prof. T. PERNIU
Şcoala medie din Predeal

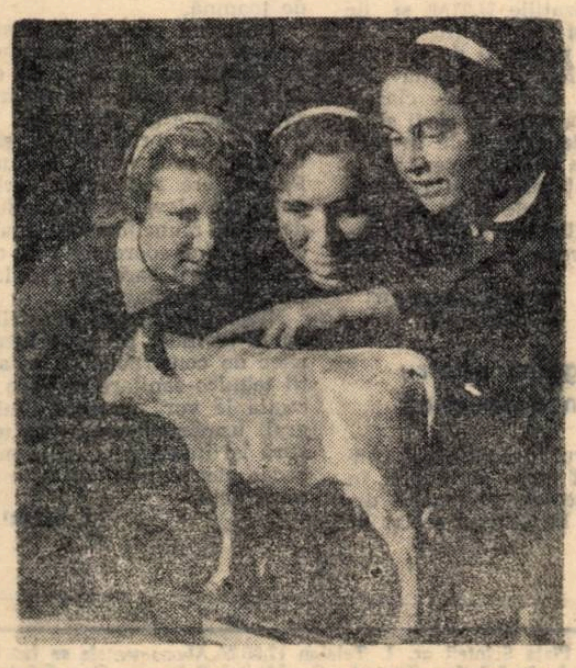

Oră de zootehnie la Centrul şcolar agricol din Suceava

În ajunul primei zile de școală

Începe școala! Aceste cuvinte, pe care generații întregi de elevi, profesori și părinți le-au rostit la fiecare început de toamnă, trezesc de fiecare dată noi emoții și sentimente, capătă noi semnificații.

Sîntem în pragul importantului eveniment pe care îl reprezintă prima zi a unui nou an școlar. Pretutindeni el vine cu noi daruri pentru copii, menite să-i ajute în tot mai temeinica însușire a cunoștințelor, în tot mai buna pregătire pentru viață. Mulți elevi, întorcîndu-se din drumeții sau din tabere, au găsit în locul școlii vechi, sau lîngă ea, o școală nouă, în fața căreia au rămas uimiți și încîntați. Mulți alții au constatat cu bucurie că școala lor s-a îmbrăcat, în cinstea acestei întîlniri, în straie noi, sclipitoare.

Numeroase scrisori sosite în aceste zile în redacție, vorbesc despre noile școli ridicate în orașele și satele patriei. Tovarășul C. Jalbă *din Adjud, de pildă, ne relatează în scrisoarea lui despre preocuparea pe care au manifestat-o sfatul popular al raionului Adjud și secția de învățămînt din acest raion pentru terminarea la timp a construcțiilor școlare planificate a se da în folosință la începutul anului școlar. Astfel, pînă la 10 septembrie s-au dat în folosință 33 săli de clasă, iar 10 săli de clasă vor fi terminate pînă la sfîrșitul anului 1963.*

„Pe bună dreptate — ne scrie tov. Jalbă — se mîndresc țăranii colectiviști din comunele Păunești, Urechești, Frumușelu, Găiceanu, Godinești etc. cu noile școli, moderne și spațioase, în care vor învăța carte fiii lor. Mîndria și bucuria lor este cu atît mai îndreptățită cu cît aceste școli s-au construit în cea mai mare măsură prin contribuție voluntară, ca și prin munca a zeci și sute de țărani colectiviști, care au realizat în felul acesta economii însemnate.

În aceste zile — arată mai departe corespondentul nostru — au fost luate și ultimele măsuri privind cuprinderea în școli a tuturor copiilor de vîrstă școlară. În rețeaua școlilor de cultură generală vor fi cuprinși aproape 25 000 de elevi, cu 500 mai mulți decît în anul școlar 1962—1963. Numai în clasa I vor fi școlarizați anul acesta 3 747 copii. Toți cei înscriși în clasele I—VII vor primi gratuit, ca în fiecare toamnă, manualele ce le sînt necesare. Valoarea manualelor distribuite gratuit școlarilor din raionul Adjud este de peste 774 000 lei".

Cită deosebire față de trecut, cînd procurarea manualelor școlare era, pentru nenumărați părinți, o problemă imposibil de rezolvat! Cei mai în vîrstă dintre noi își amintesc într-adevăr că în multe familii cu cîte 3—4 copii, procurarea manualelor și rechizitelor școlare necesita o sumă ce depășea venitul lor anual. Astăzi, partidul și guvernul asigură copiilor patriei, în mod gratuit, condiții optime de învățătură.

Manifestîndu-și prin fapte recunoștința față de partid, elevii caută nu numai să învețe cît mai bine, dar și să participe ei înșiși la îmbogățirea bazei materiale a învățămîntului. În cuvinte pline de bucurie ne scrie, de pildă, corespondentul nostru Corneliu Răduț *despre entuziasmul cu care au muncit elevii Grupului școlar de construcții din Timișoara la ridicarea unei noi clădiri pentru școala lor. „Activitatea însuflețită pe care au depus-o pe șantier tinerii elevi — scrie tov. Răduț — a constituit pentru ei, se poate spune, „botezul" în meseria pe care și-au ales-o. Îndrumați îndeaproape de profesori, ei au făcut treabă deosebit de bună. În curînd, în clasele și atelierele însorite ale noii școli ei își vor însuși noi cunoștințe și deprinderi, pregătindu-se pentru frumoasa meserie de constructor".*

Într-o scrisoare printre rîndurile căreia se citește nerăbdarea de a păși din nou în clasă, printre elevi, ne vorbește despre ultimele pregătiri pentru începerea cursurilor profesorul Iosif Ardelean, *de la Școala de 8 ani din comuna Cătina, raionul Gherla.*

„Înnoită, împodobită sărbătorește, școala din Cătina este gata să-și primească elevii. În aceste zile, învățătorii și profesorii își vizitează elevii, dîndu-le lor și părinților lor sfaturi privind felul cum trebuie să se pregătească pentru noul an. Îndeosebi sînt vizitați cei mai tineri elevi ai școlii — copiii care vor intra în clasa I".

Sînt multe, multe, realizările despre care ne relatează corespondenții acum, în ajunul primei zile de școală. Despre punerea la punct a internatelor și cantinelor, despre difuzarea manualelor cu miros plăcut și proaspăt de tipografie, despre numeroasele aparate cu care s-au îmbogățit laboratoarele, despre primirea noilor colegi de muncă... Toate aceste fapte vorbesc convingător despre bucuria începutului de an școlar, arată hotărîrea celor ce instruiesc și educă tînăra generație de a obține noi și noi succese în munca lor.

MONICA VERDEȘ

Copii și cărți în comuna Pârhăuți, regiunea Suceava

DE PESTE HOTARE

Început de an școlar în Statele Unite

Primele zile de cursuri au îmbrăcat, în școlile Statelor Unite aspecte dramatice. Este cunoscută, de pildă, isprava guvernatorului statului Alabama, George Wallace, care a ordonat închiderea școlilor publice și amînarea începerii cursurilor pentru a împiedica pe negri să frecventeze școlile. Cum populația neagră n-a vrut să cedeze, rasiștii au recurs din nou la obișnuitele încercări de intimidare: explozii, incendieri, ba chiar și atacuri armate. În orașul Birmingham, în urma acestor atacuri a fost ucis un tînăr negru, John Foley, iar alți 18 au fost răniți.

Dacă în statele sudice lupta împotriva segregației în școli se conturează ca o înfruntare deschisă între cei ce condamnă segregația și retrograzii care vor să o mențină, în nord se înregistrează o luptă mai surdă, dar nu mai puțin semnificativă între aceleași forțe.

În toate școlile newyorkeze, de pildă, spre deosebire de școlile din statele sudice, s-a înfăptuit așa numita „integrarea simbolică". Aceasta constă în faptul că în școlile unde învață de preferință elevi albi există și un număr oarecare de școlari negri și invers, școlile pentru negri sînt frecventate de unii școlari albi. Desigur însă că această măsură nu rezolvă nici decum problema. De aceea, organizațiile care luptă pentru drepturile cetățenești au cerut recent ca segregația să fie cu adevărat lichidată în școlile din New York. Revendicările lor pentru o nouă repartizare a elevilor s-au izbit însă de rezistența dîrză a autorităților școlare și a primarului orașului New York, Wagner.

Între acțiunile sălbatice ale rasiștilor din sud și „integrarea simbolică" din nord există, desigur, o strînsă legătură. Semnificativă din acest punct de vedere este situația din Harlem — cartier al New-Yorkului locuit de negri. Harlemul, care cuprinde o populație de aproximativ 400 000 de oameni, are numai vreo 55 de școli elementare, publice și parohiale. Acestea sînt, cum este și firesc, supraîncărcate. Cele mai multe au învățători slabi și, deci, și un nivel de predare scăzut. Ele „scot mii de analfabeți", cum pe bună dreptate afirmă Kenneth Clark, profesor de psihologie la City College din New York. Se evaluează că din fiecare zece tineri din Harlem care intră în școala medie, șase pleacă înainte de a fi obținut diploma.

Cel mai grav este poate faptul că fiecare din aceste probleme tinde să le agraveze pe celelalte. Într-adevăr, condițiile proaste de învățămînt, lăsînd mulți tineri fără calificare, contribuie direct la creșterea șomajului.

Situația din New York, dezvăluită, recent, demonstrează că lupta împotriva segregației rasiale înseamnă nu numai integrarea în școlile publice, ci și crearea unor condiții mai bune de învățămînt pentru păturile largi ale populației de culoare. Ea demască, în același timp, afirmațiile acelora care susțin că numai în sud problema segregației școlare ar fi nerezolvată.

În „Călătoria cu Charlie", cunoscutul scriitor american John Steinbeck se arată zguduit de cele văzute în sudul rasist. E drept, în sud discriminarea este izbitoare, îmbracă forme deosebit de violente. Dar și fără să străbată mii de kilometri Steinbeck ar fi putut vedea, în inima Statelor Unite, la New York, aspectele ei abominabile.

Memorabilul marș spre Washington a atras atenția că populația de culoare este hotărîtă să-și dobîndească drepturile indiferent de poziția congresului față de legislația pentru drepturi civile — destul de limitate, dealtfel — prezentată de actualul guvern. Printre aceste drepturi un loc de frunte îl ocupă, așa cum arată lupta din aceste zile de început de an școlar, și dreptul la învățămînt.

Z. FLOREA

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Ministerul Învățămîntului este solicitat să participe la o expoziție pedagogică internațională, cuprinzînd desene și fotografii, care să oglindească metodele și rezultatele educației artistice în țara noastră.

Ținînd seama de importanța pe care o are participarea noastră la o astfel de expoziție, cadrele didactice sînt rugate să trimită următoarele:

— Desene selecționate dintre cele mai bune ale copiilor și tineretului școlar în vîrstă de 3-18 ani. (Nu se vor trimite lucrări executate pe pînză). Fiecare lucrare va avea pe verso numele, pronumele, vîrsta copilului, școala și orașul.

Atragem atenția că lucrările la efectuarea cărora a intervenit ajutorul adulților nu sînt admise.

— Fotografii de dimensiunea unei cărți poștale, avînd următoarea tematică:

a) Un copil sau un grup de copii, executînd o lucrare artistică în clasă sau acasă (desen, pictură, sculptură, modelaj, lucrări de artizanat, cusături naționale etc.) Pe cît posibil, este de dorit să reiasă și metodele de predare ale profesorului, diversitatea materialelor folosite etc. (eventual printr-o suită de fotografii);

b) Grupuri de școlari vizitînd un muzeu, o expoziție de pictură, la teatru etc.

c) Lucrări populare de artizanat, obiecte de artă populară confecționate pentru uz casnic, jucării, costume naționale etc.

Toate aceste materiale trebuie să sosească la Ministerul Învățămîntului — Direcția activității educative — pînă la 10. X. a. c. Insistăm asupra respectării acestui termen, pentru a putea expedia lucrările la expoziție în timp util.

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

La primul consiliu pedagogic

La Școala medie nr. 1 „Al. Sahia" din Tîrnăveni s-a ținut de curînd primul consiliu pedagogic din noul an școlar. Cu acest prilej au fost discutate sarcinile ce revin colectivului didactic în perioada imediat următoare pentru a se asigura de la început muncii instructiv-educative un caracter susținut, ritmic.

Astfel, s-a subliniat necesitatea ca diriginții fiecărei clase să organizeze cu elevii lor, la prima oră de dirigenție, discuții în care, pornind de la rezultatele dobîndite în anul trecut, să-i mobilizeze la o muncă însuflețită pentru însușirea cunoștințelor, să le arate însemnătatea unei comportări cît mai juste în școală și în afara ei. S-a menționat totodată că este necesar să se intensifice mai mult legătura învățătorilor și profesorilor cu organizațiile U.T.M. și de pionieri și cu părinții.

Pentru prima zi de cursuri, școala a fost împodobită sărbătorește. Intrînd în clasele luminoase, pline de cărți și de flori, în laboratoarele în care totul este pregătit pentru o muncă interesantă și rodnică, profesorii și elevii își vor relua activitatea hotărîți să obțină noi realizări, noi succese.

ȘTEFAN COVRIG
Tîrnăveni

Pregătiri pentru munca practică

În cadrul pregătirilor pentru bunul mers al muncii în noul an școlar, personalul didactic de la Centrul școlar de construcții din Iași acordă o atenție deosebită organizării practicii elevilor din perioada de toamnă.

Alcătuind planul de desfășurare a practicii, profesorii au hotărît ca elevii să fie organizați în echipe și repartizați, conform graficului de rotație, la principalele șantiere din oraș și din regiune. Pe șantiere activitatea echipelor de elevi va fi condusă de către muncitori de înaltă calificare și coordonată de către inginerii care predau lecțiile de tehnologie.

Nivelul calificării ucenicilor va fi verificat pe baza lucrărilor de construcții și instalații tehnico-sanitare pe care aceștia le vor executa integral, urmărindu-se în ce măsură își însușesc ei noile procedee de muncă utilizate în construcții.

M. FLORU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 721 — vineri 20 septembrie 1963 — 8 pagini 25 bani

CUVÎNTAREA ROSTITĂ DE TOV. ACAD. ȘTEFAN BĂLAN, ministrul învățământului, la posturile de radio și televiziune cu prilejul deschiderii noului an școlar

Dragi elevi și eleve,
dragi educatoare, învățători și învățătoare,
profesori și profesoare;

Mîine dimineață porțile școlilor de pe tot cuprinsul țării se vor deschide larg și un nou an școlar va începe.

După o vacanță plăcută și reconfortantă, în sălile de clasă împodobite sărbătorește vor răsuna iarăși glasurile voioase ale copiilor noștri, care încep cu bucurie și nerăbdare un nou an de muncă și de realizări.

În anii regimului nostru democrat-popular deschiderea anului școlar a devenit o sărbătoare a întregului popor, profund interesat în instruirea și educarea tinerei generații. Partidul, guvernul, întregul popor se îngrijesc permanent ca școala să aibă an de an condiții tot mai bune pentru instruirea, educarea și dezvoltarea multilaterală a copiilor și tinerilor — viitorii cetățeni de nădejde ai patriei noastre socialiste.

Peste 3 milioane de elevi, cu aproximativ 136.000 mai mulți decît în anul școlar trecut, vor învăța în cele 15.500 de școli de cultură generală răspîndite pe toată întinderea țării. Aproape 400.000 de copii, care împlinesc acum vîrsta de 7 ani și trec cu emoție pentru întîia oară pragul școlii, vor fi întîmpinați cu dragoste de colegii mai mari și de dascălii lor.

Numărul elevilor din învățămîntul mediu va depăși în noul an școlar cifra de un sfert de milion.

Peste 300 de noi unități de învățămînt — școli generale de 8 ani, școli pedagogice și școli medii de cultură generală — își vor începe activitatea în anul școlar 1963—1964.

Noul an școlar se deschide în condițiile unor preocupări susținute, din partea tuturor lucrătorilor din învățămînt, pentru creșterea calității învățămîntului, pentru îmbunătățirea continuă a procesului de instruire și de educare a copiilor și tineretului, la nivelul exigențelor sporite pe care partidul și guvernul le pun în fața școlii. Pregătirea noului an școlar s-a făcut din timp și cu multă grijă: au fost îmbunătățite planurile și programele de învățămînt, s-a pregătit tipărirea manualelor, s-a îmbogățit dotarea școlilor cu material didactic, au fost construite noi săli de clasă.

Elevilor le stau la dispoziție, gata tipărite și difuzate la școli și librării, toate manualele școlare necesare studiului. Datorită grijii părintești a partidului, elevii din clasele I—VII vor primi ca și în anii precedenți toate manualele în mod gratuit. Numai pentru anul școlar 1963—1964 se vor acorda în mod gratuit aproape 18 milioane de manuale.

Școlile au fost înzestrate cu aparatură nouă pentru laboratoare, cu aparate de proiecție, diafilme, diapozitive, microscoape, hărți, planșe și alte materiale didactice.

Noi construcții moderne de școli au apărut pe tot cuprinsul țării. Numai în primii patru ani ai planului de șase ani, la orașe și la sate, au fost construite peste 15.000 de săli de clasă.

Zeci de mii de învățători și profesori cu experiență, cărora li se adaugă aproape 6.000 de noi absolvenți ai universităților, institutelor pedagogice și școlilor pedagogice, i-au întîmpinat cu căldură pe elevi; să le îndrume pașii în cucerirea științei, să le cultive înaltele sentimente de dragoste față de patrie, față de harnicul nostru popor, față de conducătorul lui înțelept — Partidul Muncitoresc Romîn; să le formeze trăsăturile de conduită și de caracter, specifice omului societății socialiste.

Animat de un profund patriotism, corpul didactic muncește cu elan pentru educarea copiilor patriei noastre, înconjurat de stima și prețuirea întregului popor. Titlurile de învățător și profesor emerit, precum și ordinele și medaliile acordate de curînd unui însemnat număr de cadre didactice, reprezintă o nouă dovadă a acestei înalte prețuiri pentru munca lor nobilă și plină de răspundere.

Recentele consfătuiri raionale ale corpului didactic, care au prilejuit realizarea unui schimb valoros de experiență pedagogică, învățămintele desprinse și măsurile care au fost adoptate cu această ocazie, vor constitui un sprijin important în munca de viitor a învățătorilor și profesorilor, în vederea obținerii unor rezultate și mai bune în instruirea și educarea elevilor din școlile noastre.

Dragi elevi și eleve, dragi învățători și profesori — să depunem toate eforturile ca, în noul an școlar, să ridicăm la un nivel și mai înalt prin munca hotărîtă frumoasele realizări obținute pînă acum de școala noastră. Să luptăm cu elan și fermitate pentru realizarea măreților sarcini ce ne-au fost trasate de Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn.

Este necesar ca voi, elevi și eleve: să învățați sîrguincios și cu simț de răspundere, însușindu-vă temeinic cunoștințele științifice și deprinderile practice; să respectați sfaturile educatorilor și părinților voștri; să participați cu tot avîntul la acțiunile patriotice organizate de școală împreună cu organizațiile de pionieri și ale Uniunii Tineretului Muncitor. Luptați să faceți din colectivul în care învățați un colectiv fruntaș la învățătură și disciplină.

Tovarăși învățători și profesori, — aveți un rol hotărîtor în lupta pentru ridicarea calității învățămîntului, adîncind pregătirea multilaterală și îmbunătățind munca educativă în rîndul elevilor, dezvoltîndu-le personalitatea, întărind legătura dintre școală și munca productivă. Cultivați la tineretul nostru înaltele calități ale omului societății socialiste: dragostea fierbinte față de regimul democrat-popular și față de poporul nostru muncitor, devotamentul nețărmurit față de Partidul Muncitoresc Romîn, sentimentul de prietenie și frăție față de tinerii de toate naționalitățile, dragostea pentru apărarea păcii în lumea întreagă.

Pentru a asigura un deplin succes în munca de instruire și de educare cetățenească a tineretului, este necesar ca și părinții elevilor să urmărească îndeaproape munca la învățătură a copiilor lor și să se realizeze o tot mai strînsă legătură între școală și familie.

Să pășim în noul an de învățămînt animați de dorința arzătoare de a îmbogăți realizările de pînă acum cu noi și importante succese, de a ne arăta demni de condițiile minunate create de regimul nostru, de grija și atenția cu care sîntem înconjurați de partid, de guvern, de întregul nostru popor.

La început de an școlar, urăm educatoarelor, învățătorilor, profesorilor, precum și părinților, noi succese în munca lor plină de răspundere în educarea și instruirea tineretului patriei noastre.

Iar vouă, dragi elevi și eleve, tineri tovarăși din toate școlile noastre, vă urăm multă sănătate și spor la învățătură.

În prima zi

Este o grandioasă și impresionantă imagine. Ca la un consemn, într-o singură zi, în fiecare colțișor locuit de pe întreg cuprinsul țării au răsărit aceleași grupuri de copii cu obrajii rumeniți de soarele marin sau de aerul ozonat al crestelor muntoase, aceeași voioșie care face parte din decorul obișnuit al școlilor în plină activitate. A început școala! A început un nou an de muncă într-unul din cele mai importante domenii ale vieții sociale. Este un eveniment care în patria noastră capătă proporțiile unei adevărate sărbători. Este și acesta încă un semn al prețuirii de care se bucură la noi învățămîntul, educarea viitoarelor generații de constructori ai socialismului. În însemnările noastre vă prezentăm cîteva imagini de la tradiționala sărbătoare pe care a prilejuit-o, în acest început de toamnă însorită, prima zi de școală.

În mijlocul fiilor de colectiviști

Școala nouă, modernă, luminoasă, s-a umplut din primele ceasuri ale dimineții. La sărbătoarea deschiderii noului an, au venit să participe aproape toți locuitorii comunei Costești. Unii să-și conducă copiii, alții nepoții, iar alții numai spre a vedea noua școală în haină de sărbătoare. Bineînțeles însă numărul cel mai mare îl formează însă elevii.

Moment emoționant al sărbătoririi deschiderii noului an: primirea foștilor preșcolari în rîndurile elevilor. Pentru acest eveniment s-a organizat o adevărată festivitate. Însoțiți de educatoare cei mai mici elevi au fost conduși în clase și predați viitoarelor învățătoare. Cîtă emoție, cîtă bucurie exprimau fețele lor gingașe! De bună seamă că nici unul nu va uita nici clipa cînd a dat mîna cu învățătoarea, nici pe cea în care a primit în dar abecedarul. Apoi, fiecare elev, mic sau mare, cît și participanții la această festivitate, au ascultat cuvîntul directorului școlii care a vorbit despre condițiile bune de studiu ce au fost create elevilor de către partid.

Despre importanța acestui eveniment au vorbit și alți participanți. Fiecare și-a exprimat încrederea că noul an școlar va fi rodnic.

Într-un microraion al Galațiului

Dimineața începutului de an școlar aduce totdeauna peisajului citadin prospețimea unei grădini. Sprintenele flori invadează străzile și se îndreaptă — buchete — spre școli. Orașul înfloreșe parcă...

Gîndiți-vă la imaginea aceasta, binecunoscută nouă, care își află cadrul de data aceasta în cartierul nou al unui oraș înfloritor, a cărui case nu au nici măcar vîrsta celor care se îndreaptă pentru prima dată spre școală. Ne aflăm în Tiglina — noul microraion al Galațiului — în mijlocul celor care construiesc unul din cele mai mari obiective industriale ale țării — Combinatul siderurgic din Galați.

Pentru copiii locuitorilor Tiglinei la 16 septembrie și-a deschis porțile încă o nouă școală medie. O parte din fiii siderurgiștilor și constructorilor gălățeni vor învăța aici în cele 24 săli de clasă, 2 laboratoare, sală de lectură, cabinet medical etc.

Pe parchetul școlii — oglindă de curățenie — i-am văzut pe elevi pășind cu atenție pe care o dat unui lăcaș nou, neumblat, dar și cu dezinvoltura unui lucru deja cunoscut. Se vede că sînt obișnuiți cu noul. Aici și casele sînt noi, și magazinele, și străzile sînt noi. Poate mai șiroși au fost doar cei mai mici, căci pe ei i-a intimidat nu școala cea nouă ci noutatea posturii în care se află — elevi în clasa I.

Alături de copiii din Tiglina alți peste 184 000 de elevi din regiunea Galați au început un nou an școlar. Mulți din ei au început anul în școli noi: la Brăila, la Tecuci, la Mărășești, la Movila Miresii...

(Continuare în pag. 7-a)

În fotografii: ● Deschiderea cursurilor în noua școală medie nr. 5 din Tg. Mureș (stînga). ● Cei mai mici dintre școlari privesc cu încîntare primele lor manuale (mijloc). ● O reîntîlnire plină de emoție, în clasa a III-a a Școlii Ilie Pintilie din București (dreapta)

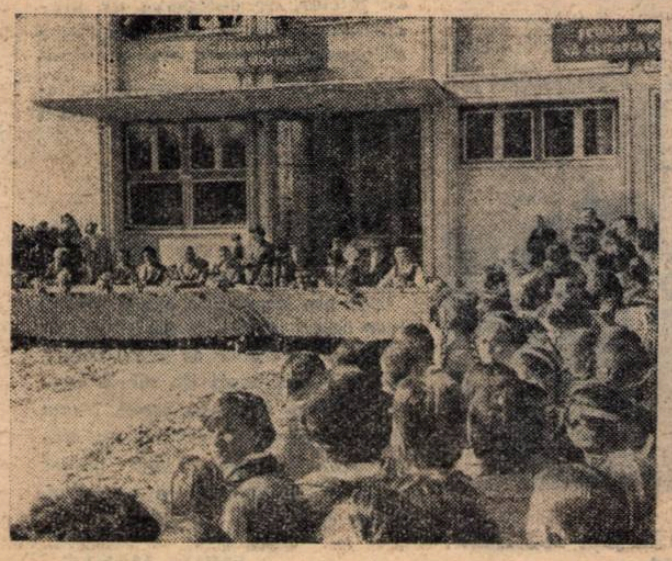

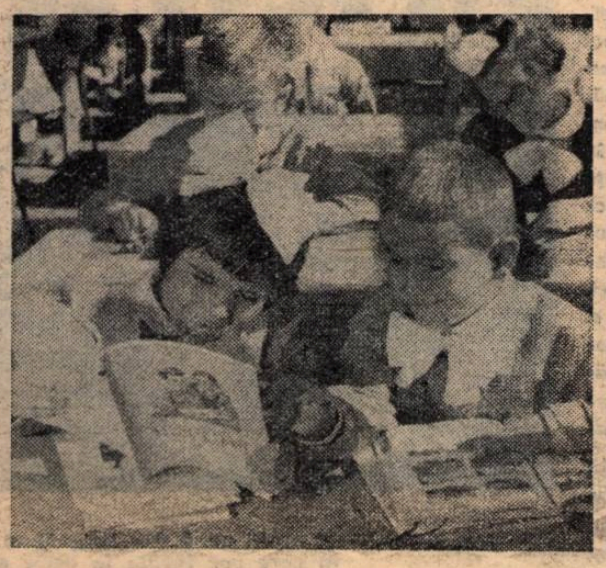

Bogăţie sub pămînt, pe pămînt şi în inimi

Am răsădit în primăvară o iederă în balconul meu. Grădinarul mi-a spus că va creşte pînă în toamnă, cînd se va roşi frunza, de aproape doi metri. Frunza încă nu s-a roşit, dar lungimea îi depăşeşte trei metri. Uimitor — mi-a spus mama. Nu ştiu cum, dar pe vremea mea parcă nu creştea aşa repede iedera. Mama a spus şi de data aceasta ceea ce viaţa noastră nouă o îndeamnă să spună la tot pasul văzînd ritmul creşterilor, văzînd cum se înalţă blocurile de la o zi la alta, cum creşte de frumos porumbul în Dobrogea ei uscată şi colbăită de odinioară, cum se acoperă dealurile cu vii şi livezi în terase, şi întinsurile argeşene cu sonde. De fapt vorba mamei nu-i neadevărată. Plantele, şi ele, cresc mai repede şi mai îmbelşugate acum.

Dar de ce pomenim de creşteri?

Pentru că vrem să vorbim despre Maramureş, despre centrul lui — Baia Mare, despre oamenii şi munca din acest colţ nordic şi bogat de ţară, în pămînturile căruia se ascund imense zăcăminte de aur, de argint, de plumb, de zinc, de sare şi pe întinsurile căruia se desfăşoară livezi nesfîrşite.

★

Mai întîi cîteva date. Baia Mare, cu tot ceea ce aparţine de ea, a ajuns în scurt timp să-şi tripleze aproape populaţia. Are acum 87 mii de locuitori. În anul 1957–1958 era aici o singură şcoală medie cu zece săli de clasă. Această şcoală are astăzi 31 de clase şi încă patru surori. În Baia Mare sînt astăzi 5 şcoli medii. Cu cîţiva ani în urmă oraşul avea o piaţă centrală, cu vechi şi modeste locuinţe. Acum, a apărut o a doua piaţă, un al doilea centru, de proporţii noi, impunătoare, cu cele patru laturi alcătuite din construcţii de cel mai modern tip. De la acest nou centru se întinde spre gară şi trece dincolo de ea oraşul nou al blocurilor multicolore, în care s-a instalat bunul trai şi optimismul şi în care forfota construcţiei se aude fără încetare.

Dacă ieşi din oraş, în oricare direcţie, treci prin comune în care numărul caselor noi — concepute pe dimensiuni care dovedesc confort şi cu aspect care dovedeşte bun gust — şterge aproape cu totul urmele vechi. Îţi încîntă privirea culorile vesele ale tencuielilor specifice locului, ferestrele largi încadrate în brîie de culoare fericit armonizată tonului general al clădirii. Acesta e peisaj obişnuit în Maramureşul de azi.

Am privit de la o fereastră din centrul cel nou, cîteva zile la rînd, cum arată dimineţile băimărene. În aerul proaspăt al începutului de zi vin dinspre oraşul nou, traversînd piaţa pe diagonală, în pas calm şi hotărît, grupurile de muncitori ai uzinelor, ai minelor care alcătuiesc mai mult de 80 la sută din populaţia matură a oraşului. Văzînd numărul celor care trec numai prin acest punct într-o dimineaţă îţi poţi face o idee de ceea ce înseamnă pentru economia ţării o zi din munca băimărenilor. La scurt interval, mereu acelaşi, traversează piaţa pe aceeaşi diagonală grupurile de elevi în drum spre şcoală. Nu te mai uimeşte numărul lor după ce ai aflat că cele cinci şcoli medii au în total 25 de clase a VIII-a şi toţi elevii sînt cuprinşi în cursuri dimineaţa. După ce trec şcolarii, în piaţă se aşterne un ritm ponderat, obişnuit, al trecătorilor zilnici pe la treburi mărunte. Atunci poţi vedea pe vizitatorii din Oaş, în costumele lor tradiţionale, făcîndu-şi cumpărăturile din magazinele Romarta, sau din alimentarele cu autoservire. În desagii lor pitoreşti se adună obiecte din nylon, din material plastic, dantele şi mătăsuri care... le sînt necesare. Tablou obişnuit.

Dar Maramureşul este patria mineritului. Iată un fapt care vorbeşte despre ceea ce înseamnă mineritul pentru maramureşeni. La Centrul şcolar profesional minier din Baia Mare s-au prezentat anul acesta cîte 6-7 candidaţi pe un loc, iar în unele secţii şi mai mulţi. Minele lîngă care copilăresc şi cresc, lîngă care învaţă, despre care învaţă în şcoli sînt locurile cele mai dragi de muncă.

Explicaţia că elevii se îndreaptă în număr mare pe urmele părinţilor lor, în mină? Dragostea pe care şi părinţii şi educatorii din şcoli le-o sădesc în inimi pentru această muncă de aducere la lumină din adîncuri a marilor bogăţii din pămîntul maramureşan. Este rodul legării învăţămîntului de viaţă, al faptului că între activitatea instructiv-educativă şi munca specifică regiunii este o legătură nemijlocită şi permanentă.

Vreau ca în anul acesta să leg mai mult predarea matematicii de minerit — spune profesorul Mihai Drulea, de la şcoala medie nr. 3. El îşi propune să dezbată cu elevii cercului de matematică şi fizică din clasa a IX-a teme ca acestea: aplicaţii ale progresiilor aritmetice şi geometrice în stabilirea coeficienţilor de ritmicitate ai planului de producţie în mine, calcule privind obţinerea de conţinuturi maxime de metale în minele cu minereu complex; folosirea şi funcţionarea perforatoarelor pneumatice, aplicaţii ale capilarităţii în minerit cu accent pe flotaţia minereului.

Să cunoască bine toţi diriginţii specificul muncii în mină şi mai ales condiţiile de astăzi ale muncii minerilor — şi-a zis în anul trecut tovarăşul Achim, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Lăpuş. Şi a organizat o documentare a 70 de diriginţi din raion în cadrul unui schimb de experienţă în centrul minier Cavnic. După ce elevii unei clase a VII-a din Cavnic au participat la o demonstraţie practică în atelierele flotaţiei, dirigintele lor a discutat cu ei probleme de orientare profesională. Cei 70 de diriginţi au urmărit această desfăşurare interesantă de program. Apoi conduşi de ingineri ei au mers în mină, în galerii, au văzut frontul de lucru, au urmărit cum se lucrează cu perforatorul, au înţeles avantajul lucrului la umed care înlătură cu totul praful ce ducea înainte la atîtea îmbolnăviri de silicoză. Au vizitat apoi flotaţia — staţia de spălare a minereului — şi, la urmă, locuinţe ale minerilor.

★

Şcoala medie din Tîrgul Lăpuş are două motive să se mîndrească. Unul — că se află pe meleagurile renumite ale Ţării Lăpuşului. Altul — că doi ani la rînd elevii săi au obţinut rezultatele cele mai bune pe regiune la examenul de maturitate. Toţi absolvenţii prezentaţi la examenul de maturitate au reuşit.

La prima oră de dirigenţie, tovarăşul Vasile Latiş le-a vorbit elevilor săi din clasa a VIII-a, veniţi din Lăpuş, din Băiuţi, din Corneni, din Cupşeni, din Dumbrava, din Rogoz şi din alte comune, despre frumuseţea Ţării Lăpuşului, despre hărnicia şi vrednicia strămoşilor ei locuitori, despre legăturile ei trecute cu Petru Rareş din Ţara Moldovei. După un şir de amănunte care au făcut pe elevi să îndrăgească mai mult decît pînă atunci locurile lor natale, le-a spus cu solemnitate — voi sînteţi nepoţii acestor străvechi locuitori care au hărnicit pe aceste locuri. Inima fiecărui elev a început să bată mai tare de dragul Ţării Lăpuşului. Din această bătaie de inimă s-a născut o dorinţă vie de a cunoaşte cît mai mult despre istoria acelor locuri, despre înfăţişarea lor, despre viaţa actuală. Dirigintele le-a făgăduit. Schiţate în cîteva cuvinte, proiectele sale pentru activitatea educativă din anul şcolar care începea în acea zi au făcut din elevii clasei prieteni apropiaţi ai dirigintelui lor.

Diriginţi ca tovarăşul Latiş sînt cu siguranţă mulţi în Maramureş. Sînt mulţi pentru că generaţiile noi după ce trec prin şcoală se leagă de locurile natale.

Elevilor din clasa a XI-a a şcolii li s-a pus din prima zi în faţă o sarcină de răspundere — să continue tradiţia şcolii, să păstreze locul ei de fruntaşă pe regiune la examenul de maturitate. Directorul, tovarăşul Pop Ion, ţine mult la acest titlu de glorie şi merită toată lauda pentru aceasta. Colectivul didactic îl sprijină. Dar să ştie că nu va fi prea uşor. Trebuie sporită rîvna. Sînt multe alte şcoli care şi-au propus să ajungă pe acest loc. Ţelul urmărit este chiar mai pretenţios — vor ca toţi elevii care se prezintă la examenul de maturitate să reuşească, dar nu numai atît, ci să reuşească cu medii mari. Una din aceste şcoli este, bunăoară, Şcoala medie nr. 3 din Baia Mare, care are de pe acum importante poziţii cîştigate.

★

Şcoala medie nr. 3 este în al doilea an de viaţă. Anul trecut această şcoală nouă şi-a desfăşurat activitatea într-o clădire veche. Acum în prima zi a anului şcolar s-a sărbătorit şi inaugurarea noului său local — o construcţie modernă cu 16 clase. În această şcoală muncesc numai cadre pedagogice tinere. Directorul şcolii, tovarăşul Poşta Nicolae, este un conducător energic şi capabil care a chemat pe toţi la hărnicie din prima zi şi nu pare a fi omul care să încetinească pasul pe parcurs. Prima grijă este să-şi cunoască bine elevii. Pe baza lucrărilor de control şi a lecţiilor de început se va ajunge la caracterizarea nivelului de pregătire şi a posibilităţilor fiecărui elev în parte. Va urma efortul tuturor pentru a face să dispară decalajul nefiresc între nivelurile de cunoştinţe care îngreunează predarea. Temele suplimentare adecvate fiecărui caz în parte şi consultaţiile individuale vor fi mijloace principale pentru acoperirea golurilor descoperite în cunoştinţele unor elevi. În condiţiile noi, cu dotarea pe care o are şcoala, colectivul didactic tînăr şi plin de elan are perspectiva să realizeze ţelul propus, prezentînd la maturitate în acest an, şi în următorii, elevi temeinic pregătiţi. Ritmul construcţiilor din jur — şcoala se află în plin cartier nou de blocuri — va avea desigur influenţă asupra ritmului muncii din şcoală.

★

În Şcoala medie din Şomcuta am cunoscut trei oameni. Pe tovarăşul Vasile Barla, directorul, şcolii, pe tovarăşul Romulus Filip, director adjunct şi pe tovarăşa Elisabeta Pop, care şi-a ţinut în prezenţa noastră prima ei lecţie ca profesoară.

Dacă o vezi pe tovarăşa Pop greu poţi s-o deosebeşti de elevele din clasa a XI-a, dar dacă asişti la o oră a ei greu o deosebeşti de un profesor cu experienţă. La începutul orei a făcut cîteva recomandări privind munca la obiectul său, materialele necesare. Încercaţi să rezolvaţi singuri temele la matematică — le-a spus ea elevilor din clasa a VIII-a. Dacă nu reuşiţi din prima dată, încercaţi a doua şi a treia şi a patra oară. Nu renunţaţi de la prima încercare. Dacă nici a patra oară nu merge, să mă întrebaţi a doua zi pe mine. Ca matematician, şi-a calculat bine timpul, aşa încît să nu risipească nici o clipă din oră zadarnic. Prin ceea ce a discutat cu elevii, prin modul cum a discutat, a împletit cum nu se poate mai bine algebra cu educaţia. Constatînd că nu lipseşte nici un elev a ţinut să-şi arate mulţumirea şi să sublinieze importanţa frecvenţei. Mă bucur că sînteţi toţi prezenţi. Mereu să fie aşa, ca astăzi. Aşa vă veţi putea însuşi cu uşurinţă materia. A trecut apoi la cunoaşterea „forţelor". Mai întîi cîteva întrebări la care elevii au răspuns din bancă — despre numere naturale, numere raţionale, despre semnele folosite în algebră, despre adunarea şi înmulţirea numerelor algebrice, despre proprietăţile înmulţirii — comutativă şi asociativă. Apoi cîteva exerciţii aplicative la tablă, mai simple la început, apoi mai complicate. Profesoara a plecat din oră mulţumită de elevii cu care va lucra. Elevii au plecat din oră cu gîndul că au o profesoară pricepută, dar cu siguranţă exigentă. Şi de-o parte şi de alta concluziile sînt provizorii. Ele se vor verifica pe parcurs.

Tovarăşul Vasile Barla a prezentat cu obiectivitate situaţia şcolii şi proiectele ei pentru acest an. Şcoala a avut condiţii mai grele pînă acum. În special în ce priveşte calificarea cadrelor. De aceea nu se laudă cu mari succese. Acum lucrurile s-au îmbunătăţit. Au venit în locul celor fără calificare cadre noi. Un exemplu am şi cunoscut — tovarăşa Pop. De aceea şi tovarăşul Vasile Barla gîndeşte să ducă şcoala la locul pe care azi îl ocupă şcoala medie din Tîrgul Lăpuş. A căutat drumul cel mai direct. Un schimb de experienţă între cadrele care predau anul acesta la clasele a XI-a din şcoala sa din Şomcuta şi cele din şcoala medie din Tîrgul Lăpuş. Prima întîlnire de muncă a profesorilor va avea loc la Tîrgul Lăpuş în trimestrul I, iar a doua la Şomcuta în trimestrul III. Între timp profesorii vor corespondă pe baza legăturilor ce se vor stabili la prima întîlnire de muncă.

Alte obiective ale şcolii? Continuarea studiului pentru elaborarea monografiei începute de colectivul profesorilor de istorie împreună cu elevii privind Cetatea Chiuarului din apropiere. Se vor completa datele referitoare la întemeierea cetăţii, stăpînitorii ei, legendele care circulă etc. Elevii şcolii din Şomcuta vor merge şi anul acesta în Defileul Lăpuşului pentru colecţionarea de roci pe care, ca şi în anii trecuţi, le vor sorta cu ajutorul studenţilor de la facultatea de geologie din Cluj, care fac practica în aceste locuri. Cercetarea geologică îi pasionează. Rocile găsite în defileu se pare că dau indiciul existenţei în apropiere a unui masiv de azbest. Lămurirea acestei supoziţii este aşteptată cu mare interes de elevi. În anul şcolar în curs se va crea şi staţiunea meteorologică a şcolii, care va elabora un calendar meteorologic pentru condiţiile de microclimat în care se află gospodăria agricolă colectivă din comună şi în care îşi desfăşoară şi elevii activitatea practică. Calendarul va ajuta pe colectivişti în obţinerea unor recolte bogate. Sub îndrumarea directorului adjunct, tovarăşul Romulus Filip, elevii se vor ocupa în continuare de folclor, de culegerea de provincialisme. În intenţia şcolii este să organizeze şi un concurs ştiinţific, literar şi sportiv, între elevii proprii şi cei ai şcolii medii din Cehul Silvaniei.

★

Iată noutăţile aduse din Maramureş. Bogăţie sub pămînt, pe pămînt şi în inimi.

Dar am spus pînă acum numai ceea ce am văzut. N-am spus încă nimic despre ceea ce n-am văzut. N-am văzut copii de vîrstă şcolară rămaşi în afara şcolii. N-am văzut copii fără cărţi. N-am văzut copii desculţi şi nici măcar copii cu încălţămintea pingelită. N-am văzut.

EMILIA MĂNAC

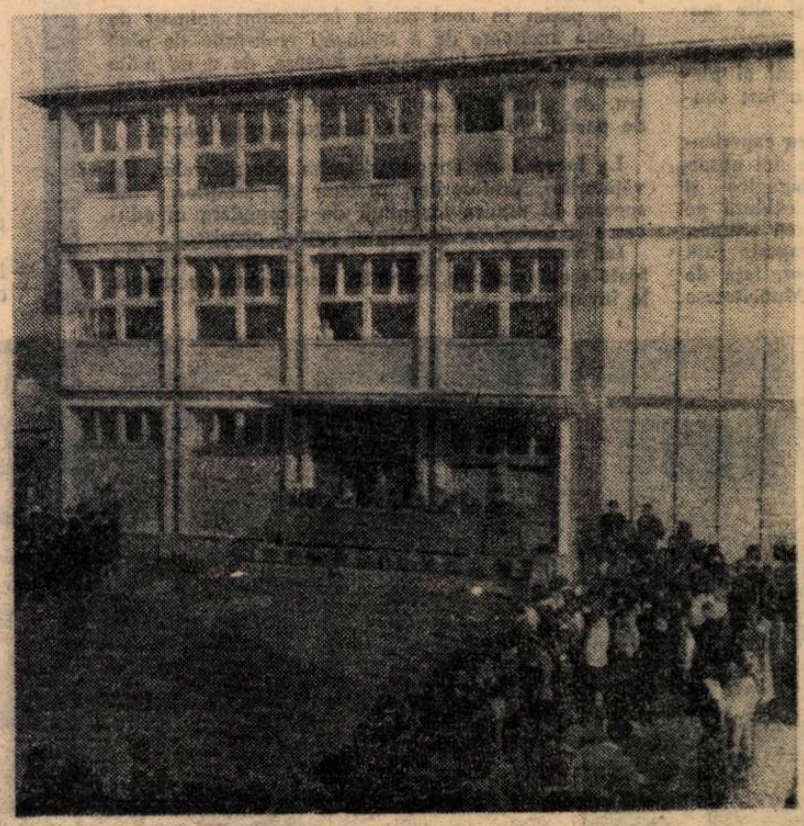

Iată-i pe elevii Şcolii medii nr. 3 din Baia Mare în faţa noii clădiri în care vor învăţa în acest an

REALIZĂRI PERSPECTIVE PROIECTE

Ridicarea calității materialului didactic

În anii care au trecut, I.M.D. a încercat diferite modalități de a urmări eficacitatea materialelor produse. Astfel, în primele săptămîni ale anului școlar s-au ținut consfătuiri pe raioane la care au luat parte reprezentanți ai I.M.D. și profesori.

Anul trecut numai în București la aceste consfătuiri au luat parte circa 300 de cadre didactice.

În ultimul timp constructorii I.M.D. au luat inițiativa să meargă în școli, și participînd la lecții să verifice eficiența diverselor aparate.

Un alt mod de a lua cunoștință de comportarea aparaturii produsă de I.M.D. l-a constituit analiza situațiilor statistice privind aparatele primite spre reparație.

Vizitele în secțiile întreprinderii ale grupurilor de profesori dintr-o anumită specialitate, constituie de asemenea o cale importantă către îmbunătățirea producției I.M.D.

Menționăm pe această linie ajutorul dat prin criticile și sugestiile primite din partea unor profesori de fizică cu privire la trusa aerodinamică care, bine realizată din punct de vedere tehnic, lăsa mult de dorit sub aspectul didactic.

Ținînd seama de eficiența unor realizări din trecut, în acest an, I.M.D. se orientează tot mai mult pe principiul truselor. Avantajele acestora sînt multiple. Astfel, piesele nelipite, neprinse în șuruburi, pot fi ușor asamblate în cele mai diferite moduri, dezvoltînd inventivitatea elevilor. În același timp trusele ocupă un spațiu redus, ceea ce permite o păstrare mai comodă în cutii. Alt avantaj constă în aceea că se poate realiza o tipizare a elementelor comune și o combinare a pieselor din mai multe truse, ceea ce permite executarea unor experiențe mai complicate. Astfel concepute, trusele devin un fel de microlaboratoare.

Progresele înregistrate de I.M.D. se reflectă și în faptul că reclamațiile primite cu privire la calitatea produselor livrate, devin sistematic mereu mai puțin numeroase.

Tot în lumina propunerilor făcute de numeroși profesori, I.M.D. a luat măsura ca începînd cu acest an fiecare aparat să fie însoțit de instrucțiuni cît mai complete și chiar de scheme și planșe explicative.

Aceste instrucțiuni detaliate au fost cu atît mai necesare cu cît multe aparate erau de concepție originală, mult diferite de vechile tipuri cunoscute de profesori.

Datorită aceluiași sprijin permanent, I.M.D. produce acum o serie de aparate concepute modern și folosind materiale de performanțe superioare, ca, de pildă, trusa de magneți care cuprinde și ferite despre care nu se scrie nimic încă în manuale.

În ceea ce privește planurile pe anul școlar în curs, I.M.D. va pune în curînd la dispoziția școlilor produse noi ca: planiglobul în relief, schelet anatomic din mase plastice, colecții de fosile, trusa aerodinamică mult îmbunătățită, trusa de studiat fenomenele moleculare — un adevărat laborator, magneți de ultimă concepție, sinterizați etc.

În ceea ce privește lucrările pentru preșcolari vom trece la confecționarea din mase plastice a jucăriilor gen mozaic, care înainte se executau din lemn. Astfel ele devin mult mai igienice și cu un aspect mai estetic. De asemenea s-au proiectat jucării mecanice de mari dimensiuni, care pot fi montate și demontate cu ușurință, realizîndu-se după placul copiilor diverse vehicole.

Încurajați de succesul muncii de pînă acum, considerăm că există încă posibilități nelimitate de îmbunătățire a produselor noastre.

Vom considera și de aici înainte ca principală sursă a perfecționării produselor noastre, legătura permanentă cu școala.

Ing. CONST. OPROIU
director al I.M.D.

Noi produse ale Intreprinderii de material didactic.

Probleme ale cercetării pedagogice

Dezvoltarea impetuoasă a învățămîntului și preocuparea generală pentru perfecționarea lui creează condiții noi pentru cercetările pedagogice. În primul rînd, trebuie spus că exigența față de studiile și cercetările pedagogice este mult crescută atît sub raportul valorii teoretice și rigurozității metodelor de investigație, cît și sub raportul eficienței practice.

Urmărind cercetările pedagogice care se efectuează în ultimii ani în țara noastră și în celelalte țări socialiste, ne dăm seama că pedagogia trece printr-o fază de restructurare și de consolidare științifică. Caracteristice pentru această fază sînt:

a) strîngerea legăturilor cu celelalte științe — în unele cazuri preocuparea și metodele de lucru din alte domenii fiind încorporate în însuși sistemul științei pedagogice;

b) cuprinderea în cîmpul investigațiilor pedagogice a tuturor laturilor și condițiilor fenomenului pedagogic concret. Cu alte cuvinte tendința cercetărilor pedagogice ca, în ansamblul lor, să explice și să rezolve problemele în mod exhaustiv.

c) utilizarea tot mai largă a experimentului în toate formele lui, pornind de la verificarea diverselor modalități de organizare școlară și trecînd prin probarea unor variante de muncă educativă și instructivă pînă la formele analitice de investigare a unor detalii din activitatea școlară.

d) folosirea largă în cercetările pedagogice a metodei statistice, a indicilor cantitativi.

Mergînd pe această linie colectivul Institutului de științe pedagogice și-a propus în planul de cercetare pe 1963—1964 o serie de probleme și teme care sînt menite să răspundă necesităților actuale și de perspectivă ale învățămîntului.

În primul rînd trebuie să menționăm studiul larg cu privire la educarea multilaterală a personalității în școală. Această problemă este abordată din diverse puncte de vedere și pe diverse laturi. Ne interesează cum se conturează operațiile intelectuale la elevi în procesul însușirii de cunoștințe, performanțele educației intelectuale trebuind să fie urmărite pe etape; de asemenea, investigăm căile care duc la conturarea concepției materialiste despre lume. O serie de cercetări sînt grupate în jurul problemelor care privesc educația morală a elevilor în procesul de învățămînt, în unele activități speciale, în cadrul organizațiilor obștești de copii și tineret. O mare actualitate au cercetările referitoare la educația estetică a elevilor. În acest sens ne propunem să urmărim atît corelația dintre educația estetică și cea etică, cît și mijloacele care au maximum de eficiență în formarea aptitudinilor artistice. Munca educativă din școală are un caracter de sistem, aceleași obiective trebuind să fie realizate pe diverse căi. De aceea, o mare însemnătate au studiile experimentale menite să elaboreze programa cît mai amănunțită a muncii educative la diverse etape ale școlarității.

Institutul de științe pedagogice a primit din partea Ministerului Învățămîntului sarcina de a intensifica cercetările referitoare la predarea cu cadre specializate pe obiecte în clasele I—IV și, de asemenea, de a coordona pe țară cercetările care vizează această problemă. În momentul de față principalul constă în perfecționarea acestei noi forme de învățămînt care, după toate datele de care dispunem, se atestă ca fiind superioară formei tradiționale. Se ridică o serie întreagă de probleme în legătură cu specificul metodei, cu privire la predarea de către specialiști a diverselor obiecte în clasele cu școlari mici, cu privire la condițiile în care se poate desfășura mai bine munca educativă, cu privire la înnoirea conținutului învățămîntului la clasele I—IV.

O problemă centrală a învățămîntului de toate gradele o constituie modernizarea procesului instructiv atît din punctul de vedere al conținutului cît și din cel al metodelor de predare. Este de la sine înțeles că școala nu va reuși să realizeze în procesul instructiv un conținut apropiat de necesitățile contemporaneității dacă nu va adopta forme de organizare și metode de lucru mai avansate și de un mare randament. În momentul de față pe plan mondial se caută rezolvarea acestei probleme prin programarea integrală a învățămîntului, apropiindu-se logica obiectelor de învățămînt de logica științei folosirea de noi metode, adîncirea studiilor de psihologie a învățării etc. Astfel, pentru învățămînt are o mare importanță dezvăluirea specificului cognitiv al însușirii diverselor obiecte și, de asemenea, stabilirea procesului, a dificultăților tipice ce intervin în învățare.

În aceeași ordine de idei a apropierii învățămîntului de necesitățile contemporaneității se înscriu și cercetările privitoare la politehnizarea învățămîntului de cultură generală, la instrucția practică în agricultură și industrie. Este necesar ca pregătirea pentru munca productivă a elevilor să nu fie considerată un accesoriu al procesului de învățămînt, ci să se integreze întru totul în acest proces, subordonîndu-se unor principii și condiții pedagogice unice.

Institutul acordă o deosebită importanță cercetărilor în domeniul învățămîntului special. Toate categoriile de deficiențe sînt supuse unor cercetări psihofiziologice și pedagogice în scopul recuperării lor.

În sfîrșit, planul de cercetare a Institutului de științe pedagogice se caracterizează și prin preocupări pentru studiul istoriei pedagogiei și învățămîntului din țara noastră.

În toamna anului 1964 va avea loc sesiunea științifică a Institutului de științe pedagogice la care colectivul nostru își va înfățișa rezultatele obținute.

PAUL POPESCU-NEVEANU
director adjunct științific
al Institutului de științe pedagogice

Despre activitatea editorială

Continuînd preocuparea de a pune la îndemîna învățătorilor și profesorilor cărți de literatură pedagogică și metodică utile, care să le fie instrumente prețioase de lucru, Editura didactică și pedagogică va tipări și în cursul anului școlar ce s-a deschis o seamă de lucrări originale și de traduceri privind conținutul și organizarea învățămîntului, din domeniul istoriei pedagogiei și teoriei educației, al psihologiei pedagogice și psihologiei preșcolare. Lucrările ce vor apare abordează variate aspecte ale instrucției și educației în școală și familie, ale practicii în producție, ale învățămîntului seral, profesional și tehnic, special și superior. În ajutorul cadrelor didactice și elevilor vom tipări și culegeri de probleme, crestomații literare, lecturi necesare pentru studierea limbilor străine, îndrumătoare pentru organizarea cercurilor de elevi la diferite discipline, pentru folosirea mijloacelor audio-vizuale în școală etc.

Dintre cărțile așteptate cu deosebire de către învățători și profesori amintim pe cele de metodică a predării diverselor obiecte de învățămînt. Credem, bunăoară, că vom ajuta substanțial cadrele didactice de la clasele I—VIII în munca la catedră, tipărind lucrări cum sînt cele de metodică a chimiei, a matematicii, a științelor naturale, a fizicii, a istoriei antice, medii, moderne și contemporane, ca și lucrările privind metodica predării limbilor străine — a limbii ruse, engleze, franceze etc., sau acelea privind desfășurarea lecțiilor la clasa I în primele săptămîni de școală, predarea educației fizice la clasele I—VIII, sau în grădinița de copii, a muzicii, desfășurarea lucrărilor practice ale elevilor din unele școli profesionale, din școlile de cultură generală și alte lucrări de acest gen.

Vor mai apare cărți privind „Conducerea școlii de cultură generală" — în care directorii de școli sînt orientați în variatele aspecte ale muncii lor (planificarea activităților, controlul și îndrumarea procesului instructiv-educativ, cunoașterea cadrelor didactice și sprijinirea lor în perfecționarea muncii, rezolvarea problemelor gospodărești ale școlii și alte probleme de care depinde îmbunătățirea stilului de muncă din școală), „Organizarea și educarea colectivului de elevi", „Educația ateist-științifică a elevilor", „Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist și internaționalismului proletar".

Pentru îmbogățirea culturii pedagogice a fiecărui învățător și profesor, ca și pentru adîncirea pregătirii lor pedagogice vor fi de un real folos „Textele pedagogice alese" de J. H. Pastalozzi (traducere), reeditările „Opere pedagogice alese" vol. III de A. S. Makarenko, „Istoria pedagogiei" elaborată sub îngrijirea Institutului de științe pedagogice, „Psihologia copilului preșcolar", ca și lucrări de felul „Spiru Haret — Articole despre educație și învățămînt", „Noțiuni de psihologie și pedagogie", Antologie pedagogică și altele.

O seamă de lucrări cuprinse în planul nostru sînt destinate părinților, tratînd aspecte ale educației în familie: „Stimularea intereselor copilului în familie", „Recompense și pedepse", „Educarea voinței copilului în familie", „Educația prin muncă în familie", „Cum trebuie să ne ajutăm copiii la învățătură în primul an școlar" și altele.

Am amintit doar cîteva din lucrările care constituie obiectul preocupărilor noastre. Eforturile noastre colective se îndreaptă în același timp și spre asigurarea conținutului lor științific, a unui aspect grafic corespunzător. Este lesne de înțeles că aceasta nu este o treabă ușoară și că pentru realizarea ei trebuie să mobilizăm toate energiile de care dispunem. Dar lucrătorii Editurii didactice și pedagogice nu precupețesc nici un efort cînd este vorba să ajute corpul didactic în munca sa de mare răspundere. Ei își pun toată priceperea și toată capacitatea de muncă pentru a face să apară lucrările ce și le-au propus, în condiții care să satisfacă exigențele sporite ale cititorilor.

EMIL BÎLDESCU
directorul Editurii didactice și pedagogice

CUM VOM MUNCI ÎN NOUL AN

Mobilizînd toate forţele colectivului

Preocuparea centrală a conducerii şcolii noastre, Şcoala medie „N. Bălcescu“ din Capitală, a constituit-o în această perioadă, mobilizarea tuturor forţelor colectivului didactic în vederea îmbunătăţirii muncii instructiv-educative, pentru legarea strînsă a procesului de învăţămînt, de practică, de cerinţele vieţii, ale desăvîrşirii construcţiei socialiste. În vederea realizării acestor obiective vom depune o activitate susţinută, acordînd o atenţie sporită calităţii lecţiilor, lucrărilor practice şi activităţilor educative.

Pentru continua îmbunătăţire a activităţii metodice din şcoală, întregul nostru colectiv didactic şi-a propus drept sarcini permanente : cunoaşterea şi studierea atentă a documentelor de partid şi de stat, a manualelor şcolare, a metodicilor, a presei de specialitate, precum şi a tuturor izvoarelor documentare în vederea asigurării unui înalt nivel ideologic, ştiinţific şi pedagogic lecţiilor.

Unul din obiectivele importante şi imediate al muncii noastre este întocmirea planificărilor calendaristice în funcţie de programele şcolare, de manualele şi de particularităţile clasei, de volumul şi calitatea cunoştinţelor însuşite anterior de elevi. La întocmirea planurilor de muncă vom ţine seama de concluziile la care au ajuns comisiile metodice şi consiliul pedagogic în anul precedent, urmînd să discutăm cu fiecare colectiv de catedră în parte în vederea îmbunătăţirii muncii instructive. Cunoscînd stilul de muncă al comisiilor metodice, eficienţa activităţii depuse de colectivele pe specialităţi, felul în care s-a muncit în anul trecut, vom urmări găsirea unor noi procedee pentru întărirea muncii şi sporirea eficacităţii acesteia. Ne-am propus pe această linie discutarea în comun a unor teme cu caracter ideologic-politic, ştiinţific şi metodic — cum ar fi de pildă „Folosirea documentelor de partid în predarea geografiei“, „Dezvoltarea gîndirii logice a elevilor prin studiul matematicii“, „Însemnătatea stimulării facultăţilor psihice şi intelectuale ale elevilor în cadrul lecţiilor de istorie, ştiinţe naturale etc.“. „Contribuţia activităţilor extraşcolare la educaţia comunistă a elevilor“ ş.a.

Ne propunem, de asemenea, să analizăm şi să popularizăm în comisiile metodice, în consiliile pedagogice şi consfătuirile de lucru, cele mai bune metode de muncă care contribuie la ridicarea calitativă a procesului de învăţămînt. În acest sens ne propunem să analizăm rezultatele introducerii în anul trecut a sistemului de verificare frontală la toate obiectele, a notării la sfîrşitul orei de curs pentru menţinerea atenţiei în tot timpul predării, a experienţelor de laborator frontale etc.

Vom căuta să lărgim experimentarea tipurilor noi de lecţii. De asemenea vom insista mai mult decît în anii precedenţi asupra folosirii metodelor audiovizuale la lecţii, utilizînd pe o scară mai largă filmul didactic, diafilmul, înregistrarea unor opere valoroase pe benzi de magnetofon, audiţii muzicale etc.

Una din preocupările principale ale comisiilor metodice este formarea unui stil unitar de muncă, a unei unităţi de cerinţe şi exigenţe. Pentru atingerea acestui scop vom folosi în acest an căi variate ca de pildă : lucrările de sondaj la limba romînă, matematică şi fizică, lecţiile deschise, interasistenţele, discuţii individuale cu profesorii pe diferite teme, dezbaterea unor probleme în cadrul consiliilor pedagogice sau consfătuirilor de muncă etc. Sondajele la limba romînă şi matematică la clasa a VIII-a vor începe chiar din prima săptămînă a anului şcolar, pentru a cunoaşte nivelul general de pregătire al elevilor, în vederea luării unor măsuri imediate. Rezultatele acestor sondaje le vom aprecia comparativ între clase paralele şi de la un trimestru la altul, pentru a putea urmări sistematic nivelul de pregătire şi ritmul de muncă, precum şi pentru a găsi pe parcurs soluţiile celor mai indicate în vederea stimulării elevilor la învăţătură.

În cadrul comisiilor metodice de fizică, chimie, ştiinţele naturale, vom urmări lărgirea continuă a activităţii practice şi ne vom ocupa mai mult de instruirea laborantelor şi în problemele cele mai noi şi mai actuale ale ştiinţei şi tehnicii.

Pentru o mai bună organizare şi desfăşurare a muncii instructiv-educative în şcoala noastră, vom căuta ca activitatea de îndrumare şi control a conducerii şcolii să aibă un caracter permanent şi să se axeze pe problemele majore ale muncii metodice cum ar fi de pildă : îndrumarea cadrelor tinere, urmărirea şi controlul permanent al studiului individual, îndrumări metodice privind buna desfăşurare a lecţiei, discuţii individuale privind pregătirea ideologică, politică, de specialitate şi metodică a profesorilor, urmărirea notării ritmice şi juste a elevilor etc.

Prin sondaje şi interasistenţe vom urmări, cu regularitate, problemele privind ridicarea continuă a nivelului la învăţătură al elevilor, aplicarea în mod judicios a principiilor didactice, folosirea justă a materialului didactic, intensificarea luptei pentru formarea unei unităţi de cerinţe şi exigenţe, determinarea şi lichidarea cauzelor care generează rămînerea în urmă sau mediocritatea la învăţătură, verificarea nivelului de cunoştinţe pe clase paralele şi altele.

Munca educativă cu aspectele ei complexe va antrena în acest an eforturile noastre pe linia colaborării strînse cu organizaţia U.T.M., cu familiile elevilor, pentru închegarea mai puternică a frontului educativ comun. Vom căuta să valorificăm în acest sens, experienţa acumulată în anii precedenţi în cadrul activităţii lectoratelor cu părinţii pe cicluri de clase, a cercurilor de elevi pe specialităţi etc.

Cu forţe noi, păşim în noul an şcolar cu dorinţa ca prin munca noastră să răspundem cu cinste sarcinilor care stau în faţa învăţămîntului de cultură generală.

Prof. I. COSMA
directoarea Şcolii medii „N. Bălcescu“ din Bucureşti

Cu simţ de răspundere

Resimt din nou bucuria pe care o încerc la fiecare început de an şcolar întîlnindu-mă în şcoală cu elevii şi colegii, reluînd o activitate pe care am îndrăgit-o şi pe care o doresc de la an la an mai rodnică. Este firesc ca atunci cînd te afli la începutul unei noi etape de muncă să te gîndeşti la felul cum ar trebui să procedezi pentru ca rezultatele ei să fie tot mai frumoase, la măsurile care trebuie să le duci la bun sfîrşit pentru ca anul şcolar ce începe să-ţi dea satisfacţii mai mari decît anul care a trecut.

Răsfoiesc programa şi mă gîndesc, de pildă, citind îndrumările referitoare la predarea limbii romîne, în clasa a III-a, că deşi majoritatea elevilor mai ştiu să citească nu numai corect, dar chiar expresiv, sînt şi unii ale căror cunoştinţe sînt în această privinţă deficitare. Am încă elevi care nu citesc suficient de cursiv sau care citesc mecanic, fără să fie atenţi la conţinutul celor citite. Va trebui deci să acord mai multă atenţie exerciţiilor de citire. Pe de altă parte, va fi necesar să manifest o atenţie mereu sporită faţă de felul cum se exprimă elevii.

În acest an voi fi ajutată în dezvoltarea vorbirii elevilor de faptul că le voi preda noţiuni mai ample de gramatică, cum sînt cele despre propoziţia simplă şi dezvoltată sau despre subiect şi predicat. Prin numeroase exerciţii gramaticale şi analize pe text mă voi strădui să consolidez cunoştinţele elevilor despre aceste noţiuni, contribuind şi la dezvoltarea vorbirii corecte.

Un loc deosebit îl vor ocupa, desigur, şi compunerile, menite să-i ajute pe elevi să-şi orînduiască ideile într-o ordine logică, să înveţe să selecteze ceea ce este important şi semnificativ dintr-un ansamblu de amănunte, să alcătuiască propoziţii simple şi clare, să nu se repete etc.

Experienţa muncii din anul trecut mi-a relevat faptul că succesul lecţiilor de matematică depinde în largă măsură de utilizarea exerciţiilor aplicative, de materialul didactic folosit, de caracterul intuitiv al cunoştinţelor predate, de priceperea cu care învăţătorul reuşeşte să facă o apropiere între realităţile vieţii cunoscute de copii şi noţiunile predate. Pornind la muncă în acest nou an şcolar mi-am propus să ţin seama de toate aceste învăţăminte. Aşa, de exemplu, atunci cînd voi preda cunoştinţele despre unităţile de măsură mă voi baza în primul rînd pe elementele pe care elevii le cunosc din viaţa de toate zilele. Folosind un bogat material didactic, le voi da nu numai posibilitatea să vadă mijloacele cu care se efectuează măsurătorile despre care vom vorbi, dar şi cum sînt folosite acestea pe teren, unde elevii înşişi vor efectua măsurători. Aceste cunoştinţe vor fi apoi consolidate prin exerciţii şi probleme ce vor cuprinde date din viaţa satului nostru.

Clasa a III-a, reprezentînd o treaptă superioară în pregătirea elevilor, impune şi învăţătorului exigenţe deosebite în ceea ce priveşte cuantumul cunoştinţelor predate, nivelul şi profunzimea lor, ca şi munca educativă pe care o desfăşoară. Însuşi conţinutul unor lecţii din manualul de „Citire“ îl obligă pe învăţător să se gîndească la numeroasele probleme cu caracter educativ cărora trebuie să le dea atenţie în această clasă. Aşa, de pildă, lecţiile închinate marilor sărbători ale clasei muncitoare, luptei partidului pentru făurirea unei vieţi fericite, transformările care s-au petrecut în ţara noastră în anii regimului de democraţie populară (de exemplu „Partidul Muncitoresc Romîn“, „Bucureşti, inima patriei“, „Viitorul poporului, viitorul patriei“) vor fi tot atîtea prilejuri de a cultiva în sufletul elevilor dragostea faţă de cei ce muncesc, faţă de partidul nostru drag, faţă de patria noastră socialistă. Demn de remarcat este şi faptul că tematica programei pentru clasa a III-a ne oferă posibilitatea de a ne opri la multe aspecte privind dezvoltarea simţului de răspundere al copiilor faţă de îndatoririle şcolăreşti, cultivarea disciplinei liber consimţite, a sentimentelor de colegialitate şi prietenie, a respectului faţă de cei vîrstnici etc.

Sînt multiple gîndurile pe care ţi le prilejuieşte începutul unui nou an de muncă în şcoală. Aş putea spune însă că cel care predomină între ele este bucuria de a revedea copiii pe care i-ai îndrăgit, pe care îi vezi creşcînd sub ochii tăi.

Înv. ELENA MĂRĂCINEANU
Şcoala de 8 ani din comuna Bratovoieşti, reg. Oltenia.

Întîlnire între colegi. Se povestesc amintirile din vacanţă, se fac planuri de viitor...

Privind prin prisma viitorului

Fiecare diriginte ştie, îndeobşte, că de felul cum se vor desfăşura primele ore de dirigenţie depinde în bună măsură calitatea muncii educative pe care o va duce în decursul întregului an şcolar. Într-adevăr, aceste ore arată de la început elevilor dacă noi, diriginţii, improvizăm sau ne-am pregătit cu seriozitate pentru muncă, dacă lucrăm la întîmplare sau urmărim un scop bine stabilit. Şi aceasta, desigur, îşi va pune amprenta asupra întregului nostru stil de muncă din timpul anului ca şi asupra relaţiilor pe care le avem cu colectivul clasei. De aici necesitatea de a gîndi amănunţit asupra conţinutului primelor ore de dirigenţie, pentru a înlătura din ele orice improvizaţie.

Mi-am propus să discut în prima oră de dirigenţie, cu elevii clasei a VII-a, a căror diriginţă voi fi, o serie de probleme privitoare la comportarea lor, la atitudinea mai conştientă pe care vor trebui s-o aibă faţă de îndatoririle lor şcolare, pentru că au mai crescut cu un an şi au crescut deci şi cerinţele faţă de ei. Asemenea probleme am discutat cu elevii mei şi în trecut(acesta este al treilea an de cînd le sînt diriginţă). Trebuie să spun însă că nu e vorba de repetarea mecanică a unor probleme pe care elevii au mai avut prilejul să le audă. Dimpotrivă, pornind de la activitatea clasei în timpul anului şcolar anterior şi în timpul vacanţei, voi căuta să trag împreună cu ei cîteva concluzii importante pentru anul şcolar care începe, pentru a reînnoda firul întrerupt în lunile vacanţei de vară.

Esenţială pentru adaptarea elevilor la un nou regim de muncă este, după mine, reintegrarea lor — la un nivel superior — în disciplina şcolară. Cu fiecare an, crescînd, elevii pot deveni tot mai conştienţi de necesitatea acestei discipline. Dar aceasta ne cere nouă — profesorilor, diriginţilor — să-i facem să înţeleagă nu numai ce li se cere, ci şi, mai ales, de ce li se cere. Iată de ce cred necesar nu numai să le reamintesc elevilor mei, în prima oră de dirigenţie, regulamentul de ordine interioară al şcolii, necesitatea de a învăţa ritmic şi cu sîrguinţă, de a veni regulat la şcoală, de a se comporta just faţă de profesori şi colegi, de a respecta bunul obştesc etc., ci şi să discut cu ei — la nivelul lor de înţelegere — despre baza social-etică a tuturor acestor cerinţe. Cred că numai astfel îşi vor da seama elevii că exigenţele ce stau în faţa lor nu sînt expresia unui regulament stabilit în mod arbitrar, ci izvorăsc din înseşi răspunderile pe care ei — cetăţeni în formare — le au faţă de patrie, ca şi faţă de ei înşişi, de propria lor pregătire pentru viaţă. Şi dacă voi porni în această discuţie de la unele concluzii cu privire la activitatea din trecut a elevilor, va fi tocmai pentru a ajunge la miezul acestei prime ore de dirigenţie — stabilirea unor cerinţe pe care ei să nu le privească în mod pasiv, ca pe o simplă comunicare venită din partea diriginţelui, ci să şi le însuşească în mod conştient şi să aibă faţă de ele o atitudine activă, răspunzîndu-le prin fapte.

După discuţia introductivă cu elevii voi trece, în cea de a doua oră de dirigenţie, la stabilirea responsabilităţilor elevilor în cadrul colectivului, cerînd în această direcţie sprijinul organizaţiei de pionieri. Cunoscîndu-i destul de bine pe elevii mei acum, în cel de al treilea an de cînd lucrez cu dînşii, ţinînd seama şi de faptul că au crescut, aflîndu-se în perioada preadolescenţei, cred că îmi pot permite să am încredere în autoaprecierea lor şi să primesc propunerile lor cu privire la responsabilităţile pe care vor dori să şi le asume. Cu atît mai mult cu cît ei ştiu că o responsabilitate atrage după sine şi urmărirea felului cum este îndeplinită aceasta. Socotesc că şi aici e de dorit o cît mai largă participare a elevilor, antrenarea lor în număr cît mai mare la treburile clasei.

În sfîrşit, o ultimă problemă a orelor noastre „introductive“ este aceea a integrării elevilor nou veniţi în colectivul de-acum format al clasei. Este un aspect care, firesc, nu se poate rezolva în două-trei ore de dirigenţie, prin măsuri organizatorice. De multe ori greşim atunci cînd sugerăm colectivului, pe baza unor impresii neîndeajuns fundamentate, apropierea într-un anumit fel de unul sau altul din elevii nou veniţi. O experienţă greşită am încercat, de pildă, în anul şcolar trecut, cu un elev nou care părea timid şi pe care colectivul, acordîndu-i o atenţie exagerată, l-a transformat într-o vedetă a clasei. Dimpotrivă, s-au obţinut rezultate foarte bune cu o elevă care s-a arătat mediocră la altă şcoală şi care, antrenată fiind la noi de o atmosferă de muncă şi seriozitate, a devenit una dintre elevele cele mai conştiincioase. Desigur, aici nu se pot da reţete. Principalul este ca profesorul diriginte şi elevii să-l facă pe elevul nou venit să simtă că are de-a face cu un colectiv sudat, serios, muncitor, care înconjoară cu dragoste şi ajută pe cei ce se integrează disciplinat în rîndurile lui şi nu tolerează abaterile.

Iată dar că primele ore de dirigenţie ne impun mari răspunderi, ridică în faţa noastră probleme de mare importanţă pentru buna desfăşurare a activităţii clasei în decursul întregului an şcolar. Ele sînt un fel de prefaţă la o muncă pe care o dorim de cea mai bună calitate.

Prof. M. DASCĂLU
Şcoala medie „Barbu Delavrancea“ — Bucureşti

Studiul solului la lecţiile de „Agricultură“

Predarea agriculturii la clasa a V-a începe cu studiul solului. Este un capitol mai greu de înţeles, conţinînd multe noţiuni noi a căror predare nu se poate baza pe cunoştinţe şi observaţii anterioare. Programa şcolară prevede predarea unor cunoştinţe despre formarea solului, despre compoziţia şi principalele lui însuşiri fizice, despre structură şi fertilitate, fără cunoaşterea cărora este imposibil studiul agriculturii în general. Ansamblul acestor lecţii trebuie să convingă pe elevi că solul este un mediu complex şi activ de viaţă, că principala lui însuşire este fertilitatea şi că prin intervenţia raţională a omului această însuşire poate fi menţinută şi sporită.

Formarea solului este tema primei lecţii ; ea se referă la procese geologice şi de pedogeneză care se petrec în perioade de timp foarte îndelungate. Pentru accesibilitatea temei este necesar să prezentăm elevilor o serie de roci cunoscute (graniturl, diferite roci calcaroase, gresii, loessuri etc.), explicîndu-le că sînt rocile-mamă din care s-au format solurile ; după aceasta vom face deplasări pe teren, în orele rezervate pentru aplicaţii practice, cu scopul de a recunoaşte unele procese principale de formare a solului, ca, de pildă, gradele de dezagregare fizică a rocilor, instalarea incipientă a vegetaţiei, procesele primare de formare a humusului. Acestea se pot vedea cu destulă uşurinţă pe unele ziduri de piatră ruinate şi măcinate de vreme, pe unele stînci şi pietre în curs de dezagregare, pe care încep să se instaleze o vegetaţie redusă, alcătuită din muşchi şi iarbă. Pentru a se observa fenomenul mai bine, este necesar să se folosească lupa. Elevii vor intui crăpăturile mai mari sau mai mici în piatra iniţială, în care au pătruns rădăcinile plantelor sau apa, diferite mici insecte, ouăle sau larvele lor, fragmente mai mari sau mai mici de piatră mărunţită, resturi de plante, rădăcini, fragmente de tulpini, frunze, aflate în diferite faze de putrezire etc. Este bine să facem preparate microscopice din materialul menţionat mai sus, pentru a se intui şi microorganismele care au un rol atît de important în formarea şi viaţa solului (bacterii, alge, ciuperci).

Pentru a asigura accesibilitatea lecţiei următoare despre compoziţia solului este necesar să prezentăm materialul intuitiv — probe de sol — şi să executăm unele experienţe demonstrative simple pentru punerea în evidenţă a particulelor solide minerale (pietrişul, nisipul, mîlul, argila), a aerului şi apei din sol. În scopul evidenţierii particulelor solide se mărunţeşte o probă de sol spre a se sfărîma glomerurele, se introduce într-un borcan cu apă şi se agită. După 15—20 minute, profesorul poate arăta elevilor cum se depun pe fundul vasului, în ordine, pietrişul, nisipul şi mîlul, iar argila rămîne în suspensie, fiind formată din particule foarte fine.

Pentru punerea în evidenţă a aerului din sol, se usucă din vreme în etuvă sau în cuptor bulgări de sol lutos, care se împart elevilor, împreună cu vase de sticlă pline cu apă. Introducînd bulgării de sol în apă, elevii vor observa că din ei se ridică bule de aer. Profesorul va explica elevilor că aerul se află în spaţiile goale dintre particulele solului şi că, fiind mai uşor decît apa, se ridică la suprafaţă.

Conţinutul în apă a solului se stabileşte astfel : se ia o cantitate de 100 sau 200 g sol umed şi se introduce în etuvă sau într-un cuptor încins. După cca. 10—15 minute se scoate, iar pe baza diferenţei de culoare dintre solul umed şi cel uscat se face o primă constatare calitativă despre schimbarea conţinutului în apă. Pentru precizarea cantitativă se cîntăreşte proba după uscare, iar diferenţa reprezintă cantitatea de apă conţinută.

Pentru a se dovedi prezenţa în sol a materiei organice care este intim amestecată cu materia minerală, se calcinează la flacăra lămpii de spirt o probă de sol de culoare neagră, din stratul superficial cu mult humus şi materie organică, pînă ce îşi schimbă culoarea în roşu-cărămiziu. Profesorul va explica faptul că în sol se află o materie care nu arde (materia minerală) şi alta, de culoare neagră, care arde (materia organică).

Înţelegerea prezenţei substanţei organice ca parte componentă a solului necesită însă să facem apel şi la cunoştinţele din lecţia anterioară despre formarea solului, unde s-a arătat cum, din descompunerea corpului plantelor şi animalelor rezultă partea organică a solului. În ceea ce priveşte înţelegerea existenţei sărurilor minerale în sol, fapt ce nu se poate dovedi decît prin analize chimice inaccesibile elevilor, profesorul trebuie să stabilească corelaţii cu cunoştinţele de botanică despre absorbţia substanţelor (sărurilor) nutritive din sol cu ajutorul rădăcinilor.

Însuşirile fizice ale solului devin accesibile elevilor cu ajutorul experienţelor demonstrative de laborator şi a observaţiilor directe pe teren. Pentru intuirea structurii solului, se iau bulgări de sol şi se scutură pe cazma pînă se desprinde în agregate, ceea ce permite desfacerea şi individualizarea elementelor structurale. Stabilitatea agregatelor, adică proprietatea lor de a nu se desface în contact cu apa, însuşire importantă a solului, elevii o pot intui uşor prin următoarea experienţă : se aşează într-o farfurioară cu fundul plan 10 glomerule (agregate) de sol de 2—3 mm diametru. Se toarnă apă pînă le acoperă. Se lasă astfel 10—15 minute şi se mişcă uşor farfurioara în sens orizontal. După aceasta, punem pe elevi să determine vizual rezistenţa glomerurelor (stabilitatea structurii). Dacă toate glomerulele rămîn întregi, solul respectiv are o structură foarte stabilă, dacă se desfac, solul are o structură nestabilă.

Permeabilitatea solului se dovedeşte prin umplerea unor cilindri de sticlă avînd fundul perforat, cu diferite probe de sol (permeabile şi impermeabile). Profesorul orientează pe elevi să observe că atunci cînd ei toarnă apă solul impermeabil se îmbibă pînă la o anumită adîncime şi apoi nu mai lasă să treacă lichidul, în timp ce solul permeabil permite trecerea apei prin toată coloana.

Pentru a determina înţelegerea de către elevi a capilarităţii, îi vom pune să introducă în apă doar cu cîte un colţ, bulgăraşi de sol, cretă, sugativă, adică corpuri poroase. Elevii vor observa că apa pătrunde în aceste corpuri şi umezeşte o porţiune din ele. Se introduc apoi probe de soluri diferite în cilindri de sticlă cu fundul găurit (astupat cu sită sau cu tifon) şi se scufundă în apă. Se va observa că apa se ridică în probele de sol pînă la diferite înălţimi, după natura solului. Astfel, elevii vor înţelege cum apa se ridică din straturile mai adînci pînă la rădăcinile plantelor şi chiar pînă la suprafaţă, de unde se evaporă.

Intuirea însuşirilor solului exclusiv în condiţii de laborator nu este suficientă. Pentru consolidarea şi verificarea cunoştinţelor despre însuşirile solului este necesară deplasarea direct pe teren. De pildă, într-un loc se observă că apa băltеşte pe suprafaţa terenului ; vom proceda în aşa fel încît elevii să observe singuri că, acolo, solul lipsit de permeabilitate este argilos-compact. În altă parte vom întîlni o porţiune de sol nisipos la care elevii vor observa că este lipsit de structură, putînd apoi generaliza concluzia că solurile nisipoase sînt lipsite de structură.

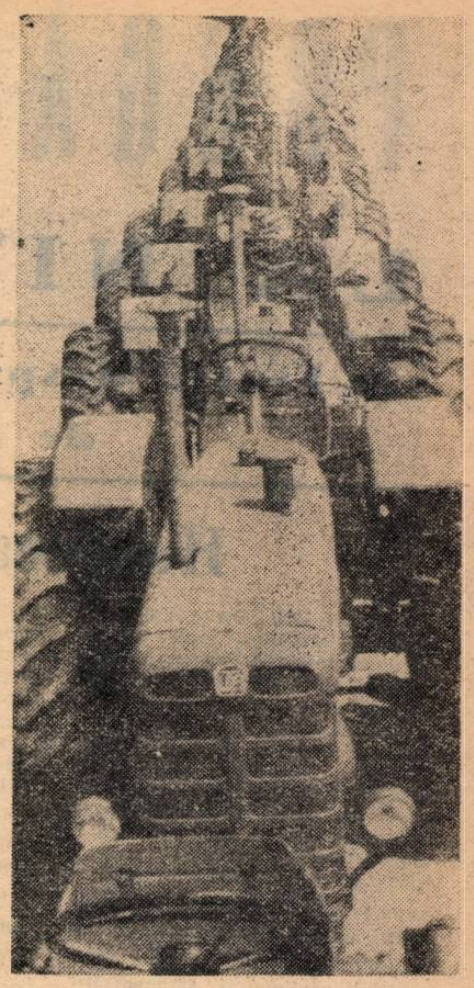

Şir de tractoare noi, îndreptîndu-se spre ogoarele colectiviste.

În urma acestor observaţii şi învăţăminte vom desprinde concluzii practice cu privire la solurile de pe cuprinsul gospodăriei colective din satul în care funcţionează şcoala, respectiv în ce măsură ele corespund diferitelor culturi şi felul cum trebuie să se intervină la unele dintre soluri pentru îmbunătăţirea însuşirilor acestora. Astfel accesibilitatea cunoştinţelor se realizează în strînsă legătură cu condiţiile locale cunoscute de elevi din observaţii anterioare, evidenţiind în acelaşi timp importanţa practică a predării lecţiilor despre sol.

Ing. PETRE STĂNCULESCU

Însemnări

Oameni, gînduri şi fapte din satul Tichiriş

Palma mare, aspră, mîngîie zidul proaspăt ca pe ceva nespus de drag, aşteptat cu înfrigurare. Degetele se întind apoi spre ferestre, coborînd pe luciul sticlei pînă la lemnăria cu miros pătrunzător, plăcut, de vopsea. Mişcările se repetă mereu, aproape mecanic, în timp ce gîndurile — sumedenie în dimineaţa aceasta — se întorc vrînd nevrînd spre trecut...

Pe cel care preda acum vreun sfert de veac, aici, în sat, buchiile cărţii, Nichifor Covalevschi, directorul Şcolii de 8 ani din comuna Tichiriş, raionul Focşani, nu l-a cunoscut, căci în anii dinaintea lui '44 el se lupta cu mizeria şi lipsurile într-o comună de prin nordul Moldovei. Cu toate acestea îşi imaginează adesea figura predecesorului său din acei ani. Un învăţător umilit de mai marii vremii, cu un salariu de nimic, un dascăl fără şcoală în care să-şi poată ţine lecţiile, fără catedră sigură, fără sprijin. La fiecare început de an şcolar, umbla din casă în casă spre a îndemna ţăranii să-şi dea copiii la şcoală. Dar într-un sat în care domnea foamea şi mizeria, era destul de greu să-l faci pe ţăran să se mai gîndească la învăţătură, la şcoală. Şi-apoi cu ce să-şi îmbrace copiii, cu ce să-i încalţe, mai ales pe timp de iarnă, cînd ei abia aveau de-ale gurii ? Cu chiu cu vai, învăţătorul reuşea să adune cîţiva elevi. Puţini cîţi erau şi tot stăteau înghesuiţi într-o cameră întunecoasă, cu lut pe jos, închiriată şi aceea de la un ţăran ; acolo învăţătorul îi învăţa slova cărţii.

Cărţi n-aveau copiii. Nici material didactic. Doar învăţătorul avea cîteva cărţi cu coperţile şterse şi colţurile roase, pe care le purta într-o geantă uzată. Tot din geantă scotea în fiecare zi, aşa-zisul material didactic confecţionat de el : nişte beţişoare, cîteva cuburi, două-trei planşe şi o hartă.

În aceste condiţii vitrege, şi-a desfăşurat activitatea de pedagog ani de-a rîndul fostul învăţător din Tichiriş. De fapt în aceleaşi condiţii mizere a predat şi el, Nichifor Covalevschi, şi toţi învăţătorii, în anii grei ai fostului regim...

Anii aceea sînt pentru totdeauna duşi. Doar gîndurile se mai întorc din cînd în cînd spre ei. Viaţa comunei Tichiriş, oamenii săi, sînt alţii acum. S-au clădit case noi, în care a intrat lumina, bunăstarea, s-a înălţat un cămin cultural, un dispensar... Iar anul trecut tichiriştenii au hotărît să-şi clădească şi şcoală.

Directorul ţine minte fiecare cuvînt care s-a rostit atunci, la adunarea populară. Ţăranii şi-au exprimat din toată inima, o dorinţă a copilăriei lor chinuite : să aibă în comună o şcoală mare şi frumoasă în care să poată învăţa toţi copiii, să aibă bănci, tablă, curte în care să se joace.

— „Să se bucure ei acum de învăţătură, dacă nouă nu ne-a fost dat“ a rostit la adunare aproape fiecare ţăran care a luat cuvîntul.

Cum era de aşteptat hotărîrea a fost votată în unanimitate. Apoi, cît ai clipi, vestea a înconjurat toată comuna. Se oprea la fiecare poartă, în fiecare casă, umplînd de bucurie inimile copiilor, tinerilor, vîrstnicilor.

„Se construieşte o şcoală nouă !“ „Vom învăţa în şcoală nouă !“...

La construcţia şcolii a muncit întreaga comună. Zilnic veneau din zori, cîte 20—30 de ţărani să dea ajutor meşterilor la transportat materiale, la zidit, la tencuit. Şcoala a fost terminată în cinstea Zilei învăţătorului. Prima şcoală din raion dintre cele date înainte de termen în folosinţă !

Acum, iat-o ! Se vede din orice loc te-ai afla (parcă anume pentru aceasta au construit-o pe o colină). Mare, luminoasă (are cinci săli de clase spaţioase, laborator, cancelarie), înconjurată de o curte largă.

Directorul le cuprinde pe toate cu privirea şi palma sa continuă să mîngîie zidul... Peste un ceas şcoala va fi plină de copii, de părinţi, de învăţători. Este prima zi de şcoală. Sărbătoare mare pentru întreaga comună.

★

De la înălţimea celor şapte ani ai săi, Tomiţă încearcă să ajungă cu privirile pînă pe catedră unde rînduite frumos şi legate cu panglică roşie, stau teancurile de cărţi. Care or fi ale lui ? Cum or fi oare ? Au poze colorate ? Mintea lui Tomiţă se frămîntă fără să poată da un răspuns. Apoi în liniştea ce domneşte în clasă, aude glasul învăţătoarei : Tomiţă Drilea ! Emoţionat se uită în jur. Pe el îl strigă învăţătoarea, i-a venit rîndul să primească cărţile ? Se ridică din bancă şi porneşte cu paşi nesiguri spre catedră. Învăţătoarea îi înmînează cărţile, îl felicită şi-i strînge mîna, urîndu-i succes la învăţătură. Cînd a ajuns în bancă îşi desface pachetul şi îi vine să strige de bucurie. A primit în dar trei cărţi, chiar trei, curate, cu poze multe aşa cum îşi dorea.

Rînd pe rînd trec la catedră toţi prietenii şi acum, colegii lui Tomiţă : Iulian Dorobanţu, Maricica Enache, Ioana Doncu... Şi ei primesc cărţi ca ale lui. Peste cîtva timp elevii clasei I de la Şcoala de 8 ani din Tichiriş vor începe prima lecţie...

Alături, în clasa a II-a, învăţătoarea Alexandrina Ardeleanu se pare că a început prima lecţie. Nu, nu e o lecţie din carte, dar este tot o lecţie despre dragostea şi grija faţă de bunurile obşteşti, faţă de noua şcoală...

...Învăţătoarea clasei a IV-a le vorbeşte acum, în prima zi de şcoală, elevilor săi despre obiectele noi pe care le vor studia, despre eforturile noi ce vor trebui să le depună. „Aţi crescut mai mari, — le spune învăţătoarea cu aceeaşi voce caldă pe care i-o cunosc elevii — de la voi se cere mai mult. Anul acesta veţi cunoaşte istoria patriei, veţi dobîndi cunoştinţe mai multe la matematică, la limba romînă.

Fiecare elev a ascultat cu interes, şi fiecare îşi ia în sine angajamentul de a învăţa anul acesta mai bine.

....S-a urcat la catedră emoţionată şi totodată copleşită de o fericire greu de exprimat în cuvinte. Iat-o în faţa primei sale clase, a primei lecţii. Are atîtea lucruri de spus. La festivitatea deschiderii cursurilor, n-a reuşit să spună tot ce dorea, n-a reuşit să mulţumească în cuvinte pe care şi le pregătise dinainte, şcolii, tuturor locuitorilor comunei pentru primirea caldă, prietenească, pe care i-au făcut-o.

Ca orice proaspăt absolvent, noua profesoară a şcolii din Tichiriş, a aşteptat cu nerăbdare să-şi înceapă activitatea profesională ! Nu cunoştea însă comuna, nu cunoştea colectivul în care va lucra. A găsit în comuna Tichiriş, o şcoală nouă, modernă, un colectiv didactic harnic, priceput, care o va ajuta în muncă.

Firească, tuturor acestor condiţii care i s-au creat ei, ca de altfel fiecărui tînăr profesor, proaspăt absolvent, este hotărîtă să le răspundă printr-o muncă susţinută, de calitate, la catedră.

Prima lecţie o va ţine astăzi în prima zi de şcoală. Şi chiar dacă nu va fi cea mai reuşită lecţie din viaţa ei, îi va rămîne pentru totdeauna întipărită în minte şi în inimă...

...Singur în cancelarie Nicolae Covalevschi, trece în revistă prima zi de şcoală. În minte îi mai răsună frînturi din cuvîntul celor ce-au participat la adunarea festivă.

„O să dau tot sprijinul şcolii, pentru ca fiul meu să obţină rezultate bune la învăţătură“ spunea Vasile Chetrea, din comitetul de părinţi.

„Anul acesta mi-am propus să-mi organizez mai bine lecţiile de agricultură“ şi-a luat angajamentul în adunare profesoara Stanca Laba.

„Mă voi strădui să învăţ în aşa fel încît să obţin numai note bune şi foarte bune, a mărturisit cu hotărîre Ştefan Cîrlioru, elev în clasa a VII-a. Şi alte şi alte mărturisiri îi mai răsar în gînd...

Fiecăruia îi răspunde cu un zîmbet de fericire. În fiecare mărturisire, în fiecare angajament are încredere.

Este încrederea pe care o are în oameni, în forţele lor, încrederea cu care păşeşte în noul an şcolar.

MONICA VERDEŞ

PREGĂTIRE

LA NIVELUL TEHNICII NOI

● Lecţii despre automatizare ● Folosind documentaţia tehnică de producţie ● Experienţele agrozootehnice

Hunedoara

În prima şedinţă a consiliului pedagogic al grupului nostru şcolar, consacrată măsurilor privind deschiderea cu succes şi desfăşurarea primei etape a anului şcolar, profesorul de tehnologie al clasei de laminorişti şi-a început scurta expunere cu următoarele cuvinte: „La Bluming se instalează o maşină electronică de calcul pentru stabilirea procesului optim de laminare...“ Apoi, firesc a arătat ce măsuri va lua în cadrul predării cunoştinţelor privind laminarea metalelor pentru a lărgi orizontul tehnic al viitorilor muncitori la nivelul modernizării continue şi automatizării procesului de producţie.

Exemplul acesta şi numeroase altele asemănătoare demonstrează că pe primul plan al preocupărilor colectivului didactic din şcoala noastră se află ridicarea continuă a nivelului de pregătire a viitorilor muncitori şi că indicele de orientare în această privinţă îl constituie realitatea vie a producţiei, mersul impetuos înainte al industriei pe calea automatizării.

Măsurile luate în şcoala noastră în legătură cu modernizarea predării — termenul mi se pare potrivit întrucît se referă la două aspecte: atît conţinutul disciplinelor predate, cît şi metodica de predare a acestora — îmbrăţişează întreaga varietate a muncii didactice. Astfel, în vederea predării intuitive a lecţiilor de specialitate în cabinetele tehnice ale grupului şcolar, s-a prevăzut dotarea acestora cu material nou privind problemele de automatizare ca, de pildă, o colecţie de scheme ale contactelor şi releelor de automatizare care vor fi executate în cadrul cercului de specialitate cu elevii din anul II — electricieni, lăcătuşi şi strungari.

Pe primul plan al discuţiilor în consiliul pedagogic a fost problema eficienţei şi metodicii lecţiilor pe care noi le numim „demonstraţii în faţa agregatelor“. De altfel, însăşi concluzia expunerii făcute de profesorul de tehnologia laminării, pe care am citat-o la începutul acestui articol, se referea tot la organizarea unor lecţii în faţa agregatelor. Ce sînt aceste lecţii şi cum se desfăşoară ele? De îndată ce în vreuna din secţiile Combinatului siderurgic se introduce un agregat nou, se modernizează şi se automatizează un proces tehnologic de producţie, profesorul de specialitate al şcolii noastre, care deobicei este şi inginer în respectiva secţie de producţie, prevede în planul de predare, în strînsă legătură cu succesiunea temelor, o lecţie demonstrativă în faţa agregatului respectiv. Prezentarea principiului şi modului de funcţionare al maşinii sau agregatului este efectuată de inginerul care răspunde direct de conducerea lui. El porneşte de la cunoştinţele teoretice acumulate anterior de către elevi, exemplificînd practic felul cum au fost folosite în construcţia tehnică unele legi şi principii ştiinţifice, trecînd apoi la demonstrarea practică a modului de lucru al agregatului. La aceste lecţii participă profesorul de specialitate, maiştrii, precum şi şefii de echipă sau de brigadă care conduc instruirea elevilor la agregatul respectiv. În felul acesta ei înţeleg mai bine asupra căror probleme trebuie să pună accentul în continuare în cadrul instruirii practice a elevilor la locul de muncă. Ţin să subliniez că în şedinţele comisiilor metodice pentru diferite specialităţi s-a stabilit ca asemenea lecţii în faţa agregatelor să se desfăşoare la postul de comandă al laminorului 450, în faţa maşinii electronice de calcul a Bluming-ului precum şi la oţelăria specială unde vor fi prezentate o serie de noutăţi în domeniul tehnologiei turnării metalelor. Comisiile metodice şi-au propus, de asemenea, să organizeze o serie de consultaţii privind tehnica nouă în cadrul cărora muncitori, ingineri şi tehnicieni inovatori să le prezinte elevilor eficienţa tehnico-economică a inovaţiei pe care au realizat-o.

Pentru a asigura instruirea în cele mai bune condiţii tehnice a viitorilor muncitori, s-a prevăzut să se organizeze, cu sprijinul conducerii combinatului, în cadrul diferitelor ateliere ale combinatului unde fac practica ucenicii, sectoare în care aceştia să aibă asigurate locuri de muncă independente.

Ţinînd seama de rolul deosebit de important pe care îl au muncitorii-instructori în pregătirea practică a elevilor la nivelul tehnicii înaintate, conducerea şcolii noastre a prevăzut o serie de acţiuni pentru strîngerea legăturilor acestora cu activitatea instructiv-educativă pe care o desfăşurăm. Astfel, chiar acum, la începutul anului şcolar, am organizat pe secţii, întîlniri cu muncitorii-instructori, în care acestora le-au fost prezentate programele şcolare privind pregătirea teoretică de specialitate şi pregătirea practică a viitorilor muncitori. În mod deosebit s-a pus accentul, bineînţeles, pe cunoştinţele strîns legate de introducerea tehnicii noi, de automatizarea proceselor de producţie. Ne propunem în continuare să organizăm lecţii deschise, efectuate de cei mai buni muncitori-instructori sau de către maiştri-instructori ai grupului nostru şcolar, la care să participe toţi muncitorii-instructori din secţia respectivă. Întrucît marea majoritate a muncitorilor-instructori recrutaţi pentru acest an sînt evidenţiaţi în întrecerea socialistă şi inovatori cunoscuţi în întreg combinatul — ne mîndrim cu faptul că ei sînt în acelaşi timp şi absolvenţi ai grupului nostru şcolar — sîntem siguri că şi pe linia instruirii practice vom realiza în acest an importante progrese, care să permită ridicarea nivelului general de pregătire profesională al viitorilor muncitori şi tehnicieni la înălţimea cerinţelor producţiei moderne.

ABEL MUREŞAN
Directorul Grupului şcolar al Combinatului siderurgic din Hunedoara

Braşov

Condiţiile optime ce au fost create de partid şi guvern încă de la înfiinţarea Grupului şcolar „Steagul Roşu“ se îmbunătăţesc de la an la an, contribuind la ridicarea procesului instructiv-educativ la înălţimea cerinţelor producţiei moderne.

La dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale de desfăşurare a procesului instructiv-educativ, un substanţial ajutor am primit din partea uzinei „Steagul Roşu“. Anul acesta, de pildă, am putut amenaja datorită acestui sprijin un cabinet pentru specialitatea mecanici-auto, adică pentru producţia de bază a uzinelor „Steagul Roşu“. În acest cabinet sînt aşezate pe teme toate piesele care alcătuiesc un autocamion, precum şi machete cu tipurile de camioane construite de uzină. Pentru explicarea funcţionării celei mai importante părţi a camionului, motorul, am obţinut un motor cu toate anexele lui, care a fost secţionat parţial în diferite puncte şi aşezat pe un postament, astfel că profesorul de specialitate explică cu multă uşurinţă rolul fiecărei piese şi funcţionarea ei. Cabinetul a fost de asemenea dotat şi cu planşe litografiate înfăţişînd piesele camionului văzute în perspectivă.

Organizarea şi dotarea cabinetului tehnic este doar una din măsurile luate de conducerea şcolii noastre pentru ridicarea nivelului ştiinţific al studierii tehnologiei moderne de producţie. În fiecare acţiune, a fost alături de noi, acordîndu-ne un sprijin deplin, conducerea şi organizaţia de partid a uzinelor „Steagul Roşu“. În acest fel am reuşit să asigurăm predarea disciplinelor de cultură tehnică şi cultură tehnică specială pentru toate cele trei şcoli din cadrul grupului nostru şcolar de către inginerii din conducerea secţiilor de producţie precum şi tehnologi şi şefi de ateliere de proiectări etc.

Datorită preocupării noastre de a sprijini pregătirea metodico-pedagogică a profesorilor cu funcţii de bază în producţie, ingineri ca Virgil Enescu, Virgil Stănoiu, Dumitru Sandu, Nicolae Crăciun, Honoriu Grigorescu, Iulian Zaharia au obţinut rezultate deosebite în munca lor, asigurînd prin metode adecvate de predare o temeinică pregătire ştiinţifică a elevilor.

Pe baza experienţei anului trecut şi a planului special de acţiune elaborat pentru extinderea şi adîncirea predării cunoştinţelor privind tehnica modernă de producţie şi tehnologia înaintată de fabricaţie, s-a hotărît ca în acest an şcolar să se folosească mai intens o serie de forme specifice de pregătire a elevilor. Astfel se va generaliza în predarea tuturor disciplinelor de cultură tehnică generală şi specială, utilizarea fişelor tehnologice şi a fişelor documentare ale cabinetului tehnic din uzină. S-au creat condiţii pentru ca deîndată ce o maşină, un agregat nou, o metodă nouă de muncă se introduce sau urmează a fi introdusă într-un viitor apropiat în producţia uzinelor „Steagul Roşu“, să se facă prezentarea prealabilă a acestora de către inginerii — profesori de tehnologie. Alături de clasele, laboratoarele şi cabinetele şcolii vor deveni tot mai mult săli de studiu, atelierele de producţie, laboratoarele şi atelierele de proiectare ale uzinei — adică acele locuri în care elevii pot vedea „pe viu“ felul cum tehnica nouă pătrunde în producţie.

Predarea lecţiilor de specialitate aproape exclusiv în cabinetele tehnice şcolare, dotate cu schemele şi machetele principalelor tipuri noi de maşini şi agregate utilizate în secţiile de producţie şi extinderea lecţiilor desfăşurate direct la locul de muncă vor da, considerăm, rezultate deosebite pe linia ridicării nivelului de pregătire a viitorilor muncitori şi tehnicieni la înălţimea cerinţelor producţiei moderne, complex automatizate. La aceasta se adaugă măsurile privind îmbunătăţirea practicii care, în acest an, vor permite elevilor să execute efectiv majoritatea lucrărilor la maşinile şi în secţiile cele mai perfecţionate.

Întregul nostru colectiv de profesori şi maiştri-instructori sînt hotărîţi ca în acest an să-şi aprecieze cu maximum de exigenţă activitatea, în lumina cerinţelor celei mai moderne tehnici şi tehnologii de producţie, a sarcinilor mereu sporite ale desăvîrşirii construcţiei socialismului.

Ing. MIHAI TEMIAN
Director adjunct la Grupul şcolar „Steagul Roşu“, Braşov

Instructaj practic cu privire la reimontarea utilajului modern

Tîrgu Mureş

Apreciind rezultatele deosebite care se obţin în pregătirea viitorilor tehnicieni pentru agricultură, prin îmbinarea studiului teoretic şi practic cu activitatea de cercetare ştiinţifică, conducerea Centrului şcolar agricol din Tg. Mureş a hotărît ca în acest an să se dea o extindere şi mai mare tematicii problemelor cu caracter de experiment şi cercetare ştiinţifică. Aceste activităţi se vor desfăşura atît în cadrul studiului diferitelor discipline cît şi în cadrul cercurilor tehnice ale elevilor, în care se studiază problemele de agricultură şi al problemelor zooveterinare.

Experimentele şi cercetările se vor orienta în special către problemele de fitotehnie, de agrotehnică, de mecanizarea, electrificarea şi chimizarea agriculturii, de horticultură şi botanică etc. Un loc important în cadrul temelor de cercetare îl vor ocupa studiile cu posibilităţi de aplicare practică imediată în activitatea unităţilor agricole socialiste din regiune. Printre cele mai importante teme prevăzute în planul nostru de cercetare ştiinţifică, pe care elevii îl vor realiza sub îndrumarea directă a profesorilor specialişti, se numără studiul influenţei îngrăşămintelor extraradiculare la porumb, determinarea procentului de zahăr la soiurile de sfeclă de zahăr din regiune, provocarea formării rădăcinii şi mugurilor în vederea obţinerii de recolte timpurii de cartofi etc.

Majoritatea acestor cercetări necesită luarea unor probe de pe teren şi efectuarea unor lucrări de laborator foarte amănunţite, cu un instrumentar precis, care depăşeşte în unele cazuri dotarea actuală a şcolii noastre. De aceea am luat din timp legătură cu staţiunile experimentale ale institutelor de cercetări cu specific agricol din regiunea noastră şi cu laboratorul regional agrochimic, asigurînd efectuarea unora dintre analize, în secţiile acestora. Bineînţeles, vom face o pregătire prealabilă a tuturor elevilor pentru deprinderea lor cu mînuirea aparaturii moderne şi executarea cu precizie a lucrărilor.

Rezultatele analizelor, precum şi toate celelalte observaţii vor fi înregistrate în caiete speciale şi în grafice, urmînd ca, pe baza lor, să se alcătuiască referatele pe care elevii le vor prezenta la termenele fixate pentru încheierea fiecărei lucrări cu caracter de cercetare.

Considerăm că prin extinderea continuă a lucrărilor de cercetare ştiinţifică la nivelul agrotehnicii înaintate, a mecanizării şi chimizării complexe a producţiei agricole, vor contribui la ridicarea nivelului de pregătire a cadrelor de specialişti agricoli cu calificare medie.

Prof. MIHAI COSTĂCHESCU
Centrul şcolar agricol, Tg. Mureş

De la începutul activităţii şcolare atenţie în munca educativă

Dorinţa şi zelul de a împărtăşi elevilor noile cunoştinţe, de a valorifica din plin timpul încă de la începutul anului şcolar îndeamnă cadrele didactice să treacă, din prima oră de clasă, la o muncă efectivă. Înţelegînd că procesul instructiv-educativ constituie o acţiune unitară, cei mai mulţi învăţători şi profesori încep anul de învăţămînt fiind preocupaţi în egală măsură de realizarea ambelor laturi. În felul acesta se folosesc de la început toate posibilităţile de influenţă educativă asupra elevilor, lucru deosebit de important. Ştiut este doar că într-o şcoală în care nu se imprimă încă de la început ordinea şi disciplina — atît în probleme majore cît şi în fapte „de amănunt" — cu greu vor fi introduse mai tîrziu cerinţe unitare pentru elevi. Mai mult chiar, în cazul cînd aceste cerinţe nu sînt prezentate elevilor de la bun început, dacă nu se creează totodată şi condiţiile necesare aplicării lor — datorită unei insuficiente organizări a muncii din primele zile de şcoală — rezultatele nu pot fi satisfăcătoare.

Munca educativă în şcoală nu trebuie privită însă numai în sensul asigurării unei discipline exterioare. Pentru educarea multilaterală a elevilor este necesar ca învăţătorii şi profesorii să fie preocupaţi — încă din primele zile de şcoală — de cunoaşterea copiilor sub toate aspectele, de trezirea interesului şi dragostei acestora pentru învăţătură, pentru viaţa în colectivul clasei şi al şcolii.

Creîndu-se aceste premise pentru desfăşurarea unei activităţi rodnice din primele zile de şcoală, din primul an de învăţămînt în toate domeniile educaţiei comuniste, se asigură continuitatea şi ridicarea pe o treaptă tot mai înaltă a procesului instructiv-educativ. Pentru fiecare educator este clar că începutul de an şcolar are o dublă semnificaţie — pe de o parte, el reprezintă un punct de pornire într-o etapă nouă, pe de altă parte, marchează încheierea unei etape anterioare, ale cărei realizări condiţionează desfăşurarea mai departe a procesului educativ. Tocmai pentru aceasta se cere o analiză temeinică a rezultatelor obţinute în munca educativă din anul precedent, a metodelor şi condiţiilor care au determinat succesele sau deficienţele, o temeinică cunoaştere a elevilor.

Copiii care păşesc acum din nou în şcoală nu aduc cu ei numai aerul proaspăt al zilelor de vacanţă, vigoarea şi forţele noi dobîndite în această perioadă ; ei s-au schimbat, au „crescut" şi din alte puncte de vedere — şi-au îmbogăţit cunoştinţele, au cîştigat noi impresii, au trăit emoţii noi, şi-au format şi întărit unele convingeri, au dobîndit noi deprinderi. Ţinînd seama de schimbările produse în viaţa elevilor în zilele de vacanţă, cerinţele noastre trebuie să valorifice şi tot ceea ce s-a cîştigat de la încheierea anului şcolar precedent pe linie educativă. Înţeleasă în sensul acesta, continuitatea muncii educative de la o clasă la alta nu înseamnă reluarea activităţii strict de la nivelul atins la sfîrşitul anului şcolar. Să avem în vedere şi multiplele influenţe educative exercitate asupra elevilor în timpul vacanţei, transformările suferite de aceştia.

În regimul nostru socialist influenţa educativă multilaterală şi continuă a şcolii, a celorlalte instituţii culturale, a familiei, a întregului mediu social — influenţă sporită de la an la an — constituie o contribuţie deosebită la grăbirea ritmului de formare a profilului moral al tînărului de tip nou. Iată de ce începutul anului şcolar constituie un prilej de temeinică analiză a ceea ce s-a realizat în educaţia elevilor — nu numai în timpul anului şcolar ci şi în perioada vacanţei. De la nivelul atins, se poate merge mai departe, formulîndu-se obiective şi cerinţe superioare.

Unitatea procesului instructiv-educativ se realizează pe întreg parcursul muncii cu elevii. Lecţia este un principal loc de exercitare a influenţelor educatorului. Primele ore de clasă trebuie deci să pregătească elevii pentru însuşirea temeinică a noului material, stîrnindu-le interesul, entuziasmul, dorinţa de a lucra cît mai bine. S-a dovedit valoros procedeul folosit de mulţi învăţători şi profesori de a prezenta elevilor la începutul anului principalele probleme pe care le vor studia, insistînd asupra necesităţii de a-şi însuşi cunoştinţele respective ; acest procedeu duce la trezirea interesului pentru studiu, pentru cunoaştere şi muncă în genere. În acelaşi timp, dat fiind faptul că fiecare obiect de învăţămînt implică satisfacerea anumitor cerinţe specifice — în afară de cerinţele generale ale muncii şcolare — tot în perioada primelor zile de şcoală este necesar să se aducă la cunoştinţa elevilor cerinţele legate de studierea obiectului pe care îl predăm.

Pentru ca cerinţele instructiv-educative unitare, la nivelul clasei şi al şcolii să poată prinde viaţă încă din primele zile, este necesar ca planificarea muncii să nu întîrzie. Altfel lăsăm loc improvizaţiei şi uneori chiar dezorganizării. Pentru sporirea eficienţei educaţiei, planurile de muncă trebuie să fie un mijloc de orientare a energiei elevilor spre acţiuni valoroase din punct de vedere educativ, bine organizate, fiecare din ele constituind o verigă în întregul sistem educativ din şcoală

Uneori în munca educativă trecem cu oarecare uşurinţă peste aspecte care par de mai mică importanţă. Preocupaţi de obiectivele şi sarcinile majore ale muncii la începutul anului şcolar, pierdem din vedere că orice „amănunt" îşi are semnificaţia sa, mai ales în aceste zile. Acţiuni ca repartizarea elevilor pe clase, stabilirea provizorie a diferitelor responsabilităţi, primirea elevilor noi şi introducerea lor în colectiv, primele note date elevilor, primele discuţii cu părinţii, începutul activităţii de organizaţie — au o pondere deosebită nu numai pentru momentul respectiv ci pentru întreaga muncă educativă ulterioară. De aceea este bine să se prevadă în planurile de activitate şi astfel de acţiuni şi măsuri, căci ele sînt menite să asigure, de la început, un cadru bine organizat întregului proces instructiv-educativ. Studierea atentă a însemnărilor din anii anteriori făcute de către diriginţi şi învăţători, a proceselor verbale de şedinţe, schimburile de păreri între educatori, antrenarea în muncă a vechiului activ de elevi constituie mijloace multiple care asigură o bună orientare a începutului muncii.

Iniţiativele valoroase, buna organizare, crearea climatului propice activităţii cu elevii constituie garanţii pentru reuşite viitoare ; între acestea concentrarea tuturor eforturilor în scopul bunei orientări a muncii educative pentru întregul an şcolar, constituie o sarcină de mare importanţă.

PETRE BĂRBULESCU
LUMINIŢA GHIVIRIGĂ
cercetători la Inst. de ştiinţe pedagogice

COMENTARII

Autoritatea părinţilor

În munca educativă este tot atît de importantă autoritatea părinţilor în faţa copiilor ca şi aceea a profesorilor. Şi ei trebuie să se facă ascultaţi şi stimaţi de către cei mici, urmaţi cu încredere în sfaturile lor. Altfel nici nu se poate ca munca educativă în famile să dea roade bune. Dar cum să-şi asigure părinţii autoritatea ? Aceasta este o problemă care a preocupat şi preocupă cadrele didactice din şcoala noastră.

La învăţătoarea clasei a IV-a a venit în una din zile, o mamă, plîngîndu-se :

— Ce să mă fac tovarăşă învăţătoare ? I. nu ascultă nimic din ce-i spun.

— Poate că nu sînteţi destul de autoritară cu el — i-a răspuns învăţătoarea.

— Cum să nu fiu ! să vezi cîtă bătaie îi dau şi cum îl mai ţin la colţ cîte o oră.

Într-adevăr, mama îşi asigurase din plin o asemenea „autoritate". Ne-am convins cînd i-am făcut o vizită. Tocmai îşi dovedea „autoritatea" :

— Să nu te mişti de-acolo, că vin iar cu bîta !

O astfel de comportare a făcut ca băiatul să se înhibeze, să se bucure cînd n-o vede şi să-i fie frică atunci cînd ea venea acasă.

Am discutat pe-ndelete cu mama în după-amiaza aceea. Iar învăţătoarea s-a mai dus la dînsa şi altă dată. I-a arătat greşelile ce le are mama în educarea băiatului, i-a dus cărţi în care scria despre dragostea dintre părinţi şi copii. Mama a început să aplice în viaţă sfaturile primite. Şi iată că într-o bună zi a venit la şcoală bucuroasă şi a zis: „Tovarăşă învăţătoare, aseară, la culcare, băiatul meu m-a luat de după gît şi, mîngîindu-mi obrajii cu mînuţele, mi-a spus: „Eşti bună, tare bună, mamă dragă".

Din aceste cuvinte, noi, cadrele didactice ne-am dat seama că autoritatea brutalităţii s-a dărîmat din temelii în familia aceea.

Reversul „autorităţii" cu bîta îl constituie cea obţinută pe baza unui exces de dragoste manifestată zgomotos de părinţi. Mai ales unde-i un singur copil. Astfel, părinţii elevului N. nu-şi puteau închipui ca fiul lor să le dea ascultare, dacă ei nu-şi dovedeau „dragostea" faţă de el. Elevul a început să se răsfeţe, să-şi dea prea multă importanţă, să fie fals cu părinţii lui. Această prefăcătorie faţă de părinţi ameninţa să devină, încetul cu încetul, o trăsătură de caracter. De aceea, a intervenit şcoala. S-a organizat cu toţi părinţii o şedinţă în care am prezentat referatul „Autoritatea faţă de copiii noştri". La discuţii s-au arătat cazuri concrete din sat, ori din satele vecine, referitoare la oameni educaţi în copilărie în felul celui descris mai sus, şi care au mers în viaţă, mereu pe căi greşite. Consfătuirea a servit, fără a aviza direct, şi familiei de care am amintit mai sus. Ea nu a rezolvat, desigur, problema, dar a contribuit la rezolvarea ei.

Firească, autoritatea părinţilor faţă de copii ridică mult mai multe probleme decît cele arătate de noi. Ea vizează, bunăoară, şi aspecte privind comportarea părinţilor, ţinuta şi atitudinea lor în feluritele împrejurări, profilul lor moral etc. Socot utilă discutarea mai frecventă în presa de specialitate şi a acestei probleme atît de importante şi cu atîtea implicaţii.

Prof. VASILE CICĂ
Directorul Şcolii elementare din comuna Babşa, raionul Lugoj

În prima zi

(Urmare din pag. 1-a)

În total, au fost construite în timpul vacanţei de vară 314 săli de clasă şi 35 de laboratoare.

Bucuriei copiilor de a învăţa în clase noi se adaugă şi satisfacţia şi mulţumirea celor peste 6 500 de cadre didactice care încep un nou an de muncă în condiţiile minunate, neîntîlnite în trecut. Alături de ei, pentru prima dată, păşesc la catedră noile cadre, 248 de absolvenţi ai institutelor de învăţămînt superior şi 104 absolvenţi ai şcolilor pedagogice.

Pentru toţi — elevi şi profesori — noul an şcolar a început sub semnul NOULUI.

Alături de viitorii muncitori şi tehnicieni

O deosebită animaţie a cunoscut în prima zi de şcoală şi Grupul şcolar al uzinelor „23 August". La ora 7,30 în curtea şcolii se adunaseră cei aproape 1 000 de elevi ai diferitelor secţii de la şcoala profesională şi de la şcoala tehnică. Printre ei erau uşor de recunoscut, elevii anilor I, care îmbrăcaseră pentru prima dată uniforma şcolii şi priveau cu sfială şi curiozitate toată agitaţia dimprejur. Acestora li s-a adresat în primul rînd cu căldură, urîndu-le „bun venit", în cuvîntul de deschidere al anului şcolar, inginerul I. Pănoiu, directorul şcolii.

Festivitatea de deschidere a anului şcolar a constituit un prilej de a le dovedi elevilor grija şi dragostea cu care a fost pregătit momentul solemn al reînceperii anului şcolar. Sălile de clasă curate cu aspectul lor sărbătoresc ca şi cărţile noi, rechizitele şcolare şi noile uniforme, îi aşteptau pe elevii care încep un nou an şcolar.

Elevii secţiilor lăcătuşărie, turnătorie şi sudori s-au reîntîlnit cu maiştrii şi cu muncitorii care i-au instruit în anii trecuţi. Fruntaşii uzinei, cum ar fi muncitorul Alexandru Betucher şi maistrul de la secţia cazane I. Pană şi-au întîmpinat cu căldură elevii reîntorşi la locul de muncă, urîndu-le succes în noul an şcolar. Numeroşi maiştri şi muncitori din uzină şi-au cunoscut astăzi noii elevi, le-au arătat locul de muncă şi le-a vorbit despre meseria pe care o vor învăţa.

Bucuria reîntîlnirii ca şi cea a noilor cunoştinţe se citeşte pretutindeni pe ligurile profesorilor şi elevilor.

Într-un sat de munte

Poposind pe un drum de munte, la Întorsătura Buzăului, i-am întîlnit pe şcolarii comunei în prima lor zi de şcoală.

Pregătită pentru marea sărbătoare a începutului, şcoala de 8 ani din comună, i-a primit bucuroasă pe cei 417 elevi veniţi să înveţe lucruri noi şi minunate.

Printre bucuriile începutului trebuie să amintim şi cele mai preţioase daruri din partea partidului: cărţile — unelte ale uceniciei lor. Cu aceeaşi emoţie şi sfială deschid noile manuale aţi cei mici, elevii primei clase ca şi cei mari din clasa a VII-a care cercetează cu nerăbdare paginile cărţii, oprindu-se cu interes unii asupra primelor litere din abecedar, alţii asupra exerciţiilor de algebră.

În şcoala luminoasă şi curată, din darurile primite, fiecare elev caută să desfete, cu un minut mai devreme, tainele minunate ale cărţilor.

Cu forţe noi, cu elan şi interes şi elevii acestei comune, au păşit în această toamnă, într-un an nou de muncă, spre culmile ştiinţei.

Primele ore de curs

Primul sunet de clopoţel din acest an şcolar i-a chemat pe elevii şcolii medii „Nicolae Bălcescu" din Capitală în sălile de clasă şi laboratoarele care i-au întîmpinat în haină de sărbătoare.

În timp ce elevii clasei a X-a G s-au reîntîlnit cu profesorul lor de matematică, cu care şi în anul acesta vor dezlega tainele algebrei sau geometriei, elevii clasei a X-a H au făcut cunoştinţă cu profesoara de economie politică, iar apoi, în minutele următoare, cu materia nouă pe care o vor studia în acest an şcolar. Lecţia introductivă despre obiectul, istoricul şi importanţa economiei politice, care i-a pus la curent pe elevi cu problemele pe care le vor studia, le-a cîştigat atenţia şi interesul pentru această disciplină încă din prima oră. Astfel, în fiecare sală de clasă, colectivele de elevi îşi reiau, sub îndrumarea profesorilor lor escensiunea spre înălţimile luminoase şi încă necunoscute ale culturii, ştiinţei şi tehnicii.

În laboratoarele de chimie, fizică şi ştiinţele naturale, surprizele se ţin lanţ ; sînt expuse aici colecţiile de material didactic lucrate în timpul vacanţei, se trec în revistă viitoarele experienţe pasionante care se vor desfăşura sub îndrumarea profesorilor.

Atmosfera de studiu şi muncă creatoare care domneşte chiar din prima zi de şcoală prevesteşte de pe acum succesele viitoare.

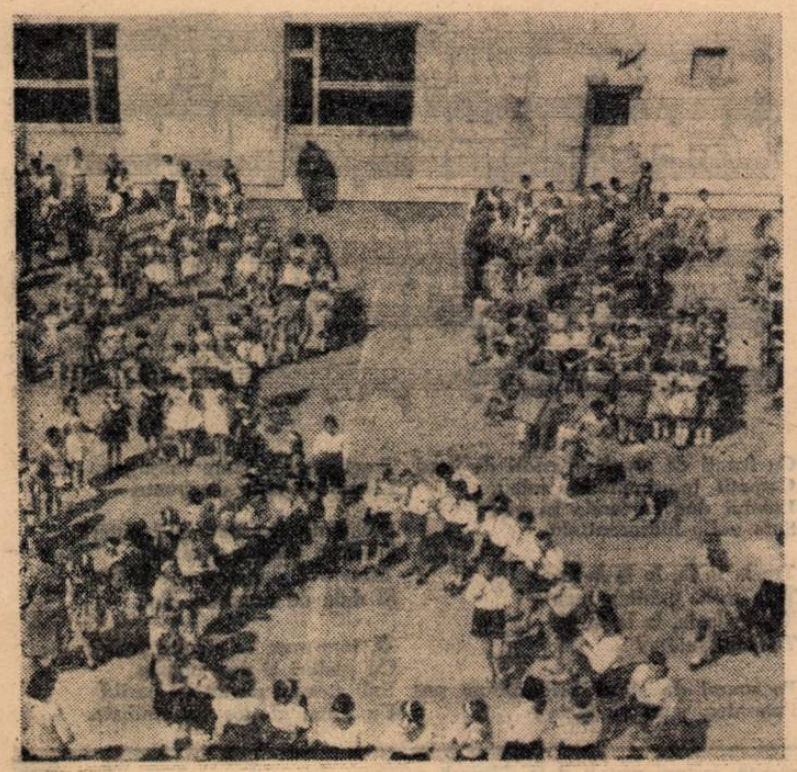

Iată şi prima recreaţie din noul an şcolar la Şcoala de 8 ani nr. 99 din Bucureşti.

CĂRȚI CĂRȚI

In ajutorul părinților

În colecția care poartă titlul „În ajutorul părinților", publicată de Editura didactică și pedagogică a apărut recent lucrarea „Să le dezvoltăm copiilor dragostea pentru frumos", de Olga Lăzărescu.

Frumosul a intrat cu pași mari în viața noastră de toate zilele. De aceea, astăzi, a face educația estetică a copiilor nu înseamnă numai să-i ajuți să înțeleagă valoarea literaturii bune, să-i duci la muzee și expoziții, la concerte sau la teatre. Cerința de a educa la tînăra generație dragostea pentru frumos se află, în zilele noastre, în strînsă corelație cu cerința de a-i face să cunoască frumosul în întreaga realitate înconjurătoare. De la acest adevăr al vieții noastre noi pornește Olga Lăzărescu în dezbaterea problemelor pe care și le propune.

Volumul — format din scurte schițe — încearcă să cuprindă aspecte ale educației estetice în familii diverse, cu copii de vîrste variind între 3 și 14 ani. În schițele „Zi de sărbătoare", „Corespondență", „Primul fotomontaj", „Muzeul satului", de exemplu, alături de problema de bază — educarea dragostei pentru frumos — este evidențiat faptul că sentimentele estetice se împletesc cu dragostea față de patrie, cu respectul și admirația pentru lupta și realizările oamenilor muncii, conduși de partid.

Un loc important în economia volumului îl ocupă schițele în care se vorbește despre preocupări cu caracter artistic, despre depistarea și dezvoltarea unor aptitudini la copii („Un joc nou", „Concertul la uzină", „Referatul", „De ce zîmbește tata?", „Carnetul de poezii" etc.). Alte schițe, cum sînt „Masa păpușii", „Nedumerire", „Acasă nu-i frumos?" arată necesitatea ca în fiecare familie să se realizeze cerințele impuse de educația estetică a copiilor.

Alături de unele merite evidente, volumul „Să le dezvoltăm copiilor dragostea pentru frumos" vădește și o serie de scăderi. Astfel, în timp ce se acordă un mare spațiu educației muzicale (care-și are, desigur, importanța ei) alte laturi ale educației estetice, ca de pildă cea care se realizează prin vizionarea spectacolelor de teatru, sînt neglijate. Nu găsim nici măcar menționată problema modului în care sînt îmbrăcați sau se îmbracă (în funcție de vîrstă) unii copii, deși „gustul" la îmbrăcăminte își are locul său bine definit în aria largă a educației estetice.

Dar dacă aceste teme au fost poate intenționat neglijate din pricina economiei lucrării, există totuși un aspect al educației estetice după părerea noastră absolut necesar într-o lucrare ca cea la care ne referim: este vorba despre frumosul în procesul muncii. De asemenea, cu atît mai mult cu cît lucrarea abundă în întîmplări cu copii de vîrstă preșcolară, ar fi fost util de subliniat că noțiunea de frumos se leagă (îndeosebi de această vîrstă), de însușirea bazelor educației morale.

În același timp trebuie arătat că unele dintre subiectele abordate în volum sînt forțat aduse la tema cerută, sau artificial conduse și rezolvate („Albumul", „Miorița", „Lumini și umbre").

Meritul principal al cărții „Să le dezvoltăm copiilor dragostea pentru frumos" de Olga Lăzărescu rămîne faptul că cititorii ei — părinții — vor găsi, în schițele pe care le cuprinde, numeroase sugestii valoroase pentru educarea copiilor lor. Parcurgîndu-i filele, ei se vor simți desigur îndemnați să mediteze la mijloacele educative propuse de autoare și să le folosească. Și acest lucru este, fără îndoială, o reușită.

LIA RAUSSER

Carte de mare importanță educativă *)

„Paginile din istoria invențiilor și descoperirilor românești", cum își subintitulează autorii volumul acesta masiv, apărut în Editura științifică, prezintă un interes multiplu și cu totul deosebit pentru un cerc larg de cititori, dar mai ales pentru tineret.

Partea întîia, intitulată „Din vremi de demult", înfățișează urmele lăsate pe pămîntul țării noastre de primii oameni creatori de unelte de acum 500.000 de ani și pînă în primele secole ale erei noastre.

Partea a doua cuprinde un interesant material din știința și tehnica populară, cules cu migală din muzee, arhive și lucrări.

Partea cea mai cuprinzătoare a lucrării este a treia, intitulată „Un veac de îndrăzneli și opreliști". Găsim aici un material foarte bogat și bine prezentat privind tehnicienii, inginerii și oamenii de știință români, care s-au ilustrat în diverse ramuri ale profesiunii lor. Materialul acesta dovedește posibilitățile deosebite cu care este înzestrat poporul nostru sub raportul creației tehnice și științifice.

Figuri ilustre de ingineri și inventatori ca Anghel Saligny, Edeleanu, Filitti, Constantinescu, Vlaicu, Văsescu, Vuia, Coandă, apoi oameni de știință (chimiști, naturaliști, matematicieni, geologi, geografi, biologi, medici) — David, Procopiu, Tițeica, Pompei, Racoviță, Antipa, Babeș, Marinescu, Cantacuzino, Levaditti, Toma Ionescu și mulți alții sînt prezentați cu descoperirile și invențiile lor, cu viața lor de muncă și adeseori de lipsuri, cu lupta lor împotriva nepăsării oficiale și a lipsei de înțelegere și de sprijin din partea regimului trecut, cu entuziasmul, stăruința și patriotismul lor, cu dorința fierbinte de a fi de folos poporului nostru și omenirii întregi prin munca, descoperirile și invențiile lor.

Partea aceasta prezintă o importanță deosebită din punct de vedere educativ. Ea poate fi utilizată la orele de dirigenție, pentru a se da elevilor exemple de oameni care și-au închinat viața unei munci rodnice în domeniul științei și al progresului. Poate de asemenea să fie utilizată la cercurile științifice ca stimulent în munca de inițiere și de cercetare științifică. Se pot face din ea lecturi cu ocazia diverselor aniversări sau manifestări cu caracter cultural.

În ultima parte a cărții, autorii efectuează un scurt tur de orizont asupra activității științifice și tehnice în anii puterii populare. Sînt arătate aici unele realizări importante în acest domeniu ca și posibilitățile largi de dezvoltare și de afirmare pe care le-a deschis partidul și guvernul tuturor forțelor creatoare ale poporului nostru. Sînt amintite nume de oameni de știință români ca: H. Hulubei, Carafoli, Parhon, Moisil, Nicolau, Benetato, Murgulescu, Teodorescu, Hortolomei, Teodor Ionescu și alții, care au adus contribuții importante la dezvoltarea științifică și tehnică actuală a țării noastre.

Desigur, lucrării i se vor putea aduce încă, la o viitoare ediție, multe îmbunătățiri. Capitolele I și II ar putea fi mai dezvoltate. De asemenea capitolul ultim va trebui neapărat îmbogățit cu date noi din diverse domenii tehnice, în prezent schițate prea sumar.

I. HAȘEGANU
lector universitar — Brașov

*) „Focul viu" de D. Moroianu și I. M. Ștefan.

Demonstrații experimentale pentru lecțiile de fizică

Deși o lucrare ca „Demonstrații experimentale pentru lecțiile de fizică" nu poate fi cu adevărat citită decît cu aparatele în față, ca să zicem așa, totuși la o simplă lectură îți reține atenția o seamă de lucruri.

Importanța cărții constă în aceea că ea oferă profesorului de fizică un îndrumar în activitatea de fiecare zi. Se arată acolo cum se pot face lucrările pentru demonstrarea experimentală a principiilor predate cu mijloace simple, la îndemîna tuturor chiar în cadrul unui laborator modest utilat. Materialele ce sînt recomandate de autoare (Angela Negulescu) se reduc, pe cît posibil, la un număr de piese standard, care pot fi folosite mereu, în cadrul a numeroase experiențe.

Bogăția și varietatea experimentelor descrise este desigur mai mare decît posibilitatea oricărui profesor de a le executa în orele pe care programa le pune la dispoziție. Dar, desigur, aceasta nu constituie o scădere a valorii cărții: profesorul va trebui să știe să aleagă din mulțimea experiențelor descrise pe acelea care i se par mai sugestive și pe care le poate mai ușor realiza cu materialul pe care îl posedă.

Socotim drept o orientare justă faptul că autoarea a dat o deosebită importanță unor experiențe simple care reproduc cele văzute de elevi în cadrul practicii în producție; ne referim la capitolul „transmisia mișcărilor și forțelor". În acesta autoarea se străduiește să reproducă sub formă simplă și ușor sesizabilă ceea ce elevii văd în fabricile și uzinele în care își fac practica, ajutînd astfel la înțelegerea temeinică a celor întîlnite în producție.

Considerăm de asemenea ca un aport original faptul că fiecare capitol este precedat de considerații didactice privind partea de teorie. Cele mai multe din aceste notițe sînt judicioase ca, de pildă, cele cu privire la temele de cinematică (pag. 35) ori dinamică (pag. 59).

Bine face autoarea că expune și experiențe privind mișcarea oscilatorie și sîntem de acord cu argumentele ce susțin includerea în mecanică, a acestei teme. Regretăm totuși că pledează în favoarea unei formule a cărei totală neconsistență a arătat-o practica ultimilor doi ani. E vorba de faptul că se susține (pag. 15) ca predarea mecanicii să se efectueze începînd cu statica.

prof. J. HIRȘZON
Bacău

Noul manual de agricultură pentru clasa a V-a

Noile manuale de „Agricultură" ediția 1963 se remarcă printr-o serie de îmbunătățiri, față de ediția anterioară, atît din punct de vedere al conținutului cît și din punct de vedere grafic.

Pe linia îmbogățirii conținutului manualelor de agricultură cu date noi, actuale și de înaltă ținută științifică se înscrie și concepția de prezentare a noului manual de agricultură pentru clasa a V-a, ediția 1963. Acest manual cuprinde cunoștințe referitoare la sol, agrotehnică și la cultura plantelor. La capitolul despre sol amintim ca o completare importantă aceea referitoare la rolul microorganismelor și în special al bacteriilor în formarea humusului și în formarea compușilor minerali, atît de necesari vieții plantelor.

Lecția referitoare la legătura dintre plante și mediul lor de viață cuprinde o argumentare și un material documentar superior celor folosite în prima ediție, făcînd astfel mai ușoară înțelegerea interdependenței dintre organismele vegetale și mediul lor de viață, legătură care se bazează pe schimbul permanent de substanțe și energie ce are loc în cadrul metabolismului. Tot în cadrul acestei lecții constatăm o precizare oportună privind faptul că plantele nu asimilează la întîmplare și că procesul acesta are un pronunțat caracter de electivitate și specificitate. Mergînd pe linia argumentării unității dintre organism și mediu, manualul prezintă într-o concepție nouă și problema raionării soiurilor de plante.

În lecția „Sămînța și semănatul" se tratează pe larg problema calculului cantității de sămînță la hectar cu ajutorul formulelor celor mai larg întrebuințate în practică.

La lecțiile despre combaterea eroziunii solului, despre mijloacele pentru cîștigarea de noi terenuri agricole cît și în cadrul multor altor lecții din manualul de „Agricultură" pentru clasa a V-a se scoate în evidență rolul creator al omului, posibilitățile lui largi de transformare a naturii.

Manualul se situează pe linia popularizării celor mai noi probleme de agrotehnică, prezentînd în cadrul unor lecții, asemenea celei despre „Principalele zone agricole și aplicarea agrotehnicii diferențiate", elementele care stau la baza noii orientări a agriculturii noastre socialiste.

Trebuie să evidențiem printre îmbunătățirile aduse în cadrul ediției noi a manualului și faptul că prezentarea majorității cunoștințelor se efectuează în lumina ultimelor realizări ale agrotehnicii moderne. Remarcabile sînt în această privință capitolele referitoare la „Lucrările solului", „Combaterea bolilor și dăunătorilor la plante" etc.

Prezentarea sistematică clară, concisă și accesibilă a cunoștințelor, alături de o prezentare grafică îngrijită, cu desene corect executate și bine plasate, în deplină concordanță cu textul, vin să ridice valoarea noii ediții a manualului de „Agricultură" pentru clasa a V-a, care va constitui un sprijin real în munca profesorilor și a elevilor în noul an școlar.

Prof. N. LAINAS, T. IORDĂCHESCU și L. GHERASIM

ȚARA MEA, GRĂDINA MEA

Versuri: TEODOR BALȘ — Muzica: ION RĂDULESCU

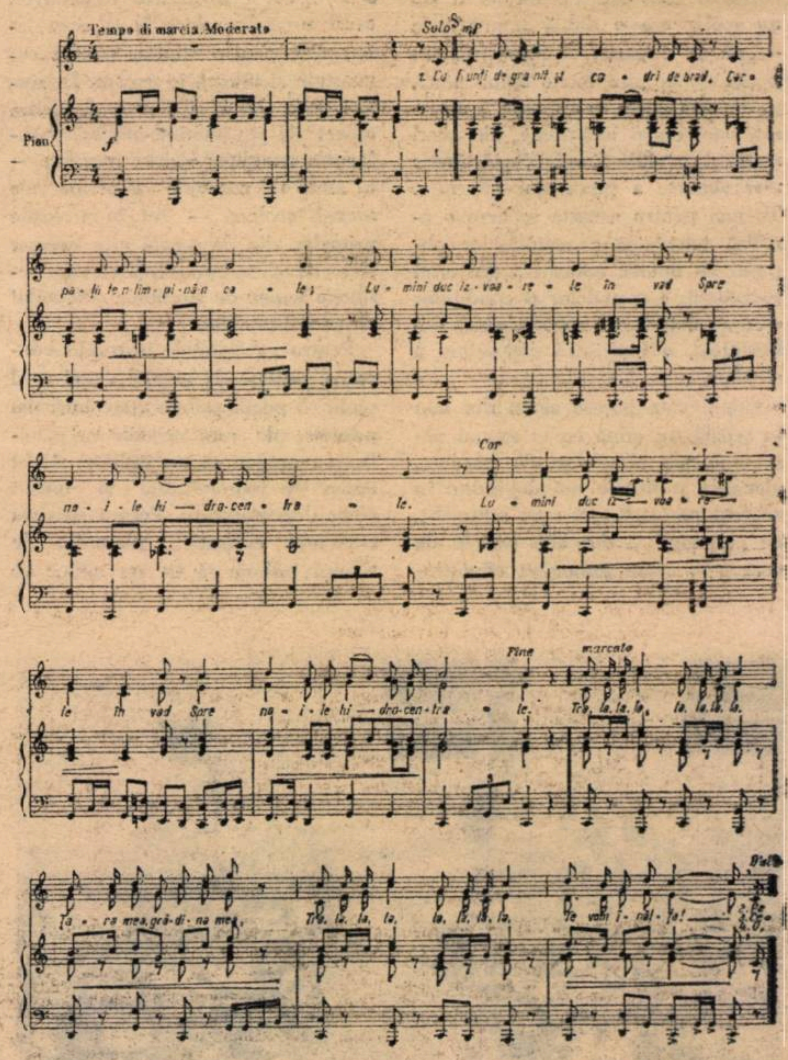

Cu frunți de granit și codri de brad
Carpații te-ntîmpină-n cale;
Lumini duc izvoarele în vad
Spre noile hidrocentrale.

Tra la la la, la la la la
Țara mea, grădina mea
Tra la la la, la la la la
Te vom înălța!

Pe umeri de stînci brigăzile-au pus
Puternice, mari viaducte;
Tractoarele-n cîmp belșug au dus
Livezile-s grele de fructe.

Cetăți de oțel dau țării puteri
Să-nalțe orașe-n lumină,
Minerii îi dau cărbune și fier
Și dale de marmoră fină.

O, țara mea, tu pămînt fericit
Cu plaiuri și ape bogate
Sub steagul purtat de partid
Un drum glorios vei străbate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 722 | vineri 27 septembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

AUTORITATEA DIRECTORULUI

„Mai presus de toate este un director autoritar și competent" — își încheie șeful secției regionale de învățămînt caracterizarea unuia dintre conducătorii de școală. Nu era prima oară cînd aceste calități erau puse la loc de frunte. În locul unei explicații teoretice ample asupra importanței acestor calități, șeful secției regionale a preferat să folosească două exemple, puse față în față.

„De curînd — ne spune el — au venit chiar în aceeași zi la secție doi directori de școală. Unul adusese o comunicare din partea școlii pe care o conducea, prin care ne făcea cunoscut că pune la dispoziția altor școli din regiune o însemnată cantitate de material didactic confecționat cu mijloace proprii. Dacă nu l-aș fi chemat să stăm de vorbă, probabil că nici nu aș fi aflat că a trecut pe la secția noastră, atît de simplu, de obișnuit privea acțiunea întreprinsă. Și nu numai aceasta ci o seamă întreagă de lucruri de mare preț realizate în școala pe care o conduce.

Al doilea director care ne-a vizitat cerea de urgență o întrevedere. Voia să-mi ceară ajutorul în rezolvarea unei divergențe cu administratorul școlii într-o problemă măruntă de aprovizionare..." Concluziile se pot desprinde cu ușurință.

Nenumărate exemple acumulate din viața de fiecare zi a școlilor relevă unei priviri atente rolul autorității directorului în rezolvarea problemelor celor mai diferite care stau în fața colectivului didactic și de elevi. Cu cît rezolvarea acestor probleme se face mai calm, fără agitație inutilă, cu atît se relevă mai mult autoritatea directorului. Căci deși s-ar putea să pară paradoxal la prima impresie, autoritatea și priceperea de conducător a unui director se vădesc și în numărul mare de probleme din viața școlii care se rezolvă fără ca aparent să intervină el în rezolvarea lor. Autoritatea și competența reală a unui director se oglindesc astfel în destoinicia cu care rezolvă problemele întregului colectiv pe care-l conduce.

Autoritatea și competența directorului sînt însușiri dobîndite printr-o muncă perseverentă de autoperfecționare, de cunoaștere aprofundată a tuturor problemelor pe care le ridică viața colectivului pe care-l conduce. O discuție la care au participat cîțiva directori de școli fruntașe a relevat puternic, ca o verigă esențială a bunei desfășurări a muncii în școală, grija cu care se preocupă fiecare dintre ei de îmbunătățirea muncii de predare. A apărut evident că înaintea oricăror asistențe la orele predate, directorii participanți la discuție se pregătesc cu minuțiozitate ca și cum ar trebui ei înșiși să predea lecția respectivă. Deși la disciplinele pe care nu le stăpînesc pe deplin, ei solicită asistența unui profesor de specialitate, directorii studiază aprofundat înainte programa școlară, lecția din manual, metodica predării. În felul acesta observațiile sînt judicioase, se referă la probleme esențiale, oferind un sprijin real în muncă fiecărui învățător, profesor, maistru-instructor și, prin aceasta, întărind autoritatea directorului. În caietele de asistențe la ore ale directorului apar apoi, alături de observațiile făcute, măsurile preconizate și ulterior felul cum acestea au contribuit la îmbunătățirea muncii profesorului la care a fost efectuată asistența.

Autoritatea directorului izvorăște în același timp din perspectiva clară a acestuia asupra întregii munci didactice în strînsă legătură cu problemele desăvîrșirii construcției socialiste, din priceperea de a desprinde esențialul din multitudinea problemelor care-i solicită atenția.

Al doilea exemplu de la începutul acestui articol a relevat pe ce drumuri înfundate te poate duce rătăcirea în păienjenișul problemelor neesențiale, pierderea totală în acțiunile cu caracter administrativ. Asemenea directori „nu-și văd niciodată capul de treabă", muncesc într-adevăr mult dar cu puțin folos și recurg continuu la ajutoare dinafară.

Agenda directorului unei școli fruntașe nu conține multe probleme pe care să le rezolve personal. Acestea se referă însă întotdeauna la verigile esențiale ale muncii de pregătire a tinerei generații, la modernizarea conținutului și metodelor de predare prin sesizarea și generalizarea experienței pozitive, prin receptivitate la tot ce e nou și viabil. Pe această linie trăinicia și multilateralitatea legăturilor școlii cu producția, cu practica, constituie întotdeauna indiciul nivelului la care se desfășoară activitatea.

Disciplina școlară este un instrument foarte sensibil de măsură a activității directorului. Tot mai numeroase sînt școlile care se mîndresc cu faptul că de ani de zile nu a mai fost necesară sancționarea gravă a vreunui elev. Să fie vorba de îngăduință, de cocoloșirea deficiențelor ? Nu. Am constatat că aproape întotdeauna în aceste școli există un climat de înaltă exigență care influențează pozitiv atitudinea colectivului de elevi și a fiecărui elev în parte pentru propria comportare în școală și în afară de școală. Toate acestea sînt și ele, în mare măsură, rodul autorității de care se bucură directorul.

Autoritatea directorului presupune un control permanent al îndeplinirii sarcinilor. Orientîndu-se prin planul comun de acțiune asupra problemelor esențiale, repartizînd diferitele probleme în funcție de posibilitățile fiecărui membru al colectivului, directorul creează condițiile respectării îndatoririlor și verificării continue a desfășurării tuturor acțiunilor din școală.

Intrați în noua voastră clasă!

Școala noastră — ca o floare!

Cu cîteva zile în urmă am străbătut de-a lungul țării peste 2500 de kilometri. Drumuri frumoase zile frumoase — de început de toamnă, cu oameni senini și cu... mii și mii de școlari. Pe toate străzile orașelor, pe toate ulițele satelor — de la București la Brăila, Galați, Huși, Iași pînă la Vatra Dornei sau Gura Humorului, spre Tg. Mureș sau pe Valea Oltului — peste tot am întîlnit ca semn distinctiv al începutului de toamnă — mii de copii în uniforme de școlari, intrînd și ieșind de la ore.

Ceea ce atrăgea atenția în mod deosebit la acești elevi și la școlile lor este o ținută aleasă, o grijă pentru tot ceea ce alcătuiește universul lor școlăresc: cărțile, caietele, ghiozdanele cu tocuri și creioane colorate.

O mare grijă gospodărească — din partea corpului didactic ca și din partea elevilor am întîlnit la Școala medie nr. 24 din București, de pe strada Grădina Bordei. Școală nouă, dată în folosință abia cu o săptămînă în urmă, ea găzduiește, deocamdată, 1250 de elevi din clasele I—VII, urmînd ca în anii viitori, pe măsură ce elevii actuali vor promova spre clase mai mari, numărul lor să crească de aproape două ori.

Cum era și firesc, ne spunea tovarășul D. Bărbulescu, directorul școlii, de la începutul anului școlar preocuparea tuturor celor 40 de cadre didactice a fost să-i deprindem pe elevi cu grija pentru păstrarea bunurilor care le sînt puse la îndemînă de către statul nostru. Și după cum vedeți, ei au la îndemînă o școală ca o floare...

Comparația e cît se poate de nimerită. Plasată într-un adevărat parc, aproape de lac și de blocurile turn de la Floreasca, într-un loc liniștit, ferit de marea circulație, Școala nr. 24 a fost construită după cele mai moderne metode. Săli de clasă cu niște solarii permanente, bănci și catedre cu suprafețe din material plastic, pereții vopsiți în ulei, parchet bine lucrat; în toate clasele tabla este cît peretele. Școala are culoare largi, cu mozaic, cu covoare, cu pervaze de marmură la ferestre. Laboratoare de fizică, de chimie, sală de lucru manual, de gospodărie.

Printre măsurile pe care corpul didactic le-a luat încă din primele zile pentru ca elevii să înțeleagă și să prețuiască toate acestea a fost discutarea în toate clasele a regulamentului de ordine interioară al școlii. Orele de dirigenție din prima săptămînă de școală au fost dedicate — la clasele V—VII — acestei teme. În toate clasele s-a stabilit serviciul de ordin din rîndul elevilor. Profesorii le-au vorbit școlarilor despre modul în care trebuie să-și păstreze cărțile și caietele, i-au ajutat să le învelească frumos, i-au învățat să nu scrie pe cărți, să nu le îndoaie și să nu le rupă filele.

Școala noastră — ca o floare! — se spune în fiecare clasă și școala arată într-adevăr așa, semn că munca de educație dă roade bune și că elevii vor crește cu deprinderi foarte frumoase.

EUGEN FLORESCU

POEZIA

Începe „Săptămîna poeziei" peste cîteva zile. E evenimentul ce îndeamnă să gîndim la legătura între elev și vibrația inimii, la frumosul exprimat prin vers. O temă la care îți place să reflectezi.

Cînd începe această legătură și cum se consolidează ea? Din primii ani ai vieții, poezia îl învață pe copil, apoi pe tînăr, să simtă, să gîndească, să descopere și să iubească viața.

În „Săptămîna poeziei", o zi este închinată tineretului. Poeții se vor întîlni cu școlarii. Întîlniri care vor face să pătrundă mai adînc în inimile elevilor poezia. Zeci și zeci de scriitori din toate generațiile, de la maeștrii condeiului pînă la tinerii începători, vor fi în acea zi oaspeții școlilor, le vor vorbi elevilor despre munca de creație literară, le vor citi recente lucrări ale lor. Manifestările din școli se vor încheia cu festivaluri în care vor fi recitate cele mai îndrăgite versuri din creația poetică, clasică și contemporană. Dragostea pentru poezie, semănată cu grijă în inimile elevilor de către profesorii de literatură, va găsi astfel un nou și minunat prilej de a se manifesta cu toată ardoarea ei tinerească.

Școala, prețuind cum se cuvine poezia, va ști să organizeze în cinstea ei totul cu adevărat sărbătoresc.

Vom făgădui în acea zi poetului că-i vom crește astfel pe elevii noștri de astăzi încît oriunde se vor afla mîine, după terminarea școlii — în uzine sau pe șantiere, pe ogor sau în laboratoare — pretutindeni vor avea ca prieten drag, apropiat, cartea cu versuri.

E. C.

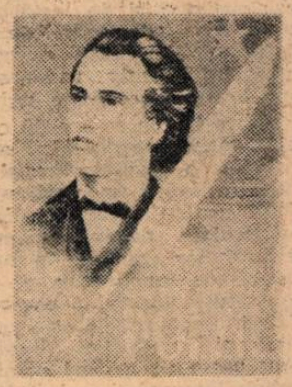

Ce am văzut

ÎN PRIMA SĂPTĂMÎNĂ

de activitate

Au trecut aproape două săptămîni de la redeschiderea cursurilor. Elevii şi educatorii lor au început un nou an şcolar cu hotărîrea de a obţine rezultate tot mai bune în activitatea lor comună. Pentru aceasta, atît unora cît şi celorlalţi li s-au creat toate condiţiile necesare desfăşurării unei munci rodnice. Anul acesta, ca urmare a necontenitei griji pe care regimul nostru democrat-popular o acordă învăţămîntului, s-a mărit spaţiul de şcolarizare cu mii de săli noi de clasă, baza tehnico-didactică a şcolilor lărgindu-se cu tot ceea ce solicită pedagogia modernă pentru realizarea unui învăţămînt ştiinţific, la înălţimea sarcinilor impuse de opera de desăvîrşire a construcţiei socialiste.

Rezultatele pe care le vom obţine depind, aşadar, de temeinicia muncii pe care o vor desfăşura zecile de mii de învăţători şi profesori din şcolile patriei.

Organizare bună, din primele zile

Etapa de început de an şcolar este deosebit de importantă pentru buna desfăşurare a muncii nu numai în primul trimestru, ci şi în întregul an de învăţămînt. Măsurile pentru organizarea activităţii corpului didactic, întocmirea planurilor generale de muncă, a planurilor calendaristice ridică în această perioadă probleme al căror mod de rezolvare se va reflecta în desfăşurarea întregului proces de instruire şi educare a copiilor.

O vizită făcută recent în mai multe şcoli din Capitală şi din raioanele Titu, Găeşti, Răcari, a arătat că, în cele mai multe din acestea, cursurile se desfăşoară în condiţii normale chiar din prima zi de şcoală. La Şcoala medie „I. L Caragiale" din Bucureşti, activitatea a început imediat după festivitatea de inaugurare a anului şcolar, profesorii desfăşurîndu-şi lecţiile cu toată seriozitatea impusă de sarcina lor de mare răspundere. Orarul, întocmit din vreme, a înlăturat orice improvizaţie, reuşindu-se astfel să nu se piardă nici o zi de muncă. De aceea acum în cea de a doua săptămînă de activitate, lecţiile de recapitulare la multe obiecte se ţin cu rigurozitate, respectîndu-se planul calendaristic întocmit de fiecare profesor încă înainte de deschiderea cursurilor. La buna desfăşurare a muncii în această şcoală a contribuit desigur grija secţiei de învăţămînt a raionului „30 Decembrie" de a pune la punct din vreme toate problemele legate de încadrare. Şi, evident, a contribuit preocuparea conducerii şcolii de a soluţiona cu discernămînt problemele de organizare care se pun la începutul anului şcolar — repartizarea elevilor pe clase (care s-a făcut la timp şi foarte judicios), organizarea colectivelor de catedră, a colectivului diriginţilor etc. Desigur, toate acestea nu au constituit o treabă uşoară, dacă ne gîndim la faptul că numai în clasa a VIII-a au intrat 400 de elevi recrutaţi din mai multe şcoli de 8 ani. Ei au fost împărţiţi în 11 clase, avîndu-se în vedere ca, la repartizarea pe clase, să se păstreze unele nuclee în jurul cărora să se formeze noile colective de elevi.

O atenţie deosebită a acordat conducerea Şcolii medii „I. L. Caragiale" alcătuirii planului general de muncă. În condiţiile acestei şcoli, care are peste 1 600 de elevi şi 150 de profesori, problema întocmirii planului general de muncă era destul de complicată. Experienţa colectivului de conducere a şcolii şi buna lui orientare pedagogică şi-au spus însă cuvîntul şi de astă dată, astfel că planul general de muncă, îmbunătăţit prin contribuţia întregului colectiv, ordonează acum întreaga activitate şcolară.

În acest plan se acordă o deosebită atenţie organizării muncii metodice a învăţătorilor şi profesorilor, luării unor măsuri eficiente pentru asigurarea disciplinei şcolare potrivit indicaţiilor şi normelor cuprinse în regulamentul de funcţionare al şcolii de cultură generală, pentru întărirea legăturii dintre şcoală, viaţă şi producţie. Bunăoară, s-au prevăzut măsuri menite să îmbunătăţească şi mai mult condiţiile în care se desfăşoară instruirea practică în producţie (realizată cu concursul I.T.B.-ului şi al întreprinderii „Tehnica textilă"). Sînt deja puse în practică o parte din măsurile prevăzute în planul de muncă al şcolii cu privire la instruirea în producţie a elevilor. Astfel, fiecare clasă cunoaşte locul de instruire ; ba mai mult, a şi fost făcut cu elevii instructajul cerut de respectarea normelor de protecţie a muncii.

O dată cu deschiderea cursurilor la Şcoala medie „I. L. Caragiale" a început şi munca efectivă de îndrumare a cadrelor didactice de către conducerea şcolii. Tovarăşii Maria Iacob şi Ion Bucuroiu, directori adjuncţi ai acestei şcoli, au şi asistat la un însemnat număr de lecţii, notînd în caietele de asistenţe primele observaţii. Tovarăşa Iacob menţionează în însemnările sale, de pildă, metoda tov. E. Rusu, profesoară de limba romînă, care, concomitent cu lecţiile prevăzute în programa clasei a XI-a, realizează şi recapitularea materiei din clasele anterioare în vederea bunei pregătiri a elevilor pentru examenul de maturitate. Aceasta se face pe baza unui plan astfel întocmit încît recapitularea amintită se încorporează organic în ansamblul lecţiei.

O muncă bine organizată încă din primele zile de şcoală am întîlnit în numeroase alte şcoli. Bine se desfăşoară şi munca în Şcoala generală de 8 ani din comuna Mătăsaru, raionul Găeşti. Punctualitatea cadrelor didactice, grija cu care ele îşi respectă obligaţiile şcolare, conştiinciozitatea cu care îşi pregătesc lecţiile caracterizează atmosfera generală în care se desfăşoară munca şi în această şcoală.

Iniţiative care merită sprijin

Discuţiile purtate cu numeroşi învăţători şi profesori din şcolile vizitate au vizat şi unele aspecte legate de străduinţele celor ce instruiesc şi educă tînăra generaţie de a face ca învăţămîntul nostru să progreseze cît mai mult. Am constatat, de pildă, că în planurile de muncă ale multor şcoli a fost inclusă şi studierea unor probleme cum ar fi acelea legate de activitatea psihică a elevilor în procesul învăţării, de efectul practicii în producţie asupra formării la elevi a unei atitudini comuniste faţă de muncă, de ridicarea nivelului predării unor obiecte şi capitole insuficient dezbătute în lucrările de metodică editate pînă în prezent. La Şcoala medie din Titu, de pildă, un colectiv de profesori a şi început să culeagă material documentar pe tema desfăşurării proceselor psihice în timpul orelor de curs şi în timpul pregătirii temelor acasă. Cercetarea se desfăşoară sub conducerea directorului şcolii, care este şi profesor de psihologie. Rezultatele şi concluziile obţinute de această cercetare vor lărgi desigur orizontul de cunoştinţe pedagogice atît al profesorilor care participă la cercetare cît şi al celorlalţi educatori.

Interesantă este şi iniţiativa profesorilor de ştiinţe naturale şi agricultură de la Şcoala medie nr. 24 din raionul N. Bălcescu, care vor studia în acest an problemele metodice legate de predarea corelată a acestor obiecte.

Asemenea iniţiative merită toată atenţia secţiilor de învăţămînt care sînt în măsură să le dea un sprijin competent şi să valorifice rezultatele bune în interesul general al şcolilor.

Să nu ne rezumăm doar la problemele gospodăreşti

Tovarăşul Gheorghe Popescu, directorul Şcolii de 8 ani din Titu-tîrg este, după aprecierea secţiei de învăţămînt a raionului, un bun director. El are într-adevăr o seamă de calităţi de gospodar. Stau mărturie amenajările făcute în această vară la clădirea şcolii pentru a face ca ea să dispună de excelente condiţii de muncă. În sprijinul predării ştiinţelor naturale s-a construit de curînd şi o seră modernă.

Din păcate, vizita noastră n-a confirmat şi reputaţia tov. Gheorghe Popescu de exigent conducător de şcoală. La clasa a III-a tovarăşa învăţătoare Ecaterina Radu îşi desfăşura lecţiile de lucrări practice în condiţii de neîngăduit. Mulţi elevi nu dispuneau de materialul necesar, deşi acesta există din abundenţă peste tot (e vorba de foile de porumb pentru împletituri). Ora s-a desfăşurat la întîmplare, fără nici un fel de pregătire. La clasa a II-a, tovarăşa învăţătoare Ana Zamfir nu intrase la clasă, după mai bine de zece minute de cînd sunase pentru intrare.

Este adevărat că în dimineaţa respectivă directorul lipsea din unitate, dar aceasta nu justifică neregulile din şcoală. Asemenea „întîmplări", cum s-a încercat să fie apreciate lipsurile găsite, nu par a fi singurele. De aceea se cuvine ca atît conducerea şcolii cît şi secţia de învăţămînt să se ocupe mai îndeaproape de buna organizare a muncii din şcoală, cerînd cadrelor didactice să-şi pregătească cu mai multă conştiinciozitate lecţiile, să priveasă cu simţ de răspundere fiecare oră, să lichideze lipsa de punctualitate pe care o dovedesc.

După cum se ştie, anul acesta, potrivit instrucţiunilor Ministerului Învăţămîntului, şcolile pot să organizeze practica continuă în producţie în etapele cele mai potrivite pentru condiţiile de care dispune fiecare şcoală. Este limpede că măsura a fost luată pentru a spori eficienţa instructivă şi educativă a practicii în producţie. Studiind condiţiile locale, secţia de învăţămînt a raionului Titu a stabilit cu avizul secţiei regionale de învăţămînt, ca o săptămînă din timpul afectat pentru practica în producţie să se efectueze la începutul anului şcolar. Nu ar fi nimic de obiectat asupra acestei măsuri dacă s-ar fi reuşit ca practica să se desfăşoare în bune condiţii. Din păcate însă, la şcolile din raionul Titu pe care le-am vizitat nu s-au luat nici un fel de măsuri pentru buna desfăşurare a practicii în producţie, aceasta rezumîndu-se la simpla operaţie de participare a elevilor la recoltarea porumbului şi a celorlalte culturi de toamnă. Profesorii de specialitate sînt de acord că lucrările de recoltare la care au participat elevii puteau să prilejuiască recapitularea unor cunoştinţe de ştiinţe naturale şi agricultură primite în cursul anului trecut şi să ofere elemente pregătitoare pentru o mai bună înţelegere a lecţiilor ce urmează să fie predate în acest an. Se puteau face, de pildă, observaţii directe cu privire la structura solului, la timpul optim al diverselor lucrări de întreţinere, la problemele mecanizării muncii în agricultură, la rezultatele muncii pe ogoarele înfrăţite. Pentru aceasta era însă necesar să se stabilească din vreme loturile rezervate pentru practică, să se alcătuiască planul de desfăşurare a practicii în strînsă legătură cu programa şcolară. Nici conducerile şcolilor vizitate, nici cadrele didactice şi, ceea ce este şi mai grav, nici secţia de învăţămînt a raionului Titu nu s-au gîndit la asemenea probleme. Este cazul ca, măcar pentru cea de a doua parte a desfăşurării practicii elevilor în producţie, să se facă şi pregătirile necesare pentru buna ei desfăşurare.

Şi... unele scăpări

Şcoala generală de 8 ani din Sălcuţa, raionul Titu, dispune de un colectiv de cadre didactice tinere. Frecvenţa de sută la sută, ţinuta şi atmosfera de muncă din clase confirmă un început bun de activitate şcolară. Directorul şcolii, Ruxanda Cotiman, nou numită în această funcţie, a luat măsuri menite să asigure de la început o activitate normală muncii mai ales la clasele I—IV. Spunem „mai ales" deoarece preocuparea directoarei pentru buna organizare a activităţii la celelalte clase a vădit scăpări. Astfel, tovarăşa Rodica Marian, profesoară de limba rusă, nu cunoştea ce anume va preda în ora acordată în plus anul acesta la clasa a VI-a. Tovarăşa directoare a omis să o anunţe că în această oră se vor face lecturile suplimentare cuprinse la sfîrşitul manualului. Necunoscînd acest lucru, profesoara nu şi-a putut definitiva planificarea calendaristică, deşi această operaţie se cerea încheiată pînă acum.

La această şcoală nu s-au terminat încă nici unele lucrări de pregătire a localurilor. La una din clădirile şcolii se efectuează încă reparaţii care dăunează bunului mers al muncii. Curtea şcolii este într-o mare neorînduială, elevii petrecîndu-şi recreaţia în condiţii necorespunzătoare. Atît lucrările de reparaţii cît şi cele de amenajare a curţii puteau fi făcute încă înainte de deschiderea cursurilor, dacă conducerea şcolii şi secţia de învăţămînt ar fi depus mai mult interes în această direcţie.

★

Vizita noastră făcută în mai multe şcoli, acum la început de activitate, a scos la iveală multe aspecte îmbucurătoare ale muncii corpului didactic, vădind dragostea şi ataşamentul cu care învăţătorii şi profesorii slujesc şcoala. Socotim lipsurile constatate accidentale şi neapărat trecătoare. Realizările pe care le-am constatat ne-au convins că nu există colectiv care să nu poată înlătura asemenea neajunsuri, care să nu poată face ca în toate domeniile să domnească progresul, să strălucească succesul deplin.

CONST. RĂDOI

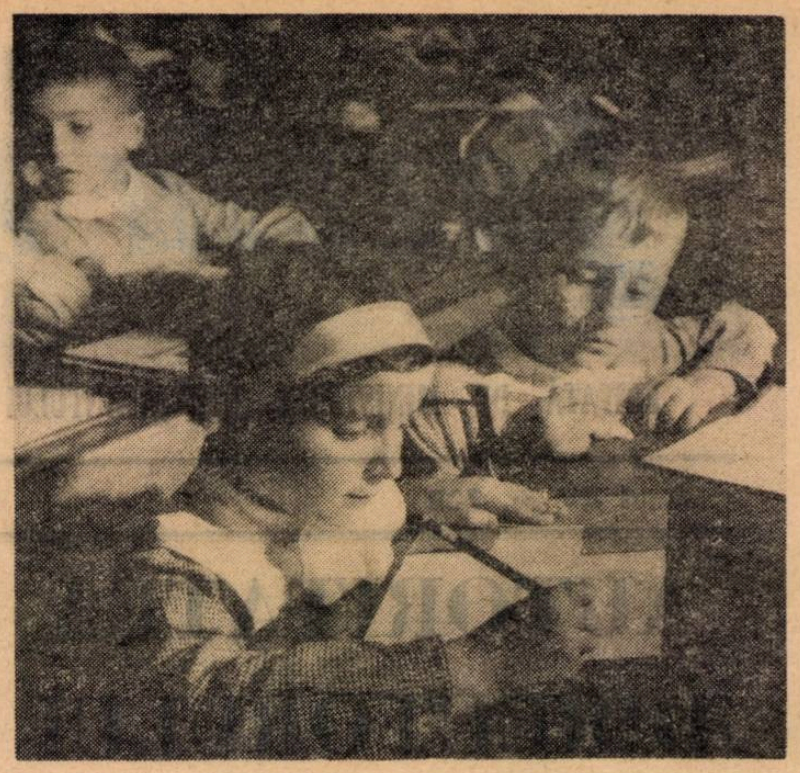

Primele încercări cer încordare şi atenţie

Abecedarul — o lume tainică şi minunată pe care o vor cunoaşte în curînd

OMUL CULT

Omul cult este o cerință imperioasă a vieții în regimul socialist. Transformările epocale pe care le realizează dezvoltarea continuă a societății, pe linia construcției socialiste și a trecerii la comunism reclamă, cu necesitate, participarea activă și competentă a fiecărui membru al ei. Pe de altă parte, nivelul din ce în ce mai ridicat al condițiilor de muncă și de viață solicită cu o forță mereu crescîndă, cunoștințe și deprinderi care întrec, an de an pe cele inițiale.

„Omul societății socialiste — a zis Marx — este înainte de toate omul unei înalte culturi". Cultura, de altfel, nu este un fenomen static limitat, cărora îi dă autoritate o diplomă sau un certificat, ci o atitudine morală, un act de conștiință, o dispoziție dinamică, răspunzînd prompt și eficace problemelor importante ale vieții contemporane. Din acest punct de vedere, omul cult este acela care se cultivă continuu.

Versul scriitorului antic Terențiu: „Homo sunt, humani nihil a me alienum puto" (Om sînt, și consider că nimic din ce e omenesc nu mi-e străin) definește orizontul larg uman pe care-l îmbrățișează interesul omului de cultură: zborul unui cosmonaut, cea mai înaltă descoperire științifică, cea mai nouă realizare tehnică, procentul cel mai ridicat în producție, o frumoasă piesă de teatru sau operă muzicală, ultima carte bună din librărie, un articol deosebit dintr-un ziar sau dintr-o revistă, o recentă expoziție de artă plastică sau de mobilă...

Într-o societate întemeiată pe dreptate socială, fără îndoială, că munca asiduă și organizată, într-ajutorarea, curajul pînă la eroism în solidarizarea cu interesele și idealurile poporului, capacitatea de abnegație și de sacrificiu sînt atribute indispensabile ale omului de cultură și el le urmărește cu simpatie oriunde se ivesc.

Aspectul moral al omului cult se îmbină astfel cu pregătirea sa pentru satisfacerea multiplelor cerințe ale vieții.

Chemînd poporul întreg la cultură și punîndu-i la dispoziție toate formele în care se poate încadra după înclinare sau necesități — o atentă pregătire profesională, biblioteci, cămine culturale, manifestări muzicale sau teatrale, cinematograf, conferințe, ziare și reviste, radio și televiziune, expoziții și muzee, un încîntător stil arhitectonic în reconstrucția orașelor, înfrumusețarea satelor, drumuri asfaltate, mijloace moderne de locomoție, atîtea și atîtea încă, partidul indică linia suitoare pe care, urmînd-o cu perseverență, oamenii muncii pot gîndi mai înalt, pot simți mai intens și lucra mai organizat și cu bogate rezultate.

Bineînțeles că școala de cultură generală deschide toate perspectivele pentru formarea omului cult. Ea cuprinde în preocupările sale multilaterale aproape întreg conținutul și întreaga sferă a culturii. Totuși, datorită structurii sale definite și timpului redus de care dispune, posibilitățile sale rămîn nesatisfăcătoare atîta vreme cît nu e ajutată și de alți factori de cultură.

Este familia unul din acești factori? Poate contribui familia la formarea omului cult? Negreșit, da.

Numai că practica familiei, din acest punct de vedere, trebuie să urmărească de aproape activitatea organizată științific a organelor care urmăresc același scop. Nu e nevoie de cine știe ce filozofie. N-avem decît să privim, atent și serios, în epoca noastră. Metodele întrebuințate de partid pentru îmbogățirea și răspîndirea culturii și indicațiile școlii pot servi de călăuze sigure. În orice caz trebuie să pornim de unde se pornește totdeauna cînd e vorba de formarea unui om: de la cunoașterea omului, de la cunoașterea copilului.

Ne cunoaștem noi copiii? Cîte o dată, da, alteori, nu. Ei, bravo, o să replicați — cine-i cunoaște pe copiii noștri mai bine decît noi, părinții? Știu eu?

Nu e vorba de orgolioasele aprecieri în care părinții confundă propriile lor ambiții cu capacitatea reală a copiilor de a le corespunde, nici de complezența care se încîntă ușor de o spontaneitate capricioasă sau de aspecte presupuse a realiza un stil modern și degajat, în nici-un caz nu ne gîndim la abdicarea părintelui de la orice rol constructiv sub cuvînt că nu se pricepe: „Să facă școala din el un om. Eu, dacă nu mă ascultă, îl trag de urechi".

Ne gîndim, însă, la o cunoaștere sistematică, scrutînd realitatea cu ochiul unui om cu răspundere pentru viitorul copilului lui, dar și pentru viitorul societății.

Sînt părinți care socotesc că îndată ce le-au înlesnit copiilor lor să-și facă o carieră și-au făcut deplin datoria. Dar sînt și alții care, pe lîngă aceasta, țin să le creeze copiilor o personalitate bogată, care să se bucure de toate darurile vieții înaintate ce se desfășoară sub ochii lor. Pe aceștia îi întîlnești însoțindu-și copiii în expoziții, în muzee, la teatru sau la concerte și inițiindu-i sau inițiindu-se împreună în diferitele forme de cultură. Nu rare ori am întîlnit părinți care fac împreună cu copiii lectura unei opere beletristice, a unei cărți de istorie, de călătorii, de știință popularizată, discutînd cu copiii, cerîndu-le opinia. Respectul și seriozitatea față de opinia copiilor le stimulează acestora gîndirea și le dau încredere în forțele proprii. Trebuie combătute cu orice preț timiditatea, reticența sau chiar rezistența față a copilului care se închide în sine și își păstrează pentru cercul de copii cu care are relații opinii care, nefiind controlate, nu aduc nici un folos. E bine să avem cu copiii discuții de la om la om, pentru a le da măsura unei discuții ordonate.

Zeflemeaua dizolvă interesul, iar părintele care face haz de opinii trăznite, formulate în multe cazuri într-un stil vulgar, greșește mult. Pe copil îl cîștigi pentru cultură și omenie cînd îi vorbești serios.

Întotdeauna ideea de valoare a faptelor de cultură abordate trebuie subliniată cu toată tăria pentru a insufla copiilor admirația pentru biruințele gîndirii și ale muncii și pentru a le stimula eforturile în atingerea unor țeluri înalte.

O plimbare pe stradă, pe o șosea, într-un parc, într-o pădure, o călătorie la un loc devenit celebru printr-o faptă istorică sau o realizare a regimului nostru, exploatate fructuos prin observații juste sau explicații competente, pot avea un efect mai puternic instructiv și educativ decît un maldăr de cărți.

Negreșit că o asemenea activitate pretinde sacrificarea multor plăceri din timpul liber al părinților, dar nu e mai puțin adevărat că mîndria noastră sînt copiii, iar răspunderea pentru societatea pe care o făurim cu vrednicia noastră, a tuturor, rămîne întreagă.

O să spuneți, desigur, că cele cîteva sugestii pe care le-am dat sînt cu totul insuficiente, dar nu trebuie să scăpați din vedere că noi doar începem vorba, deschidem o discuție. Părinții sau oamenii de cultură ne pot împărtăși experiența lor, pentru ca, la rîndul nostru, să o împărtășim și altora. Problema e destul de importantă ca să suscite interes și să ceară o rezolvare completă și justă.

PETRE DRAGOIESCU
profesor emerit

Aportul familiei

— Mama lui Andrei Popescu este o femeie excepțională — se entuziasmează diriginta într-o discuție cu cîțiva profesori ai clasei despre ajutorul pe care îl primesc din partea familiei. Nu numai că ține legătura cu noi pentru a cunoaște situația școlară a fiului ei, dar este gata oricînd să ne ajute în fel și fel de probleme.

— Dînsa este tovarășa care s-a oferit în ședința aceea cu părinții pe școală să supravegheze felul cum este servită masa la internat?

— Da, răspunde diriginta, vizibil satisfăcută că activa colaboratoare a școlii a fost identificată atît de repede tocmai datorită acestor calități ale ei. Dar parcă numai în asta ne dă ea ajutor?

★

În școală e zarvă mare. Se fac ultimele pregătiri în vederea spectacolului ce urmează a fi dat cu larga participare a tinerelor talente ale școlii.

— La cine să apelăm pentru distribuirea biletelor? La cine? se frămîntă directorul, gîndindu-se că aceasta nu este o treabă tocmai ușoară și că, mai ales, se cere rezolvată într-un timp foarte scurt.

— La tovarășa Popescu. Dînsa lasă orice pentru școală. Nu ne refuză niciodată nimic — încearcă să-i convingă pe cei din jur diriginta lui Andrei.

— Da, așa este. La tovarășa Popescu...

★

Mai mulți elevi au fugit de la cursuri pentru a merge să se plimbe în parc. E toamnă, și oricît de frumoasă ar fi algebra parcă tot mai mult te farmecă foșnetul frunzelor de aur ce-ți cad la picioare din împărăția aeriană a plopilor și sălciilor pletoase.

Dar abaterea rămîne totuși abatere. Și e cu atît mai gravă cu cît se repetă pentru a treia oară. Copiii au încălcat o îndatorire școlară elementară și au dovedit lipsă de respect față de profesorii lor și față de întreaga clasă.

— Ar trebui discutat și cu părinții — este de părere un profesor. Să știe și ei ce fac copiii lor. Să fie ajutați să-și unească eforturile cu ale noastre în vederea educării elevilor, astfel încît să nu mai săvîrșească abateri de acest fel.

— Cred că această discuție ar putea să fie dusă chiar de către unii părinți, eventual din aceia ai căror copii au o comportare exemplară — completează un coleg. Oricum trebuie să antrenăm familia mai mult în viața școlii.

— Are dreptate — întărește un altul. Este nevoie de aceasta. Pe cine să trimitem acasă la cei vinovați?

Automat gîndurile tuturor se îndreaptă din nou spre cel mai săritor om din rîndul părinților, spre tovarășa Popescu, care este și un bun educator și care, ca întotdeauna, va lăsa de bună seamă totul deoparte și va merge să discute cu familiile despre cele întîmplate, despre cele ce sînt de făcut...

Și uite așa se face că mama lui Andrei este mai tot timpul la școală. O nevoie izvorîtă din dragoste pentru acest lăcaș în care vine de atîția ani o îndeamnă să pună umărul ca aci toate treburile să meargă bine. O îndeamnă să nu trateze cu refuz nici o rugăminte profesorilor, a dirigintei clasei sau a directorului. Cît despre aceștia... bine fac că apelează și la familie în variatele probleme ale școlii. Numai că mai bine ar face dacă nu s-ar mărgini doar la ceea ce pot da cîțiva părinți și anume cei mai săritori, cei cu tragere de inimă. Și aceasta nu numai pentru că îi obosim pe aceștia din urmă cu solicitările noastre, dar și pentru că este necesar să apropiem pe toți părinții de colectivul pedagogic atît de mult încît pe fiecare din ei să-i „doară" problemele școlii și să-i ofere cu tot sufletul sprijinul.

Cît de mare va fi în acest caz aportul familiei și cît de adînc resimțit sprijinul ei!

A. C.

PĂRINȚII

Noi — învățători, profesori, instructori de pionieri — și părinții — aceștia sînt educatorii apropiați ai școlarilor. Noi în școală, iar părinții acasă — așa obișnuim să spunem. Dar să fie oare întrutotul așa? Întrepătrunderea este atît de mare încît nu ne îndreptățește să gîndim astfel. Sîntem educatori, nu acasă sau la școală, ci educatori împreună, mereu, pretutindeni. Este util să înțelegem noi în primul rînd aceasta pentru a o putea explica și părinților. Despărțirea nu se poate face cu nici un chip. Și dacă noi știm, sînt încă mulți părinți care nu știu, sau mai exact, nu au în vedere aceasta. Avem destule prilejuri să constatăm că așa stau lucrurile.

Să ne oprim deci puțin la această problemă. Să vedem la ce ne gîndim cînd spunem că sîntem educatori împreună. La conlucrare, desigur. Dar nu numai la conlucrarea pe care o organizăm noi conștient, ci și la aceea care există fără să vrem, oricum, indiferent dacă sîntem sau nu conștienți de ea. Între noi și părinți este o permanentă legătură. Ea începe din clipa cînd copilul vine în școală, chiar dacă el vine singur, neînsoțit de părinți. Este adevărat că noi dorim și organizăm însă această legătură. Profesorii sau învățătorii vin acasă la elevi, părinții vin la școală, au loc discuții individuale, ședințe comune. Dar nu-i numai atît. Există ceva mult mai important de luat în seamă. Copilul poartă continuu de-acasă la școală învățăturile primite de la părinți și se comportă sub influența lor — și invers, el vine de la școală cu învățăturile primite de la noi și se comportă acasă conform lor. Îl auzi pe cîte un elev spunînd în școală: eu am învățat așa, sau am scris așa pentru că așa mi-a spus mama, sau tata; ori îl auzi spunînd acasă: eu voi face așa pentru că așa mi-a spus tovarășa învățătoare, sau tovarășul profesor. Întîlnim des astfel de realități? Întîlnim.

Asistam de curînd la o discuție între un proaspăt elev și părintele său. Era momentul cînd se scria lecția pentru a doua zi. Părintele supraveghea. O notă bună pentru el. „Problema" era să se orînduiască pe patru șiruri de caiet cîrligе. Părintele nu avea de gînd să ia el creionul în mînă. O altă notă bună. Dar el avea în mînă o radieră și cum ieșea stîlcit, un cîrligel, îl ștergea. Copilul trebuia să-l refacă. La un moment dat elevul se oprește din scris și, nu se știe dacă pentru că înțelegea însemnătatea pedagogică a cerinței sau din alt considerent cu însemnătate practică imediată, i-a spus tatălui său că tovarășa învățătoare a cerut să nu șteargă nimic în caiet, să lase totul așa cum a scris de prima oară. Tatăl n-a ascultat de această cerință. El s-a gîndit că e mai important să fie tema frumos scrisă decît să vadă învățătoarea evoluția. A continuat deci să șteargă. Faptul acesta nu are numai urmarea pe care o deducem imediat — că intenția învățătoarei nu se realizează. El mai are o urmare — zdruncină de la început părerea copilului despre cum trebuie respectate indicațiile învățătoarei.

Dacă între vederile școlii și cele ale părinților există divergență, terenul conflictului este elevul, conștiința lui. Să ne gîndim deci la elev, la situația lui, să ne întrebăm cum se descurcă el.

În școală muncesc oameni specializați în probleme de educație. Școala deci trebuie să impună punctul său de vedere. Alternativa ca pedagogul să aibă un punct de vedere greșit nici nu o discutăm acum deoarece, chiar dacă este posibilă, nu-i de admis. Pedagogul știe că are datoria să se documenteze permanent, să se perfecționeze mereu în muncă și are de altfel mulți sfătuitori în jurul său — întregul colectiv pedagogic, organele de îndrumare și control, lucrări de specialitate etc. Deci punctul de vedere al școlii trebuie să fie adoptat și de părinți. Pentru aceasta se impune legătura permanentă între școală și familie. Vizitele în familia elevilor, discuțiile individuale cu părinții, ședințele și discuțiile colective sînt o necesitate evidentă de care sîntem cu toții convinși. Dar cum le organizăm?

Să ne referim bunăoară la discuțiile individuale. Fiecare învățător sau diriginte știe că trebuie să viziteze pe toți elevii acasă. Unii procedează așa: încep cu primul elev din catalog și continuă în ordine alfabetică pînă la sfîrșit. Există însă un criteriu mai bun, pe care îl aplică cei mai mulți — necesitatea. Sînt situații cînd se impune să discutăm neapărat cu anumiți părinți o anumită problemă. Există, am putea spune, cazuri de „urgență pedagogică". Care sînt aceste cazuri? Cînd elevul se comportă în disprețul regulamentului școlar, cînd constatăm că părintele lui caută să-i impună vederi sau procedee ce nu-s pe linia școlii, cînd constatăm că acasă nu sînt condiții pentru o bună pregătire a lecțiilor și altele ca acestea.

Discuția trebuie să se desfășoare — cît e posibil — pe baza cunoașterii prealabile a unor elemente despre modul cum înțelege părintele să se ocupe de educația copilului lui. E bine ca la discuția pe care o avem cu părintele unui elev noi să știm ce putem, ce trebuie să cerem de la el și în ce măsură, să știm ce trebuie să-i dăm noi. Discuția cu el desigur va lămuri multe probleme. Dar pînă la această discuție pedagogul poate să știe multe, prin elev, privind elevul, urmărind munca și comportarea lui, ținuta lui.

Te afli în preajma școlii cînd vin copiii la orele de curs. Constați că unii vin singuri, alții vin însoțiți. Printre cei însoțiți sau printre cei singuri sînt și elevi mici de tot, în clasa I, și mai mari în clasele a III-a, a IV-a. Privești aspectul lor. Unii sînt ordonați, alții nu prea. Privești ceasul. Unii au sosit cu jumătate de oră înainte, alții alergînd abia au sosit la timp, iar alții mergînd agale intră pe poarta școlii după ce munca a început. Cîte poți înțelege din cele văzute numai dacă stai în preajma școlii timp de trei sferturi de oră! Dar posibilitățile învățătorilor și profesorilor sînt nemăsurat mai mari. Ei văd cum sînt păstrate cărțile și caietele, cum sînt pregătite temele, cum vorbesc, cum gîndesc, cum se comportă copiii. Toate acestea dau amănunte despre părinți. Să ne propunem deci să facem cu ajutorul lor pași spre cunoașterea părinților, căci de această cunoaștere nu ne putem lipsi în munca educativă, pe ea se bazează întreaga noastră activitate cu părinții. Are vreun rost să mai spunem că trebuie urmărit acest fapt, cînd el după cum vedem se realizează și așa? Are. Are rost, pentru că dacă aceasta nu constituie o preocupare expresă, un obiectiv pe care dorești cu tot dinadinsul să-l urmărești, constatările se suprapun în neorînduială și nu poți ajunge la păreri limpezi în timp scurt. Urmează ca în discuțiile individuale cu părinții să verificăm și să completăm unele observații și concluzii prealabile ale noastre.

E. MĂNAC

CHIMIE

Anul acesta avem posibilitatea să aprofundăm predarea problemelor importante din domeniul chimiei, prin faptul că, la fel ca şi la alte discipline, au fost scoase din programă o serie de cunoştinţe care nu erau absolut necesare pentru întregirea culturii generale a elevilor. Bunăoară, vom putea aprofunda cunoştinţele privind sintezele organice, importante realizări tehnico-ştiinţifice obţinute în domeniul chimiei în ţara noastră etc., probleme de o deosebită importanţă. În schimb nu vom mai preda unele teme care se studiază la alte discipline sau care constituie material de amănunt aşa cum sînt lecţiile despre hormoni, vitamine, lecţia despre determinarea masei moleculare etc.

O serie de cunoştinţe nu se vor mai preda în cadrul unor lecţii speciale, rămînînd ca noi să le mai amintim sau chiar să le aprofundăm pe parcurs atunci cînd predăm probleme care au legătură cu ele. Bunăoară, voi întregi cunoştinţele despre hidrogen (care anul acesta nu se mai studiază într-o lecţie specială în clasa a VIII-a) cînd se va studia acţiunea reciprocă dintre acizi şi unele metale, descompunerea apei de către unele metale cînd vom preda lecţiile despre Sodiu, despre Calciu, în cadrul lecţiei despre sistemul periodic al elementelor. Voi folosi ocaziile acestea pentru a le vorbi elevilor despre capacitatea de combinare a elementelor cu hidrogenul, despre numărul de valenţe al elementelor în combinaţiile cu hidrogenul, despre stabilitatea combinaţiilor cu hidrogenul etc. În clasa a XI-a studiul derivaţiilor halogenaţi ai hidrocarburilor prilejuieşte de asemenea întregirea cunoştinţelor despre hidrogen.

Din programa pentru clasa a IX-a s-au scos legea volumelor constante şi legea proporţiilor multiple (Dalton). Trebuie însă să avem în vedere că legea volumelor constante completează de fapt legea proporţiilor definite prevăzută în programă a se studia pe larg. Legea proporţiilor multiple poate fi ilustrată printr-un scurt comentariu, fără demonstraţii aritmetice, la lecţiile despre oxizii de sulf, de azot, de fosfor, de arsen etc. Voi căuta cu acest prilej să-i fac pe elevi să înţeleagă că transformările cantitative duc la salturi calitative ; pentru aceasta voi folosi cît mai multe exemple. Călăuzit de ideea revenirii sistematice în scopul clarificării şi aprofundării materialului predat nu voi pierde ocaziile pentru a atrage atenţia elevilor şi asupra altor probleme asemănătoare.

Din materia de studiu pentru clasa a X-a au fost eliminate o serie de lecţii despre metale ca nichelul, cromul, wolframul, molibdenul, vanadiul. Voi aminti întrebuinţările acestor metale şi proprietăţile principale pe care se bazează aceste întrebuinţări, atunci cînd voi studia grupa sistemului periodic al elementelor din care fac parte ele.

Şi din materia clasei a XI-a s-au făcut reduceri însemnate. De aici se scot două tipuri de hidrocarburi — etilena şi acetilena. Le voi aminti atunci cînd ne voi referi la proprietăţile generale ale hidrocarburilor nesaturate. Prezentînd experienţele cu soluţia acidă de permanganat de potasiu folosită pentru a stabili caracterul saturat sau nesaturat al hidrocarburilor, mă voi referi şi cu acest prilej la proprietăţile etilenei şi acetilenei. Experienţa este simplă şi concludentă : soluţia de permanganat îşi păstrează în cazul hidrocarburilor saturate culoarea şi o pierde în cazul celor nesaturate. Studiind petrochimia şi gazele de cracare voi face prezentări sintetice care să ducă la înţelegerea caracterelor etilenei şi ale omologilor săi.

Tot astfel eterii care nu se mai predau într-o lecţie specială pot fi amintiţi atunci cînd studiem proprietăţile alcoolilor. Atunci elevii află printre altele că aceştia se combină între ei în prezenţa catalizatorilor, eliminîndu-se apă şi rezultînd eter. Apare deci în mod necesar noţiunea de eteri şi prepararea lor. Mai departe, caracterizînd esterii drept derivaţi funcţionali, apare în mod logic acelaşi calificativ şi pentru eteri. La studiul grăsimilor nu se poate să nu pomenim şi de un dizolvant excelent — eterul — şi de proprietatea specifică lui anume aceea de dizolvant. În felul acesta vom da elevilor cunoştinţele strict necesare despre eteri, fără să-i supraîncărcăm.

Aşa precum arătam la început, reducerile care au fost efectuate în programa de chimie înlesnesc aprofundarea materiei şi totodată ne ajută să evităm supraîncărcarea elevilor. Ele ne obligă să studiem atent prevederile programei pentru a putea preciza unde şi în ce moment vom preda unele cunoştinţe, cum să facem ca predarea să capete, pe ansamblu, unitate.

Prof. G. DRAGOMIRESCU
Şcoala medie 26 Bucureşti

Experienţe în laboratorul de chimie

LIMBA ROMÎNĂ

Îmbunătăţirea continuă a procesului de învăţămînt, mărirea gradului de accesibilitate a cunoştinţelor concomitent cu integrarea lor în contemporaneitate au cerut şi vor mai cere diferite măsuri, a căror eficacitate însă depinde de activitatea la catedră a fiecăruia dintre noi. De aceea, chiar recentele reduceri, menite să uşureze programele şi manualele şcolare, ne pretind mai mult decît simpla operaţie mecanică de a elimina din planificare unele titluri sau subtitluri. De altfel, în discuţiile care au avut loc la consfătuirile raionale din toamna aceasta, s-a ajuns firesc la concluzia că, pentru a realiza intenţiile ministerului, este nevoie în primul rînd de o atentă organizare a procesului predării, de măsuri metodice adecvate. Cîteva argumente

Unele reduceri au avut ca urmare dizolvarea unei probleme în alta. Iată, de exemplu, o indicaţie de la clasa a VIII-a „Nu se mai analizează în clasă balada „Paşa Hassan" de G. Coşbuc. [...] Trăsăturile baladei se vor studia la balada populară (1 oră)". Subtextul indicaţiei ne obligă la o anumită desfăşurare a lecţiei despre balada populară. Personal, după definiţia acesteia, aş proceda la o apropiere între „Novac şi corbul" pe de o parte şi „Paşa Hassan" pe de alta — din punctele de vedere care interesează. Poezia din urmă este cunoscută de elevi dintr-o clasă anterioară şi cred că s-ar putea formula uşor cîteva constatări de ordin general, discutînd foarte sumar despre ea : amîndouă poeziile sînt creaţii epice ; acţiunea poeziei „Paşa Hassan" cuprinde tot un singur episod, eroic (în timpul bătăliei de la Călugăreni, pe cîmpul de luptă, Mihai Viteazul îl zăreşte pe Hassan-paşa, vrea să lupte cu el, dar acesta — îngrozit şi laş — fuge din calea domnitorului romîn) ; personajul principal, Mihai, este tot o figură de erou popular, figură devenită legendară etc. Fără a fi nevoie de o nouă definiţie, s-ar putea conchide că există balade şi în literatura scrisă, avînd caractere asemănătoare cu cele ale baladei populare.

Alteori, reduceri operate la un capitol sau la mai multe au avut drept consecinţă înmulţirea orelor la alt capitol, care a fost — eventual — şi resistematizat. Aşa se întîmplă, de pildă, cu „Literatura romînă în prima jumătate a secolului al XIX-lea (clasa a IX-a), capitol care urmează a fi predat în 3 ore în loc de 1 oră şi în altă organizare a problemelor decît cea din manual. Complicaţia este, şi de data aceasta, de natură didactico-metodică : va trebui să pregătim şi să realizăm un ciclu de trei lecţii introductive în loc de una singură şi fără sprijinul integral al manualului. Adaptînd recomandarea de sistematizare din instrucţiuni la cerinţele unui ciclu de trei lecţii introductive privitoare la o perioadă istoric-literară, aş gîndi aceste lecţii ca o expunere succesivă — îmbinată cu discuţii, cu conversaţie — despre relaţiile dintre dezvoltarea literară şi factorii care au determinat sau influenţat caracterele dezvoltării literare în perioada dată. Practic, în primele două ore aş preciza caracterele literaturii romîneşti din prima jumătate a secolului al XIX-lea — în legătură cu analiza factorilor determinanţi sau de influenţă (cadrul social-economic, ideologic-politic, literatura în ansamblul culturii epocii, influenţe din afară etc.). În ora a treia şi ultima aş cuprinde recapitulativ, într-o sinteză, caracterele esenţiale ale literaturii, ale dezvoltării literare din epoca dată în comparaţie cu perioada anterioară. Personal aş folosi acest avantaj în ore şi pentru o tratare mai concludentă a curentelor literare. Mai întîi, mi-ar fi greu să închei un capitol introductiv de literatură romînă cu informaţii privitoare la dezvoltarea altor literaturi, unde au apărut şi s-au manifestat clasicismul şi romantismul. De aceea, aş încadra expunerea despre aceste două curente literare în condiţionarea istorică generală a literaturii epocii, adică la ceea ce am numit mai sus „influenţa din afară". După o sumară prezentare istorică a curentului în literatura în care a apărut şi din care a pătruns la noi, aş preciza particularităţile curentului în literatura noastră, motivîndu-le concret-istoric (în cazul romantismului romînesc) sau aş arăta numai măsura în care unele caractere ale fenomenului literar din epocă apar şi ca rezultat al influenţei lui (în cazul clasicismului). Prin urmare, numărul sporit de ore la unele capitole ne va îngădui mai multă libertate de acţiune, dar tocmai de aceea atenţia faţă de pregătirea şi efectuarea orelor în plus va trebui să sporească şi ea.

În altă categorie de reduceri intră transferarea unor scriitori de la capitolele de studiu monografic la capitolele introductive de privire generală. Alegerea va fi fost foarte dificilă şi nu puţini sîntem cei ce regretăm, de exemplu, înscrierea lui George Călinescu în rîndul scriitorilor din situaţia amintită. Dar măsura va cere iarăşi, mai ales, o rezolvare metodică. Va trebui ca din puţinele date de care vom putea dispune să creionăm, totuşi atîtea personalităţi puternice. Soluţionarea judicioasă a faptelor, justa lor plasare şi dozare, precum şi calitatea expunerii — toate, chestiuni de metodică — vor fi hotărîtoare. Spaţiul nu ne îngăduie o discuţie mai întinsă. De altfel şi cele de mai sus le-am scris numai pentru a convinge pe colegii mei mai tineri de importanţa pe care o are organizarea atentă a procesului predării pentru aplicarea adecvată a instrucţiunilor de reducere a programelor şi manualelor şcolare.

G. BELDESCU

PROBLEMELE ACTUALE ALE MATEMATICĂ

Pe linia îmbunătăţirii predării matematicii în şcoala medie, Ministerul Învăţămîntului, cu sprijinul larg al cadrelor didactice, a trecut la descongestionarea programelor şi manualelor. Credem că în felul acesta se va uşura studiul matematicii şi se va asigura o pregătire temeinică a elevilor.

Prin reducerile efectuate la matematică s-a urmărit în special ca manualele să fie în concordanţă cu programa fixată pentru clasa respectivă, iar exerciţiile şi aplicaţiile să nu depăşească puterea de înţelegere a elevilor. Aşa, de pildă, din manualul de clasa a VIII-a s-au scos cazurile de împărţiri aşa-zise remarcabile care se pot trata mai bine în clasa a X-a, tot la algebră, în cadrul temei divizibilitatea polinoamelor.

De asemenea modul în care se trata forma $\frac{0}{0}$ putea conduce la concluzia falsă că numai fracţiile algebrice pot duce la o astfel de formă. Tratarea ei la clasa a XI-a îi justifică scoaterea din manualul de clasa a VIII-a.

Manualul de clasa a VIII-a trata unele exemple de fracţii la numitorul cărora figura suma sau diferenţa a doi radicali de indice mai mare ca 2. S-ar putea spune că astfel de exerciţii ar fi consolidat cunoştinţele elevilor cu privire la operaţiile cu radicali. Credem însă că scoaterea acestor exemple nu împiedică cu nimic o bună însuşire a operaţiilor cu radicali.

Instrucţiunile arată că la algebră la clasa a IX-a, nu se vor trata relaţiile remarcabile între rădăcinile ecuaţiei $x^3-1=0$. Era şi normal, deoarece în clasa a X-a se tratează tema „relaţiile între rădăcinile şi coeficienţii unei ecuaţii algebrice" iar tema scoasă constituie doar un caz particular şi anume pentru ecuaţia de gradul III. Tot în clasa a X-a se studiază ecuaţiile binome şi se folosesc pentru rezolvarea lor numerele complexe sub formă trigonometrică. Procedeul indicat pentru rezolvarea ecuaţiilor binome (clasa a X-a) are caracter general şi nu obligă pe elevi să memoreze diferite artificii de calcul pentru rezolvarea unor cazuri particulare de ecuaţii binome, cum se face la clasa a IX-a.

Şi reducerile făcute la geometria de clasa a IX-a sînt binevenite. Ele vor contribui la o mai bună însuşire a cunoştinţelor de geometrie iar manualul, în urma

acestor reduceri, va fi mai accesibil elevilor în studiul lor individual.

În ceea ce priveşte manualul de algebră de clasa a X-a s-au făcut prea puţine reduceri. Credem că era cazul să se ţină seama de propunerea făcută de numeroase cadre didactice cu privire la restructurarea programei acestei clase, anume să se grupeze altfel temele de algebră şi să se renunţe la tratarea chinuitoare a rezolvării ecuaţiilor algebrice, avînd în vedere că în clasa a XI-a elevii vor avea la dispoziţie un instrument mult mai simplu : Şirul lui Rolle.

Instrucţiunile nu spun nimic despre programa şi manualele clasei a XI-a, deşi sînt şi aici observaţii de făcut cu privire la volumul şi organizarea materiei. Ne întrebăm, de pildă, dacă n-ar fi cazul ca predarea analizei să înceapă cu tema „mulţimi şi operaţii cu mulţimi" pentru a se ajunge mai uşor la mulţimi de numere care nu sînt decît mulţimi speciale.

Credem că şi în privinţa ordinei temelor de geometrie analitică s-ar putea spune cîte ceva. Tratarea conicelor de exemplu ar putea fi făcută în ordinea parabolă, cerc, elipsă şi hiperbolă. N-ar fi rău dacă ultimele două teme s-ar preda în paralel, plecînd de la observaţia că cele două conice au ecuaţii reduse la axele conicelor, asemănătoare, căci deîndată ce s-au stabilit ecuaţiile tangentelor paralele cu o direcţie dată, sau ecuaţia tangentei într-un punct sau ecuaţiile tangentei duse dintr-un punct, pentru elipsa : $b^2x^2 + a^2y - a^2b^2 = 0$, se pot scrie uşor ecuaţiile de acelaşi fel pentru hiperbola : $b^2x^2 - a^2y^2 - a^2b^2 = 0$, înlocuind în ecuaţiile stabilite pe b^2 prin $-b^2$.

Instrucţiunile de reducere a programelor şi manualelor constituie un început promiţător în ceea ce priveşte grija pentru predarea matematicii în şcoala medie. Este necesar ca fiecare profesor să cerceteze dacă nu se pot face şi alte reduceri, dacă programele nu pot fi restructurate fie în ceea ce priveşte ordinea unor teme, fie cu privire la modul de tratare a altora. Restructurarea programelor de matematici devine cu atît mai necesară cu cît matematica a făcut progrese mari, a devenit necesară şi altor ştiinţe şi mai ales ştiinţelor tehnice. Nu trebuie să uităm că în societatea socialistă, nu poate fi vorba de progres fără contribuţia din ce în ce mai mare a matematicii. Este necesar ca programele şcolare să fie restructurate şi pentru a face loc acelor teme a căror tratare este cerută de nevoile economiei.

Prof. GH. CĂLUGĂRIŢA
Şcoala medie „T. Vladimirescu"
Bucureşti

ŞTIINŢE NATURALE

Din programa de ştiinţe naturale au fost lăsate la o parte noţiunile, formulele, tabelele sau figurile prea dificile în raport cu vîrsta elevilor sau care se repetă de la o clasă la alta. Aceste modificări impun profesorului o muncă mai atentă pentru o mai bună dozare şi pentru înlănţuirea logică a cunoştinţelor pe care le va preda.

În clasa a VIII-a la botanică se prevede, bunăoară, reducerea studiului florii la gymnosperme atunci cînd se studiază floarea în cadrul capitolului „Înmulţirea sexuată la plante". Rămîne însă să le vorbim elevilor despre floare atunci cînd se studiază înmulţirea coniferelor. Cu acest prilej profesorul va prezenta pe larg alcătuirea florilor bărbăteşti şi femeieşti de molid — tipică tuturor gimnospermelor. Aceste cunoştinţe sînt necesare înţelegerii procesului de fecundaţie la acest grup de plante, cît şi cunoaşterii modului în care se formează sămînţa, a cărei alcătuire este strîns legată de tipul de ovar din care provine. Însuşirea temeinică a acestor cunoştinţe în cadrul lecţiei despre conifere face inutilă o lecţie specială despre floarea gymnospermelor.

Este binevenită reducerea studiului familiei umbelifere asupra căreia nu se va reveni, fiind vorba de un grup de plante mai rar întîlnite şi mai dificil de studiat.

Reducerea lecţiei despre gramineele perene, în care se studia pe larg acest grup de plante, nu înseamnă totala omitere a cunoştinţelor despre gramineele perene. Rămîne ca în lecţia intitulată „Alte graminee" să le amintim elevilor importanţa ierburilor perene, enumerînd cîteva graminee perene mai cunoscute. În acelaşi fel vom privi şi problema lecţiilor „Înmulţirea asexuată" şi „Înmulţirea vegetativă" care nu se mai studiază în lecţii speciale. Avînd în vedere importanţa cunoaşterii diverselor tipuri de înmulţire a plantelor, acestea trebuie amintite în capitolul despre înmulţirea plantelor şi anume atunci cînd vom spune elevilor că în afară de înmulţirea sexuată, mai există şi cea asexuată sau vegetativă. Pe parcurs, în timpul predării, atunci cînd se va vorbi despre anumite plante care se caracterizează printr-un tip sau altul de înmulţire, aceste cunoştinţe vor fi repetate şi consolidate.

Scoaterea lecţiilor speciale dedicate tipurilor de tulpini, formelor de inflorescenţe şi clasificării fructelor are drept scop înlăturarea memorării mecanice a acestor cunoştinţe cît şi a pierderii de timp. Avem posibilitatea să predăm aceste cunoştinţe în cadrul unor capitole mari, mai strîns legate de aceste probleme. De pildă, în lecţiile despre fecundaţie, după ce explicăm că în urma acestui proces fiziologic rezultă fructul, putem face o paranteză pentru a arăta că fructele sînt de mai multe feluri în funcţie de tipul ovarului din care provin. Cu acest prilej elevii vor cunoaşte şi cîteva tipuri de fructe mai răspîndite.

Şi la zoologie programa a fost descărcată de o seamă de cunoştinţe neesenţiale pentru a se da elevilor posibilitatea să studieze temeinic cunoştinţele de bază. În clasa a IX-a vom preda dintre Protozoare pe Euglena viridis, ca tip de protozoar, rămînînd ca Sporozoarele, Infuzorii şi Rhyzopodele să le prezentăm ca unităţi sistematice în cadrul clasificării generale a Protozoarelor. Atunci cînd vom face aceasta vom menţiona şi unele caractere generale ale acestor unităţi sistematice pentru a da elevilor o imagine mai clară asupra lor.

În acelaşi mod trebuie privite şi reducerile legate de studiul unor grupe de animale care nu vor mai fi prezentate pe larg în cadrul unor lecţii speciale. Datorită însă poziţiei lor filogenetice şi a importanţei lor în natură sau în studiul istoriei Pămîntului, ele trebuie amintite cu ocazia clasificării unor clase şi ordine mai importante. De pildă, studiul grupului Celenteratelor, începînd cu Hidrozoarele, ca tip general, îl vom încheia cu o clasificare în care amintim poziţia filogenetică şi importanţa Scifozoarelor şi Antozoarelor. În acest fel reducem din manual un număr mare de pagini care i-ar supraîncărca pe elevi. Ne rămîne însă în sarcină problema concentrării noţiunilor de maximă importanţă în cadrul clasificării Celenteratelor. Mergînd pe aceeaşi linie, considerăm că şi studiul Echinodermelor, al Reptilelor şi al Cefalopodelor se poate face după un plan asemănător — prezentînd pe larg tipul caracteristic grupului şi făcînd apoi o clasificare în care să amintim pe scurt celelalte clase şi ordine mai importante. Pe aceste cunoştinţe se vor sprijini în viitor noţiunile de geologie sau biologie generală, cu care se încheie studiul ştiinţelor naturale.

Deosebit de utile sînt reducerile din programa de anatomie pentru clasa a X-a, care îi suprasolicita pe elevi, obligîndu-i să-şi însuşească o serie de noţiuni de anatomie şi fiziologie mai greu accesibile. Credem însă că şi aici lucrurile nu trebuie privite rigid, deoarece prin scoaterea mecanică a unor noţiuni s-ar putea strecura lacune grave în cunoştinţele elevilor. Renunţarea la lecţia despre nervii cranieni va trebui înţeleasă ca o renunţare la descrierea fiecărei perechi de nervi cranieni în parte. Vom aminti pe rînd perechile de nervi cranieni odată cu descrierea diferitelor segmente ale creerului, pentru a localiza punctele lor de origine. Vom vorbi despre ei şi în studiul analizatorilor. În felul acesta îi vom ajuta pe elevi să înveţe aceste noţiuni într-o legătură firească cu celelalte noţiuni referitoare la sistemul nervos central.

Venind în sprijinul profesorului şi al elevilor recentele reduceri din programa de ştiinţe naturale fac posibilă dozarea justă a materiei şi prezentarea ei într-o succesiune logică şi mai accesibilă.

C. DEMETRESCU

PROGRAMELOR ŞCOLARE

ISTORIE

Măsurile de reducere a programelor şi manualelor de istorie pe anul şcolar 1963/1964 contribuie la asigurarea conţinutului ştiinţific şi ideologic al lecţiilor şi mai ales la evitarea supraîncărcării elevilor. Au fost scoase din programă unele lecţii de istorie universală, paragrafe cuprinzînd cunoştinţe ce se repetau de la o clasă la alta, noţiuni inaccesibile elevilor, amănunte, date nesemnificative, s-a restrîns volumul unor capitole şi lecţii ce nu puteau fi asimilate de elevi în numărul de ore ce le era acordat.

Avînd în vedere aceste reduceri, noi, profesorii, trebuie să manifestăm o grijă deosebită pentru studierea programei şi manualelor, să aducem la cunoştinţa elevilor, chiar în primele ore de curs, reducerile efectuate. În acelaşi timp, este nevoie să reflectăm adînc asupra părţii din materie ce a rămas de predat la fiecare capitol care a suferit reduceri. Operaţiile efectuate de minister trebuie urmate de aportul nostru creator: pe ce probleme vom pune accentul din cele rămase a se trata, peste care putem trece mai uşor, ce aspecte se cer neapărat reliefate şi care nu au atîta importanţă. Iată, bunăoară, din programa pentru clasa a VI-a, la lecţia „Popoarele migratoare" au fost concentrate paragrafele „Orînduirea socială a vechilor germani" şi „Orînduirea socială a vechilor slavi", într-un singur paragraf care va trata „Orînduirea social-politică a popoarelor migratoare". Această modificare evită repetarea a o serie de cunoştinţe şi este binevenită.

La lecţia „Formarea marelui cnezat al Moscovei" scoaterea paragrafului despre cultura rusă şi studierea acestei probleme la lecţia „Cultura medievală" sînt juste, deoarece se poate sublinia astfel mai bine caracterul de clasă al culturii feudale, rolul reacţionar al bisericii.

Repartizarea orelor devenite disponibile prin astfel de reduceri la lecţiile „Societatea feudală" şi „Dezvoltarea oraşelor şi comerţului în evul mediu" ne ajută pe noi, profesorii, să subliniem mai bine, iar pe elevi să înţeleagă mai uşor trăsăturile social-economice şi politice ale orînduirii feudale şi ale apariţiei germenilor orînduirii capitaliste în sînul orînduirii feudale prin dezvoltarea forţelor de producţie şi apariţia oraşelor.

La clasa a VII-a vom trata primul război mondial în general, nu pe campanii. În îndeplinirea acestei cerinţe este necesar să ne axăm pe evenimentele principale, să renunţăm la materialul faptic care complică procesul de înţelegere a cauzelor şi caracterului acestui război, a intereselor urmărite de fiecare stat în parte în ducerea lui.

De asemenea repartizarea orelor rămase disponibile prin reducerea unor lecţii mai puţin semnificative face tratarea problemelor privind „Revoluţia franceză" şi „Comuna din Paris" mai eficientă. Noi trebuie să vedem în această schimbare un prilej de a insista asupra cauzelor economice şi social-politice care au dus la izbucnirea revoluţiei franceze, asupra dictaturii iacobine şi a importanţei revoluţiei din 1789. Trebuie să facem, la lecţia „Comuna din Paris", ca elevii să înţeleagă mai bine lupta maselor populare din Paris pentru instaurarea Comunei, conţinutul de clasă al măsurilor social-economice, precum şi cauzele care au dus la căderea Comunei.

De altfel, în general, reducerile care au fost făcute — mă gîndesc şi la cele din programele pentru clasele a VIII-a, a IX-a, a X-a — ne oferă posibilitatea să concentrăm atenţia elevilor asupra esenţialului, astfel încît ei să desprindă mai bine concluziile ce se impun, să reţină ideile cele mai semnificative.

Păcat însă că nu toate reducerile ne ajută pe noi să realizăm cele arătate mai sus. Astfel, unele din ele sînt neesenţiale — mai mult, nu contribuie cu nimic la evitarea supraîncărcării, lipsesc lecţia de unitate, sau o transformă într-o înşiruire de fapte fără legătură între ele. Cred, de exemplu, că programa la clasa a X-a ar putea fi mai serios revizuită, căci şi cu reducerile făcute acum manualul rămîne destul de greu. Socotim de exemplu că lecţiile legate de cultură (perioadele 1789—1871 şi 1871—1914) pot fi tratate mai sumar, deoarece elevii au multe cunoştinţe în acest domeniu de la celelalte discipline. De asemenea, s-ar putea renunţa la tratarea separată a fiecărui stat în lecţia „Statele balcanice în perioada 1879—1914". Tot astfel, la lecţiile privind statele din Tripla Alianţă şi Tripla Înţelegere se mai poate renunţa la o serie de date, căci în prezent numărul lor este prea mare. Exemple se mai pot da şi de la alte clase.

Recentele instrucţiuni ale Ministerului Învăţămîntului pun în faţa profesorilor de istorie sarcina de a munci cu mai multă atenţie pentru pregătirea lecţiei, asigurîndu-i unitatea şi conţinutul ştiinţific-ideologic, sarcina de a elimina supraîncărcarea elevilor.

Socotesc că acţiunea pentru descărcarea manualelor şi programelor ar putea să continue, antrenîndu-se un număr cît mai mare de cadre didactice, deoarece mai există destule posibilităţi (mai ales în manualul de clasa a X-a) pentru reducerea materiei.

Prof. GEORGETA APOSTOL
Şcoala medie I. L. Caragiale-Bucureşti

FIZICĂ

Activitate practică la colţul tinerilor naturalişti de la Palatul pionierilor din Capitală

Recentele reduceri din programe şi manuale, anunţate în cadrul celei de-a doua zile a consfătuirilor raionale, au format obiectul unei animate analize. Dezbateri vii au avut loc de pildă, în legătură cu înlăturarea inadvertenţei privind predarea unităţilor de măsură, prin scoaterea integrală a sistemului C.G.S. în acest fel, în rezolvarea problemelor ale căror date sînt exprimate în unităţi C.G.S. profesorul va avea grijă să facă anticipat el însuşi transformările din C.G.S. în Sistemul Internaţional.

În lumina acestor prevederi unităţile Sistemului Internaţional vor fi utilizate în exclusivitate şi în predarea electromagnetismului. Socotim că această măsură foarte bună ar trebui întregită cu eliminarea sistemului C.G.S. şi din electrostatică. Bineînţeles că aceste reduceri nu se pot face mecanic, ele presupunînd o altă înlănţuire a lecţiilor decît cea prevăzută în actualul manual. Pentru aceasta, în întocmirea planificării calendaristice am plecat de la faptul logic că materia trebuie abordată cu studiul acelui fenomen în care intervine mărimea fundamentală specifică electricităţii, intensitatea. Acest fenomen îl reprezintă electroliza. Mărimea I intervine cu acest prilej în relaţia m = kIt, pe care o putem considera ca reprezentînd pentru electrocinetică ceea ce este legea lui Coulomb pentru electrostatică. Într-adevăr legea lui Coulomb introduce o mărime fundamentală, permitivitatea **şi una derivată,** cantitatea de electricitate. **În mod identic prima lege a electrolizei introduce mărimea fundamentală,** intensitatea **şi o mărime derivată,** echivalentul electrochimic. **Avantajul unei asemenea ordini de predare mai constă şi în faptul că fenomenul electrolizei dezvăluie structura granulară a electricităţii şi permite intuirea existenţei electronilor.**

Într-o etapă următoare vom adînci lucrurile, vom căuta să pătrundem mecanismul interior care determină existenţa şuvoiului electronic. Mai înainte de aceasta trebuie să asigurăm însă formarea conceptului de potenţial. Aceasta se poate face procedînd, în ordine, la definirea coulombului cu ajutorul amperului conform ecuaţiei de definiţie Q = It şi trecînd apoi la studiul electricităţii în echilibru cu care ocazie vom forma elevilor conceptele de sarcină electrică în repaus, cîmp electric, intensitatea cîmpului electrostatic **şi** potenţial. **Cu ajutorul acestor noţiuni putem arăta în continuare cauza mişcării electronilor folosindu-ne şi de studiul elementului galvanic. În cea de-a patra etapă vom forma pe baza legii lui Ohm noţiunea de rezistenţă electrică.**

Desigur că problema reducerilor nu este încă rezolvată, dar s-a făcut un bun început. În legătură cu aceasta, în referatul delegaţiei R.P.R. prezentat în cadrul celui de-al doilea seminar politehnic ţinut anul trecut la Halle, se spunea cu multă dreptate: „Dacă este relativ uşor de spus ce probleme noi ar trebui introduse, cu mult mai greu este de hotărît la ce se poate renunţa. Greutatea provine nu numai dintr-un conservatorism explicabil şi împotriva căruia trebuie luptat, dar mai ales din cauza succesiunii logice strînse în care se înlănţuie cunoştinţele prevăzute în programă".

Aceasta e situaţia. Credem însă că întrebuinţînd în mod judicios orele rămase la dispoziţia profesorului, în urma recentelor reduceri, abordînd într-un chip nou ordinea de succesiune şi legăturile logice, folosind alte demonstraţii decît cele cunoscute, mai simple, mai legate de partea fenomenologică, se poate lupta şi pe această cale împotriva supraîncărcării.

Prof. ST. FĂTULESCU

ZILE ÎNSENINATE

Vag, din negura trecutului îmi răsar în minte și pilpîie umbre care se suprapun, se topesc și se șterg. Era aici sau undeva aiurea? Realitatea profund și radical schimbată în esența ei nu-mi oferă nici o corespondență. Sînt doar cîteva trăsături dure și precise, adînc săpate pe retina memoriei și pe care le revăd cu ascuțită intensitate.

O zi mohorîtă de toamnă prelungită și umedă. O școală rece, aproape pustie. În cancelarie l-am întîlnit pe director care m-a întîmpinat cu o taciturnă indiferență. Își freca mîinile înroșite de frig și vorbea rar, împiedicat, repetînd stingherit:

— Acuma e greu, tovarășe, e greu.

Și ca o vie ilustrare a greutăților am văzut clasele aproape goale. Cîte 10—15 elevi zgribuliți în fiecare sală. N-am să uit o fetiță pistruiată, tunsă chiuz, ca un băiat, pe care în prima pauză au surprins-o în vreme ce, cu ghiozdanul de lemn sub braț, pornise grăbită spre casă.

— Unde te duci, Răduța?

— Ihîm!

— Spune, unde ai plecat?

— Acasă.

— Cum, acasă? Nu s-au terminat cursurile.

— Da, dar mama mie mi-a zis că eu de astăzi nu mai vin. Nici Stana lui Tînjanu nu mai vine.

— Totuși, rămîi astăzi la școală și o să vorbim noi cu mama.

Îmi mai amintesc de un învățător între două vîrste care a intrat în cancelarie cu bocancii încărcați pînă la gleznă de clisă galbenă și cu pălăria neagră muiată de ploaie, dar cu chipul radios. Ridica mereu în dreptul ochilor cele cinci degete răschirate ale mîinii stîngi. Cinci elevi într-o singură zi, cinci familii convinse să-și trimită copiii la învățătură. Mai optimist decît directorul, nu se știa totuși să-i repete vorbele.

— Deocamdată e greu. Nu se lasă convinși. Dar, încet, încet, cu răbdare, cu muncă și cu multă bătaie de cap, o să vedeți. Să veniți la noi peste cîțiva ani.

Am venit și nu mai știu dacă am fost aici sau în cu totul altă parte. Nu știu nici ce s-a întîmplat între timp, de cîte ori și cîtă vreme au mai exclamat învățătorii și profesorii acestei școli „E greu, e foarte greu!" și de cîte ori învățătorul cu pălărie neagră a mai venit de pe ulițele satului încărcat, asemeni altor colegi ai lui, de ploaie și de vești bune. Numele satului cu rezonanțe calde și mîngîietoare nu-mi spune nimic. „Mătăsaru", dar poate nu numai aici, în regiunea Argeș, ci și în altă parte pe meleagurile țării sînt sate cu același nume.

Directorul e nou, nu conduce școala decît de cîteva săptămîni. Încerc să aflu pe departe.

— Cum era cu ani în urmă?

Mă întîmpină un surîs cald asemeni celui pe care îl are mulțumirea după un efort ce nu s-a irosit în zadar.

— Ei, da. Era mai greu.

Ciudat. Sînt aceleași cuvinte. Dar le-ar putea rosti la fel mulți alții, pentru că fără să aibă răsunetul și popularitatea altor campanii, munca pentru școlarizarea copiilor a avut aspectul unei acțiuni susținute, perseverente, purtată în sătulețe de munte și de cîmpie, pe malul mării sau în deltă, la poalele Ceahlăului sau pe coclaurile Apusenilor.

Renunț la alte investigații și mă mulțumesc să observ ceea ce îmi oferă realitatea de astăzi. Ziua este senină și azurul are o puritate adîncă, de cristal. Copiii care completează șirurile de bănci în fiecare clasă, denunțînd astfel indicele aproape inexistent al absenților, sînt veseli, dezghețați, plini de viață. În primele patru clase nu există nici un absent. În celelalte, unul sau doi. Cum este privită această situație? Frecvența, prezența regulată a elevilor la cursuri constituie pentru învățătorii și profesorii Școlii de 8 ani din comuna Mătăsaru o cucerire, care trebuie păstrată cu foarte multă grijă. Sînt în această privință întîmplări și fapte semnificative.

Într-o zi — era doar a doua sau a treia după ce începuseră cursurile — două eleve depănau îmbujorate pe șosea pași grăbiți spre școală. Zadarnică trudă pentru că de zece minute se sunase. În fața ușii, pe coridor, timiditatea se luptă cu dorința de a intra în clasă. Cele două perechi de funde uriașe albe se apropie, se apleacă se retrag și se îndeamnă fără a îndrăzni să dea curs hotărîrii care le-a mînat în fugă pînă aici. În sfîrșit, o mînă mică apasă pe clanță și cele două uniforme înfoiate au trecut pragul înclinîndu-se scurt în fața profesorului pentru a alerga în bancă, ultimul refugiu sigur în această sală unde se află și cel învestit cu dreptul de a le judeca. Au o singură speranță și, probabil șansă. Școala abia a început și poate, în baza acestei circumstanțe, admonestările au fost pentru un timp abrogate. O vreme ai crede că nu s-au înșelat pentru că profesorul le-a făcut semn să ia loc și își continuă nestingherit lecția. Numai că, la sfîrșitul orei, două minute sînt rezervate unei scurte „anchete". Motivele au fost pregătite din vreme, dar din nefericire profesorul vrea să afle adevăratele cauze ale întîrzierii așa că, după ce micile neadevăruri au fost consumate, fetele sînt cam încurcate și în frînturi de fraze își mărturisesc vina. Morala nu mai este necesară. Este suficientă atitudinea severă și dezaprobatoare. Elevele înțeleg că și anul acesta ca și în anul trecut profesorii sînt decișî să nu admită nici o absență, nici o abatere de la disciplina școlară.

Un alt fapt. O elevă din clasa a II-a nu a venit la școală de loc, de la începutul anului. Ca acum mulți ani în urmă, părinții au hotărît că „fata a învățat destul și să mai stea pe acasă". Dar a crede că școala ar putea admite în această privință vreo excepție este cel puțin o aberație. Doi profesori, împreună cu cîțiva elevi, s-au deplasat după orele de curs în familiile celei ce a absentat pentru a desfășura acolo un program special de lecții. Bineînțeles, întîmplarea a ajuns de pomină în tot satul și, cum se știe, rușinea este cîteodată un bun sfetnic.

Mă gîndesc că acum un singur „caz" stîrnește atîta vîlvă și îmi amintesc din nou de directorul rebegit căruia nu-i venise la școală nici jumătate din elevi. Erau zilele mohorîte ale unui început de luptă. Astăzi roadele acestei lupte s-au copt iar ziua înseninată, plină de lumină și aromele acestei toamne aurii îmi par a avea valoare de simbol.

OCT. BUZESCU

UCENICIA ȘI TEHNICA MODERNĂ

Mîndri, în salopetele lor albastre noi, cei 15 adolescenți din grupă pătrund, fără sfială, în fiecare din secțiile uzinei. Din întrebările lor se vede că sînt familiarizați cu majoritatea mașinilor utilizate în producție.

Uite-l pe tovarășul Moldoveanu — exclamă unul dintre băieți. Strînge cu deosebită căldură, ca unui cunoscut drag, mîna muncitorului. Apoi, întorcîndu-se către noii săi colegi, le explică: „Tovarășul Moldoveanu e evidențiat în întrecerea socialistă și decorat. Îl cunosc de cînd am vizitat anul trecut uzina". Înconjurîndu-l pe muncitor, cei 15 îi cer numeroase amănunte tehnice cu privire la caracteristicile de construcție ale mașinii și la piesele care se prelucrează. Multe din întrebările lor dovedesc o surprinzătoare precocitate tehnică.

— Cu cîte turații lucrați acum?

— Acesta-i un cuțit pentru finisare?

— Cum se centrează piesa aceasta? etc., etc.

...Sîntem în mijlocul unei grupe de ucenici din anul I, care au îmbrăcat de-abia de 6 zile uniforma școlii profesionale, în timpul primei lor vizite la uzinele „Timpuri noi"...

Pînă de curînd, piatra de rezistență a reportajelor care se scriau despre activitatea „bobocilor" — ucenicii din anul I, o constituia uimitoarea revelație pe care o aveau acești adolescenți la primul contact cu tehnica modernă.

Coordonatele aceleeași confruntări între tinerii de 14 ani, care pătrund pentru prima oară pe porțile unei școli profesionale și tehnica modernă sînt astăzi mult schimbate. Marea majoritate a celor peste 8.000 de elevi care au intrat pe porțile anului I al școlilor profesionale din Capitală au trăit cu ani în urmă, încă din clasa a V-a sau a VI-a a școlii de 8 ani, momentul de neuitat al întîlnirii cu tehnica marilor uzine. Mulți dintre ei cunosc atît unele din marile uzine și șantiere ale Capitalei cît și, din excursiile efectuate în timpul vacanțelor, cîteva mari obiective industriale din alte localități ale țării.

În lumina acestor elemente și fapte noi se revizuiește structural întreaga concepție privind formarea deprinderilor de muncă la ucenicii anului I, stabilirea legăturilor între ei și tehnica modernă complex automatizată și mecanizată.

Chiar de la primele două ședințe de instructaj practic maistrul-instructor Roma Andreescu de la Grupul școlar de energie electrică din București și-a dat seama că ucenicii săi din acest an au numeroase noțiuni însușite anterior, care le permit citirea nu numai a unor schițe de contur ci chiar a unor desene tehnice simple. De asemenea, ei au o capacitate mult mai vastă de selectare a priceperilor și deprinderilor corecte de lucru.

„Am constatat — ne spune tovarășul Radu Vasile — că datorită familiarizării noilor noștri ucenici cu mecanismul de formare a deprinderilor, ei au o mult mai mare capacitate de autocontrol. Eram în timpul unei ședințe de instructaj privind îndreptarea metalelor, cînd unul din ucenicii mei a venit la mine și mi-a spus: — Tovarășe maistru, cred că lovesc greșit cu ciocanul în material, dar nu-mi dau seama încă din ce pricină. Vreți să mă ajutați să descopăr greșala? — Desigur că în acest fel, activitatea pentru urmărirea formării deprinderilor corecte este mult ușurată. Se poate spune că pornim de la început să ridicăm o construcție, nu de la temelie ci de la nivelul primului sau celui de-al doilea etaj".

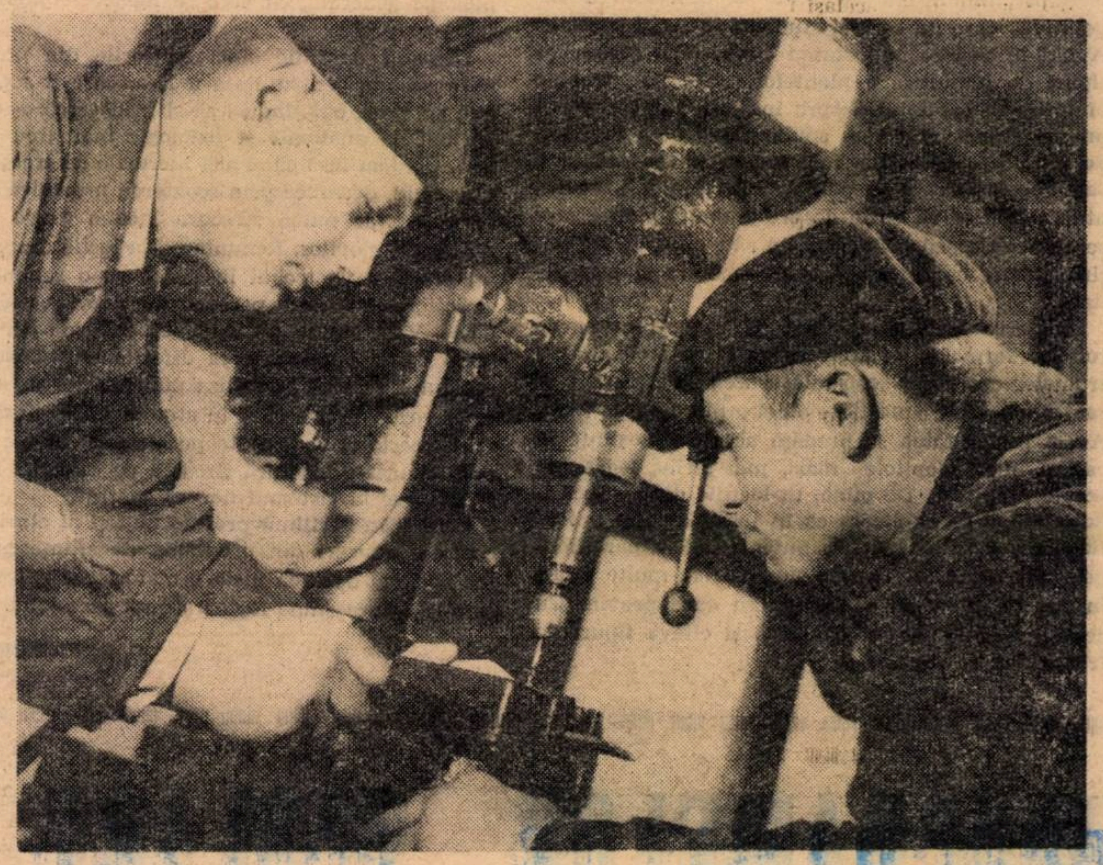

Elevii Școlii profesionale „Grivița Roșie" execută cu atenție o lucrare practică la mașina modernă de găurit instalată în atelierul de instructaj practic. Astfel ei se pot deprinde de la început cu efectuarea lucrărilor de precizie.

În raport cu aceste condiții speciale maistrul-instructor Roma Andreescu și-a revizuit și metodele de instructaj. În momentul de față, cînd urmărirea efectuării operațiilor de lucru de către întreaga grupă este mult ușurată de autocontrolul fiecărui ucenic în parte, atenția principală a maistrului-instructor se orientează, chiar de la început, asupra calității lucrărilor executate, pe care o controlează cu maximum de exigență. De asemenea, coeficientul de corectare a normelor de producție, în raport cu posibilitățile ucenicilor a fost redus simțitor față de coeficienții utilizați în anii trecuți. La aceasta contribuie atît capacitatea sporită a ucenicilor de a-și forma noile deprinderi profesionale cît și dotarea tehnică superioară a atelierelor de lucru. În momentul de față, instructajul ucenicilor din anul I se efectuează cu unelte de calitate superioară și în unele privințe, prin folosirea micii mecanizări. Asistînd la acest instructaj în cadrul Școlii profesionale „Timpuri noi", ne amintim de o întîmplare petrecută tot într-un atelier de școală, anul trecut. Maistrul-instructor demonstra operația de tăiere a metalelor în legătură cu realizarea unui produs de mare serie, „punctînd" la mașina de găurit materialul semifabricat și unind apoi cu fierăstrăul de metal găurile efectuate pe conturul piesei. Această operație a trezit la o parte dintre ucenici următoarea reacție: „Dar de ce este necesar să tăiem piesa astfel, cînd am văzut că, în uzină, aceeași piesă se execută în cîteva minute prin presare în matrițe speciale? Intervenția elevilor conține o dată în plus definitiva condamnare a metodelor meșteșugărești de instruire practică.

Anul acesta, mai mult decît oricînd în trecut, există în rîndurile celor mai mulți dintre maiștrii-instructori o preocupare vădită cu caracter creator, pentru a ridica, încă din perioada familiarizării ucenicilor cu viitoarea lor meserie, nivelul instructajului la înălțimea cerințelor tehnicii noi, a cunoștințelor și deprinderilor cu care tinerii intră astăzi în școlile profesionale.

Iată ce ne spune în această privință maistrul-instructor Nicolaie Nemet, de la Școala profesională „Timpuri noi": „Condițiile tehnice superioare de lucru, metodele noi utilizate ar rămîne complet nevalorificate dacă în același timp nu ne-am stabili și obiective mai înalte în cadrul activității pe care o desfășurăm. De aceea, în locul obișnuitelor piese curente din trusa lăcătușului — ciocane, dălți etc., care se executau în trecut cu ucenicii anului I am introdus executarea unor lucrări complexe de mecanică fină, piese miniaturale ale machetelor unor mașini-unelte moderne, care vor fi folosite ca material didactic în cabinetele tehnice de specialitate".

Desigur că astfel ucenicii înțeleg mai bine rostul și importanța însușirii cunoștințelor și deprinderilor de lăcătușerie și, în același timp, au în față perspectiva pregătirii în viitoarea lor profesie.

Am surprins în cele cîteva vizite făcute ucenicilor din anul I al unor școli profesionale fapte care conturează puternic premisele unei activități menite să ducă la pregătirea mai înaltă a viitorilor muncitori. Sînt fapte asupra cărora trebuie să chibzuim cu grijă, pregătiți pentru desfășurarea unei munci concepute și îndeplinite la un nivel superior față de trecut.

MIRCEA HERIVAN

Discuție după lecție

Front comun pentru întărirea disciplinei în școli

Discutam zilele trecute cu profesorul Ștefan Licescu, directorul Școlii medii din Găești, despre o problemă deosebit de importantă, esențială în asigurarea bunului mers al procesului instructiv-educativ. Este vorba de realizarea unei unități de cerințe, a unui front comun al pedagogilor din școală în ceea ce privește aplicarea și respectarea normelor de disciplină de către toți elevii.

„Sînt profesori — ne spunea directorul — foarte exigenți cu elevii, atunci cînd este vorba de respectarea disciplinei școlare, a normelor conduitei civilizate. E ușor de recunoscut care sînt aceștia: la orele lor e liniște, domnește o atmosferă de muncă, elevii îi așteaptă la lecție în ordine și curățenie. La fel de exigenți sînt și față de elevii din clasele în care nu predau ei. Vă închipuiți cît de adînc s-ar înrădăcina deprinderile bune sădite de asemnea pedagogi, dacă toți colegii lor s-ar strădui să le cultive. Dar, din păcate, sînt și profesori care nu țin să fie așteptați într-o ordine perfectă, care nu se sinchisesc dacă elevii nu salută sau dacă stau cu mîinile în buzunar atunci cînd vorbesc cu dînșii. Și acești profesori se pot recunoaște: după atmosfera zgomotoasă, de loc propice unei munci de calitate, care domnește tot anul la lecțiile lor".

Experiența a arătat cu prisosință cît de important este ca profesorii să se simtă cu toții la fel de răspunzători față de școală în ceea ce privește rezolvarea problemelor de educație. Ei trebuie să stabilească împreună o seamă de cerințe pe care să le pună în fața elevilor și să se simtă datori a lupta permanent pentru aplicarea lor.

Asigurarea acestui front comun, respectarea cerințelor impuse de disciplina școlară sînt probleme care au preocupat și preocupă mereu colectivul didactic de la Școala medie din Găești.

Există la această școală o experiență bună în ceea ce privește asigurarea disciplinei. La menținerea sa își aduce aportul fiecare membru al corpului didactic, prin aplicarea și respectarea cerințelor stabilite în regulamentul de ordine interioară, prin unitatea de vederi în ceea ce privește exigența ce trebuie manifestată față de elevi, prin exemplul personal al fiecărui învățător și profesor.

Nu se poate afirma că la Școala medie din Găești nu au existat cazuri de indisciplină. Au existat asemenea cazuri, bineînțeles, mai mult sau mai puțin grave. Colectivul pedagogic însă a luptat neobosit împotriva lor și a luat atitudine față de manifestările de indisciplină.

„Anul trecut — ne spunea directorul — existau o serie de elevi care încălcau mereu normele disciplinei școlare. Aceștia erau mai ales elevi navetiști. Profitînd de această situație, unii din ei întîrziau la ore, se prezentau nepregătiți, plecau mai devreme acasă pe motiv că pierd trenul. Alții, după ce plecau de la școală, în loc să meargă acasă, se opreau la cinematograf etc. Care a fost atitudinea colectivului didactic față de acești elevi? Din păcate, la început, nu a existat un front unit pentru remedierea acestei situații. Existau profesori care treceau cu vederea întîrzierile elevilor respectivi, chiulul de la ultimele ore, găsind scuza că școlarii respectivi fac naveta. Alții, dimpotrivă, manifestau exigența necesară, cerîndu-le să se încadreze în normele stabilite de școală. Această neunitate de cerințe nu a făcut decît să dăuneze disciplinei generale din școală. Se impuneau, firește, măsuri operative. În primul rînd s-a discutat problema în consiliul pedagogic. Analizîndu-se mai serios lucrurile s-a constatat că în fond nu naveta constituia cauza abaterilor de la disciplină, ci faptul că profesorii și diriginții nu au controlat atent pe elevi, nu au căutat să cunoască cum se comportă ei în afară de școală, nu i-au ajutat printr-o atitudine fermă, exigentă să lichideze cu abaterile. S-a format, în urma consiliului pedagogic, un front comun pentru lichidarea neajunsurilor. Fiecare diriginte și profesor a discutat cu elevii ajutîndu-i să se încadreze în disciplina colectivului clasei și al școlii. Fiecare pedagog a fost atent la comportarea elevilor, indiferent dacă era sau nu vorba de copii din clasa în care predau.

Rezultatele s-au arătat neîntîrziat. Acesta a fost unul din exemplele care au încredințat mai mult colectivul școlii de necesitatea creării unei unități de cerințe în școală, a unui front comun în lupta pentru o bună disciplină școlară.

Și cazuri singulare s-au rezolvat în școală atunci cînd profesorii au depus străduință în comun. Iată cazul elevului Ion Mărculescu. Avînd oarecare talent literar și o serie de cunoștințe suplimentare dobîndite prin lectură particulară el începuse să neglijeze studiul sistematic, să minimalizeze rolul școlii în instruirea și educarea sa, să manifeste atitudine de vedetism. Concepția sa greșită începuse să influențeze și pe alți elevi din clasă. Sesizîndu-se la timp, diriginte clasei, împreună cu ceilalți profesori și în special cu cel de limba română, au acționat prompt pentru îndreptarea elevului. Împreună au reușit să schimbe atitudinea lui dăunătoare și să înlăture pericolul influenței negative cu care amenința întregul colectiv.

În colaborare cu organizația U.T.M., colectivul pedagogic al Școlii medii din Găești a luat o serie de măsuri generale care, aplicate de colectivul didactic, au contribuit la menținerea disciplinei în școală. Așa sînt discuțiile organizate la sfîrșitul fiecărei săptămîni, discuții la care au participat toți elevii și profesorii școlii. Cu această ocazie se discutau fapte petrecute în viața colectivului în săptămîna respectivă. Bunăoară, într-o săptămînă s-a urmărit mai ales ținuta elevilor. Orice abateri de la ținuta regulamentară au fost sesizate și comunicate colectivului de profesori ce răspundeau de organizarea discuției în săptămîna respectivă. Apoi, în cadrul discuției, s-au analizat abaterile și s-au luat măsurile corespunzătoare. Acest procedeu a dat rezultate foarte bune atît pentru faptul că a antrenat toți profesorii școlii, cît și pentru că se luau măsuri în mod operativ și pentru fiecare caz în parte.

În același timp, colectivul pedagogic a căutat să lărgească frontul comun, atrăgînd și pe părinți. Ședințele organizate cu părinții, pe clase sau pe școală, au urmărit mobilizarea acestora, alături de corpul didactic, la realizarea atitudinii disciplinate a elevilor. Aproape fiecare din cazurile de indisciplină manifestate au fost rezolvate și datorită discuțiilor purtate de către diriginți și profesori cu părinții. Un exemplu: Anul trecut, elevii claselor a XI-a începuseră să se abată de la disciplina școlară. Socotindu-se mai mari, umblau într-o ținută vestimentară necorespunzătoare, nu se purtau cuviincios cu unii profesori, lipseau nemotivat de la ore. Una din măsurile luate de școală a fost și aceea de a se organiza pe fiecare clasă ședințe cu părinții, în care să se discute toate aceste abateri. Făcînd front comun, școala și familia au reușit să îndrepte lucrurile.

Începutul anului școlar a pus din nou în fața conducerii școlii, a corpului didactic problema asigurării disciplinei. Cu mai multă perseverență, cu un mai sporit spirit de răspundere, colectivul școlii și-a propus să realizeze de la început un front unic pentru crearea unei atmosfere favorabile desfășurării procesului instructiv-educativ. Primele măsuri pe linia disciplinei au și fost luate. Într-un consiliu pedagogic recent s-a dezbătut regulamentul de ordine interioară și au fost aduse la cunoștința corpului didactic măsurile adoptate de conducerea școlii. Încă din prima săptămînă de curs s-a discutat cu toți elevii problemele esențiale ale îndatoririlor lor ca de pildă păstrarea curățeniei în noul local de școală, frecvența regulată, ținuta corectă etc.

De fapt o vizită făcută la această școală dovedește, de la primele impresii chiar, hotărîrea cu care au pornit atît profesorii cît și elevii de a respecta cu sfințenie cerințele disciplinei școlare.

MONICA VERDEȘ

Un fapt mărunt cu efecte mari

— Vasăzică, iarăși nu ți-ai scris lecția, Velea. Mîine să vii cu mama ta la școală.

Copilul încearcă o scuză, o explicație, dar profesorul nici nu vrea să audă. În adevăr, nu trebuie să trecem cu vederea neglijențele copiilor. Și apoi, cîteva teme neefectuate acasă sînt tot atîtea lecții insuficient însușite de către elev.

S-au terminat cursurile. Copiii au părăsit școala îndreptîndu-se spre casă. Velea merge mai încet decît de obicei. Nu prea-l îndeamnă inima la drum, căci cu cît ajunge mai iute acasă, cu atît mai aproape devin neplăcerile legate de invitația pe care avea sarcina să o transmită părinților.

Și totuși, iată-l ajuns. Îl primește mama, zîmbitoare ca de obicei. Numai tata pare mai prost dispus. Cum să le spună? Va strica buna dispoziție a mamei și-l va întuneca mai rău pe tata. Mai bine să mai amîne — hotărăște copilul.

Și tot amînînd momentul neplăcut, Velea a venit a doua zi la școală singur, fără mama.

Din nou oră de limba română. Din nou controlul temei scrise acasă. Profesorul trece și pe la banca lui Velea care stă în picioare cu sufletul la gură. Îi examinează lucrarea și trece mai departe. După ce a trecut profesorul, elevul stă jos și respiră ușurat:

— Am scăpat. Dacă nu și-a adus aminte acum cînd m-a văzut, cînd s-a uitat la caietul meu, înseamnă că și-a uitat cu totul de faptul că trebuia s-o aduc pe mama la școală.

★

În clasă activitatea se intensifică. Profesorul a trecut la ascultare.

— Ionescu, treci la tablă. Un copil blond se ridică din fundul clasei îndreptîndu-se cu caietul în mînă spre catedră.

— Scrie, te rog, propoziția: Muncitorii și-au îndeplinit angajamentele.

Elevul ia creta și începe să scrie cît poate el mai frumos: Muncitorii șiau îndeplinit...

— Cum ai scris și-au? Așa se scrie, legat? — se supără profesorul.

— Cum se scrie, Munteanu?

— Se scrie și linioară au, precizează elevul.

— Bineînțeles, iar tu nu știai lucrul acesta, Ionescu?

După ce explică cu ajutorul clasei pentru ce și-au se scrie corect așa și nu altfel, profesorul îi cere lui Ionescu să scrie în caiet de nu mai puțin de o sută de ori propoziția de pe tablă.

Acasă, Ionescu s-a așternut pe scris. De zece, de douăzeci, de patruzeci de ori. Cînd a ajuns la a șaizecea oară, a depus armele. Se făcuse tîrziu, mai avea și alte lecții de făcut și apoi se cam plictisise să repete de atîtea zeci de ori același lucru.

— Ce-o fi o fi — și-a zis elevul. Merg la școală cu pedeapsa executată în proporție de 60 la sută. În definitiv, am să-i spun că prea de multe ori mi-a dat să scriu un lucru pe care l-am reținut încă din clasă. (Bine a sesizat aci elevul greșala profesorului).

A doua zi, așteaptă cu înfrigurare intrarea profesorului de română la oră. Ce-o să-i spună acesta? Ce nouă pedeapsă îi va da?

Dar tovarășul Alexandru Oprea începe ora, ascultă pe elevi, explică lecția nouă, și nici prin gînd nu-i trece să verifice dacă Ionescu a executat cele de i-a cerut.

★

Și uite așa se face că elevilor din clasa despre care este vorba le-a intrat în cap că profesorul lor de limba română nu urmărește îndeplinirea pedepselor, a măsurilor pe care le stabilește și că, în consecință, așa cum uită dînsul să-i controleze pot și ei „uita" să respecte ceea ce el le cere.

Nu e de mirare dacă cu timpul asemenea scăpări vor obișnui pe elevii tovarășului Alexandru Oprea să nu respecte dispozițiile primite, să încalce fără vreo reținere disciplina școlară și, bineînțeles, să nu-și respecte profesorul.

C. A.

Din planurile colectivelor de pedagogi de la Palatul pionierilor

Agenda manifestărilor ce se vor organiza anul acesta la Palatul pionierilor din București se anunță deosebit de bogată și variată. Astfel, pentru ca pionierii și școlarii care frecventează Palatul să cunoască drumul glorios de luptă al partidului nostru, se vor organiza numeroase întîlniri cu activiști de partid, vizite la monumentele istorice și la casele memoriale, la Muzeul de istorie a P.M.R., adunări pionierești și simpozioane. Iată temele unor asemenea acțiuni: „Recunoștință vie partidului iubit", „Oamenii muncii luptă pentru traducerea în viață a hotărîrilor celui de al III-lea Congres al P.M.R.", „Slăvim în vers și cîntec partidul nostru drag".

Un mare accent se va pune în anul acesta pe organizarea și desfășurarea unor ample acțiuni în vederea întîmpinării celei de a 20-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist.

Periodic se vor organiza acțiuni variate, atractive cu participarea nemijlocită a pionierilor la pregătirea acestora — acțiuni privind cunoașterea măreților înfăptuiri obținute de poporul nostru sub conducerea partidului pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului. Pe această temă vor avea loc programe de filme documentare de scurt metraj, jurnale de actualități, simpozioane, întîlniri cu eroi ai muncii socialiste, vizite în fabrici, pe șantiere, pe ogoare, concursuri „Cine știe răspunde" etc.

Ca și în ceilalți ani, Palatul va organiza serbări pionierești, întreceri sportive, vizite în întreprinderi, în G.A.S-uri și G.A.C.-uri, excursii și drumeții, atît în vacanțe cît și în timpul anului. Multe dintre acțiuni vor fi organizate la casele de cultură ale tineretului și direct în unitățile de pionieri din Capitală și din comunele subordonate orașului.

La Palatul pionierilor copiii vor învăța cele mai frumoase cîntece și poezii patriotice, jocuri pionierești, pregătindu-se în vederea obținerii distincțiilor pionierești și vor participa la o serie de spectacole noi prezentate de cercul de teatru și teatrul de păpuși, precum și la programele de filme organizate săptămînal.

În această perioadă unitățile de pionieri din Capitală vor avea posibilitatea să viziteze Palatul pionierilor pentru a-și alege activitățile dorite, pentru a cunoaște mai bine minunatele condiții create la Palatul pionierilor, pentru ca pionierii să-și petreacă timpul liber cît mai plăcut și mai folositor.

De la corespondenţi şi cititori

Pentru buna desfăşurare a muncii metodice

Preocupîndu-se de buna organizare a muncii metodice în şcoală, direcţiunea şcolii medii „Al. Sahia" din Tîrnăveni a ţinut o şedinţă de lucru cu responsabilii comisiilor metodice, în care s-au dezbătut pe larg problemele care trebuie urmărite în acest an şcolar. Una din probleme a fost aceea a întocmirii planurilor de muncă. S-a stabilit astfel ca, la întocmirea planurilor de muncă, responsabilii să ţină cont de sarcinile şcolii în perioada actuală, cît şi de specificul obiectelor pentru a realiza ţelul principal al muncii metodice — îmbunătăţirea continuă a metodelor şi procedeelor de predare.

Referatele cuprinse în plan vor trata problemele urmărite de membrii comisiilor, în colectiv sau individual, pe un timp mai îndelungat. În acest sens s-au indicat şi unele teme orientative ca de exemplu: asigurarea însuşirii conştiente a materiei predate, notarea — mijloc de stimulare a elevilor la învăţătură, confecţionarea materialului intuitiv şi folosirea lui judicioasă la lecţii aplicaţiile practice — mijloc de consolidare a cunoştinţelor elevilor etc.

Pentru îmbunătăţirea stilului de muncă al comisiilor, direcţiunea şcolii a propus popularizarea periodică a noutăţilor de specialitate, recenzarea cărţilor nou apărute, iniţierea unor schimburi de experienţă cu alte comisii metodice din raion şi regiune, stabilirea de legături cu societăţile ştiinţifice de specialitate, îmbogăţirea continuă a bibliotecilor personale ale membrilor comisiilor etc.

Activitatea în cercurile pe obiecte, vizitele şi excursiile, precum şi lectura particulară a elevilor vor fi orientate spre completarea conţinutului muncii la clasă.

ŞTEFAN COVRIG
Tîrnăveni

Ajutăm pe elevi să cunoască şi să respecte regulile de circulaţie

Pentru a-i ajuta pe copii să cunoască regulile de circulaţie, mulţi directori de şcoli, diriginţi şi învăţători din raionul 1 Mai, ajutaţi de organele de miliţie, lămuresc pe cei mici cum să traverseze strada, unde să se joace, cum să călătorească cu trenul, autobuzul şi tramvaiul, cum şi pe unde să circule cu bicicleta.

Diriginţii şi învăţătorii de la Şcoala de 8 ani nr. 27 din Capitală dau o deosebită atenţie acestor probleme. Ei au îndrumat pe elevi la venirea şi plecarea din şcoală, au atras şi atenţia părinţilor asupra importanţei supravegherii copiilor. Ajutată de lucrătorii din miliţie, şcoala a prezentat filme, diafilme şi unele ilustrate reflectînd pericolele nerespectării normelor de circulaţie.

Diriginţii claselor a V-a „E", a V-a „B", a VI-a „C" au iniţiat întreceri şi jocuri între diferite grupe de elevi, cu teme practice de circulaţie în şcoală şi pe străzi. Acum tot mai mulţi copii cunosc şi respectă aceste reguli.

Interzicerea clacsonatului în Capitală găseşte şcoala pregătită, deoarece cadrele didactice au transmis elevilor regulile de circulaţie, conştiente că respectarea lor înlătură accidentele, apără viaţa copiilor.

M. EMIL
Bucureşti

Un nou local de şcoală

Printre realizările din acest an ale raionului Gherla se numără şi construirea în oraşul Gherla a unui nou local de şcoală. Localul are 16 clase, 2 laboratoare, 2 săli de lucrări practice şi alte încăperi necesare desfăşurării activităţii şcolare.

Prin grija secţiei de învăţămînt, noul local de şcoală a fost dotat cu mobilier, utilaj pentru lucrările practice şi material didactic necesar bunei desfăşurări a procesului instructiv-educativ.

Noul local de şcoală constituie un minunat dar făcut de oamenii muncii tinereţului şcolar din oraşul Gherla.

În acelaşi timp, silueta elegantă şi modernă a acestui frumos edificiu contribuie la înfrumuseţarea oraşului.

Prof. GH. BREHARU
Gherla

O cunoştinţă nouă — abecedarul

POŞTA redacţiei

P. Soare, raionul Tg. Ocna. Cadrele didactice cu cel puţin 5 ani în învăţămînt (ani şcolari), la data de 1 august 1959, care au fost programate la cursurile de perfecţionare şi nu s-au prezentat, beneficiază de salariul prevăzut pentru gradul definitiv, cu vechimea respectivă, cu obligaţia obţinerii ulterioare a acestuia, pe bază de examen, în termen de maximum trei ani.

Ilie Cornea, Galaţi. Maiştrii instructori de la şcolile profesionale, de meserii, agricole, şcolile tehnice pentru pregătirea muncitorilor şi şcolile speciale ale Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale au norma didactică de 24—30 ore săptămînal în funcţie de numărul orelor prevăzute în planul de învăţămînt.

Acolo unde în planul de învăţămînt sînt prevăzute 18 ore la un an de studii, maiştrii-instructori pot fi încadraţi la două grupe de elevi pentru care li se vor plăti cu ora cele 6 ore ce depăşesc norma maximă.

La anii de studii unde planul de învăţămînt prevede 32 de ore, maiştrii-instructori se încadrează la o grupă de elevi şi li se vor plăti cu ora cele două ore care depăşesc norma maximă.

Al. Puicea, raionul Vaslui. Trecerea de la o categorie de salarizare la alta, precum şi de la o grupă de vechime la alta, se face la cerere, pe bază de acte doveditoare, la data împlinirii stagiului de activitate în învăţămînt sau a obţinerii calificării prin studii corespunzătoare — respectiv, la data de 1 ale lunii imediat următoare celei în care s-a depus cererea cu actele doveditoare complete.

Elena Moşneag, Hunedoara. Personalul didactic care a funcţionat în învăţămînt înainte de 1 august 1959 şi care în mod excepţional a rămas să primească, potrivit instrucţiunilor, un salariu mai mic decît cel pe care îl primea după vechea încadrare, beneficiază în continuare de vechiul salariu tarifar (cu încadrarea legal făcută) cît timp funcţionează la acelaşi tip de şcoală sau pînă la schimbarea din funcţiune.

Viorica Dragoş, Galaţi. Instructorii superiori de pionieri, conducătorii de cercuri pionereşti se încadrează şi se salarizează la fel cu învăţătorii şi profesorii, în raport cu pregătirea (studiile) cu stagiul de activitate în învăţămînt şi cu gradul didactic obţinut.

Livia Veluca, comuna Sîrbi, raionul Bîrlad. Timpul servit ca instructor superior de pionieri se consideră la stagiul de activitate în învăţămînt.

Vasile Voicu, Moţoc I. Gheorghe, Maria Acatrinei, M. Beca, Viorel Morariu, Viorica Tudose, Jana Mihăilescu, Teodora N. Mihai, Victoria Mereuţă, Valentina Irescu, T. Giugaru, Gheza Micloş. Informaţiile pe care le cereţi le puteţi obţine adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

INSTRUCTAJ CU DEOSEBITE FOLOASE

Comitetul regional de partid Banat, împreună cu comitetul executiv al sfatului popular regional, a organizat recent în oraşul Timişoara un instructaj cu directorii de şcoli şi secretarii organizaţiilor de bază. În cadrul acestuia au fost prezentate expuneri, s-au făcut vizite în unele şcoli cu scopul de a vedea felul cum au fost pregătite pentru activitate sălile de clasă, atelierele, laboratoarele, bibliotecile, muzeele de ştiinţe naturale etc., după care s-au purtat discuţii ample asupra problemelor actuale ale învăţămîntului.

Cursul a urmărit prezentarea celor mai potrivite mijloace pentru realizarea unităţii de acţiune a tuturor factorilor educativi din şcoală (organizaţia de partid, consiliul pedagogic, organizaţia sindicală, organizaţia U.T.M., de pionieri etc.) — felul cum directorii de şcoli îmbină principiul conducerii unice cu acela al conducerii colective, aportul diriginţilor şi al comisiilor metodice la ridicarea calităţii învăţămîntului.

Din expunerea tovarăşei Maria Alexandru privind rolul şi sarcinile organizaţiei de partid din şcoală participanţii au înţeles necesitatea sporirii, în noul an şcolar, a efortului organizaţiilor de partid şi conducerilor de şcoli în vederea realizării sarcinilor trasate de partid în domeniul învăţămîntului, pentru creşterea exigenţei în legătură cu însuşirea cunoştinţelor de către elevi, formarea conştiinţei lor socialiste, legarea tot mai strînsă a şcolii de viaţă. S-a subliniat grija mare ce trebuie avută în sprijinirea elevilor pentru însuşirea temeinică a cunoştinţelor, în dezvoltarea interesului lor pentru studiu şi a deprinderilor de muncă independentă, grija pentru înlăturarea supraîncărcării elevilor şi a cadrelor didactice, pentru asigurarea timpului necesar pregătirii lor.

Din expunerea „Rolul şi sarcinile directorului de şcoală în coordonarea, îndrumarea şi controlul activităţii instructiv-educative", ţinută de tov Iuliana Gorun, vicepreşedintă a comitetului executiv al sfatului popular al regiunii Banat, a reieşit rolul directorului în conducerea şi organizarea muncii, în îndrumarea şi controlul ei competent, în raporturile lui cu colectivul pedagogic. Expunerea, bazată pe un bogat material faptic, a arătat că mulţi directori au reuşit să mobilizeze toate forţele din şcoli în pregătirea elevilor, îmbinînd principiul conducerii unice cu cel al conducerii colective, antrenînd pe fiecare învăţător şi profesor să participe la viaţa şcolii.

Modul cum directorul şcolii medii din Făget a reuşit să stabilească unitatea de acţiune cu organizaţia U.T.M. din şcoală a fost deosebit de apreciat. La începutul fiecărui trimestru directorul cere fiecărui diriginte, responsabilului comisiilor metodice, secretarului U.T.M. şi instructorului superior de pionieri să prezinte planul principalelor acţiuni în afară de clasă şi şcoală. Împreună cu secretarul organizaţiei de partid studiază propunerile făcute şi definitivează planul comun de activitate. Planul e adus la cunoştinţă cadrelor didactice şi elevilor şi contribuie în mod real la evitarea paralelismului şi supraîncărcării.

Referatul „Cum au asigurat diriginţii din şcoala noastră coordonarea activităţii elevilor, îndrumarea şi controlul muncii lor", a scos în evidenţă faptul că dirigintele are un rol important în organizarea muncii elevilor din clasa lui, că acesta este cel dintîi colaborator al conducerii şcolii în rezolvarea problemelor educative, că orice acţiune ce se desfăşoară cu elevii trebuie cunoscută de către diriginte pentru ca el să-şi poată da concursul la reuşita ei.

În cadrul instructajului au fost prezentate şi expuneri privind mijloacele de educare a elevilor în spiritul patriotismului socialist, predarea obiectului „Agricultura" în şcoala de 8 ani, felul cum trebuie organizate laboratoarele, atelierele şi loturile şcolare etc.

Cadrele didactice care au participat la această instruire s-au întors în şcoli mulţumite că au putut adăuga la experienţa proprie noi posibilităţi de a spori eficienţa muncii lor.

prof. D. DIJMĂRESCU
inspector metodist şef,
Secţia de învăţămînt a sfatului popular al regiunii Banat

DE LA MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Structura anului şcolar 1963/1964 pentru institutele pedagogice de învăţători cu durata de 2 ani

1. Anul şcolar începe în ziua de joi 10 octombrie 1963.

Anul şcolar se împarte în trei etape de muncă şcolară — trimestre:

— trimestrul I — începe la 10 octombrie şi se încheie sîmbătă, 21 decembrie, după ultima oră de curs;

— trimestrul II — începe în ziua de luni 6 ianuarie şi se încheie sîmbătă, 21 martie, după ultima oră de curs;

— trimestrul III — începe în ziua de luni 6 aprilie şi se încheie la data de miercuri 24 iunie.

Examenele de absolvire a anului I se vor desfăşura între 23 iunie — 10 iulie.

2. Vacanţa de iarnă începe în ziua de sîmbătă 21 decembrie după ultima oră de curs şi durează pînă în ziua de duminică 5 ianuarie inclusiv, iar vacanţa de primăvară începe în ziua de sîmbătă 21 martie, după ultima oră de curs şi durează pînă duminică 5 aprilie inclusiv.

3. Examenele de corigenţă pentru anul I vor avea loc între 20—22 august.

— Se precizează că durata orei de curs în institutele pedagogice de învăţători este de 50 de minute.

CONCURS

Institutul pedagogic de 3 ani din Braşov anunţă deschiderea concursului pentru ocuparea următoarelor posturi:

1. Conferenţiar — zoologia nevertebratelor şi vertebratelor poz. 2 la catedra de ştiinţe naturale;

2. Conferenţiar — agrofitotehnie — darwinism, genetică şi ameliorarea plantelor poz. 2 la catedra de ştiinţe agricole.

Cererile de înscriere se vor înainta în decurs de o lună de la data publicării prezentului anunţ la Rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Braşov, str. Karl Marx nr. 48 însoţite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare, copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferenţiar; lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat; autobiografia.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 723 | vineri 4 octombrie 1963 | 8 pagini 25 bani

LECȚIA
valoarea și influența ei

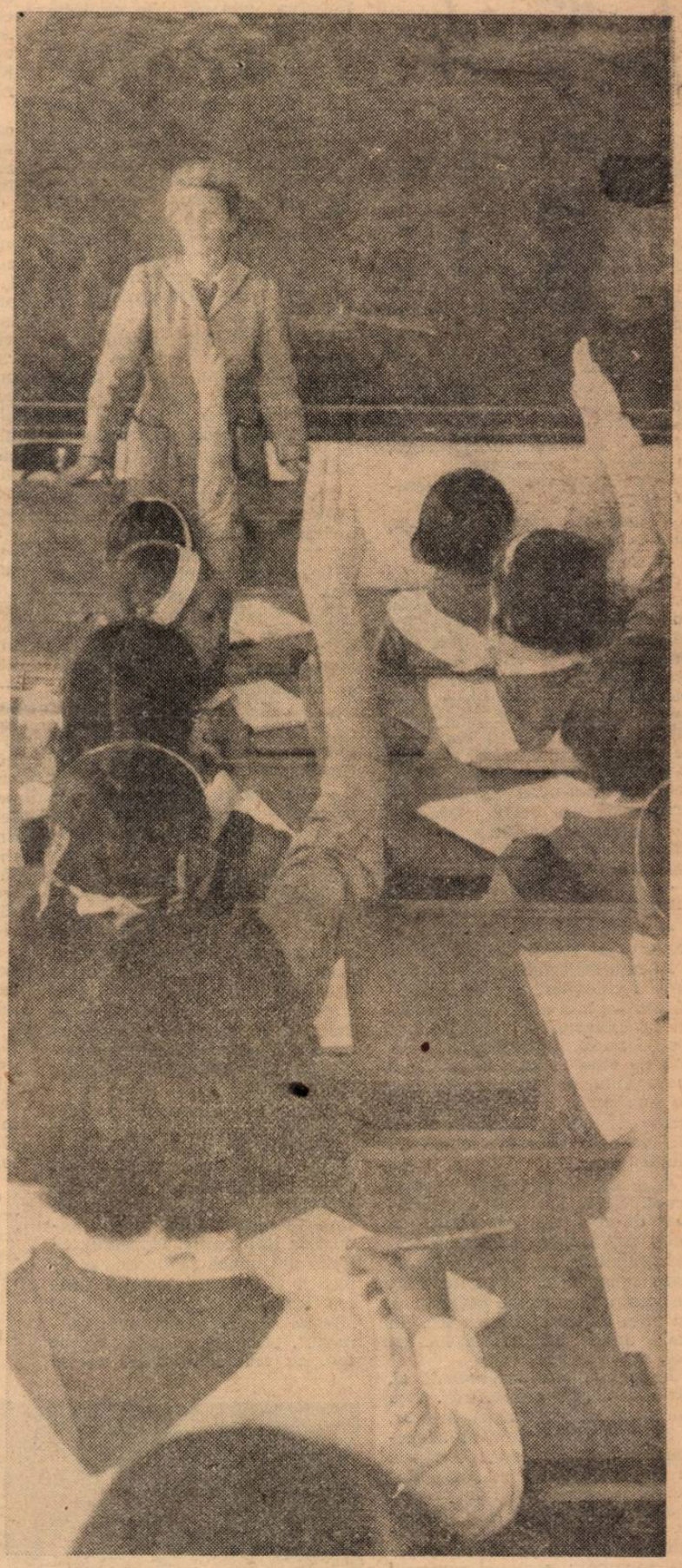

Se spune că ziua bună se cunoaște de dimineață. Și e adevărat: dacă treaba e bine pornită, dacă totul se desfășoară cu spor de la început, succesul e în bună parte asigurat.

În școli, „dimineața" e acum, în aceste prime săptămîni de învățătură. Acum se pun primele jaloane ale rezultatelor pe care le vom culege peste zece luni, la sfîrșitul celui de-al treilea trimestru. Și de noi, de munca noastră, depinde calitatea acestor jaloane, trăinicia lor. Într-adevăr. Lucrăm în școli bine puse la punct, dotate cu tot ce este necesar predării, avem la dispoziție programe și manuale îmbunătățite, ne-am întors odihniți — și noi și elevii — dintr-o vacanță reconfortantă. Problema constă acum în a folosi la maximum condițiile obiective existente, pentru a înlesni desfășurarea cît mai rodnică a procesului instructiv-educativ și în primul rînd a formei lui principale de organizare — lecția. Iar această problemă poate fi rezolvată cu succes numai dacă se asigură condiția subiectivă necesară — munca perseverentă a profesorului pentru îndeplinirea creatoare a sarcinilor sale.

În afirmația aceasta nu este, desigur, nimic nou. Căci noul aici, în munca pedagogică, nu-l poate aduce o cerință cu caracter atît de general. Dar el se naște din această cerință, dacă ne străduim cu adevărat s-o îndeplinim. Se poate naște în fiecare clasă, la fiecare lecție, ca un vlăstar al măiestriei profesorului — cea mai de preț trăsătură a lui, dobîndită ca o sinteză a orientării sale ideologice, a culturii lui generale, a cunoștințelor sale de specialitate, a experienței practice pe care a asimilat-o și avînd ca notă dominantă priceperea de a folosi în mod creator sistemul de metode și procedee pedagogice.

Nu ne vom opri acum — și nici n-o putem face în cuprinsul unui articol — asupra tuturor elementelor pe care le include noțiunea de măiestrie atunci cînd se aplică la munca din învățămînt. Vom releva doar cîteva dintre ele, sugerate de felul cum s-au desfășurat unele lecții la care am asistat acum, în primele săptămîni de școală.

E vorba, mai ales, de a ști să pătrunzi în conștiința elevilor, să deschizi — am spune — gîndirea și sentimentele lor, să-i ridici și să-i porți cu tine pe calea pasionantă a descoperirii adevărurilor științifice, menite să le dezvăluie sensul și logica interioară a disciplinei pe care o predai, modul cum izvorăște ea din practica socială, cum oglindește această practică și cum o slujește la rîndul său. Fără o asemenea tensiune intelectuală și afectivă nici o lecție nu-și poate atinge scopul, căci nu-i „trăită" cu adevărat și de aceea nu-i interesează și nu-i convinge pe elevi, îi lasă reci și indiferenți. Iar pentru ca s-o realizezi ți se cere nu numai să fii pe deplin stăpîn pe cunoștințele pe care le predai — aceasta e de la sine înțeles obligatoriu — dar să conduci în același timp procesele de gîndire care au loc în mintea elevilor tăi, să fii în stare să-i călăuzești în drumul lor de la necunoscut la cunoscut, de la neștiință la știință.

Am văzut la o lecție de limba romînă în clasa a VIII-a, care trata despre trăsăturile caracteristice ale literaturii, cum măiestria profesorului este în stare chiar în condiții destul de grele — la una din primele ore într-o clasă nou alcătuită și cînd este de predat un material extrem de complex și de abstract — să-i facă pe elevi să-l urmărească încordați, să deducă sub îndrumarea lui, din constatări spre care îi îndreaptă cu pricepere de adevărat pedagog, noțiunile noi, concluziile și definițiile noi. Aparent, toate acestea s-au realizat cu metodele cele mai obișnuite: expunerea îmbinată cu conversația. Dar cîtă pricepere în folosirea fiecărui procedeu, ce justă dozare a întrebărilor și explicațiilor, cîtă pătrundere în indicarea pe nesimțite a punctelor de orientare menite să-i ajute pe elevi în a ajunge ei înșiși la miezul lecției, la esența ei!

E destul de greu să-i faci pe copiii de 14 ani să înțeleagă, de exemplu, cum se întrepătrund în imaginea artistică reprezentări concrete, individualizate cu semnificațiile generale. Dar profesorul a izbutit să facă aceasta. El a pornit de la o discuție despre „Desfășurarea", discuție purtată la nivelul clasei, în care a reușit să „scoată" de la elevi sensul universal al nuvelei lui Marin Preda și în același timp o serie de elemente concret-senzoriale care dau eroilor ei caracterele unor oameni vii, trăind, gîndind și acționînd în fața cititorilor. La fel, prin discuții priceput conduse referitoare la opere cunoscute anterior de elevi, au fost „descoperite" de către elevi și caracterul popular și cel național al literaturii. Și pentru ca explicațiile pe baza cîte unei singure opere să nu limiteze înțelegerea elevilor, să nu le dea impresia că ideia generalizatoare desprinsă din analiza ei se referă numai la opera respectivă, profesorul le-a cerut să arate cum se aplică fiecare din concluziile trase la opere diferite, în proză și în versuri, din literatura noastră actuală ca și din cea clasică și — mai mult — le-a propus să reflecteze și acasă asupra acestor probleme și să determine, pentru ora viitoare, în ce constă caracterul tipic, popular și național al unor opere alese de ei.

Un element important al succesului acestei lecții a fost și „jocul" — dacă putem spune astfel — folosit de profesor în cursul ei. Avînd în față un auditoriu care trebuia atras, însuflețit, făcut să participe activ și intens la cele ce urmau să fie discutate, profesorul n-a ezitat să folosească toate mijloacele — bineînțeles toate mijloacele pedagogice — care-l puteau ajuta în această direcție: întrebările-problemă care nasc emulația între elevi și întrebările retorice, subînțelesurile orale cu ajutorul variației de ton sau al pauzelor încărcate de sens, aluzia, gluma chiar. Toate acestea i-au

(continuare în pag. 8)

Întîlnire cu poetul

Fiecare anotimp își are farmecul lui. Mi se pare însă că toamna, prin inepuizabila ei simfonie coloristică și poate prin rezonanța împlinirilor vegetale, implică o mai mare receptivitate, invită mai insistent la meditație și poezie. Plasată în plină toamnă, „Săptămînii poeziei" i s-a oferit un decor mirific. Sentimentul se amplifică dacă acestui decor îi alăturăm decorul tot atît de infinit și inepuizabil al lumii copiilor.

Și, lucru ciudat, emoția specifică mai ales acestora este trăită tot atît de intens de poet. Cu ea și-a început cuvîntul Veronica Porumbacu la întîlnirea dintre cîțiva poeți și pionierii fruntași din școlile Capitalei în universul de basm al Palatului Pionierilor. Pentru că, spunea aceasta, „mi-am început viața nu ca scriitor, ci ca învățătoare într-o școală cu două săli de clasă în care nu ne puteam încălzi dar în care ne făuream visuri de viitor". Ca un ecou de demult au părut versurile scrise cîndva, în vremea războiului, într-o zi cînd elevii sădeau pomi:

„De-a lungul școlii,
sus spre cimitir,
în plin război
răsar pe străzi puieții.
Noi împlîntăm
tulpinele subțiri
ca semne mari
de exclamare-a vieții.

Replica dată de o pionieră care recită o poezie din zilele noastre a Veronicăi Porumbacu — „Partidul" — răsună ca un strigăt de bucurie la adresa vieții.

Întîlnirea pionierilor cu poezia a continuat. Versurile îndrăgite de copii spuse de Ion Hobană, de Florin Mugur, de Elena Dragoș, de Milnea Moisescu, din recentele lor creații fac inimile să vibreze, să simtă viu fiorul frumuseții. O frumusețe tîlcuitoare, tonifiantă ca o sevă miraculoasă și pe care noi, cei care îi educăm pe copii, o putem folosi pentru a le îmbogăți sufletele. Nu numai acum, în „Săptămîna poeziei", ci în întreaga noastră muncă de făuritori ai oamenilor de mîine.

CONST. RĂDOI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 9, telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din întreprinderi, instituții, școli. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii, București.

ELEVII din clasa I-a „C“

— În ce clasă ești ?

Puștiul mă privește curios și, parcă mirat că n-am aflat încă, răspunde mîndru :

— Într-a-ntîia !

— Într-a-ntîia „C“ — îl corectează cu un aer competent o fetiță de-alături. Sîntem colegi, ei sînt tot în clasă cu noi — adaugă ea apoi, arătînd spre un grup mare de copii.

În cîteva clipe am făcut cunoștință cu aproape toți elevii clasei I-a „C“ de la școala de 8 ani „Emilia Irza“ din Capitală. Deși mai era vreo jumătate de oră pînă la începerea cursurilor, ei și sosiseră la școală.

— De ce ați venit așa de dimineață ?

Răspunsul soseste prompt, fără explicații multe.

— Ca să facem rîndul !

Da, așa e. Cînd ești în clasa I, „să faci rîndul“ nu-i o treabă chiar atît de ușoară. E de înțeles că, avînd grija ei, te scoli dis-de-dimineață și vii grabnic la școală, s-o pui cît mai bine la punct. Se ivesc discuții, se nasc mici conflicte („E locul meu aici !“ „Ba al meu !“) dar totul se sfîrșește cu bine. Și iată că, la opt fără cîteva minute, rîndul celor dintr-a-ntîia „C“ este aproape de ușa școlii. Deodată însă, privirile copiilor se îndreaptă spre poartă, iar cîțiva exclamă cu supărare :

— Adriana, grăbește-te ! Ai întîrziat !

— Doar ești de serviciu și trebuie să faci ordine în clasă !

În fața atitudinii pline de reproș a colegilor, a acestei adevărate „opinii colective“, Adriana nu găsește nici un răspuns, nici o scuză. Îmbujorată, necăjită de vina ei (într-adevăr e o mare vină să întîrzii cînd ești de serviciu !), trece pe lîngă șirurile de elevi și intră în clasă. Nu va mai întîrzia niciodată. Hotărît !

Cum de au și înțeles bobocii școlii, copiii care au o „vechime“ de nici trei săptămîni în rolul de elevi, ce înseamnă a fi disciplinat ? La această întrebare avea să-mi răspundă ziua de școală pe care am petrecut-o, cu ei și cu învățătoarea lor, în clasa unde află atîtea lucruri noi, necunoscute.

La prima oră din această zi, clasa I-a „C“ are citirea. Așa stă scris, cu litere mari, în orar.

36 de minute deschid abecedarul așezat dinainte, pe bancă, la paginile știute și „învățate“ acasă, iar ochii copiilor privesc (pentru a cîta oară ?) ilustrațiile. Pe două pagini ale abecedarului se răsfață parcă tot belșugul toamnei : struguri rumeniți de arșița soarelui, prune brumării, mere roșietice.

— Ce-mi puteți spune despre toamnă, copii ? — îi întreabă cu voce caldă, prietenoasă, învățătoarea Maria Ciobotaru.

Din bănci se ridică o pădure de mîini. Bobocii — școlari silitori — au învățat bine lecția. Cunosc o mulțime de lucruri despre toamnă, știu să descrie cu amănunte fiecare fruct de pe abecedar. Și cît de mulțumiți, de mîndri se așează apoi în bancă, după ce au răspuns !

Au trecut 30 de minute. Cu glas tare, întreaga clasă învață să despartă în silabe cuvîntul strugure. Deodată, însă, copiii se opresc și-și îndreaptă privirile spre o bancă din mijlocul clasei. Colega lor, Dana Constantinescu, tocmai se îndreaptă spre ușă.

— Unde te duci, Dana ? — o întreabă foarte mirată învățătoarea.

— Să beau apă — răspunde fetița pe un ton foarte firesc.

— Dar ia gîndește-te puțin, Dana, ce-ar fi dacă toți copiii ar pleca din clasă în timpul lecției ? Uite, ne-ai deranjat pe toți. Fiecare se uită la tine și a trebuit să întrerupem lecția.

— Dacă mi-e sete...

Într-adevăr, poate că Danei îi este sete și, cum e și firesc, cînd ți-e sete trebuie să bei apă. Pînă acum nimeni nu a oprit-o să bea apă cînd a dorit. Învățătoarea știe că așa gîndește Dana în clipele acestea. De aceea, cu riscul de a pierde cîteva minute din lecție, trebuie să-i explice Danei — și celorlalți copii — de ce nu se poate să pleci din clasă în timpul lecției. Cu răbdare, îi face să înțeleagă că la școală trebuie să fii disciplinat, să asculți cu atenție lecția, pentru că altfel nu vei ști și vei lua note proaste. „Gîndiți-vă, copii, dacă fiecare ar pleca din clasă să bea apă, sau să vadă ce se întîmplă pe coridor sau în curte, am mai putea ține lecția ?“

Copiii o privesc cu ochi mari. Au înțeles : are dreptate tovarășa învățătoare, lecția e lecție. Chiar dacă ți-e sete, aștepți puțin. Îndată sună și poți să bei după voia inimii. A înțeles și Dana. Se întoarce și se așează cuminte în bancă.

După o recreație în care s-au purtat aprige dispute asupra numărului de roți pe care-l are un tren, clasa I-a „C“ se pregătește pentru lecția de aritmetică. „Nu „arimetică“ Georgel“ insistă învățătoarea, ci „aritmetică“. Da, deprinderea copiilor de a vorbi corect, de a înțelege ceea ce spun, este un lucru foarte important.

Pe bănci apar numărătoare multicolore, bețișoare (cu cîtă plăcere le scot copiii din ghiozdan !), caietele cu pătrățele.

— De astăzi învățăm să numărăm — anunță învățătoarea. Vom începe cu primul număr : 1.

Întreaga clasă este numai ochi și urechi : aha ! așa se scrie cifra 1 ! Întîi mai stîngaci, apoi din ce în ce mai corect, copiii scriu pe caiete cîteva rînduri cu prima cifră învățată astăzi. Cu fiecare zi vor urma alte și alte cifre. Apoi vor învăța să le adune, să le scadă, vor ști să numere atît de mult, că nu le vor ajunge nici numărătoarea, nici bețișoarele...

Ceasurile se succed repede. După o nouă recreație, copiii și-au deschis caietele de dictando și, cu mîinile la piept, așteaptă nerăbdători aprecierile învățătoarei asupra temei pe care au scris-o acasă : cinci rînduri de linii curbe. Învățătoarea trece din bancă în bancă, se apleacă asupra caietelor și pentru fiecare are de spus cîte ceva : „Bravo Daniela, ai scris frumos !“, „Cătălin, ai apăsat prea tare cu creionul. Uite, așa se scrie“ — și, luînd mîna lui Cătălin într-a sa, îl ajută să scrie corect. La banca lui Marian se oprește mai mult. Ia caietul, îl răsfoiește, se uită atentă la semnele scrise și, mulțumită, îl pune la loc pe bancă : „Vezi, dacă ești atent la lecție nu mai uiți să-ți scrii temele !“

De Marian a trebuit să se ocupe mai mult la lecțiile trecute. „Este un copil isteț — ne-a spus — dar tare neatent, distrat. La început nu-și scria de fel temele date pentru acasă și mărturisea simplu : „Am uitat“. Cum am făcut azi cu Dana, am discutat și cu el, în clasă, despre datoria elevului de a-și scrie lecțiile, despre faptul că această datorie nu poate fi uitată. Am discutat și cu părinții lui, atrăgîndu-le atenția să-l controleze zilnic. Și iată acum primele rezultate“.

...Cu ora de lucru manual în care copiii au decupat sau au lipit pe cartonașe desene reprezentînd fructele despre care au învățat la ora de citire, clasa I-a „C“ a încheiat o zi de școală. A fost o zi în care au învățat multe lucruri noi : să despartă cuvintele în silabe, să scrie cifra 1, liniuțe curbe, noduri. S-ar părea că aici nu s-a întîmplat mare lucru : silabe, cifre, liniuțe... Nu, nu-i de loc așa. Munca cu cei mai mici școlari este pe cît de simplă în aparență, pe atît de migăloasă, de complexă, de pretențioasă. A învăța alfabetul, a învăța să numeri, să aduni și să scazi, atunci cînd ai 7 ani nu-i de loc o joacă. Și nu-i de loc o joacă să-i înveți pe copii cum să se comporte, să-i faci să înțeleagă de ce este bine sau de ce nu este bine să facă un lucru.

Am trecut în revistă, împreună cu învățătoarea, această zi de curs în care s-au petrecut atîtea fapte. Și am înțeles, mai bine de data aceasta, că nimic — nici un cuvînt, nici un gest nu a fost întîmplător, că totul a fost bine gîndit, bine chibzuit : și explicația dată Danei asupra necesității de a fi disciplinată la ore, și laudele aduse lui Marian pentru că n-a mai uitat să-și efectueze tema, și aprecierile adresate fiecărui elev asupra temei scrise acasă. Totul a fost făcut cu scopul de a educa întregul colectiv de elevi, totul a răspuns unor cerințe instructive și educative.

Fiecare cuvînt, fiecare îndemn, fiecare indicație a fost exact pe măsura necesităților educației. Căci, într-un fel, totul a fost prevăzut. Tovarășa învățătoare nu a fost luată prin surprindere în nici unul din cazurile petrecute în ziua aceea în clasa ei. Experiența i-a arătat la ce se poate aștepta în clasa I și ce răspuns să dea problemelor ivite.

★

Curtea s-a umplut iarăși de veselie, de larmă. S-au format iarăși pînă la poartă rîndurile. Apoi copiii s-au despărțit și au pornit în grupuri pe străzile cartierului care — mai tînăr ca vîrsta lor — strălucea sub soarele plăcut de toamnă.

MONICA VERDEȘ

O nouă și mare bucurie — cartea !

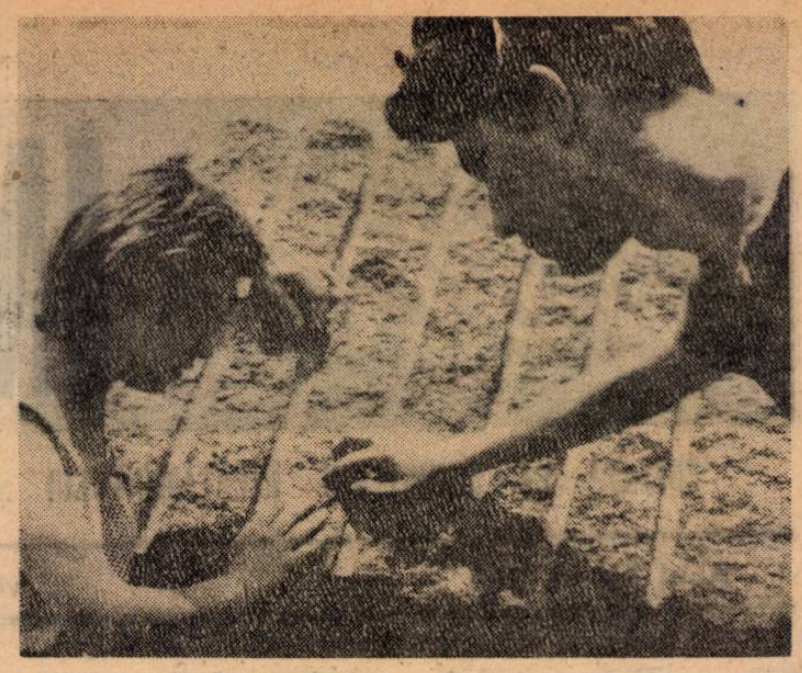

O lecție despre granit, dar acum nu din carte.

Olimpiadele internaționale de matematici

Anul acesta a avut loc, în Polonia, cea de-a V-a olimpiadă internațională de matematici, la care au participat elevi din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Iugoslavia, Polonia, Romînia, Ungaria și U.R.S.S. Lucrările pregătitoare au avut loc la Varșovia, iar concursul propriu-zis s-a desfășurat la Wroclaw.

Ideea olimpiadelor internaționale de matematici a prins rădăcini puternice și aceste întreceri anuale au devenit tradiționale. Inițiate în țara noastră, ele au fost apreciate de la început ca foarte utile pentru schimbul de păreri și cunoașterea reciprocă a învățămîntului matematic în diferite țări, pentru crearea legăturilor între tinerii cei mai dotați pentru matematici etc. Unele efecte pozitive s-au produs chiar după prima olimpiadă : țările care nu organizaseră pînă atunci olimpiade interne sau care le întrerupseseră le-au introdus sau reintrodus, pentru a avea o imagine clară a posibilităților elevilor și a putea selecționa pe cei mai buni. De asemenea, din contactul profesorilor din țările participante și din întrecerea elevilor au reieșit unele concluzii ce au dus la măsuri menite să contribuie la îmbunătățirea pregătirii elevilor. Astfel, în Cehoslovacia se publică anual cîte o broșură privitoare la olimpiada din anul respectiv, ca și la olimpiada internațională. Broșura cuprinde toate subiectele propuse și rezolvările lor. Anul trecut a apărut și în R.P. Ungară o broșură cu unele probleme propuse pentru olimpiada internațională (chiar dacă nu au fost date la concurs), prezentîndu-se și soluțiile dezvoltate ale acestora. În țara noastră s-au publicat, în „Gazeta învățămîntului“, articole privind modul cum trebuie pregătiți elevii pentru olimpiadă, iar în „Gazeta matematică și fizică“ seria B s-au dat soluțiile problemelor propuse la olimpiadă și s-au făcut observări asupra lucrărilor elevilor noștri. Toate acestea reflectă preocuparea forurilor de resort din țările participante la olimpiadele internaționale de a îmbunătăți învățămîntul matematic și de a stimula pe cei mai buni elevi, punîndu-le la îndemînă materiale mai bogate decît cele obișnuite în școli.

Rezultatele obținute la olimpiadele internaționale de matematică de către elevii din școlile țării noastre au fost an de an mai bune. Anul acesta, așa cum s-a arătat în presă, ei au obținut un premiu I, un premiu II și trei premii III. Astfel, 5 elevi din cei care s-au prezentat la întreceri au luat premii. Patru din ei erau absolvenți ai clasei a XI-a. Menționăm ca o confirmare faptul că toți aceștia, prezentați la Facultatea de matematici din București, au fost admiși cu note foarte bune : trei cu media 10 și unul cu media 9,81

Se cere ca în viitor să obținem rezultate încă și mai bune. Să ținem seama însă că lupta va fi din ce în ce mai dîrză. De aceea avem datoria să realizăm o pregătire cît mai susținută a tuturor elevilor noștri, stimulînd în mod deosebit pe cei care dovedesc înclinații și interes mai mare. Trebuie să căutăm cele mai bune căi pentru obținerea unor astfel de rezultate, căi pe care să le propunem, să le discutăm pentru a stabili ce să punem în practică. Voi arăta cîteva din căile la care am reflectat personal.

Fiind vorba de o acțiune pe întreaga țară, este clar că nu se poate face nimic fără sprijinul tuturor profesorilor. Fiecare are datoria să creeze tuturor elevilor condiții să-și dezvolte înclinațiile, să observe și descopere apoi elevii cu aptitudini speciale, cărora să le pună în mînă „Gazeta matematică și fizică“ seria B și pe care să-i determine să comunice la cercuri unele soluții ale problemelor, apoi unele referate etc. Nu trebuie avut în vedere numai „imediatul“, adică olimpiada din anul curent, ci este vorba de o problemă de perspectivă, de selecționarea la timp și dezvoltarea sistematică și continuă, de timpuriu, a viitorilor matematicieni.

Munca aceasta pentru antrenarea elevilor trebuie făcută cu entuziasm, fără de care nimic temeinic nu se poate obține. Copiii sînt foarte sensibili și lor li se poate transmite ușor entuziasmul.

Ar trebui ca „Gazeta matematică și fizică“ seria B să publice în tot timpul anului probleme care necesită o gîndire mai subtilă sau care au un grad de dificultate mai pronunțat, poate într-o rubrică specială, intitulată „Probleme de olimpiadă“. Este de la sine înțeles că o astfel de rubrică presupune colaborarea celor mai buni profesori care să creeze și să propună astfel de probleme. La rîndul ei, „Gazetei învățămîntului“ i se cere să mențină mereu prezent interesul pentru educarea matematică a elevilor și pentru formele de stimulare a celor cu aptitudini speciale. Aici și-ar avea locul comunicarea unor propuneri noi, a unor rezultate la care s-a ajuns și care ar putea să intereseze pe ceilalți colegi etc. Ar fi binevenită și stimularea pe plan republican a elevilor premiați la olimpiade.

Propunerilor prezentate aici li se vor adăuga, desigur, altele. Să ne punem deci cu seriozitate problema pregătirii matematice a elevilor noștri și a dezvoltării pînă la cel mai înalt potențial a viitorilor matematicieni. Să dezbatem cît mai larg aceste probleme în presă și în consfătuiri, pentru a generaliza ceea ce e menit să scurteze și să ușureze drumul.

GH. D. SIMIONESCU
conferențiar la Institutul politehnic București

ȘCOALA și PRODUCȚIA

Elevi din Călunești — Urziceni la recoltatul porumbului.

PE OGOARE

Ținînd seama de condițiile locale, numeroase școli de 8 ani din mediul sătesc au organizat acum, în toamnă, activități practice continue ale elevilor pe terenurile gospodăriilor agricole colective. În unele comune practica agricolă s-a și terminat, în altele abia a început sau continuă.

Majoritatea școlilor care au organizat practica în această perioadă s-au preocupat să îmbine caracterul util al lucrărilor efectuate de elevi cu caracterul instructiv al activității pe ogoare. Bunăoară, în raionul Ploiești, directorii de școli și profesorii de agricultură s-au îngrijit de folosirea justă, chibzuită a timpului de practică, în așa fel încît elevii să poată participa în mod egal la campania de recoltare a cerealelor cît și la o serie de alte lucrări menite să completeze cunoștințele însușite de ei în anul trecut sau să-i pregătească pentru ceea ce vor studia în anul acesta. Așa au procedat de exemplu profesorii de specialitate de la Școala de 8 ani din comuna Pucheni Moșneni, raionul Ploiești. Întocmind planul de muncă pentru perioada de practică continuă din acest trimestru, ei au repartizat trei zile pentru lucrările de recoltare a cerealelor, restul timpului fiind folosit pentru efectuarea unor lucrări ca de pildă lucrările de sezon din sectorul legumicol, din sectorul zootehnic, sau lucrările solului în vederea semănatului.

O deosebită atenție s-a acordat asigurării conținutului instructiv al întregii activități practice desfășurate în această perioadă. Participînd, în prima parte a practicii, la lucrările de recoltare a porumbului, elevii școlii au avut, de pildă, prilejul să-și îmbogățească cunoștințele prin observații asupra soiurilor de porumb cultivate în regiune cît și a mașinilor de recoltat.

În a doua jumătate a practicii elevii au efectuat lucrări legate de cunoștințele pe care și le vor însuși în acest an. De pildă, pentru inițierea elevilor din clasa a V-a în problemele de cultură a plantelor, profesorul lor și unul din brigadierii gospodăriei le-au prezentat soiurile de cartof cultivate în cadrul acesteia, le-au vorbit despre bolile și dăunătorii plantelor de cultură și despre mijloacele de combatere a acestora. Participînd la lucrările de recoltare și de depozitare a cartofilor elevii au putut identifica soiurile mai cunoscute. Deosebit de utile s-au dovedit a fi și lucrările de tratare a semințelor în vederea semănatului de toamnă, de răspîndire a îngrășămintelor pe cîmp etc., care au oferit elevilor prilejul de a cunoaște îndeaproape substanțele chimice folosite pentru tratarea semințelor, o serie de îngrășăminte și rolul lor în cultura plantelor și de a se deprinde cu mînuirea mașinilor de împrăștiat îngrășămintele pe teren.

Elevii clasei a VI-a au lucrat în sectorul legumicol, unde au putut învăța numeroase lucruri noi. Pe lîngă munca efectivă pe care au desfășurat-o, ei au participat și la o serie de discuții interesante cu unul din brigadierii care lucrează aici. O asemenea discuție, de exemplu, a avut ca temă metodele de cultivare a roșiilor. Cu acest prilej elevii au aflat numeroase date instructive despre lucrările din răsadnițe și din cîmp în vederea obținerii unei producții sporite la hectar, cît și despre soiul timpuriu de roșii bizon, care a dat în anul acesta o producție timpurie bogată.

Pentru a-i ține pe elevi la curent cu prevederile agrotehnicii moderne, profesorii și specialiștii din gospodărie i-au inițiat în efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru semănatul legumelor de toamnă, cît și a lucrărilor de administrare a îngrășămintelor chimice în legumicultură.

Cu îndemînare și pricepere elevii au efectuat și o serie de alte lucrări, ca de pildă sortarea și fasonarea morcovului, plantarea arpagicului de toamnă, depozitarea verzei, morcovului și cartofului etc.

În sectorul zootehnic, în care au făcut practică elevii clasei a VIII-a, au avut loc îndeosebi lucrări de pregătire în vederea iernatului animalelor. În cadrul acestor lucrări elevii și-au format deprinderi practice de pregătire a nutreturilor înainte de a fi date animalelor, de pregătire a adăposturilor pentru iernat, de întreținere a animalelor în adăposturi etc. Sub îndrumarea atentă a profesorilor ei au participat și la unele lucrări demonstrative, cum ar fi, de pildă, calcularea rației alimentare, dezinfecția adăposturilor, cunoașterea vîrstei animalelor prin observații, lucrări care cer pricepere și atenție și pe care elevii le-au efectuat apoi singuri pentru a și le însuși temeinic.

Înarmîndu-se cu o serie de cunoștințe noi, consolidîndu-și priceperile și deprinderile practice de muncă în diversele sectoare ale gospodăriei colective, elevii s-au reîntors în clasă mai activi, mai atenți, hotărîți să studieze sîrguincios obiectul „Agricultura", care-i va pregăti temeinic pentru viitoarea lor muncă pe ogoare.

C. DEMETRESCU

Un auxiliar prețios — terenul experimental școlar

Activitatea practică agricolă a elevilor în unitățile agricole socialiste (G.A.C., G.A.S., S.M.T., etc.) nu poate fi concepută fără o pregătire prealabilă pentru această muncă, pregătire ce se realizează pe terenul experimental școlar, unde elevii, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, verifică în practică cunoștințele teoretice predate în clasă.

Problemele activității pe terenul experimental prezintă o importanță deosebită pentru școlile sătești, deoarece buna organizare a acestei activități încă de la începutul anului școlar garantează succesul în pregătirea elevilor pentru munca lor în marile unități agricole socialiste.

Terenul experimental școlar este de fapt laboratorul viu al școlii, pe care se cultivă toate plantele prevăzute în programa școlară și pe care se realizează un studiu amănunțit al culturii acestora conform regulilor agrotehnicii. Lucrînd pe teren sub îndrumarea directă a profesorului de agricultură, elevii au posibilitatea să cunoască și cultura unor plante pe care nu le întîlnesc pe ogoarele gospodăriei din comuna lor și își formează priceperi și deprinderi practice de muncă care-i pregătesc pentru cultura mare a plantelor. Activitățile practice pe terenul experimental asigură totodată multiple posibilități de procurare a materialului didactic natural necesar desfășurării lecțiilor teoretice, ca de pildă colecții de plante, semințe, diorame etc.

Pe acest teren școlar se cultivă plante de cîmp sub forma unui asolament-colecție, plante pomicole, viță de vie, plante floricole, medicinale, aromatice și melifere, se amenajează o mică pepinieră pomicolă și dendrologică etc. De asemenea, aici se pot instala stupi, adăposturi pentru creșterea animalelor, se poate amenaja un bazin piscicol.

Pentru a se asigura muncii pe terenul experimental o desfășurare cît mai rodnică el trebuie să fie organizat cu toată grija. Iată cîteva indicații în această privință.

Dacă terenul are forma pătrată, se trasează în cuprinsul lui două alei principale, late de 2—3 metri, perpendiculare una pe alta, care să-l împartă în patru suprafețe egale. Dacă are o formă dreptunghiulară, se trasează o singură alee principală, pe mijlocul lui, paralelă cu laturile lungi ale dreptunghiului, începînd de la intrarea principală.

De o parte și de alta a aleii principale, mărginită de straturi de flori, se trasează parcele cu poteci de 30—40 cm între ele. Delimitarea aleii principale, a parcelelor și a straturilor se execută numai cu sfoară bine întinsă și cu ajutorul casmalei. Fiecare parcelă se repartizează unei clase, iar straturile din cuprinsul ei sînt date în grija grupelor de elevi. Colțurile parcelelor se marchează prin țăruși de lemn, iar în capătul fiecărei parcele sau strat și de aceeași parte a parcelei sau stratului se așează o tăbliță de lemn (de 20/10 cm) tras la rindea, vopsită în alb și scrisă cu creion negru înainte de a se usca vopseaua. Pe tăbliță se scrie clasa, grupa, cultura (experiența), data semănatului sau plantatului, data recoltatului, numele elevilor care au în grijă cultura. Tăblițele, prevăzute cu picior, se aliniază după sfoară de-a lungul aleii principale, la aceeași înălțime de la pămînt, cît mai jos, dar în așa fel încît să nu fie mascate de plantele în creștere.

Rîndurile de plante se orientează întotdeauna paralel cu latura mică a parcelei sau de-a latul stratului. De la marginea parcelei sau stratului pînă la primul rînd de plante se lasă o jumătate din distanța dintre rînduri, iar de la marginea parcelei pînă la prima plantă pe rînd o jumătate din distanța dintre plantele de pe rînd. Este necesar a se alinia după sfoară, ori de cîte ori este nevoie, atît marginile aleilor cît și cele ale parcelelor și straturilor.

Pentru a se asigura muncii de pe terenul experimental un conținut științific, este necesar să se întocmească o tematică unică a activității cu elevii în cadrul lui, experiențele ce urmează să se desfășoare cu fiecare clasă în parte fiind stabilite de către profesorul de agricultură în conformitate cu programa școlară. Tematica terenului experimental trebuie orientată pe baza prevederilor programei, a condițiilor locale de sol și climă și a prevederilor agrotehnicii moderne. Numai în aceste condiții se va asigura conținutul științific al lucrărilor practice, eficiența lor. Nu vor lipsi, desigur, din acest plan experiențele pe parcelele comparative menite să ilustreze superioritatea celor mai avansate metode de lucru în agricultură, a unor soiuri, a culturilor la care se folosesc biostimulatori etc. Aceste experiențe trebuie să fie concludente, dînd elevilor posibilitatea să observe ușor diferențele dintre variante.

Trebuie să se întocmească de asemenea un plan de colectare a materialului didactic care va asigura înzestrarea continuă a laboratorului de științe naturale și agricultură cît și ilustrarea lecțiilor teoretice și practice desfășurate în cursul iernii și în perioadele cu timp nefavorabil.

Printr-o organizare justă a terenului experimental școlar, prin desfășurarea pricepută a experiențelor prevăzute în cuprinsul lui, acesta poate deveni un auxiliar prețios în predarea cunoștințelor și în înarmarea elevilor cu deprinderi de muncă agricolă, contribuind astfel din plin la pregătirea lor pentru viață.

Lector univ. N. C. MATEI și P. DABIJA

La practica agricolă continuă

● Alegînd, pentru prima săptămînă de practică agricolă, perioada cea mai potrivită, conform cu condițiile din raion, colectivul pedagogic al școlii de 8 ani din comuna Viile Dejului a organizat această practică acum, la începutul anului școlar.

În cadrul săptămînii de practică elevii au lucrat pe terenul gospodăriei colective din comună, unde au avut prilejul să participe la o serie de lucrări interesante și instructive. Printre altele ei au efectuat lucrări de recoltare a legumelor și fructelor, de pregătire a solului în vederea semănatului de toamnă, au luat parte la munca din sectorul zootehnic etc.

Lucrînd alături de colectiviști elevii au înțeles și mai bine importanța recoltatului la timpul potrivit, și-au lărgit cunoștințele de agricultură și și-au format deprinderi practice de muncă.

● Cu rezultate bune s-a încheiat prima săptămînă de practică continuă și la școlile de 8 ani nr. 1 și nr. 2 din comuna Cocargeaua, raionul Feteşti. Datorită grijii cu care a fost pregătită și organizată această acțiune de către directorii școlilor și profesorii de specialitate, elevii au participat la o serie de lucrări variate și instructive, care i-au familiarizat cu cele mai noi probleme ale agriculturii noastre socialiste.

Efectuînd lucrări de pregătire a solului în vederea semănatului ei au putut să-și dea seama de importanța mecanizării și a chimizării agriculturii, au avut prilejul să cunoască metodele agrotehnice noi aplicate în gospodăriile colective. Îndrumați cu atenție de profesori și de specialiștii din gospodărie, elevii din comuna Cocargeaua și-au lărgit, în perioada de practică, pregătirea în domeniul agriculturii.

● Elevii clasei a VII-a din comuna Ștefan cel Mare, regiunea București, care și-au efectuat practica continuă în sectorul zootehnic al gospodăriei agricole din localitate, au preluat pentru o săptămînă în grijă lucrările din acest sector. Sub conducerea profesorilor și a brigadierilor ei au învățat cum se aduc la îndeplinire o serie de lucrări de întreținere a animalelor în grajduri și au participat la unele lucrări specifice creșterii animalelor tinere, cum ar fi, de pildă, calcularea rației alimentare, dezinfecția, curățatul adăposturilor etc. Lucrînd în acest sector elevii clasei a VII-a și-au însușit numeroase cunoștințe noi, care le vor fi de un real folos în studiul zootehnicei.

● Organizînd practica continuă de o săptămînă, corpul didactic al școlii de 8 ani din comuna Mavrodin, raionul Alexandria, i-a repartizat pe elevi în diferitele sectoare ale gospodăriei colective.

Deosebit de interesante s-au dovedit a fi lucrările din sectorul viticol, sector care este foarte dezvoltat. Aici elevii au avut prilejul să participe la o serie de lucrări instructive cum ar fi trasarea curbelor de nivel pe terenurile în pantă, lucrări de vinificare, recoltarea, ambalarea etc.

● Și în școlile din raionul Roșiori practica continuă în agricultură a fost organizată cu grijă, ceea ce a avut drept urmare obținerea unor rezultate bune în pregătirea elevilor.

Ținînd seama de prevederile programei și de condițiile locale, profesorii de specialitate au planificat pentru această perioadă lucrări variate și adecvate specificului fiecărei clase, în așa fel încît elevii să se întoarcă în clasă cu un bagaj solid de cunoștințe, bază temeinică pentru studiile lor viitoare. Prin modul cum au organizat practica, precum și prin bunele rezultate obținute se remarcă școlile de 8 ani din comunele Belitori, Tecuci, Balaci etc.

Trei întrebări

Este surprinzător. Nu sîntem decît în clasa a III-a, dar copiii citesc cu o uşurinţă şi o corectitudine remarcabile. Solicitaţi la întîmplare, se ridică din diferite colţuri ale clasei şi se continuă în lectură unii pe alţii, marcînd ideile prin sublinierea accentului logic, adaptîndu-şi intonaţia la conţinutul textului, reuşind să pună în evidenţă nuanţele. Nicidecum nu întîlnim la aceşti elevi ai Şcolii de 8 ani nr. 154 din Bucureşti monotonia, rezonanţa cîntată a frazei pe care ne-am obişnuit s-o observăm îndeobşte la elevii de această vîrstă.

Acesta a fost primul element care ne-a solicitat să ne punem o întrebare: cum s-a ajuns la acest rezultat?

Verificarea în continuare a cunoştinţelor legate de lecţia „Recreaţia" nu a dezmînţit prima impresie. În aceeaşi măsură în care elevii ştiu să citească frumos, corect şi curgător, ei se pricep să-şi alcătuiască şi răspunsurile. La vîrsta pe care o au ei, cunoştinţele teoretice de gramatică sînt foarte sumare şi, tocmai de aceea, te aştepţi ca în vorbirea lor să întîlneşti greşeli de acord, de topică a frazei, de lexic etc. Departe de a observa astfel de greşeli, sîntem dimpotrivă surprinşi de chipul corect în care copiii îşi formulează ideile. Reproducem spre exemplificare cîteva fraze stenografiate după răspunsul unei eleve: „În fiecare şcoală există cîte un clopoţel. De cîte ori sună clopoţelul, uşile sălilor de clasă se deschid şi copiii ies în recreaţie. Cei mai mici fac roată şi se joacă de-a pisica şi şoarecele. Alţi copii sar coarda, joacă mingea sau capra. Toată curtea este plină de însufleţire". Concis, simplu şi clar eleva a reuşit să redea plastic, într-o formulare proprie, conţinutul povestirii din carte, fără să săvîrşească vreo greşeală. Şi aceasta este o caracteristică generală a clasei, caracteristică ce s-a făcut vizibilă de-a lungul întregii lecţii. Pe parcursul celor 50 de minute cît a durat aceasta nu am auzit decît trei sau patru formulări incorecte, care au fost pe loc corijate de către învăţătoare. Astfel ni s-a pus cea de-a doua întrebare: cum se face că încă din clasa a III-a elevii ştiu să se exprime atît de corect?

Iar cea de-a treia şi ultimă întrebare a fost suscitată de vocabularul elevilor, de modul cum s-au exprimat în răspunsurile date la întrebările învăţătoarei, răspunsuri în care au utilizat expresii plastice, epitete pitoreşti, neologisme. Toate acestea presupun, se ştie, înţelegerea deplină a nuanţelor de sens, iar acest lucru nu este de loc uşor de obţinut la clasele mici.

Bineînţeles că toate laturile pozitive pe care le-am menţionat pînă aici în legătură cu pregătirea elevilor din clasa a III-a „B" de la Şcoala de 8 ani nr. 154 nu au putut fi realizate de către învăţătoarea Adela Vitoş decît într-un răstimp mai îndelungat, în întreaga activitate pe care a desfăşurat-o cu elevii săi de-a lungul orelor de cursuri în anii trecuţi. În felul cum a muncit ea în acest răstimp se află de altfel concretizate şi răspunsurile la cele trei întrebări pe care ni le-a pus lecţia de astăzi, răspunsuri pe care ni le-a dezvăluit o convorbire purtată ulterior cu tov. Vitoş.

În primul rînd, în legătură cu citirea expresivă. Ne-am dat seama, din cele spuse de învăţătoare, că ea manifestă o exigenţă deosebită faţă de citirea model. „Nu există lecţie—ne-a spus ea — pentru care să nu fi citit eu însumi de cîteva ori înainte de a intra în clasă textul ce urma să fie predat, pentru a alege tonul şi interpretarea potrivită". Pe de altă parte urmăreşte de fiecare dată ca elevii să înţeleagă bine conţinutul povestirii, să fie conştienţi de ceea ce citesc, pentru că numai astfel pot să dea textului intonaţia cuvenită. Mai mult: pentru a arăta elevilor deosebirea dintre o citire monotonă, lipsită de expresie şi una corespunzătoare conţinutului textului, le-a citit în diferite feluri aceeaşi povestire. Se pare că procedeul a dat rezultate foarte bune. Copiii au rîs cînd au auzit-o citind monoton, împiedicat, aşa cum, de altfel, citeau chiar unii dintre ei la început. Simplul fapt că s-a citit astfel a fost convingător şi i-a ajutat să înţeleagă limpede ce aşteaptă învăţătoarea de la ei.

Asemenea modele au fost larg folosite şi pentru cultivarea exprimării corecte a elevilor. Dorind ca elevii să vorbească frumos şi corect învăţătoarea nu şi-a permis nici ea nici o greşeală de exprimare, a căutat să folosească întotdeauna cuvintele cele mai potrivite, a dat o mare atenţie respectării tuturor regulilor ortoepiei. La această vîrstă copiii au tendinţa de a-i imita pe cei mari. Cu atît mai mult este important să le dai modelele cele mai bune.

Şi în această privinţă i-a folosit învăţătoarei reproducerea unor exemple negative care i-au făcut pe copii să sesizeze mai uşor, mai clar, greşelile unor formulări incorecte privind ordinea elementelor frazei, neglijarea acordului, stîlcirea cuvintelor sau folosirea lor cu alt sens decît cel propriu. Pe această cale elevilor li s-a imprimat în memorie faptul că astfel de formulări sînt greşite şi acum le evită.

Problema vocabularului este indisolubil legată de cea a vorbirii. Deci, tot cu scopul de a-i învăţa să se exprime corect şi frumos, învăţătoarea le-a cerut să memoreze din diferite texte şi i-a obişnuit să folosească expresii şi cuvinte al căror înţeles l-a explicat bine în prealabil. Îndeobşte ea a utilizat următorul procedeu: pregătind pe parcursul unui ciclu de lecţii cîte o compunere, cerea elevilor să-şi noteze şi să memoreze din povestirile învăţate scurte fragmente şi expresii legate de tema stabilită. Astfel, în momentul cînd se trecea la efectuarea compunerii elevii erau în posesia unui bagaj de expresii şi imagini pe care le puteau folosi în dezvoltarea temei. I-a obişnuit de asemenea ca, servindu-se de cuvintele nou învăţate, să alcătuiască texte cu sens deosebit de cel al textului în care au cunoscut cuvintele.

Răspunsurile dobîndite la întrebările pe care ni le-am pus în timpul lecţiei au fost pe deplin lămuritoare. Ele au arătat că strădania învăţătoarei, chibzuinţa cu care şi-a ales procedeele în funcţie de obiectivele urmărite au dus la rezultatele pe care le putem vedea astăzi.

OCT. BUZESCU

PRIMELE NOŢIUNI de analiză matematică

Predarea primelor noţiuni de analiză matematică la clasa a XI-a se realizează cu succes şi cu economie de timp atunci cînd ne sprijinim pe cunoştinţele pe care le au elevii din clasele precedente. Ei ştiu, de exemplu, din clasa a IX-a, să găsească soluţiile unui sistem de inecuaţii de gradul I sau gradul II cu o necunoscută, punînd în evidenţă valorile comune ale acestor mulţimi. De aceea, acum, cînd începem să studiem cu ei capitolul „Noţiuni elementare despre mulţimi", nu ne rămîne decît să sistematizăm şi să fixăm cele cunoscute în clasele anterioare, introducînd în plus, ca elemente noi, semnele de incluziune şi intersecţie.

Aşa a procedat, bunăoară, profesorul A. Roşu în predarea acestei teme la clasa a XI-a de la Şcoala medie „D. Cantemir" din Capitală. Fără a zăbovi prea mult la chestiunile deja cunoscute, el s-a oprit îndeosebi asupra noţiunii de vecinătate, pentru ca elevii să şi-o însuşească şi s-o poată aplica, în lecţiile următoare, la definiţia limitei unui şir de numere.

Şi la definirea şirurilor mulţi profesori apelează la cunoştinţele anterioare ale elevilor, uşurînd astfel înţelegerea expunerii. Ei se referă, de pildă, la şirurile provenite din rădăcina pătrată a lui 2 sau 3, luate cu aproximaţie de cîteva zecimale în plus sau minus, la progresiile aritmetice sau geometrice, la fracţiile zecimale periodice sau la perimetrele poligoanelor regulate înscrise în cerc care-şi dublează mereu laturile.

Probleme mai dificile ridică definirea limitei unui şir. Experienţa arată că, pentru a se demonstra că în afara oricărei vecinătăţi a lui a se găsesc numai un număr finit de termeni ai şirului, este bine să se pornească de la un exemplu concret. Bunăoară, se poate pleca de la şirul $\frac{1}{2p-1}, -\frac{1}{2p-1}$ şi dîndu-se lui p valorile 1,2... n, să se arate că pentru fiecare vecinătate a lui zero de forma $(-\varepsilon, \varepsilon)$, epsilon fiind $\frac{1}{7}, \frac{1}{8}$ etc, puţini termeni ai şirului rămîn în afara vecinătăţii luate, toţi ceilalţi găsindu-se în vecinătatea lui zero. De pildă, dacă $\varepsilon = \frac{1}{8}$ şi p capătă valorile 1,2... n, se obţine şirul $1, -1, \frac{1}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{1}{5}, -\frac{1}{5}, \frac{1}{7}, -\frac{1}{7}, \frac{1}{9}, -\frac{1}{9}, \ldots, \frac{1}{2p-1}, -\frac{1}{2p-1}$, care are toţi termenii de la $\frac{1}{9}, -\frac{1}{9}$ înainte în vecinătatea lui $\left(-\frac{1}{8}, \frac{1}{8}\right)$. Deci, dacă pentru p luăm valoarea 5 sau valori mai mari ca 5, termenii şirului sînt în intervalul deschis $\left(-\frac{1}{8}, \frac{1}{8}\right)$ şi se grămădesc către zero. În afara intervalului rămîn doar termenii 1, $-1, \frac{1}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{1}{5}, -\frac{1}{5}, \frac{1}{7}, -\frac{1}{7}$, adică 8 termeni ai şirului (un număr finit de termeni).

Mai departe, pentru a stabili definiţia limitei cu ajutorul modulului şi al lui ε, arătăm că toţi termenii şirului obţinut pentru p egal sau mai mare ca 5 sînt în vecinătatea lui zero $\left(-\frac{1}{8}, \frac{1}{8}\right)$, pe care am ales-o după voie, şi consemnăm acest lucru. Scadem limita zero către care tinde şirul considerat cînd p tinde către n. Rezultă că diferenţa dintre termenul general al şirului şi limită este cuprinsă între $-\frac{1}{8}$ şi $\frac{1}{8}$, ceea ce duce la faptul că modulul acestei diferenţe rămîne totdeauna mai mic ca $\frac{1}{8}$

Trecînd apoi la generalizare, pentru un epsilon oarecare pozitiv şi pentru un a limită a şirului, scriem că termenul general este cuprins între a $-\varepsilon$ şi a $+\varepsilon$; Deci, modulul diferenţei dintre termenul general şi limita şirului rămîne mereu mai mic decît epsilon.

Ca aplicaţie putem determina, pe baza inegalităţii obţinute, limita şirului 1,1; 1,01... 1,0000... 1 şi apoi a şirului 0,9; 0,99; 0,9999..., alegînd un epsilon egal cu 0,04; 0,0005 etc.

În scopul fixării noţiunii de limită a unui şir este bine să cerem elevilor să aplice inegalitatea de mai sus pentru a afla că şirurile obţinute, dacă se ia rădăcina pătrată a lui 2 sau 3 prin lipsă sau prin adaus cu mai multe zecimale, au limita 2 şi 3 pentru orice ε mai mare ca zero.

Alegînd de fiecare dată exemplele cele mai grăitoare pentru ilustrarea unei definiţii sau teoreme, vom face ca primele noţiuni de analiză matematică să fie uşor accesibile şi bine însuşite de elevi.

A. IORGULESCU

DESPRE Pămînt, Soare şi celelalte corpuri cereşti

I-am întîlnit pe elevii clasei a V-a a Şcolii de 8 ani nr. 25 din Capitală cînd s-au întors în clasă după vizita făcută împreună cu profesoara lor de geografie, tovarăşa Virginia Mumuianu, la Observatorul astronomic. Lecţia de geografie din acea zi se referea la Pămînt şi la sistemul solar. În legătură cu acest subiect elevii aveau multe de spus întrucît văzuseră la Observator o sumedenie de lucruri noi şi interesante, care le-au fost explicate cu claritate de profesoara lor. Nu-i de mirare de aceea că ei au participat activ la lecţie, vădind un interes deosebit pentru ea.

Răspunzînd cu precizie întrebărilor profesoarei, elevii au vorbit despre sistemul solar şi relaţiile dintre Pămînt şi Soare sau dintre Soare şi celelalte corpuri cereşti, dovedind înţelegerea deplină a noţiunilor de planetă, satelit sau stea. În această privinţă i-au ajutat mult observaţiile făcute la Observator asupra celor două planete care se puteau vedea în ziua aceea de pe Pămînt — Saturn şi Jupiter — asupra satelitului natural al Pămîntului, Luna, pe care au observat formaţiunile muntoase în formă de circ, cît şi asupra unor constelaţii cărora, conform explicaţiilor primite, le-au definit vîrsta în funcţie de culoarea albastră, roşie sau galbenă a stelelor.

Definind Soarele ca o stea uriaşă a galaxiei noastre, care răspîndeşte căldură şi lumină, elevii au făcut referiri interesante la legătura dintre Soare şi planetele sistemului solar, care primesc căldură şi lumină de la acesta, şi au explicat importanţa acestor factori în menţinerea vieţii pe planeta noastră.

Îndrumaţi de profesoară, elevii au înţeles şi şi-au fixat bine, cu ajutorul celor văzute la Observator, o serie de cunoştinţe mai dificile despre planeta noastră, ca de pildă poziţia Pămîntului în sistemul solar sau mişcarea de rotaţie şi revoluţie a Pămîntului.

Problema sateliţilor naturali şi artificiali, a ocupat un loc important în lecţie. Profesoara i-a îndrumat cu măiestrie pe elevi spre înţelegerea importanţei uriaşe pe care o au lansarea sateliţilor artificiali şi zborul omului în Cosmos.

Cunoştinţele despre sateliţi au fost folosite în continuare de tovarăşa Mumuianu pentru a explica lecţia nouă, despre forma Pămîntului. După ce a făcut cunoscute elevilor ipotezele din antichitate asupra formei Pămîntului, le-a prezentat argumentele care au pledat în favoarea ipotezei că el este rotund. În condiţiile actuale ale dezvoltării ştiinţei şi tehnicii, cînd există numeroase posibilităţi de a face ocolul Pămîntului, pentru elevii clasei a V-a a fost uşor să completeze singuri cele spuse de profesoară, arătînd că înconjurul Pămîntului cu navele cosmice a confirmat încă o dată teza cu privire la forma rotundă a acestuia.

Avînd globul pămîntesc pe bancă, fiecare elev şi-a putut explica mai bine de ce Pămîntul este turtit la capete, ca urmare a mişcării de rotaţie în jurul axei sale.

Învăţînd aceste noţiuni pe baza intuirii materialului didactic cît şi a observaţiilor din cadrul vizitei recente la Observatorul astronomic, elevii clasei a V-a a Şcolii nr. 25 şi-au însuşit temeinic primele noţiuni de geografie fizică, dovedind mult interes pentru acest obiect. Priceperea cu care tov. Mumuianu a reuşit să cîştige încă de la începutul anului atenţia şi interesul elevilor săi pentru studiul geografiei este o chezăşie a rezultatelor bune pe care le va obţine în acest an şcolar.

T. CREŢU

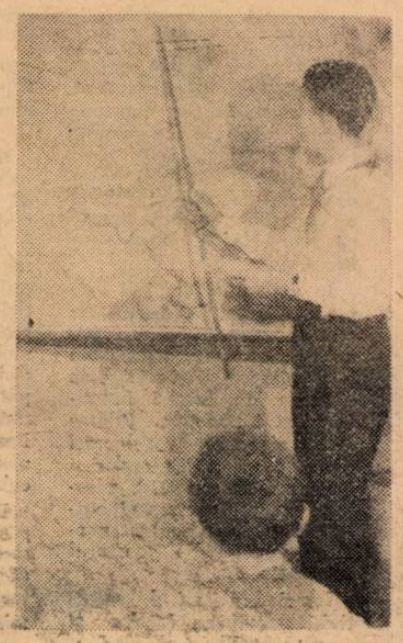

A DESCHIDE TOATE PERSPECTIVELE

Discuția începută în numărul trecut al „Gazetei învățămîntului" cu privire la unele probleme de educație și cultură mi se pare nu numai interesantă, dar și necesară. Pentru că, declarîndu-mă de acord cu tovarășul profesor Petre Drăgoiescu — semnatarul articolului „Omul cult", care a inaugurat această discuție — trebuie să subliniez faptul că într-adevăr „școala de cultură generală deschide toate perspectivele pentru formarea omului cult", în același timp „posibilitățile acesteia rămînînd însă limitate".

Patrimoniul culturii universale este imens. Mileniile civilizațiilor asfințite ne-au lăsat o considerabilă cantitate de bunuri culturale, pe care școala noastră de cultură generală, oricît i-am încărca programul, nu va putea niciodată s-o transmită absolvenților săi. Dacă am lua numai domeniul literaturii și ar fi suficient. Desigur, aici nu e vorba de a face din fiecare absolvent de școală medie un erudit al literaturii universale. Dar mi se pare absolut indispensabil, chiar pentru absolventul care va urma electronica sau agronomia, construcțiile navale sau conservatorul, ca el să cunoască măcar în linii generale temele marilor capodopere ale literaturii universale, pe autorii acestora, principalele personaje care au populat de-a lungul mileniilor paginile epopeilor, ale tragediilor și comediilor antice, ale celor mai importante romane și piese de teatru, care au supraviețuit timpului.

Fără nici o îndoială, progresul omenirii se realizează în primul rînd în sfera producției economice. În primul rînd. Dar nu numai în această sferă. Iar înaintarea în domeniul producției materiale, al tehnicii noi, este mult înlesnită de înaintarea simultană a celuilalt front, a frontului cultural.

Și din acest punct de vedere școala noastră, școala noastră nouă, și-a găsit drumul, punînd accentul pe disciplinele care pregătesc mai bine tînărul pentru viață, pentru meseria — oricare ar fi ea — pe care va trebui mîine să și-o aleagă. Dar concepția despre lume a individului, ale cărei baze se pun în școală se completează prin cunoașterea artei, prin înțelegerea ei. Arta este aceea care, cu forța ei emoțională, vine să se adauge ca un factor foarte important la formarea concepției noastre, la cunoașterea lumii.

Viitorul inginer sau tehnician, medic sau profesor, geolog sau constructor va trebui să-și folosească timpul său liber, să-și îmbogățească orizontul lui spiritual, personalitatea sa. Arta, poezia și proza, teatrul și cinematograful, muzica și plastica — fiecare dintre ele vor veni să se adauge, cu contribuția lor, la formarea viitorului **om cult.**

Și, revenind la literatură și la capodoperele ei, ne dăm foarte bine seama că școala, școala noastră de cultură generală, nu poate și nu trebuie să-și ia sarcina de a face cunoscute toate aceste comori. Școlii îi este imposibil să facă acest lucru. Ea poate să trezească însă gustul, pentru ca elevul să poată deschide singur porțile acestei împărății a frumosului. Cei care învață în școală o limbă sau alta iau cunoștință — fără îndoială și în acest caz în linii generale — cu o schiță a literaturii ruse, franceze, germane sau engleze. Vor lua cunoștință de principalii poeți și scriitori, de cele mai frumoase poezii și de cele mai valoroase opere dramatice aparținînd literaturii engleze, să presupunem, ca să luăm un exemplu concret. Vor afla și vor putea să adîncească ulterior pe Chaucer, pe Thomas Moore și pe Elyot, pe Sidney și pe Spenser, pe marele Shakespeare și teatrul său, pe Milton și Johnson, pe Fielding și pe Sheridan, pe Burns și pe Walter Scott, pe Byron, Shelley și Keats, pe Dickens și surorile Brontë, pe Thackeray și pe George Elliot, vor auzi de Meredith și de Kipling, de Shaw și de Wells (mărturisesc cinstit că nici nu știu dacă vor putea să afle prea mult despre toți). Dar ce se va întîmpla cu Ronsard, Villon, cu Rabelais, cu Racine și Corneille, cu Montaigne și Voltaire, cu Balzac și Stendhal, cu Victor Hugo, cu Flaubert și cu Zola, ce vor ști ei despre Goethe și Schiller, despre Dante și despre Petrarca, despre Pușkin, despre Gogol, despre Tolstoi și Cehov, despre Gorki și despre Maiakovski, despre Cervantes, Lope de Vega, Calderon de la Barca sau despre Federico Garcia Lorca, fără să mai pomenesc de capodoperele literaturilor nordice, asiatice etc.?

Și asta numai în domeniul literaturii. Ce facem apoi cu muzica? Cu plastica?

S-ar putea obiecta că unele din lucrările și autorii pomeniți de noi și-au găsit loc — chiar în proporții reduse, în manualul de teorie a literaturii sau în lecțiile de istorie universală. Am citit programa clasei a IX-a: o oră pentru Umanism și o oră pentru Renaștere. Programa clasei a X-a prevede și ea o oră pentru dezvoltarea culturii universale de la mijlocul secolului XVII pînă la sfîrșitul secolului XVIII și încă una pentru dezvoltarea culturii universale între anii 1789—1871. Dar mi-e foarte greu să cred că aceasta rezolvă totul. În afara orelor, în domeniul literaturii și-n domeniul muzicii se mai fac unele lucrări, uneori interesante, în cadrul cercurilor. Dar și aici trebuie să avem în vedere că nu toți elevii participă la ele.

Fără nici o îndoială, formarea omului cult este o operă de mari proporții, pe care școala trebuie s-o realizeze în primul rînd. Desigur, nu ea singură. Am mai spus-o: nu poate. Este peste puterile ei.

Între alți factori pe care tovarășul profesor Petre Drăgoiescu îi pomenește în articolul său, el amintește și de radio și televiziune. Fără nici un fel de tăgadă, forța de pătrundere a radioului și a televiziunii depășește în mare măsură posibilitățile tuturor bibliotecilor, ale tuturor instituțiilor de cultură, teatre, muzee etc. luate în parte sau chiar la un loc. Să-mi fie iertată îndrăzneala. Dar cu atît mai vîrtos îmi apare în față răspunderea radioului și a televiziunii față de aceste probleme. Capacitatea lor de pătrundere în masa de milioane a ascultătorilor și telespectatorilor ne impun o examinare atentă a sarcinilor noastre.

Și pînă în prezent radioul și televiziunea au făcut unele lucruri în acest domeniu. Mai ales în cel muzical, unde cele peste douăzeci de ore zilnice de muzică de tot felul — de la cea populară și ușoară pînă la cea simfonică, pot să satisfacă din punct de vedere cantitativ gusturile cele mai diferite. Cu siguranță din punct de vedere educativ mai sînt multe de făcut. Ciclurile de educație muzicală inițiate în anii trecuți și continuate și anul acesta, dacă se vor împleti cu serioase măsuri organizatorice care nu pot fi luate numai de radio (e vorba de cercurile de prieteni ai muzicii), vor putea să aibă o eficacitate din ce în ce mai mare. Aici trebuie să-și spună cuvîntul și școala, și familia, și organizațiile de tineret.

În ultimul timp s-a transmis la posturile noastre de radio un ciclu de emisiuni intitulat „Capodopere ale literaturii universale". În ciclul acesta s-au difuzat emisiunile „Iliada" lui Homer, „Divina Comedie" a lui Dante, „Oedip" al lui Sofocle, „Don Juan" de Molière, „Idiotul" lui Dostoievski, „Marile Speranțe" ale lui Dickens, „Gargantua și Pantagruel" de Rabelais, „Don Quijote" de Cervantes. În perspectivă apropiată se vor difuza: „Mizerabilii" de Victor Hugo, „Robinson Crusoe" de Daniel de Foe, „Insula pinguinilor" de Anatole France, „Roșu și Negru" de Stendhal, „Doamna Bovary" de Flaubert. Sînt în pregătire: „Păsările" lui Aristofan, „Eneida" de Virgiliu, „Milionul" de Marco Polo, „Candide" de Voltaire, „Evgheni Oneghin" de Pușkin și altele.

Poate că ar trebui pomenită tot aici emisiunea de „Teatru la microfon", care de-a lungul anilor a difuzat sute de piese din repertoriul dramaturgiei clasice universale.

Desigur, s-ar putea aminti și de ciclurile de limbi străine (franceză, rusă, engleză) inițiate în cursul anului trecut și care continuă în prezent în forme mai perfecționate, emisiuni care și ele constituie o contribuție la formarea culturii oamenilor muncii din republica noastră, inclusiv a elevilor, care vor să mai învețe o limbă străină în plus, lîngă acelea pe care și le-au ales în școală. Tot așa precum aș aminti și de emisiunile „Limba noastră" sau de rubrica „Cum vorbim".

Ciclul de emisiuni „Teatrul „artă realistă" realizat de către televiziune și care și-a cîștigat o apreciere unanimă, se înscrie și el printre contribuțiile Radioteleviziunii la opera de formare a omului cult din țara noastră.

Am schițat doar cîteva dintre emisiunile cele mai cunoscute și care ar putea face obiectul unor discuții pe calea colaborării dintre școală, familie, organizațiile tineretului și Radioteleviziune.

Sînt convins că s-ar putea face mai mult și chiar și mai bun. Ne vom strădui și în continuare să punem umărul, alături de școală, pentru a deschide toate perspectivele formării omului cult.

CONSTANTIN PRISNEA
vicepreședinte al Comitetului de radiodifuziune și televiziune

OPINII

EXIGENȚELE învățămîntului superior

Concursul de admitere ținut recent la Institutul de construcții, din Capitală unde lucrez ca profesor, mi-a dat prilejul să reflectez din nou asupra cîtorva aspecte ale pregătirii pe care o primesc candidații în școala medie.

Această pregătire începe, riguros vorbind, chiar din prima zi a intrării elevilor în clasa a V-a, iar succesul ei depinde, în cea mai mare parte, de valoarea muncii profesorilor chemați a-i învăța pe elevi să gîndească, să pătrundă sensul celor studiate. Marea majoritate a profesorilor din școala medie, perfecționîndu-și necontenit măiestria, izbutesc să țină lecții bune, să-i înarmeze pe elevi cu cunoștințe clare, logice, să înlăture memorizarea mecanică. Rezultatele acestor strădanii se văd limpede în răspunsurile tot mai judicioase, tot mai complete pe care le dau mulți dintre tinerii ce se prezintă la concursurile de admitere în învățămîntul superior. Nu se poate spune însă, din păcate, că toți acești tineri se prezintă la un nivel corespunzător. Unii dintre ei — puțini la număr — au încă o pregătire slabă, nemulțumitoare. Dacă cercetăm cauzele acestei situații vom vedea că ele își găsesc explicația, pe de-o parte, în unele lipsuri ale programelor și manualelor, iar pe de alta, în însăși munca insuficient de rodnică pe care o mai desfășoară încă unii profesori.

Să ne oprim, fie și pe scurt, asupra cîtorva din aceste lipsuri și în primul rînd asupra acelor vădite în programe și manuale. E drept, în ultimii ani și unele și altele s-au îmbunătățit destul de mult, au devenit mai corespunzătoare pregătirii tinerilor pentru viață, pentru munca în producție, ca și pentru studiile ulterioare pe care le fac mulți din ei în învățămîntul superior. Putem însă afirma că s-a făcut în această privință tot ce era de făcut? Desigur că nu. De pildă, consider că programele de fizică pentru școala medie — deci și manualele respective — sînt încă prea încărcate. Ele au mai mult caracterul de inventar al cunoștințelor științifice și nu pun suficient accent pe demonstrarea formulelor, din care unele extrem de importante. Ce caută, bunăoară, în manualul de fizică pentru clasa a X-a, formula intensității cîmpului magnetic produs de un curent linear respectiv circular, căreia nu i se dă nici o demonstrație? Și, de asemenea, ce caută în programa de admitere în învățămîntul superior publicată în fiecare an de Ministerul Învățămîntului indicația „fără demonstrație", pusă în dreptul destul de multor teme? Este limpede că această concepție asupra însușirii cunoștințelor de fizică conduce nemijlocit la învățarea dogmatică, ceea ce, desigur, nu convine cîtuși de puțin unei temeinice pregătiri a candidaților.

Un sprijin puternic pentru buna prezentare a absolvenților școlii medii la concursul de admitere în învățămîntul superior ar trebui să fie pregătirea lor în vederea examenului de maturitate. Dacă la multe discipline lucrurile chiar așa se petrec, pregătirea pentru examenul de maturitate fiind în același timp și o bună pregătire pentru intrarea în facultate, la fizică situația este cu totul alta. Cunoștințele de fizică cerute la examenul de maturitate sînt, din nefericire, crîmpeie selecționate într-un mod nejudicios din materia ultimelor două clase. De pildă, noțiunea de energie, care trebuie să intre în bagajul de cunoștințe al oricărui om cult, nu figurează în programul examenului de maturitate; în schimb, își găsesc loc aici teme ca bobina de inducție, contori electrici ori redresori care pun la contribuție mai mult puterea de memorizare a candidaților decît puterea lor de judecată și care au fost alese, după cît se pare, numai pentru că au fost învățate de elevi mai de curînd.

Deoarece în condițiile actuale examenul de maturitate nu constituie, în ceea ce privește fizica, un ajutor suficient de substanțial pentru pregătirea în vederea concursului de admitere în învățămîntul superior, candidații sînt obligați să-și revadă cunoștințele în mod temeinic în lunile de vară. Acțiunea sfaturilor populare, completată cu aceea a unităților de învățămînt superior, de a organiza în sprijinul lor cursuri de pregătire constituie un fapt lăudabil, contribuind mult la consolidarea cunoștințelor însușite în școală. Dar nu totdeauna această acțiune își atinge scopul: în unele cazuri ea este încă oarecum formală. O cauză a acestei situații este și faptul că profesorii la care se face apel pentru predarea cursurilor nu sînt totdeauna dintre cei mai bine pregătiți. Cursurile din timpul verii ar trebui să fie predate numai de profesori fruntași din învățămîntul mediu, ca și de membri ai corpului didactic din învățămîntul superior care au la activul lor o practică de cîțiva ani în învățămîntul mediu.

Consider, de asemenea, că ar fi bine venită, pentru ajutorarea celor care se pregătesc să intre în învățămîntul superior, editarea unui breviar alcătuit cu iscusință, care să sintetizeze raționamentele din manualele folosite în ultimele clase ale școlii de cultură generală. Se simte de asemenea nevoia unei culegeri de probleme de fizică adaptate cerințelor concursului de admitere. (Fără îndoială, trebuie neapărat sporită grija pentru rezolvarea de probleme și în școală, întrucît o constatare generală a comisiilor de admitere în învățămîntul superior tehnic este dificultatea ce o au mulți din candidați în rezolvarea problemelor de fizică). Și, pentru ca manualul și culegerea pe care le propunem aici să fie în adevăr reușite, ar trebui ca selecționarea lor să fie făcută, prin concurs, de către o comisie alcătuită din profesori de fizică din învățămîntul tehnic superior, care participă de mai mulți ani la concursurile de admitere și au, deci, multă experiență în această privință.

Aceste cîteva observații sînt formulate cu dorința de a ajuta la o cît mai bună pregătire a viitorilor absolvenți ai școlilor medii în vederea intrării lor în învățămîntul superior. Toate realizările înregistrate pînă acum pe această linie — și asemenea realizări au fost numeroase — au dat rezultate apreciabile. Este necesar însă a le continua, a aduce neîncetat perfecționările cuvenite, căci concursul despre care vorbim, o primă treaptă în selecționarea viitoarelor cadre superioare ale economiei noastre socialiste, are o mare însemnătate în ceea ce privește perspectivele noastre de viitor.

Prof. univ. N. BÂRBULESCU
șeful catedrei de fizică
de la Institutul de construcții
București

La studiu

Protecția și tehnica securității muncii

Ucenicii anului I al școlilor profesionale pătrund în atelierele de instructaj cu tot entuziasmul specific vîrstei lor, cu dorința de a cunoaște cît mai repede tainele meseriei, de a deprinde mînuirea mașinilor și uneltelor perfecționate pe care le au la dispoziție. Datoria noastră, a celor ce-i îndrumăm, este de a le asigura toate condițiile pentru însușirea temeinică a meseriei. Printre aceste condiții se numără și măsurile pentru asigurarea securității depline a muncii lor, ca și pentru a-i ajuta să-și însușească tehnica securității. În cadrul acestor măsuri se integrează atît amplasarea unor dispozitive și mijloace pentru protejarea ucenicilor de unele organe și subansamble ale mașinilor care pot produce accidentări, de unele instalații periculoase din ateliere, cît și efectuarea temeinică a instructajului privind tehnica securității muncii.

În marea majoritate a școlilor, personalul didactic acordă toată atenția protecției muncii elevilor și instruirii lor asupra tehnicii securității ei. Din păcate, însă, mai sînt și cazuri în care aceste sarcini de mare însemnătate nu sînt aduse la îndeplinire așa cum trebuie. Asiști uneori, în școli, la ședințe de instructaj cu caracter asemănător — de lăcătușerie de pildă — și constați că deși aparent atît metodica folosită cît și utilajul au fost aceleași, rezultatele obținute sînt diferite. Lucrările executate de una dintre grupele de ucenici sînt de mai bună calitate, iar aceștia au terminat ședința de instructaj fără să pară de loc obosiți, ci veseli, gata pentru noi activități. Ucenicii celeilalte grupe au lucrat mai greoi, iar acum la încheierea instructajului arată destul de obosiți. Care să fie cauza acestor situații diferite? De cele mai multe ori cauza o constituie măsurile diferite privind igiena muncii adoptate de conducerile școlilor respective și de maiștrii instructori. La aceste măsuri ne vom referi, în primul rînd, în cuprinsul acestui articol.

În școlile profesionale frumtașe pe care le-am vizitat cu prilejul acestui început de an școlar atelierele au fost amenajate în încăperi spațioase și luminoase, care au o înălțime minimă de 3,25 m. de la pardoseală pînă la partea de jos a elementelor de construcții proeminente amplasate deasupra locurilor de muncă. Pardoseala acestor ateliere este perfect izolată, compactă, nealunecoasă și capabilă să reziste la solicitări mecanice.

O condiție de mare importanță pentru asigurarea unei activități optime pe linia însușirii deprinderilor profesionale de către ucenici o are iluminatul atelierelor Lumina suficientă, distribuită uniform, creează condiții pentru concentrarea atenției asupra lucrărilor și evită obosirea ochilor. Este neindicată, lumina orbitoare sau reflectată pe diferite suprafețe lucioase.

Crearea unei ambianțe potrivite pentru lucru presupune, de asemenea, utilizarea culorilor funcționale la vopsirea pereților atelierului și a mașinilor. Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii a studiat și a utilizat diferite culori funcționale în cadrul atelierului școlii profesionale a Uzinelor „Semănătoarea" din București. Experiența a dovedit că în acest atelier ucenicii obțin rezultate cu 20—30 la sută mai bune decît în celelalte ateliere ale școlii. Culorile funcționale pot fi folosite în ateliere și pentru a atrage atenția asupra gradului de securitate al anumitor locuri. Astfel, culorile reci — în special culoarea verde — pot fi folosite pentru a arăta că într-un anumit loc nu există nici un pericol, după cum pentru a atrage atenția asupra anumitor pericole pot fi folosite culorile calde — mai ales roșu și portocaliu.

O grijă specială vom acorda instalării și bunei funcționări în cadrul atelierului-școală a diferitelor sisteme de ventilare naturală și mecanică, precum și — acum în timpul sezonului rece — a sistemelor de încălzire, care de asemenea exercită o deosebită influență asupra desfășurării instruirii practice.

Un rol important pentru securitatea activității desfășurate de elevi în atelierele-școală îl are organizarea locului de muncă al acestora. Vrem să ne referim în primul rînd la amplasarea mașinilor-unelte astfel încît locurile de trecere, ușile și căile de acces la fiecare loc de muncă să fie lăsate libere. De asemenea, mașinile trebuie să fie astfel amplasate încît să nu solicite elevilor mișcări de prisos.

Tot pe linia organizării locului de muncă vom acorda o atenție specială deprinderii elevilor cu așezarea corectă a sculelor, astfel încît ei să nu fie obligați să efectueze mișcări inutile pentru a le căuta, ceea ce ar determina pierderi din timpul de lucru, oboseală, scăderea calității lucrărilor și, în același timp, ar putea să creeze chiar pericole de accidentare.

Măsurile de igienă, protecție și tehnică a securității muncii la care ne-am referit în cadrul acestui articol sînt specifice atelierelor de instructaj în care lucrează ucenicii anului I. Prin urmare, respectarea lor integrală are o pondere deosebită în pregătirea viitorilor muncitori pentru profesia căreia i se vor dedica. De aceea, ca și pentru a asigura buna dezvoltare fizică și sănătatea elevilor, conducerile școlilor, profesorii, maiștrii-instructori sînt chemați să acorde toată atenția acestei probleme.

Ing. P. PODJEVIN
director adjunct al Institutului de igienă și protecție a muncii

Instructaj de protecția muncii cu ucenicii de la Uzinele Vulcan

Lucrări practice de laborator

Printre preocupările principale ale profesorilor de specialitate din școlile profesionale și tehnice care pregătesc cadre pentru sectorul petrol-chimie se numără, la loc de frunte, grija pentru un conținut bogat și pentru o cît mai bună metodică a ședințelor de lucrări practice în laborator.

O asemenea ședință de lucrări practice cu tema „Determinarea punctelor de fierbere, topire, picurare și a viscozității" care s-a desfășurat la Grupul școlar de petrol-chimie din Ploiești și a avut caracterul unei lecții deschise, a permis desprinderea unor concluzii interesante.

In cadrul ședinței de lucrări practice profesorul a trecut în revistă noțiunile privind definirea punctului de fierbere, a cerut elevilor să arate deosebirile dintre fierbere și evaporare, să vorbească despre variația punctului de fierbere în funcție de presiune etc., iar apoi a descris utilajele folosite.

În același mod a fost pregătită lucrarea pentru determinarea punctului de topire.

Determinările la care au lucrat în continuare elevii, pe grupe, s-au desfășurat pe baza unui grafic de rotație minuțios alcătuit.

Analizînd modul cum s-a desfășurat ședința de lucrări practice, profesorii care au participat la ea au subliniat că aceasta a dat rezultate pozitive, datorită grijii cu care a fost pregătită. În același timp s-au făcut o serie de propuneri menite să îmbunătățească în continuare munca profesorilor în această direcție. Astfel s-a arătat, ca o cerință de bază, necesitatea de a utiliza majoritatea timpului rezervat ședințelor de lucrări practice în scopul formării deprinderilor de lucru independent ale elevilor. S-a propus, printre altele, să se pună la dispoziția acestora un îndrumător cuprinzînd descrierea aparatelor și materialelor folosite și a fazelor de executare a determinărilor, în așa fel încît să se reducă timpul folosit pentru instructajul introductiv.

Obiectivul principal către rezolvarea căruia trebuie concentrată întreaga atenție — au arătat participanții la discuție — îl constituie formarea deprinderilor de lucru în laborator în strînsă legătură cu tehnologia utilizată în producție. În acest scop, s-a evidențiat necesitatea ca instructajele privind principalele lucrări efectuate în laborator să fie urmate de lecții practice, desfășurate direct în secțiile de producție și în laboratoarele centrale ale marilor întreprinderi.

Ing. E. CUPFER

Proiecțiile axonometrice

Proiecția axonometrică creează largi posibilități de a exprima într-o formă clară, sintetică, relațiile tot mai complexe care au loc în cadrul proceselor de prelucrare existente în producția modernă. Tocmai de aceea s-a prevăzut predarea ei în școlile tehnice ai căror absolvenți vor fi chemați să participe la realizarea unor proiecte de mașini și instalații deosebit de complicate.

Însușirea mijloacelor de reprezentare a lucrărilor tehnice în proiecții axonometrice presupune cunoașterea temeinică a relațiilor geometrice care condiționează de fapt aceste reprezentări. De aceea, în predare acord o deosebită atenție temei „Proiecțiile axonometrice ortogonale izometrică și dimetrică" care constituie fundamentarea științifică a reprezentărilor axonometrice. În prima lecție din cadrul acestei teme, după ce trec în revistă, pe baza unor exemple cunoscute de elevi, avantajele reprezentării axonometrice, le arăt care este caracteristica proiecțiilor ortogonale, adică a reprezentărilor în care proiectantele sînt perpendiculare pe planul axonometric dat. Pentru a da elevilor un sprijin concret în însușirea noțiunilor noi, folosesc ca material didactic o machetă reprezentînd triedrul de proiecție și un plan axonometric, precum și o planșă înfățișînd proiecțiile axonometrice ortogonale. Macheta îi ajută mult pe elevi să înțeleagă elementele de bază ale proiecțiilor axonometrice ortogonale — axe naturale, plan axonometric, axe axonometrice, triunghiul urmelor — pe care le prezint paralel cu definirea lor. Tot astfel procedez și în predarea proprietăților proiecțiilor axonometrice.

Socotesc că în predarea acestei teme este esențială înțelegerea de către elevi a felului cum se exprimă indicele sau coeficientul de deformare. În acest scop, arăt pe machetă segmentele de dreaptă pe axele naturale și proiecțiile lor axonometrice, iar apoi definesc indicii de deformare — p q r — și notez pe tablă valoarea lor. Elevii pot desprinde în lumina acestor demonstrații concluzia că indicii de deformare pentru segmentele situate pe axe sau paralele cu axele sînt totdeauna subunitari în axonometria ortogonală.

În continuare, înainte de a trece la clasificarea proiecțiilor axonometrice ortogonale, cer elevilor să deducă relația fundamentală dintre indicii de deformare: $p^2 + q^2 + r^2 = 2$.

În cadrul fixării cunoștințelor și apoi în ora următoare, la verificarea lor, stărui îndeosebi asupra caracteristicilor proiecției izometrice și asupra relației fundamentale dintre indicii de deformare, făcînd în felul acesta o trecere logică la lecția nouă, care se referă la elementele și reprezentarea proiecției izometrice ortogonale. Întrucît relația matematică din care se deduce valoarea indicelui de deformare constituie un factor de bază în înțelegerea științifică a proiecției izometrice, pornesc de la exprimarea relației fundamentale în acest caz particular, unde $3\ p^2 = 2$, ceea ce determină valoarea indicelui de deformare $p = \sqrt{\frac{2}{3}}$ Apare limpede astfel pentru elevi că, în cazul proiecției izometrice, se obține pe fiecare axă sau pe dreptele paralele cu aceste axe o scurtare a obiectelor la aproximativ 0,82 din mărimea inițială.

Pentru ca elevii să poată deduce ei înșiși modul cum se formează unghiurile dintre axele axonometrice. le prezint o planșă care înfățișează triedrul de proiecție, având axele de proiecție naturale și triunghiul cu axele izometrice. În felul acesta pot evidenția faptul că în cazul proiecției izometrice triunghiul urmelor este echilateral, unghiurile dintre axe sînt egale între ele avînd fiecare valoarea de 120° și că deci, pe plan constructiv, axele axonometrice se pot trasa cu ușurință folosindu-ne de un echer cu unghi de 30°/60°.

Arăt în continuare, în strînsă legătură cu problema poziției axelor și a valorii indicelui de deformare, cu cît ușurință se poate construi proiecția izometrică a unei figuri plane sau a unui corp cu trei dimensiuni și atrag atenția elevilor asupra faptului că în practică — pentru simplificarea calculelor și construcțiilor — segmentele de pe axele izometrice nu se mai scurtează, ci se construiesc după dimensiuni reale, folosindu-se deci scara 1 : 1. Elevii desprind ușor concluzia că figura izometrică construită practic apare mărită pe dimensiunile paralele cu axele naturale cu 0,22 față de valoarea reală a proiecțiilor lor.

Fixarea cunoștințelor din cadrul lecției și momentul cel mai important al acesteia îl constituie aplicațiile asupra reprezentărilor izometrice, căci acestea reprezintă legătura nemijlocită între cunoștințele teoretice predate și practica din producție. De aceea caut să aleg cu grijă problemele utilizate în acest scop și folosesc un bogat material didactic format din piese mecanice folosite în producție și din planșe.

Prima problemă cere de obicei elevilor să reprezinte izometric un corp în formă de prismă pătratică, care este dat în epură prin proiecțiile lui. Întrucît prezentarea corpurilor în epură este un fapt relativ nou pentru elevi, discut mai întîi cu ei convingîndu-mă că au înțeles elementele date și le cer apoi să construiască singuri reprezentarea izometrică a capacului.

A doua problemă, mai complicată, se referă îndeobște la reprezentarea izometrică a unei console de susținere dată tot în epură prin proiecțiile ei, iar a treia la proiecția izometrică a suprafețelor de rotație. În prealabil le prezint elevilor diferite piese mecanice limitate de suprafețe de rotație, subliniind că în ceea ce privește reprezentarea lor izometrică întreaga problemă se rezumă la cunoașterea felului cum se prezintă proiecția unui cerc în diferite poziții. Aceasta este, de altfel, și tema problemei de rezolvat: reprezentarea izometrică a unui cerc situat într-un plan de nivel, într-un plan frontal și într-un plan de profil. În rezolvarea problemei mă bazez pe cunoștințele de geometrie descriptivă ale elevilor, amintindu-le că un cerc situat într-un plan înclinat față de planele de proiecție se proiectează pe acestea în formă de elipsă. Astfel elevii pot deduce că, inversînd situația, și anume considerînd cercul situat în planul de proiecție, reprezentarea lui ortogonală pe planul axonometric va fi o elipsă. Le prezint apoi elevilor o planșă înfățișînd construcția elipselor ca proiecții ale cercurilor din cele trei plane și stabilesc cu ajutorul clasei poziția și mărimea diametrelor acestor elipse.

Partea finală a temei se referă la utilizarea proiecțiilor axonometrice în practică. Atrag atenția elevilor asupra faptului că, în desenul curent utilizat în scopuri tehnice elipsa se înlocuiește cu un oval care se construiește cu ajutorul compasului prin arce de cerc așa cum au învățat și ei cu prilejul studierii construcțiilor geometrice și le indic elementele standardizate privind proiecția izometrică.

Tema care o dau pentru acasă — de obicei reprezentarea unei piese tronconice date într-o schiță cotată — permite înțelegerea mai profundă de către elevi a importanței practice pe care o are studiul științific al reprezentărilor în proiecții axonometrice.

Ing. TEODOR NIȚULESCU
director adjunct al Grupului școlar „Unirea" București

CRITERIILE unui plan de muncă

Una din problemele importante pe care le pune activitatea profesorului diriginte este și aceea a criteriilor care trebuie să stea la baza întocmirii planului său de muncă. O justă rezolvare a acestei probleme influențează direct rezultatele pe care le obține.

Adeseori întîlnim planuri de muncă educativă care la prima vedere par bine întocmite : pornesc de la caracterizarea clasei, indică obiectivele, prevăd măsuri. Dar dacă analizezi atent activitatea educativă din clasă vei vedea că totuși roadele muncii nu sînt pe măsura cerințelor. Printre cauzele care determină aceste rezultate necorespunzătoare se află, nu o dată, insuficienta fundamentare științifică a planului după care dirigintele își desfășoară activitatea.

Una din deficiențele ce se pot întîlni în această privință este faptul că dirigintele nu are în vedere necesitatea unei dezvoltări multilaterale a elevilor. Sînt, de exemplu, diriginți care își trec în planul de muncă măsuri menite să ducă mai mult la realizarea unei laturi a educației comuniste, cum ar fi, de pildă, cea intelectuală sau estetică. Aceasta se datorește concepției greșite că, dacă un colectiv de elevi are rămîneri în urmă — să spunem — în domeniul educației estetice, atunci toate acțiunile din planul muncii educative trebuie să concure în special spre îndreptarea situației din acest punct de vedere.

Este bine cunoscut faptul că laturile educației comuniste sînt interdependente și se influențează reciproc, formînd un tot unitar. De pildă, educarea morală a individului nu se poate realiza cu succes dacă nu avem în vedere și necesitatea educării lui intelectuale (care presupune înarmarea lui cu concepția marxist-leninistă despre natură și societate — concepție care va comanda întreaga sa comportare morală în viață), a educării lui fizice, estetice ș.a.m.d. Iată de ce socotesc că nu este bine dacă în cursul unui trimestru sau an școlar dirigintele va „bate" mereu pe aceeași problemă, ci, dimpotrivă, că este nevoie să determinăm progrese în toate compartimentele educației școlarului.

Dezvoltarea multilaterală a copiilor presupune o activitate educativă susținută în decursul unei perioade mai lungi, căci în procesul educativ trebuie să pornim de la formarea reprezentărilor și noțiunilor morale, apoi să pășim cu grijă la formarea convingerilor și sentimentelor, apoi a deprinderilor și obișnuințelor, pînă cînd acestea devin trăsături de caracter. Dacă trecem repede peste aceste etape, dacă nu consolidăm ceea ce am obținut într-o anumită perioadă, vom avea destul de multe neplăceri cu colectivul — abateri de la disciplina școlară, manifestări nesănătoase etc. Iată de ce, atunci cînd ne planificăm munca, este nevoie să avem în vedere și faptul că ea trebuie să continue pe cea de anul trecut și să constituie o bază pentru activitatea ce va fi dusă mai departe, în anul care vine.

După cum se știe, este necesar ca fiecare plan de muncă să conțină o caracterizare a clasei, obiectivele muncii educative și mijloacele de realizare a lor trebuind să concorde cu ceea ce pune în evidență această caracterizare. Sînt însă diriginți care nu acordă atenția cuvenită caracterizării clasei. Uneori aceasta se reduce la o simplă statistică a situației la învățătură, la frecvență etc., la unele constatări fugare cu privire la manifestările clasei. Dar care este situația reală a colectivului, ce progrese a făcut și de ce greutăți s-a lovit, ce se cere încă realizat pentru ca dezvoltarea generală să fie satisfăcătoare — asemenea probleme nu se oglindesc în caracterizările făcute de unii diriginți, care, de altfel, nu manifestă nici obiectivitate și exigență atunci cînd redactează caracterizarea. La o școală din Tg. Jiu, un diriginte menționa, în caracterizarea pe care a făcut-o, că în clasa lui sînt 45 la sută promovați și numai doi elevi cu note bune și foarte bune. Totuși el aprecia această situație ca fiind corespunzătoare. Un altul — de la aceeași școală — deși constata că are 4-5 elevi cu „abateri grave" și 18 elevi cu nota scăzută la purtare, socotea de asemenea că situația clasei este mulțumitoare. Ce fel de „obiective" au rezultat din asemenea concluzii cuprinse în caracterizarea clasei, ne putem închipui.

Se mai întîlnește și un alt fenomen : observațiile și concluziile cu privire la clasă sînt juste, dar obiectivele muncii educative nu concordă cu acestea. Astfel, caracterizarea menționează — de exemplu — că elevii clasei încă nu prețuiesc îndeajuns munca, dar în obiectivele și măsurile cuprinse în plan nu apare nimic care să amintească preocuparea dirigintelui pentru înlăturarea acestei lipse. Firește, un asemenea mod de întocmire a planului nu poate face din el un instrument eficace de lucru în mîna dirigintelui.

Un alt aspect asupra căruia am vrea să atragem atenția este acela că dirigintele trebuie să țină seama, atunci cînd își întocmește planul de muncă, de particularitățile de vîrstă ale elevilor săi. Doar se știe că prin alte mijloace se pot înlătura la clasa a V-a, de exemplu, întîrzierile de la școală sau neglijarea învățăturii, și prin altele la clasa a XI-a. De aceea, chiar dacă la clasa a V-a apare o lipsă pe care o au și elevii dintr-o clasă a XI-a, metodele și mijloacele ce ni le propunem în planul nostru de muncă în vederea lichidării ei nu pot fi identice.

Experiența personală mi-a arătat că numai ținînd seama de aceste cerințe obții rezultate bune în munca educativă cu clasele pe care le conduci ca diriginte.

Prof. I. DUMITRESCU
Craiova

Sesiune de comunicări ale diriginților

Secția de învățămînt a raionului Orăștie a organizat de curînd, așa cum obișnuiește în fiecare an, o sesiune metodică în care cei mai buni diriginți au făcut comunicări privind experiența lor în domeniul educării elevilor. Sesiunea a avut darul să orienteze activitatea diriginților în munca pe care au început-o o dată cu deschiderea cursurilor, ajutîndu-i să-și îmbogățească metodele muncii de educare a celor mici.

Comunicarea privind „Organizarea activității educative", expusă de prof. Iulia Manughevici, a subliniat importanța organizării minuțioase, temeinice a muncii educative. Bine venită a fost și comunicarea prof. Lucia Opreanu, deoarece a atras atenția asupra necesității ca profesorul să profite de timpul cît elevii sînt în școală pentru a fi mereu în mijlocul lor și a-i cunoaște mai bine, aceasta dîndu-i posibilitatea să-i ajute concret și la timp în toate problemele. In ceea ce privește metodica orei de dirigenție prof. Liviu Mizgan a arătat că, în desfășurarea ei, a folosit cu predilecție discuțiile etice care antrenează mult clasa. El și-a propus ca și în acest an școlar să poarte cu elevii astfel de discuții și să pornească în toate acțiunile sale de la realitățile concrete din clasă. Prof. Ioan Istrate a arătat că rezultatele bune la învățătură depind în mare măsură de nivelul muncii educative. De aceea el și-a îndreptat atenția spre educarea dragostei față de muncă, a spiritului de răspundere și a perseverenței în muncă, preocupîndu-se să crească niște copii harnici și conștiincioși. Prin toate acestea el a ajutat întregul proces instructiv. La rîndul său, prof. Remus Dănilă s-a oprit în comunicarea pe care a făcut-o asupra importanței pe care o are participarea tuturor profesorilor ce predau la o clasă la rezolvarea problemelor educative ivite în cadrul ei. Aceasta — a precizat prof. Dănilă — se poate realiza cu aportul dirigintelui, care trebuie să ajute pe ceilalți profesori să cunoască elevii, problemele clasei, să-i unească într-un puternic front comun pentru educarea școlarilor.

Alte comunicări au tratat probleme privind munca dirigintelui cu familia (prof. Cornelia Secărea și prof. Ioanichie Moisin), legătura cu organizațiile U.T.M. și de pionieri (prof. Emil Neamțu) activitatea comisiei metodice a diriginților (prof. Petru Baciu) etc.

Comunicările au fost urmate de discuții și au dezbătut pe larg sarcinile muncii educative în noul an școlar. Pentru următoarea sesiune (decembrie 1963) diriginții vor strînge date și vor prezenta comunicări în legătură cu activitatea dirigintelui în vederea educării elevilor în spiritul disciplinei conștiente.

Prof. VASILE RADU
șeful secției
de învățămînt
a raionului Orăștie

Recreație, deci joc și veselie.

Comentarii

Un diriginte „bun"

— Știți, Iancu a fugit și astăzi de la ora de matematică ! spune un elev dirigintelui clasei a X-a, îndată după începerea orei. Din fericire pentru el, însă, tovarășul profesor nu i-a observat lipsa, așa încît totul va rămîne fără urmări.

— Dacă, bineînțeles, nu mă veți spune dumneavoastră — completează Iancu, apăsînd pe ultimele cuvinte.

— Cum o să te spună — intervine un altul, ridicînd deodată privirile spre dirigintele lor, vădit mîhnit pentru cele întîmplate. Tovarășul diriginte ține la noi, ne-a dovedit-o doar de atîtea ori !

— N-am să te spun, bineînțeles, pentru că nu vreau ca tocmai eu să fac treaba aceasta. Și apoi mă gîndesc că nu ți-ar merge chiar bine dacă ar afla colegul meu despre noua ta ispravă. Știți că el nu vă trece nimic cu vederea...

— Așa este — gîndesc cu toții — tovarășul profesor Niculescu este necruțător. El nu este așa de bun cu noi ca tovarășul diriginte...

★

Ședința consiliului pedagogic s-a încheiat. A rămas stabilit ca diriginții să aducă la cunoștința elevilor cerința de a purta uniforma atît la școală cît și pe stradă, ca fiecare profesor să urmărească îndeplinirea acestei cerințe.

Peste cîteva zile, profesorul Ion Andrei aduce la cunoștința directorului că a văzut pe stradă de mai multe ori elevi din clasa a X-a într-o ținută cu totul nepotrivită, că este nevoie ca aceștia să fie sancționați pentru a-i determina să se încadreze în disciplina școlară.

Este chemat dirigintele. Nici el nu este de acord cu faptele elevilor săi și se angajează să ia măsuri de îndreptare, după ce a încercat să găsească o mie de scuze pentru cei vinovați.

Iată-l în clasă :

— Ei dragii mei, din nou m-ați supărat. Astăzi am auzit că ați fost văzuți pe stradă fără uniformă. Să știi Ionescule, dacă nu eram eu să-ți iau apărarea, tovarășul profesor Andrei obținea sancționarea ta, mai ales că nu te-a văzut prima dată fără uniformă. Și tu Rădulescu, și tu Oprea, și tu... Sînteți în aceeași situație. Vă spun, ați avut noroc cu mine.

— Ce diriginte bun ! — gîndesc din nou elevii. De cîte ori nu ne-a scos el din încurcătură...

★

Jocul cu mingea s-a terminat. Cu toții s-au adunat pe iarbă, în jurul tovarășului diriginte, cu care vor discuta, ca de atîtea ori, fel de fel de lucruri. Printre frunzele de castan țîșnesc în evantai raze tomnatice de soare, scăldînd în lumină capetele neastîmpărate ale elevilor.

— Spuneți-mi „clasa a X-a", ce neplăceri ați mai avut în această săptămînă — li se adresează dirigintele, vădit dispus să deschidă o discuție cu elevii săi.

— Am avut unele neplăceri din cauza Cocuței.

Cu toții izbucnesc în rîs.

— Cum ? Care cocuță ?

Elevul își cere scuze pentru greșeala care i-a scăpat fără voie :

— Profesoarei de franceză îi spunem Cocuța, dată fiind înfățișarea ei...

— Vasăzică obișnuiți să vă porecliți profesorii ! — se miră dirigintele îngăduitor.

— Cu toții au cîte un nume — îndrăznesc școlarii.

— Mă așteptam să fie așa — zice profesorul. Dar ia spuneți-mi, cum îl porecliți pe tovarășul Andrei, de exemplu? Dar pe tovarășul Niculescu ?

Discuția se încinge spre amuzamentul general și spre mulțumirea profesorului, care vede în mărturisirile elevilor un act de încredere în dirigintele lor. Iar aceștia sînt încîntați să constate încă o dată că au un diriginte „înțelegător", „mult mai înțelegător decît toți ceilalți profesori"...

★

Și așa, pe măsură ce se adună dovezile de „bunătate" ale dirigintelui, crește și numărul abaterilor din clasa sa. De ce oare ?

A. C.

CORESPONDENȚA

O dată cu deschiderea anului școlar, corespondența pe care o poartă cititorii gazetei noastre cu redacția a început să se refere într-o măsură din ce în ce mai largă la problemele predării și ale muncii educative, reflectînd astfel principalele lor preocupări.

Bunăoară, tovarășa *Viorica Irimia*, profesoară la Școala de 8 ani din comuna Călină, raionul Drăgășani, se referă, în scrisoarea pe care ne-a trimis-o săptămîna aceasta, la unele aspecte ale predării limbii române. „Am observat — scrie ea — că ori de cîte ori se abordează problema exprimării elevilor se iau în discuție mai ales greșelile manifestate de ei în scris. Este adevărat că acestea sînt mai ușor vizibile, dar nu e mai puțin adevărat că adesea greșelile din scris își au originea în exprimarea greșită, peste care însă se trece destul de ușor".

Observația este, evident, justă. Învățătorilor și profesorilor li se cere să acorde atenție și felului cum se exprimă elevii, influenței pe care o are exprimarea orală asupra scrisului, corectitudinea acestuia fiind de cele mai multe ori influențată de însușirea unei pronunțări corecte a cuvintelor, consfințită de normele limbii literare.

În scrisoarea ei tov. Irimia se referă și la folosirea în vorbire a regionalismelor — corectată insuficient de profesori — și arată cît de dăunător este acest fapt pentru deprinderile ortografice ale elevilor. Ea citează o serie de greșeli întîlnite în exprimarea scrisă a elevilor săi — ca de pildă „tovarășea", „giam", „ciai", „moși Ion", „un coși de struguri", „dialul viilor", „eu auz", „iepur'le", „strugur'le", „mă duc pă luncă", „mătur pin curte" etc. — care își au originea în greșelile de ortoepie.

Pentru a înlătura asemenea greșeli, corespondenta noastră a întreprins o cercetare care a dus-o la concluzia că cele mai frecvente greșeli de pronunție ale elevilor săi se datoresc palatalizării lui ș, palatalizării consoanelor c și g cînd sînt urmate de e, înmuierii dentalei prin închiderea lui e în i, iotacizarea etc. În funcție de aceste date a stabilit și modul cum va lucra cu elevii în orele de română pentru a-i face să-și însușească normele pronunțării corecte.

★

Tovarășul *St. Covrig*, profesor la Școala medie nr. 1 din Tîrnăveni, ne relatează, în scrisoarea pe care ne-a trimis-o, că la școala unde lucrează a avut loc de curînd o ședință a comisiei diriginților. Aceștia au luat în dezbatere planul muncii comisiei pentru anul școlar în curs. Dezbaterile, care au insistat asupra celor mai eficiente metode și procedee verificate în practica muncii educative din anul trecut, au contribuit mult la orientarea diriginților în organizarea activității lor.

Tot la problemele muncii educative se referă și scrisoarea trimisă de prof. *Teodor Perniu* din Predeal, care vorbește despre consfătuirile organizate recent la școala medie din localitate cu părinții elevilor. În aceste consfătuiri, care au avut loc pe clase, au fost analizate succesele și lipsurile înregistrate în ultimul an în domeniul colaborării școlii și familiei, stabilindu-se ce este de făcut pentru îmbunătățirea continuă a acestei colaborări. Părinții au fost îndrumați asupra organizării regimului de muncă și de odihnă al elevilor, asupra modului cum trebuie supravegheați și ajutați aceștia în pregătirea lecțiilor etc. Apoi, în cadrul unei ședințe plenare, a fost ales comitetul de părinți pe școală.

O corespondență din Năsăud ne informează asupra unui important eveniment din viața elevilor și a profesorilor Școlii medii „G. Coșbuc", care va sărbători la sfîrșitul acestei săptămîni împlinirea unui veac de existență a acesteia. Liceul din Năsăud a împlinit rolul unui adevărat focar de cultură în această parte a țării, pe băncile lui făcîndu-și instrucția G. Coșbuc, Liviu Rebreanu și numeroși alți cărturari de seamă ai patriei noastre.

C. R.

LECȚIA

(Urmare din pag. 1-a)

cucerit pe elevi. I-au făcut în unele momente să-și țină parcă respirația pentru a afla răspunsul la o întrebare, în altele să simtă bucuria descoperirii adevărurilor prin efortul propriu, personal, în altele să zîmbească, să-și întrerupă o clipă încordarea pentru a porni din nou, mai departe. Și tot timpul i-a făcut să gîndească asupra problemelor lecției. Iar aceasta — este principalul.

Dar am asistat și la altfel de lecții. Una din ele era o lecție despre literatura populară orală, ținută la clasa a IX-a. Nu se poate spune că tînăra profesoară care a predat-o nu s-a pregătit întrucîtva pentru această lecție. De altfel, și-a început just expunerea, căutînd să obțină de la elevi, pe baza celor studiate în clasele anterioare, definiția folclorului. Și cunoștințele pe care le-a transmis au fost exacte, multe din ele formulate corect. Dar totul s-a înecat într-un șuvoi confuz în care abundau generalitățile, în care problemele esențiale nu au fost cu nimic diferențiate de amănuntele secundare, iar o serie de noțiuni noi, importante au fost parcă aruncate, la întîmplare, pe parcursul expunerii, fără vreo preocupare de a le elucida. „La început — a spus de pildă profesoara — oamenii au cîntat, au dansat și au spus poezii în același timp și deci a fost sincretism". Dar se poate crede că măcar un singur elev — fie acela și fruntea frunților în clasă — a înțeles din această explicație ce este sincretismul și cum s-a desprins apoi literatura populară orală ca o ramură de sine stătătoare a folclorului? Mai departe, cînd s-au expus temele principale ale folclorului literar, s-a trecut de la tema muncii la cea a dragostei pentru a se reveni iar la tema muncii și a se trece apoi la cea a păstoritului, s-au folosit pentru a se explica unele fapte (de exemplu oglindirea în folclor a transformărilor petrecute în viața poporului) noțiuni de o mare complexitate, ca suprastructură, ce depășesc cunoștințele elevilor din clasa respectivă, s-au dat citate teoretice destul de pretențioase ca formulare („folclorul este răsunetul trecutului, dar în același timp un glas puternic al actualității") fără a se lămuri conținutul lor și s-au pomenit, ca și cum ar fi fost de mult cunoscute elevilor, nume de autori de care nici n-au auzit (de exemplu Sokolov). Și totul rece, plat, egal în uscăciune și monotonie, fără o singură vibrație, deși materialul lecției se preta ca nici un altul la comentarii calde, însuflețite, pasionate chiar, căci era o lecție despre „Miorița", despre cele mai frumoase doine și balade create de popor, despre folclorul nou, care cîntă viața liberă și mîndră de astăzi a oamenilor muncii.

Lecțiile despre care am vorbit au fost predate în aceeași școală, în condiții generale egale — ba chiar, cum s-a văzut, la clasa a VIII-a nu atît de favorabile ca la clasa a IX-a. Totuși, ele n-au fost nici pe departe egale în valoare. Pentru că ceea ce determină valoarea lecției, calitatea ei, este valoarea, calitatea muncii profesorului. Prezența lui vie, puterea de influențare a cuvîntului lui hotărăsc, în ultimă instanță, puterea de influențare a fiecăreia din lecțiile pe care le ține.

Sîntem acum în dimineața, la începutul anului școlar. Luni întregi, zi după zi, ne vom afla mereu în clasă, în fața elevilor, pentru a-i ajuta să cunoască, să-și însușească bazele științelor. De munca noastră încordată, de căutările noastre, de scînteia creatoare pe care o vom pune în pregătirea fiecărei discuții cu elevii, a fiecărei explicații, a fiecărei lecții depinde felul cum vor asimila ei disciplina pe care le-o predăm, depinde felul cum se vor dezvolta ca oameni în stare să gîndească, în stare să pătrundă tot ceea ce învață și să-și folosească învățătura în viață.

O asemenea muncă, asemenea căutări sîntem chemați să întreprindem acum, cînd începe anul școlar, și mai departe, în fiecare din zilele lui.

La bibliotecă

După lecție, elevii Școlii generale de 8 ani din Cîmpulung Moldovenesc au simțit o dorință — să viziteze muzeul etnografic.

BIBLIOGRAFIE

O carte despre Petrache Poenaru

De curînd a apărut în Editura științifică lucrarea „Petrache Poenaru, cititor al învățămîntului în țara noastră, 1799—1875" de prof. dr. George Potra, cu o prefață de acad. prof. I. G. Murgulescu.

Cartea, reflectînd o minuțioasă cercetare a vieții și activității neobositului luptător progresist și pedagog român, aduce la iveală date interesante care pot fi de folos în întregirea informării personale a celor preocupați de trecutul școlii și culturii noastre.

Profesorul dr. G. Potra oferă în lucrarea sa ample informații cu privire la viața lui Petrache Poenaru, la copilăria și adolescența lui, la anii de studii și la călătoriile în străinătate, la activitatea sa închinată dezvoltării culturii și învățămîntului din țara noastră, scoțînd în evidență figura luminoasă a acestui harnic și entuziast luptător pentru progres.

Paralel cu acestea, cititorul găsește în lucrare și informații interesante privind dezvoltarea culturii în țara noastră în perioada 1822—1866.

„Petrache Poenaru, cititor al învățămîntului în țara noastră" este o lucrare interesantă și utilă, care ar fi bine să nu lipsească din bibliotecile învățătorilor și profesorilor.

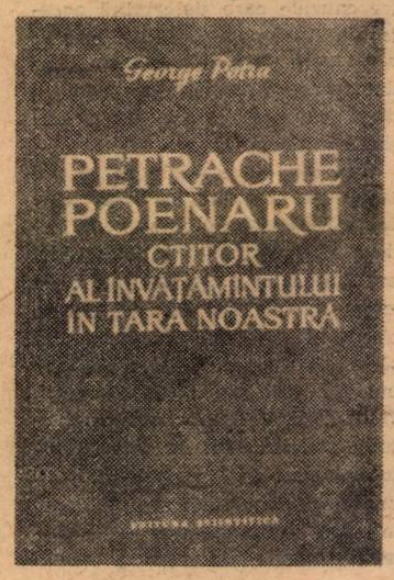

A apărut

revista „NATURA",

nr. 5, septembrie-octombrie 1963

În sumar:

M. Băcescu: Cîteva date asupra cercetărilor oceanologice actuale.
Gh. Pop: Impuritățile atmosferice.
Val. Tebeica: Călători și exploratori români peste hotare.
P. Gîștescu, M. Parichi: Caracteristicile hidrochimice ale lacurilor din bazinul Fizeșului.
A. Năstase: O hartă a Moldovei din sec. XVIII.
E. Liteanu, C. Opran, I. Radovici: Perspectivele descoperii de ape hipertermale și termominerale în Depresiunea Panonică.
Fr. Filip: 50 de ani de activitate a Stațiunii meteorologice Brașov.
V. Tigănescu: Tromba de uscat de la Satu-Mare (Rădăuți).
L. Atanasiu: Asupra tectonicii zonei miocene din bazinul Tazlăului Mare.
M. Sutu: În sprijinul formării concepției materialist-dialectice la elevi (II).
V. Popeangă: Formarea noțiunilor de geografie în școala de 8 ani.
L. Zală, Gh. Teodorescu, M. Corpaciu și El. Popescu: În sprijinul predării geografiei în învățămîntul seral.
F. Manoliu: Un experiment — lecții de geografie din avion.
Gh. Ghica: Republica Filipine.
V. Mateiu: Zanzibar.
I. Marin, G. Nicolau: Guadelupa.
* State mici din Europa.
* Noutăți geografice din R.P.R.
I. Conea: Pentru o scriere justă a numelor geografice românești.
CALENDAR, CRONICA, RECENZII
Din activitatea S.S.N.G.

A apărut

revista „Limba Română"

nr. 4, 1963

IN SUMAR:

LINGVISTICA GENERALĂ
I. DĂNĂILĂ: Note despre conceputul de „normă lingvistică".
I. ȘTEFAN: Calcul lingvistic.
LIMBA LITERARĂ ȘI FILOLOGIE
TUDOR VIANU: Sinonime, metafore și grefe metaforice la Tudor Arghezi.
AL. ROSETTI: În controversa asupra raporturilor dintre Codicele Voronețean și Apostolul diaconului Coresi.
ISTORIA LINGVISTICII ROMÎNEȘTI
MIRCEA SECHE: Schiță de istorie a lexicografiei române. X. Activitatea lexicografică a lui A. T. Laurian și I. Massim. (3) Analiza dicționarului (continuare).
CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE
N. A. URSU: Formarea terminologiei științifice românești (Ion Gheție)
TACHE PAPAHAGI: Dicționarul dialectului aromîn, general și etimologic, (Matilda Caragiu-Marioțeanu).
Probleme de lingvistică generală, vol. IV (P. Miclău).
GH. BOLOCAN — T. VORONȚOVA: Învățați limba rusă fără profesor, (Virgil Nestorescu).
Dicționar tehnic poliglot — română, rusă, engleză, germană, franceză, maghiară (Constant Maneca).
Dicționar italian-romîn (C.M.).
ÎN MEMORIAM
Ștefan Mladenov (1880—1963) (Maria Rădulescu).
Bibliografia lucrărilor de lingvistică apărute în țara noastră de la 1 mai 1962 pînă la 1 mai 1963.
Revista LIMBA ROMÎNĂ se difuzează numai pe bază de abonamente.

INFORMAȚII

Răspunzînd cererii unui mare număr de ascultători, începînd de la data de 30 septembrie a. c. se difuzează prin stațiile noastre de radio noi cursuri de limba franceză, limba rusă și limba engleză pentru începători.

Lecțiile pentru începători transmise pînă acum pot fi audiate în continuare, ele devenind ciclu pentru ascultători cu cunoștințe mai avansate în domeniul limbii respective.

De la aceeași dată orele de difuzare a lecțiilor de limbi străine prin radio sînt următoarele:

— Lecția de limba franceză pentru începători: joi, ora 20,40, programul I.

— Lecția de limba franceză pentru avansați: marți, ora 20,30, programul II.

— Lecția de limba rusă pentru începători: luni, ora 20,40, programul I.

— Lecția de limba rusă pentru avansați: miercuri, ora 20,40, programul I.

— Lecția de limba engleză pentru începători: miercuri, ora 19,30, programul II.

— Lecția de limba engleză pentru avansați: vineri, ora 20,40, programul I.

Durata tuturor lecțiilor de limbi străine prin radio se mărește de la aceeași dată de la 10 minute la 15 minute.

★

Editura didactică și pedagogică aduce la cunoștința profesorilor care predau fizica în clasa a VII-a că în manualul de fizică pentru această clasă, ediția 1963, rîndurile 7-4/jos de la pagina 185 se vor citi astfel: „La apropierea baghetei cele două feluri de sarcini se separă, conductorul încărcîndu-se la capătul dinspre baghetă cu electricitate de semn contrar baghetei, iar la capătul opus cu electricitate de același semn".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 724 — vineri 11 octombrie 1963 — 8 pagini 25 bani

CE ȘI CUM cerem elevilor

Pentru cine analizează profund strădaniile pe tărîmul instruirii și educării, apare limpede că succesele dobîndite pe acest tărîm se datoresc în mare parte aplicării consecvente a principiului care cere cît mai mult respect față de om și cît mai multă exigență față de el. Acest principiu impune respect față de individ deoarece oamenii care clădesc societatea nouă sînt oameni demni și exigență față de el, deoarece edificiul ei măreț nu poate fi înălțat decît cu oameni deosebit de pricepuți și capabili.

In munca din școală, respectul și exigența față de elev se presupun una pe alta și se condiționează. Căci îngăduința lipsită de temei, tolerarea greșelilor și lipsurilor nu își au niciodată izvorul în stima față de om. Și invers. Cu cît îl stimăm mai mult pe om cu atît mai firească este dorința noastră de a-l ajuta să se apropie de ceea ce numim perfecțiunea umană, iar aceasta nu este cu putință decît cerîndu-i să dea cît mai mult și cît mai bine.

Se pune aici problema CE cerem elevilor și CUM le cerem, pentru a nu trăda nici o clipă principiile exigenței juste și nici pe acelea ale respectului față de ei.

Ce le vom cere? — vor spune unii. Nimic mai simplu: să știe bine ceea ce prevede programa și să respecte ceea ce impune regulamentul vieții școlare.

In linii mari, e adevărat. Dar lucrurile sînt mult mai complexe. Cine stă să judece adînc această problemă, să analizeze ceea ce furnizează experiența de ani și ani la catedră, își dă seama că este vorba de încă atîtea și atîtea altele.

Să vedem.

Este în uzanța noastră ca, după ce am explicat lecția, să trecem la revederea principalelor ei probleme împreună cu clasa. Aceasta pentru fixarea cunoștințelor. Și nu este deloc greșit dacă la anumite obiecte — de pildă, la matematică — în acest moment al lecției dăm și note, atunci cînd întrebările și răspunsurile elevilor au vizat și cunoașterea unor probleme ce au fost predate la alte ore. Dar iată, o profesoară de matematică explică lecția la trigonometrie. Pe tablă se așternu calcule. In bănci elevii se străduiesc să țină pas cu explicația. După ce lecția nouă a fost predată, se trece la fixare. Profesoara scoate un elev la tablă, îi dă o problemă asemănătoare cu cea care a făcut obiectul demonstrației anterioare. Elevul începe să o rezolve, dar se împotmolește la una din formulele nou predate, pe care nu a reținut-o.

— Cum, nu cunoști formula? Doar acum am scris-o pe tablă. Nu ai fost atent, Ionescu.

— Ba da, am și scris-o în caiet — încearcă să se apere elevul.

— Să-l văd.

In adevăr, formula este scrisă, dar nu toate formulele se pot reține întotdeauna dintr-o dată și nici nu este bine să cerem a fi memorate pînă cînd elevul nu a avut răgazul să adîncească el singur demonstrația, să le deducă independent. Este tocmai ceea ce nu înțelege profesoara lui Ionescu care, supărată, apelează la un alt elev. Acesta, avînd o memorie bună, o spune dintr-o răsuflare și asta fără să se uite în caiet.

— Ai văzut, Ionescu? Nu iei deloc în serios matematica — își dojenește profesoara elevul. Dacă mai constat o singură dată acest lucru, îți dau patru. Da, da. Patru.

Este just un asemenea procedeu? Nu! Chiar dacă el izvorăște din dorința fierbinte a profesorului de a-i face pe elevi foarte atenți la ore, de a-i determina să învețe cu sîrg și seriozitate, să-și însușească tot ceea ce el se străduiește să le predea. După cum nu e justificat nici procedeul acelor profesori care din dorința de a-i determina pe elevii lor să învețe cît mai bine, cît mai mult, le cer să știe totul „ca pe apă", nu le dau răgazul necesar să gîndească înainte de a da răspuns, sînt foarte rigizi,

(Continuare în pag. 8)

În curînd vom socoti și fără numărătoare

însemnări

FRAGMENT DE TIMP

Se pare, la prima vedere, că intervalul dintre două ore este, în viața școlii, un moment de trecere lipsit de vreo semnificație anume, în afară de aceea de a da copiilor un răgaz recreativ și de a facilita organizarea predării. Scurt fragment de timp strîns între coperțile celor două semnale de sonerie, pauza oferă totuși zilnic, pe dimensiunea celor cîteva minute, elemente demne de luat în seamă.

Cancelaria, pînă acum pustie, devine scena unor discuții condensate, cu replici precipitate.

Profesorul de geografie răsfoiește nemulțumit un catalog și spune, aruncînd pe de-asupra ochelarilor o privire grea de semnificații spre o profesoară care abia a intrat:

— A X-a „B", a X-a „B"! Aș ține de zece ori lecții la clasa XI-a decît una la a X-a „B"!

Bine plasată, aluzia are un efect imediat. Profesoara se întoarce revoltată:

— Nu știu. Mi se pare cel puțin ciudat. Toată lumea se plînge de clasa mea, numai la mine stau ca niște sfinți.

— Dumneavoastră strigați la ei și v-au luat frica — remarcă un tînăr înalt încercînd să îndulcească printr-un surîs această observație care nu i se pare deloc măgulitoare.

— Perfect. Înseamnă că știu și reușesc să-mi mențin autoritatea în fața lor — constată diriginta clasei. Încercați să-mi urmați exemplul!

Tînărul cel înalt a strîns din umeri, iar chipul aplecat deasupra catalogului a clătinat nemulțumit de la dreapta spre stînga și discuția a luat sfîrșit.

Interferată cu ea, între timp, a început alta.

Profesoara de limba romînă, care se află abia la începutul celui de al doilea an de muncă didactică, insistă pe lîngă o colegă căreia cu ani în urmă i-a fost elevă în aceeași școală:

— Știu că aveți o fereastră. V-aș ruga foarte mult să veniți la ora mea. Mai ales acum, la începutul anului, simt nevoia unui observator obiectiv.

— Da, înțeleg. Fiecare din noi am avut nevoie, la început, de sprijin.

— Atunci, veniți?

— Bineînțeles. Aș vrea să văd însă mai întîi planul de lecție.

Și această discuție se stinge, cele două profesoare alăturîndu-și capetele, la un colț de masă, deasupra planului. Continuă însă cea care s-a pornit la colțul dimpotrivă. Aici, profesorul de matematică se află în plină pledoarie în favoarea unui elev din clasa a VII-a „A". Cei doi interlocutori ai lui sînt sceptici.

— E slăbuț — spun ei cu privire la elevul respectiv, n-ai ce-i face.

— Nu cred — protestează matematicianul. Băiatul acesta raționează în chip excepțional. Un singur cusur îl împiedică: nu-și poate concentra atenția. Încercați numai să-l urmăriți mai îndeaproape și o să vedeți.

A sunat. Cancelaria a rămas pustie. În liniștea care va domni pînă la pauza următoare, să ne adîncim într-un fotoliu și să medităm la ceea ce s-a întîmplat aici.

Fără intenții organizatorice și fără ordine de zi, cancelaria a fost, în cele zece minute ale pauzei, scena unor vii dezbateri. Aparent dezordonate, ivindu-se parcă la întîmplare, problemele azvîrlite scurt în discuție au avut toate același izvor și aceeași țintă: copiii, elevii sau, ceea ce este același lucru, munca de zi cu zi a școlii. Fără un cuvînt a fost dezaprobată o părere greșită privind modalitățile prin care poate fi obținută autoritatea. O profesoară vîrstnică și-a oferit sprijinul unei colege fără experiență. Un profesor a încercat să învingă rezistența unor opinii eronate deja formate, pentru a ajuta unui elev.

O dovadă că procesul didactic nu poate fi întrerupt.

V. OCTAVIAN

CITIȚI ÎN ACEST NUMAR

Pag. 2.

Centenar la Năsăud — O. BUZESCU

Pag. 3. OPINII

Cîteva observații — conf. univ. I. C. MOISIL

Cu spirit de mare răspundere — conf. univ. R. MUNTEANU

Pag. 4.

Limbajul expunerii — I. ROMAN

Pag. 6.

Actualitatea în activitatea sindicală — C. RĂDOI

Pag. 8.

Biblioteca centrală pedagogică — A. LAUTERMAN și C. URMĂ

CENTENAR la Năsăud

Ca să ajungi pe drumul cel mai scurt de la București la Năsăud, pe calea ferată, trebuie să întrerupi călătoria în gară la Beclean, pe Someș. Aici, în această gară de tranzit, am întîlnit cu cîteva zile în urmă, într-o dimineață înmiresmată de aburul toamnei, pe cei dintîi veniți să participe la sărbătoarea centenarului renumitei școli năsăudene.

S-au adunat pe peron, într-un cerc care se lărgea cu fiecare nou sosit. Nu era de loc greu să-i recunoști. Afectuoasele strîngeri de mînă, exploziile de exclamații și, în general, un anumit gen de animație, cu totul specifică întîlnirii foștilor colegi de școală care se revăd după un răstimp îndelungat îți dădeau îndată de știre că aceștia sînt absolvenți ai școlii din Năsăud, devenită pe bună dreptate renumită. Începînd cu „ce faci?", „unde lucrezi?", „cu cine te-ai mai întîlnit?", discuțiile întrerupte, încrucișate, presărate cu glume și cu nostalgie amintiri se opreau mereu la același subiect: școala, profesorii, elevii ei. Ciudat, dar parcă fiecare din cei ce vorbeau nu erau legați de această școală numai prin amintirile propriei lor copilării și tinereți. Sînt și alte legături, mai adînci, ce par a avea rădăcinile înfipte în istorie. Mulți citau părinți, bunici și străbunici, elevi ai școlii, plecați pe spezele fondului de „stipendii" al năsăudenilor și reîntorși în localitățile de baștină pentru a purta mai departe făclia tradiției culturale aprinsă după îndelungate lupte și cu impresionante sacrificii de țăranii săraci și dornici de libertate din satele năsăudene. Și, mai departe, povestirile se întorceau în urmă cu secole, la vremurile cînd, printr-un document semnat de Matei Corvinul țăranilor din Valea Rodnei li s-a conferit calitatea de oameni liberi. Poate că tocmai aici, în conștiința și mîndria acestei libertăți, se află și începuturile istoriei propriu-zise a școlii.

La Năsăud, la sărbătoarea centenarului, am putut cunoaște multe și grăitoare amănunte despre această istorie.

Orășelul respira din plin atmosfera sărbătorească prilejuită de centenar. Fiecare tren aducea alți și alți oaspeți — de la Cluj, de la Iași, de la București, de la Craiova. Unii, cu părul de tot albit — am întîlnit chiar oameni care au absolvit școala acum o jumătate de veac și am auzit un bătrîn aducînd reproșuri altuia că... nu l-a recunoscut. Alții, foarte tineri, studenți abia de un an, ingineri, profesori, medici, cercetători, publiciști, academicieni, scriitori-vizitatorii, în număr de peste 2 000, întruneau o întreagă diversitate de vîrste și de profesii.

„Act de învoire"

Printre punctele pe care le-a cuprins prima zi a sărbătoririi centenarului s-a înscris vizitarea cîtorva așezăminte muzeale: Muzeul de istorie, casa memorială George Coșbuc, casa memorială Liviu Rebreanu. La muzeul de istorie, alături de numeroși vizitatori — în cea mai mare parte tot atît de competenți ca și ghidul care dădea explicații — s-a legat firul întrerupt al istoriei. Am aflat astfel cum trimișii celor 44 de comune năsăudene au hotărît în adunări populare, cu peste un veac în urmă, printr-un „act de învoire", să creeze un „fond școlar central" și un „fond de stipendii" (de burse), care au stat la baza înființării școlii de mai tîrziu. Piesele de muzeu nu dau decît secvențe de viață: fotografii, documente, date. Dar fiecare din ele dezvăluie cîte un moment dramatic din trecutul unui popor dornic de libertate și de lumină. Iată scrisori, memorii, iată chipul învățătorului Vasile Nașcu — unul dintre aceia care s-au luptat cu înverșunare pentru înființarea școlii, pentru a apăra fondurile comunității de lăcomia fiscului monarhiei habsburgice. Alături de el se profilează alte chipuri, însuflețite de aceleași nobile și generoase idealuri: Florian Porcius, Grigore Moisil etc.

Cu sacrificii, după îndelungate lupte, năsăudenii au obținut „să se furnizeze și ridice un gimnaziu complet național romîn în care să se predea toate acele științe care sînt trebuitoare omului", unde să aibă „dreptul de a învăța oricine fără deosebire de naționalitate și religie". Astfel, în dimineața zilei de 4 octombrie 1863 „gimnaziul complet național" din Năsăud și-a început cursurile.

Două mari nume

Au trecut de atunci o sută de ani — și școala pentru care năsăudenii au luptat cu atîta perseverență și atîtea sacrificii nu le-a înșelat speranțele. De pe băncile ei s-au ridicat fii luminați ai poporului, oameni care au făcut nu numai mîndria școlii, dar a întregului popor.

Sînt printre ei două mari și strălucitoare nume ale literaturii romîne — George Coșbuc și Liviu Rebreanu.

Coșbuc spunea adesea că școala înființată prin obolul țăranilor era o școală a acestora și a copiilor lor. „Doisprezece din patrusprezece cîți urmau clasa a 8-a a liceului din Năsăud — scrie undeva poetul — eram băieți de țărani și purtam căciulă și itari, vacanțele ni le petreceam prin păduri și prin munți, căci numai la școală eram „domnișori" iar acasă eram țărani".

O scurtă călătorie în Hordoul de altă dată, care poartă astăzi numele marelui poet, îi confirmă în amănunt spusele. Casa în care s-a născut cel ce a scris „Noi vrem pămînt" este o casă țărănească, cu cămăruțele joase, asemeni altor case vechi ale locuitorilor satului. Aceasta este masa la care lucra poetul, acestea sînt cărțile pe care le-a atins și le-a răsfoit mîna lui, aceasta este pelerina pe care o purta el. Custodele casei memoriale, bătrînul profesor Emil Ștefănuțiu, pasionat iubitor al creației lui Coșbuc, dă cu un entuziasm nedomolit informații presărate cu versuri despre cel ce s-a numit „poetul țărănimii".

Oaspeții Năsăudului reînvie, la această sărbătoare, și chipul celuilalt mare scriitor ridicat de pe băncile liceului năsăudean — Liviu Rebreanu. Ei intră cu emoție în căsuța memorială înălțată pe un dîmb chiar în marginea drumului care, trecînd peste Someș, traversează Prislopul de ieri, azi cartier al Năsăudului ce poartă numele scriitorului. Iată aici, printre altele, o mărturie a prețuirii și recunoștinței față de școală: „Liceul din Năsăud — scria Liviu Rebreanu în 1939 — mi-a dăruit primele îndrumări de literatură românească. Amintirile cele mai dragi, acele ale copilăriei, mă leagă indisolubil de instituția dumneavoastră clădită și întreținută atîtea decenii din obolul celor mulți săraci". În Prislopul de altă dată sîntem în plină atmosferă literară. Peste drum de casa familiei Herdelea, în vale, se află un petec triunghiular de pămînt — aici a locuit Ion. Pe o ulicioară vizitatorii o întîlnesc pe lelea Rodovica și află de la ea „ce om bun și săritor era domnișoru Liviu".

Saluturi călduroase

A doua zi, duminică, sărbătorirea centenarului continuă la școală. Tovarășul Mihai Duca, președintele sfatului popular raional, deschide adunarea festivă. Directorul școlii, prof. Grigore Găzdac, evocă apoi, în fața celor prezenți, cîteva impresionante momente din istoria liceului năsăudean. Comparația trecutului cu prezentul se impune de la sine. În 1937—1938 învățau la această școală 277 de elevi. În 1947—1948 numărul lor a crescut la 350, iar în 1962—1963 a ajuns la 600. Două date în legătură cu bugetul: 300 000 în anul 1944, un milion, în 1963. Laboratoarele școlare, distruse în timpul războiului, au ajuns astăzi la următoarele valori de inventar: laboratorul de fizică — 139 000, laboratorul de științe naturale — 38 000. Pe bună dreptate afirmă directorul școlii medii „George Coșbuc" că astfel de date vorbesc, prin graiul concentrat al cifrelor, despre întreaga dezvoltare pe care a cunoscut-o școala în anii regimului democrat popular.

La semnificația acestor cifre tovarășul Clement Rusu, președintele sfatului popular al regiunii Cluj, a adăugat date privind avîntul pe care îl cunoaște învățămîntul astăzi în întreaga regiune, ca de altfel pe tot cuprinsul țării.

Au ținut de asemenea să rostească un cuvînt călduros reprezentanți ai unor importante instituții de învățămînt și cultură. A luat astfel cuvîntul acad. Grigore Moisil, care a transmis salutul Academiei R. P. Romîne și al Universității din București, tov. Ion Berca, director general în Ministerul Învățămîntului, prof. univ. Ștefan Pascu, membru corespondent al Academiei, din partea filialei din Cluj a Academiei și a Universității clujene, prof. univ. Gavril Istrati, din partea Universității Al. I. Cuza din Iași, dr. Alexandru Buia, rectorul institutului agronomic „Tudor Vladimirescu" din Craiova.

Mulți dintre cei care au rostit cuvinte de caldă felicitare au ținut să aducă școlii, din partea instituțiilor pe care le-au reprezentat, emoționante daruri — colecții de publicații, reviste, documente, medalii simbolice etc.

Pentru atenția și prețuirea ce se acordă astăzi școlii, muncii de educație în rîndurile copiilor a mulțumit, în numele tuturor școlarilor, eleva Cecilia Mesaroș, una din reprezentantele promoției centenarului care a mărturisit în același timp dorința și hotărîrea fierbinte a colegilor ei de a răspunde cu cinste grijii ce li se arată.

Festivitatea a continuat cu un spectacol dat de elevii școlii. Îmbrăcați în pitorești costume naționale ale localnicilor, cu pieptare, cu itari, cu chimire și pălării împodobite cu uriașe pene de păun, elevii au înălțat cîntece de bucurie, au dansat năvalnicele dansuri ale locului și au recitat din versurile poetului George Coșbuc.

Dar serbarea centenarului nu a fost numai o serbare a școlii. Pînă tîrziu, după-amiază, echipe ale artiștilor amatori din raion au continuat să prezinte un bogat program de artă populară locală. În curtea școlii, în fața unei estrade improvizate, sute de cetățeni — țărani veniți din toate comunele împrejmuitoare — au aplaudat serbarea închinată centenarului.

De la școală sărbătoarea s-a răspîndit pe întreg cuprinsul orașului, pe ulicioarele și străzile de curînd pavate. Festivitățile centenarului se potrivesc cu schimbările din înfățișarea orașului în care, printre clădirile vechi, mărturie a unui trecut plin de semnificații, întîlnești tot mai multe construcții noi: o spațioasă casă de cultură, o nouă sală de cinematograf, blocuri elegante și moderne etc.

Tîrziu, festivitățile au luat sfîrșit. În drumul spre București reîntîlnim iarăși participanți la sărbătoarea centenarului. Și acum se vorbește despre școală. Reținem, ca una din cele mai importante semnificații ale evenimentului, cîteva cuvinte pe care le-am auzit rostite de un cunoscut profesor universitar: „O sută de ani s-au încheiat și putem fi mîndri de lupta străbunilor noștri, de ceea ce ei au realizat. Acum a început cea de a doua sută, iar noi sîntem contemporanii ei și trebuie să facem în așa fel încît cei ce ne vor urma să se poată mîndri cu noi".

OCTAVIAN BUZESCU

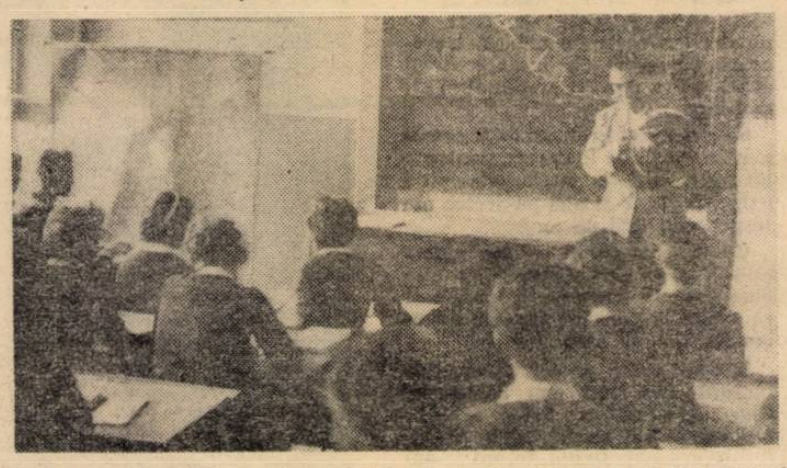

Lecție de geografie a patriei — la Școala medie „G. Coșbuc" din Năsăud

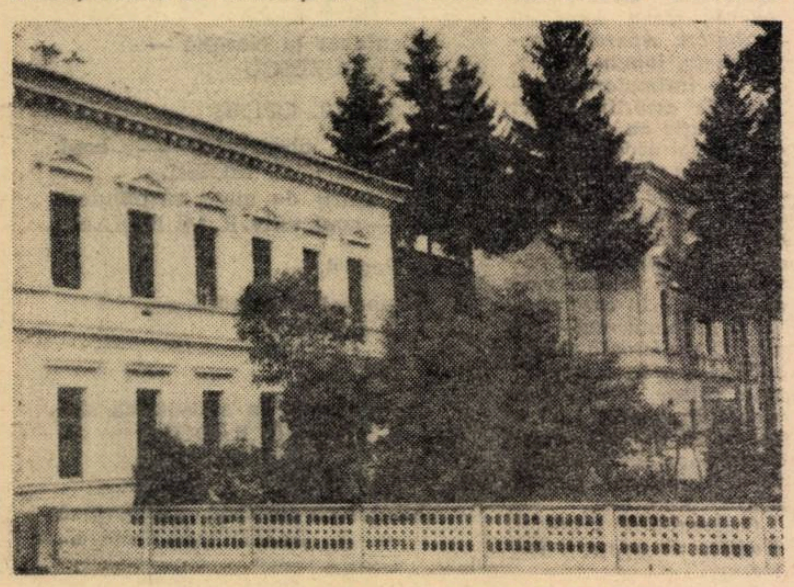

Școala medie „George Coșbuc" din Năsăud

ÎNTR-UN SAT DIN MARAMUREȘ

Maramureș! Străbatem drumul aburcat spre ceața dealului, străjuit de priveliști de basm. Sate cu fața-n lumină și cu lumina lor în oameni. La capătul drumului zvîcniri spre înălțuri — siluetele de sticlă și beton ale centrului muncitoresc Baia Mare.

— Și Săsarul? — îl întreb pe șofer.

Cotim la stînga, pe lîngă intrarea orașului, îl lăsăm în urmă și ne găsim deodată în grădini. Livezile înșirate în marginea drumului sînt pline de poame în pîrgă. Satul e mare, alb, cu toată ființa lui în soare. Pe tivul uliței, case noi. Dar oamenii? Pretutindeni ogradă pustie, neclintire. Ba da — la o poartă, un țînc. Îl strig și nu-mi răspunde. Cobor din mașină și dau să-l întreb ceva. Îmi face semn cu mîna să tac. Nu mai era nevoie: din transparența înaltului porni se o chemare, o glăsuire limpede care-ntiora umbrele serii:

„Ia ascultă, ahuu, ahuu!
Cîntă Maramureșu!"

Stăteam în mijlocul drumului, sub vrajă.

— Mărîuca Birț a Rotarului, a lui tovarășu nostru Tiberian — s-a iscat lîngă mine țîncul. Îi serbare la cămin. Vă duc?

În curtea căminului, tot satul — pe bănci, în picioare, chiar prin pomi. Cîntecul era în fața mea, pe scenă, într-o copilă de cincisprezece ani.

— Mărîuca Birț a Rotarului, a lui tovarășu nostru Tiberian! — m-a lămurit iarăși însoțitorul meu. Eram nedumerită. Începutul numelui e al tuturor în partea locului — cutare al lui cutare! Dar ce era cu „tovarășu nostru"?

— Uite-l pe scenă! mi-a fost îndreptar bun țîncul. Aplauzele nesfîrșite aduseseră în fața spectatorilor un bărbat tînăr, slab, încărcat de stinjeneală.

— Că el o fost scrisă cîntecul! mă ajută bunul meu amic. „Tovarășu nostru" se înclină timid. Apoi începe a dirija corul gospodăriei. Mai tîrziu îl văd iar, în mijlocul brigăzii de agitație, rostind mici cuplete de actualitate din viața satului.

— El o fost scrisă și piesa! — se laudă copilul în fața mea.

Am răzbătut greu, după serbare, în preajma „tovarășului nostru". Îl asaltaseră copii și tineri. La distanță se țineau părinții. Tîrziu, am izbutit să stau de vorbă cu el. Este profesor de romînă „tovarășul nostru Tiberian", la Școala de 8 ani din Săsar. Locuiește la Baia Mare, dar nu vrea pentru nimic în lume să-și părăsească munca din sat.

— Nu plec nicicum. Aici am ținut prima mea lecție și am deslușit întîi, în ochii copiilor, înțelegerea. Elevi de-ai mei, de aici, sînt acum la facultate. Avem în școală cerc literar. Și e căminul cultural...

— Da — și aveți și corul gospodăriei, și echipa de dansuri, și cea de teatru.

— Am cîștigat locul I la faza raională a concursului pe țară al formațiilor de artiști amatori. Solistele noastre au fost evidențiate în ziare.

— Dumneavoastră scrieți textele brigăzii, nu?

„Tovarășu nostru Tiberian" s-a scuzat jenat că trebuie să plece la gară. Acasă, la Baia Mare, îl așteaptă într-unul din blocurile de beton și sticlă din centrul orașului, soția și cei doi copii.

M-am întors de la cămin pe-nnoptate. Grupuri răzlețe de oameni întîrziau pe lavițe, în fața porților. Din umbră a țîșnit spre mine piciul care mă însoțise înainte.

— Să știi că tovarășu nostru Tiberian a primit decorație! Da o poartă numai de sărbători!

În liniștea nouă a nopții, am auzit parcă din nou chemarea limpede a glasului:

Ia ascultă! ahuu, ahuu!
Cîntă Maramureșu!
Cîntec nou lui, dragului.
Dragului Partidului!

SÎNZIANA POP

OPINII

CÎTEVA OBSERVAŢII

Numeroşi absolvenţi ai şcolilor medii au dat, în toamna aceasta, concursul de admitere la Facultatea de fizico-chimice a Institutului pedagogic de 3 ani din Bucureşti. Felul cum s-au prezentat ei la acest concurs dovedeşte că au dobîndit în şcoală o bună pregătire generală, care le creează o bază temeinică pentru înţelegerea complexelor probleme ce trebuie studiate în facultate. Într-adevăr, marea majoritate a candidaţilor au demonstrat la concurs cunoaşterea adîncită a unor importante capitole din fizică, aşa cum sînt legile lui Ohm, problemele de circuite electrice, cinematica, dinamica, optica geometrică.

Nu se poate susţine însă că rezultatele dobîndite la concursul de admitere de absolvenţii şcolilor medii sînt pe deplin satisfăcătoare.

Nemulţumeşte, de pildă, faptul că unii dintre ei folosesc exprimări prea puţin riguroase. Astfel, în cadrul unei lucrări scrise la fizică, avînd ca subiect „Legea lui Arhimede", o serie de candidaţi au scris că „forţa este egală cu volumul deslocuit", în timp ce formularea exactă este „forţa e numeric egală şi de sens contrar cu greutatea volumului deslocuit". Un alt exemplu de lipsă de rigurozitate în exprimare ni l-a furnizat fenomenul inducţiei electromagnetice. Mulţi candidaţi au vorbit de „curenţii induşi" în loc de tensiunile electromotoare induse, confundînd legăturile cauzale.

Am constatat, ascultînd răspunsurile unor candidaţi care au fost chestionaţi asupra unor probleme privind vaporizarea şi fierberea, că ei au amestecat aspectele fenomenologice, de observaţie, cu explicaţia cinetico-moleculară. Considerăm că observaţia corectă şi atentă este esenţială în fizică. Din punct de vedere metodic, aceasta trebuie să fie independentă de explicaţie. Explicaţia teoretică vine să încadreze faptele experimentale, de observaţie. Ea are desigur un mare rol creator — acela de a sugera experienţa — dar nu trebuie să influenţeze observaţia. De aceea, observaţia trebuie să preceadă explicaţia şi nu să se întrepătrundă cu aceasta.

Rămîne în plus surprinzător faptul că s-au primit răspunsuri nemulţumitoare la problema fierberii. Un fenomen atît de obişnuit, pe care îl stăpîneau şi cei mai umili meseriaşi constructori de ibrice de cafea de pe vremuri, este necunoscut de o serie de absolvenţi ai şcolii medii. Vina nu poate fi decît a manualelor sau a predării, poate a ambelor.

O insuficient de bună pregătire au dovedit unii candidaţi şi în ceea ce priveşte problemele de căldură. Aceştia n-au putut trata corect metoda amestecurilor de îndată ce au intervenit puncte critice cu călduri latente. Credem că nu greşim dacă afirmăm că ei nu au putut rezolva asemenea probleme nu din lipsa cunoştinţelor, ci mai degrabă dintr-o lipsă de siguranţă în judecată şi în reprezentarea fenomenului fizic, din teamă faţă de problemele neşablonate.

Avem de făcut unele observaţii şi în legătură cu rezolvarea problemelor. Concursul de admitere ne-a arătat că o serie de candidaţi mai rezolvă problemele de mecanică şi electricitate fără să efectueze cel mai mic desen, cea mai simplă schiţă care să le permită să urmărească fenomenele şi să-şi fixeze ideile, recurgînd doar la simpla aplicare a unei formule. În felul acesta ei ajung nu odată la rezolvări mecanice, lipsite de sens. Elevii ar trebui învăţaţi să reprezinte întotdeauna problemele prin desene sau schiţe pe care să urmărească cele ce au de rezolvat. Ţinem să menţionăm totodată că ni se pare greşită practica de a se rezolva problemele de mecanică şi electricitate întîi literal, pe baza simbolurilor notate pe schiţă (ale căror valori sînt trecute simultan într-un tabel), urmînd ca înlocuirea acestor simboluri cu valori numerice să se facă abia în formula finală. Considerăm că este mai bine ca valorile numerice să fie trecute pe scheme indiferent dacă e vorba de o problemă de mecanică în care intervin forţe şi lungimi, sau una de electricitate în care intervin sarcini electrice, curenţi, lungimi sau rezistenţe. Candidaţii ştiu că rezistenţa echivalentă a două rezistenţe legate în paralel este

$$R = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2}$$

dar le trebuie un timp îndelungat pentru a calcula rezistenţa echivalentă a două rezistenţe, una de 10 ohmi şi alta de 30 de ohmi legate în paralel. Ei trebuie învăţaţi să judece pe schemă, nu pe formule, întrucît formulele sînt numai un auxiliar pentru uşurarea calculului, dar nu ele reprezintă esenţialul. Numai raţionamentul ştiinţific poate duce la o rezolvare corectă, şi nu şablonul sau „tragerea la sorţi".

Considerăm că programele, manualele, explicaţiile date de profesori ar trebui să ţină seama de faptul că astăzi se face o delimitare clară a noţiunilor de materie şi substanţă şi nu se mai poate vorbi de interacţiunea între ele, ci de interacţiunea între radiaţie şi substanţă. Apoi, prin eliminarea „caloriei" din sistemul de unităţi legale, noţiunile privitoare la căldură trebuie revizuite, căldura fiind privită nu ca o formă de energie, ci ca un mod de transmitere a energiei — distincţie deosebit de importantă pentru înţelegerea fenomenelor termodinamice în lumina teoriei cinetico-moleculare.

Se ştie, apoi, că în prezent se tinde să se renunţe la denumirea anacronică de cîmp de inducţie magnetică pentru cîmpul care intervine, ca şi cîmpul electric, în expresia forţei de interacţiune, prin denumirea corectă de cîmp magnetic, rămînînd ca pentru vechile denumiri de cîmp de inducţie electrică şi cîmp magnetic H să se introducă denumirile de cîmp de excitaţie electrică, respectiv magnetică. Pentru înţelegerea de către elevi a înlănţuirii cîmpurilor electric şi magnetic în cîmpul electromagnetic ni se pare necesară introducerea în şcoala medie a studiului unor noţiuni elementare de topologie.

În fine, două observaţii mai mărunte, nu însă lipsite de importanţă. Se abuzează, credem, de desene în perspectivă. Cînd absolvenţii şcolilor profesionale sînt capabili să citească un desen tehnic, de execuţie, oricît de complicat, nu e permis ca absolvenţii şcolilor medii, care capătă cunoştinţe de desen industrial, frecventează un curs de studiul maşinilor cu aplicaţii practice şi fac practică în producţie, să folosească pe scară atît de largă desenele în perspectivă, bazate pe simboluri nestandardizate şi desuete. Ni se pare de asemenea, nejust să se folosească simboluri nestandardizate în schemele electrice, în care sursele să fie reprezentate, la fel ca acum 40 de ani, prin alternaţii de beţigaşe de lungimi diferite sau prin vase de sticlă cu doi electrozi.

Observaţiile făcute de noi în articolul de faţă au menirea de a-i îndemna pe profesorii din şcoala medie să îmbunătăţească în continuare pregătirea elevilor lor, astfel încît aceasta să atingă nivelul cerut de dezvoltarea neîncetată a producţiei în ţara noastră.

conf. univ. **IOAN C. MOISIL**

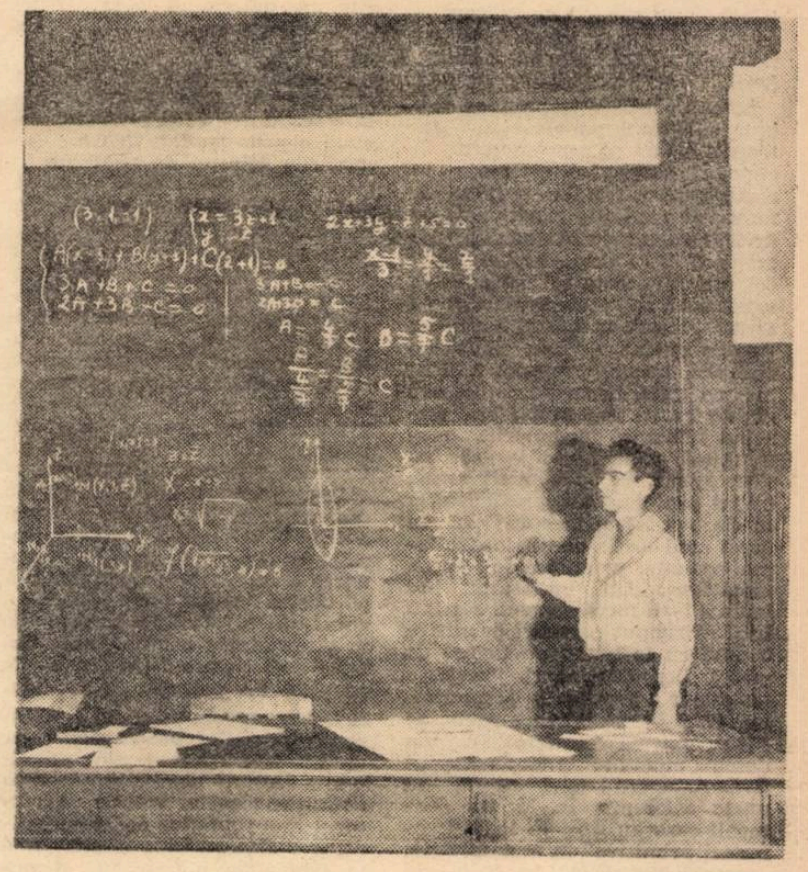

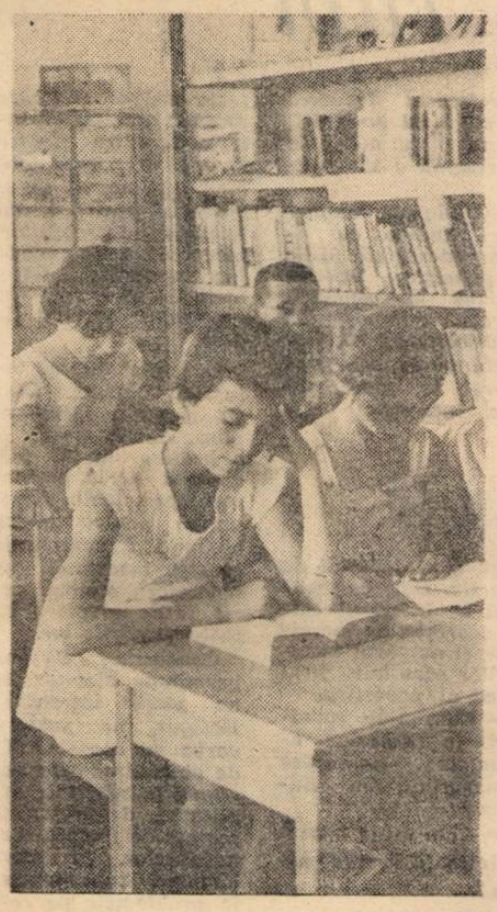

Studiu

Cu spirit de înaltă răspundere

Exigenţa mereu sporită sub semnul căreia se desfăşoară concursul de admitere în Facultatea de limbă şi literatură română a Universităţii Bucureşti, ca şi în celelalte instituţii de învăţămînt superior din ţară, face parte din cadrul unor fenomene mult mai complexe, specifice vieţii noastre contemporane. Procesul de desăvîrşire a construcţiei socialismului în ţara noastră impune din partea specialiştilor cunoştinţe temeinice şi multilaterale. Baza unei bune pregătiri profesionale o constituie şcolile de cultură generală, iar absolvenţii facultăţii noastre, în cea mai mare parte profesori de limbă şi literatură română, au în acest sens un rol deosebit de important. Selecţionarea riguroasă a tinerilor studenţi din rîndurile numeroşilor candidaţi devine astfel un act de mare răspundere faţă de poporul nostru, faţă de generaţiile viitoare de şcolari care le vor fi încredinţate spre educare celor mai mulţi dintre studenţii noştri de azi.

Este însă incontestabil faptul că, dacă această exigenţă sporită s-ar reduce doar la etapa izolată pe care o constituie concursul de admitere, scopul nostru nu ar putea fi atins.

Cultura generală din ce în ce mai sistematică şi mai solidă cu care absolvenţii vin din şcolile medii reprezintă premiza esenţială care a permis facultăţii noastre o bună selecţionare din rîndurile numeroşilor candidaţi înscrişi la concursul de admitere. Aşa se explică de ce în acest an media cea mai mică a celor admişi în rîndurile studenţilor de la Facultatea de limbă şi literatură română a fost 7.

Cu toate că verificarea lucrărilor scrise şi asistenţa la diferite examene ne-a prilejuit legitime satisfacţii, numărul candidaţilor bine pregătiţi fiind predominant, vrem să semnalăm însă şi alte aspecte referitoare la pregătirea din domeniul limbii şi literaturii române cu care unii candidaţi la concursul de admitere vin din şcolile medii.

Există încă o serie de cazuri care pun în lumină cunoştinţele reduse asimilate în învăţămîntul de cultură generală în diferite localităţi din ţară şi exigenţa scăzută cu care se desfăşoară unele examene de maturitate. Aşa se explică de ce un număr însemnat din cei 630 de candidaţi la Facultatea de limbă şi literatură română au trebuit să fie respinşi la lucrările scrise.

Cercetarea unor teze de limba şi literatura română notate de examinatori cu note mici scoate în evidenţă o serie de carenţe în privinţa scrierii corecte şi a cunoştinţelor de gramatică, greu de admis la absolvenţii unei şcoli de cultură generală. Se întîlnesc astfel exemple de natura celor mai jos notate: *i-şi* nota, poeţii noştrii, T. Arghezii, poeţii văcăreşti, Alexandri, împărat etc.

Uneori, exprimarea generală în scris capătă forme de expresie care demonstrează incoerenţa de gîndire. Unul dintre candidaţi scrie astfel: „Tudor Arghezi reprezintă evul unui adevărat mesager al culturii româneşti în lumea întreagă" sau: „Arghezi este un talentat povestitor în versuri măiestria lui avînd chiar darul de a ne oglindi (sic) evenimente, fapte şi lucruri".

Precaritatea cunoştinţelor de limba română, greşelile ortografice dovedite de unii candidaţi ne fac să ne întrebăm dacă nu cumva în unele şcoli de cultură generală exigenţa este prea redusă şi diploma de maturitate nu se acordă cu prea mare uşurinţă.

Pe de altă parte, sîntem îndemnaţi să reflectăm şi asupra planurilor de învăţămînt din şcolile medii, unde preocuparea pentru verificarea cunoştinţelor gramaticale şi a scrierii corecte în ultimii ani de studiu este foarte redusă. Exemplele de erori pe care le-am semnalat sînt concludente atît pentru exigenţa scăzută din unele şcoli, cît şi pentru unele deficienţe ale planurilor şi programelor privitoare la studiul limbii şi literaturii române.

Dorinţa de a pregăti buni specialişti trebuie să fie rezultatul unirii armonioase al tuturor factorilor şi eforturilor care pot contribui la realizarea acestui înalt deziderat. Un spirit de înaltă răspundere trebuie să ne călăuzească în permanenţă în procesul complex de formare a tinerelor generaţii de absolvenţi ai şcolilor medii şi de selecţionare a lor în vederea continuării studiilor în cadrul facultăţii, pentru că ei constituie rezerva de aur a intelectualităţii noastre de mîine.

conf. univ. **ROMUL MUNTEANU**
prodecan al Facultăţii de limbă şi literatură română a Universităţii Bucureşti

LECȚII

Limbajul expunerii

Ce limbaj trebuie să folosească profesorul cînd expune lecția nouă ?

S-ar părea că toată lumea e lămurită asupra acestui lucru și că, deci, n-are rost să pui o asemenea întrebare. De aceea, la început — adică atunci cînd am intrat, împreună cu un profesor de istorie, la lecția acestuia — nici noi nu ne-am pus-o. Dar a trebuit să gîndim la ea, chiar dacă n-am formulat-o, cînd s-a sfîrșit această lecție. Am intrat apoi la altele și, pe măsură ce asistam la desfășurarea lor, întrebarea se impunea cu tot mai multă stăruință.

Se știe : fiecare lecție nouă trebuie să-i facă pe elevi să pătrundă cu un pas mai departe în cunoașterea unei discipline — în cazul nostru, istoria — luînd ca normă prevederile programei de învățămînt și sprijinindu-se pe manual. „Așa dar, gîndesc unii, cel mai bine este să reproducem exact ceea ce spune manualul, în forma pe care o folosește el. Aici fiecare cuvînt a fost îndelung chibzuit, fiecare exemplu a fost ales cu grijă, fiecare dată, fiecare denumire își are rostul ei. Reluînd întocmai formulările manualului, avem garanția că nu vom greși". Și l-am auzit astfel, pe un profesor care predă istoria la clasa a XI-a, începîndu-și în acest mod lecția despre dezvoltarea comunei primitive în epoca metalelor : „Un important pas înainte l-au făcut oamenii care au trăit în timpul comunei primitive o dată cu folosirea uneltelor de metal. Descoperirea și folosirea metalelor a avut loc în jurul anului 1700 î.e.n.". Cum frazele ne sunau extrem de familiar, am deschis manualul la lecția respectivă. Asta era ! Ce-i drept, cu unele diferențe. În loc de „oamenii care au trăit în timpul comunei primitive" în manual scrie „oamenii primitivi", iar în loc de „în jurul anului 1700 î.e.n." — „pe la anul 1700 î.e.n.". Încolo — aidoma. Și la fel a fost cu toată lecția.

Într-adevăr, profesorul respectiv n-a greșit cu nimic în expunerea problemelor. Numai că, ascultîndu-l, te întrebai fără să vrei : ce rost are un asemenea profesor ? Doar elevii care învață istoria cunosc alfabetul și pot citi deci foarte bine și singuri lecția din manual, nu simt nevoia ca el să le reproducă în clasă cuprinsul acesteia.

Din fericire, un astfel de mod de a concepe expunerea lecției noi este rar. Marea majoritate a celor ce lucrează în școală știu că rolul lor nu este nicidecum acela al megafonului menit să retransmită un anumit text, ci că sînt profesori, adică oameni chemați **să-i învețe** pe copii, pe tineri. Iar a învăța pe elevi înseamnă nu a aduce pur și simplu la cunoștința lor cele prevăzute în programe și manuale, ci a-i face **să le înțeleagă.**

Cu aceasta se deschid alte noi și nenumărate probleme, care se rezolvă la fiecare disciplină într-un mod specific, în funcție de specificul ei. Am dori să discutăm — în marginile îngăduite de spațiul unui articol — despre una din aceste probleme, așa cum se pune la lecțiile de istorie. Este vorba, anume, de măsura în care limbajul folosit de profesor înlesnește înțelegerea la care ne refeream mai sus. Căci, pornind de la ideea că nu trebuie să reproducă întocmai textul din manual, ci să interpreteze într-un mod creator conținutul fiecărei lecții — conținut stabilit de altfel foarte precis de programă și care nu poate fi ignorat — profesorii de istorie expun într-un limbaj diferit cunoștințele ce trebuie însușite de elevi.

Unii din ei — și aceștia sînt cei mai buni — știu atît de precis cum să-și formuleze expunerea, încît nu numai fiecare frază, dar și fiecare cuvînt al lor merge direct la țintă, luminînd puternic fenomenul luat în studiu și ducînd în modul cel mai logic la concluzia ce trebuie trasă. Asistînd la lecțiile lor îți pare că vezi cum se formează în mintea celor ce îi ascultă, pornind de la cuvintele pe care le aud, asociații și sisteme de asociații, cum aceste cuvinte determină concentrarea la maximum a atenției spre ceea ce este esențial.

O asemenea impresie am avut, bunăoară, asistînd în clasa a XI-a la o lecție despre organizarea socială a geto-dacilor, în care formulările folosite de profesor nu s-au abătut nici o clipă de la rigurozitatea științifică. Apariția elementelor orînduirii sclavagiste în sînul orînduirii primitive a fost explicată concis și cît se poate de clar, pe baza dezvoltării forțelor de producție și a diviziunii sociale a muncii. Folosind în mod just terminologia istoriografiei marxiste, profesorul a lămurit apariția proprietății private ca urmare a apariției plusprodusului și a acaparării lui de către conducătorii ginților, arătînd că aceasta a dus ulterior la descompunerea ginților patriarhale și la înlocuirea obștiilor gentilice cu obștiile teritoriale. Expunerea a accentuat asupra faptului că obștea teritorială gentilică a constituit o formă de trecere de la proprietatea comună, specifică orînduirii comunei primitive, la proprietatea privată, caracteristică sclavagismului și apoi tuturor orînduirilor bazate pe clase antagoniste. Dînd elevilor premizele necesare pentru înțelegerea definiției claselor sociale, profesorul le-a reprodus definiția leninistă a claselor și a trecut apoi la lămurirea noțiunii de democrație militară, explicînd în ce constau caracteristicile acestei forme de organizare socială specifică perioadei de descompunere a orînduirii comunei primitive.

În decursul întregii explicații nici un cuvînt n-a fost spus la nimereală, nici una din formulările folosite de profesor n-a fost vagă, aproximativă, confuză.

Dar un asemenea limbaj exact, științific, precis, încă nu-i caracterizează, din păcate, pe toți profesorii de istorie. Sînt încă printre ei unii care, pornind de la ideea că relatarea faptelor de istorie înseamnă „povestirea" lor, se consideră liberi să folosească un limbaj așa-zis „literar". Departe de noi intenția de a cere profesorului — la istorie mai ales, unde forța emoțională a expunerii joacă un rol atît de însemnat — ca el să-și încorseteze limbajul, să elimine imaginile care îi dau căldură, culoare. Dar e absolut necesar ca aceste imagini să nu știrbească nimic din adevărul științific, să nu împiedice înțelegerea clară a faptelor, a ideilor.

Iată însă cum a formulat un profesor, la o lecție ținută în clasa a VII-a, concluzia cu privire la însemnătatea războaielor ruso-turce purtate de poporul rus în vremea Ecaterinei a II-a : „Aceste războaie — a spus el — au făcut o spărtură mare în chinga care ne strîngea pe atunci pe noi și pe celelalte popoare din Balcani". Atîta tot — dar, pentru o mai bună „lămurire" — repetat de cîteva ori în aceeași formulare. Numai că pentru elevi afirmația a rămas extrem de neclară. Să ținem seama că acești elevi n-au studiat încă istoria Romîniei. Ei nu știu deci cu exactitate prin ce se caracteriza situația Țărilor romîne în perioada la care se referea lecția, după cum nu știu suficient de clar ce situație aveau în acea perioadă țările din Peninsula Balcanică. În asemenea condiții, a le prezenta în locul unei explicații limpezi despre însemnătatea războaielor ruso-turce din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea doar o expresie figurată este cu totul neindicat. O asemenea expresie își avea rostul *după* explicația științifică, dar în nici un caz n-o putea înlocui.

În lecție s-au făcut vădite și alte lipsuri în ceea ce privește formulările folosite de profesor. El a afirmat, de pildă, vorbind despre reformele lui Petru I, că acestea au fost făcute „nu atît în favoarea iobagilor, cît în defavoarea boierilor", și a dat ca exemplu în această direcție faptul că boierii au fost obligați să-și taie bărbile, să poarte costume europenești, să-și trimită fiii la studii. Elevii n-au putut înțelege, desigur, dintr-o asemenea formulare, ceea ce era esențial în reformele lui Petru — că ele au fost dictate de necesitatea dezvoltării economice și sociale a țării, de procesul trecerii de la o formă depășită a feudalismului — aceea în care puterea aparținea diferitelor grupări ale nobililor — la monarhia absolută, în care puterea aparținea exclusiv țarului ca exponent al întregii nobilimi și era folosită de el tocmai pentru menținerea dominației de clasă a nobilimii. La fel, profesorul a afirmat că Petru I a plecat în Olanda să lucreze ca muncitor „pentru ca să vadă cum se muncește, să înțeleagă importanța muncii". Aceasta înseamnă însă a idealiza realitatea : se știe doar că țarul a lucrat la șantierele navale olandeze nu „pentru ca să vadă cum se muncește", ci pentru a cunoaște nemijlocit progresele tehnicii în scopul introducerii lor în Rusia. Iată cum expresiile necontrolate pot duce la adevărate erori, la denaturarea adevărului științific, derutîndu-i pe elevi.

Îi derutează de asemenea mult pe aceștia și unele afirmații, denumiri etc. lansate în expunere de unii profesori fără a le da vreo explicație. În lecția la care ne-am referit pînă acum s-a vorbit, de exemplu, în modul următor despre împărțirea Poloniei : „În timpul Ecaterinei a II-a se produce și împărțirea Poloniei". În ce constă această împărțire, în ce împrejurări are loc, între cine — iată lucruri pe care elevii n-au avut posibilitatea să le afle, împărțirea Poloniei rămînînd pentru ei, din cauza modului cum le-a fost expusă, un mister total. La o altă lecție, tot de istorie modernă și contemporană — de astă dată însă în clasa a X-a — profesoara, probabil din dorința de a da elevilor ei cunoștințe mai ample decît cele cuprinse în manual, le-a făcut cunoscută denumirea războiului purtat de Franța împotriva Spaniei în timpul lui Ludovic al XIV-lea, precizînd că acesta a fost intitulat „războiul de devoluție". Termenul „devoluție" nu este un termen curent, iar sensul lui — transmiterea unui drept ; drept care, în anumite țări, dădea succesiunea fiicelor dintr-o primă căsătorie de preferință față de fiii născuți dintr-o a doua căsătorie — este necunoscut elevilor (care nu-l pot găsi nici în „Dicționarul limbii romîne moderne"). Întrucît sensul termenului nu a fost explicat nici la lecție, nu numai că precizarea urmărită de profesoară prin folosirea lui n-a fost realizată, dar lucrurile s-au complicat, creindu-se nedumerire, confuzie. De altfel, indicarea titlului respectiv nu era de loc necesară, întrucît el nu lămurește în nici un mod caracterul războiului.

Ni se cere să folosim, atunci cînd ne adresăm elevilor noștri, o vorbire originală, vie, capabilă să trezească și să mențină atenția lor, să le sporească receptivitatea, să-i însuflețească. De aceea este bine — și se impune chiar — să recurgem la imagini, la expresii figurate, la exemple din domeniul literaturii, al artelor, să dăm, dacă sînt necesare, și denumiri sau date care nu se află în manual, dar care, fără a duce la supraîncărcare, fac lecția mai atrăgătoare, mai interesantă. În nici un caz nu ne este însă îngăduit să ne îndepărtăm de adevărul științific, să folosim un stil încărcat, confuz, să facem afirmații pe care nu le lămurim, să dăm date și numiri neexplicate.

Pentru că sîntem profesori — și atunci cînd le prezentăm elevilor noștri o lecție nouă nu facem o expunere oarecare, ci o expunere cu scopuri **didactice.** Iată ce nu trebuie să uităm ori de cîte ori intrăm în clasă, ori de cîte ori ne ținem lecțiile.

IOANA ROMAN

Cînd firul este rupt

Comentarii

Povestirea curge lin, captînd repede atenția elevilor. Viața omului de știință care s-a dedicat cercetărilor pasionante în domeniul transformării viețuitoarelor — viața lui Darwin — li se pare cu deosebire interesantă.

— Călătoria în jurul lumii pe care a întreprins-o Darwin — spune profesorul — este cel mai însemnat eveniment din viața lui. În această călătorie, pe care a efectuat-o însoțind expediția vasului „Beagle", el a vizitat numeroase țări și locuri îndepărtate, printre altele Brazilia, Uruguay, Argentina (cu Patagonia și Țara de Foc), Chile și Peru, a cutreierat Munții Anzi, a poposit în Insulele Galapagos și în Tahiti, apoi în Noua Zeelandă, în Australia, Tasmania ș.a. În America de Sud, unde a stat trei ani — continuă profesorul — Darwin face prima descoperire care îi zdruncină concepțiile fixiste.

— Dar cît a durat întreaga lui călătorie ? — se interesează un elev.

— Cinci ani. Ea a început la 27 decembrie 1831...

— Și cîți ani avea el pe atunci ? — se ridică altul din fundul clasei.

— 22. Da... Vorbeam despre descoperirea din America de Sud — nu ? Lîngă localitatea Punta Alba — își reia profesorul expunerea — Darwin a descoperit niște fosile aparținînd unor mamifere edentate. În legătură cu aceste fosile mă voi mărgini să vă spun că, studiindu-le, Darwin a ajuns la concluzia că este mai logic să admitem...

— Tovarășe profesor — ridică degetul un tînăr sîrguincios la învățătură. Eu am citit undeva că aceste mamifere, spre deosebire de edentatele actuale, aveau dimensiuni foarte mari. Așa este ?

— Da. Ele aveau dimensiuni uriașe.

Profesorul încearcă să reia firul povestirii despre viața atît de interesantă a savantului.

— Unde am rămas ? Aha ! Studiind cu atenție edentatele fosile — spuneam — Darwin a ajuns la concluzii extrem de importante.

Curiozitatea elevilor crește mereu, căci profesorul le furnizează date interesante într-un mod deosebit de atractiv. Dar, pe măsură ce interesul clasei sporește, se înmulțește și numărul întrebărilor care taie firul neted al povestirii.

— Cum s-au sălbăticit în America animalele domestice transportate din Europa ?

— Cum arată broasca țestoasă Testudo nigra ?

— Dar varietățile ei din diversele insule ?

Profesorul le răspunde tuturor cu bunăvoință și cu încîntarea pedagogului care se vede ascultat cu interes de către fiecare elev. Și de fiecare dată cînd este nevoit să se oprească pentru a da răspuns întrebărilor, încearcă să reînnoade firul povestirii astfel încît ea să curgă în continuare cît mai firesc.

Dar firul rămîne totuși cu noduri. Căci cu fiecare întrebare pusă, atenția clasei și a profesorului a fost abătută de la problemele principale, fie și numai pentru cîteva secunde. Revenirea la acestea înseamnă un nou efort, o nouă perioadă de adaptare, cu toate urmările lor.

Concluzia ? Să nu permitem elevilor să ne pună întrebări ? Desigur, nu poate fi vorba de aceasta. Ci de obișnuirea lor ca numai la sfîrșitul explicației, de preferință înainte de fixarea cunoștințelor, să ceară lămuriri suplimentare în problemele pe care nu le-au înțeles îndeajuns, ori despre care sînt curioși să afle noi amănunte.

A. C.

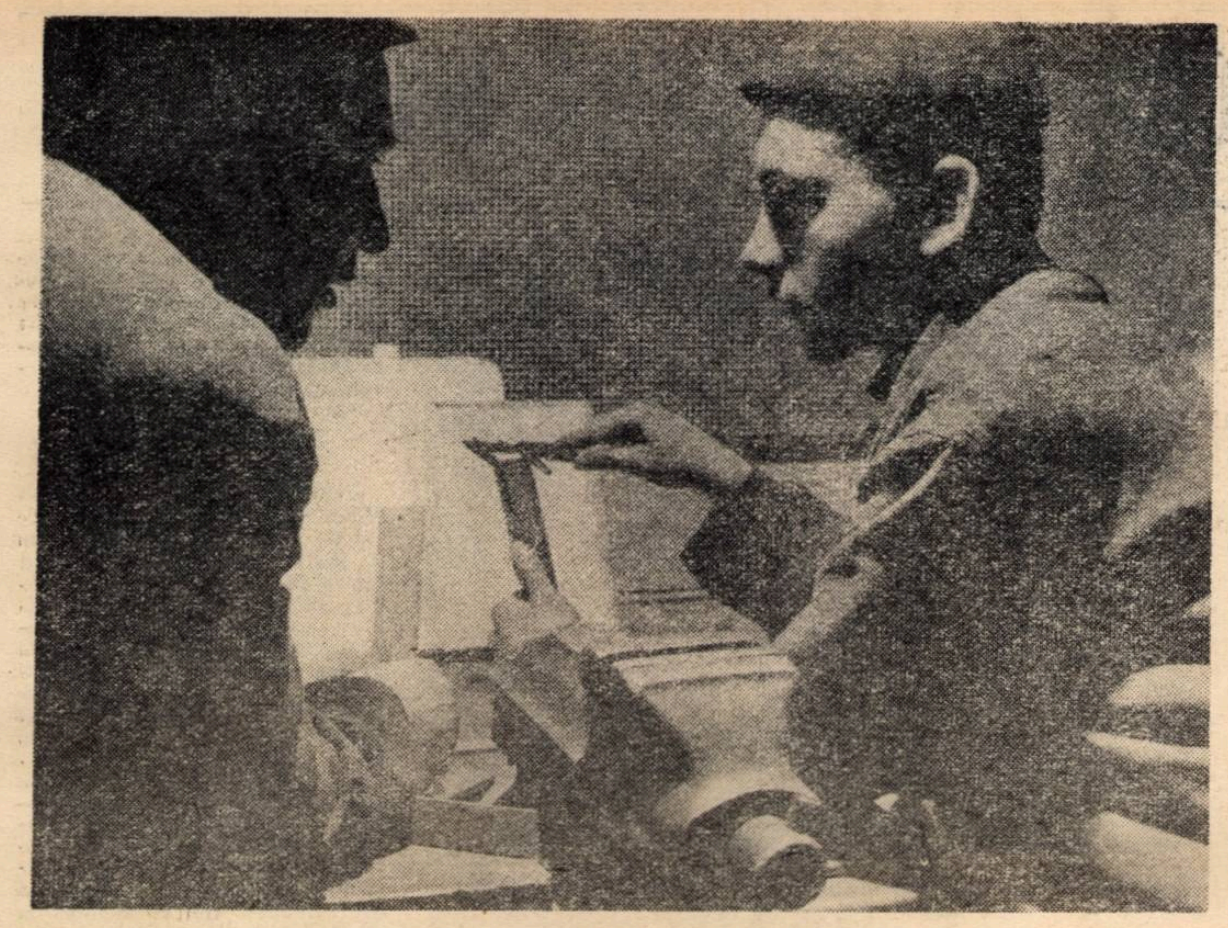

Cunoștințele teoretice dobîndite în școlile profesionale se consolidează mult prin aplicarea lor în practică

Căutări creatoare

Discuția se poartă în jurul unui caiet încărcat cu formule și desene, în care ștersăturile repetate stau mărturie a unei activități laborioase.

Caut de multă vreme — ne spune inginerul Ion Bilea, de la Centrul școlar pentru industria alimentară din București — posibilități noi pentru a îmbunătăți lecțiile de mecanică tehnică pe care le predau la școala tehnică de maiștri. Se pun, aici, numeroase probleme care sînt valabile și pentru predarea fizicii generale în școlile medii. După cum vedeți toate manualele pentru această disciplină — și profesorul Bilea ne prezintă, cu un gest larg, un șir întreg de manuale, în ediții recente sau mai vechi — conțin doar definiții ale diferitelor legi, enunțarea unor principii și formulele ce trebuie studiate de elevi, fără a prezenta însă și demonstrația acestora. In felul acesta formulele matematice, în loc să devină expresia generalizată a unor fenomene fizice, se absolutizează, încep să capete, cel puțin în gîndul elevilor siliți să le memoreze, un fel de viață independentă, ruptă de fenomenele din realitate. Nu-i de mirare, de aceea, că o serie de elevi întîmpină adesea greutăți în rezolvarea problemelor din domeniul fizicii.

Mărturisesc — ne arată mai departe tov. Bilea — că m-am simțit deosebit de dezorientat atunci cînd, în primul an de muncă în rîndurile elevilor-maiștri, am constatat că aceștia nu izbuteau să rezolve unele probleme de mecanică relativ simple, cuprinzînd elemente de producție. Mi se părea inexplicabil faptul că ei nu rezolvau decît cu greu, de pildă, probleme simple privind compunerea forțelor care se referă la fenomene cunoscute din experiența de producție și la care trebuiau doar să aplice niște formule recent studiate. Curînd mi-am dat seama că deficiența principală constă tocmai în faptul că formulele erau memorate „pe de rost", fără să se bazeze pe înțelegerea și aprofundarea prealabilă a fenomenului fizic. Devenea tot mai limpede pentru mine, ca și pentru mulți alți profesori de mecanică cu care m-am consultat, necesitatea demonstrării formulelor pe care elevii urmau să și le însușească.

— Cum se putea rezolva însă această problemă, de vreme ce majoritatea demonstrațiilor respective necesită folosirea calculului integral, pe care atît elevii maiștri cît și elevii școlilor medii nu-l stăpînesc în momentul predării mecanicii, de pildă ? Aceasta este dificultatea principală la care s-au referit unii profesori și care a determinat și prezentarea defectuasă a capitolelor respective din manuale.

Tocmai în această direcție, spre găsirea unor căi de demonstrație care să nu necesite folosirea calculului integral s-au orientat cercetările mele. Am izbutit pînă acum să obțin cîteva rezultate. Iată, de pildă, o serie de demonstrații la tema „Momente de inerție", care era socotită drept o acumulare de formule nedemonstrabile fără utilizarea calculului integral. Consider că aici se poate pleca de la definirea momentului de inerție polar ca o sumă a produselor dintre elemen-

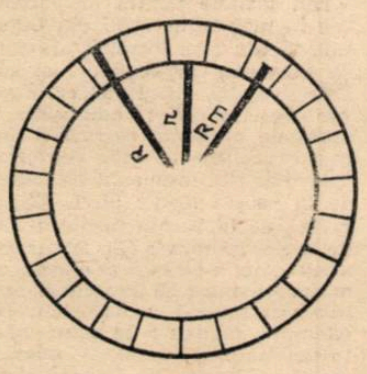

tele de arie și pătratele distanțelor față de un punct.

Pentru a ne lămuri mai bine asupra demonstrației sale, profesorul Bilea schițează o suprafață plană pe care marchează cu A_1, A_2 etc. elemente de arie și cu R_1, R_2 etc. distanțele de la punctul central la elementele de arie. In felul acesta, pornind dela demonstrarea relației care dă deformația unghiulară la răsucire, se ajunge ușor la formula Ip, consemnîndu-se astfel că momentul de inerție polară este egal cu

$$A_1 R_1^2 + A_2 R_2^2 + \ldots A_n R_n^2$$

In această formulă intervin după cum se vede, calcule simple, evitîndu- se utilizarea calculului integral sau diferențial. Pe baza ei se construiesc apoi toate celelalte demonstrații.

Pentru demonstrarea formulei de calcul a momentului de inerție pentru o secțiune inelară, împart în modul următor un inel circular — spune prof. Bilea, care desenează de astă dată un inel circular împărțit în mai multe elemente de arie, asemeni celui din figura prezentată. Duc apoi raza exterioară R și raza interioară r, precum și o rază medie Rm-distanța de la elementul de arie la centru. Pornind de la definiția momentului de inerție polară și aplicînd-o în cazul secțiunii inelare, ținînd seama de faptul că raza medie este aceeași pentru toate elementele de arie și că, deci, și pătratul ei este constant, ea poate fi dată ca factor comun pe lîngă o paranteză reprezentînd aria inelului circular respectiv $\pi (R^2 - r^2)$ În același timp însă, în cazul cînd R - r este foarte mic, Rm^2 reprezintă suma pătratelor celorlalte două raze împărțită la doi. Astfel, înlocuind elementele nou obținute în formulă se poate demonstra clar formula

$$Ip = \pi \frac{(D^4 - d^4)}{32}$$

Un procedeu simplu, ușor de înțeles, folosește prof. Bilea și la calculul momentului de inerție axial pentru o secțiune dreptunghiulară, la care pornește de la demonstrarea unor relații geometrice. Luînd pe o dreaptă un punct fix O și un segment AB, notează cu *a* și *b* depărtările extremităților segmentului față de punctul O și cu 1m distanța dintre mijlocul segmentului și punctul O. Apare evident că $2\,1m = a + b$ .Ridicînd întreaga expresie la pătrat și presupunînd segmentul A B foarte mic, astfel încît $1m^2$ să fie aproximativ egal cu a b se ajunge la formula

$$I_m^2 = \frac{a^2 + ab + b^3}{3}$$

Prin analogie, tov. Bilea aplică această relație și la demonstrarea momentului de inerție axial al unei secțiuni dreptunghiulare — adică a unei fișii foarte înguste dintr-un dreptunghi — apoi pentru un dreptunghi întreg, pentru un pătrat etc.

Profesorul Bilea pregătește cu migală fiecare dintre demonstrațiile lecțiilor pe care le va preda. „Doresc — ne spune el — ca toate formulele să fie însușite de elevi pe cale rațională, în strînsă legătură cu fenomenul fizic respectiv".

Discuția purtată ne-a întărit convingerea că munca inovatoare, preocupările creatoare devin tot mai mult o caracteristică a activității desfășurate de oamenii școlii.

AL. CIUCĂ

Pe baza cunoștințelor însușite anterior

După ce și-au însușit o serie de noțiuni de anatomie și fiziologie vegetală și animală în lecțiile de botanică și zoologie din clasele anterioare, elevii clasei a VII-a studiază în acest an primele noțiuni de anatomie și fiziologie a omului. Studiul anatomic și fiziologic al corpului omenesc îi va ajuta să înțeleagă că omul reprezintă treapta superioară de organizare a regnului animal și că în timp ce o serie de asemănări îl apropie de celelalte organisme studiate de ei, anumite trăsături esențiale și specifice îl situează pe o treaptă superioară de adaptare și organizare.

Pentru a evidenția originea animală a omului, profesoara Viorica Marin de la Școala medie din Fetești a pus în lumină încă de la primele lecții, prin exemple și comparații, faptul că în general corpul omenesc este alcătuit după aceeași schemă de organizare ca oricare alt mamifer. Ea a procedat într-un mod asemănător și la lecțiile următoare, privind studiul funcțiilor organismului uman. Toate aceste lecții s-au sprijinit pe cunoștințele dobîndite anterior de elevi cu privire la alcătuirea și la funcțiile corpului mamiferelor. Bunăoară, ei au fost ajutați să observe că, la fel cu corpul oricărui mamifer, corpul omului este alcătuit din două cavități — toracică și abdominală — despărțite printr-un mușchi — diafragma . Vorbind despre cele două cavități elevii au arătat, cu ajutorul mulajului care se afla în clasă, organele adăpostite de fiecare din acestea în parte. Astfel, ei au menționat că la om, ca și la celelalte mamifere, cavitatea toracică adăpostește inima și cei doi plămîni, iar cavitatea abdominală — stomacul, pancreasul, splina, ficatul, intestinele și rinichii. Ei au relevat pe această bază faptul că anatomia internă a corpului omenesc este foarte asemănătoare cu cea a animalelor mamifere pe care le-au studiat pînă în prezent. De această constatare s-a folosit profesoara pentru a argumenta originea lor comună. Aici profesoara a făcut însă sublinierea că, deși, în linii generale corpul omenesc se aseamănă cu corpul mamiferelor, unele caractere specifice de însemnătate hotărîtoare, cum ar fi de pildă, poziția verticală, bipedă sînt specifice numai omului, deosebindu-l net de animale.

Pentru a pregăti studiul amănunțit al anatomiei corpului omenesc profesoara le-a vorbit elevilor despre celule și țesuturi care intră în alcătuirea organelor.

Elevii aveau, din studiul botanicii, unele noțiuni despre structura celulei, care este elementul de bază al corpului oricărei viețuitoare. De aceea ei au fost îndrumați de profesoară să-și reamintească aceste cunoștințe, care au fost completate cu date noi, referitoare la celula animală. Studiind în comparație cele două tipuri de celule, elevii au dedus singuri deosebirile dintre ele, arătînd că în timp ce celula vegetală are membrana celulozică și pigment asimilator clorofilian — elemente esențiale pentru viața organismelor vegetale — celula corpului omenesc are membrană de natură proteică, fără pigment asimilator, datorită faptului că își procură substanțele organice din corpul plantelor. Făcînd apel la cunoștințele elevilor despre țesuturile vegetale, profesoara le-a arătat că și corpul omului este format din diverse tipuri de țesuturi.

Diversitatea țesuturilor care alcătuiesc corpul omenesc a fost explicată ca fiind o adaptare a unei grupe de celule la diferite funcțiuni. Cu ajutorul desenelor colorate schițate pe tablă, tovarășa Marin i-a făcut pe elevi să-și însușească cu ușurință cunoștințele referitoare la structura diferitelor tipuri de țesuturi care alcătuiesc corpul omenesc. Pe baza acestor cunoștințe elevii au putut înțelege mai bine rolul fiecărui tip de țesut în organism și locul unde poate fi întîlnit.

Înarmîndu-i pe elevi cu aceste noțiuni principale, tov. Marin a pus bazele înțelegerii lecțiilor viitoare, în care elevii vor studia funcțiile organismului uman și organele care îndeplinesc aceste funcțiuni.

Pentru a-i ajuta pe elevi să studieze sistematic anatomia și fiziologia omului, profesoara a făcut o schemă în care a împărțit funcțiile organismului în funcții de relație — care sînt îndeplinite de sistemul osteo-muscular, sistemul nervos și organele de simț — și funcții de nutriție — îndeplinite de aparatele digestiv, respirator, circulator și excretor. În lecțiile viitoare elevii vor cunoaște pe larg anatomia și fiziologia sistemelor de organe care îndeplinesc aceste funcțiuni.

Am asistat și la alte lecții de anatomie cu această temă, care nu au fost însă urmărite cu atîta interes pentru că s-au desfășurat pasiv, fiind expuse în întregime de profesor, în timp ce elevii erau nevoiți să-și imagineze noțiunile, fără a avea în față o planșă sau un mulaj care să reprezinte corpul omenesc. Desigur că astfel de lecții, în care nu se face nici o comparație între organismul nou prezentat și cele cunoscute de elevi, în care noțiuni noi ca cele referitoare la celula animală, la structura și rolul țesutului epitelial conjunctiv, nervos, muscular sau sangvin nu se bazează pe nici una din noțiunile cunoscute de elevi anterior, sînt greoaie și nu stimulează cu nimic interesul elevilor care fac cunoștință pentru prima dată cu anatomia corpului omenesc. Lecția tov. Marin a demonstrat că, prin mijloace simple, profesorul poate să-i antreneze pe elevi în desfășurarea lecției, să le cîștige interesul pentru aceasta și să le ușureze înțelegerea cunoștințelor predate.

C. DEMETRESCU

ACTUALITATEA ÎN ACTIVITATEA SINDICALĂ DIN ŞCOLI

Prin complexitatea sa, instrucţia şi educaţia implică o multitudine de condiţii. Dintre acestea, învăţătorul, profesorul — figura centrală a procesului de învăţămînt — are o importanţă primordială. Dacă pregătirea ideologico-politică şi de specialitate a acestuia, dacă orizontul lui pedagogic şi priceperea lui de a lucra cu copiii se oglindesc nemijlocit în rezultatele din clasă, din şcoală, tot atît de direct se reflectă în activitatea sa condiţiile în care îşi desfăşoară munca.

S-ar părea că, vorbind despre condiţiile de muncă ale corpului didactic, abordăm o problemă de natură strict administrativă. Nu este însă deloc aşa. Problema aceasta este în modul cel mai strîns legată de conţinutul muncii din şcoală, pentru că mijloacele didactice-materiale create pentru desfăşurarea ei influenţează în modul cel mai direct asupra rezultatelor acesteia.

În anii noştri, prin grija partidului şi a statului, învăţămîntului i s-au creat condiţii la care dascălii de altă dată nici nu îndrăzneau să viseze. Zecile de mii de săli de clasă construite în ultimii ani, mobilierul şi materialele didactice în valoare de sute de milioane de lei cu care au fost înzestrate şcolile, ca şi toate celelalte măsuri luate de partid şi guvern în sprijinul învăţămîntului au făcut ca acesta să se poată desfăşura din ce în ce mai bine. „Avem în raionul nostru numeroase şcoli noi, frumoase, cu clase luminoase şi aerisite, cu laboratoare construite pe baza unor concepţii tehnice avansate, moderne — ne spunea nu de mult tov. C. Tarcea, preşedinta sindicatului învăţămîntului din raionul „23 August". Aşadar, avem condiţii de muncă ce satisfac şi cele mai înalte exigenţe". Este desigur plăcut să poţi munci în asemenea condiţii. Ele îţi creează posibilitatea şi îţi sporesc dorinţa de a obţine rezultate tot mai bune, iar acestea îţi aduc şi bucuria împlinirii, stimulîndu-te la noi căutări şi împliniri.

Acestor importante înfăptuiri realizate pe plan central trbuie să le răspundă în şcoală grija faţă de toate celelalte condiţii care, ţinînd de modul cum este organizată munca învăţătorilor şi profesorilor, influenţează de asemenea puternic asupra calităţii ei. Tocmai despre acestea dorim să vorbim în cele ce urmează.

O dezbatere cu bune rezultate

Cunoscînd însemnătatea pe care o are organizarea cît mai judicioasă a muncii din şcoală numeroase organe sindicale din învăţămînt îi acordă o atenţie deosebită. Nu demult această problemă a constituit, de pildă, obiectul unei analize iniţiate de organizaţia sindicală de la Şcoala medie nr. 32 din Capitală, cu sprijinul conducerii acestei şcoli. Analiza, urmărind să contribuie la crearea premizelor îndeplinirii sarcinilor din planul general de muncă al şcolii, să mobilizeze membrii de sindicat în vederea înfăptuirii lui, a căutat, printre altele, să asigure înlăturarea supraîncărcării lor. Din acest punct de vedere, de exemplu, a fost analizat orarul şcolii. Principiile pedagogice ale alcătuirii unui bun orar sînt cunoscute şi firească că, în marea majoritate a şcolilor, se ţine seama de ele. Nu peste tot însă se are în vedere că orarul trebuie astfel alcătuit încît să asigure şi o maximă economie de timp pentru învăţători şi profesori. Aşa se face că în unele şcoli orele de clasă ale unor profesori sînt distribuite atît la cursurile de dimineaţă cît şi la cele de după-amiază. Uneori aceşti profesori au ore chiar şi la seral. În asemenea zile ei sînt nevoiţi să facă două sau chiar trei drumuri la şcoală, ceea ce presupune, evident, cheltuirea unei mari cantităţi de timp. Mai mult: un studiu făcut prin asistenţe la clasă a demonstrat că în asemenea situaţii eficienţa lecţiilor de după-amiază este mai scăzută, oboseala constituind cauza principală a fenomenului

Dezbaterile din şedinţa sindicală de la Şcoala medie nr. 32 au scos la iveală multe posibilităţi pentru înlăturarea unor astfel de neajunsuri, astfel că acum marea majoritate a profesorilor au orele plasate într-un singur schimb.

Discuţiile din adunarea sindicală au contribuit la o mai bună organizare a muncii şi pe alte laturi, nu mai puţin importante din punctul de vedere care ne preocupă — acela al unui randament sporit în muncă. Au fost semnalate, de pildă, unele neajunsuri în fixarea dirigenţiilor, a sarcinilor individuale şi colective privind activitatea metodică şi social-culturală. Cîntărindu-se diferitele obligaţii pe care le impun sarcinile stabilite în planul de muncă al şcolii, s-a văzut că, deşi numeric acestea sînt egal distribuite, calitativ nu stau sub semnul egalităţii. Propunerile concrete, pe oameni, făcute în adunarea sindicală au înlăturat nepotrivirile existente din acest punct de vedere. Analiza făcută şi măsurile propuse de organizaţia sindicală de la Şcoala medie nr. 32 arată că, dacă este abordată cu spirit de răspundere, problema organizării muncii membrilor de sindicat din şcoală poate fi bine rezolvată, acestora creîndu-li-se condiţii tot mai bune de desfăşurare a activităţii lor. Multe organizaţii sindicale tocmai aşa procedează — şi aceasta se oglindeşte, fără îndoială, pozitiv în munca membrilor lor.

Lucruri ce nu trebuie pierdute din vedere

Nu putem afirma însă, din păcate, că situaţia este aceeaşi pretutindeni. Deşi nicăieri n-ar trebui să se piardă din vedere grija pentru asigurarea unei judicioase organizări a întregii munci şcolare, ca şi a muncii fiecărui învăţător şi profesor, în practică unele organizaţii sindicale uită de ea. O serie de corespondenţi şi cititori s-au referit, în scrisorile pe care le-au trimis în ultimul timp redacţiei noastre, la faptul că în şcolile lor continuă să existe fenomene de supraîncărcare a învăţătorilor şi profesorilor, ceea ce dăunează bunei desfăşurări a activităţii acestora.

Cauzele care determină supraîncărcarea au aspecte variate de la o şcoală la alta, în funcţie de profilul colectiv şi individual al celor care îşi desfăşoară munca acolo. Dar, eliminînd particularităţile specifice, în mare măsură neesenţiale, cauza principală care generează supraîncărcarea este modul cum a fost concepută munca de ansamblu şi de „amănunt" a şcolii, într-un cuvînt, organizarea ei.

Din dorinţa îndreptăţită de a ajuta la obţinerea unor rezultate cît mai bune, unii „organizatori", care nu ştiu să găsească cele mai indicate căi pentru realizarea lor, stabilesc, prin planurile generale de muncă, o sumedenie de colective, nenumărate „responsabilităţi" etc. De aici, abuz de şedinţe, referate, coreferate etc. Nejustificate de necesitatea obiectivă a muncii în şcoala respectivă, toate aceste activităţi nu numai că nu trezesc interesul membrilor de sindicat, dar duc la pierderea inutilă a timpului, la oboseală, ceea ce se oglindeşte nefavorabil, desigur, în activitatea lor principală — lecţiile.

În ceea ce priveşte mania alcătuirii de colective (cu planuri de muncă şi şedinţe de organizare, de pregătire, de schimb de experienţă, de analiză — toate presupunînd consum de timp), ne vom referi doar la două exemple despre care ne-au vorbit directoarea şi preşedinta comitetului sindical de secţie de la Şcoala medie nr. 32. Pînă nu de mult şi aici, aşa cum se mai întîmplă în unele şcoli, exista, printre alte colective, şi un colectiv pentru organizarea serbărilor şcolare. Colectivul angaja în mod inutil multe cadre didactice. Cum însă serbările se pregăteau pe clase sau pe grupe de clase, o parte din membrii colectivului — cea mai numeroasă — era imobilizată în şedinţe şi activităţi la care nu putea aduce o contribuţie practică. Existau, de asemenea, şi responsabili cu disciplina, care îşi

Activitate intensă la cercul de foto-amatori de la Clubul Sindicatelor din Învăţămînt din Capitală

îndeplineau sarcina cîte o zi, prin rotaţie. Existenţa lor nu numai că ducea la supraîncărcarea cu sarcini a unor profesori, dar, în acelaşi timp, făcea să scadă răspunderea altora. Prin renunţarea la acest sistem s-a urmărit întărirea muncii diriginţilor şi mai buna valorificare a ajutorului pe care îl dau, în educarea elevilor, organizaţiile U.T.M. şi de pionieri. Aceasta fără să mai vorbim de cîştigarea unui timp preţios, în care învăţătorii şi profesorii se pot ocupa de pregătirea mai minuţioasă a lecţiilor.

În unele locuri există şi alte situaţii care duc la supraîncărcarea cadrelor didactice, generate de comoditatea şi uneori de opacitatea unor aşa-zişi organizatori. Ne scria, de pildă, un profesor de la o şcoală din regiunea Galaţi că, prin încălcarea instrucţiunilor care reglementează activitatea cultural-socială a cadrelor didactice, i s-au repartizat nu mai puţin de unsprezece sarcini, dintre care amintim pe acelea de responsabil al unui cerc pedagogic, dirijor de cor, instructor la brigada artistică de agitaţie, conferenţiar etc. etc. Este vorba, desigur, aici de un stil de muncă formalist, de indiferenţă faţă de felul cum vor fi duse la îndeplinire sarcinile respective.

Împotriva unor astfel de situaţii organizaţiile sindicale au datoria să ia o atitudine fermă. Ele nu trebuie să piardă nici un minut din vedere că sînt chemate să asigure fiecărui membru de sindicat condiţiile necesare pentru o muncă rodnică.

Împotriva paralelismului şi a abuzului de şedinţe

Îndată după începerea noului an şcolar — ne-a scris recent tov. Gh. Călugăriţa, preşedintele comitetului sindicatului învăţămînt din raionul „16 Februarie", în raionul nostru a început să reapară un anumit paralelism între diferite acţiuni organizate pe linii diferite, ca şi abuzul de şedinţe. De aceea, în prezent ne îndreptăm toate eforturile spre înlăturarea acestor fenomene.

Preocuparea manifestată în aceastăă direcţie de comitetul sindicatului învăţămînt din raionul „16 Februarie" este binevenită. Ea ar trebui să se afle în atenţia tuturor organelor sindicale din şcoli, căci este foarte strîns legată de bunul mers al muncii didactice.

Am asistat de pildă, în cursul acestui an, la o consfătuire de muncă organizată de unul din sindicatele raionale de învăţămînt din Capitală cu privire la metodele şi procedeele de predare a fizicii. Consfătuirea se desfăşura în incinta unei şcoli medii şi participau la ea toţi organizatorii de grupe din celelalte şcoli ale raionului — în total 60-70 de profesori. Ea a durat aproape 4 ore: referat, coreferat, discuţii, concluzii, sarcini. Numai că marea majoritate a participanţilor n-aveau nici în clin, nici în mînecă cu predarea fizicii. Evident, o asemenea dezbatere îşi avea rostul la cercul pedagogic al profesorilor de specialitate din raionul respectiv şi nicidecum la o consfătuire a organizatorilor de grupe sindicale.

Chibzuind cu multă atenţie fiecare acţiune care antrenează pe membrii de sindicat, evitînd pe cele inutile, ineficiente şi asigurînd ca şedinţele la care participă aceştia să fie astfel organizate ca să se economisească timpul participanţilor, vom rezolva încă una din condiţiile necesare pentru buna desfăşurare a muncii instructiv-educative.

Un mediu plăcut

Printre aceste condiţii nu puţină însemnătate are crearea unui mediu, a unei ambianţe plăcute în şcoală. Este aici o chestiune într-adevăr de natură gospodărească, dar ea influenţează neîndoielnic asupra calităţii muncii, a conţinutului ei. Iată de ce grija organizaţiilor sindicale din şcoli trebuie să se îndrepte şi asupra acestui aspect.

Din vizitele făcute în aceste zile în mai multe şcoli din Capitală şi din alte localităţi rezultă că asemenea preocupări există. Este deosebit de plăcut ca, după ora de curs, să te odihneşti, în minutele atribuite recreaţiei, într-o cancelarie curată, confortabilă, liniştită, aşa cum este aceea de la Şcoala medie „I. L. Caragiale", de la Şcoala medie nr. 38, de la Şcoala medie Gh. Lazăr sau altele. Aici s-au luat şi o serie de măsuri menite să creeze şi alte înlesniri muncii profesorilor. De exemplu, pentru a le uşura păstrarea unor documente (lucrări scrise, planuri etc.) cancelaria profesorilor de la Şcoala medie nr. 38 a fost dotată cu un mobilier special, fiecărui profesor fiindu-i atribuit un sertar încăpător, care poate fi încuiat.

De altfel, în această şcoală preocuparea pentru un interior plăcut, pentru o atmosferă favorabilă muncii se întîlneşte pretutindeni: în clase, în laboratoare, în holul de la intrare, unde a fost instalată o masă modernă cu fotolii confortabile. Fotografii şi tablouri frumoase ornează culoarele şi diferitele încăperi ale şcolii.

La crearea atmosferii plăcute în care-şi duc munca învăţătorii şi profesorii de la această şcoală o însemnată contribuţie a adus comitetul sindical de secţie. El a mobilizat nu numai personalul administrativ şi de serviciu al şcolii, ci şi pe ceilalţi membri de sindicat, să participe la crearea acestei ambianţe.

Un singur lucru mai lipseşte pentru ca într-adevăr totul să fie ireproşabil: florile. Nu le-am găsit nici în cancelarie şi nici în hol, deşi şcoala dispune de o minunată grădină, în care florile zîmbesc vizitatorului încă de la intrare, într-o nesfîrşită gamă de culori. Atragem atenţia asupra acestui aspect pentru că îşi are desigur importanţa lui.

Cu bunăvoinţă, cu o preocupare mai atentă, în toate şcolile noastre se poate crea un mediu plăcut, o ambianţă favorabilă muncii. Şi în această privinţă organizaţia sindicală poate interveni cu succes.

În timpul liber

În sfîrşit, să nu uităm nici alt aspect al problemei pe care o discutăm — grija pentru felul cum îşi petrec membrii de sindicat timpul liber.

În multe sindicate de învăţămînt din Capitală şi din alte oraşe ale ţării există o bună tradiţie în asigurarea unor manifestări cît mai interesante şi atractive pentru învăţători şi profesori. La Galaţi, la Bucureşti şi în alte locuri se organizează regulat pentru ei audiţii muzicale, concerte la care sînt invitaţi să-şi dea concursul solişti şi cîntăreţi de prestigiu. Spectacolele de teatru oferite de formaţiile sindicale, reuniunile şi excursiile antrenează de asemenea mii de membri de sindicat la activităţi plăcute, instructive şi reconfortante.

La Clubul sindicatelor din învăţămînt din Capitală funcţionează de cîţiva ani şi un cerc de foto-amatori care organizează cursuri, lecţii practice în studio şi laborator. Acum, cercul de foto-amatori lucrează la pregătirea primei lui expoziţii publice cu fotografii care vor prezenta aspecte din şcoli sau întîmplări privind activitatea pedagogilor.

Asemenea iniţiative oglindesc preocupările sindicatelor respective pentru a oferi membrilor lor largi posibilităţi de a-şi folosi util şi plăcut timpul liber. În unele locuri, însă, activitatea culturală se rezumă la organizarea unui cor sau a unei formaţii de teatru. Cum pregătirea repertoriilor unor asemenea formaţi cere un timp îndelungat, valorificarea lor prin spectacole este destul de diminuată. Pregătirea unui concert de muzică corală de către corul cadrelor didactice din Capitală a necesitat de pildă luni de zile. Au urmat doar două spectacole. Este clar că eforturile de pregătire au depăşit cu mult rezultatele obţinute. Ce se poate face? Să renunţăm la pregătirea unor astfel de formaţii? Dimpotrivă. O discuţie pe care am avut-o cu mai mulţi dirijori şi activişti culturali ai sindicatelor noastre a arătat că se pot găsi multe soluţii pentru asemenea probleme. Tovarăşul I. Alexandrescu, dirijorul corului Clubului sindicatelor de învăţămînt din Capitală ne-a spus că intenţionează să alcătuiască mici formaţii corale — de 8-16 persoane. Pe baza unor piese din repertoriul pregătit cu întregul ansamblu, cărora li se vor adăuga altele, specifice acestor formaţii, se vor organiza mici concerte muzicale direct în unităţile de învăţămînt. Pentru asemenea audiţii nu este nevoie nici de săli speciale şi nici de o pregătire îndelungată. Aşadar, se cîştigă timp şi se valorifică mai mult munca artiştilor amatori. De ce să nu traducem în practică asemenea idei? Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Şi pentru pregătirea spectacolelor de teatru putem găsi soluţii practice bune şi fructuoase. Decît să tergiversăm la infinit repetiţiile cu piese în multe acte, care cer o recuzită specială, decoruri costisitoare, scene multiplu dotate — deci cheltuială de timp şi de bani — şi să nu recurgem la piese într-un act sau la scenete scurte, pe care le putem juca în condiţii obişnuite de cîte ori este necesar?

Cît de plăcută ar putea fi o seară culturală al cărei program să fie alcătuit din asemenea piese corale, teatrale, de orchestră! Şi cît timp s-ar cîştiga!

Acestea sînt doar cîteva aspecte legate de problemele actuale care preocupă acum, la început de an şcolar, organizaţiile sindicale din învăţămînt. Crearea celor mai bune condiţii de muncă învăţătorilor şi profesorilor răspunde uneia din cele mai importante sarcini ale organizaţiilor sindicale din şcoli. Ea trebuie să fie rezolvată cu cel mai înalt spirit de răspundere.

CONST. RĂDOI

Elevii din internatul şcolii

Şcoala noastră — ne spune tovarăşul inginer Ion Benga, directorul Grupului şcolar tehnic al Ministerului Învăţămîntului, numără circa 1 300 de elevi, cuprinşi în aproape 50 de clase. Din aceşti elevi 200 îşi petrec tot timpul alături de noi, căci sînt interni.

Precum se vede, este vorba de un număr destul de mare de tineri care locuiesc în internat. Cum e şi firesc, viaţa lor aici pune în faţa conducerii şcolii felurite probleme. Şi nu ne gîndim atît la cele administrativ-gospodăreşti, cum ar fi hrana, cazarea, condiţiile de studiu etc. — destul de importante, dar rezolvabile pe căi mai simple — cît mai ales la multiplele probleme de educaţie ce se cer puse la punct într-un colectiv atît de larg. Din discuţia cu tovarăşii din conducerea şcolii am înţeles, bunăoară, că îi preocupă problema închegării colectivului de elevi interni, a dezvoltării unei opinii sănătoase în rîndul lor, a cultivării celor mai alese trăsături morale la fiecare din ei. Prin urmare, se pune problema exercitării unei influenţe largi şi în acelaşi timp puternice. Să nu uităm că aici e vorba de a-i înlocui pe părinţi, de a ţine loc influenţei pe care ar fi exercitat-o familia asupra fiecărui elev în parte. Ba mai mult, se pune problema ca familia să fie întrecută în ce priveşte calitatea şi intensitatea efectului acestei influenţe.

Prin ce mijloace se pot realiza toate acestea? — iată ce îi preocupă pe profesorii şi educatorii şcolii chiar din această perioadă a începutului de muncă.

Deosebit interes manifestă educatorii din această şcoală pentru ocuparea timpului liber al elevilor interni, a timpului pe care îl au la dispoziţie după ce au ieşit de la meditaţii. Se vede în această unitate grija pentru timpul liber al copiilor, pentru ca ei să nu se plictisească atunci cînd sînt „acasă", să-şi petreacă în mod plăcut orele de recreare şi, neapărat, cît mai cu folos. Pe această linie se înscriu prevederile cuprinse în planul de muncă al educatorilor — vizionări în colectiv de filme şi spectacole, vizitarea unor muzee cum ar fi Muzeul de Istorie a P.M.R., Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa" etc., audierea şi vizionarea programelor pentru tineret de la radio şi de la televizor, antrenamente sportive, activităţi voluntare pentru înfrumuseţarea curţii şcolii, activităţi de folos obştesc etc. Există posibilităţi ca toate acestea să se realizeze, căci şcoala dispune de o bază materială bună — terenuri de sport şi echipamentul necesar practicării celor mai variate discipline sportive, sală de festivităţi, aparate de proiecţie cinematografică (în afară de filmele aduse în şcoală vor fi vizionate şi unele din oraş), radio şi staţie de amplificare, televizor, o bibliotecă cuprinzînd peste 20 000 de volume etc.

Activităţile în care sînt atraşi îi interesează mult pe elevii interni, fiind îndeplinite de ei cu bucurie. Iată, de pildă, antrenarea elevilor la amenajarea curţii şi a terenurilor sportive. Din cele ce am aflat, ne-am dat seama că şcoala urmăreşte prin aceasta îndeosebi creşterea elevilor ca buni gospodari, care să iubească frumosul şi ordinea.

Ne-am uitat la terenurile de sport ale şcolii. Sînt întreţinute după toate „regulile artei". Ne-am uitat şi la elevii, care nu au intrat pe teren decît echipaţi reglementar şi am înţeles că avem în faţa noastră, în adevăr, nişte buni gospodari, cu dragoste pentru colectivul din care fac parte. doritori să-şi vadă şcoala cît mai frumoasă, „casa" cît mai plăcută.

În planul de muncă cu elevii din internat este prevăzută şi vizionarea unui mare număr de filme. Rămîne numai ca în alegerea spectacolelor cinematografice sau de teatru să se procedeze cu mult discernămînt. Nici vizionarea de spectacole nu trebuie să însemne un scop în sine, să răspundă doar grijii de a avea realizat un nou punct din planul de muncă, ci un mijloc puternic de influenţare a elevilor. Ce vor vedea tinerii, ce efect vor avea asupra lor spectacolele la care îi ducem, cît ne vor ajuta ele în munca educativă? — iată întrebări, mai bine zis criterii după care trebuie să ne ghidăm atunci cînd alegem filmele şi piesele de teatru pe care le vor vedea elevii. Spectacolele au o mare putere de influenţare asupra tineretului, iar educatorul trebuie să se oprească la acelea care merg cel mai sigur la ţintă, care sînt cele mai potrivite cu vîrsta elevilor, cu scopurile urmărite de şcoală. Acelaşi lucru şi în ceea ce priveşte alegerea celorlalte feluri de activităţi educativ-recreative.

Desigur, intenţia şcolii de a cere şi părerea tinerilor, în special a organizaţiei U.T.M. în ceea ce priveşte îmbogăţirea acţiunilor întreprinse cu elevii interni este cît se poate de bună. În felul acesta activităţile vor fi mai aproape de gusturile elevilor, mai tinereşti Este bună şi preocuparea pentru a spori varietatea acestor activităţi. Bunăoară, s-ar putea găsi forme noi de stimulare a gustului pentru citit. Doar cartea exercită influenţe binefăcătoare atît în ce priveşte instrucţia cît şi educaţia cititorilor. Ar fi cu deosebire gustate activităţile de genul jocurilor literare, al concursurilor, al jocurilor-ghicitoare pe teme literare, al discuţiilor în jurul eroilor preferaţi sau poate chiar numai al unor fapte sau atitudini semnificative relatate în cărţi. Tot astfel, mergînd pe linia educării comuniste a elevilor, s-ar putea intensifica preocupările pentru educarea lor estetică şi morală prin acordarea unei atenţii sporite audierii concertelor ce au loc în sălile de concerte ale oraşului (unele din ele destinate — precum ştim — chiar elevilor de şcoală) vizitării expoziţiilor de artă etc. De asemenea, şcolarii pot fi mai mult atraşi şi pentru ornamentarea cu gust a dormitoarelor lor, care la ora actuală sînt cam cenuşii, au o atmosferă rece şi prea puţin primitoare. Alături de toate acestea, jocurile şi întrecerile pe teme de artă plastică şi muzicală vor canaliza preocupările tinerilor din internat spre lucruri frumoase, de natură să-i înalţe sufleteşte, să le îmbogăţească pregătirea intelectuală.

Dar cîte nu se pot face pentru ca elevii din internat să se simtă bine, să-şi petreacă timpul liber cît mai variat şi mai plin de folos pentru formaţia lor intelectuală şi morală?

Internatul şi şcoala dispun de forţe pedagogice bine pregătite, capabile să îmbogăţească mult conţinutul muncii cu elevii interni, pentru a face ca influenţa educativă să pătrundă cît mai adînc în rîndul zecilor de tineri care trăiesc în internat.

I. PETRESCU

Prieteni ai cărţii

CALM în munca pedagogică

Uşa se trînteşte de perete ca deschisă de furtună şi în cancelarie intră valvîrtej profesorul de chimie, împingînd înainte un elev roşu ca macul.

— Poftim — spune profesorul — parcă adresîndu-se cuiva anume — poţi să-ţi ţii lecţia liniştit? Uite un model de cuminţenie! Treci aici, să-l chem pe tovarăşul director!

Privirile se îndreaptă spre elevul care, parcă spre a se feri de ele, s-a retras într-un colţ, neîndrăznind să scoată o vorbă.

— Dar ce s-a întîmplat? Ce-ai făcut? — se apropie de el o tînără profesoară.

Şcolarul tace, cu capul în piept, învîrtind fără încetare un nasture de la haină.

Soseşte directorul.

— Acesta este — apasă nervos pe fiecare cuvînt profesorul de chimie. Nici n-am terminat lecţia şi dumnealui a şi început să se învîrtească în bancă, să-şi strîngă lucrurile, să se pregătească de plecare. Mereu face aşa şi este imposibil să înţeleagă că trebuie să aibă răbdare pînă ies eu din clasă.

— Dar, să vedeţi — încearcă o scuză elevul.

— Ce? Mai încerci să şi vorbeşti? — se enervează mai rău profesorul. Nu înţelegi o dată că trebuie să te încadrezi în disciplina şcolară? Obraznici mai sînteţi! — tună şi fulgeră el.

Cei prezenţi în cancelarie se uită, jenaţi, spre grupul în care profesorul de chimie vociferează, se agită enervat la culme.

Directorul îl trimite pe elev în clasă. Oricum, nu e bine să asiste la o scenă în care profesorul nu-şi mai stăpîneşte de loc enervarea.

— Ia uite — îşi zice copilul, ajuns pe culoar. Şi ne mai spune nouă să discutăm pe un ton politicos! Dar el poate striga pînă răscoleşte toată clasa, toată cancelaria?

★

— Să recapitulăm, aplicînd cele ce v-am explicat astăzi. Andreescu, treci la tablă şi scrie fraza pe care ţi-o dictez. Aşa. Acum subliniază toate numele care arată acţiuni.

Elevul subliniază mai ales verbe.

— Bine, Andreescu, toată clasa a dovedit că a înţeles cele ce v-am explicat, numai tu nu. Şi ştiu de ce: pentru că n-ai fost atent. Tot timpul te uitai pe fereastră. Neatentule!

Andreescu tace. Nu însă şi profesorul. Acesta vorbeşte, ameninţă, trînteşte o carte pe catedră. Elevii încep să foşnească în bănci, să şoptească între ei. Acum, din cauza dezordinii care a cuprins clasa, profesorul îşi pierde orice control. Parcă nu mai ştie de sine. Pînă la urmă, pentru a pune capăt incidentului — care de altfel a luat un timp preţios din oră — îl dă pe Andreescu pe uşă afară.

— Oare aflîndu-se pe sală Andreescu va putea fi mai atent la lecţie? — gîndesc, pe bună dreptate, elevii.

★

Calm în munca pedagogică. Iată o cerinţă în general respectată de către învăţători şi profesori. Excepţiile rare, de felul celor amintite mai sus, vin să întărească convingerea tuturor celor ce lucrează în şcoli că lipsa de calm în raporturile noastre cu elevii ne subminează autoritatea şi, bine înţeles, ştirbesc din respectul şi preţuirea de care trebuie să se bucure orice pedagog în rîndul elevilor.

A. C.

faptul cotidian

Pentru ca frumosul să pătrundă în viaţa elevilor

O scrisoare ce ne-a sosit nu demult se opreşte îndelung la grija manifestată de cadrele didactice de la Şcoala generală de 8 ani din comuna Surduc, raionul Zalău, pentru cultivarea simţului frumosului în rîndul elevilor. Nu întîmplător secţia de învăţămînt şi-a ales tocmai această şcoală ca loc pentru schimbul de experienţă ce s-a desfăşurat între directorii din raion pe tema educaţiei estetice a celor mici. Într-adevăr, aici frumosul a pătruns în viaţa elevilor. Totul în jurul lor arată preţuirea lui: un local de şcoală îngrijit, clasele împodobite cu gust. Florile şi verdeaţa, elemente de preţ ale frumosului, sînt nelipsite.

De curînd, colectivul pedagogic şi de elevi al şcolii a hotărît să se ia la întrecere cu celelalte şcoli din raion, în legătură cu întreţinerea localului şi în general în legătură cu păstrarea avutului şcolii. Este lesne de înţeles că acest lucru implică şi numeroase laturi ale esteticului — căci, desigur, mobilierul cel mai bine întreţinut, clasele cele mai curate, curţile cele mai îngrijite vor avea şansa să devină şi cele mai frumoase. Ca să nu mai vorbim de măsurile ce se propun a se lua pentru ca frumosul să fie mai evident în fiecare şcoală din raion: clasele cît mai cu gust împodobite, curţile cît mai frumos rînduite.

Educarea elevilor în spiritul dragostei pentru frumos este o preocupare firească a pedagogilor din şcolile noastre. Doar frumosul face parte din însăşi viaţa noastră, iar preţuirea lui este o caracteristică a omului nou. Cei ce educă tînăra generaţie în spirit comunist ştiu că au datoria să-i ajute pe copii să descopere şi să vadă frumosul, să-l înţeleagă, să facă aşa ca el să intre în viaţa şi preocupările fiecăruia.

Este tocmai ceea ce au înţeles atît de bine învăţătorii şi profesorii de la Şcoala generală de 8 ani din comuna Surduc, raionul Zalău, care privesc cu toată atenţia problemele educaţiei estetice a celor mici.

BIBLIOTECA centrală pedagogică

Dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului în țara noastră a impus organizarea unei documentări și informări pedagogice corespunzătoare, care să asigure cercetătorilor și cadrelor didactice o literatură de specialitate bogată și la zi, din țara noastră și de peste hotare.

Încă de la înființarea sa, Biblioteca centrală pedagogică, îndrumată de Institutul de științe pedagogice, s-a străduit să răspundă acestor cerințe ,orientîndu-și întreaga sa activitate în scopul colecționării, sistematizării și difuzării unei documentații variate. Biblioteca dispune azi de un fond bogat de publicații însumînd un număr de 150 000 volume de cărți și 24 000 volume periodice, în care se includ lucrări de pedagogie, de istorie a învățămîntului și a gîndirii pedagogice românești și străine, ca și tratate, cursuri și manuale de bază pentru disciplinele predate în învățămîntul de toate gradele. Aceste lucrări sînt puse la dispoziția tuturor celor care vor să le cerceteze, în sălile de lectură și prin împrumut.

Pentru orientarea cititorilor în cunoașterea variatelor colecții de publicații, colectivul Bibilotecii a întocmit cataloage alfabetice, sistematice și topografice, pentru cărți și reviste, un catalog al programelor și manualelor școlare, precum și un fișier analitic al presei pedagogice românești și străine — instrument bibliografic unic în țara noastră, în care sînt introduse zilnic sute de fișe privind cele mai importante studii și articole de specialitate. Biblioteca sprijină activitatea pedagogilor și prin informări orale și scrise referitoare la cele mai actuale probleme ale procesului instructiv-educativ, răspunzînd astfel numeroaselor solicitări ale organelor de învățămînt, ale școlilor, ale învățătorilor și profesorilor din București și din intreaga țară. Acestora li se pun la dispoziție bibliografii, rezumate, traduceri, planuri de lecții și referate etc., pe care serviciul de documentare-bibliografie al bibliotecii se străduiește să le redacteze cu promptitudine și competență. Au fost întocmite de pildă bibliografii privitoare la formarea cadrelor de economiști pentru producție, la modul cum ajută învățămîntul ideologic la îmbunătățirea predării literaturii, la cultivarea patriotismului socialist prin predarea operelor literare care evocă trecutul de luptă al poporului, la metodica predării agriculturii, la formarea deprinderilor de muncă independentă în cadrul lucrărilor de laborator, la metodica lecțiilor de expunere-compunere la clasa I, la educația extrașcolară a elevilor, la caracterul de sistem al muncii educative în școala de cultură generală etc.

Pe lîngă bibliografiile întocmite la cerere, au fost elaborate unele lucrări bibliografice de amploare, aflate în prezent în curs de tipărire cum sînt: Bibliografia pedagogică din R.P.R. pe anii 1948—1960 și 1961—1962, sau bibliografiile analitice, care prezintă toate cărțile, studiile și articolele de specialitate publicate în țara noastră în perioada respectivă. Menționăm că în afară de acestea, biblioteca pune la dispoziție cercetătorilor și cadrelor didactice un bogat portofoliu de lucrări bibliografice privind problemele majore ale învățămîntului de toate gradele.

În cadrul Bibliotecii activează în prezent un serviciu de relații cu cititorii, a cărui sarcină principală este de a asigura buna funcționare a sălilor de lectură și a sectorului de împrumut. Sălile de lectură stau la dispoziția cititorilor zilnic între orele 8 și 21. În cadrul lor lucrează un personal calificat, capabil să dea toate îndrumările cerute.

Împrumuturile de cărți se acordă tuturor cadrelor didactice din provincie pe baza unei adrese oficiale trimisă de conducerea școlii către sectorul de împrumuturi al bibliotecii. Activitatea acestui sector oferă învățătorilor și profesorilor din întreaga țară posibilitatea unui contact permanent cu ceea ce este nou în gîndirea pedagogică, în procesul instructiv-educativ. În același timp, numeroși învățători și profesori de la orașe și Sate, înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice sau la cursurile fără frecvență ale diferitelor facultăți, pot obține cu împrumut tratatele, cursurile și manualele de care au nevoie. Din Maramureș, din Oltenia, din Banat, din Dobrogea— din toate colțurile țării, pe adresa bibliotecii sosesc zilnic cereri de împrumut care sînt rezolvate grabnic, coletele de cărți pornind spre locul de destinație în cel mult trei zile de la primirea adresei. În cursul anului 1962 s-au expediat 958 colete de cărți, solicitate de învățători și profesori din 314 școli. În acest an, în decurs de 9 luni — cu toate că Biblioteca a suspendat un timp împrumuturile, deoarece s-a mutat într-un local nou, ceea ce a presupus lungi și complexe lucrări de amenajare — numărul coletelor expediate s-a ridicat la 655, satisfăcîndu-se în felul acesta cererile primite de la învățători și profesori din 311 școli. Lucrările solicitate de aceștia dovedesc că preocupările oamenilor școlii ating un nivel tot mai înalt și se proiectează asupra unei arii tot mai largi de probleme. Personalului didactic al Școlii de 8 ani din Vicovul de Jos, raionul Rădăuți, spre exemplu, i s-au expediat, printre alte lucrări, „Fondul principal al limbii române" și cursul de introducere în lingvistică de acad. Al. Graur; profesorilor Școlii de 8 ani din Dridu, raionul Urziceni, li s-au trimis tratate de geometrie analitică și diferențială și tratatul de psihologie de sub redacția prof. K. A. Smirnov; profesorii Școlii de 8 ani din Gherăiești, raionul Roman, au primit lucrări de metodică a predării geografiei și istoriei; profesorilor Școlii de 8 ani din Băcălești, raionul Drăgănești-Olt, li s-au pus la dispoziție tratate de pedagogie și istoria pedagogiei, iar profesorilor Școlii medii din Bozovici, regiunea Banat, un tratat de materialism dialectic.

Învățătorilor și profesorilor din Capitală li se eliberează permise de cititori, care le asigură acces liber la sectorul de împrumut.

La mai buna funcționare a bibliotecii contribuie mult faptul că ea dispune acum, prin grija Ministerului Învățămîntului, de un local propriu lîngă grădina Cișmigiu, în str. Zalomit nr. 12, raionul 16 Februarie. Încăpător și confortabil, avînd o așezare centrală și deci accesibil tuturor categoriilor de cititori, noul local oferă condiții optime de studiu, punînd la dispoziția publicului trei săli spațioase de lectură și o sală de documentare științifică.

Avînd în vedere extinderea continuă a împrumutului de cărți atît în Capitală cît și în provincie, colectivul Bibliotecii centrale pedagogice se străduiește să îmbogățească necontenit fondul de publicații de care dispune și să perfecționeze mijloacele de organizare a acestuia, în așa fel încît să răspundă bine și la timp cererilor ce i se adresează.

A. LAUTERMAN
directorul Bibliotecii centrale pedagogice

C. URMĂ
șeful serviciului relații cu cititorii a Bibliotecii

În sala de lectură a Bibliotecii centrale pedagogice

CORESPONDENȚA

În „poșta săptămînii, numeroase scrisori vorbesc despre realizările pe care învățămîntul a și început să le dobîndească în scurtul răstimp care a trecut de la deschiderea anului școlar. Iată cîteva dintre ele:

Recent s-a dat în folosință în comuna Hălmăgel, raionul Gurahonț, comună situată la poalele munților Apuseni, o nouă școală de 8 ani. Școala a fost construită în timp record prin contribuția voluntară a cetățenilor și cu ajutorul statului. La ridicarea ei și-au adus aportul și pedagogii din comună. Noul local de școală are patru săli de clasă, laborator, cancelarie, o cameră pentru activitatea pionierească. Sălile de clasă au fost înzestrate cu mobilier nou.

Se proiectează și construcția unui internat școlar, care să găzduiască elevii din satele ce țin de comună: Luncșoara, Sîrbi, Tîrnăvița.

O. TURUC
Hălmăgel

Elevii din raionul Galați sînt antrenați în această perioadă de către profesorii lor într-o serie de acțiuni patriotice. Sub conducerea pedagogilor, elevii participă cu entuziasm la strîngerea plantelor medicinale, la colectarea fierului vechi sau la recoltatul legumelor de pe terenurile gospodăriilor agricole colective. Bunăoară, colectivul didactic și elevii Școlii de 8 ani nr. 1 din cartierul Bădălău al orașului Galați au participat de curînd la recoltatul roșiilor în gospodăria agricolă colectivă din apropierea orașului. Pe lîngă faptul că au ajutat colectiviștilor, elevii au avut posibilitatea să-și însușească în timpul cît au lucrat în gospodărie, o serie de cunoștințe și deprinderi practice deosebit de folositoare.

C. UNGUREANU
Galați

Bazîndu-se pe experiența anilor trecuți, încă de la începutul acestui an de învățămînt comisia metodică a educatorilor de la Casa de copii „Olga Bancic" din Lugoj s-a preocupat de întocmirea unui plan de activitate care să prevadă o serie de acțiuni menite să contribuie larg la educarea comunistă a elevilor.

Una din problemele care stau în centrul atenției lor este educarea elevilor prin muncă. În acest sens se acordă o mare atenție antrenării acestora în activității practice, urmărindu-se totodată îndeaproape rezultatele pe care le obțin.

De asemenea, colectivul de educatori urmărește să dezvolte dragostea și interesul elevilor pentru lectură, organizînd simpozioane, medalioane literare, recenzii etc.

ANA MELERU
Lugoj

BIBLIOGRAFIE

A apărut REVISTA DE PEDAGOGIE nr. 9, septembrie, 1963

În sumar:

* * * Sarcini de seamă în noul an școlar.

STUDII ȘI CERCETĂRI

Andrei Dancsuly: Probleme ale formării opiniei publice a elevilor.

Paul Popescu-Neveanu, P. Constantinescu-Stoleru, T. Chimpu, M. Zlate: Analiza psihologică a dificultăților tipice întîmpinate de elevi în însușirea unor obiecte de învățămînt.

Vasile Bunescu și Margareta Bontas: Cercetări privind instruirea practică a elevilor din școlile profesionale.

Ștefania D. Alexandrescu: Procedee noi în educația muzicală a copilului preșcolar — jocurile-exerciții.

Mioara Cîmpoieș: Locul lui Simion Bărnuțiu în pedagogia noastră.

CONSULTAȚII-DISCUȚII

Oscar Roșeanu: Rolul chimiei în legarea școlii de viață, de practică.

Simion Bărbulescu: Aspecte metodologice ale lecției de limbă și literatură în învățămîntul profesional.

Alexandru Filipovici și Mihai Sandu: Unele concluzii cu privire la specificul muncii metodice desfășurate în condițiile predării pe obiecte la clasele I—IV de către mai mulți profesori.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Anton Vasilescu: „Excursia școlară".
Eugen Novicicov: „Munca dirigintelui în școala serală".

Ce și cum cerem elevilor

(Urmare din pag. 1-a)

căutînd cu lumînarea parcă prilejurile pentru a scădea notele.

Am constatat nu odată că totuși asemenea pretenții exagerate pot determina și ele o muncă încordată, căci elevii, în clasă, sînt numai ochi și urechi, iar acasă citesc și iar citesc ceea ce spune cartea, „tocesc", pentru ca nu cumva a doua zi să nu fie la înălțimea exigențelor profesorului. Dar fac ei toate astea cu plăcere, cu interes, din pasiune? Nu, pentru că exigența exagerată, pretențiile absurde ale profesorului au ucis dragostea lor pentru atît de frumoasele probleme ale științei. În schimb, au alimentat din abundență frica față de profesor și de notă și numai aceasta îi împinge la o activitate febrilă (deși unii, demoralizați de la început, se autodeclară corijenți și renunță la orice efort). Dar, frica nu este un sentiment care îl înalță pe om, care îi întărește simțămîntul demnității, al tăriei și capacității proprii, iar cei ce se bazează pe ea în educație, chiar dacă urmăresc un nivel mai înalt de cunoștințe, o disciplină fermă, pot fi dați primii ca exemplu al lipsei de respect față de om.

Atunci? Să atenuăm exigența, să scădem numărul cerințelor noastre față de elev? Nici vorbă! Căci să ne închipuim ce s-ar întîmpla în acest caz:

— Te rog, Andrei, nu te supăra, fii bun și stai atent la lecție. Nu vezi ce mult muncim noi, cei din jur? De ce ne superi mereu și nu vrei să înțelegi că trebuie să participi și tu la activitatea generală din clasă? — se întristează profesorul, adoptînd cel mai cald și mai blînd ton din lume.

— Dar mie nu-mi place matematica, se justifică Andrei, continuînd să stea jos în bancă și învîrtind ceva în mîini. Ce vreți, doar intenționez să mă fac profesor de română...

— Totuși, la lecție trebuie să fii atent, chiar dacă nu-ți place obiectul meu. Te rog din suflet, încetează cu zbîrnîitoarea aceea — intervine din nou profesorul.

Dar Andrei își vede de treabă. Și nu e de mirare, căci el simte că nu i se pretinde, ci i se propune: dacă vrei, fii atent. Cum să nu creadă el atunci că disciplina școlară e ceva ce se respectă numai dacă vrei, dacă profesorul se roagă frumos de tine — și încă nici atunci?

Precum se vede, este în adevăr foarte important ce și cum le cerem copiilor pentru a nu-i îndepărta de școală, dar și pentru a-i mobiliza la o activitate serioasă, pentru a-i face să se simtă răspunzători față de propria lor pregătire. Rețete, desigur, nu se pot da în realizarea acestei cerințe. Totuși, este pentru fiecare foarte limpede că exigența sănătoasă și neslăbită, că intoleranța față de lipsuri — manifestate într-o manieră care să nu contrazică normele pedagogice moderne, să nu însemne lipsă de respect față de elev și de pregătire pedagogică a profesorului — sînt absolut necesare pentru succesul muncii noastre, pentru instruirea temeinică și educarea comunistă a elevilor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 725 | vineri 18 octombrie 1963 | 8 pagini 25 bani

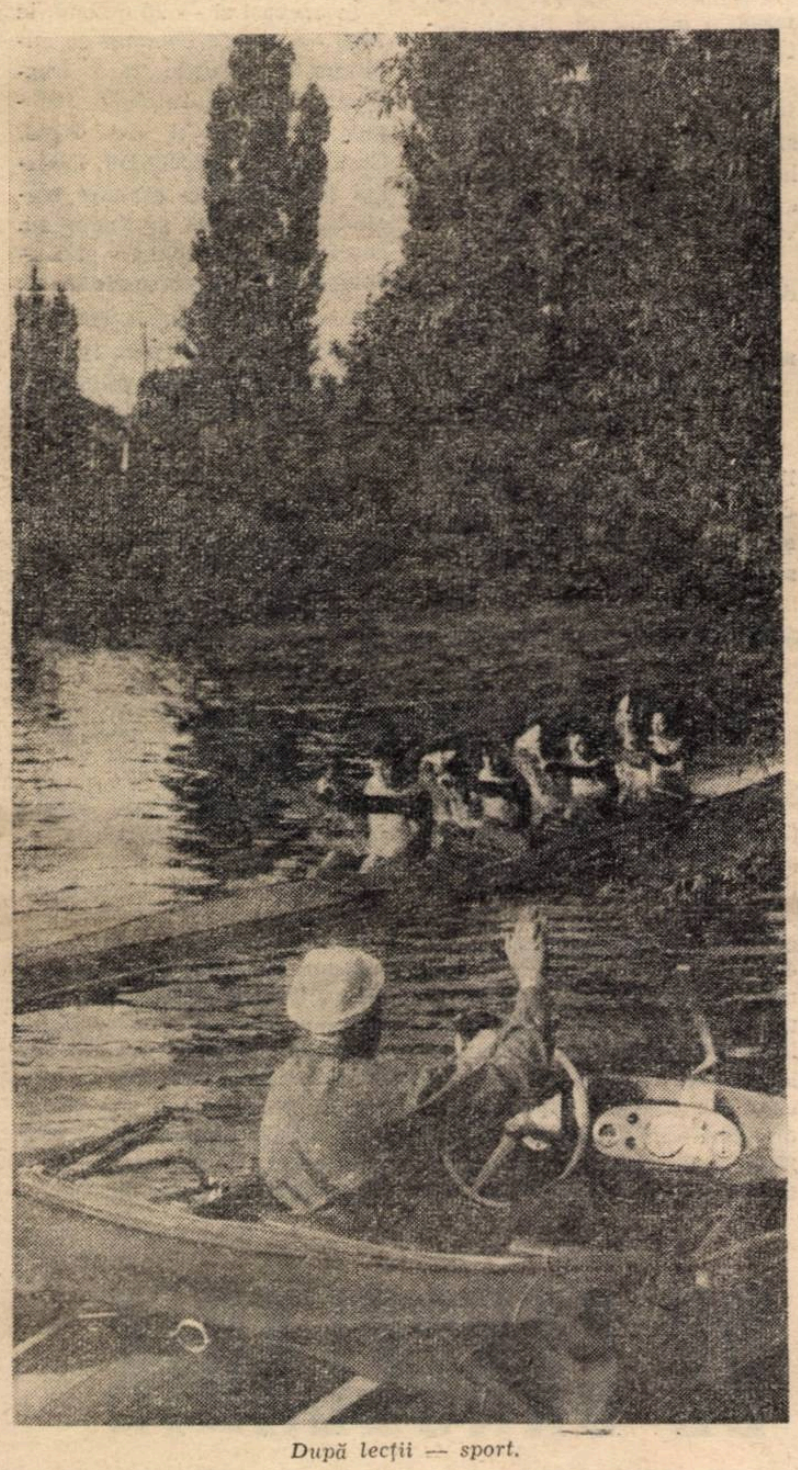

După lecții — sport.

COLEGI DE CANCELARIE

În relațiile dintre membrii unui colectiv, țelul căruia aceștia îi subordonează acțiunile, munca, gîndurile și, desigur chiar sentimentele lor constituie un element de o însemnătate capitală. Dacă acest țel este unitar, dacă toate eforturile sînt orientate în aceeași direcție, dacă toți sînt animați de aceleași scopuri, și raporturile dintre membrii colectivului sînt dintre cele mai bune iar coeziunea lui este asigurată. Valabilitatea afirmației poate fi verificată ușor în orice colectiv, cu atît mai mult într-unul școlar, unde caracterul complex al procesului muncii pare să complice puțin problema.

Să luăm, la întîmplare, o școală ale cărei rezultate sînt bune, ai cărei elevi sînt bine pregătiți, ordonați, disciplinați etc. (întîlnim deseori — în ultimul timp din ce în ce mai des — astfel de școli) și să observăm mai îndeaproape viața colectivului de învățători și profesori. Iată un prilej foarte potrivit, concludent prin ceea ce ne va dezvălui :

Dintr-o clasă, cînd s-a sunat, au ieșit două profesoare. După cît se poate vedea, cea cu catalogul sub braț a ținut o lecție. Cealaltă, mai vîrstnică, a asistat probabil la lecție. Oricum, ambele par a fi destul de necăjite și, după chipul lor, nu te aștepți deloc la ceva plăcut. Intrînd în cancelarie, se retrag într-un colț. Vor, desigur, să discute despre lecție. Profesoara mai în vîrstă a desfăcut un carnețel, și-a privit colega, a surîs încurajator și a început : „Din păcate lecția a fost într-adevăr nereușită. I se poate întîmpla oricui, și faptul că s-a întîmplat acum, la ora dumitale, este regretabil. Ceea ce e însă cu adevărat important acum este nu să constatăm acest lucru, ci să-i aflăm cauzele. Eu mi-am notat aici cîteva observații, să vedem în ce măsură sînt juste și fără îndoială că, dacă mai medităm puțin, o să vedem și ce e de făcut". Profesoara care a ținut lecția aprobă cu o scurtă înclinare din cap propunerile rostite de colega ei pe un ton egal, calm, firesc, și din cînd în cînd notează într-un caiet. Cu toate că și-au terminat programul pentru ziua respectivă, cu toate că fiecare din ele ar avea motive să se grăbească, discuția continuă încă vreme îndelungată Este o discuție în care, deși se aduc critici, deși se dezvăluie lipsuri, nimic nu este supărător. Pentru că ambele profesoare nu văd în această discuție decît același unic obiectiv : analiza adîncită și multilaterală a unei lecții, stabilirea cauzelor care au dus la nereușita ei, precizarea unor soluții adecvate. Discuția nu stîrnește în nici una din cele două profesoare sentimente și resentimente personale pentru că nu o consideră ca atare, nemulțumirea, comună, fiind determinată numai de nereușita lecției.

Găsim cu ușurință explicația acestei atitudini în elementele subliniate la început : în obiectivul pe care îl urmăresc cele două profesoare, în țelul comun pe care îl au în vedere și, deci, în eforturile lor solidare de a-l atinge. Atît una cît și cealaltă doresc ca elevii școlii lor să învețe bine, ca lecțiile ținute de profesori în școală să nu fie irosite în zadar, ca întreaga activitate a colectivului să fie pe măsura răspunderilor ce i s-au încredințat.

Și dacă vom observa mai îndeaproape viața unei astfel de școli vom vedea încă alte zeci de fapte, de întîmplări și amănunte pline de semnificații, care relevă spiritul de echipă ce domnește în rîndurile colectivului de învățători și profesori, armonia în care aceștia își desfășoară activitatea. Colegii au unii față de alții o atitudine politicoasă, îndatoritoare. Departe de a privi problemele școlii în chip egoist, ei sînt oricînd gata să sacrifice interesele personale în folosul întregului colectiv. În asemenea condiții, chiar dacă se ivesc „incidente" ele sînt rezolvate într-un spirit sănătos. Iată un „caz" : un profesor a criticat pe unul din colegii săi într-o ședință a consiliului pedagogic. Critica lui nu a fost deloc îndreptățită căci datele pe care se baza erau profund eronate. Cel criticat a luat la rîndul lui cuvîntul și a ripostat violent. Noroc că celuilalt nu i s-a mai dat cuvîntul în replică, pentru că probabil discuția ar mai fi continuat multă vreme. Un străin ar fi putut jura că cei doi au avut un schimb de opinii suficient de tare pentru ca între ei să nu mai poată exista împăcare în veci. Totuși, după ședință discuția continuă cu

(Continuare în pag. 2-a)

Chemarea muzicii

Muzica poate deveni un instrument educativ dintre cele mai eficiente în procesul de formare a unui tînăr multilateral și armonios dezvoltat. În ea se poate găsi o sursă inepuizabilă de perfecționare spirituală, de îmbogățire sufletească, de ofelire morală. Dar muzica își poate îndeplini această chemare numai atunci cînd este înțeleasă.

Acest lucru l-au avut în primul rînd în vedere conducerea Școlii medii nr. 22 din București, comisia metodică a profesorilor de muzică de la această școală, atunci cînd au inițiat organizarea ciclului de concerte cu tema „Muzica de-a lungul veacurilor".

Această frumoasă acțiune — una din cele mai iubite atît de corpul didactic cît și de elevi, — a intrat, se poate spune, în tradiția școlii. Este al cincilea an de cînd, o dată la două săptămîni, muzica intră în școală, în mijlocul profesorilor și al elevilor, fascinîndu-i, vrăjindu-i, îmbogățindu-le sufletul și mintea cu puterea sa.

Important este și faptul că ciclurile de concerte sînt susținute de cea mai bună orchestră a țării noastre, orchestra Filarmonicii de stat „George Enescu". Aceasta prilejuiește elevilor nu numai audierea unor execuții de înalt nivel artistic, ci și cunoașterea nemijlocită a marilor interpreți din patria noastră. În cei cinci ani de cînd au loc concertele, elevii au primit în mijlocul lor pe violonistul Ion Voicu, pe pianistul Valentin Gheorghiu, pe violoncelistul Vladimir Orlov, soliști ca Emilia Petrescu, Marta Kessler, Marius Rințler etc, — nume ce au trecut de mult hotarele țării. Urmărind ilustrarea temelor prevăzute în programa de muzică ciclul de concerte vine să completeze noțiunile căpătate de elevi la lecții, îi ajută să deslușească, să pătrundă tainele comorilor muzicii.

În fiecare an se stabilește o anumită tematică a acestor concerte. S-a pornit, firește, de la începuturile dezvoltării muzicii. În anul școlar trecut tema concertelor prevăzute a fost istoricul și dezvoltarea muzicii culte românești. În mod deosebit s-a insistat asupra creației lui George Enescu. În cadrul cîtorva concerte elevii au făcut cunoștință cu opera marelui nostru compozitor, începînd cu minunata Rapsodie I și terminînd cu muzica de cameră.

Pentru ca elevii să înțeleagă concertele audiate, acea miraculoasă și fascinantă lume care pare a se desprinde din torentele de sunete, în cadrul orelor de muzică ce preced un concert, profesorii le explică ceea ce exprimă piesele ce vor fi interpretate. În amfiteatrul școlii, unde au loc concertele, se află numeroase tablouri legate de conținutul unor opere muzicale.

O dată intrată în școală, muzica și-a cîștigat numeroși auditori. Și, cu fiecare an, cu fiecare concert, numărul elevilor iubitori de muzică crește. În momentul de față participă la concerte aproape 400 de elevi din toate clasele.

Vinerea trecută a avut loc primul concert organizat în acest an școlar, cu tema „Muzica polifonică din secolul XVI". Și, ca de fiecare dată, muzica — acest oaspete de neprețuit — a fost primită de întreaga școală sărbătorește. Amfiteatrul era plin de profesori și elevi. Fiecare, după o întrerupere de cîteva luni, a venit cu nerăbdare, cu bucurie să ia din nou contact cu arta muzicii, să se înfioare în fața puterii sale miraculoase, să se lase purtat pe aripile sale.

MONICA VERDEȘ

Elevele Şcolii de confecţii din Bucureşti la lucrări practice.

Concurs de admitere la Institutele pedagogice de învăţători de 2 ani

Se aduce la cunoştinţă că luni, 28 octombrie a. c., se va ţine concurs de admitere la următoarele institute pedagogice de învăţători — cursuri de zi: Bacău, Arad (cu limbile de predare română şi germană), Blaj, Cluj, Aiud (cu limba de predare maghiară), Oradea, Galaţi, Deva, Iaşi, Sighet, Odorhei cu limbile de predare română şi maghiară), Buzău, Botoşani şi Constanţa.

La institutele pedagogice de învăţători — cursuri de zi — sînt primiţi absolvenţi, ai şcolilor medii de cultură generală cu diplomă de maturitate, în vîrstă de cel mult 27 ani.

Concursul de admitere se va da din următoarele discipline:

— limba şi literatura română: scris şi oral;

— aritmetica: scris şi oral;

— istoria Romîniei: oral.

La secţiile cu predarea în limbile minorităţilor naţionale candidaţii vor da proba scrisă şi orală şi la limba şi literatura maternă.

În primul an de studii se acordă burse de stat tuturor elevilor care îndeplinesc condiţiile prevăzute de regulament, iar în al doilea an, în care accentul se pune pe practica pedagogică la catedră, toţi elevii primesc salariul corespunzător funcţiei de învăţător stagiar.

În aceeaşi zi — 28 octombrie 1963 — se ţine concurs de admitere la cursurile fără frecvenţă şi la institutele pedagogice de învăţători din Arad, Cluj, Galaţi, Iaşi, Sighet, Odorhei (cu limba de predare maghiară), Botoşani şi Bucureşti. Disciplinele de concurs sînt aceleaşi ca şi la cursurile de zi.

Înscrierile se fac la secretariatele institutelor pînă în ziua premergătoare examenului.

Informaţii suplimentare se pot obţine de la institutele de învăţători menţionate, precum şi de la secţiile de învăţămînt ale sfaturilor populare regionale şi raionale.

Cît mai mulţi instructori sportivi din rîndul elevilor

A început un nou an de învăţătură şi o dată cu el, în toate cele aproape 1000 de asociaţii sportive şcolare, o nouă şi importantă etapă de activitate.

În sălile şi pe terenurile de sport ale şcolilor din întreaga ţară, zeci de mii de elevi practică zilnic, în mod organizat, exerciţiile fizice. Sub îndrumarea profesorilor, mulţi dintre ei s-au şi prezentat la primele probe din cadrul importantei competiţii de mase adresată tineretului, „Concursul pentru insigna de polisportiv". Cu vădit interes sînt aşteptate şi întrecerile tradiţionalelor campionate republicane — adevărate sărbători ale tineretului studios din şcolile de toate gradele — care, an de an, angrenează mase tot mai largi de elevi şi eleve. Ediţia din acest an a campionatelor republicane şcolare este subordonată celei mai mari competiţii sportive închinată celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre, Spartachiada republicană.

Este de la sine înţeles că aceste importante evenimente sportive reclamă o temeinică muncă organizatorică şi propagandistică în toate şcolile. Succesul bogatei activităţi sportive ce se va desfăşura în acest an şcolar depinde într-o măsură apreciabilă de existenţa unui larg activ de instructori sportivi voluntari din rîndurile elevilor, colectiv preţios în munca profesorilor de educaţie fizică.

Încă din primăvară au fost luate o serie de măsuri pentru a veni în ajutorul asociaţiilor sportive şcolare, în vederea atragerii unui număr cît mai mare de elevi în practicarea exerciţiilor fizice şi a sportului. În multe şcoli au fost iniţiate cursuri de instructori sportivi voluntari, selecţionaţi din rîndurile celor mai buni elevi. Roadele acestei valoroase iniţiative sînt concretizate în cifra de aproape 7000 de elevi instructori sportivi voluntari existenţi acum, la început de an şcolar. La obţinerea acestui frumos rezultat secţiile de învăţămînt şi organele UCFS au primit un substanţial sprijin din partea organizaţiilor U.T.M. Iniţiativa organizării cursurilor a găsit un larg ecou în special în regiunile Galaţi (925 absolvenţi), Bucureşti (897), Argeş (491), Suceava (300) etc. În schimb, în unele regiuni, deşi existau posibilităţi pentru atragerea unui număr important de elevi la aceste cursuri, s-a manifestat prea puţin interes faţă de această acţiune. Aşa s-au petrecut lucrurile, de exemplu, în regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, care a instruit numai 117 elevi, în regiunea Iaşi, unde au fost instruiţi 120 de elevi, Ploieşti şi în alte locuri.

Bogatul program competiţional prevăzut pentru acest an şcolar readuce în actualitate problema formării de noi instructori sportivi voluntari din rîndul elevilor. Pentru această este de dorit ca în fiecare şcoală medie, pedagogică, profesională şi tehnică să se organizeze noi cursuri, cu participarea elevilor selecţionaţi prin grija organizaţiilor U.T.M., a asociaţiilor sportive. Viitorii instructori vor fi aleşi în primul rînd, bineînţeles, dintre elevii claselor a IX-a, a X-a şi a XI-a ale şcolilor medii, din anii V şi VI ai şcolilor pedagogice şi din anii II şi III ai şcolilor profesionale şi tehnice. În selecţionarea cursanţilor este recomandabil să se acorde prioritate componenţilor echipelor reprezentative şcolare, elevilor cu clasificare sportivă cel puţin la nivelul categoriei a III-a, toţi — evident — cu note bune la învăţătură.

Ca şi la primele cursuri organizate la începutul acestui an, accentul va trebui pus pe studierea individuală a broşurii „În ajutorul instructorului sportiv". Pregătirea practică propriu-zisă va îngloba cel puţin un număr de 12 lecţii care se vor desfăşura în cadrul orelor de activităţi sportive cuprinse în planul de învăţămînt. În aceste lecţii va fi inclusă şi pregătirea echipelor şi sportivilor în vederea principalelor competiţii şcolare, mai ales a campionatelor republicane.

Desigur, pregătirea instructorilor sportivi voluntari se va face pe ramură de sport. În cadrul lecţiilor practice elevii vor căpăta cunoştinţe privind principalele procedee tehnice şi tactice ale ramurii sportive pentru care au optat şi metodica însuşirii acestor procedee. O deosebită atenţie se va da practicii pedagogice, care va fi organizată tot în cadrul orelor de colectiv sportiv. Se recomandă, de asemenea, ca la sfîrşitul cursurilor să se organizeze seminarizări orale şi practice care să sintetizeze materialul predat. Celor mai buni elevi li se vor înmîna carnetul şi insigna de instructor sportiv voluntar.

La buna organizare şi desfăşurare a cursurilor trebuie să-şi dea contribuţia atît profesorii de educaţie fizică cît şi consiliile asociaţiilor sportive, sprijinite îndeaproape de conducerile şcolilor şi organizaţiile U.T.M.

Un aspect deosebit de important îl constituie modul cum vor fi folosiţi instructorii sportivi voluntari după absolvirea cursurilor. Unele şcoli, interpretînd mecanic instrucţiunile primite, au format, ce-i drept, elevi-instructori sportivi, dar s-au oprit aici. Astfel de situaţii nu trebuie să se mai repete în acest an. Secţiile de învăţămînt vor trebui să îndrume îndeaproape, prin intermediul cercurilor pedagogice ale profesorilor de educaţie fizică, activitatea viitorilor instructori sportivi voluntari, astfel ca aceştia să-şi aducă din plin contribuţia la organizarea şi desfăşurarea întregii activităţi sportive din şcoli, începînd cu exerciţiile de gimnastică de înviorare în internate şi cu recreaţia organizată şi sfîrşind cu pregătirea echipelor reprezentative în vederea campionatelor republicane şcolare şi cu organizarea întrecerilor în vederea „Concursului pentru insigna de polisportiv".

Traducerea în viaţă a sarcinilor ce revin mişcării sportive şcolare, se va realiza într-un mod şi mai eficient prin formarea unui număr cît mai mare de instructori sportivi voluntari din rîndul elevilor, tineri care să devină colaboratori neobosiţi ai asociaţiilor sportive şcolare şi ai profesorilor de educaţie fizică.

TIBERIU STAMA

Lectorat pentru părinţi

La Şcoala medie din Dej funcţionează de cîţiva ani un lectorat pentru părinţi. Anul acesta vor lucra în cadrul lui 16 lectori propuşi dintre profesorii cu o bogată experienţă metodică şi pedagogică. Pentru o eficienţă mai mare a propagandei pedagogice printre părinţi, temele sînt alese în funcţie de etapa în care au loc lectoratele, ca şi de situaţia concretă din şcoală. Expunerile şi discuţiile vor fi urmate de diafilme şi de scurte programe artistice, pe cît posibil legate de tema în discuţie. Astfel, se vor prezenta diafilmele „Educaţia copilului în familie", „Grija partidului pentru educarea comunistă a tineretului în R.P.R." etc.

În cadrul lectoratului se vor recomanda şi lecturi adecvate pentru părinţi ca de exemplu broşuri din colecţia „În ajutorul părinţilor". Totodată aceştia vor fi îndrumaţi să asculte emisiunile de la radio destinate părinţilor, precum şi expuneri cu conţinut pedagogic difuzate de către centrul de radioficare din Dej.

COLEGI DE CANCELARIE

(Urmare din pag. 1)

aprindere, în doi, pînă ce problema este elucidată. În cele din urmă, aparenţii adversari pot fi văzuţi îndepărtîndu-se împreună, la braţ. Evident, s-a lămurit că e vorba de o neînţelegere.

Nu acelaşi lucru s-ar întîmpla dacă unul din membrii colectivului s-ar abate de la disciplina pe care i-o impune munca. În astfel de cazuri, critica ia forme mai grave şi cel care nu şi-a îndeplinit datoria încearcă gustul amar al blamului pe care i-l dă întregul colectiv.

Aşa se petrec lucrurile în marea majoritate a şcolilor din patria noastră şi aceasta arată, în fiece caz în parte, spiritul de colegialitate care sălăşluieşte în colectivul respectiv, principiile după care se conduce munca acestuia.

Cît de surprinzătoare şi mai ales cît de regretabilă este atmosfera dintr-o şcoală unde, printre cei cărora li s-a încredinţat nobila şi înalta sarcină de a educa generaţiile viitoare, de a le cultiva trăsăturile morale ale constructorilor socialismului sînt unii a căror conduită nu aminteşte nici pe departe de ceea ce ei înşişi cer şi ar vrea să obţină de la elevii lor!

Ne referim aici la acei oameni care, în loc să-şi consacre timpul şi eforturile importantelor ţeluri ale activităţilor din şcoală, ridicării muncii întregului colectiv, îşi irosesc zilele în preocupări mărunte, de o surprinzătoare meschinărie.

Profesorul cutare, să zicem, consideră că nimeni nu-l poate ajunge în ceea ce priveşte capacitatea profesională şi îi desconsideră, în bloc, pe toţi colegii lui. Arborînd un aer de superioară intransigenţă, nu vede, în activitatea celor din jur, decît cusururi. Întîmplarea face să găsească unii colegi, fie chiar de bună credinţă, care să-i dea dreptate şi să-l asculte. Nici nu este nevoie de mai mult. Mărul discordiei a fost aruncat şi dacă ceilalţi membri ai colectivului nu sesizează la vreme de unde porneşte răul, pentru a-l reteza din rădăcină, el poate să ajungă la forme grave. O replică veninoasă sau una echivocă, cuvinte cu subtext sau priviri semnificative devin tot atîtia duşmani ai muncii acelui colectiv.

Astfel de situaţii pot fi întîlnite din fericire din ce în ce mai rar şi acolo unde ele se mai întîlnesc există suficiente forţe pentru a le înlătura la vreme.

Pregătind pe cei chemaţi să muncească pentru desăvîrşirea construcţiei socialismului şi pentru construirea comunismului noi toţi, învăţători şi profesori, purtăm şi nobila răspundere a formării profilului lor moral. Şi ne putem achita cu cinste de această răspundere numai dacă noi înşine avem o ţinută etică ireproşabilă.

Modul cum este organizată munca în şcolile din ţara noastră, formele sub care se desfăşoară diversele acţiuni iniţiate de către colectivele de cadre didactice sînt de natură să creeze pretutindeni o atmosferă propice de muncă. Însuşi acest mod de organizare şi aceste forme de activitate determină din ce în ce mai mult creşterea simţămîntului răspunderii colective, al colegialităţii reale dintre cei ce sînt colegi de cancelarie.

O temă actuală
MODERNIZAREA PREDĂRII

Studiul teoriei probabilităţii şi al statisticii matematice

Recent, Societatea de ştiinţe matematice şi fizice din R.P.R. a organizat la Braşov o consfătuire cu privire la introducerea unor elemente de teoria probabilităţilor şi de statistică matematică în şcoala medie — problemă de mare actualitate în prezent, întrucît aceste domenii ale matematicii au numeroase aplicaţii în fizică, chimie, biologie, industrie, tehnică etc. Participanţii la consfătuire — membri ai Academiei R.P.R., profesori din învăţămîntul mediu din toate regiunile ţării ca şi din învăţămîntul superior, lucrători de la Institutul de matematică, de la Institutul de ştiinţe pedagogice, de la Direcţia de statistică, de la Editura didactică şi pedagogică — au ascultat o serie de conferinţe şi referate şi au purtat interesante discuţii pe marginea acestora.

Prof. univ. O. Onicescu, de pildă, a subliniat în conferinţa sa că introducerea studierii unor elemente de teoria probabilităţilor şi de statistică matematică în şcoala medie este cu atît mai necesară cu cît, datorită structurii sale logice, ca şi interdependenţei dezvoltării diferitelor ei ramuri, matematica poate fi înţeleasă în adîncime numai atunci cînd este studiată ca o ştiinţă unitară. Vorbitorul a tratat apoi unele probleme privitoare la statistică, precizînd că aceasta studiază colective privite din dublul aspect al ansamblului elementelor constitutive şi al caracteristicilor individuale, relaţiile între aceste colective evoluînd în timp, ca procese stochastice.

Acad. Gh. Mihoc, rectorul Universităţii Bucureşti, a prezentat o conferinţă amplă asupra aplicării teoriei probabilităţilor în economie. Împărţirea ramurilor matematicii în două categorii — deterministă şi probabilistă — a spus vorbitorul — faptul că teoria probabilităţilor şi statistica matematică studiază fenomenele de masă, (în care rezultatele obţinute au un caracter de medie sau trebuie reţinute cu o anumită probabilitate), sînt argumente importante în favoarea introducerii lor în şcoala medie, pentru pregătirea mai adecuată a elevilor în vederea activităţii lor ulterioare. Evidenţiind însemnătatea folosirii teoriei probabilităţilor în economie, acad. Gh. Mihoc a prezentat cîteva din aplicaţiile ei, dintre care unele clasice (teoria corelaţiei, analiza seriilor dinamice, teoria selecţiei) şi altele în curs de elaborare (indicii statistici, teoria firelor de aşteptare sau a cozilor, programarea stochastică) şi a rezolvat complet o problemă de determinare a numărului optim de mecanici reglori ai maşinilor automate dintr-o întreprindere.

Referatul asupra aplicaţiilor calculului probabilităţilor şi statisticii matematice în biologie şi medicină, prezentat de acad. Şt. Milcu şi elaborat de acesta în colaborare cu conf. univ. T. Postelnicu, a demonstrat amplu şi convingător importanţa întrebuinţării acestor metode matematice pentru a determina cît de mare trebuie să fie colectivitatea cercetată sau de cîte ori trebuie repetat un experiment pentru a se putea trage concluzii juste. Analizînd diferite aspecte ale acestor probleme, referatul a arătat utilitatea lor în practica medicală, în cercetarea demografică, în punerea diagnosticului, în înregistrarea şi studiul diferitelor date privind funcţii ale organismului uman sau animal, în cercetarea legilor de ereditate etc. Referatul a scos astfel în evidenţă importanţa pregătirii matematice a viitorilor medici şi biologi.

A luat cuvîntul la consfătuire şi prof. univ. Mircea Biji, directorul general al Direcţiei generale de statistică, care, după ce a prezentat cîteva impresii de la cea de a 34-a sesiune de la Ottawa a Institutului internaţional de statistică, a subliniat, la fel cu ceilalţi vorbitori, necesitatea studierii în şcoala medie a disciplinelor matematice cu largă aplicativitate, în rîndul cărora se numără statistica şi teoria probabilităţilor.

Cu interes au fost ascultate de participanţii la consfătuire şi referatele prezentate de tov. T. Magda, directorul Direcţiei regionale de statistică Braşov, F. Todor, asistent la Institutul politehnic din Braşov, ca şi referatul elaborat de N. Rancu şi L. Tövissi, de la I.S.E.-Bucureşti cu privire la necesitatea şi modalităţile predării în învăţămîntul mediu a unor elemente de teoria probabilităţilor şi statistică matematică.

Probleme foarte strîns legate de introducerea în şcoală a acestor discipline a cuprins referatul expus de conf. univ. G. Ciucu, care a prezentat un proiect de programă şi a propus o concepţie asupra manualului ce ar urma să se editeze, ridicînd şi cîteva probleme de natură metodică: pregătirea matematică anterioară a elevilor, pregătirea profesorilor, modalităţile cele mai indicate de predare. Programa propusă prevede, după definiţia axiomatică a noţiunii de probabilitate, studiul unor proprietăţi ale ei, introducerea definiţiei clasice cu aplicaţii, abordarea teoremelor de adunare şi de înmulţire a probabilităţilor, studiul noţiunilor de variabilă aleatoare, funcţie de repartiţie, densitate de rapartiţie, valori medii, dispersie, momente, coeficient de corelaţie, precum şi cîteva noţiuni privind teoria selecţiei, verificarea statistică a ipotezelor, controlul statistic al calităţii produselor. Referatul a menţionat că studiul teoretic trebuie să fie însoţit de aplicaţii, de indicaţii pentru folosirea tabelelor, de rezolvarea unor probleme.

Numeroşi participanţi la consfătuire au luat parte la dezbateri pe marginea conferinţelor şi referatelor. Ei au aprobat în unanimitate propunerea de a se preda în clasa a XII-a a şcolii medii noţiuni de teoria probabilităţilor şi de statistică matematică. Unii din ei (Gh. Mateescu-Tg. Mureş, C. Ivănescu-Tîrgovişte, D. Stemer-Galaţi, A. Corduneanu-Iaşi), au arătat că este necesar a se redacta o programă nouă de matematică pentru clasele IX—XII, eliminîndu-se ceea ce este depăşit şi inactual pentru a se putea introduce în schimb noţiuni moderne, necesare bunei pregătiri a elevilor. Cerînd ca introducerea noilor capitole de matematică să se facă cu luarea tuturor măsurilor pregătitoare, alţi vorbitori (T. Postelnicu, Gh. Petrescu-Piteşti, I. Ilasievici-Bucureşti, Gh. Ciucu, I. Cuja-Braşov, F. Păsărică-Bucureşti, T. Roman, T. Iancu-Timişoara) au făcut propuneri concrete privind conţinutul şi volumul programei şi au sugerat ca încă din anul şcolar viitor să se experimenteze un proiect de programă la cîteva şcoli din ţară. Ei au propus totodată să se editeze un proiect de manual care să fie difuzat în şcoli şi discutat apoi, în cadrul unei consfătuiri, odată cu primele rezultate obţinute în clasele experimentale. S-a cerut de asemenea ca „Gazeta matematică şi fizică" seria „A" să publice unele lecţii, articole de orientare şi sugestii metodice, aşa ca profesorii să fie pregătiţi din vreme în vederea predării. O serie de vorbitori cum sînt I. Grigore-Ploieşti, T. Postelnicu, Gh. Ciucu s-au oprit în cuvîntul lor la căile introducerii noţiunii de probabilitate, astfel încît să se asigure accesibilitatea ei, corectitudinea ei matematică, înarmarea elevilor cu priceperea de a o aplica în practică. Acad. Gh. Mihoc şi prof. univ. Gh. Marinescu, membru corespondent al Academiei R.P.R., au subliniat necesitatea informării continue a profesorilor din şcolile medii cu privire la progresele disciplinelor de specialitate şi au arătat că cei ce lucrează în învăţămîntul superior sînt gata să dea tot sprijinul necesar în această direcţie.

Consfătuirea, la buna desfăşurare a căreia au contribuit substanţial filiala din Braşov a S.S.M.F., Institutul politehnic şi şcolile medii nr. 1 şi 2 din localitate, a marcat un nou pas înainte în preocupările legate de modernizarea învăţămîntului matematicii în şcolile noastre.

Conf. univ. T. ROMAN
Secretar general al S.S.M.F.

O ştiinţă mereu în transformare

În ultima perioadă, o dată cu noile cuceriri obţinute în domeniul ştiinţei şi al tehnicii, predarea fizicii în şcoală ridică mereu alte probleme noi.

Din capul locului trebuie să observăm că ea se întrepătrunde tot mai mult cu matematica. Nu degeaba un mare fizician se plîngea că, de la o vreme, fizica a devenit grea pentru... fizicieni, din pricina aparatului matematic tot mai complex ce-l solicită. Dar, în vreme ce principial bazele matematicii sînt puse odată pentru totdeauna şi nu ne putem aştepta, de pildă, la o surpriză de genul variabilităţii masei — ceea ce ar echivala, în aritmetică, cu reconsiderarea tablei înmulţirii — în fizică se petrece fenomenul invers: înseşi bazele ei se găsesc expuse celor mai radicale transformări.

Ajunşi aci trebuie să accentuăm asupra unei probleme specifice, care nu se pun decît profesorului de fizică: el trebuie să creeze elevilor astfel de reprezentări despre noţiunile fizice încît, pe de o parte, însuşirea acestora să fie temeinică, iar pe de altă parte să fie suficient de elastică, aşa încît la nevoie cunoştinţele să poată fi restructurate conform ultimelor date ce completează, sub ochii noştri, tabloul fizic unitar al lumii. A şi trebuit să renunţăm la unele noţiuni care s-au dovedit a fi sterpe — precum caloricul indestructibil, masa magnetică etc. — şi fără îndoială că va fi necesar să se renunţe şi la altele.

Matematica cunoaşte şi ea perfecţionarea unor noţiuni (cum a fost de pildă cazul cu noţiunile legate de calculul diferenţial şi integral), dar aci nu poate fi vorba de răsturnări ca în fizică, ci de lucruri care se clarifică şi se cristalizează, fără zdruncinări, în decursul unei perioade de timp îndelungate. Fizicii, dimpotrivă, i se cere să ia adesea în consideraţie şi cele mai neînsemnate nuanţe. Se ştie, bunăoară, că din luarea în seamă a unei variaţii atît de neînsemnate ca elasticitatea lichidelor, variaţie pe care oamenii de ştiinţă o ignorau, savantul romîn ing. George Constantinescu a creat o întreagă disciplină cu extrem de largi aplicaţii practice — sonicitatea.

Toate aceste argumente pledează pentru modernizarea continuă a programei după care se realizează studiul fizicii în şcoală. Ele pledează, totodată, pentru o continuă perfecţionare a pregătirii profesorilor de fizică, le cer acestora să fie permanent la curent cu ceea ce este nou în domeniul specialităţii lor, pentru a nu rămîne în urmă, pentru a fi întotdeauna la pas cu cuceririle ştiinţei şi tehnicii.

ŞTEFAN FĂTULESCU

Definiţiile şi ordinea introducerii lor

Stabilirea mărimilor fundamentale nu după criterii legate de natura acestora, ci conform unor necesităţi privind posibilitatea unei mai comode măsurări duce uneori la faptul că definiţiile unităţilor de măsură influenţează ordinea de predare a mărimilor.

În ceea ce ne priveşte, considerăm că, dacă mărimile fizice trebuie introduse în ordine logică, aşa cum decurg una din alta, ordinea de predare a definiţiilor unităţilor de măsură nu poate fi însă aceeaşi cu ordinea predării mărimilor, întrucît aceste definiţii se schimbă în funcţie de perfecţionarea tehnicii măsurătorilor. Astfel, dacă de multe ori se întîmplă că definiţia unei mărimi „B" se bazează pe mărimea „A", în schimb la unităţile de măsură situaţia este tocmai inversă. Dacă vom încerca să schimbăm definiţia mărimilor ţinînd seama numai de definiţia unităţilor ne vom abate de la calea logică şi elevii nu vor mai înţelege nimic.

Un exemplu de acest fel îl constituie mărimile din electromagnetism. De pildă, se ştie că intensitatea cîmpului magnetic este egală cu dublul cîtului dintre intensitate şi distanţă, că inducţia magnetică este egală cu produsul dintre permeabilitate şi intensitate, iar fluxul inducţiei magnetice este egal cu produsul dintre inducţie şi suprafaţă. Tehnica măsurătorilor impune însă definirea teslei — unitatea de măsură pentru inducţie magnetică — cu ajutorul weberului, unitate de măsură pentru fluxul inducţiei magnetice. Aceasta, deoarece realizarea în concret a weberului pe baza legii I a fenomenului de inducţie electromagnetică este mai precisă, aflîndu-se la nivelul actual al tehnicii măsurătorilor. Această situaţie face pe unii autori de manuale să definească inducţia magnetică cu ajutorul fluxului, introducînd noţiunea de flux înaintea inducţiei magnetice, ceea ce nu este corect.

O situaţie asemănătoare întîlnim şi în cazul mărimilor fotometrice. Aici, deoarece candela — unitate de măsură pentru intensitate luminoasă — este o unitate fundamentală în Sistemul Internaţional, expunerile date în manuale încep cu intensitatea luminoasă, ceea ce nu este logic.

În sfîrşit, pentru a defini metrul, conform definiţiei actuale, ca un anumit multiplu al lungimii de undă a radiaţiei portocalii a kriptonului, ar trebui ca studiul fizicii în şcoală să înceapă cu studiul undelor, ceea ce este, desigur, imposibil.

Se vede deci încă odată că ordinea de predare a mărimilor nu trebuie să fie influenţată de ordinea predării definiţiilor unităţilor de măsură.

Ing. IOAN RACZ
Arad

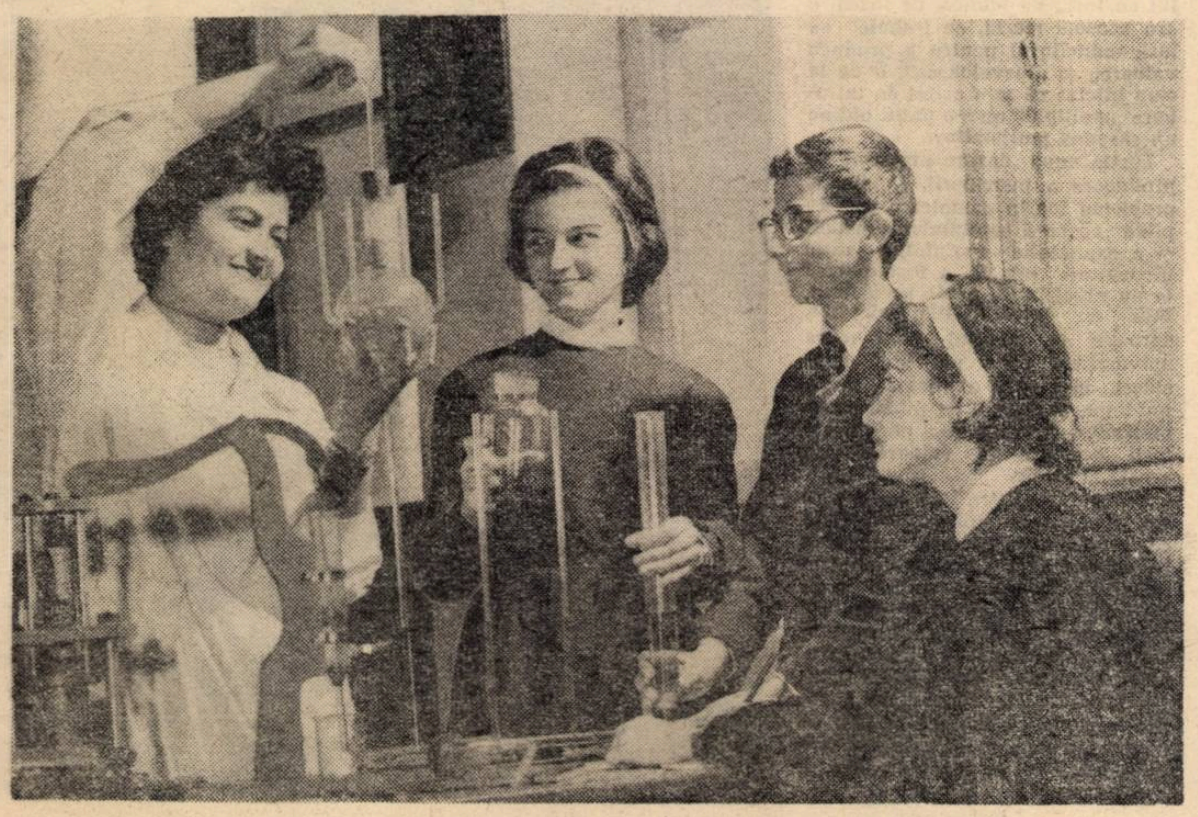

Experienţe în laboratorul Şcolii medii nr. 27 din Bucureşti

LECȚII LECȚII

Comparînd cîteva lecții de marxism-leninism

În cadrul complexului proces de instruire și educare ce se desfășoară în școlile medii de cultură generală în vederea pregătirii multilaterale a tinerei generații, predarea cunoștințelor de marxism-leninism deține un loc important, ea contribuind în mod nemijlocit la înarmarea elevilor cu concepția științifică despre natură și societate. Desigur, formarea concepției științifice despre lume nu este exclusiv rezultatul însușirii cunoștințelor de filozofie materialist-dialectică, de economie politică și de socialism științific. Școala noastră realizează această sarcină prin studiul tuturor disciplinelor prevăzute în planul de învățămînt, discipline care sînt predate în lumina științei marxist-leniniste, însă însușirea de către elevi a bazelor acestei științe are, desigur, rolul cel mai important.

Predarea bazelor marxism-leninismului în școlile medii ridică în fața profesorilor numeroase probleme legate de înțelegerea clară de către elevi a tezelor teoretice, de lămurirea unor categorii cu un caracter foarte abstract, de legarea acestora de viață și de cunoștințele studiate la celelalte discipline, de asigurarea unei succesiuni logice a problemelor și de expunerea lor într-o formă clară, simplă dar nu simplistă, accesibilă elevilor dar fără vulgarizare. Am asistat de curînd în cîteva școli din Capitală, la o serie de lecții de economie politică și de filozofie care au dovedit că rezolvarea acestor probleme este posibilă printr-o pregătire prealabilă conștiincioasă a lecției, printr-o selecționare judicioasă a aspectelor esențiale ale materialului ce urmează a fi predat, precum și prin concretizarea tezelor teoretice cu ajutorul unor exemple concludente, semnificative.

Una dintre aceste lecții a tratat problema fundamentală a filozofiei și lupta dintre materialism și idealism de-a lungul istoriei. Chiar de la început, prin precizia cu care au fost formulate întrebările, această lecție i-a îndrumat pe elevi spre sublinierea a ceea ce era esențial în tema respectivă. Întrebările succedîndu-se în mod logic, i-au ajutat pe elevi să pună în lumină aspectele esențiale, să dea răspunsuri precise și argumentate. Ei au arătat astfel că întreaga istorie a filozofiei este de fapt istoria luptei dintre materialism și idealism, că această luptă este oglindirea pe plan ideologic a luptei de clasă, au subliniat legătura dintre caracterul progresist al claselor și păturilor care adoptă concepția materialistă și caracterul reacționar al celor ce propovăduiesc idealismul. Îndrumați cu pricepere de profesoară, elevii au dat o scurtă caracterizare a gîndirii materialiste naive din antichitate, au explicat subordonarea filozofiei de către biserică în evul mediu, au vorbit despre reflectarea pe plan ideologic a descompunerii feudalismului și a ridicării burgheziei, despre meritele și limitele materialiștilor din secolul al XVIII-lea etc. Profesoara nu a ascultat în mod pasiv răspunsurile lor, ci a intervenit ori de cîte ori era necesar, rezumînd, subliniind ideile esențiale, nelăsînd să se strecoare nici o confuzie, cerînd să se lămurească unele noțiuni mai complexe, ca de pildă „cognoscibilitate", „mecanicism" etc. și pretinzînd folosirea permanentă a terminologiei științifice. Este de remarcat de asemenea faptul că profesoara a făcut mereu apel la cunoștințele căpătate anterior de elevi atît la lecțiile de filozofie cît și la alte discipline. De asemenea, ea a atras atenția elevilor asupra unor lucrări de literatură beletristică ce ilustrează aspecte legate de ceea ce au învățat ei.

În expunerea lecției noi, despre gîndirea filozofică și social-politică din trecutul țării noastre, profesoara s-a oprit asupra celor mai importanți reprezentanți ai acestei gîndiri. Ea a subliniat multilateralitatea preocupărilor lui Dimitrie Cantemir, elemente materialiste existente în concepțiile sale, încrederea sa în posibilitatea omului de a cunoaște lumea etc. Pe larg s-a oprit profesoara asupra concepțiilor lui N. Bălcescu, arătînd că acesta s-a apropiat de concepția materialistă a istoriei datorită legăturii sale cu practica revoluționară, subliniind faptul că a intuit lupta de clasă și rolul ei, ca și rolul hotărîtor al maselor în istorie, și explicînd apoi cauzele limitelor din concepțiile lui. Întreaga expunere a fost extrem de clară, scrupulos științifică, și, în același timp, expresivă, însuflețită, captînd atenția și interesul elevilor prin argumentarea strînsă, logică, prin accesibilitatea formulărilor și caracterul plastic al acestora.

Tot atît de izbutită a fost și lecția de economie politică în cadrul căreia s-au verificat cunoștințele elevilor despre producția de mărfuri și s-a predat legea valorii. Și aici, datorită unor întrebări bine formulate elevii au dat răspunsuri juste, corecte din punct de vedere științific, lipsite de schematism. Ținînd seama de nivelul înțelegerii elevilor, profesoara a folosit exemple concrete și a intervenit în repetate rînduri pentru a lumina din diferite puncte de vedere tezele aduse în discuție. Nu mai puțin important este faptul că a recurs în largă măsură la contribuția elevilor în lămurirea problemelor. Bunăoară, comparînd un ceas de mînă și o riglă, ea le-a cerut să explice de ce ceasul are o valoare mai mare, de ce are un preț mai mare. Răspunsurile juste ale elevilor, faptul că ei n-au recurs la fraze declarative, neargumentate au dovedit eficacitatea explicațiilor din lecția anterioară.

O adevărată măiestrie a dovedit profesoara în predarea lecției „Legea valorii", care ridică cerințe didactice deosebit de mari, avînd în vedere importanța acestei teme cît și dificultățile pe care le comportă înțelegerea sa. Recurgînd la mijloacele cele mai adecvate nivelului elevilor, fără a face însă vreo concesie de ordin științific, profesoara a explicat esența legii valorii și a cerut imediat să se arate legătura ei cu timpul de muncă social-mente necesar, atrăgînd apoi elevii la explicarea modului în care legea valorii acționează prin mecanismul prețurilor. Toate concluziile au fost trase de elevi, stimulați de exemplificarea concretă și de întrebările profesoarei. Aceasta a scris apoi pe tablă tezele cu privire la rolul legii valorii și, îmbinînd cu dibăcie metoda inductivă cu cea deductivă, respectînd succesiunea logică a expunerii fenomenelor economice, mișcîndu-se mereu de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la complex, evitînd formulările greoaie, abstracte, cu ajutorul unor exemple bogate și sugestive, a asigurat înțelegerea deplină a noilor cunoștințe de către elevi.

Nu putem afirma însă, din păcate, că toate lecțiile de filozofie și de economie politică la care am asistat s-au desfășurat la același nivel. De pildă, la una din aceste lecții, la care se verificau cunoștințele elevilor despre materialitatea lumii, întrebările profesoarei, avînd un caracter mult prea general („Ce loc ocupă materialitatea lumii în cadrul filozofiei ?", „Ce este mișcarea în sens filozofic ?" etc). răspunsurile au suferit adesea din punct de vedere al preciziei științifice. Rectificările și completările fiind făcute nu de clasă, ci de profesoară, s-a creat, cum era și firesc în asemenea condiții, o atmosferă de pasivitate. S-au pus uneori prea multe probleme într-o singură întrebare. De pildă, : „Ce este materia, să vedem cum se desfășoară mișcarea și ce categorii mai trebuie să discutăm ?" Elevii n-au știut, desigur, cum să răspundă la o asemenea avalanșă de întrebări care, pînă la urmă, au trebuit să fie lămurite de profesoară

Deși logica desfășurării lecției ar fi cerut să se lămurească în primul rînd categoria filozofică de materie, ca punct de plecare pentru înțelegerea clară a materialității lumii, profesoara a trecut la alte întrebări, fără a face sublinierile ce se impun. Nu este de aceea de mirare că elevii, chiar în cazul cînd au formulat corect o definiție sau o teză, au reușit foarte rar să le interpreteze, să le argumenteze.

Se poate că, așa cum afirmă profesoara, clasa respectivă este o clasă slabă. Dar dacă lucrurile stau așa deabia i s-ar fi cerut străduințe mai susținute pentru găsirea unor metode eficiente, stabilite în prealabil pentru fiecare lecție în parte, în vederea însușirii clare de către elevi a ideilor fundamentale. Modul cum a decurs lecția în continuare a arătat însă că profesoara nu a depus asemenea străduințe.

Predînd cunoștințele despre materie și conștiință, ea a scris pe tablă schema tezelor principale. Deși explicarea acestora a fost corectă din punct de vedere științific, nu s-au făcut sublinierile necesare pentru a se pune în evidență unele aspecte și momente de cotitură în procesul apariției conștiinței. Predarea s-a desfășurat într-un mod destul de abstract. Tonul expunerii a fost lipsit de expresivitate, iar elevii nu au fost atrași într-o participare activă la lecție. De pildă, atunci cînd li s-a arătat că legile societății pot fi cunoscute și folosite în interesul oamenilor, care se pot apăra de acțiunea nefastă a unora din ele, nu li s-au cerut exemple pentru ilustrarea acestui fapt, deși era cazul, profesoara limitîndu-se să se refere la acțiunea legii valorii în socialism, studiată în anul precedent, fără a-și concretiza spusele.

Am asistat și la o lecție de economie politică ținută de această profesoară, lecție care în general, a fost realizată mai bine, cu toate că și aici s-a observat o anumită superficialitate în cunoștințele elevilor. De data aceasta, verificînd cunoștințele privitoare la forța de muncă a omului ca marfă, profesoara a pus întrebări mai concrete și mai limitate, ceea ce a determinat obținerea unor răspunsuri mai complete. S-a remarcat în această lecție și o mai mare exigență, profesoara combătînd tendințele de vulgarizare în ceea ce privește conținutul și terminologia răspunsurilor și cerînd să se lămurească exprimările confuze. Și aici s-a observat însă metoda greșită de a pune concomitent mai multe întrebări. Elevii au fost întrebați astfel, în același timp „ce face capitalistul cu forța de muncă, ce însușire are această marfă, ce trebuie să facă muncitorul pentru a produce valoarea și plusvaloarea". E de la sine înțeles că la o astfel de întrebare „multiplă" nu s-a putut obține un răspuns mulțumitor.

Lecția nouă ,despre procesul de producere a pusvalorii, a inclus probleme foarte complexe, ca de pildă aceea a capitalului constant și a capitalului variabil, a ratei plusvalorii etc. Ea a fost expusă la un nivel înalt, poate prea înalt, față de posibilitățile elevilor, aproape la nivelul unui curs universitar, care nu mai consideră necesară explicarea amănuntelor, cum ar fi de pildă, uzura mașinilor, trecerea unei părți a valorii acestora în valoarea nou creată și altele.

Comparația între lecțiile la care am asistat ne-a arătat încă odată că scopul urmărit prin predarea bazelor științei marxist-leniniste în școlile de cultură generală poate fi realizat la un nivel științific corespunzător numai printr-o preocupare permanentă din partea profesorului pentru accesibilitate, pentru însușirea de către elevi a cunoștințelor de bază, pentru găsirea celor mai bune metode în vederea deprinderii lor cu o gîndire logică, independentă.

lector univ.
GABRIELA DUMITRU

De ce n-au fost atenți elevii ?

În pauza dinaintea orei de științe naturale, elevii de serviciu din clasa a V-a „B" au fost solicitați de profesoara care predă acest obiect să aducă în clasă materialul didactic necesar. În scurt timp catedra s-a umplut de mulaje, foi de ierbar, plante cu flori, planșe colorate. Toate acestea au atras din primul moment atenția elevilor. Ei au început să le cerceteze cu curiozitate, uitînd chiar de recreația bine meritată după ora de matematică.

Dar iată că a sunat. Profesoara a intrat în clasă și a început verificarea. Chiar și în timpul acesta atenția elevilor, în loc să se concentreze la cele ce se discută cu elevii întrebați, este atrasă de materialul didactic. Îi interesează în deosebi mulajul reprezentînd o secțiune prin floarea angiospermelor, ca și planșele colorate cu diverse tipuri de flori. S-au uitat atîta la ele, încît acum, cînd începe lecția nouă, li se pare că le cunosc pe de rost.

Profesoara îi anunță că azi vor studia organele reproducătoare ale plantelor. Apoi le spune rînd pe rînd care sînt părțile componente ale florii și detașează în același timp cu grijă aceste părți din mulajul de pe catedră. Dar curios : elevii n-o urmăresc. Unii răsfoiesc manualul, iar alții nu-și ridică privirile de pe caetul de notițe. Profesoara insistă : acestea de culoare verde sînt sepalele ; celelalte sînt petalele și, după cum vedeți, ele sînt divers colorate, iar în centru sînt staminele și cu pistilul. Cîțiva elevi ridică privirile un moment pentru ca apoi să le coboare tărăși, indiferenți.

Nici foile de ierbar și florile care se află acum pe fiecare bancă nu s-au bucurat de mai mult succes. Elevii le lasă pe marginea băncii, necercetate.

Profesoara se miră. Știa că are de a face cu elevi vioi, activi și dornici să învețe lucruri noi — dar de data aceasta nu-i poate atrage cu nimic. Și doar s-a preocupat să aducă în clasă materiale variate, interesante, care să ilustreze cît mai bine lecția. Necăjită, adresează clasei un reproș colectiv : De ce nu sînteți atenți la explicație și nu priviți florile de pe mulaj sau de pe planșe? Elevii ezită un moment. Apoi, unul din ei încearcă să-i dezvinovățească pe toți : „Noi le-am văzut în pauză, știm ce reprezintă și planșele și mulajul, am văzut și florile pe care ni le-ați adus, le știm pe toate cum arată".

Așa a căpătat profesoara răspunsul la întrebarea ce o frămînta. Abia acum și-a dat seama că materialul didactic, oricît ar fi de variat și interesant, dacă nu este prezentat în momentul cel mai potrivit al lecției, ci este cercetat de elevi la întîmplare, aceștia, cunoscîndu-l — superficial — dinainte, cred că știu tot ce era de știut și nu mai sînt atenți la explicații.

Lecția despre care am vorbit mai sus n-a fost o lecție izbutită.

Atitudinea elevilor a făcut-o pe profesoară să înțeleagă un lucru : că nu trebuia să neglijeze importanța pentru elevi a noului, ci să folosească elementul nou cu adevărată pricepere pedagogică.

T. CREȚU

Lucrare scrisă de control.

LATURA PRACTICĂ

Rolul tot mai important al chimizării în dezvoltarea economiei noastre socialiste, ca şi marea dezvoltare pe care a cunoscut-o industria chimică în ultimii ani, impun cu necesitate ca studiul chimiei în şcoală să se realizeze în tot mai strînsă legătură cu practica, cu viaţa. O serie de lecţii la care am asistat la unele şcoli medii din Capitală şi din oraşul Ploieşti ne-au demonstrat că mulţi profesori de chimie se străduiesc să facă cunoscute elevilor lor cele mai noi şi mai caracteristice aplicaţii practice ale chimiei în producţie, să le lămurească problemele privitoare la folosirea ei în industrie, în agricultură, în medicină şi în viaţa de toate zilele. Dînd elevilor cunoştinţe temeinice, utile, legate strîns de viaţă, astfel de lecţii dezvoltă în acelaşi timp interesul lor pentru însuşirea chimiei, făcîndu-i mai atenţi şi mai receptivi şi trezindu-le dorinţa de a afla cît mai multe despre problemele studiate.

O asemenea lecţie a fost, de pildă, lecţia despre hidrogen ţinută la clasa a VIII-a, care a început prin a arăta importanţa cunoaşterii acestui element cu o largă întrebuinţare în cele mai variate ramuri industriale. Profesorul a subliniat astfel faptul că hidrogenul este nelipsit din industria îngrăşămintelor chimice, a îngrăşămintelor minerale, a maselor plastice, unde este folosit în combinaţie cu azotul, că este folosit la fabricarea alcoolului metilic, a benzinelor sintetice, la solidificarea uleiurilor vegetale, la obţinerea unor temperaturi înalte cu ajutorul flăcării oxihidrice care se foloseşte la sudarea sau tăierea metalelor. Toate acestea au stimulat interesul elevilor pentru cunoaşterea proprietăţilor fizice şi chimice ale acestui element, datorită cărora se face atît de util, ca şi pentru cunoaşterea metodelor industriale şi de laborator prin care se prepară el. Procedînd în acest fel profesorul a făcut să crească de la început interesul elevilor pentru lecţie, ceea ce a asigurat însuşirea conştientă a cunoştinţelor predate în cursul ei.

În strînsă legătură cu problemele producţiei s-a desfăşurat şi o altă lecţie la care am asistat şi care se referea la acidul clorhidric. În cadrul acesteia elevii au aflat numeroase lucruri interesante despre folosirea acidului clorhidric la prepararea industrială a hidrogenului sulfurat şi a clorurilor, la curăţirea suprafeţelor metalice înainte de sudură etc. Atunci cînd a vorbit despre fabricarea acidului clorhidric profesorul le-a vorbit despre faptul că şi produsul secundar obţinut cu acest prilej — sulfatul de sodiu — are o largă întrebuinţare în industrie şi anume la fabricarea sticlei. Vorbindu-se despre obţinerea acidului clorhidric pe cale sintetică s-a amintit procedeul folosit la Combinatul chimic de la Borzeşti, unde se foloseşte clorul, obţinut de la electroliza clorurii de sodiu. Această metodă i-a interesat pe elevi în mod deosebit, fiind vorba de un procedeu nou.

Punînd pe prim plan latura practică a problemelor legate de studiul acidului clorhidric, profesorul i-a antrenat pe elevi la o participare activă în desfăşurarea lecţiei, ceea ce a făcut ca ei să-şi însuşească numeroase cunoştinţe utile înţelegerii unor procese industriale importante.

Am asistat şi la o lecţie de chimie în clasa a XI-a, despre metan, în care s-a vorbit despre o serie de ramuri industriale ce folosesc ca materie primă această importantă bogăţie naturală a ţării noastre. Elevii au urmărit cu un viu interes explicaţiile profesorului, care le-a arătat că la baza fabricării cauciucului sintetic şi a maselor plastice stă acetilena obţinută din metan, că tot din metan se obţine negrul de fum utilizat în industria cauciucului şi a cernelurilor, că o serie de produşi obţinuţi din metan — cum ar fi formaldehida şi formiatul de sodiu — sînt întrebuinţaţi ca dezinfectanţi, în tăbăcărie, în industria coloranţilor etc. Foarte mult i-au interesat pe elevi cunoştinţele despre gazul de sinteză, care se obţine din metan şi se foloseşte la obţinerea grăsimilor sintetice, a săpunurilor, a alcoolilor superiori sau a carburanţilor lichizi şi despre derivaţii halogenaţi ai metanului — folosiţi ca agenţi frigorifici, ca solvenţi în industria uleiurilor, în industria textilă etc. — ca şi despre nitrometan — mult întrebuinţat ca solvent. Arătîndu-le perspectivele dezvoltării încă şi mai largi a utilizării practice a metanului, profesorul le-a vorbit despre cercetările întreprinse la institutul „Chimigaz" din Mediaş, menite să contribuie la extinderea continuă a industrializării acestui produs. Lecţia despre metan a scos astfel pe primul plan importanţa cunoaşterii acestei hidrocarburi cu care se începe studiul chimiei organice şi care stă la baza preparării unor substanţe ce urmează să fie studiate în lecţiile ulterioare.

Accentuînd latura practică a cunoştinţelor de chimie, ajutîndu-i pe elevi să înţeleagă că această ştiinţă are o mare însemnătate în toate domeniile vieţii, le trezim interesul pentru studierea ei, îi determinăm să înveţe conştient, temeinic.

C. DEMETRESCU

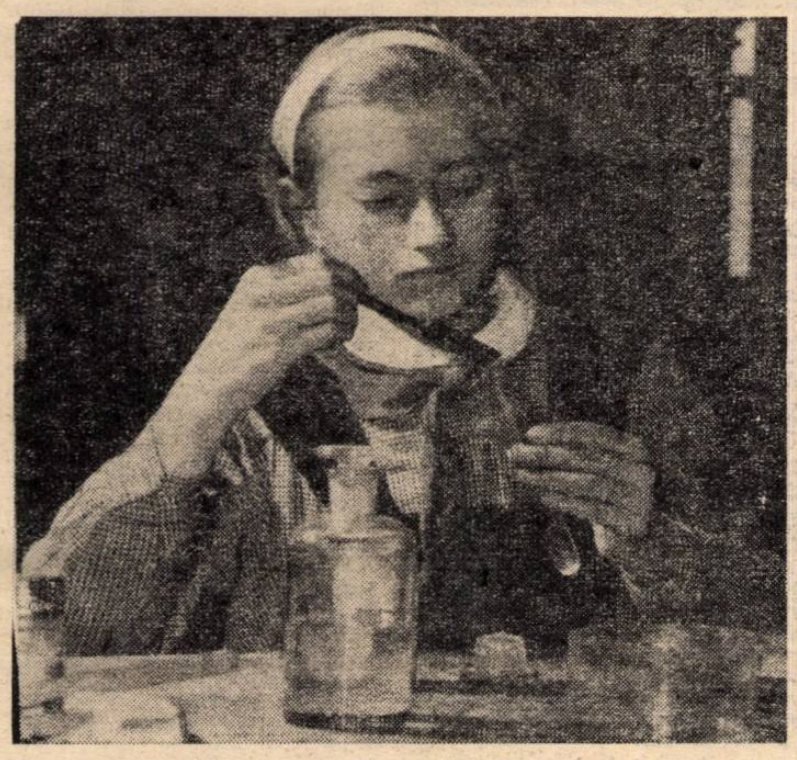

În eprubetă — cheia problemei.

Lectura suplimentară a elevilor

Cunoştinţele de literatură ale elevilor sînt completate şi adîncite pe baza lecturilor suplimentare, efectuate în lumina indicaţiilor date de profesor. În programele şcolare ale claselor a V-a şi a VI-a se fac recomandări deosebit de judicioase de opere pentru lectura suplimentară a elevilor, recomandări care constituie astfel un ajutor preţios în munca profesorului de literatură. Pentru clasa a VII-a, însă, nici noua programă şi nici manualul nu dau indicaţii privind autorii. Ţinînd seama de acest fapt, am căutat să rezolv problema lecturii suplimentare a elevilor clasei a VII-a pe baza experienţei pe care am acumulat-o în această privinţă în anii trecuţi.

În primul rînd am căutat să asigur cunoaşterea de către elevi a operelor literare necesare studierii vieţii şi creaţiei scriitorilor prezentaţi în manualul clasei a VII-a. Am recomandat elevilor în total circa 55-60 de lucrări, ţinînd seama că elevilor din clasa a V-a le sînt recomandate 44 de lucrări iar celor din clasa a VI-a 49. Tot din studiul listelor cu indicaţii bibliografice pentru clasele a V-a şi a VI-a am constatat că aproximativ trei pătrimi din operele indicate sînt ale unor scriitori romîni (din care jumătate autori clasici şi jumătate autori contemporani) iar o pătrime este rezervată scriitorilor din literatura universală. Am căutat să păstrez aceeaşi proporţie şi în recomandările date elevilor clasei a şaptea.

De asemenea, am căutat să ţin seama de genurile şi speciile literare cele mai importante, cum sînt romanul (reprezentat în manual numai printr-un fragment din „Răscoala" de Liviu Rebreanu) şi piesele de teatru (care nu sînt reprezentate prin nici un exemplu în manualele claselor V-VII). Am căutat totodată ca lucrările recomandate să permită elevilor adîncirea cunoştinţelor despre scriitorii deja cunoscuţi şi, în acelaşi timp, să le dea posibilitatea de a cunoaşte noi autori clasici şi contemporani, pregătindu-i pentru a înţelege problemele ce vor fi studiate de ei în anul următor.

În recomandările făcute elevilor am introdus următorii autori şi opere pe care elevii nu au avut prilejul de a le cunoaşte pînă acum: Ion Neculce — „O samă de cuvinte"; Budai Deleanu — „Ţiganiada" (cîntul X); Bolintineanu — „Legende istorice"; Alecsandri — „Chiriţa în Iaşi"; I. L. Caragiale — „Conu Leonida faţă cu reacţiunea"; L. Rebreanu — „Nuvele" etc.

Pentru cei nouă autori clasici şi zece autori contemporani al căror studiu este prevăzut în clasa a VII-a voi recomanda elevilor următoarea lectură suplimentară: N. Bălcescu — Istoria romînilor sub Mihai Vodă Viteazul, C. Negruzzi — Alexandru Lăpuşneanu, M. Eminescu — poezii cu temă socială, I. Slavici — Mara, G. Coşbuc — poezii cu temă socială, B. Delavrancea — Hagi Tudose, Apus de soare, Al. Sahia — Întoarcerea tatii din război, Cezar Petrescu — Vino şi vezi, G. Galaction — La Vulturi, G. Topîrceanu — Balade vesele şi triste. Din proza contemporană am mai ales fragmente reprezentative ale unor opere de M. Sadoveanu, Marin Preda, Zaharia Stancu, Aurel Mihale, Eugen Barbu, Titus Popovici, iar din poezie am făcut recomandări din opera lui Tudor Arghezi şi din antologiile „Slăvim republica", „Tezaur" şi „Nemuritorul februarie".

În general m-am străduit să organizez lectura suplimentară a elevilor din clasa a VII-a într-un asemenea mod încît, fără a duce la supraîncărcare, ea să contribuie la îmbogăţirea orizontului lor cultural, să-i ajute la mai buna cunoaştere a literaturii.

Prof. C. NEGRUŢI

Conversaţia introductivă şi cunoştinţele de lexic

Conversaţia introductivă, despre care în ultima vreme se vorbeşte din ce în ce mai mult este, după părerea noastră, unul din elementele importante ale lecţiilor de limba franceză.

Conversaţia introductivă ridică multiple probleme. La loc de frunte se află, bineînţeles, aceea a lexicului, consolidarea cunoştinţelor de lexic şi însuşirea de către elevi a unor noi cuvinte constituind în bună parte raţiunea de a fi a acestui procedeu didactic. Într-adevăr, în propoziţiile rostite de profesor în cadrul conversaţiei introductive trebuie să se strecoare unele cuvinte noi, al căror înţeles urmează să fie dedus de elevi după sensul frazei, după gesturile profesorului, după mimica lui.

Aceste cuvinte vor fi cu atît mai uşor memorate cu cît profesorii le repetă mai des în timpul conversaţiei, situîndu-le în diferite propoziţii. Este recomandabil ca într-o frază să nu fie introdus decît un singur cuvînt necunoscut, iar profesorul să nu treacă la o altă idee decît după ce s-a asigurat că, în majoritatea ei, clasa şi-a însuşit acel cuvînt.

Trebuie să subliniez cu acest prilej că, după cum am remarcat, un cuvînt memorat pe cale auditivă este pronunţat cu uşurinţă şi corect. Elevii nu sînt derutaţi de aspectul grafic al cuvîntului şi nu sînt nevoiţi să piardă vremea încercînd să aplice regulile de pronunţare adecvate (mă refer aici la clasele mici unde nu s-a produs încă automatizarea cititului). Pentru a învăţa cuvinte cum ar fi, de pildă, „la chaise", elevul trebuie să aplice simultan patru reguli de pronunţie: 1) ch se citeşte ş; 2) ai se citeşte e; 3) s între două vocale se citeşte z; 4) e mut are o pronunţie specifică. Se vede dar că aceasta cere multe eforturi elevilor, eforturi pe care le putem înlătura în bună parte prin includerea cuvîntului în conversaţia introductivă. Am observat că şi unii elevi din clasa a VII-a pot fi derutaţi de aspectul grafic. Iată un exemplu: „Ayez soin de votre salle de classe et soyez disciplinés" (manualul de limba franceză pentru clasa a VII-a, pag. 8). Pronunţia lui „ayez" şi „soyez" (a acestuia din urmă mai cu seamă, pentru că este aşezat în apropierea lui soin) dau mult de furcă elevilor. Atunci însă cînd îi ajutăm să şi-o însuşească pe cale orală obţinem mult mai repede rezultatele bune. Aceasta asigură şi economisirea unui timp preţios, pe care altfel îl răpeşte corectarea greşelilor de pronunţie.

Sigur că, pentru începători, este indicat să se utilizeze pe cît se poate, în cursul conversaţiei introductive, mijloacele intuitive. De pildă arăt un penar şi spun: „le plumier". Repet de mai multe ori „le plumier" — fără să scriu pe tablă. Apoi întreb: „Qu'est ce que c'est?" şi tot eu răspund „C'est le plumier!" — apoi întreb din nou: Qu'est ce que c'est?" şi de data aceasta răspund elevii: „C'est le plumier". În felul acesta are loc nu numai o conversaţie, ci şi fixarea cunoştinţelor. Aceasta se întîmplă datorită faptului că de fiecare dată cuvîntul nou este prezentat într-un context şi astfel este mult mai uşor reţinut, pentru că este fixat şi cu ajutorul asociaţiilor. Desigur, prin urmare, că eficacitatea conversaţiei introductive este cu atît mai mare cu cît profesorul ştie să găsească un număr mai mare de propoziţii în care să încadreze cuvîntul nou, evitînd pe cît posibil traducerea (de bună seamă că în anumite cazuri traducerea unui cuvînt sau a unei propoziţii este necesară, nu trebuie să recurgem însă la traducerea integrală prematură a textului).

Un rol important îl are conversaţia în „dezlegarea limbilor". Ea îl poate ajuta astfel mult pe profesor în înlăturarea uneia din cele mai mari greutăţi pe care o întîmpină — aceea de a-i deprinde pe elevi să utilizeze degajat, în formularea unei idei, bagajul lexical şi regulile gramaticale pe care şi le-au însuşit la lecţii.

Să nu uităm, în sfîrşit, că adesea conversaţia introductivă permite sesizarea de către elevi a calităţii emoţionale a textului, mai cu seamă atunci cînd ea începe printr-o scurtă expunere a profesorului. Lecţiile în care se foloseşte conversaţia introductivă solicită atenţia şi curiozitatea elevilor, mai ales dacă venim în clasă şi cu material didactic atractiv.

La clasele mici la care m-am referit pînă în prezent, clase cu un bagaj lexical redus, am făcut nu odată exerciţii de fixare imediat după conversaţia introductivă. Această reluare se poate face înainte sau după scrierea cuvintelor noi pe tablă, înainte sau după lectura model a profesorului şi apoi a elevilor.

Referitor la verificarea cunoştinţelor noi, trebuie să mărturisesc că foarte rar verific în ce măsură şi-au însuşit elevii cuvintele scrise în caietul-vocabular, tocmai pentru că atunci cînd am cerut învăţarea lor pe dinafară nu am obţinut rezultate satisfăcătoare: fie că elevii învăţau aceste cuvinte greşit, pentru că le copiaseră greşit, fie că, învăţîndu-le izolat, le venea greu să le utilizeze în propoziţii şi le uitau tot aşa de repede pe cît le învăţau. În schimb, cer elevilor să înveţe pe dinafară 2-3 rînduri din text. Cum pentru fiecare text, sînt afectate două ore elevii învaţă cîte 5—6 rînduri pe care le aleg în aşa fel încît să cuprindă cuvinte uzuale şi în acelaşi timp şi cuvinte noi. Aceasta îi ajută să înveţe în context cuvintele noi, şi să-şi împrospăteze cuvintele asimilate anterior.

Considerînd conversaţia introductivă ca pe unul din elementele esenţiale ale unei lecţii de limba franceză, nu trebuie să uităm că ea nu reprezintă numai un mijloc de a pregăti predarea lecţiei noi, ci şi o cale de a facilita desfăşurarea acesteia de a îmbogăţi vocabularul elevilor şi, mai ales, de a-i obişnui să-l utilizeze practic.

FELICIA CHIŢU
Şcoala de 8 ani nr. 151
Bucureşti

LECŢII LECŢII

PRODUCTIVITATE ȘI CALITATE ÎNALTĂ

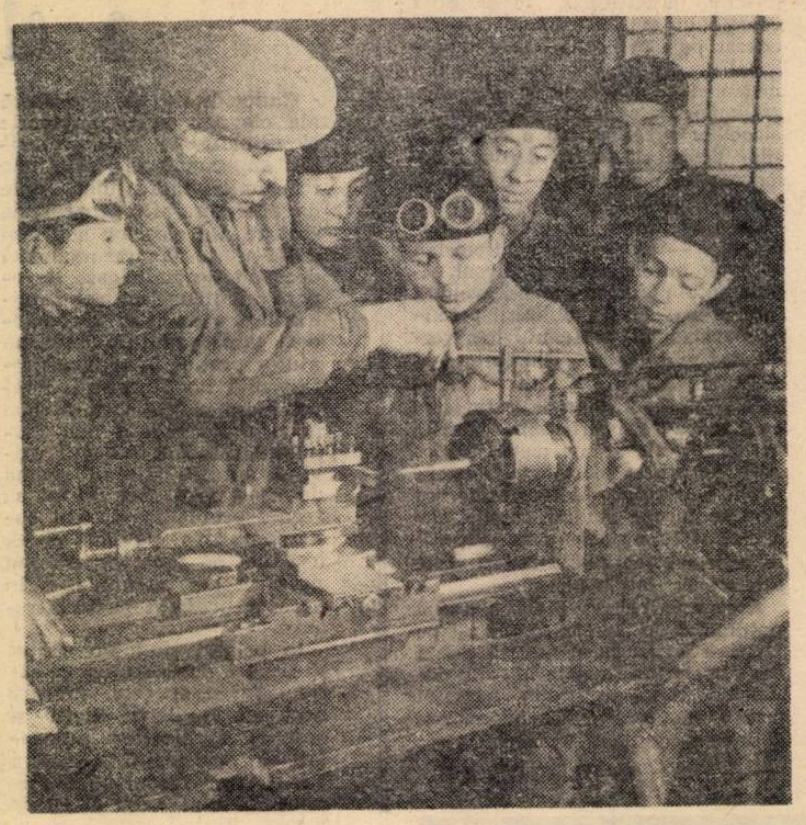

Instructaj despre protecția muncii la Școala profesională de pe lîngă uzinele „Republica"

În activitatea desfășurată de personalul didactic din școlile profesionale și tehnice se află la loc de frunte preocuparea pentru a pregăti pe elevi ca muncitori și tehnicieni destoinici, capabili să găsească noi căi în vederea ridicării continue a productivității muncii, în vederea realizării unor lucrări de calitate mereu mai înaltă. Această preocupare se vădește din plin atît la cursurile teoretice, menite să-i înarmeze pe elevi cu temeinice cunoștințe de specialitate, cît și în cadrul practicii din producție, unde își formează deprinderile de muncă și învață să aplice în viață cele studiate.

Pornind de la cerințele pe care le ridică munca de formare a viitorilor muncitori și tehnicieni, colectivele didactice din numeroase școli, cum sînt, de pildă, grupurile școlare de pe lîngă Combinatul siderurgic din Hunedoara, de pe lîngă Uzinele de tractoare din Brașov, de pe lîngă Uzinele „23 August" din București, sau școlile profesionale ale unor uzine ca „Autobuzul" și „Semănătoarea" din Capitală se străduiesc să pună temelia educării ucenicilor în spiritul răspunderii pentru calitatea produselor chiar din prima etapă a formării priceperilor de muncă. Astfel, profesorii și maiștrii-instructori îi îndrumă pe ucenicii care se pregătesc să devină muncitori de înaltă calificare să execute în atelierele-școală, pe baza principiului complexelor de operații, lucrări din planul de producție al întreprinderilor. Datorită acestui fapt, pentru viitorii muncitori care au urmărit în secțiile uzinelor fluxul de fabricație al principalelor produse — tractoare și mașini agricole, autobuze, motoare etc. — noțiunea de calitate nu este abstractă, ci îmbracă forme din cele mai complete. Ea e întruchipată în piesele pe care le lucrează fiecare dintre ei și care vor fi folosite în întreprindere fie ca scule de execuție, fie ca repere în cadrul subansamblelor diferitelor produse. Desigur că, astfel concepută, practica în atelierele școală determină formarea simțului de răspundere al elevilor față de calitatea produselor pe care le lucrează, obișnuindu-i să asigure precizia execuției și să respecte termenul de predare.

Rezultatele acestei activități se vădesc clar în întreaga activitate a elevilor. Analiza producției realizate în cursul anului trecut și în prima lună din acest an în atelierele-școală ale unităților la care ne-am referit vădește ridicarea continuă a calității produselor executate, cifra din grafic care indică procentul rebuturilor apropiindu-se la cîteva sutimi de linia care marchează indicele zero.

Considerînd că în acest domeniu pot fi aduse încă îmbunătățiri substanțiale, că mai există, pentru a folosi un termen consacrat din producție, serioase rezerve interne, colectivele didactice fruntașe se preocupă de cît mai larga folosire a acestor rezerve.

Una dintre căile cele mai indicate în acest sens o constituie familiarizarea elevilor din anul I cu metodele menite să ducă la ridicarea productivității muncii. Normarea muncii elevilor chiar din prima perioadă a activității școlare, prevăzută în noul îndrumător pentru desfășurarea practicii elaborat de direcția de specialitate din Ministerul Învățămîntului, poate ajuta mult școlile în această privință, stimulînd perfecționarea continuă a deprinderilor și contribuind la introducerea metodelor de înaltă productivitate.

Se impune însă o continuă adîncire a muncii pe această linie. Într-adevăr, în prezent, datorită ritmului impetuos al progresului tehnic, practica organizată pe baza principiului complexelor de operații este ea însăși depășită. Atunci cînd în marile întreprinderi se aplică tot mai mult, în fabricarea produselor, tehnologia de grup și în flux continuu, se impune ca și în organizarea producției din atelierele-școală practica pe baza efectuării lucrărilor în complexe de operații să se îmbine cu o tehnologie apropiată de tehnologia în flux continuu, bineînțeles la nivelul capacității de fabricație al atelierelor respective. Pedagogii specializați în problemele de metodică a învățămîntului profesional și tehnic pledează acum pentru defalcarea mai amplă a operațiilor, propunînd să se renunțe la deplina simultaneitate pentru o grupă întreagă în realizarea aceluiași produs și să se asigure rotația în cadrul diferitelor lucrări, chiar din prima perioadă de formare a priceperilor și deprinderilor în atelierele-școală. Această concepție și-a și găsit, într-o măsură, materializarea în școlile Ministerului Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini unde, în realizarea unor machete în stare de funcțiune pentru diferite mașini și agregate, efectuarea pieselor — în număr de cîteva sute uneori — este repartizată în mod diferit fiecărui elev. S-au creat astfel premize pentru realizarea unei diviziuni mai ample în realizarea produselor curente, chiar din perioada practicii în atelierele-școală și s-a dovedit că, dacă prin graficul de rotație se asigură efectuarea de către fiecare viitor muncitor a tuturor operațiilor de lucru, „specializarea" pe anumite produse realizată încă din prima etapă a practicii contribuie în egală măsură cu munca pe baza complexelor de operații la formarea orizontului tehnic al elevilor.

Considerăm că cercetătorii de specialitate ai Institutului de științe pedagogice, în colaborare cu metodiștii cabinetelor metodice pentru învățămîntul profesional și tehnic din București, Cluj și Iași ar trebui să treacă la experimentarea în cîteva ateliere-școală a instruirii pe baza tehnologiilor multiple de fabricație în grup a unor produse cît mai variate, să analizeze rezultatele obținute și să generalizeze concluziile în vederea eventualei extinderi a acestei metode.

Colaborarea strînsă cu întreprinderile în activitatea de instruire profesională a viitorilor muncitori constituie un factor esențial în familiarizarea acestora cu metodele de înaltă productivitate, pentru realizarea unor produse de calitate superioară. Înțelegînd acest lucru, numeroase școli au intensificat această colaborare, ceea ce a dus la rezultate deosebit de bune. De exemplu conducerea Uzinelor de tractoare din Brașov a cerut unor ingineri și maiștri care lucrează în secții să li se dea ucenicilor lucrări de bază în cadrul fluxului tehnologic. Astfel ucenicii participă la efectuarea unor operații la cuptoarele termice, învață să mînuiască mașini de înaltă precizie și agregate cu dispozitive de executare a mai multor operații simultan. De asemenea, la uzinele „Steagul Roșu" ucenicii și elevii au fost antrenați să execute instalații complete la stațiile de forță, montaje generale la autocamioane etc. Familiarizarea pe această cale a viitorilor muncitori cu folosirea metodelor de înaltă productivitate a determinat atît o contribuție sporită a acestora la realizarea planurilor de producție cît și dezvoltarea inițiativei lor tehnice creatoare. Mulți dintre ei au reușit să reproiecteze dispozitive perfecționate, adaptîndu-le la mașinile la care muncesc pentru a le spori randamentul. Introducerea în producția de serie a celor mai valoroase dintre aceste dispozitive, sporirea productivității și creșterea exactității lucrărilor realizate cu ajutorul lor au constituit pentru viitorii muncitori un puternic stimulent, le-au sporit străduințele de a obține o productivitate cît mai înaltă.

Există în fiecare școală nenumărate posibilități pentru înarmarea elevilor cu metodele de muncă ce asigură o înaltă productivitate, o calitate ridicată a produselor. Se cere, de pildă, în această privință ca profesorii care predau disciplinele tehnice speciale să acorde un loc mai important în cadrul fiecărei lecții expunerii metodelor de înaltă productivitate. De asemenea, este necesar să se extindă organizarea unor sectoare de lucru ale ucenicilor și a unor brigăzi complexe în întreprinderi. Se pot găsi și forme mai eficiente de rotație la locurile de muncă a viitorilor muncitori, pentru ca aceștia să învețe mai mult din experiența înaintată a evidențiaților în întrecerile socialiste, a inovatorilor.

Este necesar ca fiecare colectiv pedagogic din școlile profesionale și tehnice să găsească și să folosească toate posibilitățile în acest domeniu esențial pentru pregătirea viitorilor muncitori de înaltă calificare.

AL. CIUCĂ

Pe baza experienței înaintate

Pregătirea pe care o dau astăzi elevilor lor școlile tehnice veterinare trebuie să reprezinte sinteza a două profesii — aceea de zootehnician specialist în creșterea animalelor și aceea de ajutor al medicilor de specialitate. Ținînd seama de acest fapt am căutat să organizez astfel aplicațiile practice pe teren ale elevilor mei de la Centrul școlar agricol din Brăila încît, după absolvirea școlii, ei să stăpînească principalele cunoștințe privind creșterea, îngrijirea științifică și tratarea medicală a animalelor. Cea mai eficientă cale de realizare a acestei cerințe s-a dovedit a fi predarea lecțiilor în strînsă legătură cu aplicațiile practice pe teren, efectuate în unități agricole socialiste fruntașe din ramura zootehnică.

Iată, de pildă, cum am organizat lecțiile privind creșterea păsărilor, lecții care s-au desfășurat în cea mai mare parte în sectorul avicol al Stațiunii experimentale de pe lîngă Institutul de cercetări agricole, care dispune de puierniță, tabără pentru păsări tinere și hală de ouat.

Predarea diferitelor teme din capitolul privitor la creșterea păsărilor a avut loc în fiecare din aceste secții. Bunăoară, la puierniță elevii au primit cunoștințe în legătură cu construcțiile respective, cu amplasarea și capacitatea lor, cu sistemul de încălzire prin sobe oarbe, care asigură o temperatură uniformă și permanentă după vîrsta și stadiul de dezvoltare a puilor. Cele văzute cu acest prilej i-au pus pe elevi în situația de a face o comparație între aceste sisteme de încălzire și încălzirea cu sobe de tablă, de a înțelege superioritatea încălzirii cu sobe oarbe, care nu se încălzesc nici o dată prea puternic pentru a se răci apoi noaptea și nu fac fum, ceea ce permite răspîndirea puilor pe întreaga suprafață, evitîndu-se îngrămădirea lor în colțurile mai bine încălzite.

Lecțiile desfășurate direct în sectoarele de producție, au dat elevilor și posibilitatea de a studia unele utilaje deosebit de practice folosite pentru mica mecanizare a lucrărilor — hrănitoarele cu roluri de lemn sau adăpătoarele semiautomate, care permit hrănirea științifică a puilor, încă de mici, cu amestecuri de uruieli uscate din cereale, lucernă verde și morcov ras. Pentru a le forma elevilor deprinderi tehnice, tehnicienii care lucrează la puierniță au efectuat chiar cu prilejul lecției amestecul hranei ce a fost apoi administrată puilor.

O lecție deosebit de instructivă a avut loc la stațiunea de incubație. Aici elevii au primit explicații chiar din partea șefului stațiunii care le-a făcut cunoscute obiectivele de producție și planul acesteia și le-a descris în amănunțime metodele folosite în cadrul procesului tehnologic. Apoi, împărțiți în grupe, sub îndrumarea tehnicienilor centrului, elevii au participat la operațiile de alegere a ouălor pentru incubat, de efectuare a ventilației, de asigurare a umidității și de întoarcere a ouălor în incubatoarele de volum. De asemenea, ei au executat sub îndrumarea tehnicienilor lucrări de ovoscopie pentru controlul biologic al ouălor, au ales și au ambalat puii pentru transport, au cercetat condițiile în care cresc aceștia în baterii.

Întrucît în regiunea noastră dezvoltarea gospodăriei piscicole are un rol însemnat pentru întărirea economică a unităților agricole socialiste, am acordat o atenție deosebită și lucrărilor de amenajare piscicolă, organizînd lecții practice la punctul piscicol Scurtu și la Canalul Filipoiu din Balta Brăilei. Ajutați de explicațiile inginerului șef de sector, elevii au cercetat barajul de la Filipoiu, care ajută la reținerea și dozarea apei lacului Sorbaru și a lacurilor legate de el pentru împrospătarea apei și menținerea nivelului ei, astfel încît peștele să se poată reface la debitul normal de apă și să aibă condițiile necesare pentru a putea ierna și supraviețui în anii de secetă. De asemenea elevii au căpătat aici noțiuni prețioase despre modul de funcționare a barajului, despre sistemul de dozare a apei și despre prinderea peștelui în plasă lungă la gura stăvilarului.

Lecțiile desfășurate în unitățile de producție, lucrările practice efectuate regulat în cadrul acestor unități îi ajută mult pe elevi în însușirea mai adîncă a cunoștințelor de zootehnie, a deprinderilor practice necesare în viitoarea lor profesiune.

Dr. veterinar
DUMITRU FRECUȘ
Centrul școlar agricol Brăila

VEȘTI DIN ȘCOLI

Activitatea metodică a profesorilor

Pentru continua ridicare a nivelului muncii metodice în școlile profesionale și tehnice din regiunea Brașov, cercul pedagogic al profesorilor de discipline tehnice a fost reorganizat, căpătînd o structură mai apropiată de cerințele care stau în fața membrilor lui în ceea ce privește cunoașterea aprofundată a proceselor moderne de producție și a metodelor specifice de predare a lecțiilor. În acest scop au fost constituite 15 secții, în care au fost cuprinși, pe specialități, toți profesorii din aceste școli.

De pildă, secția directorilor cuprinde întregul personal de conducere din școlile profesionale și tehnice, în timp ce secțiile tehnologia materialelor și prelucrări la cald, prelucrarea metalelor prin așchiere, lăcătușerie, mecanică și rezistența materialelor cuprind toți profesorii din specialitățile respective. De asemenea, își desfășoară activitatea secțiile metodice ale profesorilor de electrotehnică, de desen tehnic, de finanțe, de comerț, textile etc. O secție care se află în al doilea an de activitate și de la care se așteaptă rezultate deosebite este aceea care îi reunește pe pedagogii din cămine.

Fiecare secție și-a alcătuit planul de activitate pe anul școlar 1962—1963, stabilind tematica referatelor și a lecțiilor deschise, ca și datele la care se vor desfășura aceste activități.

Linia ascendentă pe care se va desfășura activitatea secțiilor s-a evidențiat încă de la primele ședințe, în care au fost prezentate referate deosebit de interesante. Astfel, profesorul Matei Sîrbu a făcut o expunere în legătură cu semnele noi de calitate ce se folosesc în industrie, iar inginerul Gunther Schenker, profesor la școala tehnică din cadrul Grupului școlar „Steagul Roșu", a prezentat unele aspecte ale materialelor uzuale în construcția de mașini.

Prof. PETRE PUNI
Grupul școlar „Steagul Roșu"
din Brașov

Magazin-școală model

De curînd, în cadrul Centrului școlar de cooperație din Oradea a fost înființat un magazin-școală, înzestrat cu toate cele necesare desfășurării în cele mai bune condiții a procesului de învățămînt. Întregul mobilier este nou, iluminația este fluorescentă.

Scopul magazinului este de a contribui la formarea unor temeinice deprinderi profesionale viitorilor lucrători din cooperație. De aceea el reprezintă în același timp un magazin model și o sală de curs. Aici cei 302 elevi din anul I și cei 360 elevi din anul II învață să cîntărească, să măsoare, să aranjeze mărfurile, vitrinele etc. — într-un cuvînt să practice un comerț civilizat. Ei dispun astfel de condiții dintre cele mai bune de pregătire.

ION COTOI
corespondent

O interesantă emisiune radiofonică

Ocupîndu-şi relativ recent locul în ansamblul emisiunilor radiofonice pentru şcolari şi tineret, „Radioracheta pionierilor" tinde să devină, atît prin concepţie cît şi prin conţinut, unul dintre cele mai eficiente mijloace de popularizare pe calea undelor a istoriei cuceririlor ştiinţei şi tehnicii.

Pretextul dramatic al emisiunii — o călătorie în spaţiu şi în timp cu echipajul de pionieri condus de vestitul comandant Megawat — permite investigarea, în cadrul unei singure emisiuni tematice, a unor domenii ştiinţifice şi tehnice foarte variate. O simplă trecere în revistă a tematicii uneia din ultimile emisiuni relevă cu multă claritate acest fapt. Astfel, în emisiunea „Ocolul pămîntului în 12 ore" tinerii ascultători au avut prilejul ca însoţind echipajul radiorachetei să facă pasionante investigaţii în regiuni puţin cunoscute ale globului pămîntesc — insulele Canare, Ecuador, insulele Galapagos. Ei au aflat apoi lucruri interesante cu privire la ora locală pe diferite meridiane ale Pămîntului, cu privire la cicloane, taifunuri şi musoni, la cultura diferitelor plante. Întrucît una dintre convenţiile emisiunii este aceea că diferiţii savanţi şi oameni de ştiinţă din trecut pot fi invitaţi să participe direct la acţiune, urmărind dezvoltarea şi aplicaţiile teoriilor ştiinţifice pe care le-au formulat, ascultătorii emisiunii au avut prilejul să-i urmărească pe Darwin şi Hooker într-o discuţie asupra teoriilor despre originea şi evoluţia speciilor privite prin prisma actualei dezvoltări a biologiei.

O altă emisiune, intitulată „Urmele misterioase", a folosit pretextul urmăririi unui animal ciudat pentru a pătrunde în lumea vegetală şi animală a oceanelor şi pentru a face cunoscute ascultătorilor de vîrstă şcolară o serie de interesante fenomene geologice şi geofizice. Întîlnirea cu Jules Verne şi cu eroii acestuia a prilejuit o deosebit de interesantă confruntare între previziunile cunoscutului scriitor francez şi realizările actuale cu privire la dezvoltarea aviaţiei, a metodelor de foraj şi cunoaşterea spaţiului cosmic, în timp ce „Taina cîrtiţei subterane" a permis echipajului radiorachetei ca, urmărind o cîrtiţă bizară, să facă investigaţii în istoria fierului, a extracţiei şi prelucrării lui, şi să participe apoi la activitatea unei uzine siderurgice moderne.

„Radioracheta pionierilor" a dat de asemenea prilej tinerilor săi ascultători să afle lucruri noi şi interesante din domeniul mecanicii fluidelor, al prelucrării cauciucului şi al fabricării cauciucului sintetic, le-a permis să asiste la dezlănţuirea unor furtuni cosmice, la naşterea unor puternice cîmpuri electromagnetice, la investigarea peşterilor etc.

Este un incontestabil succes al emisiunii „Radioracheta pionierilor" faptul că alternează domenii ştiinţifice şi tehnice, dînd ciclului, privit în ansamblu, suficientă varietate. Emisiunile ar cîştiga însă mult în eficienţă, ar capta mai larg interesul ascultătorilor, dacă fiecare din ele în parte ar include o mai mare varietate de probleme.

În strînsă legătură cu îmbogăţirea varietăţii tematice se conturează şi necesitatea lărgirii orizontului emisiunilor, abordîndu-se — pe linia implicaţiilor temei principale — pe lîngă probleme ştiinţifice şi tehnice, şi probleme din sfera artei, literaturii, istoriei etc.

Se poate afirma că, în general, emisiunile „Radiorachetei pionierilor" au o formă de prezentare literară, atrăgătoare, unele atingînd chiar un nivel remarcabil. Subliniem pe această linie întîlnirea cu Jules Verne, călătoria în lumea mecanicii fluidelor etc. Se constată însă un oarecare decalaj între unele emisiuni — valoroase atît din punct de vedere al bogăţiei şi importanţei cunoştinţelor transmise cît şi pe linia formei literare — şi alte emisiuni care, deşi au un conţinut ştiinţific valoros, au o fabulaţie cam săracă, lipsită de consistenţă. Din această pricină unele pretexte literare s-au cam „bătătorit", au devenit locuri comune. (Vezi, de exemplu, asemănarea evidentă între pretextele literare folosite în emisiunile „Urmele misterioase" şi „Taina cîrtiţei misterioase").

Varietatea cunoştinţelor transmise elevilor prin intermediul acestei interesante emisiuni radiofonice o recomandă stăruitor atenţiei profesorilor din şcolile generale de 8 ani. Este bine, ca aceştia s-o popularizeze în rîndurile elevilor, căci audierea ei poate constitui una din formele cele mai plăcute şi instructive de petrecere a timpului lor liber.

AL. C.

Elevi din Cîmpulung, regiunea Argeş, în biblioteca raională

Eminescu în „Biblioteca şcolarului"

În colecţia „Biblioteca şcolarului", Editura Tineretului a publicat, nu demult, o nouă ediţie a poeziilor lui M. Eminescu. Volumul este întocmit de Virgiliu Ene şi adună în genere, în ordinea apariţiei lor, cele mai semnificative antume şi postume ale marelui nostru poet. Textele sînt reproduse după ediţia bibliofilă Eminescu — Poezii, ed. I apărută la E.S.P.L.A. în 1958 sub îngrijirea acad. Perpessicius, iar prefaţa şi notele sînt semnate de Ion Oană.

Fără îndoială că această nouă ediţie de popularizare a poeziilor lui Eminescu este folositoare şcolii, elevilor. Credem însă că ea ar fi avut de cîştigat dacă, alături de versurile pe care le cuprinde, ar fi incluse şi altele nu mai puţin reprezentative. Ne gîndim, de pildă, la asemenea poezii cum sînt „Amicului F. I." (care alături de „Ai noştri tineri" sau „Junii corupţi" fixa încă de pe la 1869, una din temele majore ale poeziei de mai tîrziu a lui Eminescu : denunţarea şi condamnarea nepăsării burgheziei faţă de marile idealuri de libertate şi dreptate ale omenirii). „Cu mîine zilele-ţi adaugi" (care sugerează nu numai sentimentul trecerii ireversibile a timpului, dar şi veşnica stare de mişcare a materiei), variantele la „Mai am un singur dor", sau poeziile „Rugăciunea unui dac", „Glossa", care, chiar dacă pun în lumină reflexele depresive ale unei perioade întunecate din viaţa poetului, rămîn expresii ale unei desăvîrşite măiestrii artistice. De altfel, aceste poezii îşi au locul lor în prezentarea vieţii şi activităţii creatoare a poetului în manualul de clasa a X-a, iar „Glossa" serveşte drept exemplu strălucit în manualul de clasa a VIII-a, la capitolul „Poezii lirice cu formă fixă".

În ce priveşte postumele poetului, pe lîngă cele reproduse, poate că n-ar fi fost în afara nevoilor şcolăreşti reproducerea cel puţin a unui fragment ilustrativ din amplul şi interesantul poem „Memento mori" care poate fi considerat ca un fel de „legendă a veacurilor", Eminescu evocînd aici, în cadrul unei înaripate meditaţii, istoria întreagă a lumii, cu transformările ei succesive. Acest poem, dominat de imaginea figurii demonului byronian, stăpînit de tristeţea dezamăgirilor şi avînturilor lui retezate, face parte din poeziile perioadei berlineze, care exprimă direct aderenţa lui Eminescu la idealurile înaintate ale lumii vremii sale.

Prefaţa volumului, pe care o semnează Ion Oană, aduce numeroase elemente de natură să-i orienteze pe elevi în interpretarea textelor. Există însă aici, după părerea noastră, unele poziţii discutabile. N-am găsit justificată, de pildă, separarea „personalităţii" poetului de „viaţa şi activitatea" sa. Nu se contopesc ele, oare ? Folclorul este prezentat în afara principalelor izvoare ale poeziei eminesciene şi numai într-o singură pagină, în cîteva linii sumare. Dacă chiar autorul prefeţei spune, la un moment dat, că orientarea lui Eminescu spre tezaurul creaţiei populare a fost nu numai timpurie, dar şi constantă, cum de nu discută problema folclorului la nivelul valorii ei în creaţia poetului ?

Se folosesc, apoi, în prefaţă, unele formulări şi expresii care îi pot conduce pe elevi uneori spre concluzii necorespunzătoare. De pildă, nu se poate spune că Eminescu a fost un „autodidact" (chiar „mai ales", cum afirmă autorul). Că, fiind multilateral, ca oricare geniu, poetul va fi depăşit considerabil, în setea lui de cunoaştere, sfera celor studiate în şcoală sau universitate este fapt evident — dar asta nu înseamnă că poetul a fost un „autodidact", în sensul curent al cuvîntului. După cîte ştim, nimeni nu l-a considerat astfel vreodată în istoria noastră literară.

De asemenea, nu s-ar putea spune că poemul „Împărat şi proletar" este „lipsit de unitate şi de consecvenţă ideologică" — cum afirmă autorul prefeţei. Este adevărat că poetul, chinuit de întrebările pe care şi le pune asupra mersului lumii şi asupra sensului existenţei omului, se reîntoarce la o explicaţie idealistă a istoriei, încheind cu meditaţia sceptică a Cezarului care, în prăbuşirea lui, vede identitatea de soartă a tuturor oamenilor. Aceasta nu îndreptăţeşte însă afirmaţia prefaţatorului. „Împărat şi proletar" dezbate, după cum se ştie, problema antagonismului dintre exploataţi şi exploatatori, dintre asupriţi şi asupritori, cu ajutorul unei foarte interesante succesiuni de tablouri, care fac din poem o compoziţie extrem de complexă şi cu o construcţie interioară unitară şi bine închegată. În privinţa interpretării lui am vrea să reamintim cele afirmate de George Călinescu într-un articol din „Cronica optimistului" apărut prin noiembrie anul trecut în Contemporanul : „A reţine din „Împărat şi proletar" numai cuvîntarea comunardă a proletarului, ca fiind „singura progresistă", este o eroare. Toată compunerea fiind specific romantică, face critica prezentului şi conţine cele două momente tipice sentimentale : „idealismul" şi „melancolia". Proletarul îndeamnă la revoluţia egalitară... Cezarul, la rîndu-i, e foarte conştient de justeţea tezei revoluţionarului... Neputînd opune nimic adevărului istoric, incapabil de a se împotrivi, se refugiază într-o disperare motivată pe filozofia schopenhaueriană. „Obiectivitatea" poetului... nu-i decît un mod de a semnala patetic o contradicţie".

Cu aceste observaţii considerăm însă că, în general, noua ediţie a poeziilor lui Eminescu poate veni mult în sprijinul cunoaşterii de către elevi a vieţii şi operei marelui nostru poet.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Noi ediţii de literatură beletristică în sprijinul elevilor

Editura Tineretului va publica în ultimul trimestru al acestui an o serie de noi lucrări utile elevilor în studierea literaturii române.

Se găseşte astfel sub tipar volumul **„Începuturile teatrului românesc"**, care însumează unele dintre cele mai reprezentative texte aparţinînd perioadei de început a teatrului românesc : **Gh. Asachi** (Mîrtil şi Hloe), **Iordache Golescu** (Barbu Văcărescul, Vînzătorul ţării), **Timotei Cipariu** (Dramă pastorală), **Costache Facca** (Comedia vremii), **Matei Millo** (Un poet romantic), **Eliade Rădulescu** (Sărbătoare cîmpenească), **M. Kogălniceanu** (Două femei împotriva unui bărbat), **Costache Caragiali** (O repetiţie moldovenească), **Costache Bălăcescu** (O bună educaţie), **Constantin Negruzzi** (Muza de la Burdujăni), precum şi piesa al cărui autor este necunoscut încă „Tarahurile cele ce aşează domnia". Textele sînt însoţite de o prefaţă şi note semnate de Tiberiu Avramescu.

Va apare de asemenea volumul „Doamna Chiajna" de **Al. Odobescu**, care va reuni cele două naraţiuni intitulate de autor „Scene istorice din cronicele româneşti", precum şi atrăgătorul studiu „Cîteva ore la Snagov". Prefaţa acestui volum, semnată de C. Simionescu, defineşte personalitatea remarcabilă a lui Odobescu şi însemnatul lui aport la dezvoltarea culturii noastre.

Volumul de **Fabule** de Al. Donici va cuprinde creaţii originale ale fabulistului moldovean, precum şi traduceri din literatura rusă (Poemul „Ţiganii" de A. S. Puşkin şi „Satire" de Antioh Cantemir). El va fi însoţit de o prefaţă semnată de C. Mosora, care defineşte însemnătatea activităţii literare a lui Donici şi rolul său în lupta forţelor progresiste pentru zdrobirea orînduirii feudale.

Volumul intitulat **„Balade vesele şi triste"** adună unele dintre cele mai reprezentative pagini scrise de G. Topîrceanu. Sînt incluse aici atît versuri, alese din volumele „Balade vesele şi triste", „Parodii originale", „Migdale amare", cît şi scrieri în proză din volumele „Scrisori fără adresă", „Pirin-Planina", „Minunile sfîntului Sisoe". Printre poeziile ce vor figura aici citîm Rapsodii de primăvară, Balada munţilor, Rapsodii de toamnă, Balada morţii, Sfîrşit de vară, Noapte de mai, La vînătoare, Balada corbilor, Cocostîrcul albastru, Lumină, Fabule pentru copii etc. Prefaţa, semnată de Constantin Ciopraga, prezintă pe măsura înţelegerii elevilor viaţa şi opera scriitorului G. Topîrceanu.

În trimestrul IV vor mai apare în Editura Tineretului volumele **„Bălcescu"** de Eugen Jebeleanu, cu o prefaţă de Ov. S. Crohmălniceanu şi **„Studii critice"** de C. Dobrogeanu-Gherea.

BIBLIOGRAFIE

A apărut recent **GAZETA MATEMATICĂ ŞI FIZICĂ**, Seria „A", Nr. 9. Septembrie 1963.

Gazeta cuprinde articolele : „Problema infinităţii spaţiului şi timpului în astronomie", de **Gh. Chiş şi A. Pal**, „O metodă simplă de rezolvare a problemelor privind programarea transporturilor", de **Simion Lazăr**, „Asupra sarcinilor imediate ale predării matematicii în şcoală", de **A. I. Marcuşevici** şi „Consideraţii metodice asupra unor probleme de geometrie analitică", de **E. Isac**.

Se publică de asemenea o serie de materiale la rubricile **Spicuiri, Figuri de matematicieni, Viaţa ştiinţifică, Recenzii, Bibliografie, Date astronomice.**

Profesori romîni în Guineea

De curînd şi-a încheiat activitatea primul grup de profesori care, în cadrul acordului încheiat între R.P.R. şi Republica Guineea, au predat în şcolile din această ţară.

Cei 45 de ani de dominaţie colonialistă au lăsat în Guineea urme adînci şi în domeniul culturii, la fel ca în toate ramurile vieţii economice şi sociale. „Civilizaţia" colonialistă a menţinut ţara într-o totală ignoranţă, majoritatea populaţiei fiind analfabetă.

După dobîndirea independenţei, guvernul Guineei a acordat o importanţă deosebită învăţămîntului. Ministerul Educaţiei Naţionale a trecut la organizarea şcolilor, orientîndu-se spre realizarea unui învăţămînt în care rolul principal să-l ocupe propagarea unei culturi naţionale.

Încă din primii ani de la cucerirea independenţei tînăra republică a obţinut rezultate bune în domeniul învăţămîntului. S-au construit numeroase clădiri şcolare, a crescut considerabil numărul elevilor care frecventează şcolile, ca şi numărul celor ce predau în aceste şcoli. În prezent se acordă atenţie înzestrării laboratoarelor — care pînă acum au fost mai puţin utilate din cauza lipsei de material didactic — cît şi asigurării manualelor pentru elevi.

În rezolvarea problemelor ce se ridică în domeniul învăţămîntului, al instruirii tinerei generaţii, Republica Guineea primeşte sprijinul frăţesc al ţărilor socialiste, printre care se numără şi ţara noastră. Astfel, timp de doi ani, profesori cu experienţă din ţara noastră au predat, în diferite şcoli din Guineea, o serie de obiecte cum sînt matematica, fizica, chimia şi ştiinţe naturale. Fiecare dintre aceşti profesori s-a străduit să se achite cît mai bine de această sarcină, dovedind o înaltă pregătire, multă conştiinciozitate şi dragoste de muncă. Activitatea profesorilor noştri, strădania pe care au depus-o pentru a contribui la instruirea elevilor din Guineea a fost apreciată în mod deosebit de guvernul acestei ţări.

Prezenţa profesorilor romîni în Guineea a făcut ca ţara noastră să fie bine cunoscută de poporul guineez. Fiecare profesor a vorbit despre frumuseţile ţării noastre, despre realizările dobîndite în anii regimului democrat-popular, despre condiţiile optime de învăţătură create de către partid tineretului. În curînd vor pleca spre Republica Guineea alţi profesori din ţara noastră, pentru a continua activitatea începută de colegii lor. Ei pornesc la această muncă hotăriţi să dea şcolii din Guineea tot sprijinul lor, pentru ca aceasta să obţină noi succese în pregătirea cadrelor, în dezvoltarea învăţămîntului.

Munca pe care profesorii din şcolile ţării noastre o desfăşoară în şcolile din Guineea este încă una din dovezile concrete ale ajutorului pe care Republica Populară Romînă, poporul romîn îl acordă popoarelor ce au scuturat jugul stăpînirii coloniale şi îşi făuresc o viaţă liberă.

Un bogat program extraşcolar

Vizitele şi excursiile de scurtă durată sînt un fapt obişnuit în activitatea şcolilor noastre. Desfăşurate după normele metodice impuse de ştiinţa pedagogică, aceste activităţi extraşcolare vin în sprijinul procesului instructiv-educativ, completînd armonios munca profesorilor.

Acordînd atenţia cuvenită acestei laturi a muncii extraşcolare, direcţia Şcolii medii nr. 1 din Tîrnăveni a alcătuit o comisie de profesori care să întocmească planul vizitelor şi excursiilor pe întregul an şcolar.

Consultîndu-se cu fiecare învăţător şi profesor, membrii comisiei au înscris în acest plan 30 de obiective industrial-culturale care urmează să vie vizitate cu elevii.

Pentru trimestrul I, bunăoară, sînt prevăzute excursii şi vizite la salina Praid, la cetatea de la Alba Iulia, la fabrica de zahăr din Luduş, la monumentele din oraşul Blaj. O altă excursie va avea ca obiectiv vizitarea localităţii Tg. Mureş. N-au fost neglijate nici obiectivele locale. Astfel, vor fi vizitate secţiile combinatului chimic din Tîrnăveni, centrul de radioficare, termocentrala Tîrnăveni, sondele de gaz metan de la Saros etc.

ŞTEFAN COVRIG
Tîrnăveni

Vizită la Grădina botanică din Bucureşti.

Aspecte din munca şi preocupările pedagogilor sovietici

Am avut prilejul, în cursul unei călătorii pe care am făcut-o în acest an în U.R.S.S. împreună cu o delegaţie a Ministerului Învăţămîntului, să cunoaştem în mod direct multe din realizările şi preocupările şcolii sovietice, care se încadrează în programul construcţiei desfăşurate a comunismului. La tot pasul se observă cele două mari obiective spre realizarea cărora se îndreaptă eforturile oamenilor sovietici: făurirea bazei tehnico-materiale a comunismului şi formarea omului nou care va înfăptui comunismul şi va trăi în comunism.

Vizitele făcute în numeroase instituţii de învăţămînt şi educaţie, discuţiile purtate cu lucrătorii Academiei de ştiinţe pedagogice a R.S.F.S.R. şi ai Institutului de ştiinţe pedagogice a R.S.S. Ucraina, cu învăţători, profesori etc. ne-au arătat că toate eforturile celor ce lucrează în domeniul instruirii şi educaţiei tineretului se îndreaptă în această perioadă spre realizarea importantei sarcini ridicate de cerinţele pe care le pune în faţa şcolii sovietice construcţia desfăşurată a comunismului: educarea omului comunismului.

Colectivele didactice ale şcolilor, sprijinite îndeaproape de numeroşi cercetători de la Academia de ştiinţe pedagogice şi de la alte institute, urmăresc în mod perseverent şi creator să ridice continuu eficienţa muncii instructiv-educative.

Perfecţionarea metodelor de predare, folosirea pe scară tot mai largă a mijloacelor didactice moderne, activizarea tot mai intensă a muncii elevilor în timpul lecţiei sînt preocupări mereu prezente în munca fiecărei şcoli şi a fiecărui pedagog. Numeroşi pedagogi — printre care se numără cei de la şcolile din regiunea Lipeţk, din oraşele Rostov pe Don, Kazan etc. — pornind de la ideea că structura tradiţională, existentă şi în prezent a lecţiei limitează întrucîtva posibilităţile de folosire a unei game largi, variate de metode şi procedee didactice, au căutat căi pentru îmbunătăţirea acestei structuri. Rezultatele pe care le-au obţinut sînt studiate de cercetătorii în domeniul pedagogiei în vederea generalizării lor, astfel încît să se asigure condiţii pentru o muncă mai creatoare a profesorilor la lecţii, pentru o participare mai intensă şi mai conştientă a elevilor la procesul de instruire realizat în şcoală, pentru dezvoltarea posibilităţilor lor de a lucra independent etc.

Interesul pentru ceea ce apare nou în viaţa şcolii, în munca de instruire şi educarea a elevilor, cunoaşterea şi folosirea experienţei înaintate constituie o parte din stilul de muncă al învăţătorilor şi profesorilor sovietici. Aşa, de exemplu, mulţi învăţători, profesori, din diferite localităţi, ca şi numeroşi lucrători din domeniul ştiinţei pedagogice au mers să cerceteze, să afle în mod direct cum se desfăşoară experienţa şcolilor din Lipeţk, Kazan şi din alte locuri.

In scopul popularizării experienţei înaintate în Uniunea Sovietică se folosesc cu mult succes comisiile metodice din şcoli, cercurile pedagogice, consfătuirile şi sesiunile lecturilor pedagogice. Multe din aceste activităţi sînt pregătite cu ajutorul cercetătorilor din cadrul institutelor de ştiinţe pedagogice sau de la catedrele de pedagogie, psihologie şi metodică din cadrul instituţiilor de învăţămînt superior. La Moscova, la Leningrad şi în alte oraşe am întîlnit cercetători ai Academiei de ştiinţe pedagogice care lucrează direct în şcoli, unde predau un număr de ore sau conduc anumite experienţe. Aceasta asigură ştiinţei pedagogice o legătură strînsă cu viaţa, cu şcoala, cu practica instructiv-educativă.

Imbunătăţirea continuă a muncii educative, dezvoltarea sistemului educaţiei sociale a copiilor şi tineretului constituie obiective deosebit de importante pe care le studiază ştiinţa pedagogică. Este cercetată, de pildă, în acest scop, experienţa

NOTE DE CĂLĂTORIE

dobîndită în activitatea şcolilor-internat şi a şcolilor cu zi prelungită — instituţii noi de instruire şi educare, menite să contribuie la realizarea sarcinilor puse în faţa învăţămîntului în etapa construcţiei desfăşurate a comunismului. Capătă o deosebită însemnătate în prezent, în legătură cu extinderea numărului acestor instituţii, problemele privitoare la stabilirea regimului de muncă şi de odihnă al elevilor în cadrul lor, la condiţiile pe care le creează ele pentru educarea elevilor, pentru formarea şi închegarea colectivelor de copii, la sarcinile educatorilor care lucrează aici etc.

Pornind de la faptul că esenţa educaţiei comuniste o constituie pregătirea tineretului pentru munca în producţie, pedagogia sovietică se preocupă neîncetat de întărirea legăturilor învăţămîntului cu activitatea din întreprinderi şi colhozuri, cu practica construcţiei comuniste. Am vizitat, împreună cu delegaţia din care am făcut parte, numeroase şcoli, ca şi întreprinderi în care lucrează elevii, avînd posibilitatea să ne dăm seama de modul cum se îmbină studiul teoretic cu activitatea practică. Am văzut astfel, în şcolile de 8 ani, atelierele de tîmplărie, lăcătuşerie şi electrotehnică în care lucrează băieţii, ca şi sălile înzestrate cu maşini de cusut şi cu maşini de gătit la care lucrează fetele. De asemenea, vizitînd şcolile medii, am putut cunoaşte îndeaproape modul cum sînt pregătiţi pentru producţie elevii acestor şcoli. O treime din timpul total de studiu — adică două zile pe săptămînă — este rezervată în şcolile medii pentru instruirea practică, în aceste zile desfăşurîndu-se studiul obiectelor de cultură tehnică, precum şi practica efectivă, care are loc fie în ateliere organizate în şcoli, fie în secţiile didactice din cadrul întreprinderilor sau colhozurilor şi sovhozurilor. Instruirea practică pe care o primesc elevii şcolilor medii paralel cu cunoştinţele de cultură generală urmăreşte atît ridicarea nivelului lor politehnic, cît şi pregătirea lor într-o anumită profesiune, pentru a le da posibilitatea ca, după terminarea şcolii, să se poată încadra într-o muncă folositoare societăţii. Intregul sistem privitor la conţinutul şi căile educaţiei prin muncă a elevilor este construit pe baza generalizării ştiinţifice a celei mai valoroase experienţe practice care îşi găseşte expresia în numeroase lucrări teoretice prin care ştiinţa pedagogică îndrumează activitatea şcolilor.

Cercetările pedagogice acordă importanţa cuvenită şi problemelor legate de organizarea învăţămîntului, de perspectiva lui în viitor. Astfel, numeroase cercetări au ca obiect probleme legate de stabilirea contingentelor de elevi şi a reţelei de şcoli medii în vederea realizării învăţămîntului general de 11 ani — care, după cum se ştie, va fi desăvîrşit pînă în anul 1970 — ca şi de elaborarea bazelor ştiinţifice şi organizatorice ale acestuia. De asemenea, se studiază numeroase alte probleme de perspectivă, cum ar fi continuitatea între munca din instituţiile preşcolare şi cea din primele clase ale învăţămîntului de cultură generală, structura cea mai indicată a zilei de şcoală în vederea alternării judicioase a muncii intelectuale şi a muncii fizice a elevilor, structura săptămînii de şcoală în condiţiile în care săptămîna de lucru va avea 5 zile pentru toţi membrii societăţii comuniste etc.

Ca şi în alte ocazii asemănătoare, întîlnirea delegaţiei noastre cu pedagogii sovietici din şcoli şi din instituţiile ştiinţifice a constituit un bun prilej pentru realizarea unui rodnic schimb de experienţă. Pedagogii sovietici au manifestat un viu interes pentru realizările şcolii noastre, pentru problemele care ne preocupă în prezent şi în perspectivă, probleme pe care delegaţia noastră le-a înfăţişat cu toată solicitudinea.

Intîlnirile avute cu pedagogii sovietici, schimbul de experienţă realizat şi toată vizita delegaţiei din care am făcut parte în Uniunea Sovietică s-au desfăşurat în atmosfera de prietenie frăţească care uneşte ţările noastre.

EUGEN BLIDEANU
director general adjunct
în Ministerul Învăţămîntului

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 726 | vineri 25 octombrie 1963 | 8 pagini 25 bani

„Aici stația YO3KPA!... Aici stația YO3KPA!...“

În căutarea talentelor

Popularizarea se făcuse prin stația de radioficare, prin ziarul local și, mai ales, prin afișe puse peste tot. „Școala de muzică și arte plastice — anunțau afișele — primește candidați la secțiile...“ Se înșirau apoi, pe multe rînduri, condițiile generale pe care trebuiau să le îndeplinească cei ce se vor prezenta la examenul de admitere, condițiile speciale, actele cerute, termenele de înscriere, dimensiunile colii de desen pe care se va lucra proba și cîte și mai cîte.

La examenul de admitere s-au prezentat sumedenie de candidați, însă au reușit foarte puțini. Mulți erau străini de ceea ce se cheamă talent sau sensibilitate artistică: erau din cei ai căror părinți își chinuiesc copiii cu profesori particulari pentru lecții de desen, de pian, de balet, fără să știe dacă fiii lor au sau nu vreo înclinație reală pentru vreunul din aceste domenii.

Directoarea școlii era alarmată: „Nu vom avea elevi...“ Încredințat că talentele nu pot lipsi, am încurajat-o și i-am cerut permisiunea să aleg o altă cale pentru a le descoperi.

Curînd, înarmat cu o delegație, m-am suit pe bicicletă și am plecat spre prima școală de 8 ani, după ce, din piață, am cumpărat cu doi lei o cană de lut. Directorul școlii m-a întîmpinat cu multă bunăvoință. Tocmai atunci era oră de desen la clasa a V-a „C“. M-a prezentat profesorului de desen care mi-a declarat că se află la o lecție de „peisaj“. Într-adevăr, elevii se chinuiau să reproducă pe foile de bloc un colț de sat desenat penibil pe tablă. Profesorul se plimba printre bănci cu un creion mare, roșu, și „îndrepta“ lucrările. Spunea că toate trebuie să semene cu desenul de pe tablă, iar cel care va reuși o asemănare perfectă va primi nota zece.

Îl rugasem să-mi rezerve și mie zece minute așa că,

Prof.
PETRE CONSTANTIN
Bălățești, raionul Tîrgoviște

(Continuare în pag. 7-a)

Recompense și pedepse

Profesorul Dan Gheorghiu trece în rîndul elevilor drept un om bun pentru că niciodată nu uită să-i laude și să-i stimuleze pe cei cu merite și mai ales pentru că niciodată nu pedepsește, deși motive pentru aceasta ar fi destule. Dimpotrivă, Mircea Mareș este în ochii școlarilor un profesor rău, pentru că de obicei uită de recompense, dar aplică prompt și conștiincios o gamă întinsă și variată de pedepse. Nu ne oprim acum asupra sentimentelor care determină atitudinea deosebită a celor doi pedagogi: poate o slăbiciune față de copii în cazul celui dintîi, poate o lipsă de afecțiune în cazul celui de-al doilea. Concepția greșită despre indulgența în educație într-un caz și concepția greșită despre exigența în educație în cel de-al doilea fac însă ca nici unul nici altul să nu procedeze bine.

Copiii, ca și oamenii mari, de altfel, sînt foarte diferiți. Adeseori aceeași măsură aplicată mai multor școlari duce la reacții și la efecte deosebite. Iată doi elevi. Unul, robust și vioi, are tot timpul în ochi licăriri care trădează o încredere de nimic stîrbită în forțele proprii. Celălalt, mai firav, care trece printre elevi parcă strecurîndu-se, ca să nu fie observat, își ridică rareori privirile și atunci citești în ele neliniște, nesiguranță. Ba nu. Și o certitudine: că el este mai slab și mai puțin dotat decît oricare din colegii lui.

Într-o zi sînt ascultați amîndoi la geografie și amîndoi răspund foarte bine.

— Bravo, Roman. Îmi place, ești un băiat capabil și harnic. Așa să fii totdeauna. Răspunsul tău nu a avut cusur. Primești zece.

Luminile din ochii lui Roman s-au aprins mai tare. Cu carnetul de note în mînă, trece mîndru printre bănci. Parcă ar spune:

— Ați văzut? Nimeni nu este ca mine.

Și răspunsul lui Petrescu este notat cu zece. Și pe dînsul îl laudă profesorul. Dar copilul își ia carnetul uitîndu-se la notă parcă fără să-i vină a crede că i-a fost pusă lui.

Este limpede că, în primul caz, lauda trebuia să fie mai moderată. Dacă pedagogul și-ar fi cunoscut mai bine elevul putea presupune din capul locului că, lăudîndu-l prea mult — chiar și pe merit — nu va face decît să-i alimenteze din belșug îngîmfarea.

În cel de-al doilea caz, desigur nu a greșit. A făcut bine că l-a lăudat pe Petrescu și că în zilele următoare, de fiecare dată cînd acesta a răspuns bine, i-a arătat în fața clasei meritele. Petrescu a început să aibă mai multă încredere în posibilitățile sale, ceea ce i-a dat parcă mai multă energie și mai mult spor în toată activitatea.

La fel stau lucrurile și cînd este vorba de dezaprobarea comportării elevilor, a atitudinii lor față de învățătură. Și aici trebuie avute în vedere particularitățile individuale și chiar cele de vîrstă. Între doi elevi din aceeași clasă, dintre care unul este mai nepăsător și mai puțin receptiv la critică, iar altul deosebit de sensibil și de susceptibil, pe acesta din urmă nu-l vom dojeni la fel de aspru ca pe cel dintîi, chiar dacă faptele comise de ei sînt la fel de grave. Iar diferențierea aceasta trebuie să aibă loc și de la clasă la clasă. Doar sîntem cu toții de acord că, de exemplu, pentru întîrzieri repetate de la ore vom discuta altfel cu elevii din clasa I și altfel cu cei din clasa a XI-a.

De obicei copiii sînt sensibili față de opinia vîrstnicilor. Cum lauda sau mustrarea, ca și celelalte forme ale aprobării și dezaprobării reflectă, de fapt, părerea profesorului în ce privește munca și comportarea elevilor, aceștia le primesc de obicei cu bucurie și respectiv cu întristare și se străduiesc să-și sporească eforturile pentru rezultate mai bune în muncă.

Să vedem însă ce se întîmplă uneori.

Andrei Popescu este un elev „incorijibil“ — au decretat cîțiva profesori. Zilnic face cîte o năzbîtie, toată ora vorbește și este cel mai turbulent copil din școală.

— De zece ori i-am făcut observație într-o oră și tot degeaba. Continuă să-și vadă de ale lui — se indignează un profesor.

— Dar eu? Eu trebuie să mă ocup numai de el ca să-l liniștesc: Popescu, nu mai vorbi cu vecinul! Popescu, nu te mai întoarce înapoi! Popescu, sînt nemulțumit de modul cum ți-ai pregătit lecția! Popescu, Popescu și iar Popescu.

Și Popescu, într-adevăr, își vede de treabă. Dar oare este numai vina lui că e atît de surd la toate? Desigur că nu. Vina este și a profesorilor pe care i-am văzut plîngîndu-se de indiferența elevului. Dacă ar sta să se gîndească mai bine, ei și-ar da seama că această indiferență își are explicația tocmai în metoda lor de muncă. Singuri au arătat, relatîndu-și necazurile, că au exagerat cu observația și mustrarea, folosindu-le prea des și neînsoțindu-le de alte măsuri educative.

Același lucru și cînd este vorba de aprobarea faptelor elevului. Lauda la tot pasul duce la indiferență, ucide în școlar convingerea că rezultatele bune se obțin prin muncă plină de sîrg.

Și recompensa și pedeapsa trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Dar oare se întîmplă întotdeauna așa?

Uneori profesorul se enervează:

— Dacă mai scoți o vorbă, îți scad nota la purtare!

În minutele următoare, elevul este nevoit să ceară vecinului o gumă. Profesorul îl vede:

— Ți-am spus ce ți se va întîmpla dacă mai scoți o vorbă!

— Tovarășe profesor, dar...

— Nici un dar. Să știi că ai nota 9 la purtare!

Elevul plînge. Simte că pedeapsa e prea aspră, mai ales că de astă dată nu a intenționat să-l țină pe vecinul său de vorbă. Dar cu tova-

ANA COSMIN

(Continuare în pag 7-a)

În Delta

Măiastră împletitură de apă și uscat. Tăcută și ușor tristă acum, cînd etern călătoarele păsări și-au luat zborul către țărmuri însorite, cînd nesfîrșitele-i lanuri de stuf își pleacă smerite coama, cînd peștii se afundă în adîncuri, delta — miraculosul laborator — ni se înfățișează în această toamnă de aur ca un paradis în plenitudinea minunilor sale.

Spintecînd trupul uriaș al Dunării, șalupa își croiește drum spre inima deltei. Pînă la Crișan este cale de aproape patru ceasuri. Drum lung, fără opreliști. De o parte și de alta, marele bulevard este străjuit de sălcii, de stuf și așezări pescărești. Săltate cu cîțiva metri deasupra apei, casele se înșiruie ca mărgelele pe fișia de pămînt. Toate poartă căciuli mari, mițoase, de stuf și toate au în dreptul porții cîte o lotcă neagră — cel mai obișnuit mijloc de locomoție al locuitorilor deltei.

Încetul cu încetul se cerne înserarea. Și apa și tot ce-i în jur capătă culori și contururi ireale. Parcă o pensulă nevăzută și-a muiat vîrful în culorile soarelui și a stropit oglinda apei cu infinite nuanțe. Privim vrăjiți acest minunat apus de soare. Nu mai auzim nici zgomotul șalupei, nu mai simțim nici legănarea valurilor. Toți tăcem. Ascultăm și privim. Filtrăm în noi liniștea pură, mișcarea lină a apelor, amurgul adînc, boarea gîndurilor ori șoaptele sălciilor. Înțelegem mai mult decît am putea înțelege discutînd zile de-a rîndul.

Am trecut și de Maliuc, noul orășel al deltei răsărit dintre bogatele ziduri de stuf și ai cărui ochi sclipeau fosforescent în noapte, și de Partizani și de Gorgova.

Deodată, șalupa se smucește, descrie o curbă largă pe apă și, după cîteva clipe, își înfige cu putere botul de metal în malul pietros. Am ajuns la Crișan.

Școlarii din Crișan

...În dimineața aceasta limpede, școala apare mult mai mare, mai albă și mai curată de cum o văzusem seara, la prima cunoștință. Clasele sînt spațioase, pline de lumină, frumos împodobite și îngrijite. Curtea la fel. Totul este aici pus la punct și aranjat de gospodarii harnici, pricepuți și entuziaști.

— Facem și noi ce ne stă în putință, pentru ca elevii noștri să vină cu plăcere la școală, să se simtă bine și să învețe cu drag — ne-a mărturisit Gheorghe Carabin, directorul școlii.

Se pare că tînărul colectiv didactic al școlii a reușit acest lucru. Sînt zile la rînd cînd de la școală nu lipsește nici un elev, în cataloage au răsărit șiruri de note bune și foarte bune, iar curtea este, în recreații, plină de larmă și veselie.

— O să-i cunoașteți. Școlarii noștri sînt minunați. Ți-e mai mare dragul să-i înveți. Harnici, curajoși, buni colegi. Cîte lucruri frumoase nu se pot spune despre ei...

De cîte ori vorbește despre elevi privirile directorului se aprind, întregul lui chip exprimă căldura și entuziasmul. Iubește nespus acești copii ai deltei. Încă de pe băncile școlii a îndrăgit delta, și de cum a terminat învățătura, dorința sa cea mai vie a fost să vină tocmai din Banat aici, în împărăția apei și a stufului, pentru a-i învăța carte pe copiii deltei.

Pe cărări de ape

În comuna Crișan sînt aproape 200 de școlari, cei mai mulți fii de pescari. S-au născut și au crescut aici, în deltă. Apa, păsările, sălciile, stuful, le sînt prieteni dragi, apropiați.

— Ceasuri întregi stau pe apă — ne spune tînăra învățătoare Maria Carabin. Apa îi unește, îi învață să fie curajoși, îndrăzneți, solidari.

Tot pe apă vin elevii din Crișan și la școală. Dimineața, pe o lungime de 8 kilometri, cît se întinde comuna, Dunărea se umple de lotci. Toate sînt conduse de elevi. Chiar și prichindeii din clasa I își conduc singuri lotca. Să nu vă mire! Școlarii deltei au brațe vînjoase, sînt buni canotori. Moștenesc aceste calități de la părinții lor. În fiecare dimineață este un adevărat concurs între lotci, pentru că elevii se grăbesc să nu întîrzie la școală.

Punctualitatea la ore este o datorie pe care toți elevii se străduiesc s-o respecte cu sfințenie. La începutul anului mai erau cîte unii, dintre „boboci" mai ales, care nu reușeau să ajungă întotdeauna la timp la școală. Ba rămîneau cu lotca pe apă, ba urmăreau prin stuf vreo pasăre și uitau de școală. Învățătorii n-au lăsat însă ca aceste întîrzieri să se repete prea multă vreme. Au stat de vorbă cu cei care întîrziau atrăgîndu-le atenția că trebuie să fie disciplinați, explicîndu-le că dacă lipsesc de la școală nu vor ști ce se predă la lecții, vor lua note proaste. Copiii au înțeles repede și acum nu mai întîrzie niciunul. Ba mai mult, ca să nu încalce această îndatorire, trec peste orice piedici ce li s-ar ivi.

Într-o dimineață, lotca lui Fănică Ceicu din clasa a V-a nu s-a mai putut ține după celelalte. Vîslea din răsputeri, dar degeaba. Minutele treceau și pînă la școală mai era o distanță destul de mare. Și mai grav era că Fănică luase în lotca sa cîțiva colegi care, din cauza lui aveau să întîrzie și ei la școală. Cercetînd cu atenție a descoperit locul unde lotca se crăpase. Și-a anunțat colegii și împreună au hotărît să o tragă la mal și să o repare. Zis și făcut: în cîteva clipe au întors lotca și au lipit crăpătura cu smoală (întotdeauna copiii își iau cu ei toate cele necesare unei reparații). Au împrumutat de la un pescar încă o pereche de rame și s-au pus pe vîslit. Cînd obosea unul trecea altul, numai ca să nu încetinească mersul. Așa, Fănică și colegii săi au reușit să ajungă la timp la școală.

Un necaz și mai mare — dar peste care a trecut cu mult curaj — a avut Mihai Apostol, din clasa a II-a. Pe cînd se îndrepta cu lotca lui spre școală a trecut o șalupă. S-au produs valuri mri pe care Mihai nu le-a putut ocoli și lotca lui — cît o coajă de nucă — s-a umplut de apă. E greu să vîslești la o lotcă plină de apă. Dar Mihai nu s-a speriat. Încetul cu încetul — spre mirarea și admirația colegilor de pe mal — și-a împins bărcuța și a ajuns la școală la timp, dar, e drept, ud pînă la piele.

— Asemenea întîmplări, ne-a spus învățătoarea Maria Carabin, se petrec aproape zilnic. Uneori, dimineața, avem emoții cînd îi știm pe copii pe apă. Școlarii noștri apar însă în curte veseli, gata pentru lecții.

Preocuparea principală a învățătorilor din Crișan este aceea de a dezvolta la elevi dragostea pentru învățătură, de a le sădi în suflet dorința să devină oameni capabili, folositori patriei. Lecțiile, pe care se străduiesc să le predea cît mai atractiv, cît mai aproape de înțelegerea elevilor, diversele acțiuni educative organizate în cadrul orelor de dirigenție sau în timpul liber — toată munca pedagogilor școlii este îndreptată spre acest scop. Și, de cele mai multe ori, rezultatele sînt bune (în anul școlar trecut, în clasele V—VII nu a rămas nici un elev repetent, iar corigenți au fost doar cîțiva).

Ilie Trofim, din clasa V-a, e un ștrengar cu ochi de cărbune și față măslinie, veșnic pus pe șotii. Anul trecut, în primele trimestre, Ilie avea o situație destul de slabă la învățătură. Nu-i prea plăcea nici să vină la școală. Iubea în schimb nespus de mult delta. Își lua lotca și plutea ceasuri întregi pe cărările de apă, printre săbiile verzi de stuf, ascultînd vrăjit șoaptele tăinuite ale apei. Cel mai mult îi plăcea să urmărească păsările, să le studieze viața, obiceiurile.

Părinții lui Ilie sînt pescari. Pînă acum zece ani au fost — ca de alt fel majoritatea pescarilor din deltă — analfabeți. Tatăl lui a avut o copilărie tristă, întunecată de foame și mizerie. Erau în casă mulți și săraci ca grindurile pustiite de nisipuri. De școală nu-i era îngăduit nici măcar să vorbească. Îl trimeteau cu vaca în baltă și stătea acolo, flămînd, cît e ziua de lungă. Seara, împreună cu frații ieșea la mal să-și aștepte părintele care, după o zi de trudă aducea doar cîțiva pești pentru hrană.

Bătrînul Trofim duce acum o viață tihnită, fericită. Dorința lui cea mare este ca fiul său Ilie să ajungă „om cu carte". Așa i-a spus deseori învățătoarei.

Și tînăra învățătoare Maria Ghiță i-a promis bătrînului pescar că va face totul pentru ca această dorință să se împlinească. A început să se apropie mai mult de Ilie, să caute o cale prin care să-i trezească interesul pentru învățătură. Descoperindu-i pasiunea pentru păsări, pentru tainele deltei, a început să-i explice mai în amănunt cum a luat naștere delta, ce importanță are, să-i povestească despre viața unor păsări, i-a adus cărți în care se vorbește despre obiceiurile lor. Apoi i-a explicat că nu poate să înțeleagă toate aceste taine dacă nu este atent la lecții, dacă nu se pregătește sîrguincios zi de zi. Cu încetul Ilie și-a schimbat atitudinea față de învățătură. Primele note bune le-a luat firește la științe naturale. Apoi au urmat altele, la celelalte obiecte. Acum Ilie este unul din elevii buni din clasă. Și-a ales chiar și viitoarea profesiune: vrea să devină „naturalist". Nu prea înțelege pescarul Trofim ce înseamnă asta, dar este convins că-i vorba de „om cu carte" și e fericit.

Ilie Trofim nu este singurul școlar care, datorită grijii ce i-au purtat-o învățătorii școlii, a muncii lor pline de migală și răbdare, îndrăgește tot mai mult cartea, școala, dorește să devină un om folositor, capabil. Ca el sînt zeci și zeci de copii.

Așa cum ne spunea directorul, despre școlarii din Crișan se pot povesti multe, multe lucruri frumoase.

Ei nu sînt numai elevi silitori. Le place mult și să citească, să facă sport, să cînte, să spună poezii. Mai toți sînt înscriși la biblioteca din comună. Zilnic vin aici, cu cîte o listă de cărți indicate la școală și consultă cataloagele, răsfoiesc cărțile din rafturi. Și cît de dragi le sînt minunatele cîntece și stihuri ale deltei! De cîte ori n-a răsunat de pe scena căminului cultural, spre încîntarea spectatorilor, vocea caldă, pătrunzătoare a Virginiei Tulea, sau cea a Eugeniei Grosu, una din cele mai bune recitatoare ale școlii!

Deosebit de pasionante sînt și concursurile de canotaj sau de înot, care se organizează adesea. Comuna întreagă iese atunci pe mal să-i aplaude pe școlari...

Popas la Caraorman

În călătoria noastră de cîteva zile prin deltă, poposim și la Caraorman. După lumea de ape în care am plutit atîta timp, în fața noastră se întinde acum un peisaj cu totul diferit — numai pămînt, nisip. Ici-colo un petic de iarbă sîngerie sau decolorată de arșiță și sărătură. Pe toată această întindere de uscat care desparte Caraormanul de apă, nici un copac, nici o umbră. Doar o moară de vînt solitară, masivă, atemporală își înalță trupul cenușiu în văzduh.

Spre apus însă, la marginea întinsului nisipos, se ridică o pădure deasă de stejari și fagi cu trunchiuri groase, contorsionate, și frunze cu luciri de fontă. Pădurea toată pare neagră, de smoală. Bătrînii lipoveni povestesc că primele cete de turci care, cu sute de ani în urmă, au trecut peste aceste meleaguri, ajungînd în fața pădurii, s-au oprit și au strigat uimiți: Cara-Orman — adică Pădure Neagră. De atunci așa i-a rămas numele și pădurii și satului așezat la răscruce de vînturi.

Clădirea care s-a impus vederii noastre mai întîi, a fost școala. Frumoasă, spațioasă ca și cea din Crișan. Și primii localnici cu care ne-am întîlnit au fost școlarii. În după-amiaza aceasta de sfîrșit de toamnă grupurile de elevi mai zăboveau în preajma școlii, sub soarele blînd și prietenos. Un grup de băieți sta roată în jurul unui tractor care-și aștepta stăpînul, cercetînd cu ochi aprinși de curiozitate zecile de șuruburi și șirmulițe de la motor. Unii, mai îndrăzneți, s-au urcat chiar la volan, încercînd să miște în dreapta și în stînga, roata mare. Pe școlarii din Caraorman îi pasionează tehnica, cunoașterea tainelor ei. Deseori învățătorii și profesorii le vorbesc despre noile cuceriri ale științei și tehnicii într-un domeniu sau altul, despre progresele tehnicii în patria noastră despre pătrunderea lor în deltă, în comună.

Cu mare plăcere și interes frecventează elevii și filmele în care se vorbește despre cuceririle tehnicii și științei. Despre unul din aceste filme — „Planeta furtunilor", pe care l-au vizionat împreună cu învățătorul — discută acum elevii pe care i-am întîlnit în curtea școlii. Mulți visează să ajungă și ei călători în Cosmos, așa ca Gagarin, ca Titov și ceilalți cosmonauți despre care cunosc nenumărate amănunte.

În clasa a VII-a, două eleve — Tina Corolenco și Iuliana Condrat — udă florile din ghivecele de la ferestre. Sînt astăzi de serviciu pe școală. Cu cîtă grijă, cu cîtă dragoste, îndreaptă tulpina firavă a unei mușcate, culeg frunzele uscate sau smulg buruienile crescute în ghivece! Iubesc nespus de mult florile școlarii deltei. În locurile acestea nisipoase ele nu cresc oriunde și nu cresc ușor. De aceea copiii și vîrstnicii le prețuiesc parcă mai mult decît noi ceilalți.

...Ținîndu-se de braț, un șir de fete au pornit de pe ulița mare a satului peste cîmp, spre apă. Mai toate au părul auriu, ca întinsul cu stufuri. Așa pornesc aproape în fiecare zi, după ce-și fac lecțiile. Le cheamă, cu o putere de neînvins apa — această lume a deltei, această lume a lor.

★

Șalupa își croiește din nou drum pe apă și delta ne apare iarăși în toată splendoarea ei, revărsîndu-și pletele strălucitoare în sute de canale, de gîrle și sahale. La răstimpuri vîntul suflă domol, încrețind fața apelor, care, împuținate bat malurile lăsînd vederii ciudate rădăcini mițoase și negre.

De o parte și de alta, bătrîne cît apa, sălciile pletoase își apleacă crengile, iar jocul frunzelor stîrnește o frămîntare de culori de smarald și argint. Stuful își leagănă frunzele ușor, adînc și fără grabă. O lotcă lunecă pe furiș, în recunoaștere, prin pădurea deasă. La un capăt, pescarul scrutează adîncurile și-și întipărește în minte, după semne doar de el știute, locul potrivit pentru pescuit. Păsări înspăimîntate din te miri ce sfîșie văzduhul care încotro. Poate că nicăieri toamna nu coboară, cu tot soarele, atît de frumos și atît de intens ca în deltă.

Privim acest paradis natural, și acum, la întoarcere, gîndul nostru stăruie asupra celei mai mari comori a lui: copiii, școlarii deltei, care, educați de învățătorii lor — oamenii aceștia entuziaști, îndrăgostiți de muncă — cresc, se dezvoltă odată cu aceste locuri.

MONICA VERDEȘ

Spre școală.

Pescari.

Specialistul zilelor noastre

OMUL CULT

E, fără îndoială, bine venită o discuție despre conținutul unei expresii atît de curente ca aceea de om cult. Avem nevoie de oameni culți în toate domeniile vieții noastre obștești, în toate ramurile producției noastre materiale și spirituale. Socialismul a deschis maselor accesul spre cultură și le solicită acestora o contribuție tot mai largă la dezvoltarea culturii. In aceasta constă, în ultimă instanță, însuși sensul revoluției culturale. Dar calificarea culturală a omului nu se produce peste noapte și, de fapt, nici nu e un proces care poate fi la un moment dat considerat drept încheiat. Dimpotrivă, ea presupune o dialectică nesfîrșită, în care omul devine mai exigent față de sine însuși cu cît urcă treptele culturii.

Cel care abia a atins primele trepte își face mai curînd iluzia că poate trece drept om cult. Iar omul de înaltă cultură, ajuns pe piscuri greu accesibile, de la altitudinea cărora vederea cuprinde un orizont nemărginit, își dă seama cît de deșartă e iluzia omniscienței sale, cît de mic e încă volumul și raza culturii sale în raport cu un întreg ideal pe care acum îl poate întrezări.

Vechea butadă socratică, care cerea omului să înțeleagă mai întîi cîte nu știe, rămîne un semafor veșnic în calea celui care vrea să ajungă un adevărat om cult. Convingerea materialist-dialectică despre cognoscibilitatea lumii constituie cel mai puternic imbold pentru omul care studiază și gîndește, stăpîn pe certitudinea că investigația sa nu e niciodată zadarnică, deși e infinită.

Cea mai gravă piedică în calea culturii rămîne suficiența. Tocmai pentru că accesul spre cultură e astăzi nelimitat, semidoctismul care se dă drept cultură constituie o primejdie asupra căreia îndeosebi tînăra generație trebuie să fie neîncetat prevenită.

În același timp, ar fi pueril și dăunător să considerăm relativitatea culturii posibile a fiecărui individ drept o cultură mărginită.

Fiecare treaptă atinsă este în sine o cucerire culturală valabilă, obiectivă, cu condiția perspectivei pe care o deschide. Numai stagnarea e anticulturală; înaintarea e, prin excelență, un act de cultură, eliminînd scepticismul, blazarea, abandonarea cursei începute.

Sistemul educației comuniste implică, sînt încredințat, tocmai o asemenea linie asimptotică în formarea omului cu adevărat cult de care are nevoie societatea noastră. Școala este într-adevăr menită să crească oameni multilateral dezvoltați, în sensul plenitudinii idealului comunist.

O asemenea plenitudine a constituit întotdeauna visul omenirii, și el în devenire istorică. Omul cult al Renașterii ilustra maxima dezvoltare plenară a vremii, sinteza cunoștințelor la care ajunsese omenirea. Plenitudinea spre care tindem azi e mult mai largă în perspectiva ei nemărginită. Dacă în stadiul Renașterii cultura era, prin natura ei, umanistă, progresul științelor naturii a creat vastul tărîm al unei culturi care implica o infinită specializare a savanților și gînditorilor. Cuprinderea întregii culturi spirituale de către un individ s-a dovedit treptat imposibilă în raport cu exigențele specializării necesare — și specialistul a devenit în chip firesc opusul diletantului, mai util decît acesta chiar dacă drumul celui dintîi era limitat strict, îngust, iar al celuilalt era de o amploare impresionantă. A ști cîte puțin din toate s-a dovedit inutil în raport cu a ști pînă la epuizare tainele unui domeniu restrîns. Omenirea a cîștigat astfel enorm din invenții tehnice sau din descoperiri medicale care păreau să se poată definitiv lipsi de ceea ce cu cîteva secole mai devreme însemna cultură plenară. Cultul specializării părea să se opună culturii și, pentru unii, valorile altă dată considerate prin definiție umaniste începeau să pară desuete. In deruta civilizației occidentale capitaliste a apărut un fel de concurență între valorile științelor naturii, îndeosebi valorile tehnicii moderne, și valorile milenare ale culturii spirituale, precum cele ale artei și filozofiei.

Civilizația comunistă oferă însă posibilitatea înțelegerii depline a culturii spirituale ca totalitate a bunurilor cucerite de om prin gîndirea și sensibilitatea sa specifică. Însăși fundamentarea întregii activități spirituale pe o concepție și o metodă unitară, pe materialismul dialectic și istoric, avertizează asupra unei specializări limitate, fără perspectiva raporturilor și determinărilor date de unitatea materială a lumii și cerute de dialectica oricărei cunoașteri obiective.

Cultura comunistă înglobează firesc și necesar — cum spunea Lenin — „tot ceea ce cunoștința omenească a adunat". Evident, aceasta nu se referă numai la trecut, ci și la prezent, printr-o înglobare permanentă a tuturor cuceririlor geniului uman. Omul cult, care refuză diletantismul, dar nu se închide într-o specializare fără perspectivă, este cel ce acumulează maximum de cunoștințe în domeniul său cu conștiința că acest domeniu este o parte a unui întreg și evoluează odată cu întregul.

În secolul nostru, care e secolul comunismului, al zborurilor cosmice și al ciberneticii, e tot atît de absurd să se considere om cult cineva care nu e decît un excelent tehnician, ca și cineva care e un excelent latinist, dacă orizontul lui nu depășește marginile stricte ale specialității spre a o așeza pe aceasta pe coordonatele fundamentale ale științei contemporane despre lume. In același sens, delimitarea netă, care mai există încă, între cultura „umanistă" și cea „fizico-matematică" devine un anacronism. Cred că tînărul care în zilele noastre tinde să devină un om cult, în orice domeniu s-ar specializa, trebuie să-și vadă studiul în lumina filozofiei marxist-leniniste, însușite nu doar prin elementele ei, ci prin concepția și metoda ei integratoare și în lumina colaborării unitare a tuturor științelor, cum o experimentează, în lumea contemporană, cibernetica. În același timp, o garanție pentru adevărata formare a omului cult este coordonarea efectivă a educației intelectuale cu educația estetică și cu educația morală pe toate treptele învățămîntului. Pedagogia noastră face din această coordonare cheia de boltă a întregului sistem instructiv-educativ. E vorba, însă, de a asigura eficiența acestuia, în așa fel încît absolventul de școală să nu reducă educația intelectuală la fundamentele specialității sale și să nu vadă în educația estetică un tărîm limitat. Îmi închipui un inginer cult cînd îl văd stăpîn pe ramura lui, teoretic și practic, raportîndu-și specialitatea la planul general al dezvoltării contemporane a științelor și cultivînd artele și frumosul pentru că însăși intelectualitatea lui resimte organic necesitatea acestora.

Ca pedagog în cadrul învățămîntului superior am de rezolvat, din acest punct de vedere, probleme largi privind cultura studenților mei, specializați în literatura română la Facultatea de limbă și literatură română a Universității din București. Pe cît e de adevărat că un om cult trebuie să-și depășească specialitatea, pe atît e de adevărat că trebuie să aibă cu adevărat o specialitate, un domeniu în care să fie „neîntrecut". Absolvirea unei facultăți, chiar cu note maxime, încă nu este un indiciu incontestabil al bunei specializări.

„Specialistul" în literatură română nu poate fi deci un om care, în cel mai bun caz, și-a însușit integral materia cursurilor predate și a străbătut conștiincios bibliografia cerută de profesorii săi. El trebuie să aibă capacitatea de a duce o muncă individuală de cercetător, să poată cutreiera familiar întregul cîmp al literaturii române, ca interpret competent al ei, ca apreciator de valori și descoperitor. Problema specializării se pune cu toată exigența și pentru viitorul profesor de literatură română în școala medie, care nu e neapărat un cercetător științific. Sînt într-adevăr majoritatea absolvenților noștri pregătiți ca oameni culți în specialitatea lor restrînsă, pe care o vor profesa în școli? Aici avem, cred, de înfrînt prejudecăți vechi și insistente. Profesorul de școală medie mai e considerat uneori și se consideră și el însuși, deci, ca un deținător al unor cunoștințe anumite pe care trebuie să le *predea* elevilor. Dar nu există în nici un domeniu posibilitatea unui bagaj *fix* care să fie pur și simplu „predat". Profesorul de literatură română care se bazează numai pe ceea ce a învățat la un moment dat și pe manualul de școală rămîne esențialmente un semidoct și crește, la rîndu-i, semidocți. Profesorul de literatură trebuie să fie el, în primul rînd, un intelectual viu, care urmărește neîncetat fenomenul literar și evoluția istoriei literare. Ce fel de profesor de literatură e acela care nu a urmărit nici în anii studenției, nici ulterior, publicațiile literare și studiile de specialitate? Pe de altă parte, profesorului de literatură îi revine în bună măsură și sarcina educației estetice în școală. Au toți absolvenții noștri, de facultate, ei înșiși, această educație?

Sînt întrebări la care nu e ușor să răspunzi imediat, dar care ar putea, singure, să constituie obiectul unor dezbateri. Și în aceste dezbateri, alături de multe exemple pozitive, ar putea fi aduse, din păcate, și destul de numeroase exemple negative — din lecțiile profesorilor, din lucrările candidaților la examenul de maturitate sau la cel de admitere în universități, ca și din lucrări ale studenților.

Pentru ca studentul facultății de limbă și literatură română, viitor profesor, să devină un bun specialist, candidat la titlul de om cult, trebuie în orice caz să accentuăm asupra muncii lui de cercetare individuală și să studiem posibilitatea lărgirii orizontului său de cultură generală, literară și filozofică. În aceste privințe se poate pune în discuție posibilitatea unei restructurări a planurilor de învățămînt care să acorde spațiul cuvenit — mult mai larg decît în prezent — istoriei filozofiei, esteticii și artelor, ca și literaturii universale contemporane.

Cu aceasta abia s-ar atinge sfera necesară a culturii „umaniste" contemporane. Dar nu e cazul oare ca studenții să înceapă a fi îndrumați spre orizonturile reale ale culturii contemporane, din care nu pot lipsi, de pildă, matematica și fizica? Nu-l pot considera om cult pe inginerul care n-a citit un rînd din Arghezi în afara textelor studiate în liceu. Dar e cult oare absolventul facultății de limba și literatura română care rămîne tot atît de nedumerit în fața rachetelor cosmice sau a discuțiilor despre producerea pe cale sintetică a materiei vii?

Conf. univ. SAVIN BRATU
Universitatea din București

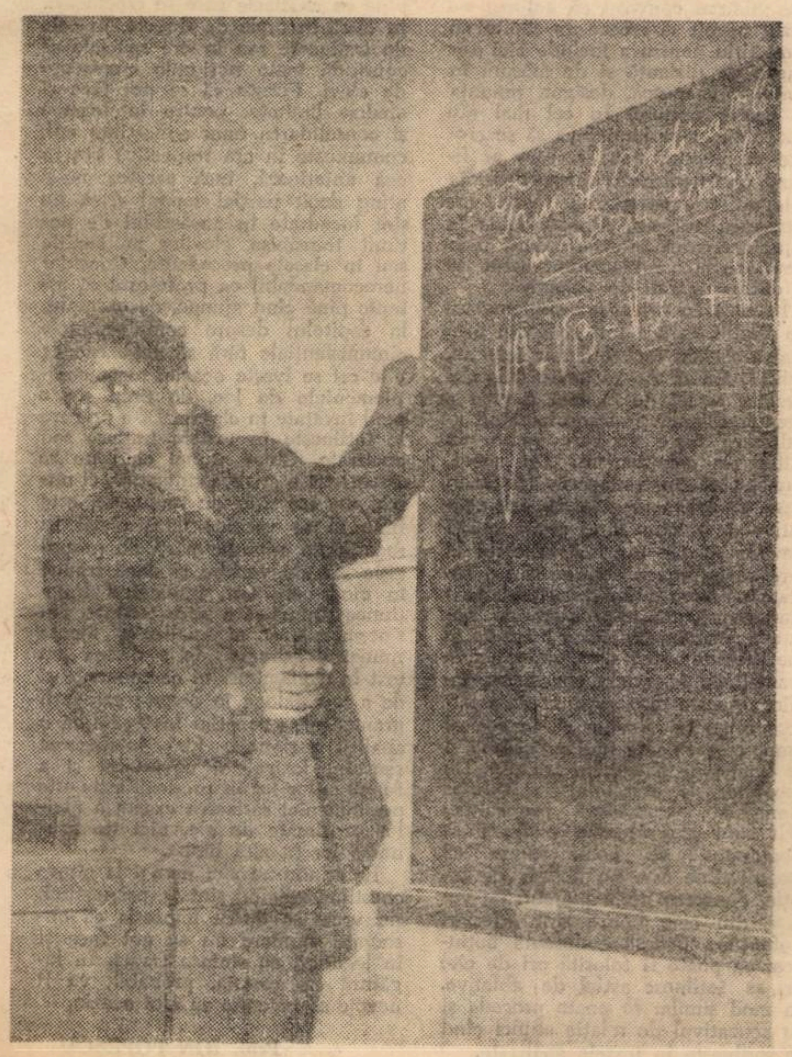

Lecție de matematică la secția serală a școlii medii nr. 1 din Baia Mare.

PUNCTE DE VEDERE

Ordinea prezentării temelor de geometrie analitică

Temele mari care se predau la geometria analitică în clasa a XI-a sînt, după cum se știe, dreapta, cercul cu centrul în originea sistemului de referințe (rectangular cartesian) și cu centrul în alt punct, elipsa, hiperbola și parabola.

Socotim că, pentru mai buna înțelegere a acestor teme, ca și pentru a consolida deprinderile elevilor în vederea rezolvării problemelor, este necesar ca actuala ordine de predare — care este oarecum consacrată, devenind tradițională — să fie schimbată. Propunem anume, următoarea ordine: dreaptă, parabolă, cercul cu centrul în origine și cu centrul în (a, b), elipsa și hiperbola. Menționăm că ultimele două teme se pot preda paralel, fiind suficient să se stabilească ecuația elipsei, ecuațiile tangentelor la elipsă paralele cu o direcție dată, ecuația tangentei într-un punct al elipsei, ecuațiile tangentelor duse dintr-un punct la elipsă. În ceea ce privește hiperbola, socotim că este suficient să se arate că b^2 se înlocuiește prin $-b^2$.

Care sînt argumentele care ne fac să pledăm în favoarea acestei ordini?

In primul rînd, în situația existentă acum, trecerea de la ecuația de gradul I cu două necunoscute la ecuația de gradul II tot cu două necunoscute prezintă pentru elevi destule dificultăți, ei neavînd încă toate elementele necesare în vederea înțelegerii noilor cunoștințe. Dacă se adoptă însă ordinea propusă de noi, trecerea de la ecuația dreptei la ecuația parabolei devine mult mai accesibilă pentru elevi, deoarece ei s-au mai întîlnit cu ecuația parabolei în clasa a IX-a, cînd au studiat funcția de gradul al II-lea a cărei reprezentare grafică este o parabolă. In acest caz poziția unei drepte față de parabolă s-ar putea stabili pe cale generală: se cercetează semnul discriminantului ecuației de gradul II obținută prin eliminarea uneia din necunoscute (de obicei y) între ecuațiile dreptei și parabolei. Calculele necesare nu cer un efort prea mare. Se poate stabili cu ușurință ecuația tangentei paralelă cu o direcție dată, arătîndu-se că oricare ar fi direcția m dată, există o singură tangentă la parabolă, paralelă cu direcția m.

Apoi, stabilirea ecuației parabolei raportată la axa sa de simetrie și la tangenta la vîrf se poate face fie pornind de la definiția ei ca loc geometric (locul punctelor egal depărtate de o dreaptă fixă și de un punct fix), fie de la ecuația $y = ax^2$, schimbînd pe x prin y și a prin $\frac{1}{2}p$.

Totodată, pornind de la ecuația parabolei se poate obține cu ușurință ecuația cercului sau ecuația hiperbolei echilatere, apoi ecuația hiperbolei cu asimptotele $Y = \pm \frac{b}{a} \cdot x$. De la ecuația cercului se poate ajunge la ecuația elipsei.

Pledează, de asemenea, pentru ordinea propusă de noi faptul că, definițiile pentru elipsă și hiperbolă considerate ca loc geometric fiind asemănătoare, aceleași calcule pot servi și pentru stabilirea ecuației elipsei și pentru stabilirea ecuației hiperbolei, întrucît ambele sînt raportate la axele de simetrie.

Să nu uităm apoi că în situația actuală la data cînd urmează să fie predată elipsa la analiză nu s-a predat încă procedeul de construire a graficului unei funcții folosind noțiunea de derivată.

In sfîrșit, predînd elipsa și hiperbola paralel, realizăm o apreciabilă economie de ore, pe care le putem folosi fie pentru rezolvarea unor probleme recapitulative, fie pentru a da ecuațiile parabolei, elipsei și hiperbolei ale căror axe sînt paralele cu axele sistemului de referință.

prof. GH. CĂLUGĂRIȚA

LECȚII LECȚII

Probleme de gramatică

Alături de științele exacte, gramatica oferă mereu ocazia formării gîndirii logice a elevilor, dacă este predată în mod riguros științific. Din asistența noastră la unele lecții de gramatică a limbii romîne (la Școala medie nr. 34 din București) se constată o nedezmințită tendință a profesorilor de a realiza o asemenea predare.

Se mai întîmplă însă ca, uneori, în timpul lecțiilor de gramatică să ai senzația artificialului, izvorîtă fie din insuficienta grijă a profesorului pentru conținutul lecției pe care o ține, fie din tutela pe care formal o impune manualul. Despre aceste două aspecte vrem să discutăm aici.

Lecția „Cazurile substantivului" (clasa a VII-a), la care am asistat, a ridicat o serie de întrebări necesare, după noi, pentru înțelegerea logică a mecanismului cazurilor numelui, deoarece „schema funcțiunilor substantivului în propoziții după cazuri" din manualul pentru clasa a VII-a (pag. 177) nu este de natură să pună în contrast sistemul formelor cu acela al valorilor sau al funcțiilor, în așa fel încît elevii, pe cale logică, să vadă ce relații se stabilesc între variațiile morfologice ale substantivului pentru a exprima variațiile situațiilor în comunicare, adică funcția sintactică, mai ales că totul se bazează pe aprecierea intuitivă a contextului.

Din paradigma declinării substantivului pionier (pe care o dă manualul) elevul observă că, deși sîntem la morfologie, forma substantivului nu se schimbă. De exemplu, formele masculine nu se schimbă la nici un caz: tot singularul are forma pionier și tot pluralul, forma pionieri. Pentru genul feminin, la singular există două forme: mamă — mame, iar la plural o singură formă mame, omomorfă cu cazurile oblice (genitiv-dativul) ale singularului (nu punem în discuție vocativul, fiindcă, spre surpriza noastră, lipsește din manual). Cu toate acestea, zicem că există cinci cazuri în limba romînă, deși desinențele cazuale sînt foarte puține. Aceasta înseamnă că, în limbă, categoria gramaticală a cazului este, mai întîi, o categorie sintactică și că această categorie se definește prin funcții și numai după aceea prin formele ei. Așadar, în schema din manual trebuia să apară, în primul rînd, mijloacele prin care se exprimă diversele funcțiuni ale substantivului (adică desinențe, prepoziții, articol și, mai rar, topica) și de-abia în al doilea rînd „întrebările la care răspunde". În felul acesta (fără a încărca sau depăși programa), s-ar înlătura rutina și formalismul în predarea limbii, s-ar pune accent pe formarea gîndirii logice, creatoare a elevilor, s-ar crea deprinderi temeinice de exprimare și scriere corectă.

Elevul trebuie să vadă, de exemplu, în sintagma un pionier, polivalența formelor în funcție de multiplicitatea valorilor (la nominativ sau acuzativ), să înțeleagă variabila morfologică după context, din cadrul lingvistic prin care se exprimă o situație reală, să aleagă între mai multe posibilități, să vadă care este relația de selecție, adică cum se zice în lingvistică, raporturile paradigmatice și cele sintagmatice. Altfel, elevul învață mecanic schema sau paradigma, dar uită repede și nu aplică, fiindcă nu înțelege.

La o lecție la care am asistat s-a verificat tema dată pentru acasă — exercițiul nr. 6 din manual, pag. 180. Textul începe așa: „Bătrînul a tăcut, cu privirile pironite asupra foculuI...". Cum era și de așteptat, „cazul" cazului substantivului focului a aprins discuția și, dacă profesoara n-ar fi impus (pedagogic) punctul de vedere științific și logic, sentimentul nereușitei ar fi fost reaprovizionat, automat, de analizele formale cu care fuseseră deprinși elevii de către altcineva în clasele anterioare, analize de tipul: „a cui asupra? — asupra focului" (deci, genitivul, spunea un elev); „asupra cui? — asupra focului" (deci, dativul, conchidea altul); „cui asupra? — focului" (analiza, tot pentru dativ, un al treilea). Este evident că avem a face cu o analiză formală, forțată, greșită, în care pronumele interogativ (cui) polariza întreaga gîndire a elevilor. De vreme ce manualul dă asemenea texte, era indicat ca aceste situații să figureze în niște scheme, așa cum am arătat, sau măcar să fi dat indicații, în note, asupra prepozițiilor sau a locuțiunilor prepoziționale care cer genitivul (și uneori în flexiunea pronominală, dativul — de exemplu: Se repezise asupră-mi etc., după cum altele ca mulțumită, datorită, grație, conform, potrivit, contrar, cer dativul).

Cu un alt text analizat: „Dinspre cotul apei, se auzi sunetul prelung al unui corn", profesoara a fost și mai mult solicitată de elevi să dea lămuriri asupra controversei gramaticale: substantivul sunetul este subiect sau complement direct? Formal, amîndouă răspund, aici, la întrebarea ce? Dar aceasta este o soluție inoperantă, de vreme ce criteriile semantice contextuale primează. Dacă manualul (și profesorii) ar lua o singură relație pentru un sens bine definit, în așa fel ca o relație să nu poată fi atribuită alteia, atunci selecția ar fi arătat că întrebarea ce este proprie complementului direct. Prin selectare, rămîn, pentru subiect, întrebările despre cine?, despre ce? prin care spunem ceva cu ajutorul predicatului, adică despre cine sau despre ce se vorbește în propoziție, ca parte principală, căci asemenea întrebări au și complementul indirect și de relație, dar nu se confundă cu subiectul (de ex.: am vorbit despre (de) tine, sau am vorbit despre (de) examene etc.). Ne trebuie ca punct de plecare o întrebare sigură pentru un raport sintagmatic, ca să evităm situații cînd, semantic, anumite construcții sînt echivalente.

În sfîrșit, trebuie să semnalăm o problemă care trebuie lămurită: are sau nu vocativul vreo funcție sintactică? Este sau nu un caz? Faptul că are anumite desinențe specifice (— o la feminin singular, — e la masculin singular) ne îndreptățește să-l considerăm un caz. Dar, fiindcă nu se leagă, sintactic, de nici un membru al propoziției (marcat, grafic, prin virgulă sau semnul exclamației), nu însemnează că n-are nici un rol sintactic. Manualul pentru clasa a VII-a, la pag. 178, menționează „fără funcțiune" dar continuă: „arată o chemare, o strigare". E firesc să ne întrebe elevii și să ne întrebăm și noi: oare chemarea, strigarea nu sînt exprimate, lingvistic, prin anumite construcții sau cuvinte și acestea nu aparțin limbii? Dacă vocativul n-are nici o funcție în limbă înseamnă că este de prisos și, ca atare, limba ar trebui să-l elimine (ceea ce nu s-a întîmplat, după cîte știm, în nici o limbă din marile familii cunoscute, și nu cred să se întîmple vreodată!). Dimpotrivă, oricine simte lingvistic își dă seama că vocativul este un caz, că are funcții sintactice multiple (exprimă o relație sau chiar o propoziție imperativă sau deziderativă). Numai așa se explică de ce el apare corelat sau însoțit cu imperativul și cu interjecția. De aceea, pentru unii, vocativul este simțit ca persoana a II-a a substantivului, legată de imperativ (de ex.: Vasile, ascultă!). Celelalte cazuri ale substantivului sînt la persoana a III-a (nu există substantive la persoana I).

Am desprins doar cîteva aspecte menite să contribuie la predarea gramaticii pe baza gîndirii logice, la înțelegerea și însușirea conștientă a faptelor de limbă, potrivit puterii de asimilare a elevilor din clasele V-VII ale învățămîntului nostru de cultură generală.

Lector univ. GH. POALELUNGI

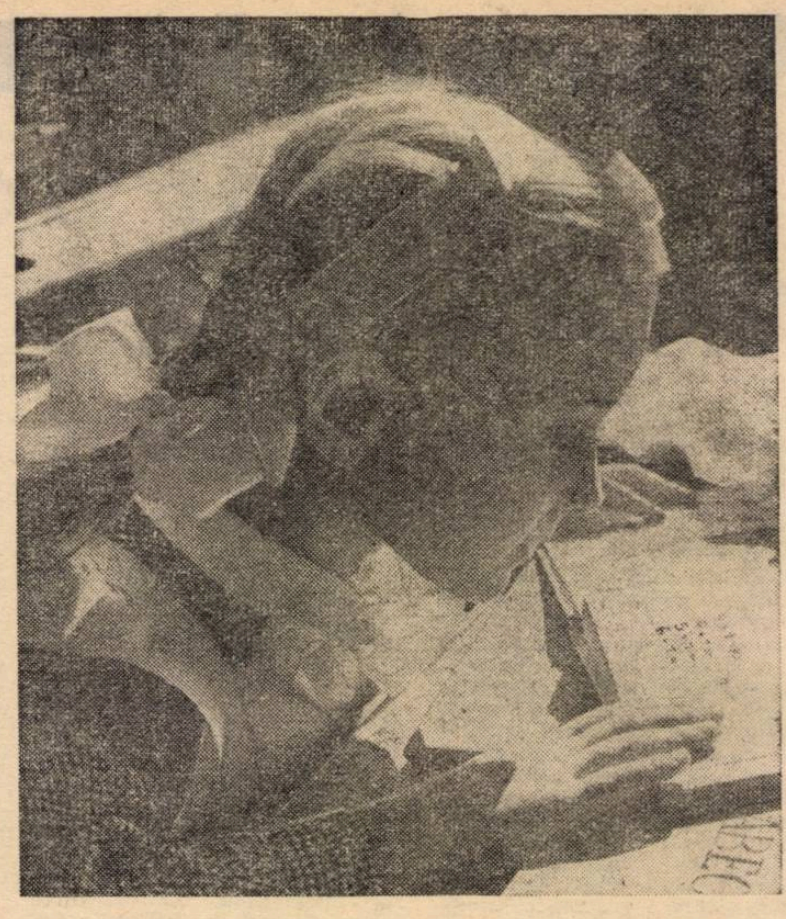

Concentrare

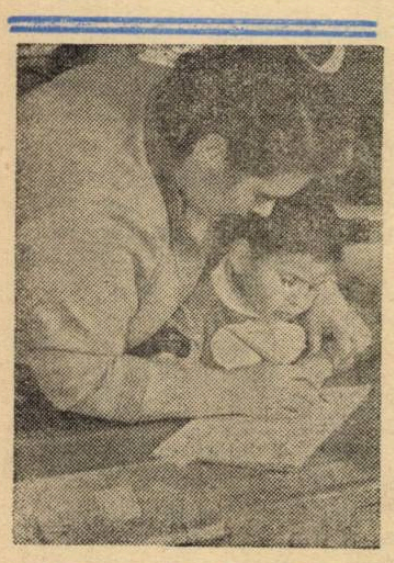

Încă puțin ajutor și drumul se va netezi

CÎTEVA CHESTIUNI DE SINTAXĂ LATINĂ

Am subliniat cu alt prilej (Gazeta învățămîntului nr. 719 din 6 sept. 1963) necesitatea respectării principiului predării concentrice la lecțiile de sintaxă a limbii latine la clasa a X-a umanistă și, în același timp, utilitatea folosirii cu prioritate a exemplelor din textele traduse, pe cît posibil încadrate în contextul lor. Revenim asupra unor aspecte ale predării sintaxei la această clasă, referindu-ne numai la cîteva capitole de sintaxă a propoziției.

Din examinarea comparativă a manualelor de clasa a IX-a și a X-a se poate constata că noțiunile de sintaxă a limbii latine prevăzute de programa școlară sînt tratate în proporție de 50% la clasa a IX-a și completate la clasa a X-a, unde se repetă și ceea ce s-a studiat în clasa anterioară. Astfel, la atribut, noțiuni noi sînt numai genitivul explicativ, obiectiv și subiectiv, celelalte (genitivul pasiv, al calității și cel partitiv) fiind cunoscute din clasa a IX-a. La complementul direct, pe lîngă cele cunoscute se adaugă: acuzativul exclamației, obiectul intern, acuzativul cerut de verbele de afect și complementul dublu în acuzativ. În ceea ce privește complementul indirect, noțiuni noi sînt: dativul autorului, dativus commodi vel incommodi și dativus finalis. O situație similară apare și la complementele circumstanțiale.

Dacă profesorul reîmprospătează cu elevii toate cunoștințele lor din clasa a IX-a și dacă asigură consolidarea acestor cunoștințe prin cît mai multe exemplificări din textele traduse în orele anterioare, noțiunile noi se încadrează perfect într-un sistem clar de cunoștințe și devin tot mai accesibile, deoarece se grefează pe fapte de limbă deja cunoscute.

Consultarea prealabilă a ambelor manuale este necesară atît pentru reîmprospătarea noțiunilor cunoscute și a unora din exemplele folosite, cît și pentru evitarea unor inconsecvențe în gruparea problemelor. Bunăoară, în manualul de clasa a IX-a, complementul cerut de verba memoriae este considerat indirect (p. 63), în cel de clasa a X-a apare la complementul direct (p. 101). De asemenea, complementul care răspunde la întrebarea qua (pe unde?) este trecut în manualul de clasa a IX-a la capitolul destinat complementului circumstanțial de loc (p. 84), iar în cel de clasa a X-a, la complementul circumstanțial de mod (p. 104). Aceste nepotriviri rezultă din dificultățile mari care se întîmplă atunci cînd trebuie să se grupeze multiplele noțiuni de sintaxă a limbii latine în cadrul limitat al categoriilor sintactice studiate de elevi în orele de gramatică a limbii romîne. Din aceeași pricină, probabil, autorul manualului de clasa a X-a nici n-a reamintit anumite noțiuni date în cel de clasa a IX-a: complementul cerut de verba iudicialia (p. 63), complementul în ablativ după verbele deponente **utor, fruor, fungor, potior, vescor** (p. 63), complementul circumstanțial exprimat printr-un acuzativ precedat de prepoziția **per** ș. a.

Fără a ne propune aici să elucidăm o problemă de strictă specialitate, socotim necesar să precizăm că este mai bine să considerăm complementele cerute de verba memoriae și de verba iudicialia ca niște complemente indirecte, iar pe cele cerute de verbele deponente **utor, fruor, fungor, potior, vescor** ca instrumentale, deci de mod, nu indirecte, așa cum sînt date în manualul de clasa a IX-a (p. 63).

Deși nu ne-am propus să discutăm aici despre manualele de limba latină, totuși vom menționa că, din considerente pedagogice, credem că trebuie să se renunțe la noțiunea de „complement circumstanțial de spațiu" dată în manualul de clasa a X-a (p. 103), atît pentru faptul că ea nu figurează în gramatica limbii romîne, cît și pentru a fi consecvenți cu ceea ce am comunicat elevilor în clasa a IX-a, unde complementul care arată direcția a fost trecut la circumstanțialele de loc. Sîntem convinși că autorul s-a văzut nevoit să creeze un capitol cu acest titlu pentru a include aici noțiunea de distanță și de măsură în spațiu. S-ar putea, desigur, renunța la aceste noțiuni. În cel mai rău caz, nimic n-ar împiedica să se creeze un capitol nou, în care ar figura complementele necuprinse în categoriile cunoscute de elevi. De asemenea, nu s-ar ajunge deloc la supraîncărcarea elevilor dacă s-ar menționa și complementul cerut de diferite categorii de adjective.

În ceea ce privește complementul de relație, care a fost scos din programa școlară începînd din acest an, considerăm că nu se poate face abstracție totală de el fără a crea o situație dificilă profesorului cînd analizează texte în care apare un astfel de complement. De aceea, atunci cînd, în traducerile făcute în clasă, se întîlnesc ablative sau acuzative de relație, li se poate spune elevilor că ele exprimă obiectul la care se referea o acțiune sau o calitate sau care le limitează (ablativus limitativus), dîndu-se eventual noțiunea de complement de relație și specificîndu-se că el figurează și în gramaticile complete ale limbii romîne. Aceste date suplimentare lărgesc orizontul elevilor și, în același timp, creează mai multe posibilități de înțelegere a textelor traduse. De exemplu, la capitolul „Pădurea Hercynia", traducînd propoziția: „Hi sunt magnitudine paulo infra elephantos", se poate spune că **magnitudine** este un ablativ de relație, deoarece arată punctul de vedere din care bourii sînt inferiori elefanților. O dată cunoscută noțiunea, ea poate fi folosită ori de cîte ori se întîlnesc astfel de ablative. În mod similar se poate proceda și cu acuzativul de relație atunci cînd se întîlnește în textele analizate.

Înțelegerea și asimilarea noțiunilor de sintaxă se asigură numai prin analize numeroase, făcute pe texte cît mai variate. În consecință, este bine ca analizele care se efectuează în clasă în orele de sintaxă, în cele de traducere sau în ore speciale să cuprindă toate noțiunile cunoscute de elevi. Firește că se pot face și analize limitate, pentru înțelegerea și consolidarea unor cunoștințe noi, comunicate în ora respectivă sau în cea anterioară, însă acestea nu-și ating decît parțial scopul dacă nu sînt încadrate în ansamblul de noțiuni transmise elevilor în lecțiile sau în clasele precedente. Consider nerecomandabil ca profesorul să aștepte pînă cînd ajunge, de exemplu, la capitolul despre complementele circumstanțiale fără să analizeze, de cîte ori se ivește ocazia, toate complementele de loc, de timp și de mod învățate în clasa a IX-a pe care le întîlnește în textele traduse sau analizate. Chiar atunci cînd nu se efectuează o analiză sintactică, ci numai un exercițiu de traducere, este bine să se verifice dacă elevii își reamintesc anumite părți de propoziție sau de vorbire și dacă traduc în mod conștient, înțelegînd funcțiunea sintactică a unor cuvinte. Nu sîntem adepți ai analizelor făcute numai de dragul de a diseca un text în elementele lui componente și de a le cataloga în diverse categorii gramaticale; socotim însă că fără o analiză rațională, fără înțelegerea sensului lexical al cuvintelor și a funcțiunilor lor în propoziție nu este posibilă nici sesizarea exactă a ideilor exprimate de ele, nici transpunerea lor în altă limbă.

Referindu-ne aici numai la cîteva chestiuni privind sintaxa propoziției, nu vrem să lăsăm impresia că observații similare nu se pot face și în legătură cu sintaxa frazei. În legătură cu aceasta, probabil, va fi nevoie să revenim cu altă ocazie.

Prof. ION POPESCU

Profesorii şcolii medii „EMIL RACOVIŢĂ“ despre

TEMELE PENTRU ACASĂ

Menite să asigure, prin aplicarea independentă a cunoştinţelor, fixarea acestora şi caracterul lor conştient, temele pentru acasă constituie un mijloc important de ridicare a nivelului de pregătire al elevilor. Dar nu în orice condiţii, ci numai atunci cînd sînt respectate cerinţele de ordin didactic.

Pentru a stabili o pondere raţională a temelor pentru acasă în ansamblul pregătirii individuale a elevilor, pentru a înlătura supraîncărcarea acestora, un ordin al ministrului învăţămîntului a prevăzut după cum se ştie, încă în anul 1961, disciplinele la care nu trebuie să se dea teme scrise acasă întrucît nu sînt necesare pentru adîncirea cunoştinţelor (istorie, constituţie, ştiinţe naturale, lucrări practice), volumul lucrărilor date la celelalte discipline şi felul lor (probleme, exerciţii, schiţe, hărţi etc.). Aplicarea în practică a acestui ordin a avut efecte deosebit de pozitive, contribuind mult la asigurarea unui regim de lucru raţional al elevilor. În ultimii ani, căutînd să valorifice cît mai larg prevederile cuprinse în ordinul ministrului învăţămîntului, numeroase colective didactice s-au preocupat de o justă dozare a gradului de dificultate şi a volumului temelor pentru acasă, de îndrumarea efectuării lor, precum şi de controlul rezolvării acestora.

În discuţia pe care a avut-o de curînd cu profesorii Şcolii medii „Emil Racoviţă“ din Capitală, un redactor al „Gazetei învăţămîntului“ a ridicat o serie de probleme privitoare la modul cum sînt aplicate indicaţiile prevăzute în ordinul ministrului învăţămîntului. Răspunzînd, profesorii şcolii au relatat unele aspecte ale experienţei lor pe care le facem cunoscute cititorilor noştri.

Pornind de la o primă şi evidentă concluzie

Viorel Alecu, directorul şcolii : Deşi nu se obişnuieşte, consider util pentru delimitarea cadrului discuţiei noastre să încep prin a defini o primă şi evidentă concluzie : din momentul cînd s-a trecut la aplicarea ordinului ministrului cu privire la înlăturarea supraîncărcării elevilor cu teme pentru acasă, aceştia dispun de aproximativ o oră mai mult timp liber pe zi decît aveau în trecut şi, totodată, judecînd după notele din catalog, nivelul pregătirii lor a avut de cîştigat. Şi este important de subliniat că în această perioadă exigenţa profesorilor noştri nu a scăzut, ci, dimpotrivă, a sporit.

Desigur că obţinerea acestor rezultate a necesitat intensificarea muncii profesorilor şi — ceea ce a fost mai greu — renunţarea de către aceştia la unele puncte de vedere care se vădeau eronate, sau depăşite, desprinderea lor de anumite criterii înguste, limitate la disciplina pe care o predau şi formarea unei priviri unitare, de ansamblu, asupra întregului proces de învăţămînt.

Factorul fundamental în această privinţă îl constituie, consider, stabilirea obiectivă, în funcţie de specificul fiecărui obiect de învăţămînt şi al fiecărei clase a volumului cel mai raţional de teme care urmează a fi efectuate, astfel încît chiar de la început să existe din acest punct de vedere o corelare judicioasă între discipline. În această privinţă ne-au venit în ultimul timp în ajutor cîteva studii efectuate de Institutul de ştiinţe pedagogice (încă puţine faţă de însemnătatea problemei) şi, mai ales, discuţiile rodnice purtate în cercurile pedagogice pe specialităţi.

A. Darie, profesoară de limba română : În lumina prevederilor ordinului ministrului învăţămîntului, a indicaţiilor primite de la conducerea şcolii şi din concluziile discuţiilor purtate în cercul pedagogic, colectivul profesorilor de limba română din şcoala noastră a stabilit de la începutul anului, prin planificarea trimestrială, ce exerciţii vor fi rezolvate în clasă şi ce exerciţii vor fi date elevilor pentru acasă. În general căutăm să asigurăm pentru acestea din urmă teme a căror rezolvare necesită un timp scurt, dar care presupun cunoaşterea de către elevi a ceea ce este esenţial în lecţia predată. Atunci cînd, aşa cum se întîmplă mai ales în clasele a VIII-a, nivelul colectivului nu este omogen, căutăm să dozăm exerciţiile pe grupe de elevi sau chiar individual, în funcţie de cunoştinţele lor anterioare.

Iulius Müller, profesor de fizică : Criterii asemănătoare stau şi la baza activităţii noastre, a profesorilor de discipline realist-practice, în stabilirea volumului de exerciţii date spre rezolvare acasă. Adaug că, înainte de a da temele prevăzute pentru o anumită oră, ne interesăm dacă în ziua respectivă elevii nu au de rezolvat prea multe lucrări acasă.

Stabilirea unui regim raţional de activitate

Viorel Alecu : Prin măsurile luate am căutat să asigurăm elevilor un regim raţional de lucru, în funcţie de curba efortului săptămînal indicată de cercetările psihopedagogice. Totuşi la cîteva şedinţe cu părinţii, unii din aceştia ne-au comunicat că volumul de ansamblu al temelor pentru acasă stabilit de noi solicită încă prea multe eforturi elevilor. Ne-am propus atunci să acordăm o mai mare atenţie criteriilor de alegere a temelor.

A. Darie : Am arătat că membrii comisiei metodice de limba romînă au stabilit conţinutul exerciţiilor aplicative de gramatică, al compunerilor şi al altor teme scrise în funcţie de nivelul de pregătire al claselor şi de particularităţile de vîrstă ale elevilor. Dacă şi aceste teme apar la un moment dat dificile la o anumită clasă sau într-o anumită perioadă, căutăm să le înlocuim operativ. De pildă, la clasa a VII-a, la lecţia „Despărţirea cuvintelor în silabe“, unde manualul oferă două exerciţii, am dat spre efectuare pe cel de al doilea care, deşi mai redus ca volum faţă de primul, poate consolida în egală măsură cu el atît deprinderile elevilor, cît şi cunoştinţele lor privind regulile de despărţire a cuvintelor în silabe.

Pînă nu de mult, un factor care mai genera o anumită supraîncărcare cu teme a elevilor din clasele VIII—XI era efectuarea compunerilor şi lucrărilor scrise pe marginea operelor literare studiate. Acum am limitat aceste teme la strictul necesar. Un procedeu pe care îl folosim cu rezultate pozitive este acela al anunţării din timp a lucrărilor scrise care necesită o documentare mai îndelungată. O dată cu anunţarea lucrărilor indicăm bibliografia, precum şi unele puncte principale din planul lucrării. În felul acesta elevii îşi pot planifica pentru o perioadă mai îndelungată timpul necesar întocmirii lucrărilor, iar acestea sînt elaborate mai temeinic.

Ana Gereanu, profesoară de matematică : Socotesc că, în măsura în care mai există, aglomerarea elevilor cu teme pentru acasă are ca sursă deplasarea ponderii însuşirii cunoştinţelor în etapa cînd elevul se pregăteşte singur. De aceea, în munca mea ţin seama de faptul că temele pentru acasă, la matematici ca şi la oricare altă disciplină, trebuie să fie numai un mijloc de revedere şi fixare a unor cunoştinţe însuşite în clasă. De aici rezultă că principala noastră sarcină este predarea clară, sistematică a cunoştinţelor, aşa ca elevii să le înţeleagă în clasă.

Uneori, pentru a-i stimula pe elevi, le cer să lucreze, în timp de 5-10 minute, o aplicaţie uşoară, directă şi notez în catalog pe cei care au rezolvat primii şi, bineînţeles, corect problema sau exerciţiul respectiv. Acest procedeu a izbutit să-i antreneze şi pe unii elevi mai slab pregătiţi, care se străduiesc să obţină rezultate superioare.

În ceea ce priveşte temele care urmează a fi lucrate acasă, pentru a le doza cît mai just atît ca volum cît şi ca dificultate, dau la începutul anului un extemporal de sondaj, care îmi permite să stabilesc nivelul general al clasei.

Prof. Iulius Müller : Este cunoscut faptul că una dintre principalele carenţe în însuşirea fizicii este aceea că elevii rezolvă cu destulă dificultate problemele cu caracter aplicativ. Am căutat să remediez această deficienţă fără ca, în acelaşi timp, să-i aglomerez pe elevi cu teme pentru acasă. Pentru aceasta, la încheierea fiecărui capitol, mai ales acolo unde există formule exprimînd relaţii matematice, rezolv împreună cu elevii una sau două probleme, urmărind notarea corectă a datelor, folosirea Sistemului Internaţional de unităţi de măsură şi scrierea corectă a relaţiei de bază. Pentru acasă nu dau niciodată mai mult de două probleme, avînd grijă ca în cadrul acestora elementul matematic să nu precumpănească asupra esenţei fizice a fenomenelor.

I. Durdun, profesor de geografie : Se afirmă adesea, şi pe drept cuvînt, că schiţele şi hărţile sînt, în cazul studierii geografiei, o a doua limbă. Acest lucru l-au avut în vedere, desigur, instrucţiunile ministerului atunci cînd au prevăzut necesitatea de a se da elevilor spre executare ca teme pentru acasă schiţe şi hărţi. Se ştie însă că executarea unor hărţi foarte amănunţite, desenate în tuş şi în culori, poate răpi elevilor prea mult timp şi îi poate supune la eforturi prea mari. De aceea, comisia profesorilor de geografie din şcoala noastră a căutat unele căi menite să uşureze munca elevilor. De pildă, le cerem să efectueze în maculatoare, înainte de fiecare lecţie, schiţa de contur a teritoriului care urmează a fi studiat. Această schiţă este completată apoi în clasă, paralel cu luarea notiţelor, elevii avînd ca model harta executată de profesor pe tablă. Le cerem de asemenea ca acasă, în timpul efectuării studiului să verifice după manual şi după atlas corectitudinea hărţii schiţate. În plus le mai dăm o singură temă mai amplă pentru întregul an şcolar — executarea unei planşe geografice care urmează să fie utilizată ca material didactic în predare. Consider că o asemenea planşă, a cărei execuţie este eşalonată în timp, nu duce la supraîncărcare.

O sarcină de mare importanţă: îndrumarea muncii individuale

Viorel Alecu : Toate aceste căutări au privit, firească, conţinutul şi volumul temelor la fiecare obiect luat separat. Nu mai puţin importantă ni s-a părut însă, pentru înlăturarea unor elemente de supraîncărcare care ar mai fi putut dăinui în şcoală, considerarea globală a acestui volum. Aceasta ne-a determinat să cerem intervenţia comisiei diriginţilor. Propun să ascultăm în această privinţă părerea unui diriginte cu rezultate deosebite în muncă.

Cornelia Chivulescu, profesoară de ştiinţe naturale, diriginta clasei a IX-a „C“ : In verificarea volumului stabilit pentru totalitatea temelor date pentru a fi efectuate de elevi acasă comisia noastră a pornit de la „fotografierea“ acestuia, în decurs de o săptămînă, la mai mulţi elevi cu situaţii diferite la învăţătură. Am urmărit, atît pe baza celor spuse de ei, cît şi prin sondaje făcute acasă, timpul folosit efectiv pentru rezolvarea temelor atît de fruntaşii la învăţătură cît şi de cei cu rezultate mai slabe. Bineînţeles, am cuprins în cadrul acestei analize „fotografice“ şi pe elevii despre care părinţii spuneau că sînt supraîncărcaţi. Am constatat că, atunci cînd este utilizat raţional, timpul folosit pentru efectuarea lecţiilor este — bineînţeles între anumite limite determinate de priceperea elevilor de a sesiza esenţa unei probleme sau a unui exerciţiu, de temeinicia deprinderilor de muncă individuală ale acestora — apropiat de durata presupusă de noi. Am constatat însă — şi în această direcţie se îndreaptă efortul nostru principal — şi faptul că un număr destul de mare de elevi nu ştiu să-şi organizeze încă munca de pregătire a temelor, că „nu ştiu să înveţe“. De aceea am înscris cu majuscule între sarcinile noastre, alături de asigurarea unui volum raţional, săptămînal şi zilnic, de teme pentru acasă, îndrumarea elevilor către studiul sistematic. Fără îndoială că aici au un rol foarte însemnat toţi profesorii, fiecare la specialitatea lui.

Viorel Alecu : Se evidenţiază în acest domeniu trei aspecte esenţiale: primul — acela al îndrumării curente privind efectuarea temelor la fiecare disciplină ; al doilea — al deprinderii în general a elevilor cu efectuarea sistematică a temelor şi al treilea — al îndrumării elevilor rămaşi în urmă la o anumită disciplină.

A. Gereanu : În ceea ce priveşte primul aspect al problemei subliniate de tovarăşul director cred că este nimerit să dăm indicaţii ori de cîte ori este necesar, mai ales asupra folosirii manualului şi a notiţelor. Aş vrea să spun însă, în această ordine de idei, că după părerea mea manualele de geometrie pentru clasele a VIII-a şi a IX-a cuprind, pentru multe probleme, indicaţii prea amănunţite. De aceea îi sfătuiesc pe elevi să caute să rezolve problemele fără să cerceteze aceste indicaţii, pe care să le folosească doar ulterior, ca mijloc de control.

A. Darie : Colectivul profesorilor de limba romînă urmăreşte şi îndrumă îndeaproape efectuarea temelor date elevilor pentru acasă, controlînd la biblioteca şcolii dacă ei citesc bibliografia indicată, dîndu-le lămuriri pe parcurs, pentru a evita munca în asalt. Aşa am procedat, de pildă, cu lucrările „Ecoul luptei maselor împotriva exploatării în opera scriitorilor I. L. Caragiale, G. Coşbuc şi Al. Vlahuţă“ la clasa a X-a, sau la tema „Condamnarea războiului imperialist în literatura noastră realist critică dintre cele două războaie mondiale“ la clasa a XI-a. Pot afirma, pe baza experienţei acumulate, că această formă de pregătire a temelor a ridicat substanţial calitatea lor.

Cornelia Chivulescu : În ceea ce mă priveşte, am folosit şi alte căi pentru a-i deprinde pe elevi să-şi folosească în mod judicios timpul pentru efectuarea temelor. De pildă, am cerut unor elevi fruntaşi la învăţătură să le vorbească colegilor lor despre felul cum şi-au pregătit temele în ultima săptămînă şi despre modul cum procedează în general cu pregătirea temelor. De asemenea, obişnuiesc să cer unui elev care şi-a însuşit metode bune de efectuare a temelor pentru acasă să-şi facă lecţiile, cîteva după amieze, împreună cu un coleg care întîmpină greutăţi pe această linie. Schimbul de experienţă efectuat astfel a dat rezultate dintre cele mai bune.

Elena Ardeleanu, profesoară de limba franceză : Unii elevi întîmpină greutăţi în rezolvarea temelor datorită asimilării insuficiente a unor cunoştinţe anterioare. Dacă nu sîntem atenţi şi nu prevenim la timp această deficienţă, treptat decalajul se măreşte şi determină o rămînere în urmă a elevilor respectivi. În aceste cazuri este necesar să individualizăm temele în funcţie de deficienţele constatate în pregătirea anumitor elevi, dîndu-le acestora lucrări din materia anterioară şi reducînd pentru ei lucrările la zi pînă în momentul cînd recuperează rămînerea în urmă.

Controlul temelor

A. Darie : Importanţa şi atenţia pe care elevii o acordă efectuării temelor este direct proporţională cu felul cum efectuează profesorul controlul sistematic al acestora. În ceea ce mă priveşte, utilizez diferite metode de control, în funcţie atît de specificul temelor cît şi de nivelul claselor. La clasele V—VII obişnuiesc să efectuez controlul unei teme luînd toate caietele acasă şi verificîndu-le pînă la lecţia următoare. În clasă discut la începutul orei calităţile anumitor lucrări, lipsurile constatate, accentuînd asupra anumitor deficienţe care caracterizează munca unui număr mai mare de elevi.

La clasele VIII—XI efectuez controlul periodic al lucrărilor pe grupe de elevi, citind atît temele scrise pentru acasă cît şi caietele de însemnări cu privire la lectura curentă şi suplimentară. Problemele ridicate de aceste lucrări le discut cu fiecare elev în parte sau, în cazul cînd se referă la probleme de mai larg interes, cu întreaga clasă.

Lucia Constantin, profesoară de limba rusă : Obişnuiesc să corectez temele scrise cu întreaga clasă, astfel încît elevii să-şi poată îndrepta singuri greşelile. De aceea cer ca lucrările, mai ales exerciţiile de gramatică, să fie efectuate pe maculator. În ceea ce priveşte corectarea directă a lucrărilor, o efectuez de cîte ori ascult un elev sau altul, paralel cu verificarea cunoştinţelor lui.

★

Viorel Alecu : Colectivul nostru didactic se străduieşte să îmbunătăţească necontenit munca de îndrumare a elevilor în efectuarea lucrărilor pentru acasă şi, în acelaşi timp urmăreşte neabătut ca volumul acestor lucrări să nu depăşească posibilităţile lor. În această privinţă cred că am putea căpăta un ajutor substanţial din partea Institutului de ştiinţe pedagogice şi a Editurii didactice şi pedagogice, care ar trebui să elaboreze şi să publice un îndrumător privind metodica muncii profesorului în alegerea temelor, pregătirea elevilor pentru rezolvarea lor şi controlul acestora. În ceea ce ne priveşte, ne vom strădui pe mai departe să contribuim la găsirea unor soluţii tot mai eficiente.

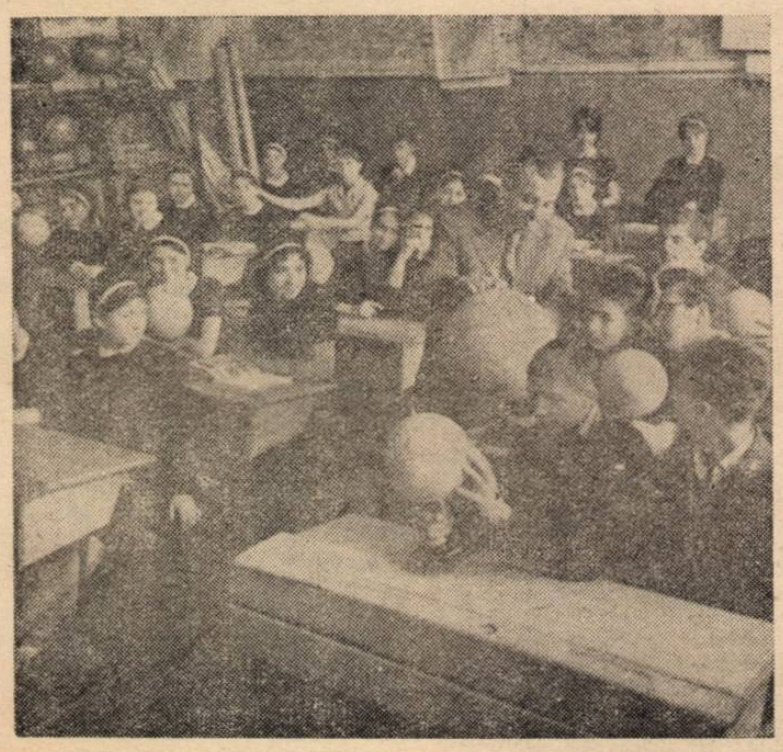

Lecţie în cabinetul de geografie al Şcolii medii „Emil Racoviţă“

„INVERS“ ŞI „INVERS PROPORŢIONAL“

Adeseori se poate observa că elevii folosesc, atunci cînd sînt ascultaţi, unele formulări greşite. Dacă profesorii cu experienţă corectează pe loc astfel de formulări, sînt însă şi unii care trec peste ele cu uşurinţă, deşi aceasta îi poate duce pe elevi la însuşirea unor cunoştinţe eronate.

Asupra unei asemenea formulări vrem să atragem atenţia în rîndurile de faţă. Cazul ni se pare interesant în special fiindcă îl întîlnim la elevii cei mai mari, în clasa a XI-a. Este vorba, anume, despre confuzia care se face între noţiunile „invers“ şi „invers proporţional“.

Cînd li se vorbeşte elevilor despre mişcările periodice li se explică ce este perioada şi ce este frecvenţa, precizîndu-se că aceste două mărimi fizice sînt inverse una faţă de cealaltă. De regulă, la verificarea cunoştinţelor elevii greşesc, afirmînd că frecvenţa şi perioada sînt mărimi invers proporţionale. Unii profesori nu corectează această formulare, socotind ei înşişi că aşa stau în realitate lucrurile. Dacă două mărimi sînt inverse una faţă de alta, atunci sînt şi invers proporţionale — afirmă aceştia. Continuîndu-şi argumentarea, arată că inversa unei mărimi este o mărime invers proporţională cu aceasta, cu specificarea că în acest caz, factorul de proporţionalitate este egal cu unitatea.

Chiar dacă ar fi aşa, nu putem accepta totuşi formularea la care ne-am referit, deoarece ea cuprinde o noţiune cu sfera mai largă decît cea corespunzătoare obiectului pe care îl are în vedere întrebarea. Dacă am întreba pe un elev cum se numeşte animalul care ne dă lînă şi acesta ar răspunde că animalul respectiv se numeşte mamifer n-am putea pretinde, desigur, că răspunsul este fals, totuşi nu l-am considera mulţumitor fiindcă nu este deloc precis. Noţiunea de mamifer este prea largă în raport cu obiectul întrebării : mamifere sînt şi balena şi rinocerul, care nu dau însă lînă.

Dar problema referitoare la raportul dintre noţiunile „invers“ şi „invers proporţional“ nu se reduce numai la atît, pentru că în realitate acestea nu sînt noţiuni cu sfere concentrice, sfera uneia din ele (mărimi inverse) nefiind în întregime cuprinsă în sfera celeilalte (mărimi invers proporţionale). Pentru a lămuri cu precizie lucrurile e necesar să facem o distincţie între modul cum este privită această problemă în matematică (unde avem de-a face cu mărimi aritmetice sau algebrice), şi modul cum este abordată ea în fizică (unde lucrăm cu mărimi fizice). În algebră, cînd afirmăm că o mărime y este inversă altei mărimi x, operăm într-adevăr cu mărimi variabile şi totodată invers proporţionale, factorul de proporţionalitate fiind egal cu unitatea (c=1). Numai în acest caz noţiunile „mărimi inverse“ şi „mărimi invers proporţionale“ au sfere concentrice, sfera primeia fiind în întregime conţinută în sfera celei de a doua. În aritmetică însă numerele 5 şi 0,2 de exemplu sînt numere inverse unul altuia, dar nu şi invers proporţionale. Aşadar, privind problema în ansamblu, în matematică, algebră şi aritmetică, sferele celor două noţiuni se întretaie, avînd elemente comune dar şi elemente care aparţin uneia fără să aparţină şi celeilalte.

În fizică, deosebirea dintre înţelesul acestor noţiuni e şi mai flagrantă. Cînd spunem că două mărimi fizice sînt inverse una alteia, înţelegem că ele au această calitate prin definiţie, relaţia dintre ele fiind o relaţie cu caracter general, întrucît este proprie mărimilor respective ca atare. Aşa este cazul cu cele două mărimi din exemplul nostru : perioada şi frecvenţa. Nu tot aşa se întîmplă cînd e vorba de două mărimi invers proporţionale. De exemplu, dacă spunem, în virtutea legii Boyle Mariotte, că presiunea unui gaz este invers proporţională cu volumul acestuia — ceea ce înseamnă că produsul dintre volum şi presiune este constant — avem de-a face cu o relaţie generală între mărimea fizică — presiunea şi mărimea geometrică — volumul, mărimi între care nu poate exista în general o relaţie de inversă proporţionalitate. Legea Boyle-Mariotte arată doar că presiunea unei anumite cantităţi de gaz, dacă temperatura rămîne constantă, creşte ori descreşte invers proporţional cu volumul acesteia. Aşadar, cînd între două mărimi fizice există o relaţie de inversă proporţionalitate, aceasta are loc doar în virtutea unei legi şi se verifică numai în limitele în care legea e adevărată ; cînd însă două mărimi sînt inverse una faţă de cealaltă, relaţia respectivă rezultă din însăşi natura celor două mărimi şi este valabilă ori de cîte ori e vorba de aceste mărimi, indiferent de circumstanţe.

Unii profesori obiectează că mărimile inverse au această calitate numai cînd sînt măsurate cu anumite unităţi, în caz contrar ele putînd fi socotite ca invers proporţionale, întrucît dacă se schimbă unităţile, factorul de proporţionalitate încetează de a mai fi egal cu unitatea. Prin urmare, relaţia care arată că perioada este egală cu inversul frecvenţei ar fi adevărată numai dacă perioada se măsoară în secunde, iar frecvenţa în hertzi, în timp ce dacă am considera frecvenţa în kilohertzi sau megahertzi, factorul de proporţionalitate va fi altul şi, deci, relaţia se va prezenta ca şi cînd cele două mărimi ar fi invers proporţionale.

O asemenea obiecţie este însă doar aparent fondată. În cazul mărimilor inverse, factorul de proporţionalitate este egal cu unitatea ori de cîte ori măsurăm mărimile respective în unităţi coerente (din acelaşi sistem). Dacă folosim alte unităţi, este evident că va interveni un alt factor de proporţionalitate decît unitatea, dar acest factor va depinde numai de unităţile folosite şi nicidecum de vreun parametru fizic. Aşa se întîmplă în cazul perioadei şi frecvenţei, pe cînd în cazul mărimilor invers proporţionale valoarea factorului de proporţionalitate nu depinde numai de unităţile folosite, ci şi de diverşi factori fizici.

Este clar deci că mărimile inverse variază una în funcţie de cealaltă, numai dacă se modifică unul sau mai mulţi parametri fizici. De exemplu, atît perioada cît şi frecvenţa unui pendul greu vor varia invers una faţă de alta numai dacă se modifică fie lungimea lui, fie acceleraţia gravitaţională, fie ambele.

În ceea ce priveşte mărimile invers proporţionale, acestea variază una în funcţie de cealaltă chiar dacă parametrii care determină valoarea factorului de proporţionalitate, rămîn constanţi. De exemplu, în expresia matematică a legii Boyle-Mariotte, chiar dacă masa de gaz, capacitatea vasului (volumul iniţial) şi temperatura rămîn constante, adică chiar dacă factorul de proporţionalitate rămîne neschimbat, este în putinţa noastră a face ca presiunea să varieze invers proporţional cu volumul.

prof. ST. FĂTULESCU
şi
prof. J. HIRŞZON

„Călătorie“ pe glob cu elevi ai şcolii medii din Govora.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista **NATURA**, seria BIOLOGIE, Nr. 5, septembrie-octombrie 1963

În sumar :

O. Săvulescu : Despre specie la microorganisme.
L. Niţă : Rolul microorganismelor în fixarea azotului molecular din atmosferă.
Al. Grossu : Grădina botanică Kew din Londra.
S. Oprescu : Cercetări şi metode de lucru sovietice în domeniul geneticii şi radiogeneticii animale.
S. Szabo, Şt. Gyurko : Evoluţia aparatului circulator.
P. Dabija : Despre desfăşurarea activităţilor agricole în şcoala de 8 ani.
V. Herdea : Cîteva probleme actuale ale creşterii animalelor.
Fl. Lupescu : Lucrări de toamnă în pepinieră.
Fl. Sipoş : Corelaţia între ştiinţele naturale şi studiul creşterii animalelor domestice în sistemul de predare.
A. Suciu : Din activitatea unui cerc pedagogic de ştiinţe naturale.
V. Dumitru : Din activitatea cercului micilor naturalişti. Excursii şi vizite.

INFORMAŢIE

Secţia de literatură universală a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R., filiala Bucureşti, anunţă comunicarea prof. univ. M. Novicov despre „Poetica lui Maiakovski“, care va avea loc vineri 1 noiembrie a.c., orele 18, în sala de comunicări a Muzeului de istorie a oraşului Bucureşti, B-dul. 1848 nr. 2. Intrarea liberă.

Instruirea practică alternativă

Căutînd să vină în sprijinul muncii profesorilor în ceea ce priveşte îmbunătăţirea metodelor de instruire practică a elevilor, sectorul de învăţămînt profesional şi tehnic al Institutului de ştiinţe pedagogice a organizat începînd din anul şcolar 1960/1961 un experiment privitor la un nou sistem de instruire practică, şi anume instruirea practică alternativă în atelierul şcoală şi în întreprindere. S-a urmărit găsirea unor căi de instruire practică mai adecvate în vederea însuşirii temeinice a cunoştinţelor teoretice şi practice de specialitate şi a formării mai rapide a deprinderilor de muncă, în strînsă legătură cu cerinţele producţiei. În cadrul experimentului s-a urmărit şi stabilirea unor metode şi procedee mai eficace pentru dezvoltarea gîndirii tehnice şi a spiritului creator al elevilor, pentru înarmarea lor cu deprinderi de organizare şi planificare a muncii, pentru dezvoltarea dragostei lor faţă de munca productivă şi de meseria aleasă.

În şcolile profesionale, pe baza actualei forme de organizare, instruirea practică a elevilor se efectuează după cum se ştie în anul I în atelierul şcoală (3 zile de instruire practică şi 3 zile de teorie, succedîndu-se o zi de teorie, o zi de practică). În anul II, instruirea practică se desfăşoară numai în întreprindere.

În cadrul sistemului experimentat timp de 3 ani (1960—1963), instruirea practică a elevilor din unele şcoli profesionale s-a desfăşurat, începînd chiar din anul I, alternativ în atelierul şcoală şi în întreprinderile de profil, astfel : în primele două trimestre cîte o săptămînă (3 zile de practică a 6 ore pe zi) în atelierul şcoală şi o săptămînă (3 zile de practică a 6 ore pe zi) în întreprindere. În cadrul aceleaşi teme prevăzută de programa experimentală, respectîndu-se numărul de ore afectat fiecărei teme ; în trimestrul III instruirea practică s-a desfăşurat o lună în atelierul şcoală şi o lună în întreprindere, din cauza complexităţii temei, care a necesitat un timp mai îndelungat pentru însuşirea operaţiilor. În trimestrul I al anului II, instruirea practică s-a desfăşurat în atelierul şcoală, fapt cerut de realizarea planului de producţie al atelierului şcoală, ce nu putea fi realizat cu elevii anului I, care nu aveau încă pregătirea de specialitate necesară. În trimestrul II instruirea s-a desfăşurat alternativ : o lună în întreprindere şi o lună în atelierul şcoală, iar în trimestrul III numai în întreprindere.

Sistemul de instruire practică alternativă s-a aplicat în 3 şcoli profesionale ale industriei uşoare: Şcoala profesională „Dîmboviţa“ din Bucureşti, Centrul şcolar profesional şi tehnic M.I.U. din Cisnădie şi Centrul şcolar profesional şi tehnic M.I.U. din Timişoara. În fiecare şcoală s-au organizat clase experimentale şi clase de control.

Experimentarea acestui sistem de instruire practică a fost determinată de faptul că în atelierul şcoală nu se pot crea întotdeauna condiţiile tehnico-materiale şi instructiv-educative necesare pregătirii muncitorilor calificaţi la nivelul marilor întreprinderi industriale. De aceea, la baza noului sistem de instruire practică a stat aplicarea graficului de instruire practică alternativă, conform cu programa de instruire practică, în care pentru fiecare temă sau capitol s-a prevăzut alternarea instruirii practice în atelierul şcoală şi în întreprindere în strictă concordanţă cu temele de tehnologia teşătoriei, respectîndu-se condiţia ca studiul teoretic să precedă practica.

Rezultatele aplicării noului sistem au arătat că elevii claselor experimentale cărora li s-au asigurat locuri de muncă independentă în întreprindere, şi-au însuşit în mod temeinic operaţiile tehnologice. De asemenea, ritmul de lucru şi calitatea produselor realizate s-au îmbunătăţit simţitor, desigur în mod progresiv, apropiindu-se de norma medie de timp şi de calitate realizată de muncitorii calificaţi din întreprindere.

S-a văzut totodată că la elevii claselor experimentale, care au lucrat din anul I alternativ în întreprindere şi în atelierul şcoală, a dispărut „pragul“ de trecere (de acomodare) de la munca din atelierul şcoală la munca în producţie, ei reuşind să obţină lucrări de calitate din ce în ce mai bună. La clasele de control, în schimb, trecerea la munca în producţie a necesitat o anumită perioadă de acomodare, elevii realizînd un ritm de muncă mai lent în trimestrul I al anului II faţă de norma medie a muncitorului.

În procesul instruirii alternative a ieşit în evidenţă şi faptul că elevii şi-au dezvoltat spiritul de independenţă în muncă, datorită faptului că au avut posibilitatea să-şi formeze mai bune deprinderi de organizare şi planificare a muncii, cît şi deprinderi de autocontrol în efectuarea operaţiilor complexe.

Comparîndu-se rezultatele obţinute la unele probe de control aplicate în procesul instruirii practice s-a putut constata că elevii claselor experimentale au dobîndit o mai bună pregătire teoretică şi practică de specialitate faţă de elevii claselor de control. De pildă, la operaţiile din cadrul temei, „Lucrul efectiv la maşinile de bobinat“, numărul lucrărilor notate cu calificativul foarte bine a fost de 48,6% la clasele experimentale şi de 20% la clasa de control. La tema „Lucrul efectiv la maşinile de răsucit“ au fost 33 lucrări foarte bune la clasa experimentală şi 13 la clasa de control. O situaţie asemănătoare s-a înregistrat şi la celelalte teme. Menţionăm că aprecierea rezultatelor obţinute de elevi în cadrul probelor de control a fost făcută ţinîndu-se seama de cerinţele programei de instruire practică şi comparativ cu normele tehnice aplicate în procesul tehnologic la fiecare loc de muncă.

Rezultatele obţinute pe parcursul cercetării demonstrează superioritatea noului sistem de instruire practică alternativă, sistem în care există posibilitatea ca fiecare elev să-şi însuşească temeinic operaţiile, datorită faptului că au condiţii pentru desfăşurarea unei munci independente, pentru participarea directă la procesul producţiei din întreprindere.

Lucrînd alternativ în atelierul şcoală şi în întreprindere chiar din anul I elevii îşi formează şi îşi dezvoltă cu mult mai uşor în cadrul etapelor ulterioare de instruire practică deprinderile de muncă productivă ; ei pot să-şi transfere deprinderile formate în atelierul şcoală (unde lucrează la maşini mai simple şi realizează un proces tehnologic mai limitat, cu o tehnică mai simplă), asupra maşinilor moderne din întreprindere, cu un proces tehnologic mai complex şi cu metode şi procedee de muncă înaintate.

Rezultatele obţinute în noul sistem de instruire practică relevă că majoritatea elevilor au reuşit să înţeleagă în adîncime procesele din cadrul unei operaţii, să rezolve singuri probleme legate de realizarea lucrărilor practice în condiţiile unei munci concrete de specialitate.

Concluziile experimentării sistemului de instruire alternativă în cadrul căruia pregătirea teoretică şi practică din şcoală a elevilor a avut loc în strînsă legătură cu munca în producţie a arătat că în aceste condiţii munca productivă din atelierul şcoală îmbinată cu cea din întreprindere creează posibilităţi pentru o înaltă pregătire profesională, pentru dezvoltarea gîndirii tehnice, a spiritului creator şi de iniţiativă al absolvenţilor şcolilor profesionale.

În desfăşurarea cercetării a fost antrenat un larg colectiv de colaboratori format din profesori, ingineri şi maiştri-instructori din şcolile şi întreprinderile unde s-a aplicat noul sistem de instruire practică. Folosind metode şi procedee adecvate, aceştia au contribuit la pregătirea teoretică şi practică a elevilor în strînsă legătură cu cerinţele producţiei noastre socialiste. Cercetarea ştiinţifică a fost efectuată în acelaşi timp în colaborare cu conducerile şcolilor menţionate, a întreprinderilor şi a metodiştilor din Direcţia personal şi învăţămînt a Ministerului Industriei Uşoare.

Rezultatele obţinute demonstrează odată în plus, necesitatea cercetărilor pentru găsirea celor mai eficiente căi şi mijloace de ridicare a nivelului pregătirii teoretice şi practice a viitorilor muncitori, în funcţie de cerinţele mereu crescînde ale producţiei moderne.

Ing. MARGARETA BONTAŞ
cercetător la Institutul de ştiinţe pedagogice

MATERIAL DIDACTIC PRIN POSIBILITĂŢI LOCALE

În ultimii ani, acţiunea de confecţionare a materialului didactic prin posibilităţi locale s-a bucurat de o mare atenţie din partea secţiilor de învăţămînt şi a colectivelor pedagogice ale şcolilor din Capitală. Printr-o strînsă colaborare între profesorii de fizică, chimie, matematică şi lucrări practice s-au realizat numeroase aparate, instrumente şi machete necesare predării. Unele din acestea — ca de pildă pirometrul, pendulul lui Maxwell, cumpăna zidarului, aparatul pentru demonstrarea legii conservării cantităţii de mişcare, aparatul pentru demonstrarea funcţionării arcului voltaic, aparat care demonstrează cum se execută sudura prin puncte, o serie de figuri geometrice, o serie de piese necesare reprezentării structurii chimice a moleculelor (de acid sulfuric, acid carbonic, metan, apă etc.) sau ustensile necesare predării matematicii (metru gradat, raportor şi echere de diferite tipuri pentru tablă) — au fost confecţionate în serii mai mari, pentru dotarea şcolilor din Capitală şi chiar din alte regiuni. De pildă, la sfîrşitul anului şcolar trecut, secţia de învăţămînt a Capitalei a predat Ministerului Învăţămîntului, în vederea dotării unor şcoli din regiunea Bucureşti, 500 de echere, 380 de raportoare, 1 305 metri gradaţi, 52 de compase şi 15 cadrane de ceas cu arătătoare mobile, executate de elevii şcolilor de 8 ani în cadrul orelor de lucrări practice în lemn.

La sugestia profesorului de fizico-chimice de la Şcoala de 8 ani nr. 183 din raionul Griviţa Roşie şi cu ajutorul unor proiecte efectuate pe baza documentării din revistele de specialitate, s-a trecut în unele şcoli la executarea unor machete care ilustrează structura chimică a unor substanţe. Relativ simple, aceste machete reprezintă un material de mare valoare didactică. Începînd din clasa a VII-a şi pînă în clasa a XI-a inclusiv elevii au posibilitatea să studieze, cu ajutorul lor, legăturile de valenţă şi să-şi reprezinte în mod concret cum se constituie din elemente substanţe chimice compuse. De pildă, pentru determinarea valenţei sulfului în cadrul acidului sulfuric, se poate reprezenta cu ajutorul acestui material didactic compunerea acidului sulfuric din elementele sale, ceea ce constituie o foarte bună verificare a cunoaşterii formulei substanţei. Unind, cu ajutorul unor sîrme, o bilă de „sulf" cu patru bile de „oxigen", de care leagă două bile de „hidrogen" elevii pot demonstra monovalenţa hidrogenului, bivalenţa oxigenului şi faptul că sulful are în acidul sulfuric şase valenţe prin intermediul cărora se uneşte cu oxigenul. De asemenea, pot constata că doi atomi de oxigen se unesc direct cu sulful, iar alţi doi fac „punte" între sulful de care se leagă cu cîte o valenţă şi cei doi atomi de hidrogen, de care se leagă prin cealaltă valenţă.

Imaginea concretă a modelului molecular aduce multe avantaje în înţelegerea a numeroase fenomene care au loc cu prilejul reacţiilor chimice. De exemplu, reacţia dintre NaCl şi H_2SO_4 poate fi reprezentată cu multă uşurinţă, conform schiţei de mai jos :

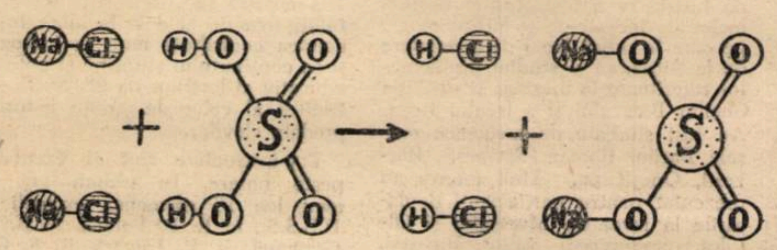

Cu ajutorul materialului respectiv pot fi urmărite şi multe reacţii chimice din domeniul chimiei organice, ca reacţiile de adiţie ale hidrocarburilor parafinice cu halogenii sau polimerizările acetilenei, cum se vede în figurile alăturate :

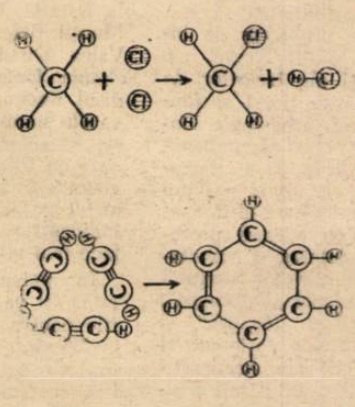

În acest fel elevii îşi pot reprezenta în mod concret tetravalenţa carbonului, deformarea unghiului de valenţă, cauzele instabilităţii relative a substanţelor organice nesaturate etc.

Aceste prime realizări, care contribuie nemijlocit la adîncirea cunoştinţelor de chimie în toate clasele, îndeamnă la continuarea acţiunii începute. Sînt în curs de executare materiale care reprezintă atomi de clor, argint, cupru, azot etc. O dată cu munca de confecţionare se caută şi căi care să determine o mai riguroasă prezentare ştiinţifică a materialului (la modelele actuale legătura de valenţă, figurată printr-o linioară-vergea, dă impresia că elementele sînt depărtate între ele în loc ca suprafeţele să se atingă în punctul ocupat de electronul de valenţă, iar deformarea unghiului dintre valenţe nu poate fi perfect reprezentată).

Îmbunătăţindu-şi continuu munca, colectivele de profesori care se ocupă de confecţionarea materialului didactic caută să intensifice şi ritmul ei, astfel ca pînă la sfîrşitul acestui an şcolar toate şcolile de 8 ani din Capitală să fie dotate cu cel puţin un set de elemente necesare modelelor moleculare, precum şi cu alte materiale didactice necesare predării.

O. ROŞIANU
şef adjunct al secţiei de învăţămînt a Sfatului popular al Capitalei

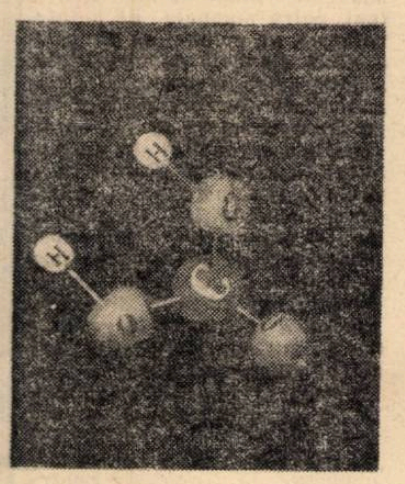

Acid carbonic

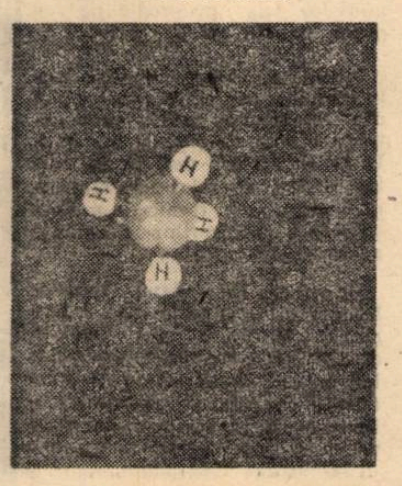

Metan

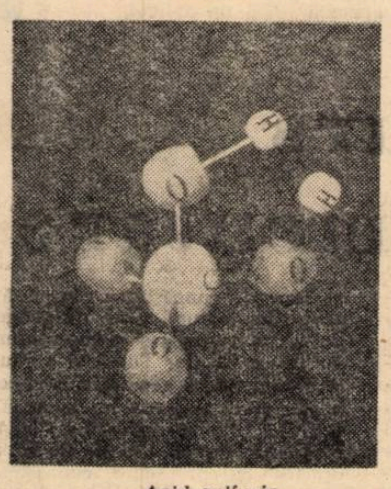

Acid sulfuric

Elevii clasei a X-a a şcolii medii nr. 23 din Capitală în laborator.

Recompense şi pedepse

(Continuare din pag. 1-a)

răşul profesor nu e de discutat. Dacă a zis 9 la purtare, 9 rămîne.

Ce efect are asupra elevului o astfel de pedeapsă, o pedeapsă mult prea aspră faţă de gravitatea faptei şi mai ales o pedeapsă de care elevul nu este convins că o merită ?

Abaterile unor elevi sînt premeditate, ale altora săvîrşite din greşeală. E limpede că, în funcţie de aceasta, ele comportă sancţiuni diferite. De exemplu, vina elevului care a ochit fereastra cancelariei şi a făcut-o ţăndări ca să se amuze este mult mai mare decît a aceluia care, jucînd volei în curtea şcolii, a scăpat din greşeală mingea în fereastră. De asemenea, la clasele I—IV abaterile, oricît de grave ar fi, nu pot fi sancţionate de pildă, cu eliminarea, cîtă vreme la clasele mari da. Oricum, elevii mici sînt mai puţin conştienţi de gravitatea faptelor lor. Apoi, nu ne este îngăduit să lipsim pe elevul mic de influenţa şcolii nici pentru o perioadă cît de scurtă. Ca şi pedepsele, şi recompensele trebuie acordate pe merit.

Premiul, forma cea mai înaltă a recompensei, îşi pierde din efectul educativ şi stimulativ dacă nu este acordat pe merit. Ridicăm această problemă, mai ales în atenţia celor care lucrează la clasele I—IV. S-a constatat nu o dată că la aceste clase, dintr-un număr, să zicem, de 35 de elevi, vreo 10 iau la sfîrşitul anului premiul I, vreo 12 premiul II, vreo 8 premiul III şi numai restul sînt consideraţi mai puţin merituoşi. Cît de „stimulativ" va fi acest sistem pentru cei 5 elevi rămaşi în afara bunelor aprecieri ale învăţătorului şi cît de mobilizator la o muncă mai intensă pentru masa celor premiaţi ! Dar oare această formă de recompensă nu trebuie să se acorde numai elevilor cu rezultate excepţionale, care în cursul anului s-au detaşat net de toţi ceilalţi elevi ai clasei ?

Recompense şi pedepse... Cîte probleme nu ridică ele şi cîtă măiestrie nu reclamă aplicarea lor atunci cînd pedagogul este serios preocupat de sporirea efectelor muncii de educaţie ! Ar fi bine dacă toate aceste probleme ar fi mai des dezbătute în şcoală, pentru ca învăţătorii şi profesorii să-şi îndrepte stăruitor atenţia spre rezolvarea lor în spiritul pedagogiei moderne şi pe linia străduinţelor pentru mai mult şi mai bine în munca de educaţie.

În căutarea talentelor

(continuare din pag. 1-a)

spre sfîrşitul orei, am scos din servietă cănuţa de lut şi am aşezat-o pe catedră astfel încît griul albăstriu al peretelui să o pună în valoare. I-am rugat pe copii să închidă caietele, să scoată o foaie — chiar şi de maculator — şi să încerce a desena ceea ce le-am pus în faţă. Cum unii mă priveau cu teamă, le-am spus că nu li se va pune notă pe acest desen şi i-am rugat să nu şteargă nimic cu guma, chiar dacă li se pare că au greşit.

Mă plimb printre bănci. Îi văd pe copii privind nedumeriţi hîrtia. Unii, ca să se ajute, întind mîna spre riglă sau echer. În sfîrşit, cîţiva încep să lucreze. Privesc pe rînd cana şi aştern primele linii. Îi număr : trei, cinci, şapte. Fără să vreau, zăresc într-o margine de bancă un contur unduios, o notaţie moale de volum, o linie suplă. Iată-i că încheagă proporţiile din ochi, fără măsurători, de care nu ştiu nimic. Notează şi ornamentul pe volum, tot cu linie simplă.

Inima mi s-a umplut de căldură cînd am remarcat patru-cinci desene bune, realizate fără intervenţia profesorului, fără corectura lui — desene în care se etala incontestabil talentul. Şi alţi cîţiva, care mergeau mai încet, au izbutit să însăile o imagine originală, adevărată.

În cancelarie, după ce a sunat, am examinat lucrările. Dintr-o clasă de treizeci şi doi de elevi am găsit şase foarte înzestraţi, nouăsprezece sensibili la frumos şi şapte apţi pentru a înţelege existenţa volumului, capabili să-şi formeze o gîndire plastică. Bineînţeles, celor şase le-am recomandat să se prezinte la examen la şcoala noastră.

În aceeaşi zi m-am prezentat şi la alte şcoli şi am obţinut aceleaşi rezultate.

O dragoste nouă, necunoscută, o nouă pasiune se născuse în inima mea, asemănătoare cu aceea a cercetătorului, cu aceea a arheologului care sapă, condus de presupuneri, după spusele ţăranilor despre comori pomenite din bătrîni. Sapă, şi odată dă cu cazmaua de ceva tare : o oală străveche, un silex, o lance...

Şi în timpul liber, cu asentimentul directorilor, care începuseră să mă cunoască, am colindat şcolile, m-am oprit prin toate clasele şi am strîns mape — pline, poate, cu primele desene după natură — a sute de elevi. Ele m-au convins că talente sînt foarte multe, că numeroşi copii sînt sensibili şi că, puşi în condiţii adecvate — posibile chiar acolo, în şcoala de cultură generală — se dezvoltă. Şi că toţi, absolut toţi pot înţelege şi aprecia desenul, pictura.

SPRIJIN perfecţionării profesorilor

Este cunoscut rolul important pe care îl au societăţile ştiinţifice din ţara noastră în continua ridicare a nivelului profesional al cadrelor de diferite specialităţi care predau în şcolile de cultură generală. Cititorii „Gazetei învăţămîntului" au avut adesea prilejul să afle, din articolele şi notele publicate în coloanele ei, despre unele consfătuiri, cicluri de conferinţe sau excursii organizate pentru profesori de societăţile de ştiinţe istorice şi filologice, de matematică şi fizică sau de ştiinţe naturale şi geografie.

Pentru a cunoaşte mai amplu realizările şi perspectivele în acest domeniu, am solicitat de curînd tovarăşului **Octav Munteanu,** secretar general al SSNG, să ne răspundă la o serie de întrebări privind formele şi conţinutul muncii pe care o desfăşoară Societatea de ştiinţe naturale şi geografie în rîndurile celor aproape 10.000 de membri ai săi. Iată, mai jos, răspunsurile primite :

Intrebare : **Care sînt mijloacele prin care Societatea realizează informarea profesorilor de geografie şi ştiinţe naturale asupra celor mai noi cuceriri în domeniile lor de specialitate, asupra rezultatelor muncii de cercetare în aceste domenii şi asupra experienţei înaintate în predarea obiectelor respective ?**

Răspuns : *Unul din principalele mijloace pe care le foloseşte SSNG în acest scop îl constituie publicaţiile sale, îndeosebi revista „Natura" — cu seriile ei de „Biologie" şi „Geografie-Geologie" — şi „Buletinele de comunicări" pe secţii. Cele peste 400.000 de exemplare ale revistei „Natura" apărute pînă acum, reprezentînd circa 55 milioane pagini de revistă, au adus la cunoştinţa profesorilor date preţioase asupra a ceea ce e nou în domeniul ştiinţelor geografice, geologice şi biologice, numeroase şi variate informaţii de specialitate, îndrumări privitoare la munca pedagogică şi cea social-culturală, oferindu-le şi un cîmp larg pentru schimbul de experienţă metodico-didactică. Folosind aceste materiale, profesorii au putut să îmbogăţească şi să actualizeze conţinutul lecţiilor lor, făcîndu-le mai interesante, mai atractive, mai accesibile elevilor, mai strîns legate de viaţă.*

Intrebare : **Ce ne puteţi spune despre specificul buletinelor de comunicări ?**

Răspuns : *Buletinele de comunicări cuprind rezultate ale muncii de cercetare ştiinţifică a membrilor Societăţii, prin care aceştia îşi aduc contribuţia la dezvoltarea ştiinţei din patria noastră. Primele volume ale acestor publicaţii au apărut în anul 1960, în aproape 3.000 de exemplare. În prezent apar alte 5 volume de comunicări, în aproape 5.000 de exemplare.*

Pentru naturaliştii şi geografii din învăţămîntul de cultură generală, buletinele de comunicări ale SSNG constituie deopotrivă un izvor de documentare ştiinţifică şi un mijloc de cunoaştere a metodelor de lucru şi a stilului de muncă în cercetarea ştiinţifică, în vederea lărgirii propriei munci de cercetare.

Intrebare : **Ce alte materiale documentare mai pune Societatea la îndemîna profesorilor ?**

Răspuns : *În afara publicaţiilor şi lucrărilor documentare pe care le editează ea însăşi, Societatea trimite la bibliotecile filialelor cărţi, tratate, broşuri şi numeroase alte lucrări de specialitate, apărute în diferite edituri. Pe lîngă aceasta filialele şi corespondenţii voluntari raionali primesc gratuit în fiecare an peste 10.000 exemplare din buletinul săptămînal de informare ştiinţifică pentru toate disciplinele*

Intrebare : **Ce aport are Societatea la îmbunătăţirea conţinutului manualelor şcolare de ştiinţe naturale şi geografie ?**

Răspuns : *Preocupările Societăţii noastre pe linia îmbunătăţirii programelor şi manualelor şcolare au cunoscut o intensitate deosebită în anul şcolar 1962/1963. În cadrul filialelor au fost analizate, timp de mai multe luni, patru manuale de ştiinţe naturale, un manual de geologie şi cinci manuale de geografie şi programele respective. Pe baza dezbaterilor care au avut loc cu acest prilej s-au elaborat materiale de analiză şi s-au publicat în revistele „Natura" articole cuprinzînd sugestii în vederea îmbunătăţirii programelor şi manualelor respective. Materialele de analiză au fost transmise Ministerului Învăţămîntului şi Editurii didactice, pentru a fi folosite la reeditarea manualelor. Discuţii mai ample s-au purtat asupra programelor şi manualelor de anatomie şi fiziologie a omului pentru clasa a X-a, de zoologie pentru clasa a IV-a, asupra manualelor de geografie pentru clasele a V-a şi a VI-a şi a manualelor de geografie pe regiuni, pentru clasa a III-a.*

Intrebare : **După cum sîntem informaţi, în activitatea SSNG din ultimii ani au luat o mare extindere taberele-curs şi excursiile de studii. Am dori să ne vorbiţi şi despre modul cum sînt organizate aceste forme de perfecţionare a profesorilor de ştiinţe naturale şi geografie.**

Răspuns : *Intr-adevăr, taberele-curs şi excursiile de informare ştiinţifică sînt folosite de noi intr-o măsură mereu mai largă. Ar fi însă atîtea de spus despre conţinutul şi rolul lor, încît ar depăşi marginile unui răspuns de felul acelora pe care vi le-am dat pînă acum.*

Vă rugăm atunci să scrieţi pe această temă un articol.

La „Izvorul Cailor" în Munţii Rodnei

Tabere-curs şi excursii documentare

In fiecare vacanţă de vară, SSNG organizează pentru membrii ei, în diferite centre cu specific geografic, geologic, floristic şi faunistic deosebit, tabere-curs de geografie şi de ştiinţe naturale care se bucură de tot mai mult interes din partea acestora. Interesul lor este pe deplin justificat de faptul că activităţile din cadrul taberelor sînt conduse de cadre universitare şi cercetători ştiinţifici cu pregătire şi experienţă, de faptul că ele dau profesorilor posibilitatea să audieze conferinţe şi lecţii asupra unor probleme de geografie şi biologie, să participe la aplicaţii pe teren în regiune şi împrejurimi, să colecteze materiale didactice şi să alcătuiască colecţii, să ia parte la discuţii de sinteză pe probleme de specialitate etc. Fiecare tabără-curs îşi încheie programul ştiinţific cu o excursie de studiu de 4—5 zile în regiune.

Din vara anului 1959 pînă în prezent Societatea a organizat 15 tabere-curs (în regiunile Braşov, Cluj, Hunedoara, Oltenia, Maramureş, Bacău, Dobrogea) la care au participat aproape 500 de profesori de geografie şi de ştiinţe naturale din toate regiunile ţării. Majoritatea acestora lucrează în şcolile de 8 şi 11 ani din centrele raionale şi de la sate.

Pe lîngă problemele de interes general, comune programului tuturor taberelor, la fiecare din acestea s-au tratat probleme privind complexul geografic şi biogeografic al regiunilor în care au avut loc aceste tabere. Bunăoară, participanţii la tabăra de la Braşov au studiat o serie de probleme privind geomorfologia Munţilor Bucegi, Făgăraş, Perşani şi a culoarului Branului, probleme de hidrologie privind Oltul şi afluenţii lui, climatologia şi microclimatologia Ţării Bîrsei, a văii Oltului şi aşezările populate din estul regiunii Braşov, economia centrului industrial Braşov şi a oraşelor-satelit ale acestuia, probleme referitoare la studiul populaţiei şi al urbanisticii oraşelor vechi — Braşov, Făgăraş ş.a. — şi al celor noi — ca de pildă Victoria.

În cadrul taberei-curs de la Cluj profesorii de geografie şi ştiinţe naturale s-au preocupat îndeaproape de cunoaşterea complexă a geografiei regiunii Cluj, de geografia oraşului Turda şi a împrejurimilor lui, a Cheilor Turzii şi a Munţilor Apuseni cu geomorfologia, economia şi demografia lor caracteristică. Lecţiile şi aplicaţiile din tabăra-curs de la Orăştie-Deva au urmărit cu precădere cunoaşterea geologiei, geografiei fizice şi geografiei economice a acestei regiuni, ca şi cunoaşterea marelui centru siderurgic Hunedoara, cu specificul procesului său de producţie, cu legăturile lui de producţie regionale, interregionale şi internaţionale. Au fost cercetate de asemenea şantierele arheologice de la Sarmisegetuza, Deva, Costeşti, Grădiştea Muncelului ş.a. La încheierea cursurilor s-a organizat o excursie-aplicaţie în Munţii Apuseni, pe un itinerariu interesant şi instructiv, străbătut sub îndrumarea ştiinţifică a unor cadre de la Universitatea din Cluj.

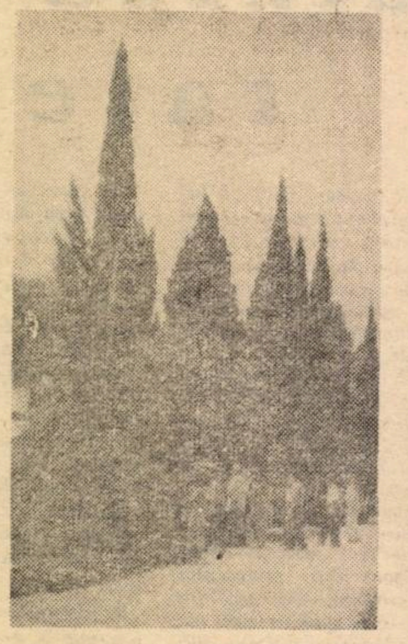

La grădina botanică din Batumi

Interesant a fost şi programul taberei-curs din regiunea Oltenia, în cadrul căreia s-a întreprins un studiu geografic (fizic şi economic), geobotanic şi agrobiologic al întregii regiuni. Aplicaţiile pe teren a căror bază a constituit-o oraşul Tg. Jiu au mai avut ca obiectiv cercetarea părţii de nord a regiunii, masivul Paring ; aplicaţii care au avut baza la Craiova au cuprins partea centrală şi vestică a regiunii. În cadrul unei alte aplicaţii s-au explorat interesanta zonă a nisipurilor din sud-vestul regiunii — în trecut „nisipuri zburătoare", astăzi fixate şi intens cultivate — precum şi lunca şi bălţile Dunării. Totodată s-au vizitat diferite gospodării agricole de stat, gospodării agricole colective şi staţiunile de cercetări situate în nord-vestul Olteniei.

La rîndul lor cele trei tabere-curs din regiunea Maramureş au dat participanţilor prilejul de a cunoaşte amănunţit, din punct de vedere geografic şi biogeografic, această regiune. Studiul originei, formei şi evoluţiei multiplelor şi variatelor forme de relief de aici — cîmpia Nirului, a Eriului şi a Careiului, podişul Someşului, Munţii Vulcanici, depresiunea Ţara Oaşului, Munţii Maramureşului, pasurile Prislop, Cîrlibaba ş.a. — ascensiunile pe Pietrosul, la Puzdrele, pe valea Vaserului etc. au prezentat pentru profesori mult interes. De asemenea, aceştia au studiat cu un deosebit interes marile realizări economice şi culturale dobîndite în anii puterii populare în regiunea Maramureş, regiune cunoscută în timpul regimului burghezo-moşieresc prin extrema ei înapoiere. Participanţii la taberele organizate aici au vizitat minele de exploatare a minereurilor neferoase şi întreprinderile pentru prelucrarea acestora, au efectuat lucrări practice de hidrologie pe Iza, Vişeu, Vaser, Someş, au colectat plante de pe meleagurile nordice ale Tisei etc.

O activitate bogată şi variată s-a desfăşurat şi în cadrul celor trei tabere-curs situate pe valea Bistriţei, la staţiunea ştiinţifică „Stejarul" din Pîngăraţi. Aici s-au studiat geografia, geologia, flora şi fauna regiunii Bacău în ansamblu şi ale Văii Bistriţei în detaliu. O mare atenţie a fost acordată studierii lucrărilor hidrotehnice din cadrul barajului de la Bicaz, lacului de acumulare, Hidrocentralei „V. I. Lenin" şi cascadei celor 7 hidrocentrale în construcţie pe Valea Bistriţei. Deosebit de instructiv a fost studiul problemelor de hidrologie şi hidrobiologie pe care le ridică lacul de acumulare de la Bicaz, ca şi studiul problemelor referitoare la originea şi evoluţia Cheilor Bicazului şi a lacului Roşu. Au fost studiate de asemenea oraşele Bacău, Roman, Săvineşti, Borzeşti, Oneşti ş.a. Mult interes au prezentat pentru participanţi deplasările la izvoarele Mureşului şi Oltului, parcurgerea văilor Bistriţei, Bicazului, Oltului, Oituzului şi Siretului, ascensiunile pe Ceahlău, Pietricica sau la lacul Sf. Ana.

În regiunea Dobrogea s-au organizat timp de cinci ani consecutiv la Staţiunea zoologică marină „Dr. I. Borcea"-Agigea, tabere-curs care au dat unui număr de aproape 150 naturalişti posibilitatea să studieze principalele probleme de hidrobiologie ale Mării Negre, ale deltei Dunării şi ale lacurilor de ţărm, particularităţile florei şi faunei zonei de litoral, arheologia Dobrogei ş.a.; de asemenea să cunoască îndeaproape realizările fără precedent obţinute de economia regiunii în general şi de agricultura ei în special. In legătură cu acestea profesorii au cunoscut detailat şi activitatea de cercetare ştiinţifică a Staţiunii experimentale agricole „Dobrogea", a staţiunilor ştiinţifice „Agigea" şi „Mamaia", a diferitelor staţionare şi puncte de cercetări ale Academiei R.P.R. Mult interes au stîrnit vizitele la numeroase gospodării agricole de stat sau colective, ca şi la Întreprinderea piscicolă de la Jurilofca. Asupra profesorilor au făcut o impresie deosebită multilaterala dezvoltare economică şi social-culturală a Dobrogei de astăzi, construcţiile de pe litoral, lucrările pentru valorificarea bogăţiilor deltei — ţinuturi care în trecut au cunoscut din plin sărăcia şi înapoierea culturală.

Taberele-curs organizate de SSNG îmbogăţesc şi consolidează cunoştinţele de specialitate ale profesorilor, le împrospătează în lumina rezultatelor celor mai noi cercetări ştiinţifice, le dau prilejul să verifice aceste cunoştinţe prin confruntarea lor cu terenul. Regiunile şi centrele în care au loc taberele-curs devin temeinic şi multilateral cunoscute, ele apărînd apoi ca obiective nelipsite în programele excursiilor şi drumeţiilor organizate de profesori cu elevii lor. Studierea complexă a acestor regiuni sub conducerea specialiştilor constituie şi o îndrumare pentru studierea ulterioară a regiunii proprii. Profesorii participanţi la tabere colectează un bogat şi variat material didactic geografic, geologic, botanic şi zoologic pentru completarea sau alcătuirea colecţiilor şcolare şi personale. Se stabilesc contacte şi colaborări între profesorii din cele mai îndepărtate regiuni, între profesorii tineri şi cei cu experienţă. Treptat, lecţiile profesorilor participanţi la taberele-curs devin mai bogate şi mai documentate în ce priveşte conţinutul ştiinţific, mai sistematizate şi mai accesibile. Activitatea filialelor Societăţii, activitatea cercurilor pedagogice de ştiinţe naturale, agricultură şi geografie din care fac parte profesorii care participă la aceste tabere-curs devine mai variată, mai instructivă şi mai eficientă.

De o mare însemnătate pentru perfecţionarea profesorilor de ştiinţe naturale şi geografie sînt şi excursiile de studii pe care le organizează pentru ei, în ţară şi peste hotare, Societatea noastră.

Excursiile în ţară organizate de către fiecare din cele 40 de filiale ale Societăţii înlesnesc o largă cunoaştere a frumuseţilor şi bogăţiilor patriei noastre, a marilor construcţii realizate în anii puterii populare, cunoaşterea ritmului viu în care patria noastră socialistă îşi schimbă înfăţişarea de la o zi la alta ; toate acestea contribuie mult la îmbogăţirea conţinutului ştiinţific şi politic-educativ al lecţiilor de geografia patriei şi al celor de ştiinţe naturale predate elevilor.

Tot instructive sînt şi excursiile peste hotare. In ultimii ani au avut loc 18 asemenea excursii în U.R.S.S., în R. P. Polonă, în R. D. Germană, R. P. Ungară, R. S. Cehoslovacă şi R. P. Bulgaria. La acestea au participat aproape 900 de profesori de geografie şi ştiinţe naturale din care majoritatea lucrează în şcolile de cultură generală din diferite regiuni ale ţării. Ei au avut prilejul să cunoască pe această cale litoralul Mării Negre de la Varna la Batumi, Cîmpia Rusă, Podişul şi Munţii Balcani, Valea Trandafirilor Valea Dunării pînă la Bratislava, cîmpia Ungară, lacul Balaton, podişul Boemiei, Munţii Tatra, rezervaţiile naturale din R. P. Polonă ş.a., să colecţioneze atlase, hărţi, pliante cu fotografii din toate centrele vizitate în aceste ţări, dobîndind astfel posibilităţi multiple pentru a îmbogăţi şi varia lecţiile lor, a le face mai vii.

În activitatea sa viitoare Societatea îşi va spori necontenit eforturile pentru sprijinirea procesului de învăţămînt, pentru lărgirea activităţii de cercetare ştiinţifică geografică şi biologică şi cuprinderea în această activitate a unui număr cît mai mare de profesori. Vor continua şi se vor extinde acţiunile menite să asigure cunoaşterea de către profesori a patriei noastre socialiste — frumoasă, bogată şi înfloritoare —, ca şi pentru cunoaşterea altor ţări.

Prin toate acestea SSNG se va strădui să contribuie la ridicarea pe trepte mereu superioare a predării geografiei şi ştiinţelor naturale în toate şcolile patriei.

Conf. univ. O. MUNTEANU
secretar general al S.S.N.G.

REDACTIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 727 | vineri 1 noiembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

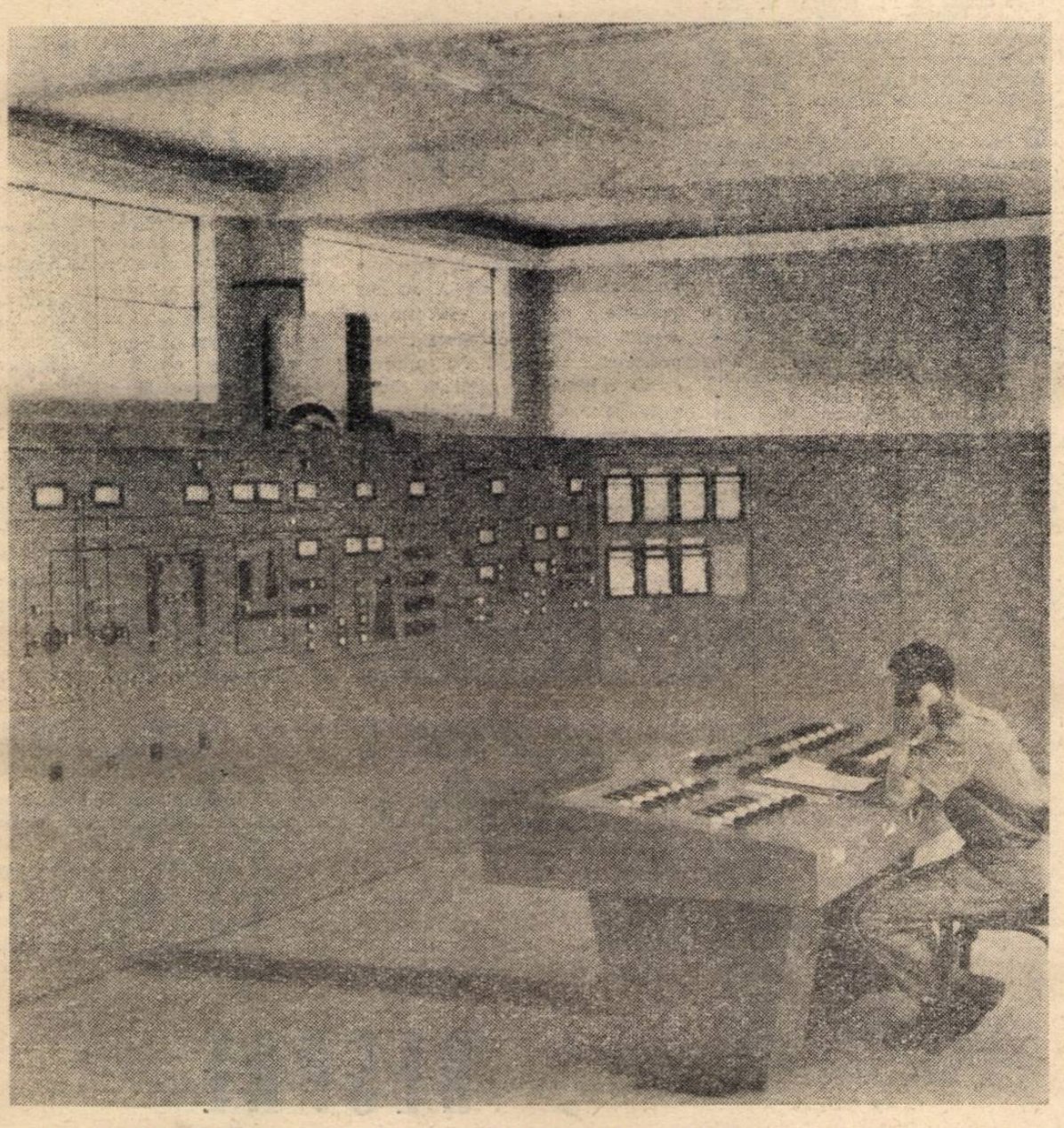

În sala de comandă a instalațiilor automate de la Țiclenî, regiunea Oltenia

Alegeri sindicale în școli

Darea de seamă prezentată acum cîteva zile în adunarea generală de alegeri de la Școala generală de 8 ani nr. 3 din Capitală, discuțiile care au urmat-o au înfățișat rezultatele obținute în munca școlii și contribuția concretă adusă de organizația sindicală în această direcție.

Pentru a da o imagine sugestivă asupra succeselor școlii credem că este suficient să evidențiem faptul că la sfîrșitul anului școlar trecut toți cei 91 de absolvenți ai claselor a VII-a au reușit la concursul de admitere în învățămîntul mediu. Aceasta spune, desigur, mult, dar nu spune totul dacă nu menționăm că marea majoritate a acestor absolvenți au luat la acest concurs numai note bune și foarte bune. Așa cum a subliniat și Secția de învățămînt a raionului „30 Decembrie" Școala de 8 ani nr. 3 a obținut, în această privință, cele mai bune rezultate din întregul raion. Și acum, ca elevi ai școlilor medii nr. 28 și 32, absolvenții acestei școli se dovedesc a fi la înălțime, convingînd mai mult asupra temeiniciei pregătirii lor anterioare.

În școală s-a dus după cum se vede o muncă rodnică, fiecare rezultat obținut a devenit un stimulent pentru activitatea viitoare, un îndemn la noi succese.

Contribuția adusă de organizația sindicală prin acțiunile și măsurile luate de biroul ei în timpul care a trecut de la ultimele alegeri a fost simțită atît de conducerea școlii cît și de fiecare învățător și profesor în parte. Pentru intensificarea activității metodice sau pentru popularizarea experienței înaintate, organizația sindicală a inițiat numeroase acțiuni care au avut drept urmare ridicarea nivelului muncii fiecărui membru de sindicat. De pildă, observîndu-se neajunsuri în notarea ritmică a cunoștințelor elevilor, în aprecierea răspunsurilor date de aceștia s-a inițiat o dezbatere cu tema „Notarea elevilor". De asemenea interasistențele la lecții care au avut loc imediat după această dezbatere au sprijinit în mod concret cadrele didactice care întîmpinau dificultăți în această direcție. Acestea sînt doar două exemple. Asemenea acțiuni s-au organizat însă și în legătură cu alte numeroase probleme ivite la un moment dat în munca din școală. Adunările sindicale au constituit și ele, de altfel, un bun prilej de a dezbate problemele esențiale ale muncii profesionale, de a-i mobiliza pe membri de sindicat la ridicarea continuă a nivelului acestei munci. În aceste adunări, pornindu-se de la analiza activității profesionale și obștești a unuia sau altuia dintre învățători sau profesori, s-au abordat chestiuni importante pentru munca întregului colectiv didactic. Astfel s-a întîmplat de pildă atunci cînd, constatîndu-se necesitatea de

(Continuare în pag. 2-a)

DESPRE AUTOMATIZARE

cu acad. prof. Grigore Moisil

Se știe că în ultimii ani automatizarea s-a extins tot mai mult în ansamblul economiei naționale, căpătînd totodată un rol mereu mai important în dezvoltarea științelor. Întrucît automatizarea se bazează în primul rînd pe științele matematice, se impune studiul adînc al acestor științe în școala medie căci, indiferent de domeniul în care vor lucra, viitorii muncitori de înaltă calificare, tehnicieni, ingineri, ca și viitorii medici, lingviști etc. vor fi chemați să folosească și să aplice în munca lor elemente de automatizare. În legătură cu toate acestea am adresat academicianului prof. Grigore Moisil, președintele Comisiei de automatizare de pe lîngă Academia R.P.R., cîteva întrebări ale căror răspunsuri considerăm că vor interesa majoritatea profesorilor, atît pe cei ce predau disciplinele realiste cît și pe cei de alte specialități, date fiind multiplele domenii în care automatizarea capătă o largă aplicabilitate.

Iată, mai jos, aceste întrebări, ca și răspunsurile primite.

— Ce îndatoriri credeți că decurg pentru școală din faptul că automatizarea se extinde în țara noastră din ce în ce mai mult ?

— Într-adevăr automatizarea, sub formele ei cele mai variate cere cadre de înaltă calificare, avînd în special cunoștințe deosebit de dezvoltate în domeniul științelor matematice. Credem că în general elevii din învățămîntul mediu, părinții și profesorii lor nu sînt suficient de informați asupra necesităților de cadre pe care le va ridica acest domeniu. Iată de ce socotim foarte necesar să li se explice elevilor perspectivele pe care le oferă astăzi specializarea în domeniul matematicii.

Dezvoltarea actuală a științelor matematice și matematizarea altor științe grație mașinilor electronice de calcul ne permit să precizăm afirmația de mai sus. Într-adevăr, mașinile electronice de calcul au permis matematizarea unui număr de discipline care erau pînă acum caracterizate prin faptul că nu cereau o cultură matematică, ci doar ceea ce se numea o cultură umanistică. O astfel de știință era, de pildă, lingvistica. Nimănui nu i-ar fi trecut prin gînd acum cîțiva ani că pregătirea unui lingvist va cere și cunoștințe serioase de matematică. Crearea lingvisticii matematice, disciplină care se dezvoltă prin aplicarea mașinilor de calcul electronice la studiul problemelor de lingvistică, a schimbat această stare de spirit.

— Pentru că v-ați referit la lingvistica matematică, am vrea să vă cerem cîteva detalii despre foloasele practice ale acestei discipline.

— Precum ați auzit, în ultima vreme se studiază în mai multe țări traducerile automate. Și la noi în țară lucrările în această direcție se desfășoară cu succes. Un alt folos va fi acela al rezumărilor automate. Lucrarea ce urmează să fie rezumată va fi introdusă în mașina de calcul și operația de rezumare se va efectua automat.

Trebuie să adăugăm la aceste foloase ale lingvisticii matematice și lexicografia efectuată cu ajutorul mașinilor de calcul. Astfel de aparate pun problema analizei matematice a sunetelor vorbirii pentru a se obține rezultate tehnice al căror interes poate fi ușor bănuit, și anume, construcția unor aparate care să recunoască sunetele și care deci ar permite ca într-o uzină automatizată comenzile să fie date verbal și nu prin apăsare pe butoane. Statistica limbii, și prin aceasta înțelegem atît statistica sunetelor și a cuvintelor cît și statistica formelor gramaticale și a formelor stilistice, ne va conduce la o mai bună cunoaștere a limbilor și a caracteristicilor stilistice ale diferiților autori. Problema descifrării alfabetelor dispărute face de asemenea parte din lingvistica matematică. Teoria informației, care este o disciplină matematică de curînd creată s-a dovedit deosebit de utilă în astfel de direcții și vreau să citez în această privință lucrările profesorului Edmond Nicolau de la Institutul politehnic din București.

— Se vede că perspectivele lingvisticii matematice sînt mari, și, fără îndoială, vom avea nevoie de mulți specialiști care să se dedice acestei discipline. Am vrea să ne spuneți în continuare cîteva cuvinte despre economia matematică.

— Studierea problemelor economice nu se mai poate efectua cu metodele „bunului simț", întrucît aceste probleme sînt în vremea noastră deosebit de complicate. Mașinile electronice de calcul ne pot ajuta să găsim cele

(Continuare în pag. 2-a)

ŞCOLI dobrogene

În drum spre Tulcea, unde urma să avem o consfătuire cu cititorii gazetei, am adunat în carnetul de note, fugar culese, unele impresii despre şcolile din cîteva localităţi de pe malul Dunării şi despre oamenii care lucrează în aceste şcoli.

Înainte de a păşi pe meleagurile dobrogene am făcut un scurt popas la Brăila. Aici am avut o discuţie cu inspectorul Albici de la secţia de învăţămînt a oraşului şi am făcut o vizită la internatul şcolii tehnice financiare. De la tov. Albici aflăm că munca secţiei a intrat în faza randamentului maxim, problemele de organizare ale începutului de an fiind peste tot bine rezolvate.

Informaţiile pe care le primim vădesc o concepţie, un sistem în munca de îndrumare şi control. La început de an a dominat preocuparea de a se obţine o privire de ansamblu asupra activităţii tuturor şcolilor din oraş. Acum se merge în profunzime spre îndrumarea concretă şi efectivă a muncii şcolilor.

Complexitatea problemelor ce se cer rezolvate de către secţiile de învăţămînt implică un pericol cu consecinţe destul de nedorite. Este vorba de pericolul de a te pierde în chestiuni mărunte, care nu pot influenţa în mod decisiv desfăşurarea muncii din şcoală. Pentru a evita astfel de situaţii se cere o cunoaştere temeinică a aspectelor esenţiale, a problemelor cheie ale acestei munci. Cunoaşte oare secţia de învăţămînt a oraşului Brăila aceste probleme? După cît se pare, ea le cunoaşte numai în parte, căci a neglijat una din căile cele mai eficiente în această direcţie: generalizarea rezultatelor obţinute la examenele de admitere, la examenele de maturitate, la concursurile de intrare în învăţămîntul superior. Cît de concludente ar fi pentru secţia de învăţămînt asemenea date care i-ar arăta în ansamblu cum s-au prezentat elevii la aceste examene şi concursuri, la ce obiecte s-au obţinut rezultatele cele mai bune, care sînt şcolile ai căror absolvenţi au dovedit insuficiente cunoştinţe, care sînt obiectele la care pregătirea lor a lăsat de dorit. Există însă, după cum arată multe laturi ale muncii, posibilitatea ca lucrurile să fie îndreptate pe un făgaş bun. Luînd măsuri pentru a cunoaşte în adîncime activitatea şcolilor din oraş, secţia de învăţămînt va găsi desigur posibilitatea să o îndrume în modul cel mai eficient.

La internatul Şcolii tehnice financiare ne-am oprit asupra unor probleme administrativ-gospodăreşti. Am surprins în această direcţie, alături de unele aspecte pozitive, cîteva care nemulţumesc. Am comunicat impresiile noastre tovarăşului director, căutînd să-l convingem că în condiţiile respective se poate face mult mai mult pentru curăţenie, pentru aspectul mai îngrijit, mai primitor al internatului. Credem că a înţeles.

■ Pe celălalt mal al Dunării Smîrdanul Nou. Şcoala nu este mare. Încă de la intrare îţi dai însă seama că aici a intervenit o mînă de bun gospodar. Şcolarii şi dascălii lor sînt la lecţii. Ne-am interesat de situaţia şcolarizării şi a frecvenţei la cursuri. Nici un elev n-a rămas necuprins în şcoală, nici un absent nemotivat nu s-a înregistrat în cataloage. Există aici un bun procedeu, de altfel cunoscut şi verificat în practică de multe alte şcoli: acela de a lua legătura cu părinţii elevilor care absentează chiar în ziua respectivă. Nu numai pentru a afla motivele absenţei, dar şi în vederea recuperării de către elev a lecţiilor pierdute. Învăţătorii au căutat şi au reuşit să convingă pe părinţi de importanţa frecventării regulate a cursurilor, de consecinţele întreruperii lanţului de legături între cunoştinţele predate. Acum cazurile de reţinere a copiilor de către părinţi pentru eventualele treburi gospodăreşti au dispărut aproape definitiv.

■ La Jijila, elevii erau în plină practică de producţie. Sub supravegherea dascălilor lor se îndreptau spre gospodăria colectivă, unde urmau să participe la lucrări agricole pe cîmp şi în vie. N-am avut timp să-i vedem la lucru. Din însufleţirea lor ne-am dat însă seama că munca le era plăcută. Profesorii care îi însoţeau ne-au relatat cîteva din măsurile luate de şcoală pentru ca practica să se desfăşoare în condiţiile cerute de programe. Am aflat astfel că elevii, împărţiţi în grupe şi îndrumaţi de tehnicieni din G.A.C., şi-au putut completa „concret" cunoştinţele privind măsurile luate de regimul nostru pentru cultivarea unor noi soiuri de porumb cu un randament ridicat în condiţiile dobrogene, precum şi pe cele privind ridicarea calităţii strugurilor, a plantării pomilor şi viţei de vie în locurile altădată lăsate pradă eroziunilor.

■ Şcoala de 8 ani din comuna Ştefan Gheorghiu cuprinde 160 de elevi, adică toţi copiii de vîrstă şcolară. În clasa a III-a, învăţătorul Anatolie Alboteanu, un om cu părul complet alb, poate cel mai în vîrstă învăţător din Dobrogea, ţine o lecţie de limba română. Are mulţi şcolari buni şi foarte buni. Şi nu-i de mirare: cu toată experienţa lui îndelungată, tov. Alboteanu nu intră nici acum în clasă pînă nu-şi pune la punct în cele mai mici amănunte lecţia. Şi încă ceva: studiază într-una, citeşte, se informează, se ţine la curent cu ultimele cercetări privind teoria şi practica pedagogică. Ne-a spus în scurta convorbire pe care am avut-o cu el, că socoteşte rutina drept unul din cei mai activi duşmani ai muncii educatorului. Şi aşa este!

■ La Isaccea, ca şi la Jijila, am nimerit în peroada de practică. Elevii Şcolii medii de aici au efectuat practica de o săptămînă la gospodăria agricolă de stat care se află chiar în apropierea şcolii. Au luat cunoştinţă despre cercetările ştiinţifice din pepinierele de pomi şi viţă de vie, au participat la operaţiile de recoltare a strugurilor ori de vinificaţie. Cunoştinţele lor teoretice în aceste domenii au fost îmbogăţite cu informaţiile date de cercetători ştiinţifici, de tehnicieni.

■ Am vizitat şi cîteva şcoli din Delta Dunării. La Crişan, profesorul Gh. Carabin ne conduce să vizităm, printre altele, secţia avicolă şi stupina şcolii. Secţia avicolă are cîteva sute de păsări din cele mai bune rase. Mîndria şcolii o constituie însă stupina. Iniţiată cu cinci ani în urmă, ea dispune azi de 10 stupi sistematici, la care elevii au deprins munca de creştere şi îngrijire a albinelor. Anul trecut numărul stupilor a fost dublu. Ideea de a crea stupine şcolare a făcut însă prozeliţi. Directorii celorlalte şcoli din deltă au solicitat sprijinul şcolii din Crişan care, pe lîngă asistenţa tehnică, le-a oferit şi stupii necesari începutului. Iniţiativa este sprijinită de secţia de învăţămînt, care crede că în scurtă vreme toate şcolile din deltă vor avea stupine. Este interesant de ştiut că experienţa şcolii din Crişan a determinat şi pe mulţi pescari să-şi amenajeze stupine.

■ Deşi era zi de odihnă, la şcoala din Caraorman se aflau prezenţi şi tov. Andrei Ivanov directorul şcolii, şi ceilalţi învăţători şi profesori. Am stat de vorbă cu profesorul de limba română, tov. Chiricuţă şi am aflat de la el multe lucruri interesante. Tov. Chiricuţă este preocupat de probleme de etnografie şi arheologie. A însoţit expediţiile organizate de diferite institute de cercetări ştiinţifice, a participat la săpături şi şi-a adunat o adevărată comoară de cunoştinţe în aceste domenii.

La Crişan şi Caraorman mai toţi învăţătorii şi profesorii sînt tineri. Veniţi din alte regiuni, s-au adaptat la condiţiile deltei, s-au apropiat de viaţa pescarilor şi muncitorilor care recoltează stuful. Mulţi din ei sînt şi studenţi ai unor instituţii de învăţămînt superior. Vor să ştie cît mai multe pentru a putea pregăti cît mai bine pe copiii ce le-au fost încredinţaţi.

■ În toate satele deltei, prin contribuţia entuziastă a celor peste 200 de învăţători şi profesori, se desfăşoară o bogată activitate culturală. La Sfîntul Gheorghe, învăţătorul Nicolae Lăzărescu, profesoarele Maria Popescu şi Victoria Simionov au creat un adevărat centru metodic privind organizarea diferitelor manifestări artistice şi culturale. Echipa de teatru din „Sf. Gheorghe" are în repertoriu piesele „O scrisoare pierdută" — cu care a fost în turneu la Murighiol şi Sulina — „Cîntecul", „Trei întîlniri", „În ajunul zilelor de luptă". Instructoarea echipei de teatru este profesoara Victoria Simionov.

*

Pe tot parcursul străbătut de-a lungul Dunării, de la Brăila pînă aproape de Marea Neagră, am întîlnit nenumărate şcoli noi, construite în anii regimului nostru. La Măcin, o impunătoare clădire pentru şcoala medie. La Isaccea, o şcoală la fel de frumoasă. La Nicoliţel, la Tulcea, în numeroasele aşezări pescăreşti din Delta Dunării — pretutindeni am găsit astfel de mărturii ale ofensivei culturii. Şi pretutindeni am întîlnit învăţători şi profesori cu dragoste pentru minunata regiune în care se află, pentru oamenii în mijlocul cărora trăiesc, pentru însemnata şi nobila lor profesiune.

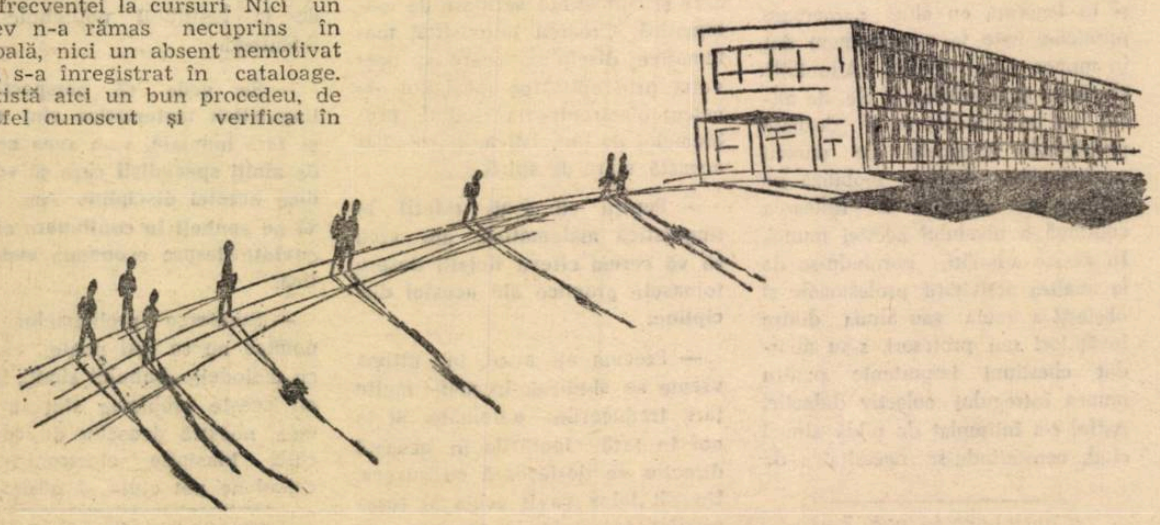

Desen de **V. OCTAVIAN**

Profesori şi învăţători din Caraorman

Alegeri sindicale în şcoli

(Urmare din pag. 1)

a se asigura unitatea de cerinţe a profesorilor faţă de elevi, au fost analizate aspectele ridicate de această problemă în munca cîtorva pedagogi din şcoală. La discuţii opinia colectivă, experienţa bună expusă atunci au înlăturat deficienţele semnalate.

Indeaproape s-a ocupat biroul organizaţiei sindicale de ridicarea conştiinţei fiecărui membru de sindicat. S-a apelat în acest scop, printre altele, la diferite forme ale muncii culturale de masă — simpozioane, seri de poezie etc. Desigur însă că o contribuţie hotărîtoare în această direcţie a adus-o studiul membrilor de sindicat în cercurile de învăţămînt ideologic. Îndrumată de organizaţia P.M.R. din şcoală, organizaţia sindicală a mobilizat pe fiecare învăţător şi profesor nu numai să-şi procure bibliografia indicată şi să participe la seminarii, ci şi să se pregătească temeinic pentru aceasta, să folosească amplu cunoştinţele ideologice în munca profesională şi în viaţa lor de zi cu zi. Fără îndoială că munca desfăşurată pe această linie a ajutat mult membrilor de sindicat din şcoală, care au obţinut multe calificative de „foarte bine" la seminariile recapitulative din ultimii ani.

În cuvîntul lor, participanţii la discuţii şi-au exprimat hotărîrea de a ridica şi mai mult prestigiul şcolii, pregătindu-şi elevii la înălţimea sarcinilor trasate de partid şi guvern. Hotărîrea adoptată de adunarea generală fixează în această privinţă liniile directoare ale activităţii pe care organizaţia sindicală este chemată s-o desfăşoare de acum înainte. În ea se prevede sporirea atenţiei viitorului birou al organizaţiei pentru mobilizarea membrilor de sindicat în vederea îmbunătăţirii muncii educative în rîndurile elevilor, pentru valorificarea experienţei bune cîştigate în această direcţie, pentru antrenarea membrilor de sindicat la noi şi instructive acţiuni cultural-obşteşti.

Dezbaterile din adunarea generală de dare de seamă şi alegeri a organizaţiei sindicale de la Şcoala generală de 8 ani nr. 3, hotărîrea adoptată în această adunare au constituit un nou prilej de mobilizare a membrilor de sindicat pentru noi succese în munca lor profesională şi social-culturală.

DESPRE AUTOMATIZARE

(Urmare din pag. 1)

mai potrivite soluţii în rezolvarea unor probleme de economie sau de planificare, întrucît ele au calitatea de a le desprinde tocmai pe acestea dintr-un ansamblu de soluţii. Aşa s-a dezvoltat în ultima vreme o importantă latură a matematicilor aplicate, pe care o numim economia matematică.

Să presupunem de pildă că vrem să planificăm transportul unui produs care se fabrică în mai multe centre. Sîntem interesaţi ca acest transport să fie astfel planificat încît să fie cît mai ieftin. Aceasta este o problemă de economie matematică. Sau să presupunem că vrem să planificăm aprovizionarea unei uzine ţinînd seama de produsele pe care trebuie să le livreze. Va fi necesar ca uzina să fie perfect aprovizonată în vederea acestui scop. Dar trebuie totodată să nu înmagazineze prea multă marfă în depozitele ei, întrucît aceasta ar spori preţul de magazinaj. Şi rezolvarea unei astfel de probleme devine lesne posibilă cu ajutorul economiei matematice.

La facultăţile de matematică si mecanică se realizează de mai mulţi ani pregătirea unor studenţi atît în domeniul lingvisticii matematice cît şi în cel al economiei matematice.

— Într-adevăr, se vede că automatizarea pătrunde larg în domeniul economiei atît pe calea lingvisticii matematice cît şi a economiei matematice. Ştim însă că în ultima vreme automatizarea a căpătat o largă aplicabilitate şi în domeniul biologiei. Ce ne puteţi spune în legătură cu aceasta?

— În ultima vreme cibernetica a început studiul cu metode matematice al fenomenelor biologice. La Facultatea de medicină din Bucureşti are loc acum un curs pentru medici, prin care li se dau acestora primele noţiuni de matematică în vederea aplicării lor în cibernetică.

Vom avea deci nevoie de un mare număr de matematicieni, de specialişti în domeniul cibernetică, de oameni care să cunoască maşinile automate, să ştie să le folosească în cele mai diverse domenii şi să contribuie la perfecţionarea lor. Considerăm că în această direcţie cei ce muncesc în învăţămîntul mediu de cultură generală ne pot veni mult în ajutor stimulînd la elevi dragostea pentru studiul matematicii, înarmîndu-i cu cunoaşterea adîncită a bazelor acestei ştiinţe şi făcîndu-le cunoscute totodată noile perspective ale automatizării.

OCT. BUZESCU

MATERIAL DIDACTIC
cu mijloace locale

Imbinînd documentarea temeinică de specialitate cu intense căutări creatoare și folosind largile posibilități pe care le au la îndemînă, numeroși profesori de la școlile din întreaga țară izbutesc să confecționeze, adesea și cu ajutorul elevilor, materiale didactice valoroase, care fac să sporească simțitor caracterul concret al predării. Rezultate deosebite pe această linie se obțin îndeosebi acolo unde există preocuparea de a se folosi „rezervele interne" de care dispune fiecare unitate de învățămînt, unde sînt mobilizate cercurile tehnice ale elevilor, unde este solicitat sprijinul întreprinderilor din apropierea școlii, al unităților productive în care elevii își efectuează practica. Se realizează astfel în școli, sub îndrumarea directă a profesorilor de specialitate, sute și sute de instrumente de laborator, machete, scheme demonstrative, colecții, planșe etc. care se adaugă numeroaselor și variatelor materiale didactice produse de I.M.D., îmbogățind mereu zestrea școlilor.

Pentru laboratoarele de fizică, chimie și instruire practică

Semnificativă e, în privința preocupării colectivelor școlare pe linia realizării unor materiale didactice tot mai valoroase, acțiunea întreprinsă în școlile medii din Capitală, sub îndrumarea secției de învățămînt a sfatului popular. Iată în cele ce urmează cîteva din materialele produse în cadrul acestei acțiuni, materiale folosite cu deosebită eficiență în lecțiile de fizică, chimie, matematică, tehnologie, studiul mașinilor, instruire practică, desen etc.

Ținînd seama de faptul că studiul automobilului constituie un mijloc valoros pentru lămurirea elevilor asupra aplicării în tehnică a diferitelor legi din fizică, numeroși profesori în cadrul orelor de lucrări practice cît și la cercurile tehnice au antrenat elevi în realizarea unor materiale demonstrative înfățișînd diferite subansamble ale automobilului. Astfel, unul din materialele realizate la Școala medie „Mihail Eminescu" înfățișează blocul motorului secționat (fig. 1). Acesta dă elevilor posibilitatea să vadă cum funcționează pistoanele în cei patru timpi și care sînt părțile componente ale blocului motor. Cutia de viteze (fig. 2) este astfel secționată, încît elevii să poată urmări la lecție felul cum se efectuează cuplajele în timpul schimbării vitezelor. Asemenea materiale demonstrative au fost confecționate în legătură cu fiecare dintre principalele părți componente ale motorului de automobil. Ele au fost recuperate din piese de motor casate, inutilizabile în producție, iar secționările au fost efectuate pe baza unor scheme alcătuite de profesorii de specialitate, care au colaborat strîns cu specialiștii uzinelor în cadrul cărora elevii școlii își efectuează practica în producție.

Printre piesele cele mai valoroase folosite în cadrul demonstrațiilor la lecțiile de fizică, precum și în cadrul lecțiilor de tehnologie se numără la loc de frunte machetele diferitelor mașini unelte. În ultimul timp, laboratoarele multor școli medii s-au îmbogățit cu asemenea machete (fig. 3) care au fost confecționate fie în cadrul cercurilor tehnice ale acestora, cu ajutorul unor întreprinderi constructoare de mașini, fie în colaborare cu școlile profesionale și tehnice metalurgice, ai căror elevi execută în mod curent asemenea machete în timpul practicii din atelierele-școală.

Nu numai motoarele de automobil, ci și diferite alte motoare și utilaje pot fi obținute prin recuperare din piese și instalații casate. Iată, de pildă, un motor în doi timpi (fig.4) care își găsește largi aplicații în tehnică — la acționarea pompelor de apă, la motoarele de motocicletă etc. Și acest motor, care se află la Școala medie nr. 15 a fost astfel secționat încît elevii să poată urmări funcționarea principalelor sisteme și subansamble care îl compun.

O valoare didactică deosebită o au panourile care înfățișează aplicațiile diferitelor legi fizice, desfășurarea unor procese tehnologice, scheme și legături electrice etc. Dintre numeroasele panouri de acest fel confecționate în ultimul timp de colectivele unor școli medii cum sînt, de pildă, școlile „Nicolae Bălcescu", „Gh. Lazăr", „Mihail Eminescu", Școala medie nr. 15, Școala medie nr. 4 etc. prezentăm ansamblul care înfățișează surse de curent electric și consumatoare de curent electric (fig. 5). În cadrul primului panou se pot vedea principalele surse de curent — un acumulator, un dinam, o pilă electrică — în așa fel încît în timpul lecțiilor elevii să capete, paralel cu explicațiile, nu numai o imagine de ansamblu a elementelor producătoare de curent, ci să le poată studia „pe viu" în mod comparativ. Panoul înfățișînd elementele consumatoare de curent — pe care se pot vedea un motor, un bec electric, rezistențe etc. — completează imaginea pe care elevii o capătă în cadrul lecției respective, creînd posibilități deosebite pentru fixarea și sistematizarea cunoștințelor predate.

Panoul înfățișînd legături electrice în serie și în paralel (fig. 6) dă elevilor posibilitatea ca prin efectuarea diferitelor contacte în timpul lecțiilor despre curentul continuu și curentul alternativ, să-și dea seama mai clar de avantajele utilizării diferitelor sisteme de legături în cadrul instalațiilor electrice și de condițiile în care se pot folosi acestea.

Printre materialele didactice realizate în ultimul timp într-un număr tot mai mare de școli medii ale Capitalei se numără panourile demonstrative care înfățișează aparate alimentate de la rețeaua electrică, cele pentru demonstrarea legilor lui Ohm și Kirkhoff, ca și panouri reprezentînd diferite tipuri de întrerupătoare electrice sau diferite piese de asamblare. S-au realizat de asemenea panouri demonstrative pentru predarea chimiei, care prezintă materiile prime, metalele feroase, metalele neferoase etc. Unul dintre cele mai valoroase panouri de acest gen este cel care înfățișează procesul de fabricație a maselor plastice de la materia primă, respectiv de la lactamă, pînă la produsele finite — materiale pentru industria ușoară, pentru construcții, piese de mașini etc. Primul dintre aceste panouri a fost realizat de colectivul Școlii medii nr. 19 din Capitală.

Foarte interesante și utile sînt panourile înfățișînd sugestiv aplicațiile în producție ale diferitelor legi și principii din fizică. Așa este, de pildă, panoul care ilustrează aplicațiile în practică ale planului înclinat.

Secția de învățămînt a Sfatului popular al Capitalei se preocupă de popularizarea cît mai largă, prin cercurile pedagogice de specialitate, a materialului didactic original realizat de colectivele diferitelor școli, în așa fel încît experiența pozitivă în acest domeniu să fie utilizată de către toate școlile. În acest scop s-au luat măsuri pentru prezentarea amplă a modelelor-prototip și a documentației tehnice privind confecționarea acestora.

Realizarea materialului didactic în școli de către profesorii de specialitate și colectivele de elevi constituie încă o cale, deosebit de eficientă, pentru introducerea tehnicii noi, a cuceririlor științei moderne, în predare.

AL. CIUCĂ

Pentru științele naturale

Se știe că însușirea conștientă și activă a materiei la științe naturale este mult ușurată atunci cînd elevii pot vedea nemijlocit obiectele sau fenomenele pe care trebuie să le studieze. Iată de ce materialul didactic — în special cel distributiv — capătă o importanță deosebită în asigurarea succesului predării.

Pornind de la acest fapt m-am preocupat îndeaproape de procurarea și conservarea materialului didactic distributiv. Este un lucru ușor de realizat întrucît în această direcție există nenumărate posibilități.

Iată, de pildă, cum am procedat pentru a aduna suficient material didactic distributiv pentru lecțiile de botanică în clasele a VIII-a. Am cerut elevilor din aceste clase să colecteze în vacanța de vară plante din care să întocmească ierbare. N-am lăsat ca această acțiune să se desfășoare la întîmplare ci, după ce am discutat în prealabil cu elevii unde își petrec vacanța de vară, am cerut fiecăruia din ei să ierborizeze și să pregătească pentru ierbar numai o singură plantă — de munte, de deal sau de cîmpie — în 20 și 25 de exemplare. Majoritatea elevilor s-au achitat în mod conștiincios de această sarcină prezentînd la începutul anului școlar ierbare foarte îngrijit lucrate cu cîte 20-25 exemplare de mazăre, fasole, grîu, cartofi etc. Acum la lecțiile de botanică despre familia leguminoaselor, solanaceelor etc. fiecare bancă are în față cîte o foaie de ierbar.

M-am preocupat și de confecționarea unui număr cît mai mare de planșe în așa fel încît și acestea să poată fi folosite ca material distributiv. Fiecare profesor știe că, dacă dispunem de o singură planșă, aceasta nu poate fi văzută de toți elevii, ci numai de cei din primele bănci, ceea ce are drept urmare formalismul în demonstrarea materialului didactic. Pentru a înlătura această situație, am apelat la elevii cu îndemînare la desen și am repartizat fiecăruia cîte o planșă spre a o reproduce pe foi de bloc de desen. Cu ajutorul mai multor elevi, așa ca să nu se ajungă la supraîncărcare am putut reproduce planșele în cîte 20 de exemplare colorate frumos, avînd astfel suficiente planșe pentru a asigura cîte una de fiecare rînd de bănci. Acum, cînd predau o lecție, distribui la fiecare bancă cîte o foaie de ierbar și cîte o planșă, reprodusă după planșa mare, pe care o folosesc eu însumi pentru demonstrație. Toți elevii mă pot urmări astfel punct cu punct, avînd posibilitatea să distingă pe planșa mică, fiecare amănunt.

Tot cu ajutorul elevilor talentați la desen am putut realiza și unele planșe mari pe care nu le aveam în cabinetul nostru de științe naturale. Așa sînt de pildă planșele referitoare la structura primară a rădăcinii și a tulpinii. Dar oricît de mari ar fi aceste planșe, într-o clasă de 40-45 elevi, cei din ultimele bănci nu pot distinge toate detaliile, ca de exemplu endodermul sau periciclul, formate din cîte un singur strat de celule. De aceea am reprodus și aceste planșe la dimensiunile unui bloc de desen, în tuș. Apoi, cu ajutorul unor părinți, aceste planșe mici au fost multiplicate fiecare în cîte 20—25 exemplare. Acum, predînd structura primară a tulpinei sau rădăcinii, expun planșa mare în fața clasei și distribui la fiecare bancă copiile mici ale acesteia.

Menționez că elevii execută toate aceste lucrări în timpul vacanțelor, în special al vacanței de vară, pentru a se evita supraîncărcarea lor.

Am putut realiza cu elevii și material distributiv viu. Astfel pentru studiul morfologiei tulpinii și rădăcinii, elevii au pus la încolțit din timp, semințe diferite, pe tifon bine întins la gura unui borcan plin cu apă. Rădăcinile s-au dezvoltat foarte bine în apă, iar tulpinile în aer. La lecțiile respective elevii s-au prezentat cu experiențele gata executate și așa au putut cerceta concret morfologia acestor organe vegetale. De asemenea ei au putut distinge pe tulpinile de fasole cotiledoanele, axa hipocotilă și epicotilă care ar fi fost mai greu de înțeles pentru ei fără acest material.

I-am mobilizat pe elevi să alcătuiască în timpul verii și insectare, colecții de cochilii de lamelibranchiate și gasteropode, colecții de lepidoptere etc. Cu ajutorul lor am putut realiza și unele preparate în formol, de pildă disecții reprezentînd organizarea internă la pești, batracieni, reptile (șopîrlă).

Dacă profesorul se ocupă de astfel de probleme, dacă știe să-i îndrumeze pe elevi, poate realiza lesne mult și variat material didactic, deosebit de folositor lecțiilor.

Prof. Al. DABIJA
Școala medie nr. 1
„N. Bălcescu" București

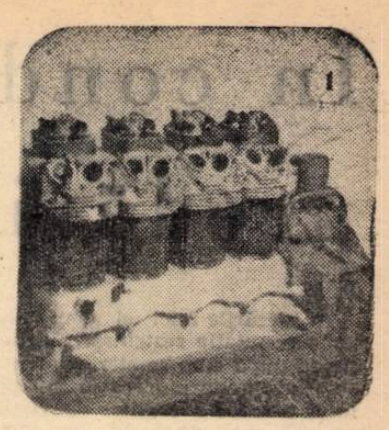
1

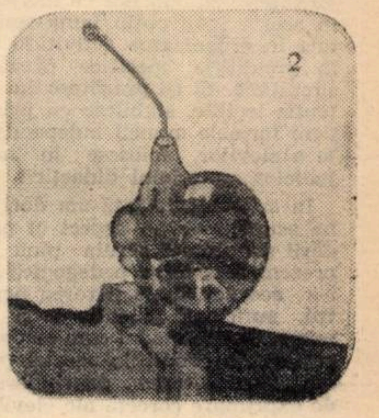
2

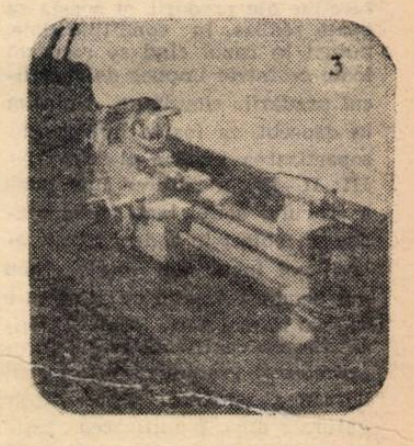
3

4

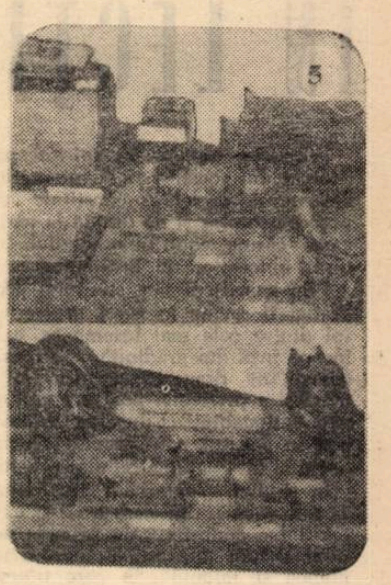
5

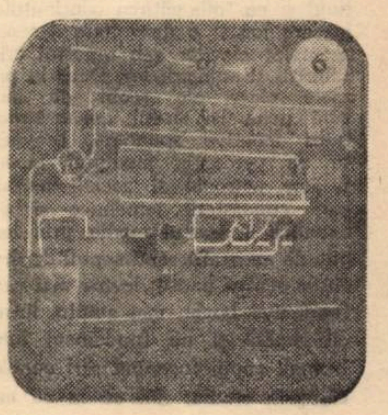
6

Pentru stimularea inițiativelor privind realizarea cu mijloace locale a unor aparate și instrumente originale, ca și a diferitelor modele demonstrative, planșe, panouri etc. „Gazeta învățămîntului" va publica o rubrică ce va cuprinde descrierea materialelor realizate în școli din întreaga țară pentru predarea lecțiilor de fizică, chimie, științe naturale, matematică, geografie etc. Sîntem convinși că răspunzînd unei preocupări de actualitate a corpului didactic, această rubrică se va bucura de larga colaborare a cititorilor gazetei noastre.

În condiţiile predării simultane

LECŢII

In aşezările mici şi depărtate, cu o populaţie restrînsă, funcţionează după cum se ştie, pentru a se asigura cuprinderea în învăţămînt a tuturor copiilor de vîrstă şcolară, şcoli de 4 ani în care predarea se realizează simultan la două sau mai multe clase. Majoritatea învăţătorilor ce lucrează în aceste şcoli obţin bune rezultate în organizarea activităţii lor în condiţiile specifice predării simultane. Ei îşi pregătesc cu atenţie lecţiile, stabilesc cu pricepere formele muncii independente a elevilor, folosesc în mod judicios materialul didactic.

In articolul de faţă am dori să ne ocupăm de un aspect al predării simultante căruia pînă în prezent literatura pedagogică nu i-a acordat, după părerea noastră, suficientă atenţie — şi anume, despre modul cum se poate realiza, în condiţiile acestei predări, dezvoltarea deprinderilor de exprimare corectă ale elevilor.

Ţinem să subliniem în primul rînd că, la fel cu toate celelalte obiective ale predării, şi acesta se poate realiza, în condiţiile date, numai în cazul cînd se respectă toate cerinţele impuse de specificul predării simultane. Amintim în deosebi, ca foarte importante, repartizarea justă a claselor (I—III; II—IV), alcătuirea judicioasă a orarului astfel încît să se predea un obiect în cadrul căruia elevii pot lucra mai mult timp independent paralel cu altul care solicită în mai mare măsură munca directă cu învăţătorul (citire-aritmetică; gramatică-scriere; caligrafie-geografie; desen-ştiinţe naturale etc.), planificarea justă a tipurilor de lecţii, astfel încît lecţia de comunicare să alterneze în mod firesc cu cea de consolidare sau de verificare şi control şi necesitatea pregătirii minuţioase a fiecărui plan de lecţie.

S-ar părea, la prima vedere, că dezvoltarea exprimării elevilor este o sarcină mai greu de realizat în condiţiile predării simultane, întrucît aici timpul afectat muncii directe cu învăţătorul este redus uneori la jumătate, iar posibilităţile elevilor de exprimare orală sînt limitate. Dacă avem însă în vedere în permanenţă strînsa legătură dintre exprimarea orală şi scrisă, dacă ştim să îmbinăm în mod judicios formele de muncă independente, dacă acordăm atenţia cuvenită acestei probleme în cadrul fiecărui obiect în parte şi ştim să folosim din plin posibilităţile oferite de munca în afara clasei, vom putea asigura dezvoltarea exprimării elevilor în condiţii optime. Şi să nu uităm că pentru a le forma elevilor deprinderi de exprimare corectă trebuie să manifestăm grijă şi exigenţă faţă de propriul nostru mod de exprimare şi faţă de felul cum se exprimă elevii, să ţinem seama de faptul că exprimarea orală trebuie să pregătească şi să se îmbine armonios cu exprimarea scrisă şi că munca de dezvoltare a exprimării elevilor trebuie să înceapă încă din clasa I, din primele săptămîni de şcoală.

Perioada cea mai dificilă o constituie perioada preabecedară, în care dezvoltarea exprimării se realizează în cea mai mare parte prin munca directă cu învăţătorul, prin intermediul conversaţiei, şi constă în formarea deprinderii elevilor de a răspunde complet şi corect la întrebări, îmbogăţirea şi activizarea vocabularului lor cu termeni noi (denumirea lucrurilor şcolarului, ale lucrurilor din clasă etc.), formarea deprinderii de a observa cu atenţie un obiect, o ilustraţie şi de a formula propoziţii în legătură cu cele observate.

Ulterior dezvoltarea exprimării se va realiza pe două căi: prin munca directă cu învăţătorul — muncă ce ocupă încă primul loc — şi prin introducerea treptată a unor forme de muncă independentă.

În această etapă învăţătorul a familiarizat pe elevi cu propoziţia, cuvîntul, silaba şi sunetul în aşa măsură încît ei să poată formula în gînd propoziţii din 2—3 cuvinte pe baza observării unor ilustraţii sau obiecte, să poată despărţi propoziţiile în cuvinte, cuvintele în silabe, silabele în sunete. De felul în care se realizează în această etapă analiza şi sinteza fonetică a elementelor vorbirii depinde formarea deprinderii de formulare corectă a propoziţiei, de rostire corectă a cuvintelor şi sunetelor. Tot acum învăţătorul are posibilitatea să înlăture, prin munca directă cu clasa, unele deficienţe constînd în pronunţarea neliterară a unor cuvinte — deficienţe datorate fie particularităţilor lingvistice regionale (ardelenisme, moldovenisme), fie datorită exprimării incorecte în familie. Toate acestea îi dau prilejul să pună bazele exprimării orale corecte.

În perioada abecedară se realizează acea strînsă legătură între exprimarea orală şi scrisă care oferă învăţătorului ce predă simultan la două clase posibilitatea de a folosi variate şi eficiente forme de muncă independentă.

Se ştie că un mare duşman al exprimării corecte, închegate, îl constituie graba, lipsa de atenţie, care duc la formulări pripite, incorecte. Acest inconvenient este diminuat în condiţiile predării simultane unde, în cadrul muncii independente, dacă ea este bine organizată, elevii au timpul necesar să alcătuiască în gînd cu grijă propoziţia, s-o repete, corectînd-o singuri şi numai după aceea s-o formuleze oral.

Pentru succesul deplin al muncii trebuie înlăturată şi graba învăţătorului în activitatea directă cu elevii — grabă impusă de lipsa de experienţă sau de o proastă planificare a timpului necesar fiecărei forme de muncă. Învăţătorul trebuie să vorbească rar, calm, să asculte cu răbdare răspunsurile elevilor, să le corecteze.

Un alt duşman, la fel de periculos, al formării deprinderilor de exprimare corectă îl constituie alegerea la întîmplare a temelor muncii independente, lipsa de varietate a acestora. Astfel, se abuzează de unele teme ca: ilustrarea prin desen a unor fragmente dintr-o povestire, alcătuirea cuvintelor din silabe, copierea mecanică a unor fragmente din manual, analiza gramaticală etc. Dacă ilustrarea prin desen a unor fragmente dintr-o povestire ar fi însoţită de formularea în gînd sau în scris (depinde de etapa în care ne aflăm) a una sau două propoziţii privind obiectul desenat, dacă simpla copiere a unui fragment s-ar înlocui uneori cu copierea creatoare sau selectivă, dacă li s-ar cere elevilor să memoreze cele mai frumoase cuvinte, expresii sau propoziţii copiate, dacă la exerciţiile de compunere a cuvintelor cu alfabetul decupat s-ar adăuga formularea în gînd a unei propoziţii pentru fiecare cuvînt format sau dacă analiza gramaticată ar alterna cu alte exerciţii (înlocuirea în text a unor forme gramaticale cu altele, alcătuirea de propoziţii sau mici povestiri care să cuprindă unele probleme de ordin gramatical etc.) s-ar ajunge în mod firesc la o mai largă dezvoltare a exprimării elevilor. Munca independentă cu manualul, jocurile didactice (loto-uri cu şi fără ilustraţii, propoziţiile-ordin etc.) asigură însuşirea unei exprimări corecte încă din clasa I.

Un loc deosebit de important trebuie să-l ocupe în lecţiile simultane de limba romînă expunerea în gînd (după un şir de ilustraţii sau după un plan scris pe tablă) urmată de expunerea orală, corectată de învăţător, apoi de expunerea scrisă a aceluiaşi material. Compunerile de toate tipurile, de la forma cea mai simplă — a răspunsurilor la întrebări — pînă la compunerea liberă alcătuită oral sau în scris de elevi după un plan propriu constituie de asemenea un mijloc eficient de dezvoltare a exprimării lor în cadrul predării simultane. Tot atît de folositoare este şi organizarea la anumite intervale a unor activităţi comune ale ambelor clase, în cadrul unor lecţii speciale de dezvoltare a vorbirii. Astfel de activităţi pot fi: recitarea de către elevii ambelor clase a versurilor învăţate, povestirea de către ei a unor bucăţi citite, lectura în clasă a unor povestiri accesibile ambelor clase şi povestirea lor, dramatizarea unor texte cunoscute etc.

La munca de dezvoltare a exprimării desfăşurată în cadrul predării limbii romîne este necesar să se adauge, desigur, munca depusă la celelalte obiecte — istorie, geografie, ştiinţe naturale, muzică etc. prin însuşirea terminologiei specifice, prin expunerea sistematică a materialului, precum şi efortul permanent al învăţătorului îndreptat spre acest scop. Toate acestea îi vor face desigur pe elevi să-şi însuşească deprinderi temeinice de exprimare corectă, oral şi în scris.

Prof. ASPASIA FAUR

Educaţia patriotică şi internaţionalistă

ÎN LECŢIILE DE GEOGRAFIE

Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar constituie un proces complex şi de durată la realizarea căruia contribuie studiul tuturor obiectelor de învăţămînt.

Prin specificul său, studiului geografiei îi revine în acest proces un rol dintre cele mai însemnate, care începe încă din grădiniţă, sub forma dezvoltării dragostei pentru locul natal şi a prieteniei pentru copiii de alte naţionalităţi. Educarea sistematică în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar prin studiul geografiei se realizează însă în şcoală, din clasa a III-a, cînd elevii fac cunoştinţă cu primele noţiuni despre ţara natală, despre regiunea şi raionul în care trăiesc, despre oraşul sau satul lor. Concomitent cu lărgirea sferei acestor noţiuni şi cu îmbogăţirea conţinutului lor are loc şi o dezvoltare a sentimentelor elevilor sub raportul cristalizării şi adîncirii lor. Dacă în primele clase ale şcolii de cultură generală elevul are mai mult trăiri emotive spontane, provocate de percepţia mediului înconjurător natural şi social, pe măsura cunoaşterii temeinice şi sistematice a acestui mediu prin lecţiile de geografie sentimentul de dragoste pentru patrie devine mai profund, mai bogat, mai amplu, întrucît capătă şi un fundament intelectual, copiii începînd să-l cunoască, prin studiu, din ce în ce mai bine. Dar cunoaşterea, deşi element esenţial în procesul de educare a acestui sentiment, nu este suficientă. Sentimentul de dragoste, de ataşament sincer faţă de patrie, ca şi sentimentul de solidaritate faţă de oamenii muncii de pretutindeni, necesită şi o motivare superioară. De ce-mi iubesc patria? Care sînt elementele care mă leagă sufleteşte de oamenii muncii din celelalte ţări ale lumii? — iată întrebări pe care şi le pune conştiinţa elevului în procesul de cristalizare a acestor sentimente, întrebări care-şi găsesc răspunsul în lecţiile de geografie a patriei şi în lecţiile de geografie politică şi economică a lumii.

Lecţiile de geografie a regiunii (în clasa a III-a) şi a patriei (în clasa a IV-a) corespund într-o măsură considerabilă, prin natura conţinutului lor concret, particularităţilor de vîrstă ale elevilor din aceste clase. De asemenea, metodele utilizate la aceste lecţii — excursiile, vizitele, demonstraţiile etc. — ca şi materialul didactic intuitiv folosit în cadrul lor — corespund întru totul psihologiei acestei vîrste, dînd cunoştinţelor un suport concret-senzorial şi prin aceasta viabilitate şi trăinicie.

Trezirea stărilor emoţionale la elevi este condiţionată de priceperea cu care profesorul ştie să îmbine în mod armonios şi să utilizeze în mod adecvat diversele metode şi procedee în predarea lecţiilor de geografie, de efectuarea sistematică a comparaţiei între trecutul întunecat şi prezentul înfloritor al patriei noastre, de sublinierea permanentă a rolului poporului nostru, care munceşte sub conducerea partidului pentru crearea unei vieţi noi, fericite. Desigur, că trăirea de către elevi a sentimentului de dragoste pentru patrie, este cu atît mai conştientă cu cît elevii pot cunoaşte mai direct realizările dobîndite în anii puterii populare. În lumina acestei cerinţe apare cu claritate importanţa excursiilor, a vizitelor ca şi cea a utilizării unor materiale ilustrative, cum sînt filmele, diafilmele, fotografiile, diagramele etc.

La clasele V—VII are o importanţă deosebită şi lectura literară cu conţinut geografic. În aceste clase, cu ajutorul cuvîntului putem să le creăm elevilor reprezentări bogate, sugestive, cu un conţinut emoţional viu, care-i impresionează puternic. Este deci necesar ca pe lîngă folosirea lecturilor profesorul să însoţească demonstrarea materialului intuitiv cu explicaţii concludente, care să contribuie la formarea convingerilor elevilor. Aşa, de exemplu, dacă la o lecţie de geografie la clasa a VI-a ne propunem să le arătăm elevilor ajutorul pe care statele socialiste îl acordă statelor nou formate din Africa, nu este suficient să ne mărginim la prezentarea unor date ci este nevoie să le lămurim şi baza ideologică a acestui ajutor — conceptia marxist-leninistă despre dreptul popoarelor la independenţă naţională, lupta împotriva exploatării sub orice formă s-ar manifesta ea. La toate lecţiile în care le vorbim elevilor despre lupta de eliberare a popoarelor din ţările coloniale avem datoria să le explicăm şi însemnătatea economică şi socială a acestui fenomen.

În cabinetul de geografie

În predarea geografiei economice la clasele VIII—XI profesorul trebuie să utilizeze metode şi procedee corespunzătoare particularităţilor psihice ale elevilor mari, care au posibilitatea să înţeleagă legăturile mai adînci dintre fenomenele economice şi sociale şi trebuie îndrumaţi spre analiza fenomenelor caracteristice fiecărui sistem economic. Fără a neglija aspectul afectiv al predării, accentul se va pune în acest caz pe formarea convingerilor patriotice şi internaţionaliste ale elevilor, pe adîncirea aspectului raţional al problemelor studiate. În toate cazurile însă profesorul va trebui să urmărească înarmarea elevilor cu convingeri care să determine sentimente profunde faţă de patria lor, faţă de oamenii muncii din lumea întreagă.

ION DRĂGAN
Cercetător ştiinţific la filiala din Timişoara a Institutului de ştiinţe pedagogice

LECȚII

Puncte de vedere

Predarea parabolei și cercului

Observam, într-o notă publicată la rubrica „Puncte de vedere" în numărul 726 al „Gazetei învățămîntului" că studiul conicelor în clasa a XI-a ar trebui să înceapă nu cu cercul — așa cum prevede programa actuală — ci cu parabola, prezentînd în același timp argumente care justifică această ordine de predare. În articolul de față ne propunem să indicăm cum s-ar putea organiza studiul parabolei și al cercului.

Vom porni prin a arăta elevilor că dacă în ecuația unei drepte $Ax + By + C=O$ se schimbă x prin y se obține o ecuație tot de gradul I, ceea ce reprezintă de asemenea o dreaptă. Dacă prima dreaptă trece prin punctul (a, b), a doua dreaptă trece neapărat prin punctul (b, a), simetricul primului punct în raport cu prima bisectoare. Construcția dreptei $Bx + Ay + C = O$ se poate realiza fie determinînd două puncte ale ei, fie construind simetrica față de prima bisectoare a dreptei dată prin ecuația $Ax + By + C = O$ (sistemul de referințe este același).

Ecuația $y = ax^2$ reprezintă parabola cu vîrful în originea sistemului de referință situată în cadranele I și II pentru a pozitiv, axa ordonatelor fiind axa sa de simetrie. Dacă se consideră punctul F' $(0,{}^1/_{4a})$ și se construiește dreapta D' : $y = -{}^1/_{4a}$, se verifică ușor că orice punct M al parabolei are distanțele la F' și D' egale. Înlocuind în ecuația parabolei pe x prin y obținem o nouă ecuație care, raportată la același sistem de referință, reprezintă tot o parabolă, tot cu vîrful în originea sistemului, dar avînd ca axă de simetrie axa absciselor. Simetricul lui F' va fi punctul F $({}^1/_4 a, O)$, iar simetrica dreptei D va fi dreapta D : $x = -{}^1/_{4a}$. Punînd $a = {}^1/_{2p}$ se ajunge la ecuația parabolei raportată la axa sa de simetrie (axă a absciselor) și la tangenta la vîrf (axă a ordonatelor). Pentru a negativ se obține ecuația $y^2 = -2px$.

În clasa a IX-a elevii au învățat că deschiderea celor două ramuri ale parabolei depinde de a. Dacă a este supraunitar ramurile parabolei sînt mai apropiate de axa ordonatelor, dacă a este subunitar ramurile sînt mai depărtate. Termenul de comparație îl reprezintă cazul cînd a este egal cu 1.

Trecînd la ecuația parabolei raportată la axa sa de simetrie și la tangenta la vîrf, termenul de comparație îl va constitui produsul 2p. Dacă 2p este mai mare decît 1 atunci ramurile parabolei vor fi mai depărtate de axa de simetrie, iar dacă 2p este mai mic decît 1, ramurile parabolei vor fi mai apropiate. În cazul în care $2p = 1$, prima bisectoare taie parabola și în punctul (1,1).

S-ar putea obiecta că stabilirea ecuației parabolei raportată la axa sa de simetrie și la tangenta la vîrf se face pe un drum mai lung, că ecuația s-ar putea obține folosind calea obișnuită. La prima vedere, obiecția ar părea serioasă. Dar care este justificarea pe care putem s-o dăm? Ea constă în aceea că se alege ca axă a absciselor axa de simetrie a parabolei, iar ca axă a ordonatelor tangenta la vîrf (axa absciselor este perpendiculara focarului F pe dreapta fixă numită directoare, iar axa ordonatelor este mediatoarea segmentului determinat de punctul fix numit focar și piciorul perpendicularei punctului fix F pe dreapta fixă).

Predarea parabolei în modul arătat și în ordinea indicată ar contribui și la consolidarea noțiunii de funcție inversă a unei funcții date. S-ar putea arăta cu acest prilej că funcția $f(x) = ax^2$ (cu a pozitiv) definită pe mulțimea numerelor reale nu admite o funcție inversă pe această mulțime. Cercetînd graficul funcției amintite atît pe mulțimea numerelor negative cît și pe mulțimea numerelor pozitive se poate vedea că pe fiecare din aceste două mulțimi f (x) admite o funcție inversă.

Făcînd aceste observații, menționăm că trasarea parabolei raportată la axa sa de simetrie și la tangenta la vîrf se poate face și în felul următor: se înlocuiește x prin y și y prin x și apoi se construiește parabola a cărei ecuație s-a obținut; se construiește curba simetrică față de prima bisectoare a parabolei. Proprietatea punctelor parabolei rămînînd aceeași oricare ar fi axa de simetrie a parabolei, este normal să numim această proprietate, proprietate caracteristică și să arătăm că înlocuind această proprietate prin alta, vom obține ecuația altei curbe. Se poate trece deci la curba cu proprietatea cea mai simplă, cercul, apoi la elipsă și hiperbolă.

Stabilirea ecuației pentru cercul cu centrul în punctul (a,b) nu comportă nici o dificultate. Ecuația de gradul II în care nu există termen în xy iar termenii de gradul II în x, respectiv în y, au coeficienți egali, nu poate reprezenta decît un cerc.

Metoda generală pentru stabilirea ecuațiilor tangentei paralele cu o direcție dată și tangentei într-un punct dat, folosită la parabolă, poate fi înlocuită în acest caz prin metode particulare. De pildă, pentru a stabili ecuația tangentei la cerc într-un punct al cercului se folosesc condițiile: punctul aparține cercului și distanța de la centru la una din dreptele mulțimii de drepte ce pot trece prin acest punct este egală cu raza cercului. Numărul tangentelor paralele cu o direcție dată crește față de parabolă și ecuațiile acestor tangente au o formă mai complicată. Dar oricare ar fi direcția m, există două tangente paralele cu această direcție.

După ce se stabilește ecuația cercului cu centrul în punctul (a,b) se poate arăta că, dacă se pornește de la ecuația cercului cu centrul în originea unui sistem de referință și dacă se execută o mișcare de translație, față de noul sistem, cercul inițial considerat își schimbă ecuația. Odată făcută această constatare nu este greu să trecem de la ecuațiile tangentelor paralele cu o direcție dată m, și ecuația tangentei într-un punct (toate aceste ecuații fiind stabilite pentru cercul cu centrul în originea sistemului de coordonate), la ecuațiile tangentelor de același fel, la cercul cu centrul în punctul (a, b,) folosind translația axelor. (Chiar dacă noțiunea de translație nu figurează în programă, cred că ea trebuie predată pentru că avantajele folosirii sale în calculele ulterioare sînt evidente).

Rezultatele obținute cu privire la ecuațiile tangentelor la cerc pot fi verificate atunci cînd se dau regulile de derivare pentru calculul derivatei unei funcții derivabile și se arată că una dintre problemele care duc la noțiunea de derivată o constituie și determinarea coeficientului unghiular al tangentei la o curbă într-un punct dat pe curbă. Pe această cale vom consolida și cunoștințele de geometrie analitică, precum și interpretarea geometrică a noțiunii de derivată.

GH. CĂLUGĂRIȚA
Cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

La Stațiunea republicană a tinerilor naturaliști: Studii în laborator

O problemă de fizică la clasa a XI-a

În ultimul timp s-au adus prin presă, manualelor școlare, o serie de critici. Bine venite, acestea reprezintă o contribuție însemnată la ridicarea nivelului tratării în cărțile de școală a temelor prevăzute în programele de învățămînt.

După cum se știe, unul din cele mai indicate procedee de a face critica unei lecții din manual este ca autorul criticii să arate cum ar prezenta el însuși acea lecție. Așa procedează prof. Șt. Fătulescu, care arată în „Gazeta învățămîntului" din 6 septembrie 1963, cum ar prezenta personal, la clasa a XI-a, lecția de fizică privitoare la stabilirea ecuațiilor mișcării oscilatorii armonice. Numai că, din păcate, articolul său nu ne-a putut convinge că metoda pe care o propune este mai bună decît cea din manual. Vom arăta de ce.

Tov. Fătulescu inversează ordinea indicată de programă, folosind, pentru stabilirea ecuației elongației, înregistrarea grafică (nu „reprezentarea grafică", cum o numește dînsul) a oscilațiilor pendulului gravitațional, prevăzut de programă într-un capitol ulterior. Apoi afirmă, fără să demonstreze, că curba înregistrată este o sinusoidă. Este drept că noi numim în mod obișnuit sinusoidă orice curbă sinuoasă cu buclele simple, pe care o putem trasa și cu mîna liberă. Sinusoida definită matematic are însă un anumit aspect. Trebuia deci ca tov. Fătulescu să demonstreze mai întîi că este vorba de o sinusoidă adevărată (și nu știm cum ar fi făcut-o) și numai după aceea să scrie ecuația $y = \sin x$.

Mai departe, pentru a stabili ecuațiile vitezei și accelerației, tov. Fătulescu folosește, în mod ciudat proiecția mișcării oscilatorii rectilinii pe un cerc, adică invers de cum face manualul, imputînd acestuia vina de a considera mișcarea circulară uniformă ca „un fapt primar", iar mișcarea oscilatorie ca „un fapt derivat", ceea ce ar însemna răsturnarea realității.

Nu este vorba însă aici de nici un fapt „primar" sau „derivat", cum le denumește autorul articolului citat. Mișcările din natură sînt mai mult sau mai puțin complicate, depinzînd și de sistemul de referință la care le raportăm. Pentru ușurința studiului avem însă posibilitatea să compunem și să descompunem mișcările. Mișcarea circulară uniformă se poate descompune — după cum se dovedește și experimental și teoretic — în două mișcări oscilatorii armonice perpendiculare. Proiecția ortogonală pe un diametru a mișcării circulare uniforme, de care se folosește manualul pentru stabilirea ecuațiilor menționate, este una din aceste componente.

Așadar, nu avem de-a face cu nici un fapt „primar" sau „derivat", ci este vorba de a găsi mijlocul cel mai simplu și corect pentru stabilirea ecuațiilor vitezei și acceleratiei bazîndu-ne pe cunoștințele anterioare ale elevilor — și anume: mișcarea circulară uniformă, care se studiază în clasa a VIII-a, și definiția mișcării oscilatorii armonice. Această definiție are în vedere oscilațiile unui resort (studiate în prima lecție din clasa a XI-a) legea lui Hooke (studiată în clasa a IX-a) și proporționalitatea dintre forță și accelerație (studiată în clasa a VIII-a). Definiția sună astfel: „Mișcarea oscilatorie armonică este mișcarea oscilatorie rectilinie în care accelerația este proporțională și de sens contrar cu elongația"

De altfel, și tov. Fătulescu se referă la mișcarea circulară uniformă ca la ceva cunoscut de elevi, deci ca la „un fapt primar" în ordinea însușirii cunoștințelor.

Metoda folosită de manual se încadrează în ordinea justă a predării cunoștințelor și are avantajul că este riguros științifică. Se poate observa că ultima ecuație la care se ajunge în manual, $a = \omega^2 y$, demonstrează ipoteza de la care se pleacă — și anume, că proiecția ortogonală pe un diametru al mișcării circulare uniforme este o mișcare oscilatorie armonică, conform definiției date

Prof. GH. VIEROȘANU

Neconcordanțe

Încă din primele ore de fizică, elevii clasei a VII-a studiază planul înclinat, cu care ocazie folosesc noțiunile de mărimi direct proporționale și mărimi invers proporționale, sau află un termen al proporției înainte de a fi parcurs aceste chestiuni la aritmetică.

Tot la clasa a VII-a, conform numărului de ore afectat fiecărui capitol din programă, capitolul „Figuri asemenea" urmează să fie predat înainte ca elevii acestei clase să fi terminat de studiat capitolul „Rapoarte și proporții", deși materia de geometrie se bazează pe materia de aritmetică. În acest caz soluția reclamă modificări în repartiția materiei pe clase sau schimbarea raportului dintre numărul săptămînal de ore prevăzut pentru aritmetică și cel prevăzut pentru geometrie la aceeași clasă.

Dacă vrem să punem de acord programa de aritmetică cu cea de fizică, așa încît cunoștințele de aritmetică să ajute la însușirea cunoștințelor de fizică, ar fi necesar ca rapoartele, proporțiile și mărimile proporționale să fie studiate în clasa a VI-a. Dar de unde să luăm orele necesare? O sugestie: în clasa a VI-a să se predea cîte 3 ore de aritmetică și o oră de geometrie pe săptămînă, iar în clasa a VII-a, cîte 3 ore de geometrie și o oră de aritmetică săptămînal. În acest caz, predarea capitolului „Figuri asemenea" la clasa a VII-a nu ar mai ridica nici o dificultate. Dacă menținem actuala repartizare a materiei pe clase și a numărului de ore pentru aritmetică și pentru geometrie la clasele a VI-a și a VII-a, atunci, pentru ca să se poată parcurge, în condiții bune capitolul „Rapoarte și proporții" înainte de capitolul „Figuri asemenea", se impune ca în clasa a VII-a, în trimestrul I (sau în prima parte din el), să se predea săptămînal cîte 3 ore de aritmetică și o oră de geometrie, urmînd ca orele „împrumutate" pentru aritmetică să fie ulterior „restituite" geometriei.

Am dori să semnalăm în nota de față și o neconcordanță între cerințele profesorilor. Elevii știu de la limba romînă să citească literele alfabetului, atunci cînd sînt pronunțate izolat, așa cum recomandă îndreptarul ortografic — adică: a, be, ce, de, fe, ghe, etc. Acelorași elevi, la lecțiile de geometrie li se cere să citească, de pildă, patrulaterul LMNP în felul următor: El, Em, En, Pe, Folosirea la orele de geometrie a vechilor reguli de ortoepie se explică, pe de o parte, prin păstrarea de către unii din profesorii de matematică din învățămîntul mediu a deprinderilor vechi, pe de altă parte, prin aceea că și astăzi se folosesc în unele facultăți de matematică regulile ortoepice anterioare îndrumătorului din anul 1954. Aceasta fiind situația, să nu ne mire faptul că, la ora de geometrie, un elev mai citește cîte o dată literele cum a învățat la limba romînă, și invers. E firesc, ba chiar obligatoriu, ca fiecare dintre noi să respecte normele ortoepice în vigoare, așa cum sînt respectate regulile ortografice.

Cu siguranță că cercetarea atentă a activității desfășurate zi cu zi de către cadrele didactice la catedră scoate în evidență și alte neconcordanțe. Găsirea și înlăturarea lor cît mai urgentă vor contribui la ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor noștri.

Prof. I. CIPU
comuna Margina — Făget

În pas cu cerințele tehnicii actuale

În ansamblul ei, Uzina de mașini electrice „București" apare ca o materializare a noțiunii de tehnică modernă. Aceasta se vădește în dotarea fiecărui atelier, care cuprinde mașini și instrumente deosebit de perfecționate, în tehnologia înaintată folosită în cadrul tuturor proceselor de producție, precum și în produsele de înaltă tehnicitate realizate aici. Aceleași trăsături se vădesc și în grija pentru pregătirea viitorilor muncitori și tehnicieni ai uzinei.

Despre pregătirea schimbului de mîine al uzinei am purtat de curînd o discuție deosebit de interesantă cu tov. inginer Viorel Lungu, directorul școlii.

Aș vrea să subliniez de la început — ne spune tov. Lungu — faptul că uzina pe lîngă care funcționăm se bucură de un renume deosebit. Produsele fabricate de ea sînt apreciate atît în țară cît și peste hotare. Aceasta creează un climat deosebit pregătirii elevilor noștri.

Referindu-se la condițiile de practică ale elevilor din anul I, directorul școlii ne-a arătat atelierele de strungărie și ajustaj, laboratorul de mașini și aparate electrice, cabinetul de desen tehnic, cuptorul electric pentru tratamente termice, convertizoarele pentru sudură etc. „Trebuie să vă spun — menționează el — că încă de la începutul practicii noi căutăm să inspirăm elevilor din anul I, pe lîngă dragostea față de meseria aleasă, și interesul pentru cele mai noi mașini. De aceea ne îngrijim să utilăm atelierele cu mașini moderne, de înaltă productivitate. De exemplu, în atelierul-școală pentru strungari am instalat recent un șeping, o mașină modernă de mortezat și o mașină de rectificat plan. Desfășurată în aceste condiții, practica îi pregătește temeinic pe elevi pentru viitoarea lor activitate în producție".

În secția bobinaj — inima uzinei de mașini electrice — se lucrează intens. Bobinatorii împletesc cu sîrg rețeaua prin care va trece curentul electric. Într-un loc, cîțiva tineri lucrează cu atenție. Dacă n-ar avea un semn distinctiv — un „U" pe mînecă — cu greu ți-ai da seama că sînt ucenici, cu greu i-ai deosebi de majoritatea muncitorilor de aici, mai toți tineri, absolvenți din ultimii ani ai școlii profesionale.

Maistrul-instructor Ganea Stanciu, un muncitor cu experiență, secretarul organizației de bază P.M.R. din școală, se îngrijește necontenit de cît mai buna desfășurare a muncii elevilor. „Colectivul atelierului de bobinaj — ne-a spus el — lucrează în brigăzi de producție. De aceea și elevii au fost constituiți în brigăzi. Cu sprijinul muncitorilor fruntași, al maiștrilor, ei reușesc să facă treabă bună, să fie utili".

— Și încă ce utili — intervine în discuție bobinatorul fruntaș Mircea Ghenescu. Ucenicii din anii II și III au luat parte la bobinarea a tot felul de motoare electrice: de curent alternativ, navale, de macara etc. Iar atunci cînd am primit o comandă de motoare pentru ascensor — produs nou — elevii ne-au fost de un real ajutor. Ne-au dovedit cu acel prilej că meseria de bobinator le este foarte dragă și că au un adevărat interes pentru metodele noi.

...În secția de strungărie, lîngă un carusel mai înalt de două ori decît ucenicul strungar Adrian Ailenei, muncitorul Ion Raiciu își nota ceva într-un carnet. Despre ce era vorba? Desenase o piesă despre care avea de gînd să stea de vorbă după orele de program, cu ucenicul său.

— Știți — ne-a informat el — elevul Ailenei din anul III a cîștigat anul trecut concursul pe meserii organizat de minister. Vrea să-l cîștige și în anul acesta și eu țin, firește, să-l ajut. Ca și alți ucenici, este însetat după tot ce e nou. Caruselul la care lucrează este o mașină complicată și vrea cu tot dinadinsul să-i cunoască toate „secretele". Nu se mulțumește să fie un bun strungar, vrea să devină „doctor" și în mecanică. Să nu stea la o defecțiune oarecare așteptînd muncitorii de la întreținere, ci s-o repare singur. Să știți că a făcut pași mari în această direcție și merită din plin să fie încurajat.

Strungarii au cuvinte de apreciere despre majoritatea ucenicilor, care au executat, sub îndrumarea lor, multe lucrări complicate, de mare precizie: piese pentru tramvaie, motoare pentru nave etc. De aceea maistrul-instructor Nicolaie Giurea are toate motivele să fie mulțumit.

Matrițerii Uzinei de mașini electrice lucrează de cîteva luni la realizarea primei serii de matrițe din segmenți. Un produs nou, de înaltă productivitate. Ucenicii participă din plin la această activitate. Viitorii matrițeri gîndesc intens, reușind să găsească chiar soluții. Muncitori cu înaltă calificare ca Gheorghe Geantă, Dumitru Țugurlan, Gheorghe Dușmanu și alții care au inițiat numeroși ucenici în tainele confecționării matrițelor din segmenți afirmă că aceștia au adesea inițiative cu caracter creator.

Rezultate bune au și ucenicii din anul III. Lucrează pe lîngă echipa de reconditionări S.D.V. condusă de matrițerul Dumitru Marin. Ei au și început să „prindă" cauzele care duc la defectarea acestora, precum și căile de înlăturare a lor.

★

Uzina de mașini electrice se pregătește să sărbătorească zilele acestea un eveniment deosebit — 15 ani de la înființare. Și colectivul școlii profesionale ia parte cu însuflețire la sărbătoarea constructorilor de mașini. Munca ce se depune aici pentru pregătirea schimbului de mîine al clasei muncitoare la nivelul sarcinilor trasate de partid dovedește preocuparea pentru formarea unor muncitori demni de reputația mereu mai înaltă a uzinei.

M NICOLAE

Strungarul Stănescu Ion din secția matrițerie de la Uzina de mașini electrice „București", discută cu ucenicul Stoicescu Alexandru din anul II calitatea unei piese executate

Practica ucenicilor mecanizatori

S-a încheiat de curînd primul an de desfășurare a practicii ucenicilor mecanizatori în condițiile create pe baza prevederilor Hotărîrii partidului și guvernului cu privire la reorganizarea învățămîntului agricol. Rezultatele obținute în această perioadă de ucenicii școlii noastre ne permit desprinderea cîtorva concluzii importante cu privire la avantajele noului sistem de organizare a activității ucenicilor în producție, precum și la posibilitățile de îmbunătățire a acesteia.

O primă concluzie se referă la problema repartizării ucenicilor la practică pe brigăzi. După cum se știe, pe baza îndrumărilor Consiliului Superior al Agriculturii s-au luat măsuri pentru ca ucenicii mecanizatori să fie încadrați în brigăzi alcătuite din muncitori cu un nivel ridicat de calificare profesională și să poată efectua, în gospodăria unde este amplasată brigada, toate lucrările cerute de programa școlară. Totodată s-a cerut să se asigure ucenicilor, în întreaga perioadă de practică, condiții cît mai bune de viață. Ținînd seama de aceste îndrumări, școala noastră a repartizat marea majoritate a ucenicilor în brigăzile de la S.M.T. Huedin care lucrează în gospodăriile colective din satele lor natale. În felul acesta am reușit să întărim, cu sprijinul direct al părinților, și munca de educare a ucenicilor. Atunci cînd se deplasează pe teren, profesorii și maiștrii care îndrumează practica colaborează cu părinții în înlăturarea absențelor de la lucru ale ucenicilor, în stabilirea unui program pentru folosirea rațională a timpului liber al acestora etc. Este de subliniat și faptul că, lucrînd cu tractoarele pe ogoarele gospodăriei din satul natal, alături de părinții lor, ucenicii se simt puternic mobilizați și caută să execute lucrări de cea mai bună calitate.

Ne-am străduit ca toți ucenicii să fie repartizați în brigăzi alături de tractoriști pricepuți, cu experiență în instruirea tinerelor cadre. Aceasta a contribuit mult la inițierea ucenicilor în metodele noi de muncă, la creșterea simțului lor de răspundere față de folosirea judicioasă a tractorului și a agregatelor cu care lucrează.

Îmbunătățiri substanțiale a adus aplicarea noului mod de efectuare a practicii și în conținutul acesteia. În primul rînd este de semnalat faptul că lucrările la care participă ucenicii se desfășoară pe baza unui grafic de rotație, după un plan calendaristic care ține seama în același timp de cerințele programei de învățămînt. Șefii de brigăzi se îngrijesc de respectarea strictă a planului de rotație pe lucrări, în așa fel ca fiecare ucenic să cunoască toate lucrările ce se efectuează în producție. Acordăm o mare importanță întocmirii judicioase a graficului și respectării lui pe teren, deoarece în felul acesta se asigură ucenicilor o pregătire multilaterală, li se creează posibilitatea de a lucra cu toate mașinile și de a efectua toate operațiile cuprinse în procesul de producție din perioada respectivă.

Stabilirea numărului de zile în care trebuie efectuată fiecare lucrare în parte s-a realizat după criterii științifice, obiective. Astfel, s-a ținut seama de complexitatea lucrării și a mașinilor cu care se lucrează, de faptul dacă lucrarea respectivă se mai repetă sau nu în timpul perioadelor de practică, de numărul lucrărilor prevăzute în plan, de nivelul de pregătire a ucenicilor. De pildă, în ultima perioadă de practică (16 septembrie—2 noiembrie a.c.) pentru elevii din anul III au fost prevăzute în grafic următoarele lucrări mai importante: executarea arăturilor de toamnă, pregătirea însămînțărilor de toamnă, alcătuirea agregatelor și începerea însămînțărilor de toamnă, lucrările de însilozare mecanică a furajelor, treieratul leguminoaselor și îngrijirea tehnică a tractoarelor și mașinilor. Dintre acestea, pentru lucrările de întreținere și îngrijire a tractoarelor am repartizat o singură zi, deoarece ucenicii efectuează aceste operații în fiecare perioadă de practică. Pentru fiecare dintre celelalte lucrări cuprinse în plan, lucrări la care ucenicii participau pentru prima dată, am stabilit în funcție de complexitatea lucrării și de importanța ei în producție cîte 6—8 zile.

Cea mai importantă problemă ce se ridică în momentul de față în procesul instruirii practice în producție a ucenicilor mecanizatori o constituie instruirea lor colectivă la locul de muncă. Dispersarea elevilor care lucrează cu tractoarele, de multe ori la distanțe de mulți kilometri, face în mod practic imposibilă efectuarea instructajului cu întreaga grupă de elevi. De aceea am căutat ca, la lucrările cele mai importante, șeful brigăzii să efectueze înainte de începerea muncii cu întreaga grupă de elevi un instructaj practic. Asemenea instructaje s-au organizat cu bune rezultate înainte de lucrările de însămînțare și de recoltare. Astfel, la instructajul privind utilizarea mașinilor de semănat li s-a demonstrat ucenicilor cum trebuie îmbinate secțiile mașinilor, cum se reglează de la cutiile de viteză distanțele între rînduri și pe rînd cînd se seamănă bob cu bob sau cînd se seamănă în cuiburi, li s-a arătat ce distribuitoare se utilizează cînd se seamănă sămînță de porumb calibrată, cum se reglează adîncimea de semănat a mașinii pe diferite tipuri de soluri în funcție de adîncimea stratului de umiditate etc.

Socotim însă că cea mai mare atenție trebuie acordată instructajului individual al ucenicilor, efectuat de către mecanizatorii pe lîngă care sînt repartizați aceștia. În vederea cît mai bunei desfășurări a instructajului, de cîte ori ne deplasăm pe teren căutăm să acordăm un sprijin deosebit mecanizatorilor, dîndu-le indicații despre metodica instruirii ucenicilor la locurile de muncă. În felul acesta sînt prevenite situațiile cînd ucenicii sînt lăsați să învețe o serie de operații cum ar fi reglarea mașinilor, pregătirea tractorului și a agregatului pentru lucru, consumurile specifice de carburanți și lubrefianți etc. doar pe baza unor observații în timpul lucrului.

Străduința de a asigura o bună desfășurare a instructajului ca și îndrumarea și controlul activității ucenicilor la locurile de muncă au făcut ca aceștia să dobîndească deprinderea de a analiza sub diferite aspecte fiecare lucrare în parte, de a stabili cerințele tehnice ale aceleeași lucrări efectuată în condiții diferite de climă și sol și de a trage concluzii utile în urma acestora. La sfîrșitul fiecărei perioade de practică, cu ocazia probelor practice de control, ucenicii au dat dovadă de tot mai multă pricepere în muncă, ceea ce a făcut posibil ca multora din ei să li se încredințeze tractoare cu care au lucrat în schimbul doi.

Rezultatele obținute în anul care a trecut evidențiază, după cum se vede, avantajele noului sistem de desfășurare a practicii ucenicilor. În prezent colectivul școlii noastre se străduiește să valorifice cît mai larg aceste rezultate pentru a întări continuu pregătirea viitorilor mecanizatori.

Ing. D. DANCU
Școala profesională de mecanici agricoli din Huedin

FORME EFICIENTE DE PERFECȚIONARE

Cercul pedagogic al profesorilor și al maiștrilor-instructori din învățămîntul profesional și tehnic din Brașov acordă o deosebită atenție perfecționării continue a pregătirii membrilor săi, în raport cu dezvoltarea continuă și rapidă a tehnicii moderne utilizate în producție. În acest scop cercul a inițiat în ultima perioadă, cu sprijinul comisiilor metodice de specialitate din școli, o serie de acțiuni variate și de o deosebită eficiență.

La Grupul școlar „Steagul Roșu", de pildă, a fost organizat un laborator înzestrat cu cel mai modern aparataj privind încercările de rezistență a metalelor. Aici membrii cercului efectuează demonstrații și experiențe privind comportarea diferitelor aliaje metalice în condiții de solicitare la efort. De asemenea, comisia metodică a profesorilor care predau tehnologia în sectorul prelucrării metalelor prin așchiere a solicitat celor mai buni specialiști din întreprindere să țină o serie de expuneri în legătură cu sculele, dispozitivele și verificările moderne utilizate în prelucrările prin așchiere, cu alegerea celor mai bune metode de calcul a elementelor pentru așchiere etc.

O activitate la fel de rodnică desfășoară și comisiile metodice de specialitate de la Școala profesională a uzinelor „Tractorul" din Brașov. Luînd în studiu cele mai bune metode de pregătire a ucenicilor în diferitele sectoare de producție, profesorii școlii au purtat discuții pe această temă cu șefii de sectoare și au analizat, în lumina condițiilor concrete existente în fiecare atelier, care sînt formele cele mai eficiente de organizare a practicii. Colaborarea cu șefii de sectoare a permis atît documentarea mai temeinică a profesorilor de specialitate asupra tehnologiilor și tehnicii utilizate în fiecare sector, cît și atragerea celor ce lucrează nemijlocit în producție la o participare intensă în procesul de pregătire a viitorilor muncitori.

Preocupări asemănătoare cu privire la perfecționarea continuă a cunoștințelor de specialitate și a metodelor de predare ale inginerilor-profesori și ale maiștrilor-instructori manifestă și comisiile metodice ale școlilor profesionale de pe lîngă Uzinele „Hidromecanica" și de pe lîngă Centrul școlar de construcții din Săcele. Schimbul de experiență care are loc cu regularitate între aceste comisii metodice, organizat la nivelul cercului pedagogic, contribuie larg la generalizarea celor mai bune metode de perfecționare.

Ing. AL. TUCMEANU

Materia pe obiecte şi clase pentru prima sesiune a examenelor cursurilor fără frecvenţă din anul 1963-1964

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÎNĂ

Clasa a V-a

Lectura literară: pînă la lectura „Prislea cel voinic şi merele de aur". **Gramatica:** pînă la caiptolul „Numeralul".

Clasa a VI-a

Lectura literară: pînă la poezia „La mijloc de codru" de M. Eminescu. **Gramatica:** pînă la capitolul „Numeralul".

Clasa a VII-a

Lectura literară: pînă la poezia „Călin" de M. Eminescu. **Gramatica:** pînă la capitolul „Adverbul".

Clasa a VIII-a

Pînă la „Genul epic".

Clasa a IX-a

Pînă la capitolul „Literatura română în secolul al XIX-lea".

Clasa a X-a

Pînă la capitolul „I. L. Caragiale".

Clasa a XI-a

Pînă la capitolul „M. Sadoveanu".

LIMBA RUSĂ

Clasa a V-a

Pînă la lecţia „Patria noastră".

Clasa a VI-a

Pînă la lecţia „Toţi muncesc" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a VII-a

Pînă la lecţia „În biblioteca şcolară" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a VIII-a

Pînă la lecţia „Excursia şcolară" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „Tovarăşi adevăraţi" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a X-a

Pînă la lecţia „Marea familie a popoarelor" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

Clasa a XI-a

Pînă la lecţia „V. V. Maiakovski" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

LIMBA ENGLEZĂ

Clasa a V-a

Pînă la lecţia „Peter and Jack" (în manual „Petrică and Ionel") şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a VI-a

Pînă la lecţia „Sports" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a VIII-a

Pînă la lecţia „The 30 th of December" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „At Bicaz" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

LIMBA FRANCEZĂ

Clasa a V-a

Pînă la lecţia „Où est la casquette ?" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a VI-a

Pînă la lecţia „Le travail d'abord" şi gramatica prevăzută pînă la această secţie.

Clasa a VIII-a

Pînă la lecţia „Le départ pour l'école" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „Le lièvre et la tortue" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

LIMBA GERMANĂ

Clasa a VIII-a

Pînă la lecţia „Fünf und dreissig..." şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „Im Telegrammstil" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

ISTORIA

Clasa a V-a

Pînă la capitolul „Formarea şi dezvoltarea principalelor state greceşti antice; Sparta şi Atena".

Clasa a VI-a

Pînă la capitolul „Formarea statelor feudale centralizate în Europa Apuseană".

Clasa a VII-a

Pînă la capitolul „Revoluţia de la 1848 în Ţările Romîne".

Clasa a VIII-a

Pînă la capitolul „Perioada sclavagismului clasic grecesc" (sec. V—IV).

Clasa a IX-a

Pînă la capitolul „Dezvoltarea orînduirii feudale" (sec. XII—XV).

Clasa a XI-a

Pînă la capitolul „Descompunerea feudalismului şi formarea relaţiilor capitaliste în Ţările Romîne (mijlocul sec. XVIII — mijlocul sec. XIX).

ECONOMIA POLITICĂ

Clasa a X-a

Pînă la tema 10 — „Criza generală a capitalismului".

SOCIALISMUL ŞTIINŢIFIC

Clasa a XI-a

Pînă la capitolul „Materialismul istoric".

MATEMATICA

Clasa a V-a

Aritmetica: pînă la capitolul „Divizibilitatea numerelor".

Clasa a VI-a

Aritmetica: Pînă la capitolul „Fracţii zecimale". **Geometria:** pînă la „Construcţii grafice" din capitolul „Triunghiul".

Clasa a VII-a

Aritmetica: pînă la Calcularea unui termen necunoscut al unei proporţii" din capitolul „Rapoarte şi proporţii". **Geometria:** pînă la capitolul „Relaţii metrice".

Clasa a VIII-a

Algebra: pînă la capitolul „Expresii iraţionale". **Geometria:** pînă la capitolul „Drepte paralele".

Clasa a IX-a

Algebra: pînă la capitolul „Şiruri de numere". **Geometria:** pînă la capitolul „Relaţii metrice".

Clasa a X-a

Algebra: pînă la capitolul „Cel mai mare divizor comun al numerelor şi polinoamelor". **Geometria:** pînă la capitolul „Poliedre". **Trigonometria:** pînă la capitolul „Formule fundamentale".

Clasa a XI-a

Calcul diferenţial: pînă la capitolul „Limite de funcţii". **Geometria analitică:** pînă la capitolul „Elipsa".

FIZICA

Clasa a VI-a

Pînă la tema „Compresibilitatea gazelor".

Clasa a VII-a

Pînă la capitolul „Optica".

Clasa a VIII-a

Pînă la tema „Mişcarea rectilinie uniform-variată".

Clasa a IX-a

Pînă la tema „Dilataţia corpurilor sub acţiunea căldurii".

Clasa a X-a

Pînă la tema „Curentul în electroliţi".

Clasa a XI-a

Pînă la capitolul „Optica".

CHIMIA

Clasa a VII-a

Pînă la tema „Oxigenul. Aerul".

Clasa a VIII-a

Pînă la tema „Soluţiile".

Clasa a IX-a

Pînă la subcapitolul „Grupa carbonului".

Clasa a X-a

Pînă la tema „Metale din grupa I principală a sistemului periodic".

Clasa a XI-a

Pînă la subcapitolul „Funcţiuni organice fără azot".

ŞTIINŢE NATURALE

Clasa a V-a

Botanica: pînă la capitolul „Plante din livadă".

Clasa a VI-a

Anatomia şi fiziologia omului: pînă la capitolul III „Funcţiuni de nutriţie". **Zoologia:** pînă la lecţia „Prepeliţa şi ciocîrlia" din capitolul „Animale sălbatice din ţara noastră" (programa şi manualul de zoologie pentru clasa a IV-a).

Clasa a VII-a

Anatomia, fiziologia şi igiena omului: pînă la capitolul III „Funcţiuni de nutriţie".

Clasa a VIII-a

Botanica: pînă la partea a II-a „Sistematica lumii vegetale".

Clasa a IX-a

Zoologia: pînă la „Încrengătura chordate".

Clasa a X-a

Geologia: pînă la capitolul „Caustobiolite".

Clasa a XI-a

Geologia: geologia istorică (stratigrafia). **Biologia generală:** pînă la capitolul „Perioada postdarwinistă".

GEOGRAFIA

Clasa a V-a

Pînă la lecţia „U.R.S.S."

Clasa a VI-a

Pînă la lecţia „Congo".

Clasa a VII-a

Pînă la capitolul „Litosfera".

Clasa a VIII-a

Pînă la capitolul „Hidrosfera".

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „Franţa".

Clasa a XI-a

Pînă la capitolul „Populaţia R.P.R.".

PENTRU SECŢIILE FĂRĂ FRECVENŢĂ CU LIMBILE DE PREDARE ALE MINORITĂŢILOR NAŢIONALE

LIMBA ROMÎNĂ

1. Secţii fără frecvenţă cu limba de predare maghiară

Clasa a V-a

Lectură literară: pînă la lectura „Bunica" de B. Şt. Delavrancea. **Gramatica:** pînă la capitolul „Numeralul".

Clasa a VI-a

Lectură literară: pînă la lectura „O călătorie la Bucureşti". **Gramatica:** pînă la capitolul „Pronumele".

2. Secţii fără frecvenţă cu limbile de predare ale celorlalte minorităţi naţionale

Clasa a V-a

Lectură literară: pînă la lectura „Oameni şi cărbuni din Valea Jiului" de Geo Bogza. **Gramatica:** pînă la capitolul „Numeralul".

Clasa a VI-a

Lectura literară: pînă la lectura „Prin cîmpia bănăţeană" de Dragoş Vicol. **Gramatica:** pînă la capitolul „Pronumele".

3. Secţii fără frecvenţă cu limbile de predare ale tuturor minorităţilor naţionale

Clasa a VII-a

Lectura literară: pînă la poezia „Călin" de M. Eminescu. **Gramatica:** pînă la capitolul „Numeralul".

Clasa a VIII-a

Lectura literară: pînă la capitolul „I. L. Caragiale". **Gramatica:** pînă la capitolul „Adjectivul".

Clasa a IX-a

Literatura: pînă la capitolul „Literatura romînă în sec. al XIX-lea". **Gramatica:** pînă la capitolul „Prepoziţia".

Clasa a X-a

Literatura: pînă la capitolul „I. L. Caragiale". **Gramatica:** pînă la capitolul „Vorbirea directă şi indirectă".

Clasa a XI-a

Pînă la capitolul „M. Sadoveanu".

LIMBA MAGHIARĂ

Clasa a V-a

Lectura literară: pînă la „Monda egy hös leányról" de Victor Eftimiu. **Gramatica:** pînă la tema „Alaktan".

Clasa a VI-a

Lectura literară: pînă la textul „A téli tölgy" de Jury Nagibin. **Gramatica: pînă la tema** „A névszók".

Clasa a VII-a

Lectura literară: pînă la poezia „Palota és kunyhó" de Petöfi Sándor. **Gramatica:** pînă la tema: „A névszók".

Clasa a VIII-a

Teoria literaturii: pînă la capitolul „A lirai müköltészet".

Clasa a IX-a

Pînă la Kármán József.

Clasa a X-a

Pînă la Tolnai Lajos.

Clasa a XI-a

Pînă la Tompa László.

LIMBA GERMANĂ

Clasa a V-a

Lectura literară: pînă la lectura: „Der Gigant am Cernaufer" de M. Roth. **Gramatica:** pînă la capitolul „Numeralul".

Clasa a VI-a

Lectura literară: pînă la textul „Aus Schillers Leben", după R. Preis. **Gramatica:** pînă la capitolul „Numeralul".

Clasa a VII-a

Lectura literară: pînă la textul „Delphinfang" de Pop Simion. **Gramatica:** pînă la capitolul „Verbul".

Clasa a VIII-a

Teoria literaturii: pînă la capitolul „Genul epic". **Gramatica:** pînă la capitolul II „Morfologia".

Clasa a IX-a

Literatură: pînă la capitolul „Sturm und Drang".

Clasa a X-a

Literatură: pînă la capitolul „Literatura realistă după 1848".

Clasa a XI-a

Literatură: pînă la „Willi Bredel", viaţa şi opera.

LIMBA RUSĂ

1. Secţii fără frecvenţă cu limba de predare maghiară

Clasele a V-a, a VI-a, şi a VII-a

Aceeaşi materie ca la clasele respective de la secţiile cu limba de predare romînă (programa şcolară comună).

Clasa a VIII-a

Pînă la lecţia „Construcţia gigantului metalurgic" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa pentru şcolile cu limba de predare maghiară).

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „Vizită în Bucureşti" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa pentru şcolile cu limba de predare maghiară).

Clasa a X-a

Pînă la lecţia „Marea familie a popoarelor" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie (după programa pentru învăţămîntul seral).

Clasa a XI-a

Pînă la lecţia „V. V. Maiakovski" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie (după programa pentru învăţămîntul seral).

2. Secţii fără frecvenţă cu limba de predare germană

Clasele a V-a, a VI-a şi a VII-a

Aceeaşi materie ca la clasele respective de la secţiile cu limba de predare romînă (programa şcolară comună).

Clasa a VIII-a

Pînă la lecţia „La poştă" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa pentru şcolile cu limba de predare germană).

Clasa a IX-a

Pînă la lecţia „Gigantul chimiei contemporane" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa pentru şcolile cu limba de predare germană).

Clasa a X-a

Pînă la lecţia „Marea familie a popoarelor" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie, (după programa pentru învăţămîntul seral).

Clasa a XI-a

Pînă la lecţia „V. V. Maiakovski" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie (după programa pentru învăţămîntul seral).

La stabilirea materiei pe obiecte şi clase au fost folosite, conform planului de învăţămînt pentru cursurile fără frecvenţă, programele cursurilor de zi pentru clasele V—VI şi VIII—IX şi programele cursurilor serale pentru celelalte clase. La toate obiectele şi clasele la care s-au făcut reduceri în programe şi manuale nu se va cere materia scoasă, conform Instrucţiunilor Ministerului Învăţămîntului de reducere a programelor şi manualelor valabile în anul şcolar 1963—1964.

CORESPONDENȚA

O dată cu deschiderea noului an școlar, a început să se desfășoare din plin și munca metodică a profesorilor. O serie de corespondențe sosite recent la redacția noastră vorbesc pe larg despre conținutul și formele acestei munci.

Cercul pedagogic al profesorilor de științe naturale din raionul „16 Februarie" — ne scrie, de pildă, un corespondent de la Școala medie N. Bălcescu din Capitală a reușit în acest an să asigure ședințelor sale un bogat conținut științific și metodic abordînd probleme cum sînt metodica lecției de laborator, metodica folosirii materialului didactic etc.

La ședința în care s-a discutat problema metodicii lecției de laborator au fost dezbătute următoarele aspecte: importanța lecțiilor de laborator, felul acestora și procedeele ce trebuie folosite în cadrul lor. A avut loc apoi o lecție de laborator deschisă, cu tema „Înmulțirea vegetativă a plantelor" ținută la Școala medie nr. 25.

În continuare s-au purtat discuții ample asupra metodicii lecțiilor de laborator și în special asupra lecției practice prezentate. Discuțiile, care s-au bucurat de o largă participare a membrilor cercului, au dovedit preocuparea acestora pentru continua îmbunătățire a predării lecțiilor de laborator.

Ședința în care s-a discutat despre folosirea materialului didactic distributiv a inclus o lecție deschisă cu tema „Căpșunul" ținută la clasa a V-a a Școlii de 8 ani nr. 151.

Ședințele de felul acesta, legate strîns de activitatea în clasă, de metodica lecțiilor s-au dovedit a fi foarte bine venite. Ele au fost urmărite cu interes de toți membrii cercului și și-au dovedit utilitatea în munca desfășurată de aceștia.

*

Și comisia profesorilor de geografie de la școala medie din Curtea de Argeș desfășoară în acest an, după cum ne relatează corespondentul I. Zaharescu, o activitate metodică intensă.

Încă de la deschiderea cursurilor membrii comisiei s-au preocupat de asigurarea unei juste planificări calendaristice, ca și de fixarea materialului didactic și ilustrativ pentru lecțiile din trimestrul I la clasele a V-a, a VI-a, a IX-a și a XI-a.

Astfel au fost confecționate albume de fotografii și ilustrate, precum și un fotomontaj reprezentînd litoralul Mării Negre. Întregul material ilustrativ a fost grupat după caracterul lecțiilor: fizico-geografic sau economic. De asemenea, s-au lucrat o serie de hărți necesare la lecții, ca de pildă harta economică a raionului, a regiunii etc. Multe din aceste fotografii au fost făcute de membrii cercului cu ocazia excursiilor în Munții Făgăraș, în Munții Retezat, în Munții Apuseni și într-o serie de centre economice.

Mult interes stîrnesc în rîndurile membrilor cercului referatele prezentate în cadrul acestuia. Nu de mult, de pildă, a fost prezentat un referat asupra noului manual de geografie a R.P.R. pentru clasa a XI-a

O problemă importantă care stă în centrul preocupărilor comisiei metodice constituie legarea cunoștințelor teoretice de viață, de producție. În acest scop s-au prevăzut printre altele, în planurile calendaristice, o serie de lecții cu aplicații pe teren. În scopul bunei desfășurări a acestor lecții profesorii au studiat în prealabil împrejurimile orașului și Valea Argeșului alegînd sectoarele cele mai indicate pentru explicarea sau recapitularea unor noțiuni și au trecut apoi la organizarea excursiilor. O excursie care s-a organizat de curînd în împrejurimile orașului, de pildă, a avut ca scop să prezinte elevilor din clasa a V-a unele fenomene și forme geografice specifice regiunii.

Cu o deosebită atenție se preocupă comisia de continua îmbunătățire a metodicii predării lecțiilor. Pentru a se înlesni schimbul de experiență între profesori s-a planificat un mare număr de inter-asistențe la ore și se organizează lecții deschise. Printre problemele de metodică ce fac obiectul cercetărilor comisiei menționăm problema folosirii metodei verificării frontale a cunoștințelor elevilor, aceea a formării deprinderilor de folosire a atlasului etc.

*

De curînd, după cum ne scrie prof. ing. St. Dumitrache de la Școala profesională de mecanici agricoli din Roșiorii de Vede, în această localitate s-a constituit un cerc pedagogic care grupează profesori din peste 11 centre școlare agricole, profesionale și de meserii din regiunea București. Cercul este menit să ajute personalului didactic din școlile respective în vederea îmbunătățirii continue a muncii metodice.

După constituirea cercului a avut loc o discuție în care s-au popularizat o serie de acțiuni metodice desfășurate la școlile din Alexandria, Tr. Măgurele, Roșiorii de Vede etc. Cele relatate cu acest prilej au constituit un bun schimb de experiență, dînd participanților la ședință posibilitatea să cunoască numeroase procedee menite să vină direct în sprijinul instruirii teoretice și practice a elevilor.

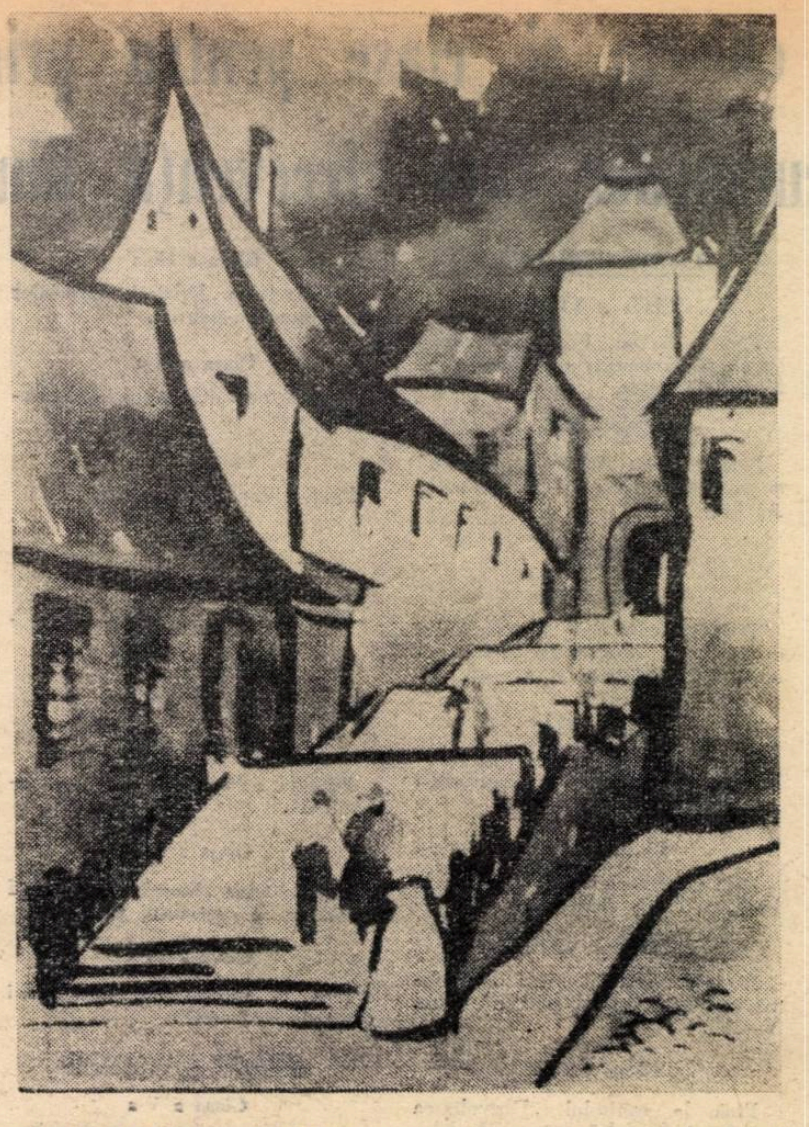

EMA GHERGHEL — Sibiu : *„Pasajul scărilor"*

NUNA BELDESCU : *„Popas"*

MOMENT PLASTIC

Cincisprezece pictori din cenaclul de artă plastică „Ion Andreescu" al profesorilor de desen din Capitală s-au deplasat în timpul vacanței la Sibiu, de unde au adus pentru tradiționala expoziție de toamnă aproape 100 de lucrări. Inițiativa s-a dovedit binevenită, ea contribuind mult nu numai la îmbogățirea orizontului tematic al profesorilor pictori, ci și la creșterea măiestriei lor artistice.

O privire de ansamblu asupra expoziției reține cîteva trăsături noi față de expozițiile anterioare, pricind mai ales tehnica desenului și culoarea. Deși încă timidă, este vădită, de pildă, tendința de sinteză, de stilizare manifestată de unii dintre expozanți. Adesea culorile sînt proaspete și uneori chiar vii, exotice, ca de pildă în peisajele lui Ion Cîrdei. Fără să abandoneze grafica (expune două lucrări de grafică), prof. Cîrdei prezintă și cîteva lucrări de pictură în care dovedește largi posibilități de expresie plastică. „Noul și vechiul în Sibiu" și „Cibinul la Turnișor" sînt lucrările sale cele mai semnificative în această direcție.

Prin calitățile lor decorative se disting în expoziție uleiurile profesorilor Al. Drăgoi și Mihai Drăgoi. Dacă lucrările lui Al. Drăgoi nu sînt o surpriză, deoarece a expus cu regularitate lucrări care s-au bucurat de aprecieri favorabile, cele ale lui M. Drăgoi — aflat la prima lui manifestare de acest gen, fiind absolvent doar de anul trecut al Institutului — surprind prin echilibrul cu care este tratată tema.

O revenire evident ascendentă, subliniată unanim de vizitatorii expozițiilor cenaclului, o realizează prof. Emil Niculescu-Nic. „Colț istoric din Sibiu", „În documentare la Sibiu" și „Pe malul Cibinului" vădesc deosebitele lui aptitudini pentru tehnica desenului colorat.

Tendința de simplificare, de sinteză — de care aminteam la începutul rîndurilor de față — este cel mai evident exprimată în „Rășinarii" și „Piața sibiană" de Eugenia Brateș. Folosind tușul, desenul colorat și acuarela într-un stil personal, Eugenia Brateș se apropie cu multă sensibilitate de peisajul sibian, de altfel ca și Sanda Moga care folosește aproximativ aceeași tehnică.

În vădit progres față de lucrările ei anterioare se înscrie „Strada scărilor spre turn" de Aurelia Cononov Ionescu, la care se remarcă compoziția și coloritul cald. Din lucrările expuse de prof. Nina Stuparu reținem „Strada 13 Decembrie" și „Rășinarii" lucrate în maniera ei cunoscută. De data aceasta calitățile plastice ale lucrărilor ei sînt umbrite de o anumită „oboseală" coloristică, de tonurile prea închise și prea uniforme.

Tablouri reușite, în vădit progres față de expozițiile anterioare, semnează Lizica Stănescu, Lili Popescu-Hrușca și I. Dădîrlat.

Un nume nou întîlnit pe panourile expoziției — alături de cel al lui M. Drăgoi — care a atras, de asemenea, atenția, este cel al Nunei Beldescu. Din lucrările ei s-au detașat „Strada Odobescu" și „Piața Grivița". În ce o privește pe Alexandrina Sberea „Podul peste Cibin" și „Curte interioară", reprezintă cel mai bine înțelegerea cu care știe să „construiască".

O observație de ansamblu privind această expoziție colectivă se referă la gama subiectelor alese de pictori din peisajul sibian. Predomină de pildă „colțurile monumentale" cu arhitectura feudală. De aici probabil și tonurile închise, uneori obositoare folosite cu prioritate în aceste lucrări. Unele tablouri îngrămădesc pe dimensiuni restrînse un orizont tematic prea larg, de unde și impresia de aglomerare, de îngheșuială, ideea artistică fiind greu de sesizat.

Credem că, manifestînd încă mai multă îndrăzneală, abandonînd unele căi prea mult bătătorite, alegînd cu mai mult discernămînt temele și mai ales orientîndu-se mai hotărît spre temele actuale ale peisajului nostru, spre tratarea mai modernă a acestora profesorii pictori din școlile Capitalei vor face încă un pas înainte pe calea măiestriei artistice.

Cu toate acestea, în expoziția de la clubul sindicatelor din învățămînt a membrilor cenaclului de artă plastică „Ion Andreescu", se găsesc suficiente lucrări valoroase care ar putea interesa organele de învățămînt în vederea îmbogățirii pinacotecilor școlare, a împodobirii școlilor. Ar fi totodată și un stimulent pentru activitatea viitoare a profesorilor pictori din Capitală.

RUXANDA NEAGU

ȘTIRI DIN ȘCOLILE SOVIETICE

● În Uniunea Sovietică se acordă o deosebită atenție pregătirii viitoarelor cadre de fizicieni și matematicieni.

La Moscova s-a organizat o școală-internat pentru copiii înzestrați cu un talent deosebit la matematică și fizică. Aici vor putea învăța 360 de elevi din clasele superioare. În anul curent sînt primiți elevi din clasele IX și X, selecționați din școlile Moscovei și din alte orașe ale Federației Ruse. Profesori universitari vor preda fizica și matematica, iar pentru predarea celorlalte discipline vor fi invitați cei mai buni profesori din școlile Moscovei.

La școala-internat, căreia i s-a repartizat o clădire nouă, se amenajează 12 laboratoare și cabinete de fizică, matematică și alte discipline.

Școli medii similare pentru copiii talentați la fizică și matematică se deschid și la Leningrad, Novosibirsk, Kiev, precum și în alte localități ale Uniunii Sovietice.

În apropiere de Kiev, de pildă, a luat ființă prima școală medie din Ucraina care pregătește viitori fizicieni și matematicieni. Cabinetele de studiu ale noii școli sînt dotate cu aparate de fizică dintre cele mai moderne. Elevii au la dispoziție mașini de calcul, inclusiv mașina electronică „Ural".

Cursurile și seminariile vor fi conduse de oameni de știință de la Institutul de cibernetică al Academiei de științe a R. S. S. Ucrainene și de la Universitatea din Kiev. În clasele superioare au fost admiși peste 300 de tineri matematicieni și fizicieni, care s-au distins la cursurile de selecționare.

O școală pentru tinerii fizicieni, matematicieni și chimiști a luat ființă și pe lîngă Academia de științe din Azerbaidjan. Școala este frecventată de elevi ai claselor a VIII-a și a IX-a care au aptitudini deosebite pentru științele exacte.

Noua școală a fost organizată din inițiativa oamenilor de știință din Azerbaidjan, care au elaborat pentru ea și un program de învățămînt special cu durata de trei ani. Numeroși savanți de frunte din Azerbaidjan, printre care și Z. Halilov, președintele Academiei de științe, țin cursuri la această școală.

● Anul acesta, 33 000 de studenți ai institutelor și școlilor tehnice din Kazahstan au obținut diplome de specialiști. Printre absolvenți se află 8 000 de ingineri și tehnicieni pentru industrie, construcții, transporturi și telecomunicații, 4 500 de agronomi, zootehniști și alți specialiști agricoli, circa 10 000 de cadre didactice și peste 5 000 de lucrători sanitari.

În Kazahstan, care are o populație de 12 milioane de locuitori, există în prezent 405 000 de specialiști cu studii superioare și medii.

Nu de mult s-a deschis aici încă o instituție de învățămînt superior — un institut agronomic, al șaselea în această republică. Acest institut funcționează în Uralsk — centrul unei mari regiuni cerealiere și crescătoare de vite. Noi facultăți, care vor pregăti specialiști pentru agricultură, au fost deschise anul acesta și la institutele din Semipalatinsk și Djambul.

În ultimii 10 ani în R. S. S. Kazahă au fost pregătiți 10 000 de specialiști pentru agricultură cu studii superioare și peste 40 000 cu studii medii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

22

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 728 | vineri 8 noiembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

ALEGERILE SINDICALE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT *)

Partidul și statul nostru au pus în fața școlii, a învățătorilor și profesorilor sarcina de înaltă răspundere de a forma milioanele de cetățeni de mîine ai societății noastre socialiste. Cadrele didactice răspund încrederii acordate printr-o muncă perseverentă, pătrunsă de conștiința nobilei lor misiuni, crescînd și educînd cu grijă părintească tinerele vlăstare ale scumpei noastre patrii. În îndeplinirea îndatoririlor pe care le au în munca instructiv-educativă, cadrele didactice sînt sprijinite în permanență de organizațiile sindicale care, sub conducerea organizațiilor de partid, desfășoară o rodnică și multilaterală activitate.

Zilele acestea au început în organizațiile sindicale din școlile de cultură generală, profesionale, tehnice, tehnice de maiștri și institutele de învățămînt superior adunările generale și conferințele de dări de seamă și alegeri. Acest eveniment important trebuie să constituie un prilej de întărire a capacității organizatorice a sindicatelor, de mobilizare și mai activă a cadrelor didactice la înfăptuirea sarcinilor de mare răspundere stabilite de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. în scopul ridicării pe o treaptă superioară a învățămîntului de toate gradele și al legării lui tot mai strînse de sarcinile desăvîrșirii construcției socialiste.

În pregătirea și desfășurarea adunărilor generale și conferințelor pentru dări de seamă și alegeri din instituțiile de învățămînt trebuie să se pună un accent deosebit pe activitatea depusă de organele sindicale sub conducerea organelor de partid pentru mobilizarea membrilor de sindicat la îndeplinirea cu simț de răspundere a sarcinilor profesionale prevăzute în planurile de muncă ale școlilor și institutelor de învățămînt superior. În adunările generale și conferințele sindicale să se analizeze activitatea desfășurată de organele sindicale în răspîndirea experienței pozitive a cadrelor didactice.

Numărul cadrelor din învățămîntul de toate gradele a crescut an de an. În majoritatea școlilor de cultură generală, profesionale și tehnice lucrează mulți învățători și profesori tineri, la primii pași în munca didactică. Preocuparea organelor sindicale pentru organizarea sprijinirii acestora de către cadrele cu experiență, pentru a munci de la început cu perspectivă și pentru a-și însuși cele mai bune metode pedagogice, să ocupe un loc important în dările de seamă și dezbateri.

Desfășurarea învățămîntului la un nivel tot mai înalt se asigură de cadre didactice cu o înaltă pregătire profesională și de cultură generală. De aceea în adunările generale și conferințele sindicale să se arate cum au sprijinit organele sindicale conducerile școlilor și institutelor de învățămînt superior în organizarea unei activități care să ducă la lărgirea cunoștințelor de specialitate și de cultură generală, la informarea cadrelor didactice cu ultimele cuceriri ale științei, tehnicii și culturii. Să se sublinieze cum s-au ocupat organele sindicale de buna organizare a propagandei prin conferințe, cum au ajutat la pregătirea de expuneri asupra unor metode și procedee bune în munca instructiv-educativă.

Contactul elevilor și studenților cu uzina, fabrica, cu muncitorii, tehnicienii, inginerii — făuritorii bunurilor materiale — are o puternică influență în fixarea și îmbogățirea cunoștințelor lor, în formarea viitoarelor cadre. Adunările grupelor sindicale, adunările generale și conferințele să analizeze pe larg cum au sprijinit organele sindicale conducerile școlilor și institutelor de învățămînt superior în buna organizare a practicii în producție și a unor întîlniri ale elevilor cu muncitori, tehnicieni și ingineri, specialiști, evidențiați în întrecerea socialistă.

În educarea tinerei generații în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar o importanță hotărîtoare o are ridicarea continuă a conștiinței socialiste a cadrelor didactice. Iată de ce în adunările generale și conferințele sindicale este necesar să se analizeze cu toată răspunderea activitatea organelor sindicale pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a cadrelor didactice, pentru întărirea disciplinei în muncă, sporirea exigenței față de îndeplinirea sarcinilor profesionale și cultural obștești.

În anii regimului democrat-popular învățătorii și profesorii și-au căpătat adevărata și binemeritata lor prețuire. Numeroasele măsuri elaborate în scopul îmbunătățirii neîncetate a condițiilor de muncă și de trai ale cadrelor didactice stau mărturie a grijii cu care sînt înconjurate de către partid și guvern, de întregul nostru popor. În adunările generale și conferințele sindicale trebuie să se arate cum organele sindicale se preocupă de buna gospodărire a fondurilor de asigurări sociale, de trimiterea la odihnă și tratament a membrilor de sindicat din învățămînt.

Un loc important în dările de seamă și în dezbateri trebuie să-l ocupe analiza vieții de organizație: organizarea adunărilor sindicale, întărirea disciplinei de organizație, organizarea controlului îndeplinirii hotărîrilor, dezvoltarea criticii și autocriticii.

Dările de seamă, rapoartele comisiilor de cenzori prezentate în adunările generale și conferințele sindicale trebuie să fie concrete, analitice, combative. Analizînd în spirit critic și autocritic activitatea depusă de organele sindicale pînă la alegeri, ele trebuie să vină în același timp cu concluzii și propuneri eficiente pentru ridicarea muncii sindicale la nivelul sarcinilor trasate de partid.

Cu multă grijă și spirit de răspundere trebuie să fie întocmite proiectele de hotărîri. În cuprinsul lor trebuie să se prevadă cele mai importante sarcini și măsuri ce urmează a fi luate pentru îmbunătățirea în continuare a activității sindicale. Propuneri-

(Continuare în pag. a 2-a)

*) *Articol reprodus din ziarul „Munca" nr. 4975 din 5 noiembrie 1963.*

OCTOMBRIE DE FOC

Așa părea că-i datul, din secole uitate?
Să fluture o clipă un steag de libertate
Și-n umbră, sub securea călăului,
să cadă,
Printre bujori de sînge, pe cîmpuri
de zăpadă...

Părea că nici o dată nu au să vină zorii
În zbuciumata țară a doinelor și-a horii!
Dar, în adînc, poporul — vulcan ce nu
adoarme
Își făurea și scutul, și spada, ca să sfarme
Cătușele robiei, la ziua de soroc...

Și s-a-nălțat pe zare Octombrie de foc,
S-aducă omenirii un răsărit de viață.
Răzbi și-n plaiul nostru văpaia lui
măreață!
Poruncile lui Lenin, ca Soarele, ca Luna
Drum lung ne luminară. Și-n zarea lui —
Comuna;
Și înflori — luceafăr care vestește zorii —
Partidul marii lupte și-al marilor victorii!...

DAN DEȘLIU

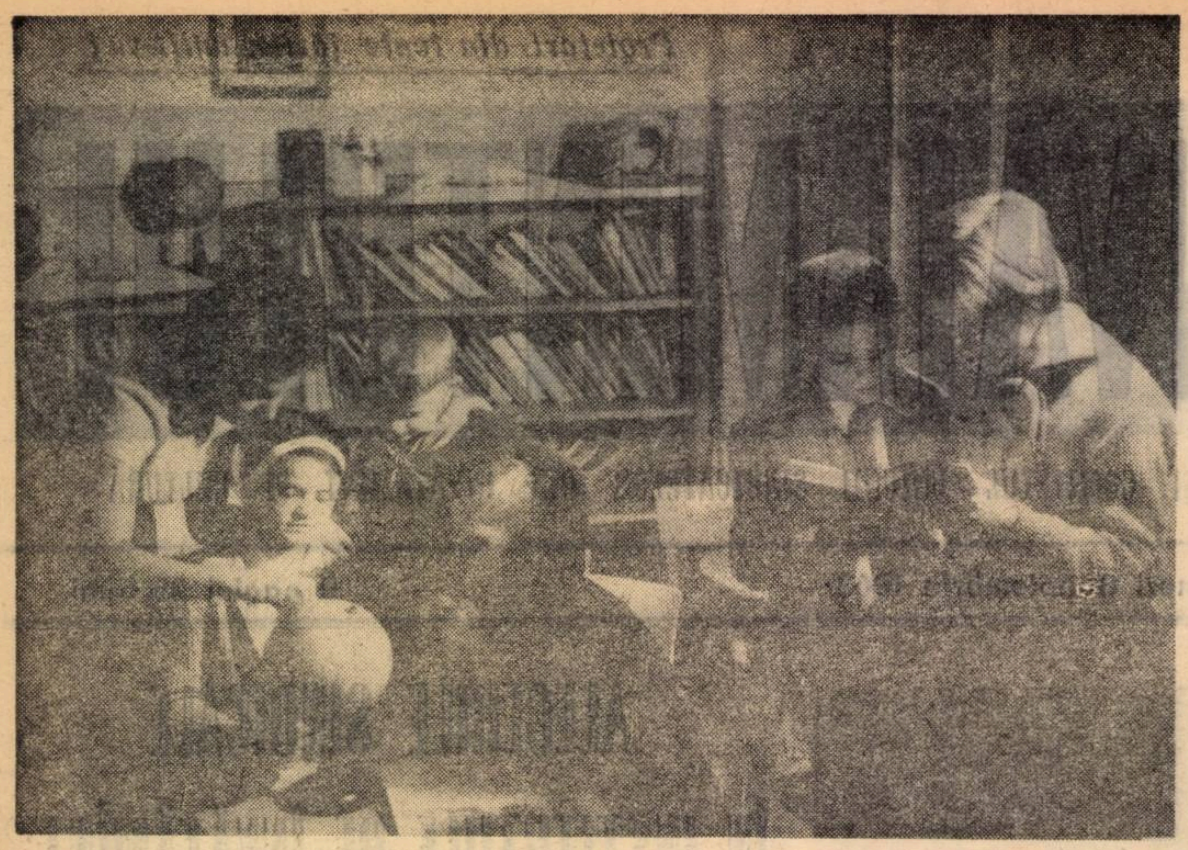

La bibliotecă elevii găsesc cărți interesante și o îndrumare atentă

Schimb de experiență între bibliotecile școlare

Secția de învățămînt a orașului București a organizat recent, cu sprijinul organelor de resort din Ministerul Învățămîntului, un interesant schimb de experiență între bibliotecile școlare, privind sprijinul pe care îl aduc acestea la buna desfășurare a procesului de învățămînt.

În prima parte a schimbului de experiență au fost prezentate două referate care au vorbit despre activitatea bibliotecilor de la Școala medie nr. 30 și Școala de 8 ani nr. 31 în cursul anului școlar trecut.

Pe participanții la schimbul de experiență i-au interesat mult cele relatate cu privire la modul cum a fost organizată munca bibliotecii de la Școala medie nr. 30. Ei au aflat bunăoară că această bibliotecă și-a desfășurat activitatea conform unui plan alcătuit în urma consultării planurilor și programelor de învățămînt, ca și a unor publicații pedagogice și de specialitate. Obiectivele planului au constat în cuprinderea tuturor elevilor în sfera de activitate a bibliotecii, organizarea și îndrumarea lecturii lor în strînsă legătură cu desfășurarea procesului instructiv-educativ, îmbunătățirea formelor și metodelor de propagandă a cărții și a muncii de masă cu cartea, completarea fondului de publicații cu lucrări recomandate pentru lectura elevilor și pentru documentarea în specialitate a personalului didactic, organizarea fondului de publicatii și a cataloagelor de bibliotecă.

Direcția școlii a încredințat unui număr de trei profesori sarcina de a sprijini nemijlocit colectivul bibliotecii în realizarea acestor obiective. De asemenea, biblioteca a fost ajutată de învățători și diriginți, ca și de un activ voluntar, format din elevi.

Pentru a face din toți elevii cititori ai bibliotecii, în afară de discuțiile purtate cu ei de învățători și diriginți s-au folosit vizitele în colectiv la bibliotecă, afișarea unor anunțuri, organizarea vitrinelor cu noutăți etc. Rezultate bune a dat și organizarea unor lecturi în grup, pe clase, la care s-au citit numai anumite fragmente din unele povestiri, trezindu-se în felul acesta curiozitatea pentru cunoașterea lor integrală. Au fost citite astfel fragmente din povestirile lui Creangă, Slavici, Sadoveanu etc. Rezultatul acestor acțiuni s-a concretizat în creșterea numărului de cititori ai bibliotecii la 94% din totalul elevilor școlii.

Înscrierea cititorilor s-a efectuat pe fișe, care au fost aranjate pe clase, în ordine alfabetică. Ordinea cronologică a înscrierilor s-a ținut în registrul cititorilor, iar evidența cititorilor înscriși, a cărților citite și a manifestărilor organizate a fost ținută în „caietul de evidență zilnică".

Multă atenție a acordat colectivul bibliotecii îndrumării lecturii elevilor. În această privință s-a ținut seama de particularitățile de vîrstă și individuale, de preferințele și de preocupările elevilor, de necesitatea de a grada creșterea complexității și volumului lecturii. Cărțile recomandate elevilor au fost bineînțeles, în primul rînd, cele prevăzute de programele diferitelor discipline.

Acțiuni speciale s-au organizat în sprijinul elevilor din clasa a XI-a. Pentru aceștia s-au întocmit liste de recomandare, s-au organizat întîlniri cu scriitori și seri tematice.

Au fost de asemenea organizate acțiuni menite să stîrnească interesul elevilor pentru literatura științifică și tehnică. Printre acestea se numără, de exemplu, acțiunea intitulată „O călătorie în lumea minunată a științei și tehnicii", care a avut drept scop să-i familiarizeze pe cititori cu cunoștințe despre atom și univers, despre energia electrică, despre cele mai importante obiective industriale din țara noastră etc., popularizînd în rîndurile lor cărți cum sînt „Din tainele cerului" de I. M. Ștefan, „Petre, eu și atomii" de V. Koval, „Cetățile luminii" etc.

Așa cum s-a arătat în cadrul schimbului de experiență, biblioteca Școlii medii nr. 30 a obținut rezultate frumoase și în îndrumarea elevilor asupra modului cum trebuie desfășurată lectura. Astfel, în sprijinul elevilor care nu știau să folosească tabla de materii, nu citeau prefețele și postfețele, nu rețineau autorul sau titlul cărții s-a organizat concursul literar „Să cunoaștem scriitorii noștri și operele lor". Elevii au fost îndrumați de asemenea să aibă caiete de lectură în care să consemneze autorul, titlul, data cînd au citit o carte etc.

N-a fost neglijată nici problema aprovizionării cît mai raționale și mai depline a bibliotecii. În acest scop s-au întocmit tabele cu cărțile care lipseau din bibliotecă și cu lucrările care trebuiau completate cu volumele nou apărute. Pentru ca datele asupra componenței fondului să fie complete, s-a ținut la zi registrul de mișcare, care a ajutat să se aprecieze procentele cărților solicitate.

Lucruri interesante au aflat participanții la schimbul de experiență și cu privire la activitatea bibliotecii de la Școala de 8 ani nr. 31. Aici s-a insistat asupra muncii de popularizare a cărților și de atragere a elevilor către lectură. În acest scop s-au folosit numeroase căi — s-au întocmit afișe, panouri cu supracoperte, vitrine cu cărți noi, liste de recomandare, albume și grafice. În vizitele organizate cu grupe de elevi la bibliotecă li s-a arătat acestora un mare număr de cărți legate de preocupările lor și li s-a spus că au posibilitatea să-și aleagă singuri din raft cărțile care-i interesează. Cadrele didactice au fost în permanență solicitate să îndrume elevii la biblioteca școlii. Pentru popularizarea cărții în rîndurile elevilor și permanentizarea lecturii lor s-au folosit, în afara lecturii de fragmente pe grupuri de elevi, și audiții colective cu ajutorul înregistrărilor pe discuri. Alte manifestări, la care elevii Școlii nr. 31 participă în număr foarte mare, sînt concursurile-ghicitoare. Ele au devenit ceva obișnuit în această școală și elevii le solicită mereu. Pentru clasele V—VII aceste concursuri, la care se citesc fragmente din operele lui Creangă, Caragiale, Vlahuță, Mihai Sadoveanu, Tudor Arghezi, Maria Banuș, Marin Preda și alții se intitulează „Recunoaște titlul și autorul". La clasele II—IV concursurile au ca temă basmul, povestirea și fabula. S-au organizat de asemenea dimineți de basm, folosindu-se diafilmul și pic-upul.

Pentru a trezi gustul elevilor pentru poezie, s-a organizat, în colaborare cu profesorii de limba romînă și cu organizația de pionieri, concursul „Cel mai bun recitator" și o expoziție cu cele mai frumoase ediții de poezii.

Popularizarea cărții cu conținut istoric, care pe lîngă faptul că facilitează însușirea lecțiilor de istorie, contribuie și la educarea patriotică a elevilor, a stat și ea în centrul preocupărilor bibliotecii de la Școala de 8 ani nr. 31. În acest scop s-au întocmit liste de recomandare și s-au organizat vitrine de cărți cu opere aparținînd scriitorilor C. Negruzzi, Alex. Odobescu, M. Sadoveanu, Eusebiu Camilar, V. Bîrna și alții.

★

După dezbaterile care au avut loc pe marginea referatelor, participanții la schimbul de experiență au vizitat bibliotecile de la Școala medie nr. 13 „Mihai Viteazul" și Școala de 8 ani nr. 52, interesîndu-se de felul cum este organizată munca acestora. La Școala medie nr. 13 au putut cerceta de asemenea o expoziție cu tema „Biblioteca în sprijinul procesului de învățămînt", precum și un foarte util fișier tematic, cuprinzînd bibliografia pe clase și pe obiecte de învățămînt, iar la Școala de 8 ani nr. 52 cataloage, pliante și albume pentru popularizarea cărții și orientarea lecturii elevilor.

Prin procedeele pe care le-a popularizat, prin sugestiile pe care le-a oferit participanților la dezbateri, schimbul de experiență între bibliotecile școlare organizat de curînd în București s-a dovedit rodnic și util.

V. OCTAVIAN

ALEGERILE SINDICALE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT

(Urmare din pag. 1)

le juste care se fac în cadrul dezbaterilor să fie cuprinse în hotărîrile adunărilor generale și conferințelor sindicale.

Alegerile noilor organe sindicale cer din partea membrilor de sindicat discernămînt și exigență. În birourile grupelor sindicale, în comitetele sindicale de secție, în comitetele sindicatelor să fie aleși membri de sindicat din rîndul celor mai bune cadre didactice, oameni cu o înaltă pregătire profesională și științifică, cu inițiativă, tovarăși care se bucură de autoritate morală, stimă și încredere în rîndul membrilor de sindicat.

Pentru a se asigura o participare largă la adunările generale și conferințe, un nivel ridicat al dezbaterilor, este necesar ca organele sindicale să aducă din timp la cunoștința tuturor membrilor de sindicat ordinea de zi, locul și data ținerii adunării generale sau conferinței.

În această perioadă cînd au loc adunările generale și conferințele pentru prezentarea de dări de seamă și alegeri sindicale, consiliile locale și regionale ale sindicatelor să sprijine multilateral și permanent organele sindicale din instituțiile de învățămînt în buna organizare a alegerilor, să vegheze ca prevederile Statutului sindicatelor și Instrucțiunile date de Consiliul Central al Sindicatelor să fie aplicate întocmai.

Consiliile locale și regionale să ajute organele sindicale nou alese pentru a putea trece chiar de la început la îndeplinirea sarcinilor de răspundere ce le stau în față. Imediat după adunarea generală sau conferință, organele nou alese să fie instruite cu principalele sarcini ce le revin, să fie îndrumate în planificarea muncii și stabilirea primelor măsuri în scopul îndeplinirii hotărîrilor adoptate, iar ulterior să se treacă la instruirea lor temeinică, pe probleme.

Adunările generale și conferințele pentru dări de seamă și alegeri în instituțiile de învățămînt de toate gradele trebuie să constituie un prilej de întărire a capacității organizatorice a sindicatelor, de mobilizare și mai activă a cadrelor didactice la îndeplinirea cu cinste a înaltei misiuni ce le-a fost încredințată de partid — pregătirea și educarea tineretului nostru. Prin munca lor nobilă, de o rară frumusețe, învățătorii, profesorii, toți membrii de sindicat din instituțiile de învățămînt sînt chemați să contribuie pe mai departe la înfăptuirea măreților sarcini trasate de cel de-al III-lea Congres al Partidului, la lupta pentru desăvîrșirea construcției socialiste în scumpa noastră patrie.

Prilej de întărire a muncii sindicale

Adunarea pentru prezentarea dării de seamă și alegeri care a avut loc la grupa sindicală de la Școala de 8 ani nr. 50 din Capitală a constituit un bun prilej de analiză a modului cum sînt îndeplinite sarcinile ce stau în prezent în fața membrilor de sindicat.

În centrul atenției adunării a stat, cum e și firesc, munca desfășurată de membrii de sindicat pentru îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ. Darea de seamă a scos în evidență contribuția pe care întreaga grupă sindicală a adus-o în această privință. Au fost menționate astfel acțiunile întreprinse în scopul ridicării măiestriei pedagogice a cadrelor didactice, al dezvoltării conștiinței lor socialiste. Conținînd și aprecieri critice și venind cu recomandări pentru activitatea de viitor, darea de seamă a constituit astfel o însemnată bază de discuții.

În cuvîntul pe care l-au rostit, profesorii Janeta Ionescu, Iulia Barbu, Aurelia Carapancea și alții au subliniat ajutorul important pe care l-a dat profesorilor grupa sindicală în legarea tot mai strînsă a lecțiilor de practica construcției socialismului. În acest sens — după cum au arătat vorbitorii — s-a acționat pe mai multe căi. A fost organizată studierea atentă a publicațiilor de specialitate și au avut loc cîteva schimburi de experiență cu privire la legarea teoriei de practică. Profesorul Gheorghe Coțofan a vorbit despre rolul important pe care l-au avut adunările sindicale în îmbunătățirea procesului instructiv-educativ din școală. Organizate cu grijă și orientate spre problemele cele mai importante ale școlii, aceste adunări au ajutat eficient la extinderea unor metode bune ale unor diriginți, învățători și profesori, la înlăturarea operativă a lipsurilor ivite.

Vorbind despre sprijinul pe care l-a primit din partea grupei sindicale, directoarea școlii, tov. Smaranda Ionescu, a arătat că aceasta a sprijinit buna desfășurare a ședințelor consiliului pedagogic, organizarea interasistențelor, a activității comisiilor metodice, fapt care a contribuit la ridicarea măiestriei pedagogice a cadrelor didactice.

Apreciind munca depusă de tov. Constantin Bejan, Ionescu Janeta, Rava Penelopa, Ion Lucreția și Ciocănescu Elena, membrii de sindicat i-au ales în biroul grupei sindicale.

Participanții la discuții au făcut noului birou al grupei sindicale numeroase propuneri prețioase menite să contribuie și mai mult la pregătirea profesională și politică a cadrelor didactice.

Prin felul cum s-a desfășurat, adunarea de dare de seamă și alegeri de la Școala nr. 50 a constituit un prilej de întărire a muncii sindicale, de mobilizare și mai activă a învățătorilor și profesorilor la îndeplinirea cu cinste a înaltei misiuni ce le-a fost încredințată de partid — pregătirea și educarea tineretului nostru.

CORNEL STOLERU

★

Printre problemele cele mai viu dezbătute în adunarea generală de dări de seamă și alegeri care a avut loc recent la Școala medie nr. 14 din Capitală se numără și problema activității culturale desfășurate de grupa sindicală.

În darea de seamă și la discuții s-a arătat că toți membrii grupei sindicale au fost antrenați la diferite acțiuni culturale inițiate fie la nivelul școlii, fie la cel al comitetului sindical raional. Astfel, aceștia au participat săptămînal la scurte dezbateri pe teme privind cele mai importante evenimente politice interne și internaționale. S-au organizat cu regularitate și recenzii asupra unor lucrări importante pentru activitatea didactică, ceea ce a dus la lărgirea orizontului cultural și profesional al membrilor de sindicat.. S-a relevat, de pildă, caracterul deosebit de interesant al recenziei asupra lucrării „Bazele educației comuniste".

Aprecieri elogioase au întrunit și acțiunile desfășurate în grupa sindicală pentru vizionarea de spectacole. Au fost distribuite astfel aproape 200 de bilete pentru diferite spectacole de teatru, operă, film. Unele din aceste spectacole, ca de pildă filmul „Lupeni 29", au fost vizionate în colectiv.

Multă preocupare a dovedit grupa sindicală și pentru cunoașterea de către învățători și profesori a frumuseților patriei. În acest scop s-au organizat excursii la Sinaia și în Delta Dunării, care au constituit și un prilej de reconfortare, de odihnă.

Activul grupei sindicale de la Școala medie nr. 14 a ținut la curent pe membrii de sindicat cu acțiunile culturale organizate la clubul sindicatelor din învățămînt, mobilizîndu-i să participe la ele. Astfel, învățătorii și profesorii de la această școală au frecventat cu regularitate concertele prezentate la club, ca și alte manifestări culturale organizate în cadrul acestuia.

În adunarea generală participanții la discuții au cerut ca biroul nou ales al grupei sindicale să dezvolte și mai mult activitatea culturală, contribuind prin aceasta la ridicarea continuă a nivelului pregătirii membrilor de sindicat.

R. CONSTANTIN

De vorbă cu acad. prof. Eugen Macovschi despre:

ORIGINEA VIEȚII PE PĂMÎNT

Problema originii vieții pe pămînt — una din problemele cele mai larg discutate în biologie — trezește un interes deosebit în rîndurile elevilor din ultimele clase ale școlilor medii. Pentru a veni în sprijinul profesorilor de științe naturale, chemați să lămurească această problemă în lumina celor mai noi rezultate dobîndite de cercetarea științifică, un redactor al gazetei noastre a solicitat un interviu academicianului profesor Eugen Macovschi, șeful catedrei de biochimie de la Universitatea din București.

Care este cea mai nouă teorie asupra originii vieții pe pămînt?

Cea mai nouă teorie cu privire la originea materiei vii a fost elaborată de academicianul A. I Oparin și se bazează pe concepția materialist-dialectică după care viața este rezultatul dezvoltării firești a materiei. În această dezvoltare, care a durat multe milioane de ani, se pot distinge patru etape principale.

Prima etapă poate fi numită etapa formării abiogene a substanțelor organice. Pe atunci atmosfera pămîntului avea cu totul altă compoziție decît acum: ea cuprindea hidrogen, hidrocarburi gazoase, amoniac, vapori de apă și alte gaze, dar nu conținea oxigen liber. Razele soarelui, puternicele descărcări electrice din timpul furtunilor și radiațiile elementelor radioactive cuprinse în scoarța pămîntului acționau asupra acestor gaze și duceau la formarea unor substanțe organice, asemănătoare celor care se găsesc în corpurile ființelor vii actuale. Aceste substanțe erau antrenate de apele ploilor spre lacurile, mările și oceanele primare, unde reacționau între ele formînd substanțe din ce în ce mai complicate. În urma acestor acumulări cantitative, la un moment dat s-a produs primul salt calitativ important: substanțele organice dizolvate în apele primare ale pămîntului au început să se adune unele cu altele, formînd coacervate — un fel de picături insolubile în apă, care pluteau în interiorul acelor ape în care s-au format.

Apariția coacervatelor marchează începutul celei de a doua epoci în evoluția materiei organice nevii pe pămînt, epocă ce poate fi denumită epoca coacervatelor.

În decursul acestei epoci coacervatele au evoluat, devenind tot mai complicate. În picăturile coacervatelor s-au format diferite structuri asemănătoare celor din protoplasma celulelor vii actuale, precum și diferiți catalizatori. Datorită catalizatorilor, în interiorul acestor picături au început să se producă anumite transformări chimice. Acumulările calitative de acest fel au făcut ca la un moment dat să se producă pe planeta noua cel de al doilea și totodată cel mai important salt calitativ, cînd materia nevie a coacervatelor s-a transformat în prima materie vie, primitivă, transformările chimice din coacervatele nevii devenind transformări metabolice ale materiei vii.

Astfel începe epoca a treia: epoca materiei vii primitive. Numim această materie „primitivă" deoarece ea s-a format și a început să existe în condițiile lipsei oxigenului liber din atmosferă. Prin urmare, această materie vie primitivă nu putea și nici nu avea cu ce să respire. Cu timpul însă, sub acțiunea luminii, în picăturile acestei materii vii primitive a început să se formeze o substanță colorată intens în albastru-verzui. Odată formată, aceasta a început să absoarbă razele de lumină, să capteze energia lor și să descompună cu ajutorul ei apa, formîndu-se hidrogen și oxigenul liber. Astfel, datorită materiei vii primitive — datorită vieții — a început formarea oxigenului liber. În decursul timpului acesta s-a acumulat în atmosferă, a cărei compoziție s-a modificat radical.

Cînd oxigenul liber s-a adunat în atmosferă în cantitate destul de mare, s-a produs cel de al treilea salt calitativ: transformarea materiei vii primitive în materie vie evoluată, capabilă să respire, asemănătoare celei ce se găsește în corpurile ființelor vii actuale.

În felul acesta a început cea de a patra epocă a dezvoltării materiei — epoca materiei vii evoluate — în cursul căreia din materia vie evoluată s-au format cu încetul microorganismele, plantele, animalele și apoi oamenii.

Pe ce cunoștințe predate anterior se pot baza profesorii pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă fenomenul de transformare a materiei nevii în materie vie?

Profesorii trebuie să se sprijine pe cunoștințele elevilor în domeniul chimiei și, în primul rînd, pe cunoștințele privitoare la compoziția chimică a organismelor vii. Elevii pot să înțeleagă mai ușor formarea organismelor dacă știu ce este o substanță albuminoidă, un zahar sau o grăsime, materiale din care e alcătuit orice organism viu.

Explicațiile despre transformarea materiei nevii în materie vie trebuie să se sprijine pe cunoștințele de biologie. Este vorba în primul rînd de cunoștințele despre evoluție și selecție în general, precum și despre evoluția organismelor vii în special — întrucît întreaga problemă a originii materiei vii este o problemă de evoluție. De asemenea, sînt necesare cunoștințele privind viața în condiții anaerobe, deoarece materia vie primitivă a apărut și s-a dezvoltat la început în condiții de anaerobie. Apoi trebuie să se apeleze la cunoștințele elevilor cu privire la respirație, la viața aerobă, căci aceste cunoștințe ușurează înțelegerea transformării materiei vii primitive în materia vie evoluată, capabilă să respire.

Un aspect pe care nu trebuie să-l pierdem din vedere este explicația filozofică a modului de existență a materiei vii sub formă de protoplasmă, caracterizată de însușirea ei de bază — metabolismul. Pentru aceasta trebuie să ne sprijinim pe cunoștințele elevilor despre metabolism, asimilație și dezasimilație și, în limita posibilului, pe noțiunea de cataliză. În felul acesta ei pot înțelege mai ușor modul cum materia nevie se transformă în materie vie, caracterizată prin metabolism. Întrucît ne aflăm în clasele mari ale școlii medii, ai căror elevi studiază materialismul dialectic, ne putem referi la definiția vieții dată de Fr. Engels, după care viața este modul de existență a corpurilor albuminoide și acest mod de existență constă în esență în autoreînnoirea continuă a componentelor chimice ale acestor corpuri.

V-ați referit și la cunoștințele din chimie și fizică. Care sînt acestea?

Cunoștințele de chimie pe care ne vom bizui — cele referitoare la apă, la elemente chimice și diferiți compuși minerali și organici — vor da elevilor posibilitate să înțeleagă compoziția atmosferei primare a pămîntului și, măcar principial, modul cum s-au format pe cale abiogenă diferitele substanțe organice. Sînt necesare și cunoștințe despre energia radiantă, despre absorbția ei de către substanțele colorate, cunoștințe elementare despre fotoliza apei și despre fotosinteză, căci aceste două procese duc la eliberarea oxigenului din apă.

Apoi, pot fi utile cunoștințe sumare despre substanțele radioactive și radioactivitate, despre starea coloidală a materiei și, în limita posibilului, despre coacervate.

Cum li se poate explica elevilor cît mai clar noțiunea de coacervate?

În ceea ce mă privește, aș începe prin a arăta că moleculele diferitelor substanțe sînt atît de mici încît nu pot fi văzute la microscop. Aș menționa că în interiorul soluțiilor aceste molecule ale substanțelor dizolvate plutesc independent una de alta și, fiind foarte mici, nu împiedică trecerea luminii. De aceea, soluțiile acestor substanțe sînt limpezi.

În continuare aș explica că, în anumite condiții, moleculele unor substanțe dizolvate în apă încep să se adune unele cu altele, formînd un fel de aglomerări sub formă de picături, numite coacervate (acervus în limba latină înseamnă aglomerare, grămadă). Datorită dimensiunilor lor mari, aceste picături de coacervate sînt vizibile la microscop și, plutind în interiorul apei în care s-au format, împiedică trecerea luminii și dau soluției un aspect opac, lăptos.

Ce experiențe ar putea folosi profesorul pentru a da explicațiilor sale un caracter cît mai concret?

Li se poate arăta, de pildă, elevilor cam cum se prezintă picăturile de coacervate. Pentru aceasta este suficient să se pună la microscop o picătură din lapte diluat mult cu apă. Picăturile de grăsime din lapte care se văd la microscop seamănă oarecum ca aspect cu picăturile de coacervat.

Li se poate arăta elevilor, printr-o experiență simplă, și un coacervat veritabil. Punem într-o eprubetă o soluție de gumă arabică 1%, iar în altă eprubetă un volum egal dintr-o soluție de gelatină 1%; adăugăm la fiecare soluție cîteva picături de oțet. Ambele soluții sînt transparente. Cînd le amestecăm, se formează un lichid tulbure. Ce s-a întîmplat? În soluții separate, particolele de gumă arabică și particolele de gelatină, fiind foarte mici, nu împiedică trecerea luminii și de aceea soluțiile lor sînt limpezi. Prin amestecarea celor două soluții, particolele de gelatină și cele de gumă arabică se adună formînd aglomerări sub formă de picături insolubile în apă, de dimensiuni relativ mari, care împiedică trecerea luminii. Din cauza aceasta lichidul amestecat apare tulbure, lăptos. Dacă vom pune la microscop o picătură din acest lichid, elevii vor vedea că el este alcătuit din apă în care se află numeroase picături formate dintr-un material vîscos — coacervatele.

Coacervatele nu sînt vii, dar — după concepția actuală — ele au reprezentat cîndva forma de trecere de la materia nevie la materia vie. Se poate spune chiar mai mult. Astăzi sînt destui oameni de știință care consideră că protoplasma vie este alcătuită dintr-o materie coloidală în stare de coacervat.

Drumul parcurs mai departe de materia vie, evoluată pînă la treapta superioară de organizare și evoluție a materiei — creierul omului — reprezintă o problemă vastă, de un interes pasionant, pe care poate o vom aborda cu ocazia altei discuții.

Lucrări practice de altoire în sera Palatului pionierilor

Despre programa examenului de maturitate

În cursul anului 1962—1963 s-a organizat, cu sprijinul larg al corpului didactic, o importantă acțiune pentru descongestionarea programelor și manualelor, în vederea mai bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ. Programele și manualele au fost supuse, după cum se știe, unei îndelungi discuții publice. Profesori de specialitate, oameni de știință și cultură, părinți, conducători ai organizațiilor U.T.M. și-au spus cuvîntul, aducînd prețioase contribuții la îmbunătățirea conținutului programelor și manualelor. Reducerile efectuate ca urmare a acestei acțiuni (la care, la unele obiecte de studiu din clasele VIII-XI, s-ar mai putea adăuga eventual și altele) dau posibilitatea unei mai temeinice aprofundări a problemelor esențiale la fiecare disciplină în parte.

Pentru profesorii care predau la clasa a XI-a se ridică de pe acum, în legătură cu aceste reduceri, o întrebare: la examenul de maturitate din sesiunea iunie 1964, candidații, actualii elevi din clasa a XI-a, vor fi interogați din întreaga materie pe care au studiat-o în clasele VIII—X sau se va ține seama de reducerile efectuate recent? (desigur că, pentru materia din clasa a XI-a, se va ține seama de aceste reduceri). Această întrebare se pune, bineînțeles, nu numai la limba și literatura română și la matematică (unde candidaților li se cere, în afară de materia din clasa a XI-a, materia din clasele VIII-X), dar și la economia politică (obiect de studiu care se predă în clasa a X-a).

În ce ne privește, socotim că programa examenului de maturitate din sesiunea viitoare se cuvine să fie întocmită în spiritul recentelor reduceri. Într-adevăr, nu ar fi just să cerem actualilor elevi ai clasei a XI-a să pregătească pentru examenul de maturitate anumite capitole, lecții, date care în prezent nu mai figurează în programă, adică să repete tocmai ceea ce s-a considerat ca fiind neesențial.

Acestei probleme trebuie să i se dea dezlegare de pe acum, pentru ca elevii, paralel cu însușirea materiei ce se predă în clasa a XI-a, să poată recapitula sub conducerea profesorilor și materia claselor anterioare

În același timp, se simte nevoia ca Ministerul Învățămîntului să revizuiască și din alte puncte de vedere programa examenului de maturitate. Credem că nu greșim propunînd inițierea unor discuții pe marginea acestei probleme, întrucît ea are încă destule aspecte nerezolvate. Ar fi de discutat, de exemplu — cel puțin la limba și literatura română — dacă programa examenului de maturitate trebuie să coincidă neapărat cu programa claselor VIII—XI, care în linii mari cuprinde întreaga istorie a literaturii române de la origini și pînă azi, ca și noțiuni de teoria literaturii — și dacă nu e indicată o reducere a ei. În ceea ce ne privește, ținînd seama de cantitatea materiei pe care o au de parcurs în general candidații, socotim că multe capitole care tratează opere nesemnificative și scriitori mai puțin importanți, chiar dacă se studiază în clasele VIII—XI, pot să lipsească din programa examenului de maturitate. Aceasta ar da posibilitatea, în schimb, să se asigure o mai temeinică aprofundare a principalelor probleme ale literaturii noastre vechi, moderne și contemporane, ca și a unor chestiuni esențiale de teorie a literaturii.

Întrucît în cursul ultimilor ani au intervenit mai multe modificări în programe, se simte nevoia ca Ministerul Învățămîntului să publice programa examenului de maturitate, la toate obiectele de studiu, cît mai curînd — eventual din luna ianuarie 1964 — pentru ca viitorii candidați să aibă timp să se pregătească în mod organizat și temeinic.

Prof. VLADIMIR DOGARU
București

LECȚII LECȚII

Intreaga clasă atentă la răspunsul dat.

Recapitularea mecanicii fluidelor

Ne aflăm în preajma încheierii studiului primei părți din fizica pentru clasa a IX-a, mecanica fluidelor. Este indicat să organizăm, după terminarea acestui studiu, o lecție recapitulativă menită să consolideze cunoștințele predate.

Experiența mi-a dovedit că o bună cale de recapitulare a mecanicii fluidelor este de a porni de la ideea că cele două legi predominînd hidrostatica — principiul lui Pascal și principiul vaselor comunicante — nu sînt decît niște cazuri particulare ale ecuației lui Bernoulli. Pentru aceasta putem înlocui prin zero în expresia matematică a legii lui Bernoulli cele două viteze din dreptul secțiunilor diferite (legea lui Pascal, prin definiție, este adevărată numai cînd lichidul e în repaus, deci numai cînd V = v = O). Substituția făcută atrage după sine anularea termenilor secunzi din ambele părți ale ecuației lui Bernoulli, ceea ce conduce la egalitatea care exprimă matematic conținutul legii lui Pascal:

P = p = constant — Q.E.D.

În ceea ce privește principiul vaselor comunicante, în manual nu se dă decît o justificare empirică, experimentală a acestui principiu. Pentru a-l demonstra deductiv putem cere elevilor să-și reprezinte o conductă orizontală, pe care o desenăm pe tablă așa cum se vede în figura 1. Le vom arăta că, atîta vreme cît nu deplasăm pistonul și nu deschidem robinetul, lichidul va prezenta o suprafață liberă orizontală, ca și cînd s-ar găsi într-un vas oarecare. Prin urmare el nu se va revărsa prin perforațiile ce le-am face pe fața superioară a conductei. Le explicăm mai departe că, dacă montăm în fiecare perforație cîte o sondă avînd aspectul din figura 2 și dacă împingem pistonul și simultan deschidem robinetul, atunci, în urma mișcării lichidului, acesta va manifesta — conform legii lui Bernoulli — o presiune statică perpendiculară pe direcția pereților. Datorită acestei presiuni apa va înainta în sonde pînă cînd acțiunea de jos în sus a presiunii statice va fi echilibrată de acțiunea contrară a presiunii hidrostatice pe care o posedă apa ce a înaintat de-a lungul sondei. Dînd acestui fenomen o expresie matematică, vom preciza că P = — dg H și p = dgh. Evident că, dacă P este mai mare decît p (adică dacă S este mai mare decît s), atunci și cele două înălțimi, H și h, nu vor putea fi egale între ele.

Ajunși în această fază, pentru a obține expresia cantitativă a legii vaselor comunicante, nu avem decît — ca și în cazul demonstrării legii lui Pascal — să impunem condiția în baza căreia aceasta se justifică: lichidul trebuie considerat în repaus. Ceea ce înseamnă că în ecuația lui Bernoulli trebuie să facem substituția: V = v = o. Or, dacă vitezele sînt egale — ca fiind ambele nule — rezultă că presiunile dinamice se anulează și ele, ecuația lui Bernoulli reducîndu-se doar la egalitatea P = p.

Ținînd seama de această egalitate, rezultă că cele două înălțimi ale lichidului din sonde devin și ele egale:

H = h, — Q.E.D.

Se poate demonstra și faptul extrem de interesant că principiul vaselor comunicante rămîne aplicabil — în anumite condiții — chiar și cînd lichidul se află în mișcare. Astfel, reamintim elevilor faptul cunoscut anterior de ei că, pentru a avea înălțimi identice, presiunile statice trebuie să fie egale. Dar — după cum de asemenea se știe — egalitatea presiunilor statice se poate realiza nu numai cînd ambele presiuni dinamice sînt egale cu zero și cînd, deci, lichidul e în repaus, ci și atunci cînd vitezele V și v sînt diferite de zero, dar egale. Conform ecuației de continuitate, vitezele vor fi egale cînd secțiunile vor fi aceleași. Prin urmare, chiar și cînd lichidul se află în mișcare el urcă în vase comunicante pînă la aceeași înălțime, dacă la baza vaselor conducta de legătură are aceeași secțiune pe toată lungimea ei.

Recapitularea bine organizată a cunoștințelor privitoare la mecanica fluidelor consolidează aceste cunoștințe, dînd elevilor o bază temeinică pentru studiul ulterior al fizicii.

Prof. ST. FATULESCU

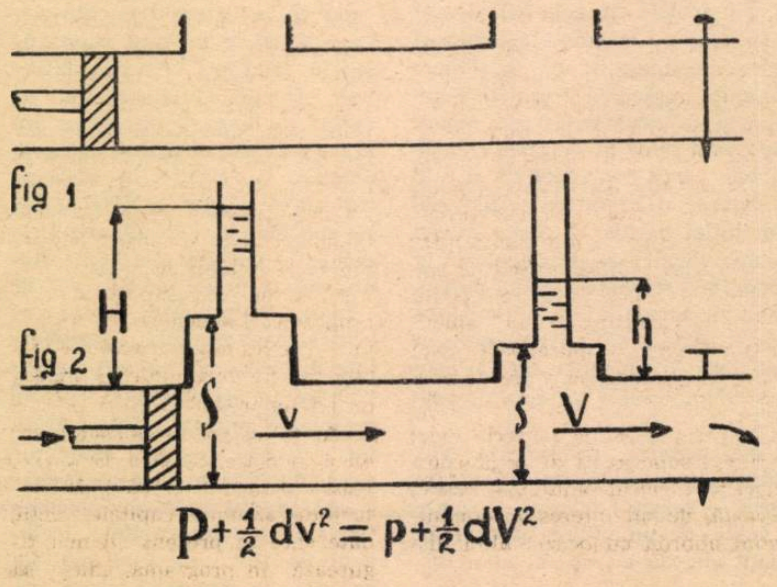

Memorizarea poeziilor

Examenele de maturitate au arătat că destul de mulți absolvenți ai școlilor noastre nu cunosc pe dinafară versuri. Chiar din Eminescu, Arghezi sau Beniuc elevii reproduc cu greutate din memorie cîteva strofe răzlețe, trunchiate, învățate mai ales în clasele V-VII. În general elevii din clasele a X-a sau a XI-a manifestă nedumerire, contrarietate cînd le ceri să memoreze o poezie, fie ea cît de scurtă și ușor de reținut, într-atît acest obicei li se pare învechit și nepracticat, considerîndu-l de domeniul unei vîrste mai fragede.

Conștienți de importanța fixării cît mai durabile în mintea tinerilor a celor mai semnificative versuri din opera marilor noștrii poeți, mulți dintre noi, profesorii de literatură, ne întrebăm cum să procedăm pentru a stimula în rîndurile elevilor din școala medie această activitate fără să le dăm impresia că aceasta muncă e mecanică și inutilă, fără să depășim timpul prevăzut prin programă pentru studierea diferiților scriitori.

Iată cum am încercat să rezolv practic, la catedră, aceste probleme. Odată cu începerea studierii operei lui M. Eminescu, de exemplu, am dat elevilor din clasa a X-a o listă bibliografică în care sînt selectate cele mai semnificative poezii pe care elevii au obligația să le citească. Lista precizează în același timp poeziile sau fragmente ce urmează să fie memorizate pînă la terminarea studierii operei lui Eminescu. Această precizare, deși poate părea prea școlărească, ni se pare necesară deoarece dă elevilor o perspectivă mai îndelungată cu privire la ceea ce au de învățat, siguranța că vor învăța poeziile și fragmentele cele mai semnificative. Desigur, au fost alese operele indicate de programă pentru analiză sau caracterizare; unele poezii, ca de exemplu *Sara pe deal* sau *Și dacă...* fiind mai scurte, au fost recomandate în întregime pentru memorizare; din altele, ca *Împărat și proletar, Călin (File de poveste), Scrisoarea III, Epigonii, Luceafărul* au fost selecționate anumite fragmente.

Știm cu toții că în timpul studierii operei unui poet e necesar să citim în clasă unele fragmente ale poeziei analizate sau, cînd e posibil, să o citim în întregime. Atunci însă cînd, în momentul expunerii, al analizei conținutului de idei și sentimente, noi, profesorii, ne bazăm pe reproducerea din memorie a unor strofe, obținem rezultate cu mult mai bune și prin aceasta dăm noi înșine un exemplu de cunoaștere a poeziilor și de utilitate a memorizării lor.

Ce mijloace folosim pentru a verifica cunoștințele elevilor încadrîndu-ne în timpul prevăzut de programa școlară?

Înainte de toate, în cadrul verificării cunoștințelor putem cere elevilor cărora le solicităm să analizeze opera poetului respectiv sau un anumit aspect al ei să recite, spre exemplificare, unele pasaje din poeziile pe care le analizează. La notare vom ține seama desigur și de felul în care au reținut elevii unele strofe mai semnificative. De asemenea îi vom îndruma ca și în compunerile lucrate acasă să exemplifice ideile lor prin versuri.

Dacă am dat elevilor spre memorizare o poezie întreagă, cum ar fi de exemplu *Sara pe deal*, pentru a putea verifica cunoștințele a cît mai mulți dintre ei într-o formă mai atractivă consacru 5—10 minute la sfîrșitul lecție pentru recitare. Un elev începe prima strofă, altul continuă cu strofa următoare.

Un alt procedeu de verificare a învățării unei poezii de 4—5—6 strofe este extemporalul Elevii primesc în acest caz note pentru scrierea corectă, din memorie, a poeziei respective.

În vederea stimulării învățării versurilor se poate organiza, în cadrul orelor puse la dispoziția profesorului, o oră de recitare. În ceea ce mă privește, am anunțat elevii, odată cu transmiterea bibliografiei, că la terminarea studierii operei lui M. Eminescu vom avea o oră de recitare din poeziile și fragmentele recomandate pentru memorizare. În această oră de recitare elevii vor putea dovedi cum au memorizat poeziile recomandate, cum au înțeles în decursul lecțiilor conținutul lor de idei și sentimente. În această oră notarea se va face ținînd seama de corectitudinea și expresivitatea recitării. Cer elevilor să recite respectînd logica sintactică a poeziei, muzicalitatea ei.

Organizez astfel de ore și cu prilejul studierii altor poeți cărora programul le acordă un număr mai mare de lecții ca T. Arghezi, M. Beniuc etc. precum și cu ocazia studierii unei anumite teme. Bineînțeles nu exagerez în această direcție, pentru a nu supraîncărca pe elevi.

Memorizarea celor mai frumoase poezii din literatura română contribuie și la dezvoltarea exprimării corecte nuanțate, la dezvoltarea vorbirii literare a elevilor și, în general, la dezvoltarea dragostei lor pentru poezia bună și la îmbogățirea culturii lor generale.

Prof. ZORINA REGMAN

Consfătuirii

CARUSEL

Ne-ar interesa, bineînțeles, pe toți să cunoaștem un procedeu care să dea cît mai multă varietate activității cu elevii în clasă în timpul lecțiilor, care să aducă mereu ceva nou în mersul obișnuit al activității și — mai mult încă — să poată schimba mereu atmosfera clasei. Veți spune că nu pare a fi prea ușor să afli un asemenea procedeu. Imposibil chiar, ar aprecia mulți dintre dv. Și totuși cineva l-a găsit și îl pune în practică sistematic și cu convingere.

Vreți să știți desigur unde? La o școală din Caracal.

Ca toate marile descoperiri și procedeul în cauză este simplu. Mai simplu chiar decît oul lui Columb. Se știe: clasa nu poate fi schimbată, mișcată din loc. Dar catedra, tabla, scaunul profesorului? Da, s-ar putea. Însă condițiile obiective nu permit decît schimbarea în cîteva poziții, pe cele patru laturi ale clasei sau cel mult în centru. E drept, asta ar da oarecare varietate atmosferei dar, oricum, e prea puțin. Trebuia altceva. Încă un efort și ideea a răsărit strălucitoare, nouă, neașteptată, cuceritoare.

Nu se schimbă nimic. Băncile, catedra, clasa, totul rămîne la loc. Doar elevii, într-o ordine prestabilită, vor efectua un continuu circuit de la o bancă la alta, de la un șir de bănci la altul și în această neîntreruptă mișcare de carusel vor avea mereu în fața ochilor un alt unghi al clasei, apoi altul, și altul, și altul. Iată cum perpetua schimbare de unghi, de perspectivă, va sparge monotonia lecțiilor, va aduce mereu în ele un element nou, viu, proaspăt, va da elevilor posibilitatea să vadă clasa, profesorul, catedra, tabla, colegii și toate obiectele din jur din cu totul alt unghi, în altă lumină etc.

Unii spun că elevii trebuie să fie așezați în bănci după un plan dinainte chibzuit, care nu poate fi schimbat oricum. Că trebuie să ai grijă ca cei mai scunzi să stea în față și cei mai înalți, în fund, că trebuie să ai în vedere și considerente psihologice și dacă un elev este, de pildă, mai agitat, să nu-l așezi alături de altul tot atît de agitat.

Cum stăm atunci cu „inovația" de la Caracal?

V. O.

CAIETELE DE PRACTICĂ

Fiind un document important pentru evidența muncii individuale a elevilor, caietul de practică — în rubricile căruia aceștia își notează toate elementele procesului de producție urmărit sau al celui realizat de ei înșiși — îi ajută în același timp să-și sistematizeze observațiile, să le dea un caracter științific. Prin aceasta caietul de practică devine, acolo unde folosirea lui este îndrumată cu pricepere, un mijloc real de precizare și consolidare a cunoștințelor și deprinderilor practice.

În caietele de practică ale ucenicilor care lucrează în secția de prese a uzinelor „Steagul Roșu" din Brașov sînt consemnate toate datele legate de procesele tehnologice la care au participat elevii, exemplificate cu schițe numeroase și clare. De multe ori, însemnările elevilor sînt însoțite de observațiile și semnăturile maiștrilor-instructori, ale maiștrilor din producție, ale inginerilor și profesorilor de tehnologie. În acest fel caietele oglindesc nu numai activitatea concretă a elevilor la locurile de muncă, ci și modul cum sînt instruiți ei de către cadrele din producție ca și asistența tehnică pe care o primesc din partea responsabililor cu practica.

Maiștrii-instructori Alexandru Pîrtea și Zoltan Timar, care îndrumă practica ucenicilor sculeri-universali din anii II, III și IV în cadrul secției de freze se preocupă permanent de modul cum își completează aceștia caietele de practică. Ei îi ajută să-și noteze observațiile importante, esențiale, să-și întocmească schițele. Periodic, atunci cînd examinează cunoștințele și deprinderile profesionale ale elevilor, ei verifică și caietele de practică ale acestora.

Majoritatea maiștrilor-instructori de la Grupul școlar „Steagul Roșu", ca și de la alte școli profesionale din Brașov, au înțeles că, pentru a-și dovedi pe deplin utilitatea, caietul de practică trebuie completat cu grijă, la fiecare oră de practică. Sînt însă și cazuri în care cei ce îndrumă practica elevilor nu acordă atenția cuvenită folosirii caietelor de practică, sau le restrîng foarte mult rolul. Bunăoară maiștrii Ioan Robu și Ștefan Munteanu de la Grupul școlar „Steagul Roșu" au cerut elevilor care își făceau practica în secția de sculărie să-și noteze în caiete numai piesele pe care le lucrează la același banc cu ei, lăsînd astfel neconsemnate observațiile făcute de elevi în activitatea desfășurată alături de muncitori la diverse mașini — activitate care reprezintă de fapt principalul conținut al practicii în această secție.

La Școala profesională „Partizanul Roșu" unele caiete conțin, de asemenea, doar note privind instructajul făcut periodic de maiștrii-instructori, fiind neglijate observațiile asupra activității efectuate de elevi la mașini, împreună cu muncitorii. O folosire incompletă a caietelor de practică se constată și la anul I — strungari de la Școala profesională a uzinelor „Tractorul". În caietele de practică ale elevilor acestui an figurau doar cîteva dintre procesele tehnologice ale pieselor pe care le au de executat. Unele schițe de lucru erau efectuate pe foi volante, caietele de practică fiind păstrate pentru a fi utilizate mai tîrziu...

În asemenea situații nu este vorba numai de lipsa de îndrumare, ci și de un control insuficient. Într-adevăr, deși controlul și verificarea caietelor de practică trebuie să se bucure de cea mai mare atenție, mai sînt cazuri în care ele sînt efectuate formal. La Școala profesională „Hidromecanica" unii maiștri-instructori încearcă să motiveze această situație prin lipsa de timp. Ei susțin că, îndrumînd practica unui număr mare de ucenici, nu au cînd să verifice minuțios, cu atenție, fiecare caiet pentru a face observații și a arăta eventualele greșeli. Dar trebuie oare să fie controlate zilnic toate caietele? Ele se pot controla pe rînd, numai să fie controlate cu seriozitate, făcîndu-se observații asupra calității lucrărilor executate de elevi, a timpului folosit etc. În acest fel semnătura maistrului n-ar mai certifica — cum se mai întîmplă încă din păcate uneori — desene și însemnări greșite, iar controlul lui ar fi un mijloc însemnat de dezvoltare a disciplinei și conștiinciozității elevilor, a simțului lor de răspundere față de sarcinile încredințate.

Bine se procedează acolo unde controlul caietelor de practică nu e lăsat numai în seama maiștrilor-instructori și a profesorilor de tehnologie, ci este efectuat întîi de muncitori, de șefii echipelor sau ai secțiilor în care muncesc ucenicii, cei mai în măsură să știe ce au lucrat elevii și cum au lucrat. Pe de altă parte acest procedeu, dezvoltînd interesul muncitorilor pentru instruirea elevilor ce le-au fost încredințați, contribuie direct la o mai bună desfășurare a practicii.

Valorificarea din plin a posibilităților pe care le oferă utilizarea caietelor de practică pentru verificarea și stimularea participării active, creatoare, a elevilor la lucrările practice în cadrul muncii de pregătire profesională, constituie o sarcină de mare însemnătate a colectivelor din școlile profesionalele.

M. ALEXANDRU

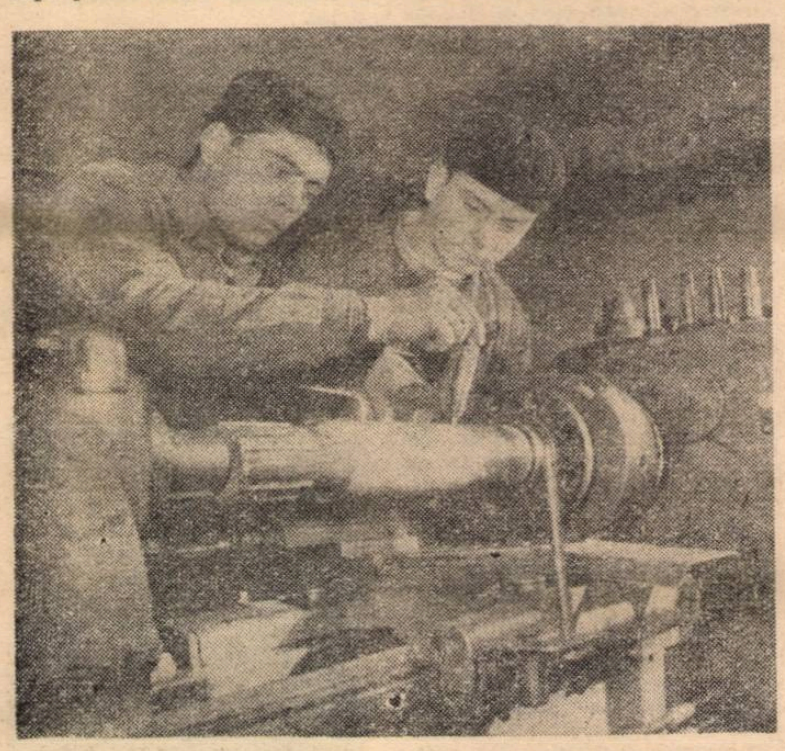

Instructaj practic la Școala profesională de pe lîngă S. M. T. Videle, regiunea București

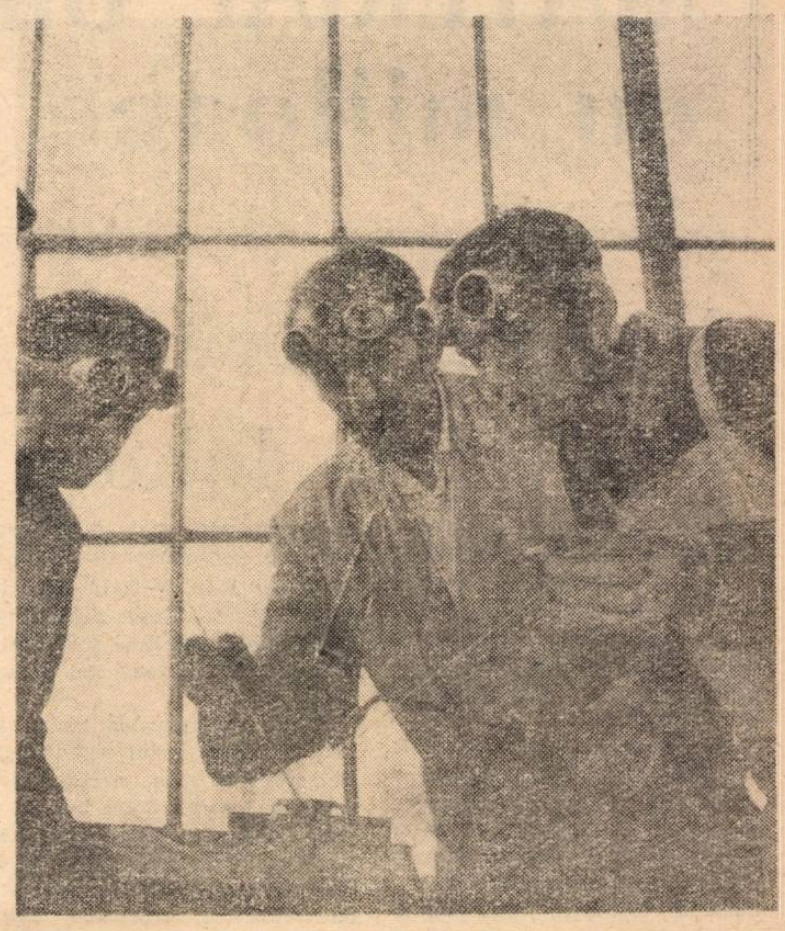

Îndrumați de maistru, elevii școlii profesionale a uzinelor „Autobuzul" lucrează la sudura metalelor

Procedee eficiente în predarea tehnologiei

Mecanizarea în ritm susținut a lucrărilor efectuate pe marile șantiere, introducerea în cadrul acestor lucrări a unor noi tehnologii de producție și a unor materiale noi cer o continuă îmbunătățire a conținutului și metodicii predării în școlile ce pregătesc muncitori și tehnicieni pentru sectorul construcții. Iată de ce colectivul didactic al centrului nostru școlar se preocupă cu insistență de ridicarea nivelului muncii pe care o desfășoară, de folosirea unor metode cît mai corespunzătoare. Căutările întreprinse pînă acum în această direcție ne-au permis să ajungem, după cum arată rezultatele, la unele soluții bune.

De exemplu, în legătură cu predarea cunoștințelor de specialitate la clasele de ucenici constructori am început să folosim în ultimul timp, două procedee cu caracter intuitiv. Primul dintre aceste procedee constă în prezentarea la lecții a diafilmelor și filmelor documentare privind anumite tehnologii de lucru utilizate pe șantierele de construcții. In această privință există un material valoros, înfățișînd executarea construcțiilor din panouri mari prefabricate, utilizarea unor tehnici noi în finisajul clădirilor etc. Folosim asemenea diafilme și filme, integral sau doar fragmentar, într-un număr tot mai mare de lecții. Predarea cunoștințelor paralel cu prezentarea unor imagini sugestive privind aplicarea unei noi tehnologii de lucru se îmbină strîns în lecții cu prezentarea avantajelor economice ale utilizării corecte a noii metode, atît pentru întregul șantier cît și pentru fiecare muncitor în parte.

După părerea colectivului didactic al școlii noastre există încă vaste posibilități pentru îmbogățirea materialului necesar efectuării proiecțiilor. Ne gîndim în această privință la numeroasele fragmente din jurnalele de actualități, prezentînd tehnologii moderne de executare a construcțiilor — utilizarea cofrajelor glisante, ridicarea cu mijloace hidraulice a elementelor de acoperiș etc., la actualitățile tehnico-științifice prezentate în cadrul programelor de la cinematograful „Timpuri noi" care ar trebui vizionate și selecționate periodic de către o comisie alcătuită din profesori de specialitate. De asemenea, considerăm că cercurile foto existente în unele școli pot fi orientate către realizarea de diapozitive și chiar de diafilme didactice. In ceea ce ne privește ne-am propus să realizăm în acest an cîteva asemenea lucrări

Al doilea procedeu se referă la utilizarea ilustrațiilor în cadrul predării. Am remarcat că, deși conținutul științific al manualelor este în general valoros, ele sînt abordate de unii elevi cu oarecare ezitare, datorită faptului că nu au suficiente ilustrații explicative. Am alcătuit de aceea cîteva caiete-curs, ilustrate în culori, care cuprind cunoștințele de bază din anumite capitole. Fiecare noțiune din text este însoțită de o mică ilustrație, executată în factura desenelor animate, care atrage atenția elevilor asupra elementelor esențiale ale noțiunilor respective. Utilizîndu-se cîteva din aceste caiete-lecție în predarea tehnologiei meseriei la două clase, în timp ce la celelalte clase s-a efectuat predarea pe baza metodicii obișnuite, adică numai cu planșe și manuale, s-a constatat că elevii primelor două clase și-au însușit la un nivel superior cunoștințele predate.

Ne străduim să îmbinăm strîns utilizarea unui cît mai bogat și mai variat material intuitiv cu însușirea cunoștințelor tehnologice de către elevi, direct pe șantiere. Faptul că mulți dintre ucenicii noștri din anul III execută integral, cu deosebită îndemînare, toate lucrările pe care le primesc demonstrează eficiența metodelor utilizate în ultimul timp și ne mobilizează pe linia continuei lor îmbunătățiri.

Arh. J. RĂDULESCU
Centrul școlar de construcții nr. 1
București

Carențe editoriale

Un număr însemnat de specialiști cu înaltă calificare din producție, dornici să contribuie la pregătirea temeinică a celor care mîine vor deveni muncitori și tehnicieni în marile uzine, pe șantiere, în marile unități agricole socialiste, și-au asumat sarcina de profesori, predînd disciplinele de specialitate în școlile profesionale și tehnice. De asemenea, mulți maiștri cu experiență din producție au primit cu bucurie misiunea de mare răspundere a instruirii ucenicilor și elevilor în ateliere-școală, a îndrumării lor în producție.

Prin specificul pregătirii și al activității lor anterioare, acești profesori și maiștri-instructori, stăpîni pe o sferă vastă de cunoștințe de specialitate privind tehnica modernă, nu dispun în egală măsură de cunoștințe metodico-pedagogice, pe care trebuie să și le însușească de abia acum. În sprijinul realizării acestei dorințe vin articolele din publicațiile de specialitate care dezbat probleme privind pedagogia și metodica învățămîntului profesional și tehnic. Dar pentru studiul sistematic al profesorilor și maiștrilor instructori sînt absolut necesare o serie de lucrări ample — studii metodice, culegeri de articole privind experiența predării și a desfășurării instruirii practice în atelierele-școală, în laboratoare și în producție etc.

Editura didactică și pedagogică, ale cărei strădanii pe linia asigurării învățămîntului profesional și tehnic cu manuale școlare de calitate a fost apreciată în repetate rînduri, nu a depus aceeași stăruință și în domeniul editării unor lucrări valoroase cu caracter pedagogic și metodic necesare acestui învățămînt. În ultimii ani numărul titlurilor apărute în acest domeniu poate fi socotit pe degetele unei singure mîini. Lucrări înscrise cu mult timp în urmă în planul editorial au dispărut din acest plan pe parcurs sau au fost reportate de la an la an fără să vadă nici pînă în prezent lumina tiparului. În planul editorial pe anul 1964 figurează o singură lucrare metodică pentru învățămîntul profesional și tehnic. Colectivul editurii sprijină în slabă măsură activitatea autorilor cu care a încheiat contracte, nu stimulează suficient pe specialiștii cu experiență să participe la realizarea unor studii cu caracter metodic și pedagogic. Așa se explică și faptul că puținele lucrări apărute în acest domeniu nu sînt întotdeauna pe deplin corespunzătoare. Bunăoară, anul trecut a apărut o culegere de articole și studii traduse. Utilă într-o măsură, această culegere a cuprins însă, datorită unei selecții neriguroase, o serie de studii efectuate cu ani în urmă, pe care înșiși autorii lor le consideră depășite din multe puncte de vedere.

Corpul didactic din învățămîntul profesional și tehnic speră că redactorii de specialitate ai Editurii didactice și pedagogice vor reflecta mai serios la necesitățile acestui învățămînt și vor răspunde, prin editarea unor lucrări metodico-pedagogice valoroase, cerințelor care li se pun pe această linie.

TEODOR NIȚULESCU
Responsabilul comisiei metodice a școlilor metalurgice din Capitală

MATERIAL DIDACTIC cu mijloace locale

Pentru lucrările frontale de laborator

Pentru lucrările de laborator referitoare la legea lui Ohm şi la legarea conductorilor în serie am confecţionat cu elevii, în cadrul cercului tehnic pe care-l conduc,. 13 dispozitive simple, uşor de mînuit şi al căror model e următorul :

Pe o planşetă de lemn lustruit cu lungimea de 45 cm şi lăţimea de 12 cm am fixat 3 rezistenţe de reşou de 20—30 ohmi. Sursa de curent este constituită dintr-o baterie sau din două baterii de buzunar legate în serie. Ea se conectează la bucşele 1 şi 2, iar la bucşele 3 şi 4 se conectează un ampermetru. Între bucşele 1 şi 3 (sau 4 şi 5, sau 2 şi 13, 8 şi 10, 6 şi 14, 15 şi 7, 8 şi 16 etc.) legătura se face printr-un conductor de cupru izolat cu material plastic colorat în roşu sau în altă culoare care să se armonizeze cu culoarea plăcii.

Pentru demonstrarea legii lui Ohm se procedează astfel : se conectează sursa — o baterie de 4,5 V la bucşele 1—2, ampermetrul la bucşele 3 şi 4, iar între bucşele 5 şi 6 se pune un călăreţ (călăreţul este format din două banane unite printr-un conductor izolat cu material plastic, de 5—6 cm lungime). De asemenea, se pune un călăreţ între bucşele 7 şi 13. Un voltmetru, conectat la bucşele 14 şi 15, arată tensiunea. Apoi se conectează două baterii. Se înseamnă tensiunea şi intensitatea. Se constată că raportul dintre tensiune şi intensitate este constant. Se repetă experienţa cu rezistenţele 6—7—9—8 obţinute prin conectarea de călăreţi la bucşele 5—6, 7—9, 13—10. Se obţine aceeaşi valoare pentru raportul dintre tensiune şi intensitate (folosindu-se tensiuni de 4,5 V şi 9 V).

Pentru a determina rezistenţa echivalentă în cazul legării conductorilor în serie, se conectează sursa de 9 volţi între bucşele 1 şi 2, ampermetrul la bucşele 3 şi 4, călăreţii între bucşele 5—6, 7—9, 8—11, 13—12. Se măsoară cu voltmetrul tensiunea între bucşele 14 şi 15, apoi între bucşele 16 şi 17, 18 şi 19. Se obţin astfel diferite tensiuni. Se măsoară tensiunea între bucşele 14 şi 19. Se obţine tensiunea totală U egală cu suma aritmetică a celor trei tensiuni parţiale. Se măsoară intensitatea cu ampermetrul şi prin calcul se află rezistenţa totală. Se determină fiecare din cele trei rezistenţe prin calcul. Se verifică apoi rezistenţa totală care este egală cu suma aritmetică a celor trei rezistenţe parţiale.

O altă experienţă ce se poate realiza este experienţa care dovedeşte că intensitatea e aceeaşi în orice punct al circuitului. Se conectează ampermetrul între bucşele 3 şi 4, sau între bucşele 5—6, 11 şi 8, 7 şi 9 etc., şi se constată aceeaşi intensitate.

Pentru baterii am confecţionat cutii paralelipipedice din lemn, cu trei despărţituri. În fiecare despărţitură se poate pune o baterie.

S. MORA
profesoară la Şcoala medie nr. 15 Bucureşti

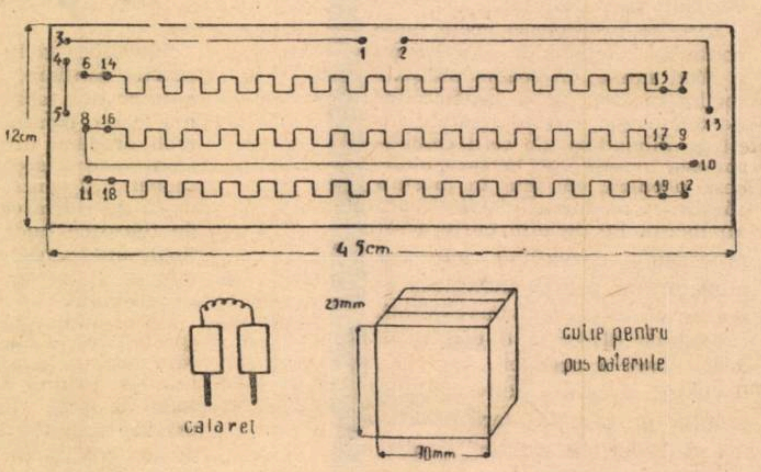

Profesoara E. Nimigean lucrînd la un nou material didactic — globul-ceas

Amenajarea terenului geografic

Materialul didactic folosit la timpul oportun în cursul lecţiilor, ca şi lucrările efectuate în laborator şi pe terenurile şcolare îi fac pe elevi mai atenţi, mai activi, contribuind în acelaşi timp la mai adînca înţelegere a celor predate şi la legarea cunoştinţelor de practică. În aceste condiţii elevii se deprind să lucreze singuri, învaţă să observe independent anumite fenomene ale naturii, să mînuiască instrumentele, să cunoască principiile de funcţionare ale aparatelor şi înregistrările pe care le fac acestea, să consemneze şi să analizeze cele constatate.

Toate aceste motive m-au îndemnat să-i antrenez pe elevii mei de la Şcoala de 8 ani nr. 39 din Capitală în amenajarea unui teren geografic şi în instalarea unei staţii meteorologice. Am constatat cu bucurie că, după ce acestea au fost terminate, chiar şi acei elevi care înainte erau mai puţin atraşi de studiul geografiei au arătat un interes deosebit pentru acest obiect.

Într-un timp relativ scurt am reuşit, cu ajutorul elevilor din clasele V—VII, să realizez o mică staţie meteorologică, astronomică şi topografică pe terenul şcolii şi să înzestrez cabinetul de geografie cu aparate utile demonstraţiilor practice.

În prezent terenul geografic al şcolii dispune de aparate pentru măsurători topografice (tachimetre, alidadă, busolă cu teodolit, echere, pantometre), aparate pentru determinarea fenomenelor atmosferice (termometru obişnuit de maximă şi minimă, termometre tip Savinov pentru măsurarea temperaturii solului în vederea determinărilor agroclimatologice, higrometre, barometre). Toate aceste aparate au fost procurate de la Institutul Meteorologic Central, reparate şi recondiţionate cu ajutorul elevilor. Am confecţionat de asemenea cu elevii un pluviometru, folosind două corpuri de pluviometre procurate de asemenea de la Institutul Meteorologic Central. Anenometrul pentru determinat viteza vîntului a fost confecţionat de elevi, care au montat un stîlp în mijlocul terenului geografic şi au improvizat cele patru pîlnii ale anenometrului din cutii de conserve.

Părinţii elevilor au fost şi ei antrenaţi în amenajarea staţiei meteorologice. Astfel, cu ajutorul unor părinţi mecanici de meserie, am montat girueta pentru determinarea direcţiei şi tăriei vîntului.

Pentru lecţiile de geografie din clasă am confecţionat cu elevii hărţi fizice şi economice de placaj, ca şi planşe prezentînd situaţia economică a unor ţări, a unor regiuni sau raioane din ţara noastră. Tot din placaj am confecţionat o machetă a Sistemului planetar. Planetele, reprezentate prin bile colorate de diferite mărimi şi luminate cu becuri, au fost fixate pe fondul de placaj, unde este indicat şi sensul mişcării planetelor.

Am confecţionat din obiecte de aluminiu colectate de elevi, care au fost topite, un glob pămîntesc cu diametrul de 1/2 m. Pe acesta au fost reprezentate cu vopsea continentele, mările şi oceanele.

Globul-ceas, mecanism mai dificil de realizat, a fost construit dintr-un glob pămîntesc la care am adaptat un ceas ce indică ora pe diferite meridiane ale globului. Pe acelaşi glob se poate intui şi mişcarea Lunii în jurul Pămîntului ca şi poziţia exactă a Lunii faţă de Pămînt. Pentru aceasta am adaptat la el un angrenaj de rotiţe care mişcă bila reprezentînd Luna în jurul globului.

Reproducînd din tratate de specialitate fotografii care prezintă fenomene meteorologice sau geografice am realizat un bogat material distributiv, pe care îl folosesc la explicarea fazelor Lunii, a eclipselor, a influenţei atracţiei Lunii etc.

Pentru lecţiile despre formele de relief am realizat, din lutişor sau plastilină, machete care reprezintă varietatea formelor de relief a unei regiuni. Din rigle gradate am confecţionat un pantograf, folosit la calcularea proporţiei hărţilor.

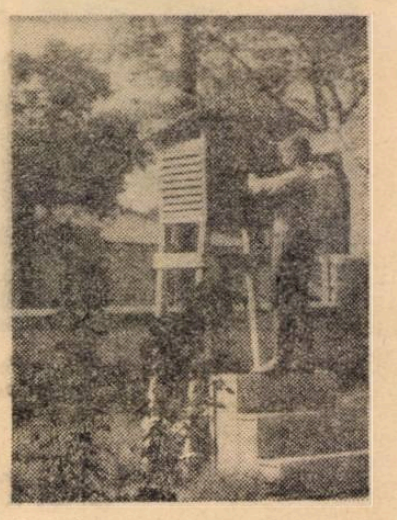

Experienţe pe terenul geografic al Şcolii nr. 39 din Capitală

Pentru a demonstra încreţirea straturilor am alcătuit un dispozitiv special dintr-o cutie de lemn cu geam, în care am instalat fişii de hîrtie asupra cărora acţionează din afară 2 pistoane. Sub presiune fişiile de hîrtie se încreţesc, demonstrînd încreţirea scoarţei Pămîntului, respectiv mişcările orogenetice.

Albumele tematice alcătuite de noi, cuprinzînd aspecte geografice, economice sau politice din diferite ţări constituie de asemenea un material auxiliar preţios pentru lecţiile de geografie. De asemenea, ne sînt foarte utile albumul cu vederi din diferite zone de vegetaţie, ca şi planşele în culori cu aspecte din zonele de vegetaţie mai importante.

Toate aceste materiale realizate prin contribuţia profesorilor de specialitate şi a elevilor au făcut posibilă înzestrarea şcolii noastre cu un bogat şi variat material didactic, care contribuie substanţial la ridicarea nivelului predării geografiei.

Prof. ELISAVETA NIMIGEAN

La lecţiile de chimie

Prin specificul lor cunoştinţele de chimie pot fi demonstrate în mod practic chiar şi în condiţiile în care nu dispunem de un laborator special pentru efectuarea experienţelor. Cu ajutorul elevilor putem procura prin mijloace locale numeroase materiale în vederea acestor experienţe ca şi planşe, scheme, grafice etc. necesare ilustrării explicaţiilor.

Fiecare profesor poate amenaja în şcoala unde lucrează un dulap în care se păstrează cîteva stative cu eprubete, cîteva lămpi de spirt (de preferinţă cîte o lampă pentru fiecare bancă), cleşti din lemn pentru ţinut eprubetele în flacără (în număr egal cu numărul elevilor din clasă), trepiede, cîteva creuzete şi cîteva pahare berzelius, o pîlnie şi hîrtie de filtru. Mare parte din aceste materiale absolut necesare experienţelor de chimie pot fi confecţionate de elevi, sub îndrumarea profesorului de specialitate.

Bunăoară, din cîteva stinghii de lemn pot fi confecţionate cu uşurinţă stative pentru 10—20 eprubete. Lămpile de spirt care trebuie procurate în număr cît mai mare, astfel încît să avem o lampă pentru doi elevi, pot fi confecţionate din sticle de cerneală prevăzute cu un dop acoperit de o placă metalică prin care vom trece un fitil subţire.

Tot cu ajutorul elevilor putem confecţiona cleşti de lemn, în număr suficient de mare astfel ca fiecare elev să aibă un cleşte pentru a ţine eprubeta deasupra flăcării. Cleştii se pot realiza cu uşurinţă din două bucăţi de lemn scobite la un cap (în aşa fel încît să poată cuprinde o eprubetă) şi prinse între ele printr-o sîrmă în spirală, care să facă posibilă depărtarea şi apropierea celor două braţe ale cleştelui.

Trepiedul pe care vom monta, deasupra flăcării, experienţele ce cer o încălzire mai îndelungată poate fi confecţionat dintr-un triunghi de sîrmă mai groasă fixat pe trei picioare din aceeaşi sîrmă. La partea de jos sîrma va fi îndoită în unghi drept, pentru a asigura stabilitatea trepiedului.

Cu ajutorul acestor ustensile de laborator, al cîtorva substanţe chimice (acid clorhidric, acid sulfuric, acid azotic, clorură de sodiu, carbonat de calciu, zinc, cupru, magneziu etc.) şi al cîtorva reactivi (dintre care nu trebuie să lipsească hîrtia roşie şi albastră de turnesol, fenolftaleina şi albastrul de metilen) se pot organiza lucrări practice frontale pentru lecţiile referitoare la oxizi, baze, acizi, săruri, pentru studiul hidrogenului, al halogenilor etc.

Cu multă uşurinţă putem confecţiona cu elevii şi o serie de planşe sau scheme necesare lecţiilor de chimie. De pildă, pe o coală mare de carton poate fi reprodus în tuş, după manual, sistemul periodic al elementelor care va constitui un auxiliar preţios pentru lecţiile de chimie despre clasificarea elementelor, metale şi metaloizi. În acelaşi mod poate fi confecţionată o planşă reprezentînd structura atomului în concepţia lui Rutherford şi în cea a lui Niels Bohr, pentru a fi studiate prin comparaţie. Procesul de preparare a acidului sulfuric poate fi înţeles cu uşurinţă de elevi dacă vom folosi în expunerea lecţiei o schemă reprezentînd etapele acestui proces. La fel pentru lecţiile de chimie organică se pot confecţiona planşe în tuş reprezentînd formulele structurale ale celor mai importante hidrocarburi saturate şi nesaturate, cicluri benzenice etc.

Înzestrarea şcolii, în afară de materialele pe care le primeşte de la I.M.D., cu asemenea materiale deosebit de utile şi destul de uşor de procurat va face posibilă predarea chimiei în strînsă legătură cu practica, asigurînd însuşirea temeinică a cunoştinţelor predate.

C. DEMETRESCU

Casele de copii

Recent a avut loc la Prundul Bîrgăului (regiunea Cluj) un schimb de experienţă între cadrele conducătoare din casele de copii şcolari şi preşcolari ca şi din şcolile în care învaţă elevii din aceste case.

Consfătuirea, organizată de Ministerul Învăţămîntului prin I.P.C.D. Bucureşti, a reliefat dăruirea de sine cu care lucrează pedagogii din casele de copii. Înţelegîndu-şi datoria, aceştia se străduiesc să-i înconjoare pe copii cu dragoste şi căldură, să facă aşa încît ei să se simtă ca într-o adevărată familie plină de afecţiune, de interes pentru viaţa şi viitorul lor.

In consfătuire s-a subliniat necesitatea îmbogăţirii metodelor de muncă în casele de copii în scopul sporirii aportului lor la educarea şi instruirea celor mici, s-a scos în evidenţă însemnătatea perfecţionării continue a muncii educatorilor prin cunoaşterea temeinică a teoriei pedagogice şi a experienţei înaintate, necesitatea unei colaborări strînse între casa de copii şi şcoală.

Oglindim, în cele ce urmează, modul cum au fost dezbătute în consfătuire cîteva din problemele muncii în casele de copii.

Colaborare cu şcoala

Precum se ştie, în casele de copii şcolari şi preşcolari vin copii din medii diferite, de obicei orfani, din familii dezorganizate sau ai căror părinţi, fiind bolnavi, nu se pot ocupa de creşterea lor. Aşa dar, casa de copii şi colectivul ei de educatori constituie a doua familie a acestor copii, o familie care, ca toate celelalte, trebuie să ofere căldură şi afecţiune părintească, să arate multă grijă pentru instruirea copiilor, pentru sănătatea lor fizică şi morală. Iată de ce în faţa educatorilor din casele de copii se ridică probleme de o importanţă deosebită. Împreună cu şcoala, aceştia trebuie să se ocupe de creşterea copiilor, împlinind sarcina pe care o are familia de a contribui la cultivarea celor mai alese trăsături de caracter, la formarea „fiilor" ei în spiritul moralei şi concepţiilor comuniste.

Pornind de la cerinţele muncii în casele de copii, participanţii la consfătuire au subliniat că o sarcină de cea mai mare însemnătate a colectivelor de educatori din aceste case este de a colabora strîns cu şcoala.

Schimbul de experienţă în această direcţie a scos la iveală unele procedee eficiente. S-a arătat astfel că, menţinînd o legătură permanentă cu şcoala unde învaţă elevii, din casa pe care o conduce, directoarea casei de copii numărul 6 din Bucureşti a obţinut ca ei să fie cuprinşi în cel mult două clase paralele. Educatorii au dobîndit astfel posibilitatea de a urmări mai bine activitatea copiilor în clasă. Totodată, conducerea Şcolii de 8 ani nr. 119, la care învaţă elevii de la casa de copii nr. 6 din Bucureşti a încadrat clasele respective cu cei mai buni profesori şi cei mai experimentaţi diriginţi.

La unele şcoli din Piteşti, din Piatra Neamţ etc. învăţătorii şi profesorii asistă la orele de meditaţii din casele de copii şi invers, educatorii asistă la lecţii.

Pentru întărirea legăturii cu şcoala se mai obişnuieşte organizarea în comun a şedinţelor de consiliu pedagogic. În unele locuri diriginţii participă la consiliile pedagogice ale caselor de copii, iar educatorii care lucrează aici la cele ale şcolilor. Experienţa unor case cum ar fi casa de copii nr. 2 din Sibiu, casa de copii din Buzău etc. a arătat că acest procedeu duce la găsirea celor mai bune soluţii pedagogice pentru rezolvarea diferitelor probleme de educaţie pe care le ridică colectivul de elevi ai casei de copii, pe baza informării reciproce asupra manifestărilor elevilor, pe baza întregirii concluziilor trase de ambele părţi cu privire la fiecare copil, prin împărtăşirea unei experienţe largi în munca educativă.

O problemă care preocupă conducerile caselor de copii şi ale şcolilor este perfecţionarea continuă a pregătirii metodice a colectivelor de educatori, învăţători, profesori. În acest scop, atît în casele de copii cît şi în şcoli se organizează variate activităţi metodice, se dă o atenţie deosebită studiului individual şi schimbului de experienţă. În dorinţa ca ridicarea nivelului profesional să se realizeze cît mai repede şi mai bine, unele şcoli au inclus şi pe educatorii din casele de copii în comisiile metodice, dîndu-le prilejul de a participa intens la activitatea acestora.

În vederea evitării paralelismului în activitate, multe şcoli elaborează planul general anual de muncă ţinînd seama de planul de muncă al casei de copii. În acest fel se prevăd unele acţiuni comune, mai ales în direcţia activităţii în afară de clasă şi extraşcolare şi se evită repetarea altora. La casa de copii din Prundul Bîrgăului, la casa de copii nr. 1 din Bucureşti etc. se urmăreşte şi stabilirea unei concordanţe depline între planurile de muncă ale diriginţilor şcolii şi ale educatorilor din casele de copii.

Metodele şi procedeele de muncă popularizate în consfătuirea de la Prundul Bîrgăului vor mobiliza desigur colectivele pedagogice să găsească şi alte mijloace pentru întărirea continuă a colaborării dintre casa de copii şi şcoală.

Organizarea timpului liber

Această problemă este strîns legată de dezvoltarea multilaterală a copiilor, de cunoaşterea intereselor lor, de dezvoltarea aptitudinilor pe care le au. De aceea, referatul prezentat de casa de copii de la Prundul Bîrgăului cu privire la organizarea muncii în afară de clasă şi extraşcolare ca şi activităţile practice bogate la care au asistat participanţii la schimbul de experienţă au prilejuit discuţii vii.

În cadrul acestor discuţii s-a subliniat că esenţa problemei nu constă atît în clarificarea noţiunii de „timp liber" — cel ce rămîne în afara orelor efectuate la clasă şi de îndeplinirea temelor sau cel de care copiii dispun cum vor, în afara orelor de program — ci în a asigura fiecărei activităţi un caracter interesant, atractiv. Copiii sînt fericiţi atunci cînd li se oferă prilejul de a face ceva util, de a vedea rezultatele activităţii lor. S-a observat îndeminarea cu care lucrează copiii de la Prundul Bîrgăului la cercul de împăiere a animalelor (cercul cel mai tînăr din cele şase cercuri vizitate de participanţii la schimbul de experienţă, dar avînd deja peste 60 animale împăiate, mari şi mici). Deosebit de mult îi atrage pe copii şi acţiunea de cunoaştere a faunei şi florei locale, de adunare în pădure sau rîu a materialului necesar activităţilor din cercul de ştiinţe naturale. Prin astfel de activităţi cunoştinţele teoretice se leagă de la sine de viaţă, de practică.

Casa de copii de la Prundul Bîrgăului, puternic sprijinită de organele regionale, a creat o bază materială corespunzătoare pentru toate cercurile : şi pentru cercul de muzică — mult îndrăgit de copii şi cu rezultate foarte bune — şi pentru cel de pictură-sculptură — un cerc activ, în care copiii lucrează cu pasiune — şi pentru cel de foto-amatori etc.

Cît de eficientă poate fi activitatea cercurilor o dovedeşte următorul fapt. În anii trecuţi conducerea casei de copii a primit din partea multor copii slabi la învăţătură cereri insistente de a fi înscrişi la activităţile de cerc. S-a căzut de acord să se admită participarea acestora, cu condiţia îmbunătăţirii situaţiei la învăţătură. După un an, analizîndu-se comparativ procentele, s-a constatat că numărul elevilor slabi a scăzut cu circa 50 la sută.

În organizarea timpului liber, casele de copii folosesc mult activitatea bibliotecii. La casa de copii numărul 6 din Bucureşti, ca şi la alte case, se organizează des excursii şi vizionări de spectacole. Copiii din Beiuş participă cu dragoste la activităţi de utilitate socială, pentru că li se desluşeşte sensul muncii lor. La această casă de copii, care are şcoală proprie, organizarea timpului liber este strîns împletită cu alte activităţi în vederea orientării profesionale a copiilor. Se cercetează ce interese manifestă ei, ce doresc să devină în viaţă, se verifică stabilitatea intereselor lor şi în funcţie de aceasta li se arată spre ce profesiuni se pot îndrepta. În legătură cu aceasta se organizează discuţii în orele de dirigenţie vizite în întreprinderi, întîlniri cu muncitorii fruntaşi.

In casele de copii preşcolari

Cultivarea dragostei pentru muncă începînd încă de la vîrsta preşcolară — iată o problemă care a reţinut cu deosebire atenţia participanţilor la consfătuire. Unii din aceştia au subliniat pe bună dreptate că efectul educativ al muncii trebuie măsurat nu numai după cantitatea şi calitatea ei, cît după rezultatul pe care îl are aceasta asupra comportării morale a copiilor : grija faţă de bunurile casei, faţă de cele de uz personal, comportarea disciplinată la masă, în dormitoare, cu prilejul diferitelor activităţi, respectul faţă de toţi cei ce muncesc, deprinderile de autoservire şi deservire însuşite etc. Participanţii la discuţii au arătat totodată că există copii care au o atitudine necorespunzătoare faţă de bunurile casei, faţă de muncă, îşi aruncă sau strică obiectele de îmbrăcăminte şi jucăriile, aşteaptă să fie îmbrăcaţi şi hrăniţi, nu se încadrează în regimul casei.

Prevenirea şi înlăturarea unor asemenea neajunsuri, trezirea interesului pentru muncă şi formarea deprinderilor elementare de activitate se realizează în casele de copii preşcolari de la Arad, Sibiu, Cisnădie, Bucureşti pe căi diferite. Astfel copiii sînt ajutaţi să cunoască munca adulţilor, realizările obţinute de aceştia printr-o activitate plină de elan. Se intensifică activitatea individuală cu aceia care se descurcă mai greu în muncă, sînt îndrumaţi spre diversele activităţi şi copiii timizi, neîndemînatici.

În mod deosebit s-a subliniat însemnătatea jocului, mai ales la grupele mici, în vederea exersării şi consolidării anumitor deprinderi de muncă. Jocul copiilor a fost folosit la casa de copii din Arad şi pentru a face mai accesibile unele sarcini, acestea fiind incluse printre elementele unor jocuri organizate cu copiii.

Tot pe linia educării copiilor prin şi pentru muncă au fost menţionate, ca procedee eficiente, controlul şi analiza îndeplinirii sarcinilor, controlul reciproc în ceea ce priveşte păstrarea îmbrăcăminţii, ordinea la locul de activitate şi de joc, curăţenia etc.

Dezbătînd aspectele muncii în casele de copii preşcolari participanţii la consfătuire au analizat pe larg şi problema dezvoltării gîndirii şi vorbirii copiilor. După cum se ştie, copiii care vin în aceste case au un nivel foarte diferit de dezvoltare, datorită condiţiilor social-educative anterioare. În timp ce unii sînt bine dezvoltaţi, alţii au un cerc de cunoştinţe foarte limitat, un vocabular sărac, prezintă tulburări de vorbire. Această situaţie impune educatoarelor sarcina de a asigura dezvoltarea tuturor copiilor la nivelul corespunzător vîrstei, în aşa fel încît la intrarea în şcoală ei să poată face faţă cerinţelor învăţămîntului.

Căutînd să îndeplinească această sarcină, educatoarele de la casele de copii din Prundul Bîrgăului, Sibiu, Bucureşti s-au preocupat permanent de lărgirea posibilităţilor de comunicare ale copiilor. Prin forme de activitate organizate ca vizite, observări, convorbiri după imagini, povestiri etc. copiii au fost familiarizaţi cu o serie de aspecte ale naturii, ale vieţii sociale etc. Astfel senzaţiile, percepţiile şi reprezentările lor au fost îmbogăţite şi adîncite sistematic.

În vederea consolidării cunoştinţelor şi deprinderilor dobîndite anterior au fost larg folosite jocurile şi activităţile alese de copii, organizate şi îndrumate atent de către pedagogi, ca şi acţiunile cu caracter distractiv, cum sînt şezătorile săptămînale, aniversările copiilor, serbările tradiţionale. Acestea fiind un izvor de bucurie şi trăiri emotive comune au influenţat şi stimulat comunicarea verbală dintre copii.

La cercul de împăiere a animalelor de la casa de copii din Prundul Bîrgăului

Un mijloc deosebit de important pentru dezvoltarea gîndirii şi vorbirii copiilor îl constituie folosirea materialului didactic ilustrativ. Casa de copii din Sibiu a dobîndit o bună experienţă în acest sens. Ea a pus la dispoziţia copiilor, în cadrul activităţilor şi jocurilor, un material ilustrativ viu colorat, executat corect, reprezentînd diferite obiecte sau aspecte din natură şi viaţă. Conducînd şi îndrumînd îndeaproape activitatea de percepere şi înţelegere a acestui material, educatoarele au reuşit să stimuleze gîndirea şi vorbirea copiilor, să înlăture în bună măsură şi unele deficienţe de vorbire.

S-a subliniat necesitatea unei strînse legături cu „casa copilului", de unde vin mulţi copii în casele de preşcolari. În acest sens au fost recomandate vizitele reciproce, participarea personalului educativ care lucrează cu grupa copiilor de 2-3 ani la consiliul pedagogic al casei de copii, la cercurile pedagogice şi lecţiile deschise. De mare importanţă s-a arătat a fi cunoaşterea din vreme a copiilor ce urmează să fie primiţi în casa de copii pe de o parte, ca şi iniţierea personalului educativ de la „casa copilului" în problema dezvoltării celor mici. Tot astfel s-a arătat necesitatea unei colaborări cu logopezii pentru desfăşurarea unei munci mai eficiente cu copiii care prezintă defecte pronunţate de vorbire. În acest mod educatoarele au posibilitatea să cunoască procedeele folosite pentru emiterea şi pronunţarea corectă a sunetelor şi cuvintelor.

Calitatea muncii educatorului

La schimbul de experienţă participanţii au subliniat că succesul muncii în casele de copii depinde în cea mai mare măsură de calitatea muncii educatorului.

În faţa acestuia stau cerinţe deosebit de complexe, determinate de caracterul foarte variat al situaţiilor pe care este chemat să le rezolve. Se ştie, într-adevăr, că la casa de copii, aceştia vin atît la începutul anului şcolar cît şi pe parcursul lui. Apoi, din cauza împrejurărilor grele prin care au trecut, a schimbărilor mari intervenite în viaţa lor, a faptului că unii n-au fost şcolarizaţi la timp, iar alţii au întreruperi în frecventarea şcolii, copiii se manifestă diferit. Unii sînt la început complet inhibaţi, se caracterizează prin timiditate, prin neîncredere în forţele proprii, sau printr-o rezistenţă interioară puternică, mai ales faţă de învăţătură. Comportarea altora vădeşte, din primele zile, deprinderi şi obişnuinţe care deranjează colectivul de copii.

Educatorii cu experienţă ştiu că pentru fiecare copil viaţa nouă se realizează treptat, cu măsuri diferite, trecînd printr-o perioadă, de adaptare. În acest scop ei organizează o primire caldă, sărbătorească a copiilor în colectiv, se străduiesc să-i cunoască profund, să afle cauzele care-i fac să se manifeste într-un fel sau altul, să descopere în fiecare copil amănuntul pozitiv pe care să-şi sprijine munca de educare.

Directoarea casei de copii din Buzău arăta la schimbul de experienţă că toţi copiii nou veniţi în casa pe care o conduce se încadrează repede în colectiv acolo unde grupele au în frunte educatori buni. La fel stau lucrurile şi la Prundul Bîrgăului. Ţinîndu-se seama de situaţia din anul trecut, cînd încadrarea foştilor preşcolari la clasa I a fost o problemă grea, aici s-a organizat în acest an primirea sărbătorească în şcoală a copiilor din clasa I. Educatorul sprijinit de învăţătoarea acestei clase s-a ocupat de fiecare copil în parte, asigurîndu-le succesul încă din primele zile de şcoală.

Succesele unor educatori (procente de promovabilitate înaltă — peste 95% clase fără nici un corijent — de exemplu, clasa a VII-a de la casa de copii nr. 1 din Bucureşti) se datoresc în mare măsură străduinţei de a da ajutorul la timp şi cît trebuie, de a continua orientarea ideologică, politică bună şi munca educativă din şcoală, faptului că educatorul împleteşte lupta împotriva rămînerii în urmă, cu grija pentru dezvoltarea continuă a elevilor buni la învăţătură.

Acestea sînt numai cîteva aspecte ale muncii bogate a educatorilor din casele de copii, ale luptei lor, împreună cu şcoala, pentru a forma din fiecare copil un om nou, un om al timpului nostru.

IOANA IONESCU, E. ŞECHTER, EL. VARZARI

In recreație, la o școală din Moscova

În școlile din Uniunea Sovietică

Cultivînd în rîndurile elevilor dragostea și respectul față de muncă, școala sovietică îmbină strîns învățătura cu pregătirea practică în producție. Părăsind băncile școlilor, mulți tineri și tinere din U.R.S.S. dispun și de o calificare în producție, pe care și-au însușit-o concomitent cu cunoștințele de cultură generală.

Întreprinderile contribuie larg la pregătirea profesională a școlarilor. De pildă, în regiunea carboniferă Kuzbass elevii au făcut practică într-un număr de 180 de întreprinderi. Astfel, școala devine tot mai mult o bază pentru pregătirea unor cadre de muncitori cu înaltă calificare.

Referindu-se la activitatea intensă desfășurată în această direcție de Școala medie nr. 1 din Volgograd, conducerea Uzinei de tractoare din acest oraș relevă: „Tinerii absolvenți ai școlii muncesc la noi cu multă tragere de inimă. Lucrînd cu conștiinciozitate și spirit de disciplină, avînd o bună pregătire profesională, dovedind pricepere în problemele tehnicii noi, ei depășesc adesea normele de producție. Acest lucru a făcut posibilă trecerea absolvenților la munci mai complexe și de mai mare răspundere".

Nenumărați profesori din școlile sovietice îi instruiesc cu grijă pe elevii lor, dîndu-le o pregătire multilaterală pentru viață.

Mulți, foarte mulți oameni din Uniunea Sovietică își aduc aminte cu respect și cu recunoștință de acei care le-au îndrumat cu dragoste și pricepere primii pași în viață.

„Satul Novie-Kelți — scrie A. Trufilov, fost elev al școlii din acest sat — se află undeva în regiunea Riazan. Deocamdată, nici unul din absolvenții acestei școli nu a zburat în Cosmos și nu a devenit erou, dar Ivan Marin este astăzi mecanic pe bordul unui vas care brăzdează valurile Oceanului Înghețat de Nord, Volodia Rakceev pregătește pentru zbor avioane supersonice, Vova Bulîciov construiește la Krasnoiarsk un combinat de aluminiu, Kolea Kondrașin elaborează fontă la o mare uzină siderurgică, iar Anatoli Pavasin cultivă porumb în colhozul din satul natal. Deși foștii elevi ai școlii noastre s-au răspîndit care încotro, oriunde s-ar afla ei muncesc pentru binele patriei, pentru comunism. Și cu toții ne aducem aminte cu multă recunoștință de cei care ne-au pregătit în școala sătească. Este o recunoștință profundă, căci drumul nostru în viață a început încă de pe cînd ne aflam pe băncile școlii și învățătorii, profesorii sînt cei care ni l-au deschis".

Mult apreciat și iubit de colegi și de elevi este profesorul Kamil Ahiarov. În urmă cu 12 ani, după ce a absolvit institutul pedagogic, a fost numit director la școala sătească din Celkakovskaia, în Başkiria. Curînd după sosirea sa, școala a devenit una din cele mai bune din această republică sovietică. În mod exemplar a fost organizată aici pregătirea profesională a elevilor. La dispoziția lor se află un lot experimental și diferite ateliere, frecventate cu interes îndeosebi de membrii cercurilor de mecanizatori și de zootehnicieni existente în școală.

Ahiarov însuși nu mai este cel de acum 12 ani. Astăzi el a devenit candidat în științe pedagogice, autor al mai multor lucrări dedicate muncii instructiv-educative. Recent, acest pedagog experimentat a fost numit prorector la Institutul pedagogic din Birsk.

Acordînd o mare atenție sarcinii principale ce revine școlii socialiste — de a înarma pe elevi cu cunoștințe temeinice, de a le da o educație comunistă — învățătorii și profesorii sovietici pregătesc an de an cadre capabile să participe activ la construcția desfășurată a comunismului.

N. RĂDULESCU

Elevi constănțeni în biblioteca regională

Un veac de existență

La 16 noiembrie a.c. școala medie „N. Bălcescu" din Brăila împlinește 100 de ani de existență. Sărbătoarea centenarului este așteptată cu nerăbdare și emoție atît de corpul didactic al școlii cît și de elevi.

În cinstea acestui important eveniment se fac intense pregătiri. În școală se amenajează o expoziție memorială, care va cuprinde documente din trecutul școlii. De asemenea, în aceste zile elevii se pregătesc pentru spectacolul ce va fi prezentat cu ocazia sărbătoririi centenarului.

Filatelia — o activitate instructivă

Filatelia — pasiunea pentru colecționarea și studierea mărcilor poștale — contribuie mult la dezvoltarea în rîndurile tineretului a unor trăsături pozitive, ca dragostea de patrie și respectul pentru toate popoarele, interesul pentru îmbogățirea cunoștințelor în toate domeniile, gustul pentru frumos, simțul de ordine, constituind astfel un real sprijin în procesul instructiv-educativ. Iată de ce Asociația filateliștilor din R.P.R., de comun acord cu secția de învățămînt a Capitalei, a trecut, în cursul anului școlar 1962—1963, la înființarea unor cercuri filatelice în școli. Au fost organizate astfel 30 de cercuri filatelice școlare, cuprinzînd peste 600 de elevi. În cadrul acestor cercuri elevii discută asupra emisiunilor filatelice, fac schimburi de mărci, își aranjează colecția proprie sau ascultă conferințe, ceea ce îi ajută să-și îmbogățească și să-și consolideze cunoștințele căpătate în clasă.

Experiența dobîndită pe această linie arată că înființarea cercurilor filatelice în școli corespunde unor cerințe reale, datorită faptului că elevii se ocupă în largă măsură cu filatelia. Dacă sînt grupați în cercuri, ei pot desfășura în această direcție o activitate organizată, îndrumată cu competență. De aceea, înființarea de cercuri filatelice în școli a devenit în prezent o preocupare a tuturor filialelor A.F.R.

Desigur că în urma măsurilor luate în acest sens, anul școlar 1963/64 va aduce o creștere simțitoare a nivelului activității filatelice în rîndul școlarilor. Este bine ca învățătorii și profesorii să sprijine această activitate, ajutîndu-i pe tineri să pătrundă în tainele filateliei.

LUCIAN BELCEA
membru supleant în Consiliul de conducere al Asociației Filateliștilor din R.P.R.

CONCURSURI

Institutul de medicină din Iași anunță concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

1) asistent la chimie organică, poziția 9/IV
2) asistent la chimie generală, poziția 5/V
3) asistent la chimie analitică, poziția 18/V

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune la rectoratul Institutului de medicină din Iași, str. Universității nr. 16, în termen de 30 zile de la data publicării prezentului anunț, o cerere însoțită de actele menționate în regulamentul aprobat prin instrucțiunile în vigoare.

Orice informații suplimentare se pot obține de la secretariatul rectoratului, în fiecare zi lucrătoare, între orele 8—14

*

Institutul pedagogic de 3 ani din Baia Mare anunță concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

1) conferențiar la teoria funcțiilor de variabilă reală și complexă, catedra de matematică, poziția 2.
2) conferențiar la mecanică rațională, fizică generală, catedra de matematică fizică, poziția 1.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la data publicării prezentului anunț, la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Baia Mare, str. Victoriei nr. 82, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care candidatul își are funcția de bază: memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

*

Universitatea din Timișoara anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) un post de profesor la disciplinele mecanică și căldură, optică, structura materiei și electricitate, catedra de electricitate, poziția 2 din statul de funcțiuni, Facultatea de fizică.

2) un post de conferențiar la disciplina metodica predării fizicii, catedra de pedagogie și metodică, poziția 4 din statul de funcțiuni, Facultatea de filologie.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la secretariatul Universității din Timișoara, Bul. V. Pîrvan nr. 4, următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 729 | vineri 15 noiembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

NECESITATEA STUDIULUI

Mîine va trebui să predea elevilor săi un nou capitol. Acum își pregătește lecția amănunțit, cu migală. Are în față programa, manualul, cursul după care a studiat el însuși, nu de mult, în facultate. Dar se poate mulțumi oare numai cu atît? Doar știința face mereu necontenit mari pași înainte. Fiecare carte nou apărută, fiecare număr al revistelor de specialitate aduce ceva nou, luminează noi și noi aspecte necunoscute încă înainte, vorbește despre noi aplicații ale științei în tehnică, în producție. Iată de ce el, profesorul, înțelege că studiul lui nu s-a încheiat o dată cu luarea diplomei, că i se cere să învețe încă, să fie la curent cu tot ce e nou. Și iată de ce, pregătindu-și fiecare lecție, consultă nu numai programa și manualul, ci și cărțile nou apărute, ultimele numere ale revistelor din domeniul specialității lui.

În școlile noastre sînt mulți asemenea pedagogi înaintați. Așa sînt profesorul Augustin Matei, care predă matematica la Școala medie „Emil Racoviță", Ion Cîmpeanu, profesor de istorie, directorul Școlii medii nr. 15 din Cluj sau Iosefina Cernica, profesoară de matematică la Școala medie „Dimitrie Cantemir" din București, cunoscuți și stimați de către colegii lor, de către elevi și părinți pentru preocupările lor științifice, pentru setea lor de a cunoaște mereu mai mult, de a se pune la curent cu tot ceea ce este nou în domeniul lor de activitate, de a căuta ei înșiși adevăruri noi. Așa este inspectorul Anton Laurențiu, de la secția de învățămînt a raionului Slatina, care dovedește aceeași dragoste pentru știință, aceeași vie preocupare pentru a cunoaște cît mai mult. Este semnificativă în acest sens și perseverența cu care colectivele didactice ale unor școli, ca Școala medie din Baziaș, Școlile de 8 ani din Țintea, raionul Cîmpina, Malul cu Flori, raionul Muscel, Vicovul de Jos, raionul Rădăuți și alte școli din Iași, Timișoara etc. solicită cărți de la Biblioteca centrală pedagogică și de la alte biblioteci. Aceasta grăiește de la sine despre preocuparea învățătorilor și profesorilor de aci pentru informarea și documentarea lor în domeniul specialității lor și al științei pedagogice, garanție a unei munci de calitate.

Înțelepciunea populară spune că omul cît trăiește tot învață. Și profesorul, cel chemat să-i învețe pe alții, are mereu de învățat, căci niciodată, oricît de adînc ar cunoaște problemele obiectului său, nu se poate declara îndreptățit să înceteze a mai studia. Întotdeauna este loc pentru lărgirea și aprofundarea cunoștințelor căci știința, ca și orice alt domeniu al activității umane, nu stă pe loc. Ea progresează continuu, se îmbogățește cu noi descoperiri, cu noi concluzii, abordează noi aspecte, pune noi ipoteze pentru noi căutări. Aceasta face ca problemele pe care le-am predat în urmă cu 10 sau 20 de ani, ori uneori numai în urmă cu 2 sau 3 ani, să trebuiască a fi abordate în altă lumină, din unghiuri noi de vedere. Este tocmai ceea ce au înțeles de mult învățătorii și profesorii fruntași din școlile noastre, care fac eforturi pentru a nu rămîne în urma vieții, pentru a ține pas cu noile ei cuceriri, spre a-i putea forma pe elevi în spiritul cerințelor noi. A ignora necesitatea unor asemenea strădanii continue înseamnă să-ți semnezi singur certificatul de pedagog rămas în urmă, aflat la periferia vieții.

Școala noastră nouă nu are nevoie însă de asemenea pedagogi, pentru că ea trebuie să crească oameni pasionați, cu o vie personalitate, care să se frămînte în căutarea noului. Or, aceste calități nu se nasc și nu se dezvoltă prin mijloace atît de plate ca repetarea a ceea ce se spune în carte, prin comunicarea monotonă a ceea ce impune programa. Profesorul este chemat să dea mai mult. Nu întrecînd în volum numărul de cunoștințe prevăzute pentru o anumită vîrstă școlară și nici nesocotind ceea ce indică manualul, ci căutînd explicații cît mai concludente, exemple noi, realizînd experiențe interesante în clasă, la lecție, în laborator, în excursii — în orice clipă copilul să simtă prezența unui pedagog pasionat, cu dragoste pentru știință și pentru „ucenicii" lui.

Și încă un aspect. Am cunoscut nu de mult un profesor de la o școală din București, despre care se spunea că este un foarte bun profesor de științe naturale, dar care era inactiv în cercul de învățămînt ideologic și care, pus în situația să vorbească în seminarul de filozofie, dădea răspunsuri destul de slabe. Putem oare socoti că este un profesor excelent acela care cunoaște toată suma de ipoteze și concluzii la care a ajuns știința respectivă, toată istoria luptei pentru dezvoltarea acestei științe, dar care nu stăpînește teoria marxist-leninistă, singura capabilă să asigure interpretarea justă a faptelor și fenomenelor, să-l îndrumeze pe educator pentru a forma la elevi concepția științifică despre natură și societate? Desigur că nu. Sînt cu adevărat profesori excelenți numai acei care, ținîndu-se continuu la pas cu tot ce este nou în domeniul specialității lor și în domeniul pedagogiei, studiază cu interes nestins filozofia materialist-dialectică, economia politică și socialismul științific. De aceea, merită apreciată preocuparea generală a cadrelor didactice și a multor secții de învățămînt (cum sînt cele din Iași, Timișoara, din orașul București ș.a.), pentru creșterea nivelului ideologic și politic al muncii instructiv-educative, pentru asi-

(Continuare în pag. 2-a)

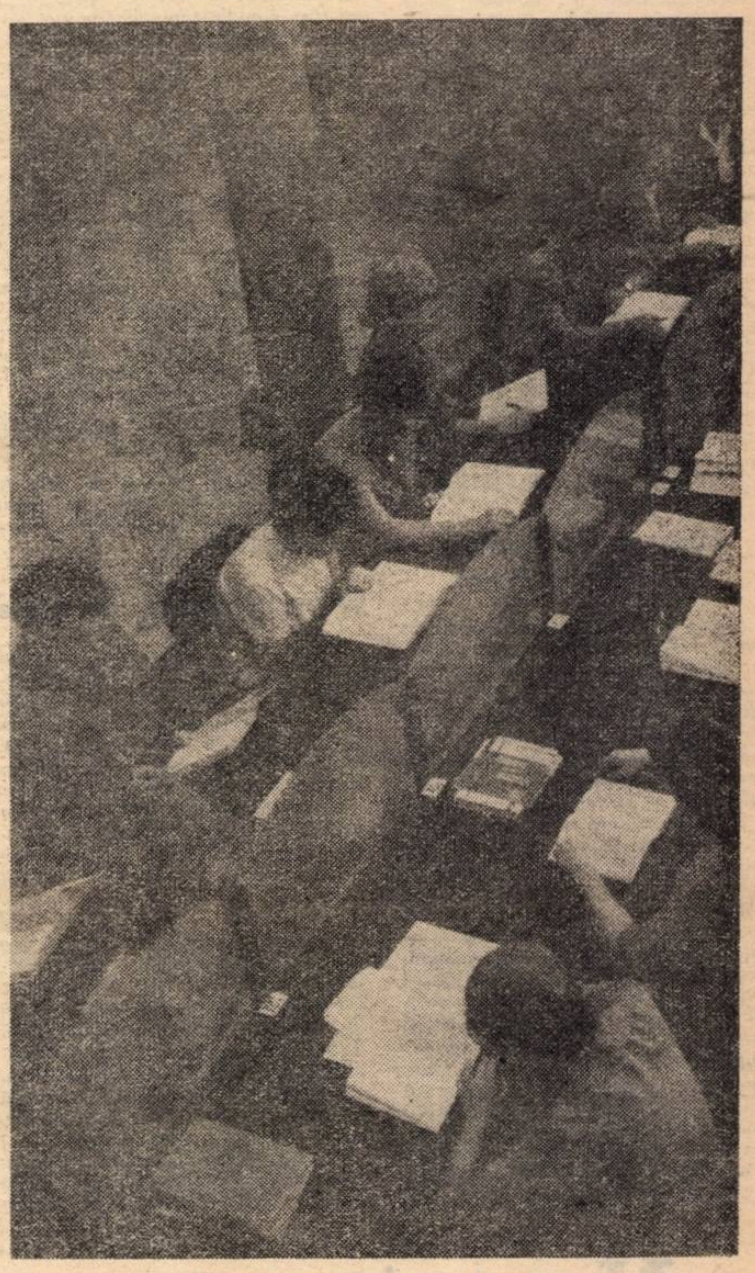

La Biblioteca centrală pedagogică.

CONTUR

Vag, pe albul planșei miracolul umbrei de cărbune a alunecat întîi înclinat pentru ca, zvicnind apoi rotund în volute, să se strecoare mai departe tras de o cădere lină, să se ridice, să alunece, să vibreze, să sară și iarăși să cadă în tresăriri scurte și grăbite, mai apăsate sau mai ușoare. Nici nu știi cînd s-au născut, susținute pe scheletul unor linii încă nefinisate, trăsăturile unui portret.

Chipul ce va crește treptat din vraja cărbunelui este încă la început, încă vag, ca siluetele pe care, ascunse în ceață, abia le poți bănui. Din toate liniile, sigure sînt doar cîteva. E doar conturul. În el ghicești însă esența a ceea ce va fi. Este un moment de la care bănuiești ansamblul.

Pe alte coordonate și în alt înțeles, între evoluția caracterologică a unui individ și munca de educator pe de o parte, și evoluția unui portret fizic și arta desenatorului pe de altă parte, e o surprinzătoare asemănare.

Trăsăturile psihice, morala, felul de a gîndi al oamenilor alcătuiesc și ele un portret — mai subtil, mai complex decît cel pe care pictorul îl poate realiza numai bazîndu-se pe amănunte fizice, pe semnificația pe care le-o poate conferi. Liniile inițiale și esența acestui potret, conturul lui constituie tocmai materia primă a educatorului, pasta, culoarea care, cu strădanii și eforturi asemănătoare celor ale artistului și cu mari exigențe în domeniul măiestriei, dar cu o trudă mult mai îndelungată, dă un anume conținut și o anumită formă chipului de mai tîrziu.

Utilizînd cuvîntul drept penel, lucrînd simultan la 30 de opere sau la mai multe, educatorul poartă în plus răspunderea de a nu avea dreptul la nereușită.

La ce înălțimi de măiestrie obligă aceasta! A nu avea dreptul la nereușită! De aici și grija mereu trează pentru fiecare trăsătură ce va alcătui conturul și mai apoi însuși caracterul personalității de mai tîrziu.

Iată-l pe pedagog la lucru. În fața lui are un chip sfios, care privește cu timiditate dintr-o bancă. N-a trecut prea mult de cînd a alcătuit, din peniță greu condusă între două linii de caiet primul său cuvînt scris. „Copilul acesta — gîndește pedagogul — va trebui să privească fără timiditate, să muncească cu curaj, cu îndrăzneală, va trebui să fie drept și cinstit și bun, să-și iubească patria, să nu trăiască în zadar, să-și închine viața unui țel înalt..."

Privirile trec mai departe. Alături e alt chip, ale cărui trăsături vădesc încredere, vioiciune. În clipa următoare — un gest. Băiețelul ar vrea numai pentru sine și creioanele colorate, și penarul, și cartea cu poze, și tot. Acest copil va trebui să învețe ce înseamnă a fi coleg, a fi prieten, să-și înlăture tendințele spre egoism, să cunoască farmecul simțămîntului de solidaritate colectivă.

În clasă sînt 35 de copii. Treizeci și cinci de copii și fiecare din ei va parcurge, una după alta, etapele unui îndelungat proces. Un proces care durează ani și în care, sub penelul măiestriei pedagogice, se creează — uneori după repetate și insistente retușuri — chipul moral al omului. Este un proces pe cît de profund pe atît de intim, pe cît de complex pe atît de precis.

Un gînd nou, deosebit de cel de dinainte, încă unul și încă unul. O atitudine nouă, un sentiment încă neîncercat. La început abia vădite. Apoi, treptat, tot mai evidente. Le recunoști într-un răspuns, într-un gest, apoi în întreaga comportare

Sînt rezultatele muncii migăloase a educatorului, sînt germenii care alcătuiesc esența personalității de mai tîrziu, conturul ei moral și spiritual.

V. OCTAVIAN

LA MUŞETEŞTI

La Muşeteşti — comună prin care se intretaie drumurile ce duc spre Curtea de Argeş, Piteşti şi Cîmpulungul Muscelului — două şcoli de opt ani îşi dispută de mult timp întîietatea în activitatea şcolară şi social-culturală. Directorul uneia din acestea, tov. N. Teodorescu, este cunoscut pe toată valea Argeşului ca animator al muncii culturale. D. Păuna, directorul celeilalte şcoli, de curînd şi „învăţător emerit", este apreciat pentru rezultatele obţinute mai ales în munca de îndrumător al activităţii şcolare. S-ar părea că fiecare şi-a ales o anume latură în care să-şi concentreze preocupările : tov. N. Teodorescu — activitatea culturală, iar tov Păuna — cea care se referă la organizarea procesului instructiv-educativ.

Nu mică ne-a fost însă surpriza cînd am constatat că reputaţia păcătuieşte prin unilateralitate. Şcoala condusă de tov. Teodorescu a obţinut în activitatea instructiv-educativă rezultate cu nimic mai prejos decît cele care i-au creat renumele în munca social-culturală şi, invers, colectivul condus de tov. Păuna înregistrează rezultate tot atît de rodnice şi pe planul răspîndirii culturii în masele ţărănimii colectiviste.

Este vorba, aşadar, de două şcoli fruntaşe în toate privinţele. Dar, pentru că reputaţia este reputaţie, ne vom opri la fiecare dintre aceste şcoli asupra activităţii care şi-a dobîndit în primul rînd publicitatea. Ne gîndim la acea publicitate care pune în lumină experienţa, priceperea şi entuziasmul cu care-şi duc munca cele două colective de învăţători şi profesori din Muşeteşti.

Cum se dobîndesc rezultatele bune

Şcoala condusă de tov. Păuna se poate mîndri pe drept cuvînt cu rezultatele obţinute în procesul instructiv-educativ. Cataloagele sînt pline de note bune şi foarte bune, iar absolvenţii şcolii se clasifică de mai mulţi ani printre primii la concursurile de admitere în învăţămîntul mediu şi profesional.

Aceste rezultate n-au fost obţinute, firesc, de la sine, ci sînt urmarea muncii stăruitoare a întregului colectiv didactic, în frunte cu tov. Păuna. Preocuparea de căpetenie a conducerii şcolii a fost aceea de a ajuta permanent la ridicarea nivelului pregătirii profesionale a fiecărui învăţător şi profesor. Directorul a folosit în acest scop, în largă măsură, asistenţele la lecţii. Constatările făcute cu acest prilej au fost discutate apoi, de fiecare dată, cu cei ce au ţinut lecţiile respective şi fiecare din convorbirile de acest fel a însemnat un ajutor concret pentru îmbunătăţirea muncii. Adesea învăţătorii şi profesorii de la şcoala condusă de tov. Păuna au primit de la directorul lor indicaţii judicioase cu privire, de pildă, la ordinea predării cunoştinţelor pentru a fi cît mai logic, mai firesc legate între ele, la accesibilitatea expunerii, la legarea cunoştinţelor de viaţă, la metodele şi procedeele cerute de o lecţie sau alta.

Aceste indicaţii au avut o eficienţă imediată. Date în mod sistematic, mai ales la clasele şi obiectele la care se înregistrau rămîneri în urmă la învăţătură, ele au ajutat operativ la înlăturarea lipsurilor şi au contribuit la ridicarea nivelului general al activităţii din şcoală.

Munca de îndrumare a directorului nu s-a rezumat însă la asistenţe, la indicaţii metodice. El s-a preocupat îndeaproape şi de răspîndirea experienţei înaintate, pentru a face din ea un bun al întregului colectiv. La şedinţele consiliului pedagogic au fost popularizate adesea metodele şi procedeele bune folosite în predarea fizicii, matematicii, ştiinţelor naturale, în ilustrarea lecţiilor cu material didactic etc.

...Înainte de a pleca din şcoala condusă de tov. Păuna am vizitat toate clasele ei, laboratorul, mica sală de festivităţi. Totul era atît de curat, atît de strălucitor, încît am fost siguri că ne aflăm într-o şcoală dată de curînd în folosinţă. Am rămas de aceea foarte miraţi cînd am auzit că ea funcţionează în localul actual de mai bine de 13 ani. Băncile, fără nici o zgîrietură, fără nici o pată de cerneală, par şi ele noi, deşi au aceeaşi vîrstă cu şcoala.

Se vede deci că cei ce lucrează aici sînt buni gospodari. Dar se vede şi altceva : că sînt şi buni educatori, că ştiu să-i crească pe copii în spiritul respectului faţă de bunul obştesc, să facă din ei oameni sîrguitori şi harnici.

O monografie în cifre

Tov. N. Teodorescu vorbeşte puţin. In schimb ne invită să cercetăm arhiva căminului cultural, în care este consemnată o muncă de mai bine de 15 ani. Din numărul impresionant de documente ne-am oprit doar asupra colecţiei de afişe care anunţau manifestările culturale organizate prin contribuţia învăţătorilor şi profesorilor la căminul cultural. Chiar şi aşa ne-ar fi trebuit cîteva zile de documentare, pentru că fiecare din cele cîteva sute de afişe însuma activităţi multiple. Nu ne-au surprins bogata activitate artistică (corul de 100 de membri, echipele de teatru cu zeci de piese în repertoriu şi sute de reprezentaţii, formaţiile de dansuri etc.), nici manifestările legate de activitatea cu cartea (acum biblioteca comunală înregistrează 1300 de cititori permanenţi, din cei care citesc anual zeci de cărţi). Nu ne-au surprins pentru că tocmai în această direcţie eram avizaţi asupra realizărilor din Muşeteşti. In schimb, ne-a atras atenţia activitatea dusă de cercul de cultură generală, „universitatea populară" cum o denumesc cei care o frecventează.

Cercul acesta de cultură generală a atras la cursuri pe aproape toţi locuitorii comunei, de la vîrsta apropiată majoratului pînă la vîrste înaintate, trecînd chiar de cea de 60 de ani. In cei 15 ani de funcţionare el a parcurs domenii din cele mai variate : ideologie, biologie, geografie, economie agrară, medicină, literatură, artă, istorie etc. Fiecare cursant şi-a ales la început, firesc, ceea ce l-a interesat mai mult. Apoi a dorit să cunoască şi celelalte domenii, aşa că după cîţiva ani a însumat un cîmp larg de cunoştinţe.

Pentru a avea imaginea interesului stîrnit de prelegerile şi experienţele ţinute la acest cerc este semnificativ, credem, faptul că în cataloagele cursurilor absenţele apar numai foarte rar şi atunci pe deplin motivate.

Iată şi titlurile cîtorva prelegeri. La agricultură generală : „Condiţiile de vegetaţie a plantelor", „Cultura de vară a cartofului", „Bolile contagioase la animale"; la istorie : „Începuturile vieţii omeneşti pe teritoriul patriei noastre", „Primele organizaţii statale", Răscoalele ţărăneşti", „Revoluţia din 1848", „Războiul de independenţă" etc.; la literatură : „Viaţa şi opera lui M. Eminescu, B. Delavrancea, I. L. Caragiale", „Teatrul romînesc" etc.

Cunoştinţele primite la cercul de cultură generală au cerut mereu alte cunoştinţe, pe care mulţi dintre cursanţi şi le-au completat din cărţi de specialitate. De aceea nu e de mirare că în bibliotecile personale ale ţăranilor din Muşeteşti poţi găsi nu numai lucrări de nivel mediu într-un domeniu sau altul, dar şi lucrări de un profil mai cuprinzător.

Iată acum o întîmplare, nu lipsită de semnificaţii, legată de activitatea culturală a corpului didactic din Muşeteşti. Nu de mult a apărut în sat o maşină luxoasă. Din ea a coborît doamna Iakobsohn, profesoară la o universitate din S.U.A., dornică să cunoască un sat romînesc. Aici, la Muşeteşti, l-a întîlnit pe moş Voicu, un ţăran voinic în ciuda celor 70 de ani ai săi. Discuţia cu moş Voicu a fost o adevărată surpriză pentru doamna Iakobsohn. Moş Voicu cunoştea toate statele S.U.A., cu amănunte care au uimit-o pe profesoara universitară din America.

★

Am prezentat, pentru fiecare din cele două şcoli din Muşeteşti, cîte un singur aspect al muncii pe care o desfăşoară. Dar întreaga lor muncă este rodnică şi valoroasă, contribuind din plin la educarea comunistă a copiilor, la ridicarea culturală a satului.

C. RĂDOI

Cu elevii la muzeul regional din Timişoara.

Alegerile sindicale în şcoli

Sprijin activ pentru procesul de învăţămînt

Adunarea de dare de seamă şi alegeri ce a avut loc recent la grupa sindicală de la Şcoala medie nr. 32 din Capitală a constituit un prilej de întărire a muncii sindicale, de mobilizare şi mai activă a cadrelor didactice la buna desfăşurare a procesului instructiv-educativ.

Atît darea de seamă cît şi discuţiile ce au avut loc pe marginea ei au scos în evidenţă activitatea rodnică desfăşurată în cadrul grupei sindicale, sprijinul pe care l-a dat aceasta conducerii şcolii în organizarea unor acţiuni eficiente pentru creşterea măiestriei pedagogice a profesorilor — lecţii deschise, schimburi de experienţă, interasistenţe la ore etc. Toate acestea au contribuit la generalizarea metodelor folosite de cadrele didactice care au obţinut cele mai bune rezultate în ridicarea nivelului muncii din şcoală. S-a arătat totodată că discuţiile organizate cu sprijinul grupei sindicale pe tema îmbinării în cadrul lecţiilor a laturii instructive cu cea educativă au ajutat pe profesori să împletească în mod armonios în lecţiile lor aceste elemente importante ale procesului de învăţămînt. La fel, discuţiile în legătură cu realizarea unităţii de cerinţe a cadrelor didactice în întreaga muncă din şcoală au contribuit la mai buna pregătire a lecţiilor, la notarea ritmică şi sistematică a elevilor, la respectarea riguroasă a pauzelor, la utilizarea cu maximum de eficienţă a timpului rezervat lecţiilor etc.

Subliniind rezultatele bune dobîndite pe linie didactică de numeroşi membri de sindicat, darea de seamă n-a trecut însă cu vederea unele deficienţe ce s-au manifestat în munca unora din ei. Bunăoară, profesorul Ionescu Făget a fost criticat pentru faptul că, neţinînd întotdeauna seama de sarcinile trasate de conducerea şcolii şi de îndrumarea primită din partea grupei sindicale, nu s-a preocupat în mod sistematic de notarea ritmică a elevilor din clasa a VIII-a, ceea ce a provocat dificultăţi în încheierea situaţiei şcolare anuale. Au fost criticaţi totodată acei membri de sindicat care continuă încă uneori să întîrzie la ore.

Darea de seamă şi discuţiile au subliniat preocupările grupei sindicale pe linie cultural-educativă arătînd că recenziile, simpozioanele, vizionarea în colectiv a unor spectacole şi muzee, excursiile şi alte asemenea activităţi organizate prin grija grupei au contribuit la lărgirea cunoştinţelor de specialitate şi de cultură generală a cadrelor didactice.

În cuvîntul lor, numeroşi participanţi la discuţii au vorbit despre sprijinul pe care l-au primit din partea grupei sindicale. Profesoara de limba romînă Rodica Vidraşcu a arătat că succesele obţinute în ridicarea nivelului claselor rămase în urmă, în asigurarea unei discipline conştiente în rîndul elevilor, în creşterea procentului de promovaţi se datoresc în bună măsură ajutorului primit din partea grupei sindicale pentru ridicarea nivelului calitativ al procesului de învăţămînt. Vorbitoarea a subliniat în mod deosebit faptul că la examenul de admitere în clasa a VIII-a elevii şcolii s-au prezentat bine pregătiţi, reuşind în proporţie de sută la sută. Profesoara de limba rusă Sofia Georgescu s-a referit la acţiunile întreprinse în grupa sindicală în vederea sprijinirii cadrelor tinere, arătînd că ea a învăţat mult de la profesorii cu experienţă în ceea ce priveşte aplicarea celor mai bune metode de predare.

O atenţie deosebită s-a acordat în cadrul discuţiilor felului cum şi-au îndeplinit membrii de sindicat sarcinile obşteşti. Apreciind activitatea social-obştească a cadrelor didactice, tov. Ana Bughici, directoarea şcolii, a subliniat ajutorul pe care l-a primit conducerea şcolii din partea grupei sindicale în mobilizarea profesorilor la diferite activităţi ca şi munca rodnică depusă de aceştia în cadrul comitetului raional de cultură şi artă.

Au fost discutate de asemenea o serie de probleme legate de munca de asigurări sociale. Învăţătoarea Maria Mihăileanu a apreciat grija grupei sindicale pentru tovarăşii care au fost bolnavi, pentru trimiterea membrilor de sindicat în staţiuni de odihnă şi la tratament.

Numeroşi profesori au făcut în cadrul discuţiilor propuneri preţioase menite să ducă la obţinerea unor rezultate tot mai bune în procesul instructiv-educativ. Propunerile lor au avut în vedere, în primul rînd, îmbunătăţirea activităţii grupei sindicale în direcţia sprijinirii cadrelor tinere, a mobilizării profesorilor la susţinerea examenului de definitivat şi a examenului de gradul II. S-a cerut ca în viitor biroul grupei sindicale să sprijine mai activ conducerea şcolii în intensificarea propagandei pedagogice şi a interasistenţelor, în vederea ridicării pe o treaptă mai înaltă a muncii de pregătire a lecţiilor.

Adunarea a promovat în biroul grupei sindicale cadre didactice bine pregătite profesional, cu experienţă în munca sindicală, tovarăşi care se bucură de autoritate morală, stimă şi încredere. Noii aleşi s-au angajat să muncească cu perseverenţă, să mobilizeze activ pe membrii de sindicat la îndeplinirea exemplară a sarcinilor profesionale şi obşteşti.

P. A. ULIAN

Necesitatea studiului

(Urmare din pag. 1)

gurarea purităţii ideologice a lecţiilor, a tuturor activităţilor din şcoală şi din afara ei.

Se vor întreba desigur unii : de unde luăm timpul necesar studiului continuu, susţinut ? Avem de îndeplinit activităţi şcolare, social-culturale şi obşteşti, care ne răpesc destul de mult timp — vor spune aceştia. Se ştie însă că timpul destinat acestor activităţi a fost precis limitat şi încă de aşa natură încît rămîne destul de mult răgaz şi pentru studiu. Celor înscrişi la cursurile de perfecţionare şi pentru completarea studiilor şi adîncirea specialităţii, li s-au creat înlesniri în plus. Acolo unde cadrele didactice nu au timp şi pentru lectură şi studiu, înseamnă că s-au încălcat dispoziţiile în vigoare, că avem de-a face cu abateri care trebuie semnalate şi înlăturate. Înseamnă că avem de-a face cu fapte care duc fie la încărcarea unora din învăţători şi profesori cu prea multe sarcini, fie la solicitarea lor în treburi care nu le cad în atribuţie. Şi nu este vorba numai de folosirea cadrelor didactice în treburi funcţionăreşti ale sfatului popular, dar şi de utilizarea lor abuzivă în treburi ale secţiilor de învăţămînt, cum ar fi cuprinderea lor în fel de fel de brigăzi (cîteodată săptămîni în şir, după amiază de după amiază, unele cadre fac munca inspectorilor fără să le mai rămînă timp măcar pentru buna lor pregătire în vederea lecţiilor, a activităţilor din şcoala proprie), invitarea la şedinţe organizate nu întotdeauna cu destul folos, solicitarea unui număr mare de situaţii scriptice „ca să fie" la secţia de învăţămînt etc. Abuzul în această privinţă îi oboseşte pe oameni, îi împiedică să-şi rezolve în mod satisfăcător sarcinile la catedră, să se dedice studiului, perfecţionării propriei pregătiri.

Aşadar, cea mai mare atenţie în ce priveşte timpul liber al cadrelor didactice. Să le creăm posibilităţi şi să le îndrumăm în folosirea timpului de care dispun pentru a se ridica pe trepte mereu mai înalte în pregătirea lor ideologică, pedagogică şi de specialitate.

Fără îndoială toate acestea, îmbinate cu dorinţa cadrelor didactice de a cunoaşte mereu mai mult, întreţinută de o înflăcărată pasiune pentru ştiinţă vor înlesni calea spre comorile ei de nepreţuit. Nimic nu poate împiedica de la studiu pe omul dornic să ştie mai mult, pe pedagogul nerăbdător să afle alte şi alte lucruri pe care să le pună în slujba instruirii şi educării tineretului.

De aceea tu, profesor, educator, dacă vrei să-ţi educi elevul cu ajutorul ştiinţei, iubeşte-ţi ştiinţa şi cunoaşte-o şi atunci, aşa cum spunea Tolstoi, „elevii vor prinde drag de tine şi de ştiinţă, iar tu îi vei putea educa" .

FRUMOSUL
în mediul de viaţă al elevilor

Ambianţa în care învaţă elevii în şcoală îndeplineşte un rol important atît în stimularea eforturilor lor la studiu cît şi în educarea lor estetică. În asigurarea acestor cerinţe, paralel cu îndeplinirea înainte de termen, chiar de la începutul acestui an şcolar, a sarcinii trasate de cel de al III-lea Congres al P.M.R. cu privire la realizarea, în perioada planului de şase ani, a 15.000 săli de clasă, s-a ţinut seama de întregul complex al aspectelor care determină calitatea construcţiilor de acest gen : funcţionalitatea, economicitatea, aspectul arhitectural şi estetic.

Pe baza acestor principii Ministerul Învăţămîntului a întocmit temele de proiectare iar Institutul pentru proiectarea construcţiilor şi Institutul Proiect-Bucureşti, în permanentă consultare cu Ministerul Învăţămîntului au elaborat, în 1958—1959, proiectele de şcoli cu 4, 8, 16 şi 24 clase, după care s-au realizat şcolile de cultură generală executate în perioada 1959 — 1963. Proiectele întocmite au pus accentul în special pe asigurarea funcţiunilor necesare procesului de învăţămînt şi au căutat să asigure spaţiilor proiectate condiţii cît mai bune în ceea ce priveşte suprafaţa, luminozitatea, volumul de aer, mobilierul etc. Sălile de clasă, laboratoarele şi atelierele prevăzute la aceste proiecte au întrunit în general aceste calităţi, confirmate şi de practică.

Pe marginea problemelor pe care le ridică estetica construcţiilor şcolare vom încerca să relevăm, în cele ce urmează, unele aspecte de care trebuie ţinut seama la folosirea şi decorarea construcţiilor şcolare.

Problemele de estetică ale construcţiilor şcolare pot fi discutate în funcţie de elementele determinante de rezolvarea lor arhitecturală, de modul în care aplicarea artelor plastice monumentale subliniază rezolvările arhitecturale şi contribuie la estetica generală, ca şi de modul în care colectivele ce folosesc aceste construcţii le valorifică în spiritul cerinţelor esteticii. Rezolvările arhitecturale date proiectelor tip de şcoli au prezentat, în general, soluţii corespunzătoare. Folosirea unor elemente simple, judicios proporţionate şi armonizate între ele a dus la un aspect de ansamblu atrăgător.

Desfăşurarea cu succes a acţiunii pentru realizarea într-un ritm viu a unui număr mare de construcţii şcolare pe baza unor soluţii care asigură confortul necesar studiului face posibilă trecerea la o altă etapă în realizarea construcţiilor şcolare, caracterizată printr-un nivel mai ridicat atît al prevederii funcţiunilor cît şi al realizărilor estetice de ansamblu şi de detaliu. Ingeniozitatea şi fantezia dovedite în repetate rînduri de specialiştii noştri în proiectări va permite ca, în realizarea viitoarelor proiecte, elementele funcţionale de bază să se poată compune în mod elastic pentru diferite tipuri de şcoli, adaptîndu-se terenurilor respective şi conducînd la soluţii arhitecturale mai variate, mai bine corelate cu funcţiunea lor. Astfel se va ajunge la o gamă largă de variante, depăşindu-se situaţia actuală cînd se foloseşte o singură soluţie de plan şi faţade, fapt care determină o oarecare monotonie a diferitelor ansambluri din cadrul aceleeaşi localităţi sau chiar din localităţi diferite. De altfel, această preocupare se află în atenţia forurilor care răspund de proiectarea şi executarea viitoarelor construcţii şcolare, unde se studiază intens şi sînt în curs de definitivare noi proiecte.

Valoarea arhitecturală şi estetică a unei construcţii este mult îmbogăţită atunci cînd se apelează şi la arta plastică monumentală. Colaborarea dintre arhitectură şi arta plastică monumentală şi-a găsit şi în construcţiile şcolare o largă aplicare. La unele şcoli, ca de pildă Şcoala medie nr. 34 din Capitală, s-au realizat lucrări de artă plastică monumentală, în deosebi pe faţade, în diferite tehnici de execuţie, abordîndu-se subiecte legate de o tematică înrudită cu educaţia şi învăţămîntul. Valoarea acestor lucrări şi influenţa lor asupra educaţiei estetice a copiilor este confirmată mai ales atunci cînd rezolvările date atît pe plan tematic cît şi artistic sînt de un înalt nivel calitativ. În cazul construcţiilor şcolare atît tematica cît şi modul de tratare plastică trebuie astfel alese încît imaginea să poată fi înţeleasă de copii, trezindu-le emoţia artistică. Din acest punct de vedere sînt izbutite lucrările de artă plastică monumentală realizate la şcolile mai sus amintite. În ornamentarea altor şcoli însă, de exemplu la Şcoala medie nr. 32 din Capitală, abuzîndu-se prea mult de simboluri sau folosindu-se tehnici şi materiale care au imprimat o notă de schematism exprimării artistice (ca de pildă cărămida diferit colorată), lucrările de artă plastică monumentală nu izbutesc să se ridice la nivelul cerut. Apoi, pentru ca lucrările de artă monumentală să poată fi puse în valoare şi să sublinieze în acelaşi timp valoarea arhitecturii, accentuînd-o, este necesar ca, printr-o colaborare strînsă între arhitect şi artistul plastic, să se determine încă de la început locul în care lucrarea plastică se va integra în ansamblul construcţiei.

O problemă de mare importanţă este crearea unei ambianţe plăcute în interiorul clădirilor şcolare, valorificarea cu gust a tuturor elementelor arhitectonice de către colectivele şcolare. Estetica locului de muncă — în cazul elevilor, a clasei, a laboratorului, a sălii de lucrări practice — are o influenţă deosebită nu numai pe linia educaţiei estetice a elevilor ci, aşa cum demonstrează studiile şi cercetările psihologice, şi asupra activităţii efectuate. De aceea, un aspect deosebit de important în estetica construcţiilor şcolare îl reprezintă şi modul în care ele sînt realmente folosite. Într-adevăr întreaga şcoală, ca şi sala de clasă — elementul spaţial cel mai important din ansamblul unei şcoli, dimensionat pe baza anumitor parametri şi finisat similar la toate şcolile — capătă aspecte diferite în funcţie de modul în care sînt folosite de colectivele şcolare.

La multe şcoli, cum este de exemplu Şcoala de 8 ani nr. 151 din Capitală se vădeşte preocuparea de a completa sălile de clasă cu unele elemente menite să aducă o notă de căldură şi voioşie, notă pe care ar trebui s-o aibă orice interior în care îşi petrec timpul copiii. În clasele acestor şcoli, pe glaful ferestrelor — al căror detaliu a asigurat posibilitatea instalării ghivecelor cu flori, — s-au amenajat luminoase colţuri ale „naturii vii".

Grija pentru înveselirea sălilor de clasă cu plante se vădeşte şi la multe şcoli cu 24 clase. Aici, întrucît detaliile ferestrelor nu permit instalarea ghivecelor, s-a recurs la instalarea unor elemente speciale de susţinere a acestora. Aşa s-a procedat de pildă la şcolile medii nr. 34 şi nr. 36 din Capitală. Sînt însă din păcate şi şcoli unde interiorul sălilor de clasă este neglijat, unde învăţătorii şi profesorii nu au ţinut seama că antrenarea elevilor în ornarea clasei cu flori constituie un important factor de educaţie estetică.

Grija pentru interioare plăcute şi în acelaşi timp instructive se concretizează la numeroase şcoli şi prin modul în care este organizată ornarea coridoarelor. În multe şcoli pe pereţii coridoarelor s-au instalat printr-o alternare judicios găsită, tablouri şi planşe care contribuie la instruirea elevilor în domenii diferite. Atrag atenţia de asemenea unele elemente simple pe care s-au dispus plante. La Şcoala de 8 ani nr. 151 de pildă ornamentarea coridoarelor este accentuată prin instalarea unui panou legat de o anumită tematică şi prezentat cu sobră eleganţă, care reţine atenţia şi interesul. Uneori asemenea panouri au fost dispuse chiar la intrarea în clădirea şcolii.

Măsura şi grija cu care s-au realizat astfel de ornări ale interioarelor, de o ţinută estetică evidentă, nu se regăseşte însă din păcate pretutindeni. Întîlneşti în unele locuri o abundenţă nejustificată de panouri cu tematici diferite, de forme, culori şi tehnici diferite, dispuse fără discernămînt pe pereţii coridoarelor sau uneori chiar pe pereţii casei scărilor.

Este limpede că asemenea aglomerări nejustificate de elemente decorative al căror stil este foarte deosebit nu pot contribui la aspectul estetic al şcolii, efectul obţinut fiind tocmai contrariu intenţiei care a stat la baza încercării de a face şcoala mai frumoasă, mai plăcută.

La scăderea calitativă a aspectului unor interioare de şcoli contribuie schimbarea destinaţiei mobilierului realizat conform prevederilor proiectelor tip. Astfel de pildă, în laboratoare, în conformitate cu indicaţiile Ministerului Învăţămîntului, s-au instalat atît pentru profesori cît şi pentru elevi mese speciale şi cuvete cu puncte de apă care sînt astfel dispuse şi dimensionate încît elevii să aibă nu numai posibilitatea de a urmări demonstraţia profesorului, ci şi aceea de a efectua ei înşişi experienţe. În unele şcoli însă ignorîndu-se însemnătatea metodei frontale de efectuare a experienţelor şi neglijîndu-se eforturile făcute pentru asigurarea condiţiilor materiale necesare în acest scop, mesele pentru elevi au fost scoase din laborator şi folosite pentru cancelarie sau alte încăperi. În schimb, în laborator au fost aşezate alte mese, de dimensiuni mai mari, într-o dispoziţie întîmplătoare. Am constatat chiar uneori că într-unul din colţurile laboratorului s-a amenajat, prin modificarea aranjamentului mobilierului, o boxă pentru camera obscură a cercului foto. Aspectele inestetice rezultate în aceste cazuri sînt evidente, dar trebuie subliniat mai ales faptul că astfel de modificări se reflectă în mod negativ în însuşi procesul de învăţămînt. Chiar dacă intenţia de a asigura condiţii pentru funcţionarea unui cerc foto este bună, trebuie găsite căi care să nu diminueze funcţiuni mai importante, create special şi care să nu ducă la aspecte inestetice.

Sînt de semnalat şi unele cazuri în care intrările principale, cu holurile respective — concepute pentru accesul în şcoală al elevilor, profesorilor şi părinţilor — nu mai sînt folosite în acest scop., accesul principal făcîndu-se prin ieşirile prevăzute pentru circulaţia elevilor în recreaţie. În aceste cazuri intrările principale sînt ţinute închise sau au primit o altă destinaţie, de neadmis chiar cu caracter provizoriu, ca de exemplu birouri auxiliare unor funcţii ale secretariatului sau direcţiei şcolii respective.

În grija de a asigura curăţenia printr-o întreţinere cît mai uşoară, în unele localuri de şcoli s-au executat, atît în clase cît şi pe coridoare, socluri de ulei. Soluţia aceasta, care prezintă certe avantaje din punct de vedere al întreţinerii, nu a fost aplicată însă întotdeuna cu grijă pentru aspectul estetic al interioarelor, culorile folosite fiind de cele mai multe ori stridente sau mohorîte, ceea ce nu numai că diminuează aspectul estetic, dar, creînd o ambianţă rece, rigidă, influenţează direct asupra întregii vieţi din interiorul şcolii respective. Culori închise, mohorîte care diminuează şi luminozitatea, s-au întrebuinţat şi la vopsirea tîmplăriei.

Cele cîteva observaţii notate de noi duc la unele concluzii care privesc atît pe constructorii de şcoli cît şi pe beneficiarii acestora — colectivele şcolare.

Într-un viitor apropiat se vor asigura, fără îndoială, documentaţii tehnice superioare, din punct de vedere calitativ, proiectelor actuale. Varietăţii soluţiilor funcţionale arhitecturale va trebui să-i corespundă colaborarea strînsă între arhitecţi şi artiştii plastici pe parcursul elaborării proiectelor, astfel încît să se asigure o contribuţie mai valoroasă a artelor plastice monumentale la estetica construcţiilor şcolare.

Cerinţe nu mai puţin importante stau în faţa personalului didactic, chemat să acorde toată grija modului de utilizare a construcţiilor şcolare existente sau care se vor realiza în viitor, pentru a asigura o folosire raţională a încăperilor cu mobilierul respectiv şi pentru a canaliza în acelaşi timp iniţiativa decorării interioare pe un drum care să contribuie efectiv la educarea estetică a elevilor.

Arh. AURELIA TEODORESCU

Faţada ornamentată plastic a Şcolii medii nr. 34 este unul din succesele evidente ale colaborării creatoare între arhitecţi şi artiştii plastici

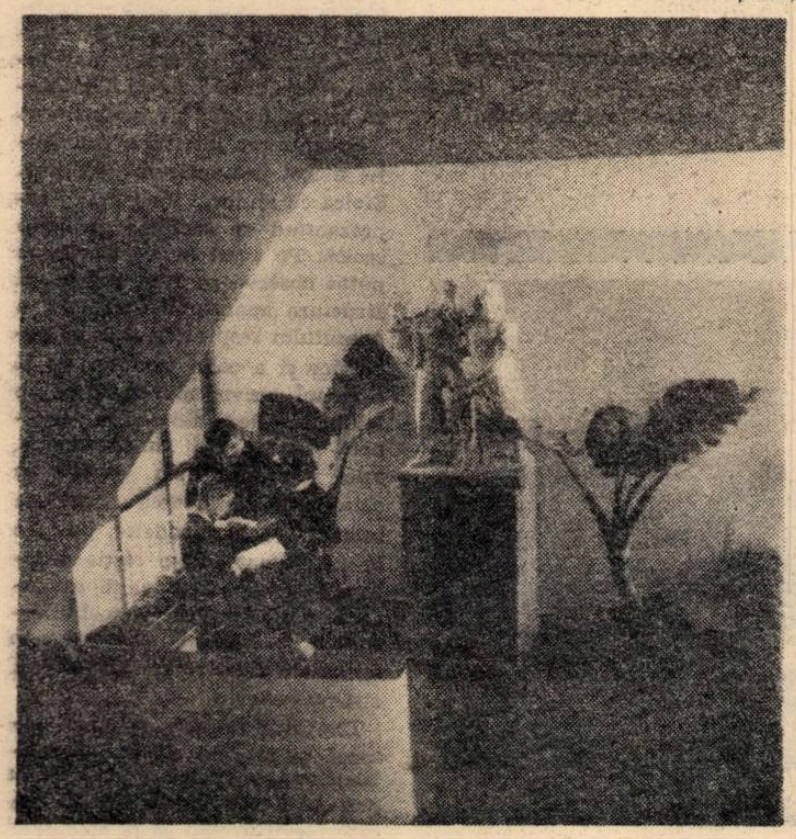

Luminos, frumos ornamentat, holul şcolii îi îmbie din prima clipă pe elevi către o activitate rodnică de studii

DIN CARNETUL INSPECTORULUI

Pentru folosirea în predare a cunoştinţelor de matematică tratate anterior

În anul şcolar 1962/1963, Ministerul Învăţămîntului a introdus în programa de algebră pentru clasa a IX-a temele „Noţiuni sumare de teoria mulţimilor" şi „Mulţimi de puncte pe o dreaptă; interval; vecinătate".

Aceste teme prevăd introducerea cîtorva denumiri din limbajul teoriei mulţimilor şi a două operaţiuni cu mulţimi, ceea ce nu comportă nici o dificultate. Elevii au suficiente cunoştinţe anterioare ca să se poată ilustra prin exemple noţiunile de mulţime, apartenenţă, incluziune, reuniune şi intersecţie. De asemenea, pe baza noţiunilor despre mulţimi noţiunea de funcţie poate fi expusă în forma cea mai generală, ca o corespondenţă între elementele a două mulţimi. Subliniindu-se domeniul de definiţie şi codomeniul funcţiei, se poate preciza şi noţiunea de funcţie inversă, care se tratează mai tîrziu, tot în clasa a IX-a (funcţia exponenţială şi funcţia logaritmică).

Noile cunoştinţe au fost introduse în programă nu numai şi nu atît pentru importanţa pe care o are cunoaşterea lor în sine ci mai ales pentru a-i pregăti pe elevi în vederea înţelegerii celor ce urmează a fi tratate ulterior, atît la algebră cît şi la geometrie. Ele au avantajul că simplifică şi clarifică formulările ulterioare.

Din păcate, se pare că rostul introducerii acestor noţiuni n-a fost îndeajuns de bine înţeles de toţi profesorii. Asistenţele efectuate la lecţii cu ocazia inspecţiilor organizate în diferite şcoli au arătat că mulţi profesori s-au limitat la tratarea acestor elemente numai cînd a venit timpul predării lor conform planificării. Astfel, cu ocazia unui control efectuat la şcolile medii nr. 1, nr. 2 şi nr. 5 din oraşul Oradea şi la şcolile medii din Sîntana şi Chişineu-Criş s-a constatat că profesorii nu folosesc la predarea geometriei în spaţiu la clasa a X-a noţiunile de teoria mulţimilor, pe care elevii le cunosc din clasa a IX-a, deşi utilizarea lor ar uşura foarte mult predarea prin exprimarea analitică, simplă şi concentrată a enunţurilor, teoremelor şi demonstraţiilor.

Posibilităţile de a folosi noţiunile de teoria mulţimilor în predarea geometriei în spaţiu sînt foarte largi şi au multe avantaje. Astfel, în primele ore de geometrie în spaţiu, după ce se stabilesc poziţiile relative între puncte, drepte şi plane, este necesar să se precizeze următoarele : 1) cu literele A, B, C... (folosind şi indici) notăm în cele ce vor urma punctele ; 2) cu literele (D), (D_1), (D_2)..., (Dn) notăm dreptele; 3) cu literele P, P_1, P_2,... Pn notăm planele ; 4) toate cele enumerate mai sus sînt mulţimi de puncte. Astfel, punctul A este o mulţime care conţine un singur element. Dreapta (D) şi planul P sînt de asemenea mulţimi de puncte.

O dată făcute aceste precizări se reamintesc noţiunile despre mulţimi introduse în clasa a IX-a. Anume, reamintim că, pentru a arăta că un obiect este sau nu element al mulţimii, se întrebuinţează notaţia introdusă de Peano: $\in$ = aparţine şi $\notin$ = nu aparţine. Precizăm de asemenea că se consideră mulţimea fără nici un element, mulţimea vidă, care se notează de obicei cu Ø, şi că relaţia de incluziune (singura relaţie introdusă din compararea mulţimilor) se notează cu semnul $\subset$.

Atragem atenţia că (D) fiind mulţimea punctelor de pe o dreaptă şi P mulţimea punctelor din plan, se spune că „(D) este inclusă în P" dacă orice element al mulţimii (D) aparţine şi mulţimii P. Se scrie

$(D) \subset P$ sau $P \supset (D)$.

Dacă mulţimea (D) nu este inclusă în mulţimea P, se scrie

$(D) \not\subset P$.

Este bine să-i facem pe elevi atenţi asupra faptului că nu putem compara decît mărimi omogene.

Din operaţiile cu mulţimi s-au introdus numai două — reuniunea mulţimilor şi intersecţia mulţimilor.

Elevii ştiu că reuniunea a două mulţimi este mulţimea formată din elementele care aparţin ori uneia, ori celeilalte, ori amîndurora. Le reamintim această definiţie, din care rezultă că fiecare element trebuie luat o singură dată. Le reamintim de asemenea că semnul reuniunii este U şi că, dacă

$(D) \subset P$, avem $(D) \cup P = P$.

Elevii cunosc şi definiţia intersecţiei a două mulţimi — mulţimea tuturor elementelor comune celor două mulţimi — şi ştiu că ea se notează cu semnul $\cap$. Le reamintim în acelaşi timp că intersecţia a două drepte concurente este un punct

$(D) \cap (D_1) = A$,

iar intersecţia a două plane este o dreaptă

$P_1 \cap P_2 = (D)$.

Este bine ca apoi să se sistematizeze simbolurile cunoscute şi folosite, să se arate echivalenţa lor şi scrierea simbolică a unor formulări folosite curent, în teoreme şi probleme. De exemplu, vom arăta că neparalel este echivalent cu concurent, deci se intersectează etc.

Deosebit de important este să-i deprindem pe elevi cu scrierea simbolică a formulărilor, deoarece aceasta le dă posibilitatea să desprindă din enunţul teoremelor sau problemelor toate elementele date şi cerute, fapt care le uşurează mult demonstrarea sau rezolvarea acestora. Fără a avea pretenţia să epuizăm toate cazurile, indicăm cele mai frecvente formulări legate de geometrie şi scrierea lor simbolică :

punct exterior unei drepte	$A \notin (D)$
punct exterior unui plan	$A \notin P$
punct situat pe o dreaptă	$A \in (D)$
punct situat într-un plan	$A \in P$
dreaptă conţinută în plan	$(D) \subset P$
intersecţia unei drepte cu un plan sau dreapta şi planul au un punct comun	$(D) \cap P = A$
două drepte au un punct comun sau două drepte sînt concurente	$(D_1) \cap (D_2) = A$
două plane au un punct comun sau două plane neparalele sau intersecţia a două plane	$P_1 \cap P_2 = (D)$
două drepte paralele	$(D_1) \parallel (D_2)$ sau $(D_1) \cap (D_2) = \Phi$
o dreaptă paralelă cu un plan	$(D_1) \parallel P$ sau $(D_1) \cap P = \Phi$
două plane paralele	$P_1 \parallel P_2$ sau $P_1 \cap P_2 = \Phi$
două plane confundate	$P_1 \cap P_2 = P_1$ sau $P_1 \cap P_2 = P_2$ sau $P_1 \equiv P_2$

Să luăm de pildă teorema: Dacă două plane sînt paralele, orice dreaptă conţinută în unul din plane este paralelă cu celălalt plan. Ipoteza şi concluzia acesteia sînt următoarele :

$$\left.\begin{array}{l} P_1 \cap P_2 = \Phi \\ (D) \subset P_1 \end{array}\right\} \rightarrow (D) \parallel P_2$$

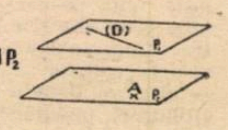

Iată şi demonstraţia. Presupunem : $(D) \cap P_2 = A \Rightarrow A \in P_2$

$$\left.\begin{array}{l} A \in (D) \\ (D) \subset P_1 \end{array}\right\} \Rightarrow A \in P_1$$

deci $\left.\begin{array}{l} A \in P_2 \\ A \in P_1 \end{array}\right\} \Rightarrow A \in P_1 \cap P_2$

ceea ce contrazice ipoteza

deci $(D) \parallel P_2$ c.c.t.d.

Să luăm acum şi o problemă. De exemplu, problema nr. 21 de la pagina 28 din manual : Două triunghiuri ABC, A'B'C' din spaţiu sînt astfel, că perechile de laturi (BC, B'C'), (CA, C'A') (AB, A'B') se taie în trei puncte coliniare α, β, γ. Să se arate că dreptele AA', BB', CC' sînt concurente. Iată cum vom rezolva această problemă :

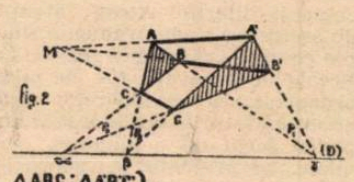

fig. 2

$$\left.\begin{array}{l} \Delta ABC ; \Delta A'B'C' \\ BC \cap B'C' = \alpha \\ CA \cap C'A' = \beta \\ AB \cap A'B' = \gamma \\ \{\alpha, \beta, \gamma\} \subset (D) \end{array}\right\} AA' \cap BB' \cap CC' = M$$

DEMONSTRAŢIE

$$\left.\begin{array}{l} 1\ \alpha \notin BB' \rightarrow \{B, B', \alpha\} \subset P_2 \\ 2\ \beta \notin CC' \rightarrow \{C, C', \beta\} \subset P_2 \\ 3\ \gamma \notin AA' \rightarrow \{A, A', \gamma\} \subset P_1 \end{array}\right\} \rightarrow P_1 \cap P_2 = M$$

deci $AA' \cap BB' \cap CC' = M$.

Din cele arătate mai sus se vede clar necesitatea folosirii permanente, în predarea geometriei, a cunoştinţelor despre teoria mulţimilor.

CONSTANTIN PÎRVU
inspector general în Ministerul Învăţămîntului

La ora de desen

La I.D.M. se finisează un material didactic pentru lecţiile de ştiinţe naturale.

Lucrări frontale de zoologie

Studiul încrengăturii „Moluşte" la lecţiile de zoologie în clasa a IX-a oferă numeroase posibilităţi de organizare a unor lucrări practice frontale, datorită uşurinţei cu care pot fi procurate în număr suficient, pentru a fi la dispoziţia tuturor elevilor unei clase, diferite exemplare de gasteropode sau lamelibranhiate.

Am asistat de curînd la desfăşurarea unor asemenea lucrări în clasa a IX-a de la Şcoala medie nr. 13 din Capitală. Era o lecţie despre organizarea externă şi internă a lamelibranhiatelor. Nemulţumindu-se numai cu descrierea teoretică a acestora, profesorul Emil Stoica a căutat să dea cunoştinţelor studiate un caracter cît mai concret, organizînd în acest scop o lucrare frontală de disecţie.

Pentru a pregăti intuirea pe materialul viu, tovarăşul Stoica a început prin a prezenta pe scurt clasa lamelibranhiatelor, oprindu-se asupra scoicii de lac Anodonta pe care a descris-o în amănunţime. Cu ajutorul valvelor de Anodonta şi a planşei expuse în clasă, profesorul a insistat asupra mecanismului de închidere şi deschidere a valvelor arătînd cum sînt ele legate prin ţiţînă şi prin cei doi muşchi adductori. În continuare s-a referit la anatomia externă a corpului lamelibranhiatelor, subliniind că acesta e învelit de manta şi arătînd pe planşă cele două sifoane — branhial şi cloacal — formate de manta. Apoi a descris şi a arătat piciorul cu care scoica se deplasează sau se fixează pe fundul apei.

Organizarea internă a Anodontei a fost demonstrată de tov. Stoica cu ajutorul unui mulaj reprezentînd o secţiune printr-o scoică. Pe acest mulaj elevii au putut observa pe rînd poziţia şi structura aparatului digestiv, a aparatului respirator, a celui circulator şi a celui excretor, ca şi sistemul nervos şi organele de înmulţire. Referindu-se la organele interne ale lamelibranhiatelor profesorul i-a soliciat pe elevi să-şi amintească structura internă a gasteropodelor, pe care le-au studiat într-o lecţie anterioară şi care reprezintă numeroase asemănări cu lamelibranhiatele, în special în ce priveşte aparatele digestiv şi excretor şi sistemul nervos.

Explicînd pe larg anatomia externă şi internă a lamelibranhiatelor tov. Stoica a pregătit cu pricepere observaţiile directe pe care elevii urmau să le efectueze pe materialul viu distribuit în clasă. Apoi, cu ajutorul unui bisturiu ascuţit şi al unor ace spatulate, a procedat el însuşi întîi, în faţa elevilor, la disecţia unei scoici de lac, explicînd în acelaşi timp tehnica de lucru. Astfel, profesorul a indicat elevilor locul unde trebuie secţionaţi muşchii adductori care ţin cele două valve închise, iar după desfacerea acestora le-a arătat locul de inserţie a muşchilor şi inserţia mantalei care formează cele două sifoane.

Organizaţi pe grupe, elevii au efectuat şi ei aceeaşi operaţie de secţionare a muşchilor adductori, deschizînd apoi cu uşurinţă valvele scoicii şi observînd amănuntele de ordin anatomic amintite în lecţie. Astfel ei au putut observa singuri locul branhiilor, mantaua şi cele două sifoane pe care le formează aceasta, locul de inserţie a muşchilor, ţiţîna şi piciorul scoicii, fixîndu-şi în felul acesta cunoştinţele despre anatomia externă a lamelibranhiatelor.

Printr-o secţiune longitudinală prin corpul Anodontei elevii au avut apoi posibilitatea să observe structura aparatului digestiv, începînd cu orificiul bucal şi cei patru palpi labiali care împing hrana în cavitatea bucală, continuînd cu stomacul, hepato-pancreasul, intestinul şi sfîrşind cu rectul, care se deschide în cavitatea paleală. Aparatul circulator — inima, arterele şi lacunele — a fost şi el identificat de elevi pe materialul de disecţie. Ei au observat cu uşurinţă branhiile lamelare dispuse de o parte şi de alta a piciorului. Cu prilejul disecţiei s-au putut observa de asemenea ganglionii nervoşi şi legăturile dintre ei. Aparatul excretor, care este mai dificil de observat, a fost arătat de profesor.

Organizînd cu pricepere această lecţie, în care disecţia pe scoică a reprezentat momentul principal, tovarăşul Stoica a reuşit să-i antreneze pe elevi la o participare activă în însuşirea cunoştinţelor. El a îndrumat îndeaproape munca fiecărei grupe de elevi, urmărind atît modul în care efectuează disecţia cît şi felul cum observă materialul. În acelaşi timp, profesorul a dat toate explicaţiile necesare, astfel încît elevilor să le fie clar tot ceea ce observă.

Interesul cu care elevii au efectuat această lucrare, ca şi observaţiile însemnate de ei în caietele de notiţe au dovedit că lecţia şi-a atins pe deplin scopul.

C. DEMETRESCU

PREOCUPĂRI METODICE

Cabinetul pedagogic raional este chemat să realizeze nu numai o simplă însumare a tuturor formelor de activitate metodică din raion (comisii metodice, cercuri metodice etc.), ci şi să meargă mai departe, desprinzînd din materialul oferit, ca şi din propria lui cercetare ştiinţifică asupra procesului instructiv-educativ, concluzii care să poată deveni norme orientative, menite să îmbogăţească conţinutul întregii munci metodice în şcolile raionului.

Pornind de la aceste considerente, colectivul de conducere a cabinetului pedagogic al raionului Lenin din Bucureşti şi-a fixat, ca obiectiv de bază al activităţii sale pentru anul în curs, sprijinirea cadrelor didactice în vederea îmbunătăţirii exprimării elevilor. Ne-am oprit asupra acestui obiectiv în urma cercetării a peste o mie de lucrări prezentate la examenul de admitere în clasa a VIII-a în sesiunile din iunie şi septembrie 1963, cercetare care a scos la iveală, pe lîngă unele progrese înregistrate în această direcţie, faptul că mai sînt destul de mulţi elevi care fac greşeli de ortografie. Acestea constau în general în lipsa cratimei la gerunziul verbelor reflexive, la formele atone ale pronumelui personal legate de verb, la infinitul diatezei reflexive cu pronumele reflexiv în dativ, în confundarea formelor duble, în scrierea defectuoasă a substantivelor şi adjectivelor terminate în doi sau trei de **i**. Lipsurile de acest fel pot fi explicate în parte prin deficienţele pe care le mai au unele manuale care, minimalizînd regulile ortografice, nu le evidenţiază, ci le trec ca simple observaţii, uneori cu litere mult micşorate faţă de restul textului, ceea ce orientează greşit munca profesorilor lipsiţi de experienţă şi împiedică crearea unei atitudini conştiente a elevilor faţă de normele ortografice. Cauza principală a acestor lipsuri o constituie însă unele neajunsuri care mai există în predare, în munca profesorilor. Este vorba mai ales de faptul că unii din aceştia nu urmăresc în primul rînd, în lecţiile de gramatică, dezvoltarea gîndirii logice, însuşirea conştientă a cunoştinţelor gramaticale, pentru ca ele să devină diriguitoare în vorbirea şi scrierea elevilor.

Stabilindu-şi drept obiectiv principal al activităţii sale sprijinirea profesorilor în scopul îmbunătăţirii exprimării orale şi scrise a elevilor, cabinetul pedagogic a organizat la sfîrşitul lunii octombrie, în cadrul cercului pedagogic de limba romînă, o discuţie asupra programelor şi manualelor de limba romînă pentru clasele I—VIII. In discuţii s-a subliniat că programele pentru acest obiect, redactate în conformitate cu principiul de bază al şcolii de 8 ani — principiul orientării practice în predare — acordă un număr sporit de ore exerciţiilor aplicative, dar nu fixează decît rare ori conţinutul lor şi le trec de cele mai multe ori la sfîrşitul unei teme gramaticale. Aceasta face ca şi unii profesori, atunci cînd planifică predarea unei teme, să prevadă efectuarea exerciţiilor aplicative numai la sfîrşitul ei. Mult mai bine este însă ca exerciţiile aplicative să fie efectuate, în raport cu necesităţile şi dificultăţile ortografice, în diferitele etape ale parcurgerii fiecărei teme. De exemplu, programa clasei a VI-a fixează exerciţiile aplicative şi aplicaţiile ortografice în legătură cu verbul abia după terminarea capitolului privitor la această categorie gramaticală. Or, ortografia verbului prezintă foarte multe dificultăţi : la modurile personale — scrierea cu doi **i** la conjunctiv, imperativ şi perfect simplu indicativ **(să fii, fii, venii)**; la modurile nepersonale — scrierea infinitivului diatezei reflexive cu pronumele reflexiv în dativ **(a-şi închipui)**, cu eventuala confuzie cu optativul prezent al diatezei active **(aş închipui)**, scrierea gerunziului diatezei reflexive **(gîndindu-se)** etc. Aşa cum s-a arătat în cadrul discuţiilor, profesorii vor putea asigura însuşirea corectă a cunoştinţelor privind ortografia verbului numai dacă vor organiza exerciţiile aplicative în momentul predării formelor verbale şi nu la sfîrşitul parcurgerii întregii teme, cum sugerează programa.

S-a indicat totodată necesitatea ca exerciţiile aplicative să fie alese cu grijă, gîndite dinainte, astfel încît să alcătuiască un sistem în cadrul fiecărei teme, în cadrul fiecărei clase şi în succesiunea de la o clasă la alta.

Pentru ca discuţiile ulterioare în legătură cu această problemă să aibă o bază concretă, cabinetul a solicitat comisiilor metodice de la şcolile de opt ani din raion organizarea unor lucrări de sondaj la clasele II—VII, rezultatele sondajului urmînd să fie prelucrate într-o şedinţă comună a profesorilor de limba romînă cu învăţătorii. Totodată, colectivul profesorilor de limba romînă de la Şcoala pedagogică, împreună cu învăţătorii de la clasele la care se efectuează practica pedagogică, a trecut, sub conducerea prof. Aspasia Faur, la elaborarea unui sistem progresiv de exerciţii în vederea formării deprinderilor ortografice în etapa premergătoare studierii sistematice a morfologiei. In acelaşi scop, al sprijinirii învăţătorilor, la şedinţa din luna noiembrie a cercului acestora metodiştii de limba romînă vor face expuneri privind predarea noţiunilor gramaticale şi a scrierii corecte.

In activitatea pe care o desfăşoară pentru îmbunătăţirea exprimării elevilor cabinetul metodic se preocupă nu numai de preîntîmpinarea formării deprinderilor negative, ci şi de înlăturarea acestora, acolo unde există. Este studiată de pildă experienţa profesorilor de limba romînă de la Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu", care, după cum arată primele rezultate, folosesc procedee eficiente în această direcţie. Astfel, pornind de la ideea că pentru a-şi înlătura greşelile, elevii trebuie să devină conştienţi că le comit, profesorii de la Şcoala „D. Bolintineanu" le cer ca, după ce şi-au clarificat o regulă, un fenomen etc., să-şi urmărească ortografia în timpul oricărei redactări. In acest fel munca elevilor are un dublu rezultat : îi ajută să-şi lichideze, pe baza unei analize conştiente, deprinderile greşite şi în acelaşi timp le educă voinţa de a-şi înlătura lipsurile.

Iată cum s-a procedat în mod concret. S-a stabilit în primul rînd o evidenţă precisă a deficienţelor ortografice — nu numai tipice, dar şi individuale. Pe baza acesteia li se dau elevilor teme diferenţiate asigurîndu-se totodată controlul permanent al efectuării lor. Temele individuale pun pe elevi în situaţia de a trata acele cazuri în care scrisul lor prezintă deficienţe şi le cer să dea fundamentarea morfologică a formei corecte. Pentru creşterea atitudinii conştiente faţă de lipsurile proprii, li se cere să specifice în lucrările efectuate care este deficienţa ortografică pentru care au primit tema individuală.

Intrucît prin acest procedeu s-a obţinut în anul şcolar trecut lichidarea scrierii defectuoase în proporţie de peste 40 la sută, lichidare care a mers paralel cu realizarea unei atitudini conştiente a elevilor faţă de propriile lor lipsuri şi cu sporirea dorinţei lor de a le elimina, procedeul se foloseşte în continuare. Studiind această experienţă, cabinetul pedagogic raional îşi propune s-o popularizeze, pentru a fi aplicată în toate şcolile raionului.

Concentrînd activitatea cabinetului nostru pedagogic asupra unei probleme de bază, în rezolvarea căreia sînt atrase, prin munca lor solidară, cadrele didactice de la primele pînă la ultimele clase ale şcolii de cultură generală, ne propunem să contribuim la ridicarea nivelului cunoştinţelor de scriere şi vorbire corectă ale elevilor ca bază a exprimării lor bogate, expresive — componentă a omului de cultură pe care trebuie să-l formeze şcoala noastră.

prof. VIORICA FARCAŞIU
responsabila cabinetului metodic al raionului Lenin din Capitală

prof. MIRCEA HANDOCA

Lectură colectivă.

Excursiile tinerilor naturalişti şi geografi

Ţinînd seama că excursiile de studiu dau elevilor posibilităţi largi de a verifica în practică şi de a-şi consolida şi lărgi cunoştinţele predate la lecţii, profesorii de la Şcoala generală de 8 ani din Vultureni, raionul Gherla, au organizat, în cadrul cercurilor de tineri naturalişti şi geografi, cîteva interesante excursii în cuprinsul regiunii Cluj.

Astfel, cu prilejul excursiei făcute în raionul Cîmpeni, elevii au putut cunoaşte masivul Detunata, măreţ monument al naturii din Carpaţii Apuseni. Profesorii care îi însoţeau le-au explicat că acest masiv, format din coloane de bazalt, străpunge straturile de calcar ale Munţilor Trascăului.

Tot în raionul Cîmpeni elevii au vizitat gheţarul de la Scărişoara, înalt de circa 20 m, cu un volum de 50.000 m³, care a început să se formeze acum 3000 de ani. La circa 20 km de Cîmpeni, spre comuna Avram Iancu, elevii au vizitat „Dealul cu melci", format din fosilele gasteropodelor din genul „Acteonella gigantea".

Cu prilejul unei excursii în raionul Turda au fost vizitate Cheile Turzii. De mult folos a fost această excursie în special pentru elevii clasei a VII-a, care au putut vedea îndeaproape acest fenomen geologic —o vale tînără cu versanţi abrupţi şi vegetaţie unică, tăiată adînc în şisturi cristaline de către rîul Hăşdate. In versanţii abrupţi ai văii elevii au vizitat numeroase peşteri.

Pe tinerii naturalişti şi geografi i-a interesat mult şi excursia la lacul Sic, lac dulce din Cîmpia Transilvaniei, cu vegetaţie veche — trestişuri, insule plutitoare de plaur etc. şi cu diferite specii de peşti, ca obleţi sau ştiuci răpitoare.

De asemenea, elevii au dovedit mult interes pentru molidul-candelabru din apropierea comunei Mureşenii Bîrgăului, pe care l-au cunoscut cu prilejul unei excursii în raionul Bistriţa. Ei au observat că forma piramidală neobişnuită a acestui molid, înalt de 25 metri şi bătrîn de peste 120 de ani, se datoreşte ramurilor sale, care sînt aşezate anormal. De asemenea, în raionul Aiud, la hotarul comunei Cîrbova de Sus, elevii au văzut un impunător gorun în vîrstă de peste 350 de ani, care aminteşte prin înfăţişarea lui aspectul copacilor din pădurile seculare.

Excursiile organizate de Şcoala din Vultureni s-au dovedit utile şi instructive, completînd cunoştinţele elevilor cu date noi şi interesante. Pe viitor cercurile tinerilor naturalişti şi geografi şi-au planificat alte asemenea excursii.

Prof. ANTON AUREL
Şcoala de 8 ani Vultureni, raionul Gherla

Cum să procedăm ?

De curînd, elevii mei din clasa a VII-a au terminat de studiat la geometrie capitolul „Cercul". Conform programei, ar fi trebuit să studieze în continuare capitolul „Figuri asemenea". Studierea acestui capitol presupune, după cum ştim cu toţii, cunoaşterea prealabilă a unor noţiuni de aritmetică privitoare la rapoarte şi proporţii. Programa de matematică pentru clasa a VII-a prevede însă, cum observa şi prof. I. Cipu în articolul său „Neconcordanţe" apărut în nr. 727 al „Gazetei învăţămîntului" predarea capitolului „Rapoarte şi proporţii" după ce începe la geometrie studierea capitolului „Figuri asemenea".

Iată-ne deci pe noi, cei care predăm matematica la clasa a VII-a, în faţa unei dileme. Dacă respectăm întocmai programa, nu putem realiza decît o predare formală a capitolului „Figuri asemenea", întrucît elevii sînt lipsiţi de cunoştinţe despre rapoarte şi proporţii. Dacă predăm întîi capitolul „Rapoarte şi proporţii" (folosind în acest scop şi orele afectate pentru geometrie) şi abia după ce elevii îşi vor fi însuşit cunoştinţele respective trecem la predarea figurilor asemenea (folosind şi orele afectate pentru aritmetică), încălcăm programa.

Personal am ales, bineînţeles, cea de a doua variantă, care este în concordanţă cu principiile pedagogice. De altfel şi manualul începe capitolul „Figuri asemenea" cu afirmaţia : „se ştie din aritmetică ce este raportul a două mărimi" — considerînd ca de la sine înţeles faptul că studiul figurilor asemenea trebuie precedat de studiul rapoartelor şi proporţiilor.

A ţine seama de concordanţa necesară între cunoştinţele ce urmează a fi predate elevilor, a asigura succesiunea logică a acestor cunoştinţe constituie una din cele mai însemnate cerinţe ce se pun programelor de învăţămînt. De aceea socotesc că programa de matematică pentru clasa a VII-a trebuie revizuită din acest punct de vedere. In ce mă priveşte, cred că ar fi nimerit ca la clasele V—VIII să se termine întîi studierea cunoştinţelor de aritmetică şi abia după aceea să înceapă studiul geometriei. Asupra unor capitole de aritmetică s-ar mai putea reveni la algebră, în clasa a VIII-a.

prof. AUREL CĂPLESCU
Şcoala generală de 8 ani din Lupşa de Jos, raionul Strehaia

Diriginta de vorbă cu elevele ei (la Şcoala de 8 ani din Caraorman)

Care a fost rostul consfătuirii?

Îşi ridică privirile de pe filele caietului pe care îl ţine în faţă şi încruntă uşor din sprîncene :

— Ca să fiu sinceră, nu-mi mai amintesc nimic din cuprinsul hotărîrii consfătuirii raionale a cadrelor didactice din oraşul nostru. Nu-mi mai amintesc — repetă ca pentru sine tovarăşa Georgeta Protesoiu, directoarea Şcolii medii nr. 3 din Ploieşti. Dar măsurile stabilite acolo vigur că se îndeplinesc, completează dinsa — de astă dată, hotărît lucru, pentru mine. Doar că nu am prevăzut în planul de muncă al şcolii un punct în care să spunem că „vom îndeplini hotărîrile consfătuirii din septembrie". Atît.

— Şi dacă aţi fi prevăzut acest punct, ce aţi fi avut de îndeplinit pînă la ora aceasta ?

— Nu, nu-mi mai amintesc ce cuprindea hotărîrea. V-am spus doar. Să văd, aveam eu notat într-un carnet...

Caută carnetul, apoi caută şi caută în el...

La Şcoala de 8 ani nr. 15, o scenă asemănătoare.

— Să mă concentrez bine. Ce-a cuprins acea rezoluţie ?... Nu, nu, oricît aş încerca, nu-mi amintesc — capitulează în cele din urmă tovarăşul Vincenţiu Casapu, directorul şcolii.

— Dar brigada care spuneaţi că a venit în control de la secţia de învăţămînt a oraşului...

— Nici ea nu ne-a întrebat cum ducem la îndeplinire măsurile hotărîte la consfătuirea din septembrie.

Iată-ne şi în biroul şefului secţiei de învăţămînt a oraşului Ploieşti.

Trecîndu-şi încet mîna peste frunte, ca şi cînd ar vrea să alunge norul preocupărilor multiple ce au năvălit pe capul lui încă de dimineaţă, tovarăşul Octav Andreescu ne asigură că şi în acest an consfătuirea raională a cadrelor didactice a fost rodnică.

— Şi referatul nostru — ne spune dînsul — şi dezbaterile au ridicat o seamă de probleme ale muncii educative ce se cer rezolvate, astfel încît rezultatele străduinţilor pe acest tărîm să fie din ce în ce mai bune.

— Dacă s-au ridicat probleme, desigur s-au dat şi soluţii de îndreptare a neajunsurilor, s-au recomandat măsuri concrete.

— Firește, s-au făcut şi propuneri de îmbunătăţire a muncii, s-au stabilit unele măsuri.

— De pildă, ce propuneri, ce măsuri ?

Tovarăşul inspector stă şi se gîndeşte. Apoi zîmbeşte încurcat. Îi vine cam greu să-şi aducă aminte ce probleme s-au discutat într-o şedinţă, cu două luni în urmă, şi ce măsuri anume s-au stabilit. Două luni de zile... Dosarul cu documentele consfătuirii, scos după oarecare căutare de undeva, dintr-un sertar, îi vine însă în ajutor.

Citim din planul de măsuri : „...conducerile şcolilor îşi vor organiza activitatea prin măsuri ca : întocmirea planurilor generale de muncă, a planurilor calendaristice şi a tuturor documentelor în conformitate cu...", „conducerile de şcoli vor lua măsuri ca toate cadrele didactice să cunoască conţinutul programelor şcolare, al manualelor şi al ultimelor instrucţiuni ale Ministerului Învăţămîntului în legătură cu desfăşurarea muncii instructiv-educative în noul an şcolar", „conducerile de şcoli vor lua măsuri pentru procurarea, confecţionarea şi îmbunătăţirea folosirii materialului didactic în orele de predare", „se vor întocmi orare pedagogice", „se va continua lupta împotriva mediocrităţii", „se va pune accent deosebit pe pregătirea judicioasă a cadrelor didactice pentru lecţii", „sistemul de notare va fi folosit ca un mijloc educativ" ş.a.m.d.

Ne interesăm cum se îndeplinesc toate acestea.

— Da, ele se realizează în fiecare şcoală — ne spune tov. Andreescu. Directorii de şcoli au avut grijă ca învăţătorii şi profesorii să-şi alcătuiască planurile calendaristice, să fie întocmit orarul (numai că el — eterna poveste — nu prea poate fi chiar atît de pedagogic cît scriam noi în hotărîre, pentru că, ştiţi dv., condiţiile muncii cu o populaţie şcolară atît de numeroasă). Şi conducerile şcolilor şi noi avem în vedere îmbunătăţirea permanentă a situaţiei la învăţătură a elevilor şi, bineînţeles, pentru aceasta buna pregătire a profesorilor pentru lecţie. Cît despre sistemul de notare, el este desigur folosit şi ca un mijloc de educaţie...

— Observăm însă că asemenea probleme stau permanent şi an de an, în mod firesc, în atenţia directorilor de şcoală, a cadrelor didactice, acestea fiind obligaţii curente ale muncii lor.

— Cam aşa este, recunoaşte tovarăşul Andreescu. Prevederile sînt „universal valabile", ca să mă folosesc de un termen foarte uzitat. Dar ele se traduc în viaţă. Vă asigur şi, ca să vă convingeţi, mergeţi şi în şcoală.

Bună idee. Numai că acolo, ca şi la secţia de învăţămînt, după cum aţi văzut, „măsurile" stabilite la consfătuirea din septembrie se înfăptuiesc nu din preocuparea de a da toată atenţia hotărîrilor ce se iau, ci pentru că ele — formulate în grabă, după o fugară cîntărire a faptelor şi fenomenelor din viaţa şcolară ploieşteană — sînt, cum bine remarca tov. Andreescu, generale, aplicabile oricînd şi în orice şcoală. Şi, ca atare, se îndeplinesc mai ales în virtutea obligaţiilor elementare ale activităţii pe tărîmul învăţămîntului.

Dar care a fost rostul consfătuirii, dacă nu acela de a lua măsuri concrete care să ajute efectiv şcolilor ?

ANA COSMIN

MĂSURI EFICIENTE
pentru o bună frecvenţă a elevilor

Ca în fiecare dimineaţă, şi acum elevii sînt prezenţi la locul de întîlnire. A venit la timp chiar şi Vasile Partenie, care pînă mai zilele trecute se lăsa aşteptat. Îndată s-a şi auzit dinspre şosea zgomotul cunoscut al camionului. În cîteva clipe „nea Toma", şoferul, l-a oprit în faţa copiilor.

— Hai, urcaţi-vă repede, să nu întîrziaţi — le-a strigat el vesel, de la fereastra cabinei.

Cît ai bate din palme au fost toţi sus şi camionul a pornit grăbit pe şosea.

Din satul Spătăreasa pînă în comuna Ciorăşti, unde se află şcoala, sînt mai bine de şase kilometri. La Codreşti, la jumătatea drumului, camionul s-a oprit din nou, să încarce alt grup de elevi. Cu cîteva minute înainte de a începe cursurile, „nea Toma" cu pasagerii săi a fost în faţa şcolii. În acelaşi timp au sosit cu căruţele elevii din alte două sate ce aparţin comunei Ciorăşti.

Curînd a început prima oră de curs. În toate clasele erau prezenţi toţi elevii.

Spre deosebire de anul şcolar trecut, cînd frecvenţa elevilor Şcolii generale de 8 ani din Ciorăşti era destul de scăzută, anul acesta, chiar din primele zile de cursuri, situaţia s-a îmbunătăţit mult. Cum a izbutit colectivul didactic să asigure această îmbunătăţire ?

În primul rînd datorită faptului că s-a organizat transportul în comun al elevilor din satele mai îndepărtate. Aceştia erau, de fapt, elevii care aveau în anii trecuţi o frecvenţă neregulată.

În această privinţă şcoala a primit un ajutor însemnat din partea raionului Rîmnicu-Sărat, care i-a pus la dispoziţie mijloacele pentru asigurarea transportului în comun a elevilor la şcoală. Acum, zeci şi zeci de elevi care înainte trebuiau să parcurgă pe jos, pe vreme bună sau rea, o distanţă destul de mare, vin la şcoală cu camionul sau căruţa.

Trebuie spus că secţia de învăţămînt a raionului Rîmnicu-Sărat a pus asemenea mijloace de transport în comun şi la dispoziţia altor şcoli din raion şi că, de altfel, preocuparea ei pentru asigurarea unei frecvenţe bune în cele 158 de unităţi şcolare cîte numără raionul nu se mărgineşte numai la aceasta. Înscriind problema frecvenţei printre obiectivele principale ale activităţii sale, secţia a luat, pe baza experienţei acumulate anterior şi în funcţie de specificul şcolilor, şi alte măsuri, care au fost puse în aplicare de la începutul anului şcolar. O convorbire cu inspectorul Constantin Popa ne-a dat prilejul să aflăm care sînt aceste măsuri.

În raionul nostru — ne-a spus tov. Popa — sînt mulţi elevi care locuiesc în regiune de munte. În anii trecuţi aceştia au avut o frecvenţă slabă, pentru că aveau de parcurs pînă la şcolile respective distanţe mari (casele sînt împrăştiate pe văi şi pe dealuri), pe drumuri accidentate. În asemenea condiţii nu se putea organiza nici transportul în comun. Pentru a rezolva problema, ne-am îngrijit de o cît mai raţională repartizare teritorială a noilor construcţii şcolare. Cele 7 şcoli noi de 8 ani construite în ultimii doi ani au fost amplasate în special în locurile mai depărtate (de pildă, în satele Alexandru Odobescu de Jos, Cornet, Seci etc.). Extinderea reţelei şcolare şi repartizarea teritorială judicioasă a şcolilor a contribuit în mare măsură, cum era şi firesc, la îmbunătăţirea frecvenţei.

În acelaşi timp, ne-am îngrijit de mărirea capacităţii internatelor şcolare din raion şi de buna lor funcţionare. De exemplu, internatul Şcolii medii din comuna Dumitreşti a fost complet renovat, mărindu-se considerabil numărul locurilor. Au fost confecţionate paturi noi, mese noi, cantina a fost aprovizionată din vreme cu toate cele necesare. Acest lucru a făcut posibil ca mulţi elevi care înainte trebuiau să parcurgă pe jos cîţiva kilometri pînă la şcoală să locuiască acum în internat şi să lichideze astfel definitiv cu absenţele.

Dar existau înainte şi cazuri în care, deşi elevii locuiau foarte aproape de şcoală, aveau totuşi o frecvenţă neregulată. Pentru a îndrepta situaţia şi în aceste cazuri am intensificat mult munca de lămurire în rîndurile părinţilor. Avînd sprijinul Comitetului executiv al Sfatului popular raional, secţia noastră a luat legătura cu sfaturile populare comunale, antrenîndu-le în desfăşurarea acestei acţiuni. În comuna Voetin, bunăoară, preşedintele sfatului popular cunoaşte îndeaproape evidenţa frecvenţei elevilor, ca şi numele celor care absentează. Împreună cu inspectorul care răspunde de această comună, cu directorul şcolii şi colectivul ei didactic, el vizitează la domiciliu pe părinţii elevilor care lipsesc, lămurindu-i asupra necesităţii de a-şi trimite copiii regulat la şcoală. Colaborarea strînsă între secţia de învăţămînt şi sfatul popular comunal a dus la scăderea simţitoare a absenţelor în comuna Voetin.

În general secţia de învăţămînt se preocupă îndeaproape de întărirea muncii în rîndurile părinţilor. Pe această linie ea organizează regulat, o dată sau de două ori pe lună, în cadrul căminelor culturale, conferinţe pe teme şcolare, expuse de profesori cu experienţă. Lămurindu-i pe părinţi asupra unor importante probleme ale creşterii copiilor lor, aceste conferinţe îi fac să înţeleagă şi mai bine necesitatea de a-i trimite regulat la şcoală. Iată cîteva din temele conferinţelor ţinute pînă acum : «La ce duc absenţele», «Regimul zilnic al elevilor», «Cum trebuie să-i supravegheze părinţii pe elevi» etc.

Utile s-au dovedit şi întîlnirile dintre învăţători, profesori şi părinţi în cadrul punctelor de convorbire organizate în fiecare comună pe grupe de case, cu prilejul cărora se discută şi problema frecvenţei elevilor.

Secţia de învăţămînt se îngrijeşte şi de felul cum se desfăşoară vizitele cadrelor didactice la domiciliul părinţilor, de felul cum sînt îndrumaţi aceştia de către învăţători şi profesori, urmăreşte eficienţa vizitelor făcute. Acest lucru a făcut ca părinţii să se preocupe pe zi ce trece mai mult de problemele şcolii, să privească cu mai mult spirit de răspundere frecvenţa regulată a copiilor la cursuri.

Nu puţină grijă acordă inspectorii secţiei şi creării unor condiţii cît mai bune de învăţătură în fiecare şcoală. Anul trecut şi mai ales în anul acesta au căutat ca şcolile să fie înzestrate cu tot mobilierul necesar, să fie curate, frumos pavoazate, pentru ca elevii să vină cu plăcere la lecţii.

Faptul că în majoritatea şcolilor din raion frecvenţa s-a îmbunătăţit simţitor dovedeşte că măsurile luate de secţia de învăţămînt a raionului Rîmnicu-Sărat sînt eficiente, că preocuparea pe care o manifestă pe această linie dă rezultate bune.

M. ROBEA

Agronomii de mîine.

Mai multă răspundere

Deşi au trecut aproape două luni de la încheierea vacanţei de vară, cei 2 100 000 de pionieri şi şcolari care au colindat în timpul acestei vacanţe munţii, cîmpiile, oraşele şi satele patriei, deschizînd aidoma unor stăpîni porţile uzinelor, gospodăriilor agricole colective şi de stat, ale muzeelor şi expoziţiilor nu se mai satură depănîndu-şi amintirile. Povestesc despre viaţa frumoasă din taberele de odihnă, sportive sau internaţionale, despre excursiile organizate în Capitală sau pe litoral, în cele mai interesante locuri din ţară. Cei care au fost de pildă în taberele de la Rucăr şi Păuleasca, regiunea Argeş, cei de la Budila şi Tuşnadul de Sus, regiunea Braşov, cei de la Colibiţa, regiunea Cluj, de la Virtejul, regiunea Bucureşti şi din multe alte locuri îşi aduc cu drag aminte de minunatele ceasuri petrecute aici.

Mari şi mici, copiii au simţit cu toţii din plin grija şi dragostea părintească a partidului, a statului nostru democrat-popular pentru viaţa şi sănătatea lor. Aerul ozonat al pădurilor de brazi sau cura heliomarină, excursiile, drumeţia pe şoselele şi potecile însorite ale patriei i-au făcut mai veseli, mai puternici, mai încrezători în forţele lor, mai setoşi de lumina ştiinţei de carte.

Şi e firesc să fie aşa, căci către acestea au tins majoritatea celor peste 80 000 de învăţători şi profesori care, în această vară, au îndrumat paşii copiilor în excursii şi drumeţii, în acţiuni cultural-educative şi sportive de neuitat. Mulţi din ei s-au străduit să amenajeze bine taberele, să folosească din plin zestrea lor, să le gospodărească aşa ca pretutindeni să domnească ordinea şi curăţenia, lumina şi aerul curat, frumosul.

În general, profesorii şi învăţătorii şi-au pus toată priceperea şi pasiunea lor de pedagogi în organizarea acţiunilor de vară, astfel încît copiii să poată cunoaşte îndeaproape frumuseţile şi bogăţiile patriei socialiste, importantele ei obiective industriale, agricole şi culturale, monumentele ei istorice. Elevii care au vizitat Capitala, de exemplu, nu vor uita dragostea cu care profesorii-ghizi bucureşteni şi-au dăruit cunoştinţele pentru a-i face să înţeleagă mai bine cele văzute la Muzeul de istorie a P.M.R., la Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa", în expoziţiile de arte plastice, nu vor uita atenţia, grija cu care le-au condus paşii pe străzile şi prin parcurile Bucureştiului.

Vorbind despre bucuriile trăite de copii la munte sau la mare, jurnalele de tabără reflectă cu prisosinţă munca devotată şi competentă, plină de răspundere a celor mai mulţi profesori şi învăţători care s-au aflat în timpul vacanţei în mijlocul copiilor fie ca directori de tabără, fie ca instructori de pionieri. Aceştia au ştiut să facă din informările politice pe teme interne şi internaţionale, din întîlnirile cu activişti de partid şi de stat, din concursurile artistice şi sportive, din focurile de tabără etc. puternice mijloace care au contribuit la educarea copiilor în spiritul dragostei faţă de patria socialistă, al devotamentului neclintit faţă de Partidul Muncitoresc Romîn. Conştiinţa datoriei împlinite îi face pe aceşti profesori şi învăţători să-şi amintească cu drag de zilele petrecute în vacanţă şi să se gîndească la noi măsuri, la noi metode şi procedee, pentru ca viitoarea vacanţă de vară a copiilor să fie mai plăcută şi mai interesantă, mai plină de conţinut educativ. Planurile lor frumoase vor fi larg sprijinite, ca şi în acest an, de organele de partid şi de stat, de organele U.T.M.

Bine ar fi fost dacă toţi învăţătorii şi profesorii antrenaţi în acţiunile de vară ar fi putut trăi aceeaşi bucuria muncii împlinite. Însă printre cadrele didactice care au lucrat în timpul verii în mijlocul copiilor au fost unele care nu s-au preocupat de educarea elevilor, reducînd contribuţia lor în tabără doar la prezenţa fizică. Acestea nu s-au străduit să organizeze acţiuni interesante, atrăgătoare, care să-i reconforteze pe copii, să îmbogăţească rezultatele educative realizate în timpul anului şcolar, acţiuni din care să izvorască preocupări şi năzuinţe nobile, care să înaripeze minţile şi inimile copiilor, să le dezvolte dragostea pentru ştiinţă şi literatură, să le deschidă perspectiva unui înalt ideal de viaţă şi de muncă. Învăţătorii şi profesorii care au lucrat în taberele de la Vărădia şi Poneasa din regiunea Banat, de exemplu, ignorînd rolul pe care îl are lectura în viaţa copiilor, ca şi sarcinile ce le reveneau în îndrumarea acestei lecturi, nu au manifestat nici un interes faţă de fondul bibliotecii, faţă de cărţile care circulau printre copii. De asemenea, temele alese pentru convorbirile politice la tabăra de la Păuliş, regiunea Banat, nu dovedeau grijă ca ele să corespundă nivelului de înţelegere şi de pregătire a elevilor, să aibă o eficienţă educativă. La tabăra de la Valea Mînişului elevii au primit chiar informări greşite din partea instructoarei, aceasta prezentîndu-se la convorbiri complet nepregătită.

Secţiile de învăţămînt ale raioanelor Lipova şi Bozovici din regiunea Banat nu au luat măsuri pentru prevenirea unor asemenea lipsuri în taberele de care răspundeau. Lăsînd totul în seama organelor raionale U.T.M., unii inspectori de la aceste secţii au considerat că nici nu trebuie să viziteze taberele, să se ocupe de conţinutul muncii de aici.

Cu deosebire condamnabil este faptul că unele cadre didactice au dovedit o comportare cu totul necorespunzătoare atît în relaţiile cu elevii, cît şi în relaţiile dintre ele însele. Astfel, maistrul instructor Gheorghe Ştefan, de la Şcoala medie nr. 8 din Bucureşti, în excursia organizată la Rînca, regiunea Oltenia, a dovedit lipsă de respect faţă de elevii care i se încredinţaseră, lipsă de demnitate în faţa acestora.

Directorul Nicolae Dobrescu de la Centrul şcolar profesional de construcţii-montaj al Direcţiei generale construcţii-montaj a Sfatului popular al Capitalei a tratat cu uşurinţă importanta sarcină de a selecţiona cadre pentru munca în tabără. În loc să recruteze pentru această muncă educativă cadre cu o bună experienţă pedagogică, cu o ţinută şi comportare corespunzătoare, a trimis în tabăra de la Novaci, regiunea Oltenia, pe instructorii de practică Gh. Ştefănescu, Victor Macri şi Anton Constantin şi pe pedagogii Gavril Sîrbu şi Gabriela Georgescu, care au avut grave abateri de la morală, oferind elevilor un exemplu cu totul dăunător. Directorul Şcolii medii din Novaci, D. Melencu, care a avut funcţia de director educativ la această tabără, a neglijat organizarea şi desfăşurarea muncii educative, a tratat cu indiferenţă lipsurile în comportarea instructorilor.

Maistrul instructor Grigore V. Grigore, de la Şcoala profesională de ucenici de pe lîngă Uzinele de maşini electrice din Bucureşti în tabăra de la Lunca Bradului, regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, s-a dovedit incompetent în munca de educaţie şi străin de morala noastră socialistă în relaţiile cu elevii. Lungu Viorel, directorul şcolii de la care provenea Grigore V. Grigore, deşi prezent în tabără în calitate de instructor, nu a luat atitudine faţă de comportarea nedemnă a acestuia, nu a ţinut seama de indignarea colectivului de elevi şi de instructori.

Au fost şi învăţători şi profesori care au mers pînă acolo cu lipsa lor de răspundere încît nu s-au preocupat nici să asigure, nici să apere sănătatea copiilor.

Faţă de asemenea oameni — de fapt puţini la număr — lipsiţi de răspundere în îndeplinirea înaltelor sarcini încredinţate, de cel mai elementar simţ de omenie, opinia sănătoasă a cadrelor didactice manifestă intransigenţă, o totală dezaprobare. Faptele lor trebuie larg discutate la nivelul raioanelor cărora le aparţin, de masa învăţătorilor şi profesorilor care şi-au pus în slujba educării tinerelor generaţii în spirit comunist toată viaţa, toată priceperea şi puterea lor de muncă. Abaterile lor grave, sancţionate de Ministerul Învăţămîntului, trebuie să fie analizate cu toată seriozitatea, ele arătînd că directorii de şcoli, organele de învăţămînt regionale, raionale şi orăşeneşti au obligaţia de a da mai multă atenţie felului cum recrutează pe cei ce vor desfăşura acţiunile de vară cu copiii, profilului moral al acestora, pregătirii lor pedagogice şi politice.

Rezultatele educative deosebit de valoroase ce s-au obţinut în majoritatea taberelor din ţară, în organizarea şi desfăşurarea celor mai multe excursii şi drumeţii, arată că există imense posibilităţi ca acţiunile cultural-educative şi sportive din timpul verii să se desfăşoare pretutindeni cu o bogată eficienţă educativă. Muncind cu seriozitate, cu mai mult simţ de răspundere, vom putea valorifica din plin toate aceste posibilităţi.

Sancţionarea unor cadre didactice care au comis abateri în taberele de pionieri şi şcolari din vara anului 1963

Prin ordinul ministrului învăţămîntului nr. 3565 se sancţionează cu „mustrare scrisă cu avertisment" următoarele cadre didactice :

— **D. Melencu**, directorul Şcolii medii din comuna Novaci, regiunea Oltenia, pentru lipsă de răspundere faţă de buna organizare şi funcţionare a taberei de pionieri şi şcolari din Novaci, la care a funcţionat ca director educativ ;

— **Gheorghe Ştefan**, maistru la Şcoala medie nr. 8 din Bucureşti, pentru lipsă de răspundere faţă de educaţia elevilor încredinţaţi în excursia efectuată la Rînca şi pentru comportarea nedemnă avută cu această ocazie.

Prin ordinul ministrului învăţămîntului nr. 3359 se sancţionează cu „mustrare scrisă cu avertisment" personalul didactic de la Centrul şcolar profesional de construcţii montaj al Direcţiei generale construcţii montaj a Sfatului popular al Capitalei, după cum urmează :

— **Nicolae Dobrescu**, director, pentru lipsa de răspundere în selecţionarea cadrelor destinate muncii în tabere şi pentru neluarea de măsuri faţă de cei care nu se încadrau în prevederile regulamentului de funcţionare a taberelor ;

— **Gheorghe Ştefănescu**, instructor de practică, **Victor Macri**, instructor de practică, **Constantin Anton**, instructor de practică, **Gavril Sîrbu**, pedagog, **Gabriela Georgescu**, pedagog — toţi pentru încălcarea regulamentului de organizare şi funcţionare a taberelor, pentru grave abateri de la morală săvîrşite în tabăra de la Novaci, regiunea Oltenia.

Prin ordinul ministrului învăţămîntului nr. 3358 se sancţionează cu „mustrare scrisă cu avertisment" **Lungu Viorel**, directorul Şcolii profesionale de ucenici de pe lîngă Uzinele de maşini electrice din Bucureşti pentru atitudine conciliantă, neprincipială, faţă de comportarea nedemnă a maistrului instructor Grigore V. Grigore în tabăra de la Lunca Bradului, regiunea Mureş-Autonomă Maghiară.

Prin ordinul ministrului învăţămîntului nr. 3357 se sancţionează cu „desfacerea contractului de muncă" instructorul de practică **Grigore V. Grigore** de la Şcoala profesională de ucenici de pe lîngă Uzinele de maşini electrice din Bucureşti pentru necorespundere în muncă, în temeiul dispoziţiilor articolului 20, litera **d** din Codul Muncii, pentru atitudine neprincipială avută faţă de elevi în tabăra de la Lunca Bradului.

LEGĂTURĂ STRÎNSĂ CU PĂRINŢII

Încă din primele săptămîni de cursuri diriginţii şi învăţătorii de la şcoala noastră — Şcoala de 8 ani nr. 64 din Bucureşti — au chemat pe părinţi la şcoală, cu care ocazie le-au arătat principalele sarcini care stau în faţa familiei în anul şcolar, care a început, cum trebuie să ţină ea legătura cu şcoala şi mai ales cum trebuie să sprijine munca acesteia. Alegerea comitetelor de părinţi pe clase a constituit de asemenea un bun prilej de a arăta părinţilor acţiunile pe care şi le propun învăţătorii şi diriginţii şi în care au nevoie de sprijinul părinţilor.

Anul acesta ne-am oprit mai mult asupra organizării lectoratelor cu părinţii. Din experienţa trecută am ajuns la concluzia că dau rezultate mai bune lectoratele cu părinţii pe grupe de clase paralele, avînd o tematică ce ţine seama de specificul muncii cu elevii de o anumită vîrstă. Ca urmare, am organizat patru lectorate ce au loc lunar : pentru clasele I şi a II-a, pentru clasele a III-a şi a IV-a, pentru clasa a V-a şi pentru clasele a VI-a şi a VII-a. La clasele mai mici ne-am propus să discutăm în primul trimestru despre puterea exemplului părinţilor în educarea copiilor, despre educarea voinţei la copii, despre modul cum trebuie să primească familia sfaturile învăţătorilor privind educaţia şi instrucţia copilului. La clasele mai mari vom discuta despre prietenii copilului, despre jocurile acestuia, despre căile care trebuie folosite în familie pentru a educa la copii cinstea, modestia, respectul faţă de om. Expunerile sînt prezentate de cadre competente, care caută să le asigure un conţinut bogat şi o formă atractivă.

Ne gîndim la organizarea pe viitor şi a unor discuţii la care să fie invitaţi părinţii şi medicii pediatri, la organizarea de simpozioane privind educaţia copilului în familie, la prezentarea unor filme pe teme ce interesează familia în munca ei educativă etc.

Încercăm să extindem metoda experimentată anul trecut la una din şcolile din Capitală — şi anume, organizarea unor lectorate la întreprinderile în care lucrează majoritatea celor ce au copii în şcoala noastră. În acest an am organizat asemenea acţiuni la întreprinderile „Electronica" şi „Solex". Bineînţeles, în cadrul unor asemenea lectorate nu repetăm expunerile ce se prezintă în şcoală, dar tematica generală se referă tot la educaţia copilului în familie. Folosind exemple concrete abordăm teme ca „Exigenţa familiei faţă de copil", „Succesul în muncă al părinţilor, cel mai bun exemplu în educaţia copilului", „Anturajul copilului, o grijă importantă a familiei", „Organizarea timpului liber al copilului în familie" şi altele. Unele din aceste expuneri vor fi prezentate prin staţiile de amplificare ale întreprinderilor.

Toţi învăţătorii şi diriginţii din şcoala noastră şi-au fixat zile de convorbiri cu părinţii (o dată pe săptămînă) după orele de lucru. De asemenea, s-a amenajat în şcoală o „cameră a părinţilor", pentru ca ei să nu aştepte pe culoare sau în curtea şcolii, ori să circule prin săli în căutarea învăţătorului sau diriginţilor cu care doresc să stea de vorbă.

O grijă deosebită am acordat şi lectoratelor pentru părinţii elevilor din internatul şcolii. Temele acestor lectorate diferă oarecum de cele arătate mai sus. Ne-am propus să discutăm cu părinţii elevilor interni mai mult despre felul cum să organizeze timpul liber al elevilor în zilele de sîmbătă (după-amiază) şi duminecă, pe care aceştia şi le petrec acasă, despre felul cum să urmărească activitatea copiilor în timpul săptămînii, rezultatele obţinute de ei la învăţătură, cum să colaboreze cu învăţătorii, diriginţii, educatorii pentru a cunoaşte viaţa copilului în tot timpul săptămînii, sub toate aspectele ei.

Desigur că acesta e doar un început al activităţii cu părinţii. Activitatea de zi cu zi în şcoală ne va sugera şi alte forme ale colaborării dintre şcoală şi familie care vor duce la îmbunătăţirea rezultatelor instructiv-educative.

Prof. I. MILEA
directorul Şcolii de 8 ani nr. 64 Bucureşti

In pofida acestei toamne prelungite numeroşi copii merg zilnic la patinoar.

Începuturi sportive într-un nou complex şcolar

Cu puţin timp în urmă a fost inaugurat la Suceava un complex şcolar care pregăteşte viitori muncitori şi tehnicieni în domeniile petrol-chimie şi exploatare forestieră. Celor aproape 1000 de elevi ai acestui complex şcolar le sînt asigurate condiţii dintre cele mai bune pentru studiul teoretic şi practic, precum şi pentru activitatea cultural-sportivă.

Încă de la începutul funcţionării complexului s-au amenajat, cu sprijinul organizaţiei U.T.M., terenuri pentru practicarea baschetului, handbalului şi voleiului. Este în curs de finisare şi mica bază pentru atletism cu sectoare de aruncări, sărituri şi alergări. Intrucît timpul este favorabil, orele de educaţie fizică şi de activităţi sportive continuă să se desfăşoare, în aer liber, pe aceste terenuri. În perioada de iarnă activităţile sportive vor avea loc în cele două săli amenajate în şcoală, dar mai ales în sala sporturilor, aflată în vecinătate.

Ca urmare a preocupării profesorilor de educaţie fizică, toţi elevii complexului şcolar au trecut probe speciale de control în vederea selecţionării elementelor dotate pentru atletism, baschet, handbal şi volei. Această acţiune s-a dovedit deosebit de rodnică, fiind descoperiţi în special mulţi elevi cu cunoştinţe în domeniul handbalului. După o prealabilă pregătire, lotul de handbal al complexului şcolar va participa la competiţii oficiale.

Un fapt care contribuie la succesul activităţii sportive din cadrul complexului şcolar o constituie buna înzestrare a acestuia cu materiale şi echipament sportiv: blocstarturi, prăjini metalice, bare fixe şi inele, cal cu mînere şi aparate pentru sărituri, paralele inegale etc.

Folosind din plin condiţiile create, profesorii de educaţie fizică îşi propun să-i antreneze pe elevi în numeroase activităţi sportive şi în primul rînd la concursul pentru insigna de polisportiv. Listele de participanţi la acest concurs au şi fost întocmite, iar o bună parte dintre elevi au luat de pe acum startul în diferite probe. După acest concurs, la ordinea zilei se vor afla întrecerile din cadrul Spartachiadei de iarnă a tineretului. Există amatori pentru aproape toate cele 14 ramuri sportive incluse în regulamentul competiţiei. În sfîrşit elevii complexului şcolar vor lua parte la campionatele republicane şcolare, cea mai importantă competiţie rezervată tineretului şcolar, care, după cum se ştie, anul acesta se va desfăşura ca parte integrantă a primei ediţii a Spartachiadei republicane, competiţie de mare amploare închinată celei de a 20-a aniversări a eliberării patriei.

Se vede deci că există perspective pentru desfăşurarea unei activităţi sportive bogate, menită să completeze armonios principala îndeletnicire a elevilor. Lucru firesc, acolo unde trei factori — entuziasmul elevilor, priceperea profesorilor şi înţelegerea conducerii şcolii — şi-au dat mîna pentru a face o treabă bună.

T. STAMA

Filme pentru copii

Pe ecranele din întreaga ţară rulează în aceste săptămîni o serie de filme pe care învăţătorii şi diriginţii le pot recomanda spre vizionare elevilor. Iată titlurile unora din aceste filme, precum şi cîteva rînduri despre conţinutul lor:

Mi-am cumpărat un tată.

Acest film, producţie a studioului „Maxim Gorki", redă povestea micului Dimka Odinţov, un băieţel de cinci ani care, fiind lipsit de tată, rătăceşte pe străzile oraşului, hotărît să-şi caute singur unul.

În cele din urmă el îşi „cumpără" un tată în persoana strungarului Andrei. Alături de el Dimka va cunoaşte, pentru scurtă vreme însă, fericirea de a avea un tată care să-i satisfacă toate dorinţele şi cu care să discute lucruri interesante.

Bate toba

Realizat de studioul „Mosfilm" cu prilejul celei de-a 40-a aniversări de la înfiinţarea organizaţiei de pionieri din U.R.S.S., acest film, a cărui acţiune se petrece în 1921, are drept erou principal pe Leonika Kazakov, un băiat de vreo 14 ani, orfan crescut de către soldaţii Armatei Roşii. Tînăra putere sovietică dovedeşte o grijă deosebită pentru educarea tinerei generaţii, pentru instruirea copiilor. Leonika este trimis la Moscova la şcoală, este primit în primul detaşament de pionieri. În lupta cu duşmanii puterii sovietice moare eroic, răpus de gloanţele lor.

Cain al XVIII-lea

Realizat în genul unui basm împletit cu elemente de actualitate, acest film, producţie a studioului „Lenfilm" satirizează uneltirile aţiţătorilor la război, simbolizaţi prin regele Cain al XVIII-lea şi miniştrii săi care, deţinînd o energie uriaşă ascunsă într-un ţinţar miraculos, vor s-o folosească în scopuri de distrugere. În cele din urmă încercările lor criminale se întorc împotriva lor înşişi, iar uriaşa forţă luată de popor în mîinile sale va aduce oamenilor belşug şi fericire.

Povestea pantofiorului de aur

În anul 1867, în timpul renovării altarului unei mari biserici din Cracovia, altar sculptat de renumitul maestru Wit Stwoz, s-a găsit un pantofior auriu. Acest fapt a stat la baza romanului scriitoarei poloneze Antonina Domanska „Povestea pantofiorului de aur" ecranizat în filmul cu acelaşi nume de către studiourile din R. P. Polonă. Acţiunea se petrece la Cracovia în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea în timpul domniei regelui Cazimir Iagello.

Bibliografie

A apărut REVISTA DE PEDAGOGIE, nr. 10, octombrie 1963.
În sumar:

Stanciu Stoian: Pedagogia şi cibernetica.
Paul Popescu-Neveanu: Rezultate şi constatări noi cu privire la experimentarea predării de către mai mulţi profesori la clasele I—IV.
Steliana Năstăsescu: Mijloace educative folosite la orele de dirigenţie în scopul îndrumării procesului de autoeducaţie la elevi.
Petre Pufan şi Margareta Bontaş: Cercetări asupra formării deprinderilor de năvădire.
Vasile Cărăbiş: Învăţămîntul din judeţul Gorj la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Valer Popa şi Grigore Pop: Cu privire la formarea concepţiei ştiinţifice despre lume la elevii din şcoala medie.
Dorina Dimoftache: Munca la clasa I în primele săptămîni de şcoală.
Constanţa Sorik: Consfătuirea cu privire la şcoala de 8 ani.

Constantin Peştişanu: Construcţiile şcolare în atenţia U.N.E.S.C.O.
Carp Greceanu: Unele probleme ale muncii de cercetare pedagogică din R.D.G.

Chiriachia Apostol: „Cartea educatoarei".
M. B: „Psihologia în U.R.S.S.".

În „Săptămîna economiei"

În fiecare an, între 24 şi 30 noiembrie se desfăşoară în întreaga ţară „Săptămîna economiei".

Prilej pentru trecerea în revistă a rezultatelor obţinute în educarea maselor largi de oameni ai muncii de la oraşe şi sate în spiritul economisirii şi al bunei gospodăriri a veniturilor personale, „Săptămîna economiei" constituie un eveniment care se bucură de o deosebită atenţie şi în viaţa şcolilor, întrucît numeroşi elevi — în ultima vreme din ce în ce mai mulţi — sînt posesori ai livretelor de economii CEC.

Bineînţeles, ceea ce este important în primul rînd în rîndul şcolarilor este rolul educativ al economiilor şi nu volumul lor. Stimularea la elevi a spiritului de chibzuinţă şi de economie reprezintă un aspect important al muncii de educaţie pe care pedagogii o desfăşoară în mijlocul lor. Pregătirea viitoarelor generaţii de constructori ai socialismului cere cu necesitate o deosebită preocupare pentru acest aspect al muncii educative, pentru creşterea unor oameni care atît în munca profesională cît şi în viaţa personală să ştie să chibzuiască veniturile, să cumpănească judicios cheltuielile, să lupte cu intransigenţă împotriva risipei.

Pentru ca acest ţel să fie atins învăţătorii şi profesorii stimulează de pe acum la elevi dorinţa de a economisi, stabilind obiective utile şi atractive cărora le subordonează acţiunea de economisire. Aşa, de pildă, la numeroase şcoli, folosindu-se economiile adunate în răstimpul unui an şcolar, s-au organizat interesante excursii pe meleagurile patriei. Alte ori elevii sînt povăţuiţi să folosească economiile pentru a-şi cumpăra diverse obiecte personale — cărţi, aparate de fotografiat etc.

Astfel, colaborînd cu lucrătorii Casei de Economii şi Consemnaţiuni, învăţătorii şi profesorii desfăşoară o activitate din ce în ce mai susţinută, cuprinzînd în acţiunea de economisire zeci şi zeci de mii de elevi.

CORESPONDENŢA

Săptămîna aceasta poşta a fost bogată în informaţii privind munca oamenilor din învăţămînt pentru instruirea şi educarea elevilor.

„O consfătuire fructuoasă" se intitulează corespondenţa profesorului **Vasile N. Uţă**, de la Şcoala medie nr. 1 din Rîmnicu Sărat, care relatează despre consfătuirea inspectorilor metodişti şi a responsabililor de cercuri pedagogice din regiunea Ploieşti. Participanţii la această consfătuire, scrie tov. Uţă, au ascultat cu mult interes referatul cu tema „Organizarea, conţinutul şi metodica muncii în cercurile pedagogice" şi au purtat discuţii largi pe această temă, realizînd un bogat schimb de experienţă. Bunăoară, i-a interesat mult pe cei de faţă experienţa cercurilor pedagogice din raionul Tîrgovişte, care invită la şedinţele lor personalităţi din domeniul ştiinţei, culturii şi artei, ceea ce face ca dezbaterile din cercuri să fie deosebit de vii şi instructive.

Popularizînd numeroase procedee bune de muncă — spune în încheiere corespondentul nostru — consfătuirea a contribuit la îmbunătăţirea activităţii cercurilor pedagogice din întreaga regiune Ploieşti.

Într-o interesantă corespondenţă, profesoara **Aurora Bodnariu** de la Şcoala medie din Aiud ne vorbeşte pe larg despre o excursie documentară organizată recent din iniţiativa comisiei metodice a profesorilor de limba şi literatura română de la şcoala respectivă. Cu prilejul acestei excursii, la care au participat numeroşi profesori şi elevi, au fost vizitate casele memoriale Ion Pop Reteganul, George Coşbuc şi Liviu Rebreanu.

Primul popas — ne scrie tovarăşa Bodnariu — l-am făcut în comuna Reteag, unde am vizitat casa în care a trăit învăţătorul folclorist Ion Pop Reteganul. Apoi ne-am oprit în fosta comună Hordou, astăzi comuna George Coşbuc, la casa „poetului ţărănimii", unde am privit cu atenţie nenumăratele obiecte expuse. Ultimul popas l-am făcut la Prislop, unde fiecare piatră, fiecare casă poartă amintirea lui Liviu Rebreanu. Am stat mult de vorbă cu oamenii din sat, am văzut numeroase documente şi ne-am putut forma o imagine mai completă asupra personalităţii scriitorului.

Atît pentru profesori cît şi pentru elevi excursia a fost deosebit de utilă. După încheierea ei în şcoală a avut loc un simpozion literar, în cadrul căruia participanţii la excursie au împărtăşit tuturor elevilor impresiile culese.

Colectivul didactic din şcolile oraşului Deva — ne scrie corespondentul nostru **Petre Jurcone** — se preocupă mai mult în acest an şcolar de educarea sanitară a elevilor. În acest scop sînt folosite, printre alte mijloace, şi filmele. Astfel, de curînd au fost prezentate elevilor filmele „5 minute de igienă" şi „Elevul, şcoala şi regulile sanitare". Apoi au avut loc discuţii pe marginea filmelor, ca şi discuţii privind modul cum se respectă în şcoală regulile igienice şi sanitare.

Corespondentul nostru **Val. Benţa** din Huşi ne anunţă că elevii şcolii medii „Mihail Kogălniceanu" din localitate au primit de curînd în dar un nou local de şcoală, cu 16 săli de clasă, cu un laborator de fizică şi chimie şi o bibliotecă mare.

Mulţumind partidului pentru frumosul dar, elevii s-au angajat ca în acest an şcolar să obţină numai note bune şi foarte bune la învăţătură.

M. R.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 730 | vineri 22 noiembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

UN VEAC DE EXISTENȚĂ

A SCOLII MEDII „NICOLAE BALCESCU" DIN BRAILA

SĂRBĂTOARE

Întinderi tainice și sălbatice de bălți dormind tăcute sub straja sălciilor, o cetate străveche, cu capetele străzilor îndoite în semicercuri sprijinite de malurile Dunării, căreia umilința de raia turcească purtată îndelungă vreme îi lăsase un pronunțat iz oriental... Așa apare în memorie pitorească imagine a Brăilei de altă dată, imagine care se potrivește începuturilor școlii medii „Nicolae Bălcescu".

Pe atunci, acum o sută de ani, școala aceasta a luat ființă — în urma unor repetate intervenții ale conducerii orașului și ale camerei de comerț — cu titlul de „școală reală comercială". Era prima de acest fel din oraș și se afla sub conducerea unui anume Ștefan Sava, care a lucrat la început cu doi și apoi cu trei profesori. Cursurile s-au deschis cu două clase. S-au adăugat apoi, în doi ani la rînd, încă două. Elevi puțini, condiții vitrege. Cum bugetul depindea de bunul plac al membrilor municipalității, școala rămînea mereu fără combustibilul necesar. Iar de material didactic, nici pomeneală.

Dar și în aceste condiții școala care mai tîrziu (la 1895) a căpătat numele marelui luptător revoluționar democrat Nicolae Bălcescu a purtat totuși sus stindardul luptei pe frontul culturii. Vreme îndelungată ea a reprezentat singurul liceu real din țară. Educați și îndrumați de profesori de prestigiu, cum a fost directorul Vasile Goraș, care a muncit aici aproape o jumătate de veac, numeroși elevi au dat după absolvire strălucite dovezi ale pregătirii căpătate în răstimpul petrecut pe băncile școlii. Savantul Gh. Munteanu-Murgoci, poetul Panait Cerna, scriitorul Anton Bacalbașa, dramaturgul Mihail Sebastian, acad. P. Panaitescu Perpessicius, Victor Vilcovici, om de știință emerit și mulți alții reprezintă fondul de aur al acestei școli, mîndria celor mai frumoase dintre realizările ei.

În decursul celor zece decenii de existență viața școlii a cunoscut, bineînțeles, numeroase transformări, dar hotărîtoare pentru destinele ei a fost transformarea adusă de instaurarea regimului democrat-popular. Dacă în răstimp de 81 de ani — din anul înființării și pînă în 1944 — au absolvit școala 2093 de elevi, numai în 19 ani, între 1944 și 1963, s-au înregistrat 2386 de absolvenți. Școala deschisă cu două clase și doi profesori are acum 32 de clase și peste 40 de profesori, care instruiesc și educă 1148 de elevi. Aceștia au la dispoziție un local spațios, frumos, dotat cu mobilier corespunzător, laboratoare bine înzestrate, un muzeu de științe naturale, o bibliotecă în care se găsesc peste 1600 de volume.

La sărbătoarea centenarului școala și-a întîmpinat oaspeții mîndră de realizările ei, de înflorirea la care a ajuns. În cinstea ei, în fața unei estrade erau sute și sute de absolvenți, de elevi, părinți, profesori. Toți au salutat cu entuziasm apariția la tribună a ministrului învățămîntului, a reprezentanților organelor locale de partid și de stat. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de profesoara Stela Dumitrescu, directoarea școlii.

„Școala noastră — a arătat tov. Dumitrescu — **trăiește astăzi un eveniment cu totul deosebit : sărbătorirea a 100 de ani de existență. Aniversarea centenarului școlii noastre reprezintă totodată o importantă sărbătoare în viața culturală a orașului Brăila. Bătrînul așezămînt de cultură „Nicolae Bălcescu", reîntinerit astăzi ca niciodată, și-a deschis larg porțile pentru a cuprinde emoționanta întîlnire a colectivului său de profesori și elevi cu mulți dintre foștii profesori și elevi, reprezentanți de valoare ai generațiilor crescute și educate în această școală".**

După ce a făcut un scurt istoric al dezvoltării școlii în cei 100 de ani de existență tov. Dumitrescu a încheiat spunînd următoarele : **„Cu această fericită ocazie a sărbătoririi centenarului școlii medii „Nicolae Bălcescu", în numele colectivului de conducere a școlii, adresez cadrelor didactice, elevilor și personalului administrativ și de serviciu calde felicitări și urări de noi și frumoase succese în îndeplinirea cu onoare a sarcinilor legate de educarea tinerelor generații. Profesorii de la cursurile de zi și serale, în acest moment istoric pentru școala noastră, își reînnoiesc angajamentul de a se strădui să promoveze cadre dintre cele mai bine pregătite pentru a răspunde cu cinste sarcinilor mărețe pe care le ridică actuala etapă a construcției socialiste din patria noastră și perspectivele luminoase ale comunismului".**

Au luat apoi cuvîntul tovarășii Marius Arghiropol, vicepreședinte al sfatului popular al orașului Brăila, și Nicolae Dan, secretar al comitetului orășenesc de partid, care s-au referit pe larg atît la dezvoltarea școlii medii „Nicolae Bălcescu", la condițiile pe care le cunoaște ea astăzi, în anii puterii populare, la rezultatele obținute în munca de educare a elevilor, cît și la succesele dobîndite în domeniul instrucției și educației de către toate școlile din oraș.

Elevul Clonda Ionel din clasa a XI-a a vorbit în numele elevilor școlii despre hotărîrea lor de a învăța cît mai bine pentru a contribui, prin elanul lor tineresc, la măreața luptă pentru desăvîrșirea construcției socialismului.

A urmat apoi o vizită prin sălile de clasă, vizită edificatoare pentru grija ce se acordă astăzi învățămîntului. Cu atît mai concludente au devenit prin comparație imaginile și documentele oferite privirii vizitatorilor de expoziția memorială organizată cu acest prilej — scrisori, ilustrații, acte care certifică nepăsarea autorităților din trecut față de învățămînt, ca și abnegația unor

(Continuare în pag. 2-a)

Prezidiul adunării festive

Cuvîntul rostit de tov. acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului

Stimați tovarăși și tovarășe,

Dragi elevi și eleve,

În anii puterii populare, datorită prețuirii pe care partidul și guvernul o acordă științei și culturii, evocarea evenimentelor de seamă din trecutul învățămîntului a devenit o tradiție a școlii noastre noi. Sărbătorirea centenarului școlii medii din Blaj, al școlii medii „Matei Basarab" din București, al școlii medii din Năsăud, precum și alte aniversări au oferit prilejuri de a pune în lumină momente importante din îndelungata istorie culturală a poporului nostru.

Astăzi participăm cu deosebită bucurie la sărbătorirea a 100 de ani de la înființarea liceului „Nicolae Bălcescu", liceu care și-a dobîndit în decursul timpului un binemeritat renume.

Crearea unei școli secundare într-unul din cele mai importante porturi dunărene, cu un veac în urmă, a constituit un eveniment cultural important. Și este demn de amintit că școala înființată în anul 1863 continua existența altei școli mai mici, înființată încă din 1831 — la mai puțin de doi ani de cînd Brăila încetase de a mai fi raia turcească.

Școala înființată în anul 1863 s-a făcut repede cunoscută ca un liceu de valoare, cu serioase tradiții de muncă, mulți dintre absolvenții ei ajungînd distinși oameni de știință, artă și literatură. Din anul 1895 a purtat cu cinste numele marelui luptător revoluționar Nicolae Bălcescu.

În timpul regimului burghezo-moșieresc, școlile din țara noastră — deci și școala din Brăila — au cunoscut numeroase dificultăți în calea dezvoltării lor și a îndeplinirii adevăratei lor meniri, aceea de a servi interesele maselor largi ale poporului. Taxele școlare erau mari, cărțile erau scumpe, condițiile materiale pentru funcționarea școlilor nu erau asigurate.

După ce clasa muncitoare a cucerit puterea, școala din patria noastră a fost așezată pe temelii noi. Prin grija Partidului Muncitoresc Romîn și a Guvernului Republicii Populare Romîne învățămîntul a devenit un bun al întregului popor. S-au pus bazele unui învățămînt realist-științific. Astăzi, în toată țara, școala noastră de cultură generală pregătește aproape 3,5 milioane de copii și tineri în spiritul muncii creatoare, insuflîndu-le cele mai înalte idealuri ale epocii noastre — idealurile socialismului și comunismului.

Generațiile actuale au fericirea de a trăi într-un stat socialist, în care s-au creat condiții ca fiecare tînăr să-și poată dezvolta aptitudinile și îndeplini aspirațiile. Visurile atîtor generații din trecut sînt pe deplin realizabile astăzi.

Înfăptuirea învățămîntului general de 8 ani, obligatoriu și gratuit, dezvoltarea continuă a învățămîntului mediu de cultură generală și a școlilor de toate gradele situează țara noastră între țările celo mai avansate din lume pe tărîmul învățămîntului.

Numărul elevilor care frecventează cursurile învățămîntului mediu în toată țara este în acest an școlar de 9 ori mai mare decît numărul elevilor din anul școlar 1938/39, ceea ce constituie o dovadă grăitoare a ritmului rapid în care s-a dezvoltat școala în regimul nostru. Numai în acest an au fost tipărite circa 22 milioane de cărți școlare ; din acestea, aproape 18 milioane au fost distribuite gratuit elevilor din clasele I—VII.

În vederea desfășurării în condiții cît mai bune a învățămîntului, școlile primesc mari cantități de material didactic. Astfel, numai în anul 1963 s-a alocat în acest scop un fond de peste 40 milioane lei. De asemenea, spațiul de învățămînt crește continuu. Cele 4 500 de noi săli de clasă date în folosință în acest an, alături de celelalte 20 000 construite în ultimii 10 ani asigură cuprinderea unui număr mereu sporit de elevi.

Toate acestea vădesc grija și dragostea deosebită pe care partidul și guvernul le poartă pentru copiii oamenilor muncii din patria noastră, pentru ridicarea învățămîntului pe culmi neatinse în trecut.

În pas cu dezvoltarea întregului nostru învățămînt, și școala medie „Nicolae Bălcescu" din Brăila a înregistrat succese deosebite. În ultimii 13 ani, școala al cărei centenar îl serbăm azi a dat mai mulți absolvenți decît în toți cei peste 80 de ani anteriori anului 1944 ; numărul cadrelor didactice a crescut, laboratoarele au fost dotate cu utilaje și aparatură modernă.

Școala numără cu legitimă mîndrie printre absolvenții ei oameni care au o contribuție de seamă la

(Continuare în pag. 2-a)

UN VEAC DE EXISTENȚĂ

A SCOLII MEDII „NICOLAE BĂLCESCU" DIN BRĂILA

Cuvîntul tov. acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

dezvoltarea economiei și culturii socialiste din țara noastră. A avut și are dascăli de valoare și oameni de știință cu care ne mîndrim. Cu adîncă recunoștință ne gîndim la acești dascăli ai noștri, prin a căror muncă perseverentă și creatoare s-a format renumele școlii.

Și peisajul orașului s-a schimbat. Brăila de odinioară a devenit un mare centru industrial, cu mari și numeroase întreprinderi aparținînd industriei metalurgice, chimice, industriei lemnului și materialelor de construcții, industriei textile, alimentare și altor ramuri ale industriei. Școlile și celelalte instituții social-culturale s-au înmulțit, iar frumoasele blocuri de locuințe dau un farmec nou orașului.

În acest cadru nou, de însemnate realizări, în atmosfera de muncă entuziastă și creatoare pe care o cunoaște orașul Brăila, crește și rolul școlii „Nicolae Bălcescu", căreia îi revine sarcina de cinste de a forma tineri bine pregătiți, cu un larg orizont de cultură generală, corespunzător nevoilor patriei noastre socialiste.

Evocarea trecutului și a succeselor liceului „Nicolae Bălcescu" trebuie să constituie pentru tineretul școlar un puternic îndemn la muncă, un imbold pentru a îmbogăți realizările valoroase ale înaintașilor lor.

Întîlnirea cu foștii elevi și profesori ai școlii sîntem siguri că va face să crească în inimile voastre, dragi elevi și eleve, respectul și mîndria față de școala în care învățați, va adînci dragostea voastră pentru partid și pentru patria socialistă, care vă asigură condiții de viață și învățătură cum nu au existat în trecut.

Aveți datoria patriotică de a învăța cu sîrguință, de a dovedi prin rezultatele la învățătură și prin comportarea voastră că sînteți demni de dragostea și încrederea pe care v-o acordă partidul și statul nostru. Avem toată convingerea că profesorii și elevii școlii medii „Nicolae Bălcescu" vor obține și în viitor noi și importante realizări.

Cu prilejul acestei sărbători permiteți-mi tovarășe și tovarăși — cetățeni ai orașului Brăila, profesoare și profesori, eleve și elevi ai școlii medii „Nicolae Bălcescu" — ca, în numele Ministerului Învățămîntului, să vă felicit călduros, pentru activitatea dv. rodnică și să vă urez sănătate și noi succese în muncă. La aceste urări dați-mi voie să alătur, cu emoție, și urările mele personale, de fost elev al acestei strălucite școli.

Foștii elevi își amintesc de locul pe care îl ocupau altădată în bănci

SĂRBĂTOARE

(Urmare din pag. I-a)

figuri luminoase de dascăli pasionați de munca lor.

Desigur, pentru cei ce au învățat aici, fiece colțișor, fiece bancă sînt legate de amintirile copilăriei, ale adolescenței. „Aici, în această sală ne aduna profesorul Negulescu să ne învețe ce înseamnă un aparat de radio pe vremea cînd la noi în țară abia începuse să se audă despre această descoperire..." „Aici ne-am pregătit pentru examenul de bacalaureat..." De peste ani, umbra vagă a unui sentiment de nostalgie adie parcă prin clasele unde colegii de altă dată încercau să reconstituie clipele cînd buchiseau aplecați asupra cărților de școală.

Urmează un moment solemn: dezvelirea plăcii comemorative închinate aniversării a o sută de ani de la înființarea școlii medii „Nicolae Bălcescu". Programul manifestărilor închinate centenarului continuă apoi în moderna sală a clubului uzinelor „Progresul".

Această a doua parte a manifestărilor este deschisă de președintele sfatului popular al orașului Brăila, tovarășul Neta Nicolae, care dă cuvîntul tovarășului Dumitru Vrabie, vicepreședinte al Sfatului popular al regiunii Galați. **„Școala medie nr. 2 „Nicolae Bălcescu" — a spus, printre altele, tov. Vrabie — una dintre cele mai vechi școli din regiune și chiar din țară, își sărbătorește anul acesta primul ei centenar. În acest secol în țara noastră au avut loc înfăptuiri epocale, înfăptuiri care sînt tot atîtea cuceriri ale poporului pe drumul său spre progres. Școala „Nicolae Bălcescu" și-a cîștigat, în cei 100 de ani de existență, un bine meritat loc în fruntea unităților noastre școlare; ea a adus importante contribuții la educarea și instruirea multor generații de elevi, făcînd să crească tezaurul de cunoștințe al poporului nostru. Mulți dintre foștii elevi ai școlii pe care o sărbătorim astăzi au păși pe trepte înalte ale învățămîntului și s-au ridicat pe culmile luminoase ale științei și culturii înaintate. Mulți dintre elevii acestei școli ocupă înalte funcții în aparatul de stat, unii dintre ei fiind membri ai Academiei Republicii Populare Romîne, profesori universitari, ingineri, medici, economiști, oameni care își aduc contribuția la desăvîrșirea socialismului în scumpa noastră patrie. Iată de ce sărbătoarea de astăzi depășește caracterul unei festivități locale și exprimă recunoașterea unanimă a contribuției valoroase adusă de școala Nicolae Bălcescu la dezvoltarea învățămîntului, culturii și științei din regiunea și patria noastră. Organizarea acestei festivități este încă un prilej de a înțelege politica înțeleaptă a partidului în domeniul învățămîntului și culturii".** Referindu-se la succesele repurtate în domeniul învățămîntului în regiunea Galați, tov. Vrabie a arătat în continuare: **„Dintr-un privilegiu al păturilor avute, învățămîntul de toate gradele a devenit larg accesibil oamenilor muncii de la orașe și sate. Numai în mediul rural funcționează în acest an școlar în regiunea Galați un număr de 10 școli medii, în care învață aproape 10 000 de elevi. Pentru a asigura condițiile materiale necesare generalizării învățămîntului de 8 ani vom construi un mare număr de săli de clasă. Numai pentru mobilier și material didactic necesar generalizării învățămîntului de 8 ani Sfatul popular regional a alocat pentru anul viitor suma de 13 459 000 lei".**

În încheiere tov. Vrabie a urat, în numele Comitetului executiv al Sfatului popular regional, noi succese corpului didactic, elevilor și părinților.

Din partea cadrelor didactice din orașul Brăila, participanții la sărbătorirea centenarului au fost salutați de tov. Petride Timotei, care a rostit cîteva emoționante cuvinte despre însemnătatea și rolul școlii medii „Nicolae Bălcescu", despre răspunderea ce le revine celor care sînt astăzi profesorii acestei școli cu o atît de impresionantă tradiție.

Au luat apoi cuvîntul foști profesori și foști elevi ai școlii. În cuvîntările lor afli un noian de amintiri dragi, găsești un adînc sentiment de recunoștință pentru școala în care au muncit, în care au învățat pe alții sau s-au adăpat la izvoarele învățăturii.

Sînt emoționante cuvintele pe care le-a rostit cu acest prilej tov. Vasile Goraș, fost director al școlii, un bătrîn blajin care a depășit nu de mult vîrsta de 80 de ani. În cuvinte simple dar pline de căldură bătrînul profesor a evocat în fața adunării de elevi, de profesori și absolvenți cîteva imagini și cîteva momente din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat. Din umbrele trecutului au răsărit în fața celor prezenți amintiri despre Brăila, despre Bărăganul și Dunărea de altă dată, despre bătrîni care știau „să zică" poeme, cîntece și legende de tot felul, despre tezaurul folcloric al poporului. Acestea au fost condițiile în care s-a născut și a făcut primii săi pași școala medie „Nicolae Bălcescu". Primul elev al primei promoții de absolvenți al acestei școli — Petre Moisescu — a devenit mai tîrziu institutor și l-a avut elev pe Panait Istrati, care vorbește despre el cu respect și pioasă aducere aminte.

Referindu-se la o epocă mai tîrzie, la evenimentele din 1907, anul în care a început să lucreze la școala „Nicolae Bălcescu", tov. Goraș a descris preocupările de atunci ale tineretului înaintat. **„Erau preocupări serioase, aș putea spune grave, patetice, legate de problemele sociale, de starea țărănimii și a muncitorilor, preocupări de probleme sociale, cu cele mai sincere sentimente. În aceeași perioadă, cu ajutorul profesorilor s-a organizat o societate de ajutorare materială a elevilor în care, spre deosebire de filantropismul demagogic obișnuit pe acea vreme, copiii lipsiți de mijloace erau ajutați cu fonduri strînse de elevi și profesori în modul cel mai discret. În același timp funcționau în școală și două societăți de lectură — una pentru cursul inferior și alta pentru cel superior.**

Mă uit la acest tineret — și-a încheiat profesorul Goraș cuvîntarea — **și sînt foarte bucuros că se găsește în împrejurări atît de prielnice. Le doresc acestor tineri să fie cuminți, să fie harnici, să fie devotați țării, poporului, să înțeleagă și să merite toată atenția, toată dragostea ce li se acordă astăzi".**

A luat în continuare cuvîntul tovarășul Victor Vîlcovici, om de știință emerit. **„Aș voi foarte mult să vă spun** — a început tov. Vîlcovici — **cîteva amintiri din viața mea de școlar. Poate v-aș putea da vreo idee despre felul cum învățam noi. Eu am început liceul înaintea secolului acesta, în 1896. Mă gîndesc acum la timpurile acelea și trebuie să mărturisesc din capul locului că elevii de astăzi sînt niște elevi mult mai bine îmbrăcați și mult mai bine hrăniți decît eram noi. Noi duceam o viață foarte grea, atît de grea, încît de multe ori te gîndeai: „Nu e mai bine să mă retrag ca să-mi cîștig hrana în alt fel?".**

În continuare prof. Vîlcovici a vorbit despre mulți dintre foștii profesori ai școlii, iubiți și respectați de elevi: Dragomirescu, Maier, Ilie Gherghel, Iancu Brătescu. Enumerînd în încheierea cuvîntării sale cîteva din strălucitele nume de absolvenți cu care școala se mîndrește astăzi, tov. Vîlcovici a subliniat că actuala conducere a școlii are avantajul de a i se oferi din plin ajutorul unui regim care prețuiește și sprijină viața intelectuală.

„Am fost elevul școlii „Nicolae Bălcescu" și sînt mîndru de școala și de Brăila mea. În acest fel și-a început cuvîntarea prof. dr. Marius Georgescu. **La emoția pe care o încerc astăzi** — a continuat el — **se adaugă și sentimentul de mulțumire, de mîndrie, că o regăsesc astăzi avînd un nivel tot mai ridicat și avînd condiții de muncă tot mai frumoase, mai bune pe care le-a creat regimul nostru. Școala aceasta, după decenii și decenii de viață, a pornit în anii din urmă pe drumul tot mai în urcuș al vieții ei. Alături de alte școli din vremea întemeierii acestui liceu brăilean, alături de liceele din București, Iași, Galați, Ploiești, Craiova, Tr. Severin și din alte cîteva orașe ale țării, școala „Nicolae Bălcescu" se poate mîndri că de-a lungul unui secol a pregătit generații de elevi care în diferite domenii au slujit țării lor".**

Șirul cuvîntărilor se întrerupe pentru cîteva minute. La tribună urcă un grup de tineri purtînd imense buchete de flori. Sînt delegațiile elevilor de la cursurile de zi și serale.

Din partea elevilor de la cursurile serale ia cuvîntul elevul Valentin Gheorghică, din clasa a X-a „B", iar din partea celor de la zi elevul Petre Carabcea, din clasa a X-a „C". Ei vorbesc despre cinstea de a învăța în această școală cu strălucite tradiții, despre devotamentul lor nemărginit față de partid, despre dorința lor de a răsplăti așa cum se cuvine grija ce li se acordă. Apoi elevii înmînează oaspeților buchete de flori.

Se dă citire unor scrisori primite de la absolvenți care nu au putut veni la festivitate, printre care și acad. P. Panaitescu Perpessicius.

Cu o deosebită atenție este ascultat apoi cuvîntul rostit de acad. prof. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului.

În continuare tovarășa Stela Dumitrescu, directoarea școlii, dă citire unei telegrame adresată Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, prin care colectivul didactic al școlii și elevii se angajează să obțină rezultate din ce în ce mai frumoase, să îmbogățească tradițiile acestei școli cu noi și importante realizări.

Festivitățile continuă cu un frumos spectacol artistic la care-și dau concursul, ca un omagiu adus școlii, nu numai elevii acesteia, ci și actori de la Teatrul de stat din Brăila și membri ai corului intersindical.

A doua zi, oaspeții sosiți la sărbătorirea centenarului participă la o excursie care îi conduce pe apele Dunării, prilej de noi întîlniri, de noi evocări ale momentelor din viața de școlari.

Orașul Brăila trăia din plin momentele acestei sărbători. Pretutindeni puteai întîlni un muncitor, un inginer, un profesor, un doctor care să-ți mărturisească mîndria de a fi fost elevul școlii ce și-a serbat acum un veac de existență. Munca lor, contribuția pe care o aduce fiecare din ei, au apărut în ochii tuturor ca o întruchipare vie și a rezultatelor pe care le-a obținut școala „Nicolae Bălcescu" în nobila muncă de făurire a oamenilor noi ai societății noastre.

O. BUZESCU

OPINII

Despre sensul curentului

Articolul „Pentru definiții corecte" de conf. univ. I. C. Moisil, apărut în „Gazeta învățămîntului" nr. 716 din 26 iulie 1963, aduce în discuție, printre alte probleme, și modul în care trebuie înțeleasă aparenta opoziție dintre sensul tehnic și sensul real al curentului. Părerea că din punct de vedere strict științific este indiferent care sens îl socotim pozitiv — al ionilor negativi ori al ionilor pozitivi — fenomenul ca atare decurgînd identic, este argumentată de autor prin referiri la dublul sens al deplasării sarcinilor în electroliți și la relativitatea mișcării.

Din punct de vedere didactic, însă, ni se pare că totuși alegerea sensului curentului nu poate fi cu totul arbitrară. În primul rînd, în prezent, cînd de pildă atomul de aur a putut fi fotografiat și se obțin fotografii în care se văd materializate înseși traiectoriile orbitale ale electronilor, nu mai putem vorbi despre sarcinile electrice la modul ipotetic, din capul locului putîndu-ne referi cu deplin temei la existența și structura atomului, la existența și mobilitatea electronului. A vorbi elevilor din clasa a VII-a despre sarcini pozitive și negative la modul general, cînd la tot pasul ei aud expresii ca „tuburi electronice", „creiere electronice" etc., ni se pare cu totul nefiresc. De ce să ne întemeiem explicațiile pe presupuneri, ca de pildă pe faptul că prin frecare unele corpuri cîștigă, iar altele pierd sarcini pozitive? Doar cîteva lecții mai tîrziu afirmația aceasta va trebui să fie contrazisă, iar elevilor le va fi destul de greu să urmărească desfășurarea fenomenului electric, deoarece vor trebui să-și împartă atenția între considerarea sensului convențional al curentului și urmărirea deplasării reale a sarcinilor.

Dacă ar fi posibil ca studiul electricității în școală să înceapă cu deplasarea sarcinilor în lichide, alegerea sensului de mers al cationilor ca sens pozitiv s-ar justifica. Dar nici atunci aceasta nu ar aduce vreun folos urmăririi fenomenelor electrice mult mai frecvente care se produc în conductorii metalici.

Dacă la argumentele pomenite mai sus — existența dovedită a electronilor, apariția acestora ca elemente active în primele fenomene electrostatice sau electrocinetice cu care iau contact elevii — îl mai adăugăm pe acela că regulile de sens, regula lui Fleming, regula lui Amper etc., privesc numai circuitele metalice, credem că e rațional a socoti ca sens al curentului sensul sarcinilor negative.

Cunoștințele pe care le posedăm astăzi despre structura atomilor și despre natura curentului electric ne-ar obliga să nu mai folosim vechea expresie de sens convențional al curentului electric, ci să ținem seama, atunci cînd e vorba de sensul curentului, de sensul real al deplasării sarcinilor elementare. Dacă ar fi să luăm în considerare numai deplasarea electronilor atunci cînd curentul curge printr-un conductor metalic, înlocuirea sensului convențional cu cel real ar fi o chestiune cît se poate de simplă; n-ar fi necesar să facem altceva decît să considerăm ca sens efectiv al curentului sensul contrar celui convențional considerat în momentul de față. La aceasta se pot însă aduce unele obiecțiuni, pe care autorul articolului citat le-a semnalat cu multă perspicacitate. Într-adevăr, numai în conductorii metalici avem de-a face cu o singură deplasare — aceea a electronilor. În soluțiile de electroliți însă, curgerea curentului constă într-o dublă deplasare în sens invers a particulelor: aceea a anionilor și aceea a cationilor. Ar urma deci că aci sînt de luat în considerare două sensuri de deplasare a particulelor; în consecință, nu se poate vorbi de un sens unic al curentului în electrolit cu aceeași îndreptățire ca în conductori metalici. Observația e desigur justă în fapt, dar dificultatea nu-i decît aparentă. De vreme ce sensul real al curentului în conductorii metalici poate fi stabilit fără nici o ambiguitate, vom considera ca sens de referință al curentului în electrolit sensul care continuă — în electrolit — pe acela al curentului din conductorul metalic. Cu alte cuvinte, vom considera și în electrolit, ca sens de referire al curentului, sensul în care se deplasează particulele cu sarcină de același semn cu semnul particulelor a căror deplasare formează curentul în conductorul metalic.

Dacă s-ar obiecta că și în acest caz alegem un sens, o soluție din două posibile, deci că și aici ar fi vorba de un sens convențional, se poate răspunde că situația este cu totul alta decît în cazul vechiului sens convențional. Acum alegem din două sensuri reale cunoscute pe acela pe care în mod logic trebuie să-l luăm în considerație. În trecut alegerea era cu totul arbitrară, aleatorie, fără nici un motiv care să îndemne către una sau cealaltă din cele două soluții posibile. Credem deci că nu poate fi în nici un fel greșită alegerea următoarei soluții: sensul curentului în conductori metalici este acela al deplasării electronilor; sensul curentului în electroliți este sensul care prelungește pe cel al curentului din conductorul metalic.

Cele spuse mai sus ar avea drept consecință logică necesitatea de a se considera drept sens al curentului electric sensul contrar celui considerat astăzi. Lucrul în sine n-ar fi complicat și nici dificil dacă n-ar exista oarecare consecințe ceva mai îndepărtate, ca de pildă necesitatea de a modifica o serie întreagă de reguli privind interdependența dintre sensul curentului și sensul liniilor de forță ale cîmpului magnetic.

O hotărîre definitivă în privința criteriilor după care să se aleagă sensul curentului n-ar putea fi luată, bineînțeles, decît de un for îndreptățit la aceasta. Pentru nevoile didactice putem înlocui, credem, falsa opoziție dintre „sensul tehnic" și „sensul real" cu distincția între sensul convențional și „sensul curentului". De asemenea, socotim indicat să se arate elevilor că sensul curentului poate fi de două feluri, după sensul sarcinii în mișcare: sens electronic și sens antielectronic. În acest caz le vom vorbi elevilor, în primele lecții de electricitate, despre sensul electronic al cîmpului — iar în continuare al curentului electric — urmînd ca atunci cînd vom trata despre curentul în lichide și gaze să argumentăm nevoia de a lua în considerație și sensul contrar, sensul antielectronic.

Prof. J. HIRȘZON și prof. ȘT. FĂTULESCU

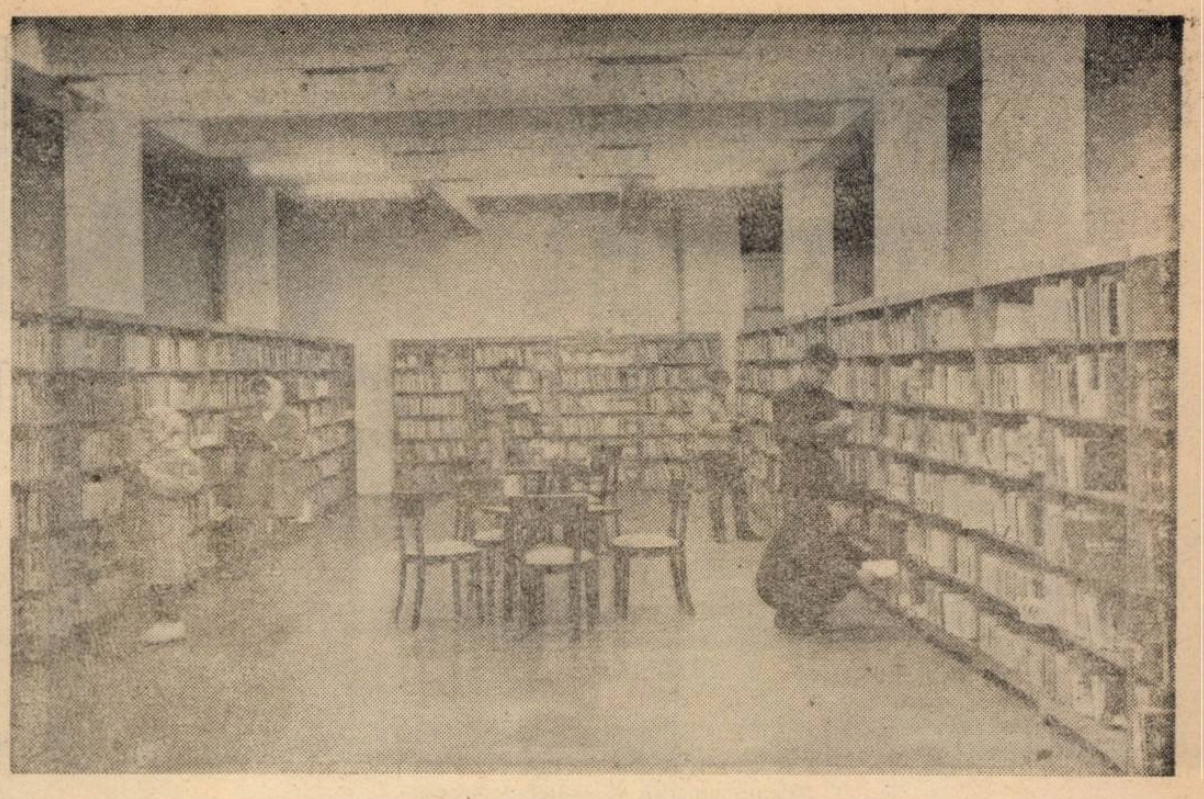

Biblioteca regională din Constanța — secția pentru copii și tineret

Cerințele concursului de admitere în învățămîntul superior

Pentru toți profesorii care lucrează la clasa a XI-a s-a pus, încă de la începutul anului școlar, problema pregătirii temeinice a elevilor lor pentru examenul de maturitate și pentru concursul de admitere în învățămîntul superior. În ceea ce mă privește, ca profesor de limba română — și presupun că pentru colegii de alte specialități situația este identică — întîmpin o serie de dificultăți destul de serioase, determinate de faptul că între programa de limba română pentru clasele VIII-XI ale școlilor medii și programa de admitere în învățămîntul superior (facultățile de limba și literatura română, de științe juridice, de istorie ș.a.) există multe nepotriviri.

Voi da cîteva exemple.

Programa de literatură pentru școala medie prevede — în cazul lui I. Slavici — doar analiza literară a nuvelei „Moara cu noroc" (Programa de lit. rom. pentru cl. VIII—X, p. 49). Programa de limba și literatura română a examenului de admitere în învățămîntul superior cere însă, pe lîngă aceasta, și analiza nuvelei „Pădureanca" și a romanului „Mara" (broșura „Admiterea în învățămîntul superior", ed. 1963, p. 145). Programa școlii medii nu prevede studierea specială a operei lui Duiliu Zamfirescu (vezi Instrucțiunile privind aplicarea reducerilor efectuate în programele și manualele școlare, pentru anul școlar 1963—1964, p. 8—9). La examenul de admitere în învățămîntul superior se cere însă analiza literară a romanelor „Viața la țară" și „Tănase Scatiu" (p. 146). De asemenea, în timp ce programa de literatură pentru școala medie prevede, în ce privește opera lui Cezar Petrescu, doar analiza literară a romanului „Întunecare", la examenul de admitere în învățămîntul superior li se cere candidaților, pe lîngă aceasta, și analiza literară a romanului „Aurul negru".

S-ar mai putea da și alte exemple de opere literare care nu sînt prevăzute în programa școlilor medii, dar apar totuși în programa de admitere în învățămîntul superior. Ne oprim aici.

În ce privește gramatica, la examenul de admitere în învățămîntul superior se cere cunoașterea în întregime a morfologiei și sintaxei. Se știe însă că programa pentru școala medie nu prevede reluarea studiului morfologiei și sintaxei, care se oprește în clasa a VII-a. Cele 5 ore de gramatică pe trimestru la clasa a VIII-a și cele 3 ore la clasele a IX-a și a X-a au ca scop, așa cum se arată în programă, „consolidarea deprinderilor de scriere și exprimare" (Programa de lit. rom. pentru clasele VIII—X, p. 8 și p. 31). Programa pentru clasa a XI-a nu prevede nici o oră de gramatică. Totuși, la examenul de admitere în unele facultăți și institute (ca de pildă la facultățile de limba și literatura română), cerințele în ceea ce privește cunoașterea morfologiei și a sintaxei limbii române sînt, în mod firesc, mari. Numărul mic de ore prevăzut în școala medie pentru studierea gramaticii nu poate asigura nici pe departe adîncirea morfologiei și sintaxei și de aceea unii candidați se prezintă la examenul de admitere cu un nivel destul de scăzut, adesea egal cu cel pe care l-au avut la absolvirea clasei a VII-a.

Situația s-ar putea remedia ușor dacă la secția umanistă a claselor X—XI, unde sînt prevăzute 4 ore de română (la clasa a X-a astfel de ore există numai la școlile fără program de instruire specială în producție), o oră s-ar repartiza gramaticii. În felul acesta absolvenții secției umaniste s-ar prezenta la examenul de admitere în învățămîntul superior mult mai pregătiți în ce privește cunoștințele de gramatică.

E limpede credem, pentru orișicine, faptul că trebuie înlăturate din timp toate nepotrivirile dintre programa de literatura română din școlile medii și programa de limba și literatura română a examenului de admitere în învățămîntul superior (nepotrivirile se oglindesc pînă și în denumirea programelor: „literatura română" la mediu — fiindcă studiul morfologiei și sintaxei nu se mai reia — și „limba și literatura română" la examenul de admitere în învățămîntul superior, fiindcă se cer și morfologia și sintaxa, care în învățămîntul mediu nu se studiază).

Cum să se înlăture aceste nepotriviri? Fie adăugînd la programa școlii medii, fie scoțînd din aceea a concursului de admitere în învățămîntul superior ceea ce se consideră necesar. Credem că nu e potrivit să cerem elevilor să studieze singuri și într-un timp scurt capitole și probleme noi dintr-un domeniu sau altul al disciplinelor din care dau examen. Acest lucru, pe lîngă faptul că nu-i duce la cunoașterea reală a celor cerute în plus, îi îngrădește și în posibilitatea de a aprofunda materia pe care au parcurs-o în clasă, sub îndrumarea profesorului. Nici dacă am considera că operele literare cerute la admiterea în învățămîntul superior peste prevederile programei școlii medii pot fi cunoscute prin lectura în afara clasei tot nu am da o rezolvare justă problemei, căci într-un anumit fel își însușește elevul o operă analizată în orele de curs și-ntr-altfel o operă citită în afara clasei.

Sînt de părere, în ceea ce mă privește, că la concursul de admitere în învățămîntul superior trebuie să se ia ca punct de plecare cuantumul cunoștințelor însușite de absolvenții școlii medii în cadrul programelor de învățămînt ale acestei școli. Se pot lua în considerare și cunoștințele pe care le au candidații în plus, însă limita dintre operele studiate în orele de curs și cele citite în afara clasei trebuie avută în vedere. Spiritul recentelor măsuri de reducere efectuate în cuprinsul programelor din învățămîntul mediu pledează, cred, pentru respectarea cuantumului de cunoștințe însușite de elevi în orele de curs — respectiv a programelor în vigoare.

Pentru înlăturarea neajunsurilor existente în prezent cred în orice caz că este necesară revederea programelor. Mi se pare indicat ca la revederea programei de admitere în învățămîntul superior să fie consultați și profesori din școala medie.

De mult folos ar putea fi organizarea unor consfătuiri cu tema „Rezultatele examenului de admitere în învățămîntul superior", la care să participe cadre din învățămîntul mediu și cel superior și care să aibă loc în fiecare an după desfășurarea concursului de admitere. În momentul de față, între cadrele din învățămîntul mediu și cele universitare nu există legături de felul celor care există între profesorii din școlile de 8 ani și cei din școlile medii. Totuși, învățămîntul superior își are rădăcinile înfipte în învățămîntul mediu, ceea ce impune stabilirea unor legături permanente între cei ce lucrează în amîndouă domeniile.

Articolul de față nu are bineînțeles, pretenția că a spus totul în privința aspectelor pe care le implică problema luată în discuție. Ar fi desigur interesantă o discuție mai largă pe această temă, la care să participe profesori de diferite specialități din școala medie, din universități și institute.

Prof. VLADIMIR DOGARU

„Gazeta învățămîntului", considerînd că propunerea formulată de prof. Vladimir Dogaru în încheierea articolului său este binevenită, invită pe membrii corpului didactic — atît din învățămîntul mediu cît și din cel superior — să-și expună în paginile ei punctul de vedere.

OPINII

Lucrări practice de zootehnie-specială

LECȚII

Folosind exemplele din practică

Majoritatea profesorilor care predau zootehnia în școlile de 8 ani ale regiunii Dobrogea se preocupă mult să dea cunoștințelor pe care le transmit un solid fundament practic, să țină lecții bogate în conținut.

Asemenea lecții se țin, de pildă, la Școala generală de 8 ani din comuna Tuzla. Am asistat la clasa a VII-a „A" de la această școală, la o lecție în care elevii studiau, sub conducerea profesoarei Aneta Andreescu, probleme referitoare la hibridarea și creșterea dirijată a animalelor și la igiena animalelor domestice. Cunoștințele teoretice referitoare la aceste probleme au fost temeinic înțelese de elevi datorită faptului că în expunerea lor profesoara s-a bazat pe cele cunoscute de elevi în cadrul activităților practice din gospodăria colectivă.

Bunăoară, atunci cînd s-a vorbit despre hibridare și despre obținerea raselor cu caracterele dorite prin încrucișarea unor specii și genuri diferite, s-au făcut numeroase referiri concrete la modul cum se realizează în practică creșterea dirijată a animalelor tinere ca una din metodele principale de ameliorare a raselor. Astfel, elevii au arătat că în gospodăria colectivă din comună creșterea dirijată a animalelor se desfășoară după normele zootehnice științifice, care privesc atît dozarea rației alimentare — calculată progresiv — paralel cu creșterea și dezvoltarea animalului, cît și hărnirea specială cu lapte.

La fel, cînd s-a discutat despre condițiile de temperatură, aerisire și lumină necesare unei dezvoltări normale a animalelor tinere, s-a vorbit despre faptul că în gospodăria colectivă din comună adăposturile acestor animale sînt bine luminate și aerisite și că în interiorul lor se păstrează o temperatură nu prea ridicată. Aceste condiții s-a arătat în continuare, sînt necesare întrucît lumina favorizează creșterea animalelor și sinteza vitaminei D 2, care are rolul de a fixa calciul și de a preveni rahitismul, iar temperatura scăzută contribuie la intensificarea metabolismului și la dezvoltarea unor animale viguroase.

Elevii au înțeles cu acest prilej și însemnătatea gimnasticii funcționale ca mijloc de dezvoltare a unui anumit organ, întrucît știau că metoda respectivă este folosită în gospodăria din comună pentru sporirea producției de lapte a cornutelor.

În tratarea problemelor de igienă a animalelor domestice tovarășa Andreescu a folosit și numeroase date cu privire la măsurile de zooigienă aplicate de stațiunea experimentală de la Palas, unde acțiunea factorilor naturali este dirijată cu grijă, s-a referit pe larg la modul cum se asigură în adăposturile acestei stațiuni o atmosferă uscată, bogată în oxigen și aseptică cu ajutorul elementelor de construcție și al unor utilaje moderne. De asemenea, tov. Andreescu s-a referit la condițiile create în sectorul zootehnic al gospodăriei din Tuzla, unde elevii au putut vedea o serie de dispozitive speciale pentru hrănirea și alimentarea cu apă a animalelor în condiții igienice. De asemenea, faptul că au participat ei înșiși la lucrările de dezinfectare a adăposturilor, i-a ajutat să înțeleagă mai bine importanța menținerii unei atmosfere aseptice în adăposturi, cît și mijloacele prin care se realizează aceasta.

Antrenînd în permanență clasa, solicitîndu-i pe elevi să folosească în lecție cunoștințele dobîndite în timpul activității lor în gospodăria colectivă și însoțind predarea cu exemple din practica marilor unități agricole socialiste, tovarășa Andreescu a izbutit să asigure însușirea conștientă a noțiunilor de zooigienă și a normelor zootehnice de către elevii clasei a VII-a.

T. CREȚU

DIN CARNETUL INSPECTORULUI

Procedee eficiente

Cei mai mulți învățători și profesori din raionul nostru se preocupă de găsirea unor metode cît mai eficiente de predare, străduindu-se ca fiecare lecție să-și dea contribuția în cît mai mare măsură la educarea și instruirea elevilor. Printre cei stăruitor preocupați de creșterea eficienței lecțiilor se numără și prof. Veturia Apostol, care predă istoria la Școala medie din Orăștie.

Nu de mult am asistat la una din lecțiile ținute de această profesoară la clasa a XI-a. Mi s-a părut interesant faptul că a început verificarea cunoștințelor predate anterior (Războiul țărănesc din Transilvania condus de Gheorghe Doja), cerînd elevilor să arate care au fost problemele mari abordate în lecția precedentă. Ulterior, profesoara ne-a explicat că procedeul acesta îi ajută pe elevi să dobîndească o imagine de ansamblu asupra materialului predat, putînd trece mai ușor, pe această bază, la dezvoltarea amănunțită a problemelor.

În verificarea cunoștințelor profesoara lucrează cu toată clasa, stabilind totuși bineînțeles, de la început, 2 sau 3 elevi pe care îi va nota și cărora, deci, le va pune întrebările de greutate. În felul acesta toți elevii sînt foarte atenți la oră și nici unul nu se gîndește să vină cu lecția nepregătită, pe temeiul că poate va scăpa neascultat.

Întrebările profesoarei — clare, precise — fac apel la logica elevilor, dirijînd-o pe firul gîndirii marxiste. La lecția la care am asistat, de pildă, ea a cerut elevilor să arate care au fost condițiile social-economice în Transilvania la sfîrșitul secolului al XV-lea, care au fost cauzele generale și apoi cele imediate ale războiului țărănesc condus de Gh. Doja, de ce au fost înfrînți țăranii, ce urmări a avut războiul etc. Profesoara îi îndrumă pe elevi să folosească permanent harta istorică. Le cere să se exprime cît mai personal și îi stimulează să se refere și la ceea ce au aflat din sursele de informare oferite de cărțile de specialitate pe care le-au cercetat. De exemplu, eleva Corina Bucur și-a îmbogățit răspunsul cu o serie de date reținute din tratatul de istorie a Transilvaniei pe care l-a citit. Întrucît ne aflăm la clasa a XI-a, procedeul nu este neindicat, cu condiția să nu-i supraîncarce pe elevi și să nu fie obligatoriu, aplicîndu-se îndeosebi acelora care, manifestînd un interes deosebit pentru istorie, sînt hotărîți să facă studii superioare în acest domeniu.

Foarte just a procedat profesoara atunci cînd, pentru a explica lecția nouă — „Dezvoltarea Țărilor Romîne în secolul al XVI-lea — a pornit în prezentarea ei de asemenea de la problemele generale — stabilirea trăsăturilor social-economice care au caracterizat secolul al XVI-lea, însemnatele prefaceri care au avut loc în acest secol în întreaga lume. Trecînd mai departe, ea s-a referit la transformările economice și sociale pe care le-au cunoscut în această perioadă Țările Romîne. Faptele istorice pe care le-a menționat în continuare nu au fost tratate izolat, desprinse de evenimentele social politice interne și internaționale ale etapei, ci în ambianța epocii respective. Acest lucru i-a ajutat pe elevi să le înțeleagă mai lesne, să aibă o vedere mai largă asupra evenimentelor, să se obișnuiască a le judeca în spiritul materialismului istoric. A sporit efectul lecției și faptul că în cadrul ei s-au folosit unele elemente de istorie locală. Astfel, vorbind, în legătură cu situația politică din Țara Romînească, despre domnia lui Radu de la Afumați, profesoara a scos în evidență faptul că el a avut două posesiuni în Transilvania — Vințul de Jos și Vurpărul — localități pe care elevii le-au cunoscut în timpul unor excursii.

Întrebările puse pentru fixarea cunoștințelor din lecția nouă au fost formulate astfel încît să facă legătura cu materialul însușit în orele precedente. In acest mod noile cunoștințe au fost asimilate pe baza aprofundării fenomenelor istorice, pe baza pătrunderii interdependenței dialectice existente între acestea. Profesoara nu și-a încheiat lecția pînă nu s-a convins că elevii și-au format o imagine de ansamblu asupra dezvoltării Țărilor Romîne în secolul al XVI-lea, că au reținut problemele esențiale — pe care de altfel le-a și notat într-un plan pe tablă.

Modul cum își organizează tov. Apostol lecțiile face ca elevii ei să le pătrundă în adîncime. Un deosebit interes pentru problemele de istorie a trezit în rîndurile lor și faptul că ea îi îndeamnă să cerceteze elementele de istorie locală — îndrumîndu-i să caute și să strîngă obiecte și alte urme ale trecutului în ținutul natal, în vederea alcătuirii unui muzeu școlar. Aceasta îi ajută, desigur să-și reprezinte mai concret evenimentele istorice studiate în clasă.

Grija dovedită de tov. Apostol pentru sistematizarea materialului fiecărei lecții, pentru folosirea metodelor celor mai eficiente de lucru cu clasa, pentru folosirea activității extrașcolare în sprijinul însușirii materialului prevăzut de programă arată că ea este un pedagog bun, cu dragoste pentru elevii săi și pentru disciplina pe care o predă în școală.

VASILE RADU
șeful secției de învățămînt a raionului Orăștie

„NU EXISTĂ"

Am sosit la Școala medie din Eforie Sud cu intenția de a asista la cîteva ore de chimie. Orarul indica, pentru ziua respectivă, asemenea lecții la clasele a VIII-a și a IX-a. Dorind să-l cunoaștem, înainte de a intra în clasă, pe profesorul care le predă, am aflat însă, cu mare surprindere, că „nu există".

— Nu există — ne-a răspuns cu liniște directorul școlii tov. Ion Brăiloiu, ca și cum ar fi afirmat „vine îndată".

Uimiți de această formulare și întrebîndu-ne ce o fi vrînd să însemne, am cerut să-l vedem pe tovarășul care îl înlocuiește pe profesorul inexistent. Încîntat că ne va uimi și mai tare, directorul ne-a adus la cunoștință că nici suplinitor nu există.

— Și atunci lecțiile ?... am dat să spunem noi — cine le ține ?

— Cine să le țină? Nimeni — ne-a replicat, logic, directorul.

— N-aveți grijă dumneavoastră. Sînt elevi buni, or să învețe ei și singuri. Și pe urmă, o să le aducem și un profesor bun. O să știe ei, n-aveți grijă — continua să ne liniștească director.

Cum optimismul lui nu ne părea prea justificat, am cercetat mai îndeaproape situația. Și iată ce am aflat. Profesorul care a predat anul trecut chimia la Școala medie din Eforie-Sud s-a transferat în timpul vacanței. Directorul școlii nu s-a alarmat, n-a stăruit să fie numit altcineva în loc, așteptînd ca situația să se rezolve de la sine. E un om calm, care nu se agită și are răbdare.

Se pare că aceste însușiri ale lui sînt prețuite la secția de învățămînt a orașului Constanța. „Directorul e un om chibzuit. Dacă nu ne presează să-i trimitem pe nimeni, înseamnă că n-are nevoie" — raționează, probabil, tovarășii de la secție, care stau, deci, și ei liniștiți.

Urmarea ? Urmarea este că elevii, din clasa a VIII-a pînă la a XI-a, n-au făcut de la începutul anului și pînă acum — deci mai bine de două luni de zile — nici o singură oră de chimie. Așteaptă și ei. Iar așteptarea se prelungește, deoarece nici directorul școlii și nici secția de învățămînt a orașului Constanța nu consideră că niște „elevi buni" n-ar mai putea suporta situația existentă și că un viitor și ipotetic „profesor bun" n-o va putea rezolva.

Cît va mai dura această așteptare ? Cînd și cine va preda prima lecție de chimie în această școală ? Cînd și din ce materie se vor da tezele la chimie pe trimestrul I ? Cum se va încheia situația școlară din acest prim trimestru ? Ce vor face elevii celor două clase a XI-a la examenul de maturitate, la care li se cer cunoștințe de chimie ?

Cu o uimitoare lipsă de răspundere, directorul și secția de învățămînt au omis să-și pună aceste întrebări. Se mulțumesc cu speranța că „o să fie bine" și se complac într-un dolce farniente.

Dar nu e de crezut că secției de învățămînt i-ar fi imposibil să încadreze un profesor de chimie la școala medie din Eforie-Sud, care se află la mai puțin de 20 km de orașul Constanța unde se găsesc numeroși profesori de specialitate. După cum nu e de crezut că, dacă și-ar fi pus cît de cît problema, tov. Brăiloiu, directorul școlii, n-ar fi intervenit pentru rezolvarea ei la secție sau, cel puțin, nu s-ar fi îngrijit de găsirea unei soluții pe plan local — de exemplu, de acoperire temporară a orelor de chimie de către profesorii de specialități înrudite.

Pînă cînd va mai sta directorul cu brațele încrucișate ? Pînă cînd va continua secția de învățămînt să-și neglijeze îndatoririle ?

Cei care trebuie să răspundă la aceste întrebări nu au dreptul să mai întîrzie nici o zi. Au întîrziat și așa prea mult.

C. DEMETRESCU

LECȚII

Accentul și intonația cuvintelor

Asistînd la un însemnat număr de lecții de limba romînă la clasele mici am putut face unele constatări interesante cu privire la accentuarea și intonația cuvintelor.

Se știe că la clasa I, atît în etapa preabecedară cît și în perioada învățării abecedarului, pentru ca elevii să-și însușească mai bine sunetele și literele, ca și mecanismul citirii și al scrierii, se folosește mult analiza fonetică a cuvintelor și citirea lor silabică.

La pronunțarea orală silabică a cuvintelor, ca și la citirea coloanelor de cuvinte din abecedar, se comite însă deseori greșeala că se accentuează, în toate cazurile, ultima silabă, deși în limba romînă accentul este mobil, el putînd cădea pe oricare din silabele unui cuvînt plurisilabic. Totuși, indiferent dacă accentul normal este pe prima silabă sau pe o silabă de la mijloc, copiii sînt lăsați să accentueze greșit, probabil din dorința de a distinge mai bine silabele. Ei accentuează astfel ma-mà, ra-mà, Voi-cù, la-le-lè etc. citind sacadat, dur, cu întreruperi bruște, ceea ce nu este în spiritul limbii noastre. Se ajunge astfel la situația că unele cuvinte sînt citite într-un fel silabic și într-alt fel întregi.

Cum se poate înlătura această situație? Prin deprinderea copiilor de a citi, atunci cînd este vorba de citirea silabică, coborînd vocea către silaba neaccentuată sau urcînd-o în cazul cuvintelor cu accentul pe ultima silabă, ca ve-dém, eo-pác etc.

La lecțiile din clasa I, dar mai ales la cele de citire explicativă, am observat că se folosește uneori o intonație nefirească limbii romîne, că se alterează intonația majoră, energică ce o caracterizează. Chiar la încheierea unei fraze sau a unei propoziții scurte (cum ar fi propoziția „Muncitorii luptă pentru îndeplinirea planului de stat" ori afirmația „Bine !) unde în mod obișnuit vocea ia un ton major, unii învățători nu respectă această caracteristică a limbii noastre, folosind o tonalitate care dă vorbirii sau citirii o nuanță de tristețe, ceea ce îi obișnuiește și pe elevi să procedeze la fel.

Credem că în munca didactică trebuie să se țină seama și de aceste considerente.

Lector univ. I. CÎRLAN — Galați

Cu ajutorul proiecțiilor

La Școala generală de 8 ani din comuna Bărăștii de Vede, raionul Vedea, se obțin bune rezultate în predare prin folosirea proiecțiilor, care dau lecției un caracter mai interesant și mai atrăgător și îi lămuresc mai bine pe elevi asupra celor studiate.

La început, de proiectarea filmelor și diafilmelor se ocupa numai personalul didactic. Cu timpul, însă, au fost antrenați la această activitate și elevii din clasele mai mari, pe care proiecțiile îi interesau foarte mult. S-a organizat astfel în școală un cerc al tinerilor operatori, în cadrul căruia elevii au învățat cum se pune în funcțiune aparatul de proiecție, cum se introduce și cum se derulează filmul, cum se pot înlătura eventualele defecțiuni ce se ivesc în timpul proiecției etc.

Ținînd o legătură permanentă cu Arhiva națională de filme, colectivul didactic al școlii din Bărăștii de Vede a putut să-și asigure filmele de care are nevoie pentru întregul an școlar, realizînd o planificare judicioasă a proiectării acestora în funcție de cerințele didactice și educative.

I. TUDOR

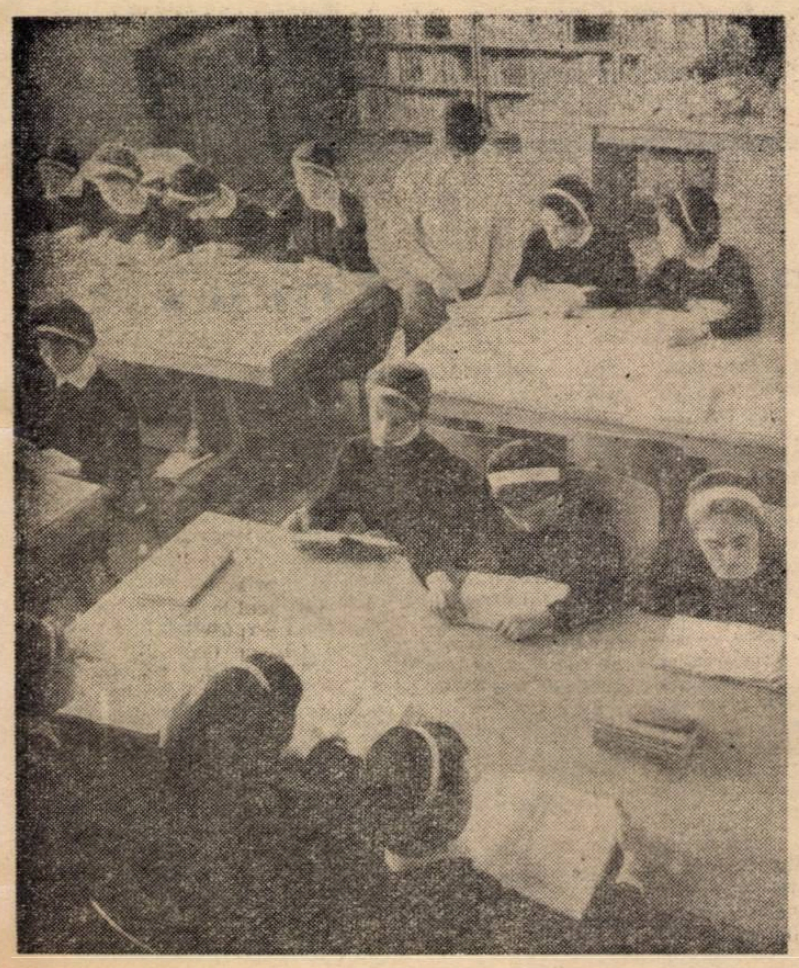

Studii — în biblioteca Școlii pedagogice de învățători din Buftea

Ajutorul colegilor mai mari este întotdeauna bine venit

Puncte de vedere

Predarea elipsei și hiperbolei

Dacă pornim de la ideea că este bine să începem predarea conicelor cu parabola și cercul *), vom continua tratarea capitolului respectiv cu studiul elipsei și al hiperbolei.

Socotim indicată predarea paralelă a acestor două conice, întrucît astfel efortul la care sînt supuși elevii este mult mai mic, iar memorarea formulelor se realizează mai ușor și mai logic. Asemănarea între definițiile celor două curbe și modul de stabilire a ecuațiilor lor reduse demonstrează cu prisosință necesitatea predării paralele a elipsei și hiperbolei.

Cred că ar fi just să scriem astfel relația satisfăcută de punctele M ale elipsei (respectiv hiperbolei): modulul sumei MF+k.MF' este egal cu 2 a (cu condiția să avem k egal cu plus sau minus unu). Traducerea analitică ar conduce, prin raționalizare, la $(a^2—c^2)\,x^2+a^2y^2—a^2.\,(a^2—c^2) = 0$.

În cazul elipsei a este mai mare decît c și, deci, diferența $(a^2—c^2)$ este pozitivă.

Pentru hiperbolă a este mai mic decît c și, deci, diferența $(c^2—a^2)$ este pozitivă.

Dacă segmentele a și c reprezintă ipotenuza și una din catetele unui triunghi dreptunghic, există o catetă b, astfel încît $a^2—c^2 = b^2$.

Așadar, cunoscînd ecuația elipsei și înlocuind b^2 prin $—b^2$ se obține ecuația hiperbolei.

După ce s-a stabilit ecuația pentru fiecare curbă, se trece la probleme de tangență. Este suficient să se stabilească ecuația tangentelor pentru elipsa raportală la axele sale. Înlocuind pe b^2 prin $—b^2$ în aceste ecuații, se vor obține ecuațiile tangentelor de același nume pentru hiperbolă.

Rezultatele obținute se trec într-un tabel liniat în felul următor :

Ecuația	Elipsa	Hiperbola

Le putem arăta elevilor că, dacă în ecuația elipsei se înlocuiește b prin a, se obține ecuația cunoscută a cercului cu centrul în originea sistemului de referință și cu raza a.

În cazul hiperbolei, dacă a = b, hiperbola este echilateră și asimptotele sale sînt bisectoarele unghiurilor formate de axele sistemului de referință.

*) Vezi articolul „Ordinea prezentării temelor de geometrie analitică", apărut în „Gazeta învățămîntului" nr. 726 din 25 octombrie 1963.

După ce am predat parabola, cercul, elipsa și hiperbola, putem arăta originea comună a acestor patru conice. Este de asemenea instructiv să se demonstreze că, pornind de la o anumită parabolă raportată la sistemul de referință rectangular, se poate obține fie cercul, fie hiperbola echilateră, considerînd corespondența în felul următor :

Fie funcția $f(x) = a^2—x^2$ definită pentru x aparținînd intervalului [—a, a]. Graficul acestei funcții este dat de totalitatea punctelor P pentru care abscisa satisface condiția impusă, iar ordonata este strict pozitivă sau zero. Mulțimea punctelor P poate fi pusă în corespondență cu mulțimea punctelor Sc astfel încît oricărui punct A al mulțimii P să-i corespundă un singur punct A' din mulțimea Sc. Punctele A și A' au aceeași abscisă, iar ordonata punctului A' reprezintă rădăcina pătrată a mărimii ordonatei punctului A. Mulțimea punctelor Sc reprezintă geometric un semicerc de rază a. Considerînd și simetricul acestui semicerc față de axa absciselor se obține cercul cu centrul în originea sistemului de referință și cu raza egală cu a.

Se poate scrie că cele două puncte A și A' sînt astfel încît A avînd abscisa x, are ordonata $(a^2—x^2)$, iar A', avînd abscisa tot x, are ordonata egală cu rădăcina patrată a ordonatei punctului A.

Pornind de la funcția $f(x) = x^2—a^2$ definită pentru x aparține mulțimii R— (—a, a) și însemnînd cu P mulțimea punctelor graficului funcției, putem pune în corespondență mulțimea P (cu ordonate pozitive sau O) cu mulțimea de puncte H din plan, astfel încît oricărui punct A al mulțimii P să-i corespundă punctul A' al mulțimii H ; punctele A și A' au aceeași abscisă x, iar ordonata punctului A' este egală cu rădăcina pătrată a mărimii ordonatei punctului A. Mulțimea H reprezintă o parte din hiperbola echilateră raportată la axele sale de simetrie și anume acele ramuri care sînt alcătuite din puncte cu ordonata pozitivă sau O.

Tot acum se poate pune în evidență existența asimptotelor : $y = \pm x$.

Ca și în cazul cercului, se poate obține prin simetrie întreaga hiperbolă echilateră.

Așadar, de la parabolă, prin extragerea rădăcinii pătrate și simetrice, se poate obține fie cercul, fie hiperbola echilateră. Reciproc, prin ridicarea la pătrat se poate obține din semicerc o parte din parabola orientată cu vîrful în sensul pozitiv al axei ordonatelor. De la o parte din hiperbola echilateră se poate obține o parte din parabola orientată cu vîrful în sens negativ.

Dacă se trece apoi la contractarea planului pe direcția perpendiculară pe axa absciselor, se poate obține dintr-un cerc o elipsă, iar din hiperbola echilateră, hiperbola. Ordonatele punctelor cercului sau hiperbolei se înmulțesc cu raportul b/a (subunitar pentru elipsa cu axa mare situată pe axa absciselor sau supraunitar pentru elipsa care are axa mare situată pe axa ordonatelor).

Ecuațiile asimptotelor vor fi : $y = \pm b/ax$.

Dacă A este un punct al semicercului și A' punctul corespunzător al elipsei, atunci A, avînd abscisa x, are ordonata egală cu rădăcina pătrată a diferenței $(a^2—x^2)$, iar A' avînd aceeași abscisă x, are ordonata egală cu produsul dintre b/a și ordonata punctului A.

În cazul în care A este un punct al hiperbolei echilatere, iar A' punctul corespunzător al hiperbolei oarecare, putem scrie : A de abscisă x și ordonata egală cu rădăcina pătrată a diferenței $(x^2—a^2)$ și A' cu abscisa tot x și ordonata egală cu produsul dintre b/a și ordonata punctului A.

Ar fi de discutat dacă nu s-ar putea stabili mai ușor ecuațiile cercului, elipsei și hiperbolei pornind de la considerații algebrice.

Dacă vom numi drept imagine geometrică a unei mulțimi de puncte din plan curba ale cărei puncte constituie această mulțime, trecerea de la o imagine geometrică la altă imagine geometrică nu va însemna decît punerea în corespondență a două mulțimi de puncte din același plan determinat de un sistem rectangular cartesian. Punerea în corespondență cere ca perechile de puncte să aibă aceeași abscisă, iar între ordonatele lor să existe o relație algebrică în care intervine operația de extragere a rădăcinii pătrate sau ridicare la puterea a doua.

Odată stabilite aceste imagini geometrice, pornind de la imaginea parabolă (considerată atît pentru a pozitiv cît și pentru a negativ) putem stabili ușor ecuația fiecărei curbe (imagine geometrică), demonstrînd apoi că toate punctele se bucură de o anumită proprietate raportată la anumite elemente (puncte și drepte) fixe. De pildă, după ce construim imaginea numită elipsă, arătăm că oricare ar fi punctul M aparținînd acesteia, există două puncte fixe F' și F simetrice față de una din axe, astfel încît MF+MF' =2a (a fiind raza cercului din care rezultă elipsa prin comprimarea planului).

GH. CĂLUGĂRIȚA
cercetător științific principal
la Institutul de științe pedagogice

Autocontrolul în activitatea practică a elevilor

Formarea deprinderilor de autocontrol în procesul de instruire practică a elevilor în atelierul-școală sau în producție joacă un rol deosebit de important în pregătirea profesională a viitorilor muncitori.

Înțelegînd acest lucru, numeroși maiștri-instructori caută să-i obișnuiască pe elevii lor să verifice și să aprecieze independent rezultatul obținut în procesul muncii, să sesizeze abaterile de la cerințele prevăzute și să stabilească corectivele ce trebuie aduse în lucrarea ce o execută, în funcție de greșelile constatate. Ei creează condiții favorabile în această direcție atît prin folosirea unor întrebări bine gîndite, prin examinarea unor cazuri întîlnite în munca elevilor cît și, mai ales, punîndu-i pe aceștia în situația de a-și analiza mișcările, la început pe baza indicațiilor și aprecierilor celor pe lîngă care lucrează, iar apoi numai pe baza observării proprii.

Se impune ca pretutindeni formarea deprinderilor de autocontrol să se bucure de atenția cuvenită din partea maiștrilor-instructori astfel încît elevii să poată aprecia în mod independent îndeplinirea corectă a lucrării sau operației pe care o au de executat, să găsească singuri mijloacele de a prevedea, preîntîmpina și înlătura cauzele eventualelor greșeli, fără a se adresa instructorului pentru orice dificultate. Cu cît maiștrii-instructori vor crea condiții mai bune pentru realizarea autocontrolului cu atît mai repede, mai conștient și mai temeinic se vor forma și dezvolta deprinderile practice ale elevilor și cu atît rezultatele instruirii vor fi mai bune.

Formarea deprinderilor de autocontrol în procesul instruirii practice trebuie să ia la început forma unor cerințe puse în fața elevilor de maistrul-instructor, pentru ca apoi acestea să se transforme în cerințe proprii. Vom reuși să obținem acest lucru dacă vom urmări ca elevii să cunoască și să înțeleagă de la început necesitatea organizării raționale a activității la locul de muncă, organizare care influențează în mare măsură creșterea productivității muncii și a calității produselor, înlăturarea timpilor neproductivi, reducerea oboselii, prevenirea accidentelor. Aceeași importanță o are înțelegerea clară a scopului operației sau lucrării executate, precum și a regulilor și procedeelor celor mai potrivite ce urmează a fi aplicate. Toate acestea se realizează dacă instructajul verbal al maistrului-instructor în legătură cu demonstrarea procedeului de muncă este complet și precis. Insuficienta precizie în indicațiile verbale, la fel cu trecerea superficială peste unele chestiuni esențiale sau, dimpotrivă, instructajul cu prea multe amănunte dau rezultate slabe, frînează dezvoltarea deprinderilor de autocontrol.

Cunoașterea sculelor sub aspectul construcției și principiului mînuirii de către elevi este esențială pentru reușita formării deprinderii de autocontrol. În acest scop la tăierea metalelor cu dalta, bunăoară, este bine să-i îndrumăm pe elevi să pună accent pe controlul sculelor, pe modul de prindere a ciocanului, de fixare a semifabricatului, de prindere a dăltii în mînă, de executare a loviturii cu ciocanul.

Dar instructorul nu se poate rezuma numai la indicarea modului de executare a unei operații, ci este chemat să arate și cum se verifică ea. Iată de ce îi vom obișnui pe elevii strungari, de pildă, ca la terminarea piesei și scoaterea ei din universal să efectueze controlul final, comparînd dimensiunile piesei cu cotele de pe desen. O mare eficiență are și compararea piesei executate de elev cu piesa executată de maistru.

Ținînd seama de faptul că în efectuarea controlului calității pieselor se folosesc larg instrumentele de măsurat și verificat (șubler, echer, rigla gradată etc.) cunoașterea temeinică a construcției și principiului de funcționare a acestor instrumente ca și a metodelor de folosire a lor are o importanță deosebită. Observațiile în legătură cu această problemă ne arată că unii elevi comit greșeli elementare cînd lucrează cu anumite instrumente de măsurat. De exemplu, cînd folosesc rigla gradată, efectuează măsurarea de la marginea riglei nu de la reperul zero al acesteia. In ceea ce privește folosirea șublerului, s-a constatat că unii elevi, deși știu să-l mînuiască în mod corect, nu reușesc să relateze exact rezultatele obținute, în timp ce alții fac greșeli în citirea diviziunilor, îndeosebi a zecimilor. De aici necesitatea de a se organiza cît mai multe și mai variate exerciții de măsurat pe piese felurite — prismatice, cilindrice, cu orificii etc. — pentru ca elevii să-și formeze deprinderi trainice și corecte în acest domeniu, să-și poată da seama singuri de eventualele lor greșeli.

Elevii Școlii profesionale „Timpuri noi" la practică în uzină

In formarea deprinderii de autocontrol o importanță foarte mare prezintă datele imediate furnizate de organele de simț (vizual, tactil, auditiv etc.). Aprecierea vizuală în operațiile de măsurare și control, „formarea ochiului", cum se spune, este o cerință imperioasă, ea ajutîndu-i pe viitorii muncitori să fie în măsură a sesiza și aprecia cît mai precis dimensiunile, forma pieselor și calitatea suprafețelor executate.

Dar îndrumarea elevilor în executarea diferitelor mînuiri de scule sau instrumente de măsurat și, în general, în activitatea practică nu trebuie să aibă caracter de tutelare. Se cere ca elevii înșiși să fie în stare a aprecia eventualele mișcări și mînuiri necorecte sau de prisos, ca și mijloacele de remediere necesare.

Un rol deosebit de însemnat în formarea deprinderilor de autocontrol îl are folosirea schiței și a fișei tehnologice. Bazîndu-se pe indicațiile schiței și a fișei tehnologice elevii pot găsi singuri răspunsul la dificultățile ivite în procesul executării unei lucrări. Desigur, la început acest răspuns va fi aflat în urma activității comune a maistrului și elevilor. Treptat însă, problemele respective vor putea fi rezolvate numai de elevi. In acest scop se cere combătută în mod sistematic tendința elevilor de a face apel la maistru pentru orice dificultate sau pentru a afla ce mai au de făcut, îndrumarea și controlul în cursul instructajului curent fiind astfel organizate încît elevii să fie ajutați la timpul oportun. Dacă ajutorul vine prea devreme, ei nu se deprind să învingă singuri greutățile și astfel nu li se dezvoltă spiritul de independență. De asemenea, dacă sînt ajutați prea tîrziu, ne putem trezi în fața situației că și-au însușit procedee de lucru greșite. Elevii care nu au formată deprinderea de a se folosi de schița și fișa tehnologică pentru a-și reprezenta mintal ceea ce urmează să realizeze în practică întîmpină dificultăți în aplicarea diferitelor operații, inversează ordinea prelucrării pieselor, nu sesizează la timp cauzele care pot duce la rebutarea piesei și mijloacele de remediere a acestora.

Cînd elevii ajung să înțeleagă principiul care stă la baza fiecărui procedeu de măsură și control, să găsească în mod independent soluția folosind indicațiile din schița și fișa tehnologică, poate afirma că au început să-și formeze deprinderi de autocontrol.

ȘTEFAN LINUL
lector la I.P.C.D. Cluj

La cercul pedagogic

De curînd, în cadrul unui schimb de experiență, la cercul pedagogic al profesorilor din școlile cu profil agricol ale regiunii București au fost împărtășite unele procedee folosite de profesorii de specialitate de la Școala profesională de mecanici agricoli din Roșiori în ceea ce privește construirea materialului didactic, ca și în ceea ce privește activitatea metodică.

Astfel, s-a arătat că în cabinetul de motoare al școlii au fost secționate piese de motoare Diesel 35—36 și 103, care apoi au fost montate pe panouri sistematizate pe capitole sau teme, ca de pildă mecanismul bielă-manivelă, mecanismul de distribuire, sistemul de ungere, sistemul de răcire etc.

Participanții la schimbul de experiență au studiat cu mult interes modul cum sînt folosite la școala din Roșiori panourile pentru predarea disciplinei „Motoare". Aceste panouri, care cuprind diferite piese, subansamble sau sisteme ale motorului, pot fi scoase cu ușurință din locașul lor de ghidare, întrucît se deplasează pe rulmenți. Rama cuprinzînd panoplia cu piesele de motoare Diesel se poate deplasa pe două elemente paralele de ghidare astfel încît profesorii pot demonstra elevilor construcția pieselor, felul cum sînt asamblate și montate acestea, ca și funcționarea lor.

Rezultatele bune obținute prin utilizarea panourilor cu secțiuni de motoare au determinat colectivul școlii să treacă la construirea unor materiale de același tip pentru instruirea practică la lăcătușărie. Acestea pot fi prezentate în cele mai bune condiții elevilor datorită unui mecanism simplu care permite trecerea lor succesivă prin fața unui cadru ecran.

În atelierele școlii din Roșiori bancurile de lucru ale elevilor au fost confecționate astfel încît întreaga grupă să poată urmări ușor pe maistru. De aceea ele nu cuprind cîte două posturi de lucru așezate față în față și despărțite printr-o plasă de sîrmă, așa cum se obișnuia înainte, ci un singur post de lucru așezat pe o latură, prevăzut cu menghină și cu sertare pentru scule, pentru aparate de măsură și control și pentru documentația tehnică.

La ședința cercului pedagogic al școlilor cu profil agricol din regiunea București s-a popularizat și experiența școlii profesionale pentru mecanizarea agriculturii din Roșiori și în ceea ce privește activitatea metodică. Aici s-a organizat un cabinet pedagogic unde sînt expuse diferite materiale metodice — planuri de muncă ale comisiilor metodice, panouri prezentînd desfășurarea proceselor tehnologice de executare a unor scule, planuri de lecții teoretice sau practice, grafice privind nivelul la învățătură pe clase și ani de studii etc. Cadrele didactice, în special cele tinere sau care lucrează de puțin timp în învățămînt, au posibilitatea de a studia în acest cabinet numeroase probleme legate de buna desfășurare a instruirii teoretice și practice a elevilor.

Cercul pedagogic se preocupă de asemenea, în mod deosebit, de ridicarea nivelului pedagogic al maiștrilor-instructori, ajutîndu-i să se pregătească pentru cursul de minim pedagogic. În acest scop au avut loc pînă acum două lecții.

În planul de activitate al cercului pedagogic figurează și o serie de obiective privind efectuarea unor lucrări de cercetare științifică menite să contribuie la ridicarea nivelului pregătirii profesionale și pedagogice a profesorilor de specialitate și a maiștrilor-instructori.

Ing. agr.
STELIAN DUMITRACHE

Colaborare cu părinții

Colaborarea colectivelor didactice din școlile profesionale și tehnice cu părinții elevilor se extinde asupra unei game largi de probleme, care privesc nu numai felul cum se comportă aceștia, cum își pregătesc lecțiile sau cum își petrec timpul liber, ci și unele aspecte ale instruirii lor în producție. Iată de ce Școala profesională C.F.R. din Timișoara și-a propus să-i atragă pe părinți și la rezolvarea acestor aspecte, cu atît mai mult cu cît cei mai mulți dintre ei lucrează în sectoarele de producție ale atelierelor și Depoului C.F.R., unde elevii sînt pregătiți pentru viitoarea lor activitate profesională.

Chiar de pe acum s-au și obținut primele roade ale participării efective a părinților la instruirea și educarea în producție a ucenicilor școlii. In prima ședință comună de lucru, părinților care lucrează într-un anumit atelier sau sector de producție le-au fost remise liste cuprinzînd numele elevilor care efectuează practica în sectorul respectiv, anul de studii în care se află fiecare din aceștia și lucrările pe care trebuie să le execute conform programei de practică.

Acum membrii comisiei de organizare și îndrumare a practicii se bucură continuu de un ajutor efectiv și multilateral din partea majorității părinților care lucrează ca muncitori și tehnicieni în diferite ateliere ale Depoului C.F.R.-Timișoara. Aceștia îi ajută pe ucenicii ce lucrează alături de ei să-și însușească mai rapid și mai temeinic tainele tehnicii și tehnologiei moderne de producție. Totodată ei se preocupă de modul cum se comportă elevii, îi ajută să folosească rațional timpul de practică etc.

In vederea obținerii unor rezultate cît mai bune în activitatea cu părinții, colectivul didactic al școlii a organizat recent pentru aceștia și un lectorat care să-i familiarizeze cu unele cunoștințe pedagogice de bază. Prima temă expusă în cadrul lectoratului s-a referit la etapele dezvoltării psihice a adolescenților, cu privire specială la trăsăturile principale ale evoluției psihofizice a elevilor din școlile profesionale și tehnice. In continuare vor fi expuse o serie de referate privind colaborarea școlii cu familia pentru educarea elevilor în spiritul dragostei față de muncă, rolul muncitorilor și al maiștrilor din producție în pregătirea profesională și în educarea viitorilor muncitori etc.

Întărirea continuă a colaborării cu părinții elevilor care lucrează în diferitele sectoare de producție ale Depoului C.F.R. este considerată la Școala profesională C.F.R. din Timișoara drept unul din cele mai valoroase mijloace de îmbunătățire a instruirii și educării viitorilor muncitori.

Prof. FLORICA GRIGORESCU
Timișoara

Cercetînd un exemplar de Ficus elastica

Sancțiuni educative

Disciplina liber consimțită — o știm cu toții — nu se poate realiza dintr-o dată. Puține colective de elevi ajung într-un timp scurt la un nivel superior de educație, care să-i pună pe membrii lor în afara oricăror perspective de a fi sancționați pentru anumite abateri de la disciplina școlară. Pînă în momentul în care se realizează pe deplin disciplina liber-consimțită, sancțiunea își are rațiunea ei pedagogică, scopul sancționării fiind educarea nu numai a elevului nedisciplinat, ci și a întregului colectiv.

Cred, în ceea ce mă privește, că una dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o sancțiune pentru a-și atinge scopul este grija pedagogului de a convinge pe elev de greșeala lui și de obiectivitatea sancționării. Acest lucru se poate realiza dacă greșelile elevilor sînt analizate cu calm și competență.

În activitatea mea de profesor și de director am fost pus deseori în situația de a analiza faptele și de a-i convinge pe elevi de greșeala lor, făcîndu-i să înțeleagă rațiunea sancțiunii date. În aceste cazuri, analiza am făcut-o cel mai adesea în fața clasei și sancțiunea am pronunțat-o tot acolo. De cele mai multe ori am cerut și concursul părinților, făcîndu-i să afle chiar de la copiii lor cauza sancționării. În felul acesta părintele cunoaște bine faptele și, înțelegînd sancțiunea, contribuie direct la educarea copilului.

O astfel de situație am întîlnit chiar săptămînile trecute. Un elev a avut o atitudine necorespunzătoare față de profesoara de fizică. Chiar înainte de intervenția mea elevul și-a dat seama de greșeala lui, dar a primit cu indiferență sancțiunea dată. Mai greu i-a venit însă cînd i s-a cerut să relateze tatălui său cele întîmplate. A doua zi tatăl, chemat de noi, a venit la școală. Ne-a relatat că fiul său îi vorbise de greșeala făptuită și că el însuși i-a arătat pe un ton categoric, în urma celor aflate, consecințele unei astfel de atitudini. Elevul și-a cerut scuze de la profesoară din proprie inițiativă, iar față de mine și de tatăl său a arătat cu toată sinceritatea că își înțelege greșeala. Sînt convins că într-adevăr așa este și că el nu va mai greși. Mi-am dat seama clar de aceasta din felul cum a vorbit, cum a rostit fiecare cuvînt.

Pronunțarea unei sancțiuni fără a convinge pe elev și familia de greșeala săvîrșită poate avea drept consecință o denaturare a faptelor și o solidarizare greșită a părinților cu copiii lor. Nu de mult am cerut scăderea notei la purtare a unei eleve pentru o abatere evidentă de la disciplina școlară. Am neglijat însă să discut mai mult cu ea și să stau de vorbă cu părinții. Consecința: peste cîteva zile mama s-a prezentat la școală reproșîndu-mi prea multa severitate. Ce se întîmplase? Eleva, pozînd într-o adevărată victimă, își făcuse din părinți aliați. Este limpede că în asemenea situații munca pedagogului devine mult mai dificilă, că el nu mai poate acționa cu suficientă eficacitate asupra elevului.

Se cere în același timp ca profesorul care a pronunțat o sancțiune să și urmărească aducerea ei la îndeplinire. E drept, rare ori se văd elevi refractari la executarea unei sancțiuni. Din cînd în cînd, însă, unii din ei profită de multele preocupări ale noastre și se prefac că au uitat de sancțiunea primită. Asemenea situație nu este numai needucativă, ci și dăunătoare pentru elev și pentru colectiv. Ea îi face să creadă că profesorii sînt slabi, că-și pot permite orice fiindcă pînă la urmă rămîn de fapt nepedepsiți.

O sancțiune, oricît de meritată, nu-și atinge scopul dacă îi lasă elevului impresia unei răfuieli sau a unui abuz de autoritate. Mai ales cei certați cu disciplina sînt tentați să interpreteze în felul acesta atitudinea profesorului față de ei. În astfel de situații ni se cere să intensificăm munca educativă pînă la înlăturarea acestei concepții eronate din mintea elevilor. De multe ori s-au prezentat la mine astfel de elevi „năpăstuiți". I-am ascultat cu răbdare și le-am promis că voi analiza faptele. Între timp, m-am ocupat mai mult de ei și le-am atras atenția ori de cîte ori s-au abătut de la disciplina școlară, convingîndu-i că nimeni nu urmărește, prin sancțiunile date, decît ferirea lor de influențele dăunătoare și integrarea lor în colectivul clasei.

În general, cînd se vorbește despre sancțiuni se ignorează efectul educativ al mustrării în fața clasei sau în fața directorului, aducerea elevului în consiliul pedagogic, uneori chiar în adunările pe clasă ale părinților. Dimpotrivă, se vădește oarecare grabă în aplicarea unor sancțiuni mai aspre. În școala noastră ne-am străduit să facem uz cît mai rar și numai în cazurile cele mai grave de sancțiunile maxime. Am luptat de asemenea, împotriva abuzului de sancțiuni, fiind convinși că acesta nu poate duce decît la slăbirea eficacității educative a sancțiunilor.

În legătură cu problema în discuție s-ar putea spune multe, analizîndu-se diferitele ei laturi. Întrucît nu mi-am propus să epuizez subiectul, mă voi referi la încă un singur aspect al lui.

Se spune de obicei că nu este bine să se revină asupra unei sancțiuni chiar dacă cel care a dat-o este convins că a greșit. Se pot aduce, firește, multe argumente în favoarea acestei teze. Eu însă cred că nu este bine să se procedeze rigid. Elevul poate executa o sancțiune nemeritată, însă efectul educativ nu va mai fi cel scontat. Îmi amintesc de exemplu de o elevă pe care am mustrat-o în fața clasei, deși nu era vinovată. A plîns o oră întreagă susținîndu-și nevinovăția. Cercetînd mai bine, m-am convins că avea dreptate. Am reabilitat-o pe loc în fața clasei. Peste două zile, eleva a venit la mine și mi-a mulțumit că am fost drept cu ea. Am înțeles ce mult o frămîntase întîmplarea și cît ar fi durut-o persistența mea în menținerea sancțiunii cu orice preț.

Am asistat chiar în toamna aceasta la o scenă care mi-a dat mult de gîndit. O profesoară sancționase o elevă. Aceasta o ruga să mai cerceteze faptele. „Am cercetat. E deajuns. Eu nu revin asupra celor spuse odată". Am stat mai apoi de vorbă cu profesoara. A fost imposibil să o conving că era necesar să mai reflecteze asupra celor întîmplate și, la nevoie, să revină asupra hotărîrii luate. Ulterior s-a dovedit însă că cercetase superficial, că sancțiunea stabilită era nedreaptă.

Poate vor fi și printre cititorii acestor rînduri unii care mă vor dezaproba. Sînt dispus să ascult contraargumente, însă deocamdată am convingerea că revenirea asupra unei sancțiuni nu știrbește autoritatea profesorului dacă ea se întemeiază pe prestigiul acestuia, pe seriozitatea și priceperea lui, nu pe folosirea arbitrară a unor drepturi acordate de regulamentele școlare. Totuși, din toate acestea nu aș vrea să se creadă că revenirea asupra hotărîrii noastre poate să devină obișnuință în activitatea pedagogică. Mult mai bine este să studiem temeinic, de la bun început faptele, pentru a nu fi puși în situația să acordăm pedepse pe nedrept sau să revenim asupra lor.

Din punct de vedere educativ, problema sancțiunilor este strîns legată de aceea a recompenselor. Despre eficacitatea și scopul lor educativ cred că este necesar a se discuta într-un articol separat.

Prof. I. POPESCU
director adjunct
la Școala medie „Gh. Lazăr"
din București

Acțiuni cît mai folositoare

Colectivul pedagogic de la Casa pionierilor din Constanța și-a propus ca în acest an școlar să îmbogățească mijloacele muncii cu pionierii prin inițierea unor acțiuni cît mai atrăgătoare, menite să țină mereu treaz interesul copiilor pentru cercul pe care și l-au ales și în același timp să cultive în inimile lor trăsăturile morale și de caracter specifice omului de tip nou.

De exemplu, pentru sporirea efectului educativ al activității din cercul fotografilor amatori, paralel cu eforturile pentru a le transmite copiilor tehnica fotografierii, ei vor fi îndemnați să găsească cele mai semnificative aspecte din viața orașului nostru înnoit. Materialul realizat va fi prezentat în cadrul primei expoziții a micilor fotografi amatori din oraș, cu tema: „Constanța, azi".

Cercul literar și biblioteca și-au propus să pregătească și să prezinte scenete ca „Impărăția semnelor de punctuație", montaje literare, dramatizări și alte manifestări care vor constitui mijloace eficiente de luptă pentru exprimarea corectă, orală și scrisă a copiilor chiar din primele clase ale școlii de cultură generală.

Tot în scopul sprijinirii procesului de învățămînt, cercurile de științe naturale, radiofonie și telecomunicații — cu concursul membrilor lor și al micilor actori amatori din colectivul de artă dramatică — vor prezenta în cadrul matineelor și seratelor științifice experiențe de chimie și fizică din cele mai interesante și vor reliefa deosebita importanță a acestor obiecte de studiu pentru viață, pentru cunoașterea și stăpînirea de către om a fenomenelor naturii.

Foarte apreciate au fost în anii trecuți spectacolele formațiilor artistice ale Casei pionierilor. De aceea și în acest an școlar o preocupare de seamă a instructorilor de la Casa pionierilor a constituit-o alegerea repertoriului pentru fiecare cerc artistic. Ansamblul coral va pregăti cîntece pionierești despre patrie și partid, ca și creații dintre cele mai valoroase ale compozitorilor clasici. In colaborare cu cercul de artă dramatică va prezenta montaje literar-muzicale ca „Trăiască Republica Populară Romînă!", „Partid iubit, părinte drag".

Cercul de artă dramatică și-a axat activitatea pe realizarea unor scenete care oglindesc viața grupelor și a detașamentelor, preocupările lor în vederea ridicării nivelului la învățătură al pionierilor și școlarilor. De exemplu, se vor prezenta dramatizări ca „Procesul notelor mici", „De ce s-a certat Ionel cu limba romînă" ș.a.

Studioul experimental al micilor actori amatori, înființat cu doi ani în urmă, va continua să prezinte spectacole de teatru urmate de discuții, care vor contribui atît la îmbunătățirea muncii cercului, cît și la întărirea activității echipelor de teatru din școli.

Iată cîteva din preocupările unora din cele 16 cercuri care funcționează la Casa pionierilor din Constanța și care — alături de toate celelalte cercuri — urmăresc promovarea noului, găsirea unor forme și metode noi în munca specifică a caselor de pionieri.

AUREL FILIPESCU
Constanța

Lectura elevilor

Cultivarea dragostei pentru cărți, a gustului pentru citit intră în sarcina tuturor cadrelor didactice din școală. Împreună cu toți profesorii — cu părinții și cu organizația de tineret, deci cu toți cei ce se ocupă de educația elevilor — profesorul de literatură va reuși mai lesne să-i facă pe aceștia să îndrăgească izvorul nesecat de adevăr și de înțelepciune al cărților.

În îndrumarea lecturii elevilor un rol important îl au discuțiile duse în cadrul orei de dirigenție și în afara ei, discuții care să evidențieze necesitatea unei lecturi bogate, faptul că aceasta contribuie la formarea culturii generale a elevilor, la îmbogățirea gîndirii și imaginației lor, la formarea lor ca cetățeni vrednici ai patriei.

La lecții, în orele de dirigenție ca și în pauză, în timpul liber etc., dirigintele are nenumărate ocazii să dezvolte interesul copiilor pentru carte. Dar nu pentru orice carte, ci pentru cartea bună. El este chemat să combată lectura cărților cu caracter decadent, senzațional (pe care unii elevi, din fericire foarte puțini la număr, încă le mai citesc), scoțînd în evidență faptul că acestea nu se integrează nicidecum în sfera literaturii, ci reprezintă doar o abjectă maculatură publicată odinioară pentru josnice interese comerciale și pentru abaterea tineretului de la adevăratele probleme ale vieții. Diriginții pricepuți știu să discute cu elevii această problemă astfel încît în sufletul acestora să crească interesul pentru cartea bună și repulsia, disprețul față de lecturile dăunătoare.

In discuțiile mele cu elevii adesea le povestesc cîte un pasaj dintr-o operă literară, alegîndu-l dintre cele mai vii, mai emoționante. In felul acesta le stîrnesc curiozitatea față de întîmplările anterioare și cele ce vor urma, ceea ce îi îndeamnă să citească opera.

Întîlnirile cu scriitorii organizate de diriginți, de cercurile literare, de organizațiile de tineret trezesc interesul elevilor pentru operele acestora. Așa s-a întîmplat, de exemplu, în școala noastră, în urma întîlnirilor elevilor cu prozatorul Dumitru Mircea, care le-a vorbit despre geneza romanului său „Pîine albă", sau cu poetul Ștefan Iureș, care le-a dat explicații despre geneza poeziei „Doi piloți".

Nu e suficient să ne oprim la stimularea interesului pentru citit ci, în același timp, avem datoria să controlăm efectul produs de lectură asupra elevilor.

Căutînd să-i facem pe elevi să nu citească doar de dragul de a citi, mai ales la clasele mari îi punem cît mai mult în situația de a reflecta asupra operei citite. În această privință sînt folositoare referatele orale, recenziile, ca și împărtășirea impresiilor, discuțiile între elevi pe marginea unor opere citite, însemnarea problemelor dezbătute de acestea, a trăsăturilor caracteristice unui personaj îndrăgit, a concluziilor desprinse. Bine înțeles, am grijă ca toate acestea să fie astfel făcute încît să nu se ajungă la supraîncărcare.

Am arătat doar cîteva din preocupările pentru educarea elevilor prin mijlocirea lecturii, pentru dezvoltarea dragostei lor pentru carte. Este limpede că folosind această cale, vom face ca munca de educare să fie cît mai bogată în roade.

Prof. VALER OROS
Baia Mare

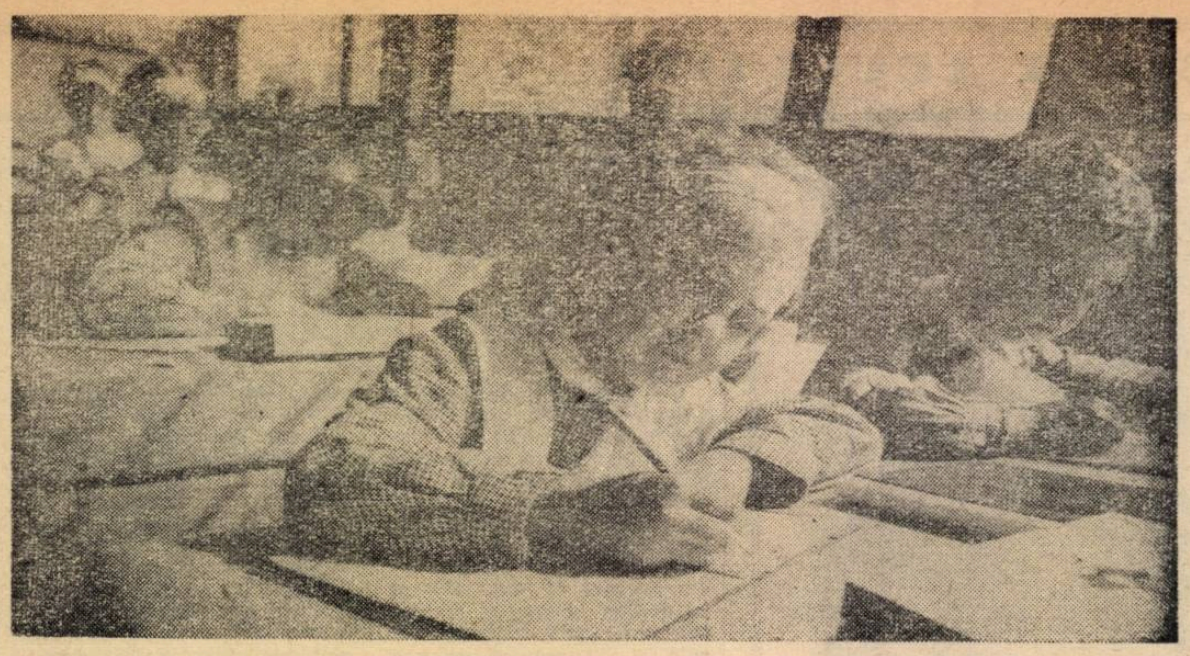

Oră de compunere

Alegerile sindicale în școli

Problemele muncii profesionale în dezbaterea adunării de alegeri

Darea de seamă prezentată în adunarea membrilor grupei sindicale de la Școala de 8 ani nr. 15 din Brașov a analizat pe larg activitatea desfășurată de membrii de sindicat în vederea îmbunătățirii necontenite a procesului instructiv-educativ. Ea a vorbit despre munca rodnică dusă de grupa sindicală în vederea ridicării nivelului profesional al învățătorilor și profesorilor, despre acțiunile întreprinse în scopul creșterii procentului de elevi promovați și al combaterii mediocrității. Față de anul trecut s-au dobîndit în acest sens succese evidente. Pe școală, procentul de promovați a atins cifra de 99 la sută. O dovadă concludentă a îmbunătățirii calității cunoștințelor elevilor o constituie și numărul în continuă creștere al notelor de 8, 9 și 10.

Grupa sindicală, sub permanenta îndrumare a organizației de partid, a contribuit larg la obținerea acestor succese. De pildă, grupa s-a îngrijit ca fiecărui învățător și profesor să-i fie repartizate sarcini concrete din planul de muncă al școlii, a organizat schimburi de experiență, interasistențe și lecții deschise, pentru ca metodele bune ale unor profesori și învățători să fie cunoscute de toate cadrele didactice.

Apreciind activitatea grupei sindicale, profesorii Iosif Ochiu, Dumitru Belea și învățătoarea Victoria Negrea au scos în evidență acțiunile întreprinse pe linia continuei ridicări a măiestriei pedagogice. Ei s-au ocupat în cuvîntul lor de eficiența schimburilor de experiență organizate între învățători și profesori în legătură cu îmbunătățirea sistemului de predare la clasa a IV-a, cu necesitatea notării rîtmice a elevilor. Au fost evidențiați în adunare, pentru modul exemplar în care au reușit să-și îmbunătățească munca în acest domeniu, tovarășii Dumitru Vicol, Elena Ștefan, Gabriela Slakovits, Margareta Iovănuț și alții.

Participanții la discuții au vorbit cu mîndrie despre succesele obținute, cu sprijinul grupei sindicale, în munca diriginților, a comisiilor metodice. Ei n-au trecut însă cu vederea unele deficiențe ce s-au mai manifestat în munca grupei. S-a subliniat, de pildă, că în unele cazuri schimburile de experiență au avut un caracter formal și că uneori nu s-a urmărit cum se aplică și ce eficacitate au măsurile luate.

Printre problemele activității profesionale din școală s-a discutat și despre legătura cadrelor didactice cu familia elevilor. S-a subliniat că, avînd sprijinul sindicatului, lectoratele cu părinții, conferințele ținute de învățători și profesori la Uzinele de tractoare, la fabricile „Cauciucul" și „Timpuri noi" au contribuit substanțial la strîngerea legăturilor între școală și părinți.

Numeroși vorbitori s-au ocupat în cuvîntul lor de modul în care munca profesională a membrilor de sindicat a fost completată de activitatea lor culturală. Cadrele didactice din școală au ținut, în perioada la care s-a referit darea de seamă, numeroase conferințe în diferite întreprinderi și la sate, au dus o activitate rodnică în cadrul cercului de citit din cartier, au făcut parte din brigăzi științifice. Directoarea școlii, tovarășa Ilie Magda, a arătat în cuvîntul său sprijinul pe care conducerea școlii l-a primit din partea grupei sindicale atît în mobilizarea membrilor de sindicat la îmbunătățirea continuă a muncii instructiv-educative, cît și la buna desfășurare a activității obștești.

In cadrul discuțiilor s-au făcut numeroase și valoroase propuneri menite să ducă la îmbunătățirea muncii sindicale în toate domeniile. Ținînd seama de recomandările făcute în adunare de către membrii de sindicat, biroul nou ales al grupei sindicale va reuși să-și aducă din plin contribuția la mobilizarea tot mai activă a cadrelor didactice pentru îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere ce le revin în pregătirea multilaterală a elevilor.

M. PAVEL

Rezultatele concursului pentru elaborarea manualelor școlare

Editura didactică și pedagogică aduce la cunoștința celor interesați rezultatele concursurilor lansate în septembrie 1962 și februarie 1963 în vederea elaborării unor manuale pentru învățămîntul de cultură generală.

Manuscrisele necuprinse în tabelul de mai jos nu au reușit la concurs.

I. Limba română, clasa a II-a

— motto : „Pentru copiii noștri" — mențiune, în valoare de lei 1 500.

II. Limba română clasa a III-a

— pseudonim : „Colmitangec" — mențiune, în valoare de lei 2 000.

III. Algebra clasa a VIII-a

1) pseudonim : „Mărășești" — premiul II, în valoare de lei 6 000. Manuscrisul a fost propus spre editare;

2) pseudonim : „Sistem" — premiul III, în valoare de lei 4 000 ;

3) pseudonim : „Euler" — mențiune, în valoare de lei 2 000.

IV. Elemente de analiză matematică, clasa a XI-a

1) motto: „Per scientiam ad veritatem" — premiul I, în valoare de lei 10 000. Manuscrisul a fost propus spre editare ;

2) pseudonim : „Savca Benobo" — premiul II, în valoare de lei 8 000 ;

3) pseudonim : „Cristian Tîlmaciu" — mențiune, în valoare de lei 1 000.

V. Fizica, clasa a VIII-a

1) pseudonim : „Ion I. Ion" — premiul II, în valoare de lei 6 000. Manuscrisul a fost propus spre editare ;

2) pseudonim : „Negoiu" — premiul III, în valoare de lei 4 000 ;

3) pseudonim : „T. Prahoveanu" — mențiune, în valoare de lei 2 000.

VI. Chimia, clasa a VIII-a

1) pseudonim : „Năvodari" — premiul III, în valoare de lei 4 000. Manuscrisul a fost propus spre editare ;

2) pseudonim : „Retorta" — mențiune, în valoare de lei 2 000 ;

3) pseudonim : „A. Tom" — mențiune, în valoare de lei 2 000.

VII. Igiena, clasa a VII-a

1) pseudonim : „Bogdanin Nicolae" — premiul II, în valoare de lei 6 000. Manuscrisul a fost propus spre editare ;

2) motto : „Minte sănătoasă, în corp sănătos" — premiul III, în valoare de lei 4 000 ;

3) pseudonim : „N. Hodăceanu și M. Imbuzan" — mențiune, în valoare de lei 2 000 ;

4) motto : „Igiena începe și se termină cu profilaxia" — mențiune, în valoare de lei 1 000.

Rezultatele la celelalte manuale scoase la concurs—și anume: Muzica, clasa a VIII-a, pentru școli cu limba de predare română ; Muzica clasa a VIII-a, pentru școli cu limba de predare maghiară ; Muzica clasa a VIII-a, pentru școli cu limba de predare germană ; Desenul, clasa a VIII-a și Noțiuni de biologie, clasa a VII-a — vor fi comunicate ulterior.

CORESPONDENȚA

Îndrumarea pedagogică și metodică a muncii învățătorilor și profesorilor capătă un caracter tot mai intens pe măsură ce școlile pătrund mai adînc în desfășurarea activității lor. Despre această îndrumare ne vorbesc multe din scrisorile sosite în ultima săptămînă în redacție.

● Secția de învățămînt a raionului Ilia, ne scrie corespondentul nostru **Ion Blaj**, acordă o deosebită atenție îndrumării corpului didactic din școlile raionului prin mijlocirea cercurilor pedagogice, în cadrul cărora, pe lîngă organizarea lecțiilor deschise și a schimbului de experiență, se prezintă interesante comunicări științifice.

Bunăoară, profesorii de matematică și fizică au ascultat recent, la cercul lor, un referat privind realizarea legăturii cunoștințelor de specialitate cu practica. Profesorii de limba română, la rîndul lor, au ascultat o expunere în legătură cu opera lui Mihail Eminescu.

Căutînd să dea activității din cercurile pedagogice un caracter cît mai eficient, secția de învățămînt a raionului Ilia își propune să invite, pentru expunerea unor teme, și cadre din învățămîntul superior.

● **Tov. Gheorghe Movilă**, director adjunct la Școala medie din Comănești, raionul Moinești, ne face cunoscută în corespondența sa preocuparea continuă a colectivului de conducere a școlii pentru îndrumarea muncii corpului didactic în scopul îmbunătățirii procesului instructiv-educativ.

Bune rezultate în această privință au dat ședințele în care se analizează, pe obiecte, activitatea didactică. La primele ședințe de acest fel s-a analizat cum se desfășoară predarea limbii române și a matematicii. Ședințele au prilejuit realizarea unui util schimb de experiență între profesorii de specialitate, popularizarea metodelor bune, ca și luarea unor măsuri pentru remedierea lipsurilor constatate în predarea obiectelor respective. Într-o altă ședință s-a analizat cum contribuie predarea desenului, muzicii și educației fizice la pregătirea multilaterală a elevilor.

Utile s-au dovedit de asemenea și discuțiile pe care conducerea școlii le poartă săptămînal cu profesorii asupra activității lor didactice, asupra problemelor ce le întîmpină în predare.

Munca de îndrumare permanentă a colectivului didactic pe care o desfășoară conducerea școlii se face tot mai mult simțită prin rezultate bune ce se obțin în procesul instructiv-educativ.

● Orientate de organele locale de învățămînt, cadrele didactice din orașul Sibiu — ne scrie într-o corespondență tovarășul **Vasile Marcovici** — acordă o deosebită grijă organizării timpului liber al elevilor, creîndu-le posibilitatea să și-l petreacă în mod cît mai util.

Bunăoară, pentru a stimula dragostea elevilor pentru muzica simfonică și pentru a contribui la educarea lor estetică, școlile din Sibiu au fost îndrumate să organizeze periodic, în colaborare cu Filarmonica din localitate, concerte-lecție pe anumite teme care corespund programei de învățămînt. Recent a avut loc primul program din acest an școlar, la care au participat peste 1600 de elevi.

M. R.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista LIMBA ROMÎNĂ, nr. 5, 1963

In sumar :

Omagiu academicianului Iorgu Iordan.

ISTORIA LINGVISTICII ROMÎNEȘTI : 125 de ani de la nașterea lui Bogdan Petriceicu-Hasdeu.

ACAD. AL. ROSETTI : Bogdan Petriceicu-Hasdeu și studiul limbii române.

LUCIA WALD : Hasdeu și problemele de teorie a limbii.

C. POGHIRC : B. P. Hasdeu indoeuropenist.

LINGVISTICA GENERALĂ

SOLOMON MARCUȘ: Modelarea matematică a limbii.

P. MICLĂU : Semnul lingvistic.

GRAMATICĂ ȘI VOCABULAR

Probleme și aspecte ale analizei sintactice.

FLORICA FICȘINESCU : Un fals comparativ de superioritate.

DUMITRU NICA : Locuțiunile substantivale în limba română.

ILIE DAN : Un vocativ regional.

PROCOPIE JITARIU : Glosar regional. Regiunea Suceava (raionul Gura Humorului, comuna Berchișești).

FILOLOGIE

N. A. URSU: Argumente noi în sprijinul paternității lui Bălcescu asupra Cîntării Romînici.

ION I. ROMAN : Un **Apostol** brașovean din secolul al XVII-lea.

LIMBA LITERARĂ

ELENA STÎNGACIU : Note despre convertirea unităților frazeologice în limba actuală.

ANA CANARACHE : Note asupra procedeului de „apropiere" în stilul narativ.

IN MEMORIAM : GHEORGHE NEDIOGLU (Al. Graur).

CONCURS

Institutul pedagogic din Timișoara publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi :

1) conferențiar la catedra de istorie, disciplina Istoria medie a românilor poz. 1 din statul de funcțiuni;

2) conferențiar la catedra de chimie, disciplina Chimia generală — chimizarea agriculturii, poz. 4 din statul de funcțiuni;

3) conferențiar la catedra de chimie, disciplina Chimia organică, poz. 3 din statul de funcțiuni;

4) conferențiar la catedra de educație fizică, disciplina Teoria educației fizice poz. 1 din statul de funcțiuni;

5) conferențiar la catedra de muzică, disciplina folclor, poz. 3 din statul de funcțiuni;

6) conferențiar la catedra de instrumente muzicale, disciplina pian, poz. 1 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, la rectoratul Institutului pedagogic din Timișoara, spl. T. Vladimirescu nr. 10 o cerere însoțită de următoarele acte : diploma de studii în copie legalizată; diploma de doctor sau candidat în științe, în copie legalizată; lucrările științifice; caracterizarea profesională și socială întocmită de instituția unde lucrează; memoriu de activitate didactico-științifică; autobiografia.

Informații suplimentare se pot primi la serviciul planificării și organizării muncii, al Institutului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 731 | vineri 29 noiembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

In mijlocul locuitorilor comunei Domjale

VIZITA DELEGAȚIEI DE STAT A R. P. ROMÎNE ÎN R. S. F. IUGOSLAVIA

În aceste zile se desfășoară vizita pe care delegația de stat a Republicii Populare Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Romîne, prim-secretar al C.C. al P.M.R., o face în Iugoslavia, la invitația președintelui R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito. Din delegație fac parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Romîne, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., Emil Bodnăraș, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., Alexandru Bîrlădeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, precum și Aurel Mălnășan, ambasadorul R.P. Romîne în Iugoslavia. Delegația este însoțită de consilieri și experți.

Vineri, 22 noiembrie au început la Belgrad convorbiri între delegația R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, și delegația R.S.F. Iugoslavia, condusă de tovarășul Iosip Broz Tito. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă de înțelegere și cordialitate.

Delegația de stat a R.P.R. a vizitat apoi, printre altele, orașul Saraievo, hidrocentrala de la Iablanița, localitatea Mostar, combinatul metalurgic Zenița, orașele Zagreb, Liubliana și Krani. Pretutindeni populația a întîmpinat cu entuziasm pe înalții oaspeți romîni.

★

Miercuri după-amiază au continuat la Brdo convorbirile între delegația R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne, prim-secretar al C. C. al P.M.R., și delegația R.S.F. Iugoslavia condusă de tovarășul Iosip Broz Tito, președintele R. S. F. Iugoslavia, secretar general al U.C.I.

Din partea romînă au participat Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Romîne, Emil Bodnăraș și Alexandru Bîrlădeanu, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, și Aurel Mălnășan, ambasadorul R. P. Romîne la Belgrad.

Din partea iugoslavă au participat Edward Kardeli, președintele Skupștinei Federative, Miha Marinko, secretar al C. C. al U. C. din Slovenia, Miloș Minici, vicepreședinte al Vecei Executive Federative, Marin Țetinici, secretar de stat pentru transporturi și telecomunicații în Vecea Executivă Federativă, Bogdan Țrnobrnia, secretar general al președintelui R.S.F. Iugoslavia, Mirko Tepavaț, adjunct al secretarului de stat pentru afacerile externe, și Arso Milatovici, ambasadorul R. S. F. Iugoslavia la București.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială.

★

Delegația de stat a R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a părăsit miercuri seara orașul Liubliana plecînd cu un tren special spre Belgrad.

Cu același tren au plecat spre Belgrad tovarășul Iosip Broz Tito și alte personalități oficiale iugoslave.

In gara Liubliana numeroși cetățeni ai acestui oraș au salutat cu căldură pe conducătorii romîni și iugoslavi. Pe peronul gării înalții oaspeți au fost salutați de Ivan Maček, președintele Skupștinei, R. S. Slovenia, Miha Marinko, secretar al C. C. al Uniunii Comuniștilor din Slovenia, Viktor Avbeli, președintele Vecei Executive a R. S. Slovenia.

Tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Iosip Broz Tito au trecut apoi în revistă compania de onoare. In cinstea lor au fost trase salve de tun.

Inainte de a se urca în tren un grup de pionieri au oferit oaspeților romîni și conducătorilor iugoslavi buchete de flori.

★

Membrii delegației de stat a R. P. Romîne și conducătorii iugoslavi au sosit joi dimineață la Belgrad.

În gara Topcider, ei au fost întîmpinați de Iovan Veselinov, secretar al C. C. al Uniunii Comuniștilor din R. S. Serbia, Veliko Zekovici, vicepreședinte al Vecei Executive Federative, de membri ai Vecei Executive Federative și de alte persoane oficiale.

PRIETENI cu elevii noștri

Putem fi prieteni cu elevii noștri? Și, dacă răspunsul la această întrebare este afirmativ, în ce pot să constea relațiile de prietenie dintre profesor și elevii săi și cum poate fi înțeleasă de fapt, în condițiile date, însăși noțiunea de prietenie?

Departe de a căuta răspunsul la astfel de întrebări în pure speculații teoretice, considerăm că cel mai deplin ne edifică în această privință însăși viața, experiența cîștigată în muncă de către profesori, realitățile cotidiene ale școlilor.

Am cunoscut de curînd pe tov. Alexandrina Verdeș, dirigintă la Școala medie nr. 10 din Capitală. Am văzut-o în mijlocul elevilor ei și ne-a impresionat deosebit de favorabil atmosfera de încredere reciprocă, de apropiere care se vădea în relațiile ei cu clasa și cu fiecare elev în parte. O discuție pe care am purtat-o ulterior cu această dirigintă ne-a lămurit „secretul" succeselor ei.

„Între profesori și elevi — ne-a spus diriginta — există neîndoielnic distanțe care nu pot fi ignorate. Date nu numai de deosebirile de vîrstă, inevitabile, dar și de anumite imperative de ordin pedagogic, ele constituie o zonă care reprezintă o graniță permanentă menită să-i despartă pe cei ce învață de cei ce îi învață. Este absolut necesar să respectăm întotdeauna această linie de demarcație. Dar a te opri aici înseamnă a considera numai o parte a problemei, a păcătui prin unilateralitate. Succesul în procesul de educație este de neconceput fără încredere reciprocă între pedagog și elevii lui, fără apropiere între aceștia.

Cum am procedat pentru a mă împrieteni cu elevii? În primul rînd căutînd să-i cunosc cît se poate de bine. Evident, pentru ca să-ți cunoști elevii trebuie să recurgi la nenumărate procedee și, mai ales, să-i observi cu atenție din multiple puncte de vedere, să le afli dorințele și înclinațiile, să știi ce fel de viață duc în familie etc. Oricît ar fi însă de amănunțite investigațiile pe căile pomenite mai sus, ele rămîn totuși, într-o oarecare măsură, la anumite limite de superficialitate. Vreau să spun prin asta că numai pe baza a ceea ce vezi adeseori de la distanță, pe baza notării unor amănunte privind comportarea elevilor sau, să zicem, condițiile lor de viață nu reușești să pătrunzi în intimitatea tuturor problemelor care-i frămîntă. Iată de ce nu m-am oprit numai la procedeele de acest fel, ci mi-am propus să utilizez și altă cale. Le-am cerut anume să scrie un fel de compunere pe o temă foarte simplă: „Ce problemă mă preocupă". Aș fi putut să port discuții cu fiecare elev în parte pentru a afla ce îi preocupă, vor spune unii. Este adevărat, dar tot atît de adevărat este că elevii, ca și oamenii maturi, nu pot vorbi despre problemele lor intime cu alți oameni în aceeași măsură în care pot s-o facă atunci cînd sînt singuri cu ei înșiși, față în față cu propriul lor eu. Bineînțeles că nu toți elevii au folosit chiar și acest prilej pentru a-și destăinui adevăratele preocupări. O bună parte din ei, însă, și le-au arătat fără nici un fel de rezervă.

Lectura acestor compuneri, care seamănă cu niște scrisori, este impresionantă. Unul dintre elevi își mărturisește ezitările de adolescent care se simte chemat să pășească pe toate drumurile ce i se deschid în față, fără a se putea decide pentru vreunul. Altul vorbește cu durere despre neînțelegerile dintre părinții lui, iar altul lasă să se ghicească sentimentul complicat și confuz pe care îl simte pentru o colegă. Fiecare compunere dezvăluie un adevăr pe care, în unele cazuri, nici nu-l bănuiam.

Observațiile pe care le-am făcut în prealabil asupra elevilor mei au fost încă o dată confirmate pe această cale. Ele mi-au slujit pentru a verifica, a confrunta și a completa adevărurile pe care le aflasem pînă atunci în legătură cu personalitatea lor. Iar aceste adevăruri au constituit puncte de plecare pentru munca și mai ales pentru atitudinea mea de mai tîrziu".

În ce a constat această atitudine și în ce măsură ea a depins de noile amănunte aflate cu privire la elevi? În ceea ce privește conduita generală, nu s-ar putea vorbi de schimbări deosebite. Însuși faptul că majoritatea elevilor n-au ezitat să încredințeze dirigintei preocupările lor cele mai intime dovedește că ea a mers pe un drum bun și înainte. Și după ce și-au scris compunerile, atitudinea dirigin-

(Continuare în pag. 2-a)

Ședința Consiliului învățămîntului de cultură generală

În zilele de 23 și 24 noiembrie a.c. a avut loc la Ministerul Învățămîntului o ședință de lucru a Consiliului învățămîntului de cultură generală. Au fost discutate cu acest prilej probleme legate de îmbunătățirea organizării și îndrumării activității școlilor.

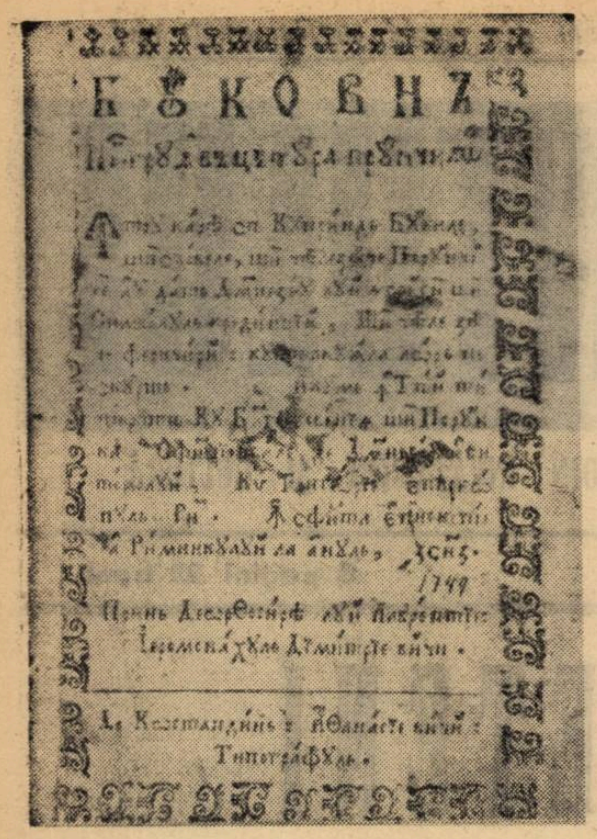

„Bucoavna pentru învățătura pruncilor" tipărită la Rîmnic în 1749. Este prima bucoavnă în limba română din Țara Românească

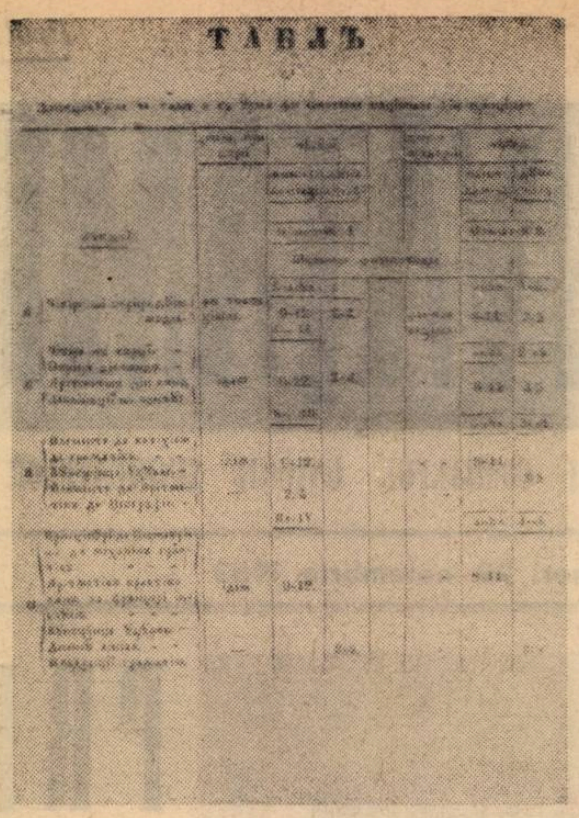

„Tablă de învățătură" (programă școlară) din epoca Regulamentului organic

Achiziții noi la Muzeul pedagogic

Acțiunea de organizare a unui Muzeu pedagogic romîn se bucură de mult interes în rîndul cadrelor didactice din țara noastră, care aduc o largă contribuție la îmbogățirea lui. Datorită colaborării lor, muzeul a reușit să-și completeze colecțiile cu piese deosebit de valoroase.

De pildă, colecția de manuale școlare s-a îmbogățit cu exemplare rare și de mare importanță. Menționăm în mod deosebit „Bucoavna pentru învățătura pruncilor. Întru care se cuprind Buchiile și Slovele", tipărită la Rîmnic în anul 1749, prima „bucoavnă" redactată în limba română. A fost achiziționat de asemenea „Abecedariu pentru școalele populare românе" de Zaharia Boiu, apărut la Sibiu în 1862, unul din cele mai bune și complete abecedare din vremea aceea.

A crescut și numărul gramaticilor românești din colecțiile muzeului. Amintim astfel „Gramatica românească alcătuită de Radu Tempea, Directorul Școalelor Neounite Naționalicești din Marele Prințipat al Ardealului, Sibii, în Tipografia lui Petru Bart, 1797". De asemenea, au fost achiziționate unele interesante manuale de geografie. Este vorba de manualul tradus de Amfilochie Hotiniul după Bufière — „Deobște geografie pe limba moldovenească" — apărut la Iași în 1795, foarte mult folosit în școlile din Moldova și în special la Academia Domnească din Iași ca și de „Geografia sau scrierea pămîntului ...Acum întîiu de un iubitoriu de neamul Romînesc pre Rominie tălmăcită și dată afară la lumină", Buda, 1814.

Colecția de material didactic s-a îmbogățit cu cîteva „table" de aritmetică din epoca sistemului monitorial și al semicercurilor, tipărite în tipografia Colegiului Sf. Sava din București în cursul celui de-al treilea deceniu al secolului trecut. Foarte interesantă este și culegerea completă de „Table pedagogice după împrumutata învățătură" (metoda lancasteriană), întocmită de Teodor Palladi în 1826, culegere care întrunește „table" de cosmografie, geografie și istorie universală.

O deosebită valoare documentară au regulamentele și programele școlare achiziționate de curînd: „Regulamentul școalelor publice din Principatul Țării Românești", elaborat în anul 1832 în baza Regulamentului organic, „Tablo generalnic a materiilor de învățătură care se paradosesc în Academia Mihăileană și shoalile publice din Moldova", Iași, 1835, etc.

La fel de valoroase sînt unele materiale arhivistice, ca de pildă Jurnalul nr. 1 860 din 1857, cu privire la introducerea alfabetului latin în învățămînt, emis de Eforia Școalelor și purtînd semnătura directorului acesteia, G. Costa-Foru, ca și alte documente emise de Eforie, cuprinzînd măsuri menite să ducă la unificarea sistemului de învățămînt în Muntenia și Moldova ca urmare a Unirii. Fondul arhivistic al muzeului numără de asemenea zeci de rapoarte ale revizorilor școlari, care dezvăluie situația materială grea a școlilor sătești, lipsa de localuri și cadre didactice corespunzătoare, precum și lupta unor cadre didactice înaintate — ca Tănase Constantin, participant activ la revoluția burghezo-democratică din 1848 și deputat în Divanul Ad-hoc — pentru o școală legată de nevoile poporului.

Din periodicele ce au intrat recent în patrimoniul muzeului menționăm „Învățătorul satului", al cărui redactor a fost între anii 1843-1847 Petrache Poenaru, iar începînd din 1848 marele revoluționar-democrat Nicolae Bălcescu.

Colectivul muzeului a inițiat în ultimul timp și organizarea unei fototeci pedagogice, care cuprinde în prezent peste 1 500 de fotografii privind istoria învățămîntului din patria noastră. Un loc deosebit în această fototecă îl ocupă reproducerile după materiale care vorbesc despre lupta poporului nostru, sub conducerea partidului clasei muncitoare, pentru o școală democratică. Sute de fotografii arată deosebita atenție acordată învățămîntului de toate gradele de către partid și guvern în anii puterii populare, dezvoltarea fără precedent a învățămîntului după 23 August 1944.

Piesele muzeistice la care ne-am referit mai sus sînt doar o parte din cele care au îmbogățit în ultima vreme colecțiile Muzeului pedagogic, ca urmare a aportului dat la această acțiune de cadrele didactice. Desigur că și în viitor învățătorii și profesorii își vor aduce contribuția la completarea continuă a colecțiilor muzeului, semnalînd acestuia existența materialelor ce reflectă într-un mod sau altul istoria învățămîntului de pe teritoriul patriei noastre, din cele mai vechi timpuri pînă în prezent.

NICOLAE ANDERCO

Prin munca elevilor

Educați în spiritul patriotismului, elevii școlilor noastre participă tot mai larg la acțiuni cu caracter obștesc, dorind să-și aducă și ei contribuția, pe măsura puterilor lor, la munca desfășurată de întregul nostru popor.

O asemenea dorință îi însuflețește, de pildă, pe elevii școlii medii din comuna Heanda, raionul Cluj. Aceștia au înscris în jurnalele lor de activități numeroase acțiuni patriotice la care au participat sub conducerea cadrelor didactice. Printre acestea se numără strîngerea a zeci de kilograme de fier vechi, care au luat drumul oțelăriilor, strîngerea plantelor medicinale ș.a.

Recent, la aceste acțiuni s-a mai adăugat una. În ultimele două săptămîni elevii școlii au adunat o mare cantitate de resturi de țesături de bumbac și lînă, pe care le-au predat întreprinderii ce le colectează.

Roadele muncii elevilor, îndrumată cu pricepere de învățători și profesori, se văd și în interiorul școlilor, pe care ei se străduiesc să-l facă tot mai frumos.

De cum intri la Școala medie nr. 12 din Capitală, de exemplu, îți dai seama că aici copiii sînt educați cu grijă în spiritul dragostei pentru muncă, pentru frumos.

„Cînd am început să aranjăm interiorul școlii — ne-a spus tovarășa directoare — ne-am propus în primul rînd să dezvoltăm la elevi, o dată cu dragostea pentru frumos, cu simțul estetic, dragostea pentru munca pusă în slujba întregului colectiv".

Și astfel, stimulați de profesori, elevii au pornit la treabă. Membrii cercului de ceramică, bunăoară, au executat numeroase obiecte decorative — farfurii, cănі, vaze — care au fost expuse pe pereți sau în vitrine. Membrii cercului de artă plastică au lucrat diferite desene în culori sau tuș, care se adaugă la tablourile expuse pe pereții culoarelor.

N-a rămas în școală nici un spațiu neutilizat. Într-un colț care strica simetria s-a montat o vitrină cu cărți și totul pare acum altfel. În altul s-a pus o draperie colorată care dă sălii un aspect confortabil, atrăgător.

Cu mult gust au fost aranjate, cu ajutorul elevilor și clasele care, deși păstrează o notă de sobrietate, sînt luminoase, însorite. Și aici întîlnești lozinci frumos scrise, tablouri, ghivece cu plante îngrijite de elevi.

Există la Școala medie nr. 12 și o frumoasă sală de literatură, amenajată într-o încăpere care cu cîțiva ani în urmă era pustie și neîngrijită. Pereții au fost tapisați cu pînză de sac, căpătînd astfel un aspect nou. Întreaga sală a fost transformată apoi într-un adevărat muzeu literar.

Firește, nu lipsesc nici florile. Le găsești pretutindeni, pretutindeni îți desfată ochii: la intrare, pe culoare, în clase.

Toate bunurile școlii, toată averea sa sînt păstrate și îngrijite cu dragoste de elevi.

M. R.

PRIETENI CU ELEVII NOȘTRI

(Urmare din pag. 1-a)

tei față de ei a rămas aceeași — apropiată, prietenoasă, plină de afecțiune, dar și de exigență. Fiecare elev în parte a simțit însă că este mai bine înțeles, că atunci cînd se discută cu el între patru ochi discuția nu mai alunecă pe marginea problemelor care îl frămîntă, oprindu-se la lucruri indiferente, ci, dimpotrivă, le elimină cu totul pe acestea din urmă, pentru a se opri insistent, cu reveniri repetate, în miezul celor dintîi. Și poate tocmai acest fel de a purta discuțiile îi face acum pe elevi să-și dezvăluie cu și mai mult curaj inima, înțelegînd că diriginta îi poate ajuta să găsească soluții la problemele care îi frămîntă, îi poate ajuta să le rezolve sau să le înlăture. Și nu puțini sînt aceia care simt că ajutorul ei le este din ce în ce mai indispensabil. Aceasta se întîmplă pentru că, avînd o mai bună, o mai adîncă cunoaștere a elevilor săi, diriginta își poate duce la îndeplinire pe căi mai sigure, cu mai puține ezitări, țelurile pe care și le-a propus în munca educativă. Discuțiile apropiate pe care raporturile de prietenie cu elevii îi permit să le poarte o ajută să acționeze eficient pentru a asigura disciplina clasei, pentru a-i determina pe cei rămași în urmă să învețe mai bine, pe cei închiși să devină mai apropiați de colegii lor, pe cei cu tendințe spre îngîmfare să fie conștienți de primejdia spre care alunecă și așa mai departe.

Aceasta este, într-adevăr, o prietenie just înțeleasă a pedagogului cu elevii. Dar se întîlnesc încă și profesori care nu înțeleg această prietenie ca pe o necesitate de ordin pedagogic, subordonată muncii educative. Umblînd după o ieftină popularitate ei uită că sînt conducători și abdică, în numele „prieteniei" cu elevii, de la cele mai importante principii pedagogice.

În numele acestei „prietenii" ei își permit să tolereze abateri ale elevilor, să le ia apărarea atunci cînd au săvîrșit greșeli, ba să-i mai și informeze în chip discret că în calitate de „profesori buni" i-au protejat. Sînt unii care ajung în prietenia cu elevii chiar la intimități povestindu-le ce năzdrăvănii făceau ei cînd erau elevi. Unele din aceste povestiri, gustate ce-i drept de elevi, nu au însă nici de cum o influență educativă pozitivă asupra lor. Ne aflăm, în asemenea cazuri, în fața unor valori răsturnate. În loc ca prietenia cu elevii să slujească muncii educative, munca educativă este sacrificată de dragul unei atitudini hai să-i zicem doar ușuratece, în orice caz nepedagogice. Profesorul care procedează în acest fel se leagă ușor, la început, de elevi. Într-o primă etapă ei îl îndrăgesc, măguliți de apropierea pe care le-o arată; apoi încep să-l trateze fără respect.

Este întîlnită destul de frecvent și exagerarea pe cealaltă extremă, care are efecte cu totul contrare. Sînt cazuri în care din teama că elevii noștri „ni s-ar putea urca în cap" adoptăm față de ei o atitudine foarte distantă, foarte uscată. Ne impunem să fim aspri, rigizi, vorbind cu zgîrcenie, zîmbind extrem de rar și nelăsîndu-i pe elevi să se apropie de noi. Rezultatul este că elevii ne salută de la distanță (dacă nu pot să ne ocolească), se tem de prezența noastră severă — și atît. Nu vom reuși însă niciodată în felul acesta să-i înțelegem, să știm ce gîndesc și ce simt. În consecință, nu vom putea desfășura nici o activitate educativă eficientă.

Prietenia educatorului cu elevii presupune fundamentarea ei pe baze raționale, pe cunoașterea profundă a elevilor, pe înțelegerea precisă a faptului că afecțiunea, stima pe care reușește să și-o cîștige este subordonată muncii educative. Prietenia elevului cu profesorul său se deosebește de aceea a elevului cu colegul său de bancă. Prietenia profesorului cu elevul său nu poate avea decît un conținut pedagogic.

„Prietenie"

...a bibliotecă au sosit cărți noi

Probleme actuale de lexic și stilistică*)

O observație generală, mai ales cu privire la lexic, dar s-ar putea spune, și la stilistică, este aceea că în momentul de față limba noastră se dezvoltă într-o măsură mult mai mare decît în trecut. Influențele străine, care s-au exercitat la noi vreme foarte îndelungată, sînt în prezent mult mai reduse.

S-ar putea spune că limba românească a ajuns, în anii din urmă, la o mare independență în ceea ce privește dezvoltarea ei. Așa cum arătam și într-un articol, socot că această dezvoltare, în general independentă, stă în strînsă legătură cu dezvoltarea în linii mari a vieții noastre sociale, politice și culturale.

Cu privire la lexic, de exemplu, observăm că limba noastră și-l îmbogățește cu propriile mijloace, adică recurge la derivare și compunere pentru a-și forma cuvinte noi. Se poate constata chiar că îmbogățirea limbii prin compunere are loc acum într-o măsură mai largă decît pînă nu de mult, deși limba română este o limbă romanică, în care predomină derivarea cu ajutorul sufixelor și prefixelor.

Sînt sufixe care devin foarte productive în zilele noastre, și productivitatea lor crește văzînd cu ochii, datorită faptului că se simte nevoia de cuvinte noi. Mai intervine aici și o necesitate de ordin subiectiv, mai ales la tineret, care tinde să creeze, să confecționeze cuvinte noi, dar care nu totdeauna sînt corespunzătoare.

Să luăm sufixul -iv care este neologism (echivalent cu -iu, continuator al lui -ivus din limba latină). Cu ajutorul acestui sufix se formează foarte multe cuvinte noi. Se spune, de exemplu, „discutăm orientativ aceste probleme" în loc de „discutăm ca să ne orientăm asupra acestor probleme". Datorită acestei tendințe foarte puternice de a crea adjective noi cu ajutorul acestui sufix, s-a ajuns la întrebuințarea lui lucrativ, **care, cum știm, înseamnă „aducător de cîștig". Acum cuvîntul lucrativ a ajuns să însemneze „lucrător" și se spune astfel, în loc de zile** lucrătoare, **„zile lucrative". Desigur, multora dintre noi le vine să zîmbească cînd aud o asemenea legătură de cuvinte, dar cei care o folosesc nu cunosc înțelesul just al lui** lucrativ **și văd în el un derivat de la verbul** a lucra.

Un sufix de asemenea puțin răspîndit în trecut dar în momentul de față extrem de frecvent este -al, **care apare mai cu seamă în terminologia tehnică. În lingvistica structurală există numeroase adjective formate cu acest sufix :** informational, poziționai, relațional **etc. Cînd este vorba de zborurile cosmice se folosește astăzi curent adjectivul** orbital.

Alt sufix productiv este — itate, **și el neologism, existent mai cu seamă la cuvinte care aparțin unor ramuri științifice sau tehnice puțin cultivate în trecut. Ca și lui** -iv, **lui** -itate **îi corespunde un sufix moștenit (lat.** itas -itatis). **Sufixul** -itate **a apărut la noi în secolul al XIX-lea, după model francez și latinesc și cu siguranță că limba noastră, considerată în ansamblul ei, conține astăzi nu cîteva sute, ci s-ar putea spune mii de cuvinte formate cu acest sufix. Chiar de la teme populare se formează cuvinte cu** -itate, **de pildă, de la** costeliv — costelivitate **(despre stilul sărac și „uscat" al unui roman, de pildă).**

În legătură cu vocabularul m-aș mai opri asupra cîtorva cuvinte care se bucură astăzi în limbajul publiciștilor noștri de mare trecere. Unul dintre ele este „alienare". **Cînd se vorbește de exploatarea omului de către om din țările capitaliste, se arată că cea mai mare parte din produsul muncii este „alienat", adică înstrăinat, luat de la producător și însușit de către cel ce nu muncește, ci numai exploatează pe alții. De aceea** alienare **(și** alienat**) se întrebuințează foarte des în critica literară, adesea în construcții care fac ca cititorul să se gîndească nu atît la înstrăinare, cît la alienare (în sensul medical al termenului).**

La fel de frecvent este verbul a consemna. **Acum nu se mai spune a** înregistra **(un fapt, un eveniment etc.), ci a** consemna. **„Romînia liberă" și „Gazeta literară", de exemplu, au cîte o rubrică intitulată „Consemnări". Dar acest cuvînt era și continuă a fi cunoscut cu alte sensuri. În limbajul militar se întrebuințează atunci cînd cineva, făcîndu-se vinovat de o abatere de la regulament este „consemnat", adică pedepsit cu reținerea în cazarmă. Se vorbește apoi de** consemnare **(adică de** consemnațiuni**) în legătură cu depunerile la C.E.C.**

Alt cuvînt „savant" este a investiga. **Cea mai modestă analiză a unei probleme oarecare nu se mai cheamă cercetare, studiu etc., ci** investigație.

Tot așa a realiza, **dar nu cu sensurile curente, atît de strîns legate de construirea socialismului, ci cu acela al actualului frc.** réaliser, **imitat după engl.** to realize, **care însemnează a** sesiza **(cu mintea), a-și reprezenta ceva (în minte).**

Astăzi nu mai spune aproape nimeni eficace **și** eficacitate, **ci** eficient **și** eficientă. **Iată cîteva citate : „Aici pot interveni eficient sfaturile oamenilor competenți" ; „Eficiența esteticii ca știință" ; „Cunoașterea eficienței cercetărilor științifice în strînsă legătură cu practica", etc.**

Dacă astfel de cuvinte au oarecum șanse de a se impune pînă la urmă, există altele care trebuie respinse, fiindcă ori nu li se simte nevoia (bineînțeles o nevoie obiectivă) ori nu satisfac normele de formare a cuvintelor. Este vorba, între altele, de rațiocinant, a perspecta, a poziționa, a direcționa, policromizare **(a interiorului) și altele.**

Atitudinea mea ar putea să pară curioasă, dat fiind că limba se transformă necontenit și că, pe măsură ce se înmulțesc cunoștințele, ideile, datorită faptului că se inventează și se descoperă mereu lucruri noi, ea trebuie să găsească echivalentele lingvistice corespunzătoare. Întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este : nu pot fi folosite niciodată cuvintele existente deja în limbă, consacrate prin faptul că au fost folosite de oameni de știință, filozofi, oratori etc. ? Nu pot unele cuvinte vechi să exprime același lucru pe care l-ar exprima un cuvînt nou ?

Eu mă ridic nu împotriva faptului că apar termeni noi (ar însemna să uit un lucru esențial amintit ceva mai înainte), ci împotriva abuzului care se face cu aceste așa-zise creații, mai ales cînd am impresia că „creatorii" lor vor, înainte de toate, să facă efect, să impresioneze.

★

Cîteva lucruri cu privire la stilistică.

Se vorbește de multă vreme despre o stilistică lingvistică și o stilistică literară sau estetică. Prima cercetează fapte de stil cu ajutorul concepției și metodelor lingvistice, iar cea de a doua se ocupă de stilul scriitorilor, considerat din punct de vedere al măiestriei artistice, al realizării estetice, al măsurii în care conținutul operei literare își găsește expresia cea mai potrivită. Între ele nu există deosebiri prea mari, cu atît mai puțin contradicții. Tovarășul Tudor Vianu a încercat și a izbutit în general să folosească și achizițiile lingvisticii atunci cînd se ocupă de stilul literar. Prin urmare, se poate face și stilistică literară sau estetică cu ajutorul rezultatelor obținute în domeniul stilisticii lingvistice. De aceea, profesorii care predau limba și literatura română nu pot și nu trebuie să neglijeze niciunul dintre aceste două aspecte ale stilisticii.

În ceea ce privește noțiunea de stil, au intervenit și aici modificări. Prin stil nu se mai înțelege ceea ce se înțelegea înainte vreme — stilul unui scriitor, felul lui personal de a scrie, de a se exprima, de a-și concretiza ideile prin limba pe care o folosește. În urma unor discuții care s-au dus ani de-a rîndul, lingviștii sovietici au ajuns la concluzia, justă, că există nu numai stiluri individuale, ci și stiluri colective. Avem astfel un stil științific, un stil literar, adică beletristic sau artistic, un stil publicistic, care ocupă un loc de mijloc între stilul științific și cel beletristic. Avem și un stil al conversației, limbajul pe care îl folosesc oamenii în relațiile lor personale de fiecare zi. Natura stilului, în acest sens, este determinată de conținutul comunicării : operele științifice au un conținut diferit de al celor literare, ceea ce duce în mod inevitabil la folosirea unor mijloace de exprimare diferite, mai ales în ce privește vocabularul și frazeologia.

Mi se pare justă această concepție despre stil, pentru că se bazează pe legătura indisolubilă dintre conținut și formă. Unui anumit conținut trebuie să-i corespundă o anumită formă. Limba propriuzisă este aceeași, indiferent de conținutul exprimat, dar chipul cum o folosesc un om de știință, un scriitor, un publicist etc. diferă de la unul la altul. În cadrul fiecărei specii de stil intervin deosebirile de ordin individual, care, în general, interesează numai cînd este vorba de scriitori. Așadar, să începem cu cercetarea stiiurilor limbii (adică colective) și apoi să trecem la stilul individual.

De aceea este bine ca în lecțiile dvs. să prezentați problema stilului în felul arătat, pentru ca elevii să se deprindă cu ideea că „stil" au și operele științifice și cele publicistice și actele oficiale etc.

Acad. prof. IORGU IORDAN
vicepreședinte
al Academiei R.P.R.

** Extrase dintr-o expunere făcută recent de acad. prof. Iorgu Iordan, vicepreședinte al Academiei R.P.R., la Clubul sindicatelor din învățămînt.*

Cu prilejul Săptămînii cărții Academiei R. P. R.

BILANȚ RODNIC

Zilele de sfîrșit de noiembrie ale anului acesta sînt menite să ne evidențieze bilanțul unei activități importante din cadrul revoluției noastre culturale: munca de editură a Academiei Republicii Populare Romîne.

Activitatea Academiei Republicii Populare Romîne este vastă și variată. Ea cuprinde domenii din cele mai deosebite, de la problemele legate de producția și economia noastră națională și pînă la filozofie și artă. Concret, această activitate se manifestă în publicații. Iată de ce o trecere în revistă a muncii de editură, o cercetare mai îndeaproape a cărții oferite de Academie publicului interesat este de cea mai mare importanță, constituind totodată un bilanț și o perspectivă deschisă spre viitor.

In adevăr, în anii de la înființarea sa, Editura Academiei Republicii Populare Romîne a avut o activitate cu care se poate mîndri pe drept cuvînt. Constatăm și în acest domeniu de producție, ca și în atîtea altele, rezultate dintre cele mai îmbucurătoare. Numărul de titluri (cărți și reviste) s-a ridicat de la 46 în 1949, la 332 în 1963, iar în total la 3 403. Aceasta înseamnă, după cum se vede, că producția anului 1963 este de aproape 7 ori mai mare decît aceea a anului 1949.

În ce privește structura tematică a producției de carte a Editurii Academiei R.P.R. în cei 15 ani de activitate, găsim că ea satisface nevoile și gusturile cititorilor : 50,8 la sută în domeniul științelor fizico-naturale și tehnice, 49,2 la sută în domeniul științelor umanistice. În ce privește primul domeniu, matematica, fizica, chimia, științele tehnice reprezintă 18,3 la sută, iar geologia, geografia, geofizica, științele agricole, biologia, medicina umană și veterinară, antropologia 32,5 la sută. Dacă trecem la domeniul umanistic, 10 la sută din total reprezintă lucrări de filozofie, științe economice și științe juridice, restul de 39,2 la sută fiind lucrări de istorie, arheologie, colecții de documente, lingvistică, filologie, bibliologie și altele.

Tematica unei edituri nu poate fi socotită întru totul corespunzătoare însă dacă izbutește să acopere oarecum numai mecanic diversele domenii științifice. În munca de cercetare, ca și în aceea de informare a cercetătorilor cu literatura necesară, în cadrul fiecărui domeniu sau pe ansamblul cercetării, sînt de înfăptuit lucrări de natură diferită : lucrări de orientare și fundamentare teoretică, monografii, lucrări de sinteză și tratate de înalt nivel științific, tehnic și artistic cu caracter teoretic sau experimental, colecții ale clasicilor romîni și străini, ca și colecții de lucrări actuale privind principalele domenii de activitate științifică, sinteze, rezultate ale manifestărilor din cadrul Academiei, (conferințe, simpozioane, reuniuni etc), dicționare și publicații periodice. Așadar, în adîncime ca și în extindere, activitatea editorială a Academiei relevă preocupări bogate. Menționăm în special locul destul de important dat lucrărilor cu caracter teoretic, pentru că asemenea lucrări asigură, pe lîngă justa orientare a întregii munci de cercetare, și o unitate organică ce se răsfrînge, credem noi, și asupra muncii desfășurate de celelalte edituri din țara noastră.

Mai mult decît aspectul cantitativ trebuie să ne intereseze aspectul calitativ. Comparativ cu lucrările pe care le dădea altădată fosta Academie Romînă, lucrările date acum de Academia noastră sînt infinit superioare și în domenii mult mai variate decît cele din trecut. Lucrul acesta, care constituie, desigur, și un merit al Academiei, al academicienilor înșiși, se datorește, credem noi, în primul rînd solicitudinii deosebite, condițiilor infinit superioare create muncii de cercetare științifică în țara noastră de regimul de democrație populară.

Un rol stimulator și nu de mică importanță l-au jucat aci premiile acordate pentru cele mai bune lucrări, atît de Academie direct, cît și, mai ales, de stat. Între anii 1954—1961 Academia a acordat un număr de 16 premii. Premiul de stat a fost acordat din anul 1952 și pînă în 1960 pentru nu mai puțin de 34 de lucrări.

De o deosebită importanță socotim în sfîrșit activitatea editorială a Academiei R.P.R. pentru publicarea de lucrări ale cercetătorilor noștri în limbi străine, fie tipărite direct în aceste limbi, fie traduceri ale lucrărilor care deja au fost tipărite în romînește. Un număr important de astfel de lucrări au văzut lumina tiparului în limba rusă, în limba franceză, în limba engleză, în limba germană și în limba maghiară. Periodice ale Academiei, atît în domeniul științelor naturii și tehnicii, cît și din domeniul științelor sociale au publicat de asemenea studii importante într-una din limbile străine cu circulație largă.

Asemenea lucrări nu trebuiesc socotite, așa cum am putea fi tentați să o facem la prima vedere, ca simple lucrări de popularizare a științei noastre peste granițe. Știința românească și-a căpătat în anii puterii populare un serios prestigiu care îi dă dreptul să vină cu contribuția sa proprie la patrimoniul culturii universale. În matematică, în fizică, în chimie, în medicină, în psihologie sau logică, în istorie și cu deosebire în arheologie, ca și în atîtea alte domenii, savanții romîni au dat lucrări care pot fi socotite ca atare.

Rezultatele obținute pînă în prezent în munca editorială a Academiei R.P.R. sînt o chezășie pentru mai bune rezultate în viitor.

Ne îngăduim ca în încheiere, mergînd tocmai pe această linie, să facem o remarcă. Anume, este mai puțin prezentă, ca să nu zicem absentă, o preocupare care nouă ne este scumpă : editarea de lucrări din domeniul științei educației. Este adevărat că asemenea lucrări sînt mai mult de competența unui institut cu profil special și departamental, ca Institutul de științe pedagogice. Dar, pe lîngă faptul că acest institut este solicitat să se ocupe cu precădere de lucrări cu caracter mai practic, noi credem că, la fel ca în alte domenii, unde de asemenea există și institute cu profil special departamental, tot așa și aci, pe lîngă lucrările date de instituția respectivă, unele lucrări cu caracter teoretic mai deosebit și de sinteză, unele lucrări care rezumă oarecum reprezentativ anumite preocupări mai deosebite, ar putea să intre și în profilul editorial al Academiei R.P.R.

Pedagogia nu mai este socotită astăzi o simplă disciplină aplicativă. Marxism-leninismul și metoda sa dialectică de cercetare dau pedagogiei fundamentul necesar pentru studierea faptului educativ în mod științific. Știința educației (pentru că este o știință) cere și pe această cale drept de cetățenie în cetatea științei romînești. Împlinindu-i acest deziderat, Academia și activitatea sa editorială își vor completa profilul cu o activitate menită să contribuie la îndeplinirea uneia din cele mai importante sarcini ale societății noastre socialiste — educarea comunistă a tinerelor generații.

Prof. dr. STANCIU STOIAN
membru corespondent
al Academiei R.P.R.

Lecţie de compunere

In legătură cu predarea mişcării oscilatorii

Am citit cu multă atenţie cele două articole publicate în numerele 719 şi 727 ale „Gazetei învăţămîntului" în care se înfruntau puncte de vedere opuse asupra modului de predare a uneia din cele mai dificile teme din fizică — mişcarea oscilatorie.

După părerea mea ar fi mai indicată, deoarece porneşte nemijlocit de la observaţie, calea propusă în articolul „La fizică în clasa a XI-a", semnat de prof. St. FătulescuTotuşi încercînd s-o aplic în şcoala la care predau, m-am izbit de la început de greutatea înţelegerii de către elevi a legii mişcării oscilatorii dedusă prin înregistrarea grafică a interdependenţei dintre elongaţie şi timp. Îndeosebi a fost dificilă pentru elevi înţelegerea faptului că abscisa reprezintă în fond produsul dintre pulsaţie şi timp. M-am gîndit, de aceea, la unele procedee care să înlăture inaccesibilitatea acestei căi.

De exemplu, cred că s-ar putea reprezenta pe axa Ox chiar elongaţia unghiulară, astfel încît — pe baza faptului cunoscut de elevi de la trigonometrie că aceeaşi curbă înregistrată cu ajutorul pendulului se obţine şi reprezentînd grafic variaţia sinusului — să se poată scrie direct relaţia $y=\sin \alpha$ iar ulterior să se arate că unghiul variază în funcţie de timp.

Articolul citat sublinia în mod just necesitatea metodică a demonstrării perioadei de oscilaţie a pendulului. Găsesc însă că nu este necesar să demonstrăm mai întîi că pulsaţia este egală cu rădăcina pătrată a cîtului K/m, aşa cum face de altfel şi manualul. Practica predării mi-a arătat că marea majoritate a relaţiilor fizice pentru care actuala programă şcolară nu prevede demonstraţii se pot demonstra pe căi foarte simple, accesibile elevilor, înlăturîndu-se astfel caracterul dogmatic al prezentării lor.

Iată, de pildă, cum am demonstrat elevilor mei expresia perioadei de oscilaţie a pendulului şi expresia perioadei de oscilaţie în circuitul oscilant. Am pornit de la presupunerea că rotim uniform o praştie în plan vertical (fig. 1). În timp ce corpul, presupus un punct, face

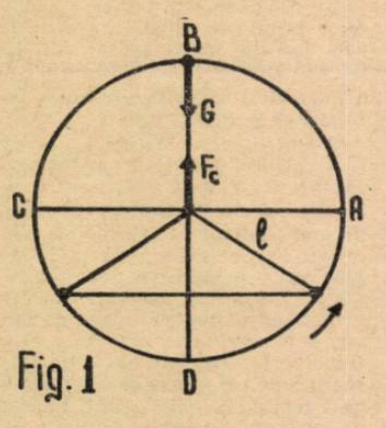

Fig. 1

o rotaţie completă în timpul T, proiecţia sa pe diametrul AC execută o mişcare de oscilaţie cu aceeaşi perioadă T. Surprindem corpul ce se roteşte în punctul culminant B. Sfoara fiind perfect întinsă, deducem că forţa centrifugă cu originea în O a egalat greutatea corpului G, care în acest moment joacă rolul unei forţe centripete. De aici rezultă că produsul dintre masă şi acceleraţia gravitaţională este dat de produsul dintre masă şi acceleraţia normală, relaţie din care deducem imediat expresia perioadei (după ce în prealabil am avut grijă să substituim raza R cu lungimea l a pendulului).

O altă cale pentru demonstrarea formulei perioadei — cale pe care o aplic mai mult în clasele de la secţia reală — constă în folosirea pendulului conic (fig. 2). Dăm acestuia o mişcare de rotaţie astfel ca să genereze un con, unghiul alfa fiind cît mai mic posibil. În acest caz greutatea pendulului G se descompune în forţele componente G_1 şi G_2, dintre care G_1 fiind îndreptată spre centrul de rotaţie 0, este o forţă centripetă. În timp ce corpul pendulului redus la un punct execută mişcarea de rotaţie pe circumferinţa bazei conului, cu perioada T, proiecţia sa pe diametrul bazei conului execută o mişcare oscilatorie cu aceeaşi perioadă T. Din triunghiul dreptunghic mic deducem valoarea tangentei unghiului alfa. Unghiul alfa fiind foarte mic, înlocuim tangenta prin sinus. Deducem apoi, din triunghiul dreptunghic mare, valoarea sinusului unghiului alfa, astfel că:

$$G_1 = GOA/SA$$

Forţa componentă G_1 fiind forţă centripetă, rezultă că

$$G_1 = m\ \omega^2\ OA,$$

unde m este masa pendulului. Egalînd relaţiile obţinute putem deduce formula perioadei.

Pentru a demonastra formula perioadei de oscilaţie în circuitul oscilant revin într-o oră de recapitulare asupra temei referitoare la circuitul de curent alternativ cu R, L şi C. Considerînd cele trei tensiuni ca vectori şi ţinînd seama că cele două rezistenţe aparente rezultă din decalajul provocat de C şi L între I şi U, le însumăm ca pe vectori concurenţi (acest lucru este cunoscut de elevi din clasa a X-a), obţinînd pe această cale expresia impedanţei Z. Elevii ştiu că puterea activă va fi maximă cînd factorul de putere este egal cu unitatea. Şi cum factorul de putere este egal cu cîtul U/U efectiv, rezultă că valoarea acestui raport — cînd factorul de putere are valoarea maximă — este egal cu unitatea, respectiv cu raportul R/Z. Or, acest fapt atrage după sine anularea celui de al doilea termen de sub radical. Din egalizarea acestuia cu zero se deduce pulsaţia şi, în ultimă instanţă, formula perioadei.

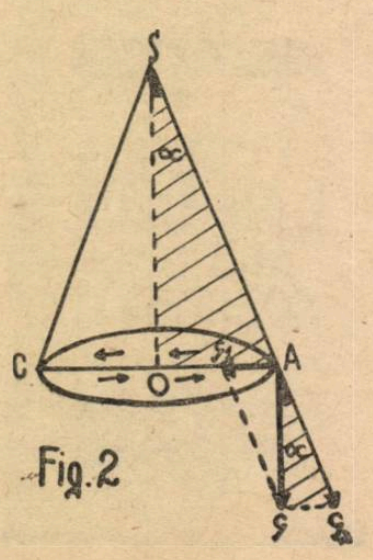

Fig. 2

Prof. N. RĂDULESCU
Şcoala medie nr. 1
Bucureşti

Răspundem la întrebările cititorilor

Criterii de apreciere a compunerilor

Mai multe cadre didactice s-au adresat în ultimul timp redacţiei noastre, cerînd o serie de lămuriri în legătură cu criteriile de apreciere a compunerilor. Le răspundem prin materialul de faţă.

Criteriile de apreciere a compunerilor decurg în mod logic din scopul acestora ca mijloace importante pentru dezvoltarea exprimării elevilor şi, totodată, din sarcinile speciale pe care ni le propunem în raport cu tipul compunerii sau cu anumite aspecte particulare pe care le urmărim prin aceasta într-o anumită etapă a procesului de învăţămînt. De aceea, criteriile respective pot fi variate, pot fi mai numeroase sau mai puţin numeroase, se pot succeda într-o ordine sau alta ca importanţă. Cu alte cuvinte, nu putem admite aici aplicarea unor reţete, a unui şablon.

Cu toate acestea, sprijinindu-ne pe experienţa înaintată, putem desprinde cîteva criterii de bază în lumina cărora poate fi apreciată orice compunere, fără să se înţeleagă prin aceasta că alte criterii sînt cu totul excluse sau inutile.

În primul rînd vom aprecia compunerea din punctul de vedere al **modului în care este tratat subiectul dat.** Elevul trebuie să dea dovadă că a înţeles în întregime subiectul şi cunoaşte cu adevărat problemele ce ţin de tratarea lui. O compunere corectă din acest punct de vedere va conţine cunoştinţele de bază în legătură cu subiectul, în ordinea importanţei lor, deci urmărind un plan logic în înlănţuirea ideilor, va argumenta faptele şi va prezenta aspectele concrete în alternanţă cu generalizările şi concluziile, în momente determinate.

În şcoala de 8 ani, mai ales în prima etapă a acesteia, cînd elevii îşi consolidează cunoştinţele despre principalele tipuri de compunere, se impune urmărirea felului în care lucrările sînt realizate **sub raportul cerinţelor de bază pentru fiecare tip :** naraţiune, descriere, caracterizări de personaje, analize literare etc. Nu este indiferent dacă elevul narează subiectul sau îl descrie, în cazul în care profesorul urmăreşte în mod special aplicarea cunoştinţelor despre caracteristicile unui anumit tip de compunere.

Importanţă deosebită prezintă de asemenea, pentru aprecierea calităţii compunerilor, felul în care elevul demonstrează cum şi-a însuşit **tehnica de redactare.** Aprecierea compunerilor din acest punct de vedere se referă la calitatea planului, la legătura dintre diferitele lui părţi, la dozarea volumului pe principalele idei ale planului. Dimensiunile întregii lucrări trebuie să corespundă importanţei subiectului, lucrarea reprezentînd o însumare raţională a unor părţi bine proporţionate. De aceea, la aprecierea tehnicii de redactare este indicat să fie luate în consideraţie, pe lîngă forma definitivă a compunerii, şi documentele pregătitoare : schiţa planului şi ciorna compunerii.

Un criteriu de bază în aprecierea oricărei compuneri constă în **urmărirea calităţii exprimării scrise a elevului.** În această privinţă trebuie urmărită ortografia, ca şi întrebuinţarea corectă a cuvintelor, în special a celor nou învăţate, din punct de vedere al sensului şi al formei. Compunerea poate demonstra cel mai bine profesorului bogăţia vocabularului activ pe care îl posedă elevii săi, diferitele posibilităţi de exprimare şi, în general, eficienţa lecţiilor de lectură literară şi a lecturii în afară de clasă. Calitatea vocabularului folosit de elevi în cadrul compunerilor va fi apreciată şi din punct de vedere al corectitudinii gramaticale şi al priceperii de a îmbina diferitele moduri de exprimare. Propoziţiile corecte, legarea corectă a părţilor secundare de propoziţie de determinantele lor cu ajutorul conjuncţiilor, locuţiunilor conjuncţionale, adverbelor sau prepoziţiilor, apoi legătura corectă între propoziţiile din cadrul unei fraze etc. constituie dovada însuşirii active şi în acelaşi timp a aplicării conştiente a cunoştinţelor de gramatică.

Vom lua în considerare şi măsura în care elevul asigură aspectul grafic al lucrării, modul în care realizează punerea în pagină şi evidenţierea ideilor principale.

Toate aceste cerinţe generale vor însoţi desigur, în aprecierea noastră, cerinţele speciale decurgînd din sarcinile speciale a căror realizare o urmărim la fiecare compunere în parte.

M. VIŞAN

„Împreună cu clasa"

Oră de aritmetică la clasa a IV-a. Învăţătorul trece la fixarea cunoştinţelor, dînd elevilor spre rezolvare următoarea problemă : 5 cărţi costă 20 de lei. Cît costă 14 cărţi ?

Este scos la tablă un şcolar care scrie sus datele problemei, apoi spune enunţul ei. Se cere altor doi şcolari să repete şi ei, din bancă, acest enunţ. După ce învăţătorul s-a convins că acesta este cunoscut de toţi copiii, porneşte la rezolvare.

— Copii — se adresează el elevilor — din problemă ştim că 5 cărţi costă 20 de lei. Pentru a afla cît costă 14 cărţi trebuie să vedem cît costă o carte. O carte costă de 5 ori mai puţin. Aşa este ?

— Da, răspunde clasa.

— Atunci, Georgică, te rog calculează cît costă o carte, adică împarte-l pe 20 la 5.

Georgică efectuează rapid împărţirea. În bănci, şcolarii nu sînt mai prejos.

— Mai departe. Dacă o carte costă 4 lei, 14 cărţi vor costa desigur mai mult, doar sînt mai multe. Şi anume, vor costa de 14 ori mai mult. Nu-i aşa ?

— Sigur ! — e de acord clasa.

— Atunci să efectuăm înmulţirea 4 ori 14.

Georgică, împreună cu clasa, înmulţeşte fără greş pe 4 cu 14.

— Vasăzică, 14 cărţi vor costa 56 de lei. Scrieţi cu litere vizibile rezultatul şi subliniaţi-l.

Învăţătorul mai dă şi alte probleme asemănătoare, pentru ca mecanismul rezolvării să fie bine însuşit.

A sunat de ieşire. Învăţătorul iese din clasă mulţumit de elevii lui. „Uite cît de bine se descurcă ei la matematică ! Şi de ce se descurcă atît de bine ? Fireşte, pentru că îi antrenez pe toţi la lecţie, pentru că lucrez împreună cu clasa".

Vor mai fi oare şi alţi pedagogi care socot că a lucra împreună cu clasa înseamnă a-i scuti pe elevi de raţionament şi a le cere numai să-i aprobe pe ei cînd raţionează ? Dacă mai sînt, să ştie că greşesc.

A. C.

La cercurile pe specialităţi

In perfecţionarea continuă a metodelor lor de muncă învăţătorii şi profesorii primesc un sprijin important din partea cercurilor pedagogice pe specialităţi care, îndrumate de secţiile de învăţămînt pun în discuţie problemele cele mai importante ale predării, ale muncii educative. Prezentăm, în grupajul care urmează cîteva aspecte din munca unor cercuri pedagogice. Ele vorbesc despre străduinţele de a asigura activităţii din cercuri un conţinut cît mai bogat, cît mai legat de nevoile şcolii.

Pentru ca activitatea în cercurile pedagogice să se desfăşoare cu un real folos, secţia de învăţămînt a oraşului Oneşti s-a preocupat ca ele să fie conduse de cadre didactice cu o bună pregătire pedagogică şi de specialitate. Acest lucru, precum şi faptul că la şedinţele de cerc participă şi inspectorii, face ca prin ele învăţătorii şi profesorii să capete o bună orientare în variatele probleme ale şcolii.

Ca urmare a interesului cu care este privită munca în cercurile pedagogice din oraşul nostru se constată o prezenţă bună la şedinţele de cerc, o participare tot mai activă la dezbateri, grijă pentru conţinutul referatelor şi al lecţiilor deschise, pentru varietatea şi actualitatea temelor care fac obiectul şedinţelor lunare.

In momentul de faţă, secţia de învăţămînt se preocupă de îmbunătăţirea referatelor prezentate la cercuri, astfel încît ele să nu fie pur teoretice ci, aducînd în discuţie probleme actuale ale specialităţii, să tragă concluzii pe marginea experienţei cadrelor didactice cu bune rezultate, să mobilizeze pe învăţători şi profesori, să pună în practică tot ceea ce recomandă teoria şi practica pedagogică înaintată.

În acelaşi timp, secţia se preocupă de înlăturarea unor lipsuri care se mai fac vădite în activitatea cercurilor pedagogice din oraşul nostru. Bunăoară, această activitate nu are suficientă orientare în perspectivă, ceea ce duce uneori la faptul că se abordează de la an la an aceleaşi teme. Socotim că ar fi bine dacă Ministerul Învăţămîntului ar sugera unele teme orientative pentru cercurile pedagogice pe o perioadă mai lungă, cu obligaţia de a fi adaptate la necesităţile concrete ale raionului sau oraşului. De asemenea, pentru aprofundarea problemelor, credem că ar fi bine ca referatele şi discuţiile să constituie rodul unui studiu îndelungat, al unor cercetări întreprinse de toţi membrii cercului într-o perioadă mai lungă — chiar şi de un an de zile.

Am constatat apoi că există o suprapunere în tematica şi conţinutul activităţilor metodice : în consiliile pedagogice sau în comisiile metodice din şcoli se discută uneori aceleaşi probleme care constituie obiectul discuţiilor în cercurile pedagogice şi invers. Iată de ce ne preocupă în prezent precizarea sferelor fiecărei forme de activitate metodică.

Mai sînt şi alte neajunsuri. De exemplu, faptul că discuţiile asupra lecţiilor deschise, mai ales a celor reuşite, sînt destul de superficiale. „Lecţia a fost bună", „Au fost folosite metode juste" etc. — şi atîta tot. Dar de ce a fost bună lecţia, în ce au constat metodele utilizate, ce avantaj a prezentat folosirea lor se spune mult mai puţin. Or, dezbaterile trebuie să dezvăluie toate aceste aspecte pentru ca ele să convingă, să înveţe pe fiecare participant. Pe un asemenea făgaş căutăm să îndrumăm acum discuţiile.

Şi încă un lucru : la discutarea referatelor şi lecţiilor iau cuvîntul mereu numai o parte din tovarăşi — în general cei ce se preocupă continuu de creşterea nivelului lor de pregătire profesională, cei care au şi rezultate bune la clasă — în timp ce alţii stau foarte pasivi. De aceea căutăm forme de activizare a tuturor cadrelor didactice în şedinţele de cerc. Ne gîndim, bunăoară, că ar da rezultate bune metoda de a se cere părerea asupra problemelor discutate şi cadrelor didactice care de obicei nu iau cuvîntul, care privesc cu indiferenţă ceea ce se petrece în şedinţele de cerc. Bineînţeles, acest mod de a-i mobiliza nu va semăna cu interogarea şcolărească, ci va fi o solicitare la expunerea punctelor de vedere.

Se ştie cît de actuale sînt în şcoli problemele muncii diriginţilor. Cu toate că această activitate ridică o seamă de probleme, că diriginţii simt nevoia unui schimb mai larg de experienţă, încă nu există un sistem de îndrumare metodică a lor. Socotim necesar să se studieze posibilitatea organizării unui schimb de experienţă periodic — eventual la două luni — între diriginţii din oraş sau din raion, ca şi posibilitatea informării lor regulate asupra problemelor noi, importante ale activităţii lor.

VICTOR MOISE
inspector la secţia de învăţămînt a oraşului Oneşti

★

În regiunea Braşov conţinutul dezbaterilor din cercurile pedagogice a fost orientat spre cele mai actuale probleme ale învăţămîntului : legarea teoriei de practică, valorificarea educativă a cunoştinţelor predate, prezentarea de materiale didactice originale confecţionate cu mijloace proprii, popularizarea ultimelor noutăţi din specialitate, studierea experienţei înaintate din şcoli etc.

În cadrul unei consfătuiri pe plan regional la care au participat responsabilii cercurilor pedagogice şi care s-a ţinut nu de mult, au fost recomandate spre alegere teme care permit o aprofundare a problemelor, combătîndu-se obiceiul de a aborda teme care invită la o trecere în revistă a unui cîmp vast de probleme, pentru că aceasta nu poate asigura tratarea în profunzime a fiecărui aspect. A fost popularizată experienţa bună pe această linie a unora din cercurile pedagogice din Braşov, Sibiu sau Mediaş — de exemplu cercurile profesorilor de matematică şi ale celor de limba română din aceste oraşe — care s-au ocupat în şedinţe speciale de învăţămintele desprinse din constatările făcute la obiectele respective cu prilejul examenelor. O bună orientare au dovedit şi unele cercuri de limba română, care au dezbătut teme ca „Bogăţia şi varietatea materialului didactic folosit în predarea teoriei literaturii", „Metodica predării cunoştinţelor privitoare la limba şi stilul scriitorilor", „Tipuri de exerciţii în predarea gramaticii pentru realizarea legăturii dintre teorie şi practică", sau unele cercuri de matematică preocupate de modernizarea predării.

Discuţiile purtate în legătură cu conţinutul muncii din cercuri au evidenţiat şi o seamă de activităţi practice menite să ilustreze conţinutul referatelor, să contribuie la perfecţionarea profesională a cadrelor didactice — lecţiile deschise, vizitele şi excursiile model, lucrările practice în laborator, pe lot etc. S-a accentuat necesitatea ca aceste activităţi practice să fie legate de problemele ridicate în referate pentru a se asigura o unitate în conţinutul muncii. În acelaşi timp s-a subliniat cerinţa ca ele să fie cît mai variate. Totodată, s-a recomandat ca în cercurile învăţătorilor lecţiile deschise să fie mereu de alt tip şi să se refere îndeosebi la obiectele care ridică dificultăţi metodice, ca profesorii de istorie să desfăşoare şi lecţii la muzeu, întrucît s-a constatat că nu toţi elevii cunosc muzeele locale, să se efectueze schimburi de experienţă şi în legătură cu organizarea activităţilor în cercurile de elevi, a audiţiilor muzicale etc. A fost popularizată în acelaşi timp experienţa bună a unor cercuri care au planificat excursii ştiinţifice (la grădina botanică din Cluj, la „Muzeul de literatură romînă" din Bucureşti ş.a.m.d.), a celor care au prevăzut în planurile lor recenzii şi informări periodice de specialitate sau care au organizat întîlniri cu scriitori cu oamenii de ştiinţă, inovatori, autori de manuale etc.

În şedinţă s-a arătat necesitatea ca responsabilii cercurilor să imprime activităţii din cadrul acestora un stil de muncă ştiinţifică, asigurînd expunerea unor referate de calitate, care să ridice probleme şi să dea soluţii, organizînd lecţii deschise valoroase, care promovează noul, încurajînd discuţiile şi solicitînd pedagogilor cu experienţă să clarifice unele probleme ivite pe parcurs.

Participanţii la şedinţă au arătat că, pentru a stimula iniţiativele creatoare ale cadrelor didactice, este bine ca secţiile de învăţămînt să recomande pentru „lecturile pedagogice" cele mai bune referate prezentate în cercuri şi să organizeze, aşa cum s-a procedat în oraşul Sibiu, expoziţii permanente cu lucrări ale cadrelor didactice care vădesc preocupări pentru perfecţionarea pregătirii proprii şi a muncii din şcoală, cu materiale didactice originale, referate interesante, planuri de lecţie izbutite, scheme cît mai bune etc .

SILVESTRU PATIŢA
Braşov

★

Pentru a spori contribuţia cercurilor pedagogice la perfecţionarea continuă a cadrelor didactice, la popularizarea experienţei înaintate, în oraşul Galaţi s-a organizat recent o şedinţă de lucru la care au participat responsabilii acestor cercuri.

Dezbaterile au arătat că anul acesta, în urma sprijinului acordat de organele de învăţămînt, activitatea cercurilor pedagogice s-a îmbunătăţit. Tematica lor, discutată şi aprobată în şedinţe speciale, este mai apropiată de problemele concrete ale specialităţii. Subiectele lecţiilor deschise s-au fixat în strînsă legătură cu tematica referatelor, lucru de care nu întotdeauna s-a ţinut seama anul trecut. De exemplu, la una din şedinţele cercului pedagogic al clasei a IV-a din oraşul Galaţi lecţia deschisă trata un subiect de zoologie, în timp ce referatul avea ca temă „Îndrumarea şi sarcinile lecturii în afară de clasă", ceea ce a dus la o slabă participare la discuţii. La acelaşi cerc referatul „Dezvoltarea vorbirii şi îmbogăţirea vocabularului elevilor" s-a ţinut doi ani la rînd.

În acest an. în general, temele referatelor au fost stabilite cu mai mult discernămînt. La cercul pedagogic al învăţătorilor care predau la clasa I în oraşul Galaţi au fost planificate, de pildă, referate ca : „Lupta împotriva citirii mecanice la începători", „Dezvoltarea deprinderilor de calcul pînă la 20", „Formarea deprinderilor de a rezolva probleme de aritmetică", „Particularităţile citirii copiilor în perioada post-abecedară" etc.

Datorită unor probleme ce se ridică în predarea muzicii, s-a planificat şi o lecţie deschisă de muzică, însoţită de un referat. Lecţia de caligrafie va lămuri, împreună cu referatul, unele procedee folosite pentru predarea acestui obiect. Totodată, colectivul de cadre didactice care predau la clasa I îşi notează zilnic problemele întîmpinate în cursul predării abecedarului, astfel încît la sfîrşitul perioadei abecedare să poată face propuneri pentru îmbunătăţirea lui.

Contribuind la orientarea responsabililor de cercuri pedagogice în desfăşurarea muncii lor, şedinţa organizată recent vine nemijlocit în sprijinul îmbunătăţirii activităţii metodice a învăţătorilor şi profesorilor.

înv. ADRIANA LUPU
Galaţi

Experienţe în laboratorul de ştiinţe naturale

Scrisorile metodice

Urmărind să asigure o cît mai bună desfăşurare a muncii în şcoli, secţia de învăţămînt a regiunii Dobrogea elaborează periodic scrisori metodice menite să ajute nemijlocit pe învăţători şi profesori în instruirea şi educarea elevilor. Îndrumările cuprinse în aceste scrisori metodice se referă la principalele probleme pe care le ridică activitatea concretă din şcoală, popularizează experienţa înaintată a celor mai bune cadre didactice, semnalează lipsurile tipice existente în muncă şi recomandă metodele cele mai bune ce pot fi folosite pentru înlăturarea lor.

Tematica scrisorilor metodice elaborate de secţia de învăţămînt a regiunii Dobrogea este stabilită în funcţie de sarcinile trasate şcolii de către partid şi guvern şi ţine seama de problemele cele mai actuale ale învăţămîntului în fiecare etapă dată. În acelaşi timp, pentru ca ele să răspundă cerinţelor concrete ale şcolilor din regiune, sînt studiate propunerile făcute de către corpul didactic în cadrul consfătuirilor raionale, se poartă convorbiri cu cei mai buni profesori din regiune şi se iau în considerare constatările făcute de inspectori în cadrul muncii de îndrumare şi control. În ultimii ani, bunăoară, au fost elaborate scrisori metodice pe teme ca : „Dezvoltarea exprimării corecte a elevilor oral şi în scris", „Sistemul muncii dirigintelui", „Recapitularea materiei" etc.

După stabilirea temelor ce urmează a fi dezbătute în scrisorile metodice, secţia regională de învăţămînt se preocupă îndeaproape de elaborarea lor, organizînd o temeinică documentare teoretică şi practică. Este consultată în acest scop, în primul rînd, o amplă bibliografie de specialitate, care este recomandată apoi şi cadrelor didactice. În acelaşi timp, se desfăşoară o largă activitate de cercetare în şcolile regiunii. Această activitate include studiul documentelor şcolare, observaţii nemijlocite la lecţii, convorbiri cu cadrele didactice şi elevii, experimente etc. Aşa, de pildă, concluziile prezentate în scrisoarea metodică „Greşelile tipice de ortografie şi punctuaţie ale elevilor şi măsuri pentru prevenirea lor" s-au bazat pe cercetarea unui mare număr de lucrări date în mod special elevilor din clasele I—IV ale unor şcoli din mai multe raioane. De asemenea, pentru elaborarea scrisorii metodice cu tema „Sistemul muncii dirigintelui" s-a studiat activitatea unor diriginţi fruntaşi, cu o experienţă bogată şi a unor diriginţi tineri, a unora care predau la şcolile din oraş şi a altora care predau la şcolile din mediul sătesc.

În lumina bibliografiei studiate şi a analizei materialului faptic, aspectele pozitive şi negative întîlnite în şcoli sînt analizate din punct de vedere pedagogic şi psihologic, desprinzîndu-se îndrumări valoroase pentru cadrele didactice. Deosebit de folositoare a fost, de pildă, pentru învăţătorii şi profesorii tineri, lipsiţi de experienţă, scrisoarea metodică privind problemele recapitulării, în care se insistă în mod deosebit asupra motivării psihologice a acesteia asupra introducerii elementului nou în lecţiile recapitulative şi asupra metodicii lecţiilor de recapitulare.

Trimiţînd scrisorile metodice la raioane, secţia de învăţămînt a regiunii cere acestora să utilizeze diferite forme pentru a le face cunoscute pedagogilor. Astfel, scrisoarea metodică privind exprimarea corectă a elevilor a fost prezentată în cercurile pedagogice ale învăţătorilor şi ale profesorilor care predau limba şi literatura română. Îndrumările cu privire la sistemul muncii dirigintelui au fost popularizate în consfătuiri ale diriginţilor organizate la nivelul raioanelor. Scrisoarea cu tema „Recapitularea materiei" a fost prelucrată în consfătuiri cu directorii de şcoli, iar ulterior în şedinţele consiliilor pedagogice.

Experienţa a scos în evidenţă şi necesitatea organizării unor activităţi practice cu profesorii şi învăţătorii în legătură cu îndrumările cuprinse în scrisorile metodice. Astfel, după difuzarea scrisorii metodice cu tema „Sistemul muncii diriginţilor" diriginţii au asistat, sub îndrumarea inspectorilor regionali sau raionali, la ore deschise de dirigenţie, au analizat documentele diriginţilor etc. De asemenea, în cadrul cercurilor pedagogice ale învăţătorilor şi profesorilor de limba romînă au fost studiate, în legătură cu scrisoarea metodică privind exprimarea corectă a elevilor, teme din caietele elevilor şi planurile unor cadre didactice, s-au organizat lecţii deschise etc.

Merită subliniat faptul că secţia de învăţămînt a regiunii Dobrogea se preocupă să verifice pe teren eficacitatea îndrumărilor date prin scrisorile metodice, modul cum sînt aplicate aceste îndrumări de către profesori şi învăţători. Cercetările întreprinse în această direcţie au arătat că atunci cînd sînt alcătuite în chip judicios, la un nivel ştiinţific ridicat şi cu numeroase exemple din viaţa şcolilor, cînd în jurul lor se poartă discuţii strîns legate de munca practică a învăţătorilor şi profesorilor, scrisorile metodice îşi dovedesc din plin eficienţa, contribuind direct la îmbunătăţirea muncii din şcoli.

CONSTANTIN POPESCU

Scrisori pe teme de educaţie multilaterală a elevilor

O dezvoltare armonioasă

Articolul cu acest titlu, a apărut în unul din numerele trecute ale Gazetei învăţămîntului sub semnătura tovarăşului profesor Petre Drăgoiescu ca şi articolele pe aceeaşi temă care i-au urmat, suscită interes pentru orice cititor din rîndurile slujitorilor şcolii, ale celor chemaţi să instruiască şi să educe tinerele generaţii.

În activitatea pe care o desfăşor cu elevii mi-am pus adesea problema modului cum trebuie să procedez pentru a contribui la pregătirea lor ca oameni culţi, în pas cu dezvoltarea generală a vieţii noastre de astăzi. Am pornit în această privinţă de la conceptul de cultură aşa cum îl defineşte marxism-leninismul, ca totalitate a valorilor materiale şi spirituale create de omenire în procesul muncii sociale desfăşurate de-a lungul istoriei şi am socotit că prima îndatorire care îmi revine de aici este să-i ajut pe elevii mei să cunoască adînc ceea ce este esenţial în disciplina pe care le-o predau — limba romînă — ea înseşi parte din patrimoniul adunat de omenire.

Este clar însă pentru noi toţi că numai acumularea de cunoştinţe, fie ele cît de multe şi cît de vaste, nu-l poate face pe om cu adevărat cult. El se poate numi astfel numai atunci cînd ştie să valorifice aceste cunoştinţe în folosul colectivităţii, cînd le dă un caracter practic, util, fiind astfel el însuşi util societăţii, contribuind la dezvoltarea ei.

Într-o societate fără exploatare şi fără „trîntori" desigur că nici nu poate fi vorba de altfel de oameni culţi.

De aceea în munca instructiv educativă pe care o desfăşor cu elevii mei pornesc de la faptul că la noi omul cult este în acelaşi timp om al muncii şi că, la rîndul lui, fiecare om al muncii trebuie să devină om cult prin temeinica lui pregătire profesională, prin cunoştinţele lui generale, prin educaţia lui multilaterală. Căci tehnica înaltă existentă astăzi în ţara noastră, mecanizarea, automatizarea complexă a producţiei — caracteristice economiei socialiste — presupun muncitori cu un nivel cultural corespunzător, oameni care să aibă posibilitatea de a se adapta rapid la schimbările ce au loc în procesul de producţie şi să poată contribui ei înşişi la progresul tehnicii. Aceeaşi tendinţă spre un neîntrerupt progres, spre noi şi noi descoperiri este caracteristică şi muncii din domeniul ştiinţei şi artelor. Iată de ce, orice obiect am preda, sîntem chemaţi nu numai să-i înarmăm pe elevii noştri cu cunoştinţe, ci şi să-i învăţăm să le aplice în practică.

În procesul muncii pe care o duc cu elevii mei mă străduiesc să-i învăţ că ceea ce înseamnă cultură reprezintă un material viu, activ, cîştigat prin activitatea organizată, deci prin muncă, şi că, la rîndul ei, cultura trebuie să fie pusă în slujba vieţii, a activităţii organizate a societăţii, a muncii. Îi învăţ totodată că omul cult este omul înzestrat cu cunoştinţe profunde şi juste din toate domeniile cucerite de om, dar în acelaşi timp, înzestrat cu o deosebită capacitate de adaptabilitate la cerinţele vieţii în plin avînt, omul care nu străluceşte numai în discuţii teoretice, ci şi în activitatea constructoare, omul care se bucură de binefacerile culturii făurite de cei ce i-au precedat, dar o şi făureşte pentru cei ce-i vor urma, omul care munceşte şi învaţă. Într-un cuvînt, omul care, pe baza învăţămintelor acumulate de experienţa seculară a omenirii, tinde spre o continuă autoperfecţionare.

Este bine să nu uităm că cei cărora le revine nobila sarcină de a forma omul cu un astfel de profil moral sîntem în primul rînd noi, învăţătorii şi profesorii, că prin strădaniile noastre de zi cu zi putem adăuga neîntrerupt cîte o părticică din ceea ce va reprezenta cultura personalităţii de mai tîrziu. Cultura unui om se formează în însuşi procesul de instrucţie şi educaţie din şcoală.

Autorul articolului citat la începutul acestor rînduri amintea şi despre rolul care revine în această privinţă familiei, ca factor educativ-cultural şi dădea cîteva frumoase exemple de acţiuni întreprinse de părinţi în scopul de a contribui la formarea elementelor de bază ale culturii copiilor. Este incontestabil că familia poate şi trebuie să contribuie la creşterea copiilor ca oameni culţi şi că ea are largi posibilităţi pentru aceasta, dar factorul cel mai important în formarea omului cult rămîne şcoala, instituţia creată în acest scop, dispunînd de cadre de specialitate competente. Aici, în şcoală, se pun bazele dezvoltării armonioase a omului de mîine. Să nu uităm că noi, învăţătorii şi profesorii, sîntem cei chemaţi să punem aceste baze.

Prof. RADU ŞTEFAN
Tulcea

Iniţiativa unei bibliotecare

Fiecare domeniu de activitate oferă multiple posibilităţi iniţiativei creatoare. Depinde numai de pasiunea cu care munceşte fiecare, de dorinţa fiecăruia de a se face folositor celor din jurul său pentru ca aceste posibilităţi să-şi dovedească din plin valoarea.

Reflectam la acest lucru în timp ce mă înapoiam pe şoseaua Filimon Sîrbu, în preajma gării noi a Constanţei, de la Şcoala medie nr. 4, unde o cunoscusem pe bibliotecara Maria Themo. Auzisem despre o iniţiativă a ei, mi s-a părut interesantă, şi am dorit să aflu amănunte, pentru a înlesni un schimb de experienţă între bibliotecarii din şcoli, ceea ce şi constituie rostul rîndurilor de faţă.

Bibliotecara Maria Themo a pornit în înfăptuirea acestei iniţiative de la o constatare: aceea că gustul pentru lectură se dezvoltă într-un proces complex, în care sînt antrenate cunoştinţe diverse din domenii variate. Cu alte cuvinte, urcuşul către cultură nu traversează doar un gen literar, ori doar una din arte, ci implică multilateralitatea, fireşte fără a se exclude preferinţele, necesitatea de a aborda şi aprofunda cu precădere un anumit domeniu.

Plecînd de la această idee, iniţiativa la care ne referim s-a concretizat în organizarea unor dimineţi literar-muzicale care au loc o dată pe lună, duminica. Stabilită în funcţie de programa de învăţămînt şi de actualitatea literar-muzicală, tematica acestor dimineţi, realizată cu sprijinul profesorilor de specialitate din şcoală ocupă un perimetru larg, îmbogăţind consecvent şi sistematic orizontul cultural şi artistic al elevilor.

Un exemplu recent. Cu prilejul comemorării a 80 de ani de la moartea lui Ciprian Porumbescu, bibliotecara a vorbit elevilor din ultimele clase despre viaţa şi opera compozitorului. Audierea vestitei „Balade" a determinat, pe lîngă prezentarea acesteia, şi o interesantă incursiune în istoria viorii. In partea a doua a reuniunii, consacrată problemelor literare, elevii au ascultat-o pe colega lor din clasa a XI-a „B", Mariana Banu, care a vorbit despre „Oameni şi întîmplări din viaţa satului în proza lui Liviu Rebreanu".

La rîndul ei, prezentarea unei simfonii de Beethoven a fost precedată de un succint istoric al muzicii simfonice, precum şi de o descriere a orchestrei simfonice, cu fiecare instrument în parte. La urmă s-a recomandat literatura beletristică în temă.

Un montaj literar-muzical intitulat „O călătorie pe harta ţării" a prilejuit o mai amplă cunoaştere de către elevi a creaţiei celor mai buni compozitori ai noştri, într-o ambianţă prielnică, realizată cu ajutorul unor foto-montaje şi afişe şi a unei expoziţii.

Foarte interesantă a fost reuniunea în care, după ce s-a vorbit despre teatrul lui Vasile Alecsandri, s-au reprezentat, în interpretarea unor elevi, cîteva scene din piesa acestuia „Ovidiu".

Astfel de manifestări au drept prim efect sporirea cererii de cărţi cu tematica abordată. Nu mai puţin important este faptul că dimineţile literar-muzicale contribuie la dezvoltarea în şcoală a unei anumite atmosfere, caracterizată prin serioasele preocupări de literatură şi artă ale elevilor, prin interesul lor mereu crescînd pentru valorile culturale şi artistice.

Acum, la biblioteca Şcolii medii nr. 4 din Constanţa se pregătesc noi manifestări. In preajma aniversării a 16 ani de la instaurarea Republicii noastre populare va avea loc montajul „Momente din lupta partidului". Bogat ilustrat cu opere literare şi muzicale, montajul va contribui la formarea conştiinţei socialiste a elevilor, la dezvoltarea dragostei lor pentru patrie.

Complectînd modalităţile curente în activitatea bibliotecii — prezentările de cărţi, recenziile, concursurile-ghicitoare etc. — dimineţile literar-muzicale şi-au verificat din plin eficienţa în Şcoala medie nr. 4 din Constanţa, justificînd recomandarea lor şi altor şcoli. Iniţiativa aceasta demonstrează încă o dată că bibliotecarul poate să aducă însemnate contribuţii la formarea unor oameni cu adevărat culţi.

GH. ŞTEFAN
Constanţa

Stimulent pentru aprofundarea cunoştinţelor de literatură

La şcoala noastră, şcoala medie „M. Eminescu" din Buzău, se folosesc în scopul dezvoltării interesului elevilor pentru literatură întreceri-concurs între clase paralele sau chiar între grupe de elevi ai aceleiaşi clase. Aceste întreceri trezesc dorinţa elevilor de a citi cît mai mult şi cît mai atent, de a pătrunde conţinutul de idei al creaţiilor literare şi de a gusta din plin frumuseţile lor artistice.

Pregătirea în vederea unor asemenea acţiuni nu necesită un timp deosebit, ea realizîndu-se concomitent cu lecţiile căci profesorii controlează mereu dacă elevii citesc şi adîncesc operele recomandate pentru lectură şi studiu.

La clasele a VIII-a, de exemplu, s-a desfăşurat nu de mult o asemenea întrecere-concurs care s-a axat pe cunoştinţele generale de teorie a literaturii studiate în prima perioadă a trimestrului, aplicate la „Amintirile din copilărie" ale lui I. Creangă. La această întrecere, care a urmărit adîncirea şi aplicarea cunoştinţelor teoretice, precum şi analiza adîncită a operelor recomandate pentru lectură în afara clasei, au participat elevii din trei clase paralele. Ea a avut loc înainte de data fixată pentru lucrarea scrisă pe trimestrul I, pentru ca toţi elevii să-şi poată recapitula cunoştinţele în vederea lucrării.

Întrebările puse concurenţilor s-au referit la caracterul tipic al imaginii literare, la caracterul naţional, caracterul popular şi caracterul de clasă al „Amintirilor" lui I. Creangă. Răspunsurile au evidenţiat fenomenele sociale tipice, caracterele şi faptele tipice înfăţişate de Creangă, s-au referit la caracterul popular al „Amintirilor", care zugrăvesc tablouri de natură specifice ţinuturilor romîneşti, ca şi datini, obiceiuri, trăsături de caracter specifice ţăranului nostru. Bogate referiri au făcut de asemenea elevii la limba colorată, vie a „Amintirilor" lui Creangă.

În continuare, întrebările au vizat cunoştinţe din capitolul „Structura operei literare", cerînd exemplificări din aceeaşi operă. Problema grupării personajelor şi a modului cum sînt caracterizate acestea a fost prilej de evocare a chipurilor lui Nică a lui Ştefan a Petrei, a mamei, tatălui şi bunicului acestuia, ca şi a figurilor negative — popa Oşlobanu, popa Buligă etc.

„Limba şi stilul operelor literare" a fost tema la care s-au referit ultimele întrebări ale concursului. Elevii au citat numeroase expresii tipic moldoveneşti, au relevat originalitatea epitetelor lui Creangă, a comparaţiilor, a metaforelor, a hiperbolelor, a inversiunilor şi repetiţiilor folosite de el. La rîndul lor, versurile cu care povestitorul şi-a presărat proza au servit ca texte pentru exemplificarea cunoştinţelor despre versificaţie (ritm, rimă, măsură).

Întrecerea-concurs la clasa a IX-a a avut ca obiectiv „Istoriografia în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea", temă ce se studiază în această etapă a anului şcolar. Concurenţilor li s-a cerut să trateze subiectul „Figuri pozitive şi negative de domni prezentate în cronicile moldovene". De astă dată competiţia a avut loc între două grupe de elevi aparţinînd clasei a IX-a „E".

Elevii din clasa a X-a au pregătit o întrecere-concurs axată pe subiectul „Teme şi motive ale liricii universale întîlnite în creaţia eminesciană", iar cei din clasa a XI-a o întrecere cu tema „Aspecte noi ale realismului cri-

Prof. ELENA-MARGARETA STÎNGESCU
Şcoala medie „M. Eminescu" — Buzău

Modele, aparate şi machete

...pentru studiul chimiei

Pentru înţelegerea structurii materiei şi a unor fenomene a căror manifestare nu poate avea loc prin reacţii chimice în eprubetă, profesorii de specialitate din Cîmpulung Moldovenesc folosesc — pe lîngă planşe, scheme ale proceselor tehnologice, colecţii etc. — şi unele modele, aparate şi machete uşor de confecţionat prin mijloace locale.

De pildă, pentru a uşura înţelegerea problemelor legate de structura atomului şi a moleculei substanţelor organice, au fost confecţionate modele de atomi şi molecule. Prin sîrme dispuse concentric şi prinse pe un suport de lemn au fost reprezentate nivelele electronice. Pe acestea sînt dispuşi electronii, reprezentaţi prin sfere de lemn colorate convenţional, iar în centru se află nucleul atomic. Au fost realizate astfel de modele pentru atomii elementelor N, Mg, H, O, C, S, Cl şi altele. Ele au fost folosite în predarea grupelor de elemente, dînd elevilor posibilitatea să înţeleagă mai bine legătura existentă între structura atomului şi clasificarea periodică a elementelor.

Tot din categoria acestor modele face parte reprezentarea în spaţiu a reţelei cristaline a clorurii de sodiu, folosită la explicarea fenomenelor de disociaţie şi hidratare ce au loc în soluţie între dipolii apei şi ionii electrolitului.

Pentru predarea capitolului „Despre ioni în soluţie şi electroliză" a fost confecţionat un aparat instalat pe un suport de lemn, compus din patru borcane prevăzute fiecare cu un dop de lemn, străbătut de doi electrozi puşi în legătură cu cîte un bec electric. Legătura dintre becuri şi electrozi e realizată printr-un cordon care se introduce, în timpul demonstrării, în priza unei surse electrice. Aparatul poate fi folosit în predarea mai multor lecţii. Bunăoară, în predarea cunoştinţelor despre conductibilitatea electrică se pot demonstra cu ajutorul lui proprietatea soluţiilor de acizi, baze şi săruri de a conduce curentul electric. În acest scop se pune într-un borcan clorură de sodiu, iar în altul hidroxid de sodiu în stare solidă. Introducîndu-se electrozii în borcane şi punînd aparatul în legătură cu sursa de curent, elevii observă faptul că prin aceste substanţe în stare solidă curentul electric nu trece.

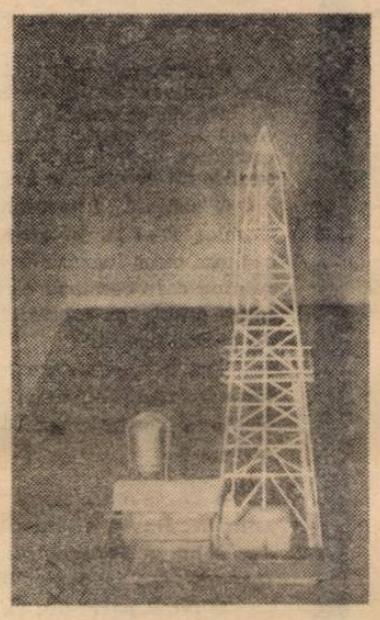

Macheta unei sonde

Dacă în borcane se adaugă apă, substanţele solide se dizolvă. Într-un al treilea borcan se pune soluţie de acid clorhidric. De data aceasta becurile se aprind. Astfel se poate demonstra cu uşurinţă că soluţiile de acizi, baze şi săruri conduc curentul electric.

Acelaşi aparat poate fi folosit la stabilirea tăriei electroliţilor, ca şi la demonstrarea variaţiei intensităţii curentului electric în funcţie de concentraţia soluţiei.

Bune rezultate se obţin în predare prin folosirea magnetografului, care are forma unei table electromagnetice. În spatele unei table cu dimensiunile de 100/80 cm. s-au fixat electromagneţi repartizaţi uniform, care formează cîmpul electromagnetic în care se află tabla. Ei sînt legaţi de o sursă de curent continuu (baterii de acumulatoare). Tabla electromagnetică a fost folosită în predarea temei „Sistemul periodic al elementelor", pentru a-i ajuta pe elevi să înţeleagă mai bine procedeul folosit de Mendeleev în elaborarea sistemului periodic. Din placaj au fost tăiate plăcuţe mici (de 6/4 cm.). Pe aceste plăcuţe, vopsite în alb, s-au scris simbolul chimic şi masa atomică a elementelor chimice. Pe partea opusă s-a aplicat tablă zincată. Cînd li s-a explicat elevilor cum a luat naştere sistemul periodic, plăcuţele (reprezentînd elementele chimice) au fost aşezate pe tabla magnetică în ordinea creşterii maselor lor atomice, într-un singur şir orizontal, aşa cum a procedat Mendeleev. Apoi, urmărindu-se proprietăţile elementelor, plăcuţele elementelor cu proprietăţi asemănătoare au fost aşezate unele sub altele, obţinîndu-se şiruri verticale şi orizontale. La discutarea formei definitive a sistemului periodic s-au folosit, pe lîngă planşa mare, sistemele periodice întocmite pe foi de bloc, cîte una pentru fiecare masă de lucru din laborator.

Cu ajutorul elevilor au fost confecţionate de asemenea unele machete. De pildă, s-a confecţionat macheta unei sonde, folosită cu succes la explicarea extragerii ţiţeiului. Această machetă este mult mai sugestivă decît o planşă, deoarece are părţi mobile (puse în mişcare manual) care se intuiesc concret şi cu mare uşurinţă atît separat cît şi în ansamblul funcţional.

Alături de materialele construite de I.M.D., materialele confecţionate prin mijloace locale ajută profesorilor să ţină lecţii interesante şi instructive şi înlesnesc elevilor înţelegerea celor predate.

Prof. ANA BEJENARU
Cîmpulung Moldovenesc

Aspect din interiorul expoziţiei de material didactic de la Palatul pionierilor

...pentru lecţiile de aritmetică

Plecînd de la faptul că elevii îşi însuşesc mai temeinic cunoştinţele de aritmetică atunci cînd au la îndemînă un material intuitiv ce poate fi perceput pe mai multe căi, cînd au de-a face cu obiecte pe care le pot combina ei înşişi pentru a evidenţia anumite corelaţii numerice, a observa aceste corelaţii şi a trage concluzii din observaţiile lor, m-am străduit să realizez un material care să răspundă acestor cerinţe. Am folosit în acest scop mijloace simple, aflate la îndemîna oricărui învăţător.

Iată cum am procedat. Am pregătit o scîndură lată de 10 cm şi ceva mai lungă decît tabla din clasa unde lucrez. La capetele scîndurii am fixat două şuruburi pentru lemn în formă de L, aflate unul faţă de altul la o depărtare egală cu lăţimea tablei. Cu ajutorul acestor şuruburi am fixat scîndura pe tablă (şurubul din stînga rămînînd în repaus pe grosimea scîndurii, iar cel din dreapta înşurubîndu-se pînă la fixare). Scîndura se poate mişca pe tablă, în jos sau în sus, prin răsucirea inversă a şurubului din dreapta şi ajutînd-o cu mîna stîngă. Am confecţionat totodată trei cutiuţe paralelipipedice cu dimensiunile de 8X7X5 cm. Acestea trebuind să fie transparente, le facem din sticlă sau material plastic. În sfîrşit am confecţionat 100 de beţişoare din lemn. Întregul material a fost vopsit în culori vii.

Cum folosesc acest material intuitiv? Să ne oprim, de exemplu, la o lecţie în care se predă adunarea unor numere formate din zeci şi unităţi: 24+13. Pentru efectuarea sumei aşez iniţial două cutiuţe, conţinînd fiecare 24 şi respectiv 13 beţişoare, sub termenii adunării. A treia cutiuţă, goală, o aşez sub locul unde urmează să fie consemnat rezultatul. Elevii adună mai întîi zecile (ridicîndu-le şi trecîndu-le în cutiuţa a treia). Însumează apoi unităţile (procedînd identic, le aşează în dreapta zecilor, în cutiuţa a treia). Deasupra acesteia se scrie rezultatul.

Folosind acest material, care dă elevilor posibilitatea să cuprindă dintr-o privire întreaga demonstraţie din faţa lor, am obţinut curînd rezultate bune. Ele se datoresc în special faptului că elevii lucrează ei înşişi cu materialul, că îşi dau mai bine seama, pe cale intuitivă, de locul unităţilor, zecilor, sutelor, dobîndind astfel posibilitatea să înţeleagă mai adînc operaţiile de adunare, scădere, înmulţire şi împărţire. Menţionez că tot materialul este ieftin şi uşor de confecţionat.

Înv. I. C. MIRŞU
Băiţa — Deva

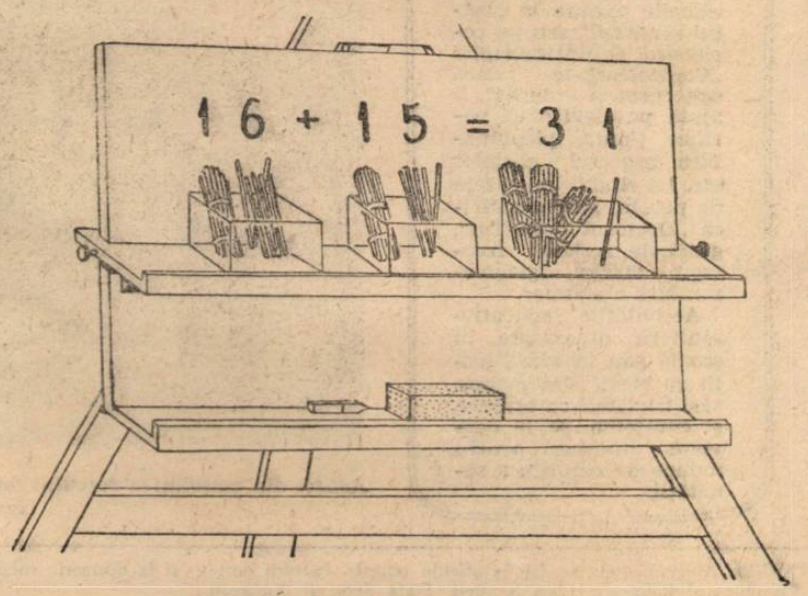

...pentru lecţiile de ştiinţe naturale

Profesorii de ştiinţe naturale de la Şcoala medie nr. 5 „Unirea" din Braşov au dovedit în ultimul timp o deosebită preocupare pentru confecţionarea materialului didactic necesar lecţiilor, antrenînd în această acţiune şi elevii.

Printre materialele realizate cu ajutorul acestora, menţionăm materialul distributiv pentru lecţiile de sistematica plantelor, format din planşe de ierbar. În prezent dispunem de foi de ierbar cu plantele prevăzute de programă, în număr egal cu al elevilor din clasă.

De asemenea, elevii şcolii au confecţionat, sub îndrumarea profesorilor, 40 de planşe de anatomie şi fiziologie a omului, de geologie şi biologie. Acestea, împreună cu altele confecţionate anterior şi cu planşele primite de la I.M.D. au fost cartonate cu concursul comitetului de părinţi.

Colecţia de roci a fost îmbogăţită prin colectarea de material petrografic cu ocazia excursiilor organizate cu elevii la lacul Sf. Ana, la Tuşnad etc.

Şi colecţia de zoologie a fost îmbogăţită. Sînt folositoare îndeosebi cele 17 cutii-vitrină cu preparatul „Cărăbuşul", utilizate ca material distributiv. Cutiile-vitrină cuprind insecta văzută dorsal cu aripile întinse, văzută ventral şi descompusă în segmentele componente. Tot pentru lecţiile de zoologie au fost conservate în formol o serie de animale ca racul de rîu, peşti (crapul, rîndunica de mare, căluţul de mare), viermi, melci Limax, o şopîrlă, şerpi de casă etc. De asemenea, o broască ţestoasă şi un rac au fost preparate prin injectare cu formol.

Pentru anatomia şi fiziologia omului s-au preparat în formol, encefalul, rinichii (în secţiune longitudinală), ficatul etc. Acum pregătim material distributiv pentru lecţiile referitoare la anatomia măduvei spinării şi la trunchiul cerebral. El va consta din cutii-vitrină cu mulaje din plastilină reprezentînd măduva spinării cu nervul spinal şi cu arcul reflex vegetativ şi trunchiul cerebral văzut vertical şi dorsal. Un mulaj asemănător, confecţionat după planşa din manual, va reprezenta în diferite culori neuronii şi căile nervoase. De asemenea, confecţionăm cu elevii şi un mulaj reprezentînd căile nervoase ascendente şi descendente din măduva spinării, în secţiune transversală. Pentru trunchiul cerebral vom folosi de asemenea planşe reproduse după figurile din manual.

Pentru lecţiile de botanică confecţionăm în laboratorul şcolii 20 de preparate microscopice reprezentînd secţiuni transversale prin rădăcina primară, tulpina primară şi frunză.

Deoarece materialul didactic ocupă un loc deosebit de important în predarea ştiinţelor naturale, ne preocupăm în prezent de găsirea unor noi procedee de preparare şi confecţionare cu mijloace locale a acestui material.

Prof. VALENTIN CIOBANU
Şcoala medie nr. 5 Braşov

EXPOZIŢIE

De curînd, într-una din sălile Palatului pionierilor din Capitală, Ministerul Învăţămîntului a organizat o interesantă expoziţie de material didactic care permite o amplă trecere în revistă a celor mai noi realizări în acest domeniu, datorate atît întreprinderilor specializate cît şi unor colective din şcoli.

Expoziţia cuprinde o mare varietate de piese, începînd cu cele care se adresează preşcolarilor şi continuînd cu o serie de aparate, planşe, dispozitive şi materiale ce pot fi utilizate în predarea diferitelor discipline din şcoala de cultură generală.

Un interes deosebit stîrnesc în rîndul vizitatorilor noile materiale pentru studiul geometriei în spaţiu — figuri geometrice din material plastic transparent, avînd principalele elemente interioare diferit colorate — precum şi trusa pentru desen proiectiv şi geometrie descriptivă. În standul cu material didactic pentru predarea fizicii, care dispune de spaţiul cel mai amplu în cadrul expoziţiei, se remarcă noul generator electrostatic cu bandă, celula fotoelectrică didactică, trusa cu schema de montaj pentru diferite instalaţii electrice, presa hidraulică etc. Expoziţia cuprinde de asemenea numeroase materiale în ajutorul profesorilor care predau geografia, chimia, istoria, literatura romînă şi ştiinţele naturale, precum şi aparate de proiecţie pentru filme didactice şi diafilme.

Vizitatorii se opresc stăruitor la standul cu material didactic realizat în şcoli cu mijloace locale, printre care se remarcă macaraua electromagnetică realizată la Şcoala medie „Mihail Eminescu", machetele de maşini agricole executate de elevii Şcolii medii din Carei etc.

Piese pentru tineret şi copii

Teatrul pentru tineret şi copii ca şi teatrul „Ţăndărică" prezintă numeroase piese menite să lărgească orizontul de cunoştinţe al spectatorilor lor, să le îmbogăţească bagajul de idei şi sentimente, să completeze educaţia lor estetică. Recomandînd cele mai bune din aceste piese elevilor, organizînd vizionarea lor colectivă, învăţătorii, profesorii, diriginţii pot valorifica din plin excelentul mijloc educativ pe care-l reprezintă teatrul.

Spre a le veni în ajutor în această direcţie, dăm mai jos cîteva însemnări privind două dintre spectacolele pentru tineret şi copii prezentate pe scenele Capitalei.

TEATRUL PENTRU TINERET ŞI COPII : Ocolul pămîntului în 80 de zile. dramatizare de Pavel Kohout după romanul lui Jules Verne.

Romanul „Ocolul pămîntului în 80 de zile" a cunoscut multe adaptări pentru scenă, prima fiind făcută de însuşi autorul.

Piesa realizată de Pavel Kohout se remarcă prin permanentul contact cu realitatea contemporană. Ironia scriitorului, verva lui satirizează aspiraţiile imperialismului englez de a subjuga ţări şi popoare. Prezentînd drumul lui Phileas Fogg şi al lui Passepartout de-a lungul fostelor colonii engleze, piesa, pe lîngă combaterea încercărilor de dominaţie prin forţă, de impunere a „civilizaţiei" prin mijloace brutale, reflectă şi realitatea optimistă, căci Kohout priveşte faptele cu ochii omului din epoca noastră, cînd odiosul sistem colonial s-a prăbuşit.

Opera lui Jules Verne se adresează tineretului. Era normal, de aceea, ca şi piesa să rămînă în sfera acestei vîrste. Este, credem, şi raţiunea pentru care spectacolul a fost realizat de Teatrul pentru tineret şi copii. Totuşi, prea desele aluzii la infidelitatea văduvei indiene, petrecerea şefului de poliţie într-un bar cam deochiat, „french-can-can"-ul etc. nu sînt tocmai indicate vîrstei cititorului obişnuit al romanelor lui Jules Verne.

Spectacolul este realizat însă cu fantezie. Economia elementelor de decor nu împiedică sugerarea precisă a mediului şi locului de desfăşurare a acţiunii (decoruri şi costume — Adriana Leontescu). Bunul gust, verva, umorul, dozate cu sobrietate, coregrafia îndrăzneaţă în mişcarea personajelor, unitatea tratării spectacolului dovedesc o baghetă sigură, pe care regizorul Radu Penciulescu o mînuieşte, ca de obicei, cu talent şi pricepere.

Un amănunt interesant : în piesă doar patru roluri sînt interpretate de cîte un actor, în timp ce în alte 73 de roluri apar în total şapte actori. De aceea este şi greu de făcut o scară a valorilor în interpretare. Vom spune doar că Tudorel Popa şi Florin Vasiliu au risipit multă energie în realizarea personajelor Fogg şi, respectiv, Passepartout, punctînd cu un umor de bună calitate, replicile.

TEATRUL „ŢĂNDĂRICĂ" : Năzbîtiile lui Ţăndărică, de Nicolae Massim.

După ce am văzut un spectacol cu totul remarcabil realizat cu piesa „Elefăntelul curios" (fericită dramatizare a Ninei Cassian după o povestire de Rudyard Kipling), spectacol ce se adresează celor mici, am putut asista la premiera piesei „Năzbîtiile lui Ţăndărică", adresată copiilor de vîrstă şcolară.

Eroul piesei, Ţăndărică, îşi păstrează atributele cunoscute de umor şi vioiciune. Abia creat de mîna îndemînatecă a păpuşarului, iată-l pornind, plin de neastîmpăr, spre a-şi găsi prieteni care să-l însoţească într-o călătorie printre aştri. Numai că eroul nostru îşi dă seama pînă la sfîrşit că totul n-a fost decît o farsă şi, împreună cu micul spectator, înţelege că pentru a realiza asemenea minunate performanţe este nevoie de multă perseverenţă, de studiu îndelungat, de pregătire temeinică.

Realizarea conflictului cu mijloacele farsei este o soluţie specifică teatrului de păpuşi, după cum o serie de episoade dovedesc o bună cunoaştere a genului. Ceea ce s-ar putea reproşa autorului şi în acelaşi timp regizorului (Nicolae Massim) sînt unele lungimi care duc la o lîncezire a acţiunii, precum şi finalul pripit.

Dincolo de aceste lipsuri spectacolul va fi, desigur, bine primit de copii, pentru varietatea situaţiilor pline de haz, pentru învăţătura limpede care se desprinde în final.

Apreciind aportul adus în spectacol de scenograful Ştefan Hablinski, precum şi contribuţia unor mînuitori ca Justin Grad, Dorina Tănăsescu, Antigona Papazicopol, R. Zola, Elvira Cladek, Eugenia Dumitru, alături de interpretările vocale ale Silviei Chicoş, Marioara Oprescu, C. Rauţchi, Coca Andronescu, înregistrăm eforturile teatrului de a cuprinde un repertoriu din ce în ce mai variat, din ce în ce mai interesant.

MIHAI CRIŞAN

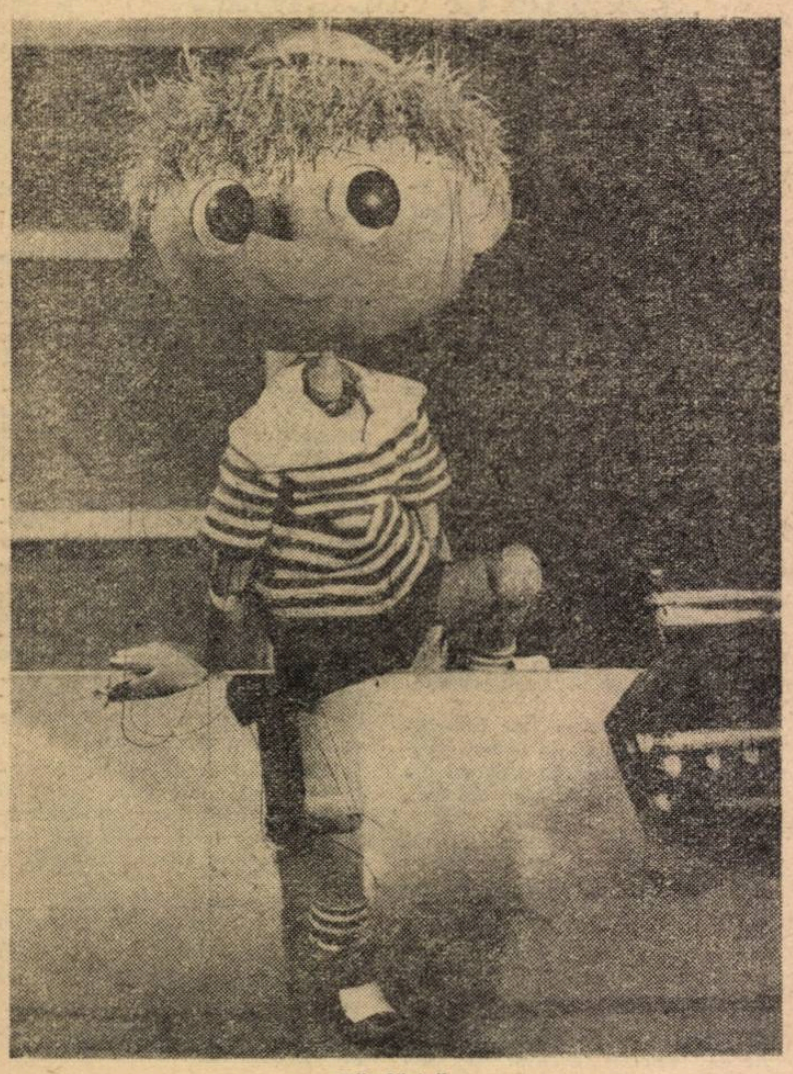

Ţăndărică

Activitate rodnică

La îmbunătăţirea metodelor de predare ale profesorilor aduce o contribuţie de seamă activitatea rodnică pe care o desfăşoară aceştia în cadrul societăţilor ştiinţifice.

Nu de mult, bunăoară, un mare număr de cadre didactice din Craiova precum şi viitori profesori, studenţi ai Institutului pedagogic de 3 ani din acest oraş, au participat la o consfătuire organizată de Institutul de lingvistică din Bucureşti şi filiala Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice. Au fost ascultate cu acest prilej comunicările : „Observaţii asupra comutaţiei şi substituţiei" de prof. univ. I. Coteanu, „Pentru o ediţie ştiinţifică a prozei lui Eminescu" de Flora Suteu, cercetător ştiinţific, „Balcano-carpatica în lingvistică" de lector univ. Chelaru. Cu un deosebit interes a fost urmărită expunerea făcută de prof. univ. I. Coteanu cu privire la aspectele noi din lingvistica actuală. A suscitat, de asemenea interesul participanţilor discuţia cu privire la tematica revistei „Limba romînă".

*

La rîndul lor, profesorii de matematică, fizică şi chimie care fac parte din filiala Crişana a Societăţii de matematică şi fizică s-au întrunit de curînd într-o consfătuire în care au analizat munca desfăşurată în anul ce a trecut şi au făcut propuneri pentru îmbunătăţirea activităţii viitoare. Printre altele, s-a propus ca în munca filialei să fie antrenaţi şi statisticienii, care ar putea face comunicări interesante cu privire la aplicaţiile matematicii statistice în economie. S-a insistat totodată asupra necesităţii schimburilor de experienţă cu alte filiale în ceea ce priveşte modernizarea predării matematicii în şcolile de cultură generală.

PREOCUPĂRI IGIENICO-SANITARE

Serviciul sanitar organizat în Şcoala generală de 8 ani nr. 1 din Lupeni ajută la formarea deprinderilor igienico-sanitare ale elevilor. Oglinzile expuse la „colţul sănătăţii" sau pe coridoare, avînd inscripţia „Controlează-te dacă eşti curat şi ordonat", îi ajută pe elevi să-şi verifice ţinuta, pieptănătura, aspectul ghetelor etc. La rîndul lor gazeta de perete, gazeta satirică „Doctorul Vede-Tot", graficele, reflectă frecvent starea igienico-sanitară a claselor.

Activităţile educativ-sanitare organizate în şcoală sau în afara şcolii cu elevii sînt menite să-i deprindă cu ordinea şi curăţenia, să le dezvolte interesul pentru munca de ocrotire a sănătăţii.

CORESPONDENŢA

Multe scrisori sosite săptămîna aceasta la redacţie vorbesc despre modul în care este organizat timpul liber al elevilor, despre variatele şi interesantele acţiuni culturale şi artistice iniţiate de şcoală în scopul educării comuniste a elevilor.

● Corespondentul nostru **A. Bandurovschi**, director la Şcoala generală de 8 ani din comuna Saraiu, raionul Hîrşova, ne informează despre vizita care au făcut-o elevii şcolii, într-una din aceste zile frumoase de toamnă, la Fabrica de mobilă din Constanţa.

În cele cîteva ore cît a durat vizita elevii au văzut lucruri deosebit de interesante. Pedagogii care i-au însoţit, cît şi muncitorii le-au explicat întreg procesul de fabricaţie, de la tăierea buştenilor cu fierăstraiele electrice pînă la lustruirea furnirului şi placajului, la încleierea mobilei şi la tapisarea ei.

Cu prilejul vizitei la Fabrica de mobilă cadrele didactice le-au vorbit elevilor şi despre speciile de copaci din care se face mobila, despre locurile unde cresc aceşti copaci.

● Activităţi instructive se organizează în timpul liber şi pentru elevii Şcolii medii nr.1 din Mediaş. Numeroşi elevi de la această şcoală, ne scrie profesorul **Vasile Barna**, activează în cercurile literare unde se organizează discuţii pe marginea operei unor scriitori clasici sau contemporani sau se discută creaţii ale membrilor cercului.

O şedinţă interesantă a ţinut recent cercul literar al claselor V—VII. În cadrul ei a avut loc un concurs pentru cea mai bună lucrare cu tema „Toamna". Profesorul de limba romînă care conduce cercul a selecţionat spre bucuria sa un mare număr de lucrări izbutite care vor fi afişate la gazeta de perete a şcolii.

Tot în cadrul acestui cerc s-a prezentat un montaj literar muzical cu tema „Toamna în poezia noastră", la care elevii au recitat poezii de Eminescu, Coşbuc, Topîrceanu şi alţi poeţi.

● Dintr-o scrisoare semnată de corespondentul nostru **Dinu N. David** aflăm că şi elevii Şcolii generale de 8 ani din comuna Popeşti, raionul Focşani, îşi petrec timpul liber într-un mod plăcut şi instructiv.

O bună parte din ei, de pildă, sînt antrenaţi în activităţi artistice, după talent şi preferinţe.

În scrisoarea sa corespondentul nostru vorbeşte pe larg, despre orchestra elevilor şcolii, cunoscută în întreaga comună. Din această orchestră, condusă de profesorul de muzică, fac parte 20 de elevi. Ea are un repertoriu bogat şi variat, care cuprinde cîntece despre patrie şi partid, cîntece pioniereşti, melodii populare.

În aceste zile membrii orchestrei se pregătesc pentru spectacolul ce-l vor prezenta în curînd la căminul cultural jn faţa ţăranilor colectivişti.

● Corespondentul **M. Teodor** ne informează despre activitatea pe care o desfăşoară elevii foto-amatori de la Complexul şcolar din Predeal, membri ai cercului „tinerilor fotografi" organizat de conducerea şcolii în colaborare cu organizaţia U.T.M. Membrilor cercului le sînt puse la dispoziţie aparate de fotografiat, filme şi toate materialele necesare pentru realizarea fotografiilor. Activitatea plăcută, interesantă ce se desfăşoară în cadrul cercului atrage tot mai mulţi amatori. În curînd cercul va organiza prima sa expoziţie de fotografii, care va cuprinde imagini din viaţa şcolii cît şi peisaje din Predeal şi din împrejurimi.

● Îndrumaţi de profesori, din ce în ce mai mulţi elevi îşi petrec timpul liber făcînd sport. Activităţile sportive, mai ales cele în aer liber, le fortifică organismul, le dau bună dispoziţie, putere de muncă.

La şcoala medie nr. 34 din Bucureşti, ne scrie corespondentul nostru **Al. Grosu**, sportul este una din activităţile cele mai îndrăgite de elevi. În şcoală activează cîteva echipe sportive : de volei, de handbal, de tenis, de baschet.

Aproape săptămînal echipele şcolii susţin meciuri interesante cu echipele altor şcoli, sau meciuri interclase. De curînd, bunăoară, s-a disputat un antrenant meci de volei între echipele claselor a IX-a şi a X-a, la care au participat numeroşi elevi susţinători ai celor două echipe. Victoria a obţinut-o echipa claselor a X-a.

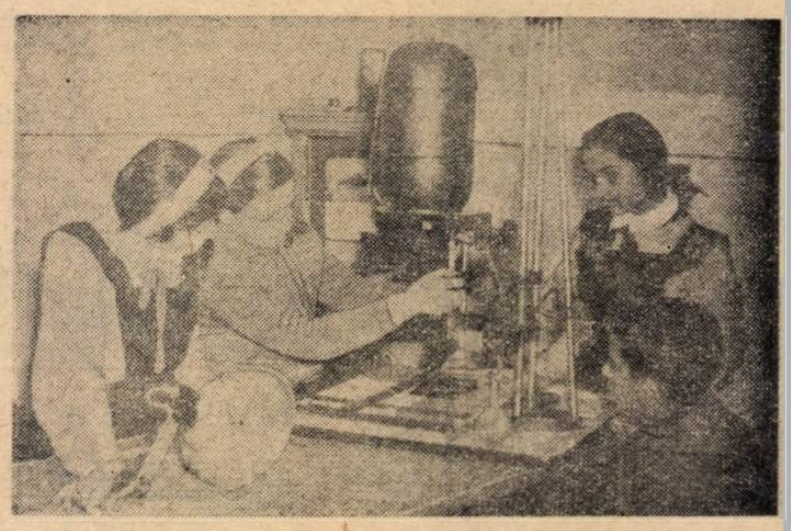

Aspect din activitatea cercului foto de la Casa pionierilor din Cîmpulung-Muscel

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 732 | vineri 6 decembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

Orientarea profesională a tineretului

Articolul de față își propune să ridice două probleme care, după părerea noastră, sînt de prim ordin în realizarea scopului educației comuniste — pregătirea elevilor pentru a deveni constructori activi și conștienți ai socialismului și comunismului. Prima dintre acestea este de a stabili dacă orientarea profesională constituie o problemă a educației tinerei generații iar a doua, decurgînd din rezolvarea pozitivă a celei dintîi, privește conținutul, mijloacele și căile de realizare a orientării profesionale în școala noastră de cultură generală în condițiile actuale.

Neîndoielnic, răspunsul la prima întrebare nu poate fi decît afirmativ. Procesul instructiv-educativ din școală are menirea de a pregăti un tineret capabil să participe activ și conștient la opera de desăvîrșire a construcției socialismului și de construire a comunismului, capabil să pună la dispoziția societății forțele fizice și intelectuale cele mai dezvoltate din complexul personalității sale.

Plecînd de la ultimele cuceriri ale geneticii moderne și de la rezolvarea științifică a factorilor dezvoltării personalității, noi considerăm că potențele anatomo-fiziologice și spirituale, posibilitățile de care dispune fiecare tînăr se pot transforma în realități numai în cadrul educației multilaterale, dezvoltîndu-se ca trăsături dominante ale personalității, care polarizează toate celelalte particularități ale acesteia. Numai în procesul educației comuniste se poate forma omul nou cerut de dezvoltarea actuală a societății noastre socialiste.

De aici se desprinde o primă concluzie — și anume, aceea a necesității de a dirija pe fiecare tînăr către profesiunea care se armonizează cel mai bine cu trăsăturile dominante ale personalității lui, dezvoltate în procesul didactico-educativ în care s-a ținut seama de potențele sale și de cerințele întregii societăți. Aceste potențe dezvoltate în cadrul instrucției și educației nu sînt altceva decît aptitudinile oamenilor, prin care se diferențiază între ei și care îi fac capabili să dea un maximum de randament într-un anumit domeniu, să desfășoare o muncă calitativ deosebită, să creeze, să fie capabili de a simți fericirea participării lor la progresul social.

Atingerea acestui țel, care este și o cerință de prim ordin a societății noastre socialiste în perpetuă dezvoltare, nu se realizează de la sine, ci presupune o orientare științifică a fiecărui tînăr către acele profesiuni pentru care are perspective de dezvoltare. Iată de ce orientarea profesională este o problemă a educației — una din cele mai importante și mai cuprinzătoare probleme ale acesteia, deoarece corespunde cu cerințele legice ale dezvoltării societății noastre.

Orientarea profesională trebuie înțeleasă astfel ca un proces complex psihologic și pedagogic, desfășurat în vederea realizării unei armonii depline între predispozițiile și aptitudinile tinerei generații și cerințele mereu crescînde ale societății atît pe plan economic cît și pe plan social-cultural. În felul acesta orientarea profesională nu este numai o problemă psihologică și pedagogică, ci are în același timp un profund caracter social-politic.

Problema nu este nouă. Ea a fost pusă încă de clasicii marxism-leninismului, care au dat indicații deosebit de valoroase în legătură cu orientarea profesională și pregătirea pentru muncă a tinerei generații. Astfel, Marx, în „Reflexiunile unui tînăr în legătură cu alegerea profesiunii", arată că o profesiune trebuie aleasă dintr-o anumită vocație, după o examinare făcută cu sînge rece, pe baza cunoașterii importanței sociale a acelei profesiuni ca și a dificultăților ce le prezintă, pentru ca tînărul să nu se lase înșelat de mirajul închipuirii. În alegerea profesiunii, sublinia mai departe Marx, călăuza principală trebuie să fie „binele omenirii și propria noastră desăvîrșire", care aduc după sine nu o fericire meschină, egoistă, ci o fericire care aparține fericirii societății.

Partidul nostru acordă o deosebită însemnătate problemelor privitoare la orientarea profesională a tinerei generații. În cuvîntul său la cea de a II-a Conferință pe țară a U.A.S.R., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat că **„drumul cel mai sigur spre o calificare profesională înaltă duce prin școala muncii în fabrică, în uzină, în mină, în gospodăria agricolă de stat, în gospodăria agricolă colectivă"**, iar Raportul C.C. al P.M.R. la cel de al III-lea Congres al P.M.R. cere ca **„elevii școlilor noastre, unind învățătura cu munca productivă, să capete deprinderi practice, dragoste pentru munca fizică și să se orienteze spre diferite profesiuni potrivit înclinațiilor lor, asigurîndu-se dezvoltarea multilaterală a tineretului școlar"**.

Tocmai pornind de la aceste prețioase indicații putem rezolva în mod corespunzător cea de a doua problemă ridicată în articolul nostru — aceea a conținutului, mijloacelor și căilor prin care se poate realiza orientarea profesională în școlile de cultură generală.

Se face uneori auzită părerea că această problemă ar putea fi rezolvată numai cu ajutorul unor „specialiști" în orientarea profesională, a unor „comisii de specialitate", în cadrul unor laboratoare cu aparatură specială. În ceea ce ne privește, deși nu sîntem împotriva unei munci de specialitate în acest domeniu, considerăm că existența unor specialiști constituiți ca un corp separat de școală ar rupe procesul complex al educației, fenomen cu totul neindicat. Înseși datele de laborator, în ultimă instanță, trebuie verificate în procesul viu al muncii didactico-educative în care se dezvoltă tineretul. Socotim totodată că, dacă profesorii înțeleg pe deplin însemnătatea orientării profesionale a tineretului ca o necesitate de prim ordin a statului și pun pricepere și pasiune în realizarea ei, pot rezolva această sarcină în condiții optime.

Vizita în fabrică — un prilej de a cunoaște nemijlocit frumusețea muncii direct productive

Care sînt problemele imediate pe care credem că e bine să le cunoască cadrele didactice în vederea justei orientări profesionale a elevilor?

În această privință se impune să se pornească în primul rînd de la conținutul orientării profesionale, care constă în cunoașterea obiectivă a particularităților fizice și psihice individuale ale elevilor, în cunoașterea cerințelor statului în domeniul dezvoltării economiei și activităților social-culturale, ca și în punerea de acord a pregătirii multilaterale a tinerei generații cu dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor fiecărui tînăr, în orientarea lui către un grup de profesiuni cu caracter omogen, din care să-și poată alege pe aceea pentru care are mai multă predilecție, avînd și posibilitatea de a trece la o altă profesie asemănătoare atunci cînd cerințele dezvoltării economiei statului impun o asemenea schimbare.

În cele ce urmează vom încerca să arătăm — desigur în liniile foarte generale permise de cadrul restrîns al acestui articol — unele mijloace și căi de realizare a celor trei probleme de conținut ale orientării profesionale.

În ceea ce privește cunoașterea obiectivă a particularităților fizice și psihice individuale ale elevilor, ea se realizează în cadrul procesului complex al instrucției și educației, pe baza cunoașterii psihologiei copilului, după indicațiile cuprinse în programa privind studiul personalității lui și prin completarea unei fișe de caracterizare psiho-pedagogică, printr-un proces de observare atentă, sistematică și planificată a comportamentului său. (O asemenea programă, ca și modelul de fișă, au fost date de noi în articolul „În ajutorul cunoașterii elevilor", publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 657 din 20 aprilie 1962). Observațiile pot fi completate cu investigații efectuate pe baza celorlalte metode de cercetare folosite de psihologia copilului și psihologia pedagogică și cu deosebire de metoda conversației, a anchetelor, de analiza psihologică a produselor activității elevilor — metode ce sînt la îndemîna oricărui profesor.

Considerăm necesar să subliniem în mod special că această activitate, care a rămas destul de mult în urma succeselor obținute pe linie didactică, trebuie să fie privită cu mai multă seriozitate și de pe poziția cerințelor actuale ale societății noastre față de școală. Se impune ca pedagogii să devină mai receptivi la tot mai desele întrebări puse de părinți în legătură cu profesiunea de viitor a copiilor lor și să fie gata a da îndrumările cele mai competente, în funcție de cunoașterea științifică a intereselor copiilor, a predispozițiilor și aptitudinilor lor, pe care sînt chemați să le pună în acord deplin cu cerințele dezvoltării societății noastre.

Pentru realizarea acestui de-

Conf. univ. NICOLAE SIPOȘ
Lector univ. N. MATEI

(Continuare în pag. 5-a)

La cercul de folclor „Miorița"

Cine nu ascultă cu bucurie și emoție cîntecele populare? Cine nu citește vrăjit măiestrele versuri sau nu privește uimit minunatele dansuri create de popor? Vesele cînd exprimă bucuria de a trăi și de a munci, încărcate de dor, de nostalgie, cînd sînt străbătute de amintiri dragi, triste, tînguitoare cînd vorbesc despre trecutul amar, creațiile poporului nostru sînt comori de neprețuit.

Pentru ca elevii să cunoască mai bine aceste comori, pentru a le sădi în suflet dragostea, interesul pentru creațiile poporului, la Școala nr. 2 din Constanța s-a creat cercul de folclor „Miorița". Inițiativa aceasta a stîrnit un interes deosebit în rîndurile elevilor, atrăgînd un număr mare de participanți.

Cîte activități interesante, îndrăgite de elevi, nu se desfășoară în cercul „Miorița"! Membrii lui participă la discuții despre valoarea educativă și artistică a creației populare, despre influența folclorului asupra creației culte, despre folclorul nou ca oglindă a vieții fericite a oamenilor muncii din patria noastră sau despre specificul folclorului dobrogean, iau parte la simpozioane în care sînt evocate chipurile marilor folcloriști ai poporului nostru, ale unor lăutari vestiți, organizează medalioane literare-muzicale, șezători, audiții de muzică, fac excursii de documentare folclorică prin satele regiunii sau vizitează Casa regională a creației populare și Muzeul de artă populară. Nu de mult, de pildă, au ascultat o interesantă prelegere intitulată „Originea folclorului, valoarea lui ideologică și artistică" — prezentată de un lector de la Institutul pedagogic din Constanța. Interesantă și plină de roade a fost excursia pe care au făcut-o recent, însoțiți de profesorii lor de limba romînă, în comuna Rasova din raionul Medgidia unde au stat de vorbă cu țăranii colectiviști despre obiceiurile și tradițiile lor, i-au ascultat la căminul cultural pe cîntăreții comunei, i-au privit pe dansatori.

Și aceasta constituie doar începutul, primul pas. Un prim pas făcut cu entuziasm, cu bucuria pe care o dau acțiunile cele mai îndrăgite de copii, de tineri.

D. D.

PE MARGINEA UNUI TABLOU

Îl vedeți? Nu știe. Odată ce-a înțepenit în această poziție, îți vine să crezi că nu mai scoți nimic de la el. Cu bărbia în piept și fruntea-n pămînt, cu pleoapele genate, căzute peste ochi și gura țuguiată într-o expresie de jucăușă mironoseală, ăsta e, ca mai! Și nu știe. Ai zice că e gata să plîngă, cînd el, dacă-i bagi bine seama, se uită-n neștire la creta pe care-o pisează între degete fără nici un folos... Și cu toate zdrențele care curg de pe el și cizmele tăiate pracă dintr-o jumătate de vacă, e frumușel, polca, de nu știi ce să mai zici.

Cînd a dat cu ochii de el, domnul Vucea n-a mai putut de bucurie, s-a scărpinat în barbă și a rîs: Ha, l-am prins, tătarul... Fă puică, tătarule! Iată cum zvîcnește, tătarul, parcă-l omori. Dă-i bine, general de ordine, cu linia în patru muchii! Mai una... mai cinci...

În vremea aceea, și mai tîrziu după aceea, „l-am prins!" era un triumf al măiestriei pedagogice.

Pedagogul de școală nouă, Marius Chicoș Rostogan, la examen e foarte aspru și fără chef, pentru că loaza din tablou nu pare de loc pătrunsă de „metoda intuikivă" și nu dă, cum ar fi de așteptat, „răspunsurile neapărake, necesitake ghe lojica lucrului, amăsurat inkelijinții școlerului".

— No, spune odată!

E în clasă și mama băiatului, o femeie de mahala care spală la madam Popescu. Pedagogul de școală nouă se înfurie și se repede răstit:

— Meri la loc boule! — și către mama băiatului — Că-z prost l-ai făcut, cucoană! Apoi ăstuia doar numai paie să-i dai să mînce... Are să stea încă șapte ani repekinke...

Orgoliul jignit al pedagogului nu se simțea împăcat decît cînd scria în catalog, în trăsături cît mai caligrafice, nota 2, bine apăsată. Toată vinovăția cădea pe băiat și pe părinți. De-alde ăștia n-aveau ce căuta în rîndul oamenilor de cultură. Să se bage la stăpîn!

Dar, iată, vine la rînd băiatul doamnei Ftiriadi, doamnă din înalta societate. Pedagogul de școală nouă e numai surîs și prietenie.

— No, acuma tînărul Ftiriadi! Spune tu s-audă și ilustra matroană, onorata ta mamă: nu-i așa că pămîntul se-nvîrte trei ani cîte 365 ghe zile?

Micul Ftiriadi: Da dom-le!

Profesorul (către clasa întreagă): No, boilor, vegheți numai exemplu ghe aplicațiune...

Doamna Ftiriadi, foarte satisfăcută, se scoală de la locul ei și drege cravata băiatului, îl sărută, dar... întîlnește cu ochii mutra întunecată a băiatului din tabou și se sperie:

— Domnule profesor, să nu cumva să-mi pui băiatul într-o bancă cu... băiatul ăla!

Băiatul ăla strecoară printre genele lungi o uitătură rea, ca un cîine ciobănesc cînd îi iese în cale o javră de salon și așteaptă cu nerăbdare să sune de ieșire pentru o probă de răfuială cu tînărul Ftiriadi. Așa, ca să nu se uite!...

Și învățătorului din zilele noastre i se poate întîmpla să se trezească la tablă, cu un copil pus în încurcătură. Mirarea învățătorului nu va fi slabă; va sări ca ars: cum se poate să-mi fi scăpat din vedere băiețașul ăsta? După cîteva clipe de tocmeală cu sine, îl va cîntări o dată cu ochii și va adăuga părinteste:

— Prost nu ești, voinic, cît patru... Ei, flăcăiaș, ce inginer o să scoatem noi din tine!

Băiatul scapă, o clipită, ochii către clasa care clocotește de rîs și mototolește în mutra lui, încă bosmuflată, un surîs de îndoială.

Învățătorul se posomorăște numaidecît și face semn, cu mîna ridicată, către clasă.

— Tăceți, băieți! Nu e vina lui, ci a noastră: a mea și a voastră. Trebuie să-l ajutăm!

O să pierdem o oră, dar trebuie să-l ajutăm!

În clasă s-a făcut liniște.

— Va să zică, Gică, ce avem noi acolo, pe tablă?

— O înmulțire...

— Bine!

Bine, pe dracu! — se gîndește Gică. Rîde tovarășul învățător de el. Cine nu știe că pe tablă e o înmulțire? Îl fură cu ochii pe învățător, dar îl vede amărît tare și simte că nu-i vorba de nici o glumă... Copiii din bancă stau zmîrnă și așteaptă să vadă cum tovarășul învățător scoate din Gică un inginer...

— S-o luăm, deci, de la început! — zice, însenînîndu-se, învățătorul.

N-o să m-apuc să vă spun acum, pe șart, tot ce a urmat. Destul e că, încetul cu încetul, se dovedește că Gică nu e tocmai așa de nepriceput cum îl arată fața în tablou. Se zmucește el tare, se zbate cumplit, dar fruntea i se înalță, trupu-i stă drept, iar ochii încep a-i scăpăra. Nu le găbuie el pe toate chiar de la început, șterge și scrie din nou, o ia pe alături și se pierde, prinde din sbor îndreptările învățătorului și îndemnurile clasei, o nimerește și prinde curaj, apoi, ținîndu-se de ce a nimerit, parcă i se limpezește capul și o nimerește din nou; se împiedică îndată de împotriviri grele din lăuntrul său și-i tare necaz, dar se repede ca un berbec, bocănind cu creta pe tablă și tîrîș, grăpiș, socoteala încurcată de adineauri se descurcă, mă rog, ca vai de mama ei, o știe el bine, dar iat-o, în sfîrșit, descurcată!...

— Mai dați-mi una, tovarășe învățător, face el cu bărbăție.

— Lasă, Gică, e destul pentru astăzi!

Din clasă se stîrnesc învălmășile glasurile răgușite ale băieților, cele pițigăiate ale fetelor.

— O să-l învăț eu tabla înmulțirii!

— Eu o să-i dau probleme.

— Mă duc la el acasă și facem împreună lecțiile.

Biruit de zarva și omenia din jurul său, băiatul din tablou va simți cum se rupe, ca la zăpor, ghiața din el, va trece la loc ca un alt om și, fără greș, va păși în viață cu îndrăzneală, pe un drum pe care, pînă în ziua aceea, piciorul său îl dibuia șovăielnic...

PETRE DRĂGOIESCU
profesor emerit

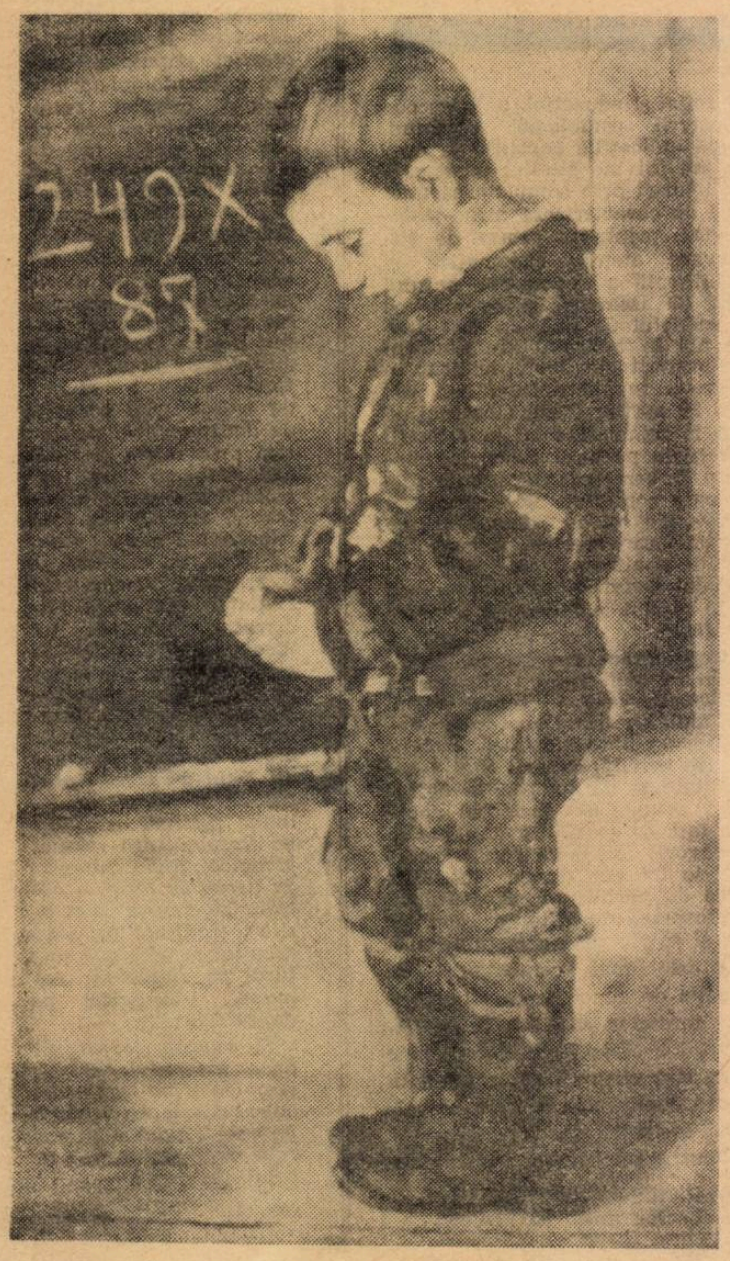

Un școlar de altă dată în viziunea lui Octav Băncilă

ÎN TIMPUL LIBER

Într-una din după-amiezele trecute, în fața cinematografului „București" s-a oprit un grup de vreo 30 de elevi: aproape toată clasa a VII-a de la Școala generală de 8 ani nr. 73 din Capitală. Lipseau numai Mihai, Doina și Sandu care anunțaseră de altfel că părinții nu-i lasă „singuri" la cinematograf. Veniseră cu diriginta lor, să vizioneze filmul romînesc „Tudor". Și, pentru că era vorba de un film cu caracter istoric, i-a însoțit și profesoara de istorie.

Pînă la începerea filmului mai erau cîteva minute. Disciplinați, elevii au intrat în sală și și-au ocupat locurile, așteptînd în liniște să înceapă filmul. Deodată, pe ecranul mare a apărut un călăreț a cărui figură exprima numai bărbăție, forță, dîrzenie, hotărîre. Printre șirurile de elevi a trecut o ușoară șoaptă de uimire, un murmur înăbușit. L-au recunoscut: călărețul nu-i altul decît Tudor Vladimirescu, despre a cărui dragoste pentru popor au aflat încă din primii ani de școală. Rînd pe rînd în fața elevilor apar și celelalte personaje ale filmului: pandurii și prietenii lui Tudor, banul Olteniei — boierul Brîncoveanu, vicleanul pașă turc, Doamna Șuțu cu toată curtea ei înrăită. Apoi urmează răscoala și uciderea lui Tudor în pădure.

Filmul s-a terminat. Emoționați, elevii discută despre personaje, despre scenele care i-au impresionat mai mult.

Peste cîteva minute, înșiruiți în rînd, pornesc, la fel de disciplinați ca la venire, pe bulevardul 6 Martie, spre tramvai. La despărțire, diriginta și profesoara de istorie le spun să se gîndească la cele văzute, pentru că peste cîteva zile vor purta o discuție asupra filmului. Doi dintre elevi, cu care am avut o bună bucată de drum comună, au și început să-și împărtășească reciproc gîndurile.

★

Cu trei ani în urmă, organizația sindicală de la Școala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu" din Capitală a hotărît să organizeze pentru elevi o serie de activități culturale în colaborare cu organizația sindicală a Uzinelor „Grivița Roșie". Acum, asemenea acțiuni au devenit o tradiție a școlii și a clubului uzinei, elevii petrecîndu-și adesea timpul liber alături de tinerii muncitori. Între ei s-au închegat prietenii adevărate, trainice. De multe ori tinerii muncitori îi invită pe elevi să viziteze secția sau atelierul în care lucrează și le vorbesc despre frumusețea profesiunii lor, despre satisfacția și mîndria de a fi muncitor priceput, fruntaș.

Nu de mult, la club a avut loc un simpozion cu tema „Tineretul oglindit în opera scriitorilor noștri contemporani". Pentru acest simpozion s-au pregătit din vreme și elevii și tinerii muncitori. Ei au purtat apoi discuții pline de însuflețire, pasionante, despre o serie de eroi tineri pe care i-au îndrăgit, cum sînt de pildă, Darie din „Desculț" de Zaharia Stancu, Anton Modan din „Îndrăzneala" de Marin Preda, Mitru Moț din „Setea" de Titus Popovici și alții.

★

Afișul mare, scris cu litere groase, viu colorate, anunță că, peste cîteva zile, Școala medie nr. 1 din Galați va prezenta „un frumos spectacol" în sala Teatrului muzical. Spectacolul, spune mai departe afișul, va fi susținut de artiștii amatori ai școlii, elevi fruntași la învățătură din toate clasele.

Curioși, am pornit spre școală să aflăm amănunte despre această serbare. Cum era și de așteptat, pregătirile erau în toi. Organizatorii — școala și organizația U.T.M. — se ocupau de ultimele pregătiri. De la bun început sarcinile au fost împărțite. De alcătuirea programului, de pregătirea elevilor, de ținuta artistică a numerelor din program s-au ocupat profesorii și diriginții, iar de mobilizarea elevilor la repetiții, de asigurarea costumelor, de pavoazarea sălii — organizația U.T.M.

În sala de sport se aflau, pentru repetiția generală, formația de gimnastică artistică și cea de dansuri. Într-o sală de clasă corul școlii făcea și el, împreună cu profesorul de muzică, ultimele repetiții. Iar în altă clasă, înconjurată de un grup de elevi, profesoara de romînă punea la punct cele două scenete — „Prietenii notelor bune" și „Chiulangiii" — alcătuite sub îndrumarea ei de membrii cercului literar.

Sîntem la serbare. Sala frumoasă, încăpătoare a Teatrului muzical este plină de profesori, de elevi, de părinți. Rînd pe rînd sînt aplaudate cîntecele prezentate de elevi, numerele pline de grație și gingășie executate de formația de gimnastică, dansurile pline de viață. Iată apoi și scenetele. Într-o formă vioaie, atrăgătoare, împart fiecăruia, „pe concret", ce i se cuvine: elevilor harnici — laude, celor codași — critici ascuțite. Se pomenește numele unui elev care vine la școală cu temele nefăcute, este satirizat un altul care întîrzie sistematic de la ore, se rîde pe seama unui chiulangiu. Chiar dacă nu-i cunoști pe cei criticați, îi ghicești îndată după figura pe care o fac: stau stingheriți, cu capetele plecate și mai, mai ar pleca din sală, ca să scape de privirile vesele dar pline de repros ale colegilor.

★

Ne-am întors de pe teren cu multe impresii, cu mult material. Reflectăm, ne gîndim acum la tot ce am văzut, la semnificația constatărilor noastre.

Diriginta clasei a VII-a de la Școala generală de 8 ani nr. 73 reușește să antreneze în acțiunile pe care le organizează un număr mare de elevi. E o dovadă că în acțiunile care interesează, care răspund dorințelor și preocupărilor lor, care sînt potrivite cu vîrsta, care sînt pe înțelegerea lor nu se pune problema mobilizării. Vine toată clasa.

Spuneam că la cinematograf, împreună cu elevii, a venit și profesoara de istorie. Nu a fost invitată în mod special, auzise întîmplător de această acțiune. Dar a venit alături de elevi pentru că, știind că vor vedea un film cu caracter istoric, a socotit prezența sa necesară.

Acțiunile culturale comune cu tinerii muncitori au prilejuit elevilor Școlii medii nr. 4 nu numai clipe plăcute de odihnă. Ele au contribuit și la educarea lor, la cunoașterea mai în amănunt de către ei a uzinei, a muncitorilor, a problemelor producției, la orientarea lor profesională. La astfel de rezultate duce colaborarea permanentă între organizația sindicală din școală și cea din uzină.

Serbarea organizată de Școala medie nr. 1 din Galați s-a desfășurat conform planului pentru că în organizarea sa a existat o strînsă colaborare între pedagogi și organizația U.T.M., pentru că sarcinile au fost judicios împărțite, pentru că totul a fost pus la punct pînă în cele mai mici amănunte.

La serbare s-a cîntat, s-a dansat, s-a recitat, s-a rîs. Elevii au petrecut cîteva ore plăcute de destindere. Dar această serbare a mai urmărit și alceva: prezentarea vieții și muncii care se desfășoară în școală, popularizarea faptelor pozitive, combaterea manifestărilor negative. Îmbinate, aceste două aspecte au dat serbării un puternic caracter educativ. Acțiunile bine organizate au în ele întreaga forță mobilizatoare și educativă.

M. ROBEA

Cercul literar „Ion Creangă"

În orașul Fălticeni funcționează de cîțiva ani, un cerc literar care poartă numele lui Ion Creangă.

Pe lîngă faptul că îi ajută pe elevi să adîncească cele studiate la lecțiile de literatură și să-și lărgească cunoștințele în acest domeniu, cercul literar stimulează și aptitudinile lor creatoare. Biroul cercului selecționează poeziile care vor fi citite și discutate în fiecare ședință a cercului. Cercul mai editează și o gazetă de perete, unde sînt publicate cele mai bune lucrări ale elevilor, după ce au fost discutate în prealabil în cadrul ședințelor de cerc. Aici au apărut, de pildă, versurile elevei Teodora Labiș, din clasa a VIII-a, sora talentatului poet, atît de timpuriu răpit dintre noi și ale cărui versuri sînt iubite și apreciate de mii și mii de tineri, mai ales aici pe meleagurile lui natale. Tot aici au văzut lumina și încercările altor elevi, care scriu despre viața nouă a copiilor patriei, despre dragostea lor pentru partid, pentru patrie.

Activitatea cercului literar contribuie atît la îndrumarea primilor pași pe tărîmul artei pe care-i fac unii elevi talentați cît și la educarea estetică a celorlalți elevi ai școlii. Într-adevăr producțiile prezentate în cadrul gazetei de perete a cercului sînt citite cu interes și comentate de toți școlarii.

Pentru o mai bună popularizare a activității cercului literar atît printre elevi cît și printre părinții acestora, membrii cercului își propun să prezinte în curînd o șezătoare literar-artistică în cadrul căreia să fie prezentate și o serie de producții originale.

N. GHEORGHE

MEDICI despre probleme şcolare

Factorii de mediu şi însemnătatea lor

Intrarea în şcoală marchează începutul unei perioade deosebit de importante pentru dezvoltarea neuropsihică a copilului şi pentru integrarea sa în viaţa socială, căci învăţatul, scrisul, cititul etc. sînt stimuli noi, care supun funcţiile lui psihice unor exerciţii sistematice. Acţionînd asupra sistemului nervos, aceşti stimuli cer un efort suplimentar în vederea adaptării, efort care se oglindeşte în mod direct asupra stării sănătăţii copilului. Se ştie, într-adevăr, că posibilităţile de adaptare ale organismului uman în general şi în special ale copilului, al cărui sistem nervos nu este încă maturizat, nu pot depăşi anumite limite fără ca sănătatea să sufere. Pe de altă parte, şi starea de sănătate a copilului condiţionează activitatea şcolară. Sînt cunoscute cazuri de copii la care apariţia unei boli a fost semnalată de scăderea randamentului la învăţătură. Este cunoscut de asemenea faptul că printre corijenţi şi repetenţi se găseşte un procent ridicat de copii cu deficit în starea de sănătate. În aceste cazuri se pot lua măsuri la timp dacă pedagogul observă şi semnalează starea de sănătate a copilului.

Dar pentru starea de sănătate a şcolarului au o deosebită importanţă şi condiţiile de mediu din şcoală şi familie. Iată de ce pedagogul este chemat să se îndrepte în direcţia creării şi asigurării unor condiţii de muncă şi de viaţă favorabile şcolarilor, atît în clasă cît şi acasă. Colaborarea cu părinţii pe această linie constituie un obiectiv la fel de important ca şi colaborarea pe linia procesului instructiv-educativ.

Din ansamblul factorilor de mediu care influenţează dezvoltarea normală a şcolarului nu trebuie neglijat nici unul. Asigurarea unor condiţii de mediu favorabile dezvoltării copilului în şcoală şi acasă se poate realiza numai în cazul cînd pedagogul, cunoscînd cerinţele igienei, urmăreşte respectarea lor în şcoală şi colaborează cu părinţii pentru respectarea lor acasă. Vizitele la domiciliu, discuţiile cu părinţii sau lectoratele pentru aceştia sînt mijloace deosebit de bune pentru a-i îndruma pe părinţi în ceea ce priveşte asigurarea unor condiţii igienice de viaţă elevului.

Bunăoară, este ştiut că atmosfera în care lucrează şi se dezvoltă şcolarul trebuie să fie cît mai bogată în oxigen. Activitatea nervoasă a acestuia este sensibilă la lipsa de oxigen din atmosferă şi adeseori se constată că într-o clasă neaerisită elevii obosesc repede, se concentrează mai greu, făcînd mult mai multe greşeli la lecţii. Aerisirea sălilor de clasă, ca şi a camerii în care învaţă şi se odihneşte elevul, în aşa fel încît acesta să-şi petreacă timpul într-o atmosferă sănătoasă, asigură desfăşurarea normală a activităţii nervoase, uşurează procesul de învăţămînt. Îi vom învăţa deci pe elevi ca în clasă ca şi acasă să deschidă geamul larg şi să inspire adînc aer proaspăt în faţa geamului, deschis, după fiecare oră de studiu.

Temperatura mediului în care lucrează şcolarul trebuie şi ea să fie potrivită (18°—20°). Deoarece încălzitul exagerat sau insuficient, în clasă sau acasă, stînjeneşte activitatea creierului, este necesar ca pedagogul în şcoală şi părinţii acasă să vegheze ca elevul să-şi desfăşoare activitatea în condiţii normale de temperatură.

De asemenea, îmbrăcămintea copilului va fi potrivită cu mediul în care se află şi cu anotimpul. Este bine deci să le explicăm părinţilor că în organismul copilului arderile sînt mai vii şi, deci, în aceeaşi încăpere unde un adult poate să simtă frig, copilul, datorită unui metabolism mai intens şi unor mişcări mai active, simte nevoia să fie mai lejer îmbrăcat, astfel încît îmbrăcămintea să nu stînjenească circulaţia sîngelui şi mişcările degajate. Prin aceasta vom preveni tendinţa unor părinţi de a-i îmbrăca pe copii prea gros, ceea ce este total nesănătos.

Şi iluminatul (natural sau artificial) al sălilor de învăţămînt sau al locului de pregătire a lecţiilor este o problemă care cere atenţie. Efortul vizual din timpul activităţii şcolare, în cazul unui iluminat insuficient, predispune la oboseală, lăcrămare şi dureri de cap. Aceleaşi efecte negative le are şi iluminatul prea puternic care, în plus, exercită şi o acţiune directă de excitaţie asupra sistemului simpatic, ce se răsfrînge asupra scoarţei cerebrale. Şi în această problemă şcoala are un cuvînt de spus, atît în ce priveşte asigurarea prin construcţie a unor clase luminoase, cît şi în ce priveşte orientarea băncilor şi aşezarea elevilor în bănci astfel încît să li se asigure lumina necesară unei activităţi normale.

Curăţenia clasei şi a îmbrăcămintii şcolarilor sînt de asemenea elemente care nu trebuie pierdute din vedere. Preocuparea pentru curăţenia şcolii intră în atribuţia conducerii acesteia şi a fiecărui profesor în parte. Arătîndu-le elevilor, în orele de dirigenţie, importanţa curăţeniei pentru menţinerea sănătăţii, îi vom antrena şi pe ei în menţinerea curăţeniei în şcoală. Grija pentru o îmbrăcăminte curată revine pedagogului şi părinţilor. Laolaltă aceştia sînt chemaţi să-i obişnuiască pe copii să se îngrijească de curăţenia îmbrăcămintii, de igiena corporală — factori esenţiali pentru un organism sănătos.

Printre condiţiile de mediu care influenţează activitatea şi sănătatea copiilor mai amintim şi mobilierul din şcoală şi de acasă. Este necesar ca şcolarul să aibă la dispoziţie un mobilier adecvat vîrstei, corespunzător regulilor de igienă şi, în acelaşi timp, estetic, pentru ca ambianţa în care lucrează şi îşi petrece timpul să fie armonioasă şi odihnitoare.

Nu poate să-i fie indiferent pedagogului nici regimul alimentar al elevului, întrucît de aceasta depinde în mare măsură nu numai sănătatea, dar şi procesele nervoase. Astfel, o alimentaţie neechilibrată în principiile de bază, fără albumine suficiente sau cu exces de glucide (zaharuri, făinoase) poate provoca la copil instabilitate, nervozitate, ceea ce face ca inhibiţia condiţionată, atît de necesară desfăşurării normale a procesului de învăţămînt, să se dezvolte mai greu. La mulţi copii excesul de grăsimi nu poate fi metabolizat în organism pînă la capăt. În aceste cazuri, compuşii intermediari, cum ar fi corpii cetonici, acumulîndu-se în sînge, modifică Ph-ul spre acidoză, modificare care se manifestă printr-o stare de oboseală şi dureri de cap. De multe ori deci oboseala în clasă a unor copii poate să fie o consecinţă directă a unui regim alimentar neraţional. Este bine să se ştie că subalimentaţia sau supraalimentaţia sînt la fel de dăunătoare şi, deci, trebuiesc evitate în aceeaşi măsură.

O ultimă condiţie de mediu pe care o amintim în articolul de faţă şi care se răsfrînge puternic asupra evoluţiei neuropsihice a copilului este şi ambianţa generală din şcoală şi familie. Copilul trebuie tratat cu dragoste, cu o autoritate just înţeleasă, cu principialitate şi consecvenţă de către pedagogi şi părinţi, care au datoria să ţină seama, în munca lor educativă, de tipul lui de activitate nervoasă superioară, atît pentru a asigura modelarea dorită a caracterului, cît şi pentru a evita unele dereglări funcţionale ale sistemului nervos ca turburări ale somnului, ale alimentaţiei etc.

Privind copilul împreună cu mediul în care trăieşte ca un tot unitar, înţelegînd că a-i asigura condiţii bune de viaţă şi de muncă înseamnă a crea premise pentru însuşi succesul procesului instructiv-educativ, cadrele didactice vor contribui la dezvoltarea armonioasă, fizică şi psihică, a tuturor elevilor ce le sînt încredinţaţi.

Dr. VIORICA VASILIU

Regimul de muncă şi de viaţă

Copilul care intră în clasa I păşeşte într-o perioadă deosebită a vieţii lui, în care pe primul plan se află activitatea sistematică de învăţătură. De la vîrsta de 7 ani şi pînă în jurul a 20 de ani studiul va reprezenta preocuparea lui majoră. Pe parcursul acestei perioade cheltuielile de energie ale organismului elevului vor fi din ce în ce mai mari. Solicitarea va creşte atît pe plan intelectual cît şi pe plan fizic, avînd ca rezultat un complex de fenomene fiziologice ce vor duce la transformarea copilului în adolescent, apoi în tînăr. Iată de ce în această perioadă menţinerea sănătăţii elevului este o problemă de cea mai mare însemnătate.

Astăzi, în ţara noastră, prin grija regimului democrat-popular, supravegherea sănătăţii elevilor pe parcursul vîrstei şcolare este o acţiune bine organizată. Au fost create toate condiţiile pentru a asigura dezvoltarea normală, armonioasă a acestora.

Învăţătorii, profesorii, diriginţii sînt chemaţi ca, în colaborare cu familia şi cu medicii şcolari, să folosească din plin aceste condiţii. Pentru a-i ajuta în această direcţie, „Gazeta învăţămîntului" a cerut unor medici să trateze, în pagina de faţă, unele probleme privitoare la factorii de mediu care influenţează starea de sănătate a elevilor şi la regimul de viaţă şi de muncă al acestora, de care depinde buna lor dezvoltare fizică şi intelectuală.

Alături de factorii de mediu, regimul de muncă şi de viaţă al elevilor are o însemnătate hotărîtoare pentru dezvoltarea lor. El priveşte atît şcoala cît şi familia, neputîndu-se asigura în condiţii bune decît printr-o colaborare strînsă a acestora, în care rolul îndrumător revine şcolii, pedagogilor.

În primul rînd este importantă, pentru asigurarea unui regim raţional, alternanţa justă între orele de învăţătură şi cele de odihnă. Intervin aici o serie de particularităţi legate de posibilităţile de efort ale şcolarilor, diferite în funcţie de vîrsta acestora şi avînd, deci, un anumit specific pentru copiii din primii ani, un altul pentru cei aflaţi în perioada de pubertate, pentru ca în sfîrşit şi adolescenţa să se caracterizeze, la rîndul ei, prin particularităţi specifice.

În ceea ce-i priveşte pe elevii primelor clase, trebuie subliniat că de regimul pe care îl vom crea pentru ei depinde foarte mult modul cum îşi vor îndeplini îndatoririle şcolare. Oricît de uşor s-ar acomoda copilul de 7—8 ani la ritmul de activitate şcolară este cert că i se impune un consum de energie nervoasă pentru a trece de la joc la concentrarea intelectuală. La cei mai mulţi copii acomodarea cu acest sector se face cu supleţe, aproape pe nesimţite. Dar şi în acest caz trebuie să avem în vedere ca cerinţele să nu depăşească posibilităţile. Există însă unii copii cărora adaptarea le cere un efort deosebit, ceea ce face ca randamentul lor şcolar să fie mai scăzut la început. Astfel de elevi se prezintă de obicei mediocri şi pasivi la lecţii, în contrast cu vioiciunea pe care o arată în recreaţii. Rezultatele slabe la învăţătură, asociate cu admonestările primite în şcoală şi pedepsele de acasă, îi fac să-şi piardă încrederea în propriile lor puteri şi să considere învăţătura ca o îndatorire extrem de grea. După cîteva încercări nereuşite, unii învăţători îi clasează pe astfel de copii în categoria celor puţin dotaţi, a celor fără perspective. Dar dacă învăţătorul este mai grijuliu, dacă dă dovadă de mai multă răbdare şi mai mult interes pentru elevii cu rezultate slabe, dacă se preocupă de comportarea lor în afara orelor de curs află că în timp ce la lecţii copiii respectivi rămîn pasivi, cînd sînt cu prietenii, cu părinţii etc. se dovedesc foarte ageri la minte. Supravegheaţi mai atent, stimulaţi, încurajaţi atunci cînd e cazul, elevii de acest fel reuşesc în scurt timp să se adapteze cerinţelor şcolii, să se integreze în regimul acesteia.

Odată adaptat şi integrat în regimul şcolii elevul trebuie să depună eforturi pe măsura posibilităţilor lui pentru a nu da semne de surmenaj pe parcurs. Pentru a evita apariţia unor astfel de fenomene este importantă, printre altele, verificarea îndeplinirii orelor de somn, întrucît se ştie că mulţi părinţi îi lasă pe copii să se culce la ore tîrzii sau nu le impun un anumit regim de somn. Fără îndoială că aceste recomandări sînt eficiente în măsura în care cursurile primelor clase sînt programate în prima jumătate a zilei, lucru absolut necesar ritmului de muncă şi odihnă necesar acestei grupe de vîrstă.

Tot în legătură cu dozarea efortului are o mare însemnătate alcătuirea orarului. Este în general cunoscută necesitatea ca materiile care cer o concentrare mai intensă să fie programate în primele ore, ca temele date la fiecare materie să ţină seama de întregul volum de teme etc.

Întrucît capacitatea de muncă a elevului este legată şi de eforturile din timpul liber, profesorul trebuie să cunoască bine şi modul cum îşi petrec elevii acest timp. Oboseala de care dau dovadă mulţi copii se datorează adesea fie lipsei de supraveghere din partea părinţilor, fie faptului că aceştia îi supraîncarcă cu preocupări multilaterale, nelăsîndu-le timp pentru odihnă şi destindere. Iată de ce în discuţiile cu părinţii asupra regimului de viaţă al şcolarilor pedagogul are sarcina de a-i informa asupra cerinţelor programului şcolar, atrăgîndu-le totodată atenţia asupra necesităţii unei repartizări judicioase a timpului pentru a nu-i lipsi pe elevi de odihnă.

În cazul elevilor mai mari apar însă şi alte probleme care se cer rezolvate cu grijă. Este vorba, îndeosebi, de oboseala provocată de unele cauze de ordin fiziologic, determinate de pubertate. În acest din urmă caz s-ar părea că medicului îi revine rolul principal în prevenirea consecinţelor. Pubertatea nefiind însă o stare patologică, factorii educativi au şi ei o deosebită importanţă. Analiza condiţiilor de muncă în şcoală şi acasă, dozarea cu pricepere a eforturilor la care îi supunem pe tinerii ce prezintă un comportament special datorită pubertăţii este de multe ori mai eficientă decît intervenţia medicului. Neglijarea factorilor obiectivi care determină acest comportament deosebit duce de cele mai multe ori la agravarea tulburărilor din timpul pubertăţii. În schimb, dau bune rezultate discuţiile apropiate, pline de solicitudine cu elevii. Aceştia se simt îndeosebi stimulaţi atunci cînd discuţia cu ei se poartă la un nivel cît mai apropiat de înţelegerea matură, pentru care încep să aibă tot mai multă preţuire.

Asigurarea timpului de odihnă la copiii mai mari trebuie să aibă în vedere şi faptul că aceştia au nevoie, pe lîngă orele de somn, de odihnă activă — sport lectură, spectacole, plimbări. Studiul prelungit predispune la sedentarism; sportul vine să compenseze lipsa de efort muscular, creînd condiţii pentru schimburi nutritive mai intense, care influenţează în bine capacitatea de studiu. În acest sens sportul — practicat, bineînţeles, fără exagerări dăunătoare — trebuie considerat nu ca un divertisment, el fiind o necesitate care stă tot în serviciul învăţăturii, al dezvoltării tinerilor.

Vrem să menţionăm în sfîrşit că toate problemele legate de buna dezvoltare fizică şi psihică a elevilor pot fi rezolvate just în măsura în care pedagogii şi părinţii ţin seama de particularităţile individuale şi de vîrstă ale acestora, în măsura în care se ocupă cu grijă de ei. De multe ori profesorul sau părinţii sînt înclinaţi să ceară ajutorul medicului. Există însă cazuri în care intervenţia cu caracter pedagogic este, în ciuda aparenţelor, mai utilă decît cea medicală.

Să luăm, bunăoară, cazul unui tip de elev cu care sîntem siguri că s-a întîlnit aproape fiecare profesor. Este vorba de elevul plin de neastîmpăr, de o mare nervozitate, care deranjează în permanenţă lecţiile. La prima vedere, profesorul socoteşte că este vorba de o dereglare nervoasă şi deci recomandă părinţilor să consulte un specialist. Examinat de medic, însă, copilul se dovedeşte pe deplin normal, cu reale posibilităţi de dezvoltare. Medicul nu are ce să-i facă. Pedagogul şi părinţii sînt cei care, în acest caz, sînt chemaţi să rezolve problema. Competenţa pedagogică a profesorului, asociată cu mai multă atenţie şi răbdare din partea părinţilor, este mult mai eficientă decît o reţetă calmantă. Supravegheat mai atent, tratat cu mai multă grijă, un astfel de elev trebuie ajutat să treacă pe nesimţite prin această stare specială, să-şi dobîndească echilibrul normal. Dacă se procedează aşa el devine sîrguitor, disciplinat, integrîndu-se cu totul în activi[illegible] tea clasei şi constituind astf[illegible] prilej de satisfacţie prof[illegible] pentru pedagog.

Iată de ce se imp[illegible] rea particularităţ[illegible] manifestă elevi[illegible] gimului lor [illegible] particular[illegible] rare e[illegible] fam[illegible]

Educarea ateist-ştiinţifică a elevilor prin literatură

La inarmarea elevilor cu concepţia materialist-dialectică despre natură şi societate — sarcină de bază a învăţămîntului nostru — un rol important revine educaţiei ateist-ştiinţifice. Alături de alte obiecte de studiu, literatura romînă oferă, în această privinţă, posibilităţi largi, pe care profesorii de specialitate le pot utiliza cu succes.

În manualele claselor mici, în locul vechilor legende biblice, cu care altădată învăţămîntul îmbîcsea minţile copiilor, apar azi texte de lectură ce oglindesc veridic realitatea noastră nouă, înfăţişînd omul stăpîn pe destinul lui, capabil să-şi făurească prin propriile-i puteri o viaţă fericită. Astfel de texte contribuie din plin, prin însuşi conţinutul lor, la educarea ateist-ştiinţifică a elevilor.

Ulterior, aceştia studiază istoria literaturii romîne. Începînd în deosebi cu epoca marilor clasici, cresc considerabil posibilităţile pe care le oferă literatura noastră pentru educarea ateist-ştiinţifică a elevilor, iar literatura actuală stă în întregime în slujba acestui ţel, consfinţind prin imagini artistice triumful ştiinţei asupra religiei, eliberarea omului de sub coşmarul fatalităţii, al pretinsei predestinări divine.

Prin folosirea literaturii în scopul educării elevilor în spirit ateist-ştiinţific nu înţelegem desprinderea cu penseta a unor fragmente şi interpretarea lor izolată de contextul general al operelor respective sau al temelor majore ale literaturii. Socotim însă că, atunci cînd se ivesc asemenea prilejuri, se cuvine să ne oprim suficient asupra lor şi, întemeindu-ne pe învăţătura clasicilor marxism-leninismului în această problemă, să analizăm şi să interpretăm de pe o poziţie activă astfel de aspecte.

Spaţiul acestui restrîns articol nu ne permite să dăm o extindere prea mare expunerii problemei. Ne vom mărgini doar la unele exemple mai concludente pentru a ilustra largile posibilităţi de care dispunem în acest sens.

Bunăoară, Eminescu. Poezia „Împărat şi proletar" (prima parte) exprimă gîndirea înaintată a poetului, la care a ajuns în jurul anului 1870. Cînd se analizează această poezie, se alunecă de multe ori pe panta istorismului literar, trecîndu-se uşor peste concepţia ateistă a poetului, manifestată aici atît de limpede. Departe de a „aştepta în pace al soartei ajutor" — cum se exprimase anterior Gr. Alexandrescu în poezia „Anul 1840", Eminescu atacă, teoretic, fundamentele morale ale societăţii burgheze. Dominantă este ideea combaterii preceptelor religioase, a concepţiei fataliste despre viaţă : „Religia — o frază de dînşii inventată / Ca cu a ei putere să vă aplece-n jug, / Căci de-ar lipsi din inimi speranţa de răsplată, / După ce-amar muncirăţi mizer viaţa toată, / Aţi mai purta osînda ca vita de la jug ? / Cu umbre care nu sînt v-a-ntunecat vederea / Şi v-a făcut să credeţi că veţi fi răsplătiţi / Nu ! Moartea cu viaţa a stins toată plăcerea / Cel ce în astă lume a dus numai durerea / Nimic n-are dincolo, căci morţi sînt cei muriţi".

În timpul analizei, ideea eminesciană despre religie trebuie puternic subliniată. E un prilej potrivit pentru a adînci discuţia, arătîndu-se că cele spuse de Eminescu coincid cu concepţia marxist-leninistă despre religie, el considerînd, ca şi Marx, că „religia este opiu pentru popor".

Socotim foarte potrivit să se ...u această ocazie, şi un ci... Lenin, pentru a conferi ... greutate comentarii... ideii. Putem folosi ... următoarele cu... de m... : „Ea (religia) ... alţii, de ... ac spiritual, ... Neputinţa ... alului îşi ... lupta împotri... preten... dă naştere credin... cît ... te

mai bună, dincolo de mormînt, tot aşa de inevitabil cum neputinţa sălbaticului în luptă cu natura dă naştere credinţei în zei, draci, în minuni etc. Pe cel ce munceşte şi îndură lipsuri toată viaţa religia îl învaţă să fie smerit şi răbdător în viaţa pămîntească, consolîndu-l cu speranţa în răsplata cerească" (Lenin despre religie, Ed. Politică, Bucureşti, 1959 pag. 7-8).

Ca o consecinţă a convingerilor ateiste pe care le formulează în poemul său, Eminescu manifestă deplină încredere în popor, în posibilitatea lui de a-şi făuri singur o viaţă mai bună : „De ce uitaţi că-n voi e număr şi putere ? / Cînd vreţi, puteţi prea lesne pămîntul să-mpărţiţi / Nu le mai faceţi ziduri unde să-nchid-averea... / Zdrobiţi orînduiala cea crudă şi nedreaptă / Ce lumea o împarte în mizeri şi bogaţi ! / Atunci cînd după moarte, răsplată nu v-aşteaptă / Faceţi ca-n astă lume să aibă parte dreaptă, / Egală fiecare şi să trăim ca fraţi !"

S-ar putea spune că ideea majoră a poeziei, care generează osatura de argumente antiburgheze, este tocmai convingerea ateistă a poetului, respingerea ideii unei predestinări religioase, a existenţei unei vieţi viitoare dincolo de mormînt. Tocmai această idee dominantă este necesar să fie relevată cu insistenţă în cursul analizei cu elevii.

Opera eminesciană oferă şi alte exemple similare. Să ne gîndim numai la prima şi ultima strofă din poezia „Viaţa", unde găsim noi prilejuri de a lua poziţie împotriva preceptelor religioase

În sprijinul educării ateiste a elevilor stă la dispoziţia şcolii o întreagă literatură anticlericală, prin care sînt denunţate iluzoria „viaţă viitoare", perfidia şi lăcomia clerului spoliator, propovăduitor al celei mai brutale forme a filozofiei idealiste — religia. Opera lui Vlahuţă, Sadoveanu, Arghezi etc. stă mărturie în acest sens.

Pentru a demonstra varietatea şi bogatele posibilităţi de care dispune studiul literaturii romîne pentru a ajuta şcoala să-şi îndeplinească rolul educativ în spiritul unei concepţii ateist-ştiinţifice, cităm cazul lui Arghezi. Poet al „credinţei şi tăgadei" cum îl defineşte, sub acest raport, criticul Ov. S. Crohmălniceanu în studiul său apărut în anul 1960 Arghezi ilustrează sbuciumul căutărilor îndelungate, lupta pentru rezolvarea problemei existenţei divine. Autor al „Psalmilor" şi al multor altor versuri în care abordează această temă, după îndelungi căutări poetul conchide, în anul 1959, în „Psalmul" publicat în „Luceafărul" : „Înverşunat de piedici, să le sfărîm îmi vine / Dar trebuie, — mi dau seama, să-ncep de-abia cu tine".

Răspunsul definitiv la această problemă, îl formulează Arghezi în poemul „Cîntare omului", în care, de la înălţimea unei concepţii ştiinţifice despre lume, despre evoluţia societăţii, neagă existenţa vreunei puteri care ar fi prezidat apariţia omului pe pămînt, manifestîndu-se ca un adept al concepţiei materialist-dialectice şi denunţînd rolul nefast al religiei în istoria societăţii omeneşti.

În prezentarea vieţii şi operei scriitorului Arghezi este foarte important să se urmărească evoluţia gîndirii sale de la unele alunecări spre misticism la tăgadă, apoi revenirile lui, pînă la eliberarea totală din această lungă cale de zbucium interior prin proclamarea definitivă a triumfului raţiunii asupra iluziilor propovăduite de religie. Elevii se vor convinge astfel că experienţa îndelungată de viaţă, influenţa materialismului dialectic şi a materialismului istoric asupra scriitorului au spulberat orice urmă de element religios din gîndirea sa. îşi vor da seama că, sub influenţa ideologiei clasei muncitoare, Tudor Arghezi găseşte cheia înţelegerii depline a unei probleme ce altădată i se părea insolubilă. Pentru elevi, clarificarea drumului lui Arghezi sub acest aspect are un deosebit efect educativ.

În modul cel mai pregnant contribuie la împlinirea educaţiei ateist-ştiinţifice a elevilor literatura noastră actuală. Imagine a concepţiei creatoare a omului nou, a puterii lui de a-şi croi o viaţă mai bună şi de a stăpîni tainele naturii, literatura romînă contemporană, interpretată de pe poziţia esteticii marxist-leniniste, constituie un mijloc eficient în educarea comunistă a elevilor. Ea cultivă virtuţile umane cele mai nobile, încrederea în om, în puterile lui, consolidează concepţia ateist-ştiinţifică a elevilor.

Se impune să ţinem seama că educarea ateist-ştiinţifică a elevilor prin literatură se realizează nu numai în timpul orelor de curs, ci şi în afara lor. E util ca lectura extraşcolară a elevilor, de la cei mici pînă la cei mai mari, să fie bine aleasă, ţinîndu-se seama de vîrsta lor, de mediul în care trăiesc, de condiţiile locale. De asemenea, la cercurile literare se pot purta cu elevii discuţii cu un puternic caracter educativ în acest sens, pe baza unor opere literare cu un conţinut corespunzător.

AL. BOJIN

...a explicaţia profesorului, elevii din Govora urmăresc lecţia de geografie

Oră de compunere.

Răspuns la întrebările cititorilor

Dictările şi exerciţiile de aritmetică

Mai mulţi învăţători au adresat redacţiei noastre o serie de întrebări în legătură cu rolul şi metodica dictării şi exerciţiilor de aritmetică în procesul de învăţămînt în primele clase. Le răspundem prin materialul care urmează.

Dictarea ocupă un loc principal printre formele care contribuie la înarmarea elevilor cu deprinderi de scriere corectă. Dar nu numai la aceasta se limitează rostul dictărilor în clasele I—IV. Dictarea se foloseşte şi în alte scopuri : pentru a înlesni înţelegerea noilor cunoştinţe sau fixarea lor, pentru a constata în ce măsură şi-au însuşit elevii anumite reguli şi definiţii gramaticale, pentru a înlesni încadrarea cunoştinţelor noi într-un sistem închegat, legîndu-le de cunoştinţele predate într-un întreg ciclu de lecţii.

În funcţie de aceste multiple roluri pe care le poate îndeplini dictarea, procedeele pentru realizarea ei vor fi şi ele variate Condiţiile în care se ţine lecţia, conţinutul ei, dar mai ales scopul ce se urmăreşte prin ea indică metodica potrivită în folosirea dictării. De aceea nu putem vorbi de un procedeu metodic invariabil, ci de variate forme metodice, impuse, în primul rînd, de scopul urmărit prin dictare.

Aşa, de pildă, la dictarea menită să consolideze deprinderile de scriere corectă este necesar ca de la început să prevenim greşelile pe care elevii ar putea să le facă. În consecinţă, înainte de a porni să dictăm vom cere elevilor să-şi reamintească regulile ortografice şi gramaticale ce-şi găsesc aplicarea în cadrul ei şi vom atrage atenţia asupra unor dificultăţi de scriere ce ar putea fi întîmpinate pe parcurs.

Dictările pregătitoare pentru însuşirea noilor cunoştinţe vor fi şi ele precedate de repetarea unor elemente ce vor contribui la uşurarea înţelegerii celor predate.

La dictările care au scopul de a contribui la consolidarea anumitor cunoştinţe vom mobiliza la început în mod special atenţia elevilor, pe cînd la cele al căror scop este de a verifica gradul de însuşire a unor cunoştinţe nu este necesară o pregătire prealabilă. Vom avea deci dictări cu explicaţii prealabile, dictări libere, dictări creatoare, dictări selective etc.

Criteriile metodice cu privire la dictare sînt valabile şi pentru exerciţiile de matematică ce se rezolvă cu elevii din clasele mici.

Pentru un exerciţiu dificil (sau un exerciţiu obişnuit dar lucrat într-o clasă mai puţin pregătită) este binevenită o introducere pregătitoare, în deosebi la clasele I—II. Un exerciţiu uşor, sau chiar unul mai dificil dar lucrat într-o clasă cu un nivel de cunoştinţe ridicat, nu are nevoie de o asemenea pregătire.

În orice fel de condiţii s-ar realiza dictările şi exerciţiile de matematică, este de subliniat faptul că se impune neapărat verificarea lor. Fără un control al dictării sau al exerciţiului de matematică lucrat de elevi nu putem realiza scopurile pe care le-am urmărit prin aceste forme de activitate.

Procedeele de verificare variază şi ele, ca şi întreaga metodică a acestor lecţii, în funcţie de scopul urmărit, de condiţiile în care se desfăşoară lecţia etc. Cele mai eficiente procedee sînt acelea în care controlul exercitat de învăţător este completat cu autocontrolul efectuat de elevi. În orice caz, comentarea cu elevii clasei a lucrărilor ajută mult la formarea deprinderilor de scriere corectă şi de calcul, întrucît înlesneşte însuşirea conştientă a regulilor şi definiţiilor gramaticale şi matematice.

Pentru a concretiza cele spuse pînă acum vom arăta cum s-a desfăşurat o lecţie de dictare la o şcoală experimentală din Capitală. Ea a avut loc în cadrul comunicării cunoştinţelor cu privire la adjectiv. Elevilor li s-a dictat propoziţia „Albinele harnice caută sucul dulce pentru mierea parfumată" şi li s-a cerut să sublinieze cuvintele care arată o însuşire. După ce au scris, profesoara a solicitat pe trei din ei (la care observase greşeli) să efectueze un autocontrol.

La aceeaşi lecţie, în cadrul fixării cunoştinţelor, profesoara a dictat textul următor : „Soarele scînteietor s-a urcat pe cer. Mugurii mici, cafenii s-au umflat pe crengile golaşe. Au sosit graurii cei veseli". De la început ea a atras atenţia elevilor asupra scrierii cuvintelor „mugurii", „umflat", „s-a", „s-au". După dictare a urmat comentarea temei lucrate.

Iată acum, la aceeaşi şcoală, desfăşurarea unei lecţii în care s-au efectuat exerciţii. Este vorba de o lecţie în care s-au recapitulat cunoştinţele despre adunare şi scădere, în clasa a III-a. După ce a pus elevilor cîteva întrebări frontale cu privire la regulile adunării şi scăderii, profesoara le-a cerut să efectueze exerciţiile 169 + 28 şi 272 — 125. În timpul lucrului a observat cum îndeplinesc toţi elevii lucrarea, iar apoi a cerut la doi din ei să arate cum au lucrat. În încheierea lecţiei, fără nici o altă pregătire, a dat spre rezolvare în clasă exerciţiul 830 — 170 + 119 pe care, de asemenea, l-a comentat cu elevii.

Este important de reţinut că atît dictările la limba romînă, cît şi rezolvarea exerciţiilor de matematică nu se realizează după o metodică şablon. La fiecare din ele vom folosi procedeele cele mai adecvate scopului urmărit, conţinutului dictării sau exerciţiului, posibilităţilor de lucru ale clasei, particularităţilor de vîrstă ale elevilor.

SANDU MIHAIL
Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti

Din carnetul inspectorului

Insemnări de la un consiliu pedagogic

În multe şcoli consiliul pedagogic devine o formă tot mai eficientă de activitate metodică, problemele puse în discuţia lui fiind strîns legate de preocupările învăţătorilor şi profesorilor pentru îmbunătăţirea continuă a predării, pentru ridicarea nivelului de pregătire al elevilor.

În acest fel lucrează şi consiliul pedagogic de la Şcoala medie nr. 33 din Bucureşti. De curînd, acest consiliu a ţinut o şedinţă al cărei scop a fost acela de a face cunoscute şi de a extinde în practica didactică a colectivului şcolii unele metode de organizare şi desfăşurare a lecţiilor. Discuţiile au avut drept bază două referate privind desfăşurarea lecţiilor de limba şi literatura romînă şi a celor de matematică, precum şi datele prezentate de către conducerea şcolii în urma unui control efectuat recent asupra nivelului de pregătire al elevilor. În felul acesta colectivul a putut cunoaşte pe de o parte aspecte variate ale străduinţilor depuse pentru aducerea în predare a unor elemente noi, personale, adecvate necesităţilor concrete ale claselor, iar pe de altă parte a putut afla rezultatele acestor căutări aşa cum se reflectă ele în pregătirea elevilor.

Este firesc că nu putem vorbi despre utilizarea unor metode şi procedee noi, despre inovaţii în munca pedagogică atîta vreme cît nu ne achităm cu conştiinciozitate de sarcinile noastre obişnuite. De aceea, pe drept cuvînt referatele şi discuţiile au relevat necesitatea pregătirii temeinice a pedagogilor pentru lecţii astfel încît acestea să aibă un conţinut ideologico-ştiinţific ridicat, să-i determine pe elevi să fie activi, să-i facă să îndrăgească studiul. S-a insistat în mod deosebit asupra necesităţii de a dezvolta la elevi deprinderile de activitate independentă, pentru ca aceştia să rezolve singuri, fără intervenţia repetată a învăţătorului sau profesorului, diferite probleme şi exerciţii, să folosească în mod just notiţele, manualele şcolare etc.

Stimularea activităţii independente a elevilor a fost de altfel şi problema de la care a pornit prezentarea aspectelor noi în practica învăţătorilor şi profesorilor. S-a arătat, pe baza observării muncii colectivului didactic din şcoală, că această cerinţă nu se poate realiza decît în condiţiile cunoaşterii aprofundate a fiecărui elev din toate punctele de vedere, întrucît dezvoltarea deprinderilor de studiu independent nu se realizează decît muncind cu atenţie cu fiecare elev în parte.

În discuţiile care au completat referatele a fost tratată pe larg şi însemnătatea pe care o are, în formarea deprinderilor de muncă independentă, utilizarea unui material didactic adecvat, modern, care să corespundă tuturor cerinţelor didactice şi pedagogice. S-a subliniat, spre exemplu, rolul magnetofonului, al aparatului de filmat şi al epidiascopului în predarea multor obiecte de învăţămînt.

Dezbaterile care au avut loc în această şedinţă a consiliului pedagogic au dat colectivului de învăţători şi profesori prilejul de a analiza modul în care au fost utilizate în şcoală diferite metode şi procedee noi de predare, de a aprecia calitatea acestora, măsura în care ele sînt sau nu eficace. S-a arătat astfel că în anumite cazuri utilizarea unor metode şi procedee noi a dovedit o insuficientă cunoaştere a acestora, a modului în care ele pot să fie adaptate la specificul lecţiei, al obiectului şi al clasei la care se predă. Carenţa la care ne referim se explică, printre altele, şi prin aceea că unii pedagogi au încercat să aplice metodele ce au fost experimentate de către profesori din alte ţări fără ca în prealabil să acorde o deosebită atenţie documentării temeinice, amănunţite asupra condiţiilor şi modului în care au fost utilizate metodele respective.

Demne de reţinut din discuţiile purtate la şedinţa consiliului pedagogic de la Şcoala medie nr. 33 ni s-au părut consideraţiile făcute pe marginea structurii lecţiilor. Mulţi dintre cei ce au luat cuvîntul au apreciat că o serie de lipsuri existente în pregătirea elevilor s-ar datora structurii învechite a lecţiei, respectării în mod formal, fără discernămînt, a tuturor verigilor acesteia. Pornind de aici s-a propus ca, în cazurile în care condiţiile o permit, sau mai bine zis o cer, structura obişnuită să fie înlocuită cu alta, adecvată conţinutului lecţiilor. În legătură cu aceasta s-au făcut şi unele referiri la experienţa cadrelor didactice din Lipeţk (U.R.S.S.). Discuţia asupra multiplelor probleme pe care le ridică restructurarea lecţiilor a fost însă, din păcate, redusă doar la comentarea unor aspecte privind notarea elevilor la sfîrşitul orei sau la renunţarea la unele din verigile lecţiei. Din discuţiile purtate pe această temă am dedus că unii învăţători şi profesori din şcoală nu disting în suficientă măsură diferitele tipuri de lecţii în funcţie de scopul didactic fundamental, nu cunosc experienţa înaintată a pedagogilor din ţara noastră. Din această cauză structura unor lecţii le apare ca ceva nou, deşi ea nu este nouă decît în propria lor activitate, după cum noi îi se par şi anumite metode sau procedee care în realitate sînt de mult cunoscute.

Concluziile prezentate la sfîrşitul şedinţei de către conducerea şcolii — concluzii argumentate, în unele aspecte, cu exemple care constituiau rodul cercetării atente a planurilor calendaristice, a cataloagelor, a lucrărilor de sondaj date elevilor, a asistenţelor la ore — au fost de folos învăţătorilor şi profesorilor pentru că le-au arătat, în parte, calea pe care o au de urmat pentru a asigura rezultate din ce în ce mai bune activităţii lor. Credem însă că direcţia şcolii avea datoria să arate într-un mod mai concret mijloacele prin care unii învăţători şi profesori au obţinut rezultate bune şi foarte bune în activitatea cu elevii şi să aprofundeze într-o mai largă măsură cauzele care au dus la existenţa lipsurilor semnalate. Orice metodă sau procedeu folosit în predare îşi verifică, în ultimă analiză, eficienţa prin măsura în care elevii şi-au însuşit cunoştinţele prevăzute în programele şcolare, prin calitatea deprinderilor pe care şi le-au format. Firesc era, deci, ca direcţia şcolii să vorbească mai amplu despre rezultatele obţinute ca urmare a folosirii unor metode noi. Analiza pur statistică a notelor obţinute de elevi rămîne încă nesatisfăcătoare.

Dincolo de deficienţele semnalate, iniţiativa colectivului didactic de la Şcoala medie nr. 33 este pozitivă. Ar fi de dorit ca pretutindeni să fie încurajată preocuparea de a stimula spiritul inovator al celor ce muncesc în şcoală. Folosim acest prilej pentru a arăta că este şi de datoria secţiilor de învăţămînt să cunoască şi să sprijine activitatea creatoare a învăţătorilor şi profesorilor şi rezultatele ei şi să o popularizeze atunci cînd se dovedeşte rodnică.

ION TITICA
inspector general şef
de specialitate în Ministerul
Învăţămîntului

În sprijinul directorilor

Pentru a veni cît mai mult în ajutorul directorilor de şcoli, secţia de învăţămînt a regiunii Hunedoara caută să îmbunătăţească activitatea cercurilor pedagogice ale acestora, îndrumîndu-le să dezbată probleme legate de organizarea şi desfăşurarea controlului intern în şcoală, să popularizeze mai larg experienţa şcolilor cu cele mai bune rezultate.

Pentru directorii nou numiţi în munca de conducere s-a organizat nu de mult un curs cu durata de 3 zile. În cadrul lui s-au prezentat expuneri privind rolul şi sarcinile directorului şcolii generale de 8 ani, organizarea şi planificarea activităţii instructiv-educative din şcoli, controlul intern în şcoală ca sarcină de bază a directorului etc. De asemenea, cursanţii au participat la activităţi practice, urmărind modul cum directorii adjuncţi ai şcolilor din Orăştie şi-au organizat asistenţele la lecţii şi cum au analizat lecţiile la care au asistat.

În prezent secţia pregăteşte un schimb de experienţă cu directorii şcolilor medii, pedagogice şi profesionale din regiune.

OVIDIU VLAD
Hunedoara

Lucrări practice de conservare a fructelor în formol — la staţiunea micilor naturalişti din Buftea.

Orientarea profesională a tineretului

(Urmare din pag. 1)

ziderat, fişa de caracterizare psiho-pedagogică trebuie să aibă un caracter de continuitate şi la întocmirea ei să contribuie, pe cît posibil, toţi factorii ce acţionează asupra instrucţiei şi educaţiei copiilor — profesori, instructori de pionieri, medici şcolari, ca şi muncitorii, maiştrii sau colectiviştii pe lîngă care sînt repartizaţi elevii în cadrul practicii din fabrici, uzine, gospodării agricole de stat şi gospodării agricole colective. De aici necesitatea observării şi studierii elevilor în toate formele de activitate: în clasă, în munca din cadrul organizaţiilor de copii şi tineret, în munca social-utilă şi cu deosebire în munca din ateliere, fabrici şi uzine, pe ogoare, unde cu adevărat se călesc caracterele, se învaţă comunismul.

Fişa de caracterizare psiho-pedagogică, completată cu fişa medicală trebuie să se încheie, la sfîrşitul fiecărei etape de studiu (şcoala de 8 ani şi şcoala medie), cu o caracterizare generală, care are menirea de a arăta — în funcţie de particularităţile fizice şi psihice ale fiecărui elev — linia dezvoltării lui în perspectivă, profesiunea sau grupul de profesiuni cu caracter omogen pentru care are aptitudini, specificînd chiar şi profesiunile contraindicate.

Colaborarea cu părinţii pe această linie fiind o cerinţă absolut necesară, se impune folosirea unor forme variate de muncă comună, care să ducă la concluzii unitare în legătură cu drumul pe care trebuie să-l urmeze absolvenţii şcolii de 8 ani sau ai şcolii medii.

În ceea ce priveşte cerinţele statului în domeniul economiei şi activităţilor social-culturale, profesorii au posibilitatea să le cunoască din documentele de partid şi de stat, din studierea nemijlocită a realităţii în cadrul muncii pe care o desfăşoară ca activişti sociali şi din cercetarea îndrumătoarelor pentru admiterea în şcolile profesionale, în şcolile tehnice agricole şi şcolile de meserii, în şcolile tehnice şi în şcolile tehnice de maiştri sau în instituţiile de învăţămînt superior, şcoli şi instituţii înfiinţate în concordanţă cu cerinţele legii dezvoltării planice proporţionale a economiei noastre naţionale şi conform cu specificul fiecărei regiuni.

Variatele categorii de şcoli de toate gradele trebuie cunoscute, pe cît posibil, în toată complexitatea lor de către profesori (pe ramuri înrudite cu specialitatea acestora). La rîndul lor, profesorii au datoria să le facă cunoscute elevilor, arătîndu-le ce perspective deschid şi care sînt cerinţele pe care le prezintă. Începînd din clasa a VI-a vom populariza în rîndul elevilor şcolile profesionale, iar începînd din clasa a X-a cele tehnice şi tehnice de maiştri, ca şi instituţiile de învăţămînt superior. Putem folosi în acest scop ore speciale de dirigenţie, vizite organizate cu grijă, pe baza unui plan şi avînd sarcini bine determinate, filme şi diafilme care ilustrează frumuseţea unor profesiuni, activităţi în cercurile de specialitate etc.

Cunoscînd predilecţiile şi aptitudinile elevilor, interesul lor pentru o anumită profesiune, pedagogii au datoria să urmărească comportamentul acestora, atitudinea lor, pentru a verifica dacă acest interes nu este cumva rezultatul unui sentiment trecător. Este foarte indicat ca elevii să fie repartizaţi pentru practica continuă în acele ramuri pentru care au arătat un interes sporit, deoarece numai în munca directă productivă putem constata adevăratele lor aptitudini pentru o profesiune sau alta. Ar fi bine, de aceea, ca organele competente să studieze posibilităţile de organizare a practicii în funcţie de acest principiu.

Adesea profesorii întîmpină greutăţi în ceea ce priveşte punerea de acord a aptitudinilor elevilor cu profesiile corespunzătoare, deoarece psihologia muncii nu a reuşit pînă în prezent să determine — cel puţin cu o precizie relativă — aptitudinile generale şi speciale caracteristice grupelor mari de profesiuni către care trebuie dirijaţi elevii. Problema aceasta devine însă tot mai importantă pe măsură ce graniţele aptitudinale dintre munca fizică şi cea intelectuală încep să se diferenţieze din ce în ce mai greu, munca fizică ne mai fiind o activitate psihică pur reproductivă, cum o consideră psihologii burghezi, ci şi una de ordinul activităţii mintale creatoare, specifică în trecut în deosebi muncii intelectuale. Se impun deci eforturi sporite şi în această direcţie.

Din cercetările noastre (nepublicate încă) în rîndurile absolvenţilor clasei a VII-a (seria 1952) de la Şcoala nr. 124 şi ale absolvenţilor aceleiaşi clase (seria 1956) de la Şcoala nr. 146 din Capitală am constatat că, în cazurile în care orientarea dată a fost acceptată total şi de părinţi şi de elevi, şi dacă aceştia şi-au urmat cursul dezvoltării firesti, ei au realizat succese deosebite, devenind muncitori inovatori sau ingineri cu mari perspective, oameni optimişti, cu gînduri îndrăzneţe de viitor. În schimb, doi tineri din seria 1952, care au mers pe o cale neindicată, nici acum nu au terminat Institutul de construcţii şi încă întîmpină mari greutăţi, în timp ce altul, care a urmat dorinţa părinţilor, caută azi să-şi schimbe meseria. Cercetările noastre continuă.

Aceste concluzii, ca şi altele, culese zi de zi, ne întăresc convingerea că orientarea profesională realizată cu grijă şi competenţă — fără a pierde din vedere pregătirea multilaterală, cultura generală a elevilor — este o problemă căreia trebuie să i se acorde toată importanţa cuvenită, deoarece justa ei rezolvare este cerută atît de interesele statului nostru socialist cît şi de interesele individuale ale tinerilor pe care şcoala noastră este chemată să-i instruiască şi să-i educe, să-i pregătească pentru viaţă.

Din nou despre unele probleme ale muncii educative

Şcoala generală de 8 ani nr. 99 din Capitală este situată în imediata apropiere a marilor blocuri de pe Magistrala Nord-Sud. În ea învaţă copii aparţinînd, în marea lor majoritate, familiilor care locuiesc în noile apartamente ale Magistralei.

O şcoală de 8 ani cu peste 1000 de elevi, în care vin an de an copii noi, mutaţi de curînd în cartier... Învăţătorii şi profesorii caută să-i cunoască în cel mai scurt timp, îi ajută să se încadreze de îndată în noul lor colectiv. Şi aceasta pe lîngă munca pe care o duc pentru ca activitatea generală de educare şi instruire a tuturor elevilor şcolii să se desfăşoare, fără poticniri, într-o continuitate perfectă.

Sînt deci, în şcoală, probleme educative multe şi complexe. Ele sînt rezolvate însă cu pricepere, pentru că direcţia şcolii şi cadrele didactice, îndrumate de organizaţia de partid şi sprijinite de organizaţia sindicală şi de părinţi, s-au unit într-un front comun, care apără cu consecvenţă normele educaţiei comuniste şi caută cu răbdare şi grijă neslăbită noi forme de muncă, noi procedee şi metode care să sporească succesele în toate compartimentele vieţii şcolare.

Forţa inegalabilă a colectivului

Multe probleme am izbutit să rezolvăm noi cu ajutorul colectivului de elevi, al colectivului de părinţi, prin forţele unite ale colectivului de pedagogi — ne spune profesoara Elisabeta Cursaru, secretara organizaţiei de bază din şcoală. Iar rezultatele cele mai bune le-am obţinut ori de cîte ori am reuşit să determinăm pe elevi să ia atitudine împotriva celor ce nu respectă regulamentul şcolii. De aceea zi de zi îi învăţăm pe copii să nu stea pasivi în faţa lipsurilor. Ei au fost îndrumaţi să înţeleagă că a-şi ajuta colegii să se îndrepte, să se comporte şi să muncească mereu mai bine este o primă datorie a lor de pionieri, o adevărată datorie cetăţenească.

Desigur, copiii sînt educaţi în acest sens prin întreaga activitate din şcoală. Folosim însă, în acest scop, şi forme special organizate: discuţiile pe care le poartă diriginţii cu elevii din fiecare clasă. În cadrul acestor discuţii abaterile sînt prezentate ca o încălcare a normelor de conduită însuşite de colectivul de elevi în întregul său. În acelaşi timp, copiii sînt îndemnaţi să-şi spună şi ei părerea despre aceste abateri. Iau cuvîntul, în asemenea împrejurări, nu numai elevii cei mai „copţi", ca să spun aşa, cei care sînt în stare să aprecieze cu justeţe faptele, dar şi alţii, pe care asemenea discuţii îi fac să se dezvolte mai grabnic. Datorită stăruinţei noastre în apelul la ajutorul colectivului, acum elevii iau poziţie de multe ori spontan, fără să mai fie îndemnaţi de noi.

Iată o întîmplare foarte semnificativă în acest sens. O adunare de detaşament. Preşedinta cere să fie scos în faţa detaşamentului un pionier care a comis destul de multe acte de indisciplină. De astă dată, el nu a mai putut fi cruţat.

— Să vedeţi ce a făcut — spune fetiţa, plină de revoltă. Şi faptele elevului sînt prezentate aidoma, spre indignarea micilor săi tovarăşi.

Elevul stă cu capul plecat, vădit tulburat de cele ce i se întîmplă.

— Uite cîţi ochi te privesc — îi spune colega. Ia ridică-ţi privirile să vezi. Nu-i aşa că nu îndrăzneşti să te mai uiţi în ochii colegilor pe care i-ai supărat atît de rău?

Lecţia primită de la colegi l-a usturat pe elevul turbulent mai mult poate decît dojana profesorului. Căci a fost condamnat chiar de cei de o vîrstă cu el şi unii, poate, mai mici.

Arătam la început că pentru întărirea disciplinei în şcoală şi pentru sporirea efectelor muncii educative este antrenat şi colectivul de părinţi. Cuvîntul familiei, poziţia ei în analizarea unor fapte ale elevilor au avut adeseori un puternic ecou în şcoală. Un efect deosebit a avut intervenţia părinţilor în rezolvarea cazurilor elevilor „incorigibili". În fiecare şcoală sînt cîţiva asemenea copii. Ei par a nu fi receptivi la nimic şi orice măsură se aplică în cazul lor pare să nu-i impresioneze. Şcoala a analizat amplu situaţia copiilor din această categorie, care de obicei provin din familii dezorganizate, din părinţi certaţi cu morala şi care adesea năruie acasă ceea ce clădeşte şcoala cu atîta migală. Există însă şi o categorie de „incorigibili" din familii de oameni serioşi şi cinstiţi, care suferă cînd îşi văd copiii mergînd pe căi greşite.

Şcoala generală de 8 ani nr. 99 foloseşte, măcar odată pe an, adunarea generală a părinţilor şi pentru discutarea comportării elevilor care nu vor să înveţe şi nu vor să respecte legile conduitei civilizate, ale vieţii în colectiv.

În aceste şedinţe unii au cerut să se înfiinţeze un carnet special pe care să-l poarte aceşti elevi şi în care profesorii să noteze oră de oră cum s-au comportat ei, cum au răspuns la lecţie, carnet pe care să-l prezinte acasă pentru a fi semnat în fiecare zi. Recomandarea a fost pusă în aplicare.

Forţa colectivului — conchide dînsa — indiferent că este vorba de aceea a copiilor sau a maturilor, ori de aceea a tuturor luată împreună, nu are egal. Viaţa din şcoala noastră ne-o dovedeşte zi de zi.

Munca înnobilează sufletele

Directoarea şcolii, tovarăşa Constanţa Chiş, este încredinţată că numai prin muncă se pot forma oameni adevăraţi, de ispravă. De aceea, ne spune ea, am căutat să punem pe elevi la treabă, bineînţeles atît cît ne permite vîrsta lor. Priviţi parcul acesta. Aici era pînă nu de mult o parte a unui teren de construcţii. Vă închipuiţi, prin urmare, cum putea să arate.

Profesori şi elevi, cot la cot, l-am curăţat, l-am nivelat, l-am parcelat, l-am sădit cu pomi şi cu verdeaţă. Vedeţi cum se păstrează, deşi copiii trec prin el în fiecare zi. L-au făcut cu braţele lor, s-a născut din elanul lor, just îndrumat de către pedagogi, şi nu poate să nu le fie drag, să nu-l respecte. Acelaşi respect au arătat şi pentru localul şcolii, pentru înfrumuseţarea căruia au muncit şi muncesc şi ei. Fiecare colectiv are datoria să lase clasa curată la sfîrşitul orelor — nu în sensul de a o mătura şi de a face treaba îngrijitorului — dar de a o lăsa ordonată aşa cum trebuie să arate un loc în care au muncit cîteva ore nişte copii civilizaţi.

O deosebită contribuţie în educarea elevilor are munca din cercurile pe specialităţi. Vreo 10 asemenea cercuri reunesc numeroase mîini harnice şi talentate. Aici, în activitatea pasionantă şi plină de frumuseţi creşte spiritul colectiv, respectul pentru muncă, sporeşte posibilitatea de a înţelege şi de a gusta frumosul.

Firească, cea mai mare contribuţie la educarea dragostei pentru muncă, la educarea copiilor prin muncă, o au lecţiile. Despre acest lucru s-ar putea spune însă foarte multe. Mă mulţumesc deocamdată să vă spun că forţele noastre se concentrează înspre activizarea elevilor la lecţie, înspre mobilizarea lor să înveţe sistematic, să capete un stil în activitatea proprie de instruire etc.

Şi odihna este necesară

Dar dacă munca înnobilează sufletele, asta nu înseamnă că nu trebuie să ne ocupăm şi de recrearea copiilor — ne spune tov. directoare. Cum îşi petrec ei timpul după ore şi după ce şi-au făcut temele pentru a doua zi? Aceasta este o problemă care ar trebui mai larg discutată şi în gazetă, căci fiecare şcoală — sînt sigură — are nevoie de ajutor în acest domeniu, de sugestii. Noi organizăm excursii, plimbări în colectiv, îi ducem pe copii să vadă filme educative etc. Simţim totuşi că problema nu este complet rezolvată, căci o bună parte din timpul liber este petrecut de copii acasă, unde se îndeletnicesc cu lucruri alese la inspiraţie. Unii se joacă. Şi asta nu este rău. Dar în ce fel, cum? Despre toate acestea ştim mai puţin. Dar nouă, educatorilor nu ne este indiferent dacă şcolarii se joacă în timpul lor liber — să spunem — de-a campionii în cine ştie ce ramură sportivă ori de-a aruncătorii cu cuţitele.

Mulţi copii îşi petrec o mare parte din timpul liber — ne spune tov. Cursaru — la cinematograf. Cînd treaba aceasta se repetă în fiecare zi atunci cinematograful devine un instrument de obosire intelectuală. Cum să stăvilim această exagerare, atunci cînd în familie ea nu găseşte destulă împotrivire?

Şi încă o problemă. Am găsit nu de mult exprimată în gazetă părerea că nu este bine să permitem copiilor să vadă orice fel de film, chiar dacă el are un subiect bun, educativ. Sînt de acord cu aceasta, fiind convinsă că elevii nu trebuie să vizioneze decît filme potrivite cu vîrsta lor, adică acelea pe care ei le pot înţelege în toate amănuntele. Cred, de pildă, că nu trebuie să lăsăm pe copii la filmul „Vikingii", sau la „Rocco şi fraţii lui" etc. Căci ce au învăţat ei, printre altele, din aceste filme, în general apreciate de public? Să arunce cu barda, să dispară pe fereastră, ori te mai miri ce.

— Soluţia?

— Soluţia este cît se poate de limpede: să se interzică elevilor a mai vedea orice fel de spectacole, fie ele şi foarte bune, dar adresate unui public de o altă vîrstă. Aceasta pe considerentul că şcolarii nu au maturitatea necesară pentru a înţelege întotdeauna just substanţa unor asemenea creaţii.

— Profesorul nu-i poate ajuta să umple acest gol?

— Destul de puţin. Să luăm de exemplu filmele. În Capitală şi în oraşele mari rulează zeci de filme în acelaşi timp. Este posibil ca tu, profesor, să le vezi chiar pe toate. Apoi, ia gîndiţivă dumneavoastră, este posibil să discuţi cu fiecare elev, amănunţit, fiecare film văzut de acesta, să-i explici semnificaţia fiecărui detaliu din el, să-i arăţi ce a fost bun şi ce nu în el, să-l convingi că ceea ce i-a plăcut mai mult nu merită să fie atît de apreciat ş.a.m.d.? Apoi elevul poate recepta şi interpreta în felul lui lucruri la care nici nu ne-am gîndit.

Nu se putea să nu-i dăm dreptate tovarăşei Cursaru care, în continuare, a mai făcut o propunere demnă de luat în seamă: aceea ca elevii să nu aibă voie pe stradă de la o anumită oră, adică de la ora cînd ei ar cam trebui să-şi pregătească ghiozdanul pentru a doua zi, uniforma, să mănînce şi să facă baie pentru ca apoi să se ducă la culcare.

ANA COSMIN

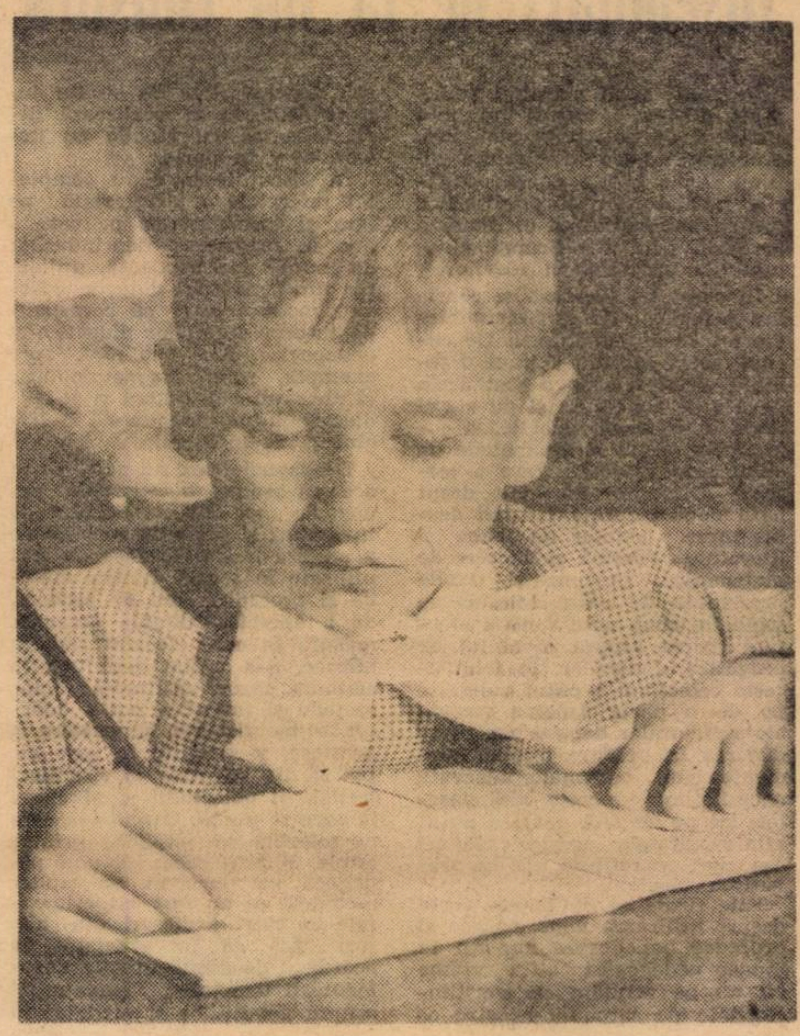

Pregătirea lecţiilor — datorie pe deplin înţeleasă încă din clasa I

La lectoratul pentru părinţi

Şcoala medie nr. 2 din Fălticeni primeşte din partea familiei un ajutor tot mai important în îndeplinirea multiplelor ei sarcini legate de educarea şi instruirea copiilor.

Pentru a spori eficacitatea ajutorului familiei în educarea celor mici, colectivul şcolii s-a preocupat atent de îndrumarea ei pedagogică. Ca urmare părinţii au putut audia, în cadrul lectoratului creat pentru ei, expuneri pe teme ca: „Regimul zilnic al şcolarului în familie", „Educaţia estetică a copilului", „Educarea disciplinei conştiente", „Legătura dintre şcoală şi familie în îndrumarea studiului individual al elevilor", „Contribuţia familiei la educarea patriotică a elevilor", „Contribuţia familiei şi a şcolii în formarea deprinderilor de comportare civilizată", „Căile prin care familia împreună cu şcoala şi organizaţiile de tineret poate dezvolta dragostea pentru muncă a elevilor şi poate ajuta la orientarea lor în alegerea profesiunii", „Recompense şi pedepse folosite de părinţi" etc.

În acest an şcolar în cadrul lectoratului s-au creat posibilităţi mai largi ca părinţii să pună întrebări şi să primească lămuriri în legătură cu manifestările copiilor, cu problemele puse în discuţie.

GH. NECHITA
Fălticeni

De vorbă cu colegii mai mici.

ACTUALITATEA

IN ATENȚIA EDUCATOARELOR, INVĂȚĂTORILOR ȘI PROFESORILOR INSCRIȘI LA EXAMENELE DE GRADUL II ȘI A EDUCATOARELOR DIN GRĂDINIȚELE SEZONIERE INSCRISE LA EXAMENUL DE DEFINITIVAT

Se aduce la cunoștința personalului didactic înscris în anul școlar 1962/63 la examenul de gradul II și a educatoarelor din grădinițele sezoniere înscrise la examenul de definitivat în același an școlar, că examenele se vor desfășura în vacanța de iarnă a anului școlar 1963/64 și vor începe în ziua de 3 ianuarie 1964 la orele 9.

Pentru profesorii de cultură tehnică generală și de specialitate din învățămîntul profesional și tehnic, înscriși la examenul de gradul II în anul școlar 1962/63, examenul va începe la 24 decembrie 1963, orele 9.

● Dintre documentele elaborate în ultima decadă de Ministerul Învățămîntului și trimise organelor locale, o importanță deosebită prezintă instrucțiunile cu privire la organizarea și funcționarea cursurilor fără frecvență cu durată de doi ani pentru calificarea învățătorilor și educatoarelor.

Instrucțiunile cu numărul 118.909 ale Ministerului Învățămîntului prevăd pentru calificarea educatoarelor organizarea unor cursuri cu o durată de doi ani, asemănătoare cursurilor fără frecvență pentru învățători. La aceste cursuri se pot înscrie absolventele școlilor de grad mediu (inclusiv școli medii tehnice, licee industriale, comerciale etc.) cu sau fără diplomă, indiferent de vîrsta lor și de stagiul în învățămînt, dacă funcționează în momentul de față în învățămîntul preșcolar.

Aceleași instrucțiuni fixează și centrele în care se vor desfășura examenele fără frecvență: Școala pedagogică din Bacău pentru educatoarele din regiunile Bacău, Galați, Iași și Suceava, Școala pedagogică din Cluj pentru educatoarele din regiunile Cluj, Brașov, Maramureș și Mureș-Autonomă Maghiară, Școala medie din Aiud pentru educatoarele care funcționează la grădinițele cu limba de predare maghiară din toată țara, Școala pedagogică din Arad pentru educatoarele din regiunea Banat, Crișana și Hunedoara, Școala medie cu secție de educatoare cu limba de predare germană din Sibiu, pentru educatoarele care funcționează la grădinițele cu limba de predare germană din toată țara, Școala pedagogică de educatoare din București pentru educatoarele din orașul București și din regiunile București, Argeș, Ploiești, Oltenia, Dobrogea și orașul Constanța.

Instrucțiunile stabilesc drept ultim termen pentru înscrierea în anul I la cursurile fără frecvență pentru educatoare data de 10 decembrie 1963, prevăzînd de asemenea și actele necesare în vederea înscrierii. Tot pînă la 10 decembrie 1963 pot fi depuse și cererile de reînscriere la cursuri.

În continuare, instrucțiunile stabilesc disciplinele la care se vor da examenele fără frecvență precum și data acestora (20 martie—10 aprilie 1964).

Pentru a se veni în sprijinul candidatelor înscrise la cursul fără frecvență cu durata de 2 ani se vor organiza, în perioada vacanței de iarnă, cursuri de pregătire cu durata de 14 zile. În cadrul lor vor avea loc lecții, seminarii, activități practice și consultații.

În adresa trimisă către secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare, Direcția generală a învățămîntului de cultură generală indică modul concret cum se vor desfășura aceste cursuri. Astfel, este prezentat planul de învățămînt al cursurilor de pregătire pentru anii I și II, plan care cuprinde în total 112 ore de activități, precum și modul cum va fi organizată întreaga această acțiune. Se stabilește, printre altele, ca fiecare candidat din anul I să efectueze 5 ore de activitate practică în cadrul grădinițelor de aplicație.

● Tot printr-o adresă trimisă secțiilor de învățămînt ale sfaturilor populare, Direcția generală a învățămîntului de cultură generală și Direcția planificării și organizării muncii din Ministerul Învățămîntului stabilesc normele de funcționale ale cursurilor fără frecvență cu durată de doi ani pentru învățători, organizate pe lîngă institutele pedagogice de învățători. Se pune un accent deosebit asupra practicii pedagogice, arătîndu-se că fiecare candidat trebuie să efectueze în anul I cinci lecții practice (la limba romînă, aritmetică, desen sau caligrafie și lucru manual), iar în anul II șase lecții practice (la limba romînă, aritmetică, științe naturale, istorie sau geografie, muzică și educație fizică).

Cursurile de pregătire, cu o durată de 14 zile, se vor desfășura tot în perioada vacanței de iarnă, potrivit unor planuri speciale de învățămînt.

● Pentru a întări eficacitatea predării educației fizice în școală, Ministerul Învățămîntului a hotărît ca, începînd cu trimestrul al II-lea din acest an școlar, să se treacă, în toate școlile cu clase paralele, la predarea educației fizice separate pentru băieți și pentru fete.

Instrucțiunile elaborate în această privință de Direcția generală a învățămîntului de cultură generală dau indicații asupra felului cum trebuie realizată această predare, asupra alcătuirii orarului școlii în funcție de noile cerințe, asupra constituirii grupelor separate de băieți și fete în cadrul orelor de educație fizică.

ACTUALITATEA

În lumea minunată a cărților.

CORESPONDENȚĂ
DIN REGIUNEA OLTENIA

Numeroși învățători și profesori din regiunea Oltenia ne-au vorbit în ultimul timp, în scrisorile pe care ni le-au trimis, despre variatele preocupări ale oamenilor școlii, puse în slujba ridicării continue a nivelului muncii instructiv-educative.

În scrisoarea intitulată „Un valoros schimb de experiență", profesorul **Gh. Fometescu** din Tg. Jiu ne informează despre schimbul de experiență organizat între școlile generale de 8 ani nr. 3 și nr. 5 din Tg. Jiu în scopul generalizării experienței pozitive în domeniul predării. În cadrul acestui schimb de experiență corpul didactic al celor două școli a organizat interasistențe reciproce la lecții și la orele de dirigenție, a luat parte la ședințele consiliilor pedagogice și ale comisiilor metodice din ambele școli, ca și la manifestările culturale din școlile respective. Un larg schimb de experiență s-a efectuat de asemenea, în ceea ce privește organizarea timpului liber al elevilor.

În ședința care a avut loc la încheierea acestei acțiuni și la care au participat colectivele didactice ale celor două școli au fost discutate pe larg constatările făcute. Concluziile și învățămintele care s-au tras vor contribui desigur la îmbunătățirea reală a muncii învățătorilor și profesorilor.

Corespondentul nostru **Gh. Brujan**, de la Școala generală de 8 ani din comuna Crainici, raionul Baia de Aramă, ne informează despre o ședință recentă a cercului pedagogic al directorilor de raion. În cadrul acestei ședințe s-a organizat asistența directorilor la o lecție, după care s-au purtat discuții pe marginea constatărilor făcute.

Utilă pentru activitatea directorilor este și discutarea în cerc a unor referate. De exemplu, în ultimul timp, întrucît activitatea cercului s-a concentrat asupra lămuririi unor probleme ale muncii metodice, au fost prezentate și discutate referate cu temele „Organizarea activității metodice în școală și contribuția acestei activități la îmbunătățirea procesului instructiv educativ", „Planul de organizare a activității metodice în școală", „Planul de organizare a activității metodice în școala generală de 8 ani din comuna Bala". Discuțiile pe marginea lor au analizat modul cum se desfășoară activitatea metodică în școlile din raion, contribuind în același timp și la realizarea unui valoros schimb de experiență.

În scrisoarea sa, profesorul **C. A. Protopopescu** de la Școala medie din Strehaia ne vorbește despre o frumoasă și instructivă excursie la care a participat recent un grup de profesori din orașul său. Aceștia au vizitat Valea Argeșului, Curtea de Argeș și Cheile Argeșului, unde se construiește hidrocentrala „16 Februarie".

Înainte de a porni în excursie, profesorii s-au documentat amplu asupra locurilor pe care aveau să le viziteze, alcătuind apoi un ghid de teren. Primul popas l-au făcut la Curtea de Argeș unde au putut cunoaște două vechi și importante monumente ale țării — curtea domnească și mînăstirea Curtea de Argeș. Și-au continuat apoi drumul spre șantierul hidrocentralei „16 Februarie", care se întinde pe o distanță de peste 20 de kilometri. Ei au aflat de la muncitorii și specialiștii șantierului că aici, la poalele munților Făgăraș, se ridică un baraj mai mare decît cel de la Bicaz, ca și un lac de acumulare care, pe lîngă faptul că va satisface necesitățile hidrocentralei, va ajuta și la irigarea a peste 100.000 ha terenuri agricole. Pline de interes pentru profesorii excursioniști au fost și cele relatate de muncitori, tehnicieni și ingineri cu privire la munca lor, la rezultatele pe care le obțin.

Excursia pe Valea Argeșului a fost deosebit de plăcută și utilă. Pe lîngă faptul că a oferit profesorilor clipe de destindere, ea a contribuit la îmbogățirea cunoștințelor lor, ajutîndu-i să ridice nivelul activității didactice.

M. R.

ALEGERILE SINDICALE

Contribuție valoroasă la succesul muncii școlilor

Adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și alegerea noului comitet al Sindicatului din instituțiile de învățămînt din orașul Călărași a constituit un bun prilej de analiză a modului în care organul sindical a sprijinit îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, îmbogățirea experienței pedagogice a cadrelor didactice și dezvoltarea conștiinței lor socialiste.

Apreciind progresele înregistrate în activitatea comitetului Sindicatului față de anii trecuți, adunarea generală a subliniat ajutorul prețios acordat conducerii școlilor în organizarea unor acțiuni eficiente, menite să ducă la lărgirea cunoștințelor de specialitate și de cultură generală ale cadrelor didactice, la informarea lor asupra noilor cuceriri ale tehnicii, științei și culturii. Astfel de acțiuni au fost schimburile de experiență, lecțiile deschise și interasistențele, conferințele etc.

Preocupîndu-se îndeaproape de satisfacerea cerințelor cadrelor didactice, bogata bibliotecă a Sindicatului a fost în permanență aprovizionată cu cărți ideologico-politice, de specialitate și beletristice, punînd la îndemîna învățătorilor și profesorilor bibliografia de care aveau nevoie.

Toate acestea au contribuit la obținerea în școlile din oraș a unor rezultate mereu mai bune în munca instructiv-educativă, numărul de elevi promovați fiind în continuă creștere.

Comitetul Sindicatului a depus o activitate susținută și în domeniul cultural-obștesc. Numeroși participanți la discuții au scos în evidență sprijinul acordat de membrii de sindicat formațiilor artistice din cadrul Casei raionale de cultură, organizării recenziilor și simpozioanelor, propagandei prin conferințe etc.

În cuvîntul lor, participanții la discuții au cerut comitetului nou ales să dezvolte și mai mult activitatea cultural-educativă în scopul ridicării continue a nivelului pregătirii membrilor de sindicat. Recomandările făcute de adunarea generală, indicațiile prețioase cuprinse în hotărîrea adoptată constituie sarcini de bază pe care noul organ sindical este chemat să le traducă în viață.

A. POPESCU
Călărași

FOTOGRAFI AMATORI ÎN ŞCOLI

Avem în faţă, frumos orînduite în cadraje de sticlă, cîteva zeci de fotografii de certă valoare artistică. Au fost selecţionate dintre sutele de lucrări prezentate de învăţătorii şi profesorii foto-amatori din Capitală la expoziţia recent organizată de Clubul sindicatelor din învăţămînt, expoziţie ce se încadrează la rîndul ei în concursul pe ţară organizat de revista „Clubul" în colaborare cu Asociaţia artiştilor fotografi din R.P.R.

Mărturie a efortului colectiv efectuat de cercul de fotoamatori al Clubului sindicatelor din învăţămînt, aceste fotografii înscriu în acelaşi timp în agenda de preocupări a oamenilor şcolii pasiunea pentru această îndeletnicire, în care observaţia artistică se îmbină cu tehnica mînuirii obiectivului fotografic şi a aparatelor de laborator. Este într-adevăr o pasiune care numără adepţi mereu mai numeroşi printre oamenii şcolii şi aceştia, la rîndul lor, ca îndrumători ai cercurilor foto din şcoli, atrag spre ea mii de elevi.

Printre autorii lucrărilor expuse întîlnim multe nume cunoscute, ca de pildă cel al veteranului pasionaţilor artei fotografice, profesorul pensionar V. Orza, al învăţătorului A. Hasaşian, cîştigătorul concursului de fotografii organizat acum cîţiva ani de redacţia noastră, al profesorului V. Ionel, al lui M. Cahane etc. Intîlnim, de asemenea, numele unor membri ai cercului foto de la Clubul sindicatelor din învăţămînt care abia acum îşi fac debutul într-o manifestare publică — G. Craioveanu, St. Popescu, I. Radu, M. Tanciu, V. Ember.

Pe primul plan în activitatea cercurilor de fotografi amatori, a fiecărui fotograf amator în parte se află, firesc, orientarea tematică a lucrărilor. In cadrul selecţiei efectuate la această primă expoziţie apare evident că lucrările cele mai originale şi de cel mai ridicat nivel artistic sînt cele inspirate nemijlocit din viaţa şcolară. Este un adevăr pentru care, teoretic, nu trebuie pledat: trăind în mediul şcolii, profesorul fotograf-amator are multiple posibilităţi de a surprinde aspecte esenţiale ale activităţii desfăşurate aici.

Fotografia lui V. Orza intitulată „O problemă grea" deschide parcă o fereastră spre viitor. Sub trăsăturile copilăreşti ale chipului inspirat, plin de concentrare al şcolarului care rezolvă problema, ghicim parcă de pe acum trăsăturile viitorului constructor — muncitor inovator, inginer, agronom.

Dominată de un cald optimism, de încredere în viaţă este imaginea pe care V. Ionel a intitulat-o „Şcoala nouă" (apărută de altfel într-unul dintre numerele trecute ale gazetei noastre). Acelaşi mesaj de optimism robust îl transmite şi fotografia fetiţei ce deschide cu un gest larg fereastra prin care irumpe lumina strălucitoare a soarelui („La fereastră" de A. Hasaşian), în timp ce eleva al cărei chip l-a surprins C. Marius în portretul intitulat sugestiv „Miracol" are parcă revelaţia marilor minuni ale ştiinţei.

Izbutite sînt şi multe dintre fotografiile ce surprind momente din viaţa de fiecare zi a copiilor.

... Ploaia de vară abia a stat. Dar cei doi ciclişti de-o şchioapă n-au mai avut răbdare să aştepte, ci s-au şi avîntat într-o zgomotoasă întrecere, împroşcînd în jur stropi mari din băltoacele încă nezvîntate. Autenticitatea, spontaneitatea reprezintă principalele calităţi artistice ale acestei fotografii a profesorului V. Orza, intitulată „După ploaie", ca şi a altor lucrări cum este, de pildă, fotografia în care A. Hasaşian surprinde o fetiţă ridicîndu-se pe vîrfuri pentru a privi curioasă prin crăpătura gardului („Indiscreţie"), sau a grupului de mici pescari desprinşi parcă dintr-o povestire sadoveniană pe care ni-l înfăţişează V. Ionel în instantaneul „Micii pescari amatori".

Din păcate, nu întotdeauna în tratarea subiectelor se păstrează întreaga notă de autenticitate a faptului. Chiar unele lucrări valoroase din punct de vedere tematic suferă de acest neajuns. Este cazul fotografiei pe care M. Bogdan a intitulat-o „Milimetri". Plasarea total nejustificată, în prim plan, a unui compas ale cărui braţe încadrează chipul fetei, deşi imprimă aparent o notă de originalitate fotografiei, îi răpeşte autenticitatea.

Iată aşa dar că, în strînsă legătură cu problema autenticităţii, a spontaneităţii imaginilor, este necesar ca membrii cercurilor de fotoamatori din şcoli să-şi însuşească şi măiestria de a evidenţia amănunte semnificative, cu adevărat revelatorii pentru ideia tematică. Reuşită în această privinţă este, în cadrul actualei expoziţii, o fotografie de M. Bogdan, intitulată „La practică".

Simpla potrivire a distanţei şi deschiderii focale urmată de mînuirea declanşatorului, fără studierea prealabilă a subiectului, pentru a alege momentul şi unghiul cel mai potrivit nu sînt suficiente. Altfel riscăm obţinerea unor imagini plate, lipsite de profunzime, cum poate fi caracterizată lucrarea „La examen" de C. Dăiescu, în care atît chipul elevului de la tablă cît şi feţele examinatorilor sînt surprinse într-un moment de totală indiferenţă.

Tehnica utilizată, stabilirea acesteia astfel încît elementul formal să fie subordonat şi pe deplin adecvat subiectului, temei abordate, constituie de asemenea un factor esenţial pentru activitatea desfăşurată de fotoamatori. Reuşita unor fotografii pe care le-am citat mai pe larg în consideraţiile anterioare : („Miracolul" de C. Marius, „La fereastă" de A. Hasaşian, „Şcoala nouă" de V. Ionel etc.) se datoreşte într-o măsură importantă tocmai faptului că în realizarea lor a fost utilizată o tehnică corespunzătoare. Stăpînirea unui număr relativ mic de mijloace de tehnică fotografică, inerentă începuturilor, atracţia pe care o exercită tehnica fotografierii împotriva luminii au dus însă, chiar la unii dintre realizatorii cei mai dotaţi pe care îi relevă expoziţia, la tratarea într-o formă necorespunzătoare a subiectului ales. Iată bunăoară fotografia intitulată „Profesoara de geografie", pe care o expune C. Marius. Impresia de misterios pe care o lasă privitorului deserveşte ideea aleasă.

Subliniem încă o dată, întrucît tehnica fotografierii contra luminii are destul de mulţi adepţi printre membrii cercurilor foto, că determinantă pentru folosirea uneia sau alteia dintre tehnici trebuie să fie ideea tratată , că tehnica trebuie subordonată sublinierii a ceea ce este semnificativ în tema aleasă.

Să nu uităm niciodată că fotografia este o artă a instantaneului şi că în cele mai multe cazuri compoziţiile savante lasă o impresie de contrafăcut, de artificial.

Expoziţia de fotografii artistice organizată la Clubul sindicatelor din învăţămînt este o realizare şi în acelaşi timp o promisiune pentru viitor. Ea deschide perspective largi pătrunderii în şcoli a unui minunat mijloc de utilizare a timpului liber, printr-o activitate care poate contribui în mod nemijlocit la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ.

Pentru aceasta însă preocuparea centrală a cercurilor foto din şcoli trebuie să rămînă judicioasa alegere tematică a lucrărilor, realizarea unor **fotografii care explică.** O fotografie asemeni celei intitulate „La practică" pe care o prezentăm şi în această pagină poate avea valoare de material didactic. Cît de interesantă şi utilă va fi, de pildă, pentru lecţiile de instruire practică o suită de fotografii înfăţişînd mînuirea corectă a uneltelor şi maşinilor, evidenţiind anumite elemente de detaliu asupra cărora şi profesorul atrage în mod special atenţia elevilor. Deci obiectivul principal al activităţii cercurilor foto să-l constituie realizarea de lucrări care nu numai să placă ci în acelaşi timp să ajute în procesul de predare, în munca educativă. Ar cîştiga mult şi aspectul sălilor noastre de clasă dacă ar fi ornate cu asemenea fotografii artistic executate şi frumos încadrate.

Pornind de la organizarea cercurilor foto, de la îndrumarea competentă a activităţii acestora se poate pune şi problema organizării unor cinecluburi şcolare care să realizeze diafilme şi chiar unele filme de scurt metraj. De altfel, există de pe acum un început reuşit pe această linie, înfăptuit la Şcoala medie din Oţelul Roşu.

Aşteptăm manifestarea unor noi şi viguroase talente, mărturie a pătrunderii preocupărilor pentru arta fotografică în viaţa şcolilor noastre.

AL. CIUCĂ

Redacţia noastră a selecţionat, în afara fotografiilor prezentate în pagina de faţă, cele mai valoroase lucrări din cadrul expoziţiei, care vor fi publicate pe rînd în gazetă.

„La practică" Foto : M. BOGDAN

„Micii pescari amatori" Foto : V. IONEL

„Oră de lucru manual" Foto : C. MARIUS

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40138

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 733 | vineri 13 decembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

La cercul de prieteni ai cărții de la Casa Pionierilor din Roman

Pentru copii, pentru bucuria lor

Palatul pionierilor a pregătit pentru copiii din Capitală un program bogat de vacanță, care cuprinde multe manifestări atractive.

In preajma celei de a XVI-a aniversări a proclamării Republicii Populare Romîne, pionierii și școlarii vor putea participa la un mare spectacol festiv cu tema „Republică biruitoare, în veci de veci să înflorești", prezentat de formațiile artistice ale palatului, ca și la montajele literar-muzicale intitulate „Republică, măreață vatră" și „Puternică, liberă, pe soartă stăpînă" sau la simpozionul „Republica în sărbătoare".

Membrii cercurilor artistice ale palatului au pregătit o audiție muzicală avînd tema „Slăvim în vers și cîntec partidul nostru drag".

Serbările pomului de iarnă, organizate la palat rezervă micilor participanți surprize dintre cele mai plăcute și variate. Ei vor avea posibilitatea de a călători, îmbrăcați în costume și purtînd măști hazlii cu ...„Vaporul veseliei", în tovărășia lui Moș Gerilă și a unor artiști îndrăgiți. De reținut că pe puntea „vasului" va avea loc și un ingenios carnaval pionieresc.

Alți pionieri vor face excursiuni pe munte, vor schia sau se vor întrece la săniuș la tabăra turistică organizată de palat la Predeal.

Cu nerăbdare sînt așteptate concursul pentru obținerea insignei de polisportiv, concursurile de patinaj și tir, întrecerile sportive.

In zilele vacanței vor avea loc 8 excursii și vizite organizate cu autocarele palatului prin București, la casele memoriale, la muzee, la unele obiective economice, în cartierele noi.

Copiii îndrăgesc mult cinematograful. De aceea, în vacanță vor rula pentru ei la palat filme artistice și documentare și se vor organiza întîlniri cu interpreții lor. Pentru iubitorii de teatru se vor prezenta spectacole cu piesa „Întîmplări hazlii sub fulgi argintii" de Alecu Popovici sau cu scenetele „Fetițele buclucașe" și „De ce fuge cîinele după pisică".

Pionierii din clasele mici vor petrece momente plăcute poposind în lumea basmelor din... camera de povești a palatului, unde se vor întîlni cu scriitorii și artiștii preferați.

După cum se vede palatul a făcut totul pentru ca vacanța să fie cît mai plăcută.

În pragul vacanței de iarnă

Organizarea cît mai plăcută a vacanțelor a devenit o adevărată tradiție în viața școlilor noastre. Datorită condițiilor create de partid și guvern, fiecare vacanță devine pentru copii din ce în ce mai interesantă și mai atrăgătoare, mai plină de bucurii.

Ne aflăm acum în pragul vacanței de iarnă — minunat prilej de odihnă, de reconfortare după o perioadă de muncă intensă pentru însușirea cunoștințelor teoretice și practice, în care elevii au obținut frumoase rezultate la învățătură și în activitatea obștească. Bogată în activități atractive, plăcute, cu un puternic caracter educativ, vacanța va da elevilor prilejul ca, însoțiți de cadrele didactice, să vizioneze spectacole de teatru și de cinematograf, să viziteze întreprinderi industriale și agricole, muzee de artă, muzee istorice etc., contribuind astfel la lărgirea și consolidarea cunoștințelor dobîndite de ei în cadrul procesului de învățămînt, la întărirea și dezvoltarea convingerilor și sentimentelor moral-politice.

Deosebit de mult vor contribui desigur la educarea elevilor și întîlnirile ce se vor organiza în timpul vacanței cu activiști de partid și de stat, cu deputați, oameni de știință, scriitori, artiști, fruntași în producție, eroi ai muncii socialiste etc. Acestea le vor da posibilitatea să înțeleagă că succesele obținute de patria noastră în dezvoltarea economiei și culturii naționale se datoresc politicii înțelepte a Partidului Muncitoresc Romîn, dragostei nețărmurite pe care oamenii muncii o nutresc față de partid, devotamentului lor neclintit față de cauza socialismului. În același timp, vacanța va da elevilor prilejul să cunoască mai îndeaproape preocupările oamenilor muncii din cele mai diferite domenii de activitate, precum și condițiile create de regimul nostru democrat-popular pentru dezvoltarea industriei și agriculturii, pentru activitatea creatoare în domeniul științei, al tehnicii, al culturii și artei.

Folosind experiența organizării vacanțelor de iarnă din anii precedenți, secțiile de învățămînt, îndrumate de organele de partid și avînd sprijinul comitetelor regionale și raionale U.T.M. și al consiliilor sindicale locale, orientează școlile spre elaborarea din timp a unor programe de activități care, respectînd particularitățile de vîrstă ale elevilor, să fie cît mai atractive și să aibă un cît mai bogat conținut educativ.

Întreaga desfășurare a muncii cultural-educative și sportive din vacanță este organizată, după cum se știe, de directorii școlilor, cu sprijinul direct al organizațiilor de copii și tineret. Pentru a o face cît mai bogată în acțiuni frumoase, variate, instructive, este bine ca directorii să antreneze în organizarea ei un activ larg, format din învățători, profesori, utemiști și instructori de pionieri, părinți cu spirit de inițiativă, să stabilească din timp legături cu casele de cultură, căminele culturale, cluburile muncitorești, casele și palatele pionierilor, pentru a desfășura aici cu elevii seri și simpozioane literare sau științifice, medalioane muzical-literare, carnavaluri și reuniuni, competiții sportive, campionate de șah etc.

Una din activitățile cele mai îndrăgite de elevi în timpul vacanței este activitatea sportivă. Să organizăm, de aceea, pentru ei concursuri de săniuș, de patinaj, de schi, să-i atragem la cît mai multe activități în aer liber, care contribuie la întărirea sănătății, la formarea trăsăturilor de voință și de caracter, a spiritului de colectiv. Mult îndrăgite de elevi sînt și excursiile și drumețiile care, în vacanța de iarnă, se organizează numai în cadrul regiunilor. Să luăm din timp toate măsurile pentru ca și aceste acțiuni să se desfășoare cît mai bine · să avem grijă de echipamentul necesar, de transportul, cazarea și hrana elevilor, de stabilirea unor itinerarii interesante.

Pentru elevii claselor mari se vor organiza în timpul vacanței și matinee de dans, în cadrul cărora ei vor învăța să danseze corect, frumos și decent. Cît de atractive vor putea fi aceste matinee dacă vom ști să le îmbinăm cu concursuri de genul „Cine știe răspunde", cu citirea unor epigrame, a unor versuri etc., mai ales dacă acestea vor fi chiar creații ale elevilor, dacă vor vorbi despre realitatea din școala lor.

Cîte bucurii va aduce elevilor din aceste clase revelionul petrecut laolaltă, într-o atmosferă de entuziasm și veselie, dacă vom ști să pregătim pentru ei, cu sprijinul organizațiilor U.T.M., programe artistice, concursuri pentru cei mai buni soliști, cei mai buni recitatori, jocuri distractive etc. Ar fi bine ca, într-un adevărat spirit de emulație, să se organizeze pe orașe întreceri pentru cel mai bun revelion. Aceste întreceri să aibă în vedere împodobirea sălii, programul artistic, ținuta și comportarea elevilor, precum și alte criterii ce pot fi stabilite de către comisiile organizate în acest scop pe plan local.

În perioada 27 decembrie 1963—3 ianuarie 1964, în școlile de 8 ani din mediul urban și în școlile speciale se organizează, cu sprijinul consiliilor sindicale locale, serbarea pomului de iarnă. Pomul frumos împodobit, programul artistic pregătit cu grijă, atmosfera plină de voioșie a serbării vor fi pentru pionierii și școlarii noștri un prilej de noi și mari bucurii. Cu sprijinul instituțiilor, al întreprinderilor din localitățile respective, al comitetelor de părinți, pomul de iarnă se poate organiza și în școlile din mediul rural.

Un loc important în programul vacanței de iarnă îl vor ocupa activitățile organizate în cinstea zilei de 30 Decembrie, cea de a XVI-a aniversare a proclamării R.P.R. În întîmpinarea acestui eveniment se pot organiza întîlniri cu activiști de partid și de stat, cu conducători ai întreprinderilor, ai gospodăriilor agricole colective și ai gospodăriilor agricole de stat, cu muncitori și colectiviști fruntași, concursuri cu teme legate de realizările regimului nostru democrat-popular, montaje literar-muzicale. Un accent deosebit va fi pus, desigur, pe serbarea ce se pregătește în cinstea acestui eveniment, serbare chemată să aducă o contribuție însemnată la educația patriotică a elevilor.

O gamă largă, variată de activități plăcute pentru elevi stă la dispoziția școlilor pentru organizarea vacanței de iarnă. Ele vor alege, desigur, activitățile cele mai potrivite cu specificul lor, pentru care dispun de condițiile necesare, chemînd elevii să participe la ele în mod benevol, după gusturile și înclinațiile lor, după interesele pe care le manifestă. Iar interesul copiilor pentru acțiunile ce li se oferă în vacanță va fi cu atît mai mare cu cît școala va stimula mai larg spiritul lor de inițiativă, antrenîndu-i să ia ei înșiși parte la organizarea acestor acțiuni, bine înțeles sub îndrumarea permanentă a cadrelor didactice și cu sprijinul organizațiilor U.T.M. și de pionieri.

Firește, programul activităților stabilite pentru vacanța de iarnă trebuie să fie cunoscut din timp de către elevi. Este bine ca diriginții să le arate ce acțiuni se pregătesc pentru ei, la ce date se vor desfășura, care va fi conținutul lor. Nu-i vom solicita însă pe elevi să vină la școală, în timpul vacanței, decît de două ori pe săptămînă. Vom avea grijă în același timp ca nici acasă copiii să nu facă abuz de lectură, de vizionarea unor filme sau spectacole, așa ca să se poată odihni cît mai mult, să poată relua și mai intens învățătura în cel de al doilea trimestru. Să nu scăpăm din vedere nici necesitatea de a-i ajuta pe părinți în ceea ce privește organizarea timpului liber petrecut de elevi în familie într-un chip cît mai interesant și mai util pentru reconfortarea lor fizică, morală și intelectuală, de a-i îndruma asupra conținutului lecturii suplimentare a elevilor, asupra filmelor și spectacolelor ce pot fi vizionate de aceștia.

Secțiile de învățămînt, în colaborare cu comitetele de cultură și artă regionale și raionale, vor lua măsurile cuvenite pentru prezentarea unor filme și spectacole care să aibă o puternică influență educativă asupra copiilor.

O îmbinare judicioasă a activităților de masă organizate în școală cu cele desfășurate în cadrul familiei va asigura copiilor odihna necesară și îi va face să petreacă în vacanță momente de neuitat, semnificative prin bogatul lor conținut moral-politic ca și prin contribuția pe care o aduc la dezvoltarea multilaterală a elevilor.

DRUMUL între școală și casă

Se pot întîmpla oare, într-un timp atît de scurt cît se străbate drumul dintre școală și casă lucrurile asupra cărora să merite să te oprești?

Poate ar părea, la prima vedere, că nu. Dar dacă privești mai atent îți dai seama că acest drum pune în fața copilului cerințe destul de importante: în primul rînd să fie un „pieton" disciplinat, iar apoi să poată rezista „atracțiilor" de tot felul pe care le oferă strada — de la vitrinele pline cu lucruri interesante pînă la joaca ce se poate înjgheba și care poate duce la întîrzieri care îngrijorează familia. Să nu uităm că în acest scurt răstimp copilul e singur stăpîn pe acțiunile lui, singur decide ce are de făcut. El a ieșit din raza vizuală a școlii și încă n-a intrat în raza vizuală a familiei. Grija educatorilor trebuie să fie cu atît mai mare, cu cît copiii sînt mai mici.

Să-i însoțim noi, să vedem noi cum se comportă.

Clinchetul clopoțelului vestește că ziua de curs s-a terminat. Din bănci se ridică murmur de glasuri, foșnet de cărți și caiete închise cu grabă, zgomot de penare rînduite în ghiozdan. În cîteva clipe cuierele sînt golite și peste clasă se așterne liniștea...

Iată-i acum pe copiii de la Școala generală de 8 ani nr. 135 în drum spre casă. Albă, strălucitoare, lumina pură a amiezii de iarnă îi încîntă. Ochii clipesc des, să se obișnuiască cu această strălucire. Apoi se deschid larg și privesc cu bucurie în jur. Strada, cartierul, orașul se întind în fața lor vesele, luminoase.

Grupuri, grupuri, sutele de școlari o pornesc spre direcții diferite. Unii, care locuiesc mai aproape de școală, merg pe jos. Alții se îndreaptă spre tramvai.

Iată un grup din clasa a III-a. Zilnic fac drumul spre casă împreună. Se așteaptă unii pe alții și, cînd toți sînt gata, o pornesc laolaltă. Cum au de străbătut cîteva stații, așteaptă liniștiți tramvaiul 15. Îi cunosc, de mai bine de doi ani de cînd îi duc spre casă, și manipulanții și taxatorii. „Prichindeii noștri" — le spun aceștia cu prietenie, privindu-i grijulii de fiecare dată cînd urcă sau coboară.

I-am întîlnit și astăzi în stație. Frigul le îmbujorase obrajii, le aburise respirația. Cînd a sosit tramvaiul, s-au urcat disciplinați (după părerea taxatoarei, ei sînt „cei mai disciplinați pasageri"). Au ocupat scaunele, aproape toate goale la această oră. De cumpărarea biletelor s-a ocupat Marian: el era astăzi la rînd. (Ca să nu se înghesuie toți la casă, au stabilit ca biletele să le cumpere pe rînd cîte unul, care le împarte apoi celorlalți). Peste cîteva minute, micii pasageri au ajuns acasă.

Din primul an elevii care sînt azi în clasa a II-a C la Școala generală de 8 ani nr. 19 s-au obișnuit să meargă împreună spre casă. Așa i-a deprins învățătoarea lor. La sfîrșitul fiecărei zile își rezerva cîteva clipe și le spunea cum să meargă, cum să se comporte pe stradă, în tramvai, le arăta că un elev trebuie să fie la fel de disciplinat pe stradă ca și în clasă. Pe cei care n-au înțeles de la început acest lucru și întîrziau pe stradă, la joacă, i-a însoțit ea însăși pînă la tramvai sau, dacă era necesar, chiar pînă acasă. Dar n-a fost nevoită să facă acest lucru de multe ori. Școlarii au priceput repede că trebuie să fie disciplinați și să ajungă acasă la timp. De atunci, din clasa I, n-a mai fost nevoie ca învățătoarea să le mai atragă atenția asupra acestui lucru. Iar acum, vedeți, trec drept pietoni dintre cei mai disciplinați.

Cu toate că cei dintr-a IV-a le spun încă „boboci", cu toate că abia acum se încheie primul trimestru din viața lor de elevi, și copiii din clasa I de la școala generală de 8 ani nr. 73 au învățat ce înseamnă a te purta cum trebuie nu numai la școală și acasă, dar și pe stradă.

I-am putut vedea astăzi pe cîțiva dintre ei, după orele de curs, în drum spre casă, pe magistrala Nord-Sud. Nu erau singuri. Îi însoțea o elevă din clasa a VII-a, care locuiește aproape de ei. Aproape zilnic vin cu ea spre casă. Deși între ei este o diferență de 6 ani (și 6 clase), s-au împrietenit. Doina — așa o cheamă pe eleva dintr-a VII — le povestește pe drum multe lucruri interesante și bobocii o ascultă cu mare plăcere. Deseori îi spun și ei ce e nou în lumea lor: la ce literă din abecedar au ajuns, ce poezie sau ce cîntec au învățat, de-a ce s-au jucat în recreația mare sau ce piesă au văzut ieri după masă la teatrul „Țăndărică".

În fața stopului s-au oprit, așteptînd ca pe ochiul de sticlă să apară culoarea verde. Învățătoarea le-a explicat amănunțit ce este cu culorile stopului, iar Doina a primit de la ea însărcinarea să asigure „aplicarea practică" a celor explicate. Și de aceea, cîteodată, cînd Mihai sau Ruxandra, mai grăbiți, se desprind din grup și o pornesc înainte deși stopul e „pe roșu", nu numai Doina, dar chiar și colegii lor îi trag frumușel înapoi și nu-i lasă să traverseze.

Dar iată că traversarea s-a sfîrșit cu bine și copiii au ajuns în dreptul caselor lor. Rînd pe rînd se opresc în fața cîte unui bloc, își flutură căciulițele în semn de bun rămas și dispar în holurile împodobite cu flori.

În ordine au plecat spre casă și ceilalți elevi ai Școlii generale de 8 ani nr. 73 căci la această școală — ca și la multe altele — colectivul didactic se îngrijește să-i învețe pe cei mici nu numai să citească, să scrie și să socotească, ci și să meargă direct de la școală acasă, să se poarte pe stradă „ca niște oameni mari", să se ferească de accidente. Iar ideea de a folosi în această acțiune și pe elevii din clasele V—VII s-a dovedit foarte bine venită: de la începutul anului și pînă acum nu s-a întîmplat niciodată ca vreun copil să întîrzie pe stradă.

Se întîmplă însă ca drumul dintre școală și casă, deși durează în realitate doar cîteva minute, să ia unor copii ceasuri întregi. Ce piedici de nestrăbătut se ivesc oare pe parcursul lui? Ehei, cîte și mai cîte!

Patru prieteni și vecini din clasa a IV-a — Cristian, Călin, Sandu și Dănuț — locuiesc într-unul din blocurile noi construite pe Șoseaua Giurgiului. De cîteva zile, de cum ies pe poarta școlii, se îndreaptă glonț spre un loc care-i atrage în mod deosebit: terenul unde au rămas, după ce s-au încheiat lucrările unui șantier de construcții, grămezi de moloz, de nisip, de scînduri. Ce mai treabă încing ei aici! Unul ridică schele, altul aranjează „panourile prefabricate", ceilalți doi confruntă planurile cu execuția. „Hai, hai, dă-i drumul, dă-i drumul!", strigă înfierbîntat careva cînd i se pare că ceilalți s-au lăsat pe tînjală. Dar pînă la urmă, pentru că Dănuț l-a învinuit pe Călin că lucrează „ca o momîie", iar Călin s-a supărat și i-a zvîrlit niște nisip în față, se pornește o adevărată bătaie. Zgîriați, cu mîinile negre și hăinuțele pline de praf, copiii își aduc aminte într-un tîrziu de casă. Li s-a făcut foame... Și apoi, mai sînt și lecțiile pentru mîine: de învățat la matematică, la istorie, la științe naturale, de rezolvat două probleme... Tot atît de brusc cum a început, bătaia se sfîrșește, iar eroii ei pornesc pleoștiți spre casă. Obosiți cum sînt, va trece o bună bucată de vreme pînă să-și vină în fire — dar atunci după amiaza va fi încheiată.

Cine a ridicat piedicile pe care le-au întîlnit acești copii în drumul dintre școală și casă? Șantierul de construcții care n-a curățat terenul după ce și-a încheiat lucrările? Da, și el (nu o dată ziarele au semnalat această lipsă a conducerii unor șantiere și poate că cei ce răspund de ele ar trebui să se gîndească și la aspectul semnalat de noi aici). Dar nu numai el, ci și școala unde învață. Căci școlii îi revenea rolul de a-i învăța pe copii să se ducă, după lecții, direct acasă, să mănînce, să se odihnească și să învețe la vreme, să se joace „de-a constructorii" — dar la timpul potrivit și fără bătaie. După cum tot ea era cea chemată să-i îndrume pe părinți în supravegherea copiilor, în organizarea regimului lor zilnic.

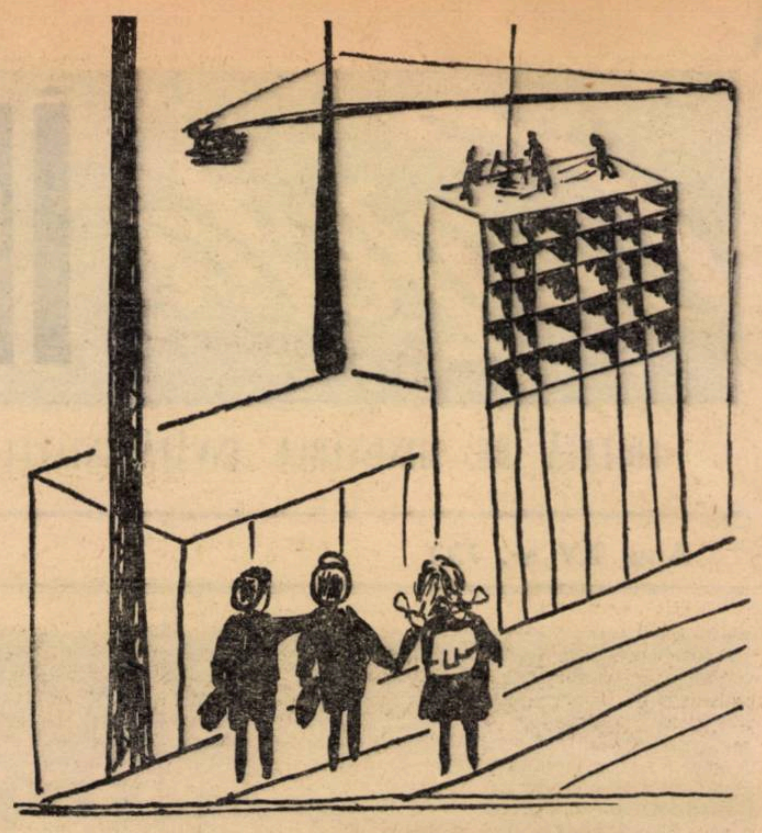

Nu odată piedicile din drumul pe care îl au de străbătut copiii între școală și casă sînt puse, indirect, de înșiși părinții lor. Ceea ce s-a întîmplat deunăzi acasă la Costel e concludent din punctul acesta de vedere.

Era după 6 seara. Trecuseră mai bine de două ceasuri de cînd Costel ar fi trebuit să sosească de la școală, dar el încă nu apăruse. Alarmată, mama a dat telefon la școală. Nu, elevii clasei a VI-a n-au fost reținuți acolo la nici un fel de activitate. L-a căutat apoi prin vecini, unde are colegi și prieteni: la familia Rădulescu, la familia Cojan. Nu era nici acolo, iar Nică Rădulescu și Virgil Cojan veniseră de mult acasă. Din ce în ce mai neliniștită, mama sună la familia Crețu. Degeaba, Costel nu-i de găsit nicăieri.

În timpul ăsta Costel bate mingea și n-are nici habar. Nu departe de școală se desfășoară un meci grozav. E drept, echipele sînt formate din elevi mai mici, care au terminat de mult lecțiile și acum au ieșit la joacă. Și tot drept e că ei nici nu cunosc prea bine tehnica jocului. Nu-i nimic! Pentru Costel, fotbalist cu trup și suflet, orice ocazie e bună. După ce a făcut o vreme pe suporterul, strigînd cu aprindere „Hai Victore! „Nu te lăsa, Butoiaș!, n-a mai putut răbda. L-a împins la o parte pe interul dreapta Fănică, i-a luat locul și acum e complet răgușit de cînd strigă „Dă-mi să trag! Dă-mi să trag! Și „meciul" durează de mai bine de două ceasuri. Înfierbîntați cei 22 de fotbaliști aruncă mingea de colo colo, driblează, stopează, faultează. Portarii se aruncă în spectaculoase salturi după minge și cînd o scapă în presupusa plasă galeria țipă de-ți ia urechile: „Ura! Gol!" Pentru copii, în aceste clipe nimic nu mai contează.

Pasiunea pentru fotbal Costel a căpătat-o de la tatăl său. Încă din clasa a II-a a început sa-l ia la meciuri și cînd era cazul, și cînd nu era. „Lasă lecțiile, ți le faci diseară, vino acum să vezi cum joacă Zavoda!" Mai mult, Costel a văzut că tata, cînd e vorba de meciuri, lasă și el orice treabă, oricît de importantă ar fi și pleacă la stadion. E de mirare că acum face și dînsul așa? Că uită, atunci cînd e vorba de fotbal, și de masă, și de lecții, și de școală? Într-o zi, cînd mama l-a găsit bătînd mingea, l-a certat rău de tot. Noroc că a intervenit la timp tata: „Lasă băiatul să joace fotbal cît poftește, că doar de aia e băiat!".

Diriginta lui Costel a primit de cîteva ori plîngeri de la profesori: „Bunea Constantin vine cu lecțiile nefăcute". Cînd a stat de vorbă cu mama lui — întîi la școală, iar o dată și acasă, cu prilejul unei vizite pe care a făcut-o la domiciliul elevului ei, a aflat care-i cauza. Era însă, pe semne, grăbită, căci a spus: „asta nu-i bine, trebuie să luați măsuri" — și atît. N-a încercat să-l caute pe tatăl lui Costel, să-i explice cînd și cum trebuie să facă sport copiii, elevii. Așa că în zadar își socotește datoria împlinită. (Am vorbit cu mama lui, am fost și la ea acasă; ce pot să mai fac? — le spune ea acum profesorilor care continuă să se plîngă de Costel). Dar poate — și chiar trebuie — să mai facă ceva. Ceea ce n-a făcut de la început: să-l lămurească — dar nu în grabă — pe tatăl lui Costel.

Și iată și o altă situație care merită să fie luată în seamă. Aceea a copiilor care sosesc acasă nu cu întîrziere, ei într-un timp record.

— Cum, se întîmplă și așa ceva?

— Da se întîmplă!

La ușa clasei a V-a se îmbulzesc, după ce a sunat de ieșire, Nelu, Dinu și Mircea. Împung energic cu capul și coatele, ies la larg în capul scărilor, își dau drumul vertiginos la vale și nici nu aud ușa care se cutremură, trîntită, în urma lor. Dar abia afară pot „băga o goneță" în toată legea. Cine se oprește, cum a făcut adineaori Nelu, sau cade jos, este scos din rîndul „gonetiștilor".

Acum, de cînd a început iarna, „goneta" e și mai strășnică, pentru că pe alocuri dau de ghiață și pot luneca pe ea ca săgeata. Uneori se întîmplă să mai dea peste trecători dar, pentru a nu fi scoși din cursă, nu se uită înapoi, nu-și cer nici măcar scuze: ar pierde prea mult timp.

Stop! Nu se poate trece strada, căci stopul e pe roșu. Ei și? Nu se sperie „gonetiștii" noștri de atît. „Dați-i drumul, nu vă fie frică, nu-i nici un milițian pe aici!"

Cîteva clipe după aceea, însă, sînt gata să se sperie: vine spre școală, din partea opusă, profesorul de științe naturale. Dar trece pe lîngă ei fără să-i oprească. Ba chiar li se pare că a și zîmbit, de parcă le-ar fi spus „Bravo, copii, văd că știți să alergați, nu glumă!"

Ajung acasă cu 7 minute avans față de timpul mediu și, din fericire, nici de astă dată nu i-a călcat vreo mașină. Hainele lor — poți să le storci. Gîfîie din greu, le bate inima. Seara au puțină febră. Nu spun însă nimic. Dar peste două zile cade la pat, răcit rău, Dinu. Mircea și Nelu mai rezistă o zi, dar apoi se îmbolnăvesc și ei. Iar dirigintele clasei — și profesorul de științe naturale — nici nu bănuiesc că ar avea și ei vreo vină în toată povestea asta...

★

Iată cîte se pot întîmpla pe drumul dintre școală și casă. Școala, familia, trec uneori cu ușurință peste asemenea lucruri, considerîndu-le „minore". Dar nu sînt „minore" de loc, căci pot avea consecințe destul de grele. Să nu le ignorăm deci și să înțelegem că a ne face pe deplin datoria de educatori înseamnă și a ne îngriji și de ceea ce se întîmplă după ce a sunat clopoțelul vestind încheierea ultimei ore de curs.

MONICA VERDEȘ

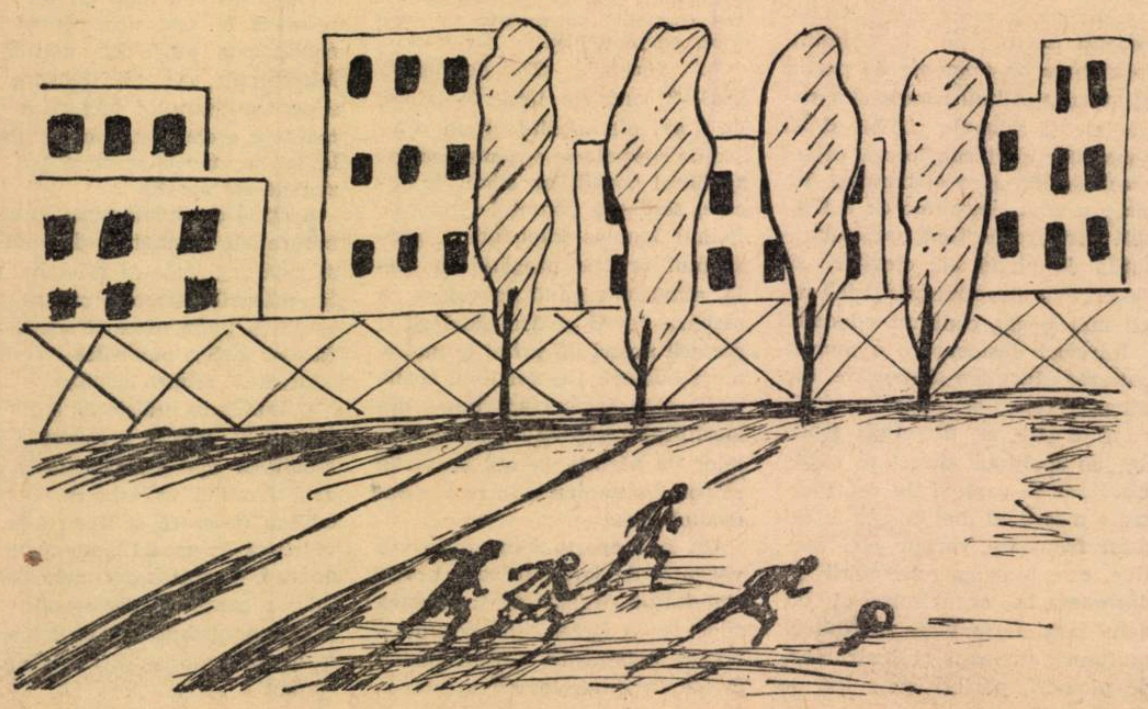

MUZICA ÎN ŞCOLI

In procesul făuririi omului nou, cu personalitate, superior şi armonios dezvoltată, muzica poate să aducă o contribuţie dintre cele mai preţioase. Devenind o necesitate vitală, ascultarea capodoperelor muzicii îmbogăţeşte sufletul, înnobilează caracterul, lărgeşte orizontul înţelegerii lucrurilor, umanizează firile aspre şi le fortifică pe cele slabe.

Desigur că efectul binefăcător al muzicii creşte în raport cu gradul de maturitate estetică a celui ce-o ascultă ; aceasta însă nu înseamnă că apropierea de valorile majore ale muzicii nu poate să înceapă încă în şcoala de cultură generală. Adolescentul nu înţelege încă în toată plinătatea ei semnificaţia unei sonate de Enescu, dar vîrsta lui este vîrsta cea mai propice pentru punerea bazelor receptivităţii muzicale. Dacă mulţi oameni rămîn insensibili pentru toată viaţa la frumuseţile muzicii simfonice, de cameră sau de operă, este pentru că nu au avut posibilitatea să-şi cultive înţelegerea muzicală la vîrsta şcolară.

Cînd mi se întîmplă să dau de un student care nu stăpîneşte gramatica şi ortografia, nemulţumirea se îndreaptă nu atît spre acesta, cît spre necunoscutul profesor de limba romînă răspunzător de felul cum şi-a însuşit elevul lui regulile elementare ale scrisului şi vorbitului. Ce concluzie ar trebui să tragem atunci constatînd interesul slab pentru muzică al unei bune părţi a tineretului ? Accea că rolul muzicii în formarea spirituală a tînărului este adesea simplist şi unilateral înţeles. Nu a dispărut încă în întregime străvechea tradiţie de a vedea în muzică o „dexteritate", adică un obiect de importanţă minoră (atît din punctul de vedere al cancelariei cît şi din cel al clasei), menit să formeze elevilor unele deprinderi, să-i înzestreze cu un repertoriu de cîteva cîntece şi să-i oblige a memoriza nişte noţiuni aride. Celei mai înaripate dintre arte i se dă în cazul acesta întrebuinţarea cea mai plictisitoare şi sterilă. Mulţi, dacă nu chiar cei mai mulţi dintre elevi parcurg astfel toată programa învăţămîntului muzical şi termină şcoala medie fără a fi izbutit să beneficieze măcar de o părticică din imensa forţă transformatoare a muzicii. Vina, desigur, este nu a lor, ci a celor care nu ştiu să-i înveţe cum să asculte şi ce să asculte.

Nici fizica, nici matematica, nici ştiinţele naturale nu se pot însuşi dacă nu există măcar un dram de pasiune. Se poate spune că răspunde menirii sale numai acel profesor care ştie să-i insufle elevului dragoste pentru disciplina sa, îl învaţă s-o înţeleagă dintr-un punct superior de vedere. Necesitate cu atît mai imperioasă în cazul muzicii, unde intră în acţiune ideea de frumos, avîntul emoţional, gustul artistic — elemente deosebit de gingaşe, care presupun din partea dascălului o înaltă măiestrie. Dar actualul mod de a preda muzica în şcoli îşi îndeplineşte oare rostul de a pune temelii solide sensibilităţii şi înţelegerii muzicale a tineretului ? Cred că nu. Voi încerca să mă explic.

Baza educaţiei muzicale în şcoli o constituie cîntecul, şi desigur nu întîmplător. Nevoia de a cînta

OMUL CULT

este poate, la vîrsta aceasta, mai mare decît oricînd şi elevilor trebuie să li se pună la îndemînă un repertoriu adecvat împrejurărilor celor mai diferite. Dar însuşirea unui cîntec este lucrul cel mai firesc, cel mai accesibil, ca nu pune probleme deosebite celui ce intonează (cu excepţia cazurilor cînd se tinde spre o şlefuire artistică) şi, deci, limitată la un asemenea repertoriu, educaţia muzicală nu va lărgi orizontul de înţelegere al elevilor. Or, cîntecul reprezintă numai un aspect, cel mai elementar al muzicii ; repertoriul „cîntecelor obligatorii" nu-l va ajuta pe elev să înţeleagă o simfonie de Mozart sau un cvartet de Brahms, genuri ce necesită un alt fond aperceptiv.

Programa de învăţămînt a şcolilor medii prevede o sumedenie de noţiuni tehnice. Elevul va trebui să studieze gama lui si bemol major timp de trei ore, va şti să deosebească măsura 5/4 de măsura 7/4, va învăţa particularităţile cheii de fa etc., dar personal mă îndoiesc de eficienţa acestor investigaţii în tehnica muzicală. Oricît ar fi de importantă cunoaşterea lor, toate aceste game, chei, modulaţii, transpoziţii, intervale, acorduri, cadenţe nu pot, prin ele însele, să trezească dragostea pentru marea muzică ; or, a iubi muzica, a-i simţi intens necesitatea este infinit mai important decît să ştii cîţi dieji are la armură gama lui şi bemol major. Ştiu, din proprie şi tristă experienţă, că începînd educaţia muzicală cu iniţierea elevului în secretele tehnice ale muzicii rişti mai degrabă să-l pierzi pentru această artă.

Pentru ultimul an de învăţămînt sînt prevăzute noţiuni despre unele genuri şi forme muzicale. În sfîrşit, elevilor li se va vorbi despre marii creatori în domeniul muzicii. Dar cum ? Inghesuindu-se un material imens într-un spaţiu de aproximativ 20 de ore, în cuprinsul căruia trebuie să se dea definiţia genurilor şi formelor muzicale, să se parcurgă mai toată istoria muzicii şi, dacă profesorul este în stare să mai găsească timp disponibil, să ofere şi ceva exemple muzicale. Este de la sine înţeles că, în asemenea condiţii, elevul nu se poate alege decît cu o spoială de cultură muzicală. El va şti că Beethoven a scris nouă simfonii, dar nu se va simţi îndemnat să le cunoască, ci va prefera să asculte cha-cha.

Ce rezultă din toate acestea ? Că, deşi prezentă în activitatea didactică, muzica nu este predată în aşa fel încît elevului să i se cultive sensibilitate şi dragoste pentru valorile ei superioare. El părăseşte şcoala medie cu un bagaj de cîteva cîntece, cu cîteva noţiuni despre game, cu unele date biografice despre compozitori, dar fără să fi devenit conştient că muzica „poate să facă a izbucni focul din creierul oamenilor" (Beethoven).

Ar fi utilă o dezbatere menită să clarifice rostul predării muzicii în şcoli, să contribuie la transformarea ei într-un adevărat mijloc de superioară educaţie spirituală, să ajute la elaborarea formelor celor mai eficiente de atragere a elevului spre valorile majore ale acestei arte (nu văd de ce nu ar fi posibil ca pe plan muzical elevul să-şi însuşească o orientare tot atît de serioasă pe cît este aceea pe care o primeşte în înţelegerea literaturii).

Iată cîteva sugestii izvorîte din consideraţiile de mai sus : 1) predarea tehnică să fie înlocuită cu o predare estetică ; aceasta ar însemna ca muzica să fie înfăţişată sub aspectul legăturilor ei cu viaţa umană, al marilor valori artistice ; 2) audierea capodoperelor (bineînţeles progresiv orînduite), însoţită de comentariile profesorului şi urmată de discuţii să devină o metodă permanentă în activitatea didactică ; 3) concentrate şi esenţializate, noţiunile pur tehnice să fie predate spre sfîrşit, cînd elevul este deja cîştigat pentru muzică şi poate înţelege de pe o poziţie superioară sensul diferitelor procedee muzicale.

Pe scurt, muzica trebuie astfel oferită şi înfăţişată elevilor încît în aceştia să se nască dragostea şi curiozitatea intelectuală pentru marile ei valori. Numai într-un asemenea teren poate prinde rădăcini cultura muzicală pe care şi-o vor forma ulterior. Şi este îndoielnic că se vor preocupa de formarea unei asemenea culturi dacă pe băncile şcolii nu au fost educaţi să-i simtă necesitatea.

GEORGE BĂLAN

Primele acorduri

Experienţe de chimie în laborator

Nomenclatura substanţelor organice

Una dintre multiplele sarcini ale profesorilor de chimie este şi aceea de a face cunoscută elevilor nomenclatura uniformă şi generală, de a-i învăţa să folosească această nomenclatură. Mi s-a întîmplat uneori la examenele de maturitate să întîlnesc candidaţi care fiind întrebaţi despre proprantriol, propanonă, alechene, alchine etc. să răspundă că nu cunosc aceste substanţe şi nu se dumireau decît după ce li se spunea că este vorba despre glicerină, acetonă, olefine ş.a.m.d.

Pornind de la aceste constatări consider că ar fi necesar ca profesorii de chimie să folosească sistemul general de nomenclatură. In manual se dau de obicei toate denumirile, dar profesorii îndeobşte, nu folosesc decît vechea nomenclatură.

Din experienţa anilor trecuţi am constatat că sistemul general de nomenclatură îi ajută pe elevi în însuşirea noţiunilor predate, în sistematizarea riguros ştiinţifică a numărului mare de substanţe organice pe care le studiază. De aceea, chiar de la primele lecţii în care se clasifică hidrocarburile după felul catenei şi al legăturilor dintre atomii de carbon, folosesc denumirile de alcani în loc de parafine, arătînd elevilor că toate hidrocarburile saturate aciclice primesc terminaţia — an (metan, etan, propan, butan, pentan), de alchene pentru hidrocarburile aciclice nesaturate conţinînd o dublă legătură, menţionînd că şi ele primesc terminaţii identice (etenă, propenă, butenă), de alchine pentru hidrocarburile aciclice nesaturate conţinînd o triplă legătură (etină, propină, butină, pentină). La fel dau pentru hidrocarburile cu două duble legături denumirea de alcadiene (propandienă, butandienă, pentandienă etc.), pentru cele aromatice denumirea de arene ş.a.m.d. Folosesc totodată denumirea de alchili pentru radicalii monovalenţi ai hidrocarburilor saturate liniare şi subliniez că aici terminaţia — an este înlocuită cu terminaţia — il (metil, etil, propil, butil), după cum la radicalii monovalenţi ai hidrocarburilor nesaturate intervin terminaţiile — enil, — inil.

Atunci cînd încep studiul funcţiilor chimice, le clasific sub forma unui tablou ,în care în prima rubrică trecem gruparea funcţională, iar în cea de a doua substanţa pe care o generează sau funcţia chimică, terminaţia şi formula generală. De exemplu, arăt elevilor că gruparea OH generează alcooli, enoli şi fenoli. Deci, la denumirea substanţei vom avea terminaţia — ol (metanol, etanol, etandiol, propanol, propantriol ş.a.m.d.). În felul acesta elevii pot caracteriza cu uşurinţă o serie de substanţe care provin de la aceiaşi hidrocarbură ca de pildă : propan, propenă, propină, propanol, propanal, propanona etc. recunoscînd ce este fiecare substanţă şi din ce grupă face parte.

Prof. AURORA MILEA
Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu"
Bucureşti

LECȚII

Studiu

Un nou mod de a preda orele de educaţie fizică

Instrucţiuni recent elaborate de Ministerul Învăţămîntului prevăd ca, începînd din trimestrul II, în şcolile cu clase paralele, educaţia fizică să fie predată separat pe grupe de băieţi şi grupe de fete. Întrucît o serie de profesori de specialitate ne-au cerut unele lămuriri suplimentare în legătură cu modul în care este indicat să se desfăşoare predarea în noile condiţii, prezentăm în cele ce urmează experienţa în această direcţie a unei şcoli în care noul sistem s-a aplicat încă din anul trecut sub formă experimentală.

Cu cîtva timp în urmă, analizînd rezultatele obţinute la educaţia fizică în condiţiile de lucru cu clase mixte, colectivul profesorilor care predau acest obiect în şcoala noastră şi-a propus să experimenteze predarea separată a educaţiei fizice în clasele paralele, pe grupe de elevi şi eleve.

Pentru stabilirea grupelor am procedat în felul următor: în funcţie de numărul elevilor şi elevelor am grupat clasele cîte două, formînd din cele două clase comasate o singură grupă de băieţi şi o singură grupă de fete. În aceleaşi ore, concomitent, un profesor lucrează cu grupa de băieţi şi unul cu grupa de fete.

Am solicitat pentru aceasta concursul conducerii şcolii care arătînd o deplină înţelegere ne-a pus la dispoziţie o sală de curs, amenajată ulterior cu aparate de sport.

S-a hotărît apoi ca lecţiile să se ţină cu ambele grupe în cursul aceleiaşi săptămîni, alternativ: o lecţie în sala mare de educaţie fizică, iar a doua lecţie în sala mică. Astfel, cu grupa de elevi prima lecţie din săptămînă se desfăşoară în sala mare, iar a doua în sala mică. La rîndul lor, lecţiile cu grupa de fete au loc invers: prima în sala mică, a doua în sala mare. Această alternare a lecţiilor în cuprinsul aceleiaşi săptămîni asigură în mai mare măsură parcurgerea materialului prevăzut în programa şcolară, ca şi varietatea de metode.

Împărţirea claselor paralele în grupe de elevi şi eleve nu ridică probleme de organizare dificile. În funcţie de numărul de profesori şi de condiţiile materiale existente (săli pentru desfăşurarea simultană a programului), formele de activitate pot fi desigur diferite. De exemplu, pe lîngă desfăşurarea simultană a orelor se poate recurge şi la cuplarea lecţiilor de educaţie fizică cu lecţii ţinute la alte discipline — bunăoară la ştiinţe naturale, geografie (adică cele prevăzute cu cîte două ore săptămînal). In acest caz, în timp ce grupa de băieţi, să spunem, are lecţii de educaţie fizică, grupa de fete are lecţie de botanică. Fără îndoială însă că, aşa cum se specifică de altfel şi în instrucţiunile Ministerului, orele de educaţie fizică nu pot fi cuplate cu cele de matematică, fizică, chimie, limba romînă sau dirigenţie.

Desfăşurarea lecţiilor de educaţie fizică pe grupe separate de băieţi şi fete a dat în şcoala noastră, după cum spuneam la început, rezultate foarte bune. De pildă, s-a constatat micşorarea simţitoare a numărului de cereri de scutire de la orele de educaţie fizică (înainte elevele prezentau adesea asemenea cereri). Apoi — ceea ce este deosebit de important — toate lecţiile îşi realizează pe deplin sarcinile propuse, întrucît în conţinutul lor se poate ţine mai bine seama de particularităţile elevilor şi elevelor.

S-a îmbunătăţit totodată, datorită noii organizări a activităţii de educaţie fizică, şi desfăşurarea acţiunilor care au loc la acest obiect în afara orelor de clasă. De exemplu, în timp ce în sala mare se desfăşoară, în timpul liber, antrenamentele secţiilor pe ramuri de sport, în sala mică au loc concomitent, sub supravegherea instructorilor sportivi recrutaţi din rîndurile elevilor, antrenamente individuale la gimnastică sportivă sau acrobatică, se joacă tenis de masă sau şah. În felul acesta un mare număr de elevi şi eleve sînt cuprinşi în practicarea exerciţiilor fizice, dobîndesc posibilitatea de a-şi petrece timpul liber în mod util şi plăcut.

Începînd din trimestrul al II-lea al acestui an şcolar se va trece în toate şcolile cu clase paralele la desfăşurarea lecţiilor de educaţie fizică separat pe grupe de elevi şi eleve. Aceasta va duce, de sigur, la întărirea activităţii de educaţie fizică, la îmbunătăţirea conţinutului ei, va înlesni realizarea sarcinilor importante ce revin educaţiei fizice ca latură componentă a educaţiei comuniste.

SILVIA NEGREANU
profesoară emerită
Şcoala medie „Gh. Şincai" din Bucureşti

Citirea analitică şi sintetică

— La lecţiile de limba engleză —

Citirea, unul din cele mai eficiente mijloace de însuşire a limbii engleze, constituie un element important al lecţiilor pe care le ţinem la această disciplină în şcoala de cultură generală, un element obligatoriu pentru toate clasele, întrucît îi obişnuieşte pe elevi să asocieze în mod corect sunetele cu corespondenţii lor grafici. În rîndurile de faţă voi relata cîteva din concluziile la care m-a dus folosirea îndelungată în procesul predării limbii engleze a acestui important mijloc.

Aş dori să precizez în primul rînd faptul că cele două tipuri de citire — analitică şi sintetică — comportă o metodică cu totul deosebită. Aceasta se datoreşte de bună seamă şi scopurilor diferite pe care le au. Într-adevăr, în timp ce citirea analitică urmăreşte în primul rînd cunoaşterea formelor lexicale şi gramaticale, citirea sintetică pune pe prim plan înţelegerea conţinutului şi trece pe planul al doilea problemele de formă.

În ceea ce mă priveşte, folosesc citirea analitică în deosebi în primele clase, atunci cînd materialul lexical şi gramatical pe care îl posedă elevii nu este încă suficient de dezvoltat. În efectuarea acestui tip de citire respect în general o anumită succesiune logică a momentelor. Anume, la început prezint cuvintele noi şi caut să asigur însuşirea lor în cadrul conversaţiei introductive, care cuprinde în mare date privind conţinutul lecţiei ce urmează a fi citită. Trec apoi la citirea model a textului, moment de o mare importanţă, întrucît permite elevilor să audă încă o dată cuvintele noi, rostite de profesor clar şi corect, în context. Totodată, în timpul citirii model elevii pot repeta în gînd formele cuvintelor noi înainte de a le rosti cu voce tare. În continuare cer elevilor să citească şi ei textul şi să-l traducă, subliniind totodată diferitele particularităţi de formă.

În momentul imediat următor cer clasei să recitească textul fragmentat pe unităţi logice.

Întrucît citirea analitică are drept scop introducerea în bagajul lexical al elevilor a unor noi cuvinte, a unor noi forme gramaticale şi consolidarea acestor cunoştinţe noi, folosesc în cadrul lecţiilor de acest tip exerciţii cît mai variate: evidenţierea şi recunoaşterea cuvintelor şi formelor gramaticale nou predate, întrebuinţarea lor în modele de vorbire, aplicarea lor în exerciţii individuale scurte, orale sau scrise. De exemplu, cer elevilor să efectueze exerciţii pentru a găsi în text propoziţiile care conţin forme de substantiv în cazul nominativ sau să construiască propoziţii în care să introducă această formă gramaticală.

Temele pentru acasă merg în general pe aceeaşi linie. Iată cîteva exemple: „Extrageţi din text cinci cuvinte şi scrieţi familia de cuvinte corespunzătoare", „Găsiţi în text propoziţii interogative construite cu ajutorul verbului „to-do"; „Căutaţi în text propoziţii interogative construite fără verbul „to-do" şi pregătiţi-vă să explicaţi oral această construcţie", „Subliniaţi pe text adjectivele la gradele comparativ şi superlativ şi formaţi cu ele cîte un nou exemplu", „Subliniaţi pe text propoziţiile care conţin „past-tense" şi cele care conţin „present-perfect-tense" şi explicaţi oral diferenţa".

De-a lungul lecţiilor lărgesc treptat sfera întrebărilor de amănunt, ceea ce îmi permite să trec la întrebări generale, conducînd astfel atenţia elevilor către înţelegerea conţinutului. Ajungem astfel în sfera citirii sintetice. (În legătură cu aceasta ţin să precizez că în procesul de învăţămînt nu se poate şi nu trebuie să se folosească cele două aspecte ale citirii în forma lor pură. Înţelegerea textului se realizează pe baza proceselor de analiză şi sinteză îmbinate, chiar şi atunci cînd ele nu sînt dirijate de profesor, ci au loc spontan în mintea elevilor).

În citirea sintetică atrag în deosebi atenţia elevilor asupra conţinutului textului citit. Ne mai avînd drept scop însuşirea unor noi forme lexicale sau structuri gramaticale caut să asigur înţelegerea integrală a faptelor şi ideilor pe care le cuprinde el. Practica mi-a arătat că citirea sintetică trebuie începută încă din clasa a V-a, lucru posibil imediat ce elevii posedă un anumit bagaj lexical.

Pentru a asigura succesul citirii sintetice obişnuiesc să stărui în prealabil asupra cîtorva cuvinte mai grele (acelea despre care nu am certitudinea că elevii le-ar putea intui numai pe baza contextului). De asemenea, dau o deosebită atenţie citirii model, întrucît am observat că aceasta poate să sugereze conţinutul de idei al textului şi sensul frazelor. Abia după aceea trec la citirea textului de către elevi. Apoi verific înţelegerea celor citite prin exerciţii individuale cum ar fi citirea selectivă pe unităţi logice, întrebări-cheie cu caracter general, povestirea textului în linii mari, povestirea unui fragment din literatura romînă sau din cea engleză.

Pentru temele date acasă aleg îndeobşte acelaşi gen de exerciţii. Am constatat însă că este important ca la citirea sintetică exerciţiile să se desfăşoare întîi în clasă, sub supravegherea profesorului, şi abia după aceea să fie date drept teme pentru acasă.

Rezultatele muncii mi-au arătat că şi citirea analitică şi cea sintetică constituie nu numai mijloace de însuşire şi de înţelegere a spiritului limbii engleze, ci şi mijloacele de dezvoltare a interesului elevilor pentru această limbă, precum şi a capacităţii lor de a munci independent.

Prof. MARCELA DRAGOMIRESCU

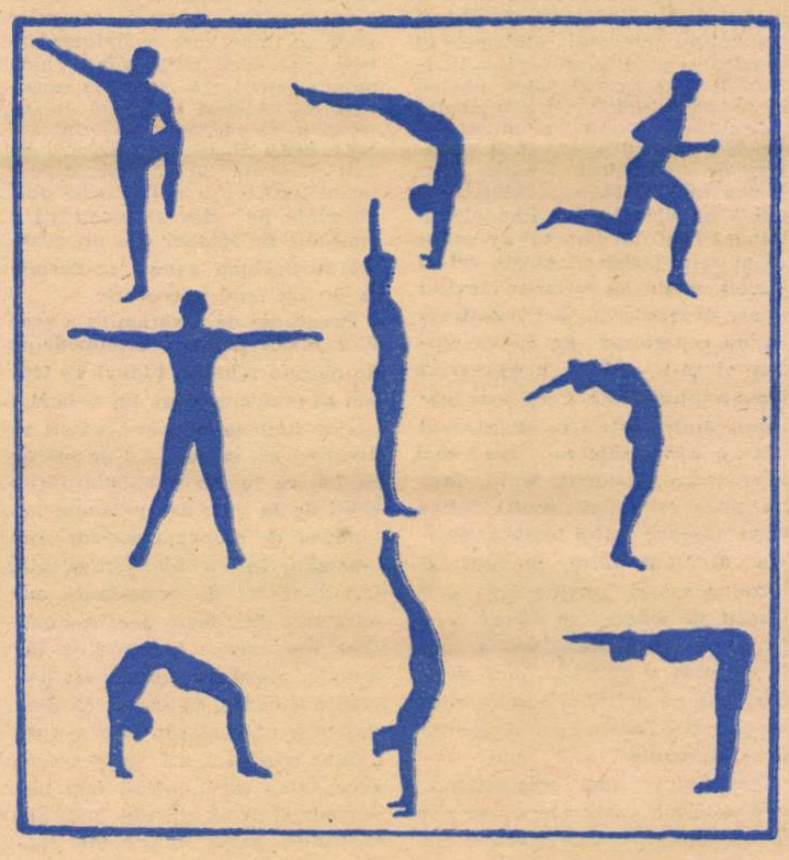

Analiză comparativă

Consiliile metodice de la Şcoala experimentală din Vaslui folosesc interasistenţele pentru cunoaşterea şi însuşirea celor mai bune metode de instruire şi educare a elevilor. În şcoală se organizează adesea asemenea interasistenţe la clase paralele. Pe baza analizelor comparative, acestea duc la concluzii foarte interesante.

Asemenea interasistenţe au avut loc, de exemplu, la clasele a III-a, la lecţia de citire cu conţinut istoric „Cum a răsplătit Ştefan cel Mare vitejia ostaşilor săi". La prima din aceste lecţii expunerea învăţătoarei a fost completată cu un sugestiv desen făcut la tablă, care ilustra starea socială a ţăranilor în acele vremuri şi cu un tablou istoric cu această temă.

Peste cîteva zile, aceeaşi lecţie s-a ţinut la altă clasă, a III-a. În afară de tabloul „Lupta de la Vaslui" aici lecţia a fost ilustrată şi cu ajutorul unor desene decupate şi al unor săgeţi roşii şi negre care arătau mişcarea oştilor moldovene şi a celor turceşti. La lecţie s-au folosit şi fragmente din literatura beletristică, scoţîndu-se astfel mai plastic în evidenţă vitejia ostaşilor lui Ştefan.

La analiza comparativă a celor două lecţii s-a subliniat ca foarte indicat, mai ales pentru clasele mici, procedeul de a folosi material didactic vizual, deoarece, pentru a-şi putea reprezenta vremurile trecute, copiii din aceste clase trebuie să vadă imagini din acele vremuri. Îmbinarea expunerii cu material intuitiv şi beletristic — au subliniat participanţii la analiză — are rostul de a le forma elevilor reprezentări plastice despre trecut, ceea ce duce la mai buna însuşire a cunoştinţelor.

De această dată a fost vorba de lecţii în care s-au folosit, în principiu, procedee similare. Firește, interasistenţele comparative scot adesea în evidenţă şi eficacitatea mai mare a unui procedeu faţă de altul, în vederea popularizării şi generalizării celui mai bun dintre ele.

EUGENIA ODOBESCU
Vaslui

Tot mai mulți elevi sînt atrași de ședințele interesante ale cercurilor literare

Datele de istorie a literaturii romîne

Manualele școlare apărute în toamna acestui an sînt, indiscutabil, superioare celor anterioare. Aceasta înseamnă că autorii lor au ținut în bună măsură seama de criticile și sugestiile făcute în cursul anului trecut în presă și în consfătuirile cadrelor didactice.

Cu toate acestea, în unele manuale mai dăinuie greșeli științifice mai mari sau mai mici, care în edițiile viitoare pot și trebuie să fie înlăturate. La asemenea greșeli, privind în mod special datele de istorie a literaturii romîne, vrem să ne referim în articolul de față.

Vom începe cu discutarea unei greșeli elementare. Autorii manualului de literatură romînă pentru clasa a X-a — al căror nume nu ne este indicat — îi spun lui Slavici în mod curent **Ion Slavici** și nu **Ioan Slavici,** așa cum își spunea scriitorul Interesant și amuzant în același timp e faptul că, reproducînd în fotocopie, la pag. 167, coperta interioară a volumului **Novele din popor** (1881), unde numele autorului este scris **Ioan Slavici,** autorii manualului notează totuși dedesubt **„Ion Slavici").**

Dar nu numai numele scriitorilor, ci și titlurile unor opere literare sînt citate, cîteodată, greșit. Astfel, în același manual se spune: „Totodată, scriitorul (I. Creangă n.n.) creează povestirile **Ion Roată și Unirea** și **Ion Roată și Vodă Cuza...** Titlurile exacte ale acestor povestiri sînt, cum oricine știe, **„Moș Ion Roată și Unirea"** și **„Moș Ion Roată și Vodă Cuza".** Elevii sînt nevoiți în felul acesta sau să învețe titlurile greșite, sau să le corecteze pe cele din manual.

În mod eronat este redat uneori și anul apariției unor opere literare de seamă, ca în cazul romanului **Răscoala** de Liviu Rebreanu, despre care se spune, în manualul de literatură pentru clasa a XI-a (p. 49), că a apărut în 1933. Romanul **Răscoala** n-a apărut însă în 1933, ci în decembrie 1932, după cum reiese din cartea **Cu soțul meu** de Fany Rebreanu: „În luna decembrie 1932 — scrie autoarea — **Răscoala** a împodobit vitrinele tuturor librăriilor din țară" (p. 196). S-ar putea obiecta că, la data cînd a fost alcătuit manualul, cartea de amintiri a soției lui Rebreanu nu apăruse. E adevărat, însă în astfel de cazuri există multiple căi de informare, dintre care — întrucît pe coperta ediției princeps a romanului **Răscoala** nu este indicat anul apariției — cea mai sigură este cercetarea revistelor literare ale vremii. Pornind pe acest drum, autorii manualului ar fi putut afla, de exemplu din „Adevărul literar și artistic" (An. XI. seria II-a, nr. 629, 25 dec. 1932), că romanul **Răscoala** apăruse pînă la această dată, el fiind trecut în fruntea listei de noutăți literare. În nr. 630 al aceleiași reviste (An. XII, 1 ian. 1933), în articolul „Anul literar 1932", G. Călinescu scria: „Editura „Adevărul" a lansat un număr considerabil de opere de valoare, printre care e de ajuns să amintim romanul d-lui Stere și „Răscoala" d-lui Liviu Rebreanu". Așadar, e în afară de orice îndoială că romanul **Răscoala** a apărut în decembrie 1932 și nu în 1933, cum greșit se spune în manualul de clasa a XI-a.

După cum se știe, și în manualele de istorie a patriei se dau unele date cu privire la istoria literaturii romîne. Și aici ar fi de semnalat cîteva greșeli.

De exemplu, în manualul de istorie pentru clasa a XI-a apare o regretabilă confuzie în legătură cu scrierile lui Slavici „Transilvăneanul **Ion Slavici** — se spune aici — a creat opere realiste, cum sînt **povestirile** (subl. ns) **Mara** și **Moara cu noroc...**" (p. 65). După cum se vede, **nuvela** „Moara cu noroc" și **romanul** „Mara" sînt pentru autorii manualului... „povestiri"! Elevii studiază încă din clasa a VIII-a speciile literare și știu sigur că nuvela, romanul și povestirea nu pot fi confundate.

În capitolul „Dezvoltarea culturii între anii 1917 și 1944" din același manual se spune, la pag. 345, că Liviu Rebreanu a tratat în romanul **Ion** „lupta pentru pămînt a țăranului". Ion, personajul din romanul cu același nume de Rebreanu, luptător pentru pămînt? Se știe că Ion, stăpînit de individualism, caută să se îmbogățească, pe căi imorale, **numai el.** „Ion — scrie criticul Ion Ianoși în **Romanul monumental și secolul XX** (p. 396) luptă pentru fericirea proprie, pentru ca numai **el** să devină înstărit". Deci Rebreanu nu tratează în romanul **Ion** lupta pentru pămînt în sensul care se acordă de obicei acestui cuvînt, luptă pe care o va descrie, în toată amploarea ei, abia în romanul **Răscoala.** Este vorba prin urmare de o confuzie ideologică, pe care nu ne-o putem permite într-un manual.

Mici sau mari, greșelile din manuale (pe care, desigur, articolul de față nu le-a epuizat), se cer neapărat îndepărtate din viitoarele ediții.

Prof. VLADIMIR DOGARU

Problemele de fizică

Importanța rezolvării problemelor de fizică, rolul lor în fixarea, adîncirea și lărgirea cunoștințelor pe care le capătă elevii în orele de curs sînt pe deplin cunoscute tuturor profesorilor care predau această disciplină. Totuși, autorii manualelor de fizică nu le acordă suficientă importanță, ceea ce îngreunează destul de mult munca profesorilor, în special în clasele VIII—XI.

E adevărat că în ultima vreme au apărut culegeri conținînd numeroase și variate probleme de fizică din toate capitolele acestei discipline, însă ele nu sînt la îndemîna fiecărui elev.

În ceea ce privește problemele din manualele de fizică, acestea nu sînt, în majoritatea lor, probleme de exercitare, ci probleme complexe, în care uneori partea fizică se descoperă destul de greu. De exemplu, problemele de statică din manualul pentru clasa a VIII-a fie că sînt prea simple (cîteva din ele), fie că necesită cunoștințe ample de geometrie, pe care elevii nu le posedă la începutul anului școlar, cînd se predă statica. Sîntem constrînși, de aceea, să dăm indicații foarte amănunțite, ceea ce îi dezobișnuiește pe elevi să lucreze independent. Pe de altă parte, dacă n-am da asemenea indicații, elevii ar întîmpina greutăți și de aceea s-ar descuraja și ar începe să considere rezolvarea problemelor ca o corvoadă, ca o muncă ce îngreunează studiul.

Se simte o lipsă acută de probleme de dificultate gradată, pentru a putea antrena elevii în munca atît de frumoasă a rezolvării problemelor de fizică. Ar fi foarte necesare, de pildă, asemenea probleme în legătură cu compunerea și descompunerea forțelor, a momentului, cu găsirea centrului de greutate etc.

Profesorii simt lipsa unor probleme adecvate și cu privire la cinematică și dinamică. Manualul pentru clasa a IX-a are cîteva asemenea probleme just alese, însă și aici se simte nevoia mai multor probleme simple, practice, care să ajute elevilor în fixarea temeinică a noțiunilor studiate la orele de curs. Ne gîndim la probleme legate de legea lui Arhimede, de principiul vaselor comunicante, de dinamica fluidelor, de echivalentul mecanic al caloriei etc. În plus, pentru a ușura munca de recapitulare a cunoștințelor predate, s-ar cere să figureze în manual și probleme cu caracter recapitulativ, care să cuprindă chestiuni îmbinate logic dintr-un întreg capitol.

Nu simțim nevoia problemelor-rebus, deoarece pentru munca cu elevii fruntași, la cercuri, avem la îndemînă suficient material din culegerile existente, cît și din „Gazeta matematică și fizică" seria B. Avem nevoie însă de un mai mare număr de probleme practice, relativ simple (dar nu aplicări mecanice de formule), care să dea elevilor posibilitatea de a valorifica în mod creator cele învățate și din care să-și dea seama de necesitatea cunoașterii legilor fizice.

Dacă manualele nu pot satisface această cerință, deoarece volumul lor ar crește prea mult, s-ar putea edita o culegere de probleme nerezolvate pentru școala medie, care să aibă oarecum caracterul unui manual obligatoriu, astfel încît toți elevii s-o posede (de felul manualului de probleme care a existat acum cîțiva ani). O asemenea culegere ar trebui să cuprindă un număr suficient de exerciții și probleme gradate, variate, din toate capitolele de fizică studiate în clasele VIII—XI, în funcție de programa școlară în vigoare și în strînsă concordanță cu manualele existente. În acest fel ea ar fi un ghid prețios în munca profesorilor de fizică, arătîndu-și curînd roadele atît la examenul de maturitate cît și la examenele de admitere în facultăți. Credem că la întocmirea acestei culegeri ar putea contribui colective largi de profesori de fizică, dacă această sarcină ar fi prevăzută în tematica activității din cercurile pedagogice.

Prof. LUDOVIC SCHWARTZ
Oradea

Pe scurt • Pe scurt • Pe scurt

Manualul de biologie generală pentru clasa a XI-a, recent apărut, îndeplinește majoritatea cerințelor unui manual bun: lecții cu un conținut științific adecvat, expuse sistematic, clar, cu respectarea principiilor didactice. Vrem să subliniem în deosebi ilustrația bogată a manualului, primul manual de științe naturale ilustrat în întregime cu figuri colorate.

Ilustrațiile, ca și explicațiile care le însoțesc, contribuie în mod substanțial la înțelegerea cunoștințelor de biologie. De pildă, talofitele și cormofitele din fig. 2, nevertebratele și vertebratele din fig. 3 redau diversitatea lumii vii nu numai după gradul de evoluție, dar în același timp și după adaptarea la mediul de viață, în timp ce figurile de la pag. 12 și 13 creează posibilitatea înțelegerii depline a diversității lumii vii atît după altitudine cît și după zonele climatice.

Fig. 10 (Batrachium aquatile) și sugestiva planșă de la pag. 30 permit elevilor să desprindă rolul influenței mediului asupra organismelor cît și adaptarea lor la condițiile de mediu.

Deosebit de sugestive sînt figurile care ilustrează teoria evoluționistă a lui Ch. Darwin. Așa sînt, de pildă, harta înfățișînd drumul urmat de marele naturalist cu vasul „Beagle" în jurul lumii, comparația dintre Megatherium și Bradypus, ciocurile cintezoilor din Galapagos etc.

La rîndul lor, figurile care ilustrează concepția și activitatea lui Miciurin întăresc ideea elevilor că omul poate transforma natura.

Foarte valoroase sînt ilustrațiile care vorbesc despre succesele dobîndite în țara noastră în domeniul obținerii unor noi soiuri de plante și în domeniul zootehniei.

Bine concepute din punct de vedere al conținutului și din punct de vedere pedagogic, o serie de ilustrații lasă totuși de dorit în ceea ce privește execuția tehnică și prezentarea grafică. Astfel, colorația unor figuri nu corespunde pe deplin cu realitatea. Așa este cazul figurilor nr. 31 (oaia de Ancona), nr. 62 (vierul de Ascaniu I), nr.63 (vaca de rasa Kostroma), nr. 64 (vierul de rasa Albă ucraineană), nr. 77 (turma de oi și mușuroiul de termite). Credem, de asemenea, că ar trebui revăzută fig. nr. 81 (pădurea), care este prea stilizată, avînd un caracter mai mult decorativ decît științific.

Prof. NICOLAE HRISTEA
Turda

In ultimii ani, datorită unei munci perseverente, conținutul manualelor de istorie universală pentru învățămîntul mediu s-a îmbunătățit simțitor, majoritatea lecțiilor avînd un caracter riguros științific, fiind judicios alcătuite și accesibile elevilor. Dacă așa stau lucrurile în general, nu se poate spune însă că nu mai există în aceste manuale și unele neclarități și omisiuni.

De exemplu, în manualul pentru clasa a VIII-a la lecția „Formarea statului roman", nu se precizează în ce clase și pături sociale se încadrează plebeii și clienții. La fel de neclar sînt prezentate clasele și păturile sociale în lecția intitulată „Viața social-economică din imperiul roman în secolele I și al II-lea e.n.". Ar fi bine ca la alcătuirea viitoarei ediții autorii manualului să cerceteze „Economia politică" (scheme și grafice) partea I. Ed. Politică, Buc. 1962, care menționează în capitolul „Structura economică și clasele în societatea sclavagistă antică", pe lîngă clasele principale (proprietarii de sclavi și sclavii), și alte două clase sociale din societatea sclavagistă: clasa micilor producători de mărfuri (țărani, meșteșugari) și clasa negustorilor și cămătarilor. Aceeași lucrare ar putea servi și autorilor manualului pentru clasa a IX-a în vederea clarificării problemelor referitoare la categoriile sociale din imperiul habsburgic în prima jumătate a secolului al XVI-lea.

In același manual ar trebui completată, credem, partea introductivă a lecției „Marile descoperiri geografice și primele cuceriri coloniale" care, vorbind despre premizele apariției capitalismului, se referă numai la manufacturi și comerț și nu amintește decît foarte sumar despre problemele agriculturii. De asemenea, credem că ar trebui completată lecția „Războiul de treizeci de ani", care, arătînd cauzele acestui război, nu apreciază însă în nici un mod caracterul lui.

Și manualul pentru clasa a X-a vădește o serie de omisiuni. Iată cîteva dintre ele. La lecția „Revoluția din anul 1848 în Europa", atunci cînd se vorbește despre contradicțiile din statele germane, sînt amintite cele sociale, politice și naționale, dar sînt lăsate la o parte cele economice. In lecția „Țările capitaliste între cele două războaie mondiale", cînd se prezintă criza economică din anii 1929-1933, se fac referiri numai la S.U.A., fără să se vorbească nimic despre aspectele crizei în celelalte țări capitaliste.

PAUL V. GRIGORIU
Olteni, raionul Videle

MATERIAL DIDACTIC cu mijloace locale

Machete funcționale

Cercurile pedagogice ale profesorilor de discipline realist-practice din Arad, studiind posibilitățile locale în ceea ce privește confecționarea materialului didactic, și-au propus să organizeze, împreună cu elevii, o acțiune pentru îmbogățirea școlilor cu o serie de machete demonstrative de mașini-unelte.

În această acțiune cercurile pedagogice beneficiază de sprijinul Uzinelor „Strungul" și al școlii profesionale care pregătește constructori de mașini-unelte. Cu ajutorul acestora au fost elaborate 37 de proiecte pentru construirea unor machete de mașini-unelte

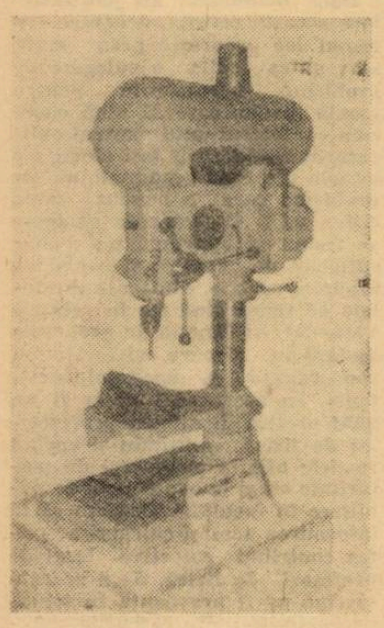

Figura 1

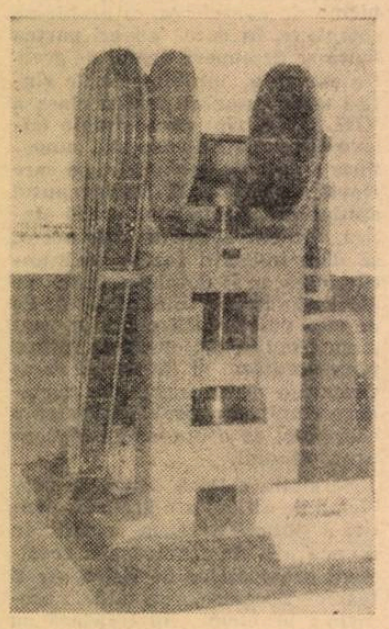

Figura 2

din cele mai moderne tipuri, la scara 1 : 3.

Caracteristicile constructive și funcționale ale acestor machete le fac utilizabile la numeroase demonstrații practice și experimentale. Astfel, macheta strungului revolver, avînd un motor de 0,5 kW, poate executa șapte operații diferite de prelucrare, cu o turație a axului de 280 rotații pe minut. Macheta mașinii de găurit (fig. 1), avînd o masă de numai 250 mm, poate executa găuriri cu diametrul maxim de 13 mm și o adîncime de 75 mm, iar presa cu fricțiune (fig. 2) are o forță de presare de 3 000 kgf, turația discurilor de 300 rotații pe minut și o cursă a berbecului de 250 de milimetri pentru o putere a motorului de numai 0,6 kW. Deosebit de ingenios proiectate și de instructive sînt, de asemenea, strungul vertical, presa cu excentric, ciocanul ajax etc.

Majoritatea operațiilor pentru executarea acestor modele de mașini-unelte sînt cunoscute elevilor iar anumite operații de forjare, sudare etc. vor fi efectuate cu concursul școlii profesionale.

În felul acesta școlile din Arad vor dispune de machete în stare de funcțiune, deosebit de utile atît pentru predarea unor cunoștințe de fizică strîns legate de producție, cît și pentru efectuarea unor probleme practice de matematică.

Aparat pentru măsurarea înălțimii meridiane a Soarelui

Tot mai mulți profesori găsesc soluții noi și ingenioase pentru a demonstra practic elevilor cunoștințele predate teoretic. În acest sens s-a orientat și profesorul de geografie V. Tunsoiu de la școala din comuna Murgași, regiunea Oltenia, care a confecționat împreună cu elevii săi un aparat pentru măsurarea înălțimii meridiane a Soarelui pe diferite latitudini geografice.

Acest aparat — ecliptometru — este format dintr-o placă de lemn de 20/10 cm pe care s-a fixat un raportor metalic avînd baza paralelă cu una din laturile plăcii de lemn. Raportorul are două gradații, una interioară alta exterioară. Gradația interioară, pornind din punctul 0 spre stînga pînă la 90°, indică înălțimea meridiană a Soarelui. Gradația exterioară, care arată declinația Soarelui, a fost făcută astfel : în dreptul diviziunii 45° 30' de pe cercul interior s-a notat pe cercul exterior punctul 0°, iar în dreapta și stînga lui s-au notat gradele, pînă la 30, cele din dreapta fiind negative, iar cele din stînga pozitive. Gradul 0 a fost situat în dreptul diviziunii 45° 30' corespunzător valorii care reprezintă înălțimea meridiană a Soarelui la echinocțiu pentru latitudinea Murgașului. Declinația Soarelui fiind 0°, înălțimea meridiană, notată cu h, este în acest caz 90° — 44° 30', adică 45° 30'. Profesorul le-a explicat totodată elevilor cum se poate calcula înălțimea meridiană a oricărei localități scăzînd din 90° latitudinea geografică a localității respective.

În centrul raportorului se află un ac indicator care se deplasează pe ambele gradații. Vizarea se realizează cu ajutorul unei sticle afumate, care se fixează pe un suport în dreptul laturei paralele cu baza raportorului. Se vizează direct în centrul Soarelui, fixîndu-se cu mîna acul indicator la gradația unde s-a oprit. Se citesc atît gradațiile interioare cît și cele exterioare, primele reprezentînd înălțimea meridiană a Soarelui, iar următoarele declinația Soarelui la data respectivă. În felul acesta poate fi determinată înălțimea meridiană a Soarelui și declinația lui în fiecare lună.

Pentru a-i învăța pe elevi cum să controleze exactitatea măsurătorilor, tov. Tunsoiu le-a indicat metoda de calcul a înălțimii meridiane a Soarelui.

Măsurătorile înălțimii meridiane a Soarelui efectuate cu elevii în decurs de un an au fost folosite de tovarășul Tunsoiu pentru alcătuirea unui grafic pe baza căruia s-au tras o serie de concluzii. Astfel, s-a dedus că, dacă axa Pămîntului ar fi perpendiculară pe ecliptică, înălțimea meridiană a Soarelui ar fi constantă în tot timpul anului iar declinația lui ar fi egală cu 0°, graficul anual al declinației Soarelui ar fi o linie dreaptă cu valoarea 0°. Dar, conform măsurătorilor din decursul unui an, graficul reprezintă o curbă sinusoidală cu amplitudinea maximă de 23° 27'. S-a tras concluzia că aceasta se datorește înclinării de 23° 27' a axei Pămîntului pe ecliptică față de normală.

C. D.

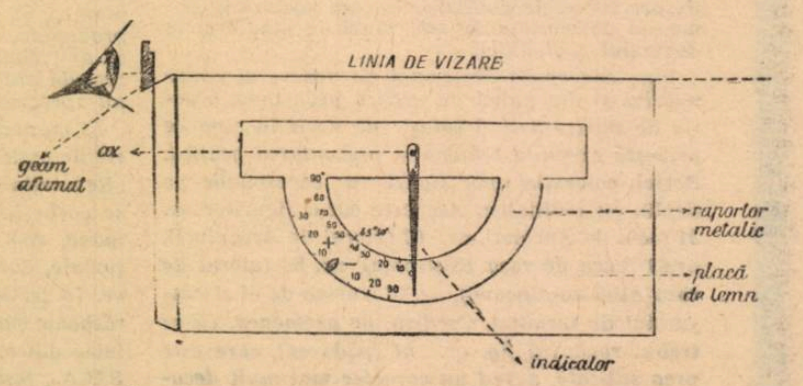

Fig. *Ecliptometru*

În cabinetele tehnice

Cei doi ani de existență a cabinetelor tehnice din școlile medii ale orașului București au dovedit pe deplin utilitatea acestora în adîncirea cunoștințelor practice ale elevilor. În aceste cabinete, sub îndrumarea atentă și competentă a profesorilor de specialitate, elevii confecționează panouri, piese și organe de mașini, aparate în secțiune, machete, scheme ale unor procese tehnologice, desene care demonstrează aplicațiile practice concrete ale unor legi ale mecanicii, electrotehnicii, magnetismului, opticii etc. Astfel cabinetele contribuie efectiv la asigurarea unui caracter concret, strîns legat de practică al lecțiilor de fizică, chimie, matematică, desen etc.

Cabinetele multor școli medii, cum sînt, de exemplu, școlile nr. 18, nr. 19 și altele au obținut în ultimul timp realizări importante, care vin tot mai mult în sprijinul procesului de învățămînt. Bunăoară, în aceste cabinete se utilizează mijloace tehnice moderne, cum ar fi celula fotoelectrică, radioreleele etc., s-au confecționat aparate de radio cu schemele de legături vizibile, hărți luminoase cu diferite tematici ș.a.m.d. Întreg acest bogat material didactic este confecționat cu posibilități locale, de către profesorii de specialitate și elevi.

Interesante sînt, printre materialele confecționate în cadrul cabinetelor tehnice școlare, și unele panouri care cuprind materii prime feroase, neferoase și materiale plastice. Aceste panouri sînt folosite de profesorii de chimie în clasa a X-a, în lecțiile privitoare la caracterele generale ale metalelor, la aliaje, aluminiu, staniu, plumb, fier, fontă, oțel, nichel, cupru, zinc, crom, în timp ce panoul cu materiale plastice se folosește în predarea lecțiilor de chimie organică la clasa a XI-a ca și la lecțiile de fizică în care se discută despre materiale electro-izolante.

Utile predării sînt și panourile care ilustrează procesul de prelucrare a materialelor prin așchiere manuală și mecanică pe faze de operație sau legile mecanicii.

Asemenea panouri, ca și o serie de piese secționate, subansamble etc. realizate în cabinetele tehnice ale școlilor și utilizate cu succes la lecții, demonstrează clar elevilor cunoștințele predate, îi fac să-și însușească mai temeinic aceste cunoștințe și îi ajută să înțeleagă cum se aplică ele în practică.

Prof. O. ROȘEANU

Laboratoarele de științe naturale

Laboratorul de științe naturale al Școlii medii nr. 15 din Capitală s-a îmbogățit în ultimul timp cu o serie de materiale confecționate de elevi sub îndrumarea atentă a profesorilor.

De exemplu, pentru lecțiile de botanică s-au confecționat planșe reprezentînd mazărea, cartoful, structura internă a tulpinii, a rădăcinii și a frunzei, morfologia florii, celula vegetală și diviziunea ei, diferite țesuturi vegetale și altele. Pentru a determina puterea de germinare a semințelor s-au confecționat germinarii. De asemenea, s-au efectuat însămînțări pentru a se demonstra geotropismul și s-au montat experiențe pentru demonstrarea transpirației și respirației plantelor, a fotosintezei, a înmulțirii vegetative. Tot pentru lecțiile de botanică s-au confecționat, pe lame de microscop, preparate reprezentînd celula vegetală, secțiune prin măduva de soc, secțiune prin frunza de iris etc.

Materiale variate s-au pregătit și pentru lecțiile de zoologie. Printre acestea amintim planșele reprezentînd viermi cilindrici, viermi lați, racul de rîu, batracieni, protozoare etc. Deosebit de utile sînt insectarele pe grupe de insecte ca de pildă coleoptere, orthoptere, lepidoptere. Acestea conținînd exemplare reprezentative ale unor genuri și specii, exemplare preparate și prezentate cu foarte multă grijă, sînt deosebit de necesare lecțiilor de zoologie, fiind folosite la efectuarea unor observații asupra caracterelor generale ale grupelor de insecte. S-au confecționat, totodată, ca materiale distributive, preparate în formol — raci, scoici, scheletul de broască, schelete de șerpi, gîndacul de Colorado, reptile mici, viermi etc. Utile lecțiilor de zoologie sînt și acvariile — cel cu genuri și specii de pești exotici, cel cu genuri și specii de pești indigeni și cel cu broaște țestoase din genul Testudo — ca și terariul cu rozătoare mici. Acvariile și terariul, confecționate în școală cu concursul elevilor, sînt îngrijite și întreținute tot de ei.

Și pentru lecțiile de anatomie s-au confecționat o serie de materiale didactice interesante și folositoare. Așa sînt, de pildă, planșele reprezentînd tipuri de celule și țesuturi din corpul omenesc, trunchiul cerebral, morfologia externă și structură internă a cerebelului, fibra musculară, țesutul conjunctiv etc. Creierul și cerebelul, laringele și faringele de mamifere conservate în formol sînt materiale distributive pentru lecțiile de anatomie.

În sfîrșit, trebuie să amintim materialele didactice pentru lecțiile de geologie, printre care se înscriu colecțiile de roci și minerale, diferite fosile, ca și hărțile geologice reprezentînd calote glaciale în cuaternar, continente și mări la sfîrșitul erei paleozoice, scuturi continentale la începutul paleozoicului și altele.

Interesul manifestat de profesorii de științe naturale de la Școala medie nr. 15 pentru confecționarea materialului didactic, își vădește roadele în calitatea ridicată a lecțiilor ținute la acest obiect, în interesul elevilor pentru studierea lor.

T. CREȚU

★

Și laboratorul de științe naturale al Școlii medii nr. 1 din Rădăuți este înzestrat cu un bogat material didactic confecționat prin mijloace locale.

Se găsesc aici, de pildă, ierbare cuprinzînd familiile de plante prevăzute în programa școlară, cu exemplare din plantele declarate monumente ale naturii și plantele cu importanță economică, planșe prezentînd structura plantelor, colecții de fructe și semințe.

S-a dat atenție și pregătirii preparatelor în formol : raci, scoici, melci, pești, broaște, tritoni, șerpi etc., ca și planșelor menite să demonstreze structura internă a animalelor. Foarte utile lecțiilor de zoologie sînt și păsările și mamiferele împăiate, căpătate de școală de la filiala locală a Asociației vînătorilor sau lucrate cu ajutorul părinților. La înzestrarea laboratorului și-au adus contribuția și unii din foștii ei elevi, care i-au trimis colecții de pești marini și de Dunăre.

La lecțiile de anatomie și fiziologie a omului se folosesc adesea cu succes planșe confecționate în școală reprezentînd structura țesuturilor, sistemului nervos, organele de simț etc., precum și scheletul corpului omenesc procurat cu ajutorul comitetului de părinți de la laboratorul de anatomie al Facultății de medicină din Iași. La predarea geologiei se utilizează cele peste 400 de minerale și roci colectate cu ocazia diferitelor excursii în regiune și în țară, hărțile și schițele cu configurația uscatului în diferite perioade geologice etc.

Colectarea și confecționarea materialului didactic le-a dezvoltat elevilor curiozitatea științifică și spiritul de observație, ușurîndu-le în același timp înțelegerea lecțiilor, înarmîndu-i cu deprinderi practice.

Prof. P. SOCACIU
Școala medie nr. 1 Rădăuți

ALEGERI SINDICALE

UN BUN PRILEJ DE ÎNTĂRIRE A MUNCII

Zilele trecute, la Şcoala medie nr. 22 din Capitală a avut loc un eveniment important : adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă şi alegerea noului comitet al sindicatului.

Lucrările desfăşurate în cadrul acestei adunări au scos în evidenţă progresele înregistrate în munca membrilor de sindicat din şcoală. Îndrumaţi şi ajutaţi efectiv de comitetul sindicatului, aceştia şi-au întărit eforturile în vederea îmbunătăţirii procesului instructiv-educativ. O mărturie concludentă în acest sens este faptul că procentul de promovaţi de la sfîrşitul anului şcolar depăşeşte cifra de 98 la sută, iar cel al absolvenţilor care au reuşit la examenele de maturitate din 1963 este cu mult superior celui din anii trecuţi. La obţinerea acestor rezultate a contribuit mult faptul că, prin grija comitetului sindicatului, îndrumat de organizaţia de partid, a fost extinsă acţiunea de răspîndire a metodelor bune folosite de cadrele didactice fruntaşe prin organizarea schimbului de experienţă, a lecţiilor deschise, a interasistenţelor la ore etc.

În acelaşi timp, comitetul sindicatului, sub conducerea organizaţiei de partid, a desfăşurat o muncă susţinută pentru mobilizarea membrilor de sindicat la îmbunătăţirea continuă a pregătirii lor în cadrul învăţămîntului ideologic, ca şi de mobilizarea cadrelor didactice la îndeplinirea sarcinilor cultural-obşteşti. În cuvîntul lor, tovarăşele Lucia Coorodeanu şi Maria Cristea au subliniat activitatea rodnică pe care o desfăşoară numeroşi profesori din şcoală ca lectori la universităţile populare, conferenţiari la Casa de cultură a raionului V. I. Lenin, în cadrul echipelor artistice şi la cor. S-a scos în evidenţă, de asemenea, contribuţia comitetului sindicatului la organizarea excursiilor la muzeul Doftana, Valea Dîmboviciorei şi altele, la organizarea vizionării în colectiv a unor spectacole, concerte şi expoziţii.

Participanţii la discuţii au subliniat în acelaşi timp simţul de răspundere cu care s-a ocupat comitetul sindicatului de buna gospodărire a fondurilor de asigurări sociale, de trimiterea la odihnă şi tratament a salariaţilor şcolii.

Membrii de sindicat n-au şovăit însă în a arăta şi unele lipsuri existente în activitatea comitetului în perioada la care s-a referit darea de seamă. „Rezultatele dobîndite puteau fi şi mai bune — a spus de exemplu profesorul Filotie Cimpoeru — dacă grupele sindicale ar fi fost mai îndeaproape ajutate în munca lor. Ne bucurăm cu toţii de succesele obţinute în ultimul timp de şcoala noastră. Consider însă că darea de seamă ar fi trebuit să arate mai concret unele deficienţe, să fie mai combativă, pentru ca noul organ ce va fi ales să lupte cu mai multă perseverenţă pentru lichidarea neajunsurilor".

Subliniind şi ei părţile pozitive ale muncii comitetului sindicatului, alţi vorbitori au arătat de asemenea unele lipsuri, subliniind în deosebi faptul că organul nou ales va trebui să asigure în mai mare măsură caracterul colectiv al muncii, să dezvolte mai mult activitatea culturală, contribuind prin acesta la ridicarea continuă a nivelului pregătirii membrilor de sindicat.

Constatările, criticile, propunerile şi sugestiile celor ce au participat la discuţii s-au referit la numeroase aspecte ale muncii desfăşurate de comitetul sindicatului, aducînd o contribuţie importantă la mai justa ei orientare în viitor.

Adunarea generală a constituit un bun prilej pentru întărirea muncii sindicale, pentru activizarea membrilor de sindicat. In noul comitet al sindicatului au fost aleşi membri de sindicat din rîndul celor mai bune cadre didactice, oameni care se bucură de autoritate morală, de stima şi încrederea colectivului.

Înfăptuind cu competenţă şi operativitate obiectivele cuprinse în hotărîrea adoptată de adunarea generală, organul nou ales va putea înlătura deficienţele ce s-au manifestat, va putea aduce o contribuţie de seamă la ridicarea nivelului muncii profesionale şi obşteşti a cadrelor didactice, la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ.

M. PAVEL

DE LA MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în ziua de 20. XII. 1963 se va organiza un concurs de admitere la institutele pedagogice de învăţători cu durata de 2 ani — curs de zi — în următoarele localităţi : Cîmpulung Muscel, Bacău, Cluj, Aiud (cu limba de predare maghiară), Oradea, Galaţi, Deva, Iaşi, Sighet, Odorhei (cu limbile de predare română şi maghiară), Craiova, Buzău, Suceava şi oraşul Constanţa. La concursul de admitere se pot înscrie absolvenţi ai şcolilor medii de cultură generală cu diploma de maturitate care nu au depăşit vîrsta de 27 ani.

De asemenea, în ziua de 20 ianuarie 1964 se va organiza un concurs de admitere la institutele pedagogice de învăţători cu durata de 2 ani — cursuri fără frecvenţă — din următoarele localităţi : Arad, Cluj, Galaţi, Iaşi, Sighet, Suceava şi Bucureşti. La concursul de admitere se pot înscrie absolvenţi ai şcolilor medii de cultură generală cu diploma de maturitate care funcţionează în învăţămînt la clasele I—IV, indiferent de vîrstă şi de stagiu în învăţămînt.

Concursul de admitere constă dintr-o verificare la limba şi literatura română (scris şi oral).

Lămuriri suplimentare cu privire la organizarea concursului de admitere se pot obţine la secretariatele institutelor pedagogice de învăţători.

Şi cei mici au învăţat să fie economi. Iată-i cercetîndu-şi noile carnete C.E.C.

CORESPONDENŢA

În ultimul timp, corespondenţii noştri ne-au trimis scrisori în care fac cunoscute aspecte ale activităţii metodice, ale preocupărilor pe care le manifestă secţiile de învăţămînt, conducerile şcolilor, casele pionierilor pentru îndrumarea muncii colectivelor didactice în ceea ce priveşte popularizarea şi răspîndirea experienţei înaintate.

● O scrisoare sosită din Satu Mare, semnată de tov. **Andrei Bălan,** şeful secţiei de învăţămînt a oraşului, ne informează despre schimbul de experienţă organizat de aceasta între directorii şcolilor generale de 8 ani.

În cadrul schimbului de experienţă a fost popularizată munca de îndrumare şi control desfăşurată de colectivul de conducere de la Şcoala generală de 8 ani nr. 3 pentru asigurarea unor rezultate cît mai bune la învăţătură şi disciplină. Referatul prezentat cu acest prilej a înfăţişat în mod concret metodele şi procedeele folosite la şcoala respectivă, precum şi rezultatele lor. Apoi participanţii la schimbul de experienţă au fost grupaţi pe colective, care au urmărit anumite laturi ale muncii desfăşurate la Şcoala nr. 3. Pe această bază ei au putut discuta în mod amănunţit problemele privitoare la planul general al şcolii, la tematica şi conţinutul muncii comisiilor metodice, la munca diriginţilor etc.

Au fost organizate, de asemenea, asistenţe la lecţii, la munca din laborator, la activităţile unor comisii metodice, la lectoratul cu părinţii.

Schimbul de experienţă, care a durat o săptămînă şi la care au participat 35 de oameni ai muncii din şcolile oraşului, s-a dovedit rodnic şi util, contribuind la cunoaşterea celor mai bune metode de conducere a activităţii instructiv-educative. De aceea, secţia de învăţămînt a oraşului Satu Mare şi-a propus să organizeze şi pe viitor astfel de acţiuni.

● Rezultate rodnice a dat, după cum ne scrie corespondentul **Gh. Emil,** şi consfătuirea organizată de secţia de învăţămînt a raionului Roman cu diriginţii din şcolile generale de 8 ani. Ordinea de zi a consfătuirii a cuprins cîteva puncte interesante : un referat cu tema „Front unic pentru crearea disciplinei în şcoală", o prezentare a documentelor diriginţelui (planul lui anual şi trimestrial, ca şi planul operativ săptămînal, caietul de observaţii şi vizite la domiciliu etc.), o caracterizare model a unui elev.

Toate punctele prevăzute în ordinea de zi au stîrnit mult interes în rîndul diriginţilor. La discuţii s-a subliniat utilitatea unor astfel de consfătuiri şi s-au făcut o serie de propuneri pentru îmbunătăţirea muncii diriginţilor din şcolile raionului Roman.

● Cabinetul metodic din Constanţa pentru problemele muncii cu preşcolarii — ne informează corespondenta noastră **Eugenia Dragoş,** desfăşoară o activitate bogată care contribuie mult la orientarea justă a muncii educatoarelor.

La sediul cabinetului există o bibliotecă pedagogică care cuprinde cele mai noi publicaţii de specialitate, româneşti şi străine, cărţi de literatură pentru copii, precum şi o colecţie din cele mai reuşite referate, planuri de muncă, materiale intuitive.

Cabinetul metodic dă educatoarelor îndrumări privind organizarea activităţilor cu copiii din fiecare grupă, a jocurilor etc. De asemenea, el organizează periodic schimburi de experienţă între grădiniţe.

O mare atenţie dă cabinetul îndrumării muncii desfăşurate de cercul pedagogic al educatoarelor. Astfel, din iniţiativa lui, aici s-au discutat în ultima vreme o serie de teme interesante, cum ar fi „Căi de realizare a educaţiei patriotice a preşcolarilor", „Cum le creăm copiilor deprinderi de muncă" etc. Referatele susţinute pe această temă cît şi discuţiile purtate au ajutat mult educatoarelor în îmbunătăţirea muncii lor.

● Casa pionierilor din oraşul Mediaş — ne scrie tov. **Aurelia Tatu,** directoarea acestei case — caută să înarmeze instructorii şi activul pionieresc cu cele mai bune metode de muncă. În acest scop colectivul de conducere a casei a solicitat inspectorilor de la secţia de învăţămînt şi cabinetului metodic din oraş să studieze tematica acţiunilor pe care şi-a propus să le organizeze cu pionierii şi să răspundă la un chestionar privind, printre altele, modul cum vin aceste acţiuni în sprijinul însuşirii cunoştinţelor primite de elevi în şcoală, cum contribuie la formarea deprinderilor de muncă, la educarea multilaterală a copiilor, la dezvoltarea dragostei lor faţă de patrie, faţă de realizările regimului democrat-popular, faţă de partid. Pentru a da inspectorilor şi lucrătorilor de la cabinetul metodic posibilitatea să analizeze mai adînc aceste probleme, au fost invitaţi să asiste, timp de 10 zile, la activităţile desfăşurate la casa de pionieri. Ca urmare ei au putut face observaţii valoroase, pe baza cărora tematica acţiunilor casei a fost îmbunătăţită şi s-a legat mai strîns de munca desfăşurată în şcoală.

S-au luat şi o serie de măsuri pentru mai buna pregătire a cadrelor de la casa pionierilor, pentru instruirea lor mai amplă asupra problemelor specifice ale muncii cu pionierii. Bunăoară, se organizează lunar, cu aceste cadre, instructaje speciale. Totodată, pe baza unor studii efectuate în unităţile de pionieri, se elaborează în ajutorul lor materiale de popularizare a experienţei pozitive.

La începutul anului şcolar s-a organizat instruirea mai largă a instructorilor de detaşamente, cu care au fost dezbătute îndeosebi o serie de probleme practice ale muncii pionereşti : organizarea adunărilor de alegeri, informarea copiilor asupra politicii partidului nostru, pregătirea celor de vîrstă mică pentru a deveni pionieri, conţinutul adunărilor tematice, folosirea literaturii şi a presei pentru copii în cadrul activităţilor pionereşti. Apoi preşedinţii de grupă şi cei de detaşament au fost îndrumaţi asupra modului cum să lucreze cu colectivele de pionieri, cum să ţină seama de sugestiile lor în întocmirea programelor de activităţi, cum să repartizeze sarcini concrete fiecărui pionier. De asemenea, au fost ajutaţi să întocmească jurnalele de detaşament şi unitate şi caietul grupei, au fost învăţaţi cîntece şi jocuri pionereşti etc.

În fiecare trimestru se organizează o „zi a instructorului" şi o „zi a preşedintelui" la nivelul oraşului. În prima parte a acestor acţiuni se prezintă informări privind activitatea detaşamentului într-un anumit domeniu, se generalizează experienţa pozitivă a instructorilor în domeniul respectiv, se stabilesc sarcini, iar în partea a doua se organizează activităţi practice. De exemplu, la „ziua instructorului" din acest trimestru s-au prezentat informări cu privire la modul cum se face cunoscută pionierilor politica partidului şi guvernului nostru şi la modul cum sînt sprijiniţi ei în cunoaşterea unor episoade din trecutul de luptă al partidului. În continuare a avut loc, în cadrul activităţilor practice, un simpozion muzical-literar cu tema „Un imn de slavă republicii iubite".

Instructorii superiori sînt ajutaţi să organizeze la rîndul lor „zile ale instructorilor" şi „zile ale preşedinţilor" şi în cadrul unităţilor pionereşti, unde se discută probleme specifice activităţii din unităţile respective.

În colaborare cu directorii de şcoli s-a stabilit totodată un „minim de muncă metodică" care prevede concret ce acţiuni trebuie să realizeze în şcoală cadrele care lucrează cu pionierii. În acest fel s-a reuşit, pe de o parte, să se asigure caracterul variat al programelor de activităţi ale detaşamentelor şi unităţilor, iar pe de altă parte să se realizeze unele acţiuni frumoase, bogate în conţinut şi atractive.

Casa pionierilor îşi propune să continue munca pe această linie, îmbunătăţind-o necontenit pe baza experienţei proprii ca şi pe baza experienţei celorlalte case de pionieri din ţară.

Educarea tineretului în spiritul ideilor păcii și înțelegerii între popoare

În cursul săptămînii trecute, delegația R.P. Romîne la O.N.U. a prezentat, împreună cu alte șase delegații, în comitetul nr 3 al Adunării Generale, proiectul de declarație „Măsuri pentru promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare". Dezbaterea din comitetul nr.3 se înscrie ca o nouă fază a abordării în cadrul O.N.U. a inițiativei R.P. Romîne privind orientarea educării tineretului, inițiativă de deosebită actualitate. Însuși faptul că în comitet s-a hotărît întreruperea discuțiilor în legătură cu alt punct de pe ordinea de zi pentru dezbaterea acestei probleme arată importanța acordată propunerii inițiate de țara noastră, interesul manifestat de cercuri largi ale opiniei publice mondiale față de această inițiativă.

Problema educării tineretului, a cultivării în rîndurile sale a nobilelor idealuri de pace și înțelegere între popoare interesează într-adevăr îndeaproape pe oamenii de pretutindeni. Tinerii și tinerele care se află încă pe băncile școlilor sau care își însușesc acum abecedarul unei meserii sînt cetățenii de mîine, cei cărora societatea omenească le va încredința misiunea nobilă, de mare răspundere, de a o înălța pe noi culmi ale civilizației. Un miliard de tineri trăiesc pe planeta noastră și, așa cum sublinia tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvîntarea rostită de la tribuna O.N.U., de educația pe care o primesc ei astăzi depinde în mare măsură dacă eforturile depuse pentru a apăra generațiile viitoare de ororile unui nou război vor fi încununate de succes. Iată de ce creșterea tineretului în spiritul atașamentului față de ideile păcii și înțelegerii între popoare constituie o parte integrantă a luptei pentru menținerea și consolidarea păcii.

Sînt încă proaspete în memoria omenirii consecințele dureroase pe care le-a avut otrava fascistă asupra unor mase de tineri. Fascismul, hitlerismul au făcut să pătrundă în rîndurile acestora ura față de om, față de alte popoare, au pregătit psihologiceşte o parte a tineretului unor țări pentru războaie agresive. Urmările unei asemenea educații se pot ușor vedea în imensele cimitire cu care fasciștii au împînzit Europa. Ei au adus celor tineri doar suferințe și moarte. Asemenea lucruri nu pot și nu trebuie să se mai repete niciodată.

În zilele noastre, în țările socialiste, educația tineretului este o problemă de prim ordin, manifestîndu-se o constantă preocupare pentru cultivarea în rîndurile lui a ideilor păcii, prieteniei și respectului față de alte popoare.

În țara noastră educația tineretului reprezintă una din cele mai importante preocupări ale P.M.R., ale statului democrat popular. Prin totalitatea mijloacelor de educație — școala ocupînd, între acestea, un loc de frunte — se cultivă în rîndurile tineretului patriotismul fierbinte, sinceritatea, cinstea, curajul, respectul față de oamenii de diferite naționalități, solidaritatea cu toți cei care, pretutindeni în lume, luptă pentru pace și progres social. Școala, organizațiile U.T.M. îi educă pe tineri în spiritul dragostei nemărginite față de patria socialistă, al respectului față de popoarele întregii lumi, indiferent dacă sînt mari sau mici, indiferent de stadiul de dezvoltare economică în care se află, indiferent de culoarea pielii și de rasa căreia îi aparțin.

Realitățile contemporane ne relevă însă că, din nefericire, există încă țări unde tinerii sînt incitați la ura rasială și națională, sînt crescuți în spirit militarist, revanșard. Asemenea fenomene stîrnesc, pe bună dreptate, îngrijorarea opiniei publice. Oameni de cele mai diferite convingeri cer mereu mai insistent să se realizeze educarea tineretului din întreaga lume în spiritul păcii și respectului reciproc între popoare, să se asigure ferirea lui de otrava propovăduirii războiului, a urii față de alte popoare.

Meritul de a fi adus această acută problemă în dezbatere internațională și, mai mult, de a fi propus soluții practice, aparține Republicii Populare Romîne, țară socialistă a cărei politică externă e clădită pe fundamentul ideilor înțelegerii și colaborării între popoare, ale coexistenței pașnice. Încă la cea de a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. guvernul nostru a propus înscrierea pe ordinea de zi a acestei probleme.

În comitetul nr. 3, iar apoi în Adunarea Generală, propunerea țării noastre a găsit un sprijin puternic. Problema educării tineretului a fost luată în discuție la cea de a 11-a Conferință generală a U.N.E.S.C.O. (decembrie 1960) la care delegația R.P. Romîne a militat în favoarea lărgirii acțiunilor U.N.E.S.C.O. în acest domeniu.

La cea de a 16-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. țara noastră a continuat eforturile pe linia propunerilor prezentate, aducînd în discuție documentul intitulat „Sugestii asupra conținutului unei declarații proclamînd principiile fundamentale privind promovarea în rîndurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și a înțelegerii între popoare". Numeroase delegații au luat parte la dezbaterea din comitetul nr. 3, subliniind utilitatea elaborării unui proiect de declarație internațională care să stipuleze responsabilitățile ce revin statelor în educarea tineretului.

În decembrie 1962, la cea de a 12-a Conferință Generală a U.N.E.S.C.O., a fost adoptată o rezoluție prezentată spre examinare de către delegația R.P. Romîne împreună cu alte nouă delegații. Rezoluția a adresat un apel guvernelor, comisiilor naționale pentru U.N.E.S.C.O. și organizațiilor publice — internaționale, regionale, naționale și locale — care se ocupă cu educația tineretului, chemîndu-le să facă tot ce le stă în putință pentru ca tînăra generație să fie educată în spiritul idealurilor păcii și prieteniei, ale respectului față de alte popoare, să combată orice propagandă ostilă păcii și prieteniei între popoare. Un rezultat important al dezbaterilor l-a reprezentat hotărîrea de a se organiza în 1964 o conferință internațională dedicată problemelor tineretului.

La cea de a 17-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., țara noastră a prezentat un proiect de declarație privind promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace. Ordinea de zi a sesiunii, deosebit de încărcată, nu a permis atunci examinarea documentului romînesc. O rezoluție adoptată cu unanimitate de voturi a hotărît să se acorde prioritate acestei probleme la actuala sesiune.

Proiectul de declarație supus dezbaterii comitetului nr. 3 săptămîna trecută invită guvernele, organizațiile internaționale și toți factorii răspunzători de formarea tineretului să recunoască necesitatea promovării spiritului păcii în rîndurile tinerilor. El subliniază ideia că educația tineretului trebuie să fie orientată în direcția înțelegerii și cooperării internaționale, să promoveze ideile prieteniei și respectului reciproc între popoare.

Proiectul de declarație, care completează șirul inițiativelor țării noastre în acest domeniu, se distinge prin realismul propunerilor, prin spiritul lor constructiv, prin năzuința de a contribui la însănătoșirea climatului mondial. El a găsit o caldă apreciere și un larg sprijin în cadrul comitetului. E semnificativ faptul că, în timpul discuțiilor, noi state s-au alăturat proiectului de declarație în calitate de coautori, numărul coautorilor ridicîndu-se în prezent la 17.

O.N.U. poate și trebuie să joace un însemnat rol pozitiv în promovarea educației tinerei generații în spiritul ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare. Tocmai de aceea opinia publică din țara noastră, opinia publică mondială a urmărit cu interes dezbaterea din comitetul nr. 3, apreciind larga adeziune la principiile declarației inițiate de R.P. Romînă.

CONCURSURI

Institutul pedagogic din Timișoara publică concurs pentru ocuparea unui post de conferențiar la Facultatea de muzică, catedra „Teorie și canto", disciplina armonie contrapunct, poz. 2 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la acest concurs vor depune, în termen de 30 zile de la data publicării acestui anunț actele prevăzute de regulament.

Informații suplimentare se pot primi de la serviciul planificării și organizării muncii al Institutului pedagogic din Timișoara, Splaiul Tudor Vladimirescu nr. 10.

★

Institutul de construcții din București anunță scoaterea în concurs a postului didactic de conferențiar la disciplina instalații electrice, poziția 2 din statul de funcțiuni al catedrei de electrotehnică.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată rectorului Institutului de construcții din București, raionul 23 August, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectoratului, înscrierea la concurs.

Ori ce informație suplimentară se poate cere la rectorat.

★

Institutul pedagogic de 3 ani din Craiova anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice:

1) conferențiar la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina istoria pedagogiei și pedagogia generală poziția 3.

2) profesor la catedra de geografie, disciplina hidrologie, biogeologie și geomorfologie, poziția 5:

3) conferențiar la catedra de științe agricole, disciplina horticultură, poziția 3:

4) conferențiar la catedra de științe agricole, disciplina zootehnie și microbiologie, poziția 2;

5) conferențiar la catedra de cunoștințe industriale și electronică, disciplina electricitate, electrotehnică și electronică, poziția 1;

6) conferențiar la catedra de chimie organică și industrii chimice, disciplina chimie organică și chimie biologică, poziția 1;

7) conferențiar la catedra de algebră și analiza matematică, disciplina calcul diferențial și integral și ecuații diferențiale, poziția 1.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la data publicării acestui anunț, la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Craiova, Calea București nr. 265, o cerere însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază: memoriul de activitate didactică-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

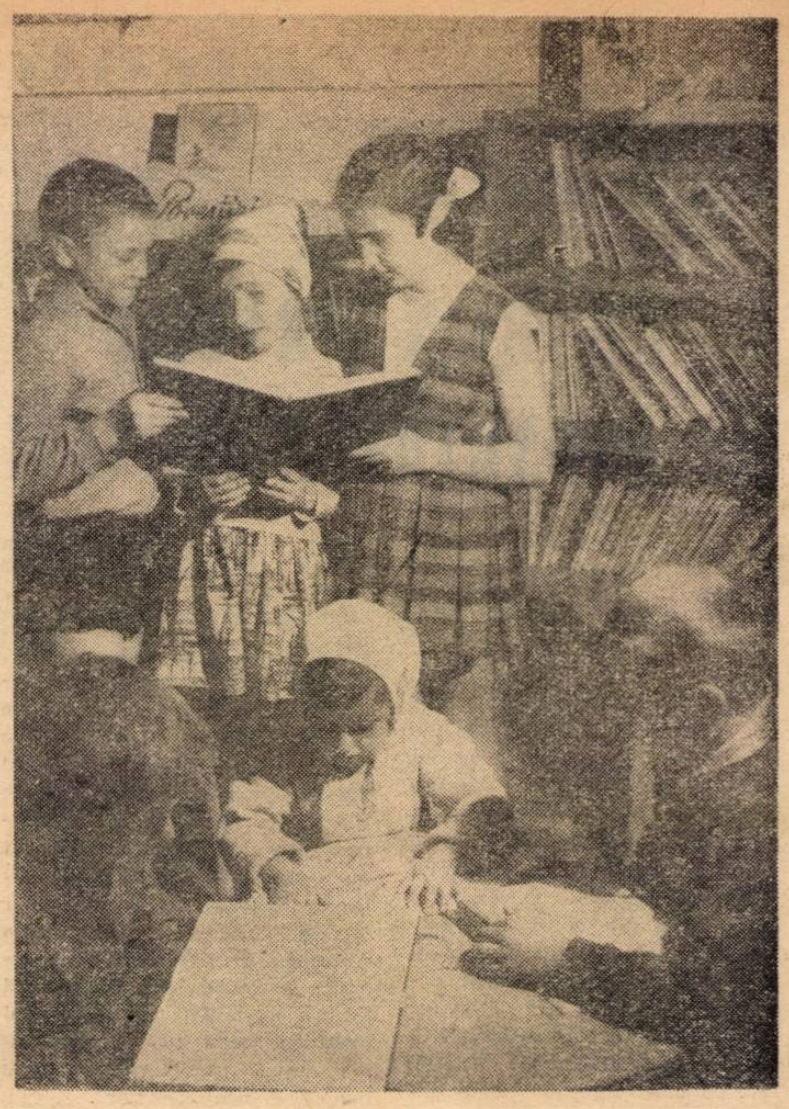

Micii cititori ai Bibliotecii Centrale de Stat găsesc aici cărți noi și interesante

Cărți pentru copii și tineret

Editura pentru literatură a scos de curînd de sub tipar încă o carte a scriitorului I. Popescu-Puțuri — *„Ideile nu mor nici în sicriu"*, al doilea volum din ciclul „Vestitorii primăverii".

Încă de cum o deschizi, cartea se recomandă singură: „Rînduri simple din viața tineretului de ieri, pentru tineretul minunat de azi". Eroul, de astă dată ajuns în floarea tinereții, militează pentru înalte țeluri revoluționare, fiecare lovitură, fiecare suferință făcîndu-l mai hotărît, mai oțelit".

„Dragele mele privighetori", „Călare pe balaur", „Nu e Mureșul de vină", „De ce apele sînt tulburi uneori", „Și asta-i o școală, dacă vrei", „Încearcă omul", „Oameni și oameni", „În numele cui ?", „În pas cu viitorul" etc. sînt capitole cu un pronunțat conținut emoțional, care-i îndeamnă pe tinerii cititori să cugete asupra vremurilor, asupra oamenilor, asupra vieții.

Cartea este cu atît mai atractivă cu cît e pătrunsă adesea de umor.

Stilul delectează de asemenea pe cititori prin claritate, prin bogatul vocabular precumpănitor oltenesc.

Avînd un puternic conținut educativ, cartea lui I. Popescu-Puțuri poate contribui cu succes la formarea tineretului nostru și de aceea este foarte indicat s-o recomandăm spre lectură elevilor din clasele mai mari.

N. L.

„Țara rîndunelelor", un volum de versuri datorat tînărului scriitor Ion Gheorghe, e scrisă pentru copii. Într-o însemnare glumeață, autorul, care prin studiile lui s-a destinat carierei didactice, arată că nou său volum e o ...contribuție pedagogică, semn că a rămas în felul lui tot învățător. Adăugăm: fiind în același timp un veritabil poet.

Versurile înmănuncheate în volumul „Țara rîndunelelor" cultivă dragostea copiilor pentru patria socialistă și pentru frumusețile naturii. Învățătorii găsesc aici material pentru orele de lectură, ca și pentru serbări. Munca din uzine și de pe ogoare, construcțiile mărețe ale socialismului, relațiile noi dintre oamenii muncii sînt teme pe care versul curgător, firesc, de factură populară, le evocă cu adecvată simplitate copilărească și cu dragoste sinceră. La rîndul lor, versuri ca cele intitulate „Scoica", „Ariciul", „Toamna cu nuci", „Pisica de mare", „Ghiocelul" și altele, zugrăvind natura și anotimpurile cu nota lor caracteristică, trezesc zîmbetul și încîntarea.

Ilustrația cărții sporește valoarea ei prin tablouri expresive, de bun gust.

N. TONE

ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI, EDUCATOARE

abonați-vă la

„GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI"

Gazeta publică regulat articole de îndrumare pedagogică, opinii, discuții, prezintă experiența celor ce muncesc în școli, informează pe cititorii ei asupra a ceea ce este nou în învățămînt.

Abonîndu-vă pe un an întreg vă asigurați colecția completă a gazetei. Costul unui abonament pe un an este de 13 lei. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 734 | vineri 20 decembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

AVANCRONICĂ DE VACANȚĂ

Ca în fiecare an, mii de elevi fruntași la învățătură își vor petrece zilele de odihnă ale vacanței în pitorestile și tradiționalele localități ale sporturilor de iarnă.

Printre ei se numără și mulți elevi de la Școala medie nr. 7 „I. L. Caragiale" din Capitală. Colectivul profesorilor de educație fizică din această școală a pregătit de pe acum un caiet cu scoarțe groase de carton, un veritabil „jurnal de bord" care cuprinde deocamdată, itinerariile excursiilor ce vor fi făcute de elevi de la Bușteni, unde se va stabili tabăra lor. Sînt prevăzute de asemenea, pentru popasurile ce vor avea loc la cabane, seri de cîntece și poezie, concursuri, întreceri sportive.

Tot la Bușteni se vor stabili în timpul vacanței numeroși alți elevi din Capitală: cei de la școlile de 8 ani nr. 4, nr. 5, nr. 56, de la școlile medii „Mihail Sadoveanu", „D. Cantemir", „Mihail Eminescu", „Al. I. Cuza", „Al. Sahia".

In stațiunile de pe Valea Prahovei vor sosi, în zilele vacanței de iarnă, și elevi din Constanța și Timișoara care vor participa la concursuri de schi, de săniuș și la întreceri sportive.

Un obiectiv de mare atracție al vacanței îl constituie tabăra de la Muntele Mic unde vor sosi, pentru 10 zile, cei mai buni elevi (aproape 300) de la școlile medii cu program special de educație fizică și de la școlile sportive de elevi din întreaga țară.

In același timp, elevii din Oradea și Cluj își vor da întîlnire la Stîna din Vale, cei din Tg. Mureș, Reghin și Bistrița se vor îndrepta spre tabăra școlară de iarnă de la Toplița, iar cei din școlile sătmărene și băimărene vor poposi la Complexul turistic de la Borșa. Elevii bănățeni se vor opri la pitorestile cabane din jurul barajului de la Văliug, cei din Iași, Bacău, Botoșani, Suceava și Birlad sînt așteptați la cabanele din Rarău, în timp ce copiii harnicilor mineri din Valea Jiului vor urca spre cabanele din Paring și Retezat.

Am dat aici o imagine cu totul succintă a drumurilor pe care le vor străbate în vacanță elevii școlilor noastre. Ea arată însă grăitor grija ce se acordă copiilor patriei, preocuparea de a-i face să petreacă zile frumoase, pline de bucurii.

• Un mare număr de profesori din întreaga țară vor participa, spre sfîrșitul acestei luni, la consfătuirile pe care le organizează S.S.M.F. la Baia Mare și Hunedoara. In cadrul acestor consfătuiri vor fi dezbătute teme privind activitatea cercurilor de elevi și colaborarea profesorilor de matematică, fizică, lucrări practice și desen.

• Recent a avut loc în Capitală o interesantă și spectaculoasă manifestare sportivă: dubla întîlnire sportivă internațională între selecționatele școlare de gimnastică și baschet ale R. P. Romîne și R. P. Ungare. Victoria a revenit la gimnastică elevilor romîni, iar la baschet selecționatei oaspeților.

• Teatrul Național „I. L. Caragiale" a pregătit pentru elevii școlilor medii cîteva interesante matinee poetice, cu teme foarte atractive: „Primii noștri poeți" (conferențiar Romulus Vulpescu), „Vasile Alecsandri" (conferențiar Mihai Gafița), „Din poezia post-eminesciană" (conferențiar George Ivașcu).

• In zilele vacanței elevii Școlii medii nr. 6 din București vor avea o plăcută surpriză: vor putea patina pe un patinoar artificial amenajat chiar în școala lor. La amenajarea acestui patinoar au lucrat, sub conducerea profesorului de educație fizică, numeroși elevi din clasele mari ale școlii.

• Recent, elevii Școlii generale de 8 ani din comuna Gănești, raionul Tîrnăveni, au vizitat, însoțiți de profesorii lor, Fabrica de zahăr și Termocentrala electrică din Luduș, regiunea Mureș Autonomă Maghiară. Excursia a dat elevilor prilejul să cunoască aspecte concrete ale mecanizării și automatizării producției.

În cancelarie, la sfîrșit de trimestru

A trebuit deunăzi să aștept cîteva minute, în cancelaria Școlii medii nr. 3 din Ploiești, pe directoarea acesteia. Trecusem înainte prin cîteva clase și am simțit de îndată, printre copii, atmosfera atît de caracteristică ajunului de vacanță. Pluteau parcă aievea, printre șirurile de bănci, imaginile pîrtiilor albe de munte, ale carnavalurilor fastuoase, ale brazilor încărcați de mult așteptatele daruri. În cancelarie, însă, atmosfera era sobră: se încheiau mediile, se pregătea ședința consiliului pedagogic pentru analiza muncii de la sfîrșitul trimestrului. Dar era o activitate care, pentru profesori, conține motivul unor satisfacții cel puțin echivalente cu cele pe care vacanța le aduce elevilor. Căci nu puține sînt notele bune trecute în cataloage și nu puține sînt cazurile în care profesorii, ajungînd în dreptul cîte unui nume, gîndesc: „vezi, dacă te ții serios de el, Ionescu (Petrescu sau Vasilescu) dovedește că-i în stare să ia și zece!".

Concentrată, cu o cută vagă strecurată între sprîncene, profesoara Florica Popescu calculează mediile. Operația matematică, limitată în termeni arizi și precișI, ascunde înapoia ei o întreagă lume de probleme. Este lumea clasei a XI-a „A". Cutare elev a luat 8 la lucrarea scrisă și trei de opt la oral. Sînt simple cifre. Pentru profesoară ele reprezintă însă indicii unui început de evoluție și al unei stagnări. Anul trecut a avut 7. Acum învață mai bine. Dar de ce s-a oprit doar la plafonul „opt"? „Hotărît, conchide profesoara, în trimestrul doi trebuie să-l ajut să spargă plafonul".

Rubrica următoare: un alt elev, alte note, altă personalitate în formare. Fiecare individ e o întreagă complexitate de probleme și de semne de întrebare la care tu, profesorul, ești chemat să găsești soluții, să dai răspunsuri.

Luați fiecare profesor în parte, cu lumea lui de elevi și deci de probleme, și suma lor vă va da tematica ședinței de consiliu pedagogic care va avea loc acum, la sfîrșit de trimestru. Un colectiv a și început să se ocupe de analiza rezultatelor înregistrate în primele luni de școală și de stabilirea sarcinilor ce vor fi de îndeplinit în viitor. Dar toți pedagogii școlii se gîndesc la ceea ce au făcut pînă acum și la ce le rămîne de făcut ca să nu mai fie în școală elevi cu note proaste, toți se gîndesc cum să muncească pentru a fi profesori cît mai buni. Căci, bineînțeles, nu este nevoie să aștepți pînă la ședință ca să vezi ce sarcini ai în față. O discuție pe care o surprind în cancelarie este edificatoare. Profesoara de științe naturale Cornelia Petcu vorbește tocmai despre acest lucru cu colega ei de specialitate, profesoara Elena Șerban. Proiectează alcătuirea unor pliante pentru ilustrarea lecțiilor de zoologie, a unor ierbare etc.

Prinși de multitudinea preocupărilor pe care le implică încheierea trimestrului, profesorii aproape că au uitat de vacanță. Nu a uitat însă tovarășa Ioana Tănăsescu, organizator al grupei sindicale „responsabila cu problemele de viață", cum îi spunea cineva, parafrazînd titlul unei cunoscute piese de teatru. În timp ce toți discută numai despre „cîți de zece ai la clasa ta" sau „cine a rămas la voi", tovarășa Tănăsescu, care a proiectat o excursie la București, îi îndeamnă să se înscrie, să nu piardă prilejul („Gîndiți-vă, vedem un spectacol, mergem la un muzeu, ne recreăm puțin"). Și îndată cîștigă amatori. Tot ea a fost aceea care, împreună cu conducerea școlii, a organizat pentru profesori și o mică reuniune culturală. Soluția s-a găsit ușor; Cornelia Bizu declamă foarte frumos, Eugenia Marinescu este o bună cîntăreață, Leca Mircea este în echipa sindicală de artiști amatori, iar alți vreo zece profesori fac parte din corul sindical. Reunite, aceste cîteva forțe vor reuși să ofere profesorilor o seară plăcută și reconfortantă, răsplată a muncii dintr-un întreg trimestru.

Încercînd să sintetizez, după ce am părăsit școala, diversele informații pe care le-am cules în cancelarie, înțeleg dintr-o dată că, pentru profesori, sfîrșitul trimestrului reprezintă în același timp și un început, că rezultatele obținute sînt pentru ei un imbold la eforturi sporite pe trimestrul următor, pentru a făuri din rîndurile elevilor oameni culți, puternici și drepți, care să-și slujească patria cu cinste.

B. OCTAVIAN

Sosește vacanța

Tradiţii progresiste în elaborarea manualelor şcolare

În presă ca şi în rîndurile cadrelor didactice se desfăşoară discuţii largi în legătură cu manualele şcolare, în scopul îmbunătăţirii lor şi deci al perfecţionării conţinutului învăţămîntului nostru. În cadrul acestor discuţii s-au făcut însă puţine referiri la experienţa acumulată în trecut de şcoala noastră în domeniul elaborării manualelor.

Deşi în general, după cum se ştie, manualele şcolare din timpul regimului burghezo-moşieresc exprimau caracterul neştiinţific al învăţămîntului, multe din ele fiind elaborate, cu concursul autorităţilor şcolare, în scopuri afaceriste, nu este mai puţin adevărat că există în acest domeniu şi o importantă tradiţie progresistă, a cărei studiere şi valorificare critică poate oferi cercetătorului atent multe date interesante. Într-adevăr, găsim în istoria învăţămîntului nostru manuale elaborate de renumiţi oameni de ştiinţă — Grigore Cobîlcescu, Emanoil Bacaloglu, Ştefan C. Michăilescu, Grigore Ştefănescu, Dr. N. Leon, Spiru Haret, Petre Poni, Dr. C. I. Istrate, G. G. Longinescu, G. A. Dima, Gheorghe Ţiţeica etc. — care au adus o importantă contribuţie la progresul şcolii, la promovarea orientării ştiinţifice în predarea unor obiecte de învăţămînt. Generalizînd o valoroasă experienţă ştiinţifică şi didactică, manualele redactate de ei se situează pe o poziţie înaintată, constituind documente importante pentru istoria învăţămîntului şi a pedagogiei din ţara noastră.

Emanoil Bacaloglu, de pildă, profesor la Universitatea din Bucureşti, a elaborat manualele **Elemente de algebră. Pentru usul şcoalelor secundare.** (Ed. I 1866, Ed. II 1870) şi **Elemente de fizică. Pentru usul şcoalelor secundare şi superioare şi pentru studiul particular** (1870), urmărind să pună la îndemîna tineretului studios cărţi care lipseau şi să deştepte totodată interesul pentru studiul ştiinţelor exacte. El considera că orice manual şcolar trebuie continuu completat pe baza constatărilor făcute în procesul aplicării lui şi prin includerea noilor realizări ale ştiinţei. **„O carte mai ales care tratează despre o ştiinţă experimentală** — spunea Em. Bacaloglu în prefaţa „Elementelor de fizică" — **nu poate fi scrisă cu oricare succes decît dacă (autorul) a avut ocazia să mediteze ani mulţi asupra materiei, să urmărească continuu progresul ştiinţei, să o predea în mai multe rînduri, în fine să execute el însuşi toate încercările cerute de studiul acelei ştiinţe şi totuşi nu poate să dea cartea publicului decît cu rezervă".**

Manualele elaborate de renumitul savant geolog Grigore Ştefănescu se disting în primul rînd prin originalitatea lor. În ele sînt incluse, pentru prima oară în literatura noastră didactică, elemente de geologie a Romîniei. **Cursul elementar de geologie,** manual pentru clasele liceale (1890), cuprinde 425 de figuri intercalate în text şi o hartă geologică a ţării noastre. Toate figurile sînt inedite, executate de autor după natură, în numeroasele cercetări întreprinse de el în diferite regiuni din ţară şi străinătate, timp de 25 de ani. În introducerea celui de al doilea manual, **Elemente de geologie pentru clasele inferioare secundare** (1892), Grigore Ştefănescu expune, între altele, şi cerinţele pe care trebuie să le respecte un manual pentru clasele mici: **„Ştiu că dificultăţi mari sînt unite cu redactarea manualelor ştiinţifice pentru clasele inferioare, unde ai a face cu inteligenţe fragede şi cu un capital de cunoştinţe încă puţin întins, ştiu că asemenea cărţi trebuie să fie precise, clare şi măsurate cu timpul de care dispune în programă şi cu inteligenţa copiilor, dar iarăşi ştiu că ştiinţa nu se poate preda cu folos, fie chiar şi pentru copii, dacă ea nu prezintă un tot complet şi bine legat, în care ideile ce autorul vrea să facă să pătrundă în mintea cititorilor să fie făcute evidente prin deducţiuni naturale şi bazate pe exemple vădite şi necontestate".**

Un loc important în istoria literaturii noastre didactice îl ocupă manualele de botanică şi zoologie elaborate de Dr. N. Leon, manuale care au contribuit la pătrunderea darwinismului în învăţămîntul din ţara noastră. Doctorul N. Leon este în acelaşi timp iniţiatorul predării cunoştinţelor de ştiinţe naturale după metoda tipurilor reprezentative, pe care a expus-o într-un remarcabil studiu metodic, **Însemnătatea şi metodica ştiinţelor naturale în învăţămîntul secundar** („Şcoala modernă", anul I, nr. 11 şi 12, noiembrie 1897). În 1899, făcînd parte din comisia pentru stabilirea programelor de ştiinţe naturale, compusă din 90 de profesori din toată ţara, Dr. N. Leon a reuşit să impună adoptarea orientării ştiinţifice în elaborarea programelor, cu toată opoziţia pe care a întîmpinat-o, între alţii, şi din partea naturalistului Saba Ştefănescu, şi el autor de manuale. Pentru ca această dispută să nu apară ca o concurenţă între doi autori de manuale, Dr. N. Leon a renunţat la reeditarea manualelor sale. **„Ca să pot discuta liber şi dezinteresat principiile proiectului meu de program** — arată în „Amintirile" sale — **am declarat în plină comisie că renunţ de a mai scoate în viitor ediţii noi din cărţile mele, declaraţie de care m-am ţinut. Am fost însă fericit că am izbutit să introduc în învăţămîntul nostru secundar metoda tipurilor, despre care scrisesem în „Şcoala modernă".** (Dr. N. Leon. Amintiri, Iaşi 1925).

Succese remarcabile au înregistrat manualele de chimie elaborate de Petre Poni, care se distingeau prin conţinutul lor ştiinţific şi prin prezentarea lor tehnică. După aceste manuale, tipărite cu grijă şi cuprinzînd figuri frumoase şi clare, au studiat timp de aproape jumătate de veac numeroase generaţii de elevi ai şcolilor noastre secundare.

De o apreciere deosebită s-au bucurat din partea profesorilor şi elevilor şi manualele de chimie elaborate de Dr. C. I. Istrati şi G. G. Longinescu. Manualul doctorului C. I. Istrate **Curs elementar de chimie (cu 222 figuri în text)** Bucureşti 1891, a fost tradus şi în limba franceză şi introdus în şcolile din Franţa. Prima ediţie în limba franceză — **Cours élémentaire de chimie à l'usage des lycées et collèges des candidats au baccalauréat et des élèves en medicine... Revu et augmenté d'après la II-e édition roumaine par A. Adam,** Paris, 1895 — este prefaţată de renumitul chimist francez Ch. Friedel, care, evidenţiind calităţile manualului, arată că el prezintă cunoştinţele de chimie pe baza teoriei atomo-moleculare, este foarte complet sub un volum restrîns şi foarte actual, cuprinzînd tot ceea ce este important în descoperirile recente. **„Astfel cum este** — scrie chimistul francez — **cu bogăţia de fapte ce conţine, cu expunerea metodică şi simplă, nu mă îndoiesc că această carte va aduce mari servicii şi că va fi apreciată de către cititori tot aşa cum a fost de către judecătorii cei mai competenţi şi prin autoritatea lor ştiinţifică şi prin experienţa lor în învăţămînt".**

Începînd cu ediţia a IV-a (1908), acest manual este elaborat de Dr. C. I. Istrate împreună cu chimistul G. G. Longinescu, sub titlul **Curs metodic de chimie şi mineralogie.** El a fost precedat de un remarcabil studiu pedagogic — **„Îndrumări metodice pentru predarea acestui curs"** — în care autorii explică ce înseamnă un curs metodic, evidenţiind cerinţele pedagogice care fac ca ştiinţele să devină „adevărate mijloace de educaţie". Un curs metodic, arată ei, trebuie să îmbine, în expunerea cunoştinţelor, cerinţele pedagogice cu cele impuse de logica ştiinţei respective, spre deosebire de „cursul sistematic", care este mai mult o copie în miniatură a cursurilor universitare. **„Într-un curs sistematic** — se spune în „Îndrumări" — **cunoştinţele se dau de-a gata, aşa cum au fost clasificate de ştiinţă, într-un curs metodic se stăruieşte mult asupra legăturii între cunoştinţe şi mai cu seamă asupra modului cum aceste cunoştinţe au fost aflate de învăţaţi... În locul cunoştinţelor date de-a gata, se pune în rîndul întîi observarea, experienţa şi judecata, cu care elevul trebuie să-şi însuşească aceste cunoştinţe. Se dă mai puţină atenţie la numărul cunoştinţelor şi se pune tot mai mult temei pe asimilarea lor..."** Manualul conţine un număr mare de experienţe, fiind primul manual de chimie din ţara noastră menit să ajute atît profesorilor cît şi elevilor în executarea experienţelor. El cuprinde de asemenea numeroase şi interesante date privitoare la istoria ştiinţei universale şi din ţara noastră şi prezintă scurte biografii ale celor mai renumiţi chimişti. Bogat ilustrat cu desene clare, a fost ani de zile cea mai bună şi mai răspîndită carte de chimie din şcoala noastră, determinînd pe mulţi tineri să se consacre studiului chimiei.

Pînă în anul 1936 manualul a apărut în 17 ediţii, fiind completat şi îmbunătăţit de la o ediţie la alta. În **„Chemarea"** care precede ediţia din 1936, prof. G. G. Longinescu, făcînd un bilanţ al drumului parcurs de acest manual, arăta: **„S-au împlinit cincizeci de ani fără cinci de cînd doctorul C. I. Istrate a publicat ediţia I din această carte.**

A trecut un sfert de veac de cînd, an cu an, schimb mereu şi îndrept mereu ca să tipăresc chimia românească... Am legat cartea mea de ţara mea iubită cît am putut de strîns. Am scris capitole întregi despre însemnătatea chimiei la noi, despre fabricile noastre, cu fotografii luate la faţa locului, despre bogăţiile noastre, despre viitorul chimiei în Romînia, despre chimiştii romîni şi despre descoperirile ştiinţifice în legătură cu trecutul nostru..." Iar în ediţia din 1939 sublinia: **„Nici un rînd din această carte nu e luat de-a dreptul din alte cărţi. Nici un rînd din ea nu e scris fără gîndire multă. Nici un rînd nu e scris fără arşiţa căldurii, cu care trebuie să scrie cineva o carte pentru şcoală. Ca lumînarea ce se mistuie pe ea ca să lumineze pe cei din jurul ei, aşa trebuie să-şi mistuie sufletul şi mintea cel ce face o carte de şcoală. Aşa m-am mistuit şi eu. Am pus în această carte tot mai multe cunoştinţe din ţara mea iubită, ca s-o iubească tot mai mult şcolarii de azi.. N-am uitat pe învăţaţii noştri şi munca lor cinstită pentru neamul lor".** Referindu-se la calităţile unui bun manual, G. G. Longinescu arăta între altele că o carte de şcoală **„trebuie să aibă în ea suflet, simţire, avînt. Stilul ştiinţific e bun, dar e rece. Fără căldură cartea e seacă şi desgustă pe şcolari. O carte de şcoală mai trebuie să fie şi din vremea noastră. De aceea am făcut loc în cartea de faţă descoperirilor uimitoare din timpul din urmă..."**

Un cunoscut autor de manuale de fizică şi de chimie a fost şi profesorul G. A. Dima. Institutor, coautor la manualele pentru şcolile primare alături de Al. Odobescu, G. Coşbuc, Gr. Borgovan, Brătescu Voineşti etc., autor al unei metodici a predării gramaticii, aritmeticii şi geometriei pentru clasele III-IV, el a devenit mai tîrziu profesor de fizică şi chimie în învăţămîntul secundar şi apoi la Universitatea din Cluj, dovedindu-se un harnic şi priceput cercetător şi inovator în domeniul metodicii predării acestor obiecte. Alături de prof. G.G. Longinescu a participat activ la perfecţionarea programelor şi manualelor şcolare, elaborînd şi studii metodice în care expune pe larg principiile ce trebuie să stea la baza programelor de învăţămînt.

G. A. Dima este autorul unei serii aproape complete de manuale de fizică şi de chimie pentru şcolile secundare, dintre care unele au fost reeditate de zeci de ori. Astfel, manualul de fizică pentru clasa a III-a şi cel de chimie pentru clasa a IV-a secundară (prima ediţie 1909), înglobînd lecţiile pe care autorul le-a predat timp de mai mulţi ani, au apărut pînă în 1947 în 24 şi respectiv 21 de ediţii mereu îmbunătăţite. Manualul de fizică pentru clasa a III-a a fost clasificat în 1947 primul la concursul manualelor pentru gimnaziile unice. De o apreciere deosebită s-a bucurat manualul de chimie organică pentru clasa a V-a secundară, în care sînt introduse în mod sistematic cunoştinţele de chimie fizică. Aşa cum aprecia prof. Dan Rădulescu, specialist în chimia fizică („Societatea de mîine", nr. 15-16/1930): **„Pentru prima oară un autor romîn caută serios şi sistematic de a introduce în chimia noastră de liceu mentalitatea sănătoasă a chimiei fizice. La fiecare pas se vădeşte titanicul efort al autorului de a adapta cartea la nevoile moderne, stabilind legătura adîncă între fizică şi chimie".**

Într-un „memoriu" întocmit de el în 1930, intitulat: **O gravă problemă şcolară — chestiunea manualelor didactice** (Cluj, 1930), G. A. Dima a combătut cu vehemenţă afacerismul în domeniul manualelor şcolare, determinînd în acest sens o mişcare de protest din partea Universităţii din Cluj, în fruntea căreia se afla atunci Emil Racoviţă. În acest memoriu el spune între altele: **„E de mare folos un autor bun, care, pe lîngă cunoştinţele exacte, mai posedă acea simpatie intelectuală, care-l face să simtă greutăţile ce la fiece pas le întîlneşte mintea elevului, şi ştie, prin o pregătire metodică, să înainteze răbdător dar temeinic, iar prin asocieri şi comparări nimerite, ştie să consolideze şi să organizeze cunoştinţele, scoţînd la relief pe cele fundamentale, înscriindu-le şi dezvoltîndu-le pe celelalte, după importanţa lor şi înlăturînd tot ce nu e decît o povară inutilă pentru înţelegerea problemelor fundamentale sau a principalelor aplicaţiuni... Un asemenea autor, cînd mai posedă şi un stil cumpătat, precis şi curgător, în care în mod fericit e asociată conciziunea cu claritatea şi în care se oglindeşte limpede înlănţuirea sistematică a ideilor, un asemenea autor se poate socoti echivalent cu un bun profesor, conştiincios pregătit şi la îndemîna elevilor în orice timp şi în orice loc... Opera acestor artişti speciali, lecţiunile orale sau cele scrise, sînt în mare parte creaţiuni personale sau care au cel puţin un puternic colorit personal".**

Merită o atenţie deosebită şi lucrările didactice ale prof. I. Simionescu, autor al unor manuale şi metodici pentru ştiinţele naturale, ale matematicienilor D. Pompei şi Gh. Ţiţeica, ale prof. Popescu-Voiteşti etc.

Iniţierea unor cercetări mai ample privind istoria literaturii noastre didactice ar putea duce la valorificarea critică a tot ceea ce este menit să contribue la îmbunătăţirea actualelor manuale şcolare, faţă de care se pun desigur cerinţe calitativ deosebite şi pentru elaborarea cărora s-au creat, prin grija partidului şi guvernului, cele mai bune condiţii.

TIBERIU TRUTZER

COURS ÉLÉMENTAIRE

DE CHIMIE

ET DE

MINÉRALOGIE

PAR

Dr C.-I. ISTRATI,
Professeur de Chimie organique à l'Université de Bucarest.

Dr G.-G. LONGINESCU,
Professeur de Chimie inorganique à l'Université de Bucarest.

Avec une Préface de Charles FRIEDEL, Membre de l'Institut

DEUXIÈME ÉDITION FRANÇAISE

PUBLIÉE D'APRÈS LA QUATRIÈME ÉDITION ROUMAINE

PAR

A. ADAM,
Professeur agrégé au Lycée de Charleville.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

PARIS,
GAUTHIER-VILLARS, IMPRIMEUR-LIBRAIRE
DU BUREAU DES LONGITUDES, DE L'ÉCOLE POLYTECHNIQUE,
Quai des Grands-Augustins, 55.

1913

Coperta manualului „Curs elementar de chimie" de dr. C. I. Istrati, apărut în traducere franceză.

EXIGENȚELE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

ÎN DOMENIUL LIMBII ROMÎNE

Deschizînd discuția de față despre locul gramaticii între disciplinele studiate în școala medie, „Gazeta învățămîntului" răspunde unei vii preocupări a profesorilor de limba romînă, care sînt considerați și se consideră ei înșiși răspunzători de felul cum scriu și vorbesc elevii și absolvenții școlilor noastre medii.

Această preocupare, manifestată de curînd și în cursul unei convorbiri publice între redacția revistei „Limba romînă" cu cititorii ei de la Craiova, studenți și cadre didactice în cea mai mare parte, reprezintă un fenomen deosebit de interesant. El arată că a crescut conștiința necesității de a se cultiva mai activ limba națională în școlile de toate gradele, că a crescut dorința profesorului de limba romînă de a da elevilor săi, prin gramatică, un instrument cît mai exact și mai eficace de comunicare a ideilor. Este deci perfect justificat să ne întrebăm: corespunde programa școlară cu aceste necesități și dorințe? Ne oferă ea cele mai indicate mijloace spre a face ca, la absolvirea școlii medii, elevii noștri să stăpînească nu numai o bună exprimare literară, ci și tehnica de a o îmbogăți? În sfîrșit, ne dă această programă posibilitatea de a-i introduce în cunoașterea și aprecierea limbajului artistic și a celui științific?

După o veche, dar și învechită concepție, predarea limbii romîne în școala medie înseamnă numai predarea gramaticii, iar gramatica, la rîndul ei, înseamnă, dacă nu mă înșel, numai analiza gramaticală. Elevul este învățat să dezmembreze, să despartă, să disece, dacă vreți, fraze și propoziții, grupuri de cuvinte și cuvinte. Ne străduim mult și adesea cu o îndîrjire demnă, teoretic, de toată lauda, să împingem disecția aceasta cît mai adînc, să facem pe elevii noștri să vadă copacii care formează vasta și complexa pădure a limbii și sîntem cu atît mai mulțumiți cu cît terminologia acestei disecții este mai bine învățată și mai ușor mînuită. Dar, din diverse cauze, la sfîrșitul ciclului de predare a gramaticii, elevii întîmpină greutăți serioase cînd li se cere să redacteze o compunere ceva mai lungă, pe o temă dată sau pe o temă la libera lor alegere.

Ce lipsește din pregătirea lor? Le lipsește, după părerea mea, capacitatea de a reuni cunoștințele analitice despre care am vorbit mai sus într-un ansamblu de exprimare unitară, bine organizată. Totuși, scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale, ci deprinderea de a utiliza datele cele mai importante ale acestei analize spre a construi cu ajutorul lor o formă clară de exprimare a ideilor. Dacă la claritate se poate adăuga și puțină artă, cu atît mai bine.

Aș vrea, prin urmare, să insist asupra scopului predării limbii în școala medie, căci, dacă asupra acestui punct ne vom înțelege, descoperirea procedeelor prin care el va fi atins nu constituie o problemă de nerezolvat. Aș propune, așadar, să ne apreciem rezultatele muncii duse cu elevii în primul rînd nu prin posibilitățile lor de a diseca o frază, ci prin posibilitățile lor de a alcătui o expunere cursivă, fără prea multe contrasensuri (idealul ar fi fără nici unul) și fără prea multe stîngăcii, căci, repet, cu riscul de a obosi pe cititor, aceasta ar trebui să fie încununarea eforturilor depuse de profesorul de limba romînă pentru ca elevii săi să se exprime corect.

Ca să se ajungă aici, prin programa școlară și metodica predării ar trebui să treacă firul roșu al combinării analizei gramaticale cu sinteza expunerii ideilor prin compuneri, gradîndu-se totul după forța de gîndire și după cunoștințele scolarilor. Profesorul, care-și cîntărește mai totdeauna clasa, știe că membrii acestui colectiv de muncă se deosebesc, aflîndu-se unii pe o treaptă mai înaltă, alții pe una mai joasă, în limitele vîrstei și ale cunoștințelor dobîndite anterior. Cred însă că niciodată nu s-au făcut experiențe din care să reiasă, de exemplu, ce număr mediu de cuvinte există în vocabularul activ al elevilor dintr-o clasă oarecare. Spun anume „oarecare", pentru că nu mi se pare de loc obligatoriu ca lucrul acesta să se știe numai pentru clasele de elevi care studiază gramatica. Știind de ce vocabular dispun elevii noștri am putea, cred, să vedem împreună cu specialiștii în pedagogie dacă acest vocabular corespunde cu ceea ce se cere elevului într-o clasă anumită, referindu-ne, bineînțeles, la totalitatea disciplinelor pe care el le studiază în conformitate cu programa școlară. Iar dacă vocabularul nu corespunde, cum să-l ridicăm la nivelul cerut? Unii profesori de limba romînă protestează împotriva „neologismelor" din manuale, în special din cele destinate științelor naturii. Poate că au dreptate. Dar pe baza unor impresii nu putem să decidem ce și cîte „neologisme" să fie scoase din aceste manuale, cînd și cum să fie admise ele etc. Poate că elevii le învață greu. Dar numai o cercetare atentă, științifică, ne dă dreptul să cerem colegilor noștri de la alte specialități să nu introducă decît un anumit număr de termeni tehnico-științifici în manualele de specialitate, iar acest drept care revine indiscutabil profesorului de limba romînă reprezintă, de fapt, și o datorie a lui.

Dezvoltarea vocabularului elevilor nu este o problemă de gramatică, ci de limbă. Ea nu se limitează deci la clasele la care programa prevede predarea gramaticii, ci se întinde, sau ar trebui să se întindă, pînă în ultima zi de școală a elevului în învățămîntul mediu.

Cît privește numărul orelor destinate gramaticii — mai bine ar fi să spunem limbii romîne — aceasta depinde de precizarea scopului căruia ele îi sînt destinate. Dacă, după cum cere programa școlară în vigoare, se urmărește deprinderea unei exprimări și scrieri corecte, atunci predarea limbii romîne nu se poate încheia în nici un caz în școala de 8 ani. Cred oare autorii programei școlare că un elev, oricît de silitor va fi fost, ar putea să dispună la vîrsta de 14 ani de o exprimare (orală sau scrisă) atît de corectă încît în cursul studiilor următoare să se folosească fără greș de ea? Desigur, cerința aceasta are la bază ideea că în ultima clasă a școlii de 8 ani se sfîrșește ciclul obligatoriu de învățămînt și, prin urmare, absolventul acestui ciclu trebuie să știe să se exprime corect în scris și oral. Foarte bine, dar la ce nivel? La nivelul școlii de 8 ani, firește. Atunci, de ce școlarii care continuă studiul în școala medie să se oprească și ei tot aici sau dezvoltarea exprimării lor să se facă la întîmplare, printre picături?

Predarea limbii romîne în școala medie nu privește numai pe profesorul de romînă. Predarea limbii romîne în școala medie privește pe profesorii de toate specialitățile și nu, cum se spune uneori, numai fiindcă orice om cult trebuie să fie preocupat de cultivarea limbii naționale, ci fiindcă o bună însușire a limbii romîne înseamnă și ușurarea muncii oricărui profesor care va obține mai repede înțelegerea din partea elevilor săi dacă ei vor avea un orizont mai larg, realizat în mare măsură în orele de studiu destinate limbii romîne.

I. COTEANU
prof. universitar

* * *

În articolul său „Cerințele concursului de admitere în învățămîntul superior" („Gazeta învățămîntului" nr. 730 din 22 noiembrie 1963), prof. Vladimir Dogaru sublinia, pe bună dreptate, discrepanța creată uneori între programa școlii de cultură generală și cea a concursului de admitere în învățămîntul superior. Ca și prof. Dogaru, consider că este inechitabil să se pretindă candidaților la concursul de admitere în învățămîntul superior mai mult decît s-a studiat în școala medie și sînt convins de necesitatea ca cele două programe să fie puse de acord în toate detaliile, inclusiv în ceea ce privește reducerile survenite de la începutul anului școlar în curs.

Cred că un studiu mai amănunțit al situației elevilor clasei a XI-a din partea Ministerului Învățămîntului, a catedrelor de pedagogie de la universitățile din țară și a cercetătorilor Institutului de științe pedagogice ar duce la o orientare mai justă a examenului de maturitate și a concursului de admitere în învățămîntul superior. Stabilirea unor cerințe raționale la aceste examene ar determina economisirea multor eforturi și asigurarea unui nivel superior al însușirii cunoștințelor de cultură generală, evitîndu-se tendința spre specializare manifestată de unele cadre didactice încă din ultimele clase ale școlii medii. Este bine să nu se uite că în școala medie nu se urmărește specializarea, ci transmiterea cunoștințelor de bază ale culturii generale. În consecință, nici în școală, nici la examenul de maturitate sau la concursul de admitere în învățămîntul superior n-ar trebui să li se pretindă elevilor mai mult decît prevăd programele școlii medii.

În ceea ce privește gramatica, cred că neajunsurile semnalate de prof. Vladimir Dogaru ar putea fi evitate numai prin introducerea orelor de gramatică a limbii romîne la toate clasele cursului mediu. Nu numai că puținele ore prevăzute de actualele programe școlare sînt cu totul insuficiente, dar uneori sînt sacrificate și acestea pentru a dezvolta, în mod nejustificat, anumite capitole de istorie a literaturii. Însuși faptul că programa limitează tematica acestor ore la aplicații practice de ortoepie și ortografie face ca libertatea lăsată profesorilor să ducă uneori la reluarea întîmplătoare a anumitor capitole, fapt confirmat atît de planurile calendaristice ale profesorilor de limba romînă, cît și de asistențele efectuate la orele de curs. Un director de școală medie îmi spunea nu de mult, cu oarecare necaz, că în ultimii ani n-a reușit să asiste la nici o oră de gramatică deoarece de fiecare dată profesorii respectivi arătau că, „din motive obiective", au amînat ora de gramatică pentru a adînci sau a încheia un capitol de teorie sau de istorie a literaturii.

Cu toate reducerile făcute anul acesta în programele de teorie și de istorie a literaturii, sînt convins că s-ar mai putea renunța la anumite capitole sau s-ar mai putea concentra unele dintre ele, economisindu-se astfel un număr suficient de ore care ar putea fi afectate studiului gramaticii. În caz contrar elevii vor termina școala medie cu destule lacune în ceea ce privește cunoștințele de limbă, iar cei ce se vor îndrepta spre facultățile la care se dă concurs și la limbă vor fi nevoiți să facă singuri eforturi mari pentru a-și reîmprospăta cunoștințele dobîndite în școala de opt ani și pentru a-și însuși unele noțiuni nestudiate încă, dar necesare.

E clar că în școala de opt ani nu se pot da elevilor toate noțiunile de gramatică, atît din cauza inaccesibilității lor la o anumită vîrstă cît și pentru a se evita supraîncărcarea. O serie de noțiuni trebuie deci să fie studiate în școala medie. Sînt convins că, fără a se sacrifica cunoștințele de teorie și istorie a literaturii necesare culturii generale a oricărui tînăr, s-ar putea asigura cel puțin cîte o oră de gramatică la toate clasele cursului mediu, iar la secțiile umaniste chiar cîte două, creîndu-se astfel condițiile minime de aprofundare a noțiunilor de gramatică dobîndite în clasele precedente și de completare a lor. În felul acesta toți elevii școlilor medii și-ar putea forma deprinderi conștiente de ortografie și ortoepie.

Mă gîndesc că în clasele a IX-a, a X-a și a XI-a ale școlii de doisprezece ani s-ar putea completa și adînci unele capitole de fonetică și de morfologie mai puțin aprofundate în școala de opt ani, sau mai legate de formarea deprinderilor conștiente de ortoepie și de ortografie. La sintaxă cred că ar trebui să se discute subiectul logic și gramatical, valoarea afectivă a reluării subiectului, semiauxiliarele modale, unele probleme ale acordului articolului posesiv, al adjectivului așezat după un substantiv feminin în genitiv, ale acordului predicatului cu subiectul (după înțeles, prin atracție, acordul unui predicat exprimat printr-un verb reflexiv cu valoare de pasiv etc.), apoziția, complementul circumstanțial de instrument, de relație și sociativ, rolul cuvintelor de legătură în propoziție și în frază, mai ales sub aspect stilistic, elipsa și repetiția, cuvintele și propozițiile incidente, ordinea cuvintelor în propoziție și frază (topica), accentul și intonația etc. S-ar crea astfel premizele unei analize mai concrete a limbii și stilului scriitorilor studiați, renunțîndu-se la caracterizările generale și formale făcute în termeni vagi, mai mult de circumstanță. Un anumit număr de ore ar putea fi afectat de asemenea pentru studiul vocabularului, acesta legîndu-se, cînd este posibil, chiar de epoca cercetată la orele de istorie a literaturii.

În ceea ce privește clasa a XII-a, consider că ar fi foarte util să se introducă studiul istoriei limbii romîne (bineînțeles în linii mari), pe texte din operele scriitorilor celor mai reprezentativi pentru evoluția limbii literare.

Afectarea unei ore pentru studiul gramaticii ar fi posibilă, chiar fără sacrificarea unor capitole de istorie a literaturii, dacă noțiunile de teorie a literaturii s-ar preda concomitent cu istoria literaturii de-a lungul celor patru ani ai cursului mediu, așa cum am propus cu alt prilej („Gazeta învățămîntului" nr. 694 din 8 februarie 1963).

Oricare ar fi formula adoptată, studiul gramaticii limbii romîne în toate clasele cursului mediu este necesar și pentru un alt motiv: o adevărată cultură generală nu poate fi concepută fără cunoașterea temeinică și fără înțelegerea rațională, logică a gramaticii limbii materne. Mai mult decît lipsa unor cunoștințe din alt domeniu, necunoașterea și nerespectarea normelor limbii trădează de cele mai multe ori pe omul lipsit de cultură sau cu o cultură generală superficială.

Or, scopul principal al școlii medii este transmiterea acelor cunoștințe care asigură cultura generală oricărui absolvent al ei.

Prof. ION POPESCU

În biblioteca Școlii pedagogice din Bultea

Probleme noi în lecţiile de fizică

MODERNIZAREA PREDĂRII

În ultimul timp s-a conturat şi în domeniul electromagnetismului, ca şi în cel al mecanicii, o teorie completă şi închegată. Această teorie prezintă însă mari dificultăţi în predare, mai ales dacă ne propunem să realizăm deducerea directă, fără anticipări şi reveniri, a întregii discipline. Într-adevăr, pe măsură ce se îndeplineşte opera de sinteză, expunerea la un nivel elementar se complică, deoarece avem de ales între dorinţa de a da un model, o reprezentare intuitivă şi dificultatea de a găsi, fără a comite erori grave, această reprezentare. Este vorba în deosebi de întrebarea dacă mai putem recurge, pentru anumite entităţi fizice, la reprezentări şi dacă aceste reprezentări mai sînt posibile cu ajutorul mecanicii clasice.

Aceasta nu înseamnă, firește, că lecţiile pot trece dincolo de nivelul la care sînt accesibile elevilor. Înseamnă numai că va trebui să eliminăm metodele de predare care îngreunează asimilarea ulterioară a cunoştinţelor moderne, că va trebui să renunţăm uneori la deducerea rectilinie a disciplinei şi să acceptăm — atunci cînd nu se poate altfel — anticipări şi reveniri.

Să examinăm pe baza unui exemplu — introducerea noţiunii de cîmp electrostatic şi legea lui Coulomb — dificultăţile care se ivesc şi să vedem cum le putem înlătura.

Electrizarea prin frecare şi pendulele electrice ne permit uşor să stabilim pe rînd următoarele: existenţa stării de electrizare; posibilitatea transmiterii acestei stări de la un corp la altul prin atingere; existenţa a două feluri de electricitate precum şi existenţa unor forţe de interacţiune între corpurile electrizate. Se pune acum problema stabilirii noţiunilor de sarcină electrică şi cîmp electrostatic. Manualul pentru clasa a X-a nu spune nicăieri ce este electricitatea sau cel puţin ce numim electricitate ori sarcină electrică. Noi credem de aceea că ar fi mai bine să se procedeze după cum urmează.

Vom începe prin a arăta elevilor că din studiul interacţiunii corpurilor electrizate rezultă că forţa ce se exercită într-un anumit punct din apropierea unui corp electrizat asupra unui mic corp de probă, de asemenea electrizat, depinde de starea electrică a corpului de probă, de poziţia în care aducem corpul de probă şi de mediul în care se află corpurile cu care experimentăm. În acelaşi mediu se constată că, în general, valoarea, direcţia şi sensul forţei se modifică cînd trecem de la un punct la altul. De asemenea, forţa creşte dacă electrizarea corpului de probă e mai intensă. Vom sublinia că această stare de electrizare „mai intensă" se poate stabili cu ajutorul unui pendul electric. Este normal să presupunem că forţa de interacţiune depinde de o mărime ce caracterizează corpul de probă, şi anume starea lui de electrizare, mărime pe care o vom numi sarcină electrică (q), şi de o mărime ce caracterizează punctul în care am adus sarcina de probă, pe care o vom numi cîmp electric (E). Forma cea mai simplă de interdependenţă este $F = qE$. Forţa este însă o mărime dirijată, vectorială. Sarcina electrică nu poate fi mărime dirijată, deoarece am văzut că ea poate fi trecută de pe un corp pe altul (este o mărime extensivă). Variind sarcina corpului de probă, direcţia şi sensul forţei nu se schimbă, ci numai mărimea ei. Reiese de aci nevoia considerării cîmpului electric ca mărime vectorială.

Studiu la microscop în laboratorul de fizică

În mod obişnuit, denumirea de cîmp electric are două accepţiuni. În primul rînd înţelegem prin cîmp electric spaţiul din jurul unui corp electrizat, susceptibil de a se exercita în el forţe de natură electrică. La nivelul şcolii medii putem să ne mulţumim cu această definiţie — incompletă — şi să nu amintim şi de momentele mecanice care pot apărea în cîmpul electric. A doua accepţiune derivă din prescurtarea denumirii de vector cîmp electric. Deoarece mărimea dirijată ce caracterizează punctul în care aducem corpul de probă e bine determinată în fiecare punct al domeniului în care avem cîmp electric, putem reprezenta cîmpul electric printr-un cîmp de vectori.

Rezultatul experienţelor, împreună cu concluziile la care am ajuns, se poate rezuma astfel: orice corp încărcat cu sarcină electrică produce în jurul său un cîmp electric E. Sub acţiunea cîmpului electric, un corp de probă, încărcat de sarcină electrică, e supus, în cîmp, la o forţă $F = qE$. Aceste afirmaţii depăşesc însă rezultatele experienţei. Într-adevăr, noţiunea de cîmp electric am dedus-o din forţa de interacţiune între corpuri cu sarcină electrică. Cîmpul electric nu poate fi pus în evidenţă decît prin acţiunea lui asupra corpului de probă. Noi acceptăm însă că el preexistă aducerii corpului de probă, deoarece acest mod de a concepe fenomenul se dovedeşte extrem de bogat în consecinţe.

E momentul să ne ocupăm acum de structura cîmpului electric, de modul cum variază el de la un punct la altul. Este probabil că structura cîmpului depinde de forma corpului încărcat, de modul cum se repartizează sarcina pe corp. E uşor de acceptat însă faptul că dacă forma corpului e sferică şi dacă corpul e conductor, sarcina electrică se distribuie uniform la suprafaţa corpului, ca şi faptul că structura cîmpului va prezenta simetrie sferică. Cum cîmpul electric e o măsură a interacţiunii dintre sarcinile electrice trebuie să ne aşteptăm ca mărimea lui să scadă cu pătratul distanţei, deoarece, pe măsură ce ne îndepărtăm de corpul încărcat, acţiunea lui se manifestă — egal — din cauza simetriei sferice, pe o suprafaţă din ce în ce mai mare şi suprafaţa sferei creşte cu pătratul razei. Acest lucru va trebui verificat experimental, deoarece numai practica confirmă sau infirmă judecăţile noastre.

Faptul că fiecare corp electrizat creează în jurul său un cîmp electric ne sugerează că şi corpul de probă cu care cercetăm structura cîmpului — corp de probă care poartă sarcina electrică — are un cîmp propriu al său care, suprapunîndu-se peste cîmpul cercetat, îl va distorsiona. Rezultă de aci că sarcina corpului de probă trebuie să fie cît mai mică, pentru ca şi distorsionarea cîmpului cercetat să fie neglijabilă. Vom anticipa acum că — aşa cum se va vedea ulterior — chiar şi corpurile neîncărcate, fie ele conductoare sau izolante, distorsionează, datorită efectului pe care cîmpul electric îl are asupra lor, cîmpul cercetat. Va trebui deci ca dimensiunile corpului de probă să fie cît mai mici, iar forma corpului de probă să fie sferică, pentru ca şi distorsiunea să fie pe cît posibil simetrică. Vom defini acum corpurile punctuale încărcate cu sarcină electrică sau, cum li se mai spune, „sarcinile punctuale".

Putem enunţa acum legea lui Coulomb cu privire la interacţiunea a două sarcini. Fie q_1 şi q_2 sarcinile celor două corpuri punctuale. Asupra corpului cu sarcina q_1 se exercită o forţă pe care o numim F_{21}. Asupra corpului cu sarcina q_2 se exercită o forţă F_{12}. Principiul acţiunii şi reacţiunii ne spune că cele două forţe sînt egale în mărime şi de semne contrarii. Putem exprima aceste forţe cu ajutorul cîmpurilor electrice, ceea ce ne va conduce la o relaţie de forma $F = Cq_1q_2$.

Rămîne să cercetăm experimental de cine depinde factorul C. Experienţa a fost realizată de Coulomb cu ajutorul unei balanţe de torsiune. El a constatat că C e invers proporţional cu pătratul distanţei şi depinde şi de natura mediului care separă sarcinile. Rezultatul nu ne surprinde. Ne aşteptam ca acţiunea cîmpului să fie invers proporţională cu aria sferei, respectiv cu pătratul distanţei. Vom lua pentru C cîtul dintre unitate şi produsul dintre aria suprafeţei sferei şi permitivitate. Alegerea unităţilor de măsură pentru forţă, sarcină electrică şi lungime fixează valoarea permitivităţii şi dimensiunile ei. Pentru a preciza unitatea de permitivitate în sistemul internaţional sîntem iarăşi nevoiţi să anticipăm unităţile pentru intensitatea curentului şi tensiunea cîmpului electric. Am putea exprima permitivitatea în farazi pe metru, dar aceasta ar implica o unitate de măsură mai puţin cunoscută decît amperul şi voltul. Am putea da dimensiunile permitivităţii în funcţie de unităţile fundamentale. În acest caz expresia este însă complicată şi greu de reţinut. E mai indicat de aceea ca, fără a încălca convenţiile, să folosim pentru analiza dimensională două unităţi de natură electrică: amperul şi voltul, renunţînd la masă ca unitate fundamentală.

Ajunşi aici putem preciza că permitivitatea este abia una din mărimile care caracterizează mediul alături de viteza de propagare a interacţiunilor, impedanţa de undă şi permeabilitatea magnetică. Şi aici se poate anticipa, arătîndu-se că, aşa cum se va vedea ulterior, fenomenele electrice se propagă, ca toate interacţiunile, cu o viteză ce depinde de mediu, avînd în vid valoarea maximă de 3×10^8 m/s (viteza luminii), că apare un cîmp magnetic care se manifestă prin interacţiunea curenţilor, că faţă de cîmpul magnetic mediul se caracterizează prin permeabilitatea magnetică, şi că viteza de propagare depinde de produsul dintre permitivitate şi permeabilitate, iar cîtul acestora determină raportul dintre cîmpul magnetic şi electric, în cazul cîmpurilor variabile. Vom preciza totodată că în cazul cîmpurilor variabile cîmpul electric şi cel magnetic sînt înlănţuite şi că permitivitatea şi permeabilitatea sînt constante ale mediului ce caracterizează propagarea acestor cîmpuri înlănţuite, care împreună constituie ceea ce numim cîmpul electromagnetic.

Conf. I. C. MOISIL

Elevi ai Şcolii medii nr. 4 „Aurel Vlaicu" din Capitală, în mijlocul muncitorilor de la uzinele „Grivița Roşie"

La cercul „Traian Vuia"

Profesorii de matematică, fizică şi chimie din Reşiţa au asistat nu de mult, în cadrul unui interesant schimb de experienţă în ceea ce priveşte conducerea activităţii cercurilor de elevi, la desfăşurarea unei şedinţe a cercului tinerilor fizicieni de la Şcoala generală de 8 ani nr. 1 din localitate.

Cercul, care poartă numele lui Traian Vuia, şi-a sărbătorit recent primul deceniu de activitate. În cadrul lui, sub îndrumarea pricepută a profesorilor, se desfăşoară o activitate rodnică şi interesantă. Acest lucru l-a dovedit şi şedinţa la care ne-am referit mai sus.

Şedinţa a început cu prezentarea unui referat despre activitatea Uzinelor din Reşiţa, unde s-a fabricat de curînd cel de-al 100-lea motor de 2 100 C.P. pentru locomotiva Diesel-electrică. Referatul a fost ilustrat cu materiale demonstrative deosebit de interesante: macheta primei locomotive construite la Reşiţa, în 1872, şi diapozitive înfăţişînd maşinile cu aburi.

În continuare a avut loc o demonstraţie practică privind folosirea indicatorilor pentru verificarea şi punerea în evidenţă a apei cu dezincrustant pentru curăţirea cazanului maşinii cu aburi şi s-a rezolvat o problemă în legătură cu randamentul termic al unei locomotive.

Cel mai impresionant moment al şedinţei cercului a fost întîlnirea cu prim maistrul Nicolae Adam, inventatorul unei supape folosite la maşina cu aburi, decorat în repetate rînduri cu ordine şi medalii. Tov. Adam a relatat membrilor cercului crîmpeie din îndelungata lui activitate, a vorbit despre condiţiile grele din timpul regimului burghezo-moşieresc şi a reliefat viaţa fericită pe care o au azi copiii prin grija partidului şi guvernului. Preşedintele cercului de elevi a înmînat tov. Nicolae Adam carnetul de membru de onoare al cercului. Tinerii fizicieni au primit de asemenea în mijlocul lor pe tov. George Bogdan, colaborator la monografia „Uzinele Reşiţa în anii construcţiei socialiste" şi pe prof. Barna, autorul manualului de fizică pentru clasa a VII-a.

Asistînd la această interesantă şedinţă, profesorii reşiţeni au putut desprinde multe concluzii valoroase pentru munca de conducere a cercurilor de elevi.

RĂSFOIND PLANURILE DE MUNCĂ ALE SECŢIILOR DE ÎNVĂŢĂMÎNT

Se apropie începutul unui nou trimestru. Nu e prea devreme ca secţiile de învăţămînt şi şcolile să reflecteze la principalele probleme pe care le ridică bunul mers al muncii în etapa următoare. Multe din acestea, sistematizîndu-şi concluziile pe marginea activităţii din primele trei luni de şcoală şi avînd în vedere obiectivele cu generale din acest an, se gîndesc acum la măsurile şi acţiunile ce se cer întreprinse pînă la sfîrşitul anului şcolar şi în legătură cu deschiderea anului şcolar viitor, pentru ca strădaniile pe tărîmul instruirii şi educării tinerelului să fie cît mai rodnice.

Ne propunem să analizăm cîteva aspecte privind planurile după care şi-au desfăşurat pînă acum munca secţiile de învăţămînt regionale, socotind că se pot trage unele concluzii utile pentru alcătuirea planurilor pe anul 1964.

Pornind de la concret

Nu izvorăşte dintr-o atitudine formalistă cerinţa ca fiecare plan de activitate să înceapă cu cîteva consideraţii asupra activităţii desfăşurate în etapa precedentă, asupra problemelor ce îşi aşteaptă rezolvarea. Trecerea în revistă a celor mai importante realizări, a principalelor lipsuri şi rămîneri în urmă faţă de cerinţele izvorîte din hotărîrile de partid şi de stat, determinînd o privire de ansamblu asupra muncii, asigură orientarea ei în viitor spre dezvoltarea realizărilor obţinute, spre înlăturarea neajunsurilor. Înţelegînd acest lucru, multe secţii de învăţămînt au selecţionat cu grijă din multitudinea de aspecte ce au caracterizat activitatea lor pe cele cîteva mai semnificative, stabilind în funcţie de acestea, cum era şi firesc, obiectivele principale ale muncii. Bunăoară, secţia de învăţămînt a regiunii Hunedoara (şef de secţie tov. Cornel Cismaşu), constată în partea introductivă a planului său de activitate că învăţătorii şi profesorii n-au făcut încă tot ce era necesar pentru creşterea spiritului de disciplină şi a simţului datoriei în rîndul elevilor, pentru a asigura o comportare civilizată a acestora în toate împrejurările. De aceea, secţia a prevăzut, printre obiectivele sale principale, mobilizarea cadrelor didactice la o activitate mai intensă pe linia cultivării respectului faţă de muncă, a dragostei pentru patrie şi partid, a înlăturării influenţei rămăşiţelor concepţiilor burgheze care generează o bună parte din atitudinile negative. La rîndul ei, secţia de învăţămînt a regiunii Oltenia (şef de secţie tov. D. Voicu), consemnînd în introducerea planului că un număr destul de însemnat de elevi au încă medii de 5 şi 6 sau mai mici, că rezultatele concursului de admitere în clasa a VIII-a şi ale examenului de maturitate n-au fost dintre cele mai satisfăcătoare, a înscris printre obiectivele principale ale muncii sale lupta pentru ridicarea nivelului de pregătire al elevilor, hotărînd să antreneze în această acţiune pe toţi profesorii şi diriginţii şcolilor din regiune, organizaţiile U.T.M. şi familia.

Jaloane principale ale activităţii, obiectivele generale înscrise în planurile de muncă sînt concretizate mai departe în aceste planuri prin măsuri şi acţiuni prevăzute a se organiza etapă de etapă. Secţia de învăţămînt a regiunii Hunedoara, de exemplu, urmărind să determine ridicarea calităţii muncii de educaţie, şi-a propus să sprijine secţiile de învăţămînt raionale în alegerea ca diriginţi a celor mai buni profesori, în popularizarea sistematică a experienţei înaintate a diriginţilor, în sporirea numărului de elevi care să meargă în excursii — excelente mijloace de educare în spirit colectiv, de întărire a disciplinei liber consimţite, de cultivare a dragostei pentru patrie, a gustului pentru frumos — în organizarea cu mai multă grijă a timpului liber al elevilor etc. Păcat însă că atenţia secţiei de învăţămînt se îndreaptă mai ales spre diriginţi, cu toate că şi celelalte cadre didactice sînt răspunzătoare de educaţia elevilor (ne gîndim în special la atenţia deosebită ce trebuie dată sporirii conţinutului educativ al lecţiilor, asigurării purităţii lor ideologice).

Bine au procedat secţiile de învăţămînt ale regiunilor Galaţi, Braşov, Crişana, a oraşului Bucureşti şi altele care au menţionat şi termenele de îndeplinire a acţiunilor stabilite, precum şi pe cei care răspund de îndeplinirea lor. Este desigur aceasta o primă garanţie a asigurării ritmicităţii muncii, a rezolvării la timp şi în bune condiţii a tuturor sarcinilor.

Dar nu întotdeauna planurile de muncă ale secţiilor arată că cei care le-au întocmit au reflectat destul de adînc asupra principalelor aspecte ale învăţămîntului în regiunea respectivă, asupra realizărilor şi lipsurilor lui, pentru a stabili în funcţie de acestea şi în raport cu sarcinile izvorîte din hotărîrile de partid şi de stat obiectivele muncii, măsurile concrete menite să asigure mersul înainte. Aşa, de exemplu, secţia de învăţămînt a regiunii Iaşi (şef de secţie tov. Vasile Mitrofan), după ce înşiruie, pe două pagini şi jumătate, realizări, notează doar următoarele lipsuri: există un post vacant de inspector şi un post vacant la evidenţa cadrelor, nu s-au ţinut cu regularitate referate pentru ridicarea nivelului profesional al inspectorilor, nu s-a dus suficientă muncă de lămurire cu cadrele didactice pentru a se înscrie la examenele de grad şi, după caz, la învăţămîntul superior, inspectorii raionali nu au fost antrenaţi îndeajuns în controlul procesului de învăţămînt, volumul mare de lucrări de cancelarie de la secţia de învăţămînt a regiunii a împiedicat pe inspectorii ei să facă un număr satisfăcător de inspecţii de specialitate, iar unele inspecţii făcute la şcoli nu s-au soldat cu măsuri. Dar care sînt lipsurile privind conţinutul procesului instructiv-educativ în şcolile din regiune, din ce cauză numai 77 la sută din elevii claselor VIII-XI au avut în iunie a.c. note de trecere la toate obiectele, care sînt neajunsurile în stilul de muncă al colectivelor de inspectori de la regiune şi din raioane, în munca de conducere a şcolilor ş.a.m.d.? Nepunîndu-şi astfel de întrebări, secţia n-a putut stabili măsuri bine chibzuite de îndreptare. Chiar şi în cazul lipsurilor precizate de către secţie nu se vede în plan preocuparea atentă de a găsi soluţii pentru a le înlătura. Bunăoară nu sînt prevăzute măsuri pentru micşorarea „volumului mare de lucări de cancelarie" care îi reţin pe inspectori în birou şi nu se vede grija pentru ca timpul petrecut în secţie să fie cît mai bine folosit. Planul prevede, pe lîngă destinarea unei zile pe săptămînă pentru studiul individual (care s-ar putea face şi în afara orelor de serviciu) şi şedinţe bilunare de lucru în care să se discute, pe baza unor referate, probleme ce nu necesită dezbateri speciale, întrucît sînt (sau ar trebui să fie) cunoscute oricum de către toţi lucrătorii secţiei (de exemplu, date privitoare la programele şi manualele şcolare valabile în anul şcolar 1963—64). Nu este rău că inspectorii se întîlnesc periodic pentru discutarea problemelor de muncă. Dar este păcat să le irosim timpul cu redactarea şi discutarea unor materiale pe probleme care ar fi trebuit să le fie de mult familiare.

Nu toate amănuntele

Este un fapt pozitiv acela că majoritatea secţiilor de învăţămînt şi-au propus să se ocupe de problemele cele mai importante, în care este cu adevărat necesară intervenţia colectivelor de îndrumare şi control de la regiune. Dar nu toate planurile de activitate arată că a fost în adevăr „cernută" sumedenia de probleme, întrucît unele din ele cuprind aspecte minore sau indicate cel mult pentru planul de muncă al inspectorului. Exagerarea merge uneori pînă acolo încît îşi găsesc loc în planul secţiei probleme „de bucătărie" ca să spunem aşa, care fac de obicei obiectul instructajelor.

Iată planul de muncă al secţiei de învăţămînt a regiunii Dobrogea (şef de secţie tov. Sever Baltac). Din el cu greu poţi desprinde un fir călăuzitor — poate tocmai din cauza aglomerării lui cu tot felul de asemenea mărunţişuri. În legătură cu şcolarizarea, de exemplu, planul de muncă — aidoma unui instructaj făcut inspectorilor la plecarea pe teren — arată că aceştia se vor interesa „dacă secţiile raionale de învăţămînt au clară, pe cauze şi vîrstă, evidenţa elevilor neşcolarizaţi", „ce măsuri s-au luat", dacă ele „controlează şi îndrumează munca şcolilor pentru realizarea planului de şcolarizare", „ce sprijin au cerut comitetelor executive ale sfaturilor populare raionale şi comunale şi ce ajutor au primit în această privinţă", „dacă au fost antenate şi organizaţiile de masă", „dacă s-a dus muncă de lămurire cu familiile" şi multe alte asemenea amănunte de domeniul instructajului. Acelaşi plan de muncă se opreşte asupra unor îndatoriri curente ale inspectorilor sau chiar ale directorilor de şcoală. De exemplu, după ce se spune cum trebuie alcătuite planurile de muncă se precizează că inspectorii au datoria de a-şi alcătui planuri de muncă pe care să le prezinte pentru viză inspectorului metodist şef şi să întocmească la sfîrşitul inspecţiilor procese verbale. Mai mult: se indică în plan şi unde să trimită inspectorii aceste procese verbale şi chiar cum să fie păstrate!

Să avem permanent în vedere atribuţiile secţiei de învăţămînt a regiunii

Din cele mai multe planuri de muncă se desprinde limpede înţelegerea faptului că secţia de învăţămînt a regiunii se ocupă în principal de controlul şi îndrumarea activităţii secţiilor de învăţămînt ale raioanelor, că ea este chemată să aducă o substanţială contribuţie la îmbunătăţirea stilului de muncă al acestora, la orientarea lor în rezolvarea tuturor problemelor locale ale învăţămîntului în spiritul hotărîrilor de partid şi de stat şi nu să dubleze secţia de învăţămînt a raionului sau oraşului prin acţiuni paralele, sau să facă un scop în sine din controlarea unei şcoli sau alteia. Grăiesc de la sine despre o asemenea bună orientare formulări de felul acesta: „Vom cerceta cum s-au preocupat secţiile de învăţămînt de realizarea măsurilor privind îmbunătăţirea muncii educative şi îndeosebi a disciplinei elevilor" (oraşul Bucureşti); „Vom controla şi îndruma secţiile raionale în vederea organizării în bune condiţii a cercurilor pedagogice. Planurile de muncă ale cercurilor pedagogice vor fi verificate şi aprobate de un inspector de specialitate" (regiunea Crişana); „Vom orienta activitatea secţiilor de învăţămînt raionale şi orăşeneşti spre cunoaşterea modului cum se desfăşoară activitatea practică a elevilor din şcolile sătesti pe lotul şcolar, determinînd organizarea pe baze ştiinţifice a activităţii pe lot" (regiunea Hunedoara) etc. Fără îndoială, cunoaşterea calităţii şi a eficienţei muncii secţiilor de învăţămînt raionale presupune nu numai controlul în secţie (discuţii cu inspectorii, studierea documentelor secţiei etc.), dar şi controlul muncii în şcoală, acolo unde se văd, ca într-o oglindă, rezultatele activităţii desfăşurate de colectivul secţiei raionale. Foarte bine fac acele secţii de învăţămînt regionale care, aşa cum reiese din planurile lor de activitate, cer lucrătorilor lor să asiste pe inspectorii de la raioane în munca de control pe care ei o efectuează în şcoli. De exemplu, secţia de învăţămînt a regiunii Hunedoara a cerut lucrătorilor ei să participe la controlul în brigadă organizat pe plan raional. In regiunea Suceava secţia de învăţămînt intenţionează să organizeze şase inspecţii frontale cu întregul colectiv al secţiei regionale şi al secţiilor raionale (orăşeneşti) pentru a urmări atît ridicarea calităţii inspecţiilor cît şi realizarea unui bogat schimb de experienţă pentru întregul aparat.

Pe de altă parte, unele secţii de învăţămînt şi-au propus să organizeze sondaje în şcoli în scopul de a cunoaşte calitatea îndrumării şi controlului efectuat de către secţiile raionale. De exemplu, secţia de învăţămînt a regiunii Crişana a prevăzut în planul său de muncă sondaje la grădiniţele de copii din diferite raioane, pentru a verifica modul cum au fost controlate şi îndrumate acestea.

Foarte bine procedează inspectorii care, analizînd temeinic activitatea celor de la raioane aduc la cunoştinţa şefilor secţiilor respective constatările făcute cu privire la munca de îndrumare şi control efectuată de lucrătorii din subordinea lor.

Şi mai complet ar fi ajutorul dacă aceste constatări ar fi aduse şi la cunoştinţa celorlalte secţii de învăţămînt cu prilejul inspecţiilor efectuate în raioane sau cu ocazia participării colectivelor de inspectori din raioane la şedinţele organizate pe plan regional. (Şi nu ar fi lipsit de interes pentru învăţămînt dacă în aceste împrejurări secţia regională ar îndruma pe inspectorii din toate raioanele să întărească preocuparea lor pentru calitatea muncii directorului de şcoală, care trebuie să devină cea mai importantă verigă în îndrumarea şi controlul procesului instructiv-educativ din fiecare unitate şcolară).

Din cele de mai sus nu am vrea să se înţeleagă că inspectorul regiunii, ajuns în şcoli, nu va trebui să studieze şi problemele pe care le ridică munca acestora. Controlul temeinic al activităţii din şcoală — care nu întotdeauna trebuie efectuat în prezenţa inspectorilor de la raion sau oraş — se impune nu numai pentru a aprecia calitatea îndrumării şi controlului exercitat în toate raioanele, dar şi pentru a se putea trage concluzii asupra activităţii de învăţămînt din raion, pentru ca la nivelul regiunii să se poată detaşa cît mai bine aspectele tipice ale muncii în învăţămînt, pentru a se putea vedea în ce direcţie trebuie să se acţioneze în viitor. Multe din planurile de activitate ale secţiilor regionale arată tocmai o astfel de înţelegere a problemei.

Un aspect izolat, dar deajuns de important în planul secţiei de învăţămînt a regiunii Dobrogea îşi propune ca „în îndrumarea şi controlul şcolilor de toate categoriile" inspectorii regionali să urmărească şi „desfăşurarea adunărilor U.T.M. şi pionireşti", ceea ce, desigur, este treaba organelor de partid sau U.T.M. din raion ori regiune.

Aceasta nu înseamnă că secţia de învăţămînt va trebui să se considere absolvită de obligaţia de a cunoaşte în ce măsură colaborează şcoala cu organizaţiile U.T.M. şi de pionieri, de a face să crească ajutorul pedagogic dat acestor organizaţii de către învăţători, profesori, diriginţi şi directori.

★

Am arătat doar cîteva din aspectele muncii secţiilor de învăţămînt aşa cum au reeşit din planurile de activitate pe anul 1963 ale acestora. Constituind un ghid de preţ în complexa activitate a colectivelor de inspectori, planurile de muncă se cer elaborate cu deosebită grijă şi răspundere. Această cerinţă se impune cu atît mai mult cu cît în anul 1964 secţiile de învăţămînt vor avea de rezolvat, pe lîngă sarcinile curente, o serie de probleme organizatorice importante legate de trecerea în clasa a VIII-a — prin generalizarea învăţămîntului de opt ani — a tuturor absolvenţilor clasei a VII-a.

De aceea, să ne îndreptăm cu toată seriozitatea atenţia spre problemele cele mai importante ale învăţămîntului din fiecare regiune, chibzuind cu răspundere comunistă asupra măsurilor pe care trebuie să le luăm etapă cu etapă.

STELA PREDESCU

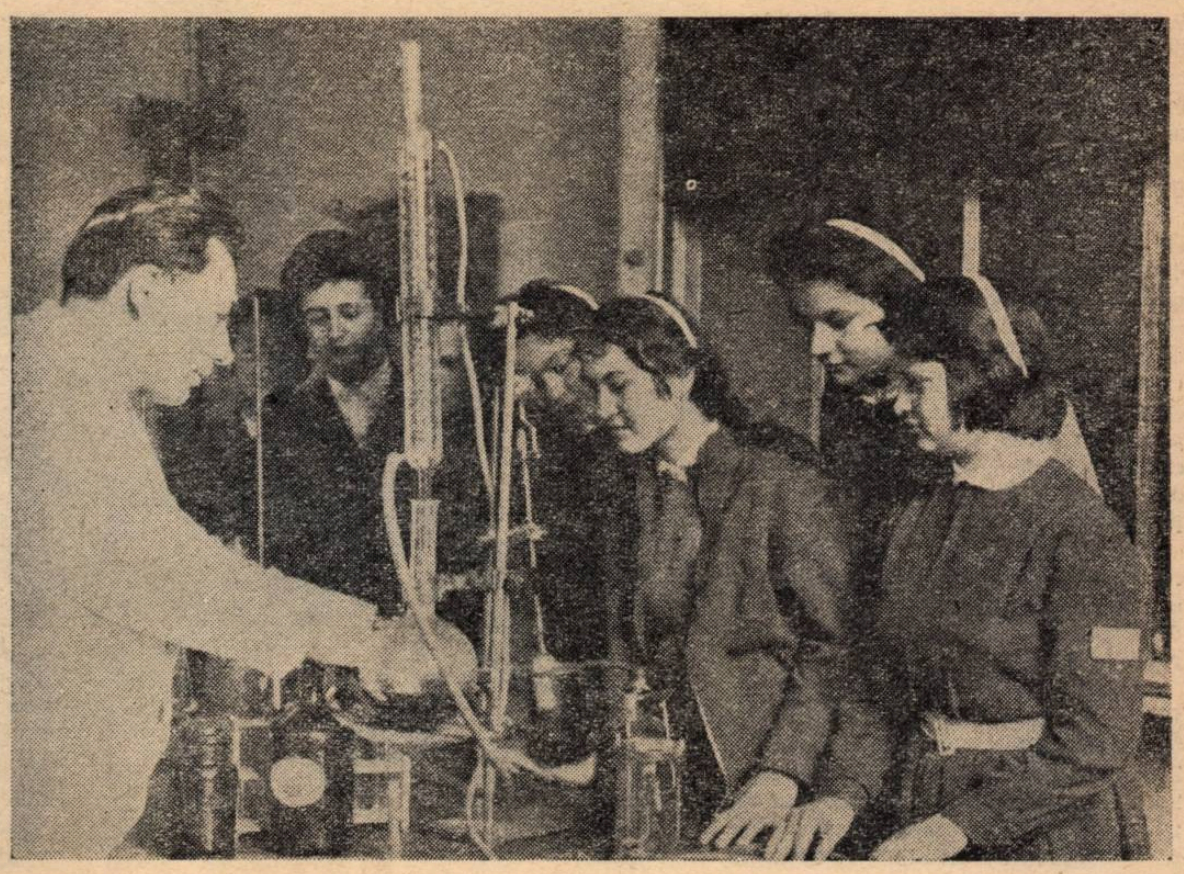

Experienţe de chimie în laboratorul Şcolii medii din Miercurea-Ciuc

Elementul afectiv la lecţiile de desen

Experienţa mi-a arătat că lecţiile de desen sînt cu atît mai izbutite cu cît în desfăşurarea lor se face mai larg apel la elementul afectiv. Acesta ne ajută să-i învăţăm pe elevi cum se pot înfăţişa, cu ajutorul desenului, nu numai peisaje, naturi statice, scene din viaţa oamenilor, portrete ale lor, ci şi ideile şi sentimentele care-i însufleţesc.

Mi-a folosit mult, în această direcţie, legătura cu cele studiate de elevi la lecţiile de istorie sau de literatură. Bunăoară, după ce am asistat la clasa a V-a la o oră de istorie cu subiectul „Luptele de apărare ale rominilor împotriva turcilor", am continuat în ora de desen (care urma celei de istorie) discuţiile despre vitejia dovedită de poporul romîn în luptele de apărare duse împotriva cotropitorilor turci în vremea lui Mircea cel Bătrîn, a lui Ioan de Hunedoara, a lui Ştefan cel Mare a lui Vlad Ţepeş şi Mihai Viteazu, pînă la luptele duse alături de armatele ruseşti în războiul din 1877, cînd ţara noastră şi-a cucerit independenţa naţională. Pornind de aici am arătat că pictori de seamă, ca Theodor Aman, Nicolae Grigorescu şi alţii au eternizat pe pînză momente însemnate din timpul acestor lupte. Apoi, prezentînd copiilor tabloul „Izgonirea turcilor la Călugăreni" de Theodor Aman, le-am explicat pe scurt ce reprezintă şi le-am spus că, pentru a-l realiza, pictorul a studiat nenumărate cronici, a observat îndeaproape locurile şi oamenii de la Călugăreni. Tocmai de aceea, ca şi pentru faptul că a avut el însuşi adînci sentimente patrotice, a reuşit să zugrăvească cu măiestrie avîntul şi setea de libertate a luptătorilor romîni, să reliefeze ura lor împotriva cotropitorilor. Am înfăţişat în continuare tabloul aceluiaşi pictor intitulat „Vlad Ţepeş şi solii turci", am vorbit copiilor despre legenda care l-a inspirat şi i-am ajutat să sesizeze, la nivelul înţelegerii lor, calităţile lui artistice. Apoi le-am cerut să deseneze ei înşişi imagini legate de trecutul de luptă al poporului romîn împotriva cotropirii turceşti. Din felul în care elevii şi-au ales subiectele, din modul cum i-au zugrăvit pe cotropitori, precum şi pe cei care au luptat pentru independenţa ţării mi-am dat seama că asocierea lecţiei de desen cu cea de istorie a trezit în sufletele lor o atitudine afectivă care i-a făcut să lucreze cu mai mult interes şi mai bine.

Pentru a îmbogăţi conţinutul lecţiilor de desen am apelat, după cum arătam mai sus, şi la cele studiate în lecţiile de limba romînă. De exemplu, după o asemenea lecţie, la care s-au studiat texte despre răscoala din 1907, am vorbit cu elevii în ora de desen despre această răscoală şi despre monstruoasa reprimare a celor care s-au ridicat la luptă pentru dreptate. În timp ce purtam aceste discuţii le-am arătat reproduceri după tablourile lui Octav Băncilă despre revoluţia din 1907, tablouri pe care le-am analizat împreună cu ei. În aceeaşi lecţie le-am arătat şi tablourile „Sosesc noi membri la gospodăria colectivă" de Iosif Bene, „Treierişul" de Ştefan Baraboş, „Distribuirea de avansuri" de P. Fejer etc., care le-au înfăţişat plastic aspecte din viaţa fericită de astăzi a ţărănimii noastre. Apoi le-am cerut să realizeze desene inspirate din discuţiile purtate. Şi de data aceasta lucrările efectuate în clasă de elevi mi-au întărit convingerea că elementul afectiv, pe lîngă contribuţia pe care o aduce la fixarea în memoria elevilor a problemelor tratate, îi face să dea desenelor un conţinut mai bogat, să pună suflet în munca lor.

Bineînţeles însă că nu numai corelaţia cu celelalte discipline îmi slujeşte pentru a imprima un conţinut afectiv lecţiilor de desen. În acest scop folosesc şi alte multe mijloace.

Aşa, de pildă, în timpul verii elevii au făcut numeroase excursii, au fost în taberele de pionieri la munte, la mare etc. I-am îndemnat să-şi facă schiţe din localităţile prin care urmau să treacă, din întreprinderile pe care aveau să le viziteze, să fixeze prin cîteva linii, pe blocurile lor de desen, peisajele semnificative. La începutul anului şcolar elevii s-au întrecut să-mi arate că mi-au urmat sfaturile şi să-mi afle părerea în legătură cu schiţele pe care le-au realizat. Am purtat atunci cu ei o discuţie despre cele văzute în timpul vacanţei, insistînd în mod deosebit asupra înfăţişării litoralului. Elevii au povestit despre frumuseţea construcţiilor de la Mamaia, Constanţa, Mangalia, Eforie şi, conduşi de mine, s-au oprit asupra celor mai semnificative elemente ale acestora. După această discuţie, în care elementul afectiv a avut un rol important, elevii au lucrat cu deosebită tragere de inimă la desenele lor, înfăţişînd aspectul de astăzi al litoralului.

Bineînţeles că însuşi conţinutul lecţiilor de desen oferă numeroase prilejuri de discuţii care au o însemnată influenţă afectivă asupra elevilor. De exemplu, tratînd despre pictorii de la 1848, le-am arătat cum artişti ca Ion Negulici, Daniel Rosenthal sau Barbu Iscovescu au reînnoit arta noastră, apropiind-o de viaţă, imprimîndu-i un caracter patriotic şi militant. În mod deosebit i-a impresionat pe elevi tabloul „Romînia revoluţionară îşi rupe cătuşele" de Daniel Rosenthal, ei înţelegînd că acesta a constituit un adevărat manifest revoluţionar.

I-au impresionat de asemenea mult pe elevi cele aflate în legătură cu Nicolae Grigorescu. Vorbindu-le despre copilăria lui, despre lupta pe care a dus-o pentru a se perfecţiona prin propriile sale puteri, despre greutăţile pe care le-a întîmpinat şi despre tematica generală a creaţiei sale, am încercat să zugrăvesc în faţa lor chipul unui patriot a cărui pildă este demnă de urmat.

Toate aceste procedee îi fac pe elevi să simtă un interes sporit faţă de lecţiile de desen, contribuie efectiv la educaţia lor estetică.

Prof. I. BURUIANĂ
Tg. Mureş

Pregătirea elevilor pentru înţelegerea muzicii

Pentru a-i ajuta pe elevii din şcoala de 8 ani să iubească muzica, să prindă interes pentru ascultarea şi executarea ei, caut să pornesc nu de la elemente teoretice aride, ci de la particularităţile concrete ale melodiei, caut ca lecţia de muzică să fie cît mai atractivă, asociind înţelegerea muzicii cu trăirea ei. De la aceste principii pornesc în organizarea procesului predării muzicii, în care ţin seama, desigur, de scopul fiecărei lecţii, de nivelul de cunoştinţe al elevilor etc.

Aşa, de pildă, cînd predau un cîntec copiilor din clasele mici, le explic mai întîi textul, recurgînd la povestire sau la convorbiri. Apoi îl cînt strofă cu strofă, arătîndu-le cu mîna, prin aşa-numita dictare aeriană, mersul melodiei. Pentru a explica elevilor înălţimea sunetelor mijlocii şi joase în cele trei registre dau şi exemple din natură (cîntecul păsărilor) sau folosesc instrumentele muzicale (vioară, contrabas, flaut etc.). Ritmul îl fac înţeles recurgînd la bătăile unui ceas cu pendul (o dată cu oscilaţiile pendulului de la stînga la dreapta copiii execută cele două mişcări cu mîinile în sus şi în jos).

Utilizez în acelaşi timp şi semnele grafice, întrucît acestea îi obişnuiesc treptat pe copii să urmărească modul cum urcă şi coboară melodia şi imprimă în memoria lor înălţimea sunetului, durata şi ritmul. Anume, textul cîntecului fiind scris pe tablă, marchez grafic fluctuaţiile melodiei prin linii frînte notate deasupra versurilor. Şi durata o explic prin semne grafice, însemnînd sunetele scurte cu liniuţe scurte şi cele lungi cu liniuţe lungi.

Astfel un cîntec îmi oferă material pentru a da elevilor primele şi cele mai importante noţiuni muzicale.

Dacă în clasele mici dau atenţie formării şi dezvoltării vocii copiilor, auzului lor muzical, precum şi simţului lor ritmic, comunicîndu-le calităţile sunetului şi ale ritmului prin mişcări vioaie sau prin cîntece după auz în valori de pătrimi, optimi şi doimi, în clasele mai mari trec la cîntatul pe note.

Iată, de exemplu, cum am procedat în clasa a IV-a pentru a-i învăţa pe copii să cînte după note „Oda bucuriei" din simfonia a IX-a a lui Beethoven. Le-am vorbit la început despre viaţa marelui compozitor născut într-o familie săracă din oraşul Bonn, despre copilăria lui tristă şi grea, despre uriaşul lui talent şi despre munca lui neîntreruptă, îndîrjită. Le-am spus că toate lucrările lui — simfonii, concerte, sonate, opera „Fidelio" etc. — oglindesc marea lui dragoste faţă de popor, sînt pătrunse de cele mai nobile sentimente umane, de încredere în viaţă, în viitorul omenirii. Le-am făcut cunoscut apoi conţinutul odei lui Schiller şi le-am cerut să asculte cu atenţie un fragment din melodia pe care a compus-o Beethoven pe versurile ei. După ce au ascultat melodia, i-am stimulat să-şi spună părerea cu privire la fragmentul interpretat. Am trecut în continuare la studierea textului, începînd cu prima strofă. M-am străduit să citesc cît mai expresiv, subliniind în frazare cuvintele pe care cade accentul logic. Am scris textul pe tablă şi l-am citit cu elevii în ritmul în care a fost scris cîntecul. Apoi am cîntat eu prima strofă, făcîndu-i pe copii atenţi asupra concordanţei dintre textul literar şi melodie, pentru a-i ajuta să înţeleagă cum redă muzica ideile exprimate prin cuvinte.

A urmat studierea melodică a cîntecului pe fraze, începînd cu primul vers — „Slavă ţie stea curată" — pe care l-am repetat de trei-patru ori la pian sau la vioară dublat de voce. Am manifestat multă grijă pentru a asigura intonaţia justă, ritmica exactă, dicţia, frazarea şi nuanţele corecte. Elevii au executat încet după mine, în vreme ce eu i-am urmărit cu atenţie. Atunci cînd în timpul executării unii elevi greşeau am repetat fraza de mai multe ori, pînă cînd era intonată corect. Apoi am atras atenţia asupra figurilor ritmice întîlnite în text.

Aşa am procedat cu toate versurile. Am ascultat un elev, apoi pe un al doilea şi al treilea şi după aceea am cerut ca întregi grupuri de elevi (pe rînduri), să cînte o frază sau mai multe. La urmă am executat întreg cîntecul cu toată clasa.

Iată şi cum am organizat o oră de ansamblu coral.

Mai întîi am făcut exerciţii pregătitoare — respiraţie, cîntarea gamei pe diferite intervale, cîntarea gamei simultan la terţă (mă preocup mult să-i obişnuiesc pe elevi să cînte pe două şi trei voci, deoarece aceasta duce la dezvoltarea auzului muzical, a simţului ritmic modal, armonic şi polifonic şi, mai ales, la cultivarea memoriei muzicale). Am cîntat cu elevii şi acorduri prelungite, cu diferite grade de intensitate, de la crescendo către descrescendo şi invers — făcînd prin aceasta încălzirea vocilor — apoi diferite vocalize în cele trei registre (mediu, acut, grav). Aceste exerciţii au durat 5—10 minute.

În continuare am trecut la verificarea cîntecului învăţat în ora anterioară. Am controlat cîteva caiete, apoi am cerut elevilor să vorbească despre conţinutul textului şi despre semnificaţia melodiei acestuia. Două grupuri de cîte 4—5 elevi au executat cîntecul în vocea I şi a II-a. Ceilalţi elevi au ascultat cu atenţie. Cu ajutorul lor am corijat lipsurile observate, insistînd asupra respiraţiei, dicţiei, ritmului şi intonaţiei. Toţi elevii au repetat apoi cîntecul pe partizi. Momentul verificării a durat 10—12 minute.

A urmat lecţia nouă — predarea cîntecului „Partidului" de V. Popovici, pe versuri de Eugen Frunză. Le-am dat elevilor, pe scurt, cîteva date privitoare la creaţia lui V. Popovici, oprindu-mă îndeosebi la lucrările lui corale pline de patos şi lirism („Bădiţa al meu", „Sirena lui Roaită" şi altele). Apoi am executat eu însumi cîntecul (aşa cum am procedat cu „Oda bucuriei") şi i-am stimulat pe elevi să-şi spună părerea asupra melodiei. Am cerut în continuare unuia din ei să citească textul şi am analizat cu întreaga clasă conţinutul lui de idei, subliniind că libertatea, pacea şi fericirea pe care noi le cunoaştem astăzi au fost dobîndite prin lupta partidului.

Vorbind despre melodie am subliniat figurile ritmice mai greu de executat — cele scrise în gama mi minor. După ce am repetat prima strofă, citind-o ritmic împreună cu elevii, am cîntat vocea întîi, executînd la pian melodia vocii a doua. Am atras atenţia elevilor asupra corelaţiei de ton şi de ritm a vocilor, pentru a-i deprinde să asculte deodată ambele voci. În continuare am cîntat vocea a doua, executînd la pian vocea I. A urmat studiul cu elevii a melodiei, pe voci. Studierea fiecărei voci în parte s-a desfăşurat pe fraze, propoziţii şi perioade. Cînd am socotit că melodia a fost învăţată am reunit vocile şi am repetat de două, trei ori cîntecul în întregime.

Fără a mă mulţumi cu cele realizate la lecţii caut ca, pe măsura înţelegerii elevilor şi fără a-i supraîncărca, să-i deprind, în cadrul activităţii extraşcolare, cu audiţia unor piese muzicale de valoare, considerînd că aceasta contribuie în mod efectiv la pregătirea lor pentru înţelegerea muzicii.

Prof. I. V. ROGOJINĂ
Bucureşti

EXTRASE DIN LUCRĂRILE PREZENTATE LA EXAMENELE DE GRAD

Alături de maestru...

Contribuţie largă la organizarea vacanţei elevilor

Cîteva dialoguri purtate între elevi în aceste zile de încheiere a primului trimestru.

La Braşov :

— Ce ai de gînd să faci în vacanţă ?

— Voi trece foarte des pe la clubul uzinei „Steagul Roşu". N-ai auzit şi tu ? A organizat un program special pentru vacanţa noastră. Iar la bibliotecă au fost aduse special sute de volume noi din literatura pentru tineret.

La Cluj :

— Costine, vii cu noi miercurea viitoare ! Uzinele „Tehnofrig" ne-au pus la dispoziţie o maşină ca să facem circuitul oraşului.

La Săbăoani, în raionul Roman :

— Ştiţi, băieţi ? Echipa artistică a sindicatului din comună pregăteşte la căminul cultural un spectacol cu piesa „Lanţul manevrelor" de Ştefan Haralamb, special pentru noi, şcolarii !

Aceste frînturi de discuţii dovedesc preocuparea deosebită pe care o au sindicatele pentru a face vacanţa de iarnă a elevilor cît mai bogată în bucurii.

Spectacole şi programe speciale la cluburi

La Braşov, la Timişoara, la Cluj, la Galaţi şi în multe alte locuri din ţară consiliile sindicale au antrenat sindicatele întreprinderilor pentru ca, printr-o strînsă colaborare cu sindicatele din învăţămînt, să contribuie la organizarea în vacanţă a unor acţiuni variate şi atractive. Ca urmare, în planul de activitate al clubului uzinelor „Steagul Roşu" din Braşov, de pildă, au apărut multe acţiuni în dreptul cărora figurează menţiunea „pentru elevii aflaţi în vacanţă". Printre acestea se numără spectacolele formaţiei de teatru şi concertele corului „Steagul Roşu" închinate celei de-a XVI-a aniversări a Republicii, un concurs **Cine ştie, cîştigă** cu tema „Să cunoaştem tehnica nouă", întîlniri cu fruntaşii în producţie, cu ingineri şi tehnicieni, în care aceştia vor vorbi despre trecutul, prezentul şi viitorul uzinei. Împreună cu vizitele în uzină organizate pentru elevi, această întîlnire îi va ajuta desigur mult pe viitorii absolvenţi în ceea ce priveşte alegerea profesiunii.

Sindicatul n-a uitat nici acţiunile sportive, atît de îndrăgite de elevi. Împreună cu clubul sportiv „Steagul Roşu", el organizează întreceri de săniuţe şi concursuri de schi dotate cu premii. Cei mai buni dintre concurenţi vor fi antrenaţi într-o tabără specială în vederea participării la campionatele republicane de juniori şi la spartachiada de iarnă.

Acţiuni variate — spectacole, întreceri sportive etc. — au fost organizate pentru elevi de către sindicatele uzinelor „Tractorul", „Hidromecanica" din Braşov, „Electroprecizia" din Săcele.

Biblioteca clubului uzinelor „Industria sîrmei" din Cîmpia Turzii a organizat cîteva dupăamieze literare în care vor fi prezentate cărţile pentru tineret nou apărute. Toate aceste cărţi au fost procurate în număr suficient pentru a satisface cererile elevilor. Acelaşi club, continuînd o acţiune care se bucură de apreciere deosebită, va organiza pentru elevi două simpozioane cu tema „Marile cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii în secolul XX". Simpozioanele, care vor fi susţinute de specialişti cu înaltă calificare din producţie, profesori ai şcolii medii şi ai grupului şcolar profesional şi la care au fost solicitaţi să-şi dea concursul şi profesori ai Universităţii din Cluj, vor fi urmate de filme documentare precum şi filme artistice de anticipare ştiinţifică.

Echipele artistice ale sindicatelor din învăţămînt ale oraşelor Timişoara şi Craiova au pregătit pentru vacanţa de iarnă programe speciale pe care le vor prezenta atît în şcolile de 8 ani, medii şi profesionale din localitate cît şi în şcolile din comunele apropiate.

Cercetătorii folclorului cunosc de multă vreme comuna Săbăoani, din apropierea Romanului. De zeci de ani corul şi echipa de dansuri a ţăranilor din comună sînt vestite pentru minunatele cîntece şi dansuri pe care le interpretează. În anii puterii populare, tradiţiile artiştilor amatori din Săbăoani au căpătat o nouă strălucire. În mare măsură avîntul cultural-artistic din viaţa comunei este şi meritul profesorilor şi învăţătorilor de la şcoala generală de 8 ani de aici. Activînd în cadrul sindicatului din comună, echipa de teatru a cadrelor didactice din Săbăoani şi colectivul de păpuşari pregătesc pentru această vacanţă de iarnă, noi premiere pe care le vor prezenta pe scena căminului cultural. Printre ele se numără şi premiera piesei „Lanţul manevrelor" de Ştefan Haralamb, pentru care, după cum se vede şi din fotografia alăturată, se fac intense pregătiri.

Prin telefon de la Cluj

Tovarăşa Maria Cheşeriu, secretara comitetului sindicatului salariaţilor din învăţămîntul elementar şi mediu din oraşul Cluj ne transmite prin telefon :

„La fel ca şi în anii trecuţi, şcolile din oraşul Cluj au organizat vacanţa de iarnă a elevilor într-un chip plăcut şi instructiv. Folosind experienţa dobîndită, comitetul sindicatului nostru a sprijinit conducerile şcolilor în pregătirea unor acţiuni atractive, cu un bogat conţinut educativ. Dintre acestea cităm : vizionarea unor spectacole de teatru şi cinematograf, vizite la uzinele „Unirea" şi „Tehnofrig", la Atelierele „16 Februarie", la muzeele istorice şi de artă, excursii, întîlniri cu scriitori, cu evidenţiaţi în întrecerea socialistă.

În cinstea aniversării Republicii în toate şcolile se vor organiza activităţi legate de acest eveniment important. Elevii vor participa la serbările dedicate zilei de 30 Decembrie, întîlnindu-se cu acest prilej cu conducători ai organelor locale de partid şi de stat, care le vor înfăţişa realizările poporului nostru în opera de desăvîrşire a construcţiei socialismului în patria noastră, le vor povesti fapte din trecutul glorios de luptă al partidului.

Acordăm un sprijin larg conducerilor de şcoli în organizarea pomului de iarnă. S-au luat din timp măsuri pentru ca Moş Gerilă să fie primit cu cît mai multă ospitalitate, să i se creeze condiţii optime, pentru ca, la rîndul lui, şi el să fie mai darnic.

Un program bogat de jocuri sportive, de întreceri la săniuş, patinaj, de excursii în împrejurimile oraşului (Hoia, Făget, Cetăţuie) va atrage de asemenea un număr mare de elevi de toate vîrstele".

Spicuiri dintr-un interviu

Pe tovarăşa Petruţa Stoian, directoarea clubului sindicatelor din învăţămînt din Capitală, am găsit-o dînd indicaţii cu privire la ornarea holului central al clădirii.

„Pregătiri pentru vacanţa de iarnă" — ne spune tovarăşa Stoian — arătîndu-ne cu un gest larg ghirlandele multicolore care văluresc de-a lungul plafonului, precum şi personajele de basm care împodobesc pereţii.

Discuţia a continuat, firească, asupra acţiunilor întreprinse de club pentru asigurarea unei vacanţe cît mai plăcute a elevilor. Bibliotecarul clubului, tov. Nicolae Edulescu — care se ocupă în mod special de organizarea acţiunilor culturale — ne face cunoscute cîteva dintre cele mai interesante manifestări.

Iată-le. La 24 decembrie se va desfăşura o „dimineaţă de basme", cu prilejul căreia elevii din clasele mici se vor întîlni cu scriitorul Marcel Breslaşu. La 25 decembrie, tot dimineaţa, elevii vor avea prilejul s-o cunoască mai îndeaproape pe îndrăgita interpretă a pieselor de copii de la radio şi televiziune, artista emerită Silvia Chicoş. În seara de 27 decembrie va avea loc, în cinstea celei de-a XVI-a aniversări a proclamării Republicii, un recital de versuri la care îşi vor da concursul un grup de scriitori şi de actori ai teatrului Lucia Sturdza Bulandra.

— Dar despre tradiţionala serbare a pomului de iarnă ce ne puteţi spune ?

— Ca deobicei — ne informează tov. Petruţa Stoian — sindicatele din învăţămînt din toate raioanele Capitalei vor organiza serbarea pomului de iarnă în incinta clubului nostru. Clubul nostru a şi început să instaleze un brad impunător şi va asigura întregul program artistic al serbărilor. Îşi vor da concursul formaţia de marionetişti, cercurile de balet şi pian, vor fi prezentate interesante programe de filme de desene animate etc.

Nenumărate, pline de farmec vor fi bucuriile pe care vacanţa de iarnă le pregăteşte elevilor. Sindicatele din întreaga ţară se străduiesc să aducă o contribuţie cît mai însemnată la reuşita activităţilor organizate în această vacanţă.

A. M.

Moment de la repetiţia piesei „Lanţul manevrelor" pe care o pregăteşte echipa de teatru a căminului cultural din Săbăoani, raionul Roman

O ADUNARE PENTRU DARE DE SEAMĂ ŞI ALEGERI

De curînd, în oraşul Botoşani a avut loc adunarea pentru prezentarea dării de seamă şi pentru alegerea noului comitet al sindicatului de învăţămînt din acest oraş.

Darea de seamă prezentată cu acest prilej, ca şi dezbaterile din adunare au înfăţişat în primul rînd succesele obţinute în dezvoltarea bazei materiale a şcolilor din oraş şi în îmbunătăţirea conţinutului muncii instructiv-educative, succese la care organizaţiile sindicale au adus o însemnată contribuţie. Astfel, îndrumate de comisia muncii profesionale a sindicatului, organizaţiile sindicale au sprijinit conducerile de şcoli să cuprindă în şcoală pe toţi copiii de vîrstă şcolară, au contribuit la perfecţionarea măiestriei pedagogice a cadrelor didactice, la legarea învăţămîntului de viaţă.

Pentru generalizarea celor mai bune metode de muncă şi pentru a ajuta profesorilor în predarea unor capitole mai dificile ale programelor şcolare, comitetul sindicatului a organizat dezbateri pe teme privind folosirea calculelor matematice în predarea fizicii, lămurirea elevilor, în cadrul lecţiilor de istorie, asupra concepţiei marxist-leniniste despre rolul maselor şi al personalităţii în istorie, îndrumarea şi controlul lecturii suplimentare a elevilor, procedeele folosite în predarea limbii române şi a limbilor străine, elementul nou în lecţiile de recapitulare etc.

Darea de seamă şi discuţiile au relevat de asemenea că, preocupîndu-se continuu de înarmarea ideologică a membrilor de sindicat, comitetul sindicatului, îndrumat de organele de partid, a sprijinit îndeaproape secţia de învăţămînt în buna desfăşurare a învăţămîntului ideologic pentru cadrele didactice. Au fost organizate în acest scop consultaţii colective, iar învăţătorii şi profesorii, cărora li s-a pus la dispoziţie materialul bibliografic necesar, au fost mobilizaţi să studieze regulat şi cu seriozitate. Ca urmare s-a constatat o reală ridicare a nivelului pregătirii ideologice şi politice a cadrelor didactice, ceea ce s-a răsfrînt în îmbunătăţirea conţinutului muncii de instruire şi educare a elevilor, de pregătire a acestora pentru viaţă.

Comitetul s-a străduit de asemenea ca prin comisia muncii culturale de masă să antreneze în această muncă marea majoritate a membrilor de sindicat. Prin conferinţele şi expunerile ţinute în faţa oamenilor muncii din oraş şi comune, în întreprinderi, instituţii şi cămine culturale, numeroase cadre didactice au contribuit la dezvoltarea interesului pentru problemele ştiinţei şi la îmbogăţirea cunoştinţelor de cultură generală ale locuitorilor din raion. Comitetul sindical a sprijinit în acelaşi timp, prin lectori calificaţi din rîndul cadrelor didactice, buna funcţionare a Universităţii populare care a luat fiinţă de curînd în oraş.

Cu bune rezultate au activat formaţia de teatru şi orchestra sindicatului, care au străbătut comunele raioanelor Botoşani şi Săveni, prezentînd programe artistice în faţa a peste 15.000 de spectatori. O contribuţie substanţială a adus în munca culturală şi formaţiunea de cor, care împlineşte 15 ani de existenţă, fiind cea mai veche şi mai viabilă formaţie corală din oraş.

Membrii de sindicat au criticat însă faptul că nu s-a acordat suficientă atenţie organizării unor excursii documentare pentru cadrele didactice, cerînd ca, în viitor, asociaţia sportivă „Lumina" să facă mai mult în această privinţă.

În încheierea şedinţei participanţii au arătat că succesele obţinute, îmbunătăţirea continuă a muncii vor trebui să preocupe îndeaproape comitetul nou ales al sindicatului.

În organizaţiile sindicale din şcolile oraşului Botoşani există toate premizele necesare pentru ridicarea nivelului activităţii pe care o desfăşoară acestea în rîndurile învăţătorilor şi profesorilor. Cu sprijinul tuturor membrilor de sindicat, comitetul nou ales va izbuti, desigur, să-şi îndeplinească cu cinste sarcinile. .

Prof. EMIL ANTONOVICI
Botoşani

DIN VIAŢA ORGANIZAŢIILOR SINDICALE

PENTRU EDUCAŢIA ESTETICĂ A TINERILOR

În planul său de acţiuni cultural-educative, comitetul sindical de secţie de la Şcoala de meserii-confecţii din Bucureşti a înscris organizarea unei prezentări a vieţii şi operei marelui nostru compozitor George Enescu, însoţită de o audiţie pe discuri din creaţia enesciană.

Elevele şcolii au vizitat în prealabil muzeul „George Enescu", oprindu-se îndelung în faţa fiecărui obiect, a fiecărui document care evocă viaţa şi activitatea genialului artist, închinată în întregime muzicii, gloriei artistice a patriei noastre.

Apoi, în cadrul manifestărilor organizate în şcoală, au ascultat o expunere a tovarăşului Romeo Drăghici, directorul muzeului „George Enescu". Numeroasele fapte din viaţa marelui compozitor cuprinse în expunere, pildele de muncă perseverentă, de dăruire fără margini muncii au impresionat puternic pe eleve.

Acestea au audiat în continuare Rapsodia I-a de George Enescu, urmărind cum a prelucrat geniul marelui creator temele cîtorva vechi şi foarte cunoscute cîntece populare, dîndu-le o nemaiîntîlnită strălucire.

„Expunerea şi audiţia la care am participat — spunea una dintre eleve la încheierea manifestării — ne-au dat imbold să cunoaştem mai multe lucruri despre creaţia muzicală, să învăţăm să pătrundem operele marilor genii ale muzicii universale, printre care se numără şi George Enescu".

Acţiunea organizată de comitetul secţiei sindicale de la Şcoala de meserii-confecţii Bucureşti a îndeplinit toate condiţiile pentru a contribui din plin la educaţia estetică a elevelor.

Copii și șevalete

Inaugurarea unui nou local de școală

Nu de mult a fost inaugurat noul local al Școlii de 8 ani din comuna Cuca, raionul Vedea, regiunea Argeș. La inaugurare au luat parte — pe lîngă elevi, profesori, părinți — și reprezentanți ai organelor regionale și raionale de partid și de stat, ca și delegați ai Ministerului Învățămîntului.

Noul local al școlii din Cuca, înzestrat și cu mobilier nou, are 8 săli de clasă mari și luminoase, săli pentru laborator, o bibliotecă, o cameră de pionieri etc. El a fost realizat cu sprijinul statului, care a acordat un credit rambursabil, și prin eforturile locuitorilor comunei, care au procurat materiale de construcție din resurse locale și au prestat multe zile de muncă voluntară însuflețită. Noul local creează condiții dintre cele mai bune de studiu și, totodată, oferă copiilor din cele 10 sate componente ale comunei Cuca, precum și din comunele Dănicei și Lăunele, posibilitatea de a fi cazați în internat.

La festivitatea de inaugurare au luat cuvîntul tovarășii Ion Bațagoi, președintele comitetului executiv al sfatului popular din comuna Cuca, Radu Tudorache, președintele comitetului executiv al sfatului popular raional Vedea, D-tru Dumitrescu și Aurel Săvulescu din partea sfatului popular regional, Paulina Georgescu, învățătoare pensionară, I. Radu, șef al secției de învățămînt regionale. Din partea Ministerului Învățămîntului a adus un salut tov. Pompiliu Vîlcu. A luat cuvîntul de asemenea locuitorul Gh. Drăgulea, în vîrstă de 74 de ani, care a ținut să participe și el la munca voluntară pentru ridicarea localului. Tov. Drăgulea a înfățișat în cuvîntul său situația grea a școlii din Cuca în anii regimului burghezo-moșieresc și a vorbit despre minunatele realități ale prezentului.

Festivitatea s-a încheiat cu un frumos program artistic, executat de elevii și tinerii din comună.

ST. POPESCU

POȘTA REDACȚIEI

Constantin Nicolau — Sinaia
Formularea la care vă referiți nu este greșită. In manualul de istorie pentru clasa a IX-a capitolul este intitulat „Inflorirea orînduirii feudale". Prin urmare, cei ce se prezintă la prima sesiune a examenelor cursurilor fără frecvență au de pregătit pînă la acest capitol.

Pavelescu Constantin — Mediaș
Este necesar ca și direcția școlii să posede un exemplar din planificarea materiei făcută de fiecare profesor. El nu trebuie „să zacă fără rost în dulapul școlii", ci să constituie un document pe bază căruia directorul verifică ritmicitatea predării la fiecare clasă și compară stadiul la care s-a ajuns în parcurgerea materiei cu cerințele stabilite în această privință prin programă, pentru a asigura ca predarea fiecărui capitol să se facă în numărul de ore stabilit. Cel de al doilea exemplar se poate obține lucrînd cu indigo, așa încît nu este nevoie de o muncă în plus.

Un grup de profesori din regiunea Cluj.
Pentru a vă documenta în ceea ce privește predarea scrierii ronde și a celei batarde puteți consulta numerele 700 și 702 din 1963 ale „Gazetei învățămîntului".

Ana Gh. Cunescu — Reghin
Muzeul pedagogic se află pe Intrarea Zalomit nr. 12, raionul Lenin.

CORESPONDENȚĂ

Numeroși pedagogi din regiunea București relatează, în corespondențele trimise în ultimul timp, variatele preocupări pe care le-au manifestat colectivele didactice din școli în cursul trimestrului ce se încheie acum în vederea ridicării continue a nivelului muncii instructiv-educative.

● Profesorul **Hariton Marinescu**, directorul Școlii generale nr. 1 din Zimnicea, vorbește în corespondența sa despre o serie de metode și procedee folosite de colectivul didactic al școlii pentru îmbunătățirea calității lecțiilor. Unul din aceste procedee — spune tov. Marinescu — este folosirea la lecții a discului, a diafilmului, a magnetofonului. Bunăoară, vorbind despre opera lui Ion Creangă elevilor clasei a VII-a, profesoara de limba romînă a folosit discul „Sadoveanu citind din Creangă". Astfel elevii au înțeles mai bine valoarea minunatelor povestiri ale lui Creangă.

Lecțiile însoțite de exemplificări pe discuri au contribuit mult la creșterea calității predării.

● O corespondență de la Școala generală de 8 ani din Urziceni, semnată de profesorul **Gheorghe Gheorghiu**, ne informează despre activitatea bogată pe care o desfășoară, sub îndrumarea profesorilor de limba romînă, cercul literar „Mihai Eminescu" de la această școală.

Cercul cuprinde 30 de elevi fruntași la învățătură din toate clasele și este împărțit în două secții: secția de literatură romînă și secția de literatură universală. În cadrul acestor secții se țin referate pe diverse teme, se prezintă medalioane literare și recenzii.

Un loc deosebit îl ocupă în activitatea membrilor cercului propria lor creație literară, ca și discuțiile pe marginea acesteia.

● În corespondența intitulată „La cineclubul școlar", corespondentul nostru **Anastasie Bogdan** vorbește despre activitatea interesantă și instructivă pe care o desfășoară cineclubul școlii medii „Unirea" din Turnu Măgurele, condus de profesorul de fizică din școală.

De la începutul anului școlar, de cînd își desfășoară activitatea, cineclubul a organizat cîteva ședințe deosebit de interesante, în care au fost dezbătute probleme ca: „Filmul artă de sinteză", „Scenariul, baza artistico-ideologică a filmului", „Limbajul cinematografic". Toate aceste teme au fost ilustrate cu filme primite de la Arhiva Națională de Filme, cu care cineclubul ține o permanentă legătură.

Pentru cel de al doilea trimestru activitatea cineclubului se anunță a fi la fel de interesantă. Printre alte acțiuni planul prevede prezentarea istoriei cinematografiei mondiale și a istoriei cinematografiei romînești.

● Colectivul didactic de la Școala generală de 8 ani din comuna Smîrdioasa, raionul Zimnicea s-a preocupat intens, în cursul trimestrului care a trecut, de educarea elevilor în spiritul economiei. Nu există clasă din această școală — ne scrie corespondentul nostru **Ionel Trifu** — în care să nu fie cel puțin 15 — 20 de elevi cu librete C.E.C.

În „Săptămîna economiei" numărul depunătorilor la C.E.C. a crescut și mai mult. Frun taș pe școală în această acțiune este clasa a IV-a, a cărei învățătoare a folosit orice prilej pentru a lămuri elevilor importanța economiilor. Împreună cu învățătoarea lor, elevii au hotărît ca din economiile realizate să organizeze în vacanța de iarnă o excursie pe Valea Prahovei.

DE PESTE HOTARE ● DE PESTE HOTARE ●

FILMUL DIDACTIC ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

Ultimele cercetări cu privire la utilizarea filmelor didactice, întreprinse de Academia de științe pedagogice a R.S.F.S.R., care au fost efectuate în special asupra unor filme cu subiecte din domeniul fizicii și științelor naturale, au demonstrat că cea mai mare eficacitate în predare o au scurtele metraje care nu depășesc 100 de metri. Cele mai bune rezultate se obțin prin proiectarea aceluiași film de două ori consecutiv, la intervale scurte. Datele experimentului, prelucrate cu ajutorul mașinilor de calculat electronice, dovedesc că în aceste condiții elevii rețin peste 90% din elementele de detaliu prezentate în film.

REFORME ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ELEMENTAR ITALIAN

Planul și programele de învățămînt ale primelor patru clase din școala italiană, care timp de aproape 40 de ani nu au suferit decît puține modificări, sînt în prezent radical transformate.

Trăsătura esențială a acestor transformări, care se bazează pe o serie de experimente anterioare, este că se lasă învățătorului o largă libertate în îndeplinirea sarcinilor sale. Noile programe indică doar obiectivele urmărite și sugerează diferite metode izvorîte din experiența pedagogică a școlilor-pilot (experimentale).

S-a căutat în același timp ca sistemul instructiv-educativ să răspundă preocupărilor pe care le au elevii. De aceea, în cuprinsul programelor se dau și indicații cu privire la felul cum trebuie adaptată predarea cunoștințelor la particularitățile principalelor tipuri psihice din rîndul elevilor.

Este de văzut însă dacă aplicarea acestor programe nu va crea serioase decalaje între nivelul de cunoștințe al elevilor din diferite școli și nu va lăsa descoperite unele probleme cu caracter educativ.

O ANCHETĂ CU CONCLUZII SEMNIFICATIVE

De curînd U.N.E.S.C.O. a întreprins o anchetă asupra felului cum se reflectă în manualele școlare de geografie din întreaga lume viața și problemele popoarelor din țările de curînd eliberate din Asia și Africa. Ancheta, în cadrul căreia sînt cercetate sute de manuale școlare, urmărește ca elemente principale exactitatea prezentării noilor state africane și asiatice, locul ocupat de studiul lor în ansamblul predării geografiei, actualitatea datelor înfățișate, obiectivitatea și echilibrul prezentării.

Pentru efectuarea studiilor critice asupra manualelor sînt utilizați cei mai mari specialiști în geografia Africii și Asiei, recomandați de Uniunea Geografică Internațională. Rezultatele preliminare arată că un adevărat „record" în prezentarea răuvoitoare a situației din țările afro-asiatice îl înregistrează manualele de geografie din Portugalia.

Colonialismul salazarist se reflectă puternic, după cum se vede, și în conținutul învățămîntului portughez...

PLANȘE MURALE PENTRU UZUL ȘCOLAR

Revista engleză de învățămînt „Schoolmaster" relatează succesul deosebit pe care l-a înregistrat în majoritatea școlilor engleze un material didactic realizat în urma concursului organizat de către National Teachers'Union (Uniunea națională a profesorilor din Anglia). Este vorba de niște planșe murale, pictate în culori, consacrate prezentării vieții și obiceiurilor diferitelor popoare ale lumii.

Sondajele efectuate de specialiști dovedesc că de la utilizarea acestor planșe, care sînt grupate pe continente, elevii școlilor primare și ai școlilor secundare engleze cunosc mult mai multe date despre celelalte popoare ale lumii.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista
NATURA
Seria Geografie-Geologie nr. 6, 1963
În sumar:

T. Morariu: Metode de cercetare geomorfologică aplicate în Carpații românești.
V. Cucu, Al. Roșu: Considerații asupra obiectului și metodologiei geografiei.
V. Tufescu: Contribuția geografiei la studiul utilizării terenurilor în agricultură.
A. Horia: Din contradicțiile capitalismului. Înapoiere și declin regional.
Sc. Stoenescu, Șt. Airinii: Contribuții geofizice la cunoașterea subsolului R.P.R.
I. Băcanu: Aspecte fizico-geografice ale Văii Argeșului.
R. Fotescu: O excursie cu elevii la cuibul fosilifer Buituri (Hunedoara).

x x x: Considerații asupra manualelor de geografie a Republicii Populare Romîne.
I. Gugiuman: Activitatea de cercetare climatologică și microclimatologică în școlile elementare și medii.
El. Arimie: Deprinderi de muncă independentă la elevi.
Z. Benedek, Gv. Sabău: Platforma topografică — ajutor prețios în efectuarea ridicărilor topografice.
I. Conea: Pentru o scriere justă a numelor noastre de așezări omenești.

CALENDAR, CRONICĂ, RECENZII

A apărut
REVISTA DE PEDAGOGIE
nr. 11, noiembrie 1963

IN SUMAR:

Paul Popescu-Neveanu, L. Ghivirigă, A. Bircă, C. Nicolau: Probleme specifice activității educative la clasele I—IV experimentale.
Nicolae Apostolescu: Problemele învățămîntului la clasele I—IV și formarea cadrelor didactice.
Ioan Cherghit și Otilia Cherghit: Contribuții la studierea posibilităților de prevenire și de înlăturare a rămînerilor în urmă la învățătură.
A. Turovțev și E. Tarangul: Munca independentă a elevilor la lecțiile de chimie.
Mioara Cîmpoieș și Octavian Ionescu: Probleme de educație și de învățămînt în opera enciclopedistului Denis Diderot.
Silvestru Patița: Din experiența muncii colective cu părinții.
Mircea Ștefan: Însușirea citit-scrisului în condițiile vederii slabe.
Constantin Dinu și Florica Mihai: Fenomene de criză ale învățămîntului din Spania.
Camelia Roșculeț: Fr. A. Diesterweg. Texte pedagogice alese.

ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI, EDUCATOARE

abonați-vă la

„GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI"

Gazeta publică regulat articole de îndrumare pedagogică, opinii, discuții, prezintă experiența celor ce muncesc în școli, informează pe cititorii ei asupra a ceea ce este nou în învățămînt.

Abonîndu-vă pe un an întreg vă asigurați colecția completă a gazetei. Costul unui abonament pe un an este de 13 lei. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 735 | vineri 27 decembrie 1963 | 8 pagini 25 bani

A 16-a aniversare a Republicii

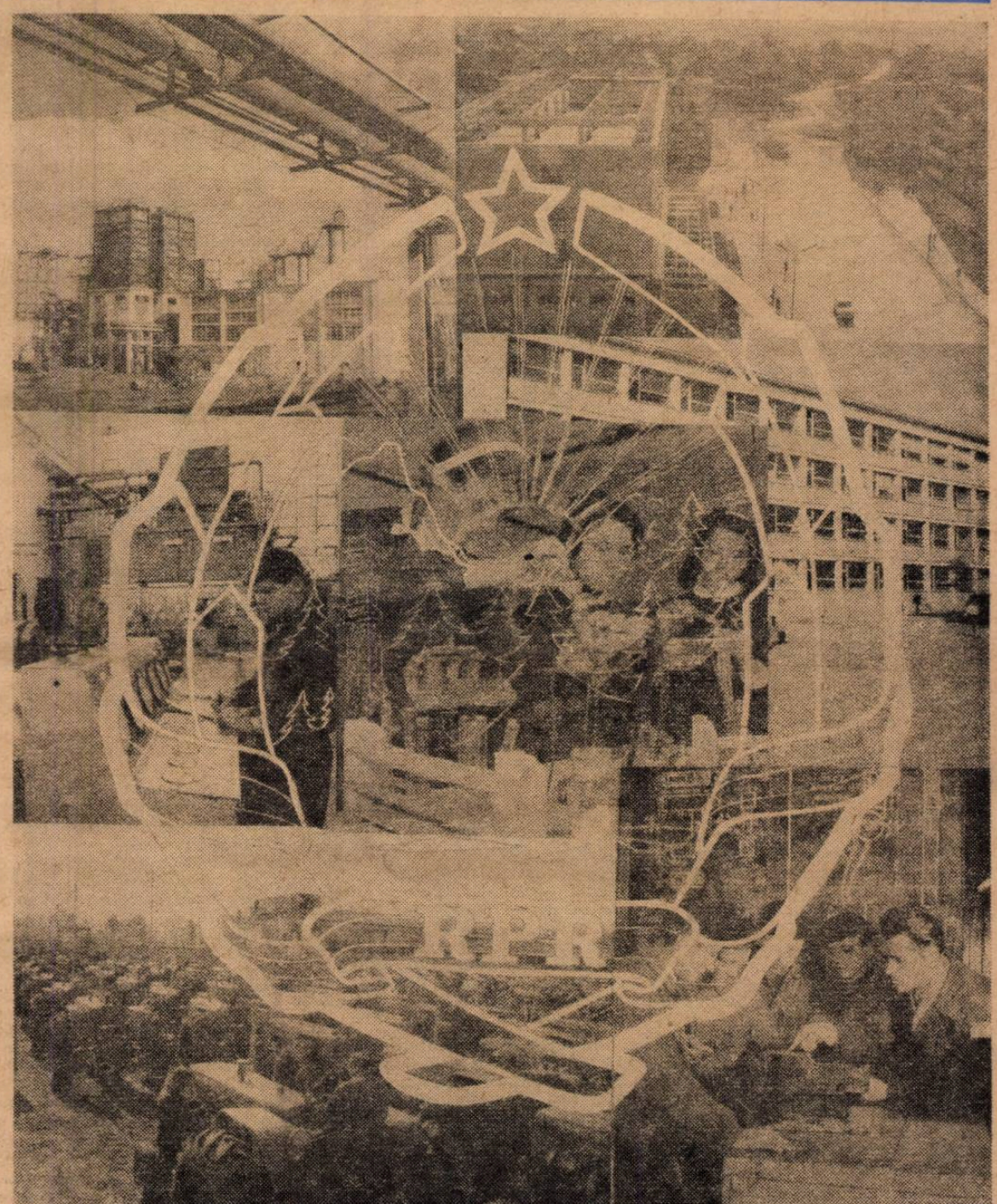

Instaurarea Republicii Populare Romîne, la 30 Decembrie 1947, a constituit un moment istoric de o deosebită semnificație în dezvoltarea poporului nostru pe calea progresului și fericirii. S-a trecut de la etapa democratică la etapa socialistă a revoluției populare, demonstrîndu-se în mod strălucit că nu există altă cale pentru transformarea socialistă a societății decît cucerirea puterii politice de către proletariat în alianță cu țărănimea și ceilalți oameni ai muncii.

În decursul celor 16 ani de existență a republicii poporul romîn, condus de partid, a înfăptuit un program măreț de prefacere radicală a raporturilor de producție, de construire a economiei și suprastructurii socialiste. Au fost îndeplinite cu succes sarcinile fundamentale ale perioadei de trecere de la capitalism la socialism, a fost făurită orînduirea socialistă și, în prezent, se desfășoară munca pentru desăvîrșirea construcției socialiste.

Timp de peste 80 de ani monarhia a patronat politica reacționară a regimului burghezo-moșieresc, a fost o frînă în calea înfăptuirii reformelor democratice, în calea luptei poporului pentru progres. Socialismul a eliberat pe oamenii muncii de la orașe și sate de sub jugul exploatării și asupririi, a înlăturat pentru totdeauna șomajul și mizeria, a deschis maselor căile spre bunăstarea materială, spre știință și cultură. Superioritatea noii orînduiri s-a vădit în toate domeniile vieții poporului. Au fost lichidate antagonismele de clasă, societatea dezvoltîndu-se pe baza prieteniei și întrajutorării tovărășești între oameni liberi și egali în drepturi. A fost instaurat un nou tip de stat — condus de oamenii muncii în interesul lor, spre binele lor — o nouă democrație — democrația pentru popor — s-a creat o nouă cultură, legată prin mii de fire de masele de milioane ale celor ce muncesc. Triumful ideologiei marxist-leniniste, formarea conștiinței socialiste a maselor constituie rezultatul cel mai important al revoluției culturale desfășurate în acești ani sub conducerea partidului.

Cea de a 16-a aniversare a Republicii Populare Romîne găsește poporul romîn în plină activitate creatoare pentru avîntul continuu al economiei, pentru înflorirea forțelor materiale și spirituale ale patriei socialiste. Mărețul program de dezvoltare economică și de ridicare a nivelului de trai al poporului, elaborat de Congresul al III-lea al partidului, perspectivele desăvîrșirii construcției socialiste au dat un puternic imbold inițiativei clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, care și-au mobilizat forțele în vederea îndeplinirii sarcinilor planului de șase ani.

Oamenii muncii, sub conducerea partidului, își îndreaptă eforturile spre ceea ce este hotărîtor în mersul înainte al societății — dezvoltarea bazei tehnico-materiale prin continuarea în ritm susținut a industrializării socialiste. În primii 4 ani ai șesenalului ritmul mediu anual de creștere a producției industriale reprezintă peste 15%, adică cu peste 2% mai mult decît procentul stabilit inițial. Sporurile de producție în ramurile hotărîtoare ale industriei — energia electrică, construcția de mașini, materiale de construcții, chimie — sînt superioare celor pe ansamblul industriei. Prin aceasta se confirmă convingător faptul că ritmul înalt de creștere a producției este o trăsătură caracteristică socialismului, un element al superiorității sale indiscutabile asupra capitalismului.

Crearea unei puternice baze industriale permite dezvoltarea intensivă și multilaterală a agriculturii. Înzestrarea agriculturii cu mașini și utilaje a făcut posibilă creșterea continuă a producției agricole vegetale și animale în întreaga perioadă a construcției socialiste la sate. În prezent, lucrătorii din agricultură sînt preocupați și muncesc cu hotărîre pentru consolidarea economică-organizatorică a gospodăriilor colective, îmbunătățirea permanentă a activității gospodăriilor agricole de stat și a stațiunilor de mașini și tractoare, pentru sporirea continuă a producției agricole, pentru realizarea unui puternic avînt al întregii agriculturi.

Una din expresiile cele mai convingătoare ale revoluției culturale o constituie dezvoltarea învățămîntului de toate gradele în această țară care, pe vremea regimului burghezo-moșieresc, se bucura de trista faimă de a avea aproape 4 milioane de analfabeți și semianalfabeți. Ca urmare a hotărîrilor Congresului al III-lea al partidului s-a trecut la învățămîntul general și obligatoriu de 8 ani, extinzîndu-se astfel durata școlii de cultură generală la 12 ani. Lărgirea învățămîntului public, precum și cerința tot mai mare de specialiști în toate domeniile au determinat dezvoltarea continuă a învățămîntului universitar. În cele 95 de facultăți ale sale învățămîntul universitar și pedagogic pregătește de trei ori mai multe cadre didactice, cercetători etc. decît pregăteau cele 12 facultăți universitare existente în 1938 în Romînia burghezo-moșierească.

Recunoscători pentru prețuirea pe care Partidul Muncitoresc Romîn și statul socialist o acordă muncii creatoare a oamenilor de știință și cultură, intelectualității, profesorii și învățătorii, lucrătorii de pe tărîmul învățămîntului își aduc din plin contribuția la educarea tinerei generații chemate să făurească viitorul fericit al patriei noastre. Ei consideră o sarcină de cinste și de mare răspundere să dea țării elemente bine pregătite, culte, valoroase, capabile să ridice pe trepte tot mai înalte economia, știința, cultura socialistă. Pentru îndeplinirea acestei sarcini cadrele didactice studiază necontenit, însușindu-și cele mai noi cuceriri ale științei, aprofundîndu-și pregătirea marxist-leninistă, lărgindu-și cultura generală, dobîndind o pregătire pedagogică superioară.

Aniversarea republicii găsește poporul romîn strîns unit în jurul Partidului Muncitoresc Romîn, muncind cu entuziasm pentru realizarea măreților obiective ale desăvîrșirii socialismului în patria noastră, pentru îndeplinirea îndatoririlor sale internaționaliste, pentru sporirea aportului său la lupta pentru apărarea păcii în lume.

Vacanţa — cu darurile ei

Ca în fiecare an, vacanţa de iarnă a sosit încărcată de bucurii, de surprize. Şi parcă anume pentru ea, natura toată şi-a schimbat decorul. Satele, oraşele şi-au pus veşmînt nou, ţesut de o mînă măiastră cu mii de steluţe albe, strălucitoare, de nea.

Din pragurile şcolilor de la care îşi luau pentru scurt timp rămas bun, elevii mari şi mici au primit-o cu braţele deschise, ca pe un oaspe îndrăgit, aşteptat cu nerăbdare. Fiecare a ţinut să-i împărtăşească cu mîndrie roadele primului trimestru: carnetul cu note bune şi foarte bune, cunoştinţele noi dobîndite la toate obiectele, deprinderile noi de muncă, prieteniile proaspăt legate.

Apoi, după ce a intrat pe deplin în drepturile sale, vacanţa a început să împartă tuturor elevilor, cu dărnicie, darurile sale. Zeci şi sute de daruri. Bucurii şi surprize pregătite săptămîni de-a rîndul, cu pricepere şi dragoste, de învăţători şi profesori, de instructorii superiori de pionieri, de sindicate. de toţi cei care se îngrijesc de creşterea şi educarea copiilor.

Am dorit şi noi, chiar din primele zile de vacanţă, să fim alături de copii, să vedem cum şi le petrec.

★

Am fost prezenţi mai întîi la întîlnirea pe care au avut-o elevii Capitalei cu poezia în dimineaţa primei zile de vacanţă. Au venit în marea sală a Palatului R.P.R., să asculte actori fruntaşi ai scenelor noastre interpretînd versurile celui mai îndrăgit poet — Mihail Eminescu. Erau aici sute şi sute de elevi, însoţiţi de profesorii lor. Cînd au răsunat primele versuri, în sală s-a lăsat o linişte deplină. Nici un zgomot, nici o şoaptă, nici un murmur. Toţi ascultau vrăjiţi versurile Scrisorii III. Le ştiau pe dinafară, le recitaseră ei înşişi de nenumărate ori. Acum, însă, le trăiau mai intens, vedeau parcă aievea totul: pe înţeleptul şi neînfricatul Mircea, pe orgoliosul Baiazid, dramatica înfruntare dintre ei şi scena de neuitat a bătăliei, în care eroica oaste a poporului luptă pentru cauza ei dreaptă. Cînd au fost rostite ultimele versuri, toată sala a izbucnit într-un ropot de aplauze nesfîrşite. Apoi, rînd pe rînd, de pe scenă s-au auzit alte şi alte poezii: „Epigonii", „Împărat şi proletar", „Luceafărul", „Floare albastră", „Sara pe deal".

Ceasurile dimineţii au trecut pe nesimţite şi peste scena marii săli s-a lăsat curînd cortina. Elevii au pornit spre casă recitînd şi ei, în gînd, frînturi din minunatele versuri ascultate, care le-au oferit minunate clipe de destătare.

★

Plecînd o dată cu ei, ne-am îndreptat spre Şcoala generală de 8 ani nr. 170 de unde urma să pornim, cu elevii şi profesorii săi, la o manifestare deosebit de interesantă. De cîţiva ani la această şcoală s-a statornicit o tradiţie: în fiecare vacanţă de iarnă se organizează excursii în întreprinderi, unde au loc întîlniri cu muncitori evidenţiaţi în producţie. Elevii îşi amintesc, bunăoară, cu multă plăcere de vizitele făcute la uzinele „23 August", „Semănătoarea", „Grivita Roşie", „Electronica". Cîte lucruri minunate au văzut ei în aceste uzine, ce impresie puternică le-au lăsat oamenii entuziaşti, prietenoşi pe care i-au cunoscut în uzine!

Acum, vizita pe care o fac are ca obiectiv uzinele „Autobuzul". Ca de fiecare dată, oaspeţii au fost primiţi cu multă prietenie şi dragoste. Fiecare din ei călătorise cu frumoasele troleibuze, autobuze şi maşini construite la aceste uzine şi se bucurau nespus că au prilejul mult aşteptat de a vedea cum se construiesc ele, de a-i cunoaşte pe cei ce le făuresc.

Iată, au poposit într-o hală imensă unde, pe platforme uriaşe, sînt aşezate piese şi secţiuni întregi de maşini. Pînă a ajunge aici, elevii au trecut prin alte hale unde au primit explicaţii amănunţite despre modul cum se construiesc la „Autobuzul" autobuzele, troleibuzele. Acum văd cum se asamblează acestea. Vizitează apoi vopsitoria, secţia de tapiţerie, unde se face „toaleta" maşinilor.

Şi iată-i, în sfîrşit, la clubul uzinei, stînd de vorbă cu muncitorii evidenţiaţi în producţie. Aceştia le vorbesc cu bucurie, cu mîndrie despre rezultatele frumoase dobîndite în anul ce se încheie acum. Din mîinile muncitorilor au ieşit nenumărate maşini mari, puternice şi frumoase, care vor împînzi oraşele patriei. Un muncitor tînăr le-a descris cu entuziasm frumuseţea meseriei de strungar, le-a vorbit despre satisfacţiile nebănuite pe care i le dă munca în uzină. Un maistru vîrstnic le-a povestit despre vremurile triste ale copilăriei şi tinereţii sale, cînd a simţit din greu crunta exploatare capitalistă, iar un altul le-a arătat, în cuvinte pline de căldură, că munca sa şi a tovarăşilor săi are drept scop să le asigure lor — copiilor, şcolarilor — o viaţă fericită, plină de bucurii, un viitor luminos. Şi elevii au înţeles mai bine, mai profund o serie de lucruri: că au datoria să răspundă aşa cum se cuvine grijii ce le-o arată aceşti oameni, să le poarte toată dragostea, tot respectul cuvenit, să se străduiască să le semene. La rîndul lor, elevii au vorbit muncitorilor despre notele mari luate în trimestrul acesta, despre străduinţa de a fi cît mai disciplinaţi, mai silitori, despre dorinţa de a se pregăti temeinic, pentru a fi şi ei în stare, mai tîrziu, să lucreze cu rezultate cît mai bune în producţie.

★

Pretutindeni pe meleagurile patriei vacanţa aduce copiilor nenumărate clipe de destătare. La ceasul cînd am ajuns noi acolo, şcoala medie din Costeşti, regiunea Argeş, era inundată de lumină. Din sălile de clasă, de pe culoarele împodobite cu ghirlande de flori şi serpentine multicolore, se revărsa o melodie plăcută şi antrenantă de dans. Carnavalul pionierilor era în toi.

Dar cine sînt cei care dansează? Parcă nu sînt pionierii şi elevii acestei şcoli, ci... stai, stai să-i privim mai bine. În colţul de colo parcă-i Domnul Goe. Da, da, el este. Îl recunoaştem după faimoasa beretă de „marinel". O necăjeşte chiar acum pe Scufiţa Roşie, pe care a invitat-o la dans. La cîţiva paşi, într-o mantie strălucitoare, Luceafărul face plecăciuni în faţa Cenuşăresei. Făt-Frumos din lacrimă îi spune ceva hazliu Ilenei Cosînzene, iar greerele, cu chitara la umăr, o caută supărat pe prietena sa furnica, ce i-a fost furată în timpul dansului.

Cele două săli în care se desfăşoară carnavalul sînt, după cum se vede, pline de eroii poveştilor pe care le-au citit şi le-au îndrăgit elevii: s-au desprins dintre file şi au venit să petreacă aici la carnaval, în jurul pomului de iarnă.

Am aflat apoi că toate aceste costume au fost pregătite, sub îndrumarea învăţătorilor şi profesorilor, cu mult timp înainte de vacanţă, de către elevi şi părinţii acestora. Şi astfel la carnaval pionierii nu numai că s-au distrat, că au primit cu bucurie darurile din pomul de iarnă, dar au avut şi prilejul să cunoască mai bine personajele cărţilor îndrăgite, să şi le închipuie aşa cum sînt. De aceea carnavalul pionierilor din Costeşti a plăcut mult tuturor celor care au participat la el, le-a trezit dorinţa de a cunoaşte alte şi alte personaje din cărţi.

★

La cîţiva zeci de kilometri de Costeşti se află comuna Perieţi. În ultimile zile, peste întreaga comună s-a cernut un strat de zăpadă. Bucuria şcolarilor n-a mai avut margini. În fiecare curte a răsărit, ca din pămînt, cîte un om de zăpadă cu nas roşu şi scufie de argilă-n cap, iar pe uliţă nu mai e loc de patine şi săniuţe.

În după amiaza aceasta, însă, şi omul de zăpadă şi patinele şi săniuţele au fost părăsite pentru cîteva ceasuri. Copiii s-au adunat la şcoală pentru a participa la întîlnirea cu preşedintele gospodăriei agricole colective, tovarăşul Gheorghe Lungan. Prietenos, apropiat, acesta a pornit să le vorbească despre gospodărie, despre hărnicia cu care muncesc ţăranii colectivişti — părinţii lor —, despre rezultatele pe care le-au dobîndit ei în acest an. „Unii dintre voi abia se născuseră cînd părinţii voştri, toţi locuitorii comunei, au hotărît să-şi înfrăţească pămînturile — le-a spus copiilor tovarăşul Lungan. Atunci a luat naştere gospodăria noastră". Apoi el le-a vorbit cu mîndrie despre felul cum a crescut an de an averea gospodăriei, despre felul cum s-a schimbat viaţa ţăranilor colectivişti, care a devenit mereu mai bună, mai frumoasă. Da, elevii ştiu: aceste schimbări s-au petrecut doar sub ochii lor. Sub ochii lor au apărut casele noi, grajdurile şi saivanele nou construite, sub ochii lor s-a înălţat căminul cultural. În curînd vor răsuna în case difuzoarele, iar la anul satul va fi complet electrificat. La întîlnirea cu preşedintele elevii au aflat cu cîtă dragoste muncesc părinţii lor, ce rezultate frumoase dobîndesc în muncă. Şi ei s-au bucurat că, la rîndul lor, au dat prilej părinţilor lor să fie mîndri de ei, de notele bune pe care le-au obţinut în trimestrul acesta la şcoală.

Înainte de a pleca din mijlocul copiilor preşedintele i-a invitat să viziteze gospodăria. Şcolarii i-au promis că vor veni, aşa cum au hotărît cu învăţătoarea lor, peste cîteva zile.

★

Vacanţa ne-a purtat paşii şi spre Sighet. În dimineaţa aceasta luminoasă, pe străzile oraşului mişună zeci de elevi. Fiecare duce cu el fie o săniuţă, fie schiuri. Ţinta lor este dealul Cîmpul Negru. Acolo, pe coama lunecoasă, are loc un concurs de săniuţe şi schi. Cît entuziasm a stîrnit concursul acesta! Cînd profesorul de educaţie fizică a întrebat cine vrea să participe la el, s-a ridicat pe dată o pădure de mîini. Toţi doreau să-şi încerce forţa, curajul.

Primii concurenţi au ajuns în vîrful dealului. Schiurile sînt înfipte în zăpadă pufoasă. Un minut de mare încordare. Apoi un fluierat scurt — şi concurenţii îşi iau vînt pe pîrtie. Uf, ce ghinion! Tocmai cînd să-l întrecă pe Dinu, Vasilică s-a răsturnat mototol în zăpadă. Nu-i nimic, se întîmplă şi de astea. Se ridică iute şi, cu obrajii flăcără, o porneşte mai departe. Cîteva clipe şi concurenţii au ajuns la start. Cîştigătorii sînt felicitaţi. Cei ce-au căzut îşi urcă din nou schiurile pe deal, ca să mai pornească o dată.

La cîţiva metri, într-o zarvă şi-o foioteă nespusă, se desfăşoară concursul de săniuţe. La „dublu" şi la „simplu".

Îngropat aproape pînă la briu în zăpadă, un „boboc" se căzneşte din răsputeri să tragă după el o sanie. Şi ce sanie! Încă o dată cît el. Nu cheamă însă pe nimeni în ajutor: vrea să ajungă singur în vîrf. Se află acum la prima vacanţă din viaţa lui de elev. La început i-a părut rău că se desparte pentru două săptămîni de şcoală, dar cînd i-a spus tovarăşa învăţătoare cu ce bucurii îi întîmpină pe copii vacanţa, a aşteptat-o cu nerăbdare.

Iată, au trecut doar cîteva zile de vacanţă şi el a şi trăit împreună cu colegii lui clipe minunate: a luat parte la o dimineaţă de basm, a vizitat un muzeu, a văzut un spectacol. Iar acum, priviţi: e la concursul de săniuţe.

★

Din plin se bucură de vacanţă şi elevii din Focşani. La Casa pionierilor sau la clubul ce a luat fiinţă la Şcoala medie „Unirea" ei se întîlnesc zilnic pentru a participa la multe acţiuni atractive, interesante. Foarte mult le-au plăcut, bunăoară, vizita la Fabrica de mobilă din oraş, simpozionul literar care s-a desfăşurat zilele trecute la club, concursul pentru cel mai bun recitator, ca şi mult disputatul concurs de şah de la Casa pionierilor, care a atras un număr mare de participanţi.

Vacanţa a adus elevilor din Focşani, ca de altfel tuturor elevilor ţării, şi o altă bucurie: aceea de a putea sta mai mult timp în tovărăşia cărţilor, de a se putea desfăta în voie citind paginile lor minunate, de a sta de vorbă îndelung cu eroii lor. În aceste zile bibliotecile şcolilor, biblioteca oraşului, sînt vizitate de zeci şi zeci de elevi din toate clasele. Cataloagele, fişierele, rafturile cu volume sînt studiate cu atenţie. Mulţi elevi aduc cu ei la bibliotecă şi listele de cărţi pe care, cu sprijinul profesorilor de limba română, şi le-au întocmit în preajma vacanţei. Pe lista lui Adrian Drăghici, elev în clasa a VI-a la Şcoala generală de 8 ani nr. 4, sînt înşirate, alături de cîteva cărţi de care, după cum i-a spus tovarăşa profesoară, va avea nevoie în trimestrul al II-lea, şi o serie de lucrări ştiinţifico-fantastice, care-i plac nespus. De aproape o jumătate de ceas caută, preocupat, printre rafturi. În sfîrşit, a găsit tot ce-i trebuie. Mulţumit, arată cărţile tovarăşei bibliotecare, care le trece pe fişă. După cîteva clipe Adrian o porneşte spre casă cu teancul de cărţi sub braţ, mulţumit şi încîntat: abia aşteaptă să le răsfoiască...

★

În fiecare oraş, în fiecare sat, peste tot pe unde ne-am oprit, vacanţa împarte generoasă copiilor nenumărate bucurii. Şcoala, organizaţiile de tineret, organizaţiile sindicale, şi-au dat mîna pentru a le asigura tuturor nu numai odihna necesară după un trimestru de muncă, dar şi cele mai bune prilejuri de a petrece zile de neuitat, de a participa la acţiuni cu un bogat conţinut educativ, care să contribuie la dezvoltarea lor multilaterală, să le îmbogăţească mintea şi sufletul.

MONICA VERDEŞ

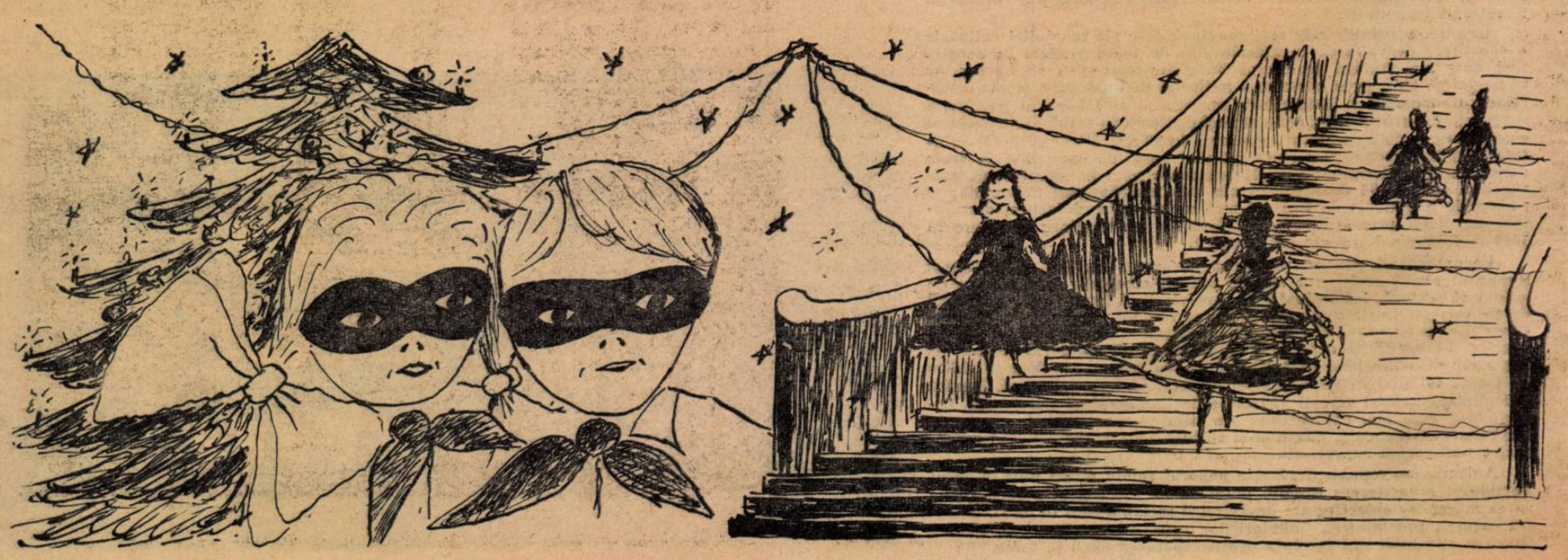

ŞCOALA ÎN ANII REPUBLICII

„...Fiecare tînăr poate ajunge la cea mai înaltă treaptă a ştiinţei..."

Filozofii şi oamenii de litere au încercat de multe ori şi în toate timpurile să dea o definiţie a omului, să stabilească acele însuşiri specifice care îl deosebesc substanţial de celelalte fiinţe şi îi determină înalta denumire de om. Şi fiecare a adus cîte o contribuţie în stabilirea unor criterii definitorii. Îngăduit să ne fie deci a mai adăuga încă una sau a parafraza unul din criteriile deja enunţate. Mă refer, cu aceasta, la setea şi aptitudinea omului de a învăţa.

E vorba, firesc, de învăţătura conştientă, care ţine de întregirea substanţei umane prin cunoştinţe despe existenţă, despre lume, e vorba de dorinţa nestăpînită de a cunoaşte multilateral toate tainele naturii, de a căuta oricărui fenomen din viaţă şi din natură o explicaţie şi apoi a stabili legi. Aceasta nu o poate face decît omul. Este un atribut şi o cinste a lui.

Dar iată că, de-a lungul multor secole de istorie, marea majoritate a poporului a fost lipsită de posibilitatea înălţării pînă la definiţia omului în acest sens. Robia, iobăgia, cumplitul jug impus de capitalism, colonialismul şi neocolonialismul, exploatarea fără milă a omului de către om sînt cruntele aspecte ale tendinţei claselor dominante de a-i exclude din colectivitatea umană pe cei săraci, umili şi muncitori, prin menţinerea lor în ignoranţă şi întuneric.

Aceasta a fost în trecut, veac după veac, şi soarta impusă majorităţii poporului nostru. Ţara noastră, precum se ştie, a ţinut secole întregi cînd locul întîi, cînd locul al doilea din coadă în ceea ce priveşte procentajul ştiutorilor de carte. Analfabetismul mergea braţ la braţ cu sărăcia şi pelagra. Din nefericire, în rafturile bibliotecilor complete se găseşte şi un volum al unui oarecare Pavlov, senator de Huşi, care în urma răscoalei din 1907 cerea în mod imperios şi serios desfiinţarea învăţămîntului elementar la sate, pe motiv că învăţătura a fost agentul care a fermentat răscoala ţărănească. „Ce le trebuie învăţătură ţăranilor?" — se întreba Pavlov. Şi încheia figurativ, printr-o imagine: „Ce au nevoie să fie văcsuite cizmele care umblă prin noroi?". Aşa gîndeau reprezentanţii regimului burghezo-moşieresc. Aşa gîndeau şi acţionau în consecinţă. Nu-i de mirare deci, că, în asemenea condiţii, regimului nostru i-au rămas, ruşinoasă moştenire, patru miloane de analfabeţi.

Dar iată că partidul clasei muncitoare, de îndată ce a preluat în mîinile sale puterea, „a lustruit cizmele ţăranilor" — cu alte cuvinte, ţăranul a fost alfabetizat. Alfabetizarea însă nu a constituit un scop în sine, ci un mijloc pentru culturalizarea tuturor oamenilor muncii. Şi s-a realizat de asemenea, pentru prima dată în istoria ţării noastre, învăţămîntul cu adevărat general şi gratuit pentru toţi copiii patriei.

Aci este un domeniu în care se poate observa foarte bine acea egalitate despre care vorbim în regimul nostru. Toţi copiii pornesc în viaţă de la acelaşi start, au la bază aceeaşi pregătire. Rămîne ca însuşirile şi calităţile personale ale fiecăruia să determine, în această cursă cu plecare dreaptă şi egală pentru toţi, cine anume ajunge mai departe. Iar învăţătorii, profesorii, toţi cei ce slujesc şcoala, ajută fiecărui copil ca, folosind minunatele condiţii create de partid şi guvern, să-şi însuşească temeinic cunoştinţele predate în şcoală, să cunoască încă de pe băncile şcolii producţia şi problemele ei, să ajungă oameni de ispravă.

Învăţămîntul a dobîndit astăzi, în ţara noastră, o dezvoltare care îl face să depăşească pînă şi învăţămîntul din ţările cu vechi culturi, care se pretind foarte înaintate. Nu voi face aici o enumerare statistică, ci mă voi referi la fapte zilnice, pe care le întîlnim pretutindeni.

Toţi copiii patriei sînt cuprinşi acum în şcoala generală, a cărei durată se extinde la opt ani. Şcolile medii, şcolile profesionale şi tehnice primesc anual sute de mii de copii. Învăţămîntul de toate gradele este gratuit. Copiii din şcolile de 8 ani primesc în mod gratuit şi manualele. La ceasul cînd se deschid şcolile, străzile răsună de rîsetele cristaline ale copiilor porniţi să-şi însuşească învăţătura. În zilele vacanţelor, ca acum, garnituri de trenuri suplimentare duc în toate colţurile ţării pe elevii porniţi să-şi cunoască patria, să se odihnească şi să se joace în cele mai frumoase, mai pitoreşti localităţi ale ei.

Altă dată, într-un sat un student era o raritate. Ştia de asta tot satul. Se mîndrea tot satul. Astăzi, fiecare sat a crescut cîţiva agronomi, cîţiva ingineri, cîţiva profesori şi medici, cîţiva cercetători în domeniul ştiinţei. Studenţii se numără cu miile, cu zecile de mii nu numai în Bucureşti, ci şi în multe alte centre culturale: avem facultăţi şi institute la Iaşi, la Cluj, la Timişoara, la Galaţi etc. Mici oraşele cochete şi confortabile, care înseamnă o mică şi veselă republică a studenţimii, se pot vedea în toate centrele universitare. Selecţionarea oamenilor pentru sarcinile de stat şi de producţie se face astăzi la nivel superior, din toată masa populaţiei patriei noastre. Fiecare tînăr poate ajunge la cea mai înaltă treaptă a ştiinţei şi are asigurate posibilităţi multilaterale.

Prin învăţătură cetăţeanul ţării noastre capătă conştiinţa demnităţii sale, conştiinţa misiunii sale în statul socialist, capătă o concepţie ştiinţifică despre lume şi societate, devenind un factor conştient de progres. Învăţămîntul din ţara noastră, ca bun al întregului popor, întregeşte în fiecare copil, pînă la pragul maturităţii, definiţia lui de om şi îi desăvîrşeşte toate calităţile pe care urmează să le valorifice în munca dusă mai tîrziu în folosul întregului popor.

Nu au trecut nici douăzeci de ani de la eliberarea patriei noastre şi roadele concepţiei partidului despre om şi educarea lui sînt vizibile şi au fost subliniate de toţi vizitatorii străini care au trecut prin ţara noastră, chiar de cei care au intrat la graniţă cu un greu bagaj de idei preconcepute şi de prejudecăţi. Ţara noastră, prin intelectualitatea pe care a crescut-o cu grijă şi cu o atît de superioară concepţie, ca şi prin vechea intelectualitate, care s-a devotat cu totul cauzei comunismului, aduce astăzi o contribuţie de seamă în toate domeniile culturii şi ştiinţei. În fiecare an sute de oameni de ştiinţă şi de cultură romîni participă la diferite congrese, conferinţe, colocvii etc. ţinute în toate colţurile lumii şi, prin referatele ce le susţin şi prin discuţiile pe care le poartă, dovedesc că ţara noastră ocupă astăzi un loc de frunte în cultura mondială. Stima care ni se arată întotdeauna la asemenea întîlniri, stima pe care sînt siliţi să ne-o arate chiar adversarii noştri, este dovada că învăţămîntul din ţara noastră dă roade strălucite.

Dacă în dezvoltarea economiei elementul hotărîtor îl constituie industria grea cu pivotul ei — industria constructoare de maşini — apoi în dezvoltarea culturii noastre am putea spune că acest element îl reprezintă învăţămîntul, creator de noi şi noi energii spirituale. Ca în toate domeniile, şi în domeniul acesta, al dezvoltării culturale, partidul a văzut şi a lucrat cu înţelepciune, punînd învăţămîntul în primul rînd al preocupărilor sale pentru formarea potenţialului spiritual al ţării, pentru pregătirea constructorilor socialismului şi comunismului.

DEMOSTENE BOTEZ

„...Prin învăţătură cetăţeanul ţării noastre capătă conştiinţa misiunii sale în statul socialist..."

„...Învăţămîntul din ţara noastră desăvîrşeşte în fiecare copil toate calităţile..."

Oameni care nu-şi drămuiesc nici o clipă eforturile

Proclamarea Republicii Populare Romîne, republică socialistă, a dat poporului nostru, după veacuri de suferinţă şi asuprire, cadrul potrivit în care el să se poată afirma şi dezvolta liber, punîndu-şi în valoare, pe întreg orizontul vieţii publice, capacitatea sa de efort şi de creaţie.

Marile realizări obţinute în ţara noastră, sub conducerea partidului, în răstimpul de la proclamarea republicii şi pînă astăzi, dovedesc justa orientare istorică statuată prin actul naţional de la 30 Decembrie 1947 şi îndreptăţesc cea mai desăvîrşită încredere în viitorul înfloritor al patriei.

Şcoala noastră socialistă şi-a cucerit un loc de cinste în frontul înaintării către o viaţă nouă, pătrunsă de cea mai înaltă concepţie umană şi temeinic consolidată economiceşte, iar cadrele didactice s-au arătat a fi nu numai factori reali de cultură, dar şi cetăţeni conştienţi, devotaţi poporului şi destinelor lui însorite.

Şi e în firea lucrurilor să se întîmple aşa, întrucît nu mai e vorba, ca altă dată, de nişte oameni necăjiţi, îndatoraţi să ornamenteze cu titluri şi cu un pospai de cultură pe moştenitorii ghiftuiţi ai claselor privilegiate, ci de nişte muncitori adevăraţi, chemaţi să dea ritmicele şarje ale generaţiilor de oameni noi, fii ai întregului popor muncitor, a cărui pricepere şi al cărui efort să se ridice neîncetat la nivelul sarcinilor pe care dezvoltarea continuă a societăţii socialiste le pune pe linia desăvîrşirii sale şi a trecerii treptate la comunism.

În liniştea claselor, descifrînd pe fruntea copiilor zorile viitorului sau sprijinind larga acţiune de culturalizare a maselor, învăţătorii şi profesorii se simt astăzi angajaţi pe de-a-ntregul într-o luptă care e tot atît de mult a lor cît şi a întregului popor. Luptători în primele rînduri ale frontului ideologic, dascălii de azi nu-şi drămuiesc nici o clipă eforturile, ştiind că ochii tuturor sînt îndreptaţi către ei, aşteptînd să primească din mîinile lor schimbul de muncă.

O atare răspundere socială dă maturitate şi celui mai tînăr dintre cadrele noastre didactice, călăuzindu-i întreaga muncă şi făcînd-o să aibă ponderea unui act cetăţenesc, vrednic să fie înscris ca parte a realităţilor noi, pe tabla întregului front al muncii poporului.

Aşa se explică înalta tensiune la care se menţine, în tot cuprinsul ţării, activitatea cadrelor didactice. Încordarea zilnică a studiului şi a lecţiilor, atenţia neslăbită pentru cunoaşterea copiilor şi formarea personalităţilor lor, confruntarea la fiecare pas a celor învăţate din cărţi cu realităţile vii ale patriei — iată doar cîteva momente dintr-o muncă de o deosebită concentrare, de multă chibzuinţă. A devenit un aspect obişnuit al peisajului republican învăţătorul şi profesorul, însoţit de grupele de elevi, vizitînd fabricile, muncind în ţarinile gospodăriilor colective, discutînd în muzee şi expoziţii, străbătînd pe jos, în autobuze, cu trenul drumurile depărtate ale ţării şi străzile oraşelor, în căutarea monumentelor istorice, ale naturii, pe litoralul mării, prin văile şi poienile munţilor, la marginea apelor şi pe întinsul cîmpiilor.

Întîlneşti pe învăţători şi pe profesori în biblioteci, îndrumînd lectura sătenilor, conferenţiind la căminele culturale, regizînd sau jucînd piese de teatru, conducînd sau cîntînd în coruri, pregătind echipe de dansuri, întovărăşind tineretul peste tot unde acesta este chemat să-şi valorifice măiestria, talentul. Nu puţine sînt acele cadre didactice care îmbogăţesc cu studii documentate coloanele revistelor de specialitate şi sesiunile ştiinţifice de toate categoriile. Păstrători ai bunelor tradiţii ale poporului, mereu atenţi la nou din viaţa contemporană, pe care-l adoptă cu entuziasm şi-l valorifică în întreg cercul lor de activitate, aceşti modeşti lucrători în domeniul culturii îşi găsesc satisfacţia muncii lor bogate în demnitatea la care i-au ridicat şi material şi moral, în anii republicii populare, partidul şi poporul. Dascăli înainte de toate, organizatori, animatori, artişti uneori şi ostenitori la multe treburi, la ei caută, cu respect şi nădejde, ochii copiilor, ai părinţilor, ai tuturor oamenilor muncii.

Au rămas în urmă, între fosilele trecutului înmormîntat de-a pururi, tipurile spăimoase ale învăţătorilor şi profesorilor a căror întîlnire, în clasă sau în lume, trezea repulsie, tipuri pe care verva copiilor, înteţită de ridicolul pedanteriei sau îngroşată de revolta împotriva tiraniei, îi împodobea cu porecle degradante.

Munca în tovărăşie dreaptă, tonul sincer şi deschis al lecţiilor, pasiunea pentru adevăr şi frumos, mîna gata întinsă pentru ajutor celor rămaşi în urmă sau nedumeriţi, vecinătatea unei înţelegeri răbdătoare şi atente, prestigiul ştiinţei şi siguranţa îndrumării, fermitatea în efortul comun, aprecierea cinstită, dar mobilizatoare, iată pietrele de temelie ale autorităţii indiscutabile a cadrelor didactice de astăzi, izvorul influenţei lor în formarea caracterelor.

Noile rînduieli inaugurate de republică se reflectă în atmosfera generală a şcolii prin spiritul democratic care inspiră şi domină toate funcţiunile ei constitutive. Temuta disciplină de altă dată s-a umanizat, devenind liberă prin conştiinţă şi activă prin prezenţa edificatoare a colectivului, angajat într-un efort comun. În procesul muncii din şcoală se fac simţite relaţii noi. Creştem doar oameni liberi, egali în drepturi, a căror iniţiativă şi elan creator trebuie să fie stimulate de conştiinţa că activează într-un complex de forţe solidare, care urmăresc acelaşi scop.

Şcoala ţării noastre se află astăzi în plină dezvoltare, cu o bogată bază materială şi un înalt conţinut care îngăduie intrarea în circuitul unei culturi de un nivel mai ridicat a întregului popor, a tuturor copiilor şi tinerilor ţării, pregătind masele de făuritori ai comunismului biruitor.

Un fenomen caracteristic al zilelor noastre este acela că şcoala a ajuns un loc de întîlnire pentru toate vîrstele. Copilul se încrucişează pe coridoare şi în sălile de curs cu fratele său mai mare sau chiar cu părinţii săi, cu caiete şi manuale la subţioară. A învăţa nu mai e de mult un atribut al copilăriei. Astăzi generaţiile amestecă mînate de aceeaşi sete a noasterii. Sînt, în timpul anului, cîndva toată ţara învaţă. Folosirea înte a ştiinţei şi tehnicii înaintate în te domeniile producţiei din uzine şi de ogoare cere tuturor celor ce munc să-şi ridice necontenit nivelul pregăt generale şi profesionale. Tot mai mu oameni — muncitori, tehnicieni, cole vişti — intră în băncile copiilor, asc tînd ca nişte şcolari cuminţi, întorci foile manualelor şi gata de răspuns toate surprizele emoţionante ale întrel rilor. O sală de clasă cu oameni vîrstn — la cursuri de specializare, la învă mîntul seral etc. — devine o clasă ob nuită, în care raporturile între cel ce p dă şi cel ce învaţă se restabilesc apro ca în vremurile copilăriei.

Alături de cadrele didactice, îşi des pera vocaţia de dascăli şi se comportă atare numeroşi ingineri, medici, cerce tori pe tărîmul ştiinţei, oameni grăi altădată şi zgîrciţi la vorbă.

Aceasta creează în jurul şcolii un clim ce o face să se dezvolte cu puteri cres te. Zelul cu care populaţia se mobilize în construcţiile de şcoli şi pentru bu lor întreţinere, grija pentru condiţ bune de existenţă şi de muncă a cadre didactice este consecinţa logică a aces climat.

Părinţii şi cadrele didactice forme o mare şi unită familie, în care răspu derea pentru viitorul copiilor, pentru torul patriei, este tot atît de adînc si ţită.

În condiţiile republicii şi ale socialmului, şcoala este cu adevărat poporului şi e pe bună drept preţuită ca una din forţele care îl c către o viaţă mai bună.

A 16-a aniversare a Republicii Po lare Romîne găseşte şcoala în plin av şi pe slujitorii ei înălţaţi în cugetul avînd convingerea că, alături de înt poporul muncitor, şi cu aceeaşi osîr neslăbită, pregătesc zilele mari ale trării în comunism.

PETRE DRĂGOIESCU
Profesor emerit

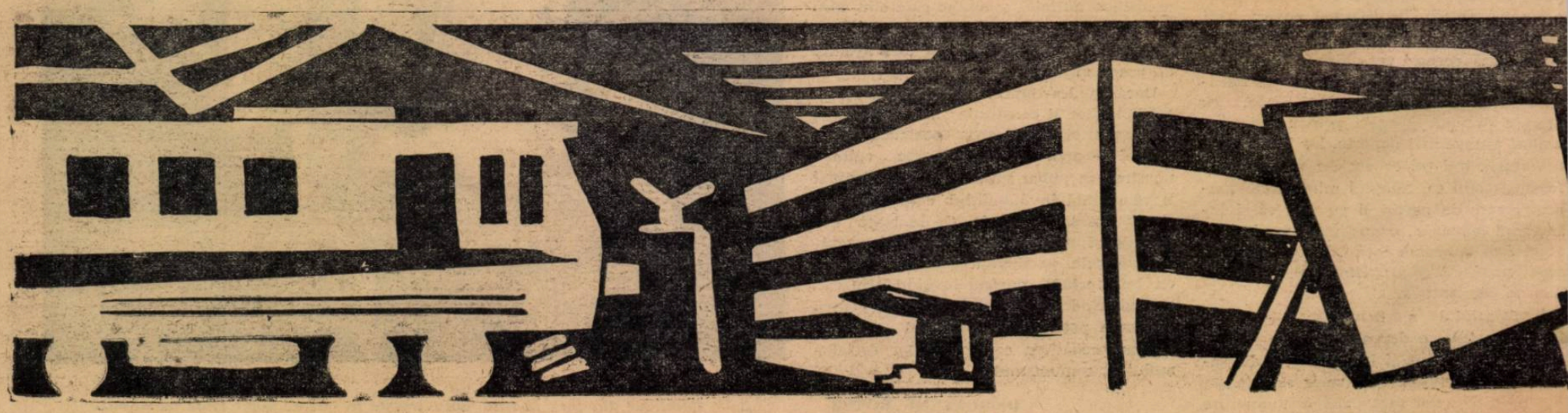

Muncind cu sîrg pentru şcoală

„Un om foarte bine pregătit în specialitatea sa"; „Un om care munceşte cu deosebit zel pentru educarea şi instruirea tinerei generaţii", „Un om care arată mult interes în îndeplinirea tuturor sarcinilor primite şi care răspunde conştiincios la toate chemările"... Cam aşa vorbesc despre tovarăşul Gheorghe A. Achiţei, profesor de matematică la Şcoala medie nr. 2 din Deva, toţi cei ce îl cunosc. Iar aprecierile lor sînt pe deplin îndreptăţite. Faptul că nu de mult a primit înaltul titlu de profesor emerit este o dovadă a muncii lui pline de rîvnă, a frumoaselor rezultate pe care le-a obţinut an de an.

În cele aproape trei decenii de activitate desfăşurată cu devotament şi pasiune pe tărîmul învăţămîntului, profesorul Gheorghe A. Achiţei a muncit neobosit, zi de zi, pentru a-şi pregăti temeinic elevii în domeniul matematicii. Mulţi dintre ei s-au distins nu numai cu ocazia diverselor concursuri şi ale olimpiadelor de matematică, dar şi în viaţă, în munca lor din producţie, aducînd profesorului o deosebită satisfacţie — răsplata cea mai mare a muncii pentru un dascăl.

Profesor cu experienţă largă şi cu o bună pregătire ştiinţifică, tovarăşul Achiţei împarte cu dărnicie, din comoara pregătirii sale, şi celorlalţi colegi — în şcoală, la cercul pedagogic sau în cadrul filialei din Deva a Societăţii de matematică şi fizică, filială al cărei preşedinte este. Roadele muncii lui au fost concretizate şi în contribuţia pe care a adus-o la elaborarea manualelor şcolare, ca şi într-o lucrare în care vorbeşte despre metodele de rezolvare a problemelor de aritmetică.

Intensă activitate în şcoală şi în afara ei — iată ce îl caracterizează pe acest slujitor de frunte al învăţămîntului nostru. Departe de a se limita la obligaţiile stricte ce i le impune profesiunea, el socoteşte că menirea lui de dascăl, de om căruia i s-a încredinţat minunata sarcină de a instrui şi educa tineretul, îi cere să fie un activist de seamă şi pe frontul culturalizării maselor.

Fără să se mulţumească cu ceea ce ştie, tov. Gheorghe A. Achiţei dovedeşte un interes nestăvilit pentru a se pune în curent cu toate problemele noi cu care se îmbogăţesc ştiinţele matematice şi adînceşte adevărurile lor în lumina învăţăturii marxist-leniniste.

Toate acestea îi dau posibilitatea să lucreze cu roade tot mai bune, să-şi înarmeze elevii cu concepţia ştiinţifică despre natură şi societate, să le dezvolte curiozitatea ştiinţifică, dragostea pentru o disciplină atît de frumoasă şi de utilă cum este matematica, să-i pregătească temeinic, ca vrednici constructori ai vieţii noastre noi.

R. DUMITRU

Chipul de neuitat al învăţătorului

Sînt mulţi cei ce păstrează în memorie, ca pe o amintire dragă, chipul învăţătorului Constantin Arsene de la Şcoala nr. 3 din Piteşti, a omului care prin munca, prin povaţa şi pilda lui le-a luminat primii ani ai copilăriei. Nu o dată îi sosesc tovarăşului Arsene, din colţuri depărtate de ţară, scrisori ce-i amintesc de numele unor copii care, ajunşi acum oameni în toată firea, ţin să-i mulţumească pentru învăţătura primită. Căci foştii lui elevi duc pretutindeni cu ei o părticică din viaţa şi din sufletul acestui om, din personalitatea lui. Iar învăţătorul Constantin Arsene îi poate privi pe toţi cu bucuria în inimă. El are mîndria de a-şi fi făcut întotdeauna cu cinste datoria.

Care este secretul succeselor sale? La această întrebare se poate răspunde într-un singur fel: secretul stă în munca lui asiduă, pasionată, de zi cu zi. În această muncă intensă, continuă se află şi răspunsul altor întrebări. Prin ea se poate afla cum izbuteşte învăţătorul Arsene să facă accesibile cunoştinţe a căror comunicare pare dificilă pentru elevii din clasele mici, cum reuşeşte să dezvolte la elevii săi dragostea pentru patrie, pentru muncă, pentru oamenii muncii.

Dacă învăţătorul Constantin Arsene reuşeşte să facă lecţiile interesante şi atractive, să capteze atenţia elevilor şi să trezească în ei dorinţa de a învăţa, dacă ideile, cunoştinţele şi sentimentele pe care el le sădeşte în mintea şi în sufletele lor se dovedesc peste ani fertile, dacă, într-un cuvînt, el reuşeşte să-şi îndeplinească, în înţelesul cel mai înalt al cuvîntului, îndatoririle de pedagog — toate acestea se explică prin asiduitatea şi pasiunea depuse într-o muncă obişnuită şi modestă, de zi cu zi.

Rîvna lui neostenită pe ogorul şcolii îl face să manifeste şi acum, după atîţia ani de muncă, dorinţa de a-şi perfecţiona neîncetat pregătirea. De aceea, după ce şi-a verificat forţele, încă din anul 1961, prin examenul pentru obţinerea gradului II, şi-a arătat acum hotărîrea sa de a se prezenta la examenul pentru obţinerea gradului I.

Rodnica activitate a învăţătorului Constantin Arsene este călduros apreciată de elevi, de părinţii lor, de colegii lui de muncă, de toţi locuitorii oraşului în care lucrează. Cu toţii l-au felicitat cînd guvernul patriei noastre i-a conferit titlul de învăţător emerit, ca o înaltă recunoaştere şi preţuire a meritelor sale în domeniul luptei pentru educarea tinerelor generaţii. Cu toţii se bucură că şcolile ţării au asemenea oameni de nădejde, datorită cărora copiii cresc ca vrednici cetăţeni ai patriei.

V. OCTAVIAN

În slujba celor mai frumoase idealuri

De data aceasta nu l-am mai întîlnit, ca de obicei, în laborator, cercetînd cu luare aminte eprubetele pline cu substanţe, ci acasă, pregătindu-se pentru cursul ce avea să-l ţină la Institutul pedagogic de 3 ani despre statica fluidelor. Se pregătea atent, ca în tot timpul celor 38 de ani de activitate pe tărîm şcolar.

Pe masa de lucru — cărţi, reviste, caiete cu însemnări. Toate îţi vorbesc despre preocupările profesorului Ion Sbierea, despre dorinţa lui de a munci cu roade cît mai bune la catedră. O dorinţă mereu proaspătă, în ciuda anilor care au început să-i brumeze tîmplele, să-i aştearnă cute pe obraji.

Descendent dintr-o familie de cărturari sucevenі — bunicul lui a fost autorul ediţiei comentate a Codicelul Voroneţean — profesorul Sbierea a reuşit, prin eforturi şi strădanii de zi cu zi, prin multe sacrificii materiale, să-şi formeze o cultură bogată, o temeinică pregătire de specialitate. Dese ori îşi aminteşte el de anii grei din vremea stăpînirii burghezo-moşiereşti, cînd învăţătorii şi profesorii erau desconsideraţi şi umiliţi, cînd nimic nu le venea în ajutor spre a le uşura munca, spre a le netezi calea spre o bună pregătire profesională. Pasionat căutător în domeniul ştiinţelor care i-au captivat atenţia şi sufletul, cîte nopţi nu a vegheat în laborator, aplecat deasupra eprubetelor, cîte ceasuri din timpul liber nu a dedicat el studiului, găsirii celor mai bune căi de pregătire temeinică a tineretului? Şi nu numai atît. Cîte ore nu a închinat cu dragoste muncii pentru luminarea ţăranilor — căci dese ori îl poţi întîlni prin satele regiunii, în brigăzile ştiinţifice, vorbind sătenilor despre adevărurile de neînvins ale ştiinţei, răspunzînd cu răbdare la întrebările iscusite ale analfabeţilor de odinioară.

Dar strădaniile nu i-au fost zadarnice. Mulţi dintre elevii lui sînt astăzi cadre de nădejde în industrie sau agricultură, în învăţămînt, pe tărîmul culturii. Dacă în trecut meritele dascălului au trecut neobservate, ca de altfel ale atîtor slujitori credincioşi ai şcolii, astăzi partidul şi guvernul i-au arătat cel mai puternic semn de preţuire şi recunoştinţă pentru munca şi meritele sale, acordîndu-i titlul de profesor emerit al R. P. Romîne. Pe adresa tovarăşului Sbierea sosesc numeroase scrisori de la foşti elevi ai săi, mîndri de profesorul lor. „Vă felicităm cu toată căldura, dorindu-vă multă sănătate şi succes în activitate": „Am simţit o deosebită mulţumire atunci cînd am aflat că munca dv. a fost atît de frumos răsplătită de către regimul nostru" — se spune în multe din ele. Şi dacă asişti la prelegerile pe care le ţine în faţa viitorilor profesori, studenţi ai Institutului pedagogic de 3 ani din Suceava, înţelegi cît de firească şi sinceră este satisfacţia pe care şi-o exprimă în scrisori foştii lui elevi. Tinerii prezenţi astăzi în sălile de curs îl urmăresc pe profesor cu cea mai mare atenţie, în toată expunerea sa. Pentru că în vorbele lui simt pasiunea omului devotat ştiinţei, neastîmpărul căutătorului, dorinţa nestăvilită a meşterului de a face din ucenicii săi făurari de nădejde ai zilelor ce vin.

Şi pentru toate acestea îl vor respecta mereu şi îşi vor aduce mereu aminte de el.

LIVIU DOBRE

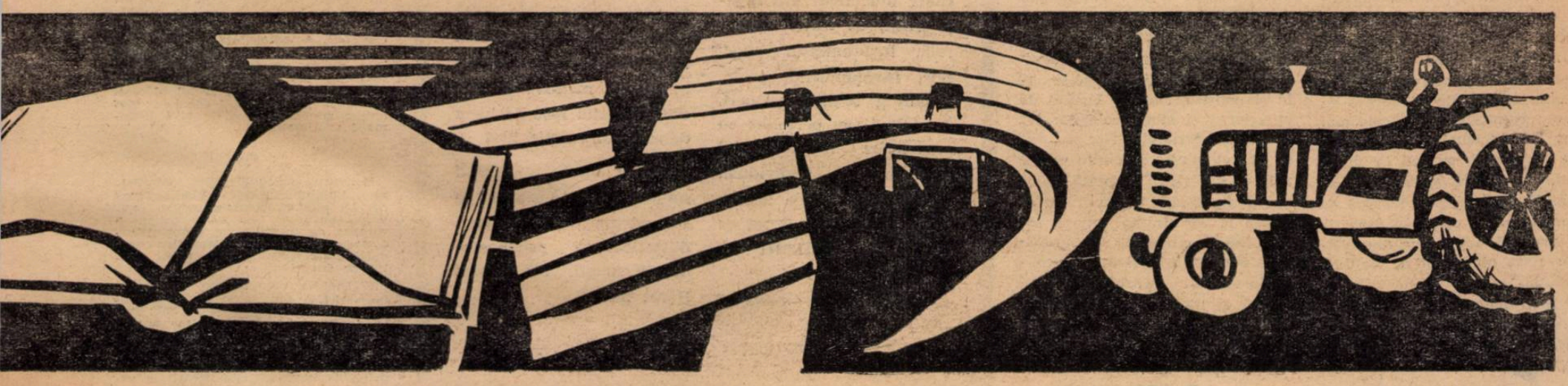

ALEGERI SINDICALE

Orientare spre problemele principale

Zilele trecute, la Grupul școlar din Capitală al Ministerului Învățămîntului a avut loc adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și pentru alegerea noului comitet al sindicatului.

În prima parte a lucrărilor, participanții au ascultat darea de seamă prezentată de comitetul sindicatului și au participat la discuții pe marginea ei. Analizînd amplu, în spirit critic și autocritic, toate laturile muncii sindicale desfășurate în unitățile grupului — școala de cultură generală, școala tehnică de cinematografie, școala profesională și școala de meserii — darea de seamă și discuțiile au scos la iveală numeroasele realizări dobîndite de membrii de sindicat, arătînd totodată care au fost neajunsurile ivite în activitatea comitetului și pe ce cale trebuie înlăturate acestea.

Comitetul sindicatului — s-a subliniat în darea de seamă și în discuții — a orientat cu deosebire munca celor 7 grupe sindicale din cadrul său spre sprijinirea activității instructiv-educative desfășurată de membrii de sindicat. Îndrumat de organizația de partid, comitetul s-a străduit să-și sporească necontenit contribuția la îmbunătățirea învățămîntului teoretic și practic, la îndeplinirea planului de producție al atelierelor grupului școlar, la educarea elevilor ca viitori oameni de nădejde. În acest scop s-a acordat un ajutor important conducerii grupului și comisiilor metodice de cultură generală și tehnice în vederea organizării cu succes a lecțiilor deschise, a interasistențelor, a schimbului de experiență. Un larg sprijin s-a dat acțiunii de confecționare a materialului didactic cu mijloace locale, ceea ce a dus la unele realizări demne de luat în seamă. Astfel au fost construite numeroase materiale, printre care macheta unui strung, o presă cu excentric, un șeping, lămpi foto, un banc metalic, precum și un banc reglabil după înălțimea elevilor.

O mare atenție s-a acordat instruirii practice a elevilor din toate școlile grupului. Comitetul a cerut membrilor de sindicat să asigure o legătură cît mai strînsă între lecțiile teoretice și instruirea practică din ateliere și a mobilizat pe maiștrii-instructori la o activitate intensă. Majoritatea maiștrilor-instructori au muncit cu seriozitate, ridicînd necontenit nivelul instruirii practice. Datorită în bună măsură și sprijinului acordat de comitetul sindicatului, conducerea atelierelor a reușit să asigure desfășurarea unei activități ritmice și susținute în cadrul acestora.

Toate aceste preocupări au făcut ca atelierele grupului școlar să dea o producție sporită, într-un sortiment variat și de calitate bună. Ca urmare a grijii acordate muncii din ateliere s-au obținut rezultate dintre cele mai bune la examenele de calificare date de elevii anului IV de la școala de meserii și de elevii anului II de la școala tehnică de cinematografie, ca și în pregătirea practică a elevilor din ultimele clase ale școlii de cultură generală.

O preocupare deosebită a vădit comitetul sindicatului și pentru întărirea muncii educative din cadrul grupului școlar. În acest scop s-a acordat un ajutor sistematic diriginților, aceștia fiind mobilizați să organizeze cu elevii convorbiri pe teme etice, precum și acțiuni cu caracter educativ în afara clasei. O asemenea acțiune, foarte apreciată de elevi, a fost, de pildă, întîlnirea organizată la școala de cinematografie cu scriitorul și regizorul Francisc Munteanu.

Considerînd că cea mai bună cale de ridicare a nivelului muncii membrilor de sindicat o constituie îmbunătățirea continuă a pregătirii lor ideologico-politice și profesionale, comitetul a acordat mult sprijin învățămîntului ideologic al acestora și activității lor metodice, punîndu-le la îndemînă bibliografia necesară. În același timp s-a urmărit îmbunătățirea muncii culturale. S-au organizat astfel conferințe, o serată literară, recenzii, audiții muzicale, vizionarea în comun a unor spectacole, vizite la muzee, expoziții etc.

Relevînd realizările muncii, darea de seamă și discuțiile au scos în evidență și lipsurile acesteia. Astfel, s-a arătat că nu s-a făcut tot ce era necesar pentru a mobiliza personalul didactic în asigurarea unei pregătiri temeinice a tuturor elevilor încă din primele clase, ceea ce a determinat ca unii din ei să ajungă în clasele mai mari cu unele goluri în pregătirea teoretică și practică. Noul comitet al sindicatului va trebui să dea mai multă atenție acestei probleme — au spus participanții la discuții — după cum va trebui să se ocupe mai intens și de mobilizarea membrilor de sindicat în vederea întăririi muncii educative, astfel încît toți elevii să-și îmbunătățească atitudinea față de muncă și de învățătură. Mai multă atenție este necesar să se acorde închegării colectivului, formării unei opinii sănătoase în rîndurile lui, ca și problemelor privitoare la ridicarea nivelului de conștiință al membrilor de sindicat. Adunarea a criticat pe acei membri de sindicat care nu și-au îndeplinit cu suficientă conștiinciozitate îndatoririle profesionale, lipsind nemotivat, întîrziind de la lecții etc. și a cerut ca noul comitet să-și întărească munca politico-educativă pentru ca în viitor astfel de manifestări să nu se mai repete.

Subliniind sprijinul pe care l-au primit din partea comitetului în activitatea lor profesională și culturală, participanții la discuții au arătat în același timp necesitatea ca în viitor să se acorde mai multă atenție întăririi muncii culturale și organizării unor forme mai variate ale acestei munci. O serie de vorbitori au criticat comitetul sindicatului pentru faptul că nu s-a preocupat de activitatea sportivă.

În noul comitet al sindicatului au fost aleși tovarăși cu o rodnică activitate pe linie profesională și politică, care se bucură de aprecierea și stima colegilor lor de muncă. Străduindu-se să aducă la îndeplinire sarcinile prevăzute în hotărîrea adoptată de adunarea generală — sarcini ce se referă la sprijinirea muncii instructiv-educative, la îmbunătățirea activității în atelierele școală, la ridicarea nivelului de conștiință al membrilor de sindicat — noul comitet va putea îndreptăți încrederea pe care i-o acordă masele.

D. GRIGORESCU

La muzeul de istorie din Buzău elevii află lucruri interesante despre istoricul orașului

Intensă activitate culturală

În raionul 23 August din Capitală, sute de cadre didactice participă în mod permanent la activitatea organizată de Comitetul raional de cultură și artă sub îndrumarea organelor raionale de partid.

Prin conferințe, prin brigăzi științifice, prin spectacolele formației de teatru și ale corului, învățătorii și profesorii din acest raion contribuie larg la răspîndirea științei și culturii în rîndurile oamenilor muncii. Ei primesc în această direcție un sprijin important din partea secției de învățămînt și a comitetului sindicatului, avînd astfel posibilitatea să ridice necontenit calitatea muncii culturale pe care o desfășoară.

Printre oamenii școlii care aduc o contribuție valoroasă la succesul activității culturale din raion se numără tovarășii Alecu Viorel, directorul Școlii medii nr. 8, Mircea Baldovin, Răducanu Tătaru, Constantin Marinescu și Constantin Mărculescu de la Școala medie „Mihai Viteazul", Gheorghe Sîrbu, Natalia Moraru și Ion Gherghina de la Școala medie nr. 38, Ion Mocanu de la Școala medie nr. 29, I. Banu, directorul Școlii de 8 ani din comuna Găneasa, ca și numeroși alți învățători și profesori, care au devenit adevărați activiști culturali, sprijinitori de frunte ai muncii culturale.

Prof. AL. BOJIN
Președintele Comitetului de cultură și artă din raionul „23 August"

Pentru elaborarea de manuale școlare, lucrări pedagogice și metodice

Ministerul Învățămîntului instituie, prin Editura didactică și pedagogică, un

CONCURS

pentru elaborarea de manuale școlare necesare învățămîntului de cultură generală și învățămîntului profesional și tehnic, precum și lucrări de literatură pedagogică, metodică și ajutătoare procesului de învățămînt.

La concurs pot participa **cadre didactice** din învățămîntul de cultură generală, învățămîntul superior, învățămîntul profesional și tehnic, **ingineri, specialiști** sau persoane cu preocupări în domeniul respectiv, fie individual, fie în colective de autori.

Concursul va fi dotat cu numeroase **PREMII** și **MENȚIUNI** în bani.

Lucrările nepremiate, dar care vor prezenta unele calități de conținut, vor conta ca activitate științifică, servind învățătorilor și profesorilor la examenele pentru obținerea gradelor didactice.

Titlurile manualelor scoase la concurs, precum și tematica lucrărilor cu caracter pedagogic, vor fi anunțate în presă, la radio și televiziune, astfel:

a) pentru manualele necesare anului 1965, în jurul datei de 15 ianuarie 1964;

b) pentru manualele necesare anului 1966, în jurul datei de 31 martie 1964.

Pentru orice informații suplimentare, doritorii se vor adresa direct Editurii didactice și pedagogice din București, str. Spiru Haret nr. 12.

CONCURSURI

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) conferențiar, poziția II/2, catedra de pedologie, pendinte de Facultatea de agronomie;
2) conferențiar, poziția VI/5, catedra de fitotehnie, pendinte de Facultatea de agronomie;
3) profesor, poziția XIII/2, catedra de botanică, pendinte de Facultatea de horticultură;
4) profesor, poziția XXVII/1, catedra de higienă și alimentația animalelor domestice, pendinte de Facultatea de medicină veterinară;
5) profesor, poziția XXIX/2, catedra de chirurgie I și obstetrică veterinară, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat, autobiografie.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București, B-dul Mărăști nr. 59, de la rectoratul căruia se pot obține zilnic, între orele 9-14, informații suplimentare.

★

Institutul pedagogic din Timișoara, Splaiul Tudor Vladimirescu nr. 10, publică concurs pentru ocuparea postului de conferențiar la catedra de metodică și practică pedagogică, disciplina „Metodica predării geografiei", poziția 1 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la acest concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, actele prevăzute de regulamentul Ministerului Învățămîntului.

Informații suplimentare se pot primi la serviciul planificării și organizării muncii al institutului.

REVELION didactic

Unui învățător de la clasa I care a obținut rezultate deosebite :

Paradoxul va apare
Dezmințit de fapte clare :
Deși ai cei mai mici școlari
Succesele-ți sînt foarte mari.

Celor care au intrat anul acesta pentru prima oară în învățămînt :

Cu plugușorul vreau a vă ura
Aceste gînduri bune, măi băieți :
„În anul 2000 cînd veți intra
La fel ca azi de tineri să păreți."

Unui profesor de matematică :

Priviți la el în pocal
Ce problemă-a rezolvat :
Vin își toarnă la pătrat,
Iar sifon sub radical.

Unor profesoare care obișnuiesc să se tămîieze reciproc cu prilejul analizei lecțiilor deschise :

„Piftie, sărmăluțe — geniale !
Curcanul, torta, vinul — o perfecție"
Așa-și tot cîntă-n cor la osanale,
De parc-ar „discuta" acum... o lecție

Unui profesor care întîrzîind la ore răpește elevilor din timpul de recreație :

I-au oferit zeci de tratații
Pînă și ciuperci cu sos,
Dar a răspuns într-una mînios
„Mănînc recreații !"

Unui profesor de chimie care nu obișnuiește să facă experiențe de laborator în timpul predării :

La magazin cînd el s-a dus
Să-și ia un nou costum, i-au spus
„Vă vine bine, nu-l probați.
Să credeți, să nu cercetați !"

Unor profesoare care cînd se pun pe vorbă...

M-am retras încet, cuminte,
Căci cu ele nu-i de șagă :
Pînă-și spun... „două cuvinte"
Se duce vacanța-ntreagă.

Unui profesor de istorie care cere elevilor exagerat de multe numiri și date :

Numiri și cifre — calendar
Elevul lui repetă-ntr-una, rar,
Îi cer să-mi spună anul care vine
Iertați — răspunde — nu țin minte bine

Unuia din cei cîțiva urmași ai lui Marius Chicoș Rostogan :

Îi fuse somnul agitat și-amar
Căci se făcea cum că primise-n dar
Drept material didactic —
poza domniei sale
C-o mențiune clară : erou din Caragiale

PLUGUȘOR

Aho, aho, învățători,
Profesoare, profesori,
Cînd natura se îmbracă
În cojoc de promoroacă,
Cînd școala, după uzanță,
Are zile de vacanță,
Am oprit cu voia voastră
Plugușorul la fereastră
Și, cu glas de clopoțel,
La al anilor apel,
Precum un școlar atent,
Vă răspunde-acum : „Prezent !"
Haideți, fete și flăcăi,
Ia sunați din zurgălăi,

Hăi, hăi, hăi...

Sîntem astăzi cu temei
Bucuroși de „63",
Căci prin el înscris-am iar
Note bune-n calendar.
Plugușorul să ne poarte
Cu colindul mai departe
Prin orașe și-orășele,
Dar... atenție la schele !
Blocuri de beton și fier
Se tot urcă pîn-la cer.
Ici se-nalță un cămin,
Peste drum un magazin,
Colo-n strai de tencuială
Se clădește noua școală.
Mii de fete, băietani,
O termină în opt ani.
Dar zidarii, meșteri buni,
O termină în... opt luni !
Silitori și avîntați,
Cu mistria să urcați
Și, în anul care vine,
Să clădiți mai mult, mai bine,
Și noi școli să ridicați.
Sus, pe schele, hai, mînați !
În biblioteci anume
Cu Ceahlăuri de volume
Am pus cartea cu-adevăru-i
La-ndemîna fiecărui,
Iar în școlărești ghiozdane
Sute, mii și milioane
Manuale dintr-odată.
Fără nici un fel de plată.
Și am mai aprins la sate
Noi lumini, nenumărate,
Ca șiraguri de topaz
Pe al nopților grumaz.
Astfel anul încheiat
A fost încă un veleat
Luminos și luminat
Iar acum vă fac urare :
Anul tînăr ce răsare
Să lucească și mai tare.
Facle de învățăminte
Să ni le aprindă-n minte,
Iar în inimi noi văpăi

Hăi, hăi, hăi...

Drumețind cu plugușorul,
Vezi întinerind decorul.
Țara și-a-nnoit tabloul :
Peste tot răsare noul.
Din uzină spre depou
Pleacă utilajul nou.
Spre ogoare în convoi
Se pornesc tractoare noi.
Te atrag în magazine
Rafturile mari și pline
Și pe mărfuri variate
Vezi anunțul : „Noutate".
Noi sînt oamenii, mașina,
Nouă este și uzina,
Nou e-avîntul optimist,
Ritmul tînăr, socialist.
Noi metode de predare
Ca să fie și mai mare
Rodul plin cules de voi,
Făurari de oameni noi.
Pentru cei ce știu să vadă,
Noi sînt multe, o grămadă.
Dar îți vine la urechi
Și cîte-un cusur mai vechi.
Ți-l arată, mic sau grav,
Cei cu musca... pe năravi !
Bunăoară : diriginții
Care nu cunosc părinții,
Sau îi vizitează rar :
Nici o dată-n an măcar !
Cîte unul predă „practic"
Fără material didactic.
Are-un vast laborator,
Dar îl ține ca... decor !
Hai, mînați, mînați și-n clase
Materialul cu foloase
Pentru fete și flăcăi.

Hăi, hăi, hăi...

Vouă, cadre cu elan,
Vă dorim ca noul an
Să vă facă numai parte
De elevi cu dor de carte
Și de nici un „papagal"
Care suflă la oral,
Sau ar vrea să copieze
La extemporal, la teze.
Să nu mai găsiți de-acuși
Mame, tați, unchi și mătuși,
Ce fac temele de zor
În locul copiilor.
Nici părinți care denotă
Că-s doar... vînători de notă !
Toate-aceste precedente
Neplăcute și stridente
Să rămînă finalmente
Singurele... repetente !

Să urcăm cu anul nou
Sus, pe-al faptelor panou.
S-avem mulți fruntași cu față
în matricola de școală.
Și, la fel, fruntași vedeți-i
Și în catalogul vieții,
Cu bogate rezultate
La examenele toate,
De la primul ceas din plan
Pînă la sfîrșit de an.
Iar cînd anul o să plece,
Să v-acorde nota zece
Și pe frunte să vă pună
Premiu-ntîi și cu cunună,
Vouă, vrednici truditori,
Cărturari și profesori,
Vouă, fete și flăcăi,

Hăi, hăi, hăi...

I. BERG

Flori, ghirlande, serpentine pentru carnaval

Cu ochii celor de peste hotare

Peisajul țării noastre, cu varietatea aproape infinită a naturii sale, cu bogata creație a poporului său, a constituit din timpuri străvechi motiv de admirație pentru călătorii străini care ne vizitau meleagurile. În ultimii ani, însă, străinii — fie că au mai trecut pe la noi, fie că păşesc pentru prima dată în țara noastră — sînt unanimi în părerea că opera de construire a socialismului a transformat Romînia într-o țară nouă din toate punctele de vedere.

Este de la sine înțeles că cel mai mare interes l-au trezit în rîndul vizitatorilor noştri succesele economice. În presa străină, specialişti sau simpli turişti scriu necontenit despre noua geografie economică, despre noul peisaj industrial şi agrar, despre noua înfățişare socială a republicii noastre. Şi întrucît unui observator cît de cît atent nu-i poate scăpa nici una din laturile importante ale tabloului general al dezvoltării noastre, oaspeții noştri au remarcat şi marile succese înregistrate la noi în domeniul învățămîntului şi al culturalizării maselor, în domeniul sistemului general de educație.

Spațiul nu ne permite să aducem aici toate mărturiile în acest domeniu şi de aceea ne vom rezuma doar la cîteva declarații. Ele aparțin unor oameni foarte diferiți ca profesiuni, sosiți din toate direcțiile rozei vînturilor.

D-na Thalia Koliva, președinta Ligii elene pentru apărarea drepturilor omului şi cetățeanului, declara că vizitele pe care le-a făcut la Ministerul Învățămîntului şi la Institutul politehnic din Braşov au convins-o pe deplin de grija pe care o manifestă guvernul romîn pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele.

> **„În acest domeniu** — spunea d-na Koliva — **Romînia se află în primele rînduri ale țărilor avansate. M-am putut convinge că tinerii au posibilități depline să-şi însuşească şi să aplice cele mai noi cuceriri ale ştiinței, să contribuie astfel la dezvoltarea economică a țării, la ridicarea nivelului de trai al poporului".**

O altă activistă pe tărîm obştesc, de data aceasta doamna **Hellen Nearing**, din S.U.A., după ce şi-a exprimat satisfacția că a putut vedea posibilitățile largi care stau la dispoziția tineretului de a învăța şi de a se dezvolta din punct de vedere cultural şi artistic, sublinia :

> **„În Romînia, şcolarizarea este gratuită şi accesibilă oricui. Iată un lucru foarte important şi semnificativ pentru un american care sosește aici".**

Un reprezentant al popoarelor de curînd eliberate, **Jiya Lal Jain**, secretar general al Organizației unificate a şcolilor din India, după o călătorie de studiu în țara noastră, al cărei scop a fost cunoaşterea organizării învățămîntului romînesc şi a diferitelor aspecte ale mişcării cultural ştiințifice, mărturisea :

> **„Am remarcat atenția care se acordă aici învățămîntului. Am încercat o mare satisfacție cînd am aflat că învățămîntul de toate gradele este în Romînia absolut gratuit. Sînt impresionat de marele număr de copii şi tineri cuprinşi în prezent în învățămîntul de cultură generală, precum şi de vasta rețea a sălilor de clasă recent construite.**
>
> **Din vizitele pe care le-am făcut la cîteva şcoli am remarcat frumusețea clădirilor, curățenia interioară, buna dotare cu cele necesare desfăşurării procesului instructiv-educativ şi, mai ales, faptul că elevii se bucură de iubire părintească din partea cadrelor didactice".**

În ziarul argentinian „El Economista", **S. Said**, care ne-a vizitat şi el țara, scria, referitor la învățămîntul nostru, următoarele :

> **„Analfabetismul a fost lichidat. Tot tineretul sătesc de vîrstă şcolară frecventează şcoala generală. Statul asigură fiilor de țărani cele mai largi posibilități, astfel încît aceştia pot atinge astăzi cele mai înalte culmi ale ştiinței şi culturii".**

Alături de aceste cîteva aprecieri generale privind larga cuprindere a tineretului în sistemul învățămîntului, alături de sublinierea preocupărilor manifestate de guvern pentru formarea unui tineret cult şi instruit, aprecierile oaspeților noştri s-au referit la foarte multe alte aspecte ale sistemului nostru de instruire.

De pildă, profesorul **Leslie Rodriguez**, secretarul general al Sindicatului învățătorilor din Cuba, afirma :

> **„Exemplul romînesc de legare a învățămîntului de producție, a şcolii de viață, sînt procedee din care putem trage învățăminte folositoare pentru dezvoltarea activității noastre în acest domeniu".**

Doi reprezentanți ai Africii care s-a trezit la o viață nouă au de asemenea aprecieri elogioase la adresa organizării sistemului nostru de învățămînt. Primul — din grupul de conducători ai organizațiilor de tineret din Africa ce ne-a vizitat țara sub egida O.N.U., **Abbes Hakima** din Tunis — spunea :

> **„Ca profesor m-am interesat îndeaproape de organizarea şi dezvoltarea învățămîntului în Romînia. Înfăptuirile şi în acest domeniu nu sînt cu nimic mai prejos** (față de alte domenii de activitate la care s-a referit — n.r.). **Elevii şi studenții au tot ce le trebuie pentru a se instrui, pentru a deveni cadre cu o pregătire superioară. Învățămintele cu care plec mă vor ajuta în activitatea mea viitoare".**

Cel de al doilea din grupul sus-amintit, **Felix Savadogo**, director de şcoală şi președintele tineretului din orașul Kaya (Volta Superioară), declara, între altele :

> **„Învățămîntul romînesc este bine organizat şi ține seama în cel mai înalt grad de necesitățile momentului. El este strîns legat de practică, este orientat către problemele ce decurg din impetuoasa dezvoltare economică şi culturală a Romîniei. Programele analitice de care am luat cunoştință sînt întocmite cu măiestrie, cu multă grijă pentru pregătirea viitoarelor cadre de care are nevoie construcția... Pentru guvernul romîn, educația copiilor şi tineretului este o preocupare constantă... De la Palatul pionierilor şi pînă la Politehnica din Galați am văzut cum în Romînia creşte un tineret cu un orizont larg, capabil să răspundă cerințelor ce-i sînt adresate".**

Deosebit de numeroase sînt aprecierile privind învățămîntul tehnic şi superior din țara noastră. Ele se referă la multiple aspecte ale activității didactice şi ştiințifice din acest învățămînt, ca şi la condițiile de studiu şi trai create de guvernul nostru cadrelor didactice şi studenților.

Profesorul **Gino Bozza**, de exemplu, rectorul Institutului politehnic din Milano, după o serie de vizite la cîteva institute politehnice din Romînia, remarca :

> **„Numărul studenților este în continuă creştere, ritmul de dezvoltare a industriei romîneşti solicită anual un mare număr de ingineri specialişti în diferite sectoare de producție... Instituțiile de învățămînt superior au laboratoare utilate cu aparate moderne, cămine studențeşti confortabile... Aveți un învățămînt superior tehnic cu care vă puteți mîndri şi care e în pas cu dezvoltarea puternică a industriei. Marele număr de noi ingineri care absolvă institutele romîneşti în fiecare an este o realizare impresionantă şi o oglindă a importanței ce se acordă formării cadrelor de specialişti... M-a impresionat faptul că toți tinerii au asigurat locul de muncă unde vor activa după absolvire".**

Un alt reprezentant al personalului didactic superior din Italia, rectorul Universității din Bologna, **Gerardo Forni**, spunea :

> **„În situația mea de rector al unei instituții cu o veche şi respectabilă tradiție (se ştie că universitatea din Bologna a fost fondată în 1425), vreau să spun că universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj, pe care am vizitat-o, a cucerit entuziasmul meu... Nivelul ştiințific înalt al învățămîntului din Romînia e cunoscut şi apreciat în străinătate".**

Profesorul **François Chagot**, directorul adjunct al Institutului pedagogic din Paris, după o vizită care i-a prilejuit cunoaşterea realizărilor noastre în domeniul învățămîntului observa, între altele :

> **„În ceea ce priveşte perfecționarea cadrelor, consider că este foarte judicios sistemul aplicat în Romînia ca profesorii să facă un stagiu de trei ani în învățămînt înaintea examenului de definitivare... Materialele (manuale şcolare, programe de studii, reviste de specializare) primite din Romînia sînt deosebit de utile cercetătorilor noştri".**

Profesorul **Dr. Kai Grjotheim**, directorul Institutului de chimie anorganică de la Universitatea tehnică din Trondheim — Norvegia, declara, după vizitarea mai multor centre universitare din țara noastră :

> **„Am o foarte bună părere despre organizarea învățămîntului superior din Romînia. M-au mişcat minunatele condiții de trai şi de studiu ale studenților de aici".**

Interesante sînt observațiile făcute de **Jasujiro Oshima**, şeful unui departament al Institutului de ştiințe industriale din Tokio. Vizitînd în 1963 pentru a doua oară țara noastră, Jasujiro Oshima declara că este deosebit de satisfăcut de existența unei facultăți tehnico-economice în cadrul Institutului politehnic din București, facultate pe care o consideră foarte valoroasă şi unde se predau cursuri postuniversitare pentru inginerii cu practică în producție ce au nevoie să se specializeze în organizarea rațională a întreprinderilor.

O altă latură importantă a învățămîntului nostru, care n-a scăpat nici ea privirilor vizitatorilor, este aceea de editare a manualelor şcolare. **Augustin Pi Roman**, directorul Editurii pedagogice din Havana, ne-a vizitat țara tocmai pentru a studia sistemul de organizare a editării manualelor şi experiența noastră în acest domeniu. Iată ce a declarat el în legătură cu aceasta :

> **„Am fost impresionat de organizarea activității editoriale. Am remarcat grija care se acordă exactității ştiințifice în redactarea şi editarea manualelor şcolare, aspectului grafic al acestora. De altfel, condițiile în care se desfăşoară această activitate sînt excelente. La Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" sînt asigurate condiții de muncă dintre cele mai bune. Cred că orice specialist din străinătate ar avea ce învăța venind aici".**

Dl. **Jean Piaget**, directorul Biroului internațional de educație, observa, după vizitele întreprinse în țara noastră, că l-a impresionat în mod deosebit spiritul viu de cercetare ştiințifică din Romînia.

> **„Totul este pus în mişcare în direcția găsirii noului... Am remarcat rolul important care se atribuie în țara dv. intelectualilor, faptul că munca lor este mult apreciată... Am fost impresionat, în şcolile dv., de faptul că elevii, în orice direcție s-ar pregăti, sînt formați şi pe linia unor îndeletniciri practice. Este un element foarte important din punct de vedere social şi intelectual".**

Lista acestor declarații şi mărturii ar putea fi continuată. Toți cei care au cunoscut măcar o latură a uriaşei munci din acest vast sector de formare a tineretului au cîte un cuvînt de aprobare, de laudă.

Ca să punem capăt acestei înşiruiri, vom reda cîteva aprecieri făcute de **H. M. R. Keyes**, secretarul Asociației internaționale a universităților, din care fac parte 400 de universități din 80 de țări. H. M. R. Keyes, care s-a ocupat de învățămîntul din țara noastră în cadrul unui studiu comparativ al situației învățămîntului din diferite țări ale lumii, a declarat :

> **„Primul lucru pe care l-am observat este importanța acordată de guvern şi opinia publică învățămîntului superior. Este plăcut să constați că de sus pînă jos, de la guvern şi pînă la sate, se acordă o excepțională importanță învățăturii, educației, instrucțiunii publice. Am fost impresionat de cele ce mi s-au relatat în legătură cu modul cum s-a lichidat analfabetismul. Faptul că se dă o foarte mare importanță învățămîntului elementar, dezvoltării celui mediu şi, mai departe, celui universitar, constituie o mare realizare... Cît despre condițiile de viață şi studiu ale studenților, am fost bucuros să constat că tinerii dv. sînt privilegiați în raport cu tinerii din alte țări".**

Toate aceste recunoaşteri şi aprecieri, ce arată marele prestigiu internațional de care se bucură învățămîntul din țara noastră, sînt pentru cei ce îl slujesc încă un puternic imbold spre permanenta lui perfecționare, spre continua înflorire a şcolii.

MATEI GALL

În şcoli noi, moderne, luminoase, înzestrate cu tot ce este necesar temeinicei lor pregătiri, dispunînd de manuale şcolare pe care le primesc gratuit, de un bogat şi variat material didactic, toți copiii patriei noastre, încurajați de grija şi dragostea partidului, a guvernului, a întregului popor muncitor, învață cu sîrg, ca să devină destoinici constructori ai societății noi.

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132